GEMEENTE Nijmegen

Agenda van de Raadzaal van 27 januari 2016

Agenda voor de bijeenkomst in de Raadzaal

Datum: woensdag 27 januari 2016
Aanvang: 21:30

1. **Opening en mededelingen**

2. **Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering**
   Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 27 januari 2016 (pdf)
   Bijlage - Behandeladviezen Politieke Avond 27 januari 2016 (pdf)

3. **Vaststelling besluitenlijst van de vergadering van 16 december 2015**
   Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015 (pdf)

4. **Vaststelling notulen van de vergadering van 25 november 2015 en 16 december 2015**
   Raadsnotulen van 25 november 2015 (pdf)
   Raadsnotulen van 16 december 2015 (pdf)

5. **Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers van 13 en 27 januari 2016**

6. **Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is**

7. **Vragen van raadsleden aan het college**

8. **Besluit en toelating Gemeenteraadslid de heer P. van Megen (9/2016)**
   Voorstel - Besluit tot toelating Gemeenteraadslid P. van Megen (pdf)

   a. **Benoeming tot fractievolgers op voordracht van De Nijmeegse Fractie (13/2016)**
      Voorstel - Benoeming fractievolgers De Nijmeegse Fractie (pdf)

Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 16 december 2015

9. **Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid (164/2015)** *(DEBATSTUK)*
   Voorstel - Reclamebeleid (pdf)

Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 13 januari 2016

10. **Raadsvoorstel Woonvisie 2015-2020 (2/2016)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Woonvisie 2015-2020 (pdf)

11. **Raadsvoorstel Toekomstvisie Waalkade (3/2016)** *(DEBATSTUK)*
Voorstel - Toekomstvisie Waalkade (pdf)

Besluitvorming agendapunten Politieke Avond van 27 januari 2016

12. **Raadsvoorstel Plan van aanpak handhaving fysieke veiligheid 2016-2018 (1/2016)**
Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018 (pdf)

13. **W&B Nota van Uitgangspunten inkoop Doelgroepenvervoer**
Besluit - Brief gemeenteraad aan het College van B&W geuite Wensen en bedenkingen - Nota van Uitgangspunten Inkoop Vervoer (pdf)
Bijlage - Wensen & bedenkingen inzake Nota Uitgangspunten voor de aanbesteding van het doelgroepenvervoer (pdf)

14. **Raadsvoorstel Voortgangsrapportage Grote Projecten (7/2016)**
Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016 (pdf)

15. **Raadsvoorstel Reparatie Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse) (8/2016)**
Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse (pdf)

Hamerstukken

16. **Raadsvoorstel Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen (4/2016)**
Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen (pdf)

17. **Raadsvoorstel Begrotingswijziging voor regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C (6/2016)**
Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C (pdf)

18. **Raadsvoorstel Straatnaamgeving Vierdaagse (5/2016)**
Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein (pdf)

Brief aan de raad - R. Essers "de domheid regeert" - Straatnaamgeving Julianaplein (pdf)

19. Ingekomen stukken

Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1. d.d. 24 november 2015 van de heer Huitink inzake Huisvesting/omzetting leegstaande kantoor- naar woonruimte
Brief aan de raad - dhr. Huitink Huisvesting omzetting leegstaande kantoor- naar woonruimte (pdf)

A2. d.d. 28 november 2015 van de heer Essers inzake Zienswijzen niet welkom?
Brief aan de raad - dhr. Essers Zienswijzen niet welkom? (pdf)
Brief aan de raad - Staatscourant 2015, nr. 41386 (pdf)

A3. d.d. 3 december 2015 van de heer Van Eekelen inzake Vaststelling km prijs vrijwilligers van het SWON
Brief aan de raad - dhr. Van Eekelen Vaststelling km prijs vrijwilligers SWON (pdf)

A4. d.d. 4 december 2015 van de heer Essers inzake Klacht ex artikel 9:1 Awb
Brief aan de raad - Essers Klacht ex artikel 9.1 Awb machtigingsbesluit klachtbehandeling (pdf)

Brief A4 is ter afdoening door de voorzitter van de raad

A5. d.d. 7 december 2015 van Kuiper Agrarische Makelaardij inzake Verzoek tot stopzetting onteigeningsprocedure en Bedrijventerrein de Grift Noord
Brief aan de raad - Kuiper Agrarische Makelaardij Verzoek stopzetting onteigeningsprocedure en Bedrijventerrein de Grift Noord (pdf)

A6. d.d. 7 december 2015 van MGR Nijmegen inzake Financiële en beleidsmatige kaders MGR 2016 en 2017
Brief aan de raad - MGR Nijmegen Financiële en beleidsmatige kaders MGR 2016 en 2017 (pdf)

Brief A6 wordt besproken tijdens de Politieke Avond op 27 januari 2016

A7. d.d. 14 december 2015 van de heer Aalders inzake Affaire opstal Uranusstraat 30 H 6543 XS Nijmegen

Brief aan de raad - dhr. Aalders Affaire opstal Uranusstraat 30 H 6543 XS Nijmegen (pdf)

A8. d.d. 22 december 2015 van GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis
Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis (pdf)

Brief A8 kon worden betrokken bij de bespreking tijdens de Politieke Avond op 13 januari 2016

A9. d.d. 2 januari 2016 Stichting 'Nijmegen Blijft in Beeld' inzake Huur Arsenaal
Brief aan de raad - Stichting Nijmegen Blijft in Beeld - Huur Arsenaal (pdf)

Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1. d.d. 30 november 2015 van de heer Feringa inzake Aanvaarding voordracht tot fractievolger
Brief aan de raad - dhr. Feringa Aanvaarding voordracht tot fractievolger fractie VVD (pdf)

B2. d.d. 1 december 2015 van mevrouw Van den Berg inzake Ontslag als gemeenteraadslid
Brief aan de raad - mw. Van den Berg ontslag als gemeenteraadslid (pdf)

B3. d.d. 1 december 2015 van Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake Aandachtspunten en actuele ontwikkelingen Wmo 2015
Brief aan de raad - Min. van VWS Aandachtspunten en actuele ontwikkelingen Wmo 2015 (pdf)

B4. d.d. 2 december 2015 van de heer Brockhus inzake Problemen in de zorg, WMO en andere sociale diensten
Brief aan de raad - dhr. Brockhus Problemen in de zorg WMO en andere sociale diensten (pdf)

B5. d.d. 2 december 2015 van de heer Essers inzake Straatnaamgeving: Nijmegen Goffert
Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Straatnaamgeving Nijmegen Goffert (pdf)

B6. d.d. 2 december 2015 van de heer Sahin inzake Politieke Avond 25 november 2015 ontwerpbestemmingsplan Nijmegen midden 17/de Genestetlaan

Brief aan de raad - dhr. Sahin PA 25 november 2015 ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Midden 17 de Genestetlaan (pdf)

B7. d.d. 2 december 2015 van mevrouw van Dijk inzake Verzoek tot benoeming fractievolger
Brief aan de raad - mw. van Dijk Verzoek tot benoeming fractievolger (pdf)

B8. d.d. 2 december 2015 van Stadsschoon Nijmegen Lent inzake Bestemmingslan Oud West
Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent - Bestemmingslan Oud West (pdf)

B9. d.d. 3 december 2015 van de heer Van den Berg inzake Aanbieding vergaderset Bestuurlijk Overleg GO
Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk Overleg GO (pdf)

B10. d.d. 3 december 2015 van Park Lingezegen inzake Voortgangsrapportage Park Lingezegen
Brief aan de raad - Park Lingezegen Voortgangsrapportage Park Lingezegen - verbonden partij (pdf)

B11. d.d. 7 december 2015 van MGR Nijmegen inzake Stemverhouding MGR
Brief aan de raad - MGR Nijmegen Stemverhouding MGR (pdf)

B12. d.d. 7 december 2015 van MGR Nijmegen inzake Reactie op zienswijzen begroting MGR 2016
Brief aan de raad - MGR Nijmegen reactie op zienswijzen begroting MGR 2016 (pdf)

B13. d.d. 9 december 2015 van de heer Somers inzake Uw schrijven d.d. 7 december 2015 ZI 70/Lebens 47355
Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens (pdf)

B14. d.d. 9 december 2015 van Provincie Gelderland inzake Bestemmingsplan Buitengebied Valburg-18 (Bedrijventerrein De Grift Noord)
Brief aan de raad - Provincie Gelderland Bestemmingsplan Buitengebied Valburg-18 Bedrijventerrein De Grift Noord (pdf)

B15. d.d. 14 december 2015 van Wijkraad Oosterhout inzake Verkeersstructuur Nijmegen-Noord

Brief aan de raad - Wijkraad Oosterhout Verkeersstructuur Nijmegen-Noord (pdf)

B16. d.d. 14 december 2015 van Natuur & Milieu inzake Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten
Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten (pdf)

B17. d.d. 16 december 2015 van Breed inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed, juli tot en met september 2015
Brief aan de raad - GR Breed inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed juli tot en met september 2015 (pdf)

B18. d.d. 16 december 2015 van Provincie Gelderland inzake Begroting 2016
Brief aan de raad - GS Gelderland - Begroting gemeente Nijmegen 2016 (pdf)

B19. d.d. 21 december 2015 van de heer Van Megen inzake Groen Nijmegen
Brief aan de raad - dhr. van Megen inzake Groen Nijmegen (pdf)

B20. d.d. 28 december 2015 van de heer Vis inzake Statushouders op weg naar integratie. Hoe krijgt uw gemeente dat voor elkaar?
Brief aan de raad - dhr Vis Statushouders op weg naar integratie Hoe krijgt uw gemeente dat voor elkaar (pdf)

B21. d.d. 4 januari 2016 van de heer Groothuizen inzake Ontslag als raadslid
Brief aan de raad - dhr. Groothuizen inzake Onstlag als raadslid (pdf)

B22. d.d. 6 januari 2016 van Hulpdienst SP inzake Schrijnende situatie
Brief aan de raad - Hulpdienst SP schrijnende situatie (pdf)

B23. d.d. 6 januari 2016 van de heer Van Megen inzake Aanvaardig voordracht tot raadslid
Brief aan de raad - dhr. van Megen Aanvaardig voordracht tot raadslid (pdf)

B24. d.d. 7 januari 2016 van KAN inzake KAN-Nieuws
Brief aan de raad - KAN KAN-Nieuws (pdf)

B25. d.d. 9 januari 2016 van mevrouw Zondag inzake De plaatsing van 6000 Megawatt windenergie
Brief aan de raad - Zondag de plaatsing van 6000 Megawatt windenergie (pdf)

B26. d.d. 9 januari 2016 van de heer Essers inzake Staatnaamgeving Vierdaagseplein

Brief aan de raad - dhr. Essers straatnaamgeving Vierdaagseplein (pdf)

Brief B26 kunt u betrekken bij de voorbereiding op het hamerstuk van de Politieke Avond op 27 januari 2016

B27. d.d. 12 januari 2016 van Stichting Hart voor Hazenkamp inzake Voorwaardelijke verkoop ROC-terrein Vossenlaan 44 aan Woonfront Vossenlaan B.V.
Brief aan de raad - Hart voor Hazenkamp voorwaardelijke verkoop ROC-terrein Vossenlaan 44 aan Woonfront Vossenlaan B.V. (pdf)

B28. d.d. 13 januari 2016 van de heer De Wit inzake Voortgang Fairtrade Nijmegen
Brief aan de raad - dhr De Wit inzake Voortgang Fairtrade Nijmegen (pdf)

B29. d.d. 13 januari 2016 van ANBO inzake Aanbieding rapport Vinger aan de pols
Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols (pdf)

Brieven nog in behandeling

Geen brieven

Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

D1. d.d. 1 december 2015 inzake Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg
Brief aan de raad - Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg (pdf)

D2. d.d. 1 december 2015 inzake Uitvoering van de aangenomen moties tijdens de politieke avonden van 23 september en 21 oktober
Brief aan de raad - Uitvoering aangenomen moties Politieke avonden 23 september en 21 oktober (pdf)

D3. d.d. 1 december 2015 inzake Derde tussenrapportage NEC huurbetalingen en verkoop Goffertstadion
Brief aan de raad - Derde tussenrapportage NEC huurbetaling en verkoop Goffertstadion (pdf)

Brief D3 is besproken tijdens de Politieke Avond op 13 januari 2016

D4. d.d. 1 december 2015 inzake Uitkomst ronde tafel gesprekken over vuurwerkvrije zones
Brief aan de raad - Uitkomst ronde tafel gesprekken over vuurwerkvrije zones (pdf)

Brief D4 is besproken tijdens de Politieke Avond op 9 december 2015

D5. d.d. 8 december 2015 inzake Uitvoering van de aangenomen moties tijdens de politieke avonden van 11 en 25 november
Brief aan de raad - Uitvoering aangenomen moties politieke avonden 11 en 25 november 2015 (pdf)

D6. d.d. 8 december 2015 inzake Verlenging contractering aanbieders Beschermd Wonen 2016
Brief aan de raad - Verlenging contractering aanbieders Beschermd Wonen 2016 (pdf)

D7. d.d. 8 december 2015 inzake Subsidieregeling Cultuurinitiatieven Nijmegen 2016
Brief aan de raad - Subsidieregeling Cultuurinitiatieven Nijmegen SCiN 2016 (pdf)

D8. d.d. 8 december 2015 inzake Ontwerp beleidsplan VRGZ
Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ (pdf)

D9. d.d. 8 december 2015 inzake Gegevens werkcorporaties
Brief aan de raad - Gegevens werkcorporaties instroom uitstroom subsidie en trajectvergoeding per werkcorporatie (pdf)

D10. d.d. 8 december 2015 inzake Onderwijs kinderen noodopvang Heumensoord
Brief aan de raad - Onderwijs kinderen noodopvang Heumensoord (pdf)

D11. d.d. 8 december 2015 inzake Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom
Brief aan de raad - Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom (pdf)

D12. d.d. 10 december 2015 inzake Stand van zaken vuilverwerkingsovereenkomst MARN
Brief aan de raad - Vuilverwerkingsovereenkomst MARN - ARN B.V (pdf)

D13. d.d. 15 december 2015 inzake Medewerkers Rimec
Brief aan de raad - Medewerkers Rimec (pdf)

D14. d.d. 15 december 2015 inzake Werkwijze huisvesting vergunninghouders
Brief aan de raad - Werkwijze huisvesting vergunninghouders (pdf)

D15. d.d. 15 december 2015 inzake Budgetsubsidie 2016 NV Sportfondsen Nijmegen
Brief aan de raad - Budgetsubsidie 2016 NV Sportfondsen Nijmegen (pdf)

D16. d.d. 15 december 2015 inzake Stand van het Openbaar Onderwijs
Brief aan de raad - Stand van het Openbaar Onderwijs - gemeentelijk toezicht (pdf)

D17. d.d. 15 december 2015 inzake Voortgang uitvoering aanvalsplan Armoede en Schulden
Brief aan de raad - Voortgang uitvoering Aanvalsplan Armoede en Schulden (pdf)

D18. d.d. 15 december 2015 inzake Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp
Brief aan de raad - Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp (pdf)

D19. d.d. 15 december 2015 inzake Stand van zaken uitvoering motie West Wil Groene Buffer
Brief aan de raad - Stand van zaken uitvoering motie West Wil Groene Buffer (pdf)

D20. d.d. 15 december 2015 inzake Programmering fiets 2016-2018
Brief aan de raad - Programmering fiets 2016-2018 (pdf)

Brief D20 is besproken tijdens de Politieke Avond op 13 januari 2016

D21. d.d. 15 december 2015 inzake OTB doortrekking en verbreding A15
Brief aan de raad - Ontwerptracebesluit (OTB) doortrekking en verbreding A15 (pdf)

D22. d.d. 15 december 2015 inzake Decentralisaties: onzekerheden en accountantsverklaring
Brief aan de raad - Decentralisaties onzekerheden en accountantsverklaring (pdf)

D23. d.d. 15 december 2015 inzake Ontwikkelingen in Brakkenstein
Brief aan de raad - Ontwikkelingen in Brakkenstein (pdf)

D24. d.d. 15 december 2015 inzake Wijkaanpakprogramma Kolping
Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping (pdf)

D25. d.d. 8 december 2015 inzake Ontwerp beleidsplan VRGZ (aangepaste versie)
Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ (pdf)

Brief D25 wordt besproken tijdens de Politieke Avond op 27 januari 2016

D26. d.d. 5 januari 2016 inzake Herrijking Regionaal Programma Werklocaties
Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW (pdf)

D27. d.d. 5 januari 2016 inzake Advies m.b.t. de leefsituatie van LHBT-vluchtelingen op Heumensoord
Brief aan de raad - Advies mbt leefsituatie LHBT-vluchtelingen op Heumensoord (pdf)

D28. d.d. 5 januari 2016 inzake Nota Ateliersbeleid
Brief aan de raad - Nota Atelierbeleid (pdf)

D29. d.d. 5 januari 2016 inzake Ligplaatsen woonboten Maas-Waalkanaal
Brief aan de raad - Ligplaatsen woonboten Maas-Waalkanaal (pdf)

D30. d.d. 12 januari 2016 inzake Voortgangsrapportage Waalfront
Brief aan de raad - Voortgangsrapportage gebeidsontwikkeling Waalfront (pdf)

D31. d.d. 12 januari 2016 inzake Standpunt lastenverschuiving en proces prestatieafspraken woningcorporaties
Brief aan de raad - Standpunt lastenverschuiving en proces prestatieafspraken woningcorporaties (pdf)

Brief D31 kon betrokken worden bij de Politieke Avond op 13 januari 2016

D32. d.d. 12 januari 2016 inzake Stadsrekening 2015; meer focus en visueler
Brief aan de raad - Stadsrekening 2015 meer focus en meer visueel (pdf)

D33. d.d. 12 januari 2016 inzake Groen Verbindt 2016; moties '10.000 bomen' en 'Nijmegen groenste stad van Europa!'
Brief aan de raad - Groen Verbindt 2016 moties 10.000 bomen en Nijmegen groenste stad van Europa! (pdf)

D34. d.d. 12 januari 2016 inzake Resultaten Intelligencepilot woninginbraken
Brief aan de raad - Resultaten Intelligencepilot woninginbraken (pdf)

D35. d.d. 12 januari 2016 inzake Eerste voortgangsaudit Veilig Thuis Gelderland-Zuid
Brief aan de raad - Eerste voortgangsaudit Veilig Thuis Gelderland-Zuid (pdf)

Brief D35 kon betrokken worden bij de Politieke Avond op 13 januari 2016

D36. d.d. 12 januari 2016 inzake Waarnemend gemeentesecretaris

Brief aan de raad - Waarnemend gemeentesecretaris (pdf)

Brieven van interne organen en adviescommissies

D37. d.d. 1 december 2015 inzake Evaluatie toezichtcamera's 2015
Brief aan de raad - Burgemeester Evaluatie toezichtcameras 2015 (pdf)

Brief D37 kon betrokken worden bij de Politieke Avond op 13 januari 2016

D38. d.d. 14 december 2015 van wethouder Van Hees inzake Bezoekersvergunning
Brief aan de raad - Wethouder B. van Hees bezoekersvergunning (pdf)

D39. d.d. 17 december Rekenkamer: Onderzoekplan 2016 en 2017
Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017 (pdf)

D40. d.d.16 december 2015 van De Commissie voor bezwaarschriften inzake Jaarverslag 2014
Brief aan de raad - Jaarverslag van de Commissie voor bezwaarschriften over 2014 (pdf)

Toegevoegde agendapunten

20. **Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding (10/2016)** *(Hamerstuk)*
Voorstel - Risico's Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016 (pdf)

Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 27 januari 2016

OVERZICHT VAN NAGEKOMEN INGEKOMEN STUKKEN (ONTVANGEN NA 15 januari 2016)

Agendering zal plaatsvinden op 17 februari 2015

A Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1 d.d. 31 december 2015 van de heer Weel inzake Aansprakelijkheidsstelling Planschade Griftdijk Z109

A2 d.d. 22 januari 2016 van Regio Rijk van Nijmegen inzake Concept informatieprotocol

A3 d.d. 22 januari 2016 van de heer Essers inzake Locatiegebonden evenementenbeleid

A4 d.d. 26 januari 2016 van mevrouw Koenders inzake De ondergang van het Nijmeegse cultureel erfgoed, nl de beschermde stadssingels

A5 d.d. 26 januari 2016 van de heer Schmidt inzake Melding verloedering straatbeeld

B Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1 d.d. 15 januari 2016 van de heer Essers inzake De domheid regeert?

B2 d.d. 15 januari 2016 van Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake Onderzoek Veilig gebruik Suwinet 2015; definitief Verslag van bevindingen Nijmegen

B3 d.d. 21 januari 2016 van PSP'92 Gelderland inzake Pro forma bezwaar tegen besluitvorming SRR 10-12-2015

B4 d.d. 24 januari 2016 van de heer Rengers inzake Straatnaamgeving Captain Harry - Kapitein AD Bestebreurtje

C Brieven nog in behandeling

Geen brieven

D Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

D1 d.d. 19 januari 2016 inzake Voortgang basisdagbesteding 2016

D2 d.d. 19 januari 2016 inzake Budgetsubsidie IrisZorg 2016

D3 d.d. 19 januari 2016 inzake Verslag Leerplicht 2013/2014 en 2014/2015

D4 d.d. 19 januari 2016 inzake Voortgangsbrief beleidskader Onderwijs 0-12

Bijlage - Nagekomen ingekomen stukken Politieke Avond 27 januari 2016

D5	d.d. 19 januari 2016 inzake Locatiegebonden evenementenbeleid
D6	d.d. 19 januari 2016 inzake Handhaving bouwbesluit wooncomplexen
D7	d.d. 19 januari 2016 inzake Invloed VGP op ontwikkeling weerstandsvermogen
D8	d.d. 19 januari 2016 inzake Nota van Uitgangspunten Inkoop Vervoer ten behoeve van wensen en bedenkingen procedure
D9	d.d. 26 januari 2016 inzake Zienswijze brief MGR financiële en beleidsmatige kaders 2017
D10	d.d. 26 januari 2016 inzake Uitvoering motie driemaal buurtrechten
D11	d.d. 26 januari 2016 inzake Vierdaagse
D12	d.d. 26 januari 2016 inzake Regionaal programma volwasseneducatie 2016 en 2017
D13	d.d. 26 januari 2016 inzake Evaluatie wijkaanpakprogramma Hatert 2.0

Brieven van interne organen en adviescommissies

Geen brieven

Bijlage - Behandeladviezen Politieke Avond 27 januari 2016

BEHANDELADVIEZEN POLITIEKE AVOND 13 januari 2016	
Raadsvoorstel Woonvisie 2015-2020 (2/2016)	**DEBATSTUK 27 januari**
Raadsvoorstel Toekomstvisie Waalkade (3/2015)	**DEBATSTUK 27 januari**
BEHANDELADVIEZEN POLITIEKE AVOND 27 januari 2016	
Raadsvoorstel Plan van aanpak handhaving fysieke veiligheid (1/2016)	**DEBATSTUK 17 februari**
Wensen & Bedenkingen Nota van Uitgangspunten inkoop doelgroepenvervoer	**STEMSTUK 27 januari**
Raadsvoorstel Voortgangsrapportage Grote Projecten (7/2016)	**DEBATSTUK 17 februari**
Raadsvoorstel Reparatie Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg – 8 (Skaeve Huse) (8/2016)	**STEMSTUK 27 januari**
Brief MGR "Derde termijnrapportage MGR 2015"	**DEBATSTUK 17 februari**

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Besluitenlijst

van de besluitronde van de Politieke Avond
van de Raad van de gemeente Nijmegen
op woensdag **16 december 2015** om **21:00 uur**
in het stadhuis.

Afwezig : M. Sweep (SP)
H. van Deurzen (VSP)

Omnummer: 3

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

1. Opening en mededelingen

- **De heer Sweep (SP) is afwezig**
- **De heer Van Deurzen (VSP) is afwezig**

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

Via de vergadermappen van de raadsapplicatie zijn de volgende stukken verspreid:
- Overzicht van nagekomen ingekomen stukken

Verzoek tot agendering:
- De fractie van GroenLinks heeft verzocht brief B14 van CPRN en Wijkvereniging Waterkwartier inzake Fort Krayenhoff voorstel tot reconstructie te agenderen in een volgende commissie Waalsprong/Waalfront.
- De fractie van SP heeft verzocht brief B1 van COMO G4 en Werkplaats MO inzake Brandbrief Door korstendelersnorm verder van huis te agenderen in een volgende kamerronde

Orde van de vergadering:
- De fractie van de VVD heeft verzocht een extra onderwerp toe te voegen aan de agenda met als onderwerp Centraal Meldpunt Vuurwerk en is voornemen daarbij een motie in te dienen. De voorzitter stelt voor dit onderwerp te behandelen bij agendapunt 8c.
- Voor het raadsvoorstel Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016 heeft de kamerronde het behandeladvies ‘debatstuk’ gegeven vanwege een aangekondigde motie van de VSP. De VSP heeft te kennen gegeven geen motie in te dienen. Om die reden stelt de voorzitter voor het voorstel als stemstuk te behandelen.
- Het voorstel van de fractie van D66 is om agendapunt 35 inzake Raadsvoorstel Werktuigenvrijstelling te agenderen als stemstuk
- Het voorstel is om agendapunt 15 inzake raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid door te schuiven naar de besluitronde van 27 januari 2016.
- De drie stemstukken worden na de debatstukken in stemming gebracht.

Spreektijd:
Gezien het aantal debatten werken we vanavond met spreektijd. Er wordt met spreektijd gewerkt vanaf agendapunt 8c.

De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen:
3 en 4, 12, 14, 18, 19, 21, 23 t/m 25 en 27 t/m 34 en 36.

3. Vaststelling besluitenlijst van de openbare vergaderingen van 25 november 2015
4. Vaststelling notulen van de vergadering van 11 november 2015
12. Raadsvoorstel Vangnetregeling BUIG (163/2015
14. Raadsvoorstel Vaststellen Regionaal beleidsplan Leerplicht 2016-2019 (169/2015)
18. Raadsvoorstel Legesverordening 2016 (153/2015)
19. Raadsvoorstel Nota Slotwijzigingen 2016 (161/2015
21. Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenstrategie 2016-2018 GGD Gelderland Zuid (154/2015)
23. Raadsvoorstel Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 t/m 2019 (155/2015)
24. Raadsvoorstel Budgetsubsidie stichting Lux 2016 t/m 2019 (156/2015)
25. Raadsvoorstel Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia 2016 t/m 2019 (165/2015)
27. Raadsvoorstel Vaststellen begrotingswijziging n.a.v. provinciale subsidie Topsectoren en Innovatie (157/2015)
28. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Braamhof (158/2015)
29. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt: aanpassen onderschriften naamborden (159/2015)
30. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Oost – 5 (herziening, speelveld Obrechtstraat (167/2015)

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

31. Raadsvoorstel Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften (166/2015)
32. Ingekomen stukken
33. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station (172/2015)
34. Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ (171/2015)
36. Raadsvoorstel Opheffing geheimhouding documenten NEC Goffertstadion (174/2015)

Raadsbesluit d.d. 16 december 2015
Voorstellen aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

3.

Vaststelling besluitenlijst van de openbare vergadering van 25 november 2015

Raadsbesluit d.d. 16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

4.

Vaststelling notulen van de vergadering van 11 november 2015

Raadsbesluit d.d. 16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

5.

Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers van 9 december

BEHANDELADVIEZEN POLITIEKE AVOND 9 december 2015	
Raadsvoorstel Vangnetregeling BUIG (163/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4 (160/2015	**DEBATSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Vaststellen Regionaal beleidsplan Leerplicht 2016-2019 (169/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Beleidskader Reclame beleid (169/2015)	**DEBATSTUK 16 december (Wordt nu 27 januari)**
Raadsvoorstellen Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016 (151/2015)	**STEMSTUK 16 december**
Raadsvoorstellen Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016 (152/2015)	**DEBATSTUK 16 december**
Raadsvoorstellen Legesverordening 2016 (153/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Financieringsconstructie Duurzaamheid - de uitwerking (162/2015)	**STEMSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Nota Slotwijzigingen 2016 (161/2015)	**HAMERSTUK 16 december**

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenstrategie 2016-2018 GGD Gelderland Zuid (154/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: Doornroosje (147/2015)	**DEBATSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: De Lindenberg (155/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: Lux (156/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: KKP (165/2015)	**HAMERSTUK 16 december**
Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019: OBGZ (168/2015)	**DEBATSTUK 16 december**

Raadsbesluit d.d. 16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

6. Vaststellen van punten waarover geen spreektijd is aangevraagd

Voor de punten 3 en 4, 12, 14, 18, 19, 21, 23 t/m 25 en 27 t/m 34 en 36.
is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met de voorstellen.

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

7. Vragen van raadsleden aan het college

- Er zijn geen vragen gesteld

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

8. **Raadsvoorstel Benoeming kamervoorzitter (170/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
Tot kamervoorzitter als bedoel in artikel 1 sub c van de Verordening burgerronde en raadkamers 2011 te benoemen:
- Mevrouw A.B. Ranshuijsen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

8a. **Afscheid Gemeenteraadslid A. van den Berg en Besluit en toelating Gemeenteraadslid M. Foolen (175/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
Mevrouw M. Foolen per 16 december 2015 in de vrijgevallen vacature van mevrouw A. van den Berg toe te laten tot lid van de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

8b. **Benoeming de heer B.W. Feringa tot fractievolger op voordracht van de VVD (176/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
Te benoemen tot fractievolger op voorwaarde dat de commissie voor geloofsbrieven een positief advies heeft gegeven.

Op voordracht van de VVD
- De heer B.W. Feringa

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

8c. Motie buiten de orde: Centraal Meldpunt Vuurwerkoverlast

Motie VVD en GroenLinks: Centraal Meldpunt Vuurwerkoverlast
1ste twee indieners: M.F. Kossen en P. Boekhorst

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015,

Constaterende dat:
- Driekwart van de Nederlandse bevolking overlast ervaart door het afsteken van vuurwerk;1 - Uit de vuurwerkbrief d.d. 1 december jl. blijkt dat ook onder Nijmegenaren veel overlast wordt ervaren door vuurwerk, met name het vuurwerk dat wordt afgestoken buiten de wettelijke normtijden (van 31 december te 18.00 uur tot 1 januari te 2.00 uur);
- Er door verschillende wijkraden, bewonersverenigingen, zorgorganisaties en andere instellingen in Nijmegen wordt gepleit voor een centraal meldpunt voor vuurwerkoverlast; - Meldingen van overlast in de huidige situatie moeten worden gedaan bij de politie en Omgevingsdienst;
- Het aantal meldingen dat bij de politie en Omgevingsdienst binnenkomt dusdanig laag is, dat het College op dit moment geen meerwaarde ziet in een centraal meldpunt;

Overwegende dat:
- Meldingen van vuurwerkoverlast bij de politie en Omgevingsdienst op de grote stapel terechtkomen;
- Het moeten melden van vuurwerkoverlast bij de politie en Omgevingsdienst tevens een hoge en onnodige drempel vormt;
- Een centraal en digitaal meldpunt op laagdrempelige wijze de mogelijkheid biedt aan de inwoners van Nijmegen om melding te maken van door hen ervaren overlast;
- Een centraal meldpunt nog op zeer korte termijn te realiseren is;
- Door middel van een centraal meldpunt inzichtelijk kan worden gemaakt op welke plaatsen in Nijmegen de overlast het grootst is;
- We aan de hand van deze gegevens kunnen bepalen welke maatregelen in de toekomst nodig zijn tijdens de jaarwisseling;

Roept het college op:
1. Om binnen een week een centraal en laagdrempelig digitaal meldpunt ten behoeve van meldingen van vuurwerkoverlast in te stellen, te bereiken via de gemeentelijke website, social media en de bel&herstel-app;
2. De Raad te informeren over de op dit centrale meldpunt verzamelde informatie.

Voor	16	GroenLinks, PvdA, VVD, VSP
Tegen	21	SP, D66, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Motie verworpen

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

9. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom – 2 (Ooyse Sluispad 2-4) (117/2015)

Raadsvoorstel d.d. 8 september 2015
1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP18002-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2014-12-04.
2. De zienswijzennota bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom - 2 (Ooyse Sluispad 2-4)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Motie GroenLinks, PvdA, VVD, SP, Stadspartij DNF: Parkeer de Ooypolder niet
1ste indiener: P. Oomen

De raad, bijeen op 16 december 2015,

Overwegende dat:

- In het bestemmingsplan parkeerplekken op het terrein worden gerealiseerd die zichtbaar zijn vanaf de polder;
- Los van of er een horecafunctie in het bestemmingsplan gerealiseerd wordt, de bouw tot een grotere aanzuiging van autoverkeer leidt;
- Bij eventuele heropening van De Polderkamer de parkeerdruk op de toegangspoort tot de Ooypolder verder verhoogd wordt;
- Omwonenden signaleren dat er veel wildgeparkeerd wordt;

Roept het college op:
- Met de projectontwikkelaar te zorgen voor een groene inbedding van de parkeerplekken achter de bouw;
- Het parkeerverbod aan de Ooysedijk ook met fysieke elementen te handhaven;
- Met omwonenden in overleg te blijven om bij te grote parkeeroverlast vergunningparkeren in te voeren aan de Ooysedijk;
- Met de gemeente Berg en Dal in overleg te treden over parkeerregulering aan hun kant van de gemeentegrens.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 29 SP, GroenLinks, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen 8 D66, Liberaal Nijmegen

Motie aanvaard

Amendement SP en GroenLinks: Nijmegen Ooyse Schependom
1ste twee indiener: B. van Berkel en P. Oomen

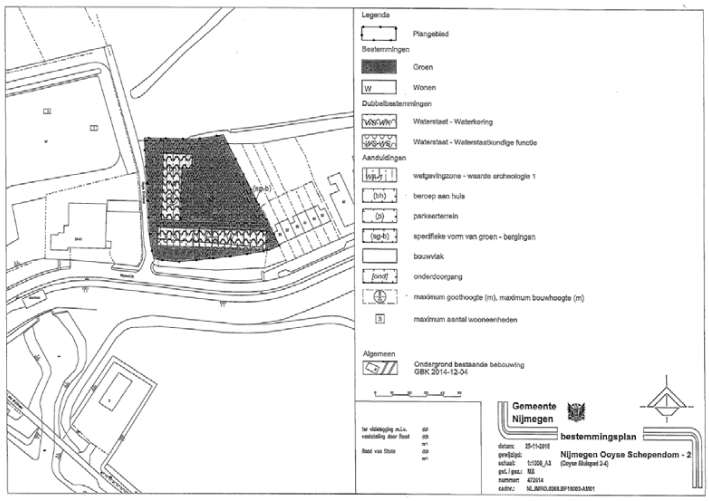
De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 16 december 2015

Constaterende dat:
- Het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom' een maximum

van 250m2 horeca toestaat in de Ooyse Schependom.
- Dit maximum met 80m2 overschreden wordt wanneer in de loods horeca wordt toegestaan.
- Het college in haar overwegingen het maximum van 250m2 horeca niet principieel verwerpt, maar ervan uitgaat dat dit maximum defacto niet wordt bereikt doordat een gebouw met een horecabestemming (de Polderkamer) nu geen horeca-invulling krijgt, maar als woning fungeert.
- Het college, noch de raad kan voorspellen of er in de Polderkamer nooit horeca zal komen.
- Door te kiezen voor horeca in de loods meer parkeerplaatsen nodig zijn dan voor woningen en daarvoor de ruimte achter de loods voor een groot deel gebruikt moet worden voor bezoekers van de horeca.
- Op dit moment het gebied achter de loods groen is en daarom ook goed past in het gebied.
- De omwonenden zorgen hebben met betrekking tot de uitstraling van het plangebied na uitvoering van de huidige plannen en zorgen hebben met betrekking tot de parkeersituatie wanneer de nieuwe horeca-gelegenheid opent.

Overwegende dat:
- Wanneer het college het maximum van 250m2 in principe als een goed maximum blijft zien, dit dan ook zijn weerslag moet krijgen in het bestemmingsplan.
- Horeca op deze plek, los van een eventuele overschrijding, geen prioriteit zou moeten krijgen boven het groene karakter van dit gebied.
- De zorgen van omwonenden met betrekking tot de parkeersituatie serieus genomen moeten worden
- Het wenselijk is om de hele loods in te zetten voor woningen, zonder horeca-terras en met alleen parkeerplaatsen voor de woningen op het perceel.
- Er met deze wijziging ook al in enige mate rekening is gehouden door het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan.

Besluit om:
1. De horecabestemming te vervangen door een woonbestemming voorzover het binnen het bouwvlak valt, met een maximum van drie woningen en voorzover het buiten het bouwvlak door een groenbestemming en daarom aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen: "met dien verstande dat in de planregels artikel 5.1 wordt aangevuld met een nieuw sublid:
ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' mag het aantal woningen niet meer bedragen dan is aangegeven', de artikelen 4 en 11.2 worden geschrapt en dat de verbeelding wordt vervangen door de bij dit amendement gevoegde verbeelding"

Voor 23 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 14 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen

Amendement aanvaard

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 25 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 12 D66, VVD, CDA

Voorstel aanvaard

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

10. Raadsvoorstel Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016 (146/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1.De vigerende Kunst- en Cultuurvisie 'Werken in Ketens' 2012-2016 met drie jaar te verlengen tot en met 2019.

Motie GroenLinks, PvdA, SP, DNF, D66, VVD: Ontketen de samenwerking met de ketenintendant
1ste indiener: N. Vergunst

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015,

Constaterende dat:
- De Raad in 2012 de nieuwe cultuurvisie 'Werken in ketens' heeft vastgesteld;
- Ketensamenwerking binnen deze visie een belangrijk onderdeel is;
- De Raad bij de besluitvorming over de cultuurvisie bijzondere aandacht heeft gevraagd voor de mogelijke effecten van de ketensamenwerking voor kleinere culturele initiatieven en ondernemers;
- De door de instellingen aangeleverde nulmeting van de ketensamenwerking meer het karakter van een zelfevaluatie heeft;
- Uit deze rapportage blijkt dat de rol van ketenintendant verschillend wordt ingevuld, er onduidelijkheid is over deze rol en dat deze rol niet gefaciliteerd wordt;
- Er weliswaar samengewerkt wordt binnen ketens, maar dat er nog veel ruimte is voor verbetering;

Overwegende dat:
- Ketensamenwerking geen doel op zich is, maar een middel kan zijn om de cultuursector in Nijmegen te versterken;
- Op basis van de uitgevoerde nulmeting de opbrengsten van de nieuwe cultuurvisie en met name de ketensamenwerking niet duidelijk zijn;
- Een goede rapportage over ketensamenwerking voor de Raad belangrijk is om het werken in ketens te kunnen evalueren;
- Er nu meerdere partijen betrokken zijn bij de evaluatie van de ketensamenwerking (college, instellingen, universiteit), waardoor onduidelijk is wie nu verantwoordelijk is voor de kwaliteit ervan;

Roept het college op:
- -Voor 1 juli 2016 de raad een nadere rapportage te sturen over de ketensamenwerking, dat wil zeggen een nulmeting conform het eigen voorstel van CNN, zoals dat in november 2014 aan het college is gedaan (zie bijlage);
- Aan deze nulmeting een reactie van het college toe te voegen over de wijze waarop het ketenintendantschap is ingevuld, waarbij 'in ieder geval ingegaan wordt op de concrete verwachtingen en taken van de ketenintendant, de wijze waarop zij (financieel) gefaciliteerd worden door de gemeente, en hierbij expliciet aandacht te hebben voor de rol van kleinere culturele initiatieven en ondernemers binnen de keten;
- Samen met de ketenintendanten duidelijke afspraken te maken over de vorm en inhoud van volgende rapportages over de ketensamenwerking waarbij de keten en niet de organisatie van de ketenintendant centraal staat.

En gaat over tot de orde van de dag.

Aan: Het college van B en W Nijmegen
Van: de 9 culturele partners van Cultuur Netwerk Nijmegen
Betreft: 0 meting peer-review
Datum: 30 november 2014

Geacht college,

Met deze brief doet CNN, het Cultureel Netwerk Nijmegen een voorstel tot een invulling en eigen aanpak van de peer review, zoals door de Raad vastgesteld op 27 juni 2012. De achtergrond van ons verzoek tot een ietwat gewijzigde aanpak staat hieronder vermeld.

Aanleiding
Op 27 juni 2012 heeft de Raad van Nijmegen de motie «visitatie door externen" vastgesteld. In deze motie staat beschreven op welke wijze de raad geïnformeerd wenst te worden over de kwaliteit van de uitvoering van haar Cultuurvisie «werken in Ketens". We hebben als culturele instellingen deze opdracht ter harte genomen en informeren u graag over de wijze waarop wij denken dat deze 0-meting het meest effectief kan zijn met aanvullend een voorstel.

Waarde van kwaliteitsmeting ketenindentantschap voor de CNN en de Raad
De waarde van ons overleg in CNN schuilt in onder andere het informeren en uitwisselen over de ketens, samenwerken in de ketens in diverse programma's of projecten, het ontwikkelen van de rol als ketenindentant in de stad en het bijdragen aan de realisatie van de Cultuurvisie in de stad. Werkenderwijs ontwikkelen we ons als CNN, waarbij uitwisseling en samen leren een belangrijk deel van ons overleg bepaalt, zeker daar waar het over ketenintendantschap gaat. Tenslotte gaat het bij elke keten om samenwerken, elkaar opvolgen, in samenhang ontwikkelen. Elke ketenintendant ontwikkelt een passende werkwijze om zowel met de partners in CNN als ook met de andere (kleinere) ketenpartners in de stad de keten te monitoren, deze verder te ontwikkelen en met elkaar samen te werken. De vorm waarin dit gebeurt kan per keten verschillen en zal aandacht krijgen in elke keten en het verslag over het functioneren.

CNN ziet de vastgestelde peer-review als een leerinstrument, waarbij op verschillende momenten geijkt wordt, waar we op dit moment staan en welke doelen we ons kunnen stellen voor de komende periode van twee jaar. Een goede rapportage ter verantwoording aan zowel college als ook de Raad is daarbij een essentieel onderdeel, te beginnen met een 0-meting. Dit om te kunnen beoordelen waar we als ketenintendanten staan en op welke wijze we ons ontwikkelen in de opdracht die de Raad ons heeft gegeven.

Opzet en werkwijze 0-meting peer-review
Na overleg in CNN kiezen we graag voor een werkwijze, die bij past bij de waarde die de peer-review heeft voor ons en bij de vraag en voorwaarden van de Raad die voorligt. Daarbij zoeken we een passend evenwicht tussen de continue aandacht voor het ketenintendantschap in onze overleggen en de rapportage en verantwoording aan College en Raad.

Graag werken we volgens de volgende opzet:

- CNN ontwikkelt een format voor de 0-meting. Dit format is uitgangspunt voor elke ketenintendant om in CNN de ketenpartners (groot en klein) te informeren, elkaar kritisch te bevragen en verbetervoorstellen te doen
- Bij de 0-metingen zal een externe expert worden toegevoegd, deze zal met kennis van zaken kritische vragen stellen over de invulling en kwaliteit van het ketenindentantschap om de kwaliteit van de peer review te blijven borgen
- In de peer review worden vragen gesteld over de werking van de vijf ketens en de functie van cultuureducatie en amateurkunst, de procesrol van de intendanten en worden ontwikkelvoorstellen gedaan door alle ketenpartners

- Van deze gesprekken (langs eenduidige lat) wordt verslag gedaan, dit verslag kan als onderdeel van de 0-meting gebruikt worden
- Een extern deskundige zal in CNN naar aanleiding van deze verslagen in gesprek gaan met de partners om ontwikkel- of verbetervoorstellen te doen en draagt zorg voor een onafhankelijke rapportage
- De definitieve rapportage van de 0-meting wordt verstuurd aan College en gemeenteraad
- In de komende twee jaar staat het ketenintendantschap in elk overleg van CNN op de agenda om tussentijds te blijven monitoren en ons als organisaties door te ontwikkelen
- Na twee jaar volgt een tweede meting met rapportage volgens eenzelfde format en verslaglegging, zodat vergelijkingen mogelijk zijn

Kostenbesparing
Met een dergelijke opzet verwachten we dat CNN en gemeente samen veel goedkoper en efficiënter een peer review kunnen doen op een voor ons beter passende wijze, terwijl tegelijkertijd voldaan wordt aan de voorwaarden van de raad inzake de inzet van een onafhankelijk extern bureau. De niet bestede middelen kunnen vrijvallen voor activiteiten / programma's in kunst en cultuur in de stad.

Vraag:
Graag zien wij een reactie van u tegemoet op de vraag of u akkoord bent met de door ons voorgestelde opzet?

In afwachting van Uw antwoord verblijf ik met vriendelijke groeten, mede namens dhr. A.Tax, voorzitter CNN,

Mevr. I. Verburgh, directeur bestuurder de Lindenberg

Motie unaniem aanvaard

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel unaniem aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt | Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

11. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen – Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan (133/2015)

Raadsvoorstel d.d. 13 oktober 2015
1. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' gewijzigd vast te stellen conform de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP2017-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBK 2013-03-05.
2. De zienswijzennota 'Nijmegen Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)' vast te stellen.
3. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wro.

Motie VVD: Laden en oplossen
1ste indiener: M.F. Kossen

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015,

Constaterende dat:
- Het voorliggende bestemmingsplan laden en lossen voor winkeleigenaren aan de Willemsweg enkel mogelijk maakt op het parkeerterrein achter bij de Aldi en op het parkeerterrein in de bestemming groen;
- De wethouder constateert dat beide locaties niet in de onmiddellijke nabijheid van de achterzijde van de winkels aan de Willemsweg liggen;
- Er al jaren geen passende oplossing is geboden aan de winkeliers aan de Willemsweg en er gedurende deze jaren wel werd gedoogd dat er voor laden en lossen gebruik werd gemaakt van de achterzijde;
- Het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de bezwaren van de ondernemers aan de Willemsweg;

Overwegende dat:
- Bevoorrading aan de voorzijde niet wenselijk is, omdat de weg niet breed genoeg is voor de vrachtwagens en bussen die worden gebruikt voor het laden en lossen;
- Om die reden onveilige situaties en opstoppingen in het verkeer zullen ontstaan;
- De winkeliers bovendien constateren dat bevoorrading aan de voorkant niet wenselijk is, omdat de ingangen van de winkels niet geschikt zijn om de voorraden door naar binnen te halen en dezelfde ingangen tevens tegelijkertijd worden gebruikt door klanten;

Roept het college op:
Erop toe te zien dat voor alle partijen werkbare afspraken worden gemaakt betreffende het blijvende werkelijk gebruik van de achterzijde door de winkeliers voor het laden en lossen van bevoorrading en dat deze afspraken (notarieel) worden vastgelegd.

En gaat over tot de orde van de dag

Voor 32 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Liberaal Nijmegen
Tegen 5 Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP

Motie aanvaard

Amendement Gewoon Nijmegen: Een veilig vluchtweg en ontsluiting voor de Willemsweg
1ste indiener: R. Klein Hemmink

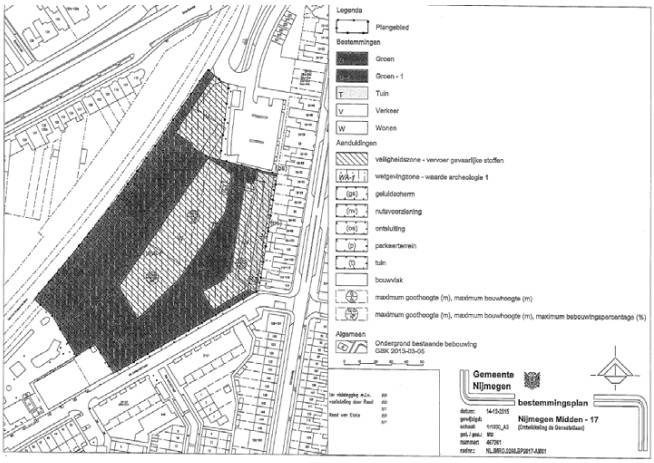
De Raad der Gemeente Nijmegen, bijeen in openbare vergadering, op16 december 2015

Constaterende dat:
- Er een raadsvoorstel ligt voor het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Nijmegen Midden 17;
- Het gebied waar het voorstel betrekking op heeft gelegen is aan de achterzijde van de Willemsweg en aansluit op de percelen van de panden Willemsweg 110 tot en met 116;
- In de betreffende panden aan de Willemsweg op de begane grond meestal winkels/kantoren gesitueerd zijn en op de verdiepingen veelal kamerverhuur/bewoning plaatsvindt;
- Aan de achterzijde van deze panden in het voorliggende plan een vluchtweg niet dwingend wordt voorgeschreven;
- In het voorliggende bestemmingsplan en de impressie van de te bouwen appartementen blijkt dat er een ontsluiting pad mogelijk is binnen de tuinbestemming, maar niet specifiek gedefinieerd; De eigenaar/ontwikkelaar geen bezwaar heeft tegen een ontsluiting pad ter plaatse.

Overwegende dat:
- Het wenselijk is dat er een vluchtweg aan de achterzijde van de voornoemde panden Willemsweg naar de openbare weg gerealiseerd wordt van maximaal twee meter breed;
- Deze vluchtweg tevens gebruikt kan worden als toeleveringspad voor de winkeliers in de betreffende winkels;
- Het wenselijk is ivm sociale veiligheid dat het pad afsluitbaar is op een zodanige wijze dat het alleen gebruikt kan worden door bewoners en gebruikers van voornoemde panden Willemsweg en van de nieuwbouw.
- Deze vluchtweg/ ontsluiting een permanent karakter dient te hebben en derhalve dit specifieker aangeduid in het voorliggende bestemmingsplan dient te worden opgenomen;

Besluit:
Aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen: "met dien verstande dat in de planregels:
1. artikel 1 wordt aangevuld met een nieuw begrip: '1.66 langzaam verkeer: het 'langzaam verkeer' omvat de voetganger, de fiets, fiets met trapondersteuning, snorfiets, bromfiets, inclusief bredere varianten zoals een bakfiets, het gehandicaptenvoertuig, en de geleider/berijder van bijvoorbeeld een paard.'
2. artikel 4.1 wordt aangevuld met een nieuw sublid: 'i. ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting' uitsluitend voor een ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer' en
3. dat artikel 5.1.b gewijzigd wordt in 'ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting' uitsluitend voor een ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer"
4. en dat de verbeelding wordt vervangen door de bij dit amendement gevoegde verbeelding."

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 13 D66, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 24 SP, GroenLinks, PvdA, VVD, CDA,

Amendement verworpen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voorstel unaniem aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

12. Raadsvoorstel Vangnetregeling BUIG (163/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015

1. De globale analyse van de mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort op het BUIG-budget vast te stellen.
2. De geschetste aanpak om het tekort terug te dringen vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Conform besloten

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

13. Raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4 (160/2015)

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
1. Bij wijze van uitzondering op en in afwijking van de afgesproken financiële spelregels de teruggevorderde subsidie voor Papengas 4 ad € 600.000 in boekjaar 2015 toe te voegen aan de ISV-reserve ter bestemming voor cultuurhistorische doeleinden zoals op hoofdlijnen aangegeven, onder voorbehoud van de vaststelling van het nieuwe ontwerp voor de Bastei (bouwplan, inrichtingsplan en omgevingsplan), en een dekkend financieel voorstel voor de nadere bestemming ervan in het 1e kwartaal van 2016.
2. Bijgevoegde begrotingswijziging BW-01461 vast te stellen.

Motie Gewoon Nijmegen: Restauratie Oude Stad Glashuis dient afgemaakt te worden
1ste indiener: R. Klein hemmink

De Raad der Gemeente Nijmegen, bijeen in openbare vergadering, op 16 december 2015

Constaterende dat:
- Het college voorstelt om de teruggevorderde subsidie Oude Stad van € 600.000 niet aan de algemene middelen toe te voegen maar voor het nieuwe gewijzigde ontwerp van de Bastei in te gaan zetten
- Het project Oude Stad (Glashuis) waarvoor de betreffende subsidie moest worden aangewend nog niet volledig is gerestaureerd c.q. niet volgens de regels is gebeurd of nog moet gebeuren
- De teruggevorderde subsidie een provinciale, gelabelde subsidie betreft Oude Stad (Glashuis) is.
- Deze subsidie terug betaald dient te worden aan de subsidieverstrekker, in dit geval de provincie Gelderland, of alsnog dient te worden aangewend voor het gelabelde doel Oude Stad (Glashuis).

Overwegende dat:
- Gelet op het voorgaande lijkt het ons logisch om de gelabelde subsidie niet terug te betalen aan de provincie Gelderland maar voor het gelabelde doel aan te wenden c.q. te reserveren.
- Het niet juist is en niet mag dit gelabelde subsidiebedrag voor ander doeleinden aan te wenden anders dan voor het gelabelde doel of terug te betalen aan de subsidieverstrekker provincie Gelderland.
- Het geld zeker ingezet moet worden voor cultuurhistorie etc. in Nijmegen, in dit geval de restauratie project Oude Stad Glashuis

Roept het College van B&W op:
1. Haar raadsvoorstel in te trekken omdat hierbij een oneigenlijk gebruik van de verstrekte subsidie wordt voorgesteld;
2. Het teruggevorderde subsidiegeld te reserveren voor het door de provincie gelabelde doel Oude Stad (Glashuis);
3. Ervoor zorg te dragen dat er gestart wordt onder regie van de gemeente Nijmegen de betreffende restauratie uit te voeren. En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 2 Gewoon Nijmegen
Tegen 35 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen

Motie verworpen

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 35 SP, Groenlinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadpartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 2 Gewoon Nijmegen

Voorstel aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

14. **Raadsvoorstel Vaststellen Regionaal beleidsplan Leerplicht 2016-2019 (169/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. Het Regionaal beleidsplan Leerplicht regio Nijmegen vast te stellen
2. Te kiezen voor uitvoeringsniveau 2. Preventief

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

15. Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid (164/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. De Uitwerkingsnota Reclamebeleid vast te stellen.
2. De Beleidsregels reclamebeleid vast te stellen.
3. Het onderdeel Reclame in het hoofdstuk “Criteria voor objecten-kleine bouwwerken” van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit (paragraaf 5.1.8.) in te trekken.

Het voorstel wordt doorgeschoven naar de besluitronde van 27 januari 2016

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

16. Raadsvoorstel Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016 (151/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
De volgende bijgevoegde verordeningen vast te stellen:
1. Verordening op de heffing en de invordering van de Rioolheffing 2016 (Verordening Rioolheffing 2016) onder gelijke intrekking van GB77273;
2. Verordening op de heffing en de invordering van Afvalstoffenheffing en Reinigingsrechten 2016 (Verordening Reinigingsheffingen 2016) onder gelijke intrekking van GB77782 ;
3. Verordening op de heffing en de invordering van Onroerende-zaakbelastingen 2016 (Verordening onroerende-zaakbelastingen 2016) onder gelijke intrekking van GB77360.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 22 SP, GroenLinks, PvdA, Stadpartij DNF, VSP,
Tegen 15 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

17. Raadsvoorstel Belastingverordeningen Overige Heffingen 2016 (152/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
De volgende bijgevoegde verordeningen vast te stellen:
1. Verordening op de heffing en de invordering van haven-, opslag- en overslaggelden 2016 (Verordening Scheepvaartrechten 2016) onder gelijke intrekking van GB78666;
2. Verordening op de heffing en de invordering van toeristenbelasting 2016 (Verordening Toeristenbelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78682;
3. Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2016 (Verordening Hondenbelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78685;
4. Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting 2016 (Verordening Precariobelasting 2016) onder gelijke intrekking van GB78686;
5. Verordening op de heffing en de invordering van marktgelden 2016 (Marktgeldverordening 2016 onder gelijke intrekking van GB78699;
6. Verordening op de heffing en invordering van parkeerbelastingen 2016 (Verordening Parkeerbelastingen 2016) onder gelijke intrekking van GB78697;
7. Verordening op de heffing en de invordering van eenmalig Rioolaansluitrecht 2016 (Verordening Eenmalig Rioolaansluitrecht 2016) onder gelijke intrekking van GB78701.

Motie GroenLinks: Zorgeloos parkeren voor zorg
1ste indiener: J. Reinhoudt

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015,

Overwegende dat:
- Per 1 januari 2016 de verordening parkeerbelasting 2016 ingaat;
- Per 1 januari 2016 de parkeervergunning voor bezoekers uitsluitend nog digitaal wordt aangeboden;
- Naast de digitale bezoekersvergunning een mantelzorgvergunning wordt gerealiseerd, waarmee de bewoner 400 parkeeruren per jaar kan aanschaffen;
- Deze beschikbaar is voor bewoners die voldoen aan de criteria voor het ontvangen van een mantelzorgconnpliment;
- Hiermee de groep zorggebruikers die gebruikt maakt van andere vormen van zorg dan mantelzorg (zoals PGB-zorg, zorg in natura) niet bereikt wordt;
- Niet elke zorgverlener of zorgvrager de financiële mogelijkheid heeft structureel deze extra parkeerkosten te kunnen betalen of declareren;
- Ook deze groep bewoners zorgverleners wil en moet kunnen laten parkeren;
- Deze groep mogelijk niet genoeg heeft aan de reguliere parkeeruren;
- Wellicht ook voor gebruikers van mantelzorg 400 parkeeruren per jaar onvoldoende zijn;
- 'Het waarschijnlijk om een tamelijk kleine groep bewoners gaat, waardoor een uitbreiding van de zorgvergunning niet veel financiële consequenties zal hebben;

Verzoekt het college:
- De mogelijkheden te inventariseren voor het uitbreiden van het systeem van zorgvergunningen, zodanig dat bewoners die kunnen aantonen meer parkeeruren nodig te hebben die voor hetzelfde tarief kunnen aanschaffen als de mantelzorgvergunning;
- Bij geringe financiële consequenties een dergelijke uitbreiding zo spoedig mogelijk in te voeren en anders dit aan de Raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie unaniem aanvaard

Amendement SP: Behoud mogelijkheid papieren bezoekersvergunning
1ste indiener: S. Vat

De gemeenteraad van Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015

Overwegende dat:
- Per 1 januari 2016 de bezoekersvergunningen voor het parkeren in Nijmegen d worden
- De papieren vergunning daarmee komt te vervallen
- De digitale bezoekersvergunning veel voordelen biedt
- Deze voordelen niet door iedereen als een voordeel worden gezien
- Bewoners om praktische of principiele redenen bezwaar kunnen hebben tegen het gebruik van de digitale vergunningen
- De mate waarin deze bezwaren spelen op dit moment niet duidelijk is
- Het handhaven van de papieren bezoekersvergunning naast de digitale vergunning in 2016 het mogelijk maakt om bezwaren te ondervangen
- Het wenselijk is om bij de invoering van de digitale vergunning een terugvalscenario achter de hand te hebben in geval van (ernstige) invoeringsproblemen

Besluit: aan beslispunt 6 toe te voegen, met dien verstande dat:
- art. 1 lid t wordt gewijzigd in: de regeling waarbij een bezoeker van een belanghebbende, die in een betaald parkeren gebied woont, met een papieren bezoekersvergunning of met een digitale bezoekersregeling tegen een gereduceerd uurtarief kan parkeren. De digitale regeling geldt voor een maximaal aantal uren op jaarbasis. Urenregistratie vindt digitaal plaats middels een digitale aan- en afmelding van het parkeertijdstip;
- art. 14 lid3 wordt gewijzigd in: De bezoekersvergunning zoals opgenomen in de tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning zoals bedoeld in art 2 onderdeel a onder letter L treedt in werking met ingang van 11 januari 2016;
- dat bij Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter L wordt verwijderd de tekst *"(vervalt op de ingangsdatum bezoekersregeling onder 0)";*
- dat bij Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter M wordt verwijderd de tekst *"(vervalt op de ingangsdatum bezoekersregeling onder* 0)";
- dat aan Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter 0 wordt toegevoegd voor bezoekersregeling: "Digitale".

Voor 13 SP, CDA, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 24 GroenLinks, D66, PvdA, VVD, Stadspartij DNF

Amendementen verworpen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 28 SP, GroenLinks, D66, PvdA, Stadspartij DNF,
Tegen 9 VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

18. Raadsvoorstel Legesverordening 2016 (153/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
De bijgevoegde Verordening op de heffing en de invordering van Leges 2016 (Legesverordening 2016) en bijbehorende tarieventabel vast te stellen onder gelijke intrekking van GB77258.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

19. Raadsvoorstel Nota Slotwijzigingen 2016 (161/2015)

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015
1. De nota Slotwijzigingen 2015 vast te stellen;
2. Vaststellen van de in het voorstel vermelde budgetoverhevelingen;
3. Begrotingswijziging BW-01441 (meldingen Slotwijzigingen 2015), BW-01443 (investeringen) en BW-01442 (Technische Wijzigingen) vast te stellen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

20. Raadsvoorstel Financieringsconstructie Duurzaamheid – de uitwerking (162/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. De verordening “Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2013” (GB2013-069) in te trekken;
2. De verordening “Duurzaamheidsleningen Gemeente Nijmegen 2016” vast te stellen;
3. De verordening “Stimuleringsregeling non-profit organisaties Gemeente Nijmegen 2016” vast te stellen;
4. Een egalisatievoorziening in te stellen voor de Stimuleringslening voor non-profit organisaties.
5. De begrotingswijziging BW-01460 vast te stellen

Voor	32	SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen	5	VVD, Gewoon Nijmegen

Voorstel aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

21. Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenstrategie 2016-2018 GGD Gelderland Zuid (154/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. De zienswijze over de Meerjarenstrategie 2016 – 2019 “Over bruggen” van de GGD Gelderland-Zuid vast te stellen.
2. De brief aan het Algemeen Bestuur van de GGD Gelderland-Zuid betreffende de zienswijze over de Meerjarenstrategie “over Bruggen” vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

22. Raadsvoorstel Budgetsubsidie Doornroosje 2016-2019 (147/2015)

Raadsvoorstel d.d. 10 november 2015
1. Onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting 2016-2019 door de Raad aan Stichting Doornroosje voor 2016 een subsidie te verlenen van € 1.317.246,- en dit bedrag ten laste te brengen van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60572D;
2. Voor de jaren 2017 t/m 2019 dit bedrag te indexeren op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

- Mevrouw Lamers heeft zich onthouden van stemming

Amendement Liberaal Nijmegen: Transparantie bij Doornroosje
1ste indiener: P. Eigenhuijsen

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015

Overwegende dat:
- Doornroosje subsidie krijgt
- Met deze subsidie voldaan moet worden aan een aantal kwantitatieve eisen
- Een van die eisen is dat van de activiteiten maximaal 10% commercieel mag zijn

Constaterende dat:
- In het jaarverslag van Doornroosje de meeste kwantitatieve eisen worden verantwoord
- Enkel de eis van maximaal 10% commerciële activiteiten niet verantwoord wordt
- Dit niet bijdraagt in de transparantie van de doelstelling waarvoor Doornroosje subsidie ontvangt
- Er al een verplichting ligt voor Doornroosje om in haar boekhouding deze uitsplitsing op te nemen

Besluit:

Om aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat de volgende tekst aan de beschikking wordt toegevoegd:
'In het jaarverslag zal Doornroosje gespecificeerd op omzet, aantal activiteiten en bezoekers, aangeven welke activiteiten onder de vrijstelling van 10% commercieel vallen en welke niet."

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 15 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 21 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF

Amendement verworpen

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Voor 33 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, VSP
Tegen 3 Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

23. Raadsvoorstel Budgetsubsidie de Lindenberg 2016 t/m 2019 (155/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de Lindenberg voor de jaren 2016 t/m 2019, voor het uitvoeren van cultuureducatie en amateurkunst. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 3.105.266. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen.
2. De subsidie van € 3.105.266 ten laste te brengen van het deelproduct cultuureducatie van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Raadsbesluit d.d. 16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

24. Raadsvoorstel Budgetsubsidie stichting Lux 2016 t/m 2019 (156/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Aan Stichting LUX voor 2016 een subsidie te verlenen van € 1.056.682,- en dit bedrag ten laste te brengen van de begroting Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60574.D.44015;
2. Voor de jaren 2017 t/m 2019 dit bedrag te indexeren op basis van het Uitvoeringsvoorschrift subsidies Directie Inwoners gemeente Nijmegen 2011.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

25. Raadsvoorstel Budgetsubsidie Stichting Keizer Karel Podia 2016/2019 (168/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de Stichting Keizer Karel Podia voor de jaren 2016 t/m 2019. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 1.967.902,-; dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen. De subsidie voor 2017 en verder zijn onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting;
2. De subsidie van € 1.967.902,- ten laste te brengen van het product culturele ketens van het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing, deelproductnummer 60579.D.44014.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

26. Raadsvoorstel Budgetsubsidie aan de OBGZ 2016 t/m 2019 (168/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. Een meerjaren budgetsubsidie te verlenen aan de OBGZ voor de jaren 2016 t/m 2019, voor het uitvoeren van het openbaar bibliotheekwerk. Voor het jaar 2016 verlenen wij een subsidie van € 5.257.471. Dit bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd conform de bepalingen in de Nijmeegse Kaderverordening Subsidieverstrekkingen. De subsidie voor 2017 en verder zijn onder voorbehoud van vaststelling van de stadsbegroting.
2. De subsidie van € 5.257.471 ten laste te brengen van het product culturele ketens van het programma Cultuur, cultuurhistorie en citymarketing.

Amendement Liberaal Nijmegen: Gratis Boek voor 18
1ste indiener: P. Eigenhuijsen

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015

Overwegende dat:
- De bibliotheek subsidie krijgt
- Deze subsidie dient ter uitvoering van haar functies om een openbare bibliotheekvoorziening te zijn
- In de wet staat dat er geen geldelijke bijdrage gevraagd mag worden voor "gedrukte werken" voor kinderen onder de 18 jaar

Constaterende dat:
- Er door de OBGZ inschrijfgeld gerekend wordt voor kinderen onder de 18 jaar
- Voorts er voor de zogenaamde Bibliotheek op School ook een bijdrage per kind aan de school wordt gevraagd.
- Deze laatste bijdrage ten laste gaat van het budget van de school of door de ouders gedragen moet worden
- Dit tegen de wet is

Besluit:
Om aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat de volgende tekst aan de beschikking wordt toegevoegd::
'Met dit subsidiebedrag ad € 5.257.471 er in ieder geval voor te zorgen dat kinderen onder de 18 jaar gratis gebruik kunnen maken van de bibliotheekfunctie als lid van de bibliotheek en bij Bibliotheek op School (BoS) en er dus geen inschrijfgeld of anderszins geld voor betaald hoeft te worden.'

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 1 Liberaal Nijmegen
Tegen 36 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP

Amendement verworpen

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 36 SP, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Tegen 1 Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

27. Raadsvoorstel Vaststellen begrotingswijziging n.a.v. provinciale subsidie Topsectoren en Innovatie (157/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Begrotingswijziging BW-01459 vast te stellen met betrekking tot de financiële verwerking van de provinciale subsidie van € 1,0 miljoen ten behoeve van Topsectoren en Innovatie Nijmegen in de begroting 2015-2017 van het programma Economie & Werk.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

28. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Braamhof (158/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Volgens bijgaande situatieschets aan de grijs gearceerde straat in de wijk Wolfskuil in de woonplaats Nijmegen de naam Braamhof te geven.
2. Het college de bevoegdheid te geven om te zijner tijd de exacte begrenzing van de onder 1. bedoelde straat nader vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

29. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Grote Boel en De Stelt: aanpassen onderschriften naamborden (159/2015)

Raadsvoorstel d.d. 17 november 2015
1. Het raadsbesluit van 19 november 2014 (RV 135/2014), beslispunt 10 in te trekken, waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt Grote Boel in de woonplaats Nijmegen betreft.
2. Het raadsbesluit van 10 juni 2015 (RV 86/2015), beslispunt 2, in te trekken waar het de tekst van de onderschriften van de straatnamen vastgesteld voor de buurt De Stelt, in de woonplaats Lent, betreft.
3. De straatnaamborden in de buurten Grote Boel, woonplaats Nijmegen, en De Stelt, woonplaats Lent, van kortere onderschriften te voorzien.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

30. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Oost – 5 (herziening, speelveld Obrechtstraat (167/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. Het bestemmingsplan Nijmegen Oost -5 (herziening, speelveld Obrechtstraat) naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 26 augustus 2015 gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP13005-VG02.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de ondergrond gebruik is gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland, als vervat in het bestand GBK 2015-01-05
2.Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

31. Raadsvoorstel Herbenoeming leden Commissie voor bezwaarschriften (166/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
Mevrouw mr. E.J.H.G. van Binnebeke te Maastricht,
De heer mr. J.J. Vogel te Rossum en
De heer mr. J.C. van Vuren te Culemborg met terugwerkende kracht voor een tweede periode van vier jaar in de commissie voor bezwaarschriften te benoemen, met ingang van 24 februari 2015.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

32.

Ingekomen stukken

A Brieven ter afdoening door het college van B&W (tenzij anders vermeld)

A1 d.d. 16 november 2015 van de heer Nieuwenhuijsen inzake Illegaal verhuurde panden

A2 d.d. 24 november 2015 van mevrouw Vijftigschild inzake Reactie op brief gemeente Nijmegen d.d. 3 november 2015, kenmerk MO20/15.0011375

A3 d.d. 18 november 2015 van de heer Roelofs inzake Bezwaarschrift taxi/auto kosten

A4 d.d. 23 november 2015 van de heer Van Munster inzake Camerabewaking stations

A5 d.d. 23 november 2015 van Ondernemers vereniging Druten

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

B Brieven ter kennisgeving aan te nemen

B1 d.d. 20 oktober 2015 van COMO G4 en Werkplaats MO inzake Brandbrief - Door kostendelersnorm verder van huis

B2 d.d. 11 november 2015 van Tritium advies inzake Nijverheidsweg 53 RIHO Nijmegen

B3 d.d. 12 november 2015 van MGR inzake Derde termijnrapportage MGR 2015

B4 d.d. 18 november 2015 van de heer Herweijer inzake Achtergrondinformatie bij de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Ooyse Schependom, Ooyse Sluispad 2-4

Brief B4 kon u betrekken bij de bespreking over dit onderwerp op de Politieke Avond van 16 december 2015

B5 d.d. 18 november 2015 van Provincie Gelderland inzake Taakstelling huisvesting verblijfsgerechtigden 1e helft 2015

B6 d.d. 19 november 2015 van VSP inzake Ontslag fractievolger

B7 d.d. 19 november 2015 van Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid inzake Veilig gebruik van SUWInet

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

B8 d.d. 19 november 2015 van KHN Groot Nijmegen inzake Visie KHN op Raadsvoorstel Verlening Cultuurvisie

Brief B8 kon u betrekken bij de bespreking over dit onderwerp op de Politieke Avond van 9 december 2015

B9 d.d. 19 november 2015 van Lindenberg inzake Pauze? Maak ruimte voor een hapje cultuur met de Lindenberg, kort film

B10 d.d. 19 november 2015 van de heer Verhoef inzake jaarrekening 2014 van gemeente Nijmegen

B11 d.d. 20 november 2015 van de heer/mevrouw Boonstra inzake Huizen zijn tikkende tijdbommen

B12 d.d. 22 november 2015 van de heer Essers inzake Raadsvoorstel 159/2015

Brief B12 kon u betrekken bij het hamerstuk over dit onderwerp op de Politieke Avond van 16 december 2015

B13 d.d. 23 november 2015 van de heer Vos inzake Onderzoek naar Brand in de Notenhout

B14 d.d. 24 november 2015 van CPRN en Wijkvereniging Ons Waterkwartier inzake Fort Krayenhoff, voor voorstel tot reconstructie

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

C Brieven nog in behandeling

Geen brieven

D Brieven van het college van B&W ter kennisname (tenzij anders vermeld)

D1 d.d. 17 november 2015 inzake Retaildeal

D2 d.d. 17 november 2015 inzake Verklaring van Toepasselijkheid & Informatiebeveiligingsbeleid

D3 d.d. 17 november 2015 inzake Kwartaalbericht Waalsprong nr. 8

Brief D3 stond geagendeerd tijdens bespreking van de Commissie GREX Waalsprong/Waalfront op de Politieke Avond van 9 december 2015

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

D4 d.d. 17 november 2015 inzake Notitie "Wat betekent dat voor u in 2015?"

D5 d.d. 17 november 2015 inzake Proces beleidsplan Sport 2017-2020

D6 d.d. 17 november 2015 inzake Stand van zaken ontwikkelingen terrein GDF Suez

D7 d.d. 17 november 2015 inzake Tijdelijke initiatieven voor zuidrand Waalsprong

Brief D7 kon u betrekken bij de bespreking over dit onderwerp op de Politieke Avond van 9 december 2015

D8 d.d. 24 november 2015 inzake De Bastei en inpassing van de archeologische vondsten

Brief D8 kon u betrekken bij de bespreking over dit onderwerp op de Politieke Avond van 9 december 2015

D9 d.d. 24 november 2015 inzake Subsidie aan Nijmegen1

D10 d.d. 24 november 2015 inzake Onderzoek effectiviteit subsidie aan de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid

Brief D10 kon u betrekken bij de besprekingen over dit onderwerp op de Politieke Avond van 9 december 2015

D11 d.d. 24 november 2015 inzake Vuilverwerkingsovereenkomst MARN

Brief D11 is besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 9 december 2015

D12 d.d. 24 november 2015 inzake Stand van zaken Stuurgroep Circulaire economie MARN regio

D13 d.d. 24 november 2015 inzake Uitvoeringskader Speelruimte 2015 evj

D14 d.d. 24 november 2015 inzake Digitalisering bezoekersvergunning

Brief D14 is besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 9 december 2015

D15 d.d. 24 november 2015 inzake Uitwerking klantenparticipatie P-wet 2015

D16 d.d. 25 november 2015 inzake Stand van zaken veilig thuis

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

Brief D16 is besproken in de kamerronde op de Politieke Avond van 9 december 2015

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Brieven van interne organen en adviescommissies

Geen brieven

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

33. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Nijmegen Goffert station (172/2015)

Raadsvoorstel d.d. 1 december 2015
1. Beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 (RV 185/2007) in te trekken en derhalve van het NS-station Nijmegen Goffert in de woonplaats Nijmegen geen geometrie vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015
Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

34. **Raadsvoorstel Bekrachtiging geheimhouding raadsbrief GDF SUEZ (171/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 1 december 2015

Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de door ons College opgelegde geheimhouding met betrekking tot de brief met registratienummer 15.0012139 te bekrachtigen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Conform besloten

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

35. Raadsvoorstel Werktuigenvrijstelling (173/2015)

Raadsvoorstel d.d. 8 december 2015

Met toepassing van artikel 25, derde lid van de Gemeentewet, de door ons College opgelegde geheimhouding met betrekking tot de brief met registratienummer 15.0012267 te bekrachtigen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Voor 30 SP, GroenLinks, D66(1), PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen(1), VSP Liberaal Nijmegen

Tegen 7 D66(6), Gewoon Nijmegen (1)

Voorstel aanvaard met inachtneming van een stemverklaring van D66

Raadsbesluitenlijst van 16 december 2015

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

36. **Raadsvoorstel Opheffing geheimhouding documenten NEC Goffertstadion (174/2015)**

Raadsvoorstel d.d. 16 december 2015

1.Op grond van artikel 25 lid 4 van de Gemeentewet de geheimhouding op de bijlagen 1 t/m 8 van de brief van 18 november 2014 inzake NEC Goffert op te heffen met uitzondering van de (weggelakte) bedrijfsgegevens (artikel 10 lid 1 onder c van de Wet openbaarheid van bestuur). En tevens de
2. Op grond van artikel 25 lid 1 van de Gemeentewet de geheimhouding op de brief van 17 december 2014 inzake Wensen & Bedenkingen t.a.v. NEC/Goffertstadion op te heffen.

Raadsbesluit d.d.16 december 2015

Conform besloten

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Raadsnotulen van 25 november 2015

Verslag van de
OPENBARE BESLUITRONDE POLITIEKE AVOND
van de
gemeenteraad van Nijmegen
d.d. 25 november 2015

***Aanwezig zijn**:*

de leden: mw. A van den Berg, dhr. B.K. van Berkel, dhr. P.H.J. Boekhorst, dhr. J.A.R. Brom, mw. R.M.G. Brouwer, dhr. M.T. Buck, mw. C.M.H Daemen, dhr. J.V.J. van Deurzen, mw. I.M. van Dijk, dhr. P.A. Eigenhuijsen, dhr. T.F.A. van Elferen, dhr. B.G. Friesen, dhr. M. Groothuizen, mw. W. Grutters, dhr. R. El Hafi, dhr. J.W.H. van Hooft, dhr. P. Huliselan, dhr. M.J.I. Hulskorte, dhr. M. van Hunnik, dhr. J.L.J. Janssen, dhr. R.A.A. Jetten, dhr. R.A.P. Klein Hemmink, mw. M.F. Kossen, mw. C.B.M. Lamers, mw. P.J. Molenaar, dhr. M.J.M. van Nijnatten, dhr. C. van Norel, dhr. P.R. Oomen, mw. A.B. Ranshuijsen, dhr. J.F. Reinhoudt, mw. J.M. Rotink, mw. G.M.M. Schellekens. dhr. A. Selman, dhr. M.A.L. Sweep, dhr. S. Vat, dhr. N.P. Vergunst, mw. G. Visser, mw. E.M. Westerveld en dhr. R.S. Zwart

Voorzitter: dhr. H.M.F. Bruls

Griffier: mw. M. Heffels

Wethouder: dhr. L.C.M. Frings, dhr. H.B.W. van Hees, mw. R.D. Helmer-Englebert, dhr. T. Tankir, H. Tiemens en dhr. B.J.H.M. Velthuis

Notulist: dhr. J.P.P.A. Wijnen

---

1. Opening en mededelingen

De ***voorzitter***: De vergadering van de raad is geopend (21.30 uur).
Ik heb geen afmeldingen ontvangen.

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

De ***voorzitter***: U hebt via de vergadermappen van de raadsapplicatie het volgende stuk gezien:
- Het overzicht van de nagekomen ingekomen stukken.

Er is een aantal verzoeken tot agendering en er zijn enkele die gaan over brieven die gisteren namens het college zijn verstuurd. U moet er dus rekening mee houden dat niet gezegd is dat die voor de volgende kamerronde worden geagendeerd, omdat ze daarmee een cyclus inlopen. Als service van de zaak noem ik het toch zo. Eerst de verzoeken die eerder werden ingediend.

- De fractie van D66 heeft verzocht brief D7 inzake Ontwerpbeschikking gedeeltelijke afwijzing subsidieaanvraag NV Sportfondsen Nijmegen 2016 te agenderen voor een volgende kamerronde.
- De fractie van de VVD heeft verzocht brief B8 inzake de bouw van een moskee op het parkeerterrein tussen 52 Degrees en de beoogde BMW/Mini-vestiging te agenderen voor een volgende kamerronde.
- De fractie van de PvdA heeft verzocht brief D20 inzake Stand van zaken verkeersstructuur Waalsprong te agenderen voor een volgende kamerronde.

Dan zijn er drie brieven die nog geen nummer hebben.
- Brief Vuilverwerkingsovereenkomst MARN; hiervan vraagt de SP om dit te agenderen.
- Brief Veilig Thuis; dit betreft een vraag van de PvdA.
- Brief van Horeca Nijmegen inzake raadsvoorstel Cultuurvisie 25 november; die brief wil Liberaal Nijmegen agenderen.

Ik kijk even rond of deze aanvragen uw instemming kunnen krijgen. Dat is het geval.

Wat de orde van de vergadering betreft, het volgende.
- De fractie van GroenLinks heeft verzocht om agendapunt 8 inzake het raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom-2 (Ooyse Sluispad 2-4) door te schuiven naar een volgende besluitronde.

Ik weet dat de heer Oomen dit heeft bedacht en hij gaat nu toelichten waarom dit wederom moet worden doorgeschoven.

Dhr. ***Oomen***: Voorzitter, dank u wel. Wij hebben van een andere fractie heel laat een conceptamendement gekregen en ik heb vervolgens met diverse fracties gebrainstormd over de vraag wat we daarmee zouden kunnen doen. Ik dacht namelijk nog aan een motie en er is nogal wat onduidelijkheid over de parkeerplaats daar, waarover ik aansluitend nog navraag heb gedaan. Al met al dacht ik dat het ook vanwege die motie goed is om hierover met de andere fracties op een ander moment dat er meer tijd is te overleggen en ook met de bewoners die graag erover mee willen denken. Ik merkte dat het niet lukt om dat vanavond goed te doen. Ik wil dat er een goede besluitvorming is in de raad en dat dit voorstel niet vanavond onder tijdsdruk moet worden doorgevoerd. Daarom stel ik voor om dit punt door te schuiven. Ik heb begrepen dat het ambtelijk geen probleem is om de besluitvorming nog een paar weken uit te stellen.

De ***voorzitter***: Wij hebben de tijd, maar in het kader van een goede voorbereiding moet ik wel zeggen dat ik niet voor niets 'wederom' zei. Het argument van een goede voorbereiding vind ik eerlijk gezegd niet heel sterk. Iedereen weet al geruime tijd dat dit voorstel vanavond op de agenda staat en dat dit al een keer is doorgeschoven. Het argument – ik zeg het maar even hard – dat de bewoners moeten meepraten, mag voor u als volksvertegenwoordiger belangrijk zijn, maar het is niet doorslaggevend om besluiten te nemen. Ik kijk even de zaal rond. Ik wijs u er ook nog even op dat er voor de volgende vergadering waarschijnlijk wat meer debatstukken staan, dus qua spreektijd wordt het dan krap.
De heer Van Elferen.

Dhr. ***Van Elferen***: Dank u wel voorzitter. Ik steun graag het verzoek van de heer Oomen. Het amendement waar hij over sprak bereikte mij vandaag om 11.45 uur en door het amendement, dat volgens mij de oorspronkelijke reden vertegenwoordigt dat we dit punt al een keer hebben doorgeschoven, is een nieuwe politieke situatie ontstaan. Dat is voor mij de belangrijkste reden om de heer Oomen nog wat tijd te gunnen om een motie voor te bereiden.

De ***voorzitter***: Wil iedereen dit punt doorschuiven? De heer Van Deurzen.

Dhr. ***Van Deurzen***: Ik wil graag opheldering hebben, want er wordt gesproken over een conceptamendement. Ik weet niet met wie dat gecommuniceerd is, maar ik heb helemaal niets gezien. Ik vraag me dus af waar het over gaat.

Dhr. ***Van Berkel***: Voorzitter, ik heb u gemaild. Ik dacht dat ik het misschien was vergeten, maar u staat op de lijst. Het punt is dat het amendement in die zin niet erg lang bestudeerd hoeft te worden want we hebben ons standpunt namelijk aangekondigd in de kamerronde en daarvan is dit amendement het gevolg. Op het moment dat een fractie zegt wat meer tijd nodig te hebben, nieuwe informatie te hebben gekregen en hierover goed wil besluiten, dan steunen wij dat en dan stellen we de behandeling uit. Dat hoort erbij.

De ***voorzitter***: Is verder iedereen het ermee eens dat dit wordt doorgeschoven? De heer Janssen niet?

Dhr. ***Janssen***: Ik zou zeggen: 'schuuf mer deur'.

De ***voorzitter***: De heer Brom.

Dhr. ***Brom***: Ik wil er toch nog bij vermelden dat het niet gebruikelijk is dat wij zaken doorschuiven. Als wij zaken doorschuiven, voorzitter, dan hebben wij daar heel goede redenen voor. Wij staan voor een goede besluitvorming en voor een goed democratisch proces en we zullen dit instrument niet blijven gebruiken om de zaak te traineren. Dit is echt van wezenlijk belang voor de Ooypolder.

De ***voorzitter*** Ik zal er maar niet op ingaan, meneer Brom. Ik kom er in het seniorenoverleg op terug. U proeft wel dat ik inhoudelijk niet overtuigd ben, maar het is uw vergadering. Meneer Brom, als iemand hier zegt dat het een heel eenvoudig amendement is, dan onderstreept hij eigenlijk wat ik zojuist zei. Want dat is wat u eigenlijk zegt, meneer Van Berkel. Maar goed, het maakt mij niets uit, de meerderheid beslist ook hier. Het is helaas niet de eerste keer, meneer Brom. Dit is vaker gebeurd. Goed.

Kunt u ermee instemmen? Dat is het geval.

De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen: 3 en 17 tot en met 21.
Stemt u daarmee in? Dat is het geval.

4. Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers

De ***voorzitter***:
Behandeladviezen Politieke Avond 25 november 2015:
- Wensen en bedenkingen Overgang van onderneming GEM Waalsprong naar gemeente Nijmegen: dit wordt een stemstuk op 25 november.
- Raadsvoorstel Beleidskader ontwikkeltrajecten: dat is een hamerstuk op 25 november.
- Raadsvoorstel Verlenging cultuurvisie: dat is een debatstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen Goffert – Winkelsteeg-3 (De Winckelsteegh): dat is een hamerstuk op 25 november.
- Raadsvoorstel Uitvoeringsnotitie vrijwilligersbeleid 2016-2018: dat is een hamerstuk op 25 november.
- Raadsvoorstel Aanpassen gemeenschappelijke regelingen VRGZ, GGD, MARN en Bijsterhuizen en toestemming verlenen aan college voor aanpassing gemeenschappelijke regeling ODRN: dat is een hamerstuk op 25 november.
- Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen – Midden-17 (Ontwikkeling de Genestetlaan): dat is een debatstuk op 16 december.

De ***voorzitter***: Bent u het eens met alle adviezen? Dat is het geval.

5. Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is

De ***voorzitter***: Over de punten 3, 11, 13, 14, 15 en 17 tot en met 21 is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met de voorstellen.

6. Vragen van raadsleden aan het college

De ***voorzitter***: Er zijn geen vragen aangekondigd.

7. Raadsvoorstel Bestemmingsplan Nijmegen-Oost-1 (Ubbergseveldweg-Kopseweg)

De ***voorzitter***: Wie mag ik het woord geven? De heer Friesen namens GroenLinks.

Dhr. ***Friesen***: Dank u wel. Hij doet het nog, deze microfoon. Hij is lang niet gebruikt, maar vanavond gebeurt dat wel. Voorzitter, in de afgelopen jaren is elke vierkante meter in het bestemmingsplan Nijmegen-Oost uitgebreid besproken. Toch is het goed dat wij hier vanavond nog eenmaal bij stilstaan, dankzij de interventie van de heer Van Elferen enkele weken geleden. Er ligt een prachtig bouwplan voor de Basisschool de Klokkenberg. Dit bouwplan moet nu zo snel mogelijk gerealiseerd worden, ook al omdat de school niet meer verder kan in het huidige gebouw. Hiervoor is dit bestemmingsplan hard nodig. Het maakt naast de bouw van de school ook een aantal woningen mogelijk en ook daaraan is grote behoefte.
Hoewel het bestemmingsplan lijkt te voldoen aan de uitspraak van de Raad van State van 26 augustus 2015, bestond er bij directe omwonenden op onderdelen nog onvrede over dit plan. Met name de afstand van hun woningen tot schoolbebouwing die niet voldoet aan de VNG-richtlijn van 30 m, maakt inbreuk op hun woongenot. Ik zei 'bestond' want de bewoners hebben zelf een alternatief plan ontwikkeld, getiteld 'Een beter plan voor de Klokkenberg' en dat hebben ze hier in deze zaal aan ons gepresenteerd. Ze hebben daar tot diep in de nacht aan gewerkt. Ik – en volgens mij ook andere raadsleden – was diep onder de indruk van de creatieve oplossing die werd gevonden en de professionaliteit van de presentatie. In de tijd na de presentatie – ongeveer om 18.00 uur – en vóór de bespreking in de kamer om 19.30 uur, is hier in de wandelgangen van het stadhuis iets bijzonders gebeurd. De partijen, wethouder, schoolbestuur en omwonenden die ook aanwezig zijn, hebben elkaar namelijk gevonden en hebben elkaar het jawoord gegeven. Nu is dit laatste in dit huis niet heel bijzonder, maar doorgaans zijn daar niet drie partijen bij betrokken. Met dit bericht, met die witte rook, kwam de wethouder naar de kamer. Na jaren van overleg en inspraak lag de oplossing in een simpel feit: draai en verplaats het bouwblok van de school iets. Dit kan. Dit kan zonder dat het bijt met gemeentelijke normen ten aanzien van parkeren en dit kan zonder dat het bouwplan van de school wordt aangetast, maar het wel voldoet aan de richtlijn van 30 m afstand.
Het verdient grote waardering dat het schoolbestuur openstond voor de suggestie van de bewoners en weer met hen in overleg ging. Het verdient grote waardering dat de wethouder bereid was om nog een keer naar dit plan te kijken ondanks dat er al een juridisch sluitend plan lag. Het verdient grote waardering dat de omwonenden niet alleen het plan hebben gepresenteerd, maar dat zij daarna ook handtekeningen hebben verzameld waarbij zij – zoals ik vanmiddag zag – zelfs contractueel verklaren hun beroep tegen dit plan te staken als hun voorstel wordt aangenomen. Dit proces is hierdoor veel meer dan een simpele planaanpassing geworden. Je zou bijna zeggen: van hoofdpijndossier naar voorbeeldplan. Conclusie: het plan dat door de omwonenden is ingediend, heeft draagvlak bij het schoolbestuur en bij de wethouder.
Het plan is echter nog niet vertaald in het bestemmingsplan. Ik mag daarom, mede namens alle fracties in deze raadzaal, een amendement indienen waarin dit wel wordt geregeld. U hebt het amendement kunnen lezen en het betreft twee aanpassingen.
Een aanpassing is een technische aanpassing waarin de puntjes op de i worden gezet ten aanzien van de hoogte van de ligmasten in het plan.
De tweede aanpassing betreft de aanpassing van het plan die door de bewoners is ingediend in casu het verplaatsen van het bouwblok van de school met 5,5 m en het verplaatsen van het geluidsscherm.
Gezien het feit dat dit een verbetering van het plan is, maar vooral vanwege de wijze waarop dit plan zijn weg heeft gevonden naar deze raad, verdient dat onze unanieme steun.
Dank u wel.

Amendement: Een beter plan voor de Klokkenberg
1ste indiener: B. Friesen (GroenLinks)
De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 25 november 2015,
constaterende dat:
- het college het bestemmingsplan Nijmegen-Oost-1 (Ubbergseveldweg-Kopseweg) opnieuw ter vaststelling heeft voorgelegd, naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State (RvS) van

26 augustus 2015, waarin wordt aangegeven dat met betrekking tot geluid en met betrekking tot de hoogte van de lichtmasten het bestemmingsplan gecorrigeerd moet worden;
- tijdens de burgerronde van 11 november 2015 door omwonenden een plan is gepresenteerd dat op onderdelen afwijkt van het plan van het college: ic het bouwvlak van de school is verschoven waardoor voor de woningen aan de Ubbergseveldweg (even kant) aan de VNG richtlijn van 30m afstand tussen woonbebouwing en schoolbebouwing wordt voldaan, en het geluidscherm verschoven is;
- het alternatieve voorstel een verbetering lijkt te betekenen voor de geluidsituatie voor omwonenden;
- er in het aangepast plan, in tegenstelling tot eerdere wijzigingsvoorstellen, volledig wordt voldaan aan de gemeentelijke parkeernorm voor scholen;
- het aangepaste plan bijkomend voordeel heeft dat een groter groengebied voor de school gehandhaafd blijft;
- in de kamerronde op de Politieke Avond van 11 november 2015 is gebleken dat het schoolbestuur, de omwonenden die hebben ingesproken en het college kunnen instemmen met het aangepaste plan;
- in dit plan op het gebied van geluid lijkt te worden voldaan aan de uitspraak van de RvS, en dat voor de lichtmasten nog een aanpassing vereist is;
- met het schrappen van de mogelijkheid voor het realiseren van palen en lichtmasten van 10 meter uit de bestemming Maatschappelijk hier ook een oplossing voor is.

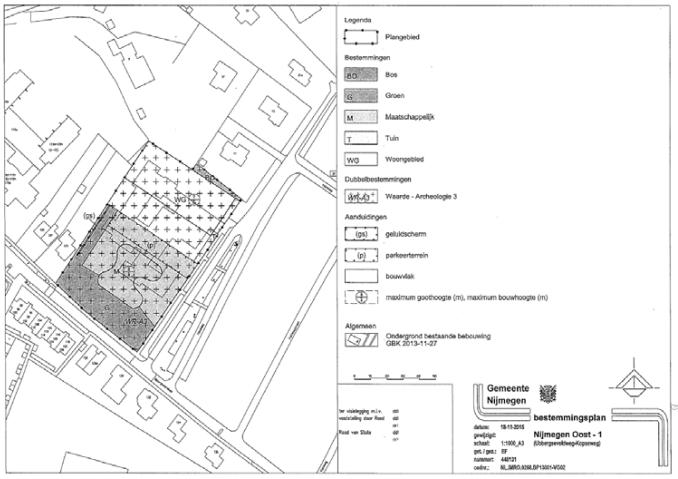
Overwegende dat:

tijdens de kamerronde van 11 november 2015 is gebleken dat er groot draagvlak bestaat voor het plan van de omwonenden.

Besluit:

het volgende te wijzigen:

Aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen: 'met dien verstande dat in de planregels artikel 5.2.2 sub d.3 gewijzigd wordt in: "de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter mag bedragen." en dat de verbeelding wordt vervangen door de bij dit amendement gevoegde verbeelding.'

De ***voorzitter***: Dank u. Gegeven deze uitspraak bekijk ik even of anderen het woord willen voeren.
(Applaus.)
Ik bied mijn excuus aan. Het was uw maidenspeech. De heer Friesen en ik waren verbaasd over het applaus, maar het is uw maidenspeech. Dat klopt. Gefeliciteerd.

Ondertussen zag ik dat mevrouw Schellekens haar vinger opstak. Het woord is aan mevrouw Schellekens van de PvdA.

Mw. ***Schellekens***: Dank u wel, voorzitter. Ik had niet door dat het de maidenspeech was van de heer Friesen. Ik vind namelijk ook dat de presentatie die hij heeft gegeven met dit plan een applaus waard is. De heer Friesen heeft een mooie verbindende functie aangenomen tussen alle partijen en daar is dit het resultaat van. Hij maakt terecht de opmerking dat dit een voorbeeldplan is geworden, maar dat komt wel mede door zijn inzet. Ik maak hier graag van de gelegenheid gebruik om hem daarvoor te bedanken evenals ik de buurtbewoners en de Klokkenberg wil bedanken. Ik vind het namelijk fantastisch hoe dit nu is gelopen. Nogmaals, dank u wel.

De ***voorzitter***: Voordat we in polonaise rondgaan, zou ik u toch het volgende willen verzoeken. Als u het namelijk allemaal met elkaar eens bent, dan kunnen we dat ook met ons allen constateren. Dat schiet dan lekker op. Ik kijk even naar de heer Van Elferen van D66.

Dhr. ***Van Elferen***: Ik kan niet wachten om bij die polonaise aan te sluiten.
Voorzitter, ik denk dat dit voorbijgaat aan de reden dat dit geagendeerd was, namelijk dat dit een hamerstuk was dat de verkeerde kant op ging en er tegelijkertijd, niet onbelangrijk, een compromis lag. De simpelheid van het compromis werd, wat mij betreft, erkend door de heer Friesen. Hij heeft het vervolgens zorgvuldig uitgewerkt en daar wil ik hem voor complimenteren. Hij heeft daarmee namelijk twee dingen gedaan. Hij heeft het woongenot bewaard dat door de bewoners zo vurig werd gewenst, maar hij heeft volgens mij iets gedaan dat nog veel knapper is in dit huis want hij heeft het plan op snelheid gehouden, hij heeft ervoor gezorgd dat de school op deze manier gewoon verder kan. Dat is ontzettend belangrijk, want voor die school was heel erg snel iets nodig. Ik dank hem daar hartelijk voor en we zullen het amendement steunen.

De ***voorzitter***: Zijn er nog anderen die het woord willen voeren? De heer Buck, CDA.

Dhr. ***Buck***: Dank u wel, voorzitter. Aanvankelijk maakte zich enige spanning meester van onze fractie toen een ruimtelijk plan werd voorgelegd waarbij je een tegenstelling hebt, namelijk dat je graag wilt dat een nieuwe school wordt gebouwd maar dat je ook graag wilt dat de buurt wordt gehoord. Mevrouw Rotink en ik hebben elkaar diep in de ogen gekeken en we hebben gezegd: daar gaan we weer. We hadden echter al vrij snel door – en daar ben ik echt zeer verheugd over – dat we dit keer als raad een gezamenlijk standpunt konden innemen. Dat is echter niet het belangrijkste – want we kunnen als raad vinden wat we willen – want we konden ook zien dat én het schoolbestuur én de bewoners elkaar daarin vonden. Dat verdient echt grote complimenten. Je hoopt natuurlijk dat het altijd zo zal gaan. Ik ben er echt bijzonder blij mee. We zullen het amendement daarom ook steunen. Het is door de collega's al aangehaald, maar dat betekent niet dat ik het niet zal doen want als het een van de ondertekenaars gegund is om dit plan te mogen indienen, dan is het de heer Friesen. Ik dank hem hartelijk voor alle inspanningen die hij heeft gedaan.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Van Berkel, SP.

Dhr. ***Van Berkel***: Voorzitter, ik kan dan niet achterblijven. Ik ga natuurlijk niet alles herhalen, maar ik sluit me aan bij de complimenten voor de wethouder, voor de heer Friesen en ook voor de mensen die uiteindelijk in beweging zijn gekomen en tot overeenstemming zijn gekomen. Zo zie je maar weer: af en toe iets opnieuw op de agenda zetten, kan heel goed zijn.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Van Deurzen, VSP.

Dhr. ***Van Deurzen***: Ik houd het ook heel kort. Ik sluit me ook aan bij de laatste woordvoerder, want die heeft eigenlijk alles meegenomen. Ik wil het toch even uitspreken. Ik vind dat het een fantastisch amendement is geworden en ik vind de inzet van de heer Friesen – dat wil ik toch nog een keer benadrukken – geweldig. Dank u wel.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? Mevrouw Kossen, VVD.

Mw. ***Kossen***: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het ook kort houden. Allereerst wil ik zeggen dat de VVD het bewonderenswaardig vindt zoals in dit dossier burgerparticipatie is uitgevoerd. Burgerparticipatie op een manier waarop burgerparticipatie wat ons betreft bedoeld is. Daarnaast kan ik mij ook aansluiten bij alle complimenten richting mijn collega, de heer Friesen. Allereerst de complimenten met zijn maidenspeech en daarnaast complimenten met de uitwerking van dit plan en de indiening van zijn eerste amendement met meteen raadsbrede steun. Dank u wel.

De ***voorzitter***: Dank u. Ik kijk even verder of er nog andere woordmeldingen zijn. De wethouder.

Wethouder ***Velthuis***: Dank u wel, voorzitter. Er is er maar een persoon die dan met een probleem zit en dat ben ik, want ik moet vanavond nog naar huis en dan moet ik daar vertellen dat ik aan een ander het jawoord heb gegeven.

De ***voorzitter***: Misschien was u wel ambtenaar burgerlijke stand; dan valt het wel mee.
Ik constateer, gezien de raadsbrede ondersteuning voor het amendement, dat iedereen hier voor is. De heer Friesen nog.

Dhr. ***Friesen***: Na alle complimenten constateer ik dat ik toch een fout heb gemaakt. Dat wil zeggen, er was een printprobleem waarvan wij dachten dat we het opgelost hadden, maar de bijlage bij het amendement blijkt niet uitgeprint te zijn. Het betreft de verbeelding, het kaartje dat er natuurlijk wel bij hoort. Ik denk dat we dus nog ergens op een kopieerknop moeten drukken en ik vraag of we dit amendement dan op het eind van de vergadering in stemming kunnen brengen.

De ***voorzitter***: In alle ernst, het is er wel?

Dhr. ***Friesen***: Het is er wel, maar het is kennelijk met de printer niet goed gegaan. Het is hier nu niet.

De ***voorzitter***: Toch wil ik dat wel hebben om even heel streng te zijn. In alle ernst, mensen kunnen hiertegen in bezwaar gaan. U denkt dat dit niet kan, maar dat kan wel en als dan het besluit niet goed is genomen, dan is dat al een vormfout.

Dhr. ***Friesen***: U hebt volkomen gelijk. Het is er, alleen …

De ***voorzitter***: Het moet er gewoon zijn. Waar is het dan?

Dhr. ***Jetten***: Voorzitter, de bijlage zat in het overzicht van moties en amendementen. Het is dus wel met iedereen hier gedeeld. Ik weet niet of dat een oplossing kan zijn.

De ***voorzitter***: Als iemand dat nog erbij kan halen, dan regelen we dat wel in de loop van de vergadering. Het komt wel goed.
Desalniettemin constateer ik dat er unanieme steun is voor het amendement en ik neem ook aan voor het raadsvoorstel. We kunnen het dus eens zijn over én het amendement én het raadsvoorstel; dat is unaniem. Dank u wel.

Dat brengt ons bij het volgende agendaput en dat is niet het raadsvoorstel Ooyse Schependom, maar dat is de motie van GroenLinks Experimenteer met vertrouwen.

9. Motie GroenLinks: Experimenteer met vertrouwen

De ***voorzitter***: Zoals gebruikelijk krijgt allereerst de indiener van de motie het woord en daarna de overige fracties. Het woord is aan mevrouw Westerveld, GroenLinks.

Mw. ***Westerveld***: Dank u wel, voorzitter. Wat mij betreft mag de motie alvast worden uitgedeeld. Inmiddels hebben we al vaak met elkaar gesproken over wat we eerst een lokale variant op het basisin-

komen noemden en nu de motie Experimenteer met vertrouwen. Ik zal de geschiedenis achterwege laten, maar ik wil wel kort uiteenzetten wat het belang van deze motie is.
In Nederland kennen we een ingewikkeld bureaucratisch en onvriendelijk stelsel van sociale zekerheid. Mensen, die om welke reden dan ook niet zelf kunnen voorzien in hun levensonderhoud, kunnen door de staat geholpen worden maar ze zitten dan wel vast aan allerlei wetten en regels. Het is ook nog eens een duur stelsel. Alleen in Nijmegen gaat er jaarlijks 145 miljoen euro naar inkomen en armoedebestrijding en de uitvoeringskosten staan voor maar liefst 18,5 miljoen euro in de begroting.
Het stelsel is gebaseerd op argwaan. Het gaat er nu van uit dat mensen niet willen werken en een gemeentelijk duwtje in de rug nodig hebben terwijl de praktijk uitwijst dat er niet genoeg banen zijn. Op iedere vacature zijn er ongeveer acht werkzoekenden. Frappant is, dat het huidige beleid ervan uitgaat dat mensen werk vinden als ze maar hard genoeg worden gepusht.
De praktijk is dat we nu enerzijds ongelukkige mensen hebben die veertig uur per week of langer bezig zijn met het zoeken naar en het schrijven op vacatures en telkens worden afgewezen. Dat doet wat met mensen. Anderzijds krijgen werkgevers, die daar niet op zitten te wachten, tientallen en soms honderden brieven van mensen die niet echt geschikt zijn voor de vacature maar die er wel op reageren omdat ze dat moeten. Dat is echt een verspilling van tijd en energie en dit maakt niemand gelukkig. Het zorgt ook niet voor werkgelegenheid.
Daarom vinden wij het meer dan het overwegen waard om het anders te willen en dat te gaan onderzoeken. Wij hebben de afgelopen negen maanden met enorm veel mensen binnen en buiten deze raad gesproken over hoe het anders zou kunnen. Het resultaat daarvan vindt u in de motie.
De uitgangspunten zijn dat we naar een systeem toe willen dat vriendelijker is, dat minder ingewikkeld en transparanter is. Een systeem waarin eigen initiatief en ondernemerschap centraal staan. Een systeem dat deelnemen aan de maatschappij via werk en vrijwilligerswerk mogelijk maakt. Een systeem dat bureaucratie en daarmee ook de uitvoeringslasten vermindert.
In de Tweede Kamer is inmiddels enkele weken geleden een voorstel aangenomen dat de staatssecretaris oproept om gemeenten die aan de slag willen ook de ruimte te geven. Laten wij dus als Nijmegen die vooruitstrevende stad zijn waarin we deze mogelijkheid met twee handen aangrijpen.

Motie: **Experimenteer met vertrouwen**
1ste indiener: L. Westerveld (GroenLinks)
De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 25 november 2015,
constaterende dat:
- in de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- de effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en Inefficiënt is.

Overwegende dat:
- veel werkzoekenden graag aan de slag willen met een betaalde baan, als zzp'er of als vrijwilliger en het huidige beleid dit ontmoedigt;
- de gemeente Nijmegen ondernemerschap en eigen initiatief juist zou moeten stimuleren;
- uitkeringsgerechtigden die bijverdienen ook financieel gezien voordelen opleveren voor de gemeente;
- minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is.

Verzoekt het college om:
1. Een wetenschappelijk verantwoord experiment te starten met in achtneming van de volgende kaders:
   a. Een groep deelnemers te selecteren die voldoende groot en divers is om goede monitoring en vergelijking mogelijk te maken. Te streven is naar een zo groot mogelijke groep binnen de budgettaire kaders.
   b. Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, hebben een arbeidsbeperking (zodanig dat ze voorheen onder de Wajong zouden vallen en nu onder de

Participatiewet) of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. Deelname is op vrijwillige basis.
   c. Deelnemers ontvangen een basisbedrag ten minste ter hoogte van het bijstandsniveau. Een aantal lokale toeslagen komen te vervallen, het gemiddelde bedrag hiervan wordt opgeteld bij het te ontvangen bedrag.
   d. Daarnaast mogen deelnemers aan het experiment bijverdienen zonder dat dit bedrag wordt verrekend. Op een aantal momenten vindt een evaluatie plaats waarna besloten kan worden een maximum bijverdiengrens in te stellen.
   e. Deelnemers worden vrijgesteld van zoveel mogelijk verplichtingen die belemmerend kunnen werken, zoals de sollicitatieplicht, verhuisplicht, tegenprestatie, boetes en maatregelen.
   f. Potentiële deelnemers worden vooraf goed en adequaat op de hoogte gesteld van de voorwaarden en eventuele consequenties van deelname.
   g. Wanneer deelnemers het experiment beëindigen kunnen zij zonder problemen terugvallen onder de op dat moment geldende wet- en regelgeving, zonder aan wachttijden te zijn gebonden.
   h. De looptijd van het experiment is meerdere jaren.
   i. Wetenschappers of deskundigen worden nauw betrokken bij de uitwerking, uitvoering en evaluatie van dit experiment. De uitvoering en evaluatie dient wetenschappelijk verantwoord te zijn.
2. Samen te werken met andere gemeenten die soortgelijke experimenten aan het opzetten zijn, zodat onderzoeks- en uitvoeringskosten van dit experiment zo laag mogelijk gehouden worden.
3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.
4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten 75.000 euro te reserveren en voor de compensatieregeling € 176.000. Voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim van € 251.000 op te nemen in de begroting voor dat jaar.
5. De Nijmeegse raad een uitgewerkt voorstel voor te leggen en door middel van een brief ieder kwartaal op-hoogte te stellen van de voortgang. Jaarlijks een onafhankelijk adviesrapport van de onderzoekers te overleggen met daarin, wanneer nodig, voorstellen tot bijsturing.

Toelichting bij de motie
Nederland heeft een ingewikkeld stelsel van sociale zekerheid. We kennen bijvoorbeeld regelingen voor mensen die (deels) arbeidsongeschikt zijn zoals de WWB, WAZ, WGA, WIA en Wajong. Er zijn voorzieningen voor ouderen zoals de AOW en subsidies voor minima zoals huur- en zorgtoeslag. Daarnaast zijn er regelingen die afhangen van iemands leeftijd en omstandigheden zoals schoolgeld, studiefinanciering en et extra ingewikkeld te maken ligt de uitvoering van een aantal regelingen bij het rijk, andere bij gemeenten.
Veel mensen willen verandering, al verschillen concrete ideeën daarover. Met niets doen komen we echter geen stap verder en blijven we hangen in ons ingewikkelde en bureaucratische systeem met torenhoge uitvoeringslasten.
In verschillende landen zijn in het verleden discussies gevoerd over andere manieren om welvaart te verdelen. Er zijn diverse lokale experimenten geweest' die stuk voor stuk positief uitpakten: deelnemers ontwikkelden zich op diverse vlakken en gezondheidskosten namen af, om enkele positieve aspecten te noemen.2 Alle redenen om ook in eigen land te onderzoeken wat een experiment kan opleveren.

Nijmegen
Gemeenten krijgen steeds meer verantwoordelijkheden op het gebied van arbeidsmarktparticipatie. Zowel de uitvoerders als de ontvangers worden met een enorme bureaucratische last opgezadeld. Hoe meer ondersteuning iemand nodig heeft, hoe meer tijd die persoon kwijt is met het opzoeken van informatie, het invullen van formulieren en het langsgaan bij instanties. Op een totaalbudget van 144,5 miljoen3 gaat 127, 1 miljoen op aan budgetten voor uitkeringsgerechtigden en geeft de gemeente Nijmegen jaarlijks 18,5 miljoen uit aan uitvoeringskosten. Dat doet ons twijfelen aan de efficiëntie van het huidige systeem. Concluderend is het wenselijk om de mogelijkheden van een nieuw stelsel te onderzoeken. Een stelsel dat:

1) Klantvriendelijker is;
2) Minder ingewikkeld en transparanter is;
3) Talentontwikkeling, eigen initiatief en ondernemerschap centraal zet;
4) Deelnemen aan de maatschappij in de vorm van (vrijwilligers)werk mogelijk maakt;
5) Bureaucratie en daarmee uitvoeringslasten vermindert.

Kortom, het doel van een experiment is om met minder regels, dwang en dreiging mensen een kans te bieden om aan betaald werk te komen en/of te participeren.

Toelichting beslispunten:

1. Een experiment te starten dat uitgaat van vertrouwen

Het opzetten van een experiment kan het beste worden gedaan door deskundigen. Daarom verzoeken wij het college om het experiment beleidsmatig uit te werken. De kaders waaraan het experiment moet voldoen, zijn wel politiek van aard. Daarom is eerder een debatstuk over dit thema aan de raad voorgelegd en is de input van andere fracties meegenomen.

Onder (a) wordt voorgesteld de groep deelnemers dusdanig groot en divers samen te stellen zodat er gedegen onderzoek kan worden gedaan naar de effecten van het experiment. Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, zouden voorheen onder de Wajongregeling vallen of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. (b) Die laatste groep is ondervangen door deelnemers die nu een gedeeltelijke bijstandsuitkering ontvangen mee te laten doen met het experiment. (c) Deelnemers mogen bijverdienen zonder dat de verdiende bedragen worden afgetrokken van het inkomen zoals nu het geval is bij personen die een uitkering ontvangen. (d) Na evaluatie, bijvoorbeeld jaarlijks, kan worden besloten een maximum bedrag met een bijverdiengrens in te stellen. (e) We willen werken op basis van vertrouwen en positieve stimulans. (f) Deelnemers moeten goed worden geïnformeerd en (g) na beëindiging van het experiment kunnen terugvallen op de wet- en regelgeving die op dat moment van toepassing is. (h) Het experiment loopt meerdere jaren en (I) dient uitgevoerd te worden in samenwerking met wetenschappers en deskundigen.

2. Samen te werken met andere gemeenten

In diverse gemeenten zijn maatschappelijke organisaties, ambtenaren en lokale politici bezig met het opzetten van soortgelijke experimenten. Samenwerking biedt enkel voordelen, zowel qua kosten als met betrekking tot het delen van kennis.

Daarnaast kan samenwerking in provinciaal verband zinvol zijn. Als gevolg van de veranderende arbeidsmarkt heeft de provincie Gelderland eind 2014 een regionale aanpak aangekondigd en de DenkTank Arbeidsmarkt 2030 samengesteld. Het onderzoek stond onder leiding van Annet de Lange (Lector Hogeschool van Arnhem en Nijmegen). Een van de aanbevelingen van de Denktank is het creëren van een regelluwe ruimte voor nieuwe sociale experimenten,

3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.

Een aantal gemeenten zijn samen in gesprek met de staatssecretaris van sociale zaken over lokale experimenteerruimte. Met hen is afgesproken om een gezamenlijk voorstel voor te leggen aan het ministerie. Het lijkt ons wenselijk zo snel mogelijk aan te sluiten bij deze gesprekken. Voor een goed experiment met voorgestelde vrijstellingen van de huidige landelijke wetgeving zijn verschillende wegen mogelijk, maar de huidige wetgeving laat experimenten formeel nog niet toe. Toch zijn er aan aantal opties die wellicht in de toekomst mogelijk worden:

a) Via de huidige participatiewet. Artikel 83 van de participatiewet zegt dat gemeenten met een experiment mogen afwijken van bepaalde voorwaarden in de wet. Deze voorwaarden zijn echter niet toereikend voor het experiment dat we In Nijmegen willen. Daarom zal de uiteindelijke uitvoering van een lokaal experiment afhangen van de mate waarin binnen landelijke wet- en regelgeving experimenteerruimte kan worden gecreëerd.
b) Het instellen van een 'regelluwe zone' waar binnen geëxperimenteerd mag worden met het toekennen van een inkomen door de gemeente aan mensen die niet in de bijstand zitten. Wanneer dit wordt toegestaan is het mogelijk om de regels waaraan bijstandsgerechtigden moeten voldoen, buiten werking te zetten terwijl deelnemers wel een maandelijks bedrag van de gemeente krijgen.

c) Via zogeheten City deals: het ministerie van Binnenlandse Zaken is bezig met afspraken tussen gemeente en het ministerie waarbinnen een experiment mag worden opgezet en waar subsidie tegenover staat.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim op te nemen in de begroting voor dat jaar.

In de begroting staat € 441,000 gereserveerd voor onvoorziene uitgaven bestemd voor het oplossen van a-structurele budgettaire knelpunten: "In de begroting hebben we op het programma Bestuur en Middelen € 441.000 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Dit niveau heeft uw raad in de Perspectiefnota 2009 vastgesteld. Het budget voor onvoorzien is uitsluitend bestemd voor het oplossen van a-structurele, budgettaire knelpunten. Het inzetten van dit budget is een raadsbevoegdheid." Met andere woorden, dit budget is bedoeld om in te zetten bij onvoorziene uitgaven die niet structureel van aard zijn. Deze criteria gelden voor het experiment dat wij voor ogen hebben.

Voor de onderzoekskosten houden wij rekening met een jaarlijks bedrag van 75,000 euro. Dit bedrag is gebaseerd op de kosten voor soortgelijke
experimenten in andere steden.

Wij stellen voor om, uitgaande van 100 deelnemers waarvan de helft van de deelnemers kinderen heeft, op jaarbasis een bedrag vast te stellen van 122.000 euro vanwege gemiste inkomsten door het vervallen van lokale minimaregelingen.5 Let wel: een besparing ter hoogte van hetzelfde bedrag blijft binnen het programma Inkomen en Armoedebestrijding.

Daar bovenop komt jaarlijks minimaal 54.000 euro (op basis van 100 deelnemers) voor inkomsten die de gemeente misloopt (doordat zij nu een hoger bedrag uitkeren aan deze mensen). Dit geldt bijvoorbeeld voor gemiste inkomsten van deelnemers met een gedeeltelijke bijstandsuitkering: in feite zijn deze mensen al gedeeltelijk zelfstandige of mensen met een kleine baan, Zij worden door deze compensatie niet buitengesloten van het experiment.

5. De Nijmeegse raad door middel van een brief ieder kwartaal op de hoogte te stellen van de voortgang.

Om te kunnen volgen welke voortgang de lobby, uitwerkingen en later het experiment zelf hebben is het wenselijk regelmatig een update te krijgen. In overleg kan in een later stadium een andere frequentie worden gekozen. Besloten in deze voortgangsrapportages zit jaarlijks een onderzoeksrapport met bevindingen van de onderzoekers. Wanneer nodig doen zij voorstellen om bij te sturen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de maximum bijverdiengrens en wat er gaat gebeuren wanneer het gezinsinkomen verandert. Het is niet ondenkbaar dat bijvoorbeeld een partner gaat werken.

Onderzoeksvragen

In het lokale experiment zouden de volgende onderzoeksvragen meegenomen kunnen
worden:

1) Of het welzijn van mensen verbetert en/of ze minder stress ervaren, bijvoorbeeld door een vermindering van de mentale belasting,
2) Wat de gevolgen voor financiële zelfredzaamheid zijn en onderzoeken in hoeverre mensen bijverdienen en hoe veel per maand.
3) Of mensen na afloop van het onderzoek in staat zijn om zelf voldoende inkomen te genereren, bijvoorbeeld door het opstarten van een eigen onderneming.
4) In hoeverre op de langere termijn de uitvoeringskosten voor de gemeente afnemen(bij doorzetten van het systeem voor een grotere groep)
5) Wat de impact op participatie is. Neemt vrijwilligerswerk, mantelzorg en arbeidsparticipatie toe?
6) Vergroot het kansen op de arbeidsmarkt doordat deelnemers zich beter kunnen scholen of werkervaring opdoen?
7) Werkt het 'activerend'? Dus worden deelnemers aangezet om aan de slag te gaan?
8) Zijn er bijkomstige effecten? Wordt bijvoorbeeld het sociale netwerk groter, neemt huiselijk geweld af of is het sneller te signaleren?
9) Zijn deelnemers in het algemeen tevreden over het nieuwe regime?

Raadsnotulen van 25 november 2015

Bijlage 1) lijst van deskundigen

Annet de Lange, lector Human Resource Management aan de HAN, annetclelange@han.n1
Annet de Lange (1977) is lector Human Resource Management bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en heeft de eretitel van 'visiting professor' toegekend gekregen door de faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit van Stavanger in Noorwegen. Haar expertise spitst zich toe op transitiemanagement naar langer en breder doorwerken in de zorg, het onderwijs en het bedrijfsleven.6 Daarnaast heeft Annet in opdracht van de Provincie Gelderland onderzoek gedaan naar de toekomst van de arbeidsmarkt. Dit onderzoek is gepubliceerd als "Rapport DenkTank Arbeidsmarkt 2030, Hoe creëren we de 'Gelderse standaard'?

Ernst-Jan de Bruijn, promovendus aan de WUR, ernst-ian.debruiln@wur.n1
Als promovendus onderzoekt Ernst-Jan hoe sociale beleidsprogramma's voor minima (zoals de bijstand) verbeterd kunnen worden met behulp van gedragseconomische inzichten. Veldexperimenten spelen een centrale rol binnen zijn onderzoek waarmee meer inzicht verkregen kan worden in wat wel en niet werkt. Ernst-Jan is ook betrokken bij de lokale experimenten aangaande dit thema in Utrecht en Wageningen.

Jolanda Bekker, Senior Adviseur / Trainer bij Spectrum, partner met elan, 3.Bekker@spectrumelan.n1
Voor het regiecentrum begeleid Jolanda Bekker ervaringsdeskundigen in sociale rollen zoals bij keukentafelgesprekken en in de STIPS) te begeleiden. In het verleden was ze algemeen coördinator van de WIG.

Het Inter-Lokaal, een Nijmeegse welzijnsorganisatie gespecialiseerd in schuldhulpverlening http://www.hilrapport.n1

WIG, De werkgroep Integratie gehandicapten http://www.zrcn.nli

Dr, Joop Roebroek foop.roebroek@qmall.com
Joop werkte tot 2011 als wetenschapper aan de Radboud Universiteit en de Universiteit van Tilburg, met als expliciete expertise vraagstukken rond sociale zekerheid en arbeid, Hij schreef een serie boeken over de verzorgingsstaat, sociale politieke en sociale zekerheid. Van 1997 tot 1999 was hij uitvoerder van een basisinkomenproject in de gemeente Utrecht, onder de titel 'Wonen en werken in de stad'. Later gevolgd door vergelijkbare projecten voor andere gemeenten. Sedert de zomer van 2014 is hij lid van MIES Groningen en een van de initiatiefnemers van het project 'Ons Basisinkomen'. Op dit moment is hij onder meer actief in het Groningse veranderlab 'Innovatie Sociale Zekerheid', waar gezocht wordt naar nieuwe concepten voor gemeentelijke sociale zekerheid.

Ralf Embrechts (MOM Tilburg) info@momtilburq.nl
Ralf is directeur van de MOM (Maatschappelijke Ontwikkelings Maatschappij) in Tilburg, een samenwerkingsverband van acht maatschappelijke organisaties (woningcorporaties, Welzijn- en zorginstellingen) die in de armste wijken van Tilburg opereert. Ralf is in 2013 uitgeroepen tot een van de 100 inspirerende Nederlanders en is een van de initiatiefnemers van de Quiet500, een glossy magazine waarin mensen in armoede in hun kracht zijn geportretteerd.

Mark Imandt, SEO Economisch Onderzoek (onderzoeksgroep Gedragseconomie) M.Imandt@seo.n1
Mark heeft acht jaar ervaring als beleidsmaker bij de ministeries van Economische Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zijn expertise ligt op het gebied van publieke belangenanalyse, stelselanalyse en gedragsverandering. Oftewel: waarom doen mensen wat ze doen, wanneer en waarom zou je dat (als overheid/samenleving) willen veranderen, en hoe kun je dat het beste doen? SE° Economisch Onderzoek is een gespecialiseerd economisch onderzoeksbureau, gelieerd aan de UvA. Zij doen toegepast onderzoek: met kennis van de wetenschap én de (beleids)praktijk naar vraagstukken kijken en hebben een lange traditie op het gebied van onderzoek naar sociale zekerheid en (activerend) arbeidsmarktbeleid.
Zie ook www.seo.n1 en http://www.seo.nl/over-ons/medewerkers/ma rk-ima ndt-a rbeid-onderwils/.

De ***voorzitter***: Dank u wel.

Dhr. ***Zwart***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: De heer Zwart.

Dhr. ***Zwart***: Ik wil graag een vraag stellen.

De ***voorzitter***: Jazeker.

Dhr. ***Zwart***: Bent u bekend met het feit dat de gemeenten die bezig zijn met de plannen voor dit soort experimenten inmiddels een plan hebben ingediend bij de staatssecretaris en dat zij nu bezig is met een algemene maatregel van bestuur (AMvB)? Mijn vraag is dan: wat vraagt u eigenlijk van het college? U vraagt in de motie dat er een wetenschappelijk verantwoord experiment moet worden opgezet. Moet dat inderdaad gebeuren of is het niet verstandiger om af te wachten met welke algemene maatregel van bestuur de staatssecretaris komt?

Mw. ***Westerveld***: Wat ons betreft sluiten we zo snel mogelijk aan en dienen we ook een eigen plan in. Het is natuurlijk ook zo dat alle gemeenten verschillend zijn. Je ziet dat gemeenten een verschillende populatie hebben en dat verschillende gemeenten ook verschillende experimenten willen uitvoeren. Wat ons betreft zou een experiment in Nijmegen juist een heel goede aanvulling kunnen zijn op al die andere initiatieven in die andere steden.

Dhr. ***Zwart***: Voorzitter, als ik dan nog een aanvullende vraag mag stellen? Wat u zegt lijkt me heel logisch, maar het proces is al verdergegaan. Ondertussen hebben de gemeenten op verzoek van de staatssecretaris hun plannen ingediend en nu wachten de gemeenten – die de oorspronkelijke plannen hadden – af tot de staatssecretaris met haar AMvB of wat dan ook komt. Mijn vraag is dus: moet het college nu veel moeite gaan doen om een wetenschappelijk verantwoord experiment op te zetten of is het niet veel verstandiger om nu af te wachten waar de staatssecretaris mee komt? We zijn echt al vrij ver in het proces.

Mw. ***Westerveld***: Ik denk dat wij in Nijmegen het beste weten hoe we in Nijmegen een experiment moeten opzetten. Wat ons betreft gaan we dus zo snel mogelijk aan de slag.

De ***voorzitter***: Ik kijk of er nog andere woordmeldingen zijn. De heer Klein Hemmink, Gewoon Nijmegen.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Ik heb nog een vraag aan mevrouw Westerveld. De vorige keer is hier een motie aangenomen in de trend van: meld je aan voor het pilotverhaal. Bent u ermee bekend dat we ons hebben aangemeld en dat we afgewezen zijn omdat de termijn voorbij was? U bent nu bezig om dit verhaal hier toch in te programmeren terwijl het eigenlijk iets is dat in Den Haag ligt. Ik vind niet dat dit verhaal hier thuishoort op dit moment. Bent u het daarmee eens en bent u ervan op de hoogte dat uw pilotaanmelding niet gehonoreerd is op dit moment?

Mw. ***Westerveld***: Misschien dan een korte toelichting. Er zijn verschillende trajecten en die beschrijven we ook in de toelichting. Er is ook een project City Deals en daarvoor heeft Nijmegen zich aangemeld. Wat de stand van zaken daarvan is weet ik op dit moment niet precies, maar wellicht weet de wethouder daar meer van. Dit is geen project waar een deadline aan zat en waar we nu te laat voor zijn. Sterker nog, dit is een project waar verschillende gemeenten nu mee aan de slag gaan en waarbij we dus nu zo snel mogelijk kunnen aansluiten.

De ***voorzitter***: Ik kijk of er ook mensen, los van de vragen, een termijn willen. Dat geldt voor de heer Sweep, SP.

Dhr. ***Sweep***: Dank u wel, voorzitter. Naar aanleiding van dit agendapunt merk ik in mijn omgeving dat de beleving een beetje is of er vanavond in de gemeenteraad gesproken wordt over het basisinkomen. Dat is niet zo. De motie heet Experimenteer met vertrouwen. Het standpunt van de SP ten aanzien van het basisinkomen is dat wij op zich iedereen het grootst mogelijke geluk gunnen in de wereld, maar dat een goed basisinkomen onbetaalbaar is en een betaalbaar basisinkomen naar ons idee asociaal is want dat wordt heel erg laag omdat het anders niet te betalen is. Desondanks steunen wij wel de motie van GroenLinks, want de motie van GroenLinks heet Experimenteer met vertrouwen en de motie heet niet experimenteer met het basisinkomen.
Wij hebben die motie bijna helemaal overgenomen in de motie Experimenteer met vertrouwen 2. Die motie kan wat mij betreft nu ook uitgedeeld worden.
U zou kunnen denken: wat een goedkope truc om een motie van een ander te jatten, een ander het werk te laten doen en dan op twee puntjes na hetzelfde in te dienen. Dat is niet waar. Het is in goed overleg met GroenLinks gebeurd en zij voelt zich dus niet bestolen door het feit dat wij haar motie bijna geheel overgenomen hebben. Wij steunen de motie van GroenLinks en wij hopen natuurlijk dat GroenLinks onze motie ook zal steunen. Er zijn een paar puntjes waarin onze motie verschilt en die wil ik graag even toelichten.
Het eerste punt gaat over het bijverdienen. Wij vinden dat dit gemaximeerd moet worden. Wij vinden het niet te verdedigen tegen iemand die bijvoorbeeld het vuilnis ophaalt of tegen bijvoorbeeld een arme buschauffeur die keihard moet werken voor zijn dagelijks brood, dat iemand die straks een uitkering heeft en meedoet aan het experiment met een paar uur werk dat dan heel goed betaald is, een hoger inkomen heeft. Dat vinden we niet uit te leggen.
Het tweede punt – dat is eigenlijk een nog belangrijker punt voor ons – gaat over de toeslagen. Die toeslagen zijn er niet om mensen een luxe leven te laten leiden. Die toeslagen zijn bedacht omdat er op enig moment in het sociale zekerheidsstelsel gaten vielen en die toeslagen zijn gemaakt om die gaten enigszins te vullen. Dat gebeurt niet genoeg, maar dat is een andere discussie. Wij vinden dus dat die toeslagen terecht moeten komen bij de mensen die het nodig hebben. Ze hoeven dus niet terecht te komen bij mensen die het niet nodig hebben.
Je zou nu kunnen zeggen dat iedereen er zelf voor kiest om dat te doen of niet en dat je dus gewoon mee kunt doen. Dat betekent echter voor de mensen die de toeslagen in de volle hoogte nodig hebben, dat het moeilijker zou worden of onmogelijk zou worden om aan het experiment deel te nemen.
Vandaar dat wij de motie Experimenteer met vertrouwen 2 indienen. Alleen de dikgedrukte stukjes c) en d) zijn verschillend met de motie van GroenLinks. Verder onderschrijven wij alles wat GroenLinks in haar bijdrage in dezen aangegeven heeft, waarbij we nog wel even willen benadrukken dat met name de aspecten van de Participatiewet die op 1 januari is ingegaan, ons verfoeilijk voorkomen. De manier waarop het georganiseerd is – het wantrouwen, de dwang en drang en de controle ten aanzien van uitkeringsgerechtigden – staat ons heel erg tegen. Het zou ons een lief ding waard zijn om ook in de discussie die zaken enigszins te laten kenteren. Vandaar ook alle waardering voor het initiatief van GroenLinks en uiteraard ook de waardering voor ons eigen initiatief om er een iets andere draai aan te geven.
Bedankt.

Motie: **Experimenteer met vertrouwen 2**
1ste indiener: M. Sweep (SP)
De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 25 november 2015,
constaterende dat:
- in de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- de effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en inefficiënt is.

Overwegende dat:

- veel werkzoekenden graag aan de slag willen met een betaalde baan, als zzp'er of als vrijwilliger en het huidige beleid dit ontmoedigt;
- de gemeente Nijmegen ondernemerschap en eigen initiatief juist zou moeten stimuleren;
- uitkeringsgerechtigden die bijverdienen ook financieel gezien voordelen opleveren voor de gemeente;
- minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is.

Verzoekt het college om **een tweede variant** van **Experimenteer met vertrouwen** uit te werken:

1. een wetenschappelijk verantwoord experiment te starten met in achtneming van de volgende kaders:
   a) Een groep deelnemers te selecteren die voldoende groot en divers is om goede monitoring en vergelijking mogelijk te maken. Te streven is naar een zo groot mogelijke groep binnen de budgettaire kaders.
   b) Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, hebben een arbeidsbeperking (zodanig dat ze voorheen onder de Wajong zouden vallen en nu onder de Participatiewet) of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. Deelname is op vrijwillige basis.
   c) Deelnemers ontvangen hun huidige bijstandsuitkering. Iedereen behoudt het recht op lokale toeslagen conform de huidige regelgeving.
   d) **Deelnemers aan het experiment mogen bijverdienen waarbij de helft van de netto bijverdiensten worden verrekend met de uitkering. Indien de bijverdiensten op jaarbasis netto boven de € 12.000 uitkomen, wordt het meerdere volledig met de uitkering verrekend. Per saldo kan een bijstandsgerechtigde hierdoor jaarlijks € 500 netto per maand gemiddeld bijverdienen.**
   e) Deelnemers worden vrijgesteld van zoveel mogelijk verplichtingen die belemmerend kunnen werken, zoals de sollicitatieplicht, verhuisplicht, tegenprestatie, boetes en maatregelen.
   f) Potentiële deelnemers worden vooraf goed en adequaat op de hoogte gesteld van de voorwaarden en eventuele consequenties van deelname.
   g) Wanneer deelnemers het experiment beëindigen kunnen zij zonder problemen terugvallen onder de op dat moment geldende wet- en regelgeving, zonder aan wachttijden te zijn gebonden.
   h) De looptijd van het experiment is meerdere jaren.
   i) Wetenschappers of deskundigen worden nauw betrokken bij de uitwerking, uitvoering en evaluatie van dit experiment. De uitvoering en evaluatie dient wetenschappelijk verantwoord te zijn.
2. Samen te werken met andere gemeenten die soortgelijke experimenten aan het opzetten zijn, zodat onderzoeks- en uitvoeringskosten van dit experiment zo laag mogelijk gehouden worden.
3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.
4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten € 75.000 te reserveren en **voor de uitvoering van de bijverdienregeling** € 176.000. Voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim van € 251.000 op te nemen in de begroting voor dat jaar.
5. De Nijmeegse raad een uitgewerkt voorstel voor te leggen en door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang. Jaarlijks een onafhankelijk adviesrapport van de onderzoekers te overleggen met daarin, wanneer nodig, voorstellen tot bijsturing.

Toelichting: Zie motie Experimenteer met vertrouwen

Ad c) Door het in stand houden van de lokale toeslagen blijven we rekening houden met de specifieke persoonlijke omstandigheden van burgers met een laag inkomen.

Ad d) Door de helft van de bijverdiensten te verrekenen met de uitkering kan een veel grotere doelgroep in aanmerking komen voor dit experiment, aangezien de gemeente meer uitkeringskosten bespaart als mensen meer gaan bijverdienen. Het is redelijk om de bijverdiensten te maximeren, om daarmee geen scheve verhoudingen te creëren met werkenden die geen uitkering ontvangen.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Voorzitter, mag ik een vraag stellen?

De ***voorzitter***: Een korte vraag.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Dank u wel, voorzitter. Meneer Sweep, u houdt hier een heel mooi betoog. Ik vind sowieso dat dit onderwerp hier niet thuishoort, maar u geeft hier aan dat er 1000 euro plus 500 euro bijverdiend mag worden. Kunt u mij dan vertellen hoe u dat uit wilt leggen aan iedereen die onder de 23 jaar is, die het minimumjeugdloon krijgt, die hard moet werken en die waarschijnlijk van zijn salaris minder overhoudt dan die 1500 euro? Hoe kunt u dat verkopen? Ik vind echt dat u hiermee alles ondermijnt. Bovendien, bent u het niet ook met mij erover eens dat u hier weer het college vraagt om iets tegen de wet te gaan doen? Graag uw antwoord.

Dhr. ***Sweep***: Het zijn eigenlijk twee vragen. De eerste gaat over het minimumjeugdloon. Als ik goed op de hoogte ben, dan is er een paar weken geleden een motie aangenomen dat in Nijmegen het minimumjeugdloon niet langer wenselijk was. Daar heeft hier een grote meerderheid voorgestemd. Dat is het eerste punt. Het tweede punt is dat het minimumjeugdloon ook landelijk zwaar onder druk staat. Laten we hopen dat van die verfoeilijke beloningsstructuur gauw afscheid kan worden genomen. Dat is het eerste antwoord. Dus dat hoeft dan niet uitgelegd te worden, want er moet afscheid worden genomen van het minimumjeugdloon.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Meneer Sweep, mag ik u daar toch even op interrumperen? U zegt dat het minimumloon hier afgeschaft is. U vergeet dan altijd even dat er nog een aantal bepalingen bij zat. Het geldt in principe voor de gemeente, maar niet voor iedereen want het hele jeugdloon is niet afgeschaft in Nijmegen, ook niet met die motie. U moet wel een beetje de boel de boel laten. Of bent u dat vergeten?

Dhr. ***Sweep***: Dat ben ik niet vergeten, maar volgens mij was de strekking van die motie toch dat getracht moest worden Nijmegen minimumjeugdloonvrij te maken. Ik ben me ervan bewust dat de wereld groter is dan Nijmegen en dat het in Arnhem waarschijnlijk nog wel van kracht zal zijn. Ook daar moeten we met elkaar zo snel mogelijk een eind aan maken. U bent een plaatselijke partij en helaas kunt u uw vleugels zover niet uitslaan, maar wij wel. Wij zullen er dan ook landelijk werk van maken. Dat was het antwoord op de eerste vraag.
De tweede vraag. Als ik het goed verwoord, dan zegt u: eigenlijk roep je het college op iets te doen tegen de wet in. Dat is nu juist de crux. We roepen het college op om een voorstel voor een experiment te maken, daarmee de boer op te gaan en dat voorstel natuurlijk in afstemming met de wettelijke voorschriften te maken. Als ik goed op de hoogte ben, dan mag je niet tegen de wet ingaan als plaatselijke overheid. De landelijke overheid zit daarboven. Het doet soms pijn, maar het is wel zo.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: Dat was uw betoog, meneer Sweep?

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik heb ook nog een vraagje, voorzitter.

De ***voorzitter***: Als het kort kan?

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Een heel korte vraag. Ik hoorde u zeggen dat u de motie van GroenLinks steunt. Betekent dit dat, als die het haalt, u uw motie dan intrekt? Anders zie ik het ‘control C, control V-gedrag’ niet zo.

Dhr. ***Sweep***: Nee. Het goede van deze constructie is namelijk dat die moties volstrekt naast elkaar aangenomen kunnen worden en dat die experimenten naast elkaar kunnen bestaan. Sterker nog, als het goed is, verdient onze constructie zichzelf voor een groot deel terug want de verdiensten van mensen die in de bijstand bij gaan verdienen …

De ***voorzitter***: U hoeft het niet inhoudelijk toe te lichten. De vraag was alleen: vervalt die andere motie? Het antwoord is nee.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Een heel korte vervolgvraag als het mag? U wilt dus minder regels voor mensen in de bijstand en daarmee creëren we meer regels voor de gemeente, namelijk twee scenario's uit gaan zoeken.

Dhr. ***Sweep***: Ik weet dat ik van de voorzitter een kort antwoord moet geven, maar ik snap de vraag niet zo goed. Kunt u uw vraag verduidelijken? Dat vraag ik via de voorzitter.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik denk dat ik dit wel kan. Volgens mij is het gewoon 'control C, control V'. Als de ene variant het haalt, hebben we ook nog een tweede variant en dat betekent volgens mij dat het college dubbel werk heeft, namelijk twee varianten uitzoeken, en volgens mij wilt u juist minder regels.

Dhr. ***Sweep***: Ik denk niet dat het zo heel veel werk is – dat is het antwoord op uw vraag – omdat het maar om twee punten gaat. Het gaat namelijk om het bijverdienen. Dat is met een druk op de knop inzichtelijk te maken. Die toeslagen zijn volgens mij op dit moment al voor het grootste deel geautomatiseerd. Ik kan me dus niet voorstellen dat dit nu heel veel last voor de gemeente oplevert.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik ben dan wel benieuwd waar die knop zit waar je op kunt drukken om te zien wat iemand bijverdient. Daar ben ik heel benieuwd naar.

De ***voorzitter***: Ik stel voor dat we naar de volgende spreker gaan, tenzij de heer Sweep nog zijn betoog wil vervolgen.

Dhr. ***Sweep***: Ik zou de heer Eigenhuijsen graag uit willen leggen waar de knop zit, maar ik zal hem dat wel een keer buiten de vergadering uitleggen.

De ***voorzitter***: Heel goed. Wie mag ik het woord geven? De heer Hulskorte, VSP.

Dhr. **Hulskorte**: Dank u wel, voorzitter. Het lijkt een sympathiek voorstel, maar ik wil toch een paar opmerkingen maken.
Ten eerste: als deze moties aangenomen worden, dan vragen wij ons af of het voorstel reëel en rechtvaardig is. Hoe zullen mensen met een vaste baan, die tussen de 1000 euro en de 1800 euro verdienen, reageren op dit voorstel? Wij denken dat zij zo vlug mogelijk hun baan zullen opzeggen om dan zo snel mogelijk van deze regeling gebruik te maken en zeker als ze weten dat ze nog kunnen bijverdienen.
Het tweede argument dat wij hebben, is dat jonge mensen moeten blijven solliciteren zeker nu de economie een inzinking van de laatste jaren te boven komt. Het is toch te gek voor woorden dat jonge mensen niet hoeven te solliciteren?
Wat wij ons wel kunnen voorstellen, is dat dit voorstel een oplossing zou kunnen zijn voor mensen die geen baan kunnen vinden vanwege hun leeftijd en die de laatste jaren honderden sollicitaties achter de rug hebben maar vaak afgewezen worden omdat ze te oud zijn. Iedereen weet dat leeftijdsdiscriminatie bij het zoeken naar werk een grote rol speelt.
We hebben er veel moeite mee gehad, maar om deze redenen stemmen wij voor de moties.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Zwart, PvdA.

Dhr. **Zwart**: Dank u wel, voorzitter. Anderhalve week geleden waren we als raad op bezoek bij ons eigen regionale werkbedrijf en konden we kennismaken met de plannen van het werkbedrijf. Het is ons werkbedrijf dat ons beleid uitvoert; het beleid dat wij hier als gemeenteraad hebben vastgesteld. We kregen een indruk van de missie en de visie van het werkbedrijf. Kort gezegd komt die er op neer: zo veel mogelijk mensen aan het werk helpen. Dat doet het werkbedrijf op een heel goede manier – zo was mijn indruk – waarbij wordt uitgegaan van wat mensen kunnen en wat mensen willen. Ik kreeg

daar een heel goede indruk van. De aanpak die ons werkbedrijf heeft om mensen aan het werk te helpen, die steunen wij volledig.
Ik kijk dan waartoe de motie van GroenLinks oproept, namelijk geef mensen meer vertrouwen en laat ze meer met rust want dan komt er misschien iets meer uit. Alle wetenschappelijke literatuur die ik hierover gelezen heb, zegt dat mensen er wel degelijk baat bij hebben als ze ondersteund worden, als ze een klein duwtje in de rug krijgen. Als dat op een goede manier gebeurt, dan is dat zeer welkom. Dat is min of meer ook de opdracht die wij aan het werkbedrijf hebben gegeven en waar het werkbedrijf nu mee bezig is. Uiteraard moet het op een vriendelijke en goede manier gaan. We gaan daar ook over, over de manier waarop het gebeurt.
We hebben zelf ook een motie gemaakt en die wil ik graag hierbij indienen. Die motie wil oproepen om kleine verbeteringen aan te brengen om mensen echt te helpen aan het werk te komen. We hebben twee concrete punten genoemd.
Het eerste punt is: mensen meer laten bijverdienen in de bijstand. Nu zijn de landelijke regels daar erg beperkend in – je mag maar een halfjaar iets bijverdienen – terwijl wij denken dat het voor mensen die een baantje hebben enorm stimulerend is als ze iets zouden mogen houden en ook dat het een perfect integratiemiddel is waarmee je uiteindelijk een betere kans op werk krijgt. Overigens is wetenschappelijk aangetoond dat dit zo werkt. Wij zouden graag als Nijmegen meer ruimte willen hebben om mensen langer te laten bijverdienen.
Het tweede concrete punt dat we noemen is de bureaucratie die mensen moeten ondergaan als ze na een korte baan weer een uitkering moeten aanvragen. Dat is een heel lastige operatie en daar kunnen we als gemeente een gemakkelijker systeem voor maken.
Het zijn dus twee heel concrete voorbeelden waarmee we mensen beter aan het werk kunnen helpen.
Dan nog een punt waarover ik zojuist aan mevrouw Westerveld een vraag heb gesteld. Het voorstel van GroenLinks roept op tot een meerjarig experiment waarin we gaan bekijken wat er gebeurt als je mensen met rust laat. Wij denken dat we echt beter onze energie kunnen steken in goede methoden om mensen aan het werk te helpen met een goede ondersteuning, dan zo'n wetenschappelijk experiment op te zetten. Wij zullen de moties dus niet steunen.
Heel concreet wil ik nogmaals de vraag aan het college stellen: hoe gaat het college hiermee om? We zijn laat in het proces, de gemeenten hebben hun plannen ingediend en het lijkt erop uit te draaien dat er een soort algemene maatregel van bestuur gaat komen die experimenteerruimte geeft aan gemeenten. We zullen dat moeten afwachten en bekijken welke ruimte daarvoor geboden wordt. Misschien kunnen we dan allerlei dingen doen die hier genoemd worden. Misschien is er meer ruimte voor bijverdienen. We zijn het daar misschien allemaal over eens dat we dat graag willen. Het lijkt mij eerlijk gezegd voor ons als Nijmegen niet erg handig om nu een wetenschappelijk experiment op te zetten als je weet dat er binnen enkele maanden waarschijnlijk een geluid uit Den Haag komt met de kaders van wat er mogelijk is. Dat is tot nu toe tegen ons gezegd. Ik ben benieuwd hoe het college hier tegenaan kijkt. Mijn voorstel zou zijn: wacht af welke ruimte Den Haag gaat bieden en ga dan als gemeenteraad bekijken wat we daarmee willen.

Mw. ***Westerveld***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: Mevrouw Westerveld.

Mw. ***Westerveld***: Begrijp ik de heer Zwart goed dat hij het experiment in principe wel steunt, maar dat hij vindt dat we moeten wachten?

Dhr. ***Zwart***: Nee, wij steunen het experiment in principe niet, want wij weten uit wetenschappelijk onderzoek dat het juist heel belangrijk is om mensen te ondersteunen bij het vinden van werk en dat, als je mensen met rust laat, dit per saldo niet méér mensen aan het werk zal helpen. We laten al een derde van het bestand met rust; daar doen we niets mee. Het is heel goed om andere mensen juist wel te ondersteunen, dat helpt mensen aan werk en dat verdienen mensen en daar stoppen we heel veel geld in. U vindt dat misschien bureaucratie, maar we stoppen er veel geld in en daar helpen we mensen mee. Daar is ons werkbedrijf voor.

De ***voorzitter***: Nog een korte vraag, mevrouw Westerveld, want dan wil ik toch ook de andere woordvoerders het woord geven.

Mw. ***Westerveld***: Zou ik hier even heel kort op mogen reageren?

De ***voorzitter***: Nee. U mag een vraag stellen, want de heer Zwart is bezig met zijn betoog. Als u een vraag wilt stellen aan de heer Zwart, dan kan dat.

Mw. ***Westerveld***: Bent u het dan met mij erover eens dat wij het in onze motie niet hebben over 'mensen met rust laten' maar dat wij mensen de ruimte willen geven? Dat is een fundamenteel verschil.

Dhr. ***Zwart***: Als ik uw motie goed lees – ik heb natuurlijk de laatste jaren meerdere varianten gelezen – dan gaat het vooral over: mensen worden nu lastiggevallen met allerlei bureaucratische dingen, het is veel beter om ze vertrouwen te geven, dan komt alles goed en dan wordt de kans dat mensen werk vinden groter. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat dit niet zo is. Wij vinden dit niet de methode die we nu moeten hanteren. Wij denken dat het beter is om alle energie te stoppen in het goed ondersteunen van mensen bij het vinden van werk.

Dhr. ***Sweep***: Voorzitter, een vraagje aan de heer Zwart. Moeten we de motie van de PvdA zien als staand naast die twee moties die nu voorliggen of moeten we het zien als een oproep aan het college om als staand beleid te gaan voeren, zoals u hebt omschreven: gemakkelijker bijverdienen en een beetje van de bureaucratische rompslomp uit die bijstandsvoorschriften te halen als je een baan vindt? Ik zal het kort houden. Moeten we het zien als aansluiten bij het experiment of moeten we het zien als een oproep aan de wethouder om staand beleid te gaan voeren als college door dat dictum te gaan uitvoeren?

Dhr. ***Zwart***: Voor het eerste punt, meer ruimte voor bijverdienen, zal toestemming moeten komen vanuit Den Haag want de Participatiewet is daar zeer streng over; het mag maar voor de duur van een halfjaar. Wij willen graag dat dit langer mag en wat dat betreft moeten we wachten op de toestemming uit Den Haag. Ik heb begrepen dat van de vier gemeenten die nu plannen hebben ingediend, er twee dit plan, meer ruimte voor bijverdienen, hebben ingediend. Wat dat betreft zou mijn voorstel zijn: laten we afwachten welke ruimte de staatssecretaris gaat bieden. Volgens mij zijn we het daar als raad misschien wel unaniem over eens dat we daar gebruik van moeten maken als die vrijheid er komt.
Dat andere punt kan nu al door de wethouder worden uitgevoerd. Dat gaat namelijk over de bureaucratie bij het opnieuw aanvragen van een uitkering.

Dhr. ***Sweep***: Voorzitter, stel nu dat die twee moties, de moties van de SP en van GroenLinks, aangenomen worden, hoe moet ik uw motie dan in verhouding daarmee zien? Staat die ernaast en kan die daarnaast bestaan of komt die er bovenop of zit die eronder?

Dhr. ***Zwart***: Volgens mij staat die motie ernaast en zit er volgens mij misschien een kleine overlap in omdat de moties van de SP en van GroenLinks ook oproepen tot bijverdienen, maar uiteindelijk komt het er toch op neer welke ruimte de staatssecretaris aan de gemeenten zal bieden. Dat geluid gaan we binnenkort horen en dan wordt de vraag welke ruimte we daadwerkelijk gaan pakken. Ik denk dat we daar als raad dan opnieuw naar moeten kijken. We kunnen nu wel een wetenschappelijk verantwoord voorstel maken, maar als je weet dat de staatssecretaris waarschijnlijk maar beperkte ruimte gaat bieden, dan zou mijn oproep zijn: wacht even af welke ruimte er komt.

Motie: **Experimenteer om participatie te bevorderen**
1ste indiener: R. Zwart (PvdA)
De Gemeenteraad van de gemeente Nijmegen, bijeen in vergadering op 25 november 2015,
constaterende dat:
- per 1 januari 2015 de Participatiewet inclusief een uitvoeringsverordening van kracht is;
- de wet tot doel heeft een balans te vinden tussen rechten en plichten;
- er blijvend moet worden gezocht naar verbeteringen in een stelsel.

Overwegende dat:
- het belangrijk is dat mensen in de samenleving naar vermogen kunnen participeren;

- het daarom van belang is dat het stelsel participatie zoveel mogelijk stimuleert en niet afremt.

Roept het college op:

In zijn algemeenheid de ruimte in het huidige stelsel te onderzoeken om participatie te bevorderen, waarbij specifiek ten minste naar het onderstaande wordt gekeken:

a. Het uitbreiden van de bijverdienmogelijkheden in de bijstand: Uit onderzoek van Divosa blijkt dat mensen die bijverdienen in de bijstand een twee keer zo grote kans hebben op uitstroom uit de uitkering. Nu mogen mensen maximaal 6 maanden bijverdienen (in 2015 maximaal 196 euro per maand). Bijverdienen moet wel binnen redelijke grenzen. Het kan bijvoorbeeld niet zo zijn dat iemand met een uitkering en 10 uur werk per week meer overhoudt dan iemand die 40 uur per week werkt. Ook oneerlijke concurrentie op uurtarief tussen mensen met een uitkering en zonder moet voorkomen worden.
b. Het wegnemen van knelpunten om aan de slag te gaan: Daar waar in het stelsel de bureaucratie is doorgeslagen, moet dit aangepakt worden. Denk aan de verhalen dat mensen na een tijdelijke klus weer door de hele bureaucratische molen moeten voor een bijstandsuitkering. Dit stimuleert niet om een klus aan te pakken.

En gaat over tot de orde van de dag,

Toelichting

De motie roept het college op om de mogelijkheden te verkennen in samenwerking met landelijke overleggen en in de geest van de motie *Preventie en bestrijding stille armoede en sociale uitsluiting* van de Tweede Kamerleden Voortman, Koser Kaya, Kerstens en Karabulut (aangenomen eerste week van november 20

De ***voorzitter***: Het is helder. Ik ga toch naar de volgende woordvoerder met uw welnemen. Wie mag ik het woord geven? Mevrouw Grutters, Stadspartij De Nijmeegse Fractie.

Mw. ***Grutters***: Dank u wel, voorzitter. Als lokale stadspartij De Nijmeegse Fractie hebben wij Nijmegen heel liefdevol onder onze vleugels, maar ik kan zeggen dat wij als lokale partij wel degelijk bereid zijn om die vleugels soms wat wijder te spreiden en ook nog verder te kijken. Dat kan ik vooropstellen. Zojuist werd gezegd: dit is geen basisinkomen meer, het is experimenteren met vertrouwen. Ik ga toch even terug, want die motie van GroenLinks is voortgekomen uit wat eigenkijk een initiatiefvoorstel zou zijn van mevrouw Ranshuijsen en mevrouw Westerveld.
Er fluisteren hier naast mij twee heren zodanig dat ik er bijna niet meer overheen kom.

De ***voorzitter***: Meneer Van Hooft, met alle respect.

Mw. ***Grutters***: Het is nu ook de vergadering van de complimenten en ik ga daar dus nog graag even op door, want ik wil mevrouw Westerveld en mevrouw Ranshuijsen zeker complimenten maken over de wijze waarop zij een jaar geleden dat traject zo breed en constructief hebben opgezet en hebben doorlopen. Ook al is dit nu niet meer een experiment met echt een basisinkomen, zit ik toch wel in die mindset. De gedachte was een proef met een basisinkomen en dat zou dan gelijk zijn voor iedereen – voor arm, voor rijk, voor werkenden, voor niet-werkenden – en zonder toeslagen, juist om te bezien wat dit doet met de mensen, wat dit doet met de participatie, of ze meer gaan doen aan mantelzorg en wat dit hun brengt in het persoonlijke leven; juist om die ruimte te geven die mevrouw Westerveld zojuist noemde door te bekijken wat het met mensen doet. Gaandeweg bleek dat een dergelijke grote proef niet mogelijk was en toen is ernaar gekeken of we dat niet op een beperkte groep moeten loslaten en dan bekijken wat het met die groep doet. Daaruit zijn die specifieke doelgroepen naar voren gekomen die nu voorliggen. Mede op verzoek van Stadspartij DNF is daar de groep zzp'ers en de groep Wajong'ers aan toegevoegd. Het feit is toch dat, als je teruggaat naar die eerste gedachte, naar die eerste doelstelling – ook al doe je dat voor een beperkte groep – als ik met die mindset naar het basisinkomen kijk, het er juist om te doen is dat je dit zo zuiver mogelijk doet. Zo zuiver mogelijk betekent zo veel mogelijk vrijheid en het liefst geen plafond. GroenLinks heeft dat goed opgenomen in haar motie, want er zit een jaarlijkse evaluatie in. Mochten daar toch problemen ontstaan, dan kan dat worden ondervangen.

Ik heb een iPhone, ik heb een Apple, en Apple komt regelmatig met updates. We hebben nu op de motie van GroenLinks ook een versie 2.0 en van mijn buurman naast mij inmiddels een versie 3.0. Wat dat betreft zijn we heel modern hier.
Even over de versie van de SP. Ik kan me de gedachte wel voorstellen. Ik kan me ook voorstellen dat het voor het college niet al te veel werk is om specifiek dit onderdeel dan toch wel met dat plafond te onderzoeken. Het is volgens mij niet zo dat daarvoor het hele onderzoek dubbel moet. Het gaat specifiek over dit onderdeel. Je gaat echter wel vertroebelen en wat je daarbij niet kwijtraakt is die formulierenbrigade want die houdt haar werk als je toch een plafond indient. Nogmaals, we willen het college vragen om dat toch te onderzoeken.
Wat betreft de motie 3.0 van de PvdA. Die vind ik wel heel erg sympathiek want die past wel in de lijn van het totaal, maar zou een gevolg kunnen zijn van de moties van de SP en GroenLinks. De meeste sympathie voel ik voor punt b., maar dat is wat ons betreft niet concreet genoeg. Het is wel een onderdeel om in de toekomst nog een keer op terug te komen, maar vooralsnog zullen wij de motie van de SP en de motie van GroenLinks steunen en hebben we sympathie voor de motie van de PvdA, maar die steunen we nu niet.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Eigenhuijsen, Fractie Eigenhuijsen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dank u wel, voorzitter. Laat ik ook beginnen met complimenten voor het proces en het traject dat heel erg lang geduurd heeft. Ik hou het heel kort.
De titel spreekt mij aan 'Experimenteer met vertrouwen'. De derde overweging spreekt mij aan 'dat minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is'. De rest van de motie – dat geldt ook voor de 'control C, control V'-motie van de SP – roept in mijn optiek meer bureaucratie op voor de uitkeringsinstanties, meer bureaucratie voor de gemeente en meer bureaucratie voor de bijstandsgerechtigden. Ik zal die moties dus niet steunen.
Wat de motie van de Partij van de Arbeid betreft, wacht ik even de reactie van de wethouder af, maar ik vind die motie verschrikkelijk sympathiek.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Zijn er andere woordmeldingen? De heer Groothuizen, D66.

Dhr. ***Groothuizen***: Dank u wel, voorzitter. Net als de heer Eigenhuijsen ga ik het kort houden. De motie van GroenLinks zullen wij steunen. Het is mooi werk; de complimenten aan mevrouw Westerveld hiervoor. We hebben het daar al uitgebreid over gehad en ik heb daar niets aan toe te voegen.
De motie van de SP zullen wij niet steunen. De heer Sweep gaf die reden eigenlijk al een beetje zelf aan. Het is een experiment; mensen kunnen er zelf instappen en zelf uitstappen op het moment dat zij dat willen. Het is een experiment dat ook een beperkte duur heeft. Daarom vind ik de bezwaren die hij aanvoert, die op zich wel begrijpelijk zijn, niet zo heel erg zwaar wegen. Volgens mij is het ook niet helemaal zo dat het logisch naast elkaar kan bestaan. Zeker wat de bijverdiensten betreft, creëren we volgens mij nu twee groepen en is er dan toch een groep die onbeperkt mag bijverdienen en dat is eigenlijk wat de heer Sweep wilde voorkomen. Volgens mij zit er dus wel een zekere interne tegenstrijdigheid in, maar dat terzijde. We zullen de motie van de SP in ieder geval niet steunen.
De motie van de Partij van de Arbeid dan. Ik hoor de heer Zwart zeggen: deels staat het ernaast, deels is het overlappend, deels is het beleid maar daar moeten we dan ook weer toestemming voor vragen, deels is het ook een experiment – dat staat ook in de titel – en er wordt ook verwezen naar een motie uit de Tweede Kamer die ook gaat over experimenteren. Ik zie niet zo heel veel verschillen en ik zie ook niet zozeer de toegevoegde waarde van dit verhaal. Een belangrijk verschil, dat vind ik wel belangrijk, is dat in de motie van GroenLinks nadrukkelijk naar voren komt dat we ook een aantal verplichtingen tegen het licht gaan houden en dat lijkt dan net een onderdeel te zijn waar deze motie bij weg blijft. Om die redenen zullen we de motie van de Partij van de Arbeid niet steunen.

Dhr. ***Zwart***: Voorzitter, mag ik een vraag stellen?

De ***voorzitter***: De heer Zwart.

Dhr. ***Zwart***: Wat verwacht u nu van het college als de motie van GroenLinks wordt aangenomen? Moet het college nu dat experiment gaan opzetten of is het verstandiger om af te wachten waar de staatssecretaris mee komt?

Dhr. ***Groothuizen***: Volgens mij heeft de staatssecretaris al een aantal keren laten zien dat ze behoorlijk wat aansporingen nodig heeft. Volgens mij moet het college dus gewoon aan de slag met deze motie en moet het in samenspraak met een aantal andere steden – ik denk dan bijvoorbeeld aan Utrecht waar een aantal dingen al loopt en waarmee ook contacten zijn – bekijken wat we kunnen opzetten, wat nu zinvol is, hoe dat moet worden voorgelegd en bekijken wat de ruimte is die de staatssecretaris uiteindelijk biedt.

Dhr. ***Zwart***: Voorzitter, die plannen zijn al voorgelegd door de gemeenten die u bedoelt. We zijn ondertussen verder in het proces. De plannen zijn ingediend en nu ligt de bal bij de staatssecretaris. We kunnen nu nog wel een voorstel gaan indienen, maar daar wordt niet meer naar gekeken.

Dhr. ***Groothuizen***: Dat valt nog maar te bezien. Zoals ik al tegen u zei, heeft deze staatssecretaris al een paar keer laten zien, een beetje net als uw fractie in deze coalitie, dat af en toe wat aansporingen nodig zijn om haar in beweging te krijgen. Laten we dat maar gewoon een keer proberen.

De ***voorzitter***: Mevrouw Van Dijk, VVD.

Mw. ***Van Dijk***: Dank u wel, voorzitter. Experimenteren met vertrouwen, basisinkomen; er vliegen allerlei termen door deze raadzaal. De een zegt: het is geen basisinkomen. De ander zegt: het doet me denken aan een basisinkomen. Wat de VVD betreft is dit een variant op het basisinkomen en wat ons betreft is dat, dan citeer ik even de heer Sweep van twee weken geleden “strooien met gratis geld”. Zo noemde de heer Sweep dat. Wat de VVD betreft, zijn we tegen het verstrekken van onvoorwaardelijk geld. Deze voorstellen van én de SP én GroenLinks ondermijnen wat ons betreft de solidariteit tussen werkenden en niet-werkenden en we zullen dan ook alle moties niet steunen.

De ***voorzitter***: Dank u wel. De heer Sweep.

Dhr. ***Sweep***: Ik werd geciteerd en ik meen daar dan even op in te mogen gaan.

De ***voorzitter***: Dat hoeft niet als het klopt, want dan is het goed.

Dhr. ***Sweep***: Misschien wilde ik het dan wel met vuur bevestigen, maar dat is niet zo. Het gratis geld heb ik genoemd, maar het strooien expliciet niet. Ik heb gezegd: je zou het inderdaad zo kunnen zien dat bij deze motie sprake is van het verstrekken van gratis geld en daar kunnen wij nog wel mee leven, maar … Toen heb ik die twee punten toegelicht. Nu zou het erop lijken dat ik gratis geld wil strooien namens de SP en dat is absoluut niet waar.

De ***voorzitter***: Mevrouw Van Dijk.

Mw. ***Van Dijk***: Ik heb volgens mij weer drie keer gehoord dat het gaat om gratis geld. Dat is precies het punt waar de VVD heel veel problemen mee heeft. We moeten geen onvoorwaardelijk of gratis geld uitdelen.

De ***voorzitter***: Voordat we een discussie uit de kamer gaan herhalen, want dat willen we natuurlijk niet, ga ik snel over naar een andere woordvoerder.

Mw. ***Westerveld***: Zou ik nog een vraag mogen stellen?

De ***voorzitter***: Aan de VVD? Natuurlijk.

Mw. ***Westerveld***: Ik zou graag aan de VVD willen vragen of zij van mening is dat het zo goed gaat met het vinden van werk voor werkzoekenden.

Mw. ***Van Dijk***: De afgelopen jaren hebben we natuurlijk te maken gehad met een economische crisis. Het aantal banen dat u zojuist noemde, mevrouw Westerveld, is inderdaad acht werkzoekenden op een baan. Dat was de situatie vorig jaar. Inmiddels is die situatie veranderd. Het aantal banen dat beschikbaar komt, stijgt. Wat ons betreft kunnen we het geld dat u nu beschikbaar stelt om honderd mensen in dit experiment te laten meedoen, beter besteden aan acquisitie zodat nieuwe bedrijven zich hier in Nijmegen kunnen vestigen waardoor we ook echt daadwerkelijk werk creëren voor de mensen die werk zoeken.

De ***voorzitter***: Mevrouw Rotink, CDA.

Mw. ***Rotink***: Dank u wel, voorzitter. Ik zal proberen om het echt kort te houden. Ook wat ons betreft is het huidige beleid niet zaligmakend en we zien de bureaucratie, maar we willen graag wachten op landelijk beleid. Op dit moment creëer je met deze experimenten op de korte termijn alleen maar meer bureaucratie wat ons betreft, of het nu 1.0, 2.0 of 3.0 is. Wij zien graag een activerende verzorgingsstaat, want werken maakt wat ons betreft gelukkig ook al vergeet je dat soms. We hebben het hier uitvoerig over gehad. Dat is ons standpunt en daarom steunen wij alle moties niet.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Dan kijk ik naar de heer Janssen, Gewoon Nijmegen.

Dhr. ***Janssen***: Dank u wel, voorzitter. Ik zie hier allemaal experimenten staan, maar ik vind dat dit de gemeenschap alleen maar geld kost. Wij gaan dus niet mee met de drie moties. Sorry daarvoor, mensen, maar we zitten niet te wachten op experimenten en vooral niet met geld van de gemeenschap.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Wethouder Tankir voor een reactie namens het college.

Wethouder ***Tankir***: Dank u wel, voorzitter. Wellicht is het handig om te beginnen met wat op landelijk niveau de stand van zaken is, want dat geeft in ieder geval voor onszelf een kader.
Na de vorige discussie, waar aan het college gevraagd is om zo snel mogelijk aan te sluiten bij de gemeenten die experimenten willen uitvoeren, hebben wij contact gezocht. Men gaf aan zeer binnenkort een gesprek met de staatssecretaris te hebben en dat het niet wenselijk was dat wij nu zomaar even zouden insteken in dat geplande overleg. Dat is begrijpelijk. Zij hebben een aantal dingen met elkaar voorbereid. We hebben tevens bij het ministerie gemeld dat het zeer waarschijnlijk is dat de gemeente Nijmegen ook aan een dergelijk experiment deel zou willen nemen in afwachting van de besluitvorming. De enige terugkoppeling die ik tot nu toe heb gekregen, is dat de staatssecretaris heeft aangegeven dat ze wellicht een algemene maatregel van bestuur wil maken en dat ze dit wellicht aan het kabinet wil voorleggen. Dat is een proces. Zodra wij weten wat er precies uit de gesprekken rolt, kunnen we daar wat concreter met onze activiteiten op aansluiten. Dat is een beetje de landelijke stand van zaken. Wij weten nog niet alles. Het is ook nog niet allemaal teruggekoppeld. Het is ook allemaal zeer recent gebeurd. We gaan dat uitzoeken.
Als het gaat om de motie zelf, dan hebben we die motie zo gelezen dat ons gevraagd wordt om met een dergelijk experiment aan de slag te gaan. Natuurlijk is de uiteindelijke invulling vooral afhankelijk van de ruimte die wij als gemeente bieden om daarin met concrete voorstellen te komen. Ik zou zeggen dat ieder verstandig mens zich natuurlijk eerst goed laat informeren over in welk stadium we nu zitten en of we nu heel veel moeten investeren. Misschien moeten we nog een maand wachten of twee weken of misschien twee maanden. Ik wil hier wel een terugkoppeling over toezeggen, want daarvan is heel erg afhankelijk hoe onze inzet is. Wij gaan nu goed uitzoeken wat er tot nu toe is afgesproken tussen het ministerie en de andere gemeenten. Wij hebben al gemeld dat we aan willen sluiten en op basis daarvan zullen we verdere invulling geven aan de motie indien deze motie wordt aangenomen. Dat wat de moties van GroenLinks en van de SP betreft. Die zitten heel dicht bij elkaar en uiteindelijk denk ik dat het verstandig is om met één experiment aan het werk te gaan waarin bepaalde aspecten zitten.
De motie van de PvdA ligt toch iets anders. Daarin zitten veel aspecten die wij ook zonder experiment kunnen doen. De wens van de raad om onnodige bureaucratie in de regelgeving weg te halen, heb ik vaker gehoord en dat kunnen we alleen maar doen binnen de bestaande ruimte van de regelgeving.

We zijn daar ook al een tijdje mee bezig, maar nog niet zo concreet dat ik met voorstellen kan komen. Uit de motie van de PvdA haal ik dat we dit kunnen versnellen, in ieder geval wat binnen de regels mogelijk is. Het deel van de motie van de PvdA dat betrekking heeft op de experimenten over hoeveel je mag bijverdienen, is weer afhankelijk van de landelijke ruimte.

De ***voorzitter***: De heer Eigenhuijsen heeft nog een vraag aan u.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik heb inderdaad nog even een vraagje over uw antwoord op de motie van de Partij van de Arbeid. Begrijp ik u nu goed dat we deze motie nodig hebben zodat u de bureaucratie uit het systeem gaat halen of gaat u gewoon de bureaucratie uit het systeem halen?

Wethouder ***Tankir***: Dan hebt u verkeerd geïnterpreteerd wat ik zei. Ik zeg: we denken er ambtelijk al over na over hoe wij een aantal zaken, waarvoor wellicht al iets meer ruimte is, in praktijk kunnen brengen. De PvdA dient een motie in om daar nog een keer aandacht voor te vragen en dat nemen we mee in onze werkprocessen.

De ***voorzitter***: Dat was de bijdrage van het college in de eerste termijn. Ik kijk even rond of er nog behoefte is om te reageren in een tweede termijn. Ik denk dat er al heel veel gezegd is. Mevrouw Westerveld.

Mw. ***Westerveld***: Dank u wel, voorzitter. Ik wil heel graag nog even reageren op wat de heer Zwart een aantal keren zegt, namelijk of we niet te laat zijn met deze motie. De staatssecretaris heeft in de Tweede Kamer op vragen van mevrouw Voortman juist gezegd dat er ruimte moet komen voor diverse voorstellen, dus van diverse gemeenten. Ik denk dat het heel goed is dat we juist in Nijmegen aan de slag gaan, want dat komt ook tegemoet aan een wens van de staatssecretaris zelf.
Verder wil ik graag afstand nemen van de suggestie van enkele partijen die het doen voorkomen alsof wij zomaar met geld smijten. We hebben heel duidelijk in het voorstel beschreven dat we het anders willen en dat we het verschil willen maken voor mensen. Natuurlijk kost zo'n experiment geld, maar op termijn denken we juist daarmee geld te besparen maar vooral ook het leven te verbeteren van mensen die nu moeilijk aan een baan komen. Dat is ontzettend belangrijk. Ik vind het jammer dat een aantal partijen eigenlijk stil wil blijven staan terwijl we allemaal zien dat het niet werkt zoals het nu gaat of dat het huidige systeem niet deugt. We denken dat we met een voorstel zoals dit in Nijmegen laten zien dat we het verschil willen maken voor mensen en hoe we als sociale gemeente innovatief aan de slag kunnen gaan om mensen te helpen.
Ik wil graag nog iets rechtzetten, want in de motie staat een verkeerde datum. Het viel zojuist enkele fractiegenoten op. Er staat per ongeluk nog 21 oktober en dat moet natuurlijk 25 november zijn. Ik weet niet hoe dit nu technisch geregeld moet worden of dat dit even met een pen doorgestreept kan worden, maar dit is dus een foutje en alvast excuses daarvoor.

De ***voorzitter***: Een pencorrectie, dat is te doen. Dank u wel voor die wijziging. Ik kijk of er nog anderen zijn voor de tweede termijn. Het hoeft niet, want veel is al gezegd denk ik. De heer Zwart. Als het kan graag kort.

Dhr. ***Zwart***: Ik ben blij met de reactie van het college dat het college aan de slag wil gaan met de maatregel om de uitvoering minder bureaucratisch te maken en om daar een schepje bovenop te doen. We zijn ook blij met de aanpak die het college voorstaat om af te wachten welke ruimte de staatssecretaris gaat bieden om dan vervolgens te bekijken hoe we daarmee in Nijmegen kunnen omgaan.
De wethouder zegt terecht dat het eerste beslispunt van de motie afhankelijk is van de ruimte die de staatssecretaris biedt. Dat zullen we dus moeten afwachten. In die zin – dat verzoek hebben we ook gekregen – wil ik graag de motie gescheiden in stemming brengen zodat er twee gescheiden punten zijn.

De ***voorzitter***: Dat is helder. De twee punten in het dictum van die motie worden dus zo meteen gescheiden in stemming gebracht. Zijn er nog anderen? De heer Eigenhuijsen nog.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik zou nog even terugkomen op de motie van de Partij van de Arbeid. Als ik het goed begrijp, is de wethouder hier al mee bezig. Ik zal deze motie dan ook niet steunen.

De ***voorzitter***: De heer Sweep.

Dhr. ***Sweep***: Ja, voorzitter, toch nog even een korte reactie ook op wat de wethouder namens het college gezegd heeft. Ook wij zijn blij dat hij op het moment dat die moties aangenomen worden – of motie zo u wilt – er positief mee aan de slag wil gaan. Ik wil toch wel aan de partijen aan de rechterkant van het politieke spectrum hier duidelijk maken dat we echt iets anders moeten denken over werk zoeken en werkzoekenden. Je kunt mensen aansporen om werk te zoeken – dat doen velen ook – maar als er geen werk is voor al die mensen, dan kunnen ze zoeken tot ze een ons wegen maar dan krijgen die daar geen werk door. We zullen dus echt moeten proberen om daar op een andere manier over na te denken. Dit is een eerste aanzet, voor wat het waard is, en daarmee pleit ik nogmaals voor het aannemen van die moties.
Ten aanzien van de motie van de Partij van de Arbeid: als die gescheiden in stemming gebracht wordt, zullen we punt b wel steunen.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? Anders gaan we inderdaad over naar die stemming over de voorliggende drie moties.

Allereerst komt dan in stemming de motie die is ingediend door GroenLinks ‘Experimenteer met vertrouwen’. Uw stemmen graag.
Met 27 stemmen voor en 12 stemmen tegen is die motie aanvaard.

Dat brengt me bij de tweede motie die is ingediend door de SP ‘Experimenteer met vertrouwen 2’. Uw stemmen graag.
Met 20 stemmen voor en 19 stemmen tegen is die motie aanvaard.

Dat brengt me bij de derde motie die is ingediend door de PvdA ‘Experimenteer om participatie te bevorderen’. Die gaan we dus gescheiden in stemming brengen.
Eerst uw stemmen voor het dictum onder a. van die motie.
Met 4 stemmen voor en 35 stemmen tegen is dat punt verworpen.
Nu uw stemmen voor het dictum onder b. van die motie.
Met 15 stemmen voor en 24 stemmen tegen is ook dat punt verworpen.

Het agendapunt behelst alleen een aantal moties, met de complimenten aan de indieners uiteraard.
Dat brengt ons bij het laatste agendapunt van vanavond.

10. Wensen en bedenkingen Overgang van onderneming GEM Waalsprong naar gemeente Nijmegen

De ***voorzitter***: We gaan hier alleen over stemmen. Ik weet niet of er nog behoefte is aan stemverklaringen, want anders gaan we er helemaal tegenaan.
Uw stemmen graag over het voorstel Wensen en bedenkingen Overgang van onderneming GEM Waalsprong naar gemeente Nijmegen. Het gaat sneller dan het licht. Als u de rust bewaart, dan komt de stemming ook goed. De heer Janssen is het met mij eens.
De uitslag is unaniem. Met 39 stemmen voor en 0 stemmen tegen is dit voorstel aanvaard.

22. Sluiting

De ***voorzitter***: Ik heb begrepen dat inmiddels de bijlage voor het amendement dat we eerder aan de orde hadden betreffende het bestemmingsplan beschikbaar is. Het wordt zelfs voor de volledigheid nog rondbezorgd en dat is helemaal service van de zaak. Ik zeg dat eigenlijk alleen maar even omdat daarmee het amendement dus compleet is zodat er ook juridisch – je weet het maar nooit, meneer

Friesen – geen gekke sprongen worden gemaakt door deze of gene. Ik heb hier een bijlage en dat zal kloppen, hoop ik.

Dhr. ***Oomen***: Voorzitter, dan hebben we nu nog mooi de gelegenheid om de heer Velthuis te feliciteren met het behalen van de Stook je rijk-trofee vanavond.

De ***voorzitter***: Ik heb het gehoord. Die felicitaties mogen zeker worden overgebracht.
(Applaus.)

Dat brengt ons bij het eind van de vergadering van vanavond. Er is geen borrel, ik kan het niet mooier voor u vertellen, maar u bent wel redelijk op tijd gereed. U mag naar mij zwaaien – ik heb het niet over raadsleden, maar de mensen die daarachter zitten – maar dat boeit mij even niet, want ik ga de vergadering sluiten. Bij dezen is die gesloten.

De vergadering is gesloten (22.40 uur).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijmegen
d.d.

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Raadsnotulen van 16 december 2015

Verslag van de
OPENBARE BESLUITRONDE POLITIEKE AVOND
van de
gemeenteraad van Nijmegen
d.d. 16 december 2015

***Aanwezig zijn**:*

de leden: dhr. B.K. van Berkel, dhr. P.H.J. Boekhorst, dhr. J.A.R. Brom, mw. R.M.G. Brouwer, dhr. M.T. Buck, mw. C.M.H Daemen, mw. I.M. van Dijk, dhr. P.A. Eigenhuijsen, dhr. T.F.A. van Elferen, mw. M. Foolen, dhr. B.G. Friesen, dhr. M. Groothuizen, mw. W. Grutters, dhr. R. El Hafi, dhr. J.W.H. van Hooft, dhr. P. Huliselan, dhr. M.J.I. Hulskorte, dhr. M. van Hunnik, dhr. J.L.J. Janssen, dhr. R.A.A. Jetten, dhr. R.A.P. Klein Hemmink, mw. M.F. Kossen, mw. C.B.M. Lamers, mw. P.J. Molenaar, dhr. M.J.M. van Nijnatten, dhr. C. van Norel, dhr. P.R. Oomen, mw. A.B. Ranshuijsen, dhr. J.F. Reinhoudt, mw. J.M. Rotink, mw. G.M.M. Schellekens. dhr. A. Selman, dhr. S. Vat, dhr. N.P. Vergunst, mw. G. Visser, mw. E.M. Westerveld en dhr. R.S. Zwart

Voorzitter: dhr. H.M.F. Bruls

Griffier: mw. M. Heffels

Wethouder: dhr. L.C.M. Frings, dhr. H.B.W. van Hees, mw. R.D. Helmer-Englebert, dhr. T. Tankir, mevrouw H. Tiemens en dhr. B.J.H.M. Velthuis

Bericht van verhindering van: dhr. J.V.J. van Deurzen en dhr. M.A.L. Sweep

Notulist: dhr. J.P.P.A. Wijnen

---

1. Opening en mededelingen

De ***voorzitter***: De vergadering van de raad is geopend (21.00 uur).
Ik kan in ieder geval melden dat de heer Sweep en de heer Van Deurzen afwezig zijn. Ik kijk even rond of er nog andere afmeldingen zijn. Volgens mij niet.

Aan het begin van deze vergadering wil ik in ieder geval even zeggen dat ik de vrijheid heb genomen om mede namens u allen mijn collega van Geldermalsen zojuist alle sterkte toe te wensen. Voor degenen die het niet hebben meegekregen: ik vind het echt een dieptepunt in de Nederlandse democratie dat een raadsvergadering moest worden afgelast omdat mensen het bij voorbaat al niet eens zijn met een voorgenomen besluit. Wat we ook met ons allen besluiten en welke kant het ook opgaat, dat kan echt niet. Ik heb dus de vrijheid genomen om mede namens u de sympathie uit te spreken. Hopelijk gaat het daar op een ander moment nog de goede kant op. Dat wilde ik toch bij voorbaat zeggen.

(Instemmend geroffel en applaus in de zaal.)

Ik kijk even naar de griffier of er nog andere mededelingen zijn. Dat is niet het geval.

Raadsnotulen van 16 december 2015

2. Agendavaststelling inclusief de orde van de vergadering

De ***voorzitter***: U hebt via de vergadermappen van de raadsapplicatie het volgende stuk ontvangen:
- Het overzicht van de nagekomen ingekomen stukken.

De fractie van GroenLinks heeft verzocht brief B14 van CPRN en Wijkvereniging Waterkwartier inzake Fort Krayenhoff, voorstel tot reconstructie, te agenderen in een volgende commissie Waalsprong/Waalfront.

Wat de orde van de vergadering betreft, het volgende.
- De fractie van de VVD heeft verzocht een extra onderwerp toe te voegen aan de agenda met als onderwerp Centraal Meldpunt Vuurwerk en is voornemens daarbij een motie in te dienen. Het voorstel is om dit onderwerp te behandelen onder agendapunt 8c.
- Voor het raadsvoorstel Belastingverordeningen OZB, Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016 heeft de kamerronde het behandeladvies 'debatstuk' gegeven vanwege een aangekondigde motie van de VSP.

Ik heb begrepen dat de VSP voornemens is om dat niet te doen, meneer Hulskorte.

Dhr. ***Hulskorte***: Dat is juist. Dat heb ik vorige week doorgegeven.

De ***voorzitter***: Dan stel ik voor om het voorstel als stemstuk te behandelen vandaag.

Verder over de orde van de vergadering:
- De fractie van D66 heeft verzocht om agendapunt 15 inzake het raadsvoorstel Werktuigenvrijstelling te agenderen als stemstuk.
- Na overleg met de fractievoorzitters is het voorstel om agendapunt 35 inzake raadsvoorstel Uitwerkingsnota reclamebeleid door te schuiven naar de besluitronde van 27 januari 2016. Dit komt omdat de volgende kamerronden goed gevuld zijn en dit voorstel nog wel iets meer uitstel verdraagt dan twee weken. Vandaar de datum van 27 januari.

Gezien het aantal debatten wordt vanavond gewerkt met spreektijd. Er wordt met spreektijd gewerkt vanaf agendapunt 8c.

Kunt u met deze voorstellen instemmen?

Dhr. ***Van Hooft***: Voorzitter.

De ***voorzitter***: De heer Van Hooft.

Dhr. ***Van Hooft***: Ik wil ook nog verzoeken om brief B1 op de eerstvolgende kamerronde te bespreken. Dit is logistiek niet goed doorgekomen bij ons, anders had ik het eerder gemeld.

De ***voorzitter***: Waar gaat die brief over?

Dhr. ***Van Hooft***: Over kostendelersnormen.

De ***voorzitter***: Dan voegen we dit toe.
Kan iedereen instemmen met deze voorstellen? Dat is het geval.

De volgende punten zijn niet in de raadskamers behandeld en voorgesteld wordt om deze als hamerstuk te behandelen: 3, 4, 12, 14, 18, 19, 21, 23 tot en met 25, 27 tot en met 34 en 36.
Stemt u daarmee in? Dat is het geval.

Raadsnotulen van 16 december 2015

5. Besluitvorming behandeladviezen van de raadskamers

De ***voorzitter***:
Behandeladviezen Politieke Avond 9 december 2015:
- Raadsvoorstel Vangnetregeling BUIG: dit wordt een hamerstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4: dat is een debatstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Vaststellen regionaal beleidsplan Leerplicht 2016-2019: dat is een hamerstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Beleidskader reclamebeleid: dat is een debatstuk op 27 januari.
- Raadsvoorstellen Belastingverordeningen OZB, Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016: dat is een stemstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Belastingverordeningen Overige heffingen 2016: dat is een debatstuk op 16 december.
- Raadsvoorstellen Legesverordening 2016: dat is een hamerstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Financieringsconstructie duurzaamheid – de uitwerking: dat is een stemstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Nota Slotwijzigingen 2016: dat is een hamerstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Zienswijze meerjarenstrategie 2016-2018 GGD Gelderland-Zuid: dat is een hamerstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019 Doornroosje: dat is een debatstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019 De Lindenberg: dat is een hamerstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019 LUX: dat is een hamerstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019 KKP: dat is een hamerstuk op 16 december.
- Raadsvoorstel Budgetsubsidie 2016-2019 OBGZ: dat is een debatstuk op 16 december.

Ik stel voor om de stemstukken aan het eind van de vergadering te agenderen. Ik kondig dat wel aan.

6. Vaststellen van de voorstellen waarover geen spreektijd gevraagd is

De ***voorzitter***: Over de punten 3, 4, 12, 14, 18, 19, 21, 23 tot en met 25, 27 tot en met 34 en 36 is geen spreektijd gevraagd en daarmee is ingestemd met de voorstellen.

7. Vragen van raadsleden aan het college

De ***voorzitter***: Er zijn geen vragen aangekondigd.

Mw. ***Daemen***: Voorzitter.

De ***voorzitter***: Mevrouw Daemen.

Mw. ***Daemen***: Mag ik op deze plaats in de vergadering nog een korte vraag stellen aan de collega-raadsleden en het college?

De ***voorzitter***: Ik had liever gehad dat u dat aan het begin had gedaan. Vooruit dan maar.

Mevrouw ***Daemen***: We hebben zojuist heerlijk gedineerd met elkaar en daarbij heeft iedereen kunnen zien dat we met de raad geld inzamelen voor onze Shelter City-gast Lydia Mukami. Zij heeft ons op een politieke avond, naar ik meen twee weken geleden of vier weken geleden, verteld dat zij heel graag een concrete actie wil voorleggen om T-shirts in te zamelen voor haar project in Kenia. Heel veel mensen hebben al gul gegeven, maar het kistje staat hier nog. Ook op Twitter wordt de oproep verspreid. We hopen op een verdubbeling van het bedrag.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Alsjeblieft. Bij dezen.

8. Raadsvoorstel Benoeming kamervoorzitter

De ***voorzitter***: Het voorstel is om mevrouw A.B. Ranshuijsen voor te stellen. Ik kan mij niet voorstellen dat we daar nog over stemmen en verwacht dat iedereen daarmee kan instemmen. Is dat het geval? Dan kan ik mevrouw Ranshuijsen feliciteren met de benoeming tot kamervoorzitter. Veel succes.

De een wordt benoemd en de ander gaat afscheid nemen, want dat brengt me bij het volgende agendapunt.

8a. Afscheid gemeenteraadslid A. van den Berg en Besluit en toelating gemeenteraadslid M. Foolen

De ***voorzitter***: Ik richt me eerst op Annelieke van den Berg en ga daarvoor even bij het katheder staan.
Dames en heren, ik zei het al voorafgaande aan de raadsvergadering. Elk jaar zijn er raadsleden die afscheid nemen en dan komen er ook weer nieuwe raadsleden. Vanavond is dat helaas ook zo, niet zozeer vanwege de benoeming van een nieuw raadslid, maar wel vanwege het afscheid nemen van een raadslid.
Annelieke van den Berg neemt afscheid van ons als raadslid, maar ik heb begrepen met de gelijktijdige aankondiging om in andere tijden wellicht weer terug te willen keren. Ik vind dat in haar geval een mooi vooruitzicht en niet een dreigement, want zo zou je het ook nog kunnen opvatten.
Zij is geboren op 28 april 1986 in Doorwerth en zij heeft de oversteek gemaakt om hier in de stad sociologie te komen studeren. Wat ik u niet wil onthouden, is dat ze afgestudeerd is met het onderwerp 'Groepsverschillen in het effect van sociaal kapitaal op de mentale gezondheid'. Laat dat eens even op u inwerken. Groepsverschillen in het effect van sociaal kapitaal op de mentale gezondheid. Dat waren de redenen dat vroeger mensen nooit sociologie wilden gaan studeren. Dit zijn titels, die heel veel vragen van een mens. Een van haar favoriete films, Into the Wild, past daar dan weer bij, of juist niet zou je kunnen zeggen. Ik heb ook begrepen dat je graag zou willen meedoen – als ik het nu allemaal ga verklappen, dan kun je me achteraf tot de orde roepen – aan het tv-programma 'Wie is de mol'. Ik heb dat programma ooit een keer gezien, moet ik zeggen. Ik wil er wel eens met je over doorpraten wat daaraan nu zo aantrekkelijk is, maar goed.
Je hebt een plotse en snelle politieke carrière doorgemaakt. In 2009 werd je lid van de SP en ROOD en ben je ook actief geweest voor ROOD. Sinds november 2013 was je fractievolger van de SP-fractie alhier en sinds maart vorig jaar raadslid voor de SP. Je hield je in de raad bezig met veel thema's, maar vooral met thema's op het gebied van openbare orde en veiligheid, burger en bestuur en financiën. Je was tevens lid van de Auditcommissie en je hebt daarmee ook een aantal mooie projecten mogen ondernemen. Vanuit mijn ervaring heb ik je leren kennen als een beschouwend raadslid dat goed paste bij de soms activistische houding van enkele anderen van je fractiegenoten. Complementariteit is belangrijk in het team, nietwaar meneer Van Hooft, dat je elkaar aanvult in je competenties; zo hebben ze mij altijd geleerd.
Het gaf een heel nieuwe indruk bij jou. Erg veel dynamiek, erg veel drukte, want je had begin 2014 ook nog een nieuwe baan gevonden bij een nieuw bedrijf en dan moet je er dus dubbel tegenaan.
Raadslid geworden, later in het jaar een nieuwe woning en vorig jaar oktober, eigenlijk het hoogtepunt lijkt mij, ook nog moeder geworden van een dochter. Ik kan mij heel goed voorstellen dat je in die combinatie nu keuzes moet maken en dat het niet even de keuze is om raadslid te zijn en dan niet omdat je dat niet hebt leren waarderen. Ik weet dat je het enorm hebt leren waarderen de afgelopen anderhalf jaar. Na de verwonderingsfase kwam toch ook de fase van: o ja, wacht, hier kan ik mijn rol wel spelen. Raadslid is echter inderdaad een functie waarvoor je niet heel erg goed half kunt kiezen en dat geldt ook voor het zijn van moeder, tenminste, ik spreek meer als vader. Dan moet je dus wel een keuze maken. Ook op je werk zullen ze je wel willen zien, kan ik me voorstellen. Je hebt dus de keuze gemaakt om nu vanavond afscheid te nemen. Dat is erg jammer, maar ook erg begrijpelijk.

Ik wens jou alle goeds toe in gezin en werk. Wie weet wordt die belofte die je eerder hebt gedaan om later nog eens terug te keren hier in de raad of wie weet elders, ook daadwerkelijk bewaarheid.
Een heel groot applaus voor Annelieke van den Berg en ik geef je een bos bloemen.
(Applaus.)

Het is nog niet gedaan, want hier is ze weer: Marieke, in een klein doosje verpakt maar net zo krachtig als altijd, zoals ik het pleeg te zeggen. Onze meest bekende nooit bestaand hebbende Nijmegenaar van alle jaren, van alle eeuwen en die past bij iedereen. Het is ook een traditie om die aan afscheidnemende raadsleden te geven. Die geef ik je dus ook graag mee. Alsjeblieft.

Dan geef ik graag het woord aan de heer Van Hooft.

Dhr. ***Van Hooft***: Dank u wel, voorzitter. U hebt weer mooi gesproken. Annelieke, vanavond nemen we afscheid van jou als raadslid namens de SP. Ooit werd je lid van de SP omdat je Agnes Kant tijdens de Algemene Beschouwingen zo goed vond. Dat was volgens mij in een tijd dat er niet zo heel veel nieuwe leden bij de SP kwamen, maar jij werd toen lid van de SP.
Je was nog maar net lid geworden en toen kwam je huidige opvolger in de gemeenteraad, Michelle die daar zit, bij jou thuis langs om eens kennis te maken. Jij zat daar helemaal niet op te wachten, maar het regende zo hard dat je dacht: nou, Michelle, kom toch maar even binnen. Michelle vertelde met volle overtuiging hoe belangrijk het was wat zij en jongeren bij de SP allemaal deden en dat je ook maar mee moest gaan doen. Jij durfde eigenlijk geen nee te zeggen en dacht: nou, dan kom ik maar een keer. Dus je bent eens gaan kijken bij ROOD, de jongeren van de SP, en zo ben je vervolgens actief geworden.
Ook voor jullie is dit een belangrijke les. Mochten jullie nog op zoek zijn naar nieuwe raadsleden over een paar jaar, wacht dan op een avond dat het pijpenstelen regent, ga bij een van je nieuwe leden op bezoek en dan is succes gegarandeerd. Dat is ongeveer wat ik hiermee wil vertellen.
Annelieke werd meteen heel erg actief bij ROOD, de jongeren van de SP. Voor een actie tegen discriminerend deurbeleid in de horeca kwam Anneliekes wetenschappelijke achtergrond heel goed van pas, want ze verwerkte alle enquêtes en maakte er een mooi onderzoeksrapport van terwijl ze ondertussen afstudeerde voor haar studie sociologie.
Annelieke was in die tijd altijd present bij alle acties van de SP-jongeren. Ze ging na afloop vrijwel altijd mee naar de kroeg. Dat was vaak café Dollars, maar nog vaker was dit het stamcafé West End op de Molenweg. In die kroeg vroeg Annelieke steevast haar lijflied aan: Why Tell Me Why van Anita Meyer. Dat wist u niet hè? Ik heb ook zo mijn informanten en dan hoor je nog eens wat. Het is nog erger, want dat lijflied van dat clubje jongeren sloeg zo goed aan dat dit vervolgens vaste prik werd tijdens alle kroegavonden en vervolgens werden we ook tijdens alle verkiezingsavonden bij de SP overstroomd met dat lijflied. Sindsdien heeft Anita Meyer binnen de Nijmeegse SP een veel hogere status dan de Internationale bij de Partij van de Arbeid heeft. Je kunt zoiets toch wel zeggen?

De ***voorzitter***: Nou ja…

Dhr. ***Van Hooft***: De mate van status kan allebei hoog of laag zijn, dus daar kan iedereen zijn eigen gedachten over hebben.
Wat velen van jullie niet weten, is dat Annelieke tijdens haar studie – toen werkte ze nog bij wat je tegenwoordig moet als student maar toen ook al – veelvuldig achter de bar stond bij café De Kroon in Nijmegen-Oost. Dat hoort natuurlijk ook een beetje bij een studie sociologie, want daar in de kroeg breng je de sociologie tenslotte in de praktijk. Hoe gaat dat niet allemaal.
Nog veelvuldiger, zou ik haast zeggen, kwam ze daar een SP'er tegen die toen nog wethouder was. Ik zal zijn naam niet noemen, maar insiders weten precies wie ik bedoel. Ik weet niet of die kroegcontacten uiteindelijk ertoe hebben geleid dat Annelieke dacht: misschien moet ik wel raadslid voor de SP worden. Of dat ze dacht: dat kan ik beter, dat ga ik ook doen. Ik weet niet wat er toen speelde, maar het heeft je er in ieder geval niet van weerhouden om uiteindelijk in de gemeenteraad te gaan.
Na haar studie ging Annelieke werken bij een onderzoeksbureau in Nijmegen. Ik had toen de eer om Annelieke geregeld aan de lijn te krijgen. Wat was namelijk het geval? Dat onderzoeksbureau werkte met de software die mijn bedrijf aan dat bureau had verkocht. Vervolgens deed ik ook helpdeskdingen

en belde Annelieke mij met de meest onmogelijke vragen waar ik haar allerlei onbegrijpelijke antwoorden op gaf. Ik kan tegen Annelieke zeggen: demoveren, promoveren. Annelieke weet dan meteen waar het over gaat. Hier denkt iedereen: wat zit je toch te raaskallen. Annelieke belde mij dus regelmatig over allerlei vragen. Ook daarvan weet ik niet of dat nu uiteindelijk geholpen heeft om je aan te melden voor het klasje van kandidaatsraadsleden voor de vorige raadsverkiezingen.
Annelieke kwam uiteindelijk als kandidaatsraadslid bij de SP bovendrijven tijdens zo'n raadsledenklasje voor de vorige verkiezingen en ze bracht daar diverse nieuwe ideeën in voor het verkiezingsprogramma. Een daarvan was het idee om van wat ooit het witte fietsenplan was, een soort rode fietsenplan voor Nijmegen te maken. Dat was ook een idee om aan ons verkiezingsprogramma toe te voegen. Dat heeft het niet gehaald in het verkiezingsprogramma, maar inmiddels is de fractie er toch wel mee bezig om te bekijken of we daar niet een mooi voorstel voor kunnen maken. Dat is niet zozeer uit eerbetoon aan Annelieke, maar omdat het een goed plan is waar Nijmegen beter van wordt.
Annelieke was voor de SP-fractie een grote aanwinst. Waar niemand zat te wachten op de portefeuille Financiën, was het precies het onderwerp dat Annelieke graag wilde oppakken. Ook de Auditcommissie werd door Annelieke met beide handen aangegrepen en daar stonden ook niet alle mensen voor in de rij. Alleen al om die reden is haar vertrek dan ook een groot verlies, want zo veel raadsleden zijn er niet die dit met liefde en plezier op zich nemen.
Annelieke heeft iets met het lot. Anita Meyer zingt: Believe in Destiny, Believe in Humanity and believe in We'll Meet Again. Het lot heeft ervoor gezorgd dat je een jaar geleden, samen met je vriendin Linda, een heel lieve dochter hebt gekregen, Dide. Dat kleine meisje zorgt er nu voor dat jullie allebei je handen vol hebben. Uit ervaring kan ik zeggen: mocht je ooit in je leven twijfelen waarvoor je doet wat je allemaal doet, begin dan aan kinderen, want dan weet je waarvoor je het doet. Vanaf dag 1 weet je waarvoor je het doet. Het grappige is dat je als jonge ouders alles maar dan ook alles voor je kind doet, alleen weet dat geweldige kind dat nog nauwelijks te waarderen. Zo heeft Dide er een sport van gemaakt om jullie elke nacht wakker te maken en als het even kan wakker te houden. Ze speelt het spelletje: kijken of mijn moeder een zombie wordt. Dat is haar nog niet gelukt, nog lang niet, maar je moet nu wel wat gas terugnemen om dat spelletje niet te verliezen. Dat snappen wij.
Annelieke, we snappen dat je er nu mee stopt. Je zei zojuist nog tegen me: over twaalf jaar, als Dide naar de middelbare school gaat, dan wil ik wel weer terugkomen. Ik kan je verzekeren: het wordt al een stuk eerder een stuk gemakkelijker.
Ik wens je heel veel geluk, samen met Linda en Dide. Ik kan je één ding beloven: kleine meisjes worden groter, maar in jouw geval worden ze ook heel snel een heel stuk gemakkelijker. Ik hoop dus ook van harte dat we je snel hier weer terugzien.
Dankjewel.
(Applaus.)

De ***voorzitter***: Dank u wel voor de mooie woorden. Er komen ook nog bloemen bij.
Dat gezegd zijnde, is het tijd – want zo gaat dat dan – om over te gaan tot de installatie van het nieuwe raadslid. Blijf gerust nog even bij ons, Annelieke, maar qua plaats moeten we een changement doorvoeren.

Aan de orde is de voordracht van mevrouw Foolen, maar voordat we dat gaan doen, is uiteraard allereerst het woord aan de voorzitter van de commissie Geloofsbrieven, de heer Van Elferen. Mag ik u uitnodigen?

Dhr. ***Van Elferen***: Dank u wel, voorzitter. We hebben uitgebreid vergaderd en alle stukken bekeken van mevrouw Foolen. We hebben ook uitgebreid het functioneren van mevrouw Van den Berg geëvalueerd, maar volgens mij is daar inmiddels al genoeg over gezegd. Ik zal dus gauw verdergaan naar de geloofsbrieven van mevrouw Foolen.

De commissie Geloofsbrieven van de gemeente Nijmegen in wier handen werden gesteld de geloofsbrief en verdere bij de Kieswet gevorderde stukken, ingezonden door Foolen, M., Michelle, vrouw, op woensdag 16 december 2015 benoemd tot lid van de raad van de gemeente Nijmegen, rapporteert de raad van de gemeente Nijmegen dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen

voldoet. De commissie adviseert dus tot toelating van haar als lid van de raad van de gemeente Nijmegen.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Is er nog iemand die hierover het woord wil voeren? Ik neem aan van niet. Ik zou dan de griffier willen verzoeken om mevrouw Foolen tot de raadzaal toe te laten.

Mag ik iedereen verzoeken te gaan staan? U hebt ervoor gekozen om de belofte af te leggen. Ik lees allereerst de teksten voor en dan hoor ik graag uit uw mond: dat verklaar en beloof ik.
Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of onder welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

Mw. ***Foolen***: Dat verklaar en beloof ik.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Dan bent u bij dezen benoemd tot lid van de gemeenteraad van Nijmegen. Van harte gefeliciteerd namens ons allemaal.
(Applaus.)

Terwijl mevrouw Foolen haar plaats inneemt, ga ik met u door naar onderdeel 8b. van dit agendapunt.

8b. Benoeming de heer B.W. Feringa tot fractievolger op voordracht van de VVD

De ***voorzitter***: Ook hier uiteraard eerst het woord aan de heer Van Elferen, wederom in zijn hoedanigheid als voorzitter van de commissie Geloofsbrieven.

Dhr. ***Van Elferen***: Dank u wel, voorzitter. Toen we toch in vergadering waren, hebben we ook de geloofsbrieven bekeken van de heer Feringa en we hebben het volgende daartoe als verslag opgesteld.
De commissie Geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven onderzocht van de persoon die is aangemeld en is voorgedragen door de VVD-fractie als lid, niet zijnde raadslid van een raadscommissie. We hebben ons beperkt tot de voorwaarden die de wet daaraan stelt en onder andere ook ons eigen reglement van orde. Daar is een aantal artikelen op van toepassing waarvan u weet wie daar expert in is. We hebben in ieder geval onderzocht: een uittreksel uit de basisregistratie persoonsgegevens, een overzicht van andere functies die men betaald of onbetaald bekleedt, een verklaring dat men de benoeming wil aanvaarden en een bewijs van voordracht door de fractie. Na het onderzoek hebben we vastgesteld dat ze in orde zijn en wij adviseren de raad dus tot benoeming.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Ik neem aan dat er niemand stemming over het voorstel wil. Zo niet, dan is het aangenomen en kan ik de heer Feringa feliciteren met zijn benoeming. Van harte bij dezen.
(Applaus.)

8c. Motie buiten de orde: Centraal Meldpunt Vuurwerkoverlast

De ***voorzitter***: Omdat ik hierin zelf als portefeuillehouder optreedt, is aan mevrouw Lamers verzocht om even de honneurs waar te nemen. Dus even een changement aangaande de procedure die bekend is.

De ***vicevoorzitter***: Ik kreeg net een appje of ik iets wilde voorzitten, dus ik moest heel even bekijken hoe dit allemaal ook alweer werkt, maar hier zijn we.
We zijn bij de motie buiten de orde en dat gaat over het Centraal Meldpunt Vuurwerkoverlast. Ik geef als eerste het woord aan de indiener. Ik begrijp dat dit mevrouw Kossen is, dus bij dezen aan u het woord.

Mw. ***Kossen***: Dank u wel, voorzitter. Om even verwarring te voorkomen, start ik ermee te zeggen dat het niet alleen mijn motie is, maar het is een motie namens de VVD en namens GroenLinks. Er is blijkbaar wat verwarring over ontstaan, maar dit even voor de volledigheid.
Deze motie hebben wij ingediend naar aanleiding van de vuurwerkbrief die wij vorige week in de kamerronde hebben besproken. Om nog een andere verwarring uit de wereld te helpen, er wordt meermaals aangegeven waarom de VVD dingen wil opleggen waarvan uit de vuurwerkbrief geleken is dat daar geen behoefte aan is. Dat is ook niet wat GroenLinks en de VVD willen. Uit de brief is gebleken dat er in Nijmegen geen behoefte is aan vuurwerkvrije zones. Daarvan hebben wij ook gezegd dat, als daar geen behoefte aan is, we het daarover verder ook niet meer moeten hebben. Wat ook uit de brief is gebleken, is dat er wel heel veel overlast wordt ervaren buiten de normtijden van 18.00 uur en 02.00 uur. Dat is wel iets wat ons zorgen baart en dat is dan ook waar wij het vanavond over willen hebben. Het zit er weer aan te komen en Oud en Nieuw moet een periode zijn die voor heel Nijmegen als prettig wordt ervaren, waarbij de tradities van het vuurwerk kunnen worden gevolgd en waarbij niemand daarvan overlast ondervindt. Dat is de reden dat wij gevraagd hebben om dit meldpunt. Wij denken dat het meldpunt een manier kan zijn om op korte termijn in kaart te brengen waar de meeste overlast in de stad plaatsvindt zodat we volgend jaar eventueel kunnen bekijken of er behoefte is om dat op andere manieren te gaan aanpakken en op welke plaatsen in Nijmegen daar dan de meeste noodzaak toe is.
Ik wil dan verder het woord geven aan de heer Boekhorst, als ik dat over uw hoofd heen mag doen.

De ***vicevoorzitter***: Als de heer Boekhorst het woord vraagt, dan zal ik hem dat geven. De heer Boekhorst.

Dhr. ***Boekhorst***: Dank u wel, voorzitter en mevrouw Kossen. De burgemeester heeft het afgelopen jaar met ongeveer 150 Nijmegenaren gesproken over vuurwerk, het plezier maar ook de overlast die dit met zich meebrengt. Die bewoners zijn zelf met zes mogelijkheden gekomen waarvoor je als gemeente zou kunnen kiezen om die overlast te beperken. De burgemeester heeft aangegeven dat een aantal van die suggesties al gebeurt naar zijn inzicht en ook voldoende gebeurt. Een van die opties is een centraal aanmeldpunt zodat we echt inzichtelijk krijgen in Nijmegen waar de overlast plaatsvindt en waar dus ook in de komende jaren gericht maatregelen genomen kunnen worden. Een meldpunt kan ons helpen om inzicht te krijgen. Een meldpunt kan ons helpen om de mening en de overlast die Nijmegenaren ervaren beter in beeld te krijgen. Ik hoop dat wij als raad bereid zijn om te luisteren naar die mening en de overlast die onze stadsgenoten ervaren.

Motie: **Centraal Meldpunt Vuurwerkoverlast**
1ste twee indieners: M.F. Kossen (VVD) en P. Boekhorst (GroenLinks)
De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015,
constaterende dat:
- driekwart van de Nederlandse bevolking overlast ervaart door het afsteken van vuurwerk;
- uit de vuurwerkbrief d.d. 1 december jl. blijkt dat ook onder Nijmegenaren veel overlast wordt ervaren door vuurwerk, met name het vuurwerk dat wordt afgestoken buiten de wettelijke normtijden (van 31 december te 18.00 uur tot 1 januari te 02.00 uur);
- er door verschillende wijkraden, bewonersverenigingen, zorgorganisaties en andere
- instellingen in Nijmegen wordt gepleit voor een centraal meldpunt voor vuurwerkoverlast;
- meldingen van overlast in de huidige situatie moeten worden gedaan bij de politie en Omgevingsdienst;
- het aantal meldingen dat bij de politie en Omgevingsdienst binnenkomt dusdanig laag is, dat het college op dit moment geen meerwaarde ziet in een centraal meldpunt.

Overwegende dat:
- meldingen van vuurwerkoverlast bij de politie en Omgevingsdienst op de grote stapel terechtkomen;
- het moeten melden van vuurwerkoverlast bij de politie en Omgevingsdienst tevens een hoge en onnodige drempel vormt;

- een centraal en digitaal meldpunt op laagdrempelige wijze de mogelijkheid biedt aan de inwoners van Nijmegen om melding te maken van door hen ervaren overlast;
- een centraal meldpunt nog op zeer korte termijn te realiseren is;
- door middel van een centraal meldpunt inzichtelijk kan worden gemaakt op welke plaatsen in Nijmegen de overlast het grootst is;
- we aan de hand van deze gegevens kunnen bepalen welke maatregelen in de toekomst nodig zijn tijdens de jaarwisseling.

Roept het college op:

1. om binnen een week een centraal en laagdrempelig digitaal meldpunt ten behoeve van meldingen van vuurwerkoverlast in te stellen, te bereiken via de gemeentelijke website, social media en de bel&herstel-app;
2. de raad te informeren over de op dit centrale meldpunt verzamelde informatie.

De ***vicevoorzitter***: Dank u wel. Zijn er andere fracties die ik over deze motie het woord mag geven? Mevrouw Visser.

Mw. ***Visser***: D66 is groot voorstander van het organiseren van een mooi gemeentelijk vuurwerk en wij denken dat het een effectievere poging is om de overlast van vuurwerk te verminderen door mensen te verleiden naar een mooi vuurwerk te gaan. Wij zullen de motie dan ook niet steunen omdat er een heel mooi meldpunt is, namelijk de politie en de Omgevingsdienst. Er zijn weinig meldingen die daar binnenkomen. Het is natuurlijk wel zaak dat de meldingen die binnenkomen, goed worden afgehandeld.
Dank u wel.

De ***vicevoorzitter***: De heer Boekhorst voor een interruptie, neem ik aan. Ga uw gang.

Dhr. ***Boekhorst***: Ik heb een vraag aan mevrouw Visser. Ik ben gecharmeerd van haar voorstel om in deze stad met centrale vuurwerkshows te werken. Dat kan midden in de stad of in een aantal wijken. Ik had het wel leuk gevonden als u daar vandaag een voorstel voor had ingediend, want dan hadden wij dat als GroenLinks beslist gesteund. U leest in de vuurwerkbrief dat de burgemeester daar voorlopig niet op inzet. Hoe serieus neemt u dan uw eigen rol door wel iets te vinden maar daar niets mee te doen?

Mw. ***Visser***: Laten we volgend jaar afwachten.

Dhr. ***Boekhorst***: Dan constateer ik dat de bewoners in Nijmegen daar nu niets aan hebben en dat is toch wel jammer.

Mw. ***Visser***: Wij denken dat we ook niets hebben aan een digitaal meldpunt op dit moment omdat er een mooiere manier is om meldingen te doen.
Dank u wel.

De ***vicevoorzitter***: Zijn er andere fracties die het woord willen? Mevrouw Kossen, u hebt eigenlijk het woord al een beetje gehad. U wilt een vraag stellen aan mevrouw Visser, dus een interruptie op mevrouw Visser. Ga uw gang.

Mw. ***Kossen***: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor mevrouw Visser zeggen dat we een mooi meldpunt hebben, namelijk de politie en de Omgevingsdienst, maar dat daar weinig meldingen binnenkomen. Zou u zich kunnen voorstellen dat daar wellicht weinig meldingen binnenkomen omdat daar alle meldingen op een grote hoop terechtkomen, dat dit een drempel opwerpt om daar een melding te doen en dat daardoor wellicht een centraal meldpunt een realistischer beeld zou kunnen geven dan het aantal meldingen dat binnenkomt bij de politie en bij de Omgevingsdienst?

Mw. ***Visser***: Ik heb geen idee of dat zo is. Er is geen reden om dat aan te nemen.

De ***vicevoorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? Ik kijk goed rond en constateer dat dit niet het geval is. Dan is het woord aan de portefeuillehouder om te reageren. Ga uw gang.

Burgemeester ***Bruls***: Dank u wel, voorzitter. We hebben het hierover in de kamer ook al uitgebreid gehad. Wat de motie terecht aanneemt, is dat het technisch vrij snel mogelijk is om de bel&herstel-app om te bouwen, althans een functie eraan toe te voegen. Ik geef u echter wel in overweging dat, als je dat nu binnen een paar dagen doet, je dit op zijn vroegst volgende week hebt. De bijdrage die u ervan hoopt, zal dit in ieder geval dit jaar totaal niet meer hebben. Dat zou er eerder voor pleiten om nog eens goed naar andere mogelijkheden te kijken. Daar komt nog bij, mevrouw Visser gaf het ook al aan en daar hebben we het in de kamer ook over gehad, dat het aantal meldingen uiteindelijk niet doorslaggevend is. Het gaat er meer om wat het patroon is, wat bepaalde trends zijn. Wat zegt het me nu of er ergens dertig meldingen zijn of veertig meldingen? Het gaat om de vergelijking tussen wijk en straat en wat de trends zijn in de gehele week. Ik heb u ook al aangegeven en dat wil ik nog een keer herhalen, dat wij het nu vanaf eind november nauwgezet volgen zodat er alsnog kan worden ingegrepen als er een locatie is waar het bij wijze van spreken de spuigaten uit loopt.
Nogmaals, technisch gezien kan het allemaal. Het college zou dan trouwens wel zeggen: let op de verwachtingen. Via een website heeft het niet zo heel erg veel effect, want, met alle respect, als mensen op 30 december op de website van de gemeente iets gaan melden, dan kunnen ze niet verwachten dat wij daar nog voor de jaarwisseling op reageren. Die functie heeft het ook niet. Dan zou je het over die app moeten hebben. Voor dit jaar heeft dit niet zo heel veel toegevoegde waarde. Het zou de verwarring eerder nog groter maken. Een melding bij de politie is wel iets waarop de politie ook kan handhaven. Dat zal op een app natuurlijk niet gebeuren, we kunnen niet garanderen dat dit gebeurt.
Ter afronding. Als we zoiets zouden willen doen, dan vind ik dat het echt iets is dat je volgend jaar moet doen. Dat moet je echt gaan voorbereiden en in goede relatie met elkaar brengen, want anders heb je alleen maar die app en schept het verwachtingen terwijl het niets regelt. Dan weet ik wel wat ik op 2 januari allemaal mag gaan uitleggen aan allerlei mensen die zeggen: ik heb het toch gemeld. Ja, maar u had zich bij de politie moeten melden, omdat die had kunnen ingrijpen.

De ***vicevoorzitter***: Is er nog behoefte aan een korte tweede termijn? Ik kijk als eerste even naar de indieners, mevrouw Kossen en de heer Boekhorst. De heer Boekhorst.

Dhr. ***Boekhorst***: Voorzitter, ik ben toch wel een beetje teleurgesteld. Op 29 januari van dit jaar hebben we die motie ingediend en nu spreken we erover in deze besluitronde en komen we eigenlijk tot de conclusie dat we te weinig tijd hebben om een relatief simpele maatregel goed in te voeren. Dat is jammer. Ik vind het ook jammer dat een aantal partijen zich in deze raad niet uitspreekt. Waarom vind ik dat jammer? Omdat meer dan de helft van de Nijmegenaren, van de Nederlanders, aangeeft vuurwerkoverlast te ervaren. Ik vind het onze plicht als overheid om daar rekening mee te houden en er iets mee te doen.
Ik neem de handschoen op en ik denk ook samen met mevrouw Kossen en misschien wil mevrouw Visser ook meedoen. We komen in januari van het komend jaar met een initiatiefvoorstel zodat we echt tijd genoeg hebben om dat goed te organiseren, want ik vind dat we die verantwoordelijkheid moeten pakken.

De ***vicevoorzitter***: Mevrouw Kossen.

Mw. ***Kossen***: Gelet op de spreektijd sluit ik me daar volledig bij aan.

De ***vicevoorzitter***: Dan even voor mijn oordeel. Betekent dit dat u de motie nu handhaaft en in stemming wilt brengen of dat we wachten op een initiatiefvoorstel van uw hand? Ik zie beide indieners instemmend knikken, dat betekent dus dat we de motie niet in stemming brengen en dat we wachten op het initiatiefvoorstel. Dan is dat de conclusie van deze vergadering en dan sluit ik dit agendapunt. Ik geef het voorzitterschap weer over aan onze voorzitter van de raad.

Burgemeester ***Bruls***: Ik heb gehoord dat er wel gestemd ging worden, voorzitter.

De ***vicevoorzitter***: Wel in stemming?

Burgemeester ***Bruls***: U moet de stemming nog even leiden.

De ***vicevoorzitter***: De heer Boekhorst knikte heel heftig. Ik kijk even naar de eerste indiener, mevrouw Kossen. Als u de motie in stemming wilt brengen, dan is dat geheel aan u. Ik begrijp dat u de motie toch in stemming wilt brengen.

Aangezien ik hier zit, gaan we per handopsteken stemmen over de motie.
Het gaat over de motie buiten de orde Centraal Meldpunt Vuurwerkoverlast. Wie is voor deze motie? Dat zijn de fractie van de VSP, de fractie van de PvdA, de fractie van GroenLinks en de fractie van de VVD. Voor de griffie is het gemakkelijker als we deze hoofdelijke stemming opnieuw doen. Kunt u uw hand nog een keer opsteken als u voor deze motie bent?
Met 16 stemmen voor deze motie is de motie verworpen.
Ik sluit hiermee dit agendapunt.

De ***voorzitter***: Met dank aan de waarnemend voorzitter van de raad die op korte termijn moest inspringen.

9. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen Ooyse Schependom-2 (Ooyse Sluispad 2-4)

De ***voorzitter***: Wie kan ik hier het eerste het woord over geven? De heer Van Berkel, SP.

Dhr. ***Van Berkel***: Dank u wel, voorzitter. We hebben het er al een paar keer over gehad. Het is al een paar keer voorbijgekomen, uitgesteld en nu gaat het eindelijk gebeuren. We hebben het dus over de Ooyse Schependom. In eerste instantie viel het ons al op, dat was al tijdens de kamerronde het geval, dat met het plan dat het college voorstelde de maximale horecaoppervlakte van 250 m^2 overschreden zou worden. Het argument daarbij was: dat kan wel, want die 250 m^2 wordt toch niet gehaald; een ander gebouw met die bestemming wordt niet als horeca gebruikt. Die argumentatie vonden wij niet al te sterk. We hebben later ook nog van de ontwikkelaar mogen vernemen dat het in principe zonder horeca in die loods ook wel zou kunnen.
Ik zal even ons amendement aankondigen. Het voorgaande heeft ons ertoe gebracht om een amendement te schrijven – dat kan nu uitgedeeld worden – en daarin stellen wij voor om de loods te bestemmen als woningen en niet als horeca. Dat is eigenlijk het grootste verschil en daarbij komt dus dat je dan achter de loods niet meer heel veel parkeerplaatsen moet creëren om die te faciliteren voor de horeca. Dat is ook een goede reden voor ons om hier nog eens over te twijfelen. Als je daar namelijk parkeerplaatsen maakt volgens de norm van bij horeca horen zo veel parkeerplaatsen, dan moet je jezelf ook afvragen of die parkeerplaatsen daarvoor worden gebruikt. Is dit een standaardplek waar je horeca hebt, waar dus parkeerplaatsen bijkomen en dat de mensen die daar een appeltaart komen eten of een kopje koffie komen drinken daar parkeren?
Wij hebben zelf ook overleg gehad met omwonenden en we zijn tot de conclusie gekomen dat dit niet heel waarschijnlijk is. Het is veel waarschijnlijker dat de mensen de auto parkeren en de Ooijpolder ingaan. Mensen zien die plek dan als de entree naar de Ooijpolder. Daarmee zou je daar dus toch een parkeerprobleem creëren. Daarnaast is horeca wat ons betreft niet gewenst. Als je daar woningen maakt en minder parkeerplaatsen, behoud je dus iets meer het groene karakter van dat gebiedje.
Al met al heeft dat ons er dus toe geleid om dit amendement te schrijven waarin we dus de bestemming van die loods, het stukje dat horeca was, aanpassen en daarvan zeggen: daar willen we woningen hebben.
Verder vinden we het een goed bestemmingsplan waar we mee in kunnen stemmen. De motie van GroenLinks, die dadelijk verder besproken zal worden, kunnen wij steunen.
Dat was het, voorzitter.

Amendement: **Nijmegen Ooyse Schependom**
1ste twee indieners: B. van Berkel (SP) en P. Oomen (GroenLinks)
De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 16 december 2015,
constaterende dat:
- het vigerende bestemmingsplan 'Nijmegen Ooyse Schependom' een maximum van 250m2 horeca toestaat in de Ooyse Schependom;
- dit maximum met 80m2 overschreden wordt wanneer in de loods horeca wordt toegestaan;
- het college in haar overwegingen het maximum van 250m2 horeca niet principieel verwerpt, maar ervan uitgaat dat dit maximum de facto niet wordt bereikt doordat een gebouw met een horecabestemming (de Polderkamer) nu geen horeca-invulling krijgt, maar als woning fungeert;
- het college, noch de raad kan voorspellen of er in de Polderkamer nooit horeca zal komen;

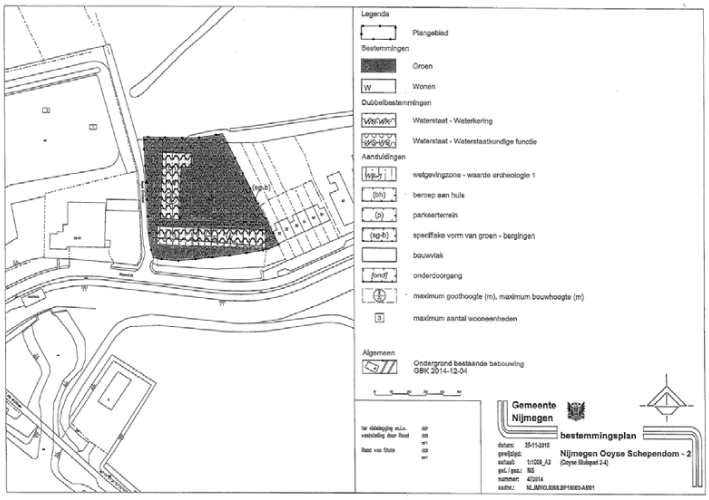
- door te kiezen voor horeca in de loods meer parkeerplaatsen nodig zijn dan voor woningen en daarvoor de ruimte achter de loods voor een groot deel gebruikt moet worden voor bezoekers van de horeca;
- op dit moment het gebied achter de loods groen is en daarom ook goed past in het gebied;
- de omwonenden zorgen hebben met betrekking tot de uitstraling van het plangebied na uitvoering van de huidige plannen en zorgen hebben met betrekking tot de parkeersituatie wanneer de nieuwe horecagelegenheid opent.

Overwegende dat:

- wanneer het college het maximum van 250m2 in principe als een goed maximum blijft zien, dit dan ook zijn weerslag moet krijgen in het bestemmingsplan.
- horeca op deze plek, los van een eventuele overschrijding, geen prioriteit zou moeten krijgen boven het groene karakter van dit gebied.
- de zorgen van omwonenden met betrekking tot de parkeersituatie serieus genomen moeten worden
- het wenselijk is om de hele loods in te zetten voor woningen, zonder horeca-terras en met alleen parkeerplaatsen voor de woningen op het perceel.
- er met deze wijziging ook al in enige mate rekening is gehouden door het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid in het bestemmingsplan.

Besluit om:

de horecabestemming te vervangen door een woonbestemming voor zover het binnen het bouwvlak valt, met een maximum van drie woningen en voor zover het buiten het bouwvlak door een groenbestemming en daarom aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen:
"met dien verstande dat in de planregels artikel 5.1 wordt aangevuld met een nieuw sublid:
ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' mag het aantal woningen niet meer bedragen dan is aangegeven', de artikelen 4 en 11.2 worden geschrapt en dat de verbeelding wordt vervangen door de bij dit amendement gevoegde verbeelding."

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Oomen, GroenLinks.

Dhr. ***Oomen***: Dank u wel, voorzitter. We hebben dit punt inderdaad een paar keer eerder op de agenda gehad. De laatste keer heb ik het er weer afgevoerd. Ik ben blij dat ik die tijd heb genomen, want daardoor had ik nog extra tijd om te puzzelen met bewoners en met mijzelf om te bekijken hoe we dat parkeren op het achterliggende terrein goed kunnen afwikkelen. Ik kom niet uit die puzzel.

Daarom steunen wij uiteindelijk het amendement dat de SP-fractie en de PvdA-fractie de vorige keer al hadden aangekondigd.
Dat gezegd hebbende, wil ik toch ook nog een motie indienen. Je hebt de Polderkamer al, waar de heer Van Berkel het over had, waar uiteindelijk een horecafunctie kan worden gerealiseerd. Of die horeca er nu wel of niet komt, het blijft op die plek een flessenhals zoals De Gelderlander dat gisteren zo mooi noemde. Omdat er echt te veel verkeersbewegingen in de Ooijpolder zijn, hebben we dus een motie.
Die motie moet u als volgt lezen. Probeer vooral creatief te zijn met het afwikkelen van verkeer. Ik zat ook nog te denken – dat heb ik niet in de motie opgenomen – aan: college, ga ook nadenken over dat je bijvoorbeeld in de Kelfkensbosgarage je auto stalt en daar gemakkelijk een fiets kunt huren om zo de Ooijpolder in te gaan.
Los daarvan, deze motie roept dus op om met bewoners in gesprek te gaan en in gesprek te blijven om de parkeerdruk die er in dit gebied is, voortdurend te blijven monitoren en op het moment dat het te veel wordt, goede maatregelen te treffen.
Dank u wel.

Motie: **Parkeer de Ooypolder niet**
1ste indiener: P. Oomen (GroenLinks)
De raad van de gemeente Nijmegen, bijeen op 16 december 2015,
overwegende dat:
- in het bestemmingsplan parkeerplekken op het terrein worden gerealiseerd die zichtbaar zijn vanaf de polder;
- los van of er een horecafunctie in het bestemmingsplan gerealiseerd wordt, de bouw tot een grotere aanzuiging van autoverkeer leidt;
- bij eventuele heropening van De Polderkamer de parkeerdruk op de toegangspoort tot de Ooypolder verder verhoogd wordt;
- omwonenden signaleren dat er veel wildgeparkeerd wordt.

Roept het college op:
- met de projectontwikkelaar te zorgen voor een groene inbedding van de parkeerplekken achter de bouw;
- het parkeerverbod aan de Ooysedijk ook met fysieke elementen te handhaven;
- met omwonenden in overleg te blijven om bij te grote parkeeroverlast vergunningparkeren in te voeren aan de Ooysedijk;
- met de gemeente Berg en Dal in overleg te treden over parkeerregulering aan hun kant van de gemeentegrens.

En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? Mevrouw Schellekens, PvdA.

Mw. ***Schellekens***: Dank u wel, voorzitter. Zoals eerder vermeld, dienen wij het amendement dat de SP zojuist heeft aangekondigd mede in, met name omdat wij ook geen voorstander zijn van horeca in dit gebied, mede omdat we van de ontwikkelaar hebben vernomen dat er niet per se een grote noodzaak is en er aan de overkant van de weg al een horecabestemming is. Wij zien dan ook uit naar een eventuele ontwikkeling daar voordat we andere bestemmingen als horeca bestemmen. Wij maken ons grote zorgen over die flessenhals door de verkeerssituatie op die locatie. Vandaar dat wij graag de motie van de fractie van GroenLinks mede indienen en steunen, want wij hopen dat de wethouder, of er wel of geen horeca komt, wel in ieder geval op korte termijn met de inwoners om de tafel gaat zitten om ervoor te zorgen dat er qua verkeer een goede situatie komt op die locatie.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: De heer Brom, DNF.

Dhr. ***Brom***: Dank u wel, voorzitter. Ik heb zelden een bestemmingsplan meegemaakt dat een dergelijke wending begint te krijgen. In de eerste situatie zei ik: atelierwoningen vind ik een dusdanig raar woord; dat zou ik eigenlijk veranderd willen hebben. Dat draai ik weer terug. Zo is het hele balletje

aan het rollen gegaan. Gelukkig hebben wij voortschrijdend inzicht en zijn er zaken veranderd. Dat is ook de taak van de raad in dezen.
Wij maken ons ook zorgen over het parkeren daar. Bovendien is het ook zo dat, als daar horeca komt, parkeren op het eigen terrein daar op goede dagen heel erg lastig wordt. Dat is de reden dat we voor de motie zullen stemmen, die hebben we mee ondertekend, en het amendement gaan we ook steunen.

De ***voorzitter***: Zijn er andere woordmeldingen? De heer Van Elferen, D66.

Dhr. ***Van Elferen***: Voorzitter, D66 was ontzettend enthousiast over het oorspronkelijke bestemmingsplan. Eindelijk was er eens een mooie visie op het heel kleine stukje Ooij dat van ons was. We zouden er een stukje taart kunnen eten met slagroom en een kopje koffie kunnen drinken. Eindelijk is die loods onder handen genomen. De eigenaar heeft daarin geïnvesteerd – er zitten vast voor- en nadelen aan zo'n investering – maar het college maakte daar een kleine horecagelegenheid mogelijk en dat past, denk ik, wel bij de dynamiek van die plek.
Nu horen we de coalitie en lezen we het amendement en dan komt er eigenlijk het volgende uit: voor de zekerheid doen we maar niets. Uit angst voor ouders die er nog niet zijn, doen we maar niets. We repareren het niet op het gebied van parkeren, nee we amenderen het gewoon zo: we doen er maar gewoon niets. Die stilstand, daar kiest D66 niet voor bij ruimtelijk beleid. We vinden dat de vertraging die het heeft opgelopen blijkbaar onnodig was, want het extra inzicht dat verkregen is in de afgelopen weken is mij volkomen onduidelijk.
We zullen voor het oorspronkelijk bestemmingsplan stemmen, tenzij het geamendeerd wordt natuurlijk, want dan zullen wij voor het eerst in zes jaar tegen een bestemmingsplan stemmen.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Buck, CDA.

Dhr. ***Buck***: Dank u wel, voorzitter. De heer Van Elferen haalt mij eigenlijk de woorden uit de mond. Dat is wel bijzonder, want normaliter hoeft dat gepraat over vooruitgang niet altijd voor mij. Je kiest voor een heel rare goede lieve vrede als je, na heel veel jaren een zorgvuldig proces te hebben doorlopen, daar zonder enige goede argumentatie van afwijkt. Dat blijkt ook uit de woorden van mijn gewaardeerde collega Oomen die zegt: ik weet het eigenlijk ook niet, dus we hebben toch maar getekend. Ik moet overigens wel zeggen dat de tekening achterop het amendement, waarin we vermoedelijk een jonge collega Schellekens herkennen, ons tot het laatste moment nog heeft doen twijfelen, maar we zullen het amendement niet steunen.
Iets anders geldt overigens voor de motie van onder andere GroenLinks, want daarvan vind ik nu echt dat we iets structureel oplossen. Je kunt daarvan zeggen: past dat wel bij zo'n bestemmingsplan? Als we echter weten dat daar problemen zijn, dan moeten we daar – los van het bestemmingsplan in dat gebied – goed naar kijken. Die motie zullen we dus zeker steunen.
We hadden het raadsvoorstel graag gesteund, maar ik voel aankomen dat dit helaas niet zal lukken.

Dhr. ***Van Berkel***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: De heer Van Berkel.

Dhr. ***Van Berkel***: Ik heb even een korte vraag. Stel dat het amendement wordt aangenomen, dan vraag ik me toch af waarom u dan niet het raadsvoorstel steunt. Is het dan echt zo'n ramp om daar woningen te hebben in plaats van horeca? Als u uw zin zou krijgen, dan zou die loods daar dus blijven staan zoals die er nu staat. Wij stellen wel een andere ontwikkeling voor, maar in ieder geval een ontwikkeling. U zegt: nee, dan doen we helemaal niets en dan steunen we het raadsvoorstel niet meer.

Dhr. ***Buck***: Als je volgens mij een bepaalde ontwikkeling voorstaat, dan kan dat inderdaad een andere ontwikkeling uitsluiten. Dat is inderdaad wat ik gezegd heb.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen in de eerste termijn? Dat is niet het geval en dan geef ik het woord aan wethouder Velthuis.

Wethouder ***Velthuis***: Dank u wel, voorzitter. We hebben er al eerder, dat is al een tijdje geleden, in de raadskamer over gesproken en ik heb toen uitgelegd dat een horecafunctie daar wat mij betreft toch wel een mogelijkheid en een wenselijkheid is. Het is op zich een mooi gebied om er horeca te vestigen, temeer omdat de andere horecagelegenheid waar wel de mogelijkheid toe is, niet gebruikt wordt. Ik heb het dan over de Polderkamer.
Verder wil ik wel opmerken dat de commissie Beeldkwaliteit uitdrukkelijk wijst op het balkenplafond dat zichtbaar moet blijven en het zal nog niet zo gemakkelijk zijn om een oplossing te bedenken waarbij uiteindelijk het balkenplafond in een huis, in een woning, zichtbaar moet blijven. Maar goed, dat is een kwestie die mijn optiek wellicht te boven gaat en wellicht zijn er heel creatieve oplossingen denkbaar.
In het bestemmingsplan was overigens al een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, wat inhoudt dat al eerder aan beide functies is gedacht en dat daartoe ook de mogelijkheid is gegeven.
Wat de motie betreft, die kan ik ondersteunen. Ik heb eerder bij de kamervergadering al aangegeven actie te willen ondernemen om te bekijken wat precies de problematiek van het parkeren is. Daarop is dus inmiddels ook al actie ondernomen. Wij zijn al in gesprek gegaan met de bewoners. Het gesprek met Berg en Dal – dat is meen ik op 2 januari – en met Groesbeek is geclaimd en dat staat in de agenda, dus ook daar wordt ernaar gekeken. We hopen dus met goede oplossingen te komen, al liggen die natuurlijk wel buiten het bestemmingsplangebied en dat soort dingen. Het wordt dus opgepakt en in die zin wil ik de motie van harte steunen.

De ***voorzitter***: Ik kijk even of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Van Elferen.

Dhr. ***Van Elferen***: Ik blijf bij wat ik in de eerste termijn heb gezegd. Nog heel even over de motie inzake parkeren. Door de toezeggingen van de wethouder hebben wij er vertrouwen in dat dit goed komt. We vinden de motie overbodig. Volgens mij is die oorspronkelijk geschreven in het licht dat het amendement van de SP het niet zou halen, dus slaat zij nu eigenlijk nergens meer op.

De ***voorzitter***: Anderen nog voor de tweede termijn? De heer Oomen.

Dhr. ***Oomen***: Dank u wel, voorzitter. Ik kies er toch voor om de motie te handhaven. Het is een steuntje in de rug van het college, dat merk ik. Daarmee is de motie wat mij betreft niet overbodig.
Verder betreur ik het dat de heer Buck mijn woorden niet goed heeft begrepen, maar dat zal ik hem ongetwijfeld nog een keer met een biertje kunnen uitleggen.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Het is ernstig dat dit daarvoor nodig is. Als er verder geen woordmeldingen zijn voor de tweede termijn, gaan we over naar de stemming.

Allereerst over de motie Parkeer de Ooij niet vol. Dus eerst komt de motie aan de orde. Uw stemmen graag.
Met 29 stemmen voor en 8 stemmen tegen is die motie aanvaard.

Dan is het nu het amendement dat is ingediend door de SP en anderen ook in stemming: Nijmegen Ooyse Schependom–2. Die gaat in ieder geval niet de titel van het jaar winnen; het is te neutraal. Dus in stemming is het amendement.
Met 23 stemmen voor en 14 stemmen tegen is het amendement daarmee aanvaard.

Dan breng ik het raadsvoorstel in stemming. Uw stemmen graag over het raadsvoorstel met betrekking tot de gewijzigde vaststelling bestemmingsplan.
Met 25 stemmen voor en 12 stemmen tegen is het raadsvoorstel aanvaard.
Dank u wel.

10. Raadsvoorstel Verlenging Kunst- en Cultuurvisie 2012-2016

De ***voorzitter***: Wie kan ik hierover het woord geven? De heer Vergunst, GroenLinks.

Dhr. ***Vergunst***: Dank u wel, voorzitter. Ruim drie jaar geleden hebben we hier in deze raad de cultuurvisie vastgesteld. Wij waren daar niet per se een heel warm voorstander van. We zijn nu ruim drie jaar verder en het voorstel is om die termijn nog extra te verlengen. Als we bekijken wat het tot nu toe heeft opgeleverd, dan is het nog niet zo heel erg veel. Aan de andere kant, om nu met zijn allen weer een proces in te gaan van een of twee jaar en weer heel veel mensen erbij te betrekken om dan tot een nieuwe cultuurvisie te komen, daar hebben we ook onze vraagtekens bij.
Wij willen binnen de kaders vooral een, naar wij denken, belangrijk en essentieel deel van deze cultuurvisie stimuleren: de ketensamenwerking. Dus de samenwerking binnen de ketens in de culturele sector en vooral ook de rol die de ketenintendanten, bepaalde instellingen, hebben. Vooral dat punt willen we versterken en daarom dienen we een motie in, samen met zes andere fracties.
Wat wij vragen aan het college is om samen met die instellingen nog eens goed te bekijken wat we nu verwachten van die instellingen omtrent hoe ze dat voor elkaar krijgen. De gemakkelijkste manier om dat te doen is toch komend jaar een betere nulmeting uit te voeren conform het voorstel dat de CNN, dus de zes grote instellingen, zelf hebben gedaan. Als het goed is zit dat ook als bijlage bij deze motie. Wij horen graag van het college een visie op deze samenwerking: wat gaat goed en wat gaat niet goed; wat betekent dit eigenlijk voor het vervolg van die cultuurvisie? We vinden dat dit eigenlijk ontbreekt in de stukken die er nu liggen; er zit nog net geen nietje doorheen, maar het is een verzameling van gespreksverslagen van verschillende gremia. We missen een duidelijke reflectie, niet alleen van de instellingen zelf maar ook van het college hierop. Wat is de bijdrage hiervoor? Hoe versterken we op deze manier de cultuursector?
Wij verwachten ook dat er speciale aandacht is voor kleinere en nieuwe instellingen zodat er ruimte blijft voor vernieuwing en experiment.

Motie: Ontketen de samenwerking met de ketenintendant
1ste indiener: N. Vergunst (GroenLinks)
De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015,
constaterende dat:
- de raad in 2012 de nieuwe cultuurvisie 'Werken in ketens' heeft vastgesteld;
- ketensamenwerking binnen deze visie een belangrijk onderdeel is;
- de raad bij de besluitvorming over de cultuurvisie bijzondere aandacht heeft gevraagd voor de mogelijke effecten van de ketensamenwerking voor kleinere culturele initiatieven en ondernemers;
- de door de instellingen aangeleverde nulmeting van de ketensamenwerking meer het karakter van een zelfevaluatie heeft;
- uit deze rapportage blijkt dat de rol van ketenintendant verschillend wordt ingevuld, er onduidelijkheid is over deze rol en dat deze rol niet gefaciliteerd wordt;
- er weliswaar samengewerkt wordt binnen ketens, maar dat er nog veel ruimte is voor verbetering.

Overwegende dat:
- ketensamenwerking geen doel op zich is, maar een middel kan zijn om de cultuursector in Nijmegen te versterken;
- op basis van de uitgevoerde nulmeting de opbrengsten van de nieuwe cultuurvisie en met name de ketensamenwerking niet duidelijk zijn;
- een goede rapportage over ketensamenwerking voor de Raad belangrijk is om het werken in ketens te kunnen evalueren;
- er nu meerdere partijen betrokken zijn bij de evaluatie van de ketensamenwerking (college, instellingen, universiteit), waardoor onduidelijk is wie nu verantwoordelijk is voor de kwaliteit ervan.

Roept het college op:
- voor 1 juli 2016 de raad een nadere rapportage te sturen over de ketensamenwerking, dat wil zeggen een nulmeting conform het eigen voorstel van CNN, zoals dat in november 2014 aan het college is gedaan (zie bijlage);

- aan deze nulmeting een reactie van het college toe te voegen over de wijze waarop het ketenintendantschap is ingevuld, waarbij 'in ieder geval ingegaan wordt op de concrete verwachtingen en taken van de ketenintendant, de wijze waarop zij (financieel) gefaciliteerd worden door de gemeente, en hierbij expliciet aandacht te hebben voor de rol van kleinere culturele initiatieven en ondernemers binnen de keten;
- samen met de ketenintendanten duidelijke afspraken te maken over de vorm en inhoud van volgende rapportages over de ketensamenwerking waarbij de keten en niet de organisatie van de ketenintendant centraal staat.

En gaat over tot de orde van de dag.

BIJLAGE:
Aan: Het college van B en W Nijmegen
Van: de 9 culturele partners van Cultuur Netwerk Nijmegen
Betreft: 0 meting peer-review
Datum: 30 november 2014

Geacht college,

Met deze brief doet CNN, het Cultureel Netwerk Nijmegen een voorstel tot een invulling en eigen aanpak van de peer review, zoals door de Raad vastgesteld op 27 juni 2012. De achtergrond van ons verzoek tot een ietwat gewijzigde aanpak staat hieronder vermeld.

Aanleiding
Op 27 juni 2012 heeft de Raad van Nijmegen de motie «visitatie door externen» vastgesteld. In deze motie staat beschreven op welke wijze de raad geïnformeerd wenst te worden over de kwaliteit van de uitvoering van haar Cultuurvisie «werken in Ketens». We hebben als culturele instellingen deze opdracht ter harte genomen en informeren u graag over de wijze waarop wij denken dat deze 0-meting het meest effectief kan zijn met aanvullend een voorstel.

Waarde van kwaliteitsmeting ketenindentantschap voor de CNN en de Raad
De waarde van ons overleg in CNN schuilt in onder andere het informeren en uitwisselen over de ketens, samenwerken in de ketens in diverse programma's of projecten, het ontwikkelen van de rol als ketenindentant in de stad en het bijdragen aan de realisatie van de Cultuurvisie in de stad. Werkenderwijs ontwikkelen we ons als CNN, waarbij uitwisseling en samen leren een belangrijk deel van ons overleg bepaalt, zeker daar waar het over ketenintendantschap gaat. Tenslotte gaat het bij elke keten om samenwerken, elkaar opvolgen, in samenhang ontwikkelen. Elke ketenintendant ontwikkelt een passende werkwijze om zowel met de partners in CNN als ook met de andere (kleinere) ketenpartners in de stad de keten te monitoren, deze verder te ontwikkelen en met elkaar samen te werken. De vorm waarin dit gebeurt kan per keten verschillen en zal aandacht krijgen in elke keten en het verslag over het functioneren.

CNN ziet de vastgestelde peer-review als een leerinstrument, waarbij op verschillende momenten geijkt wordt, waar we op dit moment staan en welke doelen we ons kunnen stellen voor de komende periode van twee jaar. Een goede rapportage ter verantwoording aan zowel college als ook de Raad is daarbij een essentieel onderdeel, te beginnen met een 0-meting. Dit om te kunnen beoordelen waar we als ketenintendanten staan en op welke wijze we ons ontwikkelen in de opdracht die de Raad ons heeft gegeven.

Opzet en werkwijze 0-meting peer-review
Na overleg in CNN kiezen we graag voor een werkwijze, die bij past bij de waarde die de peer-review heeft voor ons en bij de vraag en voorwaarden van de Raad die voorligt. Daarbij zoeken we een passend evenwicht tussen de continue aandacht voor het ketenintendantschap in onze overleggen en de rapportage en verantwoording aan College en Raad.

Graag werken we volgens de volgende opzet:

- CNN ontwikkelt een format voor de 0-meting. Dit format is uitgangspunt voor elke ketenintendant om in CNN de ketenpartners (groot en klein) te informeren, elkaar kritisch te bevragen en verbetervoorstellen te doen
- Bij de 0-metingen zal een externe expert worden toegevoegd, deze zal met kennis van zaken kritische vragen stellen over de invulling en kwaliteit van het ketenindentantschap om de kwaliteit van de peer review te blijven borgen
- In de peer review worden vragen gesteld over de werking van de vijf ketens en de functie van cultuureducatie en amateurkunst, de procesrol van de intendanten en worden ontwikkelvoorstellen gedaan door alle ketenpartners
- Van deze gesprekken (langs eenduidige lat) wordt verslag gedaan, dit verslag kan als onderdeel van de 0-meting gebruikt worden
- Een extern deskundige zal in CNN naar aanleiding van deze verslagen in gesprek gaan met de partners om ontwikkel- of verbetervoorstellen te doen en draagt zorg voor een onafhankelijke rapportage
- De definitieve rapportage van de 0-meting wordt verstuurd aan College en gemeenteraad
- In de komende twee jaar staat het ketenintendantschap in elk overleg van CNN op de agenda om tussentijds te blijven monitoren en ons als organisaties door te ontwikkelen
- Na twee jaar volgt een tweede meting met rapportage volgens eenzelfde format en verslaglegging, zodat vergelijkingen mogelijk zijn

Kostenbesparing
Met een dergelijke opzet verwachten we dat CNN en gemeente samen veel goedkoper en efficiënter een peer review kunnen doen op een voor ons beter passende wijze, terwijl tegelijkertijd voldaan wordt aan de voorwaarden van de raad inzake de inzet van een onafhankelijk extern bureau. De niet bestede middelen kunnen vrijvallen voor activiteiten / programma's in kunst en cultuur in de stad.

Vraag:
Graag zien wij een reactie van u tegemoet op de vraag of u akkoord bent met de door ons voorgestelde opzet?

In afwachting van Uw antwoord verblijf ik met vriendelijke groeten, mede namens dhr. A. Tax, voorzitter CNN,
Mevr. I. Verburgh, directeur bestuurder de Lindenberg

De ***voorzitter***: Dank u wel. Ik kijk of er andere woordmeldingen zijn. Dat is het geval. Mevrouw Molenaar, SP.

Mw. ***Molenaar***: Dank u wel, voorzitter. Cultuur is belangrijk in een samenleving. Het zorgt voor ontspanning en het brengt mensen bij elkaar. Daarnaast zorgt het voor ontwikkeling en creativiteit. Als het aan de SP ligt, is cultuur dan ook voor zo veel mogelijk Nijmegenaren toegankelijk.
Eerlijk is eerlijk. De SP was kritisch op de vorige cultuurvisie, de Cultuurvisie 2012-2016, waarin vooral excellentie en experimenten centraal stonden en waarbij we eigenlijk ook wel twijfelden aan de aandacht voor de kleinere culturele initiatieven en ondernemers. Het zal u dan ook niet verbazen dat we blij zijn met de verlenging, maar daarbij wel een verschuiving van aandacht en de koerswijziging waarbij we meer inzetten op bredere toegankelijkheid, dus het bereiken van meer doelgroepen, en meer oog voor kinderen en jongeren.
Als we nu naar de praktijk kijken, zien we al mooie voorbeelden van deze nieuw ingeslagen weg, want het college is er feitelijk al mee begonnen. Denk maar aan de herinvoering van de Kunstbus, de Lindenberg die met programma's als Kunst Inclusief en New Arts andere doelgroepen bereikt. LUX die naar verzorgingstehuizen gaat om daar films te vertonen. De nieuwe bibliotheek in West die we komend jaar zullen zien. Zo kan ik nog wel even doorgaan, maar gezien de tijd zal ik het vooralsnog hierbij laten.
Wij zijn voor het verlengen van deze cultuurvisie – omdat die enigszins is aangepast – en wij dienen ook mede namens de andere partijen de motie in. Mijn voorganger zei het zojuist al: er ligt weliswaar een zelfevaluatie van die zes instellingen en dat is een mooi begin, maar daaraan moet wel een goed vervolg worden gegeven. Dat hoeft wat de SP betreft niet per se met heel veel extra middelen in de

zin van heel veel extra geld, want dat steken we liever in de cultuur zelf, maar we vinden het wel belangrijk dat er meer oog is voor de kleinere culturele partners en de initiatieven binnen de keten en niet alleen voor de grote ketenintendanten zelf.
Wij zullen dus deze motie uiteraard steunen en ook instemmen met het gehele stuk.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Dank u wel. De heer Zwart, PvdA.

Dhr. ***Zwart***: Dank u wel, voorzitter. Wij waren als fractie erg tevreden met de cultuurvisie die we in 2012 hebben vastgesteld, maar we zien ook dat die cultuurvisie nog niet tot volle wasdom is gekomen de afgelopen jaren. Daarom is het een heel goed voorstel om die cultuurvisie te verlengen. De aanvullingen op de cultuurvisie kunnen wij voluit ondersteunen; die staan ook in het coalitieakkoord. Brede doelgroepen aanspreken en toegankelijkheid, het is van groot belang dat diverse doelgroepen door onze cultuurinstellingen worden aangesproken. We roepen het college ook absoluut ertoe op om daar werk van te maken. We zijn ook heel benieuwd naar de rapportage die over enkele maanden zal komen over het cultuurbereik, dus welke doelgroepen inderdaad de instellingen bezoeken. Die rapportage komt eraan en daarin zijn we heel geïnteresseerd.
Ik wil nog een punt extra benoemen, voorzitter. Het gaat over de term die ik bijna niet durf te gebruiken, de peer review of de visitatie of de wijze van verantwoording, waarvoor gekozen is in die cultuurvisie. We hebben er veel over gesproken en een beetje heen en weer gesteggeld. Wij vinden het van groot belang om de verantwoordelijkheid van het college hierin te benadrukken. Wij als raad hebben behoefte aan een goede verantwoording. Het liefst hadden we dat nu al gehad bij het verlenen van de nieuwe subsidies. Die is er nog niet en dat is jammer, maar die moet er wel komen. Wat de laatste tijd gebeurt, is dat er een paar partijen om elkaar heen bewegen. De instellingen, het college, de universiteit: wie is nu echt verantwoordelijk voor die verantwoording? We willen benadrukken dat het de verantwoordelijkheid is van het college om ons die verantwoording te doen toekomen, uiteraard in samenwerking met de instellingen. Daartoe roept deze motie op. Wij hopen dus dat u als college ons een goede rapportage kunt doen toekomen.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? Mevrouw Lamers, D66.

Mw. ***Lamers***: Dank u wel, voorzitter. D66 is erg blij dat de cultuurvisie 'Werken in ketens' een vervolg krijgt en het is ook goed om te horen dat de fracties die voorheen zo kritisch waren, deze cultuurvisie nu massaal willen blijven steunen. Een mooie cultuurvisie waarin de grote instellingen een ruggengraat zijn en waarin vormen van het cultuurbeleid staan. Instellingen die het de laatste jaren niet gemakkelijk hebben gehad, maar toch het zware weer hebben doorstaan en nu in rustiger vaarwater zijn terechtgekomen. Het is een heel mooi moment om de dingen die in die cultuurvisie staan nu nog wat meer te gaan uitwerken, want ik ben het met de heer Zwart erover eens dat sommige dingen wat concreter kunnen.
Wellicht is het goed om nog even stil te staan bij hoe deze cultuurvisie tot stand is gekomen. Ik ben heel blij met dat proces. Het is een proces dat we toen met de stad gedaan hebben. Het mooie daarvan vond ik ook dat het een interactief proces was waarbij we ook sociale media gebruikt hebben om groepen te benaderen die anders niet zo snel naar inspraakavonden komen. Ik dacht dat het wellicht mooi is om dat even terug te halen, want dan kunnen we dat misschien wat vaker gaan gebruiken.
We zullen dus zeker instemmen met het voorstel. Wel zullen we het kritisch blijven volgen. Vandaar dat we ook de motie zullen steunen. Het college heeft in mijn ogen zeker een rol in het ketenintendantschap. Sommige instellingen hebben dat al heel concreet gemaakt, andere nog niet. D66 vindt dat die invulling van de rol aan het veld zelf is, maar hij moet wel ingevuld worden en dat zie je op sommige plekken wat meer dan op andere.
De grote instellingen moeten dus echt worden uitgedaagd om aan de slag te gaan met de ketens. Ik denk dat dit een meerdere en bredere waarde heeft voor dat brede culturele klimaat dat we in deze stad willen hebben.

De ***voorzitter***: Dank u wel. De heer Buck, CDA.

Dhr. ***Buck***: Dank u wel, voorzitter. Ook het CDA was, toen we destijds over de cultuurvisie spraken, zeer positief hierover en voortzetting ligt dan ook in de lijn van gedachten en zeker omdat ook de culturele wereld al aan genoeg veranderingen onderhevig is geweest in de afgelopen jaren.
De motie die wij gelukkig mogen mede indienen met heel veel partijen, maakt de cultuurvisie nog wat scherper, want die zorgt ervoor dat we ook gedegen onderzoek blijven doen en daardoor ook kunnen blijven monitoren of dat ketenintendantschap op een goede manier wordt ingevuld.
Als ik dat dan, gezien de tijd, even mag samenvatten – zeker na mijn uitbarsting van zojuist, en excuus dat het wat stichtelijk wordt – dan is de lijn natuurlijk: onderzoek alles, maar behoud het goede. Dat daarvoor zo'n grote raadsmeerderheid is op een avond als deze, maakt mijn avond eigenlijk nu al geslaagd.

De ***voorzitter***: Inclusief de door u zo toegewenste Verlichtingsdenkers. Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Huliselan, een vertegenwoordiger.

Dhr. ***Huliselan***: Dank u wel, voorzitter. Vertegenwoordiger van de Verlichtingsstroming. Mijn fractie is voorstander van de verlenging van deze visie. Deze visie ademt uit dat we de ambitie hebben dat we geen saaie stad worden, dat we dingen moeten doen in deze stad om een mooi cultuuraanbod aan te bieden. Het verschil tussen verwachting en realisatie is toch een beetje teleurstelling, want we zijn er nog niet. Dat is wat ik constateer. Er moet nog wel een tandje bij; we moeten in die keten nog beter samenwerken. Wat dat betreft, hebben wij de motie ondersteund. Zij is voor u een steun in de rug of een duwtje in de rug of hoe u het wilt lezen, om toch wat actiever te zijn en ervoor te zorgen dat die samenwerking beter gaat. Als het aan de VVD-fractie ligt, maar daar staan we alleen in, betekent dit ook dat we uiteindelijk wel wat minder overheidsgeld richting de sector kunnen sturen zodat de sector uiteindelijk zelf de eigen broek kan ophouden. Daar staan we alleen in, in deze stad.
Dat was het, voorzitter.

De ***voorzitter***: Mevrouw Grutters namens de Stadspartij DNF.

Mw. ***Grutters***: Namens de Stadspartij DNF. Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn voor verlenging van deze cultuurvisie omdat die nog verder bijdraagt aan hoe trots wij al zijn hoe de culturele instellingen op dit moment bijdragen aan het profiel van onze stad. Wij zijn zeer te spreken over de samenwerking van de culturele instellingen onderling. We geloven erin dat zij elkaar kunnen versterken en over en weer van elkaar kunnen profiteren.
Wat het ketenintendantschap betreft, maken wij ons wel zorgen over de kleintjes. Wij vinden het belangrijk dat die wat concreter, wat meer SMART, worden gemaakt. Dat is een van de redenen dat wij de motie mede indienen en we gaan deze gewoon steunen.

De ***voorzitter***: Ik geef nog de gelegenheid voor een reactie aan het college, aan wethouder Velthuis.

Wethouder ***Velthuis***: Dank u wel. We hebben in de kamers een debat gehad over de cultuurvisie en ik zie dat daarover best veel overeenstemming is bij u, maar er zijn ook wel verschillen op te merken. Ik heb de motie gelezen en ik kan u zeggen dat ik de motie in grote lijnen onderstreep en waardeer. Ik wil wel even een paar opmerkingen erbij maken die passen binnen de denkbeelden die zijn vertaald en vertolkt in de cultuurvisie. Ik zou die wat dat betreft ook enige ruimte willen meegeven.
Laat ik vooropstellen dat de datum die u noemt, lastig zal zijn. Ik wil mijn uiterste best doen om te bekijken of we zo dicht mogelijk bij die datum kunnen uitkomen, maar er zal hoe dan ook het nodige overleg moeten plaatsvinden, onder andere met de universiteit en met CNN, om in ieder geval onze denkbeelden bijeen te brengen en te delen.
Ik wil verder opmerken dat in de cultuurvisie niet wordt voorgesteld om het ketenintendantschap te zien als een en dezelfde rol voor eenieder. Per keten zal er een verschil kunnen blijven bestaan. Dat zijn uw eigen woorden die zijn opgenomen in de cultuurvisie en daar zou ik me ook aan willen houden. Dus die restricties zou ik aan de motie willen meegeven. Voor de rest lijkt het me een prima werkdocument om tot een nulmeting te komen die u eerder tot uitdrukking hebt gebracht, althans de wensen daaromtrent.
Er zijn nog enkele opmerkingen gemaakt. Ik vind het prima om ook goed te kijken naar de grotere en de kleinere partners in de ketens, dus dat we dat ook als aandachtsgebied meenemen. U vraagt aan

het college om verantwoordelijkheid te nemen. Ik heb zojuist aangegeven dat het in een samenhang zal zijn, ook met de afspraken die we gaan maken met CNN en met de universiteit. Ik zal dus zeker mijn rol daarin willen nemen. Ik hoop wat dat betreft uiteindelijk bij u terug te kunnen komen met een nulmeting die aan uw verwachtingen voldoet.

De ***voorzitter***: Dank u wel. De heer Vergunst voor de tweede termijn.

Dhr. ***Vergunst***: Dank u wel, voorzitter. Toch even een korte reactie op de reactie op de motie. Allereerst wat het tijdspad betreft. Ik ben een beetje verbaasd over deze reactie en dat de wethouder zegt: we moeten nog in overleg met de universiteit en met CNN, dus met de culturele partners. Ik dacht dat u heel vaak in overleg was met de culturele partners. Ik snap dus niet zo goed waarom dit nu tot vertraging zou moeten leiden. Zeker ook de universiteit heeft een andere rol gekregen in deze nulmeting dan oorspronkelijk was voorzien. Ik ga er eigenlijk van uit dat daar heel goede lijntjes liggen. Dus dat zou wat mij betreft niet op voorhand een reden zijn om mee te gaan met het niet halen van de genoemde datum in de motie.
Op de tweede plaats hebt u het erover dat het ketenintendantschap verschillend ingevuld kan worden. Daar ben ik het van harte mee eens. Diversiteit in die culturele sector, daar kunnen wij denk ik niet tegen zijn.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Zwart.

Dhr. ***Zwart***: Dank u wel, voorzitter. Heel kort even over die datum, zoals de heer Vergunst terecht zegt. Wat we eigenlijk vragen is dat de nulmeting, waarvan aan de raad was toegezegd dat die voor de zomer van 2015 bij de raad zou zijn, gemaakt wordt. Het betreft afspraken die zijn gemaakt. Die nulmeting is zeer laat bij ons gekomen en dat was teleurstellend. Eigenlijk vragen we om de nulmeting bijna een jaar later dan de afspraak was, aan de raad te verstrekken. Dat zou toch mogelijk moeten zijn?

De ***voorzitter***: Mevrouw Lamers.

Mw. ***Lamers***: Dank u wel, voorzitter. Ook even kort. Ik vind dat deze motie door de raad heel breed gedragen wordt. We vragen geen dingen per 1 februari, we hebben het niet over 1 maart. We zijn daar realistisch in. Het moet gewoon in de zomer. Volgens mij moet dat inderdaad heel erg haalbaar zijn.
Wat de diversiteit in het ketenintendantschap betreft, dat ben ik volledig met u eens. Uiteraard heeft elke intendant een andere rol en zal dat ketenintendantschap ook anders ingekleurd kunnen worden.

De ***voorzitter***: Ik kijk of er nog andere woordmeldingen zijn. Dan nogmaals wethouder Velthuis.

Wethouder ***Velthuis***: Zoals ik in mijn eerste ronde al heb gezegd, ik doe mijn uiterste best om wat dat betreft zo snel mogelijk met resultaten te komen.

De ***voorzitter***: Ik stel voor dat we na deze verklaringen over en weer gaan stemmen.
De motie Ontketen de samenwerking met de ketenintendant. Die motie is nu in stemming.
Die motie is unaniem aanvaard.

Ik mag aannemen dat hetzelfde ook geldt voor het raadsvoorstel of wil iemand daarover apart stemmen? Dat is niet het geval en dan is dat voorstel ook aanvaard.
Dank u wel.

11. Raadsvoorstel Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Nijmegen – Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan)

De ***voorzitter***: Wie mag ik hierover het woord geven? De heer Klein Hemmink, Gewoon Nijmegen.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn blij dat er nu eindelijk een plan ligt voor dat gebied, want dat heeft veel te lang braak gelegen. In aanloop naar deze raadsvergadering bleek dat een tweetal zaken nog niet goed geregeld was, namelijk een stukje ontsluiting bevoorrading voor winkeliers onder andere aan de Willemsweg en dat er ook nog een vluchtweg moet zijn voor de kamerbewoners van de panden aan de Willemsweg. In de kamerronde hebben we van de wethouder begrepen dat de eigenaar best bereid was om een ontsluitingspad toe te staan op zijn gebied. Wij hebben toen gezegd dat die geste heel mooi is, maar daarvan staat niets op papier. Wij vinden het noodzakelijk dat de vluchtwegen gewaarborgd zijn, want als er brand zou uitbreken dan wil ik niet nog een keer zo'n onderzoek dat we recent gehad hebben. Ik denk dat we dit hadden kunnen voorkomen door voor dat pad te zorgen, zeker omdat de eigenaar toezegt dat pad te willen aanleggen.
Daarnaast vind ik ook dat we een combinatie kunnen maken en dat we kunnen zeggen dat dit pad ook gebruikt kan worden voor toelevering van de winkels, maar wel met de restrictie – dat kan ik me ook voorstellen – dat er niet met een vrachtwagen over gereden wordt, want dan krijg je een openbare weg en dan heb je een heel andere situatie.
Ik heb daarover overleg gehad met de betreffende ambtenaren. Juridisch en volgens de stukken moest geformuleerd worden wat nu precies het verhaal was. Dat hebben we keurig netjes gedaan in een amendement dat ik heb genoemd: Een veilige vluchtweg en ontsluiting voor de Willemsweg. Ik dien het amendement bij dezen in. In het amendement wordt duidelijk aangegeven dat er een afsluitbaar pad zal komen, dat in het bestemmingsplan wordt opgenomen. U ziet het ook in de tekening die bijgevoegd is. Daarbij kan het pad gebruikt worden voor niet-gemotoriseerd verkeer. Dit houdt in dat de vluchtwegen gewaarborgd zijn – dat vind ik heel belangrijk – en dat we ook tegemoet kunnen komen aan de wensen van de mensen die zeggen dat ze hun winkels willen kunnen bevoorraden. Dat ze een maar meter moeten lopen met een palet, vind ik geen probleem. Ik vind dat we de eigenaar niet kunnen verplichten om grond af te staan, een weg aan te leggen en die kosten te dragen in dit verhaal.
Daarom dien ik dit amendement in. Dank u wel.

Amendement: Een veilig vluchtweg en ontsluiting voor de Willemsweg
1ste indiener: R. Klein Hemmink (Gewoon Nijmegen)
De raad van de gemeente Nijmegen, bijeen in openbare vergadering, op 16 december 2015,
constaterende dat:

- er een raadsvoorstel ligt voor het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan Nijmegen Midden 17;
- het gebied waar het voorstel betrekking op heeft gelegen is aan de achterzijde van de Willemsweg en aansluit op de percelen van de panden Willemsweg 110 tot en met 116;
- in de betreffende panden aan de Willemsweg op de begane grond meestal winkels/kantoren gesitueerd zijn en op de verdiepingen veelal kamerverhuur/bewoning plaatsvindt;
- aan de achterzijde van deze panden in het voorliggende plan een vluchtweg niet dwingend wordt voorgeschreven;
- in het voorliggende bestemmingsplan en de impressie van de te bouwen appartementen blijkt dat er een ontsluiting pad mogelijk is binnen de tuinbestemming, maar niet specifiek gedefinieerd; De eigenaar/ontwikkelaar geen bezwaar heeft tegen een ontsluiting pad ter plaatse.

Overwegende dat:

- het wenselijk is dat er een vluchtweg aan de achterzijde van de voornoemde panden Willemsweg naar de openbare weg gerealiseerd wordt van maximaal twee meter breed;
- deze vluchtweg tevens gebruikt kan worden als toeleveringspad voor de winkeliers in de betreffende winkels;
- het wenselijk is i.v.m. sociale veiligheid dat het pad afsluitbaar is op een zodanige wijze dat het alleen gebruikt kan worden door bewoners en gebruikers van voornoemde panden Willemsweg en van de nieuwbouw;
- deze vluchtweg/ontsluiting een permanent karakter dient te hebben en derhalve dit specifieker aangeduid in het voorliggende bestemmingsplan dient te worden opgenomen.

Besluit:
aan beslispunt 1 van het raadsvoorstel toe te voegen: "met dien verstande dat in de planregels:

1. artikel 1 wordt aangevuld met een nieuw begrip: '1.66 langzaam verkeer: het 'langzaam verkeer' omvat de voetganger, de fiets, fiets met trapondersteuning, snorfiets, bromfiets, inclusief bredere varianten zoals een bakfiets, het gehandicaptenvoertuig, en de geleider/berijder van bijvoorbeeld een paard';
2. artikel 4.1 wordt aangevuld met een nieuw sublid: 'i. ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting' uitsluitend voor een ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer';
3. artikel 5.1.b gewijzigd wordt in 'ter plaatse van de aanduiding 'ontsluiting' uitsluitend voor een ontsluiting ten behoeve van langzaam verkeer';
4. de verbeelding wordt vervangen door de bij dit amendement gevoegde verbeelding."

En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? Mevrouw Kossen, VVD.

Mw. ***Kossen***: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen een motie indienen op dit punt. Waarover ik het eens ben met de heer Klein Hemmink is dat er inderdaad met name voor de ondernemers een punt niet goed genoeg geregeld is, in die zin dat er veel problemen worden ervaren bij het laden en lossen. Laden en lossen moet goed geregeld kunnen worden zodat dit voor de ondernemers goed door kan blijven lopen. Om die reden dienen wij een motie in, waarbij wij wel als uitgangspunt hebben genomen dat het in principe gaat om het terrein van de ontwikkelaar, dat eigendom is van de ontwikkelaar, en dat wij dat om die reden dan ook niet publiekrechtelijk kunnen opnemen in ons bestemmingsplan. Om die reden roepen wij op in onze motie om in overleg te gaan en dan met name het overleg dat plaatsvindt tussen de ondernemers en de ontwikkelaar. Zij moeten die afspraken maken en dat moet vervolgens notarieel worden vastgelegd zodat de afspraken inderdaad duidelijk op papier staan, maar dat dient ons inziens privaatrechtelijk te gebeuren. Om die reden hebben wij de motie iets anders ingestoken dan het amendement van Gewoon Nijmegen.
Wij hopen op die manier vanuit de gemeente een handreiking te doen dat er ook duidelijke afspraken op papier komen wat betreft het laden en lossen, terwijl we onze positie als gemeente publiekrechtelijk houden en wij ons niet gaan bemoeien met privaatrechtelijke afspraken.

Motie: **Laden en oplossen**
1ste indiener: M.F. Kossen (VVD)
De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015,
constaterende dat:
- het voorliggende bestemmingsplan laden en lossen voor winkeleigenaren aan de Willemsweg enkel mogelijk maakt op het parkeerterrein achter bij de Aldi en op het parkeerterrein in de bestemming groen;

- de wethouder constateert dat beide locaties niet in de onmiddellijke nabijheid van de achterzijde van de winkels aan de Willemsweg liggen;
- er al jaren geen passende oplossing is geboden aan de winkeliers aan de Willemsweg en er gedurende deze jaren wel werd gedoogd dat er voor laden en lossen gebruik werd gemaakt van de achterzijde;
- het voorliggende bestemmingsplan onvoldoende rekening houdt met de bezwaren van de ondernemers aan de Willemsweg.

Overwegende dat:

- bevoorrading aan de voorzijde niet wenselijk is, omdat de weg niet breed genoeg is voor de vrachtwagens en bussen die worden gebruikt voor het laden en lossen;
- om die reden onveilige situaties en opstoppingen in het verkeer zullen ontstaan;
- de winkeliers bovendien constateren dat bevoorrading aan de voorkant niet wenselijk is, omdat de ingangen van de winkels niet geschikt zijn om de voorraden door naar binnen te halen en dezelfde ingangen tevens tegelijkertijd worden gebruikt door klanten.

Roept het college op:

Erop toe te zien dat voor alle partijen werkbare afspraken worden gemaakt betreffende het blijvende werkelijk gebruik van de achterzijde door de winkeliers voor het laden en lossen van bevoorrading en dat deze afspraken (notarieel) worden vastgelegd.

En gaat over tot de orde van de dag

Dhr. ***Klein Hemmink***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: Een vraag? Jazeker, meneer Klein Hemmink.

Dhr. ***Klein Hemmink***: De vraag: bent u het met mij erover eens dat u met de motie die u gaat indienen terdege bezig bent om de eigenaar te dwingen een stuk grond af te geven? Dat is namelijk de situatie waar u om vraagt. Wat mij bevreemdt, is dat u nu aan het college gaat vragen om opnieuw in onderhandeling te gaan terwijl het in principe geregeld is. De eigenaar heeft de toezegging gedaan, is daarmee ook akkoord gegaan en kan zich daarin vinden. Ik vind de motie een beetje achterhaald. U gaat nu roeren in iets dat eigenlijk al geregeld is. Bent u dat met mij eens?

Mw. ***Kossen***: Nee, dat ben ik niet met u eens. Ik denk dat wij juist oproepen tot overleg waarbij ik van mening ben dat juist het amendement dwingt tot dingen waar wij niet achterstaan. Wij roepen op tot overleg zodat vervolgens de ontwikkelaar en de ondernemers met elkaar afspraken kunnen maken die wij eventueel vanuit de gemeente kunnen begeleiden.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Mag ik daarop dan nog een kleine vervolgvraag stellen? Mevrouw Kossen, bent u zich ervan bewust dat, als u dat privaatrechtelijke gaat regelen, dit een vorm van erfdienstbaarheid is en notarieel vastgelegd moet worden en dat iedereen voor die erfdienstbaarheid moet tekenen en daarmee akkoord moet gaat? Het gaat niet alleen om de eigenaar, maar in dit geval bijvoorbeeld ook om de banken. Financiers moeten allemaal mee ondertekenen. Dit gaat een heel zware bevalling worden en er hoeft maar één man nee te zeggen, dan is het heel eenvoudig: dan is er geen ontsluiting voor de winkeliers en dan zijn er geen vluchtwegen. Neemt u die verantwoording op u? Ik wens u daar succes mee.

Mw. ***Kossen***: Het is geen vraag, maar ik ben het niet met u eens.

De ***voorzitter***: Goed. We gaan…

Dhr. ***Klein Hemmink***: De vraag was of u die verantwoording op u wilt nemen.

De ***voorzitter***: Meneer Klein Hemmink, u hebt het woord gehad. Ik kijk even of er nog andere woordmeldingen zijn. Mevrouw Schellekens, PvdA.

Mw. ***Schellekens***: Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn heel erg blij dat er nu een ontwikkeling is in dit gebied. We zijn vooral erg tevreden met het gegeven dat hier woningen komen die betaalbaar zijn.

Nog blijer zijn wij met de toezegging die de wethouder heeft gedaan in de kamerronde dat hij zijn best gaat doen om hier ook jongeren vanuit de wijk zelf te laten huisvesten voor een klein percentage van de woningen. Hij heeft niet alleen de toezegging gedaan, hij heeft ook meteen de daad bij het woord gevoegd en hij heeft met succes zijn best daarvoor gedaan. Dus willen wij de wethouder nogmaals danken voor dit adequate handelen en wij hopen dat dit in het nieuwe jaar voortgezet zal worden.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: De heer Van Elferen, D66.

Dhr. ***Van Elferen***: Voorzitter, met enige verbazing luister ik hoe dit debat zich ontwikkelt. De twee partijen proberen in een wedstrijdje ver plassen ondernemersredder te zijn. Iemand claimt weer iets waar het ook helemaal niet over gaat. Waar het over gaat, is dat we een ontzettend lelijk stuk Nijmegen ontzettend mooi kunnen maken met dit bestemmingsplan. Dat vind ik ontzettend fijn. De Genestetlaan is daar echt een heel lelijk stukje geweest en daar kunnen nu mooie dingen ontwikkeld worden. Daar zal mijn fractie dan ook voorstemmen.
Ik wil graag de heer Klein Hemmink en mevrouw Kossen dichter bij elkaar brengen. Wat u beiden zegt, sluit elkaar volgens mij absoluut niet uit. U hebt allebei heel goed de ondernemers geholpen. Daarvoor wil ook D66 als ondernemerspartij u hartelijk danken. Wat we namelijk gaan doen, is dat we voor allebei voorstellen, we gaan wat u wilt allebei aannemen. Daar doen vast alle partijen aan mee. Dan gaan we vastleggen dat een klein stukje ruimte beschikbaar blijft voor ondernemers. Mevrouw Kossen kan wel liever geen publiekrechtelijke uitspraken doen, maar daarvoor zit ze hier nu eenmaal. Dus als ze daar nu aan meedoet, dan gaan we daarna met haar motie in de hand afstemmen dat die ruimte ook goed gebruikt wordt en dan komt alles toch nog goed.

De ***voorzitter***: Goed. Zijn er nog andere woordmeldingen? Misschien kan de heer Brom daar nog iets aan toevoegen namens de Stadspartij DNF.

Dhr. ***Brom***: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij dat er eindelijk gebouwd gaat worden op dit stuk en dat we eindelijk van deze lelijke puist af zijn en dat er, zoals mevrouw Schellekens zegt, gebouwd gaat worden voor onze jeugd. Wij zullen het amendement van de heer Klein Hemmink zeker steunen omdat we ook willen dat de veiligheid gewaarborgd wordt en dat mensen daar inderdaad wegkomen. We zijn heel erg blij dat de wethouder de projectontwikkelaar zover heeft gekregen dat deze daarop een toezegging heeft gegeven.
Dat was het.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Van Berkel, SP.

Dhr. ***Van Berkel***: Voorzitter, nog heel kort. Wij zijn ook blij dat daar nu dus wat ontwikkeld wordt. Wij hebben hier natuurlijk ook een aantal keren inspraak gehad van de mensen uit de wijk, met name de ondernemers. We nemen het serieus. Tegelijkertijd hebben we wel het gevoel dat, hoe het nu getekend is, het er goed uitziet en dat het dus de mogelijkheid openlaat tot het bevoorraden van de winkels. We horen er graag zo meteen nog wat meer over van de wethouder en ook horen we graag de reactie van de wethouder op de motie en het amendement. Wat de motie betreft, staan we natuurlijk volledig achter het overleg dat dan gevoerd zal moeten worden. In die zin kunnen wij dat steunen.

De ***voorzitter***: Nog anderen? De heer Hulskorte, VSP.

Dhr. ***Hulskorte***: Dank u wel, voorzitter. Dit agendapunt had mijn buurman, de heer Van Deurzen, moeten doen, maar wegens privéomstandigheden kon hij niet hier zijn. Hij heeft tegen mij gezegd om voor de motie van Gewoon Nijmegen te stemmen. We zijn blij dat er gebouwd gaat worden en dat het een ander uiterlijk krijgt en dat het er beter uit gaan zien dan nu het geval is op die plek.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: De heer Vergunst, GroenLinks.

Dhr. ***Vergunst***: Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn blij dat op deze plek in deze wijk een goede omwikkeling tot stand kan komen met betaalbare woningen. We vinden het ook goed en belangrijk dat de toegankelijkheid van de winkels wordt opgelost. Wij denken dat dit kan met het voorstel dat mevrouw Kossen heeft gedaan, dus in goed overleg vastleggen. Ik hoor graag van het college of dat mogelijk is.
Ik vrees dat het voorstel van Gewoon Nijmegen wel eens tot problemen kan leiden die het probleem eigenlijk alleen maar groter maken dan het nu is. In haar voorstel blijft er namelijk een stukje groen, dat is er nu in het bestemmingsplan ook, dus voegt het in die zin niets toe. Ik hoor graag van het college hoe het daarover denkt.

De ***voorzitter***: Het woord is nu aan het college bij monde van wethouder Velthuis.

Wethouder ***Velthuis***: Inderdaad, het wordt een mooie ontwikkeling waar ook voor jongeren in de buurt gelegenheid wordt gegeven om er goedkoop te huren. Echter, ik wil toch heel even stilstaan bij enerzijds de motie en anderzijds het amendement, want dat vraagt, denk ik, nog wel om enige toelichting.
Ik heb de vorige keer al even aangegeven dat de huidige ondernemers in het Willemskwartier feitelijk op een illegale wijze gebruikmaken van de achteruitgang. Ooit was het daar niet mogelijk om via de achteruitgang goederen naar de winkel te brengen. Het terrein heeft er heel lang verwaarloosd bij gelegen en ze hebben van die gelegenheid gebruikgemaakt. Prima, maar met de nieuwe eigenaar zijn goede afspraken te maken. De nieuwe eigenaar staat toe dat op zijn eigen grond elke winkelier zijn goederen via de achterkant van het bedrijf naar binnen mag brengen. Je hoort niet vaak dat iemand toestaat om dat op eigen grond te doen. Dat moeten we waarderen. Hij wil dat laten vastleggen in een notariële akte. Ik heb begrepen dat alle winkeliers dit willen steunen, omdat ze op die manier het recht hebben en houden om de winkel via de achterzijde te bevoorraden. Een vorige keer is ook nog aan de orde geweest dat laden en lossen op de Willemsweg wellicht toch te problematisch en te gevaarlijk is. Ik kan niets toezeggen op dit moment, maar ik moet zeggen dat ik wel nog eens wil bekijken of je op het eerste gedeelte van de Genestetlaan niet een mogelijkheid kunt creëren om daar vrachtwagens toe te laten om op die manier de bevoorrading nog meer te faciliteren. Dat gebeurt inmiddels massaal door vrachtwagens, maar dat kan beter ingericht worden. Dat moeten we dus met wijkbeheer en dergelijke nog eens een keer goed bekijken.
Wat wordt voorgesteld door Gewoon Nijmegen is een amendement waarbij het bestemmingsplan moet worden aangepast. Ik wil u nog een ding meegeven: die vluchtweg is er, ook als de toegang via de achteruitgang openblijft. Wat men in de buurt ook graag wil, is dat men het terrein 's nachts wil kunnen afsluiten. In een bestemmingsplan kun je dat niet regelen. In een bestemmingsplan, dat brengt de heer Klein Hemmink naar voren, moet het mogelijk zijn om met fietsen en met paarden de weg toegankelijk te houden. Op deze wijze is dit niet op de gemakkelijkste en op de beste manier te regelen. Ik hoop dat de raad wat dat betreft wil meegaan met de motie en te bekijken of we deze privaatrechtelijke afspraak gaan maken. Die wordt gemaakt; dat kan ik u toezeggen.

De ***voorzitter***: Ik bekijk even of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Klein Hemmink.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Heel kort, want ik heb nog maar een kleine minuut. U stelt een aantal dingen toch een beetje verkeerd voor. In mijn amendement staat ook duidelijk dat het afsluitbaar is, wethouder. Daar wil ik het even bij laten, gelet op de tijd.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen voor de tweede termijn? Neen? Dan concludeer ik dat we kunnen overgaan tot de stemming. Dank daarvoor.
Er is een motie en een amendement. De motie komt uiteraard eerst in stemming.
'Laden en oplossen' is de titel van de motie, ingediend door de VVD. Uw stemmen graag over de motie.
Met 32 stemmen voor en 5 stemmen tegen is die motie aanvaard.

Dat brengt me bij het amendement 'Een veilige vluchtweg en ontsluiting voor de Willemsweg', ingediend door Gewoon Nijmegen. Uw stemmen graag.
Met 13 stemmen voor en 24 stemmen tegen is het amendement verworpen.

Dat brengt ons bij het raadsvoorstel. Uw stemmen graag over het raadsvoorstel Nijmegen – Midden – 17 (Ontwikkeling de Genestetlaan).
Dat wordt unaniem aangenomen. Dank u wel.

13. Raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4

De ***voorzitter***: Wie mag ik hierover het woord geven? De heer Klein Hemmink, Gewoon Nijmegen.

Dhr. ***Klein Hemmink***: Ik heb er nog maar een klein minuutje voor. Ik heb met verbazing gezien dat er een voorstel van het college kwam om een gelabelde subsidie niet voor het Oude Stad Glashuis aan te wenden, maar voor de Bastei. Ik heb wat huiswerk gedaan en toen bleek dat de subsidie een gelabelde subsidie is van de provincie Gelderland. Ik kan me niet voorstellen dat, als je subsidie terugvordert, je dan dat geld in de zak van de gemeente stopt en niet terugstort naar de provincie. Waarschijnlijk krijgt u een claim van de provincie. Daarom heb ik gezegd: ik maak deze motie; wend het geld aan waarvoor het is, trek uw raadsvoorstel in en zorg ervoor dat het stuk van de Oude Stad niet onafgemaakt blijft staan. Dat risico is er als u het geld weg gaat trekken daarin.

Dhr. ***Brom***: Voorzitter?

Dhr. ***Klein Hemmink***: Ik heb nog maar weinig tijd.

De ***voorzitter***: Een vraag van de heer Brom.

Dhr. ***Brom***: Ik heb nog een vraag, maar ik weet niet of de heer Klein Hemmink genoeg tijd heeft. Weet u zeker dat het geld van de provincie is?

Dhr. ***Klein Hemmink***: Ja, ik heb dat gecheckt bij degene die het ontvangt. Hij zegt: het komt keurig netjes van de rekening van de provincie. Ik dien de motie in; dat was ik even vergeten te zeggen.

Motie: **Restauratie Oude Stad Glashuis dient afgemaakt te worden**
1ste indiener: R. Klein Hemmink (Gewoon Nijmegen)
De raad van de gemeente Nijmegen, bijeen in openbare vergadering op 16 december 2015,
constaterende dat:
- het college voorstelt om de teruggevorderde subsidie Oude Stad van € 600.000 niet aan de algemene middelen toe te voegen maar voor het nieuwe gewijzigde ontwerp van de Bastei in te gaan zetten;
- het project Oude Stad (Glashuis) waarvoor de betreffende subsidie moest worden aangewend nog niet volledig is gerestaureerd c.q. niet volgens de regels is gebeurd of nog moet gebeuren;
- de teruggevorderde subsidie een provinciale, gelabelde subsidie betreft Oude Stad (Glashuis) is;
- deze subsidie terugbetaald dient te worden aan de subsidieverstrekker, in dit geval de provincie Gelderland, of alsnog dient te worden aangewend voor het gelabelde doel Oude Stad (Glashuis).

Overwegende dat:
- gelet op het voorgaande het ons logisch lijkt om de gelabelde subsidie niet terug te betalen aan de provincie Gelderland maar voor het gelabelde doel aan te wenden c.q. te reserveren;
- het niet juist is en niet mag dit gelabelde subsidiebedrag voor ander doeleinden aan te wenden anders dan voor het gelabelde doel of terug te betalen aan de subsidieverstrekker provincie Gelderland;
- het geld zeker ingezet moet worden voor cultuurhistorie etc. in Nijmegen, in dit geval de restauratie project Oude Stad Glashuis.

Roept het college van B&W op:
1. haar raadsvoorstel in te trekken omdat hierbij een oneigenlijk gebruik van de verstrekte subsidie wordt voorgesteld;
2. het teruggevorderde subsidiegeld te reserveren voor het door de provincie gelabelde doel Oude Stad (Glashuis);

3. ervoor zorg te dragen dat er gestart wordt onder regie van de gemeente Nijmegen de betreffende restauratie uit te voeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Bij dezen; dat ging nog net binnen de tijd. Ik bekijk of er nog andere woordmeldingen zijn op dit thema. Dat is het geval. De heer Brom van de Stadspartij DNF.

Dhr. ***Brom***: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik ben blij dat het geld wordt teruggevorderd. Ik ben blij dat cultuurhistorisch geld inderdaad naar cultuurhistorie gaat. Dat is zoals het hoort. Ik kan u verder melden dat dit geld van het Rijk komt. Ik heb het zelf ook nagekeken en het komt niet van de provincie. Het is pas in 2011 overgegaan naar de provincie en dan alleen in de zin dat de provincie budgethouder is voor de kleine gemeenten. Ik kan er niets anders van maken. Ik ben blij dat het in deze overheveling teruggaat naar 'Cultuurhistorie voor Cultuurhistorie', want daar was het toentertijd voor geoormerkt. Dat was het.

De ***voorzitter***: De heer Vat, SP.

Dhr. ***Vat***: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het volledig eens met de heer Brom. De heer Klein Hemmink heeft misschien zijn huiswerk wel gedaan, maar niet helemaal. We zij blij dat het geld nu naar de Bastei gaat. Dat lijkt ons een uitstekend doel. Het zal bij lange na niet genoeg zijn om te realiseren wat daar nodig is, maar daar gaan we later nog over spreken.

De ***voorzitter***: De heer Reinhoudt, GroenLinks.

Dhr. ***Reinhoudt***: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden het een uitstekend plan om het geld te besteden aan de Bastei en daarom zullen wij het voorstel van het college wel steunen en de motie van Gewoon Nijmegen niet.

De ***voorzitter***: De heer Jetten, D66.

Dhr. ***Jetten***: Voorzitter, D66 zal bij hoge uitzondering een meevaller lopende het boekjaar al reserveren voor een doel, namelijk een heel goed doel: de Bastei. We hebben daar een prachtige vondst gedaan. We hebben ooit een motie aangenomen met de titel 'Cultuurhistorie voor Cultuurhistorie' en daar geeft het college nu ook invulling aan.
Ik zou wel graag nog een toezegging van de wethouder krijgen. In de raadskamer ontstond er namelijk een debat tussen de wethouder en de heer Klein Hemmink over wie nu de eigenaar is van Papengas 4, wat nu de toekomst is van de Oude Stad en hoe we dat stuk van de Oude Stad op termijn gaan opknappen. Ondanks dat we nu die subsidie hebben teruggevorderd – en dat is terecht – moeten we wel iets met die panden. In de raadskamer werd niet duidelijk hoe we dat gaan doen. Ik zou dus graag nog een brief van het college ontvangen waarin we daarover tekst en uitleg krijgen.

De ***voorzitter***: Het klinkt wel als van een Tweede Kamerlid, want die willen ook telkens brieven. Zijn er nog overige woordmeldingen? Mevrouw Schellekens, PvdA.

Mw. ***Schellekens***: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen heel kort zijn. Wij vinden het een mooi plan en we zijn blij dat dit geld naar de Bastei gaat.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Zijn er nog overige woordmeldingen? Dat is niet het geval. Dan geef ik het woord aan wethouder Van Hees namens het college.

Wethouder ***Van Hees***: Voorzitter, ik ben blij dat de grote meerderheid van de raad vindt dat dit geld naar de Bastei moet gaan, maar daar hebben we het nu verder eigenlijk niet over. Het punt is dat Gewoon Nijmegen het college oproept om drie dingen te doen. Het derde punt is dat er zorg voor wordt gedragen dat er wordt gestart om onder regie van de gemeente Nijmegen de restauratie uit te voeren. Ten eerste zijn we geen eigenaar. Ten tweede is er, voordat tot terugvordering van de

subsidie is overgegaan, heel zorgvuldig gekeken naar wat we konden doen. Er zijn veelvuldig pogingen gedaan om te komen tot het voltooien van de restauratie van Papengas 4. De eigenaar heeft echter destijds geweigerd om een overeenkomst te sluiten, ondanks herhaalde pogingen van de gemeente om de zaak vlot te trekken. De raad is met een brief van 28 februari 2012 geïnformeerd dat de subsidie teruggevorderd zou gaan worden en het juridische traject voor de terugvordering van de subsidie is inmiddels afgerond na de uitspraak van de Raad van State waarin het hoger beroep ongegrond is verklaard. De subsidie voor Papengas 4 is destijds betaald uit het ISV, Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, dat kwam van de rijksoverheid. De rijksoverheid kan er geen aanspraak meer op maken om dit bedrag terug te vorderen. We hoeven dus geen geld terug te betalen, ook niet aan de provincie.
Door het bedrag nu in te zetten voor de Bastei, dient dit het middel waar het voor was omdat het uitgangspunt is hiermee in de Oude Stad iets te doen, namelijk het behoud en de versterking van de cultuurhistorische stad. Dus moet het college deze motie ontraden.

De ***voorzitter***: Ik kijk nog even naar u of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Jetten. Meneer Klein Hemmink, u kunt het proberen, maar u hebt twee seconden en de heer Jetten heeft wat meer tijd.

Dhr. ***Jetten***: Heel kort, voorzitter. Ik ben nog wel steeds benieuwd naar wat we dan gaan doen met dat deel van de Oude Stad en of de wethouder ons daarin kan meenemen.

De ***voorzitter***: Voordat de wethouder antwoord geeft, kijk ik nog even of er nog andere woordmeldingen zijn, want dan nemen we die meteen mee. Dat is niet het geval. De wethouder.

Wethouder ***Van Hees***: Ik ben al op zoek naar hoe het nu verder moet met Papengas 4. Er is ook nog Papengas 6 en er zijn allerlei ontwikkelingen omheen. Ik hoor ook dat andere mensen het willen kopen en daar iets mee willen doen. Ik zal u dat verhaal schriftelijk doen toekomen.

De ***voorzitter***: De brief dus. Ik stel voor om te gaan stemmen.
Allereerst over de motie onder de titel ‘Restauratie Oude Stad Glashuis dient afgemaakt te worden’, ingediend door de fractie van Gewoon Nijmegen. Uw stemmen graag over deze motie.
Met 2 stemmen voor en 35 stemmen tegen is de motie verworpen.

Dan is nu het raadsvoorstel Teruggevorderde subsidie Papengas 4 in stemming.
Met 35 stemmen voor en 2 stemmen tegen is het raadsvoorstel aanvaard.
Dank u wel.

Het voorstel onder nummer 16 is een stemstuk en dat doen we later.
Dat brengt me bij het volgende debatstuk.

17. Raadsvoorstel Belastingverordeningen Overige heffingen 2016

De ***voorzitter***: Wie kan ik hierover het woord geven? De heer Van Hooft, SP.

Dhr. ***Van Hooft***: Ik zal het kort houden. Dat is altijd een goede aankondiging. Het belooft veel.
Tot 1 januari hadden wij papieren bezoekersvergunningen en daar was helemaal niets mis mee. Vanaf 1 januari gaan we werken met digitale bezoekersvergunningen en dat is een goed ding, want je moet wat doen met de vooruitgang. Dat neemt niet weg dat het niet verstandig is om vanaf 1 januari de papieren vergunningen af te schaffen. Er zijn mensen die daar praktische bezwaren tegen hebben, bijvoorbeeld mensen die niet zo handig zijn met dat digitale gebeuren, maar het gaat bijvoorbeeld ook om mensen die met meerdere personen op een adres wonen en dus per saldo relatief weinig uren overhouden. Ik noem maar eens wat: als je met tien personen in een studentenhuis woont, dan heb je ieder maar vijftig uur recht op bezoek. Ik weet niet of studenten op bezoek zitten te wachten, maar dat even terzijde. Die zouden misschien liever voor een papieren vergunning willen kiezen.

Er zijn ook mensen met principiële bezwaren. We krijgen mailtjes binnen van mensen die vragen: hoe zit dat; waarom moet de gemeente weten wie er bij mij op bezoek komt? Dat is een argument als je het hebt over privacy. Tot slot hebben we ook nog iets met procesmatige bezwaren. We hebben twee keer een parkeerdrama meegemaakt en ik zou het niet nog een keer willen meemaken.
Ik heb het volste vertrouwen in deze wethouder dat hij dit allemaal vlekkeloos en goed gaat organiseren, maar stel dat er iets fout gaat, dan had ik toch heel graag nog een soort fallbackscenario. Om die reden dienen wij een amendement in om de papieren bezoekersvergunning in ieder geval voor 2016 overeind te houden, naast de digitale vergunning. Ik hoop van harte dat heel veel mensen gebruik gaan maken van die digitale vergunning, maar ik wil eerst zien hoe dit zich in de praktijk ontwikkelt. Wij zeggen namelijk wel dat het allemaal een geweldig systeem is, maar uiteindelijk moet blijken of de mensen daar ook zo over denken. Daar zouden we dit jaar achter kunnen komen door die twee systemen naast elkaar te gebruiken.
Daar wil ik het even bij laten.

Amendement: Behoud mogelijkheid papieren bezoekersvergunning
1ste indiener: S. Vat (SP)
De gemeenteraad van Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015,
overwegende dat:

- per 1 januari 2016 de bezoekersvergunningen voor het parkeren in Nijmegen digitaal worden;
- de papieren vergunning daarmee komt te vervallen;
- de digitale bezoekersvergunning veel voordelen biedt;
- deze voordelen niet door iedereen als een voordeel worden gezien;
- bewoners om praktische of principiële redenen bezwaar kunnen hebben tegen het gebruik van de digitale vergunningen;
- de mate waarin deze bezwaren spelen op dit moment niet duidelijk is;
- het handhaven van de papieren bezoekersvergunning naast de digitale vergunning in 2016 het mogelijk maakt om bezwaren te ondervangen;
- het wenselijk is om bij de invoering van de digitale vergunning een terugvalscenario achter de hand te hebben in geval van (ernstige) invoeringsproblemen.

Besluit:
aan beslispunt 6 toe te voegen: met dien verstande dat:

- art. 1 lid t wordt gewijzigd in: De regeling waarbij een bezoeker van een belanghebbende, die in een betaald parkeren gebied woont, met een papieren bezoekersvergunning of met een digitale bezoekersregeling tegen een gereduceerd uurtarief kan parkeren. De digitale regeling geldt voor een maximaal aantal uren op jaarbasis. Urenregistratie vindt digitaal plaats middels een digitale aan- en afmelding van het parkeertijdstip;
- art. 14 lid3 wordt gewijzigd in: De bezoekersvergunning zoals opgenomen in de tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning zoals bedoeld in art 2 onderdeel a onder letter L treedt in werking met ingang van 11 januari 2016;
- bij Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter L wordt verwijderd de tekst *"(vervalt op de ingangsdatum bezoekersregeling onder 0)";*
- bij Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter M wordt verwijderd de tekst *"(vervalt op de ingangsdatum bezoekersregeling onder* 0)";
- aan Tarieventabel onder I Tarieven voor parkeren met een parkeervergunning, zoals bedoeld in art. 2 onderdeel a onder letter 0 wordt toegevoegd voor bezoekersregeling: "Digitale".

De ***voorzitter***: Zijn er overige woordmeldingen? De heer Buck, CDA.

Dhr. ***Buck***: Dank u wel, voorzitter. De heer Van Hooft en ik, dus de SP en het CDA, gaan elkaar vinden bij een belastingverordening. Ik vind dat op zich ook al weer goed nieuws. Ik deel namelijk geheel wat de heer Van Hooft heeft gezegd.
De afgelopen weken heeft het in onze mailbox geregend van ontzettend veel e-mails van bezorgde mensen en ook veel klachten over het idee om over te gaan tot digitalisering. Bijna meldpuntwaardig zou ik zeggen in de geest van deze avond. Dat heeft ons ertoe doen besluiten om mee te gaan in het

voorstel dat de heer Van Hooft doet. Ten eerste vanwege de inhoudelijke bezwaren, want er zijn heel mensen die niet alleen bang zijn dat ze er niets van snappen, maar ook echt bang zijn dat het ten koste gaat van hun sociale activiteiten. Ten tweede deel ik de procedurele bezwaren, daarin meenemend dat mensen zoals ik, die nu een papieren bezoekersvergunning hebben, afgelopen maand wel al een brief hebben ontvangen met allerlei mooie informatie over het digitale systeem, maar dat levert dus ook weer heel veel angst op.
Dat is de reden dat wij het amendement van de SP zullen steunen, in de hoop dat ons parkeersysteem uiteindelijk naar een ideale wereld toegaat, maar tot die tijd in een zo ideaal mogelijke situatie blijft om allerlei kinderziektes te voorkomen.

De ***voorzitter***: De heer Hulskorte, VSP.

Dhr. ***Hulskorte***: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn mede indiener van dit amendement. Het is zojuist al verwoord door beide vorige sprekers. Wij vinden het heel belangrijk dat de papieren bezoekersvergunning gehandhaafd blijft. Je moet ruimte geven, ook aan mensen die tegen de digitale bezoekersvergunning op zien. Er zijn ook veel ouderen die daar grote problemen mee hebben. Wij zijn dienstverlener aan de inwoners van Nijmegen. Die ruimte moeten wij op meerdere gebieden geven en daar kom ik volgend jaar op terug. Die digitalisering gaat overal maar door. Dat is een prima zaak, maar er moet ruimte gegeven worden aan mensen die er niet mee werken, mensen die er tegenop zien en mensen die er moeilijk mee kunnen werken. Daar moeten we respect voor hebben. We moeten hier niet coûte que coûte aan vasthouden. Nationaal gaan er ook grote veranderingen plaatsvinden en wij vinden als Verenigde Senioren Partij dat je ruimte moet bieden aan de vrijheid van de mensen en dat er een keuzemogelijkheid moet blijven.
Dank u wel.

De ***voorzitter***: Mevrouw Grutters, Stadspartij DNF.

Mw. ***Grutters***: Dank u wel, voorzitter. Het gaat nog steeds goed.

De ***voorzitter***: U merkt dat ik ook wissel in de accenten bij het uitspreken van ‘DNF’.

Mw. ***Grutters***: Dit is de uitwerking van de Parkeernota 2013-2017. Ik heb in de raadskamer ook al gezegd dat ik als bewoner heel erg enthousiast ben over dit systeem. Het draait al een paar weken en tot nu toe vlekkeloos kan ik uit ervaring zeggen. De heer Buck is inmiddels weg, maar angst is een slechte raadgever. Op het moment dat u uitstel vraagt voor de digitale parkeervergunning en de papieren vergunning ernaast gaat voeren, stelt u alleen maar gewenning uit. De wethouder is duidelijk geweest over de kosten die daaraan hangen. Wij gaan dit niet steunen.

De ***voorzitter***: Ik kijk even naar de lege plek van de heer Buck. Het is toch bepaald ongebruikelijk om in een debat waar je zelf aan deelneemt, niet meer aanwezig te zijn. We komen nog wel achter de reden. De heer Friesen van GroenLinks wil in elk geval ook het woord.

Dhr. ***Friesen***: Dank u wel, voorzitter. Met de precariobelasting, de marktgelden, de toeristenbelasting en de bijgestelde hondenbelasting kunnen wij instemmen. Daar hoeven we in ieder geval geen discussie over te voeren. Van de scheepsvaartrechten worden we zelfs enthousiast omdat daar de vergoeding is doorgevoerd en ik denk dat het goed is om dit hier te melden.
Net zoals andere woordvoerders wil ik het graag over de parkeerbelasting hebben. We hebben nog genoeg spreektijd. Wij zijn het eens met mevrouw Grutters van De Nijmeegse Fractie. Wij denken ook dat de invoering van de digitale parkeervergunning voor bezoekers goed gaat. De wethouder heeft er in de kamer al een toelichting op gegeven hoe hij dat denkt aan te pakken en daar hebben we alle vertrouwen in.
We willen wel een motie indienen en dat gaat om de toegankelijkheid voor de bezoekers van mensen die verzorging nodig hebben. Nu is het zo geregeld dat daarvoor vierhonderd parkeeruren aangeschaft kunnen worden. Wij vragen ons af of dat voldoende is. Daarnaast vragen wij ons of andere groepen zorggebruikers, zoals PGB-verzorging, ook niet een dergelijke regeling moeten krijgen.

Vandaar dat wij een motie indienen waarin we het college verzoeken om te inventariseren of het nodig is dit systeem uit te breiden en te bekijken wat de behoefte daadwerkelijk is en, als dat financiële consequenties heeft, hiermee zo snel mogelijk naar de raad terug te komen.
Dank u wel.

Motie: **Zorgeloos parkeren voor zorg**
1ste indiener: J. Reinhoudt (GroenLinks)
De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 16 december 2015,
overwegende dat:
- per 1 januari 2016 de verordening parkeerbelasting 2016 ingaat;
- per 1 januari 2016 de parkeervergunning voor bezoekers uitsluitend nog digitaal wordt aangeboden;
- naast de digitale bezoekersvergunning een mantelzorgvergunning wordt gerealiseerd, waarmee de bewoner 400 parkeeruren per jaar kan aanschaffen;
- deze beschikbaar is voor bewoners die voldoen aan de criteria voor het ontvangen van een mantelzorgconnpliment;
- hiermee de groep zorggebruikers die gebruikmaakt van andere vormen van zorg dan mantelzorg (zoals PGB-zorg, zorg in natura) niet bereikt wordt;
- niet elke zorgverlener of zorgvrager de financiële mogelijkheid heeft structureel deze extra parkeerkosten te kunnen betalen of declareren;
- ook deze groep bewoners zorgverleners wil en moet kunnen laten parkeren;
- deze groep mogelijk niet genoeg heeft aan de reguliere parkeeruren;
- wellicht ook voor gebruikers van mantelzorg 400 parkeeruren per jaar onvoldoende zijn;
- het waarschijnlijk om een tamelijk kleine groep bewoners gaat, waardoor een uitbreiding van de zorgvergunning niet veel financiële consequenties zal hebben.

Verzoekt het college:
- de mogelijkheden te inventariseren voor het uitbreiden van het systeem van zorgvergunningen, zodanig dat bewoners die kunnen aantonen meer parkeeruren nodig te hebben die voor hetzelfde tarief kunnen aanschaffen als de mantelzorgvergunning;
- bij geringe financiële consequenties een dergelijke uitbreiding zo spoedig mogelijk in te voeren en anders dit aan de Raad voor te leggen.

En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Ik kijk of er nog andere woordmeldingen zijn. De heer Van Nijnatten, PvdA.

Dhr. ***Van Nijnatten***: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het charmant dat deze raad preventief probeert een wethouder te redden van een parkeerdrama dat er aan zou kunnen komen. Ik denk dat deze wethouder genoeg lering heeft kunnen trekken uit het verleden om risico's te nemen en te weten welke gok hij neemt door dit systeem in te voeren. Als hij daarin vertrouwen heeft, wie zijn wij dan om dat niet te hebben? Sterker nog. Enige tijd geleden hebben we in de kamerronde gevraagd: wanneer gaan we nu het kentekenparkeren invoeren? Ik hoop dat de invoering van dit digitale systeem binnen no time laat zien dat het fantastisch kan werken en dat we dan ook het kentekenparkeren in de stad aandurven, want daar zit nog een oud zeer waar we bang voor zijn wat ons betreft.
Ik hoor dat mailboxen vol zitten met klachten van mensen uit de stad. Dat is toch mooi om te horen, want dat zijn in ieder geval digitale klachten en dan hebben jullie geen papieren klachten gekregen. Het digitale systeem werkt dus prima. Ik wil graag op deze voet doorgaan. Ik wens de wethouder daar succes mee. Ik hoop wel dat hij oplossingen heeft voor de vraagstukken als het gaat over meerdere bewoners in één pand en om erachter te komen wat daar het aantal uren betekent en of daar iets op te vinden is.
Wij dienen de motie mee in voor het parkeren door de zorgverleners.

De ***voorzitter***: Zijn er nog overige woordmeldingen? De heer El Hafi, D66.

Dhr. ***El Hafi***: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen het raadsvoorstel steunen.
Wat de motie over de papieren vergunningen betreft, die doet me denken aan het onderwijssysteem waarbij je op een gegeven moment een digitaal invoersysteem hebt en dat je oude docenten hebt die

zeggen: nee, ik houd mijn eigen Excelbestandje nog als secundair invoersysteem. Wat je uiteindelijk krijgt, zijn studenten die eindigen met lege rapporten omdat het totaal niet werkt. We zijn het dus eens met mevrouw Grutters. Op een gegeven moment moet je gewoon durven om een dergelijke beslissing te nemen. Laat mensen eraan wennen en zeg: we gaan digitaal en we houden het erbij.

Dhr. ***Van Hooft***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: De heer van Hooft.

Dhr. ***Van Hooft***: Mag ik de heer El Hafi een vraag stellen? Docenten die zeggen dat ze het op papier willen blijven doen en niet digitaal, zijn in dienst van een instelling. Volgens mij zijn de bewoners van onze stad niet in dienst van de gemeenteraad. Ik zou dan toch zeggen dat die vergelijking behoorlijk mank gaat.

Dhr. ***El Hafi***: Ik vind het mank gaan dat de financieel deugdelijke SP nu opeens een gat in de begroting wil schieten van 1,8 miljoen euro. Ik zou dus zeggen: kom eerst met een oplossing daarvoor en dan praten we verder.

Dhr. ***Van Hooft***: Degene die dat heeft berekend, moet maar een keer even bij mij langskomen.

De ***voorzitter***: Dat klinkt uitnodigend. Zijn er nog andere woordmeldingen? Dat is niet het geval. De wethouder Financiën zit naast me, maar de vragen hadden niet direct betrekking op financiën, behalve het laatste deel. Ik geef het woord aan wethouder Van Hees.

Wethouder ***Van Hees***: Merkwaardig. Het gaat over financiën en het gaat inhoudelijk over de parkeervergunningen. Trouwens, over die 1,8 miljoen euro kan hier wel uitleg gegeven worden, maar daar gaat het voornamelijk over dubbelgebruikers. Als je die twee systemen naast elkaar blijft gebruiken, dan kunnen de mensen ook twee keer vierhonderd uur gebruiken. Dan verliezen we toch wel wat.

Dhr. ***Van Hooft***: Voorzitter, het is wel het een of het andere.

Wethouder ***Van Hees***: Als ik uw verhaal ook goed lees, dan wilt u eigenlijk ook beide systemen naast elkaar gebruiken, in ieder geval het eerste halfjaar en dat wordt niet haalbaar.
Er is heel wat gesproken en besproken over deze digitalisering. In 2012 hebben we al besloten om dit traject in te gaan. Ik heb in de kamer ook gezegd: bewonersvergunningen en zakelijke vergunningen leveren geen enkel probleem op. Er is een intensieve uitgebreide communicatie opgezet. Het klantenpanel heeft ook meegewerkt en dat heeft nog wat probleempjes eruit gehaald. Inloopavonden, bellijnen, instructiefilms; alles is gedaan. Ik kan u toezeggen – dat heb ik al gedaan en dat kan ik nogmaals doen – dat dit nog doorloopt. Het telefoonnummer is bekend. Als mensen die er niet mee aan de slag kunnen problemen blijven houden, kunnen ze via het panel, via de telefoon, hulp krijgen. Lukt dat niet, dan kunnen we bekijken of er nog meer inloopavonden georganiseerd moeten worden. Lukt dat niet, dan kan ik u toezeggen dat er personen naar die mensen thuis gaan om het uit te leggen. Meer kan ik u niet beloven.
Ik denk toch, wat andere raadsleden hier ook zeggen, dat we die weg op moeten want analoog en digitaal naast elkaar geeft grote problemen. Straks de keuze laten – wat de motie ook vraagt – tussen twee systemen is niet haalbaar, omdat dan alles door elkaar gaat lopen. Ik heb u een brief doen toekomen waarin het heel netjes was uitgelegd en dat ga ik hier niet herhalen. Het college raadt het amendement ten sterkste af.
Dan is er nog de motie ‘Zorgeloos parkeren voor de zorg’. Ik denk dat ik zojuist al heb aangegeven dat we oog hebben gehad voor alle problemen en hoe we die kunnen oplossen. Inderdaad, meneer Van Hooft, ik weet nog donders goed hoe het gaat met parkeren en hoe moeilijk dat kan zijn voor een wethouder. In die moeilijkheden wil ik zelf niet komen en het gehele college ook niet. We hebben oog gehad voor de situatie en daarom hebben we ook extra uren toebedeeld aan hen die afhankelijk zijn van mantelzorgers. Die discussie hebben we hier gehad. Het was eerst tweehonderd uur, toen werd het vierhonderd uur voor bezoekers; daarna nog een keer vierhonderd of vijfhonderd uur voor de

mantelzorgers. We hebben dat allemaal geregeld waarbij de administratieve verwerking van die mantelzorgers wel is gekoppeld aan het mantelzorgcomplement.
Inderdaad werd in de kamer ook aangegeven dat er nog meer groepen zijn, de PGB'ers en misschien nog andere, waarvan je zegt: wat moeten we daarmee en moeten we daar wat mee? U hebt een goede motie ingediend, want daarvan hebben we nu gezegd dat wij de mogelijkheden om het systeem van zorgvergunningen uit te breiden gaan onderzoeken en zaken gaan inventariseren. Dat wil zeggen dat we gaan onderzoeken wat de consequenties zijn als we niet alleen zorgvergunningen verstrekken aan mantelzorgers, maar ook aan zorgverleners. Als uitgangspunten hanteren we echter wel dat de vergunningen worden verstrekt op basis van objectieve criteria, dat de administratieve lasten tot een minimum worden beperkt en dat de regeling niet leidt tot onaanvaardbare financiële risico's. Dat zullen we in kaart proberen te brengen.
Tot slot, richting de heer Van Hooft, over een studentenhuis. Ik was helaas niet bij de inspraakavond, maar ik heb het wel gehoord. In het centrum krijg je per woning één bezoekersvergunning. Dat is niet omdat wij graag parkeervergunningen verstrekken of zo, maar omdat het parkeren een reguleringssysteem is en er in het centrum een groot tekort aan plaatsen is. Daarom krijg je maar één bezoekersvergunning. Buiten het centrum krijg je drie bezoekersvergunningen. Als er tien mensen in een studentenhuis in het centrum wonen, krijgt men inderdaad maar één bezoekersvergunning. Men moet dat onderling verdelen en je kunt naar parkeergarages gaan.
Tot slot...

Dhr. ***Huliselan***: Voorzitter, mag ik hierover een vraag stellen?

De ***voorzitter***: Zeker. De heer Huliselan.

Dhr. ***Huliselan***: Is het technisch mogelijk dat op één vergunning tien accounts worden gegeven, zodat men met tien mensen daarop kan inloggen op de een of andere manier?

Wethouder ***Van Hees***: U hebt kunnen lezen dat de vergunning wordt verstrekt met een inlogcode en een wachtwoord. De tien bewoners moeten die inlogcode en wachtwoord op hun mobieltje zetten en dan kunnen ze die gebruiken, maar wel alle tien na elkaar. Je kunt trouwens ook meerdere bezoekers ontvangen, dat is nu ook bekend. Dat kon eerst niet, maar dat kan nu wel. Je kunt op één vergunning tien mensen tegelijk laten komen.
Tot slot...

Dhr. ***Friesen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: Ik stel voor dat de wethouder eerst zijn betoog afrondt en dan bekijk ik of er nog vragen aan de wethouder zijn.

Wethouder ***Van Hees***: Tot slot nog richting de heer Van Hooft: natuurlijk heb ik alle ins en outs bekeken, want ik zou ook geen drama willen zoals u noemde. Ik heb dat goed tot mij genomen. Wij bedienen het systeem niet zelf, omdat wij in het weekend wel eens onze systemen platleggen. Het is onder een goed contract bij een externe partij neergelegd en daar draaien twee apparaten. Het kan dus nooit misgaan. Het enige dat kan misgaan, is een algehele grote stroomuitval. Ik zeg u toe dat op dat moment niet gehandhaafd wordt, want dan kan niemand er wat aan doen.

De ***voorzitter***: Er zijn nog twee vragen. Ik heb de heer Friesen en de heer Eigenhuijsen gezien. De heer Friesen wilde al eerder een vraag stellen, dus krijgt hij nu het woord.

Dhr. ***Friesen***: Dank u. De wethouder had het in zijn betoog over zorgaanbieders, maar ik neem aan dat hij de zorgvragers bedoelt als het gaat om de uitbreiding van de uren.

De ***voorzitter***: Het antwoord is ja. De heer Eigenhuijsen had nog een vraag.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat het met één account mogelijk is om bijvoorbeeld tien gasten of twintig gasten te ontvangen. Wat is dan het inhoudelijke bezwaar ertegen om te zeggen dat je tien accounts op één vergunning zet?

Wethouder ***Van Hees***: We hebben één account en daarop kun je tien mensen tegelijkertijd laten komen. Dat is het systeem.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik herhaal dan mijn vraag. Wat is dan het inhoudelijke bezwaar om in een studentenhuis te zeggen dat we tien accounts hebben die allemaal één persoon kunnen ontvangen?

Wethouder ***Van Hees***: Ik denk dat het bezwaar administratief is omdat je dan tien verschillende inlogcodes hebt en tien verschillende mensen die daarop staan. Dat lijkt me een beetje veel.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter, mijn laatste vraag. Wat is het inhoudelijke bezwaar om het zo doen? Ik snap dat het technisch wat aanpassing vraagt, maar wat is het inhoudelijke bezwaar om het zo te doen?

Wethouder ***Van Hees***: Dat lijkt mij inhoudelijk genoeg. We hebben een systeem ontwikkeld waarbij we veel genereuzer zijn dan we daarvoor waren. Er zijn nu veel meer mogelijkheden. Je kunt nu tien mensen tegelijk ontvangen. Daar blijft het bij.

De ***voorzitter***: Is er nog behoefte aan vragen of opmerkingen in de tweede termijn. De heer Buck.

Dhr. ***Buck***: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank voor uw zorgen naar aanleiding van mijn zeer korte afwezigheid. Royale foeragering noopt soms tot fysieke aanpassingen. Het geluidssysteem dat zich naar ik meen al een jaar of dertig in dit stadhuis bevindt – dat kent u dus ook al heel lang – zorgde ervoor dat ik alle collega's toch kon horen, ook al konden zij mij niet zien. Mijn afwezigheid schijnt heel vervelend te zijn geweest en het zal nooit meer gebeuren.
Wat ik nog kort wilde zeggen, zijn twee dingen.
Allereerst dat we blij zijn met de motie die GroenLinks heeft ingediend. Dat is een uitbreiding op wat wij van het CDA hebben voorgesteld voor mantelzorgers. Ik denk dat het nu voor mensen die deze zorg behoeven nog beter geregeld is in Nijmegen en daar kunnen we alleen maar voor zijn.
Tot slot, voorzitter, de lachjes en de applausjes om mensen uit te lachen die wel een e-mail kunnen sturen, maar die toch zorgen erover hebben of ze zich ook digitaal kunnen aanmelden bij het parkeersysteem, laat ik voor die partijen die ooit zijn opgericht om het volk te verheffen in plaats van dom te noemen. Dank u wel.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen in de tweede termijn? De heer Van Hooft.

Dhr. ***Van Hooft***: We zullen over de kosten wel van mening verschillen, maar op het moment dat u zegt 'wij zijn bereid om mensen thuis te gaan helpen met hun digitale vergunning', moet ik me maar even voorstellen dat we gedurende een uur bij vijftig mensen langsgaan en dan gooi je ongeveer 5000 euro weg. Voor dat geld had je vijfhonderd papieren vergunningen gratis kunnen weggeven. Dan denk ik op mijn beurt: wees nu eens slim, ook financieel gezien. Het is handig om mensen de mogelijkheid te laten kiezen óf digitaal óf papier, en dan zien we wel hoe het loopt.
We zullen zien hoe de meerderheid van de raad hier gaat stemmen. Overigens denk ik dat het zo is dat, mocht het fout gaan straks met de digitale vergunning en de meerderheid van de raad stemt niet voor de papieren vergunning, primair de raad verantwoordelijk is voor die keuze. De raad is vanavond gewaarschuwd en een gewaarschuwde raad telt voor twee.

De ***voorzitter***: Het is toch wat allemaal. Nog andere woordmeldingen? De heer Hulskorte nog.

Dhr. ***Hulskorte***: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn erg gelukkig met de motie 'Zorgeloos parkeren voor zorg'. We zijn daar voor. We zijn blij dat die motie is ingediend.
Over die digitale bezoekersvergunning wil ik alleen tegen degenen die hier voor zijn zeggen dat ik het respectloos vind naar de inwoners die er op tegen zijn en die er moeite mee hebben.

Dank u wel.

De ***voorzitter***: Dank u wel. De heer Van Nijnatten.

Dhr. ***Van Nijnatten***: Dank u wel, voorzitter. Ik wil toch nog even tegen de papieren voorlichters iets zeggen. Ik begrijp dat de motie die voorligt juist bedoeld is om een jaar overgangstermijn te geven en op papier bezig te blijven. De vraag is hoe de mensen die op papier bezig blijven ooit leren om digitaal te gaan. Dat is volgens mij wat we nu doen: blijf een jaar lang op papier doorgaan, dan leren de mensen dat niet. Alle bronnen die de wethouder gebruikt, zijn er nu juist op ingezet om dat proces te leren.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: De heer Eigenhuijsen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dan moet ik toch de heer Van Nijnatten nog een vraag stellen. Ik heb nog tijd. Het voorstel is volgens mij om de papieren vergunning nog een jaar te hanteren. Daarmee zou je al een probleem van de studentenhuizen oplossen en daarmee zou je een probleem met de ouderen kunnen oplossen. Waarom bent u daar nu niet voor?

Dhr. ***Van Nijnatten***: Dat vraagt om een reactie, voorzitter. Volgens mij zei ik dat zojuist: we vragen het voor een jaar en dan gaan we over een jaar dus digitaal. Dan doen we dus wat we nu doen. U lost dus niets op. U maakt de termijn langer en gaat dan precies hetzelfde doen wat we nu gaan doen. Dat is precies wat iedereen moet leren.

Dhr. ***Van Hooft***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: De heer Van Hooft.

Dhr. ***Van Hooft***: Toch ook even richting de heer Van Nijnatten, maar ook naar de rest van de raad. Stel dat blijkt dat maar 5% van de mensen nog papier gebruikt. Dan zou je in alle redelijkheid kunnen zeggen dat het probleem niet zo groot is en dat de rest misschien ook maar over moet gaan. Echter, stel dat straks 50% zegt: we willen liever met papier verder want we zien dat digitale helemaal niet zitten. Wie zijn wij dan om mensen dat digitale door de strot te duwen? U weet niet en ik weet niet hoeveel bezwaren er zijn in deze stad. Wat ik wil, is dit jaar bekijken hoeveel bezwaren er nu daadwerkelijk zijn in de stad. Als dat een marginale groep is, dan kun je zeggen dat men er toch aan moet. Als het echter een grote groep is, dan moet je daar rekening mee houden.

Dhr. ***Buck***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: De heer Buck nog in tweede termijn of hebt een vraag aan de heer Van Nijnatten?

Dhr. ***Buck***: Ik heb nog een vraag aan de heer Van Nijnatten, omdat de ridiculisering van het betoog van de PvdA doorzet. Hoor ik de PvdA nu zeggen – dat is ook interessant met het oog op een debat dat we in januari gaan voeren – dat zij niet begrijpt wat een overgangstermijn is en dat zij een overgangstermijn nooit zal steunen?

Dhr. ***Van Nijnatten***: Ik ga nogmaals het pleidooi herhalen. Het is juist geen overgangstermijn. U wilt een jaar respijt voor mensen. Volgens mij heeft de wethouder aangegeven wat hij heeft gedaan aan stappen en voorlichting, hoe hij mensen heeft bereikt om dit op een andere manier te doen dan juist de papieren manier. Ik denk dat de papieren manier het parkeren is van het probleem.

De ***voorzitter***: Ik ga nu echt over tot stemming, gezien de tijd. Er zijn geen vragen meer gesteld aan het college, wethouder. Is het dringend? Heel even dan.

Wethouder ***Van Hees***: Eén ding nog richting de heer Hulskorte. Het is duidelijk, dat weet u ook, dat je ook per telefoon en bij de Stadswinkel alles kunt regelen. Dus je hebt helemaal geen computer of een iPhone nodig.

Dhr. ***Hulskorte***: Ik kom daar later op terug. U hebt het nu over de Stadswinkel. Dat figuur ligt wel anders dan wat u nu zegt.

De ***voorzitter***: De dienstverlening is breed. We gaan over naar de stemming.
Allereerst over de motie 'Zorgeloos parkeren voor zorg'. Uw stemmen graag over die motie.
Met 37 stemmen voor en 0 stemmen tegen is de motie unaniem aanvaard.

Dat brengt me bij amendement 'Behoud mogelijkheid papieren bezoekersvergunning' dat in stemming komt. Uw stemmen graag.
Met 13 stemmen voor en 24 stemmen tegen is het amendement verworpen.

Dat brengt ons natuurlijk bij het raadsvoorstel, dat heet Belastingverordeningen Overige heffingen 2016. Uw stemmen graag over het raadsvoorstel.

Met 28 stemmen voor en 9 stemmen tegen is het raadsvoorstel aanvaard.

Het raadsvoorstel onder nummer 20 doen we ook op het laatst, want dat is een stemstuk.
Dat brengt me bij het raadsvoorstel onder nummer 22.

22. Raadsvoorstel Budgetsubsidie Doornroosje 2016-2019

De ***voorzitter***: Wie mag ik hierover het woord geven? De heer Eigenhuijsen namens Liberaal Nijmegen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag een amendement indienen. We hebben in onze budgetsubsidie voor Doornroosje, maar ook voor elke andere culturele instelling, een aantal voorwaarden geschapen waaronder wij subsidie verstrekken, onder andere het versterken van de popcultuur. Er waren ook inhoudelijke voorwaarden aan verbonden, bijvoorbeeld het aantal bezoekers of het aantal activiteiten die Doornroosje moet organiseren. Die zijn redelijk gedetailleerd. Er staat onder andere in dat 90% van de activiteiten die Doornroosje organiseert hoofdactiviteiten moeten zijn. Er staat ook in dat 10% van de activiteiten van Doornroosje commercieel mogen zijn. Mag ik vanaf deze plaats complimenten geven aan Doornroosje over het jaarverslag, want daar staat heel veel in. Het enige wat er niet in staat, is welke activiteiten commercieel zijn en welke niet. Ik heb een amendement gemaakt waarin ik oproep om in het jaarverslag dat stukje van de budgetverantwoording op te nemen.
Dank u wel.

Amendement: Transparantie bij Doornroosje
1ste indiener: P. Eigenhuijsen (Liberaal Nijmegen)
De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015,
overwegende dat:
- Doornroosje subsidie krijgt;
- met deze subsidie voldaan moet worden aan een aantal kwantitatieve eisen;
- een van die eisen is dat van de activiteiten maximaal 10% commercieel mag zijn.

Constaterende dat:
- in het jaarverslag van Doornroosje de meeste kwantitatieve eisen worden verantwoord;
- enkel de eis van maximaal 10% commerciële activiteiten niet verantwoord wordt;
- dit niet bijdraagt in de transparantie van de doelstelling waarvoor Doornroosje subsidie ontvangt;
- er al een verplichting ligt voor Doornroosje om in haar boekhouding deze uitsplitsing op te nemen.

Besluit:

aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat de volgende tekst aan de beschikking wordt toegevoegd:
'In het jaarverslag zal Doornroosje gespecificeerd op omzet, aantal activiteiten en bezoekers, aangeven welke activiteiten onder de vrijstelling van 10% commercieel vallen en welke niet.'
En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Zijn er nog andere woordmeldingen? De heer Vergunst, GroenLinks.

Dhr. ***Vergunst***: Dank u wel, voorzitter. Ik zou Doornroosje een compliment willen maken voor hoe die het op dit moment doet. Toen wij een paar jaar geleden het besluit namen om nieuwbouw mogelijk te maken, werden er in deze raad twijfels over uitgesproken of dat allemaal wel zou lukken. Sterker nog, er werd eigenlijk voorspeld: zie je wel, dat gaat allemaal niet lukken. We zijn nu ruim een jaar verder na de nieuwbouw en de tent draait als een tierelier.

De ***voorzitter***: Overige woordmeldingen? Mevrouw Molenaar, SP.

Mw. ***Molenaar***: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons volledig aan bij dat compliment. Ik vond het ook mooi dat Liberaal Nijmegen al met de complimenten begon. De titel is erg misleidend, want ik denk dat Doornroosje zeker transparant is in de verantwoording. Het amendement van Liberaal Nijmegen gaat wel heel erg ver en is erg gedetailleerd. Volgens mij heeft de directeur allang aangegeven dat we alles wat we nodig hebben, zo kunnen krijgen. Als we het allemaal op deze manier moeten doen, leggen we Doornroosje wel heel veel onnodige regeldruk op. We gaan het amendement niet steunen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: Een vraag.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dat heb ik de directeur van Doornroosje ook horen zeggen. Is mevrouw Molenaar het dan niet met mij erover eens dat, als wij budgetvoorwaarden stellen, als we die opleggen, dat Doornroosje dan ook openbaar verantwoording aflegt voor die budgetvoorwaarden?

Mw. ***Molenaar***: Volgens mij doet Doornroosje dat. Doornroosje houdt zich gewoon aan wat wij vragen. Om dat nu helemaal gespecificeerd uit te splitsen, gaat gewoon te ver.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter, dat doet Doornroosje bij het aantal bezoekers, dat doet het bij de activiteiten en dat doet het bij de hoofdactiviteiten en nevenactiviteiten, die 90% en 10%. Dat doet Doornroosje niet bij de commerciële omzet. Waarom zouden we dat dan niet van Doornroosje vragen?

Mw. ***Molenaar***: Nogmaals, het is te gedetailleerd en dat is niet nodig.

De ***voorzitter***: Het lijkt me helder. De heer Huliselan, VVD.

Dhr. ***Huliselan***: Voorzitter, mijn fractie wil richting GroenLinks toegeven dat wij het destijds verkeerd gezien hebben. Doornroosje doet het goed en is een zeer toegevoegde waarde voor deze stad. Daar zijn we niet kritisch over. Wij zijn wel kritisch over de hoogte van de subsidie. Die staat wat ons betreft wel ter discussie. Een gemiddeld kaartje kost 15 euro en de subsidie per bezoeker is 11 euro. Dat is een verhouding van 40%-60%. Dat is in balans. Bij volleybal en bij turnen is die verhouding niet aanwezig. Wij vragen in ons voorstel, dat hebben we al vaker gezegd, om bezoekers van Doornroosje 2 euro extra te laten betalen en dan kan de subsidie naar beneden. Het punt dat de heer Eigenhuijsen maakt, vinden wij zeer sympathiek en we zullen zijn amendement steunen.

De ***voorzitter***: De heer Van Elferen, D66.

Dhr. ***Van Elferen***: Voorzitter, dank u wel. Ik zal het woord doen en niet mevrouw Lamers zoals u zich wellicht uit de kamerronde herinnert, omdat het voor een gedeelte gaat over horecaconcurrentie. Zij

heeft mij wel op het hard gedrukt om Doornroosje te complimenteren. Tijdens de bouwplannen van Doornroosje werd gezegd dat het een bodemloze punt was en dat het allemaal ellende zou zijn. Uiteindelijk staat er echter een poptempel. Een poptempel in Nijmegen die waanzinnig succesvol is. Daarnaast geeft Doornroosje – dat is denk ik voor ons als gemeenteraad ook niet irrelevant – een waanzinnig duidelijke en vooruitstrevende invulling aan het ketenintendantschap. Daarover zijn nog genoeg vragen in de stad en hier gebeurt het dus goed.
Dan nog even over het stuk horeca en concurrentie waar de heer Eigenhuijsen het over wil hebben. Uiteindelijk zijn cultuursubsidies bedoeld om die cultuur voor je stad te organiseren die je wilt hebben en daarbij zeg je dus: dat kan geld kosten. Wat ons betreft, maken wij als overheid een keuze om cultuur, reuring en zindering aan je stad toe te voegen. Dat is wat je doet. Je moet dan niet zeggen dat je dan automatisch geen concurrentie of zo hebt omdat het immers onder het kopje Cultuur valt. Nee, dat creëert automatisch spanning en die spanning moet je accepteren. Wij zeggen niet: je moet ervoor zorgen dat er nooit concurrentie kan ontstaan. Tegelijkertijd zeggen we ook niet: je moet ervoor zorgen dat Doornroosje nooit meer iets kan doen. Als je subsidieert, dan bouw je ergens spanning op. Daarvan zeggen we: er is eigenlijk maar één oplossing en die oplossing heet transparantie en verantwoording. Ik heb dat ook in de kamerronde gezegd. Ik heb de heer Eigenhuijsen toen opgeroepen om het amendement niet te scherp te maken, maar echt in te gaan op wat er nodig is en dat is inzicht in die 10% en of men zich daaraan houdt. Dat heeft hij wat mij betreft voortreffelijk gedaan en wij zullen zijn amendement dus graag steunen. Dadelijk bij de stemming zal mevrouw Lamers zich om de redenen die ik eerder noemde van stemming onthouden.

De ***voorzitter***: Dank u wel. Zijn er nog overige woordmeldingen? Mevrouw Grutters, Stadspartij DNF.

Mw. ***Grutters***: Dank u wel, voorzitter. Wij onderschrijven alle complimenten voor Doornroosje die inmiddels in deze zaal zijn geuit. Daar kan ik dus kort over zijn.
Wat ons betreft is er iets wat wij veel belangrijker vinden dan cijfertjes en nogmaals, dat is de oproep aan de wethouder omdat wij graag willen dat hij de regie pakt om met de horeca en de culturele instellingen – en dan ook met alle culturele instellingen, want waarom alleen met Doornroosje – inzichtelijk te maken wat die cijfers die al bekend zijn nu betekenen en de dialoog en het begrip voor elkaar op te brengen. Het gaat er nu om dat we met elkaar in gesprek raken en cijfertjes gaan daar niet zo heel veel aan bijdragen.

De ***voorzitter***: Nog andere woordmeldingen in de eerste ronde van dit voorstel? De heer Zwart, PvdA.

Dhr. ***Zwart***: Dank u wel, voorzitter. Terecht krijgt Doornroosje van ons allen complimenten. De complimenten gaan ook over de transparante manier waarop Doornroosje elk jaar verantwoording aflegt. Ik nodig de heer Eigenhuijsen uit om bij de komende jaarrekening samen te bekijken of de transparantie voldoende is en te bezien of deze eisen worden ingewilligd.

De ***voorzitter***: Dank u wel.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: De heer Eigenhuijsen heeft nog een vraag.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik heb volgens mij in mijn termijn gezegd dat ik de transparantie van Doornroosje toejuich, maar dat nou juist het stukje waarover in de stad bij de horecaondernemers veel reuring is ontstaan, niet transparant is. Is de heer Zwart het daarover met mij eens?

Dhr. ***Zwart***: Volgens mij kan het nog transparanter. Laten we bij de volgende jaarrekening bekijken of het dan transparant is.

De ***voorzitter***: Ik kijk dan nog even naar wethouder Velthuis.

Wethouder ***Velthuis***: Dank u wel. Doornroosje heeft natuurlijk de opdracht gekregen om zich vooral bezig te houden met de kernactiviteiten en dat is de programmering van popcultuur. Dat doet

Doornroosje goed en daar hebben we het hier niet over. De discussie hier is of Doornroosje de 10% – het percentage dat wordt meegegeven in de budgetsubsidie – commercieel mag invullen. Dat doet Doornroosje en dat wordt echt keurig ingevuld. Er is een aantal activiteiten waarvan je kunt zeggen dat die niet tot de kerntaken behoort. Die activiteiten worden onder andere de beestfeesten genoemd en daarmee wordt geprobeerd om een ander publiek naar de poptempel te brengen.
Wat de kerntaken betreft die niet onmiddellijk tot het doel behoren, dat zijn in totaal 22 taken. Die worden uiteindelijk allemaal keurig toegespitst. Ik moet dus eerlijk zeggen dat Doornroosje buitengewoon transparant is en laten we dat ook zo houden.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: De heer Eigenhuijsen heeft nog een vraag.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Ik heb even een vraag, want die discussie hadden we ook in de kamerronde. Ik heb me daar ook nog even in verdiept. Onder kerntaken wordt het stimuleren van de popcultuur genoemd en niet-kerntaken zijn bijvoorbeeld debat of cabaret. Dat is die 90%-10%. Waar het mij om gaat, wethouder, is die 10% commercieel. Waar vindt u die, waar wordt die 10% commercieel verantwoord?

Wethouder ***Velthuis***: Wat ik u al heb aangegeven: Doornroosje mag meer doen dan alleen maar popconcerten houden. Doornroosje is natuurlijk een culturele ondernemer en onderneemt ook andere culture taken. Dat vragen we ook van Doornroosje; we vragen ook om kruisbestuiving etc. Dat is dus exact wat we van Doornroosje vragen. In die zin kan ik niet anders zeggen: Doornroosje levert wat wij vragen.

De ***voorzitter***: Ik kijk of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Qua tijd wordt dat sowieso krap en ik kan mij ook voorstellen dat we naar de stemming overgaan.

Allereerst stemmen wij over het amendement, Transparantie bij Doornroosje, ingediend door Liberaal Nijmegen. Uw stemmen graag over het amendement.
Het is bekend dat mevrouw Lamers zich onthoudt van stemming.
Met 15 stemmen voor en 21 stemmen tegen is het amendement verworpen.

Dan het raadsvoorstel over de budgetsubsidie. Kan iedereen daarmee instemmen of wilt u dat ook in stemming? Er moet over gestemd worden. Ik vraag dan uw stemmen over het raadsvoorstel Budgetsubsidie Doornroosje.
Met 33 stemmen voor en 3 stemmen tegen is het voorstel aanvaard.
Dank u wel.

26. Raadsvoorstel Budgetsubsidie OBGZ 2016-2019

De ***voorzitter***: Wie kan ik hierover het woord geven? Het woord is aan de heer Eigenhuijsen, Liberaal Nijmegen.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Dank u wel, voorzitter. Ik moet mijn verhaal enigszins inkorten, vijftig seconden. Meer kinderen naar de Nachtwacht. Dat is een doelstelling van het Rijksmuseum. Het Rijksmuseum huurt daarvoor bussen in waarbij kinderen van basisscholen uit het hele land worden opgehaald zodat ze vóór hun twaalfde jaar naar de Nachtwacht kunnen. Dat is fantastisch. Daar krijgt het Rijksmuseum geen euro extra subsidie voor.
In Nijmegen willen wij stimuleren dat kinderen op jonge leeftijd weer gaan lezen. In Nijmegen moeten kinderen daarvoor betalen. Zij moeten inschrijfgeld betalen en voor de bibliotheek op school moeten ze ook betalen. Het is wettelijk niet toegestaan en het lijkt mij zeer onwenselijk. Ik wil graag een amendement indienen waarbij het lezen voor kinderen gratis wordt.
Dank u wel.

Amendement: Gratis Boek voor 18
1ste indiener: P. Eigenhuijsen (Liberaal Nijmegen)
De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 16 december 2015,
overwegende dat:
- de bibliotheek subsidie krijgt;
- deze subsidie dient ter uitvoering van haar functies om een openbare bibliotheekvoorziening te zijn;
- in de wet staat dat er geen geldelijke bijdrage gevraagd mag worden voor "gedrukte werken" voor kinderen onder de 18 jaar.

Constaterende dat:
- er door de OBGZ inschrijfgeld gerekend wordt voor kinderen onder de 18 jaar;
- voorts er voor de zogenaamde Bibliotheek op School ook een bijdrage per kind aan de school wordt gevraagd;
- deze laatste bijdrage ten laste gaat van het budget van de school of door de ouders gedragen moet worden;
- dit tegen de wet is.

Besluit:
aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat de volgende tekst aan de beschikking wordt toegevoegd:
'Met dit subsidiebedrag ad € 5.257.471 er in ieder geval voor te zorgen dat kinderen onder de 18 jaar gratis gebruik kunnen maken van de bibliotheekfunctie als lid van de bibliotheek en bij Bibliotheek op School (BoS) en er dus geen inschrijfgeld of anderszins geld voor betaald hoeft te worden.'

En gaat over tot de orde van de dag.

De ***voorzitter***: Zijn er nog overige woordmeldingen? Mevrouw Molenaar, SP.

Mw. ***Molenaar***: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp eigenlijk helemaal niet zo veel van de woorden van de heer Eigenhuijsen, want bij mijn weten is lezen al gratis voor kinderen tot 18 jaar. Kinderen krijgen gratis lidmaatschap aangeboden. Er staat weliswaar 5 euro, maar er zijn verschillende initiatieven per jaar waarbij kinderen gratis lid kunnen worden. Als we het hebben over de bibliotheek op school, dan betaalt de school dat.
Mocht Liberaal Nijmegen het dan toch goedkoper dan gratis willen maken, dan hoor ik graag om welk bedrag dit zou gaan en hoe dat betaald moet worden, want om de bibliotheken nu nog meer uit te knijpen, lijkt me wel heel onwenselijk. Ze hebben al genoeg bezuinigingen achter de rug.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Mag ik daar een antwoord op geven?

De ***voorzitter***: Nee, want we zijn nog steeds in de eerste termijn met dit punt en ik kijk of er nog overige woordmeldingen zijn. De heer Vergunst.

Dhr. ***Vergunst***: Dank u wel. Ook aan de bibliotheek zou ik graag een compliment willen geven. Met minder middelen doet ze meer. Volgend jaar bestaat ze honderd jaar. Ik heb hier een boekje met activiteiten van het eerste halfjaar. U kunt dus nagaan wat er allemaal gaat gebeuren. Wij steunen deze budgetsubsidieovereenkomst van harte.

De ***voorzitter***: Zijn er nog andere woordmeldingen? Mevrouw Lamers, D66.

Mw. ***Lamers***: Zeker complimenten aan de bibliotheek. Het is een van de culturele instellingen die het heel zwaar heeft gehad. Als je gaat kijken naar aantallen en je ziet dan dat ‘volwassenen’ boven gemiddeld scoort en dat ‘jeugd’ toeneemt, dan is dat heel goed. Ga vooral zo door.
Dan even over het amendement van de heer Eigenhuijsen van Liberaal Nijmegen. Ik vind dat hij nogal hard uit de hoek komt, want als je de wet erbij pakt, dan is het niet waar wat u zegt: dat mag niet. Een college heeft de bevoegdheid om een andere keuze te maken. Bovendien zet u het wel heel hard neer, want uiteindelijk gaat het om 5 euro inschrijfgeld en voor de rest is het voor de jeugd gewoon gratis. Dat is heel erg goed, want dat bevordert de leesmotivatie bij de jeugd.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Voorzitter?

De ***voorzitter***: Een vraag nog.

Dhr. ***Eigenhuijsen***: Heel kort. De bibliotheek op school is iets duurder.

Mw. ***Lamers***: Ik vind het altijd heel naar om het woord 'product' te gebruiken, maar de bibliotheek op school is echt een heel ander product dan de openbare bibliotheek. Het is heel goed dat scholen die oplossing hebben, dat is ook een mooi initiatief, maar we hebben een vrije bibliotheek voor de jeugd en daar ben ik heel erg blij mee.

De ***voorzitter***: Vervolgens de heer Buck, CDA.

Dhr. ***Buck***: Dank u, voorzitter. Vanzelfsprekend steunen we de budgetsubsidie voor de OBGZ.
Het amendement van de heer Eigenhuijsen komt volgens mij voort uit een misinterpretatie van de wet en zou als het wordt uitgevoerd de facto betekenen dat er minder bibliotheken op scholen zouden zijn en dat moeten we hier juist zien te voorkomen.

De ***voorzitter***: Zijn er nog overige woordmeldingen hierop? Mevrouw Grutters, Stadspartij DNF.

Mw. ***Grutters***: Dank u wel. Wij zijn tevreden over de bibliotheek. Zij ontwikkelt zich mooi van uitleenfabriek naar culturele instelling. Wat het amendement betreft, conform wetsartikel 13 mag dat wel, eenmalige administratiekosten van 5 euro tot 18 jaar. Dat betekent € 0,28 per jaar. Daar kunnen we mee leven.
De BIOZ levert kwaliteit aan verbetering van het onderwijs en doet heel wat anders en geeft onderwijsondersteuning. Ook daar kunnen wij mee leven.

De ***voorzitter***: Zijn er verder nog woordmeldingen? Neen? Dan kijk ik nog even naar wethouder Velthuis.

Wethouder ***Velthuis***: Ik zou ook even kort willen reageren. Als het erover gaat of kinderen moeten betalen, dan kan ik u melden dat het gaat om het kaartje dat je moet hebben, maar dat kaartje krijgen ze bij de geboorte gratis aangereikt en vervolgens worden de kaarten voor kinderen drie keer per jaar, tijdens de voorleesweken, tijdens de Vierdaagse en tijdens de Kinderboekenweek, weer gratis aangeboden. In die zin wordt het kaartje vier keer aan kinderen aangeboden om het gratis te krijgen.
Verder wil ik opmerken, dat wordt ook door u opgemerkt, dat het concept 'bibliotheek op school' iets van een heel andere orde is dan een boek kunnen lenen. Daar zitten heel veel andere activiteiten omheen. Uiteindelijk is niet het kind degene die het lidmaatschap aanvaardt, maar de school.

De ***voorzitter***: Dat gezegd zijnde, denk ik dat het ook gegeven de tijd voor de meesten van u juist is om naar de stemming over te gaan, tenzij iemand nog iets wil zeggen. Dat is niet het geval.

We hebben het amendement Gratis boek voor 18- dat is ingediend door Liberaal Nijmegen. Dat amendement is nu in stemming.
Met 1 stem voor en 36 stemmen tegen is het amendement verworpen.

Dan rest het raadsvoorstel aangaande de budgetsubsidie aan de OBGZ. Uw stemmen graag daarover.
Met 36 stemmen voor en 1 stem tegen is het raadsvoorstel aanvaard.
Dank u wel.

Dames en heren, dan hebben we nog een aantal raadsvoorstellen waar we alleen over gaan stemmen. Dat zijn er drie en ik begin met het raadsvoorstel onder nummer 16.

16. Raadsvoorstel Belastingverordeningen OZB Rioolheffing en Reinigingsheffingen 2016

De ***voorzitter***: Ik weet niet of er nog stemverklaringen zijn. Dat is niet het geval. Dan gaan we nu stemmen. Kunnen we nu stemmen over het raadsvoorstel? De heer Janssen zegt dat het kan, dan gaan we nu stemmen.
Met 22 stemmen voor en 15 stemmen tegen is dat raadsvoorstel aanvaard.
Dank u wel.

20. Raadsvoorstel Financieringsconstructie Duurzaamheid – de uitwerking

De ***voorzitter***: Is daarvoor nog iemand met een stemverklaring? Dat is niet het geval. Uw stemmen graag over het raadsvoorstel.
Met 32 stemmen voor en 5 stemmen tegen is dat voorstel aanvaard.

35. Raadsvoorstel Werktuigenvrijstelling

De ***voorzitter***: Hier hangt een stemverklaring aan vast. Is er nog meer behoefte aan een stemverklaring? Dat is niet het geval. De heer Jetten, D66.

Dhr. ***Jetten***: Voorzitter, van geheimhouding kan volgens de fractie van D66 sprake zijn als er een risico is op onevenredige bevoordeling en benadeling. Dat is in dit geval niet zo. De gemeente heeft een fout gemaakt en daar moet de gemeente gewoon transparant over communiceren met haar burgers.

De ***voorzitter***: Dan gaan we nu over tot stemming over het raadsvoorstel Werktuigenvrijstelling.
Met 30 stemmen voor en 7 stemmen tegen is het voorstel aanvaard.

37. Sluiting

De ***voorzitter***: Dames en heren, dat was het laatste raadsvoorstel voor deze avond en ik ga er daarmee van uit dat dit het laatste raadsvoorstel van dit kalenderjaar was dat we in deze raadzaal behandelen.
Ik mag iedereen bedanken. Niet alleen u die hier in de raadzaal op een raadzetel zit, maar zeker ook al diegenen die het dit afgelopen jaar mogelijk hebben gemaakt in de ondersteuning; sommigen zitten achter u, sommigen zitten opzij van u en sommigen zijn in uw gedachten, dat weet ik. Uiteraard ook iedereen bij de griffie en de ambtelijke organisatie die, naar ik denk, het vele werk een stuk gemakkelijker en professioneler hebben opgepakt tot steun van ons lokale parlement.

Ik wens u allen een zalig Kerstmis toe, dat zeg ik u, een goede jaarwende in alle rust, hoe die ook zal worden genoten. Met alle gebeurtenissen van niet alleen vanavond maar zeker ook van het afgelopen jaar achter ons, kunnen we hopelijk weer geïnspireerd en met nieuwe energie en goede moed vooruitkijken, want u kent mijn motto: snuit omhoog, vooruitkijken en de toekomst zal veel mooier worden dan sommigen wel eens vrezen.
De vergadering is gesloten en er is geen borrel.

De vergadering is gesloten (23.15 uur).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijmegen
d.d.

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Besluit tot toelating Gemeenteraadslid P. van Megen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
27 januari 2016 / 9/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
n.v.t.

Onderwerp
Besluit tot toelating Gemeenteraadslid P. van Megen

Programma / Programmanummer
Dienstverlening & Burgerzaken / 9110

Portefeuillehouder
H. Bruls

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
n.v.t.

Samenvatting
De heer M. Groothuizen heeft aangegeven ontslag te nemen als raadslid. De voorzitter van het Centraal Stembureau heeft vervolgens op grond van de Kieswet de heer P. van Megen benoemd ter opvolging van de heer M. Groothuizen.

De commissie voor geloofsbrieven adviseert de gemeenteraad op 27 januari over de geloofsbrief van de heer P. van Megen.

Het is vervolgens aan de gemeenteraad om, mede op basis van dit advies, te besluiten omtrent de toelating van de heer P. van Megen.

Voorstel om te besluiten

De heer P. van Megen per 27 januari 2016 in de vrijgevallen vacature van de heer M. Groothuizen toe te laten tot lid van de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen.

Voorstel - Besluit tot toelating Gemeenteraadslid P. van Megen

8. Besluit en toelating Gemeenteraadslid de heer P. van Megen (9/2016)

Raadsvoorstel d.d. 27 januari 2016
De heer P. van Megen per 27 januari 2016 in de vrijgevallen vacature van de heer M. Groothuizen toe te laten tot lid van de gemeenteraad van de gemeente Nijmegen.

Raadsbesluit d.d.27 januari 2016
Voorstel aanvaard

Voorstel - Benoeming fractievolgers De Nijmeegse Fractie

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
27 januari 2016 / 13/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
N.v.t.

Onderwerp
Benoeming tot fractievolgers op voordracht van De Nijmeegse Fractie

Programma / Programmanummer
Dienstverlening & Burgerzaken / 1011

Portefeuillehouder
H. Bruls

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
N.v.t.

Samenvatting
Op grond van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Raad kan uw Raad fractievolgers benoemen (artikel 8b, sub 1). Deze fractievolgers kunnen deelnemen aan bijeenkomsten of andere activiteiten van of namens de Raad die door de Raad daartoe worden aangewezen (artikel 8b, lid 3).

In dit voorstel draagt De Nijmeegse Fractie een kandidaat voor.

Voorstel om te besluiten
Te benoemen tot fractievolger met terugwerkende kracht vanaf 13 januari 2016 op voorwaarde dat de commissie voor geloofsbrieven een positief advies heeft gegeven.

Op voordracht van De Nijmeegse Fractie
- De heer J. Brom

Voorstel - Benoeming fractievolgers De Nijmeegse Fractie

8a. Benoeming tot fractievolgers op voordacht van De Nijmeegse Fractie (13/2016)

Raadsvoorstel d.d. 27 januari 2016
Te benoemen tot fractievolger met terugwerkende kracht vanaf 13 januari 2016 op voorwaarde dat de commissie voor geloofsbrieven een positief advies heeft gegeven.

Op voordracht van De Nijmeegse Fractie
- De heer J. Brom

Raadsbesluit d.d.27 januari 2016
Voorstel aanvaard

Voorstel - Reclamebeleid

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid

Van:	College van B&W d.d. 24 november 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor de Uitwerkingsnota Reclamebeleid en de Beleidsregels reclamebeleid vast te stellen, en het onderdeel Reclame in het hoofdstuk “Criteria voor objecten-kleine bouwwerken” van de uitwerkingsnota in te trekken. **2. Achtergrond** Op 15 mei 2013 is de Kadernota Reclameboodschap door de raad vastgesteld. Daarmee was een eerste stap gezet naar een samenhangend en overkoepelend reclamebeleid. In die nota staat het beleid op hoofdlijnen geformuleerd. Op onderdelen was nog niet duidelijk hoe dit beleid in detail zou gaan functioneren. Ook moest het beleid nog toegankelijk worden gemaakt voor alle burgers en belanghebbenden. In deze Uitwerkingsnota is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk, en is zodanig van opzet dat ondernemers, instellingen en partijen die reclame willen maken snel en eenvoudig informatie kunnen vinden. Op 21 april 2015 is het concept van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Er zijn een drietal zienswijzen ingediend welke hebben geleid tot een beperkte wijziging van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid. Het betreft een toevoeging over afstanden tot de perceelgrens ten aanzien van stoepborden en het voornemen van een vermelding van een telefoonnummer en/of emailadres op de gemeentelijke website voor vragen (loketfunctie) en verder enkele redactionele aanpassingen. De nota zienswijzen is als bijlage in de nota verwerkt. Reclame heeft een geheel eigen dynamiek met een snelle ontwikkeling van uitingen en middelen waarop het beleid niet in alle gevallen zal kunnen anticiperen. Daarnaast zullen zenders meer ruimte krijgen om reclame vorm te geven en zullen zich gevallen voordoen die niet zijn voorzien. Binnen 2 jaar na vaststelling zal daarom een evaluatie plaatsvinden om het beleid te herijken en/of aan te vullen.		
Naam steller: **E-mail steller:**	René Holslag r.holslag@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 21 69
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel ‘Uitwerkingsnota Reclamebeleid’ d.d. 24 november 2015 2. Uitwerkingsnota Reclame Raadsbesluit d.d. 16 december 2015 Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016		

Voorstel - Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

27 januari 2016 / 164/2015

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Reclamebeleid

Programma
Openbare Ruimte

Portefeuillehouder
R. Helmer-Englebert

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
24 november 2015

Samenvatting Op 21 april 2015 is het concept van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. In deze uitwerkingsnota is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk. Deze nota is zodanig van opzet dat ondernemers, instellingen en partijen die reclame willen maken (de “zenders”), snel en eenvoudig informatie kunnen vinden. Er zijn een drietal zienswijzen ingediend. Ter beantwoording van de gestelde vragen is een zienswijzenota opgesteld. De zienswijzen hebben geleid tot een beperkte wijziging van de Uitwerkingsnota reclamebeleid. Het betreft één toevoeging over afstanden tot de perceelgrens ten aanzien stoepborden en het voornemen van een vermelding van een telefoonnummer en/of emailadres op de gemeentelijke website voor vragen (loketfunctie) en verder enkele redactionele aanpassingen.

Voorstel om te besluiten

1. De Uitwerkingsnota Reclamebeleid vast te stellen.
2. De Beleidsregels reclamebeleid vast te stellen.
3. Het onderdeel Reclame in het hoofdstuk “Criteria voor objecten-kleine bouwwerken” van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit (paragraaf 5.1.8.) in te trekken.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
René Holslag, 2169, r.holslag@nijmegen.nl

Voorstel - Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Op 21 april 2015 is het concept van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. In deze uitwerkingsnota is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk. Deze nota is zodanig van opzet dat ondernemers, instellingen en partijen die reclame willen maken (de “zenders”), snel en eenvoudig informatie kunnen vinden. Er zijn een drietal zienswijzen ingediend. Ter beantwoording van de gestelde vragen is een zienswijzenota opgesteld. De zienswijzen hebben geleid tot een beperkte wijziging van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid. Het betreft één toevoeging over afstanden tot de perceelgrens ten aanzien stoepborden, en het voornemen van een vermelding van een telefoonnummer en/of emailadres voor vragen (loketfunctie) op de gemeentelijke website en verder enkele redactionele aanpassingen. De nota zienswijzen staat in de bijlage.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Reclame kan in de openbare ruimte of op particulier terrein voorkomen. Vaak wordt reclame uitgevoerd in de vorm van een bouwkundige constructie. Dan zijn de toetsingsgronden voor bouwwerken van toepassing (WABO). Als er geen sprake is van een bouwwerk of bouwkundige constructie (denk aan uitstallingen, vlaggen, tijdelijke objecten, flyeren etc), dan zijn de toetsingsgronden van de APV van toepassing.

Een belangrijke toetsingsgrond voor de vergunning zijn redelijke eisen van welstand. Hierdoor is het mogelijk dat er eisen kunnen worden gesteld aan reclame-uitingen.
In de voorliggende Uitwerkingsnota Reclamebeleid wordt nader invulling gegeven aan deze welstandseisen. Deze criteria vormen een set beleidsregels. De beleidsregels voor reclame moeten door de gemeenteraad worden vastgesteld (artikel 12a, lid 1 Woningwet). Omdat wijziging van de reclame-criteria een wijziging van het welstandsbeleid is, was inspraak nodig (artikel 12, lid 4 Woningwet).

Gemeentelijke verordeningen maar ook beleidsregels moeten worden bekendgemaakt op de gemeentelijke web-site maar ook op de landelijke website: www.overheid.nl. De Uitwerkingsnota bevat niet alleen tekst (de eigenlijke beleidsregels) maar ook afbeeldingen, overzichten, stroomschema’s e.d. Dit is gedaan voor de leesbaarheid. Echter alleen het onderdeel ‘tekst’ van de Uitwerkingsnota kan als beleidsregels worden gepubliceerd op de landelijke web-site. Daarom is de Uitwerkingsnota omgezet in een versie die als beleidsregels kan worden gepubliceerd (zonder afbeeldingen e.d.). De gemeenteraad moet daarom niet alleen instemmen met de Uitwerkingsnota maar moet ook de beleidsregels vaststellen.

In de Kadernota Reclameboodschap is verder bepaald dat in de openbare ruimte naast de reeds bestaande vergunde reclame-uitingen, alleen de gemeentelijke reclame-voorzieningen permanent zijn toegestaan; bijvoorbeeld mupi’s, abri’s, lichtmasten en evenementenborden.

In een bijlage van de Uitwerkingsnota wordt uitgebreid in gegaan op de juridische achtergronden en grondslag van het reclamebeleid.

Voorstel - Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

1.2 Relatie met programma

Op 15 mei 2013 is de Kadernota Reclameboodschap door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee werd een eerste stap gezet naar een samenhangend en overkoepelend reclamebeleid. In die nota staat het beleid op hoofdlijnen geformuleerd. Op vele onderdelen was nog niet duidelijk hoe dit beleid in detail zou moeten functioneren. Ook moest het beleid nog toegankelijk worden gemaakt voor alle burgers en belanghebbenden. In deze Uitwerkingsnota Reclamebeleid is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk.

De Uitwerkingsnota vormt het kader waarbinnen alle vormen van reclame beoordeeld worden. Een belangrijk onderdeel daarvan zijn de criteria voor welstandsbeoordeling.
De Uitwerkingsnota beoogt de beeldkwaliteit van de bebouwde omgeving en de inrichting van de openbare ruimte te bevorderen. Het maakt daarmee deel uit van het programma Openbare Ruimte.

2 Doelstelling

De gemeente Nijmegen faciliteert burgers, instellingen en ondernemers bij het maken van reclame of het doen van uitingen in de openbare ruimte. Daarbij moet de reclame passen bij de stad en geen afbreuk doen aan een schone, hele, veilige, fraaie en duurzame stad.

Doel van het reclamebeleid is een eenduidig, integraal en overkoepelend beleidskader te bieden voor alle reclame-uitingen. Het vormt een eenvoudige en praktische handleiding die “zenders” van reclame snel wegwijs maakt wat er aan reclame kan en mag, maar anderzijds ook een juridische basis biedt om op te treden tegen situaties die niet wenselijk zijn.

3 Argumenten

3.1.1. Eenduidig, integraal overkoepelend beleid.

Er is een enorm scala aan onderwerpen dat direct dan wel indirect met reclame van doen heeft: evenementen, terrassen, gevelreclame, vlaggen, banieren, verkiezingen, bouwprojecten, sportvelden, maar ook alle reclamevoorzieningen in de openbare ruimte die we als gemeente zelf in eigendom hebben zoals de reclameborden bij bushokjes (Abri’s), losstaande reclamezuilen (Mupi's) etc etc. Waar er voor reclame-uitingen op particulier terrein nog wel beleidslijnen waren, is het reclame-aanbod in de openbare ruimte geleidelijk ontstaan op basis van ad hoc behoeften vanuit de maatschappij en de gemeente zonder duidelijke onderliggende visie. Voor zover er al beleid was, was dit versnipperd over diverse beleidsdocumenten en gemeentelijke afdelingen. Met de Kadernota Reclameboodschap is een visie op het reclamebeleid gegeven. Met deze Uitwerkingsnota en de Beleidsregels reclamebeleid is vervolgens de vertaling van beleid naar de concrete praktijk gemaakt.

3.1.2 Reclame die past bij de stad.

De volgende onderdelen van het reclamebeleid zorgen voor reclame die past bij de uitstraling van de stad.

- Om reclame beter te laten passen in het beeld van de stad is een gebiedsgericht beleid ontwikkeld. Bij het aanbrengen van reclame moet rekening worden gehouden met de architectuur, de uitstraling en de visuele kwaliteit van de gebouwde omgeving. Herkenbare structuurlijnen (invalswegen, stedelijke wegen) vragen om uniformiteit en herkenbaarheid. Reclame-uitingen moeten daarop

worden afgestemd qua maat, schaal en verschijningsvorm. In de gebieden die binnen de structuurlijnen liggen moet reclame worden afgestemd op functie en belevingswereld. Zo kunnen sommige gebieden meer en drukkere reclame aan (Centrum, winkelcentra en industriegebieden) terwijl in andere gebieden juist minder of geen reclame is gewenst (woonwijken en groengebieden). Per gebied zijn dan ook verschillende (gebiedsgerichte) criteria ontwikkeld.

- Een belangrijk uitgangspunt voor reclame is “Less is more”. We kiezen voor meer kwaliteit maar minder kwantiteit om verrommeling tegen te gaan; Door de plaatsing van minder objecten in de openbare ruimte maar met roterende vlakken, door een betere spreiding door de stad en door concentratie op plekken die reclame goed verdragen.
- Ter bevordering van de beeldkwaliteit zijn algemene toetsingscriteria ontwikkeld voor algemene situaties en is tevens maatwerk mogelijk voor gewenste uitzonderingen ter beoordeling van de Commissie Beeldkwaliteit.
- Het reclamebeleid biedt een handvat voor bureau Toezicht en Handhaving en de ODRN om er voor te zorgen dat het voorgeschreven beleid ook in de praktijk wordt nageleefd.

4.2. Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit (5.1.8.) moet worden ingetrokken om verwarring te voorkomen.

3.1.3 Deregulering en maatwerk.
In de nota is gezocht naar een optimale balans tussen deregulering en maximale vrijheid versus maatwerk en snelle procedures met duidelijke regels die kwaliteit van de omgeving garanderen. Dit is gedaan door de aanvrager van een vergunning voor een reclame-uiting op particulier terrein, de keuze te bieden tussen:
- enerzijds de mogelijkheden te gebruiken binnen de standaard regels, gekoppeld aan snelheid en zekerheid dat de vergunning wordt verleend (sneltoets)
- anderzijds te kiezen voor grotere vrijheid door afwijkende vormen, gekoppeld aan maatwerk in de beoordeling (reguliere procedure).

31.4. Stroomschema’s; het faciliteren van belanghebbenden.
Voor ondernemers en andere belanghebbenden was onduidelijk wat nu wel of niet aan reclame mogelijk is dan wel onder welke voorwaarden. Vandaar de wens te komen tot een samenhangend en overkoepelend reclamebeleid voor alle reclame-uitingen. Om aanvragen van reclame nog beter te faciliteren is deze Uitwerkingsnota zodanig opgezet dat de nota is te gebruiken als een handleiding met stroomschema’s waaruit snel blijkt welke regels in de betreffende situatie van toepassing zijn. Alle concrete situaties zijn met duidelijke voorbeelden en achtergrondinformatie weer gegeven.

3.1.5. Instellen van een overgangsperiode.
In de afgelopen jaren is er niet of nauwelijks op reclame gehandhaafd. Er is gewacht op het tot stand komen van de Uitwerkingsnota reclamebeleid. We willen ondernemers nu informeren en begeleiden naar de nieuwe situatie. Tot 1 januari

2016 is er sprake van een overgangsperiode. Bij excessen en nieuwe situaties zullen we natuurlijk wel handelend optreden. Reclame-objecten die volgens het nieuwe reclamebeleid niet in de openbare ruimte zijn toegestaan zullen eveneens consequent worden verwijderd.

3.1.6. Jaarlijks projectmatig handhaven in deel van de stad.
We willen de aantrekkelijkheid van de stad vergroten. Daartoe zullen we elk jaar een deel van de stad evalueren en daarna indien nodig handhavend optreden. Jaarlijks is hiervoor een budget van € 25.000,- beschikbaar.

4 Klimaat

Deze nota heeft geen direct effect op het klimaat. Wel zijn in het reclamebeleid ook richtlijnen met betrekking tot duurzaamheid opgenomen, bijvoorbeeld voor energiezuinige verlichting bij reclame.

5 Risico

Meer ruimte – meer discussie

De opzet van het reclamebeleid is dat we zenders meer ruimte willen geven. Dit betekent concreet, dat er minder regels zijn geformuleerd en er meer sprake is van richtlijnen en kaders. Op dit moment is niet te zeggen hoe deze opzet in de praktijk zal gaan uitpakken. Immers meer eigen ruimte voor reclame geeft ook meer aanleiding tot discussies. Zo zullen zich ongetwijfeld situaties voordoen die niet (eenduidig) in het reclamebeleid zijn voorzien; al was het maar omdat reclame een dynamisch geheel is met telkens weer nieuwe uitingsvormen. Het reclamebeleid zal dan ook duidelijk haar weg nog moeten vinden en in de praktijk moeten uitkristalliseren. Alle ervaringen zullen worden meegenomen in de evaluatie van het reclamebeleid.

Toezicht en Handhaving

Een van de doelstellingen van het reclamebeleid is dat reclame geen afbreuk doet aan een schone, hele, veilige, fraaie en duurzame stad. Om dat te bereiken vormen toezicht en handhaving een integraal onderdeel van het beleid. Zeker gezien de huidige uitgangssituatie waarbij er met name voor de openbare ruimte nog geen beleid was, is het een risico dat toezicht en handhaving onvoldoende aandacht krijgen.

6 Financiën

Het reclamebeleid heeft geen directe financiële gevolgen. Naar aanleiding van het nieuwe beleid kan toezicht en handhaving op ongewenste situaties met betrekking tot reclame worden geïntensiveerd. Afhankelijk van de mate waarin wordt opgetreden, brengt dit extra kosten met zich mee.
In het kader van het nieuwe reclamebeleid zijn een aantal faciliteiten van de gemeente (lichtmastreclame, reclame op rotondes en A0-borden) opnieuw aanbesteed. De nieuwe contracten generen extra inkomsten, die deels worden ingezet ter invulling van lopende bezuinigingen en deels om de extra kosten voor beheer in de openbare ruimte als gevolg van reclame te dekken. In hoeverre de bezuinigingstaakstelling volledig kan worden ingevuld, is nu nog onduidelijk. We komen hier bij de Zomernota 2016 op terug.

Voorstel - Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

7 Participatie en Communicatie

Het beleid ten aanzien van reclame is na uitvoerig overleg met alle betrokkenen tot stand gekomen. Vooraf is een conferentie in Lux geweest en er hebben rondetafelgesprekken met betrokkenen uit bedrijfsleven en reclamewereld plaatsgevonden om er voor te zorgen dat alle belangen gekend zijn.
Na vaststelling van de conceptnota volgde een inspraaktraject, inclusief een informatieavond voor ondernemers over de werkwijze en gevolgen van de uitwerkingsnota, waarna een eventueel aangepaste nota ter besluitvorming aan de Raad wordt aangeboden.

Voor presentatie van de inhoud van de uiteindelijk vastgestelde reclamebeleid wordt een communicatieplan opgesteld. Onderdeel van dat plan zullen zijn een persbericht, vermelding op de gemeentelijke Website, het maken van een brochure als inspiratiedocument waarin positieve voorbeelden staan van mogelijke uitvoeringen, het maken van een app op de gemeentelijke site waarop alle informatie voor belanghebbenden is te vinden en die tevens dient als handleiding voor de aanvraag van een vergunning voor reclame. Tenslotte voeren we een overgangsperiode tot 1 januari 2016 in, waarbij we niet zo zeer sanctioneren maar vooral informeren, begeleiden en voorbereiden op de nieuwe werkwijze inclusief handhaving.

8 Uitvoering en evaluatie

Toezicht en Handhaving

Het reclamebeleid staat of valt met het houden van toezicht en handhaving ervan. Als dat niet gebeurt, zal de animo om zich aan de regels te houden en om een vergunning aan te vragen minimaal zijn. Daarom is het van belang om consistent en consequent tegen overtredingen op te treden. Het moet niet lonend zijn om zonder vergunning reclame te maken. Jaarlijks zullen in het gemeentelijke handhavings- en uitvoeringsprogramma de prioriteiten ten aanzien van het reclamebeleid worden opgenomen. Hiervoor zal extra budgetruimte worden gecreëerd te financieren uit de extra inkomsten als gevolg van de aanbesteding van reclame. Tegen excessen zal steeds met voorrang worden opgetreden.

Aanpassen APV

De APV zal daar waar nodig in lijn met het reclamebeleid worden aangepast. Na het doorlopen van de inspraakprocedure en vaststelling van het reclamebeleid door de gemeenteraad zullen deze aanpassingen worden doorgevoerd.

Website

Er wordt een website ontwikkeld waarmee ‘zenders’ middels stroomschema’s snel en eenvoudig wegwijs worden gemaakt in de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte dan wel op particulier terrein en de voorschriften die daar eventueel aan zijn verbonden.
In geval een melding of vergunning noodzakelijk is, leidt het stroomschema de zender ook naar het juiste digitale formulier om die melding dan wel aanvraag te kunnen doen. Op deze manier bewerkstelligen we een vlotte aanvraag- en proceduregang.

Inspiratiebrochure

Er wordt een inspiratiebrochure opgesteld waarin ondernemers positieve voorbeelden worden aangereikt van hetgeen er in elk geval op reclamegebied mogelijk is.

Voorstel - Reclamebeleid

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
6

Evaluatie
Reclame kenmerkt zich door een geheel eigen dynamiek met steeds nieuwe uitingen en middelen. Het reclamebeleid kan daarop niet in alle gevallen anticiperen. Bovendien zullen zich door de opzet van het reclamebeleid waarbij zenders zelf meer ruimte krijgen om reclame vorm te geven, gevallen voordoen die niet zijn voorzien. Daarom zal binnen 2 jaar na vaststelling van het reclamebeleid een evaluatie plaatsvinden om deze te herijken en/of aan te vullen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): 2

Voorstel - Reclamebeleid

Agendapunt	Raadsbesluit Politieke Avond 16 december 2015

15. Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid (164/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. De Uitwerkingsnota Reclamebeleid vast te stellen.
2. De Beleidsregels reclamebeleid vast te stellen.
3. Het onderdeel Reclame in het hoofdstuk “Criteria voor objecten-kleine bouwwerken” van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit (paragraaf 5.1.8.) in te trekken.

Het voorstel wordt doorgeschoven naar de besluitronde van 27 januari 2016

Voorstel - Reclamebeleid

9. Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid (164/2015)

Raadsvoorstel d.d. 24 november 2015
1. De Uitwerkingsnota Reclamebeleid vast te stellen.
2. De Beleidsregels reclamebeleid vast te stellen.
3. Het onderdeel Reclame in het hoofdstuk “Criteria voor objecten-kleine bouwwerken” van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit (paragraaf 5.1.8.) in te trekken.

Amendementen D66: Geef sportverenigingen de ruimte
1ste indiener: P.J.P van Megen

De raad van Nijmegen, in vergadering bijeen op woensdag 27 januari 2016,

constaterende dat,
het college voorstelt het Raadsvoorstel Uitwerkingsnota Reclamebeleid aan te nemen,

overwegende dat
- deze Uitwerkingsnota zeer gedetailleerde en strenge eisen stelt aan reclame-uitingen in de openbare ruimte;
- deze eisen ook voor sportverenigingen gelden;
- strikte eisen het onnodig moeilijk zullen maken voor sportverenigingen om inkomsten uit reclame te vergaren;
- sportverenigingen sowieso al onder financiële druk staan, onder meer door teruglopende sponsorcontracten en in veel gevallen een afnemend ledenaantal;
- het onwenselijk is dat sportverenigingen belemmerd worden om inkomsten uit reclame aan te vullen;

besluit:
1. Om aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat in **Deel 1D** op **blz. 32** van de **Uitwerkingsnota Reclamebeleid** onder de volgende tekst:

'De grootte en positie van naar buiten gerichte reclame-uitingen is maatwerk en wordt per sportcomplex in overleg met de gemeente (telefoon 024-329 3381) bepaald. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:'

De onderstaande voorwaarden geschrapt worden:
o De reclame-uitingen zijn geconcentreerd op één plek aan één zijde van het sportcomplex.
o de reclame-uitingen zijn niet gericht naar of zichtbaar vanuit direct omliggende woningen of vanuit een aanliggend groengebied."

2. Om aan beslispunt 2 toe te voegen: "met dien verstande dat in de **Beleidsregels Reclame** in **het Artikel 2.82 — Grootte en positie van de reclame**

De onderstaande voorwaarden geschrapt worden:
• De reclame-uitingen zijn geconcentreerd op één plek aan één zijde van het sportcomplex.
• de reclame-uitingen zijn niet gericht naar of zichtbaar vanuit direct omliggende woningen of vanuit een aanliggend groengebied."

En gaat over tot de orde van de dag

Voor 14 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen
Tegen 24 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, VSP

Amendement verworpen

Voorstel - Reclamebeleid

Motie Stadspartij DNF: Komt dat zien!
1e indiener: W. Grutters

De gemeenteraad van Nijmegen, bijeen in vergadering op 27 januari 2016,

Constaterende dat;
1. De uitwerking kadernota reclamebeleid is geformuleerd dat het gebruik van sandwichborden en borden in de openbare ruimte dan wel op particuliere terreinen door circussen niet meer is toegestaan.
2. De uitwerking reclamebeleid gebaseerd is op de kadernota die in mei 2013 door uw raad is aangenomen
3. Echter van een latere datum en wel in november 2013 de traditie van het circus landelijk erkend is als immaterieel (cultuur) erfgoed.

Overwegende dat;

• De Nederlandse Circus Vereniging (VNCO) aangeeft dat een circus niet louter commercieel is en beschouwd mag worden als culturele ondernemers, als een kunstvorm.
• Circus een volkscultuur is gericht op vermaak voor iedereen
• Een circus een beperkte tijd heeft om uiting te geven aan haar komst in een bepaalde plaats en het programma, waardoor er in korte tijd veel aandacht nodig is en daarom voor hen de traditionele manier van afficheren van groot belang is.
• De huidige wijze van affichering gericht is op hergebruik door de circussen en daarom duurzaam zijn en er zekerheid is dat de affiches worden weggehaald door de circussen.
• Er diverse gemeenten in Nederland zijn, waaronder Amsterdam, (inclusief de deelgemeenten), waar het circussen is toegestaan een aantal borden vrij te plaatsen.
• De borden ook een uiting van cultuur als onderdeel van het immaterieel erfgoed zijn.
• Circussen afficheren te verbieden en hen te verplichten tot de aanwezige reclamemogelijkheden in Nijmegen, voor hen beperkter en duurder is.
• De kosten die voortvloeien uit de verplichting om via derden borden te plaatsen onverantwoord zijn ten opzichte van de bedrijfsvoering van met name een reizend circus. Als bekend moet een reizend circus ook leges etc. betalen in het kader van de evenementenvergunning.

Roept het college op om;
1. Circussen toe te staan gebruik te maken van sandwichborden en borden in de openbare ruimte als deze aan bepaalde standaardeisen voldoet.
2. Circussen toe te staan gebruik te maken van sandwichborden op particuliere terreinen als deze aan bepaalde standaardeisen voldoet.

En gaat over tot de orde van de dag,

Beslispunt 1
Voor 18 D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen 20 SP, GroenLinks, VVD, Liberaal Nijmegen

Beslispunt verworpen

Beslispunt 2
Voor 34 SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen 4 VVD, Liberaal Nijmegen

Beslispunt aanvaard

Voorstel - Reclamebeleid

Motie Stadspartij DNF: Wat staat er vandaag op het Nijmeegse menu?
1e indiener: W. Grutters

De gemeenteraad van Nijmegen, bijeen in vergadering op 27 januari 2016,

Constaterende dat;
1. De uitwerking kadernota reclamebeleid in de APV regels is geformuleerd dat een reclamebord of object binnen de centrumring met daarop productaanduidingen al dan niet vermeld van prijs wordt beschouwd als reclame uiting en derhalve niet is toegestaan
2. Deze aangepaste APV regelgeving uit de uitwerking kadernota reclamebeleid voor horecaondernemers met een terrasvergunning binnen de centrumring betekent dat zij géén productaanduidingen of prijs aanduidingen middels een reclamebord meer mogen voeren op hun eigen terras.

Overwegende dat;
• De uitwerking kadernota reclamebeleid is opgenomen dat horecaondernemers met een terras een informatiezuiltje (maximale hoogte 1,5 m) binnen de grenzen van het terras plaatsen met daarop de openingstijden, een menukaart of prijslijst e.d.. Als toegestaan voorbeeld er in de nota een foto van een muziekstandaard opgenomen:
  - o Van dit informatiezuiltje géén verdere afmetingen bekend zijn
  - o Bij dit informatiezuiltje geen rekening is gehouden met weersomstandigheden als regen en wind.
• Onderzoek heeft aangetoond dat gasten hun keuze voor een horecagelegenheid vaak aan de buitenzijde maken. (Mensen kijken wat ze ergens kunnen eten en maken daarop hun keus).
• Het daarom wenselijk is dat horecaondernemers aan de buitenzijde aan hun bezoekers laten zien wat hun aangeboden drank en spijzen inhoudt.
• Horecaondernemers reeds betalen voor het gebruik van hun terrassen

Roept het college op om;
1. Horecaondernemers met een terrasvergunning de mogelijkheid te geven om op hun eigen terras een terrasbord te plaatsen met daarop hun menu/dagaanbieding/openingstijden.
2. Hierin de volgende voorwaarden op te nemen:
  a) Het betreft losstaande, niet-verlichte enkel- of dubbelzijdige borden en soortgelijke objecten met een zelfstandige constructie.
  b) Het terrasbord is alleen bedoeld voor (menu's, dagaanbiedingen) van het betreffende horeca bedrijf
  c) Het terrasbord belemmert niet de toegankelijkheid en veiligheid.
  d) Het terrasbord staat binnen de grenzen van het eigen terras waarvoor terrasvergunning is verleend
  e) Het terrasbord mag alleen tijdens openingstijden van het terras worden gepresenteerd
  f) Maximaal formaat; hoogte 1.2m (uitgeklapt), breedte 0,8m
  g) Geen felle of fluorescerende kleuren.

En gaat over tot de orde van de dag,

Motie unaniem aanvaard

Voorstel - Reclamebeleid

Motie VVD: 'Meten is weten'
1e indiener: I.M. van Dijk

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Constaterende dat:
- Er een uitwerkingsnota reclamebeleid voor ligt, waarbij de intentie is om binnen 2 jaar na vaststelling te evalueren;
- Er geen invulling wordt gegeven aan de inhoud van de evaluatie of het daadwerkelijke evaluatiemoment.

Overwegende dat:
- Het voorgestelde reclamebeleid grote invloed heeft op de huidige reclame-uitingen in de stad;
- Het naleven van het nieuwe reclamebeleid grote inspanningen vergt van ondernemers, winkeliers, sportverenigingen en organisaties die gebruik maken van reclame om hun boodschap over te brengen;
- Een goede evaluatie bijdraagt aan het formuleren van een door eenieder in de stad gedragen reclamebeleid.

Roept het college op:
De inhoud van de evaluatie met betrekking tot de Uitwerkingsnota Reclamebeleid voor de zomer van 2017 vast te stellen en daarbij zeker de volgende onderdelen in de evaluatie mee te nemen:
- Feedback van zenders van reclame-uitingen op de uitvoering van de Uitwerkingsnota Reclamebeleid;
- De tevredenheid over het proces van aanvraag voor het zenden van een reclameboodschap door de zender waarbij getoetst wordt of de creativiteit van de zender is gewaarborgd;
- De tevredenheid van de zender ten aanzien van het resultaat met betrekking tot de reclameboodschap die de zender uit mag dragen naar aanleiding van de nieuwe beleidsregels reclamebeleid zoals vastgesteld in de Uitwerkingsnota Reclamebeleid;
- Of het aantal onveilige situaties in de stad door toedoen van reclame-uitingen is afgenomen;
- Een toetsing van het aantal uren dat een zender kwijt is in het naleven van de nieuwe reclamebeleidslijnen en of dit aantal uren naar invulling van de zender acceptabel is;
- De tevredenheid van de zender ten aanzien van handhaving en toetsing van de nieuwe reclamebeleidslijnen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 25 SP, D66, VVD, CDA, Stadspartij DNF(1), Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 13 GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF(1)

Motie aanvaard

Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016

Voor 26 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 12 D66, VVD, CDA

Voorstel aanvaard

Uitwerkingsnota Reclame

november 2015

ALTIJD NIJMEGEN

colofon

Nijmegen, november 2015
Uitwerkingsnota Reclame

Gemeente Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

www.nijmegen.nl

Inhoudsopgave

Deel 0: Algemene Inleiding
1. Inleiding
2. Uitgangspunten van het reclamebeleid
   - Passend in de stad
   - Less is more
3. Algemene toetsingsgronden

Deel 1: Reclame op Particulier Terrein
Stroomschema
1. Inleiding
2. Permanente reclame en sneltoetscriteria
3. Tijdelijke reclame
4. Specifieke situaties

Deel 2: Reclame in de Openbare Ruimte
Stroomschema
1. Inleiding
2. Permanente reclame
3. Tijdelijke reclame
4. Specifieke situaties

Deel 3: Gemeentelijke reclame-voorzieningen
1. Inleiding
2. Uitvoeringsregels gemeentelijke reclamevoorzieningen

Bijlagen
- Bijlage 1 – Visueel overzicht reclame-objecten
- Bijlage 2 – Definitielijst
- Bijlage 3 – Algemene Criteria Beeldkwaliteit voor Reclames
- Bijlage 4 - Reclame-objecten in de Openbare Ruimte per 2019
- Bijlage 5 - Wet- en regelgeving
- Bijlage 6 - Toezicht en Handhaving

Voorstel - Reclamebeleid

Deel 0 – Inleiding

0.1. Inleiding

Beleidsnota Reclameboodschap
Op 15 mei 2013 is de *Beleidsnota Reclameboodschap* door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee werd de eerste stap gezet naar een samenhangend en overkoepelend reclamebeleid. In de *Beleidsnota Reclame-boodschap* zijn de visie, doelen en contouren van het Nijmeegse reclamebeleid beschreven.
Zo is de visie van de gemeente Nijmegen op reclame als volgt verwoord:

> *De Gemeente Nijmegen faciliteert burgers, ondernemers en instellingen bij het maken van reclame, het zenden van boodschappen en het uiten van hun mening. Zij biedt haar burgers een schoon, heel, veilig en fraai Nijmegen waar reclame en andere uitingen passen bij de kwaliteit van de stad.*

Reclame is daarbij gedefinieerd als “elke aanduiding van zowel commerciële als niet-commerciële aard in de vorm van een opschrift, aankondiging of mededeling die vanuit de openbare ruimte zichtbaar is.”

Om deze visie voor reclame te verwezenlijken, zijn de volgende drie beleidsdoelen geformuleerd:
1. Verschillende belangengroepen, zowel de “zenders” als de “ontvangers”, willen we op maat faciliteren.
2. Reclame moet passen bij de stad en geen afbreuk doen aan een schone, hele, veilige, fraaie en duurzame stad.
3. De kosten die deze doelen met zich meebrengen, moeten worden gedekt door de inkomsten uit reclame.

Uitwerkingsnota Reclamebeleid
In deze *Uitwerkingsnota Reclame* is het beleid verder uitgewerkt naar de concrete praktijk. De uitwerkingsnota is zodanig van opzet dat ondernemers, instellingen en partijen die reclame willen maken (‘zenders’), snel en eenvoudig informatie kunnen vinden over:
- wat er aan reclame mogelijk is op een particulier terrein en in de openbare ruimte
- welke voorwaarden daar aan worden gesteld en
- welke eventuele vergunningsprocedures en termijnen daar aan zijn verbonden.

De *Beleidsnota Reclameboodschap* en deze *Uitwerkingsnota Reclame* overkoepelen samen het gehele reclamebeleid en zijn bepalend voor alle situaties waarin reclame een rol speelt (bv terrassen, uitstallingen en evenementen). Zo is er sprake van één integrale reclamenota waarin al het beleid met betrekking tot reclame is opgenomen. Bedrijven, instellingen en burgers, maar ook reclamebureaus, architecten en andere betrokkenen weten op deze manier waar ze aan toe zijn.

Leeswijzer: wat vind ik waar?
Voor een goede praktische bruikbaarheid door ‘zenders’ is de informatie in deze uitwerkingsnota zoveel mogelijk gebundeld in logisch samenhangende ‘delen’ die in principe zelfstandig kunnen worden gelezen en gebruikt. Detailinformatie is daarbij zoveel mogelijk in bijlagen verwerkt, waar zo nodig naar wordt verwezen. De implicatie van deze aanpak is wel dat bepaalde onderdelen in de verschillende delen integraal herhaald kunnen voorkomen.
Deze uitwerkingsnota kent de volgende 4-deling:

- Deel 0: Algemene Inleiding
- Deel 1: Reclame op Particulier Terrein
- Deel 2: Reclame in de Openbare Ruimte
- Deel 3: Gemeentelijke Reclamevoorzieningen

Deel 0 gaat in op het algemene kader van het reclamebeleid en beschrijft de uitgangspunten (§0.2) die aan het beleid ten grondslag liggen, én de ‘algemene toetsingsgronden’ (§0.3), waar elke reclame aan dient te voldoen.

Voorstel - Reclamebeleid

Deel 1 en Deel 2 zijn voor de ´zenders´ van reclameboodschappen van belang, omdat deze delen ingaan op de mogelijkheden voor reclame op particulier terrein respectievelijk in de openbare ruimte. In beide delen wordt daarbij een verdere onderverdeling gemaakt in:

- Permanente reclame-uitingen,
- Tijdelijke uitingen en
- Specifieke situaties.

Door het gebruik van **stroomschema's** kan een zender snel en eenvoudig nagaan welke regels en procedures op de eigen situatie van toepassing zijn. In een te ontwikkelen **website** zullen deze stroomschema's uiteindelijk ook worden geleid naar de juiste formulieren om een vergunningsaanvraag in te dienen of om een melding te doen, Op deze manier willen een vlotte aanvraag- en proceduregang bewerkstelligen.

Uiteraard dienen ook de gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte in lijn te worden gebracht met het reclamebeleid. Voor een belangrijk deel zal dit zijn beslag moeten krijgen via de aanbestedingen van deze reclamevoorzieningen. Alle eisen omtrent locaties, aantallen, uiterlijke vormgeving en techniek zijn daarom in deel 3 uitgewerkt en zullen deel uitmaken van de bestekvoorwaarden.

Beleidsregels Reclame
Deze *Uitwerkingsnota Reclame* bevat beleidsregels. Zoals uit de algemene toetsingsgronden (zie §0.2) blijkt, gaat het daarbij primair om de welstandelijke aspecten van reclame, maar ook over andere aspecten zoals overlast, verkeersveiligheid en duurzaamheid. Door de beleidsregels die betrekking hebben op welstand door de gemeenteraad vast te laten stellen, is toetsing aan redelijke eisen van welstand voor alle reclamevormen juridisch vastgelegd. Vergunningsaanvragen die na de inwerkingtreding van het nieuwe beleid worden ingediend, zullen worden getoetst worden aan dit beleid.

Ruimte voor ondernemersinitiatieven
Het reclamebeleid biedt echter ook ruimte voor (groepen) ondernemers om zelf verder te gaan dan de beleidsregels en te komen tot gezamenlijk gedragen afspraken over aard en aantallen reclame-uitingen in een bepaald afgebakend gebied. Ondernemers kunnen samen deze verantwoordelijkheid nemen en elkaar onderling aanspreken. In Nijmegen zijn ten tijde van het verschijnen van deze nota verschillende van dergelijke initiatieven voorhanden (Marikenstraat, Winkelcentrum Dukenburg).
Vanuit de gemeente willen wij deze zelfregulatie stimuleren. De betreffende groep ondernemers kan daartoe in overleg treden met de gemeente om hun ideeën nader uit te werken in een overeen te komen convenant.
Het is daarbij in elk geval van belang dat:

- wordt voldaan aan de uitgangspunten en toetsingsgronden van het reclamebeleid (zie §0.2 resp. §0.3)
- de ideeën worden gedragen door zowel de groep ondernemers als de direct omwonenden en belanghebbenden en
- de naleving van deze afspraken door de ondernemers zelf gebeurt.

De finale beoordeling en accordering van zo'n convenant is uiteindelijk aan het college van B&W.

Afwijkingsmogelijkheid – hardheidsclausule
Een reclameplan mag afwijken van de algemene en specifieke welstandscriteria wanneer deze (mits van redelijke argumenten voorzien) beter kan worden afgestemd op de architectuur van het gebouw of op de directe omgeving. Indien er sprake is van een afwijkend maar uitmuntend reclameontwerp dat een verbetering van het beeld van de omgeving betekent, kan afgeweken worden van de algemene en specifieke welstandscriteria. Dit geldt zowel voor reclame op particulier terrein als voor reclame in openbaar gebied, zowel voor bouwwerken als voor niet-bouwwerken.

Toezicht en handhaving
Alle uitingen die niet in lijn zijn met het reclamebeleid of waar geen adequate vergunning voor is verleend dan wel een melding voor is gedaan, zijn illegaal en zullen worden verwijderd of bestuursrechtelijk gehandhaafd. Voorbeelden hiervan zijn illegale reclameborden, spandoeken, bekladding, wildplak, graffiti en aanhangers met reclame. Nadere informatie over de gevolgde handhavingsaanpak is beschreven in bijlage 6.

0.2. Uitgangspunten van het reclamebeleid

Reclame moet passen in het beeld van de stad

Bij het aanbrengen van reclame moet rekening worden gehouden met de architectuur van de gebouwen en met de omgeving. Een goede inpassing van een reclame-uiting is noodzakelijk om de visuele kwaliteit en het karakter van de omgeving niet te verstoren.
Dat geldt in het bijzonder als reclame-uitingen worden voorzien op of nabij monumenten, in een Beschermd Stadsgezicht of op zichtlocaties zoals pleinen en invalswegen. Om deze reden is in Nijmegen gekozen voor een "*gebiedsgericht beleid"*. Daartoe wordt binnen de structuur van de stad onderscheid gemaakt tussen structuurlijnen en gebieden.

Structuurlijnen
De herkenbare structuurlijnen in de stad worden in belangrijke mate gevormd door de wegenstructuur, maar ook bijvoorbeeld door de Waal, het Maas-Waalkanaal en de spoorlijnen. Kenmerkend voor de wegenstructuur zijn de radialen (de invalswegen) die tot het historisch centrum van de stad lopen en de verbindende (ring)wegen. In het kader van het reclamebeleid worden hierbij drie categorien gehanteerd:

- Snelwegen
- Hoofdinvalswegen en de stadsring (s100)
- Stedelijke wegen

Uitgangspunt is het benadrukken van de lijnstructuren door uniformiteit langs een weg en het afstemmen van reclame qua type, maat en schaal op de hiërarchie en verschijningsvorm van de wegen. Grotere objecten naarmate de wegen meer 'stedelijk' zijn (brede profielen en grotere bebouwing). Daar waar lijnstructuren door of langs reclamearmegebieden (historische gebieden, woon- of groengebieden) lopen kan dit aanleiding zijn om bepaalde vormen van reclame niet toe te staan.

Gebieden
De 'vlakken' zijn de grotere gebieden die tussen de 'lijnen' of verbindingsroutes liggen. Zij bestaan uit bebouwde zones (woonwijken, bedrijventrreinen) en onbebouwde zones (sportvelden, parken en groen-gebieden). De gebieden kennen vaak grote verschillen in gebruik, opbouw en uitstraling[1]. Die verschillen maken de stad aantrekkelijk, ze zorgen voor afwisseling en herkenbaarheid van Nijmegen. Reclame moet hierop afgestemd zijn. Een woongebied vraagt om een andere benadering dan een industrieterrein of een groengebied. En een historisch straatbeeld kan ernstig aangetast worden door een reclameobject dat langs een stedelijke invalsweg juist een bijdrage levert aan de levendigheid en herkenbaarheid.

Uitgangspunt is dat reclame aansluit bij de belevingswaarde en functie van een gebied. In sommige delen van de stad is reclame inherent aan de functies die er aanwezig zijn en past het bij de beleving van het gebied. Onder deze **"**reclamegebieden**"** worden bijvoorbeeld verstaan (delen van)**:**

- Centrum
- Winkelgebieden
- Bedrijventerreinen
- Stedelijke knopen

In andere gebieden is reclame eerder strijdig met de primaire functie en is het al snel storend. Hier wordt buitenreclame slechts in beperkte mate toegestaan. Voorbeelden van deze gebieden zijn:

- Woongebieden
- Historische gebieden
- Groengebieden, waterlopen en parken

Op basis van het onderscheid in structuurlijnen en gebiedstypen is specifiek beleid geformuleerd waarmee de gemeente duidelijk maakt welke reclame-objecten en -uitingen in welke gebieden toelaatbaar zijn. Dit gebiedsgerichte beleid is uitgewerkt in bijlage 3.

[1] De in dit reclamebeleid gebruikte indeling is gebaseerd op de Structuurvisie Nijmegen en de *Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit*.

Beeldkwaliteitplannen
Voor grote gebiedsontwikkelingen kunnen beeldkwaliteitplannen of ambitiedocumenten worden gemaakt die aansluiten bij de nieuwe ruimtelijke kenmerken van een gebied. Hiermee is de ambitie van de stad op het gebied van beeldkwaliteit, op een prikkelende en uitnodigende wijze in een vormgevingskader vastgelegd. **Indien voor een gebied een beeldkwaliteitplan (of een vergelijkbaar document) is vastgesteld waarin regels over reclame zijn opgenomen, dan gaat het beeldkwaliteitplan boven de regels in deze uitwerkingsnota.**

Welstandsvrije gebieden
In Nijmegen is een aantal gebieden tot welstandsvrij gebied aangewezen, zoals delen van de bedrijventerreinen Noordoost Kanaalhavens, Westkanaaldijk en Winkelsteeg en het toekomstige woongebied Vossenpels. **In gebieden die door de gemeenteraad in het kader van de *Kadernota Beeldkwaliteit 2013* als welstandsvrij gebied zijn aangewezen, worden reclames niet (vooraf) getoetst op redelijke eisen van welstand.** Wel kan (achteraf) worden opgetreden tegen excessen.

Less is more

Een ander belangrijk uitgangspunt voor het reclamebeleid is het principe “Less is more”. We kiezen voor meer kwaliteit en minder kwantiteit om te komen tot een fraaie stad en om verrommeling tegen te gaan. Hieronder is toegelicht hoe de gemeente invulling geeft aan dit principe.

Door minder objecten langs de wegen te plaatsen
In de *Kadernota Reclameboodschap* is als maatregel vastgelegd dat er op termijn 10% minder reclamevoorzieningen in de openbare ruimte (kwantiteit) staan. Dit gaan we realiseren door voornamelijk het aantal evenementenborden en 2m2 vlakken te beperken. Ten tijde van de aanbesteding van de betreffende consessies zal dit als uitgangspunt gelden.

Door toepassing van roterende vlakken.
Door toepassing van roterende vlakken kan het aantal reclame objecten verminderd worden terwijl de commerciële ‘reclame-ruimte’ gelijk blijft of zelfs toeneemt.

Door een betere spreiding over de stad.
Op een aantal plaatsen in de stad is sprake van een opeenstapeling van reclame. Dan ontstaat er een verzadiging van informatie en een chaotisch straatbeeld. Teveel verschillende reclameobjecten op een te korte afstand van elkaar. De gemeente wil het aantal verschillende reclame-uitingen per gebied daarom sturen.

Door concentratie op één plek
In het kader van *Less is more* kan overwogen worden om juist op één enkele plek veel reclame toe te staan en elders het aantal uitingen te verminderen.

Door combinatie van publieke boodschappen
De plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden kunnen worden vervangen door één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree. Met behoud van de informatie ogen de stadsentrees op deze manier aantrekkelijker, moderner, minder rommelig, en worden de verschillende uitingen beter gezien.

Door te streven naar een vormverwantschap tussen de verschillende soorten reclameobjecten
Vooral langs de lijnstructuren staan veelal veel verschillende typen reclameobjecten opeenvolgend geplaatst. Door te streven naar een vormverwantschap (hoofdvorm en kleurstelling) tussen billboards, vitrines en evenementenborden ontstaat er een meer eenduidig beeld en is er minder snel sprake van verrommeling.

Voorstel - Reclamebeleid

0.3. Algemene toetsingsgronden

Om reclame-uitingen te kunnen beoordelen zijn algemene "*toetsingsgronden"* ontwikkeld. Deze vormen het kader voor (nieuwe) reclame-uitingen. De toetsingsgronden zijn gegroepeerd naar *beeldkwaliteit, verkeers-veiligheid en hinder* en *functionaliteit en duurzaamheid*. Alle reclame-uitingen dienen hieraan te voldoen.

De inhoudelijke beoordeling op *Beeldkwaliteit* vindt ambtelijk plaats of door de Commissie Beeldkwaliteit. In geval van reclame bij monumenten of beschermde gebieden vindt toetsing altijd plaats door laatste. De beoordeling op de andere toetsingsgronden vindt plaats vanuit afdeling Stadsbeheer. De behandelend ambtenaar van een vergunningsaanvraag heeft hierin een coördinerende taak. In de hele nota waar gesproken wordt over een vergunningsaanvraag is dít de procedure.

De inhoud van reclame-uitingen zelf is verder niet aan gemeentelijke regels gebonden. Uitgangspunt is dat deze voldoet aan de Nederlandse Reclame Code opgesteld door de Reclame Code Commissie.

Beeldkwaliteit (welstand)

- Een reclame-uiting dient een verrijking te zijn van de gevel, het straatbeeld en de openbare ruimte, of ten minste qua plaatsing, kleurstelling materiaalgebruik en detaillering niet ontsierend te zijn voor het straat- en gevelbeeld en geen afbreuk te doen aan de kwaliteit van de openbare ruimte.
  Om de beeldkwaliteit van reclames te beoordelen maken we onderscheid in algemene en gebiedsgerichte criteria. De *algemene beeldkwaliteitscriteria* zijn uitgewerkt in bijlage 3 en gelden voor alle reclame ongeacht het gebied waar ze zullen worden aangebracht. Tevens zijn in deze bijlage per gebiedstype de uitgangspunten en eventueel aanvullende *gebiedsgerichte beeldkwaliteitscriteria* geformuleerd.

  Indien er sprake is van een afwijkend maar uitmuntend reclameontwerp dat een verbetering van het beeld van het gebouw of de omgeving betekent, kan afgeweken worden van de algemene beeldkwaliteitscriteria. Daartoe kan een gemotiveerd en onderbouwd voorstel worden ingediend bij de gemeente.

  Indien voor een gebied een beeldkwaliteitplan (of een vergelijkbaar document) is vastgesteld waarin regels over reclame zijn opgenomen, dan gaat het beeldkwaliteitplan boven de regels in deze uitwerkingsnota.

Verkeersveiligheid en hinder

- Een reclame-uiting dient de verkeersveiligheid niet in gevaar te brengen.
- Reclame mag geen (visuele) hinder of overlast veroorzaken.
  - Met knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame wordt terughoudend omgegaan.
  - Er dient te worden voldaan aan de Algemene richtlijnen betreffende Lichthinder - Deel 4 Reclameverlichting van de NSVV (Ned. St. Voor Verlichtingskunde).
  - Bij de plaatsing en vormgeving van reclames is rekening gehouden met omliggende woningen. Er wordt kritisch omgegaan met reclames op de naar woningen gerichte (zij)gevels.

Functionaliteit en Duurzaamheid

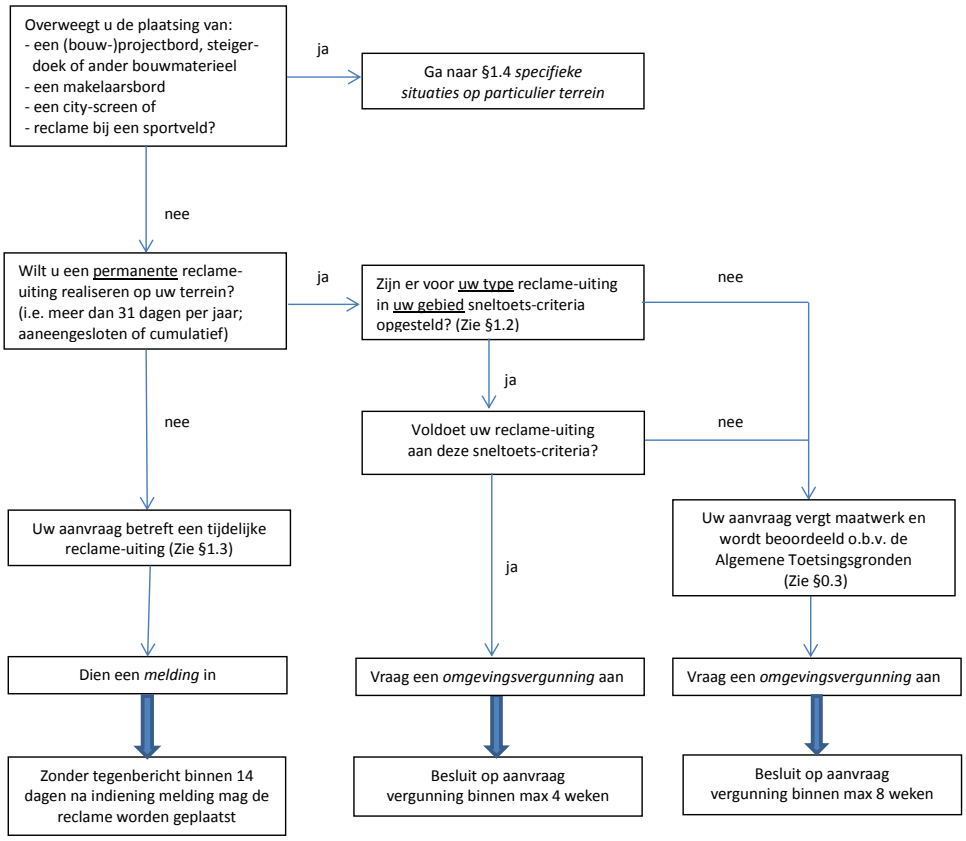
- Functionaliteit
  Voor reclame-uitingen op particulier terrein geldt dat deze alleen aanvaardbaar zijn als er een direct verband bestaat tussen de reclame en de activiteiten die in het pand of op het perceel worden uitgeoefend. Uitzondering hierop vormen city-screens.
- Duurzaamheid:
  Reclameobjecten moeten worden vervaardigd van duurzame materialen. Het aanlichten of doorlichten van reclame-objecten dient energiezuinig te zijn door de inzet van duurzame verlichtingselementen.
  Daarnaast worden reclameobjecten in de openbare ruimte alleen verlicht op momenten dat de doelgroepen voor die reclameobjecten daadwerkelijk op straat kunnen zijn. In principe dooft de reclameverlichting om 24.00 uur met uitzondering van aan openbaar vervoer gerelateerde reclame (daar geldt einde dienstregeling) en ondernemingen die ook nog na 24.00 uur geopend zijn voor het publiek. Het openbaar Verlichtingsbeleid "Zicht op Nijmeegs Licht" is hierin richtinggevend.
- Onderhoud
  Een reclameobject dient zelf aan goede technische c.q. constructieve eisen te voldoen en goed te worden onderhouden. Verrommeling moet worden voorkomen.

Voorstel - Reclamebeleid

Deel 1 - Reclame op Particulier Terrein

Stroomschema Reclame op Particulier Terrein

1.1 Inleiding

In dit deel zijn het beleid en de procedures voor reclame-uitingen op particulier terrein nader uitgewerkt.

Voor de zender
Dit deel is primair geschreven voor gebruik ondernemers, instellingen en particulieren die reclame willen maken (de 'zenders'). In dit deel wordt aangegeven:

- wat wel en niet kan,
- aan welke eisen een en ander dient te voldoen en
- welke (vergunnings)procedure gevolgd moet worden.

Omdat dit deel met name is bedoeld als praktische wegwijzer voor zenders, is gedetailleerde (achtergrond)-informatie zoveel mogelijk ondergebracht in bijlagen. Waar relevant wordt hiernaar verwezen.

Wat mag er allemaal?
De algemene gedachte achter het reclamebeleid is om ondernemers/zenders ruimte te geven om hun boodschap over te kunnen brengen. In een dergelijke gedachte past het niet om op voorhand strakke beleidsregels te formuleren voor alle verschillende denkbare reclame-uitingen. Dat hebben we dus ook zoveel mogelijk beperkt. Toetsing of een voorgenomen reclame-uiting mogelijk is en of er voorwaarden gesteld moeten worden wat betreft uiterlijk, vorm en locatie, is dan ook veelal een zaak van maatwerk. Het aspect *Beeldkwaliteit (welstand)* speelt hierbij een belangrijke rol.

Procedures
De keerzijde van een beoordeling op maat is dat dit tijd kost. Daarom zijn waar mogelijk procedures ingekort en is gekeken waar een vergunning achterwege kan blijven of volstaan kan worden met een melding.

Hoe werkt het nu?
Dit alles leidt ertoe dat we wat betreft reclame-uitingen op particulier terrein een onderscheid maken in:
- permanente reclame-uitingen[2]
- tijdelijke reclame-uitingen en
- reclame-uitingen voor een viertal specifieke situaties waarvoor nadere beleidsregels zijn geformuleerd.

Een zender van een boodschap dient te bepalen tot welke categorie zijn voornemen voor een reclame-uiting behoort. Het **stroomschema** op de linker pagina is hierbij behulpzaam en leidt naar de relevante informatie.

Website
Na vaststelling van deze uitwerkingsnota wordt aan de hand van het stroomschema een **website** ontwikkeld die ertoe leidt dat een ondernemer op de hoogte is van de reclamemogelijkheden op particulier terrein en de voorschriften die daar mogelijk aan zijn verbonden. In geval een vergunning (of melding) noodzakelijk is, zal het stroomschema ook ertoe leiden dat een zender uitkomt op het juiste formulier om een aanvraag in te dienen dan wel om een melding te doen.

[2] We spreken van "permanente" reclame als deze langer dan 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) op het particulier terrein aanwezig is of zal zijn.

1.2 Permanente Reclame-uitingen

Voorbeelden
Bij permanente reclame op particulier terrein valt o.a. te denken aan lichtbakken, doosletters, neonreclame, naamborden, uithangborden, andere gevelreclames en reclamezuilen. Echter ook andere reclame-uitingen of -initiatieven zijn in principe bespreekbaar.

Procedure
Voor het realiseren van een permanente reclame op particulier terrein is een *omgevingsvergunning* benodigd. De inhoudelijke beoordeling of een reclame-uiting mogelijk is en of hier voorwaarden aan worden verbonden, vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden (zie Deel 0).
De reguliere behandelingstermijn bedraagt maximaal 8 weken, tenzij een 'sneltoets-procedure' mogelijk is.

Sneltoets-procedure
Het zijn met name de welstandsaspecten (toetsingsgrond *beeldkwaliteit*) waardoor in de regel een beoordeling op maat nodig is voor een reclame-uiting op particulier terrein. Als service naar 'zenders' zijn daarom hieronder de welstandseisen voor een aantal veelvoorkomende reclame-uitingen op particulier terrein nader uitgewerkt in **sneltoetscriteria**.

Vergunningsaanvragen die voldoen aan deze sneltoetscriteria voor de beeldkwaliteit (en aan de andere twee algemene toetsingsgronden) kunnen in de regel in een verkorte termijn van maximaal 4 weken worden behandeld.

Het blijft zonder meer mogelijk om voor reclame-uitingen een aanvraag in te dienen die afwijkt van de sneltoetscriteria. In dat geval is voor de beoordeling echter maatwerk vereist en geldt de reguliere termijn van maximaal 8 weken. Dit is ook het geval wanneer voor een reclametype (nog) geen sneltoetscriteria zijn opgesteld of er sprake is van gerede twijfel aan de toepasbaarheid van de criteria.

Sneltoetscriteria veelvoorkomende Reclametypen
Met de sneltoetscriteria voor de meest voorkomende reclameobjecten bieden we duidelijkheid over de mogelijkheden die er zijn om deze reclames te plaatsen. De criteria zijn soms absoluut van aard en moeten worden gezien als een verzameling standaardoplossingen voor de meest voorkomende reclameobjecten, die in elk geval voldoen aan redelijke eisen van welstand.

In deze sectie zijn de welstandseisen nader uitgewerkt in sneltoetscriteria voor:
- Reclame op de gevel:
- Uithangborden
- Reclame tegen of onder een luifel
- Reclame op zonweringen
- Reclamevlaggen
- Vrijstaande reclameborden en -zuilen

Bij deze sneltoetscriteria is ook **onderscheid naar de verschillende gebiedstypen** gemaakt. De sneltoetscriteria geven dus voor elk van deze reclame-uitingen aan wat er binnen de verschillende gebiedstypen *in elk geval* is toegestaan voor wat betreft de toetsingsgrond *Beeldkwaliteit*.
Bij de sneltoetscriteria van een reclameobject is onderscheid gemaakt naar gebiedstype, maar voor een aantal gebieden zijn er **geen sneltoetscriteria** uitgewerkt:
- historische gebieden
- groengebieden
- de stedelijke knopen

Hetzelfde geldt voor monumenten, stadsbeeldobjecten en locaties in beschermde gebieden.

Vanwege de gevoeligheid van het (straat)beeld van historische gebieden en groengebieden is de beoordeling van reclames altijd maatwerk en zijn er geen sneltoetscriteria van toepassing. Ook in de stedelijke knopen wordt de vormgeving en inpassing van reclame aan de hand van de algemene criteria beoordeeld. In de

verschillende stedelijke knopen wordt een specifieke stedelijkheid nagestreefd. De toepasbaarheid van reclame verschilt per plek en is maatwerk.

Voor reclame op particuliere terreinen langs **snelwegen, stedelijke wegen, hoofdinvalswegen en de stadsring** gelden de regels van het betreffende gebiedstype (centrum, bedrijventerrein, woongebied, etc.). Indien deze sneltoetscriteria niet van toepassing zijn wordt de vormgeving en inpassing aan de hand van de algemene criteria beoordeeld.

A. Sneltoetscriteria voor gevelreclame

A0. Algemeen

- De reclame voegt zich in de architectuur van de gevel. Dat wil zeggen dat de vormgeving, grootte en positie van de reclame is afgestemd op de bouwstijl, indeling en maatvoering van de gevel. (Bijvoorbeeld in het midden van de gevel of boven de entree, of reclame met eenzelfde breedte als een raamopening.)
- Als er in het straatbeeld of de bestaande gevel sprake is van een standaard uitvoering, dan moet de reclame-uiting zich daar naar voegen.
- Reclame mag in beginsel niet op woonverdiepingen worden aangebracht. Reclame mag niet hoger worden aangebracht dan de scheiding van de onderliggende verdieping en de woonverdieping. Alleen als daar geen ruimte is, voor het aanbrengen van reclame, mag de reclame worden aangebracht tot aan de onderkant van de raamdorpels van de eerste verdieping.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is in woonstraten niet toegestaan.
- Per vestiging maximaal 2 gevels met reclame-uitingen. Een bedrijfsverzamelgebouw wordt binnen de sneltoets beschouwd als één vestiging.
- Maximaal 2 reclame-uitingen per gevel.

Reclames met een standaard uitvoering

Voorbeelden ‘goed afgestemde reclames’:

Grootte en positie aangepast aan indeling van de gevel

vormgeving past bij de bouwstijl

A1. Gevelvlak

Een gevelvlak is een niet door ramen of bijzonderheden onderbroken deel van de gevel. Op een gevelvlak hebben losse letters de voorkeur, zodat het materiaal van de gevel tussen de letters zichtbaar blijft.

- **Zie criteria onder A0.**

Centrum en winkelcentra

- Losse, open belettering en logo's:

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte
hoogte	Maximaal 40 cm
dikte	Maximaal 15 cm

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

- Losse, open belettering en logo's:

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 4 meter
hoogte	Maximaal 60 cm
dikte	Maximaal 25 cm

- Reclamevlakken:

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 2 meter
hoogte	Maximaal 1,5 m
dikte	Maximaal 15 cm

Woonwijken

- Alleen bij ondernemingen (niet bij bedrijf aan huis; zie daarvoor onder A8. Naambord)
- Losse, open belettering en logo's:

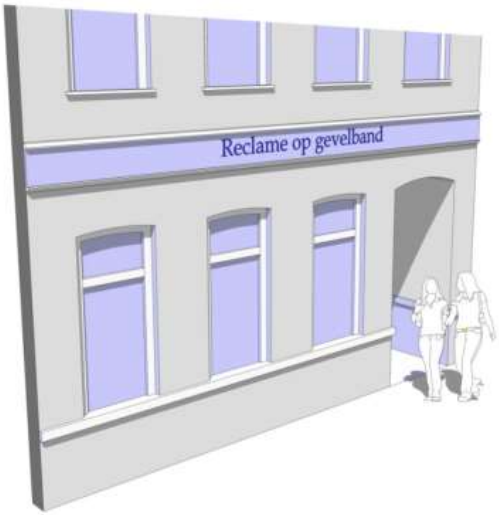
aantal	Maximaal één per vestiging
oppervlakte	Maximaal 1,2 m2
breedte	Maximaal 1/2 van de pandbreedte
hoogte	Maximaal 40 cm
dikte	Maximaal 15 cm

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A2. Gevelband

Een gevelband is een horizontale band (veelal in natuur- of kunststeen) aangebracht als bijzonder element in het ontwerp/compositie van de gevel.

- **Zie criteria onder A0.**
- Tegen de gevelband mogen alleen een losse beletteringen en logo's worden aangebracht, zodat de gevelband goed zichtbaar blijft.

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 30 cm
dikte	Maximaal 15 cm

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 4 meter
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 50 cm
dikte	Maximaal 25 cm

Woonwijken

- Alleen bij ondernemingen:

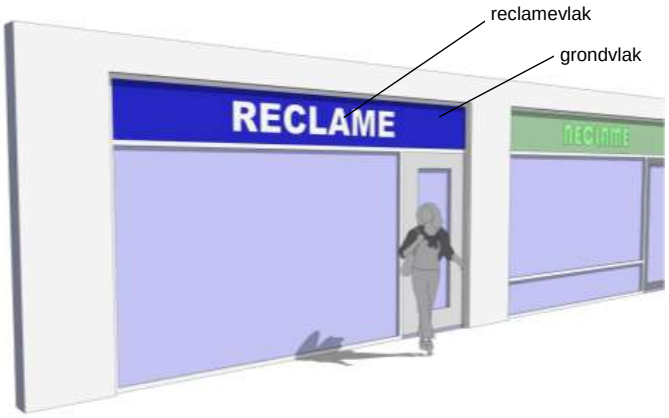
aantal	Maximaal één per vestiging
oppervlakte	Maximaal 1,2 m2
breedte	Maximaal 1/2 van de pandbreedte
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 20 cm
dikte	Maximaal 15 cm

Overige gebieden

- Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A3. Pui of kader

Een kader is een verdiept gevelelement, specifiek bestemd voor reclames. Ook kan een langgerekt glasvlak als kader in de kozijnindeling van een pui opgenomen zijn.

- **Zie criteria onder A0.**
- In een kader mag een losse belettering, vlakke plaat of lichtbak worden aangebracht.

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2 (een effen grondvlak mag het gehele kader vullen)
breedte	Maximaal 2/3 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 30 cm In hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	De reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	Maximaal 2 m2 (een effen grondvlak mag het gehele kader vullen)
breedte	Maximaal 2/3 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 50 cm In hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	De reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Woonwijken

- Alleen bij ondernemingen:

aantal	Maximaal één per vestiging
oppervlakte	Maximaal 1,2 m2
breedte	Maximaal 1/2 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 20 cm In hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	De reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A4. Op glasvlakken

Een naamsaanduiding of logo op een glasvlak zorgt er voor dat de architectuur van de gevel minder onderbroken wordt. Bij historische panden met veel bijzondere details biedt dit vaak een zeer fraaie oplossing. Van belang is dat het glasvlak grotendeels open en transparant blijft.

Met permanente blinderende beplakking van ruiten wordt terughoudend omgegaan. Deze worden beoordeeld aan de hand van de Algemene Criteria Beeldkwaliteit voor Reclames (in bijlage 3).

- **Zie criteria onder A0.**
- Op glasvlakken als etalages mogen alleen open beletteringen of logo's toegepast worden.
- Dunne letters geen blokletters

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	Tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	Logo's: maximaal 80 cm
hoogte	Tekst: maximaal 40 cm
	Logo's: maximaal 80 cm
dikte	Bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	Tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	Logo's:maximaal 1,5m
hoogte	Tekst: maximaal 60 cm
	Logo's: maximaal 1,5 cm
dikte	Bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Woonwijken

- Alleen bij ondernemingen:

aantal	Maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	Tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	Logo's:maximaal 1m
hoogte	Tekst: maximaal 40 cm
	Logo's: maximaal 80 cm
dikte	Bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A5. Uithangbord

Klanten zien uw winkel veel vaker van opzij dan frontaal. Het gebruik van een dubbelzijdige haakse lichtreclame is dus een effectieve manier om de aandacht te trekken.

- **Zie criteria onder A0.**
- Uithangborden hebben een dubbelzijdige uitvoering.

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal twee per vestiging, maar maximaal één uithangbord per gevel
oppervlakte	Maximaal 0,5 m2
breedte	Maximaal 80 cm
hoogte	Maximaal 80 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm tot de gevel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand
	Bovenzijde lager of op dezelfde hoogte als de eerste verdiepingsvloer

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal twee per vestiging, maar maximaal één uithangbord per gevel
oppervlakte	Maximaal 1 m2
breedte	Maximaal 80 cm
hoogte	Maximaal 1,25 m
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm tot de gevel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand

Woonwijken

aantal	Maximaal een per vestiging
oppervlakte	Maximaal 0,4 m2
breedte	Maximaal 50 cm
hoogte	Maximaal 80 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm tot de gevel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand
	Bovenzijde lager of op dezelfde hoogte als de eerste verdiepingsvloer

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A6. Onder een luifel

Kleine borden aan de onderkant van een luifel zijn een effectief middel om reclame te voeren. Een kleine, en dus goedkope, dubbelzijdige haakse lichtbak kan meer effect hebben dan een grote, dure lichtbak tegen de gevel.

- **Zie criteria onder A0.**
- De reclame heeft een dubbelzijdige uitvoering.

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 0,15 m2
breedte	Maximaal 1 m
hoogte	Maximaal 15 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm onder de luifel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal drie per vestiging, één per 6 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 0,15 m2
breedte	Maximaal 1 m
hoogte	Maximaal 15 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm onder de luifel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand

Woonwijken

- alleen bij ondernemingen:

aantal	Maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 0,15 m2
breedte	Maximaal 1 m
hoogte	Maximaal 15 cm
dikte	Maximaal 15 cm
afstanden	Maximaal 10 cm onder de luifel
	Minimaal 2,30 m boven de straat
	Minimaal 50 cm tot naburig pand

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A7. Tegen de luifelrand

Tegen een luifelrand mag een dunne losse belettering, vlakke plaat of folie worden geplaatst. Als de luifel een te dunne rand heeft om uw naam goed zichtbaar te plaatsen, wordt u geadviseerd uw reclame op de gevel of onder de luifel te plaatsen.

- **Zie criteria onder A0.**

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 1/3 van de breedte van de luifel
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 30 cm
dikte	Maximaal 5 cm

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal drie per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 2 m2
breedte	Maximaal 1/3 van de breedte van de luifel
hoogte	Maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 50 cm
dikte	Maximaal 5 cm

Woonwijken

- alleen bij ondernemingen

aantal	Maximaal een per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	Maximaal 0,8 m2
breedte	Maximaal 1/3 van de breedte van de luifel en niet breder dan 2 m
hoogte	Maximaal 1/2 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 20 cm
dikte	Maximaal 5 cm

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A8. Naambord

Ondernemers met vrije beroepen (zoals een huisarts, notaris, accountant of advocaat) geven veelal de voorkeur aan een vlakke plaat van beperkte afmetingen bij de voordeur.

- **Zie criteria onder A0.**

Centrum en winkelcentra

aantal	Maximaal een per vestiging
oppervlakte	Maximaal 0,64 m2
breedte	Maximaal 80 cm
hoogte	Maximaal 1 m
dikte	Maximaal 5 cm

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Maximaal een per vestiging
oppervlakte	Maximaal 0,64 m2
breedte	Maximaal 80 cm
hoogte	Maximaal 1 m
dikte	Maximaal 5 cm

Woonwijken

- bij bedrijf-aan-huis, vrije beroepen of ondernemingen

aantal	Maximaal een
oppervlakte	Maximaal 0,25 m2
breedte	Maximaal 50 cm
hoogte	Maximaal 50 cm
dikte	Maximaal 5 cm

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

A9. Zonweringen

Onder zonweringen worden hier uitvalschermen en markiezen en parasols verstaan.

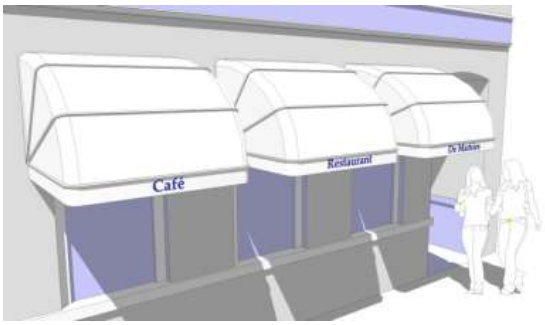

- **Zie criteria onder A0.**

- Alleen in het centrum en in winkelcentra. Daarbuiten alleen bij horecabedrijven.
- Overige situaties: Geen sneltoetscriteria.

Zonweringen en markiezen

- Bedrijfsnamen en/of bedrijfslogo's zijn toegestaan op het doek óf op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
- Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.
- Bij reclame op het doek van markiezen: passend in het onderste segment van de markies.
- Tegen de zijkanten van markiezen zijn geen reclames toegestaan.
- De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per scherm / segment).

Parasols

- (Bedrijfs)logo's zijn toegestaan op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
- Maximaal op de helft van het aantal segmenten van de parasol is een opdruk toegestaan.
- De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per segment).

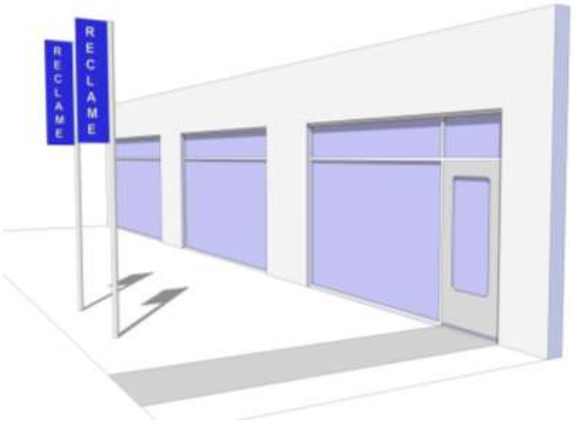
Reclame opsegment

reclame op volant

B. Sneltoetscriteria voor reclamevlaggen

Reclamevlaggen komen zowel voor in de vorm van vlaggen en banieren aan gevels als vlaggen aan vrijstaande masten.

- Vlaggen en banieren aan gevels: Deze worden alleen bij uitzondering toegestaan en alleen indien de aard van het gebouw en de omgeving dit toelaat. Hiervoor zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.
- Vlaggenmasten: Binnen de sneltoets is een combinatie van vlaggenmasten en reclamezuilen op een perceel niet toegestaan (beoordeling is maatwerk per locatie).Verder gelden de volgende gebiedsgerichte criteria.

Snelwegen

aantal	Per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	Gegroepeerd op markante plekken of evenredig verspreid

Hoofdinvalswegen en stadsring

aantal	Per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	Gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Stedelijke wegen

aantal	Per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 3 masten
plaatsing	Gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Centrum en winkelcentra

In het centrum wordt zeer terughoudend omgegaan met vlaggen.
Bij winkelcentra in woongebieden zijn vlaggenmasten ter aanduiding van het winkelcentrum beperkt toegestaan; aantal en plaatsing afhankelijk van situatie.Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	Per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	Gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

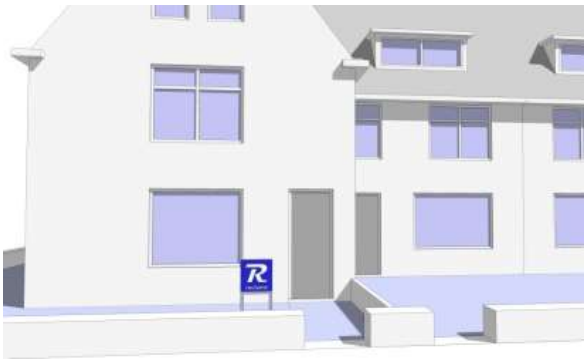
Woonwijken

Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn geen vlaggen met reclame toegestaan.
In woongebieden wordt zeer terughoudend omgegaan met vlaggen(masten) ter aanduiding van ondernemingen; aantal en plaatsing afhankelijk van situatie.Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

C. Sneltoetscriteria voor reclamezuilen / reclameborden

- De reclamezuil is uitsluitend bedoeld voor het eigen bedrijf en niet voor commerciële verhuur aan derden.
- Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn geen reclamezuilen toegestaan.
- Binnen de sneltoets is een combinatie van vlaggenmasten en reclamezuilen niet toegestaan (beoordeling is maatwerk per locatie).

Snelwegen

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de (snel)weg
grootte	Maximaal 4 m2, 4 m hoog en 1 m breed
plaatsing	Minimaal 1 m uit perceelsgrens

Hoofdinvalswegen en stadsring

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de openbare weg
grootte	Maximaal 3 m2, 3 m hoog en 1 m breed
plaatsing	Minimaal 1 m uit perceelsgrens

Stedelijke wegen

aantal	1 per perceel
grootte	Maximaal 2,5 m2, 3 m hoog en 0,8 m breed
plaatsing	Minimaal 1 m uit perceelsgrens

Centrum en winkelcentra

In het centrum en bij winkelcentra wordt zeer terughoudend omgegaan met reclamezuilen.
Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de openbare weg
grootte	Maximaal 5 m2, 4 m hoog en 1,2 m breed
plaatsing	Minimaal 1 m uit perceelsgrens

Woonwijken

- Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn reclameborden toegestaan met daarop een naam- en/of beroepsaanduiding en één beeldmerk of logo:

aantal	1 per perceel
grootte	Reclamevlak: maximaal 0.36 m². Constructie: maximaal 1.10 meter hoog, 0.60 meter breed en 0.20 meter dik.
plaatsing	Geplaatst in de voortuin op minimaal 1 m uit perceelsgrenzen

- Bij overige functies geldt maatwerk. Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Wijze van meten…

Bij losse open letters en logo's wordt de maatvoering en oppervlakte bepaald door er ee rechthoekig kader omheen te trekken:

(Het grijze vlak is de oppervlakte)

1.3 Tijdelijke Reclame-uitingen

Voorbeelden
Bij tijdelijke reclame op particulier terrein valt o.a. te denken aan spandoeken, geschilderde teksten, plakfolie met afbeeldingen, logo's of illustraties. Ook grotere constructies mits die korter dan 31 dagen per kalenderjaar op het particuliere perceel aanwezig zijn, vallen onder deze categorie.

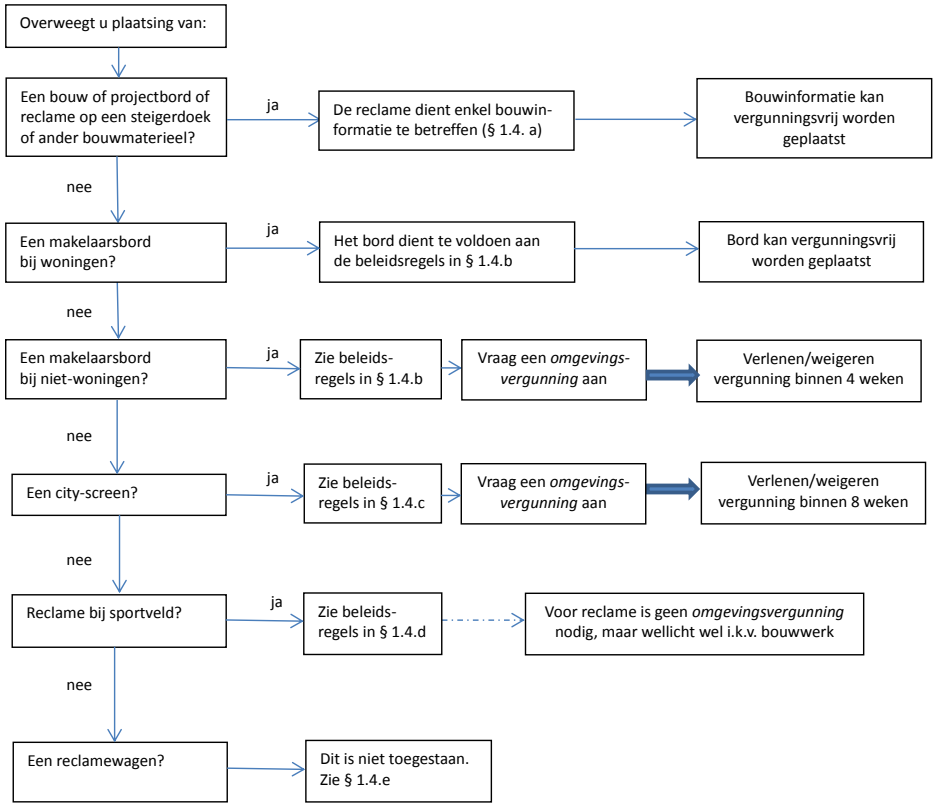
Procedure
Omdat de aanwezigheid van dergelijke reclame-uitingen van korte duur is (maximaal 31 dagen per kalenderjaar; aaneengesloten dan wel cumulatief), is het effect op de beeldkwaliteit meestal ook maar beperkt. Voor deze categorie reclame-uitingen zijn dan ook geen sneltoetscriteria uitgewerkt. In het kader van de procedure kan daarom eenvoudigweg worden volstaan met een melding.
De inhoudelijke beoordeling van de melding vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden (zie Deel 0). Bij deze toetsing wordt meegewogen dat de reclame slechts tijdelijk aanwezig zal. Met name wordt beoordeeld of de reclame het gevelbeeld en/of straatbeeld niet negatief beïnvloedt.
In geval deze beoordeling in orde is, ontvangt de indiener van de melding verder geen bericht. Als deze niet in orde is, wordt de indiener nader geïnformeerd binnen 14 dagen na indiening van de melding.

1.4 Reclamebeleid t.a.v. specifieke situaties

Voor onderstaand viertal specifieke reclame-uitingen op particulier terrein zijn de beleidsregels voor reclame heel gericht uitgewerkt. Dit schept helderheid wat er aan reclame-uitingen in deze situaties is toegestaan.

stroomschema:

A. Bouw- en projectborden, steigerdoeken en overig bouwmaterieel

Op bouw- en projectborden staat vaak de naam van de opdrachtgever en van de personen en bedrijven die bij de realisatie van het project zijn betrokken. Op een hijskraan staat vaak de naam of het logo van het bedrijf dat eigenaar is van die hijskraan. Ook komt het soms voor dat steigerdoeken bouwinformatie bevatten.

Het Besluit omgevingsrecht (artikel 2, onderdeel 20 van Bijlage II Bor) bepaalt dat een aantal hulpconstructies die gebruikt worden bij in uitvoering zijnde werken, vergunningsvrij zijn. Denk hierbij aan bouwketen, bouwborden, steigers, hijskranen, heistellingen e.d.

Omdat deze bouwgerelateerde informatie onderdeel is van die (vergunningsvrije) hulpconstructie is (ook) voor die informatie geen vergunning voor reclame vereist. Er worden hier dan ook geen nadere regels aan gesteld. Wel is de excessenregeling van toepassing.
Informatie die géén relatie heeft met het in uitvoering zijnde werk (i.e. niet-bouwgerelateerd), is niet toegestaan.

(NB voor het plaatsen van bouwborden e.d. in de openbare ruimte zie Deel 2).

Voorbeeld toegestane situatie

voorbeeld niet toegestane situatie

B. Makelaarsborden

Makelaars maken gebruik van borden om de beschikbaarheid van woningen en bedrijfspanden voor verkoop of verhuur kenbaar te maken. Wat geldt voor makelaars geldt ook voor de eigenaar zelf die zijn pand wil verkopen of verhuren.

Woningen

- één aanduiding op de gevel (haaks of in raamvlak): hoogte ≤ 0,6m, breedte ≤ 0,6m en/of;
- één bord in de voortuin op zelfstandige constructie: max 1m2, hoogte ≤ 2,0m (gemeten vanaf de grond), breedte ≤ 1,0m, dikte ≤ 0,15m;
- afstand tot naburig pand en/of perceel > 1,0 m.

Deze makelaarsborden bij woningen kunnen vergunningsvrij worden geplaatst.

Niet-woningen

Wanneer de borden goed zijn ingepast in de indeling van de gevel is bij kantoren, bedrijven en dergelijke functies meer mogelijk. De grootte van een makelaarsbord aan een gevel wordt daarom niet op voorhand voorgeschreven.

- De maatvoering en de positie van het bord zijn afgestemd op de indeling van de gevel.
- Bij borden op het terrein geldt dat de breedte ten hoogste 1/3 van de perceelbreedte is met een maximum van 3 m. De hoogte van het bord (exclusief draagconstructie) bedraagt maximaal 2m. De hoogte inclusief de draagconstructie mag niet meer bedragen dan 3 meter (gemeten vanaf de grond).

Bij monumenten en in de beschermde stadsgezichten en stadsbeelden is het van belang dat het zicht op de gevel niet teveel afgeschermd wordt door een bord in het voor- of zij-erf. Hier gelden dan ook strakkere richtlijnen.

- Een makelaarsbord aan een gevel is mogelijk indien de monumentale waarden of waardevolle karakteristieken van het pand of het straatbeeld niet worden aangetast. Borden aan gevels worden beoordeeld aan de hand van de algemene criteria.

Voor makelaarsborden bij niet-woningen dient altijd een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd.

C. City-screens

City-screens zijn grote digitale schermen waar bewegende beelden in de vorm van reclame en publieksinformatie op worden getoond.

Het beleid biedt ruimte voor de realisatie van city-screens in het centrum en bij stedelijke knooppunten (bv centraal station). Daarmee wordt specifiek voor city-screens een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat gevelreclame betrekking moet hebben op de (bedrijfs)activiteiten die in het betreffende pand plaatshebben.

Er dient te allen tijde een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd.

Voor de uitingen op deze city-screens zal nog een nadere verdeelsleutel worden ontwikkeld over de thema's commerciële reclame, stadspromotie en evenementen. Omdat city-screens een nadelig effect hebben op de gemeentelijke reclame-inkomsten zal een nader te bepalen financiële vergoeding worden ingesteld in de vorm van een reclamebelasting of een precario-regeling.

D. Sportvelden

Bij sportterreinen wordt onderscheid gemaakt in naar binnen gerichte reclame (zoals de borden om de velden) en naar buiten gerichte reclame.

Bij sportterreinen zijn de volgende mogelijkheden tot reclame:

- Naamaanduidingen van het sportterrein en/of sportclubs zijn toegestaan; bij voorkeur nabij de entrees van het sportterrein en/of op de clubgebouwen.
- Naar binnen gerichte commerciële reclame op het sportterrein (inclusief clubgebouwen) is toegestaan.

- De grootte en positie van naar buiten gerichte reclame-uitingen is maatwerk en wordt per sportcomplex in overleg met de gemeente (telefoon 024 – 329 3381) bepaald. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:
  - De reclame-uitingen zijn geconcentreerd op één plek aan één zijde van het sportcomplex.
  - de reclame-uitingen zijn niet gericht naar of zichtbaar vanuit direct omliggende woningen of vanuit een aanliggend groengebied.
  - de reclame heeft een zelfstandige constructie of is geïntegreerd in het hekwerk (geen losse spandoeken op hekwerken).
  - De reclameconstructie is vervaardigd uit duurzame materialen en goed onderhouden.

- Voor bestaande afwijkende situaties geldt een overgangstermijn van een jaar.

Mits aan deze voorwaarden wordt voldaan, is voldaan aan de welstandscriteria vanuit het reclamebeleid. Dit laat echter onverlet dat er mogelijk een *omgevingsvergunning (voor bouwen)* aangevraagd dient te worden indien het zich bij de reclame-uiting handelt om een bouwwerk.

E. Reclamewagens

Het parkeren van voertuigen (trailers, bussen, aanhangwagens e.d.) bedoeld als object om reclame mee te maken is niet toegestaan met uitzondering van eigen bedrijfswagens of wagens waarbij reclame maken niet het primaire doel is.

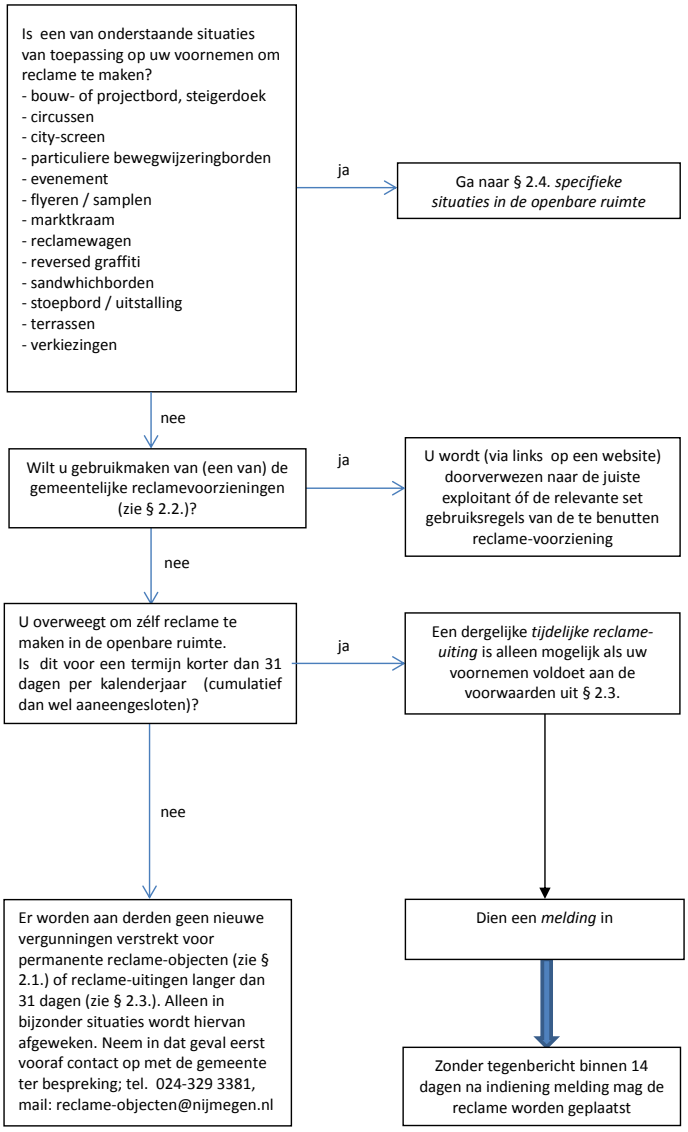

Voorstel - Reclamebeleid

Deel 2 Reclame in de openbare ruimte

Stroomschema Reclame in de Openbare Ruimte

2.1 Inleiding

In dit deel zijn het beleid en de procedures voor reclame-uitingen in de openbare ruimte nader uitgewerkt.

Voor de zender
Dit deel is primair geschreven voor ondernemers, instellingen en particulieren die reclame willen maken (de 'zenders'). In dit deel wordt aangegeven:

- welke reclamemogelijkheden er zijn in de openbare ruimte,
- aan welke eisen een en ander dient te voldoen
- welke (vergunnings)procedure eventueel gevolgd moet worden.

Omdat dit deel met name is bedoeld als een praktische wegwijzer voor zenders, is gedetailleerde (achtergrond)-informatie zoveel mogelijk ondergebracht in bijlagen. Waar relevant wordt hiernaar verwezen.

Wat mag er allemaal?
De gemeente heeft zich ten doel gesteld de stad schoon, heel, veilig en fraai te houden. Voor het reclamebeleid betekent dit dat de gemeente zenders faciliteert door een ruim en divers palet aan reclamevoorzieningen ter beschikking te stellen, maar terughoudend is met het toestaan van reclame-uitingen door derden in de openbare ruimte; met name waar het permanente voorzieningen betreft. In dit deel zijn de mogelijkheden verder beschreven.

Hoe werkt het nu?
Wat betreft de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte maken we een onderscheid in:
- permanente reclame-uitingen[3]
- tijdelijke reclame-uitingen en
- reclame-uitingen in een aantal specifieke situaties waarvoor nadere beleidsregels zijn geformuleerd.

Een zender van een boodschap dient te bepalen tot welke categorie zijn voornemen voor een reclame-uiting behoort. Het **stroomschema** op de linker pagina is hierbij behulpzaam en leidt naar de relevante informatie.

Procedures
Voor het gebruik van een permanente gemeentelijke reclame-voorziening is geen vergunning noodzakelijk. Alleen wanneer u als zender een eigen reclame-uiting buiten deze gemeentelijke voorzieningen wilt realiseren, is in de regel een vergunning nodig. Afhankelijk van de situatie kan daarbij soms worden volstaan met een melding of kan de reclame-uiting zelfs vergunningsvrij worden gerealiseerd, mits wordt voldaan aan een aantal standaardeisen.

Website
Na vaststelling van deze uitwerkingsnota wordt aan de hand van het stroomschema een **website** ontwikkeld die een zender snel wegwijs maakt in de reclamemogelijkheden in de openbare ruimte en de voorschriften die daar eventueel aan zijn verbonden.
In geval een vergunning (of melding) noodzakelijk is, zal het stroomschema ook ertoe leiden dat een zender uitkomt op het juiste formulier om een aanvraag in te dienen dan wel om een melding te doen.

[3] We spreken van "permanente" reclame als deze langer dan 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) in de openbare ruimte aanwezig is of zal zijn.

2.2 Permanente Reclame-uitingen

Reclamebeleid
De gemeente wil de voorzieningen in de openbare ruimte voor reclame beperken tot de eigen gemeentelijke voorzieningen. De gemeentelijke voorzieningen staan ter beschikking aan elke zender die een boodschap bekend wil maken onder een breed publiek.
Een uitbreiding van de gemeentelijke reclamevoorzieningen is mogelijk wanneer daar voldoende draagvlak voor is in de maatschappij en deze uitbreiding in lijn met de algemene toetsingsgronden (zie §0.3) kan worden gerealiseerd. Zo onderzoeken we de optie om op termijn één grote reclamemast langs een snelweg te realiseren.

Naast de gemeentelijke reclamevoorzieningen is nog een beperkt aantal andere permanente reclameobjecten in de openbare ruimte aanwezig, waarvoor in het verleden vergunningen aan derden zijn verstrekt. Naar de toekomst toe zullen er echter geen nieuwe vergunningen aan derden hiervoor worden verstrekt. Alleen in bijzondere gevallen wordt hier een uitzondering op gemaakt. Indien u toch overweegt om een eigen voorziening met of voor reclame te realiseren in de openbare ruimte, neem dan contact op met de gemeente om de mogelijkheden te bespreken (mail: reclame-objecten@nijmegen.nl; tel.nr. 024-329 3381)

Gemeentelijke voorzieningen voor reclame
In Nijmegen is een breed aanbod aan permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen beschikbaar. Het huidige bestand aan gemeentelijke voorzieningen is als volgt:

A. Billboards
B. Mupi's
C. Abri's
D. Evenementenborden
E. Lichtmastreclame
F. Kiosken
G. Sanisettes
H. Reclame bij rotondes
I. Vlaggen en banieren
J. Spandoeken
K. Klad en plakplaatsen
L. Plattegrondkasten
M. Infostopzuilen
N. Welkomstborden
O. NEC-borden

Toelichting per voorziening
- De gemeentelijke reclame-voorzieningen A t/m H zijn onder beheer gebracht van reclame-exploitanten. Adverteerders kunnen bij deze exploitanten advertentieruimte huren of gebruik maken van de gratis voorzieningen. Bij een aantal van deze voorzieningen gelden gereduceerde tarieven voor ideële reclame.
- Op een aantal rotondes (H) kunnen borden worden geplaatst met (bij voorkeur lokale) bedrijfsnamen.
- Vlaggen en banieren (I) zijn alleen toegestaan op 11 daartoe aangewezen en ingerichte plekken. Deze voorzieningen zijn te huren via het ACBN voor stadspromotie en om bekendheid te geven aan evenementen. De masten kunnen niet worden gebruikt voor reclame van (individuele) bedrijven.
- Spandoeken (J) kunnen gratis worden opgehangen op de 10 door de gemeente aangewezen locaties in de daar aanwezige spandoek-voorziening. De opdruk op de spandoeken mag niet commercieel zijn.
- Klad- en plakplaatsen (K) zijn bedoeld om gratis ruimte te bieden voor vrije meningsuiting. Hiertoe zijn 22 locaties ingericht verspreid over de stad. Deze plaatsen zijn niet bedoeld voor commerciële reclame.
- De aparte plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden (L t/m O) zullen worden vervangen door één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree. Deze nieuwe borden dienen om bezoekers te informeren over actuele commerciële en niet-commerciële evenementen in Nijmegen. Waar wenselijk kunnen extra stadsplattegronden in bestaande reclamevoorzieningen (zoals de achterzijde van vitrines) worden geplaatst.

Via de in te richten **website** worden zenders bij elke voorziening doorverwezen naar de desbetreffende exploitant en/of relevante gebruiksvoorwaarden. Een visuele impressie van deze voorzieningen vindt u terug in bijlage 1. Voor meer informatie over deze voorzieningen kunt u terecht in Deel 3.

2.3 Tijdelijke reclame-uitingen in de openbare ruimte

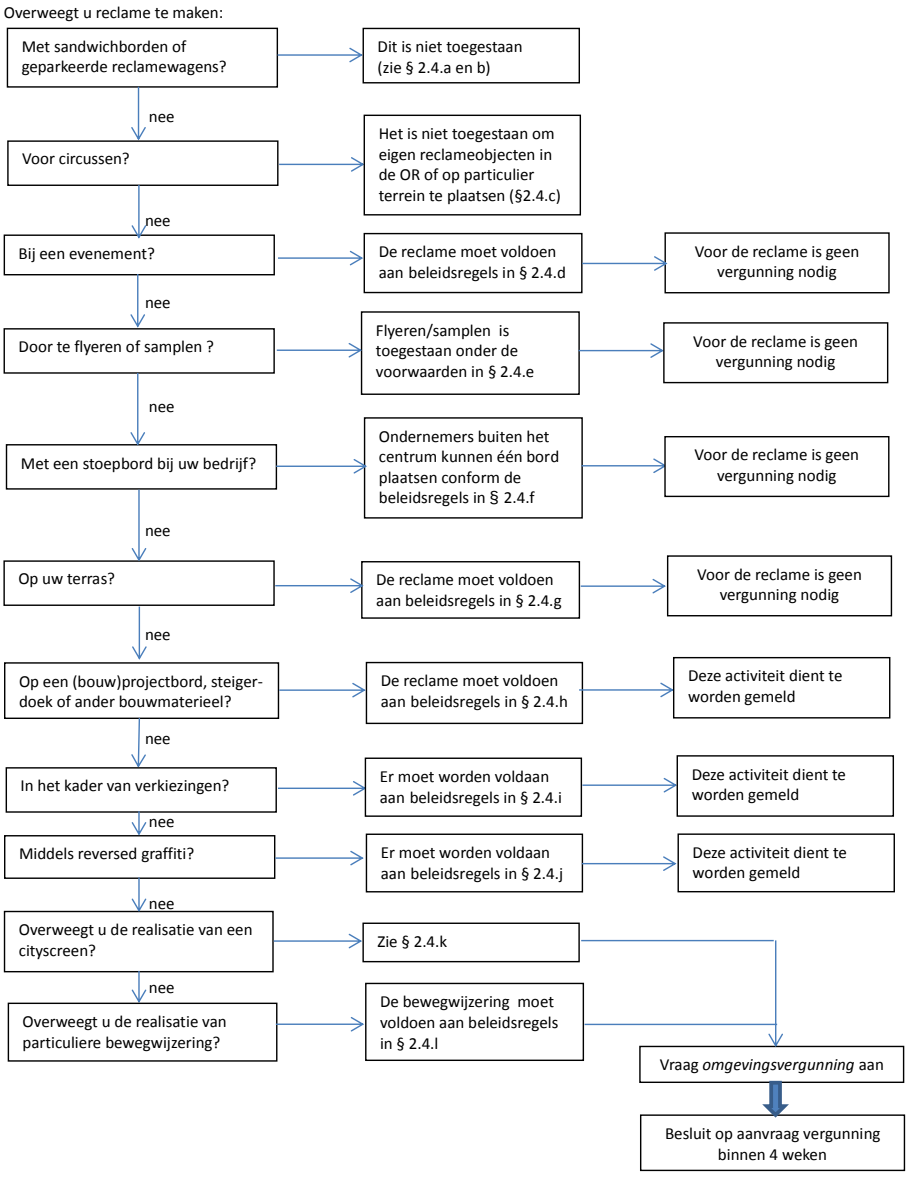
Mogelijkheden en voorwaarden
Buiten de gemeentelijke voorzieningen (zie §2.2) en een aantal specifieke situaties (beschreven in §2.4) gaat de gemeente terughoudend om met de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte. Onder de volgende voorwaarden willen we echter ook ruimte bieden om tijdelijke reclame-uitingen in de openbare ruimte mogelijk te maken:

- De aanvrager van de reclameboodschap is een in Nijmegen gevestigde organisatie of persoon.
- De reclame-uiting kan redelijkerwijs niet op eigen particulier terrein worden gerealiseerd;
- Er dient een goede motivatie te zijn waarom voor de beoogde reclame-uiting niet (alleen) de gemeentelijke reclamevoorzieningen gebruikt kunnen worden.
- De reclame-uiting dient te voldoen aan de algemene toetsingsgronden (zie §0.3.).
- De uiting is niet langer dan strikt noodzakelijk en met een maximum van 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig in de openbare ruimte; aanvragen voor reclame-uitingen in de openbare ruimte met een duur langer dan deze 31 dagen per kalenderjaar worden beschouwd als zijnde een “permanente” reclame-uiting in de openbare ruimte en worden in de regel niet toegestaan.
- Aanvragen dienen betrekking te hebben op uitingen van algemeen maatschappelijk belang dan wel een breder stadsbelang (i.c. citymarketing) te hebben. Bij deze uitingen mag maximaal 20% van het reclame-oppervlak zijn bestemd ter vermelding van (commerciële) sponsoren.
- Aanvragen voor commerciële reclame worden alleen dan toegestaan, indien:
    - de aanleiding een bijzondere gebeurtenis betreft (bijvoorbeeld een opening of jubileum) of
    - het om een kleinschalige seizoensgebonden activiteit gaat (bijvoorbeeld de plaatsing van een reclamebord nabij de verkoopplek van kerstbomen).

Procedure
In bijzondere gevallen kan gemotiveerd van deze voorwaarden worden afgeweken. In dat geval dient altijd een vergunning te worden aangevraagd. Ook wanneer de beoogde reclame-uiting wordt geplaatst in een gebied dat als “beelddrager” geldt voor de stad dient te allen tijde een vergunning te worden aangevraagd.
In alle overige situaties kan worden volstaan met een melding (via de website) als aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan. Als de gemeente geen bezwaar heeft (of binnen 14 dagen niet reageert op de melding) kan de melder de reclame aanbrengen. In alle andere gevallen wordt de melder nader geïnformeerd.

Stroomschema specifieke situaties in de openbare ruimte

2.4 Reclamebeleid t.a.v. specifieke situaties in de openbare ruimte

Naast de door de gemeente gefaciliteerde voorzieningen bestaan er nog een aantal specifieke situaties in Nijmegen waarbij reclame in de openbare ruimte mogelijk is. Voor elk van deze mogelijkheden zijn hieronder op basis van de toetsingsgronden uitgewerkt wat er aan reclame-uitingen mogelijk is onder welke condities. Tevens is aangegeven welke (vergunnings)procedure van toepassing is.

A. Reclamewagens

Het parkeren van voertuigen (vrachtauto's, trailers, bussen, aanhangwagens e.d.) bedoeld als object om reclame mee te maken is niet toegestaan met uitzondering van eigen bedrijfswagens of wagens waarbij reclame niet het primaire doel is.

B. Sandwichborden

Het gebruik van sandwichborden is niet toegestaan.

C. Circussen

Het gebruik van sandwichborden en borden in de openbare ruimte dan wel op particuliere terreinen is niet toegestaan. Een circus dient aankondigingen over voorstellingen op dezelfde wijze als andere (commerciële) evenementen bekend te maken. Dat zou bijvoorbeeld kunnen via de evenementenborden.

D. Evenementen

Reclame voor evenementen is mogelijk via de gemeentelijke reclamevoorzieningen zoals de evenementen-borden. Reclame bij de evenementen zelf is toegestaan maar dient beperkt te blijven tot het evenementen-terrein. Reclame-uitingen dienen zoveel mogelijk naar binnen gericht te zijn. Mits hieraan is voldaan is er geen aparte vergunning voor reclame nodig. We maken een uitzondering voor de Vierdaagse van Nijmegen. In de samenwerkingsovereenkomst met de stichting Vierdaagsefeesten en het convenant met de stichting DE4DAAGSE en defensie werken we deze uitzonderingspositie verder uit.
Ook voor andere grote evenementen met een landelijke uitstraling en belangrijk voor de stad (citymarketing) zullen de mogelijkheden voor reclame steeds op maat worden beoordeeld. Daarbij kan mogelijk worden afgeweken van de algemene beleidsregels in deze uitwerkingsnota (hardheidsclausule).
De bestaande contracten dienen daarbij echter steeds te worden gerespecteerd en gehandhaafd.

E. Flyeren, samplen

Tijdens de Vierdaagsefeesten, de Vierdaagsemarsen, de Marikenloop, de Stevensloop, de Zevenheuvelenloop en Zevenheuvelennacht is flyeren en samplen alleen toegestaan als dit gebeurt met toestemming van de organisator van het evenement.(zie bijlage 5, IV Overige reclames in de openbare ruimte)
Buiten deze evenementen is flyeren en samplen toegestaan en ook verder niet aan regels onderworpen. Ook het dragen van borden of kleding met reclame door personen valt hieronder. Wel zien we er op toe dat flyeren en samplen niet tot vervuiling van de openbare ruimte leidt.

F. Uitstallingen

In de APV zijn nadere regels geformuleerd voor het hebben van een uitstalling. Ten aanzien van reclame is daarin als nadere regel opgenomen, dat reclameborden en -objecten niet zijn toegestaan. Productaanduidingen op uitstallingen, al dan niet met vermelding van prijzen, worden beschouwd als reclame en zijn daarom niet toegestaan.
Dit uitstallingenbeleid in de APV wordt zodanig aangepast dat ondernemers buiten het centrum en de stedelijke knopen zonder vergunning één stoepbord kunnen plaatsen tijdens openingstijden. Dit bord dient max. 5 m vanaf de perceelgrens van het bedrijf te worden geplaatst en dient te voldoen aan onderstaande voorwaarden:

- Het betreft losstaande, niet-verlichte dubbelzijdige borden en soortgelijke objecten met een zelfstandige constructie.
- Het stoepbord is alleen bedoeld voor (reclame van) het plaatselijke bedrijf
- Maximaal 1 stoepbord per winkel/bedrijf.
- Maximaal formaat; hoogte 1.2m (uitgeklapt), breedte 0,8m
- Geen felle of fluorescerende kleuren.

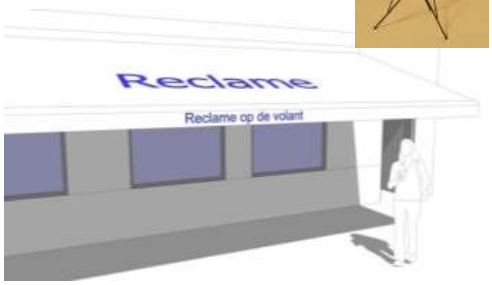
G. Terrassen

Reclame is toegestaan op parasols, zonweringen en terrasschotten voor zover deze bestaat uit een bedrijfsnaam en/ of (bedrijfs)logo. Andere vormen van reclame, zoals productafbeeldingen en/of het plaatsen van reclameborden of andere objecten met reclame zijn niet toegestaan. Wel mag een ondernemer een informatiezuiltje (maximale hoogte 1,5 m) binnen de grenzen van het terras plaatsen met daarop de openingstijden, een menukaart of prijslijst e.d..

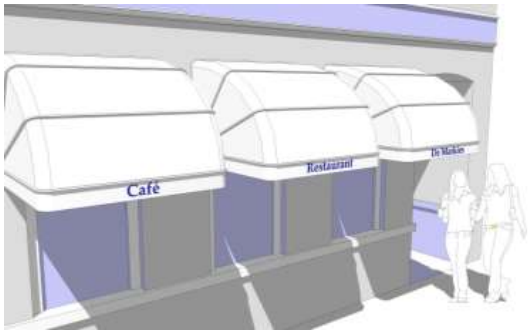
Hieronder zijn nadere uitvoeringseisen opgenomen voor de reclame op terrassen. Als de vergunninghouder zich hier aan houdt, is het uiterlijk aanzien van het terras aanvaardbaar (zie bijlage 5, IV Overige reclames in de openbare ruimte).

- De reclame-uiting of het totaal aan reclame-uitingen mag het gevel- en straatbeeld niet domineren / verstoren en dient een terughoudend karakter te hebben. Dat wil zeggen beperkt van omvang en met een kleurstelling die is afgestemd op de kleurstelling van het betreffende terras of pand.

Zonweringen en markiezen

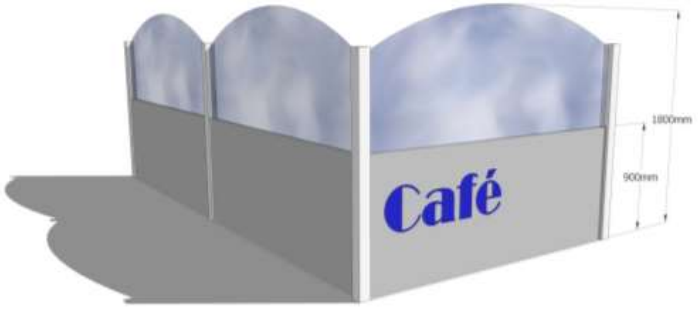
- Bedrijfsnamen en/of bedrijfslogo's zijn toegestaan op het doek óf op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
- Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.
- Bij reclame op het doek van markiezen: passend in het onderste segment van de markies.
- Tegen de zijkanten van markiezen zijn geen reclames toegestaan.
- De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per scherm / segment).

Voorstel - Reclamebeleid

Terrasschermen

- Terrasschermen zijn maximaal 1,80 meter hoog waarbij het gedeelte boven een hoogte van 0,90 meter voor 90% doorzichtig is.
- Op het dichte schermdeel (onderkant) is een (bedrijfs)logo toegestaan met een maximale grootte van 20% van het dichte oppervlak.
- Productaanduidingen (al dan niet met prijsvermelding) zijn niet toegestaan.
- Het repeterend gebruik van logo's mag het straatbeeld niet domineren / verstoren.

Parasols

- (Bedrijfs)logo's zijn toegestaan op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
- Maximaal op de helft van het aantal segmenten van de parasol is een opdruk toegestaan.
- De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per segment).

Reclame op segment

reclame op volant

H. Bouw- en projectborden, steigerdoeken en overig bouwmaterieel

In de regel dienen bouwborden en andere hulpconstructies te worden geplaatst op het bouwterrein zelf. Hier is geen vergunning voor vereist (zie §1.4).

Het plaatsen van bouwborden en andere hulpconstructies met reclame in de openbare ruimte in de onmiddellijke nabijheid van de locatie is in principe alleen dan toegestaan als:

- Plaatsing op het eigen perceel redelijkerwijs niet realiseerbaar is
- De reclame alleen betrekking heeft op het in het uitvoering zijnde werk (bouw-gerelateerd);
- Plaatsing niet leidt tot een verrommeld straatbeeld
- De afmetingen max. 10 m2 zijn met een max. hoogte en breedte van elk 4 meter en
- De onderlinge afstand tussen bouw- en projectborden minimaal 100 meter is.

Om zicht te kunnen houden op de plaatsing van bouw- en projectborden in de openbare ruimte dient dit vooraf te worden gemeld. Toetsing vindt niet op voorhand plaats, maar na plaatsing achteraf.

I. Verkiezingen

Het gebruik van sandwichborden is niet toegestaan. Tijdens verkiezingsperiodes kunnen verkiezingsborden worden geplaatst door of namens de gemeente in de openbare ruimte waar politieke partijen gebruik van kunnen maken om hun boodschap bekend te maken. Deze verkiezingsborden dienen qua vorm en uiterlijk een deugdelijke uitstraling te hebben en ook qua formaat te passen in hun omgeving zonder daar afbreuk aan te doen. Daartoe zullen vaste locaties worden aangewezen waar deze verkiezingsborden geplaatst kunnen worden. Deze zullen zoveel mogelijk in overeenstemming zijn met de huidige gangbare locaties. Zodra de vaste locaties zijn aangewezen, kan worden volstaan met een melding.

J. Reversed graffiti

Reversed graffiti (ook wel green graffiti genoemd) is alleen toegestaan tijdens evenementen en dient een niet-commercieel karakter te hebben (bijvoorbeeld als bewegwijzering). De beoogde opdruk dient steeds binnen 2 werkdagen na afloop van het evenement te zijn verwijderd. Het voornemen om reversed graffiti aan te brengen dient vooraf gemeld te worden. Toetsing vindt niet op voorhand plaats maar na realisatie.

K. City-screens

Het beleid biedt ruimte voor de realisatie van city-screens in het centrum en bij stedelijke knooppunten (bv centraal station). Er dient hiervoor te allen tijde een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd. Voor de uitingen op deze city-screens zal nog een nadere verdeelsleutel worden ontwikkeld over de thema's commerciële reclame, stadspromotie en evenementen. City-screens in de openbare ruimte zullen in principe door de gemeente worden aanbesteed als nieuwe gemeentelijke reclamevoorziening.

L. Particuliere bewegwijzeringsborden

Ondernemersverenigingen kunnen op bedrijventerreinen en bij de toegangsweg daarvan collectieve particuliere bewegwijzeringsborden plaatsen. Deze borden bevatten enkel locatieaanduidingen van bedrijven en straatnamen (geen handelsreclame). Realisatie en plaatsing dient altijd te gebeuren in overleg met de gemeente (024 – 329 3381; email: reclame-objecten@nijmegen.nl).

Verder gelden de volgende voorwaarden voor plaatsing en vormgeving:

- Bij voorkeur in zijbermen.
- Bij plaatsing dient rekening te worden gehouden met de verkeersveiligheid en met de zichtbaarheid van de permanente reclameobjecten in de openbare ruimte.

- Per bedrijventerrein een uniforme vormgeving (de vormgeving mag tussen bedrijventerreinen verschillen).
- Gedekte kleurstelling (geen felle kleuren).
- De afmetingen van deze objecten moeten beperkt blijven tot het functioneel noodzakelijke. Dat wil zeggen dat de objecten voor bewegwijzering en informatie in omvang niet groter mogen zijn dan maximum hoogte van 1,6 meter en een maximale breedte van 1,2 meter.

Voor de plaatsing van bewegwijzeringsborden dient een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd. Als wordt voldaan aan de uitvoeringseisen zal deze vergunning binnen 4 weken worden behandeld.

M. Gemeentelijke bewegwijzering

Gezien de brede beschikbaarheid in de maatschappij van digitale hulpmiddelen als tomtom en smartphones is de noodzaak voor aanvullende bewegwijzering gering. De gemeente hanteert het principe van *less is more* en gaat hier dan ook terughoudend mee om. Op aanvraag kan een gemeentelijke bewegwijzering worden gerealiseerd mits:

- deze geen commercieel doel heeft
- het gebied of object moeilijk vindbaar blijft ondanks de genoemde hulpmiddelen en
- het om een gebied of object gaat dat onbekend publiek aantrekt (bv stadscentrum, Goffertpark i.v.m. concerten, bedrijfsterrein) óf waarvoor het van belang is dat onbekend publiek de locatie snel en makkelijk kan vinden (bv ziekenhuis);

Specifiek ten aanzien van de bewegwijzering naar objecten geldt verder dat deze zich beperkt tot objecten die een breder algemeen maatschappelijk belang hebben en/of geen primair commercieel doel hebben. Te denken valt aan ziekenhuis, politie, crematorium, NS-station, begraafplaats, VVV, sportterreinen. Aanvragen zullen door de gemeente worden beoordeeld en bij akkoord vergunningsvrij op kostprijs worden gerealiseerd. Indien nodig zullen hier nog verdere beleidsregels voor worden ontwikkeld.

Voorstel - Reclamebeleid

DEEL 3 Gemeentelijke voorzieningen

Overzicht indeling reclame objecten in de openbare ruimte

	Billboards	Mupi's	Abri's	Evenementenborden	Lichtmastreclame	Vlaggen en Banieren	Gemeentelijke digitale informatieborden
Lijnstructuren							
Snelwegen	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Hoofdinvalswegen en stadsring	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Stedelijke wegen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gebieden							
Stedelijke knopen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Werkgebieden en grootschalige detailhandelszones	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Centrum	✗	✓	✓	✗	✗	✓	✓
Winkelcentra	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗
Woongebieden	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗
Historische gebieden	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗
Groengebieden en parken	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

(NB voor spandoeken zijn specifieke locaties aangewezen; voor reclame op rotondes geldt geen specifieke gebiedsindeling)

3.1 Inleiding

In dit deel is uitgewerkt wat het reclamebeleid gaat betekenen voor de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte. Concreet vormt dit deel de inhoudelijke basis voor de aanbestedingsprocedures die we als gemeente op termijn zullen moeten doorlopen voor een aanzienlijk deel van deze reclamevoorzieningen.

Doelstellingen

- In haar streven te komen tot een fraaie stad dient ook de gemeente zelf zich uiteraard te houden aan het door haar geformuleerde reclamebeleid. Dit houdt primair in dat het uitgebreide netwerk van permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte (zie § 2.2) moet gaan voldoen aan de algemene toetsingsgronden. In dit deel is dit verder uitgewerkt.

- In het kader van het uitgangspunt *less is more* heeft de gemeente zich verder ten doel gesteld dat er op termijn **10% minder reclamevoorzieningen in de openbare ruimte** (kwantiteit) komt te staan. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van de op termijn te realiseren aantallen van elk type reclamevoorziening.

- Tot slot moet worden zeker gesteld dat **minimaal 20% van het reclameoppervlak** in de openbare ruimte is bestemd **voor non-profit boodschappen**, waaronder ideële reclame en evenementen-reclame. Via **tariefsdifferentiatie** willen we ook **ruimte aan minder draagkrachtige organisaties** bieden. Zo zorgen we dat ideële organisaties en andere minder draagkrachtige doelgroepen hun boodschap tegen gereduceerde kosten of zelfs gratis kunnen uiten. Het is van belang dat iedereen zijn boodschap of mening kan uiten.

Aanbestedingen

Voor een belangrijk deel is de exploitatie van de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen middels contracten ondergebracht bij externe partijen. Realisatie van de gestelde doelen zal derhalve moeten worden zeker gesteld bij hernieuwde toekomstige aanbestedingen. Omdat een aantal contracten een langdurige contracttermijn kennen, zal dit noodzakelijkerwijs een gefaseerd proces zijn dat pas in 2019 zal zijn afgerond.

Passend in de stad

De beoordeling van een reclame-constructie in de openbare ruimte vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden (zie § 0.3.). Met het oog op de toetsingsgrond *beeldkwaliteit* is een goede inpassing in de stad essentieel. Daarom zijn voor de permanente gemeentelijke reclame-voorzieningen uitvoeringsregels opgesteld die in de volgende paragraaf zijn opgenomen.
Zo is voor elk relevant type reclame-object nader uitgewerkt in welke gebiedstypen deze toepasbaar is én waar deze qua vormgeving en plaatsing in elk geval aan dient te voldoen. In onderstaande tabel is een schematische (niet absolute) weergave te zien welke gemeentelijke reclamevoorzieningen in welke gebiedstypen toepasbaar zijn. Bij toekomstige aanbestedingen zullen deze uitvoeringsregels uitgangspunt zijn bij het opstellen van de bestekken.

Procedure

Vergunningsaanvragen voor de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen kunnen in de regel in een verkorte termijn van 4 weken worden behandeld als wordt voldaan aan de uitvoeringsregels. Bij afwijkende of andere aanvragen is maatwerk vereist voor de beoordeling en geldt de reguliere termijn van 8 weken.

3.2 Uitvoeringsregels permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen

Doel van deze uitvoeringsregels is om duidelijkheid te bieden over de mogelijkheden die er zijn om reclames te plaatsen. De criteria zijn soms absoluut van aard en moeten gezien worden als een verzameling standaard-oplossingen voor de meest voorkomende reclameobjecten, die in elk geval voldoen aan redelijke eisen van welstand.

Overige, afwijkende reclames en ook nieuwe vormen van buitenreclame worden aan de hand van de algemene criteria beoordeeld. Voldoet de reclame niet aan de uitvoeringsregels, gelden er voor het reclametype (nog) geen criteria of is er sprake van gerede twijfel aan de toepasbaarheid van de criteria, dan zal de aanvraag aan de Commissie Beeldkwaliteit voorgelegd worden. De commissie zal in haar advies motiveren waarom de reclame wel of niet voldoet. Daarbij hanteert ze de algemene beeldkwaliteitscriteria.

De uitvoeringsregels vormen het uitgangspunt bij aanbesteding van de verschillende reclame-concessies en zijn specifiek uitgewerkt voor:

- Billboards
- Mupi vitrines
- Abris
- Evenementenborden
- Lichtmastreclame
- Banieren
- Gemeentelijke digitale informatieborden
- Spandoeken
- Reclame bij rotondes

A. Billboard (8 m²)

- ☒ Snelwegen
- ☑ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☐ Stedelijke wegen[1]
- ☑ Stedelijke knopen
- ☒ Werkgebieden en detailhandelszones
- ☒ Centrum
- ☒ Winkelcentra
- ☒ Woonwijken[2]
- ☒ Historische gebieden
- ☒ Groengebieden

Een billboard is een losstaande van binnenuit verlichte reclamedrager met daarin een reclamevlak van circa 8m². Billboards zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen. Daarnaast kunnen deze objecten worden benut voor gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Plaatsing

- Maximaal 15 exemplaren in de stad. Gelijke verspreiding over de stedelijke invalswegen en stadsring.
- Niet op wegen door groengebieden en parken, met uitzondering van de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- Plaatsing tegen een achtergrond ('rugdekking') bij voorkeur in zijberm of middenberm.
- Dubbelzijdige uitvoering bij vrijstaande plaatsing in middenberm.
- Onderlinge afstand: bij billboards geldt als richtlijn minimaal 200m.
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan geldt een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100m.
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 200m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor woningen.

Vormgeving

- Bij vrijstaande plaatsing in middenberm; dubbelzijdige uitvoering (geen achterkant).
- Reclames kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden.
- Afmeting poster 2,4m x 3,3m.
- De onderkant van het object bevindt zich op minimaal 2,5 meter hoogte boven het maaiveld en de maximale hoogte bedraagt 5,5 meter.
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …) afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenementen borden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene beeldkwaliteitscriteria beoordeeld.

[1] Op stedelijke wegen met een ruim profiel (2x2-baans met zij- of middenberm) kunnen billboards worden geplaatst.
[2] In woongebieden zijn reclameobjecten in de openbare ruimte zoals billboards in beginsel niet toegestaan. Op (wijk)ontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2baans met zij- of middenberm) kunnen uitzonderingen worden gemaakt.

B. Mupi vitrines (2 m²)

- ☒ Snelwegen
- ☑ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☑ Stedelijke wegen
- ☑ Stedelijke knopen
- ☑ Werkgebieden en detailhandelszones
- ☐ Centrum[1]
- ☑ Winkelcentra
- ☒ Woonwijken[2]
- ☒ Historische gebieden[3]
- ☒ Groengebieden

Een mupi is een losstaande van binnenuit verlichte vitrine met een reclamevlak van circa 2m².
Mupi's zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen, gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Plaatsing

- Maximaal 150 exemplaren in de stad
- Gelijke verspreiding over de stad.
- In midden- of zijberm of op een brede stoep.
- Niet op wegen door groengebieden en parken, met uitzondering van de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- Bij vitrines geldt als richtlijn een onderlinge afstand van minimaal 100m; (paarsgewijze plaatsing toegestaan, dus aan weerzijden van weg / kruispunt).
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan, geldt een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100m.
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 100m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Vormgeving

- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen.
- Reclames kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden.
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …) afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenementenborden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

[1] In het centrum alleen geïntegreerd in stadsmeubilair (sanisettes, kiosken ed).
[2] In woongebieden zijn reclameobjecten in de openbare ruimte zoals vitrines, in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2baans met zij- of middenberm) kunnen er uitzonderingen gemaakt worden.
[3] Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn vrijstaande objecten als vitrines in beperkte mate mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt zichtbaar, maar niet dominant. Dit betekent maatwerk per locatie.

C. Abris (2 m^2)

- ✗ Snelwegen
- ✓ Hoofd invalswegen & stadsring
- ✓ Stedelijke wegen
- ✓ Stedelijke knopen
- ✓ Werkgebieden en detailhandelszones
- ✓ Centrum
- ✓ Winkelcentra
- ✓ Woonwijken
- ✓ Historische gebieden
- ✗ Groengebieden

Overdekte halteplaats voor het openbaar vervoer. Abri's kunnen voorzien zijn van binnenuit verlichte reclamevitrines (formaat circa 2m2). Reclamevlakken in abris zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen. Daarnaast kunnen deze objecten worden benut voor gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Plaatsing

- Maximaal 400 vlakken in de stad.
- Gelijke verspreiding over de stad
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Vormgeving

- Maximaal 1 (dubbelzijdige) vitrine per abri; met uitzondering van (bus-) stations.
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen indien deze niet gericht zijn naar woningen.
- Reclames in de vitrines kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden
- Geïntegreerd in ontwerp abri.
- Kleurstelling afgestemd op abri.
- Uniforme uitvoering door de stad heen (abris langs HOV-lijnen, in de stedelijke knopen en het centrum kunnen een afwijkende vormgeving hebben).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene beeldkwaliteitscriteria beoordeeld.

D. Evenementenborden (1 m^2)

- ☒ Snelwegen
- ☑ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☑ Stedelijke wegen
- ☑ Stedelijke knopen
- ☑ Werkgebieden en detailhandelszones
- ☒ Centrum
- ☒ Winkelcentra
- ☒ Woonwijken[1]
- ☒ Historische gebieden[2]
- ☒ Groengebieden

Een evenementenbord is een tweezijdige display doorgaans om een lichtmast bevestigd en waarin statische reclameposters (A0-formaat) aangebracht kunnen worden. Evenementenborden zijn primair bedoeld voor culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen en andere, commerciële en niet-commerciële evenementenreclame, evenals voor gemeentelijke reclamecampagnes.

Plaatsing

- Maximaal 150 exemplaren in de stad; gelijke verspreiding over de stad.
- Niet op wegen door groengebieden en parken m.u.v. de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- In midden- of zijberm.
- Maximaal in series van 3 geplaatst (met daartussen minimaal 100m of drie lege masten).
- Bij evenementenborden geldt als richtlijn een onderlinge afstand van circa 30m of afgestemd op aanwezige lichtmasten.
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan, geldt als richtlijn een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100m.
- Afstand t.o.v monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 50m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Vormgeving

- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen met om de mast gebogen vlakken.
- Slanke omlijsting in een gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …); afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

[1] In woongebieden zijn reclameobjecten in de openbare ruimte zoals evenementenborden in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2baans met zij- of middenberm) kunnen er uitzonderingen gemaakt worden.
[2] Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn evenementenborden mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt zichtbaar, maar niet dominant. Dit betekent maatwerk per locatie.

E. Lichtmastreclame

- ✗ Snelwegen
- ✓ Hoofd invalswegen & stadsring
- ✓ Stedelijke wegen
- ✓ Stedelijke knopen
- ✓ Werkgebieden en detailhandelszones
- ✗ Centrum
- ✗ Winkelcentra
- ✗ Woonwijken[1]
- ✗ Historische gebieden
- ✗ Groengebieden

Een inwendig verlicht reclameobject in een lichtmetalen frame dat op hoogte wordt opgehangen aan een lichtmast en waarin plaats is voor één of twee reclame-uitingen. Reclame op lichtbakken aan lichtmasten is uitsluitend bestemd voor verwijzing naar lokale bedrijven. Uit de reclame moet die lokale binding blijken.

Plaatsing

- Maximaal 120 exemplaren in de stad.
- Onderlinge afstand: bij reclame aan lichtmasten geldt als richtlijn maximaal één op drie. Na elke lichtmast met een reclamekastdienen er twee masten vrij van reclamekasten te blijven (per zijde van de weg).
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 50m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) woningen.
- Plaatsing alleen op aanvraag (geen lege kasten plaatsen).
- Lichtbakken worden met de onderkant op een hoogte van 3,50 meter aangebracht. Wanneer de lichtbak boven of direct naast de rijbaan komt te hangen, geldt een hoogte van 4,20 meter.
- In een straat (of wegdeel) mag slechts op één manier een lichtmastreclame worden aangebracht; aan masten in midden van de weg, ofwel de zijkanten van de weg.
- Lichtbakken zijn niet toegestaan op lichtmasten met een bewegwijzeringbord. De bewegwijzering heeft daarbij voorrang.
- Alleen aan een door de opdrachtgever aangewezen/goedgekeurde lichtmast. Plaatsing van een lichtmastreclame mag niet leiden tot een zichtbaar afwijkende lichtmast (uniformiteit langs de weg).

Vormgeving

- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen.
- Kleur omkasting en bevestigingsconstructie bij niet-gecoate masten standaard RAL7012; bij gecoate masten is de kleur afgestemd op de kleur van de lichtmast.
- Uniforme uitvoering door de stad heen (alleen kleur kan variëren).
- Grootte maximaal 1 m2; met een maximum breedte van 1m en een maximum hoogte van 1,1m.
- De reclame is beperkt tot de bedrijfsnaam en/ of –logo van een lokale ondernemer met eventueel een verwijzing (route, adres of webadres). Handelsreclame, merkreclame of alleen logo's van landelijke winkelketens (al dan niet met vermelding van een webadres) zijn niet toegestaan.

[1] In woongebieden zijn reclameobjecten in de openbare ruimte zoals lichtmastreclames in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2baans met zij- of middenberm) kunnen er uitzonderingen gemaakt worden.

F. Banieren

- ✗ Snelwegen
- ✓ Hoofd invalswegen & stadsring
- ✓ Stedelijke wegen
- ✓ Stedelijke knopen
- ✓ Werkgebieden en detailhandelszones
- ✗ Centrum
- ✗ Winkelcentra
- ✓ Woonwijken
- ✓ Historische gebieden
- ✗ Groengebieden

Banieren zijn vlaggen met langwerpige rechtopstaande vorm, gemonteerd aan speciaal hiervoor toegewezen masten. De gemeentelijke banieren zijn in principe bedoeld om een feestelijk accent te geven aan culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen of een bijzondere gebeurtenis. U kunt de masten voor een bepaalde tijd huren op één of meerdere lokaties via Evenementenbureau ACBN.
Let op: de masten kunnen niet gebruikt worden voor reclame-doeleinden van individuele bedrijven.

Plaatsing

- Afgestemd op de structuur van de stad zijn op een aantal markante punten plekken voor stadspromotie aangewezen (bij stadsentrees, langs invalswegen, op pleinen en dergelijken). In beginsel is het alleen op die plekken toegestaan om vlaggen en/of banieren te plaatsen in de daartoe aanwezige voorzieningen.
- Plaatsing van de masten is afgestemd op de vormgeving van de openbare ruimte.
- In series van maximaal 5 masten.

Vormgeving

- De masten zijn uniform door de stad heen.
- Afmetingen: max 1 m breed en hoogte maximaal 1/2 masthoogte met een maximum van 4m
- Commerciële reclame op de banieren is beperkt toegestaan; dat wil zeggen per banier maximaal één logo van de (hoofd)sponsor. De vlaggen en banieren dienen niet om reclame te maken voor individuele bedrijven.

G. Gemeentelijke digitale Informatieborden

- ☒ Snelwegen
- ☑ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☑ Stedelijke wegen
- ☑ Stedelijke knopen
- ☑ Werkgebieden en detailhandelszones
- ☑ Centrum
- ☒ Winkelcentra
- ☒ Woonwijken
- ☒ Historische gebieden
- ☒ Groengebieden

Een losstaande reclamedrager met ten minste aan een zijde een digitaal scherm specifiek bedoeld als welkomstbord.
Gemeentelijke informatieborden zijn bedoeld om bezoekers welkom te heten en informatie te bieden over culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen en andere commerciële en niet-commerciële evenementenreclame op het grondgebied van Nijmegen. Ze dienen ter vervanging van de aparte plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden.

Plaatsing

- Aan de randen van de stad langs invalwegen en op markante plekken als stadsentrees, stationsgebieden, grote pleinen en dergelijken.
- In midden- of zijberm, op brede stoepen of pleinen.

Vormgeving

- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Vormgeving afgestemd op andere reclameborden (billboards, vitrines).
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …)
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

H. Spandoeken in de openbare ruimte

- ☒ Snelwegen
- ☒ Hoofd invalswegen & stadsring
- ☒ Stedelijke wegen
- ☒ Stedelijke knopen
- ☒ Centrum
- ☒ Winkelcentra
- ☒ Werkgebieden
- ☒ Woonwijken
- ☒ Historische gebieden
- ☒ Groengebieden

Doeken die zonder zelfstandige constructie met touwen en/of haken bevestigd zijn. De tekst op de spandoeken mag niet commercieel zijn.

Plaatsing

- Spandoeken zijn in beginsel alleen toegestaan op de door de gemeente aangegeven locaties en in de daar aanwezige spandoek-voorziening.
- Maximaal 1 spandoek per evenement op een locatie.
- Per locatie mogen maximaal 2 spandoeken tegelijkertijd worden/ zijn opgehangen.

Vormgeving

- De maximale afmetingen van het spandoek zijn 0,60 x 6 meter

I. Rotondes

In Nijmegen wordt de mogelijkheid geboden om op rotondes een aantal lage reclameborden te plaatsten met naamsaanduidingen van bij voorkeur lokale bedrijven. Alleen gezichtsbepalende rotondes zoals bijvoorbeeld de rotondes Keizer Karelplein, Takenhofplein en Keizer Trajanusplein sluiten we hiervan uit. Deze reclamemogelijkheid besteden we aan onder reclame-exploitanten. Adverteerders kunnen vervolgens bij de gekozen exploitant ruimte huren.
Uitgangspunt is dat het beeld van een rotonde wordt bepaald door de inrichting en de borden daar ondergeschikt aan zijn.

Plaatsing

- Op de middenberm van de rotonde mag per toevoerweg een bord geplaatst worden (inclusief eventueel aanwezige verkeersportalen).
- Plaatsing afgestemd op inrichting rotonde en omgeving.
- Rekening houdend met de aanwezigheid van kunstwerken.

Vormgeving

- Het bord dient in een stevige constructie te zijn bevestigd.
- Gebruik van duurzame niet verwerende materialen.
- Maximaal formaat: 50 centimeter hoog en 70 centimeter breed.
- De bovenzijde van de constructie mag maximaal 1 meter boven het maaiveld uitsteken.
- Per rotonde moet er eenheid zijn in vorm en kleur van de constructie.
- Bij meerdere reclamevlakken op een rotonde moeten deze identiek zijn (geen verschillende borden per rotonde).
- Geen felle of fluorescerende kleuren.
- De borden mogen niet worden verlicht en/of voorzien van retro-flecterende of fluorescerende materialen.

Voorstel - Reclamebeleid

Bijlagen

OIL&
VINEGAR
Douglas
Douglas
livera
live life love livera
Dedicated.
BOSS

- Bijlage 1 – Visueel overzicht reclame-objecten
- Bijlage 2 – Definitielijst
- Bijlage 3 – Algemene Criteria Beeldkwaliteit voor Reclames
- Bijlage 4 - Reclame-objecten in de Openbare Ruimte per 2019
- Bijlage 5 - Wet- en regelgeving
- Bijlage 6 - Toezicht en Handhaving

Bijlage 1 – Visueel overzicht reclame-objecten

Mupi's (2 m²- informatiepanelen)

A-zijde (commercieel) *B-zijde (niet commercieel)*

Abri's

Sanisettes

Kiosken

Billboards

Lichtmastreclame

Evenementenborden

Spandoeken

Verkiezingsborden

Sandwichborden

Reclamewagens

City-screen

Voorstel - Reclamebeleid

Vlaggenmasten/banners

Vrije plakplaatsen

Aankondigings-/welkomstborden

Flyeren/samplen

Plattegrondkasten

NEC-borden

Infostopzuilen

Objectbewegwijzering

Industriebewegwijzering

Toeristische bewegwijzering

Stoepborden

Voorstel - Reclamebeleid

Bouwbord

Steigerdoek

Bordbuster

Illegale reclame

Bekladding

Green graffiti

Gevelreclame

Uitstallingen

Reclame op particulier terrein

Voorstel - Reclamebeleid

Bijlage 2 – Definitielijst

Abri's	Overdekte halteplaats voor openbaar vervoer.
Beeldkwaliteit	Een verzamelnaam voor alle aspecten die invloed uitoefenen op de beleving van de ruimtelijke omgeving.
Billboard	Een losstaande van binnenuit verlichte reclamedrager met daarin een reclamevlak van 8 m^2 (voor afbeelding zie bijlage 1).
Bouwborden/projectborden	Informatieborden geplaatst bij in uitvoering zijnde werken met bouw gerelateerde reclameboodschappen.
Bouwwerk	Voor definitie zie bijlage 5 – wetgevend kader – woningwet.
City-screen	Een (groot) digitaal informatiebord/scherm met bewegende beelden voor informatie, commerciële boodschappen en vermaak.
Commissie Beeldkwaliteit	Een onafhankelijke adviescommissie die beoordeelt of de beeldkwaliteit van bouwwerken en reclames overeenkomt met het beleid t.a.v. beeldkwaliteit, zoals neergelegd in de gemeentelijke welstandsnota.
Evenementenbord	Een dubbelzijdig display van 1 m^2 doorgaans bevestigd aan een lichtmast waarin statische posters kunnen worden gehangen (voor afbeelding zie ook bijlage 1).
Excessenregeling	Regeling op grond waarvan bevoegd gezag een eigenaar van een bouwwerk kan aanschrijven om een situatie die overduidelijk in strijd is met welstand ongedaan te maken (Woningwet artikel 13a).
Flyeren/samplen	Het in de openbare ruimte uitdelen van (reclame) boodschappen of proefmonsters van een bepaald product.
Green (reversed) graffiti	Afbeeldingen/boodschappen (graffiti) ontstaan door het selectief schoonmaken van het (straat) oppervlak (voor afbeelding zie bijlage 1).
Gevelreclame	Haaks of plat op de gevel van een zaak aangebrachte reclame (voor afbeelding zie bijlage 1)
Lichtmastreclame	Een inwendig verlicht reclameobject in een metalen frame dat op hoogte wordt opgehangen aan een lichtmast veelal ter verwijzing naar een lokaal bedrijf (voor afbeelding zie bijlage 1).
Mupi	Mupi is een afkorting van `Mobilier Urbain à Publicité Illuminé`. Het betreft een losstaande, van binnenuit verlichte vitrine met een reclamevlak van circa 2 m^2 (voor afbeelding zie bijlage 1)
Openbare Ruimte	Terrein, weg of gebouw in bezit van de overheid en voor iedereen toegankelijk

Particulier terrein	Terrein/gebouw van particulier (niet openbaar toegankelijk)
Reclame	Elke aanduiding van zowel commerciële als niet-commerciële aard in de vorm van een opschrift, aankondiging of mededeling die vanuit de openbare ruimte zichtbaar is. Hiertoe behoren ook uitingen die aan de binnenzijde van etalages of van ramen worden aangebracht, maar zich richten tot en/of zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.
Reclame-object / -voorziening	Object / voorziening bedoeld om het maken van reclame of het verkondigen van een (reclame-)boodschap te faciliteren.
Sanisette	Openbaar toilet waarvoor betaald moet worden (voor afbeelding zie bijlage 1)
Sneltoetscriteria	Een nadere uitwerking van de welstandseisen (en daarmee van de toetsingsgrond *beeldkwaliteit)* voor diverse reclamevormen die aangeven wat in elk geval is toegestaan. Vergunningaanvragen in lijn met de sneltoetscriteria zullen versneld kunnen worden afgehandeld
Tijdelijk/permanent	**R**eclame-uitingen en -voorzieningen die gedurende een termijn van maximaal 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig zijn gelden als tijdelijk; alle uitingen die dit maximum overschrijden worden als permanent aangemerkt.
Toetsingsgronden (algemene)	Reclame uitingen worden beoordeeld op Beeldkwaliteit, Verkeersveiligheid en hinder en Functionaliteit en duurzaamheid. Hiervoor zijn algemeen geldende regels opgesteld, waar alle uitingen aan dienen te voldoen.
Uitstalling	Voorwerpen geplaatst voor een pand in de openbare ruimte, die een duidelijke relatie hebben met de handel van de in dat pand gevestigde onderneming; bijvoorbeeld stoepborden (voor afbeelding zie ook bijlage 1).
Vergunning	Een officiële noodzakelijke toestemming van de overheid voor het uitvoeren van een bepaalde activiteit. Aan een vergunning en daarmee de activiteit kunnen voorwaarden worden verbonden. In deze uitwerkingsnota komen de *omgevingsvergunning* en een vergunning o.b.v. de APV aan bod (zie ook bijlage 5).
Welstandsvrije gebieden	Gebieden waar geen nadere eisen m.b.t. de beeldkwaliteit aan bouwwerken worden gesteld.
Vrije plakplaatsen	Door de gemeente aangewezen plaatsen (borden, kolommen, zuilen) bestemd voor vrije menings uiting van de burger, maar niet bedoeld voor commerciële uitingen (voor afbeelding zie bijlage 1)
Zenders/ontvangers	Personen of instellingen die een boodschap bekend willen maken respectievelijk kunnen ontvangen.

Bijlage 3 - Algemene Criteria Beeldkwaliteit voor Reclames

Ruimtelijke kwaliteit wordt in Nijmegen omschreven als een goede balans tussen het samengaan van de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van een plek. Voor de kwaliteit van de buitenruimte in de stad spelen functionele, esthetische, ruimtelijke en sociale aspecten daarbij een rol. Reclame moet daarom passen in het beeld van de stad. Daartoe zijn onderstaande "*algemene beeldkwaliteitscriteria"* ontwikkeld voor reclame op gevels en particuliere terreinen enerzijds en reclameobjecten in de openbare ruimte anderszijds.

Particulier terrein en gevels:

- Het aantal, de grootte en soort van de per gebouw toelaatbare reclame is afhankelijk van de schaal, de architectuur en de aard van het gebouw. Evenals van de schaal (het profiel en de breedte) van de straat of van de ruimtelijke omgeving.
- Zijn in de bestaande historische architectuur al specifieke reclamemogelijkheden aanwezig, zoals koofborden en reclamevelden, dan zijn dat de aangewezen plaatsen voor reclame.
- Als het aanbrengen van reclame plaatsvindt als onderdeel van een nieuwbouw- of verbouwplan, kan geëist worden dat de reclame volledig geïntegreerd wordt in het totale architectonische ontwerp.
- Reclame mag in beginsel niet op woonverdiepingen worden aangebracht. Reclame mag niet hoger worden aangebracht dan de scheiding van de onderliggende verdieping en de woonverdieping. Alleen als daar geen ruimte is, voor het aanbrengen van reclame, mag de reclame worden aangebracht tot aan de onderkant van de raamdorpels van de eerste verdieping.
- Reclame tegen of in het gevelvlak wordt niet over de volle breedte van de gevel aangebracht.
- Naamsaanduidingen op daken zijn toegestaan bij grote gebouwen met een bijzondere functie (hotels, bioscopen, ziekenhuizen e.d.) als de ruimtelijke omgeving dit aanvaardbaar maakt.
- Reclame in de vorm van vlaggen en banieren aan of op gebouwen is bij uitzondering toegestaan, indien de architectuur van het gebouw en de stedelijke ruimte daar aanleiding toe geeft.
- Reclame moet optimaal afgestemd zijn op de architectuur van het gebouw (vormgeving, maatvoering, bouwstijl, architectonische compositie en gevelindeling) en passen in het straat- en stadsbeeld.
- Ook moet reclame een eigen kwaliteit hebben. Iedere reclame wordt getoetst aan aspecten als: lay-out, vormgeving, maatvoering, typografie, kleurstelling, materiaalgebruik, detaillering en wijze van plaatsing.
- Een „huisstijl" van een onderneming en/of gestandaardiseerde reclame wordt optimaal afgestemd op de afmetingen, de schaal, de architectuur en de aard van het gebouw en de omgeving. Dominantie van de huisstijl over de totale gevel of over de totale gevel van de begane grond is niet toegestaan.
- Reclame dient bij voorkeur niet op het erf of in de tuin te worden geplaatst. Plaatsing kan toelaatbaar zijn, als er geen reclame aan het pand wordt of is aangebracht en als de reclame goed ingepast is in de tuin- of erfinrichting. Dit geldt niet voor verkooppunten voor motorbrandstoffen. Hier is een combinatie van een uiting op het verkoopgebouw, de overkapping en een prijzenzuil toegestaan.
- Met permanente beplakking van ruiten wordt terughoudend omgegaan. Beplakking is toegestaan indien er een goed gemotiveerde functionele aanleiding is; de beplakking niet domineert in het straatbeeld (grootte en kleurstelling); de architectuur van het pand herkenbaar blijft (compositie, kozijnindeling e.d.) en het geen handelsreclame betreft (geen productreclames, wel visualisaties eventueel i.c.m. een ondergeschikte bedrijfsaanduiding). Per gevel mag niet meer dan de helft van de glasvlakken volledig beplakt worden.
- Specifiek met betrekking tot Rijksbeschermd Stadsgezichten, Gemeentelijk Beschermd Stadsbeelden, Monumenten en Stadsbeeldobjecten gelden nog aanvullende criteria: zie onder historische gebieden.

Openbare ruimte:

- Reclame-uitingen in de openbare ruimte moeten de structuur van de stad ondersteunen. De plaatsing van reclameobjecten is afgestemd op de hiërarchie van de structuurlijnen en de belangrijke punten in de stad (invalswegen, stadsentrees, verkeerspleinen en pleinen).
- Continuiteit van lijnen wordt ondersteund door een uniforme vormgeving per type reclameobject (vormgeving, kleurstelling en materiaalgebruik).
- Reclame-uitingen in de openbare ruimte moeten passen in de directe omgeving. Ze zijn passend bij de stedelijke situatie en het karakter, de functie en het gebruik van de openbare ruimte.
- Het aantal, de grootte en soort van toelaatbare reclame is afhankelijk van de stedelijke ruimte, het profiel en de breedte van een straat of plein, alsmede de afmetingen en schaal van de aanliggende bebouwing.

- Het reclameobject moet in afmetingen, plaats, vorm, kleur en lichtintensiteit passen bij het aanzien van de directe omgeving en mag niet leiden tot aantasting van architectuur, zichtlijnen, vormgeving van de openbare ruimte en het ruimtelijk beeld in het algemeen.
- Een opeenstapeling van reclames dient voorkomen te worden. Reclames zullen op redelijke onderlinge afstand van elkaar geplaatst worden.
- Te veel en frequente herhaling van reclame dient voorkomen te worden.

De algemene criteria zijn opgesteld voor reclame in het algemeen, ongeacht het gebied waar de reclame zal worden aangebracht. Er zijn gebieden in de gemeente waar aanvullende criteria noodzakelijk zijn. Gelet op de stedenbouwkundige, architectonische en/of monumentale kwaliteiten geldt dit bijvoorbeeld voor het Beschermd Stadsgezicht en het Beschermd Stadsbeeld en voor gebieden met grote landschappelijke kwaliteiten. Ook voor monumenten, stadsbeeldobjecten en panden met bijzondere architectonische kwaliteiten zijn, naast de algemene, een aantal specifieke criteria nodig. Er zijn ook gebieden waar bovenstaande criteria niet altijd onverkort hoeven te worden toegepast, zoals bedrijfsterreinen. In sommige delen van de stad is reclame namelijk inherent aan de functies die er aanwezig zijn en past het bij de beleving van het gebied. Onder deze “reclamegebieden” worden bijvoorbeeld verstaan (delen van):

- Centrum
- Winkelgebieden
- Bedrijventerreinen
- Stedelijke knopen
- Snelwegen
- Hoofdinvalswegen en stadsring
- Stedelijke wegen

In andere gebieden is reclame eerder strijdig met de primaire functie en is het al snel storend. Hier wordt reclame slechts in beperkte mate toegestaan. Voorbeelden van deze gebieden zijn[1]:

- Woongebieden
- Historische gebieden
- Groengebieden, waterlopen en parken

Snelwegen

De snelwegen A73 en A15 lopen vooral langs de stad. Door de snelheid waarmee men passeert, hebben reclameobjecten langs snelwegen vaak een groot formaat, zodat ze op grote afstand zichtbaar en leesbaar zijn.

Vanwege de ligging in of tegen het buitengebied worden er geen reclameobjecten in de openbare ruimte langs de snelwegen geplaatst. De reclame die wordt toegestaan op gebouwen en particuliere terreinen is naar de snelweg gericht en niet naar landelijk gebied. (Bedrijfs)namen en (bedrijfs)logo’s zijn toegestaan, handelsreclame niet.

- Alleen reclame op de gevels die direct naar de snelweg gericht zijn; niet op ‘zijgevels’.

Hoofdinvalswegen en stadsring

Vanaf de snelwegen lopen brede stedelijke invalswegen de stad in (Neerbosscheweg, Wijchenseweg, van Boetbergweg en Prins Mauritssingel). De stedelijke invalswegen hebben over het algemeen ruime profielen; dat wil zeggen twee keer twee baans met royale zij en/of middenbermen. Naast gelegen woongebieden zijn meestal niet op deze wegen geörienteerd. Sinds de realisatie van De Oversteek en de Graaf Allardsingel worden de belangrijke invalswegen verbonden door een gedeeltelijke ringweg, de S100.

Uitgangspunt is dat de verschillende typen reclameobjecten moeten passen bij de maat en schaal van de omgeving. Daarom worden de grotere reclameobjecten in de openbare ruimte vooral langs de hoofdinvalswegen en de stadsring geplaatst.

Stedelijke wegen

Naarmate de hoofdinvalswegen het stadscentrum naderen worden de profielen smaller en krijgen ze meer het beeld van de overige invalswegen. Invalswegen zoals de Sint Annastraat, de Groesbeekseweg en de Berg en Dalseweg, zijn vaak de oude lintwegen naar de stad. De profielen bestaan veelal uit twee keer één baans wegen hier en daar voorzien van ventwegen. De bebouwing varieert van bedrijfsbebouwing tot rijtjeswoningen en is meer

[1] De in dit reclamebeleid gebruikte indeling is gebaseerd op de Structuurvisie Nijmegen en de *Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit*.

op de wegen georiënteerd. In de Waalsprong ontwikkelt de Griftdijk zich langzaam tot een invalsweg met een min of meer losse lintbebouwing. Andere belangrijke wegen in de stedelijkestructuur zijn de singels om het centrum en de doorgaande wegen door Lindenholt en Dukenburg.

De soort reclameobjecten in de openbare ruimte en de positie daarvan wordt afgestemd op de maat en schaal van de omgeving en de aanwezige functies. Waar woningbouw overheerst wordt terughoudend met reclame omgegaan.

Stedelijke knopen

In de ruimtelijke structuur van Nijmegen nemen de zogenaamde 'stedelijke knopen' een bijzondere plek in. De stedelijke knopen zijn plekken waar verschillende functies (wonen, werken, detailhandel, onderwijs en innovatie, etc.) sterk geconcentreerd zijn en waar verschillende vervoerstypen samenkomen. De knopen zijn dynamische ontwikkellokaties met een potentieel hoogstedelijk karakter en bevinden zich veelal bij (toekomstige) treinstations en op belangrijke kruispunten in de wegenstructuur.

Reclameuitingen in de stedelijke knopen kunnen bijdragen aan het dynamische en stedelijke karakter van de knopen. Hierbij kan ook gedacht worden aan het toepassen van digitale lichtkranten al dan niet geïntegreerd in de bebouwing.

Centrum

Het centrum van Nijmegen kent een historisch gegroeide sterke concentratie van functies en bebouwing. Het bebouwingsbeeld bestaat uit een combinatie van losstaande historische bebouwing (Stevenskerk, Waagh, Arsenaal), naoorlogse panden en aan de zuidkant de 19^{e} eeuwse bebouwing op de plek van de vroegere omwalling. De inrichting van de openbare ruimte is een belangrijk onderdeel van een aantrekkelijke en economisch gezonde stad. Bij de herinrichting van het centrum (project Centrum 2000) is het straatbeeld 'opgeschoond' door onder meer een eenduidige materialisering van de winkelstraten, het vervangen van lantaarnpalen door hangende verlichting en het integreren van reclammevlakken in nieuwe kiosken en openbare toiletten. De terrassen in het Nijmeegse centrum dragen bij aan een aangenaam verblijfsklimaat voor bezoekers en versterken de levendigheid van het centrum. De terrasschermen en parasols worden veelal gebruikt om reclame te maken.

In de afgelopen jaren worden glasvlakken steeds vaker dichtgeplakt en worden spandoeken in frames in toenemende mate gebruikt. Met beide reclamevormen dient terughoudend omgegaan te worden, omdat deze snel afbreuk doen aan het gevelbeeld.

Door het grote aantal winkels, horecazaken en andere bedrijvigheid is er in het centrum een hoge dichtheid aan reclameuitingen. Om deze reden wordt de reclame in de openbare ruimte in het centrum beperkt tot de door de gemeente aangeboden voorzieningen.

- Losstaande reclameborden in de openbare ruimte zijn niet toegestaan.

Winkelcentra

In Nijmegen komen in de (naoorlogse) woonwijken planmatig aangelegde winkelcentra voor. Het betreft hier een complex van winkels en voorzieningen, al dan niet gecombineerd met gestapelde woningbouw, waarbij het winkelen centraal staat. Kenmerkend is dat ze als één complex of samenhangend geheel van meerdere gebouwen zijn vormgegeven.

Onderlinge afstemming van reclames op elkaar en op de architectuur van het winkelcentrum is uitgangspunt.

- Uniformiteit in afmeting, plaatsing en vormgeving kan een goede bijdrage leveren aan het straatbeeld. Reclame wordt in winkelcentra hoofdzakelijk aan de binnenzijde aangebracht.
- Daar waar winkelcentra direct grenzen aan een woongebied wordt reclame aan de buitenzijde van winkelcentra terughoudend toegepast.

Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

De werkgebieden in de stad zijn zeer divers van karakter afhankelijk van het meest voorkomende type bedrijvigheid (zware industrie, bedrijven, kantoren). In het algemeen hebben deze gebieden een utilitair karakter. De verschijningsvorm van de bebouwing is zeer gevarieerd, zowel qua schaal, maat, als architectuur. De

detailhandelzones liggen niet in de woonwijken, maar aan de randen van de stad of langs de stedelijke hoofdwegen. Ze bestaan uit grootschalige gebouwvolumes met een min of meer representatieve uitstraling en bijbehorende grote parkeerplaatsen.

Reclame in de vorm van bedrijfsnamen en productaanduidingen zijn een bijna vanzelfsprekend onderdeel van het beeld van werkgebieden en detailhandelszones. De schaal en diversiteit van de bebouwing laat in werkgebieden veelal een grotere mogelijkheid aan vormgeving en maatvoering van reclame toe.
Er wordt onderscheid gemaakt tussen meer representatieve zones, zoals zichtlocaties langs hoofdwegen, en minder prominente zones.

- Op zichtlocaties en langs hoofdwegen dient reclame in samenhang met de architectuur van het gebouw en de omgeving te worden ontworpen. In binnengebieden van bedrijventerreinen die door de gemeenteraad als welstandsvrij gebied zijn aangewezen, worden reclames niet getoetst op redelijke eisen van welstand.[2]
- De reclameuitingen zijn gericht op zichtbaarheid vanaf direct aanliggende wegen; geen reclames die bedoeld zijn om op zeer grote afstand zichtbaar te zijn.
- Indien een detailhandelszone als één complex is vormgegeven (zoals Woonboulevard Dukenburg) is afstemming op het ontwerp van het complex en uniformiteit in vormgeving wenselijk.
- Omdat de verschijningsvorm van de bebouwing en reclame op bedrijventerreinen zeer divers is, is een zekere rust en eenduidigheid in de openbare ruimte van belang voor een aangenaam straatbeeld.

Woongebieden

Kenmerkend voor woongebieden is dat alle andere functies ondergeschikt zijn aan het wonen. Naast bedrijfs-activiteiten aan huis komen andere functies (zoals horeca, winkels, zorgcentra en scholen) sporadisch voor. In woongebieden wordt het straatbeeld voornamelijk bepaald door (rij)woningen, voortuinen, geparkeerde auto's en openbaar. Doordat de straten zowel qua bebouwing als straatinrichting veelal een eenduidige vormgeving hebben worden woongebieden gekenmerkt door een 'visuele rust'.
In gebieden die overwegend een woonfunctie hebben wordt reclame terughoudend toegepast, zowel in de openbare ruimte als op particuliere terreinen. Dat betekent dat in gebieden met overwegend woningen in principe geen (handels)reclames mogen worden geplaatst. Een uitzondering vormen voorzieningen als (buurt)winkels, horecagelegenheden, scholen, wijkcentra en bedrijven. Bij deze functies is meer mogelijk zolang dit geen hinder voor omliggende woningen veroorzaakt.

- Reclame wordt beperkt tot het functioneel noodzakelijke (bedrijfsaanduiding, bewegwijzering e.d.).
- In woongebieden zijn reclameuitingen gericht op zichtbaarheid vanuit de directe omgeving (de straat); dus geen reclame die bedoeld is om op grote afstand zichtbaar te zijn.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is in woonstraten niet toegestaan.

Historische gebieden

De historische gebieden van de stad zijn te vinden rond de binnenstad, langs de oude lintwegen en in de oude dorpskernen. De losse bebouwingsstructuur met afwisselend historische agrarische bebouwing, landhuizen kloosters en arbeiderswoningen en de latere toevoegingen is kenmerkend voor de oude dorpkernen en linten. De bebouwing van de 19e eeuwse stadsuitleg heeft een zeer herkenbare stedelijke sfeer: aaneengesloten, rijk geornamenteerde bebouwing, met voortuinen en smeedijzeren hekwerken.
Omdat zowel de bebouwingsstructuur, als het historische uiterlijk ervan, sterk afwijkt van de latere stadsuitbreidingen, zijn de 19e eeuwse schik en de oude dorpskernen en linten goed herkenbaar in de stad.
In deze categorie vallen vanzelfsprekend ook de rijksbeschermd stadsgezichten, gemeentelijk beschermde stadsbeelden, monumenten en stadsbeeldobjecten.

Historische gebieden genieten alom waardering vanwege hun sfeer, de historische betekenis en de architectonische kwaliteiten. De charme en de onvervangbaarheid is een belangrijke overweging om zuinig met het tastbare en zichtbare verleden om te gaan. Bij bouw- en reclameplannen wordt altijd rekenschap verlangd van de waarde van historische context.

- Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn vrijstaande objecten als vitrines en evenementenborden in beperkte mate mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt zichtbaar, maar niet dominant.

[2] Zie Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit, kaart toetsingsniveaus (respectievelijk niveau *Bijzonder* en *Vrij*).

- Reclame nabij monumale gebouwen moet ondergeschikt zijn in het aanzicht van het gebouw. Bij plaatsing dient rekening gehouden te worden met belangrijke zichtlijnen naar het monument.

Specifiek met betrekking tot Rijksbeschermd Stadsgezicht, Gemeentelijk Beschermd Stadsbeeld, Monumenten en Stadsbeeldobjecten gelden nog de volgende criteria :

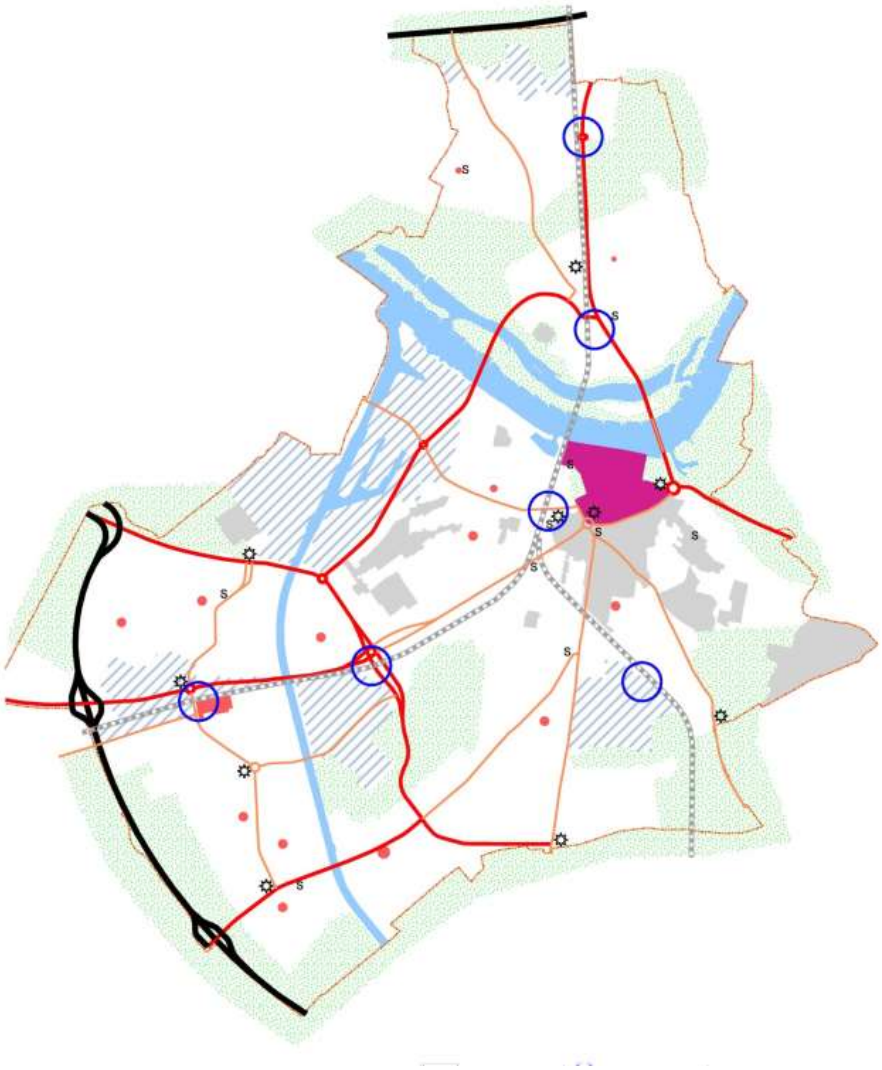
- Bij monumenten, stadsbeeldobjecten en gebouwen met grote architectonische kwaliteiten dient zeer terughoudend reclame te worden toegepast. Reclameuitingen mogen geen afbreuk doen aan de monumentale waarden.
- Zijn in de bestaande historische architectuur al specifieke reclamemogelijkheden aanwezig, zoals koofborden en reclamevelden, dan zijn dat de aangewezen plaatsen voor reclame.
- Als het aanbrengen van reclame plaatsvindt als onderdeel van een nieuwbouw- of verbouwplan, kan geëist worden dat de reclame volledig geïntegreerd wordt in het totale architectonische ontwerp.
- Bij monumenten en stadsbeeldobjecten zijn lichtbakken in het vlak van de gevel niet toelaatbaar.
- Reclame in de vorm van zuilen is niet toegestaan. Plaatsing kan toelaatbaar zijn, als er geen reclame aan het pand wordt of is aangebracht en als het perceel voldoende groot is voor plaatsing. Daar waar reclamezuilen acceptabel zijn, mag per perceel maximaal één zuil worden geplaatst, mits deze niet hoger is dan 2,50 meter (gemeten vanaf het aansluitend terrein) en niet breder dan 0,80 meter. Tevens dient de plaatsing afgestemd te worden op de tuin- of erfinrichting.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is niet toegestaan.

Groengebieden en parken

De groengebieden in en om Nijmegen zijn zeer divers: de Waal met haar uiterwaarden, de Stuwwal, de overgangszone naar de Ooijpolder en het Maas-Waal kanaal en haar oevers. De landschapstypen variëren van van open en vlak tot heuvelachtige en dicht bebosd. Naast deze groengebieden zijn de stadsparken van groot belang; ze werken als groene longen in het stedelijk gebied en bieden ruimte om te verpozen. Ook hebben parken vaak een cultuurhistorische waarde. Doordat bebouwing maar sporadisch voorkomt zijn natuur, stilte en visuele rust bepalend voor de belevingswaarde in parken en groengebieden.

In groengebieden en parken staan rust, natuur en ontspanning voorop. Reclame werkt hier snel verstorend en wordt daarom zeer terughoudend toegepast, zowel in de openbare ruimte als op particuliere terreinen.

- De reclame moet worden beperkt tot het functioneel noodzakelijke (naamsaanduiding, bewegwijzering, informatieborden ed). Reclame die bedoeld is om van veraf te worden opgemerkt is niet toelaatbaar.
- Borden die toeristisch-recreatieve of educatieve informatie bevatten over een bezienswaardigheid of gebied zijn toegestaan mits: ze direct bij de bezienswaardigheid zijn geplaatst , bescheiden zijn en uitsluitend vanuit die functie vorm hebben gekregen.

Bovenstaande figuur geeft enkel een indruk van de gehanteerde gebiedsindeling en heeft geen formele status.
In de webapplicatie die voor de “zenders” van reclame-uitingen is ontwikkeld, is een uitvoeriger kaart opgenomen waarin de juiste gebiedsindeling is aangegeven.

Bijlage 4 – Reclame-objecten in de OR per 2019

	< 2014	> 2019	Bijzonderheden
Reclamemast	0	1	Optioneel
Billboards	18	18	
Mupi's ($2m^2$ vrijstaand)	200	180	
Abri's ($2m^2$ in bushokje)	223	200	In 2011: 445 vlakken. 2019: Vermindering met max 23 vlakken in beschermde gebieden en nabij monumenten
Evenementenborden (A0)	175	150	Van 35 series van 5 naar 50 series van 3
Lichtmastreclame	63	120	
Kiosken	5	ntb	
Sanisettes	4	4	
Vlaggen en banieren (promotieplekken)	11	11	
Spandoeklocaties	10	10	
Klad en plak plekken	22	22	
Gemeentelijke digitale informatieborden	Divers[1]	n.t.b	Één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree
City screens (digitale lichtkranten)	0	Max. 5	
Particuliere bewegwijzeringsborden	Geen max	Geen max	

[1] In 2014 zijn er een 10-tal welkomstborden, meerdere plattegrondkasten en infostopzuilen en 7 NEC-borden die uiterlijk in 2019 worden vervangen door een digitaal welkomstbord per entree.

Voorstel - Reclamebeleid

Bijlage 5 - Wet- en regelgeving

Toelichting

De juridische basis voor het gemeentelijk reclamebeleid is gelegen in:

- de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) (omgevingsvergunning)
- de Woningwet
- het Besluit omgevingsrecht (Bor)
- de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) (reclamevergunning) en
- het eigendomsrecht - privaatrecht

Onderstaande sectie "*wetgevend kader*" gaat bij elk juridisch instrument in op de relatie met het aspect reclame.

Het hele wetgevende kader beschouwend kunnen feitelijk 4 verschillende categorieën reclame-uitingen worden onderscheiden. Dit op basis van de beoordeling of:

(1) een reclame-uiting een (onderdeel van een) bouwwerk óf niet-bouwwerk is en
(2) deze zich bevindt in de openbare ruimte óf (aan een gevel) op particulier terrein.

Het eerste aspect bepaalt of de bouwwetgeving (Woningwet en Wabo) van toepassing is en daarmee of een "omgevingsvergunning voor bouwen" is vereist. In geval het zich om een niet-bouwwerk handelt, is de APV van toepassing. Het tweede aspect is van belang voor de beleidsmatige invalshoek.

Dit resulteert in de volgende vier categorieën reclame-uitingen die in de sectie "procedures" nader zijn uitgewerkt:

I. reclameconstructies op particuliere percelen
II. reclameconstructies in de openbare ruimte
III. overige reclame-uitingen op particuliere percelen
IV. overige reclame-uitingen in de openbare ruimte.

Deze vier situaties zijn hieronder grafisch in een matrix weergegeven, waarbij middels blauwe pijlen is aangegeven op welke rij dan wel kolom van categorieën een bepaalde wet- of regelgeving betrekking heeft. In de sectie "*procedures*" wordt voor elke categorie reclame-uiting de procedure nader toegelicht.

Eigendomsrecht

	Particulier terrein / gevels	**Openbare Ruimte**	
bouwwerk	I omgevingsvergunning voor bouwen	II omgevingsvergunning voor bouwen	**Bouwwetgeving / Wabo / Bor**
niet-bouwwerk	III omgevingsvergunning voor reclame (APV art. 4.6.2.)	IV APV art. 2.1.5.1. en	**APV**

Wetgevend kader

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht – Wabo (omgevingsvergunning)
De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is in werking getreden op 1 oktober 2010 en regelt de "omgevingsvergunning". De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, monumenten, ruimte, natuur en milieu. Met deze wet vindt een bundeling plaats van wat voorheen een 25 tal verschillende aparte vergunningstrajecten waren. Zo is onder meer de aanvraag van een bouwvergunning onder de Wabo gebracht en heet nu "omgevingsvergunning voor bouwen". De inhoudelijke beoordeling zelf van een vergunningsaanvraag is grotendeels ongewijzigd gebleven.

Doel van de Wabo is dan ook primair om het gebruiksgemak voor burgers en ondernemers te vergroten. Alle vergunningaanvragen kunnen worden ingediend bij 1 loket met maar 1 aanvraagformulier. Bovendien volgt er 1 besluit op de aanvraag en geldt er 1 procedure om tegen een besluit bezwaar aan te tekenen of in beroep te gaan.

Woningwet
Bouwwerk - Redelijke eisen van welstand
Reclame kan worden uitgevoerd in de vorm van "bouwwerken" of "niet-bouwwerken" of een onderdeel daarvan uitmaken.
In de Wabo is vastgelegd dat voor een bouwwerk een een "omgevings-vergunning voor bouwen" nodig is. Artikel 2.10 Wabo geeft een dwingende en uitputtende opsomming van de toetsingsgronden. Deze toetsingsgronden zijn:

- het Bouwbesluit,
- de Bouwverordening,
- het bestemmingsplan en
- redelijke eisen van welstand.

Als een aanvraag in strijd is met één van de voorschriften en regels, wordt de vergunning geweigerd.

Belangrijke toetsingsgrond voor omgevingsvergunning voor bouwen zijn redelijke eisen van welstand. Het is vanwege deze toetsingsgrond dat regels kunnen worden gesteld aan reclame-uitingen. Sinds 1 juli 2004 heeft de gemeente Nijmegen een welstandsnota met daarin de criteria voor welstandsbeoordeling van bouwplannen. Dat betekent dat voor alle bouwvergunningsplichtige plannen, dus ook reclame-uitingen die in de vorm van een bouwkundige constructie worden uitgevoerd, de welstandscommissie haar advies uitsluitend mag baseren op de welstandscriteria zoals die zijn opgenomen in de welstandsnota. De onderhavige reclamenota is vastgesteld als onderdeel van de Welstandsnota en dient derhalve als toetsingskader voor reclame-constructies. Op deze manier kunnen alle bouwvergunningsplichtige reclame-uitingen getoetst worden aan de beleidsregels zoals opgenomen in deze nota.

Definitie bouwwerk
We spreken in formele zin van een bouwwerk als het gaat om:

- een constructie (d.w.z. bestaande uit meerdere samenhangende elementen)
- van enige omvang
- met een plaatsgebonden karakter en
- die bedoeld is om ter plaatse duurzaam te functioneren.

Op basis van jurisprudentie wordt het begrip duurzaam uitgelegd als een termijn langer dan 31 dagen. Dit betekent concreet dat objecten die normaliter eigenlijk als een bouwwerk beschouwd zouden worden maar korter dan 31 dagen staan, in formele zin dus als een niet-bouwwerk worden beschouwd in het kader van de woningwet en Wabo. Hiervoor is dus geen "omgevingsvergunning voor bouwen" voor nodig. We spreken dan van niet-bouwwerken die onder het juridische regime van de APV vallen (zie hieronder).

Besluit omgevingsrecht (Bor) bijlage II
Met de Woningwet en Wet algemene bepalingen omgevingsrecht Wabo is geregeld dat bouwwerken moeten voldoen aan redelijke eisen van welstand. Doel hiervan is dat beeld en uitstraling van een bouwwerk in balans zijn met de algehele omgeving. De wetgever heeft in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor) echter een aantal specifieke activiteiten aangewezen waar géén omgevingsvergunning voor is vereist. Te denken valt onder meer aan de veelal noodzakelijke voorzieningen zoals kranen, steigers en hekwerken die ten dienste staan van een bouwactiviteit. Voor deze situaties ligt het niet in de rede om een omgevingsvergunning voor deze bouwwerken te verlangen. Dit heeft tot gevolg dat o.a. ook "bouwborden"[3] met reclame-uitingen omgevingsvergunningsvrij zijn. Ook op grond van de APV kunnen er geen eisen aan reclame op die bouwborden worden gesteld.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
De APV gaat over niet-bouwwerken
Als een reclame-uiting is aan te merken als een (onderdeel van een) bouwwerk in de zin van de Wabo **(**en niet is uitgezonderd op basis van **Bor)** is een "omgevingsvergunning voor bouwen" vereist. In alle andere gevallen is sprake van een "niet-bouwwerk" en is de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van toepassing.

[3] Borden met de naam van het bouwproject en namen van aannemers

De APV omvat meerdere regelingen die relevant zijn voor reclame-uitingen. Daarbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen reclame-uitingen:

1. op (gevels van) onroerende goederen dan wel op particulier terrein of
2. in de openbare ruimte.

Reclame-uitingen op gevels en particulier terrein
Voor reclame-uitingen op onroerend goed of particulier terrein geeft artikel 4.6.2. van de APV aan wanneer toestemming moet worden gevraagd in de vorm van een "reclamevergunning". Een van de toetsingsgronden is dat moet worden voldaan aan redelijke eisen van welstand.
Verder is van belang dat de aanvraag van een reclamevergunning op grond van artikel 4.6.2. APV onder het regiem van de Wabo is gebracht en het dus formeel om een omgevingsvergunning gaat[4]. Dit betekent, dat reclame-objecten die op grond van bijlage II van Bor zijn aangewezen als "omgevings-vergunningsvrij" (bv een bouwbord), dus ook niet op grond van artikel 4.6.2. APV aan een vergunning zijn onderworpen.

Reclame-uitingen in de openbare ruimte
Voor reclame-uitingen in de openbare ruimte zijn meerdere artikelen relevant. Het belangrijkste is artikel 2.1.5.1. Dit artikel stelt wanneer een reclamevergunning is vereist voor het "*aanbrengen of achterlaten van stoffen of voorwerpen op, aan of boven de weg".* Ook hier geldt dat moet worden voldoen aan redelijke eisen van welstand. Een reclamevergunning op grond van artikel 2.1.5.1. valt níet onder de Wabo.

Voor een aantal specifieke situaties in de openbare ruimte is het reclamebeleid zoals in deze uitwerkingsnota neergelegd, al direct vervat in een apart specifiek artikel of bijlage van de APV. Zo reguleert:

- artikel 2.4.2. het plakken en kladden;
- artikel 4.3.4. en 4.3.5 het flyeren van reclamebiljetten en ander promotiemateriaal (o.a. samples) en het verbod op verspreiding hiervan tijdens de vierdaagsefeesten in het centrum en direct omliggende gebied;
- artikel 5.1.7. het parkeren van reclamevoertuigen en
- bijlage 4B de reclame-uitingen bij uitstallingen.

Privaatrecht - eigendomsrecht
De gemeente kan privaatrechtelijke overeenkomsten aangaan voor zover de gemeente eigenaar is van de betreffende grond, dan wel het betreffende bouwwerk. Voor het te voeren beleid is de contractvrijheid naar burgerlijk recht, zoals deze wordt aangegeven in boek 6:1 Burgerlijk Wetboek van grote betekenis. Dit artikel vermeldt dat alle verbintenissen of uit overeenkomst of uit de wet ontstaan. Dit impliceert dat de gemeente vrij is al dan niet een verbintenis aan te gaan, voor zover dat niet door de wet wordt geregeld. De gemeente is dus niet verplicht een (reclame)overeenkomst aan te gaan indien dit niet in haar beleid zou passen. Anderzijds kan de gemeente reclame-uitingen geplaatst op gronden waarvan zij eigenaar is op basis van het eigendomsrecht verwijderen of daaraan nadere eisen stellen, mits voldoende recht wordt gedaan aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur bij de uitoefening daarvan.
In Nijmegen zijn privaatrechtelijke overeenkomsten aangegaan voor onder meer mupi's, abri's en evenementenborden.

Procedures

Om een reclame-uiting op particulier terrein of in de openbare ruimte te realiseren is toestemming nodig van het bevoegde gezag. De procedure staat hieronder beschreven voor elk van de vier categorieën (I-IV).

I. Reclameconstructie op particuliere percelen

Toelichting
We spreken van een bouwwerk als er sprake is van een reclameconstructie van enige omvang, met een plaatsgebonden karakter en bedoeld om op een bepaalde locatie duurzaam aanwezig te zijn. Uit jurisprudentie

[4] Dit betekent dat objecten die obv bijlage II van Bor "omgevings-vergunningsvrij" zijn (bv een bouwbord) dus ook niet obv artikel 4.6.2. APV aan een vergunning onderworpen zijn.

blijkt dat als een constructie niet langer dan 31 dagen per kalenderjaar[5] aanwezig is, er in beginsel geen sprake is van duurzame aanwezigheid. In dat geval is er geen sprake van een bouwwerk.
Voorbeelden van bouwwerken zijn lichtbakken, doosletters, neonreclame, uithangborden, reclamezuilen e.d. die langer dan 31 dagen per kalenderjaar op het particuliere perceel aanwezig zijn.

Vergunningsprocedure
Voor een reclameconstructie is een omgevingsvergunning voor bouwen vereist op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Een aanvraag moet worden getoetst aan het bestemmingsplan, het Bouwbesluit, de gemeentelijke Bouwverordening en redelijke eisen van welstand (artikel 2.10 Wabo). De welstandseisen zijn in deze nota als beleidsregels opgenomen en dienen als toetsingskader bij een vergunningsaanvraag.

Op de aanvraag is in de meeste gevallen de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing. Dat houdt in dat er binnen een termijn van 8 weken beslist moet worden op de aanvraag. Deze termijn is veelal ook nodig, omdat er geen vaste meetbare welstandscriteria zijn te ontwikkelen die direct toepasbaar zijn op elke situatie.

Om toch tot snellere procedurele afhandeling te komen zijn de welstandseisen voor een aantal veel voorkomende standaard reclame-uitingen op particulier terrein in deze uitwerkingsnota nader uitgewerkt in sneltoetscriteria per gebiedstype. Inzet is om aanvragen die aan deze sneltoetscriteria voldoen, binnen een termijn van 4 weken af te ronden. Aanvragen, die niet voldoen aan de sneltoetscriteria, vragen om een maatwerk beoordeling. Bij die aanvragen zal de reguliere termijn van 8 weken worden aangehouden.

II. Reclame-constructies in de openbare ruimte

Toelichting
Voor reclameconstructies in de openbare ruimte geldt hetzelfde als wat onder ad I is vermeld. Het gaat om bouwwerken en reclame-objecten die in elk geval langer dan 31 dagen per kalenderjaar aanwezig zijn. Onder openbare ruimte wordt verstaan: openbaar toegankelijke wegen, straten, pleinen, parkeerterreinen, parken, plantsoenen, bossen, water en andere voor publiek toegankelijke ruimte.

In de *Kadernota Reclameboodschap* is bepaald dat in de openbare ruimte naast de reeds vergunde reclame-uitingen alleen de gemeentelijke reclame-voorzieningen permanent zijn toegestaan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan reclames op billboards, abri's, mupi's, kiosken, sanisettes en lichtmasten, maar ook aan reclame op evenementenborden, infostopzuilen en de vrije plakplaatsen.
In deze uitwerkingsnota is qua beleid bepaald dat overige (niet gemeentelijke) reclame-uitingen in de openbare ruimte met een duur van meer dan 31 dagen per kalenderjaar als permanent worden beschouwd (zie §1.1). Aanvragen voor een reclame-constructie in de openbare ruimte (en per definitie langer dan 31 dagen per kalenderjaar aanwezig) zullen daarom worden geweigerd. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van een bordbuster met reclame dat gedurende enkele maanden in de openbare ruimte zou moeten blijven staan. Alleen in bijzondere gevallen kan hier een uitzondering op worden gemaakt en vergunning worden verleend voor een andere permanente reclame-uiting op openbaar terrein. Te denken valt bijvoorbeeld aan een reclamezuil met brandstofprijzen bij tankstations.

Privaatrecht
Voor reclameconstructies in de openbare ruimte, waarvan de gemeente eigenaar is, geldt tevens, naast het publiekrecht, ook het privaatrecht (de wettelijke voorschriften in o.a. het Burgerlijk Wetboek betrekking hebben op het zakenrecht (o.a. eigendomsrecht) en het verbintenissenrecht). Dat betekent dat de gemeente als eigenaar in contracten de nodige eisen kan en mag opnemen (waaronder esthetische eisen). Dat maakt het mogelijk om in dergelijke contracten bepalingen op te nemen over toegestane locaties, situering, aantal, maatvoering, materiaalgebruik, vormgeving, kleurstelling en detaillering van reclameconstructies in de openbare ruimte en aan te houden afstanden tot (eventueel) andere reclame-uitingen.

Vergunningsprocedure
Gelijk als onder ad I gesteld, moet een reclameconstructie in de openbare ruimte worden getoetst aan het bestemmingsplan, het Bouwbesluit, de gemeentelijke Bouwverordening en redelijke eisen van welstand (artikel

[5] De 31 dagen per kalenderjaar heeft betrekking op een aaneengesloten periode alsook de cumulatie van verschillende periodes in een kalenderjaar.

2.10 Wabo). Deze procedure is evenwel alleen van toepassing op de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen en op eventuele bijzondere situaties. In het laatste geval zal toetsing plaatsvinden op basis van de algemene toetsingsgronden die in §0.3 van de uitwerkingsnota zijn opgenomen. Aanvragen zullen in de regel binnen de reguliere termijn van 8 weken worden afgehandeld.

III. Overige reclame-uitingen op particuliere percelen

Toelichting
Als de reclame niet in de vorm van een bouwwerk wordt uitgevoerd of als het reclame-object niet langer dan 31 dagen per kalenderjaar aanwezig zal zijn, is de gemeentelijke Algemene plaatselijke verordening (APV) van toepassing.
Denk hierbij bijvoorbeeld aan teksten, afbeeldingen, logo's, beeldmerken, foto's, illustraties e.d. die geschilderd zijn op of met folie of stickers op (etalage)ruiten of op (gevels van) bouwwerken worden aangebracht. Denk ook bijvoorbeeld aan een reclamespandoek, ballonnen met daarop reclame of aan reclameprojecties met licht op gevels. [6]

Vergunningsprocedure
In artikel 4.6.2. eerste lid APV staat dat voor het aanbrengen van dergelijke handelsreclame een vergunning is vereist. De "omgevingsverguning voor reclame" kan worden geweigerd indien de reclame, hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.

Artikel 4.6.2 APV bevat een aantal uitzonderingen op de vergunningsplicht. Denk hierbij aan een driehoeks-bord aan een pand ("huis te koop"), reclame als onderdeel van een etalageopstelling en reclame op vrije plakplaatsen. Ook kan een reclamevergunning voor een bepaalde termijn worden verleend (artikel 1.13 APV).

Als de reclame niet langer dan 4 weken per kalenderjaar aanwezig zal zijn, kan volstaan worden met het doen van een melding bij de gemeente. De gemeente kan eventueel aangeven bezwaar te hebben tegen de tijdelijke reclame. Als de gemeente geen bezwaar heeft (of binnen 14 dagen niet reageert op de melding) kan de melder de reclame zonder vergunning aanbrengen. Voor afloop van de 4-wekentermijn moet de reclame weer zijn verwijderd. Na afloop van die 4 weken is de reclame, als hiervoor niet (tijdig) een vergunning is verleend, illegaal aanwezig en kan daartegen handhavend worden opgetreden.

IV. Overige reclames in de openbare ruimte

Als de reclame niet wordt uitgevoerd in de vorm van een bouwkundige constructie en in de openbare ruimte wordt geplaatst, kan een aantal artikelen van de APV van toepassing zijn. Artikel 2.1.5.1. is het algemene artikel voor deze categorie reclame-uitingen. Voor terrassen, uitstallingen, plakken/kladden, flyeren, reclame-voertuigen en te koop aanbieden van voertuigen, bevat de APV specifieke bepalingen. De APV bevat voor deze gevallen soms voorschriften betrekking hebbend op het uiterlijk aanzien. Hieronder wordt nader ingegaan op deze situaties met name in relatie tot reclame.

Artikel 2.1.5.1 APV
Het belangrijkste artikel is 2.1.5.1 APV. Daarin staat dat het verboden is zonder vergunning van het college van B&W voorwerpen of stoffen in, op, aan of boven de weg aan te brengen, te hebben of achter te laten.
Denk hierbij aan spandoeken, vlaggen, banieren en green-graffiti.
In deze uitwerkingsnota is beleidsmatig bepaald (zie §2.3) dat in beginsel alleen uitingen met een maximale duur van 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) worden toegestaan.
Gelijk aan ad III. kan worden volstaan met een meldingsplicht. Daartoe moet de APV worden aangepast. De aanvraag kan o.a. worden geweigerd indien het beoogde gebruik hetzij op zichzelf, hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan redelijke eisen van welstand. Voor niet-commerciële spandoeken geldt geen vergunningsplicht mits voldaan wordt aan door het college van B&W vastgestelde nadere regels (artikel 2.1.5.1, lid 1 sub i jo. Bijlage 4 E APV).

[6] De termijn van 31 dagen geldt daarbij per reclame-object. Bijvoorbeeld het ophangen van 3 spandoeken met verschillende opdrukken in verschillende periodes wordt beschouwd als zijnde één object.

Terrassen
Op, aan of bij het terras kan reclame worden aangebracht, vaak geïntegreerd in een terrasschot, een parasol of zonwering/markies soms als afzonderlijk object. Voor het hebben van een terras bij het horecabedrijf op de openbare weg is een vergunning van de Burgemeester vereist (artikel 2.3.1.5. APV).

In deze *Uitwerkingsnota Reclame* zijn standaardvoorwaarden met betrekking tot reclame opgenomen (zie § 2.4.). Op deze manier weet de vergunninghouder welke reclame onder welke voorwaarden toelaatbaar is. Dat betekent dat het onderdeel reclamevoering bij een aanvraag voor een terrasvergunning niet van geval tot geval zal worden beoordeeld op het aspect uiterlijk aanzien. Als de vergunninghouder zich houdt aan de uitvoeringseisen dan is het uiterlijk aanzien van het terras op dat aspect aanvaardbaar en is geen reclamevergunning benodigd. Dat betekent ook dat de aanvrager geen specifieke stukken hoeft in te dienen voor de reclame die hij/zij op parasols, zonneschermen/markiezen en terrasschotten wil aanbrengen.

Uitstallingen
Voor uitstallingen zijn nadere regels vastgesteld (artikel 2.1.5.1, lid 2 sub h APV jo. Bijlage 4B). Als aan deze nadere regels wordt voldaan is er geen reclamevergunning vereist. Deze nadere regels hebben o.m. betrekking op maatvoering, plaatsing, vormgeving en kleurstelling van de uitstalling. Een van deze regels bepaalt dat er geen reclame-uitingen bij uitstallingen zijn toegestaan. De APV zal hierop zodanig worden aangepast dat winkeliers buiten het centrum één reclamebord op de stoep mogen plaatsen als is voldaan aan de standaardvoorwaarden (zie par. 2.4). Een reclamevergunning is dan niet nodig.

Overige APV bepalingen
De APV bevat nog een aantal bepalingen die te maken hebben met reclame-uitingen op de weg. Het is verboden te plakken en te kladden (artikel 2.4.2 APV). Degene die reclamebiljetten of ander promotiemateriaal verspreidt, dient dit op te (laten) ruimen als het door het publiek wordt weggegooid (artikel 4.3.4 APV).

Het is verboden om tijdens door B&W aangewezen evenementen op de daarbij aangewezen tijden en plaatsen gedrukte of geschreven stukken alsmede samples, monsters en anderen goederen die vallen onder het begrip commerciële handelsreclame onder het publiek te verspreiden dan wel openlijk aan te bieden, aan te bevelen of bekend te maken, tenzij dit gebeurt door, namens of met toestemming van de organisator van het evenement (artikel 2.2.3.a APV). Tot op heden gaat het daarbij om de volgende evenementen:

- De Vierdaagsefeesten;
- De Vierdaagsemarsen ;
- De Marikenloop;
- De Zevenheuvelenloop en Zevenheuvelennacht;
- De Stevensloop.

In bijlage 20 APV zijn de specifieke gebieden en tijdsperiodes omschreven waarop het verbod van toepassing is.

Het is verboden reclamevoertuigen te parkeren op de weg (artikel 5.1.7 APV) [7]. Ook is het verboden een voertuig ter verkoop aan te bieden op de weg (artikel 5.2.4 APV). Dat mag alleen als het college van B&W daarvoor ontheffing hebben verleend. In beginsel zal er geen ontheffing worden verleend.

[7] Staat een reclamevoertuig op particulier terrein dan wordt het beschouwd als een reclame-object op particulier terrein en dient een vergunning te worden aangevraagd. Deze wordt dan beoordeeld op basis van de beleidsregels in deze uitwerkingsnota.

Bijlage 6 – Toezicht en Handhaving

Een door de gemeenteraad vastgesteld reclamebeleid moet ook worden gehandhaafd. Als dit niet gebeurt tast dit de geloofwaardigheid van de overheid aan en zal de animo om een vergunning aan te vragen minimaal worden. Toezicht en handhaving zijn van belang om te voorkomen dat reclame afbreuk doet aan een schone, hele, veilige, fraaie en duurzame stad.
Dit vraagt dat er consequent en consistent tegen overtredingen wordt opgetreden zodat we als gemeente betrouwbaar en geloofwaardig handelen en rechtsongelijkheid voorkomen. Het moet niet lonend zijn om zonder vergunning reclame aan te brengen. Handhaving is en behoort dus een integraal, onlosmakelijk en noodzakelijk onderdeel van het reclamebeleid te zijn.

We onderscheiden hierin de volgende elementen:

- voorlichtig en preventie
- zelfregulering
- toezicht en handhaving.

In deze bijlage is dit voor elk van deze onderdelen uitgewerkt hoe dit zijn beslag moet krijgen.

Voorlichting en Preventie
Voorlichting kan voorkomen dat bedrijven en instellingen in strijd met het reclamebeleid handelen. Het reclamebeleid moet toegankelijk zijn middels de gemeentelijke web-site. Een inspiratiedocument of folder met daarin voorbeelden van fraaie reclame (en wellicht ook voorbeelden hoe het niet moet) kan verhelderend en inspirerend zijn en kan als hulpmiddel fungeren bij het ontwikkelen van een reclameplan.
Op de web-site zal worden aangegeven bij welk onderdeel van de organisatie men terecht kan voor vragen en voor het indienen van een aanvraag (contactpersonen, telefoonnummers e.d.). Een stroomschema op de web-site maakt duidelijk of er een vergunning nodig is en welke (welstands)eisen er gelden.

Zelfregulering
De gemeente stimuleert initiatieven waarbij ondernemers gezamenlijk afspraken maken over de reclame-uitingen in hun eigen straat of gebied. Ondernemers zullen daarbij ook elkaar moeten aanspreken op afwijkingen (zelfregulering). De gemeente biedt een juridisch vangnet om excessen tegen te gaan als partijen er niet uitkomen.

Toezicht en handhaving
Als voorlichting, preventie, zelfregulering e.d. niet hebben gewerkt of niet van toepassing zijn, kan het bevoegd gezag gebruik maken van haar handhavingsbevoegdheden. Daar geven we als volgt invulling aan:

1. Excessen
   Tegen excessen dient steeds met prioriteit te worden opgetreden. Als laatste onderdel van deze bijlage is nader uitgewerkt in welke gevallen nu sprake is van een excessenregeling.
2. Verzoeken tot handhaving
   Als een belanghebbende verzoekt om handhaving moet dat verzoek in behandeling worden genomen en op dat verzoek een besluit worden genomen. Soms is handhaven onevenredig in verhouding tot het belang dat gediend is met handhaving. Zo zullen kleine “tijdelijke” bordjes of briefjes (maximaal A4-formaat), zoals “poes kwijt” of “kersen te koop”, bij de eerstvolgende schoonmaakbeurt worden verwijderd. Van handhaving kan ook worden afgezien als er concreet zicht is op legalisatie.
3. Handhavings- en uitvoeringsprogramma
   Naast het optreden tegen excessen en het reageren op handhavingsverzoeken dient het bevoegde gezag ook zelf regelmatig op eigen initiatief actief toezicht te houden of het vastgestelde beleid wordt nageleefd. De wijze waarop programmatisch uitvoering wordt gegeven aan het toezichts- en handhavingsbeleid moet worden opgenomen worden in een gemeentelijk handhavings- en uitvoeringsprogramma (met daarin prioriteiten, formatie, financiele dekking e.d.).
   Aangewezen toezichthouders voeren deze taak vervolgens uit. Concreet betekent dit dat zij:
   - controleren of een reclame conform een verleende vergunning is of wordt aangebracht en
   - ook zelf illegale reclame opsporen door na te trekken of voor een reclame een vergunning is verleend.
   In laatste geval dient zonodig hierop te worden gehandhaafd. Hieronder bij ‘handhavingsinstrumten’ staat nader beschreven welke middelen daartoe kunnen worden ingezet.

Voorstel - Reclamebeleid

Prioriteiten
Voorts mag het bevoegd gezag prioriteiten stellen. Niet iedere overtreding moet altijd direct worden aangepakt. Sommige overtredingen zijn ernstiger dan andere.
Ook kan gedifferentieerd worden naar gebied (het stadscentrum en een beschermd stadsgezicht en beschermd stadsbeeld hebben meer prioriteit dan een bedrijventerrein) en naar bouwwerk (illegale reclame aan een beschermd monument heeft meer prioriteit dan aan een ander pand). Het gaat hier om een prioriteitenvolgorde die gebaseerd is op het welstandsbelang.
Als andere belangen aan de orde zijn (bijvoorbeeld overlast of verkeersveiligheid) dan wordt elk geval op die aspecten ad hoc beoordeeld en geldt deze prioriteitenvolgorde niet.

Handhavingsinstrumenten
Hoofdregel in het bestuursrecht is dat het bevoegd gezag de rechtsplicht heeft handhavend op te treden tegen illegale situaties. Het bevoegd gezag kan een last onder bestuursdwang opleggen. Dat betekent dat de overtreder en andere belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld binnen een bepaalde termijn de overtreding ongedaan te (laten) maken. Als daaraan niet wordt voldaan kan het bevoegd gezag de overtreding zelf ongedaan maken. De kosten die de gemeente daarbij heeft gemaakt kunnen op de overtreder worden verhaald.

Het bevoegd gezag kan ook een last onder dwangsom opleggen. In dat geval wordt de overtreder gelast binnen een bepaalde termijn de overtreding ongedaan te (laten) maken. Als daaraan niet wordt voldaan, verbeurt de overtreder een dwangsom. Dat kan een bedrag ineens zijn of een bedrag per tijdseenheid. Het bevoegd gezag kan de verbeurde dwangsom verhalen op de overtreder.

Organisatie
De Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) heeft als taak o.a. vergunningsverlening, toezicht en handhaving voor zover er sprake is van reclame-aanvragen voor reclameconstructies, zowel op particulier terrein als in de openbare ruimte (categorie I en II in bijlage 5) én voor reclame-uitingen op particuliere percelen (categorie III in bijlage 5).

De afdeling Stadsbeheer heeft als taak o.a. vergunningverlening, toezicht en handhaving voor zover er sprake is van reclame-uitingen (niet in de vorm van een bouwkundige constructie) in de openbare ruimte (categorie IV in bijlage 5). Als er sprake is van illegale reclame in de openbare ruimte maar ook aan particuliere percelen, heeft deze afdeling een signalerende taak. Toezichthouders die illegale reclame signaleren dat ligt op het werkterrein van de ODRN geven dit signaal door aan de ODRN zodat deze dienst dit kan oppakken en afhandelen.

Excessenregeling
Een exces is een evidente en ook voor niet-deskundigen duidelijk herkenbare buitensporigheid in het uiterlijk van een bouwwerk. Hiervan is sprake als (een deel van) een bouwwerk op zichzelf, maar vooral in relatie tot de omgeving in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand. Op grond van artikel 13a Woningwet kan het bevoegd gezag de eigenaar aanschrijven om de strijdige situatie ongedaan te (laten) maken. Het kan gaan om een vrijstaande reclameconstructie die ernstig ontsierend is. Het kan ook gaan om een ernstig ontsierende reclame op of aan een gebouw, waardoor de gevel van het gebouw (ook) ernstig ontsierd wordt. Het zal duidelijk zijn dat in bijvoorbeeld een beschermd stadsgezicht er eerder sprake zal zijn van een exces dan op een industrieterrein. De excessenregeling is in ieder geval van toepassing in de volgende gevallen:

- Het ontkennen of vernietigen van architectonische kenmerken of bijzonderheden van een bouwwerk.
- Armoedig materiaalgebruik bij reclames die zichtbaar zijn vanuit openbaar toegankelijk gebied (waaronder ook materialen waarvan bekend is dat die onevenredig ‘lelijk’ verouderen).
- Reclameconstructies of reclames aan bouwwerken die in een ontsierende staat zijn komen te verkeren als gevolg van ernstig achterstallig onderhoud (veroudering, slijtage), brand, beschadiging e.d.
- Het ondoorzichtig maken van glasvlakken (bijvoorbeeld door glasvlakken dicht te plakken of te beschilderen met reclame-uitingen) waardoor het uiterlijk aanzien van het bouwwerk of de omgeving ernstig wordt ontsierd.
- Te opdringerige of te veelvuldig herhaalde reclameconstructies en reclames die de architectuur van de gevel ontkennen of vernietigen.
- Een te grove inbreuk op wat in de omgeving gebruikelijk is, daar waar er geen aanleiding voor is.

Voorstel - Reclamebeleid

Voorstel - Reclamebeleid

Voorstel - Reclamebeleid

Beleidsregels Reclame

Hoofdstuk 1 - Inleiding

Afdeling 1.1 – Algemene bepalingen

Artikel 1.1 – Bijlagen en Juridische grondslag beleidsregels

1. De bijlagen 1 t/m 6 maken onverkort en integraal onderdeel uit van de beleidsregels.
2. De juridische grondslag van de beleidsregels is opgenomen in Bijlage 3.

Artikel 1.2 - Definities

Abri	Overdekte halteplaats voor openbaar vervoer.
Beeldkwaliteit	Een verzamelnaam voor alle aspecten die invloed uitoefenen op de beleving van de ruimtelijke omgeving.
Billboard	Een losstaande van binnenuit verlichte reclamedrager met daarin een reclamevlak van 8 m^2 (voor afbeelding zie bijlage 1).
Bouwbord/projectbord	Informatieborden geplaatst bij in uitvoering zijnde werken met bouwgerelateerde reclameboodschappen.
Bouwwerk	Voor definitie zie bijlage 3 (wet- en regelgeving).
City-screen	Een (groot) digitaal informatiebord/scherm met bewegende beelden voor informatie, commerciële boodschappen en vermaak.
Commissie Beeldkwaliteit	Een onafhankelijke adviescommissie die beoordeelt of de beeldkwaliteit van bouwwerken en reclames overeenkomt met het beleid t.a.v. beeldkwaliteit, zoals neergelegd in de gemeentelijke beleidsregels reclame.
Evenementenbord	Een dubbelzijdig display van 1 m^2 doorgaans bevestigd aan een lichtmast waarin statische posters kunnen worden gehangen (voor afbeelding zie ook bijlage 1).
Excessenregeling	Regeling op grond waarvan bevoegd gezag een eigenaar van een reclame-object kan aanschrijven om een situatie die overduidelijk in strijd is met welstand ongedaan te maken (Woningwet artikel 13a).
Flyeren/samplen	Het in de openbare ruimte uitdelen van (reclame) boodschappen of proefmonsters van een bepaald product.
Green (reversed) graffiti	Afbeeldingen/boodschappen (graffiti) ontstaan door het selectief schoonmaken van het (straat) oppervlak (voor afbeelding zie bijlage 1).
Gevelreclame	Haaks of plat op de gevel van een zaak aangebrachte reclame (voor afbeelding zie bijlage 1).
Lichtmastreclame	Een inwendig verlicht reclameobject in een metalen frame dat op hoogte wordt opgehangen aan een lichtmast veelal ter verwijzing naar een lokaal bedrijf (voor afbeelding zie bijlage 1).
Mupi	Mupi is een afkorting van `Mobilier Urbain à Publicité Illuminé`. Het betreft een losstaande, van binnenuit verlichte vitrine met een reclamevlak van circa 2 m^2 (voor afbeelding zie bijlage 1).
Openbare Ruimte	Terrein, weg of gebouw in bezit van de overheid en voor iedereen toegankelijk.
Particulier terrein	Terrein/gebouw van particulier (niet openbaar toegankelijk)

Reclame	Elke aanduiding van zowel commerciële als niet-commerciële aard in de vorm van een opschrift, aankondiging, afbeelding of mededeling die vanuit de openbare ruimte zichtbaar is. Hiertoe behoren ook uitingen die aan de binnenzijde van etalages of van ramen worden aangebracht, maar zich richten tot en/of zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.
Reclame-object / -voorziening	Object / voorziening bedoeld om het maken van reclame of het verkondigen van een (reclame-)boodschap te faciliteren.
Sanisette	Openbaar toilet waarvoor betaald moet worden (voor afbeelding zie bijlage 1).
Sneltoetscriteria	Een nadere uitwerking van de welstandseisen (en daarmee van de toetsingsgrond *beeldkwaliteit)* voor diverse reclamevormen die aangeven wat in elk geval is toegestaan. Vergunningaanvragen in lijn met de sneltoetscriteria zullen versneld kunnen worden afgehandeld.
Tijdelijk/permanent	Reclame-uitingen en -voorzieningen die gedurende een termijn van maximaal 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig zijn gelden als tijdelijk; alle uitingen die dit maximum overschrijden worden als permanent aangemerkt.
Toetsingsgronden (algemene)	Reclame uitingen worden beoordeeld op beeldkwaliteit, verkeersveiligheid en hinder en functionaliteit en duurzaamheid. Hiervoor zijn algemeen geldende regels opgesteld, waar alle uitingen aan dienen te voldoen.
Uitstalling	Voorwerpen geplaatst voor een pand in de openbare ruimte, die een duidelijke relatie hebben met de handel van de in dat pand gevestigde onderneming: bijvoorbeeld stoepborden (voor afbeelding zie ook bijlage 1).
Vergunning	Een officiële noodzakelijke toestemming van de overheid voor het uitvoeren van een bepaalde activiteit. Aan een vergunning en daarmee de activiteit kunnen voorwaarden worden verbonden. In deze beleidsregels komen de *omgevingsvergunning* en een vergunning op grond van de APV aan bod (zie ook bijlage 3).
Welstandsvrije gebieden	Gebieden waar geen nadere eisen m.b.t. de beeldkwaliteit aan bouwwerken worden gesteld.
Vrije plakplaats	Door de gemeente aangewezen plaatsen (borden, kolommen, zuilen) bestemd voor vrije meningsuiting van de burger, maar niet bedoeld voor commerciële uitingen (voor afbeelding zie bijlage 1)
Zenders/ontvangers	Personen of instellingen die een boodschap bekend willen maken respectievelijk kunnen ontvangen.

Artikel 1.3 – Afwijkingsmogelijkheid
Een reclameplan mag afwijken van de algemene en specifieke welstandscriteria wanneer deze (mits van redelijke argumenten voorzien) beter kan worden afgestemd op de architectuur van het gebouw of op de directe omgeving. Indien sprake is van een afwijkend maar uitmuntend reclameontwerp dat een verbetering van het beeld van de omgeving betekent, kan afgeweken worden van de algemene en specifieke welstandscriteria. Dit geldt zowel voor reclame op particulier terrein als voor reclame in openbaar gebied, zowel voor bouwwerken als voor niet-bouwwerken.

Voorstel - Reclamebeleid

Artikel 1.4 – Ruimte voor ondernemersinitiatieven

1. Het reclamebeleid biedt ook ruimte voor (groepen) ondernemers om zelf verder te gaan dan de beleidsregels en te komen tot gezamenlijk gedragen afspraken over aard en aantallen reclame-uitingen in een bepaald afgebakend gebied. Ondernemers kunnen samen deze verantwoordelijkheid nemen en elkaar onderling aanspreken. In Nijmegen zijn verschillende van dergelijke initiatieven voorhanden (Marikenstraat, Winkelcentrum Dukenburg).
2. Vanuit de gemeente willen wij deze zelfregulatie stimuleren. De betreffende groep ondernemers kan daartoe in overleg treden met de gemeente om hun ideeën nader uit te werken in een overeen te komen convenant.
3. Het is daarbij in elk geval van belang dat:

- wordt voldaan aan de uitgangspunten en toetsingsgronden van het reclamebeleid
- de ideeën worden gedragen door zowel de groep ondernemers als de direct omwonenden en belanghebbenden en
- de naleving van deze afspraken door de ondernemers zelf gebeurt.

De finale beoordeling en accordering van zo'n convenant is uiteindelijk aan het college van B&W.

Afdeling 1.2 – Uitgangspunten van het reclamebeleid

Artikel 1.5 – Reclame moet passen in het beeld van de stad

1. Bij het aanbrengen van reclame moet rekening worden gehouden met de architectuur van de gebouwen en met de omgeving. Een goede inpassing van een reclame-uiting is noodzakelijk om de visuele kwaliteit en het karakter van de omgeving niet te verstoren.

2. Dat geldt in het bijzonder als reclame-uitingen worden voorzien op of nabij monumenten, in een Beschermd Stadsgezicht of op zichtlocaties zoals pleinen en invalswegen. Om deze reden is in Nijmegen gekozen voor een "*gebiedsgericht beleid".* Daartoe wordt binnen de structuur van de stad onderscheid gemaakt tussen structuurlijnen en gebieden.

Artikel 1.6 - Structuurlijnen

1. De herkenbare structuurlijnen in de stad worden in belangrijke mate gevormd door de wegenstructuur, maar ook bijvoorbeeld door de Waal, het Maas-Waalkanaal en de spoorlijnen. Kenmerkend voor de wegenstructuur zijn de radialen (de invalswegen) die tot het historisch centrum van de stad lopen en de verbindende (ring)wegen. In het kader van het reclamebeleid worden hierbij drie categoriën gehanteerd:

- Snelwegen
- Hoofdinvalswegen en de stadsring (s100)
- Stedelijke wegen

2. Uitgangspunt is het benadrukken van de lijnstructuren door uniformiteit langs een weg en het afstemmen van reclame qua type, maat en schaal op de hiërarchie en verschijningsvorm van de wegen. Grotere objecten naarmate de wegen meer 'stedelijk' zijn (brede profielen en grotere bebouwing). Daar waar lijnstructuren door of langs reclame-arme gebieden (historische gebieden, woon- of groengebieden) lopen kan dit aanleiding zijn om bepaalde vormen van reclame niet toe te staan.

Artikel 1.7 - Gebieden

1. De 'vlakken' zijn de grotere gebieden die tussen de 'lijnen' of verbindingsroutes liggen. Zij bestaan uit bebouwde zones (woonwijken, bedrijventerreinen) en onbebouwde zones (sportvelden, parken en groen-gebieden). De gebieden kennen vaak grote verschillen in gebruik, opbouw en uitstraling[1]. Die verschillen maken de stad aantrekkelijk, ze zorgen voor afwisseling en herkenbaarheid van Nijmegen. Reclame moet hierop afgestemd zijn. Een woongebied vraagt om een andere benadering dan een industrieterrein of een groengebied. En een historisch straatbeeld kan ernstig aangetast worden door een reclameobject dat langs een stedelijke invalsweg juist een bijdrage levert aan de levendigheid en herkenbaarheid.

[1] De in dit reclamebeleid gebruikte indeling is gebaseerd op de Structuurvisie Nijmegen en de *Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit*.

2. Uitgangspunt is dat reclame aansluit bij de belevingswaarde en functie van een gebied. In sommige delen van de stad is reclame inherent aan de functies die er aanwezig zijn en past het bij de beleving van het gebied. Onder deze **"**reclamegebieden**"** worden bijvoorbeeld verstaan (delen van)**:**

- Centrum
- Winkelgebieden
- Bedrijventerreinen
- Stedelijke knopen

3. In andere gebieden is reclame eerder strijdig met de primaire functie en is het al snel storend. Hier wordt buitenreclame slechts in beperkte mate toegestaan. Voorbeelden van deze gebieden zijn:

- Woongebieden
- Historische gebieden
- Groengebieden, waterlopen en parken

Artikel 1.8 - Beeldkwaliteitplannen
Voor grote gebiedsontwikkelingen kunnen beeldkwaliteitplannen of ambitiedocumenten worden gemaakt die aansluiten bij de nieuwe ruimtelijke kenmerken van een gebied. Hiermee is de ambitie van de stad op het gebied van beeldkwaliteit, op een prikkelende en uitnodigende wijze in een vormgevingskader vastgelegd. **Indien voor een gebied een beeldkwaliteitplan (of een vergelijkbaar document) is vastgesteld waarin regels over reclame zijn opgenomen, dan gaat het beeldkwaliteitplan boven deze beleidsregels.**

Artikel 1.9 - Welstandsvrije gebieden
In Nijmegen is een aantal gebieden tot welstandsvrij gebied aangewezen, zoals delen van de bedrijventerreinen Noordoost Kanaalhavens, Westkanaaldijk en Winkelsteeg en het toekomstige woongebied Vossenpels. **In gebieden die door de gemeenteraad in het kader van de *Kadernota Beeldkwaliteit 2013* als welstandsvrij gebied zijn aangewezen, worden reclames niet (vooraf) getoetst op redelijke eisen van welstand.** Wel kan (achteraf) worden opgetreden tegen excessen.

Artikel 1.10 – Less is more
1. Een ander belangrijk uitgangspunt voor het reclamebeleid is het principe "Less is more". We kiezen voor meer kwaliteit en minder kwantiteit om te komen tot een fraaie stad en om verrommeling tegen te gaan. Hieronder is toegelicht hoe de gemeente invulling geeft aan dit principe.
2. In de *Kadernota Reclameboodschap* is als maatregel vastgelegd dat er op termijn 10% minder reclamevoorzieningen in de openbare ruimte (kwantiteit) staan. Dit gaan we realiseren door voornamelijk het aantal evenementenborden en 2m2 vlakken te beperken. Ten tijde van de aanbesteding van de betreffende concessies zal dit als uitgangspunt gelden.
3. Door toepassing van roterende vlakken kan het aantal reclame-objecten verminderd worden terwijl de commerciële 'reclameruimte' gelijk blijft of zelfs toeneemt.
4. Op een aantal plaatsen in de stad is sprake van een opeenstapeling van reclame. Dan ontstaat er een verzadiging van informatie en een chaotisch straatbeeld. Teveel verschillende reclameobjecten op een te korte afstand van elkaar. De gemeente wil het aantal verschillende reclame-uitingen per gebied daarom sturen.
5. In het kader van *Less is more* kan overwogen worden om juist op een plek veel reclame toe te staan en elders het aantal uitingen te verminderen.
6. De plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden kunnen worden vervangen door één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree. Met behoud van de informatie ogen de stadsentrees op deze manier aantrekkelijker, moderner, minder rommelig, en worden de verschillende uitingen beter gezien.
7. Vooral langs de lijnstructuren staan veelal veel verschillende typen reclameobjecten opeenvolgend geplaatst. Door te streven naar een vormverwantschap (hoofdvorm en kleurstelling) tussen billboards, vitrines en evenementenborden ontstaat er een meer eenduidig beeld en is er minder snel sprake van verrommeling.

Artikel 1.11 - Excessenregeling
Een exces is een evidente en ook voor niet-deskundigen duidelijk herkenbare buitensporigheid in het uiterlijk van een bouwwerk. Hiervan is sprake als (een deel van) een bouwwerk op zichzelf, maar vooral in relatie tot de omgeving in ernstige mate in strijd is met redelijke eisen van welstand. Op grond van artikel 13a Woningwet kan het bevoegd gezag de eigenaar aanschrijven om de strijdige situatie ongedaan te (laten) maken. Het kan gaan om een vrijstaande reclameconstructie die ernstig ontsierend is. Het kan ook gaan om een ernstig ontsierende reclame op of aan een gebouw, waardoor de gevel van het gebouw (ook) ernstig ontsierd wordt. Ook reclame die niet in de vorm van een bouwkundige constructie wordt uitgevoerd kan ernstig ontsierend zijn. Het zal duidelijk zijn dat in bijvoorbeeld een beschermd stadsgezicht er eerder sprake zal zijn van een exces dan op een industrieterrein. De excessenregeling is in ieder geval van toepassing in de volgende gevallen:

- Het ontkennen of vernietigen van architectonische kenmerken of bijzonderheden van een bouwwerk.
- Armoedig materiaalgebruik bij reclames die zichtbaar zijn vanuit openbaar toegankelijk gebied (waaronder ook materialen waarvan bekend is dat die onevenredig 'lelijk' verouderen).
- Reclameconstructies of reclames aan bouwwerken die in een ontsierende staat zijn komen te verkeren als gevolg van ernstig achterstallig onderhoud (veroudering, slijtage), brand, beschadiging e.d.
- Het ondoorzichtig maken van glasvlakken (bijvoorbeeld door glasvlakken dicht te plakken of te beschilderen met reclame-uitingen) waardoor het uiterlijk aanzien van het bouwwerk of de omgeving ernstig wordt ontsierd.
- Te opdringerige of te veelvuldig herhaalde reclameconstructies en reclames die de architectuur van de gevel ontkennen of vernietigen.
- Een te grove inbreuk op wat in de omgeving gebruikelijk is, daar waar er geen aanleiding voor is.

Afdeling 1.3 – Algemene toetsingsgronden

Paragraaf 1.3.1 - Inleiding

Artikel 1.12 - Toetsingsgronden

1. Om reclame-uitingen te kunnen beoordelen zijn algemene "*toetsingsgronden"* ontwikkeld. Deze vormen het kader voor (nieuwe) reclame-uitingen. De toetsingsgronden zijn gegroepeerd naar *verkeersveiligheid en hinder, functionaliteit en duurzaamheid* en *beeldkwaliteit*. Alle reclame-uitingen dienen hieraan te voldoen.
2. De inhoudelijke beoordeling op *Beeldkwaliteit* vindt ambtelijk plaats of door de Commissie Beeldkwaliteit. In geval van reclame bij monumenten of beschermde gebieden vindt toetsing altijd plaats door de commissie. De beoordeling op de andere toetsingsgronden vindt plaats vanuit afdeling Mobiliteit en bureau Kwaliteits-beheer. De behandelend ambtenaar van een vergunningsaanvraag heeft hierin een coördinerende taak. Waar in deze beleidsregels gesproken wordt over een vergunningsaanvraag is dít de procedure.
3. De inhoud van reclame-uitingen zelf is verder niet aan gemeentelijke regels gebonden. Uitgangspunt is dat deze voldoet aan de Nederlandse Reclame Code opgesteld door de Reclame Code Commissie.

Artikel 1.13 – Verkeersveiligheid en hinder

1. Een reclame-uiting dient de verkeersveiligheid niet in gevaar te brengen.
2. Reclame mag geen (visuele) hinder of overlast veroorzaken.
3. Met knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame wordt terughoudend omgegaan.
4. Er dient te worden voldaan aan de Algemene richtlijnen betreffende Lichthinder - Deel 4 Reclameverlichting van de NSVV (Ned. St. Voor Verlichtingskunde).
5. Bij de plaatsing en vormgeving van reclames is rekening gehouden met omliggende woningen. Er wordt kritisch omgegaan met reclames op de naar woningen gerichte (zij)gevels.

Artikel 1.14 – Functionaliteit en duurzaamheid

1. Functionaliteit: Voor reclame-uitingen op particulier terrein geldt dat deze alleen aanvaardbaar zijn als er een direct verband bestaat tussen de reclame en de activiteiten die in het pand of op het perceel worden uitgeoefend. Uitzondering hierop vormen city-screens.
2. Duurzaamheid: Reclameobjecten moeten worden vervaardigd van duurzame materialen. Het aanlichten of doorlichten van reclame-objecten dient energiezuinig te zijn door de inzet van duurzame verlichtingselementen.

Daarnaast worden reclameobjecten in de openbare ruimte alleen verlicht op momenten dat de doelgroepen voor die reclameobjecten daadwerkelijk op straat kunnen zijn. In principe dooft de reclameverlichting om 24.00 uur met uitzondering van aan openbaar vervoer gerelateerde reclame (daar geldt einde dienstregeling) en ondernemingen die ook nog na 24.00 uur geopend zijn voor het publiek. Het openbaar Verlichtingsbeleid "Zicht op Nijmeegs Licht" is hierin richtinggevend.

3. Onderhoud: Een reclame-object dient zelf aan goede technische dan wel constructieve eisen te voldoen en goed worden onderhouden. Verrommeling moet worden voorkomen.

Artikel 1.15 – Beeldkwaliteit (welstand)

1. Een reclame-uiting dient een verrijking te zijn van de gevel, het straatbeeld en de openbare ruimte, of ten minste qua plaatsing, kleurstelling, materiaalgebruik en detaillering niet ontsierend te zijn voor het straat- en gevelbeeld en geen afbreuk te doen aan de kwaliteit van de openbare ruimte.
2. Om de beeldkwaliteit van reclames te beoordelen maken we onderscheid in algemene en gebiedsgerichte criteria. De *algemene beeldkwaliteitscriteria* gelden voor alle reclame ongeacht het gebied waar ze zullen worden aangebracht. Tevens zijn per gebiedstype de uitgangspunten en eventueel aanvullende *gebiedsgerichte beeldkwaliteitscriteria* geformuleerd.
3. Indien er sprake is van een afwijkend maar uitmuntend reclameontwerp dat een verbetering van het beeld van het gebouw of de omgeving betekent, kan afgeweken worden van de algemene beeldkwaliteitscriteria. Daartoe kan een gemotiveerd en onderbouwd voorstel worden ingediend bij de gemeente.
4. Indien voor een gebied een beeldkwaliteitsplan (of een vergelijkbaar document) is vastgesteld waarin regels over reclame zijn opgenomen, dan gaat het beeldkwaliteitplan boven deze beleidsregels.

Paragraaf 1.3.2 – Algemene beeldkwaliteitscriteria

Artikel 1.16 – Ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit wordt in Nijmegen omschreven als een goede balans tussen het samengaan van de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van een plek. Voor de kwaliteit van de buitenruimte in de stad spelen functionele, esthetische, ruimtelijke en sociale aspecten daarbij een rol. Reclame moet daarom passen in het beeld van de stad. Daartoe zijn onderstaande "*algemene beeldkwaliteitscriteria"* ontwikkeld voor reclame op gevels en particuliere terreinen enerzijds en reclameobjecten in de openbare ruimte anderzijds.

Artikel 1.17 – Particulier terrein en gevel

- Het aantal, de grootte en soort van de per gebouw toelaatbare reclame is afhankelijk van de schaal, de architectuur en de aard van het gebouw. Evenals van de schaal (het profiel en de breedte) van de straat of van de ruimtelijke omgeving.
- Zijn in de bestaande historische architectuur al specifieke reclamemogelijkheden aanwezig, zoals koofborden en reclamevelden, dan zijn dat de aangewezen plaatsen voor reclame.
- Als het aanbrengen van reclame plaatsvindt als onderdeel van een nieuwbouw- of verbouwplan, kan geëist worden dat de reclame volledig geïntegreerd wordt in het totale architectonische ontwerp.
- Reclame mag in beginsel niet op woonverdiepingen worden aangebracht. Reclame mag niet hoger worden aangebracht dan de scheiding van de onderliggende verdieping en de woonverdieping. Alleen als daar geen ruimte is, voor het aanbrengen van reclame, mag de reclame worden aangebracht tot aan de onderkant van de raamdorpels van de eerste verdieping.
- Reclame tegen of in het gevelvlak wordt niet over de volle breedte van de gevel aangebracht.
- Naamsaanduidingen op daken zijn toegestaan bij grote gebouwen met een bijzondere functie (hotels, bioscopen, ziekenhuizen e.d.) als de ruimtelijke omgeving dit aanvaardbaar maakt.
- Reclame in de vorm van vlaggen en banieren aan of op gebouwen is bij uitzondering toegestaan, indien de architectuur van het gebouw en de stedelijke ruimte daar aanleiding toe geeft.
- Reclame moet optimaal afgestemd zijn op de architectuur van het gebouw (vormgeving, maatvoering, bouwstijl, architectonische compositie en gevelindeling) en passen in het straat- en stadsbeeld.
- Ook moet reclame een eigen kwaliteit hebben. Iedere reclame wordt getoetst aan aspecten als: lay-out, vormgeving, maatvoering, typografie, kleurstelling, materiaalgebruik, detaillering en wijze van plaatsing.
- Een „huisstijl" van een onderneming en/of gestandaardiseerde reclame wordt optimaal afgestemd op de afmetingen, de schaal, de architectuur en de aard van het gebouw en de omgeving. Dominantie van de huisstijl over de totale gevel of over de totale gevel van de begane grond is niet toegestaan.

- Reclame dient bij voorkeur niet op het erf of in de tuin te worden geplaatst. Plaatsing kan toelaatbaar zijn, als er geen reclame aan het pand wordt of is aangebracht en als de reclame goed ingepast is in de tuin- of erfinrichting. Dit geldt niet voor verkooppunten voor motorbrandstoffen. Hier is een combinatie van een uiting op het verkoopgebouw, de overkapping en een prijzenzuil toegestaan.
- Met permanente beplakking van ruiten wordt terughoudend omgegaan. Beplakking is toegestaan indien er een goed gemotiveerde functionele aanleiding is; de beplakking niet domineert in het straatbeeld (grootte en kleurstelling); de architectuur van het pand herkenbaar blijft (compositie, kozijnindeling e.d.) en het geen handelsreclame betreft (geen productreclames, wel visualisaties eventueel i.c.m. een ondergeschikte bedrijfsaanduiding). Per gevel mag niet meer dan de helft van de glasvlakken volledig beplakt worden.
- Specifiek met betrekking tot Rijksbeschermd Stadsgezichten, Gemeentelijk Beschermd Stadsbeelden, Monumenten en Stadsbeeldobjecten gelden nog aanvullende criteria: zie onder historische gebieden.

Artikel 1.18 – Openbare Ruimte

- Reclame-uitingen in de openbare ruimte moeten de structuur van de stad ondersteunen. De plaatsing van reclameobjecten is afgestemd op de hiërarchie van de structuurlijnen en de belangrijke punten in de stad (invalswegen, stadsentrees, verkeerspleinen en pleinen).
- Continuiteit van lijnen wordt ondersteund door een uniforme vormgeving per type reclameobject (vormgeving, kleurstelling en materiaalgebruik).
- Reclame-uitingen in de openbare ruimte moeten passen in de directe omgeving. Ze zijn passend bij de stedelijke situatie en het karakter, de functie en het gebruik van de openbare ruimte.
- Het aantal, de grootte en soort van toelaatbare reclame is afhankelijk van de stedelijke ruimte, het profiel en de breedte van een straat of plein, alsmede de afmetingen en schaal van de aanliggende bebouwing.
- Het reclameobject moet in afmetingen, plaats, vorm, kleur en lichtintensiteit passen bij het aanzien van de directe omgeving en mag niet leiden tot aantasting van architectuur, zichtlijnen, vormgeving van de openbare ruimte en het ruimtelijk beeld in het algemeen.
- Een opeenstapeling van reclames dient voorkomen te worden. Reclames zullen op redelijke onderlinge afstand van elkaar geplaatst worden.
- Te veel en frequente herhaling van reclame dient voorkomen te worden.

Paragraaf 1.3.3 – Algemene beeldkwaliteitscriteria voor gebieden

Artikel 1.19 - Reclamegebieden

1. De algemene criteria zijn opgesteld voor reclame in het algemeen, ongeacht het gebied waar de reclame zal worden aangebracht. Er zijn gebieden in de gemeente waar aanvullende criteria noodzakelijk zijn. Gelet op de stedenbouwkundige, architectonische en/of monumentale kwaliteiten geldt dit bijvoorbeeld voor het Beschermd Stadsgezicht en het Beschermd Stadsbeeld en voor gebieden met grote landschappelijke kwaliteiten. Ook voor monumenten, stadsbeeldobjecten en panden met bijzondere architectonische kwaliteiten zijn, naast de algemene, een aantal specifieke criteria nodig. Er zijn ook gebieden waar bovenstaande criteria niet altijd onverkort hoeven te worden toegepast, zoals bedrijfsterreinen. In sommige delen van de stad is reclame namelijk inherent aan de functies die er aanwezig zijn en past het bij de beleving van het gebied.

2. Onder deze “reclamegebieden” worden bijvoorbeeld verstaan (delen van):

    - Centrum
    - Winkelgebieden
    - Bedrijventerreinen
    - Stedelijke knopen
    - Snelwegen
    - Hoofdinvalswegen en stadsring
    - Stedelijke wegen

3. In andere gebieden is reclame eerder strijdig met de primaire functie en is het al snel storend. Hier wordt reclame slechts in beperkte mate toegestaan. Voorbeelden van deze gebieden zijn[2]:
   - Woongebieden
   - Historische gebieden
   - Groengebieden, waterlopen en parken

Artikel 1.20 - Snelwegen
De snelwegen A73 en A15 lopen vooral langs de stad. Door de snelheid waarmee men passeert, hebben reclameobjecten langs snelwegen vaak een groot formaat, zodat ze op grote afstand zichtbaar en leesbaar zijn.

Vanwege de ligging in of tegen het buitengebied worden er geen reclameobjecten in de openbare ruimte langs de snelwegen geplaatst. De reclame die wordt toegestaan op gebouwen en particuliere terreinen is naar de snelweg gericht en niet naar landelijk gebied. (Bedrijfs)namen en (bedrijfs)logo's zijn toegestaan, handelsreclame niet.

- Alleen reclame op de gevels die direct naar de snelweg gericht zijn; niet op 'zijgevels'.

Artikel 1.21 - Hoofdinvalswegen en stadsring
Vanaf de snelwegen lopen brede stedelijke invalswegen de stad in (Neerbosscheweg, Wijchenseweg, van Boetbergweg en Prins Mauritssingel). De stedelijke invalswegen hebben over het algemeen ruime profielen; dat wil zeggen twee keer twee baans met royale zij- en/of middenbermen. Naastgelegen woongebieden zijn meestal niet op deze wegen geörienteerd. Sinds de realisatie van De Oversteek en de Graaf Allardsingel worden de belangrijke invalswegen verbonden door een gedeeltelijke ringweg, de S100.

Uitgangspunt is dat de verschillende typen reclameobjecten moeten passen bij de maat en schaal van de omgeving. Daarom worden de grotere reclameobjecten in de openbare ruimte vooral langs de hoofdinvalswegen en de stadsring geplaatst.

Artikel 1.22 - Stedelijke wegen
Naarmate de hoofdinvalswegen het stadscentrum naderen worden de profielen smaller en krijgen ze meer het beeld van de overige invalswegen. Invalswegen zoals de Sint Annastraat, de Groesbeekseweg en de Berg en Dalseweg, zijn vaak de oude lintwegen naar de stad. De profielen bestaan veelal uit twee keer één baans wegen hier en daar voorzien van ventwegen. De bebouwing varieert van bedrijfsbebouwing tot rijtjeswoningen en is meer op de wegen georiënteerd. In de Waalsprong ontwikkelt de Griftdijk zich langzaam tot een invalsweg met een min of meer losse lintbebouwing. Andere belangrijke wegen in de stedelijke structuur zijn de singels om het centrum en de doorgaande wegen door Lindenholt en Dukenburg.

De soort reclameobjecten in de openbare ruimte en de positie daarvan wordt afgestemd op de maat en schaal van de omgeving en de aanwezige functies. Waar woningbouw overheerst wordt terughoudend met reclame omgegaan.

Artikel 1.23 - Stedelijke knopen
In de ruimtelijke structuur van Nijmegen nemen de zogenaamde 'stedelijke knopen' een bijzondere plek in. De stedelijke knopen zijn plekken waar verschillende functies (wonen, werken, detailhandel, onderwijs en innovatie, etc.) sterk geconcentreerd zijn en waar verschillende vervoerstypen samenkomen. De knopen zijn dynamische ontwikkellokaties met een potentieel hoogstedelijk karakter en bevinden zich veelal bij (toekomstige) treinstations en op belangrijke kruispunten in de wegenstructuur.

Reclameuitingen in de stedelijke knopen kunnen bijdragen aan het dynamische en stedelijke karakter van de knopen. Hierbij kan ook gedacht worden aan het toepassen van digitale lichtkranten al dan niet geïntegreerd in de bebouwing.

Artikel 1.24 - Centrum
Het centrum van Nijmegen kent een historisch gegroeide sterke concentratie van functies en bebouwing. Het bebouwingsbeeld bestaat uit een combinatie van losstaande historische bebouwing (Stevenskerk, Waagh,

[2] De in dit reclamebeleid gebruikte indeling is gebaseerd op de Structuurvisie Nijmegen en de *Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit*.

Arsenaal), naoorlogse panden en aan de zuidkant de 19e eeuwse bebouwing op de plek van de vroegere omwalling. De inrichting van de openbare ruimte is een belangrijk onderdeel van een aantrekkelijke en economisch gezonde stad. Bij de herinrichting van het centrum (project Centrum 2000) is het straatbeeld 'opgeschoond' door onder meer een eenduidige materialisering van de winkelstraten, het vervangen van lantaarnpalen door hangende verlichting en het integreren van reclamevlakken in nieuwe kiosken en openbare toiletten. De terrassen in het Nijmeegse centrum dragen bij aan een aangenaam verblijfsklimaat voor bezoekers en versterken de levendigheid van het centrum. De terrasschermen en parasols worden veelal gebruikt om reclame te maken.

In de afgelopen jaren worden glasvlakken steeds vaker dichtgeplakt en worden spandoeken in frames in toenemende mate gebruikt. Met beide reclamevormen dient terughoudend omgegaan te worden, omdat deze snel afbreuk doen aan het gevelbeeld.

Door het grote aantal winkels, horecazaken en andere bedrijvigheid is er in het centrum een hoge dichtheid aan reclameuitingen. Om deze reden wordt de reclame in de openbare ruimte in het centrum beperkt tot de door de gemeente aangeboden voorzieningen.

- Losstaande reclameborden in de openbare ruimte zijn niet toegestaan.

Artikel 1.25 - Winkelcentra
In Nijmegen komen in de (naoorlogse) woonwijken planmatig aangelegde winkelcentra voor. Het betreft hier een complex van winkels en voorzieningen, al dan niet gecombineerd met gestapelde woningbouw, waarbij het winkelen centraal staat. Kenmerkend is dat ze als één complex of samenhangend geheel van meerdere gebouwen zijn vormgegeven.

Onderlinge afstemming van reclames op elkaar en op de architectuur van het winkelcentrum is uitgangspunt.
- Uniformiteit in afmeting, plaatsing en vormgeving kan een goede bijdrage leveren aan het straatbeeld. Reclame wordt in winkelcentra hoofdzakelijk aan de binnenzijde aangebracht.
- Daar waar winkelcentra direct grenzen aan een woongebied wordt reclame aan de buitenzijde van winkelcentra terughoudend toegepast.

Artikel 1.26 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones
De werkgebieden in de stad zijn zeer divers van karakter afhankelijk van het meest voorkomende type bedrijvigheid (zware industrie, bedrijven, kantoren). In het algemeen hebben deze gebieden een utilitair karakter. De verschijningsvorm van de bebouwing is zeer gevarieerd, zowel qua schaal, maat, als architectuur. De detailhandelzones liggen niet in de woonwijken, maar aan de randen van de stad of langs de stedelijke hoofdwegen. Ze bestaan uit grootschalige gebouwvolumes met een min of meer representatieve uitstraling en bijbehorende grote parkeerplaatsen.

Reclame in de vorm van bedrijfsnamen en productaanduidingen zijn een bijna vanzelfsprekend onderdeel van het beeld van werkgebieden en detailhandelszones. De schaal en diversiteit van de bebouwing laat in werkgebieden veelal een grotere mogelijkheid aan vormgeving en maatvoering van reclame toe.
Er wordt onderscheid gemaakt tussen meer representatieve zones, zoals zichtlocaties langs hoofdwegen, en minder prominente zones.

- Op zichtlocaties en langs hoofdwegen dient reclame in samenhang met de architectuur van het gebouw en de omgeving te worden ontworpen. In binnengebieden van bedrijventerreinen die door de gemeenteraad als welstandsvrij gebied zijn aangewezen, worden reclames niet getoetst op redelijke eisen van welstand.[3]
- De reclameuitingen zijn gericht op zichtbaarheid vanaf direct aanliggende wegen; geen reclames die bedoeld zijn om op zeer grote afstand zichtbaar te zijn.
- Indien een detailhandelszone als één complex is vormgegeven (zoals Woonboulevard Dukenburg) is afstemming op het ontwerp van het complex en uniformiteit in vormgeving wenselijk.
- Omdat de verschijningsvorm van de bebouwing en reclame op bedrijventerreinen zeer divers is, is een zekere rust en eenduidigheid in de openbare ruimte van belang voor een aangenaam straatbeeld.

[3] Zie Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit, kaart toetsingsniveaus (respectievelijk niveau *Bijzonder* en *Vrij*).

Voorstel - Reclamebeleid

Artikel 1.27 - Woongebieden
Kenmerkend voor woongebieden is dat alle andere functies ondergeschikt zijn aan het wonen. Naast bedrijfs-activiteiten aan huis komen andere functies (zoals horeca, winkels, zorgcentra en scholen) sporadisch voor. In woongebieden wordt het straatbeeld voornamelijk bepaald door (rij)woningen, voortuinen en geparkeerde auto's. Doordat de straten zowel qua bebouwing als straatinrichting veelal een eenduidige vormgeving hebben, worden woongebieden gekenmerkt door een 'visuele rust'.
In gebieden die overwegend een woonfunctie hebben wordt reclame terughoudend toegepast, zowel in de openbare ruimte als op particuliere terreinen. Dat betekent dat in gebieden met overwegend woningen in principe geen (handels)reclames mogen worden geplaatst. Een uitzondering vormen voorzieningen als (buurt)winkels, horecagelegenheden, scholen, wijkcentra en bedrijven. Bij deze functies is meer mogelijk zolang dit geen hinder voor omliggende woningen veroorzaakt.

- Reclame wordt beperkt tot het functioneel noodzakelijke (bedrijfsaanduiding, bewegwijzering e.d.).
- In woongebieden zijn reclameuitingen gericht op zichtbaarheid vanuit de directe omgeving (de straat); dus geen reclame die bedoeld is om op grote afstand zichtbaar te zijn.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is in woonstraten niet toegestaan.

Artikel 1.28 - Historische gebieden
De historische gebieden van de stad zijn te vinden rond de binnenstad, langs de oude lintwegen en in de oude dorpskernen. De losse bebouwingsstructuur met afwisselend historische agrarische bebouwing, landhuizen kloosters en arbeiderswoningen en de latere toevoegingen is kenmerkend voor de oude dorpkernen en linten. De bebouwing van de 19e eeuwse stadsuitleg heeft een zeer herkenbare stedelijke sfeer: aaneengesloten, rijk geornamenteerde bebouwing, met voortuinen en smeedijzeren hekwerken.
Omdat zowel de bebouwingsstructuur, als het historische uiterlijk ervan, sterk afwijkt van de latere stadsuitbreidingen, zijn de 19e eeuwse schil en de oude dorpskernen en linten goed herkenbaar in de stad.
In deze categorie vallen vanzelfsprekend ook de rijksbeschermde stadsgezichten, gemeentelijk beschermde stadsbeelden, monumenten en stadsbeeldobjecten.

Historische gebieden genieten alom waardering vanwege hun sfeer, de historische betekenis en de architectonische kwaliteiten. De charme en de onvervangbaarheid is een belangrijke overweging om zuinig met het tastbare en zichtbare verleden om te gaan. Bij bouw- en reclameplannen wordt altijd rekenschap verlangd van de waarde van historische context.

- Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn vrijstaande objecten als vitrines en evenementenborden in beperkte mate mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt: zichtbaar, maar niet dominant.
- Reclame nabij monumale gebouwen moet ondergeschikt zijn aan het aanzicht van het gebouw. Bij plaatsing dient rekening gehouden te worden met belangrijke zichtlijnen naar het monument.

Specifiek met betrekking tot Rijksbeschermd Stadsgezicht, Gemeentelijk Beschermd Stadsbeeld, Monumenten en Stadsbeeldobjecten gelden nog de volgende criteria:

- Bij monumenten, stadsbeeldobjecten en gebouwen met grote architectonische kwaliteiten dient zeer terughoudend reclame te worden toegepast. Reclameuitingen mogen geen afbreuk doen aan de monumentale waarden.
- Zijn in de bestaande historische architectuur al specifieke reclamemogelijkheden aanwezig, zoals koofborden en reclamevelden, dan zijn dat de aangewezen plaatsen voor reclame.
- Als het aanbrengen van reclame plaatsvindt als onderdeel van een nieuwbouw- of verbouwplan, kan geëist worden dat de reclame volledig geïntegreerd wordt in het totale architectonische ontwerp.
- Bij monumenten en stadsbeeldobjecten zijn lichtbakken in het vlak van de gevel niet toelaatbaar.
- Reclame in de vorm van zuilen is niet toegestaan. Plaatsing kan toelaatbaar zijn, als er geen reclame aan het pand wordt of is aangebracht en als het perceel voldoende groot is voor plaatsing. Daar waar reclamezuilen acceptabel zijn, mag per perceel maximaal één zuil worden geplaatst, mits deze niet hoger is dan 2,50 meter (gemeten vanaf het aansluitend terrein) en niet breder dan 0,80 meter. Tevens dient de plaatsing afgestemd te worden op de tuin- of erfinrichting.
- Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is niet toegestaan.

Voorstel - Reclamebeleid

Artikel 1.29 - Groengebieden en parken
De groengebieden in en om Nijmegen zijn zeer divers: de Waal met haar uiterwaarden, de Stuwwal, de overgangszone naar de Ooijpolder en het Maas-Waal kanaal en haar oevers. De landschapstypen variëren van van open en vlak tot heuvelachtige en dicht bebosd. Naast deze groengebieden zijn de stadsparken van groot belang; ze werken als groene longen in het stedelijk gebied en bieden ruimte om te verpozen. Ook hebben parken vaak een cultuurhistorische waarde. Doordat bebouwing maar sporadisch voorkomt zijn natuur, stilte en visuele rust bepalend voor de belevingswaarde in parken en groengebieden.

In groengebieden en parken staan rust, natuur en ontspanning voorop. Reclame werkt hier snel verstorend en wordt daarom zeer terughoudend toegepast, zowel in de openbare ruimte als op particuliere terreinen.

- De reclame moet worden beperkt tot het functioneel noodzakelijke (naamsaanduiding, bewegwijzering, informatieborden e.d). Reclame die bedoeld is om van veraf te worden opgemerkt is niet toelaatbaar.
- Borden die toeristisch-recreatieve of educatieve informatie bevatten over een bezienswaardigheid of gebied zijn toegestaan mits: ze direct bij de bezienswaardigheid zijn geplaatst , bescheiden zijn en uitsluitend vanuit die functie vorm hebben gekregen.

Voorstel - Reclamebeleid

Hoofdstuk 2 – Reclame op particulier terrein

Titel 2.1 – Algemeen

Artikel 2.1 - Voor de zender
Dit hoofdstuk is primair geschreven voor gebruik door ondernemers, instellingen en particulieren die reclame willen maken (de 'zenders'). In dit hoofdstuk wordt aangegeven:

- wat wel en niet kan,
- aan welke eisen een en ander dient te voldoen en

Omdat dit hoofdstuk met name is bedoeld als praktische wegwijzer voor zenders, is gedetailleerde (achtergrond)-informatie zoveel mogelijk ondergebracht in bijlagen. Waar relevant wordt hiernaar verwezen.

Artikel 2.2 - Wat mag er allemaal
De algemene gedachte achter het reclamebeleid is om ondernemers/zenders ruimte te geven om hun boodschap over te kunnen brengen. In een dergelijke gedachte past het niet om op voorhand strakke beleidsregels te formuleren voor alle verschillende denkbare reclame-uitingen. Dat hebben we dus ook zoveel mogelijk beperkt. Toetsing of een voorgenomen reclame-uiting mogelijk is en of er voorwaarden gesteld moeten worden wat betreft uiterlijk, vorm en locatie, is dan ook veelal een zaak van maatwerk. Het aspect *Beeldkwaliteit (welstand)* speelt hierbij een belangrijke rol.

Artikel 2.3 - Procedures
De keerzijde van een beoordeling op maat is dat dit tijd kost. Daarom zijn waar mogelijk procedures ingekort en is gekeken waar een vergunning achterwege kan blijven of volstaan kan worden met een melding.

Artikel 2.4 - Hoe werkt het nu
Dit alles leidt ertoe dat we wat betreft reclame-uitingen op particulier terrein een onderscheid maken in:
- permanente reclame-uitingen
- tijdelijke reclame-uitingen en
- reclame-uitingen voor een aantal specifieke situaties waarvoor nadere beleidsregels zijn geformuleerd.

Een zender van een boodschap dient te bepalen tot welke categorie zijn voornemen voor een reclame-uiting behoort.

Artikel 2.5 - Website
Na vaststelling van deze beleidsregels wordt aan de hand van een stroomschema een **website** ontwikkeld die ertoe leidt dat een ondernemer op de hoogte is van de reclamemogelijkheden op particulier terrein en de voorschriften die daar mogelijk aan zijn verbonden. In geval een vergunning (of melding) noodzakelijk is, zal het stroomschema ook ertoe leiden dat een zender uitkomt op het juiste formulier om een aanvraag in te dienen dan wel om een melding te doen.

Voorstel - Reclamebeleid

Titel 2.2 – Permanente reclame op particulier terrein

Afdeling 2.2.1. Inleiding

Artikel 2.6 – Wat is permanent
Er is sprake van permanente reclame als deze langer dan 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) op het particulier terrein aanwezig zal zijn.

Artikel 2.7 - Voorbeelden
Bij permanente reclame op particulier terrein valt o.a. te denken aan lichtbakken, doosletters, neonreclame, naamborden, uithangborden, andere gevelreclames en reclamezuilen. Echter ook andere reclame-uitingen of -initiatieven zijn in principe bespreekbaar.

Artikel 2.8 - Procedure
Voor het realiseren van een permanente reclame op particulier terrein is een *omgevingsvergunning* benodigd. De inhoudelijke beoordeling of een reclame-uiting mogelijk is en of hier voorwaarden aan worden verbonden, vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden.
De reguliere behandelingstermijn bedraagt maximaal 8 weken, tenzij een 'sneltoets-procedure' mogelijk is.

Artikel 2.9 - Sneltoets-procedure
1. Het zijn met name de welstandsaspecten (toetsingsgrond *beeldkwaliteit*) waardoor in de regel een beoordeling op maat nodig is voor een reclame-uiting op particulier terrein. Als service naar 'zenders' zijn daarom in deze beleidsregels de welstandseisen voor een aantal veelvoorkomende reclame-uitingen op particulier terrein nader uitgewerkt in **sneltoetscriteria**.
2. Vergunningsaanvragen die voldoen aan deze sneltoetscriteria voor de beeldkwaliteit (en aan de andere twee algemene toetsingsgronden) kunnen in de regel in een verkorte termijn van maximaal 4 weken worden behandeld.
3. Het blijft zonder meer mogelijk om voor reclame-uitingen een aanvraag in te dienen die afwijkt van de sneltoetscriteria. In dat geval is voor de beoordeling echter maatwerk vereist en geldt de reguliere termijn van maximaal 8 weken. Dit is ook het geval wanneer voor een reclametype (nog) geen sneltoetscriteria zijn opgesteld of er sprake is van gerede twijfel aan de toepasbaarheid van de criteria.

Artikel 2.10 - Sneltoetscriteria veelvoorkomende Reclametypen
1. Met de sneltoetscriteria voor de meest voorkomende reclameobjecten bieden we duidelijkheid over de mogelijkheden die er zijn om deze reclames te plaatsen. De criteria zijn soms absoluut van aard en moeten worden gezien als een verzameling standaardoplossingen voor de meest voorkomende reclameobjecten, die in elk geval voldoen aan redelijke eisen van welstand.

2. Bij deze sneltoetscriteria is ook **onderscheid naar de verschillende gebiedstypen** gemaakt. De sneltoetscriteria geven dus voor elk van deze reclame-uitingen aan wat er binnen de verschillende gebiedstypen *in elk geval* is toegestaan voor wat betreft de toetsingsgrond *Beeldkwaliteit*.

Artikel 2.11 - Maatwerk
1. Bij de sneltoetscriteria van een reclameobject is onderscheid gemaakt naar gebiedstype, maar voor een aantal gebieden zijn er **geen sneltoetscriteria** uitgewerkt:
   - historische gebieden
   - groengebieden
   - de stedelijke knopen

   Hetzelfde geldt voor monumenten, stadsbeeldobjecten en locaties in beschermde gebieden.
2. Vanwege de gevoeligheid van het (straat)beeld van historische gebieden en groengebieden is de beoordeling van reclames altijd maatwerk en zijn er geen sneltoetscriteria van toepassing. Ook in de stedelijke knopen wordt de vormgeving en inpassing van reclame aan de hand van de algemene criteria beoordeeld. In de verschillende stedelijke knopen wordt een specifieke stedelijkheid nagestreefd. De toepasbaarheid van reclame verschilt per plek en is maatwerk.
3. Voor reclame op particuliere terreinen langs **snelwegen, stedelijke wegen, hoofdinvalswegen en de stadsring** gelden de regels van het betreffende gebiedstype (centrum, bedrijventerrein, woongebied,

etc.). Indien deze sneltoetscriteria niet van toepassing zijn wordt de vormgeving en inpassing aan de hand van de algemene criteria beoordeeld.

Afdeling 2.2.2 – Sneltoetscriteria voor gevelreclame

Paragraaf 2.2.2.1 - Inleiding

Artikel 2.12 - Algemeen

1. De reclame voegt zich in de architectuur van de gevel. Dat wil zeggen dat de vormgeving, grootte en positie van de reclame is afgestemd op de bouwstijl, indeling en maatvoering van de gevel. (Bijvoorbeeld in het midden van de gevel of boven de entree, of reclame met eenzelfde breedte als een raamopening.)
2. Als er in het straatbeeld of de bestaande gevel sprake is van een standaard uitvoering, dan moet de reclame-uiting zich daar naar voegen.
3. Reclame mag in beginsel niet op woonverdiepingen worden aangebracht. Reclame mag niet hoger worden aangebracht dan de scheiding van de onderliggende verdieping en de woonverdieping. Alleen als daar geen ruimte is, voor het aanbrengen van reclame, mag de reclame worden aangebracht tot aan de onderkant van de raamdorpels van de eerste verdieping.
4. Knipperende, bewegende, reflecterende en lichtintensieve reclame is in woonstraten niet toegestaan.
5. Per vestiging maximaal 2 gevels met reclame-uitingen. Een bedrijfsverzamelgebouw wordt binnen de sneltoets beschouwd als één vestiging.
6. Maximaal 2 reclame-uitingen per gevel.

Paragraaf 2.2.2.2 – gevelvlak

Artikel 2.13 - Algemeen
Een gevelvlak is een niet door ramen of bijzonderheden onderbroken deel van de gevel. Op een gevelvlak hebben losse letters de voorkeur, zodat het materiaal van de gevel tussen de letters zichtbaar blijft.

Artikel 2.14 – Centrum en winkelcentra
Losse, open belettering en logo's:

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte
hoogte	maximaal 40 cm
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.15 – Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones
Losse, open belettering en logo's:

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 4 meter
hoogte	maximaal 60 cm
dikte	maximaal 25 cm
reclamevlakken	
aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 2 meter
hoogte	maximaal 1,5 m
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.16 - Woonwijken
Alleen bij ondernemingen (niet bij bedrijf aan huis; zie daarvoor onder Naambord)
Losse, open belettering en logo's:

aantal	maximaal één per vestiging
oppervlakte	maximaal 1,2 m2
breedte	maximaal 1/2 van de pandbreedte
hoogte	maximaal 40 cm
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.17 – Overige gebieden
Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 2.2.2.3 – Gevelband

Artikel 2.18 - Algemeen

1. Een gevelband is een horizontale band (veelal in natuur- of kunststeen) aangebracht als bijzonder element in het ontwerp/compositie van de gevel.
2. Tegen de gevelband mogen alleen losse beletteringen en logo's worden aangebracht, zodat de gevelband goed zichtbaar blijft.

Artikel 2.19 – Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 30 cm
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.20 – Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2
breedte	maximaal 2/3 van de pandbreedte met een maximum van 4 meter
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 50 cm
dikte	maximaal 25 cm

Artikel 2.21 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal één per vestiging
oppervlakte	maximaal 1,2 m2
breedte	maximaal 1/2 van de pandbreedte
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de gevelband en niet hoger dan 20 cm
dikte	maximaal 15 cm

Artikel 2.22 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.4 – Pui of kader

Artikel 2.23 - Algemeen

1. Een kader is een verdiept gevelelement, specifiek bestemd voor reclames. Ook kan een langgerekt glasvlak als kader in de kozijnindeling van een pui opgenomen zijn.
2. In een kader mag een losse belettering, vlakke plaat of lichtbak worden aangebracht.

Artikel 2.24 – Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2 (een effen grondvlak mag het gehele kader vullen)
breedte	maximaal 2/3 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 30 cm in hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	de reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Artikel 2.25 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal één reclame per 10 meter gevelbreedte
oppervlakte	maximaal 2 m2 (een effen grondvlak mag het gehele kader vullen)
breedte	maximaal 2/3 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 50 cm in hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	de reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Artikel 2.26 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal één per vestiging
oppervlakte	maximaal 1,2 m2
breedte	maximaal 1/2 van de breedte binnenzijde kader
hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 20 cm in hoogte gecentreerd geplaatst
dikte	de reclame mag niet voorbij het kozijn of de kaderrand steken

Artikel 2.27 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 2.2.2.5 – Op glasvlakken

Artikel 2.28 – Algemeen

1. Een naamsaanduiding of logo op een glasvlak zorgt er voor dat de architectuur van de gevel minder onderbroken wordt. Bij historische panden met veel bijzondere details biedt dit vaak een zeer fraaie oplossing. Van belang is dat het glasvlak grotendeels open en transparant blijft.
2. Met permanente blinderende beplakking van ruiten wordt terughoudend omgegaan. Deze worden beoordeeld aan de hand van de Algemene Beeldkwaliteitscriteria voor Reclames (hoofdstuk 1).
3. Op glasvlakken als etalages mogen alleen open beletteringen of logo's toegepast worden.
4. Dunne letters geen blokletters.

Artikel 2.29 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	logo's: maximaal 80 cm
hoogte	tekst: maximaal 40 cm
	logo's: maximaal 80 cm
dikte	bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Artikel 2.30 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	logo's:maximaal 1,5m
hoogte	tekst: maximaal 60 cm
	logo's: maximaal 1,5 cm
dikte	bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Artikel 2.31 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal één per vestiging (tekst óf logo)
breedte	tekst: maximaal 1/3 van de breedte van het glasvlak
	logo's: maximaal 1m
hoogte	tekst: maximaal 40 cm
	logo's: maximaal 80 cm
dikte	bij voorkeur in of achter het glasvlak; de reclame mag niet voorbij het kozijn steken

Artikel 2.32 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.6 – Uithangbord

Artikel 2.33 - Algemeen

1. Klanten zien de winkel veel vaker van opzij dan frontaal. Het gebruik van een dubbelzijdige haakse lichtreclame is dus een effectieve manier om de aandacht te trekken.
2. Uithangborden hebben een dubbelzijdige uitvoering.

Artikel 2.34 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal twee per vestiging, maar maximaal één uithangbord per gevel
oppervlakte	maximaal 0,5 m2
breedte	maximaal 80 cm
hoogte	maximaal 80 cm
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm tot de gevel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand
	bovenzijde lager of op dezelfde hoogte als de eerste verdiepingsvloer

Artikel 2.35 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal twee per vestiging, maar maximaal één uithangbord per gevel
oppervlakte	maximaal 1 m2
breedte	maximaal 80 cm
hoogte	maximaal 1,25 m
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm tot de gevel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand

Artikel 2.36 - Woonwijken

aantal	maximaal een per vestiging
oppervlakte	maximaal 0,4 m2
breedte	maximaal 50 cm
Hoogte	maximaal 80 cm
Dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm tot de gevel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand
	bovenzijde lager of op dezelfde hoogte als de eerste verdiepingsvloer

Artikel 2.37 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.7 – Onder een luifel

Artikel 2.38 - Algemeen

1. Kleine borden aan de onderkant van een luifel zijn een effectief middel om reclame te voeren. Een kleine, en dus goedkope, dubbelzijdige haakse lichtbak kan meer effect hebben dan een grote, dure lichtbak tegen de gevel.
2. De reclame heeft een dubbelzijdige uitvoering.

Artikel 2.39 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 0,15 m2
breedte	maximaal 1 m
hoogte	maximaal 15 cm
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm onder de luifel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand

Artikel 2.40 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal drie per vestiging, één per 6 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 0,15 m2
breedte	maximaal 1 m
hoogte	maximaal 15 cm
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm onder de luifel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand

Artikel 2.41 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 0,15 m2
breedte	maximaal 1 m
hoogte	maximaal 15 cm
dikte	maximaal 15 cm
afstanden	maximaal 10 cm onder de luifel
	minimaal 2,30 m boven de straat
	minimaal 50 cm tot naburig pand

Artikel 2.42 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 2.2.2.8 – Tegen de luifelrand

Artikel 2.43 - Algemeen

Tegen een luifelrand mag een dunne losse belettering, vlakke plaat of folie worden geplaatst. Als de luifel een te dunne rand heeft om de naam goed zichtbaar te plaatsen, wordt geadviseerd de reclame op de gevel of onder de luifel te plaatsen.

Artikel 2.44 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal twee per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 2 m2
Breedte	maximaal 1/3 van de breedte van de luifel
Hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 30 cm
Dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.45 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal drie per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 2 m2
Breedte	maximaal 1/3 van de breedte van de luifel
Hoogte	maximaal 2/3 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 50 cm
Dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.46 - Woonwijken

Alleen bij ondernemingen:

aantal	maximaal een per vestiging, één per 10 strekkende meter
oppervlakte	maximaal 0,8 m2
breedte	maximaal 1/3 van de breedte van de luifel en niet breder dan 2 m
hoogte	maximaal 1/2 van de hoogte van de luifel en niet hoger dan 20 cm
dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.47 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Paragraaf 2.2.2.9 – Naambord

Artikel 2.48 - Algemeen
Ondernemers met vrije beroepen (zoals een huisarts, notaris, accountant of advocaat) geven veelal de voorkeur aan een vlakke plaat van beperkte afmetingen bij de voordeur.

Artikel 2.49 - Centrum en winkelcentra

aantal	maximaal een per vestiging
oppervlakte	maximaal 0,64 m2
breedte	maximaal 80 cm
hoogte	maximaal 1 m
dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.50 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	maximaal een per vestiging
oppervlakte	maximaal 0,64 m2
breedte	maximaal 80 cm
Hoogte	maximaal 1 m
Dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.51 - Woonwijken
Bij bedrijf-aan-huis, vrije beroepen of ondernemingen:

aantal	maximaal een
oppervlakte	maximaal 0,25 m2
breedte	maximaal 50 cm
Hoogte	maximaal 50 cm
Dikte	maximaal 5 cm

Artikel 2.52 - Overige gebieden
Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 2.2.2.10 – Zonwering

Artikel 2.53 - Algemeen

1. Onder zonweringen worden hier uitvalschermen en markiezen en parasols verstaan.
2. Alleen in het centrum en in winkelcentra.
   Daarbuiten alleen bij horecabedrijven.
3. Overige situaties: geen sneltoetscriteria.

Artikel 2.54 - Zonweringen en markiezen

1. Bedrijfsnamen en/of bedrijfslogo's zijn toegestaan op het doek óf op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
2. Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.
3. Bij reclame op het doek van markiezen: passend in het onderste segment van de markies.
4. Tegen de zijkanten van markiezen zijn geen reclames toegestaan.
5. De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per scherm / segment).

Artikel 2.55 - Parasols

1. (Bedrijfs)logo's zijn toegestaan op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
2. Maximaal op de helft van het aantal segmenten van de parasol is een opdruk toegestaan.
3. De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per segment).

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 2.2.3 – Sneltoetscriteria voor reclamevlaggen

Artikel 2.56 – Algemeen

1. Reclamevlaggen komen zowel voor in de vorm van vlaggen en banieren aan gevels als in de vorm van vlaggen aan vrijstaande masten.
2. Vlaggen en banieren aan gevels: Deze worden alleen bij uitzondering toegestaan en alleen indien de aard van het gebouw en de omgeving dit toelaat. Hiervoor zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.
3. Vlaggenmasten: Binnen de sneltoets is een combinatie van vlaggenmasten en reclamezuilen op een perceel niet toegestaan (beoordeling is maatwerk per locatie).Verder gelden de volgende gebiedsgerichte criteria.

Artikel 2.57 - Snelwegen

aantal	per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	gegroepeerd op markante plekken of evenredig verspreid

Artikel 2.58 - Hoofdinvalswegen en stadsring

aantal	per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Artikel 2.59 - Stedelijke wegen

aantal	per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 3 masten
plaatsing	gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Artikel 2.60 - Centrum en winkelcentra

1. In het centrum wordt zeer terughoudend omgegaan met vlaggen.
2. Bij winkelcentra in woongebieden zijn vlaggenmasten ter aanduiding van het winkelcentrum beperkt toegestaan; aantal en plaatsing afhankelijk van situatie. Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.61 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	per 10 m perceelbreedte één mast, met een maximum van 6 masten
plaatsing	gegroepeerd op markante plekken (zoals hoeken en entrees) en rekening houdend met omliggende woningen

Artikel 2.62 - Woonwijken

Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn geen vlaggen met reclame toegestaan.
In woongebieden wordt zeer terughoudend omgegaan met vlaggen(masten) ter aanduiding van onder-nemingen; aantal en plaatsing afhankelijk van situatie.Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.63 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 2.2.4 – Sneltoetscriteria voor reclamezuilen/reclameborden

Artikel 2.64 - Algemeen

1. De reclamezuil is uitsluitend bedoeld voor het eigen bedrijf en niet voor commerciële verhuur aan derden.
2. Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn geen reclamezuilen toegestaan.
3. Binnen de sneltoets is een combinatie van vlaggenmasten en reclamezuilen niet toegestaan (beoordeling is maatwerk per locatie).

Artikel 2.65 - Snelwegen

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de (snel)weg
grootte	maximaal 4 m2, 4 m hoog en 1 m breed
plaatsing	minimaal 1 m uit perceelsgrens

Artikel 2.66 - Hoofdinvalswegen en stadsring

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de openbare weg
grootte	maximaal 3 m2, 3 m hoog en 1 m breed
plaatsing	minimaal 1 m uit perceelsgrens

Artikel 2.67 - Stedelijke wegen

aantal	1 per perceel
grootte	maximaal 2,5 m2, 3 m hoog en 0,8 m breed
plaatsing	minimaal 1 m uit perceelsgrens

Artikel 2.68 - Centrum en winkelcentra

In het centrum en bij winkelcentra wordt zeer terughoudend omgegaan met reclamezuilen.
Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.69 - Bedrijventerreinen, werkgebieden en detailhandelszones

aantal	1 per perceelzijde grenzend aan de openbare weg
grootte	maximaal 5 m2, 4 m hoog en 1,2 m breed
plaatsing	minimaal 1 m uit perceelsgrens

Artikel 2.70 - Woonwijken

Bij woningen en woningen met bedrijf-aan-huis zijn reclameborden toegestaan met daarop een naam- en/of beroepsaanduiding en één beeldmerk of logo:

aantal	1 per perceel
grootte	reclamevlak: maximaal 0.36 m².
	constructie: maximaal 1.10 meter hoog, 0.60 meter breed en 0.20 meter dik.
plaatsing	geplaatst in de voortuin op minimaal 1 m uit perceelsgrenzen

Bij overige functies geldt maatwerk. Er zijn daarom geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.71 - Overige gebieden

Voor andere gebieden zijn geen sneltoetscriteria geformuleerd.

Artikel 2.72 – Wijze van meten

Bij losse open letters en logo's wordt de maatvoering en oppervlakte bepaald door er een rechthoekig kader omheen te trekken.

Voorstel - Reclamebeleid

Titel 2.3 – Tijdelijke reclame-uitingen op particulier terrein

Artikel 2.73 - Voorbeelden
Bij tijdelijke reclame op particulier terrein valt o.a. te denken aan spandoeken, geschilderde teksten, plakfolie met afbeeldingen, logo's of illustraties. Ook grotere constructies mits die korter dan 31 dagen per kalenderjaar op het particuliere perceel aanwezig zijn, vallen onder deze categorie.

Artikel 2.74 - Procedure

1. Omdat de aanwezigheid van dergelijke reclame-uitingen van korte duur is (maximaal 31 dagen per kalenderjaar; aaneengesloten dan wel cumulatief), is het effect op de beeldkwaliteit meestal ook maar beperkt. Voor deze categorie reclame-uitingen zijn dan ook geen sneltoetscriteria uitgewerkt. In het kader van de procedure kan daarom eenvoudigweg worden volstaan met een melding.
2. De inhoudelijke beoordeling van de melding vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden (zie Hoofdstuk 1). Bij deze toetsing wordt meegewogen dat de reclame slechts tijdelijk aanwezig zal. Met name wordt beoordeeld of de reclame het gevelbeeld en/of straatbeeld niet negatief beïnvloedt.
3. In geval deze beoordeling in orde is, ontvangt de indiener van de melding verder geen bericht. Als deze niet in orde is, wordt de indiener nader geïnformeerd binnen 14 dagen na indiening van de melding.

Voorstel - Reclamebeleid

Titel 2.4 – Specifieke situaties op particulier terrein

Afdeling 2.4.1 – Bouw- en projectborden, steigerdoeken en overige bouwmaterieel

Artikel 2.75 - Algemeen

1. Op bouw- en projectborden staat vaak de naam van de opdrachtgever en van de personen en bedrijven die bij de realisatie van het project zijn betrokken. Op een hijskraan staat vaak de naam of het logo van het bedrijf dat eigenaar is van die hijskraan. Ook komt het soms voor dat steigerdoeken bouwinformatie bevatten.
2. Het Besluit omgevingsrecht (artikel 2, onderdeel 20 van Bijlage II Bor) bepaalt dat een aantal hulpconstructies die gebruikt worden bij in uitvoering zijnde werken, vergunningsvrij zijn. Denk hierbij aan bouwketen, bouwborden, steigers, hijskranen, heistellingen e.d.
3. Omdat deze bouwgerelateerde informatie onderdeel is van die (vergunningsvrije) hulpconstructie is (ook) voor die informatie geen vergunning voor reclame vereist. Er worden hier dan ook geen nadere regels aan gesteld. Wel is de excessenregeling van toepassing. Informatie die géén relatie heeft met het in uitvoering zijnde werk (i.e. niet-bouwgerelateerd is), is niet toegestaan.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 2.4.2 – Makelaarsborden

Artikel 2.76 - Algemeen
Makelaars maken gebruik van borden om de beschikbaarheid van woningen en bedrijfspanden voor verkoop of verhuur kenbaar te maken. Wat geldt voor makelaars geldt ook voor de eigenaar zelf die zijn pand wil verkopen of verhuren.

Artikel 2.77 - Woningen
1. Eén aanduiding op de gevel (haaks of in raamvlak): hoogte ≤ 0,6m, breedte ≤ 0,6m en/of;
2. Eén bord in de voortuin op zelfstandige constructie: max 1m2, hoogte ≤ 2,0m (gemeten vanaf de grond), breedte ≤ 1,0m, dikte ≤ 0,15m;
3. Afstand tot naburig pand en/of perceel > 1,0 m.

Artikel 2.78 - Niet-woningen
1. Wanneer de borden goed zijn ingepast in de indeling van de gevel is bij kantoren, bedrijven en dergelijke functies meer mogelijk. De grootte van een makelaarsbord aan een gevel wordt daarom niet op voorhand voorgeschreven.
2. De maatvoering en de positie van het bord zijn afgestemd op de indeling van de gevel.
3. Bij borden op het terrein geldt dat de breedte ten hoogste 1/3 van de perceelbreedte is met een maximum van 3 m. De hoogte van het bord (exclusief draagconstructie) bedraagt maximaal 2m. De hoogte inclusief de draagconstructie mag niet meer bedragen dan 3 meter (gemeten vanaf de grond).
4. Bij monumenten en in de beschermde stadsgezichten en stadsbeelden is het van belang dat het zicht op de gevel niet teveel afgeschermd wordt door een bord in het voor- of zij-erf. Hier gelden dan ook strakkere richtlijnen. Een makelaarsbord aan een gevel is mogelijk indien de monumentale waarden of waardevolle karakteristieken van het pand of het straatbeeld niet worden aangetast. Borden aan gevels worden beoordeeld aan de hand van de algemene criteria.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 2.4.3 – City-screens

Artikel 2.79 - Algemeen

1. City-screens zijn grote digitale schermen waar bewegende beelden in de vorm van reclame en publieksinformatie op worden getoond.
2. Het beleid biedt ruimte voor de realisatie van city-screens in het centrum en bij stedelijke knooppunten (bijvoorbeeld bij het centraal station). Daarmee wordt specifiek voor city-screens een uitzondering gemaakt op het uitgangspunt dat gevelreclame betrekking moet hebben op de (bedrijfs)activiteiten die in het betreffende pand plaatshebben.
3. Voor de uitingen op deze city-screens zal nog een nadere verdeelsleutel worden ontwikkeld over de thema's commerciële reclame, stadspromotie en evenementen. Omdat city-screens een nadelig effect hebben op de gemeentelijke reclame-inkomsten zal een nader te bepalen financiële vergoeding worden ingesteld in de vorm van een reclamebelasting of een precario-regeling.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 2.4.4 – Sportvelden

Artikel 2.80 - Algemeen
Bij sportterreinen wordt onderscheid gemaakt in naar binnen gerichte reclame (zoals de borden om de velden) en naar buiten gerichte reclame.

Artikel 2.81 - Reclamemogelijkheden
Bij sportterreinen zijn de volgende mogelijkheden tot reclame:
- Naamaanduidingen van het sportterrein en/of sportclubs zijn toegestaan; bij voorkeur nabij de entrees van het sportterrein en/of op de clubgebouwen.
- Naar binnen gerichte commerciële reclame op het sportterrein (inclusief clubgebouwen) is toegestaan.

Artikel 2.82 – Grootte en positie van de reclame
De grootte en positie van naar buiten gerichte reclame-uitingen is maatwerk en wordt per sportcomplex in overleg met de gemeente bepaald (024 – 329 3381).
Daarbij gelden de volgende voorwaarden:
- De reclame-uitingen zijn geconcentreerd op één plek aan één zijde van het sportcomplex.
- de reclame-uitingen zijn niet gericht naar of zichtbaar vanuit direct omliggende woningen of vanuit een aanliggend groengebied.
- de reclame heeft een zelfstandige constructie of is geïntegreerd in het hekwerk (geen losse spandoeken op hekwerken).
- De reclameconstructie is vervaardigd uit duurzame materialen en goed onderhouden.

Voor bestaande afwijkende situaties geldt een overgangstermijn van een jaar.

Artikel 2.83 - Overig
Als aan 2.80 t/m 2.82 wordt voldaan, is voldaan aan de welstandscriteria vanuit het reclamebeleid. Dit laat echter onverlet dat er mogelijk een *omgevingsvergunning (voor bouwen)* aangevraagd dient te worden indien het zich bij de reclame-uiting handelt om een bouwwerk.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 2.4.5 – Reclamewagens

Artikel 2.84 - Algemeen
Het parkeren van voertuigen (trailers, bussen, aanhangwagens e.d.) bedoeld als object om reclame mee te maken is niet toegestaan met uitzondering van eigen bedrijfswagens of wagens waarbij reclame maken niet het primaire doel is.

Voorstel - Reclamebeleid

Hoofdstuk 3 – Reclame in de openbare ruimte

Afdeling 3.1 – inleiding

Artikel 3.1 – Voor de zender
Deze beleidsregels zijn primair geschreven voor ondernemers, instellingen en particulieren die reclame willen maken (de 'zenders'). In dit hoofdstuk wordt aangegeven:

- welke reclamemogelijkheden er zijn in de openbare ruimte,
- aan welke eisen een en ander dient te voldoen
- welke (vergunnings)procedure eventueel gevolgd moet worden.

Omdat dit hoofdstuk met name is bedoeld als een praktische wegwijzer voor zenders, is gedetailleerde (achtergrond)-informatie zoveel mogelijk ondergebracht in bijlagen. Waar relevant wordt hiernaar verwezen.

Artikel 3.2 - Wat mag er allemaal
De gemeente heeft zich ten doel gesteld de stad schoon, heel, veilig en fraai te houden. Voor het reclamebeleid betekent dit dat de gemeente zenders faciliteert door een ruim en divers palet aan reclamevoorzieningen ter beschikking te stellen, maar terughoudend is met het toestaan van reclame-uitingen door derden in de openbare ruimte; met name waar het permanente voorzieningen betreft. In dit hoofdstuk zijn de mogelijkheden verder beschreven.

Artikel 3.3 - Hoe werkt het nu
1. Wat betreft de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte wordt onderscheid gemaakt in:
   - permanente reclame-uitingen
   - tijdelijke reclame-uitingen en
   - reclame-uitingen in een aantal specifieke situaties waarvoor nadere beleidsregels zijn geformuleerd.
2. Permanente reclame is reclame die langer dan 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig is in de openbare ruimte.
3. Een zender van een boodschap dient te bepalen tot welke categorie zijn voornemen voor een reclame-uiting behoort.

Artikel 3.4 - Procedures
Voor het gebruik van een permanente gemeentelijke reclame-voorziening is geen vergunning noodzakelijk. Alleen wanneer de zender een eigen reclame-uiting buiten deze gemeentelijke voorzieningen wil realiseren, is in de regel een vergunning nodig. Afhankelijk van de situatie kan daarbij soms worden volstaan met een melding of kan de reclame-uiting zelfs vergunningsvrij worden gerealiseerd, mits wordt voldaan aan een aantal standaardeisen.

Artikel 3.5 - Website
Na vaststelling van de beleidsregels wordt aan de hand van het stroomschema een **website** ontwikkeld die een zender snel wegwijs maakt in de reclamemogelijkheden in de openbare ruimte en de voorschriften die daar eventueel aan zijn verbonden.
In geval een vergunning (of melding) noodzakelijk is, zal het stroomschema ook ertoe leiden dat een zender uitkomt op het juiste formulier om een aanvraag in te dienen dan wel om een melding te doen.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 3.2 – Permanente reclame-uitingen in de openbare ruimte

Artikel 3.6 - Reclamebeleid

1. De gemeente wil de voorzieningen in de openbare ruimte voor reclame beperken tot de eigen gemeentelijke voorzieningen. De gemeentelijke voorzieningen staan ter beschikking aan elke zender die een boodschap bekend wil maken onder een breed publiek.
2. Een uitbreiding van de gemeentelijke reclamevoorzieningen is mogelijk wanneer daar voldoende draagvlak voor is in de maatschappij en deze uitbreiding in lijn is met de algemene toetsingsgronden (zie hoofdstuk 1). Zo wordt onderzocht de optie om op termijn één grote reclamemast langs een snelweg te realiseren.
3. Naast de gemeentelijke reclamevoorzieningen is nog een beperkt aantal andere permanente reclameobjecten in de openbare ruimte aanwezig, waarvoor in het verleden vergunningen aan derden zijn verstrekt. Naar de toekomst toe zullen er echter geen nieuwe vergunningen aan derden hiervoor worden verstrekt. Alleen in bijzondere gevallen wordt hier een uitzondering op gemaakt. Hiervoor dient de initiatiefnemer contact op te nemen met de gemeente (mail: reclame-objecten@nijmegen.nl; tel.nr. 024-329 3381).

Artikel 3.7 – Gemeentelijke voorzieningen voor reclame

In Nijmegen is een breed aanbod aan permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen beschikbaar. Het huidige bestand aan gemeentelijke voorzieningen is als volgt:

A. Billboards
B. Mupi's
C. Abri's
D. Evenementenborden
E. Lichtmastreclame
F. Kiosken
G. Sanisettes
H. Reclame bij rotondes
I. Vlaggen en banieren
J. Spandoeken
K. Klad en plakplaatsen
L. Plattegrondkasten
M. Infostopzuilen
N. Welkomstborden
O. NEC-borden

Artikel 3.8 - Toelichting per voorziening

- De gemeentelijke reclame-voorzieningen A t/m H zijn onder beheer gebracht van reclame-exploitanten. Adverteerders kunnen bij deze exploitanten advertentieruimte huren of gebruik maken van de gratis voorzieningen. Bij een aantal van deze voorzieningen gelden gereduceerde tarieven voor ideële reclame.
- Op een aantal rotondes (H) kunnen borden worden geplaatst met (bij voorkeur lokale) bedrijfsnamen.
- Vlaggen en banieren (I) zijn alleen toegestaan op 11 daartoe aangewezen en ingerichte plekken. Deze voorzieningen zijn te huren via het ACBN voor stadspromotie en om bekendheid te geven aan evenementen. De masten kunnen niet worden gebruikt voor reclame van (individuele) bedrijven.
- Spandoeken (J) kunnen gratis worden opgehangen op de 10 door de gemeente aangewezen locaties in de daar aanwezige spandoek-voorziening. De opdruk op de spandoeken mag niet commercieel zijn.
- Klad- en plakplaatsen (K) zijn bedoeld om gratis ruimte te bieden voor vrije meningsuiting. Hiertoe zijn 22 locaties ingericht verspreid over de stad. Deze plaatsen zijn niet bedoeld voor commerciële reclame.
- De aparte plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden (L t/m O) zullen worden vervangen door één digitaal welkomstbord nabij een stadsentree. Deze nieuwe borden dienen om bezoekers te informeren over actuele commerciële en niet-commerciële evenementen in Nijmegen. Waar wenselijk kunnen extra stadsplattegronden in bestaande reclamevoorzieningen (zoals de achterzijde van vitrines) worden geplaatst.

Via de in te richten **website** worden zenders bij elke voorziening doorverwezen naar de desbetreffende exploitant en/of relevante gebruiksvoorwaarden. Voor een visuele impressie van deze voorzieningen zie bijlage 1.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 3.3 – Tijdelijke reclame-uitingen in de openbare ruimte

Artikel 3.9 - Mogelijkheden en voorwaarden
Buiten de gemeentelijke voorzieningen (zie art. 3.6 t/m 3.8) en een aantal specifieke situaties (beschreven in afdeling 3.4) gaat de gemeente terughoudend om met de mogelijkheden voor reclame in de openbare ruimte. Onder de volgende voorwaarden is er ruimte om tijdelijke reclame-uitingen in de openbare ruimte aan te brengen:

- De aanvrager van de reclameboodschap is een in Nijmegen gevestigde organisatie of persoon.
- De reclame-uiting kan redelijkerwijs niet op eigen particulier terrein worden gerealiseerd;
- Er dient een goede motivatie te zijn waarom voor de beoogde reclame-uiting niet (alleen) de gemeentelijke reclamevoorzieningen gebruikt kunnen worden.
- De reclame-uiting dient te voldoen aan de algemene toetsingsgronden (zie hoofdstuk 1).
- De uiting is niet langer dan strikt noodzakelijk en met een maximum van 31 dagen per kalenderjaar (aaneengesloten dan wel cumulatief) aanwezig in de openbare ruimte; aanvragen voor reclame-uitingen in de openbare ruimte met een duur langer dan deze 31 dagen per kalenderjaar worden beschouwd als zijnde een “permanente” reclame-uiting in de openbare ruimte en worden in de regel niet toegestaan.
- Aanvragen dienen betrekking te hebben op uitingen van algemeen maatschappelijk belang dan wel een breder stadsbelang (i.c. citymarketing) te hebben. Bij deze uitingen mag maximaal 20% van het reclame-oppervlak zijn bestemd ter vermelding van (commerciële) sponsoren.
- Aanvragen voor commerciële reclame worden alleen dan toegestaan, indien:
    - de aanleiding een bijzondere gebeurtenis betreft (bijvoorbeeld een opening of jubileum) of
    - het om een kleinschalige seizoensgebonden activiteit gaat (bijvoorbeeld de plaatsing van een reclamebord nabij de verkoopplek van kerstbomen).

Artikel 3.10 - Procedure
In bijzondere gevallen kan gemotiveerd van deze voorwaarden worden afgeweken. In dat geval dient altijd een vergunning te worden aangevraagd. Ook wanneer de beoogde reclame-uiting wordt geplaatst in een gebied dat als “beelddrager” geldt voor de stad dient te allen tijde een vergunning te worden aangevraagd.
In alle overige situaties kan worden volstaan met een melding (via de website) als aan bovenstaande voorwaarden wordt voldaan. Als de gemeente geen bezwaar heeft (of binnen 14 dagen niet reageert op de melding) kan de melder de reclame aanbrengen. In alle andere gevallen wordt de melder nader geïnformeerd.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 3.4 – Specifieke situaties in de openbare ruimte

Artikel 3.11 - Algemeen
Naast de door de gemeente gefaciliteerde voorzieningen bestaan er nog een aantal specifieke situaties in Nijmegen waarbij reclame in de openbare ruimte mogelijk is. Voor elk van deze mogelijkheden is hieronder op basis van de toetsingsgronden uitgewerkt wat er aan reclame-uitingen mogelijk is onder welke condities.

Artikel 3.12 - Reclamewagens
Het parkeren van voertuigen (vrachtauto's, trailers, bussen, aanhangwagens e.d.)
bedoeld als object om reclame mee te maken is niet toegestaan met uitzondering van eigen bedrijfswagens of wagens waarbij reclame niet het primaire doel is.

Artikel 3.13 – Sandwichborden
Het gebruik van sandwichborden is niet toegestaan.

Artikel 3.14 - Circussen
Het gebruik van sandwichborden en borden in de openbare ruimte dan wel op particuliere terreinen is niet toegestaan. Een circus dient aankondigingen over voorstellingen op dezelfde wijze als andere (commerciële) evenementen bekend te maken. Dat zou bijvoorbeeld kunnen via de evenementenborden.

Artikel 3.15 - Evenementen
Reclame voor evenementen is mogelijk via de gemeentelijke reclamevoorzieningen zoals de evenementen-borden. Reclame bij de evenementen zelf is toegestaan maar dient beperkt te blijven tot het evenementen-terrein. Reclame-uitingen dienen zoveel mogelijk naar binnen gericht te zijn. We maken een uitzondering voor de Vierdaagse van Nijmegen. In de samenwerkingsovereenkomst met de stichting Vierdaagsefeesten en het convenant met de stichting DE4DAAGSE en defensie werken we deze uitzonderingspositie verder uit.
Ook voor andere grote evenementen met een landelijke uitstraling en belangrijk voor de stad (citymarketing) zullen de mogelijkheden voor reclame steeds op maat worden beoordeeld. Daarbij kan mogelijk worden afgeweken van de algemene beleidsregels in deze uitwerkingsnota (hardheidsclausule).
De bestaande contracten dienen daarbij echter steeds te worden gerespecteerd en gehandhaafd.

Artikel 3.16 – Flyeren, samplen
Tijdens de Vierdaagsefeesten, de Vierdaagsemarsen, de Marikenloop, de Stevensloop, de Zevenheuvelenloop en Zevenheuvelennacht is flyeren en samplen alleen toegestaan als dit gebeurt met toestemming van de organisator van het evenement. (Zie bijlage 3, IV Overige reclames in de openbare ruimte)
Buiten deze evenementen is flyeren en samplen toegestaan en ook verder niet aan regels onderworpen. Ook het dragen van borden of kleding met reclame door personen valt hieronder. Wel zien we er op toe dat flyeren en samplen niet tot vervuiling van de openbare ruimte leidt.

Artikel 3.17 - Uitstallingen
1. In de APV zijn nadere regels geformuleerd voor het hebben van een uitstalling. Ten aanzien van reclame is daarin als nadere regel opgenomen, dat reclameborden en -objecten niet zijn toegestaan. Productaanduidingen op uitstallingen, al dan niet met vermelding van prijzen, worden beschouwd als reclame en zijn daarom niet toegestaan.
2. Dit uitstallingenbeleid in de APV wordt zodanig aangepast dat ondernemers buiten het centrum en de stedelijke knopen zonder vergunning één stoepbord kunnen plaatsen tijdens openingstijden. Dit bord dient max. 5 m vanaf de perceelgrens van het bedrijf te worden geplaatst en dient te voldoen aan onderstaande voorwaarden:
   -Het betreft losstaande, niet-verlichte dubbelzijdige borden en
   soortgelijke objecten met een zelfstandige constructie.
   -Het stoepbord is alleen bedoeld voor (reclame van) het plaatselijke bedrijf
   -Maximaal 1 stoepbord per winkel/bedrijf.
   -Maximaal formaat; hoogte 1.2m (uitgeklapt), breedte 0,8m
   -Geen felle of fluorescerende kleuren.

Voorstel - Reclamebeleid

Artikel 3.18 – Terrassen algemeen

1. Reclame is toegestaan op parasols, zonweringen en terrasschotten voor zover deze bestaat uit een bedrijfsnaam en/ of (bedrijfs)logo. Andere vormen van reclame, zoals productafbeeldingen en/of het plaatsen van reclameborden of andere objecten met reclame zijn niet toegestaan. Wel mag een ondernemer een informatiezuiltje (maximale hoogte 1,5 m) binnen de grenzen van het terras plaatsen met daarop de openingstijden, een menukaart of prijslijst e.d..
2. Hieronder zijn nadere uitvoeringseisen opgenomen voor de reclame op terrassen. Als de vergunninghouder zich hier aan houdt, is het uiterlijk aanzien van het terras aanvaardbaar (zie bijlage 3, IV Overige reclames in de openbare ruimte).

Artikel 3.18a – Algemene uitvoeringseisen voor reclame op terrassen

De reclame-uiting of het totaal aan reclame-uitingen mag het gevel- en straatbeeld niet domineren / verstoren en dient een terughoudend karakter te hebben. Dat wil zeggen beperkt van omvang en met een kleurstelling die is afgestemd op de kleurstelling van het betreffende terras of pand.

Artikel 3.18b – Uitvoeringseisen voor Zonweringen en markiezen

1. Bedrijfsnamen en/of bedrijfslogo's zijn toegestaan op het doek óf op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
2. Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.
3. Bij reclame op het doek van markiezen: passend in het onderste segment van de markies.
4. Tegen de zijkanten van markiezen zijn geen reclames toegestaan.
5. De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per scherm / segment).Maximaal 1 opdruk per zonwering/markies; herhaling van teksten is niet toegestaan.

Artikel 3.18c - Uitvoeringseisen voor Terrasschermen

1. Terrasschermen zijn maximaal 1,80 meter hoog waarbij het gedeelte boven een hoogte van 0,90 meter voor 90% doorzichtig is.
2. Op het dichte schermdeel (onderkant) is een (bedrijfs)logo toegestaan met een maximale grootte van 20% van het dichte oppervlak.
3. Productaanduidingen (al dan niet met prijsvermelding) zijn niet toegestaan.
4. Het repeterend gebruik van logo's mag het straatbeeld niet domineren / verstoren.

Artikel 3.18d - Uitvoeringseisen voor Parasols

1. (Bedrijfs)logo's zijn toegestaan op de volanten (de flappen, aan de onderranden van de zonwering).
2. Maximaal op de helft van het aantal segmenten van de parasol is een opdruk toegestaan.
3. De reclameopdruk laat 80% van het oorspronkelijke doek zichtbaar (per segment).

Voorstel - Reclamebeleid

Artikel 3.19 – Bouw- en projectborden, steigerdoeken en overig bouwmaterieel

1. In de regel dienen bouwborden en andere hulpconstructies te worden geplaatst op het bouwterrein zelf. Hier is geen vergunning voor vereist (zie hiervoor afdeling 2.4.1).
2. Het plaatsen van bouwborden en andere hulpconstructies met reclame in de openbare ruimte in de onmiddellijke nabijheid van de locatie is in principe alleen dan toegestaan als:
   - Plaatsing op het eigen perceel redelijkerwijs niet realiseerbaar is
   - De reclame alleen betrekking heeft op het in het uitvoering zijnde werk (bouw-gerelateerd);
   - Plaatsing niet leidt tot een verrommeld straatbeeld
   - De afmetingen max. 10 m2 zijn met een max. hoogte en breedte van elk 4 meter en
   - De onderlinge afstand tussen bouw- en projectborden minimaal 100 meter is.
3. Om zicht te kunnen houden op de plaatsing van bouw- en projectborden in de openbare ruimte dient dit vooraf te worden gemeld. Toetsing vindt niet op voorhand plaats, maar na plaatsing achteraf.

Artikel 3.20 – Verkiezingen

1. Het gebruik van sandwichborden is niet toegestaan. Tijdens verkiezingsperiodes kunnen verkiezingsborden worden geplaatst door of namens de gemeente in de openbare ruimte waar politieke partijen gebruik van kunnen maken om hun boodschap bekend te maken.
2. Deze verkiezingsborden dienen qua vorm en uiterlijk een deugdelijke uitstraling te hebben en ook qua formaat te passen in hun omgeving zonder daar afbreuk aan te doen. Daartoe zullen vaste locaties worden aangewezen waar deze verkiezingsborden geplaatst kunnen worden. Deze zullen zoveel mogelijk in overeenstemming zijn met de huidige gangbare locaties. Zodra de vaste locaties zijn aangewezen, kan worden volstaan met een melding.

Artikel 3.21 – Reversed graffiti

1. Reversed graffiti (ook wel green graffiti genoemd) is alleen toegestaan tijdens evenementen en dient een niet-commercieel karakter te hebben (bijvoorbeeld als bewegwijzering).
2. De beoogde opdruk dient steeds binnen 2 werkdagen na afloop van het evenement te zijn verwijderd.
3. Het voornemen om reversed graffiti aan te brengen dient vooraf gemeld te worden. Toetsing vindt niet op voorhand plaats maar na realisatie.

Artikel 3.22 – City-screens

Het beleid biedt ruimte voor de realisatie van city-screens in het centrum en bij stedelijke knooppunten (bv centraal station). Er dient hiervoor te allen tijde een *omgevingsvergunning* te worden aangevraagd. Voor de uitingen op deze city-screens zal nog een nadere verdeelsleutel worden ontwikkeld over de thema's commerciële reclame, stadspromotie en evenementen. City-screens in de openbare ruimte zullen in principe door de gemeente worden aanbesteed als nieuwe gemeentelijke reclamevoorziening.

Artikel 3.23 – Particuliere bewegwijzeringsborden

Ondernemersverenigingen kunnen op bedrijventerreinen en bij de toegangsweg daarvan collectieve particuliere bewegwijzeringsborden plaatsen. Deze borden bevatten enkel locatieaanduidingen van bedrijven en straatnamen (geen handelsreclame). Realisatie en plaatsing dient altijd te gebeuren in overleg met de gemeente (024 – 329 3381; email: reclame-objecten@nijmegen.nl).

Verder gelden de volgende voorwaarden voor plaatsing en vormgeving:

- Bij voorkeur in zijbermen.
- Bij plaatsing dient rekening te worden gehouden met de verkeersveiligheid en met de zichtbaarheid van de permanente reclameobjecten in de openbare ruimte.
- Per bedrijventerrein een uniforme vormgeving (de vormgeving mag tussen bedrijventerreinen verschillen).
- Gedekte kleurstelling (geen felle kleuren).
- De afmetingen van deze objecten moeten beperkt blijven tot het functioneel noodzakelijke. Dat wil zeggen dat de objecten voor bewegwijzering en informatie in omvang niet groter mogen zijn dan maximum hoogte van 1,6 meter en een maximale breedte van 1,2 meter.

Artikel 3.23 – Gemeentelijke bewegwijzering

Gezien de brede beschikbaarheid in de maatschappij van digitale hulpmiddelen als tomtom en smartphones is de noodzaak voor aanvullende bewegwijzering gering. De gemeente hanteert het principe van *less is more* en

gaat hier dan ook terughoudend mee om. Op aanvraag kan een gemeentelijke bewegwijzering worden gerealiseerd mits:

- deze geen commercieel doel heeft
- het gebied of object moeilijk vindbaar blijft ondanks de genoemde hulpmiddelen en
- het om een gebied of object gaat dat onbekend publiek aantrekt (bv stadscentrum, Goffertpark i.v.m. concerten, bedrijfsterrein) óf waarvoor het van belang is dat onbekend publiek de locatie snel en makkelijk kan vinden (bijv. ziekenhuis);

Specifiek ten aanzien van de bewegwijzering naar objecten geldt verder dat deze zich beperkt tot objecten die een breder algemeen maatschappelijk belang hebben en/of geen primair commercieel doel hebben. Te denken valt aan ziekenhuis, politie, crematorium, NS-station, begraafplaats, VVV, sportterreinen. Aanvragen zullen door de gemeente worden beoordeeld en bij akkoord vergunningsvrij op kostprijs worden gerealiseerd. Indien nodig zullen hier nog verdere beleidsregels voor worden ontwikkeld.

Voorstel - Reclamebeleid

Hoofdstuk 4 – Gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte

Afdeling 4.1 – Inleiding

Artikel 4.1 - Algemeen
In dit hoofdstuk is uitgewerkt wat het reclamebeleid gaat betekenen voor de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte. Concreet vormt dit hoofdstuk de inhoudelijke basis voor de aanbestedingsprocedures die we als gemeente op termijn zullen moeten doorlopen voor een aanzienlijk deel van deze reclamevoorzieningen.

Artikel 4.2 - Doelstellingen
- In haar streven te komen tot een fraaie stad dient ook de gemeente zelf zich uiteraard te houden aan het door haar geformuleerde reclamebeleid. Dit houdt primair in dat het uitgebreide netwerk van permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen in de openbare ruimte (afdeling 3.2) moet gaan voldoen aan de algemene toetsingsgronden. In dit hoofdstuk is dit verder uitgewerkt.

- In het kader van het uitgangspunt *less is more* heeft de gemeente zich verder ten doel gesteld dat er op termijn **10% minder reclamevoorzieningen in de openbare ruimte** (kwantiteit) komt te staan. In Bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de op termijn te realiseren aantallen van elk type reclamevoorziening.

- Tot slot moet worden zeker gesteld dat **minimaal 20% van het reclameoppervlak** in de openbare ruimte is bestemd **voor non-profit boodschappen**, waaronder ideële reclame en evenementen-reclame. Via **tariefsdifferentiatie** willen we ook **ruimte aan minder draagkrachtige organisaties** bieden. Zo zorgen we dat ideële organisaties en andere minder draagkrachtige doelgroepen hun boodschap tegen gereduceerde kosten of zelfs gratis kunnen uiten. Het is van belang dat iedereen zijn boodschap of mening kan uiten.

Artikel 4.3 - Aanbestedingen
Voor een belangrijk deel is de exploitatie van de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen middels contracten ondergebracht bij externe partijen. Realisatie van de gestelde doelen zal derhalve moeten worden zeker gesteld bij hernieuwde toekomstige aanbestedingen. Omdat een aantal contracten een langdurige contracttermijn kennen, zal dit noodzakelijkerwijs een gefaseerd proces zijn dat pas in 2019 zal zijn afgerond.

Artikel 4.4 - Passend in de stad
De beoordeling van een reclame-constructie in de openbare ruimte vindt plaats op grond van de algemene toetsingsgronden. Met het oog op de toetsingsgrond *beeldkwaliteit* is een goede inpassing in de stad essentieel. Daarom zijn voor de permanente gemeentelijke reclame-voorzieningen uitvoeringsregels opgesteld die in de volgende afdeling zijn opgenomen.
Zo is voor elk relevant type reclame-object nader uitgewerkt in welke gebiedstypen deze toepasbaar is én waar deze qua vormgeving en plaatsing in elk geval aan dient te voldoen. In een tabel (zie Bijlage 6) is een schematische (niet absolute) weergave te zien welke gemeentelijke reclamevoorzieningen in welke gebiedstypen toepasbaar zijn. Bij toekomstige aanbestedingen zullen deze uitvoeringsregels uitgangspunt zijn bij het opstellen van de bestekken.

Artikel 4.5 - Procedure
Vergunningsaanvragen voor de permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen kunnen in de regel in een verkorte termijn van 4 weken worden behandeld als wordt voldaan aan de uitvoeringsregels. Bij afwijkende of andere aanvragen is maatwerk vereist voor de beoordeling en geldt de reguliere termijn van 8 weken.

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 4.2 – Algemene uitvoeringsregels permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen

Artikel 4.6 – Doel uitvoeringsregels

1. Doel van deze uitvoeringsregels is om duidelijkheid te geven over de mogelijkheden die er zijn om reclames te plaatsen. De criteria zijn soms absoluut van aard en moeten gezien worden als een verzameling standaard-oplossingen voor de meest voorkomende reclameobjecten, die in elk geval voldoen aan redelijke eisen van welstand.
2. Overige, afwijkende reclames en ook nieuwe vormen van buitenreclame worden aan de hand van de algemene criteria beoordeeld. Voldoet de reclame niet aan de uitvoeringsregels, gelden er voor het reclametype (nog) geen criteria of is er sprake van gerede twijfel aan de toepasbaarheid van de criteria, dan zal de aanvraag aan de Commissie Beeldkwaliteit voorgelegd worden. De commissie zal in haar advies motiveren waarom de reclame wel of niet voldoet. Daarbij hanteert ze de algemene beeldkwaliteitscriteria.

Artikel 4.7 – Voor welke soorten reclame uitvoeringsregels

De uitvoeringsregels vormen het uitgangspunt bij aanbesteding van de verschillende reclame-concessies en zijn specifiek uitgewerkt voor:

- Billboards
- Mupi-vitrines
- Abri’s
- Evenementenborden
- Lichtmastreclame
- Banieren
- Gemeentelijke digitale informatieborden
- Spandoeken
- Reclame bij rotondes

Voorstel - Reclamebeleid

Afdeling 4.3 – Specifieke uitvoeringsregels permanente gemeentelijke reclamevoorzieningen

Paragraaf 4.3.1 – Billboards (8 m2).

Artikel 4.8 - Algemeen
Een billboard is een losstaande van binnenuit verlichte reclamedrager met daarin een reclamevlak van circa 8m^2. Billboards zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen. Daarnaast kunnen deze objecten worden benut voor gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Artikel 4.9 – Waar toegestaan
1. Een billboard is in beginsel toegestaan aan hoofdinvalswegen en de stadsring , in stedelijke knopen en op stedelijke wegen met een ruim profiel (2x2-baans met zij- of middenberm).
2. In woongebieden zijn billboards in beginsel niet toegestaan. Voor (wijk)ontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2-baans met zij- of middenberm) kan een uitzondering worden gemaakt.

Artikel 4.10 - Plaatsing
- Maximaal 15 exemplaren in de stad. Gelijke verspreiding over de stedelijke invalswegen en stadsring.
- Niet op wegen door groengebieden en parken, met uitzondering van de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- Plaatsing tegen een achtergrond (‘rugdekking’) bij voorkeur in zijberm of middenberm.
- Dubbelzijdige uitvoering bij vrijstaande plaatsing in middenberm.
- Onderlinge afstand: bij billboards geldt als richtlijn minimaal 200m.
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan geldt een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100m.
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 200m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor woningen.

Artikel 4.11 - Vormgeving
- Bij vrijstaande plaatsing in middenberm; dubbelzijdige uitvoering (geen achterkant).
- Reclames kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden.
- Afmeting poster 2,4m x 3,3m.
- De onderkant van het object bevindt zich op minimaal 2,5 meter hoogte boven het maaiveld en de maximale hoogte bedraagt 5,5 meter.
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen) afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenmentenborden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene beeldkwaliteitscriteria beoordeeld.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.2 – MUPI vitrines (2 m2).

Artikel 4.12 - MUPI
Een mupi is een losstaande van binnenuit verlichte vitrine met een reclamevlak van circa 2m^2.
Mupi's zijn primair bestemd voor commerciële reclame-uitingen, gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Artikel 4.13 – Waar toegestaan

1. Een MUPI is in beginsel toegestaan aan hoofdinvalswegen en de stadsring , aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen, in werkgebieden en detailhandelszones en in winkelcentra.
2. In het centrum zijn MUPI's alleen toegestaan mits geïntegreerd in stadsmeubilair (sanisettes, kiosken e.d.)
3. In woongebieden zijn reclame-objecten in de openbare ruimte zoals in vitrines, in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2 baans met zij- of middenberm) kunnen uitzonderingen worden gemaakt.
4. Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn vrijstaande objecten als vitrines in beperkte mate mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt: zichtbaar maar niet dominant. Dit betekent maatwerk per locatie.

Artikel 4.14 - Plaatsing

- Maximaal 150 exemplaren in de stad
- Gelijke verspreiding over de stad.
- In midden- of zijberm of op een brede stoep.
- Niet op wegen door groengebieden en parken, met uitzondering van de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- Bij vitrines geldt als richtlijn een onderlinge afstand van minimaal 100 m; (paarsgewijze plaatsing toegestaan, dus aan weerzijden van weg / kruispunt).
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan, geldt een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100 m.
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 100 m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Artikel 4.15 - Vormgeving

- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen.
- Reclames kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden.
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donkergroen) afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenementenborden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.3 – Abri's (2 m2).

Artikel 4.16 – Abri (2 m2)
Een abri is een overdekte halteplaats voor het openbaar vervoer. Abri's kunnen zijn voorzien van binnenuit verlichte reclamevitrines (formaat circa 2 m2). Reclamevlakken in abri's zijn primair bestemd voor commerciele reclame-uitingen. Daarnaast kunnen deze objecten worden benut voor gemeentelijke informatie en evenementenreclame.

Artikel 4.17 – Waar toegestaan
Een abri is in beginsel toegestaan aan hoofdinvalswegen en de stadsring , aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen, in werkgebieden en detailhandelszones, in het centrum, in winkelcentra, in woonwijken en in historische gebieden.

Artikel 4.18 - Plaatsing
- Maximaal 400 vlakken in de stad.
- Gelijke verspreiding over de stad
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Artikel 4.19 - Vormgeving
- Maximaal 1 (dubbelzijdige) vitrine per abri; met uitzondering van (bus-) stations.
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen indien deze niet gericht zijn naar woningen.
- Reclames in de vitrines kunnen op een rol zijn aangebracht, zodat op een zijde meerdere vlakken getoond kunnen worden
- Geïntegreerd in ontwerp abri.
- Kleurstelling afgestemd op abri.
- Uniforme uitvoering door de stad heen (abri's langs HOV-lijnen, in de stedelijke knopen en het centrum kunnen een afwijkende vormgeving hebben).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene beeldkwaliteitscriteria beoordeeld.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.4 – Evenementenborden (1 m2)

Artikel 4.20 – Evenementenborden (1 m2)
Een evenementenbord is een tweezijdige display doorgaans om een lichtmast bevestigd en waarin statische reclameposters (A0-formaat) aangebracht kunnen worden. Evenementenborden zijn primair bedoeld voor culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen en andere, commerciële en niet-commerciële evenementenreclame, evenals voor gemeentelijke reclamecampagnes.

Artikel 4.21 – Waar toegestaan
1. Evenementenborden zijn in beginsel toegestaan aan hoofd invalswegen en de stadsring, aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen en in werkgebieden en detailhandelszones.
2. In woongebieden zijn reclame-objecten in de openbare ruimte zoals evenementenborden in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2 baans met zij- of middenberm) kunnen uitzonderingen worden gemaakt.
3. Alleen daar waar historische gebieden onderdeel zijn van de structuurlijnen, zijn evenementenborden mogelijk. Bij de inpassing van deze objecten is het uitgangspunt: zichtbaar, maar niet dominant. Dit betekent maatwerk per locatie.

Artikel 4.22 - Plaatsing
- Maximaal 150 exemplaren in de stad; gelijke verspreiding over de stad.
- Niet op wegen door groengebieden en parken m.u.v. de zijberm die grenst aan bebouwd gebied.
- In midden- of zijberm.
- Maximaal in series van 3 geplaatst (met daartussen minimaal 100 m of drie lege masten).
- Bij evenmentenborden geldt als richtlijn een onderlinge afstand van circa 30 m of afgestemd op aanwezige lichtmasten.
- Om te voorkomen dat in de openbare ruimte te veel reclameobjecten te dicht op elkaar staan, geldt als richtlijn een afstand t.o.v. andere typen reclameobjecten van minimaal 100 m.
- Afstand t.o.v monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 50 m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) grondgebonden woningen.

Artikel 4.23 - Vormgeving
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen met om de mast gebogen vlakken.
- Slanke omlijsting in een gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen); afgestemd op andere vrijstaande reclameborden in de stad (billboards, vitrines, evenementenborden).
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.5 – Lichtmastreclames

Artikel 4.24 – Lichtmastreclame
Een lichtmastreclame is een verlicht reclame-object in een lichtmetalen frame dat op hoogte wordt gehangen aan een lichtmast en waarin plaats is voor één of twee reclame-uitingen. Reclame op lichtbakken aan lichtmasten is uitsluitend bestemd voor verwijzing naar lokale bedrijven. Uit de reclame moet die lokale binding blijken.

Artikel 4.25 – Waar toegestaan
1. Lichtmastreclames zijn in beginsel toegestaan aan hoofd invalswegen en de stadsring, aan stedelijke wegen, in stedelijke knooppunten en in werkgebieden en detailhandelszones.
2. In woongebieden zijn reclame-objecten in de openbare ruimte zoals lichtmastreclames in beginsel niet toegestaan. Op wijkontsluitingswegen met een ruim profiel (2x2 baans met zij- middenberm) kunnen uitzonderingen worden gemaakt.

Artikel 4.26 - Plaatsing
- Maximaal 120 exemplaren in de stad.
- Onderlinge afstand: bij reclame aan lichtmasten geldt als richtlijn maximaal één op drie. Na elke lichtmast met een reclamekast dienen er twee masten vrij van reclamekasten te blijven (per zijde van de weg).
- Afstand t.o.v. monumenten en beeldende kunst in de openbare ruimte 50 m waarbij rekening houdend met de belangrijke zichtlijnen.
- Rekening houdend met hinder voor (zichtbaarheid vanuit) woningen.
- Plaatsing alleen op aanvraag (geen lege kasten plaatsen).
- Lichtbakken worden met de onderkant op een hoogte van 3,50 meter aangebracht. Wanneer de lichtbak boven of direct naast de rijbaan komt te hangen, geldt een hoogte van 4,20 meter.
- In een straat (of wegdeel) mag slechts op één manier een lichtmastreclame worden aangebracht; aan masten in het midden van de weg, ofwel de zijkanten van de weg.
- Lichtbakken zijn niet toegestaan op lichtmasten met een bewegwijzeringbord. De bewegwijzering heeft daarbij voorrang.
- Alleen aan een door de opdrachtgever aangewezen/goedgekeurde lichtmast. Plaatsing van een lichtmastreclame mag niet leiden tot een zichtbaar afwijkende lichtmast (uniformiteit langs de weg).

Artikel 4.27 - Vormgeving
- Alleen dubbelzijdige uitvoeringen.
- Kleur omkasting en bevestigingsconstructie bij niet-gecoate masten standaard RAL7012; bij gecoate masten is de kleur afgestemd op de kleur van de lichtmast.
- Uniforme uitvoering door de stad heen (alleen kleur kan variëren).
- Grootte maximaal 1 m2; met een maximum breedte van 1m en een maximum hoogte van 1,1m.
- De reclame is beperkt tot de bedrijfsnaam en/ of –logo van een lokale ondernemer met eventueel een verwijzing (route, adres of webadres). Handelsreclame, merkreclame of alleen logo’s van landelijke winkelketens (al dan niet met vermelding van een webadres) zijn niet toegestaan.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.6 – Banieren

Artikel 4.28 - Banieren
Banieren zijn vlaggen met langwerpige rechtopstaande vorm, gemonteerd aan speciaal hiervoor toegewezen masten. De gemeentelijke banieren zijn in principe bedoeld om een feestelijk accent te geven aan culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen of een bijzondere gebeurtenis. De masten kunnen voor een bepaalde tijd worden gehuurd op één of meerdere lokaties via Evenementenbureau ACBN.
Let op: de masten kunnen niet gebruikt worden voor reclame-doeleinden van individuele bedrijven.

Artikel 4.29 – Waar toegestaan
Banieren zijn in beginsel toegestaan aan hoofd invalswegen en de stadsring, aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen, in werkgebieden en detailhandelszones, in woonwijken en in historische gebieden.

Artikel 4.30 - Plaatsing
- Afgestemd op de structuur van de stad zijn op een aantal markante punten plekken voor stadspromotie aangewezen (bij stadsentrees, langs invalswegen, op pleinen en dergelijken). In beginsel is het alleen op die plekken toegestaan om vlaggen en/of banieren te plaatsen in de daartoe aanwezige voorzieningen.
- Plaatsing van de masten is afgestemd op de vormgeving van de openbare ruimte.
- In series van maximaal 5 masten.

Artikel 4.31 - Vormgeving
- De masten zijn uniform door de stad heen.
- Afmetingen: max. 1 m breed en hoogte maximaal ½ masthoogte met een maximum van 4 m.
- Commerciële reclame op de banieren is beperkt toegestaan; dat wil zeggen per banier maximaal één logo van de (hoofd)sponsor. De vlaggen en banieren dienen niet om reclame te maken voor individuele bedrijven.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.7 – Gemeentelijke digitale informatieborden

Artikel 4.32 – Gemeentelijke digitale informatieborden
Een losstaande reclamedrager met ten minste aan een zijde een digitaal scherm specifiek bedoeld als welkomstbord.
Gemeentelijke informatieborden zijn bedoeld om bezoekers welkom te heten en informatie te bieden over culturele en kunstzinnige, sportieve en toeristische evenementen en andere commerciële en niet-commerciële evenementenreclame op het grondgebied van Nijmegen. Ze dienen ter vervanging van de aparte plattegrondkasten, de infostopzuilen, de verouderde welkomstborden en de NEC-borden.

Artikel 4.33 – Waar toegestaan
Gemeentelijke digitale informatieborden zijn in beginsel toegestaan aan hoofd invalswegen en de stadsring, aan stedelijke wegen, in stedelijke knopen, in werkgebieden en detailhandelszones en in het centrum.

Artikel 4.34 - Plaatsing
- Aan de randen van de stad langs invalwegen en op markante plekken als stadsentrees, stationsgebieden, grote pleinen en dergelijken.
- In midden- of zijberm, op brede stoepen of pleinen.

Artikel 4.35 - Vormgeving
- Uniforme uitvoering door de stad heen.
- Vormgeving afgestemd op andere reclameborden (billboards, vitrines).
- Gedekte, donkere kleurstelling (zwart, antraciet, donker groen, …)
- De vormgeving wordt op basis van de algemene criteria beoordeeld.

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.8 – Spandoeken in de openbare ruimte

Artikel 4.36 – spandoeken in de openbare ruimte
Doeken die zonder zelfstandige constructie met touwen en/of haken bevestigd zijn. De tekst op de spandoeken mag niet commercieel zijn.

Artikel 4.37 – Waar toegestaan
Spandoeken zijn in beginsel in de openbare ruimte toegestaan op de door de gemeente Nijmegen aangegeven locatie en in de daar aanwezig spandoek-voorzieningen.

Artikel 4.38 - Plaatsing
- Maximaal 1 spandoek per evenement op een locatie.
- Per locatie mogen maximaal 2 spandoeken tegelijkertijd worden/ zijn opgehangen.

Artikel 4.39 - Vormgeving
- De maximale afmetingen van het spandoek zijn 0,60 x 6 meter

Voorstel - Reclamebeleid

Paragraaf 4.3.9 – Rotondes

Artikel 4.40 – Rotondes
In Nijmegen wordt de mogelijkheid geboden om op rotondes een aantal lage reclameborden te plaatsten met naamsaanduidingen van bij voorkeur lokale bedrijven. Alleen gezichtsbepalende rotondes zoals bijvoorbeeld de rotondes Keizer Karelplein, Takenhofplein en Keizer Trajanusplein sluiten we hiervan uit. Deze reclamemogelijkheid besteden we aan onder reclame-exploitanten. Adverteerders kunnen vervolgens bij de gekozen exploitant ruimte huren.
Uitgangspunt is dat het beeld van een rotonde wordt bepaald door de inrichting en de borden daar ondergeschikt aan zijn.

Artikel 4.41 - Plaatsing
- Op de middenberm van de rotonde mag per toevoerweg een bord geplaatst worden (inclusief eventueel aanwezige verkeersportalen).
- Plaatsing afgestemd op inrichting rotonde en omgeving.
- Rekening houdend met de aanwezigheid van kunstwerken.

Artikel 4.42 - Vormgeving
- Het bord dient in een stevige constructie te zijn bevestigd.
- Gebruik van duurzame niet verwerende materialen.
- Maximaal formaat: 50 centimeter hoog en 70 centimeter breed.
- De bovenzijde van de constructie mag maximaal 1 meter boven het maaiveld uitsteken.
- Per rotonde moet er eenheid zijn in vorm en kleur van de constructie.
- Bij meerdere reclamevlakken op een rotonde moeten deze identiek zijn (geen verschillende borden per rotonde).
- Geen felle of fluoriscerende kleuren.
- De borden mogen niet worden verlicht en/of voorzien van retro-flecterende of fluoriscerende materialen.

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Woonvisie

Van:	College van B&W d.d. 1 december 2015
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor de Woonvisie 2015-2020 vast te stellen. De huidige woonvisie uit 2009 verdient actualisatie. Niet alleen de woningmarkt is door een crisis gegaan, ook de verhoudingen tussen partijen zijn gewijzigd door de nieuwe Woningwet die in 2015 van kracht is geworden. Corporaties zijn strakker gebonden aan hun kerntaak, en verplicht naar redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid. Dat beleid moet actueel zijn om in de uitvoering ervan duidelijke afspraken te kunnen maken. **2. Proces tot nu toe** Startpunt van de woonvisie waren de ambities gesteld in het Coalitieakkoord 2014-2018, onder meer: 'met betaalbaarheid als randvoorwaarde willen we versnelling van de woningproductie bereiken, een inhaalslag maken voor wonen met zorg, de woningvoorraad verder verduurzamen en hebben we aandacht voor studenten, jongeren en starters'. Het college legde de raad daartoe eerst een startnotitie voor. In de kamerronde van 3 september 2014 is deze besproken met de raad en in oktober 2014 hebben een tweetal bijeenkomsten plaatsgevonden waarin ook bij bewoners, corporaties, ontwikkelaars, beleggers en zorgpartijen input werd opgehaald. Op 3 december 2014 is in het kader van de thema-werkgroep Wonen & GREX afgestemd over het proces om te komen tot vaststelling en de betrokkenheid van de raad daarin. Tijdens de Politieke Avond van 14 januari 2015 is in de kamerronde opnieuw gesproken over het onderwerp n.a.v. de inspraakbijeenkomsten met belanghebbenden. De fractiespecialisten Wonen zijn door wethouder Frings in februari 2015 op de hoogte gebracht over de laatste stand van zaken en in maart heeft de raad zich door de corporaties laten bijpraten over de 'knoppen' en de sturingsmogelijkheden. Tevens is de raad op 23 juni jl. nog geïnformeerd over het inspraakproces rondom de ontwerp-woonvisie. Nu ligt een Woonvisie voor ter vaststelling. **3. Vervolg** De woonvisie bevat een uitvoeringsagenda, waarin de acties zijn opgenomen die van visie tot resultaat moeten leiden. Belangrijk onderdeel daarin zijn de nieuwe prestatieafspraken met de woningcorporaties. De corporaties dienden (conform afspraak met de minister) vóór 1 november 2015 een bod uit te brengen op de (concept)woonvisie. De afspraak met de corporaties was dat er een gezamenlijk bod zou komen. De corporaties hebben dit niet gedaan, maar hebben individuele plannen ingediend. Deze zullen de basis vormen voor het maken van prestatieafspraken met de corporaties. Het college meldt jaarlijks te zullen rapporteren over de stand van zaken van deze uitvoeringsagenda, onder ander via de Stadsrekening en via de monitoring van prestatieafspraken. Bij de bijlagen treft u ook een bericht aan van het college aan het platform woningcorporaties met een reactie op de biedingen, in aanloop naar het overleg over het vastleggen van prestatieafspraken. **4. Zienswijzen** De inspraak op de ontwerp-woonvisie liep van 23 juni tot 1 oktober 2015. Er zijn tien reacties gekomen. De reacties zijn verwerkt in het definitieve voorstel. Een belangrijke aanvulling n.a.v. de zienswijzen is de ophoging van het benodigd aantal sociale woningen als gevolg van recente ontwikkelingen rond extramuralisering en instroom van vergunninghouders. Deze zijn volgens het college deels te realiseren via tijdelijke bouw om de effecten van verdringing op de sociale huurmarkt te verlichten.

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

	5. Toezeggingen Door de portefeuillehouder Wonen zijn de volgende toezeggingen gedaan waarvan beloofd is deze met de Woonvisie af te doen: 1. *21 mei 2014 'Jaarstukken':* Raad ontvangt een memo over hoe de nieuwe woningwet in elkaar steekt. 2. *18 maart 2015 'Debatstuk Woongroepen':* De gemeenteraad ontvangt in de woonvisie een paragraaf over de rol en behoefte van woongroepen/woonverenigingen en de omgang van de gemeente hiermee. 3. *27 mei 2015 'Brief resultaten starterslening':* In de woonvisie wordt aandacht geschonken aan de doelgroep die niet in aanmerking komt voor de starterslening en niet voor sociale huur. 4. *11 november 2015 'Brief Monitoring prestatieafspraken woningcorporaties':* De gemeenteraad ontvangt de Woonvisie in 2015 Ten aanzien van het beleid rondom **kamerverhuur** is een separatie notitie aangekondigd, de planning is deze uitvoeringsnotitie in het eerste kwartaal aan de raad aan te bieden. **6. Brief leefbaarheidstoets betrekken bij bespreking Woonvisie** Stadspartij DNF heeft verzocht om de brief van 9 september 2015 van de heer Nieuwenhuijsen inzake Rapportage van de ODRN n.a.v. leefbaarheidsonderzoek te betrekken bij de bespreking van de Woonvisie. De reden is *"om met andere partijen in gesprek te gaan inzake het onderwerp leefbaarheidstoets. Doel is om de leefbaarheidstoets dusdanig aan te scherpen zodat hiervoor duidelijkere kaders en heldere voorwaarden aan verbonden worden en subjectiviteit van de toets zoveel mogelijk wordt tegengegaan. Dit alles om te zorgen voor een eenduidig stabiel woonklimaat in Nijmegen."* De gemeenteraad heeft deze brief als A-brief vastgesteld tijdens de raadsvergadering van 23 september. Het antwoord van het college treft u ook in de bijlagen aan.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Wim van der Velde w.van.der.velde@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 34 37
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Woonvisie 2015-2020' a. 'Samen werken aan goed wonen, Woonvisie Nijmegen 2015-2020' b. Zienswijzennota Woonvisie 2015-2020 2. Brief A10. d.d. 9 september 2015 van de heer Nieuwenhuijsen inzake Rapportage van de ODRN n.a.v. leefbaarheidsonderzoek en antwoordbrief van het college d.d. 10 november 2015. **Achtergrondinformatie die u erbij kunt betrekken als context** 3. Brief college aan Platform Nijmeegse woningcorporaties inzake 'reactie biedingen en voorstel lastenverschuiving' d.d. 8 december 2015 4. Raadsbrief Woonvisie 2015-2018 d.d. 23 juni 2015 5. Bericht wethouder Frings met betrekking tot woonvisie 3 feb 2015 6. Weergave bewonersavond woonvisie 8 oktober 2014 7. Weergave werkconferentie woonvisie 14 oktober 2014 8. Raadsbrief 'Startnotitie Woonvisie' d.d. 1 juli 2014 Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016.		

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

27 januari 2016 / 2/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Woonvisie 2015-2020

Programma
Wonen

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
1 december 2015

Samenvatting
De woonvisie is aan een update toe. Sinds 2009, het moment waarop de huidige woonvisie is vastgesteld, is het speelveld op het terrein van wonen behoorlijk veranderd. De woningmarkt is door een diepe crisis gegaan. Maar ook de verhoudingen tussen partijen zijn gewijzigd door de nieuwe Woningwet die in 2015 van kracht is geworden. Corporaties zijn strakker gebonden aan hun kerntaak, en verplicht naar redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid. Dat beleid moet actueel zijn als we de uitvoering willen garanderen in afspraken. De inspraak op de ontwerp woonvisie liep tot 1 oktober 2015. De reacties zijn verwerkt en het definitieve voorstel wordt nu ter besluitvorming aangeboden.

Voorstel om te besluiten

1. De woonvisie “Samen werken aan goed wonen, Woonvisie Nijmegen 2015-2020” vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Wim van der Velde, 3437, w.van.der.velde@nijmegen.nl

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De woonvisie is aan een update toe. Sinds 2009, het moment waarop de huidige woonvisie is vastgesteld, is het speelveld behoorlijk veranderd. De crisis trok diepe sporen, De woningmarkt kwam deels tot stilstand. Koopprijzen daalden, huren stegen en inkomens van veel huishoudens staan onder druk. Verhuurders kregen een forse heffing van het rijk. De economie trekt nu weer aan. De koopmarkt herstelt, maar op de huurmarkt spelen krapte en betaalbaarheid nog een hoofdrol. Daarnaast is de verhouding tussen de partijen gewijzigd. In 2015 is de nieuwe Woningwet van kracht geworden. Die bindt de corporaties strakker aan hun kerntaak, en verplicht ze om naar redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid. Dat beleid moet actueel zijn als we de uitvoering willen garanderen in afspraken. De inspraak op de ontwerp woonvisie liep tot 1 oktober 2015.
De reacties zijn verwerkt en het definitieve voorstel wordt nu ter besluitvorming aangeboden.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Startpunt van de woonvisie zijn de ambities van het college uit het Coalitieakkoord. Die zijn in de woonvisie verder uitgewerkt. De Woningwet biedt het wettelijk kader voor de verhouding en taakstelling van de woningcorporaties, een belangrijke partij in de uitvoering van de woonvisie. Daarnaast vormen de Stadsvisie en de Structuurvisie de paraplu waaronder het woonbeleid verder vorm en inhoud heeft gekregen.

1.2 Relatie met programma

De woonvisie heef primair een relatie met het programma wonen. Maar het raakt, zeker in de uitvoering, ook sterk aan de andere programma's in het ruimtelijke domein zoals Stedelijke Ontwikkeling en Duurzaamheid. Daarnaast zijn er duidelijke verbindingen met de programma's Zorg & Welzijn en Wijkontwikkeling.

2 Doelstelling

Doel is te beschikken over een actuele woonvisie, die de stedelijke opgaven benoemt, richting geeft aan het beleid, en zo de basis kan zijn voor het maken van afspraken over de uitvoering.

3 Argumenten

Actueel beleid

Het belangrijkste argument is dat we met een actuele woonvisie een onmisbare basis leggen om afspraken over de uitvoering ervan te kunnen maken. We geven niet alleen richting en focus aan de opgaven in de stad, we investeren ook in partnerschap gericht op resultaat met een helder verhaal over wat we willen. Dat is in lijn met de Herziening van de Woningwet die in 2015 van kracht is geworden. De woonvisie geeft verder richting voor de projectadvisering, de input voor bestemmingsplannen, regionale afspraken en nadere beleidsinvullingen zoals de notitie kamerverhuur.

Sturingsperspectief

Naast het benoemen van de stedelijke opgaven op het terrein van wonen, bevat de woonvisie ook een perspectief op de uitvoering. Dat sturingsperspectief komt er op neer dat we willen

investeren in draagvlak, het sluiten van allianties en coalities en het maken van afspraken. Dat alles vanuit het besef dat alleen zo de woonvisie kan worden omgezet naar resultaat. Zoals we dit al jaren doen met een van onze belangrijkste partners, de woningcorporaties. Geen blauwdruk maar richting geven, resultaten afspreken, ruimte bieden en rekenschap vragen, In lijn met de Stadvisie, de Structuurvisie en het Coalitieakkoord willen we meer ruimte bieden aan initiatieven van mensen en partijen. Tegelijkertijd willen we ook richtinggevend optreden. Zo biedt deze woonvisie ook het kader en de gemeentelijke prioriteiten voor de samenwerkingspartners.

Nieuwe relatie met corporaties en huurdersorganisaties
De nieuwe Woningwet bevat een nieuw arrangement tussen gemeente en corporaties. In de eerste plaats zijn de corporaties sterker gebonden aan hun kerntaak. En als de gemeente over een actueel woonbeleid beschikt, zijn de corporaties verplicht daar naar redelijkheid aan bij te dragen. De wet regelt concreet dat de corporaties jaarlijks voor 1 juli een bod doen op de opgaven van de woonvisie. Op basis daarvan kunnen dan prestatieafspraken worden gemaakt. Verslaglegging en financiële transparantie en informatieplicht van corporaties zijn scherper geregeld dan voorheen. Als gemeente hebben we zo een betere positie gekregen. De positie van huurders is ook verstevigd in de wet. Zo zijn zij voortaan een volwaardige partij bij het maken van prestatieafspraken. De komende periode willen we als gemeente investeren in deze nieuwe vorm van samenwerking met corporaties en huurdersorganisaties. Want daar is het wonen in Nijmegen bij gebaat.

4 Klimaat
In de woonvisie is energiebesparing en verduurzaming van de woningvoorraad één van de thema's die aan bod komt.

5 Risico's
Door de beëindiging van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing ontberen we een belangrijk middel om een belangrijke doelstelling als betaalbare nieuwbouw te stimuleren. Dit betekent dat we, met de steun van de Woningwet in de rug, sterk zijn aangewezen op goede afspraken met woningcorporaties.

6 Financiën
De uitvoering van de Woonvisie verloopt in financiële zin via de programmering van investeringen en andere bijdragen in de Stadsbegroting. Hierover vindt separaat besluitvorming plaats.

7 Participatie en Communicatie
In 2014 is de Startnotitie Woonvisie, die een agenderend karakter had, in twee bijeenkomsten besproken met bewoners, corporaties, ontwikkelaars beleggers en zorgpartijen.
Vervolgens is de Ontwerp Woonvisie gemaakt. Die heeft ons college op 23 juni 2015 vrijgegeven voor inspraak tot 1 oktober 2015.
Op 1 oktober is een afsluitende conferentie gehouden waarin de Ontwerp Woonvisie is besproken met alle betrokken partijen.
De resultaten van de inspraak en van deze bijeenkomst zijn verwerkt in het definitieve voorstel dat nu ter besluitvorming wordt aangeboden.

Belangrijke aanvulling is de ophoging van het benodigd aantal sociale woningen als gevolg van recente ontwikkelingen rond extramuralisering en instroom vergunninghouders.
Deels te realiseren via tijdelijke bouw om de effecten van verdringing op de sociale huurmarkt te verlichten.

8 Uitvoering en evaluatie

De woonvisie bevat een uitvoeringsagenda. Daarin staan de acties die van visie tot resultaat moeten leiden. Belangrijk onderdeel daarin zijn de nieuwe prestatieafspraken met de woningcorporaties. Voor 2015, als overgangsjaar, heeft de minister aangegeven dat corporaties voor 1 november een bod op de woonvisie moesten doen. Deze woonvisie was weliswaar nog niet vastgesteld, maar we hebben met de corporaties afgesproken dat ze toch een gezamenlijk bod zouden uitbrengen. Dat hebben ze niet gedaan. Hun individuele plannen zijn wel ingediend. Deze inbreng beoordelen we en gebruiken we bij het maken van prestatieafspraken.
De woonvisie geeft verder richting voor de projectadvisering, de input voor bestemmingsplannen, en nadere beleidsinvullingen.
We zullen jaarlijks rapporteren over de stand van zaken van deze uitvoeringsagenda. Dit doen we onder andere in de Stadsrekening en via de monitoring van prestatieafspraken.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): “Samen werken aan goed wonen, Woonvisie Nijmegen 2015-2020”
Zienswijzennota Woonvisie 2015-2020

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

10. Raadsvoorstel Woonvisie 2015-2020 (2/2016)

Raadsvoorstel d.d. 1 december 2015
1. De woonvisie “Samen werken aan goed wonen, Woonvisie Nijmegen 2015-2020” vast te stellen.

Motie D66: Zorg om welzijn
1e indiener: T.F.A. van Elferen

De gemeenteraad, bijeen op 27 januari 2016,

overwegende dat:
- De toenemende vergrijzing en de trend om meer ouderen buiten een verzorgingsthuis oud te laten worden zorgt voor een vraag naar extra zorgwoningen;
- Deze trend niet alleen zorgt voor een toenemende vraag naar zorg, maar ook effect heeft op welzijn;
- Gemeente en corporaties een rol kunnen spelen in het welzijn van ouderen, onafhankelijk van een zorgvraag;
- Eenzaamheid en verbinding met buurt en omgeving cruciale factoren zijn bij een lang en gelukkig leven;

Roept het College van Burgemeester en Wethouders op:
- In 2016 met een brief te komen waarin het College toelicht hoe zij met corporaties en welzijnsinstellingen vorm geeft aan de ambitie om ook het welzijn van ouderen een plek in de wijk te geven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 14 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen
Tegen 24 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, VSP

Motie verworpen met inachtneming van een stemverklaring van GroenLinks

Motie GroenLinks: Laat deskundige Nijmegenaren meepraten over een duurzame en toegankelijke stad
1e indiener: P. Boekhorst

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Overwegende dat:
- Een groep deskundige Nijmegenaren wil meepraten over ruimtelijke plannen in onze stad;
- Hiervoor recent een Woon Advies Commissie (WAC) Nijmegen is opgericht;
- Deze WAC de gebruikskwaliteit beoordeelt van plannen voor gebouwen en wijken;
- Gebruikskwaliteit gaat over een duurzame, toegankelijke en leefbare stad;
- Deze aspecten minstens zo belangrijk zijn als het beoordelen van de beeldkwaliteit van ruimtelijke plannen;
- De WAC graag op een structurele wijze wil meepraten en adviseren over de bouwplannen;
- De cie Beeldkwaliteit de enige openbare commissie is die alle ruimtelijke (bouw)plannen te zien krijgt en hierover advies uitbrengt aan het college;
- Het wenselijk is om leden van de WAC te laten aansluiten bij de cie Beeldkwaliteit;
- Het college nader dient te onderzoeken hoe dit zo efficiënt, effectief en

kostenneutraal kan plaatsvinden.

Roept het college op
1. Voor de zomernota 2016 aan de gemeenteraad een voorstel aan te bieden waarin geregeld wordt dat leden van de WAC aansluiting vinden bij de cie Beeldkwaliteit
2. Op zo kort mogelijke termijn een kleine ondersteuningssubsidie voor de WAC te organiseren vanuit de woonbegroting.

En gaat over tot de orde van de dag,

Beslispunt 1
Voor 34 SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen 4 VVD, Liberaal Nijmegen

Beslispunt aanvaard

Beslispunt 2
Voor 24 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, VSP
Tegen 14 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Beslispunt aanvaard

Motie PvdA: Meer middeldure woningen
1e indiener: G. Schellekens

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Constaterende dat,
- Er in onze stad grote vraag is naar meer middeldure huurwoningen.
- Meer middeldure huurwoningen kunnen zorgen voor meer ruimte bij de sociale huurwoningen: dit bevordert de doorstroom en vermindert het scheefwonen.
- Het college in de Woonvisie aangeeft serieus te willen kijken naar wat nodig is om meer middeldure huurwoningen (tussen € 725 - € 900) te realiseren.

Roept het college op om,

Binnen een half jaar te komen met een aanpak voor woningproductie in de middeldure huur waarin er concrete voorstellen staan over hoe de bouw in dit segment gestimuleerd kan worden.

En gaat over tot de orde van de dag,

Motie unaniem aanvaard

Motie CDA: 'Laat de wipkip niet in z'n uppie staan'
1e indiener J. Rotink

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Constaterende dat:
a) De ambitie van de woonvisie is om, o.a. toekomstgerichte en gevarieerde wijken te hebben die voorzien in de woonbehoefte.
b) In de woonvisie er enkel binnen de Waalsprong aandacht is voor een realiseren van een wijk met diverse woningbouwtypen.
c) In de woonvisie op pagina 33 vernoemd wordt dat het college een concentratie

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

van lage inkomens vermijd.
d) De verwijzingen naar gevarieerde wijken, met uitzondering van pagina 33 en 35, enkel in de ambitie naar voren komen en verder in de Woonvisie afwezig zijn.

Overwegende dat:
a) We het belangrijk achten om stil te staan bij de visie van Nijmegen in 2020 als woonstad.
b) Een visie geen synoniem is voor een ambitie of verlanglijstje.
c) Er binnen de woonvisie wel ruimte moet zijn om de veranderingen in het speelveld te analyseren.
d) De gemeente een versnelling van de woningproductie wil bereiken.
e) De gemeente een inhaalslag wil maken voor wonen met zorg.
f) Wonen ook voor burgers buiten de huurmarkt een essentieel onderdeel van samenleven is.
g) Het onduidelijk is hoeveel woningen voor zorg, sociale huur en andere segmenten er nodig zal zijn na 2020.
h) De woonvisie tevens een lange termijn visie wil belichamen.
i) Roept het College op om:
j) Een grotere aandacht te vestigen op de essentie van wonen: samenleven.
k) Een goede analyse te maken naar de woningbehoefte binnen Nijmegen op de lange termijn.
l) Binnen de visie niet alleen diversiteit binnen nieuwe wijken, zoals de Waalsprong, maar ook bestaande wijken, zoals Dukenburg, aandacht krijgt.
m) Niet meer te bouwen voor een segment, maar een grotere aandacht te geven aan diversiteit binnen de identiteit van bestaande en nieuwe wijken.

En gaat over tot de orde van de dag,

Voor 34 SP, GroenLinks (7), D66 (4), PvdA, VVD, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 4 GroenLinks (1), D66 (3)

Motie aanvaard

Amendement D66: Nijmeegse zonnecoöperatie voor een duurzame woonstad!
1e indiener: T.F.A. van Elferen

De raad van Nijmegen in vergadering bijeen op woensdag 27 januari 2016,

Constaterende dat:
- In de Duurzaamheidsagenda 2011-2015 de ambitie is uitgesproken dat Nijmegen in 2045 een energieneutrale stad wil zijn.
- De ambities op het gebied van Energielabel B in 2020 in samenspraak met de woningcorporaties onverkort nagestreefd moeten worden.
- Derhalve een versnelling nodig is in de opwekking van schone energie op het vlak van corporatiewoningen.
- Er behoefte is aan concrete actie gekoppeld aan een haalbare business case.

Besluit:
1. Aan beslispunt 1 toe te voegen, met dien verstande dat aan paragraaf 5.4 van de Woonvisie 2015-2020, p. 41, volgend op de alinea over ambitie met energielabel B, de volgende zinsnede wordt toegevoegd:

'Daarnaast zetten wij fors in op energieopwekking op de daken van corporatiewoningen. Wij spreken de ambitie uit om voor 2020 25% van de Nijmeegse corporatiewoningen te voorzien van zonnepanelen. De ambitie willen wij vormgeven door de oprichting van een

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

lokale zonnecoöperatie die in samenwerking met woningcorporaties zal voorzien in plaatsing van zonnepanelen op de daken van sociale huurwoningen in onze stad. Hiervoor zal het college van B&W voor eind 2016 met een uitvoeringvoorstel komen.'

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting bij amendement: Nijmeegse zonnecoöperatie voor een duurzame woonstad!
D66 wil het tempo waarin verduurzaming van corporatiewoningen wordt gerealiseerd fors versnellen. Om van Nijmegen een toekomstbestendige stad te maken, moeten we nu gebruik maken van de kansen die er liggen. We hebben de kans om een flinke slag te maken in de duurzame energievoorziening. Iedereen voelt de urgentie voor een energietransitie waarmee we het milieu sparen en minder afhankelijk worden van vervuilende fossiele brandstoffen. Nijmegen is een vooruitstrevende stad op het gebied van duurzaamheid en dit voorstel heeft als doel om het enorme zonnestroompotentieel van onze stad te verzilveren.

Wij spreken de ambitie uit om voor 2020 25% van de Nijmeegse corporatiewoningen te voorzien van zonnepanelen. Dit amendement beoogt deze ambitie inclusief uitvoeringsvoorstel in de vorm van de oprichting van een zonnecoöperatie in de Woonvisie op te nemen.

Business case
Wij verzoeken het college over te gaan tot het oprichten van een zonnecoöperatie die met elke woningcorporatie in Nijmegen een samenwerkingsverband kan aangaan. Dit houdt in dat woningcorporaties daken van sociale huurwoningen ter beschikking kunnen stellen voor het plaatsen van zonnepanelen. Huurders nemen het initiatief en doen een aanvraag voor deze zonnepanelen bij de zonnecoöperatie. De constructie houdt in dat huurders een vast bedrag per maand gaan betalen voor het gebruik van de zonnepanelen. Dit bedrag is lager dan wat de huurders normaal voor hun energie betalen. Een belangrijk voorbeeld voor ons voorstel is afkomstig uit Haarlemmermeer.

Praktijkvoorbeeld
Lokaal energiebedrijf Tegenstroom heeft in Haarlemmermeer in korte tijd meer dan 8.000 zonnepanelen kunnen plaatsen. Huurders van een woning van Ymere met een dak waarop 8 zonnepanelen passen en voldoende zonlicht, krijgen van Tegenstroom een aanbieding.1 De bewoner betaalt een vast bedrag per maand, dat lager ligt dan de waarde van de stroom die ze opwekken. Zo besparen bewoners tientallen euro's per jaar.

Rol van de zonnecoöperatie:
- De zonnecoöperatie plaatst zonnepanelen en verhuurt deze aan huurders van sociale huurwoningen.
- De zonnecoöperatie versnelt op die manier de duurzame ambities van de gemeente Nijmegen.
- Beoordeelt woning op geschiktheid (dakconstructie, ligging, schaduw).

Rol van de woningcorporatie:
- Stelt daken ter beschikking via een intentie- en uitvoeringsovereenkomst.
- Aanbrengen van zonnepanelen heeft een positief effect op energieprestatie en daarmee het energielabel van de woning.

Rol van de huurder:
- Huurder krijgt zonnestroom in zijn woning en betaalt een vast huurbedrag per maand voor de zonnepanelen.
- Krijgt garantie van geen huurverhoging als gevolg van zonnepanelen.
- Voordeel: huurder mag salderen (geleverde elektriciteit in mindering brengen op de verbruikte elektriciteit vanuit energieleverancier).
- Overeenkomst met huurder voor 20 jaar, nieuwe huurders nemen contract over (bij verkoop: afkoopregeling van toepassing).

Financiële dekking
Voor de dekking van de investeringskosten is een lening nodig, wanneer deze verstrekt wordt met gemeentegarantie, dan kan deze worden aangegaan bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Het vertrekpunt is dat de investering waarvoor de garantielening wordt verstrekt in 20 jaar wordt terugverdiend. De hoogte van de benodigde financiering moet worden uitgewerkt in het uitvoeringsvoorstel, maar voor de eerste fase van enkele duizenden woningen zal dit bedrag naar verwachting tussen de 3 en 5 miljoen euro liggen.

Voor 35 SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartijd DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 3 VVD

Amendement aanvaard

Amendement D66: 'Houd de kamermarkt in Nijmegen flexibel!'
1e indiener: T.F.A. van Elferen

De raad van Nijmegen in vergadering bijeen op woensdag 27 januari 2016,

Constaterende dat:
- Nijmegen landelijk bekend staat als een levendige studentenstad en innovatieve kennisstad.
- De onderwijsinstellingen in onze stad een significante bijdrage leveren aan de Nijmeegse economie.
- Het voor de continuïteit van deze kennisinstellingen van groot belang is dat studenten in Nijmegen kunnen wonen.
- 70% van het kameraanbod in Nijmegen gerealiseerd wordt door particuliere verhuurders.

Overwegende dat:
- Het op peil houden van het aanbod van kamers van belang is om jongeren de kans te geven in Nijmegen te komen en te blijven wonen.
- Door extra, onnodige regels het aanbod aan kamers in de toekomst in gevaar komt. Nijmegen kan dan immers minder flexibel inspelen op een eventuele groeiende vraag.
- De overlast die door bewoners wordt ervaren zich slechts in enkele delen van de stad voordoet.
- Dure panden en herenhuizen in of aan de rand van het centrum leeg komen te staan als deze te moeilijk kunnen worden omgezet naar kamers.
- Het beperken van de uitgifte van onnzettingsvergunningen huidige overlast niet oplost.
- De gemeente zelf aanvullende acties kan ondernemen in de openbare ruimte om overlast te verminderen, naast het voorgenomen communicatiebeleid.

Besluit:
Aan beslispunt 1 toe te voegen: "Met dien verstande dat in paragraaf 5.7 onder het kopje 'aanscherpen vergunningsvoorwaarden'

1. De volgende zinnen worden toegevoegd:
"De gemeente Nijmegen formuleert aanvullend beleid over hoe zij in de openbare ruimte overlast kan tegengaan die veroorzaakt wordt door een tekort aan fiets-parkeerplekken en afvalverwerkingsmogelijkheden. Te denken valt aan het plaatsen van extra fietsenrekken en alternatieven om afvalzakken uit het zicht te onttrekken in straten waar veel kamerverhuurpanden aanwezig zijn."

2. De volgende tekst wordt geschrapt:
"Indien een bestemmingsplanwijziging nodig is wordt er beoordeeld of kamerbewoning qua aard, omvang en uitstraling past in het bestaande woon- en leefklimaat en er geen

afbreuk wordt gedaan aan het behoud en bescherming van aanwezige cultuurhistorische waarden."

3. De tekst
"Doordat de studentenaantallen de komende tijd niet langer stijgen, en op termijn gaan dalen, ontstaat er ruimte om in delen van de stad niet langer omzettingsvergunningen te verlenen. Zo zetten we een rem op de toename van kamerverhuurpanden."

wordt vervangen door:

'De verwachting is dat de studentenaantallen de komende tijd niet meer significant zullen stijgen. De gemeente zal nauwlettend monitoren in hoeverre de vraag en het aanbod van de kamermarkt in Nijmegen in evenwicht zijn en hier de uitgifte van omzettingsvergunningen op afstemmen.'

En gaat over tot de orde van de dag.

Voor 28 GroenLinks, D66, PvdA, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 10 SP, Stadspartij DNF

Amendement aanvaard

Amendement GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, SP, VSP: 'Wonen met ambitie'
1e indiener: P. Boekhorst

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Overwegende dat:
- De woonvisie hét document is waarin de gemeente Nijmegen haar ambitie voor de komende jaren formuleert;
- Deze visie de basis is voor gesprekken met projectontwikkelaars, woongroepen en woningcorporaties om over de uitvoering nadere afspraken te maken;
- Het niet in alle gevallen duidelijk omschreven staat welke resultaten er in 2020 bereikt moeten zijn;

Besluit aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat:

1. Voor wat betreft het thema *'Tijdelijke woningbouw',* de volgende tekst, *"In de Waalsprong willen we partijen interesseren voor een paar verkennende pilots op dit terrein",* vervangen wordt door, *"Tot 2020 gaan we in de stad 1.000 tijdelijke woningen realiseren, waarbij het merendeel in de Waalsprong en het Waalftont wordt gebouwd."*

2. Voor wat betreft het thema *"Duurzaamheid nieuwbouw",* de volgende tekst, *"De komende tijd zetten we in op het maken van afspraken met partijen over concrete projecten en ambities.",* vervangen wordt door, *"Nijmegen streeft naar Energieneutraliteit in 2045. Om de doelstelling die nu in de Parijsverklaring zijn gesteld te halen moet de gebouwde omgeving in 2030 75% energieneutraal zijn. Deze doelstelling moeten we bereiken door het bouwen van passiefhuis-achtige woningen en/of het bouwen van all-electric woningen en/of het aansluiten op het warmtenet of andere warmtebronnen (WKO e.d.), dan wel afkoppelen van het gasnet. De komende tijd zetten we in op het maken van afspraken met partijen over concrete projecten."*
3. Voor wat betreft het thema *"Betaalbaarheid",* na *"...de risicomijders, de nonchalante betalers en de spenders.",* de volgende tekst toe te voegen, *"Onze inzet is erop gericht om in 2020 het aantal huishoudens met huurwoningen met een betalingsrisico te hebben teruggebracht met 50% tov 2015."*

4. Voor wat betreft het thema *'Betaalbaarheid als basis voor prestatieafspraken', aan het einde van de eerste paragraaf de volgende zin toe te voegen, "...in 2020, zonder te kijken naar inkomenscategorieën. Dat betekent wel dat binnen de huidige planning tot en met 2020 500 extra sociale huurwoningen per jaar gerealiseerd kunnen worden om de 10% extra vraag hiernaar te kunnen voldoen. Dit betekent dan dat deze woningen in vermindering gebracht kunnen worden bij de taakstelling voor middeldure huurwoningen en goedkope kunnen worden bij de taakstelling voor middeldure huurwoningen en goedkope koopwoningen."*

5. Voor wat betreft het thema 'Economie', na de zin *"De huren zijn de afgelopen jaren harder gestegen dan de inkomens.", toe te voegen, "Daarom willen we in elk geval tot en met 2018 de huren voor huishoudens met een inkomen tot 43.000 euro niet harder laten stijgen dan de inflatie."*

6. Voor wat betreft het thema 'Economie', wordt toegevoegd dat *"Voor alle inkomensgroepen geldt dat van een corporatie die niet in onze regio investeert de huren nooit verhoogt mogen worden, anders dan verhogingen die nodig zijn om de voorraad in onze regio te beheren."*

7. Voor wat betreft het thema 'Actuele marktsituatie, hogere taakstelling vergunninghouders en andere bijzondere doelgroepen', de laatste zin vervangen wordt door, *"Dat doen we door een ophoging van de taakstelling voor de totale omvang van sociale voorraad, het doel na te streven om de voorraad echt goedkope woningen (< € 403) op het peil van 1 juli 2014 te brengen, namelijk 20% van de totale corporatievoorraad, en door concreet de mogelijkheden te verkennen om leegkomende gebouwen voor dit doel in te zetten, of anderszins tijdelijke huisvesting te realiseren."*

8. Voor wat betreft het thema 'Betaalbaarheid als basis voor prestatieafspraken', de volgende zin wordt toegevoegd, *"Corporaties hebben de administratieve mogelijkheden in huis om de huren inkomensafhankelijk te verhogen. In toekomstige prestatieafspraken proberen we de corporaties ook verlagingen door te laten voeren wanneer het inkomen van een huurder gedaald is. Dat is tot nu toe nog de verantwoordelijkheid van de huurder geweest, maar dat moet anders."*

9. Voor wat betreft het thema Woningbouwopgave', de volgende zin aan het einde van de eerste paragraaf wordt toegevoegd: *"Derhalve vullen wij het nee, tenzij-beleid aan met een nieuwe uitzondering, waardoor er in de bestaande stad wel goedkope huurwoningen gebouwd mogen worden."*

10. Voor wat betreft het thema 'Doelgroepen' de volgende zin, *"Deze scheefheid vinden wij acceptabel. Mensen zijn vaak verankerd in de wijk en onderdeel van het sociale weefsel." te veranderen in "De corporaties mogen de huren van de huishoudens met een inkomen van 43.000 euro verhogen met als voorwaarde dat de extra huurinkomsten worden geïnvesteerd in de bouw van nieuwe sociale huurwoningen."*

11. Voor wat betreft het thema *Onderwerpen prestatieafspraken woningcorporaties'* toe wordt gevoegd dat *"De gemeenteraad inhoudelijk en tijdig geïnformeerd wordt over de ontwikkelingen van de verkennende gesprekken voor de prestatieafspraken, zodat de raad daar waar nodig meedenkt met het prioriteren van de onderwerpen."*

12. Aan de paragraaf *'Programma versus prognose'* wordt toegevoegd *"Voor huurwoningen die niet tot de goedkope categorie behoren verkennen we of deze meer verkocht kunnen worden aan huurders met betaalbare voorwaarden zoals erfpacht of gedeeld eigendom."*

13. Aan de paragraaf *Wonen met Zorg en Service'* wordt toegevoegd *"Bij de gesprekken met woningcorporaties, zorg- en welzijnaanbieders en andere betrokkenen zetten we in op meer betaalbare zorgwoningen en daarbij behorende welzijnsvoorzieningen die ook toegankelijk zijn voor ouderen met een laag inkomen. Deze welzijnsvoorzieningen zijn belangrijk om eenzaamheid verder terug te dringen."*

14. Aan de paragraaf *Onderwerpen prestatieafspraken woningcorporaties'* wordt toegevoegd *"Zeggenschap huurders over beleid en strategie woningcorporatie."*

En gaat over tot de orde van de dag,

Voor 25 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen 12 D66, VVD, CDA, Liberaal Nijmegen

De heer Huliselan(VVD) heeft zich onthouden van stemming

Amendement aanvaard met inachtneming van een stemverklaring van D66 en VVD

Amendement PvdA: Samen sterker, samen wonen
1e indiener: G. Schellekens

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Constaterende dat,
- Initiatieven voor gemeenschappelijk wonen tot op heden nog steeds een geliefde leefvorm in Nijmegen is.
- Deze leefvorm haar oorsprong vindt in Nijmegen en past bij de identiteit van de stad.
- Deze leefvorm bijdraagt aan een dynamisch woonklimaat doordat het ruimte geeft aan unieke en innovatieve woonvormen, zoals de Iewan en Stadsnomaden.
- De gemeente op enkele plaatsen in de stad braakliggende grond bezit waar enkele jaren geen activiteit op plaatsvindt.

Overwegende dat,
- Woonverenigingen vaak gericht zijn op het bevorderen van onderlinge solidariteit, hetgeen wij in onze sociale stad alleen maar toe kunnen juichen.
- Enkele jaren geleden de hypotheekgarantie vanuit de gemeente weggevallen is, wat het realiseren van een woonvereniging bemoeilijkt.
- De vraag naar woonverenigingen zal toenemen, door de transitie in de WMO, omdat deze woonvorm in lijn is met de gedachte om mensen langer zorg aan huis te geven middels ondersteuning uit hun directe omgeving en netwerk.

Besluit,
Aan beslispunt 1 toe te voegen: "met dien verstande dat:
1. In de Woonvisie gesproken wordt van *"Initiatieven voor gemeenschappelijk wonen"* in plaats van *"Woongroepen ".*
2. Voor wat betreft het thema 'Woongroepen', de tekst *"Maar woongroepen zullen zelf hun financiering moeten regelen, eventueel in combinatie met een woningcorporatie als opdrachtgever voor de bouw",* vervangen wordt door, *"Tevens gaan wij de garantieregeling voor initiatieven voor gemeenschappelijk*

wonen weer opnieuw invoeren".

3. Voor wat betreft het thema *'Woongroepen',* de tekst *"Waar gewenst en ruimtelijk goed inpasbaar zullen wij planologische medewerking verlenen aan deze initiatieven", vervangen wordt door, "Waar gewenst zullen wij medewerking verlenen aan deze initiatieven, waaronder planologisch en hierbij zullen wij actief meedenken naar welke locaties in de Waalsprong beschikbaar zijn voor tijdelijke huisvesting van initiatieven voor gemeenschappelijk wonen."*
4. Onder het thema *Woongroepen'* opgenomen wordt *"De gemeente gaat actief op eigen initiatief en faciliterend in gesprek gaan met innovatieve wooninitiatieven zoals de Stadsnomaden, om zo goed een stad te zijn die open staat voor het experimenteren met nieuwe woonvormen."*
5. Onder het thema *'Woongroepen'* opgenomen wordt *"De gemeente maakt tijdelijk anders b-stemmen mogelijk op braakliggende grond om hiermee innovatieve wooninitiatieven actief te stimuleren en te faciliteren.".*

En gaat over tot de orde van de dag,

Beslispunt 1 en 3 t/m 5

Voor 35 SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 3 VVD

Beslispunten aanvaard

Beslispunt 2

Voor 26 SP, GroenLinks, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, VSP
Tegen 12 D66, VVD, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen

Beslispunt aanvaard

Amendement VVD: 'Geen toren van Pisa op Nijmeegse woningmarkt'
1e indiener: M.F. Kossen

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Constaterende dat:

- Uit onderzoek blijkt dat in 2015 slechts 68% van de huishoudens in een huurwoning passend woont;
- Dat 11% van de huishoudens duur scheefwoont, inhoudende dat deze huishoudens met een (te) laag inkomen wonen in een (te) dure huurwoning, omdat er geen sociale huurwoningen voor hen beschikbaar zijn;
- Dat 21% van de huishoudens goedkoop scheefwoont, inhoudende dat deze huishoudens met een (te) hoog inkomen wonen in een (te) goedkope huurwoning;
- De inkomenscategorie € 34.000 tot € 43.000 niet in aanmerking komt voor een sociale huurwoning, maar dat circa 10.000 huishoudens vallend binnen deze inkomenscategorie wel in een sociale huurwoning woont;
- In de Woonvisie 2015 —2020 wordt geconstateerd dat deze huishoudens nergens anders terecht kunnen en dat deze scheefheid om die reden acceptabel is;

Overwegende dat:

- Een deel van de van de voorraad sociale huurwoningen op dit moment niet beschikbaar is voor huishoudens met een inkomen onder de € 34.000, omdat zij bewoond wordt door huishoudens met een inkomen boven de € 34.000;
- De wachtlijst voor een sociale huurwoning op dit moment oploopt, omdat dit

gedeelte van de voorraad niet kan worden toegewezen aan de huishoudens voor wie zij bestemd is;
- Er in Nijmegen een te beperkt aanbod is aan middeldure huurwoningen en goedkope koopwoningen;
- De huishoudens met een te hoog inkomen voor een sociale huurwoning om die reden niet door kunnen schuiven naar een voor hen passende woning;
- Deze huishoudens om die reden het gevoel hebben dat zij klem zitten;
- Wanneer deze huishoudens wel de mogelijkheid zouden hebben om door te groeien naar een voor hen passende woning, de sociale huurwoningen kunnen worden toegewezen aan huishoudens die nu onnodig op de wachtlijst staan;
- Zowel de huishoudens met een inkomen onder de € 34.000, als de huishoudens met een inkomen boven € 34.000 recht hebben op een woning passend bij hun (inkomens)situatie;
- Het bijbouwen van extra sociale huurwoningen slechts symptoombestrijding is en niet een oplossing voor het probleem biedt;
- Ingezet dient te worden op daadwerkelijke oplossingen voor dit probleem;
- Het om die reden onhaalbaar is om scheefheid in de Woonvisie 2015 — 2020 te bestempelen als "acceptabel";

Besluit:
Aan beslispunt 1 toe te voegen: *"Met dien verstande dat de zin "Deze scheefheid vinden wij acceptabel."* op pagina 28 onder paragraaf 5.7 gewijzigd wordt *in "Ingezet zal worden op het aanpakken van scheefwonen, met dien verstande dat daarmee zowel het goedkoop, als het duur scheefwonen wordt bedoeld. Eén van de oplossingen wordt gezocht in het aanbieden van een gevarieerd en gedifferentieerd woningaanbod in Nijmegen."*

En gaat over tot de orde van de dag

Voor 14 D66, VVD, CDA, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen
Tegen 24 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, VSP

Amendement verworpen

Geamendeerd Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016

1. De woonvisie “Samen werken aan goed wonen, Woonvisie Nijmegen 2015-2020” vast te stellen, met dien verstande dat:

   1. in paragraaf 5.7 onder het kopje 'aanscherpen vergunningsvoorwaarden':
   a. de volgende zinnen worden toegevoegd:
   "De gemeente Nijmegen formuleert aanvullend beleid over hoe zij in de openbare ruimte overlast kan tegengaan die veroorzaakt wordt door een tekort aan fiets-parkeerplekken en afvalverwerkingsmogelijkheden. Te denken valt aan het plaatsen van extra fietsenrekken en alternatieven om afvalzakken uit het zicht te onttrekken in straten waar veel kamerverhuurpanden aanwezig zijn."
   b. De volgende tekst wordt geschrapt:
   "Indien een bestemmingsplanwijziging nodig is wordt er beoordeeld of kamerbewoning qua aard, omvang en uitstraling past in het bestaande woon- en leefklimaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan het behoud en bescherming van aanwezige cultuurhistorische waarden."
   c. De tekst "Doordat de studentenaantallen de komende tijd niet langer stijgen, en op termijn gaan dalen, ontstaat er ruimte om in delen van de stad niet langer omzettingsvergunningen te verlenen. Zo zetten we een rem op de toename van kamerverhuurpanden."

wordt vervangen door:
'De verwachting is dat de studentenaantallen de komende tijd niet meer significant zullen stijgen. De gemeente zal nauwlettend monitoren in hoeverre de vraag en het aanbod van de kamermarkt in Nijmegen in evenwicht zijn en hier de uitgifte van omzettingsvergunningen op afstemmen.'

2. aan paragraaf 5.4 van de Woonvisie 2015-2020, p. 41, volgend op de alinea over ambitie met energielabel B, de volgende zinsnede wordt toegevoegd:
   'Daarnaast zetten wij fors in op energieopwekking op de daken van corporatiewoningen. Wij spreken de ambitie uit om voor 2020 25% van de Nijmeegse corporatiewoningen te voorzien van zonnepanelen. De ambitie willen wij vormgeven door de oprichting van een lokale zonnecoöperatie die in samenwerking met woningcorporaties zal voorzien in plaatsing van zonnepanelen op de daken van sociale huurwoningen in onze stad. Hiervoor zal het college van B&W voor eind 2016 met een uitvoeringvoorstel komen.'

3. Voor wat betreft het thema 'Tijdelijke woningbouw', de volgende tekst, "In de Waalsprong willen we partijen interesseren voor een paar verkennende pilots op dit terrein", vervangen wordt door, "Tot 2020 gaan we in de stad 1.000 tijdelijke woningen realiseren, waarbij het merendeel in de Waalsprong en het Waalfront wordt gebouwd."
4. Voor wat betreft het thema "Duurzaamheid nieuwbouw", de volgende tekst, "De komende tijd zetten we in op het maken van afspraken met partijen over concrete projecten en ambities.", vervangen wordt door, "Nijmegen streeft naar Energieneutraliteit in 2045. Om de doelstelling die nu in de Parijsverklaring zijn gesteld te halen moet de gebouwde omgeving in 2030 75% energieneutraal zijn. Deze doelstelling moeten we bereiken door het bouwen van passiefhuis-achtige woningen en/of het bouwen van all-electric woningen en/of het aansluiten op het warmtenet of andere warmtebronnen (WKO e.d.), dan wel afkoppelen van het gasnet. De komende tijd zetten we in op het maken van afspraken met partijen over concrete projecten."
5. Voor wat betreft het thema "Betaalbaarheid", na "...de risicomijders, de nonchalante betalers en de spenders.", de volgende tekst wordt toegevoegd, "Onze inzet is erop gericht om in 2020 het aantal huishoudens met huurwoningen met een betalingsrisico te hebben teruggebracht met 50% tov 2015."
6. Voor wat betreft het thema 'Betaalbaarheid als basis voor prestatieafspraken', aan het einde van de eerste paragraaf de volgende zin wordt toegevoegd, "...in 2020, zonder te kijken naar inkomenscategorieën. Dat betekent wel dat binnen de huidige planning tot en met 2020 500 extra sociale huurwoningen per jaar gerealiseerd kunnen worden om de 10% extra vraag hiernaar te kunnen voldoen. Dit betekent dan dat deze woningen in vermindering gebracht kunnen worden bij de taakstelling voor middeldure huurwoningen en goedkope kunnen worden bij de taakstelling voor middeldure huurwoningen en goedkope koopwoningen."
7. Voor wat betreft het thema 'Economie', na de zin "De huren zijn de afgelopen jaren harder gestegen dan de inkomens.", wordt toegevoegd, "Daarom willen we in elk geval tot en met 2018 de huren voor huishoudens met een inkomen tot 43.000 euro niet harder laten stijgen dan de inflatie."

8. Voor wat betreft het thema 'Economie', wordt toegevoegd dat "Voor alle inkomensgroepen geldt dat van een corporatie die niet in onze regio investeert de huren nooit verhoogt mogen worden, anders dan verhogingen die nodig zijn om de voorraad in onze regio te beheren."
9. Voor wat betreft het thema 'Actuele marktsituatie, hogere taakstelling vergunninghouders en andere bijzondere doelgroepen', de laatste zin vervangen wordt door, "Dat doen we door een ophoging van de taakstelling voor de totale omvang van sociale voorraad, het doel na te streven om de voorraad echt goedkope woningen (< € 403) op het peil van 1 juli 2014 te brengen, namelijk 20% van de totale corporatievoorraad, en door concreet de mogelijkheden te verkennen om leegkomende gebouwen voor dit doel in te zetten, of anderszins tijdelijke huisvesting te realiseren."
10. Voor wat betreft het thema 'Betaalbaarheid als basis voor prestatieafspraken', de volgende zin wordt toegevoegd, "Corporaties hebben de administratieve mogelijkheden in huis om de huren inkomensafhankelijk te verhogen. In toekomstige prestatieafspraken proberen we de corporaties ook verlagingen door te laten voeren wanneer het inkomen van een huurder gedaald is. Dat is tot nu toe nog de verantwoordelijkheid van de huurder geweest, maar dat moet anders."
11. Voor wat betreft het thema Woningbouwopgave', de volgende zin aan het einde van de eerste paragraaf wordt toegevoegd: "Derhalve vullen wij het nee, tenzij-beleid aan met een nieuwe uitzondering, waardoor er in de bestaande stad wel goedkope huurwoningen gebouwd mogen worden."
12. Voor wat betreft het thema 'Doelgroepen' de volgende zin, "Deze scheefheid vinden wij acceptabel. Mensen zijn vaak verankerd in de wijk en onderdeel van het sociale weefsel." wordt veranderd in "De corporaties mogen de huren van de huishoudens met een inkomen van 43.000 euro verhogen met als voorwaarde dat de extra huurinkomsten worden geïnvesteerd in de bouw van nieuwe sociale huurwoningen."
13. Voor wat betreft het thema Onderwerpen prestatieafspraken woningcorporaties' toe wordt gevoegd dat "De gemeenteraad inhoudelijk en tijdig geïnformeerd wordt over de ontwikkelingen van de verkennende gesprekken voor de prestatieafspraken, zodat de raad daar waar nodig meedenkt met het prioriteren van de onderwerpen."
14. Aan de paragraaf 'Programma versus prognose' wordt toegevoegd "Voor huurwoningen die niet tot de goedkope categorie behoren verkennen we of deze meer verkocht kunnen worden aan huurders met betaalbare voorwaarden zoals erfpacht of gedeeld eigendom."
15. Aan de paragraaf Wonen met Zorg en Service' wordt toegevoegd "Bij de gesprekken met woningcorporaties, zorg- en welzijnaanbieders en andere betrokkenen zetten we in op meer betaalbare zorgwoningen en daarbij behorende welzijnsvoorzieningen die ook toegankelijk zijn voor ouderen met een laag inkomen. Deze welzijnsvoorzieningen zijn belangrijk om eenzaamheid verder terug te dringen."
16. Aan de paragraaf Onderwerpen prestatieafspraken woningcorporaties' wordt toegevoegd "Zeggenschap huurders over beleid en strategie woningcorporatie."
17. In de woonvisie gesproken wordt van “Initiatieven voor gemeenschappelijk wonen” in plaats van “Woongroepen”.
18. Voor wat betreft het thema ‘Woongroepen’, de tekst “Maar

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

woongroepen zullen zelf hun financiering moeten regelen, eventueel in combinatie met een woningcorporatie als opdrachtgever voor de bouw.", vervangen wordt door, "Tevens gaan wij de garantieregeling voor initiatieven voor gemeenschappelijk wonen weer opnieuw invoeren.".

19. Voor wat betreft het thema 'Woongroepen', de tekst "Waar gewenst en ruimtelijk goed inpasbaar zullen wij planologische medewerking verlenen aan deze initiatieven", vervangen wordt door, "Waar gewenst zullen wij medewerking verlenen aan deze initiatieven, waaronder planologisch en hierbij zullen wij actief meedenken naar welke locaties in de Waalsprong beschikbaar zijn voor tijdelijke huisvesting van initiatieven voor gemeenschappelijk wonen."
20. Onder het thema 'Woongroepen' opgenomen wordt "De gemeente gaat actief, op eigen initiatief en faciliterend in gesprek met innovatieve wooninitiatieven om zo een stad te zijn die open staat voor het experimenteren met nieuwe woonvormen."
21. Onder het thema 'Woongroepen' opgenomen wordt "De gemeente maakt tijdelijk anders bestemmen mogelijk op braakliggende grond om hiermee innovatieve wooninitiatieven actief te stimuleren en te faciliteren.".

Voor 28 SP, GroenLinks, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen 10 D66, VVD

Voorstel aanvaard

WOONVISIE NIJMEGEN 2015-2020

SAMEN WERKEN AAN GOED WONEN

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Gemeente Nijmegen
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
December 2015

www.nijmegen.nl/wonen

2

INHOUD

1.	Inleiding	4
2.	Ambities in een veranderend speelveld	6
	2.1 Ambitie	6
	2.2 Een veranderend speelveld	6
	2.3 Sturingsperspectief	8
3.	De staat van de stad	9
	3.1 Kwaliteit van de wijken	9
	3.2 Nijmegen in de regio	10
4.	Trends op de woningmarkt	13
5.	Opgaven	24
	5.1 Betaalbaarheid	24
	5.2 De woningbouwopgave	30
	5.3 Perspectief lange termijn	38
	5.4 Duurzaam wonen	40
	5.5 Wonen met zorg en service	42
	5.6 Kwaliteit van wijken	44
	5.7 Kamerbewoning: veilig en leefbaar	47
	5.8 Doelgroepen	49
6.	Uitvoeringsagenda per opgave	55
	Onderwerpen prestatieafspraken woningcorporaties	57
7.	Bijlagen	59
	Bijlage 1 Definities	59
	Bijlage 2 Woonmilieuomschrijving	60
	Bijlage 3 Bronvermelding en geraadpleegde literatuur	63

1 INLEIDING

Als gemeente willen we beschikken over een actuele visie op het wonen in Nijmegen. Dat is niet nieuw, want dat was ook de openingszin van de nota “Wonen Leeft !”, de woonvisie uit 2009.
Maar anno 2015 zijn de woningmarkt en het speelveld veranderd en ook in de opgaven is er sprake van een accentverschuiving.

In de eerste plaats heeft de crisis diepe sporen getrokken. De woningmarkt kwam deels tot stilstand. Verkopen zakten in en prijzen daalden. Het kabinet beperkte de aftrekbaarheid van de hypotheekrente en trof de verhuurders met een forse verhuurdersheffing. De huren stijgen en de inkomens van veel huishoudens staan onder druk, door toegenomen werkloosheid en een veranderde arbeidsmarkt met meer flexcontracten. Dat treft met name starters op de arbeids- en woningmarkt. Betaalbaarheid van het wonen staat prominent op de agenda. In de koopsector zijn er duidelijke signalen dat de markt herstelt. Een lage rentestand en hoog consumentenvertrouwen zorgt voor een stijgend aantal transacties. De prijzen stijgen ook, maar minder hard. De economische vooruitzichten voor de komende tijd zijn weer wat zonniger. Het herstel uit 2014 houdt aan. Het CPB gaat uit van een groei van 2,0% in 2015 en 2,4% voor 2016 met licht stijgende inkomens en een lichte daling van de werkloosheid (kortetermijnraming, september 2015, CPB). Dat vertaalt zich in positieve signalen voor de koopmarkt.

In de tweede plaats wijzigt het speelveld. De nieuwe Woningwet, inclusief de uitkomsten van de parlementaire enquête naar de woningcorporaties, beperkt de corporaties tot hun kerntaak, en wijzigt hun verhouding met huurders, en de overheid i.c. de gemeente. De scheiding van wonen en zorg verandert de relatie tussen zorgaanbieders, bouwers en gemeente. Meer initiatief wordt gelaten en opgepakt door bewoners. En niet op de laatste plaats verandert de rol van de overheid van sturend, naar richtinggevend door regie en facilitering.

Tot slot heeft het gemeentebestuur in het Coalitieakkoord “Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend ”(2014-2018) een aantal ambities en doelstellingen op het terrein van wonen opgenomen: met betaalbaarheid als randvoorwaarde willen we versnelling van de woningproductie bereiken, een inhaalslag maken voor wonen met zorg, de woningvoorraad verder verduurzamen en hebben we aandacht voor studenten jongeren en starters. Deze punten worden in deze woonvisie verder uitgewerkt.

Andere opgaven en een ander speelveld vragen om een actuele visie op het wonen. Daarmee stellen

we vanuit een publiek belang ambities en de kaders voor het wonen in Nijmegen, en benoemen we de stedelijke opgaven. Daarbij leggen we met een uitvoeringsagenda direct de link naar realisatie van ambities. Onder andere door het maken van nieuwe prestatieafspraken met de woningcorporaties. Dat doen we omdat we voor de uitvoering zijn aangewezen op de samenwerking met bewoners en partijen in de stad. Die verbindingen willen we in de uitvoering nadrukkelijk leggen. Samen voor Nijmegen, sociaal, duurzaam en ondernemend.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 benoemen we onze ambitie en sturingsperspectief in een veranderend speelveld. Hoofdstuk 3 gaat in op de belangrijkste trends op de landelijke en lokale woningmarkt. Vervolgens geven we de positie van Nijmegen in de regio en de staat van de Nijmeegse wijken weer. Op basis daarvan formuleren we in hoofdstuk 4 de stedelijke opgaven. We sluiten in hoofdstuk 5 af met een uitvoeringsagenda.

2 AMBITIES IN EEN VERANDEREND SPEELVELD

2.1 Ambitie

Onze ambitie is dat Nijmegen een aantrekkelijke en toekomstbestendige woonstad blijft voor iedereen. We willen dat het in Nijmegen goed wonen is voor arm en rijk, jong en oud, autochtoon en allochtoon, nu en in de toekomst. Bewoners binden in een ongedeelde stad, dat is de constante in ons woonbeleid door de jaren heen. Betaalbaarheid van het wonen is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Wonen kan ook duurzamer, met minder energiegebruik en lagere woonlasten.
We willen toekomstbestendige en gevarieerde wijken die voorzien in de woningbehoefte.
Dit betekent op stedelijk niveau een mix van woonmilieus en per wijk een wisselende mix van woningtypen. We ontwikkelen en beheren met respect voor de identiteit van buurten en wijken. Want elke wijk is anders. Nijmegen wil een moderne sociale stad zijn met ruimte en kansen voor iedereen.

Hiermee schaart de woonvisie zich onder de paraplu van de Stadsvisie “Nijmegen in zicht” en de ruimtelijke kaders van de Structuurvisie. De invulling en uitwerking van de ambities op het terrein van wonen is hier aan de orde.

2.2 Een veranderend speelveld

Het speelveld op de woningmarkt is flink veranderd en de verandering zet door. De crisis zorgde niet alleen voor een andere marktwerking. Ook door wet- en regelgeving zijn en worden verhoudingen tussen stakeholders op het beleidsveld van wonen gewijzigd.

Het kabinet beperkte de aftrekbaarheid van de hypotheekrente en trof de verhuurders met een forse verhuurdersheffing, oplopend tot € 1,7 miljard per jaar in 2017. Voor de Nijmeegse verhuurders was dat in 2014 ca. € 17 miljoen en in 2017 € 24 miljoen.
De herziening van de Woningwet is in 2015 van kracht geworden. Politieke achtergrond is het doel om corporaties sterker tot hun kerntaak te beperken: het huisvesten van mensen met lage inkomens. In de Woningwet wordt het taakveld van de corporaties aangepast, krijgen huurders meer te zeggen en wijzigt de relatie tussen corporaties en de overheid i.c. de gemeente. De nieuwe Woningwet verplicht de corporaties naar redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid. Dat beleid moet dan wel actueel zijn, zeker als we de uitvoering willen garanderen in afspraken met de woningcorporaties. De nieuwe Huisvestingswet 2014, die 1 januari 2015 van kracht is geworden, heeft gevolgen voor de wijze waarop we de

woonruimteverdeling regelen. Dat kan voortaan alleen via een vergunningenstelsel. Dat heeft ook gevolgen voor de ordening tussen overheid en corporaties.
Door de scheiding van wonen en zorg zullen mensen langer zelfstandig thuis wonen. De posities van aanbieders van zorg & welzijn en van volkshuisvesters veranderen hierdoor flink. Zorginstellingen stoten vastgoed af of beëindigen huurcontracten. De doordecentralisaties in het sociale domein zorgen voor veel meer gemeentelijke taken. En door deze extramuralisering, vooral in de GGZ, zijn meer woningen nodig. Een ander in het oog springend punt is de recente hoge instroom van vluchtelingen en, in verband daarmee, de fors hogere taakstelling voor de huisvesting van asielzoekers met een verblijfsstatus, de vergunninghouders.
De huren zijn de afgelopen jaren gestegen en inkomens van veel huishoudens staan onder druk door toegenomen werkloosheid en een veranderde arbeidsmarkt met meer flexcontracten. Dat treft met name starters op de arbeids- en woningmarkt. Betaalbaarheid van het wonen staat daardoor weer prominent op de agenda. In de koopsector is duidelijk sprake van herstel van de markt. Gestimuleerd door een lage rentestand en een oplopend consumentenvertrouwen ligt het aantal transacties weer op het niveau van voor de crisis en ook de prijzen stijgen weer.
Positief voor de koopmarkt, maar minder positief voor de huurmarkt. Al is daar in het huurbeleid wel sprake van een trendbreuk door de invoering van het passend toewijzen per 1 januari 2016.

2.3 Sturingsperspectief

Ontwikkelingen en trends werpen hun schaduwen vooruit. De opgaven veranderen, de rol van de gemeente verandert ook. We willen samenwerken met partijen en mensen in de stad. Op het beleidsveld wonen gaat het om samenwerken in een netwerk met veel andere spelers: bewoners(organisaties), woningcorporaties, projectontwikkelaars, beleggers en diverse instellingen op het terrein van wonen, welzijn en zorg. We weten dat een visie alleen kan worden omgezet in resultaat als we investeren in draagvlak en als we erin slagen om coalities en allianties te sluiten en afspraken te maken. Zoals we dat al jaren doen met een van onze belangrijkste partners, de woningcorporaties. In lijn met de Stadsvisie, de Structuurvisie en het Coalitieakkoord, willen we meer mogelijk maken en meer profijt trekken uit eigen initiatief van mensen en partijen. Een voorbeeld is de ruimte voor het particulier opdrachtgeverschap “Plantjevlag” in de Waalsprong. Maar ook op het terrein van duurzaamheid en het beheer van de openbare ruimte ontstaan initiatieven vanuit de stedelijke samenleving die we kunnen en willen ondersteunen. Tegelijkertijd willen we in een aantal gevallen wel richtinggevend optreden. Daarvoor is deze visie ook; om het gemeentelijk kader en de prioriteiten weer te geven voor de samenwerkingspartners.

Deze woonvisie gaat over de stedelijke ambities en opgaven. De kunst is om ze om te zetten in resultaten. Veel trajecten lopen al, andere starten op een later tijdstip, in diverse gremia met verschillende partijen. De woonvisie heeft zodoende een sterk agenderend karakter. Daarmee geven we inhoud aan het adagium “geen blauwdruk, wel richting”.

3 DE STAAT VAN DE STAD

3.1 Kwaliteit van de wijken

De afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in de kwaliteit van de bestaande wijken. Het beleid om wijken met een eenzijdig en kwalitatief matig aanbod te verbeteren heeft resultaat opgeleverd. Met name in Oud West, het Willemskwartier, Hatert en delen van Heseveld, is en wordt middels renovatie, sloop en vervangende nieuwbouw gewerkt aan meer kwaliteit en variatie in het aanbod.
Fiets door de stad en het zal niemand ontgaan hoe deze wijken zijn opgeknapt. Vaak met fraaie nieuwbouw van woningen met eigentijdse kwaliteit, zoals aan het Amstelplein, de Marialaan, Kievitstraat, Brederostraat en Tollenstraat. Maar ook in Hatert is veel geïnvesteerd. De stedelijke vernieuwingsaanpak in deze delen van de stad loopt langzamerhand op z'n eind. Rozenbuurt, Nachtegaalplein en omgeving Pastoor Zegersstraat zijn de laatste grote herstructureringsprojecten in West die voor de komende jaren op de rol staan. In Dukenburg gebeurt ook veel: de flats in de Weezenhof zijn ingrijpend gerenoveerd, wooncentrum de Meijberg is opgeknapt, de maisonnettes in de Malvert zijn aangepakt. In de Meijhorst zijn woningen gerenoveerd. En er staan plannen op stapel voor de Horizon en de Mauritsschool.
De wijken staan er in het algemeen goed voor. Dat blijkt ook uit de tweejaarlijkse Stads-en Wijkmonitor. Nijmegenaren waarderen hun stad en buurt blijvend hoog. Deze trend is stabiel en een aantal wijken is er op vooruit gegaan sinds 2009. Problemen spelen vooral in een aantal buurten en deelgebieden in de aandachtsgebieden. Daar wordt in nauwe samenwerking tussen woningcorporaties, welzijns- en onderwijsorganisaties gewerkt aan veiligheid en leefbaarheid.
De komende jaren verschuift de opgave om kwaliteitsachterstanden weg te werken naar andere delen van de stad. Onontkoombaar, want de dynamiek in de vraag moet geaccommodeerd worden in een woningvoorraad die per definitie een statisch karakter heeft. Zo voldoen de woningen in de Spoorbuurt en delen van Hengstdal steeds minder aan hedendaagse en toekomstige eisen. Maar de gunstige ligging en grote gewildheid maskeren voor een deel deze problematiek: "tis wel gehorig, maar ik woon wel lekker in Oost". Plannen zullen concreter worden en in Oost zal de komende jaren vaker het gefluit vanaf de bouwsteigers klinken.
Een andere actuele ontwikkeling die z'n weerslag heeft op de bestaande voorraad is de noodzakelijke aanpassing aan een ouder wordende bevolking. Het aantal mensen met fysieke beperkingen zal groeien. Dit vergt aanpassingen in de toegankelijkheid en specifieke bruikbaarheid van woningen en woningcomplexen. Daarnaast is een verduurzamingsaanpak in de bestaande voorraad

van belang om klimaatdoelstellingen te halen. Bijkomend voordeel kan zijn dat, afhankelijk van de gekozen aanpak en het gedrag van bewoners, energiebesparende maatregelen de woonlasten kunnen laten dalen. Dat is goed voor de betaalbaarheid.

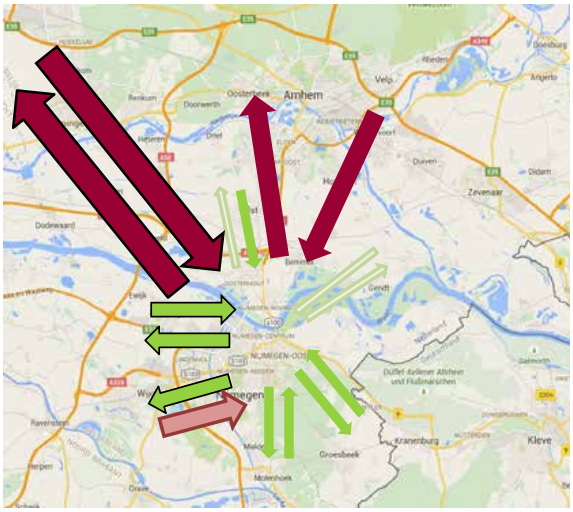
Nijmegen groeit de komende jaren nog flink door. De demografische ontwikkeling varieert echter over de verschillende delen van de stad. Nijmegen vertoont vooral groei, maar ook krimp. Nijmegen-Noord en Oud-West zullen de komende jaren groei vertonen, logisch want daar wordt ingespeeld op de woningbehoefte en worden de meeste woningen gebouwd. Dukenburg en Lindenholt zullen licht krimpen. Groter zijn de verschuivingen in leeftijdsopbouw. Nijmegen-Noord en Oud-West zien groei in alle leeftijdsklassen. In het Centrum zijn het vooral de aantallen twintigers en dertigers die toenemen. In de overige stadsdelen zit de variatie vooral in de mate van vergrijzing. Nieuw-West en Nijmegen-Zuid zijn op dit moment de meest vergrijsde delen van de stad. Maar de komende jaren zijn Dukenburg en Lindenholt de runners-up. Een duidelijk effect van het ouder worden van een nieuwbouwwijk: minder kinderen meer ouderen, minder inwoners. Deze ontwikkelingen zorgen voor overschotten en tekorten aan voorzieningen als scholen, sportvoorzieningen, winkelcentra en wijk- en zorgvoorzieningen. In Dukenburg spelen we daar met nieuwe woon-zorg complexen al op in. In Lindenholt moet dit nog concreet vorm krijgen. Het is zaak om de komende jaren deze ontwikkelingen in de bestaande stad scherp te volgen. Alleen dan kunnen we tijdig anticiperen als de kwaliteit van het woon- en leefmilieu onder druk komt te staan.

3.2 Nijmegen in de regio

Nijmegen is één van de twee stedelijke zwaartepunten in het stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen.
Omdat de woningmarkt niet ophoudt bij de gemeentegrens is regionale afstemming van beleid zinvol. De afgelopen jaren zijn onder regie van de Stadsregio afspraken gemaakt over het ruimtelijk beleid en de regionale invulling van de woningbouwproductie. Daarnaast is de woonruimteverdeling in de hele regio uniform al sinds 2000 geregeld met een Regionale huisvestingsverordening. Tot slot is in 2013 in regionaal verband Het Groene Akkoord ondertekend, waarin overheden, corporaties en marktpartijen hebben afgesproken met één taal voor duurzaam bouwen te gaan werken: de GPR methodiek. In 2013 en 2014 is daarmee ervaring opgedaan, nu gaan we ambities afspreken bij concrete projecten.

Woningproductie, woonruimteverdeling en duurzaam bouwen zijn de drie zaken in het dossier wonen waarin wij regionaal willen blijven samenwerken. Op basis van de nieuwe Woningwet maken we in de regio afspraken over het werkgebied

Figuur 1. Verhuisbewegingen 2014

150-250 personen
250 -350 personen
350-450 personen
450 -550 personen
550 - 1000 personen
> 1000 personen

Vestiging uit		Vertrek naar	
Beuningen	404	Beuningen	402
Groesbeek	338	Groesbeek	331
Heumen	317	Heumen	278
Wijchen	463	Wijchen	416
Lingewaard	228	Lingewaard	204
Over Betuwe	258	Over Betuwe	228
Overig regio	788	Overig regio	661
Overig NL	7916	Overig NL	6733
Buitenland	2549	Buitenland	1690
Onbekend	501	Onbekend	942
Totaal	**13762**	**Totaal**	**11885**

van corporaties. En in een regio met krimp en groei zijn afspraken over de woningproductie nodig om een goede afstemming met de ontwikkeling van de woningvraag te bereiken. Tegelijkertijd wordt zo aan doelstellingen van ruimtelijk verstedelijkingsbeleid gewerkt.
Een regionale vorm van woonruimteverdeling vinden wij van belang omdat dat transparant is voor de woningzoekenden, de keuzevrijheid vergroot en het voorkomt dat individuele gemeenten eigen regels gaan stellen en zo woningzoekenden weren. Bovendien functioneert het systeem in de regio al jaren goed. Uit onderzoek van de Stadsregio blijkt dat geholpen woningzoekenden het systeem gemiddeld een 6,8 geven. Actieve woningzoekenden geven een 5,6. Dat is logisch omdat zij nog geen woning hebben gevonden. Van de corporatiemedewerkers vindt 88 % het systeem goed functioneren, bij medewerkers van gemeenten is dat 72%.

De Stadsregio is als bestuurslaag verdwenen. De nieuwe regionale samenwerking is licht van karakter, maar wel met continuering van beleidsafstemming over de woningbouwopgave, woningbouwprogrammering en de woonruimteverdeling. In 2015 is de regionale samenwerking in de woonruimteverdeling gecontinueerd. Alle gemeenten in de voormalige stadsregio hanteren met ingang van 2016 dezelfde huisvestingsverordening. Ook de onder de paraplu van de Stadsregio gemaakte afspraken over duurzaam bouwen (het Groene Akkoord) willen we blijven uitvoeren.

4 TRENDS OP DE WONINGMARKT

Bevolking en huishoudens: doorgaande groei, maar einde na-oorlogse groei in zicht

Het afgelopen decennium is de woningmarkt door een diep dal gegaan. De financiële crisis van 2008 deelde een flinke klap uit. Banken beperkten de kredietverstrekking en op landelijk niveau viel de bouwproductie sterk terug. De werkgelegenheid in de bouwsector kwam zwaar onder druk. Maar ook in de hele verdere keten van makelaars tot keukenpaleizen, meubelzaken en tuinarchitecten werd de klap gevoeld. De crisis raakte zo de hele economie. Het einde van de doorgaande economische groei leek in zicht. Maar sinds de tweede helft van 2014 trekt de economie weer aan. Op de koopmarkt is duidelijk sprake van herstel, dat doorzet in 2015. En de hele keten schrijft weer meer zwarte cijfers. Op de huurmarkt blijft het echter dringen. De laatste jaren bleef de woningproductie door de crisis achter bij de vraag en steeg het woningtekort. Zoals Peter Boelhouwer, hoogleraar Housing Systems aangeeft: “De uitdaging voor nu en de toekomst is productie. Het aanbod blijft achter op de vraag. Met alleen (transformatie van) de bestaande voorraad kunnen we niet voldoen aan deze vraag”.

Maar plaatsen we de zaak in een wat langer perspectief, dan komt het einde van de na-oorlogse groei in zicht. Landelijk groeide de bevolking tussen 1950 en 2000 van 10 naar 16 miljoen, de teller staat eind 2014 op bijna 17 miljoen. De woningvoorraad groeide nog veel harder: van 2,2 miljoen naar 7,3 miljoen. Deze groeicijfers zullen we de komende tijd niet meer kennen, dat is zeker.
De babyboomgeneratie gaat nu al met pensioen en rond 2030-2035 vlakt de bevolkingsgroei in Nederland af. Een hoger sterftecijfer zal op de langere termijn leiden tot een sterk stijgend aanbod van woningen in de bestaande voorraad. Daar zal tijdig op geanticipeerd moeten worden. Het overstijgt de tijdshorizon van deze woonvisie. Maar het is nu al duidelijk dat op de wat langere termijn, als de ontwikkeling van Waalsprong en Waalfront voltooid is, er geheel nieuwe opgaven in de bestaande stad liggen.

Voorlopig blijft de bevolking van Nijmegen groeien. Steden, en zeker studentensteden als Nijmegen, zijn in trek vanwege werkgelegenheid, voorzieningen en bijbehorende dynamiek. Alle prognoses voor Nijmegen wijzen op een voortzetting van de groei, in iets lager tempo, van 170.738 in 2015 tot ca. 186.000 inwoners in 2030 [1]. Daarnaast is er recent sprake van een hogere instroom van asielzoekers met een verblijfsstatus, de vergunninghouders. Dit vergroot de druk op de onderkant van de woningmarkt. De groei mag dan op de lange termijn afnemen en uiteindelijk afvlakken na 2030, het betekent zeer zeker niet dat er niets meer hoeft te gebeuren. Voor de woningvraag

is de huishoudensvorming, een afgeleide van de bevolkingsontwikkeling, van belang. Het aantal huishoudens groeit relatief harder dan de bevolking omdat het aantal kleine huishoudens toeneemt. Zo neemt het aantal (oudere) alleenstaanden met zo'n 5.000 toe [2]. Deze prognoses leiden tot een woningbouwopgave van ca. 10.300 woningen tot 2025. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de recente hogere instroom van vergunninghouders. Ook daarna zijn we niet klaar. Tot 2030 is er nog sprake van een uitbreidingsbehoefte [3].
Daarbij merken we op dat het wel zaak is dat we tijdig anticiperen op een dalende woningvraag na 2035. Dat is over 20 jaar, maar woningen van beton en baksteen hebben een gemiddelde levensduur van tegen de 100 jaar. Bij de opgaven in hoofdstuk 5 gaan we hier verder op in.

Vergrijzing, wonen met zorg

De ouder wordende bevolking zorgt samen met de transities in de zorg (extramuralisering, scheiding van wonen en zorg, decentralisaties en invoering Wet Langdurige Zorg) voor een flinke opgave. Langer zelfstandig wonen en een scherpere extramuralisering door beperking van de toegang tot zorg- en verpleeghuizen, en in de GGZ, zijn bepalende thema's.
Vanaf 2013 neemt het aantal ouderen versneld toe. Het aantal 65 plussers neemt landelijk toe van 2,7 miljoen in 2012 naar 4,7 miljoen in 2040. Dan is het hoogtepunt bereikt met 26% ouderen. Het ouder worden van de babyboomgeneratie en de langere levensverwachting liggen hieraan ten grondslag.

Ook in Nijmegen zal de vergrijzing de komende jaren sterk doorzetten. Het aantal mensen ouder dan 70 zal stijgen van ca. 16.500 naar 19.200 in 2020 [4], een groei van 3.200. Dit heeft gevolgen voor de woningvraag omdat ouderdom vaak met fysieke beperkingen komt en aanpassing van de woning vergt. Als gevolg van de grote en ingrijpende ontwikkelingen krijgt de opgave meer gewicht en urgentie.

De komende jaren zullen meer ouderen en mensen met een beperking zelfstandig (blijven) wonen. Dit als gevolg van de afschaffing van de lagere Zorgzwaartepakketten (ZZP's). Vooral de gevolgen voor ouderen zijn in omvang groot. De huidige verzorgingstehuizen worden afgebouwd; van de intramurale ouderenzorg blijven alleen de verpleegafdelingen over. Doordat mensen langer blijven wonen in hun eigen huis en er ook jaarlijks weer nieuwe instroom is, zal de vraag naar adequate woningen flink toenemen. Tegelijkertijd zal er een grotere druk op voorzieningen zoals die van de WMO en mantelzorgers ontstaan.

Er gebeurt nu al veel in Nijmegen op dit terrein. Woningcorporaties zijn actief in het samen met zorgaanbieders ontwikkelen van wooncomplexen met zorg. Sociale wijkteams zijn stadsbreed aan de slag om vraag en het aanbod in zorg en welzijn beter op elkaar af te stemmen.
Zorg- en welzijnsorganisaties werken ook steeds meer samen, zo vindt de dagbesteding voor klanten van Pluryn plaats in diverse wijkcentra.

Dat zijn prima ontwikkelingen. Maar het is evident dat er vanwege de demografische shift en de extramuralisering de komende jaren meer moet gebeuren om in goede huisvesting te blijven voorzien. Het planningskader “Wonen met Zorg” geeft daarvoor de basis. Daarbij heeft de oudere van de toekomst zeer waarschijnlijk niet dezelfde wensen als het om wonen en zorg gaat. De babyboomers zijn beter opgeleid, hebben gemiddeld meer te besteden en zijn qua leefstijl meer gewend om dingen zelf te regelen. We hebben door recent onderzoek een scherper beeld van de woningvraag. In 2016 verwerken we dit in het beleid voor wonen en zorg.

Economie

De woningmarkt wordt sterk bepaald door demografische ontwikkelingen én door de conjunctuur. Gaat het goed, dan stijgt de vraag naar koopwoningen, gaat het minder dan zakt die vraag snel in, de productie daalt en de vraag naar huurwoningen stijgt. De economische ontwikkeling is de afgelopen jaren door een flinke crisis gegaan. Maar de vooruitzichten voor de komende jaren zijn positief. Het CPB houdt rekening met een economische groei van 2,0 % in 2015 en 2,4% in 2016, licht stijgende inkomens en een licht dalende werkloosheid. Aan de andere kant wordt de aftrekbaarheid van de hypotheekrente gaandeweg beperkt en zijn aflossingen weer verplicht.
Dat neemt niet weg dat er na voorzichtig herstel in 2014 nu sprake is van een oplevende koopmarkt. Lage rente en gestegen consumentenvertrouwen zorgen in Nijmegen voor ruim 30% meer transacties in 2015 ten opzichte van 2014 (NVM Data & Research, 3^{e} kwartaal 2015). Er is sprake van een

zekere inhaalvraag van huishoudens die eerst zijn gaan huren en nu kunnen kopen, de koopstarters, maar ook doorstromers zien we weer actief worden op de koopmarkt .
Risico's zijn er ook, de rente is nu zo laag dat ze bijna alleen maar kan stijgen. Daarnaast staat een deel van de koopwoningen nog "onder water". Het huis is minder waard dan de hoogte van de hypotheek, zodat de woningbezitters bij verhuizen een restschuld hebben. Die kunnen ze weliswaar meefinancieren, maar het beperkt hun leencapaciteit. De restschuldenproblematiek neemt nu langzaam af doordat de woningprijzenweer stijgen. Begin 2014 had 30% van de woningeigenaren onderwaarde. In Nijmegen zou het dan kunnen gaan om ca. 10.000 huishoudens. Deze problematiek wordt langzaam minder doordat de prijzen nu weer stijgen, zij het langzamer dan het aantal transacties.

Volgens een publicatie van de Rabobank uit november 2015 slinkt het aandeel "onder water" door prijsstijgingen en extra aflossingen tot zo'n 25% in 2016, en zal bij een doorgaande tendens in 2019 weer op het niveau zijn van voor de crisis.

In de huursector is wat anders aan de hand. Het kabinet heeft in 2013 een inkomensafhankelijke huurverhoging ingevoerd. Enerzijds om de verhuurders in staat te stellen de verhuurdersheffing te betalen, anderzijds om hogere inkomens met huurverhogingen van maximaal 6,5% te bewegen uit de sociale sector te vertrekken. Dit gebeurt echter amper. Weinig van deze huishoudens stromen door, omdat geschikte en bereikbare alternatieven ontbreken.
De meeste huurders zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met een jaarlijkse huurstijging van 4

tot 4,5 %. Dat betekent dat een woning die in 2013 € 600 euro kostte, in 2015 € 649 kost. In Nijmegen is in 2015 door de corporaties niet maximaal gebruik gemaakt van de huurverhogingsmogelijkheden, maar ook in Nijmegen zijn de corporatiehuren gestegen van gemiddeld € 425 in 2011 naar € 516 in 2015. De huren zijn de afgelopen jaren harder gestegen dan de inkomens.
De laagste inkomens worden gecompenseerd door de huurtoeslag, en wat ook goed is voor de betaalbaarheid is het met ingang van 2016 verplichte "passend toewijzen" door woningcorporaties: 95% van huishoudens die qua inkomen recht hebben op huurtoeslag moeten passend worden toegewezen in woningen met een huur tot de aftoppingsgrenzen (resp. € 576 en € 618). Het aantal corporatiewoningen tussen € 618 tot € 711 neemt hierdoor af. Problematisch blijft de situatie van de lage middeninkomens rond de € 34.000. Zij vallen buiten diverse toeslagregimes, kunnen niet kopen en vallen zo tussen wal en schip.

Lage inkomens en betaalbare woningen

Nijmegen kent relatief veel lage inkomens. Dat is de klassieke doelgroep van het volkshuisvestingsbeleid. Ca. 32.400 huishoudens hebben een inkomen tot € 34.000. Dat is 46% van het totaal aantal zelfstandige huishoudens. Deze groep valt uiteen in 23.300 huishoudens die behoren tot de zogenaamde primaire doelgroep die recht heeft op huurtoeslag (inkomen < € 29.000), en 9.100 huishoudens met een iets hoger inkomen tot € 34.000, de doelgroep + [5]. Dit is exclusief ca. 20.000 onzelfstandige huishoudens van studenten en jongeren.
In totaal zijn er ruim 34.000 woningen met een huurprijs onder de € 711 (prijspeil 2015) . Dat is theoretisch voldoende voor de primaire doelgroep en de doelgroep +. Maar in de praktijk woont 20% van de huishoudens tot € 34.000 buiten de betaalbare voorraad. En wonen ca. 9.000 huishoudens met een hoger inkomen dan € 34.000 in de betaalbare voorraad onder de € 711. 26% van deze woningvoorraad wordt daarmee "scheef" bewoond. Dat is wat lager dan het landelijk gemiddelde van 29% [6]. Een groot deel van deze scheefwoners heeft een inkomen net boven de grens van € 34.000 waarmee ze ook niet op de koopmarkt terecht kunnen en dus niet verhuizen. Het Coalitieakkoord noemt om die reden een grens van € 38.000 waarboven scheef wordt gewoond. Deze grens wordt niet gehanteerd in WoON2012. We hebben daarmee geen gegevens over scheefheid volgens deze definitie.
De betaalbaarheid van het wonen staat voor de lagere inkomensgroepen weer hoog op de agenda. Uit onderzoek blijkt dat de betaalbaarheidsrisico's in deze regio vergelijkbaar zijn met de rest van Nederland [8]. Risico's liggen grotendeels in de huursector en bij de laagste inkomens. In Nijmegen heeft 32% van de huurders een betaalbaarheidsrisico. Het onderzoek laat verder zien dat naast gebeurtenissen als werkloosheid en scheiding ook de leefstijl van mensen een factor van

betekenis is in het omslaan van betaalbaarheidsrisico in een betaalbaarheidsprobleem. Spenders en nonchalante betalers hebben sneller en vaker een probleem dan risicomijders. Volgens Het Inter-lokaal kampen ongeveer 9.000 (13%) van de in totaal 70.000 Nijmeegse huishoudens met schulden. Voor het grootste deel wonen deze huishoudens in de huursector.

De corporaties helpen mensen met betaalbaarheidsproblemen, en met het "Aanvalsplan armoede en schulden" zetten we concrete lijnen uit om de aanpak samen met hen en anderen effectiever te maken. Maar evident is dat een grote groep huishoudens op de sociale huurmarkt blijft aangewezen. Daarnaast is er een grote groep starters met lage inkomens die ook een betaalbare woning zoeken. Samen met de hogere instroom van vergunninghouders en de uitstroom uit beschermde woonvormen naar de sociale huursector (extramuralisering en ambulantisering) zorgt dat voor spanning in het segment betaalbare huurwoningen.

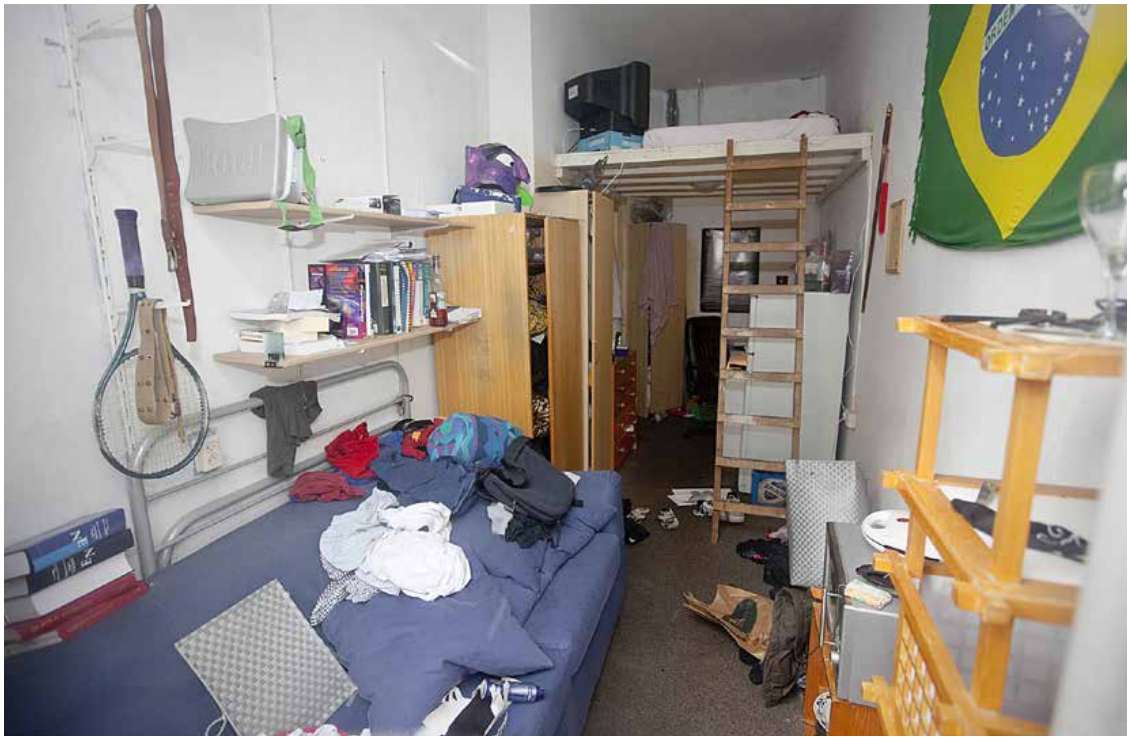
Sociaal cultureel, leefstijlen

Naast demografische en conjuncturele aspecten zijn er ook andere maatschappelijke trends die hun weerslag op het wonen hebben. Zo wordt verhuizen al jarenlang sterk bepaald door leeftijd en levensfase. Jongeren laten in woonwensen en -gedrag een wooncarrière zien: vaak starten op kamers, daarna via huur naar koop. Oudere huishoudens hebben juist weinig neiging tot verhuizen. Recent is er een trend zichtbaar dat jonge mensen zich minder snel lijken te settelen. Ze kopen later of helemaal geen woning. Ze willen flexibel blijven, ook omdat de arbeidsmarkt dat van hen vraagt. Maar door de flexibilisering van de arbeidsmarkt kunnen veel jongeren ook geen woning meer kopen, omdat de banken niet financieren. In een aantal gevallen is er een relatie met een opkomende leefstijl van een stedelijke voorhoede die minder hecht aan bezit, meer samen wil doen, en een duurzame leefstijl nastreeft rond voedsel, mobiliteit, maar ook wonen. Dit vertaalt zich in vormen van gezamenlijk of samen wonen. "Delen is het nieuwe hebben". Deze trend zien we ook in de wens van vitale ouderen die voorzien dat ze hun toekomstige zorg zelf moeten regelen en vanuit dat besef samen het initiatief nemen voor een gezamenlijke woonvorm.
Meer algemeen past dit in de ontwikkeling dat mensen meer zelf gaan regelen, initiatief nemen en niet wachten op arrangementen van de overheid. Een overheid die dit ook stimuleert door bij de versobering van de naoorlogse verzorgingsstaat meer verantwoordelijkheid bij de burgers zelf te leggen, het maakbaarheidsdenken verlaat en geen geluksmachine meer wil zijn.
Maar levenskansen zijn ongelijk verdeeld, en met name de huishoudens met lage opleiding, lage inkomens en minder kansen op de arbeidsmarkt zijn niet beter af in deze ontwikkeling, die voor de overheid natuurlijk ook gewoon een bezuiniging is. Zo dreigen nieuwe tegenstellingen te ontstaan waar het Sociaal Cultureel Planbureau recent op wees [9].

Duurzaamheid

Het besef dat de bronnen van onze planeet eindig zijn wordt anno 2015 in brede delen van de samenleving gedeeld. En steeds meer mensen raken er van doordrongen dat we daar iets aan moeten doen. We zien steeds meer initiatieven die gericht zijn op een meer duurzame leefstijl. Dat varieert van het kiezen van meer groene energieleveranciers en het beter isoleren van woningen tot bewuster eten en het delen van auto's, tuinen en alle mogelijke spullen als gereedschap, boeken, en games.
Binnen Nederland is Nijmegen één van de koplopers. Naast een ambitieuze gemeentelijke inzet op het thema duurzaamheid, energiebesparing en de opwekking van duurzame energie is er ook sprake van een vruchtbare voedingsbodem in de stedelijke samenleving, waaruit veel initiatieven voortkomen. Dat blijft niet onopgemerkt. In 2013 stonden we als stad nummer 1 op de landelijke Duurzaamheidsmeter. In 2014 gevolgd door 1e prijs als zonne-energie gemeente van Nederland ('Solar City 2014', samen met Amsterdam). En in 2015 was Nijmegen voor de tweede keer finalist in de Europese strijd om de Green Capital Award 2017 voor de groenste stad van Europa.
Er is een duidelijke ontwikkeling dat bouwbedrijven zich steeds meer gaan onderscheiden op het punt van duurzaam bouwen. De bouwsector innoveert op dat punt. Dat wordt ook deels veroorzaakt door hoge normen voor energieprestatie in de bouwregelgeving waardoor traditionele bouwmethoden niet meer voldoen. Op het terrein van woningbouw zijn er de afgelopen jaren een aantal toonaangevende projecten gerealiseerd zoals de energienotaloze Nia Nesto woningen van Portaal, het strobouw project IEWAN in de

Vossenpels en de Meergeneratiewoningen op Landgoed Oosterhout. En op de projectenwebsite voor duurzame bouw met GPR-methodiek staan veel projecten in Nijmegen . Duurzaamheid is niet meer weg te denken. Voor duurzaam wonen is vooral de bestaande woningvoorraad het aangrijpingspunt. Daar is nog veel winst is te halen in het energiezuiniger maken van woningen, het toepassen van duurzame materialen en het ontwikkelen van een duurzaam stedelijke gebied. Een mooi voorbeeld is de renovatie van een complex van 103 woningen in de Horstacker naar label B. Dit project is in september 2015 afgerond. Duurzaamheid en energiebesparing zijn niet alleen goed voor het milieu, er is ook een duidelijke relatie met betaalbaarheid: energiezuinige woningen leveren doorgaans lagere woonlasten op.

De markt voor onzelfstandige woonruimte

Door de aanwezigheid van een groot aanbod aan hoger onderwijs bij de Radboud Universiteit en HAN zijn er in Nijmegen veel studenten, totaal ruim 36.000. Daarvan wonen er ongeveer 15.500 in Nijmegen, merendeels op de onzelfstandige woningmarkt. En natuurlijk wonen er ook niet-studenten op kamers. Door de hoge bouwproductie van de SSHN in de afgelopen jaren is de markt voor studentenhuisvesting in balans gekomen. Natuurlijk zijn er nog altijd piekmomenten in het jaar (augustus – november) waarin niet iedere student direct een kamer vindt.

Het totaal aantal onzelfstandige woonruimten schatten we op ca. 20.500. De SSHN heeft ruim 6.000 eenheden waarvan 70% onzelfstandig. Verder zijn er zo'n 14.500 kamers op de particuliere

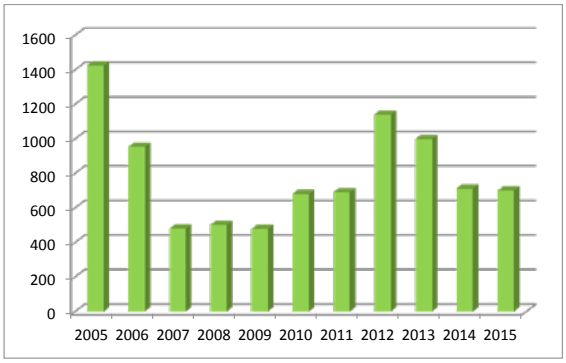
kamermarkt. Het aantal verkamerde panden schatten we op zo'n 2.800.
Het aantal studenten in Nijmegen zal na een jarenlange groei gaan dalen. Volgens recente prognoses kan de daling rond de 2.000 in 2022 liggen [10]. Hierin zijn de demografische afname van jongeren en mogelijke effecten van invoering van het leenstelsel meegewogen. De verwachting is dat met name eerstejaars later op kamers zullen gaan, waardoor het totaal aantal uitwonende studenten daalt. Daar staat tegenover dat het aantal internationale studenten in Nijmegen elk jaar nog toeneemt. Dit past ook in het beleid van de RU en de HAN. De SSHN huisvest nu zo'n 800 internationale studenten, en heeft plannen voor realisatie van 100 extra eenheden voor internationale studenten. Maar de verwachte groei van het aantal internationale studenten zal een terugval bij uitwonende Nederlandse studenten niet geheel opvangen. De komende periode zullen we samen met de SSHN en de instellingen voor hoger onderwijs scherp blijven monitoren op de daadwerkelijke ontwikkelingen. Maar het is duidelijk dat het structurele tekort op de markt voor studentenwoonruimte tot het verleden behoort. Dat biedt mogelijkheden voor het verscherpen van het beleid voor omzettingsvergunningen voor kamerverhuur.
De onzelfstandige markt vervult ook een belangrijke functie voor niet studerende jongeren, mensen met een zorgbehoefte en tijdelijke arbeidsmigranten. Het is daarmee een wezenlijk deel van de Nijmeegse woningmarkt. De afgelopen tijd staat de overlast die ook bij verkamering kan optreden duidelijk op de agenda. Op basis van signalen van bewoners en professionals ontstaat het beeld dat het aantal klachten over overlast bij verkamering stijgt. Duidelijk is dat deze problematiek van een passend antwoord en aanpak moet worden voorzien.

De woningmarkt in Nijmegen: de slapte voorbij, krapte blijft

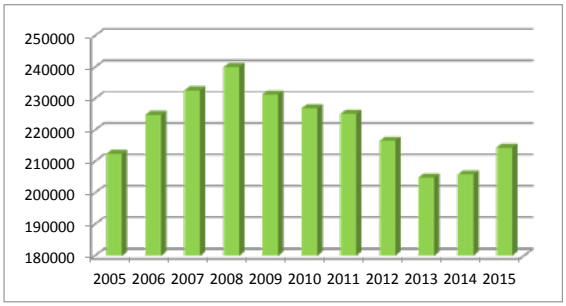
De Nijmeegse woningmarkt heeft de crisis gevoeld. De afgelopen jaren was er sprake van slapte en krapte. Slapte op de koopmarkt en krapte op de huurmarkt. De woningproductie daalde al sterk na 2006 en begon weer op te lopen na 2010, met relatief hoge productie in 2012 en 2013 (o.a. oplevering Marialaan en Plein 44). In de bestaande stad daalde het aantal transacties op de koopmarkt fors. In 2012 werden 37% minder woningen verkocht dan in 2007. Ook de prijsdaling van de koopprijzen met gemiddeld 19% in deze periode weerspiegelt de crisis goed. Maar net als landelijk het geval is, is ook hier het tij gekeerd. De koopmarkt is hersteld. Het aantal transacties is weer op het niveau van voor de crisis. De prijsdaling is gestopt en prijzen stijgen weer, zij het langzaam. Dit komt vooral door rijksbeleid dat de leencapaciteit beperkt. Maar de combinatie van een lage rentestand, en betere economische vooruitzichten doet ook hier z'n werk.

De huurmarkt in Nijmegen wordt al jarenlang gekenmerkt door krapte: er is meer vraag dan

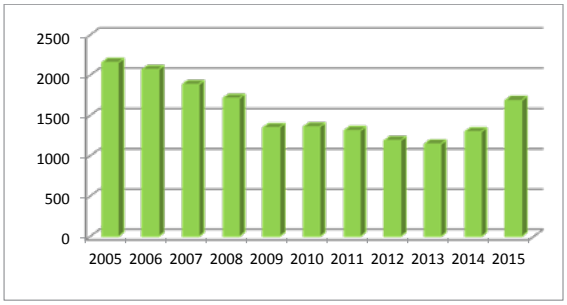
Grafiek 1. Woningproductie 2005-2014 (2015 raming)

Grafiek 2. Ontwikkeling koopprijzen 2005-2015 (Bron: NVM)

Grafiek3. Ontwikkeling aantal transacties 2005-2015 (Bron: NVM)

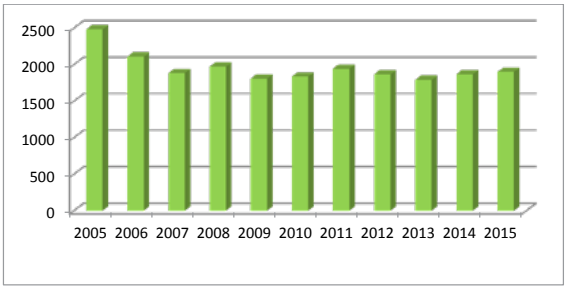

aanbod, zowel in kwantitatieve zin, door druk vanuit de onzelfstandige markt: jongeren en starters. Maar zeker ook in kwalitatieve zin, veel mensen hebben een woning maar willen een betere woning. Jaarlijks komen er ca. 1.800 tot 2.000 huurwoningen van de woningcorporaties vrij. Dat is een mutatiepercentage van rond de 6,5%. De afgelopen periode bleef de beperkte dynamiek in dit segment redelijk op peil.

Het aantal woningzoekenden dat op deze vrijgekomen woningen reageert blijft groot: rond de 15.000 per jaar. Daarmee schommelen de slaagkansen ook al jaren rond de 12%. Door de systematiek van woonruimteverdeling zijn doorstromers iets succesvoller in het vinden van een huurwoning dan starters (slaagkansen resp. 15% en 10%). De slaagkansen van starters worden gedrukt door hun actieve zoekgedrag waarbij ze vaak reageren op een vrijkomende woning.

Toch ging de afgelopen jaren rond de 45% van de vrijkomende woningen naar starters. Hun gemiddelde meettijd was in 2015 6,5 jaar. In 2013 is de woonruimteverdeling gewijzigd. Loting is ingevoerd om spoedzoekers (veelal starters) meer kans te geven. En woningzoekenden verliezen niet langer hun meettijd als ze een woning accepteren. (meettijd is de woonduur bij een doorstromer en de inschrijfduur van een starter, hoe hoger de meettijd hoe meer kans op een woning). Dat is goed voor doorstromers die zo sneller kunnen verhuizen. De maatregelen zijn nu twee jaar van kracht en hebben nog niet geleid tot veel meer dynamiek. Het aantal vrijgekomen woningen is wel licht gestegen. Het aandeel woningen dat naar starters is gegaan is in 2013 1% gestegen tot 46%, en in 2014 gelijk gebleven [11]. Dit illustreert dat woonruimteverdeling vooral gaat over het verdelen van schaarste. Het stimuleren van doorstroming lukt slecht in de huidige markt. Meer kansen voor de ene groep betekent automatisch minder kansen voor andere groepen.

Grafiek 4. Mutaties corporatieve huursector 2005-2015 (Bron: Entree)

Samenvattend

Er is sprake van een scheiding tussen de huur- en de koopmarkt. De koopmarkt herstelt zich na de crisis. De huurmarkt is een heel ander verhaal. Hier is sprake is sprake van aanhoudende spanning, veroorzaakt door een beperkte doorstroming aan de bovenkant en een hogere instroom aan de onderkant. Een grote groep Nijmeegse huishoudens blijft aangewezen op de huurmarkt. Daarnaast vormt de jaarlijkse instroom van jonge huishoudens, die niet allemaal na hun studie weer vertrekken, niet alleen voor vraag naar onzelfstandige woonruimte, ze zorgen ook voor druk op de onderkant van de huurmarkt. Deze druk wordt verder vergoot door de hogere instroom van vergunninghouders en de effecten van extramuralisering en ambulantisering. De verruiming van de mogelijkheden tot tijdelijke verhuur bij leegstaande woningen en gebouwen kan hier eventueel enig soelaas bieden, maar de leegstand in woningen is beperkt in Nijmegen. En bij leegstaande niet-woningen zijn doorgaans veel bouwkundige aanpassingen nodig. Dat komt de financiële haalbaarheid niet ten goede. Meer productie blijft hier de opgave en uitdaging.

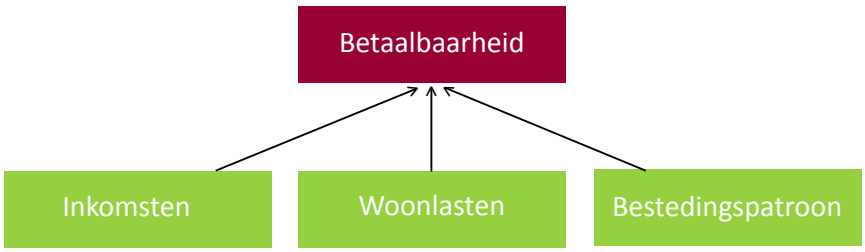
5 OPGAVEN

De opgaven op het terrein van wonen kunnen alleen worden ingevuld in samenwerking met de andere partners op het speelveld. Zoals in het sturingsperspectief is aangegeven gaat het erom dat beleid wordt omgezet in resultaat door te investeren in draagvlak, coalities en afspraken. In deze context formuleren we in dit hoofdstuk de stedelijke opgaven op het terrein van wonen.
Een stevig deel van de opgaven ligt op het terrein van de woningcorporaties. Zij hebben reeds aangegeven de keuze van de ambities te delen, maar vinden het niveau te hoog. Hun opvatting is dat niet alles zal kunnen, gezien hun financiële mogelijkheden. Dat laat onverlet dat we hier de opgaven benoemen, en dat vervolgens in de te maken afspraken over de uitvoering zal blijken in hoeverre de corporaties in redelijke mate bijdragen.

5.1 Betaalbaarheid

De betaalbaarheid van het wonen, de klassieke volkshuisvestingsopgave, is vandaag de dag nog steeds, of opnieuw, zeer actueel. Kern vormt een stagnerende inkomensontwikkeling voor veel huishoudens aan de ene kant en de gestegen woonlasten aan de andere kant, waarvan de energieprijs een van de onderdelen is. Maar ook het gedrag van huishoudens is uiteraard van invloed. Onderstaande figuur geeft inzicht in de factoren die van invloed zijn op betaalbaarheid, waarbij lokale partijen het meeste invloed hebben op de woonlastencomponent. Bij het verbeteren van de betaalbaarheid gaan we telkens uit van deze brede benadering.

Figuur 2. Factoren van invloed op de betaalbaarheid (Bron: OTB)

In hoofdstuk 4 is aangegeven dat van de Nijmeegse huishoudens in huurwoningen 32% een betaalbaarheidsrisico heeft. Dat is, simpel gezegd, het geval als de genormeerde uitgaven voor levensonderhoud hoger zijn dan de inkomsten. Daarmee hebben deze huishoudens nog geen betaalbaarheidsprobleem. Daarvan is sprake als huishoudens meer uitgeven dan zij zich kunnen veroorloven en daardoor een concrete betalingsachterstand hebben. Deze benadering die uitgaat van het perspectief van de woonconsument zegt meer dan de benadering via woonquotes. Dat zijn gemiddelden die niets zeggen over welke groepen problemen hebben met de betaalbaarheid van het wonen. Overigens ligt de woonquote in Nijmegen in de huursector gemiddeld op 34%, landelijk ligt dat op een vergelijkbaar niveau. Voor kopers ligt de gemiddelde woonquote op 31%.

In de sociale huursector heeft 37% een betaalbaarheidsrisico. 95% van de huishoudens op bijstandsniveau heeft een betaalbaarheidsrisico, en bij huishoudens die recht hebben op huurtoeslag is dat 47%. Zoals eerder gezegd kampen volgens Inter-Lokaal 9.000 van de totaal 70.000 huishoudens met schulden. Van alle huishoudens typeert 10% de eigen financiële situatie als slecht, 2000-3000 huishoudens zelfs als “heel slecht”.
Het blijkt duidelijk dat het betaalbaarheidsrisico, niet verrassend, vooral ligt bij de lage inkomensgroepen, i.c. de bijstandsgroep en de primaire doelgroep tot ca. € 29.000. De kans is het grootst in de huurklassen boven de € 576,-. Het maakt daarbij voor de mate van risico niet uit of een huurder in een goed of slecht geïsoleerde woning woont.
De risico’s concentreren zich vooral rond jongere huishoudens, alleenstaande huishoudens en lager

opgeleide huishoudens. In het onderzoek van de Stadsregio zijn de betaalbaarheidsrisico's verder gesegmenteerd naar bestedingspatronen en waardenoriëntaties van risicogroepen. Dat resulteert in drie groepen: de risicomijders, de nonchalante betalers en de spenders.

Budgetbenadering

We sluiten aan bij de budgetbenadering van het onderzoek, omdat daarmee gericht ingespeeld kan worden op gedragskenmerken die tot betaalbaarheidsproblemen leiden. Een risicomijder vraagt om een andere aanpak dan een spender. Dit is ook in lijn met het Aanvalsplan voor Armoede en Schulden . Uitbouwen van het laagdrempelige systeem van dienstverlening door NIM en Inter-lokaal in combinatie met gemeentelijke schuldhulpverlening is daarin de kern. Belangrijk punt is het inzetten op een integraal systeem van vroegsignalering. Eerder ingrijpen reduceert gevolgen van armoede c.q. schulden. Een ander spoor is het zorgen dat bijstandsgerechtigden hun vaste lasten betalen. Dit zorgt voor meer rust en voorkomt huisuitzettingen. Voor een aantal doelgroepen met specifieke problematiek is maatwerk nodig, waarbij de invloed van gedragskenmerken mede bepalend is voor de inhoud van de aanpak.

De woningvoorraad

Naast een aanpak gericht op personen zit de opgave natuurlijk ook in de bestaande woningvoorraad: het aantal betaalbare woningen. Onderstaande tabel geeft weer wat (verwachte) aantallen huishoudens per inkomenscategorie in 2015 en 2020 zijn.
In het Socrates-scenario wordt uitgegaan van 33.100 huishoudens in een sociale huurwoning per 1-1-2020. Anders gezegd: in 2020 hebben we 33.100 woningen in de sociale huurvoorraad nodig. Dat is de totale vraag naar sociale huurwoningen van

Tabel 1. Huishoudens naar inkomen in een sociale huurwoning

Huishoudens naar inkomen in een sociale huurwoning	2015		2020	
	Aantal	%	Aantal	%
Recht op huurtoeslag	17.200	50%	16.400	50%
Tussen huurtoeslaggrens en € 34.000	7.900	23%	7.700	23%
Totaal tot € 34.000	25.100	74%	24.100	73%
> € 34.000	9.000	26%	9.000	27%
Totaal	34.100	100%	33.100	100%

Bron: ABF Research, voorzichtig herstelscenario Socrates 2014, o.b.v. WoON2012

alle inkomensgroepen, dus inclusief scheefheid en starters. Per 1-1-2015 woonden er 34.100 huishoudens in een sociale huurwoning. Tot 2020 is de verwachting in dit scenario dat het aantal huishoudens woonachtig in een sociale huurwoning maar zeer beperkt afneemt.

Actuele marktsituatie, hogere taakstelling vergunninghouders en andere bijzondere doelgroepen

Op dit moment zien we echter een grote druk op de sociale huurmarkt. Oorzaak is het gebrek aan doorstroming aan de bovenkant (scheefwoners verhuizen amper), een lage mutatiegraad, en een hogere instroom aan de andere kant. De gemiddelde meettijd voor een starter was 6,5 jaar in 2015, variërend per wijk tussen de 4,5 en 9,5 jaar. Vanwege de actuele marktsituatie starten we met het behoud van de huidige voorraad sociale huurwoningen.
Met een plus als gevolg van de groeiende uitstroom uit beschermde woonvoorzieningen (extramuralisering en ambulantisering) en de fors verhoogde taakstellingen voor de huisvesting van vergunninghouders. Want die zijn in Socrates niet meegenomen.
Deze groepen worden door de corporaties gehuisvest via de Werkgroep Bijzondere Bemiddeling (WBB). Maar de vraag is of dit nog een haalbare kaart is. De taakstellingen voor de huisvesting van vergunninghouders lopen sterk op (2014:150, 2015:300), maar veranderen ook vaak. De taakstelling voor 2016 is 430, maar na vaststelling van dat cijfer is de toestroom van vluchtelingen nog sterk toegenomen. Daarom gaan we uit van de hogere indicatie dat er de komende periode per 2 jaar 1.000 mensen moeten worden gehuisvest, 200 in gezinswoningen en 300 in eenpersoonswooneenheden. En ook de transitie in de zorg levert een extra huisvestingsbehoefte op door de uitstroom uit beschermde woonvormen, jeugdzorginstellingen en forensische psychiatrie met een geschatte omvang van 400 woningen per jaar. Om alleen al aan de vraag van vergunninghouders te voldoen zouden de corporaties jaarlijks ca. 14% van hun vrijkomende woningen moeten aanbieden aan vergunninghouders. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van de afgelopen jaren. Het leidt tot verdringing in de voorraad.
We kiezen daarom voor een scenario waarbij we de taakstelling vergunninghouders en extramuralisering deels willen huisvesten in reguliere woningen en deels in alternatieve vormen. In ieder geval is verruiming van het aanbod nodig in de onderste regionen van de woningmarkt. Dat doen we door een ophoging van de taakstelling voor de totale omvang van sociale voorraad, afspraken over de voorraad echt goedkope woningen (< € 403), en door concreet de mogelijkheden te verkennen om leegkomende gebouwen voor dit doel in te zetten, of anderszins tijdelijke huisvesting te realiseren.

Wie verhuren betaalbare woningen?

Het merendeel van de betaalbare huurwoningen wordt, niet verrassend, verhuurd door de

woningcorporaties. Een deel wordt echter door andere partijen verhuurd. Uit WoON2012 blijkt dat er in 2012 liefst 5.500 (qua prijs) sociale huurwoningen werden verhuurd door andere partijen dan corporaties. De verhuurder is meestal een particuliere persoon (3.000 van de 5.500).

Betaalbaarheid als basis voor prestatieafspraken

Als we ervan uitgaan dat het aandeel betaalbare huurwoningen van particuliere verhuurders de komende tijd gelijk blijft, dan zou de corporatieve sociale voorraad in 2020: 34.100 – 5.500 woningen = 28.600 woningen groot moeten zijn. Dit is inclusief de zelfstandige woningen van de SSHN (ruim 1.800). Het benodigd aantal sociale huurwoningen van de overige corporaties zou op basis van deze prognoses dus minimaal 26.800 woningen groot moeten zijn. Dit is niet voldoende vanwege de druk op de sociale huurmarkt door de sterk toenemende vraag vanuit zorginstellingen en de verhoogde taakstelling van vergunninghouders. Dit extra effect leidt tot ca. 2.600 extra woningen tot 2020. De gewenste sociale voorraad in 2020 komt daarmee op 29.400 woningen. Dat is op basis van onze kennis van nu. De ontwikkelingen zijn dynamisch, daarom blijven we de vraag en de taakstellingen scherp monitoren.
De taakstelling van 29.400 is exclusief het deel dat de komende jaren in de particuliere voorraad onder de € 711 wordt gebouwd. Dat zijn er ca. 500, namelijk de helft van de 1.000 starterswoningen die de komende jaren worden opgeleverd (o.a. Metterswane, Doddendaal en de De Genestetlaan). Een belangrijk actueel punt is de herintroductie door het rijk van “passend toewijzen”.
Dit houdt in dat huishoudens met huurtoeslag passend naar hun inkomen moeten worden gehuisvest. Met ingang van 2016 moet elke corporatie 95% van de huishoudens met recht op huurtoeslag toewijzen in een woning met een huurprijs onder de aftoppingsgrens (in 2015 resp. € 577 en € 618). Dit komt de betaalbaarheid van lage inkomens ten goede, maar het vergroot hun keuzevrijheid niet.

Tabel 2. Gewenste omvang van de sociale voorraad in 2020

Socrates 2014	34.100	
particuliere markt	-5.500	
SSHN zelfstandige eenheden	-1.800	
	26.800	
Effect extramuralisering	1.600	Indicatie: 400 extra won. per jaar
Effect vergunninghouders	1.000	Indicatie: 250 extra won. per jaar
Totaal	**29.400**	Excl. SSHN

Voor de lage middeninkomens kan iets meer ruimte ontstaan door de tijdelijke aanpassing van de regel dat 90% van de vrijkomende woningen moet worden toegewezen aan huishoudens met een inkomen tot € 34.229. Dit is per 1 juli 2015 80% met 10% tot € 38.950 en 10% aan andere doelgroepen. Voor de totale gewenste omvang van 29.400 sociale huurwoningen in 2020 maakt dit niet uit want dat cijfer is berekend op basis van de totale vraag naar sociale huurwoningen in 2020, zonder te kijken naar inkomenscategorieën.

Betaalbaarheid vormt de basis bij het maken van prestatieafspraken met de woningcorporaties. We hanteren hierbij zoals gemeld een brede insteek. We willen blijven voorzien in voldoende sociale huurwoningen: in 2020 minimaal 29.400 sociale huurwoningen van de corporaties (exclusief zelfstandige woningen SSHN).
Hierbij maken we afspraken over maximale huurprijzen, mede in het licht van de nieuwe regelgeving over passend toewijzen. Daarbij vinden we het wenselijk dat er ook aanbod blijft aan de onderkant van de huurmarkt, dus woningen tot de kwaliteitskortingsgrens (in 2015 € 403).
Een knelpunt is de betaalbaarheid van woningen met zorg. Door de extra voorzieningen hebben woningen voor verzorgd wonen doorgaans een hogere huur. Door passend toe te wijzen komen lagere inkomens niet langer in aanmerking voor deze woningen. Dat vinden we onacceptabel. Dit punt is landelijk reeds geagendeerd bij het rijk. Het kabinet zint nog op een oplossing. Lokaal zijn we hierover in overleg met corporaties en zorgpartijen.

We bouwen de lijn uit het Aanvalsplan voor Armoede en Schulden verder uit: een laagdrempelige systeem van dienstverlening in combinatie met gemeentelijke schuldhulpverlening. We zetten in op een integraal systeem van vroegsignalering.
We maken afspraken over verduurzaming van de sociale woningvoorraad (zie paragraaf 5.3) en over maatregelen om gedragsverandering te verwezenlijken en zo werkelijk tot lagere energie- en woonlasten te komen.

Ook lokale lasten zijn van invloed op het woonlastenplaatje. De lastenverschuiving zoals opgenomen in het Coalitieakkoord heeft als doel om tot verbetering van de betaalbaarheid van het wonen voor lage inkomens te komen. De effecten van deze maatregel, die in 2015 is onderzocht, zijn beperkt , maar elke euro telt.

5.2 De woningbouwopgave

De woningbehoefte is dynamisch en nooit exact te voorspellen. De behoefte is sterk afhankelijk van eerder genoemde trends op de woningmarkt: demografische ontwikkelingen, leefstijlen, economische ontwikkelingen en de financiële mogelijkheden van huishoudens spelen een grote rol bij de woningbehoefte. We weten dat het voorspellen van de vraag naar woningen geen exacte wetenschap is. Daarom hanteren we bij het bepalen van de woningbehoefte bandbreedtes die richtinggevend zijn voor de toekomstige woningbouwontwikkeling. Uitgangspunt is dat we maximaal willen voorzien in de behoefte, op basis van recente prognoses, en de actuele ontwikkelingen op de lokale markt.

Voor het bepalen van bandbreedtes maken we gebruik van een tweetal woningbehoefte-onderzoeken: de lokale doorvertaling van WoON2012 en een onderzoek van Fakton uit 2013. Deze cijfers zijn eerder gepresenteerd in de nota “De Nijmeegse woningmarkt 2013 – 2020” met dien verstande dat we bij de lokale doorvertaling van WoON2012 nu een voorzichtig economisch herstelscenario hanteren. Het zogenaamde trendscenario dat eerder in “De Nijmeegse woningmarkt 2013 – 2020” is gepresenteerd ging uit van een toen aannemelijke gelijkblijvende gemiddelde koopkracht. Herstelscenario’s gaan vanaf 2015 uit van een verbetering van koopkracht van plus een half procent. Dit is ook in lijn met recente landelijke prognoses. Zowel het trend- als de herstelscenario’s hebben de uitkomsten van WoON2012 als basis en zijn lokaal doorgerekend via het Socratesmodel [12] door ABF Research. De gepresenteerde cijfers zijn inclusief sloop en verkoop van bestaande (huur)woningen.

Tabel 3: Woningmarktcijfers: prognoses en programma

Woningtype/prijscategorie	Socrates 2014 voorzichtig herstel	Fakton (2013)	Programma 2015-2020 Gem. aantal won/jaar
Laagbouwhuur sociaal	100	60	60
Laagbouwhuur duur	20	70	40
Laagbouwhuur totaal	120	130	100
Etagehuur sociaal	230	130	370
Etagehuur duur	0	75	100
Etagehuur totaal	230	205	470
Huur totaal	**350**	**335**	**570**
Goedkope laagbouwkoop	180	45	5
Middeldure laagbouwkoop	70	70	205
Dure laagbouwkoop	60	70	210
Duur + laagbouwkoop	170		
Laagbouwkoop totaal	480	185	420
Goedkope etagekoop	150	55	40
Middeldure etagekoop	55	25	55
Dure etagekoop	5	25	60
Duur + etagekoop	15		
Etagekoop totaal	225	105	155
Koop totaal	**705**	**290**	**575**
Totaal	**1055**	**625**	**1145**

Sociale huur: < € 711 (huurtoeslaggrens)
Dure huur: > € 711
Goedkope koop: < € 205.000
Middeldure koop: € 205.000 - € 250.000
Dure koop: € 250.000 - € 320.000
Duur+ koop: > € 320.000

Maximaal voorzien in de woningbehoefte

In onderstaande tabel zetten we de uitkomsten van het trend- en herstelscenario uit 2013, het voorzichtig herstelscenario uit 2014 en het Faktononderzoek op een rij. Dit zetten we naast het meest recente woningbouwprogramma.
Op deze manier komen we tot een richtinggevend uitbreidingsprogramma voor de komende 5 jaar, waarbij we maximaal willen voorzien in de behoefte. De groene kolommen in tabel 3 geven de bandbreedte per categorie voor invulling van het programma op stedelijk niveau.
In 2016 komen de uitkomsten beschikbaar van WoON2015. Met deze gegevens willen we het woningbouwprogramma opnieuw tegen het licht houden. Op deze manier volgen we de marktontwikkelingen aan de hand van gerealiseerde productie en met recente indicaties voor de toekomst.

Programma versus prognose

In het oog springt dat de vraag naar dure huurwoningen (boven de € 711) in het meest recente Socrates-scenario vrijwel nihil is. Hier tegenover staat een sterk stijgende vraag naar goedkope koopwoningen. Een grotere vraag naar goedkope koopwoningen achten we aannemelijk, de zeer beperkte vraag naar duurdere huurwoningen echter niet. Wellicht willen veel starters op de woningmarkt wel kopen, maar een tijdelijk arbeidscontract in combinatie met strenge hypotheekvoorwaarden gooit hierbij roet in het eten. Bovendien is de sociale huurmarkt niet voor alle starters bereikbaar door óf een te hoog inkomen óf een te korte meettijd. In een dergelijke woningmarkt voorzien wij de komende jaren dan ook zeker een marktpotentieel in de huurcategorie tussen de € 711 en € 900.

Het aandeel etagehuur in het programma ligt juist flink hoger dan de bandbreedte. Marktrisico's liggen hier met name bij het aandeel dure etagehuur. Het programma voor sociale etagehuur is, gezien de recente ontwikkelingen rond extramuralisering en vergunninghouders meteen extra taakstelling van 650 woningen per jaar (deels tijdelijk) absoluut niet te hoog en zal nog hoger moeten.

Het totale aandeel laagbouwkoop in het programma ligt binnen de bandbreedte van de prognoses. Voor goedkope laagbouwkoop is meer ruimte in het programma mogelijk.

De aantallen middeldure en dure laagbouwkoop in het programma overstijgen de prognoses.

In dit segment wordt na de crisis weer meer gebouwd én verkocht. Het illustreert het herstel van de koopmarkt. Het programma etagekoop valt binnen de bandbreedte.

Woonmilieus

Uit het voorzichtig herstelscenario blijkt ook aan welke woonmilieus er behoefte is. Nijmegen onderscheidt een vijftal woonmilieus: centrumstedelijk, stadsbuurt, stedelijk compact, stedelijk grondgebonden en groenstedelijk. In de bijlage staan deze woonmilieus nader omschreven. Het onderzoek toont een sterk groeiende vraag naar groenstedelijke woonmilieus. Een woonmilieu dat in Nijmegen alleen in de Waalsprong gerealiseerd kan worden. De vraag naar de overige vier woonmilieus is redelijk gelijk verdeeld.
We zetten ons in voor wervende woonmilieus met onderscheidende kwaliteiten: we realiseren woonmilieus
waar alle inkomensgroepen, huur-koop, aan hun trekken komen. We vermijden een concentratie van lage inkomens, maar staan voor een gedifferentieerd woningaanbod, qua typologie en prijs. Dit betekent toevoeging van woningen met een aanvullende en onderscheidende kwaliteit; vraaggericht en toekomstbestendig.

Invulling van de woningbouwopgave

Voor invulling van de woningbouwopgave is de bandbreedte voorzichtig herstel – Fakton in tabel 2 (de blauwe kolommen) richtinggevend voor de koopsector, met een productie rond de 600 woningen per jaar, verdeeld over diverse categorieën.

De nieuwbouw in de sociale huursector willen we een extra plus geven om in de behoefte te voorzien. Nodig zijn 650 woningen extra per jaar die deels via tijdelijke en deels in de reguliere huur moeten worden gerealiseerd.
In de duurdere huursector (niet DAEB) zien wij voor corporaties in principe enkel via hun bestaande voorraad een rol. Beleggers en pensioenfondsen kunnen hierbij ook via nieuwbouwwoningen een rol spelen.

In het Coalitieakkoord is vastgelegd dat de Waalsprong en het Waalfront prioriteit hebben bij woningbouwontwikkeling. Voor de rest van de stad wordt een terughoudend beleid gevoerd. Waalsprong en Waalfront zijn de enige locaties waar we een fors deel van de woningvraag met de juiste woonmilieus kunnen honoreren. Dit doen we onder andere door versnelling van 400 naar 600 woningen per jaar in de Waalsprong en door tijdelijke bouw . Hier zal ook zal een deel van de extra opgave in de sociale huursector gerealiseerd moeten worden. De verdere ontwikkeling van deze locaties past in een traject met meerjarige afspraken, en een gericht ruimtelijk beleid op basis van de Structuurvisie uit 2013. De prioriteit voor deze gebieden is ook nodig omdat de woningbehoefteonderzoeken aantonen dat de jaarlijkse opnamecapaciteit van koopwoningen is begrensd. Het honoreren van teveel plannen in de bestaande stad kan

de Waalsprong en het Waalfront vertragen, die daardoor meer gaan kosten dan ze nu doen. We hebben nog een stevige woningbouwopgave maar die is gebaseerd op een groei die gedurende jaren plaatsvindt. Een goede fasering is daarmee belangrijk.

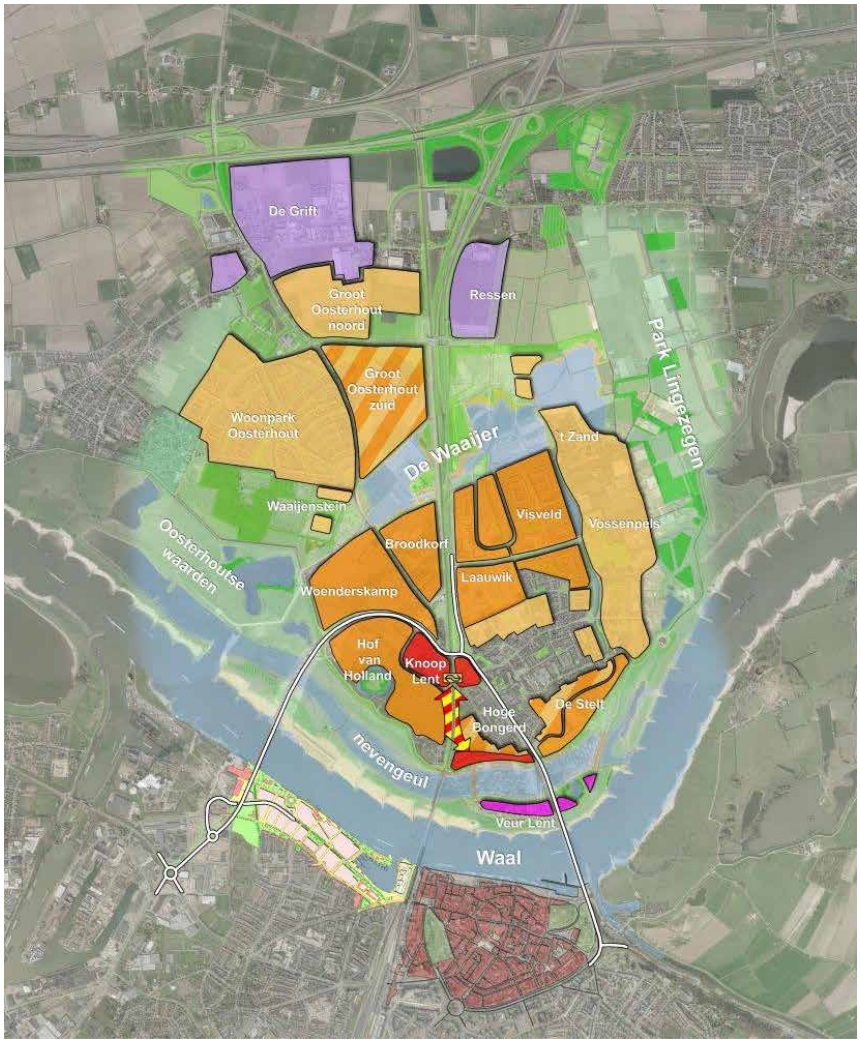
Prioriteit geven aan Waalsprong en Waalfront betekent niet dat we woningbouwontwikkeling in de bestaande stad volledig op slot zetten. Dat zou onverstandig zijn omdat daarmee ook kansen voor het versterken van het woon- en leefklimaat in de wijken, bijvoorbeeld door ontbrekend woningaanbod toe te voegen, niet worden benut. Wel blijven we nieuwe woningbouwontwikkelingen kritisch beoordelen via het “nee tenzij beleid” en toetsen aan de volgende criteria: strategische maatschappelijke relevantie, versterking voorzieningen, leefbaarheid, verbetering differentiatie woningaanbod, doelgroepenbeleid, stadium planontwikkeling en financiële gevolgen voor de gemeente. Het moge daarbij duidelijk zijn dat de ontwikkeling van woningbouw in de bestaande stad vanuit volkshuisvestelijke perspectief in voorkomende gevallen best gewenst kan zijn, maar dat we daar om andere redenen geen medewerking aan verlenen.

Gewenste woonmilieus in Waalsprong en Waalfront

Op deze twee grote ontwikkellocaties realiseren we de komende periode het leeuwendeel van onze uitbreidingsopgave. Hier liggen de kansen om te voldoen aan de grote vraag naar laagbouwwoningen in koop en huur. In bestaand stedelijke gebied is dat veel moeilijker, zo niet financieel onhaalbaar. Daarom gaan we hier nader in op de gewenste woonmilieus op deze locaties.
De Waalsprong is voor een deel al af. Veel mensen wonen er al jaren met plezier. Sinds eind jaren negentig zijn hier in totaal ca. 4.500 woningen gebouwd en er staan nog ruim 8.100 woningen gepland.

Waalsprong, deelgebieden en woonmilieus

- Centraal uitgangspunt voor deze nieuwe locaties is realisatie van wervende woonmilieus met een gevarieerd woningaanbod naar prijs, kwaliteit en type: vraaggericht en toekomstbestendig.
- Belangrijk is dat de nieuw te bouwen woningen aanpasbaar en levensloopbestendig gebouwd worden, zodat de woningen eenvoudig geschikt te maken zijn voor meerdere levensfasen ook als men ouder en hulpbehoevend wordt. Daarvoor geldt de eis dat alle woningen moeten voldoen aan de maatvoering van Woonkeur of vergelijkbare GPR-score om toekomstproof te zijn.
- Uit de woningmarktverkenningen blijkt een grote vraag naar de groenstedelijke woonmilieus. Het gaat hier om een goede mix van kavels voor vrijstaande woningen, tweekappers en rijtjes van 3 tot 6 woningen in een redelijk lage dichtheid. Dit is bij uitstek een

woonsfeer die in de Waalsprong gerealiseerd kan worden. Net als in Woonpark Oosterhout kunnen de gebieden de Grote Boel, Vossenpels, Broodkorf en Woenderskamp ingezet worden voor deze woningvraag, waarbij ieder gebied zich onderscheidt door in te spelen de gebiedseigen kwaliteiten en kenmerken.

- In een gedeelte van Hof van Holland is de ambitie om een hart voor de Waalsprong te creëren in een stadsbuurt- woonmilieu met een zekere levendigheid, variatie in woningtypen in combinatie met maatschappelijke voorzieningen, winkels en ruimte voor ontmoeting. Inzet is een diversiteit aan woningtypen (stadswoningen, diverse grondgebonden woningen, grote en kleine

appartementen, starterswoningen) met verschil in prijs en kwaliteit voor diverse doelgroepen: starters, 1-2 persoonshuishoudens, gezinnen, doorstromers, empty nesters, senioren en voor speciale doelgroepen (ouderen met zorgbehoefte, mensen met een functiebeperking, hulpbehoevenden en andere kwetsbare groepen met speciale zorgvraag). We spelen in op de wooncarrières van de huidige bewoners maar ook op de vraag van bewoners uit de stad en kansen die zich vanuit de woningmarkt voordoen. Vanuit het centrum, rondom knoop Lent, wordt het woonmilieu richting Broodkorf en Woenderskamp steeds ontspannener richting groenstedelijke woonmilieus. De aanwezige identiteit en kenmerken van het gebied (Fort, historische tuin, boomgaard, de Waaldijk, de Rietgraaf en de landschapszone bieden voldoende kansen voor aantrekkelijke woonmilieus met een divers aanbod van woningtypen qua typologie en prijsniveau (huur en koop). Ook staan we hier open voor nieuwe woonvormen, experimenten en bijzondere woonmilieus (wonen aan het water/in de landschapszone/aan de dijkteruglegging etc.).

- Het gebied Lentse Kade/ Hoge Bongerd en het gebied de Stelt Zuid biedt kansen voor een wat stedelijker woonmilieu aan de dijk. In de toekomst zijn de Waaijer en het eiland Veur Lent unieke woonlocaties waar we zorgvuldig invulling aan zullen geven om de bijzondere plek te borgen.
- Diversiteit in de programmering is van belang om het afzettempo in de Waalsprong waar te kunnen maken. Binnen de Waalsprong

Tabel 4.

Planning woningbouw Waalsprong conform grondexploitatie 2015

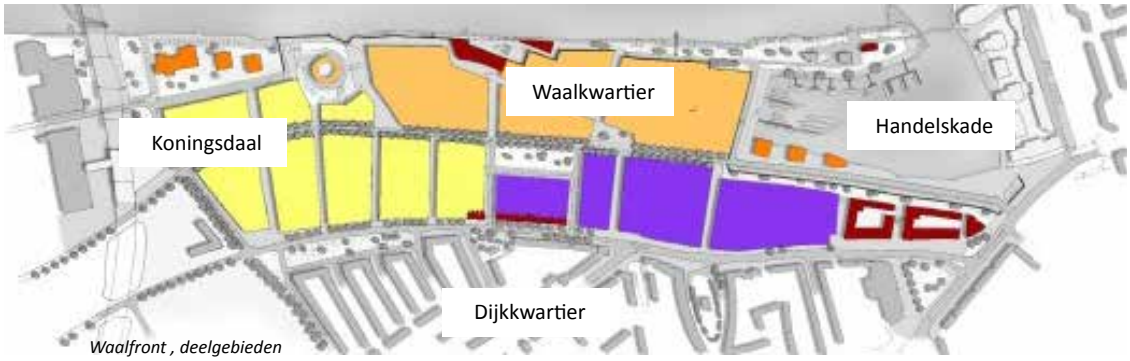
Vlek	Aantal	Verwachte bouwperiode
Vossenpels Zuid (vlek 28)	83	2015-2016
Laauwik (vlek 35)	294	2015-2017
Woonpark Oosterhout (vlek 10)	65	2015-2018
De Stelt (vlek 33)	529	2015-2019
Groot Oosterhout (vlek 32)	1.964	2015-2028
Visveld(vlek 20)	20	2016
Hof van Holland (vlek 38)	2.164	2018-2026
Hoge Bongerd (vlek 34)	324	2019-2022
Vossenpels Noord (vlek 25)	837	2021-2025
Veur Lent (vlek 39)	213	2023-2026
Broodkorf (vlek 36	477	2023-2028
Woenderskamp (vlek 37)	1.192	2023-2028
Totaal	**8.162**	**2015-2028**

bedienen Grote Boel en Vossenpels de markt voor eengezinswoningen in een lage dichtheid. De Stelt, Hoge Bongerd en Hof van Holland e.o. komen deels tegelijkertijd in productie. Het is van belang dat de productie van Hof van Holland e.o. complementair is op die van de andere deelgebieden in de Waalsprong en zich onderscheidt van ontwikkelingen in de bestaande stad.

- In overleg met marktpartijen willen we serieus kijken naar wat nodig is om meer middeldure huurwoningen (tussen € 725 - € 900) te realiseren.
- Daarnaast willen we een aantal experimenten voor tijdelijke bouw initiëren.

Voor de Waalsprong als geheel is in de grondexploitatie 18% sociale huur opgenomen. Gezien de ontwikkelingen op de stedelijke huurmarkt, maar ook vanuit het principe van een ongedeelde stad is dat aan de lage kant. Dit betekent dat onze volkshuisvestelijke ambities voor dit onderdeel in de Waalsprong maar beperkt tot resultaat kunnen leiden. De nieuwe woonmilieus aan de Noordkant zijn onvoldoende bereikbaar voor alle huidige en toekomstige Nijmegenaren met een kleine beurs . Omdat ook realisatie van de extra opgave niet zonder de Waalsprong mogelijk is, is een hoger aandeel dan 18% noodzakelijk. Bij de periodieke actualisering van de grondexploitatie stellen we dit aan de orde.

Het Waalfront is onze andere grote ontwikkellocatie. Vanwege ligging aan de Waal en dichtbij de binnenstad is hier ingezet op een woonmilieu met stedelijke en stadsbuurtachtige kwaliteiten. Dit geldt voor het gehele gebied. Maar ook hierbinnen ontstaat wel variatie.
Zo verrijst aan de oostkant aan de Handelskade (554 appartementen) woningbouw in een zeer compacte stedelijke setting.
Aan de westkant, in het project Koningsdaal, worden op dit moment koopwoningen gebouwd in een setting die sterk refereert aan het populaire stadsbuurtmilieu in Nijmegen Oost. De verkoop hiervan verloopt prima. In de rest van Koningsdaal wordt dit doorgezet, met daarin ook appartementen

Waalfront , deelgebieden

en sociale woningen. Het Dijkkwartier, meer richting centrum zal stedelijker, met meer etagebouw en meer sociale woningen worden ingezet. Het Waalkwartier tenslotte zal een gemiddelde menging geven.
Dus voor het totale Waalfront zetten we in op een woonmilieu met variatie naar prijs en type. Dit betekent dat in de nog te ontwikkelen deelgebieden naast koop ook de huursector aan bod moet komen.
Dit betekent het volgende :
Handelskade: 100% etagebouw, waarvan 61% sociaal.
Dijkkwartier: veelal etagebouw, waarvan 56% sociaal.
Waalkwartier: gevarieerd etage en laagbouw met 38% sociaal, en tenslotte
Koningsdaal: veel stedelijke laagbouw, afgewisseld met etagebouw en 26% sociaal.

5.3 Perspectief lange termijn: stabilisatie en krimp

Steden zijn in trek en studentensteden zeker. Maar op de langere termijn zal de bevolkingsgroei ook in Nijmegen stagneren en daarna afnemen. Na WOII stond Nederland continue in de groeimodus, dat gaat veranderen. Door sterfte en verhuizing komen er na 2030, als de babyboomers verdwijnen, veel woningen vrij, zodat mogelijk zelfs een overschot kan ontstaan. Dat is over 15 tot 20 jaar. Maar nieuwe woningen hebben een langere levensduur. Daarom agenderen we nu alvast dit punt, want blind doorbouwen zal leiden tot negatieve effecten bij een dalende woningvraag op langere termijn. Daarmee raakt dit perspectief ook aan investeringsbeslissingen en het portfoliobeleid van woningbeheerders zoals de corporaties. Het is een problematiek met veel kanten: kwaliteit, duurzaamheid, financiën/exploitatie vastgoed, gevolgen voor kwetsbare wijken, en de ruimtelijke en financiële implicaties van oplossingen als tijdelijke en flexibele woningbouw.

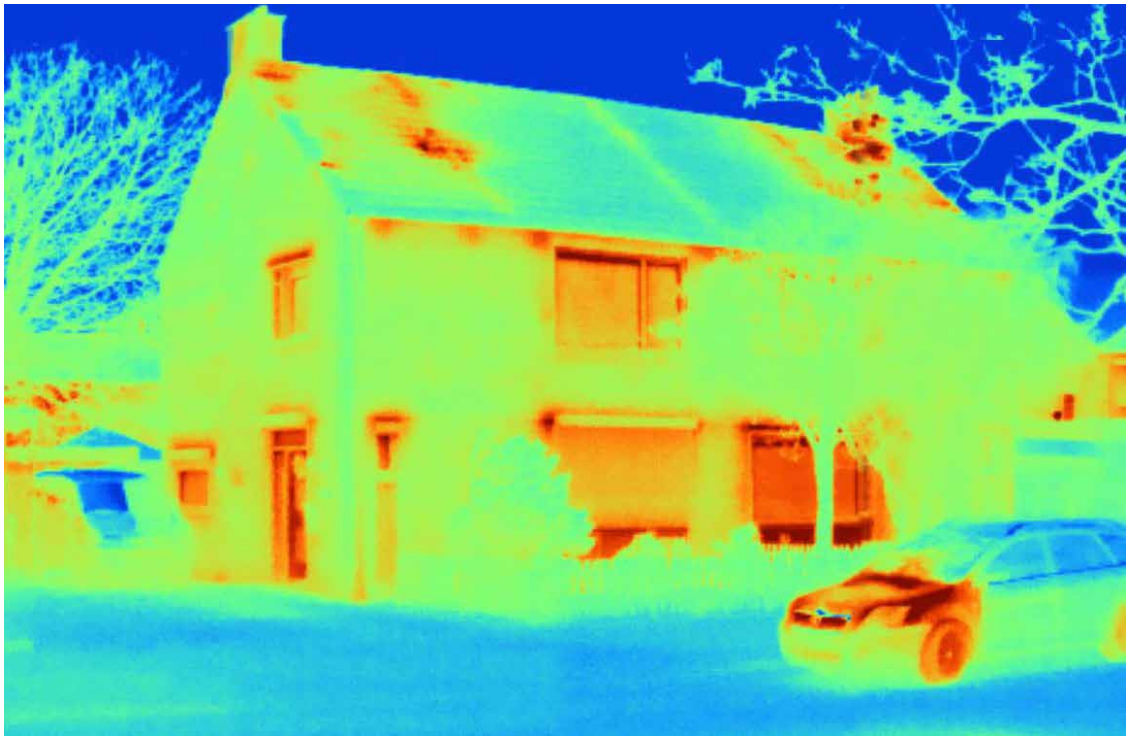
In de loop der eeuwen is er vaker sprake geweest van groei en krimp van steden. Daarbij is doorgaans de strategie gevolgd van nieuwe toevoegingen met “state of the art” kwaliteit, en verloedering en sloop van de minst courante delen van de voorraad. Kwaliteit en locatie zijn cruciale factoren. De grachtengordel in Amsterdam is in de loop der eeuwen populair en courant gebleken. Dat geldt ook voor onze 19e-eeuwse schil. De ruime panden met veel m³ op een goede locatie weten steeds weer nieuwe bewoners en functies te accommoderen. Locatie is ook belangrijk voor wijken die een proces van gentrificatie hebben doorgemaakt of kunnen gaan doormaken. Bottendaal is hier een mooi

voorbeeld van.
Aan de andere kant zullen in een meer ontspannen woningmarkt de kwetsbare incourante delen, verder van het centrum, snel minder in trek zijn, met dalende prijzen en slechte verhuurbaarheid. Sloop en verdunning kan daar aan de orde zijn. Dit biedt in principe kansen voor upgrading van het woonmilieu met meer groen en water, ook van belang in onze strategie om de stad meer klimaatproof te maken. Punt is wel dat dit geld gaat kosten, afhankelijk van de boekwaarden van het vastgoed, en de investeringen in een nieuwe inrichting van gebieden.

Meer tijdelijke woningbouw is geen oplossing voor krimp in wijken. Het is wel een optie om tijdelijk groei op te vangen. Huishoudens verhuizen het meest aan het begin van hun wooncarrière. Jonge startende huishoudens lijken daarmee de eerst aangewezen groep voor een tijdelijke oplossing. Dit beperkt het aantal geschikte locaties, omdat ze vooral in en rond het centrum willen wonen. Duurzaamheid is hierbij geen punt, want er zijn vele duurzame concepten voor tijdelijke bouw die 100% recyclebaar zijn.
Meer flexibiliteit van vastgoed is een ander punt. De grachtengordel is hier, opnieuw, een mooi voorbeeld van. Van het woonhuis van een puissant rijke koopman uit de 17e eeuw, tot een mix van stedelijke functies in de 21e eeuw: restaurant in souterrain, kantoor op de bel-etage en appartementen erboven. Alles in 1 pand. Dit illustreert dat een ruime maatvoering en/of uitbreidingsmogelijkheden en een soepel planologisch beleid het mogelijk maken om in de loop der tijden de functie van statisch vastgoed te laten mee veranderen met de dynamiek van de samenleving.

Tijdelijke en flexibele bouw is een deel van de oplossing. In de Waalsprong willen we partijen interesseren voor een paar verkennende pilots op dit terrein.
De mogelijke negatieve gevolgen van krimp voor de minder courante delen van de stad aan west- en zuidkant vragen om een goede risicoanalyse, gevolgd door een scenario-ontwikkeling. Voorkomen moet worden dat op langere termijn vastgoedeigenaren vluchten en de kosten van een negatieve spiraal afwentelen op de stedelijke samenleving. De woningcorporaties, met veel bezit in minder courante delen hebben hier een verantwoordelijkheid.

In deze woonagenda agenderen we dit punt. In het besef dat 15 jaar vooruitkijken in een dynamische wereld een hachelijk zaak is. Maar in de wetenschap dat de na-oorlogse groei z'n einde nadert, en nu zijn schaduwen vooruit werpt. Daarom verdient dit thema de komende tijd meer en bredere aandacht. Daartoe zijn we in 2015 een traject gestart om toekomstscenario's te ontwikkelen. Dit doen we met een bredere scope dan wonen alleen omdat het ook raakt aan voorzieningen, onderwijs, winkels etc. En daarmee aan stedelijke ontwikkeling en leefbaarheid in het algemeen. Met een verkenning van zekere en

onzekere omgevingsontwikkelingen willen we de opgaven voor de gemeente in de komende decennia scherper in beeld krijgen.

5.4 Duurzaam wonen

Nijmegen wil een duurzame stad zijn. De doelstelling is om in 2045 energieneutraal te zijn. Daarom zetten we zwaar in op energiebesparing en de opwekking van duurzame energie. Een belangrijke bijdrage wordt daarbij geleverd door het energiezuiniger maken van de bestaande woningvoorraad. Dit leidt tot minder uitstoot van CO2, lagere energielasten en doorgaans lagere woonlasten. Ook het wooncomfort neemt toe en woningen zijn toekomstbestendig. Door hierin te investeren is volgens het onderzoek van de Stadsregio de betaalbaarheidsproblematiek niet direct weg te nemen, maar alle beetjes helpen en duurzaamheidsdoelstellingen komen wel dichterbij.

We willen meters maken en corporatiewoningen versneld verduurzamen. Denk hierbij aan de rijtjeswoningen uit de jaren zestig, zeventig en tachtig. We zetten in op een structurele aanpak in overleg met de corporaties. Geen losse of ad hoc projecten, dus in eerste instantie niet de woningen met een beschermde status, zoals monumenten. Ook niet de woningen die recentelijk zijn gerenoveerd en nu een label C hebben. De investering moet wel verstandig en logisch zijn. In het Coalitieakkoord is de doelstelling opgenomen om alle sociale huurwoningen van de corporaties in 2018 minimaal op het niveau van energielabel B te hebben. In 2013 had 29% van de

corporatiewoningen label A of B, en 33% label C. De rest, ruim 11.000 woningen, zit daar onder. Deze doelstelling van minimaal label B in 2018 blijkt te ambitieus. Onze ambitie is om de landelijke afspraak, gemiddeld label B in 2020, in Nijmegen te versnellen naar een ambitie van gemiddeld label B in 2018 voor de woningen van corporaties.

In de particuliere voorraad, 30.000 woningen van eigenaar-bewoners en 7.800 particuliere huurwoningen, is ook nog flink wat energiebesparing te bereiken. De aanpak van de afgelopen jaren heeft effect gehad. Ruim 2.750 Nijmeegse woningeigenaren besloten afgelopen drie jaar maatregelen uit te voeren die goed zijn voor het milieu, en op termijn geld schelen in de eigen portemonnee. Dat is 8,4% van alle particuliere woningeigenaren. De gemeente en de provincie Gelderland stelden de subsidies beschikbaar voor de maatregelen. Bij het Loket Duurzaam Wonen kunnen mensen terecht voor informatie en advies. Via projecten als De Knop Om en Energieplein Nijmegen stimuleren we mensen samen maatregelen te nemen en om tot gedragsverandering te komen. Een cruciale factor bij het realiseren van energie- en woonlastenbesparing.

We zetten in op de doorontwikkeling van een aanpak om particuliere woningeigenaren te stimuleren om te investeren in het verduurzamen van hun eigen woningen. We geven hiervoor geen subsidies meer, maar zetten in op leningen met lage rente. Ontzorgen en gebruiksgemak voor de bewoners is het motto. Het Loket Duurzaam Wonen ondersteunt daarin. In regionaal verband onderzoeken we de mogelijkheden om de vraag van de woningeigenaren en het aanbod van het regionaal bedrijfsleven beter op elkaar aan te laten sluiten.
Overheden, marktpartijen en financiële instellingen werken aan concepten om een energieneutrale renovatie voor particulieren aantrekkelijk te maken. Bijvoorbeeld Stroomversnelling Koopwoningen en Ons Huis Verdient het.

In 2020 moet nieuwbouw energieneutraal zijn. Dat is in het Bouwbesluit geregeld. Daarnaast zijn duurzame stedelijke kwaliteit en omgevingskwaliteit vereist om in een stad prettig te kunnen leven, wonen en werken. Waalsprong en Waalfront bieden nu kansen om deze principes toe te passen. Met het warmtenet wordt de restwarmte van de ARN gebruikt voor verwarming en warm tapwater voor de woningen in de Waalsprong (nu al 4000 aansluitingen) en het Waalfront. In totaal zullen in beide gebieden zo'n 11.000 woningen zijn aangesloten. Verdere uitrol van het warmtenet is in studie.

In 2013 is, onder regie van de voormalige Stadsregio, het Groene Akkoord getekend door gemeenten, bouwers en woningbeheerders. Partijen hebben zich daarbij verbonden aan het realiseren van een duurzame ontwikkeling van de gebouwde omgeving. Als gezamenlijke taal wordt de zogenaamde de GPR methodiek gebruikt. Na een implementatiefase willen wij nu verder op dit pad. De komende tijd

zetten we in op het maken van afspraken met partijen over concrete projecten en ambities. In totaal zetten we in deze collegeperiode tot 2018 € 3 miljoen in voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving.

5.5 Wonen met zorg en service

De opgave is om de gevolgen van de vergrijzing en extramuralisering op te vangen. Het Coalitieakkoord benoemt de inhaalslag op het terrein van wonen en zorg dan ook als speerpunt. Mensen met een zorgvraag moeten goed en zoveel mogelijk zelfstandig kunnen wonen in hun eigen woonomgeving, met een passend voorzieningenniveau in de wijk. Het Nijmeegs planningskader “Wonen met Zorg” is daarvoor de basis. Het planningskader heeft een dynamisch karakter, en zal gaandeweg worden aangevuld en verbeterd. In dit proces zullen we ook de effecten van de extramuralisering toevoegen.
Het planningskader constateert een groeiende behoefte aan seniorenwoningen en levensloopgeschikte woningen. Rolstoelwoningen zijn er voldoende in de hele stad, maar het centrum, Oud-West en Midden zijn te karig bedeeld. Verder zijn er meer vormen van beschermd en verzorgd wonen nodig. Niet elke senior heeft een vraag naar een zorggeschikte woning. Maar het is evident dat er een grote opgave ligt op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Het speelveld is complex met veel spelers en belangen. Om die reden zijn in het planningskader 4 prioriteitsgebieden aangewezen. Centrum, Midden, Oost en Lindenholt. In deze gebieden is de opgave het meest urgent. Hier

ontwikkelen we een gezamenlijke aanpak met instellingen op het terrein van zorg- en welzijn en de woningcorporaties. De doelstelling voor de 4 woonservicegebieden is de volgende:

- Ouderen, zorgbehoevenden, mensen met (functie)beperkingen blijven wonen in hun wijk met de benodigde zorg en dienstverlening.
- We willen levensloopbestendige wijken realiseren door voldoende en geschikte en betaalbare woningen voor deze burgers te realiseren.
- Naast de woningen is ook een goede toegankelijkheid van de openbare ruimte een belangrijk punt. De binnenkort te verschijnen startnotie openbare ruimte gaat hier nader op in.
- We zetten in op per gebied benodigde en bereikbare zorg- en welzijnsvoorzieningen.
- We willen zoveel mogelijk de zelfstandigheid bevorderen voor genoemde burgers en dragen zorg voor een barrièrevrije en sociaal veilige woonomgeving.
- Voor mensen die niet (meer) de regie kunnen voeren over het eigen leven bestaat een intramuraal aanbod. Dit kan in de vorm van een grote verpleeginstelling dan wel in de vorm van kleinschalig wonen zijn.

Naast senioren zijn er ook een aantal andere groepen te onderscheiden waar sprake is van een combinatie van wonen met een vorm van zorg en begeleiding. Het gaat hierbij om mensen die om wat voor reden dan ook in de problemen zijn geraakt, zoals dak- en thuislozen, zwerfjongeren, (ex)-psychiatrische patiënten, en re-integrerende verslaafden. Ook de decentralisatie van het beschermd wonen GGZ naar de centrumgemeenten, en de versterkte extramuralisering in onder andere de GGZ is er een toenemende vraag naar huisvesting voor deze groepen. Deze extra vraag hebben we in hoofdstuk 5.1 meegenomen bij de woningbouwtaakstelling. In hoofdstuk 5.7 komen deze doelgroepen nader aan de orde.

In 2015 is een voorlopige Top 9 gemaakt van de belangrijkste actiepunten met een integraal karakter, inclusief ontwikkelingen in de GGZ. Dit is gedaan per wijk en deels op stedelijk niveau.
Voor ouderen zetten we in op geschikt aanbod op wijkniveau. Voor de andere doelgroepen richten we ons wat betreft de huisvestingsmogelijkheden op stedelijk niveau.

Met de samenwerkende partners in het veld willen we nu prestatieafspraken maken om tot resultaat te komen. Onderwerpen daarbij zijn onder andere de realisatie van het gewenst aantal levensloopgeschikte woningen per wijk, het labelen van woningen voor mensen met lichte fysieke beperkingen, en de betaalbaarheid van zorgwoningen (i.c. het sluitend krijgen van planexploitaties). Daarbij willen we ook de ketensamenwerking tussen partijen versterken en bestuurlijk borgen (zorgaanbieders, corporaties en gemeente).

5.6 Kwaliteit van wijken

Veel ogen zijn doorgaans gericht op de nieuwbouwopgave, maar de meeste woningen staan er al, 73.616 per 1 januari 2015 om precies te zijn. Een goed woon- en leefklimaat in de bestaande wijken is de centrale ambitie. Dat betekent aan de ene kant dat slechte delen van het woningbezit aangepakt moeten worden, waarbij we de kansen benutten om meer variatie in het aanbod te brengen. Anderzijds zijn aanpassingen van de woningvoorraad nodig om aan de toekomstige woningvraag te voldoen: meer levensloopgeschikte woningen. En onze doelstelling om meer energie te besparen is ook vooral gericht op de bestaande woningvoorraad. Dat zijn de 3 componenten van de opgaven in de bestaande stad. In het licht van deze opgaven moet ook het beleid ten aanzien van de voorkeurslocaties voor nieuwbouw worden gezien: terughoudend voor de bestaande stad maar geen stilstand. We kijken wel scherper naar de door de Raad vastgestelde toetsingscriteria voor nieuwe woningbouwontwikkelingen: strategische maatschappelijke relevantie, versterking voorzieningen, leefbaarheid, verbetering differentiatie woningaanbod, doelgroepenbeleid, stadium planontwikkeling en financiële gevolgen voor de gemeente.

Wat de aanpak van kwaliteitsachterstanden betreft ligt de nadruk de komende jaren op het afmaken van de herstructureringsopgaven in Oud-West: Rozenbuurt en Kolpingbuurt. Daarnaast komen delen van Oost aan bod: Hengstdal en de Spoorbuurt. De nadruk zal hier meer liggen op woningverbetering dan op sloop en vervangende

nieuwbouw. Doelstelling is steeds het versterken van het woon- en leefklimaat, meer variatie in het woningaanbod en het bieden van een positieve keuze aan bewoners. De aanpak van de woningvoorraad verbinden we met een goede kwaliteit in inrichting en beheer van de openbare ruimte: speelplekken groen en parkeren. Daarbij bieden we ruimte aan initiatieven van bewoners om meer zelf in het beheer te doen.

De brandveiligheid van woningen en woongebouwen vinden we een belangrijk punt. Op dit vlak is de laatste jaren sprake van een omslag van repressie naar preventie. Meer aandacht voor het verminderen van de kans op brand, dus het voorkomen van incidenten. Dat is ook een belangrijk fundament onder de nieuwe integrale risicoanalyse die we samen met de Omgevingsdienst Regio Nijmegen en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid hebben gemaakt. In het Plan van aanpak fysieke handhaving 2016-2018 is dit verder uitgewerkt als uitvoeringskader in de zorg voor fysieke veiligheid, en past in de regionale brandweervisie.

De aanpassingen die nodig zijn als gevolg van de toenemende vraag naar levensloopgeschikte woningen en meer combinaties van wonen met zorg en welzijn, zullen concreet vorm en inhoud krijgen in de uitwerking en actualisering van het planningskader voor de 4 prioriteitsgebieden. In het terughoudende ontwikkelingsbeleid voor de bestaande stad maken we waar nodig expliciet een uitzondering voor de ontwikkeling van projecten met wonen en zorg.

Voor de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad voeren we een tweesporenbeleid. Met de woningcorporaties maken we prestatieafspraken over de aanpak, tempo en niveau van duurzaamheid. Voor de rest van de woningvoorraad ontwikkelen we een aanpak die gericht is op het stimuleren van investering in energiebesparing door particulieren.
Zoals onder het thema betaalbaarheid al is opgemerkt constateren we in een aantal wijken met veel corporatiebezit een toenemende instroom van zwakkere en kwetsbare groepen. Dit is een gevolg van de uitstroom uit zorginstellingen door extramuralisering, en een verhoogde instroom van vergunninghouders. Deze ontwikkeling kan soms sociale spanning opleveren die de leefbaarheid niet ten goede komt. Om die reden willen we met de corporaties en zorg- en welzijnsinstellingen op dit punt de vinger scherp aan de pols houden. Bestaande overlegstructuren zijn daarvoor het geëigende middel, samen met de verdere uitrol van “Eén wijk, één plan”, de nieuwe benadering van de wijkaanpak. Wanneer aanvullende acties nodig zijn dan zullen we dat in overleg met partijen vorm en inhoud geven. In dit verband zijn we bereid om, samen met zorginstellingen en corporaties, de wenselijkheid en mogelijkheid te onderzoeken van betere informatie-uitwisseling waarbij de privacywetgeving in het geding kan zijn.

Kwaliteit zit ook in cultuurhistorische aspecten. Erfgoed draagt bij aan het woongenot en de binding die bewoners voelen met hun leefomgeving. Vanuit de ambitie om een aantrekkelijke woon- en groeistad te blijven voor iedereen, vinden we het van belang om de historische kwaliteit van wijken en buurten te koesteren en streven we naar een zorgvuldige omgang met cultuurhistorische waarden. Herbestemming en hergebruik van historische gebouwen vormt een belangrijke opgave die te allen tijde vraagt om maatwerk. Omwille van de instandhouding van historische gebouwen en het daarmee verbonden maatschappelijk belang, is een functiewijziging naar wonen een optie die zal worden afgewogen in het “nee, tenzij beleid”. In deze afweging dient het belang van behoud van cultureel erfgoed het juiste gewicht te krijgen. Bouwkundige voorzieningen die noodzakelijk zijn om een woning te splitsen of om souterrains bewoonbaar te maken, kunnen grote gevolgen hebben voor het exterieur en interieur van een monumentaal pand of het karakter van een beeldbepalend pand of stadsbeeldobject. Bij dergelijke ingrepen is het noodzakelijk dat bouwtechnische aanpassingen door middel van maatwerk worden afgestemd op cultuurhistorische randvoorwaarden. Ook bij ingrepen die gericht zijn op het bevorderen van duurzaamheid dient rekening gehouden te worden met de cultuurhistorische waarden van beschermde panden en beschermde gebieden. Om die reden zet de gemeente Nijmegen in op ondersteuning en informatieverstrekking aan eigenaren van monumenten, beeldbepalende panden en stadsbeeldobjecten over duurzaamheidsmaatregelen. Bovendien vormt de instandhouding van cultuurhistorische waarden

een centraal thema bij de prestatieafspraken met woningcorporaties over het verduurzamen van de woningvoorraad.

5.7 Kamerbewoning: veilig en leefbaar

Voor de verdere ontwikkeling van Nijmegen als kennisstad is een goede (particuliere) kamermarkt een randvoorwaarde. De kamermarkt is echter een kwetsbare markt waarbij huurders beschermd dienen te worden tegen ongewenste situaties. Daarom gaan wij door met de huurteams zodat zij van 2015 tot en met 2018 1.500 huurders kunnen helpen bij het tegengaan van te hoge huren en gebrekkig onderhoud. Op de kamermarkt én op de reguliere huurmarkt.
Kamerverhuur moet aansluiten bij het karakter van de studentenstad die Nijmegen is, maar mag niet tot overmatige overlast voor buurtbewoners leiden. Bij de opstelling van deze woonvisie is dit punt duidelijk naar voren gebracht door bewoners. Waarbij opgemerkt dat dit voor alle woonvormen geldt. Om woonoverlast bij kamerbewoning tegen te gaan zetten we in op twee sporen: enerzijds op communicatie en participatie, anderzijds op aanscherping van vergunningsvoorwaarden voor kamerverhuur. Hiermee beogen we overlastsituaties te voorkomen en wijken juist te versterken door de aanwezigheid van kamerbewoners.

Communicatie en participatie

Op basis van signalen van bewoners en de discussienota kamerbewoning is vorig jaar onderzocht waar melding van woonoverlast niet goed gaat. Dit onderzoek geeft aanleiding om het oppakken en de registratie van meldingen te verbeteren. Hierdoor kunnen burgers beter worden geholpen en het zorgt bovendien voor verbetering van handhavingsmogelijkheden. Tegelijkertijd verbeteren we de website, zodat burgers weten wat ze kunnen doen in geval van overlast.
Het klachtenpatroon in Nijmegen geeft een sterk wisselend beeld. In de meeste wijken is nauwelijks sprake van klachten. Klachten concentreren zich in de wijken in en om het centrum en dan in een paar straten in het bijzonder. In situaties waarbij dispuutshuizen ernstige overlast veroorzaken, en een dialoog met bewoners niet tot verbetering leidt, is de Radboud Universiteit bereid haar netwerk richting de betreffende studentenvereniging in te zetten.
Vergelijkbaar met Amsterdamse en Arnhemse initiatieven, zetten we in op maatschappelijke projecten waarbij studenten een wijk versterken. Te denken valt aan ondersteuning van studenten aan mensen met een zorgbehoefte of bewoners van kansarme wijken.
Aan nieuwe kamerbewoners worden folders uitgedeeld waarin ze welkom worden geheten en tips krijgen om bij te dragen aan de wijk en overlast te voorkomen.
Om de brandveiligheid te bevorderen blijven we

inzetten op de eigen verantwoordelijkheid van huurders en verhuurders door communicatie en controleren we daarnaast steekproefsgewijs. Het huidige beleid, gericht op preventie en voorlichting via www.ennuweg.nl, zetten we voort. Bij dit project zetten we gelijktijdig in op inbraakpreventie.

Aanscherpen vergunningsvoorwaarden

We scherpen de voorwaarden voor een omzettingsvergunning aan. Vanaf 3 kamers wordt een vergunning verplicht en vanwege de grote vraag naar goedkope woningen geven we voor de verkamering van deze goedkope woningen geen vergunningen meer af. We toetsen scherper aan de voorkant op aspecten als brandveiligheid, geluidsisolatie, en afvalvoorzieningen. Daarnaast dient een nieuwe verhuurder zich direct bij omwonenden bekend te maken, zodat omwonenden weten wat er in hun directe woonomgeving gebeurt en wie ze kunnen aanspreken. Indien een bestemmingsplanwijziging nodig is wordt er beoordeeld of kamerbewoning qua aard omvang en uitstraling past in het bestaande woon- en leefklimaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan het behoud en bescherming van aanwezige cultuurhistorische waarden.
Doordat de studentenaantallen de komende tijd niet langer stijgen, en op termijn gaan dalen, ontstaat er ruimte om in delen van de stad niet langer omzettingsvergunningen te verlenen. Zo zetten we een rem op de toename van kamerverhuurpanden. Deze maatregel draagt uiteraard niet bij aan het

tegengaan van overlast van reeds bestaande kamerverhuurpanden. Daarvoor zetten we in op de maatregelen rond betere communicatie, registratie en klachtenafhandeling.
We werken deze aanpak verder uit in een separate notitie voor het beleid rond kamerverhuur.
Daarbij komt ook de aanpak van illegale kamerverhuurpanden aan de orde.
Op de kamermarkt wonen ook niet studerende jongeren. Zij worden in principe getroffen door een strakker kamerverhuurbeleid. Daarom zetten we voor deze groep in op het realiseren van meer betaalbare woningen.

5.8 Doelgroepen

Klassieke doelgroep en daarboven

Het woonbeleid richt zich traditioneel op de klassieke volkshuisvestingsopgave: betaalbaar wonen voor mensen met lage inkomens. Nog steeds actueel, daar richten wij ons ook op. Over de huisvesting van huishoudens met inkomens tot € 34.000 maken we afspraken met de woningcorporaties. Dat zijn de doelgroep en de doelgroep +. Als de Rijksoverheid de grens wijzigt naar € 38.000 dan is dat het uitgangspunt. Voor huishoudens die tot de doelgroep behoren (max € 29.000) vinden we de voorraad tot € 619 betaalbaar (de hoogste aftoppingsgrens in de Wet op de Huurtoeslag).
De groepen boven de € 34.000 tot € 43.000 komen niet in aanmerking voor de sociale voorraad, maar kunnen in veel gevallen ook niet terecht in de koopsector vanwege onvoldoende leencapaciteit. Daarmee zitten ze knel. Het gaat om ca. 10.000 huishoudens. Voor een groot deel wonen deze mensen “scheef” in een sociale huurwoning. Het huurbeleid van het rijk is erop gericht om ze met hogere huurverhogingen te verleiden te verhuizen. Probleem daarbij is dat ze niet makkelijk ergens anders terecht kunnen, en daarom blijven zitten. Deze scheefheid vinden wij acceptabel. Mensen zijn vaak verankerd in de wijk en onderdeel van het sociale weefsel.
Wel gaan we met partijen in overleg over wat we voor deze groep kunnen en willen doen, vooral gericht op het bieden van geschikt en betaalbaar woningaanbod voor deze groep, zodat ze wel kunnen doorstromen. In de hoofdstuk 5.1 en 5.2 over betaalbaarheid en woningbouwproductie is aangegeven hoe we deze doelgroepen willen huisvesten.

Ouderen

Dit is een groep die de komende tijd zal groeien, en dat heeft gevolgen voor het woningaanbod. Want ouder worden gaat vaak samen met fysieke beperkingen, en vraagt aanpassing van de woning. Samen met de transities in de zorg krijgt deze opgave meer gewicht en urgentie. In hoofdstuk 4 “Trends” en hoofdstuk 5.4 “Wonen met zorg en service” komt het beleid voor deze doelgroep aan de orde.

Jongeren en starters

Deze groepen willen we graag in de stad houden. Het gaat om werkende jonge mensen die uit huis gaan en/of na hun opleiding hun eerste baan hebben en goede en geschikte woonruimte zoeken. Uit onderzoek blijkt dat van de ruim 5.200 starters in Nijmegen 67% in en rond het centrum wil wonen. Een even hoog percentage heeft een inkomen tot € 33.0000, en meer dan helft heeft een opleiding op wo niveau [13].

In het woningbouwprogramma staan meer dan 1.000 woningen gepland die aansluiten bij deze vraag. Dit gebeurt o.a. met de Nimbus-toren met 117 en de Handelskade met 179 appartementen in de sociale huur. Verder zitten kantoorgebouw Metterswane (240 woningen waarvan 25% in de sociale huur), de locatie aan de de Genestetlaan met 250 woningen en een aantal particuliere initiatieven in de pijplijn. Transformatie van leegstaande kantoren naar jongerenhuisvesting is ook een optie. Daarnaast bieden de nieuw te realiseren woonmilieus in het Waalfront en de Waalsprong (Hof van Holland) ook kansen voor jongeren en starters.

Onder deze groepen rekenen we ook pas afgestudeerden aan universiteit en hogeschool. Dit talent willen we ook graag aan de stad binden. Een deel van hen moet na het afstuderen hun studentenkamer verlaten, wanneer de verhuurder werkt met een zogeheten campuscontract. De SSHN werkt hier mee om de doorstroming te bevorderen. Tegelijk zien we een trend dat ex-studenten graag blijven wonen in de stad waar ze studeerden. In Nijmegen lukt dat beter dan in verschillende andere kennissteden.

Een deel van de groep jongeren en starters blijft langer thuis wonen, slaat kamerbewoning goeddeels over, en opteert direct voor een zelfstandige woning die niet per se in en rond het centrum hoeft te liggen. Een laagbouwwoning in Lindenholt of Laauwik past hen minstens zo goed.

Koopstarters blijven we ondersteunen met de starterslening. Voor jongeren met een flexcontract is dit veelal geen optie omdat zij van geen enkele bank een lening krijgen en dan ook niet in aanmerking komen voor een aanvullende starterslening. Dit is lokaal niet op te lossen. Zij blijven aangewezen op huurwoningen tot hun inkomen meer vastigheid kent. Daarom willen we ook meer huurwoningen voor deze groep bouwen. Daarbij staan we niet afwijzend tegen introductie van tijdelijke huurcontracten voor jongeren. Het kan de doorstroming vergroten van een groep die toch al zeer verhuisgeneigd is. De verwachting is dat de hiervoor benodigde wetswijziging voorjaar 2016 van kracht zal worden. Dit laat onverlet dat ook de huurprijs voor jongeren betaalbaar moet zijn.

Vergunninghouders (asielzoekers met een verblijfsstatus)

De huisvesting van deze mensen is een wettelijke taak. Iedere gemeente krijgt halfjaarlijks een taakstelling opgelegd. De afgelopen jaren hebben we in goede samenwerking met de woningcorporaties

deze taakstellingen ingevuld. Als gevolg van de oorlogssituatie in het Midden-Oosten is het aantal vluchtelingen recent zeer sterk toegenomen. Zodra deze mensen een verblijfsstatus hebben gekregen zijn ze vergunninghouder en hebben recht op huisvesting.

Dat geeft extra druk op de betaalbare voorraad. Dit is in hoofdstuk 5.1 onder betaalbaarheid al aan de orde gekomen. Voor 2016 bedraagt de taakstelling minimaal 430 personen. Omdat de situatie in het Midden-Oosten, Afghanistan en Eritrea naar verwachting niet snel verbetert gaan we voor de komende periode uit van het huisvesten van ca. 1.000 personen per 2 jaar. Dat correspondeert met een behoefte van 200 gezinswoningen en 300 eenpersoonswooneenheden.

Om deze toestroom te huisvesten kiezen we voor een scenario waarbij we de taakstelling deels willen huisvesten in reguliere woningen en deels in alternatieve vormen. Dat laatste kan ook een oplossing vormen voor de groep jonge (< 23) alleenstaande vergunninghouders. Die vallen onder de jongerentabel in de Wet op de Huurtoeslag, en zijn aangewezen zijn op woonruimte met een huur tot € 357. Omdat deze woningen schaars zijn, en er slechte ervaringen zijn met het huisvesten van meerdere jongeren in één huis, is de huisvesting van deze groep lastig te realiseren in de reguliere voorraad. Om deze redenen zoeken we ook naar mogelijkheden om in bestaande gebouwen die leeg staan of komen te staan, extra ruimte te creëren. Met voldoende begeleiding kan zo de extra toestroom gehuisvest worden. We willen zo de koek groter maken om de druk op de sociale voorraad te verlichten. Maar onvermijdelijk leidt tijdelijke opvang van vergunninghouders tot de vraag naar

mogelijkheden om door te stromen naar reguliere huisvesting. De mogelijkheden daartoe komen aan de orde in de nieuwe afspraken die we met de woningcorporaties willen maken over het huisvesten van vergunninghouders.

Kwetsbare groepen

De huisvesting/toegang tot de woningmarkt van kwetsbare groepen aan de onderkant van de woningmarkt verdient onze aandacht. Het gaat om een breed scala aan mensen die om wat voor reden dan ook in de problemen zijn geraakt, zoals dak- en thuislozen, zwerfjongeren, (ex)-psychiatrische patiënten, en re-integrerende verslaafden, voor wie het weer beschikken over woonruimte een noodzakelijke basisvoorwaarde is om weer een zelfstandig bestaan op te bouwen. In Nijmegen zijn er goed functionerende samenwerkingsverbanden tussen woningcorporaties en een groot aantal zorginstellingen om deze groepen te huisvesten en te begeleiden, zoals Iriszorg, RIBW en Moviera. De corporaties doen goed werk door via de WBB (Werkgroep Bijzondere Bemiddeling) deze groepen te huisvesten, de behoefte aan huisvesting is echter groter dan het aantal beschikbaar gestelde woningen. Daardoor verblijven mensen veel langer dan noodzakelijk in de opvangvoorzieningen. Dat is duur en ineffectief; mensen die klaar zijn om weer zelfstandig te gaan wonen raken gedemotiveerd door de lange wachttijd en houden een opvangplek bezet waar iemand anders behoefte aan heeft. In de prestatieafspraken met de corporaties zoeken we naar verbetermogelijkheden. Die kunnen liggen in het beschikbaar stellen van meer woningen, maar ok bv. in medewerking aan bijzondere projecten voor huisvesting zoals Housing First. We nemen ons voor de vraag naar huisvesting voor deze groepen goed in kaart te brengen, zodat we passende afspraken kunnen maken bij de omvang van de opgave en de eisen aan de begeleiding die gesteld moeten worden om dit succesvol te laten verlopen. Daarnaast kiezen we een regionale insteek met woningcorporaties en zorgpartijen omdat de instroom uit de hele regio komt, en de hele regio dan ook de oplossing moet bieden.

Hier bovenop ontstaat er door de scheiding van wonen en zorg, de decentralisatie van het beschermd wonen GGZ naar de centrumgemeenten en door de versterkte extramuralisering in onder andere de GGZ een toenemende vraag naar huisvesting voor deze groepen. Omdat het veelal om lage inkomens gaat zijn de corporaties ook hier in beeld voor het bieden van geschikte huisvesting, waarbij zorgpartijen de zorg bieden. Bovendien stelt dit, afhankelijk van de persoon en zijn mogelijkheden en beperkingen, eisen aan de woning, de woonomgeving of de draagkracht en acceptatie in de buurt. Zeker t.a.v. de decentralisatie van het beschermd wonen GGZ hebben wij, net als voor opvang, groot belang als gemeente om voldoende door- en uitstroommogelijkheden te realiseren voor deze groep, zodat de schaarse en kostbare plaatsen voor beschermd wonen beschikbaar zijn voor

de mensen die ze echt nodig hebben en mensen die weer tot meer zelfstandigheid in staat zijn, ook weer zelfstandig(er) kunnen wonen. Nieuwe arrangementen van wonen met meer of minder zorg, zijn daarvoor nodig.
Voor mensen die niet in staat zijn 'gewoon' in een wijk te wonen bouwen we een aantal Skaeve Huse. In de Weezenhof worden binnenkort 8 van deze woningen gerealiseerd. Een tweede locatie zoeken we in Nijmegen Noord.
Nu de decentralisatie Jeugdhulp heeft plaatsgevonden, komt bovendien het vraagstuk van jongerenhuisvesting nadrukkelijk aan de oppervlakte. Jongeren die op hun 18de de jeugdzorg verlaten, (aanstaande) tienermoeders e.d. die niet (meer) bij hun ouders kunnen wonen hebben woonruimte nodig, maar er is voor hen niets beschikbaar. Het gaat om de groep tussen de 18 en 27 jaar, geen kleine groep. Zij hebben geen woonduur, een zelfstandige woning kunnen ze niet betalen en voor studentenhuisvesting komen ze (nog) niet in aanmerking omdat ze op een lager niveau een opleiding volgen of niet naar school gaan. Een investering in (gedeelde) huisvesting voor deze jongeren, zodat ze een stabiele basis hebben, kunnen leren op eigen benen te staan, hun opleiding af kunnen maken en/of voor hun kind leren zorgen, is echt noodzakelijk om ook deze jongeren een goede toekomst te bieden. Voor deze groep willen we, in overleg met onze partners in wonen en zorg, de komende periode oplossingen bieden om ze letterlijk een dak boven het hoofd te geven.

Expats

De aanwezigheid van de Radboud Universiteit, het Radboud UMC en een aantal kennisintensieve bedrijven zorgt voor een internationaal karakter van opleidingen en arbeidsmarkt. De aanwezigheid van buitenlandse promovendi en werknemers zorgt voor een specifieke huisvestingsbehoefte.

Het verder versterken van de kenniseconomie is, onder meer, gebaat bij een goede huisvesting van deze expats. Een eerste quick scan in 2014 leverde een beeld op van een grote groep expats met een tijdelijke huisvestingsbehoefte en niet al te hoge inkomens die de meeste moeite hebben om snel aan huisvesting te komen. De expats met een prima salaris blijken zich, niet verrassend, veel beter te redden op de woningmarkt. In overleg met de Radboud Universiteit is in 2015 de vraagkant scherper in beeld gebracht. We gaan nu actief en gericht zoeken naar huisvestingsmoglijkheden. Daarbij denken we primair aan verbouw van bestaande leegstaande of leegkomende gebouwen.

Woongroepen

Het fenomeen woongroep is in Nijmegen al langer bekend. In de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw zijn veel woongroepen ontstaan. Vaak in de vorm van een vereniging die een pand kocht . Alle leden waren dan mede-eigenaar. In de loop der jaren zijn deze panden woongroep gebleven of verkocht waarbij alle leden in geval van overwaarde in de opbrengst deelden. De vraag naar wonen in groepsvorm is

nooit helemaal verdwenen, en lijkt tegenwoordig een lichte revival mee te maken. Zo zijn er in de Vossenpels een drietal CPO projecten met vormen van gezamenlijk wonen en leven. En ook elders in de stad zijn er initiatieven. Het past in een trend waarin mensen meer zelf het initiatief nemen om hun leven vorm en inhoud te geven, en dus ook hun woonvorm. Een overheid die aanstuurt op langer zelfstandig wonen op oudere leeftijd geeft een impuls aan dergelijke initiatieven. Maar ook jongere groepen gelijkgestemden opteren voor deze optie. Waar gewenst en ruimtelijk goed inpasbaar zullen wij planologische medewerking verlenen aan deze initiatieven. Maar woongroepen zullen zelf hun financiering moeten regelen, eventueel in combinatie met een woningcorporatie als opdrachtgever voor de bouw.

De nieuwe Woningwet biedt de mogelijkheid voor huurders van corporaties om een coöperatieve woonvorm op te richten. Zo ontstaat een alternatief voor huren bij een corporatie. Dit maakt meer collectieve vormen van gezamenlijk wonen mogelijk die een betekenisvolle toevoeging aan de woningmarkt kunnen zijn. Dit sluit mogelijk goed aan bij een toenemende vraag naar gezamenlijk wonen in Nijmegen. Wij staan hier positief tegenover. De komende tijd zal de praktijk moeten uitwijzen in hoeverre initiatieven rond wooncoöperaties vorm en inhoud krijgen.

6 UITVOERINGSAGENDA PER OPGAVE

In dit laatste hoofdstuk geven we de agenda van de acties die we gaan uitvoeren om van visie naar resultaat te komen. Want in een visie kun je niet wonen. Dat past in het sturingsperspectief en samenwerkingsmodel dat we voor ogen hebben. Richting bepalen, resultaten afspreken, ruimte geven en rekenschap vragen en afleggen, het 4-R model [14]. Het eerste doen we met deze woonvisie, vervolgens doorlopen we de volgende stappen.

Woningbouwopgave

- Aanpak woningproductie middeldure huur met marktpartijen
- Instrumenten versnelling woningbouw Waalsprong met oog voor kwaliteit en variatie
- Initiatieven voor zelfbouw van woongroepen waar mogelijk faciliteren
- Initiëren experimenten tijdelijke bouw
- Verdere verkenning agenda krimp

Betaalbaarheid

- Afspraken met woningcorporaties , zie hierna

Verduurzaming

- Afspraken met woningcorporaties, zie hieronder
- Uitwerken stimuleringsaanpak particuliere markt

Wonen met zorg

- Uitwerking Top 9 actiepunten, samen met partners
- Versterken lokale ketensamenwerking met zorgpartijen en corporaties
- Afspraken over uitvoering : betaalbaarheid van zorgwoningen, labelen van woningen voor mensen met een lichte fysieke beperking , doelstelling en realisatie aantal opgepluste woningen per wijk
- Verkennen informatie-uitwisseling in relatie met instroom kwetsbare groepen

Kwaliteit van wijken

- Uitvoering 3 sporen beleid: Kwaliteitsverbetering, verduurzaming, levensloopbestendigheid
- Inzet op brandveiligheid van woningen en woongebouwen nader bezien.
- Monitoren effecten extramuralisering en ambulantisering van ouderen en kwetsbare groepen
- Verkenning betere informatie-uitwisseling bewonerskenmerken in relatie met privacywetgeving

Kamerverhuurbeleid

- Werkzaamheden Huurteams voortzetten (2015 t/m 2018
- Voorkomen en tegengaan woonoverlast (2015 e.v.):
- Melding en registratie van woonoverlast verbeteren
- Website verbeteren: wat te doen bij woonoverlast?
- Opstart maatschappelijke projecten ter versterking van wijken
- Brandveiligheid: project “ennuweg” voortzetten
- Aanscherpen voorwaarden omzettingsvergunning
- Transformatie: ruimtelijke toets in geval van bestemmingsplanwijziging
- Bij vergunningverlening: folders voor nieuwe bewoners
- Uitwerking maatregelen in notitie kamerverhuurbeleid

Doelgroepen

- Project huisvesting taakstelling vergunninghouders uitvoeren
- Afspraken met corporaties, zie hieronder
- Omvang huisvestingsvraag bijzondere doelgroepen in beeld brengen
- Inzet op afspraken over regionale aanpak in huisvesting van bijzondere doelgroepen.
- Realiseren van 8 Skeave Huse in de Waalsprong
- Een dak boven het hoofd voor jongeren die de jeugdhulp verlaten
- Project huisvesting expats faciliteren

Onderwerpen prestatieafspraken woningcorporaties

Zoals reeds opgemerkt ligt een flink deel van de stedelijke opgaven op het terrein van de woningcorporaties. Met hen willen we een nieuwe set prestatieafspraken maken om onze ambities en doelstellingen om te zetten in resultaten. Dat zullen we doen in een tripartite overleg waar in ook de huurdersorganisaties een plaats aan tafel hebben. Dit is een eis van de nieuwe Woningwet.
In dit onderdeel staan de onderwerpen waarover we in ieder geval met de corporaties concrete en betekenisvolle afspraken willen maken.

Betaalbaarheid

- Aantallen woningen betaalbare nieuwbouw
- Aantallen Aantallen woningen tot kwaliteitskortingsgrens, aftoppingsgrenzen, huurtoeslaggrens en niet-DAEB
- Samenwerking preventieve aanpak Aanvalsplan Armoede en Schulden.

Verduurzaming

- Aantallen en tempo labelstappen bestaande woningvoorraad

Wonen met zorg

- Versterken ketensamenwerking
- Aanpak Top 9 actiepunten
- Betaalbaarheid van zorgwoningen
- Labelen van woningen voor mensen met een lichte fysieke beperking
- Doelstelling en realisatie aantal opgepluste woningen per wijk.

Kwaliteit van wijken

- Afspraken over uitvoering 3 sporen beleid: kwaliteitsverbetering, verduurzaming, levensloopbestendigheid

- Monitoren effecten instroom kwetsbare groepen
- Verkenning betere informatie-uitwisseling bewonerskenmerken in relatie met privacywetgeving

Doelgroepen

- Afspraken met corporaties over huisvesting van vergunninghouders en begeleiding
- Afspraken over huisvesting overige kwetsbare groepen
- Afspraken over huisvesting huishoudens € 34.000 - € 43.000

Resultaten en rekenschap

- Afspraken over rapportage, monitoring en informatievoorziening

7 BIJLAGEN

Bijlage 1 Definities (prijspeil 2015)

Woningbouw

Sociale huur	< € 710,68
Onderverdeeld in:	
Goedkope huur	< € 403,06
Betaalbare huur	€ 403,06 - € 618,24
Dure sociale huur	€ 618,24 – 710,68
Middeldure huur	€ 710,68 - € 900
Dure huur	> € 900
Goedkope koop	< € 205.000
Middeldure koop	€ 205.000 - € 250.000
Dure koop	€ 250.000 - € 320.000
Duur+	> € 320.000

Doelgroepen

Primaire doelgroep

De primaire doelgroep op basis van de Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen (AWIR).

Per 1 januari 2015 gelden de volgende normen:

- tot € 21.950 (eenpersoonshuishoudens jonger of gelijk aan 65 jaar)
- tot € 29.800 (meerpersoonshuishoudens jonger of gelijk aan 65 jaar)
- tot € 21.950 (eenpersoonshuishoudens ouder dan 65 jaar
- tot € 29.825 (meerpersoonshuishoudens ouder dan 65 jaar)

Doelgroep +	€ 29.000 - € 34.000
Middengroepen	€ 34.000 - € 38.000

Huurtoeslaggrenzen

Jongerengrens (<23 jaar)	€ 403,06
Lage aftoppingsgrens	€ 576,87
Hoge aftoppingsgrens	€ 618,24
Huurtoeslaggrens	€ 710,68 (vanaf 2015 voor 3 jaar bevroren)

Slaagkans

De kans dat een woningzoekende die in de peilperiode minstens eenmaal heeft gereageerd op een woning ook daadwerkelijk een woning bemachtigt. Hierbij wordt het aantal woningzoekenden dat in de peilperiode er in slaagt een huurwoning te vinden, gedeeld door het aantal woningzoekenden dat gereageerd heeft.

Bijlage 2: Woonmilieuomschrijving

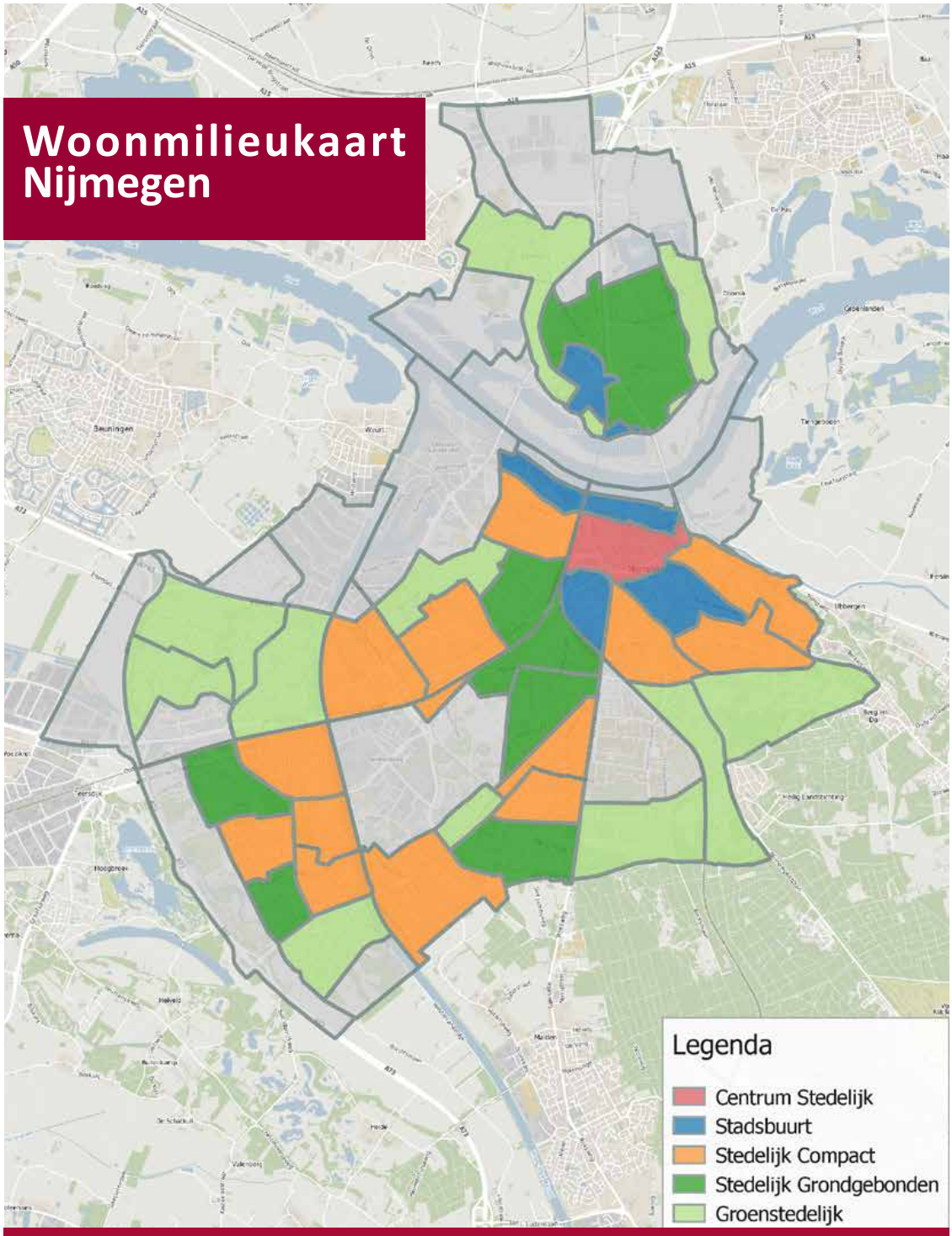
De volgende woonmilieus worden in Nijmegen onderscheiden:

- **Centrumstedelijk woonmilieu**

Een wijk wordt als centrum stedelijk aangeduid op basis van de afstand tot het centrum, het percentage werkgelegenheid in de horeca, detailhandel en zakelijke dienstverlening, de dichtheid, aanwezigheid van etagewoningen en de aanwezigheid van grootstedelijke voorzieningen (bioscoop, theater, museum). In Nijmegen blijft dit woonmilieu beperkt tot de wijk stadscentrum. Hierbij gaat het om 4% van de bestaande woningvoorraad.

- **Stadsbuurtwoonmilieu**

Dit is een woonmilieu waar naast wonen ook andere functies een rol spelen (winkels, werken, horeca etc.). Buurten waar het levendig is. In het centrum is sprake van veel functiemenging. In een stadsbuurt gaat het om gemiddelde functiemenging. In Nijmegen gaat het om de bestaande wijken Benedenstad, Bottendaal en Altrade. We beogen om in het Waalfront (Handelskade) en Hof van Holland (bij station en richting Hoge Bongerd) nieuwe stadsbuurtwoonmilieus te creëren.

Woonmilieukaart
Nijmegen
Legenda
Centrum Stedelijk
Stadsbuurt
Stedelijk Compact
Stedelijk Grondgebonden
Groenstedelijk
61

De overige drie woonmilieus bestaan uit wonen met weinig functiemenging.
Ook daar wordt wel gewerkt (bv. ZZP-ers) maar dat is weinig zichtbaar op straat.
Onderscheid tussen deze woonmilieus kunnen gemaakt worden op basis van dichtheid en stapeling. Het gaat om:

- **Stedelijk compact woonmilieu**

Een woonmilieu met relatief veel etagewoningen (meer dan 40%), en/of woningbouw in een stevige dichtheid (meer dan 30 woningen per hectare). De volgende wijken vallen onder dit woonmilieu: Hunnerberg, Hengstdal, Galgenveld, Biezen, Heseveld, Neerbosch Oost, Hatertse Hei, St. Anna, Hatert, Zwanenveld, Lankforst, Malvert, Meijhorst.

- **Stedelijk grondgebonden woonmilieu**

Dit woonmilieu wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van minimaal 60% laagbouw en/of een dichtheid van minder dan 30 woningen per hectare. Het gaat om de wijken: Wolfskuil, Willemskwartier, Hazenkamp, Grootstal, Aldenhof, Tolhuis en Lent (incl. Visveld). Ook Laauwik, Woenderskamp en delen van Hof van Holland zullen dit woonmilieu krijgen.

- **Groenstedelijk woonmilieu**

Dit is het minst dichte woonmilieu. De dichtheid is minder dan 25 woningen per hectare. Dat zijn de wijken: Kwakkenberg, Groenewoud, Brakkenstein, Hees, Weezenhof, geheel Lindenholt en Oosterhout. Voor de toekomst streven wij naar een groenstedelijk woonmilieu in de Vossenpels, de Grote Boel, de Stelt en Park Waaijenstein.

Bijlage 3
Bronvermelding en geraadpleegde literatuur

1. Concept Demografische verkenning 2015, O&S Nijmegen.
2. Primos huishoudenprognose 2014.
3. Socrates 2014, voorzichtig herstelscenario op basis van WoON 2012.
4. Concept Demografische verkenning 2015, O&S Nijmegen.
5. Stadsmonitor 2014, thema woningmarkt. CBS Statline, RIO.
6. Socrates 2014, o.b.v. WoON2012, ABF Research.
7. Stadsmonitor 2014, thema woningmarkt, CBS Statline, RIO.
8. Betaalbaarheid van het wonen in beeld. Companen, 30 juni 2014, i.o.v. Stadsregio Arnhem Nijmegen.
9. Gescheiden werelden, SCP 2014. Verschil in Nederland, SCP 2014.
10. Landelijke Monitor Studentenhuisvesting - Apollo 2015, ABF.
11. Bron: Entree, jaarrapportages.
12. Socrates is het landelijk gebruikt simulatiemodel van ABF. Het Socrates-model voorspelt vraag naar en aanbod van woningen naar verschillende segmenten, prijsklassen en woonmilieu. Op grond hiervan wordt een consumentgericht bouwprogramma berekend dat de marktpotentie weerspiegelt. Dit model wordt elk jaar geactualiseerd op basis van o.a. de laatste demografische en macro-economische prognoses, beleidsveranderingen en ontwikkelingen op de woningmarkt.
13. Factsheet starters, Afd. O&S, Gemeente Nijmegen 2015.
14. Paul Schnabel, essay SCP 2001.

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Zienswijzennota Woonvisie 2015-2020

Op de ontwerp woonvisie kon in de periode van 25 juni tot 1 oktober 2015 worden gereageerd. Daartoe is de ontwerp woonvisie aan een groot aantal instellingen, bewonersgroepen en wijkcomités toegestuurd. In die periode zijn 10 reacties binnengekomen. Op 1 oktober is een afsluitende conferentie gehouden. De opmerkingen die daar zijn gemaakt hebben ook deels geleid tot aanpassingen van de woonvisie.
In deze bijlage worden alle reacties kort weergegeven en voorzien van een reactie. Zo wordt duidelijk op welke punten de woonvisie is aangepast, en ook wat we niet hebben opgenomen.

Overzicht inspraakreacties

1. Trebbe Oost & Noord B.V.
2. Stichting Hart voor Hazenkamp
3. Woonadviescommissie Nijmegen
4. Stichting Platform Hengstdal
5. Henk Horstink, bewoner Hengstdal
6. Seniorenraad Nijmegen
7. Stedelijke Huurderskoepel i.o.
8. Rik Arts, bewoner
9. Platform Kamerbreed Nijmegen
10. Wijkcomité Oost
11. Opmerkingen tijdens werkconferentie

1. Trebbe Oost & Noord B.V.
Korte Inhoud:
1. Invoeren van gedifferentieerde grondprijzen t.b.v. goedkope vrije sectorwoningen.
2. Woningen zo bouwen dat energieneutrale uitvoering optioneel of op termijn kan worden aangeboden. Duurzaamheidslening hier op afstemmen.
3. Op locaties nabij station/binnenstad ruimte voor werkende jongeren en afgestudeerden met Friendshipconcept (gedeelde huur).

Reactie
Ad 1: Voor het realiseren van middeldure en goedkope vrijesectorwoningen in de huursector tussen ca. € 725 en € 850 zijn wij in overleg met marktpartijen bereid serieus te kijken naar het invoeren van gedifferentieerde grondprijzen. Dit nemen we op in de Woonvisie.
Ad 2: Het bouwen van woningen die een energieneutrale uitvoering op termijn mogelijk maken juichen wij toe maar dat is primair een zaak van de ontwikkelaar. De duurzaamheidslening wordt hiervoor geschikt gemaakt.
Ad3: Het klopt dat locaties nabij binnenstad en station ook geschikt zijn voor deze doelgroep. In de huidige planontwikkeling is en wordt hier rekening mee gehouden. Het Friendshipconcept is een goede suggestie. Of het wordt toegepast is een zaak van de verhuurder, maar we zullen dat zeker onder de aandacht brengen.

2. Stichting Hart voor Hazenkamp
Korte inhoud:
1. Woonvisie moet visie op alle aspecten van kwaliteit van de woonomgeving bevatten.
2. In Hazenkamp woningen voor starters rond 215.000 euro, voor sociale stijgers rond 300.000, en appartementen met zorg voor ouder worden bevolking bouwen. De laatste qua hoogte aangepast aan de wijk.

3. Aanpassing in de voorraad nodig voor ouder wordende bevolking. Ambities wonen en zorg voor de Hazenkamp/Nijmegen midden snel realiseren.
4. Ook inzetten op niet te groot levensloopbestendig complex met deel meer intensieve zorg.
5. Karakter, kwaliteit en identiteit van de wijk niet aantasten.
6. Er is ruimte asielzoekers met verblijfstatus in de wijk, liefst gezinnen met kinderen.
7. Veel winst te halen in verduurzaming bestaande voorraad. Initiatieven gemeente worden toegejuicht.
8. Voorzieningen en verkeersveiligheid in Hazenkamp moeten worden verbeterd.

Reactie
Ad 1: De woonkwaliteit wordt bepaald door de sociale en fysieke woonomgeving. Die notie komt in de woonvisie aan de orde. Maar de concrete uitwerking overstijgt het woonbeleid. Hiervoor verwijzen we naar het beleid en uitvoeringsplannen rond verkeer en groen.
Ad 2, 4 en 5. Bij nieuwbouwlocaties in elke wijk buiten de Waalsprong en het Waalfront, dus ook in de Hazenkamp, is het standpunt dat terughoudend wordt omgegaan met nieuwe ontwikkelingen. Die worden in alle gevallen getoetst aan de criteria zoals vermeld in de woonvisie. Dit betekent dat zorgvuldig wordt gekeken naar aanvullingen in het aanbod op wijkniveau, waarbij woningen met een combinatie van zorg hoog scoren.
Ad 3: Het aanpassen van de bestaande woningvoorraad voor een ouder wordende bevolking is onderdeel van de woonvisie. Snelle realisatie is ook onze ambitie
Ad 6:. Het siert de insprekers dat ze ruimte zien voor vergunninghouders in de wijk (al bestaat de meerderheid net uit gezinnen). Dit neemt ons college mee in het onderzoek naar huisvestingsmogelijkheden.
Ad 7: Met instemming voor kennisgeving aangenomen.
Ad 8: zie reactie onder 1.

3. Woonadviescommissie WAC Nijmegen
Korte inhoud:
1. De WAC wil deskundig en onafhankelijk advies bieden over de gebruikskwaliteit van woning en woonomgeving, die kostenbesparend kan werken .
2. De WAC wil daartoe een formele inbreng van het gebruikersbelang in planvoorbereiding vastleggen, door het instellen van een raadplegingsplicht of een instemmingsrecht voor de WAC.
3. De WAC wenst op deze manier onderdeel worden van de gemeentelijke adviesstructuur voor burgers
4. De woonvisie ontbeert een samenhangende visie op woonkwaliteit. Dit kan verbeteren door expliciet te maken welke uitganspunten worden gehanteerd voor bruikbaarheid, toegankelijkheid veiligheid, gezondheid, duurzaamheid, levensloopbestendigheid, flexibiliteit en onderhoudsvriendelijkheid.
5. WAC geeft daarbij de volgende aandachtspunten:
    a. Naast inzicht in de woonwensen is ook inzicht nodig in de gewenste woonomgeving.
    b. Bij functieveranderingen van gebouwen ook aandacht voor kwaliteit woonomgeving toekomstige bewoners.
    c. Bij duurzaamheidsmaatregelen ook aandacht voor gebruikersaspecten.
    d. Tweejaarlijks Stads- en Wijkmonitor moet ook vragen naar mening over woonkwaliteit.

Reactie
Ad 1, 2 en 3: Van de WAC hebben we begrepen dat zij met de woningcorporaties een paar pilots uitvoeren om hun meerwaarde te laten zien. Wij zijn geïnteresseerd in de uitkomsten.
Het staat de WAC vrij om haar diensten aan te bieden aan een ieder. Maar we zien op dit moment geen reden voor een uitbreiding en formalisering van een rol voor de WAC in het planproces van gemeentewege .

Ad 4: Bouwbesluit en aanvullende GPR methodiek vormen op hoofdlijnen de uitganspunten voor te bereiken kwaliteit. De woonvisie is niet de plek om gedetailleerd op alle deelaspecten van woonkwaliteit in te gaan. Dat betreft een detailniveau dat bij concrete planontwikkeling aan de orde kan komen.
Ad 5: In woningmarktonderzoek is in de vraagstelling het aspect van de gewenste woonomgeving meegenomen. Naar dit aspect wordt ook gevraagd in onze eigen Stads- en wijkmonitor.
Het succes van duurzaamheidsmaatregelen hangt ook af van gedrag en gebruik. Deze aspecten worden via informatie en voorlichting, incl. handleidingen door woningbeheerders en ontwikkelaars aan bewoners meegegeven. Wij zien hier geen groot knelpunt.

4. Stichting Platform Hengstdal

1. Hoopt dat mooie worden over sturingsperspectief, met bewoners als een van de spelers, in Hengstdal en Spoorbuurt serieus worden genomen.
2. Lastenverschuiving naar woningeigenaren schept ongelijkheid voor de burger en zal een deel van de eigenaren in problemen kunnen brengen.
3. Realiseren van zorgwoning in de wijk is goede zaak, maar wel toewijzen aan mensen uit de wijk, zo komen woningen voor starters vrij.
4. Woningbouwopgave zit vooral in dure sector , dat is in tegenspraak met constatering dat starters moeilijk een woning kunnen vinden.
5. Groen en speelgelegenheid is schaars in Hengstdal , ook sprake van parkeerproblematiek. Bij oplossingen bewoners betrekken.
6. Instroom van zwakke groepen: geen clustering en betere begeleiding.
7. Kamerbewoning: Begrip “overlast” moet beter worden gedefinieerd. Betere registratie van klachten en scherpere vergunningsvoorwaarden worden toegejuicht maar er is weinig vertrouwen in aanpak gemeente.
8. Platform wil graag weten wat gemeente met de opmerkingen doet.

Reactie

Ad 1: Uit de woonvisie spreekt wel de ambitie om bewoners goed en tijdig te betrekken bij plannen. U zult ons moeten boordelen op ons handelen. Dat beseffen we terdege. Ook een goede opstelling van de verhuurder speelt hier overigens een rol.
Ad 2: De lastenverschuiving is erop gericht huurders enigszins tegemoet te komen. Ook eigenaren van koopwoningen tot 2 ton hebben hier voordeel van. Dat vinden we sociaal en legitiem. We hebben geen signalen dat woningeigenaren door deze maatregel in de problemen komen.
Ad 3: Nieuwe zorgwoningen worden toegewezen aan mensen die die zorg nodig hebben. Dat zullen niet in alle gevallen mensen uit de wijk zijn. Maar ze zullen wel in alle gevallen een verhuisketen op gang brengen die altijd eindigt bij een starter.
Ad 4: De woningbouwopgave bestaat uit koop- en huurwoningen. In de huursector is ook een duidelijke vraag naar goedkope laagbouw- en etagewoningen. We zien daarmee geen tegenspraak met het feit dat starters moeilijk een woning kunnen krijgen. Hun vraag zit in de opgave.
Ad 5: Mogelijkheden voor het aanbrengen van extra groen en speelgelegenheden zullen we benutten in overleg met de bewoners . Maar de concrete uitwerking overstijgt het woonbeleid. Hiervoor verwijzen we naar het beleid en uitvoeringsplannen rond verkeer en groen.
Ad 6: De instroom van zwakke groepen in de wijk zullen we scherp volgen. Spreiding en goede begeleiding zijn zaken waar we afspraken over willen maken met corporaties en zorgaanbieders. De woonvisie is op dit punt aangepast.
Ad 7: Het beleid rond kamerverhuur willen we aanscherpen. Betere aanpak van overlast is daar een onderdeel van. De woonvisie is op dit punt aangepast.
Ad 8: In deze reactie is aangegeven wat de gemeente met de opmerkingen doet.

5. Henk Horstink, bewoner Hengstdal
Korte inhoud:

1. Neem in de Woonvisie op dat in Hengstdal de mogelijkheid wordt geboden voor enige zelfbouw en woningen voor starters.
2. Neem ook expliciet op dat buurtbewoners in een vroegtijdig stadium bij nieuwbouwplannen, renovatie en splitsingsvergunningen worden geïnformeerd.

Reactie
Ad 1. Wij staan positief tegenover initiatieven voor zelfbouw in de hele stad en zullen waar mogelijk faciliterend optreden. Dit is opgenomen in de Woonvisie.
Ad 2. Uit de woonvisie spreekt de ambitie om bewoners goed en tijdig te betrekken bij plannen. U zult ons moeten boordelen op ons handelen. Dat beseffen we terdege. Splitsingsvergunningen kennen we niet in Nijmegen.

6. Seniorenraad Nijmegen
Korte inhoud :

1. De Seniorenraad mist het aangekondigde agenderende karakter van de woonvisie.
2. Ambitie van 8.000 aangepaste woningen tot 2030 is niet haalbaar. Harde afspraken met corporaties maken over aangepaste nieuwbouw en aanpassing van bestaande woningen.
3. Het ontbreekt aan inzicht over in hoeverre de particuliere voorraad geschikt is voor zorgbehoevende ouderen. De seniorenraad vraagt in dit verband opnieuw om een actieplan voor de particuliere voorraad.
4. Campagne Bewust wonen (waarin eigenaren en huurders informatie krijgen over mogelijke preventieve aanpassingen aan hun woning, zodat ze er langer kunnen blijven wonen) moet worden gecontinueerd.
5. De Seniorenraad geeft in overweging om productie in Waalfront en Waalsprong te temporiseren, ten gunste van de bestaande stad. Dit verkleint de vergrijzingsproblematiek en is op langere termijn goedkoper omdat een geforceerd bouwtempo een neerwaartse druk op de grondprijs geeft.
6. De Seniorenraad is verbaasd dat ouderen niet onder de doelgroepen worden geschaard ondanks de gevolgen van extramuralisering en het langer zelfstandig wonen.

Reactie
Ad 1: Het agenderende karakter van d e woonvisie komt tot uiting door het formuleren van ambities en doelen die voor het grootste deel alleen met andere partijen bereikt kunnen worden. In die zin is het een agenda voor de komende jaren.
Ad 2: De ambitie van 8.000 aangepaste woningen(Planningskader) is stevig. Er zitten veel kanten aan deze opgave. Het Planningskader is dynamisch en wordt periodiek geactualiseerd.
Ad 3 en 4: In de particuliere voorraad loopt het project Bewust Wonen, uitgevoerd door de SWON. Dit project loopt nog tot medio 2016. Meerwaarde van een actieplan voor de particuliere voorraad zien we niet. Het gaat er vooral om dat we mensen bewust maken van wat er mogelijk is aan verbeteringen in de woning om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen.
Ad 5: We overwegen niet om de productie in Waalfront en Waalsprong te temporiseren. Het effect van temporisering op de spreiding van de vergrijzing zien wij niet zo. Als we niet bouwen verlaten met name jongeren de stad waardoor de vergrijzing juist toeneemt. Het weegt ook niet op tegen het voldoen aan de stevige uitbreidingbehoefte voor onze stad. Een geforceerd bouwtempo heeft ook geen drukkend effect op de grondprijzen. Daarover zijn afspraken vastgelegd.
Ad 6: Ouderen staan inderdaad niet genoemd onder doelgroepen, maar komen uitgebreid aan bod in hoofdstuk over wonen met zorg en service. Het is daarmee wel degelijk een groep waarvan de huisvesting onze aandacht heeft. Maar voor de duidelijkheid hebben we in de Woonvisie onder “doelgroepen” een verwijzing gemaakt.

7. Stedelijke huurderskoepel.
Korte inhoud:

1. De huurderskoepel vindt de inspraakperiode aan de korte kant.
2. De huurderskoepel heeft grote zorgen over de betaalbaarheid van het wonen. De huren zijn de laatste jaren sterk gestegen en echt goedkope woningen zijn er niet meer. Dit leidt tot betaalbaarheidsproblemen bij een breed scala aan doelgroepen. Er bestaat daarnaast grote onzekerheid over de betaalbaarheid in de toekomst door bezuinigingen op de huurtoeslag, baanonzekerheid, pensioenverlaging spelen hierin een grote rol.
3. Sterk pleidooi voor:
    a. Behoud en toename van het aantal huurwoningen aan de onderkant van de sociale huurmarkt.
    b. Meer goedkope koopwoningen en alternatieven voor de toegang hiertoe (financiering).
    c. Duurzaamheidsmaatregelen met een uniforme methodiek (GPR, E-index). Geen verbreding naar woonlasten maar ook zicht houden op de huurlasten.
    d. Betere en actuele monitoring van effecten van matregelen en prestaties door partijen: woningbehoefte, woningtoewijzing en betaalbaarheid
4. Lage middeninkomens vallen tussen wal en schip. Met twee minimuminkomens van 18.000 euro zit je al boven de doelgroepgrens van € 34.000, zonder huurtoeslag en kwijtscheldingen. Deze mensen kunnen niet kopen en zich ook geen duurdere huurwoning veroorloven.
5. Scheefwoners zijn de dupe van inkomensafhankelijke huurverhogingen, en ze stromen niet door.
6. De Huurderskoepel ziet een hogere uitbreidingsbehoefte dan in de Woonvisie staat vermeld, en geeft daarvoor een aantal argumenten, maar onderschrijft de opgenomen taakstelling tot 2030.
7. De huurderskoepel is het niet eens met een terughoudend bouwbeleid van de corporaties agv verwachte krimp.
8. De Huurderskoepel signaleert ongelijke behandeling van huurders en kopers, en verwacht van de gemeente meer aandacht voor de keuzemogelijkheden van huurders.
9. De ambitie om meer woningen met zorg te realiseren wordt door de Huurderskoepel onderschreven.
10. Voor studenten wordt een taakstelling bepleit van 1.000 woningen, onder meer om de gevolgen van internationalisering in het hoger onderwijs op te vangen. Daarnaast wordt gepleit voor een forse ophoging van het aantal starterswoningen van 1.000 naar 2.000 tot 2500.
11. Mogelijkheden van het jongerencontract in het huurrecht (tijdelijke huur) wordt gezien als hupmiddel, met als risico dat problemen worden doorgeschoven.
12. De huurderskoepel vraagt om meer inzet op het tegengaan van spanningen in de wijk als gevolg van instroom van kwetsbare en zwakke huishoudens. Signaleren is onvoldoende.
13. De urgente situatie rond de huisvesting van migranten komt onvoldoende in de woonvisie tot uiting. Dit probleem vergt volgens de huurderskoepel onorthodoxe oplossingen.
14. De huurderskoepel is van mening dat de lastenverschuiving voor huurders niet veel oplevert omdat de verhuurder deze extra kosten zal doorberekenen in de huur.

Reactie
Ad 1: De inspraakperiode duurde van 25 juni tot 1 oktober. Extra lang vanwege de zomervakantie die in Nijmegen va n 18 juli tot 30 augustus duurde. Totaal ca. 7 weken buiten de vakantie periode. Standaard is een periode van 6 weken.
Ad 2 en 3 a en b: betaalbaarheid is één van de centrale thema's in de woonvisie. Achtergrond en aanpak is daarin aangegeven. We zetten in op afspraken met de corporaties over betaalbare nieuwbouw en een betaalbare voorraad. Daarnaast zetten we maatwerk in via de lijn van het aanvalsplan Armoede en Schulden. Toename van het aantal woningen aan de onderkant van de huurmarkt lijkt ons ook wenselijk en tegelijk lastig te realiseren. Hierover gaan we in gesprek met de corporaties. Dit voegen we toe aan de Woonvisie.

Goedkope koopwoningen (tot 2 ton) staan in het programma, ondersteuning van koopstarters bieden we via de startersleningen voor woningen tot € 225.000.
Ad 3. c: Het effect van duurzaamheidsmaatregelen meten we nu in labelstappen, maar in de toekomst ook in termen van E-index.
In de rapportages die we vragen is de huurverhoging herkenbaar, los van andere kosten voor het wonen.
Ad 3. d: Monitoring van beleid doen we. Over de vorige prestatieafspraken is jaarlijks verantwoording afgelegd. Dit willen we continueren voor de toekomst. Woningbehoeftecijfers worden periodiek geactualiseerd. Via rapportages van Entree volgen we de effecten van de woonruimteverdeling. We zullen er voor zorgen dat deze informatie ook met huurders en andere belanghebbenden wordt gedeeld.
Ad 4: De positie van lage middeninkomens is inderdaad lastig. Oplossingen zijn niet eenvoudig zolang het rijk de grenzen niet aanpast. We zetten in op toevoeging van middeldure huur.
Ad 5: Het idee dat scheefwoners meer huur kunnen betalen is niet vreemd. Het is wel een feit dat de doorstroming die het rijk van dit beleid verwacht tegenvalt.
Ad 6: De uitbreidingbehoefte in de woonvisie is aangepast aan de laatste ontwikkelingen.
Ad 7: Het is geen vaststaand gegeven dat corporaties nu stoppen met nieuwbouw vanwege verwachte krimp. Maar het is onmiskenbaar dat demografische ontwikkelingen een relatie hebben met de woningbouwprogrammering en het portfoliobeleid van woningbeheerders. In de woonvisie agenderen we dit punt. In nadere toekomstverkenningen komt dit de komende periode verder aan de orde.
Ad 8: De ongelijke behandeling van huurders en kopers die de huurderskoepel signaleert heeft te maken met inkomensverschillen en de fundamenten van het stelsel in de volkshuisvesting. Dat kunnen we op lokaal niveau niet wijzigen. We kunnen en gaan wel inzetten op meer keuzevrijheid voor huurders door voldoende betaalbaar aanbod. Dat is ook onze ambitie.
Ad 9: Met instemming voor kennisgeving aangenomen.
Ad 10: In de woonvisie zijn nieuwe prognoses voor studentenhuisvesting opgenomen. Die voorzien in een daling van het aantal uitwonende studenten. Een bouwopgave van 1.000 eenheden is daarmee niet zinvol. De forse ophoging van het aantal woningen voor starters achten we niet realistisch. Het bouwen van woningen voor starters geeft ook slechts een verhuisketen met de lengte van 1 verhuizing. Via nieuwbouw voor andere groepen vindt er doorstroming plaats die uiteindelijk een woning voor een starter vrijmaakt. Dan worden dus meer mensen geholpen. Starters concurreren niet met doorstromers maar met andere starters.
Ad 11: Het jongerencontract is, als het wetgeving wordt, inderdaad een tijdelijke oplossing , maar vergroot wel de doorstroming voor een groep die zeer verhuisgeneigd is. We nemen dit op in de Woonvisie.
Ad 12: De leefbaarheid in wijken wordt scherp gemonitord. Als signalen aanleiding geven tot actie zullen we dat doen in overleg met corporaties en bewoners.
Ad 13: de tekst van de Woonvisie is op dit punt aangepast.
Ad 14: dit risico bestaat en wordt ook genoemd in het OTB rapport. We zullen binnenkort een standpunt hierover innemen.

8. de heer Rik Arts, bewoner
Korte inhoud:
1. De heer Arts wijst op het feit dat woonoverlast niet alleen veroorzaakt wordt door kamerbewoners.
2. De maatregelen over klachtenregistratie die onder het kopje kamerverhuur staan zouden ook moeten gelden voor woninghuurders en woningeigenaren. Het wordt tijd voor overlastbeleid dat recidiverende overlast echt aanpakt.

Reactie
Ad 1 en 2: in de woonvisie is aangegeven dat woonoverlast ook bij zelfstandige woningen voorkomt en moet worden aangepakt.

9. Platform Kamerbreed Nijmegen
Korte inhoud:
Het platform vindt het prima dat de gemeente registratie en afhandeling van overlastklachten wil verbeteren en meer voorwaarden aan vergunningen wil stellen.
Maar dit is onvoldoende. Bij bestaande panden komt overlast voor die onvoldoende wordt aangepakt. Het platform noemt 8 aandachtspunten:

1. Het platform vraagt de gemeente dringend om het begrip ontoelaatbare overlast te definiëren.
2. De leefbaarheidstoets bij de aanvraag voor een omzettingsvergunning voor kamerverhuur wordt door de gemeente te weinig ingezet. Het platform vindt dat de toets bij elke aanvraag met worden gedaan.
3. Er zijn zorgen over de 19e eeuwse schil. Het platform wil duidelijker zien opgenomen wat het beleid voor verkamering in de 19e eeuwse schil wordt.
4. De constatering in de woonvisie dat de kamermarkt voor meer groepen dan studenten van belang is wil het platform zien uitgewerkt in een beleidsmatige visie hoe hier qua regelgeving mee om te gaan. Huidige situatie met tekort aan betaalbare huurwoningen, asielzoekers en weinig doorstroming vraagt hier om.
5. Het platform wil een zienswijze over wat de gemeente met geconstateerde overlast doet in relatie met voorwaarden in de vergunning. Handhaving is voor de gemeente een probleem.
6. Het platform wil een duidelijker definitie hoe fietsen en afval ingepast gaan worden in de te verlenen vergunning.
7. Het platform wil verder graag weten waar een pand aan moet voldoen om overlast van geluid binnenskamers te voorkomen.
8. Tot slot wil het platform weten hoe de gemeente omgaat met de 700 illegaal verhuurde panden die op basis van nieuwe regelgeving vergunningplichtig gaan worden.

Reactie
Ad 1: Een definitie van ontoelaatbare overlast is mogelijk , maar dit is nooit te objectiveren. In de aanscherping van het kamerverhuurbeleid, dat in een separate notitie kamerverhuur aandacht zal krijgen, komt dit aan de orde. Deze notitie zal begin 2016 aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd.
Ad 2: inzet van de leefbaarheidstoets is naar onze mening niet in alle gevallen noodzakelijk. Maar een hogere inzet dan nu het geval is ligt mogelijk in de rede. Dit onderwerp zal in de notitie kamerverhuur aan de orde komen.
Ad 3: De woonvisie is op dit punt aangepast, nadere uitwerking volgt in de notitie kamerverhuur.
Ad 4 tm 7: Nadere uitwerking volgt in de notitie kamerverhuur.
Ad 8. Ons college reageert op meldingen en klachten waarbij vervolgens wordt gekeken of panden kunnen worden gelegaliseerd. Er is geen sprake is van gerichte actie op de aanpak van illegale kamerverhuurpanden. Het aantal bestaande illegale kamerverhuurpanden waarvoor sinds 2013 een omzettingsvergunning is verleend is niet bekend, aangezien dat niet specifiek wordt geregistreerd en veelal ook niet bij aanvraag wordt aangegeven dat het legalisatie van een reeds bestaande situatie betreft.

10. Wijkcomité Oost
Korte inhoud:

1. Het wijkcomité vindt het goed dat er aandacht is voor kamerverhuur maar snapt niet dat er geen quoteringsregel wordt ingesteld om overlast tegen te gaan. Dit werkt beter dan wat nu wordt voorgesteld rond communicatie en aanscherpen vergunningsvoorwaarden.

2. Quotering is ook een duidelijk signaal naar bewoners dat de problematiek serieus wordt genomen.
3. Dat goedkope woningen geen omzettingsvergunning krijgen betekent volgens het comité dat de verkamering in Oost verder zal toenemen.
4. De gemeente erkent dat er overlast is, maar met de aangekondigde maatregelen wordt dat onvoldoende aangepakt. Niet duidelijk is wat er concreet aan de handhaving gaat gebeuren.
5. Gemeente heeft onvoldoende zicht op aantal illegaal verkamerde panden. Voor een adequate aanpak is dat wel nodig. Illegale panden eerst opsporen en dan aanpakken.
6. Het wijkcomité komt via horen zeggen op 3.500 kamerverhuurbedrijven waarvan 1.800 illegaal, en vraagt of de gemeente deze cijfers kent.
7. Het wijkcomité refereert aan het KENCES rapport waarin daling van studentenaantallen is voorzien, en vindt het in dat licht logisch om zeer terughoudend met verkamering om te gaan. Deze conclusie wordt echter niet getrokken. Zo gebeurt er niets structureels en wordt er geen halt toegeroepen aan het onleefbaar worden van straten.
8. Nu voorgestelde maatregelen om overlast aan te pakken getuigen van weinig realiteitszin.

Reactie
Ad 1 en 2: Een quoteringsregel voor kamerverhuur is geen middel tegen overlast in reeds vergunde kamerverhuurpanden, wel tegen toename van kamerverhuur Uitwerking volgt in een separatie notitie kamerverhuur. De woonvisie is op dit punt aangepast.
Ad 3: In Oost staan niet alleen maar dure woningen maar ook goedkopere woningen. Het effect van toenemende verkamering zal daarom bepekt blijven. En kan ook met een strakker omzettingsbeleid worden aangepakt.
Ad 4: Uitwerking van het kamerverhuurbeleid, incl. de handhavingsaspecten, vindt plaats in de notitie kamerverhuur.
Ad 5: Het probleem met illegale panden is dat ze niet gemeld zijn en daarom vaak ook niet bekend zijn. Nadere uitwerking volgt in de notitie kamerverhuur.
Ad 6: Deze cijfers kennen we niet. Wij schatten het aantal verkamerde panden op ca. 2.800. Zie ook de discussienotitie kamerbewoning uit 2014.
Ad 7: De KENCES prognose kwam beschikbaar op 1 oktober 2015, dus ruim nadat de ontwerp woonvisie de inspraak in ging. Die was nog gebaseerd op de prognose uit 2014. De woonvisie hebben we op basis van de actuele informatie aangepast. Dat betekent dat er inderdaad ruimte is voor een strakker kamerverhuurbeleid. De woonvisie is op dit punt aangepast.
Ad 8: Wij zijn niet van mening dat de voorgestelde maatregelen om overlast tegen te gaan van weinig realiteitszin getuigen. Verder verwijzen we naar de uitwerking in de notitie kamerverhuur.

11. Conferentie ontwerp Woonvisie, 1 oktober, de Lindenberg
Opmerkingen tijdens het debat.

Thema betaalbaarheid
1. Vertegenwoordiging Wijkraad Grootstal: huren zijn teveel verhoogd. Mensen met problemen weten niet waar ze moeten zijn. Overal briefje in de bus werkt beter. Het Stip vormt een drempel voor veel mensen.
2. Paul van Roosmalen (WBSG): corporaties zijn aanspreekbaar op Aedesakkoord: huurverhoging inflatie + 1%. Dat is een zeer gematigde huurverhoging.
3. Ronde corporatiedirecteuren: alles onder de € 618 zoals Talis? Andere corporaties een klein deel van de voorraad boven de € 618 voor middeninkomens.

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Thema woningbouwopgave

4. *Johan Noppe (Portaal*): er moet meer in het middensegment worden gebouwd , dat is ook goed voor de doorstroming. Dat is nu niet gegarandeerd, dat moet wel . Wat gaat de gemeente daaraan doen? @
5. *Huub van Rumund (Hans Janssen Makelaardij)*: stel een grondprijs van tussen de sociale prijs en de marktprijs. Verbind daaraan de voorwaarden van middeldure huur. Het is nu te digitaal, maar differentiatie in grondprijs geeft kansen aan middelduur. @
6. *Ronald Leushuis (Talis*): de gemeente moet ook actiever worden in het vermarkten van de stad en zo meer beleggers voor dit segment aantrekken. Verwacht meer voortouw en creativiteit van de gemeente.
7. *Herma Schipperheijn (Platform Kamerbreed):* bouw meer appartementen, ook in bestaande bouw in plaats van verkamering.
8. Bert Velthuis (wethouder): we moeten vasthouden aan het “nee, tenzij” beleid. Voorrang voor Waalsprong en Waalfront.
9. Antoinette Doesborgh (ACCIO): er is juist behoefte aan meer echt goedkope woningen. Meer alternatieven aan de onderkant. Daar zit het probleem. De huurstijging heeft de bestaande voorraad voor veel mensen te duur gemaakt. @
10. Bert Velthuis (wethouder): deelt de mening van Antoinette Doesborgh .
11. Ronald Leushuis (Talis): vanwege de aantrekkende markt bij Waalfront opletten dat er voldoende sociaal wordt gebouwd. @
12. Bert Velthuis (wethouder): historisch gezien bijzonder dat tegenwoordig iedereen aan de Waal wil wonen. Hij gaat nadenken over arbeiderswoningen aan de Waal.
13. Dick Westerbeek (De Klink): 27.000 sociale huurwoningen is te weinig. Krijgt bijval. @
14. Bert Velthuis (wethouder): zegt toe nog eens goed te kijken naar de cijfers van de uitbreidingsbehoefte. Ook n.a.v. de recente instroom van statushouders. @
15. Mevr. Wijkraad Grootstal: statushouders gaan altijd voor, maar mijn kind wil ook wel eens een woning.
16. Toke Piket (Waalboog): pleit voor een ophoging van de woningbehoefte. In de crisisopvang zitten mensen ook veel te lang omdat ze niet kunnen doorstromen naar een reguliere woning. Dus blijven ze in de erg dure crisisopvang. Dat is zeer ongewenst. @
17. Anne Wilbers (Mooiland): er zit altijd een spanning tussen de cijfers en de behoeften en ervaringen van mensen. Bouwen voor de doorstroming of bijbouwen aan de onderkant leidt beide tot meer vrijkomende woningen in het betaalbare segment.

Thema wonen met zorg

18. Pepijn Boekhorst (raadslid GL): wil graag zijn idee om tot meer resultaat te komen door het geld van zorgaanbieders , corporaties en gemeente bij elkaar leggen, in de woonvisie terugzien.
19. Esther Lamers(Standvast Wonen): het gaat vooral om het verbeteren van de ketensamenwerking in de zorg. In de woonvisie moeten initiatieven die er zijn prominenter aandacht krijgen. Gemeente moet garanties geven. @
20. Toke Piket (Waalboog): gesprekken over betere samenwerking worden al gevoerd, ook met de zorgverzekeraars. Ketensamenwerking met zorgverzekeraars kan niet. Dit moet je lokaal starten met zorgaanbieder, corporatie en gemeente. Toekomstperspectief is wel helder, maar sluitende exploitaties zijn het probleem. Je zal risico’s moeten nemen, maar met voldoende zekerheden. Onderwerp kan prominenter in de Woonvisie. Benoem initiatieven waar je wat wil hebben en benoem voor welke doelgroep je het doet. @
21. Tobias van Elferen (raadslid D66) : wat is de rol van welzijn ? Moet dat niet in de woonvisie of komt dat ergens anders aan de orde ? @

22. Bert Velthuis (wethouder): hoort bij de woonvisie.
23. Paul van Roosmalen (WBSG): er moet meer op bestuurlijk niveau over gesproken worden. Leggen van verbindingen is erg belangrijk. @
24. Margje Lubbers (OBG): extramuraal wonen met zorg is goed mogelijk. We hebben wel een beter beeld van de doelgroep nodig. En hoe bereik je die mensen? Als welzijnsvoorzieningen op peil zijn voorkom je problemen. Pak het bij de bouw aan. Bij bestaande bouw is het geen simpele opgave.
25. Els van Dalen (wijkcomité Oost): wil meer aandacht in de woonvisie voor woongroepen en burgerinitiatieven die zorg voor elkaar als doel hebben. Dit moet beter ondersteund worden met processubsidies voor het geven van scholing e.d . @
26. Bert Velthuis (wethouder): dit kost veel geld. Ombestemming kost ook veel geld.
27. Els van Dalen (wijkcomité Oost): Nijmegen blijft op dit punt echt achter.
28. Bert Velthuis (wethouder): we maken een afspraak om hier verder over te praten.

Thema kwaliteit van wijken

29. Bert Velthuis (wethouder): houdt een pleidooi om voorzieningen in de wijk te houden.
30. Ralf Nieuwenhuizen (Platform Kamerbreed): breekt de staf over het beleid van de gemeente inzake kamerverhuur dat geen enkele ambitie kent en veel te liberaal is. Deze praktijk deugt niet. Ontoelaatbare overlast en overconcentratie worden niet tegengegaan. Verkamering zet leefbaarheid van wijken onder druk. Daar komt extramuralisering van de GGZ nog bij. @
31. Herma Schipperheijn (Platform Kamerbreed): leefbaarheid moet beter gedefinieerd worden. @
32. Er wordt een afspraak tussen de wethouder en het platform gemaakt.
33. Esther Lamers (Standvast Wonen): bij overlast in de straat door mensen met psychiatrische problematiek staat privacy ook in de weg. We zouden dit lokaal moeten oprekken . @
34. Mevr. Wijkraad Grootstal: de politie doet niets als er problemen zijn.
35. Antoinette Doesborgh: problemen in de wijken nemen wel toe, meer alcoholisme en GGZ gerelateerde problematiek.
36. Johan Noppe (Portaal): onderschrijft dit. Maar Nijmegen pakt het wel goed aan met de wijkteams en regieteams. Dat moet vooral doorgezet worden.

Overig

37. N.N.: ouderen in grote eengezinswoningen zouden moeten doorstromen. Dat doen ze net omdat de huur van de nieuwe woning te hoog is . Die moet dus naar beneden. Dat helpt de doorstroming.
38. Antoinette Doesborgh (Accio): Huurbeleid van Talis is niet zo mooi als het wordt gepresenteerd. Van groot deel van de huurders wordt de huur niet verlaagd, maar juist verhoogd. De lage middeninkomens zijn de dupe.
39. Dick Westerbeek (de Klink): de toegankelijkheid van de openbare ruimte is ook een belangrijk punt waarvoor meer aandacht nodig is. @

De opmerkingen met een @ hebben tot aanpassingen in de woonvisie geleid.

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Platform Kamerbreed
t.a.v. de heer Nieuwenhuijsen
Oldenbarneveltstraat 47
6512 AT Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
10 NOV. 2015	RO10/15.0011230	Bas Böhm
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Leefbaarheidsonderzoek Van Trieststraat 8	9 september 2015	(024) 3293436

Geachte heer Nieuwenhuijsen,

We hebben uw e-mail van 9 september in goede orde ontvangen. U gaat in dit bericht in op de verlening van een omzettingsvergunning aan de Van Trieststraat 8. U stelt een aantal vragen naar aanleiding van het uitgebreide leefbaarheidsonderzoek dat naar aanleiding van de vergunningaanvraag door de ODRN is uitgevoerd. In deze brief geven wij antwoord op uw vragen.

Wie heeft de 9 vermoedelijk verhuurde panden getoetst/bekeken en wat is de uitkomst hiervan?
Het leefbaarheidsonderzoek is uitgevoerd door de ODRN. Zoals in de rapportage van de ODRN staat vermeld, blijkt uit waarneming ter plaatse en raadpleging van o.a. de GBA dat er wellicht negen andere kamerverhuurpanden in de nabijheid zijn gevestigd.

Zijn ze illegaal of klopt de gemeentelijke administratie niet?
Het betreft hier panden waar op basis van de ODRN-rapportage mogelijk kamerverhuur plaatsvindt zonder omzettingsvergunning, althans in de (digitale) archieven van de ODRN en/of de gemeente Nijmegen is voor deze panden geen omzettingsvergunning (meer) te achterhalen. Het is echter niet uitgesloten dat er in het verleden voor een aantal van deze panden wél een vergunning is verleend, maar dat alleen de eigenaar zélf wellicht nog een fysiek exemplaar van de vergunning in zijn/haar bezit heeft.

Waarom wordt er onvoldoende weging gegeven aan de reeds bekende klachten?
De klachten, waaraan in de rapportage wordt gerefereerd, hebben betrekking op panden gelegen aan de *overzijde* van de Van Trieststraat, in de driehoek gevormd door de Van Trieststraat, Stijn Buijsstraat en St. Annastraat, en dan nog in het bijzonder op geluidsoverlast die wordt ervaren aan de *achterzijde* van deze panden. Er zijn echter geen klachten bekend inzake overlast van woningen met even huisnummers, aan de zijde van de Van Trieststraat waar zich nummer 8 bevindt.

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Welke klachten zijn het en hoeveel klachten zijn het?
Zie het antwoord op de vorige vraag. Het betreft een gebundelde klacht van meerdere bewoners van panden, gelegen aan de driehoek gevormd door de Van Trieststraat, Stijn Buijsstraat en St. Annastraat.

Hoe bent u hier in het verleden mee omgegaan?
Het klachtenpatroon wordt bij elk uitgebreid leefbaarheidsonderzoek onderzocht en gewogen.

Waarom wordt het cijfer 7.6 uit de BZK-leefbarometer gezien als positief ondanks een daling van deze waardering t.o.v. de vorige meting?
Een 7.6 is nog altijd een ruim voldoende score.

Zou deze daling al geen indicator moeten zijn?
Het leefbaarheidsonderzoek weegt de meest recente leefbaarheidsscore mee. Bovendien hoeft een lagere leefbaarheidsscore ten opzichte van de vorige meting niet het gevolg te zijn van een toename van het aantal kamerverhuurpanden in een buurt.

Welke waarde heeft de mening van de wijkagent als de huidige registratie niet functioneert en hij dus geen zicht kan hebben op de aanwezigheid van klachten
Bij een uitgebreid leefbaarheidsonderzoek wordt onder andere de wijkagent om informatie verzocht. Op basis van geregistreerde klachten en zijn ervaring geeft hij informatie.

Graag wijzen we u er nog op dat er diverse aspecten worden onderzocht bij een leefbaarheidsonderzoek. Hierdoor wordt het mogelijk een geobjectiveerde inschatting te maken of verlening van een omzettingsvergunning redelijkerwijs tot een ontoelaatbare inbreuk op het woon- en leefklimaat zou kunnen leiden. Op basis van de uitkomst van onderzoek naar de verschillende aspecten worden gewogen conclusies ten aanzien van vergunningverlening getrokken. Dit gebeurt dus niet op basis van de uitkomst van één onderdeel van het onderzoek.

We gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Het college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

drs. H.M.F. Bruls

De Gemeentesecretaris,

drs. B. van der Ploeg

www.nijmegen.nl

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

reg.nr.: 15.0009311
procesverantw.: BUSO
INGEKOMEN
09 SEP. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

Van: Ralf Nieuwenhuijsen [mailto:ralf@bibotrainingen.nl]
Verzonden: woensdag 9 september 2015 13:41
Aan: Griffie
CC: jac schmidt; Herma Schipperheijn
Onderwerp: aan B&W en Raadsleden van de gemeente Nijmegen
Urgentie: Hoog

Geachte Burgemeester Wethouders en Raadsleden,

Zoals u weet is de nieuwe woonvisie aanstaande en heeft kamerbreed Nijmegen (https://www.facebook.com/kamerbreed.nijmegen.9?ref=bookmarks) geruime tijd, namens honderden sympathisanten wijkverenigingen e.d., zich actief ingezet om het omzettingsbeleid aangepast te krijgen.

Dit alles omdat de toename van verkamerde panden, hun merkbare, negatieve effecten hebben op de Nijmeegse samenleving.

Waarom Nijmegen het breed erkende probleem wat studentensteden hebben, ondanks ons signaal en voldoende jurisprudentie/ervaringen uit andere steden, niet afdoende aanpakt is ons (nog) niet duidelijk

Of het de macht is van het geld, de invloed die projectontwikkelaars hebben binnen de Nijmeegse politiek of bestuurlijke onwil, het laat zich raden.

Dat e.e.a. wringt maakt ons inziens een recente omzetting vergunning duidelijk.

Opmerkelijk detail hierbij is een uitspraak van de bestuursrechter in mei jl. in zake een procedure die gestart is m.b.t. een omzettingsvergunning op de Van Sligtenhorststraat;

".....alleen omdat de formele term "ontoelaatbare inbreuk op de leefbaarheid" NIET nader is omschreven in de Nijmeegse politiek kan de rechtbank niet concluderen dat daar nu sprake van is"

En als de toets dan al incidenteel gebruikt wordt, wat overigens al afwijkt met andere (studenten) steden, is onderstaande de uitkomst hiervan te zien.

Een paar alinea's uit de publicatie die te vinden is op uw gemeentesite.

Rapportage van de ODRN n.a.v. een verzoek van de gemeente tot een leefbaarheidsonderzoek;

*"Naar aanleiding van een verzoek daartoe van de afdeling Wijkmanagement van de gemeente Nijmegen, hebben wij wel een **uitgebreid leefbaarheidsonderzoek** in de directe omgeving van het pand Van Trieststraat 8 uitgevoerd. Hieruit blijkt onder meer het volgende:*

- Het pand Van Trieststraat 8 verkeert, tenminste aan de buitenzijde, in een redelijke staat van onderhoud;
- Het voorgaande geldt overigens voor de meeste panden in de rest van de straat en het straatbeeld als zodanig (redelijk tot goed);
*- **In de directe omgeving (straal van circa 50 meter) zijn formeel geen andere omzettingsvergunningen afgegeven, maar uit waarneming ter plaatse en raadpleging van de GBA***

zouden er wellicht wel negen andere kamerverhuurpanden in de nabijheid van uw pand gevestigd kunnen zijn;
- Aan de overzijde van uw pand ligt de dichtbebouwde driehoek Van Trieststraat / Stijn Buijsstraat / St.Annastraat. Door bewoners van panden in deze driehoek is in het (recente) verleden met enige regelmaat geklaagd over geluidsoverlast vanuit de achtertuinen, met name bij goed weer. Geluid weerkaatst namelijk tussen de achtergevels van de betreffende woningen en wordt daardoor zelfs versterkt. Deze vorm van overlast is mogelijk ook gerelateerd aan bepaalde kamerverhuurpanden die zich ter plaatse bevinden;
- De wijk scoort een "positief" volgens de BZK-leefbarometer en een 7,6 volgens de Nijmeegse Wijkmonitor;
- Volgens de wijkagent en de afdeling Veiligheid van de gemeente Nijmegen zijn er, vanuit overwegingen van openbare orde en/of veiligheid, geen redenen om de gevraagde vergunning te weigeren;
- Ook vanuit de afdeling Wijkmanagement van de gemeente Nijmegen bestaan er geen bezwaren tegen het realiseren van een kamerverhuurpand op deze locatie.

Nadere voorwaarden
*• Leefbaarheid: **De leefbaarheid van de omgeving mag niet nadelig worden beïnvloed als gevolg van de kamergewijze bewoning van dit pand. Denk hierbij aan: geluidsoverlast, verloedering van de tuin(en), het stallen van fietsen, achterstallig onderhoud, e.d.**. U dient daar rekening mee te houden, goede afspraken met de bewoners van het pand te maken (bijvoorbeeld door middel van een huishoudelijk reglement) en ook toe te zien op de naleving hiervan. Op het moment dat de leefbaarheid van de omgeving daadwerkelijk nadelig wordt beïnvloed, kunnen en zullen Burgemeester en Wethouders deze vergunning beperken, door het aantal bewoners/kamers terug te brengen, of de vergunning zelfs geheel intrekken".*

Dat een dergelijke rapportage n.a.v. een "uitgebreid" leefbaarheidsonderzoek door de ODRN leid tot een honorering van de aanvraag door de gemeente is op z'n zachtst gezegd "opmerkelijk" immers;

- wie heeft de 9 vermoedelijk verhuurde panden getoetst/bekeken en wat is de uitkomst hiervan?
- Zijn ze illegaal of klopt de gemeentelijk administratie niet?
- Waarom wordt er onvoldoende weging gegeven aan de reeds bekende klachten?
- Welke klachten zijn het
- hoeveel klachten zijn het?
- Hoe bent u hier in het verleden mee omgegaan?
- Waarom wordt het cijfer 7.6 uit BZK-leefbarometer gezien als positief ondanks een daling van deze waardering t.o.v. de vorige meting?
- Zou deze daling al geen indicator moeten zijn?
- Welke waarde heeft de mening van de wijkagent als de huidige registratie niet functioneert en hij dus geen zicht kan hebben op de aanwezigheid van klachten

Tevens verbazen wij ons over de aanbevelingen die de ODRN doet immers ze kunnen niet leiden tot actie/handhaving omdat
A lokale wetgeving dit niet toe laat!
B er geen eisen worden gesteld bij een omzetting vergunning m.b.t. b.v. fiets, afval.

"Beter ten halve gekeerd dan ten hele....." immers de woonvisie wordt binnenkort behandeld

Uiteraard zijn wij benieuwd naar uw reactie

Met vriendelijke groet,

Ralf Nieuwenhuijsen
06-50620286

Meer weten over het initiatief van Kamerbreed Nijmegen bezoek onze Facebook pagina

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Platform Nijmeegse Woningcorporaties
t.a.v. de voorzitter, de heer P. van Roosmalen
Postbus 1071
6501 BB Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
3 december 2015	RO10/15.0012160	Bas Böhm
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Reactie biedingen en voorstel lastenverschuiving	30-10-2015 en 30-10-2015	(024) 3293436

Geachte heer Van Roosmalen,

Op 30 oktober ontvingen wij van het Platform Nijmeegse Woningcorporaties (PNW) een tweetal stukken:

1) De individuele biedingen of reacties van de zeven woningcorporaties die deelnemen aan het PNW op het ontwerp van de Woonvisie, inclusief een gezamenlijke zienswijze.
2) Een brief met een voorstel omtrent de woonlastenverschuiving.

Via deze brief reageren wij op beide stukken.

Biedingen en gezamenlijke zienswijze
In het bestuurlijk overleg gemeente-woningcorporaties van 15 juli 2015 is door het PNW aangegeven dat corporaties voor 1 november een bod doen op basis van de ontwerp-Woonvisie en dat vanuit het PNW een gemeenschappelijk bod zal komen. Het stelt ons teleur dat u geen gezamenlijk bod heeft ingediend, maar een gezamenlijke zienswijze op de ontwerp-Woonvisie. Daarnaast zijn de individuele biedingen van de corporaties gezamenlijk ingediend. We merken hierbij op dat het niet allemaal biedingen zijn die voldoen aan de nieuwe Woningwet.

Op basis van de nieuwe Woningwet dienen corporaties in redelijkheid bij te dragen aan actueel gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid. De nieuwe Woonvisie wordt binnenkort in de gemeenteraad behandeld. Om uw gezamenlijke bijdrage aan de stad te kunnen bepalen hebben wij uw zienswijze bekeken en geanalyseerd wat de optelsom van de individuele biedingen oplevert. In deze brief lichten we per thema de belangrijkste (actuele) opgaven toe en zetten we de belangrijkste punten uit de analyse van uw plannen op een rij.

Betaalbaarheid
In uw zienswijze spreekt u de intentie uit om de betaalbare voorraad, de woningen tot de tweede aftoppingsgrens (bak 1), op peil te houden, te weten minimaal 18.200 woningen. In uw presentatie op 5 november tijdens het tripartite overleg garandeerde het PNW in 2018 27.500 sociale huurwoningen (tot aan de liberalisatiegrens). Als wij een optelsom maken van uw

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

individuele plannen komen wij in 2018 op ruim 29.500 sociale huurwoningen en in 2020 op ruim 29.750 sociale huurwoningen van de corporaties verenigd in het PNW. We bespreken graag met u hoe deze twee cijfers zich tot elkaar verhouden en in hoeverre corporaties invulling kunnen geven aan de vraag naar sociale huurwoningen.

Het maken van heldere afspraken over de omvang en kwaliteit van de sociale voorraad heeft prioriteit. De actualiteit leert ons dat we te maken hebben met een extra opgave rondom de huisvesting van vergunninghouders. Tegelijkertijd worden de effecten van de scheiding van wonen en zorg steeds duidelijker. De druk aan de onderkant van de sociale huurwoningenmarkt en op de beschikbaarheid van goedkope woonruimte wordt groter en vanuit diverse hoeken gevoed. Wij zien bovenop de vraag naar sociale huurwoningen vanuit woonbehoefteonderzoeken een extra opgave van 2.600 goedkope huurwoningen tot 2020. Ons college wil samen met u een maximale inspanning doen om aan deze huisvestingsbehoeften te voldoen. Mogelijk via tijdelijke woningbouw, en voor een belangrijk deel met huurprijzen tot maximaal € 403.

Woningbouw
Wij zijn het met u eens dat woningen niet slechts moet worden toegevoegd op basis van de berekende woningbehoefte. Ontwikkelingen in de vraag worden gemonitord en het gewenste woningbouwprogramma wordt hierop periodiek geactualiseerd. We gaan graag met u in gesprek over het thema beschikbaarheid van woningen en over een nadere specificatie van de woningbehoefte. Mede vanwege de vermelde extramuralisering en de instroom van vluchtelingen zien wij een toenemende vraag naar goedkope huurwoningen.

Duurzaamheid
Een gezamenlijke ambitie van gemiddeld label B in 2018 is begin dit jaar met u in een bestuurlijk overleg overeengekomen. Op basis van deze afspraak zijn vervolgens bilateraal diverse bestuurlijke en ambtelijke gesprekken gevoerd, waarbij zowel vanuit gemeente als corporaties de insteek was dat een gemiddeld label B in 2018 een flinke ambitie is, maar niet onmogelijk. Hierin is ook uitgesproken dat het vanzelfsprekend is dat deze ambitie niet ten koste van duurzaamheidsdoelstellingen op lange termijn dient te gaan. Wij zetten de bilaterale gesprekken hierover graag met u voort.

Wonen met Zorg
U omarmt het gedachtegoed van het planningskader Wonen met Zorg en geeft aan te hebben toegezegd dat er door de corporaties wordt geïnvesteerd in de vier benoemde prioriteitsgebieden. Wij vertrouwen erop dat uw toezegging ook in alle vier de gebieden gestalte krijgt. Uit uw biedingen blijken voornemens in de wijken Centrum en Oost.
U meldt in uw zienswijze dat er op het gebied van Wonen met Zorg geen concrete vraag of ambitie van de gemeente is. Graag vermelden we dat zowel in de ontwerp-Woonvisie als het planningskader ambities staan. Het planningskader benoemt daarnaast concrete aantallen. Voor bepaalde doelgroepen dient de vraag of de kwalitatieve vraag wel nader gespecificeerd te worden. De uitkomst van een actuele specificatie van de kwantitatieve vraag van vergunninghouders, kwetsbare jongeren en door uitstroom vanuit de maatschappelijke opvang, beschermd wonen Ggz heeft u eerder in deze brief kunnen lezen. Wij gaan ook hierover graag met u in overleg en staan net als u positief ten opzichte van onderlinge informatie uitwisseling en intensievere samenwerking, ook met zorginstanties, om tot creatieve oplossingen van woon-zorgvraagstukken te komen.

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

U schrijft van het college van B&W te verwachten dat zij verantwoordelijkheid neemt voor adequate begeleiding van bewoners die niet geheel zelfstandig kunnen wonen. Wij nemen in de contracten met de zorgaanbieders op wat er verwacht wordt aan woonbegeleiding en andere vormen van begeleiding die nodig zijn om te functioneren in de maatschappij. In de driehoek woningbouwcorporaties, zorgaanbieder en gemeente zijn de eerste twee op uitvoerend niveau met elkaar verbonden om het zelfstandig wonen te laten slagen. Bij structurele tekortkoming van een zorgaanbieder kan en zal de gemeente in haar rol van opdrachtgever en financier optreden.

Uit uw individuele biedingen kunnen we opmaken dat er veel gebeurt voor huisvesting van doelgroepen. Het maken van een “optelsom” van de individuele biedingen is voor dit onderdeel echter niet mogelijk. Daarvoor verschillen de plannen en de vorm waarin deze gepresenteerd staan in de verschillende biedingen te veel.

Lastenverschuiving
In uw brief over de lastenverschuiving meldt u dat u graag samen met ons onderzoek doet naar de beste maatregelen om betaalbaarheid te verbeteren. Uw voorstel is om OTB te vragen vervolgonderzoek te doen naar alternatieve maatregelen en deze aan te dragen als alternatief voorstel. Wij hebben gezamenlijk onderzoek laten doen naar het effect van de lastenverschuiving en naar alternatieven. Vervolgens is u de mogelijkheid geboden om bij de biedingen ook een alternatief voor de lastenverschuiving in te dienen. Hier heeft u geen gebruik van gemaakt. Wij achten het niet zinvol deze discussie verder uit te stellen en zullen dan ook niet deelnemen aan een gezamenlijk vervolgonderzoek. Het staat u uiteraard vrij om zelf onderzoek te doen naar alternatieven. Wij zijn altijd bereid serieus naar mogelijk betere alternatieven te kijken.

Vervolg
Wij willen over de inhoud van deze brief op korte termijn met u in gesprek gaan en een bijeenkomst inplannen. Dit dient als start van tripartite overleggen met als doel om op basis van een vastgestelde Woonvisie en de biedingen tot bilaterale prestatieafspraken te komen. Gezien de actuele problematiek hechten we er waarde aan om op een constructieve manier spoedig tot prestatieafspraken te komen. Voor de bijeenkomst nodigen wij tevens vertegenwoordigers van uw huurdersbelangenverenigingen uit. Een afschrift van deze brief wordt ook naar de Stedelijke Huurdersvereniging in oprichting gestuurd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D9 (PA 8 juli 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
23 juni 2015	RO10/15.0006161	Wim van der Velde
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Woonvisie 2015-2018	-	(024) 3293437

Geachte leden van de raad,

Hierbij sturen we u de ontwerp-woonvisie 2015-2018 “Samen werken aan de Stad”.
Ons college heeft deze nota onlangs vrijgegeven voor inspraak. De totstandkoming van de Woonvisie heeft vertraging opgelopen maar is toch nog voor de zomer gereed gekomen.
In de nota zijn de ambities en doelstellingen die in het Coalitieakkoord op hoofdlijnen zijn benoemd, verder uitgewerkt. Daarmee zijn de stedelijke opgaven op het terrein van wonen helder.

Voor de uitvoering zijn we aangewezen op tal van andere partijen. De Woonvisie bevat daarom een sturingsperspectief dat geënt is op een samenwerkingsmodel waarin het maken van afspraken en het vormen van coalities centraal staan. De nota besluit met een uitvoeringsagenda met concrete actiepunten. We geven zo niet alleen richting en focus aan de opgaven in de stad, we investeren ook in partnerschap gericht op resultaat met een helder verhaal over wat we willen. Dat is in lijn met de nieuwe Woningwet die per 1 juli 2015 van kracht is. De nieuwe Woningwet versterkt de positie van de gemeente ten opzichte van de woningcorporaties. Dat is van belang omdat veel van de opgaven op het terrein van de corporaties liggen. Zij worden verplicht om naar redelijkheid bij te dragen aan de stedelijke opgaven op het terrein van wonen, mits de gemeente over een actueel woonbeleid beschikt. Met deze Woonvisie is dat laatste geregeld.

Voor de te maken afspraken met de woningcorporaties over de uitvoering is al enig voorwerk verricht. De corporaties hebben informatie geleverd over hun reeds vastgelegde activiteiten voor deze college periode, de beschikbare investeringsruimte en de kosten van gewenste maatregelen. We zijn op dit moment in gesprek met de corporaties over hun bod en hun bijdrage aan onze doelstellingen. We informeren u in september over de uitkomst hiervan. Dit bod is, conform de strekking van de Woningwet, uiteindelijk bepalend voor het oordeel of de corporaties in redelijke mate bijdragen aan de het gemeentelijke woonbeleid. Het bod vormt op die wijze ook de inzet voor de nieuwe ronde prestatieafspraken.

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Het proces gaat nu als volgt verder:

De inspraakprocedure loopt tot 1 oktober. Tot die datum kan een ieder schriftelijk reageren op de inhoud van de Woonvisie. Er is voor een lange periode gekozen vanwege de zomervakantie. De Woonvisie is in het kader van de inspraak breed verspreid, en digitaal beschikbaar.

In september organiseren we in het kader van deze brede ronde een werkconferentie over de Woonvisie. Zo consulteren we bewoners, corporaties, ontwikkelaars en andere instellingen. Uw raad wordt hierbij ook uitgenodigd. Naast de Woonvisie zal tijdens de werkconferentie ook het bod van de woningcorporaties aan de orde komen.

De resultaten van de inspraak en de werkconferentie verwerken we in een definitieve versie die we in het najaar aan uw Raad ter besluitvorming aanbieden.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: Woonvisie 2015 - 2018

Concept versie 16-06-2015

SAMEN WERKEN AAN GOED WONEN

WOONVISIE NIJMEGEN 2015 – 2018

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Inhoud

1. Inleiding ..... - 3 -
Leeswijzer ..... - 3 -
2. Ambities in een veranderend speelveld ..... - 4 -
2.1 Ambitie ..... - 4 -
2.2 Een veranderend speelveld ..... - 4 -
2.3 Sturingsperspectief ..... - 5 -
3. De staat van de stad ..... - 5 -
3.1 Kwaliteit van de wijken ..... - 5 -
3.2 Nijmegen in de regio ..... - 6 -
4. Trends op de woningmarkt ..... - 8 -
5. Opgaven ..... - 15 -
5.1. Betaalbaarheid ..... - 15 -
5.2. De woningbouwopgave ..... - 18 -
5.3. Verduurzaming van de woningvoorraad ..... - 24 -
5.4. Wonen met zorg en service ..... - 25 -
5.5 Kwaliteit van wijken ..... - 26 -
5.6 Kamerbewoning: veilig en leefbaar ..... - 27 -
5.7 Doelgroepen ..... - 28 -
6. Uitvoeringsagenda per opgave ..... - 31 -
Onderwerpen prestatieafspraken woningcorporaties ..... - 32 -
7. Bijlagen ..... - 33 -

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

1. Inleiding

Als gemeente willen we beschikken over een actuele visie op het wonen in Nijmegen. Dat is niet nieuw, want dat was ook de openingszin van de nota “Wonen Leeft !”, de woonvisie uit 2009. Maar anno 2015 zijn de woningmarkt en het speelveld wel veranderd en ook in de opgaven is er sprake van een accentverschuiving .

In de eerste plaats heeft de crisis diepe sporen getrokken. De woningmarkt kwam deels tot stilstand. Verkopen zakten in en prijzen daalden. Het kabinet beperkte de aftrekbaarheid van de hypotheekrente en trof de verhuurders met een forse verhuurdersheffing. De huren stijgen en de inkomens van veel huishoudens staan onder druk, door toegenomen werkloosheid en een veranderde arbeidsmarkt met meer flexcontracten. Dat treft met name starters op de arbeids- en woningmarkt. Betaalbaarheid van het wonen staat prominent op de agenda. In de koopsector zijn er recent tekenen dat de markt herstelt. Een lage rentestand en oplopend consumentenvertrouwen zorgt voor een stijgend aantal transacties. De economische vooruitzichten voor de komende tijd zijn weer wat zonniger. Het broos herstel uit 2014 lijkt aan te houden. Het CPB voorspelt een groei van 2,0% voor 2015 en 2,1% in 2016 met licht stijgende inkomens en een lichte daling van de werkloosheid[1]. Dat vertaalt zicht in positieve signalen voor de koopmarkt.

In de tweede plaats wijzigt het speelveld. De herziening van de Woningwet, inclusief de uitkomsten van de parlementaire enquête naar de woningcorporaties, beperkt de corporaties tot hun kerntaak, en wijzigt hun verhouding met huurders en de overheid i.c. de gemeente. De scheiding van wonen en zorg verandert de relatie tussen zorgaanbieders, bouwers en gemeente. Meer initiatief wordt gelaten en opgepakt door bewoners. En niet op de laatste plaats verandert de rol van de overheid van sturend, naar richtinggevend door regie en facilitering.

Tot slot heeft het gemeentebestuur in het Coalitieakkoord “Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend ”(2014-2018) een aantal ambities en doelstellingen op het terrein van wonen opgenomen: met betaalbaarheid als randvoorwaarde willen we versnelling van de woningproductie bereiken, een inhaalslag maken voor wonen met zorg, de woningvoorraad verder verduurzamen en hebben we aandacht voor studenten jongeren en starters. Deze punten worden in deze woonvisie verder uitgewerkt.

Andere opgaven en een ander speelveld vragen om een actuele visie op het wonen. Daarmee stellen we vanuit een publiek belang ambities en de kaders voor het wonen in Nijmegen en benoemen we de stedelijke opgaven. Daarbij leggen we met een uitvoeringsagenda direct de link naar realisatie van ambities. Dat doen we omdat we voor de uitvoering zijn aangewezen op de samenwerking met bewoners en partijen in de stad. Die verbindingen willen we in de uitvoering nadrukkelijk leggen. Samen voor Nijmegen, sociaal, duurzaam en ondernemend.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 benoemen we onze ambitie en sturingsperspectief in een veranderend speelveld. Hoofdstuk 3 gaat in op de belangrijkste trends op de landelijke en lokale woningmarkt. Vervolgens geven we de positie van Nijmegen in de regio en de staat van de Nijmeegse wijk weer. Op basis daarvan formuleren we in hoofdstuk 4 de stedelijke opgaven. We sluiten in hoofdstuk 5 af met een uitvoeringsagenda.

[1] Kortetermijnraming, juni 2015, CPB

2. Ambities in een veranderend speelveld

2.1 Ambitie

Onze ambitie is dat Nijmegen een aantrekkelijke en toekomstbestendige woonstad blijft voor iedereen. We willen dat het in Nijmegen goed wonen is voor arm en rijk, jong en oud, autochtoon en allochtoon, nu en in de toekomst. Bewoners binden in een ongedeelde stad, dat is de constante in ons woonbeleid door de jaren heen. Betaalbaarheid van het wonen is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Wonen kan ook duurzamer, met minder energiegebruik en lagere woonlasten.
We willen toekomstbestendige en gevarieerde wijken die voorzien in de woningbehoefte. Dit betekent op stedelijk niveau een mix van woonmilieus en per wijk een wisselende mix van woningtypen. We ontwikkelen en beheren met respect voor de identiteit van buurten en wijken. Want elke wijk is anders. Nijmegen wil een moderne sociale stad zijn met ruimte en kansen voor iedereen.

Hiermee schaart de woonvisie zich onder de paraplu van de Stadsvisie “Nijmegen in zicht” en de ruimtelijke kaders van de Structuurvisie. De invulling en uitwerking van de ambities op het terrein van wonen is hier aan de orde.

2.2 Een veranderend speelveld

Het speelveld op de woningmarkt is flink veranderd en de verandering zet door. De crisis zorgde niet alleen voor een andere marktwerking. Ook door wet- en regelgeving zijn en worden verhoudingen tussen stakeholders op het beleidsveld van wonen gewijzigd.

Het kabinet beperkte de aftrekbaarheid van de hypotheekrente en trof de verhuurders met een forse verhuurdersheffing. oplopend tot € 1,7 miljard per jaar in 2017. Voor de Nijmeegse verhuurders was dat in 2014 ca. € 17 miljoen en in 2017 € 24 miljoen.
De herziening van de Woningwet is voorjaar 2015 aangenomen door Tweede en Eerste Kamer, uitwerking vindt plaats in een Algemene maatregel van bestuur. Politieke achtergrond is het doel om corporaties sterker tot hun kerntaak te beperken: het huisvesten van mensen met lage inkomens. In de Woningwet wordt het taakveld van de corporaties aangepast, krijgen huurders meer te zeggen en wijzigt de relatie tussen corporaties en de overheid i.c. de gemeente. De nieuwe Woningwet verplicht de corporaties naar redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid. Dat beleid moet dan wel actueel zijn, zeker als we de uitvoering willen garanderen in afspraken met de woningcorporaties. De nieuwe Huisvestingswet 2014, die 1 januari 2015 van kracht is geworden, heeft gevolgen voor de wijze waarop we de woonruimteverdeling regelen. Dat kan voortaan alleen via een vergunningenstelsel. Dat heeft ook gevolgen voor de ordening tussen overheid en corporaties.

Door de scheiding van wonen en zorg zullen mensen langer zelfstandig thuis wonen. De posities van aanbieders van zorg & welzijn en van volkshuisvesters veranderen hierdoor flink. Zorginstellingen stoten vastgoed af of beëindigen huurcontracten. De doordecentralisaties in het sociale domein zorgen voor veel meer gemeentelijke taken.

De huren stijgen en inkomens van veel huishoudens staan onder druk door toegenomen werkloosheid en een veranderde arbeidsmarkt met meer flexcontracten. Dat treft met name starters op de arbeids- en woningmarkt. Betaalbaarheid van het wonen staat daardoor weer prominent op de agenda. In de koopsector zijn er recent tekenen dat de markt herstelt.

Gestimuleerd door een lage rentestand en een oplopend consumentenvertrouwen stijgt het aantal transacties en de prijsdaling, ca. 20% sinds 2008, is gestopt. Positief voor de koopmarkt, somber voor de huurmarkt. Dat is een ander beeld dan in 2009.

2.3 Sturingsperspectief

Ontwikkelingen en trends werpen hun schaduwen vooruit. De opgaven veranderen, de rol van de gemeente verandert ook. We willen samenwerken met partijen en mensen in de stad. Op het beleidsveld wonen gaat het om samenwerken in een netwerk met veel andere spelers: bewoners(organisaties), woningcorporaties, projectontwikkelaars, beleggers en diverse instellingen op het terrein van wonen, welzijn en zorg. We weten dat een visie alleen kan worden omgezet in resultaat als we investeren in draagvlak en als we erin slagen om coalities en allianties te sluiten en afspraken te maken. Zoals we dat al jaren doen met een van onze belangrijkste partners, de woningcorporaties. In lijn met de Stadsvisie, de Structuurvisie en het Coalitieakkoord, willen we meer mogelijk maken en meer profijt trekken uit eigen initiatief van mensen en partijen. Een voorbeeld is de ruimte voor het particulier opdrachtgeverschap “Plantjevlag” in de Waalsprong. Maar ook op het terrein van duurzaamheid en het beheer van de openbare ruimte ontstaan initiatieven vanuit de stedelijke samenleving die we kunnen en willen ondersteunen. Tegelijkertijd willen we in een aantal gevallen wel richtinggevend optreden. Daarvoor is deze visie ook; om het gemeentelijk kader en de prioriteiten weer te geven voor de samenwerkingspartners.

Deze woonvisie gaat over de stedelijke ambities en opgaven. De kunst is om ze om te zetten in resultaten. Veel trajecten lopen al, andere starten op een later tijdstip, in diverse gremia met verschillende partijen. De woonvisie heeft daarmee een sterk agenderend karakter. Daarmee geven we inhoud aan het adagium “geen blauwdruk, wel richting”.

3. De staat van de stad

3.1 Kwaliteit van de wijken

De afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in de kwaliteit van de bestaande wijken. Het beleid om wijken met een eenzijdig en kwalitatief matig aanbod te verbeteren heeft resultaat opgeleverd. Met name in Oud West, het Willemskwartier, Hatert en delen van Heseveld, is en wordt middels renovatie, sloop en vervangende nieuwbouw gewerkt aan meer kwaliteit en variatie in het aanbod. Fiets door de stad en het zal niemand ontgaan hoe deze wijken zijn opgeknapt. Vaak met fraaie nieuwbouw van woningen met eigentijdse kwaliteit, zoals aan het Amstelplein, de Marialaan, Kievitstraat, Brederostraat en Tollenstraat. Maar ook in Hatert is veel geïnvesteerd. De stedelijke vernieuwingsaanpak in deze delen van de stad loopt langzamerhand op z’n eind. Rozenbuurt, Nachtegaalplein en omgeving Pastoor Zegersstraat zijn de laatste grote herstructureringsprojecten in West die voor de komende jaren op de rol staan. In Dukenburg gebeurt ook veel: de flats in de Weezenhof zijn ingrijpend gerenoveerd, de maisonnettes in de Malvert zijn aangepakt. In de Meijhorst zijn woningen gerenoveerd. En er staan plannen op stapel voor de Meijberg, de Horizon en de Mauritsschool.
De wijken staan er goed voor. Dat blijkt ook uit de tweejaarlijkse Stads-en Wijkmonitor. Nijmegenaren waarderen hun stad en buurt blijvend hoog. Deze trend is stabiel en een aantal wijken is er op vooruit gegaan sinds 2009. Problemen spelen vooral in een aantal buurten en deelgebieden in de aandachtsgebieden. Daar wordt in nauwe samenwerking tussen woningcorporaties, welzijns- en onderwijsorganisaties gewerkt aan veiligheid en leefbaarheid.

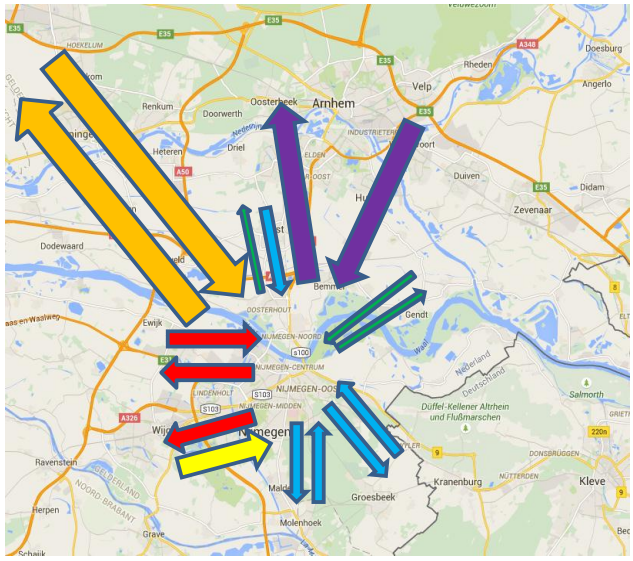
De komende jaren verschuift de opgave om kwaliteitsachterstanden weg te werken naar andere delen van de stad. Onontkoombaar, want de dynamiek in de vraag moet geaccommodeerd worden in een woningvoorraad die per definitie een statisch karakter heeft. Zo voldoen de woningen in de Spoorbuurt en delen van Hengstdal steeds minder aan hedendaagse en toekomstige eisen. Maar de gunstige ligging en grote gewildheid maskeren voor een deel deze problematiek: “tis wel gehorig, maar ik woon wel lekker in Oost”. Plannen zullen concreter worden en in Oost zal de komende jaren vaker het gefluit vanaf de bouwsteigers klinken.
Een andere actuele ontwikkeling die z’n weerslag heeft op de bestaande voorraad is de noodzakelijke aanpassing aan een ouder wordende bevolking. Het aantal mensen met fysieke beperkingen zal groeien. Dit vergt aanpassingen in de toegankelijkheid en specifieke bruikbaarheid van woningen en woningcomplexen. Daarnaast is een verduurzamingsaanpak in de bestaande voorraad van belang om klimaatdoelstellingen te halen. Bijkomend voordeel kan zijn dat, afhankelijk van de gekozen aanpak en het gedrag van bewoners, energiebesparende maatregelen de woonlasten kunnen laten dalen. Dat is goed voor de betaalbaarheid.

Nijmegen groeit de komende jaren nog flink door. De demografische ontwikkeling varieert echter over de verschillende delen van de stad. Nijmegen vertoont vooral groei, maar ook krimp. Nijmegen-Noord en Oud-West zullen de komende jaren groei vertonen, logisch want daar wordt ingespeeld op de woningbehoefte en worden de meeste woningen gebouwd. Dukenburg en Lindenholt zullen licht krimpen. Groter zijn de verschuivingen in leeftijdsopbouw. Nijmegen-Noord en Oud-West zien groei in alle leeftijdsklassen. In het Centrum zijn het vooral de aantallen twintigers en dertigers die toenemen. In de overige stadsdelen zit de variatie vooral in de mate van vergrijzing. Nieuw-West en Nijmegen-Zuid zijn op dit moment de meest vergrijsde delen van de stad. Maar de komende jaren zijn Dukenburg en Lindenholt de runners-up. Een duidelijk effect van het ouder worden van een nieuwbouwwijk: minder kinderen meer ouderen, minder inwoners. Deze ontwikkelingen zorgen voor overschotten en tekorten aan voorzieningen als scholen, sportvoorzieningen, winkelcentra en wijk- en zorgvoorzieningen. Het is zaak om de komende jaren deze ontwikkelingen in de bestaande stad scherp te volgen. Alleen dan kunnen we tijdig anticiperen als de kwaliteit van het woon- en leefmilieu onder druk komt te staan.

3.2 Nijmegen in de regio

Nijmegen is een van de twee stedelijke zwaartepunten in het stedelijk netwerk Arnhem Nijmegen. Omdat de woningmarkt niet ophoudt bij de gemeentegrens is regionale afstemming van beleid zinvol. De afgelopen jaren zijn onder regie van de Stadsregio afspraken gemaakt over het ruimtelijk beleid en de regionale invulling van de woningbouwproductie. Daarnaast is de woonruimteverdeling in de hele regio uniform al sinds 2000 geregeld met een Regionale huisvestingsverordening. Tot slot is in 2013 in regionaal verband Het Groene Akkoord ondertekend, waarin overheden, corporaties en marktpartijen hebben afgesproken met één taal voor duurzaam bouwen te gaan werken: de GPR methodiek. In 2013 en 2014 is daarmee ervaring opgedaan, nu gaan we concrete ambities afspreken bij concrete projecten.

Figuur 1. Verhuisbewegingen 2014

150-250 personen
250 -350 personen
350-450 personen
450 -550 personen
550 - 1000 personen
> 1000 personen

Vestiging uit:		Vertrek naar:	
Beuningen	404	Beuningen	402
Groesbeek	338	Groesbeek	331
Heumen	317	Heumen	278
Wijchen	463	Wijchen	416
Lingewaard	228	Lingewaard	204
Over Betuwe	258	Over Betuwe	228
Overig regio	788	Overig regio	661
Overig NL	7916	Overig NL	6733
buitenland	2549	buitenland	1690
onbekend	501	onbekend	942
totaal	13762	totaal	11885

Woningproductie, woonruimteverdeling en duurzaam bouwen zijn de drie zaken in het dossier wonen waarin wij regionaal willen blijven samenwerken. Afspraken over de woningproductie zijn nodig om in een regio met krimp en groei een goede afstemming met de ontwikkeling van de

woningvraag te bereiken. Tegelijkertijd wordt zo aan doelstellingen van ruimtelijk verstedelijkingsbeleid gewerkt.
Een regionale vorm van woonruimteverdeling vinden wij van belang omdat dat transparant is voor de woningzoekenden, de keuzevrijheid vergroot en het voorkomt dat individuele gemeenten eigen regels gaan stellen en zo woningzoekenden weren. Bovendien functioneert het systeem in de Stadsregio al jaren goed. Uit onderzoek van de Stadsregio blijkt dat geholpen woningzoekenden het systeem gemiddeld een 6,8 geven. Actieve woningzoekenden geven een 5,6. Dat is logisch omdat zij nog geen woning hebben gevonden. Van de corporatiemedewerkers vindt 88 % het systeem goed functioneren, bij medewerkers van gemeenten is dat 72%.

De Stadsregio verdwijnt per 1 juli 2015 als bestuurslaag. Er zal daarom een besluit moeten worden genomen over inhoud en vorm van de toekomstige regionale samenwerking. Op het terrein van wonen wil Nijmegen de regionale afstemming over de woningbouwopgave, woonruimteverdeling en duurzaam bouwen continueren.
Voor de woningbouw willen we dat in ieder geval met de gemeenten ten zuiden van de Waal. Maar met de groei van Noord komen ook Lingewaard en Over-Betuwe nadrukkelijk in beeld.
De provincie heeft ten aanzien van het verstedelijkingsbeleid en de woningbouwopgave nadrukkelijk een rol, nu de Stadregio verdwijnt. Afspraken over aantallen en kwaliteit worden intergemeentelijk en met de provincie gemaakt.
Voor de woonruimteverdeling zetten we in op het niveau van de Stadsregio, de schaal waarop we al jaren werken. Dat werkt goed, is duidelijk voor de woningzoekende en heeft draagvlak onder uitvoerende partijen. Absolute minimumvariant is hier Zuid-Waal, aangevuld met Lingewaard en Overbetuwe.

4. Trends op de woningmarkt

Bevolking en huishoudens, einde na-oorlogse groei in zicht
Door de financiële crisis van 2008 heeft de woningmarkt een flinke klap gehad. Banken beperkten de kredietverstrekking en op landelijk niveau viel de bouwproductie sterk terug. De werkgelegenheid in de bouwsector kwam zwaar onder druk. Maar ook in de hele verdere keten van makelaars tot keukenpaleizen, meubelzaken en tuinarchitecten werd de klap gevoeld. De crisis raakte zo de hele economie. Het einde van de doorgaande economische groei leek in zicht.
Sinds de tweede helft van 2014 is er op de koopmarkt duidelijk sprake van een zeker herstel.
Maar plaatsen we de zaak in een wat langer perspectief dan komt het einde van de na-oorlogse groei in zicht. Landelijk groeide de bevolking tussen 1950 en 2000 van 10 naar 16 miljoen, de teller staat eind 2014 op bijna 17 miljoen. De woningvoorraad groeide nog veel harder: van 2,2 miljoen naar 7,3 miljoen. Deze groeicijfers zullen we de komende tijd niet meer kennen, dat is zeker.
De babyboomgeneratie gaat nu al met pensioen en rond 2030 vlakt de groei in Nederland af. Een hoger sterftecijfer zal op de langere termijn leiden tot een sterk stijgend aanbod van woningen in de bestaande voorraad. Daar zal tijdig op geanticipeerd moeten worden. Het overstijgt de tijdshorizon van deze woonvisie. Maar het is nu al duidelijk dat op de wat langere termijn, als de ontwikkeling van Waalsprong en Waalfront voltooid is, er geheel nieuwe opgaven in de bestaande stad liggen.

Voorlopig blijft de bevolking van Nijmegen groeien. Steden, en zeker studentensteden als Nijmegen, zijn in trek vanwege werkgelegenheid, voorzieningen en bijbehorende dynamiek. Prognoses voor Nijmegen wijzen op een groei naar 177.000 tot 184.000 inwoners in 2025. De groei mag dan op de lange termijn afnemen en uiteindelijk afvlakken na 2030, het betekent zeker niet dat er niets meer hoeft te gebeuren. Voor de woningvraag is de huishoudensvorming, een afgeleide van de bevolkingsontwikkeling, van belang. Het aantal huishoudens groeit relatief harder dan de bevolking omdat het aantal kleine huishoudens toeneemt. Zo neemt het aantal (oudere) alleenstaanden met

zo'n 5.000 toe[2]. Deze prognoses leiden tot een woningbouwopgave van maximaal 5.250 woningen tot 2020, waarbij rekening is gehouden met sloop en verkoop van bestaande huurwoningen. Ook daarna zijn we niet klaar. Tot 2030 is er nog sprake van een uitbreidingsbehoefte [3].
Daarbij merken we op dat het wel zaak is dat we tijdig anticiperen op een dalende woningvraag na 2030. Dat is over 15 tot 20 jaar, maar woningen van beton en baksteen hebben een gemiddelde levensduur van meer dan 100 jaar. Bij de opgaven in hoofdstuk 5 gaan we hier verder op in.

Vergrijzing, wonen met zorg
De ouder wordende bevolking zorgt samen met de transities in de zorg (extramuralisering, scheiding van wonen en zorg, decentralisaties en invoering Wet Langdurige Zorg) voor een flinke opgave. Langer zelfstandig wonen en een scherpere extramuralisering door beperking van de toegang tot zorg- en verpleeghuizen zijn bepalende thema's.
Vanaf 2013 neemt het aantal ouderen versneld toe. Het aantal 65 plussers neemt landelijk toe van 2,7 miljoen in 2012 naar 4,7 miljoen in 2040. Dan is het hoogtepunt bereikt met 26% ouderen. Het ouder worden van de babyboomgeneratie en de langere levensverwachting liggen hieraan ten grondslag. Ook in Nijmegen zal de vergrijzing de komende jaren sterk doorzetten. Het aantal ouderen zal stijgen van ca. 32.000 naar 38.000 in 2020, een groei van 6.000. Dit heeft gevolgen voor de woningvraag omdat ouderdom vaak met fysieke beperkingen komt en aanpassing van de woning vergt. Als gevolg van de grote en ingrijpende ontwikkelingen krijgt de opgave meer gewicht en urgentie.

De komende jaren zullen meer ouderen en mensen met een beperking zelfstandig (blijven) wonen. Dit als gevolg van de afschaffing van de lagere Zorgzwaartepakketten (ZZP's) in de Wet Langdurige Zorg/Wlz. Vooral de gevolgen voor ouderen zijn in omvang groot. De huidige verzorgingstehuizen worden afgebouwd; van de intramurale ouderenzorg blijven alleen de verpleegafdelingen over. Doordat mensen langer blijven wonen in hun eigen huis en er ook jaarlijks weer nieuwe instroom is, zal de vraag naar adequate woningen flink toenemen. Tegelijkertijd zal er een grotere druk op voorzieningen zoals die van de WMO en mantelzorgers ontstaan.

Er gebeurt nu al veel in Nijmegen op dit terrein. Woningcorporaties zijn actief in het samen met zorgaanbieders ontwikkelen van wooncomplexen met zorg. Sociale wijkteams zijn op 11 plekken aan de slag om vraag en het aanbod in zorg en welzijn beter op elkaar af te stemmen.
Zorg- en welzijnsorganisaties werken ook steeds meer samen, zo vindt de dagbesteding voor klanten van Pluryn plaats in diverse wijkcentra. Dat zijn prima ontwikkelingen. Maar het is evident dat er vanwege de demografische shift de komende jaren meer moet gebeuren om in goede huisvesting van een ouder wordende bevolking te voorzien. Het planningskader "Wonen met Zorg" geeft daarvoor de basis. Daarbij heeft de oudere van de toekomst zeer waarschijnlijk niet dezelfde wensen als het om wonen en zorg gaat. De babyboomers zijn beter opgeleid, hebben gemiddeld meer te besteden en zijn qua leefstijl meer gewend om dingen zelf te regelen. Om een scherper beeld te krijgen van hun woningvraag doen we onderzoek naar hun motivaties en woonwensen. Eind 2015 wordt de rapportage opgeleverd.

Economie
De woningmarkt wordt sterk bepaald door demografische ontwikkelingen én door de conjunctuur. Gaat het goed, dan stijgt de vraag naar koopwoningen, gaat het minder dan zakt die vraag snel in, de productie daalt en de vraag naar huurwoningen stijgt. De economische ontwikkeling en inkomensverwachting zijn onzeker. Maar de vooruitzichten voor de komende jaren zijn positief. Het CPB houdt rekening met een economische groei van 2,0 % in 2015 en 2,1% in 2016, licht stijgende

[2] Primos 2014
[3] Socrates 2014, voorzichtig herstelscenario op basis van WoON 2012

inkomens en een licht dalende werkloosheid[4]. Aan de andere kant wordt de aftrekbaarheid van de hypotheekrente gaandeweg beperkt en zijn aflossingen weer verplicht. De huidige opleving van de koopmarkt komt dan ook vooral door gestegen consumentenvertrouwen, gedaalde prijzen en de zeer lage rente. Ook lijkt er sprake van een zekere inhaalvraag van huishoudens die eerst zijn gaan huren en nu kunnen kopen. Maar als de conjunctuur stabiel blijft, of licht stijgt, kan de koopmarkt verder herstellen. Risico's zijn er ook, de rente is nu zo laag dat ze bijna alleen maar kan stijgen. Daarnaast staat een flink deel van de koopwoningen "onder water". Het huis is minder waard dan de hoogte van de hypotheek, zodat de woningbezitters bij verhuizen een restschuld hebben. Zij blijven zitten of nemen hun verlies, maar beperken daarmee hun leencapaciteit. Begin 2013 waren er 1,4 miljoen huishoudens met onderwaarde, dat is 34% van het totaal aantal eigen woningen. In Nijmegen zou het dan kunnen gaan om ruim 10.000 huishoudens. Deze risico's geven aan dat niet alle seinen voor de koopmarkt op groen staan. Maar de positieve signalen overheersen. Zo blijkt uit een publicatie van de Rabobank in mei 2015 dat door prijsstijgingen en extra aflossingen het aandeel "onder water" is geslonken tot zo'n 25% en bij een doorgaande tendens in 2019 weer op het niveau zal zijn van voor de crisis.

In de huursector is wat anders aan de hand. Het kabinet heeft in 2013 een inkomensafhankelijke huurverhoging ingevoerd. Enerzijds om de verhuurders in staat te stellen de verhuurdersheffing te betalen, anderzijds om hogere inkomens met huurverhogingen van maximaal 6,5% te bewegen uit de sociale sector te vertrekken. De meeste huurders zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met een jaarlijkse huurstijging van 4 tot 4,5 %. Dat betekent dat een woning die in 2013 € 600 euro kostte, in 2015 € 649 kost. In Nijmegen is in 2015 door de corporaties niet maximaal gebruik gemaakt van de huurverhogingsmogelijkheden, maar ook in Nijmegen zijn de corporatiehuren gestegen van gemiddeld € 425 in 2011 naar € 516 in 2015. De laagste inkomens worden gecompenseerd door de huurtoeslag. Toch is er sprake van hardnekkige betaalbaarheidsproblemen. Volgens Het Inter-lokaal kampen ongeveer 9.000 (13%) van de in totaal 70.000 Nijmeegse huishoudens met schulden. Voor het grootste deel wonen deze huishoudens in de huursector.
De corporaties helpen mensen met betaalbaarheidsproblemen, en met het "Aanvalsplan armoede en schulden" zetten we concrete lijnen uit om de aanpak samen met hen en anderen effectiever te maken. Maar de huurverhogingen treffen ook de lage middeninkomens rond de € 34.000. Zij vallen buiten diverse toeslagregimes, kunnen niet kopen en vallen zo tussen wal en schip.

Lage inkomens en betaalbare woningen
Nijmegen kent relatief veel lage inkomens. Dat is de klassieke doelgroep van het volkshuisvestingsbeleid. Ca. 32.400 huishoudens hebben een inkomen tot € 34.000. Dat is 46% van het totaal aantal zelfstandige huishoudens. Deze groep valt uiteen in 23.300 huishoudens die behoren tot de zogenaamde primaire doelgroep die recht heeft op huurtoeslag en 9.100 huishoudens met een iets hoger inkomen tot € 34.000, de doelgroep +[5]. Dit is exclusief ca. 20.000 onzelfstandige huishoudens van studenten en jongeren.
In totaal zijn er ruim 34.000 woningen met een huurprijs onder de € 711 (prijspeil 2015)[6]. Er zijn dus in principe voldoende betaalbare huurwoningen voor de primaire doelgroep en de doelgroep +. Maar dat is theorie. In de praktijk woont 20% van de huishoudens tot € 34.000 buiten de betaalbare voorraad. En wonen ca. 9.000 huishoudens met een hoger inkomen dan € 34.000 in de betaalbare voorraad onder de € 711. Dit zijn de scheefwoners, 26% van de goedkope woningvoorraad wordt daarmee "scheef" bewoond. Dat is wat lager dan het landelijk gemiddelde van 29%[7].
Een groot deel van deze scheefwoners heeft een inkomen net boven de grens van € 34.000 waarmee ze ook niet op de koopmarkt terecht kunnen en dus niet verhuizen. Daarnaast is er een

[4] Kortetermijnraming juni 2015, CPB
[5] Stadsmonitor 2014, thema woningmarkt. CBS Statline, RIO.
[6] Socrates 2014, o.b.v. WoON2012, ABF Research
[7] Stadsmonitor 2014, thema woningmarkt. CBS Statline, RIO

grote groep starters met lage inkomens die ook een betaalbare woning zoeken. Dat zorgt voor spanning in het segment betaalbare huurwoningen.
De betaalbaarheid in de huursector staat onder druk. De huren stijgen harder dan de inkomens. Uit onderzoek van de Stadsregio [8] blijkt dat de betaalbaarheidsrisico's in deze regio vergelijkbaar zijn met de rest van Nederland. Risico's liggen grotendeels in de huursector en bij de laagste inkomens. In Nijmegen heeft 32% van de huurders een betaalbaarheidsrisico. Het onderzoek laat verder zien dat naast gebeurtenissen als werkloosheid en scheiding ook de leefstijl van mensen een factor van betekenis is in het omslaan van betaalbaarheidsrisico in een betaalbaarheidsprobleem. Spenders en nonchalante betalers hebben sneller en vaker een probleem dan risicomijders.

Sociaal cultureel, leefstijlen
Naast deze financiële aspecten zijn er ook andere maatschappelijke trends die hun weerslag op het wonen hebben. Zo wordt verhuizen al jarenlang sterk bepaald door leeftijd. Jongeren laten in woonwensen en -gedrag een wooncarrière zien: vaak starten op kamers, daarna via huur naar koop. Oudere huishoudens hebben juist weinig neiging tot verhuizen. Recent is er een trend zichtbaar dat jonge mensen zich minder snel lijken te settelen. Ze kopen later of helemaal geen woning. Ze willen flexibel blijven, ook omdat de arbeidsmarkt dat van hen vraagt. Maar door de flexibilisering van de arbeidsmarkt kunnen veel jongeren ook geen woning meer kopen, omdat de banken niet financieren. In een aantal gevallen is er een relatie met een opkomende leefstijl van een stedelijke voorhoede die minder hecht aan bezit, meer samen wil doen, en een duurzame leefstijl nastreeft rond voedsel, mobiliteit, maar ook wonen. Dit vertaalt zich in vormen van gezamenlijk of samen wonen. " Delen is het nieuwe hebben". Deze trend zien we ook in de wens van vitale ouderen die voorzien dat ze hun toekomstige zorg zelf moeten regelen en vanuit dat besef samen het initiatief nemen voor een gezamenlijke woonvorm.
Meer algemeen past dit in de ontwikkeling dat mensen meer zelf gaan regelen, initiatief nemen en niet wachten op arrangementen van de overheid. Een overheid die dit ook stimuleert door bij de versobering van de naoorlogse verzorgingsstaat meer verantwoordelijkheid bij de burgers zelf te leggen, het maakbaarheidsdenken verlaat en geen geluksmachine meer wil zijn.
Maar levenskansen zijn ongelijk verdeeld, en met name de huishoudens met lage opleiding, lage inkomens en minder kansen op de arbeidsmarkt zijn niet beter af in deze ontwikkeling, die voor de overheid natuurlijk ook gewoon een bezuiniging is. Zo dreigen nieuwe tegenstellingen te ontstaan waar het Sociaal Cultureel Planbureau recent op wees. [9]

Duurzaamheid
Het besef dat de bronnen van onze planeet eindig zijn wordt anno 2015 in brede delen van de samenleving gedeeld. En steeds meer mensen raken er van doordrongen dat we dat we daar iets aan moeten doen. We zien steeds meer initiatieven die gericht zijn op een meer duurzame leefstijl. Dat varieert van het kiezen van meer groene energieleveranciers, en het beter isoleren van woningen tot bewuster eten en het delen van auto's, tuinen en alle mogelijke andere spullen.[10]
Binnen Nederland is Nijmegen één van de koplopers. Naast een ambitieuze gemeentelijke inzet op het thema duurzaamheid, energiebesparing en de opwekking van duurzame energie is er ook sprake van een vruchtbare voedingsbodem in de stedelijke samenleving, waaruit veel initiatieven voortkomen. Dat blijft niet onopgemerkt. In 2013 stonden we als stad nummer 1 op de landelijke Duurzaamheidsmeter. In 2014 gevolgd door 1e prijs als zonne-energie gemeente van Nederland ('Solar City 2014', samen met Amsterdam). En ook dit jaar is, net als in 2014, Nijmegen finalist in de Europese strijd om de Green Capital Award 2017 voor de groenste stad van Europa.
Er is een duidelijke ontwikkeling dat bouwbedrijven zich steeds meer gaan onderscheiden op het punt van duurzaam bouwen. De van oudsher toch wat conservatieve bouwsector innoveert op dat

[8] Betaalbaarheid wonen in beeld. Companen, 30 juni 2014, i.o.v. Stadsregio Arnhem Nijmegen
[9] Gescheiden werelden, SCP 2014. Verschil in Nederland, SCP 2014
[10] Zie o.a. www.nijmegendeelstad.nl en www.deeleconomie.nl

punt. Dat wordt ook deels veroorzaakt door hoge normen voor energieprestatie in de bouwregelgeving waardoor traditionele bouwmethoden niet meer voldoen. Op het terrein van woningbouw zijn er de afgelopen jaren een aantal toonaangevende projecten gerealiseerd zoals de energienotaloze Nia Nesto woningen van Portaal, het strobouw project IEWAN in de Vossenpels en de Meergeneratiewoningen op Landgoed Oosterhout. En op de projectenwebsite voor duurzame bouw met GPR-methodiek staan veel projecten in Nijmegen[11]. Duurzaamheid is niet meer weg te denken.
Voor duurzaam wonen is vooral de bestaande woningvoorraad het aangrijpingspunt. Daar is nog veel winst is te halen in het energiezuiniger maken van woningen, het toepassen van duurzame materialen en het ontwikkelen van een duurzaam stedelijke gebied. Duurzaamheid en energiebesparing zijn niet alleen goed voor het milieu, er is ook een duidelijke relatie met betaalbaarheid: energiezuinige woningen leveren lagere woonlasten op.

De markt voor onzelfstandige woonruimte
Door de aanwezigheid van een groot aanbod aan hoger onderwijs bij de Radboud Universiteit en HAN studeren in Nijmegen veel studenten, totaal ruim 36.000. Daarvan wonen er 15.000 in Nijmegen, merendeels op de onzelfstandige woningmarkt. Daarnaast wonen er nog ruim 1.300 studenten in Nijmegen die elders studeren. En natuurlijk wonen er ook niet-studenten op kamers. Door de hoge bouwproductie van de SSHN in de afgelopen jaren is de markt voor studentenhuisvesting aardig in balans gekomen. Natuurlijk zijn er nog altijd piekmomenten in het jaar (augustus – november) waarin niet iedere student direct een kamer vindt.
Het totaal aantal onzelfstandige woonruimten schatten we op ca. 20.500. De SSHN heeft 5.500 eenheden waarvan 70% onzelfstandig. Verder zijn er zo'n 15.000 kamers op de particuliere kamermarkt. Het aantal verkamerde panden schatten we op zo'n 2.800.
Het aantal studenten dat in Nijmegen woont zal volgens prognoses uit 2014 nog met ruim 1.200 toenemen[12]. Maar hierin zijn de mogelijke effecten van invoering van het leenstelsel nog niet meegewogen. Dat gebeurt wel in een recente scenarioberekening van ABF research in opdracht van KENCES[13] . Voor Nijmegen betekent dit een mogelijke daling van het aantal uitwonende studenten tussen nu en 2022. De verwachting is dat met name eerstejaars wat later op kamers zullen gaan, waardoor het totaal aantal uitwonende studenten licht daalt. Daarmee zou de groei volledig zijn verdwenen en zijn omgeslagen naar een daling van bijna 1.200 uitwonende studenten die studeren in Nijmegen. Uiteraard gaat het hier om een scenario-berekening, die de nodige aannames en onzekerheden kent. Daar staat tegenover dat het aantal internationale studenten in Nijmegen elk jaar toeneemt . Dit past ook in het beleid van de RU en de HAN. De SSHN huisvest nu zo'n 800 internationale studenten. De verwachte groei van het aantal internationale studenten zal mogelijk deels een mogelijke terugval bij uitwonende Nederlandse studenten opvangen.
Duidelijk is dat de markt voor studentenhuisvesting veel dynamiek vertoont. De komende periode zullen we daarom in overleg met de instellingen voor hoger onderwijs scherp blijven monitoren op de daadwerkelijke ontwikkelingen, zodat tijdig kan worden gereageerd.

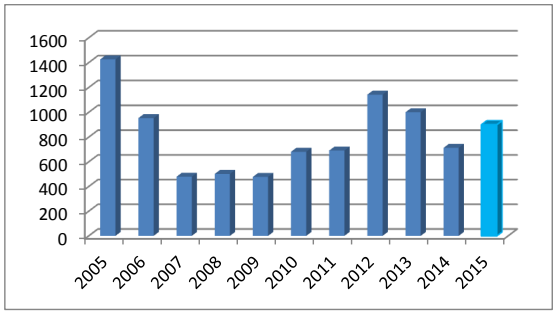
De onzelfstandige markt vervult ook een belangrijke functie voor niet studerende jongeren, mensen met een zorgbehoefte en tijdelijke arbeidsmigranten. Het is daarmee een wezenlijk deel van de Nijmeegse woningmarkt. De afgelopen tijd staat de overlast die ook bij verkamering kan optreden duidelijk op de agenda. Op basis van signalen van bewoners en professionals ontstaat het beeld dat het aantal klachten over overlast bij verkamering stijgt. Duidelijk is dat deze problematiek van een passend antwoord en aanpak moet worden voorzien.

[11] www.gprprojecten.nl
[12] Landelijke Monitor Studentenhuisvesting - Apollo 2014, ABF
[13] KENCES, kenniscentrum studentenhuisvesting 2014

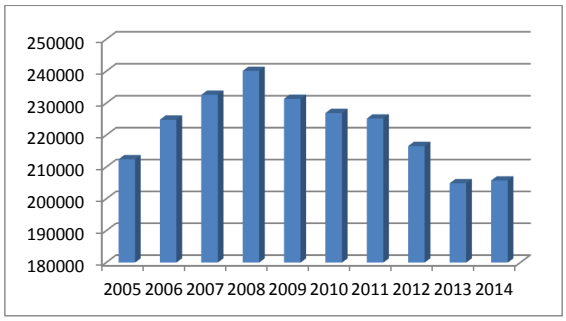
De woningmarkt in Nijmegen: de slapte voorbij, krapte blijft

De Nijmeegse woningmarkt heeft de crisis gevoeld. De afgelopen jaren was er sprake van slapte en krapte. Slapte op de koopmarkt en krapte op de huurmarkt. De woningproductie daalde al sterk na 2006 en begon weer op te lopen na 2010, met relatief hoge productie in 2012 en 2013 (o.a. oplevering Marialaan en Plein 44). In de bestaande stad daalde het aantal transacties op de koopmarkt fors. In 2012 werden 37% minder woningen verkocht dan in 2007. Ook de prijsdaling van de koopprijzen met gemiddeld 19% in deze periode weerspiegelt de crisis goed. Maar net als landelijk het geval is, keert ook hier het tij. De slapte op de koopmarkt maakt nu plaats voor meer dynamiek. De prijsdaling is gestopt en het aantal transacties neemt weer toe. De combinatie van een lage rentestand, gedaalde woningprijzen en betere economische vooruitzichten doet ook hier z'n werk.

Grafiek 1. woningproductie 2005-2014 (2015 raming)

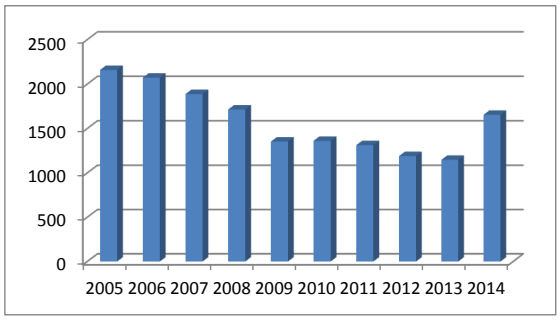

Grafiek 2. ontwikkeling koopprijzen 2005-2014[14]

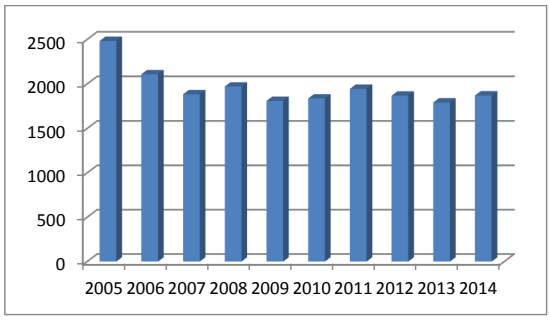
[14] Bron: NVM

Grafiek3. ontwikkeling aantal transacties 2005-2014[15]

De huurmarkt in Nijmegen wordt al jarenlang gekenmerkt door krapte: er is meer vraag dan aanbod, zowel in kwantitatieve zin, door druk vanuit de onzelfstandige markt: jongeren en starters. Maar zeker ook in kwantitatieve zin, veel mensen hebben een woning maar willen een betere woning. Jaarlijks komen er ca. 1.800 tot 2.000 huurwoningen van de woningcorporaties vrij. Dat is een mutatiepercentage van rond de 6,5%. De afgelopen periode bleef de beperkte dynamiek in dit segment redelijk op peil.

Grafiek 4. Mutaties corporatieve huursector 2005-2014[16]

Het aantal woningzoekenden dat op deze vrijgekomen woningen reageert blijft groot: rond de 15.000 per jaar Daarmee schommelen de slaagkansen ook al jaren rond de 12%. Door de systematiek van woonruimteverdeling zijn doorstromers iets succesvoller in het vinden van een huurwoning dan starters (slaagkansen resp. 15% en 10%). De slaagkansen van starters worden gedrukt door hun actieve zoekgedrag waarbij ze vaak reageren op een vrijkomende woning. Toch ging in 2012 en 2013 rond de 45% van de vrijkomende woningen naar starters.
In 2013 is de woonruimteverdeling gewijzigd. Loting is ingevoerd om spoedzoekers (veelal starters) meer kans te geven. En woningzoekenden verliezen niet langer hun meettijd[17] als ze een woning

[15] Bron: NVM
[16] Bron: Entree

accepteren. Dat is goed voor doorstromers die zo sneller kunnen verhuizen. De maatregelen zijn nu twee jaar van kracht en hebben nog niet geleid tot veel meer dynamiek. Het aantal vrijgekomen woningen is wel licht gestegen. Het aandeel woningen dat naar starters is gegaan is in 2013 1% gestegen tot 46%, en in 2014 gelijk gebleven[18]. Dit illustreert dat woonruimteverdeling vooral gaat over het verdelen van schaarste. Het stimuleren van doorstroming lukt slecht in de huidige markt. Meer kansen voor de ene groep betekent automatisch minder kansen voor andere groepen.

Er is sprake van een scheiding tussen de huur- en de koopmarkt. De laatste krabbelt op na de crisis en kan verder herstellen als de conjunctuur mee zit. De voortekenen lijken gunstig, maar zijn niet eenduidig . De huurmarkt is een heel ander verhaal. Hier is sprake is sprake van aanhoudende spanning, vooral veroorzaakt door een beperkte doorstroming naar de koop. Een grote groep Nijmeegse huishoudens blijft zo aangewezen op de huurmarkt. Daarnaast vormt de jaarlijkse instroom van jonge huishoudens, die niet allemaal na hun studie weer vertrekken, niet alleen voor vraag naar onzelfstandige woonruimte, ze zorgen ook voor druk op de onderkant van de huurmarkt. De verruiming van de mogelijkheden tijdelijke verhuur bij leegstaande woningen en gebouwen kan hier eventueel enig soelaas bieden, maar de leegstand in woningen is beperkt in Nijmegen. En bij leegstaande niet-woningen zijn doorgaans veel bouwkundige aanpassingen nodig. Dat komt de financiële haalbaarheid niet ten goede.

5. Opgaven

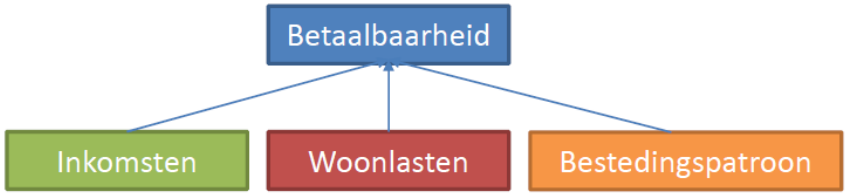
De opgaven op het terrein van wonen kunnen alleen worden ingevuld in samenwerking met de andere partners op het speelveld. Zoals in het sturingsperspectief is aangegeven gaat het erom dat beleid wordt omgezet in resultaat door te investeren in draagvlak, coalities en afspraken. In deze context formuleren we in dit hoofdstuk de stedelijke opgaven op het terrein van wonen.
Een stevig deel van de opgaven ligt op het terrein van de woningcorporaties. Zij hebben reeds aangegeven de keuze van de ambities te delen, maar vinden het niveau te hoog. Hun opvatting is dat niet alles zal kunnen, gezien hun financiële mogelijkheden. Dat laat onverlet dat we hier de opgaven benoemen, en dat vervolgens in de te maken afspraken over de uitvoering zal blijken in hoeverre de corporaties in redelijke mate bijdragen.

5.1. Betaalbaarheid

De betaalbaarheid van het wonen, de klassieke volkshuisvestingsopgave, is vandaag de dag nog steeds, of opnieuw, zeer actueel. Kern vormt een stagnerende inkomensontwikkeling voor veel huishoudens aan de ene kant en een stijging van de woonlasten aan de andere kant, waarvan de energieprijs een van de onderdelen is. Maar ook het gedrag van huishoudens is uiteraard van invloed. Onderstaande figuur geeft inzicht in de factoren die van invloed zijn op betaalbaarheid, waarbij lokale partijen het meeste invloed hebben op de woonlastencomponent. Bij het verbeteren van de betaalbaarheid gaan we telkens uit van deze brede benadering.

[17] Meettijd is de woonduur bij een doorstromer en de inschrijfduur van een starter, hoe hoger de meettijd hoe meer kans op een woning.
[18] Bron: Entree, jaarrapportages

Figuur 2. Factoren van invloed op betaalbaarheid

Bron: OTB

Onderzoek wijst uit dat 32% van de Nijmeegse huishoudens in huurwoningen een betaalbaarheidsrisico heeft. Dat is, simpel gezegd, het geval als de genormeerde uitgaven voor levensonderhoud hoger zijn dan de inkomsten. Daarmee hebben deze huishoudens nog geen betaalbaarheidsprobleem. Daarvan is sprake als huishoudens meer uitgeven dan zij zich kunnen veroorloven en daardoor een concrete betalingsachterstand hebben.
Deze benadering die uitgaat van het perspectief van de woonconsument zegt meer dan de benadering via woonquotes. Dat zijn gemiddelden die niets zeggen over welke groepen problemen hebben met de betaalbaarheid van het wonen. Overigens ligt de woonquote in Nijmegen in de huursector gemiddeld op 34%, landelijk ligt dat op een vergelijkbaar niveau. Voor kopers ligt de gemiddelde woonquote op 31%.
Uit het onderzoek blijkt duidelijk dat het betaalbaarheidsrisico, niet verrassend, vooral ligt bij de lage inkomensgroepen, i.c. de bijstandsgroep en de primaire doelgroep tot ca. € 29.000. De kans is het grootst in de huurklassen boven de € 524,-. Het maakt daarbij voor de mate van risico niet uit of een huurder in een goed of slecht geïsoleerde woning woont.
De risico's concentreren zich vooral rond jongere huishoudens, alleenstaande huishoudens en lager opgeleide huishoudens. In het onderzoek van de Stadsregio zijn de betaalbaarheidsrisico's verder gesegmenteerd naar bestedingspatronen en waardenoriëntaties van risicogroepen. Dat resulteert in drie groepen: de risicomijders, de nonchalante betalers en de spenders.

In het Coalitieakkoord is een lastenverschuiving van huurders naar eigenaren opgenomen. De effecten van deze maatregel worden in de eerste helft van 2015 onderzocht. Medio 2015 zijn de resultaten bekend waarna we zullen besluiten over eventueel te nemen stappen.

Budgetbenadering
We sluiten aan bij de budgetbenadering van het onderzoek, omdat daarmee gericht ingespeeld kan worden op gedragskenmerken die tot betaalbaarheidsproblemen leiden. Een risicomijder vraagt om een andere aanpak dan een spender. Dit is ook in lijn met het Aanvalsplan voor Armoede en Schulden[19]. Uitbouwen van het laagdrempelige systeem van dienstverlening door NIM en Inter-lokaal in combinatie met gemeentelijke schuldhulpverlening is daarin de kern. Belangrijk punt daarin is het inzetten op een integraal systeem van vroegsignalering. Eerder ingrijpen reduceert gevolgen van armoede c.q. schulden. Een ander spoor is het zorgen dat bijstandsgerechtigden hun vaste lasten betalen. Dit zorgt voor meer rust en voorkomt huisuitzettingen. Voor een aantal doelgroepen met specifieke problematiek is maatwerk nodig, waarbij de invloed van gedragskenmerken mede bepalend is voor de inhoud van de aanpak.

[19] Aanvalsplan Armoede en Schulden, afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling, Gemeente Nijmegen.

De woningvoorraad
Naast een aanpak gericht op personen zit de opgave natuurlijk ook in de bestaande woningvoorraad: het aantal betaalbare woningen. Onderstaande tabel geeft weer wat (verwachte) aantallen huishoudens per inkomenscategorie in 2015 en 2020 zijn.

Tabel 1. Huishoudens naar inkomen in sociale huurwoningen

	2015		2020	
Huish. naar inkomen in een sociale huurwoning	**Aantal**	**%**	**Aantal**	**%**
Recht op huurtoeslag	*17.200*	50%	*16.400*	50%
Tussen huurtoeslaggrens en € 34.000	*7.900*	23%	*7.700*	23%
Totaal tot € 34.000	25.100	74%	24.100	73%
> € 34.000	9.000	26%	9.000	27%
Totaal	34.100	100%	33.000	100%

Bron: ABF Research, voorzichtig herstelscenario Socrates 2014, o.b.v. WoON2012

In het Socrates-scenario wordt uitgegaan van 33.000 huishoudens in een sociale huurwoning per 1-1-2020. Anders gezegd: in 2020 hebben we 33.000 woningen in de sociale huurvoorraad nodig. Per 1-1-2015 woonden er 34.100 huishoudens in een sociale huurwoning. Tot 2020 is de verwachting dus dat het aantal huishoudens woonachtig in een sociale huurwoning beperkt afneemt. Woningen worden gebouwd voor de lange termijn vandaar dat we ook naar lange termijn prognoses kijken. Richting 2030 variëren uitkomsten hiervan tussen een stabiel aantal huishoudens in een sociale huurwoning tot een daling van de vraag met enkele duizenden woningen. Gezien deze verschillen én de grote onzekerheden die lange termijnvoorspellingen met zich meebrengen richten we ons hier op de behoefte tot 2020 en blijven we de vraag de komende jaren monitoren, te beginnen in 2016 via de uitkomsten van WoON2015.

We constateren op dit moment een grote druk op vrijkomende goedkope huurwoningen. Dit komt door een toenemende vraag vanuit zorginstellingen en de verhoogde taakstelling van vergunninghouders. Deze mensen worden door de corporaties gehuisvest via de Werkgroep Bijzondere Bemiddeling (WBB). Deze ontwikkeling zullen we scherp volgen omdat het kan leiden tot verdringing van andere kwetsbare groepen. Verruiming van het aanbod, eventueel tijdelijk, in de onderste regionen van de woningmarkt is dan aan de orde. Dat doen we door concreet de mogelijkheden te verkennen om leegkomende gebouwen voor dit doel in te zetten.

Wie verhuren deze woningen?
Het merendeel van de sociale huurwoningen wordt zoals verwacht verhuurd door de woningcorporaties. Een deel wordt echter door andere partijen verhuurd. Uit WoON2012 blijkt dat er in 2012 liefst 5.500 goedkope huurwoningen werden verhuurd door andere partijen dan corporaties. De verhuurder is meestal een particuliere persoon (3.000 van de 5.500). Verwachtingen over particuliere verhuurders in 2020 zijn er niet.

Betaalbaarheid als basis voor prestatieafspraken
Als we ervan uitgaan dat het aandeel betaalbare huurwoningen van particuliere verhuurders even groot blijft dan zou de corporatieve sociale voorraad in 2020: 33.000 – 5.500 woningen = 27.500 woningen groot moeten zijn. Dit is inclusief de zelfstandige woningen van de SSHN (ruim 1.500).

Het benodigd aantal sociale huurwoningen van de overige corporaties zou op basis van deze prognoses dus minimaal 26.000 woningen groot moeten zijn. Gezien de benoemde toenemende vraag vanuit zorginstellingen en de verhoogde taakstelling van vergunninghouders willen wij de bestaande sociale huurvoorraad de komende jaren op peil houden. Dit betekent in 2020 minimaal 27.200 sociale huurwoningen. Ontwikkelingen in de vraag en in de taakstelling blijven we scherp monitoren.
Een belangrijk actueel punt is de herintroductie door het rijk van “passend toewijzen”. Dit houdt in dat huishoudens met huurtoeslag passend naar hun inkomen moeten worden gehuisvest.
Met ingang van 2016 moet elke corporatie 95% van de huishoudens met recht op huurtoeslag toewijzen in een woning met een huurprijs onder de aftoppingsgrens (in 2015 resp. € 577 en € 618). Dit komt de betaalbaarheid van lage inkomens ten goede , maar het vergroot hun keuzevrijheid niet. Voor de lage middeninkomens kan iets meer ruimte ontstaan door de tijdelijke aanpassing van de regel dat 90% van de vrijkomende woningen moet worden toegewezen aan huishoudens met een inkomen tot € 34.229. Dit wordt per 1 juli 2015 80% met 10% tot € 38.950 en 10% aan andere doelgroepen.

Betaalbaarheid vormt de basis bij het maken van prestatieafspraken met de woningcorporaties. We hanteren hierbij zoals gemeld een brede insteek. We willen blijven voorzien in voldoende sociale huurwoningen (in 2020 minimaal 27.200 sociale huurwoningen van de corporaties[20]). Hierbij maken we afspraken over maximale huurprijzen, mede in het licht van de nieuwe regelgeving over passend toewijzen. Een knelpunt hierbij is de betaalbaarheid van woningen met zorg. Door de extra voorzieningen hebben deze woningen doorgaans een hogere huur. Door passend toe te wijzen komen lagere inkomens niet langer in aanmerking voor deze woningen. Dat vinden we onacceptabel. Dit punt is landelijk reeds geagendeerd bij het rijk. Het kabinet zint nog op een oplossing. Lokaal zijn we hierover in overleg met corporaties en zorgpartijen.

Daarnaast bouwen we de lijn uit het Aanvalsplan voor Armoede en Schulden verder uit: een laagdrempelige systeem van dienstverlening in combinatie met gemeentelijke schuldhulpverlening. We zetten in op een integraal systeem van vroegsignalering.
We maken afspraken over verduurzaming van de sociale woningvoorraad (zie paragraaf 5.3) en over maatregelen om gedragsverandering te verwezenlijken en zo werkelijk tot lagere energie- en woonlasten te komen.
Ook lokale lasten zijn van invloed op het woonlastenplaatje. De lastenverschuiving zoals opgenomen in het Coalitieakkoord heeft als doel om tot verbetering van de betaalbaarheid van het wonen voor lage inkomens te komen. We onderzoeken samen met corporaties of dit effect wordt bereikt en wat mogelijke alternatieven in dit kader zijn. De uitkomsten van dit onderzoek zullen in de loop van 2015 bekend zijn.

5.2. De woningbouwopgave

De woningbehoefte is dynamisch en nooit exact te voorspellen. De behoefte is sterk afhankelijk van eerder genoemde trends op de woningmarkt: demografische ontwikkelingen, leefstijlen, economische ontwikkelingen en de financiële mogelijkheden van huishoudens spelen een grote rol bij de woningbehoefte. We weten dat het voorspellen van de vraag naar woningen geen exacte wetenschap is. Daarom hanteren we bij het bepalen van de woningbehoefte bandbreedtes die richtinggevend zijn voor de toekomstige woningbouwontwikkeling. Uitgangspunt is dat we maximaal willen voorzien in de behoefte, op basis van recente prognoses.

[20] Excl. zelfstandige woningen SSHN

Voor het bepalen van bandbreedtes maken we gebruik van een tweetal woningbehoefte-onderzoeken: de lokale doorvertaling van WoON2012 en een onderzoek van Fakton uit 2013. Deze cijfers zijn eerder gepresenteerd in de nota "De Nijmeegse woningmarkt 2013 – 2020" met dien verstande dat we bij de lokale doorvertaling van WoON2012 nu een voorzichtig economisch herstelscenario hanteren. Het zogenaamde trendscenario dat eerder in "De Nijmeegse woningmarkt 2013 – 2020" is gepresenteerd ging uit van een toen aannemelijke gelijkblijvende gemiddelde koopkracht. Herstelscenario's gaan vanaf 2015 uit van een verbetering van koopkracht van plus een half procent. Dit is ook in lijn met recente landelijke prognoses. Zowel het trend- als de herstelscenario's hebben de uitkomsten van WoON2012 als basis en zijn lokaal doorgerekend via het Socratesmodel[21] door ABF Research. De gepresenteerde cijfers zijn inclusief sloop en verkoop van bestaande (huur)woningen.

Maximaal voorzien in de woningbehoefte
In onderstaande tabel zetten we de uitkomsten van het trend- en herstelscenario uit 2013, het voorzichtig herstelscenario uit 2014 en het Faktononderzoek op een rij. Daarnaast presenteren we hierin recente cijfers over opgeleverde en verkochte nieuwbouwwoningen in Nijmegen en het meest recente woningbouwprogramma. Op deze manier komen we tot een richtinggevend uitbreidingsprogramma voor de komende 5 jaar, waarbij we maximaal willen voorzien in de behoefte.
In 2016 komen de uitkomsten beschikbaar van WoON2015. Met deze gegevens willen we het woningbouwprogramma opnieuw tegen het licht houden. Op deze manier volgen we de marktontwikkelingen aan de hand van gerealiseerde productie en met recente indicaties voor de toekomst.

[21] Socrates is het landelijk gebruikt simulatiemodel van ABF. Het Socrates-model voorspelt vraag naar en aanbod van woningen naar verschillende segmenten, prijsklassen en woonmilieu. Op grond hiervan wordt een consumentgericht bouwprogramma berekend dat de marktpotentie weerspiegelt. Dit model wordt elk jaar geactualiseerd op basis van o.a. de laatste demografische en macro-economische prognoses, beleidsveranderingen en ontwikkelingen op de woningmarkt.

Tabel 2: Woningmarktcijfers: prognoses, realisatie en programma

	Prognoses 2015 - 2020 (gem. aantal woningen per jr)				Realisatie 2014 (aantal woningen)		Huidig programma 2015 - 2020 (gem. aantal won/jr)
Woningtype / prijscategorie	Socrates 2013 trend	Socrates 2013 herstel	Socrates 2014 voorzichtig herstel	Fakton (2013)	op-geleverd	verkocht (funda)	
laagbouwhuur goedkoop	145	65	**100**	**60**	75		60
laagbouwhuur duur	70	55	**20**	**70**	45		40
laagbouwhuur totaal	*215*	*120*	**120**	***130***	*115*		*100*
etagehuur goedkoop	425	350	**230**	**130**	320		370
etagehuur duur	85	135	**0**	**75**	20		100
etagehuur totaal	*510*	*485*	**230**	***205***	*340*		*470*
Huur totaal	**725**	**605**	**350**	**335**	**455**		**570**
goedkope laagbouwkoop	65	85	**200**	**45**	15	45	5
middeldure laagbouwkoop	25	40	**50**	**70**	135	120	205
dure laagbouwkoop	40	70	**230**	**70**	70	45	210
laagbouwkoop totaal	*130*	*195*	**480**	***185***	*220*	*210*	*420*
goedkope etagekoop	40	90	**165**	**55**	25	30	40
middeldure etagekoop	0	15	**40**	**25**	10	30	55
dure etagekoop	10	10	**15**	**25**	5	25	60
etagekoop totaal	*50*	*115*	**220**	***105***	*40*	*85*	*155*
Koop totaal	**180**	**310**	**700**	**290**	**260**	**295**	**575**
TOTAAL	**905**	**915**	**1050**	**625**	**715**		**1145**

Legenda:
goedkope huur tot € 711 (huurtoeslaggrens)
dure huur boven € 711
goedkope koop < € 215.000
middeldure koop € 215.000 - € 265.000
dure koop > € 265.000

bandbreedte invulling woningbouwopgave
binnen bandbreedte herstel 2013 -Fakton
buiten bandbreedte herstel 2013- Fakton

Woonmilieus
Uit het voorzichtig herstelscenario blijkt ook aan welke woonmilieus er behoefte is. Nijmegen onderscheidt een vijftal woonmilieus: centrumstedelijk, stadsbuurt, stedelijk compact, stedelijk grondgebonden en groenstedelijk. In de bijlage staan deze woonmilieus nader omschreven. Het onderzoek toont een sterk groeiende vraag naar groenstedelijke woonmilieus. Een woonmilieu

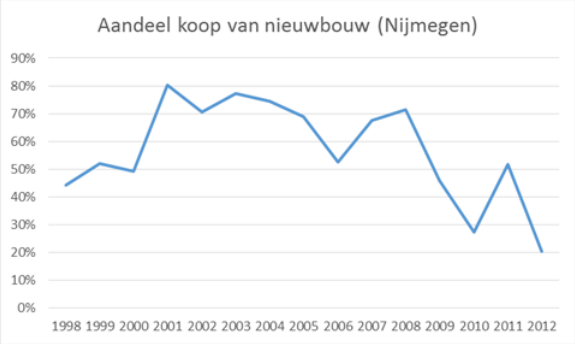
dat in Nijmegen alleen in de Waalsprong gerealiseerd kan worden. De vraag naar de overige vier woonmilieus is redelijk gelijk verdeeld.

Prognoses, realisatie en programma nader geanalyseerd

Trend: totale behoefte stijgt licht, vraag naar koop stijgt sterk

Als we de drie onderzoeken van Socrates met elkaar vergelijken dan stijgt het totaal aantal gewenste nieuwbouwwoningen licht en is er een sterke verschuiving van huur- naar koopwoningen te zien. Het trendscenario uit 2013 heeft als uitkomst dat 80% van de nieuwbouwwoningen in de huur gerealiseerd dienen te worden. In de herstelscenario's is er een veel grotere vraag naar koopwoningen, tot 67% in de meest actuele prognose. Een logische verandering in tijden van economisch herstel, zoals ook blijkt uit onderstaande grafiek van het CBS. Een grotere vraag naar groenstedelijke woonmilieus past ook in een trend van economisch herstel.

Grafiek 5. Aandeel koop van nieuwbouw tussen 1998 en 2012

Bron: CBS

In het oog springt dat de vraag naar dure huurwoningen (boven de € 711) in het meest recente Socrates scenario vrijwel nihil is. Hier tegenover staat een sterk stijgende vraag naar goedkope koopwoningen. Een grotere vraag naar goedkope koopwoningen achten we aannemelijk, de zeer beperkte vraag naar duurdere huurwoningen echter niet. Wellicht willen veel starters op de woningmarkt wel kopen, maar een tijdelijk arbeidscontract in combinatie met strenge hypotheekvoorwaarden gooit hierbij roet in het eten. Bovendien is de sociale huurmarkt voor veel starters onbereikbaar door óf een te hoog inkomen óf een te korte meettijd. In een dergelijke woningmarkt voorzien wij de komende jaren dan ook zeker een marktpotentieel in de huurcategorie tussen de € 711 en € 1.000.

Prognoses 2013 vs. realisatie 2014

In het tweede deel van 2014 zijn de eerste tekenen van het herstel op de woningmarkt zichtbaar geworden. We vergelijken de cijfers van 2014 hier met de uitkomsten van het herstelscenario 2013 en het Faktononderzoek. Hierbij is overigens geen sprake van goed of fout, we kijken hoe de uitkomsten van de woningbehoefteonderzoeken zich verhouden tot een herstellende woningmarkt. Aangezien het herstel zich gedurende 2014 heeft aangediend wordt bij afwijking gekeken of het in lijn is met de oude bandbreedte trend-Fakton.

Het totaal aantal opgeleverde woningen in 2014 valt binnen de uitkomsten van de onderzoeken. Dit geldt ook voor het totaal aantal huurwoningen. Het aantal opgeleverde koopwoningen bleef iets achter, maar valt wel binnen de oude bandbreedte. Het aantal verkochte nieuwbouwwoningen

(deze moe(s)ten dus nog gebouwd worden), valt wel binnen de nieuwe bandbreedte. Deze cijfers duiden dus op herstel.

Het totaal aantal gerealiseerde huurwoningen ligt in lijn met de prognoses. De laagbouwhuurwoningen wijken marginaal af van de bandbreedte herstel-Fakton. De goedkope etagehuurwoningen zitten aan de bovenkant van deze bandbreedte. Alleen de realisatie van duurdere etagehuurwoningen liep vorig jaar flink achter op de eerder voorspelde behoefte.

Het totaal aantal laagbouwkoopwoningen in 2014 is hoger dan verwacht. Met name in het segment tussen de € 215.000 en €265.000 is meer opgeleverd en verkocht. Binnen de goedkope categorie bleven de opleveringen wat achter, maar is herstel in het aantal verkopen te zien. Het aantal opgeleverde etagekoopwoningen ligt dichter bij het trendscenario, maar ook hier zijn tekenen van herstel zichtbaar.

Bandbreedte Socrates 2014/Fakton vs. het huidig woningbouwprogramma
Het woningbouwprogramma bevat altijd meer woningen dan er werkelijk worden gerealiseerd. Onze ervaring is dat ongeveer een derde niet wordt gerealiseerd. Dit in acht nemend ligt het totaal aantal geprogrammeerde woningen in lijn met de bandbreedte Socrates 2014/Fakton. Om maximaal te voorzien in de behoefte is uitbreiding van het programma eventueel mogelijk in de goedkope koopcategorieën.

Het aantal geprogrammeerde huurwoningen lijkt veel ten opzichte van de prognoses. Aangezien wij wel degelijk marktpotentieel zien in de duurdere huursector achten wij deze aantallen zeker niet te hoog.

Invulling van de woningbouwopgave
Voor invulling van de woningbouwopgave is de bandbreedte voorzichtig herstel – Fakton in tabel 2 richtinggevend (blauwe kolommen in tabel 2). Dit betekent dat er gemiddeld per jaar behoefte is aan maximaal 1050 nieuwbouwwoningen. Het merendeel van deze woningen bevindt zich in de koopsector, verdeeld over diverse categorieën. De nieuwbouw in de goedkope huursector wordt voornamelijk bepaald door sloop en verkoop van bestaande huurwoningen of door verhuring van bestaande sociale huurwoningen in de dure huursector (niet-DAEB). In deze duurdere huursector zien wij voor corporaties in principe enkel via hun bestaande voorraad een rol. Beleggers en pensioenfondsen kunnen hierbij ook via nieuwbouwwoningen een rol spelen.

In het Coalitieakkoord is vastgelegd dat de Waalsprong en het Waalfront prioriteit hebben bij woningbouwontwikkeling. Voor de rest van de stad wordt een terughoudend beleid gevoerd. Waalsprong en Waalfront zijn de enige locaties waar we een fors deel van de woningvraag met de juiste woonmilieus kunnen honoreren. Dit doen we onder andere door versnelling van 400 naar 600 woningen per jaar in de Waalsprong. Bovendien past de verdere ontwikkeling van deze locaties in een traject met meerjarige afspraken, en een gericht ruimtelijk beleid op basis van de Structuurvisie uit 2013. De prioriteit voor deze gebieden is ook nodig omdat de woningbehoefteonderzoeken aantonen dat de jaarlijkse opnamecapaciteit van koop- en huurwoningen is begrensd. Het honoreren van teveel plannen in de bestaande stad kan de Waalsprong en het Waalfront vertragen, die daardoor meer gaan kosten dan ze nu doen. We hebben nog een stevige woningbouwopgave, maar die is gebaseerd op een groei die gedurende jaren plaatsvindt. Een goede fasering is daarmee belangrijk.

Prioriteit geven aan Waalsprong en Waalfront betekent niet dat we woningbouwontwikkeling in de bestaande stad op slot zetten. Dat zou onverstandig zijn omdat daarmee ook kansen voor het

versterken van het woon- en leefklimaat in de wijken door ontbrekend woningaanbod toe te voegen, niet worden benut.
Wel blijven we nieuwe woningbouwontwikkelingen kritisch beoordelen via het “nee tenzij beleid” en toetsen aan de volgende criteria: strategische maatschappelijke relevantie, versterking voorzieningen, leefbaarheid, verbetering differentiatie woningaanbod, doelgroepenbeleid, stadium planontwikkeling en financiële gevolgen voor de gemeente.

Perspectief lange termijn: stabilisatie en krimp

Steden zijn in trek en studentensteden zeker. Maar op de langere termijn zal de bevolkingsgroei ook in Nijmegen stagneren en daarna afnemen. Na WOII stond Nederland continue in de groeimodus , dat gaat veranderen. Door sterfte en verhuizing komen er na 2030, als de babyboomers verdwijnen, veel woningen vrij, zodat mogelijk zelfs een overschot kan ontstaan. Dat is over 15 tot 20 jaar. Maar nieuwe woningen hebben een langere levensduur. Daarom agenderen we nu alvast dit punt, want blind doorbouwen zal leiden tot negatieve effecten bij een dalende woningvraag op langere termijn. Daarmee raakt dit perspectief ook aan investeringsbeslissingen en het portfoliobeleid van woningbeheerders zoals de corporaties. Het is een problematiek met veel kanten: kwaliteit, duurzaamheid, financiën/exploitatie vastgoed, gevolgen voor kwetsbare wijken, en de ruimtelijke en financiële implicaties van oplossingen als tijdelijke en flexibele woningbouw.

In de loop der eeuwen is er vaker sprake geweest van groei en krimp van steden. Daarbij is doorgaans de strategie gevolgd van nieuwe toevoegingen met “state of the art” kwaliteit, en verloedering en sloop van de minst courante delen van de voorraad. Kwaliteit en locatie zijn cruciale factoren. De grachtengordel in Amsterdam is in de loop der eeuwen populair en courant gebleken. De ruime panden met veel m³ op een goede locatie weten steeds weer nieuwe bewoners en functies te accommoderen. Locatie is ook belangrijk voor wijken die een proces van gentrificatie hebben doorgemaakt of kunnen gaan doormaken. Bottendaal is hier een mooi voorbeeld van.

Aan de andere kant zullen in een meer ontspannen woningmarkt de kwetsbare incourante delen, verder van het centrum, snel minder in trek zijn, met dalende prijzen en slechte verhuurbaarheid. Sloop en verdunning kan daar aan de orde zijn. Dit biedt in principe kansen voor upgrading van het woonmilieu met meer groen en water, ook van belang in onze strategie om de stad meer klimaatproof te maken. Punt is wel dat dit geld gaat kosten, afhankelijk van de boekwaarden van het vastgoed, en de investeringen in een nieuwe inrichting van gebieden.

Meer tijdelijke woningbouw is geen oplossing voor krimp in wijken. Het is wel een optie om tijdelijk groei op te vangen. Huishoudens verhuizen het meest aan het begin van hun wooncarrière. Jonge startende huishoudens lijken daarmee de eerst aangewezen groep voor een tijdelijke oplossing. Dit beperkt het aantal geschikte locaties, omdat ze vooral in en rond het centrum willen wonen. Duurzaamheid is hierbij geen punt, want er zijn vele duurzame concepten voor tijdelijke bouw die 100% recyclebaar zijn.

Meer flexibiliteit van vastgoed is een ander punt. De grachtengordel is hier, opnieuw, een mooi voorbeeld van. Van het woonhuis van een puissant rijke koopman uit de 17e eeuw, tot een mix van stedelijke functies in de 21e eeuw: restaurant in souterrain, kantoor op de bel-etage en appartementen erboven. Alles in 1 pand. Dit illustreert dat een ruime maatvoering en/of uitbreidingsmogelijkheden en een soepel planologisch beleid het mogelijk maken om in de loop der tijden de functie van statisch vastgoed te laten mee veranderen met de dynamiek van de samenleving.

Tijdelijke en flexibele bouw is een deel van de oplossing. In de Waalsprong willen we partijen interesseren voor een paar verkennende pilots op dit terrein.
De mogelijke negatieve gevolgen van krimp voor de minder courante delen van de stad aan west- en zuidkant vragen om een goede risicoanalyse, gevolgd door een scenario-ontwikkeling. Voorkomen moet worden dat op langere termijn vastgoedeigenaren vluchten en de kosten van een negatieve spiraal afwentelen op de stedelijke samenleving. De woningcorporaties, met veel bezit in minder courante delen hebben hier een verantwoordelijkheid.

In deze woonagenda agenderen we dit punt. In het besef dat 15 jaar vooruitkijken in een dynamische wereld een hachelijk zaak is. Maar in de wetenschap dat de na-oorlogse groei z'n einde nadert, en nu zijn schaduwen vooruit werpt . Daarom verdient dit thema de komende tijd meer en bredere aandacht. Daartoe starten we in 2015 een traject om toekomstscenario's te ontwikkelen. Dit doen we met een bredere scope dan wonen alleen omdat het ook raakt aan voorzieningen, onderwijs, winkels etc. En daarmee aan stedelijke ontwikkeling en leefbaarheid in het algemeen. Met een verkenning van zekere en onzekere omgevingsontwikkelingen willen we de opgaven voor de gemeente in de komende decennia scherper in beeld krijgen.

5.3. Verduurzaming van de woningvoorraad

Nijmegen wil een duurzame stad zijn. De doelstelling is om in 2045 energieneutraal te zijn. Daarom zetten we zwaar in op energiebesparing en de opwekking van duurzame energie. Een belangrijke bijdrage wordt daarbij geleverd door het energiezuiniger maken van de bestaande woningvoorraad. Dit leidt tot minder uitstoot van CO2 , lagere energielasten en dus lagere woonlasten. Ook het wooncomfort neemt toe en woningen zijn toekomstbestendig. Door hierin te investeren is volgens het onderzoek van de Stadsregio de betaalbaarheidsproblematiek niet direct weg te nemen, maar alle beetjes helpen en duurzaamheidsdoelstellingen komen wel dichterbij.

We willen meters maken en corporatiewoningen versneld verduurzamen. Denk hierbij aan de rijtjeswoningen uit de jaren zestig, zeventig en tachtig. We zetten in op een structurele aanpak in overleg met de corporaties. Geen losse of ad hoc projecten, dus in eerste instantie niet de woningen met een beschermde status, zoals monumenten. Ook niet de woningen die recentelijk zijn gerenoveerd en nu een label C hebben. De investering moet wel verstandig en logisch zijn.
In het Coalitieakkoord is de doelstelling opgenomen om alle sociale huurwoningen van de corporaties in 2018 minimaal op het niveau van energielabel B te hebben. In 2013 had 29% van de corporatiewoningen label A of B, en 33% label C. De rest, ruim 11.000 woningen, zit daar onder. Deze doelstelling van minimaal label B in 2018 blijkt te ambitieus. De afspraak met de corporaties is om de landelijke afspraak, gemiddeld label B in 2020, in Nijmegen te versnellen naar een ambitie van gemiddeld label B in 2018.

In de particuliere voorraad , 30.000 woningen van eigenaar-bewoners en 7.800 particuliere huurwoningen, is ook nog flink wat energiebesparing te bereiken. De aanpak van de afgelopen jaren heeft effect gehad. Ruim 2.750 Nijmeegse woningeigenaren besloten afgelopen drie jaar maatregelen uit te voeren die goed zijn voor het milieu, en op termijn geld schelen in de eigen portemonnee. Dat is 8,4 % van alle particuliere woningeigenaren. De gemeente en de provincie Gelderland stelden de subsidies beschikbaar voor de maatregelen. Bij het Loket Duurzaam Wonen kunnen mensen terecht voor informatie en advies. Via projecten als De Knop Om en Energieplein Nijmegen stimuleren we mensen samen maatregelen te nemen en om tot gedragsverandering te komen. Een cruciale factor bij het realiseren van energie- en woonlastenbesparing.

We zetten in op de doorontwikkeling van een aanpak om mensen te stimuleren om te investeren in energiebesparing. Ontzorgen en meer gebruiksgemak voor de bewoners is daarbij het motto.
In de nabije toekomst gaat energieneutraal renoveren van woningen een steeds grotere rol spelen. Overheden, marktpartijen en financiële instellingen werken aan concepten om een energieneutrale renovatie voor particulieren aantrekkelijk te maken. Bijvoorbeeld Stroomversnelling Koopwoningen en Ons Huis Verdient het.
In 2020 moet nieuwbouw energieneutraal zijn. Dat is in het Bouwbesluit geregeld. Daarnaast zijn duurzame stedelijke kwaliteit en omgevingskwaliteit vereist om in een stad prettig te kunnen leven, wonen en werken. Waalsprong en Waalfront bieden nu kansen om deze principes toe te passen.
Met het warmtenet wordt de restwarmte van de ARN gebruikt voor verwarming en warm tapwater voorde woningen in de Waalsprong (nu al 4000 aansluitingen) en de Waalsprong. In totaal zullen in beide gebieden zo'n 11.000 woningen zijn aangesloten. Verdere uitrol van het warmtenet is in studie.

5.4. Wonen met zorg en service

De opgave is om de gevolgen van de vergrijzing op te vangen. Het Coalitieakkoord benoemt de inhaalslag op het terrein van wonen en zorg dan ook als speerpunt. Mensen met een zorgvraag moeten goed en zoveel mogelijk zelfstandig kunnen wonen in hun eigen woonomgeving, met een passend voorzieningenniveau in de wijk. Het Nijmeegs planningskader "Wonen met Zorg" is daarvoor de basis. Het planningskader constateert een groeiende behoefte aan seniorenwoningen en levensloopgeschikte woningen. Rolstoelwoningen zijn er voldoende in de hele stad, maar het centrum, Oud-West en Midden zijn te karig bedeeld. Verder zijn er meer vormen van beschermd en verzorgd wonen nodig. Het planningskader heeft een dynamisch karakter, en zal gaandeweg worden aangevuld en verbeterd. Niet elke senior heeft een vraag naar een zorggeschikte woning. Maar het is evident dat er een grote opgave ligt op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Het speelveld is complex met veel spelers en belangen. Om die reden zijn in het planningskader 4 prioriteitsgebieden aangewezen. Centrum, Midden, Oost en Lindenholt. In deze gebieden is de opgave het meest urgent. Hier ontwikkelen we een gezamenlijke aanpak met instellingen op het terrein van zorg- en welzijn en de woningcorporaties.
De doelstelling voor de 4 woonservicegebieden is de volgende:

- Ouderen, zorgbehoevenden, mensen met (functie)beperkingen blijven wonen in hun wijk met de benodigde zorg en dienstverlening.
- We willen levensloopbestendige wijken realiseren door voldoende en geschikte en betaalbare woningen voor deze burgers te realiseren;
- We zetten in op per gebied benodigde en bereikbare zorg- en welzijnsvoorzieningen.
- We willen zoveel mogelijk de zelfstandigheid bevorderen voor genoemde burgers en dragen zorg voor een barrièrevrije en sociaal veilige woonomgeving.
- Voor mensen die niet (meer) de regie kunnen voeren over het eigen leven bestaat een intramuraal aanbod. Dit kan in de vorm van een grote verpleeginstelling dan wel in de vorm van kleinschalig wonen zijn.

In 2015 maken we een Top 10 van de belangrijkste actiepunten met een integraal karakter. Dit doen we per wijk en deels op stedelijk niveau. Met de samenwerkende partners in het veld willen we vervolgens prestatieafspraken maken om tot resultaat te komen. Onderwerpen daarbij zijn onder andere de betaalbaarheid van zorgwoningen, realisatie van gewenst aantal levensloopgeschikte woningen per wijk, en het labelen van woningen voor mensen met lichte fysieke beperkingen.

5.5 Kwaliteit van wijken

Veel ogen zijn doorgaans gericht op de nieuwbouwopgave, maar de meeste woningen staan er al, 73.616 per 1 januari 2015 om precies te zijn. Een goed woon- en leefklimaat in de bestaande wijken is de centrale ambitie. Dat betekent aan de ene kant dat slechte delen van het woningbezit aangepakt moeten worden, waarbij we de kansen benutten om meer variatie in het aanbod te brengen. Anderzijds zijn aanpassingen van de woningvoorraad nodig om aan de toekomstige woningvraag te voldoen: meer levensloopgeschikte woningen. En onze doelstelling om meer energie te besparen is ook vooral gericht op de bestaande woningvoorraad. Dat zijn de 3 componenten van de opgaven in de bestaande stad. In het licht van deze opgaven moet ook het beleid ten aanzien van de voorkeurslocaties voor nieuwbouw worden gezien: terughoudend voor de bestaande stad maar geen stilstand. We kijken wel scherper naar de door de Raad vastgestelde toetsingscriteria voor nieuwe woningbouwontwikkelingen: strategische maatschappelijke relevantie, versterking voorzieningen, leefbaarheid, verbetering differentiatie woningaanbod, doelgroepenbeleid, stadium planontwikkeling en financiële gevolgen voor de gemeente.
Wat de aanpak van kwaliteitsachterstanden betreft ligt de nadruk de komende jaren op het afmaken van de herstructureringsopgaven in Oud –West: Rozenbuurt en Kolpingbuurt. Daarnaast komen delen van Oost aan bod: Hengstdal en de Spoorbuurt. De nadruk zal hier meer liggen op woningverbetering dan op sloop en vervangende nieuwbouw. Doelstelling is steeds het versterken van het woon-en leefklimaat, meer variatie in het woningaanbod en het bieden van een positieve keuze aan bewoners. De aanpak van de woningvoorraad verbinden we met een goede kwaliteit in inrichting en beheer van de openbare ruimte: speelplekken groen en parkeren. Daarbij bieden we ruimte aan initiatieven van bewoners om meer zelf in het beheer te doen.
De aanpassingen die nodig zijn als gevolg van de toenemende vraag naar levensloopgeschikte woningen en meer combinaties van wonen met zorg en welzijn, zullen concreet vorm en inhoud krijgen in de uitwerking van het planningskader voor de 4 prioriteitsgebieden. In het terughoudende ontwikkelingsbeleid voor de bestaande stad maken we expliciet een uitzondering voor de ontwikkeling van projecten met wonen en zorg.
Voor de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad voeren we een tweesporenbeleid. Met de woningcorporaties maken we prestatieafspraken over de aanpak, tempo en niveau van duurzaamheid. Voor de rest van de woningvoorraad ontwikkelen we een aanpak die gericht is op het stimuleren van investering in energiebesparing door particulieren.
Zoals onder het thema betaalbaarheid al is opgemerkt constateren we in een aantal wijken met veel corporatiebezit een toenemende instroom van zwakkere en kwetsbare groepen. Dit is een gevolg van de uitstroom uit zorginstellingen door extramuralisering, en een verhoogde instroom van vergunninghouders. Deze ontwikkeling kan soms sociale spanning opleveren die de leefbaarheid niet ten goede komt. Om die reden willen we met de corporaties en zorg- en welzijnsinstellingen op dit punt de vinger scherp aan de pols houden. Bestaande overlegstructuren zijn daarvoor het geëigende middel, samen met de verdere uitrol van “Eén wijk, één plan”, de nieuwe benadering van de wijkaanpak .

Kwaliteit zit ook in cultuurhistorische aspecten. Erfgoed draagt bij aan het woongenot en de binding die bewoners voelen met hun leefomgeving. Vanuit de ambitie om een aantrekkelijke woon- en groeistad te blijven voor iedereen, vinden we het van belang om de historische kwaliteit van wijken en buurten te koesteren en streven we naar een zorgvuldige omgang met cultuurhistorische waarden. Herbestemming en hergebruik van historische gebouwen vormt een belangrijke opgave die te allen tijde vraagt om maatwerk. Omwille van de instandhouding van historische gebouwen en het daarmee verbonden maatschappelijk belang, is het noodzakelijk dat binnen de kaders van de woningbouwprogrammering voldoende ruimte wordt geboden aan functiewijziging naar wonen. Bouwkundige voorzieningen die noodzakelijk zijn om een woning te splitsen of om souterrains bewoonbaar te maken, kunnen grote gevolgen hebben voor het exterieur en interieur van een

monumentaal pand of het karakter van een beeldbepalend pand of stadsbeeldobject. Bij dergelijke ingrepen is het noodzakelijk dat bouwtechnische aanpassingen door middel van maatwerk worden afgestemd op cultuurhistorische randvoorwaarden. Ook bij ingrepen die gericht zijn op het bevorderen van duurzaamheid dient rekening gehouden te worden met de cultuurhistorische waarden van beschermde panden en beschermde gebieden. Om die reden zet de gemeente Nijmegen in op ondersteuning en informatieverstrekking aan eigenaren van monumenten, beeldbepalende panden en stadsbeeldobjecten over duurzaamheidsmaatregelen. Bovendien vormt de instandhouding van cultuurhistorische waarden een centraal thema bij de prestatieafspraken met woningcorporaties over het verduurzamen van de woningvoorraad.

5.6 Kamerbewoning: veilig en leefbaar

Voor de verdere ontwikkeling van Nijmegen als kennisstad is een goede (particulier) kamermarkt een randvoorwaarde. De kamermarkt is echter een kwetsbare markt waarbij huurders beschermd dienen te worden tegen ongewenste situaties. Daarom gaan wij door met de huurteams zodat zij van 2015 tot en met 2018 1.500 huurders kunnen helpen bij het tegengaan van te hoge huren en gebrekkig onderhoud. Op de kamermarkt én op de reguliere huurmarkt.
Kamerverhuur moet aansluiten bij het karakter van de studentenstad die Nijmegen is, maar mag niet tot overmatige overlast voor buurtbewoners leiden. Bij de opstelling van deze woonvisie is dit punt duidelijk naar voren gebracht door bewoners. Waarbij opgemerkt dat dit voor alle woonvormen geldt. Om woonoverlast bij kamerbewoning tegen te gaan zetten we in op twee sporen: enerzijds op communicatie en participatie, anderzijds op aanscherping van vergunningsvoorwaarden voor kamerverhuur. Hiermee beogen we overlastsituaties te voorkomen en wijken juist te versterken door de aanwezigheid van kamerbewoners.

Communicatie en participatie
Op basis van signalen van bewoners en de discussienota kamerbewoning is vorig jaar onderzocht waar melding van woonoverlast niet goed gaat. Dit onderzoek geeft aanleiding om het oppakken en de registratie van meldingen te verbeteren in 2015. Hierdoor kunnen burgers beter worden geholpen en het zorgt bovendien voor verbetering van handhavingsmogelijkheden. Tegelijkertijd verbeteren we de website, zodat burgers weten wat ze kunnen doen in geval van overlast.
Het klachtenpatroon in Nijmegen geeft een sterk wisselend beeld. In de meeste wijken is nauwelijks sprake van klachten. Klachten concentreren zich in de wijken in en om het centrum en dan in een paar straten in het bijzonder. In situaties waarbij dispuutshuizen ernstige overlast veroorzaken, en een dialoog met bewoners niet tot verbetering leidt, is de Radboud Universiteit bereid haar netwerk richting de betreffende studentenvereniging in te zetten.
Vergelijkbaar met Amsterdamse en Arnhemse initiatieven, zetten we in op maatschappelijke projecten waarbij studenten een wijk versterken. Te denken valt aan ondersteuning van studenten aan mensen met een zorgbehoefte of bewoners van kansarme wijken.
Aan nieuwe kamerbewoners worden folders uitgedeeld waarin ze welkom worden geheten en tips krijgen om bij te dragen aan de wijk en overlast te voorkomen.
Om de brandveiligheid te bevorderen blijven we inzetten op de eigen verantwoordelijkheid van huurders en verhuurders door communicatie en controleren we daarnaast steekproefsgewijs. Het huidige beleid, gericht op preventie en voorlichting via www.ennuweg.nl, zetten we voort. Bij dit project zetten we gelijktijdig in op inbraakpreventie.

Aanscherpen vergunningsvoorwaarden
We scherpen de voorwaarden voor een omzettingsvergunning aan. Vanaf 3 kamers wordt een vergunning verplicht en vanwege de grote vraag naar goedkope woningen geven we voor de verkamering van deze woningen geen vergunningen meer af. We toetsen scheper aan de voorkant

op aspecten als brandveiligheid, geluidsisolatie, en afvalvoorzieningen. Daarnaast dient een nieuwe verhuurder zich direct bij omwonenden bekend te maken, zodat omwonenden weten wat er in hun directe woonomgeving gebeurt en wie ze kunnen aanspreken.
Tot slot zetten we in op de transformatie van leegstaande kantoren naar studenten en/of jongerenhuisvesting. Indien een bestemmingsplanwijziging nodig is wordt er beoordeeld of kamerbewoning qua aard, omvang en uitstraling in het bestaande woon- en leefklimaat past en of er geen afbreuk wordt gedaan aan het behoud en de bescherming van aanwezige cultuurhistorische waarden. Op deze wijze willen we overlast voorkomen op de kamermarkt die belangrijk is voor de verdere ontwikkeling van Nijmegen als kennisstad. We zetten daarom niet in op quota voor kamerverhuur, sluiten geen gebieden uit voor kamerverhuur en stellen ook geen extra ambtenaren aan om deze quotering te handhaven.

5.7 Doelgroepen

Klassieke doelgroep en daarboven
Het woonbeleid richt zich traditioneel op de klassieke volkshuisvestingsopgave: betaalbaar wonen voor mensen met lage inkomens. Nog steeds actueel, daar richten wij ons ook op. Over de huisvesting van huishoudens met inkomens tot € 34.000 maken we afspraken met de woningcorporaties. Dat zijn de doelgroep en de doelgroep +. Als de Rijksoverheid de grens wijzigt naar € 38.000 dan is dat het uitgangspunt. Voor huishoudens die tot de doelgroep behoren (max € 29.000) vinden we de voorraad tot € 619 betaalbaar (de hoogste aftoppingsgrens in de Wet op de Huurtoeslag).
De groepen boven de € 34.000 tot € 43.000 komen niet in aanmerking voor de sociale voorraad, maar kunnen in veel gevallen ook niet terecht in de koopsector vanwege onvoldoende leencapaciteit. Daarmee zitten ze knel. Het gaat om ca. 10.000 huishoudens. Voor een groot deel wonen deze mensen “scheef” in een sociale huurwoning. Het huurbeleid van het rijk is erop gericht om ze met hogere huurverhogingen te verleiden te verhuizen. Probleem daarbij is dat ze niet makkelijk ergens anders terecht kunnen, en daarom blijven zitten. Deze scheefheid vinden wij acceptabel. Mensen zijn vaak verankerd in de wijk en onderdeel van het sociale weefsel.
Wel gaan we met partijen in overleg over wat we voor deze groep kunnen en willen doen, vooral gericht op het bieden van geschikt en betaalbaar woningaanbod voor deze groep, zodat ze wel kunnen doorstromen .

Jongeren en starters
Deze groepen willen we graag in de stad houden. Het gaat om werkende jonge mensen die uit huis gaan en/of na hun opleiding hun eerste baan hebben en goede en geschikte woonruimte zoeken. In het woningbouwprogramma staan meer dan 1.000 woningen gepland die aansluiten bij hun vraag: relatief goedkope huurwoningen in en rond het centrum van de stad (o.a. Nimbus-toren met 117 en de Handelskade met 179 appartementen in de sociale huur).
Onder deze groepen rekenen we ook pas afgestudeerden aan universiteit en hogeschool. Dit talent willen we ook graag aan de stad binden. Een deel van hen moet na het afstuderen hun studentenkamer verlaten, wanneer de verhuurder werkt met een zogeheten campuscontract. De SSHN werkt hier mee om de doorstroming te bevorderen. Tegelijk zien we een trend dat ex - studenten graag blijven wonen in de stad waar ze studeerden. In Nijmegen lukt dat beter dan in andere kennissteden. Niettemin is er een actuele en groeiende vraag naar kleine en betaalbare woningen voor deze groep starters.
Koopstarters blijven we ondersteunen met de starterslening. Voor jongeren met een flexcontract is dit veelal geen optie omdat zij van geen enkele bank een lening krijgen en dan ook niet in aanmerking komen voor een aanvullende starterslening. Dit is lokaal niet op te lossen. Zij blijven aangewezen op huurwoningen tot hun inkomen meer vastigheid kent. Daarom willen we ook meer

huurwoningen voor deze groep bouwen. Jongeren en starters zijn een gemêleerde groep. Om meer grip te krijgen op omvang, segmentatie en woonwensen doen we in 2015 nader onderzoek.

Vergunninghouders (asielzoekers met een verblijfsstatus)
De huisvesting van deze mensen is een wettelijke taak. Iedere gemeente krijgt halfjaarlijks een taakstelling opgelegd. De afgelopen jaren hebben we in goede samenwerking met de woningcorporaties deze taakstellingen ingevuld. Als gevolg van de oorlogssituatie in het Midden-Oosten is het aantal vluchtelingen sterk toegenomen. Voor 2015 is de taakstellingen 287 te huisvesten vergunninghouders, dubbel zoveel als in 2014. Voor 2016 zal de taakstelling naar verwachting minimaal 400 bedragen. De groep te huisvesten statushouders kent veel alleenstaanden, veelal jonger dan 23. Dit betekent dat ze onder de jongerentabel in de Wet op de Huurtoeslag vallen, en aangewezen zijn op woonruimte met een huur tot € 357. Omdat deze woningen schaars zijn, en er slechte ervaringen zijn met het huisvesten van meerdere jongeren in één huis, is de huisvesting van deze groep lastig te realiseren. Om deze redenen zoeken we naar mogelijkheden om in bestaande gebouwen die leeg staan of komen te staan, extra ruimte te creëren. Met voldoende begeleiding kan zo de extra toestroom gehuisvest worden. Met de woningcorporaties maken we nieuwe afspraken over het huisvesten van statushouders.

Kwetsbare groepen
De huisvesting/toegang tot de woningmarkt van kwetsbare groepen aan de onderkant van de woningmarkt verdient onze aandacht. Het gaat om een breed scala aan mensen die om wat voor reden dan ook in de problemen zijn geraakt, zoals dak- en thuislozen, zwerfjongeren, (ex)-psychiatrische patiënten, en re-integrerende verslaafden, voor wie het weer beschikken over woonruimte een noodzakelijke basisvoorwaarde is om weer een zelfstandig bestaan op te bouwen. In Nijmegen zijn er goed functionerende samenwerkingsverbanden tussen woningcorporaties en een groot aantal zorginstellingen om deze groepen te huisvesten en te begeleiden, zoals Iriszorg, RIBW en Moviera. De corporaties doen goed werk door via de WBB (Werkgroep Bijzondere Bemiddeling) deze groepen te huisvesten, de behoefte aan huisvesting is echter groter dan het aantal beschikbaar gestelde woningen. Daardoor verblijven mensen veel langer dan noodzakelijk in de opvangvoorzieningen. Dat is duur en ineffectief; mensen die klaar zijn om weer zelfstandig te gaan wonen raken gedemotiveerd door de lange wachttijd en houden een opvangplek bezet waar iemand anders behoefte aan heeft. In de prestatieafspraken met de corporaties zoeken we naar verbetermogelijkheden. Die kunnen liggen in het beschikbaar stellen van meer woningen, maar ok bv. in medewerking aan bijzondere projecten voor huisvesting zoals Housing First. We nemen ons voor de vraag naar huisvesting voor deze groepen goed in kaart te brengen, zodat we passende afspraken kunnen maken bij de omvang van de opgave en de eisen aan de begeleiding die gesteld moeten worden om dit succesvol te laten verlopen. Daarnaast kiezen we een regionale insteek met woningcorporaties en zorgpartijen omdat de instroom uit de hele regio komt, en de hele regio dan ook de oplossing moet bieden.

Hier bovenop ontstaat er door de scheiding van wonen en zorg, de decentralisatie van het beschermd wonen GGZ naar de centrumgemeenten en door de versterkte extramuralisering in onder andere de GGZ een toenemende vraag naar huisvesting voor deze groepen. Omdat het veelal om lage inkomens gaat zijn de corporaties ook hier in beeld voor het bieden van geschikte huisvesting, waarbij zorgpartijen de zorg bieden. Bovendien stelt dit, afhankelijk van de persoon en zijn mogelijkheden en beperkingen, eisen aan de woning, de woonomgeving of de draagkracht en acceptatie in de buurt. Zeker t.a.v. de decentralisatie van het beschermd wonen GGZ hebben wij, net als voor opvang, groot belang als gemeente om voldoende door- en uitstroommogelijkheden te realiseren voor deze groep, zodat de schaarse en kostbare plaatsen voor beschermd wonen beschikbaar zijn voor de mensen die ze echt nodig hebben en mensen die weer tot meer

zelfstandigheid in staat zijn, ook weer zelfstandig(er) kunnen wonen. Nieuwe arrangementen van wonen met meer of minder zorg, zijn daarvoor nodig.
Voor mensen die niet in staat zijn 'gewoon' in een wijk te wonen bouwen we een aantal Skaeve Huse. In de Weezenhof worden binnenkort 8 van deze woningen gerealiseerd. Een tweede locatie zoeken we in Nijmegen Noord.

Nu de decentralisatie Jeugdhulp heeft plaatsgevonden, komt bovendien het vraagstuk van jongerenhuisvesting nadrukkelijk aan de oppervlakte. Jongeren die op hun 18de de jeugdzorg verlaten, (aanstaande) tienermoeders e.d. die niet (meer) bij hun ouders kunnen wonen hebben woonruimte nodig, maar er is voor hen niets beschikbaar. Het gaat om de groep tussen de 18 en 27 jaar, geen kleine groep. Zij hebben geen woonduur, een zelfstandige woning kunnen ze niet betalen en voor studentenhuisvesting komen ze (nog) niet in aanmerking omdat ze op een lager niveau een opleiding volgen of niet naar school gaan. Een investering in (gedeelde) huisvesting voor deze jongeren, zodat ze een stabiele basis hebben, kunnen leren op eigen benen te staan, hun opleiding af kunnen maken en/of voor hun kind leren zorgen, is echt noodzakelijk om ook deze jongeren een goede toekomst te bieden. Voor deze groep willen we, in overleg met onze partners in wonen en zorg, de komende periode oplossingen bieden om ze letterlijk een dak boven het hoofd te geven.

Expats
De aanwezigheid van de Radboud Universiteit, het Radboud UMC en een aantal kennisintensieve bedrijven zorgt voor een internationaal karakter van opleidingen en arbeidsmarkt. De aanwezigheid van buitenlandse promovendi en werknemers zorgt voor een specifieke huisvestingsbehoefte.
Het verder versterken van de kenniseconomie is, onder meer, gebaat bij een goede huisvesting van deze expats. Een eerste quick scan in 2014 leverde een beeld op van een grote groep expats met een tijdelijke huisvestingsbehoefte en niet al te hoge inkomens die de meeste moeite hebben om snel aan huisvesting te komen. De expats met een prima salaris blijken zich, niet verrassend, veel beter te redden op de woningmarkt. In overleg met de Radboud Universiteit brengen we in 2015 de vraagkant scherper in beeld. Vervolgens gaan we actief en gericht zoeken naar huisvestingsmoglijkheden. Daarbij denken we primair aan verbouw van bestaande leegstaande of leegkomende gebouwen.

Woongroepen
Het fenomeen woongroep is in Nijmegen al langer bekend. In de jaren 70 en 80 van de vorige eeuw zijn veel woongroepen ontstaan. Vaak in de vorm van een vereniging die een pand kocht . Alle leden waren dan mede-eigenaar. In de loop der jaren zijn deze panden woongroep gebleven of verkocht waarbij alle leden in geval van overwaarde in de opbrengst deelden. De vraag naar wonen in groepsvorm is nooit helemaal verdwenen, en lijkt tegenwoordig een lichte revival mee te maken. Zo zijn er in de Vossenpels een drietal CPO projecten met vormen van gezamenlijk wonen en leven. En ook elders in de stad zijn er initiatieven. Het past in een trend waarin mensen meer zelf het initiatief nemen om hun leven vorm en inhoud te geven, en dus ook hun woonvorm. Een overheid die aanstuurt op langer zelfstandig wonen op oudere leeftijd geeft een impuls aan dergelijke initiatieven. Maar ook jongere groepen gelijkgestemden opteren voor deze optie.
Waar gewenst en ruimtelijk goed inpasbaar zullen wij planologische medewerking verlenen aan deze initiatieven. Maar woongroepen zullen zelf hun financiering moeten regelen, eventueel in combinatie met een woningcorporatie als opdrachtgever voor de bouw.
De nieuwe Woningwet biedt de mogelijkheid voor huurders van corporaties om een coöperatieve woonvorm op te richten. Zo ontstaat een alternatief voor huren bij een corporatie. Dit maakt meer collectieve vormen van gezamenlijk wonen mogelijk die een betekenisvolle toevoeging aan de woningmarkt kunnen zijn. Dit sluit mogelijk goed aan bij een toenemende vraag naar gezamenlijk wonen in Nijmegen. Wij staan hier positief tegenover. De komende tijd zal de praktijk moeten uitwijzen in hoeverre initiatieven rond wooncoöperaties vorm en inhoud krijgen.

6. Uitvoeringsagenda per opgave

PM Uitvoeringsagenda nader uitwerken (schema: wat, wie, wanneer), o.a. op basis van het bod van de woningcorporaties

Woningbouwopgave
- Aanpak woningproductie middeldure huur met marktpartijen
- Instrumenten versnelling woningbouw Waalsprong
- Verdere verkenning agenda krimp
- Afspraken met woningcorporaties over nieuwbouwproductie nieuwbouw

Betaalbaarheid
- Afspraken met woningcorporaties
- Aantallen woningen tot aftoppingsgrenzen, tot huurtoeslaggrens en niet-DAEB
- Aantal nieuwbouwwoningen.
- Samenwerking preventieve aanpak Aanvalsplan Armoede en Schulden.
- Afspraken n.a.v. onderzoek effecten verschuiven afvalstoffenheffing incl. alternatieve scenario's en financiële inzet woningcorporaties.

Verduurzaming
- Afspraken met woningcorporaties
- Aantallen en tempo labelstappen bestaande woningvoorraad
- Uitwerken stimuleringsaanpak particuliere markt

Wonen met zorg
- Aanpak Top 10 actiepunten, samen met partners
- Afspraken over uitvoering met corporaties en zorgpartijen: betaalbaarheid van zorgwoningen, labelen van woningen voor mensen met een lichte fysieke beperking , doestelling en realisatie aantal opgepluste woningen per wijk.

Kwaliteit van wijken
- Uitvoering 3 sporen beleid: Kwaliteitsverbetering, verduurzaming, levensloopbestendigheid
- Vinger aan de pols instroom kwetsbare groepen.

Kamerverhuurbeleid
- Werkzaamheden Huurteams voortzetten (2015 t/m 2018)
- Voorkomen en tegengaan woonoverlast (2015 e.v.):
- Melding en registratie van woonoverlast verbeteren
- Website verbeteren: wat te doen bij woonoverlast?
- Opstart maatschappelijke projecten ter versterking van wijken
- Brandveiligheid: project "ennuweg" voortzetten
- Aanscherpen voorwaarden omzettingsvergunning
- Transformatie: ruimtelijke toets in geval van bestemmingsplanwijziging
- Bij vergunningverlening: folders voor nieuwe bewoners

Doelgroepen
- Project huisvesting taakstelling vergunninghouders uitvoeren
- Afspraken met corporaties over huisvesting van vergunninghouders en begeleiding
- Omvang huisvestingsvraag bijzondere doelgroepen in beeld brengen
- Inzet op afspraken over regionale aanpak in huisvesting van bijzondere doelgroepen.

- Realiseren van 8 Skeave Huse in de Waalsprong
- Een dak boven het hoofd voor jongeren die de jeugdhulp verlaten
- Huisvestingsbehoefte expats nader inbeeld brengen en huisvestingsproject faciliteren
- Onderzoek naar omvang en woningvraag van jongeren en starters
- Afspraken met corporaties over huisvesting huishoudens € 34.000 - € 43.000

Onderwerpen prestatieafspraken woningcorporaties

Zoals reeds opgemerkt ligt een flink deel van de stedelijke opgaven op het terrein van de woningcorporaties. Met hen willen we een nieuwe set prestatieafspraken maken om onze ambities en doelstellingen om te zetten in resultaten. Dat zullen we doen in een tripartite overleg waar in ook de huurdersorganisaties een plaats aan tafel hebben. Dit is een eis van de nieuwe Woningwet. In dit onderdeel staan de onderwerpen waarover we in ieder geval met de corporaties concrete en betekenisvolle afspraken willen maken.

Betaalbaarheid
- Aantallen woningen betaalbare nieuwbouw
- Aantallen betaalbare woningen in de bestaande voorraad
- Samenwerking preventieve aanpak Aanvalsplan Armoede en Schulden.
- Afspraken n.a.v. onderzoek effecten verschuiven afvalstoffenheffing incl. alternatieve scenario's en financiële inzet woningcorporaties.

Verduurzaming
- Aantallen en tempo labelstappen bestaande woningvoorraad

Wonen met zorg
- Aanpak Top 10 actiepunten
- Betaalbaarheid van zorgwoningen
- Labelen van woningen voor mensen met een lichte fysieke beperking
- Doelstelling en realisatie aantal opgepluste woningen per wijk.

Kwaliteit van wijken
- Afspraken over uitvoering 3 sporen beleid: kwaliteitsverbetering, verduurzaming, levensloopbestendigheid

Doelgroepen
- Afspraken met corporaties over huisvesting van vergunninghouders en begeleiding
- Afspraken over huisvesting overige kwetsbare groepen

Informatie en resultaten
- Afspraken over rapportage, monitoring en informatievoorziening

7. Bijlagen

Bijlage 1 Definities

PM Nader uitwerken

Woningbouw

Goedkope huur	tot € 711
Middeldure huur	€ 711- € 900
Dure huur	> € 900
Goedkope koop	< € 215.000
Middeldure koop	€ 215.000 - € 265.000
Dure koop	> € 265.000

Doelgroepen

Primaire doelgroep

De primaire doelgroep op basis van de Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen (AWIR).

Per 1 januari 2015 gelden de volgende normen:

- tot € 21.950 (eenpersoonshuishoudens jonger of gelijk aan 65 jaar)
- tot € 29.800 (meerpersoonshuishoudens jonger of gelijk aan 65 jaar)
- tot € 21.950 (eenpersoonshuishoudens ouder dan 65 jaar
- tot € 29.825 (meerpersoonshuishoudens ouder dan 65 jaar)

Doelgroep +	€ 29.000 - € 34.000
Middengroepen	€ 34.000- € 38.000

Huurtoeslaggrenzen

Jongerengrens (<23 jaar)	€ 403,06
Lage aftoppingsgrens	€ 576,87
Hoge aftoppingsgrens	€ 618,24
Huurtoeslaggrens	€ 710,68 (vanaf 2015 voor 3 jaar bevroren0

Slaagkans

De kans dat een woningzoekende die in de peilperiode minstens eenmaal heeft gereageerd op een woning ook daadwerkelijk een woning bemachtigt. Hierbij wordt het aantal woningzoekenden dat in de peilperiode er in slaagt een huurwoning te vinden, gedeeld door het aantal woningzoekenden dat gereageerd heeft.

Bijlage 2: Woonmilieuomschrijving

PM Nader uitwerken

De volgende woonmilieus worden in Nijmegen onderscheiden:

Het centrumstedelijke woonmilieu

Het stadsbuurtwoonmilieu

Het stedelijk compact woonmilieu

Het stedelijk grondgebonden woonmilieu

Het groenstedelijke woonmilieu

Bijlage 3. Zienswijzen, opmerkingen, reacties

PM

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Beste woordvoerders Wonen,

Zomer 2014 heeft u de startnotitie Woonvisie 2014 ontvangen. Hiermee is het formele startschot gegeven voor opstelling van een nieuwe Woonvisie. Zoals afgesproken in de raadskamer van 14 januari informeer ik u graag over de voortgang van het traject en het vervolgproces.

Wat is er gebeurd?
De startnotitie is september vorig jaar in de raadskamer besproken. Vervolgens zijn bijeenkomsten met bewoners en professionals georganiseerd en kon er via social media en via De Gelderlander input geleverd worden voor de nieuwe visie. Op 14 januari heeft u deze input in de raadskamer besproken. Uit de input voor de Woonvisie bleek onder andere dat er behoefte is aan een discussie over het effect van woningbouwontwikkelingen op lange termijn. Op korte termijn groeit Nijmegen door, maar na 2030 verandert dit. Woningen worden gebouwd voor de lange termijn dus met eventuele krimp dient bij huidige investeringen rekening gehouden te worden: waar en op wat voor manier bouwen en verbouwen we?

Vanaf september stond de woningmarkt niet stil. In tegendeel: economisch herstel, gedaalde woningprijzen, lage rentestanden en helderheid rondom hypotheekvoorwaarden zorgden en zorgen voor meer woningverkopen. Ook in Nijmegen. Sinds afgelopen zomer is de woningmarkt echt aangetrokken en dit zet vooralsnog door. Ook het CPB gaat bij haar prognoses weer uit van lichte inkomensstijging. Deze bijgestelde economische verwachtingen zijn reden om de woningbehoeftecijfers te actualiseren. Deze actualisatie vindt momenteel plaats.

Tot slot was er veel te doen rondom corporaties. De parlementaire enquêtecommissie woningcorporaties presenteerde in oktober de uitkomsten van haar onderzoek. Deze uitkomsten zijn verwerkt in de novelle op de Herziening Woningwet welke op 11 december 2014 is aangenomen door de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel wacht nu op agendering in de Eerste Kamer. Oorspronkelijk zou de nieuwe wet per 1 januari 2015 in werking treden. Dit wordt nu op z'n vroegst per 1 juli 2015.

De nieuwe Woningwet biedt het formele kader voor samenwerking tussen gemeente en corporaties. Corporaties dienen in redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid, waarbij hun vastgoedinvesteringen per definitie gericht zijn op de lange termijn. U heeft in september kennisgemaakt met de Nijmeegse woningcorporaties. Op deze bijeenkomst is gesproken over de lastenverschuiving en is afgesproken dat er een vervolgbijeenkomst tussen raadsleden en corporatiebestuurders komt waarin wordt aangegeven wat sturingsmogelijkheden van corporaties zijn en welke invloed het draaien aan verschillende "knoppen" (meer of minder nieuwbouw, meer of minder huurverhoging, meer of minder renovaties/energetische maatregelen et cetera) heeft.

Hoe gaan we verder?
Oorspronkelijk was de planning om eind 2014 een conceptvisie te presenteren. De benoemde ontwikkelingen in de afgelopen maanden zijn echter reden om de komende periode te gebruiken om met corporaties verder in gesprek te gaan, woningbehoeftecijfers

te actualiseren en een discussie te voeren over woningbouwontwikkeling en het effect op de lange termijn.

Het vervolgproces ziet er als volgt uit:

Maart: informele bijeenkomst tussen raadsleden en corporaties: wat zijn sturingsmogelijkheden en welke invloed heeft het draaien aan “knoppen”?

April: discussie in een raadskamer over de woningbouwontwikkeling en het effect op de lange termijn

Mei: conceptvisie ter besluitvorming naar college van B&W

Dit is wat mij betreft in lijn met het voorstel van de voorbereidingswerkgroep en ik ben benieuwd naar de bespreking van het proces onder de woordvoerders.

Met vriendelijke groet,
Bert Frings

Wethouder Zorg, Welzijn, Wonen

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Bewonersavond over de woonvisie 8 oktober 2014
Korte weergave

Wethouder Bert Velthuis trapt af met de mededeling dat de gemeente Nijmegen een nieuwe woonvisie wil gaan maken. Het bestuur heeft een startnotitie vastgesteld met daarin de belangrijkste opgaven: woningbouwopgave, betaalbaarheid, verduurzaming, wonen met zorg en aandacht voor de doelgroepen starters/jongeren. We staan nu aan het begin van het proces. Doel van deze bewonersavond is om nu van de zijde van de bewoners een reactie te krijgen en van hen te horen wat zij belangrijk vinden voor een nieuwe woonvisie.

Gespreksleider Eric Mol nodigt aanwezigen uit tot het noemen van onderwerpen / aandachtspunten voor de woonvisie. De volgende onderwerpen worden genoemd:
1. Starters en jongeren
2. Wonen met zorg
3. Markt, overheid en invloed burgers
4. Duurzaamheid
5. Verkamering/ sociale cohesie
6. Infrastructuur, voorzieningen, omgeving

Deze onderwerpen worden in 6 groepjes verder besproken: wat is het, en waarom is het belangrijk.
De resultaten worden op een flapover geschreven die vervolgens plenair worden toegelicht door een groepslid. Hieronder volgt een weergave per onderwerp, aan de hand van de teksten op de flaps.

1. Starters en jongeren
- Belangrijk om onderscheid te maken tussen studenten en andere jongeren.
- Die niet studerende jongeren zijn een aparte doelgroep.
- Daar moet ook specifiek beleid voor komen.
- Niet teveel geclusterd wonen voor jongeren, kamerverhuur reguleren.
- Kwaliteit en betaalbaarheid van jongerenhuisvesting is belangrijk.
- Koopwoningen ook bereikbaar maken voor jongeren.

2. Wonen en zorg
- Door scheiding van wonen en zorg blijven mensen langer thuis wonen
- Er moet levensloopbestendig gebouwd worden.
- Bereikbaar blijven op hoge leeftijd voorkomt eenzaamheid.
- Ontmoetingsruimten zijn belangrijk
- Sociale veiligheid is belangrijk
- Meer integratie tussen jong en oud is nodig in deze tijd van verandering.
- De solidariteit moet bevorderd worden

3. Markt overheid en invloed burgers
- Er zijn veel partijen : gemeente, zorgpartijen, vastgoedpartijen, burgers.
- Bewoners moeten tijdig worden geconsulteerd.
- Gemeente moet de informatieverstrekking verbeteren.
- Integrale toepassing van wetgeving is nodig. Alle aspecten bij een ontwikkelproject dienen integraal met bewoners worden overlegd.

4. Duurzaamheid
- Mensen kunnen samen met de buurt hun eigen energie opwekken, bijvoorbeeld op het dak van de gymzaal. De gemeente moet dat faciliteren.
- Leveranciers van energie moeten een resultaatverplichting opgelegd krijgen om meer duurzaam te produceren.
- Gemeente kan autovrije gebieden instellen, daardoor wordt er meer gelopen en gefietst , dus minder CO2 uitstoot.
- Er moet " toekomstvast" worden gebouwd, woningen hebben dan een langere levensduur en kunnen makkelijk worden aangepast aan andere bewoningsvormen.

- Uiteindelijk kan verhuizen nodig zijn ondanks levensloopbestendige bouw.
- De woonvisie moet ook een visie op de woonomgeving bevatten.

5. Verkamering
- Waarom verkamering ? Er is geen kamernood. Er zijn nu 478 kamers te huur.
- Er is nu geen beleid tegen verkamering, daardoor concentratie van kamerverhuur.
- Kwaliteit van de 19e-eeuwse schil, die met veel subsidie is opgeknapt, wordt aangetast door verkamering. Dat is kapitaalvernietiging.
- Er is te weinig sociale cohesie en veel overlast door botsende leefstijlen bij extreme verkamering.
- Er is sprake van waardevermindering van huizen door kamervehuur in belendende panden:
- "veroordeeld voor het leven"
- Gemeentebestuur geeft teveel ruimte aan speculanten.
- Nijmegen loopt qua beleid achter bij andere steden.
- Er is ook aan andere marktvraag, kansen voor andere soorten bewoning van startende werkenden.
- Wijkmonitor laat zien dat in concentratiegebieden van kamerverhuur de leefbaarheid zakt
- Handhaving en optreden bij klachten gaat niet goed, van kastje naar de muur.

6. Infrastructuur, voorzieningen en omgeving
- Een goede wijk heeft winkels, brengservice, pinautomaat, medisch centrum, scholen, park en mogelijkheden voor ontmoeting. Zet daar op in.
- Zorg voor een duidelijke en overzichtelijke inrichting van straten.
- De verkeersveiligheid van wijken moet beter. Er wordt te hard gereden. Er zijn meer goede fietsroutes nodig. Vrachtverkeer uit de wijk.
- Groene route met stadsbreed worden ingezet.
- De indeling van woonservicegebieden moet opnieuw worden bekeken.
- Hoeveel voorzieningen voor hoeveel mensen zijn er nodig.
- Wat zijn verwachtingen van bewoners ?
- Wat is de economische haalbaarheid ?
- Behoud groen door leegstand van gebouwen te benutten.
- Leegkomende bejaardenhuizen inzetten voor zorgwoningen.
- Heffingen op bouw van sociale huurwoningen moeten laag blijven.
- Er moet meer modulair gebouwd worden, om zo ook levensloopbestendig te bouwen.
- Er is onvoldoende woningaanbod, de wachttijd voor een woning groeit.
- Gemeente moet alle partijen aanjagen.
- Propageer forensen, elders wonen hier werken, dat verlicht de druk op de woningmarkt.

Wethouder Bert Velthuis geeft als afsluiting aan dat hij tevreden is over de geanimeerde en actieve discussie en de grote hoeveelheid opmerkingen. Die zullen niet alle in de woonvisie terechtkomen, maar in een bijlage zal worden aangegeven wat wel en wat niet is gebruikt. Hij bedankt alle aanwezig voor hun komst en hun inbreng. Mensen van wie het emailadres bekend is krijgen een verslag van de avond.

Reacties en opmerkingen over zijn ook welkom via wonen@nijmegen.nl
U kunt ook reageren op Twitter met #woonvisie024 of op Facebook (www.facebook.com/gemeentenijmegen)

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Werkconferentie woonvisie 14 oktober 2014
Korte weergave

De gemeente Nijmegen wil een nieuwe woonvisie. Het bestuur heeft een startnotitie vastgesteld met daarin de belangrijkste opgaven: woningbouwopgave, betaalbaarheid, verduurzaming, wonen met zorg en aandacht voor de doelgroepen starters/jongeren .
Doel van de werkconferentie is om van de belangrijkste partijen in de stad een reactie te krijgen en van hen te horen wat zij belangrijk vinden voor een nieuwe woonvisie.
Dit gebeurde middels drie statements gevolgd door vragen en discussie van de volgende stakeholders: makelaardij, ontwikkelaars/bouwers en woningcorporaties. Op 8 oktober is er een bewonersavond geweest waarin dezelfde vraag centraal stond. Over wonen met zorg vindt een aparte kick off met een werkconferentie plaats.

Statement 1 (presentatie bijgevoegd)
Huub van Rumund, directeur Hans Janssen Garantiemakelaars Nijmegen
1. teveel aandacht voor starters
2. wie bouwt middelduur ?
3. consument betaalt niet voor duurzaamheid

Elementen uit de discussie:
Ad 1 Starters.
Teveel focus op starters miskent de vraag van andere groepen die ook belangrijk zijn voor de stad.
Er is vraag naar meer kwaliteit in het wonen.
Waarom advetren makelaars niet met informatie over de woonlasten ? (Pepijn Boekhorst, Groen Links).
Dat mag niet van de AFM (Huub van Rumund).
De grondprijs voor middeldure huur moet naar beneden, er is geen nu geen balans tussen opstallen en grondprijs (Paul Noordzij, Giesbers).
Maximum huurprijs niet boven de 900 euro in Nijmegen Pleidooi voor tussenvorm in grondprijs tussen de 25.000 sociaal en 35.000 markt. Patiowoningen in Lent in die prijsklasse ging de helft niet naar senioren maar naar jonge mensen (Olaf Bakkers, Achmea).
Grondprijs Waalsprong ligt op 400 m2 voor de markt, dus 35.000 wordt dan 50.000 (Paul Noordzij, Giesbers).
Maak onderscheid tussen koopstarter en huurstarters. Koopstarters komen aan bod met gedaalde prijzen en lage rente. Maar er is veel vraag naar goedkope huurwoningen, ook door starters (Walter Hamers, Talis).
Heb oog voor differentiatie. Er is ook belangstelling voor duurdere woningen. Zet in de Waalsprong de kwaliteit voorop en niet de kwantiteit, dus niet per se 600 kavels uitgeven per jaar. Laauwik wordt gezien als onderdeel van de stad en is daarom erg populair (Huub van Rumund).

Ad 2 Middeldure huur.
Wat is dat? Dat is een woning met beukmaat van van 4.80 tot 5.10m, 9m diep 2 lagen een kap, voor € 700 - 900. Beleggers willen een hogere kwaliteit bouwen, grotere woningen die na 30 jaar ook weer goed verkoopbaar zijn (Olaf Bakker Achmea).
Corporaties kunnen ze niet meer bouwen, vanwege ontbreken WSW borging, maar er zijn mogelijkheden met een gemeentelijke borging voor niet DAEB (Theo van Heukelom, Standvast Wonen). De vraag is of dat geen staatssteun is.
IVBN heeft geijverd voor level playing field, nu dat er is bouwen de beleggers de middeldure huurwoningen niet. Laat de bal daar vooral liggen (Paul van Roosmalen (WBSG).
Er is vraag naar middelduur, de markt laat het liggen, dus wel rol voor corporaties(Hans van Hooft, SP)
Zo eenvoudig is het niet, het blijft problematisch voor corporaties (Walter Hamers, Talis).
Om juist dit segment (tot 850) te kunnen realiseren is meer nodig. Bijvoorbeeld: verlaagde grondprijs (eventueel te verrekenen na verkoop). Er moet een balans zijn tussen grondprijs en opstalprijs (Paul Noordzij, Giesbers).
Veel reacties gaan in die richting, maar zelfs dan blijft het nog een hele moeilijke zaak (Harold van Rooijen, Klok Ontwikkeling, Olaf Bakkers, Achmea Vastgoed en Huub van Rumund)

Ad 3 Duurzaamheid
Consumenten kijken primair naar rente en aflossing, en naar grootte van de woning. Kernpunt is dat de besparing door duurzaamheidsmaatregel op dit moment niet mag worden doorberekend in de financieringsbehoefte. Daar is lokaal niets aan te doen (Mia Buddingh, Svn).
De gemeentelijke duurzaamheidslening kent weinig animo. Dat moet beter en daar wordt nu ook aan gewerkt, waarbij ook alternatieven worden bekeken (Harriët Tiemens wethouder).
Alphen aan de Rijn en andere gemeenten putten overigens het budget voor deze leningen wel snel uit, tegen de landelijke trend in (Mia Buddingh, SVn). Svn weet niet waar dit aan ligt. Gemeente en SVn hebben hier nog contact over.

Statement 2 (presentatie bijgevoegd)
Marcel Trienen, directeur Trebbe, Bouwers en Ontwikkelaars, Enschede
1. Zet in op goedkope huur en koop
2. Levensloopbestendig: werk met Woonkeur
3. Maak verduurzaming financieel aantrekkelijker

Elementen uit de discussie:
1. Starters zijn gebaat bij goedkope koopwoningen van 160.000 - 180.000. Die positie tussen sociale huur en de duurdere vrije sector moet worden ingevuld. Voor die prijs kan dat ook, dat risico is te nemen (Marcel Trienen, Trebbe).
2. Bij langer zelfstandig wonen is het de kunst om nu met middelen uit de WMO te voorkomen dat later, als meer zorg nodig is, er veel extra geïnvesteerd met worden (Walter Hamers, Talis).
Maak een einde aan de schotten tussen budgetten en gooi potten van verschillende spelers bij elkaar en maak daar afspraken over (Pepijn Boekhorst, GL).
Doe dan ook een experiment en voeg daar ook het geld van zorgpartijen voor overbodige revalidatiehuizen bij (Esther Lamers, Standvast Wonen).
Het gaat niet alleen om levensloopbestendige woningen, maar om levensloopbestendige wijken. Als ouderen meer zorg nodig hebben moeten ze in de wijk kunnen verhuizen (Hans van Hooft, SP).
Probleem is dat veel ouderen helemaal niet willen verhuizen (Margje Lubbers, OBG).
De vraag is ook wat onder de eigen verantwoordelijkheid van mensen valt en wat we gaan regelen via WMO etc. Dat vraagt duidelijkheid van de gemeente. En hoe wordt de met algemene middelen aangepaste woningen vervolgens toegewezen, middels vrije keuze of via bemiddeling. Dat zijn kwesties waar antwoorden op moeten komen. Experiment met budgetten ondersteunt ZZG niet (Jelle de Visser, ZZG Zorggroep).
Ouderen willen wel verhuizen, maar doen dat niet vanwege de huursprong (Hans van Hooft, SP) .
3. Duurzame nieuwbouw gaat beter als de aannemer/ontwikkelaar alvast in een energieneutrale schil investeert (€ 2000 extra), en een optioneel pakket aan de consument aanbiedt voor aanvullende maatregelen .
De gemeente kan dit faciliteren met een duurzaamheidslening (Marcel Trienen, Trebbe) .
Investeren in de schil is prima maar bewoners kiezen niet voor optioneel pakket duurzaamheid, maar voor plus op andere kwaliteiten (Johan Bombach, Hendriks Bouw).
De echte opgave voor duurzaamheid ligt in de bestaande voorraad, niet in de nieuwbouw (Paul van Roosmalen, WBSG).

Statement 3
Esther Lamers, voorzitter Platform Nijmeegse Woningcorporaties (PNW) en directeur Standvast Wonen.
1. Betaalbaarheid
2. Woningbouw
3. Relatie/partnership

Er lijkt geen grote verschuiving op te treden als je de speerpunten van de startnotitie afzet tegen de oude woonvisie. Wel wat andere accenten. Aandacht voor woonruimteverdeling en segregatie is verdwenen.
De verschuiving van de afvalstoffenheffing van huurders naar eigenaren schiet z'n doel voorbij: voor mensen met een inkomen boven de 34.000 (voor 25% van de huurders is het een cadeautje dat ze niet nodig hebben.
Voor mensen met een betaalbaarheidsrisico is het een druppel op de gloeiende plaat. Aan de andere kant worden woningeigenaren met een woning die onder water staat niet ontzien (Esther Lamers).

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Elementen uit de discussie.

Ad 1.
Voor de corporaties ligt de focus op betaalbaarheid, dat zijn woningen tot € 600. Betaalbaarheid koppelen de corporaties aan verduurzaming. Maar de doelstelling van het college om alle sociale huurwoningen in 4 jaar op minimaal label B te krijgen is niet realistisch. Dit vergt een veel te hoge, en onrendabele investering (Esther Lamers). Vooral de stap van c naar B is duur, en levert weinig extra energiebesparing op.
Er moet gekeken worden hoe het geld met maximaal rendement ingezet kan worden. Meest belangrijk is het dichtzetten van de schil (Paul van Roosmalen).
Gesprek met de corporaties over verduurzaming is prima, doelstelling komt wat rigide over, maar college wil wel een versnelling en graag overleg hoe we dat het beste kunnen doen (Harriët Tiemens, wethouder).
Idee om corporaties een windmolen te laten betalen, die in aandelen aan huurders kan worden uitgegeven in bv 5.000 certificaten (Dick Westerbeek, de Klink, huurdersvereniging Portaal).
Wordt ondersteund door Paul van Roosmalen, WBSG).
Idee om alle corporatiewoningen vol zonnepanelen te leggen. Zonnepanelen zijn tegenwoordig rendabel dus dat kan (Hans van Hooft, SP).
Dat heeft Talis al een keer doorgerekend en sommetje komt financieel niet uit. Dit is bij één project met veel pijn en moeite gelukt. Maar breder uitrollen komt financieel niet uit(Walter Hamers, Talis).

Ad 2
Bij de versnelling van de woningproductie gaat de gemeente nu uit van de bovenkant van de bandbreedte over de uitbreidingsbehoefte. De vraag is of dat reëel is. We willen daarover in gesprek met de gemeente (Esther Lamers).
Als de cijfers niet mochten kloppen moet dat onderzocht worden (Pepijn Boekhorst ,GL).
Ander kritiekpunt is dat de prioriteit voor Waalfront en Waalsprong begrijpelijk is, maar de bestaande stad mag daardoor niet op slot worden gezet qua woningbouwplannen. Dat is slecht voor vitalisering van wijken en miskent de ruimtelijke dynamiek. Het “nee tenzij” voor de bestaande stad moet worden opgerekt.
Herstructurering gaat zich ook aandienen in Oost, Hatertse Hei en Grootstal (Esther Lamers). Dit wordt ondersteund door Walter Hamers.
In de woonvisie ook aandacht voor langere termijn nodig. Na 2030 komen er veel woningen vrij door natuurlijk demografisch verloop. Bovendien komen er ook minder jongeren bij; scholen hebben nu al moeite hoofd boven water te houden, universiteiten, HBO krijgen daar ook mee te maken. Dat geeft krimp en leegstand. Als je de landelijke cijfers doorrekent gaat het in Nijmegen om 4.000 tot 7.000 woningen. Zeer waarschijnlijk voor groot deel in Dukenburg. Een zachte landing is nodig (Paul van Roosmalen WBSG).

Column Jan-Kees Helderman (zie bijlage)

Afronding Bert Velthuis:
De woonvisie kan vanuit veel verschillende kanten worden belicht. Desgevraagd noemt hij betaalbaarheid als het belangrijkste punt. Hij roemt de kwaliteiten van Dukenburg (die veel te weinig mensen zien) en denkt dat Dukenburg woningmarkttechnisch ook op termijn geen probleem is.
Hij is tevreden over de vele bijdragen en suggesties, en dankt alle aanwezigen daarvoor. Niet alles zal in de woonvisie komen, maar in een bijlage zal worden aangegeven wat wel en wat niet is gehonoreerd.

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Milieu
Bureau Wonen

Ingekomen stuk D2 (PA 17 september 2014)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
1 juli 2014	ML40/14.0006848	Wim van der Velde
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Startnotitie woonvisie 2014	-	(024) 3293437

Geachte leden van de raad,

Bijgaand vindt u de startnotitie voor actualisatie van de huidige woonvisie uit 2009. Ons college acht actualisatie van belang om een aantal redenen.

De crisis uit 2008 heeft diepe sporen getrokken. De woningmarkt kwam goeddeels tot stilstand, koopprijzen daalden en de huren stijgen. De inkomens van veel huishoudens staan onder druk, door toegenomen werkloosheid en een veranderde arbeidsmarkt met meer flexcontracten. Het rijk beperkte de hypotheekrenteaftrek, en verhuurders worden getroffen door een stevige verhuurdersheffing. Bouwplanontwikkeling gaat nu in kleinere series en met meer flexibiliteit. Herstel van de markt is nog voorzichtig.

In het Coalitieakkoord zijn een aantal ambities en doelstellingen op het terrein van wonen opgenomen. Daarmee is de agenda op hoofdlijnen bepaald. Daarnaast wijzigt de verhouding tussen de partijen op het speelveld. In 2015 wordt naar verwachting een nieuwe Woningwet van kracht die corporaties verplicht naar redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid. Dat beleid moet dan wel actueel zijn, zeker als we de uitvoering willen garanderen in nieuwe afspraken met de woningcorporaties. Tegen deze achtergrond is een nieuwe woonvisie gewenst om in een veranderende omgeving de actuele opgaven in de stad te benoemen met een uitvoeringsperspectief om tot resultaat te komen. In dat licht hebben we een Startnotitie vastgesteld als aftrap in het traject naar een actuele woonvisie. Hierin komt zowel de inhoud als het proces aan de orde. Deze startnotitie bieden we u hierbij aan.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Startnotitie Woonvisie 2014

Inleiding
Het is tijd voor een actuele woonvisie. Sinds 2009, het moment waarop de huidige woonvisie is vastgesteld, is het speelveld behoorlijk veranderd. In de eerste plaats heeft de crisis uit 2008 tot op heden diepe sporen getrokken. De woningmarkt kwam deels tot stilstand. In een poging de rijksfinanciën, die uit de hand waren gelopen door de miljardensteun aan de banken, op orde te krijgen ging de rijksoverheid fors bezuinigen. Het maakte de geesten rijp voor een beperking van de hypotheekrente-aftrek. Verhuurders worden getroffen door forse heffing oplopend tot € 1,7 miljard per jaar in 2017. Voor de Nijmeegse verhuurders is dat in 2014 ca. € 17 miljoen, en in 2017 € 24 miljoen. De huren stijgen, en inkomens van veel huishoudens staan onder druk, door toegenomen werkloosheid en een veranderde arbeidsmarkt met meer flexcontracten. Dat treft met name starters op de arbeids- en woningmarkt. Betaalbaarheid van het wonen staat daardoor weer prominent op de agenda. Het kabinet investeert wel in verduurzaming van het wonen door de maatregelen in het Energieakkoord. Kortom, de wereld van het wonen ziet er anders uit in 2014. Er zijn tekenen dat de woningmarkt voorzichtig herstelt, en de economie wat aantrekt. Maar de tijden van voor 2008 zullen niet terugkeren.

In de tweede plaats wijzigt de verhouding tussen de partijen. In 2015 wordt een nieuwe Woningwet van kracht die corporaties verplicht naar redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid. Dat beleid moet dan wel actueel zijn, zeker als we de uitvoering willen garanderen in afspraken met de woningcorporaties. In de bijlage is een overzicht opgenomen met de belangrijkste punten van de Herziening Woningwet.

Tegen deze achtergrond is een nieuwe woonvisie gewenst om in een veranderende omgeving richting en focus te geven aan de opgaven in de stad. Belangrijke onderleggers voor de nieuwe woonvisie zijn voor de zomer van 2014 gereed: de nota "De Nijmeegse Woningmarkt 2013-2012", en het "Planningskader wonen met zorg 2014" zijn in februari door B&W vastgesteld; en op stadsregionaal niveau loopt een onderzoek naar de betaalbaarheid van het wonen.

De woonvisie wordt een kort en bondig verhaal, met draagvlak, dat kan fungeren als kader voor uitvoering in samenwerking en dialoog met verschillende partners. Geen blauwdruk, wel een duidelijke richting. Met een helder sturingsperspectief, dat rechtdoet aan de veranderende rol en positie van de overheid. Op het terrein van het wonen zijn we als gemeente één van de spelers in een netwerk met zelfstandige andere partijen, in meer horizontale verhoudingen, maar met de verantwoordelijkheid om een beleidsbepalende agenda op te stellen. Voor de uitvoering van welke visie dan ook, zijn we afhankelijk van draagvlak en resultaatgerichte coalities in dat netwerk.

1. De opgaven
De gemeenteraad heeft op 14 mei het Coalitieakkoord vastgesteld. Daarin is een aantal ambities en doelstellingen op het terrein van wonen opgenomen. Daarmee is de agenda voor het woonbeleid op hoofdlijnen bepaald. Die agenda ziet er als volgt uit.

<u>De woningbouwopgave.</u>
In een land met groei en krimp is Nijmegen een stad die de komende jaren blijft groeien. Steden met een breed aanbod aan hoger onderwijs doen het alle goed wat dat betreft. Het zorgt voor een jaarlijkse instroom van jonge huishoudens, die groter is dan de uitstroom. Deze groei veroorzaakt een woningvraag die ingevuld met worden. Het recente rapport "De Nijmeegse Woningmarkt 2013-2020" geeft een actueel beeld van vraag, aanbod en de uitbreidingsopgave. Deze opgave is een oude bekende, maar wel in een andere jas. De crisis heeft gezorgd voor een andere bouwplanontwikkeling, gekenmerkt door kleinere series en meer flexibiliteit. De tijd van grote VINEX-bouwstromen is voorbij. Het college geeft prioriteit aan Waalsprong en Waalfront en zet in op een versnelling van de productie in de Waalsprong.

Doel is een goede mix aan woningtypes met meer nadruk op goedkope en middeldure (huur)woningen. Er wordt meer ruimte geboden aan creativiteit, tijdelijke invulling en innovaties om de woningbouw te stimuleren.

Wonen met Zorg

Mensen met een zorgvraag moeten goed en zoveel mogelijk zelfstandig kunnen wonen.
De vergrijzing in Nijmegen gaat wat langzamer dan elders. Het is vooral de groep jonge senioren die de komende jaren toeneemt. Pas later gaat de groep ouder dan 75 flink toenemen. Dat neemt niet weg dat de woningvoorraad moet worden aangepast om aan deze vraag te voldoen. De ontwikkelingen in de zorg, met een strakke scheiding van wonen en zorg, en een scherpere extramuralisering door beperking van de toegang tot AWBZ- gefinancierde zorg- en verpleeghuizen, geven deze opgave meer gewicht en urgentie. Het recente "Planningskader wonen met zorg 2014" vormt de onderlegger voor te nemen maatregelen. Het college zet in op een inhaalslag om het aanbod aan wonen met zorg in levensloopbestendige wijken tijdig te vergroten.

Betaalbaarheid

Een derde opgave is de betaalbaarheid van het wonen. Nijmegen kent een flink aandeel zelfstandige huishoudens met een laag inkomen. En dat aantal zal volgens de prognoses de komende periode toenemen. De vraag naar goedkope huurwoningen groeit daarmee ook, zij het minder hard. In 2011 was de vraag 24.100 (inkomen <34.000), in 2012 is dat 25.550 (+1.450). Dat betekent wat voor de uitbreidingsopgave én voor het huurbeleid in de bestaande voorraad. Binnenkort is de rapportage van het onderzoek naar betaalbaarheid dat bureau Companen voor de stadsregio uitvoert beschikbaar. In het Coalitieakkoord zijn de uitgangspunten voor betaalbaarheid aangegeven voor nieuw te maken afspraken met de woningcorporaties.

Duurzaamheid

De betaalbaarheid heeft een directe koppeling met een andere opgave: het verduurzamen van de woningvoorraad. Door energiebesparing daalt de CO_2 uitstoot, maar ook de energierekening en daarmee de woonlasten. Dat is een dubbele reden om in te blijven zetten op een ambitieus programma voor verduurzaming. Zowel in de particuliere voorraad als in het bezit van de woningcorporaties. Voor deze laatste sector heeft het college de ambitie om samen met de woningcorporaties te bereiken dat alle woningen binnen deze raadsperiode minimaal energielabel B krijgen.

Studenten, jongeren en starters

Goede en voldoende studentenhuisvesting is belangrijk om onze aantrekkelijkheid als kennisstad te handhaven. De ontwikkeling van het aantal studenten en het aanbod van woonruimte volgen we op de voet. Op basis van nieuwe gegevens kan een koers voor de komende jaren worden uitgezet. Een aspect dat hier mee samenhangt is de stedelijke discussie over het kamerverhuurbeleid. Het Coalitieakkoord stelt dat kamerverhuur moet aansluiten bij het karakter van Nijmegen als studentenstad, maar niet mag leiden tot overmatige overlast voor buurtbewoners. Op basis van een verkenning van de beleidsopties wordt ingezet op meer communicatie en een aanscherping van de voorwaarden om een pand te mogen verkameren. Dit zal worden uitgewerkt in nieuwe regelgeving, die niet ten koste mag gaan van voldoende aanbod voor studenten.

Goede kwaliteit van wijken

De afgelopen jaren is veel bereikt in het aanpakken van kwaliteitsachterstanden en het "verversen" van versleten delen van de woningvoorraad. Een goede en gedifferentieerde woningvoorraad, een goed onderhouden woonomgeving en voldoende voorzieningen bieden een woonklimaat waarin mensen graag samenleven. Deze aanpak maakt veelal deel uit van een breder pakket met daarin ook maatregelen in het sociale domein en in de openbare ruimte.

De Stads- en Wijkmonitor signaleert een goede en gestegen waardering van het woon-en leefklimaat in de wijken. De leefbaarheidsproblematiek is afgenomen, maar niet verdwenen. Daarnaast zien we binnen de stad groei- en krimpwijken. Demografische factoren, de "levensfase" van een wijk, maar ook sloop en nieuwbouw spelen een rol. Vanwege gevolgen voor het voorzieningenniveau (scholen, winkels) en verandering in de woningvraag (meer zorg) vraagt dit om aandacht.
De herstructurering in Oud West is vrijwel klaar, de opgave verschuift naar jongere delen van de voorraad. Het zijn nu delen van Dukenburg , Grootstal, Hatertse Hei en Hengstdal die een opknapbeurt kunnen gebruiken. Ook hier ligt een duidelijke relatie met de opgave om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen, niet alleen wat betreft energiezuinigheid van de woningen maar ook wat betreft de inrichting van de openbare ruimte, incl. het (afval)watersysteeem.

Uitvoeringsperspectief
Niemand heeft iets aan een visie die niet tot uitvoering en resultaten leidt. Daarom is een perspectief op de uitvoering nodig. De rol van de gemeente, de manier waarop we met de woonvisie willen omgaan in een dynamische omgeving, de instrumenten die we anno 2014 kunnen inzetten, dat komt hier aan de orde. Daarbij moet beseft worden dat de omvang van de opgaven in lijn moet worden gebracht met de (financiële) mogelijkheden van externe partijen en van onszelf. Prioriteren is daarbij onontkoombaar. Er is gewoon minder geld en niet alles zal kunnen. In het Coalitieakkoord wordt nadrukkelijk de hand uitgestoken naar de partners in de stad. Naast corporaties zijn dat ook ontwikkelaars, particuliere beleggers, eigenaar-bewoners en huurders. Met hen zoeken we verbinding en draagvlak voor ambities, doelstellingen en maatregelen, en maken we afspraken over te bereiken resultaten. Het einddoel is een kort en bondig verhaal, met draagvlak, dat kan fungeren als kader voor uitvoering in samenwerking en dialoog met verschillende partners. Geen blauwdruk, wel een duidelijke richting. Een visie die zodoende ook kan dienen als kader voor de prestatieafspraken met de corporaties die in 2014 ook vernieuwd moeten worden. Doelstelling is dat de woonvisie op een aantal belangrijke onderdelen het kader biedt voor een nieuw samenwerkingsverband met de woningcorporaties .

2. Planning en proces
Voor de zomer: B&W stelt startnotitie vast en stuurt deze naar de raad.

Augustus: voorbereiden werkconferentie en interactieve maand stadsraadpleging (met inzet internet en sociale media) .

September: kennismakingsbijeenkomst raadsleden en woningcorporaties.
Vervolgens de aftrap van het proces met een Werkconferentie Wonen (raadsleden, corporaties, ontwikkelaars, bewoners- en huurdersorganisaties) met een presentatie van de startnotitie, en discussie over relevante thema's. Dit is ook de kick off voor de brede stadsraadpleging. Met inzet van een website en sociale media wordt een maand lang de stedelijke samenleving geconsulteerd. De stad krijgt zo de mogelijkheid om ideeën in te brengen, commentaar te geven en te reageren op stellingen en vragen over het woonbeleid.

Oktober: verwerken van de resultaten van de werkconferentie en de stadsraadpleging in een eerste versie, een potloodschets . De raad wordt aan de hand van deze potloodschets geconsulteerd door het college. Ook de woonadviesraad wordt geconsulteerd. In de woonadviesraad zitten corporatiebestuurders en makelaardij in vaste samenstelling, en project ontwikkelaars in wisselende samenstelling.

November -januari : in november volgt de concept woonvisie. De raad wordt hierover geïnformeerd door het college. Het concept wordt gepresenteerd aan alle betrokkenen in het proces en andere geïnteresseerden. Vervolgens stelt het college de woonvisie vast en legt het middels een raadsvoorstel ter besluitvorming voor aan de raad.

Voorstel - Woonvisie 2015-2020

Bijlage Hoofdpunten Herziening Woningwet

Minister Blok heeft op 11 februari 2014 middels een zogenaamde novelle een wijziging op het wetsvoorstel Herziening Woningwet gepubliceerd. De novelle stelt kaders voor de activiteiten van woningcorporaties en de financiering daarvan, het externe toezicht op de corporaties en de rol van de gemeenten.

Context
De nota Heerma uit 1989 zette de corporaties op eigen benen, ook financieel: met de Wet Balansverkorting werden exploitatiebijdragen van het rijk weggestreept tegen uitstaande leningen van corporaties. Dit staat bekend als 'de brutering'. In de loop der jaren is van die zelfstandigheid in een aantal gevallen misbruik gemaakt (Maserati , een schip en fraude). Het toezicht heeft slecht gefunctioneerd. Dit alles mondde uit in een parlementaire enquête, waarvan de verhoren op 4 juni 2014 zijn gestart. De sector heeft haar goede reputatie verspeeld. Het Rijk grijpt nu in. Dat is de achtergrond van de novelle waarmee het kabinet de corporaties nadrukkelijker wil binden aan hun kerntaak om incidenten als in het verleden te voorkomen. Tegelijk wordt beoogd het toezicht te verbeteren. De positie van de gemeente ten opzichte van de corporaties wordt versterkt.
Op deze drie punten gaan we hier nader in.

Afbakening werkzaamheden corporaties
Corporaties moeten weer terug naar hun kerntaak: het huisvesten van mensen met een smalle beurs. De wet regelt een scherpe scheiding tussen maatschappelijk georiënteerde werkzaamheden (DAEB = Diensten van Algemeen Economisch Belang) en marktgeoriënteerde werkzaamheden (niet DAEB). DAEB-activiteiten worden geborgd door het WSW (lage rente op leningen), niet DAEB-activiteiten niet (marktrente). Voor investeringen in niet DEAB, bv middeldure huur- of koopwoningen is een omslachtige procedure opgesteld, met veel extra taken voor de gemeente. Niet DAEB wordt onaantrekkelijk gemaakt om zo een meer gelijk speelveld te realiseren met de marktpartijen, die overigens vaak helemaal niet willen investeren in een herstructureringsgebied.
De activiteiten van de corporaties op terrein van leefbaarheid en maatschappelijk vastgoed worden redelijk breed omschreven, maar ze worden nog nader vastgelegd in een AMvB. Daar zijn we niet helemaal gerust op, omdat we zien dat erg veel regels zijn opgenomen om corporaties tot DAEB te beperken.

Toezicht
De minister krijgt een belangrijke rol in het toezicht. In de novelle worden alle toezichtstaken wetstechnisch naar de minister overgeheveld. Er komt een scheiding in volkshuisvestelijk en financieel toezicht. En op het departement wordt toezicht gescheiden van beleidsvorming.
Dit is allemaal nog niet erg duidelijk vormgegeven. Het CFV (de huidige financiële toezichthouder) wordt opgeheven. Er wordt niet gekozen voor een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) voor het financiële toezicht. Het kabinet wil minder ZBO's. De behoefte aan een ervaren, gezaghebbende en objectieve toezichthouder wordt zo niet gehonoreerd .

Versterking rol gemeenten
Als uitwerking van het Regeerakkoord wordt de positie van de gemeente versterkt. Hiermee geeft de minister gedeeltelijk gevolg aan de aanbevelingen van de cie. Dekker over de relatie tussen gemeente en corporaties. Dit komt tot uitdrukking in de volgende zaken:

1. Corporaties zijn verplicht naar redelijkheid bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid (art. 42), maar wel onder de voorwaarde dat de gemeente beschikt over een actueel en vastgesteld woonbeleid. Doet de gemeente dat niet, dan hoeven corporaties niet eens te overleggen over hun voornemens en kunnen hun gang gaan (art. 44). Op basis van het woonbeleid worden vervolgens prestatieafspraken gemaakt waarin de bijdrage van de corporaties duidelijk moet worden.

2. De gemeente kan op elk moment inlichtingen aan de corporaties vragen om zo inzicht te krijgen in de investeringscapaciteit . Dit is van belang bij het opstellen van beleid, en ook om een oordeel te kunnen vormen of er naar redelijkheid wordt bijgedragen aan het beleid.
3. De gemeente krijgt een taak in het beoordelen van voorgenomen niet DAEB-werkzaamheden van corporaties. Met een markttoets moet worden bepaald of de investering noodzakelijk wordt geacht en of er geen commerciële partijen geïnteresseerd zijn. Verder wordt van de gemeente een zienswijze gevraagd bij verkoop van sociale huurwoningen, uitbreiding van het werkgebied , fusie en splitsing, en de administratieve scheiding bij overheveling te liberaliseren woningen naar het niet DAEB-deel. Ook is de gemeente betrokken bij het opstellen door de corporatie van een reglement over de sloop van woningen.
4. In de wet is opgenomen dat huurdersorganisaties betrokken worden bij het overleg om te komen tot prestatieafspraken tussen gemeente en corporaties. Ook vindt de minister het wenselijk dat huurdersorganisaties worden betrokken bij de totstandkoming van het woonbeleid van de gemeente.

Samenvattend geeft de wet ons meer mogelijkheden voor regie, goede lokale samenwerking en transparantie. Voordeel is ook dat we in Nijmegen al een heel eind gevorderd zijn in de herstructurering en daarmee wellicht iets minder last hebben van DAEB niet-DAEB-gevolgen voor gemengde wijken. Een risico is de precieze afbakening van activiteiten in leefbaarheid en maatschappelijk vastgoed. Als dit te veel beperkt wordt is dat niet goed voor de inzet die de corporaties nu in de wijken plegen. Daarnaast hebben we al te maken met de verhuurdersheffing die de investeringscapaciteit van de corporaties aantast. Minder geld maakt prioriteren noodzakelijk.

Berichten uit de samenleving over de novelle

Aedes: voorstellen zijn bureaucratisch en centralistisch. Te gedetailleerde regels maken het onmogelijk te werken aan gemengde wijken. Met name de extra regels voor de financiering vallen slecht. Dat maakt niet-DEAB-plannen onhaalbaar.

Woonbond: wil ruimere kerntaken voor de corporaties, en een ruimere doelgroepgrens (€ 43.000), met ruime liberalisatiegrens. De woonbond vreest verder dat te veel woningen naar niet-DAEB gaan, en pleit voor liberalisatieverbod.

WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw): stapeling van maatregelen niet nodig om staatssteun tegen te gaan en een gelijk speelveld te maken. Leidt tot beperking van mogelijkheden om te borgen. Corporaties worden hierdoor beperkt in het realiseren van hun maatschappelijke taakstelling. Risico's van eenzijdig bezit, beperkte risicospreiding. De beperkte financiering (1-2% balanstotaal) van niet DAEB vanuit DAEB is onwenselijk, middelduur heeft betere kasstroom en dus risicoverlagend voor de borg.

IVBN (Vereniging van Institutionele Beleggers in Vastgoed, Nederland): pleit voor nog strikter vastleggen dat corporaties niet middelduur mogen bouwen, ook niet in herstructureringsgebieden. Wil strikte juridische scheiding DAEB niet-DAEB. IVBN vindt dat er nog steeds geen gelijk speelveld is. Novelle is ontoereikend.

Bouwend Nederland: Wil dat corporaties meer ruimte krijgen om in krimp- en herstructureringsgebieden middelduur (= niet-DAEB) te bouwen.

CFV (Centraal Fonds Volkshuisvesting): Gevolgen van scheiding DAEB niet-DAEB zijn onduidelijk voor inrichting, sturing, beheersing , verantwoording en het toezicht. Het CFV vindt onafhankelijk toezicht nodig, maar is van menig dat dit niet is goed is geregeld: geen toezichtdienst aangewezen, takenpakket en bevoegdheden zijn niet uitgewerkt. Dit is onwenselijk, ook gezien de incidenten in het verleden.

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Toekomstvisie Waalkade

Van:	College van B&W d.d. 8 december 2015		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor om als basis voor de toekomstvisie Waalkade te kiezen voor scenario 1, 'natuurlijke vrijplaats aan de Waal', en dit scenario verder uit te werken. In de uitwerking wordt onderzocht hoe dit scenario te combineren is met de vooraf gestelde randvoorwaarden van het college m.b.t. 'mobiliteit' en 'grootschalige evenementen'. **2. Achtergrond** Op de Politieke Avond van 9 juli 2014 is de motie 'Een zomer vol Waalkadegasten' door de raad aangenomen, welke het college opriep een toekomstvisie te maken voor de Waalkade gericht op de bereikbaarheid en aantrekkelijkheid voor de aan de Waalkade grenzende locaties. Samen met ondernemers van de Waalkade en de binnenstad is het participatieproces 'Leven(de) Waalkade' opgezet, waarbij iedereen zijn visie op de Waalkade kon delen. Dit proces leverde uiteindelijk 850 ideeën op die zijn verwerkt in 3 verschillende scenario's: 1. Natuurlijke vrijplaats aan de Waal 2. Waal(kade) gezond in beweging 3. Bruisende Waalkade Er is in november een publieksconsultatie georganiseerd met sfeerbeelden en een beknopte samenvatting van de scenario's en er is een (digitale) enquête gehouden, waarop 1764 reacties kwamen. De voorkeur gaat uit naar een Waalkade met een groener karakter, scenario 1. De raad wordt nu gevraagd hier in basis mee in te stemmen. **3. Uitwerking en vervolg** Het college heeft bij de publieksconsultatie criteria en randvoorwaarden geformuleerd, waaronder m.b.t. bereikbaarheid en mogelijkheid van grote evenementen. Het college houdt vast aan de voorwaarden, maar dat levert nu een dilemma op. Het college stelt de raad voor in principe te kiezen voor nadere uitwerking van scenario 1 en te onderzoeken hoe dilemma's opgelost kunnen worden. Het college wil in het derde kwartaal van 2016 de raad informeren over de resultaten, inclusief financiële onderbouwing. Op de korte termijn zal het college een proces van tijdelijkheid opstarten om al snel een impuls te geven aan de Waalkade. **2 personen per fractie** Vanwege de samenhang met meerdere portefeuilles stelt de agendacommissie voor om twee personen per fractie aan tafel uit te nodigen.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Paul Matthieu p.matthieu@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 92 99
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Toekomstvisie Waalkade' d.d. 8 december 2015 **Bijlagen bij het raadsvoorstel** a. Waalkade scenario's b. Teksten scenario's met afbeeldingen c. Moodboards d. Indicatie wettelijke procedures e. Uitslagen van de enquête **Achtergrondinformatie** 1. Motie 'Een zomer vol Waalkadegasten' d.d. 9 juli 2014 2. Raadsbrief 'Waalkade' d.d. 28 april 2015 3. Raadsbrief 'Voortgang Leven(de) Waalkade' d.d. 1 september 2015 Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016		

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
13 januari 2016 / 3/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Toekomstvisie Waalkade

Programma
Grondbeleid, Binnenstad

Portefeuillehouder
B. Velthuis, B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
8 december 2015

Samenvatting
De raadsmotie van 9 juli 2014 'Een zomer vol Waalkadegasten' riep ons college op een toekomstvisie te maken voor de Waalkade gericht op de bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van 'het gebied ten opzichte van de Oostelijke Waalkade, de Bastei, het Ooypolder-bruggetje en de overkant naar het toekomstig stadseiland'. Voor de uitvoering van deze motie is samen met ondernemers van de Waalkade en de binnenstad het participatieproces Leven(de) Waalkade opgezet, waarbij iedereen zijn visie op de Waalkade kon delen. Dit hele proces bracht 850 ideeën op voor de Waalkade die we hebben verwerkt in 3 scenario's. Na een publieksconsultatie is duidelijk geworden dat de voorkeur uitgaat naar een Waalkade met een groener karakter. De raad wordt voorgesteld om te komen tot een gefundeerde keuze voor een van de drie scenario's en akkoord te gaan met uitwerken van dit scenario.

Voorstel om te besluiten

1. Scenario 1 'natuurlijke vrijplaats aan de Waal' te kiezen als basis voor de toekomstvisie Waalkade en deze verder uit te werken
2. In het uitwerken van scenario 1 te onderzoeken of het mogelijk is groene karakter van het scenario te combineren met de bestuurlijke randvoorwaarden doorgaand gemotoriseerd (bus)verkeer en/of het houden van grootschalige evenementen op de Waalkade
3. Het college verzoeken te rapporteren welke oplossingsrichtingen er zijn voor behoud van het groene karakter van scenario 1 in combinatie met de randvoorwaarden mobiliteit en grootschalige evenementen dan wel welke alternatieven er zijn om de randvoorwaarden elders in de stad een goede uitvoering te geven
4. Te bepalen dat op basis van de uitkomsten onder (3) een definitieve keuze gemaakt zal worden voor de wijze waarop scenario 1 ten uitvoer zal worden gebracht, inclusief financiële onderbouwing.

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De raadsmotie van 9 juli 2014 ‘Een zomer vol Waalkadegasten’ riep ons college op een toekomstvisie te maken voor de Waalkade gericht op de bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van ‘het gebied ten opzichte van de Oostelijke Waalkade, de Bastei, het Ooypolder-bruggetje en de overkant naar het toekomstig stadseiland’.

Voor de uitvoering van deze motie is samen met ondernemers van de Waalkade en de binnenstad het participatieproces Leven(de) Waalkade opgezet, waarbij iedereen zijn visie op de Waalkade kon delen. Door één van de eigenaren aan de Waalkade werd het pand Waalkade 51 beschikbaar gesteld, dat twee weken lang diende als plek om ideeën in te dienen en te brainstormen. Via social media en De Gelderlander werden mensen gestimuleerd mee te doen. Op 20 juni 2015 werden in samenwerking met het Huis van de Binnenstad en de Vereniging Waalkade Ondernemers vijf open ateliers gehouden om de ideeën uit de stad op te halen: ze gingen over verbindingen, functies, tijdelijkheid, beleving en groen & duurzaam. Dit hele proces bracht 850 ideeën op voor de Waalkade. Met een kernteam - bestaande uit ambtenaren en vertegenwoordiging van de ondernemers - zijn alle ideeën beoordeeld en getoetst aan de hand van de vooraf bestuurlijk bepaalde criteria.

Met deze ideeën als basis werden door gemeente en betrokken stakeholders 3 scenario’s gevormd (zie bijlage 1 voor de uitwerking):

1. Natuurlijke vrijplaats aan de Waal
2. Waal(kade) gezond in beweging
3. Bruisende Waalkade

De betreffende 3 scenario’s benoemen ieder een andere sfeer, andere activiteiten en inrichting van de openbare ruimte en zijn als zodanig duidelijk onderling onderscheidend. Er is daardoor daadwerkelijk echt iets te kiezen.
Voor een terugkoppeling aan het publiek is op 9 november 2015 een publieksconsultatie georganiseerd met sfeerbeelden en een beknopte samenvatting van de scenario’s. Men kon tot 16 november j.l. zijn mening geven over de 3 scenario’s via een (digitale) enquête. Respondenten werden verzocht elk scenario een rapportcijfer te geven en suggesties te doen hoe ieder scenario te verbeteren. Maar liefst 1764 mensen vulden deze enquête in. Over scenario 1 waren zij zeer positief: het werd gemiddeld beoordeeld met een 8,1. Ook scenario 2 kreeg ook een voldoende, gemiddeld een 6,4. Scenario 3 werd als enige met een onvoldoende beoordeeld. Het kreeg gemiddeld een 4,5.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Met dit raadsvoorstel wordt inhoud gegeven aan de ambitie van de gemeente Nijmegen om de komende jaren het gedeelte van de Waalkade tussen de Veerpoorttrappen en Grotestraat een aantrekkelijk verblijfsgebied te maken. Bij de planontwikkeling sluiten we aan bij de reeds uitgevoerde werkzaamheden op de Waalkade. Dit sluit tevens aan bij het amendement dat door de raad werd aangenomen op 14 november 2012 ‘Een aantrekkelijke Waalkade’ met als uiteindelijke resultaat de ‘menukaart’, een schetsboek met verbetervoorstellen voor de Waalkade en omgeving. Daarnaast werd de ambitie voor de Waalkade ook geformuleerd in de beleidsnota Binnenstad van de Toekomst aangenomen door de raad op 23 september

2015: ‘Inzet is om het profiel van Waalkade en omgeving Lindenberghaven verder te versterken tot toeristisch kwartier’.

Afhankelijk van een keuze voor één van de 3 scenario’s zal de bestemming ter plaatse mogelijk wijzigen en zijn meer of minder fysieke ingrepen op de Waalkade nodig die vervolgens vergund dienen te worden. Bepaalde fysieke maatregelen, zoals bijvoorbeeld het verlagen van de kade, vereisen Watervergunningen van Rijkswaterstaat en het waterschap Rivierenland. Het totaal aan te nemen maatregelen zal uiteindelijk mogelijk moeten worden vastgelegd in een gewijzigd bestemmingsplan.
In *bijlage 2* staat een indicatie van de wettelijke procedures die we waarschijnlijk tegen zullen komen, als aan de slag kan worden gegaan met het scenario.

1.2 Relatie met programma

De toekomstvisie Waalkade valt onder het programma Stedelijke Ontwikkeling en heeft een relatie met het programma Binnenstad, het programma Economische zaken en het programma Mobiliteit.

2 Doelstelling

Als resultaat van de raadsmotie ‘Een zomer vol Waalkadegasten’ bepalen van de toekomstvisie voor de Waalkade en komen tot een gefundeerde keuze voor een van de drie scenario’s en akkoord te gaan met uitwerken van dit scenario.

3 Argumenten

Participatieproces

Al een hele tijd hebben de inwoners van Nijmegen veel meningen over de aantrekkelijkheid van de huidige Waalkade. Deze meningen hadden over het algemeen één ding gemeen: ‘het moet anders’. De Waalkade is een openbare ruimte, wordt door veel Nijmegenaren gezien als een visitekaartje en daardoor is er grote betrokkenheid bij het opstellen van de toekomstvisie. Omdat er veel gezegd en geschreven werd over de Waalkade is het project ‘Leven(de) Waalkade’ uitermate geschikt om aangepakt te worden als participatieproces. Dit proces wordt gekenmerkt dat er geen restricties zijn voor deelname aan de discussie- en meningsvorming.

Het succes van een participatieproces wordt bepaald door de mate van participatie. Mensen moeten zich geroepen voelen een bijdrage te leveren. Wat blijkt, de Waalkade lééft! Onder andere dankzij de veel gedeelde berichten op social media en artikelen in de Gelderlander, hadden de bijeenkomsten om te komen tot een Toekomstvisie Waalkade geen gebrek aan input. Er werd een overweldigend aantal ideeën ingediend en de respons via de (digitale) enquête was nog groter: 1764 mensen namen de moeite deze in te vullen.

De participatie en de scenariovorming kwamen tot stand in co-productie met de Vereniging Waalkade Ondernemers, Architectuurcentrum Nijmegen (ACN) en het Huis van de Binnenstad. De vele reacties van ondernemers en publiek hebben de exploitanten van de horeca aan de Waalkade opnieuw aan het denken gezet. Zij zijn tot een gezamenlijk standpunt gekomen over wat in hun ogen het beste bijdraagt aan een levendige Waalkade en waarbij tevens ook hun belangen worden gediend. Zij menen dat een verlaagde Waalkade de

grootste meerwaarde oplevert voor verlevendiging en opwaardering. Om die redenen pleiten zij voor een kade zonder doorgaand gemotoriseerd (bus-)verkeer, mits de ontsluiting en de bereikbaarheid van de kade goed wordt geregeld.

Van ideeën naar scenario's

850 ideeën → 5 ateliers → 15 rubrieken → 3 scenario's → publieksconsultatie/enquête

Nijmegen gaf ons 850 ideeën. Deze ideeën konden gerubriceerd worden naar 15 rubrieken, namelijk publiekstrekkers, evenementen, horeca, sport & spel, educatie, groen, duurzaamheid, kunst, historie, verlichting, inrichting, contact met water, verbinding, verkeer & parkeren en losse meningen voornamelijk over het casino.

De vertaling van rubrieken naar scenario's bleek niet eenvoudig en we zijn niet over één nacht ijs gegaan. Per rubriek en bijbehorende ideeën is bepaald wat de verbindende factor is en het onderscheidend maakt ten opzichte van andere rubrieken. Daarbij is nadrukkelijk niet gezocht naar compromissen en/of grijstinten. Dat levert namelijk geen helder scenario op noch uiteindelijk een aansprekend vergezicht of visie.
Door de verschillende factoren iedere keer weer anders te bundelen of voor een specifieke uitwerking te kiezen konden de 15 rubrieken worden teruggebracht tot 3 hoofdrichtingen. De hoofdrichtingen zijn vervolgens – gebruikmakend van de 850 ideeën – vertaald in de uiteindelijke drie scenario's (voor een uitgebreide versie zie bijlage 1):

- Scenario 1 is de '*Natuurlijke vrijplaats aan de Waal*' een ontspannen ontmoetingsplek tussen het groen met toegang tot het cultureel erfgoed van de stad.
- Scenario 2 '*Waalkade: gezond in beweging'* is een actieve en dynamische hotspot waar verschillende sporten worden gefaciliteerd en biologisch en duurzaam ondernemen hoog in het vaandel staat.
- Scenario 3 is de '*Bruisende Waalkade*' een landelijke publiekstrekker met grootschalige evenementen. De ruimte wordt vlak, met een flexibel in te richten plein en er is een grote diversiteit in winkels, galeries en horeca.

Uit de 850 ideeën bleek dat een grote meerderheid van het publiek geen gemotoriseerd doorgaand verkeer over de Waalkade wil laten gaan. Dit standpunt is als gegeven doorgevoerd in het vormen van de scenario's. Bij alle scenario's is er beperkt of geen toegang voor doorgaand gemotoriseerd verkeer. Er is wel ruimte voor keercirkels aan weerszijden van de kade waar het verkeer wordt teruggeleid en waar bezoekers kunnen worden afgezet. Er is in elk van de scenario's ook geen ruimte opgenomen voor extra parkeergelegenheid op de Waalkade. Het onderbrengen van grootschalige evenementen voor 8.000 mensen komt terug in scenario 3 en wordt alleen in dat scenario als passend gezien.

Enquête
1764 mensen reageerden op de oproep de (digitale) enquête in te vullen. De enquête werd breed bekend gemaakt via de media, social media en berichten aan de eerdere inzenders van de ideeën.Scenario1 (natuurlijke vrijplaats) werd beoordeeld met een rapportcijfer van gemiddeld een 8,1. Scenario 2 (gezond in beweging) werd beoordeeld met een rapportcijfer

van 6,4 gemiddeld. Tenslotte kreeg scenario 3 (bruisende Waalkade) een rapportcijfer van 4,5 gemiddeld.

Opvallend is dat de uitslagen per leeftijdsgroep niet veel verschilden van deze gemiddelden. Scenario 3 kreeg van alle leeftijdscategorieën een onvoldoende en scenario 1 werd door alle leeftijdscategorieën het beste beoordeeld. De verdeling van de leeftijdscategorieën was relatief evenredig, alleen de groep onder de 18 jaar was ondervertegenwoordigd (zie bijlage 3).

De voorkeur voor scenario 1 'Natuurlijke vrijplaats' bleek niet alleen uit het hoge rapportcijfer. Deelnemers werd tevens de vraag voorgelegd wat elk scenario een hoger cijfer op zou leveren. Bij zowel scenario 2 als 3 werd 'groen' ruim twee keer zo vaak aangeklikt als de andere categorieën (zie bijlage 3). Al met al kunnen we dus uit de enquête opmaken dat het scenario 'Natuurlijke vrijplaats' ruimtelijk en fysiek vertaald in een groene Waalkade een sterke voorkeur heeft bij de respondenten.

<u>Criteria en randvoorwaarden</u>
Bij de oproep om ideeën en reacties in te zenden hebben wij de criteria en randvoorwaarden vermeld. Op basis van de raadsmotie 'een zomer vol Waalkadegasten' heeft ons college vooraf *acht criteria* geformuleerd:

1. Verhoogt aantrekkelijkheid van de Waalkade
2. Stimuleert bedrijvigheid, recreatie, toerisme
3. Legt verbinding met de binnenstad en andere delen van de stad
4. Bereikbaarheid
5. Houdt de openbare ruimte flexibel
6. Is financieel haalbaar, verdient zich terug en lokt investeringen en bestedingen uit
7. Bouwsteen voor een scenario
8. Draagt bij aan leefbaarheid en (sociale) veiligheid

Naast de criteria zijn ook *vier randvoorwaarden* genoemd:
A. Mobiliteit (voor bus, auto's, fiets, voetgangers en touringcars / bevoorrading)
B. Parkeren (bespreekbaar)
C. Evenementen voor 8.000 mensen
D. Mogelijke beperkingen van Rijkswaterstaat (nog niet bekend)

Toepassing van de 8 criteria en de 4 randvoorwaarden op de drie scenario's laat het volgende beeld zien:

	Scenario 1 Natuurlijke vrijplaats aan de Waal	**Scenario 2** Waalkade: gezond in beweging	**Scenario 3** Bruisende Waalkade
1. Aantrekkelijkheid	++	+	0
2. Bedrijvigheid, recreatie en toerisme	+	+	0
3. Verbinding	+	+	+
4. Bereikbaarheid	-	-	-
5. Flexibiliteit	-	-	+
6.Financieel haalbaar	pm	pm	pm
7. Bouwsteen	+	+	+
8. Leefbaarheid	++	+	-
A. Mobiliteit	-	-	-
B. Parkeren	-	-	0
C. Evenementen	-	-	+
D. Beperkingen RWS	pm	pm	pm

In deze score verschillen de scenario's in de totale optelling weliswaar niet veel van elkaar, maar geven ze natuurlijk wel onderscheidende uitkomsten per criterium. Op basis van de vooraf bepaalde bestuurlijke criteria en randvoorwaarden knelt het bij alle scenario's met betrekking tot de bereikbaarheid en mobiliteit. In scenario 1 en 2 is á priori geen ruimte voor grootschalige evenementen.

Uit de resultaten van de enquête blijkt dat een deel van de vooraf door het bestuur geformuleerde criteria en randvoorwaarden, zoals bereikbaarheid, mobiliteit en parkeren geen groot draagvlak heeft. Dit leiden we af uit het volgende. Er werd respondenten gevraagd om de voor- en nadelen te noemen bij elk van de 3 scenario's. Bij scenario 1 noemen 85 van de 1764 deelnemers het gebrek aan bereikbaarheid/mobiliteit als nadeel (4,8%). Het gebrek aan parkeren wordt nog minder als nadeel genoemd: bij scenario 1 is dit 0,11% van de mensen. Het gebrek aan evenementen gaf 2,7% van de mensen aan te missen bij scenario 1 (zie bijlage 3).

Wanneer we echter de bestuurlijke criteria en randvoorwaarden koppelen aan de publieksconsultatie dan blijkt bij criterium 1, het verhogen van de aantrekkelijkheid, in de enquête een sterke voorkeur voor scenario 1. Uit de enquête blijkt verder dat aan het criterium leefbaarheid bij scenario 3 niet voldaan wordt. Een bruisende Waalkade met grootschalige evenementen is blijkbaar niet hetgeen de respondenten interpreteren als leefbaar.

<u>Proces van tijdelijkheid</u>
Op de afsluitende bijeenkomst van het ophalen van ideeën op 20 juni van dit jaar was er ook een atelier tijdelijkheid. Het aantal ingediende ideeën was bij dit atelier beperkt: mensen bleken verder in de toekomst te denken en kwamen voornamelijk met blijvende ideeën. Uit de aard van de reacties blijkt echter wel dat het tijdelijke element belangrijk wordt gevonden als brug naar de toekomst. Men vindt namelijk dat het beeld van de "doodse" kade snel

getransformeerd moet worden naar een plek waar het prettig vertoeven is zonder lang te hoeven wachten op de realisatie van het gekozen scenario.
Ook wij zien de noodzaak om de Waalkade op korte termijn te verlevendigen en de neerwaartse trend te keren. Bovendien is er sprake van enige urgentie, nu Q2 2016 het eiland Veur Lent open wordt gesteld voor publiek en daar een levendige Waalkade op de zuidoever zich kan ontwikkelen. Als gezond tegenwicht op die aantrekkingskracht en te voorkomen dat de loop er op de Waalkade in de binnenstad helemaal uitgaat, is het treffen van tijdelijke maatregelen gewenst. Om tevens hiermee veilig te stellen dat het uiteindelijk uitvoeren van het gekozen scenario ook daadwerkelijk het gewenste effect kan bewerkstelligen.
Zo kunnen tijdelijke initiatieven naar analogie van de reuring in het Honigcomplex in het Waalfront worden ingezet om sfeer te maken en publiek op de been te brengen (placemaking).

Om de stad te stimuleren met de tijdelijkheid aan de slag te gaan, willen we dan ook het proces van tijdelijkheid initiëren. Dit sluit ook aan bij de raadsmotie van 9 juli 2014 “een zomer vol Waalkadegasten” waarin duidelijk is vermeld tot positiebepaling te komen ten opzichte van de Oostelijke Waalkade, de Bastei, het Ooypolder-bruggetje en de overkant naar het toekomstig stadseiland. Ook passen tijdelijke activiteiten op de Waalkade erg goed binnen Wij zijn Nijmegen 2016: ‘een jaar waarin we burgers, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven kansen bieden elkaar te ontmoeten, te verbinden, te leren kennen en elkaar te waarderen in alle facetten van de stad.’

<u>Conclusie</u>
Na een intensief en enthousiast participatieproces in de periode april 2015 tot en met oktober 2015 waarin vele inwoners van Nijmegen actief hebben meegedacht over de toekomst van de Waalkade en daartoe 850 ideeën en 1764 enquêteformulieren hebben ingevuld, is de conclusie dat scenario 1 “Natuurlijke vrijplaats aan de Waal” voor een aanzienlijk deel voldoet aan de vooraf bestuurlijk bepaalde criteria en randvoorwaarden met uitzondering van mobiliteit (doorgaand gemotoriseerd verkeer en parkeren) en grootschalige evenementen èn bovendien mag rekenen op groot draagvlak onder de respondenten die het waarderen met een rapportcijfer van gemiddeld 8,1.

Wij adviseren de raad daarom voor het bepalen van de toekomstvisie Waalkade verder te gaan met scenario 1 ‘Natuurlijke vrijplaats aan de Waal’. Uit de ideeën en de enquête blijkt dat de visie van inzenders en respondenten op gespannen voet staat met de randvoorwaarden voor mobiliteit en het houden van grootschalige evenementen op de ‘Natuurlijke vrijplaats aan de Waal’.
Hierdoor is mogelijk sprake van een dilemma. Het college houdt vast aan de randvoorwaarden, maar geeft gelet op de uitkomst van het participatieproces ruimte om alternatieven te onderzoeken. Daarom vragen wij de raad het college op te dragen het scenario verder uit te werken en te onderzoeken of het mogelijk is het groene karakter van het scenario te combineren met de bestuurlijke randvoorwaarden doorgaand gemotoriseerd (bus)verkeer en/of het houden van grootschalige evenementen op de Waalkade. .
Alsdan zullen tevens alle mogelijke dilemma’s en alternatieven in kaart worden gebracht en zullen we het resultaat van deze verkenning inclusief financiële onderbouwing aan u voorleggen. We verwachten dat in Q2/Q3 2016 u aan te kunnen bieden.

Ook is het belangrijk om de Waalkade op korte termijn reeds aantrekkelijker te maken door ruimte te geven aan tijdelijke initiatieven, die zo veel mogelijk voorsorteren op de toekomstige situatie. Daarbij willen we gebruik maken van de energie en *vibe* die nu in de stad heersen om samen de Waalkade aantrekkelijker te maken en daar activiteiten te organiseren.

4 Klimaat

Er zijn vooralsnog geen klimaataspecten in het geding. Bij de uitwerking van scenario 1 zal rekening worden gehouden met deze aspecten.

5 Risico's

De risico's zijn hieronder globaal in kaart gebracht. Dit zijn aandachtspunten die gekoppeld zijn aan de keuze voor scenario 1. Bij de uitwerking van dit scenario zullen ook de risico's verder worden verdiept en voorstellen voor beheersmaatregelen worden gedaan.

Mobiliteit & bereikbaarheid

In scenario 1 is er in principe geen ruimte voor doorgaand gemotoriseerd verkeer op de Waalkade. Dit heeft op deze manier consequenties voor de mobiliteit van gemotoriseerd verkeer in de binnenstad. Zoals al eerder is benoemd, blijkt uit de enquête dat het gebrek aan bereikbaarheid en doorgaand verkeer op de Waalkade slechts door 4,8% van de respondenten worden beoordeeld als nadelig.
De Vereniging Waalkade Ondernemers heeft zich officieel uitgesproken tegen doorgaand gemotoriseerd verkeer over de Waalkade op voorwaarde dat wel gezorgd wordt voor goede ontsluiting. Ook moet er in dit scenario een oplossing worden gevonden voor het parkeren. Voor Breng is het bespreekbaar dat de lijnbussen verdwijnen van de Waalkade. De consequenties hiervan zijn echter wel dat de bussen terugkeren naar cq gehandhaafd dienen te worden in de Burchtstraat. Daarnaast bestaat ook de optie van het verplaatsen van de lijnvoering van de bussen naar de singels. Breng heeft aangegeven dat deze laatste optie pas serieus verkend kan worden als er ook een adequate haltevoorziening komt voor centrumreizigers, aangevuld met een logische looproute van en naar het Centrum. Het vervoer van en naar de cruiseschepen aan de westelijke Waalkade is bij elke uitwerking nog steeds mogelijk. Een goed alternatief voor de lijnvoering van de huidige buslijnen op de Waalkade als ook het op andere wijze faciliteren van het autoparkeren is randvoorwaardelijk voor het succesvol kunnen realiseren van scenario 1. Bij de verdere uitwerking zal moeten blijken of dit risico voldoende beheerst kan worden.

Eigendom

Grote delen van de Waalkade zijn eigendom van de Staat, Rijksvastgoedbedrijf. Voor het uitvoeren van een gemeentelijk initiatief is toestemming en medewerking van de rechtmatige eigenaar vereist. De gesprekken hierover zijn nog in een pril stadium.

Rijkswaterstaat

In scenario 1 is sprake van verlaging van de kade. Bij daadwerkelijk fysieke veranderingen aan de Waalkade zijn watervergunningen nodig van Rijkswaterstaat en het waterschap

Rivierenland. In een vroeg stadium is overleg gepleegd met Rijkswaterstaat. Zij is bereid om bij het uitwerken van het scenario constructief mee te kijken en te denken. Ook heeft zij gemeld vooralsnog geen principiële bezwaren te hebben tegen verlaging van de kade. We zullen vaker met haar om de tafel gaan zitten om te kijken naar de uitvoerbaarheid van de schetsontwerpen.

Bodem
Archeologie
Voor het betreffende terrein geldt de dubbelbestemming 'Archeologische waarden'. Voor fysieke veranderingen, is archeologisch onderzoek vereist. Na het vinden van archeologische bodemvondsten is vervolgonderzoek meestal noodzakelijk. Een kostenpost valt dan ook niet uit te sluiten. Bij de uitwerking van het scenario wordt ook dit risico uitgediept en gekeken naar mogelijke gevolgen.

Niet-gesprongen explosieven (NGE)
Daarnaast is in de bodem van het terrein een verhoogde kans aanwezig voor het aantreffen van niet-gesprongen explosieven. Een indicatie van kosten is nu nog niet te geven.

Verontreiniging
Voor het betreffende terrein is – op basis van historische gegevens - waarschijnlijk sprake van enige bodemverontreiniging. De aard en mate is nog onbekend en zal nader moeten worden verkend.

Veiligheid & handhaving
Bij aanpassingen aan de Waalkade moet gedacht worden aan de veiligheid. Hieronder valt de veiligheid rond het water wanneer de Waalkade wordt verlaagd, zoals hoogwater e.d. Daarnaast vraagt de parkachtige omgeving van scenario 1 ook om verschillende veiligheidsmaatregelen voor het publiek na de realisatie.

Proces, imago & communicatie
Een participatieproces schept bepaalde verwachtingen bij het publiek. Mensen hebben ideeën ingediend en enquêtes ingevuld en voelen zich betrokken bij het project. Tot dusver is de communicatie, zoals bij de presentaties van de scenario's, goed verlopen. Communicatie blijft echter voortdurend van groot belang om het participatieproces en ons imago te waarborgen.

Uitwijkmogelijkheden voor Vierdaagse en kermis
Keuze voor een volledige uitvoering van de karakteristieken van scenario 1 kan er toe leiden dat er een andere locatie gezocht moet worden voor de grootschalige evenementen. Het aantal beschikbare en geschikte evenementenlocaties in de binnenstad is echter beperkt. Als wij het groene scenario verder gaan verkennen, bekijken we daarom ook de mogelijkheden voor het behoud van enkele evenementen, zoals bijvoorbeeld de Vierdaagse feesten.

Financieel
Voor de uitvoering van de toekomstvisie is eerder € 2,4 miljoen gereserveerd. In dit stadium van de planontwikkeling is niet te voorzien en ook nog niet getoetst of realisatie van scenario

1 binnen deze financiële kaders past. In de verdere uitwerking moet het zicht daarop worden verduidelijkt en zo nodig voorstellen worden gedaan voor aanvullende financiële dekking.

Omgeving
Bij aanpassingen aan de Waalkade moet ook gedacht worden aan de omgeving. Voor de fysieke veranderingen van de Waalkade zijn omgevingsvergunningen nodig. Deze worden onder andere beoordeeld op de bestemmingsplanregels, de welstandseisen en de eisen van het Bouwbesluit. Daarnaast kunnen er ook nog bezwaren worden ingediend door onder andere ondernemers aan de Waalkade en omwonenden. De ondernemers aan de Waalkade zijn vertegenwoordigd in het kernteam en in een vroeg stadium benaderd en de communicatie met hen moet worden onderhouden. Hetzelfde geldt voor de omwonenden, al zijn deze minder verenigd. Dankzij de publieksparticipatie hebben zij hun voorkeuren en bezwaren al kunnen aangeven.

6 Financiën

Zoals reeds in de paragraaf risico's is gemeld is voor de uitvoering van 'Toekomstvisie Waalkade' door de Raad € 2,4 miljoen beschikbaar gesteld. In het huidige budget past alleen een standaarduitwerking voor het maaiveld. Voor een echt aantrekkelijke Waalkade die verschillende delen van de stad met elkaar verbindt, is een grotere investering van tijd en geld nodig. Op die manier kan er een duurzamere oplossing worden gevonden. In de nadere uitwerking brengen we ook de financiële consequenties in beeld..

7 Participatie en Communicatie

Vanaf het begin is Leven(de) Waalkade een project geweest met een grote publieksparticipatie. Dit kwam met name door de co-productie met ondernemers en het betrekken van tal van derden (stakeholders) bij de open ateliers. Met ieders betrokkenheid en hulp verspreidden de uitnodigingen en het nieuws zich snel. Het aantal ingediende ideeën was weliswaar overweldigend, maar de verschillende richtingen en scenario's dienden zich daaruit vrij logisch aan. Geen idee gaat verloren, alles blijft in beeld voor de uitwerking.
De communicatie bleef hierbij belangrijk: iedereen kan zich gehoord voelen. Mensen reageerden enthousiast op de scenario's en schroomden niet om hun mening hierover te geven, gezien de hoeveelheid reacties op de enquête.

In het vervolg van de uitwerking van de toekomstvisie willen we deze lijn doorzetten. Ook omdat er een groot netwerk van stakeholders is, is het van belang iedereen goed te blijven informeren. Ook is het tijdspad tot de realisatie relatief lang. Het is niet de bedoeling de belangstelling en de betrokkenheid van het publiek in die periode te verliezen. Het publiek zal bijvoorbeeld via social media op de hoogte blijven van de verdere ontwikkelingen rond de Waalkade. We zoeken ook nog naar een actieve vorm om de stakeholders bij het verdere proces te betrekken in lijn met het participatieproces. Met Rijkswaterstaat blijven we in overleg. We zullen met hen blijven praten en om de tafel gaan zitten voor de schetsontwerpen van het groene scenario.

8 Uitvoering en evaluatie

Na het raadsbesluit zullen wij de regievoerder zijn over het uitwerken van het scenario. Deze uitwerking raakt diverse programma's en kent raakvlakken met andere projecten en initiatieven in de stad. We kiezen dan ook voor een multidisciplinair team dat aan de slag gaat met deze uitwerking. Daarnaast zullen we in overleg gaan met de instanties die een rol spelen bij de wet- en regelgeving. Uiteraard blijven we communiceren met de stad. De transformatie van de Waalkade raakt direct de huidige ondernemers en vastgoedeigenaren. Gebouwen, functies en openbare ruimte maken samen de plek.

In het hele proces van Leven(de) Waalkade hebben we nauw samengewerkt met de vereniging Waalkade ondernemers, enkele vastgoedeigenaren, het Architectuurcentrum Nijmegen (ACN) en Huis van de Binnenstad. Deze samenwerking willen we voortzetten. We willen met deze partijen en het Huis van de Binnenstad een convenant afsluiten waarin we afspraken maken over wat we voor elkaar kunnen betekenen en kunnen verwachten. Door samen op te trekken in deze gebiedsontwikkeling kan de onderscheidende identiteit nog sterker worden en kan de belevingswaarde verhoogd worden.

We verwachten rond het derde kwartaal 2016 de raad te kunnen informeren over de voortgang.
Het proces van tijdelijkheid starten we reeds op in het eerste kwartaal van 2016, zodat in het voorjaar van 2016 de eerste activiteiten zichtbaar zijn. Hierdoor wordt verdere achteruitgang voorkomen en wordt de Waalkade weer prominent op de kaart gezet.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Bijlagen: 1a. Waalkade scenario's
1b. Teksten scenario's met afbeeldingen
1c. Moodboards
2. Indicatie wettelijke procedures
3. Uitslagen van de enquête

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

11. Raadsvoorstel Toekomstvisie Waalkade (3/2016)

Raadsvoorstel d.d. 8 december 2015
1. Scenario 1 'natuurlijke vrijplaats aan de Waal' te kiezen als basis voor de toekomstvisie Waalkade en deze verder uit te werken
2. In het uitwerken van scenario 1 te onderzoeken of het mogelijk is groene karakter van het scenario te combineren met de bestuurlijke randvoorwaarden doorgaand gemotoriseerd (bus)verkeer en/of het houden van grootschalige evenementen op de Waalkade
3. Het college verzoeken te rapporteren welke oplossingsrichtingen er zijn voor behoud van het groene karakter van scenario 1 in combinatie met de randvoorwaarden mobiliteit en grootschalige evenementen dan wel welke alternatieven er zijn om de randvoorwaarden elders in de stad een goede uitvoering te geven
4. Te bepalen dat op basis van de uitkomsten onder (3) een definitieve keuze gemaakt zal worden voor de wijze waarop scenario 1 ten uitvoer zal worden gebracht, inclusief financiële onderbouwing.

Motie VSP: 'Zonnetrein of de bus, het moet "gratis" zijn voor 65 plus!
1e indiener: H. van Deurzen

De Raad der Gemeente Nijmegen, bijeen in openbare vergadering op 27 januari 2016.

Overwegende dat:
- De Waalkade momenteel toegankelijk is voor doorgaand verkeer van auto en bus;
- In het voorkeurscenario van het college (scenario 1), "Natuurlijke vrijplaats aan de Waal" en andere scenario's, er geen doorgaand verkeer zal zijn voor auto en bus;
- De Zonnetrein als mogelijk alternatief vervoer wordt geboden in plaats van de bus voor de bereikbaarheid van de Waalkade in scenario 1 en andere scenario's;
- De bus voor 65-plussers in Nijmegen met een 65-plus busabonnement praktisch gratis is;
- Het vervangend alternatieve vervoer naar de Waalkade (Zonnetrein) voor 65 plussers met een busabonnement het hele jaar door ook "gratis" zou moeten zijn.

Verzoekt het college:
Om bij de nadere uitwerking van het door de gemeenteraad gekozen Waalkade scenario de (financiële) consequenties in beeld te brengen wanneer 65-plussers met een "gratis" busabonnement ook van het alternatieve vervoer (Zonnetrein) gebruik zouden kunnen maken zoals nu met de bus.

Voor 25 SP, GroenLinks, PvdA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen 13 D66, VVD, CDA, Liberaal Nijmegen

Motie aanvaard

Amendement D66: 'Groen als randvoorwaarde voor een natuurlijke vrijplaats aan de Waal'
1e indiener: C.B.M. Lamers

De raad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Constaterende dat:
- Een grote meerderheid van burgers en bedrijven die meededen aan het project "Levende Waalkade" koos voor Scenario 1 'Natuurlijke vrijplaats aan de Waar;
- Het college eveneens kiest voor Scenario 1 'Natuurlijke vrijplaats aan de Waar;
- Vrijwel alle raadsfracties in de raadskamer hebben aangegeven deze keuze te ondersteunen;
- Het college bij de verdere uitwerking van dit scenario twee "bestuurlijke randvoorwaarden" voorop stelt, namelijk "doorgaand gemotoriseerd (bus)verkeer en/of het houden van grootschalige evenementen op de Waalkade";

Overwegende dat:
- De geschetste stip op de horizon van een groene Waalkade vraagt om een volmondige keuze voor groen;
- De bestuurlijke randvoorwaarden geen recht doen aan de keuze voor 'Natuurlijke vrijplaats aan de Waar;
- Zowel bewoners als ondernemers van de Waalkade en de nabijgelegen Benedenstad hun steun hebben uitgesproken voor een autovrije Waalkade;

Besluit:
1. Beslispunt 2 van het raadsvoorstel te wijzigen in: 'Bij de uitwerking van scenario 1 volop in te zetten op een groene en verkeersvrije Waalkade. Daarbij creatieve oplossingen aan te dragen om de toegankelijkheid voor onder meer hulpdiensten en mindervaliden te waarborgen en in kaart te brengen hoe (grootschalige) evenementen in een groene omgeving georganiseerd kunnen worden';
2. Beslispunt 3 van het raadsvoorstel te wijzigen in: 'Het college te verzoeken om de effecten van een autovrije Waalkade op de verkeerscirculatie in de (binnen)stad mee te nemen in het reeds lopende onderzoek naar de mogelijkheden voor uitbreiding van het verkeersluwe/verkeersvrije gebied. Goede alternatieven voor busroutes in kaart te brengen en een aantal uitgangspunten aan de raad voor te leggen'.
3. Beslispunt 4 van het raadsvoorstel te wijzigen in: 'Te bepalen dat op basis van de uitkomsten onder (2) en (3) een definitieve keuze gemaakt zal worden voor de wijze waarop het scenario 'Natuurlijke vrijplaats aan de Waal' ten uitvoer zal worden gebracht, inclusief financiële onderbouwing.

Voor 33 SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, Liberaal Nijmegen
Tegen 5 VVD, VSP

Amendement aanvaard

Amendement GroenLinks: 'De Waalkade is van Nijmegen'
1e indiener: P. Boekhorst

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 27 januari 2016,

Constaterende dat:
- Veel Nijmegenaren enorm begaan zijn met de Waalkade;
- in korte tijd meer dan 850 ideeën zijn ingediend bij het Projectteam 'Levende Waalkade';
- 1764 mensen de enquête over de Waalkade invulden waarin de keuze voor een van de scenario's werd voorgelegd;

- Het 'groene' scenario de hoogste waardering kreeg.

Overwegende dat:
- De samenwerking tussen de Gemeente, de Vereniging Waalkade Ondernemers, Architectuurcentrum Nijmegen (ACN) en het Huis van de Binnenstad een succes was;
- De verschillende partijen graag betrokken blijven bij het proces;
- Het college zoekt "naar een actieve vorm om de stakeholders bij het verdere proces te betrekken in lijn met het participatieproces" en kiest "voor een multidisciplinair team dat aan de slag gaat met deze uitwerking;
- Onduidelijk is wat de uitgangspunten worden voor verdere uitwerking.

Besluit als beslispunt 5 toe te voegen:
"Bij de verdere uitwerking worden deskundigen uit de stad nauw betrokken. Er wordt een multidisciplinair team samengesteld bestaande uit stakeholders zoals de Vereniging Waalkade Ondernemers, Architectuurcentrum Nijmegen (ACN) en het Huis van de Binnenstad, aangevuld met personen met een specifieke deskundigheid, bijvoorbeeld als ecoloog of landschapsarchitect."

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement unaniem aanvaard

Amendement VVD: 'Extra optie voor Waalkade'
1e indiener: I.M. van Dijk

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 27 januari 2016,

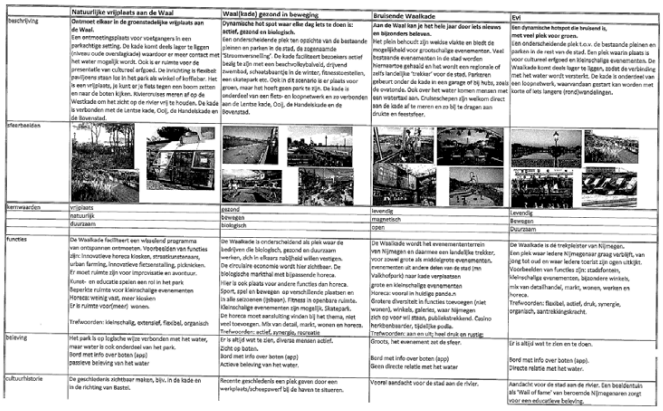
Constaterende dat:
- Met behulp van burgerparticipatie er een traject heeft plaatsgevonden waarbij inwoners van Nijmegen zich hebben kunnen uitspreken over een voorkeursoptie voor de toekomst van de Waalkade;
- Hier veel betrokken Nijmegenaren gebruik van hebben gemaakt;
- Bij de drie keuzemogelijkheden die voorlagen aan de inwoners van Nijmegen er geen melding werd gemaakt van enige randvoorwaarden;
- Er achteraf randvoorwaarden zijn toegevoegd aan de optie die de meeste stemmen kreeg.

Overwegende dat:
- Dat door de toevoeging van enkele randvoorwaarden achteraf de opties waaruit de inwoners van Nijmegen hebben kunnen kiezen inhoudelijk veranderd zijn;
- Alle drie de opties die tijdens de burgerpeiling voorlagen sterke elementen bevatten.

Besluit:
Beslispunt 1 t/m 4 te schrappen en te vervangen door:
1. Toekomstvisie `Evil voor de Waalkade vast te stellen zoals in de bijlage bij dit amendement is toegelicht.

En gaat over tot de orde van de dag.

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

	Natuurlijke vrijplaats aan de Waal	Waal(kade) gezond in beweging	Bruisende Waalkade	Evt
beschrijving	Ontmoet elkaar in de groenstedelijke vrijplaats aan de Waal. Een ontmoetingsplaats voor voetgangers in een parkachtige setting. De kade komt deels lager te liggen (niveau oude overslagkade) waardoor er meer contact met het water mogelijk wordt. Ook is er ruimte voor de presentatie van cultureel erfgoed. De inrichting is flexibel zwerfpiere staan toe in het park als als winkel of buffetkar. Het is een vrijplaats, je kunt er je fiets tegen een boom zetten en naar de boten kijken. Kleinschalige evenementen zijn welkom. De Waalkade ligt dan ook niet op de rivier vrij te houden. De kade is verbonden met de Lentse kade, Ooij, de Handelskade en de Bovenstad.	Dynamische hot spot waar elke dag iets te doen is: actief, gezond en biologisch. Een onderscheidende plek ten opzichte van de bestaande plekken en parken in de stad, de zogenaamde 'Stroomversnelling'. De kade faciliteert bezoekers actief (zalig te zijn met een beachvolleybalveld, drijvend zwembad, schaatsbaantje in de winter, fitnesstoestellen, een skatepark etc. Ook is dit daarnaast is er plaats voor groen, maar het hoeft geen park te zijn. De kade is eenderdaad van een fiets- en loopnetwerk en zo verbonden aan de Lentse kade, Ooij, de Handelskade en de Bovenstad.	Aan de Waal kan je het hele jaar door iets nieuws en bijzonders beleven. Het plein behoudt zijn weidse vlakte en biedt de mogelijkheid voor grootschalige evenementen. Veel bestaande evenementen in de stad worden hiermeerbe gehaald en het wordt een regionale of zelfs landelijke 'trekker' voor de stad. Parkeren gebeurt onder de kade in een garage of bij Nijs, zoals de oretzonda. Ook over het water komen meesen met een watertaxi aan. Cruiseschepen zijn welkom direct aan de kade al te meren en en bij te dragen aan drukte en feestsfeer.	Een dynamische hotspot die bruisend is, met veel plek voor groen. Een onderscheidende plek t.o.v. de bestaande pleinen en parken in de rest van de stad. Een plek waarin plaats is voor cultureel erfgoed en kleinschalige evenementen. De Waalkade komt deels lager te liggen, zodat de verbinding met het water wordt versterkt. De kade is onderdeel van een loopnetwerk, waarvandaan gestart kan worden met korte of iets langere (rond)wandelingen.
referenbeelden				
kernwaarden	vrijplaats natuurlijk duurzaam	gezond bewegen biologisch	levendig magnetisch open	Levendig Bewegen Duurzaam
functies	De Waalkade faciliteert een wijsselend programma van ontspannen ontmoeten. Voorbeelden van functies zijn: Innovatieve horeca kiosken, straatsurvetenaars, urban farming, Innovatieve fietsenstalling, picknicken. Er moet ruimte zijn voor improvisatie en avontuur. Kunst- en educatie spelen een rol in het park. Tijdelijke ruimte voor kleinschalige evenementen Horeca: weinig vast, meer kiosken (of ik ruimte voor(meer) wonen. Trefwoorden: kleinschalig, ontensief, fijnzbal, organisch	De Waalkade is onderscheidend als plek waar de bedrijven die biologisch, gezond en duurzaam werken, zich in volkers nabijheid willen vestigen. De circulaire economie wordt hier zichtbaar. De biologische markthal met bijpassende horeca. Hier is ook plaats voor andere functies dan horeca. Sport, spel en bewegen op verschillende plaatsen en in alle seizoenen (zijkaan). Fitness in openbare ruimte. Kleinschalige evenementen zijn mogelijk. Skatepark. De horeca moet aansluiting vinden bij het thema, niet veel toevoegen. Mix van detail, markt, wonen en horeca. Trefwoorden: actief,synergie, cocreatie	De Waalkade wordt het evenemententerrein van Nijmegen en daarmee een landelijke trekker, voor zowel grote als middelgrote evenementen, evenementen uit andere delen van de stad (mn Valkhofpark) naar kade verplaatsen grote en kleinschalige evenementen Horeca: vooral in huidige panden.n Enkens diversiteit in functies toevoegen (niet wonen), winkels, galeries, waar Nijmegen zich op voor wil tlaten, publiekstrekkend. Casino herldenbaarder, tijdelijke pavilo. Trefwoorden: aan en uit; heel druk en rustig.	De Waalkade is de trekpleister van Nijmegen. Een plek waar iedere Nijmegenaar graag vanlijft, van jong tot oud en waar iedere toerist zijn agen uitkijt. Voorbeelden van functies zijn: stadsfonteln, kleinschalige evenementen, bijzondere winkels, mix van detailhandel, markt, wonen, werken en horeca. Trefwoorden: flexibel, actief, druk, synergie, organisch, aantrekkingskracht.
beleving	Het park is op logische wijze verbonden met het water, maar water is ook onderdeel van het park. Bord met info over boten (app) passieve beleving van het water	Er is altijd wat te zien, diverse evenen actief. Dicht op boten. Bord met info over boten (app) Active beleving van het water.	Groots, het evenement zet de sfeer. Bord met info over boten (app) Geen directe relatie met het water	Er is altijd wat te zien en te doen. Bord met info over boten (app). Directe relatie met het water.
cultuurhistorie	De geschiedenis zichtbaar maken, bijv. in de kade en in de richting van Kastel.	Recente geschiedenis een plak geven door een werkplaats/schrepwerf bij de haven te situeren.	Vooral aandacht voor de stad aan de rivier.	Aandacht voor de stad aan de rivier. Een beeldentaln als 'Wall of flame' van beroemde Nijmegenaren zorgt voor een educatieve beleving.

openbare ruimte en groen	Om zich goed van de andere parken in Nijmegen te kunnen onderscheiden, moet het een park zijn wat een vrijplaats uitstraalt: niet te geregeld, rauw, wildere beplantinge. Andere banken, verlichting en fietsenstalling De Waalkade wordt een deel verlaagd (aan waterkant) zodat de rivier (passief) beleefd kan worden. Water is ook een onderdeel van het park. Slenteren door park en loungeplekken aan het water.	Het overheersend gevoel is een promenade voor stad en toerist met ruimte voor kleinschalige evenementen. Wel moet er voldoende groen zijn zodat het ook voldoende intiem is. Bestaande boombeplanting langs de kade uitbreiden over de gehele lengte. Gewks zijn niet een lange wand, maar verspringend en gadifferentieerd. Er worden zoveel mogelijk daktuinen gerealiseerd. De Waalkade wordt een deel verlaagd (aan waterkant) zodat contact met de rivier kan worden gemaakt. Wellicht met aansluiting op openluchtzwembad in het seizoen.	Een aansprekende openbare ruimte met een flexibele inrichting en groen. Hoogwaardige materialen dat mooi blijft bij alle gebruik. Kade wordt als vlak, multifunctioneel plein ingericht. Geen verlaging van de kade Compartimentering in bestrating en mobiele elementen Geschikt voor de grote evenementen en toch ook kleinschalaer te maken Verplaatsbare bomen Uitrusten van de plekken waar de zon schijnt High tech voorzieningen om boten te spotten	Het overheersende gevoel is een promenade voo stad en toerist met ruimte voor kleinschalige evenementen. Wel moet er voldoende groen zij zodat het ook voldoende intiem is. Bestaande bo beplanting langs de kade uitbreiden over de geh lengte. Gewks zijn niet een lange wand, maar ver springend en gadifferentieerd. Er worden zoveel mogelijk daktuinen gerealiseerd. De Waalkade wordt een deel verlaagd (aan waterkant) zodat contact met de rivier kan worden gemaakt. Wellicht met aansluiting op openluchtzwembad het seizoen.
Mobiliteit	geen doorgaand verkeer voor auto en bus; wel goede ontsluiting vanuit binnenstad, oost en west met alternatieve vervoermiddelen zoals zonnetrein, riksja goed bereikbaar met fiets sterke looproute met Stadswaard en Ooijpolder	**variant a:** geen doorgaand verkeer voor auto en bus parkeergarage onder groene balkon/onder de Waalkade biedt evt optie om waalkade deels te verlagen **variant b:** shared space, beperkt autogebruik en parkeren en bereikbaarheid in nabijheid	geen doorgaand verkeer voor auto en bus P en R transfers bij grote evenementen	Geen doorgaand verkeer. Parkeren in nabijheid r duidelijke bewegwijzering vanuit parkeerplaats o parkeergarage.
verbindingen	Een vanzelfsprekende voetgangers- en fietsverbinding met Lentse kade, Ooijpolder en Waalfront. Betere bewegwijzering vanuit de bovenstad zodat alle dwaalroutes worden gebruikt Zonnetrein als verbinding met de stad. Watertaxi verbinding met de overzijde, Ooij en Waalfront. Cruiseboten niet voor middendeel van Waalkade Natuurlijke "bewegwijzering" passend bij park.	Sportieve verbindingen voor voetgangers en fietsers met Lentse kade, Ooijpolder, Waalfront en bovenstad Gedacht kan worden aan een glijbaan naast de Veerpoortrappen en abseilen in de Grote Straat. Watertaxi verbinding met de overzijde, Ooij en Waalfront Cruiseboten niet voor middendeel van Waalkade Natuurlijke "bewegwijzering" passend bij activiteiten.	Investeren in betere verbindingen die geschikt zijn voor grotere groepen. Ook voldoende routes zonder trappen. Goede bewegwijzering nodig voor voetgangers en fietsers (en parkerende auto's) Fietsparkeerboot in de haven. Watertaxi als verbinding met de overzijde, Ooij en Waalfront. Goede "bewegwijzering" voor grote evenementen.	Goede bewegwijzering nodig voor voetgangers e fietsers. Betere bewegwijzering vanuit de bovens Zonnetrein ter verbinding met de stad. Watertax ter verbinding met de overkant, Ooij en Waalfron Investeren in betere verbindingen die ook geschi zijn voor grotere groepen.

Voor 4 VVD, Gewoon Nijmegen
Tegen 34 SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, VSP, Liberaal Nijmegen

Amendement verworpen

Geamendeerd Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016

1. Scenario 1 'natuurlijke vrijplaats aan de Waal' te kiezen als basis voor de toekomstvisie Waalkade en deze verder uit te werken
2. Bij de uitwerking van scenario 1 volop in te zetten op een groene en verkeersvrije Waalkade. Daarbij creatieve oplossingen aan te dragen om de toegankelijkheid voor onder meer hulpdiensten en mindervaliden te waarborgen en in kaart te brengen hoe (grootschalige) evenementen in een groene omgeving georganiseerd kunnen worden
3. Het college te verzoeken om de effecten van een autovrije Waalkade op de verkeerscirculatie in de (binnen)stad mee te nemen in het reeds lopende onderzoek naar de mogelijkheden voor uitbreiding van het verkeersluwe/verkeersvrije gebied. Goede alternatieven voor busroutes in kaart te brengen en een aantal uitgangspunten aan de raad voor te leggen
4. Te bepalen dat op basis van de uitkomsten onder (2) en (3) een definitieve

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

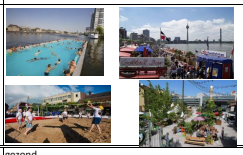
keuze gemaakt zal worden voor de wijze waarop het scenario 'Natuurlijke vrijplaats aan de Waal' ten uitvoer zal worden gebracht, inclusief financiële onderbouwing.
5. Bij de verdere uitwerking worden deskundigen uit de stad nauw betrokken. Er wordt een multidisciplinair team samengesteld bestaande uit stakeholders zoals de Vereniging Waalkade Ondernemers, Architectuurcentrum Nijmegen (ACN) en het Huis van de Binnenstad, aangevuld met personen met een specifieke deskundigheid, bijvoorbeeld als ecoloog of landschapsarchitect.

Voor	35	SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP, Liberaal Nijmegen
Tegen	3	VVD

Voorstel aanvaard

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

WAALKADE SCENARIO'S
d.d. 16 oktober 2015

	Natuurlijke vrijplaats aan de Waal	**Waal(kade) gezond in beweging**	**Bruisende Waalkade**
beschrijving	**Ontmoet elkaar in de groenstedelijke vrijplaats aan de Waal.** Een ontmoetingsplaats voor voetgangers in een parkachtige setting. De kade komt deels lager te liggen (niveau oude overslagkade) waardoor er meer contact met het water mogelijk wordt. Ook is er ruimte voor de presentatie van cultureel erfgoed. De inrichting is flexibel: paviljoens staan los in het park als winkel of koffiebar. Het is een vrijplaats, je kunt er je fiets tegen een boom zetten en naar de boten kijken. Riviercruises meren af op de Westkade om het zicht op de rivier vrij te houden. De kade is verbonden met de Lentse kade, Ooij, de Handelskade en de Bovenstad.	**Dynamische hot spot waar elke dag iets te doen is: actief, gezond en biologisch.** Een onderscheidende plek ten opzichte van de bestaande pleinen en parken in de stad, de zogenaamde 'Stroomversnelling'. De kade faciliteert bezoekers actief bezig te zijn met een beachvolleybalveld, drijvend zwembad, schaatsbaantje in de winter, fitnesstoestellen, een skatepark etc. Ook in dit scenario is er plaats voor groen, maar het hoeft geen park te zijn. De kade is onderdeel van een fiets- en loopnetwerk en zo verbonden aan de Lentse kade, Ooij, de Handelskade en de Bovenstad.	**Aan de Waal kan je het hele jaar door iets nieuws en bijzonders beleven.** Het plein behoudt zijn weidse vlakte en biedt de mogelijkheid voor grootschalige evenementen. Veel bestaande evenementen in de stad worden hiernaartoe gehaald en het wordt een regionale of zelfs landelijke 'trekker' voor de stad. Parkeren gebeurt onder de kade in een garage of bij hubs, zoals de ovatonde. Ook over het water komen mensen met een watertaxi aan. Cruiseschepen zijn welkom direct aan de kade af te meren en zo bij te dragen aan drukte en feestsfeer.
sfeerbeelden			
kernwaarden	vrijplaats	gezond	levendig
	natuurlijk	bewegen	magnetisch
	duurzaam	biologisch	open
functies	De Waalkade faciliteert een wisselend programma van ontspannen ontmoeten. Voorbeelden van functies zijn: innovatieve horeca kiosken, straatkunstenaars, urban farming, innovatieve fietsenstalling, picknicken. Er moet ruimte zijn voor improvisatie en avontuur. Kunst- en educatie spelen een rol in het park Beperkte ruimte voor kleinschalige evenementen Horeca: weinig vast, meer kiosken Er is ruimte voor(meer) wonen. Trefwoorden: kleinschalig, extensief, flexibel, organisch	De Waalkade is onderscheidend als plek waar de bedrijven die biologisch, gezond en duurzaam werken, zich in elkaars nabijheid willen vestigen. De circulaire economie wordt hier zichtbaar. De biologische markthal met bijpassende horeca. Hier is ook plaats voor andere functies dan horeca. Sport, spel en bewegen op verschillende plaatsen en in alle seizoenen (ijsbaan). Fitness in openbare ruimte. Kleinschalige evenementen zijn mogelijk. Skatepark. De horeca moet aansluiting vinden bij het thema, niet veel toevoegen. Mix van detail, markt, wonen en horeca. Trefwoorden: actief, synergie, recreatie	De Waalkade wordt het evenemententerrein van Nijmegen en daarmee een landelijke trekker, voor zowel grote als middelgrote evenementen. evenementen uit andere delen van de stad (mn Valkhofpark) naar kade verplaatsen grote en kleinschalige evenementen Horeca: vooral in huidige pande.n Grotere diversiteit in functies toevoegen (niet wonen), winkels, galeries, waar Nijmegen zich op voor wil staan, publiekstrekkend. Casino herkbenbaarder, tijdelijke podia. Trefwoorden: aan en uit; heel druk en rustig;
beleving	Het park is op logische wijze verbonden met het water, maar water is ook onderdeel van het park. Bord met info over boten (app) passieve beleving van het water	Er is altijd wat te zien, diverse mensen actief. Zicht op boten. Bord met info over boten (app) Actieve beleving van het water.	Groots, het evenement zet de sfeer. Bord met info over boten (app) Geen directe relatie met het water
cultuurhistorie	De geschiedenis zichtbaar maken, bijv. in de kade en in de richting van Bastei.	Recente geschiedenis een plek geven door een werkplaats/scheepswerf bij de haven te situeren.	Vooral aandacht voor de stad aan de rivier.
openbare ruimte en groen	Om zich goed van de andere parken in Nijmegen te kunnen onderscheiden, moet het een park zijn wat een vrijplaats uitstraalt: niet te geregeld, rauw, wildere beplanting. Andere banken, verlichting en fietsenstalling De Waalkade wordt een deel verlaagd (aan waterkant) zodat de rivier (passief) beleefd kan worden. Water is ook een onderdeel van het park. Slenteren door park en loungeplekken aan het water.	Het overheersend gevoel is een promenade voor stad en toerist met ruimte voor kleinschalige evenementen. Wel moet er voldoende groen zijn zodat het ook voldoende intiem is. Bestaande boombeplanting langs de kade uitbreiden over de gehele lengte. Gevels zijn niet een lange wand, maar verspringend en gedifferentieerd. Er worden zoveel mogelijk daktuinen gerealiseerd. De Waalkade wordt een deel verlaagd (aan waterkant) zodat contact met de rivier kan worden gemaakt. Wel-licht met aansluiting op openluchtzwembad in het seizoen.	Een aansprekende openbare ruimte met een flexibele inrichting en groen. Hoogwaardige materialen dat mooi blijft bij alle gebruik. Kade wordt als vlak, multifunctioneel plein ingericht. Geen verlaging van de kade Compartimentering in bestrating en mobiele elementen Geschikt voor de grote evenementen en toch ook kleinschaliger te maken Verplaatsbare bomen Uitnutten van de plekken waar de zon schijnt High tech voorzieningen om boten te spotten
Mobiliteit	geen doorgaand verkeer voor auto en bus; wel goede ontsluiting vanuit binnenstad, oost en west met alternatieve vervoermiddelen zoals zonnetrein, riksja goed bereikbaar met fiets sterke looproute met Stadswaard en Ooijpolder	**variant a**: geen doorgaand verkeer voor auto en bus parkeergarage onder groene balkon/onder de Waalkade biedt evt optie om waalkade deels te verlagen **variant b**: shared space, beperkt autogebruik en parkeren en bereikbaarheid in nabijheid	geen doorgaand verkeer voor auto en bus P en R transfers bij grote evenementen
verbindingen	Een vanzelfsprekende voetgangers- en fietsverbinding met Lentse kade, Ooijpolder en Waalfront. Betere bewegwijzering vanuit de bovenstad zodat alle dwaalroutes worden gebruikt Zonnetrein als verbinding met de stad. Watertaxi verbinding met de overzijde, Ooij en Waalfront Cruiseboten niet voor middendeel van Waalkade Natuurlijke "bewegwijzering" passend bij park.	Sportieve verbindingen voor voetgangers en fietsers met Lenste kade, Ooijpolder, Waalfront en bovenstad Gedacht kan worden aan een glijbaan naast de Veerpoorttrappen en abseilen in de Grote Straat. Watertaxi verbinding met de overzijde, Ooij en Waalfront Cruiseboten niet voor middendeel van Waalkade Natuurlijke "bewegwijzering" passend bij activiteiten.	Investeren in betere verbindingen die geschikt zijn voor grotere groepen. Ook voldoende routes zonder trappen. Goede bewegwijzering nodig voor voetgangers en fietsers (en parkerende auto's) Fietsparkeerboot in de haven. Watertaxi als verbinding met de overzijde, Ooij en Waalfront. Goede "bewegwijzering" voor grote evenementen.

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Bijlage 1B Waalkade scenario's met afbeeldingen

1. Natuurlijke vrijplaats aan de Waal

Groen & rust

'Natuurlijke vrijplaats aan de Waal' is een ontspannen ontmoetingsplaats, een groene plek om af te spreken en samen in alle rust te genieten van zicht op de boten. De kade wordt verlaagd zodat het water dichterbij komt en mensen bijvoorbeeld kunnen picknicken aan het water. Er is geen doorgaand verkeer voor auto en bus.

Kleinschaligheid, kunst & cultuur

In deze parkachtige omgeving zijn mogelijkheden voor pop-up kiosken en paviljoens. Er is ruimte mogelijk voor kleine, culturele activiteiten. Straatkunstenaars en muzikanten passen hierbij. Er is toegang tot cultureel erfgoed. De geschiedenis van de stad wordt zichtbaar gemaakt op de kade en kan men daarin naar de Bastei leiden.

2. Waalkade: gezond in beweging

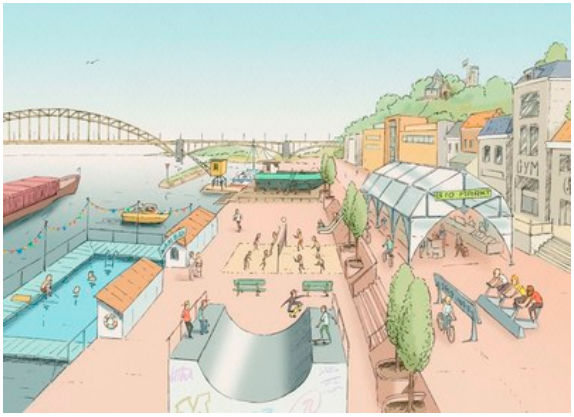
Actief & dynamisch

Bij 'Waalkade gezond in beweging' is de Waalkade een plek om actief bezig te zijn. Een beachvolleybalveld, een drijvend zwembad in de Waal, een skatepark, abseilen in de grote straat, een schaatsbaantje in de winter en fitness in openbare ruimte: het kan allemaal. Daarnaast kan men ook wandelen, hardlopen en fietsen. De kade wordt een belangrijk onderdeel van een fiets- en loopnetwerk van de stad. Er is geen of maar beperkte ruimte voor auto of bus. De Waalkade wordt deels verlaagd – alleen aan de waterkant – zodat er meer ruimte is voor recreatie.

Gezond, biologisch & duurzaam

De Waalkade wordt ook een dynamische plek op het gebied van ondernemen. Winkels en horeca kunnen het thema 'gezond in beweging' op verschillende manieren raken. Het idee is om biologisch en duurzaam ondernemen centraal te stellen. Er is bijvoorbeeld een markthal met biologische producten. De Waalkade is geen park, maar groen heeft als functie de sfeer intiemer te maken.

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

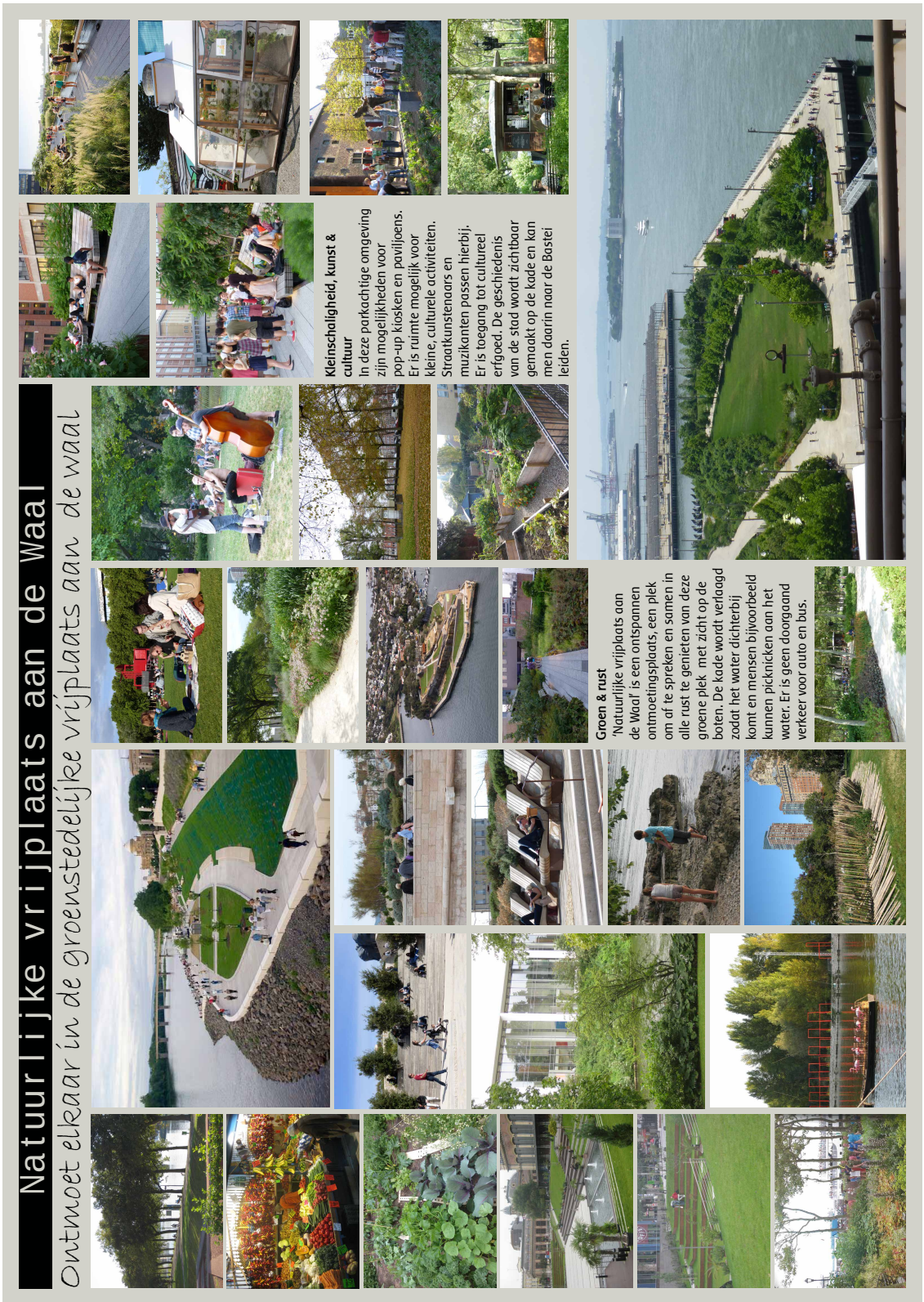
Bruisende Waalkade

Levendig
'Bruisende Waalkade' wordt hét evenemententerrein van Nijmegen met ruimte voor grootschalige evenementen. De Waalkade wordt een landelijke publiekstrekker. Evenementen uit andere delen van de stad vinden hier een plek. Voor het grote publiek is een grote diversiteit in winkels, galeries en horeca nodig. Het casino kan daarnaast ook herkenbaarder worden gemaakt. Hierbij hoort ook meer parkeergelegenheid en verbeterde bewegwijzering en looproutes o.a. naar het centrum.

Flexibel & multifunctioneel
De ruimte wordt een vlak, flexibel in te richten plein. Hierdoor is het geschikt voor groot- en kleinschalige evenementen. Er wordt ruimte gemaakt voor verschillende tijdelijke podia. Hoogwaardig materiaal moet ervoor zorgen dat het plein mooi blijft bij elk soort gebruik. Zo kan het ook zonder evenementen een prettige openbare ruimte zijn. De nadruk komt te liggen op mobiele elementen. Er is geen doorgaand verkeer voor auto's of bussen.

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Waal(kade) gezond in beweging
Dynamische hotspot waar elke dag iets te doen is: actief, gezond en biologisch
Gezond, biologisch & duurzaam
De Waalkade wordt ook een dynamische plek op het gebied van ondernemen. Winkels en horeca kunnen het thema 'gezond in beweging' op verschillende manieren raken. Het idee is om biologisch en duurzaam ondernemen centraal te stellen. Er is bijvoorbeeld een markthal met biologische producten. De Waalkade is geen park, maar groen heeft als functie de sfeer intiemer te maken.
Actief & dynamisch
Bij 'Waalkade gezond in beweging' is de Waalkade een plek om actief bezig te zijn. Een beachvolleybalveld, een drijvend zwembad in de Waal, een skatepark, abseilen in de grote straat, een schaatsbaantje in de winter en fitness in openbare ruimte: het kan allemaal. Daarnaast kan men ook wandelen, hardlopen en fietsen. De kade wordt een belangrijk onderdeel van een fiets- en loopnetwerk van de stad. Er is geen of maar beperkte ruimte voor auto of bus. De Waalkade wordt deels verlaagd – alleen aan de waterkant – zodat er meer ruimte is voor recreatie.

Bruisende Waalkade
Aan de Waal kan je het hele jaar door iets nieuws en bijzonders beleven
Levendig
'Bruisende Waalkade' wordt
hét evenemententerrein van
Nijmegen met ruimte voor
grootschalige evenementen.
De Waalkade wordt een
landelijke publiekstrekker.
Evenementen uit andere delen
van de stad vinden hier een
plek. Voor het grote publiek is
een grote diversiteit in winkels,
galeries en horeca nodig.
Het casino kan daarnaast
ook herkenbaarder worden
gemaakt. Hierbij hoort ook
meer parkeergelegenheid en
verbeterde bewegwijzering
en looproutes o.a. naar het
centrum.
Flexibel & multifunctioneel
De ruimte wordt een vlak,
flexibel in te richten plein.
Hierdoor is het geschikt
voor groot- en kleinschalige
evenementen. Er wordt ruimte
gemaakt voor verschillende
tijdelijke podia. Hoogwaardig
materiaal moet ervoor zorgen
dat het plein mooi blijft bij
elk soort gebruik. Zo kan het
ook zonder evenementen een
prettige openbare ruimte zijn.
De nadruk komt te liggen op
mobiele elementen. Er is geen
doorgaand verkeer voor auto's
of bussen.
War Horse
tkts

Bijlage 2 Indicatie wettelijke procedures

Bestemmingsplanwijziging
Voor dit gedeelte van de Waalkade geldt de bestemming 'Verkeer'. Het bestemmingsplan 'Nijmegen Centrum-Binnenstad' voor dit deel is onherroepelijk geworden in 2012. Voor een invulling van dit gehele terrein als een verblijfsgebied is een bestemmingsplanherziening ex artikel 3.1 van de Wro noodzakelijk. Niet het gehele terrein heeft namelijk de functieaanduiding 'Verblijfsgebied'.
Watervergunning
Op grond van het voornoemde bestemmingsplan gelden tevens voor het betreffende terrein de dubbelbestemmingen 'Waterstaat - 'Waterstaatkundige functie' en 'Waterstaat – Waterkering'. Hierdoor zijn voor fysieke veranderingen van de Waalkade conform de Waterwet watervergunningen vereist. Deze watervergunningen behoren bij Rijkswaterstaat en het waterschap Rivierenland te worden aangevraagd. Overleg met deze instanties over het plan van de Waalkade in een vroegtijdig stadium is noodzakelijk.
Omgevingsvergunning
Op grond van de WABO zijn voor de fysieke veranderingen van de Waalkade omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen vereist. De aanvragen worden door ODRN beoordeeld op de bestemmingsplanregels, de welstandseisen en de eisen van het Bouwbesluit. Overleg met de ODRN en de commissie Beeldkwaliteit in een vroegtijdig stadium is noodzakelijk.
Verkeersbesluit
Wanneer het betreffende terrein voor auto's en/of bussen wordt afgesloten moet op grond van de Wegen verkeerswet de gemeente een verkeersbesluit nemen.
Rijksbeschermd stadsgezicht
Het betreffende terrein ligt in een Rijksbeschermd stadsgezicht. Voor fysieke veranderingen in het terrein is een monumentenvergunning van de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed (RCE) vereist. Overleg met deze instantie over het plan van de Waalkade in een vroegtijdig stadium is noodzakelijk.
Archeologie
Op grond van het voornoemde bestemmingsplan geldt voor het betreffende terrein tevens de dubbelbestemming 'Archeologische waarden'. Het terrein heeft een archeologische waarde 3, waardoor voor fysieke veranderingen (zoals verlaging van de kade) archeologisch onderzoek vereist is. Na het vinden van archeologische bodemvondsten is vervolgonderzoek meestal noodzakelijk.
Niet-gesprongen explosieven (NGE)
In de bodem van het betreffende terrein is op grond van de gemeentelijke handleiding 'Omgaan met niet gesprongen explosieven uit de WOII bij gemeentelijke projecten'
een verhoogde kans aanwezig voor het aantreffen van niet-gesprongen explosieven. Explosievenonderzoek is noodzakelijk.
Privaatrecht
Eigenaar van het betreffende terrein is de Staat (Rijksvastgoedbedrijf). Voor het uitvoeren van het gemeentelijk initiatief is op grond van het Burgerlijk Wetboek toestemming van de rechtmatige eigenaar vereist (denk aan: het vestigen van een zakelijk recht, zoals een opstalrecht).

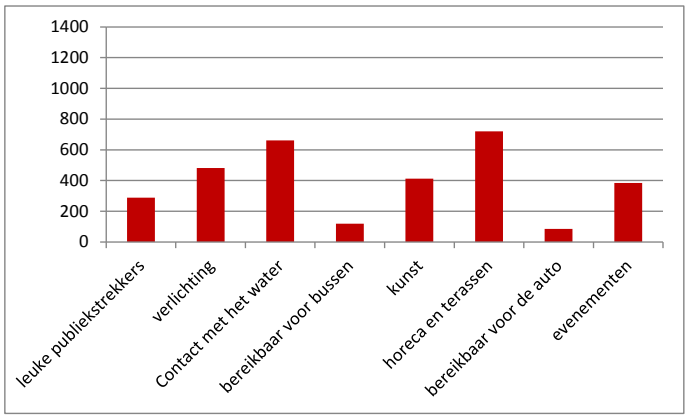
Bijlage 3 uitslagen van de enquête

Gemiddelden scenario's
Deelnemers: 1764

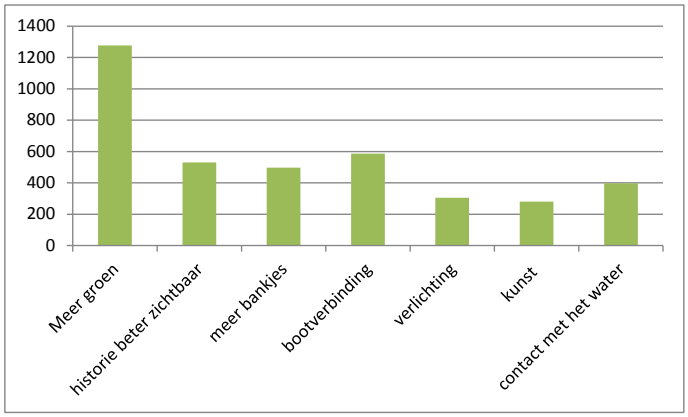
Scenario 1
Gemiddelde: 8,1
Standaarddeviatie: 1,3
Scenario 2
Gemiddelde: 6,4
Standaarddeviatie: 1,6
Scenario 3
Gemiddelde: 4,5
Standaarddeviatie: 2,0

Wat zou het scenario beter maken?

Scenario 1

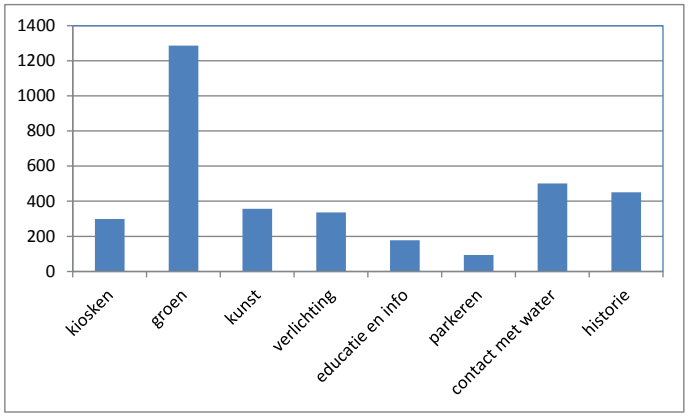

Scenario 2

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

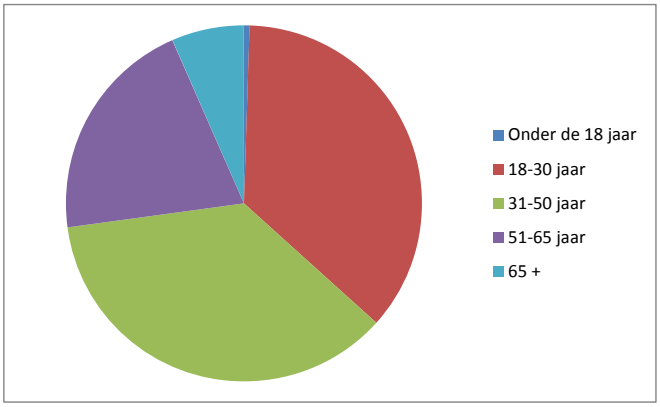
Scenario 3

Leeftijd

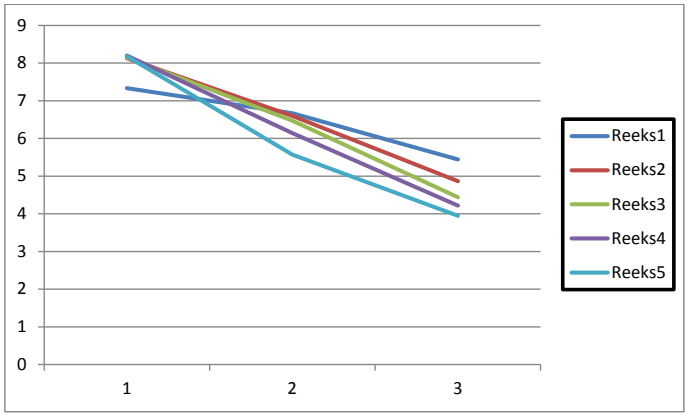
Deelnemers: 1764

Onder de 18 jaar	9
18-30 jaar	638
31-50 jaar	638
51-65 jaar	363
65 +	116

Rapportcijfer per leeftijdsgroep

Gemiddelden	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
Onder de 18 jaar	7,3	6,7	5,4
18-30 jaar	8,1	6,6	4,9
31-50 jaar	8,1	6,5	4,4
51-65 jaar	8,2	6,1	4,2
65 +	8,2	5,6	3,9

Uitslagen enquête m.b.t de randvoorwaarden

A. Mobiliteit (voor bus, auto's, fiets, voetgangers en touringcars / bevoorrading)
Scenario 1
85 van de 1764 deelnemers noemden het gebrek aan bereikbaarheid/verkeer als nadeel: **4,8 %**
Scenario 2
35 van de 1764 deelnemers noemden het gebrek aan bereikbaarheid/verkeer als nadeel: **1,98%**
Scenario 3
33 van de 1764 deelnemers noemden het gebrek aan bereikbaarheid/verkeer als nadeel: **1,87%**
B. Parkeren (bespreekbaar)
Scenario 1
2 van de 1764 deelnemers noemden het gebrek aan parkeren als nadeel: **0,11%**
Scenario 2
5 van de 1764 deelnemers noemden het gebrek aan parkeren als nadeel: **0,28%**
Scenario 3
6 van de 1764 deelnemers noemden het gebrek aan parkeren als nadeel: **0,34%**
C. Evenementen
Scenario 1
48 van de 1764 deelnemers noemden het gebrek aan evenementen als nadeel : **2,7%**
Scenario 2
10 van de 1764 deelnemers noemden het gebrek aan evenementen als nadeel: **0,57%**

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Motie: **"Een zomer vol waalkadegasten"**

Agendapunt 8

Eerste indiener: W. Grutters

De Nijmeegse gemeenteraad in vergadering bijeen op woensdag 9 juli 2014,

Overwegende dat:

De Waalkade voor langere tijd afgesloten is wegens werkzaamheden. De daar aanwezige horecazaken ondervinden hier heel veel last van. Zaken zijn niet of slecht bereikbaar geweest derhalve is het parkeren op het evenementen terrein aan de Waalkade, buiten de reguliere periode van 1/11 tot 1/4 toegestaan geweest gedurende de werkzaamheden aan de Waalkade.

De Waalkdeondernemers ondanks die mogelijkheid toch economisch grote hinder hebben ondervonden van de langdurige werkzaamheden. Er staan 4 panden leeg, 3 panden staan ter overname.

Er is behoefte aan een brede toekomstvisie voor dit gebied inclusief visieontwikkeling in samenhang met toekomstig stadseiland.

Roept het college op om:

1. Vanaf heden t/m 31 oktober 2014 de parkeerverordening m.b.t. het Waalkade evenemententerrein niet te handhaven waardoor de huidige parkeermogelijkheid wordt verlengd met uitzondering tijdens evenementen op het evenemententerrein.
2. Er een toekomstvisie voor de Waalkade opgesteld wordt, waarbij in samenhang gekeken wordt naar bereikbaarheid (voor alle modaliteiten), aantrekkelijkheid voor het hele gebied van Waalkade, Oostelijke Waalkade, Bastei, Ooypolder bruggetje en de overkant naar het toekomstig stadseiland.

V 23
t 13
aanvaard

DNF **D66** **PvdA**

CDA **GroenLinks** **VVD**

SP **GN** **VSP**

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Ingekomen stuk D 11(PA 27 mei 2015)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 90 19
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
27 april 2015	OB10/15.0003224	Paul Matthieu
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Direct telefoonnummer**
Waalkade		(024) 3299299

Geachte leden van de Raad,

Inleiding
Uw raad heeft vorig jaar twee keer gesproken over ontwikkelingen betreffende de oostelijke Waalkade. Eerst heeft u op 9 juli 2014 de raadsmotie: “Een zomer vol waalkadegasten” vastgesteld. De inhoud luidde:
Er is behoefte aan een brede toekomstvisie voor dit gebied inclusief visieontwikkeling in samenhang met toekomstig stadseiland.
De raad roept het college op om:
1. Vanaf heden t/m 31 oktober 2014 de parkeerverordening m.b.t. het Waalkade evenemententerrein niet te handhaven waardoor de huidige parkeermogelijkheid wordt verlengd met uitzondering tijdens evenementen op het evenemententerrein.
2. Er een toekomstvisie voor de Waalkade opgesteld wordt, waarbij in samenhang gekeken wordt naar bereikbaarheid [voor alle modaliteiten), aantrekkelijkheid voor het hele gebied van Waalkade, Oostelijke Waalkade, Bastei, Ooypolder bruggetje en de overkant naar het toekomstig stadseiland.

Bij de behandeling van de planexploitatie Oostelijke Waalkade heeft uw raad een 2e keer gevraagd met voorstellen te komen voor de verbetering van de aantrekkelijkheid van het evenemententerrein Waalkade. En heeft u verzocht om een verkenning naar de financiële mogelijkheden. In deze brief brengen we u op de hoogte van de voortgang van beide onderwerpen.

Werkzaamheden Waalkade
Na de vaststelling van de planexploitatie is de voorbereiding gestart. Om gebruik te maken van kennis en ervaring van direct belanghebbenden hebben we een klankbordgroep gevormd die met ons heeft meegedacht over het ontwerp en de nieuwe inrichting.

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Ingekomen stuk D27 PA 23 september 2015

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 90 19
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	PK10/15.0008696	Paul Matthieu
Onderwerp	Datum uw brief	Doorkiesnummer
Voortgang “Levende Waalkade”		06 - 11195667

Geachte leden van de raad,

De toekomstvisie voor de Waalkade is volop in ontwikkeling. Samen met u, de stad en toekomstige gebruikers van de Waalkade zijn in een open creatief proces allerlei ideeën verzameld. Tot 20 juni jl. konden ideeën worden aangeleverd in de werkruimte aan de Waalkade, via social media en tijdens de slotbijeenkomst met een vijftal ateliers.
De opbrengst van deze oriëntatiefase is samengebracht en overweldigend; er zijn ruim 850 ideeën en suggesties naar voren gebracht. Onderstaand een korte impressie van het tussenresultaat en informatie over het vervolgproces.

Tussenresultaat toekomstvisie Levende Waalkade
Met als basis de raadsmotie van 9 juli 2014, “Een zomer vol Waalkadegasten”, is bij de start van het open creatieve proces een vijftal thema’s geformuleerd, waarlangs doorontwikkeling naar scenario’s plaatsvindt.
Een aantal ideeën wordt meerdere keren genoemd, bijvoorbeeld groen, park, bankjes, fonteinen, waardoor het aantal van 850 ideeën wel enigszins wordt vertekend. De ideeën zijn gerubriceerd naar de vijf thema’s. Onderstaand de thema’s, voorzien van een globale dwarsdoorsnede van de naar voren gebrachte ideeën:

- **Verbindingen** (op welke wijze is / kan de Waalkade verbonden zijn met de omgeving, waaronder stadseiland):
  er is behoefte om op diverse plaatsen/manieren contact met water te kunnen maken; bijvoorbeeld door de kade te verlagen. Men vindt dat er andere dan de gebruikelijke auto- en busverbindingen tot stand kunnen worden gebracht, bijvoorbeeld door middel van watertaxi, tram, kabelbaan of tapis roulant (platte roltrap, zoals bij vliegvelden). Verbindingen met omgeving zichtbaar maken door bewegwijzering; diverse routes evt. themagericht of specifiek voor fietsers/wandelaars naar stad en omgeving. Maar ook ideeën over aanbrengen van verbindingen door middel van water; op diverse plaatsen bijvoorbeeld Grotestraat, langs het Groene Balkon water zichtbaar laten stromen en al/dan niet een verbinding met de Waal(kade) maken.

- **Functies** (welke functionaliteiten kunnen / moeten een plek krijgen op de Waalkade):
  uit de aangeleverde ideeën komt duidelijk naar voren dat er altijd iets te doen moet zijn;

voldoende reuring en levendigheid. Het moet een plek zijn voor evenementen of zomaar staren op een bankje naar de boten. Er is dan ook een breed spectrum aan functies aangedragen van winkels en horeca tot een urban hotspring (duurzaam drijvend zwembad) en van boulevard met bankjes en terrassen tot hondenparkje. Sport en spel voor specifieke doelgroepen, al dan niet in combinatie met strandje of parkje, worden ook diverse malen naar voren gebracht. Bij dit thema komen de tegenstrijdige ideeën/meningen over verkeer en parkeren naar voren:wel / geen bus en auto´s over de Waalkade en wel / geen parkeergelegenheid creëren.

- **Tijdelijkheid** (welke invulling geven we mee ter overbrugging of in aanloop naar definitieve vormgeving Waalkade):
  Er zijn ideeën over tijdelijke kunstwerken en evenementen die als “warming-up” voor de definitieve invulling moeten gaan dienen.
- **Beleving** (welk verhaal vertellen we met de Waalkade en hoe brengen we het voor het voetlicht):
  er worden suggesties gedaan om diverse sferen op de Waalkade te creëren. De boventoon qua sfeerbeeld is de combinatie van flaneren, bankjes, groen en fontein. Ook wordt erop aangedrongen om meer beleving van de Waal te realiseren, als werkende rivier bijvoorbeeld door middel van een app met info over boten die passeren, maar ook door contact met het water te kunnen maken. Nijmegen heeft een rijke historie en die moet ook op de Waalkade tot uitdrukking komen, bijvoorbeeld door een markant uitkijkpunt en kunst. Verder wordt de Waalkade geassocieerd met vakantiegevoel en vrije tijd, die prima als sfeerbeeld kan worden neergezet door bijvoorbeeld een zwembad(boot) en/of buitenbioscoop.
- **Groen en duurzaam** (welke invulling draagt bij aan een groen en duurzaam karakter van de Waalkade):
  duidelijk is de roep om groen en vergroening, dan wel door bomen, dan wel door een parkje of andere vormen als een daktuin op het Casino of begroeiing langs gebouwen. Het opvangen van regenwater en het zichtbaar maken op de kade van dit water past in een ecologisch en duurzaam concept dat de Waalkade tot een levende kade kan maken.

Bovenstaande impressie geeft aan dat er een schat aan ideeën is opgehaald, meer dan een ideeënverzameling is het op dit moment dan ook nog niet. Het wordt een uitdaging om uit de veelheid aan ideeën een aantal consistente onderscheidende scenario´s te ontwikkelen, waar de betrokkenen zich in gaan herkennen.
Als inbreng voor de ontwikkeling van de Waalkade zijn niet alleen ideeën naar voren gebracht, maar werden ook meningen gegeven. Deze meningen worden in dit stadium voor kennisgeving aangenomen In de volgende fase gaan we wel meningen peilen en dan met name over de ontwikkelde scenario’s.

Hoe nu verder?
Alle ideeën worden nu geordend en vertaald naar scenario’s. Hierbij worden onder andere de leden van de kerngroep bestaande uit vertegenwoordigers van ondernemers en stad, betrokken. Deze scenario’s worden in de loop van september/oktober getoetst op haalbaarheid. In deze haalbaarheidstoets worden de doelstellingen uit de raadsmotie van 9 juli 2014 betreffende parkeren, bereikbaarheid en aantrekkelijkheid meegenomen. Daarnaast worden de scenario’s aan de door het college op 9 juni jl. vastgestelde “Randvoorwaarden en toetsingscriteria voor de ontwikkeling toekomstvisie Waalkade” getoetst. Aanvullend op de raadsmotie wordt in het collegebesluit de harde randvoorwaarde genoemd van Rijkswaterstaat ten aanzien van de functie van de Waalkade als waterkering. Belangrijk in de afweging zijn ook: aantrekkelijkheid, bedrijvigheid, bereikbaarheid, verbinding, leefbaarheid en financiële haalbaarheid.

Voorstel - Toekomstvisie Waalkade

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Vervolgvel
2

Bij het financiële toetsingskader worden de bij de Zomernota gereserveerde middelen voor de Waalkade, € 2,4 miljoen, meegenomen. Daarnaast nodigen we initiatiefnemers uit om mee te investeren en zullen we een actie voor crowdfunding faciliteren. Op deze manier willen we de betrokkenheid van de omgeving ook versterken.

Zodra de toetsing heeft plaatsgevonden worden de haalbare scenario's ter consultatie aan de stad en de toekomstige gebruikers van de Waalkade aangeboden. Het vervolgproces ziet er als volgt uit:

Actie	**planning**
Voorbereiden scenario´s	t/m medio oktober
Scenario´s in college	3 november
Raadsinformatiebrief	november
Inloopavond / publieksconsultatie	4 november
Sluiting reactietermijn publieksconsultatie	12 november
Definitief voorstel in college	1 december

Naast het proces om te komen tot scenario ontwikkeling loopt het interactieve proces met betrekking tot (ver)binding; een vervolg op de inloop bij de werkruimte aan de Waalkade.
Voor de korte termijn, tot medio 2016 als de definitieve invulling ter hand wordt genomen, kunnen initiatiefnemers ideeën voor tijdelijke invulling uitwerken. De uitvoering is in handen van de initiatiefnemers.

In ons tussenbericht over de Waalkade van april 2015, briefnummer 15.0003224, hebben wij de voortgang gemeld van de overige lopende werkzaamheden op en rond de kade.
De steigers in de Lindenberghaven worden volgens planning eind dit jaar opgeleverd. De aanpassingen aan haven- en kadeverordening en bestemmingsplan zijn in gang gezet.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Hieronder lichten we de verschillende werkzaamheden toe. Voor een impressie van de aanpassingen verwijzen we naar de bijlage. Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de geplande evenementen.

Lindenberghaven, groene loper en oprit splashbus/fietspontje
De aanpassingen in de haven maken de realisatie van een historische haven mogelijk waarbij rekening wordt gehouden met de huidige functies en gebruikers van de haven, maar ook nieuwe functies. In de haven zijn de gebieden voor de diverse functies geduid waarin sprake is van een juiste verdeling van ligplaatsen voor de historische schepen, de permanente ligplaatsen, de riviergebonden functies en het werken, wonen en recreëren.
Met de klankbordgroep is een ontwerp voor de haven en kade bepaald. Via een aanbesteding is een bedrijf geselecteerd voor het bouwteam dat nu het ontwerp verder aan het uitwerken is tot een definitief ontwerp. Bij deze uitwerking is gebleken dat het budget niet toereikend is voor de benodigde werkzaamheden. Het bouwteam kijkt nu naar een oplossing die past binnen het budget en aansluit bij de uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn het vergroenen van de route naast de haven tussen het gebied onder de Waalbrug en het evenementenplein en het realiseren van meer verblijfskwaliteit en beleving van het water. De huidige steiger wordt verplaatst naar de noordzijde van de haven en aan de zuidzijde wordt een nieuwe steiger gerealiseerd waaraan de woonschepen, de bedrijfsschepen en de historische schepen zullen afmeren. We hopen nog in het voorjaar met deze werkzaamheden van start te kunnen gaan. Afronding zal eind van het jaar plaatsvinden.

Het oorspronkelijke idee om een aanlegmogelijkheid te maken voor een splashbus, die tevens gebruikt kan worden voor een te exploiteren veerpontje voor fietsers en wandelaars is uit de planning gehaald. De reden hiervoor is dat Rijkswaterstaat de ruimte onder de brug wil reserveren voor de renovatie van de Waalbrug. Dat betekent ook dat de aanpassingen onder de brug op dit moment niet verder uitgewerkt worden.

Voor de reconstructie van de Lindenberghaven moeten we de Haven- en kadeverordening aanpassen. Deze zal naar verwachting vóór juni in uw raad worden vastgesteld.

De reconstructie van de Lindenberghaven past binnen het vigerende bestemmingsplan Centrum-Binnenstad. De toekomstige functies van de Lindenberghaven vragen om een aanpassing van het bestemmingsplan Centrum-Binnenstad. De verwachting is dat in mei 2015 het ontwerpbestemmingsplan in procedure wordt gebracht. Het bestemmingsplan wordt naar verwachting in september 2015 aan uw raad ter vaststelling aangeboden.

Lift bij de veerpoorttrappen
Een lift zorgt ervoor dat het voor bezoekers comfortabeler en aantrekkelijker wordt om vanaf de Waalkade naar het Valkhofkwartier te gaan en vice versa. Ondernemers van de Waalkade hechten hier grote waarde aan. Ook zorgt de lift er voor dat de verbinding beneden- en bovenstad voor minder validen toegankelijk wordt.
In goed overleg met de klankbordgroep hebben we de locatie bepaald. Verder is afgesproken dat bij de materialisatie rekening gehouden wordt met de privacy van de bewoners van het nabij gelegen appartementencomplex. Verder is er aandacht voor de sociale veiligheid en de mate waarin de lift voldoende hufterproof is. Het programma van eisen wordt nu opgesteld. Rekening

houdende met de aanbestedingstermijn en andere verplichte termijnen is de realisatie voorzien eind 2015 of begin 2016.
De uitvoering van de lift stemmen we af met de realisatie van de nieuwbouw Bastei, de inrichting van de aangrenzende openbare ruimte en de verkeersafwikkeling via de Vleeschhouwerstraat.

De inrichting van de openbare ruimte en verkeersveiligheid
Door de onderdelen die hierboven genoemd zijn ruimtelijk goed met elkaar te verbinden krijgen ze meerwaarde. Met de klankbordgroep waar bewoners en ondernemers in vertegenwoordigd zijn, is nadrukkelijk gekeken naar de afwikkeling van het expeditieverkeer in combinatie met het langzaamverkeer en het autoverkeer. Door goed overleg is het bijgevoegd ontwerp tot stand gekomen. De klankbordgroep heeft nadrukkelijk gekozen voor een inrichting zonder bomen en plantenbakken om zo het zicht op de Waal te houden vanaf de Veerpoortrappen en zo voldoende ruimte te bieden aan het verkeer. Het ontwerp biedt een aantrekkelijke en verkeersveilige route voor wandelaars vanaf het Valkhofpark, via de Veerpoorttrappen of lift naar De Bastei en de Lindenberghaven of de Lange Baan via voetgangersbrug Ooijpoort naar de Stadswaard. Realisatie hiervan is voorzien eind 2015.

Door de bovengenoemde aanpassingen zal het gebied een impuls krijgen voor een aantrekkelijker verblijfsklimaat.

Toekomstvisie
Op 2 september 2014 heeft ons college uw raadsmotie van 9 juli 2014: “Een zomer vol waalkadegasten” overgenomen met de volgende wijziging: “Verlengen parkeren evenemententerrein Waalkade: in januari 2015 worden de contouren van het parkeerbeleid op Waalkade in het college besproken en vastgelegd. Dit wordt bekeken in samenhang naar bereikbaarheid en aantrekkelijkheid voor het hele gebied van Waalkade, Oostelijke Waalkade, Bastei, Ooypolder bruggetje en de overkant naar het toekomstig stadseiland”.

U wenst een toekomstvisie voor de Waalkade waarbij in samenhang gekeken wordt naar bereikbaarheid voor alle modaliteiten, aantrekkelijkheid voor het hele gebied van Waalkade, Oostelijke Waalkade, Bastei, Ooypolder bruggetje en de overkant naar het toekomstig stadseiland. Bij de behandeling van de planexploitatie oostelijke Waalkade heeft u verzocht om een verkenning naar de financiële mogelijkheden. Zowel de inhoudelijke visie als de benodigde financiering zijn nu beide in voorbereiding door een ambtelijke projectgroep, die maximaal het gesprek met de stad aangaat om wensen en ideeën te inventariseren. En te komen tot een voorstel hoe we het proces voor de totstandkoming van een toekomstvisie willen vormgeven.

Vanzelfsprekend brengen we ook de kennis en ervaringen van het gebied in kaart.

Open atelier
Deze oriëntatie heeft er toe geleid dat wij voorstellen een open visieproces i.c. open atelier te organiseren waar de stad en/of toekomstige gebruikers van de Waalkade worden uitgenodigd mee te denken en te doen. Hierbij zullen we een duidelijke relatie leggen met de Binnenstad, toekomstig stadseiland, Handelskade, Honig en de Vasim. Daar waar nodig zullen we vooraf een kader meegeven.

Om te voorkomen dat we straks plannen hebben, maar geen geld om ze uit te voeren, zullen we bij de Zomernota aan de hand van scenario's een claim indienen voor de realisatie van de plannen. Pas nadat er duidelijkheid is over het beschikbare budget zal het startschot gegeven worden voor het open atelier.

Doel is om de stad uit te dagen met ons op zoek te gaan naar de nieuwe identiteit van de Waalkade. In dit proces van gesprek met de stad zal een informatiecentrum cq werklocatie toekomstvisie op de Waalkade worden ingericht. Hier kunnen belangstellenden zich oriënteren op het proces en de geboekte (tussen-)resultaten.

De resultaten van het open atelier zullen we meenemen in het vervolgproces waarbij we toetsen op haalbaarheid en werken we het verder uit met een team van deskundigen.
Daarna zullen wij u de variant(en) inclusief financiële onderbouwing ter besluitvorming voordragen. Keuze van de voorkeursvariant is voorzien na de zomervakantie.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

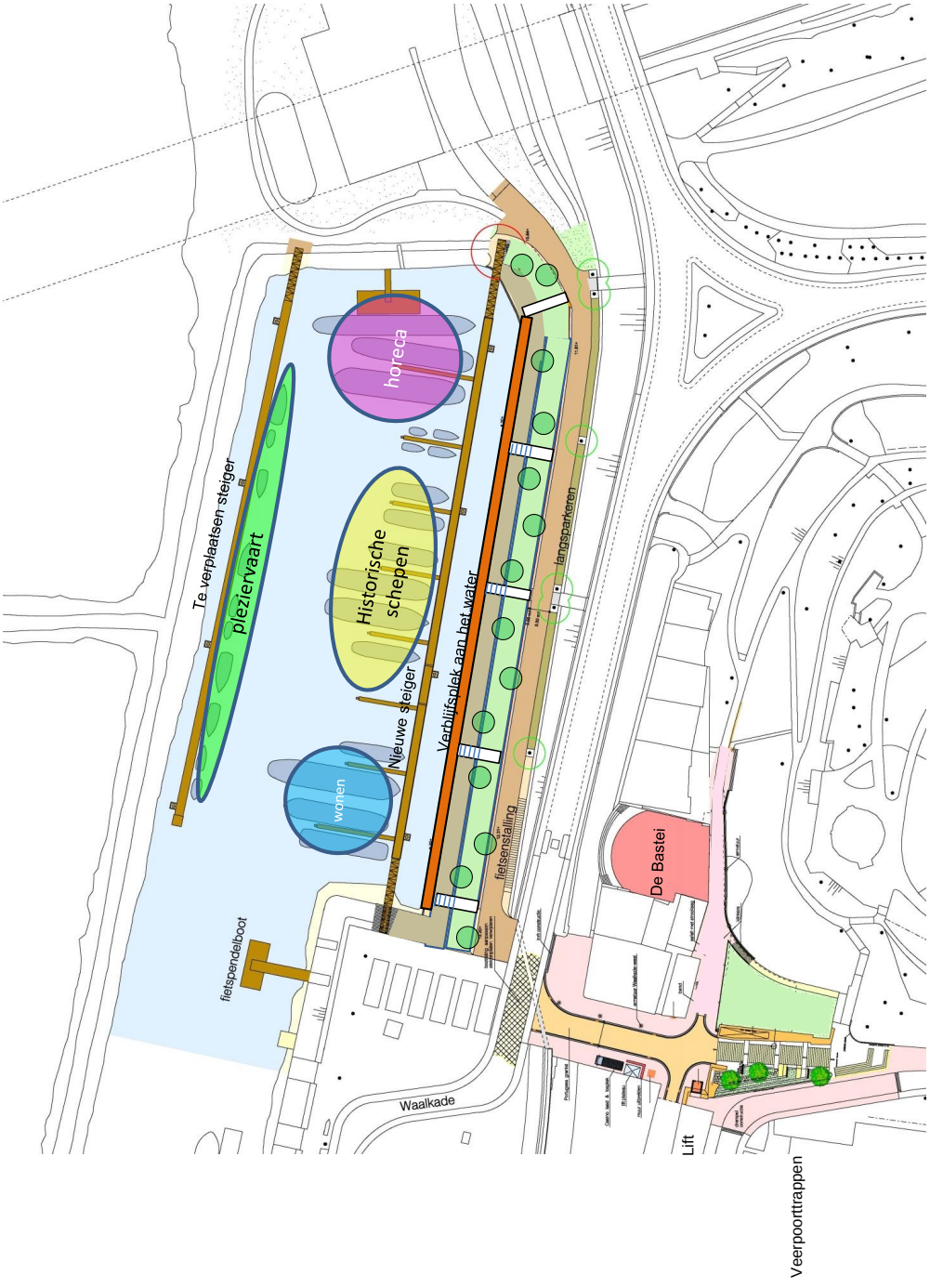
De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

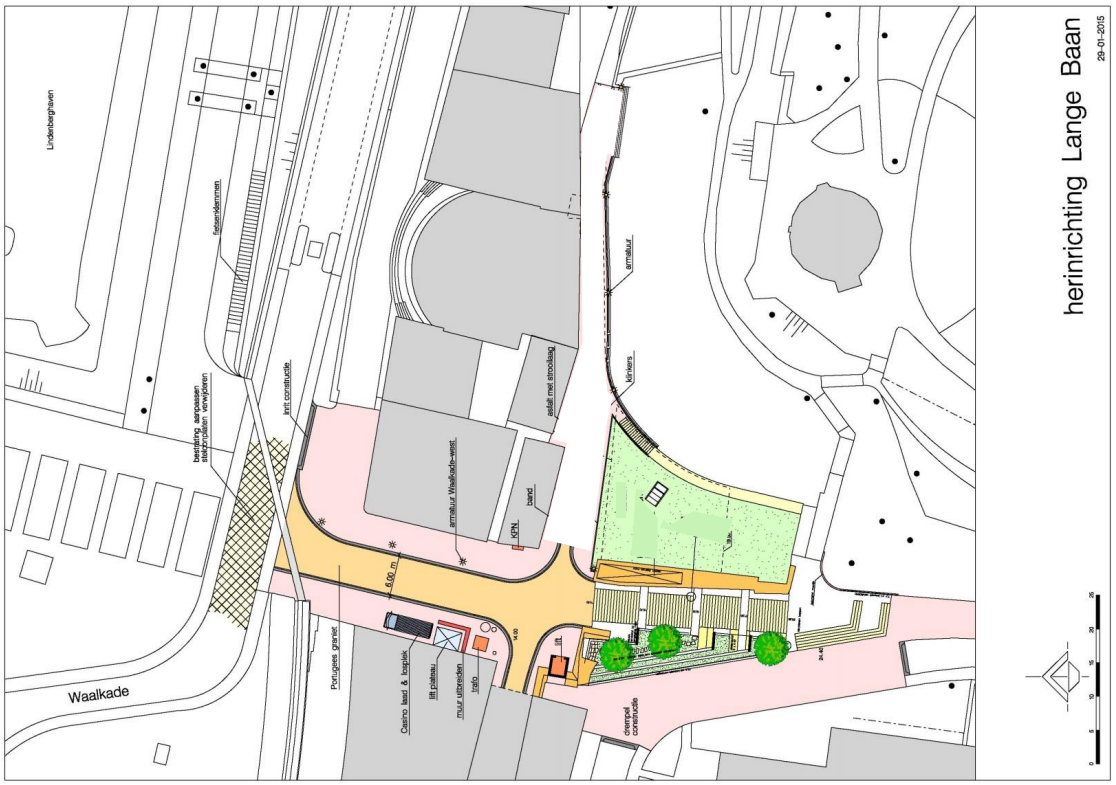
stand van zaken Waalkade

20-3-2015

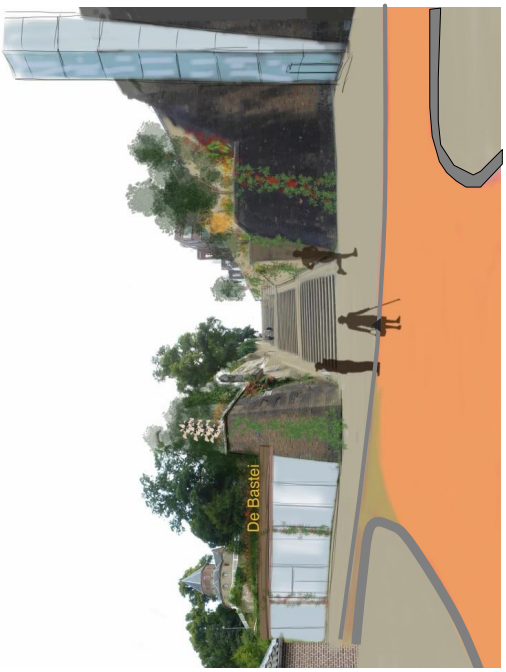
bijlage

Overzichtskaart uitvoering oostelijke waalkade

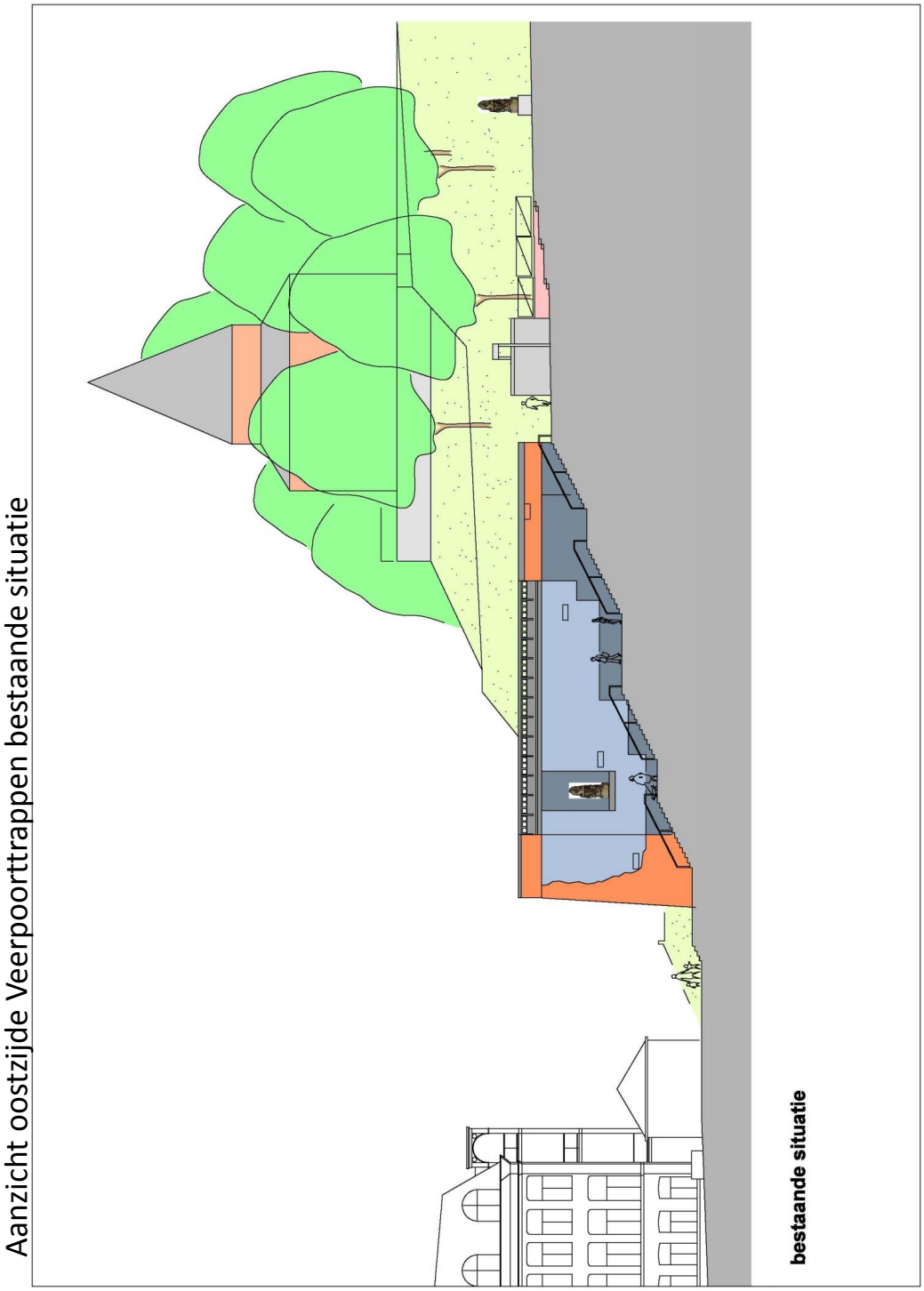

Impressie Veerpoorttrappen en positie lift

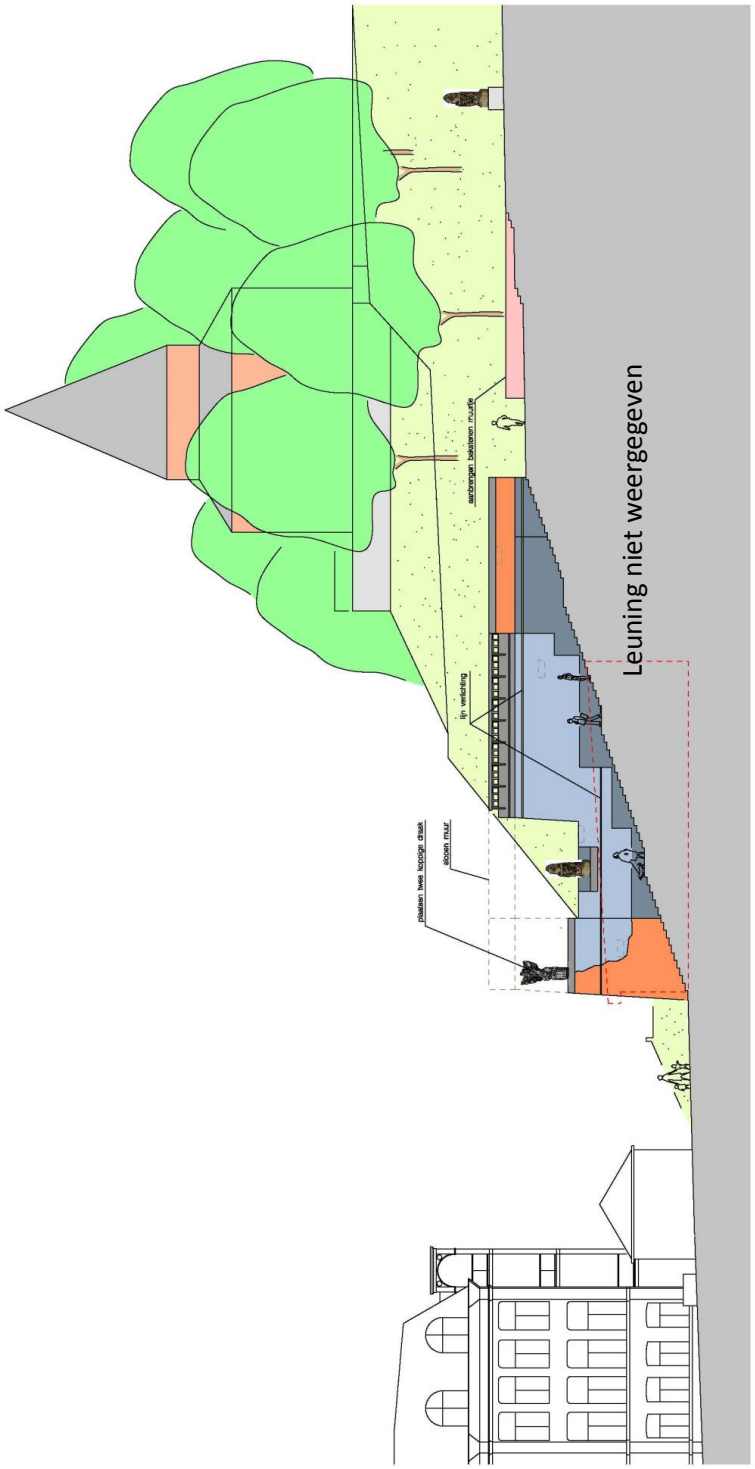

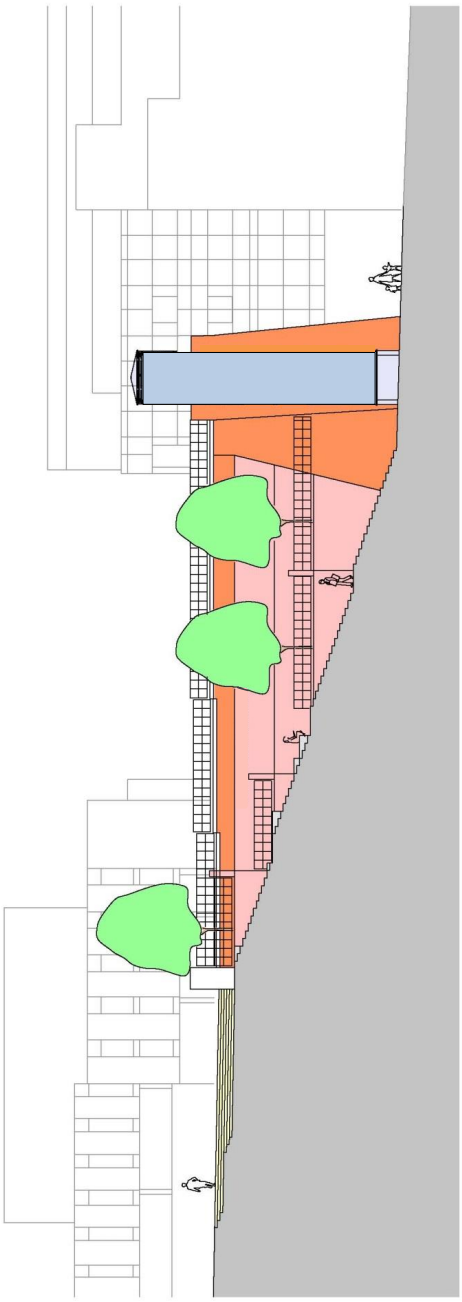

Impressie Veerpoorttrappen, Valkhof en De Bastei

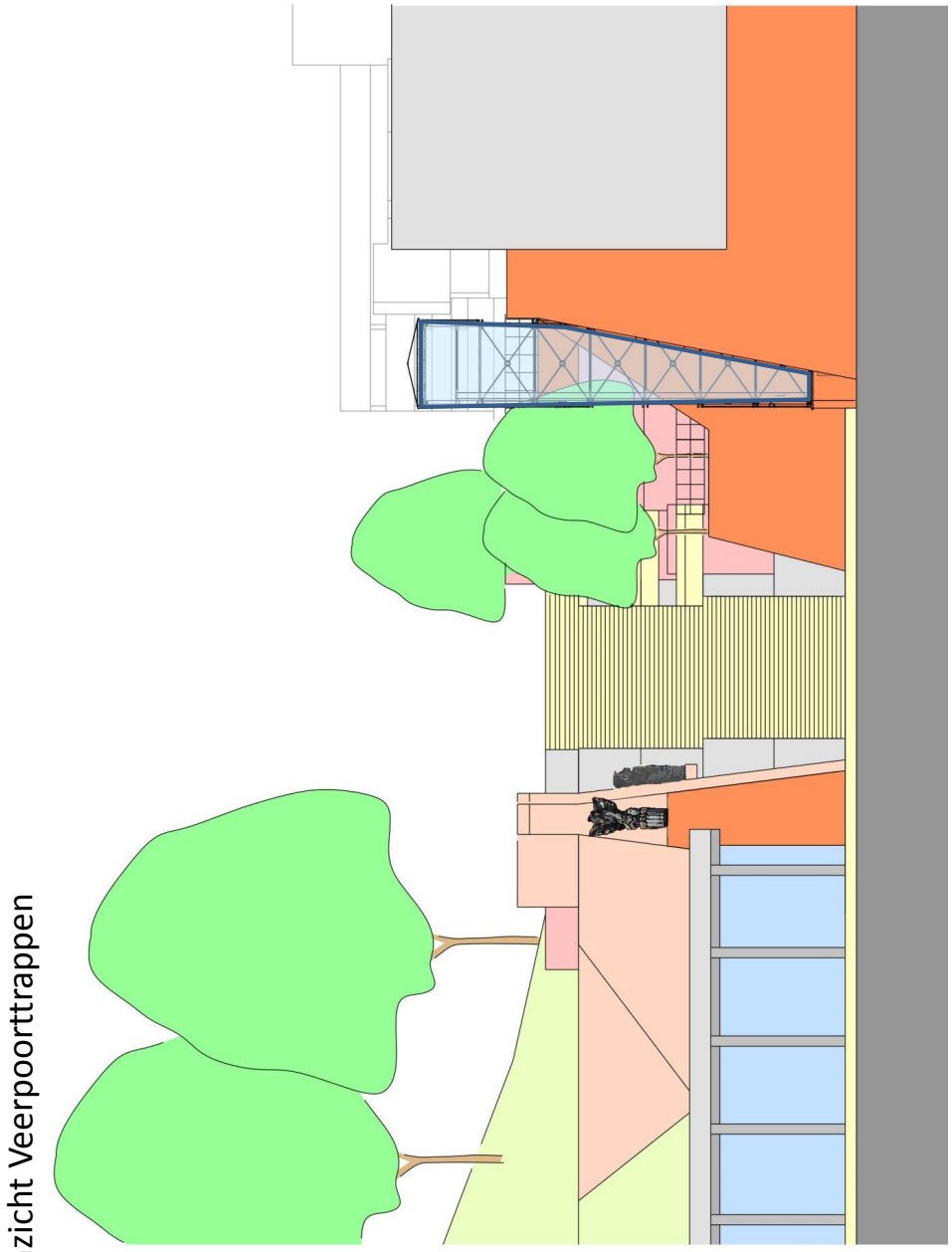

Aanzicht oostzijde Veerpoorttrappen bestaande situatie
bestaande situatie

Aanzicht oostzijde Veerpoorttrappen nieuwe situatie

Aanzicht westzijde Veerpoorttrappen

Aanzicht Veerpoorttrappen

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Burgerronde

Technische Toelichting Raadsvoorstel Handhaving fysieke veiligheid – Plan van aanpak 2016-2018

Van:	College van B&W
Doel:	Informeren
Toelichting:	**1. Toelichting** Begin 2015 is een start gemaakt met een nieuwe, integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen en gebruik, in samenwerking met de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). De inzichten van deze analyse leiden volgens het college tot de slotsom het huidige beleidskader voor de handhaving van de fysieke leefomgeving gefaseerd op de schop te nemen. Het college richt zich eerst op het actualiseren van de aanpak op het domein fysieke veiligheid, die in een later stadium geïntegreerd wordt in een nieuw beleidskader voor de gehele fysieke leefomgeving. Tevens wordt in het raadsvoorstel toegelicht welke van de 3 scenario's met betrekking tot het beheersniveau van de controle van bouwprojecten het beste gevolgd kan worden; dit is scenario 2 (gemiddeld beheersniveau). **2. Toezegging** Door portefeuillehouder Bruls is tijdens de Burgerronde van 11 november jl. inzake Onderzoeken OM en IFV naar de brand in de Notenhout de volgende toezegging gedaan: *"De raad wordt geïnformeerd over het programma met preventie-activiteiten bij risico-objecten."* ➔ Deze informatie treft u aan binnen het thema verminderde zelfredzaamheid dat u vindt bij § 4.7 van het Plan van Aanpak.
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Handhaving fysieke veiligheid – Plan van aanpak 2016-2018' d.d. 1 december 2015 2. Notitie 'Handhaving fysieke veiligheid – Plan van aanpak 2016-2018' incl. bijlagen Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
17 februari 2016 / 1/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Programma
Veiligheid

Portefeuillehouder
H.M.F. Bruls

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
1 december 2015

Samenvatting
Begin 2015 is een start gemaakt met een nieuwe, integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen en gebruik. Samen met de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is per categorie gebouwen beschreven welke factoren bijdragen aan de kans op een incident en welke factoren het effect van een incident en de eventuele escalatie daarvan bepalen. Op basis daarvan zijn de maatregelen beschreven die bijdragen aan het verkleinen van de kans dat een incident optreedt (risicobeheersing) in nauw evenwicht met de maatregelen die bijdragen aan het beperken van het effect (risicobeheersing en incidentbestrijding). Bij elkaar vormt dat de basis voor het controle- en handhavingsrégime ten aanzien van de verschillende categorieën bouwobjecten.

De inzichten van deze risicoanalyse leiden tot de slotsom het huidige beleidskader voor de handhaving van de fysieke leefomgeving, dat op 1 januari 2016 afloopt, gefaseerd op de schop te nemen, en ons nu eerst te richten op het actualiseren van de aanpak op het domein fysieke veiligheid. Op deze manier hebben we de gelegenheid om in de loop van deze bestuursperiode elementen van de nieuwe Omgevingswet geleidelijk een plek te geven in ons beleid, terwijl we de met de nieuwe risicoanalyse opgedane inzichten wel meteen kunnen verankeren in onze controle- en handhavingsaanpak. In een later stadium kan de nu te actualiseren aanpak van de fysieke veiligheid dan geïntegreerd worden in een nieuw beleidskader voor de gehele fysieke leefomgeving.

Voorstel om te besluiten
De notitie: *Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018* vast te stellen als kader voor de uitvoering van:
1. De inspecties en handhaving bouwen en milieu.
2. Voor de controle en handhaving van evenementen, horeca en kamerverhuur.
3. Als uitvoeringskader bij tijdelijk anders gebruiken en bij de bijzondere handhaving.
4. En voor de aanpak van het vraagstuk van minder zelfredzamen in relatie tot veiligheidsvraagstukken rondom het thema bouwen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Wim Engelen, 9181, w.engelen@nijmegen.nl

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Begin 2015 is een start gemaakt met een nieuwe, integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen en gebruik. Samen met de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is per categorie gebouwen beschreven welke factoren bijdragen aan de kans op een incident en welke factoren het effect van een incident en de eventuele escalatie daarvan bepalen. Op basis daarvan zijn de maatregelen beschreven die bijdragen aan het verkleinen van de kans dat een incident optreedt (risicobeheersing) in nauw evenwicht met de maatregelen die bijdragen aan het beperken van het effect (risicobeheersing en incidentbestrijding). Bij elkaar vormt dat de basis voor het controle- en handhavingsrégime ten aanzien van de verschillende categorieën bouwobjecten.

Daarnaast geven ontwikkelingen ten aanzien van controle en handhaving bij evenementen en horeca - deels bouwregelgeving, deels milieuregelgeving en deels regelgeving in het kader van onze Algemene Plaatselijke Verordening (APV) – eveneens reden tot een update van het uitvoeringskader fysieke veiligheid. De eerder aan uw Raad gepresenteerde resultaten van het project ENNUWEG (kamerverhuur) en het vastleggen van het beleidskader voor tijdelijk anders gebruiken (TAG) zijn ook redenen voor een update, evenals het thema minder zelfredzamen in relatie tot veiligheidsvraagstukken rondom het thema bouwen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Op grond van artikelen 2 en 3 van de *Wet houdende bepalingen over de brandweerzorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening* (Wet Veiligheids-regio's) is het College van Burgemeester en Wethouders belast met de organisatie van de brandweerzorg. Daartoe horen het voorkomen, beperken en bestrijden van brand en het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt.

Op grond van artikel 2.4, lid 1 *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* (Wabo) beslist het College van Burgemeester en Wethouders op de aanvraag om een omgevingsvergunning behoudens in gevallen waarin de wet het College van Gedeputeerde Staten of de Minister als bevoegd gezag aanwijst.

Het College van Burgemeester en Wethouders is op grond van bovengenoemde wettelijke bepalingen eindverantwoordelijk voor beleid en uitvoering ten aanzien van brandveiligheid, risicobeheersing en de uitvoering van bouw- en milieuregelgeving.

1.2 Relatie met programma

Dit beleidskader is gerelateerd aan de programma´s Veiligheid en Stedelijke Ontwikkeling.

2 Doelstelling

De notitie: *Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018* heeft tot doel om kader voor de uitvoering van:

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

1. De inspecties en handhaving bouwen en milieu.
2. Voor de controle en handhaving van evenementen, horeca en kamerverhuur.
3. Als uitvoeringskader bij tijdelijk anders gebruiken en bij de bijzondere handhaving.
4. En voor de aanpak van het vraagstuk van minder zelfredzamen in relatie tot veiligheidsvraagstukken rondom het thema bouwen.

3 Argumenten

Begin 2015 is met ODRN en VRGZ een start gemaakt met een nieuwe, integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen en gebruik. Die is inmiddels gereed. Daarnaast geven ontwikkelingen ten aanzien van controle en handhaving bij evenementen en horeca en kamerverhuur en het vastleggen van het beleidskader voor tijdelijk anders gebruiken (TAG) redenen voor een update, evenals het thema minder zelfredzamen in relatie tot veiligheidsvraagstukken rondom het thema bouwen.

Met de nieuwe, integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen en gebruik zijn in totaal 35 objectcategorieën beoordeeld.

Door risicobepalende factoren te beschrijven en hiervoor concrete maatregelen te benoemen is een constructieve, pragmatische en transparante werkwijze ontwikkeld. De resultaten bevestigen de ingeslagen weg tot versterking van het veiligheidsbewustzijn bij de burger, zodat organisaties, ondernemers en inwoners de eigen verantwoordelijkheid ook kunnen omzetten in daden. Effectieve maatregelen kunnen immers niet altijd worden afgedwongen via regelgeving.

De nieuwe integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen maakt overigens duidelijk dat de basis van de huidige uitvoeringspraktijk rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) goed op orde is. Vooral in de ontwerp- en gebruiksfase komen er nu extra's bovenop in de sfeer van overleg, voorlichting en advies. Dat is van toegevoegde waarde voor het risicobewustzijn en proactief handelen door eigenaren en gebruikers, c.q. bewoners. Bovendien maken de extra's ook goed inzichtelijk waar precies de basis ligt van de samenwerking tussen ODRN en VRGZ.

Tevens is beoordeeld welke van de 3 beheersscenario's zoals beschreven in onze brief aan uw Raad van 21 april 2015 met als onderwerp: Scenario's inspectie en handhaving bebouwde omgeving (kenmerk: SO00/15.0003877) hierbij het beste gevolgd kan worden. Het gaat dan om:

- Scenario 1 (hoog beheersniveau): alle vergunningen worden na verlening (en in de meeste gevallen na realisatie) op locatie gecontroleerd en de bestaande bouw wordt projectmatig gecontroleerd.
- Scenario 2 (gemiddeld beheersniveau): een meer steekproefsgewijze controle ter plaatse waarbij vooral de kleine bouwprojecten minder worden bezocht. De bestaande bouw wordt alleen in geval van een klacht gecontroleerd.
- Scenario 3 (laag beheersniveau): er ligt een hoge verantwoordelijkheid bij eigenaren en gebruikers. De steekproefsgewijze benadering wordt doorgevoerd naar de middelgrote bouwprojecten en monumenten. Daarnaast worden minder handhavingsprojecten voor bestaande bouw gedaan.

Scenario 1 doet geen recht aan de uitgangspunten van de nieuwe integrale risicoanalyse. Die verlegt het zwaartepunt namelijk meer naar goed overleg in de ontwerp- en bouwfase in relatie tot maatregelen die de eigenaar treft om risico's tegen te gaan. Scenario 3 kan op langere termijn goed passen bij de nieuwe methodiek, maar is op dit moment te ambitieus. We moeten de komende jaren ook willen investeren in de cultuuromslag die hierbij nodig is. Ook met het oog op het systeem van private kwaliteitsborging in het bouwtoezicht dat de landelijke overheid de komende jaren stapsgewijs wil gaan invoeren. Het bevoegd gezag kijkt dan uiteindelijk nog slechts naar welstand, ruimtelijke ordening en de veiligheid van derden, terwijl private (bouw)partijen zelf zorgen voor het voldoen aan het Bouwbesluit. Scenario 3 zou in dat stelsel uiteindelijk wel de meest passende beleidslijn zijn. Maar daar zullen we ons in de komende jaren goed op moeten voorbereiden - vooral ook in het kader van de overgangsperiode waarin een bouwpartij nog mag kiezen voor private kwaliteitsborging of het huidige toezicht namens de gemeente. Voorts is de inschatting dat scenario 3 op dit moment nog zou leiden tot meer klachtafhandeling bij de ODRN. En dan organiseren we het gesprek over de risico's aan de achterkant van het proces in plaats van aan de voorkant. Dat zou in tegenspraak zijn met wat we beogen. Daarmee is scenario 2 vooralsnog het beste uitgangspunt voor de inspectie en handhaving bebouwde omgeving.

In de hier boven aangehaalde brief aan uw Raad van 21 april 2015 hebben we gewezen op de omslag die we de laatste jaren maken en die valt samen te vatten als: van repressie naar preventie. Voor deze bestuursperiode is ook door uw Raad vastgelegd dat handhaving in de fysieke leefomgeving meer een verantwoordelijkheid mag worden van bewoners en ondernemers. In de regionale brandweervisie voor Gelderland-Zuid (op 29 januari 2014 in uw Raad vastgesteld) is het uitgangspunt ook dat de behoefte aan zorg voor fysieke veiligheid zal veranderen. Met name door aandacht voor het verminderen van de kans op brand, dus het voorkomen van incidenten. Dat is ook een belangrijk fundament onder de nieuwe integrale risicoanalyse bouwen. De methodiek past dus ook in de regionale brandweervisie en de brandweer streeft ernaar deze risicoanalyse voor de hele regio in te voeren (zie ook: paragraaf 4 van dit voorstel).

Tevens is deze risicoanalyse bedoeld om taken en verantwoordelijkheden (weer) helder beleggen met het oog op een multidisciplinaire benadering en een goede, integrale taakverdeling tussen ODRN en VRGZ, vooral ook met het oog op samenhang, en daarmee dus ook synergie en effectiviteit. Toezicht en handhaving zijn een verantwoordelijkheid van de ODRN, terwijl de VRGZ een adviserende rol heeft ten aanzien van het aspect brandveiligheid. Deze verantwoordelijkheidsverdeling willen we recht laten doen door ODRN en VRGZ een gezamenlijke programmering te laten maken voor de inspecties en handhaving bouwen op basis van de nieuwe integrale risicoanalyse.

4 Risico's

De toepassing van de nieuwe integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen en gebruik, zullen op grond van artikel 10 Wet Veiligheidsregio's worden afgestemd met het algemeen bestuur van de VRGZ. Nijmegen wil daarin echter wel als proeftuin fungeren voor de nieuwe methodiek, waarbij zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht met andere gemeenten en omgevingsdiensten op de schaal van de veiligheidsregio. Vanuit de VRGZ lopen hierover inmiddels al gesprekken met de Omgevingsdienst Rivierenland.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

De belangrijkste verandering die de nieuwe integrale risicoanalyse met zich meebrengt ten aanzien van inspecties en handhaving, is de verschuiving van een generieke aanpak naar maatwerkoplossingen. Die maatwerkoplossingen zijn gericht op daadwerkelijke risicoreductie. Per objectcategorie is immers omschreven welke factoren het risico bepalen en welke maatregelen het meest effectief zijn. Op basis daarvan gaan ODRN en VRGZ ook gezamenlijk programmeren, waardoor er in de uitvoering meer integraliteit en efficiency mogelijk zal zijn.

Voor de verschuivingen die dat voor de VRGZ in de taakuitvoering tot gevolg heeft, is afgesproken om dat in het kader van de Nijmeegse proeftuin in 2016 met de huidige beschikbare middelen te realiseren op basis van de Dienstverleningsovereenkomst tussen onze gemeente en de VRGZ– en wel via een herprioritering van de taken op het gebied van risicobeheersing. De verwachting is ook dat dit zal gaan lukken. In de loop van volgend jaar zal de bijdrage van alle 16 gemeenten aan de VRGZ vanaf 2017 opnieuw meerjarig worden vastgelegd. Op basis van de Nijmeegse ervaringen met de toepassing van de nieuwe, integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen en gebruik moet dan in het Algemeen Bestuur van de VRGZ definitief worden vastgesteld of de ambitie deze methodiek regiobreed te implementeren nog van invloed is op de hoogte van de bijdragen van alle 16 gemeenten.

De extra interventies in de ontwerp- en gebruiksfase bouwen zullen bij de ODRN een extra investering nodig maken. De ODRN gaat daarbij uit van een gegarandeerd terugverdieneffect op de kosten in de bouwfase, uitgaande van het nu toegepaste beheersniveau conform het in voorgaande paragraaf toegelichte scenario 2.

5 Financiën

Gelet op het gestelde in voorgaande paragraaf kan het plan van aanpak fysieke veiligheid worden uitgevoerd binnen de huidige budgetafspraken met ODRN en VRGZ. De ODRN verwacht een terugverdieneffect, waardoor extra investeringen budgetneutraal zullen uitvallen. Bij de VRGZ leidt dit in 2016 tot herprioritering binnen het DVO. De financiële kaders voor de regionale brandweerzorg worden eerst in de loop van volgend jaar met ingang van 1 januari 2017 opnieuw meerjarig vastgelegd.

6 Participatie en Communicatie

De basis voor de handhaving op het terrein van de fysieke veiligheid ligt in wettelijke normen. Maar bij de toepassing daarvan dient er wel ruimte en aandacht te zijn voor het goede overleg met eigenaren, gebruikers en bewoners. Dat is een belangrijk uitgangspunt van dit plan van aanpak. Uiteindelijk streven we ook naar adequaat naleefgedrag als fundament onder de veiligheid in het fysieke domein.

7 Uitvoering en evaluatie

ODRN en VRGZ zullen ten behoeve van het lokaal maatwerk voor Nijmegen een gezamenlijk programmering maken voor inspectie en handhaving bouwen en gebruik op basis van de integrale risicoanalyse voor de objectcategorieën die in die analyse worden beschreven. In

Bijlage(n):
Ter inzage:

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

het Bestuurlijk Team Handhaving & Vergunningen van ons College zal de voortgang op alle onderdelen van het plan van aanpak voor de fysieke veiligheid periodiek worden gemonitord. Uw Raad zal jaarlijks over de uitvoering en de eventuele aandachtspunten worden geïnformeerd in de zogeheten Veiligheidsbrief.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Notitie: *Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018*
Ter inzage: Bijlagen bij notitie: *Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018*

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

12. Raadsvoorstel Plan van aanpak handhaving fysieke veiligheid 2016-2018 (1/2016)

Raadsvoorstel d.d. 1 december 2015
De notitie: Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018 vast te stellen als kader voor de uitvoering van:
1. De inspecties en handhaving bouwen en milieu.
2. Voor de controle en handhaving van evenementen, horeca en kamerverhuur.
3. Als uitvoeringskader bij tijdelijk anders gebruiken en bij de bijzondere handhaving.
4. En voor de aanpak van het vraagstuk van minder zelfredzamen in relatie tot veiligheidsvraagstukken rondom het thema bouwen.

Het voorstel wordt geagendeerd als debatstuk tijdens de Politieke Avond op 17 februari.

Handhaving fysieke veiligheid

Plan van aanpak 2016-2018

In samenwerking met ODRN en VRGZ

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorwoord

In ons Bestuurlijk Team Handhaving & Vergunningen (BTHV) is afgelopen jaar meerdere malen gesproken over de vraag hoe invulling te kunnen geven aan het gemeentelijke opdrachtgeverschap voor de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) en de regionale brandweer Gelderland-Zuid (VRGZ) die namens ons actief zijn ten behoeve van een veilige fysieke leefomgeving. Het gaat hierbij om de strategische regie op de verwezenlijking van lokale beleidsdoelstellingen voor het fysieke veiligheidsdomein.

Door de regionalisering van de bouw- en milieutaken en van de brandweer vindt momenteel op meerdere sporen beleidsontwikkeling plaats. Daar komt nog bij dat de financiële kaders de komende jaren krapper worden; ook vanwege kostenreducties en bezuinigingsopgaven die er nog liggen.[1] Daarnaast zijn wettelijke kaders aan verandering onderhevig – met name op het ruimtelijke domein waar de nieuwe Omgevingswet in de steigers staat. En tot slot zal ten opzichte van de ODRN in de toekomst productinkoop een centrale rol spelen. Deze ontwikkelingen zullen van invloed zijn op de lokale ambities en de wijze waarop hier strategisch kan worden gestuurd.

De verkenningen in ons BTHV leiden tot de conclusie dat het nu te ambitieus is om het beleidskader voor de handhaving van de fysieke leefomgeving, dat per 1 januari 2016 afloopt, geheel op de schop te nemen. Wel leiden nieuwe inzichten op het gebied van risicobeheersing tot de conclusie dat ten aanzien van de veiligheid van de fysieke leefomgeving een nieuw plan van aanpak nuttig is. Dat willen we in elk geval vastleggen voor de huidige bestuursperiode. In een later stadium kan dit dan geïntegreerd worden in een nieuw beleidskader voor het totale domein fysieke leefomgeving.

Een plan van aanpak voor de fysieke veiligheid ziet voornamelijk op 2 thema's:
1. Constructieve en brandveiligheid van bouwobjecten. Daaronder ook tijdelijke objecten tijdens risicovolle evenementen: tenten, podia en tribunes. Tevens zetten we op dit thema ook in op een veilige horeca.
2. Milieuveiligheid.

Voor zover nodig zullen we met het plan van aanpak ook inzoomen op subthema's die onze bijzondere aandacht hebben en die deels ook vragen om een bredere benadering dan alleen bouw- en milieuveiligheid. Zoals: evenementen, horeca, kamerverhuur, tijdelijk anders gebruik en projectmatige handhaving in aandachtsgebieden. En aanvullend besteden we verder aandacht aan de actuele discussie rondom minder zelfredzame doelgroepen in het kader van brandveiligheid.

In ons Bestuurlijk Team Handhaving & Vergunningen zullen we de voortgang op dit plan van aanpak periodiek monitoren. In het kader van de zogeheten *Veiligheidsbrief* zullen we de Raad elk jaar informeren over de uitvoering en over eventuele aandachtspunten daarbij.

Nijmegen, 1 december 2015

College van Burgemeester en Wethouders

[1] Zie hiervoor: Raadsbrief "Scenario's inspecties en handhaving bebouwde omgeving" (kenmerk: SO00/15.0003877), vastgesteld in het College van B&W op 21 april 2015. In de Stadsbegroting 2016-2019 is geprognosticeerd dat in 2017 ten aanzien van de ODRN sprake zal zijn van € 1,4 miljoen aan kostenreductie ten opzichte van het begrotingsjaar 2015. In het coalitieakkoord is er sprake van een vastgelegde bezuiniging op de Nijmeegse bijdrage aan de VRGZ van € 1,5 ton in 2018.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 4

1.1 Reflectie op de handhaving van fysieke veiligheid 3
1.2 Uitgangspunten 3
1.3 Rollen en verantwoordelijkheden 6
1.4 Risicoanalyse 6

2 INSPECTIES EN HANDHAVING BOUWEN 8

2.1 Beheersniveau bebouwde omgeving 8
2.2 Uitvoering VTH-taken in relatie tot de nieuwe risicoanalyse 9
2.3 Implementatie van de risicoanalyse bouwobjecten 10
2.4 Handhavingsprotocol op basis van de risicocategorieën 11

3 INSPECTIES EN HANDHAVING MILIEU 12

3.1 Risicosturing 12
3.2 Uitvoering 12

4 BIJZONDERE THEMA'S 14

4.1 Inleiding 14
4.2 Evenementen 14
4.3 Horeca 14
4.4 Kamerverhuur 15
4.5 Tijdelijk Anders Gebruiken 15
4.6 Bijzondere handhaving in aandachtsgebieden 16
4.7 Minder zelfredzamen 17
4.8 Klachtafhandeling 17

5 BIJLAGEN 19

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

1 Inleiding

1.1 Reflectie op de handhaving van fysieke veiligheid

Sinds enkele jaren is het denken over fysieke veiligheid sterk aan veranderingen onderhevig. Bijvoorbeeld omdat er steeds meer oog is voor de spanning die bestaat tussen enerzijds de systeemwereld van de overheid en aan de andere kant de leefwereld van burgers en ondernemers. Of omdat we in de loop van de jaren ook meer belang zijn gaan hechten aan een volwassener rolverdeling tussen burgers en overheid, vooral ook ingegeven door groeiende scepsis over de maakbaarheid van de samenleving.

Er is behoefte aan een overheid die bij veiligheidsvraagstukken in de fysieke leefomgeving ook rekening houdt met het gegeven dat vraagstukken rondom maakbaarheid complex zijn, waarmee tevens functionaliteit en proportionaliteit van handelen ingewikkelder worden. En dat niet alleen vanwege de aard van de zaak zelf, maar ook omdat de verhoudingen in de samenleving als gevolg van individualisering, ontideologisering en emancipatie sterk "gehorizontaliseerd" zijn. In de huidige tijd zijn er velen die hun opvattingen ten beste geven, en met die dynamiek moet ook in het veiligheidsdomein sterk rekening worden gehouden. En tot slot is er dan ook altijd nog de vraag naar de verhouding tussen kosten en baten als we gevaren en risico's willen beoordelen tegen de achtergrond van vaak uiteenlopende maatschappelijke belangen.

De belangrijkste opgave van de overheid in dit krachtenveld is: keuzes maken. Met onze Stadsvisie willen we de eigenzinnigheid en creativiteit van onze inwoners de ruimte geven. Dat betekent dan: verantwoordelijkheid durven terugleggen – dus ook waar het gaat om de zorg voor een veilige fysieke leefomgeving. Bewoners en ondernemers in onze stad zullen zich actiever moeten informeren over veiligheidsrisico's – of het nu gaat om de brand- of constructieve veiligheid in woon- , zorg- of bedrijfspanden, om evenementenbezoek of anderszins. Waar het mis gaat niet meteen met de vinger naar de overheid wijzen, maar eerst nagaan wat zelf ter voorkoming gedaan had kunnen worden. En ook onder ogen durven zien dat veiligheid slecht beperkt maakbaar is; een honderd procent garantie op veiligheid bestaat immers niet, en dat moeten we onszelf ook niet willen aanpraten.

De vraag is dan: welke keuzes maken we en hoe bepalen we daarbij de rol die de overheid neemt? Grosso modo via twee lijnen. In de eerste plaats door heldere uitgangspunten vast te leggen die een handvat bieden voor een goede verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden tussen ons lokaal bestuur en de inwoners van onze stad. Ten tweede door een goede risicoanalyse, met oog voor interventies die efficiënt zijn en die significant iets kunnen toevoegen aan veiligheid. Het plan van aanpak fysieke veiligheid is dan ook op deze twee noemers vast te leggen.

1.2 Uitgangspunten

In 2012 heeft de gemeenteraad het *Beleidskader handhaving fysieke leefomgeving 2012–2016* vastgesteld.[2] De hierin vastgelegde 4 uitgangspunten zijn nog altijd actueel en sluiten goed aan op de inleidende opmerkingen hierboven.

[2] Besluit door de Raad van de gemeente Nijmegen, d.d. 7 maart 2012 (raadsvoorstelnummer 14/2012). Gepubliceerd in het Gemeenteblad 2012/101.

1. Naleefgedrag centraal
   Handhaving beperkt zich niet tot het constateren van overtredingen en opleggen van sancties, maar ziet vooral ook op het voorkomen van overtredingen. Het bevorderen van naleefgedrag, zoals dat ook wel genoemd wordt. Naleefgedrag is belangrijk bij het terugleggen van verantwoordelijkheid bij de inwoners van onze stad. Daarmee treden we als overheid ook meer in de faciliterende modus die van belang is voor een stad waarin we de bewoners ook meer ruimte willen laten. Complementair hieraan is de notie dat inwoners zelf actiever moeten worden waar het gaat om het rekening houden met belangen en om kennis van elementaire veiligheidseisen. De faciliterende rol van de overheid komt dan meer tot zijn recht in beïnvloeding tijdens de planfase, dan in de controle tijdens realisatie of achteraf.

2. Meer eigen verantwoordelijkheid en vertrouwen
   Bij het sturen op naleefgedrag ligt de nadruk op eigen verantwoordelijkheid van en vertrouwen in de bewoners en ondernemers in onze stad in plaats van op control. Communicatie en een goed verwachtingenmanagement spelen hierbij een belangrijke rol.

3. Prioriteiten op basis van risicoanalyse
   We prioriteren integraal, met een methodiek voor de bouwobjecten en een methodiek voor milieu. Risico-analyse vormt de basis onder beide methoden.

4. Integrale uitvoering en verminderen administratieve lasten
   Al met de implementatie van het *Beleidskader handhaving fysieke leefomgeving 2012–2016* zijn we gestart om een einde te maken aan een systeem van zelfstandige planning en prioritering van controles door de verschillende disciplines. Om te voorkomen dat inwoners en bedrijven blijven geconfronteerd met verschillende (vaak ook niet met elkaar samenhangende) benaderingswijzen en eisen. Daarnaast is aandacht voor eenvoud, transparantie en vermindering van onnodige administratieve lasten voor burgers en ondernemers belangrijk. Daadkracht en efficiencywinst leiden tot een gezonder verhouding tussen kosten en baten.

In het *Beleidskader Integrale Veiligheid 2016-2018* [3] zijn daar in het kader van de dienstverlening nog de volgende 3 uitgangspunten aan toegevoegd.

5. Klantgericht handelen
   Klanten zijn vaak weinig thuis in wet- en regelgeving. Dan is het belangrijk om oog te hebben voor functionaliteit, proportionaliteit, transparantie en laagdrempeligheid bij de toepassing van wetten en regels. Met het oog op naleefgedrag is het functioneler en proportioneler om regels goed uit te leggen en vervolgens helder en beknopt in besluitvorming vast te leggen dan het in juridisch-technisch jargon uitgebreid te documenteren zonder verdere toelichting.

6. Digitaliseren waar het kan, menselijk contact waar het moet
   Veel zaken kan de klant thuis achter de computer afhandelen. Dat is prettig en ook laagdrempelig. Maar de menselijke maat moet wel centraal blijven staan, zeker waar de klant behoefte heeft aan voorlichting en advies. We willen immers dat hij begrijpt wat we van hem verwachten en waarom dat belangrijk is.

7. Verminderen van regeldruk
   Wetten en regels zijn geen doel op zichzelf, maar een middel waarmee het bevoegde gezag een specifiek omschreven einddoel wil bereiken. Dat einddoel dient altijd centraal te staan in het handelen. Procedures en handelingen die daaraan geen bijdrage leveren, laten we achterwege. We houden oog voor *lean-and-mean*-oplossingen en vermijden bureaucratie.

[3] Besluit door de Raad van de gemeente Nijmegen, d.d. 4 maart 2015 (raadsvoorstel nr. 28/2015).

1.3 Rollen en verantwoordelijkheden

1. Het College van Burgemeester en Wethouders
   a. Is belast met de organisatie van de brandweerzorg. Tot de brandweerzorg behoort:
      - het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
      - het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

   (artikelen 2 en 3 Wet Veiligheidsregio's)

   b. Beslist op de aanvraag om een omgevingsvergunning behoudens in gevallen waarin de wet het College van Gedeputeerde Staten of de Minister als bevoegd gezag aanwijst (artikel 2.4, lid 1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Wabo).

   Het College van Burgemeester en Wethouders is dus het bevoegde gezag voor de brandweerzorg en voor de omgevingsvergunningen - en daarmee eindverantwoordelijk voor beleid en uitvoering ten aanzien van brandveiligheid, risicobeheersing en de uitvoering van bouw- en milieuregelgeving.

   Wel zal er op grond van artikel 10 Wet Veiligheidsregio's afstemming nodig zijn met het bestuur van de Veiligheidsregio. In de praktijk betekent dat dat het College van Burgemeester en Wethouders gehouden is aan de meerjarige volumeafspraken, maar daarbinnen wel kan herprioriteren door te schuiven in de Dienstverleningsovereenkomst (DVO).

2. De Regionale Brandweer (VRGZ)
   Adviseert het bevoegde gezag op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen (artikel 25 Wet Veiligheidsregio's). Daarnaast treedt de Regionale Brandweer op bij incidenten en calamiteiten.

3. De Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)
   Is belast met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht.

1.4 Risicoanalyse

Zoals hierboven aangegeven werken we met twee risicoanalyses: één voor de bouwobjecten en één voor milieu. In deze paragraaf volgt een beschrijving van beide risicoanalyses.

Risicoanalyse voor de bouwobjecten
In de eerste helft van 2015 hebben we met ODRN en VRGZ de risicoanalyse voor de bouwobjecten volledig herzien.[4] In totaal zijn 35 objectcategorieën beoordeeld, waarbij:
1. de kans- en effectbepalende factoren in beeld zijn gebracht en beschreven;
2. de maatregelen per levensfase van het gebouw (ruimtelijke ordening, ontwerp, bouw, gebruik en sloop) zijn benoemd, met daarbij bepaald bij welke dienst de uitvoering van die maatregel belegd kan worden en of de maatregelen afdwingbaar zijn;
3. afsluitend de risicocategorie is bepaald op basis van de factoren die in relatie tot de risico's de kans en het effect bepalen. Daarbij zijn de volgende risicocategorieën onderscheiden:
   a. Risicocategorie 1: de objecttypen die op meerdere kans- en effectbepalende factoren scoren. Hier zijn dus meerdere risicoverzwarende factoren van invloed.

[4] De hiervoor ontwikkelde methodiek is besproken en vastgesteld in het BTHV van 8 juli 2015.

b. Risicocategorie 2: de objecttypen die op één of meerdere kans- en effectbepalende factoren scoren. Het onderscheid met risicocategorie 1 is dat de impact van die factoren kleiner is, dat factoren elkaar onderling nauwelijks versterken, of dat er inherente factoren zijn die juist positief bijdragen aan het verlagen van het risico.
c. Risicocategorie 3: de objectcategorieën die een laag risico met zich meebrengen. Hier zijn niet of nauwelijks specifieke kans- of effectbepalende factoren aanwezig die het risico bepalen, of er zijn juist risicoverlagende factoren aanwezig.

Door risicobepalende factoren te beschrijven en hiervoor concrete maatregelen te benoemen is een constructieve, pragmatische en transparante werkwijze ontwikkeld. De resultaten bevestigen de met het *Beleidskader handhaving fysieke leefomgeving 2012–2016* ingeslagen weg tot versterking van het veiligheidsbewustzijn bij de burger, zodat organisaties, ondernemers en inwoners de eigen verantwoordelijkheid ook kunnen omzetten in daden. Effectieve maatregelen kunnen niet altijd worden afgedwongen via regelgeving.

Dit ontslaat de overheid niet van haar verantwoordelijkheid waar zij de wettelijke plicht heeft toezicht uit te oefenen. Hierbij past wel het besef dat de daaropvolgende bestuurlijke handhaving een traag en inefficiënt instrument is dat niet altijd onmiddellijk tot noodzakelijke aanpassingen hoeft te leiden, maar waar de overheid als ultimum remedium ook niet zonder kan. Dus alles wat leidt tot versterking van het veiligheidsbewustzijn bij eigenaren en gebruikers helpt in het voorkomen dat dit ultimum remedium moet worden ingezet en zal dus een rechtstreeks positief effect hebben.

Risicoanalyse milieu
Handhaving wordt geprioriteerd aan de hand van de mogelijke gevolgen bij niet naleven van de milieuregels van het Activiteitenbesluit. Hierbij vindt een weging plaats op de ernst van de effecten van de overtreding. In 2008 is de volgorde van de ernst van het effect van het niet naleven van de milieuregels in de range 1 (meest ernstig) - 5 (minst ernstig) als volgt vastgesteld:
1. Fysieke veiligheid.
2. Volksgezondheid.
3. Leefomgevingskwaliteit.
4. Financiële gevolgen.
5. Natuur.

Op grond van deze prioritering wordt per milieubedrijf een totaalscore berekend die vermenigvuldigd wordt met een score voor naleefgedrag en de omvang van de activiteit. De levert een eindscore die bepaalt met welke frequentie het bedrijf bezocht wordt. Goed naleefgedrag van bedrijven wordt binnen die systematiek beloond met minder milieucontroles.

De relatie tussen beide risicoanalyses
De risicoanalyse voor de bouwobjecten ziet vooral op interventies in de bouwfase, terwijl de risicoanalyse milieu vooral ziet op interventies tijdens de gebruiksfase. In de praktijk blijkt er erg weinig overlap, waardoor het ook verantwoord is om met twee risicoanalyses te werken.

2 Inspecties en handhaving bouwen

2.1 Beheersniveau bebouwde omgeving

ODRN

De uitvoering door de ODRN van de vergunningen-, toezicht- en handhavingstaken bouwen – afgekort: VTH-taken bouwen - kan generiek worden benaderd vanuit 3 scenario's die voorjaar 2015 zijn beschreven in een Raadsbrief.[5]

1. Scenario 1 (hoog beheersniveau) gaat uit van een inzet waarbij alle vergunningen na verlening (en in de meeste gevallen na realisatie) op locatie worden gecontroleerd en de bestaande bouw projectmatig wordt gecontroleerd.
2. Scenario 2 (gemiddeld beheersniveau) gaat uit van een meer steekproefsgewijze controle ter plaatse waarbij vooral de kleine bouwprojecten minder worden bezocht. De bestaande bouw wordt alleen in geval van een klacht gecontroleerd.
3. Scenario 3 (laag beheersniveau) gaat uit van een hoge verantwoordelijkheid van eigenaren en gebruikers en voert de steekproefsgewijze benadering verder door naar de middelgrote bouwprojecten en monumenten. Daarnaast worden er minder handhavingsprojecten voor bestaande bouw gedaan.

De uitvoering van de VTH-taken bouwen in de afgelopen jaren was conform scenario 2. Dit beheerniveau is ook de ambitie voor de komende jaren. De reden hiervoor zijn als volgt:

1. Scenario 1 doet geen recht aan de uitgangspunten van de nieuwe integrale risicoanalyse. Die verlegt het zwaartepunt namelijk meer naar goed overleg in de ontwerp- en bouwfase in relatie tot maatregelen die de eigenaar treft om risico's tegen te gaan.
2. Scenario 3 kan op langere termijn goed passen bij de nieuwe methodiek, maar is op dit moment te ambitieus. We moeten de komende jaren ook willen investeren in de cultuuromslag die hierbij nodig is. Ook met het oog op het systeem van private kwaliteitsborging in het bouwtoezicht dat de landelijke overheid de komende jaren stapsgewijs wil gaan invoeren. Het bevoegd gezag kijkt dan uiteindelijk nog slechts naar welstand, ruimtelijke ordening en de veiligheid van derden, terwijl private (bouw)partijen zelf zorgen voor het voldoen aan het Bouwbesluit. Scenario 3 zou in dat stelsel uiteindelijk wel de meest passende beleidslijn zijn. Maar daar zullen we ons in de komende jaren goed op moeten voorbereiden - vooral ook in het kader van de overgangsperiode waarin een bouwpartij nog mag kiezen voor private kwaliteitsborging of het huidige toezicht door de gemeente.
3. Voorts is de inschatting dat scenario 3 op dit moment nog zou leiden tot meer klachtafhandeling bij de ODRN. En dan organiseren we het gesprek over de risico's aan de achterkant van het proces in plaats van aan de voorkant. Dat zou in tegenspraak zijn met wat we beogen.

Concreet betekent scenario 2 ten aanzien van het bouwtoezicht de volgende keuzes:

1. Van de verleende omgevingsvergunningen activiteit bouwen met een bouwsom minder dan € 50 duizend wordt 65 procent alleen nog maar administratief (dus zonder inspecties ter plaatse) afgedaan. Administratieve afhandeling bevat dossiervorming, gereedmelding en doorzending gegevens voor WOZ, BAG en CBS.
2. Voor wat betreft het inspectieprotocol Bouwen wordt een aantal lichtere inspectiepunten (aansluiting riolering, aansluiting nuts, vloerafscheidingen) niet meer geïnspecteerd.
3. De sloopmeldingen asbest van woningcorporaties worden niet geïnspecteerd.
4. Van de sloopmeldingen asbest particulieren worden steekproefsgewijs 10 procent geïnspecteerd.

[5] Raadsbrief "Scenario's inspecties en handhaving bebouwde omgeving" (kenmerk: SO00/15.0003877), vastgesteld in het College van B&W op 21 april 2015.

VRGZ
Grondslag is de *Visie op de brandweerzorg Gelderland-Zuid*. [6] Naast het op een innovatievere wijze bestrijden van incidenten ligt met name de aandacht op het verminderen van de kans op brand (dus het voorkomen van incidenten) en het verhogen van de zelfredzaamheid.

De visie op de brandweerzorg Gelderland-Zuid gaat uit van een risicobenadering die doorwerkt in alle onderdelen van de brandweerorganisatie: zowel in het voorkomen, beperken als bestrijden van brand. Die risicobenadering biedt ruimte voor maatwerk in het zoveel mogelijk beperken van risico's, met versterkte aandacht voor proactief en preventief handelen. Veel van de aandacht van de VRGZ ligt bij de gebruiksfase van gebouwen.

2.2 Uitvoering VTH-taken in relatie tot de nieuwe risicoanalyse

Vanuit de hierboven reeds beschreven risicoanalyse bouwobjecten hebben we bekeken welke type maatregelen afwijken van het reguliere werk en dus extra inzet met zich meebrengen. Uitgangspunt daarbij is het gemiddeld beheerniveau voor de uitvoering van de VTH-taken door de ODRN conform het in de vorige paragraaf beschreven scenario 2. Dat komt overeen met het huidige uitvoeringsniveau van de VTH-taken door de ODRN ten aanzien inspecties en handhaving bebouwde omgeving.

Tevens is voor de in paragraaf 1.4 beschreven drie risicocategorieën gekeken naar wat de uitkomsten van de risicoanalyse per objectcategorie betekenen voor het thema veiligheid van het controleprotocol voor inspectie nieuwbouw, dat overigens nog moet worden vastgesteld.

Vervolgens is bekeken of dit tot extra kosten leidt bij ODRN en VRGZ. Daarbij is het volgende vastgesteld:

1. De belangrijkste verandering die de nieuwe integrale risicoanalyse met zich meebrengt ten aanzien van inspecties en handhaving is de verschuiving van een generieke aanpak naar maatwerkoplossingen. Die maatwerkoplossingen zijn gericht op daadwerkelijke risicoreductie. Per objectcategorie is immers omschreven welke factoren het risico bepalen en welke maatregelen het meest effectief zijn. Op basis daarvan gaan ODRN en VRGZ ook gezamenlijk programmeren, waardoor er in de uitvoering meer integraliteit en efficiency mogelijk zal zijn.
2. Voor de ODRN brengen de acties die voortvloeien uit de nieuwe risicoanalyse extra investeringen met zich mee voor de activiteiten in de ontwerp- en gebruiksfase van gebouwen. Daar staat tegenover dat dit in de bouwfase weer leidt tot een terugverdieneffect, waardoor per saldo het eindresultaat budgetneutraal is. [7]
3. Voor de verschuivingen die dat voor de VRGZ in de taakuitvoering tot gevolg heeft, is afgesproken om dat in 2016 met de huidige beschikbare middelen te realiseren op basis van de Dienstverleningsovereenkomst tussen onze gemeente en de VRGZ – en wel via een herprioritering van de taken op het gebied van risicobeheersing. De verwachting is ook dat dit zal gaan lukken. In de loop van volgend jaar zal de bijdrage van alle 16 gemeenten aan de VRGZ vanaf 2017 opnieuw meerjarig worden vastgelegd. Op basis van de Nijmeegse ervaringen met de toepassing van de nieuwe integrale risicoanalyse ten behoeve van de inspecties en handhaving bouwen en gebruik moet dan in het Algemeen Bestuur van de VRGZ definitief worden vastgesteld of de ambitie deze methodiek regiobreed te implementeren nog van invloed is op de hoogte van de bijdragen van alle 16 gemeenten.

Daarmee is de belangrijkste conclusie dat de nieuwe risicoanalyse voor de bouwobjecten past binnen de uitvoering van de VTH-taken door ODRN en VRGZ en vanaf 2016 ook kan worden geïmplementeerd in hun werkplannen voor Nijmegen.

[6] Besproken in de Raadsvergadering van 29 januari 2014. Op 26 juni 2014 vastgesteld door het Algemeen Bestuur VRGZ.
[7] Conform bespreking en besluitvorming in het Bestuurlijk Team Handhaving & Vergunningen van 3 september 2015.

2.3 Implementatie van de risicoanalyse bouwobjecten

In het voorgaande hoofdstuk is de methodiek reeds beschreven. De nieuwe risicoanalyse bouwobjecten is als **bijlage 1** bij deze notitie gevoegd.

Er zijn op basis van de risicoanalyse in totaal 8 maatregelen mogelijk en nuttig bovenop de uitvoering van de VTH-taken volgens de huidige werkwijze . Vier daarvan hebben betrekking op de ontwerpfase (nieuwbouw), de overige hebben betrekking op de gebruiksfase (bestaande bouw).

Ontwerpfase (nieuwbouw)

1. Structureel overleg
   Het gaat hier om 2 grote objecten, [8] waarbij gemiddeld 1 maal per kwartaal (voor)overleg (duur: 3 uur per bijeenkomst) nodig is. Totale inzet op jaarbasis: 24 uur. Dit is overigens afhankelijk van de aanvragen voor vooroverleg die nu ook al bij ODRN binnenkomen. Ook de VRGZ zal deels bij deze overleggen aanwezig moeten zijn.

2. Begeleiden "plus" op de wettelijke norm
   Met het oog op risico's kan het nuttig zijn dat maatregelen genomen worden die de wettelijke eisen overstijgen. Uiteraard beslist de initiatiefnemer dat zelf. Maar in geval hij daartoe overgaat, is het verstandig om dat te begeleiden. In totaal zijn er 150 objecten die hiervoor in aanmerking komen. [9] Op jaarbasis gaat het dan om begeleiding bij 5 objecten (gemiddelde inzet: 8 uur per object). Totale inzet op jaarbasis vanuit ODRN en VRGZ: 40 uur.

3. Bevorderen juiste aanvraag met het oog op het gebruik
   Het betreft een toets op de vraag of de juiste gebruiksfunctie beoogd wordt. In totaal zijn er 50 objecten die hiervoor in aanmerking komen. [10] Op jaarbasis gaat het dan om een toets bij 5 objecten (gemiddelde inzet: 2 uur per object). Totale extra inzet op jaarbasis: 10 uur.

4. Toetsing en handhaving bij C-evenementen
   Bij grote evenementen (in totaal gemiddeld 15 jaarlijks) kunnen tijdelijk te plaatsen objecten risico's met zich meebrengen. Vooral bij onervaren organisatoren kan het van belang zijn om alles gedurende het evenement systematisch te controleren; bij (meer) ervaren organisatoren met wie we goede ervaringen hebben, kan een meer marginale inspectie volstaan. De kosten hiervan zitten al in het projectbudget van de ODRN.

Gebruiksfase (bestaande bouw)

5. Projectmatig toezicht horeca (bestaand project)
   Het gaat hier om de multidisciplinaire handhaving op de Nijmeegse horeca (toezicht Drank- en Horecawet, bouwen en milieu). De kosten hiervan zitten al in het projectbudget van de ODRN.

6. Projectmatig toezicht kamerverhuur
   Op basis van de multidisciplinaire risicoanalyse is het advies om af te schalen naar een lagere bezoekfrequentie – alleen op basis van klachten. Overigens zitten de kosten hiervan al in het projectbudget van de ODRN.

[8] Het betreft CWZ en HAN. Voor de Radboud Universiteit en UMC is de provincie bevoegd gezag.
[9] Denk aan: verpleeghuizen, woongebouwen met 24-uurszorg, kinderdagopvang.
[10] Denk aan: voorzieningen met 24-uurszorg.

7. Begeleiden Bedrijfshulpverlening (BHV)
   Bij een aantal objecttypes brengt de multidisciplinaire risicoanalyse met zich mee dat het van meerwaarde kan zijn om de BHV-organisatie te begeleiden. [11]Dit is een activiteit die alleen door de VRGZ wordt uitgevoerd en dus niet behoort tot de business case bouwen van de ODRN.

8. Toezicht gebruik winkelcentra en NS-station (extra project)
   Het gaat hier op jaarbasis om totaal 6 objecten, waarvoor per object 6 uren inzet nodig is. Totale inzet op jaarbasis: 36 uur.

2.4 Handhavingsprotocol op basis van de risicocategorieën

De risicocategorieën op basis van de risicoanalyse bouwobjecten zijn hierboven in paragraaf 1.4 beschreven. In dit onderdeel volgt een korte beschrijving wat de risicocategorisering betekent ten aanzien van de handhavingsstappen (nadat bij controle gebleken is dat er gebreken zijn). In zijn werkplan voor 2016 zal de ODRN de hieronder aangegeven stappen verder uitwerken, mede in relatie tot de landelijke handhavingsstrategie en het strafrechtelijke spoor.

Aangezien handhavend optreden altijd een zaak van de ODRN is, kan dit extra werk met zich meebrengen. Uiteraard valt dit niet exact te kwantificeren, omdat het vooraf niet valt te berekenen. Het is verstandig om hiervoor capaciteit te reserveren, waaruit de ODRN kan putten in geval dit extra uren werk met zich meebrengt, gebaseerd op een schatting.

1. Risicocategorie 1
   In alle gevallen handhaven, gevolgd door een hercontrole.

2. Risicocategorie 2
   Maatwerk. Afhankelijk van de aard van de overtreding zijn er 2 mogelijkheden:
   a. handhaven, gevolgd door een hercontrole;
   b. De eigenaar krijgt de mogelijkheid om het gebrek te herstellen; een nacontrole vindt plaats;

3. Risicocategorie 3
   Maatwerk. Afhankelijk van de aard van de overtreding zijn 2 scenario's mogelijk:
   a. handhaven; gevolgd door een reguliere controle het daaropvolgende jaar.
   b. de eigenaar krijgt de mogelijkheid om het gebrek te herstellen; er vindt geen nacontrole plaats.

Voor het protocol bij risicocategorie 1 zou de jaarlijkse reserve van de ODRN 200 dienen te bedragen.
Voor het protocol bij risicocategorieën 2 en 3 in totaal nog een extra reserve van 200 uur.

[11] Denk aan: multifunctionele gebouwen met veel wisselende gebruikers, c .q. bezoekers, of voorzieningen met verminderd zelfredzame gebruikers, bezoekers of bewoners.

3 Inspecties en handhaving milieu

3.1 Risicosturing

De ODRN werkt bij de milieuhandhaving risicogestuurd volgens de systematiek die in 2008 is vastgesteld (zie: paragraaf 1.4). Voor ieder bedrijf is een inschatting gemaakt van de effecten van niet naleving van de regelgeving op de fysieke veiligheid, de kwaliteit van de leefomgeving, financiële of economische schade, gevolgen voor de natuur en voor de volksgezondheid . Daarnaast wordt ook nog de mogelijke impact op het imago van de gemeente meegewogen. Vervolgens wordt ook de kans op niet-naleving meegenomen in de uiteindelijke risicobepaling. Dit gebeurt aan de hand van ervaringsgegevens over naleefgedrag.

Aldus ontstaat een risicoprofiel voor ieder bedrijf (zeer hoog, hoog, gemiddeld, laag, zeer laag). Het risicoprofiel per bedrijf wordt berekend aan de hand van een puntenscore, rekening houdend met de zwaarte en de hoeveelheid milieubelastende activiteiten en gecorrigeerd voor het naleefgedrag. Bij goed naleefgedrag krijgt het bedrijf een bonuscorrectie, bij slecht naleefgedrag een maluscorrectie. Het puntentotaal is uiteindelijk bepalend voor de frequentie waarmee een bedrijf wordt gecontroleerd. In deze systematiek wordt goed naleefgedrag beloond met minder controles.

De introductie van deze risicobenadering heeft geleid tot een reductie in het aantal jaarlijks uit te voeren milieucontroles van meer dan 1.000 naar 350 controles nu.

3.2 Uitvoering

Jaarlijks stellen we met de ODRN een werkpakket samen voor de werkzaamheden op het gebied van de milieuhandhaving. Dit pakket bestaat uit 3 onderdelen:

1. Reguliere bedrijfscontroles
2. Niet-geplande bedrijfscontroles.
3. Controleprojecten.

Reguliere bedrijfscontroles
De planningslijst bevat in principe de bedrijven met het grootste milieurisico of het slechtste naleefgedrag. Deze controles worden zowel aangekondigd als niet aangekondigd. Geprioriteerd op basis van het risicoprofiel. Gegeven het ervaringscijfer uit 2014 gaat de ODRN uit van een hercontrolepercentage van 50 procent. Daarnaast zijn op basis van het ervaringscijfer uit 2014 een aantal juridische producten opgenomen variërend van het opstellen van een voornemen tot het effectueren van een last onder dwangsom.

Niet geplande controles
Dit betreft controles die op voorhand niet te voorzien zijn. Ze vinden plaats naar aanleiding van bestuurlijke wensen of in het kader van oplevercontroles nadat een bedrijf een nieuwe melding heeft gedaan op basis van het Activiteitenbesluit. Daarnaast gaat het om controles die worden uitgevoerd naar aanleiding van klachten of handhavingsverzoeken. Bovendien kan een inspecteur tijdens een controlebezoek ook worden getriggerd door een overtreding bij een nabijgelegen bedrijf, of de inspecteur treft op zijn ronde andere onregelmatigheden aan.

Het aantal niet-geplande controles blijft moeilijk beheersbaar en prioriteerbaar. Om hier meer grip op te krijgen zal de ODRN erop inzetten om enerzijds handhavers in het veld prioriteitsbewuster te maken en anderzijds het aantal niet-planbare controles uitwisselbaar te maken met de planningslijst. De ODRN zorgt er dan voor dat de planningslijst volgtijdelijk van hoge naar lage risicobedrijven wordt afgehandeld, waarmee de minst risicovolle bedrijven op de lijst in de loop van het jaar eventueel geschrapt kunnen worden ten behoeve van capaciteit voor niet geplande controles. Dit gebeurt dan in samenspraak met de opdrachtgever. Risicobewustzijn en –vergelijking wordt zo integraal onderdeel van het dagelijks werk .

Projecten
Controleprojecten zijn gerichte acties op één branche, één aspect en/of gebiedsgericht. Het betreft hier maatschappelijk gevoelige prioriteiten in de milieuhandhaving. Zo wordt de Nijmeegse horeca integraal met de VRGZ bezocht. Daarnaast is de controle en handhaving tijdens de Vierdaagse eveneens een project. En ook voert ODRN met de VRGZ een gezamenlijke projectmatige controle uit bij de verkooppunten van consumentenvuurwerk.

Tevens valt het Programma Ketentoezicht onder deze categorie werkzaamheden. Dit programma richt zich gemeenteoverstijgend op thema's als: bodem, biovergisting, asbest, afvalbedrijven en afvaltransport. Hier vindtj nauwe samenwerking plaats met andere handhavingspartners: de politie, het Openbaar Ministerie, het Landelijk meldpunt Afvalstoffen (LMA), de Inspectie SZW, de Inspectie Leefomgeving en Transport, de Voedsel- en Warenautoriteit (VWA) en de overige zes Gelderse omgevingsdiensten.

4 Bijzondere thema's

4.1 Inleiding

Met bijzondere thema's adresseren we vooral die onderwerpen die vanuit het denken over veiligheid maatschappelijk gevoelig liggen. Bijvoorbeeld omdat in geval van een calamiteit er sprake is van een grote impact (evenementen, minder zelfredzamen), of omdat ze van belang zijn voor de veiligheidsbeleving van de inwoners van onze stad (horeca en kamerverhuur). Maar ook, omdat ze zich lenen voor het expliciteren van de maatschappelijke norm (bijzondere handhaving in aandachtsgebieden), of juist omdat we de norm wat soepeler willen toepassen ten einde daarmee andere maatschappelijke winst te boeken (tijdelijk anders gebruiken).

In beginsel leveren ODRN en VRGZ aan die thema's een bijdrage vanuit hun reguliere budgetten. Daar waar sprake is van specifiek geoormerkte projectbudgetten, zullen we dat aangeven.

4.2 Evenementen

Ten behoeve van de veiligheid van evenementen is 2 jaar geleden de notitie: *Multidisciplinair risicomanagement bij evenementen - de keten besluitvorming-controle-handhaving* vastgesteld. [12] Dit stuk is opgenomen als **bijlage 3**.

De hierin vastgelegde benadering is nog altijd actueel en sluit, inzoverre relevant, ook goed aan op de risicoanalyse bouwobjecten. Uitgangspunt is het definiëren van een bejegeningsprofiel ten opzichte van organisatoren van evenementen, afhankelijk van risico's en de ervaringen met de organisator. Tevens zijn rollen, taken en verantwoordelijkheden van de betrokken diensten helder vastgelegd, evenals de procesregie op besluitvorming, controle en handhaving. Ambtelijk ligt de regie en de eindverantwoordelijkheid bij de afdeling Veiligheid van onze gemeente. Deze aanpak willen we continueren.

De ODRN heeft voor haar bijdrage aan de Vierdaagse een projectbudget van € 10 duizend.

4.3 Horeca

Op 1 januari 2013 is de Drank- en Horecawet gewijzigd, waarbij de verantwoordelijkheid voor het toezicht en de handhaving op de gemeenten is overgegaan. De gemeenten in het Rijk van Nijmegen hebben hiervoor een pool met inspecteurs ingericht die het toezicht en de handhaving op de Drank- en Horecawet uitvoert.

Het kader voor de regionale controle en handhaving van de Drank- en Horecawet in het Rijk van Nijmegen is het *Programma van Eisen en Wensen*. [13] Dit stuk is opgenomen als **bijlage 4**. Hierin zijn 3 categorieën controles afgesproken met de daarbij per gemeente behorende capaciteitsinzet. Het gaat hier om:

[12] Vastgesteld in het BTHV van 24 april 2013.
[13] Regionale Controle- en Handhavingspool Drank- en Horecawet Rijk van Nijmegen - Programma van Eisen en Wensen - vastgesteld in de Stuurgroep AMP op 20 september 2013.

1. Basiscontrole van horecabedrijven en in de paracommercie. In deze categorie vallen ook de controles die worden uitgevoerd op basis van signalen dat de bedrijfsvoering niet conform vergunning is (signaalcontroles) en de herinspecties.
2. Leeftijdsgrenzencontrole op de hotspots (bekende risicobedrijven en/of evenementen).
3. Strafrechtelijke handhaving op alcoholgebruik door jongeren in de openbare ruimte.

In Nijmegen voeren we de basiscontroles altijd multidisciplinair uit. Naast controle van de Drank- en Horecawet betekent dit tegelijkertijd ook controles op bouw- en milieuregelgeving en op brandveilig gebruik. In elk geval bij de vestiging van een nieuwe ondernemer (ook in een reeds bestaand horecapand) en bij signalen dat er sprake is van overtredingen. De gemeentelijke afdeling Veiligheid heeft de regie op de controles en handhaving in de Nijmeegse horeca.

De ODRN heeft voor haar bijdrage een projectbudget van € 63 duizend.

4.4 Kamerverhuur

Ten behoeve van de controle op de brandveiligheid bij kamerverhuur richten we ons op het jaarlijks uitvoeren van quickscans door de VRGZ op panden waarin studenten gehuisvest zijn, aansluitend op de resultaten van de campagne ENNUWEG. [14]

Studenten zijn lastig te beïnvloeden met boodschappen rondom preventie. Daarom willen we ze persoonlijk aanspreken, op de plek waar het risico zich voordoet. En daarbij is het mogelijk om de belangrijkste brandbeveiligingsvoorzieningen (met name: vluchtwegen, rookmelders, blusmiddelen) en specifieke risico's ter plaatse te beoordelen.

De resultaten van ENNUWEG tonen aan dat met quickscans effectief risico's zijn te inventariseren. Verdere controles kunnen dan gericht plaatsvinden. Ze helpen ook om onderscheid te kunnen maken tussen situaties waarin bewoners zelf op hun verantwoordelijkheid (richting de verhuurder) gewezen kunnen worden en situaties waarin het risico zo groot is dat handhaving noodzakelijk is. Quickscans kunnen tegelijktertijd verbonden worden met voorlichtende gesprekken over andere veiligheidsthema's - bijvoorbeeld: inbraakpreventie. Ook bieden zulke acties de mogelijkheid om gelijktijdig digitale middelen in te zetten om het risicobewustzijn en het eigen handelingsperspectief van studenten te ondersteunen.

Daarnaast voert de VRGZ op jaarbasis 50 reguliere controles uit in kamerverhuurpanden.

4.5 Tijdelijk Anders Gebruiken (TAG)

Veiligheidsvraagstukken worden aangevlogen op basis van functionaliteit (we lossen een echt risico op) en proportionaliteit (de maatregel staat in verhouding tot het gewenste effect en de daarmee gemoeide investeringen). In de praktijk betekent dat:
1. dat ODRN en VRGZ de constructieve veiligheid en brandveiligheid toetsen op basis van het niveau bestaande bouw van het Bouwbesluit;
2. dat met het oog op het uitgangspunt functionaliteit geen eisen uit het Bouwbesluit worden opgelegd die met het oog op de feitelijke veiligheid geen toegevoegde waarde hebben;
3. dat met het oog op het uitgangspunt proportionaliteit zoveel mogelijk wordt gekeken naar met aan de eisen van het Bouwbesluit gelijkwaardige oplossingen.

[14] Raadsbrief "ENNUWEG – veiligheidscampagne voor studenten" (kenmerk: VH10/14.0013287), vastgesteld in het College van B&W op 13 januari 2015.

In geval er meerdere initiatieven in één pand plaatsvinden, maken we een onderscheid tussen:
1. de veiligheidsmaatregelen op het niveau van de individuele onderneming, c.q. gebruiksfunctie (verantwoordelijkheid individuele ondernemer);
2. de veiligheidsmaatregelen op het niveau van het complex (verantwoordelijkheid eigenaar pand) – vast te leggen in een gebruiksmelding voor het pand als geheel.

Prioritair is de publieksveiligheid (zowel ondernemers, c.q. gebruikers van het pand als bezoekers) , waarbij de belangrijkste vraag is welke maatregelen er nodig zijn om bij incidenten of calamiteiten het gebouw, c.q. ruimtes in het gebouw, zo snel mogelijk ontruimd te krijgen. Hierbij gaan we ook uit van de eigen verantwoordelijkheid van de ondernemers. Voor zover relevant met het oog op het gebruik van het pand geven we daarbij aandacht aan de bijeenkomstfuncties (publieksactiviteiten).

Verder maken we in de uitvoering onderscheid tussen:
1. een TAG- initiatief waarbij geen verbouwing nodig is; en
2. een TAG- initiatief waarbij verbouwd moet worden.

In geval geen verbouwing nodig is, wordt door ODRN en VRGZ een schouw uitgevoerd om te bekijken of de situatie constructief- en brandveilig is en of het gebouw geschikt is voor de beoogde gebruiksfunctie(s). Wanneer gemeente zelf eigenaar is van een pand dan worden alle afspraken privaatrechtelijk vastgelegd in de huur- en/of gebruiksovereenkomsten. In geval een derde partij eigenaar is van het gebouw is de uiteindelijke toestemming voor het tijdelijk anders gebruiken afhankelijk van de bereidheid van de eigenaar om de voorwaarden rondom het gebruik privaatrechtelijk vast te leggen. Daarmee borgen we dat we voldoende mogelijkheden hebben om te handhaven.

Als tijdelijk anders gebruiken wel een verbouwing met zich meebrengt, zullen ODRN en VRGZ eveneens een schouw uitvoeren om te beoordelen of de situatie constructief- en brandveilig is en of het gebouw geschikt (te maken) is voor de beoogde gebruiksfunctie(s). Vervolgens zal in een collegebesluit worden vastgelegd in hoeverre hiervoor op basis van de uitgangspunten functionaliteit en proportionaliteit binnen het Bouwbesluit ruimte geboden wordt. Een kinderdagverblijf vraagt immers om andere maatregelen dan een dancegelegenheid. Definitieve toestemming voor het tijdelijk anders gebruiken is afhankelijk van de beriedheid van de eigenaar van het pand om alle afspraken privaatrechtelijk vast te leggen in de huur- en/of gebruiksovereenkomsten.

De ODRN heeft voor haar bijdrage aan Tijdelijk Anders Gebruiken een projectbudget van € 37 duizend.

4.6 Bijzondere handhaving in aandachtsgebieden

Vast onderdeel van onze handhavingsaanpak in het kader van een veilige fysieke leefomgeving is de aanpak van buurten of wijken waarin een vrijstaatachtige cultuur heerst. Die cultuur is veelal ingebed in een stelsel van ondermijnende criminaliteit en gaat gepaard met forse regelontwijking (met alle bijbehorende risico's). Handhaving op de fysieke veiligheid grijpt hier dan ook in op handhaving met het oog op sociale veiligheid. Dus gaat het om zowel risicobeheersing als criminaliteitsbestrijding. De aanpak is multidisiciplinair (vaak ook met externe partners, onder andere Justitie en woningcorporaties).

Doelstelling van de bijzondere handhaving is: herstel van de rechtsnormen. Voor de bewoners van deze gebieden gelden immers dezelfde rechten en plichten als voor andere Nijmegenaren. Dat betekent dat onze inspanningen vooral zijn gericht op het doorbreken van een sociale structuur, waarbinnen vaak een beperkt aantal individuen of families de afwijkende norm bepaalt en deze in de buurt afdwingt.

We hebben daarbij vooral aandacht voor het naleven van bouw- en milieuregelgeving, naleving van ruimtelijke regelgeving (opheffen van situaties die in strijd zijn met het bestemmingsplan) en we zetten ons in voor het tegengaan van woon- en uitkeringsfraude. Naast het handhavende spoor is er ook aandacht voor zorg en hulpverlening. Dat draagt immers bij aan de nagestreefde cultuuromslag.

4.7 Minder zelfredzamen

In onze Raadsbrief naar aanleiding van de bevindingen van het Openbaar Ministerie en het Instituut Fysieke Veiligheid in hun respectievelijke onderzoeken naar de brand in De Notenhout [15], hebben we al geschreven over het thema “Minder zelfredzamen”.

In dat kader willen bijzondere aandacht geven aan de vluchtveiligheid in (woon)voorzieningen waar minder zelfraadzamen wonen, verblijven of recreëren. Dat zal op basis van bouwregelgeving niet altijd af te dwingen zijn, maar het vergt inspanningen in de sfeer van het stimuleren van én risicobewustzijn én nemen van verantwoordelijkheid door eigenaren, huurders en/of gebruikers. In de ontwerpfase van voorzieningen voor woon- of verblijf voor minder zelfredzamen kan hierover het gesprek met ontwikkelaars en eigenaars van dergelijke gebouwen plaatsvinden. Ook kan met eigenaren of verhuurders nadrukkelijker stil worden gestaan bij de inrichting van de bedrijfshulpverlening . Daarnaast denken we aan slimme manieren van voorlichting voor specifieke doelgroepen. Of een maatwerkgerichte combinatie van deze op risicobewustzijn gerichte maatregelen.

Van groot belang is het dat bewoners of gebruikers van een gebouw bekend zijn met de vluchtroutes en dat dit ook met enige regelmaat geoefend wordt. En uiteraard dat de brandveiligheidsvoorzieningen op orde zijn en ook conform gebruikt worden. Hier ligt een belangrijke verantwoordelijkheid bij de eigenaren van gebouwen, evenals voor bewoners en gebruikers. Die laatsten dienen zelf ook alert te blijven, kritische vragen te stellen en zo nodig actie richting de eigenaar te ondernemen.

Eenmalig inventariseert de VRGZ de gebouwen waar verwacht wordt dat zich vergelijkbare risico’s kunnen voordien als zijn geconstateerd naar aanleiding van de brand in De Notenhout. Dat kan mogelijk leiden tot extra handhavingsacties en daarmee tot extra inzet van de ODRN. Naar schatting zullen hier 100 uur mee gemoeid zijn.

4.8 Klachtafhandeling

Klachtbehandeling is belangrijk om misstanden, excessen en risico’s tijdig te kunnen ondervangen die ODRN en VRGZ anders niet op het spoor zouden komen. Daarmee vormt klachtbehandeling een belangrijk vangnet onder de reguliere inzet van beide diensten.

ODRN
Jaarlijks behandelt de ODRN zo’n 400 klachten op het thema bouwen. Gemiddeld genomen is in een kwart van de klachten sprake van risico’s op het gebied van brandveiligheid, gezondheid en constructietechnische veiligheid. Dan gaat de ODRN tot handhaving over. Daarnaast treedt de ODRN op bij overtredingen die leiden tot bouwexcessen op het terrein van beeldkwaliteit en planologie.

[15] Zie: Raadsbrief “Onderzoeken OM en IFV naar de brand in De Notenhout” (kenmerk: VH10/ 15.0009770), vastgesteld in het College van B&W op 13 oktober 2015.

Dagelijks heeft een milieu-inspecteur van de ODRN klachtendienst, waarmee alle milieuklachten en signalen van andere diensten, met name de VRGZ, worden opgepakt. Bij categorie I-bedrijven zal de ODRN altijd opvolging geven aan een signaal.

VRGZ
De regionale brandweer handelt namens ons klachten en meldingen af ten aanzien van brandveiligheid. Deze activiteit is ook vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst onze gemeente met de VRGZ. Gemiddeld genomen kost dit de VRGZ op jaarbasis 275 uur aan capaciteit.

5 Bijlagen

5.1 Risicoanalyse bouwobjecten

Een coproductie van gemeente Nijmegen, ODRN en VRGZ. Belangrijkste uitgangspunt: per gebouwcategorie zijn de kans- en effectbepalende factoren op risico's vastgelegd en is gekeken naar de maatregelen die deze factoren het meest effectief kunnen beïnvloeden. Inclusief een risicomatrix.

Vastgesteld in het Bestuurlijk Team Handhaving & Vergunningen van 8 juli 2015.

5.2 Risicoanalyse milieu

Uitgangspunt: prioritering van de handhavingsprojecten gebaseerd op de mogelijke gevolgen bij niet naleven van de milieuregels van het Activiteitenbesluit. Hierbij vindt een weging plaats op de ernst van de effecten van de overtreding.

Vastgesteld in de Raadsvergadering van 18 juni 2008 (op basis van Raadsvoorstel 112/2008).

5.3 Multidisciplinair risicomanagement bij evenementen

Voornamelijk een bejegeningsprofiel op basis van risicocategorisering en ervarenheid organisatoren. Tevens een beschrijving van rollen, taken en verantwoordelijkheden in relatie tot de werkprocessen. Ofschoon de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid sindsdien de risicocategorieën heeft aangepast, is er nog altijd sprake van een driedeling op basis van de uitgangspunten: minder belastend, c.q. laag risico (nu een A-evenement), belastend (blijft een B-evenement) en zeer belastend, c.q. hoog risico (nu een C-evenement). Daarmee is de notitie over het multidisciplinair risicomanagement nog altijd actueel.

Vastgesteld in het Bestuurlijk Team Handhaving & Vergunningen van 24 april 2013.

5.4 Programma van Eisen en Wensen regionale controle- en handhavingspool

In het Rijk van Nijmegen vindt bestuurlijk samenwerking plaats bij de uitvoering van de taken die voor gemeenten voortvloeien uit de per 1 januari 2013 gewijzigde Drank- en Horecawet. [16] Ten behoeve van controle en handhaving op de Drank- en Horecawet is een regionale pool met inspecteurs ingericht, waarvoor het gemeentelijk toezicht in Nijmegen gastheer is: de *regionale controle- en handhavingspool*. In het *Programma van Eisen en Wensen* is door de portefeuillehouders van de aangesloten gemeenten vastgelegd wat de kaders zijn voor deze pool.

Vastgesteld in de regionale bestuurlijke Stuurgroep AMP van 20 september 2013.

[16] De samenwerkende gemeenten zijn: Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen en Nijmegen. De gemeente West Maas en Waal heeft zich voor de samenwerking rondom de Drank- en Horecawet aangesloten bij de regio Rivierenland (Tiel e.o.)

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Beschrijving risicocategorieën

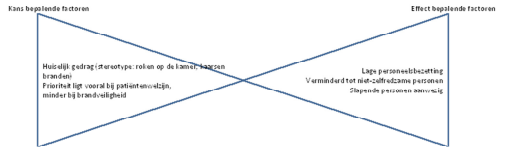
In deze bijlage is voor 35 objectcategorieën de kans en het risico beschreven. Aan de hand daarvan is bepaald in welke fase en door wie het best maatregelen kunnen worden genomen.
De beschreven categorieën zijn niet alle zoals die door de VRGZ worden gehanteerd. Alleen voor de categorieën met een hoger risico is een integrale benadering zinvol. Voor de overige categorieën past geen maatwerk en is afstemming ingebouwd via de reguliere procedures. Onderstaand zijn de objectcategorieën weergegeven ingedeeld naar een risicocategorie, zoals beschreven in de oplegnotitie

		aantal	categorie
	objectcategorie		
1	ziekenhuizen		1
2	fabrieken > 250 p	3	1
3	fabrieken en industrie		1 tot 3
4	verpleeghuizen >10 P	11	1
5	klinieken (dag- en nachtbehandeling)	2	1
6	kliniek voor dagbehandeling	7	1
7	24 uurszorg (woongebouw)	43	1
8	café, discotheek >100	13	1
9	cafe, discotheek < 100	264	1
10	winkelcentra	5	1
11	tijdelijke bouwsels		1
12	fabrieken/industrie>250p	2	1
13	kamerverhuur >150P	26	2
14	kinderdagopvang >10P	75	2
15	logies 10-50 p (hotels)	25	2 tot 3
16	logies >50p	6	2
17	buurthuis en multifunctioneel centrum	41	2
18	dagverblijf gehandicapten >10p		2
19	peuterspeelzaal >10P		2
20	speciale onderwijsfunctie	1	2
21	stadion	1	2
22	stationsgebouw>50p	1	2
23	kamerverhuur <5p	1200	3
24	gebouwen met een celfunctie	4	3
25	logies <10 (B&B)	100	3
26	kinderopvang <10p / gastouders	3	3
27	gebedshuizen >250p	6	3
28	basisschool >10 p	51	3
29	winkelgebouwen 50 -250	I	3
30	gevangenissen	1	3
31	gebedshuizen 50 - 250p		3
33	Kantine (sport c.a.)		3
34	zwembad	5	3
35	tentoonstellingsgebouwen		3

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorbeeld risico aanpak

Verpleegtehuizen >10 personen – Risicocategorie 1

Beschrijving
Aantal:
Kenschetsing: Alhoewel ook ten aanzien van verpleeghuizen kan worden gesteld dat sprake is van een grote diversiteit, geldt bij alle dat er een sterke gerichtheid is op langdurige zorg in een beschermde en huiselijke omgeving. De huiselijke situatie met daaraan verbonden gedrag gecombineerd met (zeer) beperkte zelfredzaamheid resulteren in een behoorlijk veiligheidsrisico en een groot effect, mocht dit risico optreden.
De focus van de organisatie op de dagelijkse zorg versterkt dit.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport, etc, maar ook bijzondere gezondheidsaspecten bijv. impact oude koelteren (legionella)) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving - bewegen tot aanvraag van het juiste gebruik ('zwaardere klasse') • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg • PLUS: ondersteuning bij gewenste plus (denk aan: inpandige evacuatie ivm kwetsbaarheid, sprinklerinstallatie ivm lage personeelsbezetting) • Ontmoeden van aan omgevingsvergunning	ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja, 2e deel nee Ja, leidt tot toets Nee nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie (verantwoordelijke voor veiligheid) • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen • PLUS: gelmpregneerd meubilair (ook eigen) • PLUS: certificaten	VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN BRGZ & ODRN Branche + gemeente	Ja Ja Ja Ja Nee Ja Ja Nee Nee
Sloop			

Essentie:
Gezien de kwetsbaarheid en de lage personeelsbezetting ligt de nadruk op preventieve maatregelen en maatregelen ter bescherming van bewoners. Door impregneren van meubilair wordt kans op brand beperkt en het effect daarvan verminderd. Ook door sprinklers (of vergelijkbaar) wordt het effect verminderd. Door interne opvang (warm, droog) komen bewoners niet extra in een kwetsbare positie. Het risico-bewustzijn kan bij deze organisaties nog verbeteren, mogelijk bekrompt door een certificaat van de branche.

Wijziging:

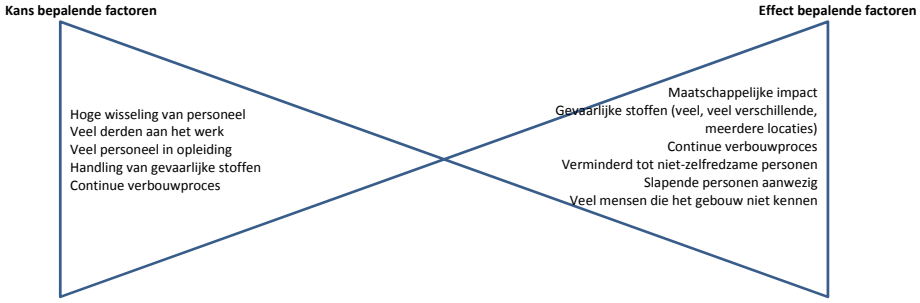
Prioritering	Geen wijziging
Aanpak:	Sterke verantwoordelijkheids- en maatregelverschuiving richting organisatie
Inzet:	
-VRGZ	Regulier periodiek toezicht. Plus: verbetering BHV-organisatie (oefenen, verantwoordelijke benoemen), daarna inzet verminderen
-ODRN-bouwen	Regulier tijdens bouwfase, daarna inzet op verzoek VRGZ
-ODRN-milieu	Geen toezicht, geen ODRN-milieu-aspecten
effect	Door verbeteren voorzieningen worden kans en effect gereduceerd. Door BHV-organisatie neemt risicobewustzijn toe en kan toezicht verminderen.

Integrale aanpak

- Kans- en effectbepalende factoren in beeld
- Beschrijving branche
- Per fase maatregelen en partij in beeld
- In rood: meest effectieve maatregel
- Risicocategorie bepalen
- Voorstel aanpak (kwalitatief)

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Ziekenhuizen – Risicocategorie 1

Beschrijving
kenschetsing: zeer complexe, zeer dynamische situatie, met kwetsbare, niet zelfredzame en niet ter plaatse bekende personen. Ruggegraat van de zorg. Grote maatschappelijke impact bij uitval. Organisatie is zeer kennisintensief met een grote verantwoordelijkheid en groot bewustzijn ten aanzien van brandgevaar.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant (wel goede bereikbaarheid, niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport, overstromingsgevaar etc, maar ook bijzondere gezondheidsaspecten bijv impact nattekoeltorens (legionella)) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja

Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw
	• Structureel vooroverleg met als ingebedde maatregelen:
	  ○ Toets aan wet- en regelgeving
	  ○ Advies over gelijkwaardige oplossingen
	  ○ Eventueel: ondersteuning bij eventueel gewenste plus
	• Onthouden van een omgevingsvergunning
		
		Integraal
		ODRN-bouwen & VRGZ
		ODRN-bouwen & VRGZ
		ODRN-bouwen & VRGZ
		Gemeente Nijmegen
			
			nee
			Ja
			Ja, leidt tot toets
			Nee
			Ja

Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik, specifiek in (ver-)bouwsituaties • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Account-convenant • Ondersteuning interne organisatie (afstemmen dagelijks gebruik, bouwactiviteiten en verhuis/inirichtingsactiviteiten • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN Ziekenhuis, gemeente, ODRN, CRGZ VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja Ja nee Nee Ja Ja
Sloop			

Essentie
De dynamiek van het gebouw –een min of meer continue proces van verbouwen- gekoppeld aan een grote druk tot continuïteit voor de zorg wordt als het meest bepalend voor het risico gezien.. Bijvoorbeeld: Kwetsbare functies direct in de buurt van verbouwingen of druk om een functie in gebruik te nemen terwijl bouwmaatregelen nog niet zijn afgerond.
Gezien het grote risicobewustzijn heeft strenger toezicht geen zin. Het bestaande bouwoverleg is periodiek maar niet vastgelegd. Door wisselende projectteams wordt kennis gemist.. De toegevoegde waarde wordt erkend, maar door het vrijblijvende karakter van het overleg wordt niet alles er uit gehaald. Het voorstel is dit overleg te institutionaliseren tot een periodiek accountoverleg, vastgelegd in bijv een convenant tussen ziekenhuis, gemeente, VRGZ en ODRN, waarbij naast mandaten ook escalatiemogelijkheden worden geboden. Nu kan opschalen alleen via de juridisch procedures. Die maatregelen –bijv bouwstop- worden gezien het maatschappelijk belang vaak als disproportioneel gezien. Een dergelijke aanpak sluit aan bij een ontwikkeling die in de Wet omgevingsrecht is ingezet.

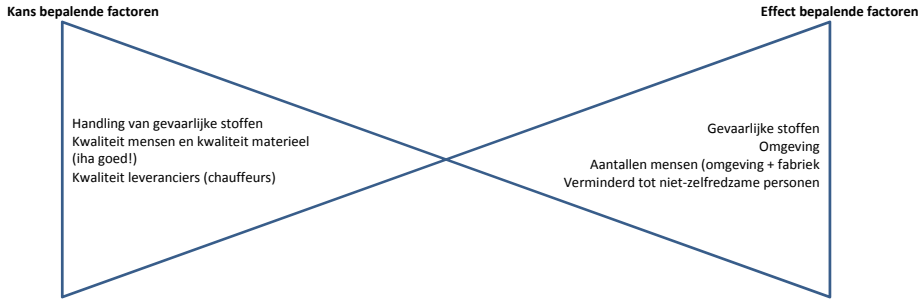
Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging
Aanpak:	formalisering bestaande praktijk, account-convenant
Inzet:	
-VRGZ	periodiek gestructureerd overleg. Extra .. . Plus: doorlichting BHV-organisatie (20 dagen werk)
-ODRN-bouwen	periodiek gestructureerd overleg. Extra .
-ODRN-milieu	periodiek gestructureerd overleg. Extra .
effect	continue aandacht voor goede afweging zorg en veiligheid. Nog betere bewustwording bij organisatie. Betere situatiekennis bij VRGZ en ODRN. Duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Fabrieken > 250 p – Risicocategorie 1

Beschrijving
Aantal 3 (NXP, Synton, Slachthuis)
Kenschetsing: risico-situatie vaak goed bekend. Ook goede inrichting en organisatie. Omgeving is zich vaak ook –zeer- bewust wat gevaren zijn

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant (goede bereikbaarheid, zonering) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja

Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw
	• Incidenteel vooroverleg met als ingebedde maatregelen:
	  ○ Toets aan wet- en regelgeving
	  ○ Advies over gelijkwaardige oplossingen (beperken intern transport, vluchtroutes)
	  ○ Eventueel: ondersteuning bij eventueel gewenste plus
	• Onthouden van een omgevingsvergunning
		
		Integraal
		ODRN-bouwen & VRGZ
		ODRN-bouwen & VRGZ
		ODRN-bouwen & VRGZ
		Gemeente Nijmegen
			
			Onduidelijk
			Ja
			Ja, leidt tot toets
			Nee
			Ja

Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik, specifiek in (ver-)bouwsituaties • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie (afstemmen dagelijks gebruik, bouwactiviteiten en verhuis/inrichtings-activiteiten • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN ODRN,VRGZ VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja Ja nee Nee Ja Ja
Sloop			

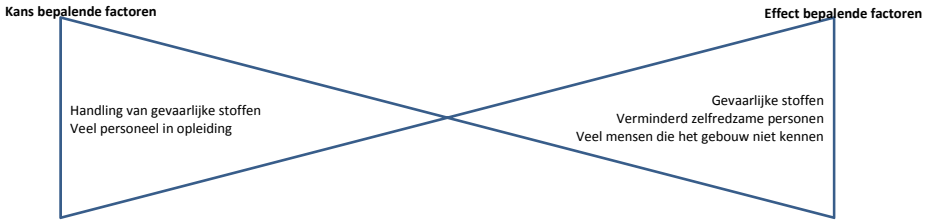
Essentie
Voor deze bedrijven geldt een maatwerk-aanpak

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging
Aanpak:	
Inzet:	
-VRGZ	Periodieke controle
-ODRN-bouwen	Na bouw geen controle meer
-ODRN-milieu	Periodieke controle .
effect	Aandacht voor interne organisatie en behoud kwaliteit inrichting

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Klinieken dagbehandeling – Risicocategorie 1

Beschrijving
kenschetsing: complexe, dynamische situatie. Minder complex dan ziekenhuis. Bovendien minder groot. Grote variëteit in aard van klinieken bij enkele zijn ook verminderd zelfredzame personen aanwezig. Gezien dagbehandeling is de situatie minder risicovol. Bij uitval zijn er behoorlijke terugvalopties. Organisatie is kennisintensief en toont verantwoordelijkheid ten aanzien van brandgevaar.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport, etc, maar ook bijzondere gezondheidsaspecten bijv impact natte koeltorens (legionella)) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen • Eventueel: ondersteuning bij eventueel gewenste plus • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja, leidt tot toets Nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw, frequent overleg • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie (BHV) • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja Ja Nee Ja Ja
Sloop			

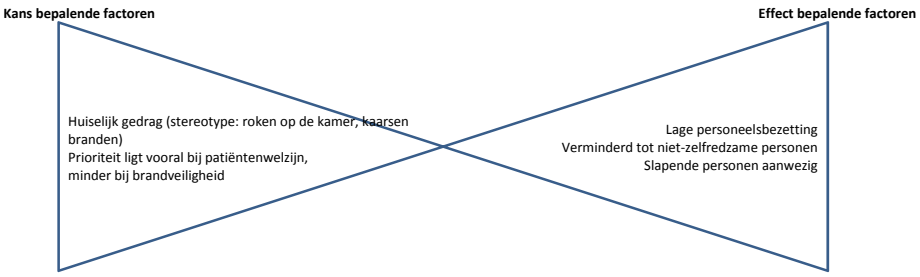
Essentie
De grote diversiteit aan soorten klinieken maakt het lastig om hiervoor één aanpak te formuleren. Er wordt uitgegaan van een gelijke aanpak als bij ziekenhuizen aangezien de zwaarte van patiënten en daarmee hun bekendheid en zelfredzaamheid ook kan wisselen. Gezien de geringere omvang en ook de mindere bouwdynamiek is de inzet geringer Een vast overleg is niet nodig. Wel periodiek, tijdens bouwwerkzaamheden. Het risico-bewustzijn kan bij deze organisaties nog verbeteren, wat als effect zou kunnen hebben dat geen separaat toezicht van VRGZ nodig is maar de ODRN dit toezicht kan overnemen

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging Periodiek toezicht tijdens bouwwerkzaamheden. Verder regulier gebruikstoezicht periodiek gestructureerd overleg. Extra .. . Plus: verbetering BHV-organisatie, en vervallen toezicht periodiek gestructureerd overleg. Extra: bij verbeteren BHV neemt ODRN brandtoezicht over . periodiek gestructureerd overleg. Extra . Door verbeteren BHV-organisatie neemt risicobewustwording toe en krijgt ondernemer ook meer eigen verantwoordelijkheid. Bovendien wordt het aantal toezichthoudende partijen gereduceerd.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Verpleegtehuizen >10 personen – Risicocategorie 1

Beschrijving
Kenschetsing: alhoewel ook ten aanzien van verpleeghuizen kan worden gesteld dat sprake is van een grote diversiteit, geldt bij alle dat er een sterke gerichtheid is op langdurige zorg in een beschermde en huiselijke omgeving. De huiselijke situatie met daaraan verbonden gedrag gecombineerd met (zeer) beperkte zelfredzaamheid resulteren in een behoorlijk veiligheidsrisico en een groot effect, mocht dit risico optreden.
De focus van de organisatie op de dagelijkse zorg verstevigt dit.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport, etc, maar ook bijzondere gezondheidsaspecten bijv impact natte koeltorens (legionella)) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving - bewegen tot aanvraag van het juiste gebruik ('zwaardere klasse') • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg • PLUS: ondersteuning bij gewenste plus (denk aan: inpandige evacuatie ivm kwetsbaarheid, sprinklerinstallatie ivm lage personeelsbezetting) • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, 2e deel nee Ja, leidt tot toets Nee nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie (verantwoordelijke voor veiligheid) • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen • PLUS: geïmpregneerd meubilair (ook eigen) • PLUS: certificaten	 VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN BRGZ & ODRN Branche + gemeente	 Ja Ja Ja Ja Nee Ja Ja Nee Nee
Sloop			

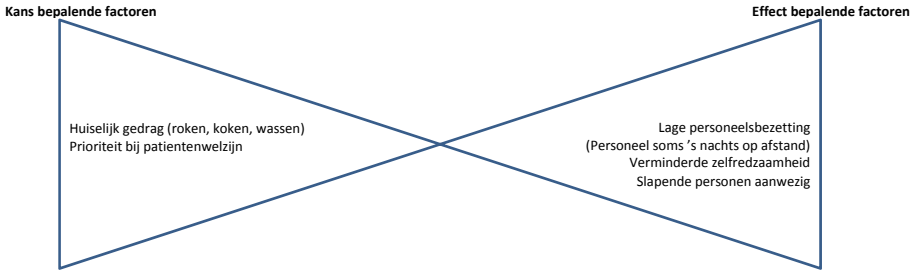
Essentie
Gezien de kwetsbaarheid en de lage personeelsbezetting ligt de nadruk op preventieve maatregelen en maatregelen ter bescherming van bewoners. Door impregneren van meubilair wordt kans op brand beperkt en het effect daarvan verminderd. Ook door sprinklers (of vergelijkbaar) wordt het effect verminderd. Door interne opvang (warm, droog) komen bewoners niet extra in een kwetsbare positie. Het risico-bewustzijn kan bij deze organisaties nog verbeteren, mogelijk bekroond door een certificaat van de branche

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging
Aanpak:	Sterke verantwoordelijkheids- en maatregelverschuiving richting organisatie
Inzet:	
-VRGZ	Regulier periodiek toezicht. Plus: verbetering BHV-organisatie (oefenen, verantwoordelijke benoemen), daarna inzet verminderen
-ODRN-bouwen	Regulier tijdens bouwfase, daarna inzet op verzoek VRGZ
-ODRN-milieu	Geen toezicht, geen ODRN-milieu-aspecten
effect	Door verbeteren voorzieningen worden kans en effect gereduceerd. Door BHV-organisatie neemt risicobewustzijn toe en kan toezicht verminderen.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

24 uurswoonzorgfunctie – Risicocategorie I

Beschrijving

Aantal:

Kenschetsing: bejaardentehuizen, flat met 'zorgplint', voorzieningen voor dementerende of verstnadelijk gehadicapten. De mensen zijn over het algemeen voldoende gezond maar wel verminderd zelfredzaam. In het algemeen niet bedlegerig. Er is in de praktijk een vage grens met verpleeghuizen. Als het dat karakter krijgt: dan daar ook indelen. Categorie: I tijdens bouw (intensief toezicht) 3 na de bouw.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport, etc, maar ook bijzondere gezondheidsaspecten bijv impact natte koeltorens (legionella)) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving – let op dat geen glijdende schaal met verpleeghuizen gaat ontstaan. Doormelding aan brandmeldkamer vastleggen • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg • PLUS: ondersteuning bij gewenste plus (denk aan: sprinklerinstallatie ivm lage personeelsbezetting) • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja, leidt tot toets Nee nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie (verantwoordelijke voor veiligheid) • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen • PLUS: geïmpregneerd meubilair (ook eigen) • PLUS: certificaten	 VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN BRGZ & ODRN Branche + gemeente	 Ja Ja Ja Ja Nee Ja Ja Nee Nee
Sloop			

Essentie

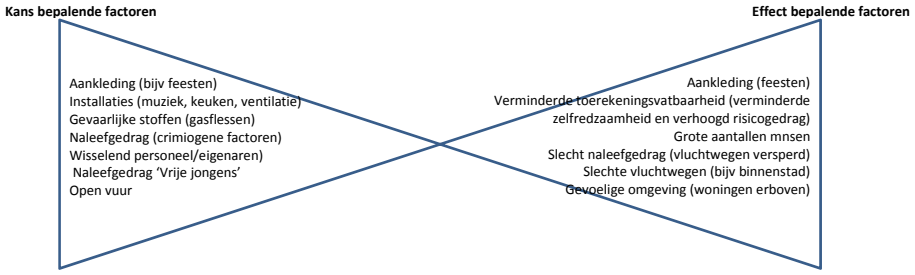
Gezien de kwetsbaarheid en de lage personeelsbezetting ligt de nadruk op preventieve maatregelen en maatregelen ter bescherming van bewoners. Door impregneren van meubilair wordt kans op brand beperkt en het effect daarvan verminderd. Ook door sprinklers (of vergelijkbaar) wordt het effect verminderd. De veiligheidsorganisatie kan beter door ÉÉn persoon verantwoordelijk te maken. Het risico-bewustzijn kan bij deze organisaties nog verbeteren, mogelijk bekroond door een certificaat van de branche.

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging
Aanpak:	Sterke verantwoordelijkheids- en maatregelverschuiving richting organisatie. Mogelijk certificering
Inzet:	
-VRGZ	Regulier periodiek toezicht. Plus: blijvend beïnvloeden BHV-organisatie (oefenen, verantwoordelijke benoemen), is noodzakelijke
-ODRN-bouwen	Regulier tijdens bouwfase, daarna inzet op verzoek VRGZ
-ODRN-milieu	Geen toezicht, geen ODRN-milieu-aspecten
effect	Door verbeteren voorzieningen worden kans en effect gereduceerd. Door BHV-organisatie neemt risicobewustzijn toe en kan toezicht verminderen.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Cafe restaurant > 100 p – Risicocategorie I

Beschrijving

Aantal:

Bij horeca is een grote diversiteit aan ondernemingen te zien. Gezien het risicoprofiel zoals hierboven aangegeven past een gerichte aanpak. Dat vind plaats via het HAT team (ben van de Wetering). Daarnaast vindt specifiek toezicht plaats ivm evenementen.(kerst, oud en nieuw, sportevenementen, etc).
Risico van grote horeca wordt vnl bepaald door de grote aantallen mensen

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving LET OP: bouwkundig scheiden van woon- en bedrijfsfuncties • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, Nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw ,aandacht voor onderdelen die later niet meer te controleren zijn, bijv afzuiginstallatie irt vluchtwegen • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens (ver)bouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Sturen op naleefgedrag via Horeca AdviesTeam • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen • Toezicht op gebruiksmelding • Sanctionering via Drank –en Horeca wetgeving	 VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN BRGZ & ODRN gemeente	 Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja ja
Sloop			

Essentie

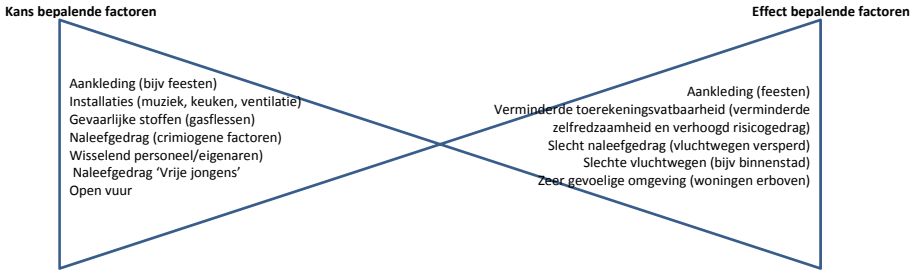
Aanpak via HAT voortzetten. Naast aandacht voor zaken in de horecagelegenheid zelf moet er ook meer aandacht zijn voor de randzaken: installaties aan de buitenzijde (risico op brandoverslag),en opslag van afval. Verbeteren van interne organisatie (BHV) heeft een beperkt effect. Daarvoor is de bedrijfsdynamiek (o.a. personeelswisseling) te groot. Sanctionering via Drank en Horecawet biedt goede mogelijkheden

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging
Aanpak:	Doorgaan met HAT-aanpak. PLUS: meer aandacht tijdens bouw (installaties, vluchtwegen)
Inzet:	
-VRGZ	Projectmatig toezicht.
-ODRN-bouwen	Projectmatig toezicht PLUS: meer aandacht tijdens bouw (installaties, vluchtwegen)
-ODRN-milieu	Toezicht op installaties (o.a. afzuiginstallatie irt vluchtwegen)
effect	Naast continue aandacht voor bedrijfsvoering bij PLUS ook meer aandacht aan preventie

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Cafe restaurant < 100 p – Risicocategorie I

Beschrijving
Aantal:
Bij horeca is een grote diversiteit aan ondernemingen te zien. Gezien het risicoprofiel zoals hierboven aangegeven past een gerichte aanpak. Dat vind plaats via het HAT team (ben van de Wetering). Daarnaast vindt specifiek toezicht plaats ivm evenementen.(kerst, oud en nieuw, sportevenementen, etc).
IN verhouding met de grote horeca is het aanwezig zijn van grote aantallen mensen minder bepalend, maar is vaak sprake van een zeer gevoelige combinatie horeca <> wonen.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving LET OP: bouwkundig scheiden van woon- en bedrijfsfuncties • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, Nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw ,aandacht voor onderdelen die later niet meer te controleren zijn, bijv afzuiginstallatie irt vluchtwegen • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens (ver)bouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Sturen op naleefgedrag via Horeca AdviesTeam • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen • Toezicht op gebruiksmelding • Sanctionering via Drank –en Horeca wetgeving	 VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN BRGZ & ODRN gemeente	 Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja ja
Sloop			

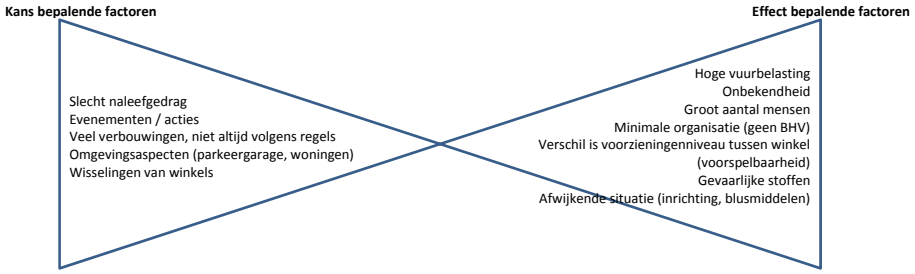
Essentie
Aanpak via HAT voortzetten. Naast aandacht voor zaken in de horecagelegenheid zelf moet er ook meer aandacht zijn voor de randzaken: installaties aan de buitenzijde (risico op brandoverslag),en opslag van afval. ct. Sanctionering via Drank en Horecawet biedt goede mogelijkheden

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging
Aanpak:	Doorgaan met HAT-aanpak. PLUS: meer aandacht tijdens bouw (installaties, vluchtwegen)
Inzet:	
-VRGZ	Projectmatig toezicht. (lagere frequentie dan grote horeca)
-ODRN-bouwen	Projectmatig toezicht PLUS: meer aandacht tijdens bouw (installaties, vluchtwegen)
-ODRN-milieu	Toezicht op installaties (o.a. afzuiginstallatie irt vluchtwegen)
effect	Naast continue aandacht voor bedrijfsvoering bij PLUS ook meer aandacht aan preventie

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Winkelcentra – Risicocategorie 1

Beschrijving
Aantal: ..
Kenschetsing: Deze categorie betreft de overdekte winkelcentra waarin meerdere ondernemingen gevestigd zijn. Er komen veel mensen, veel bijzondere acties (winkeltrekkers) en een grote diversiteit aan soorten en kwaliteiten van ondernemingen en een grote dynamiek daarin. Soms is het centrum van één eigenaar, vaak ook is sprake van meerdere eigenaren. De organisatiegraad tussen de winkels is vaak laag. Gezien de functie in het dagelijks verkeer heeft uitval van een winkelcentrum naast de directe veiligheidsimpact daarna ook een effect, nl behoefte aan alternatieven

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is Plusmaatregel: restrisico beheersen, maatregelen nemen ivm uitval van functie	VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving – prepareren voor flexibel en multifunctioneel gebruik. Bij vluchtwegen uitgaan van realistisch maximaal gebruik. • Advies over gelijkwaardige oplossingen (compartimenteren, sprinkler), vooroverleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja, leidt tot toets
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik, eens per jaar overleg met VVE, streven naar vast contactpersonen • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen (indien relevant) • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ/ODRN ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-bouwen ODRN	 Ja Ja Ja Ja Ja Ja
Sloop			

Essentie
De dynamiek in bezoekers en ondernemers, de lage organisatiegraad, het verschil in voorzieningen maken dat dat bij een incident risico's en de meest effectieve aanpak moeilijk te bepalen zijn. het meest zinvol wordt geacht om hieraan een eind te maken. Dit kan door robuust ODRN-bouwen en door periodieke bezoeken.

Wijziging

Prioritering	Wijziging, hogere prioriteit
Aanpak:	Inspelen op acties en feestdagen
Inzet:	
-VRGZ	Periodiek toezicht.
-ODRN-bouwen	Regulier tijdens bouwfase, periodiek toezicht samen met VRGZ
-ODRN-milieu	toezicht indien relevant
effect	.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Fabrieken en industrie risicocategorie 1 t/m 3

Bij deze categorie moet een andere aanpak worden gevolgd. De hoofdindeling zoals ODRN-ODRN-milieu die hanteert lijkt het meest verkiesbaar.
De relevantie van het aantal personen lijkt beperkt
Uitgangspunt zou kunnen zijn:

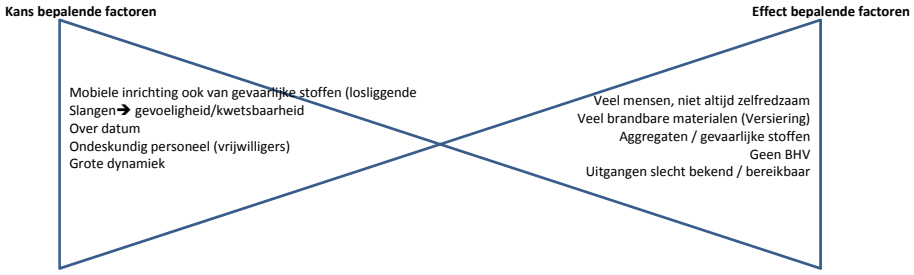
- Wet ODRN-milieubeheer categorie C = risicocategorie 1
- Wet ODRN-milieubeheer categorie B = risicocategorie 2
- Wet ODRN-milieubeheer categorie A = risicocategorie 3 (in brandrisicoprofiel vaak in andere categorieën, dus alleen die objecten die niet onder categorieën van het brandrisicoprofiel vallen)

Voor de brandweer is gelijkwaardigheid van belang.
Beperkende factor voor onze methodiek: grote diversiteit in bedrijven, vlinderdas per categorie eigenlijk niet mogelijk. Het gaat om individueel maatwerk.
Grote bedrijven zijn al geweest.
RO: toestaan of uitsluiten van bedrijven met gevaarlijke stoffen (zit ook in EV-beleid)
Ontwerp: Is belangrijk, inzetten op intensief vooroverleg.

Nader bespreken

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Tijdelijke bouwsels– Risicocategorie I tot 3

Beschrijving
Aantal: ..
Kernmerken : het betreft hier feesttenten etc. bij evenementen. Het risico is tijdelijk. De kwaliteit is in het algemeen goed.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Evenementenvergunning ➔ locatie is gegeven	VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen	Nee
Ontwerp	evenementenvergunning • Algemene Flyer per type bouwsel • Relatiebeheer met vaste verhuurders • Onthouden van een evenementen vergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ gemeente	 Ja Nee ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen •	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja Nee Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Handhaving is –vaak-geen optie ivm openbare orde • Aantallen beheersing • Deel-activiteiten stilleggen • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ VRGZ VRGZ VRGZ & ODRN-bouwen ODRN	 (ja) Ja Ja Ja Ja
Sloop			

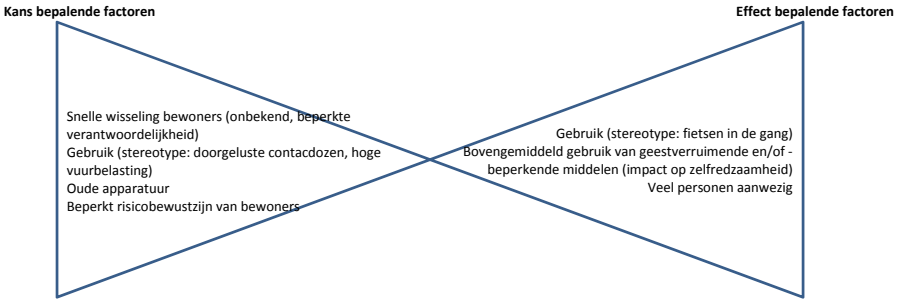
Essentie
Aansluiten bij regio-aanpak

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging. Inspelen op versterking organisatie (aantallenbeheersing) Cf evenementenaanpak Cf evenementen aanpak nee .

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Kamerverhuur – Groot – Risicocategorie 2

Beschrijving
Kenschetsing: het betreft hier de professionele kamerverhuur door specifiek daarvoor opgerichte organisaties. Er is sprake van een organisatiestructuur met duidelijke aanspreekpunten. De geODRN-bouwen zijn speciaal gebouwd voor kamerverhuur. Specifiek risicoaspect is het toegenomen gebruik van elektrische apparaten (digitalisering van de maatschappij) en het blokkeren van vluchtwegen door opslag. Daarnaast zijn er de specifieke risico-aspecten verbonden aan het studentenleven (feesten, dag/nacht).

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant, (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (met name gevaarlijk transport) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	• Ondersteuning/ advies over plus ten behoeve van intensief gebruik (bij aanleg en/of verbouwing meer wandcontactdozen, meer bergruimte • Toets aan wet- en regelgeving, inclusief advies op gelijkwaardigheid • Onthouden van een omgevingsvergunning bouw	VRGZ en ODRN-bouwen VRGZ en ODRN-bouwen ODRN-bouwen	Nee Ja Ja
Bouw	• Toezicht bij de bouw • Handhaving tijdens bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets oplossingen bij onvoorziene problemen	VRGZ & ODRN-bouwen ODRN VRGZ & ODRN-bouwen VRGZ & ODRN-bouwen	Ja Ja Ja Ja
Gebruik	• Beoordeling gebruiksmelding - alle objecten • Toezicht op daadwerkelijk gebruik en voorzieningen - in deze categorie door overheid niet per definitie meest effectief. De exploitant zal dat zelf ook doen. Structureel met een lage frequentie, en op basis van klachten (niet alle klachten, kennis over naleefgedrag van exploitant en beleid is daarop van toepassing) • Voorlichting over brandveiligheid ter verhoging van risicobewustzijn bewoners • Handhaving, beperkt want beperkt toezicht	VRGZ VRGZ VRGZ & Gemeente ODRN	Ja Ja Ja, gebruik ervan niet Ja
Sloop			

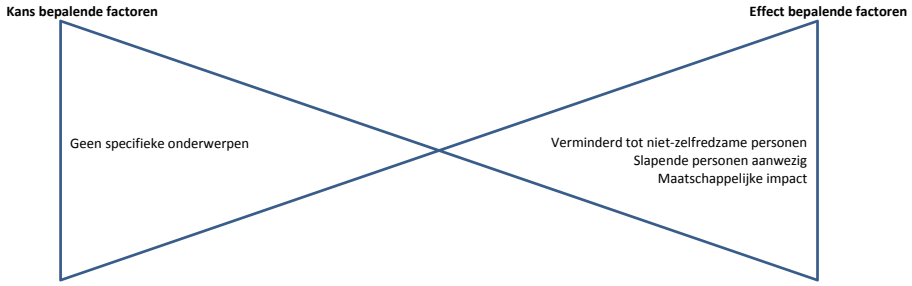
Essentie
Bij deze grote professionele complexen zien wij toegevoegde waarde op twee aspecten: te zorgen dat voldoende voorzieningen aanwezig zijn die passen bij het specifieke gebruik. Door aanleg van meer wandcontactdozen zijn doorlussen (verlengkabels, verdeelstekkers) niet meer nodig en wordt het risico op brand verminderd. Evenzo geldt dit voor het aspect bergruimte. Het dagelijks toezicht door de eigenaar wordt dan ook beter afdwingbaar. Deze maatregelen zijn niet afdwingbaar.
Een tweede accent betreft de voorlichting aan studenten. Dit is een voorzetting van de huidige praktijk. Aanvullend zouden huurders ook gefaciliteerd kunnen worden om zelf een gebruikerscheck te doen en hen zo in staat te stellen om privaatrechtelijk voorzieningen op niveau te houden

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging tov huidig
Aanpak:	Meer accent op randvoorwaarden en daardoor eigenaar beter in positie brengen
Inzet:	
-VRGZ	Ondersteunen van exploitanten dmv steekproef + bevindingenanalyse=bestaande praktijk. PLUS: criteria ontwikkelen adhv klachtenmeldingen PLUS: opstellen gebruikerscheck
-ODRN-bouwen	Meer inzet in bouwfase, tbv huurders
-ODRN-milieu	Niet relevant
effect	Aanpak aan de bron (voorzieningen) en gebruiker en eigenaar/beheerder in positie,

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Kinderopvang >10 personen – Risicocategorie 2

Beschrijving
Aantal: 75 (waarvan 50 onder grote organisaties)
Kenschetsing: Het betreft de professionele kinderdagopvang. Er is sprake van professionele organisaties met een groot risicobewustzijn. Het toezicht (GGD) en de regelgeving zijn adequaat. De GGD houdt inspecties, de gemeente Nijmegen zet in op een brede kwaliteitsimpulskinderopvang. Zaken als compartimentering,of aantallen per ruimte zijn bepaald en worden gehandhaafd. Het gebruik en inrichting bieden nauwelijks risico op brand.
Gezien risico zou de indeling in cat 3 kunnen zijn, gezien echter de maatschappelijke impact in het geval er toch een ongeval zou plaatsvinden wordt gekozen voor categorie II

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant - Vigerend EV-beleid: in risico-zones geen kinderdagopvang Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving. Deze is adequaat • Advies over gelijkwaardige oplossingen • Eventueel: ondersteuning bij gewenste plus (denk aan: inpandige evacuatie, sprinklerinstallatie) • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, Ja, leidt tot toets Nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik (discussie over interval, vanwege lage risico) • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu➔GGD VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ➔GGD ODRN	 Ja Ja Nee Ja Ja
Sloop			

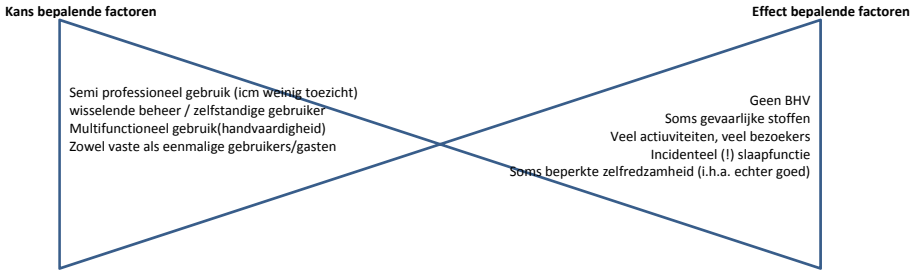
Essentie
Aangezien de regelgeving en het toezicht al goed geregeld zijn via het GGD-spoor is het te overwegen om meer aante sluiten bij de GGD, bijvorobeeld door gelijktijdig te opereren en wellicht hen ook delen van de taken die horen bij het bransdveiligheidsstoezicht uit te besteden.
Het achterwege blijven van toezicht door de brandweer, dat volgens deskundigen op grond van risico-afweging te overwegen zou zijn, wordt waarschijnlijk maatrschappelijk niet geaccepteerd.

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging tov huidig. Te overwegen is een lagere (minder prioritaire) categorie informeren en laagfrequent toezicht Voorlichting door GGD, ens per twee jaar toezicht door VRGZ regulier geen inzet bewustwording van laag risico profiel kan leiden tot minder overheidsinzet.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Buurtcentra en multifunctionele centra– Risicocategorie 2

Beschrijving
Aantal: ..
Kernmerken : Er zijn 22 buurtcentra en zgn voorzieningenharten. Deze centra variëren sterk in omvang en activiteiten. Er is sprake van een semi-professioneel beheer, vaak is sprake van en combinatie van coördinerende beheerders naast een –wisselende- staf van vrijwilligers, soms aangevuld met 'zelfsturende gebruikers'. Het aantal en aard van de bezoekers en gebruikers is sterk gevarieerd en kent een sterke dynamiek in de tijd, zowel op de dag als over een langere periode bezien. Bezoekers en gebruikers zijn zowel vaste gebruikers als eenmalige passanten. Het is een uitdaging om te gaan met die dynamiek. De buurtcentra zijn alle in eigendom van de gemeente, en in een aantal gevallen is de gemeente ook bij de exploitatie betrokken. Dit maakt het mogelijk op grond van het privaatrecht te handelen.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving – prepareren voor flexibel en multifunctioneel gebruik. (bijv liever openruimten dan gangen (die vaak worden vol gezet) Bij vluchtwegen uitgaan van realistisch maximaal gebruik. • Advies over gelijkwaardige oplossingen (compartimenteren, sprinkler), vooroverleg **Ondersteuning van/ advies aan/stimuleren van de aanvrager bij een eventueel gewenste 'plus' op wet- en regelgeving: relevant in verband met gewenste robuustheid van het gebouw (door ODRN en VRGZ)** • Onthouden van een omgevingsvergunning	ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	Ja Ja, leidt tot toets. Ondersteuning nee
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Organisatie op orde (BHV)+ oefenen: niet kansrijk, voorlichting wel • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	VRGZ VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-bouwen ODRN	nee Ja Ja Ja Ja
Sloop			

Essentie
De bouw van een nieuw buurtcentrum biedt de kans om het gebouw zo in te richten dat kwetsbare groepen voldoende en goede bereikbare vluchtwegen hebben. Door dit accent kan later worden bespaard op extra maatregelen. Doordat het gebouw logisch en robuust is ingericht zijn voorzieningen en vluchtwegen zonneklaar en kan worden volstaan met het op orde houden van de gebruikelijke brandveiligheidsvoorzieningen

Bij bestaande buurtcentra is het niet goed mogelijk om bouwkundige en gebruikstechnische aanpassingen door te voeren. De genoemde grote bezoekers- en gebruikersdynamiek en de wisselende zelfredzaamheid is een extra zorgpunt. Het accent ligt op een goede veiligheidsorganisatie naast de aanwezigheid van brandveiligheidsvoorzieningen. Van de beheerder wordt een sterkere organisatiekracht verwacht: een vaste (iig bekende) bezetting die deskundig is en geoefend. Privaatrechtelijk kan de gemeente hier een impuls aan geven.

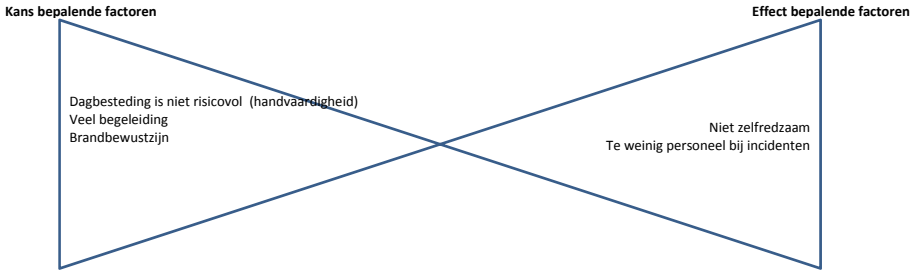
Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging. Bij goede bouw zou lagere categorisering verantwoord zijn
Aanpak:	Inspelen op organisatiegraad (BHV)
Inzet:	
-VRGZ	1x/jaar
-ODRN-bouwen	Regulier tijdens bouwfase
-ODRN-milieu	nee
effect	

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Dagverblijf gehandicapten – Risicocategorie 2

Beschrijving
Aantal: ..
Kenmerken: bij dagverblijven geldt dat aanwezigen i.h.a. mobiel zijn. Tegelijk is er en breed spectrum aan handicaps (fysiek/ mentaal)

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport)	VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen	Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen (compartimenteren, sprinkler), vooroverleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja, leidt tot toets ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Organisatie op orde (BHV)+ oefenen, buurt of zusterorganisatie inzetten • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-bouwen ODRN	 nee Ja Ja Ja Ja
Sloop			

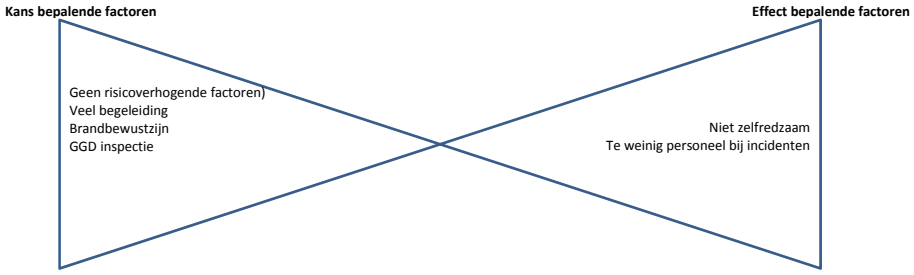
Essentie
Het risico op brand is beperkt, maar als er brand uitbreekt is gebrek aan begeleiding een issue. Daarom zou hier een oplossing zijn door te buurt bewust te maken van het risico en mogelijk met hen te oefenen.

Wijziging

Prioritering	Wijziging, lagere prioriteit
Aanpak:	Inspelen op organisatiegraad (BHV)
Inzet:	
-VRGZ	Beperkt
-ODRN-bouwen	Beperkt
-ODRN-milieu	nvt
effect	-

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Peuterspelzalen – Risicocategorie 2

Beschrijving
Aantal: ..
Kenmerken: Peuterspeelzalen wijken af van kinderdagverblijven doordat de kinderen wat ouder zijn en meer aanspreekbaar. Het karakter is meer gericht op onderwijs en minder op verzorgen. Vergelijkbaar met kinderdagverblijven is de rol die de GGD-inspectie speelt

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	**Wat is relevant?**	**Partij**	**Afdwingbaar?**
RO	niet relevant		
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving. Deze is adequaat	ODRN-bouwen,VRGZ en GGD	Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is (indien van toepassing)	Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Voorlichting over brandveilig gebruik en -inrichting • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen op instigatie van GGD	VRGZ + GGD VRGZ & ODRN-milieu➔GGD	Nee Ja
Sloop			

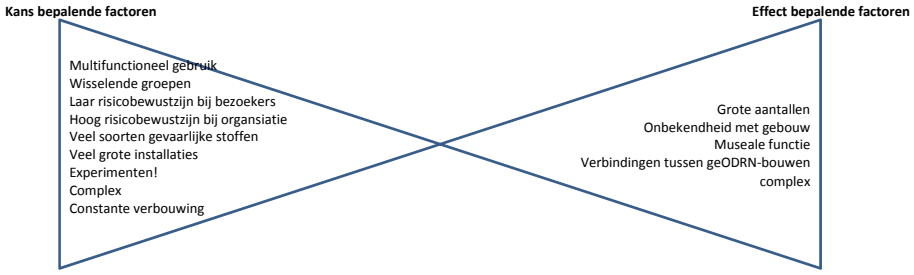
Essentie
Aangezien de regelgeving en het toezicht al goed geregeld zijn via het GGD-spoor wordt gekozen om meer aan te sluiten bij de GGD, bij voorbeeld door gelijktijdig te opereren en wellicht hen ook delen van de taken die horen bij het brandveiligheidstoezicht uit te besteden.

Wijziging

Prioritering	Minder
Aanpak:	informeren en laagfrequent toezicht
Inzet:	
-VRGZ	Voorlichting door GGD (specifiek) en VRGZ (beschikbaar stellen algemene middelen)
-ODRN-bouwen	Alleen inzet op verzoek GGD
-ODRN-milieu	geen inzet
effect	bewustwording van laag risico profiel kan leiden tot minder overheidsinzet.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Speciale onderwijsfunctie – Risicocategorie 2

Beschrijving
Kenschetsing: Zeer complexe, zeer dynamische situatie, veel personen die ter plaatse onvoldoende bekend zijn. Vanwege experimenten is voorspelbaarheid beperkt. Organisatie heeft groot bewustzijn ten aanzien van brandgevaar.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant (m.n. goede bereikbaarheid) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja

Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw
	• Structureel vooroverleg met als ingebedde maatregelen:
	  ○ Toets aan wet- en regelgeving
	  ○ Advies over gelijkwaardige oplossingen
	  ○ Eventueel: ondersteuning bij eventueel gewenste plus
	• Onthouden van een omgevingsvergunning
		
		Integraal
		ODRN-bouwen & VRGZ
		ODRN-bouwen & VRGZ
		ODRN-bouwen & VRGZ
		Gemeente Nijmegen
			
			Onduidelijk
			Ja
			Ja, leidt tot toets
			Nee
			Ja

Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik, specifiek in (ver-)bouwsituaties • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie (afstemmen dagelijks gebruik, bouwactiviteiten en verhuis/inrichtings-activititen • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja Ja nee Nee Ja Ja
Sloop			

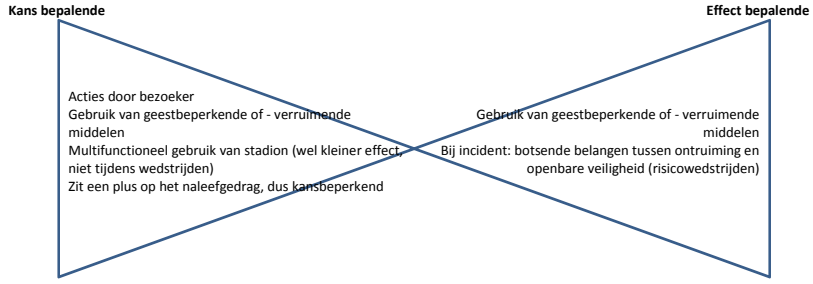
Essentie
Gezien de complexe situatie is het noodzakelijk dat met een hoge frequentie controles plaatsvinden ondermeer ook om het gewbouw en de gebruikers goed te leren kennen. Tegelijk zou maximaal energie moeten worden gestoken in het op orde houden van de eigen BHV-organisatie

Wijziging

Prioritering	Hoge prioriteit
Aanpak:	Verbeteren structurele aanpak
Inzet:	
-VRGZ	periodiek gestructureerd overleg.
-ODRN-bouwen	periodiek gestructureerd overleg.
-ODRN-milieu	periodiek gestructureerd overleg.
effect	continue aandacht voor goede afweging zorg en veiligheid. Nog betere bewustwording bij organisatie. Betere situatiekennis bij VRGZ en ODRN. Duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Stadion– Risicocategorie 2

Beschrijving
Aantal: 1

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant (niet op risicovolle plekken, maar geen bijzondere bescherming. Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen, belangrijk: kan de spanning tussen openbare veiligheid en brandveiligheid bespreken: intensief vooroverleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente, ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, Ja, leidt tot toets Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja Nee Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijk gebruik , • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja a Ja
Sloop			

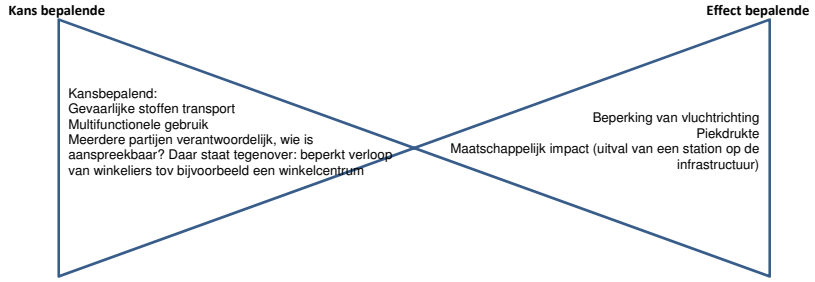
Essentie
De regels waaraan voldaan moet worden zijn voldoende. De ontwerpfase is het meest belangrijk. Op het gebruik en de kwaliteit van voorzieningen ziet de KNVB scherp toe. Hier kan de overheid op inspelen .

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging tov huidig. Te overwegen is een lagere (minder prioritaire) categorie
Aanpak:	informeren en laagfrequent toezicht
Inzet:	
-VRGZ	regulier (1x / jaar)
-ODRN-bouwen	regulier
-ODRN-milieu	geen inzet
effect	bewustwording van risico profiel en rol KNVB kan leiden tot minder overheidsinzet.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Stationsgebouwen– Risicocategorie 2

Beschrijving
Aantal: 2

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

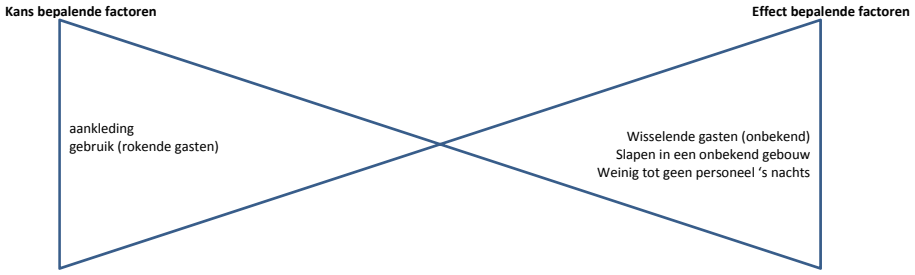
Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant (wel of niet toestaan, maar geen bijzondere bescherming.	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen, belangrijk: vluchtwegen • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente, ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, Ja, leidt tot toets Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja Nee Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijk gebruik , • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie, bijvoorbeeld via verhuurder of bevorderen samenwerking tussen winkeliers • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja nee ja Ja
Sloop			

Essentie
De regels waaraan voldaan moet worden zijn voldoende. De ontwerpfase is het meest belangrijk. Op het gebruik en de kwaliteit van voorzieningen ziet de KNVB scherp toe. Hier kan de overheid op inspelen .

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging tov huidig. informeren en laagfrequent toezicht regulier (<1x / jaar) regulier geen inzet

Logies 10-50 p– Risicocategorie 2/3

Beschrijving
Aantal: 25
Kenschetsing: deze categorie zijn veelal hotels. De ervaring is dat vluchtwegen in het algemeen goed voor elkaar zijn..

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg • PLUS: ondersteuning bij gewenste plus (denk aan: sprinklerinstallatie ivm lage personeelsbezetting) • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja, leidt tot toets nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ VRGZ ODRN VRGZ ODRN-bouwen	 Ja Ja Ja Ja ja
Sloop			

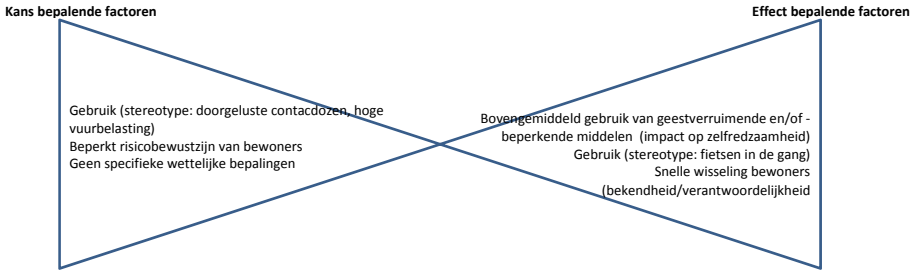
Essentie
Belangrijke winst valt hier te halen als de exploitant gasten goed wegwijs maakt en op de hoogte brengt van veiligheidsmaatregelen.

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging Verantwoordelijkheid bij bedrijven. Toezicht neigt naar steeksproefsgewijs Incidenteel toezicht, alleen op verzoek van gemeente. Regulier tijdens bouwfase, daarna inzet op verzoek VRGZ (handhaving) zeer beperkt toezicht dit kan ODRN-bouwen meenemen

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Kamerverhuur – Klein (<5 p) – Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: 1200
Kenschetsing: Het betreft hier de kleine, veelal particuliere kamerverhuur. Er is meestal geen sprake van een professioneel beheer. De geODRN-bouwen zijn niet speciaal gebouwd voor kamerverhuur. Aangezien deze kamerverhuur (> 5p wel) niet valt onder een wettelijk regiem vallen de verhuurders buiten beeld van de overheid . Locaties zijn veelal niet bekend en handhaving is niet mogelijk. Specifiek risicoaspect is het intensieve gebruik van elektrische apparaten (digitalisering van de maatschappij) en het blokkeren van vluchtwegen door opslag. Daarnaast zijn er de specifieke risico-aspecten verbonden aan het studentenleven (feesten, dag/nacht).

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

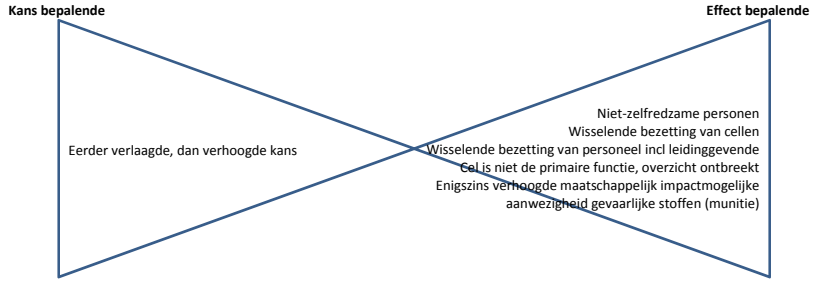
Fase	**Wat is relevant?**	**Partij**	**Afdwingbaar?**
RO	Niet relevant: wordt niet als zodanig aangemerkt		
Ontwerp	Niet relevant: geen vergunning nodig		
Bouw	Niet relevant: geen vergunning nodig		
Gebruik	Voorlichting over brandveiligheid ter verhoging van risicobewustzijn bewoners. Niet Voorlichting via algemene media aan –potentiële- kamerverhuurders.	VRGZ/ Gemeente(?)	Nee
Sloop			

Essentie
Bij deze situaties is het niet mogelijk om gestructureerd toezicht te houden (nl locaties vaak niet bekend) zien wij toegevoegde waarde op twee aspecten: Voorlichting in algmene zin aan verhuurders , bijvoorbeeld over het aanwezig zijn van voldoende voorzieningen die passen bij het specifieke gebruik: bijvoorbeeld voldoende wandcontactdozen en voldoende bergruimte. Deze maatregelen zijn niet afdwingbaar.
Een tweede accent betreft de voorlichting aan studenten. Dit is een voorzetting van de huidige praktijk. Aanvullend zouden huurders ook gefaciliteerd kunnen worden om zelf een gebruikerscheck te doen en hen zo in staat te stellen om privaatrechtelijk voorzieningen op niveau te houden

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging tov huidig
Aanpak:	Gebruikers informeren
Inzet:	
-VRGZ	Voorlichting aan eigenaren en gebruikers. PLUS: opstellen gebruikerscheck tbv huurders
-ODRN-bouwen	Geen toezicht
-ODRN-milieu	Geen toezicht
effect	Gebruiker is meer bewust, en zal meer eigen verantwoordelijkheid nemen,

Gebouwen met een celfunctie – Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: 4
Kenschetsing: Gebouwen waarvan de celfunctie een ondergeschikte rol heeft ten opzicht van het hele gebouw. In het gebouw zijn meerdere andere functies. Bijvoorbeeld een politiebureau. Vaak bevinden de cellen zich op dislocatie in het gebouw. Dit versterkt het gebrek aan overzicht (zitten nu wel of niet mensen in het cellenblok?). In het gebouw wordt vaak beperkt integraal geoefend. Aangezien de mensen in het cellenblok zijn toevertrouwd c.q. overgeleverd aan de zorg van de overheid rust op hen een zware verantwoordelijkheid (vertrouwensbeginsel).

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen • Eventueel: ondersteuning bij gewenste plus • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, 2e deel nee Ja, leidt tot toets Nee Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja Nee Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie.PLUS: extra oefenen • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja Nee Ja Ja
Sloop			

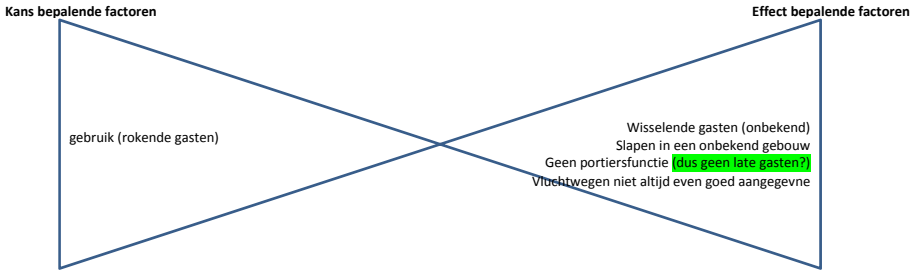
Essentie
De regels waaraan het gebouw waarin de cellenfunctie zit moet voldoen, zijn voldoende. Wat verbeterd kan worden zijn het overzicht en de mate van geoefendheid. Dit kan niet worden afgedwongen. Omdat het echter gaat om een mede-overheid zijn er wel mogelijkheden om het gesprek hierover aan te gaan en actie te ondernemen.

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging tov huidig. Te overwegen is een lagere (minder prioritaire) categorie
Aanpak:	informeren en laagfrequent toezicht
Inzet:	
-VRGZ	Voorlichting door GGD, ens per twee jaar toezicht door VRGZ
-ODRN-bouwen	regulier
-ODRN-milieu	geen inzet
effect	bewustwording van laag risico profiel kan leiden tot minder overheidsinzet.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Logies <10 p– Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: 25
Kenschetsing:
Deze categorie zijn veelal de kleine logies en de bed & breakfastvoorzieningen. De bedrijven hebben niet alle een gebruiksvergunning nodig (alleen >5 p) en zijn ook niet allle bij de gemeente bekend. Er wordt gelogeerd in een situatie die vergelijkbaar is met een huissituatie, echter in totaal met grotere aantallen en daarbij komt dat gasten ter plaatsen onbekend zullen zijn. De veiligheid hangt in belangrijke mate af van de professionaliteit van de exploitant. Veelal betreft het hier bestaande geODRN-bouwen die voor deze functie worden aangepast

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Niet relevant		
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja, leidt tot toets
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie (verantwoordelijke voor veiligheid) • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ VRGZ ODRN VRGZ VRGZ ODRN-bouwen	 Ja Ja Ja nee Ja ja
Sloop			

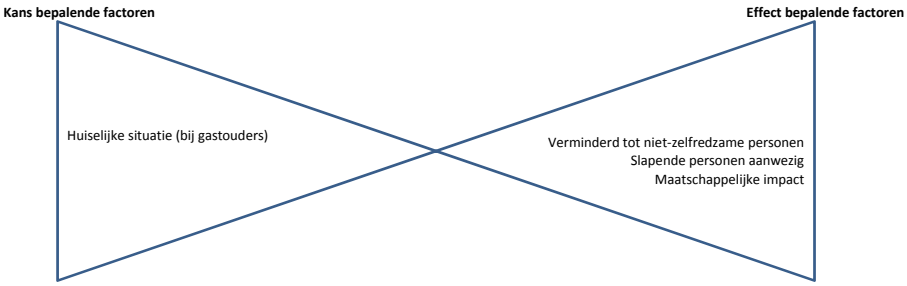
Essentie
Belangrijke winst valt hier te halen als de exploitant gasten goed wegwijs maakt en op de hoogte brengt van veiligheidsmaatregelen en het belang van zelfredzaamheid.

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging
Aanpak:	Verantwoordelijkheid bij bedrijven.
Inzet:	
-VRGZ	Regulier toezicht met name gericht op gebruiksvergunning.
-ODRN-bouwen	Regulier tijdens bouwfase, daarna inzet op verzoek VRGZ (handhaving)
-ODRN-milieu	Incidenteel toezicht (waar relevant)
effect	nvt

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Kinderopvang / gastouders – Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: ..
Kenschetsing: Het betreft de hier de kleine kinderdagopvang, soms in huiselijke kring. Er is veelal sprake van kleine organisaties of zelfstandigen met een sterk wisselend maar over het algemeen beperkt risicobewustzijn. Gezien de omvang is het gemeentelijk instrumentarium veelal niet van toepassing. Het toezicht (GGD) en de regelgeving die haar ten dienst staan zijn adequaat. De GGD houdt inspecties, de gemeente Nijmegen zet in op een brede kwaliteitsimpulskinderopvang. Zaken als compartimentering,of aantallen per ruimte zijn bepaald en worden gehandhaafd. Het gebruik en inrichting bieden nauwelijks risico op brand.
Gezien de beperkte omvang, de analogie met de huiselijke omgeving en het gebrek aan gemeentelijk instrumentarium wordt gekozen voor categorie 3

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	niet relevant		
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving. Deze is adequaat	ODRN-bouwen,VRGZ en GGD	Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is (indien van toepassing)	Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Voorlichting over brandveilig gebruik en -inrichting • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen op instigatie van GGD	VRGZ + GGD VRGZ & ODRN-milieu→GGD	Nee Ja
Sloop			

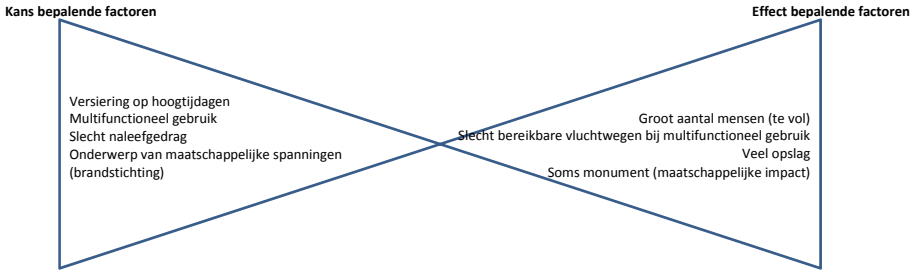
Essentie
Aangezien de regelgeving en het toezicht al goed geregeld zijn via het GGD-spoor wordt gekozen om meer aan te sluiten bij de GGD, bijvorobeeld door gelijktijdig te opereren en wellicht hen ook delen van de taken die horen bij het brandveiligheidsstoezicht uit te besteden.

Wijziging

Prioritering	Minder
Aanpak:	informeren en laagfrequent toezicht
Inzet:	
-VRGZ	Voorlichting door GGD (specifiek) en VRGZ (beschikbaar stellen algemene middelen)
-ODRN-bouwen	Alleen inzet op verzoek GGD
-ODRN-milieu	geen inzet
effect	bewustwording van laag risico profiel kan leiden tot minder overheidsinzet.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Gebedshuizen > 250 p – Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: 6
Kenschetsing: De focus op godsdienstviering leidt soms tot een geringer risicobewustzijn. Kenmerk is de grote dynamiek in bezetting: vaak leeg, op bepaalde momenten –zeer- vol. Hoge kerken hebben een voordeel dat bij eventuele brand er in de ruimte lange tijd zicht is. Er is één duidelijke beheerder of beheerorganisatie. Het risico op brandstichting doet zich met name voor als het gebouw leeg is.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport) én gebieden waar maatschappelijke spanningen te verwachten zijn Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen	Ja / nee Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving – prepareren voor multifunctioneel gebruik. Bij vluchtwegen uitgaan van realistisch maximaal gebruik. • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	Ja, 2e en 3e leiden tot discussie Ja, leidt tot toets
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	VRGZ ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-bouwen ODRN	Ja Ja Ja Ja Ja Ja
Sloop			

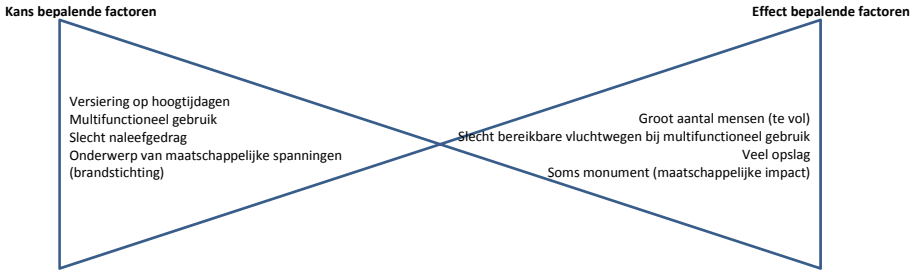
Essentie
Hoewel brand bij gebedshuizen vooral lijkt voor te komen als deze leeg zijn, wordt als grootste risico gezien die situaties tijdens hoogtijdagen als –te- grote groepen mensen aanwezig zijn. Het wordt het meest effectief gezien om hier actie op in te spelen.

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging Inspelen op hoogtij-dagen Steekproefsgewijs toezicht. Regulier tijdens bouwfase, daarna inzet op verzoek VRGZ Geen toezicht, geen ODRN-milieu-aspecten .

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Gebedshuizen < 250 p – Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal 50
Kenschetsing: Bij de kleinere gebedshuizen wordt vaak gebruik gemaakt van geODRN-bouwen die hiervoor niet zijn gebouwd. De voorzieningen zijn inmiddels aangepast. focus op godsdienstviering leidt soms tot een geringer risicobewustzijn. Kenmerk is de grote dynamiek in bezetting: vaak leeg, op bepaalde momenten –zeer- vol. Hoge kerken hebben een voordeel dat bij eventuele brand er in de ruimte lange tijd zicht is. Er is één duidelijke beheerder of beheerorganisatie, maar deze heeft ook nog neventaken. Het risico op brandstichting doet zich met name voor als het gebouw leeg is.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant (gebieden waar maatschappelijke spanningen te verwachten zijn) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen	Ja / nee Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving – prepareren voor multifunctioneel gebruik. Bij vluchtwegen uitgaan van realistisch maximaal gebruik. • Advies over gelijkwaardige oplossingen, periodiek overleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	Ja, 2e en 3e leiden tot discussie Ja, leidt tot toets
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	VRGZ ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-bouwen ODRN	Ja Ja Ja Ja Ja Ja
Sloop			

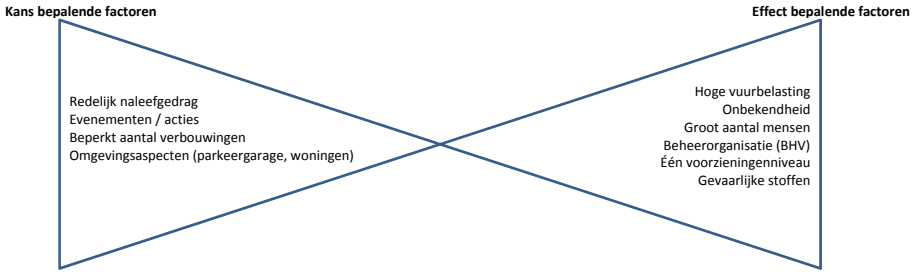
Essentie
Hoewel brand bij gebedshuizen vooral lijkt voor te komen vinden deze vooral plaats als de geODRN-bouwen leeg zijn. Al grootste risico worden die situaties gezien die optreden tijdens hoogtijdagen als –te- grote groepen mensen aanwezig zijn. Het wordt het meest effectief gezien om hier actief op in te spelen.

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging Inspelen op hoogtij-dagen Steekproefsgewijs toezicht. Regulier tijdens bouwfase, daarna inzet op verzoek VRGZ Geen toezicht, geen ODRN-milieu-aspecten

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Winkelgebouwen – Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: ..
Kenschetsing: WinkelgeODRN-bouwen zijn objecten met één grootwinkelbedrijf, eventueel met shop-in-shop. Er komen veel mensen, veel bijzondere acties (winkeltrekkers) Hierin is geen verschil met een winkelcentrum. Het grote verschil is dat er één organisatie en één exploitatie is. De organisatiegraad is daardoor hoog.

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving – prepareren voor flexibel en multifunctioneel gebruik. Bij vluchtwegen uitgaan van realistisch maximaal gebruik. • Advies over gelijkwaardige oplossingen (compartimenteren, sprinkler), vooroverleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja, leidt tot toets
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het borgen van kennis van medewerkers bij gebruik van gevaarlijke stoffen (indien relevant) • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-bouwen ODRN	 Ja Ja Ja Ja Ja
Sloop			

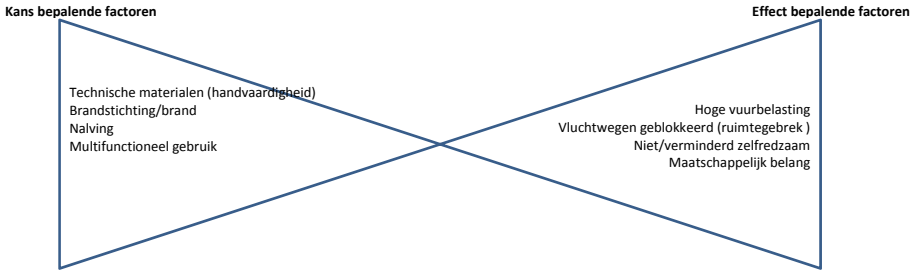
Essentie
Risico's en de meest effectieve aanpak zijn goed te bepalen. Overleg alleen op afspraak. Men is gevoelig voor imago en daarop goed aanspreekbaar

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Wijziging, lagere prioriteit Inspelen op orgnaisatiegraag (BHV) en gevoeligheid voor imago Toezicht op afspraak. Regulier tijdens bouwfase toezicht indien relevant -

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Basisscholen >10 p – Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: ..

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties relevant (niet op kwetsbare en/of risicovolle locaties (gevaarlijk transport) Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen VRGZ, Gemeente & ODRN-bouwen	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving – prepareren voor flexibel en multifunctioneel gebruik. (bijv liever openruimten dan gangen (die vaak worden vol gezet) Bij vluchtwegen uitgaan van realistisch maximaal gebruik. • Advies over gelijkwaardige oplossingen (compartimenteren, sprinkler), vooroverleg • Onthouden van een omgevingsvergunning	ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	Ja Ja, leidt tot toets
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen • Tijdens verbouw: onthouden gebruiksvergunning als verbouw niet gereed is	Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja Ja Nee Ja Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Organisatie op orde (BHV)+ oefenen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	VRGZ VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-bouwen ODRN	nee Ja Ja Ja Ja
Sloop			

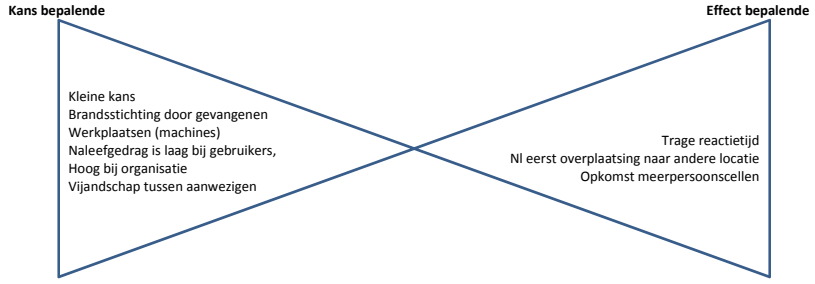
Essentie
Scholen zijn makkelijk aanspreekbaar o.a. vanwege relatie met gemeente. Focus op robuuste en flexibele bouw en interne organisatie

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Wijziging, lagere prioriteit Inspelen op organisatiegraad (BHV) 1x/jaar Regulier tijdens bouwfase nee ↓

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Gevangenissen – Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal:
Kenschetsing: In afwijking met geODRN-bouwen met een celfunctie geldt dat gevangenissen als kerntaak bewaring hebben. Er zijn duidelijke aanspreekpunten . Het verblijf van de gevangenen is langer, dus beter bekend. Wat gelijk is dat aangezien de mensen zijn toevertrouwd c.q. overgeleverd aan de zorg van de overheid rust op hen een zware verantwoordelijkheid (vertrouwensbeginsel).

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties geheel relevant Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen, Zorg voor voldoende interne opvang, compartimentering, extra vluchtwegen • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, Ja, leidt tot toets Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja Nee Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijke gebruik • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie.PLUS: extra oefenen • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja Nee Ja Ja
Sloop			

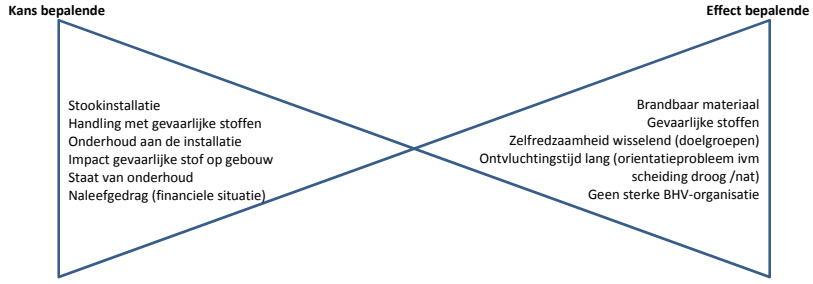
Essentie
De regels waaraan het gebouw moet voldoen, zijn voldoende. Wat verbeterd kan worden zijn het overzicht en de mate van geoefendheid. Dit kan niet worden afgedwongen. Omdat het echter gaat om een mede-overheid zijn er wel mogelijkheden om het gesprek hierover aan te gaan en actie te ondernemen. Complicerende factor is dat RijksgeODRN-bouwendienst een lastig partij is om gelijkwaardig mee te spreken

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging tov huidig. Te overwegen is een lagere (minder prioritaire) categorie
Aanpak:	informeren en laagfrequent toezicht
Inzet:	
-VRGZ	regulier
-ODRN-bouwen	regulier
-ODRN-milieu	geen inzet
effect	bewustwording van laag risico profiel kan leiden tot minder overheidsinzet.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Zwembaden– Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: 7
Zwembaden verschillen sterk in omvang en inrichting : overdenkt of niet, en verschillend van omvang. Wat kenmerkt is de combinatie van enerzijds een sterk ontspannende recreatief functie en aan de andere kant het omgaan met gevaarlijke stoffen en de impact daarvan

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

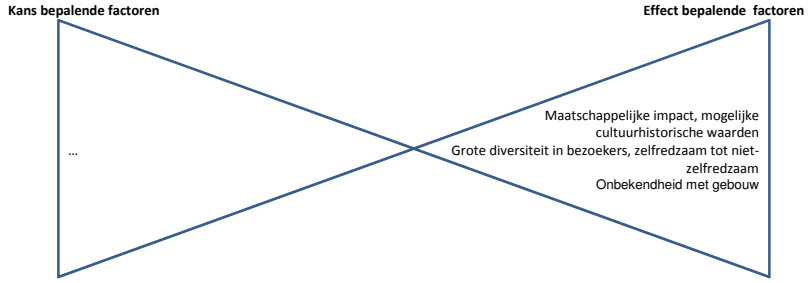
Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant (niet op risicovolle plekken, maar geen bijzondere bescherming. Wel voldoende afstand tot woningen (50 m) Bepalend voor locatie is spreidingen bereikbaarheid Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen, laden en lossen, eigen loog- en zuurproductie ipv kant- en klare levering → kleine voorraad. Inrichting vluchtwegen • Onthouden van een omgevingsvergunning	ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente, ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	Ja, Ja, leidt tot toets Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen	Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	Ja Ja Nee Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijk gebruik , opslag up to date en onderhoud installatie en geODRN-bouwen • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Ondersteuning interne organisatie.PLUS: extra oefenen • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	VRGZ & ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	Ja Ja Ja Nee Ja Ja
Sloop			

Essentie
De regels waaraan voldaan moet worden zijn voldoende. Wat verbeterd kan worden zijnhet inzicht en overzicht van de interactie en behoud van kwaliteit
De mate van geoefendheid kan ook worden verbeterd. Dit kan niet worden afgedwongen. Omdat het echter gaat om een partij met een bijzondere band met de overheid zijn er wel mogelijkheden om het gesprek hierover aan te gaan en actie te ondernemen.

Wijziging

Prioritering	Geen wijziging tov huidig. Te overwegen is een lagere (minder prioritaire) categorie
Aanpak:	informeren en laagfrequent toezicht
Inzet:	
-VRGZ	regulier
-ODRN-bouwen	regulier
-ODRN-milieu	geen inzet
effect	bewustwording van laag risico profiel kan leiden tot minder overheidsinzet.

Tentoonstellingsgebouw– Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal: 1

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

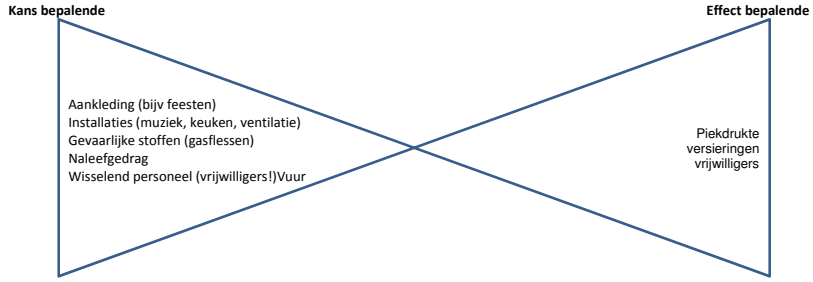
Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant Bij bestaande locaties alleen als een aanpassing van het bestemmingsplan nodig is	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving • Advies over gelijkwaardige oplossingen • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente, ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, Ja, leidt tot toets Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja Nee Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijk gebruik , • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja a Ja
Sloop			

Essentie
Ook hier is de ontwerpfase het meest belangrijk. In de gebruiksfase is vaak weinig meer mogelijk

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging tov huidig. laagfrequent toezicht regulier (< 1x /jaar) regulier geen inzet -

Kantine (sport)– Risicocategorie 3

Beschrijving
Aantal:

Maatregelen aan de hand van fases (met in het rood de meest effectieve):

Fase	Wat is relevant?	Partij	Afdwingbaar?
RO	Bij nieuwe locaties beperkt relevant (wel of niet toestaan, maar geen bijzondere bescherming.	VRGZ, Gemeente & ODRN-milieu	Ja
Ontwerp	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toets aan wet- en regelgeving (eisen vanuit bonden) • Onthouden van een omgevingsvergunning	 ODRN-bouwen & VRGZ Gemeente Nijmegen	 Ja, Ja
Bouw	Bij nieuwe locaties en verbouw • Toezicht tijdens de bouw • Handhaving tijdens de bouw • Advies bij onvoorziene problemen • Toets bij onvoorziene problemen	 Integraal ODRN/ Gemeente Nijmegen ODRN-bouwen & VRGZ ODRN-bouwen & VRGZ	 Ja Ja Nee Ja
Gebruik	Bij bestaande locaties: • Toezicht op het daadwerkelijk gebruik , • Advies op omgevingsvergunning gebruik • Onthouden van de omgevingsvergunning gebruik • Voorlichting • Toezicht op in stand blijven van brandveiligheidsvoorzieningen • Handhaving bij degradatie van brandveiligheidsvoorzieningen	 VRGZ & ODRN-milieu VRGZ ODRN VRGZ VRGZ & ODRN-milieu ODRN	 Ja Ja Ja nee ja Ja
Sloop			

Essentie
De regels waaraan voldaan moet worden zijn voldoende. De ontwerpfase is het meest belangrijk.

Wijziging

Prioritering Aanpak: Inzet: -VRGZ -ODRN-bouwen -ODRN-milieu effect	Geen wijziging tov huidig. informeren en laagfrequent toezicht regulier (<1x / jaar) regulier bij bouw, daarna niet meer geen inzet

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
18 juni 2008 / 112/2008

Fatale termijn: besluitvorming vóór:
Niet van toepassing

Onderwerp
-

Programma / Programmanummer
Milieu / 9720

Portefeuillehouder
J. van der Meer

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
27 mei 2008

Samenvatting
Als onderdeel van het professionaliseringstraject voor de milieuhandhaving is een model voor probleem- en risicoanalyse ontwikkeld. De uitkomst van de analyse geeft de basis voor het plannen van de controles bij de afzonderlijke bedrijven en de prioritering van de handhavingsprojecten. De probleemanalyse is gebaseerd op de mogelijke gevolgen bij niet naleven van de milieuregels van het nieuwe Activiteitenbesluit. Hierbij vindt een weging plaats op de ernst van de effecten van de overtreding. Bedrijven die in het verleden en in het heden geen goed naleefgedrag vertonen worden nu vaker bezocht. Met deze werkwijze wordt de bestaande handhavingscapaciteit gericht ingezet. Hierdoor kan invulling gegeven aan de bezuinigingsopdracht van € 70.000.

Voorstel om te besluiten

1. Te besluiten om de handhavingscontroles milieu te plannen op basis van de beschreven probleemanalyse in plaats van op basis van een vaste frequentie per milieucategorie.
2. Voor 2008 de prioriteit voor de ernst van de effecten van de milieuovertredingen te bepalen op: 1) Fysieke veiligheid, 2) Volksgezondheid, 3) Leefomgevingskwaliteit, 4) Financiële gevolgen en 5) Natuur
3. Aan het college vanaf 2009, de bevoegdheid te delegeren om de handhavingsfrequenties vast te stellen voor zover dit betreft de jaarlijkse prioritering voor de ernst van de effecten van milieuovertredingen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Antoinette van de Vall, 2176, a.van.de.vall@nijmegen.nl

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Eind 2005 is het Besluit kwaliteitseisen handhaving milieubeheer in werking getreden. In dit besluit worden eisen gesteld aan de professionaliteit betreffende de handhaving van de milieuregelgeving bij bedrijven. Begin oktober 2007 is door de provincie als toezichthouder bij de gemeente Nijmegen een audit uitgevoerd naar de implementatie van bovengenoemd besluit. In het betreffende onderzoeksrapport staan de volgende verbeterpunten:

a) Het uitvoeren van een verdergaande en doorlopende probleemanalyse met daaraan gekoppeld de prioriteiten en doelstellingen.
b) Het doorvertalen van het genoemde onder a) in de handhavingsplanning.

In onderhavig voorstel worden de verbeterpunten uitgewerkt.

Per 1 januari 2008 is het Activiteitenbesluit in werking getreden. Dit besluit vervangt de bestaande algemene regelgeving voor niet vergunningplichtige bedrijven per branche. Tevens is met dit besluit voor een grote groep bedrijven de vergunningplicht vervallen. Het besluit vormt de basis van de nieuwe probleemanalyse. De toegepaste formule is gebaseerd op 'risico = kans x effect'. De effectfactor bestaat uit vijf aspecten die bij niet-naleven van de regels een rol spelen: fysieke veiligheid, leefomgevingskwaliteit, volksgezondheid, financiële gevolgen en natuur. Het kanseffect komt tot uitdrukking in de prioritering bij de planning voor het bedrijfsbezoek. Bedrijven met een slecht naleefgedrag uit het verleden of heden zullen vaker bezocht worden. Goed naleefgedrag van bedrijven wordt beloond met minder milieucontroles.

Voorgesteld wordt om in 2008 de volgorde van de aspecten in de effectfactor als volgt vast te stellen. Hierbij is rekening gehouden met de ernst van het aspect bij niet naleven van de milieuregels in de range 1(meest ernstig) - 5 (minst ernstig):

1) Fysieke veiligheid
2) Volksgezondheid
3) Leefomgevingskwaliteit
4) Financiële gevolgen
5) Natuur

Voor de huidige bezoekfrequentie voor bedrijven geldt een vaste, ten opzichte van het landelijk gemiddelde licht verhoogde, handhavingsfrequentie per milieucategorie waarin een bedrijf is ingedeeld. In maart 2002 heeft de Raad hiermee ingestemd. Voor de vaststelling van de nieuwe bezoekfrequentie is voor elk bedrijf onderzocht wat, gezien de bedrijfsactiviteiten, de risico's van overtredingen zijn ten aanzien van de genoemde vijf effectaspecten. Op grond van de vastgestelde prioriteit binnen deze vijf effectaspecten wordt een totaalscore voor het bedrijf berekend. Deze score wordt vermenigvuldigd met een score voor naleefgedrag en de omvang van de activiteit op dat bedrijf. De uiteindelijke eindscore bepaalt uiteindelijk de frequentie waarmee het bedrijf

bezocht wordt. Goed naleefgedrag van bedrijven wordt beloond met minder milieucontroles.

Bovengenoemde prioritering van de effect-aspecten dient jaarlijks, op basis van een evaluatie van de nieuwe werkwijze, te worden vastgesteld. Het voorstel aan de Raad is om deze bevoegdheid aan het college te delegeren.

Het nieuwe Activiteitenbesluit verdeelt de bedrijven in verschillende type bedrijven:

Type A inrichtingen:	Deze inrichtingen hebben slechts beperkte milieugevolgen en zijn niet meldingplichtig. Wel gelden voor deze bedrijven de milieuvoorschriften, onder andere ter voorkoming van geluidsoverlast en bodemvervuiling.
Type B inrichtingen:	Deze inrichtingen zijn niet vergunningplichtig maar wel meldingplichtig. Het Activiteitenbesluit is geheel van toepassing.
Type C inrichtingen:	Deze inrichtingen zijn vergunningplichtig. Het Activiteitenbesluit is slechts gedeeltelijk van toepassing.
IPPC bedrijven:	Deze inrichtingen zijn vergunningplichtig en vallen vanwege de omvang van de milieubelasting onder (strengere) Europese regels. Het Activiteitenbesluit is niet van toepassing op deze bedrijven.

Het nieuwe planningsysteem is op dit moment geschikt voor de type B inrichtingen en voor het grootste deel ook voor de type C inrichtingen. Voor de laatstgenoemde en de IPPC bedrijven wordt het planningsyteem nog verder ingericht. Voorgesteld wordt om de IPPC bedrijven tweemaal per jaar integraal te controleren. Voor de type C bedrijven geldt in principe dat als er activiteiten worden uitgevoerd die niet in het activiteitenbesluit zijn genoemd deze in principe tweemaal per jaar integraal worden gecontroleerd. Bij goed naleefgedrag wordt dit beloond doordat er nog maar eenmaal per jaa wordt gecontroleerd, bij slecht naleefgedrag wordt er extra gecontroleerd (driemaal per jaar).

Om de niet meldingsplichtige type A bedrijven niet geheel uit het oog te verliezen is er een contactmoment bij vestiging en vervolgens eenmaal per vijf jaar. Dit soort bedrijven worden wel bezocht in het geval van klachten of indien zij deel uitmaken van een handhavingsproject.

Door de probleemgerelateerde planning worden in totaal minder milieucontroles uitgevoerd en daarmee wordt de dalende trend die in 2006 al is ingezet vervolgd. In de periode van 2004 - 2006 zijn gemiddeld ruim duizend integrale controles per jaar uitgevoerd. In 2007 bedroeg dit aantal 800. Volgens de nieuwe planningsystematiek zullen 700 controles worden uitgevoerd. Hiermee wordt invulling gegeven aan een bezuinigingsopdracht van €70.000,=. Voor de complete invulling van de bezuinigingsopdrachten wordt ook onderstaande toegepast:

- Per 1 januari 2008 worden de handhavingstaken uit het Besluit risico's zware ongevallen binnen de bestaande formatie uitgevoerd.
- Per 1 januari 2008 wordt de intensivering van de bodemhandhaving binnen de bestaande formatie uitgevoerd.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

1.1 Wettelijk- of beleidskader
Met de nieuwe werkwijze wordt voldaan aan de eisen die de Wet milieubeheer en het Besluit kwaliteitscriteria handhaving milieubeheer stellen aan de professionaliteit van de milieuhandhaving.

Op grond van artikel 4.20 lid 1 Wet milieubeheer dient de Raad jaarlijks een gemeentelijk milieuprogramma vast te stellen. Een van de onderdelen daarvan is een programma van de uitvoering van de wettelijke handhavingsplicht zoals de Wet milieubeheer in artikel 18.2 Wet milieubeheer stelt voor het college van Burgemeester en Wethouders. De Raad heeft in een besluit d.d 13 maart 2002 de huidige handhavingsfrequenties vastgesteld. Omdat tot op heden niet van deze frequenties is afgeweken zijn de frequenties jaarlijks opnieuw bevestigd via de begroting van de verschillende productgroepen van de afdeling Milieu. Het onderhavige voorstel betreft echter een wijziging ten opzichte van de vastgestelde frequenties en derhalve is een nieuw raadsbesluit noodzakelijk.

De delegatie van de bevoegdheid om de handhavingsfrequenties vast te stellen voor zover dit betreft de jaarlijkse prioritering voor de ernst van de effecten van milieuovertredingen, is gebaseerd op artikel 156 lid 1 Gemeentewet.

1.2 Relatie met programma
Het vaststellen van de wijze van uitvoering van de wettelijke handhavingstaken op het gebied van de milieuregelgeving maakt onderdeel uit van het programma.

2 Doelstelling
Ten eerste wordt met de nieuwe werkwijze voldaan aan de wettelijke eisen betreffende de professionaliteit van de handhaving.

Ten tweede wordt door een betere probleemanalyse de beschikbare handhavingscapaciteit gerichter ingezet en kan het bestuur duidelijker prioriteiten stellen.

Ten derde wordt voldaan aan de bezuinigingsopdrachten.

3 Argumenten
1
Met de nieuwe planningmethode gebaseerd op een probleemanalyse wordt voldaan aan de wettelijke eisen die in het kader van de professionalisering daaraan worden gesteld. Het gaat daarbij om de volgende eisen:
- de gevolgen voor het milieu van overtredingen van het bepaalde bij of krachtens de betrokken wetten;
- de kansen dat overtredingen zullen plaatsvinden
- de prioriteitenstelling met betrekking tot de uitvoering van de voorgenomen activiteiten;
- de indicatoren die het bestuursorgaan hanteert om te bepalen of de gestelde doelen worden bereikt;
- de benodigde en beschikbare financiële en personele middelen;

- de wijze waarop wordt berekend welke financiële en personele middelen benodigd zijn.

Met de nieuwe werkwijze wordt mede invulling gegeven aan de bezuinigingsopdrachten doordat er fysiek minder handhavingscontroles worden uitgevoerd. Omdat de planning gebaseerd is op een probleemanalyse, wordt er gericht gecontroleerd op de grootste risico's. Dit betekent dat met minder personele inzet een vrijwel gelijk milieurendement wordt gerealiseerd.

Goed nalevingsgedrag van bedrijven wordt beloond met minder milieucontroles.

2
De voorgestelde prioritering voor de ernst van de effecten van milieuovertredingen is gebaseerd op de volgende overwegingen:
1) Bij fysieke veiligheid gaat het om risico's als grote explosies en grote branden. Deze risico's hebben een grote maatschappelijke impact.
2) Bij volksgezondheid gaat het om emissies van stoffen naar de lucht en in de bodem die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid. Daarnaast gaat het ook om de fysieke veiligheid en geluidhinder. Deze laatste twee aspecten worden onder fysieke veiligheid en leefomgevingskwaliteit geprioriteerd.
3) Bij leefomgevingskwaliteit gaat het om effecten op het gebied van hinder (geluid en geur) en zwerfafval. In de beleving van de burger zijn dit belangrijke aspecten voor de kwaliteit van wonen en verblijven in een stad.
4) Bij financiële gevolgen gaat het om de maatschappelijke kosten voor het opruimen c.q. compenseren van de milieugevolgen.
5) Bij natuur gaat het om schade aan flora en fauna. In Nijmegen betreft dit met name de parken en de randen van de stad.

3
De jaarlijkse vaststelling van de volgorde in prioriteit voor de ernst van de effecten van milieuovertredingen wordt gedelegeerd omdat het slechts een beperkte bijsturing van de probleemanalyse betreft. Een eventuele toekomstige wijziging van de gehele planningsystematiek zal opnieuw ter besluitvorming aan de Raad worden voorgelegd.

4 Risico's
Er is nog geen ervaring met de nieuwe werkwijze en mogelijk heeft deze nog ongewenste gevolgen. Zoals milieurelevante aspecten of bedrijven die te weinig worden bezocht. Deze gevolgen worden echter nauwlettend bewaakt en maken onderdeel uit van de jaarlijkse evaluatie.

5 Financiën
Er wordt invulling gegeven aan de bezuinigingsopdracht uit de perspectiefnota 2008, te weten € 70.000 vanaf 2008 zoals door begrotingswijziging 0459 is verwerkt in de begroting van het programma Milieu. Per 1 januari 2008 worden de handhavingstaken uit het Besluit risico's zware ongevallen binnen de bestaande formatie uitgevoerd. Per 1 januari 2008 wordt de intensivering van de bodemhandhaving binnen de bestaande

formatie uitgevoerd. Vanwege de begrotingswijziging wordt de pof-lijst aangepast zodat budgetreductie en formatiereductie daadwerkelijk gerealiseerd worden.

6 Communicatie

De nieuwe systematiek voor de probleemanalyse zal via een persbericht bekend gemaakt worden. De nadruk hierbij ligt op het feit dat bedrijven met een slecht naleefgedrag vaker gecontroleerd zullen gaan worden.

Tijdens de bedrijfsbezoeken wordt over de nieuwe werkwijze voorlichting gegeven aan de bedrijven. Tijdens de reguliere overleggen, zoals Kronenburgerforum en Ganzenheuveloverleg, worden bewoners- en milieugroepen alsmede de overkoepelende organisaties van het bedrijfsleven geïnformeerd.

Het delegatiebesluit wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad en in het huis-aan-huisblad De Brug.

7 Uitvoering en evaluatie

Na vaststelling van de onderdelen 1 en 2 van het raadsvoorstel wordt de planning van de milieucontroles ingericht volgens de beschreven methode. Tevens wordt de pof-lijst direct aangepast zodat budgetreductie en formatiereductie daadwerkelijk gerealiseerd worden.
Na vaststelling van onderdeel 3 van het raadsvoorstel wordt jaarlijks geëvalueerd tot welke resultaten de probleemanalyse heeft geleid. Vervolgens stelt het college voor het volgende jaar de volgorde vast in de prioriteit voor de ernst van de effecten van de milieuovertredingen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Secretaris,

mr. Th.C. de Graaf P. Eringa

Bijlage(n): Delegatiebesluit

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

De Raad van de gemeente NIJMEGEN;

gelezen het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders van ……. 2008 inzake milieuhandhaving (raadsvoorstelnummer.....)
gelet op de artikelen 4.20 van de Wet milieubeheer en 156, eerste lid van de Gemeentewet;

BESLUIT:

aan het college van burgemeester en wethouders te delegeren de bevoegdheid om de handhavingsfrequenties vast te stellen voor zover dit betreft de jaarlijks prioritering voor de ernst van de effecten van milieuovertredingen.

Nijmegen, … maart 2008 de Raad der Gemeente Nijmegen,

De voorzitter, De Griffier,

mr. Th.C. de Graaf drs. M.M.V. Mientjes

Multidisciplinair risicomanagement bij evenementen

De keten besluitvorming-controle-handhaving

Vastgesteld in het
Bestuurlijk Team Handhaving en Vergunningen
Woensdag 24 april 2013

© 2013 – Afdeling Veiligheid

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

VOORAF

Bij de regulering van evenementen zijn veel publiekrechtelijke aandachtspunten in het geding: de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid, de bescherming van het milieu, de verkeersveiligheid en het woon- en leefklimaat. Bovendien zijn rondom de besluitvorming, de controles en de handhaving veel interne en externe partners en vakdisciplines betrokken, elk vaak ook weer met een eigenstandige lijn naar een portefeuillehouder in het College van Burgemeester en Wethouders.

Een bijzonderheid daarbij is, dat de burgemeester het bevoegde gezag is voor de evenementenregeling, maar dat met de regulering van evenementen ook vergunningen worden afgegeven waarvoor het College van Burgemeester en Wethouders het bevoegde gezag is. Ten aanzien van de bescherming van het milieu is zelfs een mandaat gegeven aan de portefeuillehouder om te besluiten al dan niet af te wijken van de beleidsregels geluid – een besluit dat onder omstandigheden de burgemeester als bevoegde gezag voor de evenementenregeling kan verplichten een evenement niet toe te staan. Bovendien ontbreekt het soms aan transparant beleid op de verschillende deelbelangen, waardoor het in de besluitvorming lastig is om een goede belangenafweging te maken.

Dat levert alles bij elkaar een complex krachtenveld op, waardoor bestuurlijk afbreukrisico's kunnen ontstaan als de keten van besluitvorming, controle en handhaving niet in een stevig proces geborgd is, waarbij ook rollen, taken en verantwoordelijkheden helder belegd zijn.

In het verleden ontbrak het aan die helderheid. De afgelopen jaren zijn drie veranderingen in gang gezet.
1. Het vergunningproces voor evenementen en de handhavingscoördinatie zijn bij de afdeling Veiligheid ondergebracht, met als doel om de keten besluitvorming-controle-handhaving sluitend te krijgen.
2. Programma Dienstverlening is een belangrijk project gestart voor evenementen, waarbij vanuit een dienstverleningsoptiek wordt gekeken naar samenhang in de uitvoering bij ambtelijke diensten en hoe die praktijk beter aan te laten sluiten bij beleidsmatige en bestuurlijke invalshoeken.
3. Afdeling Economische Zaken is sinds 1 januari van dit jaar integraal verantwoordelijk voor de evenementen.

Deze notitie is bedoeld om de keten besluitvorming-controle-handhaving (ad 1) te beschrijven, en om daarin, voor zover nodig, de rollen, taken en verantwoordelijkheden helder te beleggen.

DE KETEN BESLUITVORMING-CONTROLE-HANDHAVING

Visie
Regulering is geen doel op zichzelf, maar een middel waarmee het bevoegde gezag in de stad op een evenwichtige, effectieve en doelgerichte manier zijn verantwoordelijkheden kan waarmaken.

Missie
In de evenementenvergunning leggen we duidelijk, transparant en in toegankelijk taalgebruik vast wat het bevoegde gezag geregeld wil zien, wat daarbij de verantwoordelijkheid is van de organisator, en hoe we daarop eenduidig gaan controleren en handhaven.

Sturing
Besluitvorming, controle en handhaving bij evenementen is een multidisciplinair proces, waarin meerdere maatschappelijke belangen en bestuurlijke verantwoordelijkheden samenkomen. In dit complexe proces dient centraal gestuurd te worden op proces en uitvoering.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

SPEERPUNTEN IN DE KETEN

Dienstverlening

We willen de burger en ondernemer - de klant – meer centraal te stellen; dat is het belangrijkste uitgangspunt van ons gemeentelijke dienstverleningsprogramma. Dat betekent dat we minder naar binnen gericht willen opereren, en dus de belangen en verwachtingen van de klant als vertrekpunt nemen – uiteraard wel binnen de kaders van wet- en regelgeving.

Een goed voorbeeld van die benadering is de vergunningbehandeling voor kleine evenementen. Op dit terrein hebben we vaak te maken met klanten die weinig thuis zijn in wet- en regelgeving. Dan is het niet erg functioneel om de vergunning vol te zetten met voorschriften die de klant niet begrijpt en dus ook niet kan hanteren, maar is het veel zinvoller om in te zetten op een goede communicatie waarin de klant op een laagdrempelige manier vertrouwd kan worden gemaakt met waar hij bij de organisatie van een evenement op moet letten. Immers, een vergunning die door de klant niet begrepen wordt, leidt niet tot naleefgedrag. Een goede communicatiestrategie is hier effectiever en proportioneler, waarmee de kans op een veilig evenement ook groter wordt.

Bij grote evenementen houden we rekening met de bekendheid die we met een organisator hebben, en met diens ervaring en professionaliteit. Dat betekent dat we bij deze evenementen, meer dan in het verleden het geval was, verantwoordelijkheid bij de organisator gaan terugleggen. Tegelijkertijd zijn we ten aanzien van deze professionals wel consequent bij controles en handhaving, omdat we op grond van hun ervaring en professionaliteit een goed naleefgedrag verwachten. Het accent komt hier dus sterk te liggen op verantwoording tijdens het evenement en achteraf. Organisatoren die zich niet aan de afgesproken kaders houden, komen in een bestuurlijk handhavingstraject.

Ten slotte hebben we ook te maken met jonge, vaak nog onervaren organisatoren die (middel)grote evenementen organiseren. Hier leggen we in het bejegeningsprofiel veel nadruk op coaching en begeleiding, waarmee we willen bevorderen dat deze organisatoren – zeker als ze een jaarlijks terugkerend evenement willen organiseren – bij hun planvorming rekening gaan houden met beleid en regelgeving. Bij besluitvorming, controles en handhaving proberen we dan een goed evenwicht te zoeken tussen pro-actieve risicomijding (door extra voorschriften in de vergunning) en het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid.

Besluitvorming

Een goed besluitvormingsproces rust op de volgende uitgangspunten:

1. De klantvraag helder krijgen.
2. De verwachting van de klant goed managen en in afspraken vastleggen (communicatie!).
3. Een behandelplan opstellen, inclusief benodigde doorlooptijd.
4. Het bevoegde bestuursorgaan adviseren wat er met het vergunningbesluit geregeld wordt.
5. Het vergunningbesluit redigeren in een goed leesbaar product.

Controle en handhaving

De belangrijkste uitdaging op dit domein is hoe we de kaders van de vergunning leidend kunnen maken voor waar we op straat op toezien en ook tegen optreden. De positie van het bevoegd gezag wordt immers onderuitgehaald als de vergunning voor toezichthouders en handhavers geen sturingsinstrument vormt. Dan lopen we het risico dat er dingen gebeuren waarvoor de bevoegde bestuurder niet getekend heeft.

Belangrijk is dan wel dat de ambtelijke diensten bij de intake de vergunningaanvraag ook nadrukkelijk toetsen in het licht van handhavingsprioriteiten. Die worden in het vergunningbesluit ook helder benoemd en omschreven. Zo borgen we dat het bevoegde gezag niet sec zijn handtekening zet onder de vergunning, maar daarmee tegelijkertijd de handhavingsaanpak vaststelt.

Eveneens van belang is een handhavingsprotocol. Wat doen we als een organisator zich niet aan de afspraken houdt? Dat moet duidelijk worden vastgelegd.

Rollen, taken en verantwoordelijkheden
Besluitvorming, controle en handhaving bij evenementen is per definitie multidisciplinair van karakter. Daarom is het belangrijk om rollen, taken en verantwoordelijkheden helder vast te leggen.

BESLUITVORMING

Vergunningcoördinator evenementen
Bij de afdeling Veiligheid verzorgt de vergunningcoördinator evenementen de centrale processturing op de besluitvorming.

Uitgangspunten screening vergunningaanvragen
Op basis van de checklist van de Veiligheisregio Gelderland-Zuid classificeren we evenementen in drie risicocategorieën, waarmee we de belastendheid van een evenement voor publiek, omwonenden en hulpdiensten bepalen. De classificering ziet er als volgt uit:
1. Categorie A: zeer belastend.
2. Categorie B: belastend.
3. Categorie C: minder belastend.

Voor A-evenementen is vaak op alle van belang zijnde beleidsdomeinen (openbare orde, veiligheid, mobiliteit, milieu, volksgezondheid en woon-en leefklimaat) maatwerk in de vergunning nodig. Ten behoeve van B-evenementen leveren we in de vergunning vooral maatwerk op de domeinen mobiliteit, milieu, en af en toe ook volksgezondheid of woon- en leefklimaat. Bij de C-categorie gaat het om evenementen waarvoor geen of slechts incidenteel minimaal maatwerk nodig is.

De basis van een vergunningbesluit voor een evenement ligt in de algemene voorschriften. Voor evenementen in de laagste risicocategorie, de zogeheten C-evenementen (minder belastend), volstaan we sinds 2012 met algemene voorschriften. Het betreft doorgaans kleinschalige evenementen, zonder risicopubliek en waarbij mobiliteits-, milieu- en gezondheidsvraagstukken geen bijzondere rol spelen. Hier ligt de nadruk in het vergunningproces op een goede voorlichting aan de klant over de betekenis en het belang van die voorschriften met als doel naleefgedrag te bevorderen.

Voor A- en B-evenementen kunnen aanvullende voorschriften nodig zijn. Bij B-evenementen (belastend) geldt inmiddels de afspraak dat politie, brandweer en GHOR[1] de vergunningaanvraag krijgen doorgestuurd, met daarbij de afspraak dat deze diensten binnen 2 weken een advies geven. Verstrijkt die termijn, dan mag de vergunningcoördinator evenementen daaruit concluderen dat de algemene voorschriften volstaan (dus: geen actieve navraag). De hulpdiensten geven in hun adviezen duidelijke kaders mee voor een door de organisator op te stellen veiligheidsplan.

Organisatoren van A-evenementen (zeer belastend) – het gaat hier om de grote evenementen als: Vierdaagse, popconcerten, loopwedstrijden - willen we nadrukkelijker in een actievere rol plaatsen. Zij moeten thema's als veiligheid, mobiliteit en milieu integraal onderdeel maken van hun planvorming, waarbij de gemeente een meer (marginaal) toetsende rol op zich neemt. Die benadering past in de uitgangspunten van de Stadsvisie - meer vertrouwen geven! – en past ook bij het gegeven dat we hier te maken hebben met ervaren en professionele organisatoren.

[1] Gemeenschappelijke Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen, onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

De vergunningcoördinator evenementen screent op basis van deze uitgangspunten de vergunningaanvragen, en zet de benodigde acties uit. In casu:
1. Bij A-evenementen organiseert hij een multidisciplinaire intake met de initiatiefnemer van het evenement.
2. Bij B-evenementen beoordeelt de vergunningcoördinator de noodzaak van een multidisciplinaire intake aan de hand van de adviezen die via politie, brandweer en GHOR binnenkomen.
3. In geval van een C-evenement vindt geen multidiscplinaire intake plaats; wel zal in dit vergunningproces met de organisator actief worden gecommuniceerd over reikwijdte en consequenties van de algemene voorschriften.

Multidisciplinaire intake bij vergunningaanvragen
Bij de multidisciplinaire intake sluiten alle ambtelijke diensten aan die een inhoudelijke, c.q. operationele bijdrage leveren aan:
1. De besluitvorming.
2. De controle.
3. De handhaving.

In de multidisciplinaire intake worden de kaders voor het vergunningbesluit, de uit te voeren controles en de handhaving afgesproken. Vertegenwoordigd zijn:
1. Afdeling Veiligheid (vergunningcoördinator, handhavingscoördinator, adviseur veiligheid).
2. Afdeling Milieu (adviseur geluid).
3. Afdeling Mobiliteit (adviseur verkeersmanagement).
4. Afdeling Stadsbeheer (coördinator evenementen en verkeer).
5. Politie.
6. Brandweer.
7. GHOR.

Conceptvergunning en handhaafbaarheidstoets
Alvorens de besluitvorming te formaliseren, legt de vergunningcoördinator evenementen de conceptvergunning van een evenement dat in een multidisciplinaire intake besproken is aan de betrokken ambtelijke diensten voor ten behoeve van een laatste controle. Daarbij zal vooral ook een controle plaatsvinden op de handhaafbaarheid van bepalingen en voorschriften in de vergunning.

CONTROLE

Handhavingscoördinator evenementen
Bij de afdeling Veiligheid verzorgt de handhavingscoördinator evenementen[2] de centrale processturing op de controle.

Schouw
De controle bij A-evenementen bestaat in ieder geval uit een multidisciplinaire schouw van het evenemententerrein vóór aanvang van het evenement. De handhavingscoördinator evenementen plant dit met de organisator en de betrokken diensten en geeft hieraan operationele leiding.

De schouw staat in het teken van het goede overleg met de organisator. Het stimuleren van naleefgedrag staat centraal.

[2] Deze functie wordt uitgevoerd door 1 fte senior inspecteur handhaving van de voormalige afdeling Omgevingskwaliteit die bij de vorming van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) bij de gemeente is gebleven voor de handhavingscoördinatie op horeca en evenementen. De functie is ondergebracht bij Afdeling Veiligheid.

Overige controles
Afhankelijk van de afspraken die in de multidisciplinaire intake zijn gemaakt, kunnen tijdens het evenement nog controles worden uitgevoerd. De handhavingscoördinator evenementen plant dit met de organisator en de betrokken diensten en geeft hieraan operationele leiding.

Deze controles staan in het teken van het monitoren van eventuele risico's of van aandachtspunten die bij de schouw zijn geconstateerd. Ook hier staat goede overleg met de organisator centraal – i.c. stimuleren van goed naleefgedrag.

HANDHAVING

Handhavingscoördinator evenementen
Bij de afdeling Veiligheid verzorgt de handhavingscoördinator evenementen de centrale processturing op de handhaving.

Tactisch handhavingscoördinator evenementen
In geval bestuurlijke dilemma's en afbreukrisico's een rol spelen rondom handhavingsvraagstukken, treedt een senior adviseur van de afdeling Veiligheid op als tactisch handhavingscoördinator.

Handhavingsprotocol
De betrokken diensten opereren op basis van een handhavingsprotocol. In het handhavingsprotocol is vastgelegd in welke gevallen er handhavend wordt opgetreden bij overtreding van regelgeving (gebrekkig naleefgedrag).

Bij evenementen gaat het per definitie om tijdelijke activiteiten. Wil handhaving effectief zijn, dan moet er een heldere basis liggen om te kunnen optreden. Vandaar de noodzaak van een handhavingsprotocol, waarmee overigens ook goed kan worden ingespeeld op het noodzakelijke verwachtingsmanagement bij organisatoren. Overigens moet een handhavingsprotocol nog ontwikkeld worden.

Handhaving kan inhouden:
1. Een bestuurlijke waarschuwing.
2. Een last onder bestuursdwang om de overtreding te beëindigen.
3. Stilleggen evenement.

Afbreukrisico's en opschaling
Handhaving bij evenementen kan behoorlijke dilemma's en daarmee bestuurlijke afbreukrisico's met zich meebrengen. Daarom is het belangrijk dat de handhavingscoördinator kan opschalen richting het bevoegde gezag.

Om ervoor te zorgen dat rust en reflectie de bestuursadvisering schragen, werkt de handhavingscoördinator samen met een senior adviseur bij de afdeling Veiligheid, die in geval zich bestuurlijke afbreukrisico's voordoen optreedt als tactisch handhavingscoördinator. De tactisch handhavingscoördinator opereert primair vanuit de "backoffice" waarbij het diens rol is om:
1. Samen met de handhavingscoördinator evenementen in de fase van besluitvorming en de fase van controle (de zogeheten "koude fase") potentiële handhavingsdilemma's met een hoog risico in kaart te brengen. Dit kan ook inhouden: bestuursadvisering ten aanzien van keuzes en prioriteiten voor de handhaving in de "koude fase".
2. Voor handhavingscoördinator tijdens het evenement (de zogeheten "warme fase") beschikbaar te zijn voor overleg over knelpunten en risico's die bestuurlijke aandacht nodig hebben.
3. Het bevoegde gezag tijdens de "warme fase" te informeren en te adviseren.

Voorstel - Handhaving fysieke veiligheid - Plan van aanpak 2016-2018

RANDVOORWAARDEN

Bestuurlijke coördinatie
Op het terrein van besluitvorming is het belangrijk dat gemandateerde bevoegdheden een integraal besluitvormingstraject niet in de weg komen te staan. Uiteindelijk moet een besluit op alle relevante belangen gewogen kunnen worden. Besluiten moeten dus in samenhang met elkaar staan, en niet los van elkaar genomen worden. In concreto betekent dit tevens dat er aandacht nodig is voor een goede aansluiting van het geluidsbeleid op het totale evenementenbeleid, waarmee die integraliteit ook kan worden geborgd.

Op het terrein van de handhaving is het belangrijk dat er een handhavingsprotocol komt. Hiermee is ook een duidelijk verwachtingenmanagement ten opzichte van organisatoren mogelijk, waarmee we afbreukrisico's kunnen beperken.

Scheiding beleid en uitvoering
Tot op heden liepen beleid en uitvoering ten aanzien van multidisciplinair risicomanagement bij evenementen vaak in elkaar over. Dat schept onduidelijkheid.

In de keten besluitvorming-controle-handhaving gaat het om uitvoering van beleid en regelgeving.

Beleid hoort thuis bij:
1. Programma Economie & Toerisme: algemeen evenementenbeleid (beleidscoördinatie). Welke evenementen willen we in de stad, welke rol neemt de gemeente hierbij, hoe gaan we om met de verdeling van evenementenlocaties, en welke regelgeving hanteren we?
2. Programma Veiligheid (Veiligheidsoverleg Evenementen): risicomanagementbeleid in afstemming met de hierbij betrokken diensten.
3. Programma Mobiliteit: verkeersbeleid bij evenementen.
4. Programma Milieu: geluidsbeleid bij evenementen.
5. Programma Openbare Ruimte: beleid rondom gebruik evenementenlocaties.

Eenduidige processturing
Deze randvoorwaarde houdt ook sterk verband met het duidelijk beleggen van rollen, taken en verantwoordelijkheden in de keten.

Vereenvoudiging beleid en regelgeving
De uitgangspunten van de Stadsvisie 2020 geven een heldere koers aan. We stellen burgers en ondernemers voorop, we handelen vanuit vertrouwen, we durven prioriteren en we werken kostenbewust en kosteneffectief. In beleid en regelgeving moeten we op deze beginselen durven te focussen.

Dat betekent dat we ook moeten durven "ontregelen" en dat beleid gebaseerd moet zijn op heldere keuzes. Zo maken we de weg vrij voor een keten die *lean and mean* kan werken, en tegelijkertijd goed kan sturen op risicomanagement.

Meer pro-actie bij de organisator
De organisator van een evenement kan de belangrijkste aspecten die met gemeentelijk beleid en regelgeving samenhangen meenemen in zijn planvorming. Vooral bij A-evenementen – en mogelijk een aantal B-evenementen – kan dat veel efficiency opleveren. Als de organisator in het draaiboek van zijn evenement veiligheids-, mobiliteits- en andere risico-aspecten adresseert, kan de gemeente zich in de besluitvorming sterker richten op de toetsende rol en hoe de prioriteiten voor controle en handhaving goed in het vergunningbesluit te verwerken.

Regionale Controle- en Handhavingspool Drank- en Horecawet Rijk van Nijmegen

Programma van Eisen en Wensen

ter besluitvorming in de Stuurgroep AMP
van vrijdag 20 september 2013

Inleiding

In de Stuurgroep Alcoholmatigingsproject (AMP) van de regio Rijk van Nijmegen is afgesproken een gezamenlijke pool in te richten voor de controle en de handhaving van de Drank- en Horecawet (DHW) in de gemeenten Beuningen, Druten, Groesbeek, Heumen, Millingen, Nijmegen, Ubbergen en Wijchen.

Op basis van die besluitvorming is onderhavig Programma van Eisen en Wensen uitgewerkt

Controle- en handhavingsmodaliteiten DHW

- Basiscontrole van horecabedrijven en in de paracommercie. In deze categorie vallen ook de controles die worden uitgevoerd op basis van signalen dat de bedrijfsvoering niet conform vergunning is (signaalcontroles) en de herinspecties.
- Leeftijdsgrenzencontrole op de hotspots (bekende risicobedrijven en/of evenementen).
- Strafrechtelijke handhaving op alcoholgebruik door jongeren in de openbare ruimte.

Basiscontroles

- Vergunningcontrole van horecabedrijven met een vergunning zoals bedoeld in artikel 3 van de Drank- en Horecawet.
- Vergunningcontrole van slijtersbedrijven met een vergunning zoals bedoeld in artikel 3 van de Drank- en Horecawet.
- Vergunningcontrole van paracommerciële horecabedrijven (sportverenigingen, jongerencentra, dorpshuizen etc.) met een vergunning zoals bedoeld in artikel 3 van de Drank- en Horecawet, waaraan op grond van de paracommerciële verordening beperkingen zijn gesteld met het oog op het voorkomen van oneerlijke concurrentie.

Hotspotcontroles

- Controle alcoholverkooppunten waar veel jongeren komen en waar de naleving van de leeftijdsgrenzen voor de verkoop van alcohol aan jongeren een risico is.
- Controle *happy hours*.
- Aandachtsbereik: commerciële horeca, detailhandel en paracommercie.

Leeftijdscontroles evenementen

- Controle evenementen waarvoor een ontheffing ex artikel 35 Drank- en Horecawet is afgegeven.
- Controle evenementen waarvoor geen ontheffing is afgeven, maar die wel een risico opleveren voor de verkoop van alcohol aan jongeren.

Controle drankgebruik <16 in publiek toegankelijke ruimte

- Controle op grond van artikel 45 van de Drank- en Horecawet waarbij het voor jongeren onder de 16 jaar verboden is om op voor het publiek toegankelijke plaatsen alcoholhoudende drank aanwezig te hebben of voor consumptie gereed te hebben.

Ambities per gemeente

	Beuningen	**Druten**	**Groesbeek**	**Heumen**	**Millingen**	**Nijmegen**	**Ubbergen**	**Wijchen**
Basiscontroles van horecabedrijven en in de paracommercie (capaciteit: 2,5 uur per controle)								
- frequentie: (..) maal per (..) jaar	1 / 2	1/ 5	1 / 2	1 / 4	1 / 2	1 / 1 [i]	1 / 2	1 / 2
Leeftijdsgrenzencontrole op de hotspots (capaciteit: 4,5 uur per controle)								
- aantal risicobedrijven	4	11	10	7	4	8	6	20
- frequentie: (..) maal per (..) jaar bij risicobedrijven	2 / 1	4 / 1	3 / 1	2 / 1	3 / 1	3 / 1	3 / 1	2 / 1
- aantal evenementen waarbij leeftijdscontroles nodig zijn	7	10	5	4	3	40	4	8
strafrechtelijke handhaving op alcoholgebruik door jongeren in de openbare ruimte (capaciteit: 50 uur op jaarbasis)								
- wel / niet	wel	wel	wel [ii]	wel	wel [iii]	wel	wel	wel

Ureninzet handhaving op jaarbasis									
- Basiscontroles	ntb	33	130	25	40	1450	72,5	ntb	
- Leeftijdsgrenzen op de hotspots	67,5	243	157,5	63	67,5	288	99	216	
- strafrechtelijke handhaving openbare ruimte	50	50	50	50	50	50	50	50	

Benodigde handhavingscapaciteit

Maximaal 3500 uren per jaar (equivalent van 2,7 fte).

Capaciteitsverdeling per gemeente:
- Beuningen: N.t.b. Zal naar verwachting rond de 0,15 fte uitkomen (kostenindicatie: € 11 duizend per jaar)
- Druten: 326 uur = 0,25 fte (kostenindicatie: € 20 duizend per jaar)
- Groesbeek: 337,5 uur = 0,26 fte (kostenindicatie: € 20 duizend per jaar)
- Heumen: 138 uur = 0,1 fte (kostenindicatie: € 7,5 duizend per jaar)
- Millingen: 157,5 uur = 0,12 fte (kostenindicatie: € 9 duizend per jaar)
- Nijmegen: 1788 uur = 1,4 fte (kostenindicatie: € 105 duizend per jaar)
- Ubbergen: 221,5 uur = 0,17 fte (kostenindicatie: € 12 duizend per jaar)
- Wijchen: N.t.b. Zal naar verwachting rond de 0,25 fte uitkomen (kostenindicatie: € 20 duizend per jaar)

Bijdrage per gemeente

Gemeenten kunnen op twee manieren bijdragen:
- Bij voorkeur stellen ze de door hen op jaarbasis benodigde handhavingscapaciteit beschikbaar uit de eigen formatie.
- Indien een gemeente geen BOA's heeft, ofwel onvoldoende formatie heeft met het oog op overige handhavingsprioriteiten, dan wel in de eigen formatie geen BOA's heeft die bevoegd zijn of die niet kunnen voldoen aan het gewenste competentieprofiel, vergoeden ze de kosten van inhuur voor de door hen op jaarbasis benodigde handhavingscapaciteit.

Opdrachtgever

De Stuurgroep AMP namens de deelnemende gemeenten in het Rijk van Nijmegen. Omdat op 14 juni 2013 in de Stuurgroep AMP reeds besloten is om het gastheerschap voor de regionale controle- en handhavingspool Drank- en Horecawet bij de gemeente Nijmegen te beleggen, zal de burgemeester van Nijmegen namens de Stuurgroep als gedelegeerd bestuurlijk opdrachtgever optreden.

Daarmee wordt het opdrachtgeverschap als volgt georganiseerd:
- Burgemeester van Nijmegen (gedelegeerd bestuurlijk opdrachtgever).
- Hoofd afdeling Veiligheid gemeente Nijmegen (ambtelijk opdrachtgever).
- Senior inspecteur handhaving afdeling Veiligheid gemeente Nijmegen (tactische coördinatie)

Verantwoordelijkheden opdrachtgever

- De burgemeester van Nijmegen:
  - zorgt dat de Stuurgroep AMP namens de deelnemende gemeenten in het Rijk van Nijmegen de bestuurlijke kaders voor de controle- en handhavingspool vastlegt (waaronder het financiële kader, de handhavingsprioriteiten en de kostenverdeling tussen de aangesloten gemeenten);
  - zorgt voor periodieke verantwoording in de Stuurgroep AMP.
- Het hoofd afdeling Veiligheid gemeente Nijmegen:
  - is verantwoordelijk voor het implementeren van de bestuurlijke kaders;
  - is verantwoordelijk voor de afspraken die daarvoor managerial gemaakt dienen te worden.
- De senior inspecteur handhaving afdeling Veiligheid gemeente Nijmegen:
  - stemt met de regiogemeenten de tactische doelen af ten aanzien van basiscontroles, hotspots, evenementen en controle openbare ruimte, en legt deze vast in uitvoeringsafspraken met de opdrachtnemer;
  - treedt op als tactisch handhavingscoördinator voor de hotspotcontroles en de controles bij evenementen (gelet op het multidisciplinaire karakter van de controles en handhaving op deze domeinen);
  - zorgt voor kwalitatieve evaluaties ten behoeve van de periodieke verantwoording van de burgemeester in de Stuurgroep AMP.

Opdrachtnemer

Bureau Toezicht & Handhaving gemeente Nijmegen. Zie hiervoor ook de paragraaf: “Toelichting organisatorisch kader” (pag. 6).

Verantwoordelijkheden opdrachtnemer

- Levert een basiscapaciteit van 2,7 fte Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) in domeinen I en II voor de controle- en handhavingspool op basis van de jaarroosters (basiscontroles) en kwartaalroosters (hotspotcontroles, evenementen en openbare ruimte).
- Maakt managerial met de bureaus handhaving van de aangesloten gemeenten afspraken over de bijdrage aan de personele bezetting van de controle- en handhavingspool op basis van de volgende functie- en competentieëisen:
  - De BOA's beschikken over een MBO+/HBO werk- en denkniveau;
  - De BOA's beschikken over ruime ervaring als integraal toezichthouder;
  - De BOA's beschikken over relevante vakkennis op het terrein van de Drank- en Horecawet;
  - De BOA's komen krachtig en geloofwaardig over;
  - De BOA's zijn stressbestendig;
  - De BOA's kunnen in teamverband werken;
  - De BOA's hanteren zowel persoonlijk als zakelijk hoge ethische maatstaven;
  - De BOA's beschikken mondeling en schriftelijk over goede uitdrukkingsvaardigheden;
  - De BOA's zijn bekend met de knelpunten in de horeca van de aangesloten gemeenten.
- Draagt zorg voor de noodzakelijke facilitering, waaronder cursussen, trainingen e.d.
- Draagt zorg voor kwartaalrapportages als onderlegger bij de kwalitatieve evaluaties van de opdrachtgever in de Stuurgroep AMP.

Toelichting organisatorisch kader

De Stuurgroep AMP van de regio Rijk van Nijmegen heeft gekozen voor de inrichting van een regionale controle- en handhavingspool DHW. De bedoeling is dat deze pool wordt samengesteld met daartoe gekwalificeerde medewerkers van de bureaus toezicht uit de aangesloten gemeenten. De stuurgroep AMP heeft de wens geuit dat Bureau Toezicht & Handhaving van de gemeente Nijmegen daarbij als gastheer van de regionale controle- en handhavingspool DHW optreedt. Daarmee wordt bedoeld dat het Nijmeegse Bureau Toezicht & Handhaving de bovenbeschreven rol van opdrachtnemer op zich neemt. Die rol is primair faciliterend.

De per gemeente beschikbare uren worden in beginsel alleen gebruikt voor daadwerkelijke controle- en handhavingsinzet. Cursussen en trainingen vallen hier buiten, tenzij hiervoor voorafgaand toestemming is verleend door de opdrachtgever, waardoor deze uren en alle overige kosten voor rekening van de organisatie blijven waar de BOA's op de loonlijst staan.

Controle en handhaving DHW vraagt om een nauwe aansluiting van uitvoering op bestuurlijke wensen en sensitiviteiten. De afbreukrisico's kunnen hoog zijn. Daarom is het belangrijk om de tactische inzet van de pool zodanig te regelen dat de burgemeesters van de aangesloten gemeenten in de positie blijven om als bevoegd gezag in hun eigen gemeente daadwerkelijk te kunnen sturen. Tegelijkertijd dient de Stuurgroep AMP als formele opdrachtgever in de positie te blijven om goed te kunnen monitoren. Daarom wordt gekozen voor een tactisch coördinator als rechterhand van de ambtelijk opdrachtgever. [iv]

Annotaties

[i] Geen basiscontroles in de paracommercie.
[ii] Inclusief signaalfunctie drugsproblematiek.
[iii] Inclusief signaalfunctie drugsproblematiek.
[iv] De tactisch coördinator maakt dus formatief geen deel uit van de regionale controle- en handhavingspool DHW, maar wordt vanuit de formatie van de afdeling Veiligheid gemeente Nijmegen beschikbaar gesteld.

Besluit - Brief gemeenteraad aan het College van B&W geuite Wensen en . . .

Gemeenteraad van Nijmegen
Raadsgriffie

Aan het college van burgemeester en
wethouders van de gemeente Nijmegen

G e m e e n t e r a a d
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 90 30
Telefax (024) 323 59 92
E-mail griffie@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Uw kenmerk	Contactpersoon
27 januari 2016	BM50/16.0000740	RO10/16.0000302	Sophie Bruins

Onderwerp	Datum uw brief	Doorkiesnummer
Wensen en bedenkingen Nota van Uitgangspunten Inkoop Vervoer	19 januari 2016	2925

Geacht college,

Bij brief van 19 januari 2016 stelt u de gemeenteraad in de gelegenheid wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen ten aanzien van de Nota van Uitgangspunten Inkoop Vervoer.

De gemeenteraad heeft kennis genomen van uw brief en heeft in zijn vergadering van 27 januari 2016 besloten de volgende wensen en bedenkingen mee te geven aan uw college.

1. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat er voldoende capaciteit wordt ingekocht om een toename van vervoerstromen op te kunnen vangen, zodat reizigersgroepen hier geen hinder van zullen ondervinden.

2. De Gemeenteraad spreekt de wens uit dat de gegunde opdrachtnemers het personeel overnemen van de verliezende vervoerders die hierdoor medewerkers moeten ontslaan.

3. De Gemeenteraad spreekt de wens uit dat het personeel bij de gegunde opdrachtnemers een fatsoenlijk salaris ontvangen volgens de CAO vervoer

4. De Gemeenteraad spreekt de wens uit dat er een evaluatie wordt gehouden tijdens de contractperiode waar ook vertegenwoordigers van cliëntorganisaties en belangengroepen bij betrokken worden.

5. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat wat betreft duurzaamheid het bestek doelgroepenvervoer van minimaal hetzelfde duurzame niveau is als de OV-concessie Arnhem-Nijmegen 2013-2022.

6. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat op basis van het beschikbare budget marktpartijen maximaal worden uitgedaagd en gestimuleerd om voor duurzaam vervoer te kiezen.

7. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat duurzaamheidseisen aan het vervoer een aanzienlijk aandeel krijgen in het beoordelingskader van de inschrijvingen.

Wij gaan er van uit u middels deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Besluit - Brief gemeenteraad aan het College van B&W geuite Wensen en . . .

Gemeente Nijmegen
Gemeenteraad van Nijmegen
Raadsgriffie

Vervolgvel
1

Hoogachtend,
de Raad der Gemeente Nijmegen,

de Voorzitter,	De Griffier,
drs. H.M.F. Bruls	drs. M.A.H. Heffels

Bijlage - Wensen & bedenkingen inzake Nota Uitgangspunten voor de . . .

Overzicht wensen en bedenkingen
"Nota van Uitgangspunten inkoop vervoer"

(Politieke Avond d.d. 27 januari 2016)

ALGEMENE OPMERKING

- Het overzicht met wensen en bedenkingen inclusief de steun per fractie wordt tevens op de website geplaatst zodat geïnteresseerden hiervan kennis kunnen nemen.

- Wensen en bedenkingen die door een raadsmeerderheid gesteund worden zullen ook opgenomen worden in de conceptversie van de wensen en bedenkingenbrief die voorligt ter besluitvorming.

WENSEN EN BEDENKINGEN

1. **De gemeenteraad spreekt de wens uit dat er voldoende capaciteit wordt ingekocht om een toename van vervoerstromen op te kunnen vangen, zodat reizigersgroepen hier geen hinder van zullen ondervinden.**

   Gesteund door; SP, Stadspartij DNF, PvdA, GroenLinks, D66, VSP
   Niet gesteund door; VVD, CDA,
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

2. **De Gemeenteraad spreekt de wens uit dat de gegunde opdrachtnemers het personeel overnemen van de verliezende vervoerders die hierdoor medewerkers moeten ontslaan.**

   Gesteund door; SP, Stadspartij DNF, PvdA, GroenLinks, VSP
   Niet gesteund door; D66, VVD, CDA,
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

3. De Gemeenteraad spreekt de wens uit dat het personeel wordt overgenomen door de gegunde opdrachtnemers met behoud van huidige arbeidsvoorwaarden en salaris.

   Gesteund door; SP, PvdA
   Niet gesteund door; VSP, Stadspartij DNF, GroenLinks, D66, VVD, CDA,
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

4. **De Gemeenteraad spreekt de wens uit dat het personeel bij de gegunde opdrachtnemers een fatsoenlijk salaris ontvangen volgens de CAO vervoer**

   Gesteund door; SP, Stadspartij DNF, PvdA, GroenLinks, VSP
   Niet gesteund door; D66, VVD, CDA,
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

5. **De Gemeenteraad spreekt de wens uit dat er een evaluatie wordt gehouden tijdens de contractperiode waar ook vertegenwoordigers van cliëntorganisaties en belangengroepen bij betrokken worden.**

   Gesteund door; SP, Stadspartij DNF, PvdA, GroenLinks, D66, VSP
   Niet gesteund door; VVD, CDA
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

6. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat de raad 1 keer halfjaarlijks een rapportage krijgen over de ontwikkelingen van de regiecentrale en van de vervoeder(s).

   Gesteund door; D66, Stadspartij DNF, PvdA
   Niet gesteund door; VSP, SP, GroenLinks, VVD, CDA
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

7. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat de raad vooraf een duidelijke rolbeschrijving ontvangt van de taken en verantwoordelijkheden van zowel de regiecentrale als de vervoerde(s).

   Gesteund door; D66, Stadspartij DNF
   Niet gesteund door; VSP, PvdA, SP, GroenLinks, VVD, CDA
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

8. **De gemeenteraad spreekt de wens uit dat wat betreft duurzaamheid het bestek doelgroepenvervoer van minimaal hetzelfde duurzame niveau is als de OV-concessie Arnhem-Nijmegen 2013-2022.**

   Gesteund door; D66, Stadspartij DNF, PvdA, SP, GroenLinks, VSP
   Niet gesteund door; VVD, CDA,
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

9. De gemeenteraad spreekt de wens uit dat daar waar gebruik wordt gemaakt van vrijwilligers kwaliteit en klantvriendelijkheid gewaarborgd is en blijft.

   Gesteund door; D66,
   Niet gesteund door; VSP, Stadspartij DNF, PvdA, SP, GroenLinks, VVD, CDA
   Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

10. **De gemeenteraad spreekt de wens uit dat op basis van het beschikbare budget marktpartijen maximaal worden uitgedaagd en gestimuleerd om voor duurzaam vervoer te kiezen.**

    Gesteund door; GroenLinks, Stadspartij DNF, PvdA, SP, D66, VSP
    Niet gesteund door; VVD, CDA
    Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

11. **De gemeenteraad spreekt de wens uit dat duurzaamheidseisen aan het vervoer een aanzienlijk aandeel krijgen in het beoordelingskader van de inschrijvingen.**

    Gesteund door; GroenLinks, Stadspartij DNF, SP, D66, VSP
    Niet gesteund door; PvdA, VVD, CDA
    Nog in overweging; Liberaal Nijmegen, Gewoon Nijmegen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Toelichting over de behandeling van:

Raadsvoorstel Voortgangsrapportage Grote Projecten 2016

COMMISSIE GREX WAALSPRONG-WAALFRONT

Van:	Het college van B&W van 5 januari 2016		
Doel:	Behandeladvies geven voor de besluitronde		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Met dit voorstel stelt het college de gemeenteraad onder meer voor om de Voortgangsrapportage Grote Projecten 2016 vast te stellen, inclusief de opgenomen wijzigingen in de planexploitaties of toegepaste parameters. **2. Achtergrond** De Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP) geeft inzicht in de ontwikkelingen van de planexploitaties van het Ontwikkelingsbedrijf. In het VGP 2016 worden planexploitaties afgesloten en toegevoegd, winstnames gedaan naar de Saldireserve, de hoogte van voorzieningen voor planexploitaties opnieuw vastgesteld, het risicoprofiel van het programma Grondbeleid vastgesteld. Ook is deze rapportage een verantwoordingsinstrument over het afgelopen jaar en biedt control- en sturingsmogelijkheden voor het programma Grondbeleid. De rapportage wordt besluitvormend aan de gemeenteraad voorgelegd en is vervolgens de basis voor de verdere uitvoering van de projecten. **3. Agendering in gecombineerde kamerronde / Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong Waalfront** De Voortgangsrapportage Grote Projecten gaat zowel over de Waalsprong en Waalfront als over de overige planexploitaties van het Ontwikkelingsbedrijf. Waalsprong en Waalfront maken een groot deel uit, om die reden is ervoor gekozen om de VGP in gecombineerde raadskamer / Raadscommissie te bespreken. De bespreking op 27 januari aanstaande is formeel dan ook een gecombineerde raadskamer / vergadering van de Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong-Waalfront. De voorzitter van de Raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong-Waalfront en de agendacommissie hebben daarbij besloten dat per fractie 2 personen aan tafel mogen aanschuiven (ofwel 2 commissieleden, ofwel 1 commissielid en 1 niet-commissielid ofwel 2 niet-commissieleden). Dit om het aantal deelnemers aan de bespreking overzichtelijk te houden. **4. Motie** Over de motie ‘Uitgebreide inbreiding’ van maart 2015 is in de voortgangsrapportage moties opgemerkt dat de raad na het zomerreces 2015 geïnformeerd zou worden. Navraag daarna leerde dat de motie meegenomen zou worden met het VGP.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Henk Berends h.berends@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024-329 9623
Bijlagen:	1 Raadsvoorstel Voortgangsrapportage Grote Projecten 2016 2 Voortgangsrapportage Grote Projecten 2016 **Achtergrondinformatie** Motie ‘Uitgebreide inbreiding’ d.d. 18 maart 2015 Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016		

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

17 februari 2016 / 7/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Voortgangsrapportage Grote Projecten 2016

Programma

Grondbeleid

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

5 januari 2016

Samenvatting

De Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP) geeft inzicht in de ontwikkelingen van de planexploitaties van het Ontwikkelingsbedrijf. Ook is deze rapportage een verantwoordingsinstrument over het afgelopen jaar en biedt control- en sturingsmogelijkheden voor het programma Grondbeleid. In het VGP 2016 worden planexploitaties afgesloten en toegevoegd, winstnames gedaan naar de Saldireserve, de hoogte van voorzieningen voor planexploitaties opnieuw vastgesteld, het risicoprofiel van het programma Grondbeleid vastgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. De Voortgangsrapportage Grote Projecten 2016 vast te stellen, inclusief de opgenomen wijzigingen in de planexploitaties en/of toegepaste parameters.

2. De volgende planexploitaties toe te voegen:

- Neboklooster, achterterrein
- Tollenstraat/Thijmstraat Nedtrain
- Microweg, Campusontwikkeling Synton
- Rozenbuurt, Asterstraat e.o.
- Dennenstraat
- Skaeve Huse.

3. De volgende planexploitaties af te sluiten:
- Molenweg, terrein Jacobs
- Hessenberg
- Spreeuwenstraat, Matrassenfabriek
- Voorzieningenhart Waterkwartier

4. Winstnames uit programma Grondbeleid van in totaal € 400.000,-naar de saldireserve over te hevelen:

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Henk Berends, 9623, h.berends@nijmegen.nl

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
1

- Kamerlingh Onnesstraat
- Marialaan, 2e en 3e fase
- Malvert Maisonettes

5. Een voorziening ten laste van de Saldireserve te vormen voor de volgende planexploitaties:
- Oostelijke Waalkade € 411.900
- Skaeve Huse € 49.000

6. De geïntegreerde grex Waalsprong vast te stellen.

7. De planexploitatie Microweg, Campusontwikkeling Synton vast te stellen.

8. De onderdelen vlek1, vlek 3 en Sporthal van de planexploitatie Hatert Centrale zone af te sluiten.

9. De planexploitatie Hatert vlek 2 Circusterrein vast te stellen.

10. Onderwijshuisvesting: toe te voegen van de deelgebieden Fanfarestraat 51-53 en Symfoniestraat 208.

11. De bestaande voorziening Onderwijshuisvesting te verhogen met € 0.85 mln extra t.o.v. de stads-begroting (lagere grondopbrengsten Veldstraat 4, uitgiftevertraging Berg en Dalseweg 295, vergoeding huurderving Vlierestraat/Elzenstraat en extra plan- en rentekosten.)

12. Stadsbrug: toe te voegen vrijval van diverse stelposten aan de bouw- en verbouwkosten Vasim en CP Kelco.

13. Het risicoprofiel voor alle planexploitaties en deelnemingen (incl. GEM WS) te bepalen op € 86.0 mln, rekening houdend met een dempingsfactor van 10%.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP) geeft inzicht in de ontwikkelingen van de planexploitaties van het Ontwikkelingsbedrijf. Voorbeelden van deze projecten zijn Onderwijshuisvesting, Oostelijke Waalkade, Waalsprong, Waalfront, De Bastei, etc. Het VGP biedt inzicht in de voortgang, planning, programmabijstellingen, financiële aanpassingen en/of risico's bij projecten. Als hierover besluiten moeten worden genomen zijn deze als beslispunt opgenomen. In deze VGP staat informatie over alle planexploitaties, informatie over de deelnemingen (zoals Waalfront) en samenwerkingen (bijv. Bergerden en Bijsterhuizen) die zijn ondergebracht bij het Ontwikkelingsbedrijf. Ook is hierin opgenomen de informatie over de risico's verbonden aan de projecten van het Ontwikkelingsbedrijf, het hiervoor benodigd weerstandsvermogen, de zgn. Planexploitaties in ontwikkeling (PIO= haalbaarheidsstudies, research & development), en de strategische gronden.
Daarnaast is deze rapportage een verantwoordingsinstrument over de gedane zaken in het afgelopen jaar en biedt control- en sturingsmogelijkheden voor de ontwikkelingsportefeuille van het programma Grondbeleid. Deze rapportage wordt besluitvormend aan de Gemeenteraad voorgelegd en is vervolgens de basis voor de verdere uitvoering van de projecten. De effecten uit dit VGP worden verwerkt in de Stadsrekening 2015, voorjaar 2016.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

De Kadernota Grondbeleid "Ontwikkeling op goede gronden" bevat het kader voor de uitvoering van projecten van het programma grondbeleid. Deze is vastgesteld op 30 juni 2010 door uw Raad. Wij zullen deze nota in het eerste kwartaal van 2016 aanbieden aan uw Raad.

1.2 Relatie met programma

Het VGP is onderdeel van het programma grondbeleid. Grondbeleid is een integraal programma met relaties met diverse programma's binnen het fysieke en het sociale domein

2 Doelstelling

Afleggen van verantwoording over de ontwikkeling van projecten in het programma grondbeleid over 2015 en het vaststellen van het kader voor projecten voor 2016 en verder.

3 Argumenten

De ontwikkelingen in de woningbouw zijn in 2015 samen te vatten met doorzettend marktherstel. In 2015 zijn in Nijmegen ruim 650 kavels verkocht voor woningbouw, waarvan net als in 2014 circa 450 in de Waalsprong. In de Waalsprong is de locatie Grote Boel goed gestart. In Waalfront is de realisatie van Koningsdaal/Batavia succesvol begonnen met een snelle afzet. Dit maakt dat wij verwachten de prognose voor 2016 van de uitgifte van ruim 750 kavels ook gerealiseerd kan worden.
De nieuwe woningbouwprognoses bevestigen het marktherstel naar in totaal ca. 1000 woningen per jaar.
De ontwikkelingen in de bedrijvigheid staan in 2015 in het teken van beleid. Het herstel van de vraag uit de markt is nog broos en loopt duidelijk achter op de markt voor woningbouw. De vraag die er is spitst zich op grote kavels. In dit segment heeft Nijmegen weinig te bieden nu de procedure voor het bestemmingsplan voor De Grift niet is afgerond. De gesprekken met

de provincie hierover worden vervolgd en de overprogrammering regionaal aangepakt via de herijking van het Regionaal Programma Werklocaties. De verwachte uitgifte van kavels door Nijmegen (incl. Bijsterhuizen) is gelet hierop verlaagd van 6 naar 4,3 hectare per jaar. Het financiële effect hiervan bedraagt ca. € 6 miljoen (NCW) negatief.
Op het gebied van de deelnemingen is in 2015 de integratie van GEM Waalsprong afgerond en is de grex geïntegreerd met het gemeentelijk deel tot één integrale grondexploitatie Waalsprong.

Het resultaat van de planexploitaties is samengevat in het VGP. Voor een inzicht in alle planexploitaties verwijzen wij u naar hoofdstuk 9 van het VGP.

Het positieve resultaat van de herzieningen bedraagt € 10,3 miljoen.
De belangrijkste mutaties worden veroorzaakt door:

1. Compaq
In verband met de verlaging van de totale uitgifte aan bedrijventerreinen (zie pagina 14) van gemiddeld 6 hectare naar 4,3 hectare is de looptijd van Compaq gewijzigd naar 2034 (was 2028). Dit veroorzaakt met name de toename van het verwachte negatieve exploitatie resultaat en daarmee de mutatie van de getroffen voorziening van € 741.300. .

2. Onderwijshuisvesting
Het negatieve exploitatieresultaat en de daarmee samenhangende voorziening neemt met name toe door het toevoegen van de basisschool de Octaaf aan de planexploitatie (extra nadeel van €1,1 miljoen). In de Zomernota 2015 is voor dit bedrag al een voorziening getroffen. De overige toename, per saldo € 0,85 miljoen, bestaat onder andere uit de langere (beheer)exploitatieperiode van Streekweg 21, lagere grondopbrengsten, vertraagde gronduitgifte en hogere plan en rentekosten van de overige deelprojecten.

3. Waalsprong (gemeentelijk deel)
In verband met de verlaging van de totale uitgifte aan bedrijventerreinen (zie pagina 14) van gemiddeld 6 hectare naar 4,3 hectare is de looptijd van de Waalsprong gewijzigd naar 2033 (was 2029). Dit verklaard het ontstaan van een negatief exploitatieresultaat en het treffen van een voorziening van €3.988.700. .

4. Waalsprong GEM
Medio 2015 is de leningen portefeuille van de GEM (deels) overgesloten. Vanwege het zeer goede financieringsklimaat (lage rentestanden) leidt dit tot een flinke besparing op de rentelasten en verklaard met name de afname van het negatieve exploitatieresultaat, groot € 12.6 miljoen en daarmee de voorziening. De rest van het resultaat wordt bepaald door een veelheid aan mutaties, per saldo ruim € 3 miljoen. Op pagina 119 wordt dit verschil verder toegelicht.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
4

Samenvatting risico's

Ten opzichte van de Stadsbegroting 2016-2019 is het risico Waalsprong (GEM en gemeentelijk deel) en Bergerden toegenomen. De overige risico's zijn iets afgenomen. Het totale risicoprofiel is daarmee gestegen t.o.v. de Stadsbegroting 2016-2019 tot € 86 miljoen. Dit hangt vooral samen met de risico's die zich voordoen bij de afzet van bedrijventerreinen, woningbouw en glastuinbouw zoals dat in de planexploitaties is voorzien. De in de tabel in paragraaf 6.3 genoemde risico's zijn aanvullend op de risico's die al financieel zijn vertaald en verwerkt in het verwachte eindresultaat van de individuele grondexploitaties zoals opgenomen in dit VGP.

De grootste wijziging in het risicoprofiel in dit VGP komt voort uit de gebiedsontwikkeling GEM Waalsprong. Er is sprake van een toename van het risicoprofiel van de GEM Waalsprong van € 46,4 miljoen in de stadsbegroting 2016-2019 naar € 59,8 miljoen in het VGP van februari 2016, per saldo € 13,4 miljoen.
De toename van het benodigd weerstandsvermogen in de stadsbegroting met € 13,4 miljoen wordt ondermeer veroorzaakt door het vervallen van de post onvoorzien in de Grex.GEM Waalsprong. Deze post is voor € 3 miljoen vrijgevallen en voor de overige € 3 miljoen toebedeeld aan diverse kostenposten in de Grex en is hiermee in zijn totaliteit niet meer beschikbaar als dekking voor de risico's.
Verder zijn er mee- en tegenvallers in de risico's benoemd waarbij de grootste wijzigingen zich voor doen in het ontwikkelingen in zuiderveld, waterhuishouding zuidrand waalsprong en diversen in Hof van Holland, Woenderskamp en Broodkorf.
De toelichting op de risico's Waalfront en Bergerden is gegeven in hoofdstuk 5 Verbonden Partijen.

Tegenover deze risico-ontwikkeling staat een winstverwachting Bijsterhuizen van in totaal ca. € 11 miljoen én een positieve ontwikkeling indien de BBV richtlijnen conform voorstel worden aangepast. Alsdan zal in 2016 een eenmalig positief resultaat van ca. € 7.1 miljoen ontstaan. Beide verwachtingen zullen eveneens bij de ontwikkeling van het weerstandsvermogen betrokken worden.

In de Voortgangsrapportage (bijlage) wordt verder in gegaan op de ontwikkelingen in de projecten.
Daaraan voorafgaand wordt een actueel beeld geschetst van de ontwikkelingen voor woningbouw, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel.

4 Klimaat
Zie VGP.

5 Risico's
In het VGP wordt een actuele analyse gemaakt van de risico's per project en een beeld geschetst op portefeuilleniveau.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

6 Financiën
Onderstaand overzicht geeft de mutaties als gevolg van de plussen en minnen van de voorzieningen op de Saldireserve aan (over het hele jaar 2015).

Overzicht mutaties

Bij			
A	Afgesloten planexploitaties	1.101.900	
B	Tussentijdse winstnames	400.000	
C	Aanpassing voorzieningen nav herzieningen	16.207.100	
E	Doordecentralisatie onderwijshuisvesting	191.600	
Totaal			17.900.600
Af			
A	Afgesloten planexploitaties	0	
C	Aanpassing voorzieningen nav herzieningen	7.476.900	
D	Deelnemingen	85.300	
Totaal			7.562.200
Saldo mutaties 2015			10.338.400

Een verdere toelichting treft u aan in het VGP.

7 Participatie en Communicatie
Participatie en communicatie vindt plaats op gebieds- en projectniveau.

8 Uitvoering en evaluatie
Uitvoering en evaluaties vinden plaats op projectniveau.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): VGP 2016

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

14. Raadsvoorstel Voortgangsrapportage Grote Projecten (7/2016)

Raadsvoorstel d.d. 5 januari 2016
1. De Voortgangsrapportage Grote Projecten 2016 vast te stellen, inclusief de opgenomen wijzigingen in de planexploitaties en/of toegepaste parameters.
2. De volgende planexploitaties toe te voegen:
- Neboklooster, achterterrein
- Tollenstraat/Thijmstraat Nedtrain
- Microweg, Campusontwikkeling Synton
- Rozenbuurt, Asterstraat e.o.
- Dennenstraat
- Skaeve Huse.
3. De volgende planexploitaties af te sluiten:
- Molenweg, terrein Jacobs
- Hessenberg
- Spreeuwenstraat, Matrassenfabriek
- Voorzieningenhart Waterkwartier
4. Winstnames uit programma Grondbeleid van in totaal € 400.000,-naar de saldireserve over te hevelen:
- Kamerlingh Onnesstraat
- Marialaan, 2e en 3e fase
- Malvert Maisonette
s
5. Een voorziening ten laste van de Saldireserve te vormen voor de volgende planexploitaties:
- Oostelijke Waalkade € 411.900
- Skaeve Huse € 49.000
6. De geïntegreerde grex Waalsprong vast te stellen.
7. De planexploitatie Microweg, Campusontwikkeling Synton vast te stellen.
8. De onderdelen vlek1, vlek 3 en Sporthal van de planexploitatie Hatert Centrale zone af te sluiten.
9. De planexploitatie Hatert vlek 2 Circusterrein vast te stellen.
10. Onderwijshuisvesting: toe te voegen van de deelgebieden Fanfarestraat 51-53 en Symfoniestraat 208.
11. De bestaande voorziening Onderwijshuisvesting te verhogen met € 0.85 mln extra t.o.v. de stads-begroting (lagere grondopbrengsten Veldstraat 4, uitgiftevertraging Berg en Dalseweg 295, vergoeding huurderving Vlierestraat/Elzenstraat en extra plan- en rentekosten.)
12. Stadsbrug: toe te voegen vrijval van diverse stelposten aan de bouw- en verbouwkosten Vasim en CP Kelco.
13. Het risicoprofiel voor alle planexploitaties en deelnemingen (incl. GEM WS) te bepalen op € 86.0 mln, rekening houdend met een dempingsfactor van 10%.

Het voorstel wordt geagendeerd als debatstuk tijdens de Politieke Avond op 17 februari

Voortgangsrapportage Grote Projecten

2016

Ontwikkelingsbedrijf
Gemeente Nijmegen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Voortgangsrapportage Grote Projecten 2016

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
1.1 Algemeen: De Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP) 2
1.2 Het Ontwikkelingsbedrijf 2
1.3 Grondbeleid 2
1.4 Risicobeheer 3
1.5 Marktontwikkeling 3
1.6 Het ontwikkelingsbedrijf in de planning en control cyclus 3
1.7 Samenvatting 3
2 Parameters 5
2.1 Parameters Ontwikkelingsbedrijf 5
2.2 Parameters verbonden partijen 5
3 Woningbouw en bedrijventerreinen 7
3.1 Inleiding 7
3.2 Woningmarkt 7
3.3 Bedrijventerreinen 11
3.4 Detailhandel 14
3.5 Kantoren 15
4 Producten Grondbeleid 16
4.1 Product Stedelijke Ontwikkelingsprojecten 16
4.2 Product Woningbouwprojecten 17
4.3 Product bedrijvigheidsprojecten 18
4.4 Product Herstructureringsprojecten 19
4.5 Product Maatschappelijk Vastgoedprojecten 20
4.6 Product Waalsprong 21
4.7 Product Stadscentrum 23
4.8 Product Koers West 23
4.9 Product Dijkteruglegging 24
4.10 Product Instrumenten Grondbeleid 24
4.11 Planexploitaties niet in het VGP 26
5 Verbonden partijen 27
5.1 Algemeen 27
5.2 GEM Waalsprong 27
5.3 GEM Waalfront 29
5.4 Bergerden 30
5.5 Bijsterhuizen 31
5.6 Overige Verbonden Partijen 31
6 Risicobeleid en weerstandsvermogen 33
6.1 Algemeen en samenvatting 33
6.2 Mutaties Reserve 34
6.3 Risicoparagraaf van het Ontwikkelingsbedrijf 36
6.4 Meerjarenraming financiële effecten programma Grondbeleid 38
7 BBV Voornemen 39
7.1 BBV Voornemen 39
8 Besluitvorming 42
8.1 Besluitvorming 42
9 Overzicht Planexploitaties 44
9.1 Leeswijzer 44
9.2 Inhoudsopgave 44
9.3 Kaart planexploitaties 47

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

1 Inleiding

Marktontwikkeling, woningbouw en bedrijventerreinen
Grondbeleid

1.1 ALGEMEEN: DE VOORTGANGSRAPPORTAGE GROTE PROJECTEN (VGP)

De Voortgangsrapportage Grote Projecten (VGP) geeft inzicht in de ontwikkelingen van de planexploitaties van het Ontwikkelingsbedrijf. Voorbeelden van deze projecten zijn Onderwijshuisvesting, Oostelijke Waalkade, Waalsprong, Waalfront, De Bastei, etc. Het VGP biedt inzicht in de voortgang, planning, programmabijstellingen, financiële aanpassingen en/of risico's bij projecten. Als hierover besluiten moeten worden genomen zijn deze als beslispunt opgenomen. In deze VGP staat informatie over alle planexploitaties, informatie over de deelnemingen (zoals Waalfront) en samenwerkingen (bijv. Bergerden en Bijsterhuizen) die zijn ondergebracht bij het Ontwikkelingsbedrijf. Ook is hierin opgenomen de informatie over de risico's verbonden aan de projecten van het Ontwikkelingsbedrijf, het hiervoor benodigd weerstandsvermogen, de zgn. Planexploitaties in ontwikkeling (PIO= haalbaarheidsstudies, research & development), en de strategische gronden.
Daarnaast is deze rapportage een verantwoordingsinstrument over de gedane zaken in het afgelopen jaar en biedt control- en sturingsmogelijkheden voor de ontwikkelingsportefeuille van het programma Grondbeleid. Deze rapportage wordt besluitvormend aan de Gemeenteraad voorgelegd en is vervolgens de basis voor de verdere uitvoering van de projecten. De effecten uit dit VGP worden verwerkt in de Stadsrekening 2015, voorjaar 2016.

1.2 HET ONTWIKKELINGSBEDRIJF

Uitvoering van het programma grondbeleid is de kerntaak van het Ontwikkelingsbedrijf. Hier worden projecten met een fysieke dimensie ter uitvoering van sectoraal beleid in uitvoering genomen. Dit gebeurt met gebruikmaking van de instrumenten zoals opgenomen in de kadernota grondbeleid (de planexploitatie*), de PIO' **), onteigeningsprocedures, samenwerking oftewel publiek-private samenwerking en strategische verwervingen.

*) De planexploitatie is het financiële en inhoudelijke kader - vastgesteld door de Raad - waarbinnen we (haalbaar gebleken) projecten kunnen uitvoeren. Hiermee wordt het mogelijk om sectorale beleidsdoelstellingen met een ruimtelijke dimensie (wonen, werken, cultuur, etc.) binnen een vooraf vastgesteld kader (zowel inhoudelijk als financieel) te realiseren.
**) De PIO's, (planexploitatie in ontwikkeling) zijn de haalbaarheidsonderzoeken of quick scans naar ruimtelijke ontwikkelingen in de stad, waarbij we zowel politiek-bestuurlijke, technische, ruimtelijke en planeconomische aspecten onderzoeken.

1.3 GRONDBELEID

Het Ontwikkelingsbedrijf is aanspreekpunt en contractpartij namens het gemeentebestuur voor externe ontwikkelaars (bijvoorbeeld BPD, Klok Ontwikkeling, Trebbe, etc)) en treedt vervolgens op als opdrachtgever binnen de gemeentelijke organisatie. Zo vindt de aansturing plaats van de voorbereiding en realisatie van projecten. Het Ontwikkelingsbedrijf is ambtelijk verantwoordelijk voor de inhoudelijke en financiële voortgang en de rapportages over deze projecten aan College en Raad.

In juni 2010 is de Kadernota Grondbeleid door de Gemeenteraad vastgesteld. Hierin wordt uitvoerig ingegaan op het zgn. grondbeleid en de wijze waarop hiermee in Nijmegen wordt omgegaan. Het gaat hier onder meer om de voorwaarden waaronder wij actief grondbeleid voeren, het instrumentarium dat we hier voor inzetten, maar ook hoe de sturing en verantwoording is gewaarborgd.
Kortheidshalve wordt voor meer informatie verwezen naar de Kadernota Grondbeleid "Ontwikkeling op goede gronden", zoals deze is vastgesteld op 30 juni 2010 door de Gemeenteraad. Wij zullen deze nota in het eerste kwartaal van 2016 actualiseren.

1.4 RISICOBEHEER

De uitvoering van grondbeleid brengt risico's met zich mee. Zeker bij actief grondbeleid, waarbij gronden worden aangekocht door de gemeente (al dan niet in samenwerking), ontwikkeld en uitgegeven (bijvoorbeeld Waalsprong of Waalfront). Hier zijn grote (voor)investeringen mee gemoeid en de looptijden van projecten zijn vaak lang. Voorbeelden van risico's in gebiedsontwikkelingsprojecten zijn: het tegenvallen van bezwaar- en beroepsprocedures, tegenvallende grondopbrengsten of vertraging van de verkoop van gronden door economische ontwikkelingen, het aantreffen van onverwachte vervuilingen of archeologische bijzonderheden, etc. Dergelijke risico's kunnen leiden tot financiële nadelige effecten. Risicobeheer van projecten is daarom van groot belang. Door risicobeheer goed toe te passen, kunnen risico's beter worden beheerst. Het is echter niet mogelijk om alle risico's volledig te elimineren. De saldireserve is een financiële buffer voor het afdekken van financiële risico's waaronder die van de planexploitaties (het zogenaamde weerstandsvermogen). De resultaten van de planexploitaties, positief en negatief, verrekenen we met de Saldireserve. De risico's in de planexploitatie brengen we zo goed mogelijk, met behulp van vastgelegde methodieken, bij de vaststelling van een planexploitatie in beeld. Bij iedere VGP en bij herzieningen maken we per project opnieuw een risicobeoordeling. Dit resultaat wordt meegenomen in de beoordeling van de totale projectenportefeuille. Voor meer inhoudelijke informatie rond risicobeheer en het benodigd weerstandsvermogen voor de risico's van de projecten van het ontwikkelingsbedrijf wordt verwezen naar hoofdstuk 6 van deze rapportage.

1.5 MARKTONTWIKKELING

In voorgaande jaren waren de verwachtingen over de ontwikkeling van de economie vaak negatief. In 2015 lijkt echter sprake van een economisch herstel. De verwachtingen zijn positief en een structurele groei lijkt zichtbaar. Het consumentenvertrouwen groeit en aan de daling in de orderportefeuilles van bouwbedrijven lijkt een einde te komen. In 2015 zijn in Nijmegen 650 woningbouwkavels verkocht, Dit onderstreept de gunstige economische ontwikkeling. De markt voor bedrijventerreinen toont veel minder herstel. De risico's nemen hier toe.

1.6 HET ONTWIKKELINGSBEDRIJF IN DE PLANNING EN CONTROL CYCLUS

Kenmerkend voor de planexploitaties is dat zij een meerjarige levensduur hebben. Kaderstelling vindt plaats in de Planning en Control cylus. Hierover zijn met de Raad afspraken gemaakt.
Bij de zomernota worden parameters vastgesteld, bij de begroting de risico's herijkt en een algehele herziening in de VGP(jaarlijks).
Ten slotte ligt nu de verantwoording over het jaar 2015 in de VGP voor. De effecten van doorrekeningen van de grexen, het toepassen van de afgesproken parameters en het aanpassen van het risicoprofiel zijn in dit VGP opgenomen.

1.7 SAMENVATTING

De ontwikkelingen in de woningbouw zijn in 2015 samen te vatten met doorzettend marktherstel. In 2015 zijn in Nijmegen ruim 650 kavels verkocht voor woningbouw, waarvan net als in 2014 circa 450 in de Waalsprong. In de Waalsprong is de locatie Grote Boel goed gestart. In Waalfront is de realisatie van Koningsdaal/Batavia succesvol begonnen met een snelle afzet. Dit maakt dat wij verwachten de prognose voor 2016 van de uitgifte van ruim 750 kavels ook gerealiseerd kan worden.
De nieuwe woningbouwprognoses bevestigen het marktherstel naar in totaal ca. 1000 woningen per jaar.
De ontwikkelingen in de bedrijvigheid staan in 2015 in het teken van beleid. Het herstel van de vraag uit de markt is nog broos en loopt duidelijk achter op de markt voor woningbouw. De vraag die er is spitst zich op grote kavels. In dit segment heeft Nijmegen weinig te bieden nu de procedure voor het bestemmingsplan voor De Grift niet is afgerond. De gesprekken met de provincie hierover worden

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

vervolgd en de overprogrammering regionaal aangepakt via de herijking van het Regionaal Programma Werklocaties. De verwachte uitgifte van kavels door Nijmegen (incl. Bijsterhuizen) is gelet hierop verlaagd van 6 naar 4,3 hectare per jaar. Het financiële effect hiervan bedraagt ca. € 6 miljoen (NCW) negatief. Hier staat tegenover de winstprognose van Bijsterhuijzen van in totaal ruim € 11 miljoen welke nog is opgenomen in de meerjarenraming van de saldireserve.
Op het gebied van de deelnemingen is in 2015 de integratie van GEM Waalsprong zo goed als afgerond en is de grex geïntegreerd met het gemeentelijk deel tot één integrale grondexploitatie Waalsprong.
Het risicoprofiel van het programma Grondbeleid bedraagt nu € 86 miljoen (in de begroting was € 73,6 opgenomen). De belangrijkste aanpassingen hebben plaatsgevonden op het risicoprofiel van Bergerden en Waalsprong/Hof van Holland.
Het resultaat van de planexploitatie en deelnemingen verbetert per saldo met ca. € 10,3 miljoen. De belangrijkste aanpassingen hebben plaatsgevonden bij GEM Waalsprong en Onderwijshuisvesting.
De BBV-voornemens hebben een positief effect van ca. € 7 miljoen.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

2 Parameters

Parameters
Grondbeleid

2.1 PARAMETERS ONTWIKKELINGSBEDRIJF

Bij het opzetten van een langlopende exploitatie worden kosten (investeringen) en opbrengsten (zoals verkoop grond) in de tijd uitgezet. Om deze exploitaties te kunnen doorrekenen op het eindresultaat moet rekening worden gehouden met factoren als rente en inflatie. Deze laatste factor splitsen we in kosten- en opbrengstenstijgingen. Jaarlijks worden deze factoren, de rekenparameters in het jargon, aangepast omdat te grote afwijking met de te verwachten realiteit tot een vertekend beeld zou leiden in de resultaatprognoses van de exploitaties. In onderstaand overzicht zijn de huidige geactualiseerde parameters weergegeven in twee groepen. De overige planexploitaties betreffen de standaardexploitaties met een looptijd van gemiddeld 4 à 5 jaar. Daarbij wordt gekozen voor een methodiek waarbij parameters over de looptijd gelijk blijven en waar vanuit een voorzichtigheidsbeginsel geen opbrengststijgingen worden gerekend.
Bij de lange termijnprojecten als Waalsprong en Waalfront wordt verdere verfijning toegepast omdat de andere methodiek door cumulatieve effecten als gevolg van de lange termijn tot te grove uitkomsten leidt met te grote extremen in de berekeningen en daarmee de risicoberekeningen.

Uw Raad heeft bij de vaststelling van de zomernota 2015 ingestemd met onderstaande parameters voor de planexploitaties per 1 januari 2016. Deze parameters zijn daarom gehanteerd bij de herziening van de gemeentelijke planexploitaties in deze VGP.
In het onderstaande overzicht staan de gehanteerde parameters van de gemeentelijke planexploitaties vermeld.

Planexploitaties langlopend	2016	2017	2018	2019	2020	2021 e.v.
Opbrengsten woningen	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengsten kantoren	0,00%	0,50%	1,00%	1,50%	2,00%	2,00%
Opbrengsten bedrijfsruimten	1,00%	1,50%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Opbrengsten winkelruimten	0,00%	0,50%	1,00%	1,50%	2,00%	2,00%
Grondkosten	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Rente	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%

Planexploitaties kortlopend	2016	2017	2018	2019	2020	2021 e.v.
Opbrengsten woningen	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	n.v.t.
Opbrengsten kantoren	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	n.v.t.
Opbrengsten bedrijfsruimten	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	n.v.t.
Opbrengsten winkelruimten	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	n.v.t.
Rente	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	n.v.t.
Grondkosten	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	n.v.t.

De conclusie op hoofdlijnen is, dat er sprake is van een beperkte verbetering van de grondopbrengsten van koopwoningen en een licht negatieve aanpassing van de grondopbrengsten van kantoren. Per saldo een beperkte resultaatsverbetering.

2.2 PARAMETERS VERBONDEN PARTIJEN

Voor wat betreft de planexploitaties, OB Waalfront, GR Bergerden en GR Bijsterhuizen worden tot op heden afwijkende parameters gehanteerd gelet op gemaakte afspraken en separate projectfinanciering. De projectfinanciering voor OB Waalfront en GEM Waalsprong ligt voor een groot deel en voor langere tijd vast (afgesloten leningen). Dit betekent dat de renteparameters zullen blijven afwijken van de projectenportefeuille van het Ontwikkelingsbedrijf.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

In de conceptgrex 2014 van OB Waalfront werd gerekend met de werkelijke rente voor de afgesloten leningen. Voor het ongefinancierde deel en later nog af te sluiten leningen wordt een percentage van 4,00% gehanteerd.

GR Bijsterhuizen
Voor Bijsterhuizen wordt een rentepercentage over het beschikbare positieve saldo gehanteerd van 1,25%. Er is geen sprake van een leningenportefeuille. Voor zowel kosten- als opbrengstenstijging wordt een percentage van 0% gehanteerd. Dit hangt ermee samen dat de verwervingskosten en de kosten voor bouwrijpmaken en woonrijpmaken grotendeels al zijn gemaakt.

GR Bergerden
De planexploitatie Bergerden met het nieuwe toekomstperspectief hanteert de volgende parameters: rente 4,25%, kostenstijging 2,0% en opbrengstenstijging voor glas 0% gedurende de gehele looptijd en opbrengstenstijging voor agro-business 2,0% vanaf 2019, voor de jaren 2014 t/m 2016 met 0% opbrengstenstijging; voor 2017 met 1,0%; voor 2018 met 1,5% opbrengstenstijging.

De vergelijking tussen de planexploitaties van het Ontwikkelingsbedrijf en de verbonden partijen wordt door de afwijkende parameters complexer. Daarom wordt er naar gestreefd om voor alle exploitaties zoveel mogelijk dezelfde systematiek te hanteren.

3 Woningbouw en bedrijventerreinen

woningbouw en bedrijventerreinen
Grondbeleid

3.1 INLEIDING

In de volgende paragrafen wordt allereerst aandacht besteed aan de woningmarkt, het Nijmeegse woonbeleid en de maatregelen die de gemeente neemt om in te spelen op de veranderde marktomstandigheden. Daarna wordt stilgestaan bij het beleid voor de bedrijventerreinen, de vraag-aanbod situatie in regionale context en de door de gemeente gezette stappen tegen de achtergrond van de economische omstandigheden.

3.2 WONINGMARKT

Een belangrijk onderdeel in de programma's van de gemeentelijke planexploitaties is de woningbouwcomponent. Naast het belang om tijdig de juiste woningen op de juiste plaats en in de gewenste categorie ter beschikking te hebben vanuit het volkshuisvesting beleid, vormt woningbouw, of liever gezegd de verkoop van grond t.b.v. woningbouw, een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. En met name over dit laatste aspect gaat het VGP. Voor het woningbouwbeleid wordt op meerdere plaatsen in deze tekst verwezen naar de woonvisie.

Ontwikkelingen en trends

Onderzoeken

De toekomstige ontwikkeling van de woningmarkt is moeilijk te voorspellen. Hierbij spelen politieke besluiten (bv de nieuwe woningwet), maar ook economische ontwikkeling een grote invloed, evenals financieringsmogelijkheden. Factoren die onzeker zijn en waarvoor verschillende aannames kunnen worden gedaan hoe zij zich in de toekomst ontwikkelen.
Na jaren recessie is in 2015 het herstel merkbaar. Herstel dat direct waarneembaar is, maar dat ook in dit onderzoek wordt onderbouwd.
In onderstaande tabel staan de uitkomsten van het voorzichtig herstelscenario uit 2014, het Faktononderzoek en het meest recente woningbouwprogramma zoals in de Woonvisie ("Samen werken aan goed wonen") wordt toegelicht en onderbouwd. Deze visie is onlangs door de Raad vastgesteld.

Woningtype / prijscategorie	Socrates 2014 voorzichtig herstel	Fakton (2013)	Programma 2015-2020 gem. aantal won./jaar
laagbouwhuur goedkoop	**100**	**60**	60
laagbouwhuur duur	**20**	**70**	40
laagbouwhuur totaal	**120**	***130***	*100*
etagehuur goedkoop	**230**	**130**	370
etagehuur duur	**0**	**75**	100
etagehuur totaal	**230**	***205***	*470*
Huur totaal	**350**	**335**	**570**
goedkope laagbouwkoop	**180**	**45**	5
middeldure laagbouwkoop	**70**	**70**	205
dure laagbouwkoop	**60**	**70**	210
Duur + laagbouwkoop	**170**		
laagbouwkoop totaal	***475***	***185***	*420*
goedkope etagekoop	**150**	**55**	40
middeldure etagekoop	**55**	**25**	55
dure etagekoop	**5**	**25**	60
Duur + etagekoop	**15**		
etagekoop totaal	**225**	***105***	*155*
Koop totaal	**700**	**290**	**575**
TOTAAL	**1050**	**625**	**1145**

Legenda:
goedkope huur: < € 711 (huurtoeslagrens);
dure huur: > € 711
goedkope koop: < € 205.000
middeldure koop: € 205.000-€ 250.000
dure koop: € 250.000 - € 320.000;
duur+ koop: > € 320.000

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Recent werden er nog twee onderwerpen actueel, die ook op de woningmarkt stevige invloed hebben. Enerzijds de extra toestroom van duizenden vluchtelingen en anderzijds de woningvraag van verschillende kwetsbare doelgroepen, die door extramuralisering nu ook op de reguliere woningmarkt ruimte moeten vinden. Beide groepen zijn over het algemeen aangewezen op de sociale woningvoorraad. In Nijmegen is de druk op de sociale woningvoorraad al groot. In de woonvisie wordt daarom het woningbouwprogramma voor de sociale huur voor de komende 4 jaar met 2600 woningen verhoogd. Waar en door wie deze woningen worden gerealiseerd zal de komende tijd verder worden uitgewerkt. In 2016 komen de uitkomsten beschikbaar van het onderzoek WoON2015. Met deze gegevens zal het woningbouwprogramma opnieuw tegen het licht worden gehouden.

Trends

Het herstel op de woningmarkt wordt bevestigd door bv de woningbouwmarktmonitor van de ABN AMRO van juni 2015 die constateert dat het herstel sterker is dan voorzien, zowel in aantal transacties als in prijs. Uit de kwartaalberichten van het Kadaster en de NVM Nijmegen e.o. komt voor het derde kwartaal 2015 hetzelfde positieve beeld naar voren. In de Woonvisie wordt het rapport van Rabo over het derde kwartaal geciteerd die ook deze opgaande lijn onderschrijft.

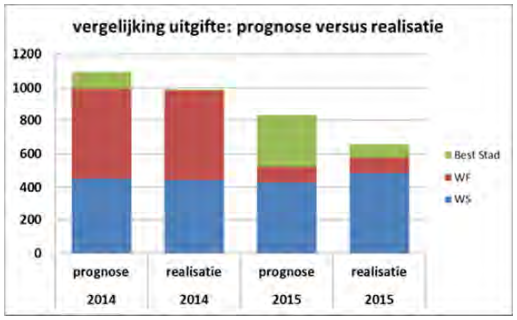
Aanbod afgezet tegen de vraag

Vorig jaar kon geconcludeerd worden dat het totale aanbod fors was t.o.v. de geprognosticeerde vraag volgens Woon2012 en Fakton. Inmiddels trekt de woningmarkt aan en is er sprake van een herstelscenario met een totale vraag van 1050 woningen/jaar voor de komende vijf jaar (zie tabel hiervoor). Ook de regionale doorrekening met Primos 2014 laat voor Nijmegen een vergelijkbare vraag zien (ongeveer 1000 woningen per jaar voor de komende 10 jaar).
In de actieve planexploitaties van het Ontwikkelingsbedrijf (incl. GEM en Waalfront) zijn t/m 2028 ca. 10.700 woningen opgenomen. Gemiddeld gaat het om ca. 850 woningen per jaar.
In deze cijfers is de voorgenomen versnelling in de Waalsprong (collegeakkoord) nog niet opgenomen; wel een toename in de uitgifte aantallen conform de huidige exploitatieopzet (2015) tot een max. van ca. 700 won/jaar (rondom 2020).
Naast de actieve planexploitaties worden er ook woningen gerealiseerd door particuliere ontwikkelaars/partijen. Globaal gaat het in deze planperiode om ca. 150 woningen per jaar. In deze cijfers zijn ook plannen meegenomen waarvoor nog een overeenkomst moet worden afgesloten (pio's).
Vanuit actieve en passieve planexploitaties zijn voor de komende 10 jaar ruim 1000 woningen per jaar gepland. Hierin is de versnelling van de Waalsprong niet meegenomen. Ook de extra vraag naar sociale huurwoningen moet nog ingepast worden. Ervaring leert dat over programmering noodzakelijk is om streefaantallen te realiseren.

Uitgiftes en opleveringen

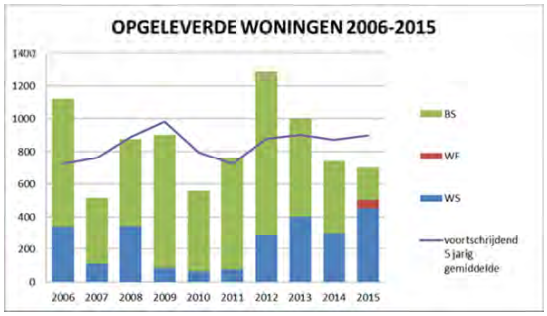
Uitgifte 2015

In 2015 zijn 656 kavels uitgegeven. Het gaat om 485 kavels in de Waalsprong, 91 in het Waalfront en 80 in de bestaande stad.

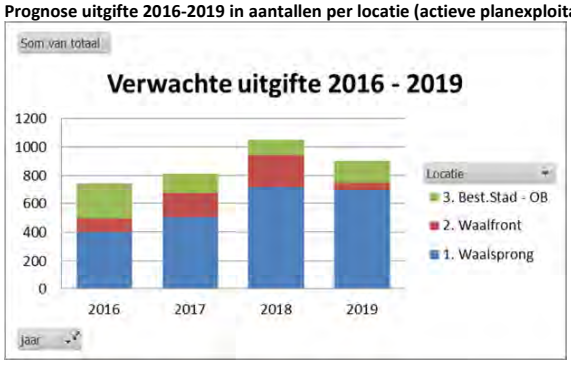
Opleveringen 2015:

In 2015 zijn ca. 700 woningen opgeleverd waarvan ongeveer 450 in de Waalsprong (m.n. Laauwik en Nijland) en 50 woningen in het Waalfront (Koningsdaal). Het gaat hierbij om ongeveer 220 huurwoningen. De helft hiervan is laagbouw. Van de ongeveer 480 koopwoningen zijn er bijna 100 etagebouw.

Bedacht moet worden dat uitgifte van grond en oplevering van woningen beide belangrijk zijn voor de gemeente en worden gemonitord. Hierbij dient men rekening te houden dat de opleveringen in enig jaar veelal het resultaat zijn van uitgiftes uit meerdere voorgaande jaren. De aantallen uitgegeven en opgeleverd zullen dus nooit aansluiten. Daarnaast worden er ook woningen opgeleverd die gerealiseerd worden door particuliere(ontwikkelaars).

Prognose uitgifte 2016-2019 in aantallen per locatie (actieve planexploitaties)

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Verwachte differentiatie uitgifte 2016-2019; (actieve planexploitaties; dus exclusief initiatieven derden)

Uitgifte 2016-2019: (programmatisch) 2016-2019 in percentages | 2016-2019 in aantallen

Verhoudingen:	vraag Fakton	vraag Woon	Totaal 2016 2019	WS 2016 2019	WF 2016 2019	BS 2016 2019	Totaal 2016 2019	WS 2016 2019	WF 2016 2019	BS 2016 2019
huur:	53%	80%	26%	16%	26%	60%	910	375	145	390
koop:	46%	20%	74%	84%	74%	40%	2607	1942	404	261
laagbouw:	50%	38%	64%	81%	45%	18%	2239	1876	246	117
etagebouw:	50%	62%	36%	19%	55%	82%	1278	441	303	534
goedkoop koop:	34%	59%	20%	23%	15%	0%	512	452	60	0
middeldure koop:	33%	14%	48%	45%	59%	52%	1245	869	240	136
dure koop:	33%	27%	33%	32%	26%	48%	850	621	104	125
							3517	2317	549	651

Afspraken met regio en provincie

De provincie maakt afspraken met de regio over de aantallen woningen die toegevoegd mogen worden. Dit om overproductie te voorkomen. Recent zijn er weer regionale doorrekeningen gedaan met Primos 2014. Dit levert voor de regio en zeker voor Nijmegen beduidend hogere mogelijke productiecijfers. In Nijmegen liggen de aantallen nu in lijn met de eigen onderzoeken, die hiervoor zijn beschreven. Van 2015 tot 2025 mogen we nog meer dan 10.000 woningen toevoegen. De nieuwe afspraken moeten nog door de Provincie worden bekrachtigd.

Er is voldoende ruimte voor de geplande aantallen. Voor de invulling Hof van Holland wordt een separaat proces doorlopen omdat de aantallen in dit bestemmingsplan heel groot zijn en een gedeelte waarschijnlijk pas na 2025 wordt gerealiseerd.

Op basis van de uitkomsten van WoON 2015 zal er weer opnieuw naar de cijfers worden gekeken, ook regionaal.

Gezien de ontwikkelingen en trends is de verwachting gerechtvaardigd dat de toegestane productiecapaciteit via de regionale afspraken in de komende jaren en de aantallen in de grondexploitaties goed op elkaar aan blijven sluiten.

Conclusies en aandachtspunten

Hiervoor werd aangegeven dat vraag en aanbod kwantitatief goed op elkaar aansluiten; dit is evenwel zonder de additionele vraag van 2600 goedkope huur die onlangs aan het programma werd toegevoegd.

Kwalitatief kan worden opgemerkt dat de verdeling huur/koop fors is bijgesteld(Socrates 2014 voorzichtig herstel). Deze bedraagt nu 1/3 deel huur en 2/3 deel koop. Deze verdeling sluit steeds beter aan bij de planexploitaties.

Mogelijk dat het aandeel dure koop in de planexploitaties nog hoger is dan nu voorzien in het herstelscenario (daar staan nu 250 van 700 koopwoningen als duur opgenomen). Hiervoor geldt dat vraaggericht wordt ontwikkeld.

Ondanks deze positieve ontwikkelingen blijven er een aantal zaken aandacht vragen en is nader onderzoek noodzakelijk. Het gaat dan bv om:

- De vraag naar (meer) goedkope huurwoningen (2600 woningen vlg de woonvisie) en de inpassing van deze aantallen in (gemeentelijke) planexploitaties
- De betaalbaarheid in relatie tot de kwaliteit en
- Een versnelling van de productie in de Waalsprong.

Alle drie onderwerpen waar het komend jaar meer duidelijkheid over moet ontstaan.
Daarnaast blijft de invulling van het “nee,tenzij”- beleid aandacht vragen, zeker ook in het kader van de extra toevoeging van sociale huurwoningen. Naast de Waalsprong, zal hiervoor ook ruimte in de bestaande stad gezocht moeten worden. Dit betekent een verruiming van het nee tenzij beleid, maar daarbij zal steeds zorgvuldig moeten worden gekeken of de toevoeging een meerwaarde heeft voor de wijk.

3.3 BEDRIJVENTERREINEN

Jaarlijks worden vraag en aanbod naar bedrijventerreinen gemonitord. In tegenstelling tot voorgaande jaren waarin de Stadsregio een rol vervulde bij de actualisatie van het Regionaal Programma Bedrijventerreinen is, na opheffing van de Stadsregio, gezocht naar een andere invulling van inzichten vraag en aanbod. De gemeente Nijmegen heeft medio 2015 samen met Arnhem en provincie het initiatief genomen om te komen tot een actualisatie van vraag en aanbod van bedrijvenlocaties. Zo wordt invulling gegeven aan de gezamenlijke aanpak van de veronderstelde overprogrammering aan bedrijvenlocaties.
Op basis van enkel een kwantitatieve benadering is in de Stadsregio Arnhem-Nijmegen sprake van een overaanbod van bedrijventerreinen. Daarentegen zien we dat de markt aantrekt en dat er belangstelling bestaat vanuit specifieke functiegroepen (logistiek). Het aanbod zit voor een belangrijk deel in harde plancapaciteit (onherroepelijke bestemmingsplannen). Er is echter veel verschil per locatie in kwalitatieve zin. Het aanbod in de regio heeft o.a. tot gevolg dat niet flexibel kan worden ingespeeld op de vragen uit de markt. Voor een duurzame economische ontwikkeling van de regio is het essentieel dat de afspraken én onderlinge spelregels worden geactualiseerd en herzien zodat de regio snel kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen. In het onderzoek worden niet alleen de bedrijventerreinen beschouwd maar wordt ook gekeken naar kantoren en perifere detailhandel. Door te monitoren en flexibel en dynamisch te blijven inspelen op nieuwe ontwikkelingen kan toegewerkt worden naar een duurzaam evenwicht tussen vraag en aanbod. Ook op dit vlak is adaptieve planning gewenst zo niet noodzakelijk.

In 2015 heeft met name de discussie rondom de voortgang van Grift Noord gespeeld. De raad heeft het bestemmingsplan voor grootschalige logistiek vastgesteld. De provincie Gelderland heeft met een reactieve aanwijzing de ontwikkeling geblokkeerd. Daarmee is de beoogde uitgifte van grond, ca. 10 ha in 2016, voorlopig van de baan.

De stadsregio baseerde vraag en aanbod van bedrijventerreinen op het Europese TM scenario (Transatlantic Market groeiscenario). Besloten is vast te houden aan het TM-scenario als referentie voor het in beeld brengen van de vraag naar bedrijventerrein tot 2025.
Het proces wordt ondersteund door een extern bureau. We verwachten dat in het tweede kwartaal van 2016 een beslispuntennotitie (confrontatie vraag-aanbod) aan de bestuurders van de regiogemeenten kan worden voorgelegd. Uiteindelijke besluitvorming wordt dan eind 2016 verwacht.

Uitgifte 2015 en meerjaren prognose:

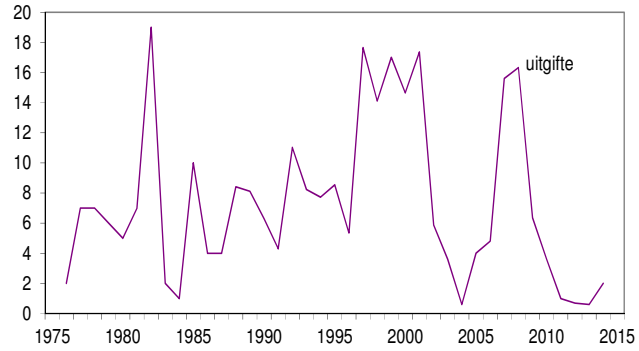
Voor alle bedrijventerreinen in de gemeente is evenals vorig jaar een analyse gemaakt op basis van vraag en aanbod. Uitgiften 2015 en 2016 zijn ingevuld met de kennis van oktober 2015 over de uitgiften van dit jaar.

- Het uitgangspunt voor de uitgifte 2015 is zowel een getekende overeenkomst als de aktepassering. In 2015 verwachten wij nog drie overeenkomsten af te ronden (twee op Bijsterhuizen (0,5 ha en 1,9 ha) en een op Mercuriuspark (0,4 ha). In 2015 is al 0,2 ha gerealiseerd.
- Voor Bijsterhuizen is voor 2016 nog beperkt zicht op uitgifte. Een partij is onverwacht eind 2015 afgehaakt voor een kavel van meer dan 7 ha. Er zijn concrete andere kandidaten waardoor wij optimistisch zijn over de realisatie in 2016.

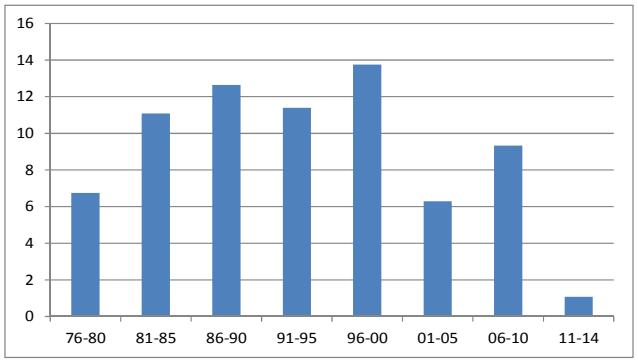
- Voor Mercurius Park is voor 2016 ook concreet zicht op 2 uitgiften. Deze 2 uitgiften (in totaal 8.900 m2) zijn in een vergevorderd stadium. De verwachting is dat de overeenkomsten in 2015 worden afgesloten en dat aktepassering in 2016 zal plaatsvinden.

Samengevat:
De uitgifte 2015 (2,8 hectare) is ingevuld op basis van zicht op vergevorderde onderhandelingen met verschillende partijen
De uitgifte 2016 (1.0 hectare) is ingevuld op basis van zicht op vergevorderde onderhandelingen met verschillende partijen.

Grillige uitgiftecijfers
Uitgifte in hectaren in Nijmegen varieert zeer sterk. Van vrijwel nul in slechte jaren tot incidenteel meer dan 15 hectaren in goede jaren wanneer er ruim aanbod is en veel vraag. Door de oogharen naar de grafiek kijkend, is zichtbaar dat in de periode 1990-2005 sprake was van hoge uitgiftecijfers met af en toe een korte dip. In de periode daarna zien we lage uitgiftecijfers met in 2007-2008 een piek. Na 2008 zakt de uitgifte zeer sterk en voor langere tijd dan gebruikelijk.

Figuur 1 Uitgifte Nijmegen in hectaren (incl. Wijchens deel Bijsterhuizen), 1976-2014; IBIS.

Figuur 2 Uitgifte Nijmegen in hectaren, jaargemiddelden per vijfjaarsklasse; IBIS

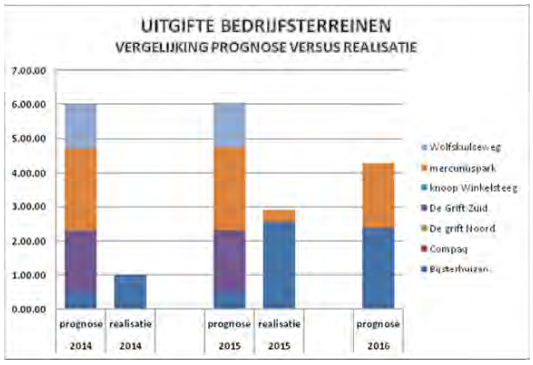
Samengevat naar vijfjaarsklasse, zien we een top in de tweede helft van de jaren 90. Een periode met hoge economische groei en een ruime beschikbaarheid van vrij indeelbaar uitgeefbaar terrein op Bijs-

terhuizen. Na 2000 zien we een dalende afzet, met een opleving in de hoogconjunctuur tussen 2005 en 2008. Daarna is de gemiddelde jaaruitgifte zeer laag. De uitgifte betreft over het algemeen een zeer klein aantal investeringsbeslissingen (1 tot 18 per jaar), met een grote variatie in de omvang per beslissing. Dat maakt de voorspelbaarheid van de uitgifte van bedrijventerreinen zeer beperkt.

Niettemin is er wel een sterke samenhang tussen totale banengroei en uitgifte van bedrijventerrein in hectaren. De gerealiseerde marktvraag vertoont ongeveer hetzelfde patroon als de berekende markt-vraag. Een uitzondering is het jaar 2011. Dat jaar kende een hoge banengroei, maar niettemin weinig uitgifte.

De verwachte banengroei in 2015 en 2016 geeft aanleiding een oplevende marktvraag te verwachten naar bedrijventerrein (tot wel 7-8 ha per jaar). Of wij die marktvraag kunnen verzilveren, hangt ook af van onze mogelijkheden een passend aanbod te kunnen doen. Grotere kavels bepalen historisch bijna de helft van onze uitgifte. Wanneer wij die niet of minder kunnen aanbieden (niet aan kunnen bieden van De Grift), vervalt een deel van de afzet.
Maar ook mét grote kavels in het aanbod is de verwachting dat onze terreinuitgifte op de langere termijn zal dalen. Enerzijds door de verwachte tempering van de groei van beroepsbevolking en economische activiteit, anderzijds door concurrentie vanuit het aanbod aan bestaand bedrijfsmatig onroerend goed.
Het Transatlantic Marketscenario uit de studie Gelderland in vier bedrijven (Provincie Gelderland) brengt de uitbreidingsbehoefte aan bedrijventerreinen tot 2040 in beeld. In de afgelopen jaren is in de gemeenten Nijmegen en Wijchen een achterstand ontstaan in de gerealiseerde uitgifte t.o.v. de verwachting. Binnen de systematiek van deze raming zal deze achterstand van 34 hectaren in Nijmegen en Wijchen ingelopen worden tot 2040. Dat leidt tot een plus van 1,3 ha in elk resterend jaar. Van 2015 t/m 2020 zou in Nijmegen en Wijchen dan een uitbreidingsvraag verwacht worden van gemiddeld 4,3 ha per jaar.

Dit betekent dat wij de raming van de uitgifte van bedrijventerreinen hebben herzien van gemiddeld 6 hectare per jaar naar 4,3 hectare per jaar. De bedrijventerreinen De Grift, Compaq en Bijsterhuizen hebben wij om deze reden in de planexploitaties vertraagd. Uitgifte van De Grift en Wolfskuilseweg zijn in tijd naar achteren geschoven. Reden hiervan is dat het bestemmingsplan nog gewijzigd moet worden. Hier wordt een nadrukkelijke koppeling met de herziening van het RPW gemaakt. De verwachting is dat dan de duurzaamheidsladder wel positief ingevuld kan worden op basis van de nieuwe afspraken met de provincie en de regio.

Wat zijn de financiële effecten van het verlagen van de gemiddelde uitgifte naar 4,3 ha. per jaar?

- Compaq: het resultaat verslechtert met € 0,7 miljoen (NCW).
- De Grift: het resultaat verslechtert met € 2,7 miljoen (NCW).
- Het vertragen van De Grift heeft als consequentie de looptijd van de grex Waalsprong moet worden verlengd met vier jaren. Dit heeft een aanvullend negatief financieel effect van € 2,6 miljoen (NCW).
- Subtotaal dus een verslechtering van € 6 miljoen (NCW).

Voor de planexploitatie Bijsterhuizen heeft de bijstelling geen effecten op het resultaat. Wel wordt de winstuitkering vertraagd.

3.4 DETAILHANDEL

Nijmegen heeft een fijnmazig netwerk aan winkelcentra, opgebouwd uit het stadscentrum, het stadsdeelcentrum Dukenburg, Woonboulevard Nijmegen en diverse buurt- en wijkcentra. Het streven is handhaving dan wel versterking van deze evenwichtig opgebouwde voorzieningenstructuur. Op middellange termijn wordt met realisatie van het wijkwinkelcentrum in Hof van Holland een nog ontbrekende schakel in de winkelstructuur voor de dagelijkse boodschap in Nijmegen-Noord ingevuld. Tegelijkertijd willen we inspelen op nieuwe retailontwikkelingen.

Primaat voor winkelen in Nijmegen blijft ook de komende jaren in de binnenstad. Daar kan de consument terecht voor het vergelijkend winkelen, is het grootste aanbod aan “mode en luxe-winkels” en valt het meest te beleven als het gaat om functies als horeca, cultuur of dienstverlening. Nijmegen mist op dit moment echter nog een locatie voor grootschalige detailhandel. Dit soort locaties richt zich op een andersoortig koopgedrag: de doelgerichte aankoop. Vlek 14 in Nijmegen-Noord kent een aantal kwaliteiten, die haar zeer geschikt maakt voor een economisch programma rond grootschalige retail.

Ressen

Al in 2006 is in het Regionaal Plan 2005-2020 de locatie Ressen (vlek 14) aangewezen als locatie voor grootschalige detailhandel. De locatie Ressen, 19 ha groot, ligt aan de as Arnhem-Nijmegen, in een deel van de Stadsregio waar nog groei plaats vindt. Het terrein ligt op een zichtlocatie en is uitstekend bereikbaar per auto door de ligging aan de A325 en dichtbij de (doorgetrokken) A15. De plek vormt de noordelijke entree van de stad Nijmegen. De locatie is binnen 15 minuten bereikbaar voor 400.000 consumenten en binnen 30 minuten voor circa anderhalf miljoen consumenten.

Uniek aan de locatie is de link met het naastgelegen landschapspark de Waaijer. Hier is een plassengebied voorzien met stranden, wat mogelijkheden biedt voor leisure (Multimedia-bioscoop), wellness en horeca. De ruimtelijke opgave ligt in de koppeling van deze gebieden zodat regionaal een duidelijk herkenbaar profiel ontstaat. Inzet is dan ook om een retailpark op Ressen op een groene, duurzame wijze te ontwikkelen.

Uitgangspunt bij invulling van het programma voor Ressen is dat het vernieuwend is en aanvullend op het bestaande aanbod voor Nijmegen. Het gaat hier om ca. 5 ha uitgeefbare grond. Op 24 april 2013 heeft uw Raad in het kader van het vast te stellen ambitiedocument het amendement aangenomen dat de ontwikkeling van retail op Ressen voor drie jaar wordt gepauzeerd, waarin slechts ruimte wordt geboden voor de ontwikkeling van een bouwmarkt. In deze periode wordt afstemming gezocht over de regionale regie op grootschalige detailhandel. Naast grootschalige detailhandel gaan we onderzoeken welke doelgroepen nog meer kansrijk zijn voor deze locatie. We doen dit aan de hand van een vraaginventarisatie. Marktpartijen worden actief benaderd om hun interesse aan te geven voor deze locatie. Gezien de grillige economische ontwikkelingen is het belangrijk een flexibel programma te hebben. Het detailhandelsbeleid wordt geactualiseerd in 2016.

3.5 KANTOREN

Voor nieuwe kantoorontwikkelingen zien we naast een bestaande ontwikkelingslocatie aan de Wijchenseweg, slechts twee geschikte locaties: de omgeving Nijmegen CS en knoop Lent. We kiezen voor deze locaties, omdat ze goed bereikbaar en ontsloten zijn en in de nabijheid liggen van HOV. Enige flexibiliteit op de kantorenmarkt is echter gewenst. Specifiek voor de omgeving van het Centraal Station geldt dat deze goed bereikbare locatie kansen biedt voor Het Nieuwe Werken. Hier willen we ruimte bieden voor kleinschalige (tijdelijke) werkplekken. Tenslotte willen we meer ruimte bieden aan woningen met een werkplek of atelier. Voor kleinere kantoren blijft het beleid ongewijzigd: kantoren tot 1.000m² zijn toegestaan in huidige panden en langs de singels en hoofdradialen, waardevolle panden tot 1.500m² kunnen worden omgezet tot kantoorbestemming en tot 500m2 is kantoorvestiging toegestaan, mits ruimtelijk aanvaardbaar.

4 Producten Grondbeleid

Stand van zaken producten / planexploitaties
Grondbeleid

Indeling producten programma Grondbeleid

De planexploitaties zijn ondergebracht in een aantal clusters, welke aansluiten bij Het programma Grondbeleid binnen de systematiek van de Stadsbegroting. Te weten:
woningbouwprojecten, herstructureringsprojecten, bedrijvigheidprojecten, stedelijke ontwikkelingsprojecten en maatschappelijk vastgoed, Stadscentrum, Koers West, Waalsprong en Dijkteruglegging.
Daarnaast is er een product *instrumenten Grondbeleid* waarin informatie wordt gegeven over de Planexploitaties In Ontwikkeling en Strategische gronden. Voor de deelnemingen wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

4.1 PRODUCT STEDELIJKE ONTWIKKELINGSPROJECTEN

Hierbij gaat het om grote, complexe ruimtelijke projecten die van strategisch belang zijn voor de stad.

Het gaat hierbij om de volgende projecten met aangegeven exploitatieduur en resultaatsverwachting:

Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Spoorzone/TPG	0	V	2016
Marialaan 2e en 3e fase*	383.000	V	2016
Thijmstraat Spoorkuil (Nedtrain))	0	*V*	2016

**van dit resultaat is eind 2014 € 275.000 en eind 2015 € 100.000 als tussentijdse winstname ten gunste van de reserve gebracht*

Belangrijkste ontwikkelingen in dit product
Spoorzone/TPG.
De realisatie van de verschillende bouwopgaven op de TPG locatie zijn afgerond. Poppodium Doornroosje (concertzalen voor respectievelijk 400 en 1100 bezoekers) is reeds sinds 1 oktober 2014 in gebruik. Het fietstransferium (4000 plaatsen) is officieel geopend op 10 december 2014. De officiële opening van de studentenhuisvesting van SSHN – in totaal 430 eenheden – heeft in februari 2015 plaatsgevonden. Met het gereed melden van de bouwwerkzaamheden op de TPG locatie is de financiele afwikkeling van het totale project actueel. Deze kan eerst worden afgerond nadat de financiële claims zijn afgehandeld van de bouwer.

Thijmstraat Spoorkuil
Met de initiatiefnemer Nedtrain zijn afspraken gemaakt over het organiseren van draagvlak bij omwonenden voor de wijziging van het bestemmingsplan en het ontwerp van de onderhoudsloos en de inrichting van het openbare groen. Op dit moment wordt samen met bewoners en de wijkraad gewerkt aan een aangepast ontwerp.

Voor de overige informatie per project wordt verwezen naar hoofdstuk 9(blz.48 t/m 50).

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

4.2 PRODUCT WONINGBOUWPROJECTEN

Dit zijn de projecten die hoofdzakelijk woningbouw als te realiseren product/programma in zich hebben.

Het gaat hier om de volgende projecten met aangegeven exploitatieduur en resultaatsverwachting:

Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Gemeentelijke ontwikkelingen			
Malderburchtstraat Nieuw malderborgh*	692.000	V	2017
Prins Hendrikstraat 7 - Jorismavo	0	V	2017
Neerbosscheweg*	789.000	V	2016
Private ontwikkelingen			
Heyendaalseweg klooster Brakkenstein	0	V	2017
Kamerlingh Onnesstraat 20 – Hof van Onnes*	153.000	V	2017
Molenweg, terrein Jacobs*	52.000	V	2015
Groesbeekseweg/Heijendaalseweg*	289.000	V	2017
Prof. Van Weliestraat 4, Studentenkerk	0	V	2015
Groenestraat Smit Draad	0	V	2017
Ooyse Sluispad	0	V	2016
Neboklooster, achterterrein	0	V	2017

*van deze projecten is een deel van het resultaat als tussentijdse winstname ten gunste van de reserve gebracht. Malderburchtstraat Nieuw malderborgh € 500.000 eind 2007en 175.000 eind 2011,Neerbosscheweg € 575.000 eind 2011, € 150.000 juli 2012 en € 55.000 eind 2012, Groesbeekseweg/Heijendaalseweg € 275.000 eind 2011, Kamerlingh Onnesstraat 20-Hof van Onnes € 102.300 eind 2012 en € 50.000 eind 2015 en Molenweg eind 2014 € 50.000.

Belangwekkende ontwikkelingen in dit product:

De bouw van het Hofgebouw aan de Heyendaalseweg (project klooster Brakkenstein) is gestart. Het Hofgebouw biedt ruimte voor wonen en zorg. De realisatie van het Parkgebouw zal naar verwachting in 2016 starten. De herontwikkeling van het gebied ondervindt vertraging omdat nader onderzoek nodig was naar de aanwezigheid van niet gesprongen explosieven. Dit onderzoek loopt. Na afronding van de bouw van het Parkgebouw zal het park opnieuw ingericht en toegevoegd worden aan de openbare ruimte.

De grondgebonden woningen aan de Bandoengstraat (project Groesbeekseweg/Heijendaalseweg) zijn voor het grootste deel al een aantal jaren geleden gerealiseerd. Voor het oude schoolgebouw zelf is een nieuwe invulling gekozen. Het nieuwe plan omvat het realiseren van ca 17 stadwoningen en een paar appartementen in het oude pand, met een beperkt aantal (2x5) grondgebonden woningen in het verlengde van het gebouw. Hiermee ontstaat een invulling die gedragen wordt door de omgeving en waarmee het pand als totaal behouden blijft. Voor deze wijziging is een bestemmingsplanwijziging nodig. Deze gaat eind van het jaar/begin 2016 in procedure. De woningen zijn inmiddels in de verkoop gebracht door de ontwikkelaar.

In november 2015 is de laatste fase van het project Kamerlingh Onnesstraat/Hatertseweg in aanbouw genomen. De koopwoningen zijn omgezet naar huurwoningen. Eind 2016 wordt het project afgerond en het toekomstig openbaar gebied naar de gemeente overgedragen.

De eigenaar van de witte spoorwegloods aan het Ooijse Sluispad is halverwege 2014 gestart met het herstel van dit monument. Hiervoor is subsidie van de provincie en gemeente beschikbaar. Voor de invulling (woningen en horeca) is een bestemmingsplanwijziging in gang gezet. Op het achterterrein wordt één (van de twee) loodsen ook herbouwd. Ook hierin worden in totaal 15 aantal woningen gerealiseerd. Over de horecabestemming vindt discussie in de raad plaats. Naar verwachting wordt hierover in december 2015 bij de vaststelling van het bestemmingsplan een besluit genomen.

In 2015 is de Elshoftoren opgeleverd. De afronding van het project Nieuw Malderborgh komt hiermee weer een stap dichterbij. De bouwvergunning van het Scharniergebouw is ingetrokken. Het betrof een verouderde vergunning waarbij ook geen realisatie op korte termijn te verwachten was.

Voor de overige informatie rond deze projecten wordt verwezen naar hoofdstuk 9 (blz. 51 tm 62).

4.3 PRODUCT BEDRIJVIGHEIDSPROJECTEN

Dit zijn de projecten waarbij gronden worden ingezet voor de realisering van Bedrijvigheid. Dit product is exclusief de bedrijvgheidsprojecten Waalsprong en Bijsterhuizen.

Het gaat hierbij om de volgende projecten met aangegeven exploitatieduur en resultaatsverwachting:

Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Compaq	7.115.000	N	2034
Knoop Winkelsteeg	0	V	2022
Microweg, Campusontwikkeling Synton	646.500	V	2017

Belangwekkende ontwikkelingen in dit product
Op de Novio Tech Campus is gebouw M grotendeels gevuld en wordt eind 2015 gebouw A na een grondige verbouwing in gebruik genomen. De eerste kavel op het terrein is eind 2015 door NTC in erfpacht uitgegeven ten behoeve van nieuwbouw. De Novio Tech Campus ontwikkelt zich daarmee sneller dan verwacht.

In 2014 is de optie die de ontwikkelaar van Fifty Two Degrees (FTD) had op de ontwikkeling van het Jonkerbosplein geëindigd. Voor deze locatie wordt daarom gezocht naar een andere passende functie die past binnen de vastgestelde financiële kaders. In dat kader heeft het college eind september 2015 een voorgenomen locatiebesluit voor de bouw van een moskee genomen (verplaatsing moskee Vondelstraat). Het streven is een definitieve locatiekeuze begin 2016 aan het college ter besluitvorming voor te leggen.

Voor de overige informatie per project wordt verwezen naar hoofdstuk 9 (blz .63 tm 66).

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

4.4 PRODUCT HERSTRUCTURERINGSPROJECTEN

Dit zijn de projecten waarbij een fysieke herstructurering alsmede herontwikkeling van wijken aan de orde zijn. Hierbij is de rol van de verschillende woningcorporaties erg belangrijk.

Het gaat hierbij om de volgende projecten met aangegeven exploitatieduur en resultaatsverwachting:

Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Willemskwartier	3.000	V	2016
Centrale Zone Hatert*	3.045.000	V	2017
Tollenstraat Dobbelmanweg (herontwikkeling scholenterreinen)	0	V	2018
Dukenburg Herstructurering	0	V	2017
Nachtegaalplein eo	356.000	V	2020
Kaaplandstraat	0	V	2016
Malvert Maisonettes**	398.000	V	2019
Spreeuwenstraat	0	V	2015
Rozenbuurt, Asterstraat eo	0	V	2018

* van dit resultaat is in de periode '11 t/m '13 een bedrag van € 2.979.000 als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd
** van dit resultaat is eind 2014 € 100.000 en eind 2015 € 250.000als tussentijdse winstname ten gunste van de reserve gebracht

Belangwekkende ontwikkelingen in dit product:
Nachtegaalplein: de woningen in de eerste fase zijn opgeleverd. Fase 2 en 3 worden nu tegelijkertijd en versneld opgepakt en uitgevoerd. Een deel van de koopwoningen is verkocht aan een belegger die deze als middeldure huurwoningen in de markt zal zetten. Het Willemskwartier is in een afrondende fase gekomen. Deze herstructurering zal naar verwachting in de zomer van 2016 na 12,5 jaar herstructurering worden opgeleverd.
Voor Dukenburg geldt dat nog maar sprake was van drie kleinere bouwlocaties. Gezien de beperkte vraag is besloten deze nu niet te ontwikkelen. Het realiseren van woningen voor ouderen (wonen en zorg) is inmiddels flink van de grond gekomen. In Malvert zijn de eerste 24 eenheden voor beschermd wonen (de Wollewei) in gebruik genomen. De bouw van de 32 eenheden voor beschermd wonen op de locatie van de voormalige Prins Mauritsschool in in volle gang. De bouw van de 48 eenheden voor beschermd wonen en somatische bewoners is begin november gestart. Deze woningen zullen voor eind 2016 worden opgeleverd.
Overleg over de herontwikkeling van de winkelcentra loopt. Voor winkelcentrum Meijhorst geldt dat afgelopen jaar vooral gesprekken gevoerd zijn tussen de eigenaren en een door hen geslecteerde ontwikkelaar. Ondanks dat de gesprekken al in een vergevorderd stadium waren en de onderzoeken voor een bestemmingsplan deels al in gang waren gezet, heeft dit niet geleid tot een vervolg. Reden hiervoor is dat de eigenaren hebben besloten het overleg met de ontwikkelaar stop te zetten en met een andere partij verder te gaan. De gesprekken met die partij lopen inmiddels. De plannen voor de herotnwikkeling van winkelcentrum Weezenhof in combinatie met zorgwoningen worden steeds concreter. Deze ontwikkeling is een separate ontwikkeling die niet via de planexploitatie Dukenburg loopt. Eind 2015 start de communicatie met de omgeving.

In 2015 zijn afspraken gemaakt met Portaal over de herstructurering van de Rozenbuurt. Eerder was hiervoor door de provincie al een subsidie ter beschikking gesteld in het kader van het Impulsplan Wonen. Voor deze ontwikkeling is een anterieure overeenkomst afgesloten. Het bestemmingplan gaat

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

voor eind 2015 in procedure. In 2016 worden de woningen gerealiseerd. Onderdeel van de herstructurering is de toevoeging van een groen voor de wijk.

Voor de overige informatie over bovengenoemde herstructureringsprojecten wordt verwezen naar hoofdstuk 9 (blz. 67 tm 81).

4.5 PRODUCT MAATSCHAPPELIJK VASTGOEDPROJECTEN

Dit zijn de projecten waarbij maatschappelijke/gemeentelijke voorzieningen worden gerealiseerd met investeringsgeld van de gemeente Nijmegen.

Het gaat hierbij om de volgende projecten met aangegeven exploitatieduur en resultaatsverwachting:

Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Driehuizen / Kwakkenberg / Heemraadstraat	2.165.000	*N*	2016
Lindenholt Noord	0	*V*	2017
Onderwijshuisvesting*	17.605.000	N	2021
Voorzieningenhart Waterkwartier	249.000	V	2015
Dennenstraat, Sportpark De Dennen	0	V	2018
Zorgwoningen Stadbroekseweg (Skaeve Huse)	51.000	N	2016

*Voor dit project is een bedrag van € 13.914.400,- als voorziening opgenomen. Dit bedrag is gelijk aan de contante waarde van bovengenoemd tekort op einddatum. De voorziening is vanuit de Zomernota 2015 met € 1,1 mln verhoogd voor de toevoeging van de Octaaf aan de planexploitatie onderwijshuisvvesting. Daarnaast is de voorziening met € 0,9 mln verhoogd door de langere (beheer)exploitatieperiode van Streekweg 21, lagere grondopbrengsten Veldstraat 4, uitgiftevertraging Berg en Dalseweg 295, vergoeding huurderving Vlierestraat/Elzenstraat en extra plan- en rentekosten.

Belangwekkende ontwikkelingen in dit product:
De nieuwbouw van het Canisius College aan de Berg en Dalseweg vordert gestaag en het verbouwde pand wordt in januari 2016 in gebruik genomen. De leerlingen zitten nu tijdelijk tot aan de kerstvakantie op de voormalige locatie van het Montessori college aan de Vlierestraat/Elzenstraat en op de voormalige Pabo-locatie aan de Groenewoudseweg. Hierna zal de NSG beide locaties tijdelijk gaan gebruiken tijdens de verbouwing van de NSG aan de Cranenborchstraat. Na het vertrek van de NSG zal de Vlierestraat/Elzenstraat worden herontwikkeld. Het programma voor de Vlierestraat/Elzenstraat is voor een belangrijk deel omgezet naar zorg. Uitwerking van het precieze programma in relatie tot de ruimtelijke en financiële kaders is in uitvoering.

De nieuwbouw van het PRO College aan de Dennenstraat is gereed. De vrijkomende panden worden herontwikkeld met woningbouw (Veldstraat 4) of behouden voor het onderwijs (Celebesstraat 12).
St. Pallas zal naar het pand Celebesstraat 12 verhuizen. De 2 vrijkomende panden van St. Pallas zullen hierna door de gemeente worden aangekocht. De Prins Bernhardstraat 12-14 zal direct worden doorverkocht aan het Karel de Grote College en het bestaande pand aan de Groesbeekseweg 146 zal worden herbestemd naar woningbouw.

Op dit moment loopt er nog steeds een bezwaarprocedure tegen het bestemmingsplan voor basisschool De Klokkenberg bij de Raad van State. De Raad van State heeft een herstelmogelijkheid gegeven. Deze herstelmogelijkheid is inmiddels door de Raad vastgesteld.

Medio 2015 is uit een aantal scenario's voor het toekomstig gebruik van de locatie Streekweg 21 voorlopig besloten om het pand in combinatie met een ander pand te verkopen. Het pand zou gedurende de onderhandelingen binnen het programma Grondbeleid blijven. Vanuit de Zomernota 2015 is € 0,2 mln vrijgemaakt voor de extra kosten van de beheerexploitatie van Streekweg 21 gedurende de onderhandelingen. De onderhandelingen zijn nu aangehouden i.v.m. eventuele (onderwijs)huisvesting voor vluchtelingen.

Basisschool de Octaaf in Neerbosch Oost wil zich concentreren op de locatie Symfoniestraat 51-53 waardoor de locatie Fanfarestraat 51-53 vrijvalt en herontwikkeld wordt tot woningbouw (pas in 2020 rekening houdend met het "nee, tenzij" beleid). Per saldo heeft het toevoegen van de Octaaf aan planexploitatie Onderwijshuis-vesting G760-780 een nadelig effect van € 1,1 mln. In de Zomernota van 2015 is besloten de voorziening Onderwijshuisvesting hiertoe met € 1,1 mln te verhogen (als nieuwe claim).

Bij het voorzieningenhart Waterkwartier zijn de laatste puntjes afgerond. De exploitatie kan daarmee worden afgesloten. Doordat zich minder tegenvallers hebben voortgedaan dan waar rekening mee was gehouden, sluit de exploitatie met een positief saldo.

Tegen het bestemmingsplan van Skaeve Huse loopt een Raad van State procedure. In juli 2015 is hiervoor een zitting geweest. Eind september 2015 heeft de Raad van State een tussenuitspraak gedaan. Op veel punten zijn de bezwaren afgewezen. Op een drietal punten heeft de gemeente 20 weken de tijd gekregen om deze nader te motiveren of te herstellen. Het college is dit aan het voorbereiden.

Voor de overige informatie over deze projecten wordt verwezen naar hoofdstuk 9 (blz. 82 tm 94).

4.6 PRODUCT WAALSPRONG

Dit zijn alle projecten die vallen binnen het exploitatiegebied van de Waalsprong, exclusief de woningbouwvlekken van de GEM Waalsprong. (De GREX GEM Waalsprong zit dus **niet** *in dit hoofdstuk). Vanaf volgend jaar wordt hier de integrale planexploitatie Waalsprong gepresenteerd.*

Het gaat hierbij om de volgende projecten met aangegeven exploitatieduur en resultaatsverwachting:

Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Waalsprong totaal (Gemeentelijk deel)	8.080.000	N	2033

Belangwekkende ontwikkelingen in dit product:
Grift
In de grondexploitatie voor de Waalsprong is het uitgiftetempo van de bedrijventerreinen gewijzigd t.o.v. de herziening van 2014. Mede als gevolg van de reactieve aanwijzing van de provincie op het Bestemmingsplan Grift Noord is besloten om de uitgifte van Grift Zuid/West met twee jaar te vertragen. Nijmegen heeft samen met Arnhem en de provincie het initiatief genomen om te komen tot een actualisatie van de regionale programmering werklocaties (RPW). Hieronder vallen de bedrijventereinen, de kantoorlocaties en de locaties voor perifere detailhandel. We zullen de ontwikkelingen De Grift af-

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

stemmen op de voortgang van besluitvorming RPW. Voor de realisatie van de windturbines op de Grift zijn alle vergunningen onherroepelijk en kan de initiatiefnemer in het voorjaar 2016 starten met de realisatie. Voorts verkennen we de kansen voor een energiepark aan de oostzijde van Grift noord.

Ressen
In het voorjaar 2013 is door de Raad een amendement vastgesteld mbt de ontwikkeling van grootschalige detailhandel in vlek 14. De Raad heeft het college verzocht een pauze periode in acht te nemen van 3 jaar en in die tijd afstemming te zoeken met de regiogemeenten. De Raad is wel akkoord gegaan met de realisatie van een grote bouwmarkt. Dit amendement is in de planexploitatie verwerkt door twee ontwikkelfasen te onderscheiden. Het college is in gesprek met de provincie om overeenstemming te krijgen voor de realisatie van een grote bouwarkt op Ressen.

Landschapszone
Het bestemmingsplan Landschapszone is in 2010 door de raad vastgesteld. MNO Vervat is verantwoordelijk voor de realisatie van het plassengebied incl de zandwinning. MNO maakt gebruik van de afvoermogelijkheid per schip. Daarvoor was al een light-variant werkhaven gerealiseerd. Een grotere havenfaciliteit met loswal is in 2014 gerealiseerd op basis van de beschikking van het ministerie (Quick Wins). Alle projecten van de gemeente Nijmegen kunnen deze voorziening straks gebruiken voor overslag van bouwmaterialen. De zandwinning verloopt volgens planning. Met de Grondbank Midden Gelderland (GMG) onderzoeken we de mogelijkheden om de plassen van de Landschapszone te verondiepen. In de planexploitatie is rekening gehouden met een opbrengst als gevolg van het gecontroleerd terugbrengen van grond in de drie plassen. In 2015 hebben we, mede op verzoek van het Waterschap en de provincie, onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om zwemwaterkwaliteit te kunnen krijgen in het licht van de verondieping. Inmiddels is er een zwemwaterprofiel opgesteld en aangetoond dat met het gecontroleerd inbrengen van toepasbare grond er geen negatieve effecten op de beoogde zwemwaterkwaliteit te verwachten zijn. Met het Waterschap is afgesproken dat we de waterkwaliteit periodiek gaan monitoren. Voorts leiden de onderhandelingen met de aannemer nog niet tot een beoogd resultaat en zijn dan ook nog niet afgerond. Aan het college wordt geadviseerd de Lentse Plas niet in te zetten als verondiepingslocatie.
Nijmegen heeft met DLG een intentieovereenkomst gesloten om het natuurproject Oosterhoutse Waarden te realiseren. Dit project is in 2014 aanbesteed en wordt inmiddels gerealiseerd. Vanuit Waalweelde is een bijdrage aan de Oosterhoutse Waarden toegezegd van € 1,2 miljoen. Vanwege de sterke relatie met de Landschapszone is het project Oosterhoutse Waarden aan deze deelexploitatie toegevoegd.
Op het gebied van Leisure is in 2014 een koopovereenkomst gesloten met Cinemec tbv de realisatie van een multi media center. De bioscoop heeft in december 2015 haar deuren geopenen.

Groot Infra Waalsprong
In 2015 zijn de werkzaamheden in het kader van projecten Hoofdinfrastructuur Waalsprong gereed gekomen. Het laatste werk in uitvoering was de fietstunnel Laauwikstraat. Deze is in juni 2015 geopend voor voetgangers en fietsers. De tijdelijke fietsbrug over de Prins Mauritssingel is verwijderd en heeft plaats gemaakt voor de ontwikkeling van hotel Van der Valk. Het hotel is in juni 2016 gereed en zal nog voor de start van de 100^{e} vierdaagse haar deuren openen.

Met de Radboud Universiteit Nijmegen en de stichting Watersport Nijmegen verkennen we de haalbaarheid van het watersportinitiatief Nevengeul. Alle partijen hebben afgesproken de focus te zetten op de locatie Bastion Veur Lent. Aan de hand van een aantal scenario's verkennen we varianten van erfpacht/verhuur van het Bastion. Het voormalig pompstation Vitens aan de Vossenpelsestraat wordt verkocht. Op deze locatie is een horecavoorziening gedacht.

Voor de overige informatie rond de Waalsprong wordt verwezen naar hoofdstuk 9 (blz. 104 tm 123).

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

4.7 PRODUCT STADSCENTRUM

Dit zijn alle projecten van het Ontwikkelingsbedrijf welke in het stadscentrum van Nijmegen binnen de Singels worden gerealiseerd. De realisatie van projecten draagt bij aan de vernieuwing van het stadscentrum, bijvoorbeeld Plein 1944.

Het gaat hierbij om de volgende projecten met aangegeven exploitatieduur en resultaatsverwachting:

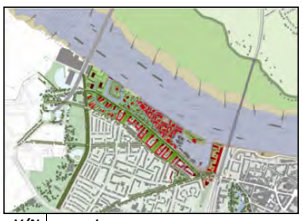
Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Hessenberg	851.000	V	2015
Plein 44	327.000	N	2016
Don Jon	0	V	2017
Hezelpoort parkeergarage Oude Stad*	xxx		
De Bastei/brug 't Meertje	0	V	2017
Oostelijke Waalkade	429000	N	2016

* Deze planexploitatie is conform raadsbesluit d.d. 16 december 2009 nr 223/2009 geheim

Belangwekkende ontwikkelingen in dit product:
De herontwikkeling van Plein '44 is gereed. De kwaliteit van de bestrating op het plein zal hersteld worden. In 2016 zal alles gereed zijn.
Voor de realisatie van de nieuwbouw Bastei zijn de voorbereidingen eind 2015 gestart. Bij het archeologisch onderzoek zijn we gestuit op vondsten van nationaal belang. Reden om de bouw stil te leggen en nader te verkennen hoe de vondsten kunnen worden geïntegreerd in een nieuw ontwerp voor de Bastei. Eén en ander impliceert dat de oorspronkelijke planning – oplevering voor 1 januari 2017 – niet kan worden gerealiseerd. Dit alles zal uiteraard ook financiële effecten hebben
Het bestemmingsplan voor Donjon en Valkhofpark is juni 2015 vastgesteld in de Raad. De Stichting Donjon bereidt thans de aanvragen voor een omgevingsvergunning voor.
Voor de Oostelijke Waalkade staan diverse activiteiten op stapel. De aanbesteding van reconstructie van de Lindenberghaven tot historische haven is afgerond en gegund. Uitvoering is gestart in het derde kwartaal van 2015. Ook de aanleg van de nieuwe Veerpoorttrappen en lift is aanbesteed en gegund. Uitvoering hiervan is gestart eind 2015.

Voor de overige projectinformatie wordt verwezen naar hoofdstuk 9 (blz. 95 tm 103).

4.8 PRODUCT KOERS WEST

Dit zijn de projecten Nood-en Oostkanaalhavens en de stadsbrug.

Het gaat hierbij om de volgende projecten met aangegeven exploitatieduur en resultaatsverwachting:

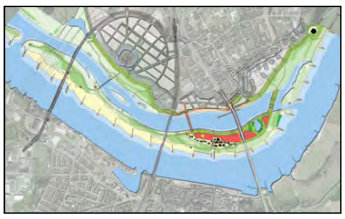
Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Stadsbrug	3.542.000	V	2020*

**einddatum inclusief de realisatie van het Mercuriuspark*

Belangwekkende ontwikkelingen in dit product:
In het Waalfront is gestart met de bouw van 534 appartementen op de Handelskade. Voor het deelplan Brugkwartier is het bestemmingsplan definitief en is gestart met de bouw van de eerste fase.(43 grondgebonden woningen) De verkoop van deze woningen is voorspoedig gegaan. De tweede fase is in 2015 bouwrijp gemaakt.

Voor de overige projectinformatie wordt verwezen naar hoofdstuk 9 (blz. 126 tm 127).

4.9 PRODUCT DIJKTERUGLEGGING

Hierbij gaat het om projecten binnen de ontwikkeling Ruimte voor de Waal – Nijmegen dat onderdeel is van de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier. Het product wordt in opdracht van het rijk door de gemeente Nijmegen uitgevoerd.

Het gaat hierbij om de volgende projecten met aangegeven exploitatatieduur en resultaatsverwachting:

Lopende planexploitatie	***Verwacht Eindresultaat €***	***V/N***	***Jaar van afsluiting***
Dijkteruglegging totaal	0	*V*	2016

Voor de Dijkteruglegging geldt een totaalexploitatie.

Belangwekkende ontwikkelingen in dit product
Het project Ruimte voor de Waal - Nijmegen is de laatste fase van de realisatie ingegaan, de laatste werkzaamheden worden uitgevoerd en het project krijgt meer en meer haar definitieve vorm en uitstraling. De waterveiligheidsdoelstelling is conform planning voor het eind van dit jaar bereikt wordt. Op 3 december 2015 is de Minister van Infrastructuur en Milieu naar Nijmegen gekomen voor een symbolische handeling om te markeren dat de waterveiligheidsdoelstelling is gerealiseerd.
Na het behalen van deze mijlpaal worden nog afrondende werkzaamheden verricht aan objecten. De overdracht van het gerealiseerde werk aan de beherende organisaties is gepland op 31 maart 2016. Voorafgaand hieraan wordt op 28 maart 2016 een evenement georganiseerd om het publiek kennis te laten maken met het ‘nieuwe’ gebied.

Voor de overige informatie wordt verwezen naar hoofdstuk 9, (blz 124 tm 125).

4.10 PRODUCT INSTRUMENTEN GRONDBELEID

De Kadernota Grondbeleid geeft het instrumentarium om doelstellingen en projecten voor de ruimtelijke ontwikkeling van de stad te realiseren.
Het gaat hier onder meer om: de planexploitaties, de planexploitatie in ontwikkeling (PIO=haalbaarheidsstudie), strategische gronden en deelnemingen. Over de inzet van dit instrumentarium wordt hieronder nader gerapporteerd.

Planexploitaties
Een planexploitatie is het financiële en inhoudelijke kader –vastgesteld door de Raad- waarbinnen (haalbaar gebleken) plannen en projecten worden uitgevoerd.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Voor meer inhoudelijke informatie per planexploitatie wordt verwezen naar het hoofdstuk van deze Voortgangsrapportage Grote Projecten waarin deze planexploitaties zijn opgenomen.

Oktober 2015 zijn er ca. 42 Planexploitaties in uitvoering. Deze exploitaties vertegenwoordigen een gezamenlijk volume van bijna 1,2 miljard euro.

Planexploitaties in Ontwikkeling

Ontwikkelingen

Nieuwe initiatieven vanuit de marktpartijen zijn –met name als gevolg van de economische crisis- aan het veranderen. Projecten worden kleiner, de haalbaarheidsfase duurt langer (langdurige onderhandelingen), kosten worden erg beperkt tot het moment van start van de realisatie. Dit betekent dat om de stad op hetzelfde niveau te blijven ontwikkelen meer projecten nodig zijn dan in het verleden.
Ook door ons College worden haalbaarheidsstudies geïnitieerd. Voorbeeld is de stationsomgeving.

Strategische gronden

Het instrument strategische gronden wordt regelmatig ingezet om, vooruitlopend op definitieve plannen, toch al actief tot verwerving over te gaan.
Spelregels hoe hier mee om te gaan zijn vastgelegd in de Kadernota Grondbeleid van juni 2010.

In het Rapport Grondexploitaties van 10 juli 2015 van de commissie BBV is voor de strategische gronden een voornemen opgenomen. Dit voornemen luidt als volgt:
Afschaffing van de categorie “niet in exploitatie genomen gronden” in het BBV. Zolang gronden nog niet kwalificeren als bouwgrond in exploitaties, vallen deze onder de materiele vaste activa categorie “Strategische gronden”.
De waardering geschiedt tegen de verkrijgingsprijs of de duuzaam lagere marktwaarde. De huidige NIEGG’s worden omgezet tegen de boekwaarde per 1-1-2016 (ingangsdatum wijzigingsbesluit) zonder afwaardering. Deze overgangsregeling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 zal een toets moeten plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming. Indien hierbij een duurzame waardevermindering wordt vastgesteld zal dit uiterlijk 31 december 2019 tot een afwaardering van deze gronden moeten leiden.
Gronden die worden aangekocht vanaf 1-1-2016 moeten worden gewaardeerd volgens de nieuwe waarderingsregels. Het toerekenen van rente en andere kosten is niet langer toegestaan voor gronden die (nog) niet in exploitatie zijn genomen.
In Nijmegen gebeurde dat overigens ook al niet.

Ontwikkelingen

Ieder jaar wordt bezien of de waardebepaling van de voorraad strategische gronden nog in lijn is met de marktwaarde, conform de regels van de commissie BBV. Overeenkomstig de Nota Grondbeleid vindt geen activering van vervaardigingskosten plaats. Begin 2011 is door ons college een uitvoeringsplan vastgesteld en de beheersmaatregelen in uitvoering genomen om het financieel resultaat per 2012 neutraal te laten sluiten. Door vertraging in de planvorming van o.a. Julianaplein 1 (Opus), Vossenlaan 44 (vml. ROC) en de ontwikkeling van het Breed terrein aan de Wolfkuilseweg zijn de verwachte inkomsten voor 2015 niet gehaald. Deze verkopen worden nu in 2016 voorzien. Desondanks is wel een neutraal financieel resultaat behaalt op dit product. Wel is de zogeheten “Novio” locatie verkocht, Pluryn heeft haar hoofdkantoor gevestigd in het voormalige kantoor, de resterende delen zullen door een particuliere partij worden ingevuld, hierbij wordt gedacht aan een wegrestaurant en een werkplaats voor een onderaannemer van de naastgelegen DAR.

Reëel en stelling voornemen voor bebouwing/functiewijziging.

In het kader van deze bijgestelde notitie grondexploitatie is onderzocht of er voor alle objecten binnen de voorraad strategische gronden een Raadsbesluit dan wel Collegebesluit genomen is waarin een reeel en stellig voornemen tot toekomstige bebouwing is opgenomen.
Binnen de totale portefeuille zijn er drie categorieën gronden te onderscheiden. Te weten:

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

1. Gronden waarbij de herontwikkeling niet binnen een periode van 5-10 jaar is voorzien. Deze gronden blijven echter wel in beheer in verband met het strategisch/inhoudelijk belang van de stad. Voorstellen voor overdracht van deze gronden naar de afdeling Vastgoed volgen.
2. Gronden die strategisch zijn aangekocht, waarbij aan de verkoop een ontwikkeling is gebonden. Hier is sprake van een reëel en stellig voornemen.
3. Gronden die niet in bovenstaande categorieën passen. Zowel op de korte als op de lange termijn is geen voornemen tot herontwikkeling. De gronden/opstallen in deze categorie staan op dit moment in de verkoop.

De voorraad strategische gronden loopt terug. Wanneer de gronden uit categorie 1. worden overgedragen en de gronden/objecten in categorie 3. zijn verkocht, blijft een beperkt aandeel strategische grond in portefeuille. Financieel worden, na verkoop van de categorie 3 gronden, geen problemen voorzien.

Te verkopen percelen:
Korte toelichting
Wolfkuilseweg 270
Voormalige kwekerij van Breed, plannen betreffen hier de realisatie van een tuincentrum en andere bedrijfsmatige invulling

Dorpsstraat 94-98
Realisatie van 13 woningen, en de verkoop van twee bestaande woningen. Gedacht wordt aan particulier opdrachtgeverschap.

Julianaplein
Opus gebouw, op korte termijn zal het bestemmingsplan onherroepelijk worden en zal gestart worden met de realisatie van een hotel op deze locatie.

Vossenlaan
Voormalige ROC Vossenlaan 44, in overleg met de buurt zal de komende periode verder worden gewerkt aan de uitwerking van een bouwplan.

Industrieweg 50
Voormalige Novio locatie, verkocht aan Pluryn, en ten behoeve van de diverse bedrijven.

4.11 PLANEXPLOITATIES NIET IN HET VGP

Vanwege hun bijzondere karakter is een aantal planexploitaties niet in deze rapportage opgenomen. Voor een specificatie wordt verwezen naar bijlage 2. In deze bijlage zijn deze planexploitaties opgenomen met vermelding van typering, boekwaarde en bestemming.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

5 Verbonden partijen

Verbonden partijen
Grondbeleid

5.1 ALGEMEEN

De gemeente Nijmegen neemt deel, samen met andere overheden en/of private bedrijven, in risicodragende ondernemingen die zijn opgericht ter realisatie van maatschappelijk gewenste ontwikkelingen op het gebied van vastgoed en grondbeleid. Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen gemeenschappelijke regelingen (openbare lichamen) op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en juridische en fiscale entiteiten zoals een BV, CV of VOF. Gemeenschappelijke regelingen worden gevormd door samenwerkende overheden en kunnen worden beschouwd als verlengd lokaal bestuur en een vorm van publiek-publieke samenwerking. De gemeenschappelijke regelingen met de gemeente Wijchen voor bedrijventerrein Bijsterhuizen en de gemeente Lingewaard voor glastuinbouwlocatie Bergerden zijn hiervan voorbeelden.

Publiek-private samenwerking (kortweg PPS) houdt in dat de gemeente samen met marktpartijen een per geval passende juridische en fiscale entiteit zoals een BV, CV of VOF vormt. De belangrijkste PPS zijn de grondexploitatiemaatschappijen (GEM) zoals die voor de Waalsprong en voor het Waalfront zijn gevormd. Daarbij worden de grondexploitatierisico's door de gemeente en de marktpartijen gedeeld. Daarnaast verkrijgen de marktpartijen veelal het recht om ook woningen te bouwen en gronden van de GEM af te nemen. Een specifieke PPS is Indigo BV, een samenwerking tussen de gemeente Nijmegen en Alliander, die tot taak heeft een warmtenet te realiseren en exploiteren.
De rentelasten over het te storten aandelenkapitaal dat door de gemeente in de ondernemingen moet worden ingebracht komt ten laste van de Saldireserve. Daar worden ook de risico's ondergebracht. Eventuele winstuitkeringen komen ten gunste van die Saldireserve.

In dit hoofdstuk wordt vooral aandacht besteed aan de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan bij de grootste deelnemingen, te weten GEM Waalsprong, GEM Waalfront, GR Bergerden en GR Bijsterhuizen.Daarna volgt een kort overzicht van de overige deelnemingen.

5.2 GEM WAALSPRONG

De gemeente is na de ontvlechting in 2013 100% aandeelhouder geworden in de GEM Waalsprong en heeft daarmee de volledige regie over de ontwikkeling van de Waalsprong op zich genomen. Mede op basis van de ontvlechtingsafspraken is in 2013 een ingrijpende herziening van de grondexploitatie vastgesteld. Daarnaast is ook de ontwikkelingsstrategie Waalsprong vastgesteld die de visie op en de speerpunten van de ontwikkeling van de Waalsprong schetst.
In 2013 is ook besloten dat de projectorganisatie Waalsprong moet worden herijkt. Ingezet werd op een nieuwe, tijdelijke projectorganisatie, waarbij de GEM Waalsprong BV/CV nog in stand blijft, met name vanwege fiscale redenen. Uit onderzoek is gebleken dat er in de huidige fiscale context geen redenen meer zijn om de GEM Waalsprong BV/CV te handhaven. Er is nu ingezet om de GEM Waalsprong BV/CV op te heffen en te integreren in de gemeentelijke organisatie. De GEM Waalsprong wordt formeel eind 2015 opgeheven en per 31 december 2015 worden de grondexploitaties van GEM Waalsprong en Waalsprong gemeentelijk deel geïntegreerd tot één grondexploitatie Waalsprong.

Het sentiment in de woningmarkt is ten opzichte van een aantal jaren terug aan het veranderen. Consumenten roeren zich meer en hebben nieuwe wensen en eisen, marktpartijen tonen zich actiever om woonwensen te realiseren. Het herstel van de woningmarkt gaat echter nog niet met grote stappen. Wel zien we in de Waalsprong o.a. dat de omzet groeit, de vraag naar woningtypes zich verbreedt, meer gekeken wordt naar kansen door specifieke doelgroepen met bijzonder woonprofiel, en innova-

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

tieve woningconcepten op de markt komen. De diversiteit in de woningbouw wordt daarmee iets groter dan de afgelopen jaren. Aan de andere kant zijn marktpartijen nog niet bereid om veel meer risico's te nemen en zijn de volumes klein per marktpartij.

In de ontwikkelingsgebieden Nijland, Vossenpels-Zuid, Laauwik en Visveld is samen met marktpartijen gewerkt aan de voorbereiding en realisatie van de woningbouw.
Lentseveld en Laauwik zijn, met uitzondering van de kavels in particuliere bouw en de vlekken voor appartementen, volledig in verkoop of in optie gegeven. Belangstelling voor appartementen in Laauwik heeft geleid tot daadwerkelijke verkoop en een kwart van de vrije kavels is in verkoop of optie.
In Visveld is gestart met de realisatie van de laatste woningen. In 2016 is dit plandeel dan ook helemaal afgerond.
Ook het Nijland is bijna gerealiseerd. De start van de verkoop van het laatste bouwproject is nu gestart en de laatste vrije kavels zijn nog in de verkoop. Als de verkoop goed blijft doorlopen kan ook dit plangebied in 2016 afgerond worden.
De Vossenpels-zuid is helemaal in ontwikkeling als de laatste opties worden gelicht en de kavels worden verkocht. De verwachting is dat dit plangebied in 2017 kan worden afgerond.

In het plangebied Grote Boel (zuidelijk deel Groot-Oosterhout) is gestart met de realisatie van de eerste fase woningbouw (sociale huur en marktwoningen) door de uitgetreden GEM-partijen. In 2015 wordt nog een tweede tranche kavels verkocht aan deze partijen. De planuitwerking van overige delen van de Grote Boel is verder gebracht op basis van de nieuwe planopzet en het nieuwe beeldkwaliteitsplan. De invulling wordt door het vraaggericht ontwikkelen voor een groot deel beïnvloed door de woningtypes die nu in de markt gevraagd worden. Zo worden er nu ook woningen voor verkoop aangeboden die zich in de tijd modulair kunnen ontwikkelen.
De studie naar de realisatie van een school in het noordelijk deel van de Grote Boel is in volle gang. In de eerste helft van 2016 is duidelijk hoe de realisatie vorm kan worden gegeven.

Er is veel belangstelling bij marktpartijen voor het plangebied De Stelt. De eerste kavels worden in 2015 geleverd. Aansluitend worden in 2016 de overige kavels afgenomen, waarmee Stelt Noord volledig ontwikkeld is, behoudens ca. 5 kavels voor particulier opdrachtgeverschap. In 2015 wordt ook gestart met de stedenbouwkundige concretisering en marktbenadering voor De Stelt-Zuid. In 2015 zijn veel werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van het project Ruimte voor de Waal-Nijmegen, deze zullen ook nog in 2016 een vervolg krijgen.

Voor de deelgebieden Hof van Holland-Broodkorf-Woenderskamp is gestart met de werkzaamheden voor de visievorming. Medio 2015 is het tussendocument Hof van Holland-Broodkorf-Woenderskamp opgeleverd waarin het ruimtelijk raamwerk is gepresenteerd die de basis vormt voor de inhoudelijke vervolgstappen. Ook zijn financiële risico's benoemd en de issues aangeven die nog nader uitgewerkt worden. Duidelijk is geworden dat extra afstemming met het waterschap noodzakelijk is om meer duidelijkheid te krijgen over de eisen die samenhangen met de waterkering (dijk) en de waterhuishouding binnendijks (oa watersingel). Ook het bepalen van de laatste schakels in de hoofdverkeerstructuur vraagt extra onderzoek en afstemming. De thema's verkeer en water zijn dermate bepalend voor de ontwikkeling dat duidelijkheid hierover nodig is voordat fase 3 planconcept en handelingskader kan worden afgerond. Oplevering fase 3 zal begin 2016 plaatsvinden incl. de effecten op de grondexploitatie.

Parallel aan de werkzaamheden ten behoeve van planuitwerking Hof van Holland e.o. worden ook de mogelijkheden voor versnelling van de woningbouwrealisatie verder in beeld gebracht. Op dit moment zijn in de deelgebieden Grote Boel en De Stelt-Noord veel locaties in de verkoop, met een grote diversiteit, om een zo breed mogelijke marktvraag te kunnen bedienen. Als de verkoop snel verloopt, kan dat leiden tot versnelling. Daarnaast lijken de locaties met een meer stedelijk milieu (Hof van Holland, deel Broodkorf/Woenderskamp) geschikt om versnelling mogelijk te maken omdat woononder-

zoeken behoefte aangeven voor deze woonmilieu's. Het planvormingstraject voor Hof van Holland-Broodkorf-Woenderskamp is begin 2016 afgerond. Ook is gestart met de visievorming Vossenpels Midden/Noord als een van de locaties om het Plant-je-Vlagconcept een vervolg te geven. De nog te maken keuzes voor de hoofdverkeerstructuur zijn echter wel bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van dit gebied. Tot slot worden de mogelijkheden verkend om plandelen, die nu nog niet in ontwikkeling zijn maar het bestemmingsplan woningbouw mogelijk maakt, op de markt te zetten waarbij er geen concurrentie voor de lopende deelgebieden ontstaat.

Onder de vlag van Tijdelijk Anders Bestemmen (TAB)/Tijdelijk Anders Gebruiken (TAG) zijn de nodige initiatieven van de grond en in voorbereiding gekomen (o.a. Moestuinen, hondenspeeltuin, sportveld). Ook is een ideeëncompetitie voor TAG in Hof van Holland, Hoge Bongerd en Veur Lent in voorbereiding die begin 2016 van start moet gaan. Deze competitie moet tijdelijke projecten opleveren die genoemde gebieden o.a. aantrekkelijker en interessanter maken, de leefbaarheid handhaven of verbeteren, en een passende opmaat vormen voor de definitieve ontwikkeling van deze gebieden.

Het resultaat van de grondexploitatie van GEM Waalsprong 2016 is -€ 12,3 miljoen (NCW) en is ca. € 14,7 miljoen verbeterd ten opzichte van de actualisatie in december 2014. Voor dit resultaat is een voorziening getroffen. Voor een toelichting van de verschillen zie VGP blad GEM Waalsprong blz. 117.

Ook is de risicoanalyse geactualiseerd voor de grondexploitatie van GEM Waalsprong. Het risicoprofiel bij 80% zekerheid bedraagt nu € 72,1 miljoen (exclusief dempingsfactor van 10%). Dit bedrag van € 72,1 mln. is een verwacht resultaat van de grondexploitatie bij het optreden van risico's. Voor een deel van dit resultaat is al dekking in de vorm van de voorziening. In dit geval € 12,3 mln., gelijk aan het negatieve netto contante resultaat van de grondexploitatie. Er is dan ook een aanvullende reservering noodzakelijk van € 59,8 mln (€72,1 mln. - € 12,3 mln.). Bij de stadsbegroting bedroeg dit € 46,4 miljoen.

5.3 GEM WAALFRONT

OBWaalfront is een commanditaire vennootschap met een beherend vennoot waarin de gemeente samen met BPD(het vroegere Bouwfonds) op gelijkwaardige basis, te weten 50-50 participeert. OB Waalfront heeft tot taak het stadsdeel Waalfront risicodragend te ontwikkelen en te realiseren door middel van verwerving van gronden en panden, bouw- en woonrijp maken, het (doen) realiseren van voorzieningen en de uitgifte van gronden ten behoeve van woningbouw en bijbehorende voorzieningen.

De directie OB Waalfront heeft in het derde kwartaal van 2014 de aandeelhouders in de GEM Waalfront een concept GREX 2014 aangeboden. Deze GREX borduurt voort op de GREX 2013, met dit verschil dat nog sterker de kosten worden teruggedrongen, de grondprijzen worden aangepast aan de marktomstandigheden en het aantal te bouwen woningen verder wordt gereduceerd van de eerdere 2060 (GREX 2013) naar 1810 (Concept GREX 2014). Voorts wordt in overweging gegeven om delen van het plangebied niet meer te ontwikkelen (bijvoorbeeld het Eiland) of verder in de tijd te verschuiven. Ook over deze GREX 2014 is door de gemeente een second opinion uitgevraagd. De uitkomsten daarvan zijn zodanig dat we kunnen vaststellen dat onze eerdere aanname over de minimumvariant GREX 2013 bewaarheid is geworden. De eerder getroffen voorziening is opgehoogd met € 1,4 mln naar € 16,5 mln, het risicoprofiel is naar beneden bijgesteld naar € 11,8 mln, dit is 50% van het risicoprofiel. Deze GREX is formeel niet vastgesteld in verband met de lopende onderhandelingen over oa de aankoop van het Slachthuis.

Eind 2015 heeft de directie van OBW een GREX 2015 aangeboden aan haar aandeelhouders. Deze grondexploitatie 2015 kent als eindresultaat een tekort van-€ 29,9 miljoen NCW per juli 2015, en een looptijd tot en met 2030. In deze GREX is een aantal geschilpunten tussen BPD en de gemeente Nijmegen (bijdragen gemeente, contigenten BPD, inbreng Slachthuis) niet aangepast ten opzichte van de

megen (bijdragen gemeente, contigenten BPD, inbreng Slachthuis) niet aangepast ten opzichte van de concept GREX 2015. De GREX 2015 wijkt marginaal af van de aannames ten behoeve van de stadsbegroting 2016. Na afronding van de onderhandelingen tussen BPD en de gemeente zal een nieuwe GREX worden opgesteld en zullen de financiële effecten in beeld worden gebracht.

In 2014 is in het Waalfront gestart met de bouw van 534 appartementen op de Handelskade, het eerste gebouw (de Lunet) nadert zijn voltooiing. In de buurt Batavia, aan de westzijde van het Waalfront, is voorzien in de bouw van circa 500 woningen. De bouw van de eerste deelplannen is reeds gestart. De eerste fase woningen (23 in totaal) vonden gretig aftrek en zijn allen reeds verkocht en eind 2015 opgeleverd.

Slachthuis
Een belangrijk nog te verwerven bedrijf in de gebiedsontwikkeling Waalfront is het Slachthuis. In de concept GREX 2015 is verwerving voorzien in 2022. In de zomer van 2015 heeft de raad ingestemd met verwerving van het Slachthuis door de gemeente Nijmegen. De provincie Gelderland heeft daaraan eveneens bijgedragen met een subsidie van 4,5 miljoen euro. Over de condities waaronder het slachthuis zal worden ingebracht in de GREX wordt onderhandeld met BPD. De uitkomst hiervan zal effecten hebben op de GREX en/of het risicoprofiel van de gemeente.

5.4 BERGERDEN

Deze gemeenschappelijke regeling is een samenwerking tussen de gemeente Nijmegen en de gemeente Lingewaard. Het doel van deze GR is het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in de glastuinbouw en agrobusiness in de regio Nijmegen door het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig glastuinbouwgebied. Het betreft de ontwikkeling van het glastuinbouwgebied Bergerden, ten zuiden van Huissen op het grondgebied van de gemeente Lingewaard. De gemeente Nijmegen participeert voor 50% in de GR.
Zoals ook eerder al is aangegeven heeft de financiële en economische crisis ook de glastuinbouw hard geraakt. De verkoop van bouwrijp terrein is geruime tijd nagenoeg stilgevallen. In 2015 heeft sinds lange tijd weer een transactie plaatsgevonden waarbij ca. 14 ha glastuinbouwgrond is verkocht. Een mooie transactie, echter met het verkopen van grond voor glastuinbouw sec blijft er een groot financieel tekort bestaan. Om de risico's van de exploitatie af te dekken is de ombestemming (ruimer bestemmen) van een deel van het plangebied van glastuinbouw naar agrobusiness (aan de tuinbouw gelieerde bedrijvigheid) voorzien. De meeropbrengst daarvan voorziet in de afdekking van een deel van het nadelig saldo.
Al bij de start van Bergerden, in de bestemmingsplanfase, is daar rekening mee gehouden en is door de provincie Gelderland medewerking toegezegd voor deze achtervangconstructie.
Uitgangspunt in de grondexploitatie is de uitgifte van grond t.b.v. glastuinbouw en het ombestemmen van 7 ha glastuinbouw naar agrobusiness hoog.
Het nieuwe toekomstperspectief van Bergerden gaat verder uit van verbreding van een deel van het gebied van glastuinbouw naar agrobusiness laag (ca. 20 ha). Laag kent een extensiever gebruik van grond. De prijs voor agrobusiness laag is lager dan die van agrobusiness hoog, beide categorieën kennen een beduidend hogere grondprijs dan glastuinbouwgrond.
Wat zich thans lijkt te gaan voordoen is dat er mogelijk geen provinciale medewerking komt voor het verbredingsprofiel zoals hiervoor geschetst. Mocht zich dat gaan voor doen dan zal dat vergaande financiële consequenties hebben. De provincie heeft inmiddels in overleggen met Lingewaard kenbaar gemaakt niet te zullen meewerken aan een planologisch nieuw profiel en heeft ook aan de daarop gebaseerde GR-begroting goedkeuring onthouden. Een formele bevestiging van dat standpunt ten aanzien van de planologie zal aan GS gevraagd worden. Na consultatie van de colleges van burgemeester en wethouders in zowel Lingewaard als Nijmegen is door het dagelijks bestuur van de GR besloten geen beroep in te stellen tegen het door GS onthouden van goedkeuring aan de begroting. Gedachte daarbij is dat dat geen zin heeft daar er geen koppeling zal zijn naar het vraagstuk van de verbredingsopgave.

Doel van de verbredingsopgave is naast het in planologische zin verbreden van het profiel van het gebied, het daarmee binnen de perken houden van financiële tekorten en het gebied nieuw leven inblazen met de verbrede inzetmogelijkheden. Als daarvoor bestuurlijk op de diverse niveaus onvoldoende medewerking gaat komen, zal dat een totaalherziening van de GR betekenen.
De GR heeft een grondexploitatie met een negatief financieel resultaat. De verbonden partij is volledig met vreemd vermogen gefinancierd voor €29,9 miljoen.
De grondexploitatie 2015 bevat het nieuwe toekomstperspectief voor Bergerden (verbreding naar agrobusiness) en heeft een nadelig resultaat van € -10,2 miljoen netto contant per 1-1-2015.
Er is een voorziening getroffen voor het tekort dat voor rekening komt van de Gemeente Nijmegen voor ca. € 5,5 mln.
In de weerstandsparagraaf van de Stadsbegroting 2016-2019 was als risicoprofiel voor Bergerden opgenomen een bedrag van € 4,0 miljoen. Het huidige risicoprofiel is verhoogd met € 2,5 miljoen als gevolg van risico's ombestemming. Het risicoprofiel voor Bergerden voor de gemeente Nijmegen bedraagt nu € 6,5 miljoen.
Gelet op de situatie rond begroting en het mogelijk niet verkrijgen van medewerking voor de verbredingsopgave, moet rekening worden gehouden met een scenario dat een uiteindelijk tekort zal kunnen opleveren van circa € 24 miljoen exclusief kosten uit risico's uit overeenkomsten en verkregen subsidies en kosten door organisatieverandering.
In de loop van januari 2016 zal daar naar huidig inzicht duidelijkheid over kunnen worden gegeven.

5.5 BIJSTERHUIZEN

Deze gemeenschappelijke regeling is een samenwerking tussen de gemeente Nijmegen en de gemeente Wijchen. Het doel van deze GR is het bevorderen van de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in de regio Nijmegen door middel van het gezamenlijk ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk bedrijventerrein op de locatie Bijsterhuizen op het grondgebied van Nijmegen en Wijchen. De thans nog voor uitgifte beschikbare ruimte ligt bijna volledig op het grondgebied van de gemeente Wijchen.
De planexploitatie heeft en houdt met de huidige inzichten een positief financieel resultaat.
De verkoop van bedrijfsterrein is weliswaar al een aantal jaren verminderd, de verwachting is dat er in 2015 toch weer een aantal hectaren verkocht gaat worden.
De GR is geheel extern gefinancierd (via de gemeente Wijchen). De grondexploitatie januari 2015 heeft een positief financieel resultaat van ca.€ 21,9 miljoen op Contante Waarde 1-1-2015.
De gemeente levert geen financiële bijdrage aan de GR. De GR draait een grondexploitatie met een positief financieel resultaat. Winstuitkeringen worden ten gunste van de Saldireserve gebracht. Aanpassing van het schema van uitbetaling van de winstuitkeringen wordt in de raming van de Saldireserve verwerkt, het gaat dan om een bedrag van in totaal ruim € 11 mln.
Financiële risico's worden niet voorzien voor de GR Bijsterhuizen. De economische crisis heeft weliswaar ook op dat terrein z'n consequenties, maar dat leidt niet tot problemen.
De economische crisis heeft wel consequenties voor het moment van winstuitkeringen. Winstuitkering is pas mogelijk indien deze gerealiseerd is.

5.6 OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

Wat betreft Brabantse Poort Nijmegen BV, waarin naast de gemeente ook Hendriks Projectontwikkeling, Heijmans Projectontwikkeling en NIBC participeren kan worden gemeld dat alle planonderdelen zijn gerealiseerd. Er resteert op dit moment het afhandelen van een aantal zaken en de verkoop van de laatste onbebouwde kavel aan de Wijchenseweg. Het bestuur van de BV beraadt zich momenteel op een oplossing daarvoor. De opheffing van de BV is voorzien zodra de nog lopende zaken zijn afgehandeld en er een oplossing is gevonden voor het resterend onroerend goed, in casu een kavel aan de Wijchenseweg. Opheffing kan waarschijnlijk plaatsvinden in 2016.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Indigo BV is medio 2012 opgericht. De gemeente Nijmegen participeert in Indigo voor 5%. De overige 95% van de aandelen is in bezit van Alliander. Indigo BV heeft tot taak het realiseren en exploiteren van de “aorta”, de hoofdleiding van het warmtenet. Deze leiding zal de ARN verbinden met het Waalfront en de Waalsprong. Momenteel wordt de feitelijke aanleg van de hoofdleiding voorbereid. De planning is erop gericht dat per 1 januari 2016 deze werkzaamheden zijn afgerond.
De warmtelevering zal plaatsvinden door Nuon Energy aan wie een concessie voor de warmtelevering voor ca. 14.000 woningen is gegund.
De financiële risico’s voor de gemeente zijn beperkt tot het gestorte aandelenkapitaal van € 300.000,-
Om de aanleg mogelijk te maken heeft de gemeente € 3,5 mln. subsidie verstrekt. De provincie Gelderland heeft voorts nog een achterstelde lening verstrekt ter hoogte van € 4 mln.

Wat betreft de overige verbonden partijen zijn geen nieuwe ontwikkelingen te melden.

6 Risicobeleid en weerstandsvermogen

Reserve en Risicobeleid
Grondbeleid

6.1 ALGEMEEN EN SAMENVATTING

De Saldireserve is een financiële buffer voor het afdekken van de financiële risico's in de begroting, waaronder de planexploitaties. Het betreft risico's waarvoor geen specifieke voorziening is getroffen. Te denken valt aan niet ingecalculeerde milieurisico's, het plotseling achterblijven van de vraag op de vastgoedmarkt en het stagneren van de woningmarkt, etc.

Grondslagen van resultaatbepaling. Hoe gaan wij daar mee om.
Verwachte nadelige financiële resultaten worden door middel van het vormen van een voorziening via de Winst en Verliesrekening, op basis van contante waarde ten laste van de Saldireserve gebracht.
Verwachte positieve resultaten worden genomen bij het afsluiten van de planexploitaties. Tussentijdse winstneming wordt alleen toegepast indien de boekwaarde van het onderhanden werk negatief is (en er dus een bijna zeker voordelig financieel resultaat gaat ontstaan). Deze tussentijds te nemen winst wordt bepaald door de negatieve boekwaarde van het onderhanden werk te verminderen met de contante waarde van de nog te maken kosten in de planexploitatie. Hierbij wordt tevens een risicobeoordeling gemaakt (bepaalt mede of tussentijdse winstneming kan ja of neen). De bedragen van de tussentijds te nemen winst worden op duizendtallen afgerond.

Naast de meer algemene risico's bevat elke planexploitatie specifieke risico's. Deze risico's worden zo goed mogelijk bij de vaststelling van een planexploitatie in beeld gebracht en vormen permanent onderwerp van aandacht. Ook bij de voortgangsrapportages wordt aandacht besteed aan mogelijke risico's.

Samenvatting resultaat
Het resultaat van de planexploitaties is hieronder samengevat, voor wat betreft de grootste toevoegingen/onttrekkingen. Voor een inzicht in alle planexploitaties verwijzen wij u naar hoofdstuk 9.
Het positieve resultaat van de herzieningen bedraagt € 10,3 miljoen.
De belangrijkste mutaties worden veroorzaakt door:

1. Compaq

In verband met de verlaging van de totale uitgifte aan bedrijventerreinen (zie pagina 14) van gemiddeld 6 hectare naar 4,3 hectare is de looptijd van Compaq gewijzigd naar 2034 (was 2028). Dit veroorzaakt met name de toename van het verwachte negatieve exploitatieresultaat en daarmee de mutatie van de getroffen voorziening van € 741.300.

2. Onderwijshuisvesting

Het negatieve exploitatieresultaat en de daarmee samenhangende voorziening neemt met name toe door het toevoegen van de basisschool de Octaaf aan de planexploitatie (extra nadeel van €1,1 miljoen). In de Zomernota 2015 is voor dit bedrag al een voorziening getroffen. De overige toename, per saldo € 0,85 miljoen, bestaat onder andere uit de langere (beheer)exploitatieperiode van Streekweg 21, lagere grondopbrengsten, vertraagde gronduitgifte en hogere plan en rentekosten van de overige deelprojecten.

3. Waalsprong (gemeentelijk deel)

In verband met de verlaging van de totale uitgifte aan bedrijventerreinen (zie pagina 14) van gemiddeld 6 hectare naar 4,3 hectare is de looptijd van de Waalsprong gewijzigd naar 2033 (was 2029). Dit verklaard het ontstaan van een negatief exploitatieresultaat en het treffen van een voorziening van €3.988.700.

4. Waalsprong GEM

Medio 2015 is de leningen portefeuille van de GEM (deels) overgesloten. Vanwege het zeer goede financieringsklimaat (lage rentestanden) leidt dit tot een flinke besparing op de rentelasten en ver-

klaard met name de verbetering van het negatieve exploitatieresultaat, groot € 12.6 miljoen en daarmee de voorziening. De rest van het resultaat wordt bepaald door een veelheid aan mutaties, per saldo ruim € 3 miljoen. Op pagina 117 wordt dit verschil verder toegelicht.

Samenvatting risico's

Ten opzichte van de Stadsbegroting 2016-2019 is het risico Waalsprong (GEM en gemeentelijk deel) en Bergerden toegenomen. De overige risico's zijn iets afgenomen. Het totale risicoprofiel is daarmee gestegen t.o.v. de Stadsbegroting 2016-2019 tot € 86 miljoen. Dit hangt vooral samen met de risico's die zich voordoen bij de afzet van bedrijventerreinen, woningbouw en glastuinbouw zoals dat in de planexploitaties is voorzien. De in de tabel in paragraaf 6.3 genoemde risico's zijn aanvullend op de risico's die al financieel zijn vertaald en verwerkt in het verwachte eindresultaat van de individuele grondexploitaties zoals opgenomen in dit VGP

Er is sprake van een toename van het risicoprofiel van de GEM Waalsprong van € 46,4 miljoen in de stadsbegroting 2016-2019 naar € 59,8 miljoen in het VGP 2016, per saldo € 13,4 miljoen
De toename van het benodigd weerstandsvermogen in de stadsbegroting met € 13,4 miljoen wordt ondermeer veroorzaakt door het vervallen van de post onvoorzien in de GREX GEM Waalsprong. Deze post is voor € 3 miljoen vrijgevallen en voor de overige € 3 miljoen toebedeeld aan diverse kostenposten in de Grex en is hiermee in zijn totaliteit niet meer beschikbaar als dekking voor de andere risico's. Daarnaast is als dekking voor het risicoprofiel van de grex in de stadsbegroting 2016-2019 de post € 6 miljoen ingezet. Deze post was echter al betrokken bij de berekening van het risicoprofiel.
Verder zijn er mee- en tegenvallers in de risico's benoemd waarbij de grootste wijzigingen zich voordoen in het ontwikkelingen in zuiderveld, waterhuishouding zuidrand waalsprong en diversen in Hof van Holland, Woenderskamp en Broodkorf.
De toelichting op de risico's Waalfront en Bergerden is gegeven in hoofdstuk 5 Verbonden Partijen.

Tegenover deze risico-ontwikkeling staat een winstverwachting Bijsterhuizen van in totaal ca € 11 miljoen én een positieve ontwikkeling indien de BBV richtlijnen conform voorstel worden aangepast. Alsdan zal in 2016 een eenmalig positief resultaat van ca € 7.1 miljoen ontstaan. Beide verwachtingen zullen eveneens bij de ontwikkeling van het weerstandsvermogen betrokken worden.

6.2 MUTATIES RESERVE

Onderstaand wordt een korte toelichting gegeven op de mutaties van de saldireseve gedurende 2015.

Overzicht mutaties

Bij			
A	Afgesloten planexploitaties	1.101.900	
B	Tussentijdse winstnames	400.000	
C	Aanpassing voorzieningen nav herzieningen	16.207.100	
E	Doordecentralisatie onderwijshuisvesting	191.600	
Totaal			17.900.600
Af			
A	Afgesloten planexploitaties	0	
C	Aanpassing voorzieningen nav herzieningen	7.476.900	
D	Deelnemingen	85.300	
Totaal			7.562.200
Saldo mutaties 2015			10.338.400

Volgens bovenstaand overzicht wordt in totaal een bedrag van € 10,3 miljoen aan de saldireserve toegvoegd. In het VGP van februari 2015 was de verwachting dat het totaal aan mutaties zou leiden tot een toevoeging aan de Saldireserve van € 1.1 miljoen. De afwijking van € 9.2 mln wordt met name veroorzaakt door het bijstellen van de voorzieningen n.a.v de herzieningen.

Ad a: afgesloten planexploitaties

Afgesloten planexploitaties in 2015	**bij eindresultaat** €	**af eindresultaat** €
Molenweg, Terrein Jacobs	2.000	
Hessenberg	850.600	
Spreeuwenstraat	0	
Voorzieningenhart Waterkwartier	249.300	
t o t a a l	**1.101.900**	

Ad b: tussentijdse winstnames

planexploitatie	**bij eindresultaat** €
Kamerlingh Onnesstraat	50.000
Marialaan 2e en 3e fase	100.000
Malvert Maisonettes	250.000
t o t a a l	**400.000**

Ad c: aanpassing voorzieningen n.a.v. herzieningen

Hoofdstuk 9 bevat per planexploitatie een overzicht van kerninformatie en de ontwikkelingen. Op deze overzichten kunt u eveneens per planexploitatie de financiële resultaatontwikkeling vinden. Voor wat betreft de resultaataanpassingen van planexploitaties met een nadelig resultaat wordt ten laste van de saldireserve een voorziening getroffen.

Onderstaand overzicht geeft de mutaties als gevolg van de plussen en minnen van de voorzieningen op de Saldireserve aan (over het hele jaar 2015).

bijgestelde resultaten nav herzieningen	**Bij eindresultaat** €	**af eindresultaat** €
Compaq		741.300
Onderwijshuisvesting		2.007.300
Hezelpoort(pg Oude Stad)		278.700
Prof. Van Weliestraat	19.000	
Waalsprong(gemeentelijk deel)		3.988.700
Lindenholt Noord	175.500	
Driehuizen	147.000	
Plein 1944	61.700	
GEM Waalfront		
GEM Waalsprong	15.804.000	
Bergerden		
Oostelijke Waalkade		411.900
Skaeve Hus		49.000
t o t a a l	**16.211.100**	**7.476.900**

Na deze aanpassingen is de stand van de voorzieningen als volgt:

Omschrijving	per 1-1-2015	Rente 2015	Toevoeging/vrijval	Per 31-12-2015
Compaq	2.533.500	102.100	741.300	3.376.900
Lindenholt Noord	170.400	5.100	-175.500	0
Onderwijshuisvesting	11.445.800	461.300	2.007.300	13.914.400
Driehuizen	2.143.000	86.400	-147.000	2.082.400
Plein 1944	361.200	14.500	-61.700	314.000
Hezelpoort	1.627.000	65.600	278.700	1.971.300
Particuliere planexploitaties	18.400	600	-19.000	0
Waalsprong(gemeentelijk deel)	0	0	3.988.700	3.988.700
Waalsprong GEM	27.100.000	1.090.400	-15.804.000	12.342.600
Waalfront	16.517.000	660.700		17.177.700
Waalfront (handelskade)	3.214.700	40.200		3.254.900
Bergerden	5.276.300	237.400		5.513.700
Oostelijke Waalkade	0	0	411.900	411.900
Skaeve Huse	0	0	49.000	49.000

Samenvattende toelichting grootste toevoegingen/vrijval (zie ook overzicht planexploitaties) voor een inzicht in alle planexploitaties verwijzen wij u naar Hoofdstuk 9:

Ad d: deelnemingen
De lasten betreffen de rentelasten over het uitstaande kapitaal van deelnemingen.

Ad e: doordecentralisatie onderwijshuisvesting
Dit betreft de voorfinanciering voor de maatwerk-oplossingen die tot stand zijn gekomen met de schoolbesturen die met hun normatieve vergoeding geen (financiële) verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de onderwijshuisvesting. De voorfinanciering wordt in de periode 2008 tot en met 2019 weer in de Saldireserve teruggebracht, waarmee dit neutraal verloopt.

6.3 RISICOPARAGRAAF VAN HET ONTWIKKELINGSBEDRIJF

Gebiedsontwikkeling en het realiseren van vastgoedprojecten met bijbehorende openbare ruimte vergt een goed risicomanagement. Naast het voortdurend monitoren van de risico's is bijsturing een factor van belang. De balans tussen beide elementen bepaald het risicoprofiel van het Ontwikkelings-bedrijf.

In 2007 is de nota uitvoering risicobeheer door het college vastgesteld voor het Ontwikkelingsbedrijf. Op basis van een nieuwe methodiek en nieuwe risicoanalyses worden de financiële risico's per project opnieuw in beeld gebracht.
Op 13 november 2013 heeft de Raad de kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen als opvolger vastgesteld.
De uitkomsten van deze risicoanalyses zijn, zoals aangekondigd in dit VGP verwerkt.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Belangrijke elementen uit de risicoanalyse worden gevormd door:

Omschrijving	€ x 1 miljoen	Was(stadsbegroting 2016-2019)
Waalsprong (gemeentelijk deel)	10.3	8.1
GEM Waalsprong	59.8	46.4
Koers West (Waalfront)*)	9.8	9.8
Overige risico's	9.2	13.5
verbonden partijen (Bergerden)*)	6.5	4.0
Risisco's opgeteld	95.6	81.84
Dempingsfactor 10%	ca. 9.6	Ca. 8.2
Totaal (afgerond)	86.0	73.6

*) risico voor het gemeentelijk aandeel

Ten opzichte van de Stadsbegroting 2016-2019 is het risico Waalsprong (GEM en gemeentelijk deel) en Bergerden toegenomen. De overige risico's zijn iets afgenomen. Het totale risicoprofiel is daarmee gestegen t.o.v. de Stadsbegroting 2016-2019. Dit hangt vooral samen met de risico's die zich voordoen bij de afzet van bedrijventerreinen, woningbouw en glastuinbouw zoals dat in de planexploitaties is voorzien.

In bijlage 1 zijn de verschillen in risico tussen het VGP februari 2015, de Stadsbegroting 2016-2019 en dit VGP in beeld gebracht.

De belangrijkste risico's worden gevormd door de planexploitaties Waalsprong (gemeentelijk deel en GEM), GEM Waalfront en Bergerden. De in deze tabel genoemde risico's zijn aanvullend op de risico's die al financieel zijn vertaald en verwerkt in het verwachte eindresultaat van de individuele grondexploitaties zoals opgenomen in dit VGP.
De toelichting op de risico's Waalfront en Bergerden is gegeven in het hoofdstuk 5 Verbonden Partijen.

De risico's kunnen maar beperkt door de gemeente met behulp van beheersmaatregelen worden beheerst. In de herzieningen van de verschillende planexploitaties zijn dergelijke maatregelen al voor een belangrijk deel doorgevoerd. Zie hiervoor de planexploitaties voor de Waalsprong (niet of later realiseren deel bedrijventerrein De Grift, risico's planontwikkeling Hof van Holland, grondprijsaanpassing woningbouw, verlengen looptijd en aanpassing woningbouwprogramma) maar ook Bergerden (risico van niet toestaan gedeeltelijke verbreding programma). Wel moet worden geconstateerd dat slechts in beperkte mate beheersmaatregelen ten aanzien van de post grondverwerving kunnen worden doorgevoerd. Dit hangt samen met het feit dat in de grootste planexploitaties het overgrote deel van de gronden en opstallen reeds is verworven.

Tegen de achtergrond van het bovenstaande zijn in de Stadsbegroting structureel aanvullende financiele middelen gereserveerd om het weerstandsvermogen versneld te versterken of om een voorziening te kunnen treffen voor hogere exploitatietekorten dan nu voorzien. Pas in een later stadium kan worden bepaald of deze maatregelen toereikend blijken te zijn. Adequate en systematische monitoring van de risico's heeft dan ook hoge prioriteit.

Effect op de Saldireserve
Het totaal aan gekwantificeerde risico's bedraagt, rekening houdend met een demping van 10%,

€ 86.0 mln. De Saldireserve dient als weerstandsvermogen voor deze risico's. De saldireserve is nu niet voldoende hoog voor alle gekwantificeerde risico's van de planexploitaties en de overige risico's binnen de gemeentebegroting. Omdat de risico's zich echter niet allemaal tegelijk zullen voordoen, volstaat een geleidelijke groei van de Saldireserve. Door de verwachte groei van de saldireserve door een structurele voeding vanuit de begroting is er vertrouwen dat de saldireserve niet alleen op korte termijn risico's op kan vangen, maar zich ook kan herstellen en verder kan doorgroeien.

6.4 MEERJARENRAMING FINANCIËLE EFFECTEN PROGRAMMA GRONDBELEID

De mutaties in de jaren 2015 tot en met 2021 zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Hieronder volgt een schematische vertaling van de mutaties van de Saldireserve tot en met 2021.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
positieve resultaten planexploitaties	1.1	0	0.7	0.3	2.1	3.5	0
tussentijdse winstname	0.4	0	0	0	0	0	0
aanpassing voorzieningen nav herzieningen planexploitaties	8.7	0	0	0	0	0	0
doordecentr. onderw.huisvest.	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0	0
Deelnemingen	-0.1	0.8	0.1	0.1	0.1	0.6	0.8
Diversen							
Mutatie in jaar	**10.3**	**1.0**	**1.0**	**0.6**	**2.4**	**4.1**	**0.8**

Bij de groei van de saldireserve wordt ook rekening gehouden met winstuitkeringen uit bijvoorbeeld de GR Bijsterhuizen. In het VGP is aangegeven dat bji Bijsterhuizen, op termijn een winstutikering van € 22 mln verwacht wordt, waarvan Nijmegen 50% ontvangt. Verder zijn er eigen planexploitaties die een winstverwachting hebben en meegenomen worden in de groei van de saldireserve, zoals in bovenstaand schema is opgenomen, wordt hiermee rekening gehouden.

7 BBV Voornemen

BBV voornemen
Grondbeleid

7.1 BBV VOORNEMEN

De commissie BBV heeft op 10 juli 2015 het **RAPPORT GRONDEXPLOITATIES Voornemen tot herziening verslaggevingsregels grondexploitatie in het BBV met ingang van 1 januari 2016** gepubliceerd. Aanleiding voor dit rapport wordt gevormd door een aantal ontwikkelingen op het gebied van grondexploitaties:

- forse afboekingen op grondposities in de afgelopen jaren door gemeenten
- aanbevelingen uit het rapport Vernieuwing BBV over transparantie en vergelijkbaarheid
- aankomende Omgevingswet

In dit rapport is een aantal voornemens tot wijziging van het BBV(Besluit Begroten en Verantwoorden) opgenomen. Deze voornemens hebben betrekking op de definitie bouwgrond in exploitatie, 10-jaars termijn, kostentoerekening, rentetoerekening en disconteringsvoet. De voornemens voor de niet in exploitatie genomen gronden zijn in hoofdstuk 4 al toegelicht. Hieronder volgt een toelichting op de verschillende onderdelen en de financiële effecten.

Definitie bouwgrond in exploitatie

Volgens het Rapport Grondexploitaties wordt in de praktijk een veelheid aan grondontwikkeling gerelateerde projecten geschaard onder het begrip grondexploitaties. Naast lopende operationele grondexploitatieprojecten valt hierbij te denken aan niet-actieve grexprojecten (ingetrokken/stilgelegd/nog niet gestart) (NIEGG), anticiperend aangekochte gronden (NIEGG), herinrichtingsprojecten openbare ruimte, faciliterend grondbeleid met kostenverhaal, werken voor derden en vastgoedontwikkeling. Ook in de Nijmeegse praktijk is dit het geval, denk hierbij aan de Oostelijke Waalkade, De Bastei of het Voorzieningenhart Waterkwartier.
De definitie uit het rapport is opgesteld vanuit eenduidigheid en aansluiting bij de bestaande Wro (en de hieraan toe te rekenen kosten):
Definitie Bouwgrond in exploitatie (BIE): *Gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.*
Verder geeft het rapport aan dat “gronden worden geacht zich in het transformatieproces te bevinden vanaf het momet dat de gemeenteraad de grondexploitatiebegroting, ofwel het exploitatieplan heeft vastgesteld.”
Definitie grondexploitatiebegroting: De financiële vertaling van een ruimtelijk plan, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).

In het concept wijzigingsbesluit dat ter consultatie aan de VNG is voorgelegd wordt onderstaande definitie gehanteerd:
Bouwgrond in exploitatie: die gronden waarvoor het gemeentebestuur een exploitatieplan heeft vastgesteld of, indien het vaststellen van een exploitatieplan achterwege kan blijven, een exploitatieovereenkomst is afgesloten.
De toelichting op het concept wijzigingsbesluit stelt dat er sprake is van BIE indien een exploitatiebegroting is vastgesteld.

Over de definitie is nog geen eenduidige overeenstemming
De definitie is van belang voor onder andere de balansclassificatie en de kostentoerekening. Planexploitaties worden op de balans opgenomen onder de vlottende activa waarbij alle lasten en baten worden toegerekend, inclusief rente en indirecte kosten toegerekend worden. Voor investeringen geldt juist dat geen rente toegerekend mag worden, maar wel rentelast in de programmarekening wordt opgenomen.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Vooralsnog worden aan deze definitie geen financiële gevolgen gekoppeld

10-jaars termijn
Standpunt van de cie BBV is dat de grondexploitatie in beginsel geen langere voortschrijdende termijn dan 10 jaar mag beslaan.
Overwegingen hierbij zijn een efficiënte bedrijfsvoering en een juiste waardering en resultaatbepaling. ("Een toenemende looptijd van grondexploitaties betekent een toenemende onzekerheid ten aanzien van de haalbaarheid van begrote opbrengsten en een toenemend risico op kostenoverschrijdingen.")

Voornemen tot stellige uitspraak: de looptijd van een grondexploitatie beperken tot 10 jaar.

Deze 10 jaar is een richttermijn, hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken. Deze motivatie moet zijn geautoriseerd door de raad en verantwoord in de jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van de risicobeperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren.
Het rapport geeft zelf ook mogelijke beheersmaatregelen aan:
Voornemens bestaan om in elk geval één maatregel verplicht te stellen middels een stellige uitspraak.

Voornemen tot stellige uitspraak: bij een exploitatiebegroting langer dan 10 jaar, mogen de opbrengsten die na het 10e jaar worden ingerekend niet geïndexeerd worden (ofwel dat de onvoorziene kosten worden verhoogd met de indexering van opbrengsten > 10 jaar).

Gevolgen van deze 10-jaars termijn zijn tweeledig. Enerzijds moet voor planexploitaties die langer dan 10 jaar lopen een motivatie opgesteld worden en vastgesteld door de Raad, anderzijds moet de opbrengstenstijging, indien daarmee gerekend wordt, na het 10^{e} jaar uit de herziening worden gehaald. Het zal duidelijk zijn dat het niet inrekenen van de opbrengstenstijging na het 10^{e} jaar financiële gevolgen zal hebben.
In Nijmegen zijn er drie lopende planexploitaties die een looptijd hebben langer dan 10 jaar. Het gaat om de planexploitaties Waalsprong, Nieuwe Dukenburgseweg Compaq en Waalfront.

kostentoerekening
In de notitie grondexploitatie is een (niet-limitatieve) opsomming gegeven van de mogelijke verkrijgings- en vervaardigingskosten van bouwgronden in exploitatie voor de toerekening van kosten aan ontwikkelingen door de gemeente. Deze opsomming is gebaseerd op de uitgangspunten voor kostenverhaal, zoals vastgelegd in het Bro (Besluit Ruimtelijke Ordening).
Voornemen bestaat om voor de mogelijkheden tot kostentoerekening aan BIE binnen het BBV volledig aan te sluiten op de kostenverhaalsmogelijkheden zoals benoemd in de Wro/Bro.

Zoals in het Bro is vastgelegd, behoort bij de Grondexploitatiewet een zogenoemde kostensoortenlijst De kostensoortenlijst is een opsomming van kosten die doorbelast/in rekening kunnen worden gebracht bij de particuliere ontwikkelaar. De opzet van deze lijst maakt het in principe mogelijk om alle kosten, die gemoeid zijn met de ontwikkeling van locaties mee te nemen.
Vooralsnog worden aan de kostentoerekening geen financiële gevolgen gekoppeld, wel kan de discussie gaan over het verplicht stellen van toepassen van kostensoorten.

Rentetoerekening
Het voornemen bestaat om in het BBV voor wat betreft de toegestane toe te rekenen rente aan grondexploitaties aan te sluiten op de uitgangspunten die gelden voor de Vennootschapsbelasting(VpB), zijnde de betaalde rente over het vreemd vermogen; daarbij wordt het rentepercentage als volgt bepaald:

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

- het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering in het geval van projectfinanciering;
- het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding VV/EV, indien geen sprake is van projectfinanciering;
- de marktrente voor gemeenten voor aan te trekken leningen met een looptijd van 10-jaar indien de gemeente geen externe financiering heeft aangetrokken, maar wel verwacht dit te gaan doen;
- geen rente indien de gemeente geen externe financiering heeft en ook niet de intentie heeft dit aan te trekken.

Voor Nijmegen geldt dat de planexploitaties deels met projectfinanciering en deels door de leningenportefeuille van de gemeente. Een gemiddeld percentage is berekend van 2,28% t.o.v. de rekenrente van 4% die nu gehanteerd wordt. Alle lopende planexploitaties zijn opnieuw doorgerekend met dit gemiddelde percentage.

De financiële gevolgen van doorrekening met het gemiddelde percentage staan verderop in dit hoofdstuk

Disconteringsvoet

Als stellige uitspraak t.a.v. de disconteringsvoet zal worden voorgeschreven aan te sluiten op het rentepercentage dat aan de grex wordt toegerekend:
De disconteringsvoet voor grondexploitaties wordt bepaald op:

- het rentepercentage van de direct aan de grondexploitatie gerelateerde financiering in het geval van projectfinanciering;
- het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding VV/EV, indien geen sprake is van projectfinanciering;
- de marktrente voor gemeenten voor aan te trekken leningen met een looptijd van 10-jaar indien de gemeente geen externe financiering heeft aangetrokken, maar wel verwacht dit te gaan doen;
- Indien de gemeente geen externe financiering heeft en ook niet de intentie heeft dit aan te trekken, wordt geen rente toegerekend aan de grondexploitaties en is de disconteringsvoet derhalve ook nihil. Voorzieningen voor verliezen worden in dit geval op nominale waarde gewaardeerd.

De financiële gevolgen van doorrekening met het gemiddelde percentage staan verderop in dit hoofdstuk

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen van het Rapport Grondexploitaties is in onderstaande tabel weergegeven. Het betreft de gevolgen van de 10-jaarstermijn, de rentetoerekening en de disconteringsvoet.
Wanneer het een effect betreft op een verliesgevende planexploitatie heeft dit tot gevolg dat de verliesvoorziening op dit moment moet worden aangepast, wanneer het een winstgevende planexploitatie betreft wijzigt de winstname in het jaar van afsluiting van het project.

2016	2017	2018	2019	2020
7.128.611	36.215	-205	-64.450	14.389

Het positieve effect in 2016 wordt met name veroorzaak door de bijstellingen op de projecten Compaq, Onderwijshuisvesting en Waalsprong. De bijstellingen betekenen hier een afname van de voorziening. De minnen in de volgende jaren betekenen een lagere winstname in het jaar van afsluiten.

Verder dient nog te worden opgemerkt dat de voorgenomen wijziging in het BBV per 1-1-2016 geen effect hebben op de waardering van de planexploitaties en vermogenspositie per 31-12-2015. De weergegeven financiële gevolgen zijn een vooraankondiging voor 2016.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

8 Besluitvorming

Besluitvorming
Grondbeleid

8.1 BESLUITVORMING

1. Vaststelling van deze Voortgangsrapportage Grote Projecten december 2015, inclusief de opgenomen wijzigingen in de planexploitaties en/of toegepaste parameters.

2. Nieuw toegevoegde planexploitaties:
   - Neboklooster, achterterrein
   - Tollenstraat/Thijmstraat Nedtrain
   - Microweg, Campusontwikkeling Synton
   - Rozenbuurt, Asterstraat eo
   - Dennenstraat
   - Skaeve Huse

3. Afgesloten planexploitaties
   - Molenweg, terrein Jacobs
   - Hessenberg
   - Spreeuwenstraat, Matrassenfabriek
   - Voorzieningenhart Waterkwartier

4. Winstnames uit programma Grondbeleid naar de saldireserve
   Binnen de onderstaande projecten heeft een tussentijdse winst name plaatsgevonden van in totaal € 400.000,-:
   - Kamerlingh Onnesstraat
   - Marialaan, 2e en 3e fase
   - Malvert Maisonettes

5. Het vormen van een voorziening ten laste van de Saldireserve voor de volgende planexploitaties
   - Oostelijke Waalkade € 411.900
   - Skaeve Huse € 49.000

6. Waalsprong
   Vaststellen geïntegreerde grex Waalsprong.

7. Microweg, Campusontwikkeling Synton
   Vaststellen planexploitatie.

8. Hatert
   de onderdelen vlek1, vlek 3 en Sporthal van de planexploitatie Hatert Centrale zone af te sluiten
   De planexploitatie Hatert vlek 2 Circusterrein vast te stellen.

9. Onderwijshuisvesting
   Toevoegen van de deelgebieden Fanfarestraat 51-53 en Symfoniestraat 208.
   De bestaande voorziening Onderwijshuisvesting te verhogen met € 0.85 mln extra t.o.v. de stadsbegroting (lagere grondopbrengsten Veldstraat 4, uitgiftevertraging Berg en Dalseweg 295, vergoeding huurderving Vlierestraat/Elzenstraat en extra plan- en rentekosten.)

10. Stadsbrug
    Toevoegen vrijval van diverse stelposten aan de bouw- en verbouwkosten Vasim en CP Kelco.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

11. Het risicoprofiel is opnieuw bepaald voor alle planexploitaties en deelnemingen (incl. GEM WS) en bedraagt, rekening houdend met demping van 10% € 86.0 mln.

9 Overzicht Planexploitaties

Overzicht planexploitaties
Grondbeleid

9.1 LEESWIJZER

Standaard zijn illustraties toegevoegd bestaande uit een kaartje met ligging en omvang van het plangebied en een foto van de realiteit buiten of een impressie van het plan zoals het op dat moment in ontwikkeling is. Dat kan zijn een geveltekening, ontwerpschets, perspectief of dergelijke.
De basisindeling van informatie is voor alle plannen gelijk. Afhankelijk van de situatie kunnen meer kolommen zijn ingevuld.
Kerninformatie bevat de basissituatie voor het plan. Besluitvorming die ten grondslag ligt aan de planvorming is hier opgenomen.
Soort exploitatie geeft aan of het een actieve gemeentelijke exploitatie betreft of een faciliterende waarbij een exploitatieovereenkomst door het College van Burgemeester en Wethouders is afgesloten met een particuliere ontwikkelaar.
Ontwikkelaar, eigendom, procedures en *realisatie* spreken voor zich zelf.
Onder *Programma* wordt zo nauwkeurig mogelijk bijgehouden de aantallen en hoeveelheden. Ten behoeve van toekomstig onderhoud zullen ook de getallen voor de openbare ruimte worden ingevoerd.
In *Ontwikkelingen* wordt inhoudelijk ingegaan op de actualiteit van het laatste half jaar vanaf de vorige rapportage.
Bij *Financiën* worden de mutaties van het afgelopen half jaar verwerkt en zichtbaar gemaakt. Hier wordt ook de aangepaste prognose van het eindresultaat van de exploitatie gepresenteerd. Deze mutaties worden ook verwerkt in de resultaatslijstjes in de producten in par 4 en in de reserve in par. 6.
Bij *risico's* worden, buiten de algemene risico's die in par 6.3 zijn opgenomen, op projectniveau risico's benoemd en aangegeven of er voor dit project aparte risicovoorzieningen zijn getroffen

9.2 INHOUDSOPGAVE

kaart:	Stedelijke Ontwikkeling	blz.
2	Spoorzone (TPG)	48
119	Marialaan 2e en 3e fase	49
304	Tollenstraat – Thijmstraat (Nedtrain)	50
	Woningbouw	
114	Nieuw Malderborgh (zorgcentrum), Malderburchtstraat	51
29	Prins Hendrikstraat 7	52
112	Heyendaalseweg klooster Brakkenstein	53
157	Kamerlingh Onnesstraat 20, Onder Onnes	55
12	Neerbosscheweg	56
166	Molenweg terrein Jacobs	57
16	Groesbeekseweg / Heijendaalseweg	58
161	Prof. Van Weliestraat 4	59
77	Groenestraat Smit Draad	60
308	Ooise Sluispad	61
312	Neboklooster achterterrein	62

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

	Bedrijvigheid	
31	Nieuwe Dukenburgseweg- Compaq	63
170	Knoop Winkelsteeg	64
207	Microweg campusontwikkeling Synton	66
	Herstructurering	
128	Hatert Circusterrein	67
44	Willemskwartier	69
45	Tollenstraat / Dobbelmanweg	71
153-A	Herstructurering Dukenburg: winkelcentrum Meijhorst	72
153-B	Herstructurering Dukenburg: Dela	
153-C	Herstructurering Dukenburg: Malvert winkelcentrum	
164	Nachtegaalplein e.o.	74
171	Kaaplandstraat	76
159	Maisonnettes Malvert	78
309	Spreeuwenstraat vml matrassenfabrie	80
303	Rozenbuurt, Asterstraat eo	81
	Maatschappelijk Vastgoed	
8	Driehuizen / Kwakkenberg / Heemraadstraat	82
9	Lindenholt Noord	84
163	Waterkwartier Voorzieningenhart	86
203	Dennenstraat, Sportpark de Dennen, Talent Centraal	88
313	Skaeve Huse (Weezenhof)	90
*)	Onderwijshuisvesting (diverse locaties; zie detailkaart zie pag….)	91
	Stadscentrum	
24	Hessenberg	95
53	Plein 44	96
150	Don Jon	97
116	Parkeervoorziening Oude Stad	98
151	Waalkade 84, Bastei (incl. Brug over 't Meertje – 307)	100
310	Oostelijke Waalkade	102
	Waalsprong	104
62	Waalsprong Vlek 14 – Ressen	
63	Waalsprong Vlek 50 -	
64	Waalsprong Bedrijventerrein Grift (Noord)	
65	Waalsprong Bedrijventerrein Grift (Zuid)	
66	Waalsprong Vlek 21 Waaijenstein	
67	Waalsprong Groot Infra	
69	Waalsprong Ontgronding Lansdschapszone	
	GEM Waalsprong	117
	Dijkteruglegging	
1	Dijkteruglegging	124

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Koers West

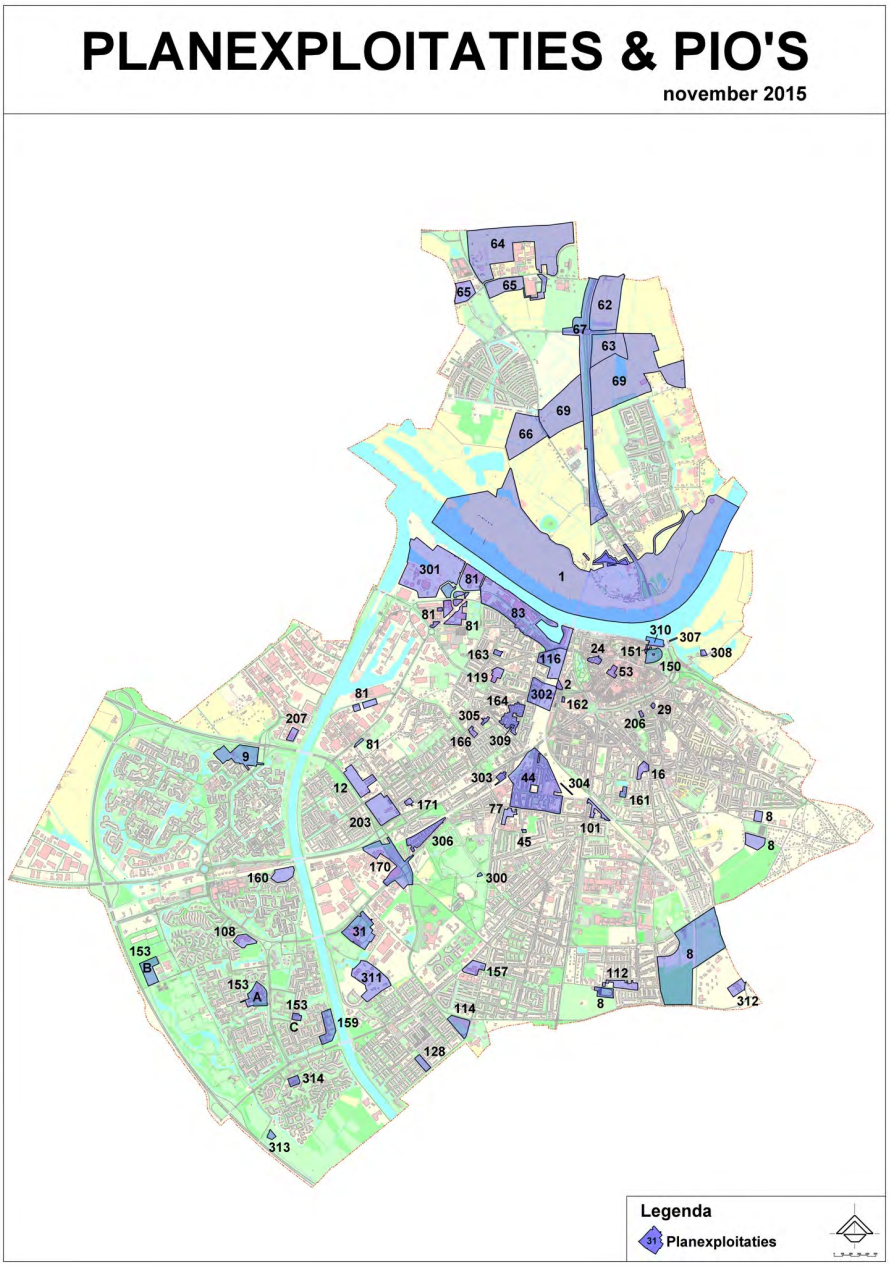
81	NYMA park - Mercuriuspark	126
83	Waalfront	

Planexploitaties in ontwikkeling

101	Bouwexploitatie St. Annastraat/Groenew.w.	128
302	Station Nijmegen Centraal – PHS	129
311	Herontw. De Winkelsteegh	130
160	Zwanenveld 4301, vm ROC-locatie	131
314	WC Weezenhof	132
108	v. Schuijlenburgweg Gelderse leergangen	133
310	Waalkade Oost - toekomstvisie	134
305	Molenweg – Aldi	135
162	Stationsplein 13 Metterswane	136
*)	Beuningen Zandtransport	137
306	Kolpingbuurt - herstructurering	138
300	Theeschenkerij Goffert	139
301	Hollandiastraat GDF – Suez	140

*) niet op de kaart

9.3 KAART PLANEXPLOITATIES

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Stedelijke ontwikkelingsprojecten	**G508 Spoorzone / TPG**

Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat de ontwikkeling van de voormalige TPG-locatie in de Spoorzone.

Programma		
	Woningen:	**Ca. 345 studenteneenheden**
	parkeren	**In Keizer Karel garage voor auto's, fietsen (ca 4.000) op locatie in gebouwde fietstransferium**
	Bedrijvigheid/cultureel	**3.500 m2 bvo poppodium, met 2 concertzalen voor 400 en 1.100 bezoekers**
	opp. plangebied	**65.000 m2**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: P. Matthieu/Klok Bouw Zublin**

Ontwikkelingen laatste half jaar:
Nu de bouwwerkzaamheden zijn afgerond en de formele oplevering en eigendomsoverdracht heeft plaatsgevonden vindt de financiële afwikkeling op het contract met de aannenemer plaats. Helaas blijken gemeente als opdrachtgever en aannemer als opdrachtnemer geen overeenstemming te hebben over de resterende vergoedingen en betalingen. Hierover wordt intensief gesproken en een mogelijke rechtsgang kan niet worden uitgesloten.

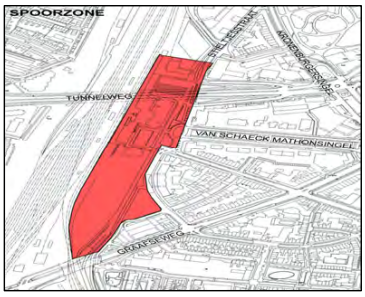
Kosten	Per 01-0-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Bouwkosten en verwervingen, bouw- en woonrijp maken	20.690.000	20.042.000	Verkopen	2.914.000	2.914.000
Plankosten	2.150.000	2.105.000	Bijdrage gemeente	13.700.000	13.727.000
Overige	627.000	1.095.000	Overige bijdrage	7.404.000	7.223.000
Rente en kostenstijging	551.000	622.000			
Totaal geraamd	**24.018.000**	**23.864.000**	**Totaal geraamd**	**24.018.000**	**23.864.000**
Gerealiseerd tot datum	23.515.000	21.661.000	Gerealiseerd tot datum	21.584.000	23.614.000
Gerealiseerd in periode	15.535.000	-1.854.000	Gerealiseerd in periode	15.619.000	2.030.000
Nog te realiseren	503.000	2.203.000	Nog te realiseren	2.434.000	250.000

Prognose eindresultaat per 1-1-2015 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 1-1-2016 € 0,- Neutraal

Verwachte oplevering project: 2015 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2016

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Kosten en opbrengsten van de planexploitatie zijn herberekend en opnieuw verdeeld. Daarbij is rekening gehouden met extra kosten a.g.v. de juridische procedure welke is gestart naar aanleiding van opleveringsgebreken van de nieuwbouw.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's:
1. Kosten en uitkomst van de juridische procedure betreffende de opleveringsgebreken en de overschrijding van de afgesproken realisatiedatum van het bouwwerk. Er is door zowel de bouwer als de gemeente Nijmegen schade geclaimd.

Beheersmaatregelen:
1. Opnemen post van € 1,1 miljoen in de planexploitatie.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Stedelijke ontwikkelingsprojecten	**G509 Marialaan 2e en 3e fase**

Kerninformatie
Herontwikkeling terrein achter de Marialaan en begrensd door de Voorstadslaan, Kievietstraat en Koekoekstraat.
Planexploitatie: vastgesteld 31 oktober 2006; omvang 1.373.000; resultaat: 0; oplevering 2010.

Programma		
	Woningen:	**Ca. 410 woningen waarvan 80 zorgwoningen**
	parkeren	**Grotendeels ondergronds**
	bedrijvigheid	**4.500 m²**
	openb. ruimte	**11.000 m² nieuw in te richten**
	opp. plangebied	**23.000 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: W.Pranger/Novio Sector, Structon Bouw en Vastgoed, What's Next B.V.**

Ontwikkelingen laatste jaar:
De bouwwerkzaamheden zijn grotendeels afgerond. Op de locatie waar 18 eensgezinswoningen aan de Sperwerstraat waren gepland is nu de bouw van 47 appartementen voorzien. De ontwikkeling van dit plandeel is overgedragen aan What's Next B.V. De exploitatie-overeenkomst is in juni 2015 afgesloten. De benodigde bestemmingsplanherziening is in procedure. De aanleg van de openbare ruimte is grotendeels gereed. Het laatste deel nabij de Sperwerstraat is afhankelijk van de bouw van de woningen.

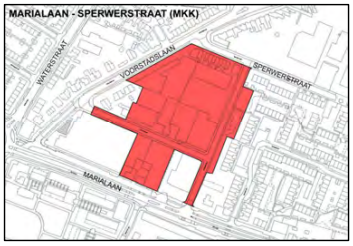
Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	116.000	116.000	Bijdrage ontwikkelaar	953.000	975.000
Plankosten	696.000	718.000	SV-fonds/ISV	920.000	920.000
Overige	1.776.000	1.676.000	Overige (Stim.bijdr.)	845.000	845.000
Rente en kostenstijging	-151.000	-153.000			
Totaal geraamd	**2.437.000**	**2.357.000**	**Totaal geraamd**	**2.718.000**	**2.740.000**
Gerealiseerd tot datum	2.255.000	2.266.000	Gerealiseerd tot datum	2.718.000	2.740.000
Gerealiseerd in periode	-8.000	11.000	Gerealiseerd in periode	0	22.000
Nog te realiseren	182.000	91.000	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 281.000,- Voordelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 383.000,- Voordelig*
*van dit rsultaat is eind 2014 € 275.000,= en eind 2015 € 100.000,= als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd.

Verwachte oplevering project: 2016 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2016

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Verbetering van het resultaat als gevolg van de positieve rentecomponent en vrijval van een gereserveerde kostenpost.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

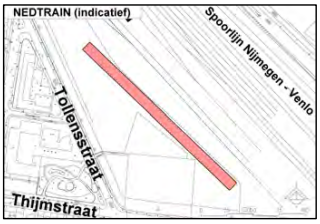
Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

Stedelijke ontwikkelingsprojecten	**G512 Thijmstraat Spoorkuil (Nedtrain)**

Kerninformatie
NedTrain, een dochteronderneminmg van ProRail, wil in de Spoorkuil een Technisch Centrum realiseren. Dit TC is bedoeld voor kleine reparaties aan treinen die gedurende de dienstregeling uitvallen. NedTrain heeft gekozen voor Nijmegen. Nijmegen is een kruispunt van vervoerslijnen en eindpunt van de corridor naar Schiphol. Daardoor overnachten er al veel treinen in deze spoorkuil.
Het TC is een hal waar een trein in zijn geheel naar binnen gereden kan worden: lang 200 meter, breed 11,30 meter en hoog 8,8 meter.
Planexploitatie: vastgesteld 2 december 2014; omzet 0,1 mln; resultaat: 0 (neutraal); oplevering 2016.

Programma:		
	Woningen	**nvt**
	Parkeren	**op eigen terrein**
	Bedrijvigheid	**reparatiewerkplaats**
	Openbare ruimte	**Groene inpassing**
	Opp. plangebied	**4.500 m2**
	Ontwikkelaar	**Intern/extern: P. Matthieu/ NedTrain**

Ontwikkelingen laatste jaar
NedTrain heeft de gemeente gevraagd medewerking te verlenen aan een haalbaarheidsonderzoek. De ontwikkeling is onderwerp van debat geweest in de gemeenteraad. De raad heeft via een motie besloten een aantal randvoorwaarden aan de ontwikkeling mee te geven. Belangrijk gegeven daarbij is het draagvlak in de buurt en de wijze waarop het TC kwalitatief wordt uitgevoerd en de resterende groenstrook als verblijfsgebied kan worden behouden voor omwonenden.

Financiën:

Kosten		1-1-2016	**Opbrengsten**		1-1-2016
Verwervingen			Bijdrage gemeente		
Bouw- en woonrijpmaken			Subsidie provincie		
Plankosten		110.000	Bijdrage Ontwikkelaar		112.500
Overige					
Rente en kostenstijging		2.500			
Totaal geraamd		**112.500**	**Totaal geraamd**		**112.500**
Gerealiseerd tot datum		99.000	Gerealiseerd tot datum		79.000
Gerealiseerd in periode			Gerealiseerd in periode		79.000
Nog te realiseren		13.500	Nog te realiseren		33.500

Prognose eindresultaat per 01-01-2015
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Toelichting verschillen
Niet van toepassing

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's:
1. Inpassing tussen de 2 woonwijken: Bottendaal en Willemskwartier
2. Overschrijding plankosten

Beheersmaatregelen:
Communiceren en open proces.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G109 Malderburchtstraat Nieuw Malderborgh**

Kerninformatie
Ontwikkeling in fasering van Woonpark Malderborgh en daaromheen gelegen gebied.
Planexploitatie: vastgesteld 14 maart 2006; omvang 1.597.000; resultaat: 601.000; oplevering 2009.

Programma	**Woningen:**	**131 wooneenheden**
	parkeren	**Ondergronds op eigen terrein/bezoekers aan overzijde Malderburchtstraat**
	bedrijvigheid	**0 m²**
	openb. ruimte	**3.400 m² nieuw in te richten**
	opp. plangebied	**45.000 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/BAM**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Het grootste gedeelte van de woongebouwen (Zonnebaars, parktorens De Jonker en De Elshof en de drie gebouwen aan de Ruys de Beerenbrouckstraat) is inmiddels opgeleverd. Met de laatste toren (Parktoren Heumensoord) wordt binnenkort gestart. Van een van de gebouwen (het Scharniergebouw) is de bouwvergunning ingetrokken. Deze zal voorlopig in ieder geval niet meer gebouwd worden. Afgelopen zomer is een parkeerkelder ondergelopen. BAM heeft inmiddels herstelwerkzaamheden aan de vijver uitgevoerd om herhaling te voorkomen.

Financiën:

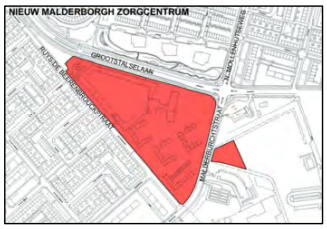
Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	7.000	7.000	Verkopen	720.000	720.000
Bouw- en woonrijpmaken	239.000	239.000	Subsidie	663.000	663.000
Plankosten incl. VTU	761.000	761.000	Bijdrage ontwikkelaar	377.000	377.000
Overige	254.000	254.000	Overige	0	0
Rente en kostenstijging	-188.000	-193.000			
Totaal geraamd	**1.073.000**	**1.068.000**	**Totaal geraamd**	**1.760.000**	**1.760.000**
Gerealiseerd tot datum	917.000	936.000	Gerealiseerd tot datum	1.760.000	1.760.000
Gerealiseerd in periode	7.000	19.000	Gerealiseerd in periode	0	0
Nog te realiseren	156.000	132.000	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 687.000,- Voordelig*
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 692.000,- Voordelig*

*Van dit resultaat is eind 2007 € 500.000,= en eind 2011 € 175.000,= als tussentijdse winstneming aan de abr toegevoegd.

Verwachte oplevering project: 2017 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2017

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Vebetering van het resultaat als gevolg van de positieve rente-component door vertraging project.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing

Beheersmaatregelen:
Niet van toepassing

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G113 Prins Hendrikstraat 7 – Jorismavo**

Kerninformatie
Schoolgebouw dat niet langer wordt gebruikt voor onderwijs. Gebouw is rijksmonument. Pand wordt voor periode van 5 jaar verhuurd aan culturele instellingen. Uitgangspunt is kostendekkende verhuur.

Planexploitatie: vastgesteld 25 oktober 2006; omvang 2.905.000; resultaat 0; oplevering 2017

Programma **Woningen:**
parkeren
bedrijvigheid
openb. ruimte
opp. plangebied **2.388 m²**
ontwikkelaar **Intern/extern: M. Verstappen /nog niet bekend**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Pand is verhuurd aan culturele instellingen. Het pand is in combinatie met het vm. Mondial College aan de Streekweg in de verkoop gezet. De onderhandelingen zijn on hold gezet totdat duidelijkheid ontstaat over de benodigde (onderwijs)huisvesting voor vluchtelingen(locatie Streekweg).

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	1.087.000	1.087.000	Verkopen	1.470.000	1.470.000
Bouw- en woonrijpmaken	0	0	Bijdrage ontwikkelaar	0	0
Plankosten	648.000	633.000	Huuropbrengsten	789.000	776.000
Overige	21.000	39.000	Overige	50.000	50.000
Rente en kostenstijging	554.000	537.000			
Totaal geraamd	**2.309.000**	**2.296.000**	**Totaal geraamd**	**2.309.000**	**2.296.000**
Gerealiseerd tot datum	2.002.000	2.063.000	Gerealiseerd tot datum	653.000	740.000
Gerealiseerd in periode	63.000	57.000	Gerealiseerd in periode	65.000	95.000
Nog te realiseren	308.000	233.000	Nog te realiseren	1.656.000	1.556.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0 Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0 Neutraal

Verwachte oplevering project: 2017 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2017

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
1. Langdurig verhuurd aan culturele instellingen. De kostendekkende huur staat hierdoor onder druk.

Beheersmaatregelen:
1. Oplopen van de boekwaarde zoveel mogelijk vermijden door verhuur en efficiënt beheer.

52

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G118 Heyendaalseweg klooster Brakkenstein**

Kerninformatie
Sloop kerk aan de Heyendaalseweg en nieuwbouw kerk en klooster (dit deel is enkele jaren geleden al opgeleverd) met een appartementencomplex (Hofgebouw) en 24 woningen voor beschermd wonen in opdracht van de paters Jezuïeten die vanuit het Berchmanianum hier naar toe verhuizen. De nabijgelegen oude drukkerij wordt verbouwd en deze krijgt een ondersteunende functie (oa refter) voor de bewoners, maar ook omwonenden kunnen hier deels gebruik van maken. Daarnaast worden 23 appartementen in het park gerealiseerd.
Planexploitatie: vastgesteld 1 juli 2008; omvang 446.000; resultaat: 0; oplevering 2011.

Programma		
	Woningen:	**92 won.**
	parkeren	**op eigen terrein, voor een belangrijk deel in een parkeerkelder**
	bedrijvigheid	**0 m²**
	openb. ruimte	**0 m²**
	opp. plangebied	**30.000 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/Ballast Nedam**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Vorig jaar is een anterieure overeenkomst voor de herontwikkeling van het Hofgebouw gesloten, is het bestemmingsplan voor het Hofgebouw vastgesteld en onherroepelijk geworden en is de Omgevingsvergunning verleend. Het Hofgebouw is inmiddels in aanbouw. Tegen de Omgevingsvergunning loopt nog beroep, maar er is geen voorlopige voorziening aangevraagd zodat er geen schorsende werking van uitgaat voor de vergunning. Bij de werkzaamheden voor het Hofgebouw werden niet gesprongen explosieven aangetroffen. Inmiddels wordt een omvangrijker onderzoek uitgevoerd op die plekken waar gebouwd gaat worden. In combinatie met dit onderzoek vindt archeologisch onderzoek plaats.
Het Parkgebouw zal conform de geldende vergunning gebouwd worden. Als tweede fase in deze ontwikkeling is voor de functiewijziging van de oude drukkerij een bestemmingsplanwijziging vastgesteld. Beroep hiertegen is mogelijk tot half november 2015.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	2.000	2.000	Verkopen	0	184.000
Bouw- en woonrijpmaken	0	34.000	Bijdrage gemeente	0	0
Plankosten	529.000	791.000	Bijdrage ontwikkelaar	446.000	541.000
Overige	400.000	398.000	Overige	379.000	530.000
Rente en kostenstijging	28.000	30.000			
Totaal geraamd	**959.000**	**1.255.000**	**Totaal geraamd**	**825.000**	**1.255.000**
Gerealiseerd tot datum	966.000	1.191.000	Gerealiseerd tot datum	825.000	1.255.000
Gerealiseerd in periode	149.000	225.000	Gerealiseerd in periode	0	430.000
Nog te realiseren	-7.000	64.000	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Verwachte oplevering project: 2017 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2017

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
In de exploitatie is de aanvullende overeenkomst opgenomen welke is vastgesteld door het college d.d. 20-01-15 met nr 3.11. Ook zijn de nog te verrekenen en reeds verrekende kosten van archeologie, NGE, OZBE en verplaatsen bushalte opgenomen.

53

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G124 Kamerlingh Onnesstraat 20, Onder Onnes**

Kerninformatie
Ontwikkeling nieuwbouwplan op de voormalige ROC-locatie aan de Kamerlingh Onnesstraat/Hatertseweg. Planexploitatie: vastgesteld 12 september 2011; omvang 520.000; resultaat: 0; oplevering 2014.

Programma	**Woningen:**	**63 grondgebonden woningen en 177 appartementen**
	Parkeren	**132 pp halfverdiept; 213 pp op maaiveld aan de openbare weg**
	Bedrijvigheid	**0 m²**
	openb. Ruimte	**11.600 m²**
	opp. Plangebied	**26.500 m²**
	Ontwikkelaar	**Intern/extern: M. Verstappen/Standvast Wonen**

Ontwikkelingen laatste jaar:
De eerste fase, bestaande uit 189 woningen, is inclusief de inrichting van het (toekomstig) openbaar gebied afgerond. De bouw van de tweede fase (en tevens laatste fase) is per 1 november 2015 gestart. De koopwoningen in deze fase zijn omgezet naar huurwoningen. Eind volgend jaar zal het project afgerond worden en zal het openbaar gebied overgedragen worden aan de gemeente.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	0	0	Bijdrage ontwikkelaar	520.000	520.000
Plankosten	264.000	227.000	Huuropbrengsten	0	0
Overige	173.000	173.000	Overige	0	0
Rente en kostenstijging	-32.000	-33.000			0
Totaal geraamd	**405.000**	**367.000**	**Totaal geraamd**	**520.000**	**520.000**
Gerealiseerd tot datum	165.000	169.000	Gerealiseerd tot datum	520.000	520.000
Gerealiseerd in periode	12.000	4.000	Gerealiseerd in periode	0	0
Nog te realiseren	240.000	198.000	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 115.000,- Voordelig*
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 153.000,- Voordelig*
*van dit resultaat is per 31-12-2011 € 102.250,= en per 31-12-2015 € 50.000,= als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd.

Verwachte oplevering project: 2017 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2017

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Verbetering van het resultaat is het gevolg van de positieve rente-component door verlenging looptijd exploitatie en de gedeeltelijke vrijval van een opgenomen stelpost die niet meer benodigd is gezien de huidige fase van de exploitatie.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G125 Neerbossche weg, (Rosa de Lima)**

Kerninformatie
Woningbouwontwikkeling op het (sport)terrein van het Dominicus College.
Planexploitatie: vastgesteld 14 september 2005; omvang 9.152.000; resultaat: 0; oplevering 2010.

Programma	**Woningen:**	**85 koop-/huurwon., 51 koop-/huurapp., 76 zorgapp.**
	parkeren	**Op het terrein, gedeeltelijk (half)ondergronds en gedeeltelijk op maaiveld**
	bedrijvigheid	**0 m²**
	openb. ruimte	**56.200 m²**
	opp. plangebied	**64.000 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: E. van Petersen/Klok Druten Ontwikkeling en Standvast**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Na de aanleg van het laatste deel van de geluidswal kan de totale oplevering van de openbare ruimte worden afgerond. De aanleg is afhankelijk van de grondverwerving van een perceel grond van een derde.

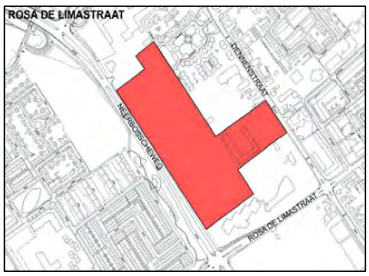
Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	4.954.000	4.954.000	Verkopen	9.300.000	9.300.000
Bouw- en woonrijpmaken	2.741.000	2.741.000	Bijdrage ontwikkelaar	0	0
Plankosten en V&T	1.124.000	1.132.000	Extra ISV-bijdrage	350.000	350.000
Bijdrage woongroep Plurijn/Werkenrode	175.000	175.000	ISV-bijdrage t.b.v. Plurijn/Werkenrode	150.000	150.000
Overige	788.000	788.000	Stimuleringsbijdrage	592.000	592.000
Rente en kostenstijging	-179.000	-187.000			
Totaal geraamd	**9.603.000**	**9.603.000**	**Totaal geraamd**	**10.392.000**	**10.392.000**
Gerealiseerd tot datum	9.321.000	9.324.000	Gerealiseerd tot datum	10.392.000	10.392.000
Gerealiseerd in periode	3.000	3.000	Gerealiseerd in periode	0	0
Nog te realiseren	282.000	279.000	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 789.000,- Voordelig*
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 789.000,- Voordelig*
*van dit resultaat is eind 2011 € 575.000,= , juli 2012 € 150.000,= en eind 2012 € 55.000,= als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd. (Totaal € 780.000,=)

Verwachte oplevering project: 2016 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2016

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Niet van toepassing.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G128 Molenweg, terrein Jacobs**

Kerninformatie
Ontwikkeling voormalig terrein van de firma Jacobs aan de Molenweg 71 door Portaal.
Planexploitatie: vastgesteld 11 september 2012; omvang 384.000; resultaat: 0; oplevering 2014.

Programma	**Woningen:**	**87 huurappartementen en 22 zorgappartementen**
	parkeren	**97 pp ondergronds/overige benodigde pp aan de openbare weg**
	bedrijvigheid	**0 m²**
	openb. ruimte	**0 m²**
	opp. plangebied	**7.000 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: E.van Petersen/Portaal**

Ontwikkelingen laatste jaar:
De procedure voor de vaststelling van het projectafwijkingsbesluit is reeds enige tijd afgerond. De bouw is nog niet gestart. Na uitvoering van de bodemsanering door Portaal kan de bouw waarschijnlijk medio 2016 starten. De planexploitatie kan nu worden afgesloten.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	0	0	ISV bijdrage	176.000	176.000
Plankosten	264.000	294.000	Bijdrage ontwikkelaar	208.000	208.000
Overige	59.000	29.000	Overige	0	0
Rente en kostenstijging	9.000	9.000			
Totaal geraamd	**332.000**	**332.000**	**Totaal geraamd**	**384.000**	**384.000**
Gerealiseerd tot datum	278.000	332.000	Gerealiseerd tot datum	384.000	384.000
Gerealiseerd in periode	3.000	14.000	Gerealiseerd in periode	0	0
Nog te realiseren	54.000	0	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 52.000,- Voordelig*
Eindresultaat per 01-01-2016 € 52.000,- Voordelig*
*van dit resultaat is eind 2014 € 50.000,= als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd.

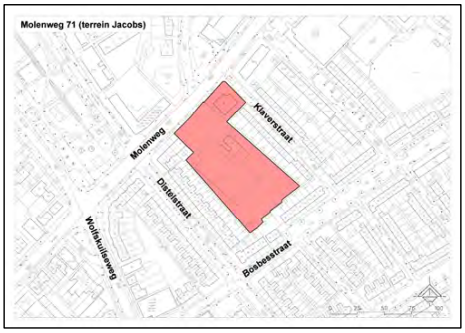
Verwachte oplevering project: 2015 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2015

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Niet van toepassing

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G131 Groesbeekseweg/Heijendaalseweg**

Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat de realisatie van ca 18 stadswoningen en enkele appartementen te realiseren in het bestaande, deels op 1 januari 2014 door brand verwoeste, schoolgebouw. In het verlengde van het gebouw worden twee keer vijf woningen gebouwd. Met deze bebouwing wordt het totale project Cum Laude afgerond. Dit plan is in afwijking van het eerdere plan een belangrijk deel van het bestaande gebouw te slopen (alleen de gevel zou blijven staan) en hier nieuwe appartementen te bouwen.
Het betreft een particulier initiatief waarbij voor de gemeentelijke plankosten een aanvullende anterieure overeenkomst met de ontwikkelaar moet worden gesloten.
Planexploitatie: vastgesteld 1 juli 2003; omvang 1.684.000; resultaat: -402.000; oplevering 2006.

Programma	**Woningen:**	**10 nieuwe woningen, ca 18 stadswoningen in het bestaande gebouw en enkele appartementen**
	parkeren	**Op maaiveld**
	openb. ruimte	
	opp. plangebied	**1,7 ha**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/Slokker Vastgoed**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Voor de herontwikkeling is een bestemmingsplanwijziging nodig. Na ondertekening van de anterieure overeenkomst kan het bestemmingsplan in procedure worden gebracht. De verwachting is dat dat in 2015 nog zal gebeuren.
De ontwikkelaar is inmiddels gestart met de verkoop van de woningen.

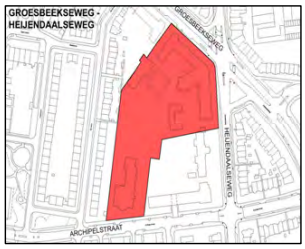
Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	680.000	680.000	Verkopen	1.256.000	1.256.000
Bouw- en woonrijpmaken	838.000	838.000	Bijdrage ontwikkelaar	306.000	356.000
Plankosten incl. VTU	585.000	635.000	Huuropbrengsten	218.000	218.000
Overige	30.000	30.000	Overige (bijdrage voorziening NGE)	666.000	666.000
Rente en kostenstijging	28.000	24.000			
Totaal geraamd	**2.161.000**	**2.207.000**	**Totaal geraamd**	**2.446.000**	**2.496.000**
Gerealiseerd tot datum	2.031.000	2.092.000	Gerealiseerd tot datum	2.446.000	2.446.000
Gerealiseerd in periode	13.000	61.000	Gerealiseerd in periode	0	0
Nog te realiseren	130.000	115.000	Nog te realiseren	0	50.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 285.000,- Voordelig*
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 289.000,- Voordelig*
*van dit resultaat is eind 2011 € 275.000,= als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd.

Verwachte oplevering project: 2017 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2017

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
De verbetering van het resultaat is het gevolg van de positieve rentecomponent.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G132 Prof. van Weliestraat 4, Studentenkerk**

Kerninformatie
Ontwikkeling terrein voormalige Studentenkerk en bijbehorende pastorie.
Planexploitatie: vastgesteld 21 augustus 2012; omvang 171.000; resultaat: 0; oplevering 2013.

Programma	**Woningen:**	**36 huurappartementen**
	parkeren	**36 pp (19 ondergronds en 17 bovengronds)**
	bedrijvigheid	**0 m²**
	openb. ruimte	**1.470 m²**
	opp. plangebied	**7.500 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: W.Pranger/Oud Burger gasthuis en stichting Standvast Wonen**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Bestemmingsplan is vastgesteld. Bouw is gereed. Openbaar gebied is teruggeleverd aan gemeente.
De planexploitatie wordt afgesloten.

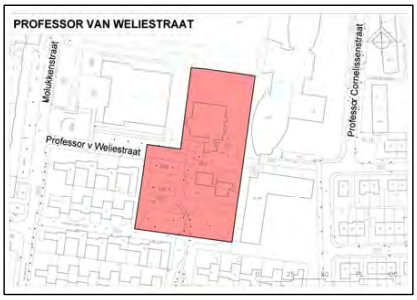
Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	0	0	ISV bijdrage	0	0
Plankosten	157.000	144.000	Bijdrage ontwikkelaar	171.000	171.000
Overig	25.000	20.000	Overige	0	0
Rente en kostenstijging	8.000	7.000			
Totaal geraamd	**190.000**	**171.000**	**Totaal geraamd**	**171.000**	**171.000**
Gerealiseerd tot datum	144.000	171.000	Gerealiseerd tot datum	171.000	171.000
Gerealiseerd in periode	1.000	27.000	Gerealiseerd in periode	0	0
Nog te realiseren	46.000	0	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 19.000,- Nadelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Verwachte oplevering project: 2015 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2015

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Door het afsluiten van de exploitatie zijn stelposten en bestaande reserveringen komen te vervallen waardoor het eindresultaat is verbeterd.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G133 Groenestraat Smit Draad terrein**

Kerninformatie
Het betrof een plan van Plegt Vos voor de locatie van het voormalige Smit Draad aan de Groenestraat voor de ontwikkeling van 1.840 m2 BVO commerciële ruimte en (zorg)woningen. Vanwege de uitspraak van de Raad van State begin 2015 is de mogelijkheid om hier nu (zorg)woningen te realiseren, vervallen. De Albert Heijn zal bij realisatie van dit plan verhuizen van de huidige locatie aan de Groenestraat 193 naar nieuwbouw op het Smit Draadterrein. Behalve de Albert Heijn zijn in het plan een dagwinkel en een Gall&Gall opgenomen.
Speciale aandachtspunten bij uitwerking van de plannen zijn het parkeren, de ontsluiting, verkeersveiligheid voor oa fietsers en groen in de inrichting.
Planexploitatie: vastgesteld 7 januari 2014; omzet: 415.000,-; resultaat: 0,- (neutraal); (oorspr) oplevering: '15.

Programma:		
	Woningen:	**-**
	Parkeren:	**Plan moet voldoen aan de gemeentelijke parkeernorm**
	Bedrijvigheid	**1.840m2 bvo, waarvan ca 1.300m2 voor de AH**
	Openbare ruimte:	**Nader vast te stellen**
	Opp. plangebied:	**Ca 16.700m2**
	Ontwikkelaar	**Intern/ extern: M. van Gerwen/Plegt Vos**

Ontwikkelingen laatste jaar
De anterieure overeenkomst is in januari 2014 vastgesteld door het college. Het bestemmingsplan is in februari 2014 door de gemeenteraad vastgesteld, maar begin 2015 vernietigd(Raad van State). De herstelmogelijkheden voor het bestemmingsplan zijn onderzocht. Reparatie voor wat betreft de supermarkt bleek wel mogelijk, voor de zorgwoningen op dit moment niet. Op 21 oktober heeft de gemeenteraad een coördinatiebesluit vastgesteld voor de procedure voor de wijziging van het bestemmingsplan en de procedure voor de Omgevingsvergunning. Door het toepassen van deze regeling worden de benodigde besluiten en procedures op elkaar afgestemd en gestroomlijnd.
De voorbereidingen voor de afgesproken aanpassing van het profiel van de Groenestraat zijn gestart.
Door de opgelopen vertraging en de noodzaak van een nieuwe overeenkomst zijn de plankosten gestegen.
Door onder meer een bijdrage kon het neutrale plansaldo worden gehandhaafd.
Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	174.000	174.000	Subsidie	150.000	150.000
Plankosten	346.000	382.000	Bijdrage Ontwikkelaar	415.000	415.000
Overige	31.000	31.000	Overige	30.000	60.000
Rente en kostenstijging	44.000	38.000			
Totaal geraamd	**595.000**	**625.000**	**Totaal geraamd**	**595.000**	**625.000**
Gerealiseerd tot datum	341.000	363.000	Gerealiseerd tot datum	516.000	546.000
Gerealiseerd in periode	78.000	22.000	Gerealiseerd in periode	516.000	30.000
Nog te realiseren	254.000	262.000	Nog te realiseren	79.000	79.000

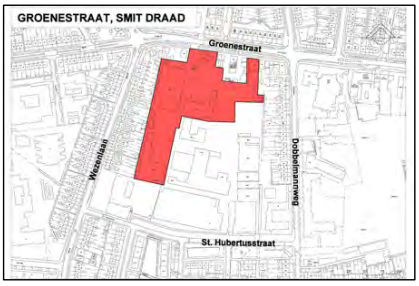
Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Toelichting verschillen
Het neutrale eindresultaat is gehandhaafd.

Relevante beslispunten tbv het VGP
Geen

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar:
Het betreft een particuliere ontwikkeling zonder gronduitgifte

Specifieke projectrisico's
Geen

60

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G134 Ooyse Sluispad**

Kerninformatie

Dit plan omvat wijzigen van het bestemmingsplan voor de spoorwegloods (gemeentelijk monument) en de loods daarachter. De spoorwegloods wordt met inzet van subsidie van de provincie en de gemeente volledig gerenoveerd. In de gerenoveerde loods wordt eventueel horeca en wonen mogelijk gemaakt. In de loods daarachter worden woningen gerealiseerd. In totaal gaat het om circa 12 woningen.
Planexploitatie: vastgesteld 23 september 2014; omvang 569.500: resultaat 0; oplevering 2015.

Programma:	**woningen:**	**12**
	Parkeren:	**Nvt**
	Bedrijvigheid:	**Ca 200 m2 bvo horeca**
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/ Dhr. Huijbers**

Ontwikkelingen laatste jaar
Voor deze ontwikkeling is een anterieure overeenkomst vastgesteld. Tevens is in een uitvoeringsovereenkomst de doorbetaling van de provinciale subsidie naar de initiatiefnemer vastgelegd.
Het ontwerp bestemmingsplan heeft ter visie gelegen en wacht op vaststelling. Discussiepunt is of horeca kan worden toegestaan. Renovatie van het gemeentelijk monument is op dit moment in volle gang. In verband met de subsidie moet deze eind 2015 afgerond zijn.

Financiën:

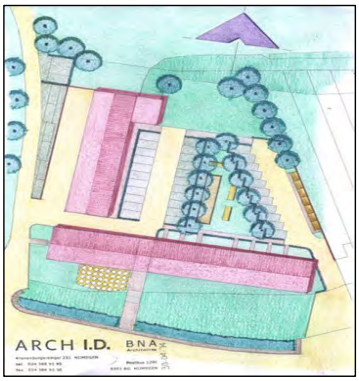
Kosten	01-01-2015	01-01-2016	**Opbrengsten**	01-01-2015	01-01-2016
Verwervingen			Verkopen		
Bouw- en woonrijpmaken			Subsidie	500.000	500.000
Plankosten	64.925	68.807	Bijdrage Ontwikkelaar	69.500	69.500
Overige	504.000	501.500			
Rente en kostenstijging	575	-807			
Totaal geraamd	**569.500**	**569.500**	**Totaal geraamd**	**569.500**	**569.500**
Gerealiseerd tot datum	32.092	461.935	Gerealiseerd tot datum	319.500	469.500
Gerealiseerd in periode	19.293	429.843	Gerealiseerd in periode	319.500	150.000
Nog te realiseren	537.408	107.565	Nog te realiseren	250.000	100.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015	€	0	Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016	€	0	Neutraal

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Toelichting verschillen
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
1. Bezwaar en beroep tegen het bestemmingsplan.

61

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Woningbouw	**G135 Neboklooster, achterterrein**

Kerninformatie
Woningbouwontwikkeling op de voormalige sportvelden van het Nebooklooster , deels ter vervanging van de huidige bouwmogelijkheid direct tegen het monumentale kloostercomplex aan.
Planexploitatie: vastgesteld 25 november 2014; omvang 140.000; resultaat: 0; oplevering 2017.

Programma		
	Woningen:	**30 grondgebonden woningen**
	parkeren	**Op eigen terrein**
	bedrijvigheid	**0 m²**
	openb. ruimte	**0 m²**
	opp. plangebied	**117.160 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/Beleggings- en Beheersmaatschappij Dornick BV**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Het ontwerp bestemmingsplan is voor advies naar de provincie gestuurd. De gesprekken met de provincie over dit plan lopen. Belangrijkste gespreksonderwerp op dit moment is de ruimtelijke compensatie die nodig is vanwege de ligging in het grondwaterbeschermingsgebied.

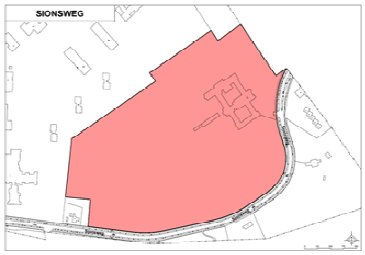
Financiën:

Kosten	Per 25-11-2014	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 25-11-2014	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	0	0	Bijdrage ontwikkelaar	140.000	140.000
Plankosten en V&T	128.000	128.000			
Overige	13.000	13.000			
Rente en kostenstijging	-1.000	-1.000			
Totaal geraamd	**140.000**	**140.000**	**Totaal geraamd**	**140.000**	**140.000**
Gerealiseerd tot datum	0	77.000	Gerealiseerd tot datum	0	88.000
Gerealiseerd in periode	0	77.000	Gerealiseerd in periode	0	88.000
Nog te realiseren	140.000	63.000	Nog te realiseren	140.000	52.000

Prognose eindresultaat per 25-11-2014	€	0,-	Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016	€	0,-	Neutraal

Verwachte oplevering project: 2017 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2017

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Niet van toepassing.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Bedrijvigheidsprojecten	**G601 Nw. Dukenburgseweg Compaq**

Kerninformatie
Door een terugkooprecht is het terrein van Compaq met het gebouwencomplex aan de Nieuwe Dukenburgseweg in bezit gekomen van de gemeente. Het gaat om totaal 10,3 ha. Delen ervan zijn in gebruik bij het regionaal werkbedrijf (gebouw ca. 4 ha.) en de Brandweer (nieuwbouw 0,42 ha.).
Planexploitatie: vastgesteld 1e vgp 1999, omvang 5.462.000; resultaat; 1.852.000 ; oplevering 2010.

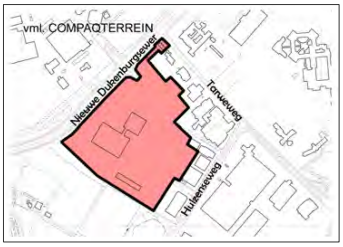
Programma		
	Woningen:	**Geen**
	parkeren	**pp op eigen terrein**
	Bedrijvigheid/kantoren	**55.461 m2 bedrijvigheid/ 38.000 m2 kantoren**
	openb. ruimte	
	opp. plangebied	**102.925 m2**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: W. Pranger /niet van toepassing**

Ontwikkelingen laatste jaar:
De verwachte vraag naar bedrijfsterrein is gebruikt als uitgangspunt voor programmering van de uitgifte bedrijfsterrein vanaf 2016. Om een overaanbod op korte termijn te voorkomen en het risico van opbrengstverlies in de toekomst te beheersen, is de uitgifte van grond binnen dit complex uitgefaseerd.
In de planexploitatie wordt voor de gehele looptijd van het complex geen rekening gehouden met indexering van verwachte grondopbrengsten. De gronden in het complex zijn bouwrijp. Dit betekent dat flexibel kan worden ingespeeld op eventueel optredende vraag naar bedrijfskavels.

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	12.248.000	12.248.000	Verkopen	16.169.000	16.169.000
Bouw- en woonrijpmaken	1.936.000	1.936.000	opbrengstdaling	0	0
Plankosten	871.000	871.000	Huuropbrengsten	577.000	715.000
Overige	325.000	376.000	Overige	1.345.000	1.345.000
Rente en kostenstijging	7.029.000	9.913.000			
Totaal geraamd	**21.409.000**	**25.344.000**	**Totaal geraamd**	**18.091.000**	**18.229.000**
Gerealiseerd tot datum	17.120.000	17.357.000	Gerealiseerd tot datum	11.264.000	11.422.000
Gerealiseerd in periode	148.000	236.000	Gerealiseerd in periode	17.000	40.000
Nog te realiseren	5.289.000	7.987.000	Nog te realiseren	6.827.000	6.807.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 4.318.417,- Nadelig*
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 7.115.000,- Nadelig*

Voor dit project is een bedrag van € 3.377.000,- als voorziening opgenomen. Dit is de contante waarde van bovengenoemd tekort op einddatum.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing

Toelichting verschillen
Indexering op erfpachtcanon parkeerterrein Heinz toegepast van 2% per jaar.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's:
1. Niet van toepassing.

Beheersmaatregelen:
1. Niet van toepassing.

63

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Bedrijvigheidsprojecten	**G604 Knoop Winkelsteeg**

Kerninformatie
Deze planexploitatie betreft de realisatie van de locatie 'Fifty Two Degrees', het gemeentelijke deel van de Novio Tech Campus (NTC) en de realisatie van NS-Station Nijmegen-Goffert.
Planexploitatie: vastgesteld 18 april 2012; omzet: 15 mln; resultaat: 0 (neutraal); oplevering 2018.

Programma		
	Woningen:	**n.v.t.**
	parkeren	**820 pp**
	bedrijvigheid	**47.476 m2**
	openb. ruimte	**44.092 m2**
	opp. plangebied	**84.000 m2**
	ontwikkelaar	**Intern: M. de Krijger Extern: Fifty Two Degrees CV, NXP Semiconductors, Stadsregio Arnhem-Nijmegen, Provincie Gelderland, Kadans Vastgoed, PPM Oost en Oost NV**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Het bestemmingsplan Novio Tech Campus is inmiddels onherroepelijk.
De bouw van Station Nijmegen Goffert is klaar. Het station is in december 2014 in gebruik genomen. Over de uiteindelijk meerkosten van het station is nog geen duidelijkheid. Bij Prorail is een claim neergelegd die eerst moet worden afgehandeld. Deze claim is door Prorail primair afgewezen maar kan leiden tot meerkosten die gedeeltelijk ten laste van de gemeente komen. Bij volledige toekenning van de claim zouden de bouwkosten voor het station de 12,5 mln kunnen overschrijden waardoor aanspraak zou worden gemaakt op een deel van de financiële garantie die door de gemeente is afgegeven. Nu Prorail de claim heeft afgewezen, komt hier mogelijk een juridisch traject waardoor het nog een jaar kan duren voor er een definitieve uitspraak kan worden gedaan over de meerkosten.
Met de partijen die betrokken waren bij de realisatie van het reeds gerealiseerde deel (fase 1) van locatie Fifty Two Degrees – de toren van 18 verdiepingen – is destijds een optieovereenkomst gesloten voor fase 2 van locatie Fifty Two Degrees (Jonkerbosplein/parkeerplaats Neerboscheweg). Deze overeenkomst is per 1 januari 2014 verlopen. In de op 18 april 2012 vastgestelde planexploitatie Knoop Winkelsteeg is ervan uitgegaan dat er in dat geval andere passende functies zullen worden gezocht voor deze grond. Op dit moment wordt gezocht naar een passende bestemming voor maatschappelijke functies.
Het voorstel om de programmering van bedrijfsterreinen over de komende jaren gemeentebreed te maximeren op 6 ha per jaar, leidt voor het gemeentelijke deel van de Novio Tech Campus (NTC) tot een versnelling in uitgifte van tenminste 4 jaar (start 2021). Het nog uit te geven deel van locatie Fifty Two Degrees (Jonkerbosplein) is meer gericht op maatschappelijke functies en valt buiten de programmering bedrijfs-terreinen. De uitgifte van dit terrein is bijgesteld aan de hand van de actuele ontwikkelingsmogelijheden.
Per saldo kon het neutrale resultaat van Knoop Winkelsteeg worden gehandhaafd.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	4.711.000	4.711.000	Verkopen	8.797.000	8.571.000
Bouw- en woonrijpmaken	4.738.000	5.018.000	Bijdrage Mobiliteit	450.000	450.000
Plankosten	3.477.000	3.477.000	Huuropbrengsten	0	0
Overige	3.431.000	2.986.000	Subsidies	5.804.000	5.804.000
Rente en kostenstijging	-928.000	-947.000	Diverse opbrengsten	378.000	420.000
Totaal geraamd	**15.429.000**	**15.245.000**	**Totaal geraamd**	**15.429.000**	**15.245.000**
Gerealiseerd tot datum	7.856.000	8.444.000	Gerealiseerd tot datum	10.720.000	11.090.000
Gerealiseerd in periode	345.000	588.000	Gerealiseerd in periode	3.508.000	370.000
Nog te realiseren	7.573.000	6.801.000	Nog te realiseren	4.709.000	4.155.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- neutraal

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

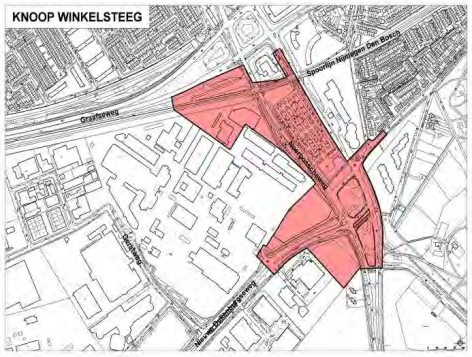
Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar:
Er zijn geen uitgiften in deze periode aan de orde.

Toelichting verschillen
Per saldo is het neutrale planresultaat gehandhaafd.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

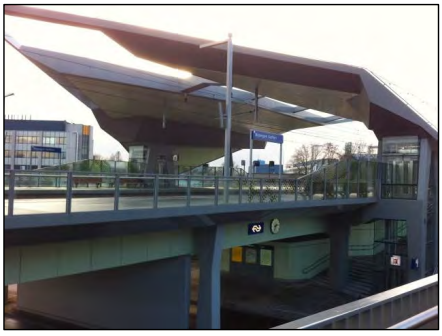
Specifieke projectrisico's:
1. Afzetvertraging/uitgifte lager;
2. Lagere subsidie

Beheersmaatregelen:
1. Vermarkten, promotie;
2. Monitoren uitgaven irt subsidie

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

Bedrijvigheidsprojecten	**G609 Microweg, Campusontwikkeling Synton**

Kerninformatie
Het project bevat de ontwikkeling van een groene campus op het industrieterrein aan de Microweg.

Programma:	**woningen:**	**n.v.t.**
	parkeren:	**n.v.t.**
	bedrijvigheid	**n.v.t.**
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern/Extern: W. Pranger/Synton (bedijf werkzaam in de farmaceutische industrie)**

Ontwikkelingen laatste jaar
Synthon heeft haar visie gedeeld met de gemeente en de omliggende bedrijven over haar toekomstplannen. Er is overeenstemming over het stedenbouwkundige programma.

Financiën:

Kosten		1-1-2016	**Opbrengsten**		1-1-2016
Verwervingen					
Bouw- en woonrijpmaken					
Plankosten		450.000	Grondverkoop en bijdrage		1.112.500
Overige		32.000			
Rente en kostenstijging		-16.000			
Totaal geraamd		**466.000**	**Totaal geraamd**		**1.112.500**
Gerealiseerd tot datum		326.000	Gerealiseerd tot datum		0
Gerealiseerd in periode			Gerealiseerd in periode		0
Nog te realiseren		140.000	Nog te realiseren		1.112.500

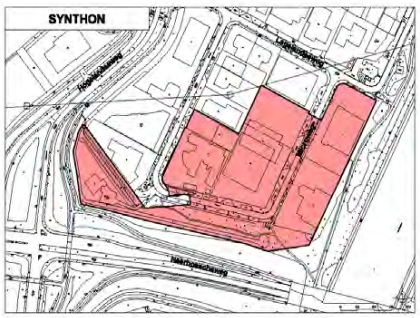
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 646.500 Voordelig

Toelichting verschillen
Niet van toepassing

Relevante beslispunten tbv het VGP
Vaststellen planexploitatie

Specifieke projectrisico's:
1. Niet doorgaan van de transactie.

Beheersmaatregelen:
1. Afronden onderhandelingen

66

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Herstructurering	**G108 Hatert Vlek 2 Circusterrein**

Kerninformatie
In de centrale zone bij het circusterrein in Hatert worden ca. 376 woningen ontwikkeld door de woningbouwcorporaties Portaal en Talis in samenwerking met de gemeente. In de exploitatie zijn opgenomen de de sloop van 3 gymzalen en de bouw van een sportzaal die door de ontwikkeld. In het gebied worden 302 van de 376 woningen gerealiseerd binnen de planexploitatie.
Planexploitatie: vastgesteld 15 juli 2005; omzet 12 mln; resultaat: € 7,7 mln voordelig (hiervan zijn 4 tussentijdse winstnemingen gedaan); oplevering 2017. De gerealiseerde deelplannen van Hatert Centrale Zone zijn per 1-1-16 afgesloten en enkel Hatert Vlek 2 Circustterrein gaat als lopende planexploitatie verder.

Programma		
	Woningen	**302 woningen**
	Parkeren	**387 pp halfverdiept; 387 pp m.v. op eigen terrein en 175 pp aan openbare weg**
	Bedrijvigheid	**n.v.t.**
	Openb. ruimte	**150 m2, nieuw in te richten, waarvan 90 % verhard**
	Opp. plangebied	**4,5 ha**
	Ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/ Portaal en Talis**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Portaal onderzoekt nog altijd de mogelijkheden om met een gewijzigd plan binnen het vigerende bestemmingsplan de locatie Hatert Vlek 2 Circusterrein te ontwikkelen. In de zomer is Portaal een aanbestedingsprocedure gestart om een partij te kunnen selecteren die dit project wil gaan realiseren. Op het moment dat hier duidelijheid over is worden verdere afspraken met Portaal gemaakt.

Financiën:

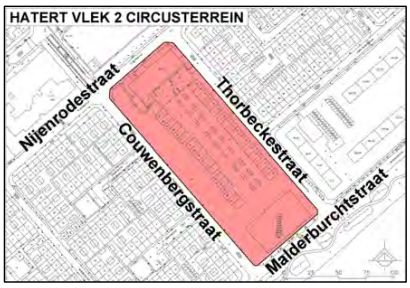
Kosten	Per 01-01-15	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-15	Per 01-01-2016
Verwervingen	358.000	113.000	Verkopen	9.794.000	4.583.000
Bouw- en woonrijpmaken	3.850.000	1.114.000	ISV-Bijdrage	1.742.000	0
Plankosten	1.211.000	552.000	Bijdrage sport	50.000	0
Overige (incl tussent winstn)	23.000	0	UPS	0	0
Niet verr. BTW	0	0	Overige	199.000	0
Rente en kostenstijging	-1.075.000	-241.000	BTW afrekening	266.000	0
Totaal geraamd	**4.367.000**	**1.538.000**	**Totaal geraamd**	**12.051.000**	**4.583.000**
Gerealiseerd tot datum	3.179.000	375.000	Gerealiseerd tot datum	12.051.000	4.583.000
Gerealiseerd in periode	-11.000	-7.000	Gerealiseerd in periode	0	0
Nog te realiseren	1.188.000	1.163.000	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015: €7.684.000,- voordelig *
Prognose eindresultaat per 01-01-2016: €3.045.000,- Voordelig **

* van dit resultaat is eind '08 een bedrag van € 3.250.000,-, eind '11 een bedrag van € 2.500.000,-, eind '12 een bedrag van € 700.000,- en eind '13 een bedrag van € 1.200.000,- als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd

** van dit resultaat is in de periode '11 t/m '13 een bedrag van € 2.979.000 als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd

De drie gerealiseerde deelplannen van Hatert Centrale Zone (Vlek 1 en 3 en Sporthal) zijn per 1-1-16 afgesloten. Hiervoor zijn de tussentijdse winstnemingen uit de periode '08 t/m '11 voor een bedrag van € 4.671.000,- ingeboekt en konden de deelplannen vervolgens neutraal worden afgesloten. Alleen Hatert Vlek 2 Circustterrein gaat nu per 1-1-16 als lopende planexploitatie verder.

67

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Toelichting verschillen
Door afsluiting van de gerealiseerde deelplannen van Hatert Centrale Zone en het definitief maken van een deel van de tussentijdse winstnemingen is het eindresultaat € 4,6 mln lager geworden.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgend jaar
Niet van toepassing.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
1) de onderdelen vlek1, vlek 3 en Sporthal van de planexploitatie Hatert Centrale zone af te sluiten
2) De planexploitatie Hatert vlek 2 Circusterrein vast te stellen.

Specifieke projectrisico's:
Afhankelijk van de gewijzigde plannen en de onderhandeling die daarover tussen gemeente en Portaal plaatsvinden kan een positief dan wel een negatief risico ontstaan.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Herstructurering	**G702 Willemskwartier Herstructurering**

Kerninformatie
In het kader van het Grotestedenbeleid en ruimtelijke herstructurering zijn afspraken gemaakt voor een grootschalige herstructurering van het Willemskwartier. De raad heeft op 16 december 2003 een besluit genomen om dit gezamenlijk met woningcorporatie Portaal aan te gaan pakken. Concreet gaat het om het slopen van ca 450 woningen en het opnieuw bouwen van 364 woningen, excl. Smit Trafoterrein, inclusief de herinrichting van de openbare ruimte. Over het voorcalculatorisch tekort van € 5 mln in de planexploitatie (prijspeil 1-1-2003) zijn afspraken gemaakt met Portaal om deze gezamenlijk te dragen voor ieder de helft. Planexploitatie: vastgesteld 4 februari 2004; omzet 15,8 mln; resultaat: 3.000,- voordelig; oplevering 2016.

Programma		
	Woningen:	**278 grondgeb. en 86 appartementen (koop/huur)**
	parkeren	**Deels ondergronds; deels eigen terrein/openb. weg**
	bedrijvigheid	**n.v.t.**
	openb. ruimte	**ca 20.000 m2 nieuw in te richten/30.000 m2 handh.**
	opp. plangebied	**30ha**
	ontwikkelaar	**Intern/Extern: M. van Gerwen/Portaal**

Ontwikkelingen laatste jaar
De laatste woningen binnen Oostfase 3/4 (Bredero-Noord) zijn in aanbouw en worden begin ’16 opgeleverd. De openbare ruimte is verder aangepakt en zal in de loop van 2016 gereed komen. De aanleg van het Spieghelpark start begin ‘16. Door lagere uitvoeringskosten zijn de kosten binnen deelplan Oostfase 3+4 met € 145.000,- verlaagd. Ook kon een afdracht RSU worden geschrapt (niet meer actueel) en is een bijdrage voor aansluiting openbare ruimte op omgeving verwerkt.
In de loop van 2016 kan de herstructurering van Willemskwartier worden afgerond. Ter gelegenheid daarvan zullen er festiviteiten worden georganiseerd die – voor zover mogelijk – gecombineerd gaan worden met het 100-jarig bestaan van de wijk Willemskwartier (’17).
De verwachting is dat de planexploitatie Willemskwartier einde 2016 definitief kan worden afgesloten.

Financiën:

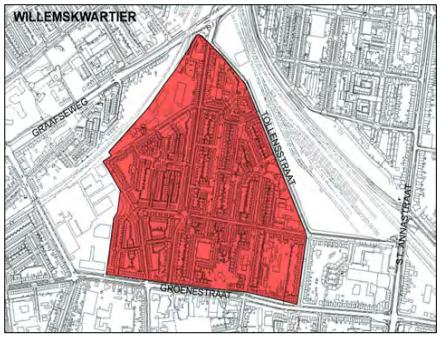
Kosten	Per 01-01-15	Per 01-01-16	**Opbrengsten**	Per 01-01-15	Per 01-01-16
Verwervingen	3.430.000	3.430.000	Verkopen	10.640.000	10.640.000
Bouw- en woonrijpmaken	9.533.000	9.364.000	Herstructureringsfonds (1-1-2003)	925.000	756.000
Plankosten	1.766.000	1.789.000	ISV bijdrage (1-1-2003)	500.000	500.000
Overige (te benoemen)	125.000	88.000	ISV Bodem	585.000	585.000
Rente en kostenstijging	563.000	548.000	Bijdrage Portaal (1-1-2003)	1.425.000	1.256.000
			Bijdrage IPSV (Impuls)	950.000	950.000
			Huurinkomsten	90.000	90.000
			Stimuleringbijdrage VROM	306.000	306.000
			Overige Bijdrage	0	139.000
Totaal geraamd	**15.417.000**	**15.219.000**	**Totaal geraamd**	**15.421.000**	**15.222.000**
Gerealiseerd tot datum	14.190.000	14.600.000	Gerealiseerd tot datum	12.294.000	12.710.000
Gerealiseerd in periode	87.000	412.000	Gerealiseerd in periode	1.065.000	416.000
Nog te realiseren	1.227.000	619.000	Nog te realiseren	3.127.000	2.512.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015: € 4.000,- Voordelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016: € 3.000,- Voordelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Toelchting verschillen
Het positieve eindresultaat van het plan is gehandhaafd. Door lager uitgevallen kosten van openbare ruimte, het vervallen van een afdracht en de verwerking van een bijdrage, valt het voorcalculatorisch plantekort lager uit (€ 2,5 mln in plaats van € 2,9 mln). Hierdoor kon de bijdrage van gemeente en Portaal aan het plankort worden verlaagd met in totaal € 0,34 mln (ieder € 0,17 mln).

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar:
In het afgelopen en het eerstvolgende jaar is geen uitgifte aan de orde.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Geen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Herstructurering	**G706 Tollenstraat + Dobbelmanweg (herontwikk. scholenterreinen)**

Kerninformatie
De bestaande scholen op deze terreinen zijn verhuisd naar het nieuwe Voorzieningenhart aan de Willemsweg/Thijmstraat in het Willemskwartier. Conform het raadsbesluit uit 2007 worden deze vrijgekomen terreinen herontwikkeld waarbij het financieel resultaat op zijn minst sluitend moet zijn.
Planexploitatie: vastgesteld 13 juni 2007; omzet: ca € 1 mln: resultaat: 0 (neutraal); oplevering: 2016.

Programma

Woningen:	**37 koop appartementen (Dobbelmanweg)**
parkeren	**Dobbelm:gebouwde voorz. of op maaiveld**
bedrijvigheid	**n.v.t.**
openb. ruimte	
opp. plangebied	**1,1 ha**
ontwikkelaar	**Intern: M. Verstappen**

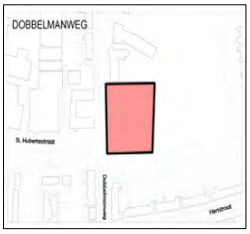
Ontwikkelingen laatste jaar:
De aanleg van een parkje op de locatie aan de Tollenstraat is afgerond (voor rekening van Openbare Ruimte). De voormalige school aan de Dobbelmanweg is een woningbouwlocatie maar wordt komende tijd nog verhuurd. Halverwege 2016 wordt bekeken of het huidige huurcontract wordt verlengd. Door meer ontvangen huurinkomsten Dobbelmanweg, kon het programma en daarmee de grondopbrengst voor Dobbelmanweg worden verlaagd (van 42 naar 37 appartementen).

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	587.000	587.000	Verkopen	954.000	843.000
Bouw- en woonrijpmaken	338.000	338.000	Bijdrage gemeente	0	0
Plankosten	350.000	350.000	Huuropbrengsten	304.000	422.000
Bijdrage Voorziening. hart	0	0	Overige	350.000	350.000
Overige	188.000	188.000	Opbrengstendaling	0	0
Rente en kostenstijging	145.000	152.000			
Totaal geraamd	**1.608.000**	**1.615.000**	**Totaal geraamd**	**1.608.000**	**1.615.000**
Gerealiseerd tot datum	1.130.000	1.160.000	Gerealiseerd tot datum	624.000	729.000
Gerealiseerd in periode	87.000	30.000	Gerealiseerd in periode	409.000	105.000
Nog te realiseren	478.000	455.000	Nog te realiseren	984.000	886.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

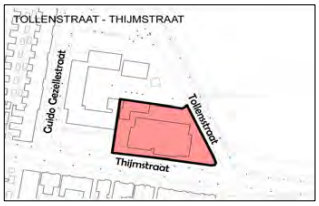

Toelichting verschillen
Het neutrale planexploitatie is gehandhaafd.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgend jaar
Uitgifte over afgelopen en eerstvolgend jaar is niet aan de orde.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Geen

71

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

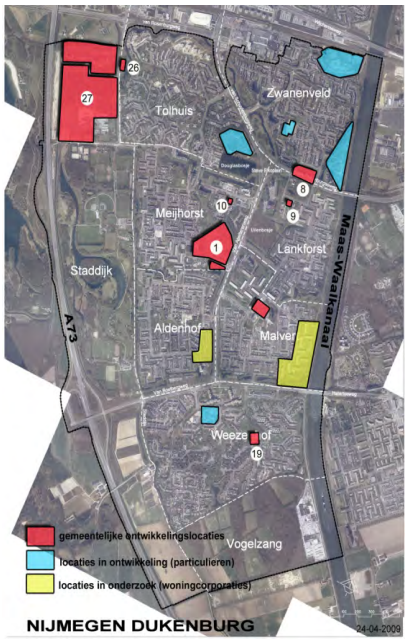
Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Herstructurering	**G711 Dukenburg Herstructurering**

Kerninformatie
Op 27 mei 2009 heeft de raad de planexploitatie voor de ontwikkeling van 8 gemeentelijke locaties binnen het stadsdeel Dukenburg vastgesteld. Op 1 februari 2012 heeft de raad een aangepaste planexploitatie vastgesteld waarin 6 gemeentelijke locaties resteerden: Zwanenveld 14e straat (locatie 8), Lankforst 52e straat (locatie 9), Meijhorst 61e straat (locatie 10), Staddijk Noord (locaties 26/27) . Vanwege de beperkte vraag die uit woningbouwonderzoeken naar voren komt worden de locaties 8, 9 en 10 voorlopig niet in de verkoop gebracht.
Planexploitatie: vastgesteld 27 mei 2009; omzet 3,6 mln; resultaat: 0 (neutraal); (oorpr.) oplevering 2016.

Programma		
	Woningen	**ca 48 woningen**
	Parkeren	
	Bedrijvigheid	**n.v.t.**
	openb. Ruimte	**beperkte maatregelen openbare ruimte**
	opp. Plangebied	
	Ontwikkelaar	**Intern: M. van Gerwen**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Het gezondheidscentrum ten zuiden van de Meiberg (onderdeel van locatie 1) is in 2015 opgeleverd.
Voor de herontwikkeling van de locatie van De Horizon (ook onderdeel van locatie 1) voor zorgwoningen is een grondovereenkomst gesloten. Start bouw van de 48 zorgwoningen is half november 2016.
Voor winkelcentrum Meijhorst geldt dat afgelopen periode de ondernemers besloten hebben met een andere ontwikkelende partij in zee te gaan. Komende maanden vindt overleg over de financiële uitgangspunten en de planinhoud plaats tussen de ondernemers, de nieuwe ontwikkelaar en de gemeente.
Op 12 oktober 2015 heeft de provincie ingestemd (en het college geïnformeerd) met het herijkingsverzoek van het programma Herstructurering van het stadscontract Nijmegen (GSO). Resultaat is lagere GSO-bijdrage (van 950.000,- naar 390.000,-) vanwege achterblijvende investeringen in Meijhorst. Het herijkingsverzoek heeft een herschikking van de subsidies mogelijk gemaakt binnen hetzelfde programmaonderdeel van de GSO waardoor voor de gemeente toch de totale bijdrage wordt behouden.
De bouw van het uitvaartcentrum aan de Streekweg is in 2015 gestart en wordt in het eerste kwartaal van 2016 opgeleverd. Ook met de aanpassing van de toegang naar het uitvaartcentrum (de Staddijk) is gestart. De gekozen oplossing is in overleg met bewoners tot stand gekomen. De extra kosten aan het terrein en de Staddijk alsook de extra bijdrage van het uitvaartcentrum aan de gemeente zijn in de planexploitatie verwerkt.
Per saldo is het neutrale eindresultaat gehandhaafd.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	3.714.000	3.652.000	Verkopen	3.540.000	3.695.000
Bouw- en woonrijpmaken	1.683.000	1.759.000	Bijdrage gemeente	1.000.000	1.000.000
Plankosten/vtu	2.949.000	3.016.000	ISV	300.000	300.000
Overige	259.000	494.000	GSO	950.000	390.000
Rente en kostenstijging	569.000	510.000	Overige	3.384.000	4.046.000
Totaal geraamd	**9.174.000**	**9.431.000**	**Totaal geraamd**	**9.174.000**	**9.431.000**
Gerealiseerd tot datum	6.588.000	7.650.000	Gerealiseerd tot datum	7.526.000	8.589.000
Gerealiseerd in periode	274.000	1.062.000	Gerealiseerd in periode	2.707.000	1.063.000
Nog te realiseren	2.586.000	1.781.000	Nog te realiseren	1.648.000	842.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

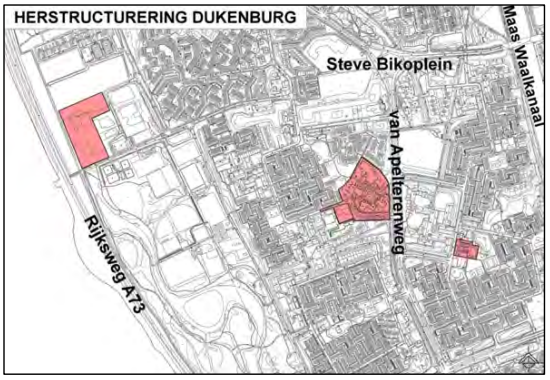
Toelichting verschillen
Per saldo is het neutrale eindresultaat gehandhaafd.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar:

	PROGRAMMA 2015 cfm VGP APRIL 2015	UITGEGEVEN 2015	PROGNOSE 2016 cfm VGP DECEMBER 2015
zorgwoningen (Horizon)	ca 48 won	48 won	0 won

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's
Geen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Herstructurering	**G712 Nachtegaalplein e.o.**

Kerninformatie
Portaal bezit 272 goedkope huurwoningen in de driehoek die begrensd wordt door de Tweede Oude Heselaan, de Koninginnelaan en Nieuwe Nonnendaalseweg. Portaal is voornemens om in drie fasen deze woningen af te breken en hiervoor ca 207 woningen terug te bouwen, 115 in de huur- en 92 in de koopcategorie. Vanuit de gemeente is een voorwaarde dat 40% van de terug te bouwen huurwoningen uit betaalbare huurwoningen bestaat. De openbare ruimte is sleets. De gemeente draagt bij door de riolering in het openbaar gebied (waar nodig) vervroegd te vervangen.

Planexploitatie: vastgesteld 13 maart 2012; omzet: 1.630.000,-; resultaat: 0 (neutraal); oplevering: 2020.

Programma	**Woningen:**	**207 woningen**
	parkeren	
	bedrijvigheid	**n.v.t.**
	openb. ruimte	
	opp. plangebied	**59.000 m2**
	ontwikkelaar	**Intern/Extern: M. van Gerwen/Portaal**

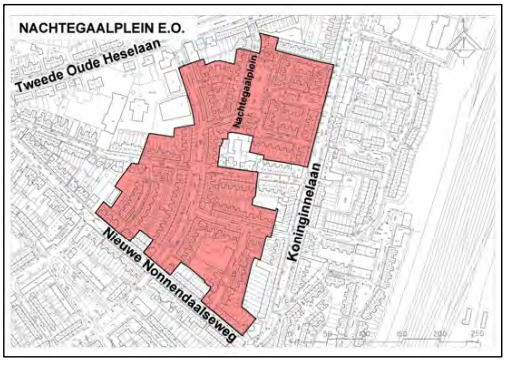
Ontwikkelingen laatste jaar:
In 2015 zijn vanuit fase 1 alle huurwoningen (ca 64 stuks) en een deel van de koopwoningen opgeleverd (ca 22 stuks). Na een periode van vertraging start in 2016 de bouw van de resterende koopwoningen uit fase 1 (ca 29 stuks) en van alle woningen van fase 2/3 (ca 93 stuks). Portaal heeft overeenstemming bereikt met een belegger (Bouwinvest) over afname van de nog te bouwen koopwoningen. De openbare ruimte van fase 1 is nagenoeg gereed. De voorbereidingen van de bouw- en woonrijpwerkzaamheden voor fase 2/3 zijn gestart. Door deze versnelling zal deze ontwikkeling naar verwachting eerder afgerond worden dan verwacht.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	196.000	194.000
Bouw- en woonrijpmaken	1.630.000	1.393.000	SV fonds/ISV/Overig	600.000	600.000
Plan en overige kosten	684.000	684.000	IP Midd. (Woonomg.)	300.000	300.000
Overig	71.000	71.000	Bijdrage gemeente	791.000	791.000
Rente en kostenstijging	70.000	-51.000	Bijdrage Portaal	568.000	568.000
Totaal geraamd	**2.455.000**	**2.097.000**	**Totaal geraamd**	**2.455.000**	**2.453.000**
Gerealiseerd tot datum	1.285.000	1.324.000	Gerealiseerd tot datum	1.485.000	2.043.000
Gerealiseerd in periode	265.000	39.000	Gerealiseerd in periode	572.000	558.000
Nog te realiseren	1.170.000	773.000	Nog te realiseren	970.000	410.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 356.000,- voordelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing

Toelichting verschillen
Door een in deze fase mogelijk geworden aframing van de post onvoorzien en een rentevoordeel, is er een voordelige planresultaat ontstaan.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
In het afgelopen en in het eerstvolgende jaar vindt er geen uitgifte plaats.

Specifieke projectrisico's:
geen

Beheersmaatregelen:
geen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Herstructurering	**G713 Kaaplandstraat**

Kerninformatie
Hoog Nimwegen BV heeft een bouwplan ontwikkeld van 24 grondgebonden woningen aan de Kaaplandstraat.

Planexploitatie: vastgesteld 8 januari 2013; omzet: 252.000,-; resultaat: 0,- (neutraal); (oorspr.) oplevering: 2015.

Programma		
	Woningen	**24 woningen in het middeldure segment**
	Parkeren	**Op maaiveld conform gemeentelijk norm**
	Bedrijvigheid	**n.v.t.**
	openb. ruimte	**Nader vast te stellen**
	opp. plangebied	**Ca 5.500m2**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/Hoog Nimwegen BV**

Ontwikkelingen laatste jaar:
In 2015 zijn 7 woningen uit de eerste fase van de bouw opgeleverd. De bouw van 8 woningen uit de tweede bouwfase is nagenoeg gereed en met de bouw van 9 woningen uit de derde (en laatste) bouwfase is begonnen. Oplevering werd verwacht medio 2016. Onlangs is echter gebleken dat het bouwbedrijf failliet is gegaan. Onderzocht wordt welke gevolgen dit heeft voor de afronding van de bouw en het project. Voor de gemeente lijkt dit geen directe gevolgen te hebben, de ontwikkelaar heeft de exploitatiebijdrage volledig betaald aan gemeente.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	0	0	Subsidie	0	0
Plankosten	220.000	220.000	Bijdrage Ontwikkelaar	232.000	232.000
Overige	7.000	7.000	Overige	20.000	20.000
Rente en kostenstijging	25.000	25.000			
Totaal geraamd	**252.000**	**252.000**	**Totaal geraamd**	**252.000**	**252.000**
Gerealiseerd tot datum	232.000	232.000	Gerealiseerd tot datum	252.000	252.000
Gerealiseerd in periode	10.000	0	Gerealiseerd in periode	15.000	0
Nog te realiseren	20.000	18.000	Nog te realiseren	0	0

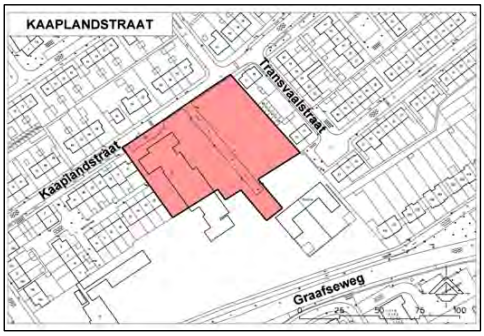
Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Het neutrale eindresultaat is gehandhaafd.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Specifieke projectrisico's:
Faillissement bouwer kan consequenties hebben voor oplevering openbare ruimte (hier is vooralsnog geen financieel risico aan verbonden).

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Herstructurering	**G714 Malvert Maisonnettes**

Kerninformatie
In de wijk Malvert stonden 264 maisonnettewoningen (11 complexen) die eigendom zijn van Standvast Wonen. Deze herontwikkeling omvat de renovatie van 5 maisonnettecomplexen in het middengedeelte van het gebied, de realisatie van 24 eenheden voor beschermd wonen ten noorden daarvan en vervangen van de maisonnettes in het zuidelijk gedeelte van het plangebied door levensloopbestendige appartementen. In totaal zal het plan in de toekomst ca 190 woningen bevatten. De omliggende openbare ruimte wordt tegelijkertijd aangepakt.
Planexploitatie: vastgesteld 18 juni 2013; omzet: 1.295.000,-; resultaat: 0,- (neutraal); oplevering: 2019.

Programma		
	Woningen	**120 te renoveren maisonnettes, 50 levensloopgeschikte appartementen en 24 eenheden beschermd wonen**
	Parkeren	**Op maaiveld**
	Bedrijvigheid	**n.v.t.**
	openb. ruimte	
	opp. plangebied	**Ca. 35.000 (incl terrein van de te renoveren woningen)**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/Standvast**

Ontwikkelingen laatste jaar:
De nieuwbouw van de eenheden voor beschermd wonen voor ouderen (De Wollewei) is opgeleverd en de omliggende openbare ruimte is aangepakt. De uitvoering van de laatste fase van deze ontwikkeling, de bouw van de levensloop-geschikte appartementen start conform afspraak naar verwachting in 2017/2018, e.e.a. afhankelijk van de planning van Standvast Wonen. Dan wordt ook daar de openbare ruimte aangepakt.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	1.295.000	1.295.000
Bouw- en woonrijpmaken	1.184.000	1.049.000	Subsidie	540.000	540.000
Plankosten	500.000	500.000	Bijdrage Ontwikkelaar	0	0
Overige	53.000	53.000	Overige	66.000	66.000
Rente en kostenstijging	-79.000	-99.000			
Totaal geraamd	**1.658.000**	**1.503.000**	**Totaal geraamd**	**1.901.000**	**1.901.000**
Gerealiseerd tot datum	439.000	604.000	Gerealiseerd tot datum	1.901.000	1.901.000
Gerealiseerd in periode	226.000	165.000	Gerealiseerd in periode	1.361.000	0
Nog te realiseren	1.219.000	899.000	Nog te realiseren	0	0

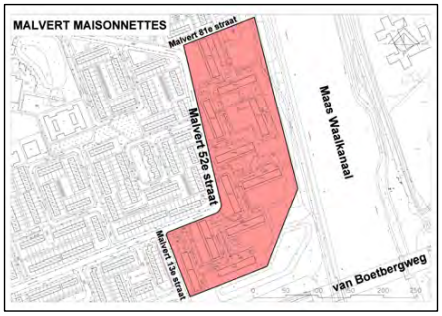
Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 243.000,- voordelig*
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 398.000,- voordelig*

*van dit resultaat is eind 2014 een bedrag van € 100.000,- en eind 2015 een bedrag van € 250.000,- als tussentijdse winstneming aan de reserve toegevoegd.

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Toelichting verschillen
Door meegevallen sloopkosten is het voordelige planresultaat toegenomen.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar
Niet van toepassing.

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's
Geen risico's aanwezig

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Herstructurering	**G715 Spreeuwenstraat, matrassenfabriek**

Kerninformatie
Ontwikkeling van de locatie van de voormalige matrassenwinkel aan de Spreeuwenstraat.
Planexploitatie: vastgesteld 6 mei 2014; omvang 50.000; resultaat 0; oplevering woningen voorzien medio 2016

Programma		
	Woningen:	**28 (zorg)woningen tbv Driestroom**
	parkeren	**Op eigen terrein**
	bedrijvigheid	**Nvt**
	openb. ruimte	**Nvt**
	opp. plangebied	**1590 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: E. van Petersen/Hendriks Bouw Oss**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Bestemmingsplan is vastgesteld door de Raad. Start bouw hangt samen met afname van de woningen, vooralsnog is dit voorzien voor medio 2016. De planexploitatie wordt afgesloten.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	0	0
Bouw- en woonrijpmaken	0	0	Bijdrage ontwikkelaar	50.000	50.000
Plankosten	49.000	49.000	Huuropbrengsten	0	0
Overige	0	0	Overige	0	0
Rente en kostenstijging	1.000	1.000			0
Totaal geraamd	**50.000**	**50.000**	**Totaal geraamd**	**50.000**	**50.000**
Gerealiseerd tot datum	51.000	50.000	Gerealiseerd tot datum	50.000	50.000
Gerealiseerd in periode	9.000	-1.000	Gerealiseerd in periode	50.000	0
Nog te realiseren	-1.000	0	Nog te realiseren	0	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- Neutraal
Eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

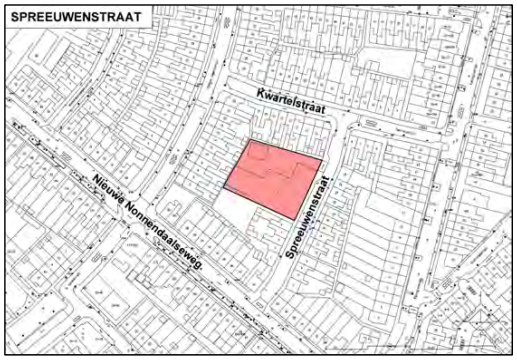
Verwachte oplevering project: 2015 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2015

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Niet van toepassing.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

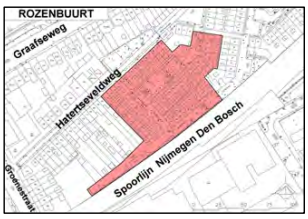
Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

	G716 Rozenbuurt, Asterstraat eo

Kerninformatie
Portaal heeft besloten tot sloop en nieuwbouw in de Rozenbuurt. Ca. 56 woningen worden gesloopt en er worden ca 42 woningen terug gebouwd. Behalve de nieuwbouw wordt de openbare ruimte vernieuwd en wordt een nieuw groen toegevoegd. Voor deze herstructurering is een bestemmingsplan noodzakelijk. Planexploitatie: vastgesteld 22 september 2015; omzet 1,0 mln; resultaat: 0 (neutraal); oplevering 2018.

Programma:	**woningen:**	**42**
	parkeren:	**Op maaiveld**
	Bedrijvigheid:	**nvt**
	Openbare ruimte:	**nvt**
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/Portaal**

Ontwikkelingen laatste jaar
In overleg tussen Portaal, de bewoners en de gemeente is een stedenbouwkundige plan gemaakt. De gemeente heeft middelen vanuit ISV en vanuit het programma Groen en Water voor deze herontwikkeling beschikbaar gesteld. Dit is in 2014 met een collegevoorstel geaccordeerd. De provincie heeft subsidie in het kader van het Impulsplan Wonen ter beschikking gesteld. Voor deze herstructurering is een wijzigng van het bestemmingsplan noodzakelijk en moest een anterieure overeenkomst vastgesteld worden. Dat laatste is op 22 september 2015 gebeurd. Naar verwachting gaat het ontwerp bestemmingsplan nog dit jaar ter inzage. Portaal heeft inmiddels een bouwer geselecteerd. De inspanningen zijn er op gericht de woningen in 2016 te bouwen.

Financiën:

Kosten	1-9-2015	1-1-2016	**Opbrengsten**	1-9-2015	1-1-2016
Verwervingen			Bijdrage gemeente	398.000	398.000
Bouw- en woonrijpmaken			Subsidie provincie	500.000	500.000
Plankosten	150.000	150.000	Bijdrage Ontwikkelaar	150.000	150.000
Overige	894.000	893.000			
Rente en kostenstijging	4.000	5.000			
Totaal geraamd	**1.048.000**	**1.048.000**	**Totaal geraamd**	**1.048.000**	**1.048.000**
Gerealiseerd tot datum	52.000	280.539	Gerealiseerd tot datum	330.000	405.000
Gerealiseerd in periode		228.539	Gerealiseerd in periode		75.000
Nog te realiseren	996.000	767.461	Nog te realiseren	718.000	643.000

Prognose eindresultaat per 01-09-2015 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Niet van toepassing.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
1. Overschrijding plankosten

Beheersmaatregelen
1 Geen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Maatschappelijk Vastgoed	**G506 Driehuizen/Kwakkenberg/Heemraadstraat**

Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat een veelheid aan deelprojecten op het gebied van natuur, woningbouw en sport. Alle deelprojecten zijn nu uitgevoerd. Het laatste deelgebied, het vm voetbalveld van Orion aan de Kwakkenbergweg, is nu ook gereed. Hier is Zwembad Oost en de uitbreiding van het Montesorri College gerealiseerd.
Planexploitatie: vastgesteld 16 maart 2005; omvang € 18.557.000; resultaat: € 114.540; oplevering 2008.

Programma		
	Woningen:	**8 grondgebonden woningen**
	Parkeren	**Op eigen terrein**
	Bedrijvigheid/Sport/ Onderwijs	**50.000 m2 totaal, bestaande uit: atletiekbaan, 2 hockeyvelden (NMHC), 3,5 voetbalveld (Orion) en 8 tennisbanen (Quick) en Zwembad Oost/6.800 m2 (8.700 m bvo)**
	openb. ruimte	**375.000 m2, nieuw in te richten, waarvan 1% verhard; kwaliteitsniveau: midden; groen-natuur:436.000 m2 (Camping Kwakkenberg en Driehuizen)**
	opp. plangebied	**620.000 m2**
	Ontwikkelaar	**Intern/extern: M. Verstappen/ Montessori College**

Ontwikkelingen laatste jaar:
In 2015 is het parkeerterrein t.b.v. Zwembad Oost en Montessorri College gereed gekomen. Er moet nog 1 item gerealiseerd worden; de verkoop van de woning aan de Bosweg 34, welke nu is verhuurd.

Financiën

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	6.121.000	6.121.000	Verkopen	5.729.000	5.659.000
Bouw- en woonrijpmaken	4.806.000	4.811.000	Bijdrage sport	807.000	807.000
Atletiekbaan	1.666.000	1.666.000	Atletiekbaan	1.657.000	1.657.000
Plankosten en V&T	2.574.000	2.469.000	Huuropbrengsten	994.000	996.000
Overige	108.000	19.000	Bijdrage verwerving	200.000	200.000
			Bijdrage onderwijshuisvesting	6.000.000	6.000.000
Rente en kostenstijging	2.478.000	2.541.000	Overige	138.000	143.000
Totaal geraamd	**17.753.000**	**17.627.000**	**Totaal geraamd**	**15.525.000**	**15.462.000**
Gerealiseerd tot datum	17.386.000	17.531.000	Gerealiseerd tot datum	15.282.000	15.292.000
Gerealiseerd in periode	484.000	145.000	Gerealiseerd in periode	183.000	0
Nog te realiseren	367.000	96.000	Nog te realiseren	242.000	170.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 2.176.000,- Nadelig*
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 2.165.000,- Nadelig*

Voor dit project is een bedrag van € 2.082.410,- als voorziening opgenomen. Dit is de contante waarde van bovengenoemd tekort op einddatum.

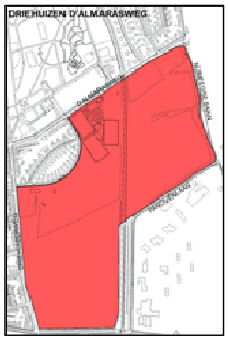
Verwachte oplevering project: 2015 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2016

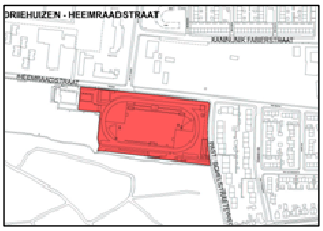
Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Verkopen woning.

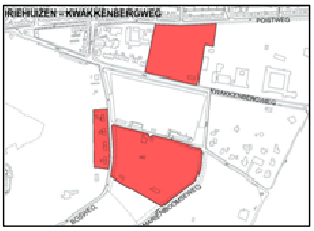
Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Toelichting verschillen
Omdat allewerkzaamheden zijn afgerond, vervallen restbedragen van verschillende posten.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's:
Verkoopwaarde woning Bosweg wordt niet gehaald i.v.m. de verhuurde staat van de woning.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Maatschappelijk Vastgoed	**G750 Lindenholt Noord**

Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat alle kosten voor het realiseren van het plangebied Lindenholt Noord. Het betreft de herstructurering van de voetbalvelden van voetbalvereniging SCE en de realisatie van het Mondial College. Tevens bevat de planexploitatie de realisatie van ca. 18 woningen en een nieuwe verkeersontsluiting. Planexploitatie: vastgesteld 14 oktober 2009; omvang 4.139.000; resultaat: 0; oplevering 2012.

Programma		
	Woningen:	**18 grondgebonden koopwoningen**
	parkeren	**Op eigen terrein en aan de openbare weg**
	bedrijvigheid	**59.000 m²**
	openb. ruimte	**39.000 m²**
	opp. plangebied	**91.000 m²**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen/Mondial College en externe ontwikkelaar**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Het Mondial college is sinds het vorige schooljaar in gebruik. Daarnaast zijn op drie percelen woningen gepland. Eén perceel is geleverd en de woningen zijn gerealiseerd. De overige percelen met in totaal 9 kavels staan voor verkoop gepland in 2016 en 2017. Afgelopen jaar hebben hier verschillende gesprekken over plaatsgevonden maar dat heeft nog niet geleid tot verkoop. De werkzaamheden aan de openbare ruimte zijn afgerond door de aannemer.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	2.814.000	2.814.000
Bouw- en woonrijpmaken	2.622.000	2.451.000	Bijdrage sport	950.000	950.000
Sport	0	0	Bijdrage OR	0	0
Plankosten en VTU	1.092.000	1.092.000	Overige	0	0
Overige	100.000	100.000			
Rente en kostenstijging	134.000	121.000			
Totaal geraamd	**3.948.000**	**3.764.000**	**Totaal geraamd**	**3.764.000**	**3.764.000**
Gerealiseerd tot datum	3.437.000	3.498.000	Gerealiseerd tot datum	3.238.000	3.238.000
Gerealiseerd in periode	275.000	61.000	Gerealiseerd in periode	255.000	0
Nog te realiseren	511.000	266.000	Nog te realiseren	526.000	526.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 184.000,- Nadelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Verwachte oplevering project: 2017 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2017

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:

G750 Lindenholt Noord	PROGRAMMA 2015 cfm VGP DECEMBER 2014	UITGEGEVEN 2015	PROGNOSE 2016 cfm VGP DECEMBER 2015
Woningbouw (m2)	0	0	1378
	0	0	0

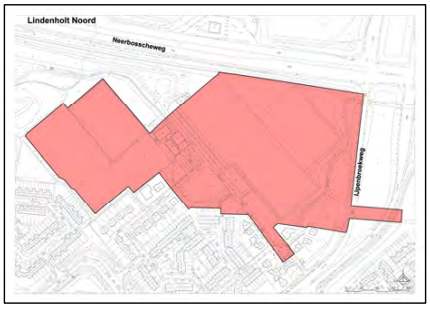
Toelichting verschillen
Door de oplevering van de aanleg van de openbare ruimte zijn opgenomen stelposten en reserveringen deels komen te vervallen.

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
1. Afzet kavels woningen i.v.m. economische crisis

Beheersmaatregelen:
1. N.v.t.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Maatschappelijk vastgoed	**G752 Voorzieningenhart Waterkwartier**

Kerninformatie
Het gaat hier om de realisatie van het Voorzieningenhart Waterkwartier (wijkcentrum). De locatie ligt tussen de Waterstraat, Niersstraat, Biezenstraat en Biezendwarsstraat. Het is een samenwerking tussen Portaal, Conexus (de Aquamarijn) en de gemeente Nijmegen. De planexploitatie omvat de bouwkosten van het Voorzieningenhart, de 30 appartementen en de kosten van de openbare ruimte. De kosten van appartementen zijn doorbelast aan Portaal. De bouwkosten van de school zitten niet in deze planexploitatie. Na realisatie is het voorzieningenhart (wijkcentrum), genaamd De Biezantijn, overgedragen aan de afdeling VSA.
Planexploitatie: vastgesteld 17 november 2010; omzet 8 mln; resultaat: 0 (neutraal); oplevering 2016.

Programma		
	Woningen	**30 appartementen**
	Parkeren	**70 pp mv op eigen terrein en 20 pp openbare weg**
	Voorzieningenhart	**1.621 m2**
	openb. ruimte	**7.900 m2**
	opp. plangebied	**9.950 m2**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. de Krijger/Portaal, Conexus**

Ontwikkelingen laatste jaar:
- ruim een jaar zijn het nieuwe voorzieningenhart (De Biezantijn), de erboven gelegen 30 appartementen en de aangrenzende nieuwbouw school (Aquamarijn) in gebruik dan wel bewoond. De aanpak van de openbare ruimte is afgerond;
- het voorzieningenhart is inmiddels breed omarmd door de wijk Waterkwartier en de reacties zijn louter positief;
- met de Belastingdienst moet nog een laatste afrekening plaatsvinden waarover reeds afspraken zijn gemaakt;
- de eindeverantwoording van de EFRO-bijdrage is in 2015 afgewikkeld en de laatste bijdrage is ontvangen. Uiteindelijk is 0,25 mln minder EFRO ontvangen voor Waterkwartier agv lagere kosten. Deze 0,25 mln is middels een herijking door de provincie toegevoegd aan de EFRO-bijdrage voor het project Oostelijke Waalkade;
- omdat nagenoeg alle kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd kan de planexploitatie worden afgesloten. Door meegevallen (btw)kosten in de eindfase en door de meegevallen uiteindelijke verlaging van de EFRO-bijdrage, kan het plan met een positief resultaat worden afgesloten.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwerving (incl. tijdelijk beheer + huisvesting)	764.000	765.000	Bijdrage Conexus	247.000	262.000
Bouw- en grondexploitatie (incl. niet-verr BTW)	7.801.000	7.695.000	Subsidies	2.828.000	2.580.000
Plankosten	1.582.000	1.576.000	Bijdragen gemeente	4.345.000	4.341.000
Overig	588.000	263.000	Verkopen	449.000	449.000
Rente en kostenstijging	217.000	167.000	Doorbelasting Portaal	3.083.000	3.083.000
Totaal geraamd	**10.952.000**	**10.466.000**	**Totaal geraamd**	**10.952.000**	**10.715.000**
Gerealiseerd tot datum	10.342.000	10.466.000	Gerealiseerd tot datum	9.473.000	10.715.000
Gerealiseerd in periode	4.056.000	124.000	Gerealiseerd in periode	6.589.000	1.242.000
Nog te realiseren	610.000	0	Nog te realiseren	1.479.000	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015	€	0	Neutraal
Definitief eindresultaat per 01-01-2016	€	249.000	Voordelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Het project wordt afgesloten. Het positieve eindresultaat bedraagt uiteindelijk € 249.000,- en wordt aan de Saldi Reserve toegevoegd.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Toelichting verschillen
De grootste verschillen worden veroorzaakt door lagere uiteindelijke (btw)kosten van de bouw (btw), een meegevallen definitieve EFRO-bijdrage en lagere rentekosten.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar:
Het afgelopen en het eerstvolgende jaar zijn er geen uitgiftes.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Geen

87

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Maatschappelijk Vastgoed	**G755 Dennenstraat, Sportpark de Dennen**

Kerninformatie
Herontwikkeling Sportpark de Dennen in een 3 delen:

- Het realiseren van nieuwbouw voor het PRO College;
- De aanpassing en het opknappen van Sportpark de Dennen;
- Het realiseren van Talent Centraal, de toekomstige huisvesting van Stichting Top Judo Nijmegen, Gymnastiek- en Turnvereniging De Hazenkamp.

Planexploitatie: vastgesteld 19 november 2014; omzet 10 mln; resultaat: 0 (neutraal); oplevering 2016; afsluiten planexploitatie 2017).

Programma	**Sport:**	**6.100 m2 bvo binnensport**
	onderwijs	**Kavel 6.000 m2 (bebouwing 4.500 m2 bvo)**
	parkeren	**Op maaiveld**
	openb. ruimte	**Herinrichting kruising Rosa de Limastraat**
	opp. plangebied	**90.600 m2**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. de Krijger/ Omnivereniging Quick, PRO College, Top Judo Nijmegen en Gymnastiek- en Turnvereniging De Hazenkamp**

Ontwikkelingen laatste jaar:
De bouw van de Praktijkschool is klaar en het pand is opgeleverd.
Begin 2015 is het bestemmingsplan TCN, dat de bouw van de topsportaccommodatie Talent Centraal Nijmegen (TCN) mogelijk maakt, onherroepelijk geworden. Met Quick zijn afspraken gemaakt over beëindiging van het gebruik van de sportvelden aan de Dennenstraat en de desbetreffende grond is overgedragen aan de gemeente.
Begin 2015 is de voorbereiding van het aanbestedingstraject voor de bouw van de sportaccommodatie gestart. Gekozen is voor een Design, Build en Maintaincontract (DBM). De verwachting is dat de selectie begin 2016 is afgerond en de gunning medio 2016.
Voor het beheer en de exploitatie is vanuit de sportverenigingen in oktober 2015, – aanzienlijk later dan waar eerder rekening mee werd gehouden – een beheerstichting opgericht. Door de verlate start en daarmee ook de latere gunning kan eind 2016 begonnen worden met de bouw en kan de sportaccommodatie eind 2017 in gebruik worden genomen.

Financiën:

Kosten	Per 01-11-2014 (raadsbesl.)	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-11-2014 (raadsbesl.)	Per 01-01-2016
Verwervingen	0	0	Verkopen	942.000	942.000
Kosten t.b.v. grondverkoop PRO	342.000	337.000	Bijdrage provincie	4.334.000	4.334.000
Talent Centraal	9.334.000	9.339.000	Bijdrage gemeente TCN	5.000.000	5.000.000
Bijdrage Quick	945.000	945.000	Bijdrage gemeente Quick	345.000	345.000
Totaal geraamd	**10.621.000**	**10.621.000**	**Totaal geraamd**	**10.621.000**	**10.621.000**
Gerealiseerd tot datum	366.000	1.482.000	Gerealiseerd tot datum	0	4.287.000
Gerealiseerd in periode	366.000	1.116.000	Gerealiseerd in periode	0	4.287.000
Nog te realiseren	10.255.000	9.139.000	Nog te realiseren	10.621.000	6.324.000

Prognose eindresultaat per 01-11-2014 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

Voor deze planexploitatie zijn niet de standaard parameters van toepassing. De verwachte inflatie is opgenomen in de bouwkosten.

Toelichting verschillen:
Het neutrale planresultaat kon worden gehandhaafd.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Het afgelopen en het eerstvolgende jaar zijn er geen uitgiftes.

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

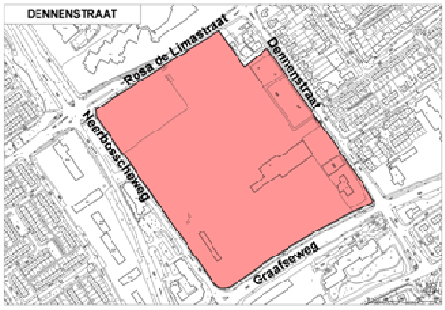
Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's:

1. minder subsidie provincie TCN
2. hogere bouwkosten TCN
3. mislukken aanbesteding TCN

Beheersmaatregelen:

1. monitoren op subsidiabele kosten in overleg met provincie;
2. voortgang monitoren, contractmanagement;
3. Voorselectie, duidelijke eisen.

Schetsontwerp Talent Centraal Nijmegen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Maatschappelijk vastgoed	**G756 Zorgwoningen Stadbroekseweg (Skaeve Huse)**

Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat alle kosten voor het haalbaarheidsonderzoek voor realiseren van 8 zorgwoningen (Skaeve Huse) en een beheerderwoning voor de opvang van dak- en thuislozen. Dit zijn woningen voor mensen van wie gebleken is dat ze niet in staat zijn te functioneren in een gewone woonomgeving en waarbij de verwachting is dat zij en hun omgeving er baat bij hebben als zij op een meer afgezonderde locatie wonen. De Skaeve huse, een oorspronkelijk Deense woonvorm, is voor deze doelgroepen een manier om in een prikkelarme omgeving het woongedrag zo veel als mogelijk te normaliseren.
Planexploitatie vastgesteld 19 november 2014; omvang:€ 700.000; oplevering: 2016.

Programma	**Woningen**	**8 woonunits en 1 begeleidingsunit**
	parkeren	**Op maaiveld**
	opp. plangebied	**5.000 m2**
	Ontwikkelaar intern/exten	**M. de Krijger/Woongenoot en Gemeenschap**

Ontwikkelingen laatste jaar:
In november 2014 is in de raad het postzegelbestemmingsplan voor de zorgwoningen aan de Stadbroekseweg en de planexploitatie vastgesteld. Tegen deze vaststelling is door meerdere belanghebbenden beroep ingesteld. Na de zitting in juli 2015 heeft de Raad van State op 30 september een tussenuitspraak gedaan. Veel van de ingediende bezwaren zijn verworpen. Op een drietal punten is de gemeente tekortgeschoten. De gemeente krijgt op deze drie punten 20 weken de gelegenheid om deze tekortkomingen te repareren. Op grond van deze nadere onderbouwing zal de Raad van State een definitieve uitspraak doen. Deze is niet voor het voorjaar van 2016 te verwachten. De realisatie is daarmee niet eerder dan de tweede helft van 2016 mogelijk.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	40.000	40.000	Bijdrage gemeente	700.000	700.000
Bouw- en woonrijpmaken	245.000	245.000			
Plankosten	403.000	440.000			
Overige	20.000	35.000			
Rente en kostenstijging	-5.000	-8.000			
Totaal geraamd	**703.000**	**751.000**	**Totaal geraamd**	**700.000**	**700.000**
Gerealiseerd tot datum	302.000	446.000	Gerealiseerd tot datum	400.000	700.000
Gerealiseerd in periode		141.000	Gerealiseerd in periode	400.000	300.000
Nog te realiseren	401.000	305.000	Nog te realiseren	300.000	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 3.000,- Nadelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 51.000,- Nadelig

Voor dit project is een bedrag van € 49.029,- opgenomen als voorziening dit is de contante waarde van bovengenoemd tekort op contante waarde.

Relevante beslispunten t.b.v. het GP
Vormen van een voorziening ten laste van de saldireserve.

Specifieke projectrisico's:
1. Weerstand vanuit de buurt
2. Bestemmingsplan en procedures
3. Aanwezige dassen in het gebied

Beheersmaatregelen:
1. Intensief communicatietraject
2. buurtbeheerplan
3. treffen van mitigerende maatregelen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Maatschappelijk vastgoed	**G760-780 Onderwijshuisvesting**

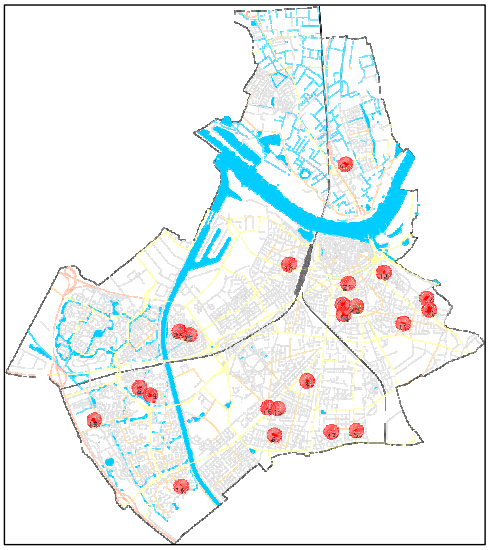
Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat een 23-tal deelprojecten verdeeld over het grondgebied van Nijmegen. Het betreft locaties waar nieuwe onderwijshuisvesting wordt gerealiseerd of waar (oude) onderwijshuisvesting wordt opgeheven waarna herontwikkeling kan plaatsvinden. Een en ander conform de afspraken doordecentralisatie onderwijshuisvesting.

Planexploitatie: vastgesteld 24 februari 2010; omzet € 35 mln; resultaat: € 0 neutraal; oplevering 2015
Gewijzigd vastgesteld 29 mei 2013; omzet € 52 mln; resultaat € -9,8 mln nadelig; (oorspr.) oplevering 2017.

Programma		
	Woningen:	**Circa 440 stuks**
	Parkeren:	**Op maaiveld is maatwerk per locatie**
	Onderwijs:	**9.800 m2**
	Opp. Plangebied:	**Circa 110.000 m2**
	Ontwikkelaar:	**Intern/Extern: M. Verstappen/diverse schoolbesturen, gemeente en derden**

Deze planexploitatie bevat de volgende deelprojecten:

1. Algemeen
2. Celebesstraat 12: Praktijkschool Johannes (Praktijk Onderwijs)
3. Veldstraat 4: Praktijkschool Zonnegaard (Praktijk Onderwijs)
4. Geldershofstraat 26: Basisschool Geldershof (Geldershof - onderwijs Lent)
5. Heijendaalseweg 235 - Hart van Brakkestein: Basisschool Brakkenstein (St. Sint Josephscholen)
6. Marie Curiestraat 9: De Kleine Wereld (St. Sint Josephscholen)
7. Kopseweg 7: Klokkenberg (Klokkenberg)
8. Zwanenveld 73-18: Prins Mauritsschool (Conexus)
9. Zwanenveld 25e straat: Prins Mauritsschool (Conexus)
10. Berg en Dalseweg 295: Montessoricollege (Montessoricollege)
11. Vlierestraat3/Elzenstraat 4: Montessoricollege (Montessoricollege)
12. Hugo de Grootstraat 41: de Buut (Conexus
13. Molukkenstraat 1: de Buut (Conexus)
14. Weezenhof 8102: dependance Prins Clausschool
15. Krekelstraat 8: vm Flexcollege
16. Hatertseweg 400: vm. Flexcollege
17. Heemraadstraat 2: Basisschool Brakkestein
18. Spechtstraat 4: dependance Aquamarijn
19. Streekweg 21: Maaswaal College (Mondial College)
20. Groesbeekseweg 146: Basisschool Meander (St. Pallas)
21. Pr Bernhardstraat 12-14: Basisschool Meander (Stichting Pallas)
22. Fanfarestraat 51-53: Basisschool De Octaaf (St. Sint Josephscholen)
23. Symfoniestraat 208: Basisschool De Octaaf (St. Sint Josephscholen)

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Ontwikkelingen laatste jaar:
- De nieuwbouw van het Canisius College aan de Berg en Dalseweg vordert gestaag en het verbouwde pand wordt in januari 2016 in gebruik genomen. De leerlingen zitten nu tijdelijk tot aan de kerstvakantie op de locatie van het Montessori College aan de Vlierestraat/Elzenstraat en op de voormalige Pabo-locatie aan de Groenewoudseweg. Hierna zal de NSG beide locaties tijdelijk gaan gebruiken tijdens de verbouwing van de NSG aan de Cranenborchstraat;
- Op dit moment loopt er nog steeds een bezwaarprocedure tegen het bestemmingsplan voor basisschool De Klokkenberg bij de Raad van State. De Raad van State heeft een herstelmogelijkheid gegeven. Deze herstelmogelijkheid ligt nu bij de Raad ter besluitvorming;
- De voormalige schoollocatie van de Prins Mauritsschool (Zwanenveld 73-18) is verkocht aan Talis ten behoeve van de ontwikkeling van 32 zorgwoningen. De bouw is gestart, oplevering in 2016;
- Het bestemmingsplan voor de nieuwbouw van de Buut op de Hugo de Grootstraat is vastgesteld. De sloop van de huidige school is onlangs gestart. De planning is om in september 2016 de nieuwe school in gebruik te nemen;
- De nieuwbouw van basisschool Brakkenstein aan de Heijendaalseweg wacht op een rechterlijke uitspraak m.b.t. de omgevingsvergunning van de nieuwe school. De oude school is inmiddels gesloopt. De kaders m.b.t. de herinrichting van de Heijendaalseweg zijn onlangs bekend gemaakt;
- Voor de locatie Elzenstraat/Vlierestraat, voormalig schoolgebouw Montessoricollege en nu nog in gebruik door Canisius College en hierna NSG, wordt het herontwikkelingsplan voor een mix van zorg-, huur- en koopappartementen verder uitgewerkt. Het ambitiedocument is nagenoeg gereed. Extra kosten zijn ontstaan door vergoeding huurderving aan VSA m.b.t. voormalige bibliotheek (circa 0,1 mln);
- De nieuwbouw van het PRO College aan de Dennenstraat is gereed. De vrijkomende panden worden herontwikkeld met woningbouw (Veldstraat 4) of behouden voor het onderwijs (Celebesstraat 12). St. Pallas zal naar het pand Celebesstraat 12 verhuizen. De 2 vrijkomende panden van St. Pallas zullen hierna door de gemeente worden aangekocht. De Prins Bernhardstraat 12-14 zal direct worden doorverkocht aan het Karel de Grote College en het bestaande pand aan de Groesbeekseweg 146 zal worden ombestemd naar woningbouw.
- Medio 2015 is uit een aantal scenario's voor het toekomstig gebruik van de locatie Streekweg 21 besloten om het pand in combinatie met een ander pand te verkopen. Het pand zou gedurende de onderhandelingen bij het Ontwikkelingsbedrijf blijven. De onderhandelingen zijn nu aangehouden i.v.m. eventuele (onderwijs)huisvesting voor vluchtelingen. Vanuit de Zomernota 2015 is € 0,2 mln vrijgemaakt voor de extra kosten van de beheerexploitatie van Streekweg 21;
- Locatie Berg en Dalseweg 295, het voormalig schoolgebouw Montessoricollege, is in 2015 door gemeente verworven. Op dit moment wordt onderzocht wat de beste ontwikkelingsmogelijkheden voor de locatie zijn. De huidige programmering op de locatie met een hoog aantal appartementen lijkt vanuit de woningbouw-programmering en markt ambitieus. Waarschijnlijk moet er een bodemsanering worden uitgevoerd. Het komend half jaar zal hierover meer duidelijkheid komen. De gronduitgifte van deze locatie is in tijd iets uitgesteld wat leidt tot een resultaatsverslechting;
- Basisschool De Octaaf in Neerbosch Oost wil zich concentreren op de locatie Symfoniestraat 51-53 waardoor de locatie Fanfarestraat 51-53 vrijvalt en herontwikkeld wordt tot woningbouw (pas in 2020 rekening houdend met het "nee, tenzij" beleid). Per saldo heeft het toevoegen van De Octaaf aan planexploitatie Onderwijshuis-vesting G760-780 een nadelig effect van € 1,1 mln. In de Zomernota van 2015 is besloten de voorziening Onderwijshuisvesting hiertoe met € 1,1 mln te verhogen;
- De Krekelstraat 8 (vm. Mondial College) is onder andere in beeld voor het realiseren van 20 zorgwoningen voor dementerenden. De onderhandelingen zijn in een ver gevorderd stadium. Uitgifte wordt begin 2016 verwacht. Realisatie past binnen het bestemmingsplan;
- De Veldstraat 4 (vm PRO College) wordt als CPO-project (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) ontwikkeld. Het bestaande gebouw wordt ombestemd naar woningbouw en er wordt enige nieuwbouw op het voorterrein toegevoegd. Het haalbaarheidsonderzoek wordt binnenkort afgerond inclusief onderhandelingen met de CPO-stichting. Dit resulteert in een lagere grondopbrengst van de locatie dan eerder geraamd en leidt tot een resultaatsverslechtering van deze locatie.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Financiën:

Kosten	Per 1-1-2015	Per 1-1-2016	**Opbrengsten**	Per 1-1-2015	Per 1-1-2016
Verwervingen	32.684.000	34.510.000	Verkopen	38.312.000	37.118.000
Brm/wrm/verbouwkstn	7.447.000	5.674.000	Bijdrage ontwikkelaar	150.000	210.000
Plankosten	4.303.000	4.797.000	Huuropbrengsten	1.890.000	1.766.000
Overige	151.000	151.000	Overige	4.624.000	4.624.000
Afdracht afz. locaties	1.310.000	1.310.000	Bijdrage afz. locaties	1.310.000	1.310.000
Afdracht t.b.v. maatwerk	1.100.000	1.100.000	Bijdrage gemeente	112.000	91.000
Bijdrage Kwakkenberg	6.000.000	6.000.000			
Rente en kostenstijging	7.885.000	9.182.000	Opbrengstendaling	0	0
Totaal geraamd	**60.880.000**	**62.724.000**	**Totaal geraamd**	**46.398.000**	**45.119.000**
Gerealiseerd tot datum	30.138.000	36.888.000	Gerealiseerd tot datum	6.682.000	7.317.000
Gerealiseerd in periode	13.366.000	6.750.000	Gerealiseerd in periode	5.438.000	635.000
Nog te realiseren	30.742.000	25.836.000	Nog te realiseren	39.716.000	37.802.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 14.482.000,- Nadelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 17.605.000,- Nadelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Toelichting verschillen
Het toevoegen van de De Octaaf aan de planexploitatie Onderwijshuisvesting G760-780 – conform Zomernota 2015 – vormt de belangrijkste wijziging en leidt tot een resultaatverslechtering van € 1,1 mln op contante waarde.

Daarnaast leiden de lagere grondopbrengst Veldstraat 4 (nadeel 0,4 mln), vertraagde grondgifte Berg en Dalseweg 295 (nadeel 0,15 mln), vergoeding huurderving Vlierestraat/Elzenstraat (nadeel 0,1 mln) en hogere plan- (nadeel 0,1 mln) en rentekosten (nadeel 0,1 mln) door een extra planjaar (2021) tot een resultaatverslechtering van in totaal € 0,85 mln op contante waarde.

Voor dit project is een bedrag van € 13.914.000,- als voorziening opgenomen. Dit bedrag is gelijk aan de contante waarde van bovengenoemd tekort op einddatum. De voorziening is vanuit de Zomernota 2015 (als nieuwe claim) met € 1,3 mln verhoogd voor de toegevoeging van de Octaaf en de langere (beheer)exploitatie-periode van Streekweg 21. Daarnaast is de noodzakelijke voorziening met € 0,85 mln toegenomen door de lagere grondopbrengst Veldstraat 4, uitgiftevertraging Berg en Dalseweg 295, vergoeding huurderving Vlierestraat/Elzenstraat en extra plan- en rentekosten.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar:

	PROGRAMMA 2015 cfm VGP 1-1-15	UITGEGEVEN 2015	PROGNOSE 2016 cfm VGP 1-1-16
sociale huurwoningen (Zwaneveld 7318)	32	32	0
(koop goedkoop) Krekelstraat 8	40	0	20 (+20 in '20)
Vrije kavels Kopseweg 7	5	0	2,5 (+2,5 in '17)
(koop)woningen Veldstraat 4	13	0	6,5 (+6,5 in '17)
(koop)woningen Groesbeekseweg 146	9	0	4,5 (+4,5 in '17)
grondverkoop H. de Grootstraat 41	1.996 m2	1.309 m2	357 m2
grondverkoop Celebesstraat 12	6.095 m2	0	6.095 m2

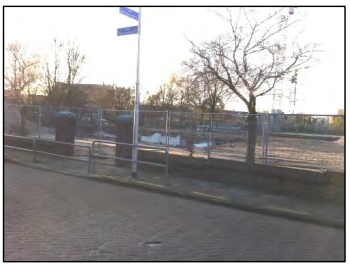
Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
- Verhogen van de bestaande voorziening Onderwijshuisvesting G760-780 met € 0,85 mln tot € 13,914 mln;
- Het toevoegen van de deelgebieden Fanfarestraat 51-53 en Symfoniestraat 208 (De Octaaf) aan de planexploitatie Onderwijshuisvesting G760-780 conform de vastgestelde Zomernota 2015.

Specifieke projectrisico's
Belangrijkste risico's:

1. Afzetbaarheid woningbouw bij herontwikkeling;
2. Verkkop Streekweg 21;
3. Tijdig vrijkomen van locaties.

Beheersmaatregelen:

1. Afzetmogelijkheden monitoren en haalbaar plannen i.c.m. verlaging en wijziging woningbouwprogramma;
2. Monitoren op herontwikkelingsmogelijkheden i.o.m. VSA;
3. Prioriteren van locaties.

Hugo de Grootstraat

Vlierestraat

Berg en Dalseweg 295

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Stadscentrum	**G202 Hessenberg herontwikkeling**

Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat de ontwikkeling van de Hessenberg. Het te realiseren programma bestaat uit 158 appartementen en 19 grondgebonden woningen. Er worden sociale huurwoningen gerealiseerd. Daarnaast wordt gerealiseerd ca. 1000 m2 commerciële ruimte en een parkeerkelder van ca. 224 plaatsen. Ook de herontwikkeling van het Weeshuis en Titus Brandsma Kapel zijn onderdeel van deze exploitatie.
Planexploitatie: vastgesteld 15 december 2004; omvang 8.116.000; resultaat:35.000; oplevering 2012.

Programma

Woningen:	**180 woningen**
parkeren	**224 pp ondergronds op eigen terrein**
bedrijvigheid	**1000 m2**
openb. ruimte	**3100 m2**
opp. plangebied	**11.484 m2**
ontwikkelaar	**Intern/extern: E. van Petersen/ ontw.comb.Hendriks-Heijmans**

Ontwikkelingen laatste jaar.
In het afgelopen jaar zijn de parkeerplaatsen verkocht aan de ontwikkelaar. Afwikkeling van de verleende provinciale subsidie voor de restauratie van het voormalig Weeshuis vindt in het laatste kwartaal van 2015 plaats. De planexploitatie zal worden afgesloten per 31-12-2015.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	1.591.000	1.591.000	Verkopen en subsidies	10.536.000	10.469.000
Bouw- en woonrijpmaken	3.472.000	3.489.000	Bijdrage ontwikkelaar	27.000	27.000
Plankosten	2.496.000	2.495.000	Huuropbrengsten	25.000	25.000
Overige	866.000	910.000	Overige	85.000	85.000
Rente en kostenstijging	1.209.000	1.270.000			
Totaal geraamd	**9.634.000**	**9.755.000**	**Totaal geraamd**	**10.673.000**	**10.606.000**
Gerealiseerd tot datum	9.664.000	9.755.000	Gerealiseerd tot datum	10.174.000	10.606.000
Gerealiseerd in periode	1.428.000	91.000	Gerealiseerd in periode	1.808.000	432.000
Nog te realiseren	-25.000	0	Nog te realiseren	499.000	0

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 €1.034.000,- Voordelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 851.000,- Voordelig

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen:
De exploitatie is verslechterd vanwege hogere kosten voor archeologie, rente en beheer.
De opbrengsten zijn naar beneden bijgesteld en geraamde rentevoordelen vervielen. Per saldo verslechtert het saldo hierdoor met € 183.000.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Stadscentrum	**G204 Plein 44**

Kerninformatie
Binnenstedelijk project conform de gewonnen prijsvraag "Een plein voor iedereen" (2004).
Planexploitatie: vastgesteld 22 februari 2006; omvang 5.426.000; resultaat: 278.000; oplevering 2010.

Programma		
	Woningen:	**128 appartementen**
	parkeren	**418 pp (ondergronds)**
	bedrijvigheid	**12.160 m2 bvo winkels, leisure en horeca toegevoegd; 2.499 m2 gesloopt.**
	openb. ruimte	**Inrichtingsniveau: hoog, 3.500 m2 groen en 5.000 m2 verharding**
	opp. plangebied	**2,4 ha**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: E.van Petersen/ING Real Estate**

Ontwikkelingen laatste jaar:
De herontwikkeling van Plein '44 is gereed, over de kwaliteit van de bestrating op het plein heeft de gemeente overlegd met ING Realestate. Er is overeenstemming bereikt over de verdeling van de herstelkosten van ca. € 350.000. In 2016 zal het plein opnieuw worden bestraat, waarna de planexploitatie kan worden afgesloten.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen			Verkopen	2.249.000	2.249.000
Bouw- en woonrijpmaken	2.100.000	2.297.000	Bijdrage gemeente	2.221.000	2.397.000
Plan en overige kosten	3.638.000	3.636.000	Renteopbrengsten	667.000	667.000
Rente en kostenstijging	1.207.000	1.205.000	Bijdrage overige	1.432.000	1.499.000
Totaal geraamd	**6.945.000**	**7.138.000**	**Totaal geraamd**	**6.569.000**	**6.812.000**
Gerealiseerd tot datum	6.480.000	6.681.000	Gerealiseerd tot datum	6.441.000	6.637.000
Gerealiseerd in periode	236.000	201.000	Gerealiseerd in periode	571.000	196.000
Nog te realiseren	465.000	457.000	Nog te realiseren	128.0000	175.000

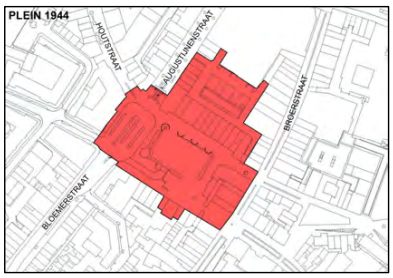
Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 376.000,- nadelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 327.000,- nadelig

Voor dit project is een bedrag van € 313.971,- als voorziening opgenomen, dit is de contante waarde van bovengenoemd tekort op einddatum.

Verwachte oplevering project: 2015. Afsluiting planexploitatie: 31 december 2016.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:
Niet van toepassing.

Toelichting verschillen
Voor 2016 resteert nog het herbestraten van het plein. De kosten hiervan worden 50% / 50% gedragen door ING en de gemeente.
Geraamde bedragen voor archeologie en bouwrijp maken vervallen om te worden aangewend als dekking voor het 50% aandeel van de gemeente in de kosten van het herbestraten en om een tegenvallende verzekeringsuitkering op de schade van het in het verleden ontstane rioolincident te compenseren. Per saldo resulteert dit alles in een vemindering van het tekort op eindwaarde van € 49.000.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's:
Niet van toepassing.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Stadscentrum	**G206 Don Jon**

Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat de gemeentelijke plankosten met betrekking tot de herbouw van de Donjon op het Valkhof en de kosten van de reconstructie van het park.
Planexploitatie: vastgesteld 18 september 2013; omvang 2.275.000; resultaat: 0; oplevering 2017

Programma

Woningen:	**n.v.t.**
parkeren	**n.v.t.**
bedrijvigheid	**n.v.t.**
openb. ruimte	
opp. plangebied	**Ca. 26.800m2**
ontwikkelaar	**Intern: P. Matthieu**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Kort voor de zomervakantie is het Bestemmingsplan vastgesteld in de raad. Overeenkomstig de afspraken zoals gemaakt met de gemeente in de Ontwikkel-en realisatieovereenkomst heeft de Stichting Donjon 6 maanden de tijd om een omgevingsvergunning aan te vragen voor de nieuwbouw van de Donjon. Thans is de Stichting druk doende de verschillende huurcontracten te sluiten op basis waarvan zij het besluit kan nemen over te gaan tot daadwerkelijke realisatie.
Tegen het bestemmingsplan is door één organisatie beroep aangetekend bij de Raad van State. Behandeling hiervan is voorzien in het eerste kwartaal van 2016.

Financiën

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Bouw- en woonrijpmaken	1.200.000	1.200.000	Erfpacht	100.000	100.000
Plankosten/voorbereiding	783.000	783.000	Stadscontract GSO IV	200.000	200.000
Overige	74.000	72.000	I002350 Cultuurhistorie	250.000	250.000
Rente en kostenstijging	218.000	222.000	I002020Valkhofp/DonJon	1.000.000	1.000.000
			I000297Hun/Waal/Valkp	200.000	200.000
			K000080Valkhofp/Hunne	525.000	525.000
Totaal geraamd	**2.275.000**	**2.278.000**	**Totaal geraamd**	**2.275.000**	**2.275.000**
Gerealiseerd tot datum	970.000	1.164.000	Gerealiseerd tot datum	120.000	440.000
Gerealiseerd in periode		174.000	Gerealiseerd in periode		320.000
Nog te realiseren	1.305.788	1.114.000	Nog te realiseren	2.155.000	1.835.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0,- Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0,- Neutraal

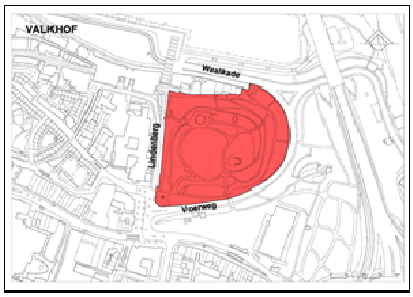
Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Toelichting verschillen

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
N.v.t.

Specifieke projectrisico's:
1. Advisering RCE over park
2. Beeldkwaliteit
3. Bestemmingsplan en inpassing evenementen

Beheersmaatregelen:
1. Nauw overleg over randvoorwaarden en ontwerp
2. Intensieve communicatie met Commissie Beeldkwaliteit
3. Zorgvuldige voorbereiding en uitvoering onderzoeken

97

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Stadscentrum	**G208 Parkeervoorziening Oude Stad en woningbouw**

Kerninformatie
Dit project omvat de realisatie van ca. 200-250 woningen, 1200m2 commerciële ruimte, circa 900 parkeerplaatsen, waarvan deel tbv bezoekers Handelskade, reconstructie "Havenplein".

Programma		
	Woningen:	**Ca. 200-250 woningen**
	parkeren	**Max. 900 pp**
	bedrijvigheid	**1200 m2 commerciële ruimte**
	openb. ruimte	
	opp. plangebied	**1,2 ha**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: E. van Petersen/nog niet bekend**

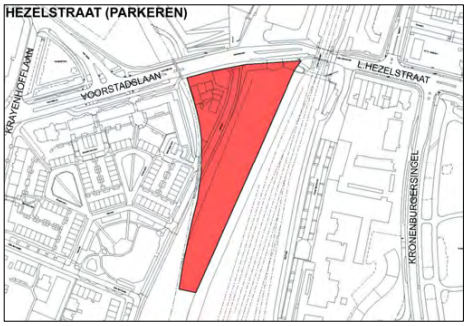
Planexploitatie

	Bij vaststelling 16 december 2009	**Vorig VGP 1 januari 2015**	
Omvang:	*	*	*
Verwacht resultaat:	*	*	*
Start bouw			
verwachte oplevering			

*Deze planexploitatie is conform raadsbesluit d.d. 16 december 2009 nr 223/2009 geheim.

Toelichting verschillen
Niet van toepassing

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Ontwikkelingen laatste jaar:
De reconstructie van het "Havenplein" is gestart en zal nog dit jaar worden afgerond. Nadat het besluit is genomen om geen permanent gebouwde parkeergarage te realiseren, is begin vorig jaar de eerste fase opgeleverd, te weten een parkeervoorziening op maaiveld met 300 plaatsen. De tweede fase is in voorbereiding en betreft de aanleg van een parkeerdek welke onder andere kan worden ingezet voor het bezoekersparkeren van de Handelskade en de geplande woningbouw. Start bouw is gepland voor medio 2016.
Tevens is hier de opgave om grenzend aan de parkeervoorziening gestapelde woningbouw te realiseren.

Specifieke projectrisico's:
1. Meerkosten bouw parkeervoorziening
2. Afzetrisico bouwgrond woningen

Beheersmaatregelen:
1. Gefaseerde uitvoering

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015*	Per 01-01-2016*	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015 *	Per 01-01-2016*
Verwervingen			Verkopen woningbouw e.d.		
Bouwkosten Bouw- en woonrijpmaken			Verkopen parkeergarage		
Plankosten			Bijdrage gemeente		
Overige			Huuropbrengsten		
Rente en kostenstijging			ISV		
Totaal geraamd			**Totaal geraamd**		
Gerealiseerd tot datum			Gerealiseerd tot datum		
Gerealiseerd in periode			Gerealiseerd in periode		
Nog te realiseren			Nog te realiseren		

*Deze planexploitatie is conform raadsbesluit d.d. 16 december 2009 nr 223/2009 geheim.

Prognose eindresultaat per 01-01-2015
Prognose eindresultaat per 01-01-2016

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

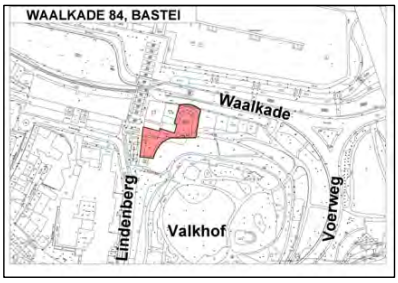
Stadscentrum	**G210 De Bastei/brug 't Meertje**

Kerninformatie
Deze planexploitatie betreft de realisatie van een nieuwe museale locatie, waarin door meerdere organisaties op het gebied van natuur, milieu en cultuurhistorie het verhaal wordt verteld van de ontwikkeling van Nijmegen als stad aan de Waal en direct grenzend en verbindingen leggend aan één van de mooiste natuurgebieden van Nederland, de Ooijpolder en omgeving.

Planexploitatie: vastgesteld 12 februari 2014; omzet ca 7 mln; resultaat: 0 (neutraal); (oorspr.) oplevering 2016.

Programma		
	Woningen	**nvt**
	Parkeren	**nvt**
	Bedrijvigheid	**Museum**
	openb. ruimte	**Brug**
	opp. plangebied	**ca 500 m2**
	ontwikkelaar	**Intern: P. Matthieu**

Ontwikkelingen laatste jaar
- De in 2014 opgerichte Stichting De Bastei heeft in 2015 nadere afspraken met de gemeente gemaakt over het gebruik en de exploitie van de straks ver- en gebouwde museumlocatie De Bastei (Stratemakerstoren);
- In 2015 is de aannemer gestart met het aanbrengen van de noodzakelijke damwand in de heuvel van het Valkhof achter De Bastei (achter De Lange Baan). Omdat dit in combinatie met het archeologische werk een uiterst secure aangelegeheid is gebleken, is de (ver)bouw van De Bastei enigszins vertraagd. Uiteindelijk is met de (ver)bouw van de Bastei begin 4e kwartaal '15 gestart;
- In het najaar van 2015 zijn er tijdens het archeologisch veldwerk aanzienlijk meer waardevolle vondsten (muurresten, torenresten e.d.) gedaan dan vooraf werd aangenomen. De vondsten zijn zo waardevol dat het voornemen is de bouwplannen aan te passen en te integreren in een nieuw ontwerp. Vast staat dat de bouwkosten, de archeologische kosten en eventuele andere kosten in dat geval fors hoger zullen uitvallen. Het lijkt erop dat er goede mogelijkheden zijn om de meerkosten te dekken uit externe subsidie(s) en/of interne bijdragen. Omdat op dit moment nog niet duidelijk is hoe hoog de meerkosten zijn en met welke middelen deze gedekt kunnen worden, is in deze planexploitatie nog geen rekening gehouden met deze recent opgetreden situatie.
- De (ver)bouw van de Bastei ligt stil totdat meer duidelijk is over de recent ontstane meerkosten en de daaraan verbonden dekkingsmogelijkheden. De inzet is om de kwestie binnen de plangrens van de Bastei op te lossen. Het gemeentebestuur wordt zo snel mogelijk apart geïnformeerd over de gekozen oplossing voor de nieuw ontstane situatie. Besluitvorming hiervoor wordt voorzien in december/januari a.s.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Financiën

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Bouwkosten museum/brug	5.592.000	5.592.000	Verkopen	550.000	550.000
Bouw- en woonrijpmaken	0	176.000	Stadscontract (GSO)	800.000	800.000
Plankosten	1.268.000	1.236.000	Staatsbosbeheer (provin)	1.000.000	1.000.000
Overig	378.000	471.000	Bijdr Grootsch Groen	481.000	481.000
Rente en kostenstijging	-17.000	-104.000	Coalitieacc./saldireserve	1.500.000	1.500.000
			Bijdr Evenemententerr	500.000	500.000
			VSA krediet Stratem	145.000	145.000
			Groene allure binnenstad	221.000	221.000
			Woonmilieuverbetering	60.000	60.000
			Ministerie I&M	100.000	100.000
			Programma Cultuur	150.000	150.000
			Cultuurhistor panden	900.000	900.000
			Bijdrage Oostel-Waalkade	814.000	814.000
			Progr Cultuur(hist visuali)	0	150.000
Totaal geraamd	**7.221.000**	**7.371.000**	**Totaal geraamd**	**7.221.000**	**7.371.000**
Gerealiseerd tot datum	1.918.000	4.114.000	Gerealiseerd tot datum	3.697.000	6.641.000
Gerealiseerd in periode	771.000	2.197.000	Gerealiseerd in periode	1.560.000	2.944.000
Nog te realiseren	5.303.000	3.257.000	Nog te realiseren	3.524.000	730.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 0 Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 0 Neutraal

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters van toepassing.

Toelichting verschillen
De grootste verschillen worden veroorzaakt door verdere concretisering van enkele kosten en opbrengsten. Zo is de post bouw- en woonrijpmaken 176.000,- gestegen door noodzakelijk archeologische veldwerk en kon een bijdrage van 150.000,- uit Programma Cultuur voor de cultuur-historische visualisatie van De Bastei (uit te voeren door stichting) worden toegevoegd. Door onder andere gunstige rente-effecten door de latere start (ver)bouw kon het neutrale plansaldo worden gehandhaafd.
Met de recent verwachte meerkosten door archeologische vondsten als ook de mogelijke dekkingsmiddelen hiervoor kon in deze planexploitatie nog geen rekening worden gehouden. De Raad wordt hierover apart geïnformeerd.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerstvolgende jaar:
In dit project zijn geen uitgiftes aan de orde.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing.

Specifieke projectrisico's:
1. Hogere bouwkosten dan geraamd;
2. Hogere kosten archeologie dan geraamd.

Beheersmaatregelen:
1/2. Strakke sturing op kosten, kwaliteit en proces. Nadere afspraken binnen/buiten bouwteam. Het gemeentebestuur wordt apart geïnformeerd over de meerkosten om de archeologische vondsten te integreren in een aangepast bouwplan voor de Bastei.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

Stadscentrum	**G212 Oostelijke Waalkade**

Kerninformatie
Deze planexploitatie betreft de renovatie en de herinrichting van de oostelijke waalkade vanaf de historische haven en de veerpoorttrappen tot aan het bruggetje de Ooypoort over 't Meertje. Doelstelling is het versterken van de economische, cultuurhistorische en toeristische waarden van het Waalkade-gebied. Daartoe worden binnen deze planexploitatie diverse deelprojecten gerealiseerd, zoals de aanleg van een historische haven in de Lindenberghaven, een liftverbinding bij de veerpoorttrappen en de vergroening van de waalboulevard.
Planexploitatie vastgesteld: 17 september 2014; omvang: 2.400.000; oplevering: 2015.

Programma:	**woningen:**	**nvt**
	parkeren:	**nvt**
	Bedrijvigheid:	**nvt**
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern: P. Matthieu:**

Ontwikkelingen laatste jaar
De aanleg van de groene loper is gestart en zal dit jaar worden afgerond. De plaatsing van de steiger kan starten zodra het staal geleverd wordt. Dat zal in 2016 zijn. Met de werkzaamheden voor de lift is ook gestart, oplevering in 2015. De Veerpoortstraat kan vanwege uitgelopen werkzaamheden aan De Bastei in de omgeving niet worden afgemaakt in 2015 omdat deze dan kapot zal worden gereden. Bij de Veerpoortrappen zijn de werkzaamheden in volle gang.

Financiën:

Kosten	01-01-2015	01-01-2016	**Opbrengsten**	01-01-2015	01-01-2016
Bijdrage Bastei	814.000	814.000	Efro subsidie	614.000	863.000
Bouw- en woonrijpmaken	1.919.700	2.146.000	Provinciale subsidie	1.200.000	787.000
Plankosten	359.000	375.000	Euregiopad subsidie	200.000	0
Overige	17.565	121.000	Gemeentelijke bijdrage	1.200.000	1.410.000
Rente en kostenstijging	103.735	33.000			
Totaal geraamd	**3.214.000**	**3.489.000**	**Totaal geraamd**	**3.214.000**	**3.060.000**
Gerealiseerd tot datum*	288.000	2.901.000	Gerealiseerd tot datum	387.096	1.230.000
Gerealiseerd in periode*	178.000	2.613000	Gerealiseerd in periode	387.096	843.000
Nog te realiseren*	2.926.000	588.000	Nog te realiseren	2.826.904	1.830.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015	€ 0	Neutraal
Prognose eindresultaat per 01-01-2016	€ 429.000	Nadelig

Voor dit project is een bedrag van € 411.890,- als voorziening opgenomen. Dit is de contante waarde van bovengenoemd tekort op eindwaarde.

Relevante beslispunten t.b.v. het GP
Vormen van een voorziening ten laste van de reserve.

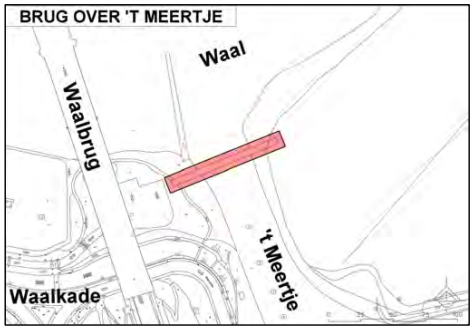
Toelichting verschillen
De provincie Gelderland heeft € 1,2 miljoen subsidie beschikbaar gesteld voor de Oostelijke Waalkade. Deze subsidie is gekoppeld aan het volledig realiseren van alle werkzaamheden per 31-12-2015. Dit bleek in de praktijk niet haalbaar, waardoor naar verwachting € 413.000 zal vervallen. Verder is dit jaar een extra EFRO-bijdrage van € 249.000 toegekend als aanvulling op de al toegekende € 614.000 beschikbaar gesteld.De subsidie Euregiopad ad € 200.000 is echter aanvang 2015 komen te vervallen. Als gevolg van het planproces en optimalisering zijn de kosten voor bouw- en woonrijp maken (inclusief bijbehorende plankosten en engineering) toegenomen. Deze kosten worden deels gedekt door extra (gereserveerde) gemeentelijke bijdragen voor onderhoud en beheer openbare ruimte.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

Specifieke projectrisico's:
1 niet voldoen aan voorwaarden subsidies

Beheersmaatregelen:
1 strak monitoren op procedures en uitvoering

Werkzaamheden in uitvoering november 2015

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

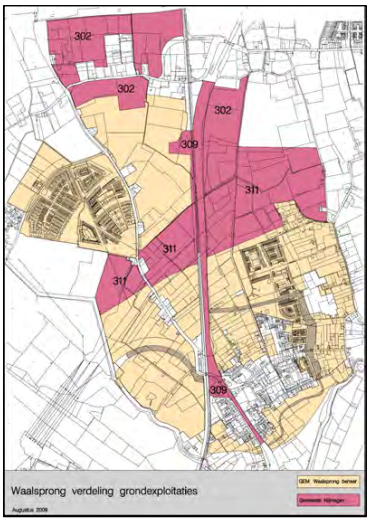
Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Waalsprong	**Waalsprong Totaal Gemeentelijk Deel**

Kerninformatie
Betreft de getotaliseerde gemeentelijke planexploitatie Waalsprong
Planexploitatie: vastgesteld 17 februari 1998; totaal geraamde kosten: € 385.891.000; resultaat €- 8.080.000; oplevering: 31 december 2033

Programma **Zie deelexploitaties**

ontwikkelaar **Intern: D. Driessen**

Ontwikkelingen laatste jaar:
In 2015 was de focus op de gemeentelijke planexploitatie in het bijzonder gericht op Bedrijventerreinen. Het bestemmingsplan voor Grift Noord is door de Raad vastgesteld en inmiddels geblokkeerd met een reactieve aanwijzing van de provincie. De overcapaciteit aan werklocaties is een belangrijk item geworden. De haalbaarheid van projecten moet door middel van de duurzaamheidsladder verantwoord worden. Nijmegen heeft daarom samen met Arnhem en provincie het initiatief genomen om te komen tot een herijking van werklocaties in de regio. Resultaten worden eind 2016 verwacht. Als gevolg van het overzicht vraag en aanbod naar bedrijventerreinen in Nijmegen, is geconstateerd dat een uitgifte van 6 ha niet haalbaar is. Er wordt nu uitgegaan van een jaaruitgifte van 4,3 ha voor heel Nijmegen. De fasering van de bedrijventerreinen de Grift Noord en Zuid is hierop aangepast waardoor de einddatum verschoven is naar 2033.
Diverse infraprojecten zijn in 2014-2015 afgerond. In het voorjaar 2015 is de fietstunnel thv de Laawikstraat geopend. Ook is er een aanvang gemaakt met het bouwen van het hotel van der Valk.
Het project Landschapszone vordert gestaag. De contouren van de Lentse en Zandse Plas worden steeds beter zichtbaar. Actueel is de discussie rondom zwemwaterkwaliteit versus het verondiepen van de plassen. Inmiddels is gebleken dat het verondiepen van de plassen met toepasbare grond geen negatieve invloed zal hebben op de beoogde zwemwaterkwaliteit. Het college zal voorstellen om de lentse Plas niet te verondiepen.
We zijn in de Landschapszone een meerjarig contract aangegaan met een aannemer voor zandwinning en inrichting van park en oevers. Eind 2020 is het werk gereed. De bioscoop Cinemec verwacht in december 2015 de deuren te openen. Zand en grondtransacties in het plan zijn risicovol. Er is een reservering opgenomen.
De realisatie van de Oosterhoutse Waarden vordert gestaag. Projectuitvoering verloopt volgens planning.
Het college is akkoord gegaan met de haalbaarheid verkenning van een sauna/ welness initiatief ten noorden van de Zandse Plas. Voorts zullen we de haalbaarheid van drijvende waterwoningen verder uitwerken en komen we met een voorstel voor de gebiedsontwikkeling Waaijenstein.
Met de universiteit en Watersport Nijmegen werken we verder aan de plannen voor een watersportcentrum langs de nevengeul. Alle partijen hebben aangegeven voor de locatie Bastion op Veur Lent te gaan. We onderzoeken de kansen voor erfpacht / huurconstructies.
We zijn bezig de subsidies te verantwoorden voor groot Infra (€ 13 mln provincie) en werkhaven (€ 2,7 mln).
De gemeentelijke exploitatie Waalsprong kent een verslechtering van het saldo ca. € 5,2 miljoen ncw. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de mutaties in de deelexploitatie Bedrijven en de langere doorlooptijd.

Voor een nadere toelichting en verdieping zie Deelexploitaties Waalsprong.

Toelichting verschillen
De totale planexploitatie kent een verslechtering van € 10,1 mln op eindwaarde en NCW van € 5,2 mln.

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

De looptijd is verlengd door een andere fasering van de uitgifte van de bedrijventerreinen.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing
Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	88.792.000	88.846.000	Verkopen	150.889.000	153.189.000
Bouw- en woonrijpmaken	143.661.000	146.979.000	Bijdrage diversen	98.503.000	98.728.000
Plankosten	79.742.000	81.393.000	Huuropbrengsten	17.000	17.000
Fondsvorming kunst	580.000	580.000	Vinex	31.897.000	31.897.000
Niet verrekenbare btw	2.780.000	2.782.000	Vinac	65.000	65.000
Bovenwijkse voorzieningen	9.353.000	9.353.000	Dijssebloem	7.683.000	7.683.000
Overig		560.000	Projectsubsidies	24.607.000	24.607.000
			Bijdrage Alg. Dienst	28.108.000	29.053.000
			Bijdrage MER II	3.725.000	3.725.000
			Dijkteruglegging	5.636.000	5.636.000
			Bijdrage ABR	11.882.000	11.882.000
			Fonds archeologie	4.851.000	4.851.000
Rente en kostenstijging	52.210.000	66.248.000	Overige	11.301.000	12.449.000
Totaal geraamd	**377.118.000**	**396.777.000**	**Totaal geraamd**	**379.164.000**	**383.782.000**
Gerealiseerd tot datum	292.671.000	305.943.000	Gerealiseerd tot datum	212.755.000	227.731.000
Gerealiseerd deze periode	10.465.000	13.272.000	Gerealiseerd deze periode	2.507.000	14.976.000
Nog te realiseren	84.447.000	90.834.000	Nog te realiseren	166.409.000	156.051.000

Geraamd eindresultaat op einddatum 2033	8.080.000	nadelig
In NCW (resultaat van heden) prijspeil 1 jan 2016	3.989.000	nadelig
In NCW resultaat exploitatie 1 jan 2015	1.228.000	voordelig
Verschil in NCW	5.217.000	nadelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters voor langlopende exploitaties van toepassing.

Afsluiting planexploitatie: 31 december 2033

De beheersmaatregelen als voorgesteld zijn nu ook weer geactualiseerd voor de planexploitatie Waalsprong.
De risico's en beheermaatregelen zijn:

Specifieke projectrisico's:
De projectrisico's tov 2015 zijn niet veranderd. Wel zijn kans en financieel gevolg aangepast.

1. Afzetbaarheid kavels woningbouw en leisure Landschapszone in tempo en opbrengst leidt tot langere looptijden en lagere opbrengsten; de veiligheidszone van de hogedruk gasleiding kan de ontwikkeling van sauna/ welness belemmeren.
2. Minder opbrengst uit zandwinning agv eisen provincie mbt stabiliteit oevers; een claim van Boskalis
3. Beperkte haalbaarheid bedrijfsterreinen, specifiek de locatie Ressen fase II met een opgave GDV/PDV (kleiner areaal) leidt tot lagere opbrengsten
4. Kosten archeologie vallen hoger uit dan geraamd
5. Beperkt aanleveren specie tbv verondiepen plassen leidt tot lagere opbrengsten

Beheersmaatregelen:

1. Gefaseerd op de markt brengen van vrije kavels en continu de afstemming vinden met projecten elders in Nijmegen. De opbrengstverwachting aan laten sluiten met de reële verwachtingen vanuit de markt. Nader onderzoek doen naar de mogelijkheden voor gebiedsontwikkelingen binnen de veiligheidszone gasleiding.
2. De aannemer kan door een tegenvallende zandexploitatie agv verscherpte eisen van de provincie een claim neerleggen bij de gemeente. Wij zijn het gesprek over verscherpte eisen gestart met de provincie en beraden ons op mogelijke stappen.
3. Voor Ressen zijn we in gesprek met de provincie inzake de realisatie van een grote bouwmarkt. Nijmegen kan nog deze winter een overeenkomst sluiten met de ondernemer bouwmarkt. Voorts zijn er contacten met diverse bedrijven en blijven we zoeken naar een mogelijk alternatief programma en zullen we proberen eventuele tekorten via externe financiering goed te maken.

4. Taakstellende afspraken maken mbt archeologie / toezien op het combineren van realisatiewerken (werk met werk); we actualiseren de verwachtingenkaart uit 2012.
5. Voor een deel van dit risico is een reservering opgenomen in de grondexploitatie. We blijven met marktpartijen de grondstromen verkennen.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

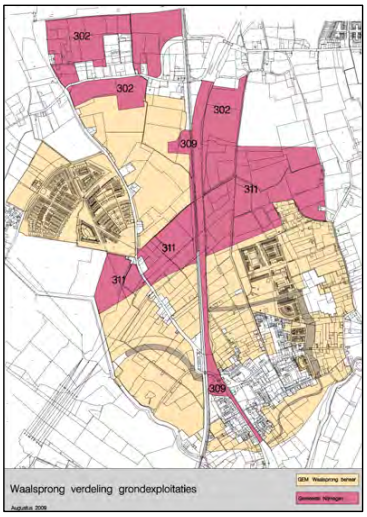
Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Waalsprong	**G301 Waalsprong Algemeen**

Kerninformatie
Deze exploitatie is een samenvoeging van de deelexploitaties Waalsprong Algemeen (G301) en Bijkomende gronden(G312) en is administratief van aard. De exploitatie bestaat uit de "inkomsten" die een dekking geven voor de voornamelijk infrastructurele investeringen die in de gemeentelijke Waalsprongexploitatie zijn voorzien.
Planexploitatie: vastgesteld 17 februari 1998; totaal geraamde opbrengsten € 164.473.000 ;
resultaat €: -258.791.000; oplevering 31 december 2033

Programma		
	Woningen:	**1 bestaande woning + 1 kavel te realiseren**
	parkeren	**n.v.t.**
	bedrijvigheid	**1.000 m2 nog te verkopen**
	openb. ruimte	**n.v.t.**
	opp. plangebied	**450 ha totaal waalspronggebied**
	ontwikkelaar	**Intern: D. Driessen**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Er is nog een subsidieverwachting van € 4,1 miljoen. We blijven alle mogelijkheden voor subsidies verkennen. Vanuit deze deelexploitatie blijven we werken aan de haalbaarheidsstudie van een watersportcentrum langs de nevengeul. Met de initiatiefnemers is de focus nu gericht op de locatie Bastion Veur lent. Ook wordt vanuit deze deelexploitatie de voorbereiding van de gebiedsontwikkeling Vitens e.o verzorgd. De gemaakte kosten voor watersportverkenning moeten tzt worden gedekt uit opbrengsten in het kader van grondverkoop voor genoemde functie.
Uit deze deelexploitatie betalen we ook de kosten voor het secretariaat Platform Waalsprong. Ook is het strategisch overleg met het Waterschap weer gestart. Nijmegen dient o.a. 2 x per jaar de waterboekhouding te actualiseren.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	8.955.000	8.955.000	Verkopen	11.224.000	11.246.000
Bouw- en woonrijpmaken	23.300.000	23.637.000	Bijdrage ontwikkelaar	34.198.000	34.204.000
Plankosten	38.059.000	38.188.000	Huuropbrengsten	17.000	17.000
Fondsvorming kunst	19.000	19.000	Vinex	31.897.000	31.897.000
Niet verrekenbare btw	1.696.000	1.697.000	Vinac	65.000	65.000
Bovenwijkse voorzieningen	4.911.000	4.911.000	Dijssebloem	7.683.000	7.683.000
			Projectsubsidies	24.607.000	24.607.000
			Bijdrage Alg. Dienst	28.108.000	29.053.000
			Bijdrage MER II	3.725.000	3.725.000
			Dijkteruglegging	5.636.000	5.636.000
			Bijdrage ABR	11.882.000	11.882.000
			Overboeking rente	-395.000	-396.000
			Fonds archeologie	4.851.000	4.851.000
Rente en kostenstijging	-120.471.000	-171.726.000	opbrengsstijging		3.000
Totaal geraamd	**-43.531.000**	**-94.319.000**	**Totaal geraamd**	**163.497.000**	**164.473.000**
Gerealiseerd tot datum	26.786.000	24.916.000	Gerealiseerd tot datum	147.997.000	148.825.000
Gerealiseerd in periode	-1.406.000	-1.870.000	Gerealiseerd in periode	-845.000	828.000
Nog te realiseren	-70.317.000	-119.235.000	Nog te realiseren	15.500.000	15.648.000

Geraamd eindresultaat op einddatum 2033	€ 258.791.000	Voordelig
In NCW (resultaat van heden) prijspeil 1 jan 2016	€ 127.747.000	Voordelig
In NCW resultaat exploitatie 1 januari 2015	€ 124.336.000	Voordelig
Verschil in NCW	€ 3.411.000	Voordelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters voor lang lopende exploitaties van toepassing.

Verwachte oplevering project: Afsluiting planexploitatie: 31 december 2033

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:

G312 Vlek 99	PROGRAMMA 2015 cfm dec VGP 2014	UITGEGEVEN 2015	PROGNOSE 2016 cfm VGP DECEMBER 2015
Woningen (st)	1	0	1
Percelen (m2)	7.765	0	7.765

Toelichting verschillen

- In verband met de nieuwe fasering van de uitgifte bedrijventerreinen is de looptijd van deze grex verlengd tot 31-12-2033.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's:
Zie Waalsprong totaal

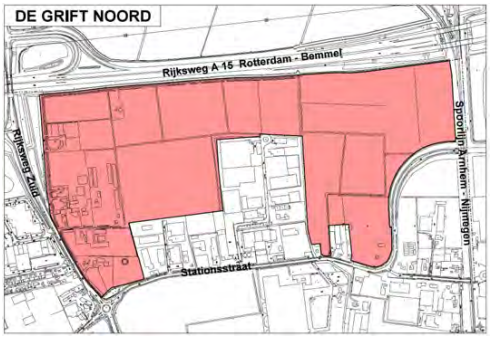
Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

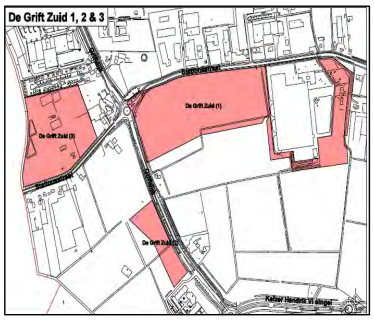
Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

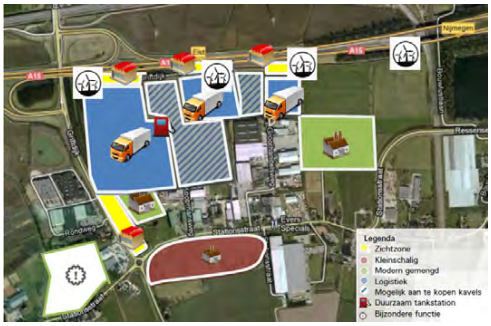
Waalsprong	**G302 Waalsprong bedrijven**

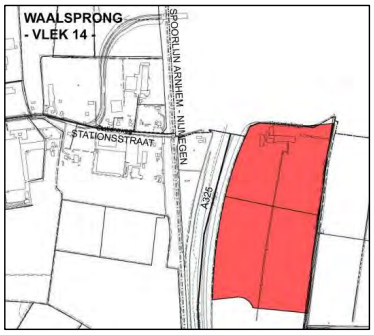
Kerninformatie
Het betreft de terreinen voor bedrijvigheidsprojecten De Grift Noord (G305) en Zuid (G322) en Bijzondere Doeleinden Ressen vlek 14 (G302). Ook zijn aan de Grift Zuid toegevoegd de reststrook naast het sportpark die wordt ingezet voor bedrijfsverplaatsingen uit de Waalsprong met een oppervlakte van ca 1 ha en een al positief bestemd bedrijventerrein van 4,5 ha aan de Stationsstraat 25.
Planexploitatie: vastgesteld 17 februari 1998; totaal geraamde opbrengsten: € 106.868.000;
resultaat: € -13.976.000; oplevering: 31 december 2033

Programma		
	Woningen:	**N.v.t.**
	parkeren	**Op eigen terrein**
	bedrijvigheid	**Uitgeefbaar 56 ha als volgt verdeeld;** **Vlek 14: 4 ha grootschalige detailhandel, 11 ha overig (beperkt kantoren, zorg, horeca , diversen.)** **vlek 17: 39 ha bedrijfsterreien, 2 ha overig** **4 stuks windturbines**
	openb. ruimte	**21,5 ha., verharding 18,5 ha en groen / water** **3 ha. inrichtingsniveau: middel**
	opp. plangebied	**77 ha.**
	ontwikkelaar	**Intern: D. Driessen**

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Ontwikkelingen laatste jaar:
In juli 2015 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan voor Grift Noord vastgesteld. Op 14 augustus heeft de provincie Gelderland voor dit bestemmingsplan een reactieve aanwijzing gegeven. De raad als ook het college hebben tegen deze aanwijzing beroep ingediend bij de Raad van State. De Grift is een gefragmenteerd gebied. Voor de delen Zuid en West was ook opdracht gegeven voor het opstellen van een bestemmingsplan. Op de locatie De Grift zullen naar verwachting tenminste vier windturbines gerealiseerd worden. De Raad heeft ingestemd met het bestemmingsplan voor windturbines en ook de omgevingsvergunning is afgegeven. De verwachting is dat in mei 2016 een start met de realisatie van de windturbines kan worden gemaakt. Voorts verkennen we de kansen voor een energiepark aan de oostzijde van Grift Noord (Groene Centrale). Als gevolg van de reactieve aanwijzing wordt ook de voortgang in noodzakelijke grondverwervingen Grift Noord vertraagd.

In het voorjaar 2013 is door de Raad een amendement vastgesteld mbt de ontwikkeling van grootschalige detailhandel in vlek 14. De Raad verzoekt het college een pauze periode in acht te nemen van 3 jaar en in die tijd afstemming te zoeken met de regiogemeenten. De Raad gaat wel akkoord met de realisatie van een grote bouwmarkt. Dit amendement is in de planexploitatie verwerkt door twee ontwikkelfasen te onderscheiden. Het college is in gesprek met de provincie over de realisatie van een grote bouwmarkt op Ressen. Nijmegen en provincie hebben zich door een extern bureau laten adviseren inzake het toepassen van de ladder voor duurzame verstedelijking. De uitkomst was positief voor de locatie Ressen maar de provincie blijft vooralsnog de locatie afwijzen. Desondanks wordt het bestemmingsplan voor fase I opgesteld. In fase I willen we naast een grote bouwmarkt ook een tankstation en een fastfoodrestaurant ontwikkelen.
Met het opheffen van de Stadsregio en de wens om de overcapaciteit aan bedrijven- en detailhandellocaties beter in beeld te krijgen heeft Nijmegen mede het initiatief genomen om te komen tot een herijking van alle werklocaties in de regio. De herijking richt zich op Bedrijven, Perifere detailhandel en kantorenlocaties. Regiogemeenten en provincie zijn bij deze herijking betrokken. Begin 2017 zal er over de resultaten van dit onderzoek besluitvorming plaats vinden. Als gevolg van het huidige overzicht vraag en aanbod naar bedrijventerreinen in Nijmegen, is geconstateerd dat een uitgifte van 6 ha per jaar niet haalbaar is. Er wordt nu uitgegaan van een jaaruitgifte van 4,3 ha voor heel Nijmegen. De fasering van de bedrijventerreinen de Grift Noord en Zuid is hierop aangepast waardoor de einddatum verschoven is naar 2033.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	32.536.000	32.590.000	Verkopen	99.820.000	106.608.000
Bouw- en woonrijpmaken	9.823.000	12.031.000	Bijdrage ontwikkelaar		
Plankosten	7.225.000	7.751.000	Huuropbrengsten		
fondsvorming kunst	65.000	65.000	Overige	260.000	260.000
niet verrekenbare btw	53.000	53.000			
bovenwijkse voorzieningen	4.407.000	4.407.000			
Rente en kostenstijging	26.232.000	35.995.000			
Totaal geraamd	**80.341.000**	**92.892.000**	**Totaal geraamd**	**100.080.000**	**106.868.000**
Gerealiseerd tot datum	52.799.000	54.976.000	Gerealiseerd tot datum	10.931.000	11.405.000
Gerealiseerd in periode	2.769.000	2.177.000	Gerealiseerd in periode	19.000	474.000
Nog te realiseren	27.542.000	37.916.000	Nog te realiseren	89.149.000	95.463.000

Geraamd eindresultaat op einddatum 2033	€ 13.976.000	Voordelig
In NCW (resultaat van heden) prijspeil 1 jan 2016	€ 6.899.000	Voordelig
In NCW resultaat exploitatie 1 jan 2015	€ 11.854.000	Voordelig

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Verschil in NCW € 4.955.000 Nadelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters voor lang lopende exploitaties van toepassing.

Verwachte oplevering project: 2033 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2033

Toelichting verschillen
Er wordt nu uitgegaan van een jaaruitgifte van 4,3 ha voor heel Nijmegen. De fasering van de bedrijventerreinen de Grift Noord en Zuid is hierop aangepast waardoor de einddatum verschoven is naar 2033.
Voor alle bedrijventerreinen is een post onvoorzien opgenomen voor de kosten bouw- en woonrijpmaken. De initiatiefnemer voor windturbines moet bij realisatie een bijdrage aan Nijmegen betalen van € 450.000,-. Deze bijdrage was nog niet eerder in exploitatie opgenomen.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
n.v.t.

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:

G.302 (Vlek 14.)	PROGRAMMA 2015 cfm VGP 2015	UITGEGEVEN 2015	PROGNOSE 2016 cfm VGP DECEMBER 2015
Retail (ha)	0		2,3
Bedrijven/ diversen(ha)	0		
Zorg (ha)	0		0
Kantoren (ha)	0		
	0	0	0
Grijft Noord			
Bedrijventerrein (ha)	0	0	0
windturbines (st)	0	0	0
G322 Grift zuid			
bedrijventerrein (ha)	1,8	0	0
Totalen	1,8		2,3

Specifieke projectrisico's:

- Met de recente ontwikkelingen rondom Grift Noord zijn ook de grondverwervingen in een vertraging gekomen. De reactieve aanwijzing belemmert dus ook de verwervingsstrategie, risico's van onteigening nemen hierdoor toe.
- De ontwikkeling van vlek 14 heeft zowel in de gemeenteraad van Nijmegen als in de Regio tot veel discussie geleid. Op 24 oktober 2013 heeft de Regio haar beleid voor grootschalige detailhandel vastgesteld. De provincie heeft niet ingestemd met de ontwikkeling van Ressen.
- De resultaten van de herijking regionale programmering werklocaties zijn pas begin 2017 te verwachten. Het is daarom pas begin 2017 duidelijk of en hoe we de werklocaties in de Waalsprong kunnen ontwikkelen. Het college kiest er daarom voor om toch met het bestemmingsplan vlek 14 eerste fase verder te gaan en zal dit blijven afstemmen met provincie en buurgemeenten.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

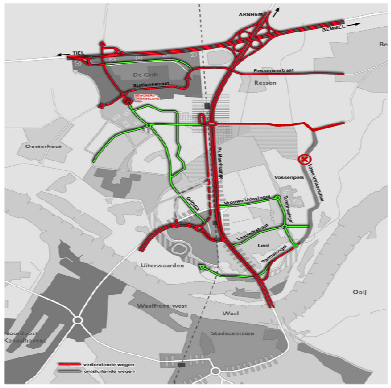
Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Waalsprong	**G309 Groot Infra**

Kerninformatie
Deze deelplanexploitatie omvat de grote infrastructurele werken in de Waalsprong. Binnen Groot Infra is ruimte voor een vastgoedontwikkeling locatie Knoop Lent.
Planexploitatie: vastgesteld 17 februari 1998; totaal geraamde kosten € 243.583.000; resultaat: € 179.059.000; oplevering: 31 december 2033

Programma		
	Woningen:	**n.v.t.**
	parkeren	**n.v.t.**
	bedrijvigheid	**10.000 m2 bvo hotelvoorziening Knoop lent**
	openb. ruimte	**Inrichtingsniveau middel 33,2 ha. Verharding en 0,7 ha uitgeefbaar**
	opp. plangebied	**33,9 ha**
	ontwikkelaar	**Intern: D. Driessen/**

Ontwikkelingen laatste jaar:
Met de realisatie van de fietstunnel onder de Prins Mauritssingel thv de Laauwikstraat komt het eind in zicht van alle grote infrastructurele werken die binnen de gemeentelijke planexploitatie vallen. De fietstunnel is op 12 juni 2015 geopend voor fietsers en voetgangers. De daadwerkelijke oplevering door de aannemer (onderhoudsverplichtingen) zal begin 2016 plaatsvinden.
In mei 2007 is door de Gemeenteraad een besluit genomen over de verkeerstructuur Waalsprong. Om het besluit te kunnen uitvoeren was voor de realisatie van infraprojecten subsidie nodig van provincie en regio. De provincie heeft inmiddels besloten 13 miljoen euro aan subsidie toe te kennen aan de deelprojecten Knoop Lent, Margaretha van Meggelenweg en de ombouw van de Prins Mauritssingel. Hiervan is al ruim € 9,5 miljoen betaald. Eind 2015 dient de subsidie verantwoord te worden aan de provincie Gelderland. Mede als gevolg van aanbestedingsvoordelen (het investeringsbedrag waar de subsidie op gebaseerd is wordt niet gehaald) bestaat de kans dat niet de volledige € 13 mln kan worden verantwoord. HOV en fietsvoorzieningen worden voor het belangrijkste deel gefinancierd vanuit programma Mobiliteit.
Binnen de deelexploitatie Groot Infra wordt ook het van der Valk hotel ontwikkeld. De bouw is in het voorjaar 2015 gestart en de oplevering wordt verwacht medio juni 2016.
In het kader van de voorbereidingen Hof van Holland wordt onderzoek gedaan naar de robuustheid van de verkeersstructuur Waalsprong. Er wordt specifiek gekeken naar verkeersintensiteiten en de effecten van de verkeersknippen Griftdijk en Vossenpels. Het is nu niet bekend of deze verkeersstudie een effect zal hebben op deze deelexploitatie Groot Infra.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	10.517.000	10.517.000	Activering investeringen	18.215.000	18.215.000
Bouw- en woonrijpmaken	90.197.000	88.812.000	Bijdrage ontwikkelaar	46.090.000	46.309.000
Plankosten	22.512.000	23.005.000	Huuropbrengsten		
Fondsvorming kunst	447.000	447.000			
Niet verrekenbare btw	925.000	925.000			
Rente en kostenstijging	85.876.000	119.877.000			
Totaal geraamd	**210.474.000**	**243.583.000**	**Totaal geraamd**	**64.306.000**	**64.524.000**
Gerealiseerd tot datum	134.635.000	143.070.000	Gerealiseerd tot datum	44.122.000	53.537.000
Gerealiseerd in periode	11.446.000	8.435.000	Gerealiseerd in periode	-544.000	9.415.000
Nog te realiseren	75.839.000	100.513.000	Nog te realiseren	20.184.000	10.987.000

Geraamd eindresultaat op einddatum 2033	€ 179.059.000	Nadelig
In NCW (resultaat van heden) prijspeil 1 jan 2016	€ 88.389.000	Nadelig
In NCW resultaat exploitatie 1 jan 2015	€ 87.785.000	Nadelig
Verschil in NCW	€ 604..000	Nadelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters voor lang lopende exploitaties van toepassing.

Verwachte oplevering project: 2033 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2033

Toelichting verschillen
In verband met de nieuwe fasering van de uitgifte bedrijventerreinen is de looptijd van deze grex verlengd tot 31-12-2033.
Er zijn in deze deelexploitatie verder geen grote verschillen te melden. Als gevolg van het gereed komen van werken ontstaat er vrijval van budgetten die niet meer ten behoeve van die werken besteed hoeven worden. De vrijval van gereed gekomen werken wordt in het resultaat teniet gedaan doordat de netto contante waarde steeds meer richting eindwaarde kruipt (en meer rente kosten door verlenging looptijd, die netto contant geen invloed hebben).

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

specifieke projectrisico's:
Zie Waalsprong totaal

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Waalsporng	**G311 Landschapszone**

Kerninformatie
De planexploitatie Landschapszone is de samenvoeging van de voormalige exploitaties G303 Archeologische site Lentse plas (vlek 50), G308 Park Waaijenstein (vlek 21) en G311 Ontgronding (vlek 12/30/31). Planexploitatie: vastgesteld 17 februari 1998; totaal geraamde kosten € 154.619.000 ; resultaat:€ 101.789.000 ; oplevering: 31 december 2033

Programma		
	Woningen:	**85 appartementen, 84 kavels vrije sector** **90 waterwoningen**
	parkeren	**Op eigen terrein**
	bedrijvigheid	**5.000 m2 bijzondere bebouwing in Waaijenstein, 20.000 m2 bvo leisure; megabioscoop, health center e.d.** **5 mln. m3 zand en grind ontgraven, verondiepen plassen 1,5 mln m3 specie terug te brengen**
	openb. ruimte	**108 ha, verharding 8.000 m2 en groen/water 107,2 ha. Inrichtingsniveau: middel**
	opp. plangebied	**117 ha**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: D. Driessen**

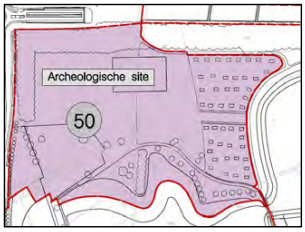

Ontwikkelingen laatste jaar:
Het bestemmingsplan Landschapszone is in 2010 door de raad vastgesteld. Een aannemer is verantwoordelijk voor de realisatie van het plassengebied; de zandwinning en aanleg park en oevers. Het contract loopt tot eind 2020. Gefaseerd worden er planonderdelen opgeleverd. De zandwinning verloopt volgens planning.
We onderzoeken de mogelijkheden om de plassen van de Landschapszone te verondiepen. In de planexploitatie is rekening gehouden met een opbrengst als gevolg van het verondiepen van de drie plassen. Dit verondiepen gaat gepaard met de discussie romdom de beoogde zwemwaterkwaliteit. Het opgestelde zwemwaterprofiel lijkt het verondiepen niet in de weg te staan. Met het Waterschap worden hernieuwde afspraken gemaakt om de nota bodembeheer te laten vaststellen. Met een marktpartij onderzoeken we hoeveel vraag er is om grond te storten om de plassen te verondiepen. Naast opbrengstverwachting is ook de extra natuurwaarde aanleiding om het verondiepen door te zetten. We richten ons nu nadrukkelijk op de Zandse Plas met nog een optie voor de Oosterhoutse Plas. Als blijkt dat er onvoldoende grond beschikbaar kan komen dan is dat een tegenvaller voor de exploitatie. De onderhandelingen met de aannemer zijn nog niet afgerond.
Nijmegen heeft met DLG een overeenkomst gesloten om de werkhaven in combinatie met het natuurproject Oosterhoutse Waarden te realiseren. Dit project is in 2014 aanbesteed en wordt inmiddels gerealiseerd. Vanuit Waalweelde is een bijdrage aan de Oosterhoutse Waarden toegezegd van € 1,2 miljoen. Vanwege de directe relatie met de Landschapszone is het project Oosterhoutse Waarden aan deze deelexploitatie toegevoegd.
Op 9 maart 2012 heeft de officiële start plaatsgevonden van het in gebruik nemen van de zandinstallaties.

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Deze aannemer maakt gebruik van de afvoermogelijkheid per schip. Vanaf 2012 was al een light-variant werkhaven gerealiseerd. Een grotere havenfaciliteit met loswal is in 2014 gerealiseerd op basis van de beschikking van het ministerie (Quick Wins). Alle projecten van de gemeente Nijmegen in de Waalsprong kunnen deze voorziening gebruiken voor overslag van (bouw)materialen. Door materialen aan en af te voeren via het water voorkomen we extra verkeersdrukte in het plangebied van de Waalsprong.
Ook de toezegging van de provincie van € 3 mln bijdrage voor de Landschapszone is geëffectueerd
Op het gebied van Leisure is in 2014 een koopovereenkomst gesloten met Cinemec tbv de realisatie van een multi media center. De bouw is al gestart en de opening wordt verwacht in december 2015. Er worden nog gesprekken gevoerd in het kader van een mogelijke sauna/welness voorziening.
Voor Waaijenstein wordt een plan opgesteld voor de verkoop van woningen en de realisatie van het parkgebied. In dit plan geven we aan of het beoogd programma (85 appartementen en 17 vrije kavels) te realiseren is dan wel dat het beter is te kiezen voor een alternatief programma dat beter aansluit bij de gebiedskenmerken van dit gebied en de marktsituatie van vandaag.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen	36.784.000	36.784.000	Verkopen/zandwinning	39.845.000	40.250.000
Bouw- en woonrijpmaken	20.341.000	23.059.000	Bijdrage ontwikkelaar	0	
Plankosten	11.946.000	12.449.000	Huuropbrengsten	0	
Bovenwijkse voorzieningen	0	0	Overige	9.624.000	10.471.000
Fondsvorming	84.000	84.000			
Niet-verrekenbare btw	106.000	106.000			
Rente	60.573.000	82.137.000	opbrengststijgingen	1.813.000	2.111.000
Totaal geraamd	**129.834.000**	**154.619.000**	**Totaal geraamd**	**51.281.000**	**52.832.000**
Gerealiseerd tot datum	78.451.000	82.981.000	Gerealiseerd tot datum	9.700.000	13.963.000
Gerealiseerd in periode	1.606.000	4.530.000	Gerealiseerd in periode	2.414.000	4.263.000
Nog te realiseren	51.383.000	71.638.000	Nog te realiseren	41.581.000	38.869.000

Geraamd eindresultaat op einddatum 2033	€ 101.789.000	Nadelig
In NCW (resultaat van heden) prijspeil 1 jan 2016	€ 50.246.000	Nadelig
In NCW resultaat exploitatie 1 jan 2015	€ 47.177.000	Nadelig
Verschil in NCW	€ 3.069.000	Nadelig

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters voor lang lopende exploitaties van toepassing.

Verwachte oplevering project 2024 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2033

G.311 Ontgrondingen	PROGRAMMA 2015 cfm VGP DECEMBER 2014	UITGEGEVEN 2015	PROGNOSE 2016 cfm VGP DECEMBER 2015
waterwoningen (st)	0	0	0
Woningen (st)	0	0	0
G 303 Archeologische site			
Woningen (st)	0	0	0
Leisure (ha)	2,4	0	0,3
G308 Waaijenstein			
woningen gb (st)	0	0	0
appartementen	0	0	0
bijzondere bebouwing (ha)	0	0	0
Totalen woningen	0		0
Totalen uitgeefbaar	2,4		0,3 ha

Toelichting verschillen
In verband met de nieuwe fasering van de uitgifte bedrijventerreinen is de looptijd van deze grex verlengd tot 31-12-2033.
Als gevolg van meer grondverkoop aan Cinemec (tbv buitenruimte / parkeren) is de opbrengstverwachting naar boven bijgesteld. Voor alle nog te realiseren werken in kader bouw- en woonrijpmaken is een post onvoorzien opgenomen.
In het kader van de subsidieverantwoording werkhaven is in exploitatie een risicoreservering opgenomen. We verwachten niet aan alle vereisten van de beschikking te kunnen voldoen.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Specifieke projectrisico's:
- Nijmegen heeft de aannemer afgesproken zelf 600.000 m3 zand af te nemen tbv Nijmeegse projecten. Met de stagnatie van woningbouw en andere werken wordt de 600.000 m3 mogelijk niet gehaald. Onderzocht wordt of het resterende zand na 2020 in depot kan worden gezet. Is dit het geval dan lijkt dit risico beheersbaar.
- De advisering mbt het verondiepen levert ons een inzicht dat het lastig wordt om 1,5 miljoen m3 grond georganiseerd te krijgen uit projecten. De prognose is nu gesteld op 1 miljoen m3. De vergunning voor het verondiepen loopt tot 2023. We blijven de markt verkennen om toch een belangrijk deel van de geraamde opbrengstbinnen te halen om zo de financiële- als de natuurdoelstellingen te kunnen realiseren.
- De aannemer wordt via de ontgrondingsvergunning gedwongen een andere werkmethode te kiezen ivm veiligheidszones en stabiliteit onderwatertaluds (de CUR 113); er kan door de aannemer minder efficient gewerkt worden en dit gaat ten koste van zijn zandexploitatie. De aannemer heeft bij de gemeente een claim ingediend.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Waalsprong	**GEM Waalsprong**

Kerninformatie
Dit betreft de planexploitatie van de GEM Waalsprong Beheer BV. Dit is een deelneming van de gemeente waar zij enig aandeelhouder is na de ontvlechting in 2013. In het plangebied worden woningbouw, voorzieningen en wijkinfrastructuur gerealiseerd.

Programma

Grondgebonden (aantal)		**Totaal**	**gerealiseerd**	**Prognose**
Sociale huur	St	2.056	1.093	963
Goedkoop	St	2.008	147	1.861
Middel	St	3.662	1.519	2.143
Duur	St	2.833	1.954	879
Totaal		**10.559**	**4.713**	**5.846**
Appartementen (aantal)				
Sociale huur	St	686	280	406
Goedkoop	St	477	6	471
Middel	St	544	177	367
Duur	St	580	20	560
Totaal		**2.287**	**483**	**1.804**
Niet-woningbouw (m2)				
Winkels	St	27.000	4.000	23.000
Horeca	St	5.000		5.000
Kantoren	St	23.000	18.000	5.000
Bedrijven	St	22.000	18.000	4.000
Bijz. voorzieningen	St	80.000	38.000	42.000
Totaal		**156.000**	**77.000**	**79.000**

Totaal plangebied	240 ha
Hoofdinfra	14 ha
Teruglegging rivier	7 ha
Verhardingen	85 ha
Groen/ water	14 ha
Uitgeefbnaar	121 ha
Ontwikkelaar	GEM-Waalsprong/ R.Hummels
Ontwikkelaar intern	L. Koridon

Ontwikkelingen laatste jaar:
Het sentiment in de woningmarkt is ten opzichte van een aantal jaren terug aan het veranderen. Consumenten roeren zich meer en hebben nieuwe wensen en eisen, marktpartijen tonen zich actiever om woonwensen te realiseren. Het herstel van de woningmarkt gaat echter nog niet met grote stappen. Wel zien we in de Waalsprong oa. dat de omzet groeit, de vraag naar woningtypes zich verbreedt, meer gekeken wordt naar kansen door specifieke doelgroepen met bijzonder woonprofiel, en innovatieve woningconcepten op de markt komen. De diversiteit in de woningbouw wordt daarmee iets groter dan de afgelopen jaren. Aan de andere kant zijn marktpartijen nog niet bereid om veel meer risico's te nemen en zijn de volumes klein per markttpartij.

In de ontwikkelingsgebieden Nijland, Vossenpels-Zuid, Laauwik en Visveld is samen met marktpartijen gewerkt aan de voorbereiding en realisatie van de woningbouw.
Lentseveld en laauwik zijn, met uitzondering van de kavel in particuliere bouw en de vlekken voor appartementen, volledig in verkoop of in optie gegeven. Belangstelling voor appartementen in Laauwik heeft geleid tot daadwerkelijke verkoop en een kwart van de vrije kavels is in verkoop of optie.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

In Visveld is gestart met de realisatie van de laatste woningen. In 2016 is dit plandeel dan ook helemaal afgerond.
Ook het Nijland is bijna gerealiseerd. De start van de verkoop van het laatste bouwproject is nu gestart en de laatste vrije kavels zijn nog in de verkoop. Als de verkoop goed blijft doorlopen kan ook dit plangebied in 2016 afgerond worden.
De Vossenpels-zuid is helemaal in ontwikkeling als de laatste opties worden gelicht en de kavels worden verkocht. De verwachting is dat dit plangebied in 2017 kan worden afgerond.

In het plangebied Grote Boel (zuidelijk deel Groot-Oosterhout) is gestart met de realisatie van de eerste fase woningbouw (sociale huur en marktwoningen) door de uitgetreden GEM-partijen. In 2015 wordt nog een tweede tranche kavels verkocht aan deze partijen. De planuitwerking van overige delen van de Grote Boel is verder gebracht op basis van de nieuwe planopzet en het nieuwe beeldkwaliteitsplan. De invulling wordt door het vraaggericht ontwikkelen voor een groot deel beïnvloed door de woningtypes die nu in de markt gevraagd worden. Zo worden er nu ook woningen voor verkoop aangeboden die zich zich in de tijd modulair kunnen ontwikkelen.
De studie naar de realisatie van een school in het noordelijk deel van de Grote Boel is in volle gang. In de eerste helft van 2016 is duidelijk hoe de realisatie vorm kan worden gegeven.

Er is veel belangstelling bij marktpartijen voor het plangebied De Stelt. De eerste kavels worden in 2015 geleverd. Aansluitend worden in 2016 de overige kavels afgenomen, waarmee Stelt Noord volledig ontwikkeld is, behoudens ca. 5 kavels voor particulier opdrachtgeverschap. In 2015 wordt ook gestart met de stedebouwkundige concretisering en marktbenadering voor de De Stelt-Zuid. In 2015 zijn veel werkzaamheden uitgevoerd ten behoeve van het project Ruimte voor de Waal-Nijmegen, deze zullen ook nog in 2016 een vervolg krijgen.

Voor de deelgebieden Hof van Holland-Broodkorf-Woenderskamp is gestart met de werkzaamheden voor de visievorming. Medio 2015 is het tussendocument Hof van Holland-Broodkorf-Woenderskamp opgeleverd waarin het ruimtelijk raamwerk is gepresenteerd die de basis vormt voor de inhoudelijke vervolgstappen. Ook zijn finaciele risico's benoemd en de issues aangeven die nog nader uitgewerkt worden. Duidelijk is geworden dat extra afstemming met het waterschap noodzakelijk is om meer duidelijkheid te krijgen over de eisen die samenhangen met de waterkering (dijk) en de waterhuishouding binnendijks (oa watersingel). Ook het bepalen van de laatste schakels in de hoofdverkeerstructuur vraagt extra onderzoek en afstemming. De thema's verkeer en water zijn dermate bepalend voor de ontwikkeling dat duidelijkheid hierover nodig is voordat fase 3 planconcept en handelingskader kan worden afgegrond. Oplevering fase 3 zal begin 2016 plaatsvinden incl. de effecten op de grondexploitatie.

Parallel aan de werkzaamheden ten behoeve van planuitwerking Hof van Holland eo. worden ook de mogelijkheden voor versnelling van de woningbouwrealisatie verder in beeld gebracht. Op dit moment zijn in de deelgebieden Grote Boel en De Stelt-Noord veel lokaties in de verkoop, met een grote diversiteit, om een zo breed mogelijke marktvraag te kunnen bedienen. Als de verkoop snel verloopt, kan dat leiden tot versnelling. Daarnaast lijken de locaties met een meer stedelijk milieu (Hof van Holland, deel Broodkorf/Woenderskamp) geschikt om versnelling mogelijk te maken omdat woononderzoeken behoefte aangeven voor deze woonmilieu's. Het planvormingstraject voor Hof van Holland-Broodkorf-Woenderskamp is begin 2016 afgegrond. Ook is gestart met de visievorming Vossenpels Midden/Noord als een van de lokaties om het Plant-je-Vlagconcept een vervolg te geven. De nog te maken keuzes voor de hoofdverkeerstructuur zijn echter wel bepalend voor de ontwikkelingsmogelijkheden van dit gebied. Tot slot worden de mogelijkheden verkend om plandelen, die nu nog niet in ontwikkeling zijn maar het bestemmingsplan woningbouw mogelijk maakt, op de markt te zetten waarbij er geen concurentie voor de lopende deelgebieden ontstaat.

Onder de vlag van Tijdelijk Anders Bestemmen (TAB)/Tijdelijk Anders Gebruiken (TAG) zijn de nodige initiatieven van de grond en in voorbereiding gekomen (oa. Moestuinen, hondenspeeltuin, sportveld). Ook is een ideeencompetie voor TAG in Hof van Holland, Hoge Bongerd en Veur Lent in voorbereiding die begin 2016 van start moet gaan. Deze competitie moeten tijdelijke projecten opleveren die genoemde gebieden oa,

aantrekkelijker en interessanter maken, de leefbaarheid handhaven of verbeteren, en een passende opmaat vormen voor de defintieve ontwikkeling van deze gebieden.

Toelichting verschillen
Per 1 januari 2016 worden de exploitaties Waalsprong GEM en Waalsprong gemeentelijk deel samengevoegd tot één exploitatie Waalsprong. Voorwaarde hiervoor is dat beide exploitaties dezelfde einddatum hebben. Omdat de gemeentelijke exploitatie Waalsprong als einddatum 31-12-2033 heeft, is ook de einddatum van de exploitataie Waalsprong GEM verschoven naar die datum. Dit heeft geen effect op het netto contante resultaat van deze grondexploitatie.
Het netto contante resultaat is verbeterd tot een tekort van €12,3 mln (was € 27,1 mln). De items met de grootste invloed op het resultaat worden hieronder kort benoemd.

- *Parameters zomernota*
  In de zomernota 2015 zijn de parameters vastgesteld. Op basis van de verbeterde marktonwikkelingen zijn voor woningbouw de parameters positief bijgesteld ten opzichte van vorig jaar. Voor kantoren en winkels zijn de parameters echter negatief bijgesteld. Per saldo leidt dit tot een voordeel van € 1,3 miljoen.

- *Herfinanciering leningenportefeuille*
  Medio 2015 is de leningen portefeuille van de GEM (deels) overgesloten. Vanwege het zeer goede financieringsklimaat (lage rentestanden) leidt dit tot een flinke besparing op de rentelasten. Middels uitgestelde leningen (leningen die nu al zijn vastgelegd, maar pas in de toekomst van kracht worden) is geprofiteerd van het huidige gunstige financieringsklimaat. Dit levert een voordeel op van ca € 15,5 mln (nominaal). Dit is netto contant ca € 12,6 mln.

- *Kosten*
  Bij de herziening van de grondexploitatie zijn de ramingen opnieuw tegen het licht gehouden. Voor de sloopkosten en milieukosten (sanering) levert dit een vrijval (en dus voordeel) op. Dit geldt ook voor de post kunstwerken: de aanleg van de hoofdinfrastructuur door De Stelt is meegenomen in de aanbesteding en budgetten van bouw- en woonrijp maken in De Stelt. In de grondexploitatie stond hiervoor nog een aanvullend budget opgenomen die niet nodig bleek te zijn.
  In de Waalsprong beheert de GEM ook nog een aantal panden/woningen en gronden. Dit beheer brengt zowel kosten als opbrengsten met zich mee. De opbrengsten zijn hoger uitgevallen dan geraamd, hetgeen een positieve invloed heeft op het resultaat.
  Voor de meeste plangebieden is er nu meer inzicht in de procesgang van de ontwikkeling. Daarnaast vraagt het interactief en vraaggericht ontwikkelen een forse inspanning. Ook is aanvullende onderzoek nodig voor thema's die spelen in de gehele Waalsprong (zoals verkeer, water(huishouding), TAG). Dit was aanleiding om de budgetten voor planontwikkeling nog eens tegen het licht te houden, en heeft geleid tot een verhoging van deze budgetten.
  In de grondexploitatie was al jarenlang een post onvoorzien opgenomen zonder dat deze inhoudelijk gespecifiseerd was. In deze grondexploitatie is deze post nu wel direct toegewezen aan mogelijk meerwerk in lopende deelplannen.
  De omvang van de post onvoorzien in de grondexploitatie is afgenomen. Dit heeft een positief effect op het eindresultaat van de grondexploitatie.
  Op totaalnivo leiden deze wijzigingen tot een toename in de kosten van ca € 3,1 mln

- *Opbrengsten*
  De huidige planuitwerking van met name Grote Boel laat een hogere grondopbrengstverwachting zien dan hetgeen was opgenomen in de grondexploitatie. Ook in De Stelt worden op sommige plekken hogere grondopbrengsten gerealiseerd dan geraamd. Met name in Laauwik ontstaat juist druk op de grondprijs van de laatste nog te ontwikkelen vlekken. Hier is de opbrengstverwachting van een woningbouwvlek met appartementen naar beneden bijgesteld. Appartementen worden hier vervangen door grondgebonden woningen.
  Naast woningbouw worden er ook andere functies ontwikkeld in de Waalsprong. In Grote Boel werd rekening gehouden met meer te verkopen m2's voor een school in Grote Boel dan wat nu

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

werkelijkheid lijkt te gaan worden. De opbrengst van deze school is naar beneden bijgesteld. Ook de bijdrage derden is naar beneden bijgesteld nav de accountantcontrole van de rekening 2014.
Op totaalnivo leiden deze wijzigingen tot een toename van de opbrengsten van ca € 1,2 mln.

Verschuivingen per saldo neutraal
Per 1 januari 2016 zullen de grondexploitaties Waalsprong gemeentelijk deel en GEM Waalsprong verder gaan als één geintegreerde grondexploitatie Waalsprong. Om deze integratie goed te laten verlopen zijn een aantal posten verschoven, zodat posten uit bestaande grexen bij elkaar opgeteld kunnen worden. De bedragen per post veranderen door deze verschuivingen, maar dit heeft geen invloed op het resultaat. Daarbij gaat het om de volgende zaken:

- Onrendabele top parkeren: de onrendabele top voor gebouwd parkeren was opgenomen als negatieve opbrengsten. Deze is nu als kostenpost opgenomen (voor hetzelfde bedrag). In de tabel nemen daardoor de opbrensgten toe (negatieve opbrengsten eruit), maar ook de kosten. Ca € 15.5 mln.
- De rioolwerkzaamheden in de Waalsprong worden geactiveerd bij het Concern. Dit betekent dat de grondexploitatie (van waaruit de aanleg in eerste instantie wordt betaald) een vergoeding krijgt. Deze vergoeding was opgenomen in de post Bijdrage gemeente. Hiervoor is nu een post Activeringsbijdrage ingericht. Ca € 25 mln.
- Er heeft een verrekening van gemaakte kosten plaatsgevonden tussen de gemeente en de GEM. Deze waren opgenomen onder de post diversen en zijn nu (voor een deel) in de boekwaarde van de plankosten opgenomen. Dit heeft geleid tot een toename van de plankosten en afname van de diverse kosten van ca €3,7 mln.

<u>Relevante beslispunten t.b.v. het VGP</u>
Niet van toepassing

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2015 VGP dec '14	Per 01-01-2016 VGP	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015 VGP dec '14	Per 01-01-2016 VGP
Verwervingen	226.659.181	226.827.000	Verkopen + overige opbrengsten	780.528.000	796.185.000
Bouw- en woonrijpmaken	192.200.000	189.898.000			
Plankosten	121.914.000	134.539.000			
Bovenwijkse voorzieningen	19.684.000	19.795.000			
Kunst/archeologie/ diversen/onvoorzien	76.669.000	84.861.000			
Rente en kostenstijging	244.105.000	218.484.000	Opbrengststijgingen	55.426.000	56.752.000
Totaal geraamd	**881.231.000**	**874.403.000**	**Totaal geraamd**	**835.954.000**	**852.937.000**
Gerealiseerd tot heden	593.285.000	611.573.000	Gerealiseerd tot heden	296.822.000	332.286.000
Nog te realiseren	287.946.000	262.830.000	Nog te realiseren	539.132.000	520.651.000

Geraamd eindresultaat op einddatum 2033	21.467.000	nadelig
In NCW (resultaat van heden) prijspeil 1 jan 2016	12.343.000	nadelig
In NCW resultaat exploitatie 1 jan 2015 (VGP dec '14)	27.056.000	nadelig
Verschil in NCW	14.713.000	voordelig

Verwachte oplevering project: 2033 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2033

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

	PROGRAMMA 2015 cfm VGP dec '14	UITGEGEVEN 2015	PROGNOSE 2016 cfm VGP DECEMBER '15
Woningbouw			
Aantal (sociaal tussen haakjes)	432 (49)	485 (69)	401 (36)
Niet-woningbouw			
Winkels m2 bvo			
Horeca m2 bvo			
Kantoren m2 bvo			
Bedrijven m2 bvo			-
Bijz. voorzieningen m2 bvo			

Specifieke projectrisico's (Top 5):

- Afzetbaarheid kavels en bestaande panden in tempo en opbrengst; langere looptijd en/of lagere opbrengst.
- Bij de planuitwerking blijkt verhouding uitgeefbaar/niet-uitgeefbaar ongunstiger dan aangenomen. (Dit komt bijvoorbeeld naar voren bij de planontwikkeling van Hof van Holland, Broodkorf en Woenderskamp.)
- Omvang vraag naar appartementen is lager en blijft achter op prognose.
- Omvang van het commerciële programma groter dan marktbehoefte.
- Kans op meer subsidie inkomsten.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Naam productgroep	**Waalsprong**

Kerninformatie
Per 31-12-2015 is de GEM Waalsprong ontmanteld en zijn de grondexploitatie gemeentelijk deel en GEM deel samengevoegd in deze Grex Waalsprong. Deze exploitatie is de samenvoeging van de exploitatie GEM Waalsprong en de grex van het gemeentelijk deel van de Waalsprong. Het bevat dus zowel de woningbouwvlekgebieden als de gemeentelijke plandelen van de Waalsprong (infrastructuur, bedrijventerrein, wonen, voorzieningen, water en natuur)

Programma **Zie de exploitaties "GEM Waalsprong" en "Waalsprong Totaal Gemeente"**
ontwikkelaar **Intern: L. Koridon**

Ontwikkelingen laatste jaar:

Het samenvoegen van beide grondexploitaties is een gevolg van het besluit om de GEM Waalsprong BV/CV op te heffen en te integreren in de gemeentelijke organisatie (Collegebesluit 8-12-2015). Per 1-1-2016 is de GEM Waalsprong materieel opgeheven.
Tot 1-1-2016 waren er twee financieringsregimes voor de grexen in de Waalsprong: voor de GREX GEM Waalsprong werd gebruik gemaakt van projectfinanciering; voor de GREX gemeentelijk deel Waalsprong van de omslagrentesystematiek (geen projectfinanciering). Per 1-1-2016 wordt voor planexploitatie Waalsprong (=samenvoeging GREX GEM Waalsprong en GREX gemeentelijk deel Waalsprong) één regime toegepast: projectfinanciering.

Financiën:

Kosten	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2016
Verwervingen	315.673.000	Verkopen en overige opbrengsten	1.241.634.000
Bouw- en woonrijpmaken	336.827.000		
Plankosten	215.932.000		
Overige kosten	117.931.000		
Rente en kostenstijging	284.768.000		
Totaal geraamd	**1.271.180.000**	**Totaal geraamd**	**1.241.634.000**
Gerealiseerd tot datum	917.516.000	Gerealiseerd tot datum	560.017.000
Nog te realiseren	353.664.000	Nog te realiseren	681.617.000

Prognose eindresultaat op einddatum 2033	€ 29.551.000,-	Nadelig
Resultaat NCW (resultaat van heden), prijspeil 01-01-2016	€ 16.331.000,-	Nadelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters voor lang lopende exploitaties van toepassing.

Voor dit project is een bedrag van € 16.331.000 als voorziening opgenomen. Dit is de contante waarde van bovengenoemd tekort op einddatum. Dit tekort is gelijk aan de optelling van de tekorten van de grondexploitatie GEM Waalsprong en de grondexploitatie Waalsprong Totaal Gemeente, die in dit VGP verklaard worden.
De grondexploitatie Waalsprong Totaal Gemeente kende een resultaat op Netto Contante Waarde per 1-1-2015 van € 1,2 miljoen voordelig, en nu van € 3,9 miljoen nadelig. De Grondexploitatie GEM Waalsprong kende een resultaat op Netto Contante Waarde per 1-1- 2015 van € 27,0 miljoen nadelig, en nu van € 12,3 miljoen nadelig. Deze grexen samengevoegd verschuift het resultaat van € 25,8 miljoen nadelig naar nu € 16,3 miljoen nadelig.

Verwachte oplevering project: 2033 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2033

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Toelichting verschillen
Deze grondexploitatie Waalsprong is een samenvoeging van de gepresenteerde grondexploitatie “GEM Waalsprong” en “Waalsprong Totaal Gemeente”. Voor de toelichting van de verschillen wordt verwezen naar de betreffende grondexploitaties in dit VGP.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
- Het vaststellen van de geintegreerde grondexploitatie Waalsprong.

Specifieke projectrisico’s:
Zie de risico’s in grex “GEM Waalsprong” en “Waalsprong Totaal Gemeente”.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Dijkteruglegging	**G33x Ruimte voor de Waal - Nijmegen**

Kerninformatie
Naar aanleiding van de hoge rivierwaterstanden in 1993 en 1995 heeft het kabinet besloten dat de beveiliging tegen overstromingen in het riviergebied niet langer uitsluitend door dijkverhoging en dijkverbetering moet plaatsvinden. Het kabinet heeft ervoor gekozen meer ruimte te geven aan de rivieren, om zo de vereiste veiligheid in het rivierengebied te garanderen. In de Planologische Kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier heeft het kabinet hiervoor een samenhangend pakket van rivier verruimende maatregelen vastgesteld. Op 25 januari 2007 is de PKB in werking getreden. Eén van de 34 maatregelen van het programma Ruimte voor de Rivier is het project Ruimte voor de Waal – Nijmegen (ook wel de Dijkteruglegging te Lent genoemd). Bij Nijmegen maakt de Waal een scherpe bocht en vernauwt zich. Om meer ruimte te geven aan de rivier wordt de Lentse Waaldijk ca. 350 meter naar het noorden verschoven en wordt een nevengeul aangelegd in de uiterwaarden. Hierdoor ontstaat een eiland in de Waal.
In haar brief van 26 februari 2010 heeft de toenmalige staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de gemeente Nijmegen gevraagd de realisatie van het project op zich te nemen. Hiervoor is op 1 december 2011 de Realisatieovereenkomst ondertekend waarin de afspraken tussen de staatssecretaris en de gemeente Nijmegen ten aanzien van de voorbereiding van de uitvoering en de uitvoering zelf zijn vastgelegd.
Vanaf medio 2012 is aannemerscombinatie i-Lent, die wordt gevormd door Dura Vermeer Divisie Infra BV en Ploegam BV, als opdrachtnemer van de gemeente Nijmegen aan de slag met het verleggen van de dijk, het graven van een zogenaamde nevengeul in de uiterwaarden, de bouw van drie bruggen een nieuwe kade. In december 2015 zijn de werkzaamheden voor de waterveiligheid afgerond; De verwachting is dat de overdracht van het project aan de beheerders (gemeente Nijmegen, waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat Oost-Nederland) op 31 maart 2016 plaatsvindt.

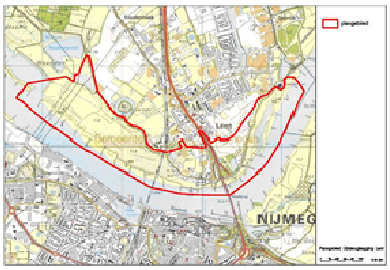
Programma

Woningen:		
parkeren		
bedrijvigheid		
openb. ruimte		
opp. plangebied	**250 ha.**	
ontwikkelaar	**Intern/extern:**	

Planexploitatie

	Bij vaststelling	Vorig VGP	Huidig VGP
Omvang:	**264.257.387**	**251.100.03**	**257.232.442**
Verwacht resultaat:	**Nvt**	**Nvt**	**Nvt**
Start bouw	**2012**	**2012**	**2012**
verwachte oplevering	**2016**	**2016**	**2016**

Toelichting verschillen
Bijgestelde raming in het kader van het plan van aanpak realisatie. Enkele onderdelen van het project worden door Rijkswaterstaat separaat afgewikkeld.

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Ontwikkelingen laatste jaar:
Het project Ruimte voor de Waal - Nijmegen is de laatste fase van de realisatie ingegaan, de laatste werkzaamheden worden uitgevoerd en het project krijgt meer en meer haar definitieve vorm en uitstraling. De verwachting is dat de waterveiligheidsdoelstelling conform planning voor het eind van dit jaar bereikt wordt. Op 3 december 2015 komt de Minister van Infrastructuur en Milieu naar Nijmegen voor een symbolische handeling om te markeren dat de waterveiligheidsdoelstelling is gerealiseerd.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Na het behalen van deze mijlpaal worden nog afrondende werkzaamheden verricht aan objecten. De overdracht van het gerealiseerde werk aan de beherende organisaties is gepland op 31 maart 2016. Voorafgaand hieraan wordt op 28 maart 2016 een evenement georganiseerd om het publiek kennis te laten maken met het 'nieuwe' gebied.
In de verslagperiode is een belangrijke mijlpaal genomen. Op 22 juni 2015 is de Verlengde Waalbrug door de Hoofdingenieur Directeur van Rijkswaterstaat Oost-Nederland en de Burgemeester van Nijmegen officieel in gebruik genomen. Na de ingebruikname is gestart met het verwijderen van de tijdelijke verkeersomleiding en vervolgens met het ontgraven van het laatste stuk van de nevengeul.
Op 12 juni 2015 mocht het project Ruimte voor de Waal - Nijmegen de Nederlandse Bouwpluim 2015 in de categorie Grond-, Weg- en Waterbouw in ontvangst nemen. De Bouwpluim wordt iedere twee jaar toegekend aan bouwprojecten waarbij op vernieuwende wijze wordt samengewerkt tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.
De focus van de projectorganisatie ligt op het tijdig behalen van de mijlpaal Waterveiligheid, de afronding van de realisatiefase, het opleverproces en de overdracht naar Rijkswaterstaat Ruimte voor de Rivier en beheerders.

Mijlpalen

- December 2015 veiligheidsdoelstelling m.b.t. waterstandsdaling gerealiseerd.
- Maart 2016 project opgeleverd.

Specifieke projectrisico's:

1. Besluitvorming vindt plaats over teveel "schijven".
2. Er komen nieuwe eisen vanuit bestuurlijke partners / Beheerders.

Beheersmaatregelen:

1. Raakvlakken en bijbehorende risico's inzichtelijk maken.
2. Bestuurlijk afstemmen voor de duur van het project dat extra wensen voor rekening zijn voor de eisensteller.

Financiën:

Kosten	Per 31-10-2014	Per 31-10-2015	Opbrengsten	Per 31-10-2014	Per 31-10-2015
Totaal geraamd	**251.100.037**	**257.232.442**	**Totaal geraamd**	**251.100.037**	**257.232.442**
Gerealiseerd tot datum	160.560.128	227.228.668	Gerealiseerd tot datum	217.341.408	247.596.958
Gerealiseerd in periode	68.933.755	66.668.540	Gerealiseerd in periode	114.175.749	30.255.551
Nog te realiseren	90.539.908	30.003.774	Nog te realiseren	33.758.629	9.635.484

125

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Koers West	**G801 Mercuriuspark/Nyma kwartier**

Kerninformatie
Deze planexploitatie bevat de kosten van aanleg van de Stadsbrug vanaf Graaf Alardsingel in de Waalsprong alsmede de aanpassing van de aansluitende infrastructuur tot en met het kruispunt Energieweg/Neerbosscheweg. Uitgangspunt is een verbinding geschikt voor 2* 2 rijstroken en wisselstrook en aan één zijde een fietsstrook (voor het brugdeel).
Planexploitatie: vastgesteld 15 oktober 2003; omvang: 291.320.000; oplevering: 31 december 2020

Programma		
	Woningen:	**Nvt**
	parkeren	**Op eigen terrein**
	bedrijvigheid	**9,2 ha bedrijventerrein**
	openb. ruimte	**26,8 ha, inrichtingsniveau middel. Het merendeel bestaat uit verharding**
	opp. plangebied	**36 ha**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: E. van Petersen**

Ontwikkelingen laatste jaar:
De oplevering van de brug heeft alweer enige tijd terug plaastgevonden evenals de reconstructie van de Energieweg. Medio 2016 zal de ontwikkeling van het Vasim en CP-Kelco complex verder ter hand worden genomen.

Financiën:

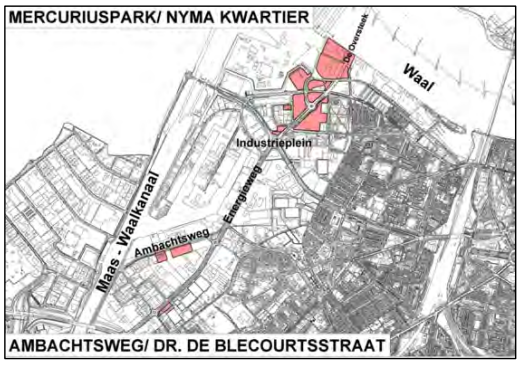
Kosten	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016	**Opbrengsten**	Per 01-01-2015	Per 01-01-2016
Verwervingen en infra	255.857.000	259.871.000	Verkopen en verhuur	17.457.000	22.310.000
Kostenstijgingen	252.000	700.000	Bijdrage gemeente	68.533.000	68.683.000
Plankosten	37.326.000	37.631.000	Externe bijdragen	177.565.000	177.570.000
Overige			Renteopbrengsten	32.993.000	33.181.000
Rente en-kostenstijgingen			Opbrengststijging	0	0
Totaal geraamd	**293.435.000**	**298.202.000**	**Totaal geraamd**	**296.548.000**	**301.744.000**
Gerealiseerd tot datum	275.438.000	278.180.000	Gerealiseerd tot datum	278.099.000	279.272.000
Gerealiseerd in periode	5.267.000	2.732.000	Gerealiseerd in periode	33.406.000	1.173.000
Nog te realiseren	17.997.000	20.022.000	Nog te realiseren	18.449.000	22.472.000

Prognose eindresultaat per 01-01-2015 € 3.112.000,- Voordelig
Prognose eindresultaat per 01-01-2016 € 3.542.000,- Voordelig

Voor deze planexploitatie zijn de standaard parameters voor lang lopende exploitaties van toepassing.

Verwachte oplevering project: 2019 Afsluiting planexploitatie: 31 december 2019

Toelichting verschillen
Een deel van de vrijval van diverse stelposten wordt als dekking opgenomen om een bijdrage te kunnen leveren in de bouw- en verbouwkosten van Vasim en CP-Kelco.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

Uitgifte cijfers afgelopen en eerst volgende jaar:

G801 Stadsbrug	PROGRAMMA 2015 cfm VGP DECEMBER 2014	UITGEGEVEN 2015	PROGNOSE 2016 cfm VGP DECEMBER 2015
Mercuriuspark:			
bedrijven(ha)	2,4	0,3	1,9
Energieweg:			
Kantoren (ha)	0	0	0
Ambachtsweg			
bedrijven (ha)	0	0	0
Totalen	**2,4**	**0,3**	**1,9**

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
- Toevoeging vrijval aan de bouw- en verbouwkosten Vasim en CP-Kelco.

Specifieke projectrisico's:
Voor de de herontwikkeling "Vrijheidskwartier" en de ontwikkeling Mercuriuspark geldt dat de posten onvoorzien in deze exploitatie voldoende groot lijken om eventuele risico's op te kunnen vangen.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G001 St. Annastraat/Groenewoudseweg**

Kerninformatie

Het terrein is eigendom van Dorvas B.V. . Het project omvat het op tekening aangegeven plangebied. Waar in het verleden gadacht werd aan een invulling voor wonen, moet nu gekeken worden naar een invulling die aansluit bij de behoeften.

Programma:	woningen:	Nader te bepalen
	parkeren:	
	bedrijvigheid	
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	Ca 0.8 ha
	Ontwikkelaar	Intern: M. van Gerwen
		Extern: Dorvas B.V.

Relevante beslispunten tbv het VGP

geen

Ontwikkelingen laatste jaar

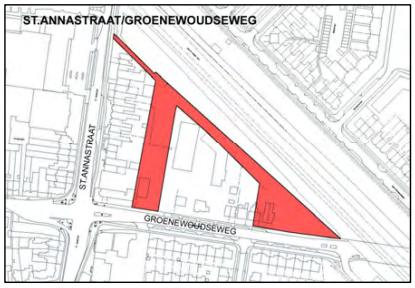
In het verleden is over een aantal verschillende invullingen van het terrein overleg geweest. Op het moment is overleg met de eigenaar over een mogelijke invulling die past bij de huidige vraag van de markt en binnen het gemeentelijk woonbeleid. Gedachten gaan daarbij uit naar tijdelijke woningen en woonruimte voor expats.
Er zullen pas vervolgstappen gezet worden als meer duidelijkheid is over een haalbaar programma.

Specifieke projectrisico's:

1. Historische kosten worden niet goedgemaakt.

Beheersmaatregelen:

1. Pas na overeenstemming over de reeds gemaakte kosten, worden verdere stappen gezet.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G006 Station Nijmegen Centraal**

Kerninformatie

Het project Nijmegen Centraal omvat 3 deelresultaten:

1. De renovatie en renovatie van het spoor en de transferfunctie op de locatie voor het realiseren van het programma Hoog frequent Spoor (PHS). Opdrachtgever is het ministerie van I&M
2. De realisatie van een nieuwe westelijke entree van het station en de verdere gebiedsontwikkeling aan die zijde
3. De verbetering van de stationsomgeving aan de oostzijde met verbinding naar de binnenstad

Programma:	**woningen:**	**Nvt**
	parkeren:	**Nvt**
	Bedrijvigheid:	
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern: Paul Matthieu**
		Extern: I&M, ProRail, NS

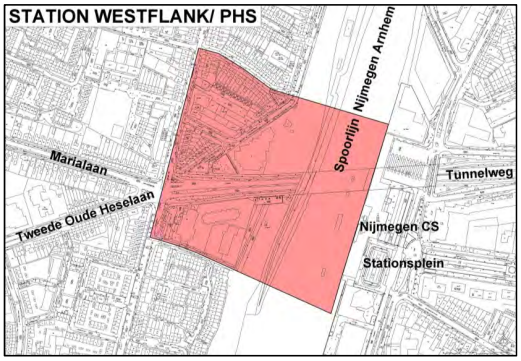
Ontwikkelingen laatste jaar
PHS: voorbereiding voorkeursalternatief in het kader van de MIRT agenda. In het voorjaar van 2016 wordt een keuze gemaakt.

Westzijde en entree: er is een PIO opgestart en op dit moment wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Voor wat betreft de entree: het onderzoek daarvan maakt integraal onderdeel uit van de studie PHS Nijmegen

Oostzijde: samen met de partners NS, ProRail, Provincie Gelderland wordt een eindbeeld opgesteld, waarin de verschillende ontwikkelingen worden geïntegreerd. Het betreft onderdelen zoals een verbouwing van de stationshal, een andere inrichting van het fietsparkeren, de inrichting van de openbare ruimte voor voetgangers, het wijzigen van het busbufferen, etc.

Specifieke projectrisico's:
Nvt

Beheersmaatregelen
Nvt

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G011 Herontw. De Winckelsteegh**

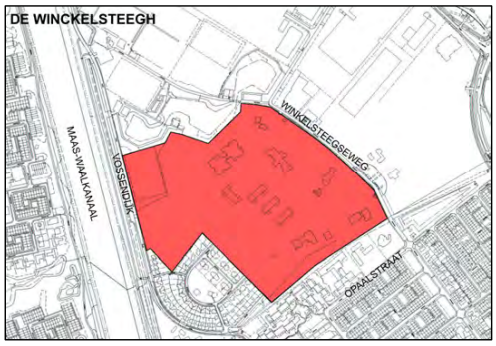
Kerninformatie
Woon-zorg locatie van Pluryn, door het herzien van beleid ten aanzien van zgh. “omgekeerde-integratie” (reguliere woningen op zorgterreinen realiseren) heeft Pluryn de gemeente verzocht medewerking te verlenen aan wijziging van het bestemmingsplan. De thans al wel bestemde burgerwoningen zullen niet worden gerealiseerd maar in paats daarvan zal het zorg programma worden uitgebreid.

Programma:	**woningen:**	**NTB woon-zorg**
	parkeren:	**NTB**
	Bedrijvigheid:	
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern: W.Pranger**
		Extern:

Ontwikkelingen laatste jaar
Bestemmingsplan is herzien. Wordt eind 2015 aangeboden ter vaststelling aan de gemeenteraad.

Specifieke projectrisico’s:
1. nvt

Beheersmaatregelen
1. nvt

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G076 Zwanenveld 4301 ROC locatie**

Kerninformatie
Dit project omvat het gefaseerd ontwikkelen van voormalige terrein van het ROC in Zwanenveld. Voor de invulling wordt vooral gezocht naar woningen die passen binnen het vastgestelde planningskader wonen en zorg.

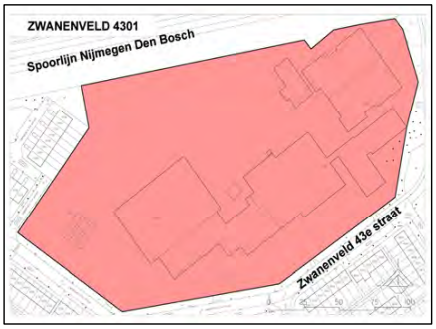
Programma:	**woningen:**	**60-90 (voorlopige eerste fase)**
	parkeren:	**Volgens de gemeentelijke norm**
	bedrijvigheid	**n.v.t.**
	Openbare ruimte:	**Nader te bepalen**
	Opp. plangebied:	**Ca 36.000m2**
	Ontwikkelaar	**Intern: M. van Gerwen**
		Extern: Ten Brinkegroep en Slokker Vastgoed

Relevante beslispunten tbv het VGP
Niet van toepassing.

Ontwikkelingen laatste jaar
De gemeente was tot begin van het jaar met de eigenaar in gesprek over een gefaseerde invulling die past binnen het planningskader wonen en zorg. Het gaat dan vooral om verzorgd wonen. De eerste fase is gedacht aan de zijde van de spoorbrug.
Om deze ontwikkeling tot stand te kunnen brengen moet een anterieure overeenkomst opgesteld worden en een bestemmingsplanprocedure doorlopen. Vervolgstappen worden pas gezet op het moment dat de eigenaar een besluit genomen heeft over de ontwikkeling. Op dit moment liggen de werkzaamheden voor deze ontwikkeling daarom stil.

Specifieke projectrisico's:
1. Historische plankosten worden niet goed gemaakt.

Beheersmaatregelen:
1. Historische plankosten worden afgerekend dan wel er wordt een garantie gevraagd voordat vervolgstappen gezet worden.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G434 Winkelcentrum Weezenhof**

Kerninformatie
De pio bevat het haalbaarheidsonderzoek naar het herontwikkelen van het bestaande winkelcentrum Weezenhof naar een nieuw winkelcentrum met daarboven woningen. Het gaat daarbij over woningen voor beschermd en verzorgd wonen en levensloopgeschikte woningen. Deze woningen zijn voor een belangrijk deel ter vervanging van de Doekenborg.

Programma	**Woningen:**	**135 woningen, waarvan 35 voor 24-uurszorg, ca 50 voor verzorgd wonen en de rest levensloop geschikt.**
	parkeren	**Op maaiveld**
	Winkels	**3.300 m2 bvo**
	openb. ruimte	**9.000 m2**
	opp. plangebied	**12.200 m2**
	ontwikkelaar	**Intern/extern: M. van Gerwen / Dornick bv**

Relevante beslispunten t.b.v. het VGP
Niet van toepassing

Ontwikkelingen laatste jaar:
De initiatiefnemer heeft een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor wat betreft de commerciële functies en de zorgwoningen. Over het programma heeft afstemming met de gemeente plaastgevonden. In overleg met de gemeente is een stedenbouwkundig model uitgewerkt. Dat wordt op dit moment verfijnd.

Over de stand van zaken heeft een eerste communicatie met het wijkplatform Weezenhof plaatsgevonden. In november/december wordt het wijkplatform opnieuw geïnformeerd over de stand van zaken. Daarna worden afspraken gemaakt over een bredere communicatie naar de bewoners in de omgeving,

Voor deze ontwikkeling moet een grond- cq. anterieure overeenkomst opgesteld worden en is een bestemmingsplanwijziging nodig. Als overeenstemming is over de financiële kaders wordt gestart met de werkzaamheden voor het bestemmingsplan.

Specifieke projectrisico's:
1. Planuitwerking, bestemmingsplan en procedures
2. Het niet tot overeenstemming komen over de overeenkomst

Beheersmaatregelen:
1. Omgeving betrekken bij uitwerking inrichtingsplannen
2. Vaststellen intentieovereenkomst, gevolgd door een grondovereenkomst.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G435 Van Schuijlenburgweg**

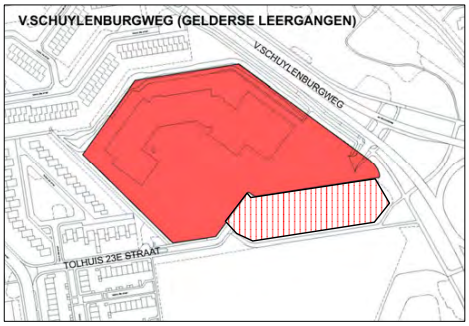
Kerninformatie
Op de voormalige HAN-locatie aan de Van Schuijlenburgweg wil de eigenaar gefaseerd een plan ontwikkelen. Aan de zuidoostkant van het plan ligt een perceel grond van de gemeente, bij de uitwerking van de plannen wordt dit perceel betrokken. Voor de invulling van het terrein wordt aansluiting gezocht bij het gemeentelijk woonbeleid.
Om deze ontwikkeling tot stand te brengen moet een anterieure overeenkomst gesloten worden en is een bestemmingsplanwijziging nodig.

Programma:	**woningen:**	**Aantal nader te bepalen**
	parkeren:	**Op eigen terrein**
	Bedrijvigheid:	**-**
	Openbare ruimte:	**Nader te bepalen**
	Opp. plangebied:	**ca. 35.000m2**
	Ontwikkelaar	**Intern: M. Van Gerwen**
		Extern: Syntrus-Achmea

Ontwikkelingen laatste jaar
Afgelopen winter zijn gesprekken gevoerd met de eigenaar (Syntrus-Achmea) over de invulling van het terrein. Begin van het jaar is afgesproken dat in ieder geval een deel van het terrein met verzorgd wonen (sociaal segment) moet worden ingevuld. Dit kan aangevuld worden met woningen in de beleggershuur dan wel koop. De gedachte is dat het terrein gefaseerd in 3 fases wordt gerealiseerd. Dit programma is het uitgangspunt voor de op te stellen anterieure overeenkomst en bestemmingsplanwijziging. Beide zullen pas verder uitgewerkt worden als de eigenaar een besluit genomen heeft over de verdere invulling.

Specifieke projectrisico's:
Op dit moment geen

Beheersmaatregelen
N.v.t.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G437 (020) Oostelijke Waalkade visie plein**

Kerninformatie
Deze pio betreft de visie op renovatie en herinrichting plein van de oostelijke waalkade.

Programma:	**woningen:**	**Nvt**
	parkeren:	**Nvt**
	Bedrijvigheid:	
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern: P. Matthieu**
		Extern:

Ontwikkelingen laatste jaar
De visie voor de leven(de) Waalkade is via een open planproces georganiseerd. Burgers, direct belanghebbenden en geïnteresseerden konden via workshops meedenken over ideeën hoe de Waalkade te verlevendigen. In eerste instantie heeft dit geresulteerd in 855 ingediende ideeën die vervolgens zijn terug gebracht naar 14 hoofdmotieven en uiteindelijk 3 hoofdscenario's. Over deze hoofdscenario's is een zogenaamde publieksconsultatie plaatsgevonden. 1740 enquêtes zijn ingevuld met rapportcijfers voor de hoofdscenario's en suggesties voor verbetering.
De enquêtes worden nu verwerkt en vormen de basis voor het voorstel aan de raad van het voorjaar van 2016 hoe verder te gaan.

Specifieke projectrisico's:
- Voorstellen blijken technisch niet uitvoerbaar
- Voorstellen blijken financieel niet haalbaar

Beheersmaatregelen
- Voorstellen worden inhoudelijk en technisch getoetst voordat advisering naar bestuur plaatsvindt
- Voorstellen worden op hoofdlijnen financieel doorgerekend

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G445 Molenweg, Aldi**

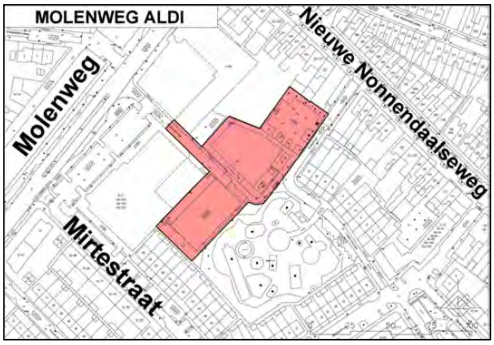
Kerninformatie
De vestiging van de Aldi aan de Molenweg is gevestigd in hetzelfde pand als de AH. Ahold wil uitbreiden. Het huurcontract van Aldi zal daarom niet verlengd worden. De Aldi wil graag een vestiging houden nabij dit winkelcentrum en heeft de Gemeente Nijmegen benaderd voor uitbreidingsmogelijkheden achter de huidige locatie.

Programma:	**woningen:**	**Nvt**
	parkeren:	**Nvt**
	Bedrijvigheid:	
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern: M. de Krijger**
		Extern:

Ontwikkelingen laatste jaar
De gewenste uitbreiding van de supermarkt achter de huidige locatie van Ahold en Aldi blijkt ruimtelijk inpasbaar. Hiervoor zal een planologische procedure moeten worden doorlopen en zal Aldi grond van de gemeente dienen te verwerven. Inmiddels ligt er een prijsvoorstel bij de Aldi.

Specifieke projectrisico's:
1. Niet doorgaan van deze ontwikkeling waardoor de tot nu toe gemaakte plankosten niet verhaald kunnen worden.

Beheersmaatregelen
1 Vroegtijdig mogelijke belemmeringen in beeld brengen.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G447 Stationsplein, Metterswane**

Kerninformatie
De transformatie van het voormalige kantoorgebouw Metterswane met een oppervlakte van 10.000m2 naar een bruisende nieuwe locatie van 23000m2 waar gewoond, gewinkeld en overnacht kan worden. Hiertoe zal het huidige pand worden gesloopt en nieuwbouw worden gerealiseerd inclusief gebouwde parkeervoorzieningen

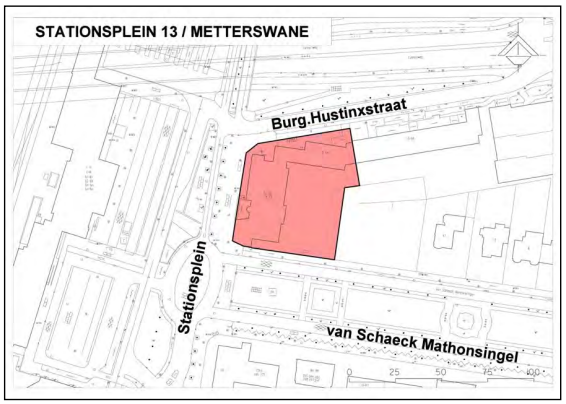
Programma:
woningen:
parkeren:
Bedrijvigheid:
Openbare ruimte:
Opp. plangebied:
Ontwikkelaar **Intern: P. Matthieu**
Extern:

Ontwikkelingen laatste jaar
Met eigenaar en ontwikkelaar KWP wordt gewerkt aan het afsluiten van een Anterieure overeenkomst, die de basis vormt voor de wijziging van het bestemmingsplan. Afronding hiervan is voorzien rondom de jaarwisseling. Met ingang van 2016 kan begonnen worden met het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan

Specifieke projectrisico's:
Geen

Beheersmaatregelen

Geen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G449 Beuningen zandtransport**

Kerninformatie
Faciliteren van een zandtransportband van de Beuningseplas naar een locatie aan het Maas-Waalkanaal (of de Waal). Om dit mogelijk te maken is het wijzigen van het bestemmingsplan noodzakelijk.

Programma:	**woningen:**	**Nvt**
	parkeren:	**Nvt**
	Bedrijvigheid:	
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern: W.Pranger**
		Extern:

Ontwikkelingen laatste jaar
In het najaar van 2014 is een intentieovereekomst gesloten met de gemeente Beuningen om te komen tot afvoer van zand vanuit de Beuningseplas naar het Maas-Waalkanaal. Momenteel wordt onderzocht of het zoekgebeid voor de transportband moet worden verruimd.
Eind 2015 zal het zoekgebied voor het trace worden vastgesteld.
Hieropvolgend zal aanpassing van het bestemmingsplan op onderdelen noodzakelijk zijn.

Specifieke projectrisico's:

Beheersmaatregelen

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G454 Kolpingbuurt**

Kerninformatie

Dit project betreft de herstructurering van de Kolpingbuurt. Het plan is een mix tussen renovatie en sloop, waarbij de betaalbaarheid uitgangspunt blijft. 126 woningen ondergaan groot onderhoud. 115 woningen worden gesloopt en vervangen door 98 nieuwe sociale huurwoningen. Tevens wordt de totale openbare ruimte aangepakt.

Programma: woningen: 98 nieuwe woningen, 126 groot onderhoud
parkeren:
Bedrijvigheid: n.v.t.
Openbare ruimte:
Opp. plangebied:
Ontwikkelaar: extern: Talis, intern: M. van Gerwen

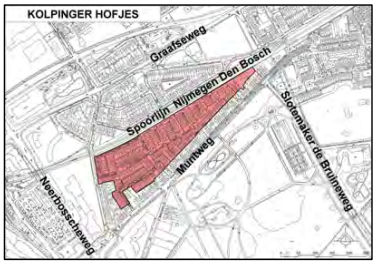
Relevante beslispunten tbv het VGP
Niet van toepassing.

Ontwikkelingen laatste jaar
Talis heeft in overleg met de bewoners en de gemeente een stedenbouwkundig model opgesteld. Hiervoor is breed draagvlak in de wijk. Met Talis zijn in een intentiebrief afspraken gemaakt over de financiële bijdrage vanuit de gemeente voor de vernieuwing van de openbare ruimte, de rolverdeling en de verantwoordelijkheden. Verder is bij de provincie subsidie aangevraagd in het kader van de regeling Steengoed Benutten. Het college van Gedeputeerde Staten heeft besloten aan dit project een bijdrage te leveren van € 500.000,- . Dit besluit moet nog bekrachtigd worden door Provinciale Staten.

Talis heeft gesprekken met de individuele bewoners gevoerd. Binnenkort starten de voorbereidingen voor het wijzigen van het bestemmingsplan. De afspraken uit de intentiebrief worden verder uitgewerkt in de nog af te sluiten anterieure overeenkomst.

Specifieke projectrisico's:
-overschrijding plankosten

Beheersmaatregelen:

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G455 Theeschenkerij Goffert**

Kerninformatie

Stichting Theeschenkerij de Goffert is een burgerinitaitief dat is opgericht om te komen tot herbouw van het architectonisch erfgoed Theeschenkerij de Goffert. De benodigde grond wordt in erfpacht uitgegeven. Met de opbrengst worden de kosten voor bestemmingsplanherziening en de daarvoor benodigde onderzoeken bekostigd.

Programma:
woningen:
parkeren:
Bedrijvigheid:horeca/theeschenkerij
Openbare ruimte:
Opp. plangebied: ca 500 m2
Ontwikkelaar:
Extern: Stichting Theeschenkerij de Goffert
Intern.: Wim Pranger

Ontwikkelingen laatste jaar

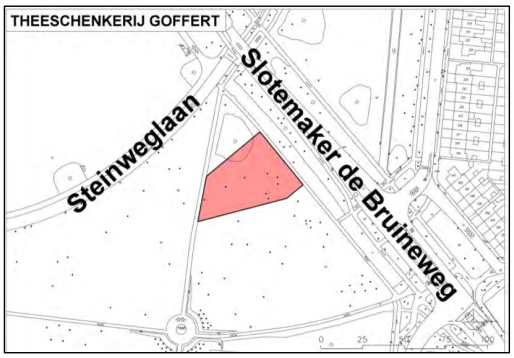
Locatie is bepaald. Bestemmingsplanherziening wordt voorbereid. Erfpachtovereenkomst opgesteld. Fondsenwerving door stichting is gecontinueerd.

Specifieke projectrisico's:

Als bouw niet mogelijk is om procedurele of financiele redenen is uitgifte in erfpacht niet mogelijk en zijn plankosten niet gedekt.

Beheersmaatregelen:

Onderzoeken tijdig uitvoeren, kosten in voortraject beperken.

Voorstel - Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbdrijf
Rapportage grote projecten

PIO	**G456 Hollandiaweg (energiecentrale)**

Kerninformatie
Nu de energiecentrale per 1 januari 2016 sluit als gevolg van de SER-afspraken, wil GDF Suez onder de nieuwe naam Engie deze locatie herontwikkelen tot een groene delta waar duurzame vormen van energieopwekking worden gerealiseerd.

Programma:	**woningen:**	**Nvt**
	parkeren:	**Nvt**
	Bedrijvigheid:	
	Openbare ruimte:	
	Opp. plangebied:	
	Ontwikkelaar	**Intern: M. de Krijger**
		Extern:

Ontwikkelingen laatste jaar
Op 6 november 2015 is het eerste project van de groene delta, een park van 4000 zonnepanelen, feestelijk geopend. Om een flexibel planologisch kader te kunnen vaststellen voor toekomstige ontwikkelingen, is 30 september een aanvraag ingediend bij het ministerie van Infrastructuur & Milieu om deel te kunnen nemen aan de experimentenregeling van de Crisis- en Herstelwet. Met deze experimentenregeling kunnen we voor dit project anticiperen op de mogelijkheden van de nieuwe Omgevingswet. Een overeenkomst met GDFover de plankosten is in voorbereiding.

Specifieke projectrisico's:
1 Niet doorgaan van de geplande ontwikkelingen waardoor tot nu toe gemaakte plankosten niet verhaald kunnen worden.
2 Meer interne inzet benodigd in de voorbereiding van het bestemmingsplan door het experimentele karakter.

Beheersmaatregelen
1 Nauwe afstemming met GDF over het project.
2 Benchmarking bij andere overheden in Nederland die al meedoen met de experimentenregeling van de crisis- en herstelwet. ervaring opdoen

vgp februari 2015

Project		Risicoprofiel
Waalsprong GEM	€	45.200.000
Waalsprong gemeentelijk deel	€	7.700.000
Dukenburg	€	245.000
Knoop Winkelsteeg	€	127.000
Onderwijshuisvesting	€	2.250.000
Hezelpoort parkeergarage	€	1.690.000
Spoorzone	€	754.000
Stadsbrug	€	-
Overige projecten	€	1.784.000
Waalfront	€	11.800.000
Bergerden	€	2.150.000
Bijsterhuizen	€	0
Subtotaal	**€**	**73.700.000**
Dempingsfactor		10%
Totaal	**€**	**66.300.000**

stadsbegroting 2016-2019

Project		Risicoprofiel
Waalsprong GEM	€	46.400.000
Waalsprong gemeentelijk deel	€	8.060.000
Dukenburg	€	230.000
Knoop Winkelsteeg	€	71.000
Onderwijshuisvesting	€	4.400.000
Hezelpoort parkeergarage	€	1.650.000
Spoorzone	€	1.500.000
Stadsbrug	€	-
Dennenstraat Talent Centraal	€	567.000
Overige projecten	€	5.083.000
Waalfront	€	9.800.000
Bergerden	€	4.000.000
Bijsterhuizen	€	0
Subtotaal	**€**	**81.761.000**
Dempingsfactor		10%
Totaal	**€**	**73.584.900**

VGP februari 2016

Project		Risicoprofiel
Waalsprong GEM	€	59.800.000
Waalsprong gemeentelijk deel	€	10.270.724
Dukenburg	€	-
Knoop Winkelsteeg	€	58.559
Onderwijshuisvesting	€	2.465.709
Hezelpoort parkeergarage	€	1.821.995
Spoorzone	€	-
Stadsbrug	€	-
Dennenstraat Talent Centraal	€	225.036
Overige projecten	€	4.662.500
Waalfront	€	9.822.897
Bergerden	€	6.500.000
Bijsterhuizen	€	0
Subtotaal	**€**	**95.627.420**
Dempingsfactor		10%
Totaal	**€**	**86.064.678**

Bijlage 2

planexploitaties met een bijzonder karakter en overige objecten welke niet opgenomen zijn in het VGP

volg nr	planexploitatie nr	naam	boekwaarde 30-9-201	bestemming
1	G810 G829	Waalfront	46.766.195	betreft de verwervingsexploitatie van de gebiedsontwikkeling Waalfront, de Grex Waalfront wordt verantwoord binnen de PPS constructie
2	G904	Ambitiedocumenten	53.875	opdrachten derden
3	G905	Opdrachten GEM aan DGG	444.757	opdrachten tbv GEM
4	G906	Bijsterhuizen	63.442	opdrachten tbv GR Bijsterhuizen
7	G909	Bergerden	6.654	opdrachten tbv GR Bergerden
8	G910	Strategische gronden	-176.256	kosten tbv strategische gronden, bij jaareinde is dit EUR
		totaal	**47.158.666**	
10	G999990	Planexploitatie algemeen	-868.007	betreft de algemene kosten tbv planexploitaties(bijvoorbeeld kosten directie en ondersteuning) deze kosten worden over alle
		totaal	**46.290.659**	
11	balans	Strategische gronden	31.132.554	Betreft voorraad gronden voor toekomstige ontwikkelingen. Hierop wordt vanwege het niet openbare karakter van deze gronden geen verdere toelichting gegeven. Specificaties van deze objecten zijn voor het
		totaal	**31.132.554**	
12	balans	PIO's	1.482.698	exploitaties in ontwikkeling wordt hier geen verdere toelichting op marktgevoelige objecten/informatie gegeven. Specificatie en analyses op deze objecten zijn voor het bestuur en accountant vertrouwelijk beschikbaar.
		totaal	**1.482.698**	
		generaal totaal	**126.064.577**	

D66 Nijmegen

CDA Nijmegen

Liberaal Nijmegen

Motie: Uitgebreide inbreiding

Besluitronde politieke avond 18 maart 2015

Agendapun: RVS Voortgangsrapportage Grote Projecten
Indieners: Tobias van Elferen (D66)

De gemeenteraad, bijeen op 18 maart 2015,

overwegende dat:

- Projecten als de Waalsprong en het Waalfront ver achter liggen op schema;
- Binnenstedelijke inbreiding een directe concurrentie vormt voor deze projecten;
- Er in meerdere plannen toch steeds weer wordt gekozen voor inbreiding, meestal op uitsluitend financiële gronden;

Roept het College van Burgemeester en Wethouders op:

- Kritisch te kijken naar de ruimtelijke wenselijkheid en noodzaak van de voorgenomen inbreidingslocaties en hierover verslag uit te brengen aan de gemeenteraad;
- De gemeenteraad een overzicht te sturen van de financiële consequenties van het stoppen van huidige inbreidingsplannen zoals die in het VGP worden benoemd, uitgesplitst per project.

En gaat over tot de orde van de dag.

D66 Tobias van Elferen | PvdA | GroenLinks

(16) voor: 33 tegen: 4 aanvaard.

GN | CDA 3 | SP

VSP | VVD | DNF | Liberaal Nijmegen

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Toelichting op de behandeling van:

RVS Reparatie Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg – 8 (Skaeve Huse)

Van:	College van B&W d.d. 12 januari 2016		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Reparatie bestemmingsplan** Het college stelt de raad voor het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State. **2. Tussenuitspraak Raad van State** Op 19 november 2014 heeft de raad het bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse) vastgesteld. Het bestemmingsplan maakt de bouw van de 8 woonunits en 1 maatschappelijke unit mogelijk voor mensen die moeilijk passen in een gewone omgeving met veel mensen om zich heen. Tegen dit bestemmingsplan is door twee partijen beroep ingediend, waarna de Raad van State op 30 september 2015 een tussenuitspraak heeft gedaan (bijlage 12 bij dit voorblad). De tussenuitspraak laat het bestemmingsplan in hoofdlijnen intact, beroepsgronden op de aspecten duurzame verstedelijking, provinciaal beleid, flora en fauna en financiële uitvoerbaarheid zijn ongegrond verklaard. Wel heeft de gemeente de opdracht gekregen om twee onderdelen te verduidelijken, namelijk de effecten van de windhaag en de ruimtelijke kwaliteit. Met betrekking tot het aspect windhaag zijn aanpassingen aan het bestemmingsplan noodzakelijk. Ten aanzien van de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit is een nadere motivering geschreven (zie bijlage 13 bij dit voorblad). Daarnaast diende de juiste versie van het plan op www.ruimtelijkeplannen.nl bekend te maken via een kennisgeving. Dat is inmiddels gebeurd. **3. Inspraak** In deze fase van het proces zijn er geen zienswijzen aan de orde. De partijen die beroep hebben aangetekend worden uitgenodigd om eventueel in te spreken. Na de besluitvorming door de raad worden appellanten door de Raad van State in de gelegenheid gesteld zienswijzen tegen de wijzigingen in het bestemmingsplan kenbaar te maken.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Martijn-Floris Jansen m5.jansen@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 27 20
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg – 8 (Skaeve Huse) d.d. 12 januari 2016 2. Bestemmingsplan 3. Locatie afweging Zorgwoningen 4. BuurtBeheerPlan Zorgwoningen 5. Akoestisch onderzoek 6. Praktijkonderzoek Plant en Omgeving 7. Bodemonderzoek 8. Quickscan 9. Dassenonderzoek 10. Dassen mitigatieplan 11. Fytagoras rapport 12. Uitspraak Raad van State d.d. 30 september 2015 13. Rapportage Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016		

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
27 januari 2016 / 8/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse)

Programma
Grondbeleid

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
12 januari 2016

Samenvatting
Op 19 november 2014 heeft uw raad het bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse) vastgesteld. Tegen dit bestemmingsplan is door twee partijen beroep ingediend. Op 30 september 2015 heeft de Raad van State een tussenuitspraak gedaan. De gemeente heeft de opdracht gekregen om twee onderdelen van het bestemmingsplan, namelijk de effecten van de windhaag en de ruimtelijke kwaliteit en daarnaast de juiste versie van het bestemmingsplan op www.ruimtelijkeplannen.nl bekend te maken via een kennisgeving. Met betrekking tot het aspect windhaag zijn aanpassingen aan het bestemmingsplan noodzakelijk.

Het bestemmingsplan maakt de bouw van de 8 woonunits en 1 maatschappelijke unit mogelijk voor mensen die moeilijk passen in een gewone omgeving met veel mensen om zich heen.

Voorstel om te besluiten

1. Het bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg – 8 (Skaeve Huse) naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 30 september 2015 gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP4008-VG02 met bijbehorende bestanden;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Martijn-Floris Jansen, 2720, m5.jansen@nijmegen.nl

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Op 19 november 2014 heeft de raad het bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse) vastgesteld. Tegen dit bestemmingsplan is door twee partijen beroep ingediend. Op 30 september 2015 heeft de Raad van State een tussenuitspraak gedaan. De gemeente heeft de opdracht gekregen om twee onderdelen van de bestemmingsplan nader te motiveren, namelijk de effecten van de windhaag en de ruimtelijke kwaliteit en daarnaast de juiste versie van het bestemmingsplan op www.ruimtelijkeplannen.nl bekend te maken via een kennisgeving. Deze kennisgeving is reeds gedaan. Met betrekking tot het aspect windhaag zijn aanpassingen aan de toelichting en planregels van het bestemmingsplan noodzakelijk. Voor wat betreft de voorwaarde dat de ontwikkeling moet bijdragen aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit (artikel 2.2 Ruimtelijke Verordening Gelderland) kan geconstateerd worden dat met het vaststellen van de nieuwe Omgevingsverordening op 24 september 2014 dit artikel is komen te vervallen.

Het aangepaste bestemmingsplan maakt de bouw van de 8 woonunits en 1 maatschappelijke unit mogelijk voor mensen die moeilijk passen in een gewone omgeving met veel mensen om zich heen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Op grond van artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening beslist de gemeenteraad omtrent de vaststelling van het bestemmingsplan. De vaststellingsprocedure is geregeld in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening. In de tussenuitspraak heeft de Raad van State aangegeven dat indien het besluit slechts wordt gewijzigd om te voldoen aan deze tussenuitspraak geen toepassing hoeft te worden gegeven aan afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht. Er hoeft geen ontwerpbestemmingsplan ter inzage te worden gelegd. Het nieuwe besluit dient op de wettelijk voorgeschreven termijn bekend gemaakt te worden. Dit houdt in dat de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan bekend zal worden gemaakt in de Staatscourant en op de gemeentelijke website en dat het bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage zal worden gelegd.

1.2 Relatie met programma

Dit bestemmingsplan behoort tot het programma Grondbeleid.

2 Doelstelling

Het repareren van het bestemmingsplan om het te laten voldoen aan de tussenuitspraak van de Raad van State.

3 Argumenten

De tussenuitspraak van de Raad van State laat het bestemmingsplan in hoofdlijnen intact. De beroepsgronden ingediend op de aspecten duurzame verstedelijking, provinciaal beleid, flora en fauna en financiële uitvoerbaarheid zijn ongegrond verklaard. Twee aspecten moeten nader worden gemotiveerd, te weten de hinder van de te realiseren windhagen op de bedrijfsvoering van Sierteeltbedrijf Kokke en de bijdrage van realisatie van de Skaeve Huse aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit (Provinciale verordening, RVG). Het eerste

aspect leidt tot aanpassing van de toelichting en planregels in dit gewijzigde bestemmingsplan. Het gaat hierbij om de aanpassing van maximale hoogte en de afstand tot perceelsgrens van de dubbele windhaag in de groenbestemming en de aanpassing van de bestemming wonen-Woonwagenstandplaats. In de nu opgestelde rapportage naar de gevolgen van de plaatsing van een drift beperkende beplanting (windhaag) is onderzoek gedaan naar aanleiding van het rapport van DLV (in opdracht van Sierteeltkwekerij Kokke) mogelijke schadelijke effecten (windreductie, bladval, wortel ingroei, schaduwwerking, zichtbelemmering/geluid en natuur) is een nieuwe rapportage opgesteld in opdracht van de gemeente. Middels deze rapportage is aangetoond dat met de uitvoering van een dubbele windhaag eventuele effecten op de bedrijfsvoering van Sierteeltkwekerij Kokke zullen optreden tot 6 -11 meter in de aanplant. Het effect van de windhaag blijft beperkt , omdat over de gehele lengte, grenzend aan het gemeentelijke perceel het sierteeltbedrijf Kokke een ‘wendakker’ heeft gerealiseerd. Deze wendakker (t.b.v. het rijden/wenden van voertuigen) is 4 meter breed en de te realiseren windhaag op 3 meter van de perceelsgrens. Hierdoor is voldoende afstand (7 meter) tussen de windhaag en de sierteelproducten van de kwekerij. Bovendien is in de rapportage aangegeven dat de dubbele windhaag ook positieve effecten heeft, met name vanwege het verminderen of voorkomen van windschade. Effecten van schaduwwerking, bladvaloverlast en wortelingroei zijn zeer beperkt tot afwezig.

Voor wat betreft de voorwaarde dat de ontwikkeling moet bijdragen aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit (artikel 2.2 Ruimtelijke Verordening Gelderland) kan geconstateerd worden dat met het vaststellen van de nieuwe Omgevingsverordening op 24 september 2014 dit artikel is komen te vervallen. Desondanks zal de gemeente de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State nader informeren over dit aspect. Geconcludeerd wordt dat de ontwikkeling op deze locatie bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit. Deze nadere motivering is opgenomen als bijlage bij de toelichting.

4 Klimaat

De wijzigingen die naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State doorgevoerd moeten worden in het bestemmingsplan zullen geen impact hebben op het klimaat.

5 Risico’s

De Raad van State gaat op grond van het besluit van uw raad een einduitspraak doen. Ons college gaat er vanuit dat met dit raadsbesluit de gebreken in het eerdere raadsbesluit voldoende zijn hersteld. Dit is echter niet met zekerheid aan te geven.

6 Financiën

De wijzigingen die naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State doorgevoerd moeten worden in het bestemmingsplan hebben geen betrekking op de financiën.

7 Participatie en Communicatie

Appellanten krijgen het raadsvoorstel toegezonden en worden door de griffie uitgenodigd voor de behandeling in uw raad. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om bij uw raad over het raadsvoorstel in te spreken. Na de besluitvorming worden de Raad van State en appellanten van het raadsbesluit op de hoogte gesteld. Er staat beroep open voor zover het bestemmingsplan gewijzigd is vastgesteld.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

8 Uitvoering en evaluatie
Het gewijzigde bestemmingsplan zal op de gebruikelijke wijze bekend worden gemaakt op de gemeentelijke website en in de Staatscourant. Het bestemmingsplan wordt gedurende 6 weken bij de Informatiebalie in de Stadswinkel ter inzage gelegd. Daarnaast is het bestemmingsplan te raadplegen op de gemeentelijke website en de landelijke site ruimtelijkeplannen.nl.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Bestemmingsplan
Locatie afweging Zorgwoningen BuurtBeheerPlan
Zorgwoningen
Akoestisch onderzoek
Praktijkonderzoek Plant en Omgeving
Bodemonderzoek
Quickscan
Dassenonderzoek
Dassen mitigatieplan
Fytagoras rapport
Uitspraak Raad van State 30 september 2015
Rapportage Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

15.

Bestemmingsplan Reparatie Nijmegen Dukenburg – 8 (Skaeve Huse) (8/2016)

Raadsvoorstel d.d. 12 januari 2016
1. Het bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg – 8 (Skaeve Huse) naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State d.d. 30 september 2015 gewijzigd vast te stellen overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het bestand NL.IMRO.0268.BP4008-VG02 met bijbehorende bestanden;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 Wet ruimtelijke ordening.

Raadsbesluit d.d.27 januari 2016

Voor	34	SP, GroenLinks, D66, PvdA, CDA, Stadspartij DNF, Gewoon Nijmegen, VSP
Tegen	4	VVD, Liberaal Nijmegen

Voorstel aanvaard

Nijmegen Dukenburg - 8
(Skaeve Huse, Stadbroekseweg)

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Inhoudsopgave

Toelichting		**5**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**7**
1.1	Aanleiding	7
1.2	Ligging	7
1.3	Bestaande situatie	8
1.4	Toekomstige situatie	9
Hoofdstuk 2	**Ruimtelijk beleid**	**10**
2.1	Rijksbeleid	10
2.2	Provinciaal beleid (oud)	13
2.3	Provinciaal beleid (nieuw)	15
2.4	Gemeentelijk beleid	17
Hoofdstuk 3	**Sectoraal beleid**	**19**
3.1	Wonen	19
3.2	Verkeer	20
3.3	Milieu	21
3.4	Water	28
3.5	Natuur & Landschap	32
3.6	Archeologie en Cultuurhistorie	38
Hoofdstuk 4	**Plansystematiek**	**40**
Hoofdstuk 5	**Uitvoerbaarheid**	**41**
5.1	Economische uitvoerbaarheid	41
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	41
Hoofdstuk 6	**Vooroverleg**	**42**
6.1	Provincie Gelderland	42
6.2	Waterschap	42
6.3	Ministerie Verkeer en Infrastructuur	42
6.4	gemeente Wijchen	42
6.5	gemeente Heumen	42
Bijlagen bij toelichting		**44**
Bijlage 1	Overzicht onderzoeksrapporten	45
Regels		**47**
Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**49**
Artikel 1	Begrippen	49
Artikel 2	Wijze van meten	56
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**61**
Artikel 3	Groen	61
Artikel 4	Maatschappelijk	63
Artikel 5	Verkeer	64
Artikel 6	Wonen - Woonwagenstandplaats	65
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**67**
Artikel 7	Anti-dubbeltelregel	67
Artikel 8	Algemene bouwregels	68
Artikel 9	Algemene gebruiksregels	69
Artikel 10	Overige regels	70

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 71
Artikel 11 Overgangsrecht 71
Artikel 12 Slotregel 72

Toelichting

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 19 november 2008 is het Stedelijk Kompas vastgesteld door de gemeenteraad. Dit is een belangrijk beleidskader voor huisvestingsvoorzieningen in ons maatschappelijk opvangbeleid. Een aantal van de huisvestingsvoorzieningen van het Kompas zoals het Domushuis, de medische heroïne unit en de verbouwing van het MFC, is de afgelopen jaren al gerealiseerd. Skaeve huse zijn bedoeld voor mensen die moeilijk passen in een gewone woonomgeving. Zij kunnen aantoonbaar niet functioneren in groepen of in een omgeving met veel mensen om zich heen, vaak vanwege een psychiatrische stoornis of aandoening. Meestal zijn zij al lang dakloos en heeft het lange zwerven zijn tol geëist t.a.v. hun gezondheid en functioneren. Vaak zijn alle andere mogelijkheden om hen weer onder dak te krijgen al uitgeprobeerd, zonder succes. Het zijn individualisten die zich niet kunnen aanpassen aan hun omgeving en het beste gedijen in een omgeving met ruimte om zich heen waar de negatieve prikkels die zij ervaren in de maatschappelijke opvang of door het moeten leven in een groep, afwezig zijn. Ervaringen elders leren dat mensen die zijn gehuisvest in Skaeve huse over het algemeen flinke vooruitgang in hun situatie boeken. De problematiek waar de mensen eerder mee te maken hadden, wordt in de meeste gevallen in hun nieuwe woonomgeving aanzienlijk gedempt, doordat zij in een rustige stabiele omgeving verblijven waar hulp en begeleiding aanwezig is. Er zijn nog steeds meer dan genoeg mogelijke bewoners van de Skaeve huse. Zij leven nu veelal op straat.

De gemeente is lang op zoek geweest naar twee geschikte locaties. Er zijn in de bestaande stad 23 locaties onderzocht, waarna uiteindelijk tot voorliggende locatie is besloten. In Nijmegen Noord zoeken we nog naar een locatie.

1.2 Ligging

De locatie voor Skaeve Huse aan de Stadbroekseweg ligt aan de zuidwest rand van de stad in de royale groenzone tussen de wijken Aldenhof, Weezenhof en de A 73. De groene zone heeft deels een recreatief en deels een agrarisch karakter.

Figuur 1: Luchtfoto ligging plangebied

1.3 Bestaande situatie

In de bestaande situatie maakt de locatie onderdeel uit van een agrarisch gebied dat gelegen is tussen de wijk Weezenhof en A73. Tussen de Weezenhof en het plangebied is een tuindersbedrijf gesitueerd. De locatie en zijn omgeving kennen een landelijk karakter met een sterke begrenzing aan de zuidwestzijde van het agrarische gebied. Deze wordt gevormd door een grondlichaam met daarop geluidsschermen en bosschages ten behoeve van geluidsoverlast van de A73.

Net ten oosten van de overkluizing (Sint Walrickstraat) over de A73, ter hoogte van de entree van het plangebied, bevindt zich het beginpunt van een recreatieve fietsroute (Stadbroekseweg) richting Malden. Deze route loopt aan de zuidkant van de Sint Walrickstraat en ten oosten van de A73 en gaat over in de Burchtselaan. Tussen de fietsroute en het geluidwerende grondlichaam, voorzien van geluidsschermen, bevindt zich een waterloop.

1.4 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie wordt een klein deel van het agrarisch gebied omgezet naar een groene bestemming. In deze groene bestemming zijn acht woonunits en één kantoorunit geprojecteerd. De kantoorunit is ten behoeve van de begeleiding van de bewoners van Skaeve Huse. Het perceel met de woonunits grenst direct aan het perceel van het tuindersbedrijf en aan de fietsroute (Stadbroekseweg) waarop het perceel tevens ontsloten wordt. De ontsluitingsweg op het perceel van Skaeve Huse haakt aan op de fietsroute (Stadbroekseweg) en loopt nagenoeg parallel aan de noordelijke perceelgrens. De ontsluitingsweg op het perceel eindigt in een keerlus die centraal tussen de woonunits is gelegen.

Na aanleiding van de tussenuitspraak van de ABRVS van 30 september 2015 heeft de gemeente besloten om niet meer over de gehele diepte van het perceel een brede houtwal te situeren, maar op 3 meter afstand van de perceelsgrens een windhaag te realiseren. Zo wordt vanaf de perceelsgrens van het tuindersbedrijf een gesloten begroeiing gecreëerd.

Deze windhaag heeft een tweeledig doel namelijk het beschermen van de bedrijfsvoering van het tuindersbedrijf en het natuurlijk inpassen van de woonunits ten opzichte van de wijk Weezenhof. De effecten op het perceel van Sierteeltbedrijf Kokke zijn beschreven in de rapportage 'Analyse met betrekking tot gevolgen van plaatsing van een drift beperkende haag of hagen ten behoeven van het project Skaeve Huse' van 4 januari 2016.

De woonunits zijn zodanig gesitueerd dat alle achtergevels richting de A73 liggen om de geluidsoverlast binnen de woonunits te beperken. De units bestaan uit 1 laag en hebben een woonoppervlakte van circa 40m^2 en beschikken over een terras aan de voorzijde. Uitgangspunt is de woonunits op een natuurlijke wijze in te passen waarbij rekening wordt gehouden met de bedrijfsvoering van de tuinder en de aanwezigheid van dassen. De bosschage tussen de Stadbroekseweg en het perceel wordt behouden en daar waar mogelijk aangevuld. Aan de zuidzijden van het perceel wordt voorzien in een 6m. brede strook met heesters. Deze wordt op enkele plekken doorbroken en voorzien van taluds met een maximale hoogte van 1 meter. Buiten de groene rand wordt een smalle greppel aangelegd. Deze gesloten groene randen en greppels zijn noodzakelijk i.v.m. de aanwezigheid van dassen in de directe omgeving. Binnen het perceel wordt gewerkt met boomgroepen, solitaire bomen en/ of bosschages.

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleid

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen voor ruimte en mobiliteit. Provincies en gemeentes krijgen meer bevoegdheden bij ruimtelijke ordening. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals verbetering van de bereikbaarheid.

De SVIR laat een sterke focus zien op het herstel van de economie met prioriteit bij de ontwikkeling van de mainports Amsterdam en Rotterdam, de brainport Eindhoven en de greenports met bijbehorende achterlandverbindingen. Voorheen benoemde nationale belangen, zoals verstedelijking en de bescherming van nationale landschappen worden losgelaten. Dat geldt ook voor onderdelen van het natuurbeleid, zoals de rijksbufferzones en groen in en om de stad.

Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR 3 rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Het Rijksbeleid staat de ontwikkeling van het plangebied niet in de weg.

2.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte)

In het Barro zijn rijksregels opgenomen ten aanzien van de ruimtelijke inrichting van Nederland. Deze zijn van belang voor de inhoud van bestemmingsplannen. Het kabinet heeft de keuze voor deze onderwerpen gemaakt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Deze structuurvisie bundelt het nationale ruimtelijke en infrastructuurbeleid in 13 nationale belangen. Met de uitbreiding van het Barro en het Bro (Besluit Ruimtelijke Ordening) is de juridische verankering van de SVIR nagenoeg compleet.

In het Barro zijn geen onderwerpen die het plangebied beïnvloeden.

2.1.3 Besluit ruimtelijke ordening

Met ingang van 1 januari 2012 is het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening (Bro) in werking getreden.

Aan het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is de ladder voor duurzame verstedelijking toegevoegd. Teneinde zorgvuldig ruimtegebruik te stimuleren, acht het kabinet het van belang dat provincies en gemeenten de benutting van ruimte motiveren in alle categorieën ruimtelijke besluiten. Daartoe is in artikel 3.1.6 van het Bro een lid ingevoegd, op grond waarvan overheden nieuw te realiseren stedelijke ontwikkelingen standaard dienen te motiveren met behulp van een drietal opeenvolgende stappen. In de toelichting bij een bestemmingsplan die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

a. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
b. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
c. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.

In dit bestemmingsplan moet dus voldaan worden aan deze duurzaamheidsladder. Hieronder wordt ingegaan op de duurzaamheidsladder.

Sub a. (Actuele) regionale behoefte

De Skaeve Huse voorzien in een behoefte, namelijk het bieden van huisvesting voor mensen die in een gewone woonomgeving niet of nauwelijks functioneren. Zij kunnen aantoonbaar niet functioneren in groepen of in een omgeving met veel mensen om zich heen, vaak vanwege een psychiatrische stoornis of aandoening. Meestal zijn zij al lang dakloos en heeft het lange zwerven zijn tol geëist t.a.v. hun gezondheid en functioneren. Vaak zijn alle andere mogelijkheden om hen weer onder dak te krijgen al uitgeprobeerd, zonder succes. Het zijn individualisten die zich niet kunnen aanpassen aan hun omgeving en het beste gedijen in een omgeving met ruimte om zich heen waar de negatieve prikkels die zij ervaren in de maatschappelijke opvang of door het moeten leven in een groep, afwezig zijn. Ervaringen elders leren dat mensen die zijn gehuisvest in Skaeve huse over het algemeen flinke vooruitgang in hun situatie boeken. De problematiek waar de mensen eerder mee te maken hadden, wordt in de meeste gevallen in hun nieuwe woonomgeving aanzienlijk gedempt, doordat zij in een rustige stabiele omgeving verblijven waar hulp en begeleiding aanwezig is. Er zijn meer dan genoeg mogelijke bewoners van de Skaeve huse. Zij leven nu veelal op straat. Het gaat om mensen die daarnaast niet in een zorginstellingen terecht kunnen en daarom tussen wal en schip vallen. Met de Skaeve Huse wordt een trede in de woonladder ingevuld die momenteel ontbreekt in Nijmegen (terreinbewoning, zie onderstaand figuur 3). Met de realisatie van de Skaeve Huse zijn alle treden van de woonladder aanwezig in Nijmegen. De corporaties die aangesloten zijn bij dit initiatief geven ook aan dat de mogelijkheden ontbreken om dergelijke mensen te huisvesten in Nijmegen. Daarom werken ze ook mee aan het initiatief.

Op 19 november 2008 is het Stedelijk Kompas vastgesteld door de gemeenteraad. Dit is een belangrijk beleidskader voor huisvestingsvoorzieningen in ons maatschappelijk opvangbeleid. Een aantal van de huisvestingsvoorzieningen van het Kompas zoals het Domushuis, de medische heroïne unit en de verbouwing van het MFC, is de afgelopen jaren al gerealiseerd, zie onderstaande tabel die de stand van zaken weergeeft van 2013.

Wat	Voor Wie	Aantal	Realisatie
Nachtopvang jongeren	zwerfjongeren	5 plaatsen	Ja, wordt uitgebreid tot 10 plaatsen
Sancta Maria	zwerfjongeren	Van 20 naar 24 en begeleid wonen	Ja (6 pl. crisisopvang + 18 pl. 24-uursopvang) begeleid wonen is beschikbaar. In ontwikkeling: Kamers met Kansen voor zwaardere doelgroep
Differentiëren aanbod crisisopvang	Mensen in crisis	n.n.b.	Nee. toekomst

Toekomstplannen MFC	Verslaafden dak- en thuislozen en prostituees	20+5 plekken 10 plekken	7 januari jl. open gegaan: 25 pl. voor mannen en 10 voor vrouwen
Differentiatie begeleid wonen	Tienermoeders	10 plekken	ja, is beschikbaar
Differentiatie begeleid wonen	Lichtverstandelijke gehandicapte jongeren met psychiatrie	30 plekken	6 plaatsen
Differentiatie begeleid wonen	Extreem overlastgevende verslaafden	2x 18 plaatsen	Domushuis is gerealiseerd (24 plaatsen)
Skaeve Huse	Zorgmijders / overlastgevenden	3 x 5	8 in 2014
Continueren en uitbreiden veelplegers	Nazorg gedetineerden en veelplegers	30 plekken	6 plaatsen kortdurende opvang 8 trajecten begeleid wonen Casemanagement Budgetbeheer, geen middelen voor uitbreiding.

Figuur 3: Een afbeelding van de Woonladder uit het stedelijk kompas.

Sub b: Binnen bestaand stedelijk gebied

In het rapport locatieafweging zorgwoningen (Skaeve Huse) van maart 2013 wordt de werkwijze beschreven die heeft geleid tot de locatiekeuze aan de Stadbroekseweg. Daarin wordt duidelijk dat er 23 locaties zijn onderzocht die aan de hand van twee sets criteria (uitsluitingscriteria en kwaliteitscriteria) zijn beoordeeld. Uit het rapport blijkt ook dat het realiseren van deze voorziening in een bestaand stedelijk gebied niet mogelijk is, door de aard van de bebouwing en bewoners. Het is niet mogelijk de Skaeve Huse te realiseren op

industrieterreinen vanwege de geluidszonering. Daarnaast is veel groen in Nijmegen bestemd als EHS of Natura 2000 waar de ontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. Het realiseren van deze voorziening in woonwijken of bestaande bouw wordt ook afgeraden door onder andere de Stichting Experimenten Volkshuisvesting. Hierdoor moeten al snel de randen van de stad worden opgezocht. In Nijmegen Noord zoeken we nog naar een locatie.

De ervaring leert dat het niet mogelijk is om Skaeve huse te realiseren in leegstaande panden. In appartementen wonen de bewoners te dicht op elkaar. Dit geeft bij de doelgroep te veel negatieve prikkels. Eengezinswoningen zijn veel te groot voor mensen uit de doelgroep voor Skaeve huse. Het risico is dan groot dat zij zich angstig of onprettig gaan voelen en weer gaan zwerven. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat sommigen van de bewoners, die veel ruimte hebben, allerlei spullen gaan verzamelen die niet nodig zijn en waardoor er een rommelige situatie ontstaat

De gemeente vindt bovendien dat een dergelijke voorziening in de gemeente Nijmegen thuishoort. Het is een grootstedelijke problematiek die ons inziens primair in de stad opgelost dient te worden en niet op de regio kan en mag worden afgewenteld. Het zoeken naar plekken buiten de gemeentegrenzen (bijvoorbeeld in andere gemeenten zoals Wijchen, Beuningen etc.) is dan ook niet gewenst. Bovendien is in het Coalitieakkoord besloten dat deze voorzieningen in de gemeente Nijmegen wordt gerealiseerd.

Voor meer informatie verwijzen wij naar het rapport Locatieafweging zorgwoningen (Skaeve Huse) dat als bijlage bij dit bestemmingsplan is opgenomen.

Sub c: Passend ontsloten

De locatie ligt op een grasland grenzend aan het bestaand stedelijk gebied, de wijk Weezenhof, en tussen de Weezenhof en de A73 in. De locatie is middels verschillende modaliteiten ontsloten. Zo loopt direct langs de locatie een fietspad, een belangrijke recreatieve fietsroute richting Malden en Heumen. Het eerste deel van deze fietsroute wordt opgewaardeerd naar een auto-ontsluiting om de locatie bereikbaar te maken voor de auto. Daarnaast is er in de directe nabijheid een bushalte (lijn 9 vanuit Grave op enkele honderden meters). De locatie is dus door fiets, auto en OV bereikbaar en daarmee ons inziens passend ontsloten. Daarmee wordt voldaan aan artikel 3.1.6, lid 2, sub c.

2.2 Provinciaal beleid (oud)

2.2.1 Ruimtelijke Verordening Gelderland geconsolideerd (Vervallen)

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) geeft de Provincie de bevoegdheid algemene regels vast te leggen in een provinciale verordening. Daarmee stelt de Provincie eisen aan de ruimtelijke besluiten van gemeenten. De Provincie richt zich daarbij op onderwerpen die van provinciaal belang zijn, zoals verstedelijking, wonen, detailhandel, natuur en water. De voorschriften in de ruimtelijke verordening zijn gebaseerd op de provinciale structuurvisie (voorheen: Streekplan Gelderland 2005). De RVG is d.d. 15 december 2010 door Provinciale Staten vastgesteld en op 21 januari 2011 in werking getreden. Deze wordt binnenkort vervangen door de Omgevingsverordening, echter op dit moment is de ruimtelijke verordening geconsolideerd (2) van kracht.

In artikel 2.2 is te lezen dat nieuwe bebouwing ten behoeve van wonen en werken slechts is toegestaan binnen de woningbouwcontour:

In een bestemmingsplan is nieuwe bebouwing ten behoeve van wonen en werken slechts toegestaan:

a. binnen bestaand stedelijk gebied,

b. binnen de woningbouwcontour van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen,
c. binnen de zoekrichting woningbouw van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen, mits 90% van de woningen wordt gebouwd in de betaalbare huur en/of koopsector, met dien verstande dat voor de gemeente Doesburg een percentage van 70 geldt,
d. binnen de zoekzones bedrijventerreinen van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen,
e. binnen de zoekzones wonen en werken uit de Streekplanuitwerking Zoekzones stedelijke functies en landschappelijke versterking, zoals opgenomen in bijlage 8.

De geometrische plaatsbepaling van het gestelde onder b, c, d en e is vervat in het GML-bestand NL.IMRO.9925.PVRVGcons2-vst1 en verbeeld op de bij deze verordening behorende kaart Verstedelijking.

In artikel 2.6 van de vigerende ruimtelijke verordening Gelderland is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen:

In afwijking van het bepaalde in 2.2 kan in een bestemmingsplan nieuwe bebouwing tevens mogelijk worden gemaakt indien in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat sprake is van een ontwikkeling die redelijkerwijs niet kan worden gerealiseerd binnen de in 2.2 genoemde gebieden en indien deze ontwikkeling bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

De gemeente wil gebruik maken van deze afwijkingsmogelijkheid. Ons inziens wordt voldaan aan beide voorwaarden die gelden voor de afwijking. Na aanleiding van de tussenuitspraak van de ABRVS van 30 september 2015 heeft de gemeente een memo opgesteld die is bijgesloten bij het bestemmingsplan. Dit memo geeft een nadere motivering dat de voorziene ontwikkeling bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Ontwikkeling past niet binnen woningbouwcontour

In het rapport locatieafweging zorgwoningen (Skaeve Huse) van maart 2013 wordt de werkwijze beschreven die heeft geleid tot de locatiekeuze aan de Stadbroekseweg. Daarin wordt duidelijk dat er 23 locaties zijn onderzocht die aan de hand van twee sets criteria (uitsluitingscriteria en kwaliteitscriteria) zijn beoordeeld. Uit het rapport blijkt ook dat het realiseren van deze voorziening in een bestaand stedelijk gebied niet mogelijk is, door de aard van de bebouwing en bewoners. Het is niet mogelijk de Skaeve Huse te realiseren op industrieterreinen vanwege de geluidszonering. Daarnaast is veel groen in Nijmegen bestemd als EHS of Natura 2000 waar de ontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. Het realiseren van deze voorziening in woonwijken of bestaande bouw wordt ook afgeraden door onder andere de Stichting Experimenten Volkshuisvesting. Hierdoor moeten al snel de randen van de stad worden opgezocht. En juist de woningbouwcontour ligt strak om het stedelijk gebied van Nijmegen (zie onderstaand figuur). Dat geldt niet voor Nijmegen Noord, daar ligt de woningbouwcontour wat ruimer. Echter daar zoeken we nog naar een locatie.

De gemeente vindt bovendien dat een dergelijke voorziening in de gemeente Nijmegen thuishoort. Het is een grootstedelijke problematiek die ons inziens primair in de stad opgelost dient te worden. Het zoeken naar plekken buiten de gemeentegrenzen (bijvoorbeeld in andere gemeenten zoals Wijchen, Beuningen etc.) is in deze fase dan ook nog niet gewenst. Bovendien is in het Coalitieakkoord besloten dat deze voorzieningen in de gemeente Nijmegen wordt gerealiseerd.

Voor een verdere onderbouwing waarom de Skaeve Huse niet binnen de woningbouwcontour kan worden gerealiseerd, verwijzen wij naar het rapport Locatieafweging zorgwoningen (Skaeve Huse) dat als bijlage bij dit bestemmingsplan is opgenomen.

Figuur 4: grenzen woningbouwcontour

2.3 Provinciaal beleid (nieuw)

2.3.1 provinciale Omgevingsvisie Gelderland

Het ruimtelijk beleid van de provincie Gelderland staat in de Omgevingsvisie Gelderland. In de vastgestelde Omgevingsvisie staan maatschappelijke opgaven in Gelderland, die zijn onstaan in gesprekken tussen overheden, organisatie en particulieren. Het gaat over steden en dorpen, natuur, landbouw, water, energie en meer. De inhoud van de omgevingsvisie is voor de provincie de basis voor haar eigen optreden in de ruimtelijke ordening. De regels behorend bij de Omgevingsvisie zijn vastgelegd in de Omgevingsverordening. De laatste versie van de Omgevingsvisie is vastgesteld door PS op 11 november 2015 en is gepubliceerd op 23 december 2015.

De provincie kiest er in deze Omgevingsvisie voor om vanuit twee hoofddoelen bij te dragen aan gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven. Deze zijn:

1. een duurzame economische structuur;
2. het borgen van de kwaliteit en veiligheid van onze leefomgeving.

2.3.1.1 Hoofdoelen omgevingsvisie

Duurzame economische structuur

Een gezonde economie met een aantrekkelijk vestigingsklimaat vraagt om krachtige steden en vitale dorpen met voldoende werkgelegenheid. Het verbeteren van de economische structuur is een belangrijke opgave voor de Gelderse samenleving. Er zijn veel kansen om de economische structuur te verbeteren. De provincie wil samen met haar partners de kansen benutten, mèt oog voor de unieke kwaliteiten van Gelderland. Het streven is om de concurrentiekracht van Gelderland te vergroten door een duurzame versterking van de ruimtelijk-economische structuur.

Deze versterking van de economie gebeurt in een andere context dan een aantal jaar geleden. De komende jaren zullen minder in het teken staan van denken in termen van 'groei' en meer in termen van 'beheer en ontwikkeling van het bestaande'. De versterking van de economie vergt een andere aanpak. Dat betekent vooral dat de provincie zich met haar partners richt op:

- kansen bieden aan bestaande en nieuwe bedrijven;
- het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de stedelijke regio's;
- het creëren van een goede bereikbaarheid van de stedelijke gebieden en de economische kerngebieden met fiets, openbaar vervoer en auto maar ook digitaal;
- het versterken van ruimtelijke randvoorwaarden voor de sterke (top)sectoren en het verbeteren van de kennisinfrastructuur;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor cultuurbeleving;
- een adequaat beheer (kwaliteit en kwantiteit) van bestaande en eventueel nieuwe woongebieden, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel in Gelderland.

Borgen van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving

Een aantrekkelijke leefomgeving vergt een goede kwaliteit en beleving van natuur en landschap in Gelderland, een gezonde en veilige leefomgeving en een robuust bodem- en watersysteem. De provincie zet daarom in op het waarborgen en op het verder ontwikkelen van die kwaliteiten van Gelderland. De realisatie van deze tweede centrale doelstelling betekent vooral:

- ontwikkelen met kwaliteit, recht doen aan de ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van de plek;
- zorg dragen voor een compact en hoogwaardig stelsel van onderling verbonden natuurgebieden en behoud en versterking van de kwaliteit van het landschap;
- een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle gebruiksfuncties; bij droogte, hitte en wateroverlast;
- een gezonde en veilige leefomgeving;
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor beleving, bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur, natuur en landschap.

Bij ruimtelijke initiatieven is de uitdaging de match te maken tussen de kwaliteiten van het betreffende initiatief en de kwaliteiten van de plek of het gebied waar het initiatief speelt. De Gelderse Ladder voor duurzaam ruimtegebruik wordt gebruikt als afwegingskader voor de vestigingsplek van stedelijke ontwikkelingen.

Na aanleiding van de tussenuitspraak van de ABRVS van 30 september 2015 heeft de gemeente een memo opgesteld die is bijgesloten bij het bestemmingsplan. Dit memo geeft een nadere motivering dat de voorziene ontwikkeling bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

2.3.1.2 Structuurvisiegebieden

Onderhavig plangebied is gelegen in de structuurvisiegebieden:

- Windenergie uitgesloten wegens wettelijke beperkingen;
- Verwevingsgebied - niet grondgebonden veehouderij;
- Windenergie aandachtsgebied;
- Glastuinbouw in overige gebieden;
- Regio Stadsregio;
- verklaring Stedelijke agglomoratie (toelichtend).

Hieronder wordt het voor deze planherziening van belang zijnde structuurvisiegebied nader uitgewerkt.

Regio Stadsregio

De stadsregio Arnhem Nijmegen wordt gekenmerkt door:

- het grootste stedelijke netwerk van Oost-Nederland;
- hoge kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- kennisinstellingen: universiteit en hogescholen;
- de strategische ligging halverwege de Randstad en het Ruhrgebied;
- economische kracht: brede basis en topsectoren;
- goede bereikbaarheid over weg, water en spoor;
- de combinatie van stedelijke kwaliteiten en een mooie natuurlijke omgeving.

De Skaeve Huse voorzien in een behoefte, namelijk het bieden van huisvesting voor mensen die in een gewone woonomgeving niet of nauwelijks functioneren. Zij kunnen aantoonbaar niet functioneren in groepen of in een omgeving met veel mensen om zich heen, vaak vanwege een psychiatrische stoornis of aandoening. Het bestemmingsplan draagt bij aan het voorzieningenniveau.

2.3.2 Omgevingsverordening

De doelstellingen uit de Omgevingsvisie worden juridisch vertaald in de (ontwerp) Omgevingsverordening. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de Provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem. De Omgevingsverordening heeft de status van een Ruimtelijke verordening in de zin van artikel 4.1 Wet ruimtelijke ordening.

De omgevingsverordening is op 24 september 2014 vastgesteld door Provinciale Staten en op 17 oktober 2014 in werking getreden.

In artikel 8.2.2, tweede lid onder a van de Omgevingsverordening is geregeld dat de Omgevingsverordening niet van toepassing is op plannen waarvan het ontwerp in procedure heeft gelegen maar door Gedeputeerde Staten geen zienswijze is ingediend. Dit wordt gezien als een bestaand recht. Het bestemmingsplan is vastgesteld op 19 november 2014. Geconcludeerd kan worden dat de Omgevingsverordening niet van toepassing is op dit plan.

2.4 Gemeentelijk beleid

In de structuurvisie Nijmegen 2013 wordt het begrip ruimtelijke kwaliteit beschreven:

Ruimtelijke kwaliteit is een begrip waarvoor geen scherpe definitie bestaat. Het kan omschreven worden als een goede balans tussen de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Deze drie basisbegrippen gelden op alle schaalniveaus: van het ontwerpen van een woonhuis tot het maken van een ontwikkelingsplan voor een complete wijk. Bij gebruikswaarde gaat het om de functionaliteit en de bruikbaarheid, om het nut en de noodzaak van het programma, om de bereikbaarheid en om een doelmatig gebruik en beheer. De belevingswaarde van een gebouw of plek is meer dan alleen het uiterlijk aanzien. Hierbij spelen de herkenbaarheid, identiteit en structuur en de betekenis van een plek een belangrijke rol. Onder toekomstwaarde wordt verstaan de doelmatigheid in de tijd, de aanpasbaarheid en duurzaamheid van gebieden en gebouwen. Nijmegen kent op veel plekken een hoge ruimtelijke kwaliteit. Bij toekomstige ontwikkelingen en in uitbreidingslocaties en bestaande stad streven we naar (behoud van) hoge ruimtelijke kwaliteit.

Gebruikswaarde (nut en noodzaak van het programma)

In paragraaf 3.1.3. is beschreven wat de nut en noodzaak is van de komst van 8 woonunits.

Belevingswaarde (uiterlijk aanzien, herkenbaarheid, identiteit, betekenis plek).

Momenteel is de beoogde locatie een monofunctioneel (kaal) grasland. Met de beoogde ontwikkeling wordt naast de komst van de units ook landschappelijke elementen toegevoegd zoals een struik- en boomlaag. Dit biedt kansen voor meer biodiversiteit want meer dieren kunnen gebruik maken van de locatie dan in de huidige situatie. Denk aan kleine zoogdieren, vogels, insecten. Daarnaast zorgt deze toegevoegde elementen ook voor een goede landschappelijke inpassing en worden de units aan het zicht onttrokken. Dit zorgt voor een goed uiterlijk aanzien en geeft identiteit en betekenis aan de plek.

Het deel van het plangebied is nu in gebruik als foerageergebied voor dassen. uit onderzoek van Waardenburg blijkt dat het foerageergebied zeer beperkt verkleind wordt (tussen 0.35-2%). Hiervoor worden mitigerende maatregelen getroffen zodat het foerageergebied voor de das gelijk blijft. Hiervoor is een compensatieplan opgesteld.

Toekomstwaarde (doelmatigheid in de tijd, aanpasbaarheid en duurzaamheid van gebieden)

Met dit plan voorziet de gemeente in een behoefte. Mocht echter op termijn blijken dat er geen behoefte meer is aan dergelijke voorzieningen dan kunnen de units ook weer relatief gemakkelijk worden verwijderd. Het zijn namelijk verplaatsbare chalets. Daarmee kan het gebied dus gemakkelijk worden aangepast aan eventuele veranderende eisen en weer geheel terugkeren als groengebied. Eventueel kunnen de toegevoegde lagen (bomen, struiken) blijven bestaan zodat een diverser gebied overblijft dan voorheen. Het bestemmingsplan bevat een regeling dat de locatie enkel kan worden gebruikt voor Skaeve huse (wonen met begeleiding).

Hoofdstuk 3 Sectoraal beleid

3.1 Wonen

3.1.1 Woonvisie Nijmegen 2009-2020

Het gemeentelijk beleid op het gebied van wonen is vastgelegd in de Woonvisie 2009-2020, Wonen Leeft! In deze nota wordt het woonbeleid uiteengezet tot 2020. In de woonvisie worden de volgende strategische keuzes gemaakt voor Nijmegen:

Ongedeelde stad: voorkomen van een tweedeling tussen de bestaande stad en de Waalsprong en binnen wijken en stadsdelen. Het doel blijft om woonmilieus te realiseren waarin mensen graag wonen, met een positief gewaardeerd woonklimaat. Leefbaar, schoon, heel en veilig en met variatie in het aanbod zodat mensen niet noodgedwongen hun wijk uitmoeten als ze aan een nieuwe stap in hun wooncarrière toe zijn. Het behoud van deze doorstromers en stijgers komt de leefbaarheid en sociale structuur ten goede. We richten ons onder andere op binnenwijkse wooncarrières en treden op de woonladder.

In de Woonvisie Nijmegen richten we ons ook op kwetsbare groepen. Door de extramuralisering van de zorg is de rol van corporaties als huisvesters de laatste jaren belangrijker geworden. Dit pakken ze goed op in samenwerking met instellingen die begeleiding verzorgen. Informatie, coördinatie en overleg tussen partijen rond de huisvesting en begeleiding van deze groepen blijft de aandacht vragen. De huisvesting van kwetsbare groepen in het souterrain van de woningmarkt verdient onze aandacht. Het gaat om een breed scala aan groepen: dak- en thuislozen, zwerfjongeren, (ex-) psychiatrische patiënten, re-integrerende verslaafden, ex-delinquenten, asielzoekers, en zorgmijders. Door de extramuralisering van de zorg is de rol van de corporaties als huisvesters van deze groepen de afgelopen jaren flink toegenomen.

Dit pakken ze goed op via de Werkgroep Bijzondere Bemiddeling. Daarnaast wordt met nieuwbouw een goede bijdrage geleverd. De rol van de corporaties in deze richt zich in deze voornamelijk tot huisvesting en fysiek beheer. Begeleiding wordt door andere instanties geleverd, zoals Iriszorg, en de RIBW. In z'n algemeenheid loopt dit goed in Nijmegen. Er zijn diverse samenwerkingsverbanden tussen corporaties en de maatschappelijke opvang. De rol van de gemeente is vooral coördinerend en faciliterend. Daarnaast financieren we voor een deel (woon)begeleiding.

Kernpunt bij het huisvesten van deze groepen is dat instroom, doorstroom en uitstroom uit de diverse woonvormen goed geregeld moet zijn zodat personen over de juiste woonvorm beschikken en er geen opvangplekken onnodig bezet zijn. Het streven bij de maatschappelijke opvang is namelijk gericht op het stijgen op de woonladder: van dakloos, via vormen van begeleid wonen naar een zelfstandige woonvorm (al zal er altijd een groep zijn die de laatste trede nooit zal bereiken, en onderweg blijft steken.

Voor een zeer beperkte groep mensen is “anders wonen” de zogenaamde Skaeve Huse een uitkomst. Skaeve Huse zijn bedoeld voor mensen die niet in te passen zijn in een gewone woonomgeving. Dit geeft te veel negatieve prikkels waardoor zij niet kunnen functioneren. Voor deze mensen is al van alles uitgeprobeerd. Zij wonen in overzichtelijke kleine huisjes met enige afstand tot een woonwijk, maar voorzieningen als winkels etc. zijn wel bereikbaar. Deze mensen ontvangen ambulante begeleiding vanuit een zorginstelling voor een paar uur per week.

Gemeente Nijmegen heeft in samenwerking met verschillende lokale zorginstellingen en woningbouwcorporaties besloten dat ook de stad Nijmegen een dergelijke woonvoorziening nodig heeft.

3.1.2 Conclusie

De realisatie van Skaeve Huse past in het woonbeleid zoals ook opgenomen in de Woonvisie en past op de gevonden locatie.

3.2 Verkeer

3.2.1 Bereikbaarheid

3.2.1.1 Verkeersontsluiting

Het plangebied is voor gemotoriseerd- en langzaamverkeer bereikbaar via de Staddijk aansluiting Stadsbroekseweg en hierdoor goed bereikbaar.

3.2.1.2 Openbaar vervoer

Voor het openbaar vervoergebruik is het plangebied aangewezen op het gebruik van de haltevoorzieningen op de Van Boetbergweg ter hoogte van de aansluiting Weezenhof 10e straat. De loopafstand bedraagt circa 900 meter.

3.2.2 Parkeren

Het aantal parkeerplaatsen wordt berekend aan de hand van de toepassing van artikel 2.5.30 uit de Nijmeegse bouwverordening. Het artikel is een uitwerking van de door Burgemeester en Wethouders vastgestelde parkeervisie (2012) en de hierin verbonden nota parkeernormen gemeente Nijmegen (2012). Het plangebied valt in de sterk stedelijke zone "Rest bebouwde kom". De parkeernormen zijn inclusief de parkeerruimte voor bezoekers. De parkeernorm voor de woonunits valt onder de categorie verzorgd wonen en bedraagt 0,6 parkeerplaats per woonunit. Uitgaande van 8 woonunits en 1 kantoorunit voor begeleiding zijn 5 parkeerplaatsen benodigd.

3.2.3 Verkeersveiligheid

Aan de hand van de wegencategoriseringkaart uit de nota Nijmegen Duurzaam bereikbaar (augustus 2012) is bepaald welke snelheidregime er geldt. Op de GOW-A, GOW-B en de industrieterreinen geldt 50 km/h. Voor de rest binnen bebouwde kom geldt 30 km/h.

Voor de Staddijk geldt 50km/h en voor de ontsluitingsweg in het plangebied 30km/h.

3.3 Milieu

3.3.1 Bedrijvigheid

Hoogspanningskabel

In de nabijheid van de locatie ligt een hoogspanningsleiding waar een vrijwaringszone van 50m geldt. Deze raakt de locatie niet. De hoogspanningsleiding is in gebruik en betreft een 150 kV leiding. Door RIVM wordt een indicatieve zone aangegeven van 80 meter aan weerszijde van de mast. In een aanbeveling (1999/519/EG) heeft de Europese Unie een referentieniveau van 100 microtesla voor bescherming van leden van de bevolking vastgelegd. Deze waarde wordt in Nederland op voor het publiek toegankelijke plaatsen niet overschreden, ook niet in de buurt van hoogspanningslijnen (er liggen nu al gevoelige objecten in 80 meter zone van de mast). Het voorzorgsbeleid van het ministerie van VROM uit 2005 gaat een stap verder. Gemeenten en netbeheerders worden geadviseerd nieuwe situaties te voorkomen waarin kinderen langdurig worden blootgesteld aan een veldsterkte die (jaargemiddeld) hoger is dan 0,4 microtesla. In de Skaeve Huse worden echter geen kinderen geplaatst. De hoogspanningskabel is dus geen belemmering voor de uitvoering van het plan.

Milieuzonering

In de nabijheid van het project is gelegen het tuindersbedrijf Kokke Sierteelt Kwekerij. In de VNG-brochure “Bedrijven en milieuzonering” wordt aangegeven dat ten opzichte van de bedrijfgebouwen van een dergelijk bedrijf een afstand van minimaal 30 meter naar gevoelige objecten dient te worden aangehouden. Deze afstand wordt gehaald naar de geprojecteerde “Skaeve Huse”, het bedrijf wordt ten aanzien van het gebruik van zijn bedrijfsgebouwen dus niet beperkt in zijn mogelijkheden.

Behalve de bedrijfsgebouwen dient er echter ook rekening mee te worden gehouden dat op de terreinen behorend bij de tuinderij sprake zal zijn van het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Op grond hiervan moet rekening worden gehouden met zgn. “spuitzones” waarbij tot voor kort gold: “het uitgangspunt dat, tussen gevoelige functies en boom- en fruitteeltbedrijven, in verband met het gebruik van bestrijdingsmiddelen, een afstand van 50 meter moet worden aangehouden, in het algemeen niet onredelijk te noemen is” (o.a. 200805832/1/R1 van 23 september 2009).

Recent onderzoek van het Wageningen University & Research centre (Wageningen UR) heeft echter aangetoond dat deze 50 meter in ieder geval bij tuindersbedrijven wellicht als te veel belemmerend moet worden gezien. Bij fruitteeltbedrijven is namelijk het probleem van de drift, “door de aard van de bespuiting, met name omhoog en zijwaarts gericht spuiten, hoger, dan bij neerwaartse bespuitingen zoals in de akkerbouw en lage boomteelt.”

Ook de Raad van State heeft zich in de casus 201012191/1/R3 van 25 april 2012 in deze zin uitgelaten. Een spuitzone van 30 meter werd in deze casus als toereikend gezien “omdat bij een hoveniersbedrijf andere, minder belastende spuittechnieken, worden toegepast dan bij fruitteeltbedrijven”. Ook in de casus 201102611/1 (Overbetuwe), wordt bij een bomenkweker een aanzienlijk geringere afstand naar gevoelige objecten getolereerd.

Deze 30 meter kan ook bij het project “Skaeve Huse” worden gehaald. Op basis hiervan zou geconcludeerd kunnen worden dat ook de aanwezigheid van tuinbouwgronden niet aan de weg staat van de realisatie van de “Skaeve Huse”. Immers, noch de bedrijfsontwikkelingsmogelijkheden van de tuinderij komen in het geding, noch is er sprake is van een ongunstig “woon- en leefklimaat” voor de bewoners van de “Skaeve Huse”.

Echter, bij de beoordeling van de nieuwe situatie moet ook in aanmerking worden genomen dat, hoewel het tuindersbedrijf op dit moment wellicht gebruik kan maken van “minder belastende spuittechnieken”, dit natuurlijk niet betekent dat dit altijd zo zal blijven.

De mogelijkheden van het vigerende bestemmingsplan zijn immers bepalend bij de beoordeling van potentiële hinder en omdat dit bestemmingsplan op deze locatie ook de mogelijkheid voor fruitteelt biedt, moet hiermee wel rekening worden gehouden. Bij de concrete invulling van een bestemmingsplan moet immers worden uitgegaan van de "representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden van een bestemmingsplan". Dit betekent dat dan toch moet worden uitgegaan van een "spuitzone" van 50 meter.

Dit nu zou weer betekenen dat de "Skaeve Huse" in de spuitzone van het bedrijf worden geprojecteerd, waardoor een gunstig "woon- en leefklimaat" niet meer kan worden gegarandeerd.

Bij de beoordeling van dit scenario is echter niet de mogelijkheid tot het treffen van maatregelen betrokken. In de jurisprudentie en vakliteratuur is de laatste jaren meer tot uitdrukking gekomen dat door het treffen van maatregelen, zoals windhagen en windschermen rondom de (fruit-)boomgaarden, wel degelijk flinke reducties van de drift van bestrijdingsmiddelen (verantwoordelijk is voor de omvang van de spuitzones), behaald kunnen worden. In de bovengenoemde casus 201102611/1 bleek onder meer dat, door de toepassing van windhagen, de drift van bestrijdingsmiddelen aanzienlijk beperkt kon worden.

Dit betekent dat in een dergelijke situatie met geringere afstanden dan 50 meter, mogelijk toch een veilig woon- en leefklimaat gegarandeerd kan worden.

Op grond hiervan is door de gemeente Nijmegen aan het Wageningen UR verzocht om te onderzoeken in hoeverre en onder welke omstandigheden eventueel kan worden afgeweken van de minimale afstand van 50 meter, onder de specifieke omstandigheden van het project "Skaeve Husen".

De resultaten van dit onderzoek zijn uitgewerkt in de rapportage "Onderzoek naar driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen, project Skaeve Husen in de gemeente Nijmegen" (WUR rapport 568, 2014). Uit dit onderzoek is gebleken dat bij de variant praktijksituatie 3, beschreven op blz. 25 van het onderzoek, een minimum afstand van 15 meter aangehouden moet worden, welke afstand in dit project ruim wordt gehaald.

Op grond hiervan kan dan ook veilig worden geconcludeerd dat, ook rekening houdend met de "representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden van een bestemmingsplan", voor de tuinderij van de heer Kokke, de realisatie van de "Skaeve Husen mogelijk blijft.

De voorschriften tot het aanleg en onderhoud van deze windhagen zijn opgenomen in de planregels.

3.3.2 Bodem

De bodemkwaliteit is beoordeeld op basis van het volgende onderzoek:

Bodemonderzoek Stadbroekseweg ong. te Nijmegen, MWH B.V., projectnummer M13B0116, d.d.14 juni 2013.

Uit dit bodemonderzoek blijkt:

- De grond is niet verontreinigd met de onderzochte stoffen (standaard analysepakket NEN5740);
- In de grond is zowel visueel als analytisch geen asbest aangetoond;
- Het grondwater is licht verontreinigd met barium, zink en plaatselijk met kobalt. Ook is plaatselijk een matig verhoogd gehalte aan nikkel gemeten. Voor deze verontreinigingen is geen directe oorzaak aan te wijzen. Verhoogde gehalten aan metalen en barium komen in het laaggelegen deel van Nijmegen komen vaker voor en zijn vaak van nature is het grondwater aanwezig.

De aangetroffen lichte tot matige verontreinigingen in het grondwater vormen geen risico voor het beoogde gebruik van de locatie als woonlocatie. De bodemkwaliteit op de locatie vormt daarom geen belemmering bij het realiseren van de gewijzigde bestemming.

3.3.3 Geluid

De Wet geluidhinder (Wgh) is van toepassing binnen de wettelijke vastgestelde zone van een weg. Wegen waarvoor een maximum toegestane snelheid geldt van 30 km/uur en die binnen een als woonerf aangeduid gebied liggen zijn niet gezoneerd en daardoor niet onderzoeksplichtig.

De nieuw te bouwen geluidsgevoelige functies liggen binnen de zones van de A73 en Staddijk. Voor beide wegen is akoestisch onderzoek verricht.

De voorkeurswaarde uit de Wgh voor wegverkeer bedraagt 48 dB. Deze waarde mag bij voorkeur niet worden overschreden. Als de voorkeurswaarde wordt overschreden kan onder voorwaarden een hoge waarde worden vastgesteld.

Uit akoestisch onderzoek blijkt dat bij de nieuw te bouwen geluidsgevoelige functies, woonwagens, de voorkeurswaarde van 48 dB vanwege wegverkeer niet wordt overschreden. Omdat de geluidsbelasting niet boven de voorkeurswaarde uitkomt hoeft er geen hogere waarde procedure te worden doorlopen. De geplande woningen kunnen worden gerealiseerd.

3.3.4 Luchtkwaliteit

Als een ruimtelijk plan getoetst wordt op luchtkwaliteit, moet worden gelet op de volgende 2 zaken:

a. het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit.
b. het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

ad a) het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit

De plannen betreffen nieuwbouw van 8 woonunits en 1 kantoorunit. Een ruimtelijke ontwikkeling kan doorgaan, indien aannemelijk kan worden gemaakt dat:

- de ruimtelijke ontwikkeling, al dan niet in combinatie met aan het project verbonden maatregelen, niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Dit is sinds de inwerkingtreding van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) maximaal 3 %, of:
- de luchtkwaliteit door de ruimtelijke ontwikkeling, al dan niet in combinatie met aan het project verbonden maatregelen, per saldo verbetert of tenminste gelijk blijft, of:
- bij een beperkte verslechtering van de luchtkwaliteit vanwege de ruimtelijke ontwikkeling de luchtkwaliteit in een gebied rondom het project per saldo verbetert. De verbetering en verslechtering zullen beide moeten gelden voor overschrijdingssituaties en dienen te worden betrokken op de concentraties van NO2 en/of PM10, of:
- de ruimtelijke ontwikkeling is beschreven in, past binnen, of is in elk geval niet strijdig met een vastgesteld programma zoals het NSL, of;
- er geen grenswaarden worden overschreden door de ruimtelijke ontwikkeling.

Plannen die niet meer dan 3% bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, hoeven dus niet getoetst te worden aan de luchtkwaliteitseisen in de Wet Milieubeheer, hoofdstuk 5. In een regeling is nader uitgewerkt dat een woningbouwplan met minder dan 1500 woningen en één ontsluitingsweg, minder dan 3% bijdraagt. Dit komt overeen met een verkeersaantrekkende werking van circa 7500 motorvoertuigen per etmaal. Het zal duidelijk

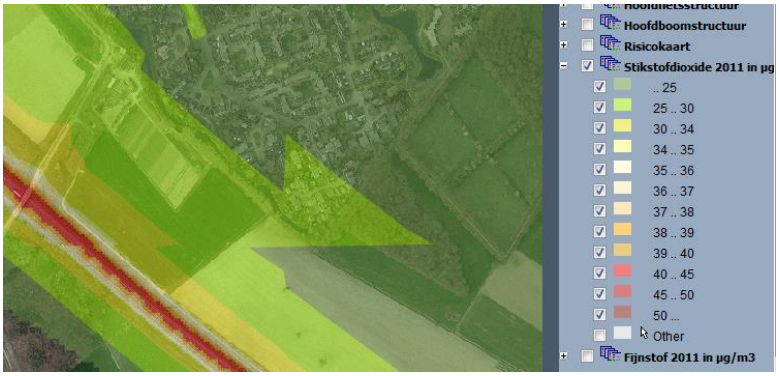
zijn dat dit plan een verkeersaantrekkende werking zal hebben, die ruim onder bovenstaande grens blijft. Het plan is derhalve niet in betekenende mate (NIBM) en het hoeft derhalve niet aan de luchtkwaliteitseisen getoetst te worden.

ad b) het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Op 16 januari 2009 is het Besluit “gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)” in werking getreden. Met deze AMvB wordt de bouw van zogenaamde gevoelige bestemmingen in de nabijheid van (snel)wegen beperkt. Het besluit heeft als doel het beschermen van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijnstof (PM10) en stikstofdioxide (NO2), met name kinderen, ouderen en zieken. Scholen, kinderdagverblijven en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen met bijbehorende terreinen zijn gevoelige bestemmingen. Woningen worden niet genoemd.

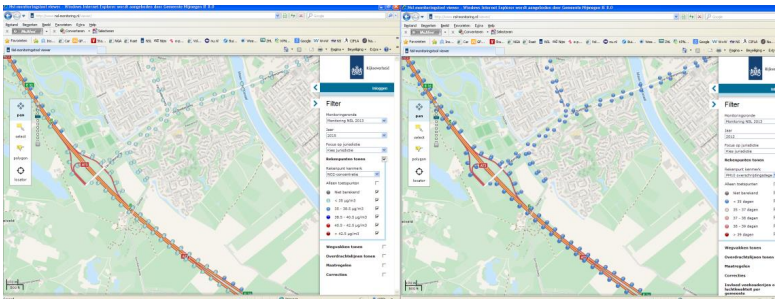
Plannen voor gevoelige objecten zijn niet toegestaan binnen 300 meter vanaf de rand van een rijksweg of binnen 50 meter vanaf de rand van een provinciale weg, mits ter plaatse een grenswaarde overschreden wordt.

Omdat woningen niet genoemd zijn, voldoet het plan aan het gestelde in het besluit. Overigens wordt bij de geplande woningen de grenswaarde van 40 ug/m3 voor stikstofdioxide niet overschreden (zie figuur 5). Ook voor fijnstof wordt de grenswaarde niet overschreden.

Figuur 5: stikstofdioxide 2011

Ook in de recent gepubliceerde landelijke berekeningen in de zgn. monitoringstool blijken ter plaatse geen overschrijdingen van grenswaarden. In de volgende figuur zijn de rekenresultaten voor PM10 (jaar 2012)en NO2 (jaar 2015) weergegeven (de resultaten van de Monitoringsronde 2013 zijn toegankelijk via de website www.nsl-monitoring.nl)

De Nijmeegse berekeningen en de landelijke monitoringstool gebruiken dezelfde invoergegevens en zijn beiden conform de wettelijke rekenregels. In de Nijmeegse berekeningen wordt extra aandacht besteed aan uitstoot door industrie en scheepvaart. Bovendien wordt in de Nijmeegse berekeningen op meerdere afstanden van de weg gerekend en niet alleen op de formele toetspunten. Daardoor kan met de Nijmeegse berekeningen kaarten zoals in figuur 5 geconstrueerd worden.

De landelijke GGD heeft in de “GGD-Richtlijn medische milieukunde: luchtkwaliteit en gezondheid” het volgende geadviseerd ten aanzien van het bouwen van gevoelige bestemmingen langs snelwegen en drukke gemeentelijke wegen (meer dan 10.000 mvt/etm):

- liever niet binnen 300 meter van een snelweg;
- op minder dan 100 meter van een snelweg wordt sterk afgeraden;
- niet bouwen direct langs een drukke weg, dus niet in eerstelijnsbebouwing;
- aangevuld met dat dit minimaal moet gelden binnen 50 meter van de rand van de drukke gemeentelijke weg.

Gemeente Nijmegen conformeert zich zoveel mogelijk aan deze landelijke niet-wettelijke GGD-richtlijn. De geplande nieuwbouw betreft geen gevoelige bestemmingen en voldoet daarmee ook aan dit aspect.

3.3.5 Externe veiligheid

De locatie is gelegen nabij de A73. Dit is een route waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaats vindt. De plaatsgebonden risicocontour van de A73 bedraagt 13 meter, gemeten vanaf het midden van de weg. De woonunits liggen ruim buiten deze contour. Verder moet groepsrisico worden verantwoord indien er sprake is van een groep zoals bedoeld in het Besluit Externe Veiligheid; er moeten dan voorzieningen aanwezig zijn voor het verblijf van minimaal tien personen. Omdat de locatie geen permanente bewoning van tien mensen of meer mogelijk maakt is er dan ook geen verantwoording van het groepsrisico noodzakelijk.

De A73 heeft 30 meter invloedgebied van brandbare vloeistoffen. De woningen liggen ook buiten deze zone. Vanuit het aspect externe veiligheid zijn er dan ook geen belemmeringen voor de ontwikkeling van deze locatie.

3.3.6 Fysieke veiligheid

3.3.6.1 Algemeen

Het aspect fysieke (brand)veiligheid stelt voorwaarden aan de inrichting van de openbare ruimte, de situering van gebouwen ten opzichte van elkaar, de bluswatervoorziening en de bereikbaarheid.

3.3.6.2 Inrichting openbare ruimte: ontvluchting en zelfredzaamheid

Hoe de openbare ruimte is ingericht, is van invloed op de mate waarin hulpdiensten de incidentlocatie kunnen bereiken en betrokkenen bij een incident in staat zijn een locatie te ontvluchten. In dit kader zijn de mogelijkheden voor ontvluchting en zelfredzaamheid binnen het plangebied getoetst. Hierbij gaat het er bijvoorbeeld om dat vluchtroutes in het gebouw goed aansluiten op de omgeving.

Aan de hand van het voorgelegde plan kunnen wat betreft de inrichting van de openbare ruimte geen beperkingen worden geconstateerd.

3.3.6.3 Situering van gebouwen

In verband met brandveiligheid kan het Bouwbesluit voorwaarden stellen aan de afstand tussen bouwwerken onderling en de positionering ten opzichte van elkaar. Dit specifieke geval betreft het woonunits. Op basis van het huidige plan zien wij op voorhand geen bijzondere beperkingen. Eventuele nadere eisen kunnen in het kader van de omgevingsvergunning gesteld worden.

3.3.6.4 Bluswatervoorziening

De brandweer stelt eisen aan de beschikbaarheid van bluswater voor bouwwerken (woonwagens in dit geval). De capaciteit van een dergelijke voorziening dient voor deze objecten minimaal 30 m^3 water per uur te bedragen. Afstand van de bluswatervoorziening tot de toegangen van de woonunits dient maximaal 40 meter te bedragen. In geval men kiest voor een geboorde put als voorziening dan dient hierbij een opstelplaats te zijn.

Hier dient in de verdere uitwerking van het project rekening mee gehouden te worden.

3.3.6.5 Bereikbaarheid

Wat bereikbaarheid betreft, zijn voor dit plan met name de dimensionering van de wegen en de bereikbaarheid van de woonunits vanaf de weg van belang. De afstand van de straat/ontsluitingsweg tot deze toegang mag niet meer dan 10 meter bedragen en er dient een opstelplaats voor het voertuig te zijn.

Daarnaast is het van belang dat er een keervoorziening is voor de brandweervoertuigen.

Op basis van het huidige plan zien wij op voorhand geen beperkingen; bij verdere uitwerking dient met de bereikbaarheid rekening gehouden te worden.

3.3.6.6 Conclusie

De conclusie luidt dat vanuit het oogpunt van fysieke veiligheid de brandweer geen beperkingen ziet ten aanzien van het voorliggende bestemmingsplan.

De voorwaarden t.a.v. bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn opgenomen in het Bouwbesluit 2012 en nota 'Randvoorwaarden en Richtlijnen Brandweer Nijmegen m.b.t. bluswater en bereikbaarheid'.

3.3.7 Klimaat

De klimaatverandering noopt tot aanpassingen in ruimtelijke ontwikkelingen. De Gemeenteraad van Nijmegen heeft haar visie hierop in de Kadernotitie Klimaat en de duurzaamheidsagenda 2011-2015 vastgelegd. Kernbegrippen zijn compensatie en adaptatie.

Compensatie is het tegengaan en verminderen van negatieve effecten op het klimaat. Dit kan door energiegebruik te beperken en/of duurzame energiebronnen te gebruiken en door gebruik te maken materialen uit vernieuwbare bronnen. Nijmegen streeft er daarom naar om als stad energieneutraal te worden. Adaptatie is het aanpassen aan de wijzigende omstandigheden zoals extremere weersomstandigheden en een stijgende energieprijs. Voorbeelden hiervan zijn het voorkomen van oververhitting, aandacht voor windklimaat en het realiseren van grotere piekbergingen voor neerslag.

In de gebouwde omgeving zijn voor energiegebruik en oververhitting de oriëntatie van de bebouwing en de manier waarop met de bezonning is omgegaan bepalende factoren.

Het microklimaat wordt bepaald door de verhouding tussen bebouwd en begroend oppervlak en de relatie tussen bebouwde en groene structuren. Een goed groenontwerp helpt oververhitting tegen te gaan en vangt neerslag en luchtverontreiniging op.

Verantwoord materiaalgebruik, beperking van energievraag en een verstandige positionering van functies dragen mede bij aan de klimaatdoelstellingen.

Voor utiliteitsbouw en woningbouw liggen kernpunten bij terugdringen van de CO2 uitstoot en aanpassing aan veranderde weersomstandigheden. Bijkomend voordeel hierbij is dat dit leidt tot lagere woonlasten en een gezondere, comfortabeler gebouw.

Om de mogelijkheden per plan in beeld te brengen kan de voor het bouwplan noodzakelijke EPC-onderzoek omgezet worden tot een energiescan. Daarmee kunnen zowel de warmtevraag als de koelingsbehoefte en de inzet van collectieve systemen onderzocht worden. Op die manier kan de bijdrage van dit project aan de hierboven genoemde doelstellingen in beeld woorden gebracht.

Het op hoog niveau renoveren van een deel van de gebouwen, het introduceren van nieuwe woonvormen en nieuwe functies en het hergebruiken van materialen uit de openbare ruimte dragen bij aan de duurzaamheid van dit plan.

Het gebied is onder voorwaarden geschikt voor bodemenergiesystemen zoals Koude-Warmte opslag van het gesloten type. Voor het bepalen van deze voorwaarden zal afstemming gezocht moeten worden met eventuele andere grondwatergebruikers in de omgeving en zal de milieuhygiënische situatie van de bodem en het grondwater mee moeten worden gewogen.

3.4 Water

3.4.1 De watertoets

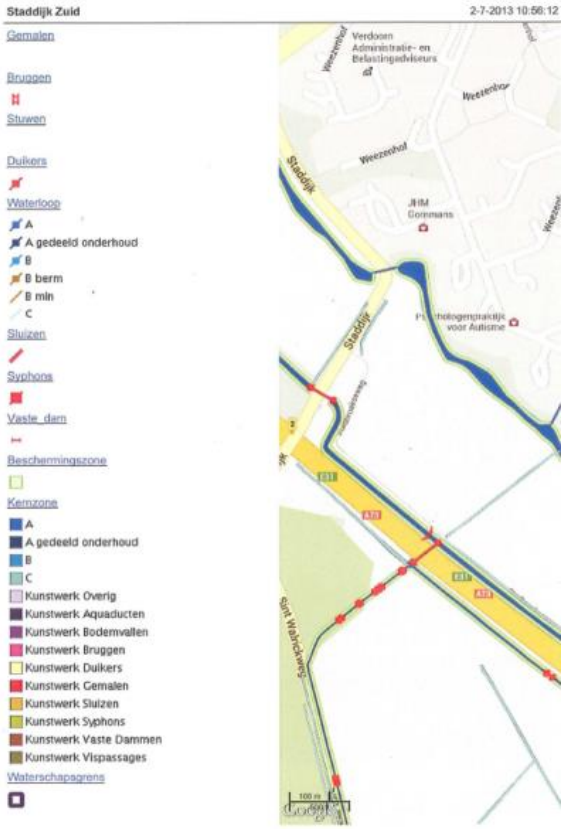
Voor de ruimtelijke aspecten heeft het Nationaal Waterplan de status van structuurvisie. Hierin zijn water en ruimtelijke ontwikkelingen geïntegreerd, conform de nieuwe Wet ruimtelijke ordening en de Waterwet.

Binnen de volgende documenten is de watertoets verankerd:

- Nota Anders Omgaan met Water (Kabinetsstandpunt over het waterbeleid 21e eeuw, dec. 2000)
- Nationaal Bestuursakkoord Water (2 juli 2003)
- Landelijke Handreiking Watertoets 3 (RIZA, december 2009)
- Waterbeheerplan 2010-2015 (Waterschap Rivierenland 22 december 2009)

3.4.2 Algemeen

Het plangebied maakt deel uit van de bestaande waterhuishoudkundige inrichting van het gebied Staddijk. In deze omgeving is dat het regionale watersysteem met sloten en A-watergangen (zie figuur 6). Het plangebied ligt dus buiten het stedelijk watersysteem van Dukenburg. Voor dit gebied zijn het “Waterplan Nijmegen (2001) & Gemeentelijk Rioleringsplan 2010 t/m 2016” dus minder relevant. Wel relevant zijn het Bouwbesluit en het Waterbeheerplan van het waterschap. Er vinden geen wijzingen plaats als gevolg van de voorgenomen bestemming.

Figuur 6: uitsnede Legger wateren (Waterschap Rivierenland)

3.4.3 Oppervlaktewater

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, erbuiten wel.

Kwalitatief

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig, nabij het plangebied wel. Langs de snelweg ligt parallel een A-watergang van het waterschap, die het inlaatwater uit het Maas-Waalkanaal doorvoert naar het achterland. De waterkwaliteit van deze watergang is niet erg hoog. Maar omdat het regenwater wordt vastgehouden en geborgen in het plangebied worden de nabijgelegen watergangen ook niet belast met het hemelwater afkomstig van het plangebied.

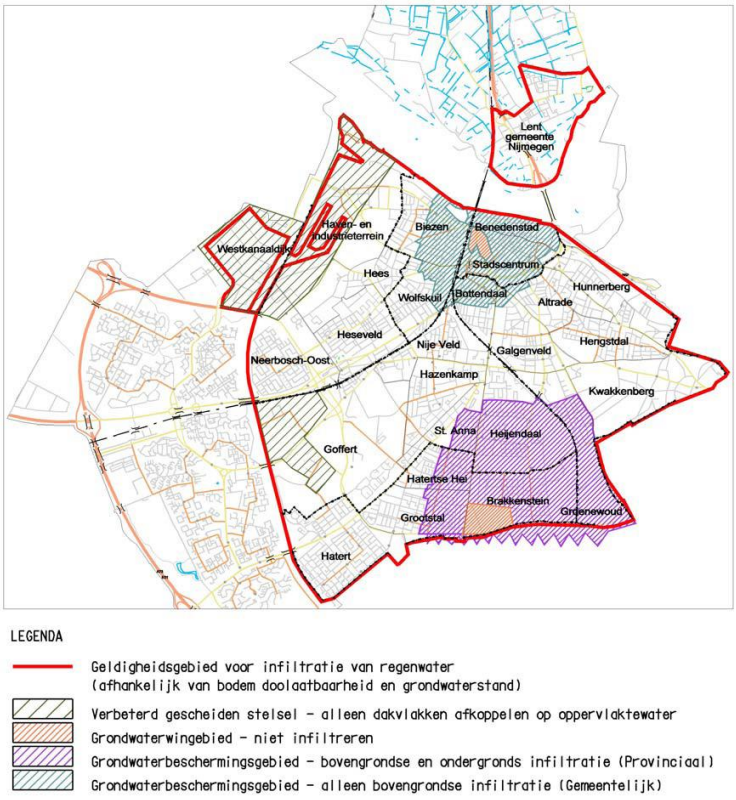
Kwantitatief

De gemeente heeft het stedelijk oppervlaktewater overgedragen aan het Waterschap Rivierenland. Het regenwater wordt echter niet op het nabijgelegen watergangen geloosd. In dit geval wordt het regenwater binnen het plangebied verwerkt/geïnfiltreerd. Aan de lozing van water stelt het waterschap eisen.

Als kwantitatief gezien sprake is van een toename van verhard oppervlak kleiner dan 500 m^2 hoeft geen extra berging te worden gerealiseerd. In de nieuwe situatie wordt ca. 760m^2 verhard oppervlak aangelegd. Bij de omgevingsaanvraag dient een watervergunning te worden aangevraagd.

3.4.4 Grondwater

Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied.

Figuur 7: Grondwaterwingebied

Uitgangspunt bij nieuwe stedelijke in- en uitbreidingen is dat er grondwaterneutraal wordt gebouwd. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke grondwaterstanden en -stromen in de omgeving niet wijzigen.

Dit kan bereikt worden door:

- een grondwatergerelateerde locatiekeuze: geen stedelijke uitbreidingen in gebieden met (kans op) hoge grondwaterstanden;
- maatregelen te treffen bij bouwrijp maken en tijdens de bouw (ophogen, goede structuur van het oppervlaktewatersysteem, voorkomen verdichting bodemstructuur);
- een waterproof bouwkundig ontwerp van woningen en gebouwen (bijvoorbeeld kruipruimteloos)

Om grondwateroverlast in bestaand stedelijk gebied te beperken zet het waterschap in eerste instantie in op bouwkundige maatregelen. Pas als dit onvoldoende soelaas biedt komen drainerende of onttrekkende oplossingen in beeld. Dit sluit niet uit dat er niet ondergronds gebouwd mag worden, mits er voldoende technische maatregelen worden getroffen zodat de bouw waterdicht is.

In het provinciaal beleid worden de waardevolle “Natte Natuurparels” beschermd door er een beschermingszone om heen te leggen, die moet voorkomen dat een ingreep het hydrologisch systeem beïnvloedt. De Hatertse Vennen zijn ook zo'n Natte Natuurparel. De gemeente Nijmegen heeft van de provincie gedaan gekregen dat die beschermingszone niet over de wijk Weezenhof gelegd werd, omdat zij anders geen maatregelen zou kunnen treffen om grondwateroverlast te voorkomen. Dit plangebied ligt wel in de beschermingszone en dus moet worden aangetoond dat de stedenbouwkundige ontwikkeling geen invloed heeft op de natte natuur bij de Hatertse Vennen. Deze vennen zijn hooggelegen op een vroegere rivierduin van de Maas. De vennen worden regenwater gevoed en kunnen dus niet beïnvloed worden door een stedenbouwkundige ontwikkeling. Rondom de vennen ligt kwelafhankelijke natuur, die afhankelijk is van uit de hoger gelegen vennen uitredend grondwater. Ze zijn dus niet afhankelijk van grondwater dat uit de stuwwal onder de snelweg door de grondwaterstand zou kunnen beïnvloeden. Deze stedenbouwkundige ontwikkeling kan geen invloed hebben op de natte natuurwaarden aan de andere zijde van de snelweg.

3.4.5 Riolering / hemelwater

De riolering wordt uitgevoerd als gescheiden stelsel. Vanuit het bouwbesluit 2012 geldt de verplichting om vuilwater en hemelwater op een verantwoorde manier te verwerken. Vuilwater wordt verplicht op het openbaar riool aan te sluiten. Hemelwater moet op eigen terrein worden verwerkt. Gemeente Nijmegen hanteert bij het duurzaam omgaan met hemelwater de nota 'Afkoppelen en infiltreren hemelwater'. Schoon hemelwater dient in de bodem te worden geïnfiltreerd. Bij infiltratie van hemelwater dient waar mogelijk conform convenant Duurzaam bouwen in het KAN 2000, gebruik te worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen.

Voor plannen waarbij geïnfiltreerd wordt, moet een waterhuishoudkundig plan bij de gemeente worden ingediend.

Het plangebied is op dit moment niet voorzien van een riolering systeem. Bij het huis aan Staddijk nummer 2 is er een klein gemaal aanwezig. De afstand tussen het plangebied en dit gemaal is circa 150 meter. Hierbij wordt gekeken of een vuilwaterriool onder vrijverval naar deze gemaal kan worden aangelegd. Als dit niet te realiseren is dan wordt een persleiding vanaf het plangebied naar deze gemaal aangelegd. De nieuwe vuilwaterriool/persleiding zal onder de Stadbroekseweg vanaf het plangebied naar Staddijk worden aangelegd, richting het Gemaal bij huisnummer 2 (Staddijk). Onder deze weg bevindt zich nog geen riolering. De extra benodigde pompcapaciteit voor de afvoer van het vuilwater is ca. 0.30 m³/uur. Hierbij moet de huidige pompcapaciteit van de bestaande gemaal worden aangepast.

Ten aanzien van het duurzaam omgaan met hemelwater wordt, voor wat dit plan betreft, uitgegaan van het vasthouden van het hemelwater. Het watersysteem werkt zo dat het water in beschikbare groene omgeving in het plan gebied wordt geïnfiltreerd. Het water afkomstig van de parkeerplaatsen en de weg wordt in de zaksloten langs de weg en parkeerplaatsen geïnfiltreerd. Daken voeren direct af naar de groen rondom de woningen.

In de ontwerpfase kan worden getoetst aan de infiltratie vermogen van het plangebied. Zo nodig kan extra waterberging in het plangebied worden gerealiseerd conform bouwbesluit. Dit wordt nader uitgewerkt in de omgevingsvergunning.

De maaiveldhoogtes kunnen ook zorgen voor een natuurlijke afwatering van het gebied richting de mogelijk aan te leggen wadi's.

3.5 Natuur & Landschap

3.5.1 Natura 2000

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden en vormt daarmee de basis voor het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. Natura 2000 is niet enkel ter bescherming van gebieden maar draagt ook bij aan soortenbescherming. Het Natura 2000 netwerk omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992. In en om Nijmegen gaat het om de Natura 2000 gebieden 'Uiterwaarden Waal' en de 'Gelderse Poort'.

3.5.1.1 Conclusie

Dit bestemmingsplan ligt op voldoende afstand van Natura2000 dat geen effecten te verwachten zijn. Natura2000 is dan ook niet aan de orde voor dit bestemmingsplan.

3.5.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) is een Nederlandse wet die oorspronkelijk in 1967 is vastgesteld maar in 1998 ingrijpend is gewijzigd. In deze wet is nu de natuurbescherming van specifieke gebieden geregeld. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. De volgende gebieden zijn aangewezen in een aanwijsbesluit en beschermd op grond van de wet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden 'Uiterwaarden Waal', 'Gelderse Poort'
- Beschermde Natuurmonumenten (Rondom Nijmegen gaat het dan om 'Oude Waal' en 'Bronnenbos Refter')

In het aanwijsbesluit wordt de exacte ligging van het gebied aangegeven en welke habitats in het gebied moeten worden beschermd. De provincie legt per gebied vast welke waarden aanwezig zijn en waar de te beschermen habitats liggen. Voor alle werkzaamheden die schadelijk zijn voor de beschermde habitats moet een vergunning worden aangevraagd.

3.5.2.1 Conclusie

Dit bestemmingsplan is niet van invloed op gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen en derhalve is deze wet dan ook niet aan de orde voor dit bestemmingsplan.

3.5.3 Flora en faunawet

Op 1 april 2002 is de Nederlandse Flora- en faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet bundelt alles wat te maken heeft met de bescherming van flora en fauna in Nederland die voorheen in verschillende wetten was opgenomen. Ook is de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn (Europees) en het CITES-verdrag (overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde soorten wilde dieren en planten) in de Flora en faunawet verwerkt. Hierdoor heeft Nederland nu één wet voor de bescherming van alle in het wild voorkomende beschermde soorten.

Het doel van deze wet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet hanteert daarbij het “nee, tenzij principe”. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn. Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex artikel 75 moeten worden aangevraagd. De ontheffingsaanvraag moet onderbouwd zijn door een goed onderzoek naar het voorkomen van en de effecten op beschermde soorten. Ook moet aangetoond worden dat er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang.

In de Flora- en faunawet is daarnaast een zogenaamde 'algemene zorgplicht' opgenomen. De zorgplicht is van toepassing op alle planten en dieren, ongeacht of ze wettelijk beschermd zijn. De zorgplicht houdt in dat er bij ingrepen zoals bouwactiviteiten altijd zorgvuldig moet worden omgegaan met de aanwezige planten en dieren. Schadelijke activiteiten moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Bevoegd gezag voor de Flora- en faunawet is het Ministerie van EZ.

De voorgenomen ingreep is getoetst aan de Flora- en faunawet. In de rapportage “Quickscan beschermde natuurwaarden Skaeve Huse” van 30 januari 2013 staan de volgende conclusies.

- Broedendevogels
  Alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen zijn beschermd tijdens de broedperiode. Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd. Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied voor en tijdens de bouwfase, kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.
- Vleermuizen
  Er zijn geen effecten op vleermuizen. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden en dat er in de avond- en nachtelijke uren geen bouwverlichting wordt gebruikt.
- Das
  Binnen de planlocatie kan de das voorkomen. De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen met zekerheid moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitsel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is daarom nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing of indienen van een mitigatieplan dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt. Er wordt nader onderzoek naar de das uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek kan bepaald worden of de ontwikkeling tot een overtreding van de Flora- en faunawet leidt en of mitigerende maatregelen noodzakelijk en mogelijk zijn. Eventuele negatieve effecten zijn met mitigerende maatregelen te voorkomen waardoor de voorgenomen ingreep redelijkerwijs uitvoerbaar is op het gebied van natuurbescherming.

1. In 2013 is nader onderzoek uitgevoerd naar de das. In de rapportage “Dassenonderzoek Skaeve Huse, Nijmegen” van 21 oktober 2013 staat dat net buiten het plangebied zich een dassenburcht bevindt. De burcht maakt onderdeel uit van een netwerk aan dassenburchten en functioneert als bijburcht. Het graslandperceel waar de woonunits zijn voorzien vormt jaarrond foerageergebied voor de das en wordt gebruikt voor dagelijkse bewegingen tussen verblijfplaats en voedselgebieden. Met het realiseren van Skaeve Huse kunnen effecten optreden door verlies aan oppervlakte foerageergebied en aantasting/verstoring van de burcht. Met het treffen van mitigerende maatregelen kunnen deze effecten en het overtreden van de Flora- en faunawet worden voorkomen. De mitigerende maatregelen moeten worden vastgelegd in een mitigatieplan en onderdeel uitmaken van de ingreep. Voor het plaatsen van de woonunits is een omgevingsvergunning vereist. In deze fase wordt een verklaring van geen bedenkingen gevraagd aan het Ministerie van Economische Zaken (voorheen ontheffing Flora- en faunawet).

Figuur 8: ligging woningen t.o.v. de dasburchten

3.5.3.1 Conclusie

Voor dit bestemmingsplan is een quickscan Flora- en faunawet uitgevoerd evenals een nader onderzoek naar de das. Hieruit blijkt dat negatieve effecten met mitigerende maatregelen te zijn voorkomen waardoor de voorgenomen ingreep redelijkerwijs uitvoerbaar is op het gebied van de Flora- en faunawet.

3.5.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De EHS is in het Streekplan Gelderland 2005-2015 door de provincie vertaald in de Gebiedsplannen Natuur en Landschap. Nijmegen valt binnen het gebiedsplan Rivierenland. De uiterwaarden van de Waal, de stuwwal, de Ooijpolder en de bosgebieden ten zuiden van Nijmegen zijn opgenomen in de EHS evenals een deel van de landbouwgronden die grenzen aan de wijk Weezenhof en het bosgebied van Vogelzang.

Het ruimtelijk beleid voor de EHS is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in de EHS een 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden. Bevoegd gezag voor de EHS is de provincie Gelderland.

Figuur 9: Kaart EHS in omgeving plangebied

De geplande planlocatie ligt op ongeveer 100 meter afstand van de Ecologische Hoofdstructuur. In de rapportage “Quickscan beschermde natuurwaarden Skaeve Huse” van 30 januari 2013 staat beschreven dat er geen consequenties zijn van de ingreep op de EHS. Vanwege de mogelijke aanwezigheid van de das, een kenmerkende diersoort voor het Rijk van Nijmegen, is dieper ingegaan op de EHS.

De kernkwaliteiten en ontwikkelopgaven in het kader van de EHS zijn uitgewerkt in de 'Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse Ecologische Hoofdstructuur'. Dit deel van de EHS betreft het deelgebied Rijk van Nijmegen binnen het ecologisch en landschappelijk samenhangend gebied Het Rivierengebied.

3.5.4.1 Kernkwaliteiten van het Rivierengebied

Het Rijk van Nijmegen als samenhangend geheel van bossen en natuurterreinen met zeer gevarieerde overgangen naar de omringende rivierkleigronden.

Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS. Er treden geen directe effecten op het ruimtebeslag van dit deel van de EHS. Effecten op deze kwaliteiten zijn dan ook uit te sluiten.

De uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren die de Gelderse Poort en het Rijk van Nijmegen herbergen door de centrale ligging in het Europese natuurnetwerk met verbindingen naar omringende gebieden.

Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS. Het plangebied wordt echter wel gebruikt door de das, welke een kenmerkende soort is voor het Rijk van Nijmegen. De das is niet enkel gebonden aan de begrenzing van de EHS en is daardoor relevant voor de toetsing. Migratie en uitwisseling van deze soort binnen het Rijk van Nijmegen (en eventueel verder) is dan ook relevant. Binnen het beschermingsregime van de Flora- en faunawet dienen effecten op deze soort voorkomen te worden. Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet past de ontwikkeling binnen het beleid van de provincie omtrent natuurwaarden buiten de EHS.

Het open, grazige en natte karakter van binnen- en buitendijkse weidevogel- en ganzengebieden. Het huidige plangebied is niet relevant voor weidevogels of ganzen. Effecten op deze kwaliteiten zijn dan ook uit te sluiten.

3.5.4.2 Ontwikkelingsopgaven van het Rivierengebied

Het ontwikkelen van het binnendijkse gebied tot een natuurrijk cultuurlandschap met goede ecologische verbindingen tussen rivieren en stuwwallen en met rijke cultuurhistorie.
Er vindt geen aantasting van het landschap aan binnen de begrenzing van de EHS. Deze ontwikkelopgave wordt dan ook niet belemmerd.

Het verminderen van verzuring en vermesting van de gevoelige natuur in het Rijk van Nijmegen. Het plangebied grenst aan de EHS. Er wordt (land)bouwland omgezet in een aantal woonunits. Deze ontwikkeling zal naar verwachting zeer lokaal leiden tot minder verzuring en vermesting en is daarmee positief.

Het ontwikkelen van een provinciegrensoverschrijdend netwerk van natuurterreinen en ecologische verbindingszones in het Rijk van Nijmegen.

Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS en staat de ontwikkeling van een ecologische verbindingen niet in de weg. Het plangebied wordt echter wel gebruikt door de das, welke een kenmerkende soort is voor het Rijk van Nijmegen. De das is niet enkel gebonden aan de begrenzing van de EHS en is daardoor relevant voor de toetsing. Migratie en uitwisseling van deze soort binnen het Rijk van Nijmegen (en eventueel verder) is dan ook relevant. Binnen het beschermingsregime van de Flora- en faunawet dienen effecten op deze soort voorkomen te worden. Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet (mogelijk passende mitigerende maatregelen, na nader onderzoek), dan zal de ontwikkeling geen aantasting van deze kernkwaliteit tot gevolg hebben.

3.5.4.3 Conclusie

Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet ten aanzien van de das, dan zijn er geen belemmeringen vanuit de EHS. De kernkwaliteiten worden niet aangetast. De ontwikkelopgaven worden niet belemmerd.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat tot en met 2 juli 2013 ligt de Ontwerp Omgevingsvisie Gelderland en Ontwerp Omgevingsverordening Gelderland ter visie lag. Provinciale Staten stellen de omgevingsvisie, samen met de omgevingsverordening, eind 2013 vast. Met deze Omgevingsvisie wordt (o.a.) de herijkte Ecologische Hoofdstructuur (EHS) ruimtelijk vastgelegd. Voor de EHS komen straks twee nieuwe natuurcategorieën in de plaats: het Gelders Natuurnetwerk en de Gelderse Groene Ontwikkelingszone. Het meest nabij het plangebied is de Groene Ontwikkelingszone. De Groene Ontwikkelingszone bestaat uit terreinen met een andere bestemming dan natuur die ruimtelijk vervlochten is met het Gelders Natuurnetwerk. Vooralsnog lijkt deze verandering niet te leiden tot een verdere beperking van de ontwikkelingsmogelijkheden van het gebied.

3.5.5 Groenplan De groene draad (2007)

Het groenbeleid is vastgelegd in 'De groene draad - kansen voor het Nijmeegse groen' en heeft als doelstelling:

- inzicht te geven in het totaal van groene ontwikkelingen in en om de stad en hun onderlinge samenhang;
- een sturingsinstrument voor het bestuur te zijn voor groene ontwikkelingen in de stad;
- vanuit een groen toekomstperspectief een gids of leidraad te zijn voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen;
- de groene ambities te benoemen voor de komende jaren die vertaald worden in een uitvoeringsprogramma.

De hoofdgroenstructuur en de hoofdbomenstructuur zijn de basis en de ruggengraat van het groen in Nijmegen. Deze structuren houden we dan ook in stand. In bestemmingsplannen gaat het dan om de bestemmingen Groen, Natuur en Bos. Daarnaast kennen ook andere plekken een groene bestemming bijvoorbeeld kleinere groenplekken op wijkniveau.

3.5.5.1 Conclusie

In dit bestemmingsplan wordt de hoofdgroenstructuur in stand gehouden.

3.5.6 Handboek stadsbomen (2009)

Het Handboek Stadsbomen is een uitwerking van het Groenplan “De Groene draad, kansen voor het Nijmeegse groen'. Het Handboek Stadsbomen vormt het kader voor inrichtingsplannen en beheerplannen voor de openbare ruimte waar het bomen betreft. Het handboek is daarnaast te definiëren als toetsingskader voor ruimtelijke plannen en initiatieven en biedt inzicht in de beleidsuitgangspunten ten aanzien van bescherming, aanplant, beheer en kap van bomen.

De hoofddoelstelling van het Handboek Stadsbomen is het waarborgen van de duurzame instandhouding van het Nijmeegs bomenbestand door middel van behoud èn ontwikkeling.

De volgende uitgangspunten staan daarbij centraal:

- Optimale inzet van middelen.
- Waarborgen van een vitaal bomenbestand.
- Zorgen voor draagvlak; zorgvuldig afwegen, bewust besluiten en tijdig communiceren.
- Meer bomen en meer kronen. Inzet op kwantiteit en kwaliteit.

Het Handboek Stadsbomen heeft betrekking op alle bomen binnen de gemeentegrenzen. Dat zijn dus niet alleen de park-, laan- en straatbomen, maar ook bomen in tuinen en op particuliere terreinen. Voor bosopstanden, bosplantsoen en bomen in natuurgebieden gelden andere beleidskaders en wet- en regelgeving.

In het Handboek Stadsbomen is de hoofdbomenstructuur opgenomen. Deze structuur vormt samen met de hoofdgroenstructuur de basis van het groen in Nijmegen. De hoofdbomenstructuur leggen we niet vast in bestemmingsplannen maar wordt wel beschreven in de toelichting en speelt daarmee wel een rol in bestemmingsplannen. Het groen van de Staddijk behoort tot de hoofbomenstructuur. De structuur blijft in stand.

3.5.6.1 Conclusie

In dit bestemmingsplan wordt de hoofdbomenstructuur in stand gehouden.

3.6 Archeologie en Cultuurhistorie

3.6.1 Cultuurhistorische waarden

Om deze woonunits mogelijk te maken is het nodig om de bestaande bestemming van Agrarische doeleinden te wijzigen. De voorgestelde voorziening is noodzakelijk, maar niet te realiseren binnen de bestaande stedelijke bebouwing.

In cultuurhistorisch opzicht zal deze kleinschalige verandering van de groene zone rondom de stadswijk leiden tot een geleidelijke overgang tussen de stad en het buitengebied.

3.6.1.1 Conclusie

Vanuit cultuurhistorische waarden bestaan geen overwegende bezwaren tegen de voorgestelde partiële herziening van het bestemmingsplan.

3.6.2 Archeologie

3.6.2.1 Inleiding

Met de ondertekening van het Verdrag van Valletta (Malta) in 1992 is in Nederland de beleidsmatige zorg voor het archeologisch bodemarchief aanzienlijk toegenomen. In het verdrag staat: Archeologische waarden dienen als onvervangbaar onderdeel van het culturele erfgoed te worden meegenomen en te worden ontzien bij de ontwikkeling en besluitvorming van ruimtelijke plannen. Mocht bescherming onvoldoende mogelijk zijn dan dient, volgens dit verdrag, de informatie te worden onttrokken aan de bodem via archeologisch onderzoek. Uitgangspunt hierbij is dat de initiatiefnemer van de verstoring van het bodemarchief de kosten van het onderzoek dient te dragen. Inmiddels zijn de uitgangspunten van het Verdrag in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988 via de wijzigingswet Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz, 1-9-2007).

Het archeologiebeleid van de gemeente Nijmegen is, in overeenstemming met Malta en de Monumentenwet 1988, er op gericht om het bodemarchief zoveel mogelijk te ontzien. Indien dat niet mogelijk is, wordt voorafgaande aan de bodemverstoring archeologisch onderzoek verricht. De wijze van onderzoek wordt bepaald op basis van de vast te stellen archeologische waarden en de aard en omvang van de bodemingrepen. De archeologische (in bredere zin: cultuurhistorische) kennis die hierbij wordt vergaard, levert informatie op die mede als inspiratiebron kan dienen voor het ontwerp van een gebouw of bij het inrichten van de openbare ruimte. Zo kan het 'verhaal van de plek' ook door toekomstige generaties nog worden gelezen.

Het zal duidelijk zijn dat een betere bescherming van het bodemarchief en vooral ook het tijdig meewegen van de archeologische belangen vraagt om een zo goed mogelijk inzicht in de verwachte ligging, verspreiding en aard van het bodemarchief. Om deze reden heeft Bureau Archeologie en Monumenten van de gemeente Nijmegen een archeologische beleidskaart ontwikkeld, waarop de belangrijkste archeologische vindplaatsen en zones en hun waardering zijn aangegeven.

3.6.2.2 Plangebied

Het plangebied ligt in een gebied met een nader te onderzoeken belang (waarde 1). Het gemeentelijk beleid voor dergelijke gebieden houdt in dat bodemingrepen groter dan 2500 m^2 in ieder geval voorafgegaan worden door een archeologisch vooronderzoek.

Terreinen/gebieden met een nader te onderzoeken archeologisch belang krijgen vooralsnog geen aanduiding in het bestemmingsplan. De archeologische maatregelen moeten via een erfgoedverordening worden geregeld. Een dergelijke verordening is nog niet operationeel.

3.6.2.3 Voorwaarden

De bouw van de Skaeve Huse zal nauwelijks of geen bodemingrepen met zich meebrengen. Er gelden daarom geen archeologische beperkingen.

3.6.2.4 Informatieplicht

Een persoon die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt, waarvan deze weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), is verplicht dit binnen drie dagen te melden (artikel 53 Monumentenwet 1988)bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Hoofdstuk 4 Plansystematiek

Voor het bestemmingplan wordt gebruik gemaakt van het Standaard bestemmingsplan van de gemeente Nijmegen. Het Standaard bestemmingsplan is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012) waarin landelijke standaarden voor planregels en verbeelding zijn geformuleerd. De standaardisatie maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op een vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Het bestemmingsplan wordt zowel in analoge als digitale vorm opgesteld. Bij interpretatieverschillen heeft het digitale bestemmingsplan voorrang.

Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het juridisch kader scheppen voor het gebruik van de gebouwen en bijbehorende gronden ten behoeve van het wonen.

Het bestemmingsplan kent de bestemmingen "Groen", "Maatschappelijk", "Wonen - Woonwagenstandplaats", "Verkeer".

Groen

De in het plangebied voorkomende groenvoorzieningen zijn voorzien van de bestemming Groen. Binnen de meeste overige bestemmingen zijn ook groenvoorzieningen mogelijk, zodat niet al het groen ook als groen bestemt hoeft te worden. Zo zijn bijvoorbeeld binnen de bestemming Verkeer ook groenvoorzieningen mogelijk, zodat bermen niet als groen bestemt hoeven te worden. Binnen de bestemming Groen zijn ook bijbehorende voorzieningen als sport- en speelvoorzieningen, terrassen, hondenuitlaatplaatsen, in- en uitritten en fiets- en voetpaden mogelijk. Tevens zijn wadi's, water, overstortvijvers, rioolbuffers en geluidwerende voorzieningen mogelijk. In de bestemming Groen is parkeren alleen toegestaan binnen de aanduiding 'parkeerterrein'.

Maatschappelijk

De bestemming Maatschappelijk is opgenomen om één kantoorunit mogelijk te maken. De kantoorunit dient ten behoeve van de begeleiding van de bewoners van Skaeve Huse.

Wonen - Woonwagenstandplaats

De woonunits zijn verplaatsbare units op wielen zodat, mede daardoor, is gekozen voor de bestemming Wonen - Woonwagenstandplaats. Binnen de bestemming Wonen - Woonwagenstandplaats is een aanduiding 'bouwvlak' opgenomen waarbinnen de woonunit mag worden opgericht.

Verkeer

De bestemming Verkeer is opgenomen voor de openbare weg. Binnen de bestemming Verkeer zijn ook bijbehorende voorzieningen zoals groen-, sport en speelvoorzieningen, taluds en geluidwerende voorzieningen toegestaan. Tevens zijn wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen mogelijk.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

De betreffende locatie is eigendom van de gemeente Nijmegen. De grondexploitatie bevat de beëindiging van de pacht, de inrichting van de nieuwe openbare ruimte en de gemeentelijke plankosten. Dekking vindt plaats door een bijdrage vanuit de gemeente Nijmegen. Derhalve kan gesteld worden dat de bestemmingsplanherziening financieel-economisch uitvoerbaar is. Het kostenverhaal is anderszins verzekerd en daarom hoeft bij de vaststelling van het bestemmingsplan geen exploitatieplan vastgesteld te worden.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor dit bestemmingsplan is op 2 oktober een vooraankondiging gepubliceerd. Het ontwerpbestemmingsplan is gedurende 6 weken (van 31 oktober tot en met 11 december 2013) ter visie gelegd. De kennisgeving van de terinzagelegging heeft plaatsgevonden via de website van de gemeente Nijmegen (http://bekendmakingen.nijmegen.nl) en de Staatscourant. De stukken zijn fysiek ter inzage worden gelegd bij de informatiebalie van de gemeente Nijmegen. Tijdens de tervisielegging zijn er 8 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn verwerkt in de zienswijzennota (bijlage) en hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 6 Vooroverleg

6.1 Provincie Gelderland

Bij email van 8 oktober 2013 heeft de Provincie Gelderland geschreven dat het provinciale beleid goed is verwerkt in het bestemmingsplan. De provincie stelt zich wel de vraag of de huidige ontsluiting gebruikt kan worden voor hulpdiensten.

Reactie gemeente

In de randvoorwaarden en richtlijnen bluswatervoorziening en bereikbaarheid van de Brandweer staat er de rijbaanbreedte tenminste 4,5 meter moet zijn, waarvan 3,5 meter verhard. Het vigerende bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg voorziet in de mogelijkheid om te realiseren.

6.2 Waterschap

Bij brief van 30 september 2013 heet het Waterschap Rivierenland geschreven dat zij positief adviseren over het bestemmingsplan, mits bij de omgevingsvergunning een watervergunning wordt aangevraagd.

Reactie Gemeente

Deze opmerking is verwerkt in paragraaf 4.4. Water.

6.3 Ministerie Verkeer en Infrastructuur

Per émail van 9 oktober 2013 heeft het Ministerie laten weten dat zij geen op of aanmerkingen hebben op het bestemmingsplan.

6.4 gemeente Wijchen

Bij brief van 17 september 2013 heeft de Gemeente Wijchen aangegeven dat zij geen op- of aanmerkingen hebben op het plan. Wel verzoeken zij in het kader van zorgvuldigheid om direct omwonenden aan Wijchense zijde van de gemeentegrens te informeren.

Reactie Gemeente

De direct omwonenden aan Wijchense zijde worden per brief geïnformeerd.

6.5 gemeente Heumen

Bij email van 12 september 2013 heeft het college van de gemeente Heumen geschreven dat zij positief tegenover de inspanning staat die de Gemeente Nijmegen verricht om voor een moeilijk te huisvesten groep inwoners een passende woonomgeving te creëren.

Wel vraagt het college rekening te houden met de (veiligheids)beleving van de gebruikers van de fietsverbinding tussen Nijmegen en Heumen/Malden die vlak langs het plangebied voert. Deze verbinding wordt zowel benut voor utilitair als recreatief fietsverkeer. Hierbij kan gedacht worden aan een afscheiding door middel van een ruimere groenstrook tussen de nieuwe woningen en het fietspad.

Tevens wordt gevraagd rekening te houden met de jongerenopvang enkele honderden meters verderop op Heumens grondgebied.

Voor het overige geeft het plan geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Reactie Gemeente

Bij de inrichting van het plangebied zal rekening worden gehouden met de opmerkingen van de gemeente Heumen.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 Overzicht onderzoeksrapporten

1. Rapport locatieafweging zorgwoningen (maart 2013)
2. Buurtbeheerplan (18 september 2013)
3. Akoestisch onderzoek (juni 2013)
4. onderzoek naar driftblootstellingen (WUR rapport 568.2014)
5. bodemonderzoek (14-06-2013)
6. Quickscan (30-1-2013)
7. aanvullend Dassenonderzoek (21-10-2013)
8. Dassenmitigatieplan Skaeve Huuse (20-10-2013)
9. Analyse met betrekking tot gevolgen van plaatsing van een drift beperkende haag (04-01-2016)
10. Tussenuitspraak Raad van State (30-09-2015)
11. Skaeve Huse - Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit (januari 2016)

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Regels

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse, Stadbroekseweg) met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP4008-VG02 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw

een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.5 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.6 achtergevellijn

de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;

1.7 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.8 bedrijvigheid

het uitoefenen van een bedrijf, met aanverwante activiteiten als laden en lossen en parkeren.

1.9 bestaand

a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.10 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.11 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.12 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.13 bijgebouw

een vrijstaand, in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.14 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.15 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.16 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.17 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.18 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.19 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.20 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.21 erf

de gronden met een woonbestemming gelegen binnen het bouwperceel maar buiten het bouwvlak.

1.22 escortbedrijf

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon, die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie aanbiedt, die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend (escortservices, bemiddelingsbureaus, overige).

1.23 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.24 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.25 geluidsgevoelige functies

geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder, te weten:

<u>geluidsgevoelige gebouwen</u>

a. woningen;
b. andere geluidsgevoelige gebouwen:
1. onderwijsgebouwen;
2. ziekenhuizen;
3. verpleeghuizen;
4. verzorgingstehuizen;
5. psychiatrische inrichtingen;
6. kinderdagverblijven.

<u>geluidsgevoelige terreinen</u>

I. een standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Huisvestingswet (woonwagen);
II. ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen.

1.26 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.27 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.28 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen binnen het bouwvlak.

1.29 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.30 maatschappelijke voorzieningen

het openbaar bestuur, medische, sociale, educatieve en levensbeschouwelijke diensten, openbare orde en veiligheid en daarmee gelijk te stellen diensten, zoals: huisarts, apotheek, school, sportzaal, kinderdagverblijf, wijkcentrum, kerkgebouw, verzorgingstehuis, onzelfstandige woonvormen, uitvaartcentrum en bibliotheek.

1.31 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.32 ondergronds bouwwerk

a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.33 ondergrond

voor de ondergrond van het plan is gebruik gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBK).

1.34 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.35 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.36 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.37 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.38 permanente bewoning

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf door dezelfde persoon.

1.39 prostitutie

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele diensten ten behoeve van een ander tegen vergoeding.

1.40 raamprostitutie

een seksinrichting met één of meer ramen van waarachter de prostituee/prostitué tracht de aandacht van passanten op zich te vestigen.

1.41 seksinrichting

een voor het publiek toegankelijk gebouw of bouwwerk, geen gebouw zijnde dan wel onderkomen, waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden. Onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf, waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al of niet in combinatie met elkaar.

1.42 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakeningen, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanduidingen, parkeerregulerende constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, beeldende kunst, gedenktekens, sport- en speelvoorzieningen, abri's en dergelijke.

1.43 straatprostitutie

het op straat door handelingen, houding, woord, gebaar of op andere wijze, passanten tot seksuele handelingen te bewegen, uit te nodigen dan wel aan te lokken.

1.44 stacaravan

een caravan, die, ook als deze niet omgevingvergunningplichtig is, toch als bouwwerk valt aan te merken.

1.45 standplaats

een kavel, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen, waarop voorzieningen aanwezig zijn die op het leidingnet van de openbare nutsbedrijven, andere instellingen of van gemeenten kunnen worden aangesloten.

1.46 terras

een buiten de besloten ruimte van een inrichting liggend deel van een bedrijf of instelling waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.47 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.48 verblijfsgebied

binnen de bestemming Verkeer gelegen gronden vooral bedoeld voor voetgangers en niet voor doorgaand verkeer.

1.49 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.50 wadi

voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

1.51 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.52 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonschip.

1.53 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

1.54 woonwagen

een voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

1.55 zeer kwetsbaar object

een object dat bestemd is voor groepen beperkt zelfredzame personen. Van beperkte zelfredzaamheid is sprake wanneer personen in geval van een calamiteit niet in staat zijn zichzelf zonder hulp van buitenaf in veiligheid te brengen, zoals kinderen, ouderen, gehandicapten en gedetineerden. Voorbeelden van zeer kwetsbare objecten zijn grote zorgcomplexen, ziekenhuizen, detentiecentra, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en begeleid wonen met 24-uurszorg.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de bedrijfsvloeroppervlakte

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle op een bouwperceel aanwezige bebouwing, boven en onder peil, ten dienste van één bepaalde binnen een bestemming toegestane activiteit/functie.

2.4 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.5 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.6 de bouwhoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw.

2.7 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

2.8 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

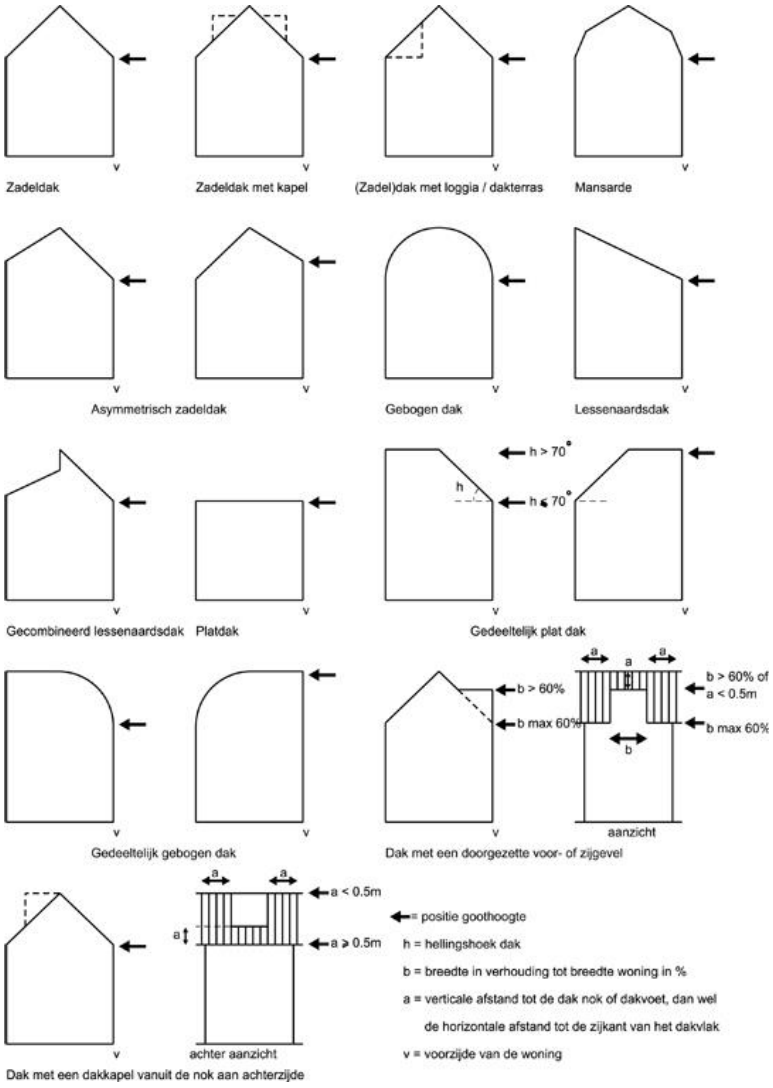
2.9 gevellijn

de plaats vanaf waar de bouw- en goothoogte van het aangrenzende maatvoeringsvlak wordt gemeten.

2.10 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

2.11 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.12 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.13 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.14 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.15 het bebouwingspercentage

het percentage dat de oppervlakte van (een gedeelte van) het bouwvlak aangeeft dat binnen de aanduiding 'bouwvlak' maximaal mag worden bebouwd. Dit percentage geldt voor elk afzonderlijk bouwperceel.

2.16 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld “bouw- en goothoogte” en als volgt bepaald:

a. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
c. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
d. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
e. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.17 het (bruto) verkoopvloeroppervlak

de totale oppervlakte van de voor publiek toegankelijke ruimten, etalages en ruimten achter toonbanken.

2.18 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Groen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. bijbehorende voorzieningen zoals: sport- en speelvoorzieningen, hondenuitlaatplaatsen, in- en uitritten en fiets- en voetpaden;
c. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, overstortvijvers, rioolbuffers, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
d. geluidwerende voorzieningen, zoals geluidswallen en geluidsschermen;
e. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
f. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding specieke vorm van groen - terras (sg-te) ten behoeve van een terras;
g. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "parkeerterrein" ten behoeve van parkeerplaatsen;
h. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 8.2;
i. ter plaatse van de aanduiding "sg-vv" voor een in de winter bladdragende dubbele windhaag met een minimale hoogte van 4 meter en een maximale hoogte van 5 meter en het hart van de beplanting gelegen op minimaal 3 meter vanaf de naastgelegen perceelsgrens of een in de winter bladdragende enkele windhaag gelegen op minimaal 3 meter vanaf de naastgelegen perceelsgrens met een minimale hoogte van 4 meter en een maximale hoogte van 5 meter gecombineerd met een houtwal met een minimale hoogte van 4 meter en een maximale hoogte van 5 meter.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
b. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 8.2;
c. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde;
d. ter plaatse van de aanduiding specifieke vorm van groen - terras (sg-te) mag een terras worden gerealiseerd ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming.
e. ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' mogen parkeerplaatsen worden gerealiseerd ten behoeve van de bestemmingen "Maatschappelijk en Woonwagen - Woonwagenstandplaats".

3.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 3.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. aangrenzend aan het hoofdgebouw van de naastliggende bestemming mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
b. de bouwhoogte van erfafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen.

Artikel 4 Maatschappelijk

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. de bestemming is uitsluitend bestemd voor maatschappelijke en medische begeleiding en/of zorgverlening ten behoeve van de bewoners van de in het plangebied toegelaten woonunits;
b. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen;
b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

4.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 4.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
b. ten aanzien van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' tot maximaal het ter plaatse van de aanduiding 'maximum bebouwingspercentage' aangegeven bebouwingspercentage worden bebouwd; indien geen bebouwingspercentage is aangegeven mag het bouwperceel binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd;
    2. de goot- en bouwhoogte van gebouwen en overkappingen binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte' is aangegeven;
c. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:
    1. aangrenzend aan de hoofdbebouwing mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
    2. de bouwhoogte van erfafscheidingen niet meer dan 2 meter mag bedragen;
    3. de bouwhoogte van palen en (licht)masten niet meer dan 10 meter mag bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter.
d. bij de realisering van de in deze bestemming toegelaten geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies moet worden voldaan aan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder. Als de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde mogen geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies alleen worden gerealiseerd als voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarde en de daarin opgenomen voorwaarden.

Artikel 5 Verkeer

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wegen met een functie voor verblijf en verplaatsing (waaronder terrassen), verkeerswegen (waaronder busbanen, fiets- en voetpaden), openbaar vervoer (waaronder hoogwaardig openbaar vervoer), kunstwerken (zoals bruggen en andere waterstaatkundige werken), parkeervoorzieningen en fietsenstallingen;
b. bijbehorende voorzieningen zoals: groen-, sport- en speelvoorzieningen en taluds;
c. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
d. geluidwerende voorzieningen, zoals geluidswallen en geluidsschermen;
e. ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, ten behoeve van het aangrenzende hoofdgebouw in de naastgelegen bestemming;
f. (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 8.2.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van fietsenstallingen;
b. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 8.2 ;
c. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

5.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 5.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. de oppervlakte van gebouwen en/of overkappingen ten behoeve van fietsenstallingen mag per fietsenstalling niet meer bedragen dan 20 m^2. De bouwhoogte van fietsenstallingen mag niet meer dan 3 meter bedragen;
b. aangrenzend aan het hoofdgebouw van de naastliggende bestemming mogen ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, zoals (brand)trappen, keldertoegangen, koekoeken, luifels en balkons, worden gebouwd met een maximum diepte van 2 meter;
c. de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen mag niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen. Ter plaatse van de aanduiding 'brug' mogen bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, hoger zijn.

Artikel 6 Wonen - Woonwagenstandplaats

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - Woonwagenstandplaats' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. wonen in woonwagens waarbij de bewoning uitsluitend is toegestaan voor mensen die moeilijk passen in een gewone woonomgeving en/of aantoonbaar niet functioneren in groepen of in een omgeving met veel mensen om zich heen, zoals (voormalige) dak- en thuislozen en/of zwerfjongeren, (ex-) psychiatrische patiënten en zorgmijders, zoals nader beschreven in bijlage 2 'omschrijving doelgroep' van het BuurtBeheerPlan Zorgwoningen Stadbroekseweg, 18 september 2013;
b. standplaatsen voor woonwagens;
c. bijbehorende voorzieningen zoals verhardingen, parkeer- en groenvoorzieningen;
d. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

a. woonwagens;
b. aan- en uitbouwen;
c. overkappingen;
d. bijgebouwen;
e. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

6.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 6.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak is maximaal één woonwagen toegestaan.
b. hoofdgebouwen mogen uitsluitend worden opgericht binnen de aanduiding 'bouwvlak';
c. ten aanzien van het gebouw binnen de aanduiding 'bouwvlak' gelden de volgende bepalingen:
    1. het bouwperceel mag binnen de aanduiding 'bouwvlak' geheel worden bebouwd.
    2. de goot- en bouwhoogte van het gebouw binnen de aanduiding 'bouwvlak' niet meer mogen bedragen dan ter plaatse van de aanduiding 'maximum goot- en bouwhoogte'
d. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen worden opgericht met dien verstande dat de bouwhoogte van erfafscheidingen niet meer dan 2 meter mag bedragen en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter.
e. bij de realisering van de in deze bestemming toegelaten geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies moet worden voldaan aan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder. Als de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde mogen geluidsgevoelige bestemmingen en/of functies alleen worden gerealiseerd als voldaan wordt aan de van toepassing zijnde vastgestelde hogere waarde en de daarin opgenomen voorwaarden.

6.3 Specifieke gebruiksregels

a. Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan opslag of sloopwerkzaamheden op onbebouwde gronden.
b. het gebruik van de woonwagens ten behoeve van de artikel 6.1 genoemde doeleinden

is niet toegestaan zonder de aanleg en instandhouding van voorzieningen zoals benoemd in artikel 3.1 lid i, teneinde blootstelling van bewoners en/of anderen aan drift, vanwege de bespuitingen van de boomgaard van het naastgelegen agrarisch bedrijf, te voorkomen.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Beeldende kunst

Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximum bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

8.2 (Bouw)werken ten algemenen nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemenen nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
f. de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

8.3 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

a. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemenen nutte zoals bedoeld in artikel 8.2 is toegestaan;
b. de regels van de dubbelbestemming en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 Seksinrichting of escortbedrijf

9.1.1 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de bestemming, wordt in ieder geval verstaan een gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van:

a. een seksinrichting of een escortbedrijf voorzover binnen de geldende bestemming geen aanduiding 'seksinrichting' is opgenomen;
b. raam- en straatprostitutie.

Artikel 10 Overige regels

10.1 Uitsluiting aanvullende werking van de bouwverordening

De voorschriften van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende onderwerpen:

a. de parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden;
b. de ruimte tussen bouwwerken.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 11 Overgangsrecht

11.1 Overgangsrecht bouwwerken

11.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

11.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 11.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 11.1.1 met maximaal 10%.

11.1.3 Uitzonderingen

Artikel 11.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

11.2 Overgangsrecht gebruik

11.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

11.2.2 Strijdig gebruik

a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 11.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 11.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

11.2.3 Uitzonderingen

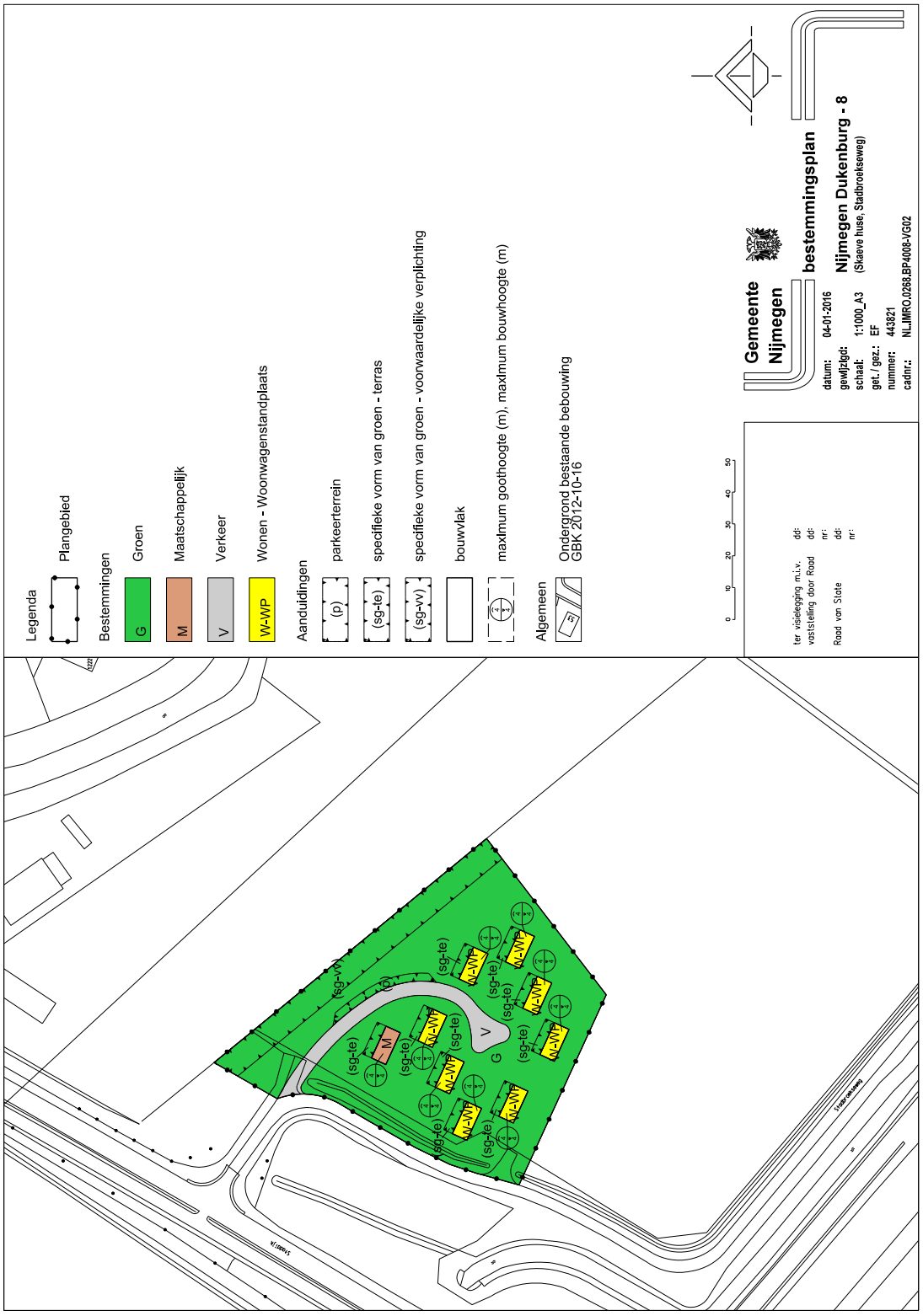
Artikel 11.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 12 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse, Stadbroekseweg)'.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Akoestisch onderzoek

Nijmegen Dukenburg - 8
(Skaeve huse)

Afd. Milieu, bureau Geluid en Lucht
Juni 2013

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

INHOUDSOPGAVE **BLAD**

1 INLEIDING 3
2 WETGEVING EN GEMEENTELIJK GELUIDSBELEID 4
2.1 wet geluidhinder 4
2.2 gemeentelijk geluidsbeleid 6
3 ONDERZOEKSMETHODEN 8
4 BESCHRIJVING VAN DE SITUATIE 9
4.1 ligging ontwikkelingslocatie 9
4.2 doel onderzoek 9
4.3 bronbeschrijving 9
4.4 normstelling 9
5 UITGANGSPUNTEN VOOR HET AKOESTISCH ONDERZOEK 10
5.1 algemeen 10
5.2 wegverkeer 10
6 ONDERZOEKSRESULTATEN 11
6.1 per bron 11
6.2 cumulatie 11
7 BEOORDELING VAN DE ONDERZOEKSRESULTATEN EN CONCLUSIE 12
7.1 toetsing aan de wet geluidhinder en besluit geluidhinder 12

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Figuren:

1. Ligging ontwikkelingslocatie (verbeelding)
2. Weg(segmentidentificatie)
3. Geluidsbelastingen per waarneempunt

Bijlagen:

1. Akoestische begrippen
2. Reken- en meetvoorschrift geluid 2012
3. Gehanteerde wegverkeersgegevens
4. Rekenresultaten

Opgesteld door : E. van der Staaij

Datum : 10 juni 2013

Kenmerk : PRS 2010308

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

1 INLEIDING

Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanprocedure "Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve huse)". Het bestemmingsplan maakt nieuwe geluidsgevoelige functies mogelijk. Het gaat hier om woonwagens, in de Wet geluidhinder en Besluit geluidhinder omschreven als geluidsgevoelige terreinen. In figuur 1 is het gebied waar de nieuwe woonwagens mogen komen op de verbeelding weergegeven.

De locatie ligt binnen de onderzoekszone van de A73 en Staddijk. Vanwege deze wegen is onderzoek verricht naar de geluidsbelasting.

In dit rapport wordt het wettelijk kader en het gemeentelijk geluidsbeleid toegelicht. Vervolgens worden de onderzochte situaties, uitgangspunten en de gevolgde onderzoeksmethode(n) beschreven. Daarna worden de onderzoeksresultaten aan de hand van de Wet geluidhinder, Besluit geluidhinder en de Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder besproken. Het rapport eindigt met een conclusie.

Dit rapport is opgesteld door het bureau Geluid en Lucht van de Gemeente Nijmegen.

2 WETGEVING EN GEMEENTELIJK GELUIDSBELEID

2.1 WET GELUIDHINDER

2.1.1 ALGEMEEN

Op 16 februari 1979 is de Wet geluidhinder van kracht geworden. Deze wet heeft tot doel om geluidhinder veroorzaakt door wegverkeer, railverkeer en industrieterreinen te beperken door:

- Te voorkomen dat geluidhinder ontstaat;
- Bestaande geluidsoverlast te bestrijden.

Burgemeester en Wethouders zijn verplicht om bij het vaststellen of herzien van een ruimtelijke procedure onderzoek in te stellen naar:

- De geluidsbelasting van woningen en andere geluidsgevoelige functies;
- De mogelijkheden om de geluidsbelasting te beperken.

Geluidsgevoelige functies

Geluidsgevoelige functies in de zin van de Wgh zijn onder andere:

- Woningen;
- Onderwijsgebouwen;
- Woonwagens;
- Verzorgingstehuizen.

Binnen de zone van de te onderzoeken weg moeten de geluidsbelastingen op geluidsgevoelige functies worden berekend en moet worden beoordeeld of deze aan de wettelijke normen voldoen.

Zones

Volgens de Wet geluidhinder heeft iedere geluidsbron een eigen zone. Een zone is het akoestisch aandachtsgebied en ligt altijd aan weerszijden van een weg. Voor wegen is de zonebreedte vastgelegd in de Wet geluidhinder. In artikel 74 van de Wet geluidhinder zijn de zones voor wegen gedefinieerd. Ze hebben niets te maken met de ligging van contouren, voorkeurswaarde of iets dergelijks. In tabel 1 staan de zonebreedten voor wegverkeer.

Tabel 1

	breedte van de zone	
aantal rijstroken	**buitenstedelijk gebied**	**stedelijk gebied**
5 of meer	600 m	350 m
3 of 4	400 m	350 m
1 of 2	250 m	200 m

In artikel 1 van de Wet geluidhinder zijn de definities opgenomen van binnenstedelijk en buitenstedelijk gebied. Deze definities luiden als volgt:

- Buitenstedelijk: het gebied buiten de bebouwde kom (bepaald door borden komgrens) en het gebied (binnen en buiten de bebouwde kom) binnen de zone van een autoweg of autosnelweg;
- Stedelijk: het gebied binnen de bebouwde kom met uitzondering van de gebieden binnen de zone van een autoweg of autosnelweg.

Wegen die geen zone hebben, en waarop de Wet geluidhinder dus niet van toepassing is, zijn:
- Wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- Wegen waarvoor een maximum toegestane snelheid van 30 km/uur geldt.

Lden
De geluidsniveaus van de dag-, avond- en nachtperiode worden in één getal weergegeven. Deze waarde noemt men de Lden (day-evening-night). De Lden (in dB) is het gemiddelde van de volgende drie geluidsniveaus:
- Het equivalente geluidsniveau tussen 07.00-19.00 uur (dagperiode);
- Het equivalente geluidsniveau tussen 19.00-23.00 uur + 5 dB (avondperiode);
- Het equivalente geluidsniveau tussen 23.00-07.00 uur + 10 dB (nachtperiode).

Aftrek op de berekende resultaten
De berekende geluidsbelasting wordt verminderd met de aftrek ex artikel 110g van de Wgh, alvorens toetsing aan de voorkeurswaarde en maximum toegestane geluidsbelasting plaats vindt. De hoogte van de aftrek is geregeld in artikel 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, en bedraagt:
- 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt;
- 5 dB voor de overige wegen;
- 0 dB bij de bepaling van de geluidwering van de gevel.

In bijlage 1 is een lijst met de belangrijkste akoestische begrippen opgenomen.

2.1.2 WEGVERKEER
In de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder zijn regels opgenomen om geluidhinder veroorzaakt door wegverkeer te beperken. De wet onderscheidt bestaande en nieuwe situaties. Bij bestaande situaties zijn er over het algemeen minder mogelijkheden om geluidhinder te beperken.

Nieuwe geluidsgevoelige functies
Volgens de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder geldt voor alle nieuw te bouwen geluidsgevoelige functies een voorkeurswaarde van 48 dB vanwege wegverkeer. Als deze waarde wordt overschreden kan de gemeente onder voorwaarden een hogere waarde vaststellen. Deze hogere waarde is aan in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder opgenomen plafonds gebonden (ook omschreven als maximum toegestane geluidsbelasting). Voor woonwagens geldt bijvoorbeeld een maximum toegestane geluidsbelasting van 53 dB. In geval van andere geluidsgevoelige functies kunnen andere maximum toegestane geluidsbelastingen gelden. De voorkeurswaarde mag worden overschreden als geluidsbeperkende maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn dan wel dat deze voorzieningen om stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of om financiële redenen niet wenselijk zijn. Daarnaast moet worden voldaan aan het gemeentelijk geluidsbeleid.

2.2 GEMEENTELIJK GELUIDSBELEID

2.2.1 ALGEMEEN

Het gemeentelijk geluidsbeleid is erop gericht om bij woningen de voorkeurswaarde niet te overschrijden. Voor de eerstelijnsbebouwing langs belangrijke vervoersassen kan een overschrijding van de voorkeurswaarde acceptabel zijn. Bijvoorbeeld als deze bebouwing een afschermende werking heeft voor woningen of andere geluidsgevoelige bebouwing die daarachter liggen. Het beleid is er echter op gericht om hogere waarden spaarzaam toe te staan. Op deze wijze wordt het aantal woningen met een hoge geluidsbelasting zo klein mogelijk gehouden. Waar dat redelijkerwijs mogelijk is worden lagere waarden dan de wettelijke maxima aangehouden.

In de "Beleidsregels Hogere Waarden Wet geluidhinder" is omschreven onder welke voorwaarden een hogere waarde vastgesteld kan worden. De hoofdlijnen van dit beleid worden hierna beschreven. Een hogere waarde procedure voor woningen kan alleen worden gestart indien tenminste aan één van de volgende criteria wordt voldaan:

- De woning wordt gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing;
- De gekozen bouwvorm of situering vervult een doelmatige functie als akoestische afscherming voor bestaande of nieuw te bouwen geluidsgevoelige bestemmingen;
- De woning een open plaats opvult tussen bestaande bebouwing;
- Het betreft een grond- of bedrijfsgebonden woning.

In tabel 2 staan de voorkeurswaarden en de maximum toegestane geluidsbelastingen voor nieuwe woningen langs bestaande wegen. Voor andere geluidsgevoelige functies en bij aanleg van nieuwe wegen kunnen andere voorkeurswaarden en maxima gelden.

Tabel 2

Bij nieuwe woningen langs bestaande (spoor)wegen			
Locatie nieuwbouw	**Voorkeurswaarde**	**Maximum**	**Aanvullende eisen uit de beleidsregels**
Wegverkeer > > > Buiten de bebouwde kom	48 dB	53 dB	>48 dB: • ten minste één geluidsluwe zijde; • buitenruimte(n) die als verblijfsruimte worden gebruikt moeten aan de geluidsluwe zijde worden gesitueerd.
Wegverkeer > > > Binnen de bebouwde kom en buiten de zone van een autoweg/snelweg	48 dB	63 dB	>48 dB: • ten minste één geluidsluwe zijde; • buitenruimte(n) die als verblijfsruimte worden gebruikt moeten aan de geluidsluwe zijde worden gesitueerd. >53 dB: • verblijfsruimten zoveel mogelijk aan de geluidsluwe zijde; • ten minste één slaapkamer aan de geluidsluwe zijde.

2.2.2 WEGVERKEER

Als algemeen uitgangspunt wordt aangehouden dat moet worden voldaan aan de voorkeurswaarde van 48 dB voor woningen. Onder voorwaarden kan een hogere geluidsbelasting worden toegestaan. In dat geval streeft de gemeente Nijmegen naar een maximum geluidsbelasting van 58 dB vanwege binnenstedelijke wegen. Incidenteel wordt een maximum geluidsbelasting van 63 dB vanwege binnenstedelijke wegen toegestaan. Op deze wijze wordt het aantal woningen met een hoge geluidsbelasting zo klein mogelijk gehouden.

Het aantal geluidsbelaste woningen wordt zo laag mogelijk gehouden door het treffen van de volgende maatregelen:

- Concentratie van het verkeer op de hoofdwegen;
- Stimuleren van openbaar vervoer door aanleg goede infrastructuur;
- Instellen van 30 km/uur gebieden in de woongebieden;
- Toepassen van geluidsreducerend asfalt op de hoofdwegen;
- Afscherming door niet geluidsgevoelige gebouwen, schermen of wallen.

Als deze maatregelen niet haalbaar of onvoldoende effectief blijken, kunnen hogere geluidsbelastingen worden toegestaan. Hiervoor moeten 'hogere waarden' worden vastgesteld. Gemeente Nijmegen zal het plan beoordelen aan de hand van de "Beleidsregels Hogere Waarde(n) Wet geluidhinder". Op basis van deze beleidsregels worden de volgende eisen gesteld aan nieuwe woningen:

- Bij geluidsbelastingen boven de voorkeurswaarde moet iedere woning ten minste één geluidsluwe zijde hebben en moeten de buitenruimten die als verblijfsruimte worden gebruikt aan de geluidsluwe zijde liggen. Een geluidsluwe zijde is een zijde waarop de geluidsbelasting per weg niet hoger is dan de voorkeurswaarde.
- Als de geluidsbelasting meer dan 5 dB boven de voorkeurswaarde voor wegverkeer ligt dan moeten verblijfsruimten zoveel mogelijk aan de geluidsluwe zijde liggen en ook moet ten minste één slaapkamer aan de geluidsluwe zijde liggen.
- Bij cumulatie wordt de vereiste gevelisolatie (= karakteristieke geluidwering volgens Bouwbesluit) berekend met gecumuleerde geluidsniveaus.

2.2.3 CUMULATIE

Als vanwege meerdere gezoneerde bronnen, wegen, de voorkeurswaarde wordt overschreden is er sprake van cumulatie.

3 ONDERZOEKSMETHODEN

De standaard rekenmethode II is toegepast bij alle waarneempunten. Aan de hand van de uitleg in bijlage 2 wordt duidelijk waarom voor deze methode gekozen is. De rekenmodellen zijn opgesteld op het Rijksdriehoekscoördinatenstelsel. De berekeningen zijn uitgevoerd met het DGMR-computerprogramma Geomilieu (versie 2.13). In de berekening wordt met alle factoren die van belang zijn rekening gehouden, zoals afstandsreducties, reflecties, afschermingen, bodem- en luchtdemping, helling- en kruispuntcorrecties. Er is gerekend met één reflectie en een sectorhoek van twee graden.

De berekende geluidsbelastingen vanwege wegverkeer worden verminderd met de aftrek ex artikel 110g van de Wet geluidhinder, alvorens toetsing aan de voorkeurswaarde en maximum toegestane geluidsbelasting plaats vindt. De hoogte van de aftrek is geregeld in artikel 3.4 van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012.

De geluidsbelastingen zijn van belang in het kader van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder.

4 BESCHRIJVING VAN DE SITUATIE

4.1 LIGGING ONTWIKKELINGSLOCATIE

De locatie ligt ten noorden van de A73 en oosten van de Staddijk. Het bestemmingsplan maakt op de locatie nieuwe geluidsgevoelige functies mogelijk (woonwagens).

In figuur 1 is de ligging van de ontwikkelingslocatie weergegeven.

4.2 DOEL ONDERZOEK

Om de nieuw te bouwen woonwagens mogelijk te maken wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen. Voor het bestemmingsplan is onderzocht of de nieuwbouw past binnen de regels van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder. In deze rapportage is een onderzoek weergegeven van de geluidsbelastingen afkomstig van wegverkeer.

4.3 BRONBESCHRIJVING

De nieuw te bouwen geluidsgevoelige functies liggen binnen de zone van de A73 en Staddijk. Volgens de Wet geluidhinder gelden de volgende zones:

- A73 >>> 400 meter (buitenstedelijk en 4 rijstroken);
- Staddijk >>> 250 meter (buitenstedelijk en 2 rijstroken).

4.4 NORMSTELLING

Het bestemmingsplan maakt geluidsgevoelige functies mogelijk (woonwagens). De geluidsbelasting veroorzaakt door wegverkeer mag bij een nieuw te bouwen geluidsgevoelige functie niet meer bedragen dan 48 dB. In bepaalde gevallen kan een hogere geluidsbelasting worden vastgesteld door het college van B&W. In de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder zijn echter ook grenzen aangegeven die niet mogen worden overschreden.

Voor woonwagens geldt bijvoorbeeld een maximum toegestane geluidsbelasting van 53 dB vanwege buitenstedelijke wegen. De voorkeurswaarde mag worden overschreden als geluidsbeperkende maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn dan wel dat deze voorzieningen om stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of om financiële redenen niet wenselijk zijn.

5 UITGANGSPUNTEN VOOR HET AKOESTISCH ONDERZOEK

5.1 ALGEMEEN

5.1.1 HOOGTELIGGING WEGEN

De A73 ligt ongeveer op gelijkte hoogte met de ontwikkelingslocatie. Voor de Staddijk geldt dat deze in ophoging ligt, deze weg gaat namelijk over de A73 heen.

5.1.2 BODEMGEBIEDEN

De bodemgebieden hebben betrekking op de harde- en zachte oppervlakken. De wegen bestaan bijvoorbeeld uit harde oppervlakken. Een hard oppervlak reflecteert het geluid. Daarentegen bestaan de bossen en weilanden uit zachte oppervlakken. Een zacht oppervlak absorbeert het geluid. In het rekenmodel zijn deze harde- en zachte oppervlakken als zodanig ingevoerd.

5.1.3 GEBOUWEN

Zowel de nieuw te bouwen geluidsgevoelige functies als de bestaande bebouwing hebben in het rekenmodel een hoogte meegekregen. De hoogte van de nieuw te bouwen geluidsgevoelige functies is conform het bestemmingsplan ingevoerd (maximaal 3 meter). Die van de bestaande bebouwing is conform zoals deze gebouwd is ingevoerd.

5.1.4 WAARNEEMPUNTEN

Op de nieuw te bouwen geluidsgevoelige functies zijn waarneempunten neergelegd. Deze waarneempunten zijn neergelegd op hoogtes ten opzichte van het plaatselijke maaiveld.

5.1.5 GELUIDAFSCHERMENDE VOORZIENING

Langs de A73, aan de noordzijde, ligt een geluidafschermende voorziening. Deze is ingevoerd conform de ontvangen informatie die behoort bij het geluidproductieplafond.

5.2 WEGVERKEER

5.2.1 INTENSITEITEN, VOERTUIGVERDELINGEN, SNELHEDEN EN WEGDEKVERHARDINGEN

Voor de toekomstige situatie (jaar 2022) is een prognose gemaakt van de verkeersintensiteiten en de verdeling in drie voertuigcategorieën (lichte-, middelzware- en zware motorvoertuigen) van de Staddijk. De afdeling Mobiliteit van de gemeente Nijmegen heeft deze prognose verstrekt.

De gegevens met betrekking tot het openbaar vervoer op de Staddijk zijn afkomstig van Novio. Omdat voor het jaar 2022 nog geen gegevens bekend zijn van de busintensiteiten, is voor de toekomstige situatie uitgegaan van de huidige busintensiteiten.

Verder is voor de A73 uitgegaan van de wegverkeersgegevens die zijn opgenomen in het geluidproductieplafond.

In figuur 2 is de weg(segmentidentificatie) weergegeven (item ID). In bijlage 3 zijn alle gehanteerde verkeersgegevens per wegsegment terug te vinden.

6 ONDERZOEKSRESULTATEN

6.1 PER BRON

De geluidsbelastingen vanwege de A73 en Staddijk zijn niet hoger dan de voorkeurswaarde van 48 dB.

De waarneempunten (wnp) met geluidsbelastingen zijn weergegeven in figuur 3. In bijlage 4 zijn de rekenresultaten, berekend op 2 decimalen, weergegeven.

6.2 CUMULATIE

Omdat de voorkeurswaarde niet wordt overschreden is cumulatie niet aan de orde.

7 BEOORDELING VAN DE ONDERZOEKSRESULTATEN EN CONCLUSIE

7.1 TOETSING AAN DE WET GELUIDHINDER EN BESLUIT GELUIDHINDER

De resultaten worden getoetst aan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder en Besluit geluidhinder. Vervolgens worden de resultaten getoetst aan de maximum toegestane geluidsbelasting uit de Wet geluidhinder.

De voorkeurswaarde mag worden overschreden als geluidsbeperkende maatregelen onvoldoende doeltreffend zijn dan wel dat deze voorzieningen om stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of om financiële redenen niet wenselijk zijn. Na deze maatregelenafweging kan onder voorwaarden een hogere waarde worden vastgesteld. Deze voorwaarden staan beschreven in de "Beleidsregels Hogere Waarde(n) Wet geluidhinder".

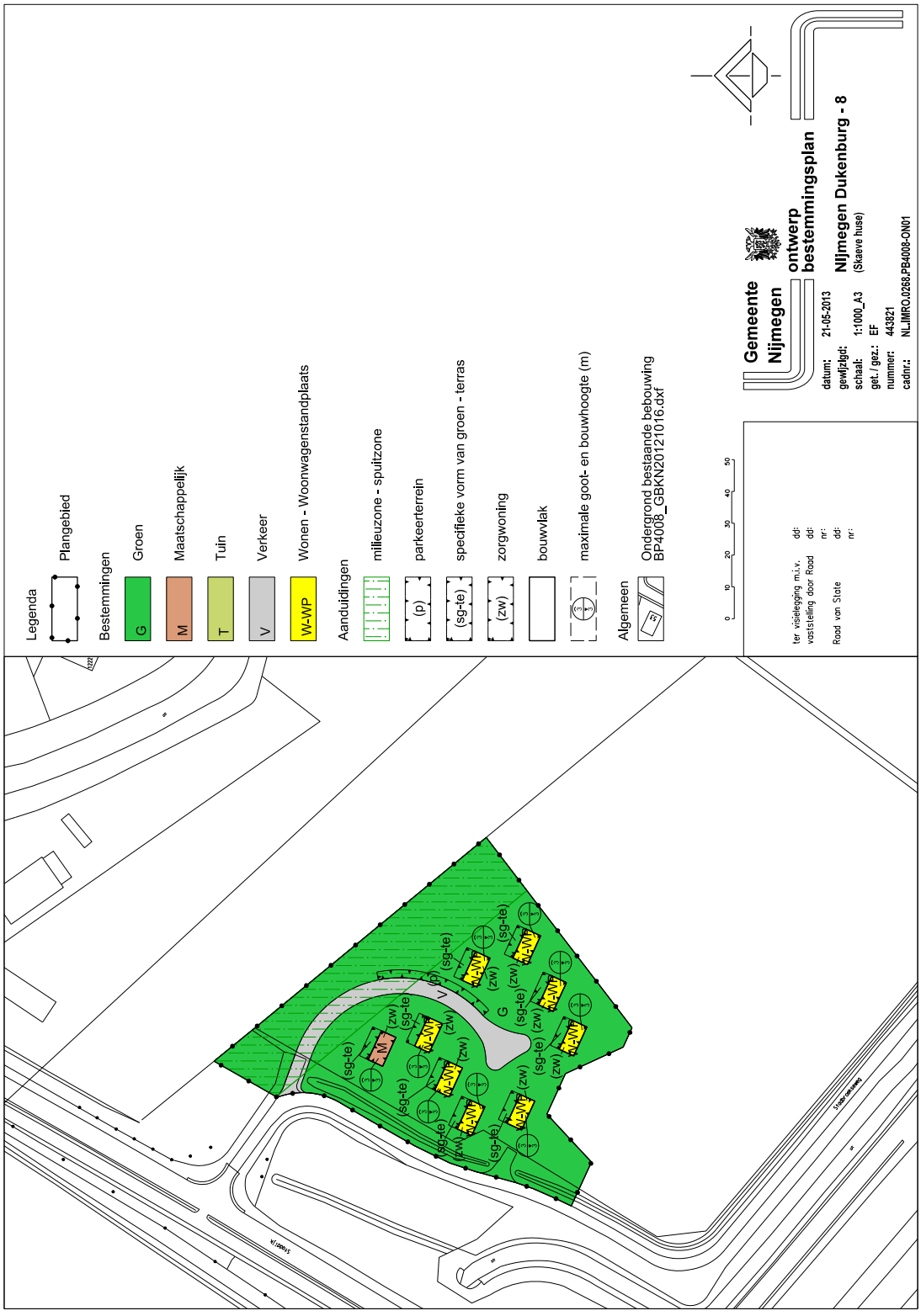
Bij de woonwagens wordt de voorkeurswaarde van 48 dB vanwege wegverkeer op de A73 en Staddijk niet overschreden. Omdat de voorkeurswaarde niet wordt overschreden hoeft er niet getoetst te worden aan het gemeentelijk geluidsbeleid. Verder hoeft er geen hogere waarde procedure te worden doorlopen.

Figuren

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Figuur 1

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Figuur 2

afbeelding met Item ID (wegsegment-identificatie)
A73
12 jun 2013, 10:57

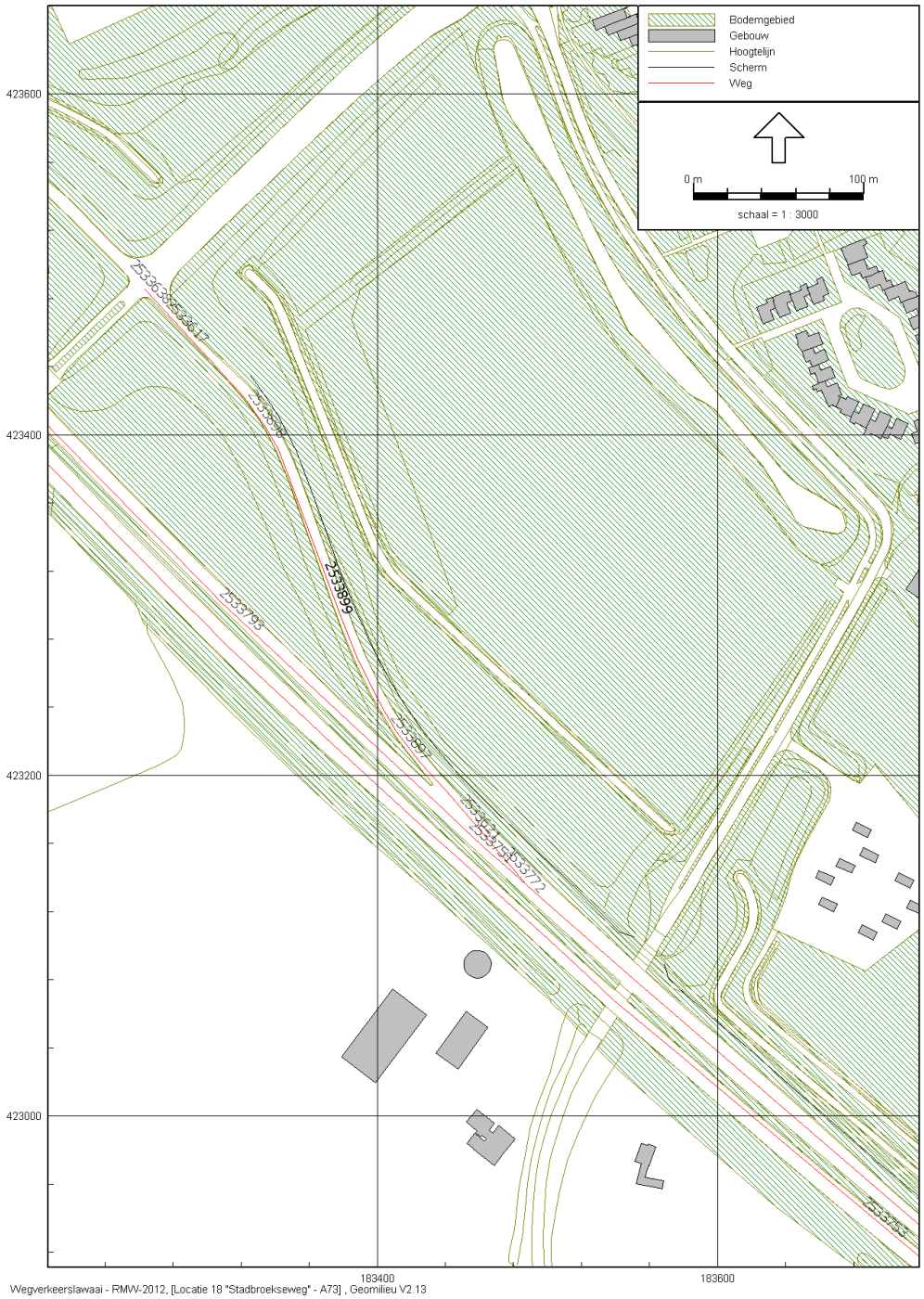
Gemeente Nijmegen Directie grondgebied

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Locatie 18 "Stadbroekseweg" - A73] , Geomilieu V2.13

afbeelding met Item ID (wegsegment-identificatie)
A73
12 jun 2013, 11:07

Gemeente Nijmegen Directie grondgebied

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Locatie 18 "Stadbroekseweg" - A73] , Geomilieu V2.13

afbeelding met Item ID (wegsegment-identificatie)
A73
12 jun 2013, 11:07

Gemeente Nijmegen Directie grondgebied

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [Locatie 18 "Stadbroekseweg" - A73] , Geomilieu V2.13

afbeelding met Item ID (wegsegment-identificatie)
Staddijk (exclusief bussen)
12 jun 2013, 11:02

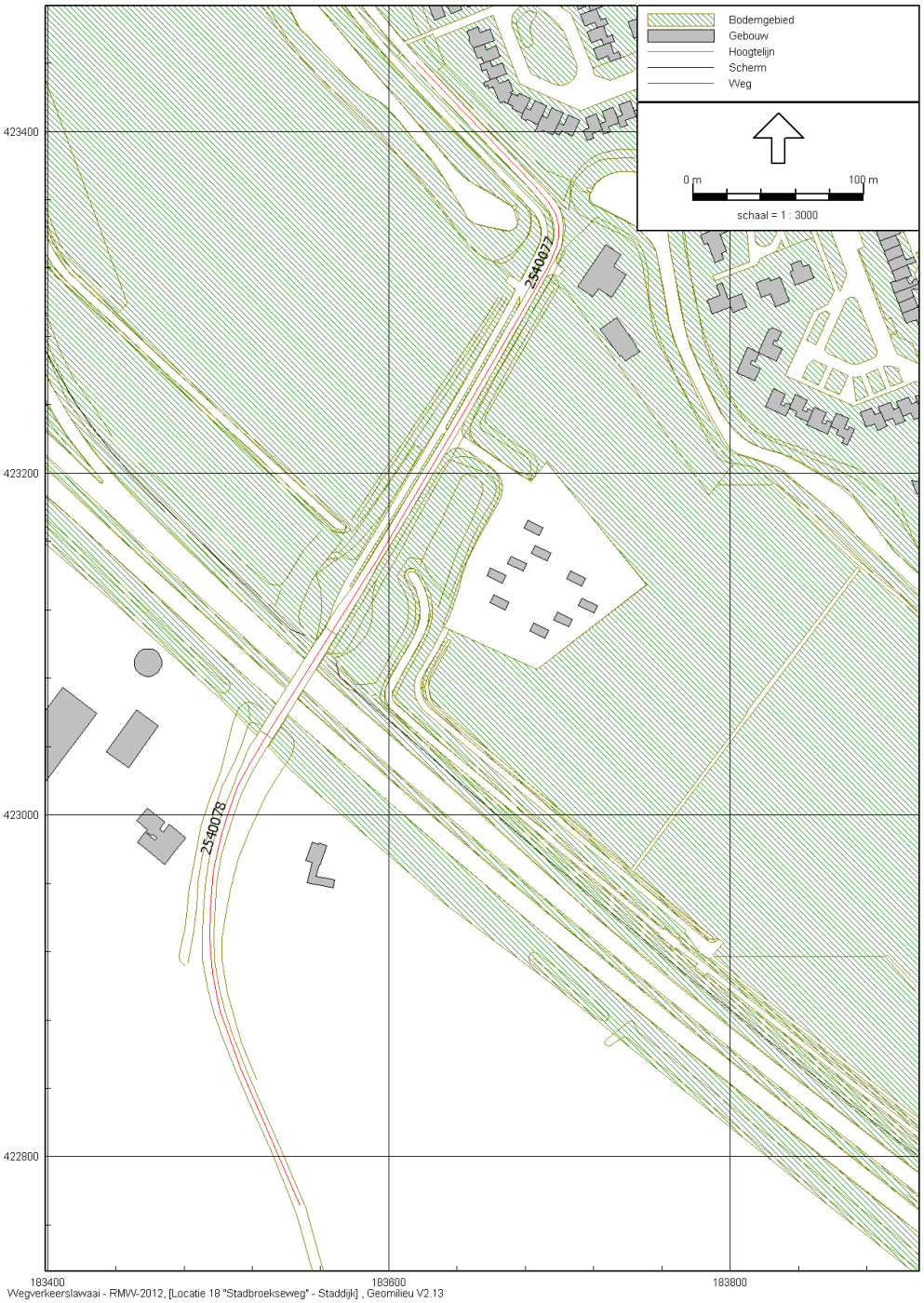
Gemeente Nijmegen Directie grondgebied

Wegverkeerslawaai - RMVV-2012, [Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Staddijk] , Geomilieu V2.13

afbeelding met Item ID (wegsegment-identificatie)
Staddijk (alleen bussen)
12 jun 2013, 11:05

Gemeente Nijmegen Directie grondgebied

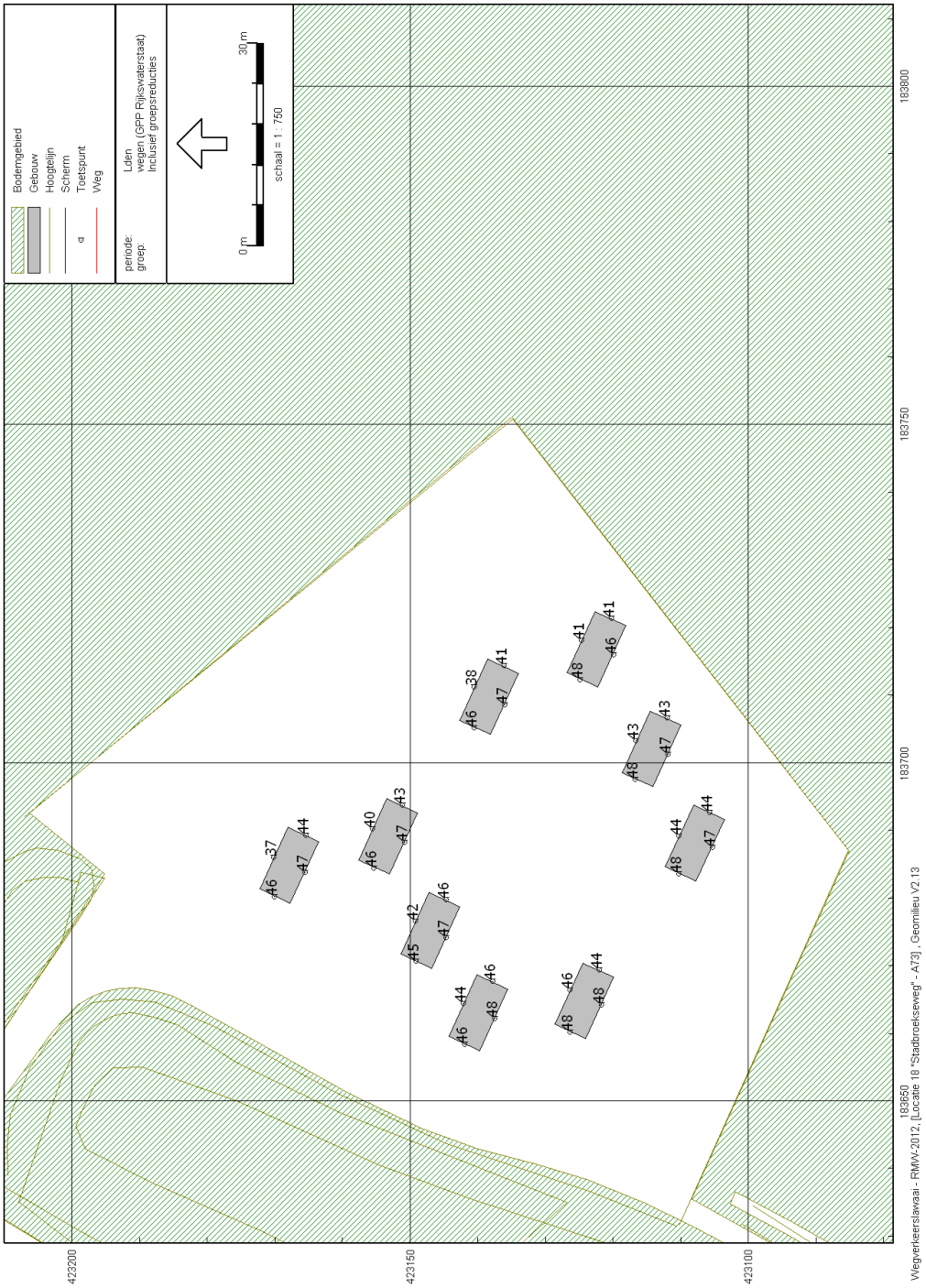

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Figuur 3

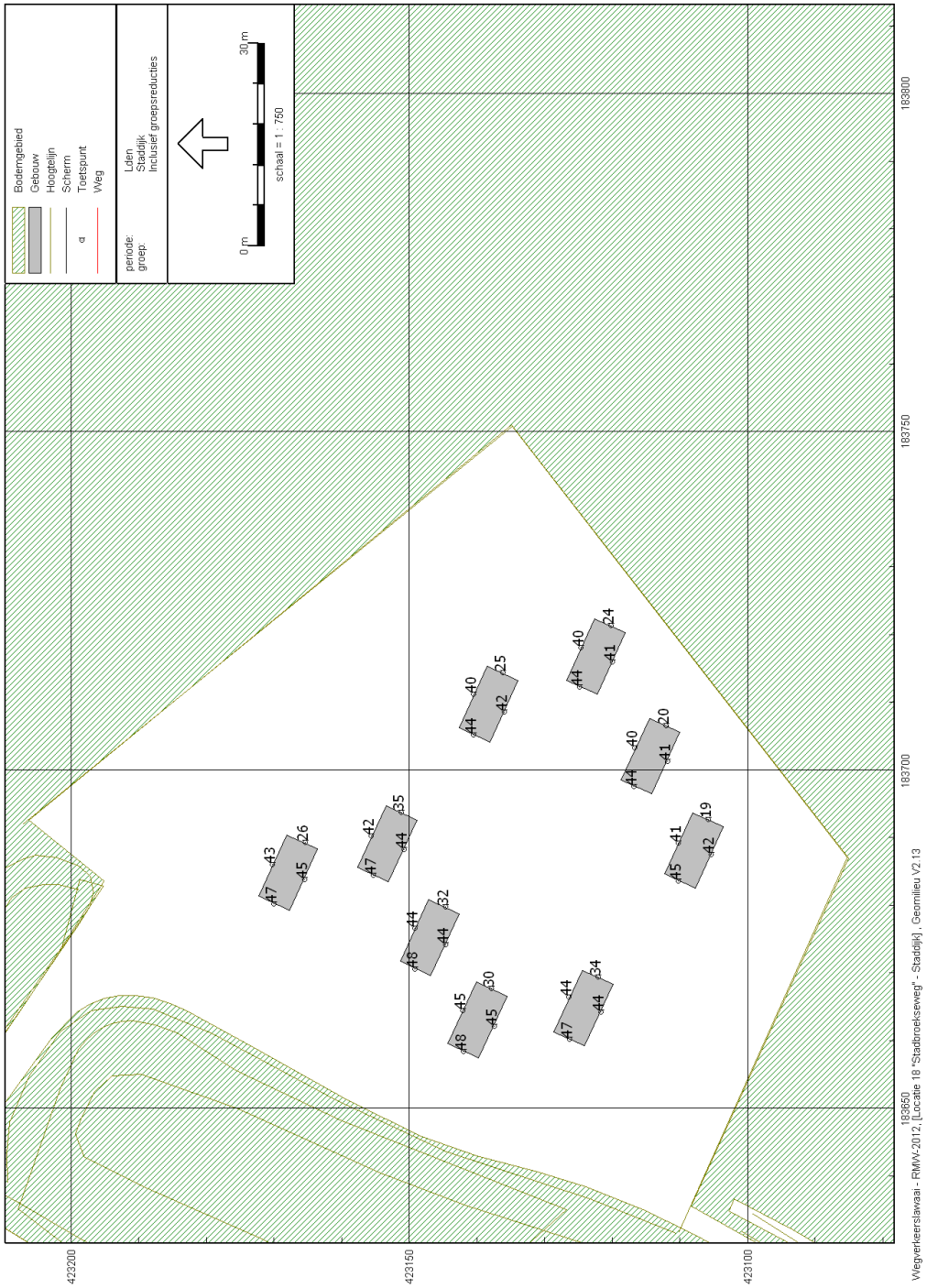
afbeelding met geluidsbelastingen vanwege de A73
(inclusief de aftrek volgens artikel 110g Wet geluidhinder)
12 jun 2013, 11:32

Gemeente Nijmegen Directie grondgebied

afbeelding met geluidsbelastingen vanwege de Staddijk
(inclusief de aftrek volgens artikel 110g Wet geluidhinder)
12 jun 2013, 11:34

Gemeente Nijmegen Directie grondgebied

Bijlagen

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 1

Akoestische begrippen

Correctie artikel 110g Wgh (met de invulling volgens artikel 3.4 RMG 2012)	Tijdelijke aftrek voor het stiller worden van het wegverkeer. De aftrek bedraagt 2 dB voor wegen met een representatieve snelheid van 70 km/uur of meer. Voor snelheden onder de 70 km/uur is deze aftrek 5 dB
Decibel (dB)	Het geluidsniveau is de sterkte van een geluid
Dove gevel	Een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een in NEN 5077 bedoelde karakteristieke geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidsbelasting van die constructie en 33 dB, alsmede een bouwkundige constructie waarin alleen bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits de delen niet direct grenzen aan een geluidsgevoelige ruimte. Een dergelijke constructie valt niet onder het begrip 'gevel' van de Wet geluidhinder.
Equivalent geluidsniveau	Gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse in de loop van een bepaalde periode optredende geluid
Frequentie	Aantal trillingen per seconde. Geluiden met verschillende frequenties hebben andere toonhoogten
Geluid	Datgene dat met het oor kan worden waargenomen
Geluidsbelasting in dB	Geluidsbelasting in L_{den} op een plaats en vanwege een bron over alle perioden van 07.00-19.00 uur, van 19.00-23.00 uur en van 23.00-07.00 uur van een jaar. Bij wegverkeer inclusief de correctie artikel 110g Wgh
Geluidsgevoelige ruimte	Ruimte binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer wordt gebruikt of voor een zodanig gebruik is bestemd, alsmede een keuken van ten minste 11 m^2
Geluidsluwe zijde	Een zijde waarop de geluidsbelasting niet meer bedraagt dan de voorkeurswaarde
Geluidsniveau in dB	Geluidsbelasting van alle bronnen samen exclusief de correctie artikel 110g Wgh voor wegverkeer
Gevel	Bouwkundige constructie die een ruimte in een gebouw of woning scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak
Voorkeurswaarde	De in de Wet geluidhinder ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting
Waarneemhoogte	Hoogte boven het maaiveld waarop de geluidsbelasting wordt gemeten of berekend
Waarneempunt	Het punt waarop de geluidsbelasting wordt gemeten of berekend
Zone	Aandachtsgebied behorende bij een geluidsbron

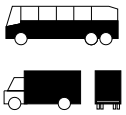
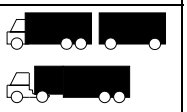
Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 2

Reken- en meetvoorschrift geluid 2012

Wegverkeer
De geluidsbelasting door het wegverkeer wordt bepaald aan de hand van het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, Hoofdstuk 3 "Weg" en Bijlage III. Hierin staan regels over de wijze waarop geluidsbelastingen moeten worden berekend en gemeten. In het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012, Bijlage III, worden een standaard meetmethode en twee standaard rekenmethoden beschreven. Rekenmethode I is bedoeld voor eenvoudige berekeningen en kan worden toegepast bij (bijna) rechte wegen en als zich tussen de bron en het waarneempunt niet al te veel obstakels bevinden. Rekenmethode II wordt toegepast bij situaties waarbij reflecties, afscherming, hellingen, bochten en dergelijke, een belangrijke invloed hebben op de geluidsbelasting.

Motorvoertuigen *(het verkeer wordt verdeeld in vier categorieën voertuigen)*

CATEGORIE	OMSCHRIJVING VOLGENS BESLUIT	ALLEDAAGSE OMSCHRIJVING	PROFIEL
LICHTE MOTORVOERTUIGEN	motorvoertuigen op 3 of meer wielen, met uitzondering van de voertuigen uit de categorien 'middelzware' en 'zware' voertuigen	- alle personenauto's - de meeste bestelauto's - vrachtwagens met 4 wielen	
MIDDELZWARE MOTORVOERTUIGEN	gelede en ongelede autobussen, alsmede andere motorvoertuigen die ongeleed zijn en voorzien van 1 achteras met 4 banden	- alle autobussen - vrachtwagens met 2 assen en 4 achterwielen	
ZWARE MOTORVOERTUIGEN	gelede motorvoertuigen, alsmede motorvoertuigen met een dubbele achteras, met uitzondering van autobussen	- vrachtwagens met 3 of meer assen - vrachtwagens met aanhanger - trekkers met oplegger	
MOTORRIJWIELEN	motorvoertuigen op 2 wielen al dan niet voorzien van een zijspanwagen	alle motorfietsen (inclusief zijspan)	

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 3

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Item ID	Grp.ID	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533617	101	-3040734	2	306330	73 / 98,811 / 98,871
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533621	101	-3040742	2	307041	73 / 98,451 / 98,811
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533638	101	-3040776	2	309145	73 / 98,871 / 98,873
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533751	101	-3041002	2	321397	73 / 98,451 / 98,514
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533753	101	-3041006	2	321425	73 / 97,478 / 98,877
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533766	101	-3041032	2	321541	73 / 94,925 / 97,478
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533772	101	-3041044	2	321688	73 / 98,451 / 98,811
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533793	101	-3041086	2	321936	73 / 98,514 / 99,233
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533800	101	-3041100	2	322030	73 / 97,478 / 98,450
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533803	101	-3041106	2	322061	73 / 94,860 / 97,478
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533897	101	-3041294	2	330857	73 / 98,451 / 98,811
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533898	101	-3041296	2	330858	73 / 98,451 / 98,811
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2533899	101	-3041298	2	330859	73 / 98,451 / 98,811

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Vorm	X-1	Y-1	X-n	Y-n	H-1	H-n
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183305,89	423439,47	183264,38	423484,50	13,18	13,85
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183479,06	423146,04	183435,14	423196,69	8,79	9,06
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183264,39	423484,49	183263,00	423486,00	13,85	13,30
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183488,03	423135,50	183440,80	423178,41	8,81	8,79
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	184238,92	422513,32	183188,06	423400,81	9,02	8,82
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	184241,06	422511,73	184238,91	422513,33	9,02	9,02
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183488,03	423135,50	183479,06	423146,04	8,81	8,79
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183440,80	423178,41	183199,48	423412,40	8,79	8,89
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	184258,86	422537,77	183488,03	423135,50	9,08	8,81
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	184261,73	422535,89	184258,86	422537,77	9,08	9,08
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183435,14	423196,69	183401,11	423243,78	9,06	9,10
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183348,87	423372,74	183305,89	423439,47	12,47	13,18
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	Polylijn	183401,11	423243,78	183348,87	423372,74	9,10	12,47

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	M-1	M-n	ISO H	Min.RH	Max.RH	ISO M	Hdef.	Vormpunten
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	13,30	13,30	--	0,55	0,55	--	Absoluut	3
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	8,79	8,91	--	-0,05	0,15	--	Absoluut	4
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	13,30	13,29	--	0,01	0,55	--	Absoluut	3
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	8,74	9,00	--	-0,21	-0,08	--	Absoluut	6
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	9,33	8,84	--	-0,56	-0,02	--	Absoluut	39
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	9,33	9,33	9,02	-0,31	-0,31	--	Absoluut	3
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	8,74	8,79	--	0,01	0,01	--	Absoluut	2
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	9,00	8,97	--	-0,28	-0,06	--	Absoluut	8
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	9,43	8,74	--	-0,61	0,10	--	Absoluut	20
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	9,43	9,43	--	-0,35	-0,35	--	Absoluut	3
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	8,91	9,23	--	-0,34	-0,10	--	Absoluut	5
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	12,43	13,30	--	-0,16	0,18	--	Absoluut	6
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	9,23	12,43	--	-0,24	0,07	--	Absoluut	6

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Lengte	Lengte3D	Min.lengte	Max.lengte	Type	Cpl
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	61,24	61,24	0,01	61,23	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	67,06	67,06	0,01	54,37	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2,05	2,12	0,01	2,04	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	63,82	63,82	0,01	21,72	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1377,22	1377,22	0,01	91,12	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	2,67	2,67	0,01	2,66	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	13,84	13,84	13,84	13,84	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	336,22	336,22	0,01	99,97	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	976,68	976,68	0,01	101,37	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	3,44	3,44	0,01	3,43	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	58,37	58,37	6,46	23,81	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	80,20	80,21	11,23	20,81	Intensiteit	True
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	139,26	139,30	9,36	58,00	Intensiteit	True

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Cpl_W	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MRP4)
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W2	Tweelaags ZOAB	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W2	Tweelaags ZOAB	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W2	Tweelaags ZOAB	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W2	Tweelaags ZOAB	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W2	Tweelaags ZOAB	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W2	Tweelaags ZOAB	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--	--	--

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LVP4)	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MVP4)	V(ZV(D))
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	50	50	50	--	50	50	50	--	50
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	80	80	80	--	80	80	80	--	75
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	50	50	50	--	50	50	50	--	50
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	115	115	115	--	100	100	100	--	90
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	115	115	115	--	100	100	100	--	90
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	115	115	115	--	100	100	100	--	90
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	80	80	80	--	80	80	80	--	75
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	115	115	115	--	100	100	100	--	90
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	115	115	115	--	100	100	100	--	90
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	115	115	115	--	100	100	100	--	90
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	80	80	80	--	80	80	80	--	75
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	50	50	50	--	50	50	50	--	50
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	65	65	65	--	65	65	65	--	65

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZVP4)	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%IntP4	%MR(D)
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	50	50	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	75	75	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	50	50	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	90	90	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	90	90	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	90	90	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	75	75	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	90	90	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	90	90	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	90	90	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	75	75	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	50	50	--	0,00	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	65	65	--	0,00	--	--	--	--	--

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	%MR(A)	%MR(N)	%MRP4	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LVP4	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MVP4
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZVP4	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MRP4	LV(D)	LV(A)	LV(N)
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	365,94	181,57	72,54
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	365,94	181,57	72,54
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	365,94	181,57	72,54
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	976,77	521,10	181,83
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	1648,04	905,66	275,08
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	1648,04	905,66	275,08
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	365,94	181,57	72,54
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	976,77	521,10	181,83
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	1560,22	827,97	291,13
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	1560,22	827,97	291,13
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	365,94	181,57	72,54
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	365,94	181,57	72,54
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	--	--	--	--	--	--	--	365,94	181,57	72,54

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LVP4	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MVP4	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZVP4
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	4,52	1,75	0,67	--	4,46	2,46	0,94	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	4,52	1,75	0,67	--	4,46	2,46	0,94	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	4,52	1,75	0,67	--	4,46	2,46	0,94	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	105,00	33,33	26,94	--	224,19	84,20	74,75	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	91,92	27,81	19,68	--	189,38	97,78	61,74	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	91,92	27,81	19,68	--	189,38	97,78	61,74	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	4,52	1,75	0,67	--	4,46	2,46	0,94	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	105,00	33,33	26,94	--	224,19	84,20	74,75	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	127,28	41,44	31,60	--	265,74	102,34	86,64	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	127,28	41,44	31,60	--	265,74	102,34	86,64	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	4,52	1,75	0,67	--	4,46	2,46	0,94	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	4,52	1,75	0,67	--	4,46	2,46	0,94	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	--	4,52	1,75	0,67	--	4,46	2,46	0,94	--

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	81,48	88,29	94,20	100,65	107,19	103,69	96,91	86,80
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	79,32	88,83	94,04	101,52	109,32	105,52	98,63	87,37
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	81,48	88,29	94,20	100,65	107,19	103,69	96,91	86,80
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	91,76	101,76	105,46	109,50	114,31	108,70	103,28	94,12
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	91,63	102,42	106,00	109,99	115,98	110,17	104,74	95,65
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	91,63	102,42	106,00	109,99	115,98	110,17	104,74	95,65
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	79,32	88,83	94,04	101,52	109,32	105,52	98,63	87,37
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	91,76	101,76	105,46	109,50	114,31	108,70	103,28	94,12
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	92,73	103,04	106,69	110,71	116,05	110,34	104,91	95,79
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	92,73	103,04	106,69	110,71	116,05	110,34	104,91	95,79
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	79,32	88,83	94,04	101,52	109,32	105,52	98,63	87,37
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	81,48	88,29	94,20	100,65	107,19	103,69	96,91	86,80
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	81,39	89,67	95,05	102,28	109,50	105,82	98,97	88,10

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (D) Totaal	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	109,83	78,43	85,19	91,06	97,64	104,15	100,65
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	111,66	76,31	85,73	90,96	98,48	106,28	102,47
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	109,83	78,43	85,19	91,06	97,64	104,15	100,65
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	117,06	87,71	98,00	101,67	105,72	111,20	105,46
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	118,40	88,67	99,39	103,00	107,07	113,28	107,42
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	118,40	88,67	99,39	103,00	107,07	113,28	107,42
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	111,66	76,31	85,73	90,96	98,48	106,28	102,47
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	117,06	87,71	98,00	101,67	105,72	111,20	105,46
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	118,65	88,82	99,45	103,06	107,09	113,01	107,21
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	118,65	88,82	99,45	103,06	107,09	113,01	107,21
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	111,66	76,31	85,73	90,96	98,48	106,28	102,47
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	109,83	78,43	85,19	91,06	97,64	104,15	100,65
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	111,96	78,36	86,58	91,94	99,26	106,45	102,77

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (A) Totaal	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	93,86	83,73	106,79	74,40	81,15	86,98	93,61
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	95,58	84,32	108,62	72,28	81,71	86,93	94,46
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	93,86	83,73	106,79	74,40	81,15	86,98	93,61
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	100,03	90,92	113,75	86,60	95,94	99,78	103,92
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	101,97	92,92	115,64	86,04	95,87	99,63	103,75
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	101,97	92,92	115,64	86,04	95,87	99,63	103,75
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	95,58	84,32	108,62	72,28	81,71	86,93	94,46
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	100,03	90,92	113,75	86,60	95,94	99,78	103,92
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	101,77	92,69	115,45	87,39	97,00	100,79	104,91
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	101,77	92,69	115,45	87,39	97,00	100,79	104,91
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	95,58	84,32	108,62	72,28	81,71	86,93	94,46
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	93,86	83,73	106,79	74,40	81,15	86,98	93,61
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	95,92	85,04	108,91	74,33	82,55	87,89	95,23

wegverkeersgegevens A73 gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: A73
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (N) Totaal	LE P4 63	LE P4 125	LE P4 250
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	100,15	96,64	89,86	79,70	102,78	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	102,28	98,48	91,58	80,32	104,62	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	100,15	96,64	89,86	79,70	102,78	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	107,75	102,31	96,89	87,69	110,81	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	108,71	103,04	97,61	88,48	111,40	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	108,71	103,04	97,61	88,48	111,40	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	102,28	98,48	91,58	80,32	104,62	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	107,75	102,31	96,89	87,69	110,81	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	109,32	103,76	98,33	89,17	112,19	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	109,32	103,76	98,33	89,17	112,19	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	102,28	98,48	91,58	80,32	104,62	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	100,15	96,64	89,86	79,70	102,78	--	--	--
wegen (GPP Rijkswaterstaat)	102,46	98,77	91,92	81,03	104,91	--	--	--

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Item ID	Grp.ID	1e kid	NrKids	Naam	Omschr.	Vorm	X-1
Staddijk	2540075	101	-3046648	2	verkeer 1		Polylijn	183616,00
Staddijk	2540076	101	-3046650	2	verkeer 2		Polylijn	183616,85
Staddijk	2540077	101	-3046652	2	bus 1		Polylijn	183616,22
Staddijk	2540078	101	-3046654	2	bus 2		Polylijn	183617,08

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Y-1	X-n	Y-n	H-1	H-n	M-1	M-n	ISO H	Min.RH
Staddijk	423440,25	183616,85	423189,83	0,00	0,00	9,12	12,29	0,00	0,00
Staddijk	423189,83	183547,78	422771,37	0,00	0,00	12,29	10,54	0,00	0,00
Staddijk	423440,30	183617,07	423189,89	0,00	0,00	9,12	12,29	0,00	0,00
Staddijk	423189,89	183548,02	422771,43	0,00	0,00	12,29	10,54	0,00	0,00

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Max.RH	ISO M	Hdef.	Vormpunten	Lengte	Lengte3D	Min.lengte
Staddijk	0,00	--	Relatief	10	304,43	304,46	5,90
Staddijk	0,00	--	Relatief	14	460,19	460,27	13,64
Staddijk	0,00	--	Relatief	10	304,43	304,46	5,90
Staddijk	0,00	--	Relatief	14	460,19	460,27	13,64

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Max.lengte	Type	Cpl	Cpl_W	Hbron	Helling	Wegdek	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))
Staddijk	99,54	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--
Staddijk	121,87	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--
Staddijk	99,54	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--
Staddijk	121,87	Verdeling	False	1.5 dB	0,75	0	W0	Referentiewegdek	--	--

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	V(MR(N))	V(MRP4)	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LVP4)	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MVP4)	V(ZV(D))
Staddijk	--	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50
Staddijk	--	--	60	60	60	--	60	60	60	--	60
Staddijk	--	--	--	--	--	--	50	50	50	--	--
Staddijk	--	--	--	--	--	--	60	60	60	--	--

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	V(ZV(A))	V(ZV(N))	V(ZVP4)	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%IntP4	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)	%MRP4
Staddijk	50	50	--	3468,00	6,48	3,54	1,01	--	--	--	--	--
Staddijk	60	60	--	3468,00	6,48	3,54	1,01	--	--	--	--	--
Staddijk	--	--	--	46,43	7,40	2,30	0,30	--	--	--	--	--
Staddijk	--	--	--	46,43	7,40	2,30	0,30	--	--	--	--	--

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LVP4	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MVP4	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZVP4	MR(D)	MR(A)
Staddijk	96,74	95,42	95,80	--	1,96	2,29	1,47	--	1,31	2,29	2,73	--	--	--
Staddijk	96,74	95,42	95,80	--	1,96	2,29	1,47	--	1,31	2,29	2,73	--	--	--
Staddijk	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--
Staddijk	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	MR(N)	MRP4	LV(D)	LV(A)	LV(N)	LVP4	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MVP4	ZV(D)
Staddijk	--	--	217,40	117,14	33,56	--	4,40	2,81	0,51	--	2,94
Staddijk	--	--	217,40	117,14	33,56	--	4,40	2,81	0,51	--	2,94
Staddijk	--	--	--	--	--	--	3,44	1,07	0,14	--	--
Staddijk	--	--	--	--	--	--	3,44	1,07	0,14	--	--

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	ZV(A)	ZV(N)	ZVP4	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k
Staddijk	2,81	0,96	--	78,04	84,97	91,14	97,10	103,52	100,05	93,28
Staddijk	2,81	0,96	--	77,93	85,88	91,53	98,23	105,11	101,50	94,68
Staddijk	--	--	--	68,30	77,04	85,11	84,98	88,41	86,34	79,90
Staddijk	--	--	--	67,49	77,57	84,51	86,30	89,39	86,87	80,39

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (D) 8k	LE (D) Totaal	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k	LE (A) 2k	LE (A) 4k
Staddijk	83,38	106,21	75,98	82,99	89,41	94,97	101,06	97,61	90,86
Staddijk	84,13	107,66	75,88	83,80	89,63	96,10	102,61	99,01	92,19
Staddijk	74,25	92,89	63,22	71,97	80,03	79,91	83,34	81,27	74,83
Staddijk	73,31	93,54	62,42	72,49	79,44	81,22	84,31	81,79	75,32

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (A) 8k	LE (A) Totaal	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k
Staddijk	81,29	103,83	70,55	77,44	83,79	89,62	95,64	92,17	85,42
Staddijk	81,85	105,22	70,48	78,24	84,03	90,73	97,19	93,56	86,75
Staddijk	69,17	87,82	54,38	63,12	71,18	71,06	74,49	72,42	65,98
Staddijk	68,23	88,46	53,57	63,65	70,59	72,38	75,46	72,95	66,47

wegverkeersgegevens Staddijk gelinkt aan Item ID (wegsegment-identificatie)

Model: Staddijk
Locatie 18 "Stadbroekseweg" - Nijmegen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	LE (N) 8k	LE (N) Totaal	LE P4 63	LE P4 125	LE P4 250	LE P4 500	LE P4 1k	LE P4 2k	LE P4 4k	LE P4 8k
Staddijk	75,79	98,40	--	--	--	--	--	--	--	--
Staddijk	76,37	99,79	--	--	--	--	--	--	--	--
Staddijk	60,33	78,97	--	--	--	--	--	--	--	--
Staddijk	59,38	79,61	--	--	--	--	--	--	--	--

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 4

rekenresultaten vanwege wegverkeer op de A73
(inclusief de aftrek volgens artikel 110g Wet geluidhinder)

Rapport: Resultatentabel
Model: A73
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: wegen (GPP Rijkswaterstaat)
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1_A	2,50	43,81	40,80	37,18	45,54
10_A	2,50	44,81	41,79	38,25	46,57
11_A	2,50	43,85	40,85	37,22	45,58
12_A	2,50	40,69	37,69	34,04	42,41
13_A	2,50	44,42	41,45	37,73	46,12
14_A	2,50	46,04	43,01	39,45	47,78
15_A	2,50	44,30	41,28	37,69	46,03
16_A	2,50	42,46	39,46	35,82	44,18
17_A	2,50	46,32	43,32	39,66	48,03
18_A	2,50	46,54	43,53	39,91	48,27
19_A	2,50	42,66	39,65	36,06	44,40
2_A	2,50	44,83	41,82	38,25	46,58
20_A	2,50	43,88	40,89	37,22	45,59
21_A	2,50	46,72	43,72	40,05	48,43
22_A	2,50	45,76	42,74	39,14	47,49
23_A	2,50	42,48	39,47	35,90	44,23
24_A	2,50	42,50	39,49	35,88	44,23
25_A	2,50	46,48	43,48	39,82	48,19
26_A	2,50	44,87	41,85	38,28	46,61
27_A	2,50	41,04	38,03	34,46	42,79
28_A	2,50	41,58	38,57	34,95	43,31
29_A	2,50	46,61	43,61	39,97	48,33
3_A	2,50	42,56	39,56	35,94	44,29
30_A	2,50	44,52	41,51	37,92	46,26
31_A	2,50	38,98	35,97	32,41	40,73
32_A	2,50	39,13	36,08	32,55	40,87
33_A	2,50	44,74	41,72	38,12	46,47
34_A	2,50	45,33	42,32	38,72	47,07
35_A	2,50	39,22	36,20	32,66	40,98
36_A	2,50	36,26	33,22	29,61	37,97
4_A	2,50	35,02	31,95	28,37	36,73
5_A	2,50	44,07	41,04	37,48	45,81
6_A	2,50	45,23	42,22	38,65	46,98
7_A	2,50	41,11	38,08	34,56	42,87
8_A	2,50	38,57	35,56	31,92	40,29
9_A	2,50	43,61	40,60	36,98	45,34

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

rekenresultaten vanwege wegverkeer op de Staddijk
(inclusief de aftrek volgens artikel 110g Wet geluidhinder)

Rapport: Resultatentabel
Model: Staddijk
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Staddijk
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
1_A	2,50	46,13	43,63	38,16	47,36
10_A	2,50	43,03	40,53	35,06	44,26
11_A	2,50	30,68	28,19	22,71	31,92
12_A	2,50	42,44	39,95	34,47	43,68
13_A	2,50	46,76	44,25	38,78	47,99
14_A	2,50	43,36	40,85	35,38	44,59
15_A	2,50	29,00	26,51	21,03	30,24
16_A	2,50	43,56	41,07	35,60	44,80
17_A	2,50	45,90	43,39	37,92	47,13
18_A	2,50	42,66	40,14	34,67	43,88
19_A	2,50	32,36	29,86	24,38	33,59
2_A	2,50	43,81	41,31	35,84	45,04
20_A	2,50	42,74	40,24	34,77	43,97
21_A	2,50	43,55	41,04	35,57	44,78
22_A	2,50	40,59	38,09	32,62	41,82
23_A	2,50	17,65	15,18	9,71	18,90
24_A	2,50	40,23	37,73	32,25	41,46
25_A	2,50	43,07	40,57	35,10	44,30
26_A	2,50	39,59	37,09	31,61	40,82
27_A	2,50	19,15	16,66	11,19	20,39
28_A	2,50	39,20	36,71	31,23	40,44
29_A	2,50	42,74	40,25	34,77	43,98
3_A	2,50	25,14	22,66	17,18	26,38
30_A	2,50	39,92	37,42	31,95	41,15
31_A	2,50	22,47	19,98	14,51	23,71
32_A	2,50	38,40	35,89	30,42	39,63
33_A	2,50	43,01	40,51	35,04	44,24
34_A	2,50	40,97	38,46	32,99	42,20
35_A	2,50	23,67	21,18	15,71	24,91
36_A	2,50	38,88	36,39	30,91	40,12
4_A	2,50	41,87	39,38	33,90	43,11
5_A	2,50	45,57	43,08	37,61	46,81
6_A	2,50	42,89	40,39	34,92	44,12
7_A	2,50	34,00	31,49	26,02	35,23
8_A	2,50	41,18	38,68	33,21	42,41
9_A	2,50	46,29	43,78	38,31	47,52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

MWH

BUILDING A BETTER WORLD

Bodemonderzoek Stadsbroekseweg ong. te Nijmegen

definitief

2001 + 2002 + 2018

In opdracht van	Gemeente Nijmegen
Opgesteld door	MWH B.V.
Projectnummer	M13B0116
Documentnaam	\\nlarn1s01\data\data\Project\M13\M13B0116\2 (T) Inhoudelijk - Technisch\T4 Deliverables\m13b0116.r01-ciho.docx
Datum	14 juni 2013

Postadres
Postbus 5076
6802 EB ARNHEM
Nederland
T +31(0)26 7513800
F +31(0)26 7513818

Bezoekadres
Westervoortsedijk 50
6827 AT ARNHEM
Nederland

www.mwhglobal.nl

KVK Haaglanden 27 18 43 23
BNP Paribas 22 76 53 920
IBAN NL 75 BNP A 0227 653920/BIC BNPANL2A
MWH is ISO 9001:2008 en VCA* gecertificeerd

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
	1.1 Doel van het onderzoek	5
	1.2 Referentiekader	5
	1.3 Betrouwbaarheid	6
2	Vooronderzoek	7
	2.1 Beschrijving van de locatie	7
	2.2 Voorgaande onderzoeken	7
	2.3 Hypothese en onderzoeksstrategie	8
3	Veldwerk en chemische analyses	9
	3.1 Algemene onderzoeksstrategie en werkwijze	9
	3.2 Resultaten veldwerk	9
	3.3 Analysestrategie	10
	3.4 Chemische analyses	11
4	Bespreking onderzoeksresultaten	13
	4.1 Interpretatie onderzoeksresultaten (Wet bodembescherming)	13
	4.2 (Indicatieve) toetsing Besluit bodemkwaliteit	13
	4.3 Toetsing hypothese	15
5	Conclusies en aanbevelingen	17
6	Bronvermeldingen	19

Bijlage 1 : overzichtskaart (1:25.000)
Bijlage 2 : situatietekening (1:500)
Bijlage 3 : boorbeschrijvingen inclusief legenda verklarende woordenlijst
Bijlage 4.1 : toetsing analyseresultaten grond conform Wbb
Bijlage 4.2 : toetsing analyseresultaten grondwater
Bijlage 4.3 : toetsing analyseresultaten grond aan het Bbk
Bijlage 5.1 : analysecertificaat grond
Bijlage 5.2 : analysecertificaat grondwater
Bijlage 5.3 : analysecertificaten asbest
Bijlage 6 : kwaliteitswaarborging

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

1 Inleiding

Op 25 april 2013 is door de gemeente Nijmegen aan MWH B.V. opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek ter plaatse van kadastraal perceel Hatert D 4066 (gedeeltelijk) aan de Stadsbroekseweg te Nijmegen (bijlagen 1 en 2). De aanleiding voor het onderzoek wordt gevormd door geplande nieuwbouw.

1.1 Doel van het onderzoek

Het doel van dit onderzoek is inzicht verkrijgen in de huidige milieuhygiënische toestand van de bodem. Aan de hand van de onderzoeksresultaten wordt vastgesteld of de locatie in milieuhygiënisch opzicht geschikt is voor de gewenste bestemming. Indien de resultaten daartoe aanleiding geven wordt advies gegeven over eventueel vervolgonderzoek.

1.2 Referentiekader

De onderzoeksstrategie is afgeleid van de NEN 5740 (bron 1). In overeenstemming met deze norm is voorafgaand aan het veldonderzoek een vooronderzoek uitgevoerd gebaseerd op de NEN 5725 (bron 2). Daarnaast is ten behoeve van onderzoek naar asbest in bodem gebruik gemaakt van NEN 5707 (bron 3). Het verkennend onderzoek bestond uit vooronderzoek, veldonderzoek, chemische analyses, toetsing en interpretatie.

Het veldwerk is uitgevoerd onder certificaat van de BRL SIKB 2000 (bron 4), certificaatnummer RQA664313 (MWH B.V., gevestigd te Delft). Hierbij is gebruik gemaakt van protocol 2001 ‘Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen’ (bron 5), protocol 2002 ‘Het nemen van grondwatermonsters’ (bron 6), en protocol 2018 ‘Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem’ (bron 7).

2001 + 2002 + 2018

MWH B.V. is voor deze werkzaamheden gecertificeerd door Lloyd’s Register en de medewerkers erkend en geregistreerd bij AgentschapNL.

De advieswerkzaamheden voor dit project zijn uitgevoerd vanuit ons kantoor te Arnhem. MWH B.V. heeft geen financiële of juridische belangen met betrekking tot het eigendom van de locatie.

De resultaten van het onderzoek zijn getoetst aan de normering zoals opgenomen in de Circulaire bodemsanering 2009 (bron 8) en de Regeling bodemkwaliteit (bron 9).

1.3 Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op een zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de huidige richtlijnen en methoden op het gebied van bodemonderzoek. Aan de hand van de uit de bronnen verzamelde informatie is een onderzoeksstrategie afgeleid, waarvan het aannemelijk wordt geacht dat deze representatief is voor de locatie.

Voor elk bodemonderzoek geldt dat het is gebaseerd op een beperkt aantal monsterpunten en analyses. De hiervoor voorgeschreven onderzoeksstrategie geeft een goed beeld van de algemene bodemkwaliteit.

Tevens wordt opgemerkt dat een bodemonderzoek een momentopname is. De resultaten van het onderzoek kunnen minder representatief worden naarmate de tijd verstrijkt. Indien na het onderzoek op of nabij de locatie (bodembedreigende) activiteiten of calamiteiten plaatsvinden en/of in de omgeving (mobiele) verontreinigingen aanwezig zijn, kan de bodemkwaliteit hierdoor worden beïnvloed.

2 Vooronderzoek

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het vooronderzoek besproken. Dit resulteert in een hypothese over de mogelijke verontreinigingssituatie op de onderzoekslocatie. Het vooronderzoek is uitgevoerd conform NEN 5725 (bron 2).

2.1 Beschrijving van de locatie

De regionale ligging van de onderzoekslocatie is zichtbaar in bijlage 1. Een overzichtelijke situatietekening is weergegeven in bijlage 2. In tabel 1 zijn de locatiegegevens weergegeven.

Tabel 1: Locatiegegevens

Locatienaam	Stadsbroekseweg ong. te Nijmegen (kadastraal perceel Hatert D 4066 (gedeeltelijk))
Oppervlakte	7.362 m2
Huidig gebruik	agrarisch (grasland)
Verhardingen	onverhard
Bijzonderheden	geen potentiële verontreinigingsbronnen verwacht
Aanleiding onderzoek	geplande nieuwbouw
Strategie	NEN 5740 onverdacht (ONV), NEN 5707 onverdacht

2.2 Voorgaande onderzoeken

Op de locatie zijn in het verleden, voor zover bekend, geen bodemonderzoeken uitgevoerd.

Luchtfoto's
Uit de luchtfoto's blijkt dat het gebied in gebruik is geweest voor agrarische doeleinden.

Verdachte activiteiten
Er zijn, voor zover bekend, geen dempingen aanwezig.
Ten noorden van de onderzoekslocatie (Staddijk 2) zijn een boomkwekerij en een mestdrogerij aanwezig geweest.

Tanks
Er zijn voor zover bekend geen tanks op de locatie aanwezig (geweest).

Bodembeheerplan/Bodemkwaliteitskaart
Het onderzoeksgebied ligt in deelgebied 1965-heden van de bodemkwaliteitskaart van Nijmegen. De geldende Lokale Maximale Waarden voor dit gebied zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2: Lokale Maximale Waarden geldend deelgebied 1965-heden, bij uitkarteren bodemverontreiniging en uitkeuring bodemsaneringsput/-wand bij volledige verwijdering (in mg/kg ds, standaard bodem)

Parameters	Traject 1 (0-1 m-mv)	Traject 2 (>1 m-mv)
Cadmium	1,20	1,20
Koper	54	54
Kwik	0,30	0,30
Lood	100	100
Nikkel	70	70
Zink	212	200
Barium[1]	380	380
Kobalt	30	30
Molybdeen	3,0	3,0
PAK	3,0	3,0
PCB	0,040	0,040
DDT	0,20	0,20
DDE	0,13	0,13
DDD	0,040	0,040
Drins	0,030	0,030
Andere stoffen	[2]	≤2*AW én ≤W

[1] alleen geldend als barium vanwege bedrijfsmatige activiteit in de grond aanwezig is.
[2] zie voor de AW en de generieke maximale waarden voor wonen en industrie bijlage B van de Regeling Bodemkwaliteit.

2.3 Hypothese en onderzoeksstrategie

Op basis van de bevindingen van het historisch onderzoek worden geen verhoogde gehalten in de boven- en ondergrond verwacht. Deze hypothese wordt getoetst aan de hand van de onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie (ONV). Het onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijn voor verkennend bodemonderzoek NEN 5740. Er is tevens een verkennend asbestonderzoek conform NEN 5707 uitgevoerd. Hiertoe zijn de boringen voorgegraven met proefgaten. Er is uitgegaan van de strategie voor een onverdachte locatie.

3 Veldwerk en chemische analyses

3.1 Algemene onderzoeksstrategie en werkwijze

De gehanteerde onderzoeksstrategie is gebaseerd op de in hoofdstuk 2 gestelde hypothese. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van alle uitgevoerde veldwerkzaamheden en de analyses van grond en grondwater. In de hierop volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de veldwerkzaamheden en de chemische analyses.

Tabel 3: Overzicht uit te voeren veldwerkzaamheden en analyses

Aanleiding	Veldwerk		Analyses	
Diepte boringen (m-mv)	Aantal boringen/ proefgaten	Aantal peilbuizen	Grond	Grondwater
Noordelijk deel (ONV)				
0,0-0,5	13		5 NEN-grond[1] + 3	
0,0-2,0	4		NEN5707[3]	
0,0-3,0		2		2 NEN-grondwater[2]
Totaal	**17**	**2**		

[1] NEN-grond: lutum- en organische stofpercentage, negen metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), minerale olie, som PAK (10) en som PCB (7).

[2] NEN-grondwater: negen metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), vluchtige aromatische koolwaterstoffen (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen (som), styreen en naftaleen), vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen en minerale olie.

[3] NEN 5707 asbestgehalte in grond (9-10 kg); bij een volumepercentage puin(granulaat) in de bodem kleiner dan 20%; 9-10 kg van de fractie <20 mm; 20 grepen van circa 0,5 kg.

De boor/proefgaten locaties zijn weergegeven in bijlage 2.

3.2 Resultaten veldwerk

Het veldwerk is uitgevoerd op 10 en 23 mei 2013 door de heer K.W. To van MWH B.V. (geregistreerd als erkende veldmedewerker bij Agentschap NL).

Maaiveld

De weersomstandigheden waren redelijk op 10 en 23 mei 2013: regen < 10 mm maar goed zicht. De onderzoekslocatie was vrij toegankelijk. Voor aanvang van de boorwerkzaamheden is de locatie zintuiglijk geïnspecteerd. Op het maaiveld van het terrein zijn geen verontreinigingen en asbestverdachte materialen waargenomen. Het gehele maaiveld was begroeid met gras, hierdoor is de inspectie-efficiëntie 50-70%.

Proefgaten

Ter plaatse zijn 17 proefgaten gegraven met een oppervlakte van minimaal 30 cm x 30 cm. De gaten zijn doorgezet tot 0,5 m-mv. Er zijn geen asbestverdachte materialen aangetroffen in de proefgaten. Voor de analyse van grondmonsters op asbest zijn in het veld drie mengmonsters samengesteld.

Grond en bodemopbouw
De bodemopbouw ter plaatse van de onderzoekslocatie is globaal als volgt:

- klei vanaf maaiveld tot 1,5 à 2,0 m-mv;
- zand vanaf 1,5 à 2,0 tot de maximale boordiepte.

Van het bodemmateriaal is maximaal per halve meter en/of per bodemlaag een monster genomen.

In bijlage 3 zijn de gedetailleerde boorbeschrijvingen weergegeven met de bodemopbouw, de diepten waarop grondmonsters zijn genomen en de diepten waarop eventuele peilfilters geplaatst zijn. De zintuiglijke waarnemingen en eventuele afwijkingen zijn eveneens in deze bijlage weergegeven.

Grondwater
Voor de bemonstering van het grondwater is boring 07 en 16 afgewerkt met een peilbuis. Het grondwater is bemonsterd op 23 mei 2013. Tijdens de bemonstering zijn aan het grondwater geen afwijkingen waargenomen. De zuurgraad (pH), de elektrische geleidbaarheid (Ec) en de aanwezigheid van niet opgeloste deeltjes (troebelheid) van het grondwater zijn tijdens de monstername in het veld bepaald. De resultaten zijn weergegeven in tabel 4. De meetwaarden geven geen aanleiding de analysestrategie te wijzigen.

Tabel 4: Veldmetingen grondwater

Peilbuis	Filter (m-mv)	GWS (m-mv)	pH	Ec (µS/cm)	Troebelheid (NTU)
07	1,9-2,9	1,55	7,1	710	42
16	2,0-3,0	1,52	7,0	330	19

3.3 Analysestrategie

Tabel 5 geeft de geselecteerde monsters weer en de uitgevoerde analyses.

Tabel 5: Analysestrategie

Aanleiding en (meng)monster	Samengesteld uit boringen en diepte (m-mv)	Bodemtype	Zintuiglijke waarnemingen	Analyses	
				Grond	Grondwater
Algemene kwaliteit bovengrond					
01b-1	01b (0-0,5)	Klei	Grind, asfalt, beton	NEN-grond[1]	-
MMBG1	02, 04, 07, 12 (0-0,5)	Klei	-	NEN-grond	
MMBG2	13, 15, 18, 19 (0-0,5)	Klei	-	NEN-grond	
MM01	01b t/m 05 (0-0,5)	Klei	Grind, asfalt, beton	NEN 5707[3]	
MM02	08 t/m 13 (0-0,5)	Klei	-	NEN 5707	
MM03	14 t/m 16, 18, 19, 06 (0-0,5)	Klei	-	NEN 5707	
Algemene kwaliteit ondergrond					
MMOG1	01b, 07, 10 (0,5-1,0)	Klei	-	NEN-grond	-
MMOG2	14, 16, 18 (0,5-1,0)	Klei	-	NEN-grond	
Algemene kwaliteit grondwater					
07	Filterstelling 1,9-2,9	Grind	-	-	NEN-grondwater[2]
16	Filterstelling 2,0-3,0	Zand	-	-	NEN-grondwater

[1] NEN-grond: lutum- en organisch stofpercentage, barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink, minerale olie, polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK 10 VROM) en polychloorbifenylen (PCB).

[2] NEN-grondwater: negen metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), vluchtige aromatische koolwaterstoffen (benzeen, tolueen, ethylbenzeen, xylenen (som), styreen en naftaleen), vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen en minerale olie.

[3] NEN 5707 asbestgehalte in grond (9-10 kg); bij een volumepercentage puin(granulaat) in de bodem kleiner dan 20%; 9-10 kg van de fractie <20 mm; 20 grepen van circa 0,5 kg.

3.4 Chemische analyses

De analyseresultaten met de bijbehorende toetsingswaarden zijn opgenomen in bijlage 4. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 5. De analyseresultaten voor grond en grondwater zijn getoetst aan de normering zoals opgenomen in de Circulaire bodemsanering 2009 (bron 8) en de Regeling bodemkwaliteit (bron 9). De toetsingswaarden voor de grond zijn per bodemtype berekend op basis van gemeten lutum- en organische stofpercentages.

In dit rapport wordt voor grond de volgende terminologie gehanteerd:
- kleiner of gelijk aan de achtergrondwaarde 2000 (AW) of detectiegrens: geen sprake van een verhoogde concentratie; niet verontreinigd;
- groter dan AW, kleiner dan of gelijk aan de tussenwaarde (T): licht verhoogde concentratie; licht verontreinigd. Voor de tussenwaarde (T) geldt de volgende berekening: (achtergrondwaarde 2000 + interventiewaarde)/2;
- groter dan T, kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (I): matig verhoogde concentratie; matig verontreinigd;
- groter dan I: sterk verhoogde concentratie; sterk verontreinigd.

In deze rapportage is, afhankelijk van de gemeten asbestconcentraties, gebruik gemaakt van de volgende terminologie:
- geen asbest aangetoond (concentratie beneden of gelijk aan de bepalingsgrens): niet verhoogd;
- concentratie boven de bepalingsgrens en beneden of gelijk aan de interventiewaarde: licht verhoogd;
- concentratie boven de interventiewaarde: sterk verhoogd.

De terminologie voor grondwater is als volgt:
- kleiner of gelijk aan de streefwaarde (S) of detectiegrens: geen sprake van een verhoogde concentratie; niet verontreinigd;
- groter dan de streefwaarde (S), kleiner dan of gelijk aan de tussenwaarde (T): licht verhoogde concentratie; licht verontreinigd. Voor de tussenwaarde (T) geldt de volgende berekening: (streefwaarde + interventiewaarde)/2;
- groter dan T, kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde (I): matig verhoogde concentratie; matig verontreinigd;
- groter dan I: sterk verhoogde concentratie; sterk verontreinigd.

De chemische analyses zijn uitgevoerd door ALcontrol Laboratories te Hoogvliet (RvA geaccrediteerd). De analyses zijn, met uitzondering van de asbestanalyses, uitgevoerd conform het AS3000 protocol.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

4 Bespreking onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden de onderzoeksresultaten beschreven. Vervolgens worden de onderzoeksresultaten getoetst aan de in hoofdstuk 2 geformuleerde hypothese.

4.1 Interpretatie onderzoeksresultaten (Wet bodembescherming)

Algemene kwaliteit grond
In de kleiige boven- en ondergrond zijn van de onderzochte parameters geen verhoogde gehalten gemeten ten opzichte van de AW waarden en/of detectiegrenzen gemeten. De toetsing is ook opgenomen in bijlage 4.1. Het analysecertificaat is opgenomen in bijlage 5.1.

Uit de drie mengmonsters (MM01, MM02 en MM03) ten behoeve van de analyse op asbest blijkt dat er geen asbest is aangetoond. De analysecertificaten zijn opgenomen in bijlage 5.3

Algemene kwaliteit grondwater
In tabel 6 zijn de resultaten van de grondwatermonsters weergegeven die de betreffende streef- en tussenwaarde overschrijden. De interventiewaarde wordt niet overschreden. De toetsing is ook opgenomen in bijlage 4.2. Het analysecertificaat is opgenomen in bijlage 5.2. De verhoogde gehalten aan metalen in het grondwater worden vaker aangetoond in het laaggelegen gedeelte van Nijmegen. De gehalten komen van nature verhoogd voor.

Tabel 6: analyseresultaten grondwater

Peilbuis	Filterstelling in m-mv	Parameters > S	Parameters > T
07	1,9-2,9	Barium, zink	-
16	2,0-3,0	Barium, kobalt, zink	Nikkel

4.2 (Indicatieve) toetsing Besluit bodemkwaliteit

De analyseresultaten van de geanalyseerde grond(meng)monster(s) zijn (indicatief) getoetst aan de, op basis van het lutum- en organisch stofgehalte, gecorrigeerde normwaarden uit de Regeling bodemkwaliteit behorende bij het Besluit bodemkwaliteit (bron 10).

In de tabel 7 wordt een overzicht gegeven van de resultaten van de (indicatieve) toetsing aan het Besluit bodemkwaliteit conform het generieke beleid (landelijke beleid).
De uitwerking van deze (indicatieve) toetsing is opgenomen in bijlage 4.3.

Tabel 7: (Indicatieve) toetsing analyseresultaten aan het Besluit bodemkwaliteit

Monstercode	Boorpunten en diepte (m-mv)	Zintuiglijke afwijkingen	Bodemkwaliteitsklasse voor toepassen op landbodem
01b-1	01b (0-0,5)	Grind, asfalt, beton	AW
MMBG1	02, 04, 07, 12 (0-0,5)	-	AW
MMBG2	13, 15, 18, 19 (0-0,5)	-	AW
MMOG1	01b, 07, 10 (0,5-1,0)	-	AW
MMOG2	14, 16, 18 (0,5-1,0)	-	AW

Toelichting:
AW: Bodemkwaliteitsklasse AW;
Wonen: Bodemkwaliteitsklasse Wonen;
Industrie: Bodemkwaliteitsklasse Industrie;
NT: Niet toepasbaar

Toelichting hergebruik grond (milieuhygiënische verklaring)
Voor een definitieve vaststelling van de bodemkwaliteitsklasse is in veel gevallen een partijkeuring conform AP04 vereist. Een dergelijke keuring onderscheidt zich van het onderhavige onderzoek door een intensievere bemonstering, een aangepaste monstervoorbehandeling in het laboratorium, zowel monstername als analyse in duplo en in enkele gevallen uitloogonderzoek.

Bodemonderzoeken die voldoen aan bepaalde onderzoeksstrategieën van de NEN 5740 zijn toegestaan als milieuhygiënische verklaring op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de bodemkwaliteit op een bepaalde locatie en de kwaliteit van een partij toe te passen grond.

<u>Toepassen</u>
Voor toe te passen grond zijn alleen de volgende onderzoeksstrategieën uit de NEN 5740 toegestaan als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit:
- onderzoeksstrategie voor de toetsing of sprake is van een schone bodem (ONV);
- onderzoeksstrategie voor de toetsing of sprake is van een schone bodem op grootschalige locaties (ONV-GR).

Deze onderzoeksstrategieën van de NEN 5740 gaan uit van een monsternemingsintensiteit die in een zelfde orde van grootte ligt als bij de partijkeuring en de erkende kwaliteitsverklaringen.

<u>Bepalen kwaliteit ontvangende bodem</u>
Voor het bepalen van de bodemkwaliteit op een bepaalde locatie zijn de volgende onderzoeksstrategieën uit de NEN 5740 toegestaan als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit:
- onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie (ONV);
- onderzoeksstrategie voor een grootschalig onverdachte locatie (ONV-GR);
- onderzoeksstrategie bij een onbekende bodembelasting (ONB).

4.3 Toetsing hypothese

Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de in paragraaf 2.3 opgestelde hypothese aanvaard voor de grondkwaliteit. Er zijn geen verhoogde gehalten in de boven- en ondergrond aangetroffen. Daarnaast is er ook zintuiglijk en analytisch geen asbest aangetroffen.

De opgestelde hypothese voor het grondwater wordt verworpen. In het grondwater zijn licht verhoogde concentraties barium, kobalt en zink waargenomen. In peilbuis 16 is een matig verhoogde concentratie nikkel gemeten. De herkomst van deze verhoogde concentraties is onbekend.

5 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de onderzoeksresultaten worden de volgende conclusies getrokken:

Conclusies

- De bodemopbouw ter plaatse van de onderzoekslocatie bestaat uit klei tot 1,5 à 2,0 m-mv, gevolgd door zand tot de maximale boordiepte.
- Aan het maaiveld is geen asbestverdacht materiaal aangetroffen.
- In de grond is (visueel en analytisch) geen asbest aangetoond.
- In het opgeboorde materiaal zijn alleen bodemvreemde bijmengingen aangetroffen in de bovengrond van boring 01b. Deze bijmengingen bestaan uit grind, asfalt en beton.
- In de boven- en onder grond zijn geen verhoogde gehalten gemeten.
- In het grondwater zijn licht verhoogde en een matig verhoogd gehalte aan zware metalen gemeten. De verhoogde gehalten aan metalen in het grondwater worden vaker aangetoond in het laaggelegen gedeelte van Nijmegen. De gehalten komen van nature verhoogd voor.
- Op basis van de onderzoeksresultaten wordt de locatie in milieuhygiënisch opzicht geschikt geacht voor de huidige en toekomstige bestemming. Vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

Aanbevelingen

- Het verdient altijd aanbeveling om tijdens grondwerkzaamheden alert te zijn op een eventuele onvoorziene verontreiniging van de bodem.
- Indien vrijkomende grond elders (buiten Nijmegen) wordt hergebruikt kunnen partijkeuringen conform het Besluit bodemkwaliteit noodzakelijk zijn om de uiteindelijke hergebruiksmogelijkheden van de grond vast te stellen.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

6 Bronvermeldingen

1. NEN 5740, ‘Bodem- Landbodem- Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek- Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond’, Nederlands Normalisatie-instituut, januari 2009.
2. NEN 5725, ‘Bodem- Landbodem- Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek’, Nederlands Normalisatie-instituut, januari 2009.
3. NEN 5707, ‘Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem’, Nederlands Normalisatie-instituut, april 2003.
4. BRL SIKB 2000, ‘Beoordelingsrichtlijn voor het SIKB procescertificaat Veldwerk Milieuhygienisch Bodemonderzoek’, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, versie 3.2a, 13 maart 2007.
5. Protocol 2001, ‘Plaatsen van handboringen en peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen’, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, versie 3.1, 13 maart 2007.
6. Protocol 2002, ‘Het nemen van grondwatermonsters’, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, versie 3.2, 13 maart 2007.
7. Protocol 2018, ‘Locatie-inspectie en monstername van asbest in bodem’, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, versie 3, 10 mei 2007.
8. Circulaire bodemsanering 2009, Ministerie van VROM, Staatscourant nummer 67, 7 april 2009.
9. Regeling bodemkwaliteit, Staatscourant nr. 247, 20 december 2007 en bijbehorende wijzigingen.
10. Besluit bodemkwaliteit, besluit van 22 november 2007, houdende regels inzake de kwaliteit van de bodem, Staatscourant nr. 469., 3 december 2007 en bijbehorende wijzigingen/besluiten.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlagen

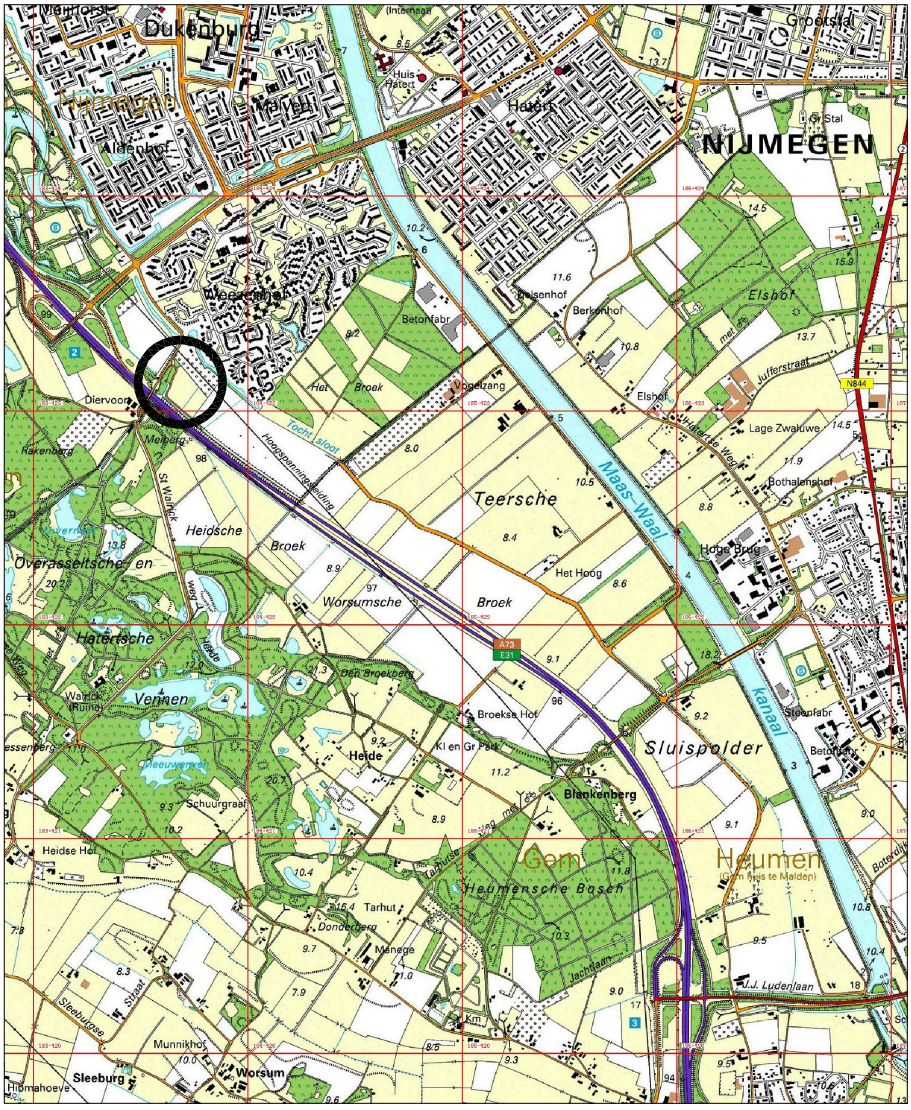
Bijlage 1	:	overzichtskaart (1:25.000)
Bijlage 2	:	situatietekening (1:500)
Bijlage 3	:	boorbeschrijvingen inclusief legenda verklarende woordenlijst
Bijlage 4.1	:	toetsing analyseresultaten grond conform Wbb
Bijlage 4.2	:	toetsing analyseresultaten grondwater
Bijlage 4.3	:	toetsing analyseresultaten grond aan het Bbk
Bijlage 5.1	:	analysecertificaat grond
Bijlage 5.2	:	analysecertificaat grondwater
Bijlage 5.3	:	analysecertificaten asbest
Bijlage 6	:	kwaliteitswaarborging

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 1: overzichtskaart (1:25.000)

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

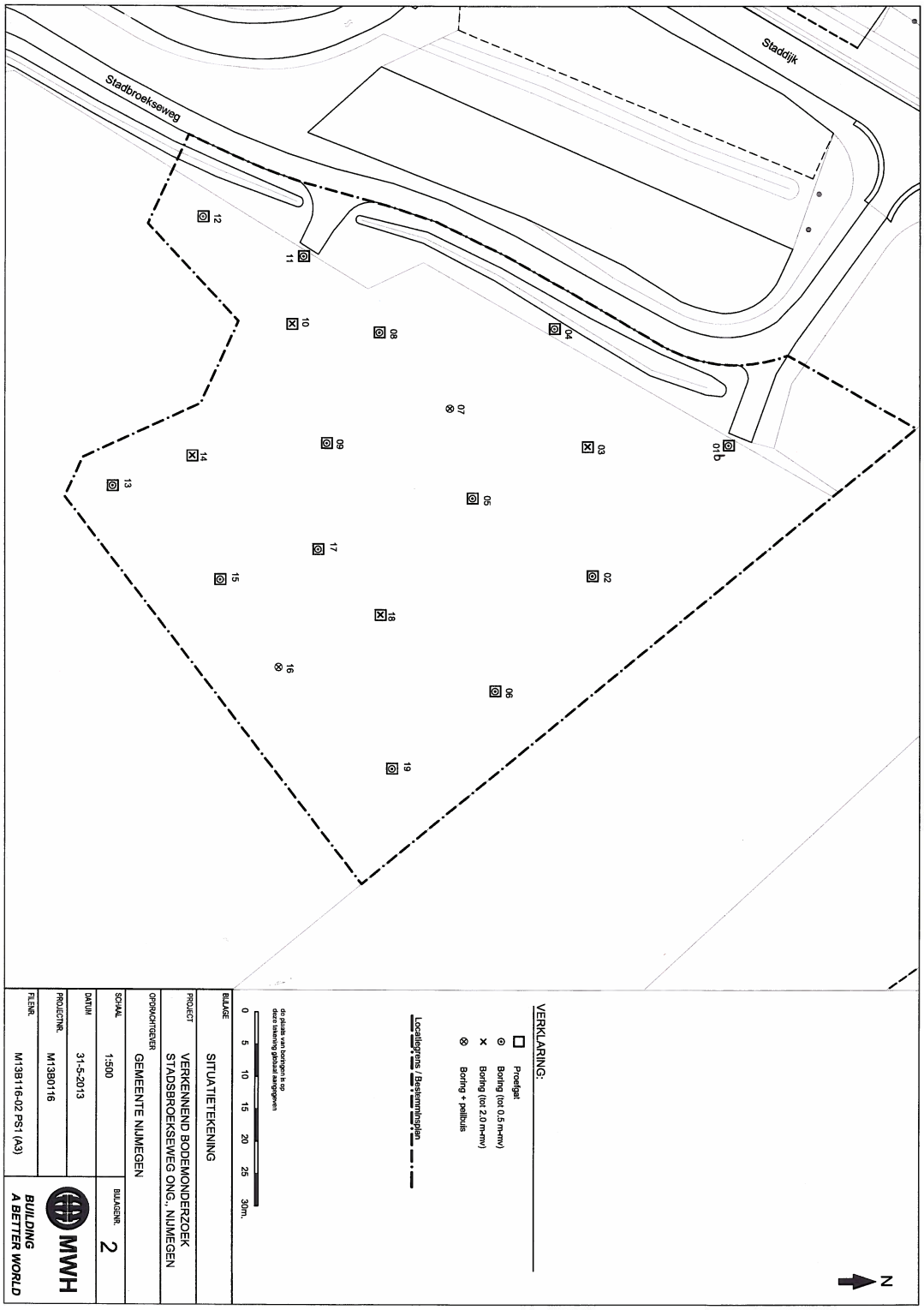

Dukenburg
Hatert
Malvert
Hatert
NIJMEGEN
Groesbeek
Weezenhof
Elshof
Diervoort
Het Broek
Vogelzang
Teersche
Broek
Maas-Waal
Heidsche
Broek
Overasseltsche en
Het Hoog
Worsumsche
Broek
Hatertsche
Vennen
Heide
Broekse Hof
Sluispolder
kanaal
Blankenberg
Schuurgraaf
Heidse Hof
Heumensche Bosch
Tarhut
Manege
Munnikhof
Sleeburg
Worsum
Lage Zwaluwe
Bothalenhof
Hoge Brug
Julianastraat
Jachtlaan
J.J. Ludenlaan
Gem
Heumen
N
0
250
500
750
1000m
Ligging locatie
COORDINATEN:
X = 183689
Y = 423139
KAARTBLAD :446A
formaat:A4
M13B0116-00.DWG
BIJLAGE
OVERZICHTSKAART
BIJLAGENR.
1
PROJECT
VERKENNEND BODEMONDERZOEK
STADSBROEKSEWEG ONG., NIJMEGEN
OPDRACHTGEVER
GEMEENTE NIJMEGEN
DATUM
30-5-2013
SCHAAL
1:25000
PROJECTNR.
M13B0116
MWH
BUILDING
A BETTER WORLD

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 2: situatietekening (1:500)

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Stadbroeksweg
Staddijk
01b
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
VERKLARING:
Proefgat
Boring (tot 0,5 m-mv)
Boring (tot 2,0 m-mv)
Boring + peilbuis
Locatiegrens / Bestemmingsplan
de plaats van bebouwing is op deze tekening globaal aangegeven
0 5 10 15 20 25 30m.
N
BIJLAGE
SITUATIETEKENING
PROJECT
VERKENNEND BODEMONDERZOEK
STADSBROEKSEWEG ONG., NIJMEGEN
OPDRACHTGEVER
GEMEENTE NIJMEGEN
SCHAAL
1:500
BIJLAGENR.
2
DATUM
31-5-2013
PROJECTNR.
M13B0116
FILENR.
M13B116-02 PS1 (A3)
MWH
BUILDING
A BETTER WORLD

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

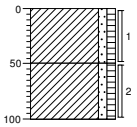
Bijlage 3: boorbeschrijvingen inclusief legenda

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage: Boorprofielen

Boring: **01b**

Datum: 10-5-2013

0 gras

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak wortelhoudend, zwak grindhoudend, brokken asfalt, brokken beton, neutraalbruin

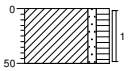
50

Klei, zwak zandig, zwak humeus, sporen roest, lichtbruin

100

Boring: **02**

Datum: 10-5-2013

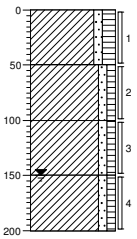
0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin

50

Boring: **03**

Datum: 10-5-2013

0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin

50

Klei, zwak zandig, zwak humeus, neutraalbruin

100

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak grindhoudend, matig roesthoudend, lichtbruin

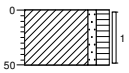
150

Klei, zwak zandig, zwak humeus, matig grindhoudend, bruingrijs

200

Boring: **04**

Datum: 10-5-2013

0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin

50

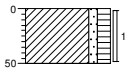
getekend volgens NEN 5104

Projectcode: **M13B0116**	MWH
Opdrachtgever: **Gemeente Nijmegen**	
Projectnaam: **Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg**	

Bijlage: Boorprofielen

Boring: **05**

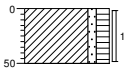
Datum: 10-5-2013

0 gras
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin
50

Boring: **06**

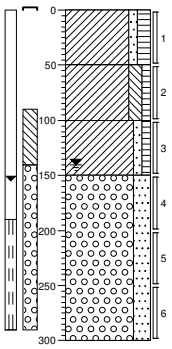
Datum: 10-5-2013

0 gras
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin
50

Boring: **07**

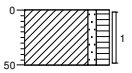
Datum: 10-5-2013

0 gras
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin
50
Klei, matig siltig, zwak humeus, matig roesthoudend, zwak grindhoudend, lichtbruin
100
Klei, zwak zandig, zwak humeus, matig grindhoudend, licht bruingrijs
150
Grind, zeer grof, sterk zandig, matig steenhoudend, lichtbruin
300

Boring: **08**

Datum: 10-5-2013

0 gras
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin
50

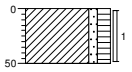
getekend volgens NEN 5104

Projectcode: **M13B0116**	MWH
Opdrachtgever: **Gemeente Nijmegen**	
Projectnaam: **Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg**	

Bijlage: Boorprofielen

Boring: 09

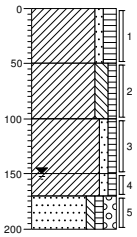
Datum: 10-5-2013

0 gras
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin
50

Boring: 10

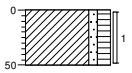
Datum: 10-5-2013

0 gras
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin
50
Klei, matig siltig, zwak humeus, laagjes zand, matig roesthoudend, lichtbruin
100
Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, licht grijsbruin
150
Klei, zwak zandig, zwak humeus, bruingrijs
170
Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, matig grindig, licht grijsbruin
200

Boring: 11

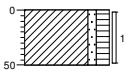
Datum: 10-5-2013

0 gras
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin
50

Boring: 12

Datum: 10-5-2013

0 gras
Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin
50

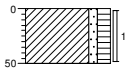
getekend volgens NEN 5104

Projectcode: **M13B0116**	MWH
Opdrachtgever: **Gemeente Nijmegen**	
Projectnaam: **Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg**	

Bijlage: Boorprofielen

Boring: 13

Datum: 10-5-2013

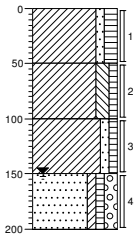
0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin

50

Boring: 14

Datum: 10-5-2013

0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin

50

Klei, matig siltig, zwak humeus, laagjes zand, matig roesthoudend, lichtbruin

100

Klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak roesthoudend, licht grijsbruin

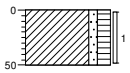
150

Zand, matig fijn, zwak kleïig, zwak humeus, matig grindig, licht grijsbruin

200

Boring: 15

Datum: 10-5-2013

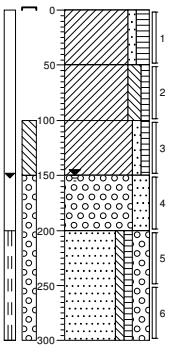
0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin

50

Boring: 16

Datum: 10-5-2013

0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin

50

Klei, matig siltig, zwak humeus, matig roesthoudend, zwak grindhoudend, lichtbruin

100

Klei, zwak zandig, zwak humeus, matig grindhoudend, licht bruingrijs

150

Grind, zeer grof, sterk zandig, matig steenhoudend, lichtbruin

200

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, sterk grindig, matig steenhoudend, brokken klei, lichtbruin

300

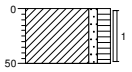
getekend volgens NEN 5104

Projectcode: **M13B0116**	MWH
Opdrachtgever: **Gemeente Nijmegen**	
Projectnaam: **Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg**	

Bijlage: Boorprofielen

Boring: **17**

Datum: 10-5-2013

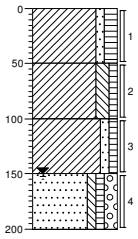
0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin

50

Boring: **18**

Datum: 10-5-2013

0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, neutraalbruin

50

Klei, matig siltig, zwak humeus, laagjes zand, matig roesthoudend, lichtbruin

100

Klei, zwak zandig, zwak humeus, matig roesthoudend, licht grijsbruin

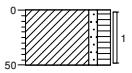
150

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak humeus, matig grindig, lichtbruin

200

Boring: **19**

Datum: 10-5-2013

0 gras

Klei, zwak zandig, matig humeus, zwak grindhoudend, matig wortelhoudend, lichtbruin

50

getekend volgens NEN 5104

Projectcode: **M13B0116**	MWH
Opdrachtgever: **Gemeente Nijmegen**	
Projectnaam: **Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg**	

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Legenda (conform NEN 5104)

grind

- Grind, siltig
- Grind, zwak zandig
- Grind, matig zandig
- Grind, sterk zandig
- Grind, uiterst zandig

zand

- Zand, kleïg
- Zand, zwak siltig
- Zand, matig siltig
- Zand, sterk siltig
- Zand, uiterst siltig

veen

- Veen, mineraalarm
- Veen, zwak kleïg
- Veen, sterk kleïg
- Veen, zwak zandig
- Veen, sterk zandig

klei

- Klei, zwak siltig
- Klei, matig siltig
- Klei, sterk siltig
- Klei, uiterst siltig
- Klei, zwak zandig
- Klei, matig zandig
- Klei, sterk zandig

leem

- Leem, zwak zandig
- Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

- zwak humeus
- matig humeus
- sterk humeus
- zwak grindig
- matig grindig
- sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

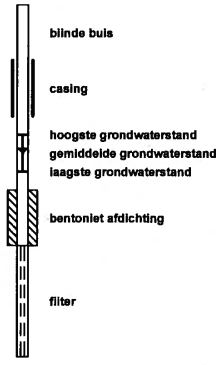
monsters

- geroerd monster
- ongeroerd monster

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand
- slib
- water

peilbuis

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 4.1: toetsing analyseresultaten grond conform Wbb

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Projectcode	M13B0116

Tabel: Analyseresultaten grond (as3000) monsters (gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	01b-1[1]		MMBG1[2]		MMBG2[3]		MMOG1[4]		MMOG2[5]	
Bodemtype[1)]	1		2		3		4		5	
droge stof(gew.-%)	84.3	--	85.9	--	83.3	--	80.8	--	76.8	--
gewicht artefacten(g)	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--
aard van de artefacten(g)	Geen	--	Geen	--	Geen	--	Geen	--	Geen	--
organische stof (gloeiverlies)(% vd DS)	4.3	--	2.9	--	6.1	--	1.9	--	1.7	--
KORRELGROOTTEVERDELING										
lutum (bodem)(% vd DS)	17	--	20	--	22	--	23	--	25	--
METALEN										
barium*	68		72		83		85		86	
cadmium	0.23		<0.2		0.27		<0.2		<0.2	
kobalt	4.7		4.8		5.1		4.3		7.3	
koper	9.5		5.6		13		8.5		13	
kwik	0.06		<0.05		0.06		<0.05		<0.05	
lood	20		15		23		12		14	
molybdeen	<0.5		<0.5		<0.5		<0.5		<0.5	
nikkel	13		14		15		16		28	
zink	44		38		44		33		50	
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN										
naftaleen	<0.01	--	<0.01	--	<0.01	--	0.01	--	<0.01	--
fenantreen	0.01	--	<0.01	--	<0.01	--	<0.01	--	<0.01	--
antraceen	<0.01	--	0.01	--	<0.01	--	<0.01	--	<0.01	--
fluoranteen	0.03	--	0.02	--	0.02	--	<0.01	--	<0.01	--
benzo(a)antraceen	0.01	--	0.01	--	<0.01	--	<0.01	--	<0.01	--
chryseen	0.02	--	0.01	--	0.01	--	<0.01	--	<0.01	--
benzo(k)fluoranteen	0.02	--	<0.01	--	0.01	--	<0.01	--	<0.01	--
benzo(a)pyreen	0.01	--	0.01	--	0.01	--	<0.01	--	<0.01	--
benzo(ghi)peryleen	0.01	--	<0.01	--	<0.01	--	<0.01	--	<0.01	--
indeno(1,2,3-cd)pyreen	0.01	--	<0.01	--	0.01	--	<0.01	--	<0.01	--
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	0.14		0.09		0.10		0.07		0.07	
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)										
PCB 28(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 52(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 101(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 118(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 138(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 153(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--
PCB 180(µg/kgds)	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--	<1	--
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.9		4.9		4.9		4.9	[a]	4.9	[a]
MINERALE OLIE										
fractie C10 - C12	<5	--	<5	--	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C12 - C22	<5	--	<5	--	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C22 - C30	<5	--	<5	--	<5	--	<5	--	<5	--
fractie C30 - C40	<5	--	<5	--	<5	--	<5	--	<5	--
totaal olie C10 - C40	<20		<20		<20		<20		<20	

Monstercode en monstertraject

[1]	*11890764-001*	*01b-1 01b (0-50)*
[2]	*11890764-002*	*MMBG1 02 (0-50) 04 (0-50) 07 (0-50) 12 (0-50)*
[3]	*11890764-003*	*MMBG2 13 (0-50) 15 (0-50) 18 (0-50) 19 (0-50)*
[4]	*11890764-004*	*MMOG1 01b (50-100) 07 (50-100) 10 (50-100)*
[5]	*11890764-005*	*MMOG2 14 (50-100) 16 (50-100) 18 (50-100)*

De resultaten zijn voor de interventiewaarde getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld in de Circulaire Bodemsanering 2009, zoals gewijzigd op 3 april 2012 en voor de achtergrondwaarden aan het Besluit Bodemkwaliteit, Staatscourant 20 december 2007, Nr. 247. Tevens zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd: De gewijzigde grenswaarden van een aantal OCB (per 30-07-2008) (www.Senternovem.nl) en de wijziging in de Staatscourant 67 van 7 april 2009.
De gehalten die de betreffende achtergrondwaarden en interventiewaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

* *het gehalte is groter dan de achtergrondwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
** *het gehalte is groter dan het gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
*** *het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
-- *geen toetsingswaarde voor opgesteld*

- *niet geanalyseerd*
- **#** *verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
- [a] *gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan de achtergrondwaarde te zijn.*
- [b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de achtergrondwaarde (of geen achtergrondwaarde voor opgesteld), en groter dan de AS3000 rapportagegrens-eis.*
- [*] *De interventiewaarde voor barium geldt alleen voor die situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging en geen sprake is van thermisch gereinigde grond en baggerspecie.*
- [1)] *De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.*
  Voor de toetsing zijn de grond (as3000) monsters ingedeeld in de volgende bodemtypen: (als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.)
  1 lutum 17% ; humus 4.3%
  2 lutum 20% ; humus 2.9%
  3 lutum 22% ; humus 6.1%
  4 lutum 23% ; humus 1.9%
  5 lutum 25% ; humus 1.7%

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			683	141
cadmium	0.47	5.3	10	0.47
kobalt	11	77	143	11
koper	31	89	147	31
kwik	0.13	16	32	0.13
lood	42	243	445	42
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	27	52	77	27
zink	107	330	553	107
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	1.0
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	8.6	219	430	21
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	82	1116	2150	82

1)	*AW*	*achtergrondwaarde*
	1/2(AW+I)	*gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
	I	*interventiewaarde*
	AS3000	*laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*
	De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.	
	De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:	
	1: lutum 17%; humus 4.3%	

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			772	159
cadmium	0.46	5.2	10.0	0.46
kobalt	13	87	160	13
koper	32	92	152	32
kwik	0.14	16	33	0.14
lood	43	249	455	43
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	30	58	86	30
zink	114	351	588	114
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	1.0
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	5.8	148	290	14
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	55	753	1450	55

1)	*AW*	*achtergrondwaarde*
	1/2(AW+I)	*gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
	I	*interventiewaarde*
	AS3000	*laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*
	De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.	
	De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:	
	2: lutum 20%; humus 2.9%	

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			831	172
cadmium	0.52	5.9	11	0.52
kobalt	14	93	172	14
koper	35	102	168	35
kwik	0.14	17	34	0.14
lood	46	266	487	46
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	32	62	91	32
zink	125	384	644	125
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	1.0
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	12	311	610	30
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	116	1583	3050	116

1)	*AW*	*achtergrondwaarde*
	1/2(AW+I)	*gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
	I	*interventiewaarde*
	AS3000	*laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*
	De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.	
	De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:	
	3: lutum 22%; humus 6.1%	

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			861	178
cadmium	0.46	5.2	10.0	0.46
kobalt	14	96	178	14
koper	33	96	158	33
kwik	0.14	17	34	0.14
lood	44	256	468	44
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	33	64	94	33
zink	122	375	627	122
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	1.0
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.0	102	200	9.8
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	38	519	1000	38

1)	*AW*	*achtergrondwaarde*
	1/2(AW+I)	*gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
	I	*interventiewaarde*
	AS3000	*laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*
	De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.	
	De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:	
	4: lutum 23%; humus 1.9%	

Tabel: Toetsingswaarden voor grond (as3000) (I&M-toetsingskader). Het betreft gehalten in mg/kgds, tenzij anders aangegeven

Toetsingswaarden[1)]	AW	1/2(AW+I)	I	AS3000 eis
METALEN				
barium			920	190
cadmium	0.47	5.3	10	0.47
kobalt	15	102	190	15
koper	35	100	165	35
kwik	0.14	17	34	0.14
lood	45	263	480	45
molybdeen	1.5	96	190	1.5
nikkel	35	68	100	35
zink	128	393	658	128
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	1.5	21	40	1.0
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
som PCB (7) (0.7 factor)(µg/kgds)	4.0	102	200	9.8
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	38	519	1000	38

1)	*AW*	*achtergrondwaarde*
	1/2(AW+I)	*gemiddelde van de achtergrond- en interventiewaarde*
	I	*interventiewaarde*
	AS3000	*laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondprotocollen 3010 t/m 3090 versie 4,25 juni 2008.*
	De achtergrond- en interventiewaarden zijn afhankelijk van de bodemsamenstelling.	
	De genoemde toetsings waarden zijn van toepassing op het volgende bodem type:	
	5: lutum 25%; humus 1.7%	

Bijlage 4.2: toetsing analyseresultaten grondwater

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Projectcode	M13B0116

Tabel: Analyseresultaten grondwater (as3000) monsters (gehalten in µg/l, tenzij anders aangegeven)

Monstercode	07-1-1[1]		16-1-1[2]	
METALEN				
barium	100	*	85	*
cadmium	<0.8	[a]	<0.8	[a]
kobalt	<5		32	*
koper	<15		<15	
kwik	<0.05		<0.05	
lood	<15		<15	
molybdeen	<3.6		<3.6	
nikkel	<15		68	**
zink	86	*	200	*
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	<0.2		<0.2	
tolueen	<0.2		<0.2	
ethylbenzeen	<0.2		<0.2	
o-xyleen	<0.1	--	<0.1	--
p- en m-xyleen	<0.2	--	<0.2	--
xylenen (0.7 factor)	0.21	[a]	0.21	[a]
styreen	<0.2		<0.2	
naftaleen	<0.05	[a]	<0.05	[a]
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	<0.6		<0.6	
1,2-dichloorethaan	<0.6		<0.6	
1,1-dichlooretheen	<0.1	[a]	<0.1	[a]
cis-1,2-dichlooretheen	<0.1	--	<0.1	--
trans-1,2-dichlooretheen	<0.1	--	<0.1	--
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	0.14	[a]	0.14	[a]
dichloormethaan	<0.2	[a]	<0.2	[a]
1,1-dichloorpropaan	<0.25	--	<0.25	--
1,2-dichloorpropaan	<0.25	--	<0.25	--
1,3-dichloorpropaan	<0.25	--	<0.25	--
som dichloorpropanen (0.7 factor)	0.53		0.53	
tetrachlooretheen	<0.1	[a]	<0.1	[a]
tetrachloormethaan	<0.1	[a]	<0.1	[a]
1,1,1-trichloorethaan	<0.1	[a]	<0.1	[a]
1,1,2-trichloorethaan	<0.1	[a]	<0.1	[a]
trichlooretheen	<0.6		<0.6	
chloroform	<0.6		<0.6	
vinylchloride	<0.1	[a]	<0.1	[a]
tribroommethaan	<0.2		<0.2	
MINERALE OLIE				
fractie C10 - C12	<25	--	<25	--
fractie C12 - C22	<25	--	<25	--
fractie C22 - C30	<25	--	<25	--
fractie C30 - C40	<25	--	<25	--
totaal olie C10 - C40	<100	[a]	<100	[a]

Monstercode en monstertraject

[1]		*11894511-001 07-1-1 07 (190-290)*
[2]		*11894511-002 16-1-1 16 (200-300)*

De resultaten zijn getoetst aan de toetsingswaarden zoals vermeld Circulaire Bodemsanering 2009, zoals gewijzigd op 3 april 2012.

De gehalten die de betreffende streefwaarden en interventiewaarden overschrijden zijn als volgt geclassificeerd:

*	*het gehalte is groter dan de streefwaarde en kleiner dan of gelijk aan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde*
**	*het gehalte is groter dan het gemiddelde van de streef- en interventiewaarde en kleiner dan of gelijk aan de interventiewaarde*
***	*het gehalte is groter dan de interventiewaarde*
--	*geen toetsingswaarde voor opgesteld*
-	*niet geanalyseerd*
#	*verhoogde rapportagegrens, voor meer informatie zie analysecertificaat*
[a]	*gecorrigeerd gehalte is groter dan of gelijk aan de*

streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), maar wel kleiner dan de AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan de streefwaarde te zijn.

[b] *gecorrigeerd gehalte is groter dan de streefwaarde (of geen streefwaarde voor opgesteld), en groter dan de AS3000 rapportagegrens-eis.*

Tabel: Toetsingswaarden voor grondwater (as3000)

Toetsingswaarden[1)]	S	1/2(S+I)	I	AS3000
METALEN				
barium	50	338	625	50
cadmium	0.40	3.2	6.0	0.80
kobalt	20	60	100	20
koper	15	45	75	15
kwik	0.050	0.18	0.30	0.050
lood	15	45	75	15
molybdeen	5.0	152	300	5.0
nikkel	15	45	75	15
zink	65	432	800	65
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	0.20	15	30	0.20
tolueen	7.0	504	1000	7.0
ethylbenzeen	4.0	77	150	4.0
xylenen (0.7 factor)	0.20	35	70	0.21
styreen	6.0	153	300	6.0
naftaleen	0.01	35	70	0.050
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	7.0	454	900	7.0
1,2-dichloorethaan	7.0	204	400	7.0
1,1-dichlooretheen	0.01	5.0	10	0.10
dichloormethaan	0.01	500	1000	0.20
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	0.01	10	20	0.20
som dichloorpropanen (0.7 factor)	0.80	40	80	0.52
tetrachlooretheen	0.01	20	40	0.10
tetrachloormethaan	0.01	5.0	10	0.10
1,1,1-trichloorethaan	0.01	150	300	0.10
1,1,2-trichloorethaan	0.01	65	130	0.10
trichlooretheen	24	262	500	24
chloroform	6.0	203	400	6.0
vinylchloride	0.01	2.5	5.0	0.20
tribroommethaan			630	2.0
MINERALE OLIE				
totaal olie C10 - C40	50	325	600	100

1)	*S*	*streefwaarde*
	1/2(S+I)	*gemiddelde van streef- en interventiewaarde*
	I	*interventiewaarde*
	AS3000	*laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodem- en grondwateronderzoek; grondwaterprotocollen 3110 t/m 3190 versie 3,25 juni 2008.*

Bijlage 4.3: toetsing analyseresultaten grond aan het Bbk

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partijkeuringen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245, met wijziging Staatscourant 68, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr. 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: 01b-1 01b (0-50)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 4,3 % @
- lutumgehalte 17,0 % @

parameter		eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gehalte naar st. bodem	Grond: Ontvangend RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen op land RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen onder water RBK, tabel 2: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Waterbodem: Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Waterbodem: Toepassen op land RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Interventiewaarde / Tussenwaarde 4): Grond	Waterbodem
Metalen																						
Barium [Ba]	&)	mg/kg ds	68	91,652																	<T	<T
Cadmium [Cd]		mg/kg ds	0,23	0,296	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kobalt [Co]		mg/kg ds	4,7	6,257	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Koper [Cu]		mg/kg ds	9,5	12,311	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kwik [Hg]		mg/kg ds	0,06	0,068	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Lood [Pb]		mg/kg ds	20	23,843	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Molybdeen [Mo]		mg/kg ds	<0,5	0,350	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Nikkel [Ni]	$)	mg/kg ds	13	16,852	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Zink [Zn]		mg/kg ds	44	57,329	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen																						
Naftaleen		mg/kg ds	<0,01	0,0163																		
Fenanthreen		mg/kg ds	0,01	0,0233																		
Anthraceen		mg/kg ds	<0,01	0,0163																		
Fluorantheen		mg/kg ds	0,03	0,0698																		
Chryseen		mg/kg ds	0,02	0,0465																		
Benzo(a)anthraceen		mg/kg ds	0,01	0,0233																		
Benzo(a)pyreen		mg/kg ds	0,01	0,0233																		
Benzo(k)fluorantheen		mg/kg ds	0,02	0,0465																		
Indeno-(1,2,3-cd)pyreen		mg/kg ds	0,01	0,0233																		
Benzo(g,h,i)peryleen		mg/kg ds	0,01	0,0233																		
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)		mg/kg ds	0,14	0,140	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
PCB																						
PCB 28		mg/kg ds	<0,001	0,0016								AW		*	AW		*					
PCB 52		mg/kg ds	<0,001	0,0016								AW			AW							
PCB 101		mg/kg ds	<0,001	0,0016								AW		*	AW		*					
PCB 118		mg/kg ds	<0,001	0,0016								AW			AW							
PCB 138		mg/kg ds	<0,001	0,0016								AW			AW							
PCB 153		mg/kg ds	<0,001	0,0016								AW			AW							
PCB 180		mg/kg ds	<0,001	0,0016								AW			AW							
PCB (7) (som, 0.7 factor) $)		mg/kg ds	0,0049	0,0114	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Overige stoffen																						
Minerale olie (totaal)		mg/kg ds	<20	32,558	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW

Conclusie voor het hele monster:

	Aantal getoetst 2)	Overschrijdingen: > AW	> 2x AW of > Wonen $)	> klasse wonen	> wonen + AW	Toegestaan AW 1)	Toegestaan wonen 1)	Klasse oordeel voor betreffende situatie 3)	Oordeel Interventie- en Tussenwaarde
Grond, ontvangend	11	0	0	0	0	2	2	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, ontvangend/toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde

1) Toegestane overschrijdingen AW gelden voor alle situaties, overschrijdingen Wonen zijn alleen toegestaan voor de ontvangende bodem.
2) Betreft het aantal parameters van dit rapport met een Achtergrondwaarde
3) Toepassing "NIET" betekent: niet toepasbaar.
4) "Tussenwaarde": zoals gedefinieerd in NEN 5740.
* gehalte >AW (of geen AW vastgesteld), maar wel < AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan AW te zijn.
# verhoogde rapportagegrens, geen conclusie mogelijk of waarde voldoet aan de AW of de AS3000 rapportage grens.
@ voor humus en lutum wordt minimaal 2% gehanteerd; als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.
$) Bij nikkel en PCB gelden voor toegestane overschrijding voor achtergrondwaarden niet de eis dat deze ook < "wonen" moet zijn. Een overschrijding voor "wonen" bij nikkel en PCB worden in de kolom niet meegeteld. (de kolom bevat daarom geen "X" indien Wonen wel en 2xAW niet wordt overgeschreden)
&) Barium: Interventiewaarde geldt alleen voor situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging.

Voor deze toetsing gelden de algemene voorwaarden van ALcontrol Laboratories. Met dit toetsingsprogramma is geen uitspraak gedaan over de mogelijkheden van verspreiding op aangrenzend perceel (zowel zoet als zout oppervlaktewater) of grootschalige toepassing van het materiaal.

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partikelsoringen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245 ; met wijziging Staatscourant 68, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr. 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: 01b-1 01b (0-50)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 4,3 % @
- lutumgehalte 17,0 % @

				Grond						Waterbodem						Interventiewaarde / Tussenwaarde 4)	
				Ontvangend RBK, tabel 1			Toepassen op land RBK, tabel 1			Toepassen onder water RBK, tabel 2			Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2			Toepassen op land RBK, tabel 1		
parameter	eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gemeten naar st. bodem	Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Grond	Waterbodem

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partijkeuringen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245, met wijziging Staatscourant 68, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr. 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: MMBG1 02 (0-50) 04 (0-50) 07 (0-50) 12 (0-50)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 2,9 % @
- lutumgehalte 20,0 % @

parameter		eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gehalte naar st. bodem	Grond: Ontvangend, RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen op land, RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen onder water, RBK, tabel 2: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Waterbodem: Toepassen onder water, of ontvangend, RBK, tabel 2: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Waterbodem: Toepassen op land, RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Interventiewaarde / Tussenwaarde 4): Grond	Waterbodem
Metalen																						
Barium [Ba]	&)	mg/kg ds	72	85,846																	<T	<T
Cadmium [Cd]		mg/kg ds	<0,2	0,183	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kobalt [Co]		mg/kg ds	4,8	5,684	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Koper [Cu]		mg/kg ds	5,6	7,015	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kwik [Hg]		mg/kg ds	<0,05	0,039	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Lood [Pb]		mg/kg ds	15	17,490	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Molybdeen [Mo]		mg/kg ds	<0,5	0,350	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Nikkel [Ni]	$)	mg/kg ds	14	16,333	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Zink [Zn]		mg/kg ds	38	46,524	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen																						
Naftaleen		mg/kg ds	<0,01	0,0241																		
Fenanthreen		mg/kg ds	<0,01	0,0241																		
Anthraceen		mg/kg ds	0,01	0,0345																		
Fluorantheen		mg/kg ds	0,02	0,0690																		
Chryseen		mg/kg ds	0,01	0,0345																		
Benzo(a)anthraceen		mg/kg ds	0,01	0,0345																		
Benzo(a)pyreen		mg/kg ds	0,01	0,0345																		
Benzo(k)fluorantheen		mg/kg ds	<0,01	0,0241																		
Indeno-(1,2,3-cd)pyreen		mg/kg ds	<0,01	0,0241																		
Benzo(g,h,i)peryleen		mg/kg ds	<0,01	0,0241																		
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)		mg/kg ds	0,09	0,090	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
PCB																						
PCB 28		mg/kg ds	<0,001	0,0024								AW		*	AW		*					
PCB 52		mg/kg ds	<0,001	0,0024								AW		*	AW		*					
PCB 101		mg/kg ds	<0,001	0,0024								AW		*	AW		*					
PCB 118		mg/kg ds	<0,001	0,0024								AW			AW							
PCB 138		mg/kg ds	<0,001	0,0024								AW			AW							
PCB 153		mg/kg ds	<0,001	0,0024								AW			AW							
PCB 180		mg/kg ds	<0,001	0,0024								AW			AW							
PCB (7) (som, 0.7 factor) $)		mg/kg ds	0,0049	0,0169	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Overige stoffen																						
Minerale olie (totaal)		mg/kg ds	<20	48,276	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW

Conclusie voor het hele monster:

	Aantal getoetst 2)	Overschrijdingen: > AW	> 2x AW of > Wonen $)	> klasse wonen	> wonen + AW	Toegestaan AW 1)	Toegestaan wonen 1)	Klasse oordeel voor betreffende situatie 3)	Oordeel Interventie- en Tussenwaarde
Grond, ontvangend	11	0	0	0	0	2	2	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, ontvangend/toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde

1) Toegestane overschrijdingen AW gelden voor alle situaties, overschrijdingen Wonen zijn alleen toegestaan voor de ontvangende bodem.
2) Betreft het aantal parameters van dit rapport met een Achtergrondwaarde
3) Toepassing "NIET" betekent: niet toepasbaar.
4) "Tussenwaarde": zoals gedefinieerd in NEN 5740.
* gehalte >AW (of geen AW vastgesteld), maar wel < AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan AW te zijn.
# verhoogde rapportagegrens, geen conclusie mogelijk of waarde voldoet aan de AW of de AS3000 rapportage grens.
@ voor humus en lutum wordt minimaal 2% gehanteerd; als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.
$) Bij nikkel en PCB gelden voor toegestane overschrijding voor achtergrondwaarden niet de eis dat deze ook < "wonen" moet zijn. Een overschrijding voor "wonen" bij nikkel en PCB worden in de kolom niet meegeteld. (de kolom bevat daarom geen "X" indien Wonen wel en 2xAW niet wordt overgeschreden)
&) Barium: Interventiewaarde geldt alleen voor situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging.

Voor deze toetsing gelden de algemene voorwaarden van ALcontrol Laboratories. Met dit toetsingsprogramma is geen uitspraak gedaan over de mogelijkheden van verspreiding op aangrenzend perceel (zowel zoet als zout oppervlaktewater) of grootschalige toepassing van het materiaal.

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partikelsoorten)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245 ; met wijziging Staatscourant 66, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr. 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: MMBG1 02 (0-50) 04 (0-50) 07 (0-50) 12 (0-50)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 2,9 % @
- lutumgehalte 20,0 % @

parameter	eenheid	gemeten gehalte	gec.orr. gemeten naar st. bodem	Grond						Waterbodem						Interventiewaarde / Tussenwaarde 4)	
				Ontvangend RBK, tabel 1			Toepassen op land RBK, tabel 1		Toepassen onder water RBK, tabel 2	Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2			Toepassen op land RBK, tabel 1				
				Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Klasse	> 2AW of >wonen?	Klasse	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Grond	Waterbodem

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partijkeuringen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245, met wijziging Staatscourant 68, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr. 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: MMBG2 13 (0-50) 15 (0-50) 18 (0-50) 19 (0-50)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 6,1 % @
- lutumgehalte 22,0 % @

parameter		eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gehalte naar st. bodem	Grond: Ontvangend, RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen op land, RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen onder water, RBK, tabel 2: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Waterbodem: Toepassen onder water, of ontvangend, RBK, tabel 2: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Waterbodem: Toepassen op land, RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Interventiewaarde / Tussenwaarde 4): Grond	Waterbodem
Metalen																						
Barium [Ba]	&)	mg/kg ds	83	91,893																	<T	<T
Cadmium [Cd]		mg/kg ds	0,27	0,311	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kobalt [Co]		mg/kg ds	5,1	5,625	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Koper [Cu]		mg/kg ds	13	14,689	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kwik [Hg]		mg/kg ds	0,06	0,064	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Lood [Pb]		mg/kg ds	23	25,032	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Molybdeen [Mo]		mg/kg ds	<0,5	0,350	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Nikkel [Ni]	$)	mg/kg ds	15	16,406	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Zink [Zn]		mg/kg ds	44	49,221	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen																						
Naftaleen		mg/kg ds	<0,01	0,0115																		
Fenanthreen		mg/kg ds	<0,01	0,0115																		
Anthraceen		mg/kg ds	<0,01	0,0115																		
Fluorantheen		mg/kg ds	0,02	0,0328																		
Chryseen		mg/kg ds	0,01	0,0164																		
Benzo(a)anthraceen		mg/kg ds	<0,01	0,0115																		
Benzo(a)pyreen		mg/kg ds	0,01	0,0164																		
Benzo(k)fluorantheen		mg/kg ds	0,01	0,0164																		
Indeno-(1,2,3-cd)pyreen		mg/kg ds	0,01	0,0164																		
Benzo(g,h,i)peryleen		mg/kg ds	<0,01	0,0115																		
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)		mg/kg ds	0,1	0,100	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
PCB																						
PCB 28		mg/kg ds	<0,001	0,0011								AW			AW							
PCB 52		mg/kg ds	<0,001	0,0011								AW			AW							
PCB 101		mg/kg ds	<0,001	0,0011								AW			AW							
PCB 118		mg/kg ds	<0,001	0,0011								AW			AW							
PCB 138		mg/kg ds	<0,001	0,0011								AW			AW							
PCB 153		mg/kg ds	<0,001	0,0011								AW			AW							
PCB 180		mg/kg ds	<0,001	0,0011								AW			AW							
PCB (7) (som, 0.7 factor) $)		mg/kg ds	0,0049	0,0080	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Overige stoffen																						
Minerale olie (totaal)		mg/kg ds	<20	22,951	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW

Conclusie voor het hele monster:

	Aantal getoetst 2)	Overschrijdingen: > AW	> 2x AW of > Wonen $)	> klasse wonen	> wonen + AW	Toegestaan AW 1)	Toegestaan wonen 1)	Klasse oordeel voor betreffende situatie 3)	Oordeel Interventie- en Tussenwaarde
Grond, ontvangend	11	0	0	0	0	2	2	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, ontvangend/toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde

1) Toegestane overschrijdingen AW gelden voor alle situaties, overschrijdingen Wonen zijn alleen toegestaan voor de ontvangende bodem.
2) Betreft het aantal parameters van dit rapport met een Achtergrondwaarde
3) Toepassing "NIET" betekent: niet toepasbaar.
4) "Tussenwaarde": zoals gedefinieerd in NEN 5740.
* gehalte >AW (of geen AW vastgesteld), maar wel < AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan AW te zijn.
# verhoogde rapportagegrens, geen conclusie mogelijk of waarde voldoet aan de AW of de AS3000 rapportage grens.
@ voor humus en lutum wordt minimaal 2% gehanteerd; als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.
$) Bij nikkel en PCB gelden voor toegestane overschrijding voor achtergrondwaarden niet de eis dat deze ook < "wonen" moet zijn. Een overschrijding voor "wonen" bij nikkel en PCB worden in de kolom niet meegeteld. (de kolom bevat daarom geen "X" indien Wonen wel en 2xAW niet wordt overgeschreden)
&) Barium: Interventiewaarde geldt alleen voor situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging.

Voor deze toetsing gelden de algemene voorwaarden van ALcontrol Laboratories. Met dit toetsingsprogramma is geen uitspraak gedaan over de mogelijkheden van verspreiding op aangrenzend perceel (zowel zoet als zout oppervlaktewater) of grootschalige toepassing van het materiaal.

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partikelsoningen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245 ; met wijziging Staatscourant 66, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr. 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: MMB/G2 13 (0-50) 15 (0-50) 18 (0-50) 19 (0-50)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 6,1 % @
- lutumgehalte 22,0 % @

				Grond						Waterbodem						Interventiewaarde / Tussenwaarde 4)	
				Ontvangend RBK, tabel 1			Toepassen op land RBK, tabel 1			Toepassen onder water RBK, tabel 2			Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2			Toepassen op land RBK, tabel 1				
parameter	eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gehalte naar st. bodem	Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Grond	Waterbodem

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partijkeuringen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245, met wijziging Staatscourant 68, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr. 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: MMOG1 01b (50-100) 07 (50-100) 10 (50-100)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 1,9 % @
- lutumgehalte 23,0 % @

parameter		eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gehalte naar st. bodem	Grond: Ontvangend RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen op land RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen onder water RBK, tabel 2: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Waterbodem: Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Waterbodem: Toepassen op land RBK, tabel 1: Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Interventiewaarde / Tussenwaarde 4): Grond	Waterbodem
Metalen																						
Barium [Ba]	&)	mg/kg ds	85	90,862																	<T	<T
Cadmium [Cd]		mg/kg ds	<0,2	0,182	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kobalt [Co]		mg/kg ds	4,3	4,585	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Koper [Cu]		mg/kg ds	8,5	10,200	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kwik [Hg]		mg/kg ds	<0,05	0,038	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Lood [Pb]		mg/kg ds	12	13,600	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Molybdeen [Mo]		mg/kg ds	<0,5	0,350	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Nikkel [Ni]	$)	mg/kg ds	16	16,970	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Zink [Zn]		mg/kg ds	33	37,869	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen																						
Naftaleen		mg/kg ds	0,01	0,0500																		
Fenanthreen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Anthraceen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Fluorantheen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Chryseen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Benzo(a)anthraceen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Benzo(a)pyreen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Benzo(k)fluorantheen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Indeno-(1,2,3-cd)pyreen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Benzo(g,h,i)peryleen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)		mg/kg ds	0,07	0,070	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
PCB																						
PCB 28		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW		*	AW		*					
PCB 52		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW		*	AW		*					
PCB 101		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW		*	AW		*					
PCB 118		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW			AW							
PCB 138		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW			AW							
PCB 153		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW			AW							
PCB 180		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW		*	AW		*					
PCB (7) (som, 0.7 factor) $)		mg/kg ds	0,0049	0,0245	AW			*	AW		*	AW		*	AW		*	AW		*	AW	AW
Overige stoffen																						
Minerale olie (totaal)		mg/kg ds	<20	70,000	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW

Conclusie voor het hele monster:

	Aantal getoetst 2)	Overschrijdingen: > AW	> 2x AW of > Wonen $)	> klasse wonen	> wonen + AW	Toegestaan AW 1)	Toegestaan wonen 1)	Klasse oordeel voor betreffende situatie 3)	Oordeel Interventie- en Tussenwaarde
Grond, ontvangend	11	0	0	0	0	2	2	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, ontvangend/toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde

1) Toegestane overschrijdingen AW gelden voor alle situaties, overschrijdingen Wonen zijn alleen toegestaan voor de ontvangende bodem.
2) Betreft het aantal parameters van dit rapport met een Achtergrondwaarde
3) Toepassing "NIET" betekent: niet toepasbaar.
4) "Tussenwaarde": zoals gedefinieerd in NEN 5740.
* gehalte >AW (of geen AW vastgesteld), maar wel < AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan AW te zijn.
# verhoogde rapportagegrens, geen conclusie mogelijk of waarde voldoet aan de AW of de AS3000 rapportage grens.
@ voor humus en lutum wordt minimaal 2% gehanteerd; als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.
$) Bij nikkel en PCB gelden voor toegestane overschrijding voor achtergrondwaarden niet de eis dat deze ook < "wonen" moet zijn. Een overschrijding voor "wonen" bij nikkel en PCB worden in de kolom niet meegeteld. (de kolom bevat daarom geen "X" indien Wonen wel en 2xAW niet wordt overgeschreden)
&) Barium: Interventiewaarde geldt alleen voor situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging.

Voor deze toetsing gelden de algemene voorwaarden van ALcontrol Laboratories. Met dit toetsingsprogramma is geen uitspraak gedaan over de mogelijkheden van verspreiding op aangrenzend perceel (zowel zoet als zout oppervlaktewater) of grootschalige toepassing van het materiaal.

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partikelsoningen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245, met wijziging Staatscourant 68, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr.: 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: MMOG1 01b (50-100) 07 (50-100) 10 (50-100)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 1,9 % @
- lutumgehalte 23,0 % @

				Grond							Waterbodem						Interventiewaarde / Tussenwaarde 4)	
				Ontvangend RBK, tabel 1			Toepassen op land RBK, tabel 1		Toepassen onder water RBK, tabel 2		Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2			Toepassen op land RBK, tabel 1				
parameter	eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gehalte naar st. bodem	Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Vgl. met AS3000 grond	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Grond	Waterbodem

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partijkeuringen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245, met wijziging Staatscourant 68, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr. 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: MMOG2 14 (50-100) 16 (50-100) 18 (50-100)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 1,7 % @
- lutumgehalte 25,0 % @

parameter		eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gehalte naar st. bodem	Grond: Ontvangend RBK, tabel 1: Klasse	Grond: Ontvangend RBK, tabel 1: > 2AW of >wonen?	Grond: Ontvangend RBK, tabel 1: > wonen + AW?	Grond: Ontvangend RBK, tabel 1: Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen op land RBK, tabel 1: Klasse	Grond: Toepassen op land RBK, tabel 1: > 2AW of >wonen?	Grond: Toepassen op land RBK, tabel 1: Vgl. met AS3000 grond	Grond: Toepassen onder water RBK, tabel 2: Klasse	Grond: Toepassen onder water RBK, tabel 2: > 2AW of >wonen?	Grond: Toepassen onder water RBK, tabel 2: Vgl. met AS3000 grond	Waterbodem: Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2: Klasse	Waterbodem: Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2: > 2AW of >wonen?	Waterbodem: Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2: Vgl. met AS3000 wabo	Waterbodem: Toepassen op land RBK, tabel 1: Klasse	Waterbodem: Toepassen op land RBK, tabel 1: > 2AW of >wonen?	Waterbodem: Toepassen op land RBK, tabel 1: Vgl. met AS3000 wabo	Interventiewaarde / Tussenwaarde 4): Grond	Interventiewaarde / Tussenwaarde 4): Waterbodem
Metalen																						
Barium [Ba]	&)	mg/kg ds	86	86,000																	<T	<T
Cadmium [Cd]		mg/kg ds	<0,2	0,178	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kobalt [Co]		mg/kg ds	7,3	7,300	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Koper [Cu]		mg/kg ds	13	15,000	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Kwik [Hg]		mg/kg ds	<0,05	0,037	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Lood [Pb]		mg/kg ds	14	15,455	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Molybdeen [Mo]		mg/kg ds	<0,5	0,350	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Nikkel [Ni]	$)	mg/kg ds	28	28,000	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Zink [Zn]		mg/kg ds	50	54,688	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen																						
Naftaleen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Fenanthreen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Anthraceen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Fluorantheen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Chryseen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Benzo(a)anthraceen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Benzo(a)pyreen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Benzo(k)fluorantheen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Indeno-(1,2,3-cd)pyreen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Benzo(g,h,i)peryleen		mg/kg ds	<0,01	0,0350																		
Pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)		mg/kg ds	0,07	0,070	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW
PCB																						
PCB 28		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW		*	AW		*					
PCB 52		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW		*	AW		*					
PCB 101		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW		*	AW		*					
PCB 118		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW			AW							
PCB 138		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW			AW							
PCB 153		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW			AW							
PCB 180		mg/kg ds	<0,001	0,0035								AW		*	AW		*					
PCB (7) (som, 0.7 factor) $)		mg/kg ds	0,0049	0,0245	AW			*	AW		*	AW		*	AW		*	AW		*	AW	AW
Overige stoffen																						
Minerale olie (totaal)		mg/kg ds	<20	70,000	AW				AW			AW			AW			AW			AW	AW

Conclusie voor het hele monster:

	Aantal getoetst 2)	Overschrijdingen: > AW	> 2x AW of > Wonen $)	> klasse wonen	> wonen + AW	Toegestaan AW 1)	Toegestaan wonen 1)	Klasse oordeel voor betreffende situatie 3)	Oordeel Interventie- en Tussenwaarde
Grond, ontvangend	11	0	0	0	0	2	2	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde
Grond, toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, ontvangend/toepassing onder water	18	0	0	0	NVT	3	NVT	AW	<tussenwaarde
Waterbodem, toepassing op landbodem	11	0	0	0	NVT	2	NVT	AW	<tussenwaarde

1) Toegestane overschrijdingen AW gelden voor alle situaties, overschrijdingen Wonen zijn alleen toegestaan voor de ontvangende bodem.
2) Betreft het aantal parameters van dit rapport met een Achtergrondwaarde
3) Toepassing "NIET" betekent: niet toepasbaar.
4) "Tussenwaarde": zoals gedefinieerd in NEN 5740.
* gehalte >AW (of geen AW vastgesteld), maar wel < AS3000 rapportagegrens-eis, dus mag verondersteld worden kleiner dan AW te zijn.
# verhoogde rapportagegrens, geen conclusie mogelijk of waarde voldoet aan de AW of de AS3000 rapportage grens.
@ voor humus en lutum wordt minimaal 2% gehanteerd; als humus/lutum niet is gemeten geldt een default waarde van lutum = 25% en organische stof = 10%.
$) Bij nikkel en PCB gelden voor toegestane overschrijding voor achtergrondwaarden niet de eis dat deze ook < "wonen" moet zijn. Een overschrijding voor "wonen" bij nikkel en PCB worden in de kolom niet meegeteld. (de kolom bevat daarom geen "X" indien Wonen wel en 2xAW niet wordt overgeschreden)
&) Barium: Interventiewaarde geldt alleen voor situaties waarbij duidelijk sprake is van antropogene verontreiniging.

Voor deze toetsing gelden de algemene voorwaarden van ALcontrol Laboratories. Met dit toetsingsprogramma is geen uitspraak gedaan over de mogelijkheden van verspreiding op aangrenzend perceel (zowel zoet als zout oppervlaktewater) of grootschalige toepassing van het materiaal.

Toetsing analyseresultaten grond- en waterbodemmonsters (m.u.v. partikelsoningen)

Regeling Bodemkwaliteit, 20 december 2007, DJZ2007124397, Integrale versie geldend per 27-4-2009, met wijziging Staatscourant Nr. 18160 , 18-11-2010; zie www.wetten.nl
Interventiewaarden grond: Circulaire Bodemsanering 2009 zoals gewijzigd op 3-4-2012. Waterbodem: Staatscourant 18 dec. 2007, nr. 245 ; met wijziging Staatscourant 66, 8-4-2009. (Alle gehaltes in mg/kg ds. Voor toelichting op gehanteerde grenswaarden, zie het Normen blad).

ALcontrol rapport nr.: 11890764 Datum toetsing: 21-5-2013 Versie: ALcontrol20121001

Project: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Monster: MMO02 14 (50-100) 16 (50-100) 18 (50-100)

Gebruikte bodemkenmerken voor toetsing:
- org. stofgehalte: 1,7 % @
- lutumgehalte 25,0 % @

parameter	eenheid	gemeten gehalte	gecorr. gehalte naar st. bodem	Grond								Waterbodem						Interventiewaarde / Tussenwaarde 4)	
				Ontvangend RBK, tabel 1			Toepassen op land RBK, tabel 1		Toepassen onder water RBK, tabel 2			Toepassen onder water, of ontvangend RBK, tabel 2			Toepassen op land RBK, tabel 1				
				Klasse	> 2AW of >wonen?	> wonen + AW?	Klasse	> 2AW of >wonen?	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 grond	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Klasse	> 2AW of >wonen?	Vgl. met AS3000 wabo	Grond	Waterbodem

Bijlage 5.1: analysecertificaat grond

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

MWH B.V.
S. van Miltenburg
Postbus 5076
6802 EB ARNHEM

Uw projectnaam	: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Uw projectnummer	: M13B0116
ALcontrol rapportnummer	: 11890764, versienummer: 1

Rotterdam, 17-05-2013

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project M13B0116. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel door derden uitgevoerd onderzoek, uitgevoerd door ALcontrol Laboratories, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL).

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN
RvA L 078

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 2 van 6

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	10-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	10-05-2013
Rapportnummer	11890764 - 1	Rapportagedatum	17-05-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	01b-1 01b (0-50)
002	Grond (AS3000)	MMBG1 02 (0-50) 04 (0-50) 07 (0-50) 12 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MMBG2 13 (0-50) 15 (0-50) 18 (0-50) 19 (0-50)
004	Grond (AS3000)	MMOG1 01b (50-100) 07 (50-100) 10 (50-100)
005	Grond (AS3000)	MMOG2 14 (50-100) 16 (50-100) 18 (50-100)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	84.3	85.9	83.3	80.8	76.8
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	g	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	4.3	2.9	6.1	1.9	1.7
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	17	20	22	23	25
METALEN							
barium	mg/kgds	S	68	72	83	85	86
cadmium	mg/kgds	S	0.23	<0.2	0.27	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	4.7	4.8	5.1	4.3	7.3
koper	mg/kgds	S	9.5	5.6	13	8.5	13
kwik	mg/kgds	S	0.06	<0.05	0.06	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	20	15	23	12	14
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	13	14	15	16	28
zink	mg/kgds	S	44	38	44	33	50
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.03	0.02	0.02	<0.01	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.01	0.01	<0.01	<0.01	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.02	0.01	0.01	<0.01	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.02	<0.01	0.01	<0.01	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.01	0.01	0.01	<0.01	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.01	<0.01	0.01	<0.01	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.14 [1)]	0.09 [1)]	0.10 [1)]	0.07 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 078

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	10-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	10-05-2013
Rapportnummer	11890764 - 1	Rapportagedatum	17-05-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	01b-1 01b (0-50)
002	Grond (AS3000)	MMBG1 02 (0-50) 04 (0-50) 07 (0-50) 12 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MMBG2 13 (0-50) 15 (0-50) 18 (0-50) 19 (0-50)
004	Grond (AS3000)	MMOG1 01b (50-100) 07 (50-100) 10 (50-100)
005	Grond (AS3000)	MMOG2 14 (50-100) 16 (50-100) 18 (50-100)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]	4.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10 - C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12 - C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C22 - C30	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C30 - C40	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 078

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 4 van 6

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	10-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	10-05-2013
Rapportnummer	11890764 - 1	Rapportagedatum	17-05-2013

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor conform AS3000

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 5 van 6

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	10-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	10-05-2013
Rapportnummer	11890764 - 1	Rapportagedatum	17-05-2013

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN-ISO 11465, Grond (AS3000): conform AS3010-2
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000, NEN 5709
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond/Puin: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5, conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN 6966) eigen methode (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform ISO 22036).
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Conform AS 3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-ISO 16772)
lood	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5, conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN 6966) eigen methode (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform ISO 22036).
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform prestatieblad 3010-7 Gelijkwaardig aan NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	A9207427	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
002	A9207237	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
002	A9207413	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
002	A9207418	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
002	A9207425	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
003	A9207213	10-05-2013	10-05-2013	ALC201
003	A9207303	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
003	A9207405	12-05-2013	10-05-2013	ALC201

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 6 van 6

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	10-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	10-05-2013
Rapportnummer	11890764 - 1	Rapportagedatum	17-05-2013

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
003	A9207417	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
004	A9207302	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
004	A9207420	10-05-2013	10-05-2013	ALC201
004	A9207424	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
005	A9207294	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
005	A9207297	12-05-2013	10-05-2013	ALC201
005	A9207410	12-05-2013	10-05-2013	ALC201

Paraaf :

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Bijlage 5.2: analysecertificaat grondwater

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

MWH B.V.
S. van Miltenburg
Postbus 5076
6802 EB ARNHEM

Uw projectnaam	: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Uw projectnummer	: M13B0116
ALcontrol rapportnummer	: 11894511, versienummer: 1

Rotterdam, 31-05-2013

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project M13B0116. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel door derden uitgevoerd onderzoek, uitgevoerd door ALcontrol Laboratories, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL).

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 2 van 5

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	23-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	23-05-2013
Rapportnummer	11894511 - 1	Rapportagedatum	31-05-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	07-1-1 07 (190-290)
002	Grondwater (AS3000)	16-1-1 16 (200-300)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
METALEN				
barium	µg/l	S	100	85
cadmium	µg/l	S	<0.8	<0.8
kobalt	µg/l	S	<5	32
koper	µg/l	S	<15	<15
kwik	µg/l	S	<0.05	<0.05
lood	µg/l	S	<15	<15
molybdeen	µg/l	S	<3.6	<3.6
nikkel	µg/l	S	<15	68
zink	µg/l	S	86	200
VLUCHTIGE AROMATEN				
benzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2
tolueen	µg/l	S	<0.2	<0.2
ethylbenzeen	µg/l	S	<0.2	<0.2
o-xyleen	µg/l	S	<0.1	<0.1
p- en m-xyleen	µg/l	S	<0.2	<0.2
xylenen (0.7 factor)	µg/l	S	0.21	0.21
styreen	µg/l	S	<0.2	<0.2
naftaleen	µg/l	S	<0.05	<0.05
GEHALOGENEERDE KOOLWATERSTOFFEN				
1,1-dichloorethaan	µg/l	S	<0.6	<0.6
1,2-dichloorethaan	µg/l	S	<0.6	<0.6
1,1-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
cis-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
trans-1,2-dichlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
som (cis,trans) 1,2-dichloorethenen (0.7 factor)	µg/l		0.14	0.14
dichloormethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2
1,1-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.25	<0.25
1,2-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.25	<0.25
1,3-dichloorpropaan	µg/l	S	<0.25	<0.25
som dichloorpropanen (0.7 factor)	µg/l	S	0.53	0.53
tetrachlooretheen	µg/l	S	<0.1	<0.1
tetrachloormethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
1,1,1-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
1,1,2-trichloorethaan	µg/l	S	<0.1	<0.1
trichlooretheen	µg/l	S	<0.6	<0.6
chloroform	µg/l	S	<0.6	<0.6
vinylchloride	µg/l	S	<0.1	<0.1
tribroommethaan	µg/l	S	<0.2	<0.2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	23-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	23-05-2013
Rapportnummer	11894511 - 1	Rapportagedatum	31-05-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grondwater (AS3000)	07-1-1 07 (190-290)
002	Grondwater (AS3000)	16-1-1 16 (200-300)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
MINERALE OLIE				
fractie C10 - C12	µg/l		<25	<25
fractie C12 - C22	µg/l		<25	<25
fractie C22 - C30	µg/l		<25	<25
fractie C30 - C40	µg/l		<25	<25
totaal olie C10 - C40	µg/l	S	<100	<100

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 4 van 5

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	23-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	23-05-2013
Rapportnummer	11894511 - 1	Rapportagedatum	31-05-2013

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Paraaf :

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 5 van 5

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	23-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	23-05-2013
Rapportnummer	11894511 - 1	Rapportagedatum	31-05-2013

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
barium	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en Conform NEN 6966 (meting conform NEN-EN-ISO 11885)
cadmium	Grondwater (AS3000)	Idem
kobalt	Grondwater (AS3000)	Idem
koper	Grondwater (AS3000)	Idem
kwik	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-3 en Conform NEN 6966 (meting conform NEN-EN-ISO 11885)
molybdeen	Grondwater (AS3000)	Idem
nikkel	Grondwater (AS3000)	Idem
zink	Grondwater (AS3000)	Idem
benzeen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
tolueen	Grondwater (AS3000)	Idem
ethylbenzeen	Grondwater (AS3000)	Idem
o-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
p- en m-xyleen	Grondwater (AS3000)	Idem
xylenen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
styreen	Grondwater (AS3000)	Conform AS3130-1
naftaleen	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
cis-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
trans-1,2-dichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
som (cis,trans) 1,2-dichlooretheen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
dichloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,2-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,3-dichloorpropaan	Grondwater (AS3000)	Idem
som dichloorpropanen (0.7 factor)	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
tetrachloormethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,1-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
1,1,2-trichloorethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
trichlooretheen	Grondwater (AS3000)	Idem
chloroform	Grondwater (AS3000)	Idem
vinylchloride	Grondwater (AS3000)	Idem
tribroommethaan	Grondwater (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grondwater (AS3000)	Conform AS3110-5

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	B1211440	24-05-2013	23-05-2013	ALC204
001	G8464062	24-05-2013	23-05-2013	ALC236
001	G8464064	24-05-2013	23-05-2013	ALC236
002	B1212035	24-05-2013	23-05-2013	ALC204
002	G8464056	24-05-2013	23-05-2013	ALC236
002	G8464057	23-05-2013	23-05-2013	ALC236

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

AS3000

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 5.3: analysecertificaten asbest

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

MWH B.V.
S. van Miltenburg
Postbus 5076
6802 EB ARNHEM

Uw projectnaam	: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Uw projectnummer	: M13B0116
ALcontrol rapportnummer	: 11890763, versienummer: 1

Rotterdam, 24-05-2013

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project M13B0116. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel door derden uitgevoerd onderzoek, uitgevoerd door ALcontrol Laboratories, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL).

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN
RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	10-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	10-05-2013
Rapportnummer	11890763 - 1	Rapportagedatum	24-05-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	MM01-1 MM01 (0-50)

Analyse	Eenheid	Q	001
ASBESTONDERZOEK			
aangeleverd materiaal grond	kg	Q	10.01
KWALITATIEF ASBESTONDERZOEK			
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1
chrysotiel	mg/kgds	Q	<0.1
amosiet	mg/kgds	Q	<0.1
crocidoliet	mg/kgds	Q	<0.1
anthophylliet	mg/kgds	Q	<0.1
tremoliet	mg/kgds	Q	<0.1
actinoliet	mg/kgds	Q	<0.1
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK			
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	Q	<0.1
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie chrysotiel (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie chrysotiel (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie amosiet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie amosiet (bovengrens)	mg/kgds		<0.1
Concentratie crocidoliet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie crocidoliet (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie anthophylliet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie anthophylliet (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie tremoliet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie tremoliet (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie actinoliet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1
Concentratie actinoliet (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1
gemeten amfibool-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 3 van 5

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	10-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	10-05-2013
Rapportnummer	11890763 - 1	Rapportagedatum	24-05-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	MM01-1 MM01 (0-50)

Analyse	Eenheid	Q	001
gemeten bepalingsgrens	mg/kgds	Q	1.3

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	10-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	10-05-2013
Rapportnummer	11890763 - 1	Rapportagedatum	24-05-2013

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdacht	conform NEN5707 en/of NEN5897
chrysotiel	Asbestverdacht	Conform NEN 5896
amosiet	Asbestverdacht	Idem
crocidoliet	Asbestverdacht	Idem
anthophylliet	Asbestverdacht	Idem
tremoliet	Asbestverdacht	Idem
actinoliet	Asbestverdacht	Idem
gewogen asbestconcentratie	Asbestverdacht	conform NEN5707 en/of NEN5897
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdacht	Idem
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie chrysotiel (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie chrysotiel (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie amosiet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie amosiet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie crocidoliet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie crocidoliet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie anthophylliet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie anthophylliet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie tremoliet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie tremoliet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie actinoliet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie actinoliet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem
gemeten amfibool-asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem
gemeten bepalingsgrens	Asbestverdacht	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1015324	10-05-2013	10-05-2013	ALC291

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5707

ALcontrolnummer:	11890763-001	Datum analyse:	24-05-2013
		Projectnummer:	M13B0116
		Projectnaam:	M13B0116
Monsteromschrijving:	MM01-1		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	8071	g
totaal gewicht voor drogen	10008	g
droge stof	80.6	gew.-%

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten totaal asbestconcentratie	<0.1	<0.1	<0.1
gemeten bepalingsgrens	1.3		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<0.1	<0.1	<0.1
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<0.1		

Analyseresultaten

Soort materiaal			Hechtgebondenheid ***						Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)						
Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****				
>32	0	100																		
16-32	0	100																		
8-16	134	100																		
4-8	160	100																		
2-4	86	100																		
1-2	131	28.2														0.7				
0.5-1	435	9.0														0.6				
<0.5	7125																			

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwantitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 6563, 3 april 2012".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 16 uit NEN 5707;2003.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

ALcontrol Laboratories

ALcontrol B.V.
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

MWH B.V.
S. van Miltenburg
Postbus 5076
6802 EB ARNHEM

Uw projectnaam	: Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg
Uw projectnummer	: M13B0116
ALcontrol rapportnummer	: 11894512, versienummer: 1

Rotterdam, 05-06-2013

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project M13B0116. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel door derden uitgevoerd onderzoek, uitgevoerd door ALcontrol Laboratories, gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL).

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

TESTEN
RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Blad 2 van 6

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	23-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	23-05-2013
Rapportnummer	11894512 - 1	Rapportagedatum	05-06-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	MM 02-1 MM 02 (0-50)
002	Asbestverdacht	MM 03-1 MM 03 (0-50)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
ASBESTONDERZOEK				
aangeleverd materiaal grond	kg	Q	10.02	10.11
KWALITATIEF ASBESTONDERZOEK				
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
chrysotiel	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
amosiet	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
crocidoliet	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
anthophylliet	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
tremoliet	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
actinoliet	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK				
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
ondergrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
bovengrens (95% betrouwb.interval)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie chrysotiel (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie chrysotiel (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie amosiet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie amosiet (bovengrens)	mg/kgds		<0.1	<0.1
Concentratie crocidoliet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie crocidoliet (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie anthophylliet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie anthophylliet (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie tremoliet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie tremoliet (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie actinoliet (ondergrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
Concentratie actinoliet (bovengrens)	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	23-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	23-05-2013
Rapportnummer	11894512 - 1	Rapportagedatum	05-06-2013

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	MM 02-1 MM 02 (0-50)
002	Asbestverdacht	MM 03-1 MM 03 (0-50)

Analyse	Eenheid	Q	001	002
gemeten amfibool-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<0.1	<0.1
gemeten bepalingsgrens	mg/kgds	Q	2.1	1.7

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. Overige accreditaties zijn gemerkt met een Q.

Paraaf :

TESTEN RvA L 078

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

ALcontrol Laboratories

MWH B.V.
S. van Miltenburg

Analyserapport

Projectnaam	Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg	Orderdatum	23-05-2013
Projectnummer	M13B0116	Startdatum	23-05-2013
Rapportnummer	11894512 - 1	Rapportagedatum	05-06-2013

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdacht	conform NEN5707 en/of NEN5897
chrysotiel	Asbestverdacht	Conform NEN 5896
amosiet	Asbestverdacht	Idem
crocidoliet	Asbestverdacht	Idem
anthophylliet	Asbestverdacht	Idem
tremoliet	Asbestverdacht	Idem
actinoliet	Asbestverdacht	Idem
gewogen asbestconcentratie	Asbestverdacht	conform NEN5707 en/of NEN5897
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem
ondergrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdacht	Idem
bovengrens (95% betrouwb.interval)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie chrysotiel (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie chrysotiel (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie amosiet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie amosiet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie crocidoliet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie crocidoliet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie anthophylliet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie anthophylliet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie tremoliet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie tremoliet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie actinoliet (ondergrens)	Asbestverdacht	Idem
Concentratie actinoliet (bovengrens)	Asbestverdacht	Idem
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem
gemeten amfibool-asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem
gemeten bepalingsgrens	Asbestverdacht	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1015201	23-05-2013	23-05-2013	ALC291
002	E1015198	23-05-2013	23-05-2013	ALC291

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5707

ALcontrolnummer: 11894512-001
Datum analyse: 05-06-2013
Projectnummer: M13B0116
Projectnaam: M13B0116
Monsteromschrijving: MM 02-1

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	7395	g
totaal gewicht voor drogen	10016	g
droge stof	73.8	gew.-%

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten totaal asbestconcentratie	<0.1	<0.1	<0.1
gemeten bepalingsgrens	2.1		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<0.1	<0.1	<0.1
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<0.1		

Analyseresultaten

Soort materiaal			Hechtgebondenheid ***						Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)				
Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****		
>32	0	100																
16-32	16	100																
8-16	146	100																
4-8	277	100																
2-4	151	100																
1-2	116	21.4																1.1
0.5-1	320	5.7																1.0
<0.5	6369																	

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwantitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 6563, 3 april 2012".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 16 uit NEN 5707;2003.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5707

ALcontrolnummer:	11894512-002	Datum analyse:	05-06-2013
		Projectnummer:	M13B0116
		Projectnaam:	M13B0116
Monsteromschrijving:	MM 03-1		

Voorbereidende resultaten		
totaal gewicht na drogen	8018	g
totaal gewicht voor drogen	10114	g
droge stof	79.3	gew.-%

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<0.1		
gemeten totaal asbestconcentratie	<0.1	<0.1	<0.1
gemeten bepalingsgrens	1.7		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<0.1	<0.1	<0.1
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<0.1		

Analyseresultaten

Soort materiaal			Hechtgebondenheid ***						Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet %(m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)				
Fractie (mm)	massa zeeffractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>32	0	100														
16-32	0	100														
8-16	93	100														
4-8	109	100														
2-4	102	100														
1-2	121	24.0														0.9
0.5-1	403	6.3														0.8
<0.5	7192															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwantitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 6563, 3 april 2012".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 16 uit NEN 5707;2003.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 12 uit NEN 5707;2003.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zeeffracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zeeffracties bij elkaar op te tellen.

Bijlage 6: kwaliteitswaarborging

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Kwaliteitsborging BRL SIKB 2000, VKB-protocollen 2001, 2002, 2003 en 2018			
Projectnummer	M13B0116 Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg ong. te Nijmegen		MWH BUILDING A BETTER WORLD
Ordernummer Veldwerk	V13L8938		
Uitvoeringsdatum 10-05-2013	PV: STRI	PM: SAMI	
Afwijkingen op BRL SIKB 2000 VKB-protocol 2001, VKB-protocol 2002, ~~VKB-protocol 2003~~ en VKB 2018 *(wegstrepen indien niet van toepassing)*			
geen afwijking			
MWH B.V. verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben met betrekking tot de eigendom van de onderzochte locatie.			
Ik verklaar dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van BRL 2000 en de daarbij horende protocollen, waarbij gebruik is gemaakt van interne functiescheiding onder de voorwaarden die het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer hieraan stelt.			
Verantwoordelijke boormeester (s) K. van Tol			
Datum 10-05-2013			

Kwaliteitsborging BRL SIKB 2000, protocollen 2001, 2002 en 2018			
Projectnummer	M13B0116 Verkennend bodemonderzoek Stadsbroekseweg ong. te Nijmegen		MWH BUILDING A BETTER WORLD
Ordernummer Veldwerk	V13L8938		
Uitvoeringsdatum 23-05-2013	PV: STRI	PM: SAMI	
Afwijkingen op BRL SIKB 2000 protocol 2001, protocol 2002 en protocol 2018 *(wegstrepen indien niet van toepassing)*			
geen afwijking			
MWH B.V. en ..... verklaart/verklaren hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben met betrekking tot het eigendom van de onderzochte locatie.			
Ik verklaar dat het veldwerk onafhankelijk van de opdrachtgever is uitgevoerd conform de eisen van BRL 2000 en de daarbij horende protocollen, waarbij gebruik is gemaakt van interne functiescheiding onder de voorwaarden die het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer hieraan stelt.			
Verantwoordelijke boormeester (s) Kawatte Firma MWH			
Datum 23-05-2013			

BuurtBeheerPlan Zorgwoningen Stadbroekseweg

Versie 18 september 2013

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Inleiding (zie ook bijlage 1)

De gemeente Nijmegen, verantwoordelijk voor het lokaal beleid voor de opvang van mensen in het kader van de Maatschappelijke Opvang en voor het toezicht en het beheer van de openbare ruimte.

Omwonenden, werkzaam/woonachtig in het hieronder beschreven werkgebied; belanghebbenden bij de thema's schoon, heel en veilig voor de wijk Weezenhof.

De politie Stad Nijmegen Team Zuid, verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid in dit stadsdeel.

Bureau Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen, Team "Wijken", is verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving op gebied van leefbaarheid in de openbare ruimte in dit stadsdeel.

IrisZorg, verantwoordelijk voor de behandeling van bewoners van de zorgwoningen aan de Stadbroekseweg.

RIBW Nijmegen & Rivierenland, verantwoordelijk voor de begeleiding van de bewoners van de zorgwoningen.

WoonGenoot en De Gemeenschap, woningcorporaties, verantwoordelijk voor de verhuur, onderhoud en leefbaarheid van de woonunits en de directe woonomgeving van de bewoners van de zorgwoningen.

De BuurtBeheerGroep (BBG), belangenbehartiger voor de omgeving van de zorgwoningen aan de Stadbroekseweg.

Betrokken instellingen spreken hun gezamenlijke verantwoordelijkheid uit voor het beheer van de openbare ruimte rondom de zorgwoningen aan de Stadbroekseweg.

Elk draagt hierbij een specifieke verantwoordelijkheid of behartigt een specifiek belang, zoals hierboven omschreven en verder uitgewerkt in dit BuurtBeheerPlan (BBP). Zij gedragen zich bij de uitvoering van het BBP naar elkaar toe als partners en zoeken in gezamenlijkheid naar oplossingen voor problemen waarin het BBP niet voorziet, met respect voor ieders belang en inbreng.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Preambule

De gemeenteraad van de gemeente Nijmegen heeft op 17 april 2013 besloten dat er acht zorgwoningen met een beheerder/begeleiderunit komen aan de Stadbroekseweg. Dit BBP moet er voor zorgen dat er geen extra overlast ontstaat als gevolg van de komst van de zorgwoningen.

De zorgwoningen aan de Stadbroekseweg zijn een voorziening in het kader van de maatschappelijke opvang en zijn bedoeld voor mensen die niet op een andere manier zijn te huisvesten, zoals beschreven in bijlage 2.

De woonvoorzieningen bestaan uit acht woonunits voor acht bewoners (zie bijgevoegde afbeelding). Daarnaast komt er nog een unit waar de begeleiders, behandelaars en de woonconsulent gebruik van kunnen maken. Deze unit heeft geen woonfunctie.

De behandeling, begeleiding en het beheer worden respectievelijk verzorgd door de zorgpartijen IrisZorg, de RIBW en de woningcorporaties WoonGenoot en De Gemeenschap. In bijlage 4 staat een beschrijving van de taken van de behandelaar, de begeleider en de woonconsulent.

De acht woonunits worden verhuurd door de woningcorporaties. De huurder is de RIBW die de woonunits ter beschikking stelt aan de geselecteerde bewoners. De beschikbaarstelling gebeurt op basis van een overeenkomst met daarin vastgelegd waar de bewoner van de woonunit zich aan moet houden. Niet nakomen van de afspraken uit de overeenkomst kan leiden tot uitzetting uit de woonunit.

Na vijf jaar worden de zorgwoningen geëvalueerd. Na 2,5 jaar vindt een tussentijdse evaluatie plaats. Dit is verder uitgewerkt in bijlage 5 (Monitoring en Evaluatie).

1 Doel van de BuurtBeheerGroep (BBG) / het BuurtBeheerPlan (BBP)

Het doel van de BBG en het BBP is het voorkomen en bestrijden van mogelijke overlast als gevolg van de realisatie van de zorgwoningen aan de Stadbroekseweg. Om dit doel te realiseren is het onderhavige BBP opgesteld.

De afspraken in het BBP zijn aanvullend op de reguliere werkzaamheden van de Gemeente Nijmegen, Politie Stad Nijmegen, Stadstoezicht, de woningcorporaties WoonGenoot en De Gemeenschap, de RIBW en IrisZorg. Zij hebben betrekking op het beheer van de woonlocatie en van de openbare ruimte rond de zorgwoningen aan de Stadbroekseweg.

2 Afbakening beheergebied

Het BBP geldt voor het gebied binnen de volgende grenzen:
oostzijde: Vogelenzang / gemeentegrens Malden;
noordzijde: Maas en Waal kanaal;
westzijde: van Boetbergweg;
zuidzijde: A-73.

De binnengrenzen van de straten maken deel uit van het beheergebied.

3 Toezicht en handhaving, afspraken over veiligheid, begeleiding/beheer en openbare orde

3.1 De vestiging van de zorgwoningen mag niet leiden tot structurele overlast veroorzaakt door de bewoners ervan.

Het veroorzaken van structurele overlast kan leiden tot uitzetting van een bewoner uit de woning. Gehoord hebbend de BBG is dit ter bepaling aan de RIBW, IrisZorg en de corporaties.

3.2 De zorg voor de openbare orde en veiligheid in en om de zorgwoningen is een gedeelde verantwoordelijkheid van alle participanten van het BBP.

3.3 Met inachtneming van het hierna volgende, zijn de reguliere taken en verantwoordelijkheden van instanties als politie Stad Nijmegen Team Zuid, Bureau Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen, de woningcorporaties en de zorginstellingen het uitgangspunt.

3.4 De corporaties zijn mede verantwoordelijk voor schoon, heel en veilig voor het buitenterrein van de woonlocatie.
Die verantwoordelijkheid heeft betrekking op het voorkomen van rondhangen en vervuilen van de openbare ruimte. De corporaties werken daarin samen met de politie Stad Nijmegen Team Zuid en Bureau Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen, IrisZorg en de RIBW.

3.5 Buurtbeheer door woningcorporaties

De woningcorporaties WoonGenoot en De Gemeenschap zorgen voor de realisatie van de zorgwoningen. Binnen 'schoon, heel en veilig', zullen de corporaties, in samenwerking met IrisZorg en de RIBW, er voor zorgen dat mogelijke overlast direct wordt aangepakt.
De woonconsulent zal de schakel zijn tussen bewoners, begeleiders, behandelaars en omwonenden (zie ook bijlage 4).
De woonconsulent maakt deel uit van en neemt deel aan de BBG.

3.6 Behandelaar door IrisZorg
De behandelaar in dienst van IrisZorg zorgt voor de behandeling van de bewoners (zie ook bijlage 4). De begeleider maakt deel uit van en neemt deel aan de BBG.

3.7 Begeleiding door de RIBW
De begeleider van de RIBW zorgt voor de dagelijkse begeleiding van de bewoners (zie ook bijlage 4). De begeleider maakt deel uit van en neemt deel aan de BBG.

3.8 Inzet van de politie
De politie Stad Nijmegen Team Zuid, zal zich conform de reguliere taken inzetten voor de zorgwoningen met verhoogde aandacht voor de omgeving van deze woningen. Zij maakt deel uit van en neemt deel aan de BBG.

3.9 Inzet door Bureau Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen
Bureau Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen voert de reguliere surveillance uit met verhoogde aandacht voor de omgeving van de zorgwoningen. Zij maakt deel uit van en neemt deel aan de BBG.

4 Meldpunt overlast en protocol meldingen en afdoening

4.1 Door partijen (de RIBW en woningcorporaties) wordt een 24-uurs bereikbaarheidsdienst van het Meldpunt overlast gegarandeerd waar overlast, veroorzaakt door bewoners van de zorgwoningen in het beheergebied (zie artikel 2), gemeld kan worden.

4.2 Meldingen over overlast in de openbare ruimte veroorzaakt door bewoners van zorgwoningen moeten gemeld worden bij de RIBW (telefoonnummer invoegen).

4.3 Alle leden van de BBG kunnen zelf of namens inwoners van de Weezenhof vragen, klachten en meldingen m.b.t. de zorgwoningen rechtstreeks aan de BBG voorleggen. Dit loopt via de voorzitter van de BBG die de vraag, klacht of melding agendeert voor de eerstvolgende vergadering van de BBG.

4.4 De RIBW zet klachten uit bij de instantie die de klacht gaat afwikkelen. Deze instantie stelt de RIBW via de mail op de hoogte van de afdoening van de klacht.

4.5 De RIBW stelt de melder van de klacht op de hoogte van de afdoening van de klacht.

4.6 De RIBW is verantwoordelijk voor het bijhouden van een digitaal klachtenregister waarin zijn opgenomen:
- naam, (e-mail)adres en telefoonnummer melder;
- datum en tijdstip melding;
- naam van registrator melding;
- aard van de melding;
- afdoening melding, met datum en naam van degene die de melding heeft afgehandeld;
- datum en naam van degene die de terugkoppeling van de klacht naar de melder heeft verzorgd;
- datum van bespreking van klacht in BBG.

4.7 Alle klachten en meldingen worden besproken in de BBG.

4.8 Het klachtenregister is een onderlegger voor monitoring en evaluaties.

4.9 Acute noodsituaties dienen te allen tijde doorgegeven te worden aan 112.

4.10 Klachten die vragen om interventie van de politie, niet zijnde acute noodsituaties, dienen gemeld te worden bij de Meldkamer van de politie (0900-8844).

4.11 Overlast individueel
Indien zich overlast blijft voordoen, veroorzaakt door een bewoner van van de zorgwoningen of een bewoner zich stelselmatig niet houdt aan de overeengekomen afspraken, krijgt de bewoner een ‘time out’. De bewoner mag dan voor een nader te bepalen periode geen gebruik maken van de zorgwoning. Met de betreffende bewoner worden afspraken gemaakt om herhaling te voorkomen.
Als de afspraken en de ‘time ‘out’ niet het gewenste effect sorteren naar opvatting van de verantwoordelijke instellingen, zal de bewoner definitief het gebruik van de zorgwoning ontzegd worden.

4.12 Indien zich overlast blijft voordoen in het beheergebied, als gevolg van de aanwezigheid van de zorgwoningen en maatregelen om hierin verandering te brengen niet het gewenste effect sorteren, rapporteert de BBG dit aan het college van B&W. De BBG kan het college adviseren over richtinggevende oplossingen.

5 Functioneren BBG

5.1 De BBG stelt een reglement van orde vast (bijlage 3), waarin tenminste de volgende zaken geregeld zijn:
- voorzitterschap;
- verslaglegging;
- vergaderfrequentie.

5.2 Zittingname
In de BBG hebben zitting:

- vertegenwoordigers van de bewoners uit de Weezenhof;
- bewoners uit de Weezenhof;
- vertegenwoordigers van woningcorporaties WoonGenoot en De Gemeenschap;
- vertegenwoordiger van de zorginstellingen de RIBW en IrisZorg;
- vertegenwoordiger van Politie Stad Nijmegen Team Zuid;
- vertegenwoordigers van Bureau Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen;
- vertegenwoordigers van de gemeente Nijmegen van de programma's Maatschappelijke Opvang, Communicatie, en indien noodzakelijk Wijkmanagement en Veiligheid.

5.3 Facilitering
De facilitering van de BBG wordt bekostigd door de gemeente Nijmegen en de woningcorporaties WoonGenoot en De Gemeenschap. Tot de facilitering behoren ondersteuning door een secretariaat, vergaderruimte, beperkt jaarlijks budget (niet voor vergoedingen aan leden van de BBG) en communicatieondersteuning.

5.4 De vergaderfrequentie is de bevoegdheid van de BBG.

5.5 Leden van de BBG nemen deel aan de vergaderingen op basis van ieders belang en verantwoordelijkheid. De leden moeten beschikken over tijd, mening, moeten zich kunnen verplaatsen in de positie van anderen, constructief kunnen samenwerken en bereidheid hebben tot het aangaan van mogelijke compromissen.

6 Taken van de BBG

6.1 De BBG ziet er op toe dat instanties door hen gedane toezeggingen nakomen en spreekt hen hier zo nodig op aan. De toezeggingen worden vastgelegd in de verslagen van de BBG en worden iedere vergadering besproken.

6.2 De BBG kan het college van B & W en/of samenwerkende partners gevraagd en ongevraagd adviezen geven om de fysieke omgeving van de zorgwoningen aan te passen als dit door de BBG noodzakelijk wordt geacht voor de thema's schoon, heel en veilig en verband houden met de aanwezigheid van de woonvoorziening.

6.3 De BBG is verantwoordelijk voor het periodiek informeren van bewoners van de Weezenhof over de ontwikkelingen in de BBG.

7 Evaluatie

De gemeenteraad heeft op 17 april 2013 via het amendement 'Vergroot draagvlak door zorgvuldigheid" besloten een tussenevaluatie uit te voeren na 2,5 jaar bewoning aan de Stadbroekseweg en de raad over de uitkomsten van deze evaluatie te informeren. De BBG ziet erop toe dat deze evaluatie plaatsvindt. De uitgangspunten van de evaluatie zijn gebaseerd op het raadsbesluit.
In Bijlage 5 is de uitvoeringsregeling met betrekking tot dit artikel opgenomen. Evaluaties kunnen aanleiding geven om inzet en omvang van de maatregelen te wijzigen.

8 Looptijd BBP

Het BBP treedt in werking vanaf het moment van opstarten van de woonvoorziening voor zorgwoningen aan de Stadbroekseweg en houdt op te bestaan op het moment dat de woonvoorziening ophoudt te bestaan of zo veel eerder als de BBG dat wenselijk acht.

Bijlage 1 Definities/ uitleg

WoonGenoot en De Gemeenschap
Beide corporaties zorgen voor aanschaf, plaatsing en beheer/onderhoud van de zorgwoningen. Zij sluiten een huurcontract met de RIBW. De RIBW sluit een zorgcontract met de bewoner. De woningcorporaties zijn verantwoordelijk voor zaken in en om de woning en de directe woonomgeving van de bewoners van de zorgwoningen;

Gemeente Nijmegen
De gemeente Nijmegen is coördinator van het geheel in haar rol als verantwoordelijke voor maatschappelijke opvang in de regio Nijmegen. Vanaf 1-1-2015 is de gemeente ook verantwoordelijk voor het financieren van de woonbegeleiding.

De RIBW
Deze zorginstelling voor beschermd wonen zorgt voor de dagelijkse woonbegeleiding van de bewoners van de zorgwoningen. De woonbegeleiding is maatwerk per bewoner en wordt vastgelegd in een persoonlijk zorgplan. De begeleiding gebeurt in afstemming met de behandeling van IrisZorg. De indicatie voor de hoeveelheid begeleiding wordt tot 1-1-2015 afgegeven door de CIZ. Vanaf 1-1-2015 loopt dat via de gemeente Nijmegen. De intake van de bewoners gebeurt samen met IrisZorg.

IrisZorg
Deze zorginstelling voor verslavingszorg en maatschappelijke opvang zorgt voor de behandeling van de bewoners. De behandeling is gericht op stabilisatie en valt onder de zorgverzekeringswet. De behandeling gebeurt in afstemming met de begeleiding. IrisZorg doet de intake samen met de RIBW.

Bureau Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen
Bureau Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen is verantwoordelijk voor het toezicht en handhaving op gebied van leefbaarheid in de openbare ruimte in de Weezenhof. Zij maakt de gebruikelijke surveillances door de Weezenhof met extra aandacht voor het gebied rond de zorgwoningen.

Politie
De politie is verantwoordelijk voor openbare orde en veiligheid. Zij maakt haar gebruikelijke surveillances met extra aandacht voor het gebied rond de zorgwoningen.

Bijlage 2 Omschrijving doelgroep

- Chronische zorgcliënten die zich niet kunnen conformeren binnen een groep. Voor hen is zelfstandig wonen binnen de reguliere woningmarkt te hoog gegrepen. Zij kunnen echter, vaak door een psychiatrisch ziektebeeld, ook niet functioneren in een woonvorm (sociaal pension/hostels, beschermde woonvormen).
- Buitenslapers en zorgwekkende zorgmijders. Deze groepen wijzen hulp en begeleiding af en proberen op alle mogelijke manieren te ontsnappen aan groepsverbanden. Deze mensen voelen zich onveilig en/of onvrij in een groep en verkiezen slapen in de open lucht boven bijvoorbeeld slapen in de nachtopvang. Hierdoor is deze groep moeilijk toe te leiden naar zorg.

Bij de bewoners is sprake van een verwevenheid aan problematiek ten aanzien van alle leefgebieden. Daarbij is er sprake van thuislozenproblematiek en een gebrekkig vertrouwen in zorg en dienstverlening.
Het ontbreekt de bewoners aan enig perspectief op huisvesting of verblijf binnen een woonvorm op basis van ervaringen in het (recente) verleden.
De groep wordt gekenmerkt door psychische / psychiatrische stoornissen of licht verstandelijke handicaps en in sommige gevallen is er sprake van een stabiele verslaving aan drugs en/ of alcohol. Deze verslaving mag nooit leiden tot overlast.

Wie komen absoluut *niet* in aanmerking om in de zorgwoningen te wonen

- Personen die wegens extreme overlast in hun directe omgeving uit huis gezet zijn.

- Personen met een zware alcohol- en/of drugsverslaving waardoor redelijkerwijs verwacht kan worden dat dit zal leiden naar overlast.

- Personen die bekend staan als veelplegers en/of in Nijmegen veel overlast veroorzaken met criminele activiteiten.

- Personen waarvan kan worden verwacht dat ze veel bezoek zullen ontvangen wat kan leiden tot overlast en/of criminele activiteiten.

- Personen die zich niet begeleidbaar opstellen, zich niet aan de regels willen houden of afspraken met de begeleiders niet nakomen.

Bijlage 3

Reglement van orde van de BBG Stadbroekseweg

1. De samenstelling van de BBG is vastgelegd in de inleiding van het BBP.

2. Het vaststellen van de vergaderfrequentie is ter bepaling van de BBG met een minimum van twee keer per jaar.

3. De vergaderingen van de BBG zijn niet openbaar, tenzij de BBG anders beslist.

4. De gemeente Nijmegen faciliteert samen met de samenwerkende partners de BBG (vergaderlocatie, deelname van ambtenaren, secretariaat, notulist en archivering).

5. Vergaderstukken worden, tenzij anders afgesproken, 5 dagen voor aanvang van de vergadering per mail of post toegezonden.

6. Een verzoek tot het bijwonen van een bijeenkomst van de BBG dient vooraf kenbaar gemaakt te worden bij de voorzitter, die daarover in overleg met de BBG een besluit neemt.

7. Over verzoeken tot blijvende deelname aan de BBG raadpleegt de voorzitter alle deelnemers van de BBG.

8. Perscontacten verlopen uitsluitend via de voorzitter, die geacht wordt het standpunt van de BBG te vertegenwoordigen.

9. Leidraad in de besluitvorming vormt het uitgangspunt dat de BBG- leden problemen bespreekbaar maken, met de intentie in gezamenlijkheid te zoeken naar oplossingen, met respect voor ieders belang en positie en gericht op het voorkomen van polarisatie. Daarbij is elke deelnemer aanspreekbaar op de specifieke taken en verantwoordelijkheden, die aan de deelname aan de BBG ten grondslag liggen.

Bijlage 4: Behandeling, Begeleiding en Beheer

In deze bijlage staat beschreven hoe de behandeling, begeleiding en beheer zoals die wordt uitgevoerd door IrisZorg, de RIBW en de woningcorporaties eruit ziet. Elke partij doet dit vanuit zijn eigen professionaliteit en methodiek.

De taken van IrisZorg voor de bewoners van de zorgwoningen
IrisZorg is een regionale instelling voor verslavingszorg. Zij biedt mensen perspectief om vanuit kracht te leven. Om dit mogelijk te maken, dragen zij bij aan inzicht en begrip, het voorkomen van afhankelijkheid van zorg en het minimaliseren van belemmerende factoren. IrisZorg biedt mensen gereedschap om grip op hun leven te behouden of te krijgen.

IrisZorg biedt behandeling aan alle cliënten met verslavingsproblematiek die gehuisvest worden in de zorgwoningen. IrisZorg behandelt en begeleidt de cliënten bij alle levensgebieden, dus niet alleen t.a.v. hun verslaving en hun psychiatrische problematiek, maar ook de zorgvragen op andere levensgebieden.
De zorg aan deze doelgroep wordt door IrisZorg aangeboden vanuit de zogenaamde FACT teams (Flexibel Assertive Community Treatment).
Het FACT team is een groot multidisciplinair team waarin een medewerker het vaste aanspreekpunt is voor een cliënt maar waarbij het hele team altijd betrokken is.
Een cliënt in een FACT-behandeling krijgt gemiddeld 1 uur zorg per week. Dit kan variëren van 4 uur per week tot 1 uur in de maand afhankelijk wat de cliënt nodig heeft.
De behandelaar is outreachend en komt dus regelmatig bij de cliënt langs, net als de verpleegkundige, de maatschappelijk werker, de psychiater, de budgetbegeleider en de arts.
Het FACT team werkt 5 dagen per week en zet voor crisissituaties buiten kantoortijden de crisisdienst van Pro Persona in. Ook kan het team op indicatie in het weekend of s avonds langs komen.

De taak van de RIBW voor de bewoners van de zorgwoningen
De RIBW Nijmegen & Rivierenland is een regionale instelling voor begeleiding bij wonen, dagbesteding en werk. Zij begeleiden mensen die vanwege een ernstige psychiatrische aandoening (EPA) voor langere tijd ondersteuning nodig hebben. De RIBW wil haar cliënten in staat stellen een zo gewoon mogelijk bestaan als burger in de samenleving te leiden. In onze begeleiding gaan zij uit van de kracht en de zelfredzaamheid van de cliënt.

Om de bewoners van de zorgwoningen te ondersteunen bij levensvragen, de administratie, het huishouden of het aangaan van sociale contacten krijgen zij op basis van een CIZ-indicatie 2 tot 4 uur begeleiding per week. Deze begeleiding wordt geleverd door de RIBW Nijmegen & Rivierenland. De invulling van deze ondersteuning is afhankelijk van de zorgvraag van de bewoner. Gaat het goed met de bewoner dan zal de 1 tot 2 uur zorg per week voldoende zijn, gaat het minder goed dan komt de begeleider vaker langs. De bewoner stelt samen met de

begeleider van de RIBW een begeleidingsplan op. In dit plan wordt het doel van de begeleiding beschreven. De RIBW ondersteunt en motiveert de bewoner om deze doelen te halen. Naast deze specifieke taak zijn begeleiders ook aanwezig op het terrein om zo nodig de bewoners te ondersteunen.

De taak van de woonconsulent voor de bewoners van de zorgwoningen
Er is een wereld van verschil tussen 'een dak boven je hoofd' en een 'thuis'. WoonGenoot en De Gemeenschap vinden dat iedereen, ongeacht leeftijd, inkomen of maatschappelijke positie, recht heeft op een thuis: op een eigen plek. Een eigen plek waar hij of zij zich alleen, met een partner of met een gezin geborgen en prettig voelt. We werken aan goede woningen op plekken waar het fijn is om te wonen. Met onze naam maken we duidelijk dat we dit samen met onze bewoners en andere belanghouders willen doen. WoonGenoot en de Gemeenschap willen iedereen een thuis bieden en kansen geven.

Naast het zorgen voor geschikte huisvesting zijn er twee verschillende corporatielijnen.

De eerste lijn is het onderliggende huurcontract.
M.b.t. deze specifieke woonvorm wordt voor een bijzonder huurcontract gekozen.
In plaats van een huurcontract op naam van een huurder, wordt er een zogenaamd ‘driepartijen contract’ afgesloten.
Het huurcontract voor elke bewoner van de zorgwoningen in de Weezenhof wordt gesloten tussen de woningcorporaties en de RIBW. In het huurcontract wordt een clausule opgenomen waarin de RIBW toestemming krijgt om de zorgwoningen te laten bewonen door een, vooraf vastgestelde en in het huurcontract vermelde, bewoner die onder begeleiding en zorg staat van de RIBW en IrisZorg.
Per bewoner zullen er bij het huurcontract aanvullende voorwaarden worden opgesteld (en ondertekend) over de individuele begeleiding, afhankelijk van de zorgvraag en problematiek van de bewoner.

De tweede lijn betreft de inzet van de woonconsulent.
Deze zal, zowel zelfstandig als in samenspraak met de begeleidende instantie, erop toezien dat de in het huurcontract vastgelegde afspraken worden nageleefd.
De woonconsulent zal daarvoor direct contact met zowel de bewoners als de medewerkers van de begeleidende instanties onderhouden.

De woonconsulent zal vooral in de eerste tijd na realisatie van de zorgwoningen vaker zichtbaar zijn op en om het terrein.
De woonconsulent zal voor begeleidende instanties (en leden van de BBG) bereikbaar zijn en daar waar nodig optreden en/of ondersteuning bieden.
Tevens zal de woonconsulent toezien op de algemene situatie op het gebied rond de zorgwoningen.

WoonGenoot en De Gemeenschap bespreken regelmatig op managementniveau de gang van zaken rondom de zorgwoningen. De uitkomsten van deze besprekingen worden gedeeld met de BBG.

Er wordt een woonconsulent aangewezen die namens beide corporaties als aanspreekpunt en gezicht in de wijk zal fungeren.

Bijlage 5 Monitoring en Evaluatie

Uitvoeringsregeling artikel 7 BBP

Om te bepalen of en in welke mate de doelstellingen worden gerealiseerd wordt het project periodiek gemonitord en geëvalueerd.

Uitvoering monitor
Bij het volgen van de invloed van de zorgwoningen in de Weezenhof op de leefbaarheid en veiligheid in deze wijk, worden de volgende bronnen gebruikt:

Politiecijfers, die van jaar tot jaar gevolgd worden.

- door de politie geregistreerde incidenten:
  - vernieling;
  - drugsoverlast;
  - jeugdoverlast;
  - burengerucht.
- door de politie geregistreerde aangiftes:
  - geweldsdelicten (o.a. bedreiging, mishandeling);
  - diefstal (o.a. fietsendiefstal, auto-inbraak, woninginbraak).

De Burgerpeiling, een grootschalig bevolkingsonderzoek dat bureau Onderzoek en Statistiek van de gemeente iedere twee jaar (2013, 2015, 2017, enzovoorts) in het najaar uitvoert.

- door bewoners ervaren overlast:
  - overlast omwonenden;
  - jeugdoverlast;
  - dronken mensen op straat;
  - overlast van zwervers/daklozen;
  - geluidsoverlast;
  - rommel op straat;
  - vernieling van straatmeubilair, zoals bankjes of bushokjes;
  - vernieling in het algemeen.
- de onveiligheidsbeleving bij bewoners:
  - voelt men zich in de buurt wel eens onveilig?
  - indien ja: hoe vaak en wat zijn de belangrijkste redenen voor de onveiligheidsgevoelens?
- oordeel van bewoners over de buurt:
  - rapportcijfer voor de buurt als plek om te wonen en leven;
  - vindt men dat de buurt vooruit of achteruit gaat?
  - indien ja: waarom vindt men dat?
  - wat zijn de belangrijkste problemen in de buurt, die met voorrang aangepakt moeten worden?
  - zou men uit de buurt willen verhuizen?

Onderzoek onder "werkers in de wijken" dat iedere twee jaar (2013, 2015, 2017, enzovoorts) in het kader van de Wijkmonitor wordt uitgevoerd.
Met "werkers in de wijken" wordt bedoeld personen werkzaam binnen zorginstellingen, politie, gemeente, scholen en bewonersgroepen. Hen wordt gevraagd naar welke ontwikkelingen, problemen en kansen ze in de Nijmeegse wijken zien.

Voorjaar 2014 wordt een rapportage gemaakt over de situatie voorafgaand aan het plaatsen van bewoners in de zorgwoningen. Dat gebeurt op basis van:

- politiecijfers voor het jaar 2013 (de Weezenhof vergeleken met het gemiddelde beeld voor Nijmegen);
- uitkomsten Burgerpeiling 2013 (de Weezenhof vergeleken met het gemiddelde beeld voor Nijmegen);
- uitkomsten onderzoek in 2013 onder "werkers in de wijken".

Circa twee en een half jaar na het plaatsen van de bewoners in de zorgwoningen wordt gerapporteerd t.b.v. de tussenrapportage op basis van:

- politiecijfers voor de jaren 2013 t/m 2016;
- uitkomsten Burgerpeiling 2013 en 2015;
- uitkomsten onderzoek in 2013 en 2015 onder "werkers in de wijken".

Om de ontwikkelingen die gemeten worden te kunnen duiden, zullen de "werkers in de wijken" (inclusief medewerkers van Bureau Toezicht) en personen uit de BBG rondom de zorgwoningen geraadpleegd worden. In hoeverre hebben zij het beeld dat deze ontwikkelingen al dan niet mede te maken hebben met de komst van de zorgwoningen. En kunnen zij iets zeggen over of en welke straten/deelgebieden binnen de wijk relatief sterk de gevolgen van de zorgwoningen ervaren.
Ook de verslagen van de bijeenkomsten van de BBG worden gebruikt voor de monitor.
Een mogelijkheid is verder om leden uit het digitaal stadspanel, die in de Weezenhof wonen, een aantal vragen voor te leggen over hun ervaringen met de aanwezigheid van zorgwoningen in hun wijk. Het digitaal stadspanel bestaat uit een omvangrijke groep Nijmeegse burgers (op dit moment circa 3.500), die bereid zijn om een aantal keer per jaar een korte digitale enquête in te vullen over een onderwerp wat in de stad speelt.

Circa vijf jaar na het plaatsen van de bewoners in de zorgwoningen gaat t.b.v. de eindevaluatie gerapporteerd worden op basis van:

- politiecijfers voor de jaren 2013 t/m 2018;
- uitkomsten Burgerpeiling 2013, 2015 en 2017;
- uitkomsten onderzoek in 2013, 2015 en 2017 onder "werkers in de wijken".

Verder geldt hetzelfde verhaal als voor de rapportage t.b.v. de tussenevaluatie na circa twee en een half jaar (verzamelen informatie om ontwikkelingen te kunnen duiden; mogelijke leden digitaal stadspanel benaderen).

Regie
De gemeente voert de regie en organisatie van deze monitoring.

Alle rapportages worden beschikbaar gesteld aan de BBG.
De evaluaties worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
Afdeling Project en Interim management
Mevr. T. Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM:	21 oktober 2013
ONS KENMERK:	13-033/13.02075/DimEm
UW KENMERK:	PM30/D13.057196
AUTEUR:	drs. D. Emond
PROJECTLEIDER:	ir. G. Hoefsloot
STATUS:	eindversie
CONTROLE:	ir. E.J.F. de Boer

Dassenonderzoek Skaeve Huuse, Nijmegen

De gemeente Nijmegen is voornemens om langs de Staddijk te Nijmegen het project Skaeve Huuse te realiseren (figuur 1). Skaeve Huuse omvat de realisatie van acht woonunits en een woonunit voor begeleiding, met een halfverharde toegangsweg vanaf Staddijk. De woonunits worden zoveel mogelijk ingepast in het landschap door het aanplanten van heester- en boomgroepen. In de Flora- en faunawet quick scan van 2013 uitgevoerd door Tauw is geadviseerd om rond het plangebied aanvullend onderzoek naar de das uit te voeren.

Figuur 1. Voorlopig ontwerp woonunits Skaeve Huuse (bron: gemeente Nijmegen).

Bureau Waardenburg heeft in de periode februari - april 2013 dit aanvullend onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen uit de soortenstandaard van de das (zie ook methodiek). De resultaten van dit onderzoek en een effectbeoordeling in het kader van de Flora- en faunawet[1] staan beschreven in deze notitie.

Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied omvat een agrarisch perceel dat thans in gebruik is als grasland (figuur 2). De begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de Staddijk in het westen, de rijksweg A73 en Stadbroekseweg in het zuidwesten en een plantenkwekerij en woonwijk Weezenhof in het noorden. Langs de zuidoostkant loopt een houtwal die tevens de perceelsgrens is.

Wat verder uitgezoomd bevindt het plangebied zich tussen de natuur- / groengebieden Het Broek (NO), Staddijk (NW) en de Overasseltsche en Hatertsche Vennen ten zuiden van de rijksweg A73.

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het plangebied wordt verwezen naar de quick scan van Tauw (2013).

Methodiek

Het plangebied is in de periode februari – april 2013 drie keer bezocht: 6 februari, 12 maart en 9 april. Dit is de meest geschikte periode voor het inventariseren van dassenburchten (Westra & Achterberg, 2007). In deze periode is veel activiteit rond de burcht in verband met het voortplantingsseizoen en zijn burchten bovendien goed te vinden doordat struiken en bomen nog geen bladeren dragen en de kruidlaag nog weinig ontwikkeld is.

Tijdens het eerste veldbezoek is een dassenburcht gevonden in de houtwal die aan de zuidoostkant van het plangebied loopt. In de twee daaropvolgende bezoeken is deze burcht elke keer bezocht en gecontroleerd op bewoningssporen. Daarnaast is tijdens deze bezoeken in een ruimere afstand van het plangebied gezocht naar dassensporen, om zodoende een goed beeld te krijgen van de functie van het plangebied voor de das. Bij het tweede veldbezoek was de heer Kokke aanwezig, van de aangrenzende plantenkwekerij.

[1] Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet worden drie beschermingsregimes onderscheiden. Voor soorten uit Tabel 1 geldt vrijstelling van verbodsbepalingen bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor soorten van Tabel 2 of 3 geldt geen vrijstelling en kan aanvraag van een ontheffing aan de orde zijn bij overtreding van verbodsbepalingen. In de tekst is per beschermde soort aangegeven in welke categorie deze is opgenomen.

Figuur 2 Ligging plangebied en afstand tot dassenburchten (bron: gemeente Nijmegen).

Resultaten

Verblijfplaatsen
In de literatuur wordt onderscheid gemaakt in drie typen dassenburchten: hoofdburcht, bijburcht en vluchtburcht. Binnen een dassenterritorium zijn deze verschillende burchten doorgaans allemaal aanwezig. Jongen zijn doorgaans aanwezig in de hoofdburcht maar kunnen ook in de bijburcht aanwezig zijn.

In figuur 2 en 3 zijn de burchten aangegeven die rond het plangebied zijn gevonden. In de houtwal ten noordoosten van het plangebied is een dassenburcht gevonden met 6-8 pijpen (nr. 2). Tijdens het eerste veldbezoek zijn hier verse prenten gevonden en dassenharen op het prikkeldraad. Ondanks de sneeuwval van de voorgaande dagen waren de ingangen van de pijpen vrij van sneeuw. Dit wijst erop dat de burcht bewoond wordt. Tijdens het tweede bezoek was het graslandperceel bewerkt en waren twee pijpen (die in het grasland liggen) deels ingestort. Ook tijdens het laatste bezoek waren deze nog niet hersteld, noch werden nieuwe of verse bewoningssporen gevonden (prenten, uitwerpselen, graafsporen). Op basis van de bevindingen is geconcludeerd dat het om een bijburcht gaat die niet jaarrond wordt bewoond.

De hoofdburcht bevindt zich ten oosten van het plangebied, in een forse houtwal tussen de graslandpercelen van Het Broek (nr. 1). Deze burcht is tijdens het tweede veldbezoek met behulp van de heer Kokke gevonden, op hemelsbreed 700 meter vanaf de bijburcht.

Bij twee pijpen werd nestmateriaal voor de ingang gevonden. Ondanks dat hier niet specifiek naar is gezocht mag aangenomen worden dat hier de jongen worden geboren en grootgebracht.

Een tweede bijburcht is gevonden langs de geluidswal van de rijksweg A73, tussen Staddijk en Van Boetbergweg (nr. 3). Dit gebied is in principe uitgerasterd maar op meerdere plekken zijn onderdoorgangen zichtbaar. Bovenop het talud zijn 10-15 pijpen gevonden, waarvan enkele onder de geluidswal doorlopen. Of deze doorlopen tot in de berm van de afrit is niet onderzocht.

Bij de meest zuidelijke faunatunnel op figuur 3 (D) is tijdens het derde veldbezoek een enkele pijp gevonden. Aangezien recente bewoningssporen ontbraken betreft het hier vermoedelijk een vluchtpijp. Ook langs de geluidswal tussen de rijksweg A73 en de Stadbroekseweg zijn graafsporen gevonden. Dit gebied is tevens uitgerasterd, maar verder niet onderzocht. Waarschijnlijk gaat het ook hier ook om een vluchtpijp.

Foerageergebied en territorium
De grootte van een dassenterritorium is afhankelijk van het voedselaanbod en daarmee dus van de kwaliteit van een gebied. In optimaal leefgebied varieert deze van 30 tot 150 hectare (Dienst Regelingen, 2012). Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied Skaeve Huuse in relatie tot een dassenterritorium is de begrenzing van het territorium in dit onderzoek niet in beeld gebracht.

Zowel het plangebied als de omliggende percelen zijn foerageergebied voor de das. Het graslandperceel biedt jaarrond voedsel voor de das en is daarmee van betekenis voor de functionele leefomgeving.

Figuur 3. *Resultaten dassenonderzoek Skaeve Huuse met de ligging van aangetroffen verblijfplaatsen (blauwe stip 1-3), wissels (gele pijl) en faunatunnels (rode pijl A-D).*

Wissels en faunatunnels

Tijdens de veldbezoeken zijn op een aantal locaties dassenwissels gevonden. Daarnaast zijn onder de rijksweg A73 meerdere faunatunnels aangebracht waardoor uitwisseling met het zuidelijk gelegen gebied mogelijk is (B t/m D). De tunnels en wissels zijn eveneens weergegeven in figuur 3. De tunnel onder de Van Boetbergweg maakt uitwisseling met Staddijk mogelijk (A). Bij de meeste tunnels zijn sporen van gebruik gevonden alhoewel niet bij elke tunnel met zekerheid kan worden gezegd dat dit door de das is. Bij de ingang van de tunnel onder de Van Boetbergweg zijn oude latrines gevonden, hetgeen meestal wijst op een territoriumgrens. Bij de meest zuidelijke tunnel onder de rijksweg A73 is behalve een oude pijp (zie boven) verschillende wissels gevonden van waar dassen het gebied intrekken. Ook de aanwezigheid van dassenharen en een krabboom wijzen op frequent gebruik door dassen. Behalve faunatunnels zijn langs de rijksweg A73 over de hele lengte rasters geplaatst, op de zuidoever van de watergang. Op diverse plekken zijn deze kapot of door dassen ondergraven (zie boven).

Van een duidelijke wissel *in* het plangebied lijkt geen sprake aangezien de dassen *ad random* het perceel oversteken om te foerageren. Meest waarschijnlijk is dat dassen, in geval van haast of gevaar, vanaf de burcht recht oversteken, om vervolgens langs het hekwerk van de plantenkwekerij richting Staddijk te lopen. De houtsingel, wat eigenlijk een begroeide greppel is, wordt gebruikt om vanaf de burcht naar het zuiden en noorden te gaan.

Effecten

Het plangebied van het project Skaeve Huuse bedraagt 3880 m^2 in de vorm van gras en beplanting en omvat essentieel dassenfoerageergebied. Percelen die jaarrond voedsel leveren zijn essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de burcht (Westra & Achterberg, 2007). Dit zijn graslanden (gras < 5 cm), bossen, singels en houtwallen en hoogstamboomgaarden met gras.
Dit in tegenstelling tot percelen die periodiek voedsel leveren zoals maïsakkers. Overigens dient hierbij wel naar het groter geheel gekeken te worden, waarin ook teeltwisseling gebruikelijk is, en het huidige grasland over enkele jaren is ingeplant met periodiek voedsel. Uitgaande van een territorium van 30 – 150 ha gaat het om een afname van resp. 1,26 - 0,25%, en daarmee relatief weinig.

Daarnaast ligt het perceel binnen de (dagelijkse) migratiebewegingen van en naar de burcht. Het plaatsen van de woonunits en in gebruik name van Skaeve Huuse kan leiden tot verstoring van de burcht. Met een afstand van meer dan 200 meter tussen de burcht en de dichtstbijzijnde woonunit, en het ontbreken van dekking hiertussen zijn directe (betreding of verstoring van de burcht) en indirecte effecten (geluid, verlichting) niet op voorhand uit te sluiten, wanneer geen maatregelen worden getroffen.

Conclusie

Net buiten het plangebied bevindt zich een dassenburcht met 6-8 pijpen. De burcht maakt onderdeel uit van een netwerk aan dassenburchten en functioneert als bijburcht. Het graslandperceel waar de woonunits zijn voorzien vormt jaarrond foerageergebied voor de das en wordt gebruikt voor dagelijkse bewegingen tussen verblijfplaats en voedselgebieden. Met het realiseren van Skaeve Huuse kunnen effecten optreden door verlies aan oppervlakte foerageergebied en aantasting/verstoring van de burcht. Met het treffen van mitigerende maatregelen kunnen deze effecten en het overtreden van verbodsbepalingen uit artikel 11 van de Flora- en faunawet worden voorkomen. De mitigerende maatregelen moeten worden vastgelegd in een mitigatieplan en onderdeel uitmaken van de ingreep. Het aanvragen van een ontheffing voor de Flora- en faunawet is dan niet nodig.

Literatuur

Dienst Regelingen, 2012. Soortenstandaard das *Meles meles*.

Westra, S.A. & C. Achterberg, 2007. Handleiding voor het inventariseren van dassenburchten. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

Tauw, 2013. Quick scan beschermde natuurwaarden Skeave Huuse, Nijmegen. Kenmerk N011-1205912BKR-mfv-V01-NL.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met D. Emond

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv

Ir. E.J.F. de Boer

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl

Locatie afweging zorgwoningen (Skaeve huse)

Gemeente Nijmegen
maart 2013

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2

1.1 Concept Skaeve huse 2
1.2 Waarom een locatieafweging? 2
1.3 Afwegingskader 3
1.3.1 Uitsluitingscriteria 3
1.3.2 Kwaliteitscriteria 6

2 Locatiebepaling 9
2.1 Inleiding 9
2.2 Stap 1: de locaties 9
2.3 Stap 2: Uitsluitingscriteria 11
2.4 Stap 3: Kwaliteitscriteria 12
2.5 Conclusie 17

Bijlage 1 Detailkaarten onderzochte locaties 18

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

1 Inleiding

Dit document geeft een onderbouwing van de locatiekeuze voor Skaeve huse in de gemeente Nijmegen. Vanaf 2008 is er gezocht naar een plek voor deze eenvoudige woningen voor mensen die niet in een woonwijk kunnen wonen.

De zoektocht voor een dergelijke functie is lang geweest. Dat komt omdat de perfecte plek hiervoor niet bestaat. Dit wordt extra bemoeilijkt doordat de gemeente Nijmegen een erg stedelijke gemeente is met weinig buitengebied. Hierdoor is de kans op conflicten met andere belangen en regels groot.

In Nijmegen is er behoefte aan ca. 15 Skaeve huse, verdeeld over twee projecten. Eén in Nijmegen Noord (7 units) en één in Nijmegen ten zuiden van de Waal (bestaande stad, 8 units). In noord zijn we nog op zoek naar een locatie.
In totaal zijn er in de periode 2008 – 2012, 29 locaties onderzocht, waarvan 6 in Nijmegen Noord en 23 in de bestaande stad. In dit document wordt aangegeven hoe de locatieafweging tot stand is gekomen voor de bestaande stad en waarom uiteindelijk is gekozen voor de locatie ten zuiden van de Weezenhof aan de Stadbroekseweg. De rapportage is daarmee een samenvatting van het afwegingstraject dat in de periode 2008 tot 2012 is doorlopen.

In hoofdstuk 1 wordt de aanpak beschreven die gehanteerd is bij de locatieafweging (het toetsingskader). In hoofdstuk 2 is deze toegepast op de onderzochte locaties.

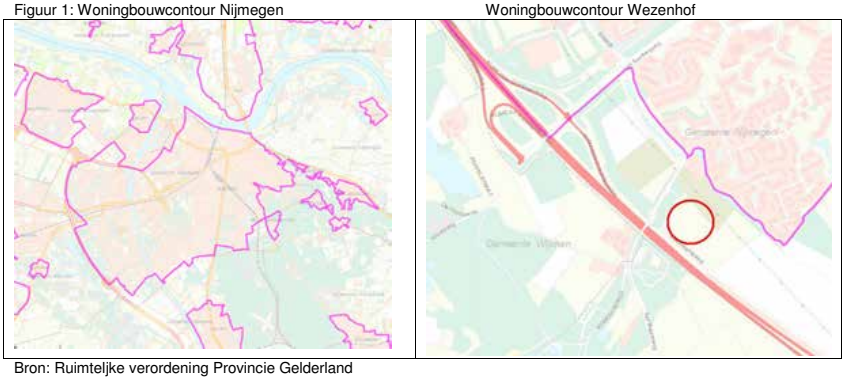
1.1 Concept Skaeve huse

Letterlijk betekent het 'rare huizen'. Skaeve huse zijn eenvoudige woonunits met de meest elementaire functies. Een woonruimte, keuken, slaapgedeelte en een douche. Er is een aparte unit voor de was en begeleiding. Een project Skaeve huse bestaat uit 7 of 8 woonunits. Ze zijn bedoeld voor mensen die niet in een gewone woonomgeving kunnen wonen. De redenen daarvoor verschillen. In sommige gemeenten wonen in Skaeve huse mensen die zeer ernstige en langdurige overlast veroorzaakt hebben in een buurt en voor wie Skaeve huse de laatste kans zijn die zij nog krijgen om ergens te wonen. Andere gemeenten, waaronder Nijmegen, willen de Skaeve huse gebruiken om ex dak- en thuislozen te huisvesten die niet functioneren in groepen of in een omgeving met veel mensen om zich heen, vaak vanwege een psychiatrische stoornis of aandoening. Meestal zijn zij al lang dakloos. Het zijn individualisten die zich niet kunnen aanpassen aan hun omgeving en het beste gedijen in een omgeving met ruimte om zich heen.

1.2 Waarom een locatieafweging?

Deze onderbouwing van de locatieafweging is geschreven om te laten zien hoe de gemeente Nijmegen tot de keuze voor de locatie is gekomen.
De beoogde locatie valt buiten de woningbouwcontour die is vastgesteld door de provincie in de Ruimtelijke Verordening Gelderland, geconsolideerde versie. Daarin staan regels waar gemeenten in bestemmingsplannen rekening mee moeten houden. Deze zeggen dat nieuwe bebouwing is toegestaan binnen de woningbouwcontour van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen. Nieuwe bebouwing kan ook buiten de contour als wordt aangetoond dat deze nieuwe bebouwing (redelijkerwijs) niet kan worden gerealiseerd binnen de woninbouwcontour. Deze locatieafweging geeft ook een onderbouwing hiervoor.

Figuur 1: Woningbouwcontour Nijmegen Woningbouwcontour Wezenhof

Bron: Ruimteljke verordening Provincie Gelderland

1.3 Afwegingskader

Bij de afweging van de verschillende locaties in de bestaande stad zijn twee sets criteria gebruikt. Harde criteria zoals milieufactoren en meer zachte kwaliteitscriteria die met het project en omgeving te maken hadden. Eerst zijn de locaties onderzocht op de zogenaamde uitsluitingscriteria. De overgebleven locaties zijn vervolgens aan de kwaliteitscriteria getoetst. Hieronder worden de beide sets criteria verder uitgewerkt.

1.3.1 Uitsluitingscriteria

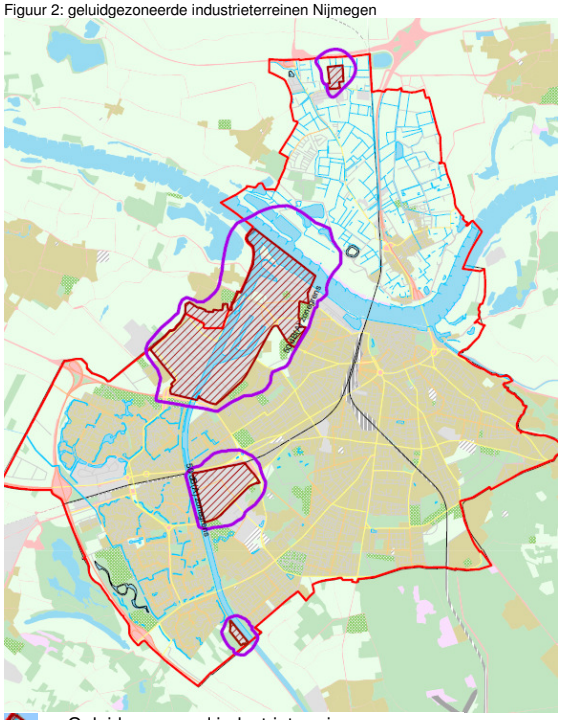
Nijmegen is een stedelijke gemeente met weinig buitengebied. Dat betekent dat functies dicht op elkaar zitten en soms hinder van elkaar ondervinden. Daarom zijn er in Nederland ook ruimtelijke ordeningsregels en milieuregels opgesteld. De belangrijkste zijn geluidsregels en beschermde natuur. Daarnaast zijn er nog een aantal criteria die zo belangrijk zijn voor het slagen van het project dat die ook als een uitsluitingscriterium bestempeld zijn. Dat is dat Skaeve huse niet in een woonwijk gevestigd kunnen worden, de kavelgrootte en uitsluiting van bestaande bebouwing. Hieronder worden deze uitgewerkt.

De woningbouwcontour van de provincie Gelderland is niet als een uitsluitingscriterium aangemerkt omdat, zoals hierboven beschreven, van deze contour kan worden afgeweken door aan te tonen dat het moeilijk is binnen de woninbouwcontour te bouwen. Dat geldt voor de Skaeve huse waar, door de aard van de bebouwing en bewoners, het lastig is om dit in bestaand stedelijk gebied te realiseren. Hierdoor moeten al snel de randen van de stad worden opgezocht. En juist de woninbouwcontour ligt strak om het stedelijk gebied van Nijmegen (zie figuur 1)

1) Geluidgezoneerde industrieterreinen
Nijmegen kent geluidgezoneerde industrieterreinen. Op een gezoneerd industrieterrein mogen bedrijven gezamenlijk een bepaalde geluidsnorm niet overschrijden. De gemeente legt deze terreinen vast in het bestemmingsplan. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de zone. Geluidgevoelige bestemming zoals woningen zijn daar niet toegestaan op basis van de Wet Geluidhinder. De bestaande bedrijven ondervinden namelijk hinder van nieuwvestiging van geluidgevoelige bestemmingen. De bedrijven worden dan beperkt in hun bedrijfsmatige activiteiten en kunnen daardoor minder geluid produceren. Dit staat haaks op het ruimtelijke ordeningssbeleid wat uitgaat van zonering. Op de geluidgezoneerde industrieterreinen mogen de bedrijven met de hogere milieucategorien (de grote lawaaimakers) gevestigd worden.

Op figuur 2 geeft het rood gearceerde aan wat de grens is van het geluidgezoneerde industrieterreinen in Nijmegen en waarbinnen woningen of andere geluidgevoelige bestemmingen niet gevestigd mogen worden op grond van de wet Geluidhinder. Rondom het industrieterrein ligt een zone, de paarse lijn op bovenstaande tekening. Tussen de rood gearceerde gebied en de paarse lijn zijn woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen onder voorwaarden wel mogelijk. De gemeente kan daarvoor een hogere waarde[1] verlenen, waarbij geldt dat de geluidsbelasting van nieuwe woningen maximaal 55 db (A) bedraagt.

Figuur 2: geluidgezoneerde industrieterreinen Nijmegen

Geluidgezoneerd industrieterrein

Industrielawaai zonegrens 50 dB (A)

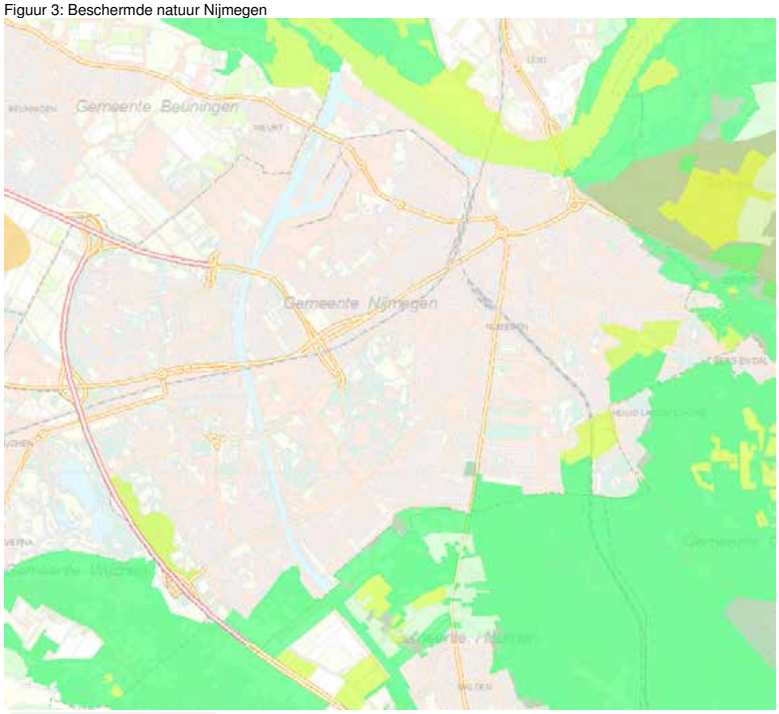
Bron gemeente Nijmegen

[1] De Wet geluidhinder treedt in werking wanneer door een ruimtelijke ordeningsprocedure, zoals een bestemmingsplan, geluidgevoelige bestemmingen binnen een geluidzone komen te liggen. In de wet is een streefwaarde (de voorkeurswaarde) en een grenswaarde (de maximaal toelaatbare geluidbelasting) opgenomen voor de betreffende geluidsbron. Uit akoestisch onderzoek bij de ruimtelijke ordeningsprocedure kan blijken dat, ondanks maatregelen, de voorkeurswaarde wordt overschreden. De Wet geluidhinder heeft voor die gevallen bepaald dat het college van burgemeester en wethouders bevoegd is een hogere waarde dan de voorkeurswaarde vast te stellen.

2) Beschermde Natuur (EHS, Natura 2000, waardevol open gebied)
Nijmegen kent weinig buitengebied en het buitengebied wat er is, is veelal beschermd. We hebben te maken met drie categoriën (EHS, Natura 2000 en Waardevol open gebied), waarvan de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) de belangrijkste is. Op figuur 3 staan de EHS gebieden in Nijmegen en het Waardevol Open gebied. In de EHS geldt een nee, tenzij principe voor nieuwvestiging van woningen, en er gelden strenge en dure compensatiemaatregelen. Datzelfde geldt voor de bescherming van natura 2000 gebieden. De Waal en de uiterwaarden behoren hiertoe (die zijn dubbel beschermd, ook door EHS). Tot slot is er nog het provinciale beleid over het Waardevolle open gebied, waartoe delen van de Ooijpolder behoren. Het ruimtelijk beleid voor waardevolle landschappen is: behouden en versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten. Voor waardevolle open gebieden is de grootschalige openheid de belangrijkste kernkwaliteit. Daarom geldt dat ruimtelijke ingrepen die de openheid aantasten, niet zijn toegestaan.

Het ruimtelijk beleid van de gemeente is om gebieden met groene kwaliteiten zoveel mogelijk te beschermen en te vrijwaren van nieuwe functies als woningen. Daarom zijn gebieden die vallen in de EHS, Natura 2000 of waardevol open gebied uitgesloten voor de Skaeve huse. Dat geldt ook voor andere gebieden die als waardevol groen gebied gekenmerkt kunnen worden, zoals het Goffertpark. Dit is beschermd als gemeentelijk monument op basis van de Monumentenverordening. Dat houdt in dat het park zoveel mogelijk intact moet blijven.

Figuur 3: Beschermde natuur Nijmegen

Bron website provincie Gelderland (RO in kaart)

3) Woonwijk
Ongeveer zes jaar geleden is in Nederland een experiment gestart met het opzetten van woningen volgens het Deens model Skaeve huse. De SEV (Stichting Experimenten Volkshuisvesting) begeleidde een aantal grotere steden bij de ontwikkeling van dit nieuwe woonconcept. De Stichting Experimenten Volkshuisvesting bracht op basis van de bevindingen in 2010 een advies uit aan de minister. In het advies staan diverse aanbevelingen. Wat betreft de locatie is de aanbeveling dat deze net buiten een woonwijk ligt en niet midden in een woonwijk. Hiervoor zijn twee redenen. Enerzijds is dit voor de inwoners van de wijk prettiger. Anderzijds voor de bewoners van de Skaeve huse. Die zijn gebaat bij een rustige plek op enige afstand van een woonwijk, maar wel met voorzieningen op loop- of fietsafstand. Vandaar de keuze voor een locatie aan de rand van een woonwijk en niet midden in een woonwijk. De locaties voor Skaeve Huze in Nederland die door het SEV zijn onderzocht (Tilburg, Amsterdam, Arnhem, Kampen, Maastricht) liggen grotendeels buiten een woonwijk.

4) Kavelgrootte
Tot slot is de kavelgrootte ook een uitsluitingscriterium. De locatie moet groot genoeg zijn voor de ca. 8 units, inclusief infrastructuur. De units moeten bovendien op enige afstand van elkaar worden geplaatst. Daarom gaat de gemeente Nijmegen uit van een kavel van minimaal 1500m2. Afhankelijk van de inpassing en benodige ruimte voor eventuele groene inpassing en ontsluiting kan meer nodig zijn.

5) Bestaande bouw
De ervaring leert dat het niet mogelijk is om Skaeve huse te realiseren in leegstaande panden. In appartementen wonen de bewoners te dicht op elkaar. Dit geeft bij de doelgroep te veel negatieve prikkels. Eengezinswoningen zijn veel te groot voor mensen uit de doelgroep voor Skaeve huse. Het risico is dan groot dat zij zich angstig of onprettig gaan voelen en weer gaan zwerven. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat sommigen van de bewoners, die veel ruimte hebben, allerlei spullen gaan verzamelen die niet nodig zijn en waardoor er een rommelige situatie ontstaat.

1.3.2 Kwaliteitscriteria

Amsterdam, Arnhem, Kampen, Maastricht en Tilburg hebben goede ervaringen met Skaeve huse. Dit blijft uit het onderzoek van de onafhankelijke SEV. De volgende conclusies zijn getrokken: bewoners van Skaeve huse zijn tevreden over hun woonsituatie en velen van hen boeken vooruitgang in hun persoonlijk functioneren; hulpverleners, evenals de corporaties en de gemeenten zien in Skaeve huse een noodzakelijke aanvulling op het reguliere aanbod, bewoners van de Skaeve huse veroorzaken geen noemenswaardige overlast. Om overlast te voorkomen zijn door de SEV aanbevelingen of aandachtspunten geformuleerd, onder meer ten aanzien van de geschiktheid van locaties voor Skaeve huse.

Naast deze aanbevelingen van de SEV heeft de gemeente Nijmegen ook een aantal criteria toegevoegd. Te samen zijn dit de kwaliteitscriteria. De locaties die zijn overgebleven na stap 1 (uitsluitingscriteria) zijn getoetst aan deze kwaliteitscriteria (stap 2). Dat zijn dus geen harde uitsluitingscriteria maar geven aan of een locatie meer of minder geschikt zijn. Er is onderscheid gemaakt in goed, matig of slecht. Het gaat om een relatieve score van de locaties ten opzichte van elkaar.

De kwaliteitscriteria zijn:

1. Spreiding sociaal maatschappelijke voorzieningen
2. Andere plannen op de locatie
3. Winkelvoorzieningen en openbaar vervoer
4. Beschikbaarheid locatie
5. Afstand tot woonwijk
6. Geluidsmaatregelen
7. Huidige functie

1. Spreiding sociaal maatschappelijke voorzieningen
De gemeenteraad heeft op 15 december 2010 besloten over de kaders voor huisvesting van maatschappelijke opvangvoorzieningen. Dit beleid gaat uit van het voorkomen van een concentratie van voorzieningen op een plek , omdat concentratie het risico op overlast kan versterken. Evenwichtige spreiding van maatschappelijke opvangvoorzieningen over de stad is daarom altijd onderdeel van de locatieafweging, binnen de kaders van 'harde' locatie-eisen en uitsluitingscriteria.

In sommige delen van Nijmegen is al sprake van een concentratie van sociaal maatschappelijke voorzieningen, vaak een historisch gegroeide situatie. Dat geldt bijvoorbeeld voor het stadscentrum met het MFC, het Kasteel en de Cirkel. De Winkelsteeg is het gebied met de grootste concentratie. Hier bevinden zich De Hulsen met nachtopvang, 24-uursopvang, wonen met zorg, beschermd wonen en dagbesteding voor (ex-) dak- en thuislozen (bij elkaar > 150 plaatsen), de polikliniek verslavingsbehandeling, de medische heroïneunit, het Domushuis, de Pompekliniek en een vestiging van ProPersona.

Deze gebieden vallen af als locatie voor Skaeve huse omdat een nog grotere concentratie van voorzieningen niet gewenst is. Bij de komst in 2011van het Domushuis en de medische heroine verstrekking in dit gebied is door de ondernemersvereniging uitdrukkelijk aangegeven bij college en raad dat de draagkracht van het bedrijvenpark Winkelsteeg voor deze voorzieningen bereikt is. Om deze reden is bijvoorbeeld de locatie aan de Tarweweg afgevallen.

2. Andere plannen op de locatie
Nijmegen is een gemeente met beperkt grondgebied, met vele bouwactiviteiten en ruimtelijke plannen. Een plek waar geen of nog geen duidelijke plannen zijn voor toekomstige ontwikkeling hebben de voorkeur en scoren daarmee dan ook beter dan locaties waar al duidelijke plannen voor zijn. Er is sprake van een gradatie in de status van de plannen. Op sommige plekken zijn al concrete plannen (met bijvoorbeeld toezeggingen) en op andere plekken zijn er slechts ideeën of eerste verkenningen. Het gaat bijvoorbeeld om contracten, bestemmingsplannen of goedgekeurde samenwerkingsovereenkomsten. De onderzochte locaties kunnen afhankelijk van de status van plannen goed, matig of slecht scoren.

3. Winkelvoorzieningen en openbaar vervoer
Ook de bewoners van Skaeve huse hebben behoefte aan voorzieningen om bijvoorbeeld boodschappen te doen. Daarom moeten voorzieningen ook bereikbaar zijn, het liefst op loop- en fietsafstand. We houden hierbij als afstandsnorm anderhalve kilometer aan van de Skaeve Huse tot aan de dichtstbijzijnde supermarkt voor dagelijkse boodschappen. Locaties kunnen op dit punt goed scoren (onder de anderhalve kilometer), matig (rond de anderhalve kilometer) en slecht (ruim boven anderhalve kilometer). Bewoners zijn ook aangewezen op het openbaar vervoer (geen autobezit) en daarom wordt een locatie met OV in de buurt aangeraden.

4. Beschikbaarheid locatie
In het onderzoek van de SEV blijkt dat de onderzochte locaties in Nederland allen gebouwd zijn met een tijdelijke afwijking van het bestemmingsplan voor maximaal vijf jaar. Na vijf jaar moeten de bewoners van de Skaeve huse verhuizen en moet weer een nieuwe locatie gezocht worden.

Dat is ongewenst omdat Skaeve huse een voorziening zijn die voor lange tijd, waarschijnlijk permanent, noodzakelijk is. De bewoners stabiliseren en knappen op in Skaeve huse, maar bereiken niet of pas op heel lange termijn voldoende zelfredzaamheid om een stap verder te zetten in hun wooncarrière. Bovendien zijn zij het meest gebaat met rust en stabiliteit en dus ook met een vaste plek. Vanwege de permanente behoefte aan Skaeve huse en de behoefte aan stabiliteit voor bewoners, raadt de SEV ook aan om te zoeken naar een permanente locatie.

5. Afstand tot woonwijk
Door de SEV wordt aangeraden om de Skaeve huse minimaal 100 meter van een bestaande woonwijk te plaatsen. De locaties zijn op dit punt onderzocht en kunnen goed, matig of slecht scoren.

6. Geluidsmaatregelen
Langs drukke wegen en het spoor is vaak sprake van een hoge geluidsbelasting. Dat betekent dat er vaak dure maatregelen genomen moeten worden om geluid terug te brengen tot een aanvaarbaar niveau (bijvoorbeeld een geluidscherm of ‘stil’ asfalt). Deze dure ingrepen maken dat het plan voor Skaeve huse financieel moeilijker uitvoerbaar wordt. De locaties waar geluidsbelasting een rol speelt zijn getoetst aan de regels uit de Wet Geluidhinder.

7. Huidige functie
Tot slot is een kwaliteitscriterium de mate waarin een locatie nu een essentiele functie heeft voor de buurt of omgeving. Denk aan een groengebied in een dichte stedelijke omgeving, natuur of een speelplek of een hondenuitlaatplek. Als de Skaeve huse deze functie verstoort, scoort de locatie op dit punt slecht.

2 Locatiebepaling

2.1 Inleiding

In het vorige hoofdstuk stond de aanpak centraal van de locatieafweging, in dit hoofstuk wordt de aanpak toegepast. Hiervoor zijn drie stappen doorlopen. Allereerst zijn er 29 locaties, waarvan 23 in de bestaande stad onderzocht. De 23 onderzochte locaties lichten we toe in paragraaf 2.2. Daarna zijn de uitsluitingscriteria toegepast, zie paragraaf 2.3. Tot slot zijn de kwaliteitscriteria op de overgebleven locaties losgelaten, zie paragraaf 2.4. Paragraaf 2.5 geeft de conclusie over de locatiebepaling weer.

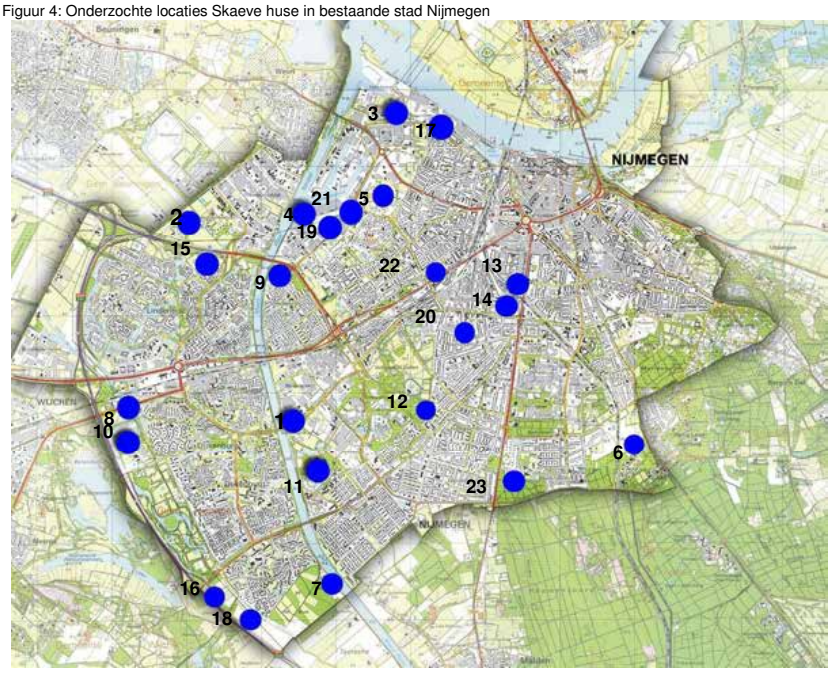
2.2 Stap 1: de locaties

In 2008 is gestart met het zoeken naar een geschikte locatie voor Skaeve huse in Nijmegen, o.a. naar aanleiding van het raadsbesluit over het beleidsdocument Stedelijk Kompas[2]. In Nijmegen bleek dat er behoefte is aan ongeveer 15 woningen aan de onderkant van de woonladder[3], verdeeld over twee locaties van 7 en 8 woningen elk. Eén in Nijmegen Noord en één in de bestaande stad. In totaal zijn 29 locaties onderzocht. Die locaties, in potentie kansrijke geacht, zijn aangedragen door medewerkers en bestuurders van de gemeente Nijmegen, door mensen van zorginstelling RIBW en Iriszorg en door de samenwerkende corporaties.

Op figuur 4 staan de onderzochte locaties in de bestaande stad. Zie bijlage 1 voor detailkaarten.

[2] Het Stedelijk Kompas vormt een richtinggevend kader voor toekomstige ontwikkelingen binnen de aanpak van dak- en thuisloosheid in de regio Nijmegen.
[3] Dit is een raamwerk waarin de verschillende vormen van wonen zijn beschrijven, van buiten slapen tot zelfstandig wonen.

Figuur 4: Onderzochte locaties Skaeve huse in bestaande stad Nijmegen

2.3 Stap 2: Uitsluitingscriteria

Tabel 1: Afweging locaties d.m.v. uitsluitingscriteria

Nr.	Uitsluitingscriteria (rij) / Locatie (kolom)	Geluid-gezoneerd industrie-terrein	Beschermd groen	Woonwijk	Kavelgrootte	Bestaande bouw
1	Tarweweg/Winkelsteegseweg					
2	Nabij Kinderdorp Neerbosch					
3	Weurtseweg nabij Electrabel					
4	Ambachtsweg/ dr Blécourtstraat, West Kanaaldijk,					
5	Park West, zone tussen Energieweg en Bredestraat, Hees					
6	Nabij GGZ Panovenlaan					
7	Nabij de Hamer					
8	Hoek spoordijk / A73 nabij hondensport Lindenholt					
9	Langs Maas-Waal kanaal bij Neerbosch Oost, Neerboscheweg					
10	Streekweg					
11	Kanaalzone nabij Winkelsteeg					
12	Rand Goffertpark, Muntweg, Rentmeesterlaan					
13	Spoorzone Bottendaal					
14	Spoorzone Thijmstraat					
15	Lindenholt nabij sportvelden					
16	Weezenhof nabij viaduct A73					
17	Naast Nijvis, Waalfront					
18	Stadbroekseweg					
19	Ambachtsweg					
20	Dobbelmanweg					
21	Sancta Maria					
22	Looimolenweg					
23	Bos Brakkenstein					

	Voldoet aan uitsluitingscriteria
	Voldoet niet

Toelichting op de uitgesloten locaties

In totaal zijn van de 23 locaties er zeven afgevallen in stap 2 de uitsluitingscriteria (zie tabel 1).

3) Weurtseweg nabij Electrabel
Deze locatie ligt in het geluidgezoneerde industrieterrein Noord Oost kanaalhavens en geluidgevoelige bestemmingen zoals woningen zijn daar niet toegestaan (zie paragraaf 1.3.1).

4) Ambachtsweg/ dr Blécourtstraat, West Kanaaldijk,
Voor deze locatie geldt hetzelfde als voor locatie 3

7) Nabij de Hamer
Deze locatie valt af omdat het in de EHS ligt, de zwaarste categorie (EHS Natuur, zie paragraaf 1.3.1).

12) Rand Goffertpark, Muntweg, Rentmeesterlaan
Het Goffertpark is geen beschermde natuur (zoals EHS) maar is wel een gemeentelijk monument op basis van de Monumentenverordening. Dat houdt in dat het park zoveel mogelijk intact moet

blijven. Los daarvan is het park van grote waarde voor de stad en haar inwoners als uitloop en recreatiegebied en het beleid is om dit zoveel mogelijk te beschermen.
Langs de rand van het Goffertpark is gekeken of er mogelijkheden zijn voor Skaeve huse (o.a. bij de Rentmeesterlaan en bij de Muntweg) maar om deze redenen (monument, waardevol groen) zijn ook deze afgevallen.

19) Ambachtsweg
Aan de ambachtsweg staan voormalige bedrijfswoningen, (boven en benedenwoningen). Dit betreft echter bestaande bouw, dicht op elkaar. De doelgroep van de Skaeve huse is hierbij niet gebaat. Ook het aspect geluidgezoneerde industrieterein is rood gekleurd. Dit komt omdat de huidige woningen zijn bestemd als bedrijfswoningen, waar andere normen voor gelden dan reguliere woningen. Omzetting naar reguliere woningen is niet mogelijk omdat het industrieterrein geluidgezoneerd is.
Bovendien zijn er plannen om tegenover de locatie in de toekomst een puinbreker te realiseren, die veel geluid produceert.

20) Dobbelmanweg
Het betreft de bestaande basisschool aan de Dobbelmanweg. Deze locatie komt vrij. Onderzocht is of de Skaeve huse hierin gehuisvest konden worden. Hiervoor geldt hetzelfde als bij 19, namelijk dat huisvesting in bestaande bouw niet gewenst is voor de doelgroep. Op dit moment wordt hier ook een andere school gehuisvest.

23) Bos Brakkenstein
Deze locatie is afgevallen omdat het in de Ecologische Hoofdstructuur is gelegen.

2.4 Stap 3: Kwaliteitscriteria

De overgebleven locaties zijn getoetst aan de kwaliteitscriteria (zie paragraaf 1.3.2).

1. Spreiding
2. Andere plannen op de locatie
3. Winkelvoorzieningen en openbaar vervoer
4. Beschikbaarheid locatie
5. Afstand tot woonwijk
6. Geluidsmaatregelen
7. Huidige functie

Tabel 2: Afweging locaties d.m.v. kwaliteitscriteria

Nr.	Kwaliteitscriteria (rij) / Locatie (kolom)	1. Spreiding	2. Andere plannen	3. Winkelvoor-zieningen / OV	4. Beschik-baarheid locatie	5. Afstand tot woonwijk	6. Geluidsmaat-regelen	7. Huidige functie
1	Tarweweg/Winkelsteegseweg							
2	Nabij Kinderdorp Neerbosch							
5	Park West, tussen Energieweg en Bredestraat							
6	Nabij GGZ Panovenlaan							
8	Hoek Spoordijk / A73							
9	Langs Maas-Waal kanaal bij Neerbosch-Oost							
10	Streekweg							
11	Kanaalzone nabij Winkelsteeg							
13	Spoorzone Bottendaal							
14	Spoorzone Thijmstraat							
15	Lindenholt nabij sportvelden							
16	Weezenhof nabij viaduct A73							
17	Naast Nijvis, Waalfront							
18	Stadbroekseweg							
21	Sancta Maria							
22	Looimolenweg							

	Voldoet aan kwaliteitscriteria
	Voldoet matig aan kwaliteitscritera
	Voldoet niet

Toelichting op de locaties

1) Tarweweg/Winkelsteegseweg
Deze locatie voldoet aan vijf van de zeven criteria. De Winkelsteeg is het gebied met de grootste concentratie sociaal maatschappelijke voorzieningen. Hier bevinden zich De Hulsen met nacht-opvang, 24-uursopvang, wonen met zorg, beschermd wonen en dagbesteding voor (ex-) dak- en thuislozen (bij elkaar > 150 plaatsen), de polikliniek verslavingsbehandeling, de medische heroïneunit, het Domushuis, de Pompekliniek en een vestiging van ProPersona. Er is dus sprake van een stapeling, hetgeen niet overeenkomt met de raadsuitspraak van voldoende spreiding van voorzieningen maatschappelijke opvang in de stad. De ondernemersvereniging Winkelsteeg heeft aan het gemeentebestuur te kennen gegeven, na het besluit om de medische heroine verstrekking aan Tarweweg te huisvesten op het terrein van de Hulsen en de komst van het Domushuis aan de Tarweweg, dat de draagkracht van dit bedrijvenpark bereikt is als het gaat om zorginstellingen en voorzieningen van maatschappelijke opvang. Daarnaast zijn voorzieningen zoals een supermarkt niet dichtbij (over de brug naar winkelcentrum Malvert of richting Hatert) , de afstand is rond de anderhalve kilometer voor de dichtstbijzijnde supermarkt (Hatertseweg 835). Daarom scoort dit aspect matig.

2) Nabij Kinderdorp Neerbosch
Deze locatie voldoet aan vijf van de zeven criteria. Er zijn geen andere plannen. De beoogde locatie ligt op het terrein van Kinderdorp Neerbosch. Dit is een gebied waar zeer veel instellingen te vinden zijn op het gebied van de jeugdzorg zoals Kristallis, dr. Leo Kannerhuis, Dichterbij, RIBW en Entréa. En de locatie scoort ook niet goed op de nabijheid van voorzieningen. De dichtstbijzijnde supermarkt is te vinden in Lindenholt op ca. 2.2 kilometer.

5) Park West, tussen Energieweg en Bredestraat
Deze locatie voldoet aan vier van de zeven criteria goed en voldoet matig op het aspect geluidsmaatregelen en winkelvoorzieningen en openbaar vervoer. Er zijn geen andere sociaal maat-

schappelijke voorzieningen in de buurt en de locatie is permanent beschikbaar. De locatie scoort minder goed op het aspect andere plannen. De huidige locatie van Werkvoorzieningenschap Breed op de hoek Energieweg met de Wolfskuilseweg wordt herontwikkeld. Daarnaast valt het gebied binnen het zgn. Park West. Park West is een aantal groendelen in West, die als buffer dienen tussen het industriegebied, de Energieweg en de woningen in Nijmegen West. Inmiddels is een groot aantal groene gebieden gerealiseerd. Het realiseren van Skaeve huse tast deze groene buffer aan. Tot slot zijn winkelvoorzieningen en openbaar vervoer niet dichtbij maar nog wel in de buurt (o.a Waterkwartier, Fenikshof en Molenweg op anderhalve kilometer). Daarom scoort dit matig.

6) Nabij GGZ Panovenlaan
Deze locatie voldoet aan vijf van de zeven criteria goed. Met name het aspect van spreiding is belangrijk. In de directe omgeving aan de Panovenlaan ligt de instelling Pro Persona (geestelijke gezondheidszorg aan jeugdigen, volwassenen en ouderen met psychische en psychiatrische problemen). Winkelvoorzieningen zijn niet in de directe nabijheid te vinden, op bijna 2 kilometer afstand. Er zijn geen andere plannen op de locatie.

8) Hoek Spoordijk / A73 nabij hondensport Lindenholt
Deze locatie voldoet aan vijf van de zeven criteria. Het scoort onvoldoende op het aspect geluid. Deze locatie kent een zeer hoge geluidsbelasting door drie geluidsbronnen: de A73, de Wijchenseweg en het spoor Nijmegen - 's-Hertogenbosch. Omdat het door drie bronnen belast is zijn dure geluidsmaatregelen nodig (zoals geluidschermen op drie kanten van het terrein van de Skaeve huse) om het geluid wat van drie kanten komt tot een wettelijk aanvaardbaar niveau terug te brengen. Hiermee wordt het project financieel moeilijk uitvoerbaar. Daarnaast ligt de locatie niet direct naast winkelvoorzieningen en openbaar vervoer. Winkelcentrum Dukenburg ligt op 2 kilometer afstand en de supermarkt in Leuvensbroek op ca. 1.7 kilometer.

9) Langs Maas-Waal kanaal bij Neerbosch Oost, Neerboscheweg
Deze locatie voldoet aan vijf van de zeven criteria. Deze locatie kent een hoge geluidsbelasting door de drukke Neerboscheweg. Extra bijkomend nadeel is dat ter hoogte van Neerbosch Oost de weg hoog ligt vanwege de brug over het Maas-Waal kanaal. Hierdoor komt het geluid 'van boven' en zijn geluidsmaatregelen moeilijk toepasbaar en duur. De locatie wordt ook door de bewoners van Neerbosch Oost veel gebruikt als recreatie- en uitloopgebied. Neerbosch Oost is vrij stenig en geisoleerd en kent ook weinig groen. Daarom is het aspect huidige functie rood aangemerkt.

10) Streekweg
Deze locatie voldoet aan vier van de zeven criteria. Het ligt redelijk dichtbij voorzieningen (Tolhuis, Meijhorst) en is permanent beschikbaar. Er is sprake van slechte spreiding van sociaal maatschappelijke voorzieningen door de aanwezigheid van het woonwagenkamp Teersdijk en de Kop van Tolhuis, een kwetsbaar gebied met sociale problematiek. Ook zijn er andere plannen in dit gebied. Ook scoort het slecht op het aspect winkelvoorzieningen en ov. Dichtstbijzijnde supermarkt ligt in winkelcentrum Dukenburg (1.7 km) of Meijhorst (2 kilometer)

11) Kanaalzone nabij Winkelsteeg
Deze locatie voldoet aan zes van de zeven criteria. Ook hier geldt dat er sprake is van spreidingsproblemen (zie locatie 1) met als aanvulling dat het dicht tegen het terrein van de Winkelsteeg ligt van Pluryn. De Winckelsteegh ondersteunt kinderen en volwassenen met een matig of (zeer) ernstig verstandelijke handicap en meervoudige complexe handicaps.

13) Spoorzone Bottendaal
Deze locatie voldoet aan twee van de zeven criteria. Het is een geluidbelaste locatie (vanwege het spoor). Hiervoor zijn geluidswerende maatregelen nodig zoals een scherm. Dit leidt tot extra kosten. Een scherm langs de Campusbaan heeft als extra nadeel dat er erg besloten woongebied

ontstaat. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de locatie verdiept ligt en rondom wordt ingesloten door een hoger talud.
Er zijn geen sociaal maatschappelijke voorzieningen in de buurt en voorzieningen en openbaar vervoer zijn in de nabijheid te vinden (o.a. Bottendaal). De locatie scoort rood op het aspect huidige functie. Deze locatie wordt nu veel gebruikt als uitloopgebied van Bottendaal (voor hondensport en voetbalveld). Wat betreft het criterium andere plannen scoort deze locatie niet zo gunstig. Dit is de beoogde locatie voor een tramremise van de HOV lijn. Deze lijn moet vanaf de Waalsprong, via het centraal station naar Heijendaal gaan lopen, door de Spoorkuil. De ambitie is om op termijn op deze lijn een tram te laten rijden. Daarvoor is een remise nodig, waarvoor langs deze HOV lijn nauwelijks mogelijkheden zijn. Deze locatie is dan ook de enige geschikte en beschikbare plek voor een mogelijke tramremise. Er is door een externe partij (Movares) onderzocht of de Skaeve huse samen met de tramremise op de locatie geplaatst kunnen worden. Uit het onderzoek blijkt dat dit alleen mogelijk is tegen zeer hoge meerkosten en is daarmee niet realistisch gebleken. Tot slot ligt deze locatie op ca. 50 meter van een bestaande woonwijk.

14) Spoorzone Thijmstraat
Deze locatie voldoet aan vier van de zeven criteria. Ook dit is een geluidbelaste locatie, waardoor geluidsmaatregelen (scherm) nodig zijn tegen meerkosten. Er zijn geen sociaal maatschappelijke voorzieningen in de buurt zoals opvangvoorzieningen voor jeugd of dak- en thuislozen en winkels en openbaar vervoer zijn in de nabijheid te vinden (o.a. Groenestraat op ca. 1 kilometer). Deze plek scoort ook slecht op het aspect huidige functie. Het gebied wordt veel gebruikt door bewoners van het Willemskwartier als uitloopgebied en recent is er een sport/voetbal veld in gebruik genomen. Het is daarmee een zeer gewaardeerde en noodzakelijke voorziening voor de bewoners van het Willemskwartier. In deze wijk zijn al weinig mogelijkheden in de openbare ruimte voor spelen, ontmoeting etc. Ook hier geldt dat de afstand tot de woonwijk minder dan 100 meter is, daarom is dit aspect ook rood.

15) Lindenholt nabij sportvelden
Deze locatie voldoet aan vijf van de zeven criteria en scoort matig op het aspect geluid. Er zijn geen sociaal maatschappelijke voorzieningen in de buurt. Vanwege de zeer drukke Neerbosscheweg zijn geluidsmaatregelen nodig zoals een Hogere waarde procedure. Daarom is dit aspect oranje. Het belangrijkste nadeel aan deze locatie is dat er andere plannen zijn voor deze locatie. Er wordt de komende tijd het nieuwe Mondial College (voorgezet onderwijs) gebouwd. Winkelvoorzieningen zijn tenslotte niet in de nabijheid, dichtstbijzijnde supermarkt ligt op ca. 1.8 kilometer in Leuvensbroek.

16) Weezenhof nabij viaduct A73
Deze locatie voldoet aan zes van de zeven criteria. De locatie is permanent beschibaar, er zijn geen sociaal maatschappelijke voorzieningen in de buurt, winkelvoorzieningen en o.v. liggen op loop- en fietsafstand (Weezenhof, minder dan 1 kilometer). Het scoort echter slecht op het aspect geluidsmaatregelen. Er is namelijk sprake van een hoge geluidsbelasting die optreed door twee bronnen: de A73 en dan met name de afslagen (waar geen geluidswallen aanwezig zijn in tegenstelling tot de A73 zelf) en het verkeer op de van Boetbergweg. Hierdoor zijn dure geluidsmaatregelen nodig (zoals geluidsschermen of stil asfalt) waardoor het project financieel moeilijk uitvoerbaar is.
Het verschil wat betreft geluidsbelasting met de beoogde locatie aan de Stadsbroekseweg is dat die locatie door slechts één bron wordt beinvloed (de A73, de Staddijk is veel minder druk), dat er geen afslagen zijn die voor extra geluidsoverlast zorgen en dat op de A73 ter hoogte van de beoogde locatie al een geluidswal is.

17) Naast Nijvis, Waalfront
Deze locatie voldoet aan vier van de zeven criteria en scoort matig op het aspect afstand tot woonwijk. Het is de locatie die in beeld is geweest als tijdelijke wissellocatie (ca. 2 tot 3 jaar) voor de Skaeve huse. Uiteindelijk is niet gekozen voor een wissellocatie vanwege de relatief hoge kosten in relatie tot het korte gebruik en omdat het niet wenselijk is voor de doelgroep (extra verhuizen). Deze locatie scoort goed op de criteria dichtbij voorzieningen (Waterkwartier, Fenikshof

op 1 kilometer) en er zijn geen andere maatschappelijke voorzieningen in de buurt. Het terrein is echter niet permanent beschikbaar want het ligt midden in het ontwikkelingsgebied Waalfront. Daarom is het criterium andere plannen ook rood gekleurd. Het naastgelegen bedrijf Nijvis zal worden verplaatst (inmiddels aangekocht door de gemeente Nijmegen) zodat het terrein beschikbaar komt voor herontwikkeling met woningbouw. De plannen voor het Waalfront worden op dit moment herzien. De nieuwe ontwikkelstrategie vanwege de crisis in de woningbouw gaat ervan uit dat het Waalfront vanuit het oosten (Handelskade) en het westen wordt opgestart en 'naar het midden' toe wordt gewerkt. Deze locatie zal dan ook binnen enkele jaren tot herontwikkeling komen. Tot slot ligt deze locatie dicht bij het Waterkwartier, afhankelijk van de situering op het perceel zal de 100 meter grens net wel of net niet worden gehaald. Daarom is dit aspect oranje.

18) Stadbroekseweg
Deze locatie voldoet aan zes van de zeven criteria, het scoort op het aspect spreiding matig (oranje) maar scoort nergens onvoldoende (rood). Het is daarom de beoogde locatie voor de Skaeve huse. Het ligt in de buurt van winkels (winkelcentrum Weezenhof, op zo'n 600 meter) en openbaar vervoer (lijn 9 vanuit Grave). Er zijn geen toekomstige ontwikkelingen op deze locatie. In de omgeving is mogelijk sprake van de komst van een transferium. Als deze er komt, wat nog niet zeker is, dan is de beoogde locatie daarvoor aan de van Boetbergweg en de afslag van de A73 gepland. De locatie aan de Stadbroekseweg is permanent beschikbaar. De grond is in eigendom van de gemeente Nijmegen en in erfpacht uitgegeven.
Ter hoogte van deze locatie is een geluidswal en stil asfalt aanwezig (A73). Uit een voorlopige geluidsberekening (jan. 2013) blijkt dat de voorkeurswaarde (48 dB) niet wordt overschreden. Als de voorkeurswaarde niet wordt overschreden hoeft er geen hogere waardeprocedure te worden doorlopen en daarom is dit aspect groen. Uit een definitief akoestisch onderzoek behorend bij het bestemmingsplan zal (definitief) blijken of er een hogere waarde procedure moet worden doorlopen.

Op het aspect spreiding scoort deze locatie oranje. Dit vanwege de aanwezigheid van een Jongeren Onder Dakvoorziening, aan de andere kant van de A73, nabij Diervoort (gemeente Heumen). Dit is een woonvorm met 24-uursbegeleiding voor 6 à 7 jongeren met een (licht) verstandelijke beperking (IQ 60-85) of GGZ-problematiek. Jongeren Onder Dak heet tegenwoordig SterkZorg. SterkZorg begeleidt de jongeren op weg naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan. Dit aspect is oranje omdat het een kleine voorziening betreft, gescheiden door de A73.
Overigens blijkt dat de boerderij Diervoort (melkveehouderij met winkel) een geurcirkel heeft van 100 meter. Afstanden tot nieuwe woningen bebouwde kom moet dan minimaal 100 meter bedragen. Dit levert geen belemmering op voor de Skaeve huse want deze ligt op ruim 150 meter.

21) Sancta Maria
Deze locatie voldoet aan vijf van zeven aspecten en scoort matig op het aspect geluid. De locatie voldoet niet aan het aspect spreiding. Sancta Maria is een opvang voorziening die (zwerf)jongeren tussen de 16 en 23 jaar voorbereidt op een geschikte vervolgplek in de maatschappij. Ook in de wijk ligt de Crisisopvang aan de Uranusstraat. Tot slot is het aspect geluid oranje omdat sprake is van een hoge geluidsbelasting van de Energieweg, waardoor aanvullende maatregelen voor geluid zoals een Hogere Waarde procedure waarschijnlijk nodig zijn.

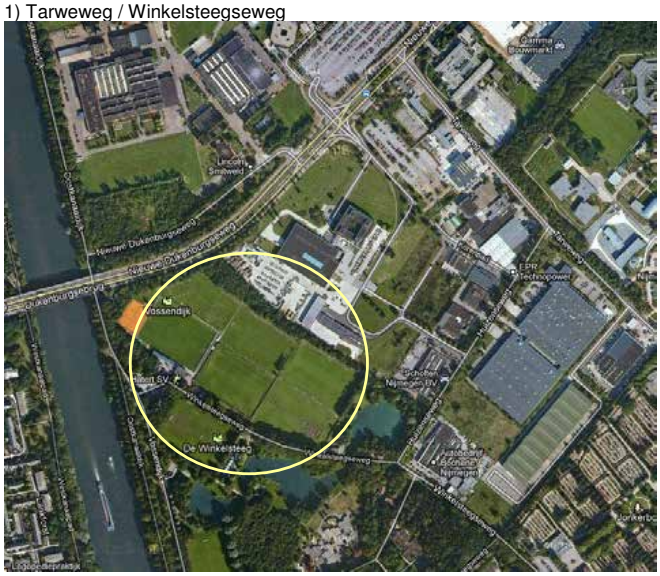
22) Looimolenweg
Deze locatie voldoet aan vijf van de zeven aspecten. Het scoort goed op o.a. de aspecten andere plannen, winkelvoorzieningen en o.v. in de buurt. Een belangrijk nadeel van deze locatie is de kleine afstand tot de woonwijk, namelijk minder dan 50 meter van zowel de Wolfskuil als het Willemskwartier (o.a. Hatertseveldweg, de Rozenbuurt). Ook zijn aanvullende geluidsmaatregelen nodig vanwege de drukke Graafseweg.

2.5 Conclusie

In dit document is de locatiebepaling beschreven van de Skaeve huse in de bestaande stad van Nijmegen. Zoals gezegd wordt in noord nog gezocht naar een locatie en daarom is dit niet meegenomen in deze locatiebepaling. Aan de hand van het afwegingskader met uitsluiting- en kwaliteitscriteria zijn 23 locaties onderzocht in de bestaande stad. Zeven locaties zijn op basis van de uitsluitingscriteria afgevallen (zie tabel 1), 16 zijn nader onderzocht met de kwaliteitscriteria (zie tabel 2). Hieruit blijkt dat de locatie Stadbroekseweg het beste scoort en is daarom ook de beoogde locatie. De nummer twee is ook een locatie nabij de Weezenhof, namelijk nabij viaduct A73. Op deze locatie zijn echter extra en dure geluidsmaatregelen nodig en de locatie scoort daarom dan ook minder als de locatie Stadbroekseweg. Tot slot scoort de locatie Kanaalzone nabij Winkelsteeg ook goed. Hier speelt echter het aspect spreiding een belangrijke rol waardoor deze locatie minder scoort dan de locatie Stadbroekseweg.

Bijlage 1 Detailkaarten onderzochte locaties

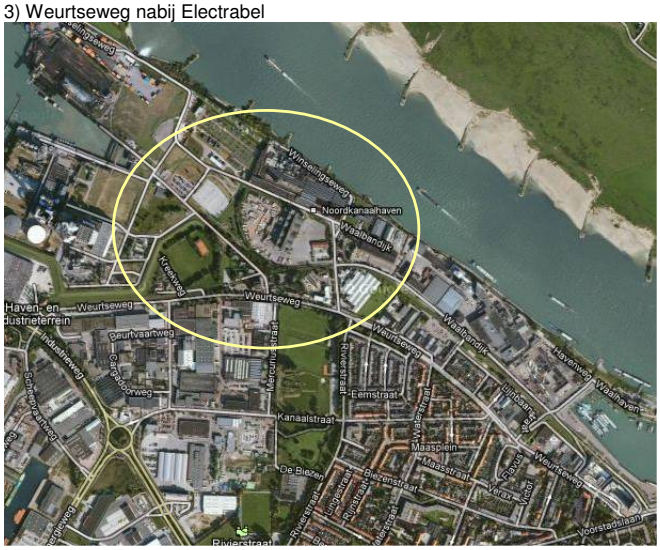
1) Tarweweg / Winkelsteegseweg

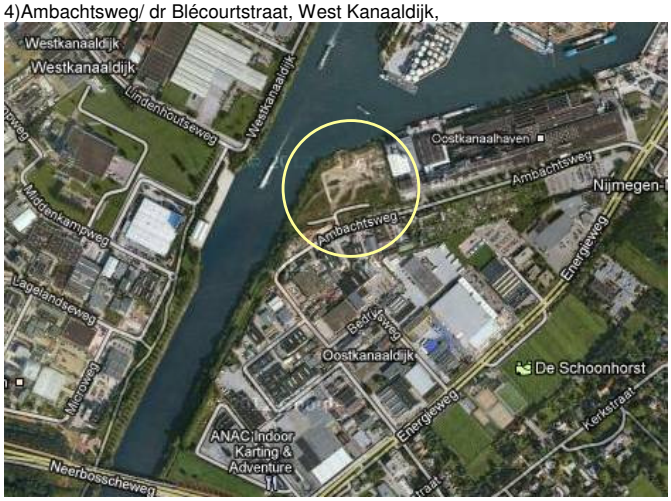
2) Nabij Kinderdorp Neerbosch

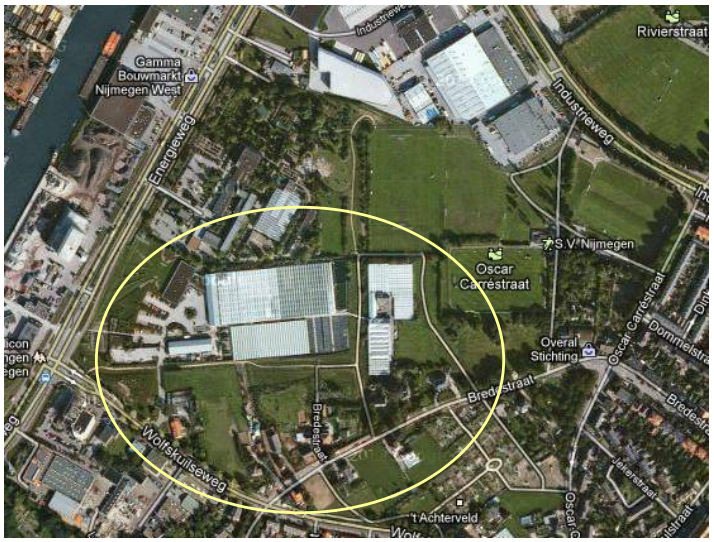
3) Weurtseweg nabij Electrabel

4)Ambachtsweg/ dr Blécourtstraat, West Kanaaldijk,

5) Park West, zone tussen Energieweg en Bredestraat, Hees

6) Nabij GGZ Panovenlaan

7) Nabij de Hamer

8) Hoek spoordijk / A73 nabij hondensport Lindenholt

9) Langs Maas-Waal kanaal bij Neerbosch Oost, Neerboscheweg

10) Streekweg

11) Kanaalzone nabij Winkelsteeg

12) Rand Goffertpark, Muntweg, Rentmeesterlaan

13) Spoorzone Bottendaal

14) Spoorzone Thijmstraat

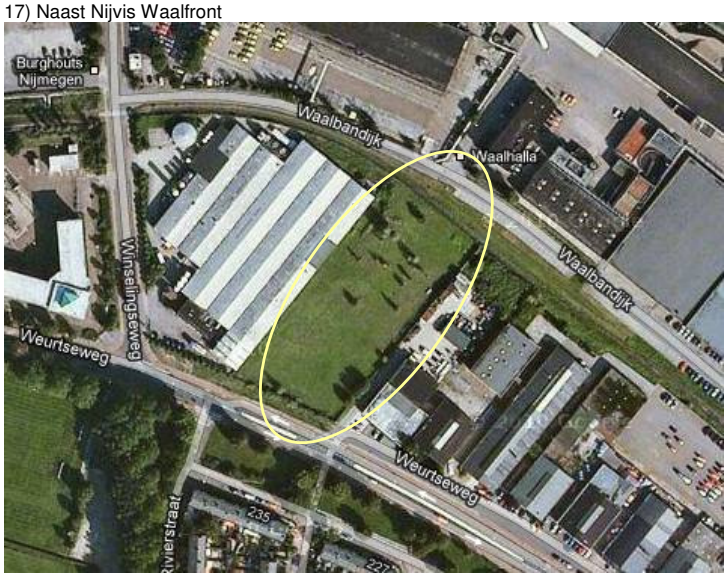
15) Lindenholt nabij sportvelden

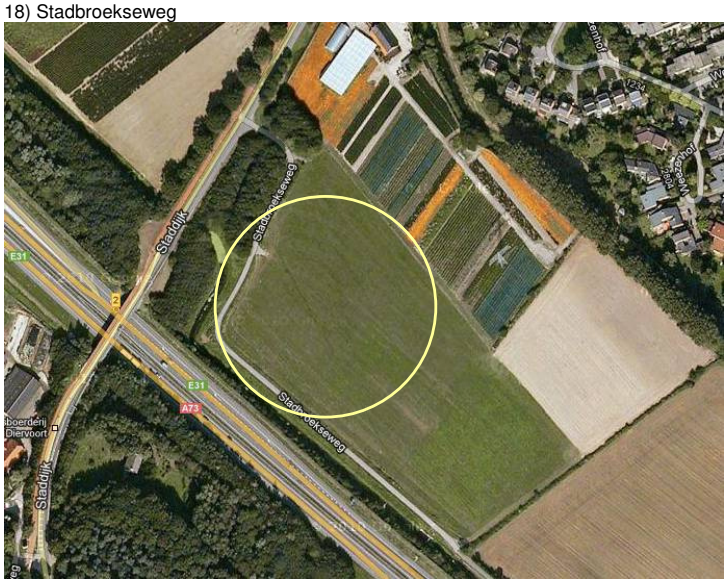
16) Weezenhof nabij viaduct A73

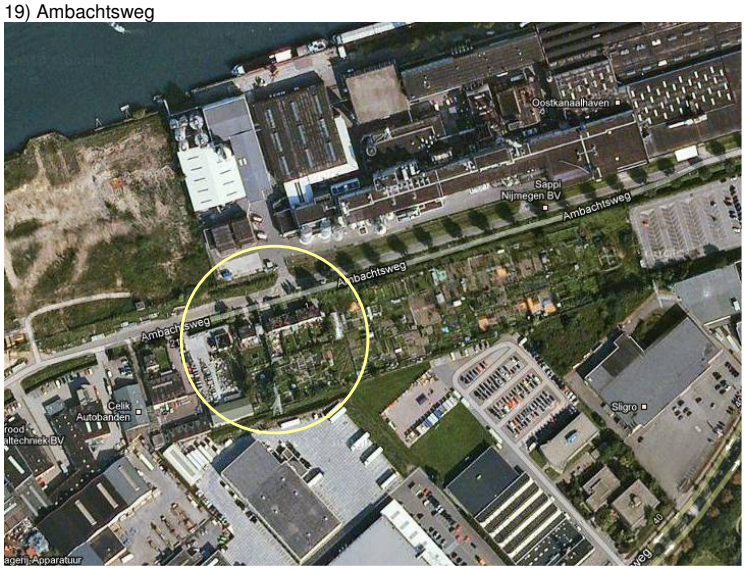
17) Naast Nijvis Waalfront

18) Stadbroekseweg

Stadbroekseweg
Stadbroekseweg
Stadbroekseweg

19) Ambachtsweg

20) Dobbelmanweg

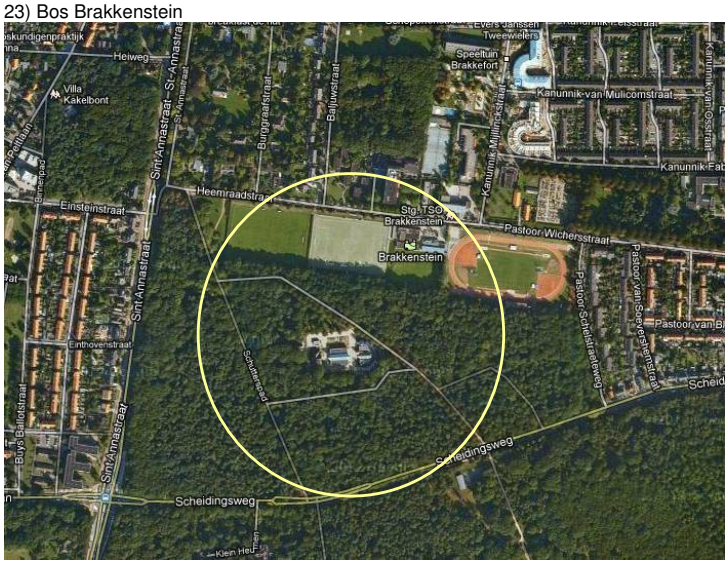
21) Sancta Maria

22) Looimolenweg

23) Bos Brakkenstein

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu
Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
E-mail info@buwa.nl www.buwa.nl

NOTITIE

Gemeente Nijmegen
Afdeling Project en Interim management
Mevr. T. Martens
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

DATUM:	20 oktober 2013
ONS KENMERK:	13-034/13.05082/DimEm
UW KENMERK:	PM30/D13.057196
AUTEUR:	drs. D. Emond
PROJECTLEIDER:	ir. G. Hoefsloot
STATUS:	eindversie
CONTROLE:	drs. G.F.J. Smit

Dassenmitigatieplan Skaeve Huuse, Nijmegen

De gemeente Nijmegen is voornemens om langs de Staddijk te Nijmegen het project Skaeve Huuse te realiseren (figuur 1). Skaeve Huuse omvat de realisatie van acht woonunits en een woonunit voor begeleiding, met een halfverharde toegangsweg vanaf Staddijk. De woonunits worden zoveel mogelijk ingepast in het landschap door het aanplanten van heester- en boomgroepen.

Figuur 1. Voorlopig ontwerp woonunits Skaeve Huuse (bron: gemeente Nijmegen).

In 2013 is door Tauw een quick scan in het kader van de Flora- en faunawet uitgevoerd. Vervolgens heeft Bureau Waardenburg het voorkomen van de das in en rond het plangebied geïnventariseerd (notitie met kenmerk 13-033/13.02075/DimEm). Hieruit is gebleken dat zich net buiten het plangebied een dassenburcht bevindt met 6-8 pijpen. De burcht maakt onderdeel uit van een dassenterritorium met een netwerk aan dassenburchten, en functioneert als bijburcht. Het graslandperceel waar de woonunits zijn voorzien vormt jaarrond foerageergebied voor de das en wordt gebruikt voor dagelijkse bewegingen tussen verblijfplaats en voedselgebieden.

Met het realiseren van Skaeve Huuse kunnen effecten optreden door verlies aan oppervlakte foerageergebied en verstoring van de burcht. In voorliggende notitie staan de maatregelen genoemd waardoor deze effecten en het overtreden van verbodsbepalingen uit artikel 11 van de Flora- en faunawet worden voorkomen. Hierbij hebben we onderscheid gemaakt tussen ‘gewenst’ en ‘vereist’. Met de uitvoering van de *vereiste* maatregelen is het aanvragen van een ontheffing voor de Flora- en faunawet niet nodig conform het beoordelingsschema van het Ministerie van EZ[1]. De *gewenste* maatregelen bieden mogelijkheden om het gebied te optimaliseren voor de das.

Plangebied en werkzaamheden

Een beschrijving van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden staan beschreven in Tauw (2013) en Bureau Waardenburg (notitie met kenmerk 13-033/13.02075/DimEm).

Methodiek

Voor het opstellen van het mitigatieplan is gebruik gemaakt van de soortenstandaard Das (Dienst Regelingen, 2012) en gebiedskennis. In de soortenstandaard zijn handvatten opgenomen waarmee effecten verzacht of gecompenseerd kunnen worden.

Te mitigeren effecten

Vanuit de Flora- en faunawet dienen maatregelen getroffen te worden ten aanzien van:

- Compensatie van foerageergebied (oppervlakte)
- Frequente dispersie door het plangebied
- Voorkomen van verstoring van de burcht in de aanlegfase
- Voorkomen van verstoring van de burcht in de gebruiksfase

Zoekgebied
Het zoekgebied voor de te treffen maatregelen dient bij voorkeur binnen het bestaande dassenterritorium (foerageergebied) uitgevoerd te worden. Dassen foerageren doorgaans binnen een gemiddelde straal van 3 km (tussen de 1,5 – 12 km, afhankelijk van voedselaanbod) vanaf de burcht. De soortenstandaard spreekt van ‘voldoende’ foerageergebied binnen 500 meter tot enkele kilometers. De agrarische percelen ten zuiden van de A73 vormen geschikt foerageergebied en zijn door middel van faunatunnels

[1] http://www.hetlnvloket.nl/xmlpages/page/lnvloket/actueel/document/fileitem/2204188

toegankelijk voor en worden gebruikt door dassen. De woonwijk Nijmegen Weezenhof en het Maas-Waaskanaal vormen de grens van het territorium aan de noordzijde. Op basis hiervan strekt het zoekgebied voor compensatie zich uit tussen het Maas-Waaskanaal, beide afritten van de rijksweg A73 (afrit 2 en 3) en de Parksesteeg/Broeksehofweg (Bijlage 2).

Foerageergebied
Het plangebied van het project Skaeve Huuse bedraagt 3880 m^2 in de vorm van gras en beplanting en omvat essentieel dassenfoerageergebied (Bijlage 1). Percelen die jaarrond voedsel leveren zijn essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de burcht (Westra & Achterberg, 2007). Dit zijn graslanden (gras < 5 cm), bossen, singels en houtwallen en hoogstamboomgaarden met gras.
Dit in tegenstelling tot percelen die periodiek voedsel leveren zoals maïsakkers en ruigten (Dienst Regelingen, 2012). Overigens dient hierbij wel naar het groter geheel gekeken te worden, waarin ook teeltwisseling gebruikelijk is, en het huidige grasland over enkele jaren weer is ingeplant met een gewas die jaarlijks voedsel biedt.

Migratie
Het perceel ligt binnen de (dagelijkse) migratiebewegingen van en naar de burcht, en zorgt voor uitwisseling naar de andere burchten. Het plaatsen van de woonunits en in gebruik name van Skaeve Huuse mag niet ten kosten gaan van deze betekenis.

Verstoring in de aanlegfase
De burcht ligt op ruim 200 meter afstand van de dichtstbijzijnde woonunit. Dekking (opgaande beplanting e.d.) tussen burcht en woonunits is niet aanwezig in de huidige situatie. Verstoring (licht, geluid) tijdens de aanlegfase dient voorkomen te worden.

Verstoring in de gebruiksfase
De burcht ligt op ruim 200 meter afstand van de dichtstbijzijnde woonunit. Dekking (opgaande beplanting e.d.) tussen burcht en woonunits is niet aanwezig in de huidige situatie.
Verstoring (betreding, verstoren van de burcht) in de gebruiksfase dient voorkomen te worden.

Daarnaast zijn er maatregelen die niet verplicht zijn vanuit de Flora- en faunawet (de ingreep heeft hier geen effect op) maar wel gewenst zijn vanuit de omgeving of een bijdrage leveren aan de instandhouding van de das.

Verkeersslachtoffers Staddijk
De rijksweg A73 is over een groot traject uitgerasterd en voorzien van faunavoorzieningen (dassentunnels). Daarnaast is een dassentunnel aanwezig in het talud van de Van Boetbergweg waardoor dassen veilig in park Staddijk kunnen komen. De weg Staddijk is echter niet uitgerasterd en zorgt met enige regelmaat voor verkeersslachtoffers onder dassen (mededeling Das en Boom). De weg ligt tussen twee bijburchten.

Landschapselementen
Door de werkgroep Groen en Cultuurhistorie Zevensprong, in samenwerking met Staatsbosbeheer is voor de percelen ten zuidwesten van het plangebied een inrichtingsvoorstel gemaakt. Deze biedt aanknopingspunten voor de optimalisatie van het dassenleefgebied.

Verplichte maatregelen

Foerageergebied
Het verlies van jaarrond gebruikt foerageergebied dient conform soortenstandaard Das te worden gecompenseerd met 120% aan kwaliteitsverbetering van het leefgebied van de clan. Dat betekent dat gezocht moet worden naar 4.656 m2 (0,47 ha) aan primair dassenleefgebied. Het meest effectief is het uitbreiden van het graslandareaal. De maatregelen richten zich op het beschermen of bevorderen van de regenwormenstand (primaire voedselbron) eventueel aangevuld met de aanleg van (lijnvormige) beplantingen en overhoekjes. Maatregelen die zich richten op het beschermen of bevorderen van de regenwormenstand zijn onder meer:
- inzaaien met een gras-klavermengsel
- beperken (geen) van het gebruik van pesticiden, stikstofmeststoffen en grondontsmettingsmiddelen
- geen grondwaterstandverlaging
- opbrengen van ruige stalmest
- bloten van grasland
- grasland beweiden met koeien in plaats van maaien.

De compensatie / kwaliteitsverbetering wordt binnen het dassenterritorium gerealiseerd op zo kort mogelijke afstand van de burcht. Het agrarisch perceel (met seizoensgewassen) ten zuidoosten van het plangebied biedt de meeste potentie voor kwaliteitsverbetering. Indien compensatie in de vorm van grasland niet mogelijk is, dient deze gerealiseerd te worden door de aanplant van lijnvormige beplanting (hagen, struweel). Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten op bestaande structuren en faunatunnels (zie ook onder). De te compenseren oppervlakte blijft 0,47 ha.

Migratie
Voor de das is het van belang dat door de woonunits migratie tussen de percelen en burcht ten noorden van Staddijk, en de burcht nabij het plangebied behouden blijft. Aangezien in de huidige situatie geen duidelijk wissel is over het plangebied kan hier met behulp van beplanting wat in gestuurd worden.
- De migratiemogelijkheden worden verplaatst naar de zone tussen de woonunits en het fietspad (Stadbroekseweg, parallel aan A73). Hier is de in de huidige situatie een greppel aanwezig.
- De greppel wordt ingeplant met inheems plantmateriaal waardoor een houtwal wordt gecreëerd.
- De houtwal sluit aan op de bestaande houtwal aan de zuidkant en het bosschage aan de noordzijde.

- De houtwal is circa 5 meter breed en beplant met soorten als Gelderse roos, sleedoorn, meidoorn, wegedoorn, zoete kers. Hierbij is uitgegaan van 2 rijen met een plantafstand van 2 meter.

Verstoring in aanlegfase
- Om verstoring tijdens de aanlegfase te voorkomen dienen geen werkzaamheden plaats te vinden binnen een straal van 20 meter rondom de burcht. Dit betekent dat binnen deze zone ook geen materiaal of iets dergelijks opgeslagen mag worden.
- Daarnaast worden de werkzaamheden alleen overdag uitgevoerd, en niet meer na 19.00 uur. De das is een nachtdier en ondervindt geen hinder van indien de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd.
- De laatste maatregel heeft betrekking op het plaatsen van werkverlichting. Deze dient zoveel mogelijk voorkomen te worden en mag alleen betrekking hebben op het werkterrein (dus geen lichtverstrooiing naar omliggend gebied). Bij voorkeur wordt alleen werkverlichting toegepast indien dat noodzakelijk is vanuit de veiligheid.

Verstoring in gebruiksfase
Verstoring in de gebruiksfase wordt zoveel mogelijk voorkomen door de woonunits in te pakken met opgaande beplanting en eventueel een aarden wal. Deze bieden dekking, vormen een natuurlijke afscheiding en kunnen eventueel gebruikt worden om te foerageren.
- De aarden wal zorgt op korte termijn voor een buffer rondom de burcht en de dispersiezone. De aarden wal kan tevens worden ingeplant.
- De beplanting bestaat uit inheems plantmateriaal (bomen en struiken).
- De beplanting wordt zo spoedig mogelijk aangeplant zodat ook eerder sprake is van een dichte beplanting.
- Vanaf de woonunits worden geen openingen, paden of andere toegangsmogelijkheden gecreëerd tussen de woonunits en de burcht.

De hierboven genoemde maatregelen dienen onderdeel uit te maken van de ingreep en in de aanlegfase gerealiseerd te worden.

Gewenste maatregelen

Verkeersslachtoffers Staddijk
Op de locatie waar de weg Staddijk verhoogd is om over de rijksweg A73 te gaan is een dassenwissel aanwezig en zijn de laatste jaren met enige regelmaat verkeersslachtoffers gevallen. De situatie ter plaatse is voor de automobilist redelijk onoverzichtelijk met aan de noordzijde een esdoornhaag van maximaal 1 meter hoog. Hierdoor worden overstekende dieren (te) laat gesignaleerd. Ontsnipperende maatregelen als een faunatunnel is hier gewenst, maar ook vrij kostbaar. Behalve de aanleg van een tunnel dient hier ook groot stuk van de weg uitgerasterd te worden.

Om het aantal verkeersslachtoffers te beperken wordt aanbevolen om ter plaatse van de dassenwissel snelheidsbeperkende maatregelen te treffen.

Literatuur

Bureau Waardenburg, 2012. Notitie dassenonderzoek Skaeve huuse. Kenmerk 13-033/13.02075/DimEm.

Dienst Regelingen, 2012. Soortenstandaard das *Meles meles*.

Westra, S.A. & C. Achterberg, 2007. Handleiding voor het inventariseren van dassenburchten. Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem.

Tauw, 2013. Quick scan beschermde natuurwaarden Skaeve Huuse, Nijmegen. Kenmerk N011-1205912BKR-mfv-V01-NL.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met D. Emond.

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv

Drs. G.F.J. Smit

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Gemeente Nijmegen
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2008.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10, Fax 0345 51 98 49
info@buwa.nl www.buwa.nl

Bijlage 1. Ligging plangebied en afstand tot dassenburchten (bron: gemeente Nijmegen).

Bijlage 2. Zoekgebied voor inpassing maatregelen.

Tauw

Notitie

Contactpersoon Bas Bakker
Datum 30 januari 2013
Kenmerk N011-1205912BKR-mfv-V03-NL

Quickscan beschermde natuurwaarden Skaeve Huse, gemeente Nijmegen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Bij alle ruimtelijke ingrepen en plannen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Reeds tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt of er mogelijk sprake is van effecten waarvoor een mitigatie- en/of ontheffingsplicht geldt en of voldoende ecologisch mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen kunnen worden.

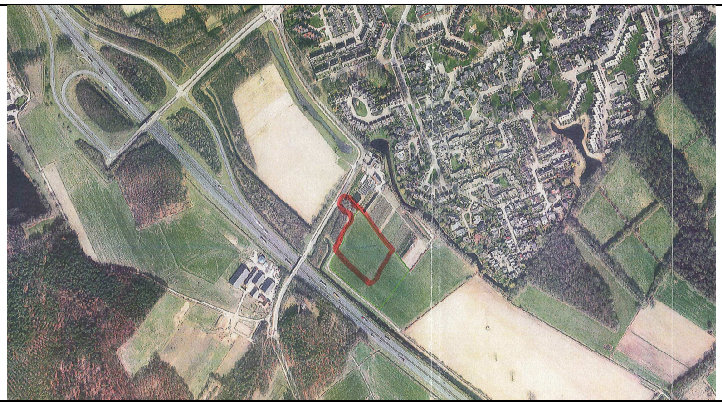
In opdracht van de gemeente Nijmegen heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de aanleg van een halfverharde toegangsweg en plaatsen van woonunits met aangrenzend een terras. Daarnaast wordt er een afgeschermd talud aangelegd en er worden enkele heester- en boomgroepen aangeplant.

In deze notitie wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:
- Welke natuurwetgeving is van belang
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

De beoogde planlocatie is gelegen in de gemeente Nijmegen aan de stadsbroekseweg (zie figuur 1.1). De ontwikkeling bestaat uit het aanleggen van een halfverharde toegangsweg en het plaatsen van negen woonunits met aangrenzend een terras.

De geplande planlocatie ligt op ongeveer 100 meter afstand van de Ecologische Hoofdstructuur, de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied bedraagt ongeveer 10 kilometer. De provincie heeft in haar streekplanuitwerking het volgende opgenomen: *'Buiten de EHS komen verspreid natuurwaarden voor.*

De provincie vraagt de gemeenten om hiervoor op passende wijze regelingen in hun bestemmingsplannen op te (blijven) nemen (zie onder andere voor natte natuur de functiekaart van het Waterhuishoudingsplan)……. Bij het maken van plannen is het, op grond van de algemene verplichting volgens de Flora- en Faunawet, buiten en binnen de EHS nodig om onderzoek te doen naar beschermde soorten, en daar – wanneer nodig – rekening mee te houden en eventuele schade te compenseren'. Op deze wijze borgt de provincie de bescherming van flora en fauna, ook buiten de EHS. Er wordt in deze rapportage wel ingegaan op de EHS, waarbij wordt opgemerkt dat de toetsing en conclusies samenvallen met de Flora- en faunawet. Gezien het karakter en omvang van de ingreep en voorgaande genoemde verstorende elementen worden effecten op Natura 2000-gebieden uitgesloten. Deze toetsing richt zich daardoor op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur.

Figuur 1.1 Plangebied

1.2 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens.

- Een oriënterend veldbezoek op 13 december 2012
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en –data

Het oriënterende veldbezoek betreft geen volledige inventarisatie, maar is erop gericht te controleren in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Op basis van het oriënterend veldbezoek, habitateisen van soorten en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van inventarisaties. De beoogde ingreep is vervolgens getoetst op deze selectie van soorten.

1.3 Huidige situatie

Het plangebied heeft een hoofdzakelijk agrarisch karakter en bestaat uit grasland met aan de westzijde van het perceel een bosplantsoen. Dit plantsoen bestaat hoofdzakelijk uit redelijk jonge eiken met een ondergroei van Gewone braam. Bij de inrit van de Stadsbroekseweg liggen een aantal houtrillen in een klein bosplantsoen. Op de planlocatie en in de directe omgeving is geen (straat)verlichting aanwezig.

Directe omgeving
Direct naast het grasland (plangebied) ligt aan de noordzijde een kwekerij voor verscheidene plantensoorten. Hiernaast is een bomenrij aanwezig, welke grenst aan een woonwijk. Zuidelijk van het plangebied loopt de autosnelweg A73. Geluidsoverlast hiervan wordt door een begroeide geluidswal beperkt van het plangebied. Direct naast deze wal loopt een watergang waarin stenen zijn gestort. Aan de overzijde van de Staddijk is een perceel maïsland aanwezig.
Ook oostelijk van het plangebied ligt een groot perceel maïsland. Borders van dit perceel zijn hoofdzakelijk begroeid met Gewone braam. Navolgende figuur geeft een indicatie van het plangebied. In bijlage 1 is een overzichtskaart opgenomen.

Figuur 1 Indicatie plangebied

2 Beschermde natuurwaarden en toetsing

Voor de Flora- en faunawet tabel 1-soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer, onderhoud of gebruik en worden in dit rapport niet specifiek benoemd. Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2 of 3) in of in de omgeving van het plangebied mogelijk voorkomen. Op basis van habitateisen, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden.

Flora

Op basis van de grootschalig agrarisch biotoop van het plangebied kan de aanwezigheid van een zeer groot aantal beschermde plantensoorten worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene soorten als bijvoet, smalle weegbree, gewone braam en verscheidene algemene boomsoorten aan de rand van het grasland aangetroffen. Kanttekening hierbij is echter wel dat het veldbezoek in de winter buiten de bloeiperiode van veel plantensoorten is uitgevoerd. Echter gezien het biotoop van het plangebied worden beschermde planten niet verwacht en daarmee negatieve effecten op beschermde Flora soorten uitgesloten.

Zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (www.zoogdiervereniging.nl, www.telmee.nl) kunnen in het gebied soorten als das, boommarter en eekhoorn voorkomen. De eekhoorn maakt zijn nestlocaties in oudere bomen. Binnen de planlocatie zijn geen nesten in de aanwezige bomen gevonden van eekhoorn. Tevens ontbreken op het terrein oude bomen waarin de eekhoorn zijn nest kan maken. Voor de boommarter geldt dat deze soort een sterke voorkeur heeft voor oude eiken- en beukenbossen. In het plangebied is echter alleen jong bosplantsoen aanwezig.

Daarnaast zijn er in de aanwezige bomen geen holten aangetroffen, waarin de boommarter kan schuilen. Het voorkomen van eekhoorn en boommarter binnen of grenzend aan het plangebied wordt uitgesloten. Gezien de verspreiding en de ontwikkeling worden effecten op eekhoorn en boommarter uitgesloten.

Het voorkomen van de das in het plangebied kan op voorhand niet worden uitgesloten. Op basis van verspreidingsgegevens blijkt dat de soort voorkomt in de directe omgeving van het plangebied. Deze soort gebruikt mogelijk het maïsveld en weiland als foerageergebied. Ook is er in de omgeving (noordoostelijk) kleinschalig agrarische landbouwgrond met beschutte houtwallen aanwezig. Deze kan de das als schuilgelegenheid en/of looproute gebruiken. Exacte locaties van burchten, migratieroutes en foerageergebied zijn niet bekend. Negatieve effecten betreffende de Das zijn op voorhand niet uit te sluiten. Er dient in beeld gebracht te worden op welke wijze de das het plangebied gebruikt en of door het verdwijnen van deze functies de Flora- en faunawet overtreden wordt.

Vleermuizen
Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Op basis van verspreidingsgegevens en het habitat, kunnen soorten als Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Laatvlieger in het gebied voorkomen. In het jonge bosplantsoen zijn echter geen holten aangetroffen, waarin vleermuizen zouden kunnen zitten. Aangezien er alleen maar een klein deel van het bosplantsoen gekapt wordt voor het geschikt maken van de entree en er ruim voldoende alternatieven voor vliegroutes en foerageergebied in de directe omgeving zijn, zullen er geen nadelige gevolgen zijn voor eventueel aanwezige vleermuizen. Uitgangspunt is wel dat de werkzaamheden overdag uitgevoerd moeten worden.

Vogels
De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten én de functionele omgeving hiervan zijn beschermd tijdens het broedseizoen (voor de meeste soorten globaal van maart tot en met juli). Daarnaast is de vaste verblijfplaats (én functionele omgeving) van een klein aantal (roof)vogelsoorten jaarrond beschermd. Bij de beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 tot en met 4 jaarrond beschermd zijn, en categorie 5 alleen tijdens de broedperiode. Tijdens het veldbezoek is een ekster aangetroffen en nesten hiervan buiten het plangebied, deze verblijfplaatsen zijn echter niet jaarrond beschermd. Jaarrond beschermde vaste verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd.

Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.

Amfibieën
Op basis van verspreidingsgegevens [Herder et al., 2009 & Creemers et al., 2009] kunnen soorten kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en knoflookpad in het plangebied voorkomen. Gezien de afwezigheid van specifieke biotoopeisen voor deze soorten binnen het plangebied kan het voorkomen voor deze soorten in het plangebied worden uitgesloten.

Reptielen
Nog meer dan bij amfibieën geldt voor reptielen dat zij gebonden zijn aan specifieke biotopen als (stuif)zanden, heideterreinen, (broek)bossen en andere. Tijdens het veldbezoek is gebleken dat geschikte biotopen niet aanwezig waren in het plangebied waardoor het gebied ongeschikt is voor beschermde reptielensoorten. De aanwezigheid van reptielen en effecten hierop wordt daarom uitgesloten.

Vissen
Direct naast het plangebied is een watergang aanwezig, welke parallel aan de naastgelegen snelweg loopt. Op basis van verspreidingsgegevens kunnen vissoorten als Bittervoorn, Grote modderkruiper, Kleine modderkruiper en Rivierdonderpad in het plangebied voorkomen. Gezien de biotoop eisen voor bovenstaande soorten kan het voorkomen van Rivierdonderpad, Kleine modderkruiper en Bittervoorn bij het plangebied worden uitgesloten. In de watergang zou een soort als Grote modderkruiper wel voor kunnen komen. De watergang ligt echter net buiten en plangebied en zal niet aangetast worden door de geplande werkzaamheden. Negatieve effecten op beschermde vissoorten kan hierop worden uitgesloten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden
Diverse dagvlinders, libellen en overige ongewervelden hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. Op basis van verspreidingsgegevens kunnen vlindersoorten als keizermantel, lepepage en rouwmantel en libellensoorten als rivierrombout en gevlekte witsnuitlibel in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek is gebleken dat voor deze soorten geen geschikt habitat en/of geschikte (landschaps)elementen aanwezig te zijn. Hoewel nooit volledig uit te sluiten is dat een beschermd exemplaar zich in of nabij het plangebied ophoudt, zal er gezien de afwezigheid van geschikt biotoop, geen negatief effect op populaties van beschermde soorten optreden.

3 Toetsing Ecologische Hoofdstructuur

3.1 Werkwijze

Bij ruimtelijke ontwikkelingen of ingrepen in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is sprake van planologische bescherming via ruimtelijke procedures in het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Het stelsel van de Wro gaat ervan uit dat plannen van een hogere overheid doorwerken naar lagere overheden. Overheden zijn gehouden aan bescherming van de EHS vanuit de provinciale Verordening Ruimte en/of landelijke Nota Ruimte; voor (particuliere) initiatiefnemers van (ruimtelijke) ingrepen in de EHS is het gemeentelijk bestemmingsplan het bindende ruimtelijk plan. Bij een ruimtelijke ingreep in de EHS is het bepalen van effecten op de EHS noodzakelijk. Wanneer er geen ruimtelijke procedure van toepassing is, maar wél effecten op de EHS denkbaar zijn, is het raadzaam en in sommige gevallen noodzakelijk ook een toetsing aan de EHS-doelen uit te voeren. Zie bijlage 1 voor een nadere beschrijving van de streekplanuitwerking van de EHS voor de Provincie Gelderland.

De toetsing aan de EHS omvat het bepalen van mogelijke aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS en/of areaalverlies. Deze beoordeling geeft een ecologisch-inhoudelijke indruk van het optreden van eventuele effecten op de EHS.

3.2 EHS Provincie Gelderland

Om een ecologisch-inhoudelijke indruk te krijgen van het optreden van eventuele effecten op de EHS, dient gekeken te worden naar de wezenlijke kenmerken en waarden. Als wezenlijke kenmerken en waarden definieert een provinciale Verordening Ruimte de actuele en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. Het gaat daarbij om het areaal van een gebied en de bij het gebied behorende natuurdoelen en –kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, duisternis en openheid, de landschapsstructuur en belevingswaarde.

De kernkwaliteiten en ontwikkelopgaven in het kader van de EHS zijn uitgewerkt in de *'Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse Ecologische Hoofdstructuur'*. Zoals vermeld grenst het plangebied aan de EHS. Dit deel van de EHS betreft het deelgebied *Rijk van Nijmegen* binnen het ecologisch en landschappelijk samenhangend gebied *Het Rivierengebied*. In bijlage 2 is de beschrijving van het Rijk van Nijmegen opgenomen. In de navolgende paragraaf wordt de ontwikkeling getoetst aan de kernkwaliteiten en ontwikkelopgaven. Hierbij zijn alleen kernkwaliteiten en ontwikkelopgaven overgenomen die gerelateerd zijn aan het Rijk van Nijmegen.

Figuur 3.1 Ligging EHS provincie Gelderland ten opzichte van het plangebied

3.3 Toetsing Effecten

3.3.1 Kernkwaliteiten van het Rivierengebied

Het Rijk van Nijmegen als samenhangend geheel van bossen en natuurterreinen met zeer gevarieerde overgangen naar de omringende rivierkleigronden (Ooijpolder) met de bij deze overgangen behorende natuur met onder andere bronnen en bronbeekjes.
Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS. Er treden geen directe effecten op het ruimtebeslag van dit deel van de EHS. Effecten op deze kwaliteiten zijn dan ook uit te sluiten.

De uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren die de Gelderse Poort en het Rijk van Nijmegen herbergen door de centrale ligging in het Europese natuurnetwerk met verbindingen naar de Veluwe en Oostvaardersplassen, het Reichswald en de Eifel, het bovenstroomse en benedenstroomse (Duitse) rivierengebied en de bosgebieden in het Limburgs-Duitse grensgebied.

Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS. Het plangebied wordt echter wel gebruikt door de das, wat een kenmerkende soort is voor het Rijk van Nijmegen. De das is niet enkel gebonden aan de begrenzing van de EHS en is daardoor relevant voor de toetsing. Migratie en uitwisseling van deze soort binnen het Rijk van Nijmegen (en eventueel verder) is dan ook relevant. Binnen het beschermingsregime van de Flora- en faunawet dienen effecten op deze soort voorkomen te worden. Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet (mogelijk passende mitigerende maatregelen, na nader onderzoek) past de ontwikkeling binnen het beleid van de provincie omtrent natuurwaarden buiten de EHS (zie paragraaf 1.1).

Het open, grazige en natte karakter van binnen- en buitendijkse weidevogel- en ganzengebieden.
Het huidige plangebied is niet relevant voor weidevogels of ganzen. Effecten op deze kwaliteiten zijn dan ook uit te sluiten.

3.3.2 Ontwikkelingsopgaven van het Rivierengebied

Het ontwikkelen van het binnendijkse gebied tot een natuurrijk cultuurlandschap met goede ecologische verbindingen tussen rivieren en stuwwallen en met rijke cultuurhistorie.
Er vindt geen aantasting van het landschap aan binnen de begrenzing van de EHS. Deze ontwikkelopgave wordt dan ook niet belemmerd.

Het verminderen van verzuring en vermesting van de gevoelige natuur in het Rijk van Nijmegen.
Het plangebied grenst aan de EHS. Er wordt bouwland omgezet in een aantal woonunits. Deze ontwikkeling zal naar verwachting zeer lokaal leiden tot minder verzuring en vermesting en is daarmee positief.

Het ontwikkelen van een provinciegrensoverschrijdend netwerk van natuurterreinen en ecologische verbindingszones in het Rijk van Nijmegen, met speciale aandacht voor het verbinden van de heideterreinen op de stuwwal (Heumensoord-Mookerheide)
Het plangebied valt buiten de begrenzing van de EHS en staat de ontwikkeling van een ecologische verbindingen niet in de weg. Het plangebied wordt echter wel gebruikt door de das, wat een kenmerkende soort is voor het Rijk van Nijmegen. De das is niet enkel gebonden aan de begrenzing van de EHS en is daardoor relevant voor de toetsing. Migratie en uitwisseling van deze soort binnen het Rijk van Nijmegen (en eventueel verder) is dan ook relevant. Binnen het beschermingsregime van de Flora- en faunawet dienen effecten op deze soort voorkomen te worden. Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet (mogelijk passende mitigerende maatregelen, na nader onderzoek), dan zal de ontwikkeling geen aantasting van deze kernkwaliteit tot gevolg hebben.

3.4 Conclusies EHS

Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet ten aanzien van de das, dan zijn er geen belemmeringen vanuit de EHS. De kernkwaliteiten worden niet aangetast. De ontwikkelopgaven worden niet belemmerd.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Flora- en faunawet

Bij ruimtelijke ingrepen dient onderbouwd te worden of het voornemen 'redelijkerwijs uitvoerbaar' is. Een inschatting van eventuele belemmeringen op het gebied van natuurbescherming is hier onderdeel van. Al tijdens de planvorming dient daarom inzichtelijk te worden gemaakt of er mogelijk sprake is van effecten waarvoor een ontheffingsplicht geldt en of het aannemelijk is dat deze verkregen zal worden.

In de onderstaande tabel zijn de beschermde tabel 2 en 3-soorten uit de Flora- en faunawet opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ingreep. Eventueel overtreden verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zijn eveneens weergegeven.

Tabel 4.1 Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ffw tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*
Flora	*Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten*	*Niet van toepassing*
Zoogdieren	*Das*	*Artikel 11*
Broedvogels	Geen (aantasting van) vogels mits uitvoering buiten broedseizoen	*Niet van toepassing*
Broedvogels, *vaste verblijfplaatsen*	*Geen (aantasting van) vaste verblijfplaatsen*	*Niet van toepassing*
Vleermuizen	Geen aantasting van vleermuizen mits uitvoering overdag en het geen bouwverlichting in de nacht	*Niet van toepassing*
Reptielen	*Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten*	*Niet van toepassing*
Amfibieën	*Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten*	*Niet van toepassing*
Vissen	*Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten*	*Niet van toepassing*
Dagvlinders	*Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten*	*Niet van toepassing*
Libellen	*Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten*	*Niet van toepassing*
Overige ongewervelden	*Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten*	*Niet van toepassing*

***Toelichting verbodsbepalingen tabel:**

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren
Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Broedende vogels
Alle broedende vogels, hun broedplaatsen én de functionele omgeving van de broedplaatsen beschermd tijdens de broedperiode. Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd. Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied voor en tijdens de bouwfase, kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.

Vleermuizen
Er treden geen effecten op vleermuizen op. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden en dat er in de avond- en nachtelijke uren geen bouwverlichting wordt gebruikt.

Das
Binnen de planlocatie kan de das voorkomen. De Flora- en faunawet gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* moet kunnen worden uitgesloten. Uitsluitsel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens. Wanneer negatieve effecten op soorten mogelijk zijn, en wanneer op basis van het oriënterend veldbezoek of actuele verspreidingsgegevens niet met zekerheid vast te stellen is of een soort aanwezig is, is daarom nader onderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten noodzakelijk. Ook bij het aanvragen van een eventuele ontheffing of indienen van een mitigatieplan dient de aanwezigheid van de betreffende soort aangetoond te worden. Hierbij geldt een ‘omgekeerde bewijslast waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt. Nader onderzoek naar das is noodzakelijk. Bepaald moet worden welke functies het gebied heeft voor de das en of deze functies vallen binnen de functionele leefomgeving van de mogelijk aanwezige dassen. Op basis van dit onderzoek kan bepaald worden of de ontwikkeling tot een overtreding van de Flora- en faunawet leidt en of mitigerende maatregelen noodzakelijk en mogelijk zijn.

Eventuele negatieve effecten zijn met mitigerende maatregelen te voorkomen waardoor de voorgenomen ingreep redelijkerwijs uitvoerbaar is op het gebied van natuurbescherming.

4.2 Ecologische Hoofdstructuur
Wanneer wordt voldaan aan de Flora- en faunawet ten aanzien van de das, dan zijn er geen belemmeringen vanuit de EHS. De kernkwaliteiten worden niet aangetast. De ontwikkelopgaven worden niet belemmerd.

4.3 Aanbevelingen

Nader onderzoek naar das dient uitgevoerd te worden. Dit onderzoek moet inzicht geven in de functies van het plangebied voor de das.

Met de toekomstige inrichting van de plangebieden zou rekening gehouden kunnen worden met natuur in algemene zin. Bij het opstellen van het verlichtingsplan verdient het de aanbeveling om rekening te houden met natuurwaarden door lichtuitstraling zoveel mogelijk te beperken.

5 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON), 2009]
De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht, 2009, ISBN 978-9050-113007.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]
De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007]
Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Uitgegeven door EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2009]
Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[LNV, Dienst Regelingen, 2009]
Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009.

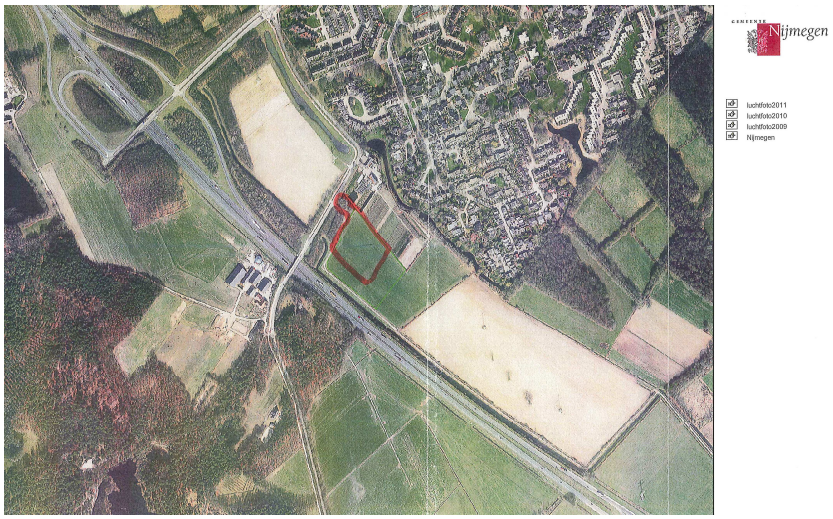
[Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007]
Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies.

[Provinciale Staten van Gelderland, 2006]
Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur. Streekplanuitwerking. Provinciale Staten van Gelderland.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 1

Overzicht plangebied

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Bijlage 2

Beschrijving EHS Rijk van Nijmegen

Het Rijk van Nijmegen kent een zeer gevarieerde opbouw. De stuwwal van Nijmegen is bijzonder door de löss-afzettingen op de oostflank. Op de stuwwal liggen tussen de naaldbossen nog enkele soortenrijke heiderestanten en oude hakhout-eikenbossen. Buiten de Veluwe zijn dit de enige droge heideterreinen waar nog bedreigde insecten (sprinkhanen), reptielen (gladde slang, zandhagedis) en vogels (nachtzwaluw) voorkomen. Voor de instandhouding van deze soorten is het noodzakelijk de heiderestanten in Gelderland en Limburg (Mookerheide) met elkaar te verbinden. De oude hakhoutbossen zijn van bijzondere betekenis door het voorkomen van soorten als wilde appel en wilde peer. Ook het vliegend hert heeft hier naast de Veluwe nog een tweede leefgebied. Aan de voet van de stuwwal en in de diepste delen van het droge dal aan de oostzijde treedt grondwater uit, met bijzondere natuur tot gevolg, onder andere de bronnen bij de Refter (HEN-wateren), op de Duivelsberg, bij Groesbeek en de Bruuk. De Bruuk is aangemeld in het kader van de Habitatrichtlijn vanwege het habitat blauwgrasland en heischraal grasland.
Ten westen van de stuwwal ligt het laagterras van de Maas, met oude rivierlopen (Wijchens Ven, HEN-water) en rivierduinen (Wijchen-Horssen). De Hatertse en Overasseltse vennen liggen in een stuifzandgebied dat op deze oude rivierafzettingen is ontstaan. Het is gebied is bijzonder vanwege het voorkomen van bedreigde soorten akkerplanten, insecten (sprinkhanen en libellen), amfibieën (knoflookpad en kamsalamander) en reptielen. Ook de wateren rond de rivierduinen (Neder- en Overasseltse broek, den Elzent, Woezikse leigraaf) zijn bijzonder. Op de jonge rivierafzettingen liggen enkele bijzondere bosjes, die als A-locatie benoemd zijn: het Personnenbos bij Beuningen en het bos rond de Erpewaaijen bij Heumen. Maar liefst zeven gebieden zijn als parel aangewezen vanwege hun bijzondere flora en fauna. Veel dieren uit het bos zoeken voedsel in het omringende cultuurland. Een karakteristiek voorbeeld van zo'n dier is de das. Door de aanleg van de verbindingszones Heumensoord-Hatertse broek en Heumen-Horssen wordt getracht enig tegenwicht te geven tegen de verstedelijking en versnippering van zijn leefgebied. Er is ook aandacht voor de relatie stuwwal-Ooijpolder, waar dassen en vleermuizen heen en weer trekken tussen hun verblijfplaatsen op de hogere gronden en de lager gelegen foerageergebieden. Op bovenregionale schaal bezien sluiten de bossen van het Rijk van Nijmegen aan op het Reichswald in Duitsland en verder naar het zuiden op het gebied van de Maasduinen in de provincie Limburg. Hierdoor zou een groot aaneengesloten bosgebied gerealiseerd kunnen worden, dat zelfs verbinding geeft met de Eifel. Voor uitwisseling van diersoorten is ook de verbinding via de Gelderse Poort met Montferland en vervolgens de Veluwe van belang.

Raad van State

Uitspraak 201500345/1/R2

Datum van uitspraak:	woensdag 30 september 2015
Tegen:	de raad van de gemeente Nijmegen
Proceduresoort:	Tussenuitspraak/bestuurlijke lus
Rechtsgebied:	Ruimtelijke-ordeningskamer - Bestemmingsplannen Gelderland
ECLI:	ECLI:NL:RVS:2015:3067

201500345/1/R2.
Datum uitspraak: 30 september 2015

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Tussenuitspraak met toepassing van artikel 8:51d van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) in het geding tussen:

1. de vereniging Belangenvereniging Weezenhof en anderen, gevestigd onderscheidenlijk allen wonend te Nijmegen,
2. [appellante sub 2], gevestigd te Nijmegen,
appellanten,

en

de raad van de gemeente Nijmegen,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 19 november 2014 heeft de raad het bestemmingsplan "Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse, Stadbroekseweg)" vastgesteld.

Tegen dit besluit hebben de Belangenvereniging Weezenhof en anderen en [appellante sub 2] beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

De Belangenvereniging Weezenhof en anderen en [appellante sub 2] hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 23 juli 2015, waar de Belangenvereniging Weezenhof en anderen, vertegenwoordigd door mr. P.J. van Goor, advocaat te Wijchen, [appellante sub 2], bij monde van [gemachtigde], bijgestaan door mr. R. Scholten, en de raad, vertegenwoordigd door M.F. Jansen, werkzaam bij de gemeente, en mr. K.E.M. Tilleman, advocaat te Arnhem, zijn verschenen.

Overwegingen

1. Ingevolge artikel 8:51d van de Awb, voor zover hier van belang, kan de Afdeling het bestuursorgaan opdragen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen.

2. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan heeft de raad beleidsvrijheid om bestemmingen aan te wijzen en regels te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De Afdeling toetst deze beslissing terughoudend. Dit betekent dat de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden beoordeelt of aanleiding bestaat voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Voorts beoordeelt de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden of het bestreden besluit anderszins is voorbereid of genomen in strijd met het recht.

3. Met het plan wordt beoogd een voorziening mogelijk te maken waarbinnen mensen kunnen worden gehuisvest die moeilijk passen in een gewone woonomgeving. Ten behoeve van deze voorziening kan in het plangebied een aantal kleine woonverblijven worden gerealiseerd, de zogenoemde Skaeve Huse. Tevens wordt een gebouw mogelijk gemaakt voor de ondersteuning en begeleiding van de bewoners van de Skaeve Huse.

Het beroep van de Belangenvereniging Weezenhof en anderen

Ontvankelijkheid

4. Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Awb wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

Ingevolge artikel 8:1, in samenhang gelezen met artikel 8:6 van de Awb en artikel 2 van bijlage 2 bij de Awb, kan een belanghebbende tegen een besluit beroep instellen bij de bestuursrechter.

4.1. De bewoners van de wijk Weezenhof die met de Belangenvereniging Weezenhof beroep hebben ingesteld, wonen allen op ten minste ruim 100 meter van de grens van het plangebied. Veel van de bewoners wonen op een grotere afstand van het plangebied. Mede gelet op de aard en omvang van de ruimtelijke ontwikkeling die op het door hen bestreden plandeel mogelijk wordt gemaakt, zijn deze afstanden naar het oordeel van de Afdeling te groot om een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken belang te kunnen aannemen. Hierbij betrekt de Afdeling dat zij niet aannemelijk hebben gemaakt dat de ruimtelijke uitstraling van de voorziene ontwikkeling zodanig is dat hun belangen desondanks bij het bestreden besluit zijn betrokken. Ook betrekt de Afdeling hierbij dat het zicht op het plangebied vanuit de wijk Weezenhof grotendeels wordt belet door de aanwezigheid van de boomkwekerij van [appellante sub 2] die tussen de wijk Weezenhof en het plangebied is gelegen. Voorts hebben voornoemde appellanten geen feiten of omstandigheden aangevoerd in verband waarmee zou moeten worden geoordeeld dat ondanks deze afstand een objectief en persoonlijk belang van hen rechtstreeks door het besluit zou worden geraakt.

De conclusie is dat de bewoners van de wijk Weezenhof die met de Belangenvereniging Weezenhof beroep hebben ingesteld geen belanghebbenden zijn als bedoeld in artikel 1:2 van de Awb en dat zij ingevolge artikel 8:1 van de Awb, in samenhang gelezen met artikel 8:6 van de Awb en artikel 2 van bijlage 2 van de Awb, geen beroep kunnen instellen tegen het plan. Gelet hierop zal het beroep van de Belangenvereniging Weezenhof en anderen, voor zover dat is ingesteld door anderen dan de Belangenvereniging Weezenhof, in de einduitspraak niet-ontvankelijk worden verklaard.

Nu het beroep van de Belangenvereniging Weezenhof wel ontvankelijk is zal het beroep van de Belangenvereniging Weezenhof en anderen in het vervolg van deze uitspraak worden aangeduid als het beroep van de Belangenvereniging Weezenhof.

Duurzame verstedelijking

5. De Belangenvereniging Weezenhof kan zich niet met het plan verenigen. Daartoe voert zij aan dat in strijd met artikel 3.1.6, tweede lid, aanhef en onder a, van het Besluit ruimtelijke ordening (hierna: het Bro) onvoldoende is gemotiveerd dat een actuele regionale behoefte bestaat aan de Skaeve Huse. In dit verband wijst zij erop dat geen cijfermatige onderbouwing is gegeven van de regionale behoefte aan de in het plan voorziene stedelijke ontwikkeling, terwijl uit jurisprudentie van de Afdeling blijkt dat een dergelijke cijfermatige onderbouwing wel nodig is.

5.1. Ingevolge artikel 3.1.6, tweede lid, aanhef en onder a, van het Bro voldoet de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt aan de voorwaarde dat wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte.

Ingevolge artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Bro wordt in het Bro onder stedelijke ontwikkeling verstaan een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.

5.2. Allereerst ziet de Afdeling zich voor de vraag gesteld of de met het plan mogelijk gemaakte ontwikkeling moet worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling in de zin van artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro, gelezen in samenhang met artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Bro. In dit verband acht de Afdeling van belang dat het plan voorziet in de bouw van slechts acht woonvoorzieningen met een gebouw ter ondersteuning van die woonvoorzieningen, die gezamenlijk maar een beperkte oppervlakte beslaan. Gelet hierop is de Afdeling van oordeel dat de in het plan voorziene ontwikkeling, anders dan de Belangenvereniging Weezenhof veronderstelt, niet als stedelijke ontwikkeling in de zin van voornoemde artikelen kan worden aangemerkt, zodat artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro daarop niet van toepassing is. De Afdeling komt daarom niet meer toe aan bespreking van de beroepsgronden van de Belangenvereniging Weezenhof met betrekking tot artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro.

De betogen falen.

Provinciale verordening

6. De Belangenvereniging Weezenhof betoogt dat het plan in strijd is met artikel 2, leden 2.2, onder a, en 2.6, van de Ruimtelijke Verordening Gelderland (hierna: de RVG), nu voor de Skaeve Huse in strijd met die bepalingen is gekozen voor een locatie buiten bestaand stedelijk gebied en de voorziene ontwikkeling niet bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in het plangebied. Zij betoogt dat binnen bestaand stedelijk gebied verschillende even of meer geschikte locaties beschikbaar waren. In dit verband stelt de Belangenvereniging Weezenhof dat het rapport "Locatie afweging zorgwoningen (Skaeve Huse)" van de gemeente Nijmegen van maart 2013 (hierna: het locatierapport), waarop de raad zijn keuze voor de in het plangebied opgenomen locatie buiten bestaand stedelijk gebied heeft gebaseerd, onvolledigheden en inconsistenties bevat. In het locatierapport wordt ten onrechte niet bij alle locaties op alle selectiecriteria ingegaan en worden de concrete voor- en nadelen van de verschillende onderzochte locaties volgens de Belangenvereniging Weezenhof niet consequent op dezelfde wijze gewaardeerd. Op grond van het locatierapport heeft de raad derhalve niet voor de in het plangebied opgenomen locatie buiten bestaand stedelijk gebied kunnen kiezen, aldus de Belangenvereniging Weezenhof.

6.1. De raad stelt dat tegen elke mogelijke locatie voor de Skaeve Huse bezwaren konden worden ingebracht, maar dat hij op basis van het locatierapport de uiteindelijk gekozen locatie het meest geschikt acht. In het locatierapport zijn verschillende plaatsen onderzocht. Enkele locaties zijn vroeg in het onderzoek aan de hand van uitsluitingscriteria afgevallen. De resterende locaties zijn beoordeeld aan de hand van zeven kwaliteitscriteria. In het locatierapport wordt tot de conclusie gekomen dat geen enkele plaats in alle opzichten perfect is, maar dat de uiteindelijk gekozen locatie Stadbroekseweg de minste nadelen heeft en daarom het meest geschikt is voor de realisering van Skaeve Huse. Er bestaan derhalve geen locaties binnen bestaand stedelijk gebied die even geschikt zijn als het plangebied en van strijd met de RVG is dan ook geen sprake, aldus de raad.

6.2. Ingevolge artikel 2, lid 2.2, aanhef en onder a, van de RVG is nieuwe bebouwing ten behoeve van wonen en werken in een bestemmingsplan slechts toegestaan binnen bestaand stedelijk gebied.

Ingevolge lid 2.6 kan in afwijking van het bepaalde in lid 2.2 in een bestemmingsplan nieuwe bebouwing tevens mogelijk worden gemaakt indien in de toelichting bij het bestemmingsplan wordt aangetoond dat sprake is van een ontwikkeling die redelijkerwijs niet kan worden gerealiseerd binnen de in lid 2.2 genoemde gebieden en indien deze ontwikkeling bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

6.3. Vast staat dat de in het plangebied begrepen gronden niet in bestaand stedelijk gebied zijn gelegen. De vraag die ter beoordeling voorligt, is of de raad met de verwijzing naar het locatierapport in de toelichting voldoende heeft gemotiveerd dat in de behoefte aan de Skaeve Huse niet binnen bestaand stedelijk gebied

kon worden voorzien en of de raad voldoende heeft gemotiveerd dat sprake is van een bijdrage aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, in het licht van het bepaalde in artikel 2, lid 2.2, aanhef en onder a, gelezen in samenhang met lid 2.6 van dat artikel van de RVG.

6.4. De Belangenvereniging Weezenhof heeft ten aanzien van het locatierapport, waarnaar de raad verwijst ter onderbouwing van zijn standpunt dat de Skaeve Huse niet in bestaand stedelijk gebied kunnen worden gerealiseerd, aangevoerd dat ten onrechte niet bij alle locaties in de toelichting op alle kwaliteitscriteria is ingegaan. De raad heeft dienaangaande toegelicht dat over het algemeen alleen nader is ingegaan op de kwaliteitscriteria waarop een specifieke locatie matig of slecht scoort, maar dat in de in het locatierapport opgenomen tabel bij alle locaties is genoteerd op welke kwaliteitscriteria een specifieke locatie als goed, matig of slecht wordt beoordeeld. Gelet hierop ziet de Afdeling in hetgeen de Belangenvereniging Weezenhof heeft aangevoerd geen aanleiding voor het oordeel dat het locatierapport onvolledig is omdat niet bij alle locaties in de toelichting op alle kwaliteitscriteria wordt ingegaan.

Voorts heeft de Belangenvereniging Weezenhof betoogd dat de kwaliteitscriteria niet bij alle locaties op gelijke wijze zijn gehanteerd. Als op consequente wijze aan de kwaliteitscriteria zou zijn getoetst, dan zouden de wel binnen bestaand stedelijk gebied gelegen locaties Kanaalzone en Tarweweg meer voor de hand liggen als locatie voor de Skaeve Huse, aldus de Belangenvereniging Weezenhof. Dienaangaande overweegt de Afdeling het volgende.

De alternatieve locatie Kanaalzone is in het locatierapport op alle kwaliteitscriteria goed beoordeeld, met uitzondering van het criterium spreiding van maatschappelijke voorzieningen. In de nabijheid van die locatie is onder meer een instelling voor ondersteuning van kinderen en volwassenen met handicaps aanwezig. Een stapeling van sociaal-maatschappelijke voorzieningen op of nabij één locatie wordt in het gemeentelijk beleid ongewenst geacht. Volgens de Belangenvereniging Weezenhof kan de genoemde instelling niet worden gekwalificeerd als een sociaal-maatschappelijke voorziening en behoefde de locatie Kanaalzone op dit criterium daarom niet als slecht te worden beoordeeld. In hetgeen de Belangenvereniging Weezenhof heeft aangevoerd ziet de Afdeling echter geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat een instelling voor ondersteuning van kinderen en volwassenen met een handicap als sociaal-maatschappelijke voorziening kan worden gekenmerkt en dat de locatie Kanaalzone daarom op dat criterium als slecht moet worden aangemerkt. Bovendien is de locatie Kanaalzone ook in de nabijheid van de Winkelsteegseweg gelegen, waar verschillende andere sociaal-maatschappelijke voorzieningen zijn gevestigd.

Verder stelt de Afdeling vast dat de locatie Tarweweg op het criterium spreiding van sociaal-maatschappelijke voorzieningen ook slecht is beoordeeld en matig op het criterium nabijheid van winkelvoorzieningen en openbaar vervoer. Volgens de Belangenvereniging Weezenhof had de locatie Tarweweg op laatstgenoemd criterium als goed moeten worden gekenmerkt, nu deze voorzieningen op minder dan anderhalve kilometer van de locatie liggen. De Afdeling overweegt dat in het locatierapport wordt uiteengezet dat een locatie op het criterium nabijheid van winkelvoorzieningen als matig wordt beoordeeld als de afstand tot die winkelvoorzieningen rond de anderhalve kilometer bedraagt. In het locatierapport wordt ten aanzien van de locatie Tarweweg opgemerkt dat de afstand tot een winkelvoorziening ongeveer 1.300 meter bedraagt. Dat de locatie Tarweweg op dit punt als matig wordt gekwalificeerd, acht de Afdeling niet onredelijk.

Tot slot is volgens de Belangenvereniging Weezenhof de uiteindelijk gekozen locatie Stadbroekseweg ten onrechte positief beoordeeld op het criterium huidige functie, terwijl deze locatie nu in gebruik is als natuurgebied en die huidige functie negatief zal worden beïnvloed door de bouw van de Skaeve Huse. De Afdeling overweegt dienaangaande dat de raad heeft toegelicht dat de huidige toestand van de voorziene locatie van de Skaeve Huse een kaal grasland is dat is afgeschermd met een hekwerk en in het recente verleden in gebruik was voor agrarische activiteiten. Gelet hierop acht de Afdeling het standpunt van de raad dat de voorziene ontwikkeling geen negatieve invloed zal hebben op het bestaande gebruik van de locatie niet onredelijk.

Gelet op het voorgaande ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het locatierapport een goed beeld geeft van de voor- en nadelen van de verschillende onderzochte locaties voor de Skaeve Huse en daarvan niet in redelijkheid heeft kunnen uitgaan. In het locatierapport wordt tot de conclusie gekomen dat de locatie Stadbroekseweg de meest

geschikte locatie is voor de bouw van de Skaeve Huse, omdat de andere onderzochte locaties die wel binnen bestaand stedelijk gebied zijn gelegen teveel nadelen hebben om daar de voorziene ontwikkeling te realiseren. Gelet hierop heeft de raad zich naar het oordeel van de Afdeling op het standpunt kunnen stellen dat de in het plan voorziene ontwikkeling redelijkerwijs niet binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd.

De betogen falen.

6.5. Ten aanzien van de tweede in artikel 2, lid 2.6, van de RVG opgenomen voorwaarde dat de ontwikkeling moet bijdragen aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit overweegt de Afdeling het volgende. De raad heeft dienaangaande gesteld dat het plangebied in de bestaande situatie een kaal grasland is en heeft erop gewezen dat met de realisering van de Skaeve Huse ook landschappelijke elementen als struiken en bomen worden toegevoegd, hetgeen kansen biedt voor het ontstaan van meer biodiversiteit en zorgt voor een goede landschappelijke inpassing van de woonunits. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de raad hiermee echter onvoldoende gemotiveerd dat de voorziene ontwikkeling bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit als vereist in artikel 2, lid 2.6, van de RVG, nu de struiken en bomen nodig zijn voor de landschappelijke inpassing van de nieuw op te richten bebouwing en daarom eerder een "compensatie" vormen van de negatieve gevolgen die het realiseren van acht woonvoorzieningen en een gebouw hebben voor de ruimtelijke kwaliteit van het plangebied.

Het betoog van de Belangenvereniging Weezenhof slaagt.

Provinciaal beleid

7. De Belangenvereniging Weezenhof betoogt dat in het plan te weinig rekening is gehouden met de in het plangebied aanwezige natuurwaarden. In dit verband wijst zij erop dat het plangebied in de "beschermingszone natte landnatuur" ligt en dat de raad zijn standpunt dat de voorziene ontwikkeling geen invloed heeft op de natte landnatuur slechts baseert op aannames.

7.1. De Afdeling begrijpt dit betoog van de Belangenvereniging Weezenhof aldus, dat in het plan onvoldoende rekening is gehouden met de provinciale Omgevingsvisie, een beleidsstuk van de provincie Gelderland waarin aan het plangebied onder meer de aanduiding "beschermingszone natte landnatuur" is toegekend. De Afdeling stelt voorop dat de raad bij de vaststelling van een bestemmingsplan niet aan het provinciale beleid is gebonden. Wel dient de raad daarmee rekening te houden, hetgeen betekent dat dit beleid in de belangenafweging dient te worden betrokken.

In de Omgevingsvisie staat dat de functie "beschermingszone natte landnatuur" een dubbelfunctie is, bijvoorbeeld samen met de functie landbouw. Deze dubbelfunctie geldt in de zone rondom natuurgebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur met meer dan 75% natte natuur. In die zones wordt rekening gehouden met de kwaliteit, waterstand en stroming van het grond- en oppervlaktewater met het oog op de natuurwaarden en -doelen van het nabijgelegen natuurgebied.

De raad heeft toegelicht dat de "beschermingszone natte landnatuur" ziet op de bescherming van het rivierduingebied de Hatertse Vennen. De Hatertse Vennen worden uitsluitend gevoed door regenwater. De ontwikkeling van de Skaeve Huse heeft geen invloed op de grondwaterstand en op de bescherming van de natte landnatuur en de kwaliteit van de natte natuur van de Hatertse Vennen wordt niet beïnvloed door de ontwikkeling in het plangebied. Het plan is dan ook in overeenstemming met het provinciaal beleid, aldus de raad. Gelet op het voorgaande heeft de raad rekening gehouden met het provinciaal beleid door dit beleid in de belangenafweging te betrekken. De Afdeling ziet in hetgeen de Belangenvereniging Weezenhof heeft aangevoerd dan ook geen aanleiding voor het oordeel dat het plan niet in stand kan blijven omdat het niet in overeenstemming is met het provinciaal beleid.

Het betoog faalt.

Dassen

8. De Belangenvereniging Weezenhof betoogt dat het plan had moeten voorzien in een voorwaardelijke verplichting, strekkende tot het realiseren van de in het dassenmitigatieplan opgenomen maatregelen ten behoeve van de in het plangebied levende dassen. In dit verband wijst de Belangenvereniging Weezenhof erop dat vaststaat dat de in het plan voorziene ontwikkeling negatieve gevolgen zal hebben voor de in het plangebied levende dassen. Volgens haar blijkt uit het rapport "Dassenonderzoek Skaeve Huuse, Nijmegen" van Bureau Waardenburg B.V. van 21 oktober 2013 (hierna: het dassenonderzoek) dat het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk is om te voorkomen dat een ontheffing van de Flora- en faunawet (hierna: de Ffw) moet worden aangevraagd. Nu het plan niet verplicht tot het uitvoeren van het dassenmitigatieplan kon de raad er niet op voorhand van uitgaan dat de Ffw niet aan de uitvoering van het plan in de weg staat, aldus de Belangenvereniging Weezenhof.

8.1. De raad stelt dat de negatieve effecten van de in het plan voorziene ontwikkeling op de lokale dassenpopulatie kunnen worden voorkomen met mitigerende maatregelen, waarmee de dassen in het gebied worden behouden.

8.2. De Afdeling stelt voorop dat de vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt dan wel een ontheffing op grond van de Ffw nodig is en zo ja, of deze ontheffing kan worden verleend, in beginsel pas aan de orde komen in een procedure op grond van de Ffw. Dat doet er niet aan af dat de raad het plan niet heeft kunnen vaststellen, indien en voor zover hij op voorhand in redelijkheid had moeten inzien dat de Ffw aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.

De raad heeft onweersproken gesteld dat als de in het dassenmitigatieplan genoemde maatregelen worden uitgevoerd, zich geen negatieve gevolgen voor de in het plangebied levende dassen zullen voordoen. Ter zitting heeft de raad toegelicht dat de maatregelen die volgens het dassenmitigatieplan moeten worden getroffen, reeds zijn gerealiseerd en dat hij deze maatregelen in stand zal houden. Verder heeft de raad er ter zitting op gewezen dat de gemeente alle gronden waarop volgens het dassenmitigatieplan maatregelen moeten worden getroffen in eigendom heeft en waar nodig heeft ontpacht. Het gemeentebestuur heeft het dus in zijn macht dat de maatregelen gehandhaafd blijven.

Gelet op het voorgaande acht de Afdeling het op voorhand niet aannemelijk dat de Ffw aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat. De raad heeft het plan in zoverre dan ook in redelijkheid kunnen vaststellen.

Het betoog faalt.

Doelgroepomschrijving

9. De Belangenvereniging Weezenhof betoogt dat de in het plan opgenomen regeling voor de Skaeve Huse rechtsonzeker is. Hiertoe voert zij aan dat een verschil bestaat tussen de planregels zoals deze zijn te vinden op de gemeentelijke website en de planregels zoals die zijn gepubliceerd op de landelijke voorziening, www.ruimtelijkeplannen.nl. De planregels die op laatstgenoemde voorziening zijn gepubliceerd voorzien in een ruimere doelgroepomschrijving voor de Skaeve Huse dan de op de gemeentelijke website gepubliceerde planregels, aldus de Belangenvereniging Weezenhof.

9.1. De raad stelt dat de op www.ruimtelijkeplannen.nl gepubliceerde versie van de planregels abusievelijk niet overeenkwam met de op de gemeentelijke website gepubliceerde versie, maar dat inmiddels een einde is gemaakt aan deze discrepantie. Volgens de raad is geen sprake geweest van een rechtsonzekere situatie, nu op basis van de raadsstukken, de gemeentelijke website en de publicatie in de Staatscourant voor een ieder duidelijk is dat de planregels bij amendement zo zijn gewijzigd dat de doelgroepomschrijving is beperkt.

9.2. Ingevolge artikel 6, lid 6.1, aanhef en onder a, van de planregels van de in eerste instantie op www.ruimtelijkeplannen.nl gepubliceerde versie van het plan zijn de voor "Wonen - Woonwagenstandplaats" aangewezen gronden bestemd voor wonen in woonwagens waarbij de bewoning uitsluitend is toegestaan voor mensen die moeilijk passen in een gewone woonomgeving en/of aantoonbaar niet functioneren in groepen of in een omgeving met veel mensen om zich heen, zoals (voormalige) dak- en thuislozen en/of zwerfjongeren, (ex-) psychiatrische patiënten en zorgmijders.

Aan dit artikeldeel is bij de besluitvorming over de vaststelling van het plan in de raad bij amendement de volgende zinsnede toegevoegd: "zoals nader beschreven in bijlage 2 'omschrijving doelgroep' van het BuurtBeheerPlan Zorgwoningen Stadbroekseweg, 18 september 2013".

9.3. De Afdeling overweegt dat na vaststelling van het plan een rechtsonzekere situatie is ontstaan doordat op www.ruimtelijkeplannen.nl een versie van het bestemmingsplan beschikbaar is gesteld die niet in overeenstemming is met het bestemmingsplan zoals de raad dat blijkens het vaststellingsbesluit heeft vastgesteld. De stellingen van de raad dat op de gemeentelijke website de juiste versie beschikbaar was en dat uit de raadsstukken en de publicatie in de Staatscourant blijkt op welke wijze het bestemmingsplan gewijzigd is vastgesteld, maken dat niet anders. Ingevolge artikel 1.2.1a, onder b, van het Bro, gelezen in samenhang met artikel 1.2.1, tweede lid, van het Bro is de landelijke voorziening, www.ruimtelijkeplannen.nl, immers leidend.

De Afdeling stelt vast dat hangende de thans lopende procedure in deze zaak op de landelijke voorziening, www.ruimtelijkeplannen.nl, weliswaar de juiste versie van artikel 6, lid 6.1, aanhef en onder a, van de planregels is geplaatst, waarmee die versie in overeenstemming is gebracht met de versie van het plan die blijkens het raadsbesluit is vastgesteld en op de gemeentelijke website kon worden ingezien, maar dat ten onrechte geen publicatie heeft plaatsgevonden van het plaatsen van de juiste versie op www.ruimtelijkeplannen.nl. Nu een kennisgeving dat en met ingang van welke datum de juiste versie van het bestemmingsplan op www.ruimtelijkeplannen.nl beschikbaar is gesteld ontbreekt, is de raad er dan ook niet in geslaagd de hiervoor omschreven rechtsonzekere situatie weg te nemen. Gelet hierop is het vaststellingsbesluit in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel.

Het betoog van de Belangenvereniging Weezenhof slaagt.

Financieel-economische uitvoerbaarheid

10. De Belangenvereniging Weezenhof voert aan dat de financiële haalbaarheid van het plan voor de komende planperiode niet is gewaarborgd, in het licht van het krimpende gemeentelijke budget. In dit verband wijst zij erop dat in het gemeentelijke programma "Zorg & Welzijn" geen geld is gereserveerd voor de begeleiding van de bewoners van de Skaeve Huse.

10.1. De raad stelt dat voldoende financiële middelen beschikbaar zijn om ook op langere termijn de zorg voor de bewoners van de Skaeve Huse te kunnen betalen.

10.2. In het kader van een beroep tegen een bestemmingsplan kan een betoog dat ziet op de uitvoerbaarheid van dat plan, waaronder ook de financiële uitvoerbaarheid is begrepen, slechts leiden tot vernietiging van het bestreden besluit indien en voor zover het aangevoerde leidt tot de conclusie dat de raad op voorhand in redelijkheid had moeten inzien dat het plan niet kan worden uitgevoerd binnen de planperiode van in beginsel tien jaar. De raad heeft erop gewezen dat het uitgangspunt van het gemeentebestuur is dat niet zal worden bezuinigd op de voorzieningen voor maatschappelijke opvang en ondersteuning, waaronder de Skaeve Huse kunnen worden verstaan, en dat kwetsbare groepen zullen worden ontzien. De kosten voor de zorg zullen worden betaald uit het gemeentelijke programma "Zorg & Welzijn", aldus de raad. De raad heeft ter zitting nogmaals bevestigd dat de gemeente Nijmegen financiële middelen beschikbaar heeft voor de zorg aan de bewoners van de Skaeve Huse. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de Belangenvereniging Weezenhof dit onvoldoende weersproken en heeft zij niet aannemelijk gemaakt dat het plan niet uitvoerbaar is. De raad had dan ook niet in redelijkheid op voorhand moeten inzien dat het plan niet kan worden uitgevoerd binnen de planperiode.

Het betoog faalt.

Conclusie

11. Ten aanzien van het beroep van de Belangenvereniging Weezenhof zal de Afdeling met het oog op een spoedige beslechting van het geschil de raad opdragen om binnen 20 weken na verzending van de uitspraak de hiervoor onder 6.5 en 9.3 geconstateerde gebreken te herstellen door het besluit van een nadere motivering te voorzien, dan wel het besluit te wijzigen. In het laatste geval dient het besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekendgemaakt te worden. Ook dient de raad met inachtneming van overweging 9.3

het vaststellingsbesluit opnieuw bekend te maken door kennisgeving te doen van het beschikbaar stellen op de landelijke voorziening (www.ruimtelijkeplannen.nl) van de versie van het bestemmingsplan zoals hij die heeft vastgesteld. Daarnaast ziet de Afdeling aanleiding de navolgende voorlopige voorziening te treffen.

Het beroep van [appellante sub 2]

12. [appellante sub 2], die net ten noorden van het plangebied een boomkwekerij met enkele bijbehorende akkerbouwpercelen exploiteert, kan zich niet met het plan verenigen. Hiertoe voert zij aan dat haar bedrijfsvoering ernstig kan worden gehinderd als in de directe nabijheid van haar boomkwekerij woonverblijven worden gerealiseerd. Dat volgens de plantoelichting van de minimale afstand tussen woningen en gronden waarop met bestrijdingsmiddelen wordt gewerkt kan worden afgeweken zonder dat dit tot een onaanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van de Skaeve Huse leidt, laat volgens [appellante sub 2] onverlet dat ook had moeten worden meegewogen dat zij haar bedrijf in de toekomst wil kunnen uitbreiden. Ook betoogt zij dat in het plan met het oog op het beperken van de effecten van het bestrijdingsmiddelengebruik op de Skaeve Huse het realiseren van een windhaag of houtwal van ten minste vier meter hoogte verplicht is gesteld, maar dat voorbij is gegaan aan de uitwerking die die windhaag of houtwal zal hebben op haar bedrijfsvoering. De windhaag of houtwal zal zon en wind ontnemen aan de boomkwekerij en zal een waardedaling van de vruchtbare grond met zich brengen, aldus [appellante sub 2].

12.1. De raad stelt dat in het plan rekening is gehouden met de maximale planologische mogelijkheden van het bedrijf van [appellante sub 2]. In dit verband wijst de raad erop dat hem geen uitbreidingsplannen van [appellante sub 2] bekend zijn. Volgens de raad zal [appellante sub 2] door de in het plan voorziene ontwikkeling vrijwel niet in haar bedrijfsvoering worden gehinderd en behoefde daarom niet van vaststelling van het plan te worden afgezien.

12.2. Aan een strook grond naast het bedrijf van [appellante sub 2] is in het plan de bestemming "Groen" met de aanduiding "specifieke vorm van groen - voorwaardelijke verplichting (sg-vv)" toegekend. Aan de plaatsen waar de woonvoorzieningen kunnen worden gerealiseerd is de bestemming "Wonen - Woonwagenstandplaats" toegekend.

Ingevolge artikel 3, lid 3.1, aanhef en onder i, van de planregels zijn de voor "Groen" aangewezen gronden ter plaatse van de aanduiding "sg-vv" tevens bestemd voor een in de winter bladdragende dubbele windhaag of houtwal met een minimale hoogte van 4 meter.

Ingevolge artikel 6, lid 6.1, aanhef en onder a, voor zover thans van belang, zijn de voor "Wonen - Woonwagenstandplaats" aangewezen gronden bestemd voor wonen in woonwagens waarbij de bewoning uitsluitend is toegestaan voor mensen die moeilijk passen in een gewone woonomgeving en/of aantoonbaar niet functioneren in groepen of in een omgeving met veel mensen om zich heen.

Ingevolge lid 6.3, onder b, is het gebruik van de woonwagens ten behoeve van de in artikel 6.1 genoemde doeleinden niet toegestaan zonder de aanleg en instandhouding van een dubbele windhaag of houtwal van gelijke hoogte als benoemd in artikel 3.1 lid i, teneinde blootstelling van bewoners en/of anderen aan drift, vanwege de bespuitingen van de boomgaard van het naastgelegen agrarisch bedrijf, te voorkomen.

12.3. [appellante sub 2] heeft aangevoerd dat haar belangen onvoldoende zijn betrokken bij het besluit het plan vast te stellen, nu in het plan geen rekening is gehouden met een mogelijke toekomstige uitbreiding van haar bedrijf die onmogelijk zal worden gemaakt door de aanwezigheid van woonvoorzieningen in het plangebied. De raad heeft echter onweersproken gesteld dat [appellante sub 2] geen concrete uitbreidingsplannen heeft. Gelet hierop heeft de raad bij het besluit tot vaststelling van het plan in redelijkheid geen rekening gehouden met een mogelijke uitbreiding van het bedrijf van [appellante sub 2].

Het betoog faalt.

12.4. Verder heeft [appellante sub 2] aangevoerd dat de in het plan verplicht gestelde windhaag of houtwal ten zuiden van haar bedrijfsterrein een nadelige uitwerking zal hebben op de exploitatie van haar boomkwekerij en op de waarde van haar bedrijfsterrein. Ten aanzien hiervan overweegt de Afdeling het volgende. [appellante sub 2] heeft aan haar beroep het rapport "Problematiek houtwal" van DLV Plant van 26 maart 2015 (hierna: het rapport) ten grondslag gelegd. In het rapport worden de gevolgen in kaart gebracht van het realiseren van

de in het plan voorziene windhaag of houtwal voor de bedrijfsvoering van [appellante sub 2]. De conclusie van het rapport is dat de bedrijfsvoering van [appellante sub 2] aanzienlijke hinder zal ondervinden van de aanwezigheid van een windhaag of houtwal. Het gaat dan in het bijzonder om het wegnemen van de wind, hetgeen invloed kan hebben op de sterkte van de te kweken bomen en op het ontstaan van plantenziektes, om vochtconcurrentie door de bomen die deel uitmaken van de windhaag of houtwal, om schaduwwerking van een windhaag of houtwal alsmede om overlast door inwaaiend blad en door wortelvorming onder het bedrijfsterrein van [appellante sub 2]. Hierdoor is volgens het rapport een deugdelijke bedrijfsvoering op termijn niet meer mogelijk en komt het voortbestaan van het bedrijf in gevaar.

De raad heeft hiertegen ter zitting ingebracht dat het gemeentebestuur voornemens is een houtwal te realiseren in de vorm van een populierenhaag die regelmatig zal worden gesnoeid tot een maximale hoogte van vijf meter. Volgens de raad kan zo worden voorkomen dat het bedrijf van [appellante sub 2] onevenredige hinder zal ondervinden van de houtwal. In het licht van hetgeen in het rapport is uiteengezet over de gevolgen van de aanwezigheid van een windhaag of houtwal heeft de raad dat standpunt naar het oordeel van de Afdeling echter niet voldoende onderbouwd. Voorts is, nog daargelaten of voornoemd standpunt van de raad juist is, in het plan niet verzekerd dat de windhaag of houtwal zal worden gerealiseerd in overeenstemming met de door de raad genoemde randvoorwaarden.

Het betoog slaagt.

13. [appellante sub 2] betoogt dat het ten behoeve van het plan opgestelde dassenmitigatieplan ten onrechte niet voorziet in het behoud van de dassen die in het gebied leven, terwijl dit volgens het aan het plan ten grondslag gelegde dassenonderzoek noodzakelijk is.

13.1. De raad stelt zich op het standpunt dat [appellante sub 2] de beroepsgrond over het dassenmitigatieplan en het behoud van dassen niet in haar zienswijze naar voren heeft gebracht en dat het beroep van [appellante sub 2] daarom in zoverre niet-ontvankelijk is. Voorts stelt de raad zich op het standpunt dat aan [appellante sub 2] in zoverre het relativiteitsvereiste moet worden tegengeworpen. Tevens wijst de raad erop dat de negatieve effecten van de in het plan voorziene ontwikkeling kunnen worden voorkomen met mitigerende maatregelen, waarmee de in het gebied levende dassen worden behouden.

13.2. Ingevolge artikel 8:1 van de Awb, in samenhang gelezen met artikel 8:6 van de Awb en artikel 2 van bijlage 2 bij de Awb alsmede met artikel 6:13 van de Awb, kan door een belanghebbende geen beroep worden ingesteld tegen onderdelen van het besluit tot vaststelling van een bestemmingsplan waarover hij bij het ontwerpplan geen zienswijze naar voren heeft gebracht, tenzij hem redelijkerwijs niet kan worden verweten dit te hebben nagelaten.

[appellante sub 2] heeft beroep ingesteld tegen onderdelen van het besluit tot vaststelling van het thans voorliggende plan waarover zij bij het ontwerpplan reeds een zienswijze naar voren heeft gebracht. Zij heeft in beroep slechts aanvullende argumenten ingebracht tegen de in het plan opgenomen regeling voor de reeds door haar in haar zienswijze bestreden planonderdelen. Er bestaat gelet op het voorgaande dan ook geen aanleiding delen van het beroep van [appellante sub 2] niet-ontvankelijk te verklaren.

13.3. Ingevolge artikel 8:69a van de Awb vernietigt de bestuursrechter een besluit niet op de grond dat het in strijd is met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel, indien deze regel of dit beginsel kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van degene die zich daarop beroept.

13.4. [appellante sub 2] heeft betoogd dat de in het plan voorziene ontwikkeling negatieve effecten heeft op de dassenpopulatie in het plangebied. De Afdeling begrijpt het betoog van [appellante sub 2] zo dat zij een beroep doet op de normen uit de Ffw die strekken tot bescherming van de in het plangebied aanwezige dassen en hun vaste rust- of verblijfplaatsen. Het daadwerkelijke belang waarin [appellante sub 2] dreigt te worden geraakt als gevolg van de realisering van het plan, is haar bedrijfsbelang dat is gelegen in het kunnen voortzetten en uitbreiden van de bedrijfsactiviteiten. Zoals de Afdeling heeft overwogen in de uitspraak van 19 juni 2013 in zaak nrs. 201210708/1/A4, 201210709/1/A4, 201210711/1/A4, 201210712/1/A4, 201210714/1/A4, 201210745/1/A4, 201210748/1/A4, 201210751/1/A4, 201210752/1/A4 behoeft niet in alle gevallen op voorhand uitgesloten te worden geacht dat de Ffw met de bescherming van diersoorten tevens bescherming biedt aan het belang bij het behoud van een goede kwaliteit van de directe leefomgeving van omwonenden. Dit geval doet zich, gelet op het feit dat het belang van [appellante sub 2] gelegen is in haar bedrijfsbelang,

echter hier niet voor. De ingeroepen normen uit de Ffw strekken derhalve kennelijk niet tot bescherming van het belang van [appellante sub 2]. Dit betekent dat het betoog van [appellante sub 2] dat het plan in strijd is met de Ffw, wat hier verder ook van zij, ingevolge artikel 8:69a van de Awb niet kan leiden tot vernietiging van het plan. De Afdeling ziet daarom af van een inhoudelijke bespreking van dat betoog.

Conclusie

14. De Afdeling zal met het oog op een spoedige beslechting van het geschil de raad opdragen binnen twintig weken na verzending van de uitspraak het hiervoor onder 12.4 geconstateerde gebrek te herstellen door het besluit van een nadere motivering te voorzien, dan wel het besluit te wijzigen. In het laatste geval dient het besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekendgemaakt te worden. Daarnaast ziet de Afdeling aanleiding de navolgende voorlopige voorziening te treffen.

Proceskosten

15. In de einduitspraak zal worden beslist over de proceskosten en vergoeding van het betaalde griffierecht.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. draagt de raad van de gemeente Nijmegen op om binnen 20 weken na de verzending van deze tussenuitspraak:

- met inachtneming van hetgeen daarin onder 6.5, 9.3 en 12.4 is overwogen het bestreden besluit te herstellen en de Afdeling en de andere betrokken partijen mededeling te doen van de handelingen ter herstel van de gebreken;

II. schorst in afwachting van de einduitspraak van de Afdeling bij wijze van voorlopige voorziening het besluit van de raad van de gemeente Nijmegen tot vaststelling van het bestemmingsplan "Nijmegen Dukenburg - 8 (Skaeve Huse, Stadbroekseweg)".

Aldus vastgesteld door mr. J.A.W. Scholten-Hinloopen, voorzitter, en mr. J.G.C. Wiebenga en mr. D.J.C. van den Broek, leden, in tegenwoordigheid van mr. G. Klapwijk, griffier.

w.g. Scholten-Hinloopen w.g. Klapwijk
voorzitter griffier

Uitgesproken in het openbaar op 30 september 2015

726.

Fytagoras-rapport 15028-V2.2

Analyse met betrekking tot gevolgen van plaatsing van een drift beperkende haag of hagen ten behoeve van het project “Skaeve Huse” te Nijmegen. (projectnummer 15028)

Datum	04-01-2016
Auteur(s)	Prof dr. Bert van Duijn Dr. Wessel Holtman
Exemplaarnummer	V2.2
Oplage	
Aantal pagina's	12
Aantal bijlagen	-

© 2016 Fytagoras

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Inhoudsopgave

1 **Inleiding** **4**

2 **Situatieschets** **5**

3 **Effecten van de hagen op het naast gelegen perceel** **8**

4 **Conclusie** **11**

5 **Literatuur** **12**

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

1 Inleiding

Op verzoek van de gemeente Nijmegen is aan Fytagoras gevraagd een uitspraak te doen over het effect van het plaatsen van drift beperkende beplanting tussen het perceel Dukenburg-8 (Skaeve Huse, Stadbroekseweg) en Sierteeltkwekerij Kokke (de heer G. Kokke). In deze rapportage geeft Fytagoras aan welke drift beperkende oplossing binnen de eerder gestelde wettelijke en wenselijke kaders mogelijk is en wat daarvan de te verwachten effecten zijn op de bedrijfsvoering van Sierteeltkwekerij Kokke. Fytagoras heeft zich gebaseerd op beschikbare (wetenschappelijke) literatuur, op eerder gerapporteerde onderzoeken in deze zaak, op eigen kennis met betrekking tot plantenfysiologie en plantenteelt en op vaststelling van omstandigheden ter plaatse.

Eerder is vastgesteld, op basis van “Onderzoek naar driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen, Project Skaeve Huse in de gemeente Nijmegen” (PRI Wageningen Rapport 568, J.C. van de Zande & M. Wenneker), dat De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State voorlopig geaccepteerd heeft dat de conclusie zoals beschreven op pagina 29 van dit Rapport toegepast kan worden:

“als er op de perceelsgrens een windhaag (bv 4 meter hoge elzen) aanwezig is dan wordt de afstand tot gevoelige bebouwing (woningen) verkleind tot 25 meter. Voor een wintergroene windhaag en bespuitingen met een standaard boomgaardspuit wordt berekend dat de benodigde veiligheidszone 15 meter van de perceelsgrens is. Door, zoals in de huidige plannen voor Skaeve Huse, de aanplant van een dubbele windhaag, of een houtwal van vergelijkebare hoogte, blijft de dermale blootstellingsgrens voor captan op 15 meter vanaf de perceelsgrens (10 meter vanaf de tweede windhaag) onder de huidblootstellingsgrens voor omstanders en voor personen in de tuin”.

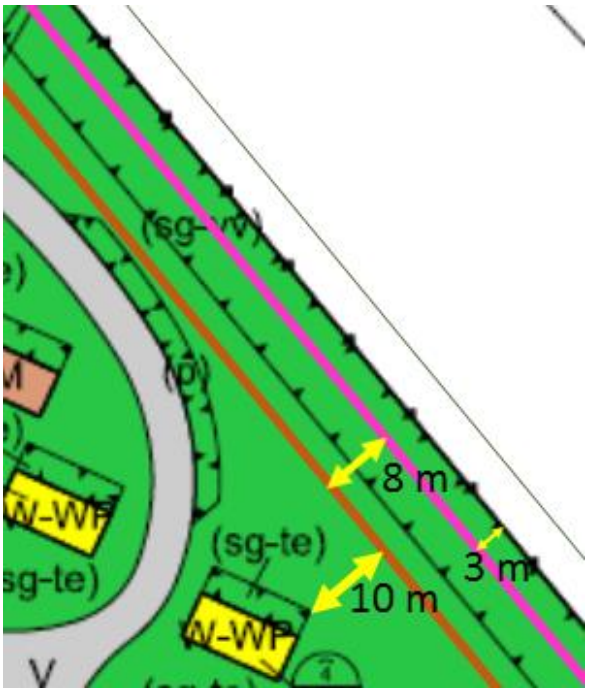
Hiervan uitgaande analyseert Fytagoras de volgende situatie:

Aanbrengen van een dubbele windhaag. De eerste haag op 3 meter afstand van de erfgrens, en de tweede haag op 10 meter afstand van de dichtstbijzijnde tuin (Skaeve Huse).

2 Situatieschets

Hieronder is de situatie ter plaatse weer gegeven zoals in de inleiding aan gegeven waarbij driftblootstelling onder de *huidblootstellingsgrens voor omstanders en voor personen in de tuin* wordt gerealiseerd.

- Afstand gewas tot erfgrens (wendakker strook): 4 m (——).
- Bladbehoudende beukenhaag (optische dichtheid > 75%) van min 4 en max 5 m hoog op 3 m van de erfgrens (——) .
- Bladbehoudende coniferen- of beukenhaag of houtwal van 4-5 m hoog en circa 1 m breedte op 10 m afstand van de dichtst-bijzijnde tuin (——).
- Afstand tussen de hagen ongeveer 8 m.

Voorbeelden van beukenhaag (links zomer, rechts winter)

Voorbeeld van laurierkershaag (en detail).

3 Effecten van de hagen op het naast gelegen perceel.

De rapportage DLV 15005/WdB/mj gaat uit van windhagen door een 10-20 meter hoge bomenrij met onderbegroeiing. Dat is blijkens het genoemde rapport van PRI Wageningen niet noodzakelijk om de gewenste bescherming te bieden. Het rapport spreekt in dit verband steeds over elzen, van 4 meter hoogte (rapport PRI Wageningen, blz 21, 1e alinea, blz 29, 1e alinea, blz 31, 2e alinea).
In tegenstelling tot de aanname van een 10-20 meter hoge bomenrij met onderbegroeiing op de erfgrens zoals in de DLV rapportage 15005/WdB/mj, wordt in bovenstaande scenario uitgegaan van:

- Twee hagen;
  - een eerste op afstand 3 m van de erfgrens
  - een tweede op aftand van ongeveer 11 m van de erfgrens
- Hoogte van de hagen 4-5 m (te bereiken door regelmatig snoeien)
- Optische dichtheid van de haag bij de erfgrens meer dan 75%
- Bladbehoudende soorten worden toegepast in de haag bij de erfgrens; bijvoorbeeld beuk (*Fagus sylvatica*) of laurierkers (*Prunus laurocerasus*).
  - Ook een coniferenhaag zou mogelijk zijn.
  - Eventueel kan ook worden gekozen voor een klimplant zoals *Hedera helix*, waarbij deze gegroeid moet worden op een rastervormig afscheiding van de vereiste hoogte.
- De tweede haag kan worden uitgevoerd als de eerste haag (bladbehoudend), maar er kan ook worden gekozen voor een houtwal (eventueel begroeid met klimplanten) of niet bladbehoudende soorten zoals een els.

Te verwachten effecten op naast gelegen perceel en de daarbij uitgevoerde bedrijfsvoering:

Windreductie:
Bij plaatsing van de eerste haag (5 m hoog) op 3 meter van erfgrens is een windreductie te verwachten van 65% op 22 m van de erfgrens, en van ongeveer 25% op 47 m van de erfgrens (Ucar and Hall, 2001).
Effecten op de teelt:
In de rapportage DLV is beschreven dat het Sierteeltbedrijf Kokke over de gehele lengte grenzend aan het gemeentelijk perceel een wendakker heeft gerealiseerd van 4 meter. De gemeente heeft in zijn planregels opgenomen dat het hart van de windhagen op minimaal 3 meter van de perceelgrens komt te staan.
Door verminderde wind (vooral tot 10-15 meter vanaf de perceelgrens, dus tot 6-11 meter in de aanplant, zal dit in afnemende mate, merkbaar zijn) kan het microklimaat rond de planten veranderen. De gevolgen daarvan kunnen zowel negatief als positief zijn en zijn ook gewas en seizoen afhankelijk. Negatieve effecten zijn een mogelijke hogere en langer aanhoudende luchtvochtigheid

rond de bladeren (door minder luchtcirculatie) waardoor de ziektedruk kan toenemen (bijvoorbeeld door schimmels). Daarnaast kan minder wind leiden tot een ieler (slapper) gewas door minder mechanische stimulatie van de plant, maar veel wind leidt ook tot groeiremming.
Echter, er zijn ook positieve effecten te verwachten van vermindering van de wind over het teeltperceel. Windschade zal worden verminderd of voorkomen (vooral in geval van voorjaar, zomer en najaar stormen en harde wind, als het gewas veel blad en/of bloemen bevat) door de hagen. Daarnaast is het bekend dat het plaatsen van hagen (door de windvermindering) kwaliteit verhogend werkt voor verschillende gewassen, zoals met name in de fruitteelt en de bloementeelt (bijvoorbeeld Hydrangia en Hortensia), maar ook in de boomteelt. Groeiremming en schade door veel wind zal ook door de hagen worden verminderd of voorkomen (bijvoorbeeld Grace, 1988; Bang et al., 2010; Ennos, A.R. 1997).

- Door de windreductie treden zowel negatieve als positieve effecten op. De balans hiertussen is afhankelijk van het type gewas, jaargetijde en jaar tot jaar variaties in (harde) wind en storm.

Bladval overlast:
In de beschreven situatie wordt uitgegaan van bladbehoudende soorten in de hagen. Er zal derhalve geen overlast zijn van bladeren uit de hagen die de kwekerij in waaien.
Eventueel zou de tweede haag en niet-bladbehoudende kunnen soort zijn, waarbij overlast door vallende bladeren afwezig zal zijn door de aanwezigheid van de eerste bladbehoudende haag.

Wortelingroei:

Uitgaande van de vuistregel dat het wortelstelsel zich uitstrekt over een afstand die gelijk is aan de hoogte van de plant kunnen we concluderen dat de 5 m hoge haag op 3 meter van de erfgrens ongeveer 2 meter het kweekperceel kan ingroeien. De eerste rij planten in de kwekerij bevinden zich op 4 meter van de erfgrens. Bij een gewas dat niet hoger is dan 1 meter zal er derhalve geen overlapping van de wortelstelsels plaatsvinden.
In dit geval is er geen probleem te verwachten met grondbewerking. Enige concurrentie voor grondwater kan niet worden uitgesloten. Echter de verwachting is dat deze concurrentie gering is en eventueel alleen zou kunnen optreden bij de eerste rij planten in de kwekerij.

Schaduwwerking:

Gezien de oriëntatie van de hagen ten opzichte van de kwekerij zal schaduwwerking kunnen optreden. De schaduwwerking is sterk afhankelijk van het tijdstip van de dag, het seizoen, de hoogte van de haag (5 m) en de afstand tussen haag en gewas (7 m). Voor de verschillende seizoenen zal de schaduwwerking zeer sterk verschillen. Te verwachten valt dat in het groeiseizoen (voorjaar, zomer, najaar) door de beperkte hoogte van de haag

en de afstand tot het gewas (7 m) de schaduwwerking beperkt blijft tot het einde van de dag (zon laagstaand). In de winter (lage zonstand) zal de schaduwwerking meer optreden.
Gezien dat schaduwwerking tijdens het groeiseizoen minimaal zal zijn en over een klein gedeelte van het teeltperceel kan worden verwacht dat het effect op de totale teelt zeer beperkt zal zijn.
Een eventuele exacte berekening van de schaduwwerking over alle seizoenen en tijdstippen van de dag zou apart gemaakt kunnen worden aan de hand van een computerprogramma voor dergelijke bepalingen.

Zichtbelemmering en geluid:

De hagen zullen zichtbelemmering opleveren vanuit het teeltperceel. Het vrije uitzicht op de naastgelegen snelweg, weiden en (na realisatie) de Skaeve Huse zal verdwijnen. Het is een kwestie van smaak of dit als positief of negatief wordt ervaren.
Mogelijk dat de hagen een geluidreducerende werking hebben op geluiden vanuit de Skaeve Huse.

"Natuur":

De plaatsing van de hagen biedt voor de in het gebied aanwezige dassen nog steeds een looproute tussen eerste haag en erfgrens.
De hagen zullen waarschijnlijk een verblijfsplaats vormen voor vogels en (nuttige) insecten.

4 Conclusie

Met de voorgestelde uitvoering van de dubbele windhaag is te verwachten dat effecten op de bedrijfsvoering zullen optreden. Een schadeveroorzakend effect zal met name door mogelijk optreden van vochtiger microklimaat kunnen optreden. Dit zal zich voornamelijk en in afnemende mate voordoen op 10-15 m vanaf de perceelgrens, dus tot 6-11 meter in de aanplant. Daartegenover staat dat de dubbele windhaag ook positieve effecten zal hebben, met name in het verminderen of voorkomen van windschade.
Effecten van schaduwwerking, bladvaloverlast en wortel ingroei (water concurrentie) zullen zeer beperkt tot afwezig zijn.

5 Literatuur

Er is gebruik gemaakt van o.a. de volgende bronnen en literatuur:

- van de Zande & Wenneker, Onderzoek naar driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen. Project Skaeve Huse in de gemeente Nijmegen. WUR, Plant Research International, Rapport 568. 2014.
- Ucar & Hall, Windbreaks as a pesticide drift mitigation strategy: a review. Pest Management Science 75; 663-675, 2001.
- Felsot et al., Agrochemical spray drift; assessment and mitigation – a review. Journal of Environmental Science and Health, part B 46: 1, 1-23, 2011.
- Lazzaro et al., Role of hedgerows in intercepting spray drift: evaluation and modelling of the effects. Agroculture Ecosystems & Environment 123; 317-327, 2008.
- Bresser. Analyse gevolgen oprichten houtwal. DLV Plant kenmerk: 15005/WdB/mj
- Grace, J. Plant Responses to Wind. Agriculture, Ecosystems and Environment, 22/23 pp. 71-88, 1988
- Bang et al. Reduced Wind Speed Improves Plant Growth in a Desert
- City. Plos One Volume 5, Issue 6, e11061, pp 1-8, 2010
- Ennos, A.R. Wind as an ecological factor. Tree, vol 12, pp 108-111, 1997

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Skaeve Huse – Ruimtelijke motivatie voor Raad van State

Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit

Gemeente Nijmegen, januari 2016

Inleiding

De Raad van State vraagt om nadere motivering dat de voorziene ontwikkeling (realisatie Skaeve Huse) bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit aldaar. In dit document treft u deze motivering aan. Dit document gaat achtereenvolgens in op:

1. Analyse bestaand gebied
2. Skaeve Huse en verbetering ruimtelijke kwaliteit
3. Conclusie

1) Analyse bestaand gebied

Om te motiveren waarom de ontwikkeling bijdraagt aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit is het allereerst noodzakelijk om een analyse van het gebied te maken (huidige situatie). Daarbij is het tevens belangrijk onderscheid te maken in schaalniveau (hoog en laag) , nadere toelichting volgt hieronder.

Het perceel van Skaeve Huse is gesitueerd in een groenzone tussen de A73 en de woonwijk Weezenhof. Deze groenzone heeft een afwijkend solitair karakter in relatie tot de rest van het omliggende (landelijke) gebied. De afwijking wordt bepaald doordat deze zone in verschillende functies voorziet die enerzijds gerelateerd zijn aan behoeften van de stad en anderzijds in behoefte van landelijk gebied. Dit is niet het geval voor de rest van het omliggend landelijk gebied. Het betreft hier o.a. functies zoals een stadspark, sportparken en grootschalige monofunctionele landbouwgronden. Met name de grootschalige monofunctionele landbouwgronden hebben een lage belevings- en gebruikswaarde. Het beoogde perceel voor Skaeve Huse maakte voorheen onderdeel uit van een dergelijk landbouwperceel.

Hoog schaalniveau

Op een hoog schaalniveau is te zien dat de afwijkende solitaire zone waarin het perceel van Skaeve Huse is gelegen, onderdeel uitmaakt van een groter (kleinschalig) cultuurlandschap. Dit kleinschalige cultuurlandschap, doorsneden door de A73, wordt gekenmerkt door samenhangende historisch-geografische elementen, zoals kavelstructuren met bijbehorende afwisseling in open en gesloten percelen met opgaande begroeiing (bomen, bosschages en houtwallen), (zand)wegenstructuren en het slotenpatronen. Ten zuiden van de A73 is er naast bovengenoemde landschapselementen ook nog spraken van vennen. Het kleinschalige cultuurlandschap kent een hogere belevings- en gebruikswaarde dan de landbouwgronden.

Te midden van het kleinschalige cultuurlandschap bevinden zich incidenteel clusters met bebouwing. De bebouwingsclusters zijn vooral (voormalige) agrarische bedrijven die voorzien in een hoofdgebouw en diverse opstallen die rondom of achter het hoofdgebouw gesitueerd zijn. De maat en schaal van het hoofdgebouw en opstallen variëren. Soms is het hoofdgebouw groter dan de opstallen maar vaak ook gelijk of kleiner. Sommige bebouwingsclusters liggen vrij in het landschap andere worden omkaderd door houtwallen of windhagen.

Zowel de landschapselementen als de bebouwingsclusters zijn geplaatst in een onregelmatige verkavelingsstructuur die kenmerkend is voor het kleinschalige cultuurlandschap. Incidenteel worden de randen van de kavels begrensd door houtwallen , greppels en afrastering.

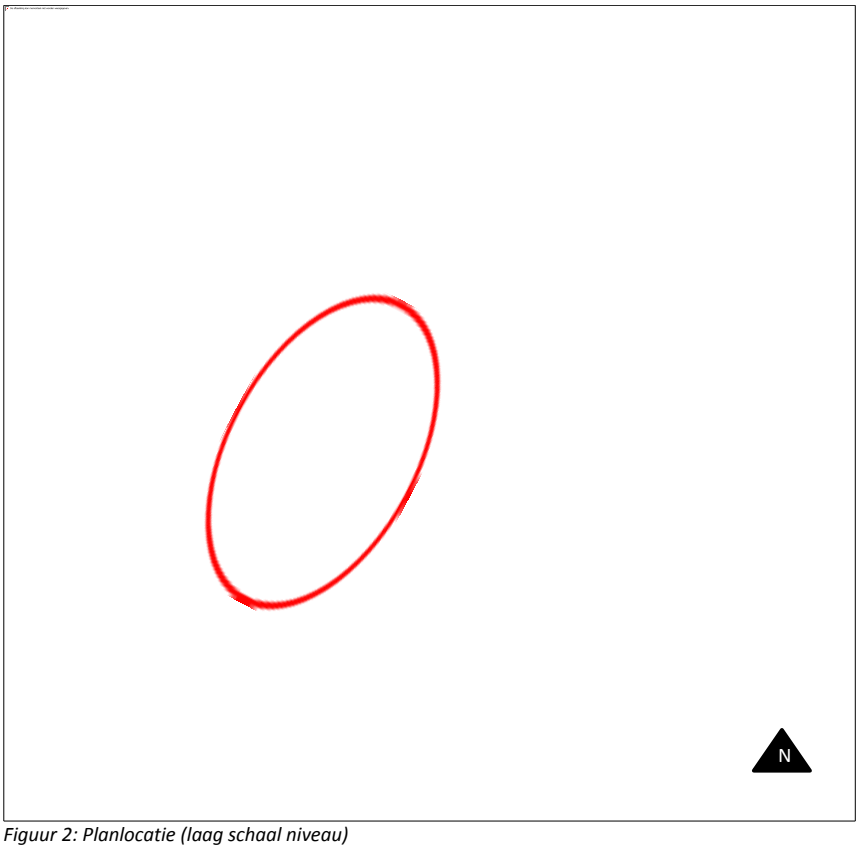
Het Gelders Landschap beheert het terrein ten noordoosten van het plangebied en heeft als doel om de landschappelijke waarden en natuurwaarden in stand te houden of waar mogelijk te verbeteren. Het gebied ten oosten en zuiden van het plangebied horen bij de gemeente Heumen. Ook de gemeente Heumen stuurt bij ontwikkelingen op versterking van de landschappelijke waarden en zoekt daarbij aansluiting bij de lijnvormige elementen in het landschap. Staatsbosbeheer beheert gronden in de zone tussen de A73 en de woonwijk en heeft de intentie om het gebied te vernatten en eveneens lijnvormige groenelementen aan te brengen.

Figuur 1: Planlocatie gesitueerd in de omgeving (hoog schaalniveau)

Laag schaalniveau
Op een lager schaalniveau oftewel het perceelniveau van Skeave Huse is te zien dat de planlocatie aan de westzijde wordt begrensd door bosschages die voortkomen uit de landschappelijke inpassing van de aanloop naar een brug over de A73. De A73 ten zuiden gelegen is voorzien van een begroeid geluidsscherm en een lage grondwal, die door een waterloop en een (recreatieve) fietsroute wordt gescheiden van de planlocatie.
Aan de noordzijde van het gekozen perceel bevindt zich een tuindersbedrijf. De verkaveling en de bebouwing van het tuindersbedrijf sluit op de kenmerken die aanwezig zijn binnen het kleinschalige cultuurlandschap. Het tuindersbedrijf vormt tevens een buffer tussen de woonwijk Weezenhof en

Skaeve Huse. De oostzijde van het planlocatie vormt een open/ transparant landbouwperceel dat onderdeel is van de overgangszone tussen de A73 enerzijds en de stad en kleinschalig cultuurlandschap anderzijds.

Figuur 2: Planlocatie (laag schaal niveau)

De ontwikkeling van Skaeve Huse biedt een kans om het oorspronkelijke kleinschalig cultuurlandschap (incidenteel gecombineerd met bebouwingsclusters) te herstellen in een zone waar nu sprake is van een afwijkend solitair karakter. Daardoor neemt de belevings- en gebruikswaarde toe. Hierdoor kan aangesloten worden bij de doelstellingen van de diverse terreinbeheerders (zoals Staatsbosbeheer, Gelders Landschap, Gemeente Heumen) die allen doelstelling hebben om de landschappelijke waarden te verbeteren.

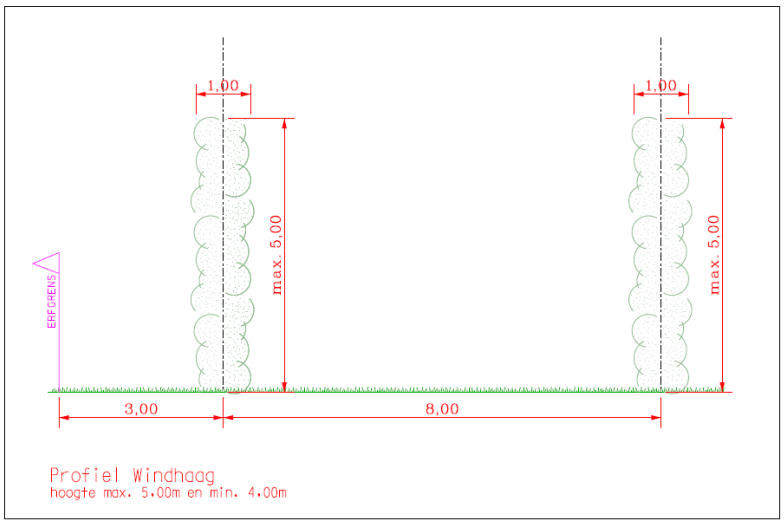
2) Skaeve Huse en verbetering ruimtelijke kwaliteit

Project Skaeve Huse
De voorziene ontwikkeling Skaeve Huse, bestaande uit acht kleinschalige woonunits ten behoeve van een specifieke doelgroep en een begeleidersunit, draagt bij aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit omdat het gekozen perceel onttrokken wordt uit een groter monotoon landbouwperceel met een beduidend lage belevings- en gebruikswaarde, om te worden getransformeerd naar een gebied met een hoge belevings- en gebruikswaarde. Om de ruimtelijke kwaliteit significant te kunnen vergroten is er bij de ontwikkeling van Skaeve Huse bewust gekozen om een ruimer perceel te gaan transformeren dan strikt noodzakelijk zou zijn voor het bouwen van de negen units. Uitgangspunt in het ontwerp is dat de negen units met het bijbehorende perceel benaderd worden als een nieuw bebouwingscluster met bijbehorend erf, overeenkomstig de reeds bestaande (voormalige) agrarische bebouwingsclusters die incidenteel binnen het kleinschalige cultuurlandschap voorkomen.
De algehele belevings- en gebruikskwaliteiten van het kleinschalige cultuurlandschap worden ten gevolge van de ontwikkeling van Skaeve Huse vergroot en tevens wordt door de gekozen positionering van het perceel ook de verbinding tussen de noordelijke en zuidelijke cultuurlandschappen versterkt (zie figuur 6).

Om een nieuw 'agrarisch' bebouwingscluster te kunnen realiseren dat zich daadwerkelijk verweeft in het reeds bestaande cultuurlandschap dat ten noorden en ten zuiden van de planlocatie is gesitueerd is het noodzakelijk om effectieve ontwerpuitgangspunten te creëren voor de bebouwing, erf en de directe omgeving. De ontwerpuitgangspunten worden hieronder opgesomd en tevens met een aanduiding aangemerkt in het gemaakte ontwerp.

Figuur 3: Skaeve Huse - toegevoegde elementen

Figuur 4: Profiel Windhaag

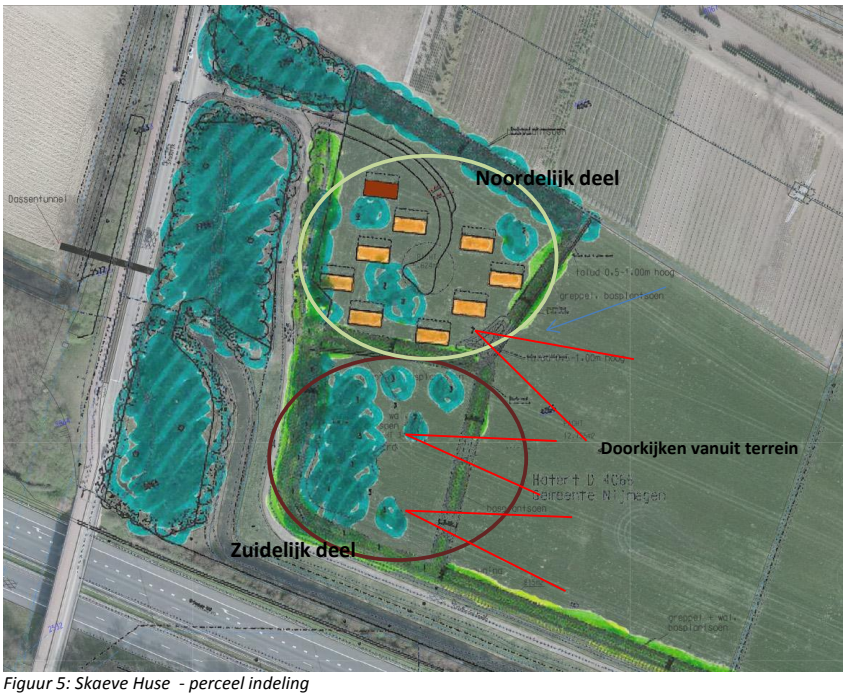
a) De negen te realiseren units worden benaderd als een agrarische bebouwingscluster. Dat houdt in dat het een ensemble van meerdere bouwwerken vormt met een sterke onderlinge samenhang in een informele setting. De begeleidersunit vormt daarbij het zogenaamde 'hoofdgebouw' waar de overige units omheen en/of achter liggen.
b) Evenals de agrarische bebouwingsclusters kent het bebouwingscluster van Skaeve Huse een opzet waarbij de bebouwing en het erf onderdeel uit maken van de landschappelijke omgeving.
c) De begeleidersunit is de eerste unit die in het zicht ligt indien men het perceel betreed. Deze unit wijkt in zijn verschijningsvorm enigszins af van de andere units zoals dat ook het geval is voor een hoofdgebouw bij een agrarisch bebouwingscluster. Het is denkbaar ook enige variatie tussen de overige units aan te brengen.
d) De materialisering en/of kleurstelling van de units komt overeen met die van agrarische bebouwingsclusters.
e) Er is sprake van een langere informele toerit (halfverhard) die grotendeels op eigen terrein ligt en leidt tot het 'hoofdgebouw'. Dit is ook het geval bij agrarische bebouwingsclusters. Vanaf het hoofdgebouw zijn alle ander units bereikbaar.
f) De gekozen kavelvorm is langgerekt (noord-zuid georiënteerd) aansluitend aan de reeds bestaande bosschages langs de Staddijk. Deze oplossing zorgt ervoor dat de noordzuid verbinding tussen het noordelijke en zuidelijke gelegen cultuurlandschap, die gescheiden is ten gevolge van de A73, wordt verstevigd.
g) De bebouwing voor Skaeve Huse is op het noordelijk deel van dit langgerekte perceel gesitueerd in de nabijheid van de bebouwing op het belendende perceel van het tuindersbedrijf. Daardoor ontstaat een klein buurtschap. De inrichting van dit noordelijk deel met bebouwing bestaat uit een open en transparant grasland waar willekeurig solitaire bomen zijn aangeplant. Aan de noordzijde is een windhaag aangeplant.
h) Op het zuidelijke deel van het perceel zijn landschapselementen toegepast die voortborduren op reeds bestaande landschapselementen in het omliggende cultuurlandschap, zoals bosschages, houtwallen en solitaire bomen. Door de houtsingel aan

de zuidkant van het perceel verder door te zetten in oostelijke richting wordt de houtwal op het grondgebied van de gemeente Heumen gecontinueerd.

i) Aan de oostkant van het perceel zijn er op strategische plekken doorkijken gecreëerd die gericht zijn op het oostelijk gelegen landbouwperceel. De westelijke rand waar reeds een bosschage aanwezig is verder versterkt met de aanplant van diverse bomen.

j) De perceelsgrenzen zijn ingeplant met verschillende gebiedseigen beplanting overeenkomstig met die van perceelsgrenzen van agrarische bebouwingsclusters.

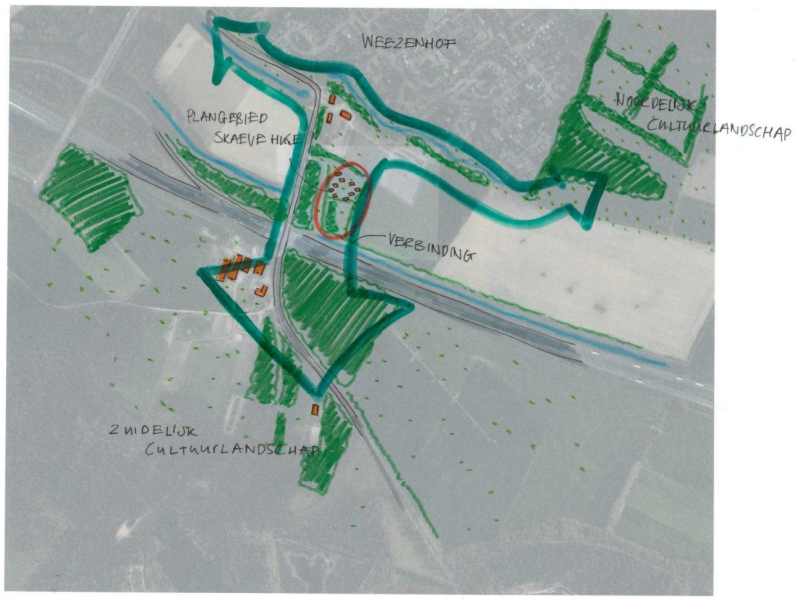
k) Door de ontwikkeling van Skaeve Huse ontstaat er tevens een toename in belevings- en gebruikswaarde van de recreatieve fietsroute, die langs de planlocatie loopt.

Figuur 5: Skaeve Huse - perceel indeling

3) Conclusie

Het project Skaeve Huse wordt aangegrepen om het huidig monofunctioneel grasland te transformeren naar een kwalitatief kleinschalig cultuurlandschap dat reeds aanwezig is ten noorden en zuiden van het plangebied. Daartoe worden verschillende aspecten ingezet zoals een nieuw bebouwingscluster (geïnspireerd is op een agrarisch bebouwingscluster) op een natuurlijk ingebed erf op het noordelijk deel van het plangebied en extra toevoeging van structurerende landschapselementen op het zuidelijke deel van het plangebied. Tezamen vormen zij een toename van de belevings- en gebruikskwaliteit die kenmerkend is voor het kleinschalige cultuurlandschap. Doordat er een ruimer perceel is aangewend dan strikt noodzakelijk zou zijn voor de bebouwing Van Skaeve wordt tevens de verbinding tussen het noordelijk en zuidelijk kleinschalige cultuurlandschap versterkt.

Figuur 6: Skaeve Huse - overzichtsfoto met verbeterde verbinding tussen noordelijk en zuidelijk cultuurlandschap

Door deze maatregelen neemt de gebruiks- en belevingswaarde, de biodiversiteit en de beleving van het cultuurlandschap op grotere schaal toe en wordt daarmee ruimschoots voorzien in het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit.

Voorstel - Bestemmingsplan Nijmegen Dukenburg - 8 Skaeve Huse

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

HAMERSTUK

RVS Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Van:	College van B&W d.d. 8 december 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor het beeldkwaliteitplan en de zienswijzennota voor Sportpark De Dennen vast te stellen. **2. Achtergrond** Het bestemmingsplan "Sportpark de Dennen inclusief Talent Centraal Nijmegen" is eerder aangeboden aan de raad en op de Politieke Avond van 19 november 2014 vastgesteld. Het beeldkwaliteitplan vormt een aanvulling en legt de ambities en verwachtingen ten aanzien van beeldkwaliteit vast. Het beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen geeft een beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden van het sportpark voor inpassing van een praktijkschool en een (top)sportvoorziening voor judo en turnen met bijbehorende functies in combinatie met de bestaande en nieuwe sportvoorzieningen van omni sportvereniging Quick 1888. Met dit plan wordt mede het ambitieniveau ten aanzien van de bebouwingsmogelijkheden van De Dennen bepaald. **3. Zienswijzen** Het plan heeft 6 weken ter visie gelegen en er is in die periode één zienswijze ingediend. Op basis van deze zienswijze zijn kleine wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot het detailniveau waarover het plan zich uitspreekt. Hierdoor is het plan voor wat betreft de randvoorwaarden - voor de bebouwing van de (top)sportvoorziening voor judo en turnen – minder gedetailleerd geworden.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Arnoud Janson a.janson@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 90 45
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen' d.d. 8 december 2015 a. Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen b. Zienswijzennota bij Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016		

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Voorstel aan de Raad

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
13 januari 2016 / 4/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Programma
Stedelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
8 december 2015

Samenvatting
Het beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen geeft een beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden van Sportpark de Dennen voor de inpassing van een praktijkschool en een (top)sportvoorziening voor judo en turnen met bijbehorende ondersteunende functies in combinatie met de bestaande en nieuwe sportvoorzieningen van omni sportvereniging Quick 1888. Met dit plan wordt mede het ambitieniveau ten aanzien van de bebouwingsmogelijkheden van Sportpark de Dennen bepaald. Om de ambitie te onderstrepen is een gebiedsvisie opgesteld en zijn onderdelen van de visie, met name van de gebouwen, in de beeldkwaliteit paragrafen uitgewerkt.
Het beeldkwaliteitplan heeft 6 weken ter inzage gelegen. In deze periode is er één zienswijze ingediend. Op basis van deze zienswijze zijn er kleine wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot het detailniveau waarover het plan zich uitspreekt. Hierdoor is het plan voor wat betreft de randvoorwaarden voor de bebouwing, van de (top)sportvoorziening voor judo en turnen, minder gedetailleerd geworden.

Voorstel om te besluiten
1. Het document Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen, stedenbouw, landschap en architectuur, vast te stellen als toetskader voor de ruimtelijke ontwikkeling van Sportpark De Dennen;
2. De zienswijzennota Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Arnoud Janson, 9045, a.janson@nijmegen.nl

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

Het beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen is vooral bedoeld als een stimulerend en richtinggevend document voor de ontwerpopgaven van de verschillende (nieuwe) functies (Praktijkschool, Talent Centraal en Quick 1888) met bijbehorende gebouwen in het gebied. Het legt de verwachtingen en ambities vast, voor wat betreft de architectuur in het algemeen, de relatie van de bebouwing met de context, de hoofdvorm van de gebouwen, de gevelopbouw en het materiaalgebruik. Het beeldkwaliteitplan vormt daarmee een schakel tussen het bestemmingsplan, de stedenbouwkundige gebiedsvisie en het architectonisch ontwerp. Ook geeft het beeldkwaliteitplan de ambitie aan voor de ruimtelijke verknoping van de functies in het gebied, maar ook aan de bestaande stad. Het beeldkwaliteitplan is niet bedoeld om de ontwerpvrijheid te beperken, maar juist om architectonische kwaliteit te stimuleren. Het beeldkwaliteitplan is een instrument voor sturing en begeleiding tijdens het ontwerpproces en voor de toetsing van de bouwaanvraag aan het einde van dat proces door de Commissie beeldkwaliteit. Zo wordt in alle fasen van het ontwerpproces met dezelfde kaders gewerkt, dat is goed voor de efficiency.
Naar aanleiding van de zienswijze die is binnen gekomen tijdens de inspraakperiode, zijn onderdelen uit het plan minder gedetailleerd uitgewerkt om maximale ontwerpvrijheid te kunnen realiseren binnen de gestelde kaders.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Het beeldkwaliteit beleid van Nijmegen is juridisch verankerd in de Woningwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Monumentenwet en de Algemeen plaatselijke verordening (voor wat betreft reclame).
In artikel 12a van de Woningwet wordt geregeld dat de gemeenteraad bevoegd is een welstandsnota vast te stellen. In die nota moeten beleidsregels en criteria worden opgenomen die het bevoegd gezag moeten toepassen bij de beoordeling van bouwwerken. In Nijmegen heet de welstandsnota de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit. Een beeldkwaliteitplan is na vaststelling door de gemeenteraad een aanvulling op of ter vervanging van het algemene kader voor de welstandstoetsing voor een bepaald deelgebied, in dit geval Sportpark De Dennen. Het vervangt daarmee de betreffende bouwsteencriteria uit de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit.

1.2 Relatie met programma

Het beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen biedt de (welstands)criteria voor dit gebied op basis waarvan de commissie beeldkwaliteit de ruimtelijke planvorming begeleidt en toetst. De commissie kan gemotiveerd afwijken van deze criteria. Dat kan bij plannen die niet voldoen aan de welstandscriteria maar van uitzonderlijke kwaliteit zijn. Of bij plannen die wel aan de regels voldoen, maar toch een zodanig slechte kwaliteit hebben dat ze afbreuk doen aan de omgeving. Deze plannen worden alsnog getoetst aan de algemene criteria van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit. Dit beeldkwaliteitplan voor het sportpark geeft geen criteria voor kleine bouwwerken waardoor er hiervoor zal worden teruggevallen op de criteria voor kleine bouwwerken van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit.

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

2 Doelstelling
Om Talent Centraal, de Praktijkschool en het clubgebouw van Quick 1888 te kunnen realiseren, is het bestemmingsplan aangepast. Dit bestemmingsplan is eerder apart aan u ter besluitvorming aangeboden en is inmiddels van kracht. In aanvulling daarop wordt dit Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen aangeboden, dat dient als actualisatie en vervanging van de bouwsteencriteria voor het gebied van de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit. Dit beeldkwaliteitplan vormt het toetsingskader voor de Commissie Beeldkwaliteit. Met dit beeldkwaliteitplan worden richtlijnen opgesteld met als doel de integrale kwaliteit van het te ontwikkelen gebied te waarborgen. Doelstelling van dit Raadsvoorstel is het beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen vast te stellen en als (toetsings-)kader aan de Commissie Beeldkwaliteit aan te reiken. Bovendien kunt u op deze wijze kennis nemen van de totale ruimtelijke visie op het gebied.

3 Argumenten
Dit beeldkwaliteitplan is vooral bedoeld als een stimulerend en richtinggevend kader voor de ontwerpopgaven op Sportpark De Dennen (Praktijkschool, Talent Centraal en omni sportvereniging Quick1888). Het legt de ambities en verwachtingen ten aanzien van beeldkwaliteit vast, voor zover die in deze fase van het project duidelijk zijn. Het geeft handreikingen voor de architectuur en de (openbare) buitenruimte in relatie tot de ruimtelijke context, de gevelopbouw en de sfeer van de diverse onderdelen van het plan.
Het beeldkwaliteitplan wordt gebruikt door de Commissie beeldkwaliteit bij de begeleiding van het ontwerpproces, maar ook voor de toetsing van bouwplannen.

4 Klimaat
Voor het beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen is duurzaamheid (van leefomgeving en materiaalgebruik) een belangrijk thema. De borging van de beeldkwaliteit van de leefomgeving draagt mede bij aan een duurzame stedelijke ontwikkeling, omdat het de toekomstwaarde van gebieden in stand houdt. Een gewaardeerde en goed ingerichte leefomgeving kan namelijk zijn functie in sociaal, economisch, cultureel en ecologisch opzicht gedurende lange tijd blijven vervullen.

5 Risico's
Tegen het vaststellen van het beeldkwaliteitplan staat geen rechtsbescherming (bezwaar-beroep) open. Het beeldkwaliteitplan kan, als beleidsstuk, slechts indirect worden getoetst (bij de afgifte van de omgevingsvergunning voor het bouwen). Indien een toekomstig bouwplan niet voldoet aan de beeldkwaliteitseisen, moet de omgevingsvergunning voor het bouwen worden geweigerd. Tegen het weigeren van de omgevingsvergunning staat bezwaar (en hoger-beroep) open. In voorkomende gevallen kan worden teruggevallen op de algemene criteria uit de Uitwerkingsnota beeldkwaliteit (zie onder 2).

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
3

6 Financiën
Het beeldkwaliteitplan heeft op zichzelf geen financiële consequenties. Met dit besluit worden geen (nieuwe) financiële verplichtingen aangegaan. De kosten voor het opstellen van het beeldkwaliteitplan komen ten laste van de planexploitatie van Sportpark De Dennen.

7 Participatie en Communicatie
Na vaststelling door het College heeft het beeldkwaliteitsplan gedurende zes weken ter inzage in de Stadswinkel gelegen en is er hierop gereageerd. De reactie is in dit nieuwe voorstel verwerkt.

8 Uitvoering en evaluatie
De inspraakreacties op dit beeldkwaliteitplan zijn in een inspraaknotitie verwerkt. De inspraaknotitie en het definitieve beeldkwaliteitplan worden met dit voorstel ter vaststelling aangeboden. Na vaststelling zal het beeldkwaliteitsplan aan de Uitwerkingsnota Beeldkwaliteit wordt toegevoegd.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

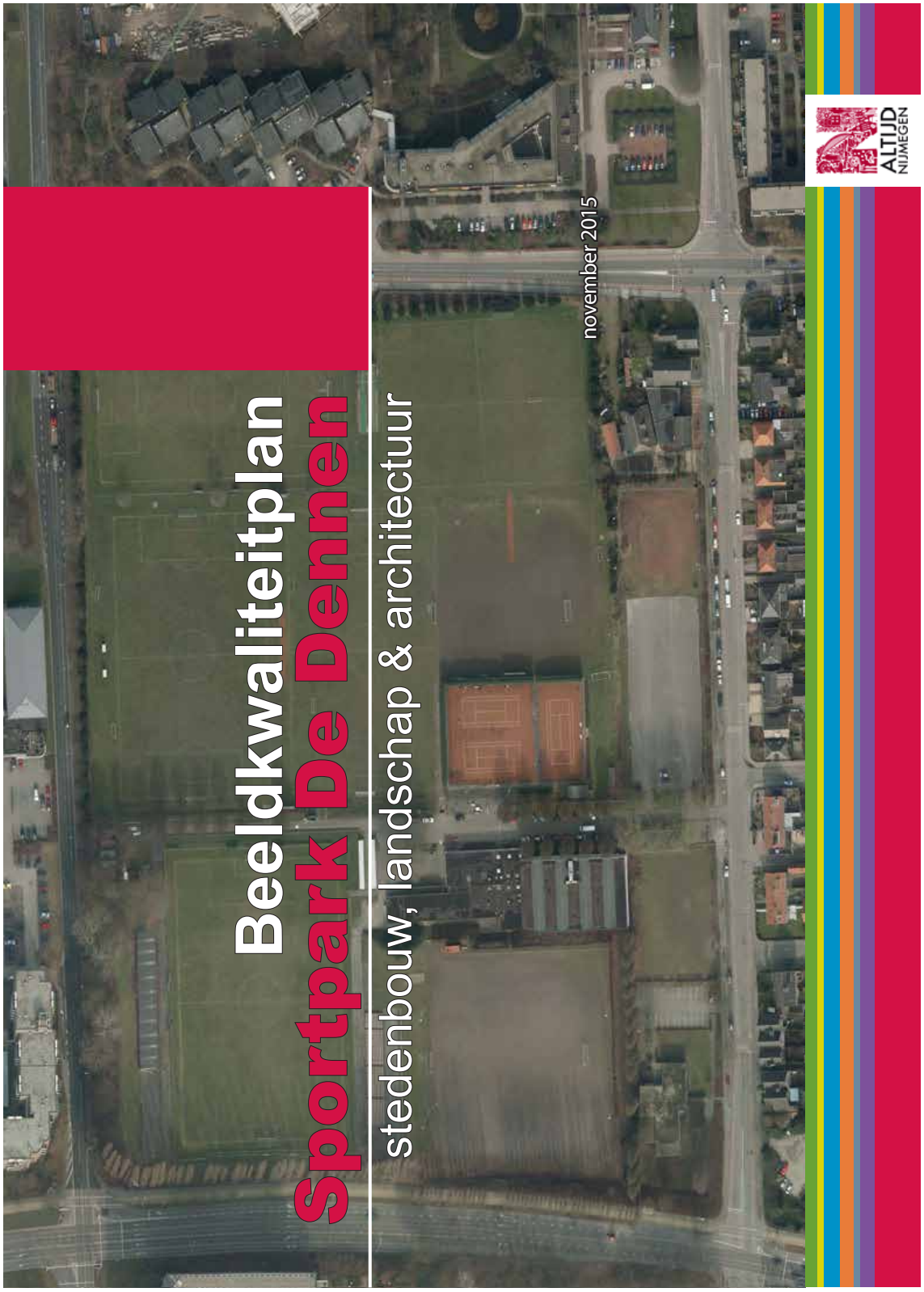
Bijlage(n): Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen
Zienswijzennota bij Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

16. Raadsvoorstel Beeldkwaliteitplan Sportpark Den Dennen (4/2016)

Raadsvoorstel d.d. 8 december 2015
1. Het document Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen, stedenbouw, landschap en architectuur, vast te stellen als toetskader voor de ruimtelijke ontwikkeling van Sportpark De Dennen;
2. De zienswijzennota Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.27 januari 2016
Conform besloten

Beeldkwaliteitplan
Sportpark De Dennen
stedenbouw, landschap & architectuur
november 2015
ALTIJD NIJMEGEN

colofon

Nijmegen, november 2015

Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen
Stedebouw, landschap en architectuur

Gemeente Nijmegen
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

www.nijmegen.nl

INHOUD

1. Inleiding 4
2. Opgave 6
3. Ruimtelijke analyse & karakteristieken 8
4. Gebiedsvisie (stedenbouw & landschap) 11
5. Beeldbepalende aspecten 14
6. Beeldkwaliteit Talent Centraal / Praktijkschool / Quick 1888 17

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

kaart 1: plangebied

INLEIDING 1

Een stedenbouwkundige visie geeft een globaal beeld van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingsrichting van een gebied binnen de stedelijk of landschappelijke context. Op basis van een ruimtelijke en functionele analyse ontstaat een beeld van de kansen en ontwikkelingsrichting van het gebied.

In deze stedenbouwkundige visie wordt een ruimtelijke verkenning gedaan naar de ontwikkelingsmogelijkheden van Sportpark de Dennen voor de inpassing van een praktijkschool en een (top)sportvoorziening voor judo en turnen met bijbehorende ondersteunende functies. De ruimtelijke verkenning zal vooral ingaan op de bebouwingsmogelijkheden, de ontsluiting en de landschappelijke (groen)structuur van het gebied.

Met deze visie wordt mede het ambitieniveau ten aanzien van de bebouwingsmogelijkheden van Sportpark de Dennen bepaald. Om de ambitie te onderstrepen zijn onderdelen van de visie, met name van de gebouwen, in de beeldkwaliteitparagrafen meer concreet en gedetailleerd uitgewerkt.

1081

kaart 2: verdeling kavels op de Dennen

OPGAVE

6

OPGAVE 2

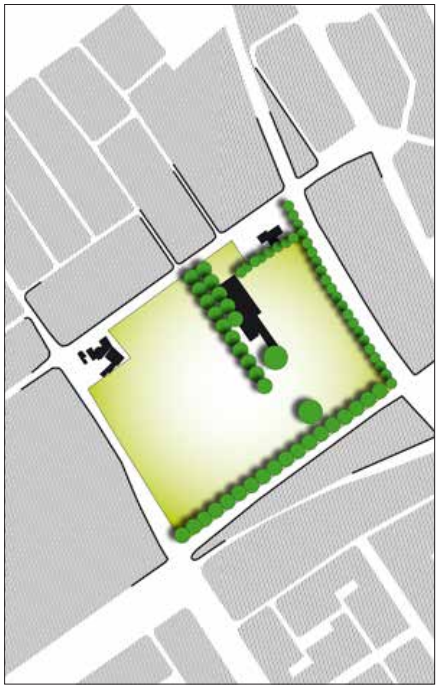
Door het beëindigen van de ontwikkeling van het Topsport en Innovatiepark (TIP) zal er voor een aantal partijen op een andere wijze een vervangende accommodatie moeten worden gerealiseerd.

Met name judo (Stichting Top Judo Nijmegen) en turnen (De Hazenkamp), is een vervangende accommodatie noodzakelijk. In deze nieuwe accommodatie, met de naam Talent Centraal Nijmegen (TCN), zal ook een innovatielab talentontwikkeling, een loket van Topsport Gelderland en een Sportmedisch Centrum worden ondergebracht. De ontwikkeling van TCN zal plaatsvinden op sportpark de Dennen (aan de Dennenstraat). De accommodatie moet voldoende ruimte bevatten om de activiteiten van beide sportclubs (trainingen, wedstrijden en toernooien) en het Sportmedisch Centrum te faciliteren. Daarnaast moet er op het terrein voldoende ruimte overblijven voor parkeren (sporters en bezoekers).

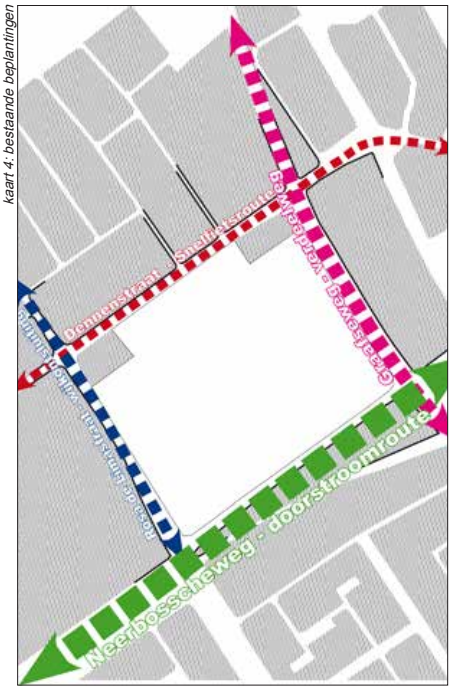
Naast TCN zal ook de Praktijkschool voor Nijmegen en omstreken worden gevestigd op sportpark de Dennen. De Praktijkschool is al geruime tijd op zoek naar een passende locatie voor vervangende nieuwbouw. De nieuwbouwlocatie moet ruimte bieden voor het samenvoegen van de bestaande locaties tot één centrale onderwijsvoorziening voor praktijkonderwijs in Nijmegen. De Praktijkschool bestaat zowel uit een schoolgebouw met kas en sportvoorzieningen zoals een tuin met onderwijsdoelstellingen.

Op het terrein van sportpark de Dennen blijft de overige ruimte beschikbaar voor omni sportvereniging Quick 1888. Deze sportvereniging biedt ruimte aan voetbal (1 wedstrijdveld in kunstgras, 2 trainingsvelden en een pupillenveld), tennis (3 gravelbanen), cricket (1 baan over de 2 natuurgras voetbalvelden), een bowlesbaan en een sporthal met daarin 3 zaaldelen.

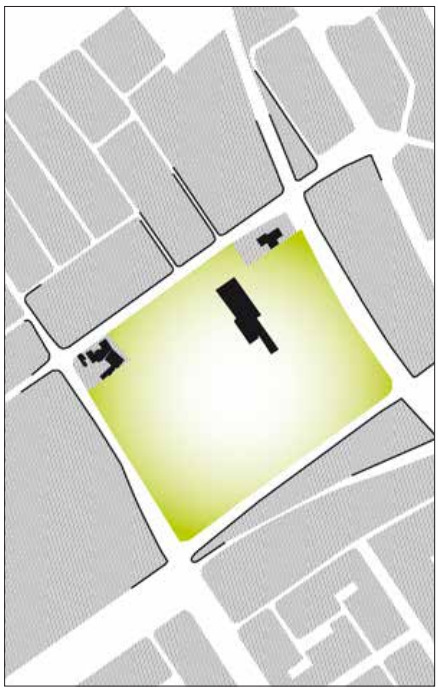
Het clubgebouw voorziet in de kleedaccommodaties, maar zou uitgebreid moeten worden voor het huisvesten van een kinder- en naschoolse opvang en onderwijsvoorzieningen van het sportcollege.

kaart 4: bestaande beplantingen

kaart 6: afsluitende omringende infrastructuur

kaart 3: leegte en onsamenhangende bebouwing

kaart 5: reliëf van de uitlopers van de puinwaaier

RUIMTELIJKE ANALYSE & KARAKTERISTIEKEN

8

Beeldkwaliteitplan sportpark de Dennen | stedenbouw, landschap & architectuur

RUIMTELIJKE ANALYSE & KARAKTERISTIEKEN

3

Ruimtelijke analyse

De bestaande situatie van de carré waarop sportpark de Dennen is gelegen is te kenschetsen als een groene leegte gelegen op een eiland met een onsamenhangende structuur (bebouwing en groen) dat gedeeltelijk is omgeven door een groen kader. Op het eiland staan individuele op zichzelf staande gebouwen die worden omgeven door sportvelden.

Het eiland van sportpark de Dennen ontstaat doordat het gebied wordt omgeven door infrastructuur. Slechts langs een paar randen op de overgang naar de hoofdwegen wordt het terrein begrensd door boomstructuren, terwijl op het sportpark een beeldbepalende boomstructuur van platanen en haagbeuken aanwezig is. Verspreid over het terrein is bebouwing aanwezig die geen onderlinge samenhang bezit. Alle gebouwen hebben een eigen functionaliteit en vormgeving die op geen enkele wijze een relatie met elkaar aan gaan. Het gebied is ingericht met sportvelden zonder verdere inrichtingselementen zoals bomen, heesters of hagen, waardoor het gebied een zeer open en leeg karakter heeft met een groene uitstraling.

Karakteristieken

Een aantal bijzondere karakteristieken zijn bepalend voor het functioneren en de uitstraling van het gebied. Deze karakteristieken worden hierna beschreven en geven input voor de stedenbouwkundige en landschappelijke visie voor het gebied.

De vier zijden van het carré van de Dennen worden begrensd door bepalende infrastructuur. Het karakter en de functionaliteit van deze infrastructuur is voor de vier zijden anders.

- De westzijde van het gebied wordt begrensd door de Neerbosscheweg. Deze weg functioneert als een ‘doorstroomroute’ en zal onder de naam “Groene route” hiervoor een gedaanteverandering ondergaan en worden voorzien van extra rijstroken.
- De zuidzijde van het gebied wordt begrensd door de Graafseweg. Deze weg functioneert als een ‘verdeelweg’ en is vormgegeven als ontsluiting van het stadscentrum.
- De noordzijde van het gebied wordt begrensd door de Rosa de Limastraat. Deze weg functioneert als een ‘wijkontsluiting’ en zal een aanpassing ondergaan onder invloed van de Groene route en de ontsluiting van een gedeelte van het Sportpark.
- De oostzijde van het gebied wordt begrensd door de Dennenstraat. Deze weg is aangewezen als ‘snelfietsroute’ en zal hierdoor binnenkort een gedaanteverandering ondergaan. De straat zal worden ingericht als fietsstraat, waar auto’s te gast zijn. Hiervoor wordt het profiel versmald en zal verder worden voorzien van groen en bomen.

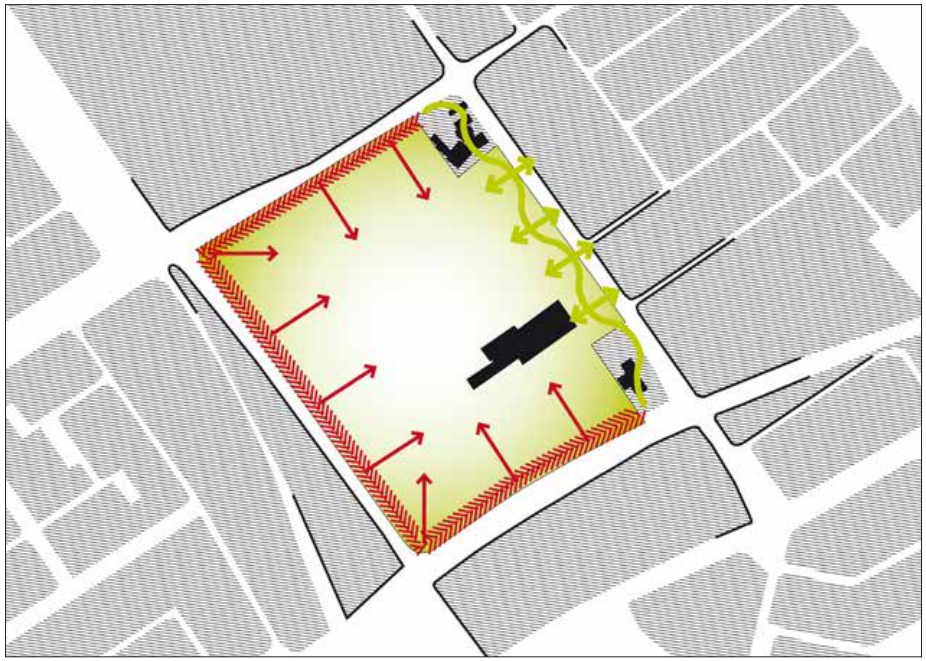
De bebouwing binnen het carré op en rond sportpark de Dennen kenmerkt zich door zijn functionaliteit in architectuur die duidelijk boven samenhang en vormgeving gaat. De bebouwing aan de Dennenstraat is georiënteerd op het bebouwingslint van de straat terwijl de bebouwing van Quick (sporthal en kleedaccommodatie) op zichzelf staand en solitair is.

De functionaliteit, ontsluiting en oriëntatie van het gebied is volledig gericht op de Dennenstraat, dit uit zich in het gebruik, de uitwisseling en de beleving van het gebied. Het gebied krijgt daardoor drie achterkanten en een diffuse voorzijde aan de Dennenstraat.

De meest herkenbare karakteristiek van het gebied is de uitloper van de puinwaaier waardoor een deel van het gebied grote hoogteverschillen kent. De zuidelijke helft van het carré vormt de overgang van reliëfrijk naar vlak terrein. Dit uit zich in glooiende taludranden vanaf de Graafseweg, afgewisseld met vlakke terrassen op verschillende niveaus die eindigen op het laagste vlakke terrein grenzend aan de Rosa de Limastraat.

grote hoogteverschillen vanaf de Graafseweg

kaart 7: drie afgesloten zijden en een orientatie en uitwisseling gericht op de Dennenstraat

GEBIEDSVISIE 4

De stedenbouwkundige visie geeft de gewenste ruimtelijke ontwikkelingsrichting van het gebied binnen de stedelijke of landschappelijke context. Op basis van de hiervoor beschreven ruimtelijke en functionele karakteristieken wordt hierna het ruimtelijke beeld, met de kansen en ontwikkelingsrichtingen, van het gebied beschreven.

De belangrijkste doelstelling van deze stedenbouwkundige visie is de integratie van het gebied (eerder benoemd als eiland) in het omliggende stedelijke weefsel. Dit ontstaat door het gebied een alzijdig karakter te geven waarbij uitwisseling ontstaat tussen het gebied en de omgeving maar ook aan te haken aan de omgeving door middel van routes (met name fiets en voetganger) en verbindende groenstructuren.

Het functioneren van het gebied is nu volledig gericht op de Dennenstraat. Door een visuele en een fysieke verbinding te leggen met de Rosa de Limastraat en de Graafseweg ontstaat er een gebied dat aan tenminste drie zijden is aangehaakt aan de omgeving door middel van bebouwing, groen en routes.

Het terrein zal functioneren als groene kamer in het stedelijke gebied. De wanden worden gevormd door de groenstructuren met bomen uit de hoofdbomenstructuur (Neerbosschweg en Graafseweg) en de wijkstructuur van de Rosa de Limastraat en Dennenstraat (ontwikkeling).

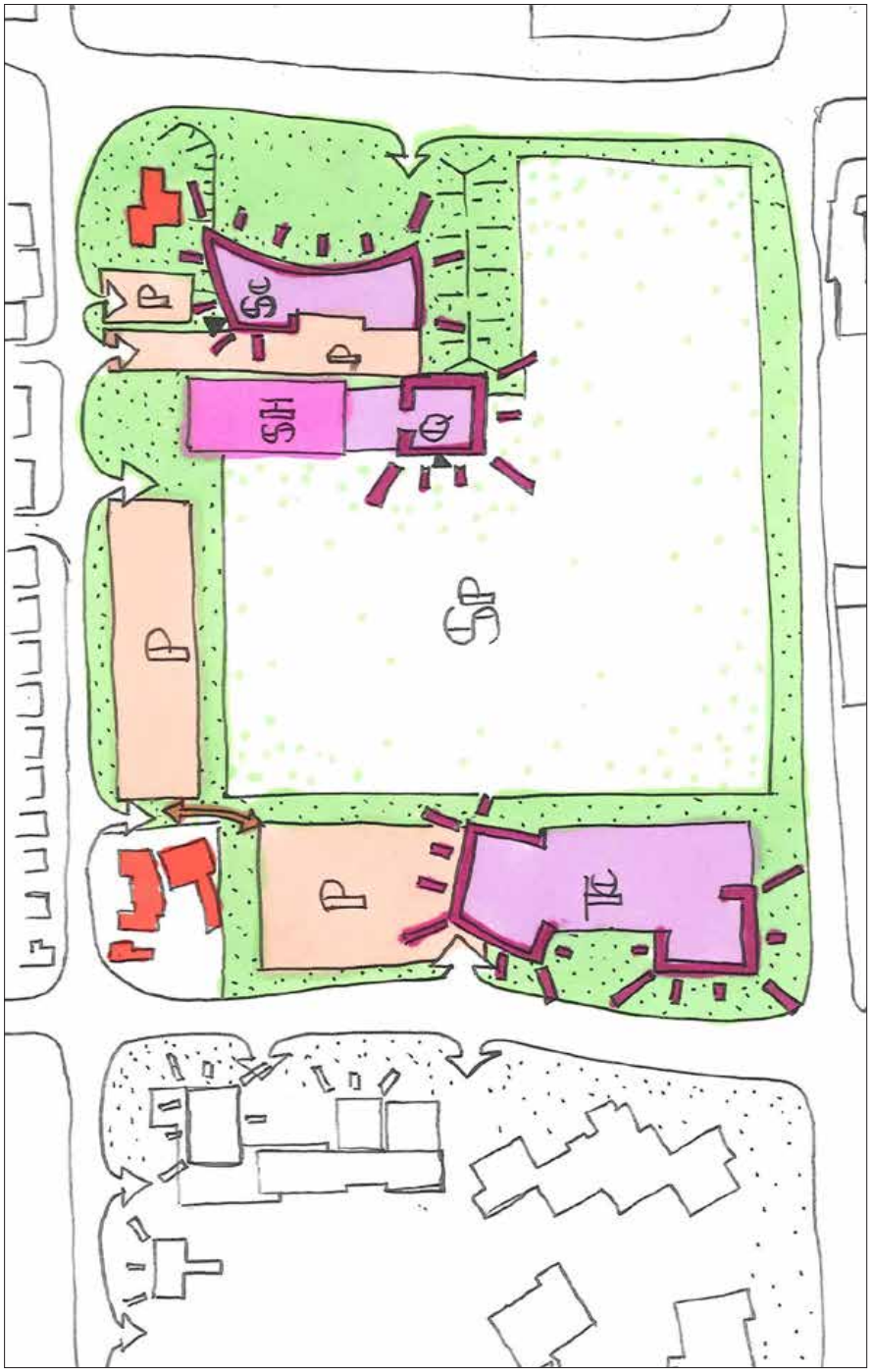
In het gebied zullen kleinere subkamers ontstaan voor de verschillende functies onder invloed van de inrichting van de percelen. Deze inrichting bestaat uit een aantal duidelijke lijnen van bomen en groen afgewisseld met losse boomgroepen. Met name naar de hoeken en randen van het gebied (Rosa de Limastraat, Dennenstraat en Graafseweg) zal er gekozen moeten worden voor openheid. Het versterken van de ruimtelijke beleving staat centraal bij de inrichting van het gebied door middel van groen en routes.

Bij de inrichting van het terrein wordt het reliëf gebruikt als een element ter versterking van de ruimtelijke indeling en herkenbaarheid van het gebied. Het gebied wordt met een parkachtige uitstraling ingericht waarbij de bebouwing in het groen staat. Deze inrichting is mede georiënteerd op de omliggende infrastructuur waardoor deze elkaar beïnvloeden op uitstraling en beleving.

De nieuwe bebouwing wordt duidelijk herkenbaar in het gebied door de vormgeving en oriëntatie van de gebouwen. De gebouwen en de inrichting van het gebied vertonen een sterke samenhang, die zichtbaar is in de functionaliteit en vormgeving.

kaart 8: groen raamwerk op en rond het plangebied

kaart 9: oriëntatie en verbijzonderingen van de bebouwing

kaart 10: stedenbouwkundige visie De Dennen

BEELDBEPALENDE ASPECTEN 5

1091

De verschillende bouwlocaties in het gebied hebben een aantal bepalende aspecten waarmee deze zich onderscheiden van de andere. Deze specifieke eigenschappen worden hierna beschreven.

Talent Centraal

Dit gebouw heeft een herkenbare kop met een hoogwaardige uitstraling aan de Neerbosscheweg. Deze kop heeft een uitstraling die past bij de schaal van de Neerbosscheweg als hoofdweg rond de stad. Daarentegen heeft de tegenovergestelde zijde van het gebouw ook een herkenbare representatieve kop die aansluit bij de ontsluiting van het terrein en de schaal en maat van de kavel. Door zijn openheid en functionaliteit heeft de noordgevel aan de Rosa de Limastraat een eigen herkenbare uitstraling. Dit deel van het gebouw gaat een relatie aan met de straat en de bebouwing aan de overzijde van de straat.

De kavel wordt aan de zuidzijde afgezoomd door een robuuste haag, die de overgang vormt van het gebouw naar de naastgelegen sportvelden. De zuidwestzijde van het terrein sluit aan op de groenstructuur die de Neerbosscheweg begeleidt. Op de hoek Neerbosschweg met de Rosa de Limastraat 'opent' de groenstructuur zich, waardoor het gebouw zichtbaar wordt en aan weerszijden wordt ingekaderd door groen. Aan de noordzijde langs de Rosa de Limastraat is ter hoogte van het gebouw de beplanting los en transparant met verschillende boomgroepen, hierdoor is het gebouw goed waarneembaar.

Op de oostelijke helft van de kavel zal een parkeervoorziening worden gerealiseerd. Deze parkeerplaats zal volledig worden omzoomd door een brede groenstrook met bomen.

Praktijkschool

Dit gebouw moet vanaf de Graafseweg waarneembaar zijn als een herkenbaar representatief schoolgebouw in een parkachtige groene setting. Deze setting ontstaat door een sterk groen decor van bomen waarbinnen het gebouw en de bijbehorende tuin worden ingepast. De omgeving,het gebouw en de bijbehorende tuin gaan vloeiend in elkaar over.

Het gebouw van de school heeft net als het gebouw van Talent Centraal een aantal herkenbare elementen die de karakteristiek bepalen en daarmee een goed zichtbaar herkenningspunt vormen. Met name de uitstraling naar de Dennenstraat, met de ontsluiting en hoofdentree, moet duidelijk herkenbaar zijn door middel van een bijzondere en representatieve kop. Ook de zuidoostgevel die zich richt op de tuin en de Graafseweg moet een representatieve uitstraling hebben en zich

onderscheiden door middel van verbijzonderingen die de herkenbaarheid vergroten. Het gebouw omgeeft de tuin van de school door middel van de massa en van het gebouw. Deze omarming is zichtbaar in de vormgeving van het gebouw.
Aan de voet van de school liggen verschillende functionele elementen zoals parkeervoorzieningen en voorzieningen voor bevoorrading. Deze voorzieningen worden door middel van hoogteverschillen en groen landschappelijk ingepast in de omgeving.

beeldbepalende platanen bij entree Quick

voet- en fietspad Graafseweg

kaart 11: visie op de groenstructuur van De Dennen

BEELDKWALITEIT 6

Uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de beeldkwaliteitsaspecten van de drie nieuw te bouwen gebouwen in het gebied beschreven. De beeldkwaliteit wordt op hoofdlijnen beschreven, waardoor er een grote mate van vrijheid blijft voor de invulling van de gestelde eisen aan de architectuur voor de gebouwen. De basis voor de ontwikkeling van deze gebouwen is juridisch vastgelegd in het bestemmingsplan. De criteria voor de uitwerking van de gebouwen wordt in dit beeldkwaliteitplan beschreven en vastgelegd.

Dit beeldkwaliteitplan vervangt op onderdelen de uitwerkingsnota beeldkwaliteit. De sneltoetscriteria voor aan- en uitbouwen alsmede reclame-uitingen blijft onveranderd van kracht. Voor de aspecten die niet worden beschreven in dit beeldkwaliteitplan blijven de criteria uit de uitwerkingsnota gelden.

In dit hoofdstuk worden eerst de algemene beoordelingscriteria voor bebouwing op de campus beschreven. Daarna worden per afzonderlijk gebouw de specifieke criteria geformuleerd. Deze criteria zijn kenmerkend voor de afzonderlijke gebouwen op het sportpark. De specifieke karakteristieken maken dat de verschillende onderdelen zich van elkaar onderscheiden en daarmee herkenbaar worden.

Ter ondersteuning van de beschreven eigenschappen worden deze verduidelijkt door middel van referentiebeelden. Deze referentiebeelden zijn niet letterlijk bedoeld maar geven een goed beeld van een bepaalde eigenschap van een gebouw. Bij ieder referentiebeeld staat daarom beschreven welk deel van de foto een afspiegeling is van die eigenschap.

Algemene beoordelingscriteria

Architectuur

• Het ontwerp van het gebouw sluit in stijl, allure, uitstraling, originaliteit, identiteit en karakter aan bij de functie en de betekenis van het gebouw maar ook bij de omgeving.

• Door dat er op het terrein verdichting en transformatie zal gaan plaatsvinden, wordt hierbij gestreefd naar bebouwing met een krachtige architectonische compositie, die uitdrukking geeft aan de functies sport en onderwijs in het gebied.

• De keuzes in het architectonisch concept zijn weloverwogen en gaan uit van een overtuigende keuze tussen eenvoud of complexiteit. Hierbij leidt eenvoud niet tot simplisme, en complexiteit niet tot onbegrijpelijke ingewikkeldheid.

• Het architectonisch concept gaat uit van een overtuigende keuze tussen harmonie of contrast. Dit geldt zowel voor de relatie met de omgeving als voor de compositie van het gebouw zelf. Hierbij wil 'harmonie' niet zeggen dat dit leidt tot een zielloze imitatie. Contrast daarentegen moet niet worden ingezet voor alleen het willen afwijken (van de omgeving).

• Het concept als ook de uitwerking daarvan (op verschillende schaalniveaus) is consequent. Dat wil zeggen dat zowel de gevelcompositie als de detaillering in overeenstemming zijn met het ontwerpconcept van het gebouw als geheel, maar ook in zijn omgeving.

Bebouwingseigenschappen

• De bebouwing heeft een heldere hoofdvorm en een eenduidige materialisatie.

• Het ontwerp moet recht doen aan de functie die het gebouw heeft of krijgt (aan een gebouw voor sport of een school bijvoorbeeld, kunnen andere eisen worden gesteld dan aan een kantoor of een woongebouw).

• Het ontwerp van het gebouw heeft een logische samenhang tussen de functie(s), de constructie en het uiterlijk van het gebouw.

• De positionering van de entree in het gebouw is logisch gekozen als ook de oriëntatie van gebruiksruimten in en om het gebouw. De plaatsing en uitstraling van de hoofdentree vergt bijzondere aandacht. De entree moet duidelijk herkenbaar zijn.

• De locatie van het gebouw bepaalt het onderscheid tussen voorkant, achterkant of 'alzijdigheid' van het gebouw.

• Er is een logische samenhang tussen de 'korrelgrootte' van het gebouw en het gevelbeeld in relatie tot de functie die het herbergt.

• De compositie van de gevelindeling (reliëf, vlakken, openingen, onderlinge verhoudingen) dient op zichzelf overtuigend te zijn.

• De compositie van de bouwmassa's (zoals de opbouw in hoofd- en nevenmassa's, de dakvorm en nokrichting) is evenwichtig, hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een rangorde in hoofdmassa en ondergeschikte onderdelen, of een verdeling in een onderbouw, middendeel en een dakvorm.

• Bij de herontwikkeling van het sportpark wordt gestreefd naar een rustig en in de omgeving passend materiaal- en kleurgebruik. Het kleurgebruik is ingetogen waarbij wel een enkele accentkleur wordt toegepast. Bij voorkeur worden duurzame materialen toegepast.

- Materiaal- en kleurgebruik dienen het ontwerp van het bouwplan en de relatie ervan met de omgeving te ondersteunen. Ook aspecten als reflectie en lichtechtheid van kleuren en duurzaamheid van materialen en afwerkingen zijn hier onderdeel van.

• Het materiaalgebruik en de detaillering van de gebouwen is rustig en sober:

- Detaillering van karakteristieke delen en esthetisch belangrijke elementen als dakopeningen, erkers, daklijsten, goten, aansluitingen aan andere delen van de constructie (naden, voegen, loodslabben, boeiborden etc.) en de maatvoering van deze onderdelen zijn elementen die het karakter van het gebouw bepalen.
- Kozijnindeling en detaillering van aansluitingen bij de gevelconstructie (naden, voegen, omlijstingen, latei- en en vensterbanken, deklatten en –lijsten) vormen een belangrijk onderdeel van de uitstraling van de gevel.

• De avond-uitstraling van een gebouw is een belangrijk onderdeel van de vormgeving waar aandacht aan moet worden besteed.

• Naar de omgeving van het Sportpark (grenzend aan de omliggende infrastructuur Neerbosscheweg, Graafseweg, Dennenstraat en Rosa de Limastraat) worden gebouwen met een representatieve uitstraling gerealiseerd en dus geen achterkanten van gebouwen.

Perceelsinrichting en inpassing in de omgeving

• De situering van de bebouwing op de kavel is een belangrijk beeldkwaliteitsaspect. Het bestemmingsplan bepaalt de mogelijkheden in het algemeen. De manier waarop het ontwerp met de verdeling van bouwmassa's, van die mogelijkheden gebruik maakt is een belangrijk beoordelingscriterium.

• Bij de inpassing op de kavel spelen onder meer de volgende aspecten een rol: de rangorde of gelijkwaardigheid (hoofdgebouw met bijgebouwen), het ritme, een strakke of losse verkaveling (een willekeurige plaatsing van gebouwen ten opzichte van elkaar).

• Bouwplannen worden getoetst op de wijze waarop ze zich in het stedenbouwkundig patroon voegen. Ook de opbouw van de bouwmassa in relatie tot de omgeving is hier onderdeel van.

• Bouwplannen dienen rekening te houden met de omliggende bebouwing, waarbij zowel aansluiting en contrast gemotiveerd moeten zijn. De schaal, maat en vormgeving (bouwstijl, reliëf, type detaillering, geveldecoratie, materiaal- en kleurgebruik) van de omliggende bebouwing in de directe omgeving van het nieuwe gebouw, spelen een rol bij het ontwerp (zowel het aansluiten, als het afwijken vraagt om een motivatie).

• Het representatieve deel van de bebouwing richt zich naar / op de openbare ruimte. Ook de functionele elementen, zoals de ontsluiting van het perceel maar ook het parkeren, laden en lossen, opslag en afvoer van afval, die gericht zijn naar de openbare ruimte worden op een representatieve wijze vormgegeven.

• De representativiteit van een gebouw wordt mede bepaald door de visuele relatie tussen binnen en buiten, alsook de algemene uitstraling van de naar de openbare ruimte gerichte gevels.

• Het erf en het gebouw zijn in samenhang ontworpen (verhouding verharding / groen). Voorterreinen hebben een representatieve en groene uitstraling. De representativiteit van de buitenruimte draagt bij aan de uitstraling van het gebouw en het sportpark. Het ontwerp van de erfscheidingen is onderdeel van deze opgave.

• Voor groen op de kavel wordt voornamelijk gebruik gemaakt van gras, lage bodembedekkers, hagen en bomen. Er wordt een strak en rustig beeld nagestreefd.

• Het parkeren vindt hoofdzakelijk plaats op eigen terrein. De bereikbaarheid, de ontsluiting en de stallingmogelijkheden (voor auto's, fietsen en containers) dienen zorgvuldig in de architectuur, of het ontwerp van de buitenruimte te worden opgenomen.

Naast de hiervoor genoemde algemene beeldkwaliteit-criteria worden hierna de specifieke eigenschappen van de gebouwen beschreven. De volgende gebouwen worden onderscheiden:

1. Talent Centraal
2. Praktijkschool
3. Clubgebouw Quick 1888

1. Talent Centraal

De beeldkwaliteit van dit gebouw kan op basis van twee strategieën worden benaderd. Enerzijds als één herkenbaar allesomvattend volumineus element dat in zijn verschijningsvorm(en) en formaat herkenbaar is.

Binnen dit element krijgen alle verschillende functies een plaats. Het gebouw is herkenbaar als een totaal, wel zijn er op de buitenzijde van het gebouw karakteristieken aanwezig, die de verschillende functies en gebruikers van het gebouw herkenbaar maken.

Anderzijds is het gebouw te interpreteren als een samenstelling van verschillende functies en volumes die ook als zodanig herkenbaar zijn. De vormgeving van het gebouw is herkenbaar aan zijn "eenheid in samengesteldheid". De architectuur is opgebouwd uit verschillende samengestelde elementen, vormen en volumes maar vormt hierin wel een herkenbaar totaalbeeld. Het gebouw omvat daarmee een door-gaande allesomvattende karakteristiek die het gebouw herkenbaar maakt ondanks de verschillende elementen en functies.

Los van deze strategieën bezit de architectuur van het gebouw een aantal karakteristieken:

• De hoogte en het volume van het gebouw neemt richting de Neerbosscheweg toe. Gezien vanaf het parkeerterrein ten noordoosten van het gebouw begint het gebouw laag en slank, en eindigt aan de Neerbosscheweg hoog en volumineus. Door deze vorm wordt de bezoeker, langs het lage deel tot aan het hoge deel van het gebouw, geleid naar de hoofdentree. Het hoge deel van het gebouw vangt het zicht op, het lage deel stuurt het zicht. De entree zit daarmee op de overgang naar de Rosa de Limastraat in het verlengde van het parkeerterrein.

• De kop van het gebouw aan de Neerbosscheweg is het hoogste en meest prominent. Deze kop van het gebouw is een herkenningspunt langs de Neerbosscheweg. Richting het parkeerterrein loopt de hoogte van het gebouw geleidelijk af.

• De kop aan de Neerbosschweg kent een herkenbare verbijzondering in de gevel, bijvoorbeeld door het inpassen van een venster of kader die het accent op de hoek van het gebouw versterkt.
• Ook aan de zijde van het parkeerterrein heeft het gebouw een herkenbare kop. Dit herkenningspunt is meer ingetogen en richt zich primair op de bezoeker van het gebouw en is daarmee gericht op de entree van het perceel aan de Rosa de Limastraat en het parkeerterrein.
• De gevel aan de zijde van de Rosa de Limastraat is open en transparant en richt zich door bijvoorbeeld een groot open venster naar de straat en de bebouwing aan de overzijde van de straat. De functies in dit deel van het gebouw richten zich op zien en gezien worden.
• Niet alle functies in het gebouw verdragen daglicht waardoor gesloten gevels ontstaan. Deze gevels worden ondanks het gesloten karakter voorzien van een eigen gevelarchitectuur met bijvoorbeeld grafische effecten. Daarnaast bezitten de gesloten gevels bijvoorbeeld kleine lichtopeningen die binnen kleine puntjes daglicht zichtbaar maken overdag terwijl deze lichtpunten 's avonds zichtbaar zijn aan de buitenzijde. Hierdoor is ook 's avonds zichtbaar dat er gebruik wordt gemaakt van het gebouw. Daarmee is aan het gebouw zichtbaar dat het functioneert.

gevelarchitectuur: lichtopeningen in gesloten gevel

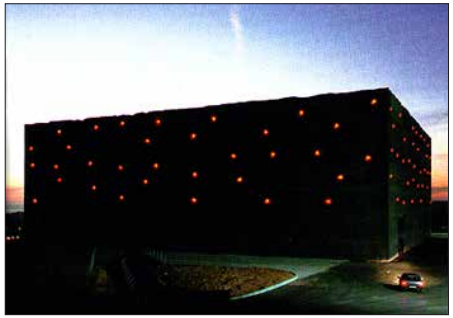
lichte transparante teruggelegen plint onder gesloten massieve gevel met lichtgaten en gevelpatroon

lichtopeningen in gesloten gevel op bijvoorbeeld een terugliggende plint

verbijzondering in oplopende gebouwhoogte

verlichting in gesloten gevel

21
teruggelegen transparante plint onder gevelarchitectuur van gesloten gevel
bijzondere hoekoplossing als accent
SPORT
voorbeeld van een verbijzondering van de koppgevel (Neerbosscheweg)
verbijzonderingen in gevelarchitectuur van gesloten gevel
omkaderd open venster richt zich naar buiten
gebouwstrategie: "eenheid in samengesteldheid"
gebouwstrategie: "eenheid in samengesteldheid"
teruggloende transparante (ver)lichte plint onder gesloten massieve bovenbouw met visualisatie van herkenbare functies in gesloten gevel
Beeldkwaliteitplan sportpark de Dennen | stedenbouw, landschap & architectuur

2. Praktijkschool

De positie van het schoolgebouw ten opzichte van de omliggende bebouwing en de omgeving maakt dat het gebouw zich kan gedragen als een monoliet. De bijbehorende architectuur is te kenschetsen als “sculpturaal vanuit één gedachte ontworpen”.

Het gebouw zal zich primair richten op de hoger gelegen Graafseweg, waardoor een bouwhoogte van drie bouwlagen sterk gewenst is. Hierdoor zal het gebouw zich verdelen in een onderbouw (basement) en een bovenbouw (hoofdvolume). De onderbouw bevat een aantal onderwijsfuncties die een extra bouwhoogte verlangen waardoor het basement extra volume krijgt. Het basement is transparant en krijgt hiermee een representatieve uitstraling voor de verschillende onderwijsfuncties. Deze richten zich primair op de omgeving, de schooltuin en het perceel. Ook de bovenbouw krijgt volume en vormt daarmee het accent naar de omgeving. Het hoofdvolume van het gebouw bestaat uit één (terughoudende) basiskleur die herkenbaar wordt toegepast. De leerlingen van de school zijn gebaad bij een rustig uitstraling zonder een overdaad aan prikkels door drukke en kleurrijke patronen van zowel de gevel als het maaiveld.

De kopse kanten van het gebouw vormen accenten naar de omgeving. Richting de Dennenstraat profileert zich een herkenbare kopse kant van het gebouw als accent naar de omgeving. De vormgeving is gericht op de menselijke maat. Op deze kopse kant van het gebouw is de hoofdentree van de school ingepast. De kopse kant aan de andere zijde van het gebouw kijkt uit over het sportpark en richt zich op de Neerbosscheweg. Deze kopgevel maakt een groot gebaar en is door de hoogte en ligging herkenbaar in de omgeving, bijvoorbeeld door het toepassen van een karakteristieke gevelarchitectuur of het toepassen van een groot omkaderd venster.

Het gebouw kent een grote verwevenheid met de inrichting van het perceel dat grotendeels een groene inrichting krijgt. De tuin en het gebouw, met name de onderbouw (het basement), kennen een grote mate van samenhang, harmonie en synergie. De perceelsinrichting en de vormgeving van het gebouw sluiten nauw op elkaar aan. Belangrijke elementen bij de inpassing van het gebouw in de omgeving zijn de vormgeving van het reliëf (de hoogteverschillen), de landschappelijke inpassing (onder andere groen en bomen) en de aansluiting van het gebouw op het maaiveld.

de bovenbouw opent op de kopse kant en vormt een groot gebaar naar de omgeving

hoofdvolume op een transparant basement

het hoofdvolume is gericht op de omgeving

het gebouw heeft een orientatie op de Graafseweg en omsluit het schoolplein en de tuin

BEELDKWALITEIT
23
accent op bovenbouw met gerichtheid op de omgeving
de bovenbouw is een accent en heeft een herkenbaar volume
het gebouw gedraagt zich als een monoliet
de kopse kant van het gebouw aan de Dennenstraat vormt een accent en is herkenbaar als de entree van het gebouw
de bovenbouw, het hoofdvolume, krijgt een terughoudende kleur
accent op bovenbouw door een ingetogen en transparante onderbouw
de gevelarchitectuur vormt een accent naar de omgeving
Noorderpoort
lefier
SSPB
Beeldkwaliteitplan sportpark de Dennen | stedenbouw, landschap & architectuur

3. Clubgebouw Quick 1888

Het nieuwe clubgebouw wordt tegen de bestaande sporthal geplaatst, toch zal het nieuwe clubgebouw visueel los van de sporthal moeten worden geplaatst door bijvoorbeeld een terugliggende verbinding of een afwijkende terughoudende materialisatie in de aansluiting tussen sporthal en clubgebouw.

Het nieuwe clubgebouw bestaat uit een massieve onderbouw (basement) dat visueel uit één geheel bestaat. Door de ruimtelijke inpassing en het gebruik van kleur en materialisatie valt het gedeeltelijk weg tegen de achtergrond van de aangrenzende hoogteverschillen. Bij de materialisatie van de onderbouw is bijvoorbeeld te denken aan metselwerk met een donkere kleur. Het basement van het gebouw is sober en doelmatig vormgegeven, waarbij de functionaliteit (het voorzien in kleedruimten en bergruimten) voorop staat.

Op verzoek van de sportvereniging wordt er voor de kantine een mogelijkheid gecreëerd voor het realiseren van een opbouw op het basement. Hiermee ontstaat er een goed overzicht over de verschillende sportvelden. De opbouw is licht en transparant en staat als los element op de kopse kant van het basement. De opbouw staat volledig los van de sporthal en gaat ook geen relatie hiermee aan. De transparante opbouw wordt afgerond door een beeldbepalende en oversized kap die qua architectuurstijl als “zakelijk” kan worden gekenschetst.

In aansluiting op de opbouw kan er een buitenruimte worden gecreëerd op het dak van het basement. Vanaf dit dakterras is een goed overzicht over de velden mogelijk. Vanzelfsprekend sluit een balustrade van het dakterras aan bij de architectuur van het totale gebouw, massief als onderdeel van de onderbouw of licht en transparant als onderdeel van de opbouw.

de lichte transparante opbouw wordt afgerond door een “zakelijke” beeldbepalende oversized kap

de opbouw is licht en transparant

de opbouw is licht en transparant

grenzend aan de transparante bovenbouw biedt een dakterras op het basement uitzicht over de velden

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

referentieschets van het clubgebouw met een massief en functioneel basement en een transparante opbouw met een kenmerkend dak

referentieschets van het vooraanzicht van het clubgebouw

de transparante opbouw heeft een oversized kap

het gebouw heeft een massieve onderbouw en een oversized kap

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Voorstel - Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen

Zienswijzennota

Beeldkwaliteitplan Sportpark De Dennen, stedenbouw, landschap en architectuur

Zienswijze

- **Indieners:** de heer J. Teunissen (Stichting Top Judo Nijmegen) en de heer J. Bombach (turnvereniging De Hazenkamp)

- **Datum:** juli 2015

- **Inhoud:** De beschrijvingen van Talent Centraal over de beeldbepalende aspecten op pagina 15 en de beeldkwaliteit op pagina 18 tot en met 20 passen niet volledig in het beeld dat beide verenigingen willen bereiken bij een mogelijke aanbesteding van het nieuwe gebouw. Derhalve zou er een heroverweging moeten plaatsvinden van bepaalde zinsneden en benoemde details.

    a. Pagina 15: *"…Daarentegen heeft de tegenovergestelde zijde van het gebouw ook een herkenbare representatieve kop die aansluit bij de ontsluiting van het terrein en de schaal en maat van de kavel.* **Deze kop is tevens herkenbaar als de hoofdentree van het gebouw.** *Door zijn openheid en functionaliteit heeft de noordgevel aan de Rosa de Limastraat een eigen herkenbare* **en hoogwaardige** *uitstraling…"*
    De vetgedrukte tekst legt teveel vast voor een onderdeel van het gebouw waar enige vrijheid in gelaten moet worden wat betreft de mogelijke uitwerking ervan.
    b. Pagina 18: *"…Bebouwingseigenschappen: Het ontwerp moet recht doen aan de functie die het gebouw heeft of krijgt (aan een* **openbaar gebouw** *bijvoorbeeld, kunnen andere eisen worden gesteld dan aan een kantoor of een woongebouw)…"*
    De typering 'een openbaar gebouw' is te algemeen voor deze situatie en zou meer specifiek moeten zijn.
    c. Pagina 18: *"…Bij herontwikkeling wordt gestreefd naar een rustig en in de omgeving passend materiaal- en kleurgebruik. Het kleurgebruik is ingetogen waarbij een enkele accentkleur wordt toegepast. Bij voorkeur worden duurzame materialen toegepast* **als baksteen, glas en hout…"**
    Het benoemen van materialen is te specifiek en sluit andere ook duurzame materialen uit.
    d. Pagina 20: ***"…De plint van het gebouw is teruggelegen en transparant en lijkt zich los te maken van het bovenliggende volume door een schijnbaar lichtere architectuur ten opzichte van de bovenliggende massa…"***
    Deze passage is onnodig te specifiek en zou moeten worden geschrapt.
    e. Pagina 20: *"…Niet alle functies in het gebouw verdragen daglicht waardoor gesloten gevels ontstaan. Deze gevels worden ondanks het gesloten karakter voorzien van een eigen gevelarchitectuur met bijvoorbeeld grafische effecten. Daarnaast bezitten de gesloten gevels kleine lichtopeningen die binnen kleine puntjes daglicht zichtbaar maken overdag terwijl deze lichtpunten 's avonds zichtbaar zijn aan de buitenzijde. Hierdoor is ook 's avonds zichtbaar dat er gebruik wordt gemaakt van het gebouw…"*
    Deze alinea is te onduidelijk en zou van een voorbeeld moeten worden voorzien.

Beoordeling:
De bovenstaande aandachtspunten zijn, bezien vanuit het perspectief van de sportverenigingen, die een nieuwe sportaccommodatie moeten gaan laten functioneren en financieren met hun leden, van wezenlijk belang om een aanbesteding tot de realisatie van het gebouw te laten slagen. Derhalve zijn het heroverwegen of herformuleren van de bovenstaande punten noodzakelijk.

Afweging tot aanpassing:
Ten aanzien van bovenstaande punten zijn de volgende overwegingen en aanpassingen gedaan:

a. De vetgedrukte delen van de zin zijn inderdaad te specifiek en geven meer details dan noodzakelijk. De vetgedrukte delen worden uit de tekst verwijderd.
b. De tekst is te algemeen voor deze locatie. De zin is als volgt aangepast:
"…*Het ontwerp moet recht doen aan de functie die het gebouw heeft of krijgt (aan een gebouw voor sport of een school bijvoorbeeld, kunnen andere eisen worden gesteld dan aan een kantoor of een woongebouw)…"*

c. Het benoemen van materialen heeft zowel voor als nadelen, waarbij de nadelen hier zwaarder wegen dan de voordelen. Derhalve worden deze materialen (vetgedrukt) uit de tekst verwijderd.
d. De vetgedrukte delen van de zin zijn inderdaad te specifiek en geven meer details dan noodzakelijk. De vetgedrukte delen worden uit de tekst verwijderd.
e. De tekst is inderdaad te algemeen en zou voor deze locatie nader gespecificeerd moeten worden. De zin is als volgt aangepast:
"…Niet alle functies in het gebouw verdragen daglicht waardoor gesloten gevels ontstaan. Deze gevels worden ondanks het gesloten karakter voorzien van een eigen gevelarchitectuur met bijvoorbeeld grafische effecten. Daarnaast bezitten de gesloten gevels bijvoorbeeld kleine lichtopeningen die binnen kleine puntjes daglicht zichtbaar maken overdag terwijl deze lichtpunten 's avonds zichtbaar zijn aan de buitenzijde. Hierdoor is ook 's avonds zichtbaar dat er gebruik wordt gemaakt van het gebouw. Daarmee is aan het gebouw zichtbaar dat het functioneert…"

Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

HAMERSTUK

RVS Begrotingswijziging voor regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

Van:	College van B&W d.d. 15 december 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**1. Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor de totale bijdrage van de regiogemeenten van €10.044.268 toe te voegen als subsidiebudget (lasten) en als regiobudget (baten) aan de begroting van het programma Zorg en Welzijn. **2. Achtergrond** De regionale contractering van de nieuwe Wmo en jeugdhulp vindt opnieuw plaats voor 2016, op basis van het 'Regionaal inkoop- en subsidiemodel' van 2015 (zie tabel 1 in het voorstel). Om continuïteit van zorg te borgen en het partnerschap tussen gemeenten en aanbieders te laten groeien is er voor gekozen om subsidies opnieuw te verlenen aan dezelfde partijen als in 2015. Er is echter wel een bezuiniging doorgevoerd op de subsidiebudgetten vanwege de bezuiniging door het Rijk op het jeugdbudget in de regio. De aanbieders van jeugdhulp in blok C worden gesubsidieerd. Voor het nemen van formele besluiten over de subsidies, het uitbetalen en verdere (administratieve) afhandeling van deze subsidies, hebben de gemeenten in de regio besloten de gemeente Nijmegen te mandateren. Het verlenen van deze subsidies is vastgelegd in een regionaal afgestemde Verordening Subsidie Jeugdhulp 2016. Om dit mandaat uit te kunnen voeren, is het nodig om de financiële middelen die voor blok C beschikbaar zijn, binnen de begroting van de gemeente Nijmegen op te voeren. In tabel 2 van het voorstel is inzichtelijk gemaakt welke bedragen de gemeenten beschikbaar stellen voor de subsidieverlening en betalingsovereenkomsten in 2016.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Emiel Wanningen e.wanningen@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	06 55419754
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Begrotingswijziging voor regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C' d.d. 15 december 2015 2. Financiële bijsluiter BW-01465 Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016		

Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

Voorstel aan de Raad

GEMEENTE Nijmegen

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
13 januari 2016 / 6/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Begrotingswijziging voor regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

Programma
Zorg & Welzijn

Portefeuillehouder
B. Frings

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.
15 december 2015

Samenvatting
De regionale contractering van de aanbieders van jeugdhulp blok C vindt opnieuw plaats voor 2016. Om continuïteit van zorg te borgen en het partnerschap tussen gemeenten en aanbieders te laten groeien is ervoor gekozen om subsidies opnieuw te verlenen aan dezelfde partijen als in 2015. Er is echter wel een bezuiniging doorgevoerd op de subsidiebudgetten vanwege de rijksbezuiniging op het jeugdbudget in onze regio.
De gemeente Nijmegen wordt gemandateerd door de regiogemeenten om de subsidies te verlenen op basis van een regionaal afgestemde Verordening Subsidie Jeugdhulp 2016. De bijdragen van de regiogemeenten worden opgenomen in het programma Zorg en Welzijn. Na afloop van het jaar wordt er regionaal verevend omdat onderlinge solidariteit zorgt voor het spreiden van de financiële risico's van deze duurdere jeugdhulp in blok C.

Voorstel om te besluiten

1. De totale bijdrage van de regiogemeenten van €10.044.268 als subsidiebudget (lasten) en als regiobudget (baten) aan de begroting van het programma Zorg en Welzijn toe te voegen.
2. De begrotingswijziging BW-01465 vast te stellen.

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail
Emiel Wanningen, 0655419754, e.wanningen@nijmegen.nl

Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

De regionale contractering van de nieuwe Wmo en jeugdhulp vindt opnieuw plaats voor 2016 op basis van het 'Regionaal inkoop- en subsidiemodel' van 2015 (zie tabel 1).

Tabel 1 Inkoop- en subsidiemodel

Blok	Betreft	Diensten	Contractering 2015 en 2016
Blok A	Wmo	Inloop ontmoeting, belevingsgerichte dagbesteding ouderen en vervoer	Aanbieders zijn lokaal, per gemeente, gecontracteerd.
Blok B	Wmo en Jeugd	Ontwikkelingsgerichte dagbesteding, vervoer, kortdurend verblijf, ambulante trajecten, observatie en diagnostiek voor jeugd en volwassenen	Aanbieders zijn regionaal gecontracteerd middels een aanbesteding. De zorg wordt lokaal geleverd.
Blok C	Jeugd	C1 regionale pleegzorg en (semi-) residentiele jeugdzorg	11 jeugdhulpinstellingen worden in regionaal verband gesubsidieerd Het gaat over kinderen en jongeren met gedragsproblemen, (chronische) ziektes en/of geestelijke of lichamelijke beperkingen, die niet (langer) in hun thuissituatie behandeld kunnen worden. Dat zijn de zorgvormen: • Pleegzorg • Gezinshuis • Deeltijd-wonen, leerhuis, fasehuis, kamertraining (24-uursbehandelgroepen open in de wijk) • Beschermd wonen in het kader van de geestelijke gezondheidszorg voor de jeugd (J- Ggz) en lichtverstandelijk gehandicapten (LVG) • Opname, langdurige klinische opname GGz: dit is klinische opname van kinderen en jongeren in een GGz instelling of een instelling voor verslavingszorg. • Crisisopvang klinische geestelijke gezondheidszorg (GGz • Consultatie en advies voor de lokale

Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
2

			toegangspoorten zoals het gemeentelijk voorveld: (sociale) wijkteams, lokale zorgnetwerken, regieteams (inclusief deelname) en Veiligheidshuis.
		C1 *boven*regionale pleegzorg en (semi-) residentiele jeugdzorg	8 jeugdhulpinstellingen worden in bovenregionaal verband gesubsidieerd Het gaat over kinderen en jongeren met gedragsproblemen, (chronische) ziektes en/of geestelijke of lichamelijke beperkingen, die niet (langer) in hun thuissituatie behandeld kunnen worden. Dat zijn de zorgvormen: • 24-uursbehandelgroep op terrein van de instelling • JeugdzorgPlus • Drie leefmilieus-voorzieningen voor (L)VG op terrein, ZZP 4 en 5 • Spoedopvang in het kader van spoedeisende hulp voor jeugd en opvoedhulp (J&O)
		C2 jeugdbescherming en jeugdreclassering	3 Gecertificeerde Instellingen worden in regionaal verband gesubsidieerd. Het gaat over: • Jeugdbescherming: o OTS (ondertoezichtstelling) < 1 jaar o OTS (ondertoezichtstelling) > 1 jaar o Voogdij • Jeugdreclassering: o Reguliere trajecten jeugdreclassering o Samenlooptrajecten, Integrale Trajectbegeleiding • Deelname aan de Casusoverleg Bescherming (COB).

Naast de diensten uit bovenstaande tabel zijn er een andere zorgonderdelen binnen de jeugdhulp die ook betaald worden door de gemeenten:

1. Spoedzorg en de preventieve producten van Jeugdbescherming Gelderland (JBG) (consultatie en advies, dranghulpverlening, nazorg en meldingen lokale veld) worden ingekocht middels een subsidie en deze is onderdeel van de totale subsidie aan JBG. Ook deze middelen komen van alle regiogemeenten naar Nijmegen omdat Nijmegen de subsidie verleend.
2. De categorie jeugdzorg die we inkopen middels betalingsovereenkomsten. Dit zijn aanbieders meestal van buiten de regio waar we géén subsidies aan verstrekken. Voogden (via rechters) en artsen zijn wettelijk bevoegd om zorg toe te wijzen aan een

Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

aanbieder die passende zorg voor de betreffende cliënt levert, ook al heeft deze geen contract met de regio waar de cliënt woont. Een gemeente is dan verplicht om een contractuele relatie met deze aanbieder aan te gaan. De gemeente Nijmegen heeft deze betalingsovereenkomsten afgesloten namens de hele regio. Voor 2016 moeten ook deze middelen nog worden overgedragen aan de gemeente Nijmegen.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader
De raad is bevoegd om deze begrotingswijziging vast te stellen.

De juridische grondslag voor de subsidieverlening wordt gegeven in de Algemene wet bestuursrecht en de Verordening Subsidie Jeugdhulp 2016. Deze verordening is in afstemming met de regiogemeenten gelijkluidend vastgesteld in de raden van de gemeenten uit het rijk van Nijmegen. Op grond van het afgegeven mandaat is het college van B&W van de gemeente Nijmegen niet alleen verantwoordelijk voor het verlenen van de subsidies, maar ook voor de afhandeling van bezwaarschriften die mogelijk ingediend worden.

1.2 Relatie met programma
Dit voorstel valt onder het programma Zorg en Welzijn.

2 Doelstelling
De bijdragen van de regiogemeenten opnemen in de begroting van Zorg en Welzijn ter dekking van de subsidieverlening van blok C, preventie/drang door Jeugdbescherming Gelderland en de betalingsovereenkomsten voor niet-gesubsidieerde aanbieders.

3 Argumenten
De aanbieders van jeugdhulp in blok C worden gesubsidieerd. Voor het nemen van formele besluiten over deze subsidies, het uitbetalen en verdere (administratieve) afhandeling van deze subsidies, hebben de gemeenten in de regio besloten de gemeente Nijmegen te mandateren. Om dit mandaat uit te kunnen voeren, is het nodig om de financiële middelen die voor ‘blok C’ beschikbaar zijn, binnen de begroting van de gemeente Nijmegen op te voeren.

4 Risico’s
Aan de begrotingswijziging in dit voorstel zitten geen risico’s.

5 Financiën
In onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt welke bijdragen de gemeenten beschikbaar stellen voor de subsidieverlening en betalingsovereenkomsten in 2016.

Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

Tabel 2 Overzicht per gemeente

	Preventie en spoedzorg JBG	Betalingsover-eenkomsten	Blok C1 Bovenregionaal	Blok C1 Regionaal	Blok C2	Totaal
Druten	67.221	35.051	240.496	521.342	205.429	1.069.539
Heumen	61.734	22.975	184.777	400.555	157.835	827.876
Berg en Dal	125.486	66.847	615.656	1.334.603	525.886	2.668.478
Mook en Middelaar	16.769	12.912	20.086	43.541	17.157	110.465
Beuningen	102.631	48.422	488.340	1.058.609	417.134	2.115.136
Wijchen	167.962	70.981	749.344	1.624.407	640.080	3.252.774
Subtotaal bijdrage regiogemeenten	**541.803**	**257.188**	**2.298.699**	**4.983.057**	**1.963.521**	**10.044.268**
Nijmegen	817.318	358.348	3.650.901	7.914.323	3.118.556	15.859.447
Totaal regio Rijk van Nijmegen	**1.359.121**	**615.536**	**5.949.600**	**12.897.380**	**5.082.077**	**25.903.715**

6 Participatie en Communicatie

Over de bezuinigingen op de jeugdhulpinstellingen in blok C is onderhandeld met de aanbieders vanuit de visie van afschaling van zorg. Hierbij is ook gekeken naar de productie in 2015 voor zover bekend op dat moment. De onderhandelingen met de aanbieders zijn gevoerd door contractmanagement (dat is belegd bij een regionaal ondersteuningsbureau) en beleidsadviseurs van de samenwerkende gemeenten. Alle regiogemeenten zijn bij de voorbereidingen betrokken en de regiocolleges besluiten over de bijdrage aan de subsidieverlening en de mandatering daarvan aan Nijmegen.

Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

Voorstel aan de Raad

Vervolgvel
5

7 Uitvoering en evaluatie
De gemeente Nijmegen is, op basis van een mandaat van de deelnemende gemeenten, verantwoordelijk voor de uitvoering van het subsidieproces met betrekking tot de jeugdzorgtaken van blok C. Er vindt frequent overleg plaats met de aanbieders over de uitvoering en de kosten. 2016 is het tweede jaar van de decentralisatie en de bezuinigingen op de jeugdhulp en we hebben geen garanties dat alle productie binnen budget zal blijven. Het betreft namelijk meerjarige zorgtrajecten in residentiële opvang die tijd nodig hebben om afgeschaald te worden. Het risico bestaat dat de productie in 2016 hoger uitvalt en de subsidiebedragen achteraf hoger vastgesteld zullen moeten. Uiteraard zijn er wel contractafspraken gemaakt om dit te monitoren en zo mogelijk maatregelen te treffen. Daarnaast heeft elke regiogemeente een risicobuffer ingesteld optellend tot 1,5% van het macrobudget jeugd € 62,8 miljoen (=€ 9,4 ton) en de regio heeft een onderlinge vereveningsafspraak gemaakt om tekorten te verdelen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Financiële bijsluiter BW-01465

Voorstel - Begrotingswijziging regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C

17. Raadsvoorstel Begrotingswijziging voor regionale subsidieverlening jeugdhulp blok C (6/2016)

Raadsvoorstel d.d. 15 december 2015

1. De totale bijdrage van de regiogemeenten van €10.044.268 als subsidiebudget (lasten) en als regiobudget (baten) aan de begroting van het programma Zorg en Welzijn toe te voegen.
2. De begrotingswijziging BW-01465 vast te stellen.

Raadsbesluit d.d.27 januari 2016
Conform besloten

Financiele bijsluiter begrotingswijziging: BW-01465

Totaal effect wijziging	2016			2017			2018			2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	10.044	10.044	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

1051 Zorg & Welzijn

	2016			2017			2018			2019		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
was	16.902	183.022	166.120	7.091	171.948	164.857	6.495	172.044	165.549	6.495	172.929	166.434
bp.1 bijdrage regio	10.044		-10.044									
bp.1 inzet bijdrage regio		10.044	10.044									
Totaal 1051 Zorg & Welzijn	**26.946**	**193.066**	**166.120**	**7.091**	**171.948**	**164.857**	**6.495**	**172.044**	**165.549**	**6.495**	**172.929**	**166.434**

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Toelichting op de behandeling van:

Raadsvoorstel Straatnaamgeving Vierdaagse

Van:	College van B&W d.d. 15 december 2015		
Doel:	Besluitvorming		
Toelichting:	**Voorliggende besluitvorming** Het college stelt de raad voor in de wijk Altrade de naam Julianaplein te wijzigen in de naam Vierdaagseplein per 1 juni 2016. In 2016 vindt de 100e editie van de Nijmeegse Vierdaagse plaats. Om in dit kroonjaar extra aandacht te besteden aan dit voor de stad belangrijke evenement wordt voorgesteld om een plein naar de Vierdaagse te vernoemen. **Reden van agendering** Het raadsvoorstel is op verzoek van de fractie van D66 geagendeerd in een kamerronde waarbij de fractie de volgende motivatie heeft meegegeven: *In het verleden ging het college regelmatig in de fout door namen van bruggen en straten al feestelijk te onthullen voor de raad ze had vastgesteld. Dat maakt onze besluitvorming tot een lachertje. Ik heb dit toen aangekaart en de toezegging gekregen dat dat zou verbeteren. Dat lijkt nu bij het Julianaplein weer te gebeuren, inclusief een reeds aangeboden straatnaambord aan Marsleider Willemstein. De fractie van D66 wil graag weten wat andere fracties vinden van deze werkwijze van het college*. **Toezegging** In de kamerronde van 5 september 2012 inzake raadsvoorstellen "Naamgeving voor voorzieningenhart Waterstraat", "Naamgeving recreatie- en natuurgebied" en "Naamgeving Margaretha van Mechelenweg en Eisenhouwertunnel" is door wethouder Kunst de volgende toezegging gedaan: "*Straatnaamgeving zal in de toekomst pas worden aangebracht en feestelijk worden onthuld nadat een formeel besluit door de gemeenteraad is genomen*." **Brieven dhr. Essers** Dhr. R. Essers heeft daarnaast een tweetal brieven geschreven gericht aan de gemeenteraad over het raadsvoorstel.		
Naam steller: **E-mail steller:**	Kiki van Heijst k.van.heijst@nijmegen.nl	**Tel. steller:**	024 329 27 38
Bijlagen:	1. Raadsvoorstel 'Straatnaamgeving Vierdaagseplein' d.d. 15 december 2015 2. Tekening nummer 491458 versie 1 Brief aan de raad 3. Brief dhr. R. Essers 'Straatnaamgeving Vierdaagseplein' d.d. 9 januari 2016 4. Brief dhr. R. Essers 'De domheid regeert?' d.d. 15 januari 2016 Raadsbesluit d.d. 27 januari 2016		

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

17 februari 2016 / 5/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp

Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Programma

Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing

Portefeuillehouder

B. van Hees

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

15 december 2015

Samenvatting

In 2016 vindt de 100e editie van de Nijmeegse Vierdaagse plaats. Om in dit kroonjaar extra aandacht aan dit voor de stad belangrijke evenement te besteden wordt voorgesteld om een plein naar de Vierdaagse te vernoemen.

Voorstel om te besluiten

1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 491458 versie 1 aan het grijs gearceerde plein, openbare ruimte van het type weg, in de wijk Altrade in de woonplaats Nijmegen, de naam **Vierdaagseplein** te geven.
2. De naamgeving in te laten gaan op 1 juni 2016

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Voorstel aan de Raad

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1 Inleiding

In 2016 vindt de 100e editie van de Nijmeegse Vierdaagse plaats. Om tijdens dit kroonjaar extra aandacht te besteden aan dit voor de stad zo belangrijke evenement wordt voorgesteld om een plein naar de Vierdaagse te vernoemen.
Voorgesteld wordt om het bestaande Julianaplein de nieuwe naam **Vierdaagseplein** te geven.

Het Julianaplein heeft een bewogen geschiedenis. Het plein kreeg zijn naam ter gelegenheid van de geboorte van prinses Juliana maar werd, samen met het Julianapark, tijdens de Duitse bezetting omgedoopt tot Centrumpark. In 1944, na de bevrijding, kreeg het plein zijn oorspronkelijke naam terug.

Hoewel de Werkgroep Straatnaamgeving bestaande straatnamen bij voorkeur behoudt ondersteunt zij, in meerderheid, dit voorstel.
Locaties zonder naam zijn schaars in de stad en een evenement als de Vierdaagse verdient een plek die gezien wordt. Bovendien ligt het plein in de onmiddellijke nabijheid van de startlocatie. Prinses Juliana blijft vernoemd in het nabijgelegen Julianapark waar zich ook de Julianaboom bevindt.
De Werkgroep Straatnaamgeving vindt de voorgestelde locatie daarom passend.

Aan het huidige Julianaplein ligt één adres, dat van het Opusgebouw. Dit pand zal worden ontwikkeld tot een hotel. Met de ontwikkelaar is over de voorgenomen naamswijziging van het plein gecommuniceerd; hij heeft geen bezwaar tegen de naams- en adresverandering.
Voorgesteld wordt om de naamsverandering per 1 juni 2016 in te laten gaan. Er is dan voldoende tijd om de adreswijziging door te voeren.

1.1 Wettelijk kader of beleidskader

Conform de “Verordening naamgeving en nummering (adressen) 2011” is de gemeenteraad bevoegd de openbare ruimte te benoemen.

1.2 Relatie met programma

Straatnaamgeving valt onder het programma Cultuur & Cultuurhistorie & Citymarketing en is een wettelijke taak.

2 Doelstelling

Een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen.

3 Argumenten

Betreffende beslispunt 1;

1. De Vierdaagse wordt in 2016 voor de 100^{e} maal gelopen. De vernoeming is een cadeau aan het evenement en draagt bij aan de viering van het Nijmeegse kroonjaar 2016.

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

2. Het plein is een passende locatie voor een vernoeming van de Vierdaagse. Het ligt vlakbij de startlocatie en de omvang ervan doet recht aan de grootsheid van het evenement.

Betreffende beslispunt 2;

1. Met een ingangsdatum van 1 juni 2016 is er voor de eigenaar en eventuele gebruiker(s) van het pand aan het plein voldoende tijd om de adreswijziging door te voeren.

4 Risico's

Aan dit voorstel zijn geen risico's verbonden.

5 Financiën

De kosten met betrekking tot de uitvoering van deze naamgeving worden betaald uit het Representatiebudget.

6 Participatie en Communicatie

Het voornemen om een voorstel in te dienen om de Vierdaagse te vernoemen in de straatnaamgeving is bekend gemaakt door de burgemeester tijdens de nieuwjaarsreceptie op 4 januari 2016.
Nadat de naamswijziging een feit is zal er tijdens de *75 Hectometermars* of tijdens de Vierdaagse worden stilgestaan bij de nieuwe straatnaam.
Dit besluit wordt gepubliceerd op de gemeentelijke website. Vervolgens wordt het breed met de wijk gecommuniceerd. Daarnaast is er een grote lijst van "afnemers" betreffende naamgeving, zoals de hulpdiensten, PostNL, de NUON en de kaartbeheerders van diverse (stads)plattegronden en navigatiesystemen, welke eveneens worden geïnformeerd over de besluitvorming.

7 Uitvoering en evaluatie

Het vervaardigen en aanbrengen van naamborden wordt gerealiseerd binnen dit project, volgens de kwaliteitseisen die de Gemeente Nijmegen daarvoor hanteert.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): tekening nummer 491458 versie 1

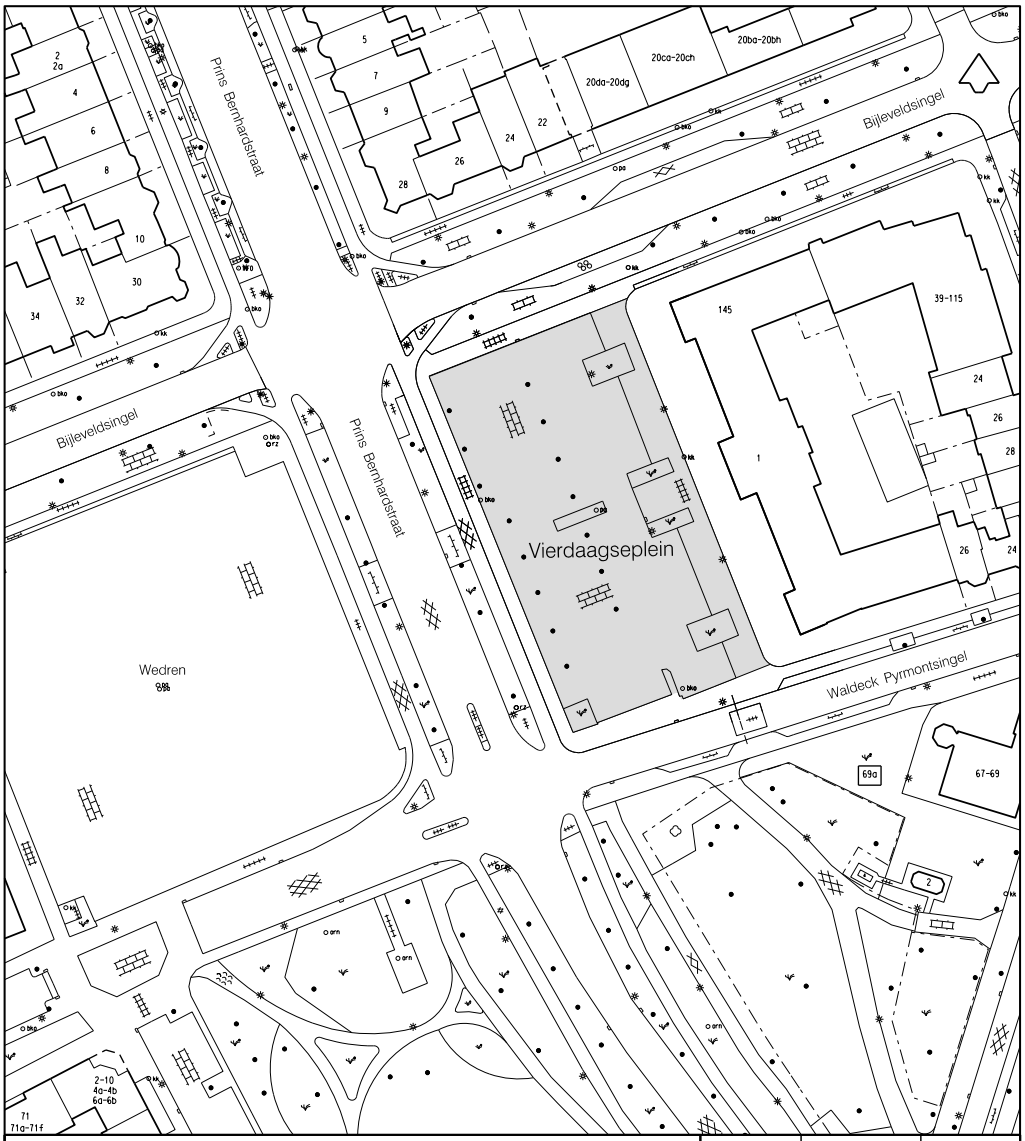
Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

18. Raadsvoorstel Straatnaamgeving Vierdaagse (5/2016)

Raadsvoorstel d.d. 15 december 2015
1. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 491458 versie 1 aan het grijs gearceerde plein, openbare ruimte van het type weg, in de wijk Altrade in de woonplaats Nijmegen, de naam **Vierdaagseplein** te geven.
2. De naamgeving in te laten gaan op 1 juni 2016

Het voorstel wordt geagendeerd in een volgende kamerronde

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

GEMEENTE Nijmegen

Informatiemanagement & Automatisering
Postbus 9105, 6500 HG, Nijmegen

Aanmaak datum	Tekenaar	
08-10-2015	Jack Stax	
Datum	Wijziging tekening	

Datum	Accoord	Stadium
		Concept

Te betrekken in de straatnaamgeving

Tekening Nummer: 491458

Schaal:	Formaat:	Projectnummer:	Bestek:	Aantal bladen:
1 : 1000	A4	61005		

Bestandsnaam: 491458.dgn
Versie : 1

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

Straatnaamgeving *Vierdaagseplein*

In het Besluit B&W d.d. 15 december 2015, nummer 3.16 *(embargo tot 5 januari 2016)*, staan de volgende beslispunten:

> **Ter besluitvorming door het college**
> 1. Het besluit van B&W van 19 september 1944 in te trekken waar het het Julianaplein betreft.
>
> **Aan de Raad voor te stellen**
> 2. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 491458 versie 1 aan het grijs gearceerde plein, openbare ruimte van het type weg, in de wijk Altrade in de woonplaats Nijmegen, de naam **Vierdaagseplein** te geven.
> 3. De naamgeving in te laten gaan op 1 juni 2016

Julianaplein
De volgende besluiten zijn relevant voor de naamgeving en geometrie van de openbare ruimte:

1. Raadsbesluit d.d. 5 februari 1910: Julianaplein;
2. Raadsbesluit d.d. 9 juli 1924: Julianaplein;
3. Besluit B&W d.d. 13 februari 1942: Centrumpark;
4. Besluit B&W d.d. 19 september 1944: Julianaplein;
5. Raadsbesluit d.d. 31 augustus 1955: Prins Bernhardstraat *(gedeelte);*
6. Raadsbesluit d.d. 23 februari 2011: Wedren *(gedeelte);*
7. Besluit B&W d.d. 15 december 2015: Julianaplein *(intrekking)*

De naam Julianaplein is voor het eerst in 1910 vastgesteld voor een gebied dat aanmerkelijk groter was dan het huidige plein. In de periode 1942-1944 hadden het Julianapark en het Julianaplein de naam Centrumpark, maar al op 19 september 1944 besloten waarnemend burgemeester Van der Velden en secretaris Meddens de oorspronkelijke namen te doen herleven. Sinds 31 augustus 1955 wordt het plein doorsneden door de Prins Bernhardstraat. Pas op 23 februari 2011 is voor het westelijke deel de naam Wedren vastgesteld (raads-voorstel 24/2011). Verzuimd is de geometrie van het Julianaplein aan te passen aan de gewijzigde situatie.

Wedren
Het raadsbesluit d.d. 23 februari 2011 is op 2 maart 2011 gepubliceerd in gemeenteblad GB2011-032. Hierin staat de volgende onjuiste informatie:

> **Samenvatting**
> Gebleken is dat de openbare ruimte gelegen tussen de Bijleveldsingel en de Waldeck Pyrmontsingel nooit formeel is benoemd

In mijn Kanttekeningen bij raadsvoorstel 24/2011 d.d. 8 februari 2011 heb ik gewezen op de raadsbesluiten d.d. 5 februari 1910 en 9 juli 1924 waaruit het tegendeel blijkt. Op 23 februari 2011 heb ik in de burgerronde ingesproken. Desondanks is raadsvoorstel 24/2011 zonder beraadslagingen afgedaan als hamerstuk.

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Dat geldt ook voor mijn brief d.d. 3 juni 2011 (onderwerp: *tevergeefse moeite*) die op 22 juni 2011 ter kennisgeving op de raadsagenda stond.

Besluit B&W d.d. 19 september 1944

> Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,
> Overwegende, dat bij besluiten van het toenmalige College van Burgemeester en Wethouders, in 1942, en van den Burgemeester, de taak van Burgemeester en Wethouders waarnemend, in 1943, aan verschillende straten een anderen naam werd gegeven en wel:
>
Prins Bernhardstraat	den naam :	Van Schevichavenstraat rood;
Wilhelminasingel	,, ,,	: Frederikstraat;
Julianapark, -plein en -straat	,, ,,	: Centrumpark;
Beatrixstraat	,, ,,	: Hugo de Grootstraat rood;
Eerste Volksbelang	,, ,,	: Oranjestraat;
Tweede Volksbelang	,, ,,	: Blanjestraat;
Derde Volksbelang	,, ,,	: Bleustraat;
Jozef Israëlsstraat	,, ,,	: Jacob Marisstraat;
Jodenberg	,, ,,	: Spronxberg;
Jodengas	,, ,,	: Florisgas;
Hertogstraat	,, ,,	: Heirsteeg;
Fransche plaats	,, ,,	: St. Joansplaats,

> besluiten:
> de in den aanhef dezes bedoelde besluiten in te trekken en de oorspronkelijke namen te doen herleven.

Een van *"de in den aanhef bedoelde besluiten"* is het Besluit B&W d.d. 13 februari 1942, nummer 11, inzake *"wijziging der benaming van eenige straten en van het Julianapark"*.
In het collegebesluit uit 1942 staat:

> De Prins Bernhardstraat wederom Van Schevichavenstraat benaamd.
> Het Julianapark en -plein wordt tezamen 'Centrumpark'.
> Overigens overeenkomstig het voorstel besloten.

intrekking
Het college heeft op 15 december 2015 besloten het intrekkingsbesluit uit 1944 in te trekken waar het het Julianaplein betreft. Dit heeft tot gevolg dat het Besluit B&W d.d. 13 februari 1942 gedeeltelijk herleeft en het nog bestaande deel van Julianaplein weer **Centrumpark** heet.

De intrekking heeft geen gevolgen voor het gedeelte van het Julianaplein dat in 1955 de naam Prins Bernhardstraat heeft gekregen. Hetzelfde geldt voor het westelijke gedeelte waarvoor in 2011 de naam Wedren is vastgesteld. In de raadsbesluiten d.d. 31 augustus 1955 en 23 februari 2011 wordt het Julianaplein niet genoemd.

inwerkingtreding
In beslispunt 1 van het collegebesluit van 15 december 2015 staat niets over het tijdstip van inwerkingtreding. Het laatste beslispunt waarover de raad nog een besluit moet nemen (raadsvoorstel 5/2016) is niet van toepassing op het collegebesluit (beslispunt 1).

Het collegebesluit had binnen vier werkdagen als brondocument ingeschreven moeten worden in de BAG (artikel 12 Wet basisregistraties adressen en gebouwen). De begindatum is gelijk aan de datum van het besluit. De registratie vertoont een aantal tekortkomingen. Het besluit is ook (nog) niet gepubliceerd in het gemeenteblad.

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

De naamgeving Vierdaagseplein gaat op grond van het laatste beslispunt van raadsvoorstel 5/2016 pas in op 1 juni 2016. De raad moet hiermee nog wel instemmen. Het nog te nemen raadsbesluit staat los van beslispunt 1 het collegebesluit van 15 december 2015.

bevoegdheid
In de periode 1933-1950 was straatnaamgeving gedelegeerd aan het college van B&W. Op 27 december 1950 heeft de gemeenteraad besloten artikel 174 van de gemeentewet met onmiddellijke ingang te laten vervallen uit de *Regeling betreffende de overdracht aan Burgemeester en Wethouders van de in de artt. 171, 172, 173, 174, 175, 177 en 212, 3e lid der gemeentewet bedoelde bevoegdheden*, vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 22 maart 1933, gewijzigd bij dat van 9 maart 1938 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Gelderland bij besluit van 2 mei 1933, nr. 193 en 22 maart 1938, nr. 62.

Sinds het raadsbesluit d.d. 27 december 1950 worden besluiten inzake straatnaamgeving weer door de gemeenteraad zelf genomen. Dat geldt ook voor het (gedeeltelijk) intrekken van besluiten. Het is aan de raad om eerdere besluiten met betrekking tot het Julianaplein in te trekken. Het college is niet bevoegd het besluit van B&W d.d. 19 september 1944 in te trekken waar het het Julianaplein betreft.

Bij het onbevoegd genomen collegebesluit van 15 december 2015 is het verkeerde besluit ingetrokken en ontbreekt de ingangsdatum. Het besluit is niet conform artikel 12 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen ingeschreven in het adressenregister en ook (nog) niet gepubliceerd in het gemeenteblad.

BAG
Bij de levenscyclus staan de volgende 'actuele' gegevens (situatie op 08-01-2016):

Openbare ruimte		**Openbare ruimte**		**Openbare ruimte**	
ID	0268300000001213	ID	0268300000001504	ID	0268300000001629
Naam	Julianaplein	Naam	Prins Bernhardstraat	Naam	Wedren
Type	Weg	Type	Weg	Type	Terrein
Status	Naamgeving uitgegeven	Status	Naamgeving uitgegeven	Status	Naamgeving uitgegeven
Geconstateerd	Nee	Geconstateerd	Nee	Geconstateerd	Nee
In onderzoek	Nee	In onderzoek	Nee	In onderzoek	Nee
Begindatum	31-08-1955	Begindatum	06-06-1956	Begindatum	23-02-2011
Einddatum		Einddatum		Einddatum	
Documentdatum	31-08-1955	Documentdatum	06-06-1956	Documentdatum	23-02-2011
Mutatiedatum	09-12-2010	Mutatiedatum	09-12-2010	Mutatiedatum	08-03-2011
Documentnummer	RB 31-08-1955	Documentnummer	RB 06-06-1956	Documentnummer	RB 23-2-2011
Gerelateerde woonplaats	3030	Gerelateerde woonplaats	3030	Gerelateerde woonplaats	3030

In het brondocument (documentdatum 31-08-1955), wordt het Julianaplein niet genoemd. Volgens de BAG is het Julianaplein een openbare ruimte van het type 'weg ' en de Wedren een openbare ruimte ven het type 'terrein'. Beide openbare ruimten zijn in gebruik als parkeerterrein. De Wedren (210 parkeerplaatsen) is aanmerkelijk groter dan het Julianaplein (90 parkeerplaatsen).

Op de borden van de parkeerroute (P-route) die in het vierde kwartaal van 2013 geplaatst zijn, staat '[P7] Wedren' en '[P8] Julianaplein'. Op de voetgangersbewegwijzering uit begin 2015 staat 'Wedren [P]' en 'Julianaplein [P]'. In het raadsvoorstel staat dat de kosten met betrekking tot de uitvoering van deze naamgeving worden betaald uit het Representatiebudget. Wat zijn de kosten van het aanpassen van de bewegwijzering van de P-route en de voetgangersbewegwijzering?

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Aan het Julianaplein ligt één pand (bouwjaar 1910) met het adres Julianaplein 1, 6524 AG Nijmegen. Aan de Wedren liggen twee panden (bouwjaar 1961) met de adressen Prins Bernhardstraat 12 en 14, 6521 AB Nijmegen. Bij de vaststelling van de naam Wedren in 2011 zijn deze adressen niet gewijzigd. De adressen aan de westzijde van de Wedren liggen in de wijk Altrade.

Van 10 maart 2011 tot en met 3 maart 2014 stond in het gemeentelijke Adressenoverzicht vermeld dat de Wedren in de wijk Stadscentrum ligt. Sinds 6 mei 2014 ontbreekt in het overzicht de wijknaam bij de openbare ruimten waaraan geen huisnummers zijn gekoppeld. Op 25 oktober 2006 heeft de gemeenteraad het college verzocht om een inventarisatie van discussiepunten ten aanzien van de wijkgrenzen te starten en gewenste herzieningen voor te leggen (raadsvoorstel 133/2006, beslispunt 4), maar hieraan is (nog) geen uitvoering gegeven.

argumenten
In raadsvoorstel 5/2015 wordt met geen woord gerept voor alternatieve locaties. Het voorstel munt uit door beknoptheid:

> Hoewel de Werkgroep Straatnaamgeving bestaande straatnamen bij voorkeur behoudt ondersteunt zij, in meerderheid, dit voorstel.
> Locaties zonder naam zijn schaars in de stad en een evenement als de Vierdaagse verdient een plek die gezien wordt. Bovendien ligt het plein in de onmiddellijke nabijheid van de startlocatie.
> Prinses Juliana blijft vernoemd in het nabijgelegen Julianapark waar zich ook de Julianaboom bevindt.
> De Werkgroep Straatnaamgeving vindt de voorgestelde locatie daarom passend.

Het Julianaplein is geen locatie zonder naam. Het was vroeger een plek die gezien mocht worden, maar de openbare ruimte is in 1955 doorsneden door de Prins Bernhardstraat. Het gedeelte ten westen hiervan heeft in 2011 de naam Wedren gekregen. Van het oorspronkelijk plein is naar schatting nog maar een derde over dat hoofdzakelijk dienst doet als parkeerterrein [P8] Julianaplein met 89 parkeerplaatsen en 1 gehandicaptenparkeerplaats. Op [P7] Wedren zijn 207 parkeerplaatsen en 3 gehandicapten parkeerplaatsen.

De keuze voor het wijzigen van de naam Julianaplein wordt in het raadsvoorstel niet onderbouwd. Waarom is de Wedren niet bij de naamgeving betrokken? Wat is de relatie met de naam Prins Bernhardstraat? Waarom kiest het college niet voor een andere locatie?

• Voorstel politici voor nieuwe straatnamen op bruggen over de Waal

'Vierdaagsesingel op Waalbrug'

De Gelderlander, zaterdag 21 november 2015

In het ambtelijk voorstel d.d. 7 december 2015 (registratienummer 15.0011590) staat niets over het voornemen van Wendy Grutters (DNF) om een initiatiefvoorstel in te dienen.
In mijn e-mailbericht van **22 oktober 2015** 10:31 heb ik de steller hierop reeds nadrukkelijk gewezen. In mijn eerste reactie op het conceptvoorstel stond onder meer:

> Historische namen moeten gekoesterd worden. Met het wijzigen van de namen van bestaande openbare ruimten dient uiterst zorgvuldig omgegaan te worden. Dat geldt vanzelfsprekend ook voor het initiatiefvoorstel. Bij het intrekken van een naam die op **5 februari 1910** voor het eerst

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

> door de gemeenteraad is vastgesteld, is dat niet het geval. Beslispunt 1 is ook niet in overeenstemming met de gegevens in de BAG. Aan openbare ruimte ID 0268300000001213 ligt een ander brondocument ten grondslag. De wijziging van de geometrie als gevolg van het raadsbesluit d.d. 23 februari 2011 (raadsvoorstel 24/2011) is niet geregistreerd.

Op een verzoek om verduidelijking volgde op 2 november 2015 19:44 een tweede reactie:

> In beslispunt 1 van het conceptvoorstel wordt voorgesteld het besluit van B&W van 19 september 1944 in te trekken waar het het Julianaplein betreft. Na dat collegebesluit heeft de raad nog twee besluiten genomen waarbij het Julianaplein niet expliciet genoemd wordt, maar die wel van invloed zijn op de geometrie van het Julianaplein. Eén van beide raadsbesluiten is als brondocument geregistreerd in de BAG: (...)
>
> Het gedeeltelijk intrekken van een collegebesluit dat niet geregistreerd is in de BAG is niet juist. Dat het raadsbesluit uit 2011 niet tot een mutatie van de 'actuele' gegevens van openbare ruimte ID 0268300000001213 heeft geleid, is een omissie. De registratie van de levenscyclus van het Julianaplein in de BAG schiet tekort.
>
> Het intrekken van een niet-geregistreerd besluit maakt de verwarring alleen maar groter. En dan heb ik het nog niet eens over de voorgestelde naamswijziging. Dat wordt de zesde keer dat de in 1910 vastgestelde naam wordt gewijzigd. Het conceptvoorstel draagt niet bij aan een goede naamgeving van de openbare ruimte.

Mijn opmerkingen over de gegevens in de BAG hebben niet geleid tot een ambtshalve correctie ex artikel 7 Besluit basisregistraties adressen en gebouwen.

Aan alle tegenargumenten worden in het raadsvoorstel volledig voorbijgegaan. Uit niets blijkt waarom een Vierdaagseplein op de plaats van het Julianaplein de voorkeur verdient boven een Vierdaagsesingel op een andere locatie. Aan het feit dat het initiatiefvoorstel (nog) niet is ingediend, kan het niet liggen. Dat is een gevolg van het optreden van de burgemeester. Over de rol van portefeuillehouder Ben van Hees tast ik in het duister.

Het optreden van de burgemeester tijdens de nieuwjaarsreceptie op 4 januari 2016 roept vooral vragen op (zie bijlage). Het is mij ook niet duidelijk hoe ik zijn optreden moet rijmen met de toezegging van portefeuillehouder Hannie Kunst in de kamerronde van 5 september 2012:

> 1. Straatnaamgeving zal in de toekomst pas worden aangebracht en feestelijk worden onthuld nadat een formeel besluit door de gemeenteraad is genomen.

Het straatnaambord met de naam Vierdaagseplein is weliswaar nog niet aangebracht, maar het is tijdens de nieuwjaarsreceptie al wel feestelijk onthuld voordat een formeel besluit door de gemeenteraad is genomen.

conclusie
Op basis van de relevante feiten en af te wegen belangen kom ik tot de conclusie dat het voorstel van het college niet bijdraagt aan een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen. Er is een veel beter alternatief dat in raadsvoorstel 5/2016 niet vermeld wordt. Het voorstel van het college kan niet als hamerstuk worden afgedaan, maar dient tegelijk met het aangekondigde initiatiefvoorstel behandeld te worden.

Nijmegen, 9 januari 2016

Rob Essers

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Van: Rob Essers
Aan: Bruls, Hubert BM20
Verzonden: woensdag 6 januari 2016 21:02
Onderwerp: Vierdaagseplein (verzoek om informatie)

T.a.v. de burgemeester van Nijmegen

Geachte heer Bruls,

Op internet trof ik op een aantal plaatsen dezelfde tekst aan met de kop '**Nijmegen krijgt Vierdaagseplein**'. Op een foto van Ger Loeffen staat u *zonder* ambtsketen met een straatnaambord. Volgens artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 16 november 1852 draagt de burgemeester de onderscheidingstekenen *"wanneer hij (..) bij plegtige gelegenheden namens de gemeente opkomt."*

Op de gemeentelijke website heb ik geen persbericht aangetroffen. Ik heb wel het besluit B&W d.d. 15 december 2015, nummer 3.16 (embargo tot 5 januari 2016) gevonden. Daarin staat: *"Het voornemen om een voorstel in te dienen om de Vierdaagse te vernoemen in de straatnaamgeving is bekend gemaakt door de burgemeester tijdens de nieuwjaarsreceptie op 4 januari 2016."*

Het bekendmaken van een voornemen om een raadsvoorstel in te dienen is iets anders dan het uitreiken van een 'verjaardagscadeautje' namens het gemeentebestuur. Namens *welk* gemeentebestuur heeft u dit cadeautje uitgereikt? En heeft u voldoende duidelijk gemaakt dat het besluit om het Julianaplein naar de Vierdaagse te vernoemen nog door het bevoegde bestuursorgaan moet worden genomen? Uit de berichtgeving in de media blijkt dat u met uw optreden tijdens de nieuwjaarsreceptie een aantal mensen op het verkeerde been heeft gezet.

Straatnaamgeving behoort tot de grondwettelijke autonome bestuursbevoegdheid van de raad. Het is aan de raad om te bepalen of het Julianaplein (parkeerplaats P8) een geschikte locatie is. Een Vierdaagsesingel in de woonplaatsen Nijmegen en Lent zou meer recht doen aan het grootste wandelevenement van de wereld. Ik zou me kunnen voorstellen dat een meerderheid van de raad ervoor kiest om de meer dan 100 jaar oude naam Julianaplein op de huidige locatie te handhaven.

Met vriendelijke groet,

Rob Essers

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Nijmegen krijgt Vierdaagseplein

In het jaar dat in en rond Nijmegen de 100ste Vierdaagse wordt gelopen, wordt het grootste meerdaagse wandelevenement ter wereld geëerd met een plein. Nog voor de Vierdaagse in juli zal het Julianaplein, dat deel uitmaakt van de start- en finishlocatie van de Vierdaagse, officieel 'Vierdaagseplein' heten.

Tijdens de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Nijmegen reikte burgemeester Hubert Bruls namens het gemeentebestuur het 'verjaardagscadeautje', in de vorm van een officieel straatnaambord, over aan een volledig verraste Johan Willemstein, voorzitter van Stichting DE 4DAAGSE.

Het is voor het eerst sinds 1925, toen Nijmegen voorgoed de thuisstad werd van de Vierdaagse, dat een straat- of pleinnaam is gerelateerd aan het wandelevenement.

"En maakt u zich geen zorgen over koningin Juliana. Zij blijft in herinnering met het naastgelegen 'Julianapark'", stelt burgemeester Bruls de Nijmegenaren gerust. Het Julianapark maakt overigens ook deel uit van de start- en finishlocatie aan de Wedren.

--
www.gaypnt.demon.nl/straatnamen

Voorstel - Straatnaamgeving Vierdaagseplein

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
024 - 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

De Raad van de gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
			15 januari 2016

Onderwerp
"De domheid regeert"?

Bijlage(n)
-

Geacht leden,

Op de agenda voor de Politieke Avond van 27 januari 2015 staat het **Raadsvoorstel Straatnaamgeving Vierdaagse (5/2016)** geagendeerd als hamerstuk (agendapunt 18). Bij ingekomen stuk B26. d.d. 9 januari 2016 van de heer Essers inzake Staatnaamgeving Vierdaagseplein (agendapunt 19) staat: *"Brief B26 kunt u betrekken bij de voorbereiding op het hamerstuk van de Politieke Avond op 27 januari 2016 "*

Het agenderen van het discutabele raadsvoorstel 5/2016 als **hamerstuk** is onbegrijpelijk. Wordt de agenda opgesteld door personen die niet gehinderd worden door kennis van zaken of staat de uitkomst bij voorbaat vast? Ik mis op de agenda ook het reeds in november 2015 aangekondigde initiatiefvoorstel van de fractie van de Stadspartij DNF.

Op verschillende manieren heb ik getracht duidelijk te maken waarom raadsvoorstel 5/2016 niet afgedaan kan worden als hamerstuk. De naam **Julianaplein** komt in de beslispunten niet voor. Bij beslispunt 1 van het collegebesluit d.d. 15 december 2015 is sprake van een onbevoegd genomen besluit, waarbij een verkeerde besluit is ingetrokken en de ingangsdatum ontbreekt. Weet het college zelf wel wat dit beslispunt feitelijk betekent?

De burgemeester heeft tijdens de nieuwjaarsreceptie op 4 januari 2016 ook niet duidelijk gemaakt dat het besluit over de naam **Vierdaagseplein** nog door de raad genomen moet worden. Over zijn rol bij het niet indienen van het initiatiefvoorstel kan de fractie van de Stadspartij DNF u meer vertellen.

U mag raadsvoorstel 5/2016 afdoen als hamerstuk en ingekomen stuk B26 ter kennisgeving aannemen, maar dat betekent wel dat uw raad en het college het voortaan zonder mijn bijdragen aan een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen zult moeten stellen.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

Rob Essers

Brief aan de raad - R. Essers "de domheid regeert" - Straatnaamgeving . . .

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
024 - 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

De Raad van de gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
			15 januari 2016

Onderwerp
"De domheid regeert"?

Bijlage(n)
-

Geacht leden,

Op de agenda voor de Politieke Avond van 27 januari 2015 staat het **Raadsvoorstel Straatnaamgeving Vierdaagse (5/2016)** geagendeerd als hamerstuk (agendapunt 18). Bij ingekomen stuk B26. d.d. 9 januari 2016 van de heer Essers inzake Staatnaamgeving Vierdaagseplein (agendapunt 19) staat: *"Brief B26 kunt u betrekken bij de voorbereiding op het hamerstuk van de Politieke Avond op 27 januari 2016 "*

Het agenderen van het discutabele raadsvoorstel 5/2016 als **hamerstuk** is onbegrijpelijk. Wordt de agenda opgesteld door personen die niet gehinderd worden door kennis van zaken of staat de uitkomst bij voorbaat vast? Ik mis op de agenda ook het reeds in november 2015 aangekondigde initiatiefvoorstel van de fractie van de Stadspartij DNF.

Op verschillende manieren heb ik getracht duidelijk te maken waarom raadsvoorstel 5/2016 niet afgedaan kan worden als hamerstuk. De naam **Julianaplein** komt in de beslispunten niet voor. Bij beslispunt 1 van het collegebesluit d.d. 15 december 2015 is sprake van een onbevoegd genomen besluit, waarbij een verkeerde besluit is ingetrokken en de ingangs-datum ontbreekt. Weet het college zelf wel wat dit beslispunt feitelijk betekent?

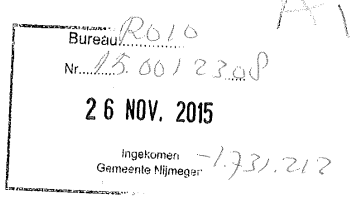
De burgemeester heeft tijdens de nieuwjaarsreceptie op 4 januari 2016 ook niet duidelijk gemaakt dat het besluit over de naam **Vierdaagseplein** nog door de raad genomen moet worden. Over zijn rol bij het niet indienen van het initiatiefvoorstel kan de fractie van de Stadspartij DNF u meer vertellen.

U mag raadsvoorstel 5/2016 afdoen als hamerstuk en ingekomen stuk B26 ter kennisgeving aannemen, maar dat betekent wel dat uw raad en het college het voortaan zonder mijn bijdragen aan een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen zult moeten stellen.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

Rob Essers

Brief aan de raad - dhr. Huitink Huisvesting omzetting leegstaande kantoor- . . .

A1

kopie BM 50

Peter Huitink

Loenenseweg 43

7361 GC Beekbergen

e-mail : peterhuitink@gmail.com

Gemeente Nijmegen
t.a.v. de Gemeenteraad

Postbus 9105

6500 HG Nijmegen

24 november 2015

Betreft: huisvesting / omzetting leegstaande kantoor- naar woonruimte

Geachte Raad,

In aanvulling op mijn brief van 22 november jongstleden maak ik u nog graag deelgenoot van het onderstaande.

Heden constateerde ik dat er in ieder geval op twee locaties sprake is van een goedkeuring door gemeente Nijmegen van het omzetten van een horeca- respectievelijk winkel/praktijkruimte naar woonruimten. Het voormalige café De Tunnel aan de Marialaan bouwt men thans om tot woonruimte en de locaties aan de Jan Willem Passtraat ook. Als te goeder trouw zijnde burger mag ik toch voetstoots aannemen dat gemeente Nijmegen niet met twee maten meet of een onderscheid maakt tussen de verschillende initiatief nemers.

Zou u mij zodoende kunnen motiveren waarom op onder andere deze locaties wel toestemming gegeven wordt tot het omzetten van de bestemming tot woonruimte en ons initiatief afgewezen wordt?

Uw reactie met belangstelling tegemoet ziend.

Met vriendelijke groet,

Peter Huitink

Bijlage : brief 22 november 2015

Brief aan de raad - dhr. Huitink Huisvesting omzetting leegstaande kantoor- . . .

Peter Huitink

Loenenseweg 43

7361 GC Beekbergen

e-mail : peterhuitink@gmail.com

Gemeente Nijmegen
t.a.v. de Gemeenteraad

Postbus 9105

6500 HG Nijmegen

22 november 2015

Betreft: huisvesting / omzetting leegstaande kantoor- naar woonruimte

Geachte Raad,

Op 5 oktober jongstleden hadden wij een prettig onderhoud met mevrouw R. Joosten van gemeente Nijmegen. Wij verzochten om een onderhoud omdat wij het plan hebben opgevat leegstaande kantoorruimten om te bouwen tot studio's. Naar met name naar de eenvoudige betaalbare studio's is grote vraag, zie ook het bijgevoegde artikel uit de NRC van 7-8 november jongstleden. Vooral de groep, die begint met werken maar nog niet in aanmerking komt voor een hypotheek of voorlopig de kat nog uit de boom wenst te kijken, valt huisvesting-technisch gezien in een vacuüm. Deze groep "in- be-tweenies" wil gemeente Nijmegen graag binnen haar grenzen houden. Mevrouw Joosten deelde ons mee dat gemeente Nijmegen deze groep en haar voorgangers waaronder studenten wil huisvesten aan de west-Waalzijde en in de nieuwbouw van Lent. Het is ons inziens de vraag of de groep die gemeente Nijmegen op het oog heeft zich laat huisvesten in een vinex-locatie, de doelgroep heeft hiervoor immers nog niet de leeftijd en leefwijze.

Om een start te maken met de huisvesting van de "in-be-tweenies" lijkt ons het voormalige kantoor van VGZ aan de Sint Annastraat zeer geschikt. Het bewuste kantoorpand staat reeds jaren leeg en de leegstand doet afbreuk aan de omgeving. Het is algemeen bekend dat er sprake is van een grote structurele leegstand in de kantorenmarkt. Deze leegstand zal de door landelijke afnemende vraag naar kantoorruimte verder toenemen. Daarnaast is het pand aan de Sint Annastraat als kantoorruimte gedateerd, ook hier geldt dat de leegstand structureel is en blijft.

Gelet op het vorenstaande willen wij u verzoeken in heroverweging te nemen het leegstaande voormalige VGZ kantoor een woonruimte bestemming te geven zodat wij de onderhandelingen met de verkopende partij kunnen starten. Dit is goed voor de groep die thans geen geschikte ruimte voorhanden heeft en voor gemeente Nijmegen die de groep graag binnen haar gemeente houdt.

In verschillende plaatsen werken gemeenten reeds ruimhartig mee aan initiatieven tot het omzetten van kantoor naar woonruimten zoals de gemeenten Amsterdam, Arnhem, Diemen en Hilversum. Ook de Rijksoverheid is zoals bekend begonnen met de omzetting van een groot aantal kantoor- naar woonruimten. Hopelijk geldt dit binnen afzienbare tijd ook voor gemeente Nijmegen.

Uw reactie met belangstelling tegemoet ziend.

Met vriendelijke groet,

Peter Huitink

Bijlage : kopie artikel "Met z'n allen alleen in de stad"

Bezorging | Abonnementen Niet ingelogd

De Telegraaf BINNENLAND

Nieuws Sport Telesport BFT Vrouw Uitgaan Reizen Varen Autovisie Digitaal Gezondheid WOZ Reclame
Premium Binnenland Buitenland Opmerkelijk Koninklijk TV Special Weer Vacatures Service

Binnenland
'Tunneldoseren faalt'
FIOD zoekt klokkenluider
Verblijfsvergunning criminelen onder vuur
Kolencentrale Borssele nu al dicht
Woningen voor 14.000 vluchtelingen
'Neem uitslag over'
Politie massaal aanwezig bij azc Koepel
TUI nog niet naar Sharm al-Sheikh
Nieuwe foto verdachte Van Hout
Gewonde vrouw gevonden

Buitenland
Hongaren met bommen in auto
'Egypte onderzoekt explosieven in pakket VS'
Aardbeving grens Peru-Brazilië
Agent is moordverdachte
'Verhuurder wist van terroristen'
Gijzeling in Roubaix voorbij
NAVO roept Turkije op tot kalmte
Doden tijdens reddingsoperatie
Handlanger Abdeslam gezocht
Migranten Cuba gestrand

Telesport
Ontslagen scouts dagen FC Twente
Stam hoopt op finale United
Messi laat bal het werk doen
Suarez: 'Perfecte wedstrijd'
Chelsea is Terry even kwijt

Home » Binnenland

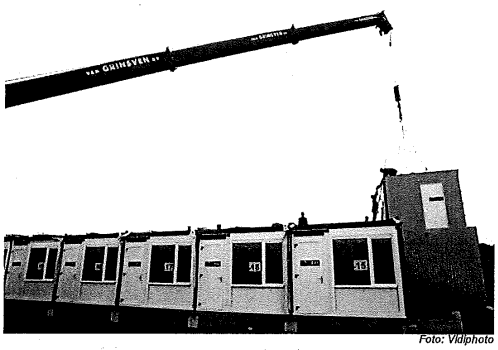

Foto: Vidiphoto

Deel op FB 102 Tweet G+1 1

di 24 nov 2015, 23:59 | lees voor

Woningen voor 14.000 vluchtelingen

DEN HAAG - Het kabinet werkt samen met gemeenten aan plannen om woonruimte te creëren voor 14.000 vluchtelingen. Het gaat om 3500 (prefab-) woningen of omgebouwde kantoorruimtes waar per voorziening vier asielzoekers met een verblijfsstatus terecht kunnen.

Bronnen in Den Haag bevestigen berichtgeving daarover in Nieuwsuur. De woningen zijn nodig omdat de noodopvang en de asielzoekerscentra overvol zijn. Zo'n 16.000 vluchtelingen hebben een asielzoekersstatus en recht op een huis. Omdat die er nog te weinig zijn, houden de vluchtelingen plaatsten bezet in de opvang of de azc's.

De woningen zijn onderdeel van een akkoord dat het kabinet wil sluiten met provincies en gemeenten. Het streven is om het akkoord volgende week te presenteren.

Deel op FB 102 Tweet G+1 1

Dit kan u ook interesseren

'IS wil zondag wereldwijd aanslagen...
Flying Blue to Boeda-pest?
ADVERTENTIE
Dood gewaande vrouw zat 10 jaar in internetcafés
Foto: Bikiniblunder voor nieuwe vriendin Justin...
Switch van zorgverze-kering op hoyhoy.nl!
ADVERTENTIE
Boze klant eist geld terug van 'slecht...
Duits model woedend op Sabia: 'Alles doet ze...
Stroom & Gas tegen een Scherp tarief!
ADVERTENTIE
powered by plista

Zoek in Telegraaf.nl Zoek

6.6 °C W3 files 289 169 km. AEX 461.29 +/- -1.05%

Gezellig met het hele gezin naar Portugal
Madeira

De GOUDEN formule
Bepaal het laadvolume, laadvermogen en trek-gewicht en selec...

TOT € 3.000 EXTRA INRUILV
Jeep Renegade. Vanaf € 22.990. Nu tot € 3.000 extra inruilvoor...

powered by plista

Record overstappers energie in 2015
Uit cijfers van Autoriteit Consument & Markt (ACM) blijkt dat een op de zeven huishoudens afgelopen jaar is overgestapt. Niet eerder stapten zoveel Nederlanders
Bekijk hoeveel u kunt besparen

Meest gedeeld op Telegraaf.nl
Robben valt geblesseerd uit 21:32
Wilde beloftes zorgverzekeraars 19:04
Getuige blijft anoniem 16:59
Heftige beelden schietpartij A'dam 21:26

Brief aan de raad - dhr. Essers Zienswijzen niet welkom?

reg.nr.: 15 0012542
procesverantw.: BM50
INGEKOMEN
02 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 75
afgedaan:

A2

Van: Rob Essers [mailto:rob@gaypnt.demon.nl]
Verzonden: zaterdag 28 november 2015 14:50
Aan: Bruls, Hubert BM20; Heffels, Mirande BM50
Onderwerp: zienswijzen niet welkom?

T.a.v. de Raad van de gemeente Nijmegen

Geachte leden,

In de *Staatscourant 2015*, nr. 41386, stuitte ik op de volgende tekst:

Zienswijze

In de periode van donderdag 19 november 2015 tot en met woensdag 30 december 2015 kan eenieder een zienswijze over het ontwerpbestemmingsplan indienen bij de gemeenteraad, t.a.v. de afdeling Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit (bureau PK30), Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen.

Het is niet mogelijk om per mail een zienswijze in te dienen.

Waarom heeft uw raad de elektronische weg niet opengesteld voor het indienen van een zienswijze? Wilt u het milieu niet ontzien door o.a. de papierstroom te beperken of is het uw bedoeling om het aantal ingediende zienswijzen zoveel mogelijk te beperken? In de bekendmaking staat ook niets over de mogelijkheid om een zienswijze mondeling naar voren te brengen.

Met vriendelijke groet,

Rob Essers
Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
024 - 355 81 71
--
www.gaypnt.demon.nl/straatnamen

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 41386
18 november 2015

Ontwerpbestemmingsplan 'Nijmegen Midden 2015', Nijmegen

Burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen zijn voornemens om, met toepassing van artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening, het ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Midden 2015 aan de gemeenteraad ter vaststelling voor te leggen.

Het plangebied bestaat uit de gronden gelegen tussen de spoorlijnen naar Venlo en 's-Hertogenbosch, het Goffertpark, de Slotemaker de Bruïneweg en de St. Annastraat en omvat de volgende buurten/wijken: Willemskwartier, de Hazenkamp, St. Anna, de Landbouwbuurt, de Muntbuurt en de Kolpingbuurt.

Directe aanleiding voor het nieuwe bestemmingsplan vormt de wettelijke actualisatieverplichting.

Bestemmingsplannen moeten om de 10 jaar worden geactualiseerd. Het vigerende bestemmingsplan voor Nijmegen Midden is vastgesteld in april 2006. Om aan de wettelijke verplichting te voldoen dient er een nieuw bestemmingsplan voor dit gebied te worden vastgesteld.

In het plangebied zijn geen nieuwe ontwikkelingen voorzien die worden meegenomen in dit bestemmingsplan. Het doel van de actualisatie is dat er steeds een actueel overzicht bestaat van de bouw- en gebruiksmogelijkheden in een gebied.

Inzage

Het plan, met de bijbehorende stukken, ligt gedurende zes weken (met ingang van donderdag 19 november 2015 tot en met woensdag 30 december 2015) ter inzage bij de Informatiebalie in de Stadswinkel, Mariënburg 75 te Nijmegen.

Het digitale bestemmingsplan is te raadplegen op de landelijke website: http://www.ruimtelijkeplannen.nl/?planidn=NL.IMRO.0268.BPa2000-ON01

De bronbestanden zijn beschikbaar via:

http://ruimtelijkeplannen.nijmegen.nl/plannen/NL.IMRO.0268.BPa2000-/NL.IMRO.0268.BPa2000-ON01

Daarnaast is het plan als pdf bestand te raadplegen op de gemeentelijke website

http://www2.nijmegen.nl/gemeente/inspraak

Zienswijze

In de periode van donderdag 19 november 2015 tot en met woensdag 30 december 2015 kan eenieder een zienswijze over het ontwerpbestemmingsplan indienen bij de gemeenteraad, t.a.v. de afdeling Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit (bureau PK30), Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen.

Het is niet mogelijk om per mail een zienswijze in te dienen.

Brief aan de raad - dhr. Van Eekelen Vaststelling km prijs vrijwilligers SWON

reg.nr.: 15.012606
procesverantw.: BHSO
INGEKOMEN
03 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 750
afgedaan:

Van: Piet <p.eekelen@chello.nl>
Datum: 3 december 2015 12:54:20 CET
Aan: <griffie@nijmegen.nl>
Onderwerp: Vaststelling km prijs vrijwilligers van het SWON

Geachte griffier,

Ik zou u vriendelijk willen verzoeken dit mailtje door te sturen aan de 39 raadsleden van de gemeente Nijmegen.

Beste raadsleden,

Ik ben verbaasd door uw nieuwe regeling omtrent de onkostenvergoeding voor vrijwilligers van het SWON. U hebt toestemming gegeven de km prijs met 2 cent te verlagen, omdat de benzine prijs is verlaagd van € 1,68 naar € 1,48. Hebt u ook het verdere onderhoud van de auto's meegerekend. De uurprijzen in de garage zijn omhoog gegaan van € 48,00 nar € 55,00. Hebt u dat meegerekend, of speelt die prijs geen rol? Verder vernam ik graag of ook het omgekeerde het geval is nl. als de benzine prijs weer omhoog gaat, dat dan ook de vergoeding weer omhoog gaat. Logisch vind ik dat wel.
Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

Met een rijdende groet,

Piet van Eekelen
Chauffeur bij het SWON

Esdoornlaan 10
6584 BD Molenhoek
024 358 4280.

P.S. Het gaat mij niet om die twee cent maar om het vreemde gegeven.

Brief aan de raad - Essers Klacht ex artikel 9.1 Awb machtigingsbesluit . . .

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

De Raad van de gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
			4 december 2015

Onderwerp
klacht ex artikel 9:1 Awb

Bijlage(n)
3.

Geachte leden,

Een halve waarheid is een hele leugen. Dat geldt ook voor de openingszin van bijgevoegde brief die uw raad op 11 november 2015 heeft vastgesteld (raadsvoorstel 136/2015, beslispunt 4). Ik heb de brief pas op 3 december 2015 mogen ontvangen.

-

Het Machtigingsbesluit klachtbehandeling is op 3 december 2015 09:00 gepubliceerd in *Gemeenteblad 2015*, nr. 115903. De datum van het raadsbesluit, het nummer van het raadsvoorstel en de datum van inwerkingtreding ontbreken in het gemeenteblad. Er wordt ook geen melding gemaakt van de intrekking van het Machtigingsbesluit Klachtenbehandeling (2012). Gemeenteblad GB2012-115 staat niet meer op de gemeentelijke website in het Overzicht geldende regelgeving, bijgewerkt tot en met 1 december 2015.

Uw vertrouwen dat u mij voldoende geïnformeerd heeft, is niet terecht. Van uw brief word ik niet wijzer. Blijkbaar heeft u de stukken niet of niet goed bestudeerd voordat u raadsvoorstel 136/2015 op 11 november 2015 afdeed als hamerstuk. Van mijn schriftelijke en mondelinge inspraakreactie heeft u in ieder geval onvoldoende nota genomen.

U heeft de griffier een brief laten ondertekenen waarin de waarheid in de openingszin geweld aangedaan wordt. Vanaf augustus 2015 heb ik meer malen bij haar geïnformeerd naar de agendering van de brief van de Nationale ombudsman d.d. 7 juli 2015. Artikel 74, tweede lid, van de Gemeentewet is niet in acht genomen. De brief heeft uw raad pas bereikt als bijlage bij raadsvoorstel 136/2015 (besluit B&W d.d. 13 oktober 2015, nummer 3.10), waarin het college u in beslispunt 3 voorstelt kennis te nemen van de brief van de Nationale ombudsman van 7 juli 2015. Van een behoorlijke agendering was geen sprake.

klacht
De gang van zaken vanaf 15 december 2011 is voor mij reden om een formele klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht in te dienen. Hierbij dienen de volgende de zaken onderscheiden te worden:
1. de brief van de Raad van de gemeente Nijmegen (onderwerp: *Actualisatie Machtigingsbesluit klachtbehandeling;* kenmerk JZ10/15.0011818), verzonden 1 december 2015;
2. de behandeling van de brief van de Nationale ombudsman d.d. 7 juli 2015 aan de gemeenteraad van Nijmegen (onderwerp: *Afschrift;* nummer 201412502);

3. de afdoening van mijn inspraakreactie d.d. 1 november 2011 (onderwerp: *Kanttekeningen bij raadsvoorstel 136/2015*) en mondelinge inspraak in de Burgerronde van de Politieke Avond d.d. 11 november 2015.

Ik wil graag gebruik maken van het recht om mijn klacht mondeling toe te lichten. Het spreekt voor zich dat uw raad na advisering door de Commissie voor bezwaarschriften zelf binnen de wettelijke termijn zelf over deze klacht dient te beslissen. Een doorverwijzing naar de burgemeester vanwege het zogenaamde eenvoudige en/of administratief-procedurele karakter van de klacht, zou betekenen dat u mijn klacht onvoldoende serieus neemt.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

Rob Essers

Brief aan de raad - Essers Klacht ex artikel 9.1 Awb machtigingsbesluit . . .

Juridische Zaken
Advies en Control

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

De heer drs. R.C. Essers
Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR NIJMEGEN

Datum
VERZONDEN 0 1 DEC. 2015

Ons kenmerk
JZ10/15.0011818

Contactpersoon
Victorien Vranken

Onderwerp
Actualisatie Machtigingsbesluit klachtbehandeling

Datum uw brief

Doorkiesnummer
(024) 3292266

Geachte heer Essers,

Op 8 juli 2015 ontvingen wij een brief van de Nationale ombudsman waarin hij, naar aanleiding van een door u ingediende klacht, aandacht vraagt voor de rechtmatigheid van het Machtigingsbesluit klachtbehandeling voor zover deze gericht is op bevoegdheden van de raad. Ook vraagt hij aandacht voor uw signaal dat u geen verbetering merkt ten aanzien van afhandeling van klachten, waarbij u het voorbeeld geeft dat de afhandeling op informele wijze nimmer met u is besproken en dat u lang heeft moeten wachten op de afhandeling van een klacht.

Wij delen u mee dat zowel de raad, het college als de burgemeester een nieuwe versie van het Machtigingsbesluit klachtbehandeling hebben vastgesteld, onder intrekking van de vorige versies. Het college en de burgemeester hebben het Machtigingsbesluit klachtbehandeling 2012 ingetrokken, de raad het Machtigingsbesluit klachtbehandeling 2005. Voor meer informatie over de inhoud van het Machtigingsbesluit klachtbehandeling 2015 alsmede over de besluiten van de raad, het college en de burgemeester, verwijzen wij u naar de website van de gemeente Nijmegen.

Voor wat betreft uw signaal ten aanzien van de verbetering van afhandeling van klachten, merken wij op dat wij uw klachten formeel afhandelen, tenzij uit gesprekken met u blijkt dat u geen formele afhandeling (meer) wenst. Daarnaast houden wij aandacht voor de afhandelingstermijn, maar merken wij tegelijkertijd op dat de afhandeling vertraging kan oplopen vanwege het feit dat klachten tegen de raad eerst op de agenda van de raad moeten worden geplaatst.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Raad der Gemeente Nijmegen,

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De Griffier,

drs. M.A.H. Hevels

Brief aan de raad - Essers Klacht ex artikel 9.1 Awb machtigingsbesluit . . .

de Nationale ombudsman

ONTVANGSTBEVESTIGING VERZONDEN

De gemeenteraad van Nijmegen
T.a.v. contactpersoon Nationale ombudsman
Mevrouw M. Vaartjes
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

Bur: ...
Nr: 15.0007126
- 8 JULI 2015
Ingekomen
Gemeente Nijmegen

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
Fax: (070) 360 75 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl
Doorkiesnummer
(070) 356 35 34 JP/eh

Datum
: 7 JUL 2015
Ons nummer
201412502
Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen
1
Behandelend medewerker
mr. J.A. Prins
Onderwerp
Afschrift

Geachte mevrouw Vaartjes,

Op 25 november 2014 heeft de Nationale ombudsman een onderzoek ingesteld naar aanleiding van een klacht van de heer drs. R.C. Essers te Nijmegen over het uitblijven van een tijdige beslissing op zijn klachten.

Afschrift
Op basis van de door de griffier op 27 januari 2015 verstrekte informatie heb ik besloten het onderzoek te beëindigen. Ter informatie stuur ik u hierbij een afschrift van de brief die ik vandaag stuurde aan de heer Essers.

In de reactie van 27 januari 2015 verklaart de griffier aan waarom het – soms – niet mogelijk is voor de raad om binnen de wettelijke termijnen voor klachtbehandeling een beslissing te nemen. Tevens geeft de heer Essers in zijn reactie aan dat het machtigingsbesluit klachtbehandeling waar de griffier naar verwijst wellicht niet meer rechtsgeldig is. Ik verzoek uw raad hier tevens aandacht aan te besteden.

Contact
Hebt u over deze brief nog vragen, dan kunt u contact opnemen met mr. J.A. Prins. U kunt hem op dinsdag t/m vrijdag bereiken via telefoonnummer (070) 356 35 34 en e-mailadres bureau@nationaleombudsman.nl.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Brief aan de raad - Essers Klacht ex artikel 9.1 Awb machtigingsbesluit . . .

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

Kanttekeningen bij raadsvoorstel 136/2015
Machtigingsbesluit klachtbehandeling

Voorstel om te besluiten
1. Het Machtigingsbesluit klachtbehandeling met nr. GB05-089 in te trekken;
2. Het Machtigingsbesluit klachtbehandeling 2015, voor wat betreft de bevoegdheden van de raad, vast te stellen en de inwerkingtreding te bepalen op de dag na bekendmaking;
3. Kennis te nemen van de brief van de Nationale ombudsman van 7 juli 2015;
4. De brief aan de heer Essers vast te stellen.

Raadsvoorstel 136/2015 komt niet geheel onverwacht, maar ik heb er wel lang op moeten wachten... Mijn eerste bericht over het onbevoegd genomen collegebesluit dateert al van 15 december 2011 (zie bijlage). Het leek mij niet verstandig om dat besluit in het gemeenteblad te publiceren. Ondanks mijn herhaalde berichten is dat toch diverse malen gebeurd:

	pdf-bestand	gemaakt	gewijzigd	publicatiedatum
1.	GB2011-015...	14-12-2011 15:05:17	09-01-2012 16:28:33	2 januari 2012
2.	GB2012-015...	14-12-2011 15:05:17	04-01-2012 10:36:42	2 januari 2012
3.	GB2012-026...	14-12-2011 15:05:17	18-01-2012 09:18:47	16 januari 2012
4.	GB2011-029...	14-12-2011 15:05:17	01-02-2012 15:22:53	1 februari 2012
5.	GB2012-029...	14-12-2011 15:05:17	13-02-2012 16:57:24	1 februari 2012
6.	GB2011-037...	14-12-2011 15:05:17	15-03-2012 16:46:59	15 maart 2012
7.	GB2012-037...	14-12-2011 15:05:17	19-03-2012 08:53:25	15 maart 2012
8.	GB2012-066...	14-12-2011 15:05:17	04-07-2012 16:28:26	5 juli 2012
9.	GB2012-067...	14-12-2011 15:05:17	25-07-2012 16:07:46	11 juli 2012
10.	GB2012-085...	14-12-2011 15:05:17	22-11-2012 14:05:40	17 oktober 2012
11.	GB2012-115...	20-12-2012 11:27:42	20-12-2012 11:29:13	20 december 2012

NB Een aantal bestandsnamen is hierboven ingekort. De gegevens in de tweede en derde kolom zijn ontleend aan de eigenschappen de gedownloade bestanden. De publicatiedata uit de vierde kolom staan vermeld op de voorpagina van de verschillende gemeentebladen.

onbetrouwbaar
De bestanden op de gemeentelijke website zijn niet altijd even betrouwbaar *(eufemisme)*. Dat geldt niet alleen voor de gemeentebladen. De aangebrachte wijzigingen worden in een aantal gevallen niet expliciet kenbaar gemaakt. Met belanghebbende en belangstellende burgers wordt geen rekening gehouden.

Het herstel van gemaakte fouten laat veel te lang op zich wachten. In de *Behoorlijkheidswijzer* van de Nationale ombudsman staat:

21. Goede organisatie

De overheid zorgt ervoor dat haar organisatie en haar administratie de dienstverlening aan de burger ten goede komt. Zij werkt secuur en vermijdt slordigheden. Eventuele fouten worden zo snel mogelijk hersteld.

> ► *De overheid richt haar (digitale) administratieve organisatie zo in, dat de continuïteit van het goed functioneren van al haar systemen is gewaarborgd. Dit geldt ook voor de systemen onderling. Zo bewaart de overheid aangeleverde documenten zorgvuldig en verwerkt geleverde informatie doelgericht. Door de overheid verstrekte informatie is waarheidsgetrouw en duidelijk. Dat impliceert ook goede dossiervorming en het soms actief verwerven van informatie. De overheid corrigeert onjuiste informatie en verwijdert overbodige informatie uit al haar systemen.*

Kennelijk moest de Nationale ombudsman er aan te pas komen voordat een fout uit 2011 wordt hersteld. Een verklaring en rechtvaardiging voor het gebrek aan voortvarendheid heb ik het raadsvoorstel niet aangetroffen.

beslispunt 3
De brief van de Nationale ombudsman van 7 juli 2015 is niet conform artikel 12, eerste lid, van het Reglement van Orde op de raadsagenda geplaatst. Er is ook geen uitvoering gegeven aan artikel 74, tweede lid, van de Gemeentewet:

> **Artikel 74**
> 1. Alle aan de raad of aan het college gerichte stukken worden door of namens de burgemeester geopend.
> 2. Van de ontvangst van aan de raad gerichte stukken die niet terstond in de vergadering van de raad aan de orde worden gesteld, doet hij in de eerstvolgende vergadering van de raad mededeling.

In tegenstelling tot hetgeen de eerste zin in de brief bij beslispunt 4 doet vermoeden, heeft de raad en/of de griffie de brief van de Nationale ombudsman niet op 8 juli 2015 ontvangen. Door de gebrekkige adressering is de brief bezorgd bij de afdeling Juridische Zaken van een ander (lees: verkeerde) bestuursorgaan.

De brief van de Nationale ombudsman van 7 juli 2015 staat hierdoor pas op 11 november 2015 op de raadsagenda: niet bij de ingekomen stukken, maar als bijlage bij raadsvoorstel 136/2015. Dit roept twijfels op over de zorgvuldigheid waarmee er met brieven aan de raad omgegaan wordt. In plaats van in te stemmen met beslispunt 3 zou u zich af moeten vragen welke actie ondernomen moet worden om een zorgvuldigere behandeling van ingekomen stukken te waarborgen.

beslispunt 4
Het college heeft mij niet uit eigen beweging geïnformeerd over het besluit d.d. 13 oktober 2015, nummer 3.10. Een dergelijke non-communicatieve opstelling is niet in de geest van artikel 8, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur:

> **Artikel 8**
> 1. Het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat, verschaft uit eigen beweging informatie over het beleid, de voorbereiding en de uitvoering daaronder begrepen, zodra dat in het belang is van een goede en democratische bestuursvoering.

Het zou vanzelfsprekend moeten zijn dat een burger wiens naam expliciet in een beslispunt van een raadsvoorstel wordt genoemd, hierover door het college uit eigen beweging in een zo vroeg mogelijk stadium wordt geïnformeerd.

Ook bij het antwoord heb ik een aantal bedenkingen. Heeft de raad geen eigen briefpapier? De vermelding van een afdeling, bureau en contactpersoon van een ander bestuursorgaan doet geen recht aan de dualisering van het gemeentebestuur. Blijft de betrokkenheid van de raad beperkt tot het ongezien vaststellen van de brief *(hamerstuk)*?

Brief aan de raad - Essers Klacht ex artikel 9.1 Awb machtigingsbesluit . . .

De ondertekening van de brief is op enkele punten voor verbetering vatbaar. Bij *"De Raad der Gemeente Nijmegen,"* dient gemeente met een kleine letter geschreven te worden en in plaats van *"De voorzitter,"* hoort er *"De Burgemeester,"* te staan. De stukken die van de raad uitgaan, worden door de burgemeester ondertekend en door de griffier medeondertekend (artikel 32a Gemeentewet).

De *"wij"* in de openingszin heeft geen betrekking op de raad, maar op de contactpersoon bij een ander bestuursorgaan. De griffie heeft de brief van de Nationale ombudsman pas op of omstreeks 13 oktober 2015 ontvangen. Het antwoord gaat voorbij aan het feit dat ik in 2011 al melding gemaakt heb van het onbevoegd genomen besluit, maar de meeste moeite heb ik met de volgende alinea:

> Voor wat betreft uw signaal ten aanzien van de verbetering van afhandeling van klachten, merken wij op dat wij uw klachten formeel afhandelen, tenzij uit gesprekken met u blijkt dat u geen formele afhandeling (meer) wenst. Daarnaast houden wij aandacht voor de afhandelingstermijn, maar merken wij tegelijkertijd op dat de afhandeling vertraging kan oplopen vanwege het feit dat klachten tegen de raad eerst op de agenda van de raad moeten worden geplaatst.

Wat wordt hier bedoeld met het "*formeel afhandelen"?* De klachten die ik in de afgelopen jaren bij de raad heb ingediend, zijn in handen gesteld van de voorzitter en in de meeste gevallen pas na zeer lange tijd, vaak zonder mij te horen en op een weinig bevredigende wijze afgedaan, waarbij hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht niet naar behoren in acht genomen is. Uw raad ziet er niet op toe dat klachten op een behoorlijke wijze worden afgehandeld.

Uit de laatste zin in bovenstaand citaat blijkt dat behandelingstermijnen door een gebrekkige werkwijze structureel niet in acht genomen kunnen worden. In de *Behoorlijkheidswijzer* van de Nationale ombudsman staat:

> **14. Voortvarendheid**
>
> De overheid handelt zo snel en slagvaardig mogelijk.
>
> ▶ *De wettelijke termijnen zijn uiterste termijnen. De overheid streeft waar mogelijk kortere termijnen na. Als besluitvorming langer duurt, dan informeert de overheid de burger daarover tijdig. Als er geen termijn genoemd is, handelt de overheid binnen een redelijke -korte- termijn.*

Als u toch niet van plan bent kennis te nemen van de inhoud van de klachten die bij de ingekomen stukken onderaan de raadsagenda staan, moet u de klachtafhandeling anders inrichten. Ieder hamerstuk minder levert een aanzienlijke tijdwinst op.

conclusie
• Uit de beslispunten 1 en 2 blijkt dat mijn opmerkingen van 15 december 2011 terecht waren. Blijkbaar moet ik mij eerst tot de Nationale ombudsman wenden voordat er actie wordt ondernomen.
• Na vier maanden kennis nemen (beslispunt 3) van de brief van de Nationale ombudsman van 7 juli 2015 getuigt ook niet van voortvarendheid.
• Gelet op mijn bedenkingen kunt u beter niet instemmen met beslispunt 4.

Nijmegen, 1 november 2015

Rob Essers

Brief aan de raad - Essers Klacht ex artikel 9.1 Awb machtigingsbesluit . . .

Bijlage

Van: "Rob Essers" <rob@gaypnt.demon.nl>
Aan: "Pfennings, René A300" <r.pfennings@nijmegen.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2011 22:28
Onderwerp: Besluit B&W d.d. 12 december 2011 nummer: 3.13

Geachte heer Pfennings,

Uit het Besluit B&W d.d. 12 december 2011 nummer: 3.13 (registratienummer 11.0025340) blijkt dat onder meer het Machtigingsbesluit klachtbehandeling c.a. (2005) (GB05-089) wordt ingetrokken en een nieuw Machtigingsbesluit klachtbehandeling wordt vastgesteld. Op het voorblad staat:

[x] Alleen ter besluitvorming door het College en de burgemeester

Wordt het Machtigingsbesluit klachtbehandeling niet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd?

Het Machtigingsbesluit klachtbehandeling c.a. (2005) is vastgesteld bij:
1. Besluit van het college van burgemeester en wethouders van 24 augustus 2004
2. Besluit van de burgemeester van 24 augustus 2004
3. Besluit van de raad van 27 april 2005

Het college is volgens mij niet bevoegd bovengenoemd raadsbesluit van 27 april 2005 in te trekken en een nieuw machtigingsbesluit vast te stellen inzake beslissingen waarbij de raad het bevoegde orgaan is.

Het lijkt mij niet verstandig om een Machtigingsbesluit klachtbehandeling waaraan een onbevoegd genomen besluit ten grondslag ligt, te publiceren in het gemeenteblad.

Met vriendelijke groet,

Rob Essers
Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
024 - 355 81 71
--
www.gaypnt.demon.nl/straatnamen

(...)

Kanttekeningen bij ingekomen stuk (brief A1)
Politieke Avond 11 februari 2015

> Aan het Machtigingsbesluit Klachtenbehandeling (2012) ligt overigens geen raadsbesluit ten grondslag, maar een **collegebesluit** (besluit B&W d.d. 12 december 2011, nummer 3.13). Het door de raad vastgestelde Machtigingsbesluit klachtbehandeling c.a. (2005) is in 2012 door het college ingetrokken. Het onbevoegd genomen collegebesluit is al een aantal malen gepubliceerd in het gemeenteblad. Van mijn herhaalde berichten hierover is geen goede nota genomen.

Brief aan de raad - Kuiper Agrarische Makelaardij Verzoek stopzetting . . .

D152186347

KUIPER
AGRARISCHE MAKELAARDIJ

Eschhoek 13
9642 RA Veendam
T. 06-23182839
info@kuiperagrarischemakelaardij.nl
www.kuiperagrarischemakelaardij.nl

AANGETEKEND EN PER POST VERZENDEN

Gemeente Nijmegen
t.a.v. de Gemeenteraad
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

reg.nr.: 15.0012762
procesverantw.: Bm SO

INGEKOMEN
- 8 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.:
afgedaan:

Veendam, 7 december 2015

Betreft: - verzoek tot stopzetting onteigeningsprocedure
- bedrijventerrein de Grift Noord

Geachte Gemeenteraad,

Namens mevrouw H.J. Bakker wonende te 7701 AS Dedemsvaart aan de Langewijk 402, de heer M.R. Bakker wonende te 7161 MC Neede aan de Polhaarweg 7 en mevrouw S.H. Bakker wonende te CH-5453 Remetschwill aan de Sennhofstrasse 38, vertegenwoordigd door mevrouw H.J. Bakker, heb ik op 8 september jl. een verzoek ingediend tot stopzetting van de procedure om een verzoek bij de Kroon in de dienen om de administratieve onteigeningsprocedure op te starten. Dit in verband met de door uw gemeente voorgenomen realisering van het bestemmingsplan Buitengebied Valburg-18 (Bedrijventerrein Grift Noord).

Tot op heden hebben wij nog geen reactie van u ontvangen.

Hierbij geven wij u nog 14 dagen de tijd om bovenvermeld verzoek in te willigen. Anders noopt ons dit tot het nemen van andere stappen.

In afwachting van uw schriftelijke reactie verblijf ik.

Met vriendelijke groet,

ing. Gerrit Kuiper RT
Wvg & onteigeningsspecialist

Rekeningnummer: Rabobank 145991571
IBAN: NL26 RABO 0145 9915 71 | K.V.K. 14107960
BTW Nummer: NL102 392 328 B 01

Brief aan de raad - MGR Nijmegen Financiële en beleidsmatige kaders MGR . . .

reg.nr.: 15 0012722
procesverantw.: BHSO
INGEKOMEN
0 8 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 70
afgedaan:

A6

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

Aan de raden in de regio Rijk van Nijmegen

Datum
7 december 2015

Contactpersoon
Werner van der Linden

Onderwerp
Financiële en beleidsmatige kaders MGR 2016 en 2017

Telefoonnummer
024 3293198

Geachte leden van de raad,

In deze brief schetsen wij de uitgangspunten en gemaakte keuzes, zowel beleidsmatig als financieel, die wij willen hanteren voor de begroting van de MGR voor het jaar 2017. Gelet op het feit dat er nog een begrotingswijziging komt voor 2016, benoemen we waar relevant ook de kaders voor dat jaar. Hiermee zorgen we ervoor dat u in de gelegenheid bent uw zienswijze in te dienen op deze keuzes, alvorens de begroting van de MGR definitief wordt opgesteld. Daarmee bent u in het voortraject betrokken en kunt u tijdig sturen. Uiteraard krijgt u, conform de Wet op de gemeenschappelijke regelingen, ook de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op de ontwerpbegroting in het tweede kwartaal van 2016. Dit proces hebben wij als zodanig afgesproken met de agendacommissie voor de MGR.

In deze brief geven we zoals gezegd een korte toelichting op de belangrijkste uitgangspunten die we willen hanteren voor de begroting 2017, voor zover dat nu te overzien is. Dit doen we per onderdeel, waarbij we apart ingaan op de personele inrichting van de MGR die volgend jaar van start zal gaan. In het algemeen merken we op dat we de kaders zoals opgesteld door de regionale adviesfunctie zullen hanteren bij het opstellen van de begroting.

Personele inrichting MGR
Ten tijde van het opstellen van deze brief is één werknemer van de MGR benoemd: de directeur van het Werkbedrijf, tevens directeur/secretaris van de MGR. Deze lasten maken onderdeel uit van de begroting van de module Werkbedrijf en (voor een klein gedeelte) van het onderdeel bestuursondersteuning. Daarnaast zijn met de bonden afspraken gemaakt over een sociaal plan en de arbeidsvoorwaarden binnen de MGR. Ook hebben we beschrijvingen van alle functies binnen de MGR of wordt daar aan gewerkt. Op basis van deze documenten worden medewerkers via een zorgvuldig proces geplaatst.

Bij het opstellen van het functieboek en daarmee bij de plaatsing van medewerkers is het uitgangspunt dat de werkelijke bezetting te bekostigen moet zijn uit de budgetten welke door de gemeenten worden ingebracht. Naar analogie van het bestaan van vaste en tijdelijke budgetten (het meerwerk voor het Werkbedrijf bijvoorbeeld) werken we ook met vaste medewerkers en een flexibele schil. Voor wat betreft de arbeidsvoorwaarden geldt dat medewerkers een gelijkwaardig pakket aan arbeidsvoorwaarden behouden. Op individueel niveau kunnen echter wel verschillen ontstaan, daarvoor is een harmonisatieregeling getroffen. De kosten hiervoor en voor eventuele frictiekosten die ontstaan, worden conform Sterke Werkwoorden gefinancierd door de latende organisaties. Deze maken dan ook geen onderdeel uit van de begroting van de MGR.

Doordat we de MGR aan het inrichten zijn en de integratie van verschillende organisaties daadwerkelijk vorm begint te krijgen, kunnen we ook efficiency-voordelen behalen. De ondersteunende functies van de verschillende gemeenten en Breed kunnen namelijk in het Werkbedrijf (inclusief de SW) en ICT samen worden gevoegd. Vanaf 2017 boeken we hiervoor een bezuiniging in, die oploopt naar 4 a 5% van de beïnvloedbare kosten voor de modules Werkbedrijf en ICT. Deze bezuiniging wordt geconcretiseerd in de begroting 2017.

Platformfunctie MGR
De MGR heeft een rol als platformfunctie. Dit houdt in dat het algemeen bestuur van de MGR een gremium vormt waar door de colleges uit de regio van gedachten gewisseld kan worden over allerhande thema's die de gehele regio aangaan. Ons bestuur heeft een opiniërende nota vastgesteld over de platformfunctie, op basis waarvan we in de eerste helft van volgend jaar graag met uw raden in gesprek gaan over de invulling van het platform. Vervolgens willen we het platform ook daadwerkelijk als zodanig laten functioneren vanaf de tweede helft van 2016, maar in elk geval in 2017.

Werkbedrijf
We gaan er van uit dat de integratie van Breed in het Werkbedrijf in 2017, ook in de praktijk, staat. Het jaar 2017 is dan ook het eerste jaar dat het Werkbedrijf zoveel mogelijk zal werken zoals daadwerkelijk beoogt bij de oprichting.
Het Werkbedrijf werkt binnen de beleidsmatige kaders en uitgangspunten zoals de raden die vastgesteld hebben in het Strategisch Arbeidsmarktbeleid *Werk is de Uitkomst!*. In dit kader is onder meer afgesproken dat met het instrument beschut werk in 2015 op experimentele basis ervaring wordt opgedaan. In het eerste kwartaal van 2016 zal een besluit genomen worden over de inzet van dit instrument in de regio in omvang en vorm. Daarbij kijken we ook opnieuw naar het percentage dat Breed eerder heeft genoemd van 85% SW-medewerkers die buiten de deur gaan werken. De mogelijke financiële effecten van de gemaakte beleidskeuzes werken ook door in de de begroting van 2017.

Begin 2016 wordt daarnaast het regionaal social return-beleid naar verwachting vastgesteld door alle colleges en uitgerold in de regio. We verwachten dat dit beleid in 2017 volledig is geimplementeerd. Het Werkbedrijf volgt tevens de ontwikkelingen rondom sociaal ondernemerschap, social impact bonds en de mogelijkheden voor een circulaire economie (met een spin-off naar de onderkant van de arbeidsmarkt), faciliteert deze ontwikkelingen en legt verbindingen tussen partijen waar nodig. In 2016 blijft de Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen zich inspannen voor meer banen voor mensen met een arbeidsbeperking en dit moet in 2017 leiden tot het behalen van de doelstellingen in het Sociaal Akkoord. Hierbij wordt de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt ook meegenomen.

Onderstaand gaan wij in op een aantal van de belangrijkste financiële keuzes ten aanzien van het Werkbedrijf. Daarbij hebben we het boekenonderzoek dat bij Breed is uitgevoerd zoveel mogelijk benut:

- De baten en lasten met betrekking tot de Wsw en arbeidsbemiddeling worden apart inzichtelijk gemaakt in de begroting.
- Er is rekening gehouden met een kostendekkende bijdrage per gemeente. Er wordt een kostprijs per Se (voormalig Breed) berekend Deze prijs vormt de basis voor de bijdrage voor iedere gemeente. De bijdrage per gemeente is bepaald aan de hand van het aantal SW-medewerkers maal de kostprijs per Se. Het aantal SW-medewerkers wordt bepaald op basis van de realisatiecijfers van t-2 (begrotingsjaar minus 2 jaar). Met deze cijfers en aan de hand van het meest recente SEO rapport (Economisch Onderzoek naar ontwikkeling van het Wsw-bestand) wordt, op basis van de blijf-kans van kandidaten, een prognose gemaakt voor het betreffende begrotingsjaar. De eindafrekening vindt plaats op basis van het werkelijke resultaat van de sociale werkvoorziening. Het resultaat bestaat uit het saldo van de lasten en de toegevoegde waarde.

Hierbij worden ook de werkelijke Se van het jaar bij de afrekening gebruikt, aangezien deze ook de basis vormen van het uiteindelijke financiële resultaat.
- Het Rijk berekent het definitieve Wsw budget voor de deelnemende gemeenten op basis van de realisatie t-1 (dus 2015) met een correctie voor de blijfkans. De subsidie wordt echter bij de gemeenten zelf begroot en niet in de MGR.
- Er wordt afgerekend op basisdienstverlening en maatwerkbudget. Voor deze budgetten is het mogelijk om een egalisatiereserve te vormen (per gemeente).

Integratie van Breed en liquidatie van de GR Breed
Zoals bekend, vindt in 2016 integratie plaats van Breed in de MGR. Per 1 januari worden alle taken en bevoegdheden ten aanzien van de SW overgeheveld naar de MGR, evenals naar verwachting de SW-medewerkers. We gaan er van uit dat we per 1 april 2016 ook al het (ambtelijk) personeel kunnen plaatsen in de MGR. Ten behoeve van de liquidatie van Breed dienen nog een aantal keuzes gemaakt te worden:

- In principe gaan alle verplichtingen en rechten van Breed per 1 januari 2016 over naar de MGR, met uitzondering van het personeel dat per 1 april 2016 over gaat en met uitzondering van een aantal punten zoals onderstaand benoemd. Support nemen we in dit proces zoveel mogelijk mee.
- De GR WNO (Breed) heeft een aantal panden in eigendom. We kiezen ervoor deze panden in 2016 voorlopig, tot aan de verdere besluitvorming over deze panden, binnen die GR te behouden en de lasten door te berekenen naar de MGR. De begroting 2017 zal er op dit punt dan ook uitzien als de begroting 2016. In 2016 vindt verdere besluitvorming plaats over de betreffende panden.
- De reorganisatievoorziening zoals gevormd in Breed, blijft voorlopig binnen de GR WNO. Vanaf 1 januari volgend jaar dient deze voorziening ter dekking van kosten voor het personeel dat niet langer in dienst is van Breed sinds de reorganisatie. Als meer duidelijkheid bestaat over de kosten hiervan naar de toekomst toe, nemen we een besluit over deze voorziening. Daarbij zorgen we er in elk geval voor dat recht wordt gedaan aan de posities van West Maas en Waal en Mook en Middelaar in dezen.
- Zoals al eerder benoemd, zijn de kosten die verbonden zijn aan medewerkers die niet worden geplaatst binnen de MGR voor de latende organisaties. Dit geldt dus ook voor Breed.
- De gemeente Nijmegen treedt op als gastheergemeente voor de PIOFACH-functies voor de gehele MGR. Bij de sociale werkvoorziening zijn ook PIOFACH functies aanwezig. Deze functies worden in eerste instantie ondergebracht bij de MGR. In de loop van 2016 zal bekeken worden op welke wijze deze functies een plaats krijgen binnen de MGR of de gastheer. We gaan ervan uit de functies die thuishoren binnen de gastheer vanaf 2017 ook daadwerkelijk onder de aansturing van de gastheer te kunnen laten plaatsvinden.

ICT
ICT-Rijk van Nijmegen gaat per 1 januari 2016 van start als module van de MGR. Het betreft hier de eerste stap in de regionale ICT-samenwerking, de "harde" ICT, de Automatisering. Het personeel zal vermoedelijk op een later moment (waarschijnlijk 1 april 2016) in dienst van de MGR komen. Eventueel kan ook het aanwezige applicatiebeheer worden ondergebracht bij iRvN.

Vanaf 2016 zal iRvN zich richten op de verdere inrichting van de nieuwe organisatie en het neerzetten van de ambities en de gewenste werkwijze van iRvN zoals verwoord in het Bedrijfsplan ICT-Rijk van Nijmegen, zodat de deelnemende gemeenten een zo goed mogelijke ICT-dienstverlening krijgen.

Voor de uitgangspunten van de opstelling van de begroting 2017 zijn de volgende uitgangspunten bepaald:
- Het Bedrijfsplan ICT-Rijk van Nijmegen, de dienstverleningsovereenkomst met afspraken over de ICT-diensten en de diensten- en productencatalogus vormen de basis voor de begroting 2017.
- De gemeente Nijmegen heeft een document opgesteld getiteld Transitie Informatiemanagement & Automatisering gemeente Nijmegen, waarin geconcludeerd wordt dat het beter is als ook overgang plaatsvindt van het applicatiebeheer van Nijmegen naar de MGR. Dit betreft ruim 40

FTE met bijbehorende taken. Hierover vindt eind 2015/begin 2016 besluitvorming plaats, gevolgen hiervan worden technisch verwerkt in de begroting 2017. Deze verwerking is budgetneutraal voor de gemeenten anders dan Nijmegen.
- Met de integratie van Breed in het Werkbedrijf per 1 januari 2016, wordt ook de ICT (automatisering) van Breed toegevoegd aan de ICT-module.
- Loonsomknelpuntenpot voor het verschil tussen de, voor de begroting gehanteerde systematiek van max -1 en de inbreng van de deelnemende gemeenten op basis van het maximum van de schaal, of bij bovenschaligen op basis van het maximum van de schaal van de werkelijke bezetting.
- iRvN hanteert voor investeringen een ideaalcomplex. Kapitaallasten van investeringen zijn gebaseerd op lineaire afschrijvingsmethode, een afschrijvingstermijn van 3 jaar en een rentepercentage van 4%.
- Gemeente Wijchen participeert (nog) niet in de ICT-module. Mocht dit in 2017 veranderen, dan heeft dit natuurlijk gevolgen voor de begroting.
- Met betrekking tot de standaardwerkplek: er wordt naar toe gewerkt om zo weinig mogelijk variatie te hebben: de intentie is om computers, laptops, printers, MFP's en telefonie gelijk te trekken. Daarvoor wordt een traject uitgezet waarbij het uitgangspunt is dat verandering plaatsvindt op natuurlijke vervangingsmomenten en bij bedrijfseconomische argumenten. Dit geldt voor de hele technische infrastructuur.
- Afwijkende dienstverlening, ook wel maatwerk genoemd, is dienstverlening die operationeel, tactisch of strategisch niet bijdraagt aan de realisatie van de doelstellingen van de iRvN. Deze dienstverlening is mogelijk mits deze niet contrair is aan de missie van de iRvN. Hiervoor worden dan nadere afspraken gemaakt. Bestaande verschillen bij de start van de samenwerking op ICT-gebied tussen gemeenten met de reeds fingerende iRvN standaarden vallen niet onder de definitie van afwijking/maatwerk waarvoor extra kosten in rekening worden gebracht.
- De eindafrekening vindt plaats op basis van het werkelijke resultaat van de module. Tekorten worden gefactureerd en overschotten worden teruggestort. Dit gebeurt op basis van inbreng van de deelnemende gemeenten.
- Over de voorgenomen invulling van het investeringsplan 2017 vindt in 2016 besluitvorming plaats in het bestuur van de MGR.

We gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. U kunt, indien gewenst, tot uiterlijk 1 februari aanstaande een zienswijze indienen op de bovenstaande tekst bij ons dagelijks bestuur. Deze wordt dan zoveel mogelijk verwerkt in de ontwerpbegroting 2017, die u halverwege april wordt aangeboden.

Hoogachtend,

Algemeen Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De Voorzitter, De Secretaris,

drs. H.M.F. Bruls I. Hol

Brief aan de raad - dhr. Aalders Affaire opstal Uranusstraat 30 H 6543 XS . . .

A7

reg.nr.: 15 0013085
procesverantw.: BHSO

INGEKOMEN
15 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 75
afgedaan:

Van: L.AALDERS [mailto:L.AALDERS3@UPCMAIL.NL]
Verzonden: maandag 14 december 2015 7:46
Aan: Griffie
Onderwerp: Affaire opstal Uranusstraat 30 H 6543 XS Nijmegen.

Verzonden per e-mail Nijmegen Maandag 14 december 2015.

Geachte Mevrouw/Mijnheer,

Na vele jaren van strijd heb ik mijn Echtgenote , zuur verdiende spaargeld door hard werken 68 jaar lang en ook mijn huis verloren.
Dat is ontstaan door illegale bouw door de Heren van Rijsbergen en Huting in dienst bij de gemeente Nijmegen en het wanbeleid van het gemeentebestuur van de Gemeente Nijmegen.
Wethouder Depla verklaart ,dat het huis illegaal gebouwd is , maar de bestaande woningen zijn in 1973 en 1974 gerealiseerd door het logementengebouw te veranderen in woningen voor langdurig verblijf.
Kopieën van de bouwaanvragen en de verleende bouwvergunningen en een verklaring van de Aannemer dat er negen woningen zijn verbouwd , zijn in mijn bezit.
Bij oplevering exploiteert de gemeente Nijmegen afdeling Sociale Zaken de woningen voor temporaire bewoning (blijf van mijn lijf) van 1974 tot 1988.
De eerste woning van de negen wordt verkocht aan de Familie R.H.F van Rijsbergen-J.P.M Jacobs Uranusstraat 30 H 6543 XS Nijmegen.
Volgens Mr E.M Vos is er toen ook een woonvergunning verstrekt aan de Familie Van Rijsbergen - Jacobs door de gemeente Nijmegen.
Als een huis gereed is voor bewoning krijgt het een straatnaam , huisnummer en postcode en is het niet illegaal.
In eerste instantie gaat het gemeente Bestuur in de fout om een in- en uitrit vergunning te verstrekken aan Mevrouw Y Rijsbergen - Jacobs wonende Uranusstraat 30 H 6543 XS Nijmegen op 26 juni 1989.
Als je dan de kat op het spek bindt en de gemeente niet verder controleert , dan neemt men de kans waar.
Eerst wordt er een Pergola gebouwd door de Heer van Rijsbergen en later wordt de Pergola verandert in een open en gesloten schuur gedeelte en een afgesloten garage door de Heer Huting.
Eén en ander zonder bouwvergunning.
De Heren van Rijsbergen (opperman stratenmaker) en Huting (opzichter) afdeling weg- en waterbouw waren in dienst bij de Gemeente Nijmegen.
Bij controle van het CIZ voor eventuele zorgverlening voor mijn invalide en zieke Echtgenote werd de slaapkamer afgekeurd , omdat er een beveiligd bed en een bed lift geïnstalleerd moest worden.
Aanvraag ingediend om de aanbouw te vervangen voor nieuwbouw , grote slaapkamer en een rolstoel toegankelijke garage.
Dan komt de illegale bouw van woning en aanbouw aan het licht en werd ik daar op afgerekend , omdat ik op dat moment eigenaar was van de opstal.
De woning is gekocht via een makelaar en de notaris.
Met de brief van 17 juli 2007 heeft de gemeente Nijmegen een besluit genomen met het volgende : Aanbouw afbreken binnen dertien weken met het toepassen van een dwangbevel , dan wel het

opleggen van een boete van enige tienduizenden euro's.
Dan laat de gemeente niets meer horen en start ik een procedure , omdat ik een huis gekocht heb met onzichtbare gebreken van de Heer Huting.
Als de procedure loopt , verzint Mevrouw Michels een list en stuurt dan de brief van 30 maart 2009 in opdracht van wethouder Depla naar Mr Essink en ik ontving de brief 1 April 2009.
Ik kreeg de opdracht van Mr Essink niet over de brief te praten op 31 maart 2009.
Toch heb ik contact opgenomen met Mevrouw Michels en er hebben twee gesprekken plaats gevonden 24 april 2009 en 12 mei 2009.
Ik moest een vergunning aanvragen , maar Mevrouw Michels kon geen garantie geven , dat de vergunning verstrekt zou worden , dat is ook schriftelijk bevestigd.
De wethouder zou ondersteunen , maar dat is toch geen ondersteunen?
In de brief van ex-wethouder Depla gedateerd 30 maart 2009 staat :
"Ik ben bereid ondersteuning te verlenen bij het legaliseren van de bestaande situatie (woning met garage) ".
Aan het einde van diezelfde brief staat :
"Ik hoop daarom dat wij nu alsnog tot een legalisatie van uw woning kunnen komen ".
Aldus wethouder Depla.
Wat is het nu : vlees of vis , volgens mij een vormfout.
Door de Heer Depla werd ik doorverwezen naar Mevrouw Michels Hoofd Bouwen en Wonen .
In een zitting op de Rechtbank win ik het proces en de Heer Huting moet mij een vergoeding voor het illegaal bouwen en kosten met rente betalen.
Dan wordt er een truc bedacht en de gemeente Nijmegen huurt Mr Baneke in van het advocatenkantoor Dirkzwager om de handen schoon te houden.
Mr Baneke stuurt 24 september 2012 na 3 1/2 jaar de brief van 30 maart 2009 door per mail naar Mr E.M Vos (advocaat van de Heer Huting) en Mr Vos vecht het vonnis van 29 mei 2012 van de Rechtbank aan.
Aalders zou de brief van 30 maart 2009 verzwegen hebben en niet zijn ingegaan op het aanbod van de gemeente Nijmegen inzake legalisatie woning met aanbouw.
Mr Vos schrijft : Het gemeentebeleid is gammel en stinkt.
Verder schrijft Mr Vos op 14 september 2012 : het optreden van de gemeente in 2007 ten aanzien van deze ene bungalow na een initiatief van de eigenaar daarvan moet als willekeur , misbruik van bevoegdheid en strijdig met het fair play beginsel getypeerd worden en is daarmee , als zijnde in strijd met de diverse beginselen van behoorlijk bestuur , onrechtmatig.
Ik word beschuldigd van bedrog door de brief van 30maart2009 achter te houden.
Dat bedrog is aangevoerd door Mr Vos uit Groesbeek.
Ik wil Mr Vos vragen wie er eigenlijk bedrog heeft gepleegd , een argeloze burger die een huis koopt of ambtenaren die illegaal bouwen en verzwijgen bij verkoop.
Ik zou bedrog gepleegd hebben , omdat ik niet zou ingegaan zijn op de brief gedateerd 30 maart 2009 van ex-wethouder Depla.
Echter op 24 april 2009 en 12 mei 2009 is er overleg gepleegd met Mevrouw Michels inzake verstrekking voor een vergunning woning met aanbouw.
Mevrouw Michels houdt de boot af door te zeggen en ook schriftelijk bevestigt : Vergunning aanvragen , maar ik kan niet garanderen dat de vergunning verstrekt wordt.
Ondersteunen is : U moet een vergunning aanvragen en wij zullen er alles aan doen om die vergunning te verstrekken.

Brief aan de raad - dhr. Aalders Affaire opstal Uranusstraat 30 H 6543 XS . . .

Mr Essink (mijn advocaat) stuurt een akte na comparitie 5 oktober 2011 naar de Rechtbank en verklaart :

"punt 35 : 20 september 2011 bevestiging mevr. Y Michels (thans directie grondgebied) van de gesprekken die ik met haar samen met de heer Aalders te stadhuize heb gevoerd.
onder C staat : Het moge duidelijk zijn dat Aalders werkelijk alles in het werk heeft gesteld om de gemeente op andere gedachten te brengen.
Zoals al opgemerkt zijn de verkopers als eerst verantwoordelijken passief gebleven.
De droom, een mooie bungalow , is in rook opgegaan en werd letterlijk een nachtmerrie , dat blijkt ook goed uit de producties".
Aan deze akte na comparitie van 5 oktober 2011 van Mr Essink gaat de Rechtbank voorbij en veroordeeld mij op 15 juli 2014 voor bedrog en Mr Vos wint de procedure ten onrechte.
Na 15 juli 2014 ben ik overleg gaan voeren om alsnog de beschuldiging in het arrest van het Hof te keren , dat ik bedrog zou hebben gepleegd.
De gemeente houdt de handen schoon en huurt advocaat Mr Baneke in van Advocatenkantoor Dirkzwager.

Op 7 november 2013 zijn Mr Albers (advocaat van de Gemeente Nijmegen) en Ing Arts Hoofd Bouwen en Wonen van de Gemeente Nijmegen nog voor een gesprek bij mij geweest.
Mij werd verteld , dat ik nooit een vergunning zou krijgen voor de aanbouw en dat De familie Huting mij € 25.000,00 zou moeten betalen voor de illegale bouw.
Dat bedrag is natuurlijk veel te laag.
Bij dat gesprek was mijn vriend , de Heer Ibrahim Hodzic.

In een aangetekend schrijven heb ik de President van de Rechtbank Mr F van der Winkel gevraagd het vonnis van 15 juli 2014 te herzien.
Maar de Heer van der Winkel zwijgt in alle talen.
Op 14 januari 2014 is er dan nog een lange zitting en Mr Vos beticht mij op de Rechtbank van bedrog.
We werden naar de gang gestuurd door de Rechter om tot elkaar te komen.
Er was € 53.000,-- betaald en er stond nog een bedrag te betalen van € 14.000,-- (er werd maandelijks € 1.000,-- betaald).
Maar zover kwam het niet.
Ik bood € 25.000,--terug te betalen tegen algehele afhandeling.
Dat werd door de Heer Huting afgewezen , al het betaalde geld met kosten en rente werd geëist.
Onze Minister President M Rutte geeft de mogelijkheid in 2014 om € 100.000,-- belasting vrij te schenken , om de economie op te krikken.
Ik heb , omdat ik slapend geld had , een Familie Vader , Moeder met 4 dochters geholpen , de helft van de hypotheek afgelost op 27 mei 2014,via de Notaris.
Dan komt op 15 juli 2014 de uitspraak van de Rechtbank en moet ik de Familie Huting - Onstein € 75.000,-- betalen.
Dat geld is er maar gedeeltelijk en ik wil een regeling treffen , maar daar nam de Heer Huting geen genoegen mee.
Er wordt beslag gelegd op mijn huis en een gedeelte van mijn AOW en ik heb mijn huis te koop gezet.

Liefhebbers waren er wel , maar je blijft met de illegale aanbouw zitten en daar deinst men voor terug.
Ik heb een oplossing gevonden en mijn huis verkocht voor € 75.000,-- met een betaling per maand van € 250,-- als aanvulling op de koopprijs en vrij wonen.
Het bedrag van € 75.000,-- werd betaald aan de Familie Huting - Onstein en men denkt , dat de zaak is afgedaan.
Daar zit je dan,68 jaar hard gewerkt , vijf en een half jaar voor je zieke en invalide Echtgenote gezorgd en een ander dupeert je en daar werkt de gemeente Nijmegen aan mee.
Ik vraag bij deze of alle betrokken partijen mij in ere willen herstellen en compenseren voor het geleden verlies.
Mijn schade is € 521.372,41 (vijf honderd een en twintig duizend driehonderd twee en zeventig , een en veertig euro) inclusief immateriële schade.
Als ik geen of onacceptabel aanbod krijg zal het volgende door mij uitgevoerd worden:
Ik heb vijf maanden 15.000 (vijf tien duizend) adressen ingevoerd op mijn laptop.
Ik ben een verslag aan het maken van heel het gebeuren over een periode van tien jaar 2006 tot en met 2015 en ik ben van plan dit verslag te gaan versturen naar
Families van Adel , Professoren , Rechters , Advocaten , belastingdienst , grote bedrijven , banken , dagbladen , televisie programma's en verdere Instellingen.
Dit verslag ligt klaar voor verzending.
Ik vraag U Allen , die aan dit proces hebben deelgenomen, (ruim 80) bijeen te komen en mij in ere te willen herstellen en al mijn schade te betalen.
De schade bedraagt tot en met 31 december 2015 € 521.372,41 min bewoning over 10 jaren € 90.000,-- = € 431.372,41 inclusief 2 % rente van 1 november 1994 t/m 31 december 2015.
In dit verslag zullen alle namen vermeld worden van degenen die aan dit vonnis hebben meegewerkt met adres en telefoonnummer.
In dat verslag zal ik alles naar voren brengen ook inzake betalingen op welke manier en aan wie.
Het verslag wordt verstuurd naar personen in en buiten Nederland.
Ik hoop , dat U deze mail serieus neemt en het zal de gemeente Nijmegen geen goed doen.
Dit bericht ontvangt U , zodat U mij straks niet kunt vervolgen voor smaad.
Ik stel U in de gelegenheid te reageren voor 31 december 2015.
Per 2 januari 2016 zal ik beginnen met het verzenden van mijn verslag en zal van mij veel inspanning vragen , maar het grote administratieve werk is gereed.
Ik zal mij correct opstellen en het proces op de juiste manier weergeven.
Ik hoop , dat het zover niet hoeft te komen en het proces eindelijk opgelost wordt.
Ik wens U gezellig en mooi Kerstfeest en een Voorspoedig Nieuwjaar 2016.
L . Aalders Uranusstraat 30 H 6543 XS Nijmegen.
T : 024 - 3481989 bij géén gehoor : 06 - 53 14 82 72 (hands free).
@ : L.Aalders3@UPCmail.nl.

Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis

reg.nr.: 16.0000090
processverantw.: BMSS
INGEKOMEN
05 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

A8

GGD Gelderland-Zuid

De raden van de gemeenten die participeren in de
Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk: GGD/DIR/0383/2015/MP
datum: 22 december 2015
onderwerp: Begrotingswijziging Veilig Thuis

afdeling: Directie
contactpersoon: Moniek Pieters
doorkiesnummer: (088) 144 71 02
e-mail: mpieters@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

In juli heeft u de conceptbegroting 2016 van GGD Gelderland-Zuid ontvangen. Daarin was een aantal dossiers nog niet (geheel) opgenomen. Om die reden heeft u in september 2015 een nazending ontvangen van de volgende begrotingswijzigingen 2016:

1. Toezicht WMO
2. Individueel Keuze Budget
3. Consequenties CAO gemeenten
4. Invulling acquisitietaakstelling 2016
5. (Budgettair neutrale) verschuivingen.

In de vergadering van 17 december 2015 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met de bovengenoemde begrotingswijzigingen 1, 2, 4 en 5. Het Algemeen Bestuur heeft niet ingestemd met begrotingswijziging 3: consequenties CAO gemeenten.

In verband met de ontwikkelingen rond Veilig Thuis heeft het Algemeen Bestuur de begrotingswijziging Veilig Thuis aangehouden tot 17 december 2015. De voorgestelde begrotingswijziging 2016 m.b.t. Veilig Thuis treft u in de bijlage voor zienswijze aan.

Voor 2016 is in totaal € 1.064.548,- extra begroot voor de uitvoering en doorontwikkeling van Veilig Thuis. Dit komt voort uit eerder gemaakte inschattingen ten aanzien van additioneel benodigd personeel in relatie tot de werkzaamheden plus uit eisen die de Inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg stellen aan beschikbaarheid van deskundigen binnen Veilig Thuis.

Het Algemeen Bestuur heeft 17 december jl. ingestemd om de extra middelen voor Veilig Thuis voor zienswijze aan u voor te leggen. Uitgangspunt van het Algemeen Bestuur is om voor de eerste 6 maanden te voorzien in de gevraagde middelen (€ 532.274,-) en in het voorjaar 2016 een inschatting van de inzet van additionele middelen voor de tweede helft 2016 te maken. Deze inschatting zal t.z.t. voor zienswijze aan u worden voorgelegd.

Indien met bovenstaande wordt ingestemd, kan de raad ervoor kiezen om de volledige meerkosten voor veilig Thuis 2016 op te nemen in de begroting en deze eventueel lopende 2016 bij te stellen. Alternatief is om 50% van de meerkosten in de begroting op te nemen en de resterende 50% te melden in de risicoparagraaf.

Centraal postadres
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen
GGD Gelderland-Zuid
Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres
Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T: (024) 329 72 97
F: (024) 322 69 80

IBAN: NL84.BNGH.028.51.01.242
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724

Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis

In bijgevoegde memo vindt u achtergrondinformatie over deze begrotingswijziging en over de opbouw van het bedrag € 1.064.548,-. Tevens is in deze memo een overzicht gevoegd van de jaarbudgetten van een aantal Veilig Thuis-organisaties in Nederland, gecorrigeerd naar het aantal inwoners. Daarnaast vindt u in een aparte bijlage het overzicht bijdrage per gemeente Veilig Thuis voor het gehele jaar 2016 en voor het 1e half jaar.

We verzoeken u uw zienswijze vóór 17 maart 2016 aan ons kenbaar te maken, zodat deze begrotingswijziging in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 april 2016 kan worden vastgesteld.

Naar verwachting zijn er vanaf 2017 extra structurele middelen voor Veilig Thuis nodig. Gezien de ontwikkelingen is de hoogte daarvan op dit moment niet in te schatten. De bedoeling is dat in 2016 met gemeenten afspraken worden gemaakt over de structurele financiering van Veilig Thuis. Deze afspraken zullen als begrotingswijziging worden verwerkt in de begroting van de GGD voor 2017. De GGD vraagt gemeenten om met ingang van 2017 rekening te houden met de extra structurele middelen Veilig Thuis.

Om u te informeren over het werk, de werkprocessen en de stand van zaken van Veilig Thuis organiseren we in het voorjaar 2016 twee regionale informatieve bijeenkomsten over Veilig Thuis, te weten:
- Woensdag 17 februari, 19.00 – 21.30 uur te Tiel (exacte locatie volgt t.z.t.)
- Donderdag 18 februari, 19.00 – 21.30 uur te Nijmegen (exacte locatie volgt t.z.t.).

Wij nodigen u van harte uit om hierbij aanwezig te zijn.

Voor eventuele informatie over de begrotingswijzigingen 2016 kunt u contact opnemen met Moniek Pieters, Directeur Publieke Gezondheid, via telefoonnummer (088) 144 71 02.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur,

Drs. L.C.M. Frings
Voorzitter

Dr. ir. M. N. Pieters
Secretaris

Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis

Begrotingswijziging 2016

Overzicht bijdrage per gemeente Veilig Thuis 2016

Gemeenten Gelderland Zuid	**Inwoners aantal 1/1/2015**	**Veilig Thuis 2016 100%**	**Veilig Thuis 2016 50%**
Beuningen	€ 25.288	€ 48.867	€ 24.434
Druten	€ 18.250	€ 35.267	€ 17.634
Groesbeek	€ 34.300	€ 66.282	€ 33.141
Heumen	€ 16.344	€ 31.584	€ 15.792
Nijmegen	€ 170.600	€ 329.672	€ 164.836
West Maas en Waal	€ 18.425	€ 35.605	€ 17.803
Wijchen	€ 41.000	€ 79.230	€ 39.615
Buren	€ 26.135	€ 50.504	€ 25.252
Culemborg	€ 27.530	€ 53.200	€ 26.600
Geldermalsen	€ 26.338	€ 50.896	€ 25.448
Lingewaal	€ 11.090	€ 21.431	€ 10.716
Maasdriel	€ 24.250	€ 46.861	€ 23.431
Neder-Betuwe	€ 22.559	€ 43.594	€ 21.797
Neerijnen	€ 12.040	€ 23.266	€ 11.633
Tiel	€ 41.600	€ 80.389	€ 40.195
Zaltbommel	€ 27.375	€ 52.900	€ 26.450
Totaal gemeenten GGD GZ	**€ 543.124**	**€ 1.049.548**	**€ 524.774**
Mook en Middelaar	€ 7.762	€ 15.000	€ 7.500
Totaal	**€ 550.886**	**€ 1.064.548**	**€ 532.274**

Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis

Aan	Raden deelnemende gemeenten
Van	Dagelijks Bestuur GGD Gelderland-Zuid
Onderwerp	Achtergrondinformatie begrotingswijziging Veilig Thuis

Bijlage bij brief GGD/DIR/0383/2015/MP – 22 december 2015

1. Veilig Thuis Gelderland Zuid en inspectierapport
Veilig Thuis Gelderland Zuid is ondergebracht bij de GGD Gelderland-Zuid en is hét advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio voor burgers en voor professionals.

In oktober 2015 onderzochten de Inspecties Jeugdzorg (IJZ) en Gezondheidszorg (IGZ) de kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Zuid en constateerden dat Veilig Thuis Gelderland-Zuid voldoet aan 8 van de 24 verwachtingen uit het toetsingskader. Ook constateerden de Inspecties dat Veilig Thuis Gelderland Zuid actief optreedt bij acute onveiligheid. Op basis van het inspectierapport 'De Kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland-Zuid, stap 1' is door de GGD een Verbeterplan opgesteld. Dit om ervoor te blijven zorgen dat kinderen en gezinnen veilig kunnen opgroeien en leven in Gelderland-Zuid. Het inspectierapport en verbeterplan heeft u eerder al ontvangen.

2. Consequenties van inspectierapport voor de begroting voor Veilig Thuis
De Inspecties hebben Veilig Thuis verzocht een verbeterplan op te stellen naar aanleiding van hun inspectierapport. Het Verbeterplan Veilig Thuis Gelderland-Zuid laat zien welke verwachtingen de inspectie heeft geformuleerd. Om aan de verwachtingen van de inspectie te voldoen zijn de volgende investeringen in Veilig Thuis noodzakelijk:

1. Criterium 1.1: Veilig Thuis moet te allen tijden bereikbaar en beschikbaar zijn (oordeel inspectie: matig). Er moet 24/7 een medewerker van Veilig Thuis inzetbaar voor handelingen die bij wet zijn opgedragen aan Veilig Thuis. Dit moet per 1 februari 2016 gerealiseerd zijn. De kosten bedragen € 190.722.

2. Criterium 1.2: De medewerkers moeten tijdens kantoortijden een beroep kunnen doen op gedragswetenschappers (oordeel inspectie: onvoldoende). Dit moet per 1 februari 2016 gerealiseerd zijn. De kosten bedragen € 58.425.

3. Criterium 1.3: Veilig Thuis moet beschikken over een registratiesysteem. Dit registratiesysteem moet het werkproces ondersteunen (oordeel inspectie: onvoldoende). Per 2/11/2015 is Regas geïmplementeerd voor Veilig Thuis. De kosten voor de Regas software (aanschaf en licenties) ten behoeve van Veilig Thuis bedragen € 77.837 (incidenteel € 36.542 en structureel € 41.295).

4. Criterium 3.1: Veilig Thuis zet gekwalificeerde professionals in (oordeel inspectie: onvoldoende). De professionals van Veilig Thuis zijn goed opgeleide en ervaren professionals die jaarlijks bijscholing krijgen m.b.t. het handelingsprotocol, samenwerkingsprotocol en inhoudelijke onderwerpen. Realisatie: *training on the job*: vanaf 1/10/2015. Het opleidingsplan voor 2016 is per 1/1/2016 gereed. De opleidingskosten bedragen € 72.120 (€ 57.120 incidenteel en € 15.000 structureel). Deze kosten dekt de GGD vanuit de reguliere bedrijfsvoering (opleiden personeel).

Verder zijn extra communicatiekosten (aanvullende communicatiemiddelen) in de begroting opgenomen ten behoeve van Veilig Thuis, zijnde € 5.000.

3. Stand van zaken en inzet extra capaciteit
In juni 2015 is voor het Algemeen Bestuur een uitgebreide notitie geschreven over de stand van zaken: *Veilig Thuis Gelderland Zuid probleemanalyse en voorstel tot oplossing*. Gezien de problemen die er spelen is het Algemeen Bestuur akkoord gegaan met een uitbreiding van het aantal fte Veilig Thuis in 2015 met in totaal 7,05 fte (voor een deel van het jaar; 9,05 fte op jaarbasis). Voor 2016 is uitgegaan van additioneel 6,94 fte.

Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis

VEILIG THUIS GELDERLAND ZUID

Stand van zaken en inzet extra capaciteit

1 december 2015

Uitgave GGD Gelderland-Zuid
Datum 1 december 2015

Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis

Inleiding

In september jl. is een notitie ten behoeve van het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid verschenen met daarin beschreven de huidige stand van zaken en de gevolgen van de inzet van de extra capaciteit. De conclusie was dat het aantal meldingen en telefoontjes onverminderd hoog was en dat ook de wachtlijst hoog bleef als gevolg vanwege het ingaan van de zomervakantie. Er was daardoor nog geen effect te zien van de extra ingezette capaciteit. Daarom is toen besloten om vooralsnog het eerdere capaciteitsvoorstel voor 2016 te handhaven.

Deze notitie, bestemd voor het Dagelijks Bestuur op 26 november en Algemeen Bestuur van 17 december, laat zien wat nu de stand van zaken is, en of de inzet van de extra capaciteit tot gevolg heeft gehad dat de wachtlijst van Veilig Thuis gedaald is. We kunnen nu beter inschatten wat de effecten zijn van de extra capaciteit, en wat de benodigde capaciteit in 2016 zou moeten zijn. Ook het inspectiebezoek in oktober jl. en het daaruit volgend verbeterplan hebben consequenties voor de benodigde capaciteit in 2016.

Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis

1. Veilig thuis in cijfers

1.1 Aantal meldingen en telefoontjes onverminderd hoog

In totaal zijn in de eerste 10 maanden van 2015 ongeveer 9.000 meldingen en telefoontjes binnengekomen bij Veilig Thuis Gelderland-Zuid. Dit zijn ongeveer 41 meldingen en telefoontjes per werkdag.

De telefoontjes komen binnen bij het landelijke Veilig Thuis nummer 0800 – 2000. De meldingen zijn verdeeld in 18-meldingen en 18+meldingen. Ten slotte is er een aantal adviesverzoeken die rechtstreeks bij de vertrouwensartsen terecht komen.

Opmerking: het aantal meldingen 18+ en het aantal meldingen buiten kantoortijden worden nog niet automatisch geregistreerd, en zijn daarom handmatig geteld. Sommige gegevens in de maanden augustus tot en met oktober zijn nog niet bekend, hier is een inschatting gemaakt (cursief). Ook van het aantal adviesverzoeken aan vertrouwensartsen per maand is een inschatting gemaakt.

Tabel 1. Overzicht telefoontjes en zorgmeldingen per maand

Aantal meldingen en telefoontjes	**Jan**	**Feb**	**Mrt**	**April**	**Mei**	**Juni**	**Juli**	**Aug**	**Sept**	**Okt**	**Tot**
Aantal telefoontjes	332	507	594	592	487	688	599	329	718	585	**5431**
Aantal politiemeldingen 18- in CORV	202	143	142	122	129	144	136	130	109	110	**1367**
Aantal meldingen 18+ via beveiligd emailadres	140	140	149	115	111	128	150	*133*	*133*	*133*	**1332**
Aantal meldingen buiten kantoortijden	53	53	53	46	71	53	54	*55*	*55*	*55*	**548**
Aantal adviesverzoeken aan vertrouwensartsen	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	*50*	**500**
Totaal	**777**	**893**	**988**	**925**	**848**	**1063**	**989**	**697**	**1065**	**933**	**9178**

Peildatum: 1 december 2015

1.2 De wachtlijst daalt flink en zal per 30 november een acceptabel niveau hebben bereikt.

Tijdens het AB eind juni is afgesproken om vanaf dat moment wekelijks vinger aan de pols te houden als het gaat om het aantal meldingen dat nog moet worden opgepakt.

Tabel 2. Overzicht aantal meldingen dat nog moet worden opgepakt per week

Datum	**24-6**	**1-7**	**9-7**	**16-7**	**23-7**	**30-7**	**6-8**	**13-8**	**20-8**	**27-8**	**3-9**	**9-9**
18+	12	4	5	1	3	5	22	10	14	15	23	24
18- zorgmeldingen	87	39	30	44	53	66	56	52	53	57	53	55
18- onderzoek		55	49	44	44	54	55	60	63	53	44	41
Totaal	**99**	**98**	**84**	**89**	**100**	**125**	**133**	**122**	**130**	**125**	**120**	**120**

Datum	**16-9**	**23-9**	**29-9**	**7-10**	**14-10**	**21-10**	**29-10**	**5-11**	**12-11**	**18-11**	**23-11**	**26-11**
18+	26	18	13	20	28	37	21	14	14	0	0	0
18- zorgmeldingen	34	28	26	19	27	20	25	30	38	30	30	0
18- onderzoek	44	45	40	35	25	21	17	16	16	17	5	0
Totaal	**104**	**91**	**79**	**74**	**80**	**78**	**63**	**60**	**68**	**47**	**35**	**0**

Peildatum: 1 december 2015

Het gaat hier om meldingen die nog moeten worden doorgezet naar de sociale wijkteams of waar nog geen onderzoek is uitgevoerd. Er is onderscheid gemaakt in 18+ en 18-meldingen. Het gaat niet om spoedgevallen, die worden onmiddellijk opgepakt en zijn dus niet in dit overzicht terug te vinden. Bij de 18- gevallen is tevens aangegeven hoeveel onderzoeken nog in de wacht staan om te worden uitgevoerd.

De inzet om de wachtlijst te laten dalen is onverminderd doorgezet. De bestuurlijke afspraak was dat op 30 november de wachtlijst zou zijn weggewerkt. Te zien is dat dit per 26 november volledig is gelukt.

1.3 Volledige capaciteitsinzet vanaf 1 september

Tabel 3: Veilig Thuis formatie versus daadwerkelijke bezetting per maand 2015

Veilig Thuis	**jan**	**feb**	**maart**	**april**	**mei**	**juni**	**juli**	**aug**	**sep**	**okt**	**nov**	**dec**
Begroot / formatie	16,84	16,84	16,84	16,84	16,84	16,84	23,89	23,89	23,89	23,89	23,89	23,89
Bezetting in fte per week	17,3	17,9	18,7	19,1	20,4	21,4	22,5	22,4	24,9	24,9	24,9	24,9
Bezetting in uren per week	622	643	673	689	735	769	812	808	896	896	896	896

Peildatum: 1 december 2015

In de vastgestelde begroting van Veilig Thuis 2015 wordt uitgegaan van in totaal 16,84 fte. Vanwege de hoge werkdruk hebben GGD en JBG extra capaciteit ingezet. Eind juni 2015 is door het AB besloten om op jaarbasis extra fte toe te kennen, een toename op de oorspronkelijke begroting 2015 van 7,05 fte. Per 1 juli is de capaciteitsinzet verhoogd; de volledige 7,05 fte was pas per 1 september 2015 operationeel, in verband met de zomervakantie.

2. Veilig Thuis stand van zaken

2.1 Inspectiebezoek leidt tot verbeterplan en extra investeringen

Op 23 oktober hebben de inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg Veilig Thuis bezocht. De inspecties hebben vervolgens verzocht om een verbeterplan wat Veilig Thuis inmiddels heeft aangeleverd. Om de verbeteringen te kunnen doorvoeren zullen investeringen gedaan moeten worden. Zo moet de 24/7 bereikbaarheid worden geregeld, moeten de medewerkers een beroep kunnen doen op een gedragswetenschapper, en moet er geïnvesteerd worden in bijscholing van de professionals (zie *Verbeterplan Veilig Thuis Gelderland Zuid*).

De inspectie heeft aangegeven dat Veilig Thuis Gelderland-Zuid voor 28 februari 2016 een interne audit op de verbeterpunten dient uit te voeren. Gezien de snelheid van wijzigingen die Veilig thuis nu invoert, zal Veilig Thuis eerder, namelijk in december een audit uitvoeren om op de voortgang van implementatie van de werkprocessen te toetsen. Veilig Thuis kiest ervoor om deze audit niet door internen te laten doen, maar laat deze uitvoeren door een VT-collega van een andere regio, samen met Els Dafallah van de VNG. Eventueel kan een tweede audit in februari 2016 worden uitgevoerd.

2.2 Regas is geïmplementeerd, iedereen werkt in Regas en de oude systemen worden uitgefaseerd

In de zomer is besloten tot de aanschaf van Regas als registratiesysteem voor alle meldingen van Veilig Thuis. Vanaf 2 november vindt de implementatie van Regas plaats. De registratie en afhandeling van meldingen in Regas volgt de werkprocessen conform het handelingsprotocol. Alle nieuwe meldingen (vanaf 2 november) worden in Regas opgenomen. Dit betekent dat het actueel werken in 4 registratiesystemen binnen maximaal 10 weken is afgebouwd. De toegang tot de oudere dossiers uit de 4 systemen of evt. de migratie hiervan naar Regas is meegenomen in de implementatie van Regas en wordt momenteel uitgewerkt. Door het werken in één registratiesysteem voldoet Veilig Thuis aan de eis van de inspecties. Ter ondersteuning in dit proces moet een Regas applicatiebeheerder (0,5 fte) aangetrokken worden.

2.3 Door de hoge werkdruk en alle gestelde prioriteiten is het investeren in de afstemming met de keten (sociale wijkteams) beperkt gebleven

De verbinding met het lokale veld nog niet optimaal, in sommige andere regio's vindt de afschaling naar het lokale veld sneller plaats. De intensivering van dagelijkse aansturing, werken in 1 registratiesysteem, implementeren van werkprocessen zal resulteren in meer structuur, meer overzicht en rust en ruimte voor de medewerkers. Hierdoor ontstaat ook ruimte om de samenwerking in de keten operationeel op te pakken. De afspraken op hoofdlijnen staan – wat echter telt is de dagelijkse praktijk.

2.4 Addendum moet worden losgelaten

Veilig Thuis is gehouden aan het werken conform het Addendum (Addendum Handelingsprotocol AMHK – GZ juni 2014) dat is toegevoegd aan het handelingsprotocol AMHK en dat door alle Colleges van deelnemende gemeenten in Gelderland Zuid is vastgesteld. In de uitvoering blijken de uitgangspunten in het addendum beperkend te zijn voor Veilig Thuis om te werken volgens de wettelijke taken van het Handelingsprotocol AMHK. Het heeft een sterke impact gehad op de inrichting van de werkprocessen en het kost de medewerkers veel extra tijd.

De Inspectie voor de Jeugdzorg geeft bovendien aan dat de bovengenoemde werkwijze op gespannen voet staat met de wet. Volgens de wet dient Veilig Thuis de triage uit te voeren. Het addendum is een bypass van het handelingsprotocol waardoor in de praktijk de triage

multidisciplinair in het Veiligheidshuis wordt uitgevoerd en niet, zoals het handelingsprotocol voorschrijft, middels het triage instrument binnen Veilig Thuis. De Inspectie voor de Jeugdzorg geeft aan dat deze werkwijze, ook vanuit privacyoverwegingen niet mag.

Op operationeel niveau is hier inmiddels overleg over gevoerd met het Veiligheidshuis en de politie. Bestuurlijke besluitvorming dient nog plaats te vinden. Intrekken van het addendum zal aan de colleges van 17 gemeenten moeten worden voorgelegd.

2.5 Implementatie nieuwe werkprocessen Veilig Thuis per 16 november

Door middel van *training on the job* (trainster VNG) worden medewerkers vanaf 1-10-2015 geschoold op het handelingsprotocol en de nieuwe werkprocessen (vanaf 16 november). Het verkleinen van de caseloads is daarbij belangrijk. Daarnaast zal een jaarlijkse bijscholing gestart. Het scholingsplan 2016 borgt dat elke medewerker van Veilig Thuis bijscholing krijgt op kennis van de werkprocessen en de uitgangspunten van het handelingsprotocol en het samenwerkingsprotocol. Verder zal er aandacht zijn voor outreachend en oplossingsgericht werken.

2.6 Huisvesting van Veiligheidshuis en Veilig Thuis is geborgd voor één jaar

Na het opzeggen van het huurcontract van de Stieltjesstraat in januari, startte in februari de zoektocht naar nieuwe huisvesting. Gezamenlijke huisvesting van MBZ, VHH en JBG had de voorkeur. In februari werd gestart met verkenning van locaties. Het Lux gebouw bleek - vanwege de hoge kosten - niet haalbaar voor JBG. De zoektocht naar (betaalbare) gezamenlijke huisvesting ging door. Uiteindelijk is in november 2015 door gemeente Nijmegen een akkoord gegeven op huisvesting in de Lux voor maximaal 1 jaar.

2.7 Aansturing Veilig Thuis tijdelijk verdubbeld

Per 1 december wordt het afdelingsmanagement verhoogd van 24 uur/week naar fulltime (=36 uur/week).

Per 1 oktober is de dagelijkse aansturing op het team Veilig Thuis geïntensiveerd. Aanleiding hiervoor was het feit dat de complexiteit van Veilig Thuis voor de teammanager te groot was. Hierdoor was de dagelijkse aansturing onvoldoende om de, eerder met het team ontwikkelde, werkprocessen met strakke hand in te voeren. De aansturing is voor een periode van 4 maanden (okt 2015 t/m januari 2016) verdubbeld en is nu als volgt geregeld:

- Inzet teammanager JBG, 24 u per week
- Inzet trainster VNG op implementatie werkprocessen, 24 u per week. Per 1 dec. 32 u per week.
- Inzet voormalig teammanager op implementatie Regas, en klachtenafhandeling, 16 u per week

De werving voor een teammanager is intussen uitgezet. Naar bevind van zaken zal de extra inzet (trainster VNG, teammanager JBG) vanaf februari worden afgebouwd.

3. Benodigde capaciteit in 2016

Consequenties inspectierapport
De Inspecties Jeugdzorg (IJZ) en Gezondheidszorg (IGZ) hebben Veilig Thuis verzocht een verbeterplan op te stellen naar aanleiding van hun inspectierapport 'De Kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland-Zuid, stap 1'. Het Verbeterplan Veilig Thuis Gelderland-Zuid laat zien welke verwachtingen de inspectie heeft geformuleerd en welke investeringen Veilig Thuis moet maken om daar aan te voldoen, te weten m.b.t.:

1. Criterium 1.1: Veilig Thuis moet te allen tijden bereikbaar en beschikbaar zijn (oordeel inspectie: matig). Er moet 24/7 een medewerker van Veilig Thuis inzetbaar voor handelingen die bij wet zijn opgedragen aan Veilig Thuis. Dit moet per 1 februari 2016 gerealiseerd zijn. De kosten bedragen € 190.722.

2. Criterium 1.2: De medewerkers moeten tijdens kantoortijden een beroep kunnen doen op gedragswetenschappers (oordeel inspectie: onvoldoende). Dit moet per 1 februari 2016 gerealiseerd zijn. De kosten bedragen € 58.425.

3. Criterium 1.3: Veilig Thuis moet beschikken over een registratiesysteem. Dit registratiesysteem moet het werkproces ondersteunen (oordeel inspectie: onvoldoende). Per 2/11/2015 is Regas geïmplementeerd voor Veilig Thuis. De kosten voor de Regas software (aanschaf en licenties) bedragen € 77.837 (incidenteel € 36.542 en structureel € 41.295).

4. Criterium 3.1: Veilig Thuis zet gekwalificeerde professionals in (oordeel inspectie: onvoldoende). De professionals van Veilig Thuis zijn goed opgeleide en ervaren professionals die jaarlijks bijscholing krijgen m.b.t. het handelingsprotocol, samenwerkingsprotocol en inhoudelijke onderwerpen. Realisatie: *training on the job*: vanaf 1/10/2015. Het opleidingsplan voor 2016 is per 1/1/2016 gereed. De opleidingskosten bedragen € 72.120 (€ 57.120 incidenteel en € 15.000 structureel). Deze kosten dekt de GGD vanuit de reguliere bedrijfsvoering (opleiden personeel).

   Verder zijn extra communicatiekosten (aanvullende communicatiemiddelen) in de begroting opgenomen, zijnde € 5.000.

Stand van zaken en inzet extra capaciteit
In juni 2015 is een inschatting gemaakt hoeveel extra fte nodig zou moeten zijn in 2016 en 2017 (zie onderstaande tabel).

Tabel 4. Benodigde uitbreiding per type fte 2015 t/m 2017 (incidenteel en structureel)

	2015		2016		2017	
Uitbreiding fte	**Inc.**	**Struct.**	**Inc.**	**Struct.**	**Inc.**	**Struct.**
Uitbreiding fte bij uitvoering hulpverleners	6,0	1,5	4,0	1,5	2,0	1,5
Uitbreiding fte bij medewerkers/niet-hulpverleners	0,55	1,0	0,44	1,0	0	1,0
Totaal	**6,55**	**2,5**	**4,44**	**2,5**	**2**	**2,5**

Op dit moment kunnen we concluderen dat het aantal meldingen en telefoontjes onverminderd hoog zijn (en daarmee ook de werkdruk bij de medewerkers) en dat ook het aantal op te pakken

meldingen hoog blijft. Gezien alle ontwikkelingen die spelen (hoofdstuk 2) en aandachtspunten die moeten worden opgepakt, blijft het eerdere capaciteitsvoorstel van kracht, waarvoor de basis is gelegd in 2015, voor 2016: in totaal 6,94 fte = € 732.564 (zie boven in tabel 4). Dit ondanks het feit dat door de extra capaciteit de wachtlijst fors is gedaald en deze eind november weggewerkt is. Dit bedrag is ook aan de gemeenten gecommuniceerd als risico.

Consequenties voor de begroting Veilig Thuis 2016	
Personele meerkosten (2,36 fte) - Inspectierapport:	€ 249.147
Inzet personeel van 6,94 fte	€ 732.564
Totaal uitbreiding personele kosten	*€ 981.711*
Materiele meerkosten Inspectierapport (onderhoud software en communicatie)	€ 82.837
Totaalbedrag	**€1.064.548**

N.B.:
1. Het Dagelijks Bestuur wil een maximale inspanning leveren om een dekkingsbron te vinden van (een deel van) deze meerkosten via substitutie bij de partners.
2. In de GGD-begroting voor 2016 zijn gelijke kosten voor huisvesting voor de afdeling Bijzondere Zorg en Veilig Thuis opgenomen. De afdeling Bijzondere Zorg en Veilig Thuis zal samen met het Veiligheidshuis tijdelijk in Lux-gebouw worden gehuisvest.

Brief aan de raad - GGD Gelderland-Zuid inzake Begrotingswijziging Veilig Thuis

In bijgaande notitie *'Veilig Thuis Gelderland Zuid; stand van zaken en inzet extra capaciteit'* (dd. 1 december 2015) wordt de stand van zaken met betrekking tot de werkvoorraad omschreven, in relatie tot de uitbreiding van de capaciteit.

De inzet van extra capaciteit om de wachtlijsten te reduceren heeft resultaat opgeleverd: eind november 2015 was de wachtlijst weggewerkt. De lange doorlooptijden (5 dagen triage plus 10 weken in geval van onderzoek) maken dat de 'case load' van de medewerkers echter hoog blijft. Zeker in combinatie met de veranderingsprocessen die nu over een breed terrein worden ingezet, is de werkdruk bij Veilig Thuis onverminderd hoog. De ingevoerde veranderingen zijn nog pril, borging en stabilisatie van werkprocessen en training van medewerkers zullen in 2016 hun beslag moeten krijgen. Het eerdere capaciteitsvoorstel van additioneel 6,94 fte = € 732.564 (zie tabel 4 in de notitie) blijft daarom van kracht. Dit bedrag is eerder aan de gemeenten gecommuniceerd als risico voor de begroting van 2016.

Consequenties voor de begroting Veilig Thuis 2016

Personele meerkosten (2,36 fte) - Inspectierapport:	€ 249.147
Inzet personeel van 6,94 fte	€ 732.564
Totaal uitbreiding personele kosten	*€ 981.711*
Materiele meerkosten Inspectierapport (onderhoud software en communicatie)	€ 82.837
Totaalbedrag	*€1.064.548*

In de bijlage wordt een overzicht gegeven van de verdeling van de bijdrage per gemeente voor het gehele jaar 2016 en voor de 1e helft van 2016.

N.B.:

1. Het Dagelijks Bestuur zal een maximale inspanning leveren om een dekkingsbron te vinden van (een deel van) deze meerkosten via substitutie bij de partners.
2. In de GGD-begroting voor 2016 zijn gelijke kosten voor huisvesting voor de afdeling Bijzondere Zorg en Veilig Thuis opgenomen als in 2015. De afdeling Bijzondere Zorg en Veilig Thuis zal samen met het Veiligheidshuis tijdelijk in Lux-gebouw worden gehuisvest.

4. Vergelijking jaarbudgetten Veilig Thuis-organisaties 2016

Nagevraagd is wat de jaarbudgetten voor 2016 (in miljoen Euro) zijn, die door gemeenten voor verschillende Veilig Thuis-organisaties ter beschikking worden gesteld. Deze zijn gecorrigeerd naar het aantal inwoners. Het betreft een *grove indicatie* aangezien de mate van invulling van taken verschilt per regio. In deze eerste financiële vergelijking staan zowel GGD'en als andere consortia.

	mln per 550,000 inwoners
Gelderland-Zuid	**3,1 (vastgesteld 2015 2,0 mln, incidenteel 2016 1,1 mln)**
1	2,8
2	3,5
3	3,7
4	4,8
5	3,2
6	3,1
7	2,6
8	2,3
9	5,0
10	2,5
11	4,3

Brief aan de raad - Stichting Nijmegen Blijft in Beeld - Huur Arsenaal

Stichting 'Nijmegen Blijft in Beeld'
Postbus 1151 6501 BD Nijmegen
Secretariaat: 06 10610732
Banknummer: NL44SNSB875783945
K.v.K. nr.: 41056610
info@snbib.nl www.snbib.nl

reg.nr.: 16.0000325
procesverantw.: BHSO
INGEKOMEN
12 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 93
afgedaan:

A9

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Onderwerp: Huur Arsenaal

Nijmegen, 2 januari 2016

In copie aan de fractievoorzitters

Geachte leden van de Raad,

De Stichting Nijmegen Blijft in Beeld huurt en gebruikt sinds medio 2004 enkele ruimten in de Arsenaalpoort. Wij zijn de enige culturele instelling die nog gebruik maakt van deze accommodatie. De doelstelling van onze stichting, die reeds ruim 30 jaar bestaat, is het verwerven, conserveren, digitaliseren, onderzoeken, beschrijven en vertonen van historische bewegende beelden van Nijmegen en nabije omgeving.

Wij hebben onlangs kennis genomen van de brief betreffende wensen en bedenkingen bij verkoop van Het Arsenaal, die door het College van B&W aan de Gemeenteraad van Nijmegen is gezonden. Ook hebben wij kennis genomen van het besluit van de Raad van 23 september jl. naar aanleiding van deze brief. Wij begrijpen daaruit, dat verkoopmogelijkheden van Het Arsenaal verkend gaan worden.

U begrijpt ongetwijfeld, dat de mogelijkheid van verkoop enige onrust oproept bij ons als huurder, ook al zal die verkoop niet voor augustus 2016 zijn beslag krijgen. Wij lezen bovendien in de brief van 16 juni 2015 (VA21/15.0006050), dat er in ieder geval aandacht zal zijn voor Nijmegen Blijft in Beeld.

Vooralsnog is het voor ons nog gissen of en zo ja, wanneer wij naar andere ruimte moeten omzien. Huisvesting die geschikt is voor onze doelstelling is niet royaal voorhanden. Wij hebben daarom gemeend bij deze de vrijheid te moeten nemen om uw aandacht te vragen voor onze positie.

Er bestaat een nauwe verbinding tussen het Regionaal Archief Nijmegen en NBIB. We zijn een vrijwilligersorganisatie die beeldmateriaal van de stad Nijmegen verzamelt, ontsluit en conserveert. Al ons verzameld en bewerkt beeldmateriaal wordt bij het RAN bewaard en is daar digitaal raadpleegbaar. Daarover bestaan goede afspraken met het RAN. Deze zijn vastgelegd in een convenant, dat in oktober 2014 nog vernieuwd is.

Oud film- en videomateriaal is kwetsbaar en moet geconditioneerd bewaard worden. Transport en bewerken moet zo beperkt mogelijk en onder strikte condities gebeuren. Het is daarom noodzakelijk om dichtbij het RAN te zitten in verband met nabijheid van het materiaal.

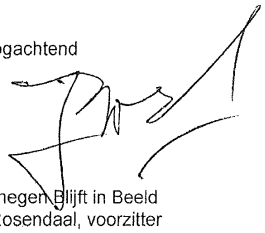
Brief aan de raad - Stichting Nijmegen Blijft in Beeld - Huur Arsenaal

Aangezien wij een vrijwilligersorganisatie zijn, is daarnaast toegankelijkheid 's avonds en in het weekend van belang. Een deel van de vrijwilligers is alleen in de avonduren en in het weekend beschikbaar voor NBIB. De huidige ruimte is altijd toegankelijk.

Gezien de vele en volumineuze apparatuur waarmee wij werken is een niet permanente werkopstelling voor ons niet werkbaar. We hopen dan ook in goed overleg tot een goede toekomstplanning voor onze huisvesting te komen.

Wij zouden het zeer op prijs stellen van U te vernemen wat uw voornemens voor ons gaan betekenen.

Hoogachtend

Nijmegen Blijft in Beeld
J. Rosendaal, voorzitter

Brief aan de raad - dhr. Feringa Aanvaarding voordracht tot fractievolger . . .

De gemeenteraad van Nijmegen
t.a.v. de voorzitter
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 30 november 2015

Onderwerp: Aanvaarding voordracht tot fractievolger

Geachte voorzitter van de gemeenteraad,

Graag aanvaard ik mijn voordracht tot benoeming tot fractievolger namens de fractie van VVD Nijmegen.

Met vriendelijke groet,
B.W. Feringa

Bijlagen:
- NAW gegevens
- Nevenfuncties

Brief aan de raad - mw. Van den Berg ontslag als gemeenteraadslid

B2

Aan de voorzitter van de gemeenteraad:
de heer drs. H.M.F. Bruls

Betreft: Ontslag als gemeenteraadslid

Geachte voorzitter,

Middels deze brief wil ik u laten weten dat ik mijn zetel ter beschikking wil stellen. Na lang wikken en wegen, heb ik eindelijk de knoop doorgehakt: ik ga stoppen als gemeenteraadslid.

Hoewel ik erg genoten heb van de afgelopen 1,5 jaar en met plezier mijn portefeuilles voor mijn rekening heb genomen, ben ik tot de conclusie gekomen dat ik het raadswerk niet goed kan combineren met mijn moederschap en werk.

Met vriendelijke groet,
Annelieke van den Berg

Brief aan de raad - Min. van VWS Aandachtspunten en actuele ontwikkelingen . . .

reg.nr.: 15.0012532
procesverantw.: BHSO

INGEKOMEN
02 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: JS

afgedaan:

B5

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

College van Burgemeester en Wethouders

Directie Maatschappelijke Ondersteuning
Parnassusplein 5
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

SecretariaatDMO@minvws.nl

Kenmerk
880380-144957B-DMO

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 1 december 2015
Betreft Aandachtspunten en actuele ontwikkelingen Wmo 2015

Geacht college,

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) wordt nu elf maanden door u uitgevoerd. De uitvoeringspraktijk laat diversiteit zien. Dit is - binnen de kaders van de wet - ook zo beoogd; een grote mate van beleidsruimte voor gemeenten om zoveel mogelijk maatwerk te bieden in lokaal beleid en de uitvoering daarvan.

In mijn laatste kwartaalbrief (van 21 september jl.) heb ik u over een aantal belangrijke landelijke ontwikkelingen geïnformeerd. Met deze brief wil ik u, gelet op recente ontwikkelingen en door mij aan de Tweede Kamer gedane toezeggingen, aandacht vragen voor een aantal uitvoeringsthema's.

Concreet betreft het de volgende onderwerpen:

1. Categoraal uitsluiten van voorzieningen van de Wmo 2015;
2. Belang van ondersteuning op maat;
3. Financiële positie mantelzorger;
4. Wmo-werkplaatsen;
5. Inning eigen bijdragen Wmo 2015/stapelfacturen;
6. Aanbevelingen van cliëntenorganisaties over informele zorg en het gesprek met de burger over zorg en ondersteuning.

1. Categoraal uitsluiten van voorzieningen van de Wmo 2015
De Wmo 2015 biedt u weliswaar een grote mate van beleidsvrijheid, maar omvat ook de nodige waarborgen voor een zorgvuldig uitvoeringsproces. Zo verlangt de wet van u dat u, na een melding door een ingezetene, een zorgvuldig onderzoek uitvoert naar de kenmerken van de persoon en diens situatie. Als op basis daarvan blijkt dat ondersteuning in die concrete situatie nodig is in de zelfredzaamheid en participatie van betrokkene, dan moet deze georganiseerd worden. Daar waar deze ondersteuning niet zelf of met behulp van de omgeving of door gebruik te maken van een algemene voorziening kan worden georganiseerd, dient de gemeente een maatwerkvoorziening te verstrekken overeenkomstig artikel 2.3.5, derde lid van de Wmo 2015. De Wmo 2015 schrijft hierbij, gelet op het beoogde maatwerk in individuele situaties, bewust niet voor welke (typen) voorzieningen hiervoor moeten worden ingezet.

Directie Maatschappelijke Ondersteuning

Kenmerk
143954-DMO

Dat de Wmo 2015 geen limitatieve opsomming geeft van ondersteuningsvormen die kunnen worden aangeboden om te voorzien in een passende bijdrage aan de ondersteuning in de behoefte aan zelfredzaamheid en participatie van een cliënt in een individuele situatie, maakt niet dat u bepaalde diensten, hulpmiddelen of andere maatregelen volledig op voorhand kan uitsluiten van de Wmo 2015. Cliënten, hun situaties en daarmee hun ondersteuningsbehoeften, verschillen, de ondersteuning dient daar rekening mee te houden en dient daar op afgestemd te zijn. Ook dient rekening te worden gehouden met een (eventueel) door de cliënt overlegd zorgplan. Zoals ik in eerdere brieven[1] aan u heb geschreven is het strijdig met de Wmo 2015 om in uw verordening of beleidsregels vooraf, categoraal bepaalde typen ondersteuning uit te sluiten als bijdrage aan iemands zelfredzaamheid, zoals hulp bij het huishouden, zonder daarbij een zorgvuldig onderzoek te doen naar de ondersteuningsvraag en de manier waarop daarin op een voor de betreffende cliënt passende wijze kan worden voorzien.

Mij bereiken signalen van gemeenten die in hun lagere regelgeving schoonmaakhulp aanmerken als een algemeen gebruikelijke voorziening, of die in de praktische uitvoering van de Wmo 2015 dit criterium materieel gebruiken. Het verlenen van schoonmaakhulp wordt op deze wijze categoriaal buiten de werkingssfeer van de Wmo 2015 geplaatst. Met het aanmerken van deze voorziening als algemeen gebruikelijk wordt geen recht gedaan aan het individuele onderzoek zoals dat door de Wmo 2015 wordt voorgeschreven. Deze handelswijze sluit evenmin aan bij de ontwikkelde jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep onder de oude Wmo over algemene gebruikelijke voorzieningen[2]. Ook in die jurisprudentie wordt iedere keer een individuele toets ten grondslag gelegd aan de vraag of in een individueel geval de voorziening daadwerkelijk beschikbaar en passend is. Het past dan ook niet om in gemeentelijke regelgeving een absoluut criterium te hanteren als afwijzingsgrond voor schoonmaakhulp. Daarmee wordt geen maatwerk geleverd in die gevallen waarin iemand problemen heeft met zijn zelfredzaamheid. Een relatief criterium is wel mogelijk, een beleidsuitgangspunt waarbij in elke individuele situatie door u onderzocht dient te worden of een voorziening gelet op iemands zelfredzaamheid en participatie geboden is. In het verlengde hiervan is het niet de bedoeling dat gemeenten een inkomenstoets hanteren voor de vraag of iemand al dan niet toegang tot een Wmo voorziening wordt geboden. Het inzetten van de bijzondere bijstand voor deze voorzieningen die ten onrechte vooraf, categoraal zijn uitgesloten van de Wmo 2015, vindt dan ook geen steun in de wetgeving.

2. Ondersteuning op maat

Een ander aspect waarvoor ik uw aandacht wil vragen is het recente onderzoek naar de omvang en aard van zorgmijding[3] waarin het belang wordt onderstreept van ondersteuning op maat via het gemeentelijk loket. Gemeenten hebben met het afschaffen van de Wtcg en de CER aanvullend budget ontvangen (2014 € 45 miljoen oplopend tot € 268 miljoen structureel vanaf 2017) om burgers op maat te ondersteunen, waaronder burgers met een chronische ziekte en/of beperking en daarmee samenhangende meerkosten.

---

[1] De brieven over de uitvoering van de Wmo 2015 aan wethouders Wmo van 22 december 2014, 9 april 2015 en 21 september 2015.
[2] Zie bijvoorbeeld CRvB 14 juli 2010, ECLI:NL:CRVB:2010:BN1265 en CRvB 31 oktober 2012, ECLI:NL:CRVB:2012:/BY2147
[3] Brief van de minister van VWS aan de Tweede Kamer, omvang en aard van zorgmijding, 28 oktober 2015

Artikel 2.1.7. Wmo 2015 kan hierbij uitkomst bieden. Dit artikel biedt een aanvullende mogelijkheid, naast het bestaande gemeentelijke instrumentarium, om personen met een chronische ziekte en/of beperking te ondersteunen. Bij verordening kan worden bepaald, òf en zo ja, in welke gevallen en in welke mate u een financiële tegemoetkoming kan verstrekken. U bent daarbij vrij in het stellen van criteria, zodat ook in deze gevallen tot maatwerk gekomen kan worden. Daarbij bent u niet verplicht eisen of grenzen te stellen met betrekking tot de financiële draagkracht van betreffende personen.

Graag vestig ik uw aandacht op de uitkomsten van het uitgevoerde onderzoek. Dit onderzoek wijst uit dat de aan het onderzoek deelnemende gemeenten hun verantwoordelijkheid hebben genomen om tot het door de wetgever beoogde financiële maatwerk (in beleid en uitvoering) te komen.

3. Financiële positie mantelzorger

Het verlenen van mantelzorg is vaak geen keuze; het overkomt je vanuit de zorg voor naasten. Ik vind dat mantelzorgers daarin niet onnodig moeten worden belemmerd, maar juist waar nodig en mogelijk moeten worden ondersteund. U heeft als gemeente mogelijkheden om met integraal maatwerk zorg en ondersteuning te bieden aan niet alleen de cliënt, maar ook aan de mantelzorger. In dat verband wil ik u wijzen op onderzoek van Mezzo, waaraan circa 500 mantelzorgers hebben deelgenomen[4]. Het signaal dat op basis daarvan wordt afgegeven is dat mantelzorgers te maken kunnen hebben met extra kosten. Financiële problematiek kan worden ervaren als last bovenop de zorg die zij al voor hun naaste hebben. Ik vraag u daarom met name tijdens het onderzoek naar ondersteuning aandacht te hebben voor eventuele knelpunten in het besteedbaar inkomen van zowel de cliënt als de mantelzorger en zo nodig en waar mogelijk maatregelen te nemen.

4. Wmo-werkplaatsen

Met de voortgangsrapportage Hervorming langdurige zorg van 25 juni 2015 heb ik de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de vernieuwing van de kennisinfrastructuur in het sociaal domein. De brief gaat niet alleen in op de landelijke, maar ook op de regionale kennisinfrastructuur. De Wmo-werkplaatsen, bij veel gemeenten al bekend, zijn door de wisselwerking tussen onderzoek, onderwijs en praktijk een succesvolle formule om kennis te ontwikkelen, toe te passen en te implementeren. De Wmo-werkplaatsen hebben hun focus op kennisvragen uit de lokale praktijk die steeds meer sociaal domeinbrede vraagstukken betreffen. Om de verbreding en consolidering van de Wmo-werkplaatsen te faciliteren heb ik, na overleg met de VNG, besloten de subsidiëring van de 14 werkplaatsen (het gaat daarbij om een bedrag van € 2,6 mln. op jaarbasis) voor de periode 2016 – 2018 voort te zetten.

Het doel is te komen tot de omvorming van de huidige Wmo-werkplaatsen tot een goed functionerend en vraag gestuurd regionaal kennisnetwerk sociaal domein, waarin gewerkt wordt op basis van een door de betrokken partijen – gemeenten, instellingen, hogescholen en cliëntorganisaties - gedragen meerjarige kennisagenda. Daarbij is een stevige betrokkenheid van gemeenten essentieel. Ik heb dat verankerd in een brief van 8 oktober 2015 aan de werkplaatsen, waarbij als voorwaarde voor subsidie is opgenomen dat een gemeente in de regio medetrekker is van de werkplaats. Ik stuur u hierbij een afschrift van deze brief

[4] https://www.mezzo.nl/artikel/mantelzorgers-gaan-ver-ook-financieel

en reken op uw commitment om gezamenlijk invulling te geven aan de doorontwikkeling van de werkplaatsen.

Directie Maatschappelijke Ondersteuning

Kenmerk
143954-DMO

5. Inning eigen bijdragen Wmo 2015 / stapelfacturen
Graag vraag ik ook uw aandacht voor de signalen die ik ontvang dat de aanlevering van gegevens aan het CAK, door gemeenten en/of aanbieders, nog niet overal goed verloopt. Dit kan verschillende oorzaken hebben. Vertraging in de aanlevering en/of niet correct aanleveren bij het CAK kan ertoe leiden dat cliënten pas zeer laat een hoge factuur krijgen, over meerdere perioden. Dit is voor cliënten zeer vervelend en zorgt voor veel onzekerheid. Met het CAK en de VNG/KING wordt gezamenlijk aan oplossingen gewerkt. Zo neemt het CAK contact op met gemeenten die in het systeem van het CAK bovengemiddeld veel uitval hebben of waarvoor het CAK een groot aantal stapelfacturen verstuurt. VNG/KING ontwikkelt een dashboard, in het kader van het programma ISD (informatievoorziening sociaal domein). Dit dashboard zal inzicht opleveren in onder andere het berichtenverkeer tussen gemeenten en aanbieders. Bij opvallende patronen kunnen gemeenten gericht worden benaderd en kan ondersteuning worden aangeboden vanuit het accountmanagement ISD.

Ik verzoek u om na te gaan of in uw gemeente het proces op orde is; wordt er door uw gemeente en aanbieders regulier aangeleverd aan het CAK? Meer specifiek wil ik u ook vragen om na te gaan of er in uw gemeente sprake is van een achterstand in de aanlevering van gegevens en indien nodig zorg te dragen voor een spoedige aanlevering van deze gegevens.

Als er in uw gemeente (en al dan niet met de aanbieders) een probleem is betreffende de aanlevering, wil ik u dringend vragen het CAK hierover te informeren (via het CAK relatiebeheer voor gemeenten via het telefoonnummer 088-7115005). Op basis van uw informatie kan het CAK inschatten waar nog aanleverings- of verwerkingsproblemen (en vervolgens stapelfacturen) te verwachten zijn. Het CAK kan ook helpen met het oplossen van eventuele problemen in de aanlevering.

Mocht er in uw gemeente inderdaad sprake zijn van vertraging, een probleem en daardoor van stapelfacturen, dan is het belangrijk om cliënten hierover direct te informeren. Bij het informeren van de cliënten werkt het CAK graag met u samen. Zij kunnen u onder andere voorzien van voorbeeldbrieven.

Naast deze acties voor de korte termijn overleg ik met VNG/KING en het CAK, voor de iets langere termijn, waar de werkprocessen in de eigen bijdrageketen kunnen worden geoptimaliseerd, zodat problemen voor cliënten kunnen worden voorkomen en de uitvoering voor gemeenten kan worden vereenvoudigd.

6. Aanbevelingen van cliëntenorganisaties over informele zorg en het gesprek met de burger over zorg en ondersteuning.
In september 2015 heeft het programma Aandacht voor Iedereen – een driejarig gezamenlijk programma van een groot aantal cliëntenorganisaties[5] - voor de vierde keer de digitale raadpleging 'Zorg naar gemeenten' gehouden. De raadpleging was bedoeld voor mensen die vrijwillig en onbetaald hulp en ondersteuning bieden én mensen die sinds 2015 voor hun zorg en ondersteuning

[5] CSO, Ieder(in), Koepel Wmo-raden, LPGGz, Mezzo, NPCF, Oogvereniging, Per Saldo en Zorgbelang Nederland.

terecht kunnen bij hun eigen gemeente. De onderwerpen waren deze keer informele zorg en het gesprek van de gemeente met de burger over zijn zorg en ondersteuning. Ik breng graag de aanbevelingen die de cliëntenorganisaties doen onder uw aandacht door middel van bijgevoegde factsheet van de cliëntenorganisaties.

Tot slot
Ik wil u oproepen voornoemde punten zoveel mogelijk in acht te nemen en voor zover nodig uw lokale beleid en uitvoeringspraktijk hierop aan te passen. De komende periode blijf ik als vanzelfsprekend voor u onverminderd aanspreekbaar op de belemmeringen die u ervaart in de uitvoering van de wet en de bijdrage die ik vanuit mijn verantwoordelijk kan leveren om deze weg te nemen.

Daarnaast ben ik altijd benieuwd naar lokale voorbeelden van de *Nieuwe Praktijk,* voorbeelden waar u trots op bent. Graag hoor ik uw ervaringen de komende periode tijdens bijeenkomsten en werkbezoeken in het land. U kunt ook altijd via wethouders@minvws.nl contact met mijzelf en mijn medewerkers opnemen.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Directie Maatschappelijke Ondersteuning

Kenmerk
143954-DMO

Brief aan de raad - dhr. Brockhus Problemen in de zorg WMO en andere . . .

reg.nr.: 15.0012540
procesverantw.:
INGEKOMEN
02 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
classe nr.:
afgedaan:

Van: Rob Brockhus [mailto:rob.brockhus@gmail.com]
Verzonden: woensdag 2 december 2015 10:59
Aan: luca vdf van dinter
Onderwerp: Eindelijk hoor ik op Tv wat gesputter van uw leden over problemen in de zorg, WMO en andere sociale diensten.

Goedemorgen gemeenteraden en leden van de VNG in Nederland.

Eindelijk hoor ik op Tv wat gesputter van uw leden over problemen in de zorg, WMO en andere sociale diensten. Ja. U hebt continu gezwegen over wat u was aangezegd dat er aan politieke puinzooi op uw bord zou komen. U koos ervoor om te zwijgen, wat aantoonbaar is, op enkele gemeenten na, die het fatsoen hadden om het in de raad in te brengen. Zonder effectief resultaat overigens. Zie wat nog komt: www.sdnl.nl/pdf/zorgtaken.pdf

Opnieuw krijgt u een waarschuwing voor een nog veel groter gevaar voor de ontwrichting van uw lokale gemeenschap met steeds de andere kant uit te blijven kijken en te negeren wat de cliffhangers van de coalitie en sommige oppositiepartijen hebben bekokstoofd m.b.t. de onbetaalbaarheid van de AOW, wanneer de grijze golf op het hoogste niveau komt vanaf 2025. Natuurlijk kunt u geen politieke carrière maken met het nu al aankaarten van iets wat nog ver weg ligt. Minstens twee kabinetten ver. Dus blijft u braaf zwijgen over wat er onvermijdelijk aankomt m.b.t. de financiering van uw ouderen in uw gemeente. Over de huisvesting van migranten en de leegloop van de AZC's heb ik het maar niet meer.

Ik wacht gewoon af om te zien hoe het kalf verdrinkt in de financiële put, waarna die niet eens gedempt zal kunnen worden. Niemand vraagt, ook journalisten niet en Joris Luyendijk al helemaal niet in zijn boek en optredens, iets over de structuur van het geldsysteem; de bloedsomloop van de economie en maatschappij. Voor het eerst in tweehonderd jaar kwam in het Rondetafelgesprek in de Tweede Kamer het onderwerp geldcreatie aan de orde. Niemand vraagt waar maandelijks die 60 miljard euro van bijgedrukt geld van de ECB naar toe gaat. Dus krijgt u precies wat u verdient; en ik helaas ook, doelbewuste economische krimp van de economie en het oprukken naar een Amerikaanse maatschappijstructuur met voedselbonnen en tentenkampen voor de daklozen en overig maatschappelijk afval. Hartelijk dank voor uw ambitie op het pluche te blijven plakken met het zwijgen over de werkelijkheid. Wat dacht u van het stellen van wat vragen?

Gaarne reageren met voorstellen over hoe te handelen. Aan ontvangstbevestigingen alleen hebben we niets.

m.v.g.

R.M. Brockhus (redacteur SDN)
Westkade 227
1273 RJ Huizen (NH)
035-5244141
E: **sdn@live.nl**
W: **www.sdnl.nl**

Van: Rob Brockhus [mailto:rob.brockhus@gmail.com]
Verzonden: vrijdag 13 november 2015 23:56
Aan: S.Buma@tweedekamer.nl; j.klaver@tweedekamer.nl; a.pechtold@tweedekamer.nl; emileroemer@sp.nl; D.Samsom@tweedekamer.nl; A.Slob@tweedekamer.nl; C.vdStaaij@tweedekamer.nl; marianne.thieme@tweedekamer.nl; g.wilders@tweedekamer.nl; h.zijlstra@tweedekamer.nl; n.klein@tweedekamer.nl; l.bontes@tweedekamer.nl; t.kuzu@tweedekamer.nl; r.vvliet@tweedekamer.nl; voorzitter@tweedekamer.nl; j.houwers@tweedekamer.nl
CC: nieuwsuur@nieuwsuur.nl; jos.heymans@rtl.nl; secretariaat@nieuwspoort.nl; julius601@hotmail.com

Brief aan de raad - dhr. Brockhus Problemen in de zorg WMO en andere . . .

Onderwerp: FW: persverklaring van Kamervoorzitter A. van Miltenburg over de aangifte van lekken van een of meer leden van de Commissie Stiekem

L.s., en aan de media in Nieuwspoort.

Ik heb de persconferentie van de minister-president van vrijdag 13 november 2015 bekeken, en het viel mij op dat de premier letterlijk zei: "Zonder belastingverlaging van 5 miljard gaan hele groepen er op achteruit". Laat nu geen enkele journalist de vraag hebben gesteld waarom en hoe dat zo dan komt? Los van de verdeling van deze fooi, hebben de persmuskieten ook niet in de gaten dat er een heel stel bezuinigingsmaatregelen nog op de rol staan. Die tasten de koopkracht verder aan, en zorgt het kabinet van VVD en PvdA ervoor dat alleen de werkenden er een ietsepietsie op vooruit gaan ten koste van de armen in het land. Ruim 400.000 gezinnen die hun geprivatiseerde zorgpremie niet kunnen betalen met een verhoging daarvan in het verschiet. Zeker ook ca. 350.000 kinderen die in armoede opgroeien, meer dan 100.000 gezinnen die aangewezen zijn op voedselbanken, omdat ze zelf geen levensmiddelen kunnen kopen door gebrek aan afgenomen koopkracht, en door de deurwaarder met rechterlijke vonnissen worden bedreigd, op straat gezet en eventueel gegijzeld. Dit zonder uitzicht op verbetering. Ja, ja, het is prima vertoeven in dit land. Vijf miljard euro aan belastingverlaging, vijf miljard euro aan weggevallen aardgasinkomsten, vijf miljard uitgaven aan onzinnige investeringen voor de ombouw van lege kantoorgebouwen voor noodopvang van migranten; en dat bij een leegstand van 189.00 woningen in de krimpgebieden. De crisis is voorbij....!!!!

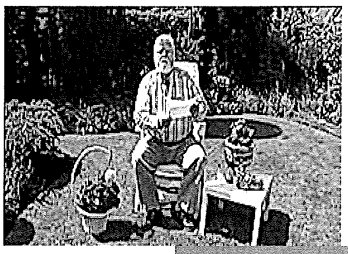
Rutte en het hele kabinet pronken met een economisch herstel dat er niet is. Logisch want de koopkracht die de economie draaiend moet houden is stelselmatig afgebroken. Juist de sociaaldemocraten hebben hier hun integriteit en betrouwbaarheid in de beerput laten vallen. De Pvda die met de nagels aan de rand van de afgrond hangt om het verlies bij verkiezingen zo lang mogelijk uit te stellen ten gunsten van de eigen positie. Ik snap het. Maar wat ik niet snap is dat journalisten blijven zwijgen over die maatschappelijke ellende waardoor ca. 500 mensen dit jaar uit het leven zijn gestapt om te ontkomen aan de terreur van de zogenaamde rechtsstaat. Een rechtsstaat die wankelt tot en met de hoge Raad en waarvoor niemand meer respect kan hebben, gezien de massa bewijzen van fraude en het afdekken daarvan. De klus van de Hoge Raad om de klikspaan (1 maar?) van de Commissie Stiekem op het rooster te leggen stelt natuurlijk net zomin iets voor als de rechtspraak van de Raad van State, waarover prof. Twan Tak geen goed woord meer kan ophoesten.

U zegt 'volksvertegenwoordiger' te zijn? Waar blijven dan de vragen over het verdwijnen van 50,9 miljard uit het Spaarfonds voor de AOW?
Over de boekhoudfraude van de Algemene Rekenkamer met valse audits daarover met vervalsing van de miljardennota's twaalf jaar lang voor Prinsjesdag?
Waar blijven uw vragen over de zelfdodingen van mensen die uit het leven stappen om te ontkomen aan de terreur van rechterlijke vonnissen?
Waar blijven uw vragen over de geldpolitiek waarvan eindelijk na tweehonderd jaar er een rondetafelgesprek is geweest over het scheppen of creëren van nieuw geld uit het niets en de huidige praktijk van illegale geldschepping door particulier banken?
Waar blijven de vragen over de wantoestanden rond en in de Jeugdzorg?
Waar blijven de vragen over het gebrek aan democratie vanwege de uitholling daarvan door fractiediscipline bij stemmingen?
Waar blijven de vragen over terugkeer naar een collectieve ziektekostenverzekering als het oude ziekenfonds waarmee direct een besparing van 30 miljard kan worden binnengehaald. Wie wil het weten? U...??? Nee toch, want ik zie alleen maar zwijgen en verzwijgen.
Is het de vriendjespolitiek van het old-boys-netwerk voor gouden handdrukken een megasalarissen?
Kijk maar om je heen....!

Vragen genoeg van de burger, maar discussie ho maar.

Overzicht van bewijzen van boekhoudfraude gepleegd door de overheid

1) Brief aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met erkenning van boekhoudfraude
2) Verslag met audit van de Algemene Rekenkamer over 2010 van het Spaarfonds voor de AOW
3) Registeraccountant drs. Leo Verhoef aan de Algemene Rekenkamer over Spaarfonds voor de AOW
4) Registeraccountant drs. Leo Verhoef geeft commentaar op het antwoord van Algemene Rekenkamer
5) Het wetsvoorstel in de Tweede Kamer voor het opheffen van het Spaarfonds voor de AOW
6) Het door de Algemene rekenkamer vastgesteld Saldo van het Spaarfonds voor de AOW in 2011
7) We zijn op zoek naar een advocaat met ballen om de overheid voor de rechter te slepen
8) Voorbeeldbrief voor kandidaat-raadsleden om de financierring van het gemeentebeleid te waarborgen
9) Voorstel aan alle Gemeenten in Nederland om voorlichting te geven over de gevolgen m.b.t. de AOW

leunstoeltirade - poster met eis van teruggave - luister eens naar dit voorstel

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Straatnaamgeving Nijmegen Goffert

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

Straatnaamgeving: *Nijmegen Goffert*

> **Voorstel om te besluiten**
>
> 1. Beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 (RV 185/2007) in te trekken en derhalve van het NS-station **Nijmegen Goffert** in de woonplaats Nijmegen geen geometrie vast te stellen.

achtergrond
De naam van het station is al in 2007 door de gemeenteraad vastgesteld. Het besluit is op 17 oktober 2007 gepubliceerd in gemeenteblad GB07-128. In raadsvoorstel 185/2007 stonden de volgende beslispunten:

> 1. De naam **Nijmegen Goffert** vast te stellen voor een nieuw te bouwen NS-station in de wijk Goffert op de locatie zoals globaal aangegeven op bijgevoegde luchtfoto.
> 2. Deze naamgeving onmiddellijk te doen ingaan.
> 3. De exacte begrenzing van het onder 1. genoemde NS-station te zijner tijd door het college nader te laten bepalen.

Het raadsvoorstel is op 3 oktober 2007 afgedaan als hamerstuk. In de inleiding (vervolgvel 1) stond onder meer:

> Zowel NS als gemeente zijn partij in deze naamgeving. Het station is eigendom van NS, maar kan ook worden gebracht onder de definitie van openbare ruimte zoals gehanteerd in de Verordening straatnaamgeving en huisnummering. Daarmee is de raad bevoegd tot vaststellen van de naam. Om conflicten over de naamgeving te voorkomen is dit voorstel in goed overleg met NS tot stand gekomen.

In de Wet basisregistraties adressen en gebouwen die op 1 juli 2009 in werking is getreden, wordt het begrip 'openbare ruimte' als volgt omschreven:

> **Artikel 1**
> In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder: (...)
> n. openbare ruimte: door het bevoegde gemeentelijke orgaan als zodanig aangewezen en van een naam voorziene buitenruimte die binnen één woonplaats is gelegen;

Het station Nijmegen Goffert voldoet aan de omschrijving in artikel 1, onder n, van de wet. Het raadsbesluit d.d. 3 oktober 2007 is niet als brondocument ingeschreven in de BAG. Artikel 10 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen is niet in acht genomen.

Aan beslispunt 3 van het raadsbesluit uit 2007 is geen uitvoering gegeven. In de afgelopen jaren heb ik hier een aantal malen tevergeefs melding van gemaakt. Het station Nijmegen Goffert is op 15 december 2014 officieel door de burgemeester geopend. Mijn e-mailbericht van 18 december 2014 12:43 aan burgemeester@nijmegen.nl eindigde met de opmerking:

> De bouw van een station kost blijkbaar minder moeite dan de vaststelling van de geometrie van de openbare ruimte en de registratie van de brondocumenten in de BAG. Inschrijving van een

> brondocument behoort binnen vier werkdagen plaats te vinden (zie artikel 12 Wet basisregistraties adressen en gebouwen).

raadsvoorstel 172/2015
Het voorstel om *geen* geometrie vast te stellen, kan ik niet volgen. Als er sprake is een openbare ruimte in de zin van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen is deze per definitie als zodanig aangewezen. De correcte geometrie van de openbare ruimte moet terug te vinden zijn in het brondocument dat geregistreerd is in de BAG. Daarin staat ook om welk type openbare ruimte het gaat. Het niet registreren van het brondocument is in strijd met de wet.

Het intrekken van alleen beslispunt 3 van het raadsbesluit d.d. 3 oktober 2007 betekent niet dat er geen sprake meer is van een openbare ruimte met de naam Nijmegen Goffert. Daarvoor dient het gehele raadsbesluit ingetrokken worden, al dan niet met terugwerkende kracht tot 3 oktober 2007. Ook de intrekking moet als brondocument ingeschreven worden in het BAG-register.

Intrekking van het raadsbesluit uit 2007 kan ik niet rijmen met de inleiding van raadsvoorstel 185/2007. Is de raad in 2007 door het college op het verkeerde been gezet? Of kon station Nijmegen Goffert in 2007 wel aangemerkt worden als openbare ruimte en is dat sinds de invoering van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen niet meer het geval?

> Station **Nijmegen Goffert** valt volgens de BAG (Basisregistraties Adressen en gebouwen) onder geen enkel object-type waarin de openbare ruimte wordt ingedeeld. Het is daardoor niet mogelijk de geometrie van het station vast te leggen en het NS-station als een object van een bepaald type op te nemen in de BAG. Het vaststellen van de geometrie van het station zou dan ook geen doel dienen.

In de BAG worden zeven typen openbare ruimten onderscheiden: weg, water, spoorbaan, terrein, kunstwerk, landschappelijk gebied en administratief gebied. Een typering van de openbare ruimten kent een limitatief karakter en kan uitsluitend een van de genoemde waarden aannemen. De oorsprong van deze waarden is gelegen in NEN 3610. Op de website van de Gemeente Amsterdam trof ik de volgende definities aan:

Weg	Gebaand gedeelte voor het wegverkeer en vliegverkeer te land. (bron: NEN 3610:2011)
Water	Grondoppervlak in principe bedekt met water. (bron: NEN 3610:2011)
Spoorbaan	Gebaand gedeelte voor het verkeer over rails. (bron: NEN 3610:2011)
Terrein	Door een fysiek voorkomen gekarakteriseerd zichtbaar begrensd stuk grond. (bron: NEN 3610:2011)
Kunstwerk	Civiel-technisch werk voor de infrastructuur van wegen, water, spoorbanen,waterkeringen en/of leidingen en niet bedoeld voor permanent menselijk verblijf. (bron: NEN 3610:2011)
Landschappelijk gebied	Definitie ontbreekt in de BAG. (bron: -)
Administratief gebied	Een niet tastbaar begrensd grondoppervlak dat als eenheid geldt voor bestuurlijke verantwoordelijkheid, voor bedrijfsvoering, waarbinnen een specifieke rechtsverhouding te onderscheiden is of waarvoor een specifieke functie of bestemming geldt. (bron: aquo)

Bij het station Nijmegen Goffert is in ieder geval sprake van een openbare ruimte van het type 'spoorbaan'. In de RWS Objecttypenbibliotheek staan nog twee andere definities van dit objecttype:

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Straatnaamgeving Nijmegen Goffert

> 1 Geheel van rails, dwarsliggers en het baanlichaam waarover de spoorvoertuigen rijden.
> (Bron: Begrippenlijst Spoorse Begrippen)
>
> 3 Gedeelte van het terrein, geconditioneerd is om transport van personen en/of goederen per spoor mogelijk te maken.
> (Bron: Datamodel DTB)

Het station kan ook worden aangemerkt als een openbare ruimte van het type 'terrein' of het type 'kunstwerk'. Zelfs een combinatie van verschillende typen behoort tot de mogelijkheden. De keuze van het objecttype is bepalend de geometrie van de openbare ruimte.

De stelling dat de openbare ruimte met de naam Nijmegen Goffert onder geen enkele objecttype valt, is niet juist. Het is heel goed mogelijk om de exacte begrenzing te bepalen. Er is dan ook geen enkele reden om beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 in te trekken.

> Daarnaast moet het station worden weergegeven in de BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie). ProRail is als BGT- bronhouder van dit gebied verplicht het station in de BGT op te nemen en te leveren aan de Landelijke Voorziening BGT. (De BGT kent verschillende bronhouders. Naast ProRail zijn de gemeenten, de Provincies, de Waterschappen, Rijkswaterstaat en het Ministerie van Economische Zaken bronhouders.) Het is ongewenst dat de gemeenteraad van Nijmegen in dit geval eerst zelf de geometrie van het station vaststelt.

Naamgeving van de openbare ruimte is de bevoegdheid van de gemeenteraad (grondwettelijke autonome bestuursbevoegdheid). De gemeente is bronhouder en verantwoordelijk voor het opnemen van gegevens in de BAG en de kwaliteit daarvan.

Het lijkt mij niet onverstandig om te zorg te dragen voor een goede afstemming met de beheerder van de hoofdspoorweginfrastructuur als bedoeld in artikel 1, onder h, van de Spoorwegwet, voor zover het betreft geografische objecten die onderdeel zijn van spoorwegen, kunstwerken en de daartoe behorende terreinen waarover deze het beheer voert (zie artikel 10, eerste lid, onder d, Wet basisregistratie grootschalige topografie).

Bij de voorbereiding van een besluit vergaart het bestuursorgaan de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen (artikel 3:2 Awb). De inwerkingtreding van de Wet basisregistratie grootschalige topografie op 1 januari 2016 brengt hierin geen verandering.

> Bovendien zou **Nijmegen Goffert** het enige NS-station zijn waarvan de geometrie door de gemeente zou zijn vastgesteld, dit is bij geen ander NS-station gebeurd. Dit zou ook een precedent kunnen scheppen voor de andere stations. Gezien het gebrek aan noodzaak hiertoe is het niet gewenst dat van alle stations naam en geometrie worden vastgesteld.

De namen van de andere stations in Nijmegen hadden ook door de raad kunnen en moeten worden vastgesteld. Dan was er geen discussie geweest over de schrijfwijze van de naam **Nijmegen Lent** (met of zonder streepje) en **Nijmegen Heyendaal** (met of zonder puntjes op de ij). Het zou ook een goede zaak zijn als de raad in goed overleg met NS en ProRail zou besluiten om de naam van station Nijmegen te wijzigen in **Nijmegen Centraal**.

> Kortom: Hoewel men in 2007 meende dat **Nijmegen Goffert** kon worden gebracht onder de definitie van openbare ruimte zoals gehanteerd in de *Verordening straatnaamgeving en huisnummering*, en daarom de geometrie zou kunnen worden vastgesteld, blijkt nu dat het vaststellen van de geometrie van **Nijmegen Goffert** vooral vragen en bedenkingen oproept en geen doel dient. Daarom wordt voorgesteld om, net zoals voor alle andere NS-stations geldt, de

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Straatnaamgeving Nijmegen Goffert

geometrie van **Nijmegen Goffert** niet vast te stellen en beslispunt 3 van het raadsbesluit van 3 oktober 2007 (RV 185/2007) in te trekken.

Als stations worden aangemerkt als openbare ruimte is de naamgeving de bevoegdheid van de gemeenteraad. Het vaststellen van de geometrie is van belang voor een goede registratie. Het gedeeltelijk intrekken van een niet behoorlijk geregistreerd raadsbesluit d.d. 3 oktober 2007 maakt de verwarring alleen maar groter.

argumenten
Op vervolgvel 2 van het voorstel staan de volgende dubieuze argumenten:

a. NS-station **Nijmegen Goffert** valt niet onder een objecttype waarin de openbare ruimte volgens de BAG en de BGT wordt ingedeeld. De geometrie ervan kan daarom niet worden vastgesteld.
b. NS-Station **Nijmegen Goffert** wordt niet opgenomen in de BAG, het vaststellen van de geometrie ervan dient daarom geen doel.
c. ProRail is als BGT-bronhouder verplicht om de geometrische gegevens van NS-station **Nijmegen Goffert** aan te leveren aan de BGT. Het zou verwarrend zijn wanneer de gemeente Nijmegen daarnaast zelf de geometrie van het station zou vaststellen.
d. Van de andere NS-stations is de geometrie niet vastgesteld. Station **Nijmegen Goffert** zou een uitzondering, en mogelijk een ongewenst precedent, vormen wanneer van dit station de geometrie wel zou worden vastgesteld.

De geometrie kan wel worden vastgesteld en het niet registreren van brondocumenten in de BAG is in strijd met de wet. Dat er afstemming met ProRail dient plaats te vinden over de geometrie van de openbare ruimte met de naam Nijmegen Goffert, spreekt voor zich.

Het vaststellen van een naam zonder buitenruimte aan te wijzen is onmogelijk. Het raadsbesluit d.d. 3 oktober 2007 gaat dan ook vergezeld van een luchtfoto waarop de begrenzing globaal is aangegeven. Het college is bij de uitvoering van het raadsbesluit in gebreke is gebleven.

Als alleen beslispunt 3 wordt ingetrokken, ligt er nog altijd een raadsbesluit dat in strijd met de wet niet geregistreerd is in de BAG. De raad dient er op toe te zien dat zijn raadsbesluiten worden uitgevoerd en het college zich aan de wet houdt.

Nijmegen, 2 december 2015

Rob Essers

Brief aan de raad - dhr. Essers inzake Straatnaamgeving Nijmegen Goffert

luchtfoto met daarop aangegeven de locatie van het te bouwen station *(raadsvoorstel 185/2007)*

Brief aan de raad - dhr. Sahin PA 25 november 2015 ontwerpbestemmingsplan . . .

reg.nr.: 15 001254S
procesverantw.: BHSO

INGEKOMEN
02 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.:
afgedaan:

Van: Serife Sahin [mailto:serifesahin77@hotmail.com]
Verzonden: woensdag 2 december 2015 11:43
Aan: Griffie
Onderwerp: Betreft politieke avond 25 nov.2015 ontwerpbestemmingsplan Nijmegen midden17/de Genestetlaan

Geachte Raadsleden en Fractie,

Naar aanleiding van de politieke avond traianuskamer op 25 november 2015 schrijf ik u deze mail.

Allereerst moet ik meedelen dat de winkels op de willemsweg niet nieuw zijn, zij dateren van begin 1900. Willemsweg is altijd een winkelstraat geweest. Zie svp de foto's in de bijlagen.
Toen het hermesterrein nog bestond, was vanaf het stuk vanuit achter het gebouw nummer 804 tot aan de hoek, ertussen een hele brede poort aan de genestetlaan en met een doorlopende hek langs het voorstuk lengte van de genestetlaan. zie svp de foto's in de bijlagen van toen en nu.
De overige winkels bereikten hun achterdeuren via het hermesterrein. De ondernemers vanaf het perceelnr. 803 mochten ook met hun auto in hun garages en achterin zijn panden, deuren, poorten komen.

Dit is ook vermeld In het raadsvoorstel rapport 133/2015 , deze 225 pagina's tellende rapport hebben we aandachtig doorgelezen en weten heel goed wat er in staat.
In dit rapport worden er onvoldoende gekeken naar de belangen en functionaliteit van de winkelstraat van de gehele willemsweg en er wordt constant gesproken over de "oostelijk aan de achtertuinen van de woningen aan de willemsweg"?? en ook tijdens het debat op 25 november 2015 spreekt mr. de wethouder Velthuis nog steeds van de 'Huizen aan de willemsweg' toen hij op zoek was naar de tekening. De betreffende tekening met een doorgang hebben we ook niet mogen zien, dat is waarschijnlijk ook pas aangepast.

Natuurlijk veranderen de tijden en behoeftes van de mensen. Daarom hebben wij als ondernemers ook recht op het nodige voorzieningen om te kunnen functioneren en om onze brood te kunnen verdienen. Het is een feit dat de gebouwen aan de willemsweg van begin 1900 dateren en dat de achterdeuren en poorten ook sindsdien aanwezig zijn en die er al sindsdien bestaan, dus die hebben wij niet "illegaal aangelegd en of achterdeuren zomaar erachter geplaatst of in het gebouw gehakt. Het zijn geen grotten. Wij hebben het recht op, recht van Overpad, recht op een fatsoenlijke doorgang. We hebben recht op een stoep en een openbare weg vanuit onze voordeuren en vanuit onze achterdeuren. Ook ivm. De veiligheid, de betreffen de deuren gebruiken als nooduitgangen en of vluchtroutes. Zie svp. wet vluchtroutes. Als die tuinbestemming komt verliezen we onze vluchtroutes.

Er lag inderdaad een ontwerpschets voor een plan om te bouwen op het voormalige hermesterrein.
Naar aanleiding van het ontwerpschets van begin 2015, dat door de wolfs architecten is getekend, hebben we als ondernemers van de willemsweg eind mei onze bezwaar

ingediend bij de gemeente Nijmegen. Zie svp foto's in de bijlagen 1t/m3 en onze brief van 28 mei 2015 met alle ondernemers gezamenlijk en de brief van de ondernemer aan de willemsweg 112-114 betreft percelen 803 en 804 op 5 juni 2015.
Naar aanleiding van dit rapport en naar aanleiding van de tekeningen die erbij stonden hebben we onze bezwaar en zienswijzen geschreven. Volgens de tekeningen en het schets die bestond was er helemaal geen plan bedacht, om de winkels de ruimte te geven om via de achterzijde een mogelijkheid te scheppen op het grondgebied van de aardige en royale ontwikkelaar, zoals mr. Velthuis het heeft uitgelegd op 25 november 2015. Het is niet zo dat we daar op de willemsweg illegaal werken en illegaal onze brood verdienen en aan onze verplichtingen voldoen, wij betalen net zo veel belasting als ieder ander ondernemer burger van Nederland en betalen net zoveel gemeentelijke belastingen als ieder ander burger van gemeente Nijmegen.

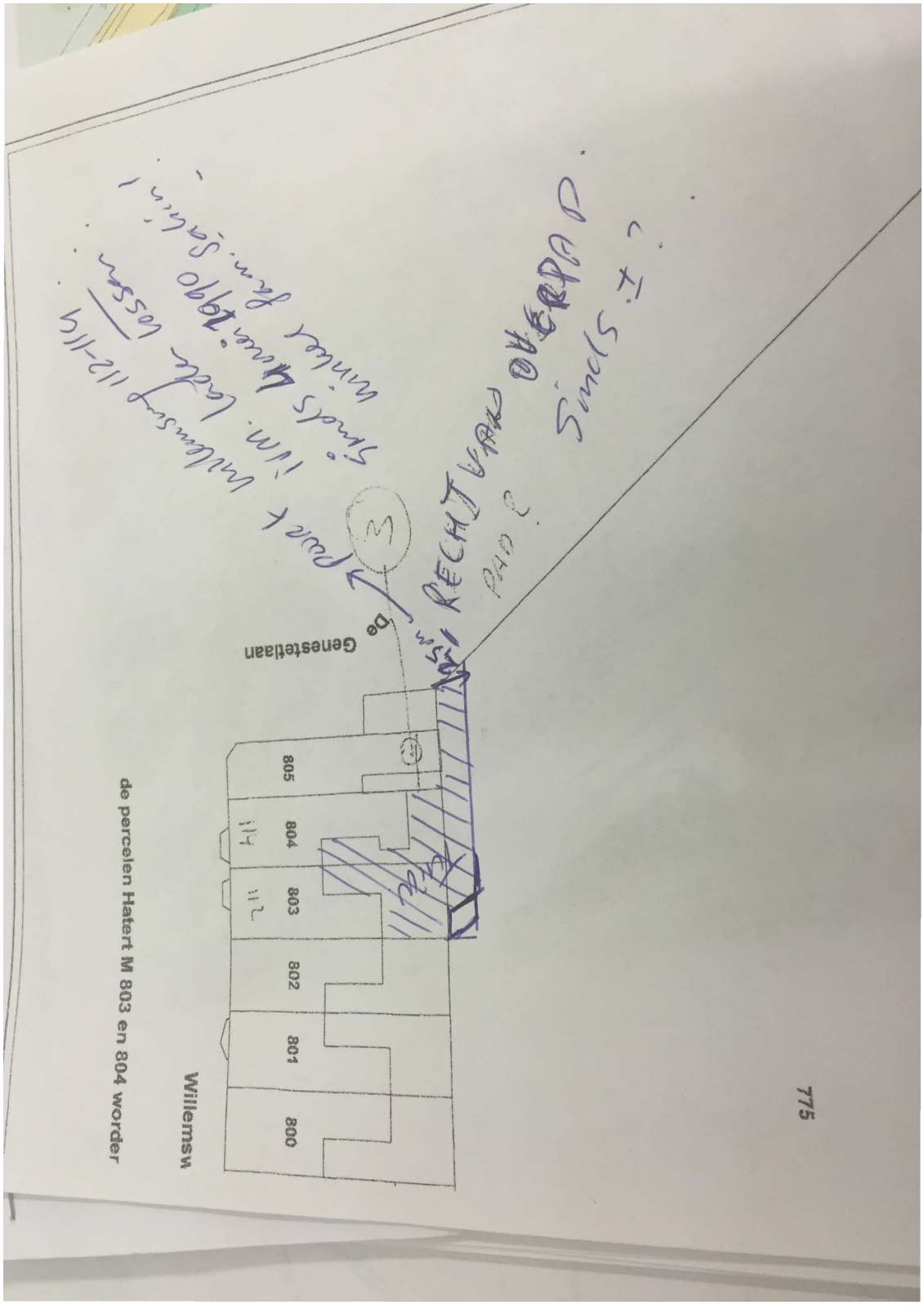
Graag willen we weten sinds wanneer de ontwikkelaar de eigenaar is geworden van de voormalige hermesterrein aan de genestetlaan achter de winkels van de willemsweg van het grondgebied nr.775. Dat hij het decennia jaren bestaande situatie zomaar gaat veranderen? Zie svp de foto's in de bijlagen. We vonden niet royaal genoeg toen hij ons voorstelde een paadje van 1,5m achterin de winkels met opentuinen met daaromheen hekken en poorten, waarvan wij geen sleutels krijgen. De beheerders en de beneden bewoners van te bouwen woningen mochten dan zelf bepalen of wij achterom onze winkels mochten bevoorraden op dat moment of niet.
Dus het plan dat ze ons voorstelden was niet redelijk en billijk genoeg voor onze functioneren.
Het was ook niet aardig en royaal genoeg voor Onze recht van overpad, met mogelijkheid om te kunnen functioneren als winkeliers, zoals laden en lossen en erbij kunnen parkeren met onze bussen en vrachtauto's, plek voor de afvalcontainers en het bereikbaar houden om te kunnen laten ledigen, de ruimte om te kunnen onderhoud plegen aan de winkelgebouwen, onze vluchtroutes en nooduitgangen, die eerder nodig zijn dan het groen en tuinbestemming net tegen de achterkant van onze winkels. Onze rechten worden zomaar verkocht aan een ander van buiten de gemeente Nijmegen terwijl er daar winkeliers, familiebedrijven bestaan die meer dan 25 jaar ondernemer zijn op de willemsweg.
Dus we zijn nog steeds niet eens met de ontwerp bestemmingsplan Nijmegen midden 17 ontwikkeling de genestetlaan betreft groen en tuinbestemming precies achterom onze winkels. Onze wensen zijn terecht en eerlijk en wij willen serieus genomen worden door de raad, door de gemeente Nijmegen en samen serieus om de tafel te zitten voor onze wensen en behoeften om die daadwerkelijk ook zwart op wit vast te stellen met de juiste gedetailleerde afmetingen. Wij willen daar een goede, brede weg, doorgang met nodige voorzieningen zoals stoep, weg, ruimte voor laden en lossen en parkeren van de vrachtauto's, bussen, bedrijfsauto's van de ondernemers met eigen parkeergelegenheid met voldoende verlichting voor de veiligheid met voldoende breedte van 5 meter. Die ruimte is er voldoende en desnoods moeten ze de panden maar verschuiven richting de spoor, aangezien het betreffende gebouw nog te bouwen is, is alles nog mogelijk om oplossing voor onze wensen te vinden en ze daadwerkelijk te verwezenlijken. In de bijlagen stuur ik u nog eens foto's uit 1977 waarop te zien is dat er winkels op de willemsweg waren.
Bovendien zijn 100 parkeerplekken niet genoeg voor 225 woningen die zullen komen, er zijn extra parkeerruimtes nodig op en om de willemsweg en op of om de genestetlaan.

Met vriendelijke groet,
Namens alle Ondernemers van de willemsweg Nijmegen
S. Sahin, Voorzitter AON
Willemsweg 114 Nijmegen
Tel. 0614367626

WOLFS ARCHITECTEN
WILLEMSWEG
DE GENESTETLAAN
TEN KATESTRAAT
Geplande bebouwing

WOLFS ARCHITECTEN
Geplande bebouwing
SPOOR
DE GENESTELAAN
WILLEMSWEG

GELUIDSWAL

De Genestetlaan
Willemsw
de percelen Hatert M 803 en 804 worder
805
804
803
802
801
800
775

NIJMEGEN-CENTRUM
VB 3266
1753

ZUID-OOSTER
A
B

30
MB
14b

VERBODEN TOEGANG
VOOR ONBEVOEGDEN

Brief aan de raad - dhr. Sahin PA 25 november 2015 ontwerpbestemmingsplan . . .

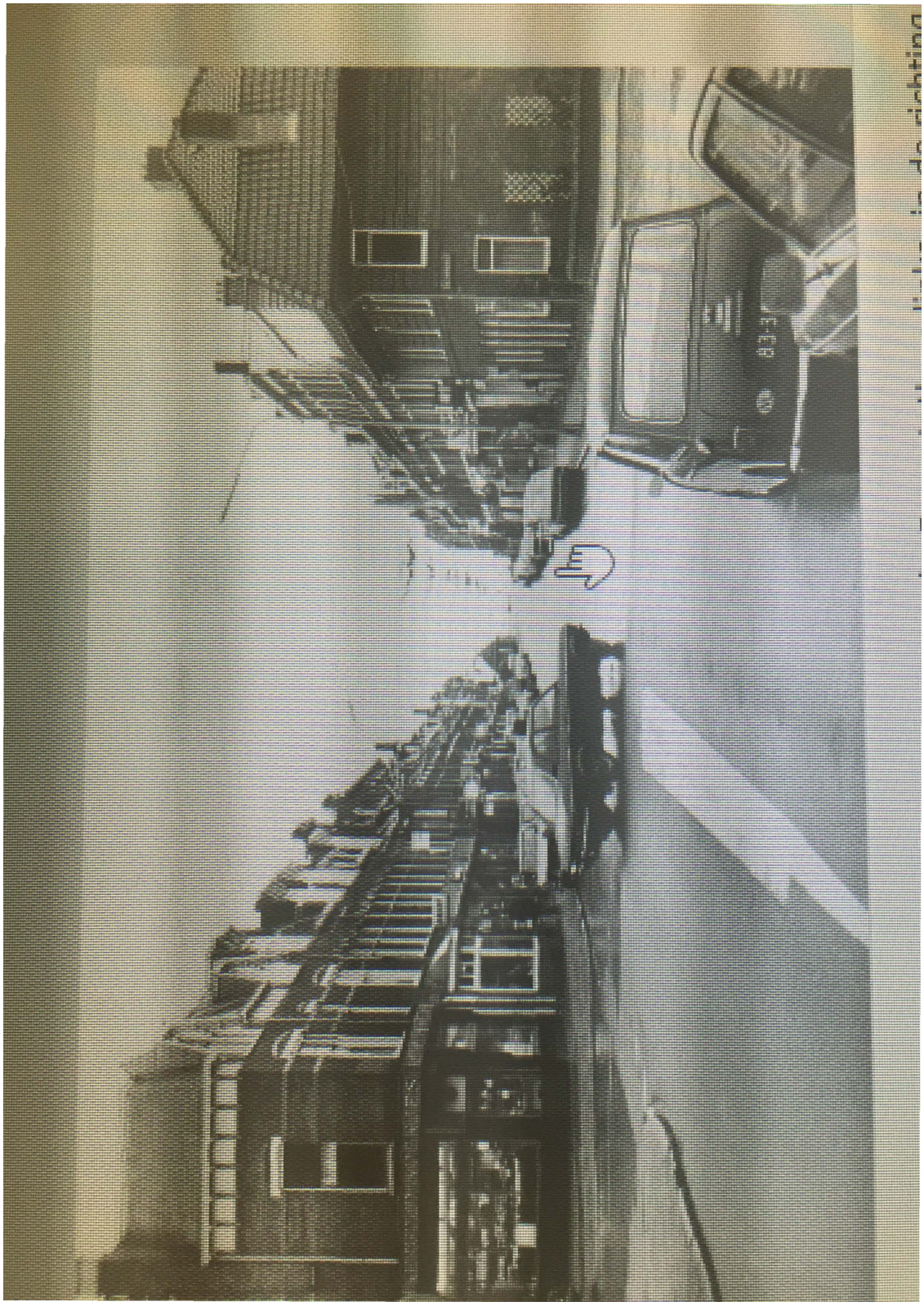

REMONDIS
REMONDIS

MARKET
Etsiz Cigköfte

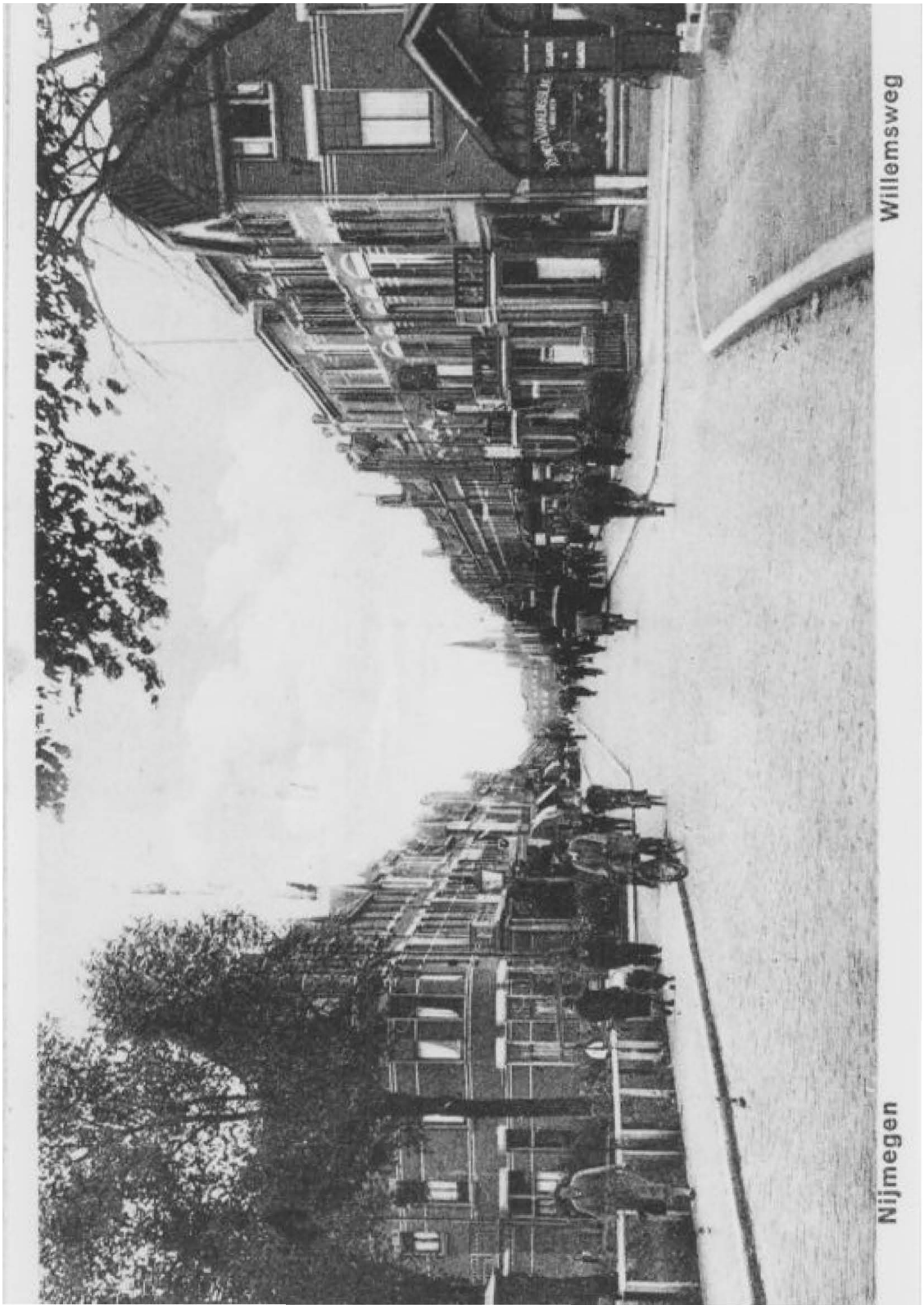

WWW.TATFOOD.NL

Beschrijving: Vanaf het kruispunt met de Jan Luijkenstraat rechts, en de Genestetlaan links, in de richting van de
Datering: 28/1/1977
Vervaardiger: Onbekend
Locaties: Nije Veld
Nijmegen Willemsweg
Personen:
Documenttype: Foto
Auteursrechthouder:
Documentnummer: F2085
Annotaties:
Onderwerp:
Collectie: Fotocollectie Regionaal Archief Nijmegen
Auteursrecht: Auteursrechtelijk beschermd
reageren bestellen link embed

Willemsweg
Nijmegen

studiezaal.nijmegen.nl
Vanaf het kruispunt met de Jan Luijkenstraat rechts, en de Genestetlaan links, in de richting van de Graafseweg
28/1/1977
Onbekend
Nije Veld
Nijmegen Willemsweg
Foto
F2084

studiezaal.nijmegen.nl
Vanaf het kruispunt met de Jan Luijkenstraat rechts, en de Genestetlaan links, in de richting van de Graafseweg
28/1/1977
Onbekend
Nije Veld
Nijmegen Willemsweg
Foto
F2085

Brief aan de raad - mw. van Dijk Verzoek tot benoeming fractievolger

Aan de hoogedelgestrenge heer H.M.F. Bruls,
Voorzitter van de gemeenteraad van Nijmegen

Nijmegen, 2 december 2015

Onderwerp: Verzoek benoeming tot fractievolger

Geachte heer Bruls, voorzitter van de gemeenteraad van Nijmegen,

Hierbij het verzoek van VVD Nijmegen om tijdens de eerstvolgende mogelijkheid over te gaan tot de benoeming van dhr. B.W. Feringa als fractievolger van de VVD Fractie Nijmegen.

Hoogachtend,

i/o.

I.M. van Dijk
Fractievoorzitter VVD Nijmegen

Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent - Bestemmingslan Oud West

Stadsschoon Nijmegen Lent

Doelstelling van de Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent is het behoud van de ruimtelijke kwaliteit, w.o. de beeldkwaliteit, en de archeologische en cultuur-historische waarden, in de gemeente Nijmegen en omgeving.
Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Arnhem onder nummer 60889446
Secretariaat: Zwanenveld 6503, 6538 RV Nijmegen | E-mail: stadsschoon.nijmegen.lent@gmail.com
Website: http://stadsschoonnijmegenlent.wordpress.com/ | Twitter: @stadsschoon024

Arnhem, woensdag 2 december 2015

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen
D.t.v. de raadsgriffie
T.a.v. Bureau PK30
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

CC: College van B&W/Velthuis, Commissie Beeldkwaliteit en Media

Zienswijze

Betreft: Bestemmingsplan Oud West

Behandelend ambtenaar:
Uw kenmerk:
Collegebesluit d.d.:
Ter inzage liggend t/m: 2 december 2015
Bijlagen: Wijkvisie, Collegebesluit

Geacht College,

Hierbij dien ik, namens de Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent, de volgende zienswijzen in op het **Ontwerpbestemmingsplan Nijmegen Oud-West 2015**. Ik verzoek u om ons de ontvangst te bevestigen.

Vooraf

0. Dit ontwerp is de eerste in een nieuwe ronde. Graag ontvangen wij een planning van de nieuwe ronde bestemmingsplannen, zodat wij ons goed kunnen voorbereiden.

Algemeen

1. Wij constateren dat hier sprake is van een voornamelijk conserverend bestemmingsplan.

Procedureel

2.
3. Ik verzoek u om de conform de nota "Nijmegen boven de boomgrens" verplichte hoogte-effectrapportage aan de stukken toe te voegen.
4. Ik verzoek u om deze zienswijze in zijn geheel te betrekken bij het vaststellen van het voorstel.

reg.nr.: 15.0012612
procesverantw.: BMSO
INGEKOMEN
03 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent - Bestemmingslan Oud West

Stadsschoon Nijmegen Lent

Milieu, groen en natuur

5. Het groene Florapark en het Park West zijn belangrijke groenvoorzieningen in deze wijken. Wij pleiten voor het behoud en het intensiveren van deze gebieden.
6. Wij steunen het vergroenen van de lokatie Aquamarijn aan de Spechtstraat.
7. Ik neem aan dat u het Gemeentelijk Rioleringsplan en de Nota Bodembeheer heeft betrokken bij het opstellen van dit ontwerpdocument.

Mobiliteit en verkeer

8. Al in de vorige eeuw is er gesproken over het verbeteren van de westelijke kant van het Station. Hier zijn moties van de Nijmeegse Groenen over aangenomen. Henk Teunissen heeft ook plannen gelanceerd om deze entree te verbeteren. Graag vragen wij hier aandacht voor.
9. Opvallend is de lus die je moet maken om van de Stadsbrug (komend uit de richting Elst/Arnhem) linksaf de wijk in te rijden.

Sociale aspecten

10. In paragraaf 4.3.2. staat de sportaccommodatie in de kleine moskee in Heseveld niet benoemd.

Hogere waarden geluidhinder

11. N.v.t.

Ruimtelijke kwaliteit

12. Zijn de handboeken OR al samengevoegd? In de tekst staat dat dit in 2014 gaat gebeuren (toekomstige tijd).
13. De genoemde ontwikkelingen aan de Fenikshof (MKK-terrein) hebben onze instemming. Door de bouw van studio's komt er een meer gevarieerde wijk tot stand.

Cultuur-historie

14. In dit gebied ligt een van de oudste versies van Nijmegen. We vragen om extra zorg voor de cultuur-historie. Ger Hesseling heeft zich hier in het verleden succesvol al voor ingezet.
15. In het bestemmingsplan staat dat de provincie een Kennisdocument heeft opgesteld. Graag zouden we dit bij de stukken zien en toegezonden krijgen.
16. Het Krayenhoffpark verdient blijvend extra aandacht.
17. Het nieuwe Park De Kraaij heeft onze instemming, mits de archeologische waarden niet worden aangetast.
18. Het kerkje aan de Tweede Oude Heselaan en de oudere boerderijpanden in die omgeving zouden onzes inziens op de aandachtslijst monumentale paden mogen worden geplaatst.

Structuurvisie 2013

19. Ik constateer dat dit bestemmingsplan in lijn is met de Structuurvisie.

Raamwerk

20. Ik wil u vragen om het vigerende raamwerk aan de stukken toe te voegen.

Brief aan de raad - Stadsschoon Nijmegen Lent - Bestemmingslan Oud West

Stadsschoon Nijmegen Lent

Beeldkwaliteitsplan

21. Ik wil u verzoeken om het vigerende beeldkwaliteitsplan aan de stukken toe te voegen. Eveneens wil ik u verzoeken om in de zienswijzennota aan te geven hoe u dit voorliggende ontwerp beoordeeld ten opzichte van het gestelde in het beeldkwaliteitsplan.

Burgerparticipatie

22. Er is een presentatieavond geweest. Graag ontvangen wij het verslag van de presentatieavond.

Relatie met andere overheden

23. Ik wil u graag wijzen op de Rijksstructuurvisie infrastrctuur en ruimte en de Gelderse Omgevingsvisie.
24. Bovendien wil ik u wijzen op het Waterbeheerplan 2009-2015 van het Waterschap Rivierenland.

Overige opmerkingen

25. De actiegroep West Wil Groene Buffer heeft in het verleden een pleidooi gehouden voor meer groen. Wij willen graag weten wat de stand van zaken is.

Voorlopig oordeel

26. De Vereniging Stadsschoon Nijmegen Lent staat vooralsnog sympathiek ten opzichte van het voorstel en ziet de beantwoording van de zienswijzen graag tegemoet. Aan de gemeenteraad zullen wij ons definitieve oordeel laten weten.

Afsluiting

27. In de bijlage treft u onze wijkvisie West aan. Ik verzoek om deze als onderdeel van deze zienswijze te beschouwen en concreet op de aanbevelingen in te gaan in de zienswijzennota.
28. Ons bij u bekende "tienpuntenplan" wordt hier als zienswijze integraal ingelast. Ik verzoek u om de inhoud van dit document te toetsen aan het ontwerp.
29. Ik verzoek u om deze brief en bijlage aan de openbare stukken toe te voegen.

Met vriendelijke groeten,

VERENIGING STADSSCHOON NIJMEGEN LENT,
gemandateerd namens het bestuur,

Ramon Barends

Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk . . .

reg.nr.: 15.0012561
procesverantw.: BMSO BG
INGEKOMEN
03 DEC. 2015
NIJMEGEN

Van: Henk Berg-van-den [mailto:Henk.van.den.Berg@arnhem.nl]
Verzonden: donderdag 3 december 2015 10:21
Aan: griffie; Caroline Wiel-van-de; A.Dewkalie@beuningen.nl; Dyane Kocken; piet.vanelteren@doesburg.nl; clugriffie@doesburg.nl. ; a.buise@druten.nl; griffie@druten.nl; c.papjes@duiven.nl; m.gijsbers@duiven.nl; j.v.workum@groesbeek.nl; w.looijen@groesbeek.nl; gemeentesecretaris@heumen.nl; griffie@heumen.nl; j.wijnia@lingewaard.nl; raadsgriffie@lingewaard.nl; d.berends@montferland.info; t.evers@montferland.info; anita.smits@mookenmiddelaar.nl; griffier@mookenmiddelaar.nl; Ploeg, Berend van der BM10; Griffie; c.berg@overbetuwe.nl; Arthur Van Den Brink (E-mail); j.le.comte@renkum.nl; j.steverink@renkum.nl; h.kettelerij@rheden.nl; Mirjam Kateman; griffie@rijnwaarden.nl; m.salemink@rijnwaarden.nl; k.schaap@rozendaal.nl; willeke pieterse; griffie@westervoort.nl; p.breukers@westervoort.nl; griffie@wijchen.nl; w.goedmakers@wijchen.nl ; gemeente@zevenaar.nl; griffie@zevenaar.nl
CC: Gert Putten-van; Jan Vermeulen; Gert Boeve; Rachel Drosterij-Koot; antoon.van.buren@doesburg.nl; Geven, Daan EZ20; Oerle, Hans van BA40; Heijligers, Karin BA40; Zandschulp, Marjolijn van de EZ; r.v.loosbroek@wijchen.nl; Emy Sloot
Onderwerp: Aanbieding vergaderset Bestuurlijk Overleg GO

Geachte gemeentesecretarissen en griffiers,

bijgaand treeft u de vergaderset van de 1e vergadering van het Bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan Regio |Arnhem Nijmegen. U wordt verzocht deze ter kennis te brengen aan uw college respectievelijk gemeenteraad.

Deze set is eerder vandaag toegezonden aan de leden van het bestuur.

Met toezending van de agenda en stukken geeft het bestuur invulling aan de actieve informatievoorziening aan colleges en gemeenteraden. In het proces van de totstandkoming van de nieuwe samenwerking is hier aandacht voor gevraagd en vastgelegd in de regeling.

Deze mailing wordt verzonden aan secretarissen en griffiers en de lijst is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Indien u aanvullingen of verbeteringen heeft dan verneem ik dit graag.

Mag ik u nog wijzen op de uitnodiging voor de Regiodag op donderdag 17 december. Er zijn nog plaatsen beschikbaar. Vooral het aantal opgaven van gemeenteraadsleden blijft achter hetgeen opmerkelijk is gelet op de discussies die in de raden zijn gevoerd over regionale samenwerking. Er is een aantrekkelijk en informatief programma samengesteld. Graag nodig ik u uit de start van de nieuwe regionale samenwerking nogmaals onder de aandacht te brengen van college- en raadsleden.

Vriendelijke groet,

Henk van den Berg

Vergaderbundel

Bestuurlijk Overleg

Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen

Donderdag 17 december 2015

Hogeschool Arnhem Nijmegen

(Faculteit Economie en Management)

Ruitenberglaan 31 Arnhem

Nadere info: Henk van den Berg | henk.van.den.berg@arnhem.nl | 06-46737374

Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk . . .

Aan de leden van het bestuurlijk overleg
Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen

Datum	: 1 december 2015
Ons kenmerk	: -
Zaaknummer	: -
Contactpersoon	: Henk van den Berg
Telefoonnummer	: 06-46737374

Onderwerp: uitnodiging

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij nodig ik u uit voor het eerste bestuurlijk overleg van het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen. Het overleg vindt plaats op donderdag 17 december 2015, aanvang 14.00 uur (tot ca. 15.30 uur).
Locatie: Hogeschool Arnhem Nijmegen *(Faculteit Economie en Management)* Ruitenberglaan 31 Arnhem.

AGENDA

1. Opening en kennismaking.

Formele handelingen

2. Formele instemming met deelname aan het Gemeenschappelijk Orgaan.

3. Formele vaststelling van het bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan.

4. Bekrachtigen benoeming van de voorzitter van het bestuur.

5. Benoemen van een vicevoorzitter Gemeenschappelijk Orgaan.

6. Vaststellen van het Reglement van Orde van het Bestuur.

7. Vaststellen van het Reglement van Orde van het Portefeuillehoudersoverleg.

8. Vaststellen van de begroting 2016.

9. Statement
Bij gelegenheid van de oprichting van het Gemeenschappelijk Orgaan een gelegenheid voor de bestuursleden voor een kort statement.

Inhoudelijk

10 Kennisnemen van de Dynamische Jaaragenda 2016.

Eusebiusbuitensingel 53 • Postbus 9029 • 6800 EL Arnhem
Telefoon 026-3773410 • henk.van.den.berg@arnhem.nl

Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk . . .

Vooruitblik 2016

11. Bespreken van de werkagenda 2016 Gemeenschappelijk Orgaan.

12. Vergaderschema 2016.

13. Rondvraag.

14. Sluiting.

Ter kennisname is bijgevoegd:
- de regeling
- concept verslag van het 1e Voorzittersoverleg dd. 9 november 2015.

Aansluitend aan het overleg vindt de Regiodag plaats. Start van de Regiodag is om 16.00 uur met de ontvangst van de gasten. Het inhoudelijk programma start om 16.30 uur.

Vriendelijke groet,

Drs. H.J. Kaiser
Burgemeester van Arnhem

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Formele instemming met de deelname aan het Gemeenschappelijk Orgaan
Agendapunt : 2

Beslispunten
- Kennis nemen van de formele reacties van de 19 gemeenten. - Instemmen met de inhoudelijke reactie, zoals voorgesteld door de Stuurgroep Regionale Samenwerking Arnhem Nijmegen.

Toelichting
Door alle 19 gemeenten is positief besloten op de vraag van de Stuurgroep om deel te nemen aan het Gemeenschappelijk Orgaan. In de bijlage treft u het overzicht van de ontvangen formele reacties. Door een aantal gemeenten zijn opmerkingen gemaakt of voorstellen gedaan. De Stuurgroep heeft, zoals al eerder aangekondigd, een commentaarnota opgesteld. Hierin gaat zij in op de reacties over de samenwerking in een Gemeenschappelijk Orgaan en de wensen en bedenkingen t.a.v. de Triple Helix-samenwerking (Stichting Economic Board). U wordt uitgenodigd over de reactie van de Stuurgroep op het onderdeel GO van gedachten te wisselen en hiermee in te stemmen. Met het vaststellen van de reactie verzorgt de gemeente Arnhem nog dit jaar de verdere formele handelingen die nodig zijn op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarmee de nieuwe regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen formeel een feit is. De deelnemende gemeenten krijgen zo spoedig mogelijk de commentaarnota toegezonden.

Bijlagen:
- Overzicht besluitvorming 19 deelnemende gemeenten. - Commentaarnota Stuurgroep (wordt nagezonden)

1

Overzicht besluitvorming gemeenten

regionale samenwerking

Einddocument 23-11-2015

Gemeente	Besluitvorming gemeenteraad	Brief	*Besluit*
Arnhem	13 juli	14-07-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. Wensen en bedenkingen TH-samenwerking: - zij wenst nadrukkelijk dat een vertegenwoordiger uit onderwijs of bedrijfsleven het boegbeeld (voorzitter) wordt van de EB (motie). - aandacht voor diversiteit van het bestuur EB (motie). - inhoudelijk aanvulling op concept-Strategisch Uitvoeringsprogramma (motie).
Beuningen	22 september	02-10-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. Wensen en bedenkingen Triple Helix-samenwerking - zorg te dragen voor een wisselend voorzitterschap tussen de verschillende in de Board deelnemende partijen (motie).
Doesburg	24 september	25-09-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB.
Druten	24 september	19-11-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB.
Duiven	28 september	13-10-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. Wensen en bedenkingen TH-samenwerking: - garantie voor de bijdrage van € 1,00 aan EB voor 2 jaren in plaats van de gevraagde 5 jaar (eventuele voorzetting te bepalen aan de hand van de behaalde doelen en mede toezeggingen van de 2 andere O's over financiële participatie).

Groesbeek	22 oktober		Positief besluit voor zowel GO als EB. Wensen en bedenkingen samenwerking: Bij de voorgenomen evaluatie de vraag betrekken of de connectie tussen GO en Stichting Economic Board goed werkt.
Heumen	22 oktober	mail	Positief besluit voor zowel GO als EB.
Lingewaard	17 september	23-09-2015 (namens gemeenteraad)	Positief besluit voor zowel GO als EB. Wensen en bedenkingen samenwerking: - herkenbare inbreng van Lingewaard en Overbetuwe (als onderdeel van het stedelijk kerngebied) in PFO Mobiliteit en PFO Economie als in de EB. - concreet voorstel voor aanvulling statuten van de Stichting voor betrokkenheid van de gemeenteraden bij de EB analoog aan reglement GO; - MKB en lokale ondernemersverenigingen tenminste volwaardig gesprekspartner zijn van EB; - Inhoudelijke opmerkingen over concept-Strategisch Uitvoeringsprogramma: > aanvulling concept-Uitvoeringsgagenda met top-sector "Tuinbouw"; > bij de evaluatie en monitoring van de effecten van EB ook de resultaten van de inspanningen voor de afzonderlijke gemeenten inzichtelijk maken.
Montferland	24 september	30-09-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. Wensen en bedenkingen TH-samenwerking c.q. besluit college: - financiering EB wordt beperkt tot maximaal 3 jaar (2016-2018) (motie); - zien graag een vertegenwoordiger van de sector Transport en Logistiek namens de geleding 'Bedrijfsleven' een zetel innemen in de EB. - de samenwerking jaarlijks te evalueren met name op de logistieke resultaten (motie)
Mook en Middelaar	24 september	mail	Positief besluit voor zowel GO als EB.
Nijmegen	23 september	06-11-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. Aanvullingen/wensen ten behoeve van regeling GO: - bepleit wordt dat de portefeuillehoudersoverleggen openbaar toegankelijk zijn

			- en dat burgers en maatschappelijke organisaties in het GO mogelijkheden krijgen om in te spreken (motie). Wensen en bedenkingen TH-samenwerking: - verzoek om zorg te dragen voor een wisselend voorzitterschap tussen de verschillende partijen zodat alle partijen die vertegenwoordigd zijn, zich optimaal betrokken voelen bij de EB (motie).
Overbetuwe	22 september	mail	Positief besluit voor zowel GO als EB Wensen t.a.v. de GO-samenwerking: - de samenwerking binnen het GO dient uiterlijk 1 juli 2016 te worden geëvalueerd waarbij de (8) toetsingscriteria die de gemeente zal hanteren zijn vastgelegd in het raadsbesluit. Wensen en bedenkingen TH-samenwerking: - na een redelijke termijn een vertegenwoordiger uit onderwijs of bedrijfsleven het boegbeeld (voorzitter) zal zijn van het samenwerkingsverband (motie)
Renkum	30 september	16-10-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB.
Rheden	22 september	29-09-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. *NB: de aangenomen motie die werd genoemd in de ambtelijke mailing na besluitvorming in de gemeenteraad met als strekking de naam "Wageningen" toe te voegen aan het GO is niet in de formele brief gemeld. Navraag leert dat de wethouder hiervoor persoonlijk aandacht gaat vragen (1).*
Rozendaal	15 september	16-09-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB.
Rijnwaarden	22 september	06-10-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. Wensen en bedenkingen TH-samenwerking: - bij concretisering van agenda EB aandacht voor thema logistiek en positie en deelname MKB. Behoefte aan een meer concreet plan van aanpak. - Verbinding tussen GO en EB punt van aandacht. - Democratische gehalte en de mogelijkheden voor invloed van gemeente Rijnwaarden op functioneren van beide instituten geven enige zorg en zullen onderwerp zijn bij tussentijdse evaluatie.

			- financiering EB wordt beperkt tot 3 jaar i.p.v. gevraagde 5 jaar. Vinden het principieel onjuist dat in de beginfase van bedrijfsleven en onderwijs geen bijdrage wordt verwacht.
Westervoort	28 september	15-10-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. Wensen t.a.v. de GO-samenwerking: - verzoek om snel aan de slag te gaan met het formuleren van SMART-evaluatiecriteria. Wensen en bedenkingen TH-samenwerking: -financiering EB wordt beperkt tot maximaal 3 jaar (2016-2018) onder voorwaarde van dat de financiële voorwaarden aan uittreding conform art. 11 lid 2 reglement GO de maximale voorwaarden zijn voor zowel uittreding GO als EB. - verzoek duidelijkheid te verschaffen over uittredingskosten na een periode van 3 jaar. - Inspannen dat een sterke vertegenwoordiger van Onderwijs of Ondernemingen boegbeeld wordt van EB. - formuleren van SMART-criteria waaraan de doelstellingen, die nog niet als concreet genoeg worden beoordeeld, kunnen worden geëvalueerd na 2/3 jaar (motie).
Wijchen	1 oktober	20-10-2015	Positief besluit voor zowel GO als EB. Aanvullingen/wensen ten behoeve van regeling GO: - bekorten van de termijn van 8 weken voor het verstrekken van inlichtingen (art. 7) - verzoek om uiterlijk eind 2017 de samenwerkingsvorm GO te evalueren. Wensen en bedenkingen TH-samenwerking: - onderschrijven de Nijmeegse motie t.a.v. het wisselend voorzitterschap (motie) - wenselijk dat de Stichting jaarlijks verantwoording aflegt door het opstellen van een jaarverslag.
Zevenaar	23 september	*24-09-2015 (GO)* *Mail* *02-10-2015 (EB)*	Positief besluit voor zowel GO als EB. Niet gebruiken van de omschrijving "City" of "Stad" in de naam van het GO. Aanvullingen ten behoeve van regeling GO: - regeling aanvullen met bepalingen zodat helder is onder welke voorwaarden uittreding mogelijk is.

5

			Wensen en bedenkingen TH-samenwerking: *- De ambitie van de Liemers Economisch Agenda moeten worden ingebracht bij de EB.* *- Liemerse bedrijven moeten op een directere manier invloed kunnen uitoefenen op bestuur en agenda EB.* *- de voorzitter is een ondernemer.* *- Duur voorzitterschap EB bij voorkeur beperken tot 3 jaar.* *- Financiële bijdrage EB voor 3 jaar (i.p.v. 5 jaar).* *(amendement)* *Aanvullende andere punten:* *- nadere afspraken maken over eventuele bedrijfsvoering risico's van de stichting;* *- ook ruimte voor ontbinding stichting door de oprichters (dan uitsluitende door alle leden)* *- meer invloed van de deelnemende gemeente op inzet overschot bij opheffing van de Stichting.*

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Formele vaststelling van het bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan
Agendapunt : 3

Beslispunten
- Vaststellen van de samenstelling van het bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan.

Toelichting
Door alle 19 gemeenten is positief besloten op de vraag van de Stuurgroep om deel te nemen aan het Gemeenschappelijk Orgaan. Door de Stuurgroep is aansluitend aan de Colleges gevraagd een lid uit hun midden voor het bestuur aan te wijzen (cfm lid 6 van de regeling). In de bijlage treft u het overzicht van de leden zoals per brief, mail en mondeling aangemeld. Van belang is op te merken dat in het (vast te stellen) Reglement van Orde is opgenomen in art. 2 dat ieder lid zijn eigen vervanging regelt in geval van verhindering of ontsteltenis. Door de Stuurgroep is derhalve niet verzocht om formeel plaatsvervangers aan te wijzen. Gelet op het lichte karakter van de samenwerking en de vergaderfrequentie is vervanging in handen van de leden zelf gelegd. U wordt verzocht in uw constituerende vergadering de samenstelling van het bestuur vast te stellen.

Bijlagen:
- Overzicht leden van het bestuur

Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk . . .

AGENDAPUNT 3

Datum : 1 december 2015

Aan : bestuurlijk overleg gemeenschappelijk orgaan

Van : Henk van den Berg

Bertreft : Formele vaststelling van het bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan.

Voorstel : formele vaststelling van het bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan.

Toelichting Op verzoek van de Stuurgroep zijn de volgende leden door de colleges van de 19 deelnemende gemeenten aangewezen in het bestuurlijk overleg van het gemeenschappelijk orgaan.

Arnhem	Dhr. A. Mink
Beuningen	Dhr. C. van Eert
Duiven	Dhr. R. de Lange
Doesburg	Naam volgt na installatie burgmeester.
Druten	Dhr. L. van Riswijk
Groesbeek	Dhr. M. Slinkman
Heumen	Dhr. H. van den Berg
Lingewaard	Dhr. T. Peeren
Montferland	Dhr. R. Visser
Mook en Middelaar	Dhr. P. Baneke
Nijmegen	Dhr. T. Tankir
Overbetuwe	Dhr. W. Hol
Renkum	Dhr. E .Heinrich
Rheden	Dhr. R. Haverkamp
Rijnwaarden	Mevr. E. Schadd - de Boer
Rozendaal	Dhr. H.J. Klein Molenkamp
Westervoort	Dhr. A. van Hout
Wijchen	Mevr. A. Schaap
Zevenaar	Dhr. J. de Ruiter

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Bekrachtigen van de benoeming van de voorzitter Gemeenschappelijk Orgaan
Agendapunt : 4

Beslispunten
Bekrachtigen van de benoeming voorzitter van het Gemeenschappelijk Orgaan

Toelichting
Op grond van art. 8 lid 1 wordt het voorzitterschap bij toerbeurt vervult door de burgemeester van Arnhem en de burgemeester van Nijmegen, telkens voor een periode van 4 jaar. Burgemeester Bruls, lid van de de Stuurgroep stelt voor, in de lijn van de werkverdeling zoals de Stuurgroep die sedert het 4e kwartaal 2014 heeft gehanteerd, om voor de 1e periode van 4 jaar (2016-2019) dhr. H.J. Kaiser, burgemeester van Arnhem, aan te wijzen als voorzitter. Aangezien er op grond van de regeling geen formele benoeming door het bestuur aan de orde, wordt voorgesteld de benoeming te bekrachtigen.

Bijlagen:
- Brief burgemeester H. Bruls dd. 1 december 2015

Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk . . .

Bestuursondersteuning en -advies
Strategie

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

aan het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
01-12-2015	15.0012500	Karin Heijligers
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Voorzitterschap Gemeenschappelijk Orgaan		(024) 3299616

Geachte leden,

Op donderdag 17 december vindt de eerste vergadering plaats van het gemeenschappelijk orgaan. Naar alle waarschijnlijkheid start u deze bijeenkomst met het vaststellen van de nieuwe regionale samenwerking in de vorm van een gemeenschappelijk orgaan en de oprichting van de Stichting Economic Board.

In artikel 8 van de statuten van het gemeenschappelijk orgaan is bepaald dat het voorzitterschap van het gemeenschappelijk orgaan bij toerbeurt wordt vervuld door de burgemeester van de gemeente Arnhem en de burgemeester van de gemeente Nijmegen. Het voorzitterschap rouleert elke 4 jaar.

In de lijn van de werkverdeling, wil ik voorstellen om de burgemeester van Arnhem, dhr. H.J. Kaiser aan te wijzen als 1e voorzitter van het gemeenschappelijk orgaan voor de periode 2016-2019.

Met vriendelijke groet,

drs. H.M.F. Bruls
Burgemeester Nijmegen

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Benoemen van een vicevoorzitter Gemeenschappelijk Orgaan
Agendapunt : 5

Beslispunten
Benoemen van een vicevoorzitter voor het Gemeenschappelijk Orgaan

Toelichting
Op grond van art. 8 lid 2 benoemt het Gemeenschappelijk Orgaan voor de periode van 4 jaar een vicevoorzitter uit een van de deelnemende gemeenten, niet zijnde de gemeenten Arnhem of Nijmegen.

Bijlagen:
Geen

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Vaststellen van het Reglement van Orde van het Bestuur
Agendapunt : 6

Beslispunten
Vaststellen van het "Reglement van Orde van het Bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan City Region Arnhem Nijmegen".

Toelichting
Op grond van artikel 6 lid 2 van de regeling stelt het Bestuurlijk Overleg een Reglement van Orde vast voor het bestuur en voor het portefeuillehoudersoverleg (PFO). Het concept dat u wordt voorgelegd geeft minimale eisen aan het bestuurlijk overleg. Gebruik is gemaakt van de reglementen zoals die in den lande worden gebruikt. In het eerste overleg van de voorzitters is besloten de term 'Agendacommissie' te vervangen door 'Voorzittersoverleg' om hiermee verwarring met de agendacommissie van een portefeuillehoudersoverleg te voorkomen. De vergaderingen van het bestuur zijn openbaar, zoals in de regeling al is vastgelegd. In het reglement is de mogelijkheid opgenomen om gebruik te maken van het inspreekrecht. Door de gemeenteraad van Nijmegen is per motie hierom verzocht. Inhoudelijk sluit de regeling aan bij het Reglement van Orde voor de PFO's.

Bijlagen:
Reglement van Orde van het Bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Reglement van Orde van het Bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen

Dit reglement van orde vindt haar basis in artikel 6 van de regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Artikel 1: Begripsbepaling
In het onderhavig reglement, gebaseerd op artikel 6, tweede lid, van de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem Nijmegen, wordt verstaan onder:

Het Gemeenschappelijk Orgaan (GO):	Het Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen City Region;
Het bestuur:	Het bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region;
De regeling:	Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen;
Het portefeuillehoudersoverleg (PFO):	Het overleg zoals bedoeld in artikel 4 van voornoemde regeling.
Voorzittersoverleg:	de commissie als bedoeld in artikel 10 lid 1 van dit reglement.

Artikel 2 Vervanging
Ieder lid regelt zijn eigen vervanging in geval van verhindering of ontstentenis.

Artikel 3 Frequentie van de vergadering
De secretaris stelt voor aanvang van een kalenderjaar een schema op voor de in dat jaar te houden vergaderingen. Het bestuur vergadert voorts zo dikwijls als de voorzitter, het Voorzittersoverleg of twee leden van het bestuur het nodig achten.

Artikel 4 De voorzitter en de secretaris
1. De voorzitter is belast met:
   a. Het leiden van de vergadering;
   b. Het handhaven van de orde in de vergadering;
   c. Het doen naleven van deze regeling;
   d. Hetgeen dit reglement en de regeling hem verder opdraagt.
2. De voorzitter is tevens voorzitter van het Voorzittersoverleg van het gemeenschappelijk orgaan. Ook in dit overleg is hij met de taken zoals genoemd in het eerste lid belast.
3. De voorzitter zorgt voor een adequate ambtelijke ondersteuning van het bestuur door een secretaris.

Artikel 5 Voorstellen en agenda
1. De voorzitter stelt, na overleg met het Voorzittersoverleg, de agenda op. Hij wordt hierbij ondersteunt door de secretaris.

CONCEPT

2. Leden kunnen onderwerpen voordragen voor plaatsing op de agenda. Zij maken dit tijdig kenbaar aan de voorzitter.
3. De secretaris draagt er zorg voor dat de agenda en de bijbehorende stukken als regel 14 dagen voorafgaande aan de vergadering aan de bestuursleden worden toegezonden.
4. De secretaris zorgt voor verzending van de agenda en de vergaderstukken aan de raden en de colleges van de deelnemende gemeenten. De agenda en de vergaderstukken worden op een website geplaatst van het gemeenschappelijk orgaan danwel de deelnemende gemeenten.

Artikel 6 Verslaglegging

1. De secretaris draagt zo spoedig mogelijk na de vergadering zorg voor een verslag van de vergadering.
2. Het verslag bevat ten minste:
   a. de namen van de aanwezige leden;
   b. de namen van de afwezige leden;
   c. de namen van de andere personen die hebben deelgenomen aan de beraadslaging;
   d. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
   e. een formulering van de door het bestuur genomen besluiten.
3. Een lid van het bestuur kan doen aantekenen, dat hij zich met een genomen besluit niet heeft verenigd, desgewenst met bijvoeging van redenen.
4. Het verslag is openbaar. Van een besloten vergadering wordt eveneens een verslag opgesteld. Dit verslag is niet openbaar.
5. Het verslag wordt door het bestuur in de eerstvolgende vergadering vastgesteld.
6. Ter uitvoering van de actieve informatieplicht aan de raden en colleges van de deelnemende gemeenten wordt het verslag aan hen toegezonden. Voor zover de aard en de inhoud van het besprokene zich daartegen niet verzet, wordt reeds het concept-verslag zo spoedig mogelijk na de vergadering toegezonden aan de leden van de raden en colleges.

Artikel 7 Stemmingen

1. De leden van het bestuur hebben ieder één stem.
2. Besluiten kunnen alleen genomen worden als minimaal de helft van de leden plus één lid aanwezig is.
3. Besluiten worden bij gewone meerderheid van stemmen genomen.
4. Indien geen van de leden van het bestuur bij het nemen van een besluit stemming vraagt, wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. Indien een lid van het bestuur bij het nemen van een besluit stemming vraagt, wordt mondeling gestemd.
5. Tenzij de vergadering voltallig is, wordt bij staking van stemmen het nemen van een beslissing uitgesteld tot een volgende vergadering, waarin de beraadslagingen kunnen worden heropend.
6. Indien de stemmen staken in een voltallige vergadering of in een ingevolge het tweede lid opnieuw belegde vergadering, is het voorstel niet aangenomen.
7. Onder een voltallige vergadering wordt verstaan een vergadering waarin alle leden waaruit het bestuur bestaat, voor zover zij zich niet van deelneming aan de stemming moesten onthouden, een stem hebben uitgebracht.
8. De leden van het bestuur nemen niet deel aan de stemming van een besluit, indien daarbij hun onpartijdigheid in het geding kan zijn.

CONCEPT

Artikel 8 Informatierecht raadsleden deelnemende gemeenten.

1. De vragen worden bij de voorzitter van het bestuur ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen binnen tien werkdagen in afschrift aan de bestuursleden en de voorzitters van de portefeuillehoudersoverleggen worden toegezonden.
2. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats binnen de termijnen zoals in de regeling aangegeven.

Artikel 9 Inspreekrecht burgers

1. Burgers die een vraag of kwestie aan het bestuur willen voorleggen kunnen daartoe een schriftelijk verzoek richten aan de voorzitter van het bestuur.
2. Na beoordeling van het verzoek kan betrokkene worden uitgenodigd om tijdens een vergadering aanwezig te zijn om het woord te voeren of zijn vraagstuk nader toe te lichten.
3. Het woord kan niet worden gevoerd:
   a. indien reeds eerder over hetzelfde onderwerp van het spreekrecht gebruik werd gemaakt en de besluitvorming over het onderwerp nog niet is afgerond;
   b. voor het uitdragen van boodschappen of aanprijzingen van commerciële aard;
   c. door een politieke groepering.
4. De voorzitter van het bestuur stelt de spreektijden vast.
5. De voorzitter van het bestuur kan in het belang van een goede vergaderorde of vanwege het ontbreken van voldoende belang besluiten om van uitnodiging van betrokkenen af te zien.

Artikel 10 Voorzittersoverleg

1. Er is een Voorzittersoverleg die tot doel heeft:
   - het voorbereiden van de agenda,
   - het voorbereiden van de dynamische jaaragenda van het GO door afstemming van de dynamische jaaragenda van de PFO's
   - afstemming van de in- en externe vertegenwoordiging van het GO.
   - afstemming van de aansturing van Bureau Brussel
2. Het Voorzittersoverleg wordt gevormd door de voorzitter en de vicevoorzitter van het Gemeenschappelijk Orgaan en de voorzitters van de PFO's zoals bedoeld in artikel 4 van de regeling.
3. De secretaris van het bestuur is tevens secretaris van het Voorzittersoverleg.

Artikel 11 Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op de dag na bekendmaking door plaatsing op de website van het gemeenschappelijk orgaan danwel de gemeente waarin het Gemeenschappelijk Orgaan is gevestigd.

Artikel 12 Citeertitel

Dit reglement wordt aangehaald als "Reglement van orde van orde van het bestuur van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region".

CONCEPT

Artikelsgewijze toelichting op het reglement.

Artikel 2
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 3
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 4
In dit artikel wordt de rol van de voorzitter beschreven. Hij is tevens voorzitter van de Agendacommissie (zie artikel 10).
De voorzitter draagt zorg voor een adequate ambtelijke ondersteuning door een secretaris. De secretaris wordt door de gemeente Arnhem aangewezen. Deze persoon is tevens de secretaris van de Agendacommissie.

Artikel 5
In lid 4 is vastgelegd dat de colleges en gemeenteraden van de deelnemende gemeenten de agenda en vergaderstukken ontvangen. Hiermee wordt door het bestuurlijk samenwerkingsverband invulling gegeven aan de actieve informatievoorziening aan colleges en gemeenteraden. Hiermee wordt mede invulling gegeven aan wat in artikel 7 van het reglement is vastgelegd. Deze toezending kan voor een gemeente aanleiding zijn om intern verder invulling te geven over informatie-uitwisseling en in eigen bestuursorganen te bespreken. Het moment van toezending sluit aan op de toezending aan de leden.

Artikel 6
In lid 6 is bepaald dat de college en gemeenteraden, mits de inhoud van het besprokene zich hiertegen niet verzet, het (concept-verslag ontvangen, waarmee invulling wordt gegeven aan eerdergenoemde actieve informatievoorziening. Aan het einde van de bestuursvergadering zal in de regel worden bepaald of het concept-verslag aangeboden kan worden. .

Artikel 7
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 8
Het GO is een regeling van de colleges. In de regeling is benadrukt dat het belangrijk is dat de democratisch legitimiteit en daarmee ook de informatievoorziening aan de gemeenteraadsleden goed gewaarborgd is. Dit artikel is een nadere uitwerking van artikel 7 van het reglement. Hierin is vastgelegd dat het gemeenschappelijk orgaan de gemeenteraadsleden in de regel binnen acht weken een antwoord ontvangen.

Artikel 9
Met dit artikel wordt de inspraakmogelijkheid voor burgers geïntroduceerd bij het samenwerkingsverband. Met de term 'burgers' worden tevens maatschappelijk organisaties geduid. De inspreekmogelijkheid bestaat uitsluitend bij het bestuur. De beoordeling van een aanvraag geschiedt door de voorzitter.
De regeling is conform in een veel gebruikte regeling voor gemeenteraden. Met opname van het inspreekrecht voor burgers wordt tegemoet gekomen aan breder gedragen wens.

CONCEPT

Artikel 10
In het op afstemming gericht overleg binnen de nieuwe samenwerking is gekozen met het werken van een voorbereidende agendacommissie. Alle organen (bestuur en portefeuillehoudersoverleggen) kennen een agendacommissie. Deze commissie samengesteld uit de voorzitter en vicevoorzitter van het bestuur en de 4 voorzitters van de portefeuillehouders-overleggen.
Om verwarring te voorkomen is hier ervoor gekozen de term Voorzittersoverleg te hanteren. Tot het takenpakket van het overleg behoren een aantal specifiek genoemde taken. Kernwoord hierbij is afstemming.

Artikel 11
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 12
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

CONCEPT

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Vaststellen van het Reglement van Orde van het Portefeuillehoudersoverleg
Agendapunt : 7

Beslispunten
Vaststellen van het "Reglement van Orde van het portefeuillehoudersoverleg van het Gemeenschappelijk Orgaan City Region Arnhem Nijmegen".

Toelichting
Op grond van artikel 6 lid 2 van de regeling stelt het Bestuurlijk Overleg een Reglement van Orde vast voor het bestuur en voor het portefeuillehoudersoverleg (PFO). Het concept dat u wordt voorgelegd geeft minimale eisen aan het portefeuillehoudersoverleg. Het concept is intensief besproken met de 4 secretarissen om daarmee maximaal aan te sluiten bij de inmiddels ontstane praktijk. Op 9 november is het concept besproken in het Voorzittersoverleg. Een vergadering van een PFO is niet openbaar. Het karakter van het overleg verdaagt zich bezwaarlijk met openbaarheid. Door de gemeenteraad van Nijmegen is over de toegankelijkheid van de PFO's een motie aangenomen. In het reglement is opgenomen dat de vergadering heeft de bevoegdheid te besluiten dat de vergadering openbaar is. Veelal zal in het vooroverleg in de Agendacommissie terzake een afweging worden gemaakt en advies aan het overleg worden geformuleerd. Daarnaast heeft de voorzitter de bevoegdheid om niet-leden uit te nodigen aan de vergadering deel te nemen of bij te wonen. Ook hier zal in de praktijk de Agendacommissie een rol spelen. Inhoudelijk sluit de regeling verder aan bij het Reglement van Orde voor het Bestuur.

Bijlagen:
Reglement van Orde van het Portefeuillehoudersoverleg van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Reglement van Orde van het Portefeuillehoudersoverleg van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Dit reglement van orde vindt haar basis in artikel 6 van de regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

Artikel 1: Begripsbepaling
In het onderhavig reglement wordt verstaan onder:

Het gemeenschappelijk orgaan (GO):	Het gemeenschappelijk orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
Het bestuur:	Het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
De regeling:	Regeling gemeenschappelijk orgaan Arnhem Nijmegen City Region.
Het Portefeuillehoudersoverleg (PFO):	Het overleg zoals bedoeld in artikel 4 van voornoemde Regeling.
Portefeuillehouders:	De wethouder van de deelnemende gemeenten die het desbetreffende domein in zijn portefeuille heeft.
De Agendacommissie:	De commissie zoals bedoeld in artikel 10 van dit reglement van orde.

Artikel 2 Verdeling werkzaamheden en vervanging

1. Het PFO op een domein in de zin van artikel 4, eerste lid van de regeling, wordt gevormd door de portefeuillehouders van iedere deelnemende gemeente.
2. De leden van het PFO wijzen uit hun midden een voorzitter en een vicevoorzitter aan.
3. Ieder lid regelt zijn eigen vervanging in geval van verhindering of ontstentenis.

Artikel 3 Frequentie en plaats van de vergadering

De secretaris stelt voor aanvang van een kalenderjaar een schema op voor de in dat jaar te houden vergaderingen en het overleg vergadert voorts zo dikwijls als de voorzitter, de agendacommissie als bedoeld in artikel 10 of twee leden van het bestuur het nodig achten. Het overleg heeft geen vaste vergaderlocatie maar zal bij toerbeurt een deelnemende gemeente aandoen.

Artikel 4 De voorzitter en de secretaris

1. De voorzitter is belast met:
   a. Het leiden van de vergadering;
   b. Het handhaven van de orde in de vergadering;
   c. Het doen naleven van deze regeling;
   d. Hetgeen dit reglement en de regeling hem verder opdraagt.
2. De voorzitter is tevens voorzitter van de agendacommissie van het desbetreffende PFO. Ook in deze commissie is hij met de taken zoals genoemd in het eerste lid belast.

CONCEPT

3. De voorzitter zorgt voor een adequate ambtelijke ondersteuning van het overleg door een secretaris.

Artikel 5 Voorstellen en agenda

1. De voorzitter stelt, na overleg met de agendacommissie, de agenda op. Hij wordt hierbij ondersteunt door de secretaris.
2. Leden kunnen onderwerpen voordragen voor plaatsing op de agenda. Zij maken dit tijdig kenbaar aan de voorzitter.
3. De secretaris draagt er zorg voor dat de agenda en de bijbehorende stukken in de regel 14 dagen voorafgaande aan de vergadering aan de PFO leden worden toegezonden.
4. De secretaris zorgt voor gelijktijdige verzending van de agenda en de vergaderstukken aan het bestuur van het GO.

Artikel 6 Karakter vergadering

1. De vergadering van het PFO vindt plaats in beslotenheid tenzij de vergadering besluit dat de vergadering openbaar is.
2. De voorzitter heeft de bevoegdheid om personen die geen lid zijn van het overleg uit te nodigen het overleg geheel of gedeeltelijk bij te wonen, inlichtingen te verstrekken, hun mening of zienswijze kenbaar te maken en aan de beraadslagingen deel te nemen.

Artikel 7 Verslaglegging

1. De secretaris draagt zo spoedig mogelijk na de vergadering zorg voor een verslag van de vergadering.
2. Het verslag bevat ten minste:
   a. de namen van de aanwezige leden;
   b. de namen van de afwezige leden;
   c. de namen van de andere personen die hebben deelgenomen aan de beraadslaging;
   d. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
   e. een opsomming van de standpunten;
   f. een formulering van de in de vergadering genomen besluiten of adviezen.

3 Een lid van het PFO kan doen aantekenen, dat hij zich met een genomen besluit of geformuleerde advies niet heeft verenigd, desgewenst met bijvoeging van redenen.

4. Het verslag wordt door het PFO in de eerstvolgende vergadering vastgesteld. Bij dit besluit bepaalt het overleg of het verslag daarmee openbaar wordt.
5. De secretaris zorgt voor verzending van het verslag aan het bestuur van het GO.

Artikel 8 Stemmingen

1. De leden van het PFO hebben ieder één stem.
2. Besluiten kunnen alleen genomen worden als minimaal de helft van de leden plus één lid aanwezig is.
3. Besluiten worden bij gewone meerderheid van stemmen genomen.
4. Indien geen van de leden van het PFO bij het nemen van een besluit stemming vraagt, wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen. Indien een lid van het PFO bij het nemen van een besluit stemming vraagt, wordt mondeling gestemd.
5. Tenzij de vergadering voltallig is, wordt bij staking van stemmen het nemen van een beslissing uitgesteld tot een volgende vergadering, waarin de beraadslagingen kunnen worden heropend.

CONCEPT

6. Indien de stemmen staken in een voltallige vergadering of in een ingevolge het tweede lid opnieuw belegde vergadering, is het voorstel niet aangenomen.
7. Onder een voltallige vergadering wordt verstaan een vergadering waarin alle leden waaruit het PFO bestaat, voor zover zij zich niet van deelneming aan de stemming moesten onthouden, een stem hebben uitgebracht.
8. De voorzitter en de overige leden van het PFO nemen niet deel aan de stemming van een besluit, indien daarbij hun onpartijdigheid in het geding kan zijn.

Artikel 9 Informatierecht raadsleden deelnemende gemeenten

1. Ieder raadslid van de deelnemende gemeenten kan aan het PFO schriftelijk vragen stellen over onderwerpen, behorend tot het PFO van het gemeenschappelijk orgaan.
2. De vragen worden bij de voorzitter van het PFO ingediend. Deze draagt er zorg voor dat de vragen binnen tien werkdagen in afschrift aan de leden van het PFO en het bestuur van het GO worden toegezonden.
3. De bepalingen over de beantwoording van de vragen aan het GO zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 10 Agendacommissie

1. Elk PFO heeft een agendacommissie die tot doel heeft het voorbereiden van de activiteiten en de agenda van het desbetreffende PO alsmede het opstellen van de dynamische jaaragenda die vervolgens door het overleg wordt vastgesteld.
2. In deze Agendacommissie hebben in ieder geval de voorzitter en de vicevoorzitter van het PFO plaats.
3. De secretaris van het PFO is tevens secretaris van de Agendacommissie.

Artikel 11 Inwerkingtreding

Dit reglement treedt in werking op de dag na bekendmaking door plaatsing op de website van het Gemeenschappelijk Orgaan danwel in de gemeente waar het Gemeenschappelijk Orgaan is gevestigd.

Artikel 12 Citeertitel

Dit reglement wordt aangehaald als "Reglement van orde van orde van het portefeuillehoudersoverleg van het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region".

-0-0-0-0-0-0-

CONCEPT

Artikelsgewijze toelichting op het reglement.

Artikel 2
Dit artikel is een nadere uitwerking van artikel 4 lid 1 sub A van de regeling. Het portefeuillehoudersoverleg (waarvoor de volgende afkorting wordt gebruikt: PFO) bestaat uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. Een portefeuillehouders wordt in het overleg vervangen door een collega uit zijn of haar college. Vervanging door een ambtenaar verdraagt zich niet met de aard van het overleg.
Het overleg kiest haar eigen voorzitter en vicevoorzitter.

Artikel 3
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 4
In dit artikel wordt de rol van de voorzitter beschreven. Hij is tevens voorzitter van de Agendacommissie (zie artikel 10).
De voorzitter draagt zorg voor een adequate ambtelijke ondersteuning door een secretaris. In de regel komt deze secretaris uit de eigen organisatie van de voorzitter. Deze persoon is tevens de secretaris van de Agendacommissie.

Artikel 5
Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 6
De vergaderingen van de portefeuillehoudersoverleggen zijn, in tegenstelling tot de vergadering van het Bestuur van het GO, niet openbaar. Het portefeuillehoudersoverleg is een op afstemming gericht overleg waarin de portefeuillehouders van de 19 deelnemende gemeenten inzetten op een gedragen advies of besluit. Het karakter van de dit overleg verdraagt zich lastig met openbaarheid. Immers er moet ruimte zijn voor een open gedachtewisseling, voor open discussies en uiteindelijk afstemming tussen de overlegpartners.

De gekozen lichte samenwerkingsvorm maakt dat burgers en belanghebbenden zich dienen te richten tot het college en gemeenteraad van hun eigen gemeente. Binnen de eigen gemeente wordt een voorlopig standpunt ingenomen over de regionale dossiers. Dit standpunt vormt de input voor het gezamenlijk overleg. Aan het einde van het proces wordt het advies van het PFO voorgelegd aan college en zo nodig gemeenteraad. Elke gemeente kent spelregels voor participatie en transparantie.

De vergadering heeft de bevoegdheid te besluiten dat het overleg openbaar is.
De voorzitter is bevoegd personen uit te nodigen om actief deel te nemen aan het overleg wanneer dat wenselijk voor de behandeling van een onderwerp wenselijk en/of noodzakelijk wordt geoordeeld. Veelal zal dit vraagstuk vooraf worden besproken in de Agendacommissie.

Artikel 7
Het overleg is in essentie geen besluitvormend orgaan maar gericht op het formuleren van een (gezamenlijk) advies op de diverse thema's. Om die reden is in lid 2 lid f zowel de term besluit als advies opgenomen.

CONCEPT

Artikel 8
Dit artikel behoeft geen andere toelichting.

Artikel 9
Het GO is een regeling van de colleges. In de regeling is benadrukt dat het belangrijk is dat de democratisch legitimiteit en daarmee ook de informatievoorziening aan de gemeenteraadsleden goed gewaarborgd is. Dit artikel is een nadere uitwerking van artikel 7 van het regeling. Hierin is vastgelegd dat het gemeenschappelijk orgaan de gemeenteraadsleden binnen acht weken de gevraagde inlichtingen geeft.
Het vragenrecht voor raadsleden is hiermede ook van toepassing verklaard op de thema's van regionaal belang die in het portefeuillehoudersoverleg aan de orde komen. De vragen komen dan terecht bij het overleg waar het primaat bij de inhoud ligt.

Artikel 10
In het op afstemming gericht overleg binnen de nieuwe samenwerking is gekozen voor het werken met een voorbereidende Agendacommissie. Alle organen (bestuur en portefeuillehoudersoverleggen) kennen een Agendacommissie. Deze commissie vormt een kleine delegatie uit de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten. Hiermee wordt draagvlak gecreëerd in de regio en ontstaat een gedragen agenda voor de vergaderingen.

De voorzitter en de vicevoorzitter van het PFO maken in ieder geval deel uit van het overleg. Dit artikel geeft slechts minimale eisen. De werkwijze en invulling van de Agendacommissie kan per portefeuillehoudersoverleg verschillen. Dit biedt ruimte voor maatwerk, passend bij de eigenheid van een PFO.

Artikel 11
Dit artikel behoeft geen andere toelichting.

Artikel 12
Dit artikel behoeft geen andere toelichting.

CONCEPT

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Begroting 2016
Agendapunt : 8

Beslispunten
1. Vaststellen van de begroting 2016. 2. De gemeente Arnhem opdracht te geven tot inning van de inwonerbijdrage 2016 over te gaan. 2. De gemeente Arnhem opdracht te geven over te gaan tot uitbetaling van het eerste gedeelte van de gemeentelijke bijdrage aan de Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen.

Toelichting
Het is de bevoegdheid van het Bestuurlijk Overleg om de begroting voor het Gemeenschappelijk Orgaan vast te stellen. In de regeling is de financiële cyclus vastgelegd (zie bijgevoegde illustratie). Door de Stuurgroep is in juni aan de 19 gemeenten een begroting voorgelegd waarmee de inwomersbijdrage van € 1,50 is onderbouwd. U wordt verzocht de begroting voor 2016 vast te stellen. Na vaststelling van de begroting dient de gemeente Arnhem, als kassier van de regeling, overgaan tot inning van (het eerste deel van) de inwonerbijdrage (conform de regeling). Een gedeelte van de inwonerbijdrage is bestemd voor de Stichting Economic Board i.o. U wordt gevraagd de gemeente Arnhem opdracht te geven tot uitbetaling van de eerste 50% over te gaan.

Bijlagen:
- Voorstel - Financiële jaarcyclus

Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk . . .

agendapunt 8

Datum : 1 december 2015

Aan : bestuurlijk overleg gemeenschappelijk orgaan

Van : Henk van den Berg

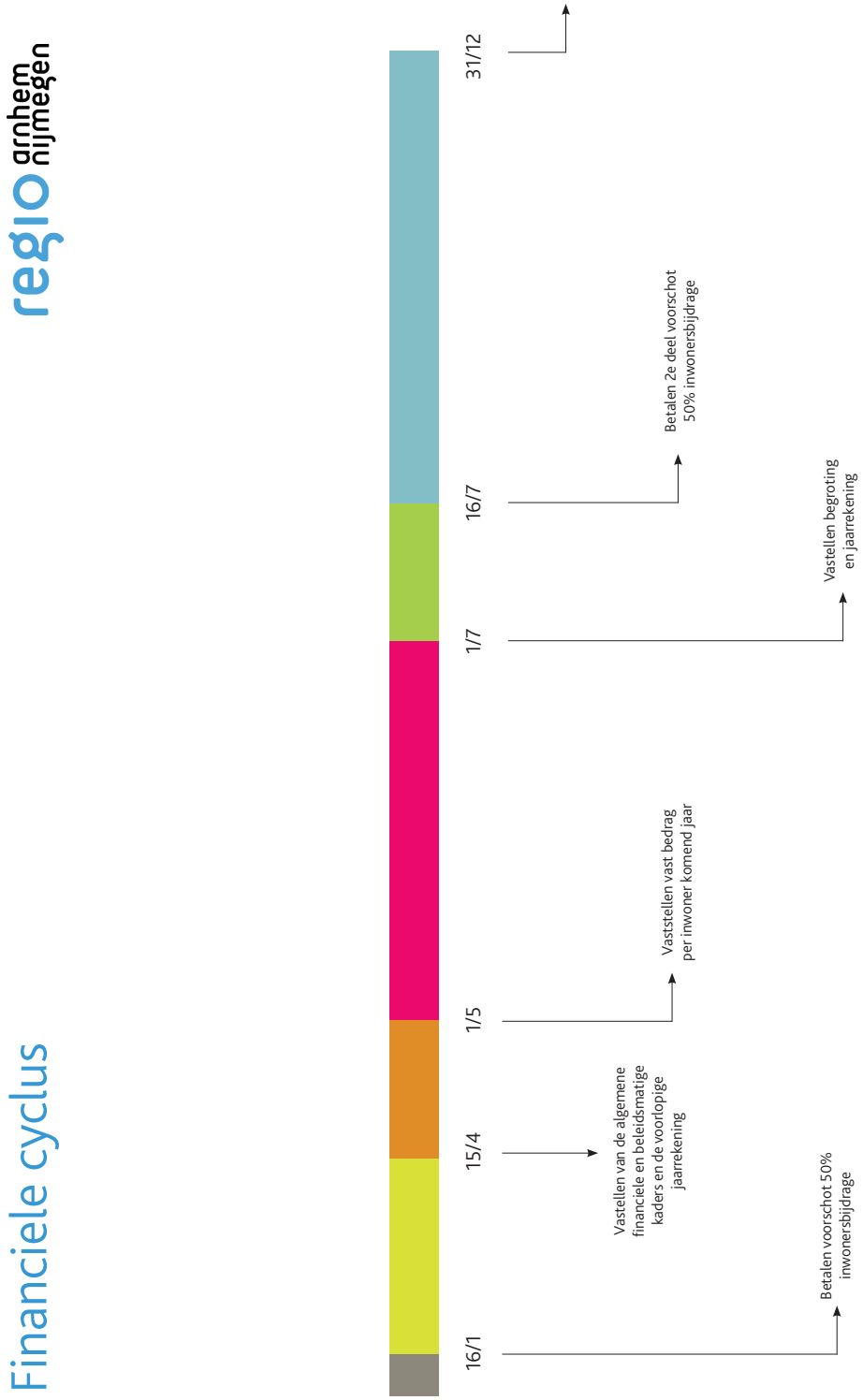
Betreft : Vaststellen begroting 2016

Voorstel : vaststellen van de begroting 2016.

Toelichting : door de Stuurgroep Regionale Samenwerking is aan de gemeenten voor het zomerreces de notitie "Uitganspunten en spelregels begroting opbouw gemeenschappelijk orgaan" (juli 2015) toegezonden. In deze notitie is de begroting voor 2016 opgenomen.

Formeel dient deze begroting door het bestuurlijk overleg te worden vastgesteld. De begroting is gelijk aan de begroting in genoemde notitie.

Begroting 2016 Gemeenschappelijk Orgaan regionale taken.			
Baten		Lasten	
Gemeentelijke bijdrage (Bron aantal inwoners per 1-1-2015 en 1,50 per inwoner)	€ 1.148.053,50	Triple Helix Bureau Brussel Programmakosten G.O. Out of pocket / regiodag overig	€ 765.369,00 € 266.040,00 € 76.545,00 € 20.000,00 € 20.099,50
Totaal ontvangsten	€ 1.148.053,50	totaal uitgaven	€ 1.148.053,50
Totaal	€ 1.148.053,50		€ 1.148.053,50

regio arnhem nijmegen
Financiele cyclus
16/1
15/4
1/5
1/7
16/7
31/12
Betalen voorschot 50% inwonersbijdrage
Vastellen van de algemene financiele en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening
Vaststellen vast bedrag per inwoner komend jaar
Vastellen begroting en jaarrekening
Betalen 2e deel voorschot 50% inwonersbijdrage

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Dynamische jaaragenda 2016
Agendapunt : 10

Beslispunten
- Kennisnemen van de dynamische jaaragenda 2016.

Toelichting
Bij het voorstel van de Stuurgroep dat in juni 2015 is aangeboden aan de 19 gemeenten zijn 3 notities gevoegd waarin is vastgelegd op welke wijze de portefeuillehoudersoverleggen van Wonen, Mobiliteit en Economie gaan samenwerken. Hierin is tevens vastgelegd op welke thema's de samenwerking zich richten. Door de Stuurgroep is aan de inmiddels 4 PFO's verzocht voor het jaar 2016 een werkprogramma op te stellen. In de laatste gehouden PFO's is het eigen programma besproken. De 4 werkprogramma's vormen samen de (dynamische) jaaragenda voor het jaar 2016. Deze inhoudelijk agenda vormt de gezamenlijke ambitie. Het is aan het Bestuurlijk overleg om de voortgang van deze agenda te monitoren. Uitganspunt hierbij blijft dat de inhoud, de politiek, een plaats vindt in de PFO en het Bestuurlijk overleg, op afstand, de 'bestuurlijke Governance verzorgt.

Bijlagen:
- Dynamische jaaragenda 2016

Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk . . .

Agendapunt 10

Datum : 1 december 2015

Aan : Bestuurlijk Overleg Gemeenschappelijk Orgaan

Van : Henk van den Berg

Betreft : Dynamische jaaragenda 2016

Doel van het Gemeenschappelijk Orgaan is het richten op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven (artikel 3).

In de regeling zijn vier taken van het GO beschreven:

1. het voeren van op afstemming van beleid gericht overleg op de gebieden van wonen, mobiliteit en duurzame ruimtelijk-economische ontwikkeling, aan welk overleg door alle deelnemende gemeenten wordt deelgenomen;

2. het op strategisch-inhoudelijk niveau aansturen van Bureau Brussel;

3. het voeren van overleg op andere domeinen, op basis van vrijwilligheid;

4. het adviseren van de deelnemende gebieden op domeinen waarop overleg plaatsvindt.

Binnen het GO is een coördinerende rol weggelegd voor de Agendacommissie. Niet alleen de portefeuillehoudersoverleggen werken met een Agendacommissie. Het Bestuurlijk Overleg van het Gemeenschappelijk Orgaan wordt ook ondersteund door een (centrale) Agendacommissie. Deze commissie bestaat uit de voorzitters van de (4) portefeuillehoudersoverleggen en de voorzitter en vicevoorzitter van het bestuur van het GO. Deze commissie heeft besloten zich voortaan 'Voorzittersoverleg' te noemen om verwarring te voorkomen.

De taak van het Voorzittersoverleg is illustratief weergegeven in het organogram en wordt gepreciseerd in het reglement van orde van het Bestuur. Een van de taken is de programmatische afstemming van de dynamische jaaragenda's van de PO.

In het voorstel van de Stuurgroep (Arnhem, 27 mei 2015) zijn de ambities van de portefeuillehoudersoverleggen Wonen, Economie en Mobiliteit opgenomen. Het PO Duurzaamheid heeft dat later in een apart document vastgelegd (Overleg 28 september 2015).

Het Voorzittersoverelg heeft op 9 november besloten het Bestuurlijk Overleg de dynamische jaaragenda 2016 voor te leggen.

Agendapunt 10

De dynamische jaaragenda

PFO Economie

Het Portefeuillehoudersoverleg Economie (PFO Economie) legt zich inhoudelijk toe op een viertal thema's:

1. Versterking van het vestigingsklimaat,
2. Ruimte voor bedrijvigheid (inclusief afstemming inzake Regionaal Programma Bedrijventerreinen en Regionaal Programma Detailhandel),
3. Stimuleren van werkgelegenheid,
4. Externe financiering (EFRO, Interreg, Regiocontract).

Wanneer we kijken naar het jaar 2016, zal "Ruimte voor bedrijvigheid" een belangrijk thema zijn voor het PFO Economie. Medio dit jaar hebben de Portefeuillehouders Economie namelijk het initiatief genomen om gezamenlijk te komen tot een Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Doel van dit RPW is het regionaal in evenwicht brengen van vraag en aanbod voor werklocaties door afspraken te maken over de programmering van bedrijventerreinen, kantoorlocaties en perifere detailhandel. Het begeleiden van dit traject, waarvan besluitvorming in de individuele colleges en raden eind 2016 plaats moet vinden, is een belangrijke opgave voor het PFO Economie. Andere onderwerpen die in het PFO Economie in 2016 waarschijnlijk aan bod zullen komen zijn onder meer de provinciale gebiedsopgaven en de Economic Board regio Arnhem Nijmegen. Voor wat betreft dit laatste onderwerp is namelijk de afspraak dat de inhoudelijke relatie tussen de Economic Board en de regiogemeenten loopt via het Portefeuillehoudersoverleg Economie.

PFO Mobiliteit

Door het overleg zijn de navolgende aandachtsgebieden vastgesteld:

- Doelgroepenvervoer
  - BedrijfsVoeringsOrganisatie BVO, regeling + bemensing
  - Aanbesteding regiecentrale
  - Aanbesteding vervoer
  - Samenwerkingsovereenkomst-Basismobiliteit provincie Gelderland
- Openbaar vervoer
  - Visie Openbaar vervoer provincie Gelderland
  - Jaarlijkse dienstregeling
  - Relatie openbaar vervoer - doelgroepenvervoer
- Beter Benutten-vervolg
- Fietsverkeer
  - Snelfietsroutes
  - Velocity 2017
- MIRT-agenda
  - Van twee steden naar regio
- Grote infrastructuur
  - Doortrekking A15 (waaronder tolheffing)
  - Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (IJssellijn)
- Financiën mobiliteit

Agendapunt 10

  - BDU
  - Provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting (in relatie tot tolheffing)
  - Overige subsidiemogelijkheden
- Duurzame mobiliteit
  - Afstemming met portefeuillehoudersoverleg-Duurzaamheid.

PFO Duurzaamheid

Speerpunten voor de periode 2015-2018 zijn de volgende thema's:

1. Energietransitie (voorheen De Groene Kracht).

2. Biobased/circulaire economie (voorheen De Groene Hub).

3. Duurzame mobiliteit: smart / zero based mobilitiy.

Deze drie thema's zijn ingebracht in een van de drie Iconen uit de MIRT-agenda t.w. Smart Energy. Binnen genoemde 3 thema's zijn een aantal projecten relevant. Deze projecten zijn uitgewerkt in projectplannen. Het betreft de volgende projecten:

1.1. Windenergie.

1.2. Gemeentelijke inkoop energie.

1.3. Verduurzaming woningvoorraad.

1.4. Regionale uitrol Warmtenet.

2.1. Vijf HUB's.

2.2. Aanbesteding groenstroom.

3.1. Slimme (stads)logistiek.

3.2. Groen doelgroepenvervoer.

3.3. Elektromobiliteit.

PFO Wonen.

Zie bijlage

Planning onderwerpen **regio Arnhem Nijmegen 2016**

Onderwerp	**In welke vorm behandelen**	**In het kort...**	**Wanneer**	**Uitvoering door**	**Kosten**
WoON2015	Uit laten voeren o.b.v. voorstel Ambtelijk Platform	Het blijft belangrijk af te stemmen wat nodig is voor de woningbouwprogramma's en of dat (sub>) regionaal nodig is.	Zodra uitkomsten binnen zijn in 2016, afspraken maken over regionale vertaling/uitwerking.	Trekkersgoep Subregio: -Renkum - Montferland - Beuningen (?)	€ 40.000,= 200 uur ambtelijke ondersteuning pm
Tijdelijke huisvesting statushouders	Agendering	doel: te kijken óf en wat regionaal te doen	Ambtelijk kennisdelen in december 2015. Vervolg PO pm	Ambtelijk Platform	pm
Wonen & Zorg, waaronder Zorgvastgoed; de investeringen	Agendering	doel: te kijken óf en wat regionaal te doen; hoe pakken andere regio's dit aan?	Ambtelijk kennisdelen in januari 2016. Vervolg PO pm	Ambtelijk Platform	pm
Woonvisie vertalen in prestatieafspraken	Agendering	Hoe gaat ieder hiermee om? Bespreekpunt.	Ambtelijke kennis delen in 2016. Vervolg PO pm	Ambtelijk Platform	geen
Regionalisering woningcorporaties	Agendering >> voorstel aan minister sturen	Subregionaal voorstel uitwerken: de wensen van de corporaties, hun lokale of juist regionale werkterrein en voor- en nadelen van de regiokeuze.	Agenderen start december besluit in het voorjaar Trekkers: - Overbetuwe - Zevenaar - Beuningen (?)	Subregionale trekkersgroep; vervolgens voorstel vastleggen in Ambtelijk Platform; vaststellen en aan minister voorleggen door PO.	pm
Themabijeenkomst Wonen			Voorjaar		€ 2000 max.
Woningbouwplanning (aftstemmen stoplichtmodel 2016 regionaal)	Agendering	Afstemmingsresultaat en consequenties aan PO voorleggen.	Juni	Ambtelijk Platform / trekkers: - Overbetuwe/Renkum - Doesburg - Beuningen (?)	Geen
Themabijeenkomst Wonen			Najaar		€ 2000 max.

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Werkagenda 2016 Bestuurlijk Overleg
Agendapunt : 11

Beslispunten
- Bespreken van de werkagenda 2016 Gemeenschappelijk Orgaan.

Toelichting
In de Werkagenda 2016 wordt in beeld gebracht welke activiteiten er in 2016 door het Bestuurlijk Overleg geagendeerd moeten worden. Voor een belangrijk deel komt de input vanuit de regeling. U wordt uitgenodigd acties toe te voegen aan de werkagenda. Voor een aantal actie die in het eerste kwartaal staan gepland is het wellicht wenselijk deze in kleiner comité op te pakken. Deze werkagenda is geen statische document en het voorstel mag beschouwd worden als een eerste aanzet.

Bijlagen:
Concept-Werkagenda 2016

Werkagenda 2016 Gemeenschappelijk Orgaan

	1e kwartaal
1.	Lobbyagenda (interne en externe vertegenwoordiging)
2.	Communicatieaanpak GO
3.	Vaststellen van de algemeen financiële en beleidsmatige kaders
4.	Bureau Brussel; jarprgoramma 2016
Vaste agendapunten	
-	Terugkoppeling uit PFO's
-	Terugkoppeling uit Voorzittersoverleg
-	
	2e kwartaal
1.	Vaststellen begroting 2017
2.	Vaststellen van het bedrag per inwoner 2017 (voor 1 mei 2016)
3.	
4.	
Vaste agendapunten	
-	Terugkoppeling uit PFO's
-	Terugkoppeling uit Voorzittersoverleg
-	
	3e kwartaal
1.	Organisatie Regiodag 2016
2.	
3.	
4.	
Vaste agendapunten	
-	Terugkoppeling uit PFO's
-	Terugkoppeling uit Voorzittersoverleg
-	
	4e kwartaal
1.	Opzet evaluatie samenwerking
2.	
3.	
4.	
Vaste agendapunten	
-	Terugkoppeling uit PFO's
-	Terugkoppeling uit Voorzittersoverleg
-	

OPLEGNOTITIE

Vergadering : Bestuurlijk overleg Gemeenschappelijk Orgaan
Op : 17 december 2015
Onderwerp : Vergaderschema 2016
Agendapunt : 12

Beslispunten
De volgende data voor 2016 vast te stellen voor het Bestuurlijk Overleg: - donderdag 7 april 09:00-11:00 uur - woensdag 15 juni 14:00-16:00 uur - woensdag 5 oktober 15:00-17:00 uur - woensdag 7 december 09:00-11:00 uur

Toelichting
Op grond van art. 3 van het concept-Reglement van Orde stelt de secretaris een vergaderschema op. Voorgesteld wordt 4 vergadermomenten vast te leggen in 2016 van elk 2 uur. De keuze van de momenten in het jaar is mede bepaald door de beslismomenten in de financiële jaarcyclus zoals deze is vastgelegd in de regeling.

Bijlagen:
Geen

Vergaderbundel

Bestuurlijk Overleg

Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen

Bijlagen

Nadere info: Henk van den Berg | henk.van.den.berg@arnhem.nl | 06-46737374

Verslag Voorzittersoverleg
Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem Nijmegen

Verslagnummer	**:**	1
Gehouden op	**:**	9 november 2015
Plaats	**:**	Arnhem
Voorzitter	**:**	Dhr. H. Kaiser
Notulen	**:**	Henk van den Berg
In afschrift aan	**:**	Stuurgroep Regionale samenwerking Secretarissen PFO's

Verder aanwezig

Mevr. A. Schaap	PFO Duurzaamheid
Dhr. A. Boone	PFO Mobiliteit
Dhr. T. Tankir	PFO Economie
Dhr. G. Elfrink	PFO Wonen

Dhr. Kaiser heet de voorzitters van harte welkom bij het overleg van de 5 voorzitters van het Gemeenschappelijk Orgaan. Voor het overleg is een korte agenda opgesteld maar hij wil dit moment gebruiken om stil te staan bij de rol van de voorzitter in de nieuwe samenwerking waar de verhoudingen soms nog onwennig zijn. Hett GO wordt gedragen door de 4 portefeuillehouders-overleggen (PFO). In dit overleg doen 19 wethouders zaken en ligt het primaat bij de inhoud en de politiek.

Het Bestuur staat op afstand; bestuurlijke controlling is haar voornaamste taak. Zij nemen kennis van ontwikkelingen en stemmen zo nodig af. Het Bestuur is het dunne touwtje om de 4 PFO's. Van de bestuursvoorzitter mag verwacht worden dat hij luistert en verbindt.

Feit is dat de verwachtingen over deze samenwerkingsvorm divers zijn en de partijen moeten wennen aan de nieuwe verhoudingen en werkwijze. Die werkwijze zal werkenderwijs verder vorm krijgen. Het is om die redenen dat de rol van de voorzitters belangrijk is. Dit vraagt om periodieke onderlinge afstemming. De afspraak wordt gemaakt om voor 2016 4 overlegmomenten te reserveren.

Dhr. Tankir heeft moeten constateren dat het voor de provincie lastig is om te gaan met de nieuwe werkelijkheid. Bij een aantal dossiers geconfronteerd met wisselende bestuurlijke en ambtelijke geluiden. De vraag is hoe de provincie goed aangesloten te krijgen. De behoefte wordt onderkent om hierover duidelijke afspraken te maken met GS.

De aanwezigen komen tot de conclusie dat de oplossing ligt in een periodiek overleg van de voorzitters met het College van Gedeputeerde Staten over lopende projecten en dossiers. Hier is geen rol weggelegd voor het bestuur van het GO omdat het gaat om de inhoud en het eigenaarschap van de dossiers bij de PFO's ligt. Gedacht wordt aan een frequentie van 2 maal per jaar. Dhr. Kaiser zal dit voorstel bespreken met de CdK.

1. Jaarprogramma 2016.

Afgesproken wordt dat de portefeuillehoudersoverleggen hun werkprogramma voor 2016 op korte termijn inleveren bij de secretaris. Deze bundelt de werkprogramma's (slaat er een nietje door) en het werkprogramma 2016 wordt aangeboden aan het bestuur en ter kennis gebracht aan de deelnemende gemeenten.

CONCEPT

Verslag	Naam

2. Reglement van Orde.

Dhr. Van den Berg licht toe dat het reglement van het GO voorschrijft dat het bestuur voor haarzelf en voor de PFO's een reglement van orde vaststelt. Het concept is met de secretarissen van de PFO's uitgebreid besproken om daarmee aansluiting te vinden bij de inmiddels ontstane praktijk. Dhr. Kaiser nodigt de voorzitters uit om nu of schriftelijk te reageren. Dhr. Tankir stelt voor om de termijn van 5 dagen voor het doorsturen van de vragen te wijzigen in 10 dagen.

Aansluitend vraagt dhr. Tankir naar de verbinding van de Stichting Economic Board met het GO.
Dhr. Kaiser ligt toe dat het PFO Economie de verbinding onderhoudt met (de gemeentelijke vertegenwoordigers in) de Economic Board. Het PFO Economie agendeert het jaarplan van de EB. Geconstateerd wordt dat het organogram dit niet visualiseert. De secretaris wordt gevraagd dit aan te passen.

3. Mededelingen vanuit de Stuurgroep.

Dhr. Kaiser meldt dat *Regiodag* op donderdag 17 december 2015 plaatsvindt van ca. 16.30 uur tot 19.30 uur. De uitnodiging gaat een dezer dagen de deur uit. De bijeenkomst, die nu het karakter van een kick-off heeft gekregen, heeft een interessant programma. Het is van belang dat raads- en collegeleden en partners in de Economic Board elkaar daar ontmoeten.
Op die middag vindt ook de 1e vergadering van het bestuur van het GO plaats. De 'save the date' wordt deze week verzonden.
Dhr. Van den Berg meldt dat de Stuurgroep eind deze maand een commentaarnota presenteert. Hierin gaat de Stuurgroep in op de wensen, bedenkingen en (rand-)voorwaarden die de instemming met de nieuwe re3gionale samenwerking hebben vergezeld.

Afspraken:
- het overleg van de voorzitters van het GO heet voortaan Voorzittersoverleg om hiermee verwarring te voorkomen met de agendacommissie van een PFO. **Actie**: secretaris.
- het vergaderritme van het Voorzittersoverleg is 4 maal per jaar. **Actie**: secretaris.
- het Voorzittersoverleg neemt het initiatief om periodiek een overleg te hebben met het College van Gedeputeerde Staten. Dhr. Kaiser legt dit voor aan de CdK. **Actie**: dhr. Kaiser.
- In de eerste vergadering van het Bestuur GO wordt het jaarprogramma 2016 voorgelegd. De input hiervoor wordt tijdig aangeleverd aan de secretarissen van de PFO. **Actie**: secretarissen.

CONCEPT

Brief aan de raad - dhr. Van den Berg - Aanbieding vergaderset Bestuurlijk . . .

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Westervoort, Wijchen, Zevenaar ieder voor zover zij bevoegd zijn - hierna: 'de deelnemende gemeenten';

OVERWEGENDE DAT

- *de Stadsregio Arnhem Nijmegen als WGR+ regio zich in liquidatie bevindt en per 1 juli 2015 niet meer functioneert als regionaal samenwerkingsverband;*
- *de betreffende gemeenten waarde hechten aan een vorm van regionale samenwerking waarbij minimaal op de terreinen Economie, Mobiliteit en Wonen deze samenwerking qua vorm, organisatie en inhoud helder wordt omschreven en concreet wordt gemaakt;*
- *de regionale samenwerking moet leiden tot een structureel betere positie van de regio in (inter)nationaal perspectief en dat daarbij een intensieve samenwerking met de in de regio op te richten Triple Helix (ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en de overheid) uitgangspunt is;*
- *de negentien gemeenten dit op basis van een gemeenschappelijk orgaan, als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, wensen vorm te geven;*
- *dit gemeenschappelijk orgaan per 1 juli 2015 dient te starten om zodoende geen gat te laten vallen tussen de regionale samenwerking binnen de WGR+ Stadsregio Arnhem Nijmegen en het nieuw op te richten samenwerkingsverband;*
- *er medio 2016 een inhoudelijke evaluatie plaatsvindt van de werking van het gemeenschappelijk orgaan ten aanzien van governance en bedrijfsvoering;*

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen,

BESLUITEN:

aan te gaan de volgende:

REGELING GEMEENSCHAPPELIJK ORGAAN ARNHEM NIJMEGEN CITY REGION

HOOFDSTUK 1: GEMEENSCHAPPELIJK ORGAAN, DOELSTELLING, TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In de onderhavige regeling voor een gemeenschappelijk orgaan wordt verstaan onder:

a. Berg en Dal: gemeente Berg en Dal, als *fusiegemeente* van de gemeenten Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen; tot 2 januari 2016 is de naamgeving van de gemeente bepaald als: Groesbeek; na 2 januari 2016 is de naamgeving: Berg en Dal.
b. Bureau Brussel: het bureau, zoals genoemd in artikel 5;

c. Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen: de stichting die ten doel heeft het versterken van de samenwerking in de regio tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen.

Artikel 2 Gemeenschappelijk Orgaan

1. Er is een gemeenschappelijk orgaan, genaamd Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region.

2. Het gemeenschappelijk orgaan is gevestigd te Arnhem.

Artikel 3 Doel van de samenwerking

Het gemeenschappelijk orgaan richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Het gemeenschappelijk orgaan werkt intensief samen met de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen.

Artikel 4 Taken

1. Het gemeenschappelijk orgaan heeft tot taak:
   A. Met het oog op het in artikel 3 genoemde doel een op afstemming van beleid gericht overleg op de volgende domeinen te voeren:

      I wonen;
      II mobiliteit;
      III economie , waaronder overleg over het jaarplan van de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen.

      Het overleg vindt per domein plaats in een door het gemeenschappelijk orgaan te organiseren portefeuillehoudersoverleg, zijnde een overleg waaraan wordt deelgenomen door de desbetreffende portefeuillehouder van elk deelnemend college;
   B. Het in artikel 5 genoemde Bureau Brussel op strategisch-inhoudelijk niveau aan te sturen. Daartoe stelt het gemeenschappelijk orgaan in ieder geval een jaarprogramma vast voor Bureau Brussel;
   C. Op een ander domein dan genoemd in lid 1, sub A., overleg te gaan voeren, voor zover dat naar het oordeel van het gemeenschappelijk orgaan bijdraagt aan het in artikel 3 genoemde doel van de samenwerking. Hiervoor wordt een afzonderlijk portefeuillehoudersoverleg ingericht. Iedere deelnemende gemeente bepaalt of het deelneemt aan een ander portefeuillehoudersoverleg dan genoemd in lid 1;
   D. Op de domeinen waarop overleg plaatsvindt aan de besturen van de deelnemende gemeenten advies uit te brengen.
2. De deelnemende gemeenten dragen geen publiekrechtelijke bevoegdheden over aan het gemeenschappelijk orgaan.

Artikel 5 Bureau Brussel

1. Ter behartiging van de belangen van de Arnhem Nijmegen City Region in Europa is het "Bureau Brussel" werkzaam.
2. Bureau Brussel is ondergebracht bij de gemeente Arnhem. Het college van Arnhem faciliteert de dagelijkse gang van zaken bij het Bureau. De met Bureau Brussel gepaard gaande kosten worden gedragen door de gemeenten die aan het gemeenschappelijk orgaan deelnemen, via de bijdrage aan het gemeenschappelijk orgaan zoals omschreven in artikel 9.
3. Bij een beëindiging of vermindering van taken van Bureau Brussel, welke leidt tot een verminderde behoefte aan personeel, worden de financiële consequenties daarvan bij besluit van het gemeenschappelijk orgaan op een redelijke wijze omgeslagen over alle aan het gemeenschappelijk orgaan deelnemende gemeenten.

HOOFDSTUK 2: WIJZE VAN VERGADEREN, INFORMATIE EN VERANTWOORDING

Artikel 6 Samenstelling, wijze van vergaderen en reglement van orde

1. Het college van elke deelnemende gemeente wijst uit zijn midden één lid aan voor het gemeenschappelijk orgaan.
2. Het gemeenschappelijk orgaan stelt voor zijn vergaderingen en die van de in artikel 4 genoemde portefeuillehoudersoverleggen een reglement van orde vast.
3. Besluiten van het gemeenschappelijk orgaan worden genomen bij meerderheid van stemmen.
4. De vergaderingen van het gemeenschappelijk orgaan zijn openbaar. De deuren worden gesloten wanneer tenminste een vijfde deel van de aanwezige leden daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt. Het gemeenschappelijk orgaan beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.
5. Het gemeenschappelijk orgaan wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris, aan te wijzen door het college van de gemeente waar het gemeenschappelijk orgaan gevestigd is.

Artikel 7 Informatie, verantwoording en evaluatie

1. Het gemeenschappelijk orgaan geeft aan de raden van de deelnemende gemeenten de door een of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen. Inlichtingen worden binnen een termijn van acht weken verstrekt, met dien verstande dat de termijn binnen deze acht weken eenmalig kan worden verlengd met ten hoogste vier weken. Het reglement van orde kan nadere regels stellen.
2. Het gemeenschappelijk orgaan geeft vanuit het oogpunt van democratische legitimatie ook op eigen initiatief informatie aan de raden van de deelnemende gemeenten. Bovendien organiseert het gemeenschappelijk orgaan tenminste eenmaal per jaar een bijeenkomst voor de gemeenteraadsleden van alle deelnemende gemeenten.
3. Een lid van het gemeenschappelijk orgaan geeft aan de raad van zijn gemeente de door een of meer leden van die raad gevraagde inlichtingen, op de in die gemeente gebruikelijke wijze.
4. Een lid van het gemeenschappelijk orgaan kan door de raad van zijn gemeente ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in het gemeenschappelijk orgaan gevoerde beleid, op de in die gemeente gebruikelijke wijze.
5. De samenwerking op grondslag van het gemeenschappelijk orgaan wordt periodiek geëvalueerd.

HOOFDSTUK 3: DE VOORZITTER

Artikel 8 De voorzitter

1. Het voorzitterschap van het gemeenschappelijk orgaan wordt bij toerbeurt vervuld door de burgemeester van de gemeente Arnhem en de burgemeester van de gemeente Nijmegen, telkens voor een periode van vier jaar. De voorzitter heeft geen stemrecht.
2. Het gemeenschappelijk orgaan benoemt voor een zelfde periode een vicevoorzitter uit een van de deelnemende gemeenten aan het gemeenschappelijk orgaan, niet zijnde de gemeente Arnhem of Nijmegen.
3. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het gemeenschappelijk orgaan.
4. De voorzitter tekent namens het gemeenschappelijk orgaan de stukken die van het gemeenschappelijk orgaan uitgaan. Hij treedt naar buiten toe op als vertegenwoordiger van het gemeenschappelijk orgaan.

HOOFDSTUK 4: FINANCIELE BEPALINGEN

Artikel 9 Begroting en bijdrage

1. Het gemeenschappelijk orgaan stelt jaarlijks vóór 1 juli de begroting vast voor het eerstvolgende begrotingsjaar.
2. In de begroting wordt de bijdrage voor elke deelnemende gemeente opgenomen. De bijdrage wordt vastgesteld aan de hand van een vast bedrag per inwoner. Voor de berekening van laatstgenoemde bijdrage wordt uitgegaan van het inwonertal van de deelnemende gemeente op 1 januari van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de bijdrage is verschuldigd.
3. Het gemeenschappelijk orgaan stelt jaarlijks vóór 1 mei het vaste bedrag per inwoner vast.
4. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks vóór 16 januari en vóór 16 juli telkens de helft van de in het tweede lid bedoelde bijdrage aan de faciliterende gemeente, die voor het gemeenschappelijk orgaan de kassiersfunctie waarneemt en de noodzakelijke administratieve werkzaamheden verricht. Faciliterende gemeente is de gemeente waar het gemeenschappelijk orgaan gevestigd is. De faciliterende gemeente draagt tevens zorg voor het beheer van de archiefbescheiden van het gemeenschappelijk orgaan.

Artikel 10 Jaarrekening

1. Het gemeenschappelijk orgaan zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten
2. Het gemeenschappelijk orgaan stelt jaarlijks de jaarrekening over het afgelopen jaar vóór 1 juli vast.
3. Indien bij de jaarrekening een tekort ontstaat, passen de deelnemende gemeenten het tekort bij. De verdeling van het tekort vindt plaats op overeenkomstige wijze als beschreven in artikel 9, lid 2.

HOOFDSTUK 5: TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 11 Toetreding en uittreding

1. Een gemeente kan tot de onderhavige regeling toe- of uittreden krachtens een daartoe strekkend besluit van haar college, dat de toestemming behoeft van de gemeenteraad.

2. Een besluit tot uittreding treedt onmiddellijk na bekendmaking in werking, met dien verstande dat de uittredende gemeente naar verhouding bijdraagt in een eventueel tekort van het gemeenschappelijk orgaan dat wordt vastgesteld bij de jaarrekening ten aanzien van het jaar waarin de gemeente uittrad. Op verzoek van de uittredende gemeente kan het gemeenschappelijk orgaan, indien dat redelijk wordt geoordeeld, een lagere bijdrage in het tekort vaststellen.

3. Met een besluit tot toetreding als bedoeld in lid 1 moet het gemeenschappelijk orgaan instemmen. Het instemmingsbesluit moet worden genomen met een meerderheid van tenminste tweederde van het aantal uitgebrachte stemmen. Het instemmingsbesluit bepaalt de dag van toetreding.

4. Het gemeenschappelijk orgaan kan voorwaarden verbinden aan de toe- of uittreding.

Artikel 12 Wijziging en opheffing

1. De onderhavige regeling kan worden gewijzigd bij daartoe strekkende besluiten van de deelnemende gemeenten.
2. Het gemeenschappelijk orgaan wordt op voorstel van het gemeenschappelijk orgaan opgeheven bij daartoe strekkende besluiten van de deelnemende gemeenten. Het voorstel van het gemeenschappelijk orgaan noemt de datum van opheffing en bevat een regeling van de gevolgen van de opheffing, waartoe in ieder geval de personele- en financiële gevolgen van de opheffing van het gemeenschappelijk orgaan voor Bureau Brussel behoren.

HOOFDSTUK 6: SLOTBEPALING

Artikel 13

Deze regeling wordt aangehaald als 'Regeling gemeenschappelijk orgaan Arnhem Nijmegen City Region'. Zij wordt aangegaan voor onbepaalde tijd en treedt, na bekendmaking, in werking op 1 juli 2015.

Artikelsgewijze Toelichting op de 'Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region

Artikel 2 Gemeenschappelijk Orgaan (GO)

De deelnemende gemeenten hebben ervoor gekozen de samenwerking in regionaal verband vorm te geven via een zogenaamd 'gemeenschappelijk orgaan' (art. 8, lid 2, van de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wgr). Dit is een regeling zonder een zware bestuursstructuur - ze bestaat uit slechts één orgaan - en zonder rechtspersoonlijkheid. Een gemeenschappelijk orgaan (GO) kan dan ook niet op eigen naam rechtshandelingen aangaan, een vermogen hebben of personeel in dienst hebben. Voor haar functioneren is een GO afhankelijk van een bijdrage van de deelnemende gemeenten. Dit is geregeld in artikel 9 van de onderhavige regeling.

Het GO is gevestigd in Arnhem. Artikel 10, lid 3, van de Wgr verplicht tot aanwijzing van een plaats van vestiging. Op de gemeente die plaats van vestiging is, rust de verplichting de regeling ter kennisneming aan gedeputeerde staten te zenden. Dat geldt ook voor besluiten tot wijziging, opheffing, toe- en uittreding. Het gemeentebestuur van de plaats van vestiging is ook verantwoordelijk voor bekendmaking van de gemeenschappelijke regeling in de Staatscourant (artikel 26, lid 2, Wgr).

Artikel 3 en 4 Doel van de samenwerking en Taken van het GO

Het GO richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region. Hierbij wordt intensief samengewerkt met de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen, een zogenaamde 'Triple Helix' waarbinnen in de regio wordt samengewerkt tussen ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en overheid.

Artikel 4 benoemt de vier taken van het GO:
- het voeren van op afstemming van beleid gericht overleg op de gebieden van wonen, mobiliteit en duurzame ruimtelijk-economische ontwikkeling, aan welk overleg door alle deelnemende gemeenten wordt deelgenomen;
- het op strategisch-inhoudelijk niveau aansturen van Bureau Brussel;
- het voeren van overleg op andere domeinen, op basis van vrijwilligheid;
- het adviseren van de deelnemende gebieden op domeinen waarop overleg plaatsvindt.

Het GO is een 'overleg-organisatie'. De portefeuillehoudersoverleggen vormen de ruggengraat van deze samenwerking. Er is, door de mogelijkheid op andere dan in de regeling genoemde domeinen een overleg te starten op basis van vrijwilligheid van de deelnemende gemeenten - zo bestaat het voornemen voor een portefeuillehoudersoverleg 'milieu en duurzaamheid' -, ruimte voor flexibiliteit. Het GO is nadrukkelijk geen beslisorganisatie. Er worden daarom geen bevoegdheden overgedragen aan het GO.

Artikel 5 Bureau Brussel

Binnen de (voormalige) Stadsregio Arnhem Nijmegen is een 'Bureau Brussel' werkzaam. De deelnemende gemeenten willen dit bureau, met zijn werkzaamheden, voortzetten. Bureau Brussel wordt daartoe onder de vleugels van het nieuwe GO geplaatst. Het GO gaat de strategisch-inhoudelijke koers van het bureau bepalen. Fysiek wordt het bureau (de mensen die samen het bureau vormen) ondergebracht bij de gemeente Arnhem. De kosten van Bureau Brussel worden gedragen door alle deelnemende gemeenten.

Bureau Brussel behartigt de belangen van de stadregio in Europa. Het werkt voor de gemeenten, voor kennisinstellingen en het bedrijfsleven uit de City Region. Het was de laatste jaren al Triple Helix georiënteerd, en blijft dat ook. De focus van de belangenbehartiging ligt op het versterken van de regionale economie door Europese kansen te benutten en Europese subsidies te verwerven, in Europees verband samen te werken met andere steden en regio's en te lobbyen op thema's die voor de regio van belang zijn. Het economische belang en de versterking van het vestigingsklimaat staan hierbij voorop.

Artikel 6 Samenstelling, wijze van vergaderen en regelement van orde

De vergaderingen van het GO zijn openbaar. Dat is een nadrukkelijke keuze, gemaakt vanuit de behoefte aan democratische transparantie en legitimatie van het GO. De wet verplicht niet tot openbaarheid (artikel 23, lid 5, Wgr).

Besluiten neemt het GO bij meerderheid van stemmen. Hierbij heeft iedere deelnemende gemeente één stem: 'one man, one vote'.

Voor de vergaderingen van het GO zelf en de in artikel 4 genoemde portefeuillehoudersoverleggen stelt het GO een reglement van orde vast. Hierbij wordt flexibiliteit van vergaderen zoveel als mogelijk gefaciliteerd. De synchronisatie tussen de diverse overleggen wordt geborgd door enkele minimale eisen vast te stellen.

Bij het bepalen van de wijze van vergaderen in het Reglement van Orde moet in ieder geval aandacht worden besteed aan de wijze van agenderen, het aanleveren van stukken voor een overleg, de handelwijze in het geval de stemmen staken, de taken van de voorzitter, de taken van de ambtelijk secretaris, het beantwoorden van vragen van een raadslid en de verhouding/afstemming tussen het overleg binnen het GO en de portefeuillehoudersoverleggen.

Artikel 7 Informatie, verantwoording en evaluatie

Het GO is een regeling van de colleges van de deelnemende gemeenten. Het is belangrijk dat de democratische legitimatie goed geborgd is. Dit artikel voorziet in de basis hiervoor (zie ook artikel 17 en 19 van de Wgr).

Bovenop de wettelijke verplichtingen, wordt bepaald dat het GO actief - dus op eigen initiatief - informatie aan de raden van de deelnemende gemeenten geeft, en tenminste eenmaal per jaar een bijeenkomst houdt voor alle gemeenteraadsleden van de deelnemende gemeenten. Hierbij wordt gedacht aan een 'Regiodag'. Met een Regiodag willen we ideeën ophalen, elkaar inspireren, verantwoording afleggen en nieuwe contacten leggen en bestaande contacten versterken.
De Regiodag versterkt de binding tussen het GO en de gemeenteraden, én die tussen de gemeenteraden onderling. Daarmee wordt de democratische legitimiteit van het GO vergroot, en het fundament onder de samenwerking verstevigd.

De Raad voor het openbaar bestuur (Rob) komt in de loop van 2015 op verzoek van de Tweede Kamer met adviezen over de borging van de democratische legitimiteit bij regionale samenwerking, die concreet toepasbaar moeten zijn in de praktijk. We zien met belangstelling uit naar die adviezen, waarin we verdere handvatten hopen te vinden om de (ver)binding met de gemeenteraden te versterken.

De samenwerking zal periodiek worden geëvalueerd.
De eerste evaluatie zal in de loop van 2016 worden gehouden. Bij deze evaluatie zullen (in ieder geval) de volgende criteria getoetst worden:

- de slagvaardigheid van de samenwerking, kan er adequaat worden gereageerd op voorkomende opgaven en uitdagingen (bv. doorlooptijd);
- de verhouding tussen de bereikte resultaten enerzijds en de bestuurlijke en ambtelijke inzet anderzijds;
- de vraag of de gemeenteraden zich voldoende herkennen in het proces van samenwerking;
- de kwaliteit van de gemeenschappelijk geformuleerde regionale agenda;
- de positie die het samenwerkingsverband inneemt richting haar strategische partners (provincie, triple helix, Rijk en EU);
- maximale administratieve eenvoud ('lean and mean').

Artikel 8 De Voorzitter

De burgemeester van Arnhem en Nijmegen zijn bij toerbeurt voor een periode van vier jaar voorzitter van het GO. De voorzitter is geen lid van het GO, en heeft daarom geen stemrecht.
Het GO benoemt, telkens voor de genoemde periode van vier jaar, uit één van de andere deelnemende gemeenten een vicevoorzitter. De vicevoorzitter is, anders dan de voorzitter, wel lid van het GO, naar analogie met de wijze waarop het (vice-)voorzitterschap van de gemeenteraad is geregeld.

Artikel 9 Begroting en Bijdrage

In de Wgr is geregeld dat het gemeenschappelijk orgaan (GO) de begroting vaststelt en vóór 1 augustus van het jaar voorafgaand aan dat waarvoor zij dient, aan gedeputeerde staten stuurt. In de regeling wordt het bestuur tot 1 juli de tijd gegeven om de begroting vast te stellen. De gemeenteraden van de deelnemende gemeenten krijgen acht weken de tijd om hun zienswijze op de begroting te geven (artikel 35 Wgr). Door de keuze van 1 juli is meer gegarandeerd - gelet op het zomerreces - dat de raad daadwerkelijk gebruik kan maken van de periode van acht weken om zijn zienswijze te geven.

Het GO wordt bekostigd doordat elke deelnemende gemeente een bedrag per inwoner bijdraagt. Dit bedrag per inwoner wordt tijdig door het GO vastgesteld en verwerkt in de begroting. Voor het inwonertal wordt gebruik gemaakt van het inwonertal van de gemeente op 1 januari van het jaar daarvoor, zoals bekend bij het Centraal Bureau voor de Statistiek. Zoals uit artikel 10 van de regeling blijkt, wordt een eventueel tekort ook omgeslagen over de deelnemende gemeenten naar rato van het inwonertal van elke gemeente.

Op grond van artikel 35 van de Wgr zijn de artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet van toepassing, voor zover hier bij of krachtens de Wgr niet van af is geweken. Zo is bijvoorbeeld ten aanzien van de controle op de administratie artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing. Van de vaststelling van de begroting wordt terstond mededeling gedaan aan de besturen van de deelnemende gemeenten, die ervoor zorgdragen dat het in deze begroting voor de gemeente als bijdrage in de kosten van het gemeenschappelijk orgaan geraamde bedrag, in de gemeentebegroting wordt opgenomen.
Verder zij erop gewezen, dat het gemeenschappelijk orgaan vóór 15 april (art. 34b van de Wet gr) 'de algemene financiële en beleidsmatige kaders' aan de raden van de deelnemende gemeenten toezendt. Dit is niet de begroting, maar zoiets als een gemeentelijke Perspectiefnota, waarin in hoofdlijnen staat beschreven wat het komende jaar op financieel gebied valt te verwachten.

Met het oog op de eigen begrotingscyclus van gemeentebesturen is het voor het gemeentebestuur van belang tijdig te weten welk bedrag er op de begroting moet worden opgenomen ten faveure van de GO. Daarom is bepaald dat het GO vóór 1 mei dit bedrag vast te stellen, zodat het gemeentebestuur zijn

bijdrage tijdig kan berekenen en kan opnemen in de begroting van zijn gemeente. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij artikel 34b van de Wet die bepaalt dat het GO vóór 15 april *'de algemene financiële en beleidsmatige kaders'* (en de voorlopige jaarrekening) aan de raden van de deelnemende gemeenten toezendt.

Omdat het GO geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft, kan deze niet zelf rechtshandelingen verrichten. Het GO kan bijvoorbeeld niet uit eigen naam betalingen verrichten en personeel in dienst hebben. Daarom is het noodzakelijk om een faciliterende gemeente te hebben die namens het GO de kassiersfunctie waarneemt en de noodzakelijke administratieve werkzaamheden verricht.

Artikel 10 Jaarrekening

Het GO stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft. Het GO zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten (art. 34 Wgr). In afwijking van deze bepaling is in deze regeling gekozen voor 1 juli als uiterste datum van vaststelling, zodat voor het zomerreces van de raad duidelijkheid bestaat.
Het ligt voor de hand dat elk deelnemend college ook de gemeenteraad informeert over de vaststelling van de jaarrekening van het GO.

Artikel 11 en 12 Toe- en uittreding, wijziging en opheffing

De Wgr verplicht tot het opnemen van bepalingen over toe- en uittreding, wijziging van de regeling en opheffing van het GO. Deze bepalingen geven duidelijkheid over de wijze waarop, en onder welke voorwaarden, dergelijke besluiten genomen moeten worden. De colleges van b. en w. zijn bevoegd te besluiten tot wijziging en opheffing. Wel is steeds de toestemming nodig van de gemeenteraad (artikel 1 Wgr).

Lid 4 bepaalt dat het gemeenschappelijk orgaan voorwaarden kan verbinden aan de toe- of uittreding van een gemeente. Van deze bepaling zal in het geval van uittreding uitsluitend gebruik worden gemaakt in een situatie waarin het uittreden voor de overblijvende deelnemers aan het gemeenschappelijk orgaan onredelijke financiële gevolgen met zich zou brengen ten aanzien van Bureau Brussel.

Brief aan de raad - Park Lingezegen Voortgangsrapportage Park Lingezegen - . . .

reg.nr.: 15 0012631 B10
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
04 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 781
afgedaan:

Van: Laura Ramaker [mailto:l.ramaker@parklingezegen.nl]
Verzonden: donderdag 3 december 2015 14:27
Aan: Griffie
CC: Derckx, Han RO10
Onderwerp: Voortgangsrapportage Park Lingezegen

Goedemiddag,

Bijgaand zend ik u de voortgangsrapportage 2015 van Park Lingezegen.

PARK LINGEZEGEN
MOOI DICHTBIJ!

Met vriendelijke groet,

Laura Ramaker

Projectleider/Directieassistent | Projectbureau | T 088-0109303 | M 06-33201473 | www.parklingezegen.nl

Projectbureau Park Lingezegen
De Park 10
6661 NW Elst
088-0109333

Werkdagen: maandag, woensdag en donderdag
Denk eerst aan het milieu voor u dit bericht uitprint

PARK LINGEZEGEN
MOOI DICHTBIJ!

Stand van zaken

september 2015

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	6
De Park	7
Het Waterrijk	10
Het Landbouwland	13
De Buitens	15
De Woerdt	18
Grondverwerving	21
Beheer	23
Gebruikersraad	24
Private initiatieven	25
Bestemmingsplannen	26
Meldpunt	28
Communicatie	30
Doorontwikkeling	33
Overige projecten en thema's	34
Bijlages:	
Vernieuwde recreatiekaart	
Jaarrekening en begroting	

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

INLEIDING

Het aanleggen van Park Lingezegen is in volle gang. Sterker nog, het grootste deel van Park Lingezegen is inmiddels 'klaar' en wordt al volop gebruikt door met name fietsers en wandelaars. De laatste delen van Park Lingezegen worden de komende jaren aangelegd. Ondertussen start het gericht beheer van de aangelegde delen zodat deze tot wasdom kunnen komen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de bossen die nu nog bestaan uit vlaktes van kleine boompjes, voor natuurlijke weiden die zich moeten ontwikkelen tot flora- en faunarijke graslanden, en rietplanten die een weelderig rietmoeras moeten gaan vormen.

De voortgangsrapportage 2015 is opgesteld in opdracht van het Bestuur van Park Lingezegen en bedoeld om de verbonden partijen te informeren over de voortgang van de ontwikkeling van Park Lingezegen.

In deze voortgangsrapportage beschrijven we per deelgebied welke werkzaamheden zijn uitgevoerd, welke delen nog moeten worden aangelegd en wanneer dit zal gebeuren.

Daarnaast wordt een aantal onderwerpen toegelicht, zoals grondverwerving, archeologie, opsporen conventionele explosieven, beheer en financiën.

Tot slot wordt kort ingegaan op de verwachte ontwikkelingen voor de komende jaren.

Jan Willem Kamerman
Parkdirecteur

DE PARK

Projectleider Anton de Kleijn

Deelgebied De Park ligt tussen de Arnhemse nieuwbouwwijk Schuytgraaf en Elst. Oostelijk grenst het aan deelgebied Het Waterrijk, westelijk ligt de Betuwe.

Het Definitief Ontwerp (DO) voor De Park (opgesteld door landschapsarchitect Abe Veenstra, 2009) is gebaseerd op de vorming van het gebied en het historisch gebruik ervan. Het ontwerp is gestoeld op drie belangrijke pijlers:

Kasteel
Het historische kasteelterrein 'De Park', tevens naamgever van het gebied, wordt als centrale plek ingericht en kan een functie krijgen als evenemententerrein. Het terrein wordt met monumentale kasteellanen met zijn omgeving verbonden.

Romeins Lint
Een nieuwe landschappelijke en recreatieve structuur doorsnijdt het gebied en vormt de verbinding tussen Elst en Arnhem. Mede op basis van oude stroomgordels in de ondergrond wordt een 'schichtige' open ruimte vormgegeven met zowel een ecologische, recreatieve als landschappelijke betekenis. De ruimte wordt afgebakend door een bijzondere recreatieve structuur: het 'circuit'. Dat vormt een aantrekkelijke route door De Park voor met name actieve, sportieve vormen van recreatie zoals hardlopen, fietsen en skeeleren. Het 'lint' legt een directe verbinding met vergelijkbare structuren in de aangrenzende wijk Schuytgraaf.

Mozaïek
Het landschap rondom het kasteel en lint wordt verder ontwikkeld tot een landschapsmozaïek met een afwisseling van bossen, houtwallen, boomgaarden en open plekken. Een fijnmazige dooradering met routes maakt het landschap toegankelijk voor de aanwonenden.

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

Voortgang realisatie

De basisuitrusting van De Park is voor het grootste deel gereed. Het Romeins lint aan de noordzijde van de Linge met fietspad en watergangen is aangelegd en wordt al veelvuldig gebruikt. Ook het middengebied van het circuit is aangelegd, ingezaaid en afgerasterd. Wanneer het grasland voldoende is ontwikkeld, kunnen de grazers (koeien) dit gebied gaan beheren.
De zuidelijke laan is gereed, de meeste laanbomen langs deze laan zijn goed aangeslagen. Een enkele boom heeft het niet gered en zal het komende plantseizoen worden vervangen.
De contouren van het kasteelterrein zijn aangebracht met een ophoging van ongeveer 1 meter grond. Hierop zijn bomen geplant. De aanleg van het middenterrein, het toekomstige evenemententerrein, start in september 2015 en zal medio oktober gereed zijn. Er is grond aangevoerd afkomstig van sportveldcomplexen in de gemeenten Overbetuwe en Arnhem, waar de sportvelden zijn vervangen door kunstgrasvelden.
De oostelijke laan, de Notenlaan, is volledig in ere hersteld. De bestaande walnotenbomen zijn vakkundig gesnoeid, de laan is uitgebreid met twee rijen extra notenbomen en volledig bestraat met klinkers. In het najaar zal het weer druk zijn aan de Notenlaan want walnoten rapen is een erg leuk uitje.

Wat wordt er nog aangelegd?

Zuidelijke deel Romeins lint

Het werk is gestart. Het resterende deel van het circuit is kleiner dan aan de noordkant van de Linge en is eind 2015 gereed. Om beide delen met elkaar te verbinden, worden twee bruggen over de Linge gelegd.
Het is erg aantrekkelijk als er vanuit Elst-Noord een fietsverbinding wordt gemaakt met het Romeins Lint. In de basisuitrusting is hier niet in voorzien omdat deze verbinding buiten de grenzen van Park Lingezegen valt. De Parkorganisatie en gemeente Overbetuwe hebben afgesproken dat de Parkorganisatie het voortouw neemt om de fietsverbinding aan te leggen. De grond waarover het fietspad moet komen is nog niet in eigendom van gemeente of Parkorganisatie. De gemeente Overbetuwe zal de grondverwerving realiseren. Zodra de grond is verworven, zal de Parkorganisatie het fietspad ontwerpen en aanleggen.

Spoorwegovergang

De Notenlaan moet een belangrijke ontsluitingsweg worden voor De Park voor fietsers en voetgangers. Hiervoor moet de spoorlijn Arnhem-Nijmegen overgestoken kunnen worden. In de plannen is eerder uitgegaan van een fietstunnel onder het spoor. Uit onderzoek bleek dat een fietsbrug over het spoor beter en goedkoper is. In samenwerking met de gemeente Overbetuwe is een traject gestart om tot een ontwerp van een fietsbrug te komen. Hierbij wordt rekening gehouden met ontwikkelingen rond het spoor waarin Prorail, gemeente Overbetuwe en provincie zich inspannen om het aantal gelijkvloerse spoorkruisingen tussen Arnhem en Elst te verminderen dan wel op te heffen. Doel is om een maakbaar ontwerp te krijgen dat past in de omgeving. In samenwerking met de gemeente Overbetuwe zijn de randvoorwaarden bepaald. De aanbestedingsprocedure voor het bepalen van de architect loopt op dit moment. De planning is om eind 2015 een definitief ontwerp te hebben. Begin 2016 zal een aanbesteding onder aannemers worden gehouden waarbij het streven is de spoorbrug in het 2e of 3e kwartaal te realiseren. Het moment van aanleggen van de spoorbrug is afhankelijk van diverse factoren zoals een buitendienststelling van het spoor.

Evenemententerrein

Het middengebied van het kasteelterrein wordt het evenemententerrein. De bestemmingsplanprocedure voor het evenemententerrein wordt naar verwachting in 2015 afgerond. Nadat het terrein is aangelegd kunnen evenementen rond de zomer 2016 op dit terrein worden gehouden. Enkele kandidaten voor de eerste evenementen zijn ‘Samenloop voor hoop’ (KWF) en de 3e editie van de Lingezegenloop in 2016. De Parkorganisatie onderzoekt in overleg met de gemeenten welke evenementen hier kunnen gaan plaatsvinden. Ook de klankbordgroep voor het evenemententerrein wordt hierbij betrokken.

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

HET WATERRIJK

Projectleider Joop Eilander

Deelgebied Het Waterrijk, gelegen tussen de Linge, Bergerden, Arnhem-Zuid en de oude Rijksweg, wordt in z'n geheel verworven en ingericht. Het gebied is ruim 200 ha groot en wordt grosso modo voor 1/3 ingericht als bos, 1/3 als bloemrijk grasland en 1/3 als moeras. Het gebied wordt door de A325 in twee ongeveer gelijke delen gesplitst: Het Waterrijk-west en Het Waterrijk-oost.

Het grootste deel van het werk betreft het ontgraven van het moeras en de afvoer van de uitkomende klei (ca. 800.000 m3). Er is gekozen voor een inkoopstrategie middels een zogenaamd 'geïntegreerd gebiedscontract'. Bij deze contractvorm is het ontwerp tot in behoorlijk detail vastgelegd, maar heeft de aannemer veel vrijheid in zijn werkwijze. De aannemer is in hoge mate zelf verantwoordelijk voor het te behalen eindresultaat. Hij dient ook zelf vergunningen aan te vragen, overleg te voeren met bevoegde gezagen e.d.. Voordeel van deze contractvorm is dat de meeste risico's bij de aannemer liggen. Alleen risico's die de aannemer zelf niet kan beheersen (bijvoorbeeld het voorkomen van onverwachte milieuspots) liggen nog bij de opdrachtgever (de Parkorganisatie).
In de loop van de uitvoering kunnen wel contractwijzigingen worden overeengekomen, zowel op verzoek van de opdrachtgever als op verzoek van de aannemer. In het contract zijn drie mijlpalen opgenomen:

- 31-12-2014 waterberging gereed (tussen Kampsestraat en A325)
- 31-12-2016 Het Waterrijk-oost gereed
- 31-12-2018 Het Waterrijk-west gereed

Na de genoemde opleverdata heeft de aannemer nog een onderhoudsplicht van drie jaar voor met name het moerasgebied (rietontwikkeling).

Het werk in Het Waterrijk is aanbesteed, en in oktober 2013 is het contract met aannemer Van de Wetering gesloten. Onderdelen die niet in het contract zitten zijn: de aanplant van de bosgebieden, de productie van het parkmeubilair (parkbreed aanbesteed) en de aanleg van een voetgangersbrug over de Linge (wandelverbinding naar Westeraam). De voorbereidingen voor de aanbesteding van deze voetgangersbrug zijn inmiddels gestart. De bossen zijn voor een groot deel ingeplant.

Voortgang realisatie

Op ca. 4 ha na is al het bos ingeplant. De laatste 4 ha zijn nog niet ingeplant omdat de grond nog niet in eigendom is. De onderhandelingen over deze grond zijn nagenoeg afgerond. De laatste 4 ha zullen in het plantseizoen 2015/2016 worden geplant.

De waterberging tussen de Kampsestraat en de A325 was volgens afspraak eind 2014 gereed. Inmiddels is in de waterberging ook het riet ingeplant. De werkzaamheden voor het resterende deel van Het Waterrijk-oost zijn vlak voor de zomer gestart. Eind 2016 moet het oostelijk deel helemaal klaar zijn.

Aandachtspunten en ontwikkelingen

Wandelverbindingen

Met de gemeenten Overbetuwe en Arnhem zijn in het verleden principeafspraken gemaakt over het aanleggen van een wandelverbinding naar de wijken Westeraam en Rijkerswoerd. Beide gemeenten hebben die verbinding ambtelijk in voorbereiding, maar definitieve besluitvorming moet nog plaatsvinden. Hangende de besluitvorming in Overbetuwe is er al een start gemaakt met de voorbereiding van de geplande voetgangersbrug over de Linge. Naar verwachting kan deze verbinding in het eerste kwartaal van 2016 worden gerealiseerd.

Park
Lingezegen
Stand van
zaken
2015

Verkeersbesluiten

Uitgangspunt in het ontwerp voor Het Waterrijk was dat de Kerkstraat en de Kampsestraat worden afgesloten voor autoverkeer, of in ieder geval het autoverkeer sterk zou worden beperkt. De gemeente moet daarvoor nog een verkeersbesluit in voorbereiding nemen. Voor het afsluiten van de Kerkstraat is de voorbereiding van het verkeersbesluit gestart. Voor de Kampsestraat is het verkeersbesluit voorlopig opgeschort hangende een discussie tussen Lingewaard en Overbetuwe over de parkbrede ontsluiting. Hierover lopen ambtelijk goede contacten met de gemeente.

Muggen en knutten

Tijdens de planvoorbereiding is er veel aandacht geweest voor mogelijke overlast van muggen en knutten door de aanleg van het moeras. In het definitief ontwerp is op advies van deskundigen een aantal maatregelen genomen om overlast te voorkomen. In de afgelopen twee zomerseizoenen zijn metingen verricht naar het huidige voorkomen van muggen en knutten (nulmeting). Momenteel lijkt de angst voor muggen en knutten behoorlijk te zijn afgenomen. Desalniettemin is het aanbevelenswaardig om ook in de toekomst de ontwikkeling van muggen en knutten te blijven volgen. Komend jaar is dat nog niet aan de orde.

HET LANDBOUWLAND

Projectleider Coen van Dijk

Het Landbouwland is het gebied dat wordt omsloten door de Linge, de A325 en de Breedlersestraat.
De open ruimte is kenmerkend voor het gebied dat bijna volledig door landbouw in gebruik is en blijft. Het aanleggen van de basisuitrusting in Het Landbouwland beperkt zich globaal tot het aanleggen van enkele pocketparkjes (Park Bredelaar, Berg Idylle), ecologische stapstenen/verbindingen en fietspaden.

Voortgang realisatie

Fietspaden

Het fietspad noord-zuid is in 2012 aangelegd en in gebruik genomen. Ook het fietspad in Baal is al geruime tijd in gebruik. Het fietspad langs de Linge is ook al enkele jaren gereed. Alleen de ontbrekende schakel van de Heuvelsestraat naar de Karstraat moet nog worden aangelegd. De werkzaamheden voor dit ontbrekende deel zijn inmiddels gestart en zullen in het najaar van 2015 worden afgerond.

Vierdaagsebos

Een belangrijke ecologische stapsteen ligt langs de A325, net ten zuiden van afslag Elst. Tijdens de nationale viering van de Boomfeestdag 2014 hebben ruim 600 kinderen geholpen met het inrichten van het bos ter plaatse. Het bos is inmiddels helemaal geplant en geadopteerd door Stichting DE 4DAAGSE en omgedoopt tot het Vierdaagsebos. De opening van het Vierdaagsebos zal plaatsvinden tijdens de festiviteiten rond de 100ste Vierdaagse in 2016.

Berg Idylle

Een bijzonder element in het landschap van Het Landbouwland is de ecologische stapsteen en idylle ‘Elsterbrug’, inmiddels de ‘Berg Idylle’ genoemd. Er is een eilandenstructuur aangelegd. Het middeneiland is ingericht naar een ontwerp van Herman Verkerk van Event Architectuur. Een belangrijk element is een muur

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

waarin urnen geplaatst kunnen worden. De omliggende eilanden zijn ingeplant met bos en fungeren als ecologische stapsteen. Het meest zuidelijke eiland moet nog ingeplant worden. Dit staat gepland voor najaar 2015. Voorjaar 2016 zal de Berg Idylle officieel geopend worden.

Park Bredelaar

Park Bredelaar is een pocketpark aan de Breedlersestraat met als thema 'landbouwgrond door de eeuwen heen'. Dit pocketpark bevindt zich op een archeologisch monument. Bij het maken van het ontwerp is hiermee rekening gehouden. Het terrein is opgehoogd om te voorkomen dat er (diep) in de grond gewerkt moest worden, wat de archeologische waarden zou kunnen verstoren. Ook is er een 'paviljoen' gemaakt: een markant uitzichtpunt waar de bezoekers een goed beeld krijgen van Park Bredelaar en het omliggende landschap. In het paviljoen zijn ook informatiepanelen opgenomen over de locatie en zijn geschiedenis. Qua vormgeving is het paviljoen geïnspireerd op een 'spieker', een voorraadschuur waarin vroeger graan werd opgeslagen.
De gemeente Overbetuwe is in september 2015 een openbare procedure gestart om een beheerder voor het pocketpark te vinden. Naar verwachting wordt in december 2015 de nieuwe beheerder bekend. Het is de planning om dan ook een openingshandeling te organiseren.

Verbindingszones

In Het Landbouwland is een aantal kleine verbindingszones aangelegd. Er moet er nog één in Het Landbouwland worden aangelegd aan de Breedlersestraat. De realisatie hiervan is afhankelijk van de afronding van de bestemmingsplanprocedure. Als deze is afgerond kan de zone worden aangelegd. Verwachting is dat de laatste verbindingszone nog in 2015 kan worden aangelegd.

DE BUITENS

Projectleiders Coen van Dijk en Janet Holland

Deelgebied De Buitens is het gebied tussen de Linge, Breedlersestraat, Betuweroute, A15 en Van Elkweg. Het gebied is wat kleinschaliger dan het open landschap van Het Landbouwland. De Breedlersetraat en Kattenleger zijn belangrijke infrastructurele elementen in het landschap die worden omgevormd tot lanen die vroeger het landschap markeerden. Ook worden in het gebied enkele ecologische stapstenen aangelegd, een pocketpark en wordt de A15 landschappelijk ingepast.

Voortgang realisatie

Pocketpark De Poel

Aan de Kattenleger is een klein parkje gerealiseerd: pocketpark De Poel. De bestaande vijver is uitgediept, er zijn bomen aangeplant en er zijn speelaanleidingen rondom het eilandje in de vijver gemaakt. Het ontwerp hiervan is gebaseerd op de ontwerpen van kinderen van de basisschool Pius X uit Bemmel. De inrichting is bijna klaar en het parkje wordt begin 2016 geopend.

De Linten

De Breedlersestraat en Kattenleger zijn geherprofileerd en ingericht als lanen waardoor 'linten' in het landschap zijn aangebracht. Aan de Breedlersestraat zijn verschillende soorten laanbomen informeel ingeplant, zoals kersen, eiken, lindes, etc.
De Kattenleger is formeler ingericht met laanbomen op vaste afstand en een vrij liggend fietspad. Het laatste stukje van het fietspad kon nog niet worden aangelegd omdat de grond nog niet beschikbaar was. Inmiddels is er overeenstemming over de aankoop van de grond en zal in het najaar 2015 het laatste stukje fietspad worden aangelegd.

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

AANDACHTSPUNT

Uitgangspunt in het ontwerp is dat de Breedlersestraat wordt afgesloten voor autoverkeer, of in ieder geval dat het autoverkeer sterk zal worden beperkt. Na bestuurlijk overleg tussen de gemeenten Lingewaard en Overbetuwe is afgesproken om het autoluw maken van de Breedlersestraat niet alleen te koppelen aan de realisatie van het vrij liggende fietspad Kattenleger, maar ook aan andere toekomstige verkeersontwikkelingen. Dit zijn bijvoorbeeld het doortrekken van de A15, de Dorpensingel in Lent en de verkeersontwikkelingen in Elst-Noord. Voorlopig wordt de huidige situatie in de Breedlersestraat dus gehandhaafd in afwachting van die toekomstige ontwikkelingen.

Nog aan te leggen

Aan de noord- en zuidzijde van de A15 liggen percelen waar in de plannen van Park Lingezegen natuur- en recreatiegebieden worden gemaakt. Bij het noordelijke deel ligt de nadruk op natuur, bij het zuidelijke op recreatie.

Er wordt al geruime tijd met Rijkswaterstaat/projectbureau ViA15, gemeenten Lingewaard en Overbetuwe en provincie overlegd over de inrichting van deze percelen, al dan niet in combinatie met de aanleg van de A15. Dit heeft tot nu toe niet geleid tot besluitvorming. In de begroting van Park Lingezegen is uitgegaan van een synergievoordeel door het maken van werk met werk. De parkorganisatie heeft er dan ook belang bij dat duidelijk wordt welke samenwerking er mogelijk is met het project ‘doortrekking A15’ en of dit inderdaad een synergievoordeel oplevert. Naar verwachting wordt dit vóór eind 2015 duidelijk. Zoals het er nu uitziet lijkt een vorm van samenwerking voor de hand te liggen voor het zuidelijke deel. Het deel aan de noordzijde kan waarschijnlijk los van de A15 door de parkorganisatie worden ingericht.

Naast de plannen van de doortrekking A15 is er ook een plan van de provincie om langs de A15 een snelfietspad aan te leggen. Deze loopt van Duiven naar Zevenaar en sluit ter hoogte van het knooppunt Ressen aan op het RijnWaalpad tussen Arnhem en Nijmegen. De parkorganisatie ondersteunt dit initiatief omdat het een mooie aanvulling is op de fietsstructuur in het landschapspark, mits het fietspad goed ingepast kan worden in het ontwerp van Park Lingezegen. In de afgelopen periode is er veel overleg geweest tussen betrokken gemeenten en provincie om voor dit fietspad tot een voor alle partijen aanvaardbaar tracé te komen. Besluitvorming hierover vindt in de komende maanden plaats.

DE WOERDT

Projectleider Coen van Dijk

De Woerdt is het meest zuidelijke deelgebied van Park Lingezegen en ligt tussen de A15 en de Waaldijk bij Lent. De Woerdt is het meest kleinschalige deel van Park Lingezegen en heeft met name in het zuiden de landschappelijke kenmerken van een landgoed.

Voortgang realisatie
Het aanleggen van de basisuitrusting in De Woerdt is nagenoeg afgerond.

De inrichting van Landgoed Doornik en Spiegelbos zijn afgerond. Er wordt in de omgeving nog één kas gesloopt. Dit zal in de loop van najaar 2015 plaatsvinden. Het Spiegelbos is eigendom van de gemeente Nijmegen, maar ligt in de gemeente Lingewaard. Er is overleg met de gemeente Nijmegen over de verkoop van het Spiegelbos. Op haar eigen grondgebied (rondom de kolk nabij Zijdewinde, het Vitensbosje) is de gemeente Nijmegen gestart met de procedure voor het aanpassen van het bestemmingplan. In het nieuwe bestemmingsplan wordt het mogelijk, conform een ook in het Dagelijks Bestuur van Park Lingezegen vastgestelde visie, een aantal woningen te bouwen. De contacten en afstemming hierover tussen Nijmegen en de Parkorganisatie zijn goed.

Ook deelproject de Bemmelse Zeeg is afgerond. Dit deelproject betreft de aanleg van enkele bospercelen en natuurvriendelijke oevers langs de Bemmelse Zeeg. In het plan is ook, in samenwerking met de stichting Landschapsbeheer Gelderland, een klompenpad (Zeegsepad) gerealiseerd. De opening van de Bemmelse Zeeg vindt plaats in najaar 2015.

Nog aan te leggen
In Ressen is een idylle gepland met een oppervlak van ongeveer 2 ha. Deze idylle heeft het thema 'bos' en vormt een drieluik met de idylles in Het Waterrijk (nog in te richten, thema 'water') en Berg Idylle (thema 'berg'). De grond voor de idylle in Ressen is nog niet verworven; ook staat de huidige eigenaar betreding van het perceel voor bodemonderzoek niet toe. De planvorming voor dit deel ligt stil omdat onderzoek ter plekke nodig is om hier verdere stappen in te kunnen zetten.

De inrichting van de Kerkenwei in Ressen moet nog worden afgerond. Het ziet er nu naar uit dat het beperkt blijft tot het aanbrengen van graspaden. Ook zal er parkmeubilair in de omgeving worden geplaatst.

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

FINANCIËN

Controller Jan Heinen

Park Lingezegen krijgt steeds meer vorm. Dat het landschapspark in de realisatiefase zit is zichtbaar in de financiële stand van zaken. Van de bijna 15 miljoen euro die per begin 2015 nog beschikbaar was, is al ruim 7 miljoen euro verplicht. De begroting voor Park Lingezegen is nog altijd reëel en bevat de nodige voorzichtigheid. Door voorzichtig te begroten is het gelukt vanaf de oprichting van de parkorganisatie een stabiel financieel beleid te laten zien. De realisatie vordert terwijl de risico's afnemen.

Bij de oplevering van Park Lingezegen is voorzien in een beheerfonds van 6,8 miljoen euro, om het beheer minimaal de eerste 20 jaar te kunnen uitvoeren.

In 2015 spelen de volgende belangrijke ontwikkelingen op financiën:

- Gronden: In 2015 wordt de grondverkoop met beschikbaarstelling van een investeringskrediet van de provincie afgerond. Door deze ontwikkeling valt het belangrijkste risico in de begroting van de parkorganisatie (tegenvallende opbrengsten uit verkoop) weg. Gezien deze ontwikkeling wordt eind 2015 een gewijzigde begroting aangeboden. De cijfers in deze voortgangsrapportage reflecteren de gewijzigde begroting al.
- Subsidies: De parkorganisatie verwacht dat het weergegeven ambitieniveau van nog ruim 3,8 miljoen euro aan binnen te halen subsidies niet reëel is. De belangrijkste subsidie in de begroting betreft de subsidie voor OCE (Opsporen Conventionele Explosieven). Inmiddels is bekend dat we ongeveer € 500.000 ontvangen over de OCE-werkzaamheden tot nu toe. Werkzaamheden die nog worden uitgevoerd zijn bovendien ook subsidiabel. De post onvoorzien bevat voldoende ruimte om een tegenvaller op dat vlak op te vangen.

NB: Een jaarrekening en begroting vindt u als bijlage.

GRONDVERWERVING

Adviseur grondzaken Roel Groot Jebbink

De grondverwerving voor Park Lingezegen bevindt zich in de afrondende fase. Van de totaal te verwerven oppervlakte van ongeveer 450 ha moet nog 11 ha verworven worden. Van deze 11 ha is over ca. 9 ha mondelinge overeenstemming bereikt of is de koopovereenkomst al getekend. Over ca. 2 ha is nog geen overeenstemming, deze 2 ha bevinden zich in de administratieve onteigeningsprocedure. De verwachting is dat de laatste hectaren alsnog via het minnelijke traject verworven zal kunnen worden.

De administratieve procedure voor de onteigening van de laatste 2 ha wordt gevoerd door de Corporate Dienst van Rijkswaterstaat. Medio juni stond een hoorzitting gepland voor één belanghebbende die een zienswijze heeft ingediend. Deze hoorzitting is uiteindelijk niet doorgegaan vanwege het behalen van overeenstemming. Voor de nog aan te kopen percelen zijn verder geen zienswijzen binnengekomen. Inmiddels zijn de onteigeningsstukken ter behandeling doorgezonden door de Corporate Dienst aan de Raad van State. De verwachting is dat de administratieve procedure eind 2015 kan worden afgerond. Daarna volgt de gerechtelijke procedure, waarin een rechter in 6 tot 9 maanden tot een uitspraak komt. Na de uitspraak komen de gronden in bezit van de overheid. De vaststelling van de schadeloosstelling vindt plaats na eigendomsoverdracht (nog eens ca. 6 tot 9 maanden).

Naar verwachting zullen alle benodigde gronden eind 2016 in eigendom van de overheid zijn. De gemeenten Overbetuwe en Lingewaard zijn formeel de onteigenende partij. Beide gemeenten hebben de parkorganisatie de opdracht gegeven de onteigening uit te voeren. Dit is in een overeenkomst vastgelegd. De parkorganisatie schakelt deskundigen in om de feitelijke werkzaamheden te verrichten.

De gronden waarover de Parkorganisatie kan beschikken staan voor het overgrote deel op naam van BBL (Bureau Beheer Landbouwgronden). Een beperkte oppervlakte staat op naam van de Parkorganisatie zelf. Door de opheffing van de Dienst Landelijk Gebied ligt de zeggenschap van de gronden bij de provincie.

Daarnaast is eind 2014 in het verlengde hiervan een Overeenkomst Investeringscredit tussen het park en de provincie gesloten. In deze overeenkomst is onder andere geregeld dat alle gronden binnen de basisuitrusting onder zeggenschap van de provincie komen. In ruil hiervoor heeft de provincie een geldbedrag beschikbaar gesteld voor de beheerlasten van het park de komende jaren.

De provincie, die door deze overeenkomst penvoeder is geworden over de gronden, heeft een Grondstrategieplan opgesteld voor gronden en gebouwen die niet meer nodig zijn voor de basisuitrusting van het park. Deze gronden en gebouwen dienen voor eind 2018 verkocht te worden. Voor de gronden binnen de grenzen van het park (basisinrichting) zal de provincie de komende tijd een Grondstrategieplan opstellen waarin zal worden bepaald hoe en of welke gronden verkocht zullen worden.

BEHEER

Projectleider beheer Bastiaan Seynaeve

De provincie heeft de Parkorganisatie verzocht om de komende drie jaar (2016 t/m 2018) het beheer en onderhoud in Park Lingezegen voor haar rekening te nemen. Alle nieuw ingerichte gebieden en gronden vallen hieronder. Na deze periode zullen de gronden worden overgedragen aan de desbetreffende eindbeheerders.

Bij een groot aantal projecten is het beheer en onderhoud opgenomen als onderdeel van het aanlegcontract met diverse aannemers. Voor deelgebieden De Woerdt en Het Waterrijk is dit niet het geval en zijn afspraken gemaakt met respectievelijk Stichting Doornik Natuurakkers en Staatsbosbeheer.
Daarnaast worden er diverse mogelijkheden in kaart gebracht om particuliere beheerders en (vrijwilligers) organisaties te betrekken bij het beheer van Park Lingezegen. Hierbij valt te denken aan bermbeheer door agrariërs uit de omgeving en het inrichten en beheren van voedselbossen door werkgroepen vanuit de gebruikersraad.

GEBRUIKERSRAAD

Frank van Rooijen en Theo de Bruin

De Gebruikersraad Park Lingezegen (GRPLZ) bestaat nu een jaar, als opvolger van de Klankbordgroep Park Lingezegen. Met als motto 'Park Lingezegen, van, voor en door ons allen' is de Gebruikersraad Park Lingezegen een bundeling van en platform voor inwoners, ondernemers en organisaties die verbonden zijn met en betrokken bij Park Lingezegen. De gebruikersraad beschouwt het park als een bijzonder waardevol gegeven, om te zaaien en te oogsten in zowel letterlijke als figuurlijke zin. Een uitdagende bron van inspiratie om passie te laten landen.

De gebruikersraad wil beelden ontwikkelen over de toekomst van het park en de handen uit de mouwen steken om mee te beheren. De gebruikersraad constateert een groeiend enthousiasme over het park in de omgeving.

Een maximale kwaliteit voor Park Lingezegen is een van de uitgangspunten van de gebruikersraad om zoveel mogelijk 'bloemen te laten bloeien'. Waar nodig en/of gewenst worden initiatieven gebundeld, menskracht toegevoegd of wordt een brug geslagen naar de parkorganisatie of overheid.

PRIVATE INITIATIEVEN

Projectleider Janet Holland

Voor Park Lingezegen is een viertal grootschalige ontwikkelingen voorzien die een bijdrage kunnen leveren aan de identiteit en het functioneren van het park. Deze thema's zijn: gezondheid en recreatie, duurzame energie, (stads)landbouw/permacultuur en strategisch waterbeheer. Private initiatiefnemers worden uitgenodigd om invulling te geven aan deze ontwikkelrichtingen. Overheden zien vanuit hun beleidsvelden kansen om doelstellingen in de proeftuin van Park Lingezegen te realiseren. Via publicaties en bijzondere evenementen als de Dag van Park Lingezegen worden de omwonenden geïnformeerd over de vaak onverwachte kwaliteiten van het landschapspark en uitgenodigd om het gebied te bezoeken en de mogelijkheden te benutten. Op het moment dat initiatieven in de lijn met de grootschalige ontwikkelingen zich melden bij de parkorganisatie zullen deze worden begeleid. Dit is afhankelijk van het initiatief. Hiervoor is een procedure opgesteld.

Momenteel komt er wekelijks een initiatief binnen bij de Parkorganisatie. Deze initiatieven variëren van het realiseren van een theetuin, het houden van kippen, het realiseren van een landgoed tot het realiseren van ca. 100 ha hennepteelt voor akkerbouw en grondstofproductie.

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

BESTEMMINGSPLANNEN

Jurist Jaap Roest

In 2011 en 2012 zijn de bestemmingsplannen Park Lingezegen Lingewaard, Park Lingezegen Overbetuwe en De Park 10 Overbetuwe in werking getreden. Hoewel binnen deze bestemmingsplannen het basisontwerp van Park Lingezegen kon worden gerealiseerd, moeten toch enkele herzieningen van deze plannen plaatsvinden. Inmiddels is een aantal herzieningen in werking getreden. Op de rol voor het komende jaar staan drie bestemmingsplanherzieningen voor Overbetuwe en één bestemmingsplanherziening voor de gemeente Lingewaard. Voor de gemeente Overbetuwe betreft het de locaties van het evenemententerrein, de spoorkruising Notenlaan in De Park en de aansluiting van het fietspad De Park op het noorden van Elst. Voor de gemeente Lingewaard betreft het een aantal perceelgebonden locaties waarop een nieuwe bestemming komt te liggen.

Evenemententerrein

Tegen het bestemmingsplan De Park 10, Overbetuwe is destijds door één reclamant beroep aangetekend. Een gedeelte van het beroep is gehonoreerd en daardoor is het evenemententerrein op dit moment planologisch niet toegestaan. Met de herziening van het bestemmingsplan wordt dit gerepareerd. Het ontwerpbestemmingsplan heeft per 9 juli 2015 voor zes weken ter inzage gelegen. Er zijn vier zienswijzen naar voren gebracht. Deze worden verwerkt waarna het bestemmingsplan aan de gemeenteraad van Overbetuwe kan worden aangeboden ter vaststelling.

Spoorkruising Notenlaan De Park

Het spoor Arnhem - Nijmegen zou volgens het Masterplan en de Intergemeentelijke Structuurvisie worden gekruist door een tunnelverbinding. In het geldende bestemmingsplan is daartoe ook een aanduiding ‘tunnel’ opgenomen. De mogelijkheden van een brug over het spoor zijn nader onderzocht en aan de gemeenteraad van Overbetuwe wordt voorgesteld om een bestemmingsplanherziening door te voeren waarin een brug planologisch wordt gefaciliteerd.

Fietspad De Park Zuid - Elst Noord

Tussen de te realiseren basisuitrusting De Park Zuid en het noorden van Elst moet nog een verbinding worden gerealiseerd om de fietspaden in De Park goed te kunnen ontsluiten. Dit gedeelte fietspad ligt niet in de basisuitrusting en zou door de gemeente Overbetuwe worden aangelegd. De parkorganisatie en de gemeente hebben nu de handen ineengeslagen om het fietspad te realiseren. Planologisch moet het fietspad worden geborgd in een bestemmingsplan.

Meerdere locaties Lingewaard

In de gemeente Lingewaard wordt voor meerdere locaties binnen het bestemmingsplangebied Park Lingezegen een herziening voorbereid. Het gaat onder andere om een recreatievoorziening in een voormalig brandweerhuisje, een nieuw ontwerp voor het perceel Kattenleger 19 en pocketpark De Poel en voorzieningen op de Vossenpels. De bestemmingsplanprocedure zal in de tweede helft 2015 worden opgestart.

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

MELDPUNT

Joska Ausma

Vanaf 1 januari 2015 zijn er 56 meldingen via info@parklingezegen.nl binnengekomen. De meldingen worden gecategoriseerd in vragen/meldingen en klachten. Er waren 44 vragen en 11 klachten. Als de klacht, vraag of melding wordt doorgezet naar een derde vragen wij altijd om een terugkoppeling van de beantwoording.

Over deelgebied Het Waterrijk zijn in totaal 6 klachten en 4 meldingen/vragen binnengekomen.
Klachten:

- Een klacht over aangevreten wild.
- Een klacht over zwerfvuil en vernielingen bij de Rijkerwoerdse Plassen. (2x) De klacht is doorgegeven aan het Recreatieschap Uiterwaarde, de beheerder van het gebied.
- Klacht over gevaarlijke wegkanten en het plaatsen van witte paaltjes in de berm. (2x) De projectleider heeft rechtstreeks contact opgenomen met de melder van de klacht.
- Klacht over slecht onderhoud aan het fietspad bij het Zeegbos. De melder is in contact gebracht met Recreatieschap Uiterwaarde.

Meldingen/vragen:

- Is er rekening gehouden met de vogelaars, is er een plek waar zij kunnen fotograferen zonder overlast te geven? De projectleider heeft dit opgepakt.
- Wordt er rekening gehouden met de vogels als er evenementen zijn? Opgepakt door de projectleider.
- Melding dat er een witte lepelaar is gespot. De melder is in contact gebracht met SOVON;
- Komt er een crossfit-box bij de Rijkerwoerdse Plassen? De melder is in contact gebracht met Recreatieschap Uiterwaarde.

Voor het deelgebied De Woerdt zijn 5 klachten en 8 meldingen/vragen binnengekomen.

Klachten:

- Een klacht over plaatsen bomen, scheefstand. (2x) Opgepakt door de projectleider.
- Een klacht over overlast van knutten. Opgepakt door de projectleider.
- Klacht over geen correcte bebording RijnWaalpad. Opgepakt door de gemeente Overbetuwe, geen terugkoppeling ontvangen.
- Melding dat er een urn is geplaatst bij de urnenwal. De urn is opgehaald door de politie en naar de gemeente Overbetuwe gebracht, zij handelen dit af.

Meldingen/vragen:

- Verschillende vragen over afronding van de verschillende projecten, het organiseren van feestje/burendag in deelgebied De Woerdt, gebruik leegstaande schuur /gebouw voor opslag, reservering in de urnenwal bij de Elsterbrug, leverancier van handzwengelpomp. De vragen zijn beantwoord door de projectleiders of de melder/vraagsteller heeft de juiste NAW-gegevens gekregen voor doorverwijzing.

Er zijn 28 meldingen binnengekomen over het gehele park:

- Plaatsing activiteit, bedrijf etc. op de website.
- Verzoek om foldermateriaal, recreatiekaart, fietstochten etc.
- Gebruik van het park voor activiteiten, denk hierbij aan het bespelen van een instrument, een spirituele dans, en een georganiseerde fietstocht door gidsen.
- Een vraag van een student over een afstudeerstage, interview of informatie.

5 meldingen/klachten gingen over de vraag of Park Lingezegen duidelijkheid kan geven of honden nu wel of niet los mogen lopen in het park. Beantwoording heeft de Projectleider Beheer opgepakt.

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

COMMUNICATIE

Projectleider Kristel Kleinhesselink

Communicatieboodschap

De afgelopen jaren lag de nadruk in de communicatie over Park Lingezegen bij de plannen en de werkzaamheden. Nu de werkzaamheden grotendeels zijn afgrond, komt de focus vooral te liggen op het verder onder de aandacht brengen van Park Lingezegen bij de huidige en toekomstige gebruikers. We communiceren over recreatiemogelijkheden, feestelijke openingen en evenementen (o.a. Boomfeestdag, Dag van Park Lingezegen, Lingezegenloop) om mensen te enthousiasmeren voor het landschapspark en te laten zien dat het een mooi gebied is en dat er volop mogelijkheden zijn. Ook vinden er steeds vaker activiteiten plaats die door maatschappelijke organisaties en ondernemers in Park Lingezegen worden georganiseerd. Ook hierover communiceert Park Lingezegen.

Communicatiemiddelen

We zetten een breed scala van communicatiemiddelen in. Dit zijn de website, blogs, sociale media (Facebook, Twitter en YouTube en mogelijk binnenkort ook Instagram), maandelijkse digitale nieuwsbrief, tweemaandelijkse paginagrote informatiepagina in de lokale huis-aan-huiskranten, de in juni volledig herziene recreatiekaart, folders van ommetjes en fietsroutes, advertenties in magazines en lokale kranten, excursies, stands, informatiepanelen, bouwborden, bijeenkomsten met bijvoorbeeld agrariërs, brainstormsessies met hondeneigenaren en omwonenden over hondenloslooplekken in Park Lingezegen en de ontwikkeling van een app (iOs en Android) met alle recreatiemogelijkheden in Park Lingezegen (binnenkort gereed).
Veel van de communicatiemiddelen worden zo veel mogelijk cross mediaal ingezet, zodat de boodschap op zo veel mogelijk manieren bij de diverse doelgroepen aankomt. Vaak zetten we de boodschap ook uit via de communicatiekanalen van maatschappelijke organisaties, ondernemers en de samenwerkingspartners, zoals de gemeente Arnhem, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Waterschap Rivierenland, Staatsbosbeheer.
Om het verspreiden van foldermateriaal beter te regelen, hebben we een online bestelfomulier gemaakt waar ondernemers en organisaties onze communicatiemiddelen kunnen bestellen (parklingezegen.nl/folders-bestellen). Zodra er nieuw materiaal is, krijgt men daarvan een bericht.

Boek Park Lingezegen

Een bijzonder en mooi communicatiemiddel is het boek over ‘the making of’ Park Lingezegen. De basisinrichting van Park Lingezegen is na 10 jaar plannen maken en 5 jaar uitvoering (bijna) klaar. Een moment dat we niet zomaar voorbij wilden laten gaan. Daarom maakten we een mooi koffietafelboek ‘Park Lingezegen, van plan tot park’ waarin we in woord en beeld laten zien hoe het landschapspark werd tot wat het nu is. De verschillende belangen komen aan bod, alle verhalen en de betrokkenheid van alle planners, uitvoerders, omwonenden, recreanten, agrariërs, organisaties en ondernemers. En natuurlijk is er een blik op de toekomst, want Park Lingezegen is nog lang niet af. Het boek is sinds juni te koop bij de lokale boekhandels, Uitgeverij Landwerk en bol.com, en wordt vooral ingezet als relatiegeschenk van Park Lingezegen.

Onderzoek

Met de overgang naar een nieuwe fase wil Park Lingezegen de huidige inzet van communicatie evalueren. Hoe waarderen de doelgroepen (bewoners en omwonenden in het bijzonder) de verschillende manieren waarop Park Lingezegen communiceert? Daarnaast is het interessant om in kaart te brengen hoeveel mensen inmiddels bekend zijn met Park Lingezegen en met de mogelijkheden die het park biedt voor onder meer recreatie en ondernemen. Hiermee kan de balans worden opgemaakt of de ingezette communicatiemiddelen hun doel bereiken. Dit onderzoek wordt momenteel opgestart en zal eind 2015 afgerond zijn. De resultaten kunnen ook worden meegenomen in het nieuwe communicatieplan waarin wordt uitgewerkt hoe de positionering van Park Lingezegen kan worden versterkt.

Werkwijze en organisatie

Het communicatieteam, bestaande uit een projectleider en een projectmedewerker (en achtervang), zorgt

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

voor de communicatie over Park Lingezegen, beiden ingehuurd voor 16 uur per week. Ook wordt er samengewerkt met de communicatieadviseurs van de samenwerkingspartners. We overleggen sinds januari 2014 elke twee maanden over inhoudelijke en actuele onderwerpen. Daarnaast is er tussendoor regelmatig afstemming over de communicatie van bijvoorbeeld de woordvoering bij evenementen, het ter inzage leggen van documenten en werkzaamheden die plaatsvinden.
De projectleiders van de deelgebieden overleggen op ad hoc basis met de projectleider communicatie over werkzaamheden en opleveringen.
De samenwerking met de Gebruikersraad Park Lingezegen (voorheen Klankbordgroep) is geïntensiveerd. De gebruikersraad organiseerde dit jaar voor het eerst de Dag van Park Lingezegen, wij verzorgden de communicatie. We werken ook samen aan het opzetten van een bezoekers-/informatiecentrum en proberen zoveel mogelijk samen informatiestands over Park Lingezegen te verzorgen.

DOORONTWIKKELING

De basisuitrusting is grotendeels aangelegd. Toch zal het tot 2019 duren totdat het aanleggen van het resterende deel zoals het rietmoeras in het Waterrijk gereed is. Ondertussen wordt Park Lingezegen in gebruik genomen en ontstaan er nieuwe initiatieven voor gebruik en inrichting. De Parkorganisatie neemt tot 2019 de tijd om initiatiefnemers te helpen bij het uitwerken en realiseren van nieuwe initiatieven mits deze passen binnen de bestaande doelen van Park Lingezegen. Deze doelen zijn: recreatie, natuur, (stads)landbouw en waterbeheer. Ook initiatieven die bijdragen aan duurzame energie zijn welkom. Inmiddels is een aantal innovatieve projecten, zoals RichWaterWorld (zie hieronder) en het inrichten van voedselbossen in Park Lingezegen, gestart en ziet het ernaar uit dat de komende periode meer projecten van start zullen gaan. Hiermee is een begin gemaakt van de ‘innovatieve proeftuin Park Lingezegen’.

Park Lingezegen Stand van zaken 2015

OVERIGE PROJECTEN EN THEMA'S

Fiets- en ruiterroutes

In de basisinrichting van het Park Lingezegen is de aanleg van wandel- en ruiterpaden opgenomen. De parkorganisatie heeft bij de provincie subsidie aangevraagd en ontvangen om wandel- en ruiterroutes te gaan maken. Samen met Wandelnet, de Stichting Ruiteren & Mennen en de gebruikersraad wordt dit in de komende maanden opgepakt. Medio 2016 moet het project zijn afgerond. De routes worden gemarkeerd in het veld en zijn ook te raadplegen via internet. Op deze manier wordt het gebruik van de aangelegde wandel- en ruiterroutes vergroot en wordt door bijvoorbeeld de koppeling met horecagelegenheden ook de lokale economie gestimuleerd.

RichWaterWorld (RWW)

In het afgelopen jaar heeft het onderzoeksproject 'RichWaterWorld' plaatsgevonden. Daarvoor is in Het Waterrijk een proeflocatie aangelegd waar een 'biocascade-waterzuivering' is gerealiseerd. Dit project wordt eind 2015 afgerond. De resultaten lijken veelbelovend. Het ligt in het voornemen om de biocascade nog enkele jaren als meetlocatie instant te houden. Daarna zal worden bezien of de locatie een definitieve functie zal kunnen krijgen in het beheer van Het Waterrijk. Inmiddels is een aanvraagprocedure gestart voor een vervolgproject, waarbij Park Lingezegen mogelijk zal gaan fungeren als proeftuin voor een aantal projecten op het gebied van lokale energie- en biomassaproductie en lokale voedselproductie.

Archeologie en opsporen conventionele explosieven (OCE)

Voor Park Lingezegen is in de afgelopen jaren veel OCE en archeologische onderzoek verricht. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen de gebieden vrijgegeven te zijn van explosieven en archeologie. Voor beide disciplines zijn grote delen van De Park, Het Waterrijk, De Buitens en De Woerdt onderzocht.
Binnen Het Waterrijk-oost en west zijn reeds grote delen afgezocht en vrijgegeven van explosieven, denk aan het aangelegde moeras ten oosten van de A325 in Het Waterrijk-oost en/of de sloten die werden voorzien van een natuurvriendelijke oever. Binnen deelgebied De Park zijn de laatste maanden het evenemententerrein en De Park-zuid volledig onderzocht op de aanwezigheid op explosieven. Naast het explosieven onderzoek is er binnen De Park ook veel archeologisch onderzoek verricht. Zo is een groot deel van de sloten en paden rondom het voormalige kasteel De Park uitvoerig onderzocht, tijdens dit onderzoek zijn meerdere resten aangetroffen van het in de 18e eeuw gesloopte kasteel.
Binnen deelgebied De Buitens zijn alle nieuwe (fiets)paden, boomplantgaten en sloten onderzocht. Hierbij zijn net als in Het Waterrijk en De Park vele explosieven geruimd. Naast de vele resten uit de Tweede Wereldoorlog zijn er binnen dit deelgebied veel archeologische vindplaatsen aan het licht gekomen. Zo zijn er resten uit de ijzertijd, Romeinse tijd en de middeleeuwen aangetroffen. De resten bestonden uit vondsten en sporen van de oude nederzettingen en een grafveld met enkele tientallen graven.
In de komende maanden zullen de laatste werkzaamheden worden uitgevoerd. Op een enkel stuk na betreft het de aanleg van stuken (fiets)pad, sloten, het plaatsen van hekwerken en bruggen. Net ten noorden van de A15 is nog een te ontwikkelen gebied dat vlakdekkend onderzocht dient te worden op OCE en archeologie.
In Het Waterrijk-west dient nog het laatste deel onderzocht te worden op de aanwezigheid van explosieven; dit voor de aanleg van paden, moeras en de bestaande sloten voorzien van natuurvriendelijke oevers.

Onlangs is bekend geworden dat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een bedrag van ongeveer € 500.000,- toekent aan Park Lingezegen voor de werkzaamheden die vóór september 2014 zijn uitgevoerd. Voor de kosten die na september 2014 zijn uitgevoerd, wordt een bijdrage in de kosten verwacht van 70%.
Tot nu toe werd voor de OCE-werkzaamheden € 2.267.000,- uitgegeven. De prognose is dat de totaalkosten uiteindelijk zullen uitkomen op ca. € 2.500.000,-.

De kosten voor archeologie bedragen € 520.000,- en zullen aan het eind (geprognotiseerd) € 590.000 zijn.

Dit rapport is een uitgave van:
Park Lingezegen
De Park 10
6661 NW ELST

Brief aan de raad - MGR Nijmegen Stemverhouding MGR

reg.nr.: 15.0012721
procesverantw.: BHSO

INGEKOMEN
0 8 DEC. 2015
GEM. NIJMEGEN

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

Aan de colleges en raden in de regio Rijk van Nijmegen

Datum
7 december 2015

Contactpersoon
Martine van Minnen

Onderwerp
Stemverhouding MGR

Telefoonnummer
0628784743

Geachte leden van de colleges en raden,

Onlangs is in alle colleges en raden van de gemeenten in het Rijk van Nijmegen het besluit genomen om de juridische regeling voor de MGR aan te passen. De belangrijkste wijzigingen in de MGR betroffen de integratie van Breed in het Werkbedrijf en de toevoeging van de ICT-module.

In de voorstellen die hiervoor aan de raden zijn aangeboden, is tevens ingegaan op de side-letter waarin aanvullende afspraken zijn opgenomen die behoren bij de regeling MGR. In deze side-letter is aangegeven dat over drie onderwerpen afspraken worden gemaakt: beleid, uittreding en stemverhouding. Voor de eerste twee onderwerpen geldt dat dit inmiddels is afgerond. Er zijn duidelijke afspraken over wat wordt bedoeld met de term 'beleid' in de MGR (namelijk uitvoeringsbeleid) en de uittredingsregeling is onlangs door ons bestuur vastgesteld nadat uw raden hierop hebben kunnen reageren.

Over de stemverhouding is in het raadsvoorstel aangegeven dat dit nog onderwerp van gesprek is en dat we hierop terugkomen. Op 2 december jongstleden is daarom opnieuw gesproken over de stemverhouding in de vergadering van ons bestuur, van de uitkomst hiervan stellen wij u met deze brief op de hoogte.

We zien geen aanleiding de stemverhouding binnen de MGR aan te passen. Hiervoor is de belangrijkste reden dat wij van mening zijn dat de huidige stemverhouding voldoende balans biedt tussen de zeven deelnemende gemeenten. Er is reeds voorzien in een verplichting waarbij minimaal drie gemeenten moeten instemmen met besluiten binnen de MGR, een eis die enkel zwaarder is geworden door de herindeling van Millingen, Ubbergen en Groesbeek en de aanpassing in de stemmen als gevolg daarvan. Bovendien is nog altijd sprake van een bijzonder groot financieel belang voor Nijmegen, hetgeen in eerste instantie de aanleiding heeft gevormd voor deze stemverhouding. Om deze redenen zullen wij dan ook niet met voorstellen komen aan de gemeenten om de stemverhouding aan te passen.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Algemeen Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De Voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De Secretaris,

I. Hol

Brief aan de raad - MGR Nijmegen reactie op zienswijzen begroting MGR 2016

reg.nr.: 15.0012720
procesverantw.: BHSO
INGEKOMEN
0 8 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 75
afgedaan:

B12

REGIO
RIJK VAN
NIJMEGEN

Aan de colleges en raden in de regio Rijk van Nijmegen

Datum
7 december 2015

Contactpersoon
Ina Hol

Onderwerp
Reactie op zienswijzen begroting MGR 2016

Telefoonnummer
024 3293198

Geachte leden van het college en de raad,

Vóór het zomerreces heeft ons dagelijks bestuur u de ontwerpbegroting 2016 voor de MGR toegezonden met het verzoek hierop een zienswijze in te dienen. Hieraan heeft u allen gevolg gegeven, waarvoor onze dank. In onze vergadering van 2 december jongstleden hebben wij deze zienswijzen besproken, met deze brief informeren wij u graag over de uitkomsten van die vergadering.

De begroting 2016 is opgesteld terwijl nog niet op alle punten duidelijkheid bestond. Bijvoorbeeld als het gaat om de integratie van Breed in het Werkbedrijf, liepen en lopen er nog verschillende onderzoeksopdrachten die relevant kunnen zijn voor de financiële kaders in 2016. Vrijwel alle gemeenten hebben ons bestuur dan ook verzocht een begrotingswijziging op te stellen om de meest recente informatie te verwerken en deze samen met de begroting 2017 aan te bieden. Hieraan geven wij gevolg. Uiterlijk 15 april 2016 ontvangt u van ons een begrotingswijziging voor 2016 en de begroting 2017.

Daarnaast wordt door een aantal gemeenten, in navolging van de regionale adviesfunctie, in de zienswijze aangegeven dat de gemeentelijke bijdrage SW van € 1.832.000 niet als zodanig in de begroting opgenomen dient te worden. Hieraan hebben wij gevolg gegeven door het bedrag op dit moment uit de begroting te halen, dit leidt tot een tekort in de begroting van hetzelfde bedrag. Overigens merken wij wel op dat het geen 'extra' bijdrage betreft zoals door sommige gemeenten is gesteld, maar onderdeel uitmaakt van het totaalbedrag aan kosten voor de SW.

Buiten deze twee onderwerpen die in vrijwel alle zienswijzen voorkwamen, zijn door individuele gemeenten specifieke punten aangekaart. Deze behandelen wij onderstaand, waarbij we aangeven door welke gemeenten het punt is aangekaart.

Er wordt verzocht om in de herziene begroting 2016 een overzicht op te nemen van de budgetten per doelgroep (m.n. de nieuwe doelgroep), welke instrumenten daarbij horen en wat de kosten hiervan zijn. (Groesbeek, Mook en Middelaar)
Voor 2016 stellen we geen volledig herziene begroting op, gelet op de extra capaciteit die dit vraagt. We beperken ons tot een begrotingswijziging, zoals bovenstaand ook beschreven. Dit brengt met zich mee dat het ook niet mogelijk is een dergelijk overzicht op te nemen voor 2016. We zullen hier wel zoveel mogelijk gevolg aan geven bij de begroting 2017, waarbij we zoeken naar een goede balans tussen het voldoen aan dit verzoek en het niet op een al te diep uitvoeringsniveau rapporteren.

Er wordt aangegeven dat het percentage medewerkers dat buiten Breed wordt geplaatst van 85% niet reëel is en dat dit aangepast dient te worden. Daarbij tevens het verzoek aan te geven welke tekorten dan ontstaan en hoe dit opgelost kan worden. (Heumen)
We kijken opnieuw naar dit percentage en komen daar in het eerste kwartaal van volgend jaar bij u op terug.

Er wordt verzocht om regionale afspraken te maken over de dienstverlening voor mensen met een arbeidsbeperking en op de positie van beschut werk. (Wijchen)
Hierop komen wij, gezamenlijk met de beantwoording van het vorige punt, op terug in het eerste kwartaal van volgend jaar.

In de begroting wordt voorbij gegaan aan eventuele subsidierelaties met derden, zoals de ESF. Verzocht wordt aan te geven hoe we daarmee om gaan. (Wijchen)
Subsidies worden begroot conform het baten en lasten stelsel, wat inhoudt dat uitgaven en ontvangsten toegerekend worden aan het tijdvak waarin het verbruik van goederen en diensten plaatsvindt (lasten) en de baten ontstaan. Alleen bij specifiek geoormerkte subsidies, zoals de ESF, wordt het realisatiebeginsel gevolgd. Dit betekent dat deze subsidies slechts in het resultaat tot uiting worden gebracht als zij ook effectief gerealiseerd zijn. Dit in verband met de onzekerheid rondom deze subsidies.

Hogere of lagere opbrengsten bij (voormalig) Breed hebben invloed op de uiteindelijke kostprijs per SE. De aanvullende gemeentelijke bijdrage is afhankelijk van de opbrengst. Wij vinden het wenselijk om hierover afspraken te maken om tot een financiële afrekening te komen. (Wijchen)
Er is rekening gehouden met een kostendekkende bijdrage per gemeente. Er wordt een kostprijs per SE (voormalig Breed) berekend Deze prijs vormt de basis voor de bijdrage voor iedere gemeente. De bijdrage per gemeente is bepaald aan de hand van het aantal SW-medewerkers maal de kostprijs per SE. Het aantal SW-medewerkers wordt bepaald op basis van de realisatiecijfers van t-2 (begrotingsjaar minus 2 jaar). Met deze cijfers en aan de hand van het meest recente SEO rapport (Economisch Onderzoek naar ontwikkeling van het WSW-bestand) wordt, op basis van de blijf-kans van kandidaten, een prognose gemaakt voor het betreffende begrotingsjaar. De eindafrekening vindt plaats op basis van het werkelijke resultaat van de sociale werkvoorziening. Het resultaat bestaat uit het saldo van de lasten en de toegevoegde waarde. Hierbij worden ook de werkelijke SE van het jaar bij de afrekening gebruikt, aangezien deze ook de basis vormen van het uiteindelijke financiële resultaat.

Gevraagd wordt om een nadere onderbouwing van de kosten voor de module bestuursondersteuning. (Wijchen)
Voor de bestuursondersteuning is in de ontwerpbegroting een geschat bedrag van € 249.000 opgenomen, onderverdeeld in personele en in materiele kosten. Bij de personele kosten gaat het om de directeur/secretaris van de MGR en overige functies die niet kunnen worden opgenomen in de modules. Verder zijn in de materiele kosten middelen opgenomen voor de agendacommissie, het onderhouden van de website en betreft het een werkbudget voor de uitvoering van de platformfunctie.

De bijdrage die gevraagd wordt voor de module bestuursondersteuning/platformfunctie wordt alleen vastgesteld, mits vóór 15 april 2016:
- **De platformfunctie volledig is uitgekristalliseerd**
- **Duidelijk is welk gedeelte van het in de begroting opgenomen bedrag is bestemd voor ambtelijke ondersteuning en welk gedeelte voor de platformfunctie en dat tevens duidelijk is of dit éénmalige of structurele kosten zijn**
- **Duidelijk is dat met name ten aanzien van samenwerking op economisch gebied geen sprake is van mogelijke overlapping met activiteiten van de opvolgers van de voormalige**

opvolger van de Stadsregio, te weten het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City Region en de Economic Board City Region Arnhem-Nijmegen. (Mook en Middelaar)
De gesprekken over de wijze waarop we de platformfunctie willen inrichten lopen op dit moment nog. Tijdens de vergadering van ons bestuur van 2 december hebben wij een opiniërende notitie vastgesteld over deze platformfunctie, op basis waarvan wij in de tweede helft van 2016 het gesprek met uw raden en colleges willen aangaan. Daarbij streven we naar vaststelling van de notitie vóór het zomerreces van 2016. Deze planning is als zodanig ook met de agendacommissie besproken. Aan uw verzoek om uiterlijk 15 april 2016 de platformfunctie volledig uitgekristalliseerd te hebben, kunnen wij dan ook niet voldoen, gelet op de andere afspraken die hierover zijn gemaakt. In de lopende gesprekken besteden wij ook aandacht aan de verhouding tot de activiteiten in de regio Arnhem/Nijmegen. Hierbij zullen wij er voor waken dat geen overlap in deze activiteiten ontstaat en dat beide gremia aanvullende functies vervullen.

U verzoekt tevens aan te geven of de bijdrage structurele kosten betreft. Die vraag kunnen wij bevestigend beantwoorden, waarbij wel geldt dat we nog niet weten of de hoogte van het bedrag in de toekomst ook gelijk is aan de bijdrage van € 249.000 die we nu aan de gemeenten vragen. Zodra we hierover meer duidelijkheid hebben, wordt u daarover geïnformeerd. Tevens vraagt u welk deel van de bijdrage bestemd is voor ambtelijke ondersteuning van het bestuur en welk deel voor de platformfunctie. Zoals we ook in de begroting hebben aangegeven is dit onderscheid lastig te maken, omdat beide taken verenigd zijn in dezelfde personen en deels in dezelfde activiteiten. Nadat meer duidelijkheid is ontstaan over de invulling van de platformfunctie, zullen wij wel nogmaals kijken of we toch aan dit verzoek kunnen voldoen.

Wij gaan ervan uit uw zienswijzen hiermee voldoende beantwoord te hebben. Met inachtneming van de bovenstaand benoemde wijziging (de bijdrage voor de SW is verwijderd) heeft ons bestuur op 2 december de begroting conform het ontwerp van het DB vastgesteld. Uiterlijk 15 april 2016 ontvangt u van ons dagelijks bestuur de begrotingswijziging 2016 en de begroting 2017.

Hoogachtend,

Algemeen Bestuur modulaire gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen,

De Voorzitter, De Secretaris,

drs. H.M.F. Bruls I. Hol

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

reg.nr.: 15.0012827
proceseverantw.: BMSO

INGEKOMEN
09 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
Directie
afgedaan

Van: Sebastiaan Somers [mailto:somerssebastiaan@gmail.com]
Verzonden: woensdag 9 december 2015 11:39
Aan: Leven, Rini van 't ZI70; liansmits@kompaanendebocht.nl; Tankir, Turgay BM30
CC: Frings, Bert BM30; Ploeg, Berend van der BM10; i.woestenberg@s-hertogenbosch.nl; r.van.gijzel@eindhoven.nl; peter.noordanus@tilburg.nl; t.rombouts@s-hertogenbosch.nl; gerhard.hauser@tilburg.nl; hans.kokke@tilburg.nl; gemeente@aaenhunze.nl; gemeente@aalburg.nl; info@aalsmeer.nl; bestuurssecretariaat@alblassserdam.nl; info@albrandswaard.nl; post@alkmaar.nl; gemeente@almelo.nl; info@almere.nl; gemeente@alphenaanderijn.nl; info@alphen-chaam.nl; info@ameland.nl; info_gemeente@amersfoort.nl; gemeente@amstelveen.nl; gemeente@apeldoorn.nl; gemeente@baarle-nassau.nl; gemeente@baarn.nl; gemeente@barendrecht.nl; info@barneveld.nl; gemeente@bedum.nl; info@gemeentebeek.nl; gemeente@lelystad.nl; gemeente@lingewaard.nl; info@rotterdam.nl; raadsgriffie@tilburg.nl; eelissen@brabant.nl; marcelle.hendrickx@tilburg.nl; t.venrooy-vanark@tweedekamer.nl; m.agema@tweedekamer.nl; k.arib@tweedekamer.nl; m.azmani@tweedekamer.nl; Griffie; f.bashir@tweedekamer.nl; h.beertema@tweedekamer.nl; y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl; v.bergkamp@tweedekamer.nl; y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl; a.pechtold@tweedekamer.nl; rvraak@sp.nl; DocInfo; gemeente@tilburg.nl; secretariaatfo@opvang.nl; v.m.smits@uvt.nl; info@kompaanendebocht.nl; MvdVelden@brabant.nl; IvanEekelen@brabant.nl; provincieloket@gelderland.nl; frans.swinkels@tilburg.nl; paul.geurts@tilburg.nl; meldpunt@igz.nl; info@waalwijk.nl; PvdA; gemeente@s-hertogenbosch.nl; gemeentebreda@breda.nl; info@gilzerijen.nl; info@goirle.nl; gemeente@hilvarenbeek.nl; info@loonopzand.nl; gemeente@oisterwijk.nl; gemeente@eindhoven.nl; gemeente@beuningen.nl; gemeente@mookenmiddelaar.nl; gemeente@groesbeek.nl; gemeente@arnhem.nl; gemeente@cuijk.nl; info@renkum.nl; info@moviera.nl; info@stichtingzijweg.nl; pers@fier.nl; zembla@vara.nl; kanniewaarzijn@vara.nl; opgelicht@avrotros.nl
Onderwerp: RE: Uw schrijven d.d. 7 december 2015 ZI 70/Lebens 47355
Urgentie: Hoog

Gemeente Nijmegen
T.a.v. College van burgemeester en wethouders
Antwoordnummer 1737
6500 VB NIJMEGEN

Per e-mailbericht: r.van.t.leven@nijmegen.nl

Inzake: uw schrijven d.d. 7 december 2015
Uw kenmerk: ZI 70/Lebens 47355

Tilburg, 9 december 2015

Edelachtbaar college,

Het schrijven d.d. 7 december 2015, afkomstig van de heer of mevrouw Van 't Leven, - namens uw college - met kenmerk **ZI 70/Lebens 47355** heb ik ontvangen, waarvoor mijn dank. In reactie hierop bericht ik uw college het navolgende:

Uw inhoudelijke reactie aangaande de uitspraak van het Hof Den Haag inzake:
ECLI:NL:GHDHA: 2015: 2475 is helder.

Tot op heden mocht ik van uw college echter geen enkele inhoudelijke reactie ontvangen op mijn e-mailberichten d.d. 16 november 2015 en 27 november 2015. De inhoud van deze e-mailberichten,

met bijlagen, is van eminent belang en rechtvaardigt mijns inziens een weloverwogen inhoudelijke reactie van uw voltallige college. Ik verzoek u mij op zeer korte termijn, doch uiterlijk vóór 22 december 2015 deze inhoudelijke reactie alsnog te doen toekomen. Ik verwijs u volledigheidshalve nogmaals, echter waarschijnlijk ten overvloede, naar de e-mailberichten met uitgebreide bijlagen hieromtrent. De inhoud spreekt wel voor zich.

Ik hecht eraan op te merken dat Wethouder Turgay Tankir, (portefeuille Werk en Inkomen) vanuit zijn functie, doch niet namens het voltallige college, in zijn e-mailbericht d.d. 5 december 2015, terecht "durft" op te merken: ***"ik begrijp dat de kwestie die u aankaart een uitgebreide voorgeschiedenis heeft".*** Juist door deze voorgeschiedenis is het - ook vanuit moreel oogpunt - niet opportuun in deze casus tot bijstandsverhaal over te gaan. Mocht u persisteren in uw "voornemen" tot bijstandsverhaal over te gaan, zal ik zoals in mijn e-mailbericht 27 november 2015 uiteengezet, uw eventuele claim gaan verhalen.

U begrijpt wellicht dat ik nu niet al mijn kruid ga verschieten. Ik heb in dat opzicht nog het een en ander in de "verassingshoed" zitten.

In afwachting van uw berichten,

verblijf ik,

met verschuldigde hoogachting,

De heer S.P. Somers

Bijlage(n): 9

==========
De informatie opgenomen in dit bericht kan vertrouwelijk zijn en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u dit bericht onterecht ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken en de afzender direct te informeren door het bericht te retourneren.

The information contained in this message may be confidential and is intended to be exclusively for the addressee. Should you receive this message unintentionally, please do not use the contents herein and notify the sender immediately by return e-mail.
==========

Van: Sebastiaan Somers [mailto:somerssebastiaan@gmail.com]
Verzonden: vrijdag 27 november 2015 4:00
Aan: 'm.lebens@nijmegen.nl' <m.lebens@nijmegen.nl>; 'liansmits@kompaanendebocht.nl' <liansmits@kompaanendebocht.nl>
CC: 'b.frings@nijmegen.nl' <b.frings@nijmegen.nl>; 't.tankir@nijmegen.nl' <t.tankir@nijmegen.nl>; 'b.van.der.ploeg@nijmegen.nl' <b.van.der.ploeg@nijmegen.nl>; 'peter.noordanus@tilburg.nl'

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

<peter.noordanus@tilburg.nl>; 'hans.kokke@tilburg.nl' <hans.kokke@tilburg.nl>;
'marcelle.hendrickx@tilburg.nl' <marcelle.hendrickx@tilburg.nl>; 't.venrooy-
vanark@tweedekamer.nl' <t.venrooy-vanark@tweedekamer.nl>; 'm.agema@tweedekamer.nl'
<m.agema@tweedekamer.nl>; 'k.arib@tweedekamer.nl' <k.arib@tweedekamer.nl>;
'm.azmani@tweedekamer.nl' <m.azmani@tweedekamer.nl>; 'f.bashir@tweedekamer.nl'
<f.bashir@tweedekamer.nl>; 'h.beertema@tweedekamer.nl' <h.beertema@tweedekamer.nl>;
'y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl' <y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl>;
'v.bergkamp@tweedekamer.nl' <v.bergkamp@tweedekamer.nl>; 'y.berckmoes-
duindam@tweedekamer.nl' <y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl>;
'a.pechtold@tweedekamer.nl' <a.pechtold@tweedekamer.nl>; 'rvraak@sp.nl' <rvraak@sp.nl>;
'gemeente@nijmegen.nl' <gemeente@nijmegen.nl>; 'gemeente@tilburg.nl'
<gemeente@tilburg.nl>; 'secretariaatfo@opvang.nl' <secretariaatfo@opvang.nl>; 'v.m.smits@uvt.nl'
<v.m.smits@uvt.nl>; 'info@kompaanendebocht.nl' <info@kompaanendebocht.nl>;
'MvdVelden@brabant.nl' <MvdVelden@brabant.nl>; 'IvanEekelen@brabant.nl'
<IvanEekelen@brabant.nl>; 'provincieloket@gelderland.nl' <provincieloket@gelderland.nl>;
'frans.swinkels@tilburg.nl' <frans.swinkels@tilburg.nl>; 'paul.geurts@tilburg.nl'
<paul.geurts@tilburg.nl>; 'meldpunt@igz.nl' <meldpunt@igz.nl>; 'jolanda.aerts@tilburg.nl'
<jolanda.aerts@tilburg.nl>; 'info@waalwijk.nl' <info@waalwijk.nl>; 'gemeente@s-hertogenbosch.nl'
<gemeente@s-hertogenbosch.nl>; 'gemeentebreda@breda.nl' <gemeentebreda@breda.nl>;
'info@gilzerijen.nl' <info@gilzerijen.nl>; 'info@goirle.nl' <info@goirle.nl>;
'gemeente@hilvarenbeek.nl' <gemeente@hilvarenbeek.nl>; 'info@loonopzand.nl'
<info@loonopzand.nl>; 'gemeente@oisterwijk.nl' <gemeente@oisterwijk.nl>;
'gemeente@eindhoven.nl' <gemeente@eindhoven.nl>; 'gemeente@beuningen.nl'
<gemeente@beuningen.nl>; 'gemeente@mookenmiddelaar.nl' <gemeente@mookenmiddelaar.nl>;
'gemeente@groesbeek.nl' <gemeente@groesbeek.nl>; 'gemeente@arnhem.nl'
<gemeente@arnhem.nl>; 'gemeente@cuijk.nl' <gemeente@cuijk.nl>; 'info@renkum.nl'
<info@renkum.nl>; 'info@moviera.nl' <info@moviera.nl>; 'info@stichtingzijweg.nl'
<info@stichtingzijweg.nl>; 'pers@fier.nl' <pers@fier.nl>; 'VHTilburg@brearr.drp.minjus.nl'
<VHTilburg@brearr.drp.minjus.nl>; 'zembla@vara.nl' <zembla@vara.nl>; 'kanniewaarzijn@vara.nl'
<kanniewaarzijn@vara.nl>; 'opgelicht@avrotros.nl' <opgelicht@avrotros.nl>
Onderwerp: RE: Uw schrijven d.d. 19 november 2015 ZI 70/Lebens 47355
Urgentie: Hoog

Gemeente Nijmegen
T.a.v. College van burgemeester en wethouders
Antwoordnummer 1737
6500 VB NIJMEGEN

Per e-mailbericht: m.lebens@nijmegen.nl

Inzake: uw schrijven d.d. 19 november 2015
Uw kenmerk: ZI 70/Lebens 47355

Tilburg, 27 november 2015

Edelachtbaar college,

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

Bij schrijven van 9 november 2015, geeft de heer of mevrouw Van 't Leven namens uw college het navolgende aan, ik citeer: *"Aan uw minderjarige zoon wordt -via mevrouw Perea Alomia- een uitkering verstrekt ingevolge de Paticipatiewet (Pw) ter voorziening in de noodzakelijke kosten van het bestaan".* In reactie hierop heb ik onder andere aangegeven dat ik deze stelling betwist: ik citeer: *"Uw stelling dat aan mijn minderjarige zoon via mevrouw Perea Alomia een uitkering verstrekt wordt ingevolge de Participatiewet (Pw) ter voorziening in de noodzakelijke kosten van het bestaan, betwist ik. Bij mijn zoon Christian Camilo Somers (9 jaar!!) heb ik hieromtrent informatie ingewonnen en ik mag concluderen dat hij niet op de hoogte is gebracht van het feit dat er uit zijn naam door mevrouw Perea Alomia een bijstandsuitkering is aangevraagd bij de gemeente Nijmegen".*

Bij schrijven van 19 november 2015, geeft de heer of mevrouw Van 't Leven in reactie op mijn e-mailbericht d.d. 16 november 2015, wederom namens uw college, het navolgende aan, ik citeer wederom: *"Uw minderjarige zoon C.C. Somers komt ten laste van de ingevolge de Participatiewet (Pw) aan mevrouw A. Perea Alomia verstrekte bijstandsuitkering".* Opmerkelijk genoeg geeft uw college hieromtrent derhalve een totaal andere lezing dan in haar schrijven van 9 november 2015.

Uw college geeft bij schrijven d.d. 9 november 2015 aan dat, ik citeer wederom: *"Indien u geen of onvoldoende informatie verstrekt, de verhaalsbijdrage ambtshalve, ter hoogte van de volledige (bruto) Wwb-uitkering zal worden vastgesteld."* Echter bij schrijven d.d. 19 november 2015 geeft uw college op dit punt het navolgende aan: Ik citeer wederom *"Zo u geen informatie wenst te verstrekken, zullen wij op basis van de ons ter beschikking staande (inkomsten) gegevens, een ambtshalve verhaalsbijdrage opleggen ingaande 9 november 2015".* Wederom geeft uw college een totaal andere lezing op dit punt als in uw schrijven d.d. 9 november 2015.

Er is geen sprake van dat ik het daarheen geleid heb dat mevrouw Perea Alomia een bijstandsuitkering aan moest vragen in uw gemeente. Mevrouw Perea Alomia heeft immers zelf haar ontslag genomen bij Stichting de Wever te Tilburg, om vervolgens op 7 oktober 2011 in uw gemeente van de bijstand te gaan genieten. Dit impliceert dat mevrouw Perea Alomia in de periode 7 oktober 2011 tot en met 10 november 2011 zowel bijstand van uw gemeente ontving, alsook in dienst was van Stichting De Wever te Tilburg. Het zelf ontslag nemen is natuurlijk al in geen geval een uitgangspunt voor een bijstandsaanvraag enerzijds, anderzijds was het juist mevrouw Perea Alomia die gericht een zware bloempot tegen het hoofd van mijn moeder gooide en vervolgens als vermeend slachtoffer haar intrek heeft genomen in de vrouwenopvang. Over deze feiten is geen discussie. Er is correspondentie te over aangaande de discutabele "opvang" en overplaatsing naar Nijmegen door Kompaan en De Bocht.

Overigens heeft mevrouw Perea Alomia in de periode van 1 oktober 2004 tot en met 20 juni 2005 ook al in de vrouwenopvang verbleven na een discutabele "vlucht" uit Zwolle. Ze kent het klappen van de zweep. Ook van deze "opvang" is correspondentie te over.

Halsstarrig gemeenteland

Uw college, alsook het Tilburgse, lijkt de spreekwoordelijke ogen te sluiten inzake het voorgevallene. In ieder geval bent u uiterst selectief in uw schrijven d.d. 19 november 2015. Dat uw college in meerdere brieven telkens een andere lezing geeft over dezelfde onderwerpen is voor mij niet zo verwonderlijk. Dat heeft het Tilburgse college vanaf medio 2011 veelvuldig gedaan. Feit blijft dat er van bijstand geen sprake kan zijn, ter adstructie doe ik u wederom een aantal bijlagen toekomen, onder andere het schrijven d.d. 17 oktober 2011 afkomstig van Stichting De Wever te Tilburg.

Verhaal

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

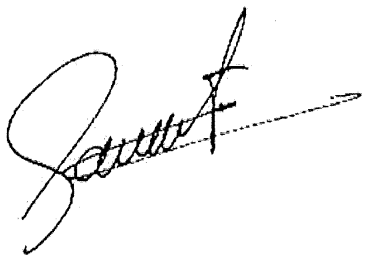
U geeft aan vooralsnog geen rede te zien om geen bijstandsverhaal op mij te plegen. Ik ben van mening dat ik u redenen te over heb aangedragen om definitief van verhaal op mij af te zien. Ik begrijp uw onmogelijke positie. De belangen van de gemeente Tilburg zijn gedurende de gehele periode erg belangrijk geweest. Belangrijker dan zorgen voor een goede oplossing. Belangrijker dan mijn zoon Christian. Dit is volstrekt onacceptabel.

Mocht u blijven volharden in uw standpunt verhaal op mij te plegen, zal ik de bestuursrechter verzoeken uw beschikking te vernietigen en uw gemeente te veroordelen in de proceskosten. Alle overige stukken zal ik in dat geval als processtukken (productie) inbrengen in het geding. Parralel hieraan zal zoals in mijn e-mailbericht d.d. 16 november 2015 uiteengezet, uw eventuele claim gaan verhalen.

Vertrouwende u voor het moment voldoende te hebben geïnformeerd,

verblijf ik,

met verschuldigde hoogachting,

De heer S.P. Somers

Bijlage(n): 5

==========
De informatie opgenomen in dit bericht kan vertrouwelijk zijn en
is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u dit bericht
onterecht ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken en
de afzender direct te informeren door het bericht te retourneren.

The information contained in this message may be confidential
and is intended to be exclusively for the addressee. Should you
receive this message unintentionally, please do not use the contents
herein and notify the sender immediately by return e-mail.
==========

Van: Sebastiaan Somers [mailto:somerssebastiaan@gmail.com]
Verzonden: maandag 16 november 2015 14:58
Aan: 'm.lebens@nijmegen.nl' <m.lebens@nijmegen.nl>; 'liansmits@kompaanendebocht.nl' <liansmits@kompaanendebocht.nl>
CC: 'b.frings@nijmegen.nl' <b.frings@nijmegen.nl>; 't.tankir@nijmegen.nl' <t.tankir@nijmegen.nl>; 'b.van.der.ploeg@nijmegen.nl' <b.van.der.ploeg@nijmegen.nl>; 'peter.noordanus@tilburg.nl' <peter.noordanus@tilburg.nl>; 'hans.kokke@tilburg.nl' <hans.kokke@tilburg.nl>; 'marcelle.hendrickx@tilburg.nl' <marcelle.hendrickx@tilburg.nl>; 't.venrooy-vanark@tweedekamer.nl' <t.venrooy-vanark@tweedekamer.nl>; 'm.agema@tweedekamer.nl' <m.agema@tweedekamer.nl>; 'k.arib@tweedekamer.nl' <k.arib@tweedekamer.nl>; 'm.azmani@tweedekamer.nl' <m.azmani@tweedekamer.nl>; 'f.bashir@tweedekamer.nl'

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

<f.bashir@tweedekamer.nl>; 'h.beertema@tweedekamer.nl' <h.beertema@tweedekamer.nl>; 'y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl' <y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl>; 'v.bergkamp@tweedekamer.nl' <v.bergkamp@tweedekamer.nl>; 'y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl' <y.berckmoes-duindam@tweedekamer.nl>; 'a.pechtold@tweedekamer.nl' <a.pechtold@tweedekamer.nl>; 'rvraak@sp.nl' <rvraak@sp.nl>; 'gemeente@nijmegen.nl' <gemeente@nijmegen.nl>; 'gemeente@tilburg.nl' <gemeente@tilburg.nl>; 'secretariaatfo@opvang.nl' <secretariaatfo@opvang.nl>; 'v.m.smits@uvt.nl' <v.m.smits@uvt.nl>; 'info@kompaanendebocht.nl' <info@kompaanendebocht.nl>; 'MvdVelden@brabant.nl' <MvdVelden@brabant.nl>; 'IvanEekelen@brabant.nl' <IvanEekelen@brabant.nl>; 'provincieloket@gelderland.nl' <provincieloket@gelderland.nl>; 'frans.swinkels@tilburg.nl' <frans.swinkels@tilburg.nl>; 'paul.geurts@tilburg.nl' <paul.geurts@tilburg.nl>; 'meldpunt@igz.nl' <meldpunt@igz.nl>
Onderwerp: Uw schrijven d.d. 9 november 2015 ZI 70/Lebens 47355
Urgentie: Hoog

Gemeente Nijmegen
T.a.v. de heer M. Lebens
Antwoordnummer 1737
6500 VB NIJMEGEN

Per e-mailbericht: m.lebens@nijmegen.nl

Inzake: uw schrijven d.d. 9 november 2015
Uw kenmerk: ZI 70/Lebens 47355

Tilburg, 16 november 2015

Geachte heer Lebens,

In reactie op het schrijven d.d. 9 november 2015, afkomstig van de heer of mevrouw R. van 't leven, bericht ik u het navolgende:

Juist is, dat ik ten aanzien van mij zoon onderhoudsplichtig ben. Juist is evenzo, dat bij schrijven van 20 november 2013 afkomstig van de gemeente Nijmegen geen bijdrage werd vastgesteld.

Uw stelling dat **aan mijn minderjarige zoon** via mevrouw Perea Alomia een uitkering verstrekt wordt ingevolge de Participatiewet (Pw) ter voorziening in de noodzakelijke kosten van het bestaan, betwist ik. Bij mijn zoon Christian Camilo Somers (9 jaar!!) heb ik hieromtrent informatie ingewonnen en ik mag concluderen dat hij niet op de hoogte is gebracht van het feit dat er uit zijn naam door mevrouw Perea Alomia een bijstandsuitkering is aangevraagd bij de Gemeente Nijmegen.
Ik verwacht - in het kader van gelijke behandeling - dat ook de heer V.A. Nunez Manyoma - vader van de minderjarige S. Nunez Manyoma (6 april 2003), dochter van mevrouw Perea Alomia - op 9 november 2015 een soortgelijke brief van uw gemeente heeft ontvangen met het verzoek informatie te verstrekken aangaande zijn persoonlijke en financiële situatie.

Stelplicht gemeente Nijmegen

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

Ten einde te kunnen bepalen of mevrouw Perea Alomia daadwerkelijk "behoeftig" is (*mevrouw Perea Alomia heeft afgelopen voorjaar nog een baan bij de afdeling publiekszaken van uw gemeente geweigerd en ze werkt thans twee uur per dag bij R.K. basisschool De Geldershof te Lent*) verzoek ik u - als stelplichtige - mij uw onderzoekgegevens van de vermeende behoeftigheid te doen toekomen. Ik zie uw gegevens hieromtrent graag binnen twee weken, doch uiterlijk 30 november 2015, tegemoet.

Motivering
Dat de huisvesting, "opvang", begeleiding en financiële ondersteuning van mevrouw Perea Alomia een flinke inbreuk hebben gemaakt op de begroting van de gemeente Nijmegen, begrijp ik. Niet voor niets heb ik tevergeefs getracht de gemeente Tilburg en stichting Kompaan en De Bocht, te Goirle hiervan te overtuigen. Stichting Kompaan en De Bocht heeft mevrouw Perea Alomia – de agressor – , zonder noodzaak samen met mijn minderjarige zoon en haar minderjarige dochter willens en wetens overgeplaatst naar Nijmegen, zonder mij op wat voor manier dan ook hierin te betrekken. Ter adstructie waarvan ik u enkele bijlagen doe toekomen. Kortheidshalve moge ik wel volstaan met naar de inhoud daarvan te verwijzen.

Stichting Kompaan en De Bocht heeft samen met mevrouw Perea Alomia voor Nijmegen "gekozen". Een keuze met verstrekkende gevolgen, die mij de mogelijkheid op een normaal co-ouderschap m.b.t. mijn zoon onmogelijk heeft gemaakt. 1920 kilometer per maand om mijn zoon te kunnen zien. *"Het leven wordt vooruit geleefd en achteraf begrepen. Achteraf bezien hadden we ook een andere inschatting kunnen maken, aldus Lian Smits, bestuurder Kompaan en De Bocht".*

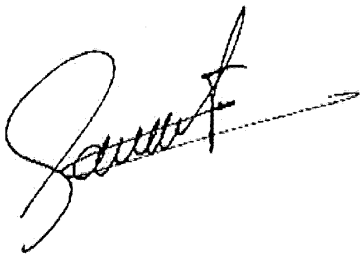
Aansprakelijkstelling gemeente Tilburg en Stichting Kompaan en De Bocht

Ik houd stichting Kompaan en De Bocht (in beginsel) en de gemeente Tilburg aansprakelijk voor alle door mij en mijn zoon geleden- en nog te lijden schade als gevolg van de discutabele opvang- en overplaatsing naar Nijmegen. Dientengevolge zal ik uw eventuele claim gaan verhalen. Zoals mevrouw E.J.M.A. Smits, (bestuurder Kompaan en De Bocht) en de gemeente Tilburg zich wellicht terdege beseffen, is er correspondentie te over hieromtrent. Mocht u geïnteresseerd zijn in andere intimiderende brieven afkomstig van de gemeente Tilburg, verneem ik graag van u.

Vertrouwende u voor het moment voldoende te hebben geïnformeerd,

verblijf ik,

met vriendelijke groet,

De heer S.P. Somers

Bijlage(n): 5

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

==========
De informatie opgenomen in dit bericht kan vertrouwelijk zijn en
is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien u dit bericht
onterecht ontvangt, wordt u verzocht de inhoud niet te gebruiken en
de afzender direct te informeren door het bericht te retourneren.

The information contained in this message may be confidential
and is intended to be exclusively for the addressee. Should you
receive this message unintentionally, please do not use the contents
herein and notify the sender immediately by return e-mail.
==========

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

De Wever
verzorging, verpleging,
reactivering en thuiszorg

Mevrouw A. Somers - Perea Alomia
Hoogkarspelstraat 36
5045 BK TILBURG

Kenmerk: FM/PO&O/061
Doorkiesnummer: 013-464 44 77
Betreft: ontslagbevestiging

Tilburg, 17 oktober 2011

Geachte mevrouw Somers,

In antwoord op uw schrijven deel ik u mee akkoord te gaan met uw ontslag per 11 november 2011. U bent van 19 oktober 2010 tot 11 november 2011 in dienst geweest van De Wever.

Bijgaand ontvangt u het formulier "Exit-vragenlijst Care" met het verzoek deze in te vullen en een afspraak te maken met uw leidinggevende in één van de laatste weken voor uw laatste werkdag, in principe binnen werktijd. U kunt er ook voor kiezen, indien hier redenen voor zijn, om de afspraak te plannen met een naast hogere leidinggevende of uw P&O-adviseur.
Mocht u geen prijs stellen op een eindgesprek, dan verzoek ik u het formulier in te vullen en naar uw P&O-adviseur te sturen.
Het formulier wordt na bespreking anoniem verwerkt in een periodieke rapportage en vervolgens, in verband met de privacy, vernietigd.

Indien u in het bezit bent van eigendommen van De Wever (zoals een naambadge en sleutels), verzoek ik u deze in te leveren bij uw leidinggevende.

Ik dank u van harte voor uw inzet bij De Wever en wens u alle goeds voor de toekomst.

Met vriendelijke groet,

P.G. Westerhof,
Directeur Woonzorgcentrum Reyshoeve

Bijlage: formulier "Exit-vragenlijst Care"

K.v.K. Tilburg 41095513
BTW-nr. 0036.12.119.B01
ABN-AMRO 45.53.47.395
T 013 464 41 00
F 013 468 36 50
Postbus 1173
5004 BD Tilburg
www.dewever.nl
De Wever
Dr. Eygenraamstraat 3
5042 SE Tilburg

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

GEMEENTE TILBURG

Onderwerp	**Datum**
Gespreksverslag	15 oktober 2012
Ons kenmerk	**Uw kenmerk**
PG/10995386	
Afdeling	**Doorkiesnummer**
Veiligheid & Wijken	013 542 80 73
E-mail	**Fax**
Paul.geurts@tilburg.nl	
Postadres	**Bezoekadres**
Postbus 90155	Stadhuisplein 130
5000 LH Tilburg	

Aan de heer S.P. Somers - Parea Alomia
Hoogkarspelstraat 36
5045 BK TILBURG

Geachte heer Somers - Parea Alomia,

Naar aanleiding van uw klachten richting Kompaan/de Bocht en het Zorg en Veiligheidshuis in Tilburg hebben we op 5 oktober jl. een gesprek gehad over de verdere klachtbehandeling van de gemeente Tilburg. Bij dit gesprek was ook de heer Geurts van team Beleid & Strategie aanwezig. Deze brief kunt u beschouwen als een gespreksverslag en formele finale klachtbehandeling binnen de gemeente Tilburg.

U houdt de gemeente (mede) verantwoordelijk voor de doorplaatsing van uw vrouw en zoon naar Nijmegen door Kompaan / De Bocht zonder daarbij met u te overleggen of rekening te houden met uw belangen. U bent daardoor ernstig gedupeerd. Niet alleen vraagt u daarvoor excuses van de instellingen, ook wilt u worden gecompenseerd in reiskosten en immateriële schade. De gemeente heeft volgens u daarin een verantwoordelijkheid omdat zij moet toezien op de zorginstanties. U wordt daarin naar uw mening bevestigd in de brief van het Ministerie van VWS d.d. 20 augustus 2012.

Ik heb u tijdens het gesprek aangegeven dat wij uw verzoek slechts relateren aan de gemeente in haar rol als toezichthouder op de uitvoering en kwaliteit van de zorginstanties. Daarbij zijn wij niet verantwoordelijk voor individuele casussen maar mag u ons aanspreken over procedures die binnen de instanties worden gehanteerd bij klachten of geschillen. Mijn beeld is dat uw klachtbehandeling binnen Kompaan / De Bocht zorgvuldig en conform alle regelgeving en procedures is doorlopen. Ik zie daarom geen reden van de ingenomen standpunten af te wijken en als toezichthouder op deze procedures in te grijpen. Dit is ook het standpunt van de afdeling Juridische Zaken in uw aansprakelijkstelling (brief d.d. 5 september 2012).

Uw gevoel dat u door de instanties onvoldoende wordt gehoord in uw klachten en er geen verdere instanties zijn waar u met uw klachten terecht kunt begrijp ik. Daarom heb ik u aangegeven dat na de klachtbehandeling binnen de Kompaan/de Bocht u de mogelijkheid heeft zich te wenden tot de Inspectie voor de Jeugdzorg. Daarnaast kunt u deze brief beschouwen als klachtenafhandeling binnen de gemeente Tilburg namens het college van burgemeester en wethouders. Mocht u het niet eens zijn met de standpunten van de gemeente dan ligt voor u de weg open richting de Nationale Ombudsman.

Rest mij u veel sterkte te wensen en spreek ik de hoop uit dat er ook in het belang van uw zoon rust komt in deze situatie.

Het college van burgemeester en wethouders van Tilburg,
namens deze,
afdelingshoofd Veiligheid & Wijken,

Frans Swinkels

VROUWEN- EN GEZINSHULPVERLENING

Tilburger Sebastiaan Somers voert een verbeten strijd tegen de vrouwenopvang van Kompaan en de Bocht en Veiligheidshuis Tilburg. Die zijn het na de nodige gesprekken wel beu.

‘Hulp voor moeder, dichte deur voor vader’

De screening aan de voordeur van de vrouwenopvang deugt niet, vindt Sebastiaan Somers. „Ik snap niet dat ze niet snel door zo’n verhaal heen prikken.”

door **Stephan Jongerius**

Reageren?
s.jongerius@bd.nl

Met een knal liep het huwelijk van Sebastiaan Somers op 22 september vorig jaar op de klippen. Luttele dagen eerder had zijn echtgenote, een Colombiaanse die hij in 2005 had leren kennen, hem per brief van de advocaat verrast met de mededeling dat ze wilde scheiden.
Die 22-ste vroeg ze hem een verklaring te tekenen waarin hij afstand zou doen van de zorg voor hun 5-jarige zoontje. Het ontaardde in een drama, waarbij de vrouw eerst al zijn kleren op straat gooide en vervolgens Somers’ te hulp gesnelde moeder een zware bloempot naar het hoofd wierp, met - naar later bleek - een hersenschudding tot gevolg. Toen Somers die avond even terugkeerde naar de echtelijke woning voor lenzenvloeistof bleek die leeggeruimd.
Enkele dagen later hoorde hij van de directeur van de basisschool dat zijn echtgenote met hun zoontje en dochter (9) uit een eerdere relatie ‘in veiligheid waren gebracht’ bij de vrouwenopvang van Kompaan en de Bocht. Schoonvader zou haar met de dood hebben bedreigd en er zou reden zijn te vrezen dat Somers de kinderen mee zou nemen.

„De omgekeerde wereld”, in Somers’ ogen. „De dader in de rol van slachtoffer.” Goed twee weken later waren moeder en kinderen - ook nu om ‘veiligheidsredenen’ - doorgeplaatst naar vrouwenopvang Hera in Nijmegen, maar dat vernam Somers pas weken later.
Let wel: dit is Somers’ lezing. Zijn ex wil haar kant van het verhaal niet doen. Directeur Lian Smits van Kompaan en de Bocht gaat niet op individuele zaken in. Maar Somers heeft wel documenten die zijn relaas enigszins schragen.
Dat komt erop neer dat Kompaan en de Bocht zich door zijn ex een rad voor ogen heeft laten draaien. Terwijl zij ruime steun kreeg om ver weg een nieuw bestaan op te bouwen, liep Somers overal tegen muren.
Een gesprek bij Kompaan en de Bocht werd hem geweigerd. Bij Bureau Jeugdzorg vond hij geen serieus gehoor. De rechter moest eraan te pas komen om af te dwingen dat hij - na ruim twee maanden - op station Nijmegen zijn zoontje weer in de armen mocht sluiten.

Somers’ woede richt zich ook op het Zorg- en Veiligheidshuis waar volgens hem het kwartje had moeten vallen dat niet hij, maar zijn ex de pleger was van huiselijk geweld, voor de ogen van de kinderen.
Het Openbaar Ministerie schrijft later in een brief aan Somers’ moeder dat direct al geen twijfel bestond dat de Colombiaanse had kunnen worden vervolgd, maar dat zulks niet in het belang werd geacht van de kinderen. Het schrijven meldt tevens dat de vrouw in 2005 al eens een bloempot door de deur van een huisarts had gegooid. Somers voegt eraan toe dat ze zich eerder ook van de vader van haar dochter zou hebben verlost via een ‘vlucht’ naar Hera. „Ze krijgt in feite een vrijbrief om het nóg eens te doen.”
Hoofdpunt van Somers’ aanklacht: de screening aan de voordeur van de vrouwenopvang deugt niet. „Ik kan nog begrijpen dat iemand die met krokodillentranen aanklopt wordt opgenomen. Maar ik snap niet dat ze er later niet doorheen hebben geprikt. Als

‘Zoon recht in ogen kijken’

„Obsessief? Ik wil mijn zoon over twintig jaar recht in de ogen kunnen kijken en zeggen dat ik er alles aan gedaan heb om dit goed op te lossen.”

Sebastiaan Somers

‘Verwijten blijven komen’

„Op alle niveaus is geprobeerd serieus met meneer te praten. Meestal word je het eens dat je het oneens bent. Maar hij blijft verwijten en insinuaties maken.”

Lian Smits, directeur Kompaan en de Bocht

Sebastiaan Somers. „Mijn ex krijgt in feite een vrijbrief om dit een derde keer te doen.”

foto **Joris Buijs/PVE**

‘Bedrijfsongeval? Ja, een fout. Bedrijfsblindheid? Nee!’

Nadat haar advies om ook de ex van Sebastiaan Somers te horen op niets is uitgelopen, wil Lian Smits, directeur van Kompaan en de Bocht in Goirle, wel ingaan op diens algemene aanklacht. Maar ze zal niet op de zaak zelf ingaan, waarschuwt ze, de wetgeving verbiedt het haar ook.
Zeker in situaties van geweld is het altijd ingewikkeld hoe te handelen, vertelt Smits. „We moeten een risico-inschatting maken en de belangen van alle betrokkenen wegen.”

Worden daarbij ook andere betrokkenen gehoord?

„Nee, de veiligheid van vrouw en kind staan voorop. Het gaat niet om waarheidsvinding en je moet het doen met de informatie die dan beschikbaar is.” Het gebruikte screeningsinstrument werkt met de codes groen, rood en oranje, licht ze toe. „Natuurlijk is het verhaal van de vrouw in kwestie belangrijk, maar we gaan nooit alleen daarop af. We kijken ook naar feiten in politierapporten en eerder bekende zaken.”

Is het mogelijk dat een vrouw met wat acteertalent jullie voor haar karretje spant?

Smits veert op. „Wij zijn niet onnozel, hè, maar dat zóu kunnen. Het thema is reëel, maar ik wil daarmee niet gezegd hebben dat dat ook in dit geval zo was. Je moet besluiten op grond van de dan beschikbare informatie. Maar het leven wordt vooruit geleefd en achteruit begrepen. Achteraf bezien hadden we ook een andere inschatting kunnen maken.”

In de klachtenprocedure heeft u toegegeven dat jullie een gesprek met Somers niet uit de weg hadden mogen gaan.

„Dat klopt, ik heb daarvoor inderdaad ook excuus gemaakt. Een bedrijfsongeval? Fouten maken hoort bij ons werk, we willen ons er altijd over verantwoorden.”

Is het wellicht ook bedrijfsblindheid?

Smits schudt het hoofd en vertelt over de ontwikkeling die de Nederlandse vrouwenopvang momenteel doormaakt waarin Kompaan en de Bocht ‘eerder koploper is dan achterblijver’. „Steeds minder kiezen we voor opvang: vrouwen en kinderen weghalen uit hun vertrouwde omgeving. En steeds meer voor aanpak waarbij we de beste situatie creëren met betrokkenheid van beide opvoeders. Geweld komt vaak ook van twee kanten en er is ook een groep vrouwen die pest en treitert en zich exclusief het moederschap wil toe-eigenen. Ja, we moeten oppassen met vanzelfsprekende routine. Maar nee, géén bedrijfsblindheid. Er ligt een zwaar accent op veiligheid en in veel gevallen is dat terecht. Ik plaats liever één vrouw te veel door dan één te weinig.”

Is er over vijftien jaar nog vrouwenopvang?

„Het wordt steeds ambulanter, er komt meer nadruk op gezinshulpverlening, maar verdwijnen zal het niet. Voor een kleine groep zal het helaas altijd nodig zijn.”
Smits vertelt dat de Federatie Vrouwenopvang een verbeterplan heeft en dat Somers vergeefs is aangeboden zitting te nemen in een bijbehorend cliëntenplatform. „Hij heeft alle wegen bewandeld, op alle niveaus is geprobeerd serieus met hem te praten. Meestal kom je op een punt dat je het eens wordt dat je het oneens bent. Maar hij blijft verwijten en insinuaties maken.”

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

GEMEENTE TILBURG

Onderwerp	**Datum** 7 juni 2013
Ons kenmerk	**Uw kenmerk**
Afdeling Juridische Zaken	**Doorkiesnummer**
E-mail	**Fax**
Postadres Postbus 90155 5000 LH Tilburg	**Bezoekadres** Stadhuisstraat 1

De heer S.P. Somers - Perea Alomia
Hoogkarspelstraat 36
5045 BK Tilburg

VERZONDEN 11 JUNI 2013

Geachte heer Somers-Perea Alomia,

Op 1 mei 2013 hebben wij een brief van de Nationale ombudsman ontvangen over de afhandeling van uw klacht over de wijze waarop de vrouwenopvang Kompaan en de Bocht te werk zijn gegaan bij hulp en opvang van uw echtgenote en kinderen.
De Nationale ombudsman heeft geconcludeerd dat u terecht aandacht heeft gevraagd voor het belang van een werkwijze waarbij alle partijen worden betrokken. Hij heeft ons verzocht naar aanleiding van deze zaak aan dit thema nog eens aandacht te besteden binnen het Veiligheidshuis.

De aanbeveling van de ombudsman om altijd alle partijen te betrekken, dus ook de vaders, is onder de aandacht gebracht van medewerkers van Kompaan en van het Veiligheidshuis. Wij hebben hen geattendeerd op het belang de procedure te volgen waarbij de burger de gelegenheid krijgt om zijn kant van het verhaal naar voren te brengen en toe te lichten, zodat dit niet alleen leidt tot een meer afgewogen beslissing, maar ook maakt dat de burger de beslissing gemakkelijker accepteert.

Wellicht ten overvloede wijzen wij u erop dat het bovenstaande niets afdoet aan ons standpunt dat Kompaan en de Bocht een zorgvuldige klachtenprocedure hebben gehanteerd. Dit hebben wij aan de Nationale ombudsman toegelicht. Een verdere discussie kan ons niet tot een ander standpunt leiden en die discussie is hiermee gesloten.

Burgemeester en wethouders van Tilburg,
Namens dezen,

Afdelingshoofd Juridische Zaken
Mr. Jolanda Aerts

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

Gemeente Nijmegen
Afdeling Zorg en Inkomen

GEMEENTE Nijmegen

Dhr. S.P. Somers
Hoogkarspelstraat 36
5045 BK Tilburg

Mariënburg 30
6511 PS Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 92 77
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

NL26INGB0000874880

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Doorkiesnummer
9-11-2015		ZI 70/Lebens 47355	3292908

Aantal bijlagen

Onderwerp:
heronderzoek verhaalsbijdrage ingevolge de Pw
betreft onderhoudsplicht t.b.v. uw zoon C.C. Somers
Klantnummer : 47355
BSN : 1523.02.906

Geachte heer Somers,

Aan uw minderjarige zoon C.C. Somers wordt -via mevr. Perea Alomia- een uitkering verstrekt ingevolge de Participatiewet (Pw) ter voorziening in de noodzakelijke kosten van het bestaan.

Ten aanzien van uw zoon bent u wettelijk onderhoudsplichtig (Titel 17 van Boek 1 Burgerlijk Wetboek). Indien u niet, of niet voldoende, aan deze onderhoudsplicht voldoet, kunnen wij de kosten van bijstand op u verhalen voor zover uw persoonlijke omstandigheden en financiële positie dat toelaten (artikel 61 en 62 Pw).

Bij schrijven van 20 november 2013 werd geen bijdrage vastgesteld.

Teneinde te kunnen bepalen of er op grond van gewijzigde omstandigheden aanleiding is thans een bijdrage op te leggen, verzoeken wij u ons binnen 14 dagen na dagtekening van deze brief, gegevens te verstrekken omtrent uw huidige persoonlijke en financiële omstandigheden. Daartoe dient u bijgaand inlichtingenformulier in te vullen en te voorzien van de benodigde bewijsstukken.

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

Gemeente Nijmegen

Vervolgvel
1

U kunt voor beantwoording gebruik maken van bijgaande gefrankeerde retour-enveloppe.

Wij wijzen u op het feit dat, indien u geen of onvoldoende informatie verstrekt, de verhaalsbijdrage ambtshalve, ter hoogte van de volledige (bruto) Wwb-uitkering zal worden vastgesteld. De verhaalsbijdrage is in beginsel verschuldigd vanaf 9 november 2015.

Na ontvangst van de gegevens zullen wij u zo spoedig mogelijk nader berichten.

Voor eventuele nadere inlichtingen kunt u telefonisch contact opnemen met de heer M. Lebens, medewerker Verhaal, te bereiken op bovengenoemd doorkiesnummer.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen, namens deze,

R. van 't Leven, bureauhoofd Uitkeringsbeheer

\\karelstad\documenten\lebem0\my documents\tekst\aanschrijfbrieven nieuw\hov geen bijdrage verhaal onderhoudsplicht .doc

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

Gemeente Nijmegen
Afdeling Zorg en Inkomen

GEMEENTE Nijmegen

Dhr. S.P. Somers
Hoogkarspelstraat 36
5045 BK Tilburg

Mariënburg 30
6511 PS Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 92 77
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

NL26INGB0000874880

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Doorkiesnummer
19-11-2015	16-11-2015	ZI 70/Lebens 47355	3292908 (bgg 3298099)

Aantal bijlagen

Onderwerp: reactie op aanschrijving gemeente
Betreft : onderhoudsplicht jegens uw zoon C.C. Somers
IDnummer : 47355
BSN : 1523.02.906

Geachte heer Somers,

In reactie op uw e-mail d.d. 16 november 2015, delen wij u het volgende mede.

Uw minderjarige zoon C.C. Somers komt ten laste van de ingevolge de Participatiewet (Pw) aan mw. A. Perea Alomia verstrekte bijstandsuitkering.
Op grond de artt. 61 en 62 Pw heeft de gemeente de mogelijkheid bijstand te verhalen op de onderhoudsplichtige.

Over het verhaalsrecht op de heer Nunez Manyoma wordt op grond van de Privacywetgeving, aan u geen informatie verstrekt.

Uw opmerkingen over het weigeren van een baan en het twee uur per dag werkzaam zijn bij een basisschool in Lent, worden voor nader onderzoek doorgezet naar het daarvoor verantwoordelijke bureau.

De gemeente verhaalt geen bijstand voor mw. Perea Alomia. Haar behoefte staat derhalve niet ter sprake en is dan ook geen onderwerp van onderzoek. Voor het kind staat de behoefte vast.

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

Gemeente Nijmegen

Vervolgvel
1

Vooralsnog zien wij derhalve geen grond om geen bijstandsverhaal op u te plegen.
In hoeverre ook in materieel opzicht verhaal wordt geëffectueerd, is uiteraard afhankelijk van uw draagkracht.

Medio november 2013 hebben wij afgezien van verhaal op grond van onvoldoende inkomen/draagkracht.

Het aan u toegezonden formulier inlichtingen verhaal, zien wij gaarne ingevuld retour voor 1 december 2015.

Zo u geen informatie wenst te verstrekken, zullen wij op basis van de ons ter beschikking staande (inkomsten)gegevens, een ambtshalve verhaalsbijdrage opleggen ingaande 9 november 2015.

Voor nadere inlichtingen kunt u telefonisch contact opnemen met de heer M. Lebens, medewerker Verhaal.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen, namens deze,

R. van 't Leven, bureauhoofd Uitkeringsbeheer

\\karelstad\documenten\lebem0\my documents\tekst\rapporten 2015\11 somers antw op brief.doc

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

Gemeente Nijmegen
Afdeling Zorg en Inkomen

GEMEENTE Nijmegen

Dhr. S.P. Somers
Hoogkarspelstraat 36
5045 BK Tilburg

Mariënburg 30
6511 PS Nijmegen
Telefoon 14 024
Telefax (024) 329 92 77
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

NL26INGB0000874880

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Doorkiesnummer
7-12-2015	1-12-2015	ZI 70/Lebens 47355	3292908 (bgg 3298099)

Aantal bijlagen

Onderwerp: standpunt gemeente
Betreft : onderhoudsplicht jegens uw zoon C.C. Somers
IDnummer : 47355

Geachte heer Somers,

Ten vervolge op uw e-mail d.d. 1 december 2015 en onze eerdere reactie d.d. 19 november 2015, delen wij u het volgende mede.

Op 2 september 2015 heeft het Hof Den Haag een uitspraak gedaan inzake de mogelijkheid van het verhalen van bijstand voor kinderen (zie ECLI:NL:GHDHA: 2015: 2475) Dit is een uitspraak van een hogere rechter, dan de gerechtelijke uitspraak waar u in uw e-mail naar verwijst. De strekking van de betreffende uitspraak van het hof is dat de gemeente ook thans nog bijstand kan verhalen indien er sprake is van onderhoudsplicht ten aanzien van minderjarige, ten laste komende kinderen.

Ter onderbouwing van het voorgaande volgt hierna een belangrijk citaat uit de in de vorige alinea bedoelde uitspraak van het Hof Den Haag:

'Gelet op het voorgaande dient het hof de vraag te beantwoorden of de door de man verschuldigde kinderalimentatie - gelet op de invoering van de **Participatiewet** 2015 - nog door de gemeente kan worden verhaald vanaf

Brief aan de raad - Somers - Uw schrijven 7 december 2015 ZI70 Lebens

1 januari 2015. Het hof beantwoordt deze vraag bevestigend. Het hof neemt daarbij in aanmerking dat in de Memorie van Toelichting 33716 (artikel VII **Wet Werk en Bijstand**) - ten aanzien van de vraag of gemeenten na de invoering van het wetsvoorstel hervorming kindregelingen nog steeds verantwoordelijk zijn voor het verrekenen of verhalen van kinderalimentatie - onder meer het volgende is vermeld:
"De alleenstaande ouder draagt als gezinshoofd de volledige zorg voor de tot zijn last komende kinderen. De bijstand wordt zowel voor paren met kinderen als voor alleenstaande ouders mede ten behoeve van het levensonderhoud van die kinderen verstrekt. Dat blijft zo. Kinderen hebben als gezinsleden geen zelfstandig recht op bijstand. Omdat de bijstand als gezinsbijstand wordt verstrekt dienen de middelen van alle gezinsleden in beginsel in aanmerking te worden genomen. Een voorbeeld hiervan is kinderalimentatie. Dit sluit aan bij het complementaire karakter van de bijstand. In lijn hiermee brengt dit wetsvoorstel geen wijziging in het verhaal van bijstand op degene die zijn onderhoudsplicht jegens zijn minderjarige kind niet of niet behoorlijk nakomt." Gelet hierop is het hof van oordeel dat de gemeente ook vanaf 1 januari 2015 nog steeds kinderalimentatie kan verhalen op de man.'

Wij stellen ons gezien het voorgaande op het standpunt dat het door ons bij u ingestelde onderzoek betreffende verhaal onderhoudsplicht rechtmatig is.

Op grond hiervan verzoeken wij u dan ook alsnog de gevraagde inlichtingen te verstrekken; wij geven u hierbij nog een extra termijn tot uiterlijk 15 december 2015.

Indien u niet op eigen initiatief informatie verstrekt omtrent uw inkomsten en lasten, dan zullen wij op basis van verkregen loongegevens van uw werkgever en/of uitkerende instantie, een ambtshalve verhaalsbijdrage berekenen en opleggen per 9 november 2015.

Voor nadere inlichtingen kunt u telefonisch contact opnemen met de heer M. Lebens, medewerker Verhaal.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen, namens deze,

R. van 't Leven, bureauhoofd Uitkeringsbeheer

Brief aan de raad - Provincie Gelderland Bestemmingsplan Buitengebied . . .

reg.nr.: 15.001397
procesverantw.: B.Use

INGEKOMEN
16 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 251
afgedaan:

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Gebouw Marktstate
Eusebiusplein 1a
6811 HE Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

datum
9 december 2015

zaaknummer
2015-010055

onderwerp
Bestemmingsplan Buitengebied Valburg-18
(Bedrijventerrein De Grift Noord)

Uw brief d.d. 13 november 2015
nr. 201506695/1/R2

Geacht college,

Hierbij ontvangt u ons verweerschrift naar aanleiding van de beroepschriften van dhr. Derksen en de gemeente Nijmegen - met bovengenoemd dossiernummer - tegen ons besluit tot het geven van een reactieve aanwijzing met betrekking tot bestemmingsplan Buitengebied Valburg-18 (Bedrijventerrein De Grift Noord), gemeente Nijmegen. Dit verweerschrift ziet zowel op het beroep van de Raad als dat van Burgemeester en Wethouders.

PROCESVERLOOP
Bij brief van 23 maart 2015 is aan het college van B&W van de gemeente Nijmegen - in het kader van het overleg ex artikel 3.1.1 Bro – met opgave van redenen geadviseerd het plan in de voorgestelde vorm niet verder in procedure te brengen. Vervolgens hebben wij bij brief van 30 april 2015 een zienswijze ingediend tegen het ontwerp-bestemmingsplan. Beide brieven zijn als bijlagen bijgevoegd. Wij verwijzen naar de inhoud daarvan.

Bij besluit van 8 juli 2015 heeft de gemeenteraad van Nijmegen het bestemmingsplan Buitengebied Valburg-18 (Bedrijventerrein De Grift Noord) gewijzigd vastgesteld. Op 14 augustus 2015 hebben wij besloten met betrekking tot dit plan een reactieve aanwijzing te geven. Tegen dit besluit is door dhr. Derksen en de gemeente Nijmegen beroep ingesteld.

ALGEMEEN
Onze reactieve aanwijzing heeft betrekking op een nieuw bedrijventerrein van bruto 26 hectare dat bedoeld is voor grootschalige logistieke bedrijven, groothandelsbedrijven en distributiecentra. Het bestemmingsplan is gewijzigd vastgesteld waardoor de lichte en gemengde vorm van bedrijvigheid niet meer bij recht is toegestaan. Bovendien is de ladder-onderbouwing aangepast. Met deze wijzigingen is slechts voor een klein deel tegemoet gekomen aan onze bezwaren. Hierop komen wij later in het verweerschrift terug.

inlichtingen bij Mw. M. Pollemans
e-mailadres post@gelderland.nl

telefoonnummer (026) 359 9765

BNG 's-Gravenhage, rekeningnummer 28.50.10.824
Rabobank, rekeningnummer 14.39.37.529
ING, rekeningnummer 869762
btw-nummer NL001825100.B03

IBAN-nummer NL74BNGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

provincie
GELDERLAND

In onze Omgevingsvisie hebben wij aangegeven dat wij een zorgvuldige toepassing van de Ladder in onze provincie van provinciaal ruimtelijk belang achten. De reden dat Provinciale Staten de Ladder niet ook expliciet in de Omgevingsverordening hebben opgenomen is gelegen in het feit dat dit reeds in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is gebeurd.
Naast strijd met de Ladder is ook sprake van strijd met artikel 2.3.2.1 van de Gelderse Omgevingsverordening (hoofdstuk Ruimte). Deze bepaling is gebaseerd op artikel 4.1 van de Wro en luidt als volgt:

"In bestemmingsplannen wordt de bestemming tot bedrijventerreinen slechts toegestaan indien dit past in de door Gedeputeerde Staten vastgestelde regionale afspraken ten aanzien van de programmering van bedrijventerreinen (Regionaal Programma Bedrijventerreinen).

In het Regionaal Programma Bedrijventerreinen voor de Stadsregio staat dat bedrijventerreinen met de status 'doorgaan' pas ontwikkeld mogen worden als de ontwikkeling is onderbouwd volgens het SER-ladder protocol (inmiddels vervangen door de Ladder voor duurzame verstedelijking). Het plan voldoet naar onze mening niet aan dit criterium.

We hebben onze bezwaren tegen het plan ook op de inspraakavond en tijdens diverse bestuurlijke overleggen meermaals benadrukt. Nu wij er alles aan gedaan hebben om onze provinciale belangen te beschermen en de Raad desondanks het bestemmingsplan heeft vastgesteld, hebben wij ons genoodzaakt gezien een reactieve aanwijzing te geven overeenkomstig artikel 3.8, zesde lid, Wro. Hiertegen is beroep aangetekend door de heer Derksen en de gemeente Nijmegen.

WEERLEGGING BEROEPSGRONDEN

Het verweer is als volgt opgebouwd

2.1 De heer Derksen
2.1.1. Niet belanghebbend
2.1.2. Conclusie
2.2 Gemeente Nijmegen
2.2.1 Procedure
2.2.2 Proportionaliteit
2.2.3 Omgevingsvisie en -verordening Gelderland
2.2.4 Gemeentelijke structuurvisie
2.2.5 Regionaal Programma Bedrijventerreinen
2.2.6 Ladder voor duurzame verstedelijking
2.2.6.1 Regionale afstemming
2.2.6.2 Conclusie van de ladder
2.2.7 Belemmering van mededinging, strijd met Europese Unietrouw
2.2.8 Gelijkheidsbeginsel en willekeur
2.3 Conclusie

2.1 De heer Derksen

2.1.1 Niet belanghebbend
Als wij de beroepsgronden van de heer Derksen goed lezen heeft het bestemmingsplan naar zijn oordeel ten onrechte geen betrekking op de gronden die hem in eigendom toebehoren.

provincie
GELDERLAND

2.1.2 Conclusie
Gelet op bovenstaande is het beroep van de heer Derksen naar onze mening niet gericht op het besluit van ons college tot het geven van een reactieve aanwijzing maar tegen het besluit van de gemeenteraad van Nijmegen tot vaststelling van het litigieuze bestemmingsplan. In het kader van onze reactieve aanwijzing is de heer Derksen naar onze mening dan ook geen belanghebbende.

2.2 Gemeente Nijmegen

2.2.1 Procedure
Ten aanzien van het artikel 3.1.1 Bro-overleg volstaan wij met verwijzing naar de betreffende passage in ons aanwijzingsbesluit.

2.2.2 Proportionaliteit
De Raad voert aan dat het gehanteerde middel – de reactieve aanwijzing – onevenredig zwaar is en in strijd is met het proportionaliteitsbeginsel.

Wij delen deze mening niet en verwijzen daarbij naar eerdere uitspraken van Uw Afdeling, waarin expliciet wordt aangegeven dat het feit dat ons college ook beroep had kunnen instellen niet maakt dat daarmee onze vrijheid om te kiezen voor het geven van een reactieve aanwijzing beperkt is (20 oktober 2010, nr. 200910210/1/R1 en 28 oktober 2015, 201410290/1/R3).

Wij zijn van oordeel dat de wetgever met de reactieve aanwijzing heeft willen voorzien in een specifiek instrument om in gevallen als onderhavige onze provinciale ruimtelijke belangen te kunnen behartigen.

Aangezien wij ons niet (volledig) konden vinden in de reactie op onze zienswijze - waarin ook de voorgenomen wijzigingen zijn genoemd - hebben wij van de mogelijkheid gebruik gemaakt om in te spreken bij de raadscommissie Grex, Waalsprong en Waalfront op 24 juni 2015.
De pleitnota hebben we bijgevoegd. Bovendien is herhaaldelijk op bestuurlijk niveau overleg gevoerd. Wij zijn van mening dat wij er alles aan gedaan hebben ons bezwaar duidelijk te maken en het overleg te voeren. Wij zijn ervan overtuigd dat zowel het college als de gemeenteraad van Nijmegen volledig op de hoogte waren van onze zienswijzen op het moment dat het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan werd genomen.

De opmerking van de Raad dat voorzover nog niet helemaal aan de bezwaren tegemoet is gekomen, het op onze weg had gelegen daarover verder overleg te voeren met B&W en de Raad, achten wij dan ook gelet op bovenstaande niet gerechtvaardigd.

De Raad voert bovendien aan dat het onjuist is een reactieve aanwijzing te geven voor een plan dat sinds het Regionaal Programma Bedrijventerrein 2011 van de Stadsregio de status 'doorgaan' heeft. Gelet op onderstaande passage uit het RPB 2011 had de gemeente hiervan op de hoogte kunnen zijn.

'In het bestemmingsplan zelf zal de betreffende gemeente in de toelichting moeten aantonen dat er voldoende vraag is en dat de SER-ladder op subregio niveau is toegepast. Het bestemmingsplan zal in de subregio worden getoetst. Indien op grond van het bestemmingsplan blijkt dat niet voldaan is aan deze voorwaarden zullen de stadsregio en de provincie een zienswijze indienen. De provincie kan ook overgaan tot het geven van een reactieve aanwijzing. De schade die wordt veroorzaakt door het niet doorgaan van de plannen komt geheel voor rekening van de betreffende gemeente. Er kan hiervoor geen beroep worden gedaan op de provincie of stadsregio'.

provincie
GELDERLAND

2.2.3 Omgevingsvisie en -verordening Gelderland
De Raad stelt dat de ontwikkeling van De Grift past in de provinciale visie op logistiek zoals beschreven in de Omgevingsvisie. De ligging tussen de Mainports Rotterdam en Amsterdam en het Europese achterland maakt Gelderland uniek en biedt kansen voor de logistieke sector. De raad concludeert bovendien dat De Grift in de Omgevingsvisie niet wordt uitgesloten van de voor logistiek kansrijke A15 corridor.

In de Omgevingsvisie staat ons beleid voor de lange termijn verwoord. Er worden geen uitspraken gedaan op locatieniveau door bijvoorbeeld locaties aan te wijzen of uit te sluiten. Het uitgangspunt van ons beleid is zorgvuldig ruimtegebruik. Dit betekent dat we terughoudend zijn met het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen. Dit is ook zo verwoord in onze Omgevingsvisie. Het afstemmen van vraag en aanbod van bedrijventerrreinen in kwantitatieve en kwalitatieve zin, zien wij als een belangrijke opgave en is noodzakelijk voor de economische vitaliteit van een regio. Het voorkomt leegstand en verpaupering van bestaande terreinen.
In de reactieve aanwijzing beargumenteren wij dat er voldoende gelijkwaardige alternatieve locaties beschikbaar zijn in de regio voor grootschalige logistieke bedrijven. Een nieuw bedrijventerrein voor logistiek komt bovenop het reeds bestaande overaanbod waardoor geen sprake is van zorgvuldig ruimtegebruik en een goede ruimtelijke ordening.

Appelant wijst op het feit, dat hij sedert de inwerkingtreding van de Wro niet strikt is gebonden aan provinciaal beleid. Wel dient daarmee rekening te worden gehouden, hetgeen betekent dat dit beleid in de belangenafweging dient te worden betrokken, aldus de Raad. Hiermee wil kennelijk gezegd zijn dat de Raad gemotiveerd van de provinciale ruimtelijke structuurvisie kan afwijken. Daarbij gaat de Raad evenwel voorbij aan het feit dat in dit geval sprake is van een afwijking die niet dan wel niet voldoende is gemotiveerd en in strijd is met onze verordening ex. artikel 4.1 Wro, welke door de Raad in acht dient te worden genomen.

2.2.4 Gemeentelijke structuurvisie
De Raad voert aan dat De Grift een lange voorgeschiedenis kent en al is opgenomen in het gemeentelijk structuurplan dat is vastgesteld in 1996. Bovendien is het bedrijventerrein opgenomen in het voorkeursmodel Waalsprong dat in 2003 is vastgesteld. De onafhankelijke Commissie MER was destijds van oordeel dat de onderbouwing van de behoefte goed aan de orde was gekomen, aldus de Raad.
Wij merken op dat het reeds 12 jaar geleden is dat de Commissie MER heeft gekeken naar de behoefte aan een nieuw bedrijventerrein op de locatie De Grift. Sedertdien hebben ten aanzien van bedrijvigheid drastische veranderingen plaatsgevonden. Dit blijkt ook uit de stappen die de gemeente al heeft gezet om het bedrijventerrein te verkleinen en het profiel te wijzigen.
In de vigerende structuurvisie van Nijmegen uit 2013 staat op pagina 39 dat in het RPB van de stadsregio afspraken zijn gemaakt om het overaanbod aan bedrijventerreinen in de regio terug te dringen. De ontwikkeling van De Grift is mogelijk mits de marktvraag voldoende wordt onderbouwd en de handreiking van de (toen nog geldende) SER ladder voldoende wordt toegepast. Dit is in overeenstemming met de tekst uit het Regionaal Programma Bedrijventerreinen van de Stadsregio. Echter, de Raad slaagt er naar onze mening niet in om aan deze voorwaarden te voldoen. De marktvraag is onvoldoende onderbouwd en de Raad slaagt er niet in te voldoen aan de ladder. De Raad handelt om die reden in strijd met haar eigen gemeentelijk beleid.

2.2.5 Regionaal Programma Bedrijventerreinen
In het beroepschrift stelt de appellant dat het RPB is onderverdeeld in drie subregio's: de A12 zone; A15 zone en A73 zone. Aangezien de terreinen EBT[1] en 7Poort onder een andere (sub)regio vallen dan de locatie De Grift zouden deze terreinen buiten beschouwing gelaten moeten worden, aldus de Raad. Appellant voert aan dat de vergelijking die ons college maakt

[1] Nieuwe naam is DOCKSNLD

provincie
GELDERLAND

tussen De Grift en de terreinen EBT en 7Poort in strijd is met het beleid zoals verwoord in het RPB en daarmee met het zorgvuldigheids- en motiveringbeginsel.

De Raad gaat voorbij aan het feit dat in het RPB2011 is vermeld dat op een beperkt aantal onderwerpen afspraken zijn gemaakt op Stadsregio niveau en niet per subregio. Dit zijn onderwerpen die subregio-grensoverschrijdend zijn. Specifiek wordt genoemd 'afspraken met betrekking tot de vestigingslocaties voor logistiek' (p.9). De bedrijventerreinen Park 15, 7-Poort, EBT en Bijsterhuizen worden in het RPB genoemd als specifieke regionale terreinen voor logistiek met uitgeefbare kavels. Voor zover de Raad stelt dat het EBT terrein van Montferland tot het RPB van de regio Achterhoek West behoort en niet tot de Stadsregio wijzen wij op pagina 13 van het RPB:

'De gemeente Montferland vervult voor de stadsregio wel een logistieke rol. Voor het Euregionaal Bedrijventerrein is 10 hectare gereserveerd om de extra logistieke vraag voor de stadsregio op te kunnen vangen. Het is echter op formele gronden niet mogelijk om deze 10 hectare in de vraag-aanbod cijfers van de A12 zone mee te nemen, deze 10 hectare zijn onderdeel van het RPB van de regio Achterhoek West'.

Wij benadrukken dat de gemeente zelf in haar toelichting op het ontwerp- en het gewijzigd vastgesteld bestemmingsplan stelt dat de marktregio van De Grift grotendeels gelijk is aan de Stadsregio, aangezien de actieradius van logistieke bedrijven meestal tussen de ca. 30 en 40 km ligt. De gemeente noemt drie terreinen in de Stadsregio die planologisch zijn bestemd voor logistiek met grote kavels: Park15 in de gemeente Overbetuwe, 7Poort in de gemeente Zevenaar en het EBT terrein in de gemeente Montferland. Onze afdelingen hebben in het vooroverlegadvies ex. artikel 3.1.1 Bro ingestemd met deze regio afbakening.

Hetgeen de appellant aanvoert over handelen in strijd met het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel slaagt naar onze mening gelet op bovenstaande niet. Niet ter discussie staat dat terreinen die op 'doorgaan' staan in het Regionaal Programma Bedrijventerreinen moeten worden onderbouwd volgens het SER-ladder protocol, nu Ladder voor duurzame verstedelijking genoemd.

2.2.6 Ladder voor duurzame verstedelijking
Ten aanzien van artikel 3.1.6, tweede lid Bro (de ladder), merkt de appellant op dat dit artikel niet is bedoeld om concurrentieverhoudingen te regelen of om (specifieke) bedrijfsprofielen voor te schrijven. De bedoeling van het artikel is onnodig ruimtegebruik te voorkomen en om leegstand van bestaand stedelijk gebied tegen te gaan. De Raad voert aan dat ons college het RPB en de 'laddertoetsing' gebruikt om een marktordening uit te voeren.

Wij zijn het met de Raad eens dat de ladder niet is bedoeld om concurrentieverhoudingen te regelen. De wetgever wil met de ladder duurzaam ruimtegebruik stimuleren en leegstand en verpaupering voorkomen. Dit is tevens het uitgangspunt van ons beleid zoals verwoord in de Omgevingsvisie. In de nota toelichting van het Bro staat ter verduidelijking dat de eerste trede bewerkstelligt dat overheden moeten beoordelen of er concreet behoefte bestaat aan de betreffende vorm van verstedelijking van de betreffende kwaliteit. Naast de kwantitatieve behoefte (aantal hectares) gaat het ook om kwalitatieve behoefte op regionale schaal.

Het type bedrijventerrein waarvoor is gekozen is relevant om de kwalitatieve behoefte te kunnen bepalen. In onze zienswijze en reactieve aanwijzing hebben wij beargumenteerd dat juist aan het type bedrijventerrein waar Nijmegen zich op richt (logistiek) een overaanbod is in de regio. Het onderscheid in type bedrijventerrein is vanuit een goede ruimtelijke ordening relevant, de wetgever onderschrijft dit in de Nota van toelichting van het Bro. Van marktordening is geen sprake.

provincie
GELDERLAND

De gemeenteraad heeft het bestemmingsplan gewijzigd vastgesteld. De ladder-onderbouwing is naar aanleiding van onze zienswijze aangepast. De belangrijkste (relatief kleine) wijziging is dat in het vastgestelde plan ook het aanbod is meegenomen bij de onderbouwing van trede 1 van de ladder. Ook is meer aandacht besteed aan de mogelijkheden voor herstructurering van bestaande bedrijventerreinen in de Stadsregio Arnhem-Nijmegen (trede 2), zo blijkt uit de zienswijzennota. Ondanks deze wijzigingen slaagt de Raad er niet in de stedelijke ontwikkeling op een goede manier te onderbouwen volgens de ladder. De behoefte is onderbouwd op basis van onjuiste aannames. Het bestemmingsplan is dan ook naar onze mening in strijd met artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro en het vereiste uit het Regionaal Programma Bedrijventerreinen van de Stadsregio.

Vraag
Wij bestrijden niet dat het onderscheid dat is gemaakt in vraag naar bepaalde kavelgrootte ruimtelijke relevant is. Ons kritiek richt zich op de betrouwbaarheid van de berekende marktvraag die verbijzonderd is naar kavelgrootte. Dit is naar onze mening gedaan zonder goede onderbouwing.

In de Bedrijfslocatiemonitor van het CPB (2006) worden per provincie modelramingen gepresenteerd van de toekomstige uitbreidingsvraag naar bedrijventerreinen. Het CPB stelt dat naarmate het detailniveau toeneemt de ramingen minder betrouwbaar worden. Aan gedetailleerde tussenresultaten mag dan ook geen inhoudelijke betekenis worden toegekend (pagina 199 van de BLM-publicatie 2006, CPB). In het bestemmingsplan worden de tussenresultaten van het BLM-model desalniettemin gebruikt om daaruit een regionale behoefte aan grote kavels te destilleren. Naar onze mening dient de kwalitatieve inkleuring op basis van andere overwegingen plaats te vinden, bijvoorbeeld op basis van de marktvraag.

Door de nadere toelichting die wordt gegeven in bijlage 4 van het beroepschrift worden onze zorgen op dit punt niet weggenomen.

Aanbod
Gelet op de excentrische ligging van de terreinen 7-Poort in Zevenaar en EBT in Montferland telt de Raad deze terreinen voor slechts 10 hectare mee in het aanbod. De Raad noemt als reden dat deze terreinen in een andere (sub)regio liggen in het kader van het RPB van de Stadsregio. Wij verwijzen hiervoor naar paragraaf 2.2.5 Regionaal Programma Bedrijventerreinen.
De keuze om slechts 10 hectare voor deze beide terreinen mee te tellen in het aanbod, in plaats van de 50 hectare die nog uitgeefbaar is, achten wij volstrekt willekeurig.

Park 15
De Raad voert aan dat het naastgelegen Park 15 voor slechts ca. 20 hectare ruimte biedt voor de marktvraag naar grootschalige logistiek. De fasering zou uitgiften op dit moment beperken tot slechts 35 hectare tot 2018. Deze aanname is onjuist. De Raad beroept zich waarschijnlijk op een conceptversie van het exploitatieplan uit 2012. Deze versie is weliswaar in procedure gebracht maar nooit vastgesteld door de gemeenteraad van Overbetuwe. Daardoor is het exploitatieplan dat op 26 januari 2010 is vastgesteld door de gemeenteraad nog steeds vigerend. Hierin is geregeld dat een omgevingsvergunning (toen nog bouwvergunning) niet eerder mag worden verleend dan:

Fase 1: 1 januari 2010
Fase 2: 1 januari 2015
Fase 3: 1 januari 2018

Fase 1 en 2 mogen dus nu worden uitgegeven. Dit gaat samen over 70 hectare. Uitsluitend fase 3 mag pas vanaf 2018 worden uitgegeven en behelst ca. 15 hectare.

provincie
GELDERLAND

Het bestemmingsplan voor Park15 is in 2012 onherroepelijk geworden en heeft harde plancapaciteit voor de ontwikkeling van 85 hectare uitgeefbaar terrein. Tot 2018 mag 70 hectare daarvan worden uitgegeven, de derde fase van ca. 15 hectare is beschikbaar vanaf 2018. Aangezien de geschatte vraag van 40 tot 50 hectare voor een periode t/m 2025 is, zijn wij van mening dat ook de derde fase in het aanbod moet worden meegerekend.

Dat het landlord principe voor bedrijven een belemmering is heeft appellant op geen enkele manier aangetoond. Op dit moment liggen twee omgevingsvergunningen ter inzage voor het bouwen van een distributiecentrum op bedrijventerrein Park15. Uit navraag bij de gemeente Overbetuwe blijkt dat het gaat om een aanvraag van 9 en 16 hectare. Dat nu wordt gestart met uitgiften van de kavels – vijf jaar na vaststelling van het bestemmingsplan – is te verklaren door de infrastructurele maatregelen die getroffen moesten worden alvorens de kavels uitgegeven konden worden. De aanname van de Raad dat uit de late uitgiften blijkt dat Park15 niet aansluit op de wensen van een relevant deel van de marktpartijen is dus niet juist.

Het betoog dat Park15 nu nog een open agrarisch landschap is en de locatie De Grift naar mening van de Raad beter past bij de doelstelling van de ladder kan naar ons oordeel niet slagen, aangezien Park15 reeds de bestemming bedrijventerrein heeft. Uit de Nota van toelichting van het Bro blijkt dat de behoefte dient te worden afgewogen tegen het bestaande aanbod. In dit aanbod zitten ook de leegstaande bedrijventerreinen, aldus de Nota van toelichting. Bovendien heeft Uw Afdeling op 24 december 2014 geoordeeld dat planologische mogelijkheden waarvan nog geen gebruik is gemaakt kunnen worden aangemerkt als leegstaande verstedelijkingsruimte (20130315781/1/r4).

2.2.6.1 Regionale afstemming
De Raad wijst erop dat de gemeente Overbetuwe geen zienswijze tegen het bestemmingsplan heeft ingediend. Wij volstaan met hetgeen we hierover gezegd hebben in ons aanwijzingsbesluit. Verdere overleg was volgends de Raad geen noodzaak toe, omdat Zevenaar in een andere subregio zou liggen, en het EBT in Montferland tot het RPB van een andere regio hoort. In paragraaf 2.2.5 is al gewezen op het feit dat het logistieke vraagstuk de (sub)regionale grenzen overschrijdt. Regionale afstemming met de regio-gemeenten was gelet hierop wel degelijk noodzakelijk. Wij wijzen op de Nota van toelichting van het Bro waarin staat dat nieuwe stedelijke ontwikkelingen moeten worden afgestemd op de geconstateerde behoefte, en de wijze waarop in die behoefte wordt voorzien ook regionaal af te stemmen om over- en ondercapaciteit zoveel mogelijk te voorkomen.

2.2.6.2 Conclusie van de ladder
De berekening die is gemaakt om te komen tot een regionale marktvraag is naar onze mening niet betrouwbaar, waardoor de geschatte marktvraag van 40 tot 50 hectare voor grootschalige logistieke kavels onzeker is. De aanname dat nu voor slechts 30 hectare in deze marktvraag kan worden voorzien delen wij niet. Het bestaande aanbod aan kavels die geschikt zijn voor logistiek is zo groot dat het de geschatte vraag fors overschrijdt. Er is nu al sprake van een overaanbod. Naar onze mening is niet aangetoond dat er een actuele regionale behoefte is aan de voorgestelde stedelijke ontwikkeling. Het plan is daarmee in strijd met het bepaalde in artikel 3.1.6, tweede lid, Bro en daarmee met het vereiste van een goede ruimtelijke ordening.

2.2.7 Belemmering van mededinging
Ten onrechte stelt appellant dat de reactieve aanwijzing er mede toe leidt dat voor de grondeigenaar van het overgrote deel van Park 15 een machtspositie wordt gecreëerd. De reactieve aanwijzing dwingt immers op geen enkele wijze om te kiezen voor een locatie op Park 15, want er zijn meer geschikte bedrijventerreinen beschikbaar. Waar de gemeente dat aanvankelijk onderkent geeft zij thans aan dat de betreffende alternatieve terreinen niet meer bespreekbaar zouden zijn.

provincie
GELDERLAND

Bovendien gaat appellant hier voorbij aan het feit dat onze reactieve aanwijzing niet is ingegeven vanuit concurrentie- of mededingingsoverwegingen maar in het streven naar een goede ruimtelijke ordening, meer specifiek het voorkomen van een onaanvaardbare mate van leegstand en de als gevolg daarvan te verwachten verpaupering, alsook het voorkomen dat ruimte wordt gebruikt voor nieuwe bedrijvigheid terwijl bestaande bedrijventerreinen onbenut blijven.

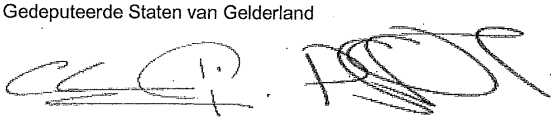
2.2.8 Gelijkheidsbeginsel van willekeur
De Raad stelt dat de inzet van de reactieve aanwijzing tegen onderhavig bestemmingsplan in strijd is met het gelijkheidsbeginsel en het verbod van willekeur. Reden hiervoor zou zijn dat ons college het ene Gelderse bestemmingsplan voor bedrijventerreinen aan een strikte toets van de duurzaamheidsladder onderwerpt en een ander Gelders bestemmingsplan voor bedrijventerrein geen strobreed in de weg legt.

Naar onze mening is van willekeur geen sprake. Ons uitgangspunt is duurzaam ruimtegebruik. Wij dringen er bestuurlijk op aan te komen tot realistische programmeringsafspraken. Gezien de huidige overcapaciteit is een herziening van de regionale afspraken noodzakelijk. Het bestemmingsplan De Grift is niet het enige plan waar wij kritisch op gereageerd hebben. Ook tegen het bestemmingsplan 'NS Gronden' van de gemeente Zevenaar en tegen de uitbreiding van bedrijventerrein Spijksedijk hebben we een zienswijze ingediend. De raden van deze gemeenten zijn (nog) niet overgegaan tot vaststelling van deze plannen, waardoor vervolgstappen niet aan de orde zijn. Enkele jaren geleden is een reactieve aanwijzing gegeven tegen de ontwikkeling van bedrijventerrein Floor van de gemeente Wijchen.
Het plan van de gemeente Lingewaard waarnaar in het beroepschrift wordt verwezen is een wezenlijk andere situatie. In dit geval ging het om een bestaand bedrijventerrein met een specifieke bestemming 'Veilingterrein'. Herstructurering van bestaande terreinen gaat boven de ontwikkeling van nieuwe terreinen.

2.2.8 Conclusie
Op grond van het voorgaande is het beroep van de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen naar onze mening ongegrond.

2.3 CONCLUSIE
Wij verzoeken u de beroepen ongegrond te verklaren.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Commissaris
van de Koning

secretaris

Dit document is zowel aangetekend als via de reguliere post verzonden. Eventuele bijlagen worden alleen meegezonden met de aangetekende verzending.

Bijlagen:
- Advies voorontwerp-bestemmingsplan
- Zienswijze
- Pleitnota raadscommissie

provincie
GELDERLAND

Kopie:
- College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen
- Gemeenteraad van Nijmegen
- Dhr. A. Derksen
- Gedeputeerde, mevrouw J. Meijers
- Gedeputeerde, de heer M. Scheffer
- KAB/IBT, de heer H. ten Brinke
- R&B/RUI, de heer V. Roerdink
- R&B/RUI, de heer P. Evers
- R&B/RUI, mevrouw M. Pollemans
- R&B/EZ, de heer A. Burgers

Brief aan de raad - Wijkraad Oosterhout Verkeersstructuur Nijmegen-Noord

reg.nr.: 15 00130 96
procesverantw.: BH60
INGEKOMEN
16 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 75
afgedaan:

BH

Gemeente Nijmegen
t.a.v. College van B&W
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 14 december 2015

Geachte heer, mevrouw,

U bent volop aan de slag met de verkeersstructuur van Nijmegen-Noord. Wij willen u hierbij een aantal aandachtspunten meegeven.

Op 11 november 2015 zijn wij uitgebreid geïnformeerd door twee medewerkers van u over uw voornemen de verkeersstructuur in Nijmegen-Noord aan te gaan pakken en daarbij ook de (bewonersvriendelijke) knip in de Griftdijk onder de loep te nemen. Wij waarderen op deze wijze vroeg in het proces betrokken te worden en aandachtspunten mee te hebben kunnen geven voor het verdere proces. Dit komt uw besluitvorming en die van uw gemeenteraad alleen maar ten goede.

Wij onderschrijven de noodzaak om te kijken naar de verkeersstructuur. De leefbaarheid van bijvoorbeeld de Griftdijk is voor ons al tijden een aandachtspunt. Zo hebben wij met uw wethouder een bezoek gebracht aan straten die direct aansluiten op de Griftdijk en hebben aandacht gevraagd voor de moeite die bewoners moeten doen om vanuit deze zijstraten de Griftdijk op te draaien, met name tijdens spitsuren.

Niet alleen de Griftdijk is voor ons een punt van aandacht, maar ook de Dorpensingel. Bij de verdere discussie hierover worden wij ook graag betrokken.

Wij hebben aandacht gevraagd voor een breed participatieproces van alle belanghebbenden: Bewoners, bedrijven en instellingen van Nijmegen-Noord maar ook die van naastgelegen kernen als (het dorp) Oosterhout, Ressen en Bemmel. Wij gaan er vanuit dat u hier ook gehoor aan geeft.

Vriendelijke groet,

Robert 't Hoen
Voorzitter Wijkraad Oosterhout
Dillestraat 23
6515 HK Nijmegen

Cc: Wijkraad Lent, Gemeenteraad Gemeente Nijmegen, Dorpsraad Oosterhout, College B&W en Gemeenteraad Overbetuwe.

Stichting Wijkraad Oosterhout
Pijlpuntstraat 1, 6515 DJ Nijmegen,
Website: www.wijkraad-oosterhout.nl, Mail: mail@wijkraad-oosterhout.nl
Twitter: **@wroosterhout**

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

reg.nr.: 15.0013101
procesverantw.: BHSO

INGEKOMEN
16 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 701
afgedaan:

Van: Karin Blaauw [mailto:K.Blaauw@natuurenmilieu.nl]
Verzonden: maandag 14 december 2015 14:30
Aan: Karin Blaauw
Onderwerp: Brief voor gemeenteraad; onderwerp duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

Geachte heer mevrouw,

Kunt u bijgesloten brief en rapport doorsturen aan de leden van de gemeenteraad?
Het betreft de aanbieding van en onderzoek naar duurzaam inkopen bij Wmo-, leerlingen- vervoer en dienstauto's onder 70 gemeenten.
Met een aantal aanbevelingen om duurzaam inkopen beter te borgen in het gemeentelijke beleid.
Het rapport wordt tevens verspreid onder het college van burgemeester en wethouders.
Ik hoor graag uw reactie

Met vriendelijke groet
Karin Blaauw

Karin Blaauw
Projectleider duurzame mobiliteit

Natuur & Milieu
Postbus 1578 | 3500 BN Utrecht
Hamburgerstraat 28a | 3512 NS Utrecht

M 06 – 14487425 | K.Blaauw@natuurenmilieu.nl | www.natuurenmilieu.nl
Twitter: @k_blaauw

Investeer in de toekomst, steun Natuur & Milieu

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag vragen wij uw aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen van mobiliteit.
Deze mobiliteitsinkopen hebben een belangrijke milieu-impact; vooral op het gebied van klimaat, gezonde lucht en leefbaarheid. Gemeenten kunnen hiermee ook laten zien dat ze hun eigen milieudoelen serieus nemen en inspiratie bieden aan inwoners en bedrijven. Dat lukt bij een aantal gemeenten bijzonder goed, maar 75% van de gemeentelijke aanbestedingen voldoet niet aan de minimumcriteria voor duurzaam inkopen én stelt geen aanvullende eisen zo blijkt uit een recent onderzoek van Natuur & Milieu en PitPoint Clean Fuels.
De ambitie om vanaf 2015 100% duurzaam in te kopen wordt daarmee in veel gemeenten niet gerealiseerd.
Ook bleek uit het onderzoek dat de landelijke criteria voor duurzaam inkopen voor het Wmo- en leerlingen-vervoer verouderd zijn en niet geschikt om duurzaamheid te borgen.
Het onderzoek sturen we als bijlage mee en kunt u teruglezen via www.natuurenmilieu.nl. Graag lichten we in deze brief de resultaten en aanbevelingen uit het onderzoek kort toe. Ook willen we u vragen om dit onderzoek aan te grijpen om de discussie over duurzaam inkopen in uw gemeenten te voeren.

Vragen daarbij kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Welke concrete duurzaamheidsambities en doelen bij de mobiliteitsinkoop stelt uw gemeente?
- Hoe verhouden deze doelen zich ten opzichte van specifieke duurzaamheidsambities van de gemeente (luchtkwaliteit, klimaatdoelen, hernieuwbare energie, leefbaarheid etc)?
- Welke aanbestedingen zijn het afgelopen jaar uitgezet en welke staan voor 2016 op de rol?
- Welke concrete ambities, minimumeisen en verdergaande criteria op het gebied van MVI/duurzaam inkopen zijn daarvoor gerealiseerd of worden gesteld?
- Wordt systematisch gerapporteerd welke duurzaamheidcriteria in aanbestedingen zijn gesteld en tot welke producten/diensten dit heeft geleidt?

Het onderzoek
We hebben onderzocht welke duurzaamheidseisen en criteria gemeenten in aanbestedingen voor het leerlingen-, Wmo-vervoer en voor dienstauto's stellen. De resultaten zijn vergeleken met de landelijke minimumcriteria (van PianoO). Alle openbare aanbestedingen uit de eerste helft van 2015 zijn hiervoor onderzocht. Het ging hierbij om 70 gemeenten. Op basis van het onderzoek doen we de volgende aanbevelingen:

1 Neem de landelijke duurzaamheidscriteria niet 1-op-1 over maar stel eigen doelen en minimumvoorwaarden
De criteria voor duurzaam inkopen van leerlingen en Wmo-vervoer zijn sterk verouderd, weinig ambitieus en vaak weinig concreet. Daarmee zijn ze niet goed geschikt om duurzaamheid te borgen. Toch blijken veel gemeenten ze nog direct over te nemen. Zo staan de minimumeisen voor zwaardere voertuigen nog dieselvoertuigen zonder roetfilter(euro 4) toe en worden alleen voor vervangend vervoer CO_2 eisen en brandstofbesparingsopties genoemd. Op de PianoO website wordt erkend dat de criteria zijn verouderd en wordt verwezen naar de criteria voor transportdiensten. Deze zijn nieuwer, maar ook onvoldoende omdat bijvoorbeeld klimaatdoelen niet in de minimumcriteria zitten, maar slechts in de aandachtspunten en gunningscriteria. Wij pleiten daarom voor een snelle aanpassing van de criteria voor duurzaam inkopen én betere ondersteunende informatie. In de tussentijd doen wij alvast een aantal aanbevelingen om effectievere criteria te kunnen opnemen.

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

t.a.v. Minimumeisen

- Luchtkwaliteit: sluit in alle gevallen dieselvoertuigen zonder roetfilter uit (vraag minimaal Euro5 voor diensten). Overweeg om dieselpersonenauto's en dieselbestelbusjes helemaal te vermijden in verband met de hoge NO_X uitstoot in de praktijk.
- Klimaat: Stel voor alle voertuigen CO_2 eisen (eventueel met een differentiatie voor de bestaande vloot en vervangende voertuigen).
- Neem alle kostenbesparende, eenvoudig toepasbare opties zoals zuinige, stille banden standaard op.
- Neem meer innovatieve opties (zoals 0-emissie voertuigen) ook als minimum eis op, als je als gemeente zeker wil zijn dat deze producten of diensten in de praktijk geleverd worden.

t.a.v. gunningscriteria

- Neem hierin meer innovatieve opties op die je als gemeente graag wil stimuleren, maar niet kan/wil eisen.
- Combineer de gunningscriteria altijd met een voldoende weging (PianoO adviseert minimaal 20% om effectief te kunnen zijn, in de praktijk gebeurt dit nog nauwelijks).
- Neem niet 1-op-1 het criterium voor alternatieve brandstoffen over omdat er grote verschillen tussen de milieuprestaties van biodiesel, gas, elektrisch, hybriden etc. Effectiever is om of een scherpe CO_2 prestatie te stellen, of concreter te specificeer welke alternatieve brandstoffen welk gunningsvoordeel krijgen.
- Combineer de gunningscriteria altijd met minimumcriteria, je weet immers niet zeker of het milieucriterium in de gunning de doorslag geeft. Het minimum voor duurzaamheid kun je daarom beter blijven borgen met minimumeisen.

2 Stel heldere doelen en veranker deze in zowel beleid en de uitvoeringspraktijk.

- Zorg voor heldere, concrete doelen en criteria voor de aanbestedende diensten, stel deze minimaal in lijn met de duurzaamheidsdoelen van de gemeente (lucht, klimaat, leefbaarheid etc). Maak daarmee duidelijk wat er concreet verwacht wordt van de aanbesteders.
- Zorg voor een goede en regelmatige monitoring van de duurzaamheidscriteria in de aanbestedingen en informeer raad en gemeentelijke organisatie.
- Deel kennis en overweeg samenwerking met andere gemeenten om capaciteitsproblemen op te lossen met behoud van de eigen ambitie en doelen.

Wij zijn benieuwd naar uw reactie en horen ook graag eventuele successen, tips, aanbevelingen en vragen. Medio 2016 verwachten we opnieuw een benchmark van duurzaam inkopen bij mobiliteitsaanbestedingen te publiceren. We hopen dan te kunnen melden dat er een sterke positieve trend is ingezet.

Met vriendelijke groet,
Natuur & Milieu

Maarten van Biezen
Hoofd Mobiliteit

Voor vragen en reacties kunt u contact opnemen met:
Natuur & Milieu, Karin Blaauw, 030-233 1328, k.blaauw@natuurenmilieu.nl

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

NATUUR & MILIEU

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag vragen wij uw aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen van mobiliteit.
Deze mobiliteitsinkopen hebben een belangrijke milieu-impact; vooral op het gebied van klimaat, gezonde lucht en leefbaarheid. Gemeenten kunnen hiermee ook laten zien dat ze hun eigen milieudoelen serieus nemen en inspiratie bieden aan inwoners en bedrijven. Dat lukt bij een aantal gemeenten bijzonder goed, maar 75% van de gemeentelijke aanbestedingen voldoet niet aan de minimumcriteria voor duurzaam inkopen én stelt geen aanvullende eisen zo blijkt uit een recent onderzoek van Natuur & Milieu en PitPoint Clean Fuels.
De ambitie om vanaf 2015 100% duurzaam in te kopen wordt daarmee in veel gemeenten niet gerealiseerd. Ook bleek uit het onderzoek dat de landelijke criteria voor duurzaam inkopen voor het Wmo- en leerlingenvervoer verouderd zijn en niet geschikt om duurzaamheid te borgen.
Het onderzoek sturen we als bijlage mee en kunt u teruglezen via www.natuurenmilieu.nl. Graag lichten we in deze brief de resultaten en aanbevelingen uit het onderzoek kort toe. Ook willen we u vragen om dit onderzoek aan te grijpen om de discussie over duurzaam inkopen in uw gemeenten te voeren.

Vragen daarbij kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Welke concrete duurzaamheidsambities en doelen bij de mobiliteitsinkoop stelt uw gemeente?
- Hoe verhouden deze doelen zich ten opzichte van specifieke duurzaamheidsambities van de gemeente (luchtkwaliteit, klimaatdoelen, hernieuwbare energie, leefbaarheid etc)?
- Welke aanbestedingen zijn het afgelopen jaar uitgezet en welke staan voor 2016 op de rol?
- Welke concrete ambities, minimumeisen en verdergaande criteria op het gebied van MVI/duurzaam inkopen zijn daarvoor gerealiseerd of worden gesteld?
- Wordt systematisch gerapporteerd welke duurzaamheidcriteria in aanbestedingen zijn gesteld en tot welke producten/diensten dit heeft geleidt?

Het onderzoek
We hebben onderzocht welke duurzaamheidseisen en criteria gemeenten in aanbestedingen voor het leerlingen-, Wmo-vervoer en voor dienstauto's stellen. De resultaten zijn vergeleken met de landelijke minimumcriteria (van PianoO). Alle openbare aanbestedingen uit de eerste helft van 2015 zijn hiervoor onderzocht. Het ging hierbij om 70 gemeenten. Op basis van het onderzoek doen we de volgende aanbevelingen:

1 Neem de landelijke duurzaamheidscriteria niet 1-op-1 over maar stel eigen doelen en minimumvoorwaarden
De criteria voor duurzaam inkopen van leerlingen en Wmo-vervoer zijn sterk verouderd, weinig ambitieus en vaak weinig concreet. Daarmee zijn ze niet goed geschikt om duurzaamheid te borgen. Toch blijken veel gemeenten ze nog direct over te nemen. Zo staan de minimumeisen voor zwaardere voertuigen nog dieselvoertuigen zonder roetfilter(euro 4) toe en worden alleen voor vervangend vervoer CO_2 eisen en brandstofbesparingsopties genoemd. Op de PianoO website wordt erkend dat de criteria zijn verouderd en wordt verwezen naar de criteria voor transportdiensten. Deze zijn nieuwer, maar ook onvoldoende omdat bijvoorbeeld klimaatdoelen niet in de minimumcriteria zitten, maar slechts in de aandachtspunten en gunningscriteria. Wij pleiten daarom voor een snelle aanpassing van de criteria voor duurzaam inkopen én betere ondersteunende informatie. In de tussentijd doen wij alvast een aantal aanbevelingen om effectievere criteria te kunnen opnemen.

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

t.a.v. Minimumeisen

- Luchtkwaliteit: sluit in alle gevallen dieselvoertuigen zonder roetfilter uit (vraag minimaal Euro5 voor diensten). Overweeg om dieselpersonenauto's en dieselbestelbusjes helemaal te vermijden in verband met de hoge NO_X uitstoot in de praktijk.
- Klimaat: Stel voor alle voertuigen CO_2 eisen (eventueel met een differentiatie voor de bestaande vloot en vervangende voertuigen).
- Neem alle kostenbesparende, eenvoudig toepasbare opties zoals zuinige, stille banden standaard op.
- Neem meer innovatieve opties (zoals 0-emissie voertuigen) ook als minimum eis op, als je als gemeente zeker wil zijn dat deze producten of diensten in de praktijk geleverd worden.

t.a.v. gunningscriteria

- Neem hierin meer innovatieve opties op die je als gemeente graag wil stimuleren, maar niet kan/wil eisen.
- Combineer de gunningscriteria altijd met een voldoende weging (PianoO adviseert minimaal 20% om effectief te kunnen zijn, in de praktijk gebeurt dit nog nauwelijks).
- Neem niet 1-op-1 het criterium voor alternatieve brandstoffen over omdat er grote verschillen tussen de milieuprestaties van biodiesel, gas, elektrisch, hybriden etc. Effectiever is om of een scherpe CO_2 prestatie te stellen, of concreter te specificeer welke alternatieve brandstoffen welk gunningsvoordeel krijgen.
- Combineer de gunningscriteria altijd met minimumcriteria, je weet immers niet zeker of het milieucriterium in de gunning de doorslag geeft. Het minimum voor duurzaamheid kun je daarom beter blijven borgen met minimumeisen.

2 Stel heldere doelen en veranker deze in zowel beleid en de uitvoeringspraktijk.

- Zorg voor heldere, concrete doelen en criteria voor de aanbestedende diensten, stel deze minimaal in lijn met de duurzaamheidsdoelen van de gemeente (lucht, klimaat, leefbaarheid etc). Maak daarmee duidelijk wat er concreet verwacht wordt van de aanbesteders.
- Zorg voor een goede en regelmatige monitoring van de duurzaamheidscriteria in de aanbestedingen en informeer raad en gemeentelijke organisatie.
- Deel kennis en overweeg samenwerking met andere gemeenten om capaciteitsproblemen op te lossen met behoud van de eigen ambitie en doelen.

Wij zijn benieuwd naar uw reactie en horen ook graag eventuele successen, tips, aanbevelingen en vragen. Medio 2016 verwachten we opnieuw een benchmark van duurzaam inkopen bij mobiliteitsaanbestedingen te publiceren. We hopen dan te kunnen melden dat er een sterke positieve trend is ingezet.

Met vriendelijke groet,
Natuur & Milieu

Maarten van Biezen
Hoofd Mobiliteit

Voor vragen en reacties kunt u contact opnemen met:
Natuur & Milieu, Karin Blaauw, 030-233 1328, k.blaauw@natuurenmilieu.nl

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

Goed (Aan)Besteed?

Benchmark duurzaam aanbesteden in WMO-, leerlingenvervoer- en eigen-wagenpark Nederlandse overheden eerste half jaar van 2015

December, 2015
Natuur & Milieu: Peter de Jong en Karin Blaauw
Dit onderzoek is mede mogelijk gemaakt door PitPoint Clean Fuels

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

Samenvatting

Gemeenten geven veel geld uit aan mobiliteit. Deze mobiliteitsinkopen hebben een belangrijke milieu-impact; vooral op het gebied van klimaat, gezonde lucht en leefbaarheid. Door duurzaam in te kopen kunnen gemeenten milieuwinst boeken én laten zien dat ze hun eigen milieudoelen serieus nemen. Gemeenten en provincies hebben zichzelf (vrijwillig) als doel gesteld om vanaf 1 januari 2015 100% duurzaam in te kopen. Wat daarvoor als duurzaam geldt, is vastgelegd in landelijke criteria voor duurzaam inkopen die per productgroep zijn opgesteld.

In dit onderzoek is bekeken in hoeverre gemeenten erin slagen om vanaf 2015 hun mobiliteit 100% duurzaam in te kopen. Daarvoor zijn alle beschikbare[1] openbare aanbestedingen uit de eerste helft van 2015, voor het eigen wagenpark, het leerlingenvervoer en het Wmo-vervoer, onderzocht. Met een aantal koplopergemeenten zijn interviews afgenomen.

Uit het onderzoek blijkt dat het nog niet goed gaat met duurzaam inkopen. 73% van de leerlingenvervoeraanbestedingen, 83% van de Wmo-aanbestedingen en 75 % van de aanbestedingen voor het eigen wagenpark voldeden niet aan de minimum criteria voor duurzaam inkopen. Verdergaande of alternatieve eisen worden nauwelijks gesteld. De gemeenten die het goed doen, hebben allemaal een college met ambitie én concrete doelen voor de inkoop én dat er op toeziet dat die ambities in de praktijk ook echt schone, zuinige en klimaatvriendelijke voertuigen opleveren.
De landelijke minimumeisen en gunningscriteria voor WMO en leerlingevervoer zijn verouderd en blijken onvoldoende om duurzaamheid te borgen. Zo gaan de klimaateisen veel minder ver dan wat al gangbaar is in de zakelijke markt en zijn de luchteisen zo weinig ambitieus dat sterk vervuilende nog als duurzaam gelden. Ook komen veel kosteneffectieve maatregelen niet in de eisen terug.

Het rapport doet de volgende aanbevelingen

Voor de rijksoverheid:

- Zorg zo snel mogelijk voor een update en aanscherping van de minimum en de gunningscriteria. Neem ook alle kosteneffectieve opties die zonder meer toepasbaar zijn (zoals zuinige banden) standaard op in de minimumcriteria.
- Zorg voor heldere toegankelijke informatie en ondersteuning voor inkopers. Maak deze informatie beter vindbaar en eenvoudig toepasbaar.
- Zorg voor een goede jaarlijkse monitoring van de voortgang van duurzaam inkopen bij alle overheden en maak de resultaten openbaar.

[1] Hierbij zijn alle beschikbare aanbestedingen die zijn gepubliceerd op TenderNed of Negometrix meegenomen; dit zijn online platforms waarop de aanbestedingen van overheden worden gepubliceerd. Zie www.tenderned.nl en https://**negometrix**.com/nl

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

Voor gemeenten:

- Stel heldere ambities voor duurzaam inkopen en concrete doelen voor de aanbestedende diensten. Breng daarmee de eigen inkoop minimaal in lijn met het duurzaamheidsbeleid (klimaat, leefbaarheid, luchtkwaliteit, hernieuwbare energie en duurzame mobiliteit).
- Geef gunningscriteria voldoende gewicht (minimaal 20%) zodat duurzaamheid daadwerkelijk meeweegt in de aanbestedingen.
- Gebruik naast gunningscriteria ook altijd minimumcriteria om vervuilende voertuigen en brandstoffen uit te sluiten. Neem niet daarbij niet 1-op-1 de landelijke minimumcriteria over omdat die onvoldoende ambitieus en specifiek zijn.
- Monitor regelmatig of de aanbestedingen aan de duurzaamheidsdoelen voldoen.
- Werk samen met en maak gebruik van de kennis van andere gemeenten en instellingen.

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

1 Inleiding

Overheden (rijk, provincies, waterschappen en gemeenten) kopen per jaar voor bijna 60 miljard euro in. Deze bestedingen hebben een aanzienlijke milieu-impact. Duurzaam inkopen kan hierbij een krachtig instrument zijn om doelen op het gebied van klimaat en gezonde lucht te bereiken en innovatieve mobiliteitsoplossingen te stimuleren. Bovendien kunnen overheden hiermee laten zien dat ze hun eigen milieudoelen serieus te nemen. Voor de doelen op het gebied van klimaat en luchtkwaliteit is mobiliteit een belangrijke inkoopcategorie. Gemeenten en provincies hebben zichzelf (vrijwillig) als doel gesteld om vanaf 1 januari 2015 100% duurzaam in te kopen. Wat daarvoor als duurzaam geldt is vastgelegd in criteria voor duurzaam inkopen die per productgroep zijn opgesteld.

Onderzoeksopzet

In dit onderzoek is bekeken in hoeverre gemeenten erin slagen de ambitie waar te maken om vanaf 2015 hun mobiliteit 100% duurzaam in te kopen. Daarvoor zijn alle beschikbare[2] openbare aanbestedingen uit de eerste helft van 2015 voor het eigen wagenpark (ook wel dienstauto's genoemd), het leerlingenvervoer en het Wmo-vervoer onderzocht. Uiteindelijk zijn er 40 aanbestedingen onderzocht; 30 aanbestedingen in het leerlingenvervoer, 6 in het Wmo-vervoer en 4 voor het eigen wagenpark. 4 aanbestedingen vielen af omdat we daar onvoldoende informatie over hadden. Deze 40 aanbestedingen vertegenwoordigen 70 gemeenten. Sommige aanbestedingen zijn van meerdere gemeenten samen. Zij organiseren de aanbestedingen in een regionaal samenwerkingsverband. Onderzocht is welke criteria voor duurzaam inkopen gebruikt overheden in hun aanbestedingen opnemen. Daarnaast is met een aantal gemeenten die goed presteren een interview afgenomen.

Resultaten

De resultaten zijn onthutsend. Enerzijds blijken de landelijke minimumeisen voor duurzaam inkopen voor leerlingen en Wmo-vervoer niet geschikt om als basis te dienen voor duurzaam inkopen. Onzuinige en vervuilende voertuigen, waaronder oude diesels zonder roetfilters, worden vaak nog toegestaan en eenvoudige, kosteneffectieve maatregelen zoals zuinige banden ontbreken. Dit zorgt voor een hoge uitstoot van klimaatemissies en gezondheidsschadelijke stoffen zoals roet en stikstof. Voor de dienstauto's zijn in 2015 nieuwe criteria gepubliceerd. Die bieden een beter duurzaamheidskader.

Naast de landelijke minimumeisen zijn er ook criteria voor een hogere duurzaamheidsambitie; de gunningscriteria. Deze criteria zijn veelal niet concreet omschreven en bieden daardoor geen goed handvat voor overheden met een serieuze duurzaamheidsambitie. Zo wordt voor lucht en klimaat volstaan met de optie om verdergaande ambities dan het minimum te stellen en wordt het vragen om

[2] Hierbij zijn alle beschikbare aanbestedingen die zijn gepubliceerd op TenderNed of Negometrix meegenomen; dit zijn online platforms waarop de aanbestedingen van overheden worden gepubliceerd. Zie www.tenderned.nl en https://**negometrix**.com/nl

‘alternatieve brandstoffen’ als optie genoemd zonder te differentiëren naar de verschillende soorten brandstoffen, hun milieuwinst en de toepasbaarheid.

Bovendien blijkt dat de meeste aanbestedingen niet aan deze weinig ambitieuze minimumeisen voldoet. Maar liefst 73% van de leerlingenvervoeraanbestedingen, 83% van de Wmo-aanbestedingen en 75% van de aanbestedingen voor het eigen wagenpark voldeden niet aan de minimum criteria voor duurzaam inkopen. Opvallend is dat vaak wel het belang van duurzaamheid wordt genoemd, maar dat dit vervolgens niet leidt tot concrete criteria in de aanbestedingen en dus ook niet tot milieuwinst. Dat geldt ook voor de inzet van alternatieve brandstoffen; overheden vragen hier regelmatig om. Maar dit gebeurt in de meeste gevallen op zo’n manier dat duurzame opties zoals 0-emissie voertuigen en hernieuwbare brandstoffen geen gunningsvoordeel opleveren.

Opzet van het rapport
Hoofdstuk 2 beschrijft de achtergrond en het belang van duurzaam inkopen, hoofdstuk 3 geeft een analyse van de huidige duurzaam inkopen criteria en in hoofdstuk 4 laten we zien hoe de onderzochte aanbestedingen op de verschillende criteria presteren. De conclusies en aanbevelingen presenteren we in hoofdstuk 5. Daarnaast laten we de gemeenten aan het woord die er in slagen om echt schone, zuinige en innovatieve voertuigen en diensten in te kopen.

2 Duurzaam inkopen

In het klimaatakkoord van 2007 spraken de Vereniging van Gemeenten (VNG) en de rijksoverheid af om te streven naar 75% duurzaam inkopen in 2010 en 100% in 2015. Inkopen zouden daarvoor moeten voldoen aan per productgroep vastgestelde duurzaamheidscriteria die zijn opgesteld door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland in opdracht van de ministeries SZW, VROM, EZ, RWS, RGD, UvW alsmede gemeenten en provincies. Die duurzaamheidscriteria gaan zowel over milieuthema's (zoals emissies, materialen, grondstoffen en afval) als over sociale criteria zoals arbeidsomstandigheden bij de productie. De criteria zijn te vinden op de website van PIANOo. De duurzaamheidscriteria kennen minimumcriteria die als eis kunnen worden opgenomen in de aanbesteding. Daarnaast zijn er gunningscriteria. Middels weegfactoren kunnen inkopers aangeven hoe inschrijvers op de gunningscriteria kunnen scoren. Daardoor wint de aanbieder met de laagste prijs niet meer automatisch de aanbesteding maar heeft ook de duurzaamheid van het aanbod invloed op de beslissing. Een bedrijf dat een iets duurder aanbod doet maar beter scoort op duurzaamheid kan alsnog de aanbesteding winnen. Een voorwaarde daarvoor is wel dat de gunningscriteria t.a.v. duurzaamheid voldoende gewicht krijgen. Deze weegfactoren zijn alleen van toepassing als gekozen wordt voor het gunnen op Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI).

De eerste criteria zijn opgesteld in 2010/2011 en inmiddels verouderd omdat in de tussentijd voertuigen schoner en zuiniger zijn geworden. Voor dienstauto's zijn de criteria daarom aangepast. Voor het leerlingen- en vraagafhankelijke vervoer niet, daarvoor wordt aanbevolen te kijken naar het criteriadocument voor transportdiensten.

Momenteel wordt niet gemonitoord hoe de voortgang op het onderwerp duurzaam inkopen is. Uit eerdere onderzoeken bleek al dat overheden er onvoldoende in slagen om zelfs de minimumcriteria voor duurzaam inkopen toe te passen en dat de ambitie te laag is om marktpartijen uit te dagen om met slimme en innovatieve oplossingen te komen[3]. In September 2015 heeft de regering een plan gepubliceerd om duurzaam inkopen te verbeteren. Een heldere ambitie, bestuurlijk commitment van de betrokken overheden en een concreet voorstel voor een goede jaarlijkse monitor ontbreken daarbij vooralsnog. Er wordt momenteel besproken hoe dit plan verder uitgewerkt kan worden.

[3] Zie de quick scan duurzaam inkopen van de groene zaak: http://degroenezaak.com/wp-content/uploads/2015/01/Rapport_DGZ_Duurzaam_Inkopen.pdf

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

NATUUR & MILIEU

Duurzame mobiliteitsinkoop

Mobiliteit is een belangrijke inkoopcategorie. De voertuigen die voor gemeenten rijden zijn een belangrijk onderdeel van de milieubelasting van overheden en er zijn aanzienlijke bedragen mee gemoeid. Veel gemeenten hebben ambities om de klimaatbelasting te verminderen, klimaatneutraal te worden, om de luchtkwaliteit en gezondheid te verbeteren en om duurzame mobiliteit te stimuleren. Duurzaam inkopen kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren. Overheden kunnen daarmee laten zien hun eigen ambities serieus te nemen en concrete milieuwinst te boeken. Ook kunnen ze een belangrijke rol spelen in het stimuleren van innovatieve technieken zoals elektrische en waterstof bussen, taxi's etc. Voor deze rol van de eigen inkoop van overheden als 'launching customer' wordt een belangrijke rol toegedicht in de visie op een duurzame brandstofmix.
De relevantie van een duurzame mobiliteitsinkoop blijkt ook uit de uitgaven die ermee gemoeid zijn. Zo zijn de kosten voor het Wmo-vervoer circa €1,2 miljard per jaar ofwel €72,50 per burger[4]. Voor het leerlingenvervoer is dat 230 miljoen euro per jaar ofwel €13,50 per burger[5]. Een derde mobiliteitspost waar de Nederlandse gemeenten veel geld aan uitgeven is hun eigen wagenpark. De grootte van het wagenpark van een gemeente loopt sterk uiteen van nul tot enkele honderden voertuigen. Deze voertuigen variëren van gewone personenauto's tot zware bedrijfsvoertuigen.

De wijze waarop gemeenten de eigen aanbestedingen organiseren, verschilt. Sommigen organiseren dit zelf, vaak met ondersteuning van een adviseur. Andere gemeenten laten de aanbesteding geheel door een extern bureau uitvoeren. In toenemende mate organiseren gemeenten de aanbestedingen ook samen met andere gemeenten uit de regio. Dat heeft als belangrijk voordeel dat er meer specifieke kennis en capaciteit is om de aanbestedingen goed uit te voeren. Binnen de regio moeten dan wel goede afspraken worden gemaakt om te zorgen dat de aanbestedingen aansluiten op de duurzaamheidsambities van de betreffende gemeente.

Wethouder Harriet Tiemens
Gemeente Nijmegen
Over aanbesteding leerlingenvervoer

"De gemeente heeft een duidelijke rol als launching customer en we vinden het belangrijk om de markt een duwtje in de goede richting te geven."

"Uiteindelijk is het geen kwestie van geld. Het gaat om ambitie tonen en dat consistent blijven doen zodat het bedrijfsleven weet waar het aan toe is. Wij doen veel aan marktconsultatie en onderhouden een goede relatie met de verschillende marktpartijen."

"Het is hier bijna vanzelfsprekend om duurzaamheidscriteria een grote rol te laten spelen in onze concessies. We dagen de markt bewust uit om met hun beste aanbod te komen. Doordat we dit consistent en voor een langdurige periode doen, zijn marktpartijen zich daarvan bewust en accepteert zij dit ook."

"Continuïteit van beleid is het belangrijkste. Ga een duurzame relatie met elkaar aan. Zorg ervoor dat het contract voor beide partijen goed is. Ga dus niet alleen voor de laagste prijs, en zorg voor een langere contractduur. Zo waarborg je de kwaliteit."

[4] Benchmark Wmo 2012, 2012, SGBO
[5] Leerlingenvervoer in Nederland, 2014, ministerie van OCW

3 Criteria voor duurzaam inkopen

Per productgroep zijn er minimumcriteria (minimumeisen) en criteria voor verdergaande ambitie (gunningscriteria) opgesteld. De minimumcriteria zijn bedoeld als basisniveau om niet duurzame producten uit te sluiten. Bedrijven die hier niet aan voldoen, kunnen niet meedoen met de aanbesteding. De gunningscriteria zijn bedoeld om bedrijven met duurzame producten te stimuleren. Om dat te bereiken wegen de gunningscriteria mee in de beoordeling naast andere aspecten zoals de prijs. Hoe zwaar duurzaamheid meeweegt wordt per gunning bepaald. PIANOo adviseert een minimale weging van 20% om voldoende effectief te kunnen zijn.
Zowel de minimumcriteria als de gunningscriteria zijn niet juridisch verplicht. De ambitie die overheden hebben vastgelegd om hieraan te voldoen is 'slechts' een afspraak. De opgestelde criteria vormen daarvoor een ondergrens, overheden zijn te allen tijde vrij om verdergaande eisen te stellen. Hieronder geven we een overzicht van de huidige inkoopcriteria zoals die op de PIANOo website gepubliceerd staan. Het gaat hier om verouderde criteria. Voor het eigenwagenpark zijn deze in april 2015 aangepast. Omdat de criteria tijdens de loopduur van het onderzoek zijn verschenen, zijn de aanbestedingen vergeleken met de oude criteria. In de bespreking van de criteria worden wel de nieuwere criteria betrokken. Voor het leerlingen en WMO vervoer zijn geen nieuwere criteria. Hierbij wordt verwezen naar de criteria voor transportdiensten 'ter inspiratie'. Maar deze criteria zijn eigenlijk niet geschikt en bevatten nauwelijks minimum of gunningscriteria. In de verdere bespreking van de criteria laten we deze daarom buiten beschouwing.

Overzicht duurzaam inkoopcriteria PIANOo in opdracht van RVO[6].

Leerlingenvervoer en Wmo 2011:	**Eigen wagenpark 2011**
Minimumcriteria	
CO_2 eis bij vervangend vervoer: maximaal 130 g/km voor voertuigen met maximaal 5 zitplaatsen en maximaal 175 g/km voor voertuigen met 6-8 zitplaatsen	CO_2 eis: maximaal 175 g/km[7].
Emissie-eis; Euro 5 voor voertuigen lichter dan 3500 kg en Euro 4 voor voertuigen zwaarder dan 3500 kg	Emissie-eis: In te zetten voertuig lichter dan 3500 kg voldoet minimaal aan de Euro EEV norm.
Vervangende voertuigen met meer dan 8 zitplaatsen hebben een brandstofverbruiksindicator en een bandenspanningsmeter.	-
Ecorijden	-
Gunningscriteria	
Lagere CO_2-emissie dan minimumcriterium	Lagere CO_2-emissie dan minimumcriterium
Nieuwere Euro-norm dan gevraagd in minimumcriteria	Nieuwere Euro-norm dan gevraagd in minimumcriteria

[6] Deze criteria zijn voor aanbestedingen in Wmo, leerlingenvervoer en eigen wagenpark (dienstauto's) te vinden op https://www.pianoo.nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-duurzaam-inkopen/productgroepen/cluster-transportvervoer. De gehanteerde criteria voor Wmo, leerlingenvervoer en dienstauto's zijn van oktober 2011.
[7] Uitgaande van een gewicht van 1706 kg

brandstofverbruiksindicator, bandenspanningsmeter of snelheidsbegrenzer voor voertuigen waar dit geen minimumcriterium is.	Brandstofverbruiksindicator Bandenspanningsmeter
Start/stop systeem	-
-	Snelheidsbegrenzer
Hybride aandrijving	Alternatieve aandrijving
Alternatieve brandstoffen	Alternatieve brandstoffen
	Water- en energiegebruik bij reinigen

Nieuwe criteria (2015)

Leerlingenvervoer en Wmo: transportdiensten ('ter inspiratie')	**Eigen wagenpark 2015**
Minimumcriteria	
Geen alleen 'aandachtspunt'	CO2 eis: 90-200 voor personenauto, 130 tot 180 voor bestelauto's
Emissie-eis: Euro 5 / EuroV	Emissie-eis: In te zetten voertuig lichter dan 3500 kg voldoet minimaal aan de Euro 6 norm.
	Schakelindicator (GSI) bandenspanningsmeter brandstofverbruiksindicator
Geen alleen aandachtspunt	Geluidsemissie banden conform EU verordening, Rolweerstand banden (klasse D of E)
Geen alleen aandachtspunt	Eisen aan koelmiddelen klimaatregelsysteem
Geen alleen aandachtspunt	Eisen aan smeeroliën
Geen alleen aandachtspunt	Beperken water en energiegebruik bij reiniging
Gunningscriteria	
	Lagere CO2-emissie dan minimumcriterium
Aandeel voertuigen dat is ontworpen voor alternatieve brandstoffen of –systemen	Gebruik alternatieve brandstoffen zoals biobrandstoffen, elektriciteit, waterstof of hybride
Euro 6 / EEV	
CO2 compensatie	

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

Hoe effectief zijn de duurzaam inkopen criteria?

CO_2 eis
De minimumeisen voor de CO_2 uitstoot voor het leerlingen- en Wmo-vervoer zijn 130 tot 175 g/km. Deze eisen gelden alleen voor nieuwe wagens die tijdens de contractperiode worden aangeschaft. Voor de overige voertuigen worden geen eisen gesteld en speelt de zuinigheid daarmee geen rol in de selectie. Voor het eigenwagenpark zijn de nieuwe CO_2 eisen gedifferentieerd naar grote van de auto. Dit loopt van 90 g/km voor een kleine tot 200 g/km voor een zeer luxe auto.
Ter vergelijking, benzineauto's zijn verkrijgbaar vanaf 75 g/km, diesel en CNG auto's vanaf 79 g/km. De gemiddelde zakelijke nieuwe auto had in 2014 een uitstoot van 99 g/km. Bestelauto's zijn verkrijgbaar vanaf 105 g/km voor een kleine en 149 g/km voor een middelgrote bestelauto (bron: top 10 zuinige auto's van ANWB en N&M). Daarnaast zijn in deze segmenten ook 0-emissie modellen en hybride voertuigen beschikbaar met veel lagere emissies. De minimumeisen voor de zuinigheid van de voertuigen zijn daarmee veel minder ambitieus dan hetgeen in de markt beschikbaar is én dat wat in de zakelijke markt gebruikelijk is. Daarmee lijken de criteria geen goede basis voor overheden die echt duurzaam willen inkopen.

Lucht-emissies
De minimumcriteria voor Wmo- en leerlingenvervoer zijn euro 4 (>3500 kg) of euro 5 (<3500 kg). Deze euronormen dicteren wat de maximale voertuigemissie van koolmonoxide (CO), koolwaterstof (HC), stikstofoxiden (NO_x) en fijn stof (PM_{10}) mag zijn. Het verschil in uitstoot tussen de verschillende euronormen is groot. Euro 4 en oudere voertuigen hebben geen roetfilter en stoten daarmee nog veel schadelijke fijn stof deeltjes uit. Voor alle dieselpersonenwagens en bestelbusjes is bovendien de uitstoot van NO_x hoog. Zo is gebleken uit de recente 'dieselgate' discussies. Zie onderstaande grafiek waaruit blijkt dat de NO_x emissies ook bij nieuwe voertuigen hoog zijn, veel hoger dan de norm. Euro 4 is al vanaf 2005 verplicht voor nieuwe wagens, Euro 5 vanaf 2009 voor personenwagens en vanaf 2011 voor bestelwagens. Euro 6 heeft strengere normen voor de allerkleinste deeltjes en de uitstoot van stikstofdioxide en is verplicht vanaf 1 januari 2015 voor alle nieuwe wagens.
De minimumcriteria sluiten dus voertuigen met een hoge emissie van gezondheidsschadelijke stoffen niet uit. Voor gemeenten met ambities op luchtkwaliteit lijken de criteria daardoor geen goed minimum voor duurzaamheid.

Wethouder Odile Rasch gemeente Bergen over aanbesteding leerlingenvervoer:

"In de voorbereidingsfase hebben wij gedegen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden die er waren om onze duurzaamheidsdoelstelling te realiseren."

"Daarbij wilden we verder gaan dan het opnemen van alleen een minimumeis. Wat ons opviel was dat duurzaamheid maar in beperkte mate werd gestimuleerd bij aanbestedingen. Een gemiste kans naar ons idee."

"Om ook tijdens de contractperiode duurzaamheid niet uit het oog te verliezen hebben wij een bonusregeling in het contract opgenomen. Mocht tijdens de contractperiode 15% of meer CO_2-reductie kunnen worden gerealiseerd dan mag een extra bedrag bij de factuur worden opgeteld. Zo blijft duurzaamheid ook tijdens de contractperiode leven!"

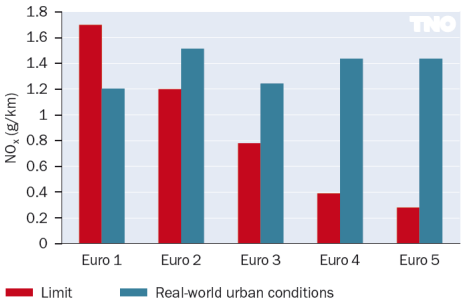
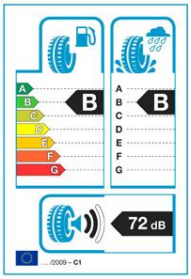

Figure 3. NO_x emissions of light commercial vehicles (vans) in urban conditions, compared to the emissions limit.

Alternatieve brandstoffen
Er zijn geen minimumeisen opgesteld voor de type brandstoffen of de aandrijving die wordt toegepast. Wel staat in de gunningscriteria alternatieve of hybride aandrijving en/of alternatieve brandstoffen vermeld, zonder verdere uitwerking hoe een gemeente dit verder in de aanbestedingen op kan nemen. Dat is wel nodig. Als slechts de term 'alternatieve brandstoffen' direct in de aanbestedingstekst wordt overgenomen, heeft de gemeente geen invloed op welke brandstof wordt aangeboden en of en in welke mate dit milieuwinst oplevert. Er is immers geen formele definitie van wat 'alternatieve brandstoffen' zijn. Vaak wordt daar : elektrisch, hybride, waterstof, CNG (aardgas), biogas, biodiesel, E10 (bio methanol voor benzine), soms zelfs LPG. Dit zijn voor een deel gewoon fossiele brandstoffen en de verschillen in milieuprestatie tussen de brandstoffen zijn groot[8]. Om milieuwinst te realiseren kunnen gemeenten dan ook beter een scherpe CO_2 en lucht eis opnemen. Dat zorgt er automatisch voor dat gangbare fossiele toepassingen zoals diesel afvallen. Een andere optie is om heel gericht specifieke brandstofopties te vragen, bijvoorbeeld volledig elektrische auto's als dat past in de duurzaamheidsstrategie van de gemeente.

Banden
Zuinige banden én voldoende bandenspanning leveren een aanzienlijke besparing van brandstof en CO_2 én een grote geluidsreductie op. Banden op spanning levert 2 tot 5% brandstofreductie[9], zuinige banden circa 7,5%. Zuinige en stille banden maken geen onderdeel uit van de criteria. Een bandenspanningsmeter en -indicator zijn gunningscriteria. Voor banden bestaan Europese labels voor de energiezuinigheid, geluid en veiligheid. Dit maakt het eenvoudig om hiervoor eisen op te nemen.

Conclusie
De huidige minimumcriteria sluiten voertuigen met hoge emissies niet uit. Zelfs dieselvoertuigen zonder roetfilter kunnen nog als duurzame aanbesteding gelden. Dit kan (mede) komen doordat de criteria uit 2011 verouderd zijn. Voor CO_2 gaan de minimumcriteria veel minder ver dan hetgeen beschikbaar én in de zakelijke markt al gebruikelijk is. De gunningscriteria bieden de mogelijkheid om verder te gaan, maar zijn vaak weinig concreet. Daarmee bieden ze geen goed toepasbaar handvat voor aanbestedende diensten. Daarnaast ontbreken een aantal eenvoudig toepasbare en kosteneffectieve opties, zoals zuinige en stille banden.

[8] Zie CE delft en TNO factsheets brandstoffen voor het wegverkeer; kenmerken en perspectief.
[9] http://www.bandopspanning.nl/

4 Resultaten; hoe duurzaam zijn de aanbestedingen?

In deze paragraaf is bekekenen in hoeverre de onderzochte aanbestedingen 'duurzaam' zijn. Voldoen ze aan de gestelde minimum eisen en gunningscriteria en/of tonen ze meer ambitie? Hiervoor zijn de aanbestedingen vergeleken met de criteria die in hoofdstuk 3 zijn besproken. In bijlage A staat per gemeente of samenwerkingsverband in welke mate de aanbesteding ze aan de verschillende criteria voldoet.

Minimumcriteria duurzaam inkopen
Uit het onderzoek blijkt dat 27% van de leerlingenvervoeraanbestedingen, 17% van de Wmo aanbestedingen en 20% van de aanbestedingen voor het eigen wagenpark voldoen aan alle minimum criteria voor duurzaam inkopen. De overgrote meerderheid van aanbestedingen voldoet dus niet aan de minimumcriteria voor duurzaam inkopen.

Tabel 1:percentage gemeenten dat de alle minimumcriteria in aanbestedingen heeft opgenomen per productgroep

	leerlingenvervoer	WMO-vervoer	eigen wagenpark
Alle minimumcriteria	27%	17%	25%

In tabel 2 staat een uitsplitsing naar de verschillende criteria. Minimumcriteria die relatief goed worden meegenomen zijn de Euronormen en Ecorijden. De overige minimumcriteria worden door de meerderheid van de gemeenten niet gevraagd.

Tabel 2:percentage gemeenten dat de verschillende minimumcriteria in aanbestedingen heeft opgenomen per productgroep

Minimumcriterium	leerlingenvervoer	Wmo-vervoer	eigen wagenpark
Euro-norm	97%	83%	50%
CO_2-emissie	47%	17%	25%
Brandstofverbruiksindicator + bandenspanningsmeter	37%	17%	0%*
Ecorijden	67%	67%	N.v.t.

*: is een gunningscriterium, geen minimumcriterium

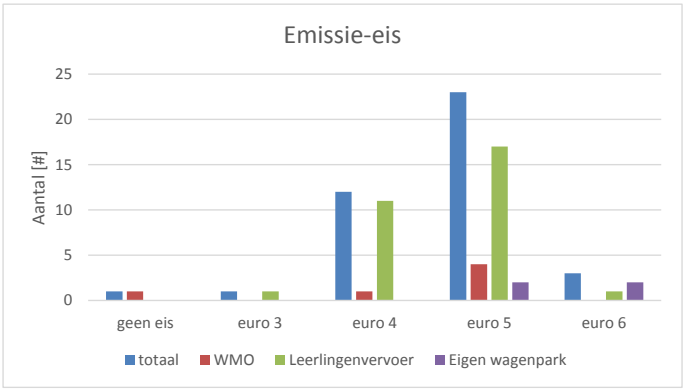
Gunningscriteria duurzaam inkopen
De meeste gunningscriteria worden niet of nauwelijks toegepast. Zo wordt er slechts tweemaal gevraagd om een start-stopsysteem en banden met een lage rolweerstand. Eenmaal wordt er gevraagd om klimaat/CO_2 compensatie en schakelindicatoren. Alternatieve brandstoffen en een hogere euronorm dan geëist worden relatief vaak gevraagd.

Tabel 3: percentage gemeenten dat de gunningscriteria in aanbestedingen heeft opgenomen

Gunningscriterium	leerlingenvervoer	WMO-vervoer	eigen wagenpark
Start-stop systeem	7%	0%	0%
Verdergaande CO_2 prestatie dan de minimum eis	3%	0%	25%
Zuinige / stille banden	3%	0%	25%
Alternatieve brandstoffen*	17%	33%	50%
Hogere euronorm dan de eis	17%	67%	50%
Klimaat/CO_2 compensatie	0%	17%	0%
Gebruik milieuvriendelijke smeeroliën	N.v.t.	N.v.t.	50%
Watergebruik bij reinigen	N.v.t.	N.v.t.	0%
Energiegebruik bij reinigen	N.v.t.	N.v.t.	0%

*alternatieve brandstoffen is alleen meegerekend indien dit ook minimaal als concreet gespecificeerd gunningscriterium is opgenomen.

Emissie-eisen
Er is gekeken naar welke Euro-norm gemeenten als minimumeis stellen.
Uit figuur 1 blijkt dat de meest geëiste Euro-norm Euro 5 is. Een aanzienlijk deel van de gemeenten vraagt minimaal euro 4. Zij lopen daarmee de kans dieselvoertuigen met een hoge roetemissie geleverd te krijgen. In één aanbesteding wordt er geen eis gesteld, tegenover 3 aanbestedingen waar Euro 6 de minimumeis is.

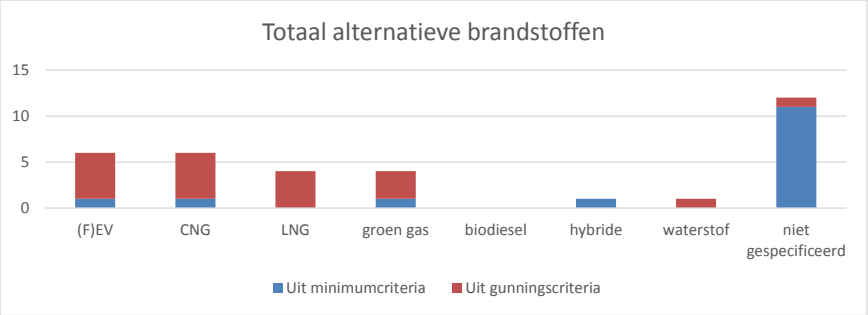

Figuur 1: verdeling aanbestedingen naar gestelde emissie-eisen

CO_2-eis
In 47% van de leerlingenvervoeraanbestedingen wordt een eis aan de maximale CO_2 uitstoot van de voertuigen of vervangende voertuigen gesteld. Dit is in 17% van de Wmo-aanbestedingen het geval en in 0% van de eigen-wagenparkaanbestedingen. In de meeste van de aanbestedingen wordt de minimumeis zoals opgesteld door PIANOo gehanteerd. In twee gevallen wordt er om een significante lagere emissie

gevraagd dan de minimumeis van PIANOo, namelijk 75% en 10% lager dan wat nu de gemiddelde uitstoot is in het specifieke segment. Dit komt neer op respectievelijk ongeveer 34 en 123 gram CO_2/km.

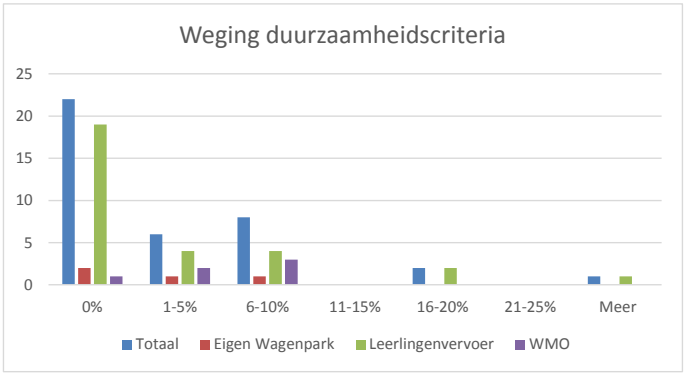
Alternatieve brandstoffen
In de helft (21 van de 40) van de aanbestedingen staan alternatieve brandstoffen vermeld. Dit is vaak niet in de vorm van een concreet criterium. Een groot aantal heeft niet nader gespecificeerd wat wordt verstaan onder alternatieve brandstoffen. Daarbij wordt vaak vermeld “dat gedurende de uitvoeringsperiode met de opdrachtnemer overlegd wordt over de inzet van alternatieve brandstoffen”. Deze formuleringen lijken weinig effectief te hebben omdat alternatieve aandrijving of brandstoffen daardoor niet meewegen bij gunning. Ook wordt in een aanbesteding gerept van “milieubrandstoffen”; een term waar geen definitie van is, en die niet (juridisch) houdbaar lijkt als basis voor aanbestedingen. Een klein aantal gemeenten heeft wel concretere criteria op dit onderwerp. Zij vragen om een bepaalde toepassing of een keuze uit een aantal brandstoffen (elektrisch/hybride/gas) soms in combinatie met een CO_2 reductiedoel. De verdeling van de gevraagde brandstoffen staat in figuur 2. Het totaal van deze diagram is groter dan het totale aantal meegenomen aanbestedingen. Dit komt doordat een aantal gemeenten om verschillende alternatieve brandstoffen vragen.

Figuur 2: Verdeling alternatieve brandstoffen

Weging duurzaamheidscriteria

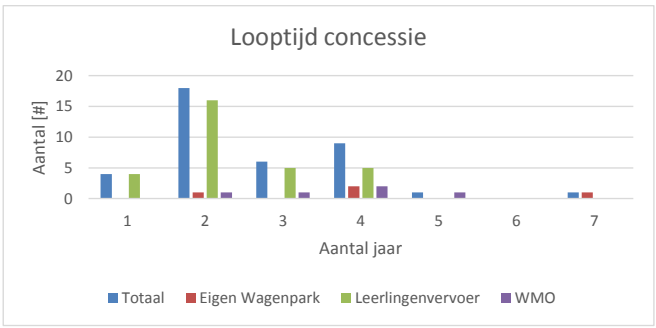
Bij de meeste aanbestedingen wegen de duurzaamheidscriteria nog niet zwaar mee in de aanbesteding. Gemiddeld wegen duurzaamheidscriteria voor 5 procent mee in het gunningscriterium; daar waar PIANOo een weging van minimaal 20% adviseert om voldoende effectief te zijn. De verwachting is dat bij de lage wegingsfactoren de kans groot is dat goedkope niet duurzame mobiliteitsoplossingen de gunning winnen zodat de betreffende gemeente niet het duurzaam product krijgt waar ze op hoopte. De verdeling van de weging van de duurzaamheidscriteria staat in figuur 3. Een groot deel van de aanbestedingen heeft een weging van 0%, daarin worden geen gunningscriteria in de aanbesteding opgenomen.

Figuur 3: verdeling aanbestedingen naar weging duurzaamheidscriteria

Looptijd overeenkomsten

De gemiddelde looptijd van de beschouwde aanbestedingen is 2 jaar en 9 maanden. De verdeling van de looptijden staat in onderstaande figuur. De meeste overeenkomsten hebben een looptijd van 2 jaar, meestal met een optie tot verlenging van minimaal 1 jaar. Voor innovatieve technieken die investeringen vragen van de aanbieder is een langere looptijd gewenst om een kosteneffectieve oplossing te kunnen aanbieden. Soms is dat praktisch niet mogelijk bijvoorbeeld omdat afgesproken is dat voor de betreffende productgroep de aanbesteding op termijn onderdeel gaat uitmaken van een geclusterde aanbesteding; bijvoorbeeld samen met andere gemeenten in de regio.

Figuur 4: Verdeling looptijd overeenkomsten

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

5 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Uit de resultaten blijkt dat de overgrote meerderheid van de aanbestedingen die we in 2015 onderzochten nog niet aan het minimum voor duurzaam inkopen voldoen. Slechts 27% de leerlingenvervoeraanbestedingen, 17% van de WMO aanbestedingen en 25% van de aanbestedingen in het eigen wagenpark voldoet aan de minimumeisen. Daarnaast blijken de meeste gemeenten ook via de gunningscriteria niet of nauwelijks te sturen op verdergaande duurzaamheid. Dat komt omdat ze geen gunningscriteria stellen, omdat de criteria onvoldoende specifiek zijn of omdat er in de weging veel te weinig gewicht aan wordt toegekend. Dat is opmerkelijk gezien de ambities die veel overheden hebben voor luchtkwaliteit, klimaat en schoon en zuinig vervoer en de afspraak om vanaf 2015 100% duurzaam in te kopen.
Er zijn gelukkig een aantal positieve uitzonderingen. De gemeente Haarlemmermeer bijvoorbeeld die voor de aanbesteding van zijn eigen wagenpark enkel elektrische auto's (volledig elektrisch en hybride) vraagt. Ook Nijmegen/Beuningen/Wijchen doet het zeer goed met hun leerlingenvervoeraanbesteding waar zij vragen om een gemiddelde CO_2 emissie die 75% lager moet liggen dan wat nu gangbaar is in de sector.

Opvallend is dat 63 % van de gemeenten geen eisen stelt aan de CO_2 uitstoot. Daar waar dat wel gebeurd volgt een groot deel van de gemeente de (verouderde) duurzaam inkoopcriteria. Deze gaan veel minder ver dan wat in de markt beschikbaar is én dan wat in bijvoorbeeld de zakelijke markt al gebruikelijk is. Daarnaast stuurt de helft van de gemeente niet op de inzet van alternatieve aandrijving en brandstoffen. En als dat wel gebeurt is het vaak zo weinig concreet geformuleerd dat dit geen of weinig effect zal hebben.
Wel stellen de meeste gemeenten een eis aan de luchtvervuiling. 78% past de minimum eis toe. Een knelpunt daarbij is dat minimumeisen voor het leerlingenvervoer en het Wmo- vervoer verouderd zijn (uit 2011). De geëiste Euro 4 en Euro 5 zijn al respectievelijk 10 en 6 jaar verplicht voor nieuwe auto's. Euro 4 dieselvoertuigen stoten nog erg veel gezondheidsschadelijke roetdeeltjes uit. Pas vanaf Euro 5 is een roetfilter standaard aanwezig. Het is daarmee op zijn minst opmerkelijk dat de Euro 4 voertuigen nog als 'duurzaam inkopen' gelden. Ook de nieuwe dieselvoertuigen blijken in de praktijk veel luchtvervuiling (NOx) te veroorzaken, specifieke criteria op deze groep komen in de aanbestedingen echter niet terug.

Opmerkelijk is verder het grote verschil van de mate waarin duurzaamheid meeweegt in de aanbesteding. De weging van de gunningscriteria loopt van 0% tot 37%. Het gemiddelde is 5%, duurzaamheid speelt daarmee geen serieuze rol in de afweging van verschillende aanbiedingen. Veel gemeenten hanteren

Hans van der Stam
Hoofd Gebouw en Materiaalbeheer
Over eigen wagenpark gemeente Amsterdam

"Wij rijden met zeven 100% elektrische Renault ZOE's en rijden onze kilometers voornamelijk binnen de stad."

"Het bevalt uitstekend. We rijden 16 uur per dag, zeven dagen per week met de auto's. Tussendoor laadt de ZOE erg snel op en anders maken we gebruik van snellaadpunten"

"Wij hebben zelf geen keuze gemaakt in type auto. Dat hebben de medewerkers gedaan. Voor de aanschaf hebben we ze in een aantal verschillende elektrische auto's laten rijden en daar kwam de Renault Zoe als beste uit. Op deze manier voelen de medewerkers zich betrokken bij de keuze en worden het echte ambassadeurs."

een korte looptijd van de overeenkomsten. Dit kan positief zijn uit oogpunt van voortschrijdend inzicht en het inspelen op nieuwe normen. Echter vanuit het oogpunt van de inschrijver die zijn investering in duurzame voertuigen terug moet verdienen vormt dit een knelpunt.

De vraag is waarom veel gemeenten zo slecht presteren op duurzaam inkopen van mobiliteit. Uit de verschillen met goed presterende gemeenten komen een aantal voorwaarden naar voren om van duurzaam inkopen een succes te maken. Dit zijn:

- Er is een heldere ambitie en prioriteit van het college op duurzame mobiliteit en, in het verlengde daarvan, op de inkoop van het eigen wagenpark.
- De ambitie op duurzaam inkopen is naar concrete doelstellingen voor de aanbestedende diensten vertaald.
- Er is voldoende kennis en uitvoeringscapaciteit bij de aanbestedende ambtenaren. Nu zien we nog vaak dat de duurzaamheidscriteria niet goed zijn overgenomen in de aanbestedingen. De verouderdere, vaak weinig ambitieuze en weinig concrete duurzaamheidscriteria bieden geen goed handvat waardoor dit extra moeilijk wordt voor de aanbestedende diensten.
- En is structurele aandacht voor én controle op de resultaten van het duurzaam inkopen beleid voor mobiliteit.

Het gebrek aan duurzaamheidseisen en criteria komt niet door hoge kosten van duurzame opties, of een gebrek aan aanbod zoals vaak gedacht wordt. Dat blijkt uit het gegeven dat ook eenvoudig toepasbare maatregelen die zichzelf snel terugverdienen zoals zuinige, stille banden en een bandenspanningsmeter nauwelijks worden gevraagd.

Aanbevelingen

De resultaten uit het onderzoek laten zien dat een forse verbetering nodig is om de ambities voor duurzaam inkopen in de praktijk te brengen. Daarbij zijn 2 zaken van belang. Ten eerste zijn de huidige duurzaam inkopen criteria verouderd en te weinig ambitieus. Daardoor bieden zij geen goed handvat voor inkopende overheden. Die criteria moeten dus worden herzien en aangevuld.
Ten tweede blijkt dat in de aanbestedingspraktijk duurzaamheid vaak niet of onvoldoende een rol speelt. Dat kan verschillende oorzaken hebben. Het kan komen doordat bestuurders duurzaamheidsambities van de gemeente niet naar de eigen inkoop door vertalen, of als dat wel gebeurd dat dit niet naar heldere doelen voor de inkopers wordt vertaald, dat er weinig prioriteit aan wordt gegeven, of dat aanbesteders te weinig tijd, kennis en ondersteunende informatie hebben om de beleidsambities in concrete inkoopcriteria om te zetten, omdat ze niet weten hoe ze de criteria voldoende kunnen laten meewegen in de aanbestedingsprocedure of omdat ze denken dat duurzaamheid te duur is, niet toepasbaar etc.

Aanbevelingen voor gemeenten

- Definieer heldere bestuurlijke ambities voor duurzaam inkopen en maak concreet wat er van de aanbestedende diensten verwacht wordt op dit vlak. Breng daarmee de eigen inkoop minimaal in lijn met het duurzaamheidsbeleid (klimaat, leefbaarheid, luchtkwaliteit, hernieuwbare energie en duurzame mobiliteit).
- Maak de criteria voldoende specifiek; alleen een term als alternatieve brandstoffen of milieubrandstoffen noemen werkt niet. Neem of een specifieke technologie zoals elektrisch, waterstof, groen gas en/of een concrete resultaatverplichting in termen als CO_2 prestatie en de maximale uitstoot van luchtvervuiling etc.
- Vertrouw niet blind op de handreiking duurzaam inkopen . De criteria daarin (lucht/ en CO_2 uitstoot van auto's) lopen achter bij wat haalbaar is. Kosteneffectieve opties zoals eco-rijden en zuinige en stille banden kunnen altijd probleemloos als minimumeis gevraagd worden.

- Geef gunningscriteria voldoende gewicht (min. 20%) zodat duurzaamheid daadwerkelijk meeweegt in de aanbestedingen.
- Gebruik naast gunningscriteria ook altijd minimumcriteria. Bij het gebruik van gunningscriteria is er immers geen zekerheid dat de duurzame optie geleverd wordt. Het uitsluiten van niet duurzame voertuigen en brandstoffen blijft daarom van belang
- Monitor regelmatig, maar zeker jaarlijks of de aanbestedingen voldoen aan de minimumcriteria voor duurzaam inkopen en de aanvullende ambities van de gemeente en bij welke aanbestedingen juist meer milieuwinst is geboekt en communiceer de resultaten aan college en de raad.
- Werk samen met en maak gebruik van de kennis van andere gemeenten en instellingen. Het delen van best practices, marktinformatie en achterliggende informatie kan hier een goede bijdrage aan leveren. En maak gebruik van de beschikbare kennis binnen de gemeente op het gebied van duurzame mobiliteit.

De rijksoverheid en faciliterende organisaties zoals PianoO

- Zorg zo snel mogelijk voor een update en aanscherping van de minimum en de gunningscriteria en zorg voor een jaarlijkse check of een update wenselijk is. Nu gaan de CO_2 eisen veel minder ver dan al gebruikelijk in de markt en staan de eisen voor luchtvervuiling zelfs nog dieselvoertuigen zonder roetfilters toe. Daarmee vormen ze een volstrekt onvoldoende basisniveau.
- Neem ook alle kosteneffectieve opties die zonder meer toepasbaar zijn (zoals zuinige banden) standaard op in de minimumcriteria.
- Zorg voor heldere toegankelijke informatie over welke mogelijkheden er zijn om verdergaande ambities in de aanbestedingen op te nemen en geef op een eenvoudige manier weer wat de milieuwinst, kosten, baten en praktische uitvoeringsaspecten hiervan zijn. De huidige gunningscriteria zijn in veel gevallen ongeschikt omdat ze te weinig concreet zijn (zoals ‘alternatieve brandstoffen’, ‘lagere uitstoot dan de minimumcriteria’ etc).
- Maak de informatie beter vindbaar en eenvoudig toepasbaar.
- Zorg voor een goede jaarlijkse monitoring van de voortgang van duurzaam inkopen bij alle overheden en maak de resultaten openbaar.

NATUUR & MILIEU

Bijlage A: Overzicht duurzaamheidscriteria per aanbesteding

De verschillende aanbestedingen zijn hieronder weergegeven. Per criterium is weergegeven in hoeverre de aanbesteding aan de norm voldoet of juist beter is dan de minimumeisen. Daarnaast zijn alternatieve brandstoffen vermeld, mits die als concreet gespecificeerde eis of gunningscriterium zijn opgenomen.

Categorie 1 beter dan de minimumnormen

Gemeente	type aanbesteding	Emissie eisen	CO_2 norm bij vervangend vervoer	Brandstofverbruiks-indicator + bandenspannings-meter bij vervangend vervoer	Ecorijden	Alternatieve aandrijving/ brandstoffen
Haarlemmermeer	Eigen wagenpark	beter dan norm	beter dan norm	n.v.t.	n.v.t.	Minimumeis; EV/hybride
Nijmegen Beuningen Wijchen	Leerlingen-vervoer	beter dan norm	beter dan norm	voldoet niet aan norm*	voldoet niet aan norm*	Gunning: EV/CNG/ biodiesel/LNG
Buren Geldermalsen Neder-Betuwe Neerijnen	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-
Zevenaar	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-

*De minimumnormen zijn in het geval van Nijmegen minder relevant omdat zij een prestatienorm voor CO_2 van 75% reductie meegeven, aanbieders kunnen zelf aangeven met welke oplossingen zij dit denken te realiseren.

Categorie 2 voldoet aan minimumnormen, maar geen verdergaande criteria

Gemeente	type aanbesteding	Emissie eisen	CO_2 norm bij vervangend vervoer	Brandstofverbruiks-indicator + bandenspannings-meter bij vervangend vervoer	Ecorijden	Alternatieve aandrijving/ brandstoffen
's Hertogen-bosch	WMO	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-
Alphen aan den Rijn	Leerlingenvervoer	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-
Alphen-Chaam Baarle-Nassau	Leerlingenvervoer	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-
Cranendonck	Leerlingenvervoer	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-
Geertruidenberg	Leerlingenvervoer	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-
Leusden/Soest	Leerlingenvervoer	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-
Nieuwkoop	Leerlingenvervoer	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	-

Brief aan de raad - Natuur & Milieu Duurzaam inkopen mobiliteit bij gemeenten

Categorie 3 voldoet niet aan de minimumcriteria, minimaal 1 criterium beter dan de norm

Gemeente	type aanbesteding	Emissie eisen	CO_2 norm bij vervangend vervoer	Brandstofverbruiks-indicator + bandenspannings-meter bij vervangend vervoer	Ecorijden	Alternatieve aandrijving/ brandstoffen
Rheden	Eigen wagenpark	beter dan norm	voldoet niet aan norm	n.v.t.	n.v.t.	Minimumeis; CNG
Drechtsteden	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	-
Lisse Hillegom Noordwijkerhout Teylingen	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	-
Beemster Purmerend Zeevang Landsmeer Waterland	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	
Bloemendaal Haarlemmerliede Spaarnwoude Heemstede Zandvoort	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	
Almere	WMO	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Cuijk Grave Mill Sint Hubert	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	Gunning; CNG/LNG/EV
Lelystad	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Gouda Waddinxveen	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Heumen	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Haarlem	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	
Halderberge	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	
Krimpen a/d IJssel	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Noord-Veluwe	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Middelburg Vlissingen Veere	WMO	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Noord-Kennemerland	WMO	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Rucphen	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	
Utrecht	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	Gunning; CNG, biogas-, elektrisch, waterstof- of bi fuel-installatie.
Zaanstad	Leerlingen-vervoer	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	-
Veenweide	WMO	licht beter dan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	Gunning CNG/LNG/EV

Categorie 4 voldoet niet aan de minimumcriteria en geen verdergaande criteria

Gemeente	type aanbesteding	Emissie eisen	CO_2 norm bij vervangend vervoer	Brandstofverbruiks-indicator + Bandenspannings-meter bij vervangend vervoer	Ecorijden	Alternatieve aandrijving/ brandstoffen
Zoetermeer	Leerlingen-vervoer	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	
Bergen op Zoom Woensdrecht	Leerlingen-vervoer	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Geldrop-Mierlo	Leerlingen-vervoer	onder de norm	voldoet aan norm	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	
Doesburg	Leerlingen-vervoer	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Hof van Twente Oldenzaal	Leerlingen-vervoer	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Lopik Montfoort Nieuwegein IJsselstein	Leerlingen-vervoer	voldoet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet aan norm	
Horst aan de Maas	Eigen wagenpark	onder de norm	voldoet niet aan norm	n.v.t.	n.v.t.	
Sudwest-Fryslan	Eigen wagenpark	onder de norm	voldoet niet aan norm	n.v.t.	n.v.t.	
Leeuwarden	WMO	onder de norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	voldoet niet aan norm	

Brief aan de raad - GR Breed inzake Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed . . .

reg.nr.: 15 00103162 R17
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
16 DEC. 2015
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

< BREED >

Breed en gemeenteraden

Kwalitatieve kwartaalrapportage Breed, juli tot en met september 2015

Nijmegen, 16 december 2015

Geachte gemeenteraadsleden,

Hierbij ontvangt u de kwalitatieve kwartaalrapportage van juli tot en met september 2015. Met deze rapportage geven wij u een actueel beeld van de stand van zaken bij Breed. Naast deze kwalitatieve kwartaalrapportage ontvangt u van ons ook altijd een financiële kwartaalrapportage. Deze financiële rapportage krijgt u, nadat het stuk in het algemeen bestuur van Breed aan de orde is geweest.

De kwalitatieve kwartaalrapportage bestaat uit:

1. Financiële informatie over de ontwikkeling van de reorganisatiekosten (zie bijlage 1).
2. De kwantitatieve voortgang omtrent de strategische doelstelling om 85% van onze medewerkers te detacheren in 2017. Dit doen we, net zoals in de vorige rapportages, op basis van de vijf werkvormen waarin onze medewerkers werkzaam zijn (zie bijlage 2).
3. De kwalitatieve voortgang van onze doelen en projecten in 2015 (zie bijlage 3).

Afscheid Henri Koerhuis
Officieel was 31 augustus de laatste werkdag van Henri Koerhuis, algemeen directeur van Breed. De afgelopen vijf jaar hebben wij Breed zien veranderen van een productiebedrijf naar een professioneel arbeidsbemiddelingsbedrijf. Henri Koerhuis heeft samen met zijn medewerkers hier hard aan gewerkt. Breed is klaar voor de toekomst. Klaar voor de integratie met het WerkBedrijf.

Tenslotte
Conform afspraak in het algemeen bestuur van Breed, wordt in de begroting van de MGR - het eerste kwartaal 2016 – de informatie opgenomen over het ziekteverzuim en de doelstelling dat 85% van onze SW-medewerkers buiten Breed aan het werk gaat.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Babette Veen, manager communicatie.

Namens het bestuur,

Ina Hol
Algemeen Directeur

Breed
Boekweitweg 4
6534 AC Nijmegen
Postbus 6700, 6503 GE Nijmegen
Tel (024) 64 99 100
Fax (024) 64 99 109
info@denkbreed.nl / www.denkbreed.nl
KvK 09217470
Btw NL 0014.79.192.B.01
Rabobank 16.03.99.335

Bijlage 1: Reorganisatiekosten

juli 2015 – sept 2015

Onderstaande tabel geeft inzicht in de werkelijk gemaakte reorganisatiekosten tot en met september 2015 (kolom realisatie) in vergelijking met de begrote taakstellende reorganisatiekosten (kolom prognose).

Tabel: Transitiekosten tot en met september 2015 (bedragen x 1.000)

Jaar	***Realisatie***	***Prognose***
2013	*€ 3.708*	*€ 3.708*
2014	*€ 2.024*	*€ 2.024*
2015	*€ 761*	*€ 1.750*
2016		*€ 1.400*
2017		*€ 250*
2018		*€ 140*
TOTAAL	*€ 6.493*	*€ 9.272*

De reorganisatiekosten hebben in 2015 een omvang van € 761.000 en betreffen hoofdzakelijk personele kosten van zowel niet geplaatste medewerkers als tijdelijke inhuur. Niet alle kosten van 2015, die betrekking hebben op eigen risico dragerschap ten aanzien van WW-uitkeringen, zijn op dit moment in rekening gebracht door het UWV. Breed is hierover in contact met het UWV om dit voor het einde van 2015 te corrigeren en mee te nemen in de exploitatie van 2015.

In de jaarrekening 2012 is de voorziening reorganisatiekosten gevormd met een omvang van € 11,3 miljoen. Op basis van de situatie eind 2013, heeft een vrijval van de reorganisatievoorziening plaatsgevonden van € 1,6 miljoen. Op basis van de situatie eind 2014 zijn de verwachte totale reorganisatiekosten bijgesteld van € 9,7 miljoen naar € 9,3 miljoen. De bijstellingen zijn voornamelijk ontstaan doordat het aantal medewerkers dat een proefplaatsing succesvol heeft afgerond, hoger was dan verwacht. De totale vrijval van € 2,0 miljoen is teruggevloeid naar de deelnemende gemeenten.

De verwachting is dat in de jaarrekening 2015 wederom een besparing (vrijval) kan worden gepresenteerd, welke gebaseerd zal zijn op de situatie van eind 2015.

Bijlage 2: Rapportage werkvormen

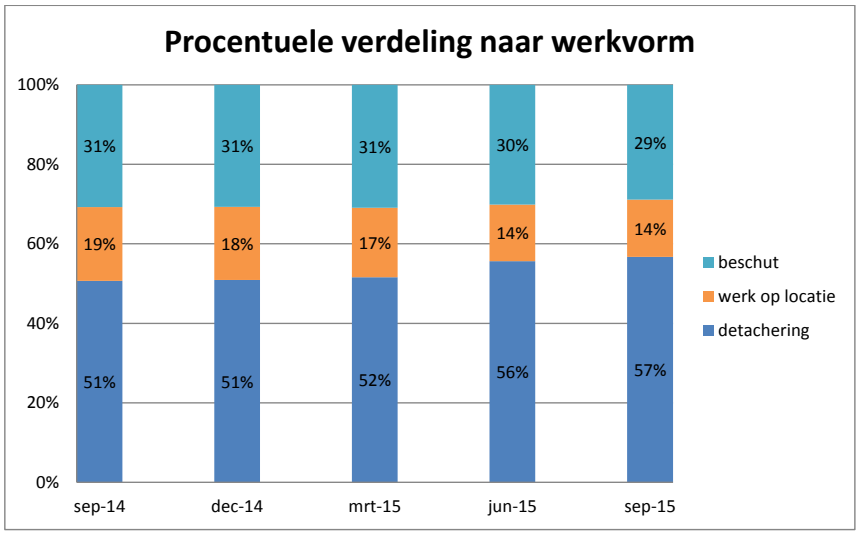
Kwartaal 3 van 2015

In 2017 willen we dat 85% van onze medewerkers buiten de muren van Breed werkt in de werkvormen begeleid werken (in dienst bij een opdrachtgever), individuele of groepsdetachering. Achteraan in deze bijlage vindt u de uitleg over deze werkvormen.

Ontwikkeling werkvormen

Grafiek 1: Ontwikkeling van de procentuele verdeling naar werkvormen

Detachering is de optelsom van de werkvormen begeleid werk, individuele detachering en groepsdetachering.

Tabel 1: Ontwikkeling aantallen medewerkers per werkvorm afgelopen kwartalen.

aantal personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	93	90	89	88	87
individuele detachering	661	636	634	632	624
groepsdetachering	422	439	434	503	515
werk op locatie	430	420	392	314	312
beschut	713	702	694	662	624
totaal	2.319	2.287	2.243	2.199	2.162

Normaliter nam bij Breed het aantal medewerkers in het eerst kwartaal van het jaar toe, omdat we in dat kwartaal altijd de taakstelling Wsw zoveel mogelijk probeerden in te vullen. Door de komst van de Participatiewet is de instroom van SW-medewerkers vanaf 1 januari 2015 gestopt. De medewerkers op de wachtlijst zijn voorgedragen voor andere voorzieningen in het kader van de Participatiewet. De dalende lijn in aantal medewerkers zet zich nu gestaag voort. We verwachten in 2015 een uitstroom van 7%.

Bijlage 3: Breed als arbeidsbemiddelingsbedrijf

Kwalitatieve voortgang doelen en projecten 2015, kwartaal 3

In deze bijlage rapporteren we nog over de doelen en projecten uit ons jaarplan 2015.

Het optimale matchen. Individueel en groepsgewijs.

- Het percentage groepsdetacheringen is in het derde kwartaal met 4% gestegen ten opzichte van het vorige kwartaal. Dit is enerzijds het gevolg van de afronding van de transitie van het leerwerkbedrijf Schoonmaak. Verder zijn er veel uitbreidingen in de bestaande groepsdetacheringen, waarbij vooral de groei bij 2dA fors is. Dataspecialist 2dA nam in het voorjaar van 2014 het voormalige leerwerkbedrijf Breed Documentconversie over. Deze zomer is een samenwerkingsovereenkomst getekend, waarbij beide partijen de intentie uitspraken om nog meer Breed-medewerkers bij 2dA aan de slag te laten gaan.

Ken je klant. De klant kent jou.

- In het derde kwartaal hebben we bijna 75 vacatures binnen gehaald.
- De commercieel managers hebben in juli een ronde tafel voorbereid voor ambassadeurs van Breed. Deze ronde tafel is eind juli gehouden. Onderwerp van gesprek: hoe kunnen we gezamenlijk invulling geven aan de doelstelling van de Participatiewet en het werken aan een inclusieve arbeidsmarkt? Hoe doen zij dat? Welke hulp hebben zij nodig? Wat kunnen we doen om anderen zover te krijgen. Na deze bijeenkomst zijn er twee acties ondernomen. De eerste is dat deze club werd aangesloten bij het ambassadeursprogramma van de SAR.
  Ter informatie: De SAR staat voor Stuurgroep Arbeidsmarkt Rijk van Nijmegen (SAR). De SAR is opgericht om de baanafspraak uit het Sociaal Akkoord verder vorm te geven en streeft ook naar een goed functionerende regionale arbeidsmarkt waarin meer werk is voor iedereen. De SAR bestaat uit vertegenwoordigers van: VNO-NCW midden, MKB Midden-Nederland, FNV, CNV, Industriële Kring Nijmegen, Economisch Collectief Nijmegen, Breed, UWV, HAN, ROC Nijmegen en de zeven gemeenten in het Rijk van Nijmegen: Mook en Middelaar, Druten, Wijchen, Nijmegen, Beuningen, Groesbeek en Heumen.
- Verder zijn we vanuit Breed gestart met extra promotie voor partners. Dat gaan we doen door het actief aanbieden van hun dienstverlening. Als zij meer werk krijgen, blijven onze Breed-medewerkers aan het werk.
- In juli was er een kick-off voor werkgevers van het WerkBedrijf waar ook de relaties van Breed bij aanwezig waren. In totaal waren er 190 genodigden.
- De commercieel - en account managers van Breed zijn regelmatig aanwezig bij werkgeversbijeenkomsten en netwerken in de regio. In het derde kwartaal hebben ze er ruim 25 bezocht, waarvan bijna tien tijdens de Vierdaagse.
- Met de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst bekrachtigden de algemeen directeuren Henri Koerhuis en Peter van Anrooij (2dA) woensdag 19 augustus hun gezamenlijke inspanningen om meer medewerkers van Breed bij 2dA in te zetten. Dataspecialist 2dA nam in het voorjaar van 2014 al het voormalige leerwerkbedrijf Breed Documentconversie over. In een groepsdetachering zijn sindsdien een wisselend aantal medewerkers vanuit Breed bij 2dA aan de slag. De samenwerking verloopt naar tevredenheid van beide partijen. Met de groei van 2dA is voor een versteviging van de samenwerking gekozen.

Medewerkers

Binnen Breed maken we onderscheid tussen directe en indirecte medewerkers. Directe functies worden bekleed door SW-medewerkers. De indirecte medewerkers zijn verantwoordelijk voor de operatie zoals de managers detachering, consulenten, werkcoaches en alle medewerkers van de ondersteunende diensten zoals P&O, Facilitair, Informatievoorziening, Communicatie etc.

Indirecte medewerkers:

- Na de vakantie nam Henri Koerhuis officieel afscheid van alle medewerkers en relaties van Breed.
- Ina Hol werd 1 september officieel directeur van Breed en het WerkBedrijf.
- Het ziekteverzuim bij de indirecte medewerkers steeg licht (0,2%) naar een gemiddelde van 8,2% in het derde kwartaal. Het huidige ziekteverzuim is hoger dan in de vergelijkbare periode in 2014 met 6,7%.
- De indirecte medewerkers van Breed en de medewerkers van het WerkBedrijf leerden elkaar beter kennen tijden het nazomerfeest in september.
- Het trainingsbureau Attitude Elements rondde de eerste modules voor de zomervakantie af. . Dit kwartaal heeft 90% van de consulenten, managers detachering en werkcoaches alle modules doorlopen. Zij worden getraind in persoonlijk leiderschap en coachingvaardigheden, gericht op de bevordering van de ontwikkeling en doorstroom van medewerkers. De trainingen zijn verspreid over vijf modules In december is een evaluatie gepland om te onderzoeken in hoeverre de opgedane kennis wordt toegepast in de praktijk.
- Op donderdag 10 september waren de commerciële mensen van Breed, het WerkBedrijf en het UWV uitgenodigd voor een bijeenkomst over de dienstverlening van het WerkBedrijf. De bijeenkomst was vooral bedoeld als eerste stap voor een verdere samenwerking tussen de verschillende groepen collega's. Dus wie zit waar en wat verkopen we? De collega's gingen per werksoort uiteen om met elkaar deze vragen te bespreken. En daar bleek veel energie en dynamiek te zitten. Een mooie start van deze commerciële kennismaking.
- Het Integratie en Inrichtingsplan Daadwerkelijk is op 17 juni door het Algemeen Bestuur van de MGR vastgesteld. Presentatie hierover voor alle medewerkers was in juli. Na de zomervakantie werden de voorbereidingen getroffen voor het uitrol van het sociaal plan.

Directe medewerkers:

- Ziekteverzuim van SW-medewerkers daalde naar 18,5%. Ondanks allerlei maatregelen blijft het lastig om het ziekteverzuim structureel omlaag te krijgen. Het verzuim blijft hoger dan de vergelijkbare periode in 2014 met 17,3%.
- Vervolg op het ziekteverzuimbeleid naar aanleiding van de presentatie in de vergadering van het Algemeen Bestuur: Er is een project *analyse en advies per caseload* gestart. Resultaten hiervan worden door consulenten gebruikt voor verzuim aanpak op korte termijn. Bij een externe partij vroegen we om onafhankelijk advies over de inzet van extra deskundigheid voor de aanpak op korte termijn. Voor de aanpak op lange termijn dient dit advies uitsluitsel te geven over een te hanteren model, waarmee we een structureel lager verzuim willen realiseren. Deze processen lopen.
- Op 20 mei 2015 bezocht de Arbeidsinspectie - onaangekondigd – Breed naar aanleiding van klachten van onze medewerkers over de arbeidsomstandigheden. Breed heeft vervolgens het bureau Preventie&Werk ingehuurd om deze klachten te onderzoeken. De medewerkers van Preventie&Werk onderzochten de risico's van blootstelling aan gevaarlijke stoffen en klachten over het klimaat op de afdelingen VV1, 2 en 3.

Op basis van de uitkomsten van het onafhankelijke onderzoek blijkt dat Breed voldoet aan de Arbo wettelijke richtlijnen voor het klimaat. Ook ligt de blootstelling aan gevaarlijke stoffen ruim onder de wettelijke grenswaarden. Alle medewerkers zijn hierover geïnformeerd.

Ombouwen leerwerkbedrijven naar groepsdetacheringen

Schoonmaak
De samenwerkingsovereenkomst met Asito werd op woensdag 22 juli officieel getekend. De 28 medewerkers die ook voor Asito zijn gaan werken, maken gemeentelijke panden schoon in Beuningen, Druten, Groesbeek en Wijchen. Met de acht medewerkers die sinds februari al voor Asito werkten op de panden van Veiligheidsregio Gelderland Zuid, werken er nu totaal 36 medewerkers via Breed voor Asito.

Vanaf 1 september verzorgt SMB Willems officieel de schoonmaak van de Boekweitweg en de Sint Teunismolenweg. Ook de schoonmaakopleiding van Breed nemen zij over. De Breed-medewerkers die nu schoonmaken op deze locaties blijven hier voorlopig werken.

AFAC naar 2Switch
De AFAC ging per 1 oktober over naar 2Switch. De AFAC is het laatste leerwerkbedrijf van Breed dat werd omgebouwd naar een groepsdetachering. De gemeente Nijmegen had al eerder in een aanbestedingsprocedure een voorlopige gunning van het werk gegeven aan 2Switch. De gunning is definitief. Zowel de fietsenmakers als de handhavers zijn mee overgegaan in een groepsdetachering.

Leerwerkbedrijf Productie & Logistiek als springplank
In mei startten we op de afdeling Productie en Logistiek met het project: Productie&Logistiek in Beeld 2015. Met dit traject willen we voor alle SW-medewerkers van de afdeling Productie & Logistiek in kaart brengen wat hun ontwikkel- en bemiddelingsmogelijkheden zijn. Dit doen wij met het assessment instrument van Dariuz. De SW-medewerker vult, samen met hun consulent en werkcoach, een vragenlijst in over het huidig functioneren op de werkplek en hun mogelijkheden. Aansluitend aan de diagnose krijgt de medewerker een passend ontwikkel- en / of bemiddellingstraject. Hierdoor ontstaat er een classificatie: de SW-medewerker is aangewezen op een beschutte plek, is ontwikkelbaar of kan direct buiten de muren van Breed aan de slag. Inmiddels hebben 426 SW-medewerkers het traject doorlopen. De uitkomsten zijn: direct bemiddelbaar 27%, bemiddelbaar na ontwikkeling 13%, beschut 57% en ondergrens 3%. De verwachting is dat het aantal medewerkers dat langdurig is aangewezen op een beschutte werkvorm hoger is dan het strategische uitgangspunt van 15%. Het traject wordt begin 2016 afgerond.

Project Verdiepende diagnose
Op 1 juni startten we op de Boekweitweg met een nieuw project: Verdiepende diagnose. Dit project richt zich op kandidaten van het WerkBedrijf. Dit zijn kandidaten uit een van deze categorieën:
1. kandidaten die nog op de wachtlijst Wsw staan;
2.kandidaten waarvan de Wajong-uitkering (nieuwe stijl) wordt afgewezen;
3. kandidaten vanuit de Wet werk en bijstand waarvan wordt verwacht dat zij ook voor een indicatie banenafspraak in aanmerking komen.

Het project heeft als doelstelling te onderzoeken:
a) Welke kandidaten komen in aanmerking voor een indicatie banenafspraak?
b) Hoe ziet het proces rondom deze indicatiestelling eruit en hoe verhoudt zich dit tot de andere doelgroepen?
c) Hoe kan de bemiddeling naar werk dan het beste vormgegeven worden?
Het traject duurt maximaal 12 weken. Maaike Medendorp, arbeidspsycholoog bij Breed, onderzoekt samen met werkcoach Christos Lentink de mogelijkheden van de kandidaat. Aan het WerkBedrijf

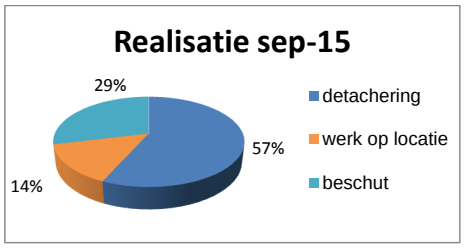
brengen ze vervolgens advies uit over het type werk waarin de kandidaat goed kan functioneren. Meer dan de helft van de kandidaten van de eerste groep die het traject afrondde, kon direct aan de slag op een werkplek.

In de grafiek zien we dat het percentage detachering 2015 met 6% stijgt. Hier staat een daling van werk op locatie van 4% tegenover. Dit is het gevolg van de afronding van de transitie van het leerwerkbedrijf Schoonmaak. De overige 2% is een daling door het uitbreiden van de bestaande groepsdetacheringen vanuit de beschutte werkvorm.

Verdeling werkvormen

Cirkeldiagram 1: Realisatie werkvormen september 2015

Detachering is de optelsom van de werkvormen begeleid werk, individuele detachering en groepsdetachering.

Tabel 2: Ontwikkeling van de verdeling van werkvormen van september 2014 tot en met september 2015 ten opzichte van de SW-sector 2013 en de raming van einde 2017 en de vergelijking van de realisatie tot en met september 2015 met het begrote percentage einde 2015.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
% personen	SW sector	Realisatie					Begroot	Afwijking	Raming	
	dec-13	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15	dec-15		dec-17	
begeleid werk	6%	4%	4%	4%	4%	4%	5%	-1%	6%	
individuele detachering	16%	29%	28%	28%	29%	29%	29%	0%	25%	85%
groepsdetachering	12%	18%	19%	19%	23%	24%	27%	-3%	54%	
werk op locatie	24%	19%	18%	17%	14%	14%	14%	0%	2%	
beschut	42%	31%	31%	31%	30%	29%	25%	4%	13%	
totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	0%	100%	

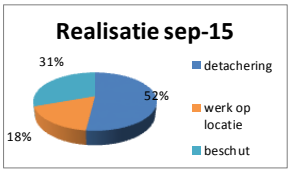
Benchmark met de SW-sector einde 2013 (kolom 1)
Ontwikkeling % medewerkers per werkvorm afgelopen kwartalen 2014- 2015 (kolom 2 t/m 6).
Begroot eind 2015 (kolom 7)
Het verschil tussen de realisatie tot en met juni 2015 en begroot eind 2015 (kolom 8).
Strategische doelstelling einde 2017 (kolom 9).

Tabel 2 laat zien dat het percentage bij begeleid werk en groepsdetachering nog 1 respectievelijk 3% moet stijgen in het laatste kwartaal om op de eindejaarsprognose uit te komen.
In oktober vindt de transitie van het laatste leerwerkbedrijf plaats, namelijk dat van de AFAC. Verder zijn er gesprekken gaande om het werk op locatie om te zetten naar groepsdetachering. Deze acties vinden plaats naast alle reguliere inspanningen die continu worden geleverd om medewerkers uit beschutte plekken naar een (groeps-)detachering te brengen. De verwachting is dat we in het laatste kwartaal nog 2% stijgen naar 59% bij de (groeps-)detacheringen ten opzichte van een begroot percentage van 61%.

Verdeling werkvormen: specificatie per gemeente
Onderstaand de werkvormen per gemeente die slechts uitvloeisel zijn van op Breed-niveau geïnitieerd beleid of acties. Er is geen specifiek beleid per gemeente.

Detachering is de optelsom van de werkvormen begeleid werk, individuele detachering en groepsdetachering.

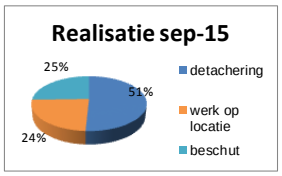
Beuningen

% personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	8%	8%	8%	8%	8%
individuele detachering	28%	27%	29%	29%	29%
groepsdetachering	14%	13%	12%	14%	15%
werk op locatie	17%	18%	18%	17%	18%
beschut	33%	33%	32%	31%	31%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	13	13	13	13	13
individuele detachering	44	43	46	45	44
groepsdetachering	22	21	19	22	23
werk op locatie	27	28	28	27	27
beschut	52	52	50	49	47
Totaal	158	157	156	156	154

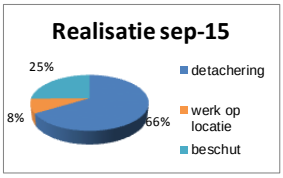
Druten

% personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	7%	7%	7%	7%	7%
individuele detachering	33%	32%	29%	33%	33%
groepsdetachering	7%	8%	10%	10%	11%
werk op locatie	25%	25%	25%	24%	24%
beschut	29%	29%	29%	27%	25%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	9	9	9	9	8
individuele detachering	44	42	37	40	40
groepsdetachering	9	11	12	12	14
werk op locatie	34	33	32	29	29
beschut	39	38	36	33	31
Totaal	135	133	126	123	122

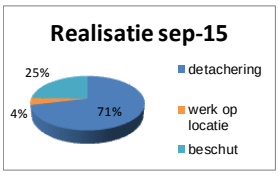
Groesbeek (fusiegemeente, getallen 2014 uit Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Ubbergen zijn samengeteld)

% personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	5%	5%	6%	6%	7%
individuele detachering	33%	31%	34%	34%	32%
groepsdetachering	25%	27%	25%	26%	27%
werk op locatie	11%	11%	9%	8%	8%
beschut	26%	25%	26%	26%	25%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	13	13	14	14	15
individuele detachering	80	74	80	79	73
groepsdetachering	60	63	58	60	62
werk op locatie	27	27	21	18	19
beschut	64	60	61	60	57
Totaal	244	237	234	231	226

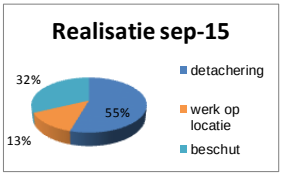
Heumen

% personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	3%	3%	3%	3%	3%
individuele detachering	39%	37%	40%	39%	41%
groepsdetachering	22%	23%	24%	29%	27%
werk op locatie	11%	11%	8%	5%	4%
beschut	26%	27%	26%	24%	25%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	2	2	2	2	2
individuele detachering	29	28	31	30	30
groepsdetachering	16	17	19	22	20
werk op locatie	8	8	6	4	3
beschut	19	20	20	18	18
Totaal	74	75	78	76	73

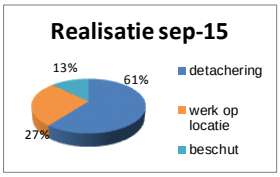
Nijmegen

% personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	3%	3%	3%	3%	3%
individuele detachering	26%	26%	26%	26%	26%
groepsdetachering	18%	19%	19%	24%	25%
werk op locatie	20%	20%	18%	13%	13%
beschut	33%	33%	34%	33%	32%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	40	37	34	34	33
individuele detachering	343	333	326	325	321
groepsdetachering	231	242	244	302	307
werk op locatie	263	253	227	162	162
beschut	435	430	430	410	389
Totaal	1.312	1.295	1.261	1.233	1.212

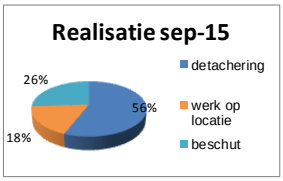
West Maas en Waal

% personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	11%	11%	11%	11%	11%
individuele detachering	37%	36%	36%	37%	38%
groepsdetachering	13%	14%	13%	11%	11%
werk op locatie	21%	20%	22%	27%	27%
beschut	18%	19%	18%	14%	13%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	8	8	8	8	8
individuele detachering	28	27	26	26	27
groepsdetachering	10	10	9	8	8
werk op locatie	16	15	16	19	19
beschut	14	14	13	10	9
Totaal	76	74	72	71	71

Wiichen

% personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	3%	3%	3%	3%	3%
individuele detachering	29%	27%	26%	26%	27%
groepsdetachering	23%	24%	23%	24%	26%
werk op locatie	17%	18%	19%	18%	18%
beschut	29%	28%	28%	28%	26%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

aantal personen	Realisatie				
	sep-14	dec-14	mrt-15	jun-15	sep-15
begeleid werk	7	7	8	8	8
individuele detachering	79	74	70	68	69
groepsdetachering	64	65	62	63	67
werk op locatie	46	49	52	48	46
beschut	79	77	75	74	67
Totaal	275	272	267	261	257

Uitleg werkvormen
Breed kent momenteel vijf werkvormen waarin de SW-medewerker werkzaam kan zijn:

1. Begeleid werken
2. Individuele detachering
3. Groepsdetachering
4. Werken op locatie
5. Beschut werken

Onderstaand een toelichting op de verschillende werkvormen.

Werkvorm	Aantal personen	Wie is werkgever en welke CAO wordt toegepast?	Onder wiens leiding wordt het werk uitgevoerd?	Voor wiens rekening en risico wordt het werk uitgevoerd?	Bijzonderheden
begeleid werk	individueel	Externe werkgever, CAO van externe werkgever (niet CAO WSW)	reguliere werkgever	reguliere werkgever	- loonkostensubsidie
individuele detachering	individueel	Breed, CAO WSW	inlener	inlener	-inleenvergoeding per tijdseenheid -detacheringsovereenkomst op naam
groeps-detachering	groep	Breed, CAO WSW	inlener	inlener	-inleenvergoeding per tijdseenheid -detacheringsovereenkomst niet op naam -mogelijke inzet werkcoach
werk op locatie*	groep of individueel	Breed, CAO WSW	Breed	Breed	-vergoeding per eenheid dienst of product -overeenkomst niet op naam -werklocatie niet in eigendom van of gehuurd door Breed -werkcoach
beschut	individueel	Breed, CAO WSW	Breed	Breed	-vergoeding per eenheid dienst of product -overeenkomst niet op naam -werklocatie in eigendom van of gehuurd door Breed -werkcoach -inclusief test & training

Werk op locatie
Werk op locatie is een lastige term en verdient daarom extra uitleg. Bij het werken op locatie werken onze medewerkers buiten de muren van Breed maar nog niet op de manier die Breed uiteindelijk voor ogen heeft. Breed wordt daar namelijk betaald op basis van de geleverde productie. Hierdoor zijn we nog steeds verantwoordelijk voor de productie en niet alleen voor de begeleiding van de medewerkers.

Brief aan de raad - GS Gelderland - Begroting gemeente Nijmegen 2016

provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Gebouw Marktstate
Eusebiusplein 1a
6811 HE Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoonnummer (026) 359 91 11
telefaxnummer (026) 359 94 80
e-mailadres post@gelderland.nl
internetsite www.gelderland.nl

Algemeen Bestuur Glastuinbouwproject Bergerden
Postbus 15
6680 AA BEMMEL

reg.nr.: 16 0000093
procesverantw.: BHSO

INGEKOMEN
05 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 751
afgedaan:

datum
16 december 2015

zaaknummer
2015-000694

onderwerp
Begroting 2016

Geacht Bestuur,

Wij hebben de begroting 2016 van uw gemeenschappelijke regeling op 15 juli 2015 ontvangen. Gelet op het bepaalde in artikel 203 van de Gemeentewet en artikel 34 en 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, hebben wij uw begroting beoordeeld op de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling voor het jaar 2016.

De uitgangspunten die de basis vormen voor deze begroting komen voort uit het nieuwe toekomstperspectief, zoals dat door u is opgesteld. We achten deze uitgangspunten echter niet reëel. Er is niet voldaan en er kan ook niet worden voldaan aan de randvoorwaarde van goedkeuring door de Provincie van de plannen voor het ombestemmen van de gronden en het daarop aanpassen van het bestemmingsplan Bergerden. Dit wordt door ons namelijk in strijd geacht met het regionale beleid zoals dat is vastgelegd in het Regionale Programma Bedrijventerrein en dat door de regio-gemeenten en door ons is vastgesteld op 6 januari 2015.

Er is daardoor naar ons oordeel geen sprake van een reëel evenwicht in de begroting 2016. De begroting is immers niet uitvoerbaar. Wij hebben dan ook besloten om de gemeenschappelijke regeling Bergerden voor het jaar 2016 onder het preventief toezicht te stellen. Tevens onthouden wij uw begroting 2016 formeel van goedkeuring, zoals bepaald in artikel 206 van de Gemeentewet, vanwege strijd met het recht. Er wordt namelijk niet voldaan aan artikel 189 lid 2 van de Gemeentewet, dat bepaalt dat de begroting structureel en reëel in evenwicht moet zijn of aannemelijk is dat dit in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Op 4 december 2015 hebben wij overleg gevoerd met een delegatie van uw Algemeen Bestuur, over ons voornemen tot het instellen van preventief toezicht en het onthouden van goedkeuring aan de begroting. Hierbij zijn bovenstaande argumenten aan de orde gekomen en heeft de delegatie van het Algemeen Bestuur haar standpunten gedeeld. Dit heeft niet geleid tot gewijzigde inzichten van onze zijde.

Wij verlenen u hierbij, met inachtneming van artikel 208 van de Gemeentewet, toestemming voor 2016 tot het doen van uitgaven die in de huidige goedgekeurde bestemmingsplannen passen. Dit om de bedrijfsvoering van uw organisatie niet te belemmeren.

Inlichtingen bij mw. J.H. Hollebrandse-Kemp
telefoonnummer (026) 359 80 25

e-mailadres post@gelderland.nl

BNG Bank Den Haag, rekeningnummer 28.50.10.824
IBAN-nummer: NL74BNGH0285010824
BIC-code van de BNG: BNGHNL2G

btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
GELDERLAND

Wij vragen u een gewijzigde begroting 2016 bij ons in te dienen, die gebaseerd is op goedgekeurde bestemmingsplannen. Wij zullen deze begroting vervolgens wederom toetsen op reële en structurele sluitendheid en daarbij overwegen of de toezichtvorm kan worden aangepast.

Wij zijn ons bewust van de omstandigheden en ontwikkelingen waar Bergerden zich op dit moment in bevindt. Wij zijn sinds enige tijd hierover in gesprek met de deelnemende gemeenten Nijmegen en Lingewaard. Tevens hebben wij onlangs de gemeente Lingewaard een brief gestuurd (dd. 27 oktober 2015, zaaknummer 2015-012245) waarin diverse ontwikkelingen die de toekomst van Bergerden raken, aan de orde komen.

Tot slot vindt u in bijlage 1 een aantal belangrijke, algemene aspecten van het toezicht op gemeenschappelijke regelingen. Wij vragen uw aandacht hiervoor bij het opstellen van de begroting 2017, de meerjarenraming 2018-2020 en de jaarrekening 2015.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Commissaris
van de Koning

secretaris

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van het besluit hiertegen een beroepschrift indienen bij de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem). Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen.

Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid digitaal beroep of een verzoek om een voorlopige voorziening in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl.

Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl.

provincie
GELDERLAND

BIJLAGE 1: aandachtspunten provinciaal toezicht

Financieel toezicht
In artikel 34 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is voor zowel de begroting als voor de jaarrekening een uiterste datum van inzending opgenomen. Een gemeenschappelijke regeling die één van deze data overschrijdt, kan door ons onder preventief toezicht worden gesteld.

Voor een actueel inzicht in de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling, is het noodzakelijk dat u voldoet aan de inzendtermijnen voor de vastgestelde begroting en de jaarrekening zoals die zijn vermeld in de Wgr. Dit is met name van belang voor de gemeenten die deelnemen aan uw gemeenschappelijke regeling, zodat zij deze informatie kunnen meenemen in hun eigen begrotingscyclus. Bovengenoemde inzendtermijnen betekenen dat de begroting vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient wordt ingezonden en dat de jaarrekening vóór 15 juli van het jaar volgend op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft moet worden ingezonden. Op basis van een wetswijziging is per 1 januari 2015 de inzendtermijn van de begroting 1 augustus (in plaats van 15 juli) voor aanvang van het begrotingsjaar geworden. Wij dringen er bij u dan ook op aan de vastgestelde begroting 2017 en de jaarrekening 2015 tijdig in te zenden (binnen de wettelijke termijnen). Overschrijding van de inzendtermijnen kan leiden tot het instellen van preventief (zwaardere vorm van) toezicht.

Criteria repressief toezicht in 2017
Uitgangspunt bij onze besluitvorming over de begroting zijn de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Algemene wet bestuursrecht, het Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader. De uitgangspunten om voor het begrotingsjaar 2017 voor het repressieve toezicht in aanmerking te komen zijn:

1. de begroting 2017 dient naar ons oordeel in structureel en reëel evenwicht te zijn of als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht in 2020 uiterlijk tot stand zal worden gebracht;
2. de jaarrekening 2015 behoort in structureel en reëel evenwicht te zijn; indien de jaarrekening niet in evenwicht is zal het structureel tekort worden betrokken bij ons onderzoek van de begroting 2017. Dit betekent dat door de gemeente in de jaarrekening goed inzicht moet worden gegeven in het structurele en incidentele aandeel van het tekort;
3. de door het Algemeen Bestuur vastgestelde jaarrekening 2015 en de vastgestelde begroting 2017 dienen tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 1 augustus 2016, aan ons te zijn toegezonden.

Met het begrip structureel evenwicht wordt bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen. Daarbij dient de begroting/meerjarenraming uiteraard volledig te zijn.

Uitvoeringsprogramma Interbestuurlijk toezicht
Interbestuurlijk toezicht (IBT) is het toezicht tussen de verschillende overheidslagen. Zo houdt de provincie Gelderland toezicht op de uitvoering van wettelijke taken door lokale overheden (gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen) in Gelderland. De provincie houdt toezicht bij lokale overheden op de volgende gebieden: ruimtelijke ordening, bouwen en wonen, milieu, financiën, archief, huisvesting verblijfsgerechtigden, water en tot slot monumentenzorg en archeologie.
In het Uitvoeringsprogramma IBT 2014-2015 is per toezichtgebied beschreven wat de belangrijkste risico's zijn als de betreffende wettelijke taak door lokale overheden niet goed wordt uitgevoerd, welke informatie de provincie als toezichthouder wil ontvangen van de lokale overheden en wanneer volgens de provincie sprake is van een goede, matige of gebrekkige taakuitvoering. Het Uitvoeringsprogramma wordt begin 2016 herzien.
Het Uitvoeringsprogramma is te vinden op de website www.gelderland.nl/ibt onder 'documenten'.

provincie
GELDERLAND

Wetgeving
Artikel 34 van de Wgr stelt algemene regels ten aanzien van de begroting en jaarrekening. Het gaat hier om aanvullingen op de Gemeentewet. Daarnaast is de Gemeentewet ook van toepassing op een gemeenschappelijke regeling en daarmee ook de aanvullende regels die door de minister zijn gesteld, zoals het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader
Bij wet is geregeld dat Gedeputeerde Staten (GS) in elke provincie toezicht houden op de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Voor het financieel toezicht op de provincies is de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) verantwoordelijk. Deze dertien toezichthouders maken gezamenlijk afspraken over de wijze waarop zij het toezicht invullen. Het kader 'Kwestie van evenwicht' geeft de richting van de invulling van het financieel toezicht aan. Het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader is te vinden op de website www.gelderland.nl/financieeltoezicht onder 'documenten'.

Financiële verordening
Gemeenschappelijke regelingen zijn volgens artikel 212 van de Gemeentewet (dat overeenkomstig van toepassing is op gemeenschappelijke regelingen) verplicht om een financiële verordening op te stellen. In deze verordening komen de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie aan de orde. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. Artikel 214 van de Gemeentewet bepaalt vervolgens dat de financiële verordening binnen twee weken na vaststelling door het Algemeen Bestuur wordt ingezonden aan Gedeputeerde Staten.
Wij verzoeken u ons uw financiële verordening toe te zenden, mocht u dat nog niet hebben gedaan sinds de vaststelling ervan. Gewijzigde verordeningen ontvangen wij in de toekomst graag binnen twee weken na vaststelling.

provincie
GELDERLAND

kopie aan:
- Dagelijks Bestuur Glastuinbouwproject Bergerden, Postbus 15, 6680 AA Bemmel
- College van B&W van de gemeente Nijmegen, Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen
- Gemeenteraad van de gemeente Nijmegen, Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen
- College van B&W van de gemeente Lingewaard, Postbus 15, 6680 AA Bemmel
- Gemeenteraad van de gemeente Lingewaard, Postbus 15, 6680 AA Bemmel
- KOB/IBT: mw. M. Rosendaal
- KOB/IBT: mw. A. Mohammed Amin

Brief aan de raad - dhr. van Megen inzake Groen Nijmegen

reg.nr.: 16.00 00097
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
05 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 75
afgedaan:

Van: "J.G.F.M. van Megen" <jvm@softstar.nl>
Datum: 21 december 2015 17:21:42 CET
Aan: <griffie@nijmegen.nl>
Onderwerp: Groen Nijmegen

Goedemiddag,

Er worden allerlei initiatieven geopperd om het milieu minder te belasten.
Zo komt er een verbod op gratis plastic tasjes en ga zo maar door.

Als Nijmegen nu echt iets wilt doen, heb ik een idee voor u:
In de 5-6 koude maanden MOETEN winkeliers hun voordeur dicht houden en mogen deze alleen elektrisch of handmatig geopend worden.
Wanneer iedereen dit doet/moet is het geen probleem.
Nu wilt iedereen zijn deur open hebben anders lijk je gesloten.
Wanneer het ooit weer eens echt koud wordt voel je de enorme warme luchtstromen naar buiten komen.
Dit moet een enorme hoeveelheid energie kosten/verspillen.

Daarna zou je kunnen zeggen dat alleen nog LED verlichting in de winkels en kantoren mag worden gebruikt.
Hier heb je natuurlijk een langere overgangstijd voor nodig.

Tot slot op kleine schaal, wanneer u 's avonds of in het weekend door het gemeentehuis loopt, zult u zien dat altijd op de zelfde kantoren het licht is blijven branden en dat dezelfde beeldschermen en computers "vergeten" zijn uit te zetten.

Ik wens u een schoon 2016

Met vriendelijke groet,
J. van Megen

Brief aan de raad - dhr Vis Statushouders op weg naar integratie Hoe krijgt uw . . .

reg.nr.: 16.00 0095 B20
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
05 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN

Van: Peter Vis [mailto:peter.dekwm@gmail.com]
Verzonden: maandag 28 december 2015 14:56
Onderwerp: Statushouders op weg naar integratie. Hoe krijgt uw gemeente dat voor elkaar?

afgedaan:

Geachte burgemeester en wethouders en gemeenteraad,

Ook uw gemeente krijgt te maken met toestroom van vluchtelingen. Wie zijn zij? Wat kunnen zij? En hoe begeleiden we ze succesvol naar integratie en hoe gaan we ze huisvesten? Graag ga ik met u in gesprek over knelpunten en vooral kansen die ik, samen met collegae, de afgelopen dertig jaar effectief heb toegepast bij de (re)integratie en huisvesting van bijzondere doelgroepen.

Meer dan 45.000 asielaanvragen. Dat was de verwachting voor 2015. Ook uw gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting en integratie van hen die een verblijfsvergunning ontvangen (de 'statushouders'). Om de grote aantallen nieuwkomers succesvol te laten integreren, moeten we kritisch kijken naar de bestaande kaders. Wat moeten en kunnen gemeenten doen? Waar lopen ze tegenaan? Wat hebben ze nodig om deze taak op zich te nemen? En hoe organiseer je dat naast alle andere verplichtingen binnen het sociaal domein?'

Geschiedenis
Leren van het nabije verleden kan hierbij helpen. Eerste les is dat het aantal aanvragen nu ongeveer op het niveau ligt van midden jaren '90. Helemaal uitzonderlijk is het dus niet. Een tweede, wellicht belangrijker les: de integratie van de mensen die de voorbije 15-20 jaar naar Nederland kwamen, is geen succesverhaal. Weinig werk, veel uitkeringsafhankelijkheid. De oorzaken? De netwerken zijn bijvoorbeeld weinig functioneel. Er is in het verleden zeer weinig tot niet of niet effectief ingezet op dat terrein.

Blijven is meedoen
Een eerste les (die ik de afgelopen dertig jaar opdeed) was al snel na de opvangperiode (bijv. van daklozen of verslaafde mensen in een opvangproject of AMA's in woonprojecten) om te starten met integratie: met het in kaart brengen van potentieel. Wat deed je in het land van herkomst? Wat zijn je ambities hier? Ik denk ook dat we moeten nadenken over en inzetten op een slimme verdeling van mensen over het land: op welk type mensen met welk soort competenties en ambities zitten we in onze regio te wachten (bijv. lassers als er scheepswerven in uw omgeving zijn, tuinders als er kassen zijn)? De afstemming (met de COA / AZC) gebeurt op dit terrein nu nog mondjesmaat. Cruciaal punt hierbij is de informatieoverdracht.

De focus lag (en ligt) op integratie. Of beter gezegd: participatie. Blijven is meedoen, dat is de gedachte achter uitgevoerde plannen als "voor wat hoort wat projecten" (als veegprojecten in een wijk waardoor er contacten ontstonden met omwonenden, vooroordelen veranderden, mensen een sociale en zinvolle bezigheid kregen en al "werkende als vrijwilliger" ook alvast iets van de taal leerden). Andersoortige projecten zijn de Zuiderling in Rotterdam, Peer to Peer projecten als taalmaatjes, de daklozenkrant, leefbaarheidsaandelen maar ook initiatieven vanuit corporaties waarbij buren werden beloond als ze nieuwkomers begeleiden e.d.

Naast taallessen heeft vooral sociale participatie een positief effect op de arbeidsparticipatie mogelijkheden van vluchtelingen en integratie in de sociale omgeving.

Creatieve integratie en huisvesting: Win-Win voor statushouders, uw burgers, uw gemeente
Geen woningen maar kamers in een woning beschikbaar stellen (met gemeenschappelijke faciliteiten), de doelgroep betrekken bij het opknappen en / of verbouwen van de woningen, het samen met de doelgroep en de gemeente ontwikkelen en uitzetten van laagdrempelige en praktische integratiemethodieken, het samen met de doelgroep ontwikkelen van integratieplannen. Burgers vanuit uw gemeente die een bijstandsuitkering ontvangen de kansen geven uit hun sociale isolement te komen door een tegenprestatie op het terrein van integratie van statushouders te leveren. Allicht is deze bewoners van uw gemeente een premie te geven op grond van artikel 31, tweede lid, onderdeel j van de participatiewet.

Vanuit weinig meer ontwikkelen, het is en blijft maatwerk maar biedt mogelijkheden en de kans om tot een goede integrale aanpak en afstemming met uw burgers te komen.

Draagvlak onder de burgers van uw gemeente
Eerder genoemde praktische en laagdrempelige methodieken hebben hun meerwaarde bewezen bij het creëren van draagvlak in de omgeving waar de statushouders komen te wonen. Hoewel vooroordelen altijd zullen blijven ontstaan en onverwachts weer opduiken, vergroot het werken met integratiemethodieken de kansen op draagvlak en het komen tot een ''Win-Win situatie''.

Graag ga ik met u in gesprek over mijn visie en ervaringen op het terrein van huisvesting en integratie van de doelgroep statushouders voor uw gemeente.

Met vriendelijke groet namens het team van De KWM,

Peter Vis
De KWM
Lange Stoep 29
2941AE LEKKERKERK

T: 0180-851785 / 06-14572038
E: peter.dekwm@gmail.com
I: www.dekwm.nl

Ps. Naast bovengenoemde werkzaamheden ben ik ook twee dagen per week werkzaam als aankoopmakelaar.

Brief aan de raad - dhr. Groothuizen inzake Onstlag als raadslid

Aan de voorzitter van de raad van de gemeente Nijmegen

Nijmegen, 4 januari 2016

Betreft: ontslag als raadslid

Geachte heer Bruls,

Bij deze dien ik mijn ontslag in als lid van de raad van de gemeente Nijmegen. Op 18 januari 2016 begin ik aan een nieuwe functie bij de *EU Advisory Mission for Civilian Security Sector Reform Ukraine* (EUAM) in Oekraïne, hetgeen uiteraard onverenigbaar is met het uitoefenen van mijn raadslidmaatschap.

Hoogachtend,

mr drs. M. Groothuizen

Brief aan de raad - Hulpdienst SP schrijnende situatie

reg.nr.: 16.00.00.158
procesverantw.: BMSO
INGEKOMEN
07 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 751
afgedaan:

Wethouder T. Tankir
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 BB Nijmegen

Datum: 6 januari 2016
Onderwerp: schrijnende situatie
Mijn referentie: HulpdienstSP/CAMT/12

Betreft: uitkering van dhr.xxxxx en mevr. xxxxx

Geachte heer Tankir,

Onderstaande situatie wil ik u voorleggen in de verwachting dat er iets voor deze mensen gedaan kan worden. Op 1 december heb ik hierover een brief geschreven naar Juridische Zaken, tot op heden heb ik geen reactie ontvangen.

De situatie is als volgt:
Meneer xxxxxx is chronisch ziek en minder valide.
Maandelijks haalde hij de volledige uitkering van zijn rekening en gaf dit aan zijn moeder die daarmee alle financiën regelde. Voor de SD is dit echter niet inzichtelijk. Om het ingewikkelder te maken: moeder heeft een auto gekocht waar hij gebruik van mag maken. Om een invalideplaats te krijgen is de auto op zijn naam gezet.

Mevrouw xxxxx, moeder van twee kinderen (5 en 8 jaar), is vanuit een problematische scheiding naar Nijmegen gekomen waar zij eerder woonde.
Zij was in de veronderstelling dat zij zeer snel woonruimte zou krijgen. Er was haar verteld dat haar inschrijvingsduur nog zou gelden. Eenmaal in Nijmegen bleek dit niet het geval omdat zij elders had gewoond. Vanuit deze noodsituatie is zij bij meneer xxxxx ingetrokken. Liefst wil zij een zelfstandige woonruimte, helaas is dat in Nijmegen erg moeilijk voor mensen met een laag inkomen.

Nu is dit eenoudergezin ongewild slachtoffer van de financiële afspraken tussen meneer en zijn moeder. Afspraken die door de gemeente ten onrechte niet worden vertrouwd.

SP

Brief aan de raad - Hulpdienst SP schrijnende situatie

Voor de duidelijkheid: meneer en mevrouw hebben geen samenlevingsrelatie. Omdat zij wel in hetzelfde huis wonen hadden zij, op advies van de SD, een gezamenlijke uitkering.
In september werd de uitkering stopgezet op verdenking van fraude. Er is echter geen sprake van fraude.

Afwijzing van de uitkeringsaanvraag en een voorlopige voorziening wordt door advocaat, mr. van de Waarsenburg, juridisch aangevochten, tot nu toe zonder resultaat. Ondertussen zitten 2 volwassenen en 2 jonge kinderen al sinds september ver onder het bestaansminimum.

De afwijzing van uitkering en voorlopige voorziening blijken juridisch moeilijk te weerleggen, maar hoe is dit vanuit menselijk oogpunt? Dit kan zo toch niet in Nijmegen!

Nogmaals, er is geen sprake van fraude, wel waren de financiën van meneer onbedoeld niet erg doorzichtig. Waarbij aangetekend dat meneer, zonder de auto van moeder, waarschijnlijk in aanmerking komt voor een vervoerskostenregeling.

Uiteraard zijn wij, dhr. xxxxxx, mevr. xxxxx en ondergetekende, bereid om dit mondeling toelichten.

Vriendelijke groet,

Ine Bakker
Sociaal juridisch medewerker
Molenweg 95
6543 VA Nijmegen
mail: hulpdienstnijmegen@gmail.nl
tel: 024 3229388

Kopie naar:
raadsleden (zonder persoonsgegevens)
dhr. xxxxxxxx
mevr. xxxxxxx

KOPIE

Brief aan de raad - dhr. van Megen Aanvaardig voordracht tot raadslid

1320

De gemeenteraad van Nijmegen
t.a.v. de voorzitter
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Nijmegen, 6 januari 2016

Onderwerp: Aanvaarding voordracht tot raadslid

Geachte voorzitter van de gemeenteraad,

Graag aanvaard ik mijn voordracht tot benoeming tot raadslid namens de fractie van D66

Met vriendelijke groet,

Pieter van Megen

Bijlagen:
- NAW gegevens
- Nevenfuncties

Brief aan de raad - KAN KAN-Nieuws

reg.nr.: 16.0000328
processverantw.: BMSO
INGEKOMEN
12 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.:
afgedaan:

KAN

Aan: Regio Arnhem Nijmegen
t.a.v. het Algemeen Bestuur
d.t.v. de plv. voorzitter, C.F. van Eert
- *persoonlijk aangeboden* -

Beuningen, 07-01-2016

Betreft: KAN-Nieuws

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Een nieuw regionaal construct met een nieuwe lichte samenwerking… de samenwerkingspartners moeten elkaar nu nog beter vasthouden en volgen. Je moet weten wat er zich afspeelt in de Raden van de andere gemeenten.

Vanuit de kennis en kunde die de PSP'92 Gelderland bezit is besloten om een kennisnetwerk op te richten. Een centrum waar informatie verzamelt en verspreid wordt. Een nieuwe organisatie met een afkorting die herinneringen oproept: KAN.

Ik hoop u, maar ook de colleges en de gemeenteraden, van dienst te zijn met deze nieuwsbrief. Een nieuwsbrief die in een paar kantjes je bijpraat over het wel en wee in de regio. Mocht u iets willen delen in deze nieuwsbrief dan bent u van harte welkom om uw kennis te delen.

Met hartelijke groeten,

Ramon Barends

CC: Colleges, Raden, Rekenkamers en Provincie

Mierlostraat 43
6844 DW ARNHEM
KennisnetwerkArnhemNijmegen@gmail.com

Brief aan de raad - KAN KAN-Nieuws

KAN Nieuws

Infoblad over de regio #1
7 januari 2016

De Stadsregio is dood. Leve de Regio!

Met de oprichting van het nieuwe lichte construct van het GO is de regionale samenwerking een nieuwe fase ingegaan. Een fase waarbij het nog belangrijker wordt om te weten wat de buren aan het doen zijn. Dit infoblad wil regelmatig in een paar kantjes tekst de hoofditems weergeven die in de regiogemeenten rond Arnhem en Nijmegen zich afspelen. Want kennis vergaren is mooi, maar kennis delen is nog mooier. Zo helpen we elkaar in de regio… en zo worden we krachtiger en sterker!

regio arnhem nijmegen

Op 17 december 2015 is de constituerende vergadering gehouden op de HAN in Arnhem. Tijdens deze vergadering zijn de bestuursleden geïnstalleerd en zijn Herman Kaiser en Carol van Eert tot voorzitter respectievelijk tot vice-voorzitter van het GO benoemd. Ook zijn de reglementen van orde vastgesteld en zijn er statements uitgesproken. Het was een vergadering is een informele setting met een gemeenschappelijke spirit.

economic board ARNHEM NIJMEGEN CITY REGION

Ook op 17 december presenteerde de Economic Board zich aan de buitenwereld. Toon van Asseldonk zal vanuit de overheden zitting nemen in dit gremium.

GEMEENTE Arnhem

Op 11 en 18 januari vergadert de gemeenteraad in commissieverband. Nu reeds bekend als onderwerpen die geagendeerd zullen worden zijn: Huisvesting statushouders, Vernieuwing Museum Arnhem, Internationaal Beleid, Samenwerkingsovereenkomst basismobiliteit 2017-2019, de Koersnota Van wijken Weten en de Slag om Arnhem. Op **25 januari** vergadert de gemeenteraad besluitvormend.
www.7pm.nl

GEMEENTE Berg en Dal / gemeente Groesbeek

De nieuwe gemeente Berg en Dal is dan nu echt een feit. De gemeente Groesbeek is niet meer. De gemeenteraad vergadert voor het eerst als gemeente Berg en Dal op **28 januari**. Voorafgaand komt de carrousel bijeen op 21 januari. De agenda is nog niet bekend.
http://www.bergendal.nl/bestuur-organisatie/kalender-vergaderingen-en-bijeenkomsten_41309/

Brief aan de raad - KAN KAN-Nieuws

KAN

7 januari 2016

GEMEENTE BEUNINGEN

Op 12 en 13 januari bereiden de drie raadscommissies de raadsvergadering van **26 januari** voor. Op de agenda staan enkele bestemmingsplannen, de stand van zaken van Veilig Thuis en enkele financieel-technische raadsvoorstellen.
http://gemeentebestuur.beuningen.nl/Vergaderingen

gemeente doesburg

Op 12, 13 en 14 januari vergaderen de commissies regulier. Op 21 januari is er een extra commissievergadering omtrent financiën. Op **28 januari** vergadert de gemeenteraad. De agenda's zijn nog niet bekend.
http://doesburg.raadsinformatie.nl/

Duiven

Op 11, 12 en 14 januari vergaderen de commissies. Op 11 januari staat het Integraal Veiligheidsbeleid op de agenda.
Op 13 januari heeft de gemeenteraad een informatieve sessie over de samenwerking met de gemeente Westervoort. Duiven en Westervoort willen verkennen of zij ambtelijk kunnen fuseren.
Op **25 januari** vergadert de gemeenteraad. De raadsagenda is nog niet bekend.
http://www.ibabsonline.eu/Kalender.aspx?site=Duiven

GEMEENTE HEUMEN

Op 14 januari vergadert de commissie Welzijn over het kader van de MGR nadat de commissie AZ al over dit onderwerp gesproken heeft op 5 januari. Verder wordt gesproken over de Sporthal in Overasselt. Op **28 januari** vergadert de gemeenteraad.
http://heumen.raadsinformatie.nl/

gemeente lingewaard

Op 21 januari wordt de Politieke Avond georganiseerd. De subsidieverordening Tuinbouw en het bestemmingsplan Bergerden staan op de agenda. Er is geen raadsvergadering in januari.
https://www.mijnbabs.nl/iBabsMaintenance/Default.aspx *Log in met: lingewaard, burger, burger.*

Brief aan de raad - KAN KAN-Nieuws

KAN

7 januari 2016

Op 4 en 5 januari vergaderden de raadscommissies over de fusie van scholen, het bestemmingsplan Buitengebied en de nota Vastgoedbeleid. Op **28 januari** komt de gemeenteraad bijeen.
http://www.montferland.info/bestuur-en-organisatie/vergaderingen-en-vergaderstukken_43431/

Op 13 en 27 januari zijn er Politieke Avonden, waarbij op **27 januari** er ook een besluitvormend gedeelte is. Op 13 januari worden de volgende onderwerpen besproken: Toekomstvisie Waalkade, Woonvisie 2015-2020, 3e tussenrapportage NEC/Goffertstadion, Programmering fietsbeleid 2016-2018.
http://nijmegen.notudoc.nl/cgi-bin/calendar.cgi

Op **12 januari** vergadert de gemeenteraad onder andere over het rapport "Grip van de Raad op verbonden partijen" van de Gemeentelijke Rekenkamer. Op 26 januari brengt de Raad een aantal werkbezoeken. Een van die bezoeken is voor ieder toegankelijk. Het MFC Valburg en het ROP staan hier centraal.
http://www.ibabsonline.eu/Kalender.aspx?site=overbetuwe

Op 13 januari vergadert de commissie Bedrijvigheid. Het Afvalbeleidsplan en de Startnotitie Economie staan op de agenda. Andere vergaderdata zijn niet bekend.
https://renkum.gemeenteoplossingen.nl/kalender/2016/

Op 12 januari vergadert de Algemene Commissie in Rijnwaarden. Aan de orde komen het herindelingsontwerp met Zevenaar, het Beleidsplan Wegen, het Groenbeleidsplan en de Evaluatie van de Participatiewet.
http://www.ibabsonline.eu/Kalender.aspx?site=Rijnwaarden

Op **26 januari** vergadert de gemeenteraad. De agenda is nog niet bekend.

[3]

Brief aan de raad - KAN KAN-Nieuws

KAN

7 januari 2016

gemeente Westervoort

Tijdens de commissies van 18 en 19 januari zal o.a. worden gesproken over de nieuwe MGR voor de regio Arnhem, de snelfietsroute, vluchtelingenopvang, de afvalketen in de Liemers en het bestemmingsplan Westervoort-Noord. Op **1 februari** is de raadsvergadering.
http://www.ibabsonline.eu/Kalender.aspx?site=Westervoort

Gemeente Wijchen

Op 14 januari is er een informatiebijeenkomst. Op 21 en 28 januari zijn er commissievergaderingen. Op **4 februari** vergadert de gemeenteraad. Agenda's zijn nog niet bekend gemaakt.
http://www.mijnbabs.nl/iBabsOnline/Kalender.aspx?site=wijchen

Zevenaar

Tijdens de raadsvergadering van 21 december 2015 besprak de gemeenteraad de begroting van Presikhaaf Bedrijven. Het CDA Zevenaar heeft een amendement ingediend om te bewerkstelligen dat de P&C-stukken tijdig aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Dit amendement is unaniem aanvaard.
Op 12, 13 en 14 januari worden de nieuwe bestuurlijke organisatie van het doelgroepenvervoer Arnhem-Nijmegen, . Ook in de gemeente Zevenaar wordt over de herindeling met Rijnwaarden gesproken. Dit zal op 14 januari zijn. Op 19 januari is er een informatieve raadsbijeenkomst over het Sociaal Team en over Caleidoz.
Op **27 januari** vergadert de gemeenteraad.
http://www.mijnbabs.nl/iBabsOnline/Kalender.aspx?site=zevenaar

STADSREGIO ARNHEM NIJMEGEN Brussel

Een van de onderdelen van de oude Stadsregio Arnhem Nijmegen was Bureau Brussel. Deze vooruitgeschoven post in de EU is behouden en opereert nu vanuit het Stadskantoor Arnhem. Zij brengen een nieuwsbrief uit.

Rijk van Arnhem

Bij de stukken van de gemeente Westervoort is een collegenotitie gevoegd waarin het College de Raad informeert over het verkennen van het oprichten van een MGR voor de 12 Arnhemse regiogemeenten. Later zal aan de gemeenteraden om instemming worden gevraagd. De Colleges zullen eerst een verkenning uitvoeren. Het is de bedoeling dat deze regeling in 2016 in werking zal treden. Bij andere gemeenteraden is dit stuk niet aangetroffen.

[4]

Brief aan de raad - KAN KAN-Nieuws

KAN

7 januari 2016

REGIO RIJK VAN NIJMEGEN

De MGR Rijk van Nijmegen heeft de deelnemende gemeenten uitgenodigd om zienswijzen in te dienen op het kader (beleid en financieel) voor 2017. Deze zienswijzen dienen op 1 februari binnen te zijn bij de MGR.

STADSREGIO ARNHEM NIJMEGEN

Op 10 december 2015 heeft de Stadsregioraad vergadert. Aangezien de stukken niet openbaar zijn gemaakt en de vergadering niet openbaar is aangekondigd valt hier niets over te melden.

provincie Gelderland

Op 13 januari vergaderen de Statencommissies. Op 27 januari komen de Staten bijeen.

Redactie: Ramon Barends
Volg ons ook op twitter: **@KennisRegioAN**

[5]

Brief aan de raad - Zondag de plaatsing van 6000 Megawatt windenergie

reg.nr.: 16.0000327
proceseverantw.: BMSO
ARNHEM
12 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 75
afgedaan:

Van: E.J.M. Zondag [mailto:lies.zondag@veendam.nl]
Verzonden: zaterdag 9 januari 2016 20:59
Onderwerp:

Veendam, Emmen, 8-1-2016
Geacht raadslid,
In geheel Nederland zorgen de plannen voor **de plaatsing van 6000 Megawatt windenergie** op land voor veel onrust. Gemeenten worden pas in de laatste fase van de besluitvorming betrokken, als geen reële invloed meer mogelijk is. Dit gaat niet op een wijze die past bij lokale autonomie en democratische legitimatie. In verreweg de meeste gevallen betreft het inpassingsplannen die vallen onder de Rijkscoördinatieregeling, waarmee gemeenteraden buiten spel worden gezet. Ook in het geval dat de Provincie de regie mag voeren (bij plannen beneden de 100 Megawatt) zorgt het provinciaal inpassingsplan dat gemeenteraden geen enkele invloed kunnen uitoefenen op het besluit. Desondanks zijn de gemeenten en haar gemeenteraadsleden rechtstreeks gekozen volksvertegenwoordigers, de bestuurslaag die het dichtst bij de bevolking staat. De inzet van de Rijkscoördinatieregeling tegen gemeenten zet het democratisch gehalte van onze samenleving onder druk.

De belangenvereniging van Nederlandse gemeenten bij uitstek, de VNG, heeft haar handtekening gezet onder het Energieakkoord. Bij de uitvoering van de plannen voor wind op land ondersteunt zij het beleid van het Rijk en gaat zij voorbij aan de belangen van bij haar aangesloten gemeenten die geen windturbines binnen hun gemeentegrenzen willen of die alternatieven willen onderzoeken.De VNG heeft geen ledenraadpleging gehouden over het Energieakkoord.

Ondergetekenden zijn, als raadsleden van de gemeenten Veendam en Emmen, begonnen met een **raadsledeninitiatief**: wij verzamelden in de provincies Groningen en Drenthe tientallen handtekeningen van raadsleden van een groeiend aantal gemeenten die met ons de handelswijze en het standpunt van de VNG ten aanzien van wind-op-land kritisch onder de aandacht willen brengen bij het bestuur van de verenging. Daartoe is bijgaande petitie op 6 november aangeboden aan een vertegenwoordiger van de VNG, burgemeester Michaël Sijbom van Losser.
Wij zijn van mening dat ieder raadslid in Nederland in de gelegenheid zou moeten worden gesteld dit initiatief te ondertekenen. De belangen zijn immers groot: de Rijkscöordinatieregeling wordt niet alleen breed toegepast bij windenergie op land, maar ook bijvoorbeeld bij wegen, alle energie-infrastructuur, zoals hoogspanningsleidingen, en 'als dat passend is gezien het gevoelen van de ministerraad'. De onderbouwing van nut en noodzaak vertoont bij windenergie op land gebreken en de rijksoverheid komt daarmee weg.
Onze positie als raden en daarmee rechtstreeks de invloed van de burger, wordt door de Rijksoverheid uitgehold. En bij de uitvoering daarvan stelt onze belangenvereniging zich NIET onafhankelijk op.

Wij sturen u daarom bijgevoegde petitie ter medeondertekening.
Binnenkort gaan wij in gesprek met de voorzitter van de VNG, dhr. Van Zanen, over de petitie en de rol van de VNG. We hopen dat we met uw steun dit initiatief vanuit de twee noordelijke provincies kunnen uitbreiden tot een nationaal gedragen verzoek aan de VNG.
Geef a.u.b. uw steun aan onze roep om gehoord te worden als direct gekozen volksvertegenwoordigers!

U ondertekent de petitie (zie tekst onderaan deze mail) door DEZE mail retour te sturen onder vermelding van de zin:
Ja, ik teken het appel. Daarnaast voegt u **uw naam toe en de naam van de partij en de gemeente die u vertegenwoordigt.**

Uw gegevens zullen dan worden toegevoegd aan de lijst van ondertekenaars, die zal worden overhandigd aan Dhr. Van Zanen.

Brief aan de raad - Zondag de plaatsing van 6000 Megawatt windenergie

Hartelijk dank voor uw medewerking,

Lies Zondag, raadslid Veuruutkiek gemeente Veendam
Henk Linnemann, raadslid Wakker Emmen, gemeente Emmen

****

Petitie aan de VNG

Hierin roepen wij op dat de VNG van alle Gemeenten is en niet uitsluitend het beleid van de Ministeries van EZ en I&M op gebied van windmolens dient uit te voeren, tegen de wil van gemeenteraden in.

- **Dat het ondertekenen van een Energieakkoord de leden volgens vastgesteld verenigingsrecht niet bindt en zeker niet mag betekenen dat gemeenten ongevraagde en gevraagde steun wordt onthouden tegen de door Rijk en provincies opgelegde vestiging van windturbines;**
- **Dat het huidige besluitvormingsproces m.b.t. windturbines aantoonbare, wetenschappelijk onderbouwde, fundamentele democratische tekortkomingen kent en elke democratische legitimiteit ontbeert;**
- **Dat de VNG op grond van haar missie de ondemocratische aspecten van het huidige besluitvormingsproces juist aan de kaak had moeten stellen richting Rijk en provincies;**
- **Dat elke steun van de VNG tot nu toe heeft ontbroken voor het democratisch proces van gemeenteraden om in hun gemeenten windturbines tegen te houden dan wel op een andere wijze te realiseren dan het rijk wil opleggen;**
- **Dat ondanks dat alom erkend wordt, zoals ook verwoord door de CdK van Drenthe op 31/8/2015 op een BZK-conferentie in Amersfoort, dat m.b.t. windturbines sprake is van "een mislukt besluitvormingsproces dat van miscommunicatie aan elkaar hangt", de VNG hieruit niet de juiste conclusies trekt en tot nu toe niet optreedt voor heroverweging v.d. besluitvorming m.b.t. windenergie op land;**

Wij doen een dringend appel op het bestuur van de VNG:

- **Terug te keren op haar schreden en nu positie te kiezen voor de democratische positie van gemeenteraden in dit dossier en te stoppen met hulp aan minister Kamp tegen de gemeenteraden die zich verzetten tegen diens plannen om de windturbines op te dringen.**
- **Direct actief en krachtig bij de Rijksoverheid, IPO en provincies te gaan optreden voor het terugdraaien van het huidige ondemocratische besluitvormingsproces m.b.t. windturbines.**
- **Zich daadwerkelijk per direct in te gaan zetten voor het versterken van de lokale democratie en autonomie, i.p.v. deze uit te hollen.**
- **Vanaf nu vroegtijdig aanvallen op de grondwettelijk verankerde positie van de raden als hoofd van de gemeente te signaleren en te bestrijden.**

****

Persconferentie 12 januari 2016 (13.30) in Nieuwspoort (zaal: Wandelganger 1) te Den Haag

Geïnteresseerd in het onderwerp? Professor Albert Koers, die is aangesloten bij het raadsledeninitiatief, presenteert zijn nieuwe boek over de ondermijning van de Rechtstaat door de rijksoverheid op het gebied van windenergie. Op de persconferentie van 12 januari 2016 overhandigt hij zijn nieuwe boek aan Kamerleden Eric Smaling (SP) en Agnes Mulder (CDA). Zie de bijlage voor meer informatie.

Brief aan de raad - dhr. Essers straatnaamgeving Vierdaagseplein

Rob Essers

Niek Engelschmanlaan 129
6532 CR Nijmegen
(024) 355 81 71
rob@gaypnt.demon.nl

Straatnaamgeving *Vierdaagseplein*

In het Besluit B&W d.d. 15 december 2015, nummer 3.16 *(embargo tot 5 januari 2016)*, staan de volgende beslispunten:

> **Ter besluitvorming door het college**
> 1. Het besluit van B&W van 19 september 1944 in te trekken waar het het Julianaplein betreft.
>
> **Aan de Raad voor te stellen**
> 2. Overeenkomstig bijgaande tekening met nummer 491458 versie 1 aan het grijs gearceerde plein, openbare ruimte van het type weg, in de wijk Altrade in de woonplaats Nijmegen, de naam **Vierdaagseplein** te geven.
> 3. De naamgeving in te laten gaan op 1 juni 2016

Julianaplein
De volgende besluiten zijn relevant voor de naamgeving en geometrie van de openbare ruimte:

1. Raadsbesluit d.d. 5 februari 1910: Julianaplein;
2. Raadsbesluit d.d. 9 juli 1924: Julianaplein;
3. Besluit B&W d.d. 13 februari 1942: Centrumpark;
4. Besluit B&W d.d. 19 september 1944: Julianaplein;
5. Raadsbesluit d.d. 31 augustus 1955: Prins Bernhardstraat *(gedeelte);*
6. Raadsbesluit d.d. 23 februari 2011: Wedren *(gedeelte);*
7. Besluit B&W d.d. 15 december 2015: Julianaplein *(intrekking)*

De naam Julianaplein is voor het eerst in 1910 vastgesteld voor een gebied dat aanmerkelijk groter was dan het huidige plein. In de periode 1942-1944 hadden het Julianapark en het Julianaplein de naam Centrumpark, maar al op 19 september 1944 besloten waarnemend burgemeester Van der Velden en secretaris Meddens de oorspronkelijke namen te doen herleven. Sinds 31 augustus 1955 wordt het plein doorsneden door de Prins Bernhardstraat. Pas op 23 februari 2011 is voor het westelijke deel de naam Wedren vastgesteld (raadsvoorstel 24/2011). Verzuimd is de geometrie van het Julianaplein aan te passen aan de gewijzigde situatie.

Wedren
Het raadsbesluit d.d. 23 februari 2011 is op 2 maart 2011 gepubliceerd in gemeenteblad GB2011-032. Hierin staat de volgende onjuiste informatie:

> **Samenvatting**
> Gebleken is dat de openbare ruimte gelegen tussen de Bijleveldsingel en de Waldeck Pyrmontsingel nooit formeel is benoemd

In mijn Kanttekeningen bij raadsvoorstel 24/2011 d.d. 8 februari 2011 heb ik gewezen op de raadsbesluiten d.d. 5 februari 1910 en 9 juli 1924 waaruit het tegendeel blijkt. Op 23 februari 2011 heb ik in de burgerronde ingesproken. Desondanks is raadsvoorstel 24/2011 zonder beraadslagingen afgedaan als hamerstuk.

Brief aan de raad - dhr. Essers straatnaamgeving Vierdaagseplein

Dat geldt ook voor mijn brief d.d. 3 juni 2011 (onderwerp: *tevergeefse moeite*) die op 22 juni 2011 ter kennisgeving op de raadsagenda stond.

Besluit B&W d.d. 19 september 1944

> Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,
> Overwegende, dat bij besluiten van het toenmalige College van Burgemeester en Wethouders, in 1942, en van den Burgemeester, de taak van Burgemeester en Wethouders waarnemend, in 1943, aan verschillende straten een anderen naam werd gegeven en wel:
>
> | | | | |
> |---|---|---|---|
> | Prins Bernhardstraat | den naam : | Van Schevichavenstraat rood; |
> | Wilhelminasingel | ,, ,, | : Frederikstraat; |
> | Julianapark, -plein en -straat | ,, ,, | : Centrumpark; |
> | Beatrixstraat | ,, ,, | : Hugo de Grootstraat rood; |
> | Eerste Volksbelang | ,, ,, | : Oranjestraat; |
> | Tweede Volksbelang | ,, ,, | : Blanjestraat; |
> | Derde Volksbelang | ,, ,, | : Bleustraat; |
> | Jozef Israëlsstraat | ,, ,, | : Jacob Marisstraat; |
> | Jodenberg | ,, ,, | : Spronxberg; |
> | Jodengas | ,, ,, | : Florisgas; |
> | Hertogstraat | ,, ,, | : Heirsteeg; |
> | Fransche plaats | ,, ,, | : St. Joansplaats, |
>
> besluiten:
> de in den aanhef dezes bedoelde besluiten in te trekken en de oorspronkelijke namen te doen herleven.

Een van *"de in den aanhef bedoelde besluiten"* is het Besluit B&W d.d. 13 februari 1942, nummer 11, inzake *"wijziging der benaming van eenige straten en van het Julianapark"*.
In het collegebesluit uit 1942 staat:

> De Prins Bernhardstraat wederom Van Schevichavenstraat benaamd.
> Het Julianapark en -plein wordt tezamen 'Centrumpark'.
> Overigens overeenkomstig het voorstel besloten.

intrekking
Het college heeft op 15 december 2015 besloten het intrekkingsbesluit uit 1944 in te trekken waar het het Julianaplein betreft. Dit heeft tot gevolg dat het Besluit B&W d.d. 13 februari 1942 gedeeltelijk herleeft en het nog bestaande deel van Julianaplein weer **Centrumpark** heet.

De intrekking heeft geen gevolgen voor het gedeelte van het Julianaplein dat in 1955 de naam Prins Bernhardstraat heeft gekregen. Hetzelfde geldt voor het westelijke gedeelte waarvoor in 2011 de naam Wedren is vastgesteld. In de raadsbesluiten d.d. 31 augustus 1955 en 23 februari 2011 wordt het Julianaplein niet genoemd.

inwerkingtreding
In beslispunt 1 van het collegebesluit van 15 december 2015 staat niets over het tijdstip van inwerkingtreding. Het laatste beslispunt waarover de raad nog een besluit moet nemen (raadsvoorstel 5/2016) is niet van toepassing op het collegebesluit (beslispunt 1).

Het collegebesluit had binnen vier werkdagen als brondocument ingeschreven moeten worden in de BAG (artikel 12 Wet basisregistraties adressen en gebouwen). De begindatum is gelijk aan de datum van het besluit. De registratie vertoont een aantal tekortkomingen. Het besluit is ook (nog) niet gepubliceerd in het gemeenteblad.

Brief aan de raad - dhr. Essers straatnaamgeving Vierdaagseplein

De naamgeving Vierdaagseplein gaat op grond van het laatste beslispunt van raadsvoorstel 5/2016 pas in op 1 juni 2016. De raad moet hiermee nog wel instemmen. Het nog te nemen raadsbesluit staat los van beslispunt 1 het collegebesluit van 15 december 2015.

bevoegdheid
In de periode 1933-1950 was straatnaamgeving gedelegeerd aan het college van B&W. Op 27 december 1950 heeft de gemeenteraad besloten artikel 174 van de gemeentewet met onmiddellijke ingang te laten vervallen uit de *Regeling betreffende de overdracht aan Burgemeester en Wethouders van de in de artt. 171, 172, 173, 174, 175, 177 en 212, 3e lid der gemeentewet bedoelde bevoegdheden*, vastgesteld bij raadsbesluit d.d. 22 maart 1933, gewijzigd bij dat van 9 maart 1938 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Gelderland bij besluit van 2 mei 1933, nr. 193 en 22 maart 1938, nr. 62.

Sinds het raadsbesluit d.d. 27 december 1950 worden besluiten inzake straatnaamgeving weer door de gemeenteraad zelf genomen. Dat geldt ook voor het (gedeeltelijk) intrekken van besluiten. Het is aan de raad om eerdere besluiten met betrekking tot het Julianaplein in te trekken. Het college is niet bevoegd het besluit van B&W d.d. 19 september 1944 in te trekken waar het het Julianaplein betreft.

Bij het onbevoegd genomen collegebesluit van 15 december 2015 is het verkeerde besluit ingetrokken en ontbreekt de ingangsdatum. Het besluit is niet conform artikel 12 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen ingeschreven in het adressenregister en ook (nog) niet gepubliceerd in het gemeenteblad.

BAG
Bij de levenscyclus staan de volgende 'actuele' gegevens (situatie op 08-01-2016):

Openbare ruimte		**Openbare ruimte**		**Openbare ruimte**	
ID	0268300000001213	ID	0268300000001504	ID	0268300000001629
Naam	Julianaplein	Naam	Prins Bernhardstraat	Naam	Wedren
Type	Weg	Type	Weg	Type	Terrein
Status	Naamgeving uitgegeven	Status	Naamgeving uitgegeven	Status	Naamgeving uitgegeven
Geconstateerd	Nee	Geconstateerd	Nee	Geconstateerd	Nee
In onderzoek	Nee	In onderzoek	Nee	In onderzoek	Nee
Begindatum	31-08-1955	Begindatum	06-06-1956	Begindatum	23-02-2011
Einddatum		Einddatum		Einddatum	
Documentdatum	31-08-1955	Documentdatum	06-06-1956	Documentdatum	23-02-2011
Mutatiedatum	09-12-2010	Mutatiedatum	09-12-2010	Mutatiedatum	08-03-2011
Documentnummer	RB 31-08-1955	Documentnummer	RB 06-06-1956	Documentnummer	RB 23-2-2011
Gerelateerde woonplaats	3030	Gerelateerde woonplaats	3030	Gerelateerde woonplaats	3030

In het brondocument (documentdatum 31-08-1955), wordt het Julianaplein niet genoemd. Volgens de BAG is het Julianaplein een openbare ruimte van het type 'weg ' en de Wedren een openbare ruimte ven het type 'terrein'. Beide openbare ruimten zijn in gebruik als parkeerterrein. De Wedren (210 parkeerplaatsen) is aanmerkelijk groter dan het Julianaplein (90 parkeerplaatsen).

Op de borden van de parkeerroute (P-route) die in het vierde kwartaal van 2013 geplaatst zijn, staat '[P7] Wedren' en '[P8] Julianaplein'. Op de voetgangersbewegwijzering uit begin 2015 staat 'Wedren [P]' en 'Julianaplein [P]'. In het raadsvoorstel staat dat de kosten met betrekking tot de uitvoering van deze naamgeving worden betaald uit het Representatiebudget. Wat zijn de kosten van het aanpassen van de bewegwijzering van de P-route en de voetgangersbewegwijzering?

Brief aan de raad - dhr. Essers straatnaamgeving Vierdaagseplein

Aan het Julianaplein ligt één pand (bouwjaar 1910) met het adres Julianaplein 1, 6524 AG Nijmegen. Aan de Wedren liggen twee panden (bouwjaar 1961) met de adressen Prins Bernhardstraat 12 en 14, 6521 AB Nijmegen. Bij de vaststelling van de naam Wedren in 2011 zijn deze adressen niet gewijzigd. De adressen aan de westzijde van de Wedren liggen in de wijk Altrade.

Van 10 maart 2011 tot en met 3 maart 2014 stond in het gemeentelijke Adressenoverzicht vermeld dat de Wedren in de wijk Stadscentrum ligt. Sinds 6 mei 2014 ontbreekt in het overzicht de wijknaam bij de openbare ruimten waaraan geen huisnummers zijn gekoppeld. Op 25 oktober 2006 heeft de gemeenteraad het college verzocht om een inventarisatie van discussiepunten ten aanzien van de wijkgrenzen te starten en gewenste herzieningen voor te leggen (raadsvoorstel 133/2006, beslispunt 4), maar hieraan is (nog) geen uitvoering gegeven.

argumenten
In raadsvoorstel 5/2015 wordt met geen woord gerept voor alternatieve locaties. Het voorstel munt uit door beknoptheid:

> Hoewel de Werkgroep Straatnaamgeving bestaande straatnamen bij voorkeur behoudt ondersteunt zij, in meerderheid, dit voorstel.
> Locaties zonder naam zijn schaars in de stad en een evenement als de Vierdaagse verdient een plek die gezien wordt. Bovendien ligt het plein in de onmiddellijke nabijheid van de startlocatie.
> Prinses Juliana blijft vernoemd in het nabijgelegen Julianapark waar zich ook de Julianaboom bevindt.
> De Werkgroep Straatnaamgeving vindt de voorgestelde locatie daarom passend.

Het Julianaplein is geen locatie zonder naam. Het was vroeger een plek die gezien mocht worden, maar de openbare ruimte is in 1955 doorsneden door de Prins Bernhardstraat. Het gedeelte ten westen hiervan heeft in 2011 de naam Wedren gekregen. Van het oorspronkelijk plein is naar schatting nog maar een derde over dat hoofdzakelijk dienst doet als parkeerterrein [P8] Julianaplein met 89 parkeerplaatsen en 1 gehandicaptenparkeerplaats. Op [P7] Wedren zijn 207 parkeerplaatsen en 3 gehandicapten parkeerplaatsen.

De keuze voor het wijzigen van de naam Julianaplein wordt in het raadsvoorstel niet onderbouwd. Waarom is de Wedren niet bij de naamgeving betrokken? Wat is de relatie met de naam Prins Bernhardstraat? Waarom kiest het college niet voor een andere locatie?

• Voorstel politici voor nieuwe straatnamen op bruggen over de Waal

'Vierdaagsesingel op Waalbrug'

De Gelderlander, zaterdag 21 november 2015

In het ambtelijk voorstel d.d. 7 december 2015 (registratienummer 15.0011590) staat niets over het voornemen van Wendy Grutters (DNF) om een initiatiefvoorstel in te dienen.
In mijn e-mailbericht van **22 oktober 2015** 10:31 heb ik de steller hierop reeds nadrukkelijk gewezen. In mijn eerste reactie op het conceptvoorstel stond onder meer:

> Historische namen moeten gekoesterd worden. Met het wijzigen van de namen van bestaande openbare ruimten dient uiterst zorgvuldig omgegaan te worden. Dat geldt vanzelfsprekend ook voor het initiatiefvoorstel. Bij het intrekken van een naam die op **5 februari 1910** voor het eerst

Brief aan de raad - dhr. Essers straatnaamgeving Vierdaagseplein

> door de gemeenteraad is vastgesteld, is dat niet het geval. Beslispunt 1 is ook niet in overeenstemming met de gegevens in de BAG. Aan openbare ruimte ID 0268300000001213 ligt een ander brondocument ten grondslag. De wijziging van de geometrie als gevolg van het raadsbesluit d.d. 23 februari 2011 (raadsvoorstel 24/2011) is niet geregistreerd.

Op een verzoek om verduidelijking volgde op 2 november 2015 19:44 een tweede reactie:

> In beslispunt 1 van het conceptvoorstel wordt voorgesteld het besluit van B&W van 19 september 1944 in te trekken waar het het Julianaplein betreft. Na dat collegebesluit heeft de raad nog twee besluiten genomen waarbij het Julianaplein niet expliciet genoemd wordt, maar die wel van invloed zijn op de geometrie van het Julianaplein. Eén van beide raadsbesluiten is als brondocument geregistreerd in de BAG: (...)
>
> Het gedeeltelijk intrekken van een collegebesluit dat niet geregistreerd is in de BAG is niet juist. Dat het raadsbesluit uit 2011 niet tot een mutatie van de 'actuele' gegevens van openbare ruimte ID 0268300000001213 heeft geleid, is een omissie. De registratie van de levenscyclus van het Julianaplein in de BAG schiet tekort.
>
> Het intrekken van een niet-geregistreerd besluit maakt de verwarring alleen maar groter. En dan heb ik het nog niet eens over de voorgestelde naamswijziging. Dat wordt de zesde keer dat de in 1910 vastgestelde naam wordt gewijzigd. Het conceptvoorstel draagt niet bij aan een goede naamgeving van de openbare ruimte.

Mijn opmerkingen over de gegevens in de BAG hebben niet geleid tot een ambtshalve correctie ex artikel 7 Besluit basisregistraties adressen en gebouwen.

Aan alle tegenargumenten worden in het raadsvoorstel volledig voorbijgegaan. Uit niets blijkt waarom een Vierdaagseplein op de plaats van het Julianaplein de voorkeur verdient boven een Vierdaagsesingel op een andere locatie. Aan het feit dat het initiatiefvoorstel (nog) niet is ingediend, kan het niet liggen. Dat is een gevolg van het optreden van de burgemeester. Over de rol van portefeuillehouder Ben van Hees tast ik in het duister.

Het optreden van de burgemeester tijdens de nieuwjaarsreceptie op 4 januari 2016 roept vooral vragen op (zie bijlage). Het is mij ook niet duidelijk hoe ik zijn optreden moet rijmen met de toezegging van portefeuillehouder Hannie Kunst in de kamerronde van 5 september 2012:

> 1. Straatnaamgeving zal in de toekomst pas worden aangebracht en feestelijk worden onthuld nadat een formeel besluit door de gemeenteraad is genomen.

Het straatnaambord met de naam Vierdaagseplein is weliswaar nog niet aangebracht, maar het is tijdens de nieuwjaarsreceptie al wel feestelijk onthuld voordat een formeel besluit door de gemeenteraad is genomen.

conclusie
Op basis van de relevante feiten en af te wegen belangen kom ik tot de conclusie dat het voorstel van het college niet bijdraagt aan een goede naamgeving van de openbare ruimte in Nijmegen. Er is een veel beter alternatief dat in raadsvoorstel 5/2016 niet vermeld wordt. Het voorstel van het college kan niet als hamerstuk worden afgedaan, maar dient tegelijk met het aangekondigde initiatiefvoorstel behandeld te worden.

Nijmegen, 9 januari 2016

Rob Essers

Brief aan de raad - dhr. Essers straatnaamgeving Vierdaagseplein

Van: Rob Essers
Aan: Bruls, Hubert BM20
Verzonden: woensdag 6 januari 2016 21:02
Onderwerp: Vierdaagseplein (verzoek om informatie)

T.a.v. de burgemeester van Nijmegen

Geachte heer Bruls,

Op internet trof ik op een aantal plaatsen dezelfde tekst aan met de kop '**Nijmegen krijgt Vierdaagseplein**'. Op een foto van Ger Loeffen staat u *zonder* ambtsketen met een straatnaambord. Volgens artikel 2 van het Koninklijk Besluit van 16 november 1852 draagt de burgemeester de onderscheidingstekenen *"wanneer hij (..) bij plegtige gelegenheden namens de gemeente opkomt."*

Op de gemeentelijke website heb ik geen persbericht aangetroffen. Ik heb wel het besluit B&W d.d. 15 december 2015, nummer 3.16 (embargo tot 5 januari 2016) gevonden. Daarin staat: *"Het voornemen om een voorstel in te dienen om de Vierdaagse te vernoemen in de straatnaamgeving is bekend gemaakt door de burgemeester tijdens de nieuwjaarsreceptie op 4 januari 2016."*

Het bekendmaken van een voornemen om een raadsvoorstel in te dienen is iets anders dan het uitreiken van een 'verjaardagscadeautje' namens het gemeentebestuur. Namens *welk* gemeentebestuur heeft u dit cadeautje uitgereikt? En heeft u voldoende duidelijk gemaakt dat het besluit om het Julianaplein naar de Vierdaagse te vernoemen nog door het bevoegde bestuursorgaan moet worden genomen? Uit de berichtgeving in de media blijkt dat u met uw optreden tijdens de nieuwjaarsreceptie een aantal mensen op het verkeerde been heeft gezet.

Straatnaamgeving behoort tot de grondwettelijke autonome bestuursbevoegdheid van de raad. Het is aan de raad om te bepalen of het Julianaplein (parkeerplaats P8) een geschikte locatie is. Een Vierdaagsesingel in de woonplaatsen Nijmegen en Lent zou meer recht doen aan het grootste wandelevenement van de wereld. Ik zou me kunnen voorstellen dat een meerderheid van de raad ervoor kiest om de meer dan 100 jaar oude naam Julianaplein op de huidige locatie te handhaven.

Met vriendelijke groet,

Rob Essers

Brief aan de raad - dhr. Essers straatnaamgeving Vierdaagseplein

Nijmegen krijgt Vierdaagseplein

In het jaar dat in en rond Nijmegen de 100ste Vierdaagse wordt gelopen, wordt het grootste meerdaagse wandelevenement ter wereld geëerd met een plein. Nog voor de Vierdaagse in juli zal het Julianaplein, dat deel uitmaakt van de start- en finishlocatie van de Vierdaagse, officieel 'Vierdaagseplein' heten.

Tijdens de nieuwjaarsreceptie van de gemeente Nijmegen reikte burgemeester Hubert Bruls namens het gemeentebestuur het 'verjaardagscadeautje', in de vorm van een officieel straatnaambord, over aan een volledig verraste Johan Willemstein, voorzitter van Stichting DE 4DAAGSE.

Het is voor het eerst sinds 1925, toen Nijmegen voorgoed de thuisstad werd van de Vierdaagse, dat een straat- of pleinnaam is gerelateerd aan het wandelevenement.

"En maakt u zich geen zorgen over koningin Juliana. Zij blijft in herinnering met het naastgelegen 'Julianapark'", stelt burgemeester Bruls de Nijmegenaren gerust. Het Julianapark maakt overigens ook deel uit van de start- en finishlocatie aan de Wedren.

--
www.gaypnt.demon.nl/straatnamen

Brief aan de raad - Hart voor Hazenkamp voorwaardelijke verkoop . . .

reg.nr.: 16.000401
procesverantw.: BHSO/B21
INGEKOMEN
13 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN
class.nr.: 75
afdeling:

Stichting Hart voor Hazenkamp
www.bouwvossenlaan.nl bouwvossenlaan@gmail.com

Aan de Leden van de Raad van de Gemeente Nijmegen

Betreft: voorwaardelijke verkoop ROC-terrein Vossenlaan 44 aan Woonfront Vossenlaan B.V.

Nijmegen, 12 januari 2016

Geachte leden van de Raad van de Gemeente Nijmegen,

Inleiding

Als bijlage bij deze brief vindt u een brief aan het College van de Gemeente Nijmegen met als portefeuillehouder wethouder B. Velthuis. Dit collegevoorstel is door oplettendheid van een van onze actieve wijkbewoners onder onze aandacht gekomen. In het verleden is namens het College aan de Stichting Hart voor Hazenkamp aangegeven dat de stichting steeds geïnformeerd zou worden bij nieuwe ontwikkelingen rond Vossenlaan 44. Deze afspraak blijkt nu niet te zijn nagekomen.

Verder is bijgevoegd een uitdraai van een eerste onderzoek naar de herkomst van de naam Woonfront Vossenlaan BV, waaruit kan worden afgeleid dat dit alleen maar een nieuwe naam is in het Stuworld/Stu Project BV-dossier. Een dergelijk vertakt conglomoraat van besloten vennootschappen onder B.J.M van de Ven Holding BV wekt bij de stichting nogal wat argwaan.

Inbreiding

In de politieke visie van de Gemeente Nijmegen is vastgelegd dat inbreiding binnen de bestaande stad alleen zal plaatsvinden, indien daarvoor voldoende draagvlak binnen de omgeving van de inbreiding bestaat. Wij kunnen u verzekeren dat in de omgeving van Vossenlaan 44 geen draagvlak is te vinden voor de bouw van 140 appartementen voor een groep bewoners die niet aansluit bij de bestaande groep bewoners.
Volgens de nieuwe gemeentelijke woonvisie geldt voor nieuwbouwlocaties het standpunt dat in elke wijk buiten de Waalsprong en het Waalfront, dus ook in de Hazenkamp, terughoudend wordt omgegaan met nieuwe ontwikkelingen. Die worden in alle gevallen getoetst aan de criteria zoals vermeld in de woonvisie. Dit betekent dat zorgvuldig wordt gekeken naar aanvullingen in het aanbod op wijkniveau, waarbij woningen met een combinatie van zorg hoog scoren.
Verder is vanuit de wijk Hazenkamp aangegeven dat in deze wijk wel draagvlak bestaat voor een beperkt aantal woningen voor bewoners met een bijzondere zorgvraag.
Tenslotte, de Stichting Hart voor Hazenkamp heeft geïnventariseerd of in de wijk draagvlak bestaat voor huisvesting van gezinnen van asielzoekers met een status. Hiervoor is inderdaad draagvlak en de stichting heeft dit aan wethouder B. Frings laten weten. Geen ander reactie dan een ontvangstbevestiging is ontvangen.

Zorgwoningen

In het dossier rond het Smit Draad-terrein heeft de Gemeente Nijmegen gezegd op zoek te gaan naar andere locaties in de omgeving van dit terrein voor de realisering van zorgwoningen. De locatie Vossenlaan 44 lijkt daarvoor een uiterst geschikte plaats. Verder erkent de Gemeente Nijmegen dat in de wijk Hazenkamp grote behoefte is aan kleinere woningen voor de ouderen in de wijk die graag in de hun bekende wijk willen blijven wonen, maar niet meer de last van een groot huis aankunnen. Op dit moment zijn in de wijk niet veel jongeren die voorkeur hebben voor woonruimte in deze wijk. De meeste jongeren zijn goed opgeleid en zoeken elders emplooi. In reactie op de door de Stichting Hart voor Hazenkamp ingediende zienswijze ten aanzien van de ontwerp Woonvisie 2015-2020 laat de Gemeente Nijmegen weten dat het aanpassen van de bestaande woningvoorraad aan een ouder wordende bevolking onderdeel van de woonvisie is. Snelle realisatie is daarbij de gemeentelijke ambitie. De Stichting Hart voor Hazenkamp zegt dat dat dan ook op het terrein Vossenlaan 44 te doen is. Geen woorden, maar daden!

Ontwerp-bestemmingsplan Nijmegen Midden 17

Uit het recent ingediende ontwerp Bestemmingsplan Nijmegen Midden 17 blijkt dat de wijk Hazenkamp te weinig groen heeft en te weinig speelgelegenheid voor kinderen. Het Goffertpark kan niet als alternatief voor de wijkbewoners gelden. Op weekdagen lijkt het daar wel een dierentuin en in de zomer staan er met regelmaat grote lelijke schermen omheen met alle bijbehorende overlast voor de omliggende wijken.

Verkeer

De bevolking van de wijk Hazenkamp bestaat uit jonge gezinnen en veel ouderen. Het is voor de verkeersveiligheid in de wijk onwenselijk dat door de bouw van een groot appartementencomplex het aantal verkeersbewegingen met name aan het begin en eind van de schooltijden enorm stijgt.

Prijs en procedure

Uit het collegevoorstel van 17 november 2015 kan de conclusie worden getrokken dat de Gemeente Nijmegen in tegenstelling tot een eerder standpunt nu niet meer wil vasthouden aan de boekwaarde van het ROC-terrein Vossenlaan 44 als verkoopprijs. Het bedrag van € 5,1 miljoen voor de gekoppelde verkoop van dit terrein en het aan de Gemeente Nijmegen toebehorende deel van het Hermesterrein is als realistisch minimum bedrag genoemd in de brief van het Ontwikkelingsbedrijf Grondzaken aan Stu Project B.V. gedateerd 10 juli 2012 en ondertekend door bureauhoofd E.T.W.M. Top.

Nu wordt voor het terrein aan de Vossenlaan 44 een prijs aangehouden van € 3,5 miljoen.
Eerder al hebben wij aangegeven dat we het vreemd hebben gevonden dat de Gemeente Nijmegen een contract heeft gesloten met Stuworld, terwijl dit bij de openbare inschrijving een van de lage inschrijvers was. Naar de reden hiervan kunnen wij alleen gissen.
In de late ongedateerde reactie van de Gemeente Nijmegen op de brief vanuit de raad gedateerd 7 juli 2015 wordt gezegd dat de inschrijvers destijds met dezelfde informatie hebben kunnen bieden op het terrein aan Vossenlaan 44. Naar ons weten is dit antwoord niet geheel zuiver. Bij enkele projectontwikkelaars is de suggestie gewekt dat de te realiseren bouw op het terrein Vossenlaan 44 alleen mogelijk was binnen de contouren van het nu bestaande gebouw. Indien deze projectontwikkelaars hadden geweten dat de bouw van appartementen was toegestaan zonder zich vast te leggen op de bestaande contouren, zouden zij bij hun calculaties tot hogere biedingen hebben kunnen komen.
Door de onderhandse, niet publieke procedure die met Stuworld/Stu Project BV, thans opererend als Woonfront Vossenlaan BV, is gevoerd, heeft de Gemeente Nijmegen in onze ogen een niet correcte handelwijze gevolgd tegenover andere projectontwikkelaars. Meer openheid is toch een van de adagia van dit college.

Conclusie

- Voor de bouw van 140 appartementen op het terrein Vossenlaan 44 bestaat onvoldoende draagkracht in de wijk Hazenkamp.
- Voorrang moet worden gegeven aan de realisering van woningen voor ouderen en zorgwoningen op dit terrein.
- Meer ruimte voor groen en kinderen in de wijk Hazenkamp moet worden gecreëerd eventueel gedeeltelijk op dit terrein.
- Meer procedurele openheid moet worden gegeven vanuit het College van de Gemeente Nijmegen over de ontwikkeling van het terrein Vossenlaan 44.

Zoals bekend kan de Stichting Hart voor Hazenkamp spreken namens het grootste deel van de betrokken omwonenden. Wij vinden dat hun stem meer aandacht verdient.

Wij zijn van harte bereid u nader te informeren.

Met vriendelijke groeten,

mr. G.J.M. van Heijst, voorzitter dr. A.V.M.B. Schattenberg, secretaris

Brief aan de raad - dhr De Wit inzake Voortgang Fairtrade Nijmegen

B28

reg.nr.: 16.0000413
procesverantw.: BMSO

INGEKOMEN
13 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: 75
afgedaan:

Van: Pieter de Wit [mailto:olonpdw@gmail.com] **Namens** PdW_FT024
Verzonden: woensdag 13 januari 2016 12:10
Aan: Bruls, Hubert BM20
CC: Griffie
Onderwerp: Voortgang Fairtrade Nijmegen

Aan:
College van B&W Nijmegen
en
Gemeenteraad Nijmegen

Datum: 13 januari 2016
Onderwerp: Aanvraag titel 'Fairtrade Gemeente' voor Nijmegen

Geachte heer Bruls en, via u, geacht College en geachte Raad,

Afgelopen periode heeft de werkgroep Fairtrade Nijmegen hard gewerkt om aan de criteria te voldoen voor de titel van 'Fairtrade Gemeente' voor Nijmegen. We hebben ons vooral gericht op het in kaart brengen van winkels, bedrijven, organisaties, restaurants, cafe's, etc, die in Nijmegen al Fairtrade producten gebruiken en/of verkopen. Dat heeft geleid tot een indrukwekkende lijst van nu al 47 winkels, 15 horeca-bedrijven, 12 bedrijven en 50 maatschappelijke organisaties.

We hebben natuurlijk ook het proces van Aanbesteding Dranken van de gemeente zelf met belangstelling gevolgd en zijn blij te constateren dat m.i.v. januari 2016 ook de gemeente zelf Fairtrade inkoopt. Ook de wijk- en buurtcentra zijn bezig met de overstap naar Fairtrade.

Begin dit jaar hebben we dan ook de formele aanvraag bij de landelijke organisatie 'Fairtrade Gemeente' ingediend. We hopen natuurlijk op een positieve beoordeling. De verstrekking van de titel 'Fairtrade Gemeente' aan Nijmegen willen we natuurlijk met de nodige feestelijkheden gepaard laten gaan, we denken zelf dat dat in de maand april zou kunnen gebeuren. We treden graag in overleg met u over hoe en wanneer die titelverstrekking zou kunnen plaatsvinden en u rol daarin.

Op 8 oktober 2014 hebt u ons ook gesteund met een subsidie van € 6.000,-. Van dat bedrag hebben we nog ongeveer de helft beschikbaar, wat we (deels) in kunnen zetten voor de feestelijkheden rond de verstrekking van de titel.

We vinden het mooi dat we aan het feestelijke 2016-jaar op deze manier ook een bijdrage kunnen leveren. Het houdt natuurlijk niet op met het verkrijgen van de titel: als werkgroep zijn we druk met plannen om Fairtrade in Nijmegen, mede in relatie tot het brede streven om een groene en duurzame stad te zijn, verder te promoten.

Met vriendelijke groet,
Pieter de Wit

Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols

ANBO

reg.nr.: 16.000615
proceshouder: BMSO

INGEKOMEN
14 JAN. 2016
GEMEENTE NIJMEGEN

class.nr.: P5
afgedaan:

B29

Bezoekadres
Houttuinlaan 3, 3447 GM Woerden

Postadres
Postbus 2012, 3440 DA Woerden

Telefoon (0348) 46 66 66

E-mail info@anbo.nl
Website www.anbo.nl

K.v.K. Utrecht 40476442
ABN AMRO NL16ABNA0433715014

Gemeenteraad Nijmegen
t.a.v. de griffie
Posbus 9105
6500 HG Nijmegen

Woerden	Onderwerp	Kenmerk	Informatie bij
13 januari 2016	aanbieding rapport Vinger aan de pols	2016 - 18	Liesbeth Boerwinkel 0348 466 628

Geachte griffie,

Graag vraag ik u om onderstaande brief onder de aandacht te brengen van de leden van uw gemeenteraad.

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is inmiddels een jaar in werking. Gemeenten, waaronder ook uw gemeente, hebben uitvoering gegeven aan de Wmo 2015 en hun inwoners geïnformeerd. ANBO was benieuwd naar de wijze waarop gemeenten vorm hebben gegeven aan de uitvoering van de Wmo en communicatie met hun bugrers, met name via hun website. Daartoe heeft ANBO in het kader van het project 'Vinger aan de pols' de data van 80 gemeenten vergeleken: zowel data van enkele uitvoeringsaspecten van de Wmo 2015 als de wijze waarop de gemeente informatie op haar website heeft opgenomen.

Voor het onderzoek heeft ANBO dankbaar gebruik gemaakt van de inzet van lokale vrijwilligers.

Ook uw gemeente was bij het onderzoek betrokken. Graag bieden we bijgevoegd rapport 'Vinger aan de pols' aan en maken wij u attent op onz aanbevelingen.

Indien u nadere informatie wenst over hoe uw gemeente op de verschillende onderdelen heeft gescoord kunt u contact opnemen met Liesbeth Boerwinkel, (l.boerwinkel@anbo.nl).

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Boerwinkel
Adviseur collectieve belangenbehartiging
ANBO

Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols

Onderzoeksrapport Vinger aan de pols:

uitvoering Wmo door gemeenten

Woerden, 1 november 2015

Colofon

Uitgave:	rapport Vinger aan de pols
	ANBO
Redactie:	Liesbeth Boerwinkel, Steven Bangoer
Eindredactie:	Vera Diepeveen, Joeri Veen
Dataverzameling:	Steven Bangoer

Met dank aan: De heer A. Derksen (2)*, de heer H. Donker (2), mevrouw H. Flore (3), mevrouw I. van der Geest (1), de heer J. van Hees (1), de heer B. Keus (1), de heer J. Leeman (1), de heer R. Pels (3), de heer T. Reichwein (1), de heer H. Riemens (1), de heer J.W. van der Straaten (1), mevrouw E. Wentzel (3), mevrouw J van der Werf (1), de heer J. Zwaan (1)

*aantal ingeleverde inventarisatielijsten

Datum:	4 november 2015
Versie:	01

ANBO, Woerden, 2015, ©

Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols

Inhoudsopgave

Inleiding 4

I Aanleiding 4
II Vinger aan de pols 4
III Werkwijze en verantwoording 5
IV Resultaten 6

Resultaten

A Huishoudelijke hulp 7
B Inkomensvoorzieningen voor lagere inkomens 10
C ‘Het onderzoek’ naar de situatie cliënt op grond van de Wmo 11
D Beleid gemeente met betrekking tot mantelzorgondersteuning 13
E Attenderen cliënten op mogelijkheid onafhankelijke cliëntenondersteuning 15
F Criteria woningaanpassingen 15
G Burgerparticipatie en Politieke kleur 16

V. Vergelijking gemeenten 18

VI. Conclusies 19

Bijlagen 23

Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols

I. Aanleiding

De Wmo 2015 is inmiddels bijna een jaar ingevoerd. De nieuwe Wmo biedt veel ruimte voor gemeenten in de wijze van uitvoering. In tegenstelling tot de voorafgaande Wmo bevat de wet geen letterlijke bepalingen over de verstrekkingen van huishoudelijke hulp, financiële ondersteuning bij woningaanpassingen, enzovoorts.

De nieuwe wet bepaalt slechts dat de gemeente onderscheid kan maken tussen algemene voorzieningen (een uniform aanbod voor alle of een beperkte groep inwoners) en maatwerkvoorzieningen. De gemeente moet na een melding van een verzoek om ondersteuning, zorgvuldig onderzoek doen naar de persoonlijke situatie van de cliënt en een schriftelijk verslag aan de cliënt uitreiken. Daarna kan de cliënt een verzoek om een maatwerkvoorziening aanvragen en bij een negatieve beschikking van de gemeente hiertegen een bezwaarschrift indienen.

Bij ANBO kwamen in het eerste half jaar veel signalen en meldingen binnen waaruit bleek dat de Wmo door gemeenten op zeer uiteenlopende wijze werd uitgevoerd. Dit was voor ANBO aanleiding om een structureel beeld te krijgen van hoe de Wmo op bepaalde onderdelen door gemeenten wordt uitgevoerd. ANBO heeft hiervoor het project ‘Vinger aan de pols’ opgezet.

II. Vinger aan de pols

Het project Vinger aan de pols houdt in dat ANBO in de periode medio augustus tot en met eind oktober 2015 heeft onderzocht hoe gemeenten uitvoering geven aan een aantal belangrijke onderdelen van de Wmo, te weten: huishoudelijke hulp, inkomensondersteuning, woningaanpassingen, mantelzorgondersteuning en wijze waarop het ‘onderzoek’ plaatsvindt. We hebben juist voor deze onderwerpen gekozen omdat hierover de meeste vragen van leden bij de Raadslijn van ANBO binnenkwamen.

De onderzoeksrapportage ‘Vinger aan de pols’ put uit drie bronnen voor dataverzameling:

A. Database gemeenten van ANBO met items over huishoudelijke hulp, inkomensondersteuning, het proces rond het ‘onderzoek’ o.g.v. de Wmo, mantelzorgondersteuning en woningaanpassingen. Hiertoe werden een stagiair bestuurskunde en vrijwilligers (‘dataverzamelaars’) onder supervisie van de adviseur belangenbehartiging Wmo van ANBO ingezet.

B. Vragen bij de Raadslijn. Voor Vinger aan de pols werden kwalitatieve en kwantitatieve gegevens geïnventariseerd over de items huishoudelijke hulp, inkomensondersteuning, proces

rond het ‘onderzoek’ o.g.v. de Wmo, mantelzorgondersteuning en criteria woningaanpassingen.

C. Meldingen op www.dezorgonzezorg.nl van individuele senioren over huishoudelijke hulp, inkomensondersteuning, het proces rond het ‘onderzoek’ o.g.v. de Wmo; mantelzorgondersteuning en woningaanpassingen.

Om zoveel mogelijk meldingen te genereren over de onderwerpen in kwestie is eind augustus 2015 een nieuwsbrief onder leden en niet-leden verspreid om aandacht te besteden aan Raad & Daad, de mogelijkheid vragen te richten aan de Raadslijn en een oproep om meldingen aan te leveren bij www.dezorgonzezorg.nl.

III. Werkwijze en verantwoording

Onderhavig rapport bevat de uitkomsten van A: database gemeenten. De uitkomsten zijn vervolgens naast B: signalen van de Raadslijn en C: de meldingen bij het meldpunt www.dezorgonzezorg.nl gelegd.

Inventarisatie data

Op het verenigingsbureau van ANBO in Woerden is per 1 september 2015 een stagiair bestuurskunde gestart, onder aansturing van de belangenbehartiger Wmo. Hij heeft in de periode van 1 september tot en met 20 oktober data van gemeenten in een database ingevoerd. De data zijn gebaseerd op schriftelijke bronnen van of namens de gemeenten en voldoen aan de volgende voorwaarden:

- vastgesteld door gemeenteraad, College van B&W of gemeentelijke dienst;
- voor meerdere inwoners geldend: Wmo verordening, Wmo beleidsplan, beleidsregels, richtlijnen, algemene brief aan (meerdere) inwoners etc.;
- individuele brieven van gemeenten aan senioren met standaardelementen (ontvangen bij de ANBO Raadslijn);
- zo actueel mogelijk (ieder geval 2015).

Hiertoe heeft hij de volgende bronnen geraadpleegd: Wmo verordeningen, Wmo beleidsplannen en websites van gemeenten. Bij onduidelijkheid is er telefonisch navraag gedaan bij een gemeente en lokale organisaties, zoals steunpunten voor mantelzorg.

Daarnaast hebben 14 ANBO-leden input aangeleverd als ‘dataverzamelaar’. Het betreft vrijwilligers van ANBO die kennis van de Wmo hebben als ingangen bij de gemeente met betrekking tot de

Wmo. Zij hebben hiervoor een aparte instructiebijeenkomst gevolgd. Tot slot hebben we gebruik gemaakt van standaardbrieven die bij de ANBO Raadslijn zijn binnengekomen, met name met betrekking tot de invoering van de dienstencheque/dienstenvoucher in het kader van de Huishoudelijke Hulp Toelage.

Voor het verzamelen van data is een inventarisatielijst gebruikt (zie bijlage 1.). Voor de verwerking van gegevens is een codeboek ontwikkeld voor een uniforme en verantwoorde invoering van data (zie bijlage 2.). Zo is er een standaard werkwijze en codering ingevoerd voor gemeenten die na twee keer emailcontact en twee telefonische contacten niet de gevraagde informatie leverden (code 'l').

De geïnventariseerde data hebben we vergeleken met signalen die we bij de ANBO Raadslijn respectievelijk het ANBO Meldpunt www.dezorgonzezorg.nl hebben ontvangen. Daar waar relevant hebben we signalen toegevoegd aan de uitkomsten van het onderzoek.

Aantal gemeenten en spreiding

Totaal zijn er 80 gemeenten benaderd met gerichte vragen. Voor de presentatie van de uitkomsten is van belang dat deze gemeenten representatief zijn. Daarom werd primair ingezet op een databestand voor gemeenten met een spreiding naar inwonertal en regio. In het onderzoek 'Wmo verordeningen en Wmo beleidsplannen' najaar 2014 (Mox) is uitgegaan van 100 gemeenten verspreid over Nederland en naar inwonertal. Deze indeling is ook gebruikt voor het onderzoek woonbeleid/woningaanpassingen (Kienonderzoek januari 2015). De betreffende indeling diende als basis voor de opzet van database. De selectie van gemeenten is vervolgens aangepast aan de indeling van 43 Wmo regio's (zie bijlage 4.). Deze Wmo regio's hebben zich ontwikkeld in de voorbereidingsfase van de nieuwe Wmo en komen grotendeels overeen met de nieuwe jeugdzorgregio's. In elke Wmo regio is minimaal één gemeente ad random gekozen en benaderd.

IV. Resultaten

Hieronder volgen per thema de resultaten met de kernvraag aan gemeenten als uitgangspunt. Zie per onderdeel de betreffende kernvraag. Ook hebben we ter aanvulling onderzocht hoed e gemeente de burgerparticipatie heeft vorm gegeven en de politieke kleur van de wethouder met de de Wmo in zijn portefeuille. Daar waar relevant is verbinding gelegd met de uitkomsten van andere vragen. Wij hechten er grote waarde aan dat gemeenten hun licht opsteken bij andere gemeenten voor interessante 'good practices'. Daarom zijn er in een apart kader zoveel mogelijk opvallende praktijkvoorbeelden van gemeenten geschetst per thema, die ofwel als voorbeeld voor anderen strekken of getuigen van een bepaalde visie van de gemeente.

Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols

A. Huishoudelijke hulp

In de Wmo 2015 staan niet specifieke voorzieningen beschreven waar een inwoner aanspraak op kan doen, dit in tegenstelling tot de Wmo waarin voorzieningen als hulp bij het huishouden en woningaanpassingen wel specifiek werden genoemd. Zo komt het begrip 'hulp bij het huishouden' of 'huishoudelijke hulp' niet in de Wmo 2015 voor. Een gemeente kan hulp bij het huishouden als algemene voorzieningen en/of als maatwerkvoorziening aanbieden. Daar waar een algemene voorziening (met name in de vorm van dienstencheque) niet voor de individuele cliënt volstaat, kan deze de gemeente vragen om een hulp bij het huishouden als individuele voorziening. In hoeverre geven gemeenten expliciet de mogelijkheid van huishoudelijke hulp als individuele maatwerkvoorziening?

Van de benaderde gemeenten biedt ruim 78% huishoudelijke hulp aan als maatwerkvoorziening. Enkele gemeenten hebben een andere vorm gekozen door niet HH1 (feitelijke hulp bij het huishouden) maar HH2 (ondersteuning bij de regie over het huishouden) als maatwerkvoorziening mogelijk te maken (zoals de gemeenten Assen, Apeldoorn en Harlingen).

Waar baseert de gemeente de omvang van 'hulp bij het huishouden' op? Van de benaderde gemeenten baseert 35% van de gemeenten, de maatwerkvoorziening op een schoon/leefbaar huis; 16,5% op het aantal uren. De overige gemeenten gebruiken een mengvorm. Vijf gemeenten geven geen duidelijke informatie over waarop zij hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening baseren. Vijf gemeenten hebben een heel eigen aanpak.

De gemeente Amersfoort onderscheidt zich van de andere onderzochte gemeenten door de hulp bij het huishouden te baseren op het algemene resultaat: 'Zo lang mogelijk thuis wonen', hetgeen de gemeente veel beleidsvrijheid biedt om al dan niet hulp bij het huishouden te verstrekken.

Huishoudelijke hulp als dienstencheque

De staatssecretaris VWS heeft zomer 2014 de Huishoudelijke Hulp Toelage in het leven geroepen om gemeenten het mogelijk te maken werkgelegenheid in de thuiszorg te behouden. Tot uiterlijk 15 oktober 2014 konden gemeenten een Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) voor 2015 aanvragen bij het Ministerie VWS. Zij worden geacht de HHT om te zetten als dienstencheque[1] voor een

[1] Door sommige gemeenten ook HHT (Hulp huishoudelijke toelage) of dienstenvoucher genoemd.

groep inwoners. Uit de Meicirculaire Gemeentefonds 2015[2] blijkt dat ca. 98% van het totaal aantal gemeenten de HHT bij het Rijk heeft aangevraagd.

Van de in het onderzoek benaderde gemeenten heeft 78,5% (N= 62) van het Rijk een HHT ontvangen (zie Meicirculaire 2015). Van de gemeenten die de HHT van het Rijk hebben ontvangen, biedt 80,6% een dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp-toelage aan haar inwoners aan. Nagenoeg een vijfde (19,4%) van de gemeenten die een HHT van het Rijk hebben ontvangen bieden (nog) geen dienstencheque aan.

De gemeente Amstelveen stelt dat de voorwaarden voor de HHT niet overeen kwamen met de mate van beleidsvrijheid die het Rijk in eerste instantie deed vermoeden. De gemeente Amstelveen heeft tot op heden nog niet bezuinigd op huishoudelijke hulp. De HHT-regeling was om deze reden niet noodzakelijk omdat compensatie voor de huishoudelijke hulp niet nodig was en omdat thuiszorgorganisaties niet geconfronteerd werden met minder werk.

Aan de andere kant zijn er 8 gemeenten die geen HHT van het Rijk hebben ontvangen maar wel een dienstencheque aanbieden. Voor de inwoners van 5 van deze 8 gemeenten is bovenop/naast/in plaats van de cheque ook een individuele maatwerkvoorziening mogelijk.

De gemeente Harderwijk stelt bewust te hebben afgezien van invoering van de dienstencheque omdat zij huishoudelijke hulp als individuele maatwerkvoorziening aanbiedt. De gemeente noemt als reden dat zij HH1 goedkoper voor de cliënt met een laag inkomen kan aanbieden dan de dienstencheque. Dit vloeit voort uit de eigen bijdrage die voor cliënten op minimumniveau lager uitvalt dan een inleg voor de dienstencheque van € 5,-.

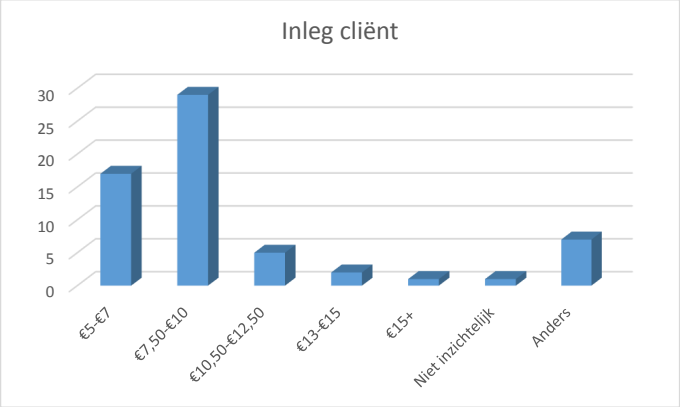
Voor hoeveel uren huishoudelijke hulp per week kunnen inwoners gebruikmaken van de dienstencheque? Het aantal uur per week tussen 2 en 4,5 uur kom het meest voor: dit geldt bij 42% van de onderzochte gemeenten (N=59 aantal gemeenten met dienstencheque). Bij 12% van de gemeenten met een dienstencheque is deze inzetbaar voor 1,5 uur per week. Nagenoeg een vijfde (24%) van de gemeenten gebruikt een andere systematiek dan het aantal uur per week, zoals het aantal uren hulp bij het huishouden op jaarbasis.

[2] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2015/06/01/meicirculaire-gemeentefonds-2015

Wat moeten cliënten zelf inleggen voor de dienstencheque per uur? Het meest gebruikelijk is een inleg voor de cliënt tussen de €7,50 en de €10,- per uur. Enkele gemeenten stellen de inleg van de cliënt afhankelijk van diens inkomen.

De gemeente Leiden biedt de HHT/dienstencheque gratis aan voor inwoners met een lager inkomen dan 120% van de bijstandsnorm. Voor overige inwoners is de inleg €10,- per uur.

Bij de ANBO Raadslijn zijn in 2015 relatief veel vragen (38) binnengekomen over onduidelijke informatie door de gemeente over de dienstencheque al dan niet in verhouding tot een eerder verstrekte maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp. Ook constateren wij dat standaardbrieven van enkele gemeenten over de invoering van de dienstencheque slecht leesbaar wegens onduidelijk en slecht taalgebruik zijn en bepaalde informatie missen. Zoals het feit dat met een dienstencheque men zelf alsnog een thuiszorgorganisatie moet benaderen en dat de thuiszorgorganisatie eigen voorwaarden kan stellen, zoals het afsluiten van een contract van een minimum aantal uur huishoudelijke hulp per week[3]. Ook hebben enkele leden hun verbazing en ongenoegen geuit over het feit dat zij goedkoper uit waren met de hulp bij het huishouden als voormalige maatwerkvoorziening dan de inleg bij de dienstencheque. Dit betrof mensen met een minimuminkomen waarvoor de eigen bijdrage voor een maatwerkvoorziening lager uitvalt dan de inleg van bijvoorbeeld €7,50 voor de dienstencheque.

[3] Vergelijk ook opmerking bij C. Onderzoek Wmo door gemeenten, p. 12 midden.

B. Inkomensvoorzieningen voor lagere inkomens

Gemeenten hebben - los van de Wmo en sinds jaren - een regeling Bijzondere bijstand om inwoners met een inkomen op minimumniveau financieel bij te staan voor bijzondere uitgaven. Op grond van artikel 2.1.7 Wmo kunnen gemeenten een lokale regeling opstellen voor personen met een beperking en aanmerkelijke meerkosten voor een tegemoetkoming (art. 2.1.7 Wmo). Dit vloeit voort uit de overheveling van de WTCG en CER[4] gelden naar gemeenten in 2014. Gemeenten zijn hiertoe echter niet verplicht. Ook kunnen gemeenten aan bepaalde groepen een korting op de eigen bijdrage geven voor algemene voorzieningen (art. 2.1.4. lid 2.a Wmo).

Vrijwel alle benaderde gemeenten (94%) hebben één of meerdere financiële regelingen voor (financieel) kwetsbare inwoners die online terug te vinden zijn. Voor de overige 6% was geen informatie over financiële regelingen vindbaar op de website van de gemeente.

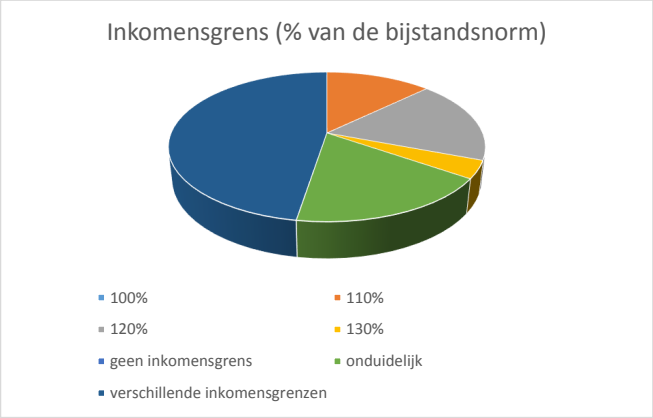
Hoe hebben gemeenten vorm gegeven aan één of meerdere financiële regelingen? Van de onderzochte gemeenten is het aantal gemeenten dat slechts één regeling aanbiedt in de minderheid. Zo zijn er 2 gemeenten die uitsluitend een collectieve zorgpolis aanbieden, 2 gemeenten die uitsluitend korting geven op de eigen bijdrage voor algemene Wmo voorzieningen en 7 gemeenten die uitsluitend bijzondere bijstand bieden. De meeste gemeenten hebben een combinatie van verschillende financiële regelingen. Het meest komt de combinatie van collectieve zorgpolis, bijzondere bijstand en nog een andere regeling voor: bij 60.8%.

De informatie over financiële regelingen was in het algemeen slecht dan wel versnipperd vindbaar op de website van de gemeenten, dit gold voor 63%. Zo is informatie over de collectieve zorgpolis vaak niet bij ‘minimabeleid’ op de website van de gemeente te vinden maar wel bij het item ‘zorgverzekering’.
Hoe eenvoudig of gecompliceerd is het om een aanvraag te doen voor een financiële regeling? We hebben daarvoor de aanvraagformulieren van gemeenten onder de loep genomen, voor zover die op de website van de gemeente te vinden waren.

38% van de onderzochte gemeenten hanteert een aanvraagformulier waarin naast persoonsgegevens ook gegevens over inkomen, vermogen en overige gegevens worden gevraagd. Enkele gemeenten laat de aanvraagprocedure uitsluitend via DigiD lopen. Bij 52% van de gemeenten geldt dat bij elke financiële regeling een andere inkomensgrens wordt gehanteerd. Dat is begrijpelijk aangezien elke regeling een eigen karakter en doelgroep heeft.

[4] WTCG: Wet Tegemoetkoming Chronisch Zieken en Gehandicapten; CER: Compensatie Eigen Risico.

De gemeente Apeldoorn hanteert een relatief hoge inkomensgrens voor de collectieve zorgpolis: voor gezinnen met een gezamenlijk netto maandinkomen van 150% van het sociaal minimum inkomen.

C. ‘Het onderzoek’ naar de situatie van de cliënt op grond van de Wmo

De gemeente dient ‘onderzoek’ te doen naar de persoonlijke situatie van de cliënt, zijn eigen mogelijkheden en de mogelijkheden van zijn sociale omgeving. De Memorie van Toelichting bij de Wmo 2015 stelt dat het onderzoek ‘op professionele en zorgvuldige wijze’ dient plaats te vinden. Op welke wijze en hoe transparant heeft de gemeente de procedure rond het onderzoek op haar website geregeld? In de meeste gevallen (58%) voert een Wmo vertegenwoordiger van de gemeente, zoals een consulent van een Wmo Meldpunt, het onderzoek uit en bij een vijfde (ruim 21%) van de gevallen gebeurt dit door een lid van het sociaal wijkteam. Het blijkt dat een MEE organisatie[5] en/of thuiszorgorganisatie verbonden kan zijn aan een Wmo meldpunt en dat deze ook deelnemen aan een sociaal wijkteam. In de praktijk is het dus heel goed mogelijk dat het feitelijke onderzoek namens de gemeente door een medewerker van een MEE organisatie of thuiszorgorganisatie plaatsvindt.

[5] MEE organisaties zijn oorspronkelijk opgericht om mensen met een verstandelijke beperking te ondersteunen. Sinds de nieuwe Wmo bieden zij ook ondersteuning aan inwoners die een beroep doen op de gemeente in het kader van de Wmo. Veel gemeenten hebben hiervoor een contract met een MEE organisatie afgesloten.

Dit sluit aan bij diverse vragen van ANBO-leden aan de Raadslijn over de handelwijze van een thuiszorgorganisatie (soms hun eigen hulp) die in het kader van het onderzoek aankondigt dat 'wegens bezuinigingen het aantal uren huishoudelijke hulp zal worden verminderd'. Daarnaast kwam de Raadslijn veel brieven aan cliënten onder ogen, waarin de procedure voor het onderzoek niet helder was beschreven[6].

Het was nagenoeg onmogelijk om uitgewerkte protocollen van de werkwijze van de gemeenten te achterhalen. Wel is nagegaan hoe de gemeente naar zijn inwoners op de website communiceert over de procedure rond het onderzoek. Een kleine meerderheid (53%) van de gemeenten geeft basale informatie die globaal neerkomt op teksten als: *'Indien u behoefte heeft aan ondersteuning kunt u terecht bij..', 'Er vindt een gesprek plaats en we gaan kijken naar wat u zelf kunt' en 'Op basis daarvan gaan we na..'.*
Deze vorm van communicatie hebben we betiteld als basale informatie. Onderzochte gemeenten die uitgebreidere informatie op hun website opnemen met een stappenplan over de hele procedure rond het onderzoek zijn in de minderheid: 33%. Slechts enkele gemeenten geven geheel geen informatie op hun website of uiterst onduidelijke informatie.

De Friese Meren informeert haar inwoners op een zeer duidelijke en klantvriendelijke wijze over de procedure vanaf melding tot en met het onderzoek, inclusief de geboden nazorg via een website en een filmpje: http://www.defryskemarren.nl/inwoners/sociaal-wijkteam_42558/

D. Beleid gemeente met betrekking tot mantelzorgondersteuning

De Wmo 2015 geeft in verschillende artikelen aandacht aan de mantelzorger: de mogelijkheden van mantelzorg wordt meegenomen in het onderzoek naar de ondersteuningsvraag van de cliënt en de gemeente houdt ook rekening met de behoefte aan ondersteuning van de mantelzorger (art. 2.3.2. Wmo). De gemeente draagt zorg voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de omgeving (het 'mantelzorgcompliment' art. 2.16 Wmo). Tot slot neemt de gemeente in zijn Wmo Beleidsplan besluiten of te verrichten handelingen op die gericht zijn op ondersteuning van de verschillende categorieën van mantelzorgers (art. 2.1.2. lid b. Wmo).

Voordat we ingaan op de vormen die gemeenten aan mantelzorgondersteuning bieden, dient zich eerst de vraag aan hoe eng of breed gemeenten het begrip 'mantelzorg' definiëren. De meeste

[6] Zie A., passage signalen Raadslijn

gemeenten (72%) hanteren een ruim begrip voor 'mantelzorg': familie, partner, buren en kennissen. Slechts 6 gemeenten (nog niet 1%) verstaat onder mantelzorg alleen familie en partner.

De gemeenten Schiedam, Veenendaal en Heerenveen hanteren bewust een definitie van wat zij als mantelzorg beschouwen maar laten geheel in het midden door wie de mantelzorg wordt uitgevoerd.

Van de gemeenten die een ruime definitie van mantelzorger (N= 57) hanteren, stelt ruim een derde (35%) nadere voorwaarden in de vorm van ureninzet.

De gemeente Epe stelt slechts dat de mantelzorg 'langdurig en onbepaald' is. Hierdoor worden ook kennissen van een cliënt die regelmatig en langdurig ondersteuning bieden als mantelzorger erkend.

Benoemt de gemeente verschillende vormen van mantelzorgondersteuning? Het overgrote deel van de benaderde gemeenten (87%) benoemt welke vorm van mantelzorgondersteuning ze kennen. NB: dit zegt nog niets over de vraag of en op welke wijze ze dit binnen hun gemeente geregeld hebben, bijvoorbeeld in de vorm van afspraken met organisaties die respijtzorg/logeeropvang aanbieden.

Het mantelzorgcompliment bestaat reeds sinds 2007. Op grond van de Regeling Mantelzorgcompliment konden mantelzorgers bij de Sociale Verzekeringsbank jaarlijks een bedrag van €200,- aanvragen. Met de invoering van de Wmo 2015 is de verantwoordelijkheid voor een jaarlijkse waardering voor mantelzorgers overgedragen aan de gemeente (art. 2.1.6 Wmo). Het mantelzorgcompliment staat in feite los van andere vormen van praktische en inhoudelijke mantelzorgondersteuning.

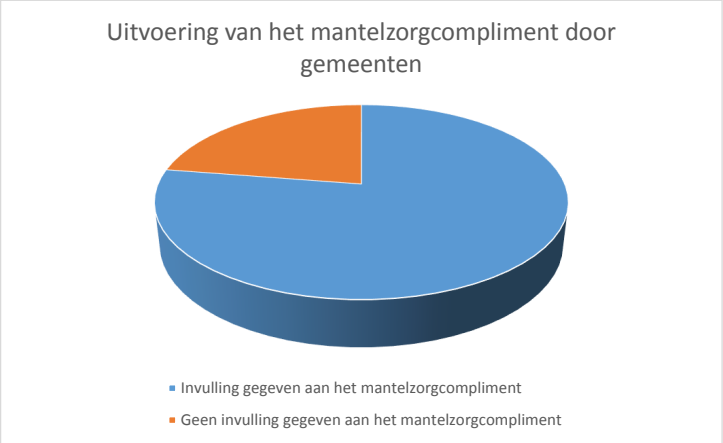
Van de benaderde gemeenten hebben 18 gemeenten (22%) geen invulling gegeven aan het mantelzorgcompliment. Slechts enkele gemeenten bieden één vorm van mantelzorgondersteuning aan, 5 gemeenten bieden alleen respijtzorg aan en 3 gemeenten alleen een praktische vorm van ondersteuning zonder respijtzorg. De meeste gemeenten hebben een pakket met meerdere vormen.

De gemeente Weert biedt vrijwilligers aan als maatje/buddy om mantelzorgers te ondersteunen. Zie http://www.puntwelzijn.nl/index.php?menuid=178 .

De gemeente Den Haag biedt een kortingspas voor mantelzorgers, voor onder meer recreatieve uitjes en klussendienst, zie

Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols

http://www.denhaag.nl/home/bewoners/werk-zorg-en-welzijn/to/Kortingspas-voor-mantelzorgers-en-vrijwilligers.htm

E. Cliënten attenderen op mogelijkheid onafhankelijke cliëntondersteuning

Volgens de Wmo 2015 (art. 1.1.1 en 2.3.2 lid 3 Wmo) heeft de cliënt die een beroep op de gemeente doet om ondersteuning recht op gratis onafhankelijke cliëntondersteuning. Hoe vult de gemeente het begrip 'onafhankelijke cliëntondersteuning' in?

83,5% van de onderzochte gemeenten geeft MEE aan als mogelijkheid voor de cliënt voor onafhankelijke cliëntondersteuning waarvan de meerderheid (53%) van de gemeenten uitsluitend MEE aanbiedt (44,3% van N=80). Een gering aantal gemeenten (6) noemt MEE geheel niet.

Attendeert de gemeente de cliënt in voorbereiding op het onderzoek actief op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning? Daarvoor zijn de websites van de gemeenten bekeken. In 79,9% van de onderzochte gemeente is informatie vindbaar over de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning.

De gemeente Rotterdam geeft uitvoerige informatie over cliëntondersteuning: zoals 'wat is cliëntondersteuning, waarom, om wie gaat het en wie regelt de cliëntondersteuning?' Zie www.rotterdam.nl/clientondersteuning

F. Criteria woningaanpassingen

Gemeenten kunnen een woningaanpassing als individuele maatwerkvoorziening verstrekken, maar zijn hier de afgelopen jaren steeds terughoudender in geworden[7] Als reden voeren gemeenten in het algemeen aan dat inwoners zelf hadden kunnen voorzien dat zij tijdig hun woning moeten aanpassen voor de periode waarin zij slechter ter been zijn en dat mensen die het financieel kunnen opbrengen zelf de kosten van de woningaanpassing dienen te dragen. Vrijwel alle gemeenten hebben in hun Wmo beleidsplan of Wmo verordening criteria opgenomen voor het verstrekken van woningaanpassingen. Kennelijk is een standaardtekst in zwang: 75% van de gemeenten hanteert een tekst in hun Wmo Verordening, Wmo beleidsplan of Beleidsregels met elementen uit een standaardtekst (zie bijlage 4.). Dit komt erop neer dat de criteria die zij voor woningaanpassingen hanteren niet of nauwelijks ruimte bieden om woningaanpassingen te verstrekken. Van de gemeenten is 15% onduidelijk in de criteria die ze toepassen; 8,7% van de gemeenten biedt heel andere soorten criteria en slechts één gemeente heeft geen criteria in haar beleidsstukken opgenomen.

[7] Onderzoek Kien in opdracht van ANBO Woningaanpassingen en seniorenhuisvesting februari 2015

Soms houden de criteria verband met de specifieke lokale situatie. De gemeente Ameland bepaalt dat geen woningaanpassing mogelijk is indien de betrokkene in 'een tweede woning, vakantiewoning, recreatiewoning en onzelfstandige woonruimte zoals kamerverhuur woont' (art. 9 Wmo verordening).

Bij de Raadslijn zijn tientallen signalen binnengekomen over het feit dat, indien de gemeenten een woningaanpassing had verstrekt, men vooraf niet geïnformeerd was over de te verwachten hoogte van de eigen bijdrage van de woningaanpassing. Betrokkenen gaven aan dat, als ze eerder goed waren geïnformeerd, ze liever zelf de woningaanpassing hadden geregeld en gefinancierd. Soms komt het immers voor dat het voor een client goedkoper is een aanpassing zelf te laten uitvoeren dan dat dit via een regeling door de gemeente wordt gedaan. Bijvoorbeeld omdat de gemeente bij plaatsing van een traplift samen werkt met een relatief dure installateur.

G. Burgerparticipatie en Politieke kleur

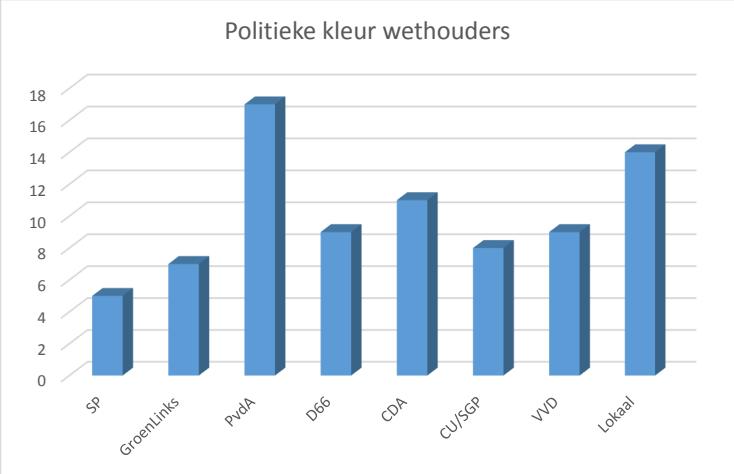
Los van de inhoud van de procedure rond de Wmo en het vormen van ondersteuning door de gemeenten, waren we benieuwd hoe de gemeenten de burgerparticipatie bij haar Wmo beleid heeft geregeld.

De meeste gemeenten (70%) laten zich adviseren door een Wmo Raad (ook wel Wmo platform of Wmo werkgroep genoemd). 16% heeft een Participatieraad waarin naast de Wmo ook de Jeugdwet en de Participatiewet aan de orde komen. In enkele gevallen is gekozen voor een eigen term, zoals Platform Samenleving IJsselstein.

De gemeente Helmond heeft geen Wmo Raad of Participatieraad maar laat zich over de uitvoering van de Wmo adviseren door de Seniorenraad Helmond en het Gehandicapten Overleg Helmond.

Ten slotte waren we benieuwd naar de politieke kleur van de wethouder die de Wmo in zijn portefeuille heeft. Dit levert de volgende rangorde op:

PvdA: 18, lokale partij:14; CDA 10, VVD: 9; D'66: 9; CU/SGP: 8, GroenLinks: 7 en SP: 5.

V. Vergelijking gemeenten

Hoe scoren gemeenten op uitvoering door de Wmo door de bank genomen?

We zijn nagegaan welke gemeenten aan de volgende punten voldoen:

- Hulp bij het huishouden zowel in de vorm van dienstencheque als individuele maatwerkvoorziening dan wel een vorm die optimaal recht doen aan inkomen en situatie cliënt;
- verschillende vormen van financiële regelingen;
- de wijze hoe het ‘onderzoek op grond van de Wmo’ wordt uitgevoerd is zo transparant mogelijk (informatie over de gehele procedure en geen standaard algemene tekst);
- een brede definitie van het begrip mantelzorger dan wel het begrip mantelzorg wordt omschreven en open staat wie hier onder valt;
- een pakket aan mantelzorgondersteuning dat naast het mantelzorgcompliment ook uit twee andere vormen bestaat;
- ruime mogelijkheden voor cliëntondersteuning benoemd;
- duidelijke informatie op de website over mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning.
- ontbreken strikte criteria woningaanpassingen

De volgende 4 gemeenten voldeden aan bovengenoemde punten.

- Aalten
- Leiden
- Ronde Venen
- IJsselstein

Wij hebben ervoor gekozen om de gemeenten die globaal slecht scoorden op de genoemde punten niet te noemen. Het kan immers heel goed zijn dat deze gemeenten voor sommige onderdelen een geheel unieke vorm hebben, die als voorbeeld voor anderen kan strekken. Wij hechten er waarde aan dat gemeenten zich zoveel mogelijk door elkaar laten inspireren.

Tenslotte: een correlatie tussen de uitkomsten van gemeenten met politieke kleur van de wethouder Wmo/sociaal domein hebben we niet kunnen ontdekken.

VI. Conclusies

Het jaar 2015 wordt in de regel beschouwd als overgangsjaar van de nieuwe Wmo 2015. Voor de meeste gemeenten is het een hele klus om naast de invoering van de Participatiewet en de Jeugdwet ook goed vorm te geven aan de Wmo 2015. De algehele conclusie is dat gemeenten goed op weg zijn om vorm te geven aan de Wmo 2015.

Toch komt een aantal zaken uit het onderzoek naar voren waar wij graag de aandacht op willen vestigen:

1. ***Hulp bij het huishouden***
   Niet alle gemeenten die de Huishoudelijke Hulp Toelage hebben ontvangen, hebben deze inmiddels omgezet in een dienstencheque[8] voor hun inwoners. 19,4% met de HHT van het Rijk biedt (nog) geen dienstencheque aan. Sommige gemeenten denken heel bewust na of en hoe ze de HHT inzetten om voor hun inwoners – onder meer met een laag inkomen- goede huishoudelijke ondersteuning te kunnen aanbieden.

   Aanbeveling voor gemeenten: houdt bij de vormgeving van de HHT zoveel mogelijk rekening met de –financiële- situatie en de behoefte van de inwoners, waaronder keuzevrijheid in vorm van de dienstencheque en zorgaanbieder.

2. ***Financiële regelingen***
   Gemeenten hebben veelal verschillende regelingen voor inwoners uit lage inkomensgroepen. Dat betekent dat mensen met een middeninkomen buiten de boot vallen. Bij 63% van gemeenten zijn financiële regelingen versnipperd op hun website opgenomen.

   Aanbeveling voor gemeenten: plaats informatie over financiële regelingen op de website vanuit perspectief van de burger. Stel een burgerpanel in om na te gaan of de informatie en de aanvraagprocedure duidelijk, goed vindbaar en klantvriendelijk is.
   Aanbeveling voor VWS en de VNG: maak een toolkit voor gemeenten.

[8] Of vergelijkbare term als dienstenvoucher of HHT

3. ***Onderzoek op grond van de Wmo***

Voor de inwoner die een mededeling doet met het verzoek om ondersteuning bij de gemeente, is het van uiterst belang dat hij weet wat hij na de melding van de gemeente mag verwachten. Hoe duidelijker de procedure op de website, des te meer zal dit zijn vertrouwen versterken dat de gemeente zorgvuldig met zijn vraag omgaat. Het aantal gemeenten dat uitgebreide informatie over de procedure rond het onderzoek op zijn website opneemt valt tegen: slechts 33% van de onderzochte gemeenten.

De cliënt kan geconfronteerd worden met een medewerker van een thuiszorgorganisatie of MEE organisatie die namens de gemeente (bijvoorbeeld Wmo meldpunt of Sociaal Wijkteam) het onderzoek verricht. Indien dat het geval is, zou de gemeente ervoor moeten waken dat de medewerker van een (thuiszorg)organisatie die het onderzoek uitvoert, NIET dezelfde persoon is die ook in een andere rol met de cliënt te maken heeft of kan krijgen. Het is voor de cliënt van belang dat de rol van degene die het onderzoek uitvoert helder is, maar dat ook alle schijn van belangenverstrengeling wordt voorkomen.

Aanbevelingen voor gemeenten:

- *Wees duidelijk – zowel op de website als in brieven aan inwoners – op welke wijze het onderzoek plaatsvindt en wie – en in welke rol- het onderzoek uitvoert.*
- *Stel een burgerpanel in om na te gaan of de informatie duidelijk is en of de praktijk van het onderzoek aansluit op de beschreven procedure.*
- *Voorkom dat degene die het onderzoek uitvoert dezelfde is die zorg of ondersteuning aan de cliënt biedt.*

4. ***Mantelzorgondersteuning***

De meeste gemeenten hebben inmiddels een redelijk breed pakket met vormen van mantelzorgondersteuning. Daarbij tekenen we aan dat niet onderzocht is hoe dit pakket in de praktijk georganiseerd is en of er sprake is van een feitelijk aanbod dat bekend is bij de burger. Merkwaardig en verontrustend is dat een vijfde (20%)van de onderzochte gemeenten geen mantelzorgcompliment aanbiedt.

Aanbeveling voor gemeenteraden: zie erop toe dat de middelen voor het mantelzorgcompliment ten goede komen aan mantelzorgers.

5. Onafhankelijke cliëntondersteuning

Het merendeel van de onderzochte gemeenten (83%) biedt inzet van MEE als mogelijkheid voor cliëntondersteuning. Het gaat er echter wel om dat de cliënt vrij is in zijn keuze door wie hij zich laat ondersteunen. Het aantal onderzochte gemeenten (44%) dat uitsluitend MEE als mogelijke cliëntondersteuning op haar website vermeldt, vinden we dan ook zorgelijk omdat dit suggestief en sturend op de cliënt kan overkomen. De suggestie dat cliëntondersteuning uitsluitend door MEE mogelijk is verdraagt zich niet met het uitgangspunt van de Wmo dat de cliënt recht heeft op onafhankelijke cliëntondersteuning.

Aanbeveling voor gemeenten: vermeldt niet uitsluitend MEE als mogelijkheid van cliëntenondersteuning op de website, maar ook expliciet andere partijen die mogelijk cliëntondersteuning kunnen bieden, zoals welzijnsorganisaties.

6. Woningaanpassingen

Gemeenten voeren in het algemeen een zeer terughoudend beleid bij het verstrekken van woningaanpassingen. Maar liefst 75% van de gemeenten hanteren strikte criteria en hanteren een complexe formulering in hun Wmo verordening of beleidsplan. Daarnaast informeren gemeenten, indien er sprake is van een mogelijke woningaanpassing, hun inwoners niet altijd concreet over de in te schatten hoogte van de eigen bijdrage.

Eis aan gemeenten: op grond van de Wmo, de wetsgeschiedenis en het zorgvuldigheidsbeginsel ligt er de verplichting om cliënten die een woningaanpassing aanvragen te informeren niet alleen over het feit dat een eigen bijdrage verplicht is maar ook over de te schatten hoogte van de eigen bijdrage.

7. Communicatie met burgers

Indien we alle onderdelen van I tot en met VI overzien constateren we dat de communicatie door de gemeente met de burger op de website niet altijd optimaal is: een versnipperd aanbod van financiële regelingen op de website, onduidelijke en ingewikkelde brieven over de dienstencheque, vage brieven over ‘het onderzoek op grond van de Wmo’ enzovoorts.

Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols

Aanbeveling voor gemeenten: stel een klantenpanel in om de klantvriendelijkheid van haar communicatie over de Wmo regelmatig te checken.
Aanbeveling voor het Ministerie VWS en de VNG: ontwikkel in dit verband een toolkit of een checklist voor gemeenten.

Bijlage 1.

Vinger aan de pols

Inventarisatielijst

Voor dataverzamelaars uitvoering Wmo

Gemeente: …….. (provincie:……..)

Naam dataverzamelaar ANBO …….

Tel. nr. ……. Emailadres: …….

ANBO Afdeling:…….

Ingediend op: ……

D. Huishoudelijke hulp

1. Biedt de gemeente huishoudelijke hulp als individuele/ maatwerkvoorziening aan?
   0 ja 0 nee 0 onduidelijk 0 anders, namelijk..

2. Zo ja, waar baseert de gemeente de maatwerkvoorziening op (meerdere antwoorden mogelijk)
   0 aantal uren 0 geldbedrag 0 resultaat: schoon/leefbaar huis

   0 anders, namelijk..

3. Biedt de gemeente een dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp toelage aan (dit is niet een maatwerkvoorziening maar een voorziening voor een groep inwoners)
   0 ja 0 nee 0 onduidelijk 0 anders, namelijk..

4. Zo ja: voor hoeveel uur huishoudelijke hulp kan men gebruik maken van de dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp toelage?
   0 1,5 uur 0 2-5 uur 0 5 uur 0 meer dan 5 uur 0 anders, namelijk..

5. Zo ja: wat moeten cliënten zelf inleggen voor de dienstencheque per uur?
   0 € 5,- 0 € 7,50 0 € 10,- 0 € 12.-/ €12,50 0 meer dan €12,50

NB: geef bij A. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

<u>Vindplaatsen:</u> gegevens over vragen 1 t/m 5 zijn te vinden in de beleidsplannen Wmo, nota's van het gemeentelijk apparaat maar ook af te leiden uit brieven aan individuele burgers die duidelijk een standaardtekst bevatten.

E. Inkomensvoorzieningen voor lagere inkomens

6. Heeft de gemeente één of meerdere andere lokale financiële regelingen voor mensen die niet rond kunnen komen?
   0 ja 0 nee 0 onduidelijk

7. Zo ja, in welke vorm?
   (meerdere antwoorden mogelijk)

   0 collectieve zorgpolis
   0 verlaging eigen bijdrage Wmo voorzieningen
   0 bijzondere bijstand
   0 anders, namelijk..

8. Hoe ziet het aanvraagformulier eruit?
   (graag bijvoegen)?

NB: geef bij B. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

<u>Vindplaatsen:</u> gegevens over vraag 6 en 7 zijn vaak vindbaar op de website van de gemeente of kunnen nagevraagd worden bij het Wmo loket/buurt/wijkteam.

F. 'Het onderzoek' naar persoonlijke situatie cliënt o.g.v. Wmo

8. Op welke wijze heeft de gemeente de organisatie van het onderzoek op grond van de Wmo geregeld?

   0 Een vertegenwoordiger van de gemeente zelf (zoals Wmo consulent) voert het onderzoek uit.

0 De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan een sociaal wijkteam, buurtteam of vergelijkbaar team.
0 De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan een thuiszorgorganisatie.
0 De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan een commercieel bureau
0 De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan een stichting
0 De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan MEE.
0 Anders, namelijk…

9. Heeft de gemeente een protocol/werkwijze vastgelegd voor de wijze waarop het onderzoek plaatsvindt (zoals wanneer het gesprek plaatsvindt en wanneer er telefonisch contact is)?

0 ja 0 nee 0 anders, namelijk 0 onduidelijk/niet te achterhalen

NB: geef bij C. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

<u>Vindplaatsen</u>: gegevens over vraag 8 en 9 zijn vindbaar bij een Wmo meldpunt/buurtteam of sociaal wijkteam of herleidbaar uit brieven aan individuele burgers met een standaardtekst.

G. Beleid gemeente m.b.t. mantelzorgondersteuning

10. Hoe definieert de gemeente het begrip ‘mantelzorg’’?
0 alleen familie en partner
0 familie, partner en buren
0 familie, partner, buren, kennissen

11. Stelt de gemeente voorwaarden aan de definitie van mantelzorg?
0 ja, in de vorm van ureninzet 0 ja, anders, namelijk.. 0 nee

12. Benoemt de gemeente verschillende vormen van mantelzorgondersteuning?

0 ja 0 nee 0 onduidelijk/niet te achterhalen

13. Zo ja: welke vormen?(meerdere antwoorden mogelijk)
0 mantelzorgcompliment 0 crisisopvang
0 respijtzorg 0 anders, namelijk..

NB: geef bij D. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

<u>Vindplaatsen</u>: gegevens over vraag 10 en 11 zijn vindbaar in een Wmo beleidsplan, op de website van een gemeente, bij de beleidsafdeling Wmo bij een gemeente of bij het Steunpunt Mantelzorg.

H. Attenderen cliënten op mogelijkheid onafhankelijke cliëntenondersteuning

14. Hoe vult gemeente het begrip 'onafhankelijke cliëntondersteuning' in?
(meerdere antwoorden zijn mogelijk)
0 cliëntondersteuning door MEE
0 cliëntondersteuning door welzijnsorganisaties
0 cliëntondersteuning door vrijwilligers
0 cliëntondersteuning door burgers op persoonlijke titel
0 anders, namelijk..

15. Attendeert de gemeente de cliënt in voorbereiding op het onderzoek actief op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntenondersteuning?

0 ja 0 nee 0 onduidelijk 0 anders, namelijk..

NB: geef zo mogelijk bij E. de link aan waar gegevens te vinden zijn.

<u>Vindplaats:</u> standaardbrief gemeente uitnodiging afspraak voor onderzoek of protocol onderzoek.

F. **Burgerparticipatie**

16. Hoe heeft de gemeente de burgerparticipatie bij haar Wmo beleid geregeld?
0 in de vorm van een Wmo raad
0 in de vorm van een participatieraad
0 in de vorm van een Raad voor het sociale domein (of vergelijkbare term)
0 anders, namelijk:

NB: geef bij F. zo mogelijk de link aan waar gegevens te vinden zijn.

Stuur zoveel mogelijk document(en) van de gemeente mee.

Bijlage 2.

Codeboek invoering data gemeenten Vinger aan de pols

A. Gemeente

Officiële naam gemeente, dus Utrechtse Heuvelrug i.p.v. namen van losse oorspronkelijke gemeente.

B. Provincie

Vaste provincienaam (of vaste afkorting) gebruiken

C. Samenwerkingsverband

Gemeente kan deel uitmaken van een regionaal samenwerkingsverband, zoals BEL gemeenten (Blaricum , Eemnes en Laren). In dat geval erkende afkorting van samenwerkingsverband invoeren. Alleen invoeren indien van toepassing

D. **dataverz.aar**

Naam dataverzamelaar: voorbeeld ‘janssen’

Tel. nrs. en emailadressen niet in te voeren, wel checken op inventarisatielijsten of deze goed zijn ingevuld.

E. Datum

Datum die dataverzamelaar op inventarisatielijst heeft ingevuld vb. 08-31-15

F. hhtaangevraagd

Heeft de gemeente HHT bij VWS aangevraagd?

NB: info niet van inventarisatielijst maar van apart aan te leveren landelijk bestand

a: ja b: nee h: anders i: onduidelijk

G. hhttoegezegd

Is door VWS de HHT toegezegd aan de gemeente?

NB: info niet van inventarisatielijst maar van apart aan te leveren landelijk bestand

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

H. **hhtindvmwv**

'Biedt de gemeente huishoudelijke hulp als individuele/ maatwerkvoorziening aan?'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

1, 2, 8 of 9 invullen bij 9: alleen cijfer, geen toelichting invoeren
Indien er bepaalde categorieën antwoorden zich voordoen kan alsnog een veld met code worden toegevoegd.

I. basis indvmwv

Zo ja, waar baseert de gemeente de maatwerkvoorziening op (meerdere antwoorden mogelijk)

a: aantal uren b: geldbedrag c: resultaat: schoon/leefbaar huis

d: aantal uren en geldbedrag e: aantal uren en resultaat

f: geldbedrag en resultaat

g: aantal uren, geldbedrag en resultaat

h: onduidelijk i: anders

J. dienstencheque

'Biedt de gemeente een dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp toelage aan (dit is niet een maatwerkvoorziening maar een voorziening voor een groep inwoners)'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

bij i: geen toelichting invoeren

Indien er bepaalde categorieën antwoorden zich voordoen kan alsnog een veld met code worden toegevoegd.

K. aantaluren

'Zo ja: voor hoeveel uur huishoudelijke hulp kan men gebruik maken van de dienstencheque/voucher/huishoudelijke hulp toelage?'

a: 1,5 uur b: 2-4,5 uur d: 5-9 uur e: meer dan 10 uur

h: onduidelijk i: anders

L. inlegclient

'Zo ja: wat moeten cliënten zelf inleggen voor de dienstencheque per uur?'

a: 5-7 b: 7,50-10 c: 10,5-12,5 d: 13-15 e: meer dan 15
f: onduidelijk g: anders

M. finregelingen

'Heeft de gemeente één of meerdere andere lokale financiële regelingen voor mensen die niet rond kunnen komen?'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

Indien een andere vorm van financiële tegemoetkoming mogelijk is dit hierna onder 'vorm' bij anders aangeven.

N. vorm

'Zo ja, in welke vorm?'

a: collectieve zorgpolis b: verlaging eigen bijdrage Wmo voorzieningen

c: bijzondere bijstand d: combinatie

h: onduidelijk i: anders e: A+C

f: A+B v: verhuiskosten

Indien onder 9: anders verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan bij extra veld met code worden toegevoegd (als 5:, c.q. 6:).

O. aanvraagform

'Hoe ziet het aanvraagformulier eruit?(graag bijvoegen)?

NB: dataverzamelaars hoeven alleen aanvraagformulier bij te voegen n niet onderstaanbde indeling aan te geven,.

a: in aanvraagformulier moeten naast personalia ook inkomensgegevens worden vermeld
b: in aanvraagformulier moeten naast personalia ook gegevens over inkomen vermogen worden vermeld
c. in aanvraagformulier moeten naast gegevens onder 2 ook andere gegevens worden vermeld
h. onduidelijk
i: anders

P. inkomensgrens

NB: gegevens uit aanvraagformulier of toelichting website gemeente te halen
a: inkomensgrens minimuminkomen b: inkomensgrens 120% minimuminkomen

c: geen inkomensgrens h: onduidelijk i: anders d: 130% minimuminkomen

Indien onder 9i: 'anders' verschillende nieuwe categorieën naar boven komen, kan een extra veld met code worden toegevoegd.

Q. Onderzoekwmo

'Op welke wijze heeft de gemeente de organisatie van het onderzoek op grond van de Wmo geregeld?'

a: Een vertegenwoordiger van de gemeente zelf (zoals Wmo consulent) voert het onderzoek uit.

De gemeente heeft het onderzoek uitbesteed aan

b: een sociaal wijkteam, buurtteam of vergelijkbaar team c.: een thuiszorgorganisatie.

d: een commercieel bureau e: een stichting f: een MEE organisatie

h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: anders verschillende nieuwe categorieën naar boven komen, kan een extra veld met codes worden toegevoegd.

R. vastgelegd

'Heeft de gemeente een protocol/werkwijze vastgelegd voor de wijze waarop het onderzoek plaatsvindt (zoals wanneer het gesprek plaatsvindt en wanneer er telefonisch contact is)?'

a: ja b:nee c: basaal h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra veld met codes worden toegevoegd.

S. mantelzorg

'Hoe definieert de gemeente het begrip 'mantelzorg'?'

a: alleen familie en partner b: familie, partner en buren

c: familie, partner, buren, kennissen

h. onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

T. voorwaardenmz

'Stelt de gemeente voorwaarden aan de definitie van mantelzorg?'

a: ja, in de vorm van ureninzet b: nee

h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

U. omschrvormenmz

'Benoemt de gemeente verschillende vormen van mantelzorgondersteuning?

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

bij 'anders': alleen invullen indien gemeente een heel andere oplossing heeft voor mantelzorgondersteuning dan verschillende vormen. De verschillende vormen van mantelzorg komen bij V. aan de orde.

V. vormenmz

'Zo ja, welke vormen?(meerdere antwoorden mogelijk)'

a: mantelzorgcompliment b: crisisopvang

c: respijtzorg

d: mantelzorgcompliment en crisisopvang

e: mantelzorgcompliment, crisisopvang en respijtzorg

f: mantelzorgcompliment, crisisopvang, respijtzorg en nog andere vorm

g: onduidelijk h: onduidelijk

i: anders: praktische vorm van onderst.

J: anders: financiële vorm van onderst.

***W.* omschrcliëntonderst**

'Hoe vult gemeente het begrip 'onafhankelijke cliëntondersteuning' in (meerdere antwoorden zijn mogelijk)'

cliëntondersteuning door

a: MEE b: welzijnsorganisaties c: vrijwilligers d: burgers op persoonlijke titel

e: MEE en welzijnsorganisaties (prof. organisaties)

f: alle categorieën g: geen afbakening

h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

X. Infoonafhclient

'Attendeert de gemeente, via de website, de cliënt in voorbereiding op het onderzoek actief op de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntenondersteuning?'

a: ja b: nee h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

Y. **burgerpart**

'Hoe heeft de gemeente de burgerparticipatie bij haar Wmo beleid geregeld?

in de vorm van een

a: Wmo raad b: participatieraad c: Raad voor het sociale domein (of vergelijkbare term)

g: niet geregeld h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

Z. Politieke kleur gemeente

NB: gegevens worden niet door dataverzamelaars aangeleverd.

Via website gemeente te achterhalen.

codeer bij welke partij de portefeuille sociaal domen zorg/wmo in handen is.

a. PvdA b. VVD c. CDA e. D'66 f. Groen Links
g. CU/ SGP s. SP k. Lokaal h: onduidelijk i. anders

Brief aan de raad - ANBO Rapport vinger aan de Pols

AA. Critwoningaanp

Welke criteria hanteert gemeente voor woningaanpassingen

NB: niet uit inventarisatielijst te halen maar uit ofwel:

Eerder verricht onderzoek door Kien of Wmo verordening gemeente

a: standaardtekst b: essentiële elementen uit de standaardtekst c. heel anders

d. geen specifieke eisen voor woonvoorzieningen h: onduidelijk i: anders

Indien onder i: andere verschillende nieuwe categorieën naar boven komen kan een extra velden met codes worden toegevoegd.

Bijlage 3.

WMO-regio's

1. Groningen
2. Friesland
3. Kop van Noord-Holland
4. Drenthe
5. West-Friesland
6. Regio Alkmaar / Noord-Kennemerland
7. IJsselland
8. Flevoland
9. Zaanstreek-Waterland
10. Midden-Kennemerland (IJmond)
11. Zuid-Kennemerland
12. Noord Veluwe
13. Amsterdam-Amstelland
14. Twente
15. Haarlemmermeer
16. Gooi- en Vechtstreek
17. Midden IJssel / Oost Veluwe
18. Utrecht West
19. Holland-Rijnland
20. Eemland
21. Food Valley
22. Utrecht Stad
23. Zuid-Oost Utrecht
24. Stadsregio Haaglanden
25. Achterhoek
26. Lekstroom
27. Midden-Holland
28. Regio Arnhem
29. Alblasserwaard-Vijfheerenlanden
30. Rivierenland
31. Regio Nijmegen
32. Stadsregio Rijnmond
33. Drechtsteden
34. Hoeksche Waard
35. Noord-Oost Brabant
36. Midden Brabant
37. West-Brabant
38. Noord Limburg
39. Zeeland
40. Peelregio
41. Zuid-Oost Brabant
42. Midden Limburg
43. Zuid-Limburg

Deze kaart is afkomstig van www.regioatlas.nl

Bijlage 4.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB14-0073

Raadsvoorstel

2. Woningaanpassingen: In de volgende situaties volgt er in ieder geval geen verstrekking van een maatwerkvoorziening door het college indien:
   a. er sprake is van een maatwerkvoorziening in gemeenschappelijke ruimten in die (woon)gebouwen die zijn aangemerkt als woongebouw voor gehandicapten, minder validen en ouderen;
   b. de gevraagde maatwerkvoorziening betrekking heeft op een hoger niveau dan het uitrustingsniveau van sociale woningbouw;
   c. een woningaanpassing wordt aangevraagd waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat er sprake is van renovatie;
   d. de ondervonden objectief aantoonbare beperkingen bij het normale gebruik van de woning voortvloeien uit de aard van de gebruikte materialen;
   e. de noodzaak tot het treffen van een woningaanpassing het gevolg is van een verhuizing waartoe op grond van belemmeringen bij het normale gebruik van de woning ten gevolge van functionele beperkingen geen aanleiding bestond en er geen andere belangrijke reden aanwezig was;
   f. de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor door het college schriftelijk toestemming is verleend,
   g. er geen rechtstreeks oorzakelijk verband bestaat tussen de ondervonden beperkingen en één of meer bouwkundige of woontechnische kenmerken van de door de cliënt bewoonde woning;
   h. de beperkingen niet in de woning zelf (waartoe ook de toegankelijkheid van de woning moet worden begrepen) worden ondervonden.
3. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte maatwerkvoorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening technisch is afgeschreven,
   a. tenzij de eerder verstrekte maatwerkvoorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen, of
   b. als de eerder verstrekte maatwerkvoorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.

Artikel 13. Inhoud besluit

1. In het besluit tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen het besluit kan worden gemaakt.

2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening wordt in het besluit in ieder geval vastgelegd:
   a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
   b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
   c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing;
   d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een pgb wordt in het besluit in ieder geval vastgelegd:
   a. voor welk resultaat het pgb dient te worden aangewend;
   b. welke (kwaliteits)eisen gelden voor de besteding van het pgb;
   c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
   d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld;
   e. hoe de betaling van het pgb aan de ondersteuningsverlener of leverancier wordt geregeld en
   f. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb
4. Als sprake is van een te betalen eigen bijdrage wordt de cliënt daarover in het besluit geïnformeerd

13

Brief aan de raad - Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg

Ingekomen stuk D1 (PA 27 januari 2016)

Vastgoed, Sport en Accommodaties

GEMEENTE Nijmegen

Streekweg 21
6537 TR Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
1 december 2015	VA21/15. MO20 15.0012286	Crit Bartels Dorien Wilson
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg		(024) 3293232 3292956

Geachte leden van de Raad,

De gemeente Nijmegen is sociale en gastvrije stad voor vluchtelingen en verhuurt al sedert 1994 de panden Dommer van Poldersveldtweg 112-120 op de voormalige Limoskazerne aan het COA (Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers) ten behoeve van een AZC (asielzoekerscentrum). Het AZC heeft een capaciteit van 325 opvangplaatsen. Omdat er grote behoefte is aan opvang voor asielzoekers gaat het COA het AZC Nijmegen uitbreiden met 75 opvangplaatsen. Deze uitbreiding zal plaatsvinden binnen de bestaande bouw. Door kantoren en activiteitenruimten anders in te delen kunnen 75 extra plekken gecreëerd worden. Hierdoor wordt de locatie beter benut.

Uw Raad heeft op 9 september 2015 de verklaring ‘Gastvrij voor Vluchtelingen’ aan ons aangeboden. Daaropvolgend hebben wij besloten om op alle onderdelen in de vreemdelingenketen ons in te zetten voor opvang en huisvesting van vluchtelingen. Hierover hebben wij u geïnformeerd in de brief van 16 september 2015 ‘Opvang vluchtelingen’.
Naast de tijdelijke noodvoorziening Heumensoord en de huidige plekken op het AZC blijft de behoefte voor opvangplekken voor vluchtelingen groot.

Op 25 november heeft een omwonendenoverleg plaatsgevonden in Hengstdal over de uitbreiding van het AZC. Bewoners in de omgeving zijn begaan en betrokken bij de problematiek en hebben begrip voor de uitbreiding. Er zijn dan ook geen bezwaren gemaakt. We willen met de uitbreiding van het AZC invulling geven aan een sociaal en gastvrij beleid ten aanzien van asielzoekers en vergunninghouders.

De afspraken over de opvangplaatsen, communicatie en huur worden opgenomen in de bestuursovereenkomst en huurovereenkomst.

Brief aan de raad - Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg

Gemeente Nijmegen
Vastgoed, Sport en Accommodaties

Vervolgvel
1

Bij de zomernota 2016 gaan wij met U in gesprek over de verwachte financiële effecten van de huidige huurmarktontwikkelingen voor het totale gemeentelijke maatschappelijke vastgoed. Het nadelige effect van de huurverlaging van € 29.000,- voor het AZC wordt daar dan ook in meegenomen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

COA
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

OVEREENKOMST

Het **Centraal Orgaan opvang asielzoekers**, ingesteld bij Wet (Centraal Orgaan opvang asielzoekers, 19 mei 1994, Staatsblad 16 juni 1994, nr. 422), ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door zijn algemeen directeur drs.E.F. Stoové, hierna te noemen: het COA;

en

de **gemeente Nijmegen** ingevolge artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de burgemeester mr E.M. d'Hondt, ten deze handelende ter uitvoering van het besluit van de Raad van de gemeente, hierna te noemen: de gemeente;

in aanmerking nemende:

- dat de gemeente en het COA voornemens zijn op 1 december 1998 het Asielzoekerscentrum (AZC) te continueren;
- dat dit Centrum zal dienen als mogelijkheid tot een centrale opvang voor asielzoekers;
- dat gekoppeld aan het Centrum ook opvang in woningen plaats vindt;
- dat waar gesproken wordt over het centrum ook de aan het centrum gekoppelde woningen hierbij zijn inbegrepen.

overwegende:

- dat het COA en de gemeente een optimaal functioneren van het Centrum in de plaatselijke gemeenschap en in relatie tot de betrokken diensten en instellingen willen bewerkstelligen door het maken van afspraken en het treffen van de nodige voorzieningen;
- dat het Faciliteitenbesluit opvangcentra Staatsblad, nummer 636, d.d. 29 juli 1994 van toepassing is, alsmede de wijzigingen hierop;

verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

Hoofdstuk I Het Centrum

Artikel 1
De gemeente stemt in met de vestiging door het COA van het Centrum en met de opvang van asielzoekers in aan het centrum gekoppelde woningen. Nieuwe vormen van opvang, geïnitieerd door het COA, worden altijd gebracht onder de verantwoordelijkheid van een directie, welke zorg draagt voor een adequate begeleiding.

Artikel 2
Het Centrum zal in het kader van de Wet Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers, onder verantwoordelijkheid van het COA functioneren ten behoeve van de centrale opvang van asielzoekers.

Artikel 3
Het COA draagt zorg voor plaatsing, opvang en begeleiding van de asielzoekers in het Centrum.

december 1998

Artikel 4
1. Het Centrum heeft een capaciteit van **maximaal 425 opvangplaatsen**, waarvan 325 plaatsen zijn ingericht in de voormalige Limoskazerne en de overige in woningen, verspreid over de gemeente Nijmegen. Ten aanzien van het laatste geldt het bepaalde in het projectplan AZC-huizen.
2. In overleg met de woningbouwverenigingen wordt een uitbreiding van het aantal woningen voorbereid, waarmee het in lid 1 genoemde maximale aantal plaatsen kan worden uitgebreid.
3. Het COA draagt zorg voor een adequate aanpassing, inrichting en instandhouding van het Centrum.
4. De aanpassing, inrichting en instandhouding van het Centrum geschieden - rekening houdend met het streven van de regering om te komen tot een humaan, maar sober opvangbeleid - in overeenstemming met de ter zake geldende wettelijke bepalingen en gemeentelijke verordeningen.
5. De voor het gebruik van de accommodaties vereiste (bouw)vergunningen worden door het COA bij de gemeente aangevraagd.

Hoofdstuk II De organisatie in het Centrum

Artikel 5
1. Het COA benoemt een directie voor het Centrum. Deze is als eerste verantwoordelijk voor het functioneren van het Centrum.
2. Het COA schept de voorwaarden en omstandigheden, welke nodig zijn om diensten en instellingen in het Centrum hun taken te laten uitvoeren.

Artikel 6
1. Het COA zal zorg doen dragen voor de organisatie en uitvoering van de werkzaamheden met betrekking tot de verstrekking van voedsel, linnengoed, zak- en kleedgeld, de verzekering van de asielzoekers tegen ziektekosten en wettelijke aansprakelijkheid, betaling van buitengewone kosten, sociaal-culturele, recreatieve en introductie-activiteiten, alsmede de immateriële dienstverlening aan asielzoekers, waaronder tevens te verstaan de psycho-sociale en didactische begeleiding, en de interne beveiliging van de accommodatie.
2. Het COA draagt zorg voor de bekostiging van de verstrekkingen zelf en van de organisatie en uitvoering van de werkzaamheden die samenhangen met de verstrekkingen, bedoeld in het eerste lid van dit artikel.

Artikel 7
Het COA neemt maatregelen met betrekking tot het onderkennen en bestrijden van besmettelijke ziekten in het Centrum en treft de nodige regelingen met de eerste- en tweedelijns gezondheidszorg.

Artikel 8
1. Het COA draagt er zorg voor dat de gemeente wordt geïnformeerd over de organisatie van het Centrum en over de eventuele wijzigingen daarin.
2. Het COA draagt er zorg voor dat de gemeente wordt geïnformeerd over de diensten in het Centrum en over de inrichting van de accommodatie.
3. Het COA draagt er zorg voor dat er waar nodig overleg met de gemeente gepleegd wordt over het bedrijfszelfbeschermingsplan, dat voor het Centrum zal gelden, zodat in voorkomende gevallen door de hulpverleningsorganisaties adequaat kan worden gehandeld.

Hoofdstuk III De tolkdiensten

Artikel 9
Het COA zal zo nodig zorgdragen voor de beschikbaarheid en bekostiging van tolkdiensten voor de uitvoering van de werkzaamheden in of vanuit het Centrum.

Hoofdstuk IV Activiteiten

Artikel 10
1. De gemeente draagt, in overleg met het COA, zorg voor de informatie aan de inwoners van de

gemeente over het Centrum.
2. Het COA vergoedt de gemeente de ter zake te maken kosten conform artikel 6 van het Faciliteitenbesluit en draagt bij aan de inhoud van de voorlichting.

Hoofdstuk V Overleg

Artikel 11
1. Het COA zal een overlegcommissie instellen met het doel de relatie tussen de omwonenden en het Centrum goed te laten verlopen.
2. In deze commissie hebben in ieder geval zitting vertegenwoordigers van de gemeente, van de politie, van de door de directie van het Centrum aan te wijzen diensten, die in het Centrum werkzaam zijn en van de plaatselijke bevolking, alsmede de directie van het Centrum.
3. De commissie zal in het Centrum bijeenkomen. De vergaderkosten zijn voor rekening van het Centrum. De directeur van het Centrum is belast met het voorzitterschap van deze commissie.

Hoofdstuk VI Duur van de overeenkomst en evaluatie

Artikel 12
1. Deze overeenkomst wordt op **1 december 1998 van kracht voor onbepaalde tijd.**
2. Afhankelijk van ontwikkelingen in het opvangmodel voor asielzoekers of andere bijzondere omstandigheden, zal na overleg tussen de gemeente en het COA besloten kunnen worden tot tussentijdse aanpassing of beëindiging van deze overeenkomst, waarbij tenminste een opzegtermijn van een jaar in acht wordt genomen..
3. Indien het COA of de gemeente daartoe de wens kenbaar maakt vindt een evaluatie van deze overeenkomst plaats om na te gaan of de gemaakte afspraken en de beschikbaar gestelde menskracht en middelen op een juiste wijze zijn afgestemd op de ontwikkelingen ten gevolge van de aanwezigheid van het Centrum in de gemeente. Deze evaluatie kan aanleiding zijn tot wijziging van de gemaakte afspraken en/of beschikbaar gestelde menskracht en middelen.

Hoofdstuk VII Politie/Vreemdelingendienst

Artikel 13
Voor de taakverzwaring die de aanwezigheid/vestiging van het Centrum met zich meebrengt voor de politie dient de regionaal korpsbeheerder afzonderlijk met de Minister van Binnenlandse Zaken tot overeenstemming te komen.
De extra overeengekomen middelen worden toegevoegd aan het regionale politiebudget van de betreffende regio voor de duur van de aanwezigheid van het Centrum.

Artikel 14
1. De registratie van asielzoekers vindt plaats in een van de aanmeldcentra.
2. De intake van de asielzoekers vindt in beginsel plaats in het OC.
3. De nadere verhoren van de asielzoekers, die in het OC verblijven, zullen door contactambtenaren van het Ministerie van Justitie worden verricht.
4. De Minister van Justitie draagt zorg voor een verklaring, waaruit de persoonsgegevens van de asielzoekers blijken.

Hoofdstuk VIII Opname van asielzoekers in het verblijfregister

Artikel 15
De inschrijving van asielzoekers en vluchtelingen in de basisadministratie geschiedt uitsluitend op grond van de bepalingen ter zake in en krachtens de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens.

december 1998

Brief aan de raad - Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg

Hoofdstuk IX Onderwijs

Artikel 16
1. De gemeente neemt maatregelen die bewerkstelligen dat wordt voorzien in onderwijs aan de leerplichtige kinderen die in het Centrum verblijven.
2. De maatregelen zijn gebaseerd op de reguliere onderwijswet- en regelgeving.
3. Ten behoeve van de uitvoering van dit artikel heeft het COA de gemeente schriftelijke informatie met betrekking tot de van toepassing zijnde regelgeving verstrekt.

Hoofdstuk X Overige bepalingen

Artikel 17
Het COA heeft, na overleg met de gemeente, maatregelen getroffen ter zake van de alarmering in noodgevallen binnen het Centrum.

Artikel 18
Het COA heeft een bedrijfsbeschermingsplan c.q. een ontruimingsplan voor het Centrum opgesteld.

Artikel 19
1. Het COA bevordert dat de diensten die nodig zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden die onder zijn zorg vallen, zoveel mogelijk vanuit de gemeente Nijmegen en de regio worden aangetrokken; werving van personeel zal geschieden in overleg met het Regionaal Bureau Arbeidsvoorziening.
2. Het COA en de gemeente respecteren de verantwoordelijkheden, die de organisaties en diensten, welke in het Centrum werkzaam zullen zijn, hebben ten opzichte van reeds bij hen in dienst zijnde werknemers, die elders werkzaam zijn.
3. Bij de uitvoering van diensten in het Centrum zal sprake moeten zijn van gangbare economische en financiële voorwaarden, zowel van de kant van het COA als van de kant van degene, die de diensten aanbiedt.

Artikel 20
Het COA draagt ervoor zorg dat in verband met het in artikel 19 bepaalde, overleg met de directeur van het Arbeidsvoorziening wordt gevoerd en dat eventuele personeelsadvertenties in de plaatselijke c.q. regionale bladen worden geplaatst.

Artikel 21
In situaties waarin deze overeenkomst niet voorziet vindt er overleg plaats tussen de gemeente en het COA.

Aldus overeengekomen, in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

Nijmegen,

...27-5-99... *(datum)*

De burgemeester van de
gemeente Nijmegen,

mr E.M d'Hondt

Rijswijk,

03-02-99.... *(datum)*

Centraal Orgaan opvang asielzoekers
algemeen directeur

drs E.F. Stoové

december 1998

Brief aan de raad - Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg

COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Let op: Aan dit document kunnen derden geen rechten aan ontlenen !

20 NOVEMBER 2015

ADDENDUM OP BESTUURSOVEREENKOMST
INZAKE DE VESTIGING VAN EEN
OPVANGCENTRUM

OPVANGCENTRUM	**:**	**AZC Nijmegen**
ADRES	**:**	**Dommer van Poldersveldtweg 112-120**
GEMEENTE	**:**	**Nijmegen**

Brief aan de raad - Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg

ADDENDUM OP BESTUURSOVEREENKOMST INZAKE DE VESTIGING VAN EEN OPVANGCENTRUM D.D. 27 MEI 1999

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, ingesteld bij Wet (Centraal Orgaan opvang asielzoekers, laatstelijk gewijzigd bij Wet van 20 mei 2010, Stb. 2010, 203, besluit tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding, Stb. 2010, 886), gevestigd en kantoorhoudende te Rijswijk aan de Sir Winston Churchilllaan 366a (Postbus 2280 ME Rijswijk), ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer drs. G. Bakker, voorzitter van het bestuur, hierna te noemen: het COA;

en

de gemeente Nijmegen, te dezen ingevolge artikel 171 van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester, de heer Bruls, hierna te noemen: de gemeente Nijmegen;

in aanmerking nemende dat:

- de gemeente bij besluit van het college van 10 mei 1999 op verzoek van het COA hebben ingestemd met de vestiging van een opvangcentrum, hierna te noemen: het (Opvang)centrum;
- dat hiertoe op 27 mei 1999 een bestuursovereenkomst is gesloten tussen het COA en de gemeente Nijmegen, hierna te noemen de bestuursovereenkomst;
- dat het college op ….. heeft besloten om in te stemmen met een vergroting van de opvangcapaciteit van het Opvangcentrum aan de Dommer van Poldersveldt weg met 75 capaciteitsplaatsen tot een totaal van 400;
- dat het COA een keer per jaar met omwonenden in gesprek gaat over de voortgang AZC Nijmegen, voormalig Limoskazerne.

verklaren te zijn overeengekomen:

ADDENDUM OP BESTUURSOVEREENKOMST D.D. 27 mei 1999

Artikel 1
Dit addendum maakt onlosmakelijk deel uit van de bestuursovereenkomst van 27 mei 1999.

Artikel 2
Artikel 4 lid 1 van de bestuursovereenkomst wordt gewijzigd in:

> Het Centrum heeft een capaciteit van maximaal 425 opvangplaatsen, waarvan 400 plaatsen zijn ingericht in de voormalige Limoskazerne en de overige in woningen, verspreid over de gemeente Nijmegen. Ten aanzien van het laatste geldt het bepaalde in het projectplan AZC-huizen.

Aldus overeengekomen, in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

Nijmegen,	Rijswijk,
..... *(datum*	..... *(datum)*
gemeente Nijmegen	Centraal Orgaan opvang asielzoekers
drs. H.M.F. Bruls	drs. G. Bakker

Brief aan de raad - Uitbreiding asielzoekerscentrum Dommer van Poldersveldtweg

(burgemeester) (voorzitter van het bestuur)

Brief aan de raad - Uitvoering aangenomen moties Politieke avonden 23 . . .

Ingekomen stuk D2 (PA 27 januari 2016)

Bestuursondersteuning en -advies
Bestuursagenda

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
1 december 2015	BA20/15.0011616	Yeliz Öner
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Uitvoering van de aangenomen moties tijdens de politieke avonden van 23 september en 21 oktober		(024) 3292239

Geachte leden van de raad,

Tijdens de Politieke Avonden van 23 september en 21 oktober heeft uw raad 7 moties aangenomen. In deze brief geven wij een reactie daarop.

Motie: “Geef de uitkeringsgerechtigden hun stem”
Ons college gaat de motie uitvoeren en zal invulling geven aan het begrip ‘klantenpanels’. We overwegen om enkele stellingen te formuleren en (digitaal) voor te leggen om zicht te krijgen op de behoefte en mening van burgers over onze dienstverlening. Voorbeeld: rondom de vormgeving van de &Pas stellingen formuleren met het doel zicht te krijgen op de behoeften onder de doelgroep wat betreft het aanbod via de &Pas om te participeren in brede zin.

Motie: “Met de stad goan we er voor”
Uw raad heeft op 3 november jl. een raadsbrief (registratienummer 15.0011174) ontvangen van ons college over de uitvoering van deze motie.

Motie: “Commitment voor de Economic Board”
Uw raad heeft op 3 november jl. een raadsbrief (registratienummer 15.0011174) ontvangen van ons college over de uitvoering van deze motie.

Motie: “Geen tijd te verliezen voor de binnenstad”
Uw raad heeft op 3 november jl. een raadsbrief (registratienummer 15.0010947) ontvangen van ons college met de laatste stand van zaken omtrent de diverse plannen en projecten in de binnenstad.

Brief aan de raad - Uitvoering aangenomen moties Politieke avonden 23 . . .

Gemeente Nijmegen
Bestuursondersteuning en -advies
Bestuursagenda

Vervolgvel
1

Motie: “Experimenteer met vertrouwen”
Ons college zal de motie uitvoeren en zal hiertoe op korte termijn contact opnemen met de gemeenten die ook bezig zijn met dergelijke experimenten en verzoeken aan te sluiten bij het overleg tussen gemeenten en het ministerie van SZW over de experimenten. Bij de kamerbehandeling van 11 november jl. over de oorspronkelijke moties Experimenteer met vertrouwen (van GroenLinks en SP) is door ons college mondeling verslag gedaan van de voortgang.

Motie: “Workfast oké, maar wel met alternatief”
Ons college zal de motie als volgt uitvoeren: het Werkbedrijf doorloopt met de kandidaat een zorgvuldig proces waarin samen bepaald wordt of intensieve begeleiding via Workfast het meest geschikt is voor de kandidaat of dat een alternatief instrument meer geschikt is.

Motie: “Zorgvuldig Toezien op sanctieprocedures”
Ons college zal de motie uitvoeren. We zullen begin 2016 voor de eerste keer rapporteren over het opleggen van de sancties en de daarbij gevolgde procedures.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

SP-fractie Nijmegen

http://nijmegen.sp.nl

Korte Nieuwstraat 6

6511 PP Nijmegen

T. 024 329 23 71

fractie@sp.nijmegen.nl

Agendapunt 11
Raadsvoorstel Verordening Klantenparticipatiewet 2015

Eerste indiener: Maarten Sweep, SP-fractie

aanw. voor: 32 tegen: 5

Motie: Geef de uitkeringsgerechtigden hun stem.

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 23 september 2015,

Overwegende dat:

- Er in 2015 door invoering van de Participatiewet grote veranderingen opgetreden zijn voor de cliënten van de gemeente in het kader van het gebruik van een van de uitkeringsvormen.
- Inspraak van de cliënten zelf zowel voor betrokkenen en als voor college en gemeenteraad van groot belang kunnen zijn.
- De Participatiewet ook aangeeft dat gemeenten verplicht zijn invulling te geven aan die cliëntenparticipatie.

Constaterende dat:

- Zowel in de nieuwe, als in de vorige verordening klantenparticipatie sprake is van klantenpanels.
- Er in 2014 geen invulling gegeven is aan die bepaling.
- Er in 2015 ook tot op heden geen invulling gegeven is aan die bepaling, noch een voornemen bestaat dit alsnog te doen.

Roept het college op:

Om vanaf nu serieus invullingte geven aan het instrument klantenpanels zoals beschreven in de verordening klantenparticipatie.

SP	**GL**	**PvdA**	**DNF**	**VSP**

Maarten Sweep

D66	**VVD**	**CDA**	**GN**	**LN**

Agendapunt 12
Motie

aanw
aanw

(1) voor: 37
tegen: 0

(2) voor: 34
tegen: 3

MÉT DE STAD *GOAN* WE ER VOOR...

De Raad van de gemeente Nijmegen, in vergadering bijeen, op 23 september 2015,

constaterende dat:

- in artikel 6 lid 2 van de "Regeling Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen City region" het volgende staat:
  "Het gemeenschappelijk orgaan stelt voor zijn vergaderingen en die van de in artikel 4 genoemde portefeuillehoudersoverleggen een reglement van orde vast.",
- in de toelichting de volgende tekst staat:
  "Bij het bepalen van de wijze van vergaderen in het Reglement van Orde moet in ieder geval aandacht worden besteed aan de wijze van agenderen, het aanleveren van stukken voor een overleg, de handelwijze in het geval de stemmen staken, de taken van de voorzitter, de taken van de ambtelijk secretaris, het beantwoorden van vragen van een raadslid en de verhouding/afstemming tussen het overleg binnen het GO en de portefeuillehoudersoverleggen."

overwegende dat:

- in dit reglement van orde dus zaken als inspraak, verspreiding van stukken, informatieverstrekking aan de raadsleden, enzovoorts worden geregeld,
- het Gemeenschappelijk Orgaan het reglement van orde vaststelt,

voorts constaterende dat:

- de portefeuillehoudersoverleggen in feite de plaats van de Stadsregioraadscommissies in gaan nemen,

voorts overwegende dat:

- raadsleden, burgers en maatschappelijke organisaties de gelegenheid hadden de Stadsregioraadscommissies bij te wonen en de mogelijkheid hadden om in te spreken,
- openbaarheid van vergaderingen goed is voor maximale transparantie van de (inter)gemeentelijke besluitvorming,

verzoekt het College van B&W:

(1) 1. om te bepleiten dat de portefeuillehoudersoverleggen openbaar toegankelijk zijn,
(2) 2. om te bepleiten dat burgers en maatschappelijke organisaties in het Gemeenschappelijk Orgaan Arnhem Nijmegen mogelijkheden krijgen om in te spreken,

en aan de raad over het resultaat terug te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Pepijn Oomen GroenLinks	Inge van Dijk VVD	D66	PvdA	CDA
SP	DNF	VSP	GN	LN

aanw voor: 21
tegen: 16

Motie: "Commitment voor de Economic Board"

Motie behorende bij agendapunt 12, Raadsvergadering 23 september 2015
Agendapunt 12: Raadsvoorstel Raadsvoorstel Oprichting Gemeenschappelijk orgaan regio Arnhem Nijmegen en Participatie in stichting Economic Board City Regio Arnhem Nijmegen
1e indiener: I.M. van Dijk

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op woensdag 23 september 2015,

Constaterende dat:
- de samenwerking tussen Onderwijs, Ondernemingen en Overheid in de Triple Helix/Economic Board erg veel kansen biedt voor de regio;
- het goed en hoog tijd is dat deze samenwerking vaste vorm gaat aannemen;
- De overheid een belangrijke faciliterende rol heeft, maar dat van de drie participerende partijen (Onderwijs, Ondernemingen en Overheid) het onderwijs en ondernemingen de feitelijke motoren van de economie zijn;
- Onderwijs, ondernemingen en overheid gediend zijn bij een sterke regionale samenwerking om gezamenlijke doelen te realiseren.

Overwegende dat:
- de Triple Helix/Economic Board zelf gaat over de benoeming van haar voorzitter;
- de Triple Helix/Economic Board voornemens is Burgemeester Bruls voor te dragen als voorzitter;
- om commitment bij alle verschillende partijen die participeren in de Triple Helix/Economic Board te versterken het goed is dat het voorzitterschap van dit nieuw te vormen orgaan tussen de verschillende deelnemende partijen wisselt.

Roept het college op:
Een verzoek te doen aan de Triple Helix/Economic Board om zorg te dragen voor een wisselend voorzitterschap tussen de verschillenden deelnemende partijen (onderwijs, ondernemningen en overheid) zodat alle partijen vertegenwoordigd in de Triple Helix/Economic Board zich optimaal betrokken voelen bij de Triple Helix/Economic Board.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD I.M. van Dijk	PvdA	Groen Links
SP	D66	CDA
VSP	Gewoon Nijmegen	De Nijmeegse Fractie
Liberaal Nijmegen		

GROENLINKS

VSP Verenigde Senioren Partij Nijmegen

CDA Nijmegen

Motie: Geen tijd te verliezen voor de binnenstad
Lisa Westerveld (GroenLinks)

Agendapunt 14. Raadsvoorstel Binnenstad van de toekomst (110/2015)

De Raad van de Gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op woensdag 23 september 2015,

Overwegende dat:
- In het Raadsvoorstel 'Binnenstad van de toekomst' de visie van het college staat beschreven op verschillende deelgebieden van het centrum;
- Het voor bewoners, ondernemers en raadsleden wenselijk is te weten wanneer de diverse plannen worden uitgevoerd;

Constaterende dat:
- In het Raadsvoorstel 'Binnenstad van de toekomst' geen planning staat opgenomen;

Verzoekt het college:
- Via een aanvullende brief de raad te informeren over de termijnen waarop de plannen worden uitgevoerd;
- De raad op de hoogte te brengen wanneer zich wijzigingen of grote vertragingen voordoen.

En gaat over tot de orde van de dag.

(6) voor: 36
tegen: 2
aanw.

GroenLinks
Lisa Westerveld

PvdA

SP

DNF

VVD

D66

CDA

VSP

GN

SP

GROENLINKS

Motie: Experimenteer met vertrouwen

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 21 oktober 2015

Constaterende dat:
- In de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- Er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- Het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- Ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- De effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- Diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en inefficiënt is.

Verzoekt het college om:

1. Samen te werken met andere gemeenten die experimenten in het kader van de participatiewet aan het opzetten zijn, zodat eventuele toekomstige onderzoeks- en uitvoeringskosten van een Nijmeegs experiment zo laag mogelijk gehouden worden.

2. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten over experimenten in het kader van de participatiewet.

GroenLinks	SP		DNF
PvdA	VVD		CDA
VSP	Liberaal Nijmegen	Gewoon Nijmegen	D66

(6) voor : 31
tegen : 8
aanvaard

SP fractie Nijmegen
http://nijmegen.sp.nl

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
T. 024 329 23 71
fractie@sp.nijmegen.nl

Agendapunt 10
Brief uitvoering motie onderzoek naar Workfast

Eerste indiener: Maarten Sweep, SP-fractie

Motie: Workfast oké, maar wel met alternatief

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 21 oktober 2015

Constaterende dat:

- Het jobcoachingsbedrijf Workfast, waarmee de Gemeente Nijmegen sinds 2013 samenwerkt zowel in Nijmegen als op vele andere plaatsen in het land omstreden is.
- Deze slechte *track record* er mede toe geleid heeft dat, ook naar aanleiding van een zwartboek opgesteld door de SP Nijmegen, de gemeenteraad in maart 2015 het college verzocht heeft een onderzoek te laten verrichten naar de tevredenheid van de naar Workfast gestuurde cliënten,
- Dit onderzoek aantoont dat de tevredenheid van de Workfast klanten vooral de sollicitatietraining en de hulp bij het opstellen van de CV betreft.
- Veel klanten ook na de verbeteringen de druk uitgeoefend door Workfast nog steeds als onredelijk ervaren.
- 20% van de klanten zich bang gemaakt voelt, 40% de begeleiding niet stimulerend vindt, 30% zich aangevallen voelt en 25% het gelopen traject maximaal een 4 geeft.
- Deelname aan een Workfast traject slechts op vrijwillige basis niet tot de wettelijke mogelijkheden behoort.

Overwegende dat:

- Bovenstaande cijfers een sociale stad misstaan,
- De resultaten van Workfast niet overtuigend zijn
- Dwang en drang als uitgangspunt nemen in de regel niet optimaal werkt

Verzoekt het college,

Om indien men cliënten selecteert voor een Workfasttraject het aanbieden van dat traject altijd gepaard te laten gaan met een alternatief, zodat er voor de betrokken cliënt iets te kiezen valt.
En gaat over tot de orde van de dag.

SP	GL	PvdA	DNF	VSP
M. Sweep				

D66	VVD	CDA	GN	LN

SP

(2) voor : 21
tegen : 18
aanvaard

3

D66

Motie *Zorgvuldig Toezien op sanctieprocedures*

Agendapunt 10: Brief uitvoering motie Onderzoek naar Workfast

Indiener: M. Groothuizen (D66)

De gemeenteraad van Nijmegen in vergadering bijeen op 21 oktober 2015,

Constaterende dat:

- Uit het *Onderzoek Workfast 2015* blijkt dat niet altijd voordat een sanctie is opgelegd een wederhoorgesprek met de belanghebbende is gevoerd;
- De vastlegging van de gevolgde sanctieprocedure in de gemeentelijke dossiers te wensen over heeft gelaten;
- Het College deze problemen heeft onderkend en heeft aangegeven een nieuwe werkwijze te zullen uitwerken en invoeren;

Overwegende dat:

- Van de overheid grote zorgvuldigheid moet worden gevraagd, indien zij besluit mensen een sanctie op te leggen;
- Sancties op grond van de Participatiewet een grote impact kunnen hebben op mensen;
- Het passend is om als Raad toe te zien op de daadwerkelijke implementatie van bovengenoemde maatregelen;

Roept het College op om de komende vier jaar twee keer per jaar te rapporteren over de uitvoering van de nieuwe werkwijze en eventuele knelpunten daarbij.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP	GroenLinks	DNF	
PvdA	VVD	CDA	
VSP	Liberaal Nijmegen	Gewoon Nijmegen	D66

M. Groothuizen

(3) voor: 39
tegen: 0
unaniem aanvaard

Brief aan de raad - Derde tussenrapportage NEC huurbetaling en verkoop . . .

Ingekomen stuk D3 (PA 27 januari 2016)

Vastgoed, Sport en Accommodaties

GEMEENTE Nijmegen

Mariënburg 30
6511 PS Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
1 december 2015	VA05/15.0012154	Bet Ratering
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Derde tussenrapportage NEC huurbetaling en verkoop Goffertstadion		(024) 3299219

Geachte leden van de raad,

Zoals afgesproken informeren wij u met enige regelmaat over huurbetaling en stand van zaken verkoop Goffertstadion.

De huurbetalingen

De huurachterstand over het eind van de eredivisieperiode van seizoen 2013-14 is medio 2015 betaald. Tevens is een regeling getroffen voor het inlopen van de huurachterstand uit seizoen 2014-15 (periode Jupiler League)[1]. De afspraken uit deze regeling én de betaling van de huur over het huidige seizoen (2015-16) verlopen conform afspraak.

Traject verkoop Goffertstadion

Het traject waarbij onderzocht is of het Goffertstadion binnen de hieronder geschetste randvoorwaarden verkocht kan worden, is afgesloten. Gemeente en NEC hebben, tot onze spijt, geen overeenstemming kunnen bereiken.
Het onderzoek naar de haalbaarheid van verkoop van het Goffertstadion is daarmee afgerond en de motie tot verkoop uit 2012 kan worden afgevoerd.

[1] Zie brieven van ons college aan gemeenteraad: 1) dd. 23 juni 2015, Tweede tussenrapportage NEC huurbetaling en verkoop Goffertstadion en 2) dd. 8 september 2015, vragen fractie Groen Links naar aanleiding van Tweede Tussenrapportage NEC

Gemeente Nijmegen
Vastgoed, Sport en Accommodaties

Hieronder schetsen wij het proces dat tot deze slotsom heeft geleid.

In de tweede tussenrapportage dd. 23 juni 2015 hebben we u laten weten dat, gegeven de hervatting van de huurbetalingen, er weer ruimte is voor onderhandelingen over de verkoop van het Goffertstadion.

Voor het bepalen van de verkoopprijs hebben wij, op advies van Dirkzwager advocaten & notarissen, in 2015 een taxatie laten uitvoeren op grond van de herbouwwaarde, de zelfde methodiek die ook in 2003 is toegepast bij de koop door de gemeente.

De afgelopen maanden is er regelmatig overleg met NEC geweest. Dit heeft geleid tot een formele onderhandeling op 13 november 2015.
Het gemeentelijk onderhandelingsteam, bestaande uit het gemeentelijk afdelingshoofd van Vastgoed, Sport en Accommodaties (verder VSA), een strategisch adviseur van de afdeling VSA en onze stadsadvocaat, tevens voorzitter van het team, heeft op 13 november jl. een bod bij NEC neergelegd waarop een totstandkomingsvoorbehoud rust. Dat wil zeggen dat NEC er van op de hoogte is gesteld dat college en raad met het bod zouden moeten instemmen.

Toelichting bod gemeentelijk onderhandelingsteam:

Uitgangspunt volgens de Stadionovereenkomst van 2003[2] is de voorwaarde dat verkoop door de gemeente budgettair neutraal geschiedt. Dat komt in dit geval neer op een boekwaarde van € 10.2 mln per 1 januari 2016.
Rekening houdend met de rode lijn van de staatssteun, met de in 2015 uitgevoerd taxatie op basis van herwaardering die lager uitvalt dan in 2003 en met de (geheime) wensen & bedenkingen van uw raad, vond het onderhandelingsteam een afslag van € 2 mln op de boekwaarde te verdedigen. Daarmee kwam de prijs voor het opstalrecht op € 8.2 mln. De grond blijft van de gemeente. Advocatenkantoor Dirkzwager acht dit bod goed te verdedigen vanuit het oogpunt van staatssteun.

Als commerciële argumenten voor de risico-afslag golden dat met een verkoop tegen € 8.2 mln de risico's worden afgekocht waarvan het realiteitsgehalte in het verleden is gebleken, zoals (oplopende) betalingsachterstanden, degradatie en mogelijk faillissement. Daarnaast bleek ook uit de taxatie van 2015 dat er sprake is van een aanzienlijke waardevermindering op onderdelen van het stadion.

[2] De Stadionovereenkomst die in 2003 is gesloten tussen de gemeente Nijmegen en NEC ten behoeve van de aankoop van het Goffertstadion door de gemeente

Gemeente Nijmegen
Vastgoed, Sport en Accommodaties

Reactie NEC op bod gemeente

Op 26 november jl. heeft de directeur van NEC ons per mail laten weten dat het bod van de gemeente bestuurlijk is besproken binnen alle geledingen van de club en dat de conclusie is dat men te weinig perspectief ziet om een tegenvoorstel te doen.

NEC heeft verzocht om op bestuurlijk niveau met het college verder te praten over de toekomst, met de Goffert als centraal thema. Wij zijn daartoe bereid.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Ter inzage:

- Rapport Herbouwwaardeberekening Goffertstadion NEC, dd. 8 oktober 2015, door Kontek (Kontek is onderdeel van de Brinkgroep die in 2002 de herbouwwaardetaxatie heeft gedaan).

Brief aan de raad - Uitkomst ronde tafel gesprekken over vuurwerkvrije zones

Ingekomen stuk D4 (PA 27 januari 2016)

Veiligheid

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) Openingstijden=
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Uw Burgerservicenummer	Ons kenmerk	Contactpersoon
1 december 2015		VH10/15.0011903	Ellen Jansen
		Datum uw brief	Doorkiesnummer
			(024) 3299317

Onderwerp
Uitkomst ronde tafel gesprekken over vuurwerkvrije zones

Geachte leden van de raad,

Op 28 januari dit jaar heeft u twee moties aangenomen met betrekking tot het onderzoeken van de mogelijke wens van inwoners van Nijmegen om vuurwerkvrije zones aan te wijzen (de moties Eigenhuijsen en de motie Kossen) en de uitkomsten hiervan ter kennis te brengen aan de raad.

In het kader hiervan hebben op 2 juli en 19 oktober jl. ronde tafelgesprekken plaatsgevonden. Daarmee zijn 150 vertegenwoordigers van wijkraden en/of bewonersverenigingen uit heel Nijmegen, de zorgorganisaties (ZZG-Zorggroep, De Waalboog en Huize St. Jozef in Lent) en het Canisius Wilhelmina Ziekenhuis uitgenodigd. Ook het Central Orgaan opvang Asielzoekers (COA) heeft ten behoeve van het Nijmeegse AZC zijn inbreng geleverd. Organisaties die niet konden komen, hebben de gelegenheid gehad om via de mail hun standpunten in te brengen. Hier is ook gebruik van gemaakt.

De conclusies die we uit alle inbreng kunnen trekken zijn:
1. Er wordt door de bewonersorganisaties en de instellingen geen problematiek ervaren met betrekking tot het afsteken van vuurwerk op de tijden waarop het nu middels landelijke wetgeving geoorloofd is (oudejaarsdag van 18:00 tot 02:00 uur).
2. Er wordt wel een probleem gezien en ervaren voor de handhaving op het afsteken van vuurwerk buiten de geoorloofde tijden.
3. Het Nijmeegse AZC en Huize St. Jozef in Lent willen per se niet aangewezen worden als vuurwerkvrije locaties. Zij kunnen mogelijke overlast zelf goed afhandelen en komen bij een mogelijke aanwijzing voor hun gevoel nog verder af te staan van de maatschappij. Er wordt ook zeker plezier beleefd aan het afsteken van vuurwerk, aldus het AZC.
4. Bewoners vinden dat ze hierover zelf beter in de eigen buurt afspraken kunnen maken. Daarvoor is een aanwijzing via de gemeente niet nodig. Ook zouden ze elkaar meer moeten aanspreken.
5. Het aanwijzen van vuurwerkvrije zones kan stigmatiserend en zelfs escalerend werken.

Brief aan de raad - Uitkomst ronde tafel gesprekken over vuurwerkvrije zones

Onze conclusie is dat onder bewoners en instellingen in Nijmegen die door ons geconsulteerd zijn geen behoefte wordt gevoeld aan vuurwerkvrije zones.

Uit bovenstaande concluderen we ook dat het college ten behoeve van het algehele preventieve veiligheidsbeleid rondom oud en nieuw geen APV-wijziging hoeft in te voeren om deze aanwijzing van vuurwerkvrije zones mogelijk te maken.
Dit laat echter onverlet de reeds bestaande bevoegdheid van de burgemeester om op grond van artikel 172, eerste lid van de Gemeentewet, in het geval van feitelijke en concrete ordeverstoringen, hiertegen onmiddellijk en daadkrachtig op te treden. Bijvoorbeeld met een verbod om tijdens oud en nieuw, in een bepaald gebied vuurwerk af te steken.

In beide ronde tafel gesprekken zijn naast het bespreken van de behoefte aan vuurwerkvrije zones ook alternatieve suggesties met betrekking tot dit onderwerp naar voren gebracht:
1. Preventie (goede voorlichting) wordt belangrijk gevonden.
2. Er is te veel zwaar (illegaal) vuurwerk in omloop (internationale invoer).
3. Er wordt de suggestie aangereikt om één centrale plek aan te wijzen waar het vuurwerk wel mag worden afgestoken.
4. De gemeente heeft ook een rol in de communicatie over de gewijzigde landelijke wetgeving (het mag alleen van 18:00 tot 02:00 uur).
5. De gemeente kan de bewoners ondersteunen bij het organiseren van activiteiten om het rond oud en nieuw voor de jeugd gezellig en leuk te maken en te houden (positieve insteek).
6. Gepleit wordt voor het inrichten van een gemeentelijk meldpunt vuurwerkoverlast.

Voor een compleet beeld van de huidige aanpak met betrekking tot de handhaving van de openbare orde en veiligheid rondom de jaarwisseling is het volgende van belang.
In Nijmegen is sinds 2008 sprake geweest van een projectstructuur. Vanuit deze structuur werd op basis van een multidisciplinaire aanpak samen met jongerenwerk, politie, toezicht en wijkmanagement op basis van signalen van instanties en uit de wijken de benodigde scenario's voor de jaarwisseling tot in detail uitgewerkt.
Mede als gevolg van deze strakke aanpak is de overlast rondom oud en nieuw de laatste jaren sterk teruggelopen. Door het succes van deze aanpak is het mogelijk gebleken de betreffende aanpak rondom oud en nieuw wat af te schalen en heeft het op dit moment geen projectstructuur meer.
Wel wordt de situatie met betrekking tot de aanpak rondom oud en nieuw nog steeds multidisciplinair afgestemd om de inzet hierover iedere jaar opnieuw zorgvuldig te bepalen.

In dit licht kunnen we ten aanzien van de bovengenoemde suggesties met betrekking tot het afsteken van vuurwerk daarop het volgende teruggeven.

Ad 1. In Nijmegen doen we al aan preventie. Deze uit zich onder andere in voorlichting op scholen door jongerenwerk, eventueel in samenwerking met bureau HALT. Deze voorlichting keert jaarlijks terug en concentreert zich op de hoogste klassen van de lagere scholen.
Ad 2. De opsporing van illegaal vuurwerk is met name een taak van de politie. Vanwege bezuinigingsopgaven is er sinds een paar jaar geen speciaal vuurwerktarget-team meer, maar neemt de politie deze opsporingsopgave mee in de reguliere inzet. Daar waar andere professionals aanwijzingen over het bezit van illegaal vuurwerk hebben, wordt direct de samenwerking met de politie gezocht.

Brief aan de raad - Uitkomst ronde tafel gesprekken over vuurwerkvrije zones

Ad 3. De meeste bewoners en instellingen geven aan deze combinatie alleen nuttig te vinden in combinatie met vuurwerkvrije zones. Dan zou het voor de politie ook beter behapbaar zijn. Nu inwoners hebben aangegeven vuurwerkvrije zones niet wenselijk of nuttig te vinden is het maar de vraag of er voor de handhaving op een dergelijke locatie wel voldoende capaciteit is vanuit politie en toezicht. De benodigde inzet moet dan vanuit andere locaties worden weggehaald waar ook vuurwerk kan en mag worden afgestoken en waar tevens een reëel risico aanwezig is op escalaties. Dit laat onverlet dat als een buurt of straat zelf afspraken wil maken over vuurwerkvrije zones, dit tot de mogelijkheden behoort.
Ad 4.De gemeente communiceert in de wijkbladen, op de wijkwebsites en alle stedelijke informatiekanalen de maatregelen voor de jaarwisseling. Daarbij is er vanaf vorig jaar ook extra aandacht besteed aan de gewijzigde afsteektijden.
Ad 5. Op 30 en 31 december worden er activiteiten georganiseerd voor de jeugd, zoals een voetbaltoernooi. Daar waar andere initiatieven ontstaan om activiteiten te organiseren voor de jeugd, worden deze waar nodig ondersteund door de gemeente.
Ad 6. Bij vuurwerkoverlast komen hierover bij de politie en Omgevingsdienst meldingen en eventuele klachten binnen. Het aantal meldingen hierover is de laatste jaren echter dusdanig laag dat er op dit moment vanuit de gemeente geen meerwaarde wordt gezien in het inrichten van een speciaal meldpunt hiervoor.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Uitvoering aangenomen moties politieke avonden 11 en 25 . . .

Ingekomen stuk D5 (PA 27 januari 2016)

Bestuursondersteuning en -advies
Bestuursagenda

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
8 december 2015	BA20/15.0012375	Yeliz Öner
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Uitvoering van de aangenomen moties tijdens de politieke avonden van 11 en 25 november		(024) 3292239

Geachte leden van de raad,

Tijdens de Politieke Avonden van 11 en 25 november heeft uw raad 13 moties aangenomen. In deze brief geven wij een reactie daarop.

Motie: “Vrijwilligersfonds, kleine moeite groot plezier”
Voor vrijwilligersinitiatieven die geen financiële ondersteuning van de gemeente ontvangen, verder uitwerken of het haalbaar is om met goede voorwaarden in aanmerking te komen voor ondersteuning vanuit een vrijwilligersfonds. Dit wordt meegenomen in de acties 1 en 8 uit de uitvoeringsnotitie vrijwilligerswerkbeleid:
- actie 1 "Uitwerken plan om ontmoeting, kennisuitwisseling, deskundigheidsbevordering en waardering van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties te bevorderen."
- actie 8 "Betere afstemmen en breder bekend maken van kleine initiatieven"
De motie wordt door ons college uitgevoerd met de uitwerking van de uitvoeringsnotitie in 2016 (planning: eind eerste kwartaal 2016).

Motie: “De vrijwilligers verdienen ondersteuning”
Het voorgestelde proces voor onder meer het in kaart brengen van behoeften, duidelijkheid te krijgen in vormen voor algemene ondersteuning en organisatie daarvan en in kaart brengen fricties in financiering, is reeds opgenomen in de acties vanuit de uitvoeringsnotitie vrijwilligerswerkbeleid.
De motie wordt door ons college uitgevoerd met de uitwerking van de uitvoeringsnotitie in 2016 (planning: eind eerste kwartaal 2016).

Motie: “Genoeg is genoeg”
Uw raad roept ons college allereerst op om bij de start van de bestuurlijke aanbestedingsprocedure (om te komen tot nieuwe contracten hulp bij het huishouden) te benadrukken dat we grote moeite hebben met buitensporige beloningen. De aanbesteding is inmiddels gepubliceerd en op 10 december vindt de kennismakingsbijeenkomst plaats met de geïnteresseerde partijen. Wethouder Frings zal daarbij zelf aanwezig zijn en de partijen toespreken. Hij zal daarbij de bestuurdersbeloning nadrukkelijk aan bod laten komen. Ook gedurende de procedure zullen we blijven benadrukken dat we vinden dat de salarissen van de hulpen en die van de bestuurders enigszins in een redelijke verhouding dienen te staan. Het tweede deel van de motie roept ons op om cliënten er actief op te wijzen indien ze kiezen voor een aanbieder waarvan de bestuurder niet voldoet aan de WNT. We gaan hier uitvoering aan geven, maar we beraden ons nog op hoe we dat gaan doen.

Brief aan de raad - Uitvoering aangenomen moties politieke avonden 11 en 25 . . .

Motie: "N1 én de toekomst"
Ons college zal de motie onder voorwaarden uitvoeren. Uw raad wordt middels een brief hierover geïnformeerd.

Motie: "1000 goede redenen om de G1000 te steunen"
In de stadsvisie constateerden we al dat de kracht van onze stad ligt in experiment en vernieuwing. Het sympathieke initiatief van de burgertop, de G1000 past hierbij. U roept op om dit initiatief als raad van harte te ondersteunen, ook ons college is benieuwd naar de uitkomsten van deze burgertop. De eenmalige subsidie die u wenst te verstrekken uit het onderzoeksbudget van de raad, kan door de griffie worden verwerkt.

Motie: "Een volwaardig loon in Nijmegen"
Ons college voert deze motie op de delen 1 en 3 uit.

Motie: "Sta open voor een Open Source"
Ons college hanteert Open Source al als uitgangspunt en voert de motie uit.

Motie: "Handhaving vrije inloop!"
We gaan deze motie op de volgende wijze uitvoeren. Voor de nieuwe Stadswinkel is het motto: "Naar de Stadswinkel? Maak altijd een afspraak!" Alle partijen die in de nieuwe Stadswinkel gaan samenwerken (Publiekszaken, Zorg en Inkomen, Economische Zaken, Leerplichtzaken e.a.) hanteren deze werkwijze.
Bezoekers die zich zonder afspraak aanmelden in de Stadswinkel zullen worden geholpen, hetzij door een product te leveren (in geval van spoed) hetzij door een afspraak in te plannen voor dezelfde dag, of een later moment. De Stadswinkel levert op deze manier maatwerk, afhankelijk van de vraag van de klant. Voor bezoekers die daar behoefte aan hebben is er hulp van een gastvrouw of gastheer.
Voor steeds meer producten is het niet meer nodig naar de Stadswinkel te komen omdat ze digitaal verkrijgbaar (zullen) zijn.
Door op deze manier te werken blijft het serviceniveau van de gemeentelijke dienstverlening op peil, ondanks de forse bezuinigingen die inmiddels zijn ingeboekt.

Motie: "Houd de ouderen in beweging!"
Er wordt onderzocht of er draagvlak is voor het terug plaatsen van de jeu de boulesbaan. Daarover vindt een overleg met de OBV plaats. Vanuit programma Wijken is budget vrij gemaakt voor deze investering inclusief het onderhoud.

Motie: "Fietser fiets veilig!"
Ons college participeert in het Regionale Overleg Verkeersveiligheid Oost Nederland. In dit overleg wordt een veiligheidsplan uitgewerkt waarin een veelheid van projecten wordt aangeboden waarvan scholen en andere onderwijsinstellingen gebruik kunnen maken (educatieprojecten, maar ook veiligheidscampagnes). Dat is een goede manier om onze verkeersveiligheidsbudget in te zetten.
Daarnaast proberen wij ook de inzet hiervan nog effectiever te krijgen.
Om die reden zijn wij sinds kort overleg gestart met de scholen voor Primair Onderwijs. De bedoeling is om vooral met de verkeersveiligheid ouders van een school meer overleg te hebben om op het gebied van gedragsprojecten meer gezamenlijkheid te creëren en daardoor meer doelmatigheid. Dit beleid willen wij voortzetten en uitbreiden .
Over de voortgang en uitbreiding van dit overleg zullen wij u in het komende jaar op de hoogte houden.

Brief aan de raad - Uitvoering aangenomen moties politieke avonden 11 en 25 . . .

In de komende periode zullen berichten in de pers verschijnen die handelen over de fietsverlichtingsacties. Daarnaast wordt door de afdeling communicatie ook gebruik gemaakt van advertenties geplaatst op Facebook over bijvoorbeeld fietsverlichting.

Motie: "Verbonden met Water"
In de beleidsvisie Havens en Kaden (feb. 2010) spreken wij ons uit voor het stimuleren van meer watergebonden bedrijven in de Noord- en Oostkanaalhavens. Overslag van goederen via schip sluit aan bij onze doelstellingen voor duurzame mobiliteit en schonere luchtkwaliteit. Wij omarmen de huidige initiatieven van GDF Suez voor de realisatie van de plannen voor een Groene Delta. Binnen deze plannen wil GDF Suez een biomassacentrale realiseren. De biomassa wordt voor het grootste deel en bij voorkeur per schip aangevoerd waarvoor de loswal van het terrein wordt gebruikt. Tevens heeft GDF Suez het initiatief genomen voor de (her)ontwikkeling van haar insteekhaven voor het tanken van LNG (Liquified Natural Gas) voor scheepvaart en trucks. Beide activiteiten zijn watergebonden. Daarnaast praten wij met het GDF Suez over de vestiging van EMT-bedrijven waarmee synergie bereikt kan worden (co-siting / spin-off) in een open cluster waar ook kennisinstellingen deel van uit maken. In overleg met GDF Suez en de provincie kijken we of en hoe deze bedrijven gebruik kunnen maken van het water.

Motie: "Experimenteer met vertrouwen" en "Experimenteer met vertrouwen 2"
Ons college geeft direct uitvoering aan de moties door aan te sluiten bij het overleg tussen het ministerie van SZW en de vier gemeenten over soortgelijke experimenten. Dit moet ertoe leiden dat het ministerie een AMvB gaat indienen waar in meer of mindere mate de experimenten uit de aangenomen moties onder kunnen vallen. Ons college zal uw raad op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

M8

Motie: ***Vrijwilligersfonds, kleine moeite groot plezier***

Agendapunt 9 Stadsbegroting 2016-2019

1e indiener: John Brom (De Nijmeegse Fractie)

(16) voor: 32 tegen: 3 aanvaard

Constaterende dat:

- Het aantal Nijmegenaren dat vrijwilligerswerk doet in de afgelopen jaren is gestegen.
- Dit mede veroorzaakt wordt door een groeiende vraag naar vrijwilligers door bezuinigingen en decentralisatie.
- Daarmee de complexiteit van vrijwilligerswerk ook toeneemt met name in de sector zorg en welzijn.
- De gemeente Nijmegen thans de grote waardering voor vrijwilligers laat blijken door eenmaal per jaar het Lokaal Compliment te organiseren

Overwegende dat:

- I.v.m. de groei van het aantal vrijwilligers ook de behoefte aan ondersteuning toeneemt.
- Er bij veel vrijwilligersorganisaties behoefte is aan ondersteuning bij het motiveren, waarderen, binden en werven van vrijwilligers.
- Veel vrijwilligers, met name die niet verbonden zijn aan een professionele organisatie, over geen of weinig budget beschikken om te besteden aan het motiveren, waarderen, binden en werven van vrijwilligers
- Dat binnen iedere vrijwilligersinitiatief er weer eigen specifieke wensen zijn t.a.v. het motiveren, waarderen, binden en werven van vrijwilligers, variërend van het aanbieden van gerichte kennisontwikkeling, het ontwikkelen van persoonlijke competenties tot het organiseren van een bescheiden festiviteit na een bijzondere prestatie of het lanceren van een eigen vrijwilligerswervingscampagne.
- Met het Lokaal Compliment als belangrijk instrument voor waardering slechts een klein deel (800 tot 1000) van alle Nijmeegse vrijwilligers (53% van het totale inwonersaantal) bereikt en gewaardeerd wordt, en hiermee niet wordt voldaan aan die eigen specifieke wensen tot ondersteuning.
- Een vrijwilligersfonds wel die ruimte kan bieden aan vrijwilligersinitiatieven om aan die specifieke wensen voor motivatie, waardering, binding en werving invulling te geven.

De Nijmeegse Fractie

Motie: *Vrijwilligersfonds, kleine moeite groot plezier*

Spreekt uit dat:

Het wenselijk is om vrijwilligersinitiatieven met geen of een beperkt budget ruimte te bieden om hun vrijwilligers te motiveren, te binden, te waarderen en te werven en een vrijwilligersfonds (in totaal € 25.000 per jaar beschikbaar) hen die ruimte biedt om middels relatief kleine budgetten (tot maximaal 500 euro) te investeren in het ondersteunen van hun vrijwilligers passend bij hun specifieke wensen.

Roept het college op:

Met ingang van 2016 een Vrijwilligersfonds in te stellen en hiervoor uiterlijk in februari 2016 een voorstel aan de Raad voor te leggen en de dekking voor dit fonds te halen uit de financiële ruimte die is ontstaan in het programma Bestuur en Middelen door het vrijvallen van de middelen die gereserveerd waren voor het EK Vrouwenvoetbal in 2017.

En gaat over tot de orde van de dag,

DNP: SP: GroenLinks: PvdA: VSP:

CDA: D66: VVD: Liberaal Nijmegen: Gewoon Nijmegen:

Agendapunt 9 Stadsbegroting 2016-2019
1e indiener: Marc van Nijnatten, PvdA

Motie: De vrijwilligers verdienen ondersteuning
De Gemeenteraad van de gemeente Nijmegen, bijeen in vergadering op 11 november 2015,

Overwegende dat:

- het vrijwilligerswerk een niet te missen peiler is onder het lokale Zorg- en Welzijnsbeleid;
- het belangrijk is de huidige hoge deelnemersgraad van 53% (circa 90.000 inwoners) te handhaven;
- de raad dit jaar het vrijwilligersbeleid vaststellen;
- vele organisaties een actieve ondersteuning van het vrijwilligerswerk noodzakelijk acht;
- de concrete behoefte aan ondersteuning vrijwilligerswerk niet duidelijk in beeld is;

Constaterende dat:

- het college voorstelt het wegvallen van de rijksmiddelen Maatschappelijke stages niet te compenseren;
- het beschikbare budget voor ondersteuning vrijwilligerswerk € 325.000 bedraagt;
- vele professionele instellingen niet zonder ondersteuning voor de vrijwilligers hun opdracht kunnen uitvoeren;

Draagt het college op:

1. een vervolg te geven aan de werkbijeenkomsten om:
   - de behoefte aan algemene en specifieke ondersteuning vrijwilligerswerk duidelijk in beeld te brengen
   - de vorm waarin de algemene ondersteuning aangeboden zal worden en door welke organisatie duidelijk wordt;
   - de mogelijkheden tot het verwerven van inkomsten door aanbieders van algemene ondersteuning geïnventariseerd wordt;
   - de wijze waarop de specifieke ondersteuning bij instellingen: de inschakeling vrijwilligers en de daarbij te verzorgen ondersteuning, via zorginkoop nader in te vullen is;
   - eventuele fricties in de financiering in beeld te brengen en daarvoor inkomsten stromen zichtbaar te maken
2. de raad hierover in het voorjaar 2016 te informeren en de nodige voorstellen voor te leggen.

13 voor: 24
tegen: 11
aanvaard

En gaat over tot de orde van de dag,

PvdA: M. van Nijnatten | SP: | GroenLinks: | DNF: | VSP:

CDA: | D66: | VVD: | Liberaal Nijmegen: | Gewoon Nijmegen:

1

20

SP-fractie Nijmegen
www.nijmegen.sp.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
T 024 3292371
fractie@sp.nijmegen.nl

Agendapunt 11
Vaststelling uitgangspunten bestuurlijke aanbesteding Hulp bij het Huishouden

Eerste indiener: H. van Hooft, SP-fractie

3 voor 13 tegen 22

MOTIE: GENOEG IS GENOEG

De gemeenteraad van Nijmegen, bijeen op 11 november 2015, overwegende dat:

- In het raadsvoorstel Vaststelling uitgangspunten bestuurlijke aanbesteding hulp bij het huishouden als uitgangspunt wordt genomen dat er van goed werkgeverschap sprake moet zijn.
- De omschrijving aangaande het salaris van de directie in het raadsvoorstel onduidelijk en vaag is. Er wordt gesproken over een "redelijk" salaris
- De Gemeenteraad op 23 april 2013 het raadsvoorstel "lokale WNT inkomensnorm" heeft aangenomen. Hierin is vastgelegd dat ook organisaties die minder dan 50% overheidsmiddelen ontvangen, maar wel meer dan 100.000 euro en hiervan 50.000 euro van de Gemeente Nijmegen onder deze WNT inkomensnorm moet vallen.
- In de samenleving hevige verontwaardiging bestaat over de beloning van topbestuurders van zorgorganisaties
- Per 1 januari 2015 de Wet normering topinkomens is aangepast, waarbij het maximumsalaris van 178.000 geldt voor salarissen bij publieke en semipublieke sectoren
- Onder de semi-publiekelijke organisaties behoren B.V. ziekenhuizen en andere zorginstellingen
- Het kabinet wil met deze wet de topinkomens verder beperken.
- Er in ieder geval 1 organisatie die op dit moment een contract heeft met de Gemeente Nijmegen de directeur boven de WNT betaald voor een bedrag van 187.535 in 2014

Constaterende dat:

- Het de bedoeling is om de bestuurlijke aanbesteding met de huidige partijen die met de Gemeente Nijmegen een contract hebben voor het leveren van de thuiszorg aan te gaan
- Een van deze partijen zich niet houdt aan de WNT
- De Nijmeegse raad zich al eerder heel duidelijk heeft uitgesproken voor een normering van de beloning
- Een beloning van ruim 187.000 euro niet valt onder de omschrijving van een redelijk salaris
- Volgens het college de te contracterende aanbieders juridisch niet onder de WNT vallen, omdat het hier gaat om een privaatrechtelijke transactie binnen de regels van de aanbestedingswet 2012.
- Eisen stellen aan de betaling van de topbestuurders disproportioneel zou zijn en door de rechter van tafel worden geveegd.

SP GROENLINKS VSP Verenigde Senioren Partij Nijmegen PARTIJ VAN DE ARBEID Nijmegen De Nijmeegse Fractie

aanvaard

Roept het college op:

(4) v: 34 t: 1

(5) v: 23 t: 12

1. Stevig het gesprek aan te gaan over de betaling van de topbestuurders voor de bestuurlijke aanbesteding start en duidelijk maken dat de Nijmeegse raad grote moeite heeft met deze buitensporige beloningen.
2. Indien aanbieders niet bereid zijn om het salaris van de topbestuurder binnen de WNT te laten vallen zal de Gemeente Nijmegen clienten van deze aanbieders hierover actief informeren en tevens alternatieve thuiszorgorganisaties aanbieden die zich wel aan de WNT houden.

SP
H. van Hooft

GroenLinks

PvdA

DNF

VSP

D66

VVD

CDA

GN

LN

De Nijmeegse Fractie

PARTIJ VAN DE ARBEID

SP

D66

GROENLINKS ZIN IN DE TOEKOMST

VSP Verenigde Senioren Partij Nijmegen

Liberaal Nijmegen

CDA Nijmegen

9

Motie: N1 én de toekomst

mg

Agendapunt 9: Stadsbegroting 2016-2019

1e indiener: Wendy Grutters Stadspartij De Nijmeegse Fractie

De gemeenteraad van Nijmegen, bijeen in vergadering op 11 november 2015,

Overwegende dat;

a) In het coalitieakkoord is opgenomen dat
   - *"N1 een belangrijke voorziening is om sociale cohesie in Nijmegen te bevorderen".*
   - de coalitie *"De omroep wil behouden en wil sturen op een toekomstbestendig perspectief"*
   - Het college onderzoek zal gaan doen naar de meest haalbare toekomstvariant lokaal danwel regionaal (Regionaal Mediacentrum).

b) Een regionale samenwerking past in het gemeentelijke beleid van MGR en verdere efficiency door samenwerking met buurgemeenten.

c) Het wenselijk is om in Nijmegen een onafhankelijke regionale zender te behouden.

d) Er door het college budget gereserveerd was voor N1 tot 20 oktober 2015

e) Dit budget nog niet besteed is

Constaterende dat;

a) N1 een diepgewortelde organisatie is in het Nijmeegse

b) N1 sinds medio 2014 met een nieuw bestuur een goede start heeft gemaakt met de herstructurering van de organisatie. Resulterend in oa. een recentelijk klein nieuw team van professionele krachten met in korte tijd een zichtbare kwaliteitsverbetering.

c) Dit team sober doch professioneel is opgebouwd en maar liefst 130 vrijwilligers aanstuurt en jongeren een kans geeft om het vak te leren.

d) Het N1 de afgelopen maanden nog niet gelukt is om de achtergebleven inkomsten in te halen en dat N1 mede hierdoor afstevent op een faillissement op korte termijn

e) Het college onvoldoende vertrouwen heeft dat N1 er de komende tijd in zal slagen om structureel voldoende inkomsten te behalen;

f) Bij een toekomstige inzet voor een mogelijk regionaal mediacentrum niet alleen de kennis en kunde maar de grote mate van vrijwillige inzet en betrokkenheid van 130 Nijmegenaren van N1 behouden moet blijven

g) N1 financieel met deze ondersteuning waartoe deze motie oproept oa. de komende maanden de kans krijgt om te overleven zodat men aansluiting kan zoeken bij het nog te vormen Regionaal Mediacentrum;

h) De raad op dit moment geen extra structurele middelen ter beschikking zal stellen boven de extra subsidie waartoe deze motie oproept;

(17) voor: 35
tegen: 0

unaniem aanvaard

De Nijmeegse Fractie

Motie: N1 én de toekomst

Roept het college op om;

1. N1 in 2015 te steunen met een bijdrage van € 85.000 en in 2016 met € 50.000 om faillissement te voorkomen en hen de kans te geven aansluiting te zoeken bij het op te richten regionaal mediacentrum en dit te dekken uit de voormalige reservering voor N1 binnen het programma Cultuur, Cultuurhistorie en Citymarketing.

2. Duidelijk een scenario op te stellen met daarin visie, randvoorwaarden en criteria dat minimaal bevat:
   a) Vorming van een Regionaal Media Centrum, nadrukkelijk gericht op het Rijk van Nijmegen, als beoogd in het coalitie akkoord.
   b) Een prominente rol voor jongeren en Nijmeegse wijken en Nijmeegse sport.
   c) Aandacht voor de rol van lokale media in de gemeentelijke communicatie.
   d) De financiële consequenties

3. Voor de zomernota, uiterlijk vóór 1 mei 2016, hiervan een notitie aan de raad op te stellen waarmee de raad een toekomstige subsidiebijdrage kan toetsen.

4. Om op korte termijn prestatieafspraken te maken met N1.

En gaat over tot de orde van de dag,

DNF: SP: GroenLinks: PvdA: VSP:

CDA: D66: VVD: Liberaal Nijmegen: Gewoon Nijmegen:

M4

PARTIJ VAN DE ARBEID

GROENLINKS NIJMEGEN

VSP Verenigde Senioren Partij Nijmegen

De Nijmeegse Fractie

Motie

1000 goede redenen om de G1000 te steunen

Indiener: Pepijn Boekhorst (GroenLinks)
Agendapunt: stadsbegroting 2016-2019

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 11 november 2015,

Overwegende dat:

- Een groep Nijmegenaren het initiatief heeft genomen een burgertop met 1000 Nijmegenaren te organiseren in de vorm van een G1000;
- De doelstelling van dit initiatief is om op een vernieuwende werkwijze Nijmegenaren te betrekken bij vraagstukken voor onze stad;
- De kans bestaat dat er andere Nijmegenaren meedenken dan meestal gebruikelijk is;
- Ervaringen uit andere gemeenten laten zien dat een burgertop veel energie en goede plannen kan opleveren;
- Dit een waardevolle aanvulling is op het werk en de besluitvorming van de gemeenteraad;
- Er steun in materiele en financiële zin is toegezegd door Nijmeegse bedrijven, de Radboud Universiteit, HAN en ROC en landelijke instellingen zoals het ministerie van BZK;
- Een burgertop op 5 maart een waardevolle toevoeging is aan alle activiteiten in het kroonjaar 2016

Spreekt uit dat:

1. De gemeenteraad het initiatief voor een burgertop met 1000 Nijmegenaren van harte ondersteunt en actief zal deelnemen aan de burgertop van 5 maart 2016.

Besluit

1. Een eenmalige subsidie te verstrekken aan de organisatie van €35.000 en dit te dekken uit het onderzoeksbudget voor de gemeenteraad.

En gaat over tot de orde van de dag,

GroenLinks
Pepijn Boekhorst

SP

PvdA

DNF

D66

VVD

CDA

VSP

GN

Liberaal Nijmegen

(11) voor: 23
tegen: 12
aanvaard

Agendapunt 9
Stadsbegroting 2016-2019
1e indiener: Marc van Nijnatten, PvdA

Motie: Een volwaardig loon in Nijmegen
De Gemeenteraad van de gemeente Nijmegen, bijeen in vergadering op 11 november 2015,

Constaterende dat:

- het minimumjeugdloon een knip maakt tussen verschillende groepen jongvolwassenen; een 23-jarige krijgt een volwassen loon en een 18-jarige een jeugdloon;

- iedereen een volwaardig loon verdient om in het levensonderhoud te voorzien;

- diverse sociale organisaties er onlangs voor hebben gepleit om het minimumjeugdloon in de ban te doen waaronder Young & United, FNV, diverse PJO (JS, DWARS en ROOD) en Tweede Kamerfracties (PvdA, SP en GL).

Overwegende dat:

- het Nederlands minimumjeugdloon relatief laag is (CPB, 2012);

- 18 jaar de leeftijd is waarop veel jongvolwassenen het ouderlijk huis verlaten en waarop het domein van de volwassenheid wordt betreden: stemmen, autorijden, zelf verantwoordelijkheid dragen voor schulden en leningen;

- een hoger loon stimuleert om aan het werk te gaan;

- het uitgangspunt is een gelijk loon voor hetzelfde (soort) werk;

Roept het college op om:

1. binnen de gemeente Nijmegen niet het minimumjeugdloon te hanteren voor jongeren van 18 tot en met 22 jaar;

2. bij contractafspraken met aan de gemeente gelieerde partijen (d.m.v. subsidie, deelnemingen en bedrijven waarin we participeren of leveranciers) als voorwaarde te stellen dat het minimumjeugdloon niet wordt gehanteerd voor personen van 18 tot en met 22 jaar.

3. als invloedrijke speler in Nijmegen een ambassadeursrol te spelen tegen het minimumjeugdloon voor personen van 18 tot en met 22 jaar.

En gaat over tot de orde van de dag,

PvdA: M. van Nijnatten | SP: | GroenLinks: | DNP: | VSP:

CDA: | D66: | VVD: | Liberaal Nijmegen: | Gewoon Nijmegen:

Toelichting:

Op dit moment betaalt de gemeente Nijmegen zelf niet het minimumjeugdloon, omdat de CAR-UWO inschalingen worden gehanteerd. Voor de gemeente Nijmegen heeft deze beleidslijn dan ook geen directe financiële gevolgen.

De motie beoogt niet het volgen van onderwijs in de weg te staan. Volwaardige leer-werkplekken (zoals een BBL plek) worden uitgesloten van het buiten werking stellen van het minimumjeugdloon.

M2

2

SP-fractie Nijmegen
www.nijmegen.sp.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen
T 024 3292371
fractie@sp.nijmegen.nl

Agendapunt 9
Stadsbegroting 2016-2019

Eerste indiener: H. van Hooft

Motie: Sta open voor een Open Source

De gemeenteraad van Nijmegen, in vergadering bijeen op 11 november 2015,

Overwegende dat:

- De gemeente voornemens is een nieuwe website te ontwikkelen.
- Er een nieuwe website moet komen omdat het huidige CMS *(Content Management System)* stopt
- De gemeente hier incidenteel 257.000 euro en structureel tot 40.000 euro per jaar voor heeft begroot

Constaterende dat:

- Als het aan het ministerie van Economische Zaken ligt, overheidsorganisaties vooral Open Source software gebruiken.
- Het gebruik van Open Source voordelen heeft.
- Een voordeel is dat een Open Source geen licentiekosten met zich meebrengt.
- Een voordeel is dat je met een Open Source niet afhankelijk bent van een leverancier.
- Een voordeel is dat Open Source software grote communities kent die ervoor zorgen dat het product zo goed mogelijk blijft.
- Een voordeel is dat veel kennis over Open Source al aanwezig is in de onze stad, onder andere door de opleidingen HBO-ICT aan de HAN en Informatica aan de Radboud Universiteit.

Roept het college op om:

1. Kansen voor open standaarden en open source te onderzoeken, te beginnen bij de realisatie van de nieuwe website op een Open Source CMS.
2. De gemeenteraad hierover voor de zomernota een overzicht te sturen.

SP H. van Hooft | GroenLinks | PvdA | DNF | VSP

(9) voor: 35 tegen: 0 unaniem aanvaard

D66 | VVD | CDA | GN | LN

GEWOON NIJMEGEN

VSP Verenigde Senioren Partij

De Nijmeegse Fractie

SP

CDA Nijmegen

Liberaal Nijmegen

Stadsbegroting
2016-2019
Agendapunt 12

Motie: Handhaving vrije inloop!

De Raad der Gemeente Nijmegen bijeen in openbare vergadering op 11 november 2015.

Overwegende dat:

- de stadswinkel nu verplaatst gaat worden naar de Mariënbeurs
- men alleen op afspraak geholpen kan worden
- de producten digitaal aangeboden worden
- het gebruik hiervan gestimuleerd wordt
- niet iedere Nijmegenaar hiervan gebruik kan of wil maken
- zelfredzaamheid hier te ver doorschiet.

(18) voor: 25
tegen: 10
aanvaard.

Roept het college op:

Dat de vrije inoopfunctie gehandhaafd blijft.

VSP
Michel Hulskorte

SP

GL

PvdA

DNF

D66

VVD

GN

CDA

Liberaal Nijmegen

GEWOON NIJMEGEN

VSP PARTIJ

De Nijmeegse Fractie

SP

CDA Nijmegen

Liberaal Nijmegen

Stadsbegroting
2016-2019
Agendapunt 12

Motie: Houd de ouderen in beweging!

De Raad der Gemeente Nijmegen bijeen in openbare vergadering op 11 november 2015.

Overwegende dat:

- op het terrein van het OBG honderden ouderen wonen
- de jeu de boulesbaan door nieuwbouw verdwenen is
- de bewoners graag een nieuwe baan zouden willen hebben
- de middelen hiervoor ontbreken
- in beweging zijn goed is voor ouderen
- dit ook bevorderlijk is om eenzaamheid verder terug te dringen.

19 voor: 26 tegen: 9

aanvaard

Verzoekt het college:

1. € 6.000,-- vrij te maken voor de aanleg van een nieuwe jeu de boulesbaan plus twee bankjes op het terrein van het OBG
2. dekking te zoeken uit het programma wijken.

VSP Michel Hulskorte | SP | GL | PvdA | DNF

D66 | VVD | GN | CDA | Liberaal Nijmegen

M12

12

VSP Verenigde Senioren Partij

SP

De Nijmeegse Fractie

GEWOON NIJMEGEN

Liberaal Nijmegen

Stadsbegroting
2016-2019
Agendapunt 12

Motie: Fietser fiets veilig!

De Raad der Gemeente Nijmegen bijeen in openbare vergadering op 11 november 2015.

Overwegende dat:

- Nijmegen een fietsstad is
- er 20.000 tot 25.000 studenten dagelijks op de fiets zitten
- er nog te vaak zonder licht wordt gereden
- het een gewoonte wordt om met gsm en oortjes te fietsen
- daardoor regelmatig bijna ongelukken gebeuren
- er steeds meer irritatie ontstaat bij de overige weggebruikers.

(20) voor: 20
tegen: 15
aanvaard

Roept het college op:

1. om de fietser meer bewust te maken van zijn of haar gevaarlijk gedrag in het verkeer
2. dit probleem meer bekendheid te geven door voorlichting op alle onderwijsinstellingen.

VSP Michel Hulskorte | SP | GL | PvdA | DNF

D66 | VVD | GN | CDA | Liberaal Nijmegen

M3

3

Motie: "Verbonden met Water"

Amendement behorende bij agendapunt 9, Raadsvergadering 11 november 2015
Agendapunt 9 Stadsbegroting 2016-2019
Indieners: I.M. van Dijk (VVD) en J. Reinhoudt (GL)

De gemeenteraad van Nijmegen, in openbare vergadering bijeen op 11 november 2015,

Constaterende dat:
- De energiecentrale GDF Suez per 1 januari 2016 haar deuren sluit;
- GDF Suez samen met de provincie Gelderland en de Gemeente Nijmegen op zoek is naar een nieuwe bestemming/activiteit voor het GDF Suez terrein;
- Men nu op zoek is naar duurzame energieprojecten en vestiging van bedrijven in de Energie- en Milieutechnologiesector.

Overwegende dat:
- Nijmegen als stad aan de Waal, de drukst bevaren rivier van Europa, een unieke locatie bezit;
- Het GDF Suez-terrein aan de Waal en aan het Maas-Waalkanaal gelegen is;
- Dit bij uitstek een goede vestigingslocatie zou zijn voor een watergebonden bedrijf.

Roept het college op:
Te streven naar zoveel mogelijk watergebonden bedrijvigheid op het terrein van GDF Suez en daar samen met deze private eigenaar een strategie voor te ontwikkelen.

En gaat over tot de orde van de dag.

VVD
I.M. van Dijk

PvdA

Groen Links
J. Reinhoudt

SP

D66

CDA

VSP

Gewoon Nijmegen

De Nijmeegse Fractie

Liberaal Nijmegen

(10) voor: 35
tegen: 0
unaniem
aanvaard

(2) voor: 27 aanvaard.
tegen: 12

GROENLINKS

D66

Motie: Experimenteer met vertrouwen

25 november
De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op ~~21 oktober~~ 2015

Constaterende dat:
- In de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- Er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- Het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- Ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- De effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- Diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en inefficiënt is.

Overwegende dat:
- Veel werkzoekenden graag aan de slag willen met een betaalde baan, als zzp'er of als vrijwilliger en het huidige beleid dit ontmoedigt;
- De gemeente Nijmegen ondernemerschap en eigen initiatief juist zou moeten stimuleren;
- Uitkeringsgerechtigden die bijverdienen ook financieel gezien voordelen opleveren voor de gemeente;
- Minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is;

Verzoekt het college om:
1. Een wetenschappelijk verantwoord experiment te starten met in achtneming van de volgende kaders:
a) Een groep deelnemers te selecteren die voldoende groot en divers is om goede monitoring en vergelijking mogelijk te maken. Te streven is naar een zo groot mogelijke groep binnen de budgettaire kaders.
b) Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, hebben een arbeidsbeperking (zodanig dat ze voorheen onder de wajong zouden vallen en nu onder de Participatiewet) of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. Deelname is op vrijwillige basis.
c) Deelnemers ontvangen een basisbedrag ten minste ter hoogte van het bijstandsniveau. Een aantal lokale toeslagen komen te vervallen, het gemiddelde bedrag hiervan wordt opgeteld bij het te ontvangen bedrag.
d) Daarnaast mogen deelnemers aan het experiment bijverdienen zonder dat dit bedrag wordt verrekend. Op een aantal momenten vindt een evaluatie plaats waarna besloten kan worden een maximum bijverdiengrens in te stellen.
e) Deelnemers worden vrijgesteld van zoveel mogelijk verplichtingen die belemmerend kunnen werken, zoals de sollicitatieplicht, verhuisplicht, tegenprestatie, boetes en maatregelen.
f) Potentiële deelnemers worden vooraf goed en adequaat op de hoogte gesteld van de voorwaarden en eventuele consequenties van deelname.
g) Wanneer deelnemers het experiment beëindigen kunnen zij zonder problemen terugvallen onder de op dat moment geldende wet- en regelgeving, zonder aan wachttijden te zijn gebonden.
h) De looptijd van het experiment is meerdere jaren.
i) Wetenschappers of deskundigen worden nauw betrokken bij de uitwerking, uitvoering en evaluatie van dit experiment. De uitvoering en evaluatie dient wetenschappelijk verantwoord te zijn.

2. Samen te werken met andere gemeenten die soortgelijke experimenten aan het opzetten zijn, zodat onderzoeks- en uitvoeringskosten van dit experiment zo laag mogelijk gehouden worden.

3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten 75.000 euro te reserveren en voor de compensatieregeling € 176.000. Voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim van € 251.000 op te nemen in de begroting voor dat jaar.

5. De Nijmeegse raad een uitgewerkt voorstel voor te leggen en door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang. Jaarlijks een onafhankelijk adviesrapport van de onderzoekers te overleggen met daarin, wanneer nodig, voorstellen tot bijsturing.

GroenLinks SP

PvdA VVD CDA

VSP Liberaal Nijmegen Gewoon Nijmegen D66

De Nijmeegse Fractie

Toelichting bij de motie
Nederland heeft een ingewikkeld stelsel van sociale zekerheid. We kennen bijvoorbeeld regelingen voor mensen die (deels) arbeidsongeschikt zijn zoals de WWB, WAZ, WGA, WIA en Wajong. Er zijn voorzieningen voor ouderen zoals de AOW en subsidies voor minima zoals huur- en zorgtoeslag. Daarnaast zijn er regelingen die afhangen van iemands leeftijd en omstandigheden zoals schoolgeld, studiefinanciering en kindgebonden toeslagen. Om het extra ingewikkeld te maken ligt de uitvoering van een aantal regelingen bij het rijk, andere bij gemeenten.

Veel mensen willen verandering, al verschillen concrete ideeën daarover. Met niets doen komen we echter geen stap verder en blijven we hangen in ons ingewikkelde en bureaucratische systeem met torenhoge uitvoeringslasten.

In verschillende landen zijn in het verleden discussies gevoerd over andere manieren om welvaart te verdelen. Er zijn diverse lokale experimenten geweest[1] die stuk voor stuk positief uitpakten: deelnemers ontwikkelden zich op diverse vlakken en gezondheidskosten namen af, om enkele positieve aspecten te noemen.[2] Alle redenen om ook in eigen land te onderzoeken wat een experiment kan opleveren.

Nijmegen
Gemeenten krijgen steeds meer verantwoordelijkheden op het gebied van arbeidsmarktparticipatie. Zowel de uitvoerders als de ontvangers worden met een enorme bureaucratische last opgezadeld. Hoe meer ondersteuning iemand nodig heeft, hoe meer tijd die persoon kwijt is met het opzoeken van informatie, het invullen van formulieren en het langsgaan bij instanties. Op een totaalbudget van 144,5 miljoen[3] gaat 127, 1 miljoen op aan budgetten voor uitkeringsgerechtigden en geeft de gemeente Nijmegen jaarlijks 18,5 miljoen uit aan uitvoeringskosten. Dat doet ons twijfelen aan de efficiëntie van het huidige systeem. Concluderend is het wenselijk om de mogelijkheden van een nieuw stelsel te onderzoeken. Een stelsel dat:

1) Klantvriendelijker is;
2) Minder ingewikkeld en transparanter is;
3) Talentontwikkeling, eigen initiatief en ondernemerschap centraal zet;
4) Deelnemen aan de maatschappij in de vorm van (vrijwilligers)werk mogelijk maakt;
5) Bureaucratie en daarmee uitvoeringslasten vermindert.

Kortom, het doel van een experiment is om met minder regels, dwang en dreiging mensen een kans te bieden om aan betaald werk te komen en/of te participeren.

Toelichting beslispunten:

1. **Een experiment te starten dat uitgaat van vertrouwen**
   Het opzetten van een experiment kan het beste worden gedaan door deskundigen. Daarom verzoeken wij het college om het experiment beleidsmatig uit te werken. De kaders waaraan het experiment moet voldoen, zijn wel politiek van aard. Daarom is eerder een debatstuk over dit thema aan de raad voorgelegd en is de input van andere fracties meegenomen.

   Onder (a) wordt voorgesteld de groep deelnemers dusdanig groot en divers samen te stellen zodat er gedegen onderzoek kan worden gedaan naar de effecten van het experiment. Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, zouden voorheen onder de Wajongregeling

[1] Bijvoorbeeld het Mincome project http://en.wikipedia.org/wiki/Mincome
[2] Zie voor een beschrijving van diverse projecten: https://decorrespondent.nl/10/Waarom-we-iedereen-gratis-geld-moeten-geven/384450-0b1c02bd
[3] Begroting Nijmegen, 2016-2019, onderdeel Inkomen en armoedebestrijding, p. 70

vallen of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. (b) Die laatste groep is ondervangen door deelnemers die nu een gedeeltelijke bijstandsuitkering ontvangen mee te laten doen met het experiment. (c) Deelnemers mogen bijverdienen zonder dat de verdiende bedragen worden afgetrokken van het inkomen zoals nu het geval is bij personen die een uitkering ontvangen. (d) Na evaluatie, bijvoorbeeld jaarlijks, kan worden besloten een maximum bedrag met een bijverdiengrens in te stellen. (e) We willen werken op basis van vertrouwen en positieve stimulans. (f) Deelnemers moeten goed worden geïnformeerd (g) en na beëindiging van het experiment kunnen terugvallen op de wet- en regelgeving die op dat moment van toepassing is. (h) Het experiment loopt meerdere jaren (i) en dient uitgevoerd te worden in samenwerking met wetenschappers en deskundigen.

2. **Samen te werken met andere gemeenten**
In diverse gemeenten zijn maatschappelijke organisaties, ambtenaren en lokale politici bezig met het opzetten van soortgelijke experimenten. Samenwerking biedt enkel voordelen, zowel qua kosten als met betrekking tot het delen van kennis.

Daarnaast kan samenwerking in provinciaal verband zinvol zijn. Als gevolg van de veranderende arbeidsmarkt heeft de provincie Gelderland eind 2014 een regionale aanpak aangekondigd en de DenkTank Arbeidsmarkt 2030 samengesteld. Het onderzoek stond onder leiding van Annet de Lange (Lector Hogeschool van Arnhem en Nijmegen). Een van de aanbevelingen van de Denktank is het creëren van een regelluwe ruimte voor nieuwe sociale experimenten.

3. **Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.**
Een aantal gemeenten zijn samen in gesprek met de staatssecretaris van sociale zaken over lokale experimenteerruimte. Met hen is afgesproken om een gezamenlijk voorstel voor te leggen aan het ministerie. Het lijkt ons wenselijk zo snel mogelijk aan te sluiten bij deze gesprekken. Voor een goed experiment met voorgestelde vrijstellingen van de huidige landelijke wetgeving zijn verschillende wegen mogelijk, maar de huidige wetgeving laat experimenten formeel nog niet toe. Toch zijn er aan aantal opties die wellicht in de toekomst mogelijk worden:

a) Via de huidige participatiewet. Artikel 83 van de participatiewet zegt dat gemeenten met een experiment mogen afwijken van bepaalde voorwaarden in de wet. Deze voorwaarden zijn echter niet toereikend voor het experiment dat we in Nijmegen willen. Daarom zal de uiteindelijke uitvoering van een lokaal experiment afhangen van de mate waarin binnen landelijke wet- en regelgeving experimenteerruimte kan worden gecreëerd.
b) Het instellen van een 'regelluwe zone' waar binnen geëxperimenteerd mag worden met het toekennen van een inkomen door de gemeente aan mensen die niet in de bijstand zitten. Wanneer dit wordt toegestaan is het mogelijk om de regels waaraan bijstandsgerechtigden moeten voldoen, buiten werking te zetten terwijl deelnemers wel een maandelijks bedrag van de gemeente krijgen.
c) Via zogeheten City deals: het ministerie van Binnenlandse Zaken is bezig met afspraken tussen gemeente en het ministerie waarbinnen een experiment mag worden opgezet en waar subsidie tegenover staat.

4. **Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim op te nemen in de begroting voor dat jaar.**

In de begroting staat € 441,000,- gereserveerd voor onvoorziene uitgaven bestemd voor het oplossen van astructurele budgettaire knelpunten: "In de begroting hebben we op het programma Bestuur en Middelen € 441.000 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Dit niveau heeft uw Raad in de Perspectiefnota 2009 vastgesteld. Het budget voor onvoorzien is uitsluitend bestemd voor het oplossen van a-structurele, budgettaire knelpunten. Het inzetten van dit budget is een Raadsbevoegdheid."[4] Met andere woorden, dit budget is bedoeld om in te zetten bij onvoorziene uitgaven die niet structureel van aard zijn. Deze criteria gelden voor het experiment dat wij voor ogen hebben.

Voor de onderzoekskosten houden wij rekening met een jaarlijks bedrag van 75.000 euro. Dit bedrag is gebaseerd op de kosten voor soortgelijke experimenten in andere steden.

Wij stellen voor om, uitgaande van 100 deelnemers waarvan de helft van de deelnemers kinderen heeft, op jaarbasis een bedrag vast te stellen van 122.000 euro vanwege gemiste inkomsten door het vervallen van lokale minimaregelingen.[5] Let wel: een besparing ter hoogte van hetzelfde bedrag blijft binnen het programma Inkomen en Armoedebestrijding.

Daar bovenop komt jaarlijks minimaal 54.000 euro (op basis van 100 deelnemers) voor inkomsten die de gemeente misloopt (doordat zij nu een hoger bedrag uitkeren aan deze mensen). Dit geldt bijvoorbeeld voor gemiste inkomsten van deelnemers met een gedeeltelijke bijstandsuitkering: in feite zijn deze mensen al gedeeltelijk zelfstandige of mensen met een kleine baan. Zij worden door deze compensatie niet buitengesloten van het experiment.

5. **De Nijmeegse raad door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang.**
Om te kunnen volgen welke voortgang de lobby, uitwerkingen en later het experiment zelf hebben is het wenselijk regelmatig een update te krijgen. In overleg kan in een later stadium een andere frequentie worden gekozen. Besloten in deze voortgangsrapportages zit jaarlijks een onderzoeksrapport met bevindingen van de onderzoekers. Wanneer nodig doen zij voorstellen om bij te sturen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de maximum bijverdiengrens en wat er gaat gebeuren wanneer het gezinsinkomen verandert. Het is niet ondenkbaar dat bijvoorbeeld een partner gaat werken.

Onderzoeksvragen
In het lokale experiment zouden de volgende onderzoeksvragen meegenomen kunnen worden:

1) Of het welzijn van mensen verbetert en/of ze minder stress ervaren, bijvoorbeeld door een vermindering van de mentale belasting.
2) Wat de gevolgen voor financiële zelfredzaamheid zijn en onderzoeken in hoeverre mensen bijverdienen en hoe veel per maand.
3) Of mensen na afloop van het onderzoek in staat zijn om zelf voldoende inkomen te genereren, bijvoorbeeld door het opstarten van een eigen onderneming.
4) In hoeverre op de langere termijn de uitvoeringskosten voor de gemeente afnemen

[4] Stadsbegroting Nijmegen 2016-2019, p. 212
[5] Uit een ambtelijke doorrekening: Gemiddeld kan uitgegaan worden van een besparing van € 752,- op jaarbasis per deelnemer zonder kinderen. Gemiddeld kan uitgegaan worden van een besparing van € 1.687,- op jaarbasis per deelnemer met kinderen.

(bij doorzetten van het systeem voor een grotere groep)
5) Wat de impact op participatie is. Neemt vrijwilligerswerk, mantelzorg en arbeidsparticipatie toe?
6) Vergroot het kansen op de arbeidsmarkt doordat deelnemers zich beter kunnen scholen of werkervaring opdoen?
7) Werkt het 'activerend'? Dus worden deelnemers aangezet om aan de slag te gaan?
8) Zijn er bijkomstige effecten? Wordt bijvoorbeeld het sociale netwerk groter, neemt huiselijk geweld af of is het sneller te signaleren?
9) Zijn deelnemers in het algemeen tevreden over het nieuwe regime?

Bijlage 1) lijst van deskundigen

Annet de Lange, lector Human Resource Management aan de HAN, annet.delange@han.nl
Annet de Lange (1977) is lector Human Resource Management bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en heeft de eretitel van 'visiting professor' toegekend gekregen door de faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit van Stavanger in Noorwegen. Haar expertise spitst zich toe op transitiemanagement naar langer en breder doorwerken in de zorg, het onderwijs en het bedrijfsleven.[6] Daarnaast heeft Annet in opdracht van de Provincie Gelderland onderzoek gedaan naar de toekomst van de arbeidsmarkt. Dit onderzoek is gepubliceerd als 'Rapport DenkTank Arbeidsmarkt 2030, Hoe creëren we de 'Gelderse standaard'?

Ernst-Jan de Bruijn, promovendus aan de WUR, ernst-jan.debruijn@wur.nl
Als promovendus onderzoekt Ernst-Jan hoe sociale beleidsprogramma's voor minima (zoals de bijstand) verbeterd kunnen worden met behulp van gedragseconomische inzichten. Veldexperimenten spelen een centrale rol binnen zijn onderzoek waarmee meer inzicht verkregen kan worden in wat wel en niet werkt. Ernst-Jan is ook betrokken bij de lokale experimenten aangaande dit thema in Utrecht en Wageningen.

Jolanda Bekker, Senior Adviseur / Trainer bij Spectrum, partner met elan,
J.Bekker@spectrumelan.nl
Voor het reglecentrum begeleid Jolanda Bekker ervaringsdeskundigen in sociale rollen zoals bij keukentafelgesprekken en in de STIPS) te begeleiden. In het verleden was ze algemeen coördinator van de WIG.

Het Inter-Lokaal, een Nijmeegse welzijnsorganisatie gespecialiseerd in schuldhulpverlening http://www.hilrapport.nl

WIG, De werkgroep Integratie gehandicapten http://www.zrcn.nl/

dr. Joop Roebroek joop.roebroek@gmail.com
Joop werkte tot 2011 als wetenschapper aan de Radboud Universiteit en de Universiteit van Tilburg, met als expliciete expertise vraagstukken rond sociale zekerheid en arbeid. Hij schreef een serie boeken over de verzorgingsstaat, sociale politieke en sociale zekerheid. Van 1997 tot 1999 was hij uitvoerder van een basisinkomenproject in de gemeente Utrecht, onder de titel 'Wonen en werken in de stad'. Later gevolgd door vergelijkbare projecten voor andere gemeenten. Sedert de zomer van 2014 is hij lid van MIES Groningen en een van de initiatiefnemers van het project 'Ons Basisinkomen'. Op dit moment is hij onder meer actief in het Groningse veranderlab 'Innovatie Sociale Zekerheid', waar gezocht wordt naar nieuwe concepten voor gemeentelijke sociale zekerheid.

Ralf Embrechts (MOM Tilburg) info@momtilburg.nl
Ralf is directeur van de MOM (Maatschappelijke Ontwikkkelings Maatschappij) in Tilburg,

[6] http://www.han.nl/onderzoek/mensen/annet-de-lange/

een samenwerkingsverband van acht maatschappelijke organisaties (woningcorporaties, welzijn- en zorginstellingen) die in de armste wijken van Tilburg opereert. Ralf is in 2013 uitgeroepen tot een van de 100 inspirerende Nederlanders en is een van de initiatiefnemers van de Quiet500, een glossy magazine waarin mensen in armoede in hun kracht zijn geportretteerd.

Mark Imandt, SEO Economisch Onderzoek (onderzoeksgroep Gedragseconomie)
M.Imandt@seo.nl
Mark heeft acht jaar ervaring als beleidsmaker bij de ministeries van Economische Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zijn expertise ligt op het gebied van publieke belangenanalyse, stelselanalyse en gedragsverandering. Oftewel: waarom doen mensen wat ze doen, wanneer en waarom zou je dat (als overheid/samenleving) willen veranderen, en hoe kun je dat het beste doen? SEO Economisch Onderzoek is een gespecialiseerd economisch onderzoeksbureau, gelieerd aan de UvA. Zij doen toegepast onderzoek: met kennis van de wetenschap én de (beleids)praktijk naar vraagstukken kijken en hebben een lange traditie op het gebied van onderzoek naar sociale zekerheid en (activerend) arbeidsmarktbeleid. Zie ook www.seo.nl en http://www.seo.nl/over-ons/medewerkers/mark-imandt-arbeid-onderwijs/.

9

SP-fractie Nijmegen
http://nijmegen.sp.nl

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
T. 024 329 23 71
fractie@sp.nijmegen.nl

Agendapunt 9
Experimenteer met vertrouwen
Eerste indiener: Maarten Sweep, SP-fractie

(3) voor: 20
tegen: 19
aanvaard.

Motie: Experimenteer met vertrouwen 2

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 25 november 2015

Constaterende dat:
- In de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- Er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- Het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- Ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- De effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- Diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en inefficiënt is.

Overwegende dat:
- Veel werkzoekenden graag aan de slag willen met een betaalde baan, als zzp'er of als vrijwilliger en het huidige beleid dit ontmoedigt;
- De gemeente Nijmegen ondernemerschap en eigen initiatief juist zou moeten stimuleren;
- Uitkeringsgerechtigden die bijverdienen ook financieel gezien voordelen opleveren voor de gemeente;
- Minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is;

Verzoekt het college om **een tweede variant** van **Experimenteer met vertrouwen** uit te werken:
1. Een wetenschappelijk verantwoord experiment te starten met in achtneming van de volgende kaders:
a) Een groep deelnemers te selecteren die voldoende groot en divers is om goede monitoring en vergelijking mogelijk te maken. Te streven is naar een zo groot mogelijke groep binnen de budgettaire kaders.
b) Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, hebben een arbeidsbeperking (zodanig dat ze voorheen onder de wajong zouden vallen en nu onder de Participatiewet) of zijn zzp'er met een wisselend of niet toerekend inkomen. Deelname is op vrijwillige basis.
c) Deelnemers ontvangen hun huidige bijstandsuitkering. Iedereen behoudt het recht op lokale toeslagen conform de huidige regelgeving.
d) Deelnemers aan het experiment mogen bijverdienen waarbij de helft van de netto bijverdiensten worden verrekend met de uitkering. Indien de bijverdiensten op jaarbasis netto boven de € 12.000,- uitkomen, wordt het meerdere volledig met de uitkering verrekend. Per saldo kan een bijstandgerechtigde hierdoor jaarlijks € 500,- netto per maand gemiddeld bijverdienen.

SP

e) Deelnemers worden vrijgesteld van zoveel mogelijk verplichtingen die belemmerend kunnen werken, zoals de sollicitatieplicht, verhuisplicht, tegenprestatie, boetes en maatregelen.
f) Potentiële deelnemers worden vooraf goed en adequaat op de hoogte gesteld van de voorwaarden en eventuele consequenties van deelname.
g) Wanneer deelnemers het experiment beëindigen kunnen zij zonder problemen terugvallen onder de op dat moment geldende wet- en regelgeving, zonder aan wachttijden te zijn gebonden.
h) De looptijd van het experiment is meerdere jaren.
i) Wetenschappers of deskundigen worden nauw betrokken bij de uitwerking, uitvoering en evaluatie van dit experiment. De uitvoering en evaluatie dient wetenschappelijk verantwoord te zijn.

2. Samen te werken met andere gemeenten die soortgelijke experimenten aan het opzetten zijn, zodat onderzoeks- en uitvoeringskosten van dit experiment zo laag mogelijk gehouden worden.

3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten 75.000 euro te reserveren en **voor de uitvoering van de bijverdienregeling** € 176.000. Voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim van € 251.000 op te nemen in de begroting voor dat jaar.

5. De Nijmeegse raad een uitgewerkt voorstel voor te leggen en door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang. Jaarlijks een onafhankelijk adviesrapport van de onderzoekers te overleggen met daarin, wanneer nodig, voorstellen tot bijsturing.

SP	GL	PvdA	DNF	VSP
D66	VVD	CDA	GN	LN

Toelichting: Zie motie Experimenteer met vertrouwen

SP

Ad c) Door het in stand houden van de lokale toeslagen blijven we rekening houden met de specifieke persoonlijke omstandigheden van burgers met een laag inkomen.

Ad d) Door de helft van de bijverdiensten te verrekenen met de uitkering kan een veel grotere doelgroep in aanmerking komen voor dit experiment, aangezien de gemeente meer uitkeringskosten bespaart als mensen meer gaan bijverdienen. Het is redelijk om de bijverdiensten te maximeren, om daarmee geen scheve verhoudingen te creëren met werkenden die geen uitkering ontvangen.

SP

Brief aan de raad - Verlenging contractering aanbieders Beschermd Wonen 2016

Ingekomen stuk D6 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan: de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
8 december 2015	MO10/15.0012106	Martin Ruiter
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
verlenging contractering aanbieders Beschermd Wonen 2016		06-52717402

Geachte leden van de Gemeenteraad,

In onze brief van 16 juni 2015 inzake de budgetverdeling voor beschermd wonen GGZ hebben wij met u stilgestaan bij de gevolgen van de verdeling van het budget in de meicirculaire 2015 voor de centrumgemeentetaak beschermd wonen GGZ en onze vervolgstappen. In deze brief informeren wij u opnieuw. Allereerst schetsen we het proces tot nu toe en de effecten op het proces van contractering van beschermd wonen. We presenteren het financiële kader voor 2016 en gaan kort in op het recent verschenen rapport van de landelijke commissie Dannenberg over de toekomst van beschermd wonen GGZ. Tenslotte geven we kort weer wat het rapport en de krappe financiële kaders betekenen voor het beleid ten aanzien van beschermd wonen en hoe we daar als (centrum)gemeente Nijmegen op in kunnen spelen.

Een stukje voorgeschiedenis…
Op Rijksniveau is veel later dan bij de andere grote decentralisaties besloten tot overdracht van de taak beschermd wonen GGZ naar de gemeenten. Beschermd wonen werd ook gepresenteerd als een decentralisatie zonder bezuiniging, al was kostenbeheersing altijd wel een belangrijke reden voor het Rijk om deze taak bij de gemeenten te beleggen.

Groot was onze verbazing dan ook toen op ambtelijk niveau door het Ministerie van VWS dit voorjaar werd aangekondigd dat het budget van de regio Rijk van Nijmegen en Rivierenland voor beschermd wonen zou dalen van € 48,3 miljoen naar € 34,8 miljoen, oftewel 28%. De herverdeling van middelen over de regio's moest zorgdragen voor een rechtvaardigere verdeling van de Rijksmiddelen. We hebben toen ambtelijk en bestuurlijk alles op alles gezet om via bureau HHM en op basis van eigen onderzoek aan te tonen dat de herverdeling van de Rijksbudgetten gebaseerd was op onbetrouwbare gegevens en weinig met rechtvaardigheid van doen had. Deze operatie heeft ons ambtelijk en bestuurlijk veel tijd gekost, maar uiteindelijk wel geleid tot een bijstelling in de Meicirculaire 2015 van meer dan € 8 miljoen in ons voordeel. Volgens de Meicirculaire was voor deze regio voor 2016 een bedrag van € 43,2 miljoen beschikbaar, nog steeds een daling ten opzichte van 2015 van € 5,1 miljoen, oftewel 11%. Hierover hebben wij u in onze brief van 16 juni 2015 geïnformeerd.

Brief aan de raad - Verlenging contractering aanbieders Beschermd Wonen 2016

Na de meicirculaire…
We zijn na de Meicirculaire doorgegaan met het controleren van alle gegevensoverdrachtsbestanden die ten grondslag lagen aan de verdeling van de Rijksbudgetten. De aanbieders hebben – net als wij – fors geïnvesteerd in het aantonen van de werkelijke situatie op casusniveau. Steeds meer centrumgemeenten begonnen op basis van onze bevindingen dezelfde of andere onderzoeken uit te voeren. Midden in de zomer hebben uiteindelijk 27 gemeenten door HHM een nadere analyse van de bestanden laten uitvoeren. Hieruit bleek dat de door het Rijk gebruikte bestanden waarop de verdeling was gebaseerd zowel onvolledig als onbetrouwbaar waren.

Onder grote bestuurlijke druk heeft staatssecretaris van Rijn in het bestuurlijk overleg van 8 september 2016 toegezegd om een nieuw onderzoek naar de verdeling van de middelen bij alle centrumgemeenten uit te laten voeren door bureau HHM. Het nieuwe onderzoek bevestigde aanvankelijk exact wat wij in een eerder stadium al hadden berekend: voor onze regio een budget van € 48,5 miljoen. In de fase daarna is er door verschillende centrumgemeenten intensief druk uitgeoefend en komen we in de door VNG en Rijk overeengekomen verdeling van 19 november 2015 voor 2016 uit op een Rijksbijdrage € 47,3 miljoen. Dit betekent een korting van de bijdrage van € 1,0 miljoen ten opzichte van 2015, oftewel 2%.

Wij hebben besloten om hierover geen juridische procedure te starten, al zijn wij van mening dat dit proces geen schoonheidsprijs verdient. Wij zijn gelet op de eerste signalen redelijk tevreden over de uitkomst, al heeft het ons veel bloed, zweet en tranen gekost. De korting van 1,0 miljoen kunnen en zullen we oplossen. We achten de kans klein dat we het Rijk langs de juridische weg daadwerkelijk zouden kunnen dwingen om met meer geld over de brug te komen. Los van de vraag, wat dit voor de relatie met het Rijk zou betekenen.

Effecten voor de contractering 2016
In onze brief van 16 juni 2015 hebben we aangekondigd om gelet op alle financiële onzekerheden de overeenkomsten met de Zorg in Natura-aanbieders slechts met een half jaar te willen verlengen op basis van de tarieven zoals deze ook voor 2015 zijn afgesproken. De aanbieders hebben een eerste aanbod van onze kant van september afgewezen, omdat het verlengen van de overeenkomsten voor een slechts half jaar de bedrijfscontinuïteit in gevaar zou brengen. Ook waren de aanbieders het niet eens met ons voornemen om de tarieven van de contractering 2015 aan te houden zonder de instellingen volledig te compenseren voor het wegvallen van de Rijksbijdragen in de zogeheten Normatieve Huisvestings Component (NHC) en de Normatieve Inventaris Component (NIC).

In een bestuurlijk overleg met de grote aanbieders op 19 oktober 2015 hebben we de aanbieders meegenomen in onze dilemma's omtrent de contractering 2016. Er was immers nog steeds onduidelijk, wat de regio aan middelen voor 2016 zou krijgen. Het Rijk had wel toegezegd om uiterlijk 2 november met een definitief verdeelvoorstel te komen. Op verzoek van de grote aanbieders hebben we toen het proces *on hold* gezet en een bestuurlijke netwerkbijeenkomst met alle grote aanbieders op 13 november voorbereid. In deze bijeenkomst hebben we een nieuw aanbod op tafel gelegd - ondanks het feit dat er op Rijksniveau op 2 november geen verdeelsleutel was gepubliceerd en het financiële kader nog steeds onbekend was. We wilden de aanbieders niet de dupe laten worden van een rommelig proces tussen Rijk, VNG en gemeenten.

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
2

De belangrijkste wijzigingen in ons aanbod waren het alsnog volledig compenseren van de NHC/NIC én het aanbieden van verlenging van de contracten voor een jaar. Alle aanbieders hebben tijdens het overleg aangegeven in te kunnen stemmen met verlenging van de overeenkomsten.

Één en ander betekent dat wij hebben besloten om voor de Zorg in Natura-aanbieders een budgetkader van in totaal € 40,8 miljoen beschikbaar te stellen om de zorg van de intramuraal wonende cliënten in 2016 te continueren. We verlengen daarmee de overeenkomsten die wij in 2015 met deze aanbieders hebben gesloten.

Financieel kader beschermd wonen 2016
Als we kijken naar het financieel plaatje voor 2016, dan is dat een heel stuk beter dan waar we in het voorjaar op durfden te hopen. Aan de inkomstenkant rekenen we voor 2016 met een bedrag van € 49,3 miljoen. Aan de uitgavenkant zijn we naar verwachting volgend jaar € 50,4 miljoen kwijt. In onderstaande tabel hebben we het financiële kader voor 2016 op hoofdlijnen in beeld gebracht.

Budget beschermd wonen	€	47,3
Eigen Bijdrage	€	2,3
Totaal beschikbaar 2016	**€**	**49,6**
Zorg in Natura	€	40,8
Persoonsgebonden Budget (PGB)	€	8,8
Uitvoeringslasten	€	0,8
Risicobudget/innovatie		0
Geraamde uitgaven	**€**	**50,4**
Restant	**€**	**- 0,8**

Op dit moment zien we een financieel risico van ongeveer € 0,8 miljoen voor 2016. Dat is aanzienlijk minder dan de € 14 miljoen van het voorjaar en de € 5,1 miljoen die we eerder richting uw raad hebben gemeld. Als het risico zich daadwerkelijk voordoet, dan zoeken we als eerste dekking binnen het Programma Zorg en Welzijn en/of uit de bestemmingsreserve Wmo-Jeugd. Bij bovenstaande raming van inkomsten en uitgaven plaatsen we een aantal kanttekeningen.

Allereerst zijn er enkele lastig te voorspellen posten, zoals de inning van de zogeheten Eigen Bijdrage door het CAK. We gaan nu uit van een inning ter hoogte van ongeveer € 2,3 miljoen. Ook de ontwikkeling in de open-einderegeling PGB is een onzekerheid. We gaan wel het PGB-beleid bij beschermd wonen aanscherpen, met als uitgangspunt dat het verstrekken van een PGB voorbehouden moet zijn aan cliënten die voldoende in staat zijn om de verantwoordelijkheden en verplichtingen van het PGB-houderschap te dragen.

Ten tweede kan de vraag naar beschermd wonen groeien door de afbouw van plaatsen in de GGZ, waardoor een relatief zware (en qua begeleidingskosten dure) categorie instroomt in

beschermd wonen. Al met al zitten we financieel zeer krap en is er geen geld voor uitbreiding. Er zijn wachtlijsten, die waren er vorig jaar ook en die zullen er ook in de toekomst blijven. Eén en ander betekent ook dat we de gewenste transformatie (zie volgende paragrafen) zullen moeten realiseren binnen de bestaande budgetten en dat er geen ruimte is voor overproductie.

Toekomst beschermd wonen: de commissie Dannenberg
Ten aanzien van de toekomst van beschermd wonen heeft recent de commissie Dannenberg het rapport 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' uitgebracht. Het *Leitmotiv* in het rapport is de inclusieve samenleving. In plaats van intramurale instellingen in de bossen ver van de samenleving wonen psychiatrische cliënten straks midden in de wijk in kleinschalige wooneenheden of gewoon thuis. Daar krijgen ze ambulante ondersteuning. Wie dat nog nodig heeft, krijgt met beschermd wonen een tijdelijke maatwerkvoorziening gericht op herstel. Dat iemand zorg nodig heeft, moet zo min mogelijk bepalend zijn voor waar iemand woont: van beschermd wonen naar een beschermd thuis. Daarmee gaan we hospitalisering van mensen tegen dat herstel in de weg staat, aldus de commissie.

Om deze beweging te maken, adviseert de commissie om in plaats van de centrumgemeenten álle gemeenten verantwoordelijk te maken voor het beschermd wonen. De middelen voor beschermd wonen (én voor maatschappelijke opvang als het aan de commissie ligt) worden in een langdurig overgangstraject van 15 jaar herverdeeld over alle gemeenten. Gemeenten moeten regionaal samenwerken op deze taken.

Transformatie als antwoord op Dannenberg en dalende Rijksbijdrage
Wij zien het rapport van Dannenberg c.s., maar ook de dalende Rijksbijdrage als stimulans om het beschermd wonen in deze regio de komende jaren ingrijpend te veranderen. We gaan hierover in gesprek met regiogemeenten (inclusief de regiogemeenten in Rivierenland), zorgaanbieders, de GGD, corporaties en de doelgroep.

Wij delen op hoofdlijnen de visie van de inclusieve samenleving waarin een groot deel van psychiatrische patiënten een plek heeft. We weten dat de budgetten de komende jaren niet zullen stijgen. Dat betekent dat er steeds minder ruimte is voor dure intramurale voorzieningen. Het gevaar is dat het geld straks naar alle gemeenten gaat, maar de cliënten en de voorzieningen met name in de voormalige centrumgemeenten verblijven. In de randvoorwaardelijke sfeer moet behoorlijk wat gebeuren om de transformatie in goede banen te leiden.

De kans die zich biedt, is om samen met zorgverzekeraars, regiogemeenten, corporaties en de instellingen voor beschermd wonen te komen tot andere vormen van ondersteuning en meer gericht op herstel dan op langdurig verblijf. Wij willen onze burgers ondersteunen liefst op de plek waar ze al wonen en waar zij ook hun netwerk hebben. Intramurale opname zou eerder uitzondering dan regel moeten worden, al is dat in sommige gevallen niet te voorkomen.

Voor de aanbieders betekent de transformatie dat we toewerken naar een veel sterkere scheiding van wonen en zorg dan op dit moment. De wooncomponent zien we als taak voor de corporaties, de extramurale woonbegeleiding inclusief toezicht en bereikbaarheid moeten de zorgaanbieders gaan organiseren. Door afbouw van intramurale capaciteit en opbouw van extramurale woonbegeleiding kunnen we hopelijk meer mensen ondersteunen en zo de groei van de vraag

opvangen. Waarbij ons uitgangspunt is, dat in 2017 inkomsten en uitgaven ten aanzien van beschermd wonen in evenwicht moeten zijn.

Samen met onze regiogemeenten gaan we onderzoeken, hoe een betere ondersteuning van mensen in de thuissituatie de instroom in beschermd wonen kan beperken. Ook moeten we kijken hoe we woningen beschikbaar krijgen om de uitstroom van cliënten uit beschermd intramuraal wonen naar zelfstandige wooneenheden te realiseren. We gaan inventariseren of het wenselijk is om instellingen voor beschermd wonen meer te regionaliseren.

We informeren de colleges van de regiogemeenten over onze besluiten. Met de aanbieders hebben wij intensief overlegd en gaan we binnenkort de overeenkomsten verlengen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Subsidieregeling Cultuurinitiatieven Nijmegen SCiN 2016

Ingekomen stuk D7 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
8 december 2015	MO20/15.0012429	Stefan Grond
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Subsidieregeling Cultuurinitiatieven Nijmegen 2016		(024) 3292249

Geachte leden van de Raad,

Met de vaststelling van de Cultuurvisie 2012-2016 'Werken in ketens' heeft uw Raad op 27 juni 2012 besloten om, naast drie andere subsidieregelingen (voor de zes grote Nijmeegse culturele instellingen, een aantal festivals en productiehuizen en een regeling t.b.v. de amateurkunst) een subsidieregeling voor culturele projecten en initiatieven in het leven te roepen, de Subsidieregeling Cultuurinitiatieven Nijmegen (SCiN).

Deze subsidieregeling is bedoeld voor nieuwe en vernieuwende culturele activiteiten en projecten die een bijdrage leveren aan de realisatie van de speerpunten uit de Cultuurvisie 2012-2016. De projecten en activiteiten moeten een aanvulling zijn op het bestaande reguliere aanbod: het project staat centraal, niet (het behoud van) de organisatie die het uitvoert. Het door ons College voor 2016 vastgesteld subsidieplafond voor deze regeling is € 239.000,-.

De afgelopen twee jaar is gebleken dat de SCiN in een grote behoefte voorziet: er zijn veel subsidieverzoeken ingediend met in beide jaren een totaal aangevraagd subsidiebedrag dat aanzienlijk hoger was dan het beschikbare budget: dit noopte ons tot het maken van zorgvuldige keuzes. Hoewel deze keuzes lastig en soms pijnlijk waren hebben we wel goed aan het culturele veld uit kunnen leggen waarom we ze hebben gemaakt waardoor er zowel in 2014 als in 2015 geen bezwaren zijn ingediend. Maar belangrijker is dat de diversiteit van wel gesubsidieerde activiteiten volop hebben bijgedragen aan een bruisend cultureel klimaat in Nijmegen en we daarmee de uitgangspunten van de SCiN hebben gerealiseerd.

Voor 2016 hebben 48 organisaties een subsidieaanvraag ingediend voor een totaalbedrag van € 655.323,50, een overschrijding van € 416.323,50 t.o.v. het beschikbare budget van € 239.000,-. We hebben de aanvragen inhoudelijk beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- **a.** talentontwikkeling;
- **b.** excellentie;
- **c.** experiment;
- **d.** cultureel ondernemerschap;

Brief aan de raad - Subsidieregeling Cultuurinitiatieven Nijmegen SCiN 2016

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

e. aanvullend op het bestaande aanbod;
f. specifiek gericht op jongeren tot 26 jaar;
g. gericht op verbreding van het publiek.

De ingediende aanvragen voldoen (in meer of mindere) mate aan de criteria, maar door het vastgestelde subsidieplafond van € 239.000,- hebben we keuzes moeten maken en daarbij subsidieverzoeken af moeten wijzen die bij een ruimer budget wel gehonoreerd zouden zijn. Onderstaand geven wij u een overzicht van de 29 toegekende en de 19 afgewezen subsidieverzoeken.

Toekenningen: aanvrager (project)	*Toegekend bedrag*
1. Stichting Derde Wal (Vers!XL / Social Aspects-Livability)	€ 6.000,-
2. Stichting Drift Nijmegen (Drift Verdiept)	€ 10.000,-
3. Fabricaat (Proeftuin Waalsprong)	€ 20.000,-
4. Stichting Kids 'n' Billies (Rock 'n' Roll Jonkies)	€ 3.500,-
5. Stichting Liemersbreed (Word Waterwijs)	€ 5.000,-
6. Stichting New Rootz (Talent Street 2016)	€ 10.000,-
7. Stichting Nimma Media (Cultuur Test Team)	€ 3.000,-
8. Stichting Onbederf'lijk Vers (Poëziefestival)	€ 2.500,-
9. Stichting PAN (Muziek op Straat)	€ 4.500,-
10. Stichting Perelman (Zu den Sachen selbst)	€ 2.500,-
11. Stichting Popsport (Popsport Nijmegen)	€ 4.000,-
12. Stichting Prateur Nijmegen (Prateur Nijmegen 2016)	€ 21.500,-
13. Stichting Het Vlaams Cultureel Kwartier (De Klare Lijn)	€ 4.000,-
14. Stichting 't Pact (Oranjepop 2016)	€ 7.500,-
15. Stichting Aroma (KunstExpress 2.0)	€ 6.000,-
16. Cultuur op de Campus (Film for Thought)	€ 3.000,-
17. Festival de Oversteek (Theatraal am Waal / De Oversteek)	€ 15.000,-
18. Mensen zeggen dingen (Mensen zeggen Dingen)	€ 15.000,-
19. Stichting de Wintertuin (Wintertuin Sessies)	€ 10.000,-
20. Stichting Expoplu (Big Draw)	€ 10.000,-
21. Stichting Leven in de Straat (ValkhofTheaterAvenue 2016)	€ 20.000,-
22. Stichting Oddstream (Oddstream 2016)	€ 15.000,-
23. Coöperatie De Smeltkroes (Made in Nijmegen)	€ 15.000,-
24. Stichting Boek op de Bank (Literair festival)	€ 2.500,-
25. Stichting De Verspiegeling (Amateurtheater festival)	€ 4.500,-
26. Vereniging de Ereprijs (Ereprijs compositieproject)	€ 4.000,-
27. De Nieuwe Oost (Het Wilde Oosten)	€ 2.500,-
28. Stichting Johann (Happy Bachdag)	€ 2.500,-
29. Stichting Literaire Activiteiten Nijmegen (Boekenbal 2016)	€ 10.000,-

Afwijzingen: aanvrager (project)
1. Stichting Culton (Snelbinder Boulevard)
2. Stichting Go Short (Urban Animals)
3. Stichting Theatergroep Kwatta (Mariken)
4. Stichting NOX (Besiendershuis & Rivier de Waal)
5. Stichting PodiumTalent Nederland (Classical Music going nuts)

Brief aan de raad - Subsidieregeling Cultuurinitiatieven Nijmegen SCiN 2016

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsrealisatie & verantwoording

6. Stichting The Academy Foundation (Nijmegen danst!)
7. KWIEK (Modesprookje in Nijmegen)
8. Nederlands Studentenorkest (Muziek in Vrijheid)
9. Maniak Film (Nocturne)
10. Nijmeegs Studentenkoor Alphons Diepenbrock (Muzikale uitwisseling met Tallinn)
11. CultuurOpLocatie (CultuurOpLocatie)
12. Stichting de Wijkfabriek (Sterke Verhalen Festival)
13 Stichting FN (GROFF)
14. Stichting Kunstraffinaderij (Kunstraffinaderij 2016)
15. Stichting Vriespunt (Vriespunt Festival)
16 Theaterschool Hakoena (Theaterschool Hakoena)
17 Layhgo B.V. (LUX@DE KUBE)
18. Stichting de Frisse Blik (Mediawijsheidsproject Levenslessen)
19. Stichting Dziga (Workshop Poetryfilm)

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ

Veiligheid

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) Openingstijden=
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
8 december 2015	VH10/15.0012484	Ellen Jansen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Ontwerp beleidsplan VRGZ		(024) 3299317

Geachte leden van de Raad,

Hierbij bieden wij u het ontwerp Regionaal Beleidsplan voor de periode 2016-2019 en het Regionaal Risicoprofiel aan. We verzoeken u dit beleidsplan en het risicoprofiel te bespreken in uw eerstvolgende Raadskamer.

De aandacht voor de integraliteit en het daarbij ook benoemen van de eigen verantwoordelijkheid van de burgers sluit naadloos aan op onze eigen stadsvisie op dit punt. Ook is naar ons idee helder kenbaar gemaakt waar momenteel de grootste risico's binnen onze regio liggen en is de benoemde prioritering van het aanpakken van deze risico's inzichtelijk gemaakt.

Wel zouden wij de VRGZ willen adviseren om voor 2016 als prioritair risico te benoemen het thema brand en verminderd zelfredzamen in plaats van het thema water. De toenemende vergrijzing in Nederland noopt namelijk tot extra aandacht, zeker nu mensen steeds vaker langer thuis wonen. Ofschoon velen van hen in het dagelijks leven zelfredzaam zijn, geldt dat bij een brand in mindere mate of zelfs helemaal niet. Daarbij vindt er momenteel ook een belangrijke beleidsverschuiving plaats bij de inzet van de brandweer van repressie naar preventie en zelfredzaamheid. Om die reden vraagt brandveiligheid, zeker in combinatie met zelfredzaamheid, nu onze directe aandacht. Op het thema water ligt naar ons idee deze urgentie niet en om die reden willen wij, nadat we dit met uw Raad in een Raadskamer hebben besproken, de VRGZ adviseren voor 2016 als prioritair risico het thema brand en verminderd zelfredzamen te benoemen.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

www.nijmegen.nl

VRGZ 2.0

Integraal werken aan veiligheid in Gelderland-Zuid

Regionaal beleidsplan 2016-2019
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Versie	Datum	Auteurs	Wijzigingen
Conceptversie 0.7	12-11-2015	Sanne Bastings Mieke Okhuysen	
Plannummer			
Vastgesteld door:			**Digitale vindplaats:**

Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ

Inhoudsopgave

	Pagina
Bestuurlijke samenvatting	3
Inleiding	
1. Wettelijke grondslag en leeswijzer	8
2. Thema beleidsplan 2016-2019: integraliteit	9
Integraliteit & organisatie	
3. De organisatie: missie en visie	11
Integraliteit & output	
4. Regionaal risicoprofiel	14
4.1 Inleiding	14
4.2 Jaarthema 2016: water	16
4.3 Jaarthema 2017: brand & verminderd zelfredzamen	18
4.4 Jaarthema 2018: continuïteit	20
4.5 Jaarthema 2019: gevaarlijke stoffen	22
5. Integrale thema's	24
5.1 Inleiding	24
5.2 Informatiemanagement	25
5.3 Zelfredzaamheid en burgerparticipatie	27
5.4 Communicatie	29
5.5 Risicogerichtheid	31
6. Uitvoering & monitoring	33
Bijlagen	
A. Multidisciplinaire basiswerkzaamheden VRGZ	
B. Landelijke en regionale ontwikkelingen	
C. Regionaal risicoprofiel 2015	
D. MOTOB	
E. Niet wettelijke adviestaak VRGZ	
F. Operationele prestaties VRGZ en politie	
G. Dekkingsplan brandweer	
H. Continuïteit meldkamer tijdens crisisbeheersingsfase	
I. Monodisciplinaire beleidsplannen en programma's (GHOR, brandweer, bevolkingszorg, RAV)	

Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ

Bestuurlijke samenvatting

1. Inleiding

In het voorliggende beleidsplan geeft het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) richting aan de multidisciplinaire ambities voor de periode 2016-2019.

Het Beleidsplan is opgehangen aan één thema: integraliteit; het benadrukken van het gezamenlijke, zowel binnen de veiligheidsregio als daarbuiten met onze partners en de wereld om ons heen, met als doel efficiënter te werken. De integraliteit zit in twee onderdelen. Als eerste binnen de organisatie: met één gezamenlijke missie en visie passend binnen de huidige ontwikkelingen, kunnen we opereren als één organisatie met medewerkers die trots zijn op hun Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Anderzijds zit de integraliteit in de output, in de werkzaamheden die wij als veiligheidsregio uitvoeren samen met onze partners. Deze werkzaamheden zijn geclusterd in thema's afkomstig uit het Regionaal risico-profiel, de strategische agenda van het Veiligheidsberaad en landelijke en regionale ontwikkelingen.

2. Integraliteit & Organisatie

In 2009 hebben we als veiligheidsregio een missie en visie ontwikkeld. Inmiddels is de organisatie gegroeid en de omgeving veranderd, wat vraagt om meer samenwerking binnen de organisatie en daarbuiten met onze partners. Deze nieuwe situatie vraagt ook om een (her)nieuw(d)e missie en visie. In 2016 wordt hiervoor een project opgestart.

3. Integraliteit & Output

Regionaal risicoprofiel

Volgens de wet moet het beleidsplan mede gebaseerd zijn op het Regionaal risicoprofiel. Op basis van een zorgvuldige afweging van alle risico's die aanwezig zijn binnen Gelderland-Zuid waaraan allemaal aandacht wordt besteed binnen de reguliere werkzaamheden van de veiligheidsregio, zijn vier prioritaire risico's benoemd. Om deze risico's breed op de agenda's te krijgen van de verschillende overleggen, zijn er jaarthema's van gemaakt. Aan deze jaarthema's wordt gedurende het betreffende jaar extra aandacht besteed. Doel van een jaarthema is enerzijds een belangrijk risico in de volle breedte bekijken en onderzoeken. En anderzijds zorgt het voor een kapstok waaraan het integrale werken opgehangen kan worden en waarover zowel intern als extern helder gecommuniceerd kan worden. Het jaarthema wordt voor zover mogelijk in alle reguliere werkzaamheden meegenomen (zoals bijvoorbeeld in opleiden, trainen, oefenen en planvorming). Daarnaast wordt elk jaarthema beschouwd op de integrale thema's die ook in dit beleidsplan zijn benoemd in hoofdstuk 5.

De leerpunten en producten die hieruit voortkomen, zijn vervolgens ook voor andere risico's in de regio in te zetten; ten behoeve van zowel risicobeheersing als incidentbestrijding

Het gaat om de volgende jaarthema's:

2016: Water

Water is het grootste risico binnen Gelderland-Zuid; het scoort in het risicoprofiel hoog op waarschijnlijkheid en impact, daarnaast is het een thema op de strategische agenda van het Veiligheidsberaad. De komende jaren herziet de veiligheidsregio het rampbestrijdingsplan dijkdoorbraak en overstroming. Daarnaast wordt het zogenaamde 'sneeuwbaleffect' van een overstroming of dijkdoorbraak onderzocht samen met vitale partners en buurregio's. Gekeken wordt wat de verdere gevolgen zijn van een overstroming of dijkdoorbraak in de dagen, weken of zelfs maanden erna. Speciale aandacht is er dan voor de kwetsbare objecten binnen dat gebied, wat dit voor hen betekent en welke maatregelen getroffen kunnen worden.

2017: Brand en verminderd zelfredzamen
In februari 2015 werd Nijmegen, en eigenlijk de hele veiligheidsregio, opgeschrikt door een grote brand in een wooncomplex met meerdere verminderd zelfredzame bewoners. Gezien de vergrijzing in Nederland en de tendens dat mensen langer thuis wonen, blijft een dergelijke brand een risico binnen de veiligheidsregio. De veiligheidsregio zal dan ook samen met de gemeenten in Gelderland-Zuid onderzoeken welke maatregelen ingezet kunnen worden om de kwetsbaarheid van deze doelgroep bij brand te verkleinen. Hierbij wordt ook gekeken naar de huidige initiatieven die al uitgevoerd worden. Het uitvoeren van een beïnvloedingsanalyse volgens de methodiek van het risicoprofiel, kan hierbij ondersteunend zijn. Hiermee wordt inzichtelijk waar je als veiligheidsregio en partners wel en geen invloed op hebt.

2018: Continuïteit
Tot nu toe hebben we als veiligheidsregio in het risicoprofiel met name sectorspecifieke scenario's voor verstoringen van vitale voorzieningen (elektriciteit, drinkwater, ICT, telecom, gas) beschreven en sectorale convenanten afgesloten. Wat daarmee niet wordt bekeken is de onderlinge afhankelijkheid van vitale sectoren en wat de invloed van verstoringen van meerdere van deze voorzieningen (domino-effect) is op de samenleving. In 2018 bekijkt de veiligheidsregio wat de impact hiervan is op bewoners, instellingen en bedrijven. Dit met als doel de voorbereiding op crises door verstoring van vitale voorzieningen te versterken, zodat we in de toekomst de gevolgen van een verstoring van vitale voorzieningen kunnen beperken. Dit doen we in samenspraak met onze partners.

2019: Gevaarlijke stoffen
Bij gemeentebestuurders en burgers is aandacht en soms ook zorg aanwezig over de gevaarlijke stoffen die in de regio te vinden zijn of vervoerd worden. Aan deze zorg wordt in 2019 nadrukkelijk aandacht besteed; de veiligheidsregio onderzoekt welke preventieve activiteiten al uitgevoerd worden en welke daar mogelijk nog aan toegevoegd kunnen worden. Een specifieke uitwerking van dit thema volgt in 2018. Aan de hand van wat dan leeft, kan een insteek worden gekozen (bijvoorbeeld kijken naar de inrichtingen, of naar het vervoer van stoffen). De beïnvloedingsanalyse volgens de methode van het Regionaal risicoprofiel kan hierbij input leveren.

<u>Overige integrale thema's</u>
Naast de vier jaarthema's die integraal worden benaderd, besteedt de veiligheidsregio de komende beleidsperiode ook extra aandacht aan een aantal andere integrale thema's die naar voren zijn gekomen in verschillende sessies binnen de organisatie, welke een logisch uitvloeisel van landelijke en regionale ontwikkelingen zijn. Deze thema's staan op zichzelf. Daarnaast worden ze elk jaar beschouwd vanuit de bril van het jaarthema.

Het gaat om de volgende thema's:

Informatiemanagement
De komende jaren wordt geïnvesteerd in een gedegen basis door aan te sluiten bij de 6 landelijke prioriteiten vanuit het Programma Informatievoorziening Veiligheidsregio's (2015-2020). Daarnaast wordt de samenwerking binnen de veiligheidsregio, tussen de sectoren op dit gebied geïntensiveerd. Voor het netcentrisch werken stelt de veiligheidsregio een projectplan op met als doel het netcentrisch werken binnen Gelderland-Zuid verder uit te werken. Prioriteit daarin is bijvoorbeeld het investeren in de kennis en vaardigheden van de secties ROT en het RBT.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie
Op zelfredzaamheid van burgers wordt door de overheid steeds meer een beroep gedaan, met onder meer als gevolg dat steeds meer kwetsbare groepen (ouderen of mensen met een beperking) langer thuis blijven wonen. De komende periode investeert de veiligheidsregio samen met gemeenten, politie en GGD daarom in twee zaken:
Enerzijds het ontwikkelen van een integraal zelfredzaamheidbeleid en anderzijds op het gezamenlijk in kaart brengen van de meer kwetsbare doelgroep, de verminderd zelfredzamen tijdens crisis. Om uiteindelijk te benoemen wie welke verantwoordelijkheid heeft richting deze groep en welke hulp geboden kan worden om de kwetsbaarheid te verminderen.

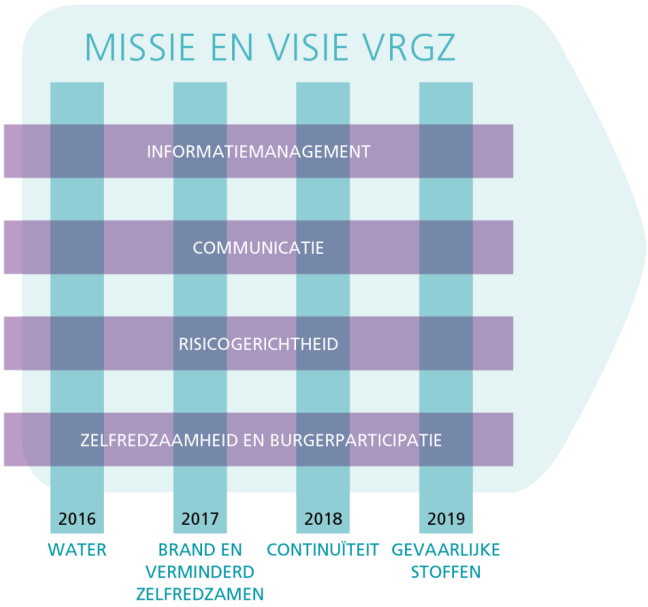
Communicatie
Communicatie is een strategisch in te zetten middel waarmee je vooraf gestelde doelen kunt behalen. De doelen die we ons voor communicatie stellen zijn de volgende:
Allereerst het opstellen van een visie op communicatie die past bij de huidige organisatie. Daarnaast zal aan de notitie Zelfredzaamheid en risicocommunicatie samen met de gemeenten binnen Gelderland-Zuid nadrukkelijk uitvoering worden gegeven. Voor crisiscommunicatie ligt de komende jaren de nadruk op het borgen van de kwaliteitsslag die de afgelopen periode is gemaakt. Hiervoor is een programma geschreven (programma Bevolkingszorg en crisiscommunicatie 2015-2018).

Risicogerichtheid
Het veiligheidsberaad heeft de ambitie geuit om een aanpak te ontwikkelen die zich richt op een doelgerichte beïnvloeding van risico's. Binnen Gelderland-Zuid is deze ambitie al eerder verwerkt in het multidisciplinaire Instrument ruimtelijke veiligheid. De komende jaren wordt dit instrument verder uitgerold. Daarnaast voert de veiligheidsregio met externe partners beïnvloedingsanalyses uit voor de jaarthema's en worden de landelijke ontwikkelingen op dit gebied gevolgd om te bezien wat dit voor Gelderland-Zuid kan betekenen.

Deel 3 wordt afgesloten met een hoofdstuk waarin aandacht wordt besteed aan de wijze waarop de output wordt uitgevoerd en gemonitord. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe uitvoering zal worden gegeven aan de inhoud van dit beleidsplan.

4. Bijlagen
Het Regionaal beleidsplan bevat de wettelijk verplichte bijlagen. Daarnaast is een bijlage opgenomen met de reguliere, multidisciplinaire werkzaamheden die door de veiligheidsregio worden uitgevoerd. Dit zijn werkzaamheden waarvoor al beleid is opgesteld en daarom dus niet terug hoeven te komen in een specifiek hoofdstuk van het beleidsplan. Tevens zijn landelijke en regionale ontwikkelingen meegenomen in een bijlage.

Samengevat in een figuur is dit de kern van het Regionaal beleidsplan Gelderland-Zuid 2016-2019:

Inleiding

Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ

1. Wettelijke grondslag en leeswijzer

Grondslag Beleidsplan
De basis voor het Regionaal beleidsplan is gelegen de Wet veiligheidsregio's (Wvr). In deze wet wordt gesteld dat het bestuur van de veiligheidsregio minimaal eens in de vier jaar een beleidsplan vaststelt waarin het multidisciplinaire beleid ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio wordt vastgelegd.

Volgens de wet dient het beleidsplan minimaal te bevatten:

- Een beschrijving van de beoogde operationele prestaties van de diensten en organisaties van de veiligheidsregio, alsmede van de beoogde operationele prestaties in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing van de gemeenten en de politie in de regio;
- Een uitwerking van de door de minister vastgestelde landelijke beleidsdoelstellingen;
- Een informatieparagraaf waarin een beschrijving wordt gegeven van de informatievoorziening binnen en tussen de hierboven bedoelde organisaties;
- Een oefenbeleidsplan;
- Een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie.

Het beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op het risicoprofiel van de regio. Daarnaast is als nieuwe wettelijke verplichting opgenomen in de Wet veiligheidsregio's dat de burgemeester het ontwerpbeleidsplan van de veiligheidsregio voorlegt aan de gemeenteraad, voordat tot vaststelling kan over worden gegaan.

Het Regionaal beleidsplan is een multidisciplinair beleidsdocument. Het beschrijft dus niet de monodisciplinaire beleidskaders van de individuele disciplines. Deze zijn overigens, indien aanwezig, opgenomen als bijlage van dit plan.

Doelstelling beleidsplan
Doel van dit beleidsplan is om de multidisciplinaire ambities van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid voor de komende vier jaar vast te leggen. Deze ambities hebben betrekking op jaarthema's en integrale thema's, afkomstig uit het Regionaal risicoprofiel, de strategische agenda van het Veiligheidsberaad en landelijke en regionale ontwikkelingen.

Afstemming
Na vaststelling van het concept door het bestuur: Zoals vastgelegd in de Wet veiligheidsregio's is het beleidsplan afgestemd met en voorgelegd aan de aangrenzende veiligheidsregio's, het Waterschap Rivierenland en de politie-eenheid Oost-Nederland. Tevens heeft de veiligheidsregio het beleidsplan afgestemd met en voorgelegd aan de diverse crisispartners.

Leeswijzer
Het plan van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid bestaat uit vier delen:

1. Inleiding. In dit deel wordt het overkoepelende thema 'Integraliteit' van het beleidsplan toegelicht.
2. Integraliteit en organisatie. Dit deel gaat over wat wij als veiligheidsregio willen doen om als één, integrale organisatie te kunnen werken.
3. Integraliteit en output. Bevat de integrale, multidisciplinaire thema's waar wij ons als veiligheidsregio de komende vier jaar op gaan richten. Enerzijds is dat een vertaling van ons Regionaal risicoprofiel naar beleid en anderzijds is dat een aantal andere, belangrijke thema's voor de veiligheidsregio.
4. Bijlagen. Bevat de (wettelijk verplichte) bijlagen.

2. Thema beleidsplan 2016-2019: integraliteit

2012-2015: stevige verankering VRGZ
Afgelopen jaren zijn we als veiligheidsregio flink gegroeid. Met de regionalisering van de brandweer bestaat de organisatie uit ruim 1300 personen. Deze personen zijn werkzaam binnen de vijf sectoren (Regionale ambulancevoorziening, brandweer, GHOR, Veiligheidsbureau en de Gemeenschappelijke Meldkamer) en ondersteunende diensten van de veiligheidsregio.

Elke sector binnen de veiligheidsregio kent zijn eigen ontwikkelingen, met name gericht op het monodisciplinaire proces. Zo zorgt de brandweer voor een optimale brandweerzorg, de Regionale ambulance voorziening voor optimaal ambulancevervoer en de GHOR voor een goede samenwerking en afstemming met de geneeskundige keten- en zorgpartners.

Daarnaast zijn we als individuele sectoren, soms ook gezamenlijk, bezig met een groot aantal overlappende thema's. Tevens maken we deel uit van een gezamenlijke bedrijfsvoering, worden we ondersteund door één afdeling financiën, één afdeling P&O en één afdeling facilitaire zaken en ICT. We zijn als veiligheidsregio dus één, stevig verankerde organisatie.

2016-2019: kansen benutten en meer efficiëntie door samenwerking
Binnen de organisatie, tussen de sectoren, weet men elkaar te vinden en kunnen de lijnen kort zijn, maar deze lijnen zijn niet allemaal structureel geborgd.

Elke sector is verantwoordelijk voor het eigen, monodisciplinaire resultaat, maar door meer samen te werken kan winst geboekt worden, ook in de samenwerking met onze partners. De winst zit zowel in de output, als in het werkplezier vanuit de dynamiek die ontstaat door het verknopen van kennis en werkzaamheden. En dat laatste kan het eerste weer versterken.

Het thema voor dit beleidsplan is dan ook 'integraliteit'; het benadrukken van het gezamenlijke, zowel binnen de veiligheidsregio als daarbuiten met onze partners en de wereld om ons heen, met als doel efficiënter en uitdagender te werken. Door meer samen te werken komen we tot producten die nog meer aansluiten bij de wensen van onze partners en de inwoners van Gelderland-Zuid. Want dat is waarvoor we het doen: een veiliger Gelderland-Zuid voor inwoners, werkenden en bezoekers.

De integraliteit kan gevonden worden in twee onderdelen. Als eerste binnen de organisatie (zie hoofdstuk 3). Met één gezamenlijke missie en visie, passend binnen de huidige ontwikkelingen, kunnen we opereren als één organisatie met medewerkers die trots zijn op hun organisatie, de veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Anderzijds zit die integraliteit in de output, in de werkzaamheden die wij als veiligheidsregio uitvoeren in samenwerking met onze partners. Het uitgangspunt is hierbij dat de verschillende sectoren en afdelingen in de veiligheidsregio gezamenlijk met de benoemde thema's (zie hoofdstuk 4 en 5) aan de slag gaan en hierbij de samenwerking opzoeken met de externe partners.

In dit beleidsplan komen beide onderdelen aan bod.

Integraliteit & organisatie

3. De organisatie: missie en visie

1. Wat is onze missie en visie

In 2009 hebben we als veiligheidsregio onze visie en missie opgesteld. Die visie en missie paste bij de organisatie zoals deze toen was.

Missie
De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een daadkrachtige, betrouwbare en alerte organisatie voor brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Zij is dé organisatie die, samen met de 16 gemeenten, politie en alle andere betrokken organisaties, zorgt voor een veilige samenleving in Gelderland-Zuid.

Het motto van de VRGZ luidt:
Daadkrachtig, betrouwbaar en alert, door samenwerking

Visie
De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opereert in een samenleving die zich kenmerkt door snelle technologische en infrastructurele ontwikkelingen, een toenemende invloed van de media, individualisering, economische en demografische veranderingen en groter wordende veiligheidsrisico's. De veiligheidsregio signaleert deze maatschappelijke ontwikkelingen, speelt hier alert en proactief op in en stemt haar beleid en taakuitvoering hierop af.

Veel van de waarden uit deze missie en visie zijn nog steeds van toepassing, maar omdat de organisatie is gegroeid en ook de samenleving verandert, is het wenselijk de missie en visie opnieuw tegen het licht te houden.

2. Wat zijn de ontwikkelingen

Door de regionalisering van de brandweer is de organisatie flink gegroeid, ook omdat de afdeling ICT, financiën en P&O nu onderdeel uitmaken van de organisatie en niet meer worden ingehuurd. Binnen de veiligheidsregio Gelderland-Zuid werken inmiddels ruim 1300 medewerkers, onder wie zo'n 800 brandweer vrijwilligers. Binnen de veiligheidsregio kennen we stevige sectoren die ieder zorgdragen voor hun eigen taken, maar daarnaast hebben we ook een groot aantal gezamenlijke taken die sector-overstijgend zijn.

Ook de omgeving van de veiligheidsregio verandert. We hebben te maken met een 'terugtredende overheid' waarbij verantwoordelijkheden door de overheid worden afgestoten en meer neergelegd worden bij de samenleving, het ontstaan van nieuwe organisaties zoals bijvoorbeeld de regionale uitvoeringsdiensten, technologische ontwikkelingen, een vergrijzende bevolking waarin mensen langer en ook met beperkingen thuis wonen. Deze ontwikkelingen vragen om een nieuwe kijk op de rol van de veiligheidsregio en een integrale aanpak middels een goede samenwerking zowel binnen de veiligheidsregio als daarbuiten met onze partners.

Om die reden is het wenselijk dat we als veiligheidsregio onze missie en visie gaan herzien en daar naar gaan handelen. Deze herziening vraagt om betrokkenheid van de hele organisatie: vanuit alle sectoren en ondersteunende diensten.

3. Wat gaan we doen

Wat	Wie	Wanneer
Project om missie en visie Veiligheidsregio Gelderland-Zuid te herzien	Directie	2016
Initiatieven ontwikkelen om nieuwe missie en visie uit te dragen en te doorleven	Gehele organisatie	2016 - 2019

Integraliteit & output

4. Regionaal risicoprofiel

4.1 Inleiding

Volgens de Wet Veiligheidsregio's moet het beleidsplan mede gebaseerd zijn op het Regionaal risicoprofiel. Om die reden worden uit het Regionaal risicoprofiel risico's gefilterd waarop in de betreffende beleidsperiode de meeste aandacht wordt gericht. Dit zijn de zogenoemde prioritaire risico's.

In de beleidsperiode 2012-2015 waren de prioritaire risico's: 'verstoring telecommunicatie en ICT', 'incident transport brandbare stof', 'scheepvaartincident toxische stof', 'natuurbrand nabij kwetsbaar object', 'overstromingen' en 'grieppandemie ernstig'. Aan deze prioritaire risico's is bijvoorbeeld uitvoering gegeven door middel van het opstellen van convenanten en planvorming, door oefeningen te organiseren maar ook door verwerking van deze risico's in informatiemanagement- en risicocommunicatie-producten.

In 2015 is het Regionaal risicoprofiel herzien (zie bijlage C). De herziening heeft een aantal wijzigingen opgeleverd, zoals de toevoeging van een scenario voor een ongeval met een kernenergiecentrale en een actualisatie van een aantal scenario's (overstromingen, verstoring gasvoorziening, brand gebouw verminderd zelfredzamen, verstoring elektriciteitsvoorziening, verstoring telecom en ICT).

Ook voor de periode 2016-2019 zijn opnieuw prioritaire risico's benoemd. De afweging hiervoor is tot stand gekomen door:

1. Het raadplegen van de werkgroep Regionaal risicoprofiel. De experts uit deze werkgroep (afkomstig vanuit alle hulpdiensten en gemeenten) hebben geadviseerd over welke risico's extra aandacht behoeven.
2. Een analyse van de risico's in relatie tot het centrale thema van het beleidsplan: integraliteit. Per beschreven scenario is geanalyseerd in hoeverre het risico bijdraagt aan de multidisciplinaire en integrale samenwerking en afstemming die wordt nagestreefd voor de komende beleidsperiode.
3. Te kijken naar de belangrijkste landelijke en regionale ontwikkelingen.

Deze afweging heeft de volgende prioritaire risico's opgeleverd:

- Water (zie paragraaf 4.2);
- Brand en verminderd zelfredzamen (zie paragraaf 4.3);
- Continuïteit (zie paragraaf 4.4);
- Gevaarlijke stoffen (zie paragraaf 4.5).

Het risico "grieppandemie", dat ook hoog scoort in het risicodiagram van het Regionaal risicoprofiel, krijgt de komende vier jaar geen extra aandacht. De reden hiervoor is dat we als veiligheidsregio door de Mexicaanse griep en de ervaringen met het Ebola-virus, al veel geïnvesteerd hebben in dit risico en we dit ook kunnen gebruiken in de huidige beleidsperiode.

Om deze onderwerpen breed op de agenda's te krijgen van de verschillende overleggen binnen de veiligheidsregio, maar ook in de overleggen met onze partners, zijn er jaarthema's van gemaakt. Aan deze jaarthema's wordt gedurende het betreffende jaar extra aandacht besteed. Doel van een jaarthema is enerzijds een belangrijk risico in de volle breedte bekijken en onderzoeken. En anderzijds zorgt het voor een kapstok waaraan het integrale werken opgehangen kan worden en waarover zowel intern als extern helder gecommuniceerd kan worden.

Het jaarthema wordt voor zover mogelijk in alle reguliere werkzaamheden meegenomen (zoals bijvoorbeeld in opleiden, trainen, oefenen en planvorming). Daarnaast wordt elk jaarthema beschouwd op de integrale thema's die ook in dit beleidsplan zijn benoemd in hoofdstuk 5.

Tenslotte voert de veiligheidsregio voor de prioritaire risico's samen met onze partners een beïnvloedingsanalyse uit. Met een beïnvloedingsanalyse wordt inzichtelijk waar je als veiligheidsregio en partners wel en geen invloed op hebt. Vervolgens kan de veiligheidsregio haar werkzaamheden hierop inrichten.

In de landelijk in ontwikkeling zijnde methodiek van de beïnvloedingsanalyse worden de risico's geanalyseerd op:

- Risicoreductie: kansreductie, effectreductie, reductie blootstelling, bevordering zelfredding, bevordering hulpverlening/ bestrijding, bevordering herstel;
- Crisisbeheersing: planvorming, OTO, mensen en middelen, gegevensbeheer, verbindingen en communicatie, herstel.

De beïnvloedingsanalyse is dus bij uitstek een instrument dat bijdraagt aan integrale samenwerking.

De leerpunten en producten die uit de extra aandacht voor de jaarthema's voortkomen, zijn vervolgens ook voor de andere risico's in de regio in te zetten; ten behoeve van versterking van zowel risicobeheersing als incidentbestrijding.

4.2 Jaarthema 2016: water

"Door het in kaart brengen van het sneeuwbaleffect de gevolgen van een overstroming minimaliseren"

1. Wat houdt het thema water in?

Door de veiligheidsregio Gelderland-Zuid stromen de Waal en de Maas. Daarnaast kent het grondgebied maar enkele hoge gronden (gebieden die zonder dijken bij hoogwater droog blijven). Als veiligheidsregio zijn we weliswaar goed beveiligd tegen overstromingen, maar uit te sluiten zijn overstromingen nooit. En de maatschappelijke gevolgen hiervan kunnen zeer groot zijn.

Binnen het risicoprofiel is overstroming een zeer belangrijk risico (het scoort relatief hoog qua waarschijnlijkheid en impact). We hebben dan ook een multidisciplinair rampbestrijdingsplan dijkdoorbraak en overstroming (2012) en water is geregeld onderwerp van gesprek. De kans op een dijkdoorbraak blijkt volgens de nieuwste inzichten groter dan gedacht (bij sommige dijkvlakken een kans van eens in de honderd jaar). Daarom is het wenselijk dit thema verder te onderzoeken en vervolgens samen met onze crisis-, zorg- en vitale partners integraal te kijken naar de impact van een overstroming en de maatregelen die hiervoor genomen kunnen worden.

2. Wat zijn de ontwikkelingen

Het nationale Deltaprogramma heeft nieuwe inzichten opgeleverd ten aanzien van waterveiligheid. Deze inzichten en de besluiten die genomen zijn in de Deltabeslissingen, werken door van waterkering tot rampenbestrijding. Extra aandacht wordt bijvoorbeeld van de veiligheidsregio's gevraagd voor evacuatie en de effecten van het fenomeen 'piping'. Ook voor de gemeenten is dit van belang; niet alleen in relatie tot de voorbereiding op een dijkdoorbraak, maar ook voor ruimtelijke oplossingen en maatregelen.

'Water en evacuatie' is een van de thema's van de strategische agenda 2014-2016 van het Veiligheidsberaad. Landelijk wordt voor dit project ingezet op twee resultaatgebieden: hulpmiddelen ontwikkelen voor regio's (standaarden en handreikingen) en versterking van een structurele aanpak van dit thema (kennis, toetsingskader). De veiligheidsregio volgt deze ontwikkelingen en levert daar waar mogelijk menskracht aan dit landelijke project.

Voor Gelderland-Zuid is water, zoals ook boven genoemd, een zeer belangrijk risico. Om die reden is water het jaarthema voor 2016.

Binnen Gelderland-Zuid is het rampbestrijdingsplan aan een herziening toe. De uitdaging die daarbij wordt aangenomen is het in kaart brengen van het zogenaamde 'sneeuwbaleffect'. Tot op heden hebben we ons vooral gericht op wat er direct speelt als een dijk doorbreekt of overstroomt. Wat we nu willen onderzoeken is wat de verdere gevolgen zijn van die overstroming of doorbraak in de dagen, weken of zelfs maanden erna. Belangrijke vragen daarbij zijn: wat zijn de kwetsbare objecten (BRZO-bedrijven, drinkwatervoorzieningen, zorginstellingen, stroomvoorzieningen et cetera) binnen dat gebied en wat zijn de gevolgen voor hen. Welke maatregelen kunnen zij nemen? En wat zijn de gevolgen als deze maatregelen niet genomen (kunnen) worden? Dit moeten we doen als veiligheidsregio, maar vooral ook samen met onze partners en buurregio's. Ook het onderdeel evacuatie van mens en dier binnen het rampbestrijdingsplan is aan herziening toe.

Deze hieruit verkregen informatie wordt gebruikt voor een betere preparatie van de crisisorganisatie èn burgers. Zo kunnen onderdelen worden meegenomen in het oefenprogramma en kan

nadrukkelijker worden ingezet op communicatie richting burgers over dit thema om de risicobewustwording te vergroten (reële risicocommunicatie).

Daarnaast nemen we de verkregen informatie mee in de advisering door de veiligheidsregio, bijvoorbeeld bij ruimtelijke ontwikkelingen (Instrument ruimtelijke veiligheid), BRZO-bedrijven en zorginstellingen (zorgcontinuïteit). De resultaten kunnen tevens als input dienen voor het jaarthema voor 2018: continuïteit (paragraaf 4.4).

3. Wat gaan we doen

Wat	Wie	Wanneer
Aanhaken bij landelijk project vanuit strategische agenda veiligheidsberaad: water en evacuatie	Veiligheidsbureau	2015 - 2019
Herzien rampbestrijdingsplan dijkdoorbraak en overstroming (2012) waarin de nadruk ligt op: -sneeuwbaleffect -evacuatie van mens en dier	Veiligheidsbureau met ondersteuning van brandweer, GHOR, gemeenten en externe partners	2015 - 2016
Water als thema nadrukkelijk in oefenen meenemen	Alle sectoren en externe partners	2016
Risicocommunicatie over water	Initiator afdeling communicatie, Veiligheidsbureau en gemeenten Uitvoering door alle sectoren	2016 (- 2019)
Beïnvloedingsanalyse uitvoeren conform de landelijke methodiek van het Platform Regionaal risicoprofiel	Veiligheidsbureau, sectoren en externe partners	2016
Nieuwe informatie en inzichten meenemen in advisering en planvorming (zoals bij ruimtelijke veiligheid, BRZO-bedrijven, zorgcontinuïteit)	Alle sectoren	2016-2019

4.3 Jaarthema 2017: brand & verminderd zelfredzamen

"In kaart brengen van een (meer) kwetsbare doelgroep om zowel preventief als tijdens crises meer te kunnen betekenen"

1. Wat houdt het risico brand en verminderd zelfredzamen in?

In het Regionaal risicoprofiel is het scenario 'brand met verminderd zelfredzamen' opgenomen. In het scenario wordt uitgegaan van een brand in een wooncomplex met meerdere woonlagen en 75 verminderd zelfredzame personen. Dit scenario scoort in het huidige risicoprofiel niet heel hoog qua waarschijnlijkheid en impact. Toch wordt dit scenario als prioritair risico benoemd omdat dit risico leeft binnen de gemeenten en de veiligheidsregio en het aantal zelfstandig wonende ouderen (en daarmee het aantal verminderd zelfredzame ouderen) sterk zal stijgen door de vergrijzing en overheidsbeleid.

2. Wat zijn de ontwikkelingen?

In februari 2015 was in Nijmegen sprake van een grote brand in een wooncomplex waarin meerdere verminderd zelfredzamen wonen. Vier personen zijn hierbij overleden. Op meerdere plekken in het land hebben soortgelijke situaties zich voorgedaan, onder meer in Wijchen. En de kans blijft bestaan dat het nogmaals gebeurt. Dit is een logisch gevolg van de vergrijzing in Nederland, en dus ook in Gelderland-Zuid. Daarnaast is de tendens dat mensen langer thuis wonen, in niet specifiek voor de doelgroep ingerichte complexen. Deze mensen zijn in het dagelijks leven zelfredzaam, maar bij een brand minder of zelfs niet. Aandacht voor dit onderwerp is gewenst. Daarom is dit risico als jaarthema benoemd voor 2017.

De veiligheidsregio gaat samen met de gemeenten in Gelderland-Zuid onderzoeken wat in te zetten maatregelen zijn om de kwetsbaarheid van verminderd zelfredzamen bij brand te verkleinen. De rol van de veiligheidsregio is dan het in kaart brengen van het hiervoor benodigde netwerk (netwerkmanagement), het inventariseren van initiatieven van de gemeenten en het verzamelen en samenbrengen van kennis. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de resultaten die de activiteiten bij het thema 'zelfredzaamheid en burgerparticipatie' opleveren.

Daarnaast wordt goed gekeken naar de inhoud van de initiatieven en activiteiten die al binnen de veiligheidsregio worden uitgevoerd richting de doelgroep verminderd zelfredzamen (denk bijvoorbeeld aan het geven van voorlichting) om te bezien of de vorm of inhoud nog moet worden aangepast op basis van bovenstaand onderzoek.

3. Wat gaan we doen?

Wat	Wie	Wanneer
Onderzoek doen naar in te zetten maatregelen om kwetsbaarheid doelgroep tijdens brand te verkleinen	Initiator GHOR en brandweer, ondersteuning en uitvoering door alle sectoren, gemeenten	2017
Inventariseren welke initiatieven binnen de veiligheidsregio en haar partners worden ontplooid richting de doelgroep om te bezien hoe deze initiatieven versterkt kunnen worden op basis van het onderzoek	GHOR Uitvoering door alle sectoren en externe partners	2017
Beïnvloedingsanalyse uitvoeren conform de landelijke methodiek van het Platform Regionaal risicoprofiel	Veiligheidsbureau, sectoren en externe partners	2017

4.4 Jaarthema 2018: continuïteit

"Het één heeft gevolgen voor het ander; inzichtelijk maken van de impact van uitval van meerdere vitale voorzieningen (domino-effect)"

1. Wat is continuïteit

Het functioneren van de samenleving is afhankelijk geworden van technische en infrastructurele voorzieningen. Bijvoorbeeld gasvoorziening, elektriciteit, telecom, informatie- en communicatietechniek, drinkwatervoorziening, riolering, maar ook spoor-, vaar- en autowegen. Als er één van deze vitale voorzieningen langdurig en op grote schaal weg valt, loopt de continuïteit van de basisvoorzieningen voor burgers, instellingen en bedrijven gevaar. Vanwege de toegenomen samenhang tussen de verschillende technieken, voorzieningen en infrastructuur kan bovendien de uitval van de ene vitale voorziening, de uitval van een andere vitale voorziening betekenen. De impact van langdurige uitval op de samenleving wordt dan nog groter. Onder het thema continuïteit beschouwt de veiligheidsregio deze impact en wat dat betekent voor de continuïteit van de samenleving vanuit de noemer jaarthema voor 2018.

2. Wat zijn de ontwikkelingen

Voor diverse vitale voorzieningen zijn landelijke convenanten opgesteld. De veiligheidsregio heeft met de betreffende partners een convenant afgesloten. Bijvoorbeeld met Vitens, Gasunie, Liander en Waterschap. Hierin staat hoe de organisaties elkaar bij een crisis kunnen vinden, hoe ze samenwerken en elkaar informeren. De bijlagen hiervan worden jaarlijks herzien. Deze convenanten zijn per type voorziening opgesteld en afgesloten en daarmee sectorspecifiek. Voor vitale voorzieningen waarvoor nog geen landelijk convenant aanwezig is, zijn geen afspraken vastgelegd. Zoals voor de telecomsector.

De onderlinge afhankelijkheid van de vitale voorzieningen en de invloed ervan op de samenleving nemen nog verder toe. Omdat we tot nu toe vooral sectorspecifieke scenario's hebben beschreven in het risicoprofiel en sectorale convenanten hebben afgesloten, wordt een nadere multidisciplinaire beschouwing van het domino-effect van verstoringen uitgevoerd. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van het scenario dat gebruikt is bij het jaarthema van 2016: water. Door een overstroming of dijkdoorbraak van een dijkring, zijn de effecten hiervan op het functioneren van de verschillende vitale voorzieningen in kaart te brengen. De impact op bewoners, instellingen en bedrijven wordt zichtbaar gemaakt. Ook de tijd tot uitval en de tijd totdat de voorzieningen hersteld zijn en weer gaan functioneren kan hierin worden meegenomen. Ook zorginstellingen worden hierbij in beschouwing genomen: hoewel zorginstellingen bij wet verplicht zijn zorg te leveren onder alle omstandigheden, kan bij langdurige en grootschalige uitval niet worden verwacht dat zorginstellingen zelfstandig het probleem op kunnen lossen.

Dit met als doel de voorbereiding op crises door verstoring van vitale voorzieningen te versterken, zodat we in de toekomst de gevolgen van een verstoring van vitale voorzieningen kunnen beperken. Dit doen we in samenspraak met onze partners. Netwerkmanagement is dus ook hier van belang.

3. Wat gaan wij doen

Wat	Wie	Wanneer
Contacten met partners vitale voorzieningen intensiveren. Convenanten afsluiten of indien wenselijk actualiseren	Alle sectoren	2016 - 2019
Multidisciplinair onderzoek naar het domino-effect van uitval van vitale voorzieningen	Initiator Veiligheidsbureau, ondersteuning van alle sectoren	2018
Beïnvloedingsanalyse uitvoeren conform de landelijke methodiek van het Platform Regionaal risicoprofiel	Veiligheidsbureau en externe partners	2018
De resultaten uit het onderzoek naar het domino-effect en de uitkomsten van de beïnvloedingsanalyse verwerken in: planvorming, adviesproducten, voorbereiding op crises	Alle sectoren, externe partners	2018 - 2019

4.5 Jaarthema 2019: gevaarlijke stoffen

"Inperken van impact van incidenten met gevaarlijke stoffen"

1. Wat zijn gevaarlijke stoffen

Over auto-, spoor- en vaarwegen in onze regio, vindt vervoer plaats van gevaarlijke stoffen. Daarnaast zijn bedrijven actief die gevaarlijke stoffen gebruiken in hun productieproces of gevaarlijke stoffen opslaan. In onze regio is daardoor de kans aanwezig dat een incident met gevaarlijke stoffen plaatsvindt. In het Regionaal risicoprofiel zijn hier verschillende scenario's voor opgenomen. Door deze verschillende scenario's is te zien dat het begrip 'gevaarlijke stoffen' veelzijdig is. Bij gevaarlijke stoffen wordt op hoofdlijnen onderscheid gemaakt in 5 categorieën:

- Chemisch (giftige stoffen);
- Biologisch (micro-organismen en toxinen die bij mensen, dieren of planten een negatief gezondheidseffect kunnen veroorzaken);
- Radiologisch (radioactieve stoffen);
- Nucleair (radioactieve stoffen bedoeld om kernenergie op te wekken, alsmede in het afval dat daarbij ontstaat);
- Explosieven (stoffen die vanwege hun explosiviteit, brandbaarheid of reactiviteit schade kunnen toebrengen).

2. Wat zijn de ontwikkelingen

Bij gemeentebestuurders en burgers is aandacht en soms ook zorg aanwezig over de gevaarlijke stoffen die in de regio te vinden zijn of vervoerd worden. Bij de actualisatie van het Regionaal risicoprofiel in 2014 zijn daarom twee scenario's met incidenten bij vervoer van gevaarlijke stoffen toegevoegd. Daarnaast is bij de herziening van het Regionaal risicoprofiel in 2015 vanwege gewijzigd rijksbeleid een scenario 'ongeval kernenergiecentrale' toegevoegd.

Gevaarlijke stoffen zijn dus een belangrijk risico voor Gelderland-Zuid en wordt daarom als jaarthema benoemd voor 2019. Zo ontstaat ruimte om met de hulpdiensten, gemeenten en bedrijven na te gaan welke preventieve activiteiten worden ondernomen en of daar op onderdelen en op de vier benoemde integrale thema's in dit beleidsplan (paragraaf 5.2, 5.3, 5.4 en 5.5) bundeling en samenwerking opportuun is.

Hiervoor wordt eerst het onderwerp afgebakend. De vraag is dan of breed wordt ingestoken op alle bovenstaande gevaarlijke stoffen of dat de keuze wordt gemaakt om op één type stof gedurende het jaar in te zoomen (bijvoorbeeld alleen toxische of nucleaire stoffen). Tevens kan worden bezien of naar het vervoer van gevaarlijke stoffen wordt gekeken of juist naar de inrichtingen/ bedrijven. Deze keuzes hangen af van waar op dat moment (bestuurlijk) de meeste behoefte aan is. Voorafgaand aan het jaar worden deze keuzes dan ook meegenomen in een projectplan voor dit risico.

3. Wat gaan wij doen

Wat	Wie	Wanneer
Afbakening onderwerp voorafgaand aan 2019 en uitwerking in een projectplan	Initiator brandweer, ondersteuning van alle sectoren	2018
Uitvoeren projectplan	Coördinator brandweer, uitvoering alle sectoren	2019
Beïnvloedingsanalyse uitvoeren conform de landelijke methodiek van het Platform Regionaal risicoprofiel	Veiligheidsbureau, sectoren, externe partners	2019

5. Integrale thema's

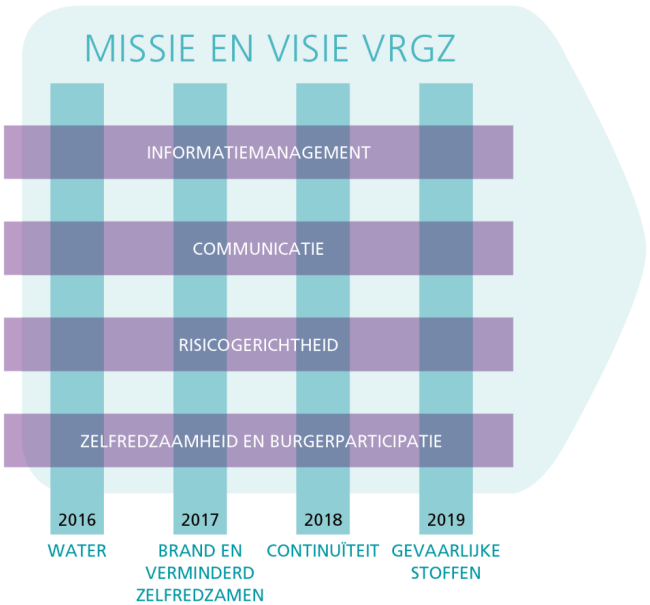
5.1 Inleiding

Naast de vier jaarthema's die integraal worden benaderd, zal de komende beleidsperiode ook extra aandacht zijn voor een aantal andere integrale thema's. Dit zijn thema's die naar voren zijn gekomen in voorbereidende sessies voor het beleidsplan van het Directieteam, Adviesteam en de werkgroep Regionaal beleidsplan, die een logisch uitvloeisel zijn van landelijke en regionale ontwikkelingen. Het gaat om de volgende thema's:

- Informatiemanagement (zie paragraaf 5.2);
- Zelfredzaamheid en burgerparticipatie (zie paragraaf 5.3);
- Communicatie (zie paragraaf 5.4);
- Risicogerichtheid (zie paragraaf 5.5).

Deze thema's staan op zichzelf; bieden kansen en ontwikkelmogelijkheden, maar daarnaast komen deze thema's ook elk jaar terug en worden dan beschouwd vanuit de bril van het jaarthema.

Visueel weergegeven komt dit op het volgende neer:

5.2 Informatiemanagement

"Vanuit een gedegen basis, optimaal werken tijdens crisis"

1. Wat is informatiemanagement

Informatiemanagement is een van de meest kritische succesfactoren bij het voorkomen, beheersen en afhandelen van een crisis. De juiste informatie, op het juiste moment, bij de juiste persoon kan van doorslaggevende betekenis zijn in het goed en daadkrachtig managen van een crisis. Informatie is om uit te wisselen tussen functionarissen, sectoren, crisispartners en andere regio's: bij uitstek een multidisciplinair en integraal thema.

Om de juiste informatie, op de juiste plek bij de juiste persoon te krijgen, is een goede informatievoorziening (zowel technisch als procesmatig) noodzakelijk. Een informatievoorziening die optimaal presteert tijdens een crisis vraagt onder andere om een robuuste infrastructuur, gebruikersvriendelijke systemen, ontsluiting van informatie op basis van gemaakt afspraken rondom definities, presentatievorm, eigenaarschap, actualiteit et cetera. Dat alles moet in de voorbereidende fase worden georganiseerd. Daarmee is informatiemanagement dus meer dan alleen informatie managen tijdens een crisis.

2. Wat zijn de ontwikkelingen

Zorgen voor een gedegen basis
In het 'Programma Informatievoorziening Veiligheidsregio's 2015-2020', vastgesteld door het Veiligheidsberaad, zijn zes prioriteiten benoemd die onder regie van het IFV de komende jaren worden uitgewerkt. De Veiligheidsregio Referentiearchitectuur (VeRA) is leidend voor de inrichting.

De zes prioriteiten zijn de volgende:

1. Basisvoorziening Geo: landelijke voorziening voor het ontsluiten van geo-informatie.
2. Landelijke ICT-voorziening: een robuuste infrastructuur waarop alle gemeenschappelijke en centrale applicaties en alle gemeenschappelijke gegevens via een ingang en een inlognaam worden aangeboden voor gebruik.
3. Landelijke kernregistraties: standaardisatie van door veiligheidsregio's gebruikte kernregistraties waardoor informatie-uitwisseling vergemakkelijkt.
4. Gemeenschappelijke applicaties: toewerken naar een compact geheel van gezamenlijke applicaties van veiligheidsregio's.
5. Business Intelligence: verzamelen en analyseren van data ten behoeve van sturing, uitvoering, verantwoording, lering en vergelijking.
6. Informatieveiligheid: verbeteren van de informatieveiligheid in de veiligheidsregio's.

Het idee achter deze prioriteiten is: standaardisatie en gelijkheid tussen regio's om uitwisseling te vergemakkelijken. Door gebruik te maken van elkaars kennis en expertise hoeft niet ieder voor zich het wiel uit te vinden. Gelderland-Zuid heeft deze zes prioriteiten geadopteerd en de ambitie uitgesproken bij deze initiatieven aan te haken door middel van het leveren van menskracht. Vanuit deze prioriteiten kan een stevig, integraal fundament worden gebouwd van waaruit informatiemanagement op een hoger niveau kan worden getild. Zonder deze basis blijft het, vanuit de beste bedoelingen, de eindjes aan elkaar knopen.

Naast deze ontwikkelingen is het ook van belang binnen de VRGZ en dus tussen de sectoren de integraliteit en gezamenlijke verantwoordelijkheid van informatiemanagement te benadrukken en op te zoeken. De eerste stappen zijn gezet om deze integraliteit te versterken en zullen in 2016 nader worden uitgewerkt in plannen van aanpak: van strategieën, beleid en (IT) architectuur tot implementatie afronding.

Verder is het van belang dat brongegevens-uitwisseling tussen de verschillende partijen wordt geprofessionaliseerd en dat gegevensbeheer centraal wordt ingericht en vastgelegd. Met als doel het putten uit eenduidige informatie, welke per sector van belang is.

Netcentrisch werken
Afgelopen jaren is binnen de veiligheidsregio geïnvesteerd in het netcentrisch werken op de meldkamer, het COPI en deels op ROT niveau. Informatiemanagers zijn opgeleid en geëxamineerd. De komende jaren ligt de nadruk op het investeren in kennis en vaardigheden van functionarissen in de secties van het ROT en het RBT. Daarnaast is het van belang dat ook het geografische beeld wordt (door)ontwikkeld en geborgd.

De netcentrische principes hebben ook meerwaarde in het voorkómen van de noodzaak om grootschalig op te treden. Het delen van informatie tussen de verschillende verantwoordelijke partijen heeft ook in het dagelijkse proces van risicobeheersing en bij het monitoren van de veiligheidssituatie grote meerwaarde. Dit geldt voor de algemene keten (rampenbestrijding en handhaving van openbare orde), maar ook in de diverse functionele ketens (een specifiek terrein, bijvoorbeeld elektriciteit) die bestaan uit de crisis- en ketenpartners van de Veiligheidsregio. De landelijke ontwikkelingen zijn er dan ook op gericht het netcentrisch werken uit te breiden naar de preparatieve fase. Het uiteindelijke doel is een volcontinu, informatie gestuurd werken en optreden.

Als Gelderland-Zuid hebben we niet de ambitie om op dit werkterrein voorop te lopen, maar op dit moment zijn er ook onvoldoende mensen en middelen beschikbaar om als veiligheidsregio het huidige basisniveau te waarborgen en noodzakelijke doorontwikkeling te realiseren. Het is daarom van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt welke keuzes/investeringen noodzakelijk zijn om dit wel te kunnen doen.

3. Wat gaan wij doen

Wat	Wie	Wanneer
Aanhaken bij de 6 projecten uit het ‘Programma Informatievoorziening Veiligheidsregio’s’ d.m.v. het leveren van menskracht	IM, ondersteund door de sectoren	2015 - 2019
Benoemen verantwoordelijken informatiemanagement per sector.	Directie	2016
Platform informatiemanagement nieuw leven inblazen	Initiator IM, deelname vanuit alle sectoren	2016
Organisatiecommunicatie starten over informatiemanagement om inzicht en betrokkenheid te vergroten	IM, Facilitaire Dienstverlening	2016
Investeren in kennis en vaardigheden netcentrisch werken van de secties ROT en het RBT	Veiligheidsbureau	2016
Opstellen projectplan veiligheidsregio ‘een gedegen basis voor netcentrisch werken 2016-2019’	Veiligheidsbureau	2015 - 2016

5.3 Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

"Door integraal zelfredzaamheidsbeleid, effectiever samenwerken en effecten vergroten"

1. Wat is zelfredzaamheid, wat is burgerparticipatie

Zelfredzaamheid bij rampen en crises heeft alles te maken met het 'zichzelf en anderen kunnen redden'. Burgerparticipatie gaat een stap verder en heeft betrekking op het verzoek van hulpdiensten aan omstanders en vrijwilligers om zich in te zetten voor hulp bij calamiteiten of op het managen van de spontaan aangeboden hulp.

De veiligheidsregio heeft een taak in het faciliteren en bevorderen van deze zelfredzaamheid. Bijvoorbeeld door het vergroten van het bewustzijn dat een calamiteit zich altijd en overal en in vele vormen voor kan doen (risicocommunicatie). Daarnaast kan de veiligheidsregio, samen met partners, adviezen geven over wat te doen om de effecten van een incident te beperken en over hoe een burger zichzelf in veiligheid kan brengen (crisiscommunicatie).

Omdat zelfredzaamheid binnen alle sectoren een belangrijk thema is, maar veel initiatieven per sector worden ontplooid, is het bij uitstek een thema dat integraal veel mogelijkheden biedt en daarom wordt meegenomen in dit beleidsplan.

2. Wat zijn de ontwikkelingen

Op zelfredzaamheid van burgers wordt door de overheid steeds meer een beroep gedaan. De verantwoordelijkheid voor de samenleving legt de overheid steeds verder terug bij burgers, instellingen en bedrijven. De ontwikkeling van de verzorgingsstaat richting de participatiesamenleving is ingezet. Ook in de zorg is deze ontwikkeling te zien: mensen die op leeftijd zijn of op een andere manier kwetsbaar zijn, blijven langer zelfstandig wonen.

In de praktijk is gebleken dat een groot deel van de Nederlandse bevolking zelfredzaam is, zelfs meer dan voorheen werd gedacht. Maar vanwege bovenstaande ontwikkeling, is er ook een groep die onder normale omstandigheden zelfredzaam is, maar dit niet altijd is tijdens crises. Het is van belang dat deze doelgroep in beeld wordt gebracht en wordt nagedacht over wat de overheid hiervoor moet en kan betekenen.

Voor het thema zelfredzaamheid en burgerparticipatie zijn daarom twee speerpunten geformuleerd:

Het ontwikkelen van een integraal zelfredzaamheidsbeleid.

Door de krachten te bundelen (brandweer, politie, bevolkingszorg, RAV, GGD en GHOR) en alle reeds bestaande kennis te inventariseren, kunnen gezamenlijke initiatieven ontwikkeld of samengevoegd worden met als doel de zelfredzaamheid van burgers, (zorg-) instellingen en bedrijven te bevorderen. Hierdoor kunnen een aantal activiteiten zowel breder als efficiënter worden uitgevoerd, zoals de advisering van zorginstellingen over brandveiligheid en zorgcontinuïteit. Daarnaast neemt de veiligheidsregio de resultaten van de activiteiten binnen het jaarthema brand en verminderd zelfredzamen mee in de in te zetten middelen voor het bevorderen van zelfredzaamheid.

Input voor dit beleid is eveneens het onderzoek dat op dit moment wordt uitgevoerd binnen de veiligheidsregio waarin wordt gekeken naar de wijze waarop de burger structureel en actief kan worden betrokken bij de activiteiten van de VRGZ.

Het in kaart brengen van de verminderd zelfredzamen tijdens crises.

Gezamenlijk zal onderzocht worden hoe we tijdens crises in beeld krijgen waar verminderd zelfredzamen zich bevinden. Daarvoor moet gebruik worden gemaakt van elkaars netwerken, maar moeten ook nieuwe netwerken worden aangeboord. Van belang is daarbij te benoemen wie welke verantwoordelijkheid heeft en welke hulp kan worden geboden om verminderd zelfredzamen (eventueel met behulp van anderen) in veiligheid te kunnen stellen.

3. Wat gaan wij doen

Wat	Wie	Wanneer
Opstellen integraal zelfredzaamheidsbeleid met uitwerking van thema's, activiteiten en een werkwijze voor monitoring van de activiteiten (bijvoorbeeld door het instellen van een periodiek, multidisciplinair overleg)	Veiligheidsbureau in samenwerking met de gemeenten, politie, alle sectoren en de GGD	2016
Multidisciplinair onderzoek naar mogelijkheden om tijdens rampen en crises burgers die verminderd zelfredzaam in beeld te krijgen	Veiligheidsbureau in samenwerking met de gemeenten, alle sectoren en de GGD	2016 - 2017

5.4 Communicatie

"Communicatie als strategisch, verbindend middel"

1. Wat is communicatie

Communicatie is overal: tussen en voor mensen, tussen sectoren, tussen regio's. Middels communicatie informeren we elkaar, delen we kennis, houden we elkaar op de hoogte.

Communicatie is een strategisch in te zetten middel waarmee je vooraf gestelde doelen kunt behalen; wat is je missie, waar wil je heen? Communicatie – dat wil zeggen zenden èn ontvangen - helpt mensen en organisaties daarbij. Dat gebeurt tijdens een crisis, maar ook in de voorbereiding daarop.

Communicatie is dus een integraal thema met in dit beleidsplan drie onderdelen:

- Corporate communicatie: de interne en externe communicatie van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid als organisatie;
- Risicocommunicatie: communicatie richting burgers van Gelderland-Zuid over risico's binnen de veiligheidsregio;
- Crisiscommunicatie: communicatie naar publiek en pers ten behoeve van schadebeperking (handelingsperspectieven), informatievoorziening en betekenisgeving tijdens een ramp of crisis.

2. Wat zijn de ontwikkelingen

Corporate communicatie
De veiligheidsregio is door de regionalisering van de brandweer enorm gegroeid; qua aantal medewerkers, maar ook qua werkplekken verspreid over de regio. Om samenhang en samenwerking binnen de veiligheidsregio te bewerkstelligen, is goede interne communicatie noodzakelijk. Op dit moment wordt er binnen de veiligheidsregio middels verschillende kanalen gecommuniceerd, bijvoorbeeld via nieuwsbrieven, de interne website en in de verschillende overleggen. Maar een dergelijke omvang van de organisatie vraagt om een (ver)nieuw(d)e communicatiestrategie, waarin deze middelen en mogelijk andere methoden worden meegenomen, die aansluiten bij de visie en missie van de (integrale) organisatie. In die communicatiestrategie verdient ook externe communicatie, bijvoorbeeld met gemeenten, ketenpartners én samenleving, de aandacht. Wat is de visie van de veiligheidsregio hierop, wat zijn doelen en prioriteiten? Maar ook perswoordvoering hoort hierin thuis. De vraag is of dit passief (als antwoord op) of misschien wel actief (met vooruitziende blik) moet plaatsvinden.

Risicocommunicatie
In de notitie 'Zelfredzaamheid en risicocommunicatie in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid' is beschreven hoe de veiligheidsregio het onderwerp risicocommunicatie aanvliegt. De basis wordt gevormd door klassieke risicocommunicatie: de veiligheidsregio richt zich op risicocommunicatie over noodsituaties (rampen en crises) en wat mensen kunnen en moeten doen. Hierbij wordt aangesloten bij het risicoprofiel. Van belang hierbij is het peilen van de behoeften van de gemeenten en het samen optrekken in het communiceren over risico's. Zowel veiligheidsregio als gemeenten hebben hierin een verantwoordelijkheid.

In de middelen die ontwikkeld worden, wordt een verbinding gelegd met en verwezen naar de publieksvoorlichting van de brandweer en de geneeskundige hulpverlening. Als te ontwikkelen middelen worden in de notitie genoemd: tweets via het twitteraccount @CrisisGLZ, ontwikkeling van

de ‘Risicowijzer Gelderland-Zuid’, aandacht voor risico’s in de lokale huis-aan-huis-bladen en op de wijkwebsites. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de ’24-dagen-regel’. Met deze regel wordt bedoeld dat tot ongeveer 24 dagen na een ramp mensen erg open staan voor informatie. Communiceren met burgers, instellingen en bedrijven over risico’s hebben het grootste effect en de meeste betekenis nadat daadwerkelijk een calamiteit heeft plaatsgevonden.

Daarnaast is het bij elkaar aanhaken op de activiteiten van de afzonderlijke hulpdiensten een kans om met beperkte inspanningen en middelen een groter bereik te realiseren. Om dit structureel te doen, zal eerst de strategie voor communicatie (wat, waarom, voor wie, hoe) bepaald worden. Vervolgens worden de keuzes voor de wijze van uitvoering gemaakt.

Crisiscommunicatie
Voor crisiscommunicatie is afgelopen vier jaar een stevig fundament gelegd. Geïnvesteerd is in kennis en kunde van functionarissen, en ook procesmatig zijn verbeterslagen gemaakt. Op dit moment wordt deze kwaliteitsslag ook gerealiseerd voor de woordvoering tijdens crisis bij GRIP 0 en 1.

De komende vier jaar ligt de nadruk op het borgen van deze kwaliteit (zoals is uitgewerkt in het ‘Programma Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie 2015-2018’). Daarnaast is het van belang dat na vier jaar relatief ‘naar binnen gekeerd’ te zijn geweest, de blik zich weer meer naar buiten richt en geïnvesteerd wordt in de samenwerking met de partners binnen en buiten de veiligheidsregio, uit te dragen wat van communicatie tijdens crisis verwacht kan worden en daarnaast waar mogelijk aan te haken bij integrale thema’s.

3. Wat gaan we doen

Wat	Wie	Wanneer
Opstellen ‘visie op communicatie’ en hier uitvoering aan geven	Directie	2016
Uitvoering geven aan de notitie ‘Zelfredzaamheid en risicocommunicatie in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid	Communicatie, Veiligheidsbureau, gemeenten, sectoren	2016 - 2019
Uitvoeren programma bevolkingszorg en crisiscommunicatie 2015-2018	Veiligheidsbureau en gemeenten	2016 - 2019

5.5 Risicogerichtheid

"Doelgerichte, multidisciplinaire beïnvloeding van risico's"

1. Wat is risicogerichtheid

Het Veiligheidsberaad heeft in de Strategische agenda 2014-2016 de ambitie geuit om het enkel regelgericht beheersen van risico's te ontwikkelen tot een aanpak die zich richt op een doelgerichte beïnvloeding van risico's (risicogerichtheid). Vastgestelde normen zijn daarbij één aspect bij toetsing van en advisering over plannen en vergunningen, maar er wordt ook breder gekeken naar mogelijke oplossingen of maatregelen die veiligheidswinst opleveren.

Ook bij de landelijke aanpak van het Regionaal risicoprofiel vindt een ontwikkeling plaats naar het beïnvloeden van risico's. Er wordt landelijk een methodiek ontwikkeld om samen met alle bij een risico betrokken partijen de beïnvloedingsmogelijkheden te analyseren. Na de risico-inventarisatie en -analyse worden daarmee de mogelijkheden om kans- en effectreductie te realiseren, geïnventariseerd (zie ook 4.1). Hieruit kan bijvoorbeeld blijken dat voor het ene risico een gebiedsgerichte aanpak met een samenspel van gemeenten, externe partners en de veiligheidsregio goed kan werken, terwijl voor een ander risico de communicatie over risico's het best inzetbare instrument is om het risico te beïnvloeden.

2. Wat zijn de ontwikkelingen

Risico's maken onderdeel uit van de samenleving. Risico's ontstaan om iets mogelijk te maken: een weg, een tunnel, bedrijven, wonen, recreëren etc.. Wet- en regelgeving helpen om risico's in te perken. Met de beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid komt de focus op de beïnvloeding van risico's te liggen. Hiervoor worden de contacten en samenwerking tussen verschillende overheden, bedrijven, instellingen en burgers belangrijk. Als je elkaar vroeg in een ontwikkelproces weet te vinden, kan iedereen de eigen expertise en belangen inbrengen in het ontwikkelproces. Daarbij neemt ook het bewustzijn van risico's bij de afzonderlijke actoren toe: er bestaat altijd een bepaald risico en iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid om het plaatsvinden van calamiteiten door eigen handelen te voorkomen.

Deze benaderingswijze is landelijk ook terug te zien in de opzet van de Omgevingswet en is in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid de afgelopen jaren verwerkt in het multidisciplinaire Instrument ruimtelijke veiligheid. De benaderingswijze van risicogerichtheid wordt de komende jaren op andere gebieden dan de ruimtelijke ordening onderzocht. Risicogerichtheid betreft immers de gehele veiligheidsketen (proactie, preventie, preparatie, repressie, herstel). Dit helpt de veiligheidsregio en haar partners om de mogelijkheden te onderzoeken waar de kennis en instrumenten van de veiligheidsregio in te zetten zijn ten behoeve van risicoreductie en waar instrumenten of werkwijzen ontbreken en nog ontwikkeld moeten worden. Een multidisciplinaire benadering is daarbij het uitgangspunt.

3. Wat gaan wij doen

Wat	Wie	Wanneer
Uitrollen Instrument ruimtelijke veiligheid	Veiligheidsregio coördineert, sectoren en partners voeren uit	2015 - 2016
Aan de hand van de landelijke uitwerking van de visie op risicogerichtheid en de uitkomsten van de beïnvloedingsanalyses van de jaarthema's, worden vervolgacties ondernomen om risicoreductie in de gehele veiligheidsketen te faciliteren (bijv. door het ontwikkelen van tools, instrumenten of procesafspraken)	Veiligheidsbureau en de sectoren	2016 - 2019

6. Uitvoering & monitoring

Uitvoering binnen de reguliere taken van de veiligheidsregio
Bij de jaarthema's en integrale thema's in hoofdstuk 3, 4 en 5 zijn activiteiten benoemd die de komende beleidsperiode ondernomen worden om aan het beleidsplan uitvoering te geven. Deze activiteiten vinden zoveel mogelijk plaats binnen de reguliere werkzaamheden, zoals opleiden, trainen, oefenen, planvorming, advisering, informatievoorziening en communicatie.

Het zijn met name de koppelingen en samenhang die binnen en buiten de veiligheidsregio worden versterkt om tot een integrale benadering van veiligheid te komen. Het bundelen van kennis en netwerken staat centraal.

Coördinatie per jaar
Per jaar staat één prioritair risico centraal. Dit vraagt om coördinatie van zowel de voorbereiding op als de uitvoering van de activiteiten die het betreffende jaar in het teken staan van het prioritaire risico. Waar of bij welke sector binnen de veiligheidsregio de ambtelijke coördinatie komt te liggen, kan per jaarthema verschillen. Belangrijk is om de coördinatie geruime tijd voor de start van het jaar te beleggen, vanwege de voorbereidingen die noodzakelijk zijn om bij het begin van een nieuw jaar met activiteiten voor het betreffende prioritaire risico te starten en vanwege de vertaling daarvan in de jaarplannen.

Ook binnen het bestuur van de veiligheidsregio is het hebben van een aanspreekpunt (ambassadeur) per jaar te overwegen; de verbindingen die tussen de veiligheidsregio en externe partners per jaarthema worden voorzien, kunnen zich immers ook op bestuurlijk niveau bevinden, waarbij bestuurlijk draagvlak belangrijk is.

Monitoring
De resultaten van de activiteiten per jaar worden opgenomen in de reguliere verslaglegging, zoals het jaarverslag. Indien wenselijk, kan aanvullend op het jaarverslag van elk jaar een evaluatieverslag gemaakt worden.

Daarnaast neemt de veiligheidsregio de leerpunten, nieuwe informatie en inzichten die voortkomen uit de activiteiten van het beleidsplan 2016-2019 op in de reguliere activiteiten van de veiligheidsregio, zodat een continue kwaliteitsslag wordt gemaakt richting het uiteindelijke doel van de veiligheidsregio: de veiligheid van de burgers van Gelderland-Zuid met de beschikbare middelen zo maximaal mogelijk te beïnvloeden.

Bijlagen

Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ

BIJLAGEN

Bijlage A: Multidisciplinaire basiswerkzaamheden VRGZ

Bijlage B: Landelijke en regionale ontwikkelingen

Bijlage C : Regionaal risicoprofiel 2015

Bijlage D : MOTOB

Bijlage E : Niet wettelijke adviestaak VRGZ

Bijlage F : Operationele prestaties VRGZ en politie

Bijlage G : Dekkingsplan brandweer

Bijlage H: Continuïteit meldkamer tijdens crisisbeheersingsfase

Bijlage I : Monodisciplinaire beleidsplannen en programma's

Bijlage A Multidisciplinaire basiswerkzaamheden VRGZ

Binnen het Regionaal beleidsplan zijn werkzaamheden aan de orde gekomen waar de komende jaren veel aandacht naar uit zal gaan, waarvoor specifieke (beleids)keuzes gemaakt moeten worden. Maar naast deze werkzaamheden, zijn er nog tal van (multidisciplinaire) taken waar de veiligheidsregio zich op richt. Voor deze werkzaamheden geldt dat zij worden uitgevoerd binnen al bestaand en vastgesteld beleid. Daarvoor hoeven dus geen nieuwe keuzes gemaakt te worden.
In onderstaande volgt een kort opsomming van deze werkzaamheden.

Taken/werkzaamheden	**Bestaand beleid**
Evenementenadvisering	In 2014 is het Beleidsplan evenementenveiligheid Gelderland-Zuid herzien. De focus de komende jaren ligt op: • Digitale evenementenkalender • Administratieve borging in DECOS • Handboek evenementenveiligheid • Format crowdmanagement en advisering crowdmanagement • Herziening extreem weer scenario • Proces en productondersteuning vergunningverlening evenementen (scholing en training)
Opleiden, trainen en oefenen	In 2009 is het Multidisciplinair beleidsplan Opleidingen, Trainen, oefenen en borgen 2009-2012 opgesteld. Eind 2015 zal een nieuwe versie van dit beleidsplan worden opgeleverd en als bijlage aan dit beleidsplan worden toegevoegd.
Meldkamer	De VRGZ heeft de verplichting tot meldkamerzorg en de daarbij horende eisen. De komende jaren zijn de ogen gericht op de totstandkoming van de meldkamer Oost-Nederland.
Kwaliteitszorg	In het visiedocument' Kwaliteit' (oktober 2012) en het document 'Kwaliteitstoetsing VRGZ' (augustus 2013) is vastgelegd wat we binnen VRGZ verstaan onder kwaliteit en welke methodes toegepast worden om de kwaliteit te beheersen en te verbeteren.
Bevolkingszorg en crisiscommunicatie	In 2015 is het programma Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie 2015-2018 geschreven welke aan dit beleidsplan als bijlage wordt toegevoegd.
Instrument ruimtelijke veiligheid	Vanuit de beleidsvoornemens van het voorgaande beleidsplan (2012-2015) is het Instrument ruimtelijke veiligheid ontwikkeld. Doel van het instrument is om de gemeenten en provincie te ondersteunen en te adviseren bij ruimtelijke plannen op het gebied van veiligheid. Bij de ontwikkeling is aansluiting op de ruimtelijke ordeningsprocessen als uitgangspunt gehanteerd. De betrokkenheid van ruimtelijke ordenaars bij het project heeft deze aansluiting geborgd. Een ander belangrijk uitgangspunt is het

	zorgdragen voor een integraal advies. Hiervoor hebben de afzonderlijke hulpdiensten en GGD expertise ingebracht bij de totstandkoming van het instrument. In 2015 is het instrument vastgesteld en gestart met de implementatie. In 2016-2019 wordt de uitrol naar gemeenten vervolgd.
Planvorming	In het voorgaande beleidsplan (2012-2015) zijn afspraken gemaakt over voor welke situatie een rampbestrijdingsplan wordt opgesteld en voor welke een incidentbestrijdingsplan. In een multidisciplinaire werkgroep zijn deze afspraken verder uitgewerkt. Deze werkwijze wordt gecontinueerd. De komende jaren zullen weer een aantal rampbestrijdings- en incidentbestrijdingsplannen worden geactualiseerd. Tevens is in 2013 in het Algemeen Bestuur besloten af te wijken van de wettelijke oefenverplichting voor rampbestrijdingsplannen en ingestemd met een alternatief voorstel.
Regionaal multidisciplinair leeragentschap	Het Regionaal multidisciplinair leeragentschap werkt volgens de afspraken die in 2009 zijn gemaakt en vastgesteld door het DTV. Deze werkzaamheden worden gecontinueerd. Onderdeel van deze werkzaamheden is ook het evalueren van incidenten.
Netwerkmanagement	Binnen het Veiligheidsbureau en de GHOR hebben medewerkers een aantal samenwerkingspartners toegewezen gekregen. Jaarlijks wordt met deze partners een ‘accountgesprek’ gevoerd en wordt nagegaan of de bereikbaarheidsgegevens en gemaakte afspraken nog up to date zijn.

Bijlage B Landelijke en regionale Ontwikkelingen

Inleiding
In het Regionaal beleidsplan is zoveel als mogelijk rekening gehouden met ontwikkelingen die op de veiligheidsregio afkomen. Voor een aantal ontwikkelingen geldt echter dat zij bekend zijn, maar dat nog onduidelijk is wat de consequenties ervan zijn voor de veiligheidsregio. Hieronder worden deze ontwikkelingen genoemd. Zodra deze ontwikkelingen verder zijn uitgekristalliseerd, zullen ze, zo nodig, worden verwerkt in de update van het Regionaal beleidsplan.

Landelijke Meldkamer Organisatie
Er komt een Landelijke Meldkamer Organisatie met meldkamers op tien locaties en er wordt een nieuw nationaal meldkamersysteem ingevoerd. De huidige 22 meldkamers gaan fuseren naar tien meldkamers. Deze tien meldkamers vormen één organisatie, onder leiding van de minister van Veiligheid en Justitie, waarin op dezelfde wijze wordt gewerkt. Er ontstaat uiteindelijk één landelijke, virtuele meldkamer.

Voor Gelderland-Zuid betekent dit een fusie van vijf meldkamers, met Apeldoorn als vestigingsplaats voor de nieuwe meldkamer. In het zogenaamde transitieakkoord, is vastgelegd hoe het transitieproces eruit ziet om te komen tot de toekomstige meldkamer. Medio 2014 is daadwerkelijk met de uitvoerende werkzaamheden gestart onder leiding van de kwartiermaker Landelijke Meldkamer Organisatie. In de komende jaren zal de fusie van de vijf meldkamers worden doorgevoerd.

Omgevingswet
In 2014 is de Omgevingswet geïntroduceerd. Deze zal naar verwachting medio 2018 inwerking treden. Om vorm te geven aan de Omgevingswet introduceert het ministerie een omgevingsvisie, een omgevingsverordening en een omgevingsvergunning. De bedoeling is dat er kortere procedures kunnen worden doorlopen door onder meer integraal werken. De veiligheidsregio volgt de ontwikkelingen en werkt er aan om haar adviesrol geborgd te krijgen in de Omgevingswet om daarmee de juiste aandacht aan veiligheid en gezondheid te geven bij de verschillende planvormen en speelt hier bij de uitvoering van de (wettelijke) adviestaak op in.

Nieuwe wet ambulancezorg
De huidige Tijdelijke Wet ambulancezorg heeft een looptijd tot 1 januari 2018. Vanaf 1 januari 2018 is de nieuwe Wet ambulancezorg van kracht. De verwachting is dat in 2015 de belangrijkste contouren van de wet bekend worden.

Een belangrijk en in het verleden weerbarstig bestanddeel van de wet betreft de wijze waarop de “markt” kan en moet worden gereguleerd. Hierbij gaat het met name om de vraag hoeveel concurrentie op de markt van de spoedeisende hulp politiek gezien wenselijk wordt geacht, en hoe dit zich verhoudt tot de Europese regelgeving. Het is niet waarschijnlijk dat de huidige RAV’en hun ‘aanwijzing” uit de Tijdelijke Wet Ambulancezorg kunnen verruilen voor een definitieve vergunning.

Naar verwachting zullen de ambulancevergunningen aanbesteed moeten worden. Consequentie hiervan kan zijn dat zowel binnenlandse als buitenlandse ambulancebedrijven en investeerders zullen trachten vergunningen te verwerven. Welke consequenties dit zal hebben voor de zittende, latende partijen moet zich nog uitkristalliseren.

Nationalisering van de politie
Januari 2013 is de politie genationaliseerd. De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid heeft nu te maken met de eenheid Oost-Nederland. Deze eenheid is samengesteld uit de voormalig politieregio's Twente, IJsselland, Noord- en Oost Gelderland, Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid. Deze regio's heten nu districten. Op dit moment verkeert de politie nog steeds in een transitiefase. Eén van de consequenties is dat de politie op de schaal van Oost-Nederland streeft naar een uniforme manier van werken. Bijvoorbeeld als het gaat om evenementenveiligheid. De meeste ontwikkelingen hebben nog tijd nodig.
De politie heeft de intentie om daar waar mogelijk de samenwerking met de veiligheidsregio zoeken, over de uitvoering moet nog goed worden nagedacht..

Concentratie en spreiding acute zorg
In de afgelopen jaren is sprake van een toenemende aandacht voor concentratie en spreiding in de acute zorg. Achterliggend idee is dat concentratie van complexe, spoedeisende zorg in een beperkt aantal ziekenhuizen, leidt tot een verbetering van de kwaliteit van het medisch handelen. Over de concrete uitwerking van dit gedachtengoed zijn zorgverzekeraars en ziekenhuizen reeds geruime tijd in overleg.

De verwachting is dat de concentratie en spreiding van acute zorg een steeds belangrijker thema wordt en dat de ambulancezorg te maken krijgt met de consequenties van deze keuze. Aangezien de RAV Gelderland-Zuid opereert in een regio met een universitair medisch centrum, heeft dit vermoedelijk een volumeverhogend effect op het bestelde vervoer en het interklinisch vervoer. Zorgverzekeraars hebben zich eerder op het standpunt gesteld dat wanneer spreiding en concentratie leidt tot grotere vervoersstromen, overleg zal worden gevoerd over de meerkosten hiervan.

Stijging zorgvragen van mensen die thuis wonen
In de afgelopen jaren zijn verpleeg- en verzorgingshuizen gesloten, en het langer zelfstandig blijven wonen van ouderen in hun eigen woonomgeving bevordert. Het is de verwachting dat deze beleidslijn, in combinatie met een verdere vergrijzing van de bevolking, de komende periode voortzet. Het gevolg hiervan is dat er meer mensen met multi-causale, meer complexe zorgvragen thuis blijven wonen. Dit leidt naar alle waarschijnlijkheid tot een zeer gevarieerde vraag naar mobiele gezondheidsdiensten. Deze gevarieerde vraag noopt tot goed gecoördineerde mobiele zorg aan deze ouderen. Voor de ambulancezorg betekent dit dat nog meer aandacht moet worden besteed aan een goede afstemming en triage van zorgvragen met ketenpartners. Ook vraagt dit om extra aandacht voor goede kennis bij centralisten en verpleegkundigen om de complexe zorgvragen te kunnen onderkennen en behandelen.

Strategische Agenda Veiligheidsberaad
Het hoofddoel van de Strategische Agenda is Nederland veiliger maken door het voorkomen en tegengaan van maatschappelijke ontwrichting. Hoe? Door het versterken van risicobeheersing en crisisbeheersing. Het Veiligheidsberaad werkt aan deze versterking via zes gezamenlijk vastgestelde prioritaire thema's, waarvan er drie samen met de Minister van Veiligheid en Justitie worden opgepakt. Het betreft de projecten "Water en Evacuatie", "Continuïteit van de samenleving", "Versterking risico- en crisisbeheersing bij stralingsincidenen", "Kwaliteit en vergelijkbaarheid", "Versterking bevolkingszorg" en "Bovenregionale Operationele Besluitvorming".

Wanneer de veiligheidsregio's met elkaar, met de departementen, hun vitale partners en andere betrokkenen samenwerken om de resultaten van de Strategische Agenda te realiseren, zijn we in Nederland beter voorbereid op een ramp of crisissituatie en hebben we de robuustheid en veerkracht van de samenleving vergroot.

Per 2015 is gestart met de uitvoering van de projecten. Ook Gelderland-Zuid participeert hierin. In dit beleidsplan komen twee thema's nadrukkelijk terug, namelijk:

- Water en evacuatie (paragraaf 4.2)
- Continuïteit van de samenleving (paragraaf 4.3)

Toename effecten klimaatveranderingen

Er ontstaat steeds meer inzicht in de mogelijke gevolgen van de klimaatveranderingen. Nederland zal rekening moeten houden met hoogwater, laagwater, extreme regenval en hitteperioden. De effecten van de klimaatveranderingen hebben invloed op bijvoorbeeld de vitale sectoren, zorg en kwetsbare objecten en zullen daarmee steeds vaker onderwerp van gesprek zijn tussen veiligheidsregio en crisis- en zorgpartners.

Regionaal Risicoprofiel
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Versie	Datum	Auteurs	Wijzigingen
1.0	23-06-2015	DV, RK	
Vastgesteld door:			**Digitale vindplaats:**

Inhoud

Samenvatting **4**

1 Inleiding **7**

1.1 Wet veiligheidsregio's en risicoprofiel *7*
1.2 Wat is een risicoprofiel? *7*
1.3 Waarom een risicoprofiel? *7*
1.4 Uitvoering project *8*
1.5 Leeswijzer *8*

2 Ligging en typering Gelderland-Zuid **9**

3 Methode **11**

3.1 Risico-inventarisatie *11*
3.2 Risicoanalyse *11*
3.3 Risicoprofiel *11*

4 Resultaten **12**

4.1 Crisistypen en incidenttypen *12*
4.2 Terrorisme *13*
4.3 Risicobeeld en risicoduiding *13*
4.4 Risicoanalyse *14*
4.5 Scenariokeuze *14*
4.6 Risicodiagram *15*

5 Capaciteiteninventarisatie **18**

6 Van risicoprofiel naar beleidsplan **20**

Bijlage 1: Maatschappelijke thema's, crisistypen en incidenttypen **21**

Bijlage 2: Onderbouwing keuze crisistypen en incidenttypen **23**

Bijlage 3: Methodiek impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling **26**

Bijlage 4: Uitwerking van relevante crisistypen, incidenttypen en scenario's **38**

Samenvatting

Wet veiligheidsregio's en risicoprofiel

De Wet veiligheidsregio's heeft als primair doel om de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Nederland te verbeteren en te versterken. De Wet veiligheidsregio stelt in dat kader drie planvormen verplicht. Dit zijn het regionaal crisisplan, het regionaal risicoprofiel en het regionaal beleidsplan.

Een risicoprofiel: wat en waarom

Het regionaal risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in een veiligheidsregio aanwezige risico's op de waarschijnlijkheid (wat is de kans dat een incident zich voordoet?) en impact (wat zijn de gevolgen van een incident?). De risico-inventarisatie omvat een overzicht van de aanwezige risicovolle situaties en de soorten incidenten die zich daardoor kunnen voordoen. In de risicoanalyse worden de geïnventariseerde gegevens nader beoordeeld, vergeleken en geïnterpreteerd. Mede op basis van het risicoprofiel kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing en de inspanningen voor onderlinge afstemming met de crisispartners. Deze ambities worden vastgelegd in een beleidsplan van de veiligheidsregio. Daarnaast biedt het regionaal risicoprofiel een basis voor de risicocommunicatie naar de burgers.

Aanpak Risicoprofiel Gelderland-Zuid

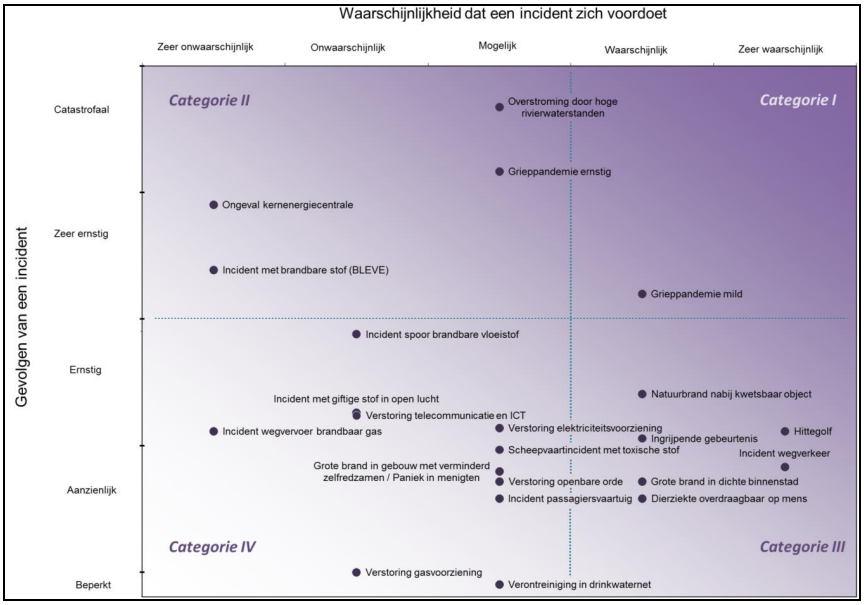
Het regionaal risicoprofiel voor Gelderland-Zuid is opgesteld in opdracht van het algemeen bestuur van de regio Gelderland-Zuid. Het risicoprofiel is opgesteld met betrokkenheid van diverse (multidisciplinaire) samenwerkingspartners.

Bij het opstellen van het regionaal risicoprofiel Gelderland-Zuid is 'de Handreiking Regionaal Risicoprofiel' een belangrijke leidraad geweest. Voor de risico-inventarisatie en risicoanalyse is het regionaal risicoprofiel uit 2011 (geactualiseerd in 2014) als vertrekpunt genomen. Het risicoprofiel is opgesteld aan de hand van input van de ketenpartners, gemeenten en kolommen. De ontvangen input is bestudeerd en geanalyseerd en meegenomen in de herziening. De belangrijkste wijzigingen:

- Het scenario 'Ongeval kernenergiecentrale' is toegevoegd – aanleiding is de voorgenomen harmonisatie van de maatregelzones bij kernongevallen in Nederland aan die van België en Duitsland. Een deel van Gelderland-Zuid ligt daardoor in de 100km zone van de kernenergiecentrale in de gemeente Doel (België) waarin de distributie van jodiumpillen in geval van een incident voorbereid dient te zijn. De Veiligheidsregio anticipeert met dit scenario op deze ontwikkeling; de harmonisatie is op dit moment nog niet geëffectueerd.
- Het scenario 'Overstromingen door hoge rivierwaterstanden' is herzien – aanleiding zijn de VNK2 rapporten (project Veiligheid Nederland in Kaart) waarin per dijkring de overstromingsrisico's opnieuw in kaart zijn gebracht.
- Het scenario 'Brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen' is herzien – aanleiding is de ontwikkeling dat ouderen langer zelfstandig blijven wonen en de ervaringen van de brand in de O.C. Huismanstraat te Nijmegen in februari 2015.
- Het scenario 'Verstoring gasvoorziening' is aangepast zodat het gevolg (1000 huishoudens zonder gas) beter aansluit bij de beschreven oorzaak (een storing in het lokale gasnet).
- Het scenario 'Verstoring telecommunicatie en ICT' is ongewijzigd, maar gezien de toenemende afhankelijkheid van ICT opnieuw beoordeeld.
- Het scenario 'Verstoring elektriciteitsvoorziening' is ongewijzigd, maar gezien de toenemende afhankelijkheid van elektriciteit opnieuw beoordeeld.

Van de scenario's zijn de waarschijnlijkheid en de impact bepaald op basis van statistische gegevens of de beoordeling van experts.

Resultaat Risicoprofiel Gelderland-Zuid

In het risicodiagram zijn de relevante scenario's op een onderling vergelijkbare wijze afgebeeld. De scenario's met de grootste impact en waarschijnlijkheid staan rechtsboven in het figuur. Een lage waarschijnlijkheid en impact leidt tot een plaats linksonder in het diagram. Op basis van waarschijnlijkheid en impact kunnen de scenario's in vier categorieën verdeeld worden.

Categorie II lage waarschijnlijkheid, hoge impact (relatief)	Categorie I hoge waarschijnlijkheid, hoge impact (relatief)
• Overstroming door hoge waterstanden • Grieppandemie ernstig • Ongeval kernenergiecentrale • Incident met brandbare stof (BLEVE)*	• Grieppandemie mild
Categorie IV **lage waarschijnlijkheid, lage impact (relatief)**	**Categorie III** **hoge waarschijnlijkheid, lage impact (relatief)**
• Incident spoor brandbare vloeistof • Incident met giftige stof in open lucht • Verstoring telecommunicatie en ICT • Verstoring elektriciteitsvoorziening • Incident wegvervoer brandbaar gas • Scheepvaart incident met toxische stof • Grote brand in gebouw met verminderd zelfredzamen • Paniek in menigten • Verstoring openbare orde • Incident passagiersvaartuig • Verstoring gasvoorziening • Verontreiniging drinkwaternet	• Natuurbrand nabij kwetsbaar object • Hittegolf • Ingrijpende gebeurtenis • Incident wegverkeer • Grote brand in dichte binnenstad • Dierziekte overdraagbaar op mens

*) Boiling liquid expanding vapour explosion (kokende vloeistof-gasexpansie-explosie): explosie die kan voorkomen als een houder (tank) met een vloeistof onder druk openscheurt.

Capaciteiteninventarisatie
Per scenario is een capaciteiteninventarisatie uitgevoerd: de capaciteiten waarover de regio kan beschikken om risico's af te dekken zijn in beeld gebracht. Hierbij ligt de focus op fysieke impact en de primaire hulpverleningsprocessen. De capaciteiteninventarisatie is in september 2014 geactualiseerd.

Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ

1 Inleiding

1.1 Wet veiligheidsregio's en risicoprofiel

Op 1 oktober 2010 trad de Wet veiligheidsregio's in werking. Deze wet heeft als primair doel om de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Nederland te verbeteren en te versterken. Door de brandweerzorg, de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen in de regio (GHOR), de politie en gemeenten op regionaal niveau bijeen te brengen op het terrein van rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt niet alleen de slagkracht vergroot, maar wordt ook eenheid, eenduidigheid en eenvoud in de aanpak bereikt.

In artikel 15 van de wet is een verplichting opgenomen om een risicoprofiel op te stellen. Een dergelijk risicoprofiel bevat een risico-inventarisatie en -analyse van de te benoemen dreigingen in de regio. Op basis van dit profiel wordt in kaart gebracht welke capaciteiten benodigd en aanwezig zijn om deze dreigingen het hoofd te bieden. Het risicoprofiel wordt door het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld.

1.2 Wat is een risicoprofiel?

Een regionaal risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in een veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden. De risico-inventarisatie omvat een overzicht van de aanwezige risicovolle situaties en de soorten incidenten die zich daar kunnen voordoen. In de risicoanalyse worden de geïnventariseerde gegevens nader beoordeeld, vergeleken en geïnterpreteerd. Mede op basis van het regionaal risicoprofiel kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing en de inspanningen voor onderlinge afstemming met de crisispartners. Dit geldt voor brandweer en GHOR, maar in het kader van multidisciplinaire taken ook de gemeenten, de politie en overige partners waaronder waterschappen, Defensie, vitale infrastructuur en Rijkswaterstaat afspraken moeten worden gemaakt. Deze ambities worden vastgelegd in het beleidsplan van de veiligheidsregio. Eenmaal per vier jaar wordt het regionaal risicoprofiel bestuurlijk vastgesteld. Voor het risicoprofiel relevante ontwikkelingen worden zoveel mogelijk in het regionale risicoprofiel verwerkt door middel van een tussentijdse actualisatie.

1.3 Waarom een risicoprofiel?

Een complexe samenleving als de Nederlandse moet adequaat kunnen inspringen op vele soorten veiligheidsrisico's. Ordeverstoringen, overstromingen en treinongevallen, maar bijvoorbeeld ook infectieziekten en uitval van nutsvoorzieningen vormen een continue bedreiging van de vitale belangen in de samenleving. Om deze bedreigingen het hoofd te bieden, moeten overheidsinstanties, bedrijfsleven en de burger nauw samenwerken. Elke regio herbergt specifieke risico's waarvoor gericht beleid van de veiligheidsregio en haar partners nodig kan zijn. Het regionaal risicoprofiel is bedoeld om inzicht in de aanwezige risico's te krijgen. Op basis van dit inzicht kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te voorkomen en te beperken en om de crisisbeheersingsorganisatie op specifieke risico's voor te bereiden. Ook biedt het een basis voor de risicocommunicatie naar de burgers.

1.4 Uitvoering project

Het regionaal risicoprofiel voor Gelderland-Zuid is opgesteld in opdracht van de Veiligheidsdirectie van de regio. Het risicoprofiel is opgesteld met betrokkenheid van een multidisciplinaire werkgroep en een expertbijeenkomst met diverse crisis- en samenwerkingspartners.

1.5 Leeswijzer

Dit rapport heeft de volgende opbouw:

- In hoofdstuk 1 zijn de aanleiding en achtergrond van het Regionaal Risicoprofiel beschreven
- In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ligging en typering van de regio Gelderland-Zuid
- In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte methode toegelicht. Dit betreft een aantal processtappen, conform de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel.
- In hoofdstuk 4 zijn de resultaten per processtap weergegeven. Deze stappen leiden tot een risicodiagram, waarin impact en waarschijnlijkheid van de relevante scenario's op een onderling vergelijkbare wijze zijn weergegeven.
- In hoofdstuk 5 is de capaciteiteninventarisatie weergegeven.
- In hoofdstuk 6 wordt de relatie met Regionaal Beleidsplan toegelicht.

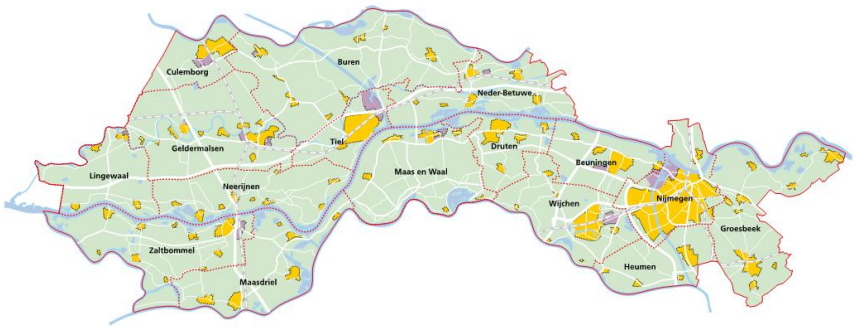
De volgende bijlagen zijn bijgevoegd:

- Bijlage 1: Thema's, crisistypen en incidenttypen
- Bijlage 2: Onderbouwing van de keuze van crisistypen en incidenttypen
- Bijlage 3: Beschrijving van de methodiek impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling
- Bijlage 4: Uitwerking van relevante crisistypen en incidenttypen met scenario's en impact- en waarschijnlijkheidsanalyse

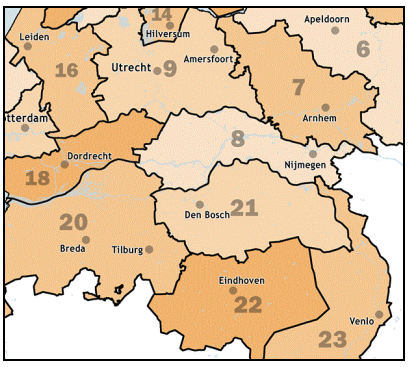
2 Ligging en typering Gelderland-Zuid

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ) is een regionaal samenwerkingsverband volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Wet Veiligheidsregio's. Zestien gemeenten werken in dat verband nauw samen op het gebied van crisisbeheersing en hulpverlening.

De veiligheidsregio Gelderland-Zuid beslaat een oppervlakte van ca. 1040 km². De ruim 530.000 inwoners wonen verspreid over de volgende zestien gemeenten: Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Berg en Dal, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas & Waal, Wijchen en Zaltbommel. Een overzichtskaart van de regio en de geografische ligging is in respectievelijk figuur 2.1 en 2.2 weergegeven.

Figuur 2.1 Overzichtskaart Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Aangrenzende veiligheidsregio's van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (regionummer 8) zijn:

- Gelderland-Midden (regionummer 7)
- Utrecht (regionummer 9)
- Zuid-Holland Zuid (regionummer 18)
- Midden- en West Brabant (regionummer 20)
- Brabant-Noord (regionummer 21)
- Limburg-Noord (regionummer 23)

Tenslotte grenst regio Gelderland-Zuid bij de gemeente Berg en Dal aan Duitsland (Kreis Kleve).

Figuur 2.2 Geografische ligging Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Het gebied van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid kenmerkt zich door de aanwezigheid van drie belangrijke rivieren: Nederrijn, Waal en Maas, met de Waal als belangrijkste transportader over het water in Nederland.

Het vervoer van gevaarlijke stoffen van Europoort naar Duitsland en vice versa vindt plaats over deze rivier. Daarnaast bevindt zich een aantal snelwegen (A15, A50, A73, A2) in de regio en worden er gevaarlijke stoffen vervoerd per spoor via de Betuweroute. Ook kent de regio een aantal BRZO bedrijven.

In aanzienlijke delen van de regio gebieden bestaat het risico van overstroming. In het bijlagenrapport zijn de in Gelderland-Zuid mogelijke incidenttypen en crisistypen weergegeven. Daarbij zijn regionale ontwikkelingen, risicobronnen binnen en buiten en risico-ontvangers binnen de regio geïnventariseerd.

Binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid werken brandweer, GHOR, GGD en ambulancezorg volgens dezelfde territoriale gebiedsindeling. De regio valt binnen het werkgebied van de regionale eenheid Oost-Nederland van de Nationale Politie dat de provincies Gelderland en Overijsel bestrijkt. Verder wordt er met diverse externe partners samengewerkt, zoals het waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat, Defensie, het Openbaar Ministerie en de provincie Gelderland. Ook worden vertegenwoordigers van vitale sectoren, zoals nutsbedrijven, steeds meer bij de veiligheidsregio betrokken en vindt er bovenregionale en landsgrensoverschrijdende samenwerking plaats met de buurregio's en Duitsland.

3 Methode

Bij het opstellen van het regionaal risicoprofiel Gelderland-Zuid is 'de Handreiking Regionaal Risicoprofiel' een belangrijke leidraad geweest. Voor de risico-inventarisatie en risicoanalyse is het regionaal risicoprofiel uit 2011 (geactualiseerd in 2014) als vertrekpunt genomen. Het risicoprofiel is opgesteld aan de hand van input van de ketenpartners, gemeenten en kolommen.

3.1 Risico-inventarisatie

De eerste stap om te komen tot een risicoprofiel is het maken van een risico-inventarisatie. Hierbij is de Provinciale risicokaart en gemeentelijke informatie als vertrekpunt genomen, voor het verkrijgen van een ruimtelijk beeld. Deze informatie is aangevuld met informatie die niet in de risicokaart is opgenomen. Hierbij kan worden gedacht aan (ruimtelijke) informatie over vitale infrastructuur. Deze inventarisatie heeft geleid tot een selectie van dreigingen (crisistypen en incidenttypen) die voor de regio Gelderland-Zuid relevant zijn om verder uit te werken. Als resultaat van de risico-inventarisatie is een selectie ontstaan met crisis- en incidenttypen die relevant zijn voor Gelderland-Zuid. Op basis van aanvullende informatie wordt een risicobeeld opgesteld. In dit risicobeeld wordt de context en de spreiding van de risico's uitgewerkt. Zodoende kan er beter worden beoordeeld in welke mate de risico's bepalend zullen zijn in het risicoprofiel. Tezamen met de risico-inventarisatie vormt dit risicobeeld de basis voor de risicoanalyse.

3.2 Risicoanalyse

In de risicoanalyse worden alle risico's uit de inventarisatie en het risicobeeld uitgewerkt in realistische, ernstige scenario's. In deze scenario's wordt een beeld geschetst van een aantal mogelijke tot waarschijnlijke effecten (aantal doden en gewonden, schade aan economie, ecologie, cultureel erfgoed enz.). Waar mogelijk wordt aangesloten bij bestaande scenario's van de crisispartners in de regio, of vanuit de landelijke risico-inventarisatie. Voor het overige deel zijn de scenario's tot stand gekomen in overleg met de partners die de meeste affiniteit hebben met het betreffende scenario. Bij het opstellen van de scenario's geen rekening gehouden met domino-effecten, conform de Handreiking. Na het opstellen van de scenario's zijn deze in een expertsessie beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid. Voor de beoordeling van de impact is gekeken naar de gevolgen op het gebied van territoriale veiligheid, lichamelijk lijden en letsel, economie, ecologie, sociale stabiliteit en cultureel erfgoed. De score kan per impactcriterium variëren van ‘beperkt gevolg’ (score A) tot ‘catastrofaal gevolg’ (score E). Voor de beoordeling van de waarschijnlijkheid is gekeken naar de kans van optreden in een periode van 4 jaar. De score kan variëren van ‘zeer onwaarschijnlijk’ (score A) tot ‘zeer waarschijnlijk’ (score E). De methodiek van impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling is in bijlage 3 in detail uitgewerkt. Van de scenario's zijn de waarschijnlijkheid en de impact bepaald op basis van statistische gegevens of de beoordeling van experts.

3.3 Risicoprofiel

Alle uitgewerkte scenario's met daarin de impact en waarschijnlijkheid vormen het risicoprofiel. Op basis van de beoordeling van de scenario’s is een risicodiagram opgesteld. Dit risicodiagram geeft een overzicht van de relevante dreigingen (die zijn uitgewerkt tot scenario's), op een onderling vergelijkbare wijze. Het risicodiagram maakt in één oogopslag duidelijk wat er speelt in de regio en hoe groot het risico hiervan is. Dit risicoprofiel vormt mede de basis van het beleidsplan als benoemd in artikel 14 Wet Veiligheidsregio's.

4 Resultaten

4.1 Crisistypen en incidenttypen

Conform de landelijke handreiking vindt de risico-inventarisatie plaats aan de hand van onderstaande maatschappelijke thema's:

1. Natuurlijke omgeving
2. Gebouwde omgeving
3. Technologische omgeving
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen
5. Verkeer en vervoer
6. Gezondheid
7. Sociaalmaatschappelijke omgeving

Volgens de systematiek van de landelijke handreiking worden de thema's opgesplitst in crisistypen en incidenttypen. Dit totale overzicht is weergegeven in bijlage 1.

Verschillende branden, rampen en crises kunnen invloed hebben op één of vaak meerdere van de genoemde maatschappelijke thema's. Om deze situaties te inventariseren, analyseren en uit te kunnen leggen, is een landelijke uniforme categorisering ontwikkeld.

Uit de 25 crisistypen is een selectie van 18 gemaakt die voor Gelderland-Zuid relevant zijn. Dit is weergegeven in tabel 4.1. Daarbij is ook inzichtelijk gemaakt welke crisistypen niet zijn uitgewerkt in Gelderland-Zuid. In bijlage 2 wordt een onderbouwing gegeven voor de crisis- en incidenttypen die niet verder zijn uitgewerkt.

Tabel 4.1 – Relevante crisistypen voor Gelderland-Zuid

Maatschappelijk thema	Crisistype
1. Natuurlijke omgeving	1.1 Overstromingen
	1.2 Natuurbranden
	1.3 Extreme weersomstandigheden
	~~1.4 Aardbevingen~~
	~~1.5 Plagen~~
	1.6 Dierziekten
2. Gebouwde omgeving	2.1 Branden in kwetsbare objecten
	~~2.2 Instorting in grote gebouwen en kunstwerken~~
3. Technologische omgeving	3.1 Incidenten met brandbare/explosieve stof in open lucht
	3.2 Incidenten met giftige stof in open lucht
	3.3 Kernincidenten
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen	4.1 Verstoring energievoorziening
	4.2 Verstoring drinkwatervoorziening
	~~4.3 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalzuivering~~
	4.4 Verstoring telecommunicatie en ICT
	~~4.5 Verstoring afvalverwerking~~
	~~4.6 Verstoring voedselvoorziening~~
5. Verkeer en vervoer	~~5.1 Luchtvaartincidenten~~
	5.2 Incidenten op of onder water
	5.3 Verkeersincidenten op land
	~~5.4 Incidenten in tunnels~~

Maatschappelijk thema	Crisistype
6. Gezondheid	6.1 Bedreiging volksgezondheid 6.2 Ziektegolf
7. Sociaal maatschappelijke omgeving	7.1 Paniek in menigten 7.2 Verstoring openbare orde 7.3 Ingrijpende gebeurtenis

4.2 Terrorisme

Terrorisme kan een oorzaak zijn van (bijna) alle ramptypen die worden behandeld in deze rapportage. In deze rapportage is ervoor gekozen om moedwillig handelen c.q. terrorisme niet als een apart crisistype op te nemen. Een crisistype is immers "een categorie van mogelijke branden, rampen en crises die qua soort effecten en qua ontwikkeling in de tijd op elkaar lijken." Dit betekent dat een andere aanleiding (terrorisme) voor hetzelfde incident (bijvoorbeeld een explosie) niet als een apart crisistype wordt opgevat. Dit laat onverlet, dat de maatschappelijke verontwaardiging en gevolgen voor het gevoel van veiligheid na een terroristische aanslag, bijzondere aandacht zullen vergen.

Terrorisme is een nationaal thema, onder verantwoordelijkheid van de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). De NCTV is verantwoordelijk voor de alertering. In Nederland zijn op dit moment de volgende bedrijfssectoren op het Alerteringssysteem Terrorismebestrijding (Atb) aangesloten: luchthavens, spoor, stad- en streekvervoer, zeehavens, tunnels en waterkeringen, olie, chemie, drinkwater, gas, elektriciteit, nucleair, financieel, publieksevenementen, hotels en serviceproviders.

Alle vijftien sectoren hebben afspraken gemaakt met de NCTV over het pakket aan maatregelen die geëffectueerd wordt bij een bepaald dreigingsniveau: minimaal, beperkt, substantieel en kritiek zijn de vier dreigingsniveaus. Indien de inlichtingendiensten een verhoogde terroristische dreiging constateren op een bepaalde sector of een onderdeel daarvan, dan worden de bedrijfssectoren, overheidsinstanties en operationele diensten via het ATb hierover geïnformeerd.

Naast een dreigingsniveau op sectoren is er ook een algemener dreigingsniveau dat op heel Nederland van toepassing is. Hier worden dezelfde niveaus onderscheiden: minimaal, beperkt, substantieel en kritiek. Na de aanslagen in Frankrijk (2014) zijn er bij de nationale politie SGBO's contra terrorisme benoemd.[1] Er is een nationaal SGBO Contraterrorisme, daarnaast is in iedere politie-eenheid ook een eenheids SGBO Contra Terrorisme ingericht. Deze overleggen periodiek over de voortgang landelijk en op eenheidsniveau. De kans op aanslagen in de landen om ons heen blijft aanwezig (2014 en 2015). Ook in Nederland blijft dreiging. De verwachting is dat dit de komende tijd onveranderd blijft.

Er is voor gekozen de SGBO's voorlopig actief te houden op dit thema. Bij ieder groter evenement is een extra paragraaf terrorisme opgenomen waarin de structuur van opschaling en handelen is benoemd. Er zijn ook locaties benoemd die naast de locaties van de 15 sectoren aandacht behoeven op het gebied van bewaken en beveiligen. Deze locaties zijn in de SGBO's contraterrorisme verzameld en beoordeeld. Mogelijke maatregelen zijn vervolgens uitgezet.

4.3 Risicobeeld en risicoduiding

In het risicobeeld komt de vraag naar voren welke soorten branden, rampen en crisis zich binnen de regio (en de omliggende gebieden) kunnen voordoen. Samen met de risico-inventarisatie vormt dit risicobeeld de basis voor de keuze van incidentscenario's. Op basis van de voor Gelderland-Zuid relevant geachte crisistypen en de aanverwante incidenttypen, zijn (incident)scenario's opgesteld. Een

[1] SGBO = Staf Grootschalig Bijzonder Optreden

scenario wordt gedefinieerd als een mogelijk verloop van een incident, of – meer precies – een verwacht karakteristiek verloop van een incidenttype, vanaf de basisoorzaken tot en met de einduitkomst.

4.4 Risicoanalyse

Specifiek is voor Gelderland-Zuid geïnventariseerd welke crisistypen en daaraan gelieerde incidenttypen relevant zijn. In de risicoanalyse zijn scenario's uitgewerkt op basis van het risicobeeld en de risicoduiding. Deze scenario's zijn benoemd in figuur 4.2 en uitgewerkt in bijlage 4.

4.5 Scenariokeuze

De selectie van de scenario's is tot stand gekomen met de experts die betrokken zijn bij de uitwerking van het regionaal risicoprofiel. Bij de scenariokeuze is met name gelet op: een goede spreiding over de maatschappelijke thema's (alle 7 moeten aan bod komen) en de crisistypen. Dit met als hogere doel dat alle soorten impacts en daarmee alle soorten capaciteiten aan bod komen en er dus geen witte vlekken ontstaan bij de strategische beleidskeuzes. Het reële gehalte van het scenario, statistische onderbouwing (voor zover beschikbaar) en reeds bestaande aandacht voor een onderwerp zijn hierbij betrokken. In tabel 4.2 is aangegeven welke scenario's per crisistype zijn uitgewerkt.

Tabel 4.2 – Scenariokeuze per crisistype

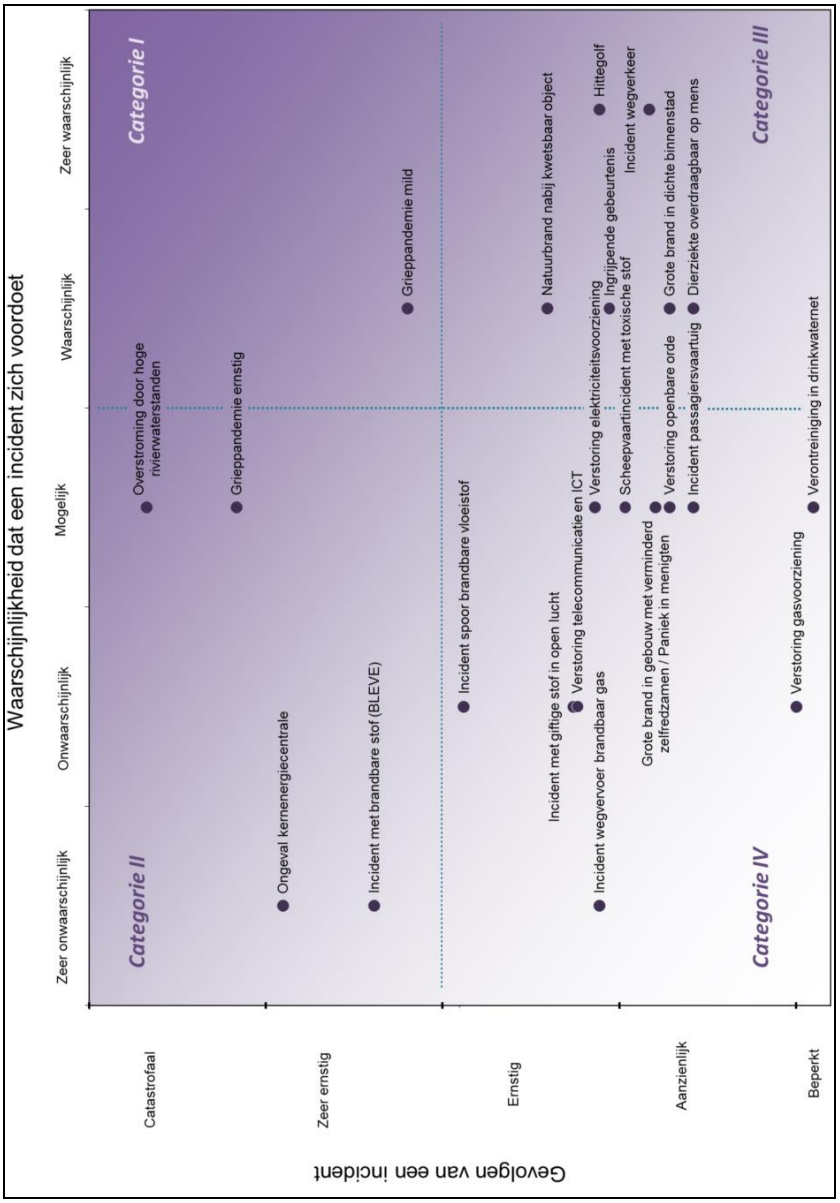
Maatschappelijk thema	Crisistype en uitgewerkte scenario's *De nummering is overeenkomstig de indeling in de nationale handreiking*
1. Natuurlijke omgeving	1.1 Overstromingen • Overstromingen door hoge rivierwaterstanden
	1.2 Natuurbranden • Natuurbrand nabij een kwetsbaar object
	1.3 Extreme weersomstandigheden • Hittegolf
2. Gebouwde omgeving	2.1 Branden in kwetsbare objecten • Brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen. • Grote brand in dichte binnenstad.
3. Technologische omgeving	3.1 Incidenten met brandbare/explosieve stof in open lucht • Incident transport brandbare stof (BLEVE) • Incident spoorverkeer met brandbare vloeistof • Incident wegverkeer met brandbaar gas
	3.2 Incidenten met giftige stof in open lucht • Incident giftige stof in open lucht • Scheepvaartincident met toxische
	3.3 Kernincidenten • Ongeval kernenergiecentrale
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen	4.1 Verstoring energievoorziening • Verstoring gasvoorziening • Verstoring elektriciteitsvoorziening
	4.2 Verstoring drinkwatervoorziening • Verontreiniging in drinkwaternet
	4.4 Verstoring telecommunicatie en ICT • Verstoring telecommunicatie en ICT
5. Verkeer en vervoer	5.2 Incidenten op of onder water • Incident passagiersvaartuig

Maatschappelijk thema	Crisistype en uitgewerkte scenario's *De nummering is overeenkomstig de indeling in de nationale handreiking*
	5.3 Verkeersincidenten op land • Incident wegverkeer
6. Gezondheid	6.1 Bedreiging volksgezondheid • Dierziekte overdraagbaar op mens
	6.2 Ziektegolf • Grieppandemie ernstig • Grieppandemie mild
7. Sociaal maatschappelijke omgeving	7.1 Paniek in menigten • Paniek in menigten
	7.2 Verstoring openbare orde • Verstoring openbare orde
	7.3 Ingrijpende gebeurtenis • Ingrijpende gebeurtenis

Op basis van de opgestelde scenario's is in een expertsessie de impact en waarschijnlijkheid ingeschat, zoals beschreven in hoofdstuk 3. Deze inschatting is per scenario weergegeven in bijlage 4 en vormt de basis voor het risicodiagram.

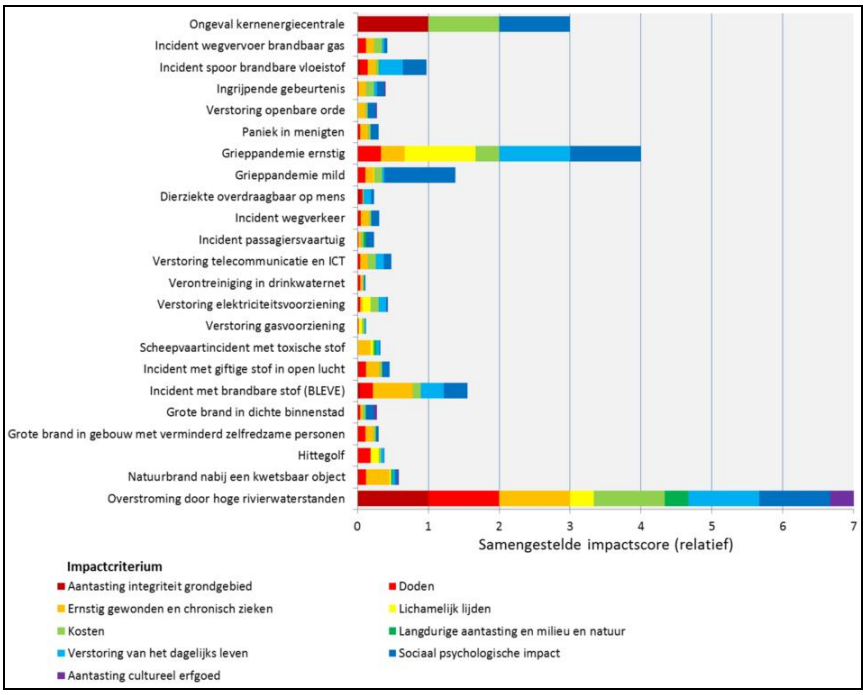
4.6 Risicodiagram

In het risicodiagram zijn de relevante scenario's op een onderling vergelijkbare wijze afgebeeld (figuur 4.1). De scenario's met de grootste impact en waarschijnlijkheid staan rechtsboven in de figuur (categorie I). Een kleine waarschijnlijkheid en impact leidt tot een plaats linksonder in het diagram. De categorie I risico's verdienen meer aandacht dan de overig benoemde categorieën.

Figuur 4.1 - Risicodiagram

Uit figuur 4.2 kan worden herleid wat de impact is van de verschillende criteria per scenario. Het blijkt dat respectievelijk de scenario's overstromingen, grieppandemie ernstig, ongeval kernenergiecentrale, incident transport brandbare stof (BLEVE) en grieppandemie mild de grootste samengestelde impact hebben. De kans van optreden is in dit figuur niet meegewogen.

Figuur 4.2 - Opbouw samengestelde impactscore per scenario

5 Capaciteiteninventarisatie

De capaciteiten waarover de regio kan beschikken om risico's af te dekken zijn in beeld gebracht. Hierbij ligt de focus op fysieke impact en de primaire hulpverleningsprocessen (tijd en ruimte zijn hierbij de kritische processen). Conform de landelijke Handreiking focussen we hierbij op de capaciteiten van de Veiligheidsregio, inclusief bijstandsaanvragen en de zorgketen partners. De capaciteiteninventarisatie is in september 2014 geactualiseerd.

Op basis van expert judgement voor alle in het risicoprofiel opgenomen scenario's een inschatting gemaakt of de repressie voldoende, mogelijk onvoldoende of onvoldoende zijn (tabel 5.1). Door middel van kleurcodes is weergegeven of het proces voor een betreffend scenario naar verwachting voldoende (groen), naar verwachting onvoldoende (rood) of mogelijk onvoldoende is (oranje).

Tabel 5.1 – Capaciteitsinventarisatie per scenario

	Brandweer			Genees-kundige Zorg			Politie						Bevolkingszorg			
Scenario	Bron en emissiebestrijding	Redding	Ontsmetting	Publieke Gezondheidszorg	Psychosociale Hulpverlening	Spoedeisende Medische Hulpverlening	Handhaving Mobiliteit	Bewaking en Beveiliging	Handhaven en netwerken	Ordehandhaving	Opsporing	Communicatie	Publieke zorg	Omgevingszorg	Evacuatie
Overstromingen door hoge rivierwaterstanden						1							2	3	4
Natuurbrand nabij een kwetsbaar object	B	5				5							6		
Hittegolf															
Brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen						B									
Grote brand in dichte binnenstad															
Incident transport brandbare stof (BLEVE)															
Incident giftige stof in open lucht						B								7	
Scheepvaartincident met toxische stof						B								8	
Verstoring gasvoorziening															
Verstoring elektriciteitsvoorziening	9	9	9												10
Verontreiniging in drinkwaternet															
Verstoring telecommunicatie en ICT	9 12	9	9			B						12			
Incident passagiersvaartuig															
Incident wegverkeer						B									
Dierziekte overdraagbaar op mens															
Grieppandemie mild					15										
Grieppandemie ernstig (13)				14	15	16							17		
Paniek in menigten						B							18		
Verstoring openbare orde						B		B							
Ingrijpende gebeurtenis	19				19	B									
Ongeval kernenergiecentrale (20)															

Toelichting verwijzingen in tabel:

1) Uitgangspunt (binnen 1 uur beschikbaarheid): succesvolle preventieve evacuatie
2) Onvoldoende opvangcapaciteit, ook buurregio's onder water
3) Geen prioriteit gegeven de situatie in het scenario
4) Hulp van defensie absoluut noodzakelijk, er zijn echter nog geen landelijke afspraken gemaakt.
5) Gezien scenario zeer specifieke capaciteiten noodzakelijk.
6) Opvangcapaciteit voldoende, wel aandacht voor specifieke zorg m.b.v. GHOR
7) Denk aan landbouwgronden en dergelijke
8) taak van Rijkswaterstaat
9) Technisch probleem zorgt voor problemen bij melding en alarmering
10) De factor temperatuur speelt hier een belangrijke rol
11) Er is een concept calamiteitenplan Vitens maar de logistieke rol van de gemeente moet nog verder worden uitgewerkt
12) De onderlinge communicatie wordt ook bemoeilijkt
13) Door het ziek worden van de medewerkers wordt de bezetting en daarmee de slagkracht van de hulpdiensten wordt aangetast. Hierdoor is er mogelijk onvoldoende capaciteit om de reguliere incidenten te kunnen bestrijden
14) Mogelijk onvoldoende capaciteit voor extra taken gezondheidszorg in combinatie met uitval van eigen personeel
15) De vraag naar psychosociale hulpverlening is laag.
16) Capaciteitsprobleem speelt met name in ziekenhuizen en huisartsenposten. Ambulance capaciteit is waarschijnlijk wel voldoende
17) Oranje door inzet van uitvaartzorg
18) Het betreft hier opvang van mensen
19) Brandweer en Geneeskundige hulpverleners treden alleen op onder begeleiding van politie
20) Aangezien de harmonisatie van de maatregelzones nog niet geëffectueerd is en nog niet helder is welke taken hiervoor op regionaal niveau uitgevoerd dienen te worden en op welke manier, is er nog geen capaciteitenanalyse voor dit scenario uitgevoerd

B) met bijstand

6 Van risicoprofiel naar beleidsplan

Het risicoprofiel geeft alleen een weergave van de regionale risico's op basis van waarschijnlijkheid en impact. Het risicoprofiel dient als hulpmiddel bij het opstellen van het regionaal beleidsplan. Een vervolgstap hierbij is om te bepalen aan welke risico's het algemeen bestuur en de gemeenten de komende jaren aandacht wil besteden.

Een uitwerking hiervan is het inzichtelijk maken van de beïnvloedingsmogelijkheden die Veiligheidsregio en haar partners kunnen inzetten om deze risico te beperken: welke maatregelen zijn mogelijk om het risico te beheersen? Welke extra voorbereidingen zouden kunnen worden getroffen? Deze aspecten komen terug in het regionaal beleidsplan.

Bijlage 1: Maatschappelijke thema's, crisistypen en incidenttypen

In tabel B1.1 is een overzicht gegeven van de maatschappelijk thema's met bijbehorende crisis- en incidenttypen zoals beschreven in de handreiking Regionaal Risicoprofiel. Op basis van deze lijst is bekeken welke incidenttypen relevant zijn voor Gelderland-Zuid.

Tabel B1.1 – incidenttypen uit de handreiking onverdeeld in maatschappelijke thema's en crisistypen

Maatschappelijk thema	Crisistypen en incidenttypen
1. Natuurlijke omgeving	1.1 Overstromingen 1.1.1 Overstroming vanuit zee 1.1.2 Overstromingen door hoge rivierwaterstanden 1.1.3 Vollopen van een polder/dijkdoorbraak
	1.2 Natuurbranden 1.2.1 Bosbrand 1.2.2 Heide, (hoog)veen- en duinbranden
	1.3 Extreme weersomstandigheden 1.3.1 Koude golf, sneeuw en ijzel 1.3.2 Hittegolf 1.3.3 Storm en windhozen 1.3.4 Aanhoudende laaghangende mist
	1.4 Aardbevingen 1.4.1 Aardbeving
	1.5 Plagen 1.5.1 Ongedierte
	1.6 Dierziekten 1.6.1 Ziektegolf
2. Gebouwde omgeving	2.1 Branden in kwetsbare objecten 2.1.1 Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen 2.1.2 Grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie 2.1.3 Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing 2.1.4 Brand in dichte binnensteden
	2.2 Instorting in grote gebouwen en kunstwerken 2.2.1 Instorting door explosie 2.2.2 Instorting door gebreken in de constructie of fundering
3. Technologische omgeving	3.1 Incidenten met brandbare/explosieve stof in open lucht 3.1.1 Incident vervoer weg 3.1.2 Incident vervoer water 3.1.3 Incident spoorvervoer 3.1.4 Incident transport buisleidingen 3.1.5 Incident stationaire inrichting
	3.2 Incidenten met giftige stof in open lucht 3.2.1 Incident vervoer weg 3.2.2 Incident vervoer water 3.2.3 Incident spoorvervoer 3.2.4 Incident transport buisleidingen 3.2.5 Incident stationaire inrichting
	3.3 Kernincidenten 3.3.1 Incident A-objecten: centrales 3.3.2 Incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend 3.3.3 Incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal 3.3.4 Incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal 3.3.5 Incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i 3.3.6 Incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen (laboratoria etc.)

Maatschappelijk thema	Crisistypen en incidenttypen
	3.3.7 Militair terrein en transporten nucleair materiaal
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen	4.1 Verstoring energievoorziening 4.1.1 Uitval olievoorziening 4.1.2 Uitval gasvoorziening 4.1.3 Uitval elektriciteitsvoorziening
	4.2 Verstoring drinkwatervoorziening 4.2.1 Uitval drinkwatervoorziening 4.2.2 Problemen waterinname 4.2.3 Verontreiniging in drinkwaternet
	4.3 Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering 4.3.1 Uitval rioleringssysteem 4.3.2 Uitval afvalwaterzuivering
	4.4 Verstoring telecommunicatie en ICT 4.4.1 Uitval voorziening voor spraak- en datacommunicatie
	4.5 Verstoring afvalverwerking 4.5.1 Uitval afvalverwerking
	4.6 Verstoring voedselvoorziening 4.6.1 Uitval distributiecentra
5. Verkeer en vervoer	5.1 Luchtvaartincidenten 5.1.1 Incident bij start of landing op of om een luchtvaartterrein 5.1.2 Incident vliegtoestel bij vliegshows
	5.2 Incidenten op of onder water 5.2.1 Incident waterrecreatie en pleziervaart 5.2.2 Incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen) 5.2.3 Incident op ruim water 5.2.4 Grootschalig duikincident
	5.3 Verkeersincidenten op land 5.3.1 Incident wegverkeer 5.3.2 Incident treinverkeer
	5.4 Incidenten in tunnels 5.4.1 Incidenten in treintunnels en stations 5.4.2 Incident in wegtunnels 5.4.3 Incident in tram- en metrotunnels en stations
6. Gezondheid	6.1 Bedreiging volksgezondheid 6.1.1 Besmettingsgevaar via contactmedia 6.1.2 Feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen 6.1.3 Besmettelijkheids gevaar vanuit buitenland 6.1.4 Besmettelijkheids gevaar in eigen regio 6.1.5 Dierziekte overdraagbaar op mens
	6.2 Ziektegolf 6.2.1 Ziektegolf besmettelijke ziekte 6.2.2 Ziektegolf niet besmettelijke ziekte
7. Sociaal- maatschappelijke omgeving	7.1 Paniek in menigten 7.1.1 Paniek tijden grote festiviteiten, concerten, demonstraties
	7.2 Verstoring openbare orde 7.2.1 Rel rondom demonstraties en andere manifestaties 7.2.2 Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden 7.2.3 Maatschappelijke onrust en buurtrellen (Ingrijpende gebeurtenis)

Bijlage 2: Onderbouwing keuze crisistypen en incidenttypen

In tabel B2.1 wordt een overzicht gegeven van crisistypen/incidenttypen die voor de regio Gelderland-Zuid niet in aanmerking zijn gekomen voor verdere uitwerking, of zijn ondergebracht bij andere categorieën. Het volgende onderscheid wordt in dit overzicht gemaakt:

Incidenttypen die niet in de regio voorkomen
Incidenttypen die nauwelijks/niet trendmatig in de regio voorkomen
Incidenttypen die zijn ondergebracht bij een andere categorie

Tabel B2.1 – onderbouwing voor de niet uitgewerkte incidenttypen

	Thema		Crisistype		Incidenttype	
1	Natuurlijke omgeving	1	overstromingen	10	overstroming vanuit zee	Gelderland-Zuid is niet gelegen aan open zee. Overstromingsdreiging komt vanuit het rivierengebied.
				30	vollopen van een polder / dijkdoorbraak	Het scenario "overstromingen door hoge rivierwaterstanden" wordt als maatgevend beschouwd voor Gelderland-Zuid.
		2	natuurbranden	20	heide, (hoog)veen- en duinbranden	In de regio is een trend waarneembaar waarbij meer gemengde vegetatie met heide voorkomt. Het gaat hier echter om geringe oppervlaktes, die op regionale schaal niet doorslaggevend zijn.
		3	extreme weers-omstandigheden	40	aanhoudende laaghangende mist	Aanhoudende laaghangende mist is geen veel voorkomend fenomeen in de regio. Incidenteel is er wel mist, maar er is geen sprake van een trend waar de regio rekening mee moet houden in beleidsontwikkeling.
		4	aardbevingen	10	aardbeving	Volgens de risicokaart behoort Gelderland-Zuid niet tot een gebied waar bevingen kunnen plaatsvinden met een intensiteit die gevaarlijke (persoonlijke) schade aan of in gebouwen veroorzaakt.
		5	plagen	10	ongedierte	Er zijn in de regio geen specifieke plagen met ongedierte relevant. Wel is opgemerkt dat er rekening moet worden gehouden met meer voorkomen van de Teek (ziekte van Lyme) en Processierups. Voor dit crisistype wordt geen scenario uitgewerkt omdat er geen sprake zal zijn van een crisis. Er zal voornamelijk behoefte zijn aan goede voorlichting.
		6	dierziekten	10	ziektegolf	Bij dierziekten wordt primair uitgegaan van gevolgen van dierziekten voor de mens. Er is een apart scenario uitgewerkt voor zoönosen (dier op mens) onder het maatschappelijke thema Gezondheid.
2	Gebouwde omgeving	1	branden in kwetsbare objecten	20	grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie	Dergelijke gebouwen zijn in Gelderland-Zuid aanwezig. Er is echter geen apart scenario uitgewerkt voor dit incidenttype. Maatgevend is een scenario met verminderd zelfredzame personen als uitgangspunt gekozen.
				30	grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing	In Gelderland-Zuid is een aantal gebouwen hoger dan 25 meter. In Nijmegen is er het Erasmusgebouw (21 verdiepingen) en 52 Degrees (18 verdiepingen). Een grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing wordt niet als maatgevend gezien in Gelderland-Zuid. Daarom is hier voor het regionaal risicoprofiel geen scenario voor uitgewerkt.

	Thema		Crisistype		Incidenttype	
		2	instorting in grote gebouwen en kunstwerken	10	instorting door explosie	De waarschijnlijkheid van instorting van bouwwerken door een explosie is klein, gezien de relatief hoogwaardige bouwkwaliteit en het preventieniveau in Gelderland-Zuid. Indien gasexplosies optreden zullen de effecten in het algemeen beperkt blijven tot het betreffende compartiment en de directe omgeving ervan.
				20	instorting door gebreken in de constructie of fundering	In Gelderland-Zuid vinden geen ondergrondse werkzaamheden plaats (zoals in Amsterdam/Keulen). Verder is het niet waarschijnlijk dat gebouwen in Gelderland-Zuid zomaar instorten door een gebrek in de constructie of fundering.
3	Technologische omgeving	3	kernincidenten	10	incident A-objecten: centrales	Gelderland-Zuid heeft geen kernenergiecentrale binnen de grenzen van de regio. Kernenergiecentrale Dodewaard (gelegen in gemeente Neder Betuwe) is buiten werking gesteld in 1997. Er is een rampenbestrijdingsplan voor de gesloten centrale. Hierin staat dat voor het falen van de omhulling van de reactor een zeer zware impact nodig is, vergelijkbaar met bijvoorbeeld de inslag van een (jacht)vliegtuig. Als gevolg van zo'n impact zou brand kunnen ontstaan. Het zich voordoen van een dergelijk scenario is zeer onwaarschijnlijk. De brandlast in de gebouwen is tijdens het instellen van de veilige insluiting tot een minimum gereduceerd. Daarom wordt dit scenario voor het regionaal risicoprofiel buiten beschouwing gelaten. Voor zover bekend is er geen scheepvaart met kernenergie/nucleair defensiemateriaal met relevantie voor Gelderland-Zuid Het transport van nucleair materiaal t.b.v. B-objecten (o.a. medische toepassingen) niet tot grote risico's leidt. De gevolgen van een incident zijn gegeven de hoeveelheid van het nucleaire materiaal en de beschermingsmaatregelen beperkt tot een zeer lokale schaal. Er vindt regelmatig doorvoer van nucleair afval plaats over de A2. Voor zover bekend is er geen sprake van militaire opslag/transport van nucleair materiaal in Gelderland-Zuid.
				30	incident A-objecten: scheepvaart met kernenergie en nucleair defensiemateriaal	
				40	incident B-objecten: vervoer grote eenheden radioactief materiaal	
				50	incident B-objecten: overige nucleaire faciliteiten brandklasse i	
				60	incident B-objecten: overig vervoer en gebruik nucleaire materialen (laboratoria etc.)	
				70	militair terrein en transporten nucleair materiaal	
4	Vitale infrastructuur en voorzieningen	3	verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering	10	uitval rioleringssysteem	In het verzorgingsgebied van de veiligheidsregio staat een aantal afvalwater zuiveringen. Deze zuiveren het afvalwater voordat dit op de rivieren geloosd word. De zuiveringen verschillen in grote met een zuiverende capaciteit van enkele tienduizenden tot enkele honderdduizenden huishoudens. In het geval van b.v. een illegale lozing kan de bacteriële huishouding van een zuivering afsterven en hiermee het zuiverende vermogen van de zuivering. Dit heeft tot gevolg dat de zuivering twee tot drie weken buiten werking is en het water van de huishoudens ongezuiverd geloosd word. Uitval heeft grootschalige overstort van rioolwater op oppervlakte water tot gevolg waarbij er grote milieuschade ontstaat. In overleg met het waterschap is geconcludeerd dat deze verstoringen met multidisciplinaire afspraken zijn te bestrijden en niet als crisis in het kader van dit risicoprofiel hoeft te worden beschouwd.
				20	uitval afvalwaterzuivering	

	Thema		Crisistype		Incidenttype	
		5	verstoring afvalverwerking	10	uitval afvalverwerking	Uitval van afvalverwerking is zeer hinderlijk, maar zal in Gelderland-Zuid niet leiden tot een crisissituatie waar de regio zich beleidsmatig op moet voorbereiden.
		6	verstoring voedselvoorziening	10	uitval distributiecentra	Voedselvoorziening kan mogelijk uitvallen als gevolg van een ander crisistype zoals een overstroming. Uitval van voedselvoorziening zal dan één van de vele aandachtsgebieden zijn. Een andere mogelijkheid is een opzettelijke storing (zoals een staking). Gezien de tijdelijke aard van een staking en het afbreukrisico voor de stakers is het niet waarschijnlijk dat een staking leidt tot een voedselcrisis. Gezien de strategische geografische spreiding van voedseldistributiecentra in Nederland wordt voor Gelderland-Zuid geen acute crisissituatie voorzien.
5	Verkeer en Vervoer	1	luchtvaartincidenten	10	incident bij start of landing op/om een luchtvaartterrein	Er is geen luchthaven gelegen in Gelderland-Zuid. Een laagvlieggebied, waar een deel van Gelderland-Zuid deel van uit maakt, behoort niet tot dit crisistype. Er moet een directe relatie zijn met een luchthaven of start- en landingsbaan. Omdat de risico's van het laagvlieggebied wel terug dienen te komen in de risico-inventarisatie, wordt in bijlage 4, onder 5 (verkeer en vervoer) wel aandacht besteed aan deze risicobron.
				20	incident vliegtoestel bij vliegshows	Er worden geen vliegshows georganiseerd in Gelderland-Zuid.
		2	Incidenten op of onder water	30	incident op ruim water	Ruim water komt niet voor in Gelderland-Zuid volgens de definitie zoals die in project Waterrand wordt gehanteerd.
				40	grootschalig duikincident	Duikincidenten kunnen in de wateren van Gelderland-Zuid plaatsvinden, bijvoorbeeld bij recreatief duiken of in geval van een ongeval waar duikers aan te pas moeten komen. Grootschalige duikincidenten worden niet als waarschijnlijk geacht voor Gelderland-Zuid.
		4	incidenten in tunnels	10	incident in tunnels	Treintunnels zijn niet aanwezig in Gelderland-Zuid.
				20	incident in wegtunnels	Wegtunnels zijn niet aanwezig in Gelderland-Zuid
				30	incident in tram- en metrotunnels en stations	Tram en metrotunnels en stations zijn niet aanwezig in Gelderland-Zuid.
6	Gezondheid	1	bedreiging volksgezondheid	10	besmettingsgevaar via contactmedia	Gezien de grote overlap met crisistype volksgezondheid is er voor gekozen om dit incidenttype bij ziektegolf onder te brengen. Er wordt bij ziektegolf (volgens de handreiking) onderscheid gemaakt in voedsel hygiënische problemen (voedselvergiftiging), maar ook chemische en radiologische oorzaken.
				20	feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen	Ook dit onderdeel kan worden ondergebracht bij het crisistype ziektegolf. Bij ziektegolf wordt volgens de handreiking ook onderscheid gemaakt in 'laat ontdekte ziekte oorzaken (silent release)'.
				30	besmettelijkheidgevaar vanuit buitenland	besmettelijkheidgevaar vanuit buitenland is mogelijk, maar wordt niet als onderscheidende dreiging beschouwd voor Gelderland-Zuid.
				40	besmettelijkheidgevaar in eigen regio	Dierziekten worden meegenomen in de uitwerking voor incidenttype 'dierziekte overdraagbaar op mens'.

Bijlage 3: Methodiek impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Toelichting op de impactbeoordeling

Bij de beoordeling van de impact als gevolg van het optreden van de scenario's wordt in eerste instantie de methode van het Programma Nationale Veiligheid[2] gevolgd. Ook de landelijke handreiking gaat hiervan uit, echter het onderdeel Impactbeoordeling is daarin nog niet definitief uitgewerkt. De werkwijze sluit zo veel mogelijk aan bij de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.

Algemene uitgangspunten landelijke criteria

In het Programma Nationale Veiligheid wordt bij de beschrijving van de impact van de scenario's uitgegaan van vijf hoofdbelangen met daaronder één tot drie sub-belangen.
Vanwege de invalshoek van de crisisbeheersing en de crisisbeheersingsprocessen vanuit een veiligheidsregio en de huidige stand van zaken in de landelijke Handreiking zijn de criteria in dit project opgenomen in het volgende overzicht:

1. **Territoriale veiligheid**
   1.1. Aantasting van de integriteit van het grondgebied
2. **Fysieke veiligheid**
   2.1. Doden
   2.2. Ernstig gewonden en chronisch zieken
   2.3. Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)
3. **Economische veiligheid**
   3.1. Kosten
4. **Ecologische veiligheid**
   4.1. Langdurige aantasting van het milieu en natuur (flora en fauna)
5. **Sociale en politieke stabiliteit**
   5.1. Verstoring van het dagelijks leven
   5.2. Aantasting van het lokale en regionale openbare bestuur
   5.3. Sociaalpsychologische impact
6. **Veiligheid van cultureel erfgoed**
   6.1. Aantasting van cultureel erfgoed

De definitie van de individuele impactcriteria moet eenduidig zijn. De individuele impactcriteria worden dan voor alle potentiële incidentscenario's op dezelfde manier gemeten. Voor elk van de vijf criteria geldt dat de impact meetbaar wordt gemaakt op basis van een indeling naar vijf klassen:

Tabel B3.1 – Klasse-indeling op basis van gevolgen

Klasse	Omvang gevolg
A	Beperkt gevolg
B	Aanzienlijk gevolg
C	Ernstig gevolg
D	Zeer ernstig gevolg
E	Catastrofaal gevolg

Iedere klasse wordt gekenmerkt door een brandbreedte (bijv. 4 tot 40 doden). Er is in alle gevallen naar gestreefd de verhouding tussen de opeenvolgende klassen gelijk te houden. De gehanteerde indeling sluit aan op de Handreiking.

[2] Nationale Risicobeoordeling, Leidraad methode 2008

Criterium 1.1: Aantasting van de integriteit van het grondgebied

"Het feitelijke of functionele verlies van, danwel het buiten gebruik zijn van, delen van de regio."

Onder functioneel verlies wordt vooral verstaan het verlies van het gebruik van gebouwen, woningen, infrastructuur, wegen en grond. Voorbeelden van bedreigingoorzaken zijn: buiten oevers treden rivier, terroristische aanslag in Nederland, uitbraak van dierziekten, chemische/biologische/nucleaire besmetting.

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:
- de oppervlakte van het bedreigde of aangetaste gebied (geografische afbakening);
- de tijdsduur gedurende welke het gebied wordt bedreigd of aangetast;
- de bevolkingsdichtheid van het betreffende gebied.

Tabel B3.2 – Klasse-indeling voor impactcriterium 1.1

oppervlakte → tijdsduur ↓	wijk, dorp max 4 km^2 (<0,25% opp.)	lokaal 4-40 km^2 (0,25 – 2,5% opp.)	gemeentelijk 40-400 km^2 (2,5-25% opp.)	regionaal >400 km^2 (> 25% opp.)
2-6 dagen	A	A	B	C
1-4 weken	A	B	C	D
1 tot 6 maanden	B	C	D	E
½ jaar of langer	C	D	E	E

Criterium 2.1: Doden en 2.2: Ernstig gewonden en ernstig zieken

Doden: "Dodelijk letsel, direct overlijden of vervroegd overlijden binnen een periode van 20 jaar."

Gewonden: "Letselgevallen behorend tot categorie T1 en T2, en personen met langdurige of blijvende gezondheidsproblemen zoals ademhalingsklachten, ernstige verbrandingen of huidaandoeningen, gehoorbeschadiging, lijden aan oorlogssyndroom".

Chronisch zieken: "Personen die gedurende lange periode (> 1 jaar) beperkingen ondervinden: medische zorg nodig hebben, niet of gedeeltelijk kunnen deelnemen aan het arbeidsproces, belemmering ervaren in het sociale functioneren".

Slachtoffers behorend tot categorie T1 of T2 hebben onmiddellijk medische hulp nodig en behandeling dient binnen 2 uur aan te vangen (T1) danwel moeten continu gemonitord worden en behandeling binnen 6 uur (T2).

Voorbeelden van bedreigingoorzaken zijn: ongeluk in chemische fabriek, grootscheepse dijkdoorbraak, terroristische aanslag, uitbraak van een epidemie, grootschalige onlusten.

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:
- het aantal doden als gevolg van het incident;
- het tijdstip van overlijden;
- het aantal chronisch zieken en ernstig gewonden.

De scorematrix voor doden is opgenomen in de volgende figuur. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen mensen die direct komen te overlijden (hier aangeduid als binnen 1 jaar) en mensen die uitgesteld komen te overlijden. De scorematrix voor gewonden en chronisch zieken volgt daarna.

Tabel B3.3 – Klasse-indeling voor impactcriterium 2.1

aantal → tijdstip ↓	1	2-4	4-16	16-40	40-160	160-400	> 400
Direct overlijden (binnen 1 jaar)	A	B	C	C hoog	D	D hoog	E
Vervroegd overlijden (van 1-20 jaar)	A	A	B	C	C hoog	D	D hoog

Tabel B3.4 – Klasse-indeling voor impactcriterium 2.2

aantal gewonden →	1	2-4	4-16	16-40	40-160	160-400	> 400
	A	B	C	C hoog	D	D hoog	E

Criterium 2.3 : Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)

"Blootstelling aan extreme weers- en klimaatomstandigheden, alsmede het gebrek aan voedsel, drinkwater, energie, onderdak of anderszins primaire levensbehoeften."

Voorbeelden van bedreigingsoorzaken zijn: terroristische aanslag op drinkwatervoorziening of energievoorziening, vrijkomen straling als gevolg van incident met kernreactor, natuurramp.

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:
- aantal getroffenen;
- tijdsduur.

Tabel B3.5 – Klasse-indeling voor impactcriterium 2.3

aantal → tijdsduur ↓	< 400	< 4.000	< 40.000	> 40.000
2-6 dagen	A	B	C	D
1-4 weken	B	C	D	E
1 maand of langer	C	D	E	E

Criterium 3.1: Kosten

"Euro's in termen van herstelkosten voor geleden schade, extra kosten en gederfde inkomsten."

Voorbeelden van incidenten zijn: grootschalige vluchtelingenstromen, pandemie met massale uitval arbeidskrachten, besmettelijke dierziekten (mond en klauwzeer), gewapend conflict in regio waaruit Nederland grondstoffen betrekt, grootschalige uitval betalingssystemen, instorten financiële markten.

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:
- materiële schade en kosten;
- gezondheidsschade en kosten;
- financiële schade en kosten;
- kosten van bestrijding, hulpverlening en herstel.

De impact wordt gebaseerd op de totaal geleden schade in geld; de schades in de afzonderlijke categorieën 1 t/m 4 worden opgeteld.

Tabel B3.6 – Klasse-indeling voor impactcriterium 3.1

Kosten in €	< 2 miljoen	< 20 miljoen	<200 miljoen	<2 miljard	> 2 miljard
Som van: 1. materiële schade 2. gezondheidsschade 3. financiële schade 4. bestrijdings- en herstelkosten	A	B	C	D	E

Criterium 4.1: Langdurige aantasting van het milieu en natuur (flora en fauna)

"Langdurige of blijvende aantasting van de kwaliteit van het milieu, waaronder verontreiniging van lucht, water of bodem, en langdurige of blijvende verstoring van de oorspronkelijke ecologische functie, zoals het verlies van soortendiversiteit flora en fauna, verlies van bijzondere ecosystemen, overrompeling door uitheemse soorten."

Voorbeelden van bedreigingoorzaken zijn: incidenten waarbij grote hoeveelheden (eco)toxische stoffen in het milieu vrijkomen, zoals een ongeluk in een chemische fabriek of in een kernreactor, een olieramp op de Noordzee, of een gewapend conflict met gebruik van NBC-wapens, incidenten die het gevolg zijn van klimaatverandering zoals verstoringen in het beheer van oppervlaktewater (overstromingen) en de gevolgen daarvan (zoals verzilting van de bodem), noodweer (tornado's).

Aantasting van de ecologische veiligheid wordt gemeten aan de hand van twee aspecten:
- A: aantasting van natuur- en landschappelijke gebieden die als beschermwaardig zijn aangewezen, en
- B: aantasting van het milieu in algemene zin, ook buiten de genoemde natuur- en landschappelijke gebieden.

N.B.: Bij de scoring van de aantasting van de ecologische veiligheid moeten eerst beide impactcriteria worden beoordeeld. De hoogste gescoorde impact geldt als impact voor het criterium 4.1.

Ad A) Beschermwaardige gebieden: "Impact op natuur- en landschappelijke gebieden die als beschermwaardig zijn aangewezen, waarbij ecosystemen geheel of gedeeltelijk verloren gaan of voor langere tijd worden aangetast, of waarbij soorten (flora en fauna) verloren gaan".
Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:
- Type van de natuurgebieden die in het getroffen gebied liggen: er wordt nagegaan of er zich in het getroffen gebied natuurgebieden bevinden die behoren tot de broedgebieden van weidevogels, tot de EHS- of tot de Natura 2000-gebieden. Aantasting van deze gebieden wordt in die volgorde als ernstiger ingeschat.
- Relatief oppervlak van het getroffen gebied: voor ieder van de typen wordt bepaald welk percentage van de totaal in Nederland aanwezige oppervlakte getroffen is.
- De duur van de aantasting: de aantasting wordt alleen gescoord, als de duur langer dan een jaar zal zijn. Als wordt ingeschat dat voor geen van de typen de duur van de aantasting langer dan een jaar zal zijn, wordt dit impactcriterium gescoord als niet van toepassing.

Ad B) Aantasting van het milieu in algemene zin
Als indicator voor het meten van de impact worden gehanteerd:
- de absolute oppervlakte van het getroffen gebied.

Tabel B3.7 – Klasse-indeling voor impactcriterium 4.1 op basis van aantasting type natuurgebied

relatieve oppervlakte → type natuurgebied ↓	< 3%	3-10%	10-100%
Broedgebieden van weidevogels	A	B	C
EHS-gebieden	B	C	D
Natura 2000-gebieden	C	D	E

Tabel B3.8 – Klasse-indeling voor impactcriterium 4.1 op basis van aantasting milieu in algemene zin

oppervlakte →	wijk, dorp max 4 km^2 (<0,25% opp.)	lokaal 4-40 km^2 (0,25–2,5% opp.)	gemeentelijk 40-400 km^2 (2,5-25% opp.)	regionaal >400 km^2 (> 25% opp.)
	A	B	C	D

Criterium 5.1: Verstoring van het dagelijks leven

"De aantasting van de vrijheid zich te verplaatsen en samen te komen op publieke plaatsen en in openbare ruimten, waardoor de deelname aan het normale maatschappelijk verkeer wordt belemmerd."

Voorbeelden van bedreigingsoorzaken zijn: aantasting van vitale infrastructuur zoals uitval van elektriciteit, massale sterfte onder bevolking door pandemie, bezetting, grootschalige onlusten, dijkdoorbraak, terroristische aanslag, grootschalige instroom van vluchtelingen.
Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:
- geen onderwijs kunnen volgen;
- niet naar het werk kunnen gaan;
- geen gebruik kunnen maken van maatschappelijke voorzieningen als die voor sport, cultuur of gezondheidszorg;
- verminderde bereikbaarheid door blokkade van wegen en uitval van openbaar vervoer;
- niet kunnen doen van noodzakelijke aankopen wegens winkelsluiting.

De genoemde indicatoren worden gewaardeerd op basis van:
- aantal getroffenen;
- tijdsduur;
- aantal indicatoren.

Tabel B3.9 – Klasse-indeling voor impactcriterium 5.1

aantal → tijdsduur ↓	< 400 getroffenen	< 4.000 getroffenen	< 40.000 getroffenen	>40.000 getroffenen
1-2 dagen	A	A	B	C
3 dagen tot 1 week	A	B	C	D
1 week tot 1 maand	B	C	D	E
1 maand of langer	C	D	E	E

Het resultaat van de impactscore wordt gecorrigeerd op basis van het aantal indicatoren dat van toepassing is:
- ingeval maximaal 1 indicator van toepassing is, dan -1 (bijv. D wordt C);
- ingeval tenminste 3 indicatoren van toepassing zijn, dan +1 (bijv. B wordt C).

Criterium 5.2: Aantasting van de lokale en regionale positie van het bestuur

"De aantasting van het functioneren van de Nederlandse overheid, in het bijzonder de lokale en regionale overheid, en haar instituties en/of de aantasting van rechten en vrijheden en andere kernwaarden verbonden aan de Nederlandse democratie en vastgelegd in de grondwet."

Dit criterium betreft de verstoring van het wezen (d.w.z. democratische rechten en vrijheden), het karakter (de algemeen-Westerse en christelijke joodse- humanistische kenmerken/normen/waarden), en het functioneren (institutionele processen en beleids-, bestuurs- en uitvoeringsorganisaties) van de democratie Nederland.

Voorbeelden van bedreigingoorzaken: verstoring van de demografische opbouw van de samenleving, verstoring van de sociale cohesie door achterstellingen, ontstaan van parallelle samenleving, aanslag op het Binnenhof, bezetting door een vreemde mogendheid, publieke haatcampagnes, oproepen tot en/of andere uitingen van antidemocratische activiteiten en/of opvattingen.

Hierbij zijn de volgende overwegingen van belang:

- vanuit het nationaal perspectief zijn genoemde zaken zeker en daadwerkelijk aan de orde en zij kunnen de genoemde impactindicatoren met zich mee brengen.
- dat het voorkomen van het optreden ervan (zie bedreigingsoorzaken) voor een belangrijk deel autonoom politiek bestuurlijke besluitvorming vereist die in zeer geringe mate de taken van de veiligheidsregio betreft.
- de bestrijding van de gevolgen ervan voor een gering deel het domein van de veiligheidsregio betreft.

Op grond hiervan wordt dit aspect als impactcriterium voor het bestuur van de veiligheidsregio niet relevant in het kader van de besluitvorming en de prioriteitstelling met betrekking tot de toekomstige taken en de benodigde middelen.

Criterium 5.3: Sociaal psychologische impact: woede en angst

"Gedragsmatige reactie van de bevolking die door uitingen van angst en woede (mogelijk ook vermengd met verdriet en afschuw) worden gekarakteriseerd en waaraan de media aandacht besteden. Deze uitingen kunnen komen van personen die direct worden getroffen, en van de rest van de bevolking, en moeten waarneembaar zijn (d.w.z. hoorbaar, zichtbaar, leesbaar)."

Voorbeelden van bedreigingoorzaken zijn: terroristische aanslag, politieke moord, ontvoering, gijzeling of aanslag op politieke leiders of op leden van het Koninklijk Huis, dominantie van een ondemocratische politieke partij, staatsgreep, ontploffing kerncentrale, pandemie met massale sterfte.

Indicatoren voor publieke angst
Aantal mensen dat:
- openbare ruimten mijdt (ook het openbaar vervoer), vermijdingsgedrag vertoont (bv. niet meer wil vliegen, niet meer uit huis durft), niet meer gaan werken, kinderen thuis houdt;
- vluchtgedrag vertoont;
- afwijkend koopgedrag vertoont (hamsteren, plunderen als wanhoopsdaad);
- zijn geld van de bank haalt of andere afwijkende financiële handelingen verricht;
- gestigmatiseerd wordt (daders, slachtoffers);
- onverstandige besluiten neemt t.a.v. de eigen gezondheid (overmatig risicogedrag m.b.t. gebruik alcohol, drugs, roken e.d.).

Indicatoren voor publieke woede:
Aantal mensen dat:
- zich mobiliseert/protesteert tegen zondebok: de overheid;
- zich mobiliseert/protesteert tegen zondebok: persoon, organisatie of onderneming;
- meedoet aan rellen, vernielingen;
- uitingen van onvrede via de media doet.

De klassenindeling wordt bepaald door het aantal betrokkenen en naar de tijdsduur van de betrokkenheid en is aangegeven in de volgende tabel. De belangrijkste indicator (hoogste impact) voor respectievelijk angst en woede is afzonderlijk bepalend voor de score.

Tabel B3.10 – Klasse-indeling voor impactcriterium 5.3

Tijdsduur	< 40 inwoners	< 400 inwoners	< 4.000 inwoners	>4.000 inwoners
1 tot 2 dagen	A	A	B	C
3 dagen tot 1 wek	A	B	C	S
1 tot 4 weken	B	C	D	E
1 maand of langer	C	D	E	E

Opmerking: de hiervoor beschreven benadering voor "Sociaal psychologische impact" is conform die van de Nationale Risicobeoordeling (Leidraad Methode 2008). Er is gecorrigeerd voor de omvang van de regio.

Deze benadering is voor Gelderland-Zuid beter bruikbaar dan die uit de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel. Daarin wordt de impact bepaald aan de hand van de volgende drie indicatoren:
1. Perceptie van het incident bij de getroffenen dan wel de rest van de bevolking
2. Verwachtingspatroon rond het incident en zijn gevolgen bij de getroffenen en de rest van de bevolking
3. Handelingsperspectief voor getroffenen bij het incident

Het aantal van toepassing zijnde indicatoren bepaalt dan in principe de totale impactscore.

De benadering van de Nationale Risicobeoordeling is gehanteerd op basis van de afweging dat het aantal personen dat het betreft en de tijdsduur waarvan sprake is van woede en angst wel van belang zijn bij de weging van de impact.

Criterium 6.1: Aantasting cultureel erfgoed

"De beschadiging, vernietiging of verdwijning van materiële sporen of getuigenissen uit het verleden in het heden die de samenleving om redenen van o.a. collectieve herinnering en identiteitsbehoud dan wel identiteitsvorming van belang acht om te bewaren, te onderzoeken, te presenteren en over te informeren."

Het betreft materiële (zichtbare en tastbare) sporen die een cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen en vaak al een beschermde status genieten. Hieronder vallen voorwerpen in musea, archeologische vondsten, archieven, monumenten (d.w.z. panden en complexen van bedrijf en techniek, religie, bewoning, bestuur en beheer, e.d.), herdenkingstekens, straatmeubilair, stads- en dorpsgezichten, landschappen (d.w.z. begrensde grondoppervlakten).

Hoewel veelal verbonden aan materiële sporen worden immateriële sporen zoals verhalen, gewoonten en gebruiken, uitingen van folklore niet in het criterium meegenomen. Deze elementen van cultureel erfgoed zijn aan mensen verbonden en aantasting van mensen en hun functioneren komt in andere criteria al tot uiting. De vastlegging ervan valt echter onder materiële sporen (bijv. archieven).

Voorbeelden van incidenten: natuurrampen als overstroming of aardbeving, brand, ontvreemding, (terroristische) aanslag, opstand en molest, oorlogshandelingen.

N.B. Waardering van de financiële schade (bijv. beveiligings- en herstelkosten, waardevermindering in financiële termen) geschiedt onder criterium 3.1. Met criterium 6.1 wordt het zuivere feit van de aantasting (beschadiging, vernietiging of verdwijning) beschouwd.

Als indicatoren voor het meten van de impact worden gehanteerd:
1. er is sprake van uniciteit, d.w.z. het object is de enige of één van de weinige overgebleven representant(en) van een soort of type;
2. er is sprake van aantasting van de identiteit, d.w.z. de betekenis en gevoel van eigenwaarde die de samenleving of een gemeenschap ontleent aan het object;
3. er is sprake van aantasting van de harmonie en/of waarde en/of samenhang van een groter geheel door de aantasting van het object als deel van dat geheel;
4. er zijn beperkte mogelijkheden tot restauratie;
5. het betreft bronmateriaal, d.w.z. het verklarende en/of inspirerende begin of uitgangspunt voor een stroming, school, cultureel begrensde groep, e.d.

Tabel B3.11 – Klasse-indeling voor impactcriterium 6.1

aantal indicatoren →	max. 1 indicator	max. 2 indicatoren	max. 3 indicatoren	4 of meer indicatoren
	A	B	C	D

Het resultaat van de impactscore wordt gecorrigeerd op basis van de mate van aantasting van een indicator. Daarbij kan de verzekerde waarde medebepalend zijn, hoewel deze niet altijd is of kan worden vastgesteld. Ook bepalend kan de omvang van de toeristische en/of wetenschappelijke interesse zijn, of een opneming in de officiële lijst van monumenten of werelderfgoed. Deze aspecten worden echter in feite bepaald door één of meer van de genoemde indicatoren. Indien minstens één indicator voor meer dan 50% wordt aangetast, dan +1 (bijv. C wordt D).

Toelichting op scoren van waarschijnlijkheid

Bij de beoordeling van de waarschijnlijkheid als gevolg van het optreden van de scenario's wordt in eerste instantie de methode van het Programma Nationale Veiligheid[3] gevolgd. De werkwijze sluit zo veel mogelijk aan bij de Handreiking Regionaal Risicoprofiel.

Algemene uitgangspunten

De term waarschijnlijkheid wordt gedefinieerd als "de kans dat een scenario binnen de komende vier jaar zal plaatsvinden". Optioneel kan echter voor bepaalde onderwerpen ook een andere tijdshorizon worden bekeken.

Voor het bepalen van de waarschijnlijkheid wordt een indeling in vijf klassen gehanteerd (klassen A t/m E). De indeling is overeenkomstig de gekozen principes voor de impactbepaling. Klasse A representeert een incidentscenario dat als zeer onwaarschijnlijk wordt gekwalificeerd, klasse E representeert een incidentscenario dat als zeer waarschijnlijk wordt gekwalificeerd.

De waarschijnlijkheid van het incidentscenario wordt primair bepaald door de *oorzaak*. Het is om deze reden belangrijk dat het incidentscenario een goede beschrijving geeft van de oorzaak. De waarschijnlijkheid van het incidentscenario wordt secundair bepaald door het *gevolg* (impact) van het incidentscenario. Bijvoorbeeld een explosie met 100 doden heeft een lagere waarschijnlijkheid dan een explosie zonder doden.

Voor alle incidentscenario's geldt, dat bij het bepalen van de waarschijnlijkheid in meer of mindere mate gebruikgemaakt zal worden van onvolledige gegevens/informatie. Dit betekent dat afhankelijk van het soort incident gebruikgemaakt wordt van één of meerdere van de onderstaande informatiebronnen:
- historische (analoge) gebeurtenissen, casuïstiek;
- statistiek, zo nodig in combinatie met probabilistische modelberekeningen;
- faalgegevens in combinatie met netwerkanalyses/beslisbomen;
- strategieën en actoranalyses;
- expertmeningen.

Voor ieder incidentscenario moet ook een schatting worden gemaakt van de onzekerheid met betrekking tot de bepaling van de waarschijnlijkheidsklasse, waarbij onderscheid gemaakt wordt naar de bron van de onzekerheid en de onbetrouwbaarheid van de schatting. Voor ieder incidentscenario dient daarom de score bepaald te worden voor:
- de verwachte waarde voor de waarschijnlijkheid van het incident (V);
- de ondergrens voor de waarschijnlijkheid van het incident (O);
- de bovengrens voor de waarschijnlijkheid van het incident (B).

Indeling in waarschijnlijkheidsklassen

Voor het inschatten van de waarschijnlijkheid geldt de volgende verdeling in hoofdklassen:

Tabel B3.12 – Klasse-indeling voor waarschijnlijkheid

Klasse	% waarschijnlijkheid	Kwalitatieve omschrijving
A	< 0,05	zeer onwaarschijnlijk
B	0,05 – 0,5	onwaarschijnlijk
C	0,5 – 5	mogelijk
D	5 – 50	waarschijnlijk
E	50 - 100	zeer waarschijnlijk

[3] Nationale Risicobeoordeling, Leidraad Methode 2008

De gekozen schaalindeling is bepaald door twee factoren:
1. De incidentscenario's zullen voor het merendeel clusteren in het lagere gedeelte van de waarschijnlijkheidsschaal. Om nog onderscheid te realiseren tussen deze 'lage kans' gebeurtenissen wordt een logaritmische schaal gebruikt met als gevolg dat dit deel van de schaal wordt 'uitgerekt'. de absolute afstand bij de overgang van klasse A naar B naar C naar E neemt steeds met een factor 10 toe.
2. Het verschil tussen de klassen (op basis van een factor 10) geeft ook een mate van robuustheid met betrekking tot de kans schatting die recht doet aan de onnauwkeurigheid van de kans schatting. in slechts een beperkt aantal van de scenario's zal gebruik gemaakt kunnen worden van betrouwbare statistische gegevens. Men zal in vele gevallen gebruik moeten maken van onvolledige gegevens gecombineerd met expertmeningen.

Samenvattend

Waarschijnlijkheid zegt iets over de kans op het daadwerkelijk plaatsvinden van een scenario, en de mate van ernst van het scenario. Indien statistieken beschikbaar zijn (bijvoorbeeld een verkeersongevallen database) kan hier duidelijk een inschatting van de waarschijnlijkheid uit worden bepaald. Daarnaast echter – of door het ontbreken van statistieken – is de mening van een expert noodzakelijk om op basis hiervan een uitspraak te kunnen doen over de waarschijnlijkheid. Hierbij kun je jezelf de volgende 2 vragen stellen:
1. Hoe groot acht je de kans op plaatsvinden van het incident (eens per 4 jaar, eens per 10 jaar)?
2. Van de hiervoor ingeschatte kans op plaatsvinden van het incident: wat is de kans dat dit daadwerkelijk leidt tot een gevolg zoals omschreven in het scenario (bijv. in 10 % van de gevallen leidt het scenario tot een ernstig gevolg)?

Tezamen kan vervolgens een inschatting worden gemaakt van de waarschijnlijkheid.

Bijlage 4: Uitwerking van relevante crisistypen, incidenttypen en scenario's

1. Natuurlijke omgeving

Binnen het maatschappelijk thema "Natuurlijke omgeving" valt een aantal crisistypen. Sommige daarvan zijn voor Gelderland-Zuid niet relevant en worden niet uitgewerkt. De crisistypen die niet afvallen zijn in de paragrafen hierna uitgewerkt.

1. Overstromingen
   - deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt
2. Natuurbranden
   - deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt
3. Extreme weersomstandigheden
   - deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt
4. Aardbevingen
   - deze zijn niet relevant in Gelderland-Zuid. Dit gezien de lage waarde voor Gelderland-Zuid op de Mercalli schaal.
5. Plagen
   - plagen met ongedierte zijn – op basis van het verleden – in Gelderland-Zuid niet relevant en worden daarom verder niet uitgewerkt.
6. Dierziekten
   - zijn relevant binnen Gelderland-Zuid. Er is geen apart scenario uitgewerkt (zie 1.6).

1.1 Overstromingen

Binnen het crisistype overstromingen wordt onderscheid gemaakt in de volgende incident typen:

1. overstromingen vanuit zee
   - dit type is voor Gelderland-Zuid niet relevant omdat Gelderland-Zuid niet aan open zee grenst
2. overstromingen door hoge rivierwaterstanden
   - dit type is voor Gelderland-Zuid relevant en wordt uitgewerkt
3. vollopen van een polder / dijkdoorbraak
   - Er wordt voor dit risicoprofiel uitgegaan van overstromingen door hoge rivierstanden.

Overstroming door hoge rivierwaterstanden

Het begrip 'overstroming' heeft betrekking op rivieren, kust en meren én de grootschalige gevolgen van de overstroming in termen van mensenlevens en schade. Overstromingen kunnen het gevolg zijn van een combinatie van natuurlijke oorzaken (storm en/of overvloedige regenval) en menselijk of technisch falen.

Factoren die regionaal bepalend zijn:

- Hoogteligging ;
- Bevolkingsspreiding;
- Overstromingsdiepte/stroomsnelheden/stijgsnelheden;
- Keteneffecten.

We spreken van een overstroming als er een bres in een waterkering ontstaat en/of er over een grote lengte dusdanig grote hoeveelheden water over een kering lopen dat de instroom niet kan worden gestopt met noodmaatregelen. Het tijdverloop van een hoogwatergolf en de plaats van een eventuele dijkdoorbraak worden gekenmerkt door onzekerheid.

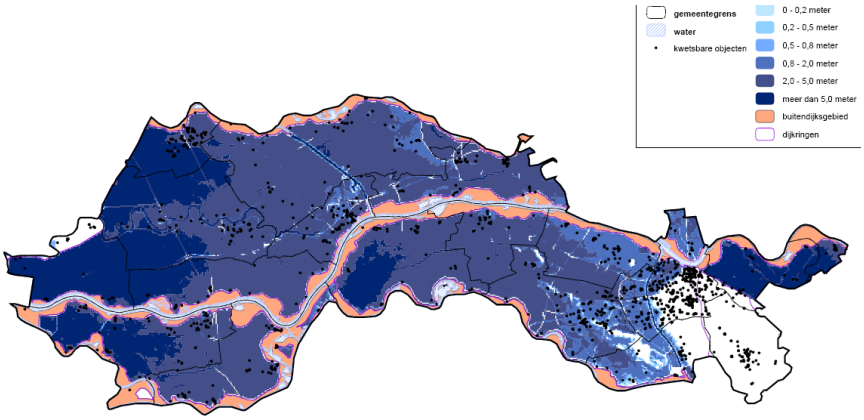
Binnen de veiligheidsregio Gelderland-Zuid zijn de volgende acht dijkringen aanwezig:

- Dijkring 16, Alblasserwaard en Vijfheerenlanden
- Dijkring 37, Nederhemert
- Dijkring 38, Bommelerwaard

- Dijkring 39, Alem
- Dijkring 40, Heerewaarden
- Dijkring 41, Land van Maas en Waal
- Dijkring 42, Ooij en Millingen
- Dijkring 43, Betuwe, Tieler- en Culemborgerwaarden

De geldende veiligheidsnorm voor deze dijkringgebieden is 1/1250 per jaar. Dijkring 40 heeft aan de Maaszijde een geldende overschrijdingsfrequentie norm van 1/500 per jaar. Deze normen hebben betrekking op de waterstandsfrequentie die de waterkeringen moeten kunnen keren. Ze zijn daarmee niet gelijk aan de overstromingskans van een gebied.

Het grootste deel van de regio wordt bedreigd door overstromingen. Enkel de hoge gronden nabij Berg en Dal en Nijmegen worden niet direct getroffen door hoogwater. In figuur B4.1 zijn de maximale waterdiepten bij overstromingen weergegeven, conform de risicokaart. Daarbij zijn de kwetsbare objecten afgebeeld in het kaartbeeld.

Figuur B4.1 - Maximale waterdiepten bij overstromingen en kwetsbare objecten (conform risicokaart)

Hoge waterstanden op de rivier kunnen op tal van plaatsen leiden tot het falen van de waterkering. Als uitgangspunt voor het scenario zijn de analyses van het project Veiligheid Nederland in Kaart 2 (VNK2) Overstromingsrisico Dijkring 43 Betuwe, Tieler- en Culemborgerwaarden (mei 2014) gebruikt. Dit maakt het mogelijk om voor een combinatie van verschillende faalmechanismen en van verschillende breslocaties de overstromingskans en de impact te bepalen. Op basis van de analyses van VNK2 is meer inzicht ontstaan in de mechanismen die bepalend zijn voor het falen van een waterkering. Gebleken is dat de dijken in Nederland eerder te smal zijn dan te laag. Dijken kunnen bezwijken vóórdat er water over de dijk loopt. Het faalmechanisme piping is daarbij een belangrijk mechanisme gebleken. Een ander belangrijk inzicht is het zogenaamde lengte-effect. Dit is het fenomeen dat de kans dat er ergens een dijk doorbreekt groter is naarmate de waterkering langer is.

Het gebied in dijkring 43 loopt naar het Westen af, inundatiewater loopt dan ook van Oost naar West. Naast de mogelijkheid om inundatiewater via de Linge af te voeren, kunnen ook de overlaten en de suatiesluis bij Dalem worden ingezet om het inundatiewater af te laten naar de rivier.

Uitgaande van de (landelijke) systematiek voor het risicoprofiel, vormt voor de regio Gelderland-Zuid het incidenttype 'vollopen van een polder/dijkdoorbraak' het uitgangspunt. In het gekozen scenario zijn de waterstanden op de Rijn kritiek.

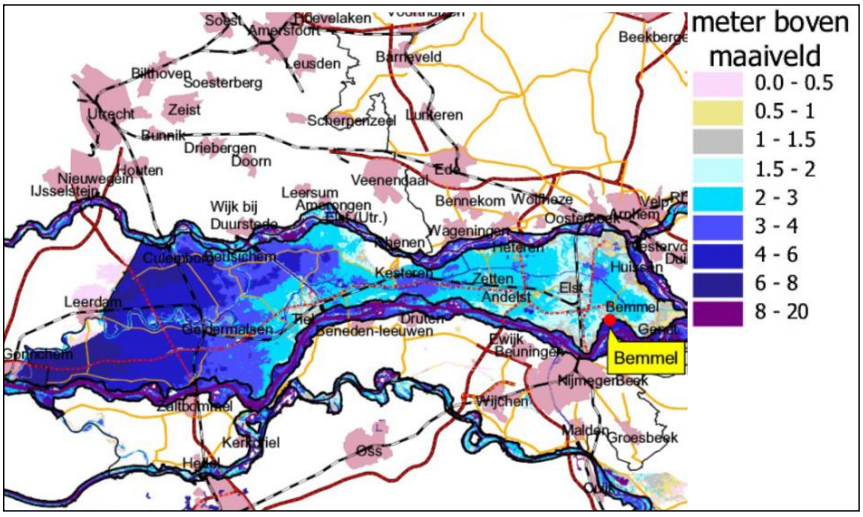
1.1.2 Overstromingen door hoge rivierwaterstanden

Dijkringgebied 43 (Betuwe, Tieler- en Culemborgerwaarden) ligt in de provincie Gelderland en (voor een klein gedeelte) in de provincie Zuid-Holland. Aan de noordzijde wordt dijkringgebied 43 begrensd door de Nederrijn en de Lek, aan de oostzijde door het Pannerdensch kanaal, aan de zuidzijde door de Waal en de Boven-Merwede en aan de westzijde door de Diefdijklinie.

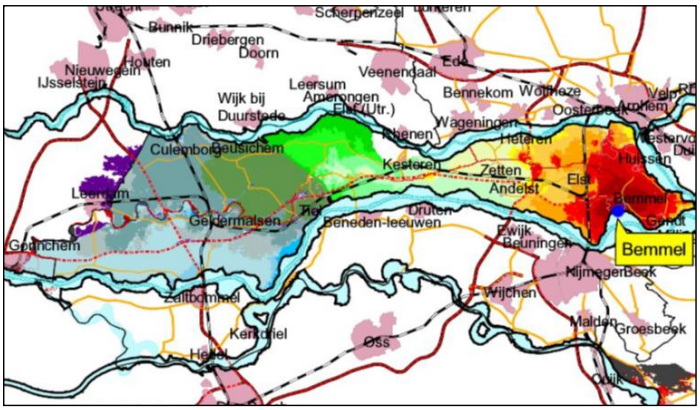
In het dijkringgebied liggen diverse grote infrastructurele werken, zoals rijkswegen, spoorlijnen en kanalen. Zo wordt het gebied doorsneden door de rijkswegen A325, A50, A2 en A15. Ook de spoorlijnen Gorinchem-Elst, Arnhem-Nijmegen, Utrecht-Den Bosch en de Betuwelijn doorsnijden het gebied. Het dijkringgebied wordt daarnaast doorsneden door twee voor het gebied van belang zijnde waterlichamen: het Amsterdam-Rijnkanaal en de rivier de Linge. Met 100 km van Doornenburg tot Boven-Hardinxveld, is de Linge de langste rivier die geheel in Nederland ligt. Het Amsterdam-Rijnkanaal verbindt het IJ in Amsterdam via Utrecht en Wijk bij Duurstede met de Waal bij Tiel.

De waterstanden op de Rijn worden continu gemonitord en dreigend hoog water is enkele dagen van te voren te voorzien. Of en waar de dijk door breekt is slecht te voorspellen. De kans dat de dijken bezwijken is moeilijk te bepalen en aangeven dat de veiligheid achter de dijken niet meer gegarandeerd kan worden zal gebeuren op basis van voorspelde waterstanden en waarnemingen aan de dijk.

Het scenario beperkt zich tot een overstroming van één dijkring (dijkring 43; figuur B4.2 en B4.3). Het is echter zeer waarschijnlijk dat de dreiging van een overstroming gelijktijdig in meerdere dijkringen optreedt, vanuit de Waal en/of de Maas, met mogelijk een overstroming in meerdere dijkringen als gevolg. Ook zijn cascade effecten mogelijk waarbij een overstroming van de ene dijkring leidt tot een overstroming in een andere dijkring, bijvoorbeeld wanneer inundatiewater uit de Waal op de Maas komt.

Figuur B4.2 - Maximale waterdiepten na een dijkdoorbraak bij Bemmel

Figuur B4.3 - Uren tot eerste water na een dijkdoorbraak bij Bemmel

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling
Voor dijkring 43 heeft de beoordeling van de waarschijnlijkheid plaatsgevonden op basis van het VNK2 rapport. De VNK2 berekeningen leiden tot een overstromingskans van dijkring 43 >1/100 per jaar. Het beheerdersoordeel is dat de overstromingskans uitkomt in de klasse 1/100 – 1/1000 per jaar. Voor geheel dijkring 43 is de gemiddelde economische schade per overstroming € 12,3 miljard. Voor het bepalen van het aantal slachtoffers als gevolg van een overstroming zijn de mogelijkheden voor (preventieve) evacuatie van belang. In de praktijk wordt de effectiviteit van preventieve evacuaties echter beperkt door de geringe voorspelbaarheid van overstromingen, de capaciteit van de aanwezige infrastructuur en de condities waaronder een evacuatie moet worden uitgevoerd, zoals weersomstandigheden en sociale onrust. Het gemiddeld aantal slachtoffers per overstromingsscenario is 260. Voor het scenario waarin de bres bij Bemmel ontstaat vallen er afhankelijk van geen tot grootschalige evacuatie 1365 tot 150 slachtoffers.

Tabel B4.1 – Beoordeling scenario 'Overstromingen door hoge rivierwaterstanden

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	E
2.1	Doden	E (op basis van VNK2 rapport uitgaande van gedeeltelijke evacuatie)
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	E (onderkoeling, maar ook botbreuken e.d. door materialen in de stroming)
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	D
3.1	Kosten	E
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	D
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	E
5.3	Sociaal psychologisch impact	E
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	D
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	C (op basis van VNK2 rapport)

1.2 Natuurbranden

Binnen het crisistype natuurbranden wordt onderscheid gemaakt in de volgende incident typen:

1. Bosbrand
   - dit type is voor Gelderland-Zuid relevant en wordt in de volgende paragraaf verder uitgewerkt
2. Heide-, (hoog)veen- en duinbranden

- dit type is voor Gelderland-Zuid niet relevant omdat dit type vegetatie niet overwegend voorkomt. In de toekomst zal de totale oppervlakte heide in de regio wel toenemen, aangezien men voornemens is om diverse kleinschalige heidegebieden met elkaar te verbinden.

Natuurgebieden in Nederland kennen een intensieve verwevenheid met andere gebruiksfuncties, in het bijzonder bewoning, recreatie en (vitale) infrastructuur. Diverse gemeenten met natuurgebieden ontvangen, vooral gedurende de zomer, veel recreanten binnen hun verzorgingsgebied.

Weerverschijnselen als hitte en droogte zorgen voor een grotere kans op natuurbranden. Als oorzaak voor een natuurbrand zijn de volgende potentiële ontstekingsmechanismen denkbaar: bewust menselijk handelen (brandstichting), onbewust menselijk handelen (brandende sigaret), of een natuurlijke oorzaak zoals bijvoorbeeld een blikseminslag. Verder geldt dat naaldbos brandgevaarlijker is dan loofbos, evenals jonge bossen met jonge vegetatie.

Het bosbrandrisico is in principe in april en maart het hoogste aangezien op dat moment de sapstromen in de bomen nog nauwelijks op gang zijn; bij een droge winter kan hierdoor het bos sterk uitdrogen. In de zomermaanden kan de toenemende recreatie in het bos (met risicovol gedrag van mensen) tot een toename van het bosbrandgevaar leiden. Onder andere via een weermeetstation in Heumensoord (Malden) kan het risico van een natuurbrand ingeschat worden. Het station bepaald aan de hand van diverse parameters de droogtefactor. Afhankelijk van de droogtefactor krijgt het risico een kleurcode, welke het uitrukvoorstel van de brandweer bepaalt.

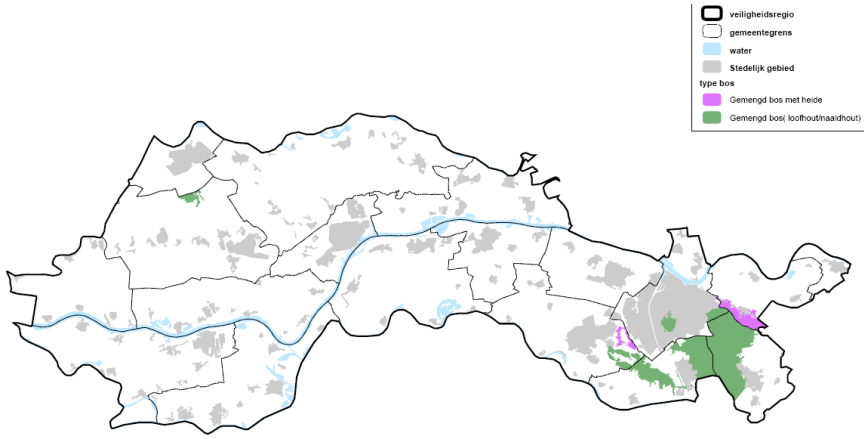
Belangrijke aspecten die de impact van een natuurbrand bepalen zijn:

- Aanwezigheid van mensen, kwetsbare objecten (volgens de definitie van de risicokaart, bijvoorbeeld campings en verzorgingstehuizen), vitale infrastructuur, natuurwaarden, recreatie (pretparken, dierentuin, hotels) en cultuurhistorie;
- De aanwezigheid van gevaarlijke stoffen, zoals brandbare stoffen op recreatieterreinen, munitiedepots en LPG-tankstations;
- De bereikbaarheid voor hulpdiensten, voldoende bluswater, de mogelijkheid van veilig optreden door de hulpverlening, de aanwezigheid van vluchtwegen;
- De mate van aandacht van media en publiek (ramptoerisme);
- De beschikbare tijd voor evacuatie (uren in plaats van dagen zoals bij overstromingen);
- De mate van zelfredzaamheid van bewoners en recreanten in het gebied (onbekendheid met het risico).

In Gelderland-Zuid concentreren de grootschalige natuurgebieden zich in het zuidoosten van de regio en dan met name in de gemeenten Berg en Dal, Heumen en Wijchen. In de Ooij-polder (gemeente Berg en Dal) treft men tevens vrij kleinschalige gebieden met rietkragen aan (figuur B4.4).

Het natuurgebied in het zuidoosten van de regio betreft met name uitgestrekte gemengde bossen, waarbij merendeels loof- en naaldhout bomen door elkaar staan, wat gunstig is voor het risicobeeld. In enkele gevallen zijn er kleine percelen met naaldhout, die omringd worden door loofbomen, waardoor het uitbreidingsgevaar wordt beperkt. De ondergroei is er weelderig, maar over het algemeen niet erg droog. In het gebied liggen nu ook kleinschalige stroken heide die in de toekomst uitgebreid worden tot een aaneengesloten gebied.

De bereikbaarheid van de natuurgebieden door de hulpdiensten is over het algemeen redelijk goed. De bluswatervoorziening is echter beperkt. Hierop wordt geanticipeerd door standaard bij een bosbrandmelding tweezijdig aan te rijden en bij een verhoogd bosbrandrisico een container met bluswater stand-by te houden. Verder kenmerkt het gebied zich door een aantal kampeer- en bungalowterreinen van beperkte omvang.

Figuur B4.4 - Overzichtskaart van natuurgebieden in Gelderland Zuid

1.2.1 Bosbrand

Scenario: natuurbrand nabij een instelling met niet zelfredzamen
Na een periode van lange droogte breekt begin april een bosbrand uit in de directe omgeving van een terrein waarop een sanatorium voor longziekten en een verzorgingshuis zijn gehuisvest waarin verminderd zelfredzame patiënten zijn opgenomen. Gezien de windrichting breidt de brand zich uit richting zorginstellingen. Er is veel hinder van rook, waardoor besloten wordt het terrein te ontruimen. Gezien het grote aantal verminderd zelfredzame patiënten (in totaal ca. 200 personen) verloopt de evacuatie zeer moeizaam. De gevolgen in dit scenario zijn aanzienlijk. De kans op doden en gewonden is waarschijnlijk, omdat ernstig zieke patiënten plotseling moeten worden verplaatst. Het omliggende gebied is zwaar aangetast. Gebouwen blijven behouden, maar hebben wel de nodige rookschade.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.2 – Beoordeling scenario 'Natuurbrand nabij een instelling met niet zelfredzamen'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	A
2.1	Doden	C
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	D
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A
3.1	Kosten	A
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	A
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	B
5.3	Sociaal psychologisch impact	B
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	A
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	D (openstelling voor recreatie van bosgebieden vergroot de kans)

1.3 Extreme weersomstandigheden

Binnen het crisistype extreme weersomstandigheden wordt onderscheid gemaakt in de volgende incident typen:

1. Koudegolf, sneeuw en ijzel;
2. Hittegolf (wordt uitgewerkt tot een scenario);
3. Storm en windhozen;
4. Aanhoudende laaghangende mist wordt gewijzigd in plotseling opkomende mist.
   - in Gelderland-Zuid zijn geen gebieden waar langdurig sprake is van aanhoudende laaghangende mist. Daarom wordt dit incidenttype als type "plotseling opkomende mist" meegenomen onder incidenttype 5.3 Verkeersincidenten op het land/Incident vervoer weg.

Extreme weersomstandigheden zijn niet specifiek locatie gebonden, al kunnen de gevolgen regionaal wel verschillen. De uitwerking sluit aan bij de landelijke beschrijvingen. Bij dit crisistype gaat het voornamelijk om de gevolgen voor de mens. Algemeen kenmerk zijn de mogelijke verstoringen en gevarieerde hulpvraag tegelijkertijd.

Vanuit de Handreiking van het Regionaal Risicoprofiel wordt geen incidenttype onderscheiden t.a.v. extreme neerslag met als gevolg wateroverlast. Wij willen hier toch de aandacht vestigen op dit incidenttype.

Wateroverlast kan leiden tot lichamelijk lijden, materiële schade, verkeershinder, ecologische schade en schade aan cultureel erfgoed. Door hevige regenval kunnen straten blank komen te staan, kelders onderlopen, gewassen beschadigen en het opkomende rioolwater kan milieuschade veroorzaken. Daarnaast zal door de regen het zicht verminderen en gladheid ontstaan waardoor de kans op (verkeers)ongelukken toeneemt.

N.B. In het Nationaal Bestuursakkoord Water zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot klimaatverandering en de waterhuishouding in Nederland. In algemene zin zal water in de toekomst, bij hoge rivierafvoeren, wat vaker geborgen gaan worden in het gebied waarna het vervolgens bij mindere rivierafvoeren zal worden afgevoerd. Dit kan wateroverlast tot gevolg hebben (prognose voor bebouwd/stedelijk gebied 1x per 100 jaar).

Koudegolf, sneeuw en ijzel

Optreden van dit incidenttype (koudegolf, sneeuw en ijzel) kan er toe leiden dat mensen direct of indirect worden getroffen. In directe zin bijvoorbeeld door het optreden van ongevallen door gladheid of verminderd zicht. Voorbeelden van indirecte gevolgen hebben voornamelijk betrekking op het geïsoleerd raken ten opzichte van bepaalde voorzieningen. Op regionale schaal kan hierbij worden

gedacht aan stagnatie van nutsvoorzieningen, voedselvoorziening, (spoedeisende) zorg en handhaving van de openbare veiligheid.

Storm en windhozen
Er is sprake van storm (9 Beaufort) als de windsnelheid gemiddeld over een uur 75-88 km/uur (21m/s) bedraagt. Langs de kust wordt deze situatie gemiddeld ieder jaar wel een keer bereikt. Over het algemeen levert een storm pas hinder, schade of zelfs slachtoffers op als het een zware storm (10 Beaufort: 89-102 km/uur), zeer zware storm/orkaanachtig (11 Beaufort: 103-117 km/uur) of zelfs een orkaan is (12 Beaufort: >117 km/uur). In Nederland is de kans op een orkaan zeer klein omdat de daarvoor vereiste extreme temperatuurverschillen zich hier niet voordoen. Wel kunnen windstoten voorkomen met orkaankracht of meer.

Een windhoos is een zeer plaatselijke wervelwind die optreedt bij kritische verschillen in luchtvochtigheid en temperatuurverschillen tussen lucht en aarde. Windhozen komen met name voor in de zomerperiode. Ze zijn vaak gekoppeld aan onweersbuien. Zowel storm als windhozen kunnen veel schade aanbrengen aan gebouwen en infrastructuur. Daarbij kunnen slachtoffers vallen.

Hittegolf
Een hittegolf wordt door het KNMI gedefinieerd als opeenvolging van warme dagen waarbij het ten minste vijf dagen 25 °C of warmer is, waarvan ten minste drie dagen 30 °C is. Vanaf 2000 zijn er in de Bilt 6 hittegolven waargenomen. Een hittegolf vormt met name een bedreiging voor de (fysiek) kwetsbaren in de samenleving. In de extreem warme zomer van 2003 stierven in Nederland tussen de 1000 en 1500 mensen extra ten opzichte van het aantal dat normaal overlijdt in deze periode. In geheel West Europa zijn tussen de 22.000 en 35.000 mensen extra overleden. Met name in stedelijke gebieden zijn de gevolgen ernstig omdat de warmte moeilijker verdwijnt uit de bebouwing.[4]

Tijdens een hittegolf is extra aandacht benodigd voor ouderen, chronisch zieken, mensen in een sociaal isolement, mensen met overgewicht en kinderen. Aanvullend moet er gedurende de zomerperiode rekening worden gehouden met aanwezigheid van grote aantallen vakantiegasten in de regio Gelderland-Zuid.

De mogelijke gevolgen hittegolf:
- Huidaandoeningen zoals jeuk en blaasjesuitslag. Dit komt omdat bij een langdurige natte huid de afvoergangen van de zweetklieren verstopt raken;
- Hittekramp (kramp in de spieren) ontstaat als het lichaam door zweten (ook als gevolg van inspanning) teveel zout verliest;
- Hitte-uitputting door uitdroging. Dit gebeurt als er te veel vocht verloren gaat door zweten of andere oorzaken (zie boven) en niet voldoende wordt aangevuld. Voldoende drinken is dan erg belangrijk. Teveel vochtverlies leidt tot een snelle hartslag, verminderde weerstand en slechtere concentratie. Daarnaast neemt door teruglopend concentratievermogen de kans op ongelukken tijdens de dagelijks handelingen toe;
- Hittesyncope ontstaat wanneer er onvoldoende doorbloeding is naar de hersenen; flauwvallen is het gevolg. Het lichaam gebruikt immers te veel bloed om zweten mogelijk te maken. Dit gaat meestal gepaard met hoofdpijn, misselijkheid en diarree;
- Hitteberoerte is het meest ernstig. Dit gebeurt als de inwendige temperatuur van het lichaam boven de 41 °C komt. Bijbehorende verschijnselen zijn: rode en droge huid, krampen, stuiptrekkingen en verlies van bewustzijn.

Evenementen
Deelnemers aan evenementen (en anderen die zich inspannen), lopen het risico op hitte gerelateerde ziekten wanneer ze inspanning, vochtgebruik en zoutinname niet aanpassen aan de omstandigheden. In 2006 is de Nijmeegse Vierdaagse afgelast na de diagnose van oververhitting bij tientallen wandelaars en het uiteindelijk zelfs overlijden van twee deelnemers. In april 2007 werd de Marathon van Rotterdam stilgelegd wegens de hitte en het grote aantal uitvallers. Zo zijn er meer

[4] Rode Kruis Klimaatcentrum

evenementen die niet zijn doorgegaan, zijn aangepast of zijn verkort wegens de combinatie van temperatuur, zoninstraling en lage windsnelheid.[5]

Hittegolf en droogte
In eerdere versies van de handreiking regionaal risicoprofiel werd de categorie hitte-droogte onderscheiden. Een periode van droogte en het optreden van een hittegolf dienen niet te worden beschouwd als dezelfde fenomenen. Gevolgen van droogte kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op landbouw (verdroging), scheepvaart (te lage waterstanden in rivieren), waterkwaliteit (algvorming) en energievoorziening (wegvallen van koelfaciliteiten). Bij een hittegolf spelen met name gezondheidskundige aspecten een rol.

1.3.2 Hittegolf

Het scenario voor een hittegolf is gekozen als uitwerking van het crisistype "extreme weersomstandigheden".

Scenario
In augustus is in De Bilt gedurende vijf dagen achtereen een temperatuur boven de 25 °C gemeten, waarvan drie boven de 30 °C. In Nederland is nu officieel sprake van een hittegolf. De temperatuur overdag komt gemiddeld boven de 30 °C uit, terwijl de nachttemperatuur niet zakt onder de 20 °C. Bewoners van een aantal verzorgingstehuizen waar geen airconditioning is hebben het zwaar te verduren. Het aantal mensen dat vervroegd komt te overlijden loopt op tot boven de 40 (extra ten opzichte van het aantal dat normaal overlijdt in deze periode). Het aantal mensen dat extra zorg nodig heeft en aangepaste medicatie loopt op tot boven de 250. Een deel van de bevolking meldt zich bij de ziekenhuizen met warmte gerelateerde klachten. Het is vakantieperiode in Nederland en daardoor zitten alle hulpverleningsorganisaties met een lage personele bezettingsgraad. Staf van verpleeg- en verzorgingshuizen zijn betrokken bij hulpverlening tijdens een hittegolf, evenals, ambulance dienst, eerste hulp van ziekenhuizen, en GGD'en met betrekking tot de voorlichting.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.3 – Beoordeling scenario 'Hittegolf

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	C hoog
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	-
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	C
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	B
5.3	Sociaal psychologisch impact	A
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	E (38 keer hittegolf in 110 jaar, KNMI)

1.6 Dierziekten

Het betreft hier de meer reguliere dierziekten en dierziekten die van dier naar mens kunnen overgaan. Indien zich een grote uitbraak voordoet van dier op mens besmetting, zijn de gevolgen te vergelijken met het scenario bedreiging volksgezondheid of mogelijk epidemie/pandemie. Voor dit volksgezondheidsaspect verwijzen we naar het crisistype ziektegolf, onder maatschappelijk thema 'Volksgezondheid'.

[5] Nationaal Hitteplan

Dier op dier besmetting
Dier op dier besmetting heeft een grotere kans zich voor te doen op plaatsen waar grote concentraties dieren aanwezig zijn. Indien zich een besmettingshaard voordoet, wordt deze verspreid door de lucht, door mensen, of door dieren in het wild die de virussen en/of bacteriën overdragen. De kans op een uitbraak van dier op dier besmetting is reëel, gezien de ervaringen van de afgelopen jaren met bijvoorbeeld mond-en-klauwzeer (MKZ), varkenspest of vogelgriep.

Dier op mens besmetting
Sommige dierziekten zoals de Q-koorts kunnen ook gevaarlijk zijn voor mensen. In de eerste lijn zijn mensen die veel en dichtbij dieren werken in de gevarenzone en hebben een grote kans op besmetting. Besmetting kan niet alleen optreden door direct contact met dieren, maar ook door afgeleide producten, zoals mest of bijvoorbeeld de consumptie van rauwe producten afkomstig van de dieren, zoals vlees, eieren of niet bewerkte melk. Indien een grootschalige uitbraak van dier op mens zich voordoet, of het virus zich muteert en ook mens op mens besmetting optreedt, valt het scenario onder bedreiging volksgezondheid of epidemie/pandemie.

Het optreden door de overheid bij een dierziekte is gecentraliseerd: voorbehouden aan de minister van Economische Zaken en voor enkele besluiten aan de Europese Commissie. Als sprake is van een zogenaamde zoönose kan er een uitbraak ontstaan. In dergelijke gevallen vervult de Landelijke Coördinatie Infectieziektebestrijding (LCI) een belangrijke brugfunctie.

Wanneer de dierziektebestrijding gevolgen heeft voor de openbare orde en de openbare veiligheid is de burgemeester bevoegd tot het treffen van maatregelen. Als het ministerie van Economische zaken, een maatregel van een burgemeester of voorzitter van een veiligheidsregio onverantwoord acht, kan de Commissaris van de Koning verzocht worden gebruik te maken van zijn aanwijzingsbevoegdheid. Tevens kan de minister van Economische Zaken de minister van Veiligheid & Justitie verzoeken in te grijpen.

2 Gebouwde omgeving

Binnen het maatschappelijk thema "Gebouwde omgeving" valt een aantal crisistypen. Sommige daarvan zijn voor Gelderland-Zuid niet relevant en worden niet uitgewerkt. De crisistypen die niet afvallen zijn in de paragrafen hierna uitgewerkt.

1. Branden in kwetsbare objecten
   - deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt
2. Instorting in grote gebouwen en kunstwerken
   - In Gelderland-Zuid is geen sprake van aardbevingen of anderszins bekende onstabiele bodemstructuren. Ook vinden er geen ondergrondse bouwactiviteiten plaats of zijn deze momenteel gepland onder grote gebouwen en/of kunstwerken. Derhalve wordt dit crisistype ten behoeve van de beleidsvorming als niet relevant beschouwd.

Het relevante crisistype "Branden in kwetsbare objecten" met verminderd zelfredzame personen wordt uitgewerkt.

Definitie zelfredzaamheid
Er bestaan verschillende typeringen van zelfredzaamheid, waarbij afwisselend de nadruk wordt gelegd op gedrag, vermogens en verantwoordelijkheid. Behalve verschillen bestaan er op hoofdlijnen ook overeenkomsten. Over het algemeen wordt onder zelfredzaamheid verstaan alle handelingen die door burgers worden verricht ter voorbereiding op, tijdens en na rampen en zware ongevallen om zichzelf en anderen te helpen en de gevolgen te beperken.

Zelfredzaamheid heeft dus ook betrekking op preventief handelen, ofwel het zo veel mogelijk voorkomen van gevaarlijke situaties, en anderzijds van handelingen tijdens een dreiging, een crisis of een noodsituatie. In deze definitie is ook aandacht voor zelfredzaamheid in de nafase van een ramp, zoals het zoeken van hulp voor eventuele klachten.

2.1 Branden in kwetsbare objecten

Bij dit crisistype gaat het om branden of incidenten waarbij rookontwikkeling ontstaat in gebouwen waar zich veel verminderd zelfredzame mensen kunnen bevinden.

Het crisistype "branden in kwetsbare objecten" wordt volgens de systematiek van de handreiking risicoprofiel ingedeeld in de volgende incidenttypen:

1. Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen;
   - dit incidenttype is relevant in Gelderland-Zuid en wordt verder uitgewerkt.
2. Grote brand in gebouwen met een grootschalige publieksfunctie
   - Deze gebouwen zijn in Gelderland-Zuid aanwezig. Afgesproken is dit scenario niet verder uit te werken, het wordt echter wel nader omschreven.
3. Grote brand in bijzonder hoge gebouwen of ondergrondse bebouwing;
   - alleen in Nijmegen en Tiel is sprake van hoge bebouwing, echter niet in die mate dat hiermee dit incidenttype van toepassing is. De projectgroep heeft vastgesteld dat in de regio Gelderland-Zuid dit incidenttype niet aan de orde is.
4. Brand in dichte binnensteden.
   - Dichte binnensteden zoals bedoeld in de landelijke handreiking komen in Gelderland-Zuid met name voor in Zaltbommel, Culemborg, Tiel en Nijmegen. Dit incidenttype wordt daarom verder uitgewerkt.

Ad 1. Voorbeelden van niet of minder zelfredzamen in gebouwen zijn onder andere patiënten in zieken- en verpleegtehuizen, gevangenen in gevangenissen en gehandicapten in zorginstellingen. Door de ontwikkeling dat ouderen langer zelfstandig blijven wonen, zijn er steeds meer situaties waarbij in reguliere wooncomplexen sprake is van een toenemend aantal minder of niet zelfredzame bewoners. Het is echter niet op voorhand bekend in welke wooncomplexen deze situatie van toepassing is. Bovendien is de regelgeving in relatie tot brandveiligheid beperkter.

NB: feitelijk betreft het laatstgenoemde voorbeeld dan ook geen kwetsbaar object, maar een kwetsbare doelgroep. De handreiking regionaal risicoprofiel maakt dit onderscheid echter niet: het incidenttype is ingedeeld bij het crisistype 'branden in kwetsbare objecten'.

Ad 2. Als voorbeeld voor gebouwen met een grootschalige publieke functie in Gelderland-Zuid kunnen worden genoemd: bioscopen, Goffertstadion, grote winkels, scholen, etc. Dit scenario wordt in het kader van dit risicoprofiel niet verder uitgewerkt. De keuze is gemaakt om het scenario grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen uit te werken.
De volgende opmerkingen worden nog wel geplaatst naar aanleiding van dit incidenttype. Huidige inzichten op het gebied van brandpreventie richten zich o.a. op het vergroten van het veiligheidsbewustzijn onder bezoekers (pro-actie/preventie kant).

Ad 4. Culemborg, Nijmegen en Zaltbommel hebben een historische binnenstad met veel monumentale panden. Naast het feit dat deze panden vaak naast elkaar gelegen zijn, worden in ieder geval in Culemborg en Tiel, deze panden ook bewoond. Deze woningen zijn vaak boven winkels/bedrijven in deze historische panden gesitueerd. Het risico op brand en de gevolgen daarvan in deze binnensteden zijn dan ook potentieel groter dan het geval is in andersoortige omgevingen.

Brand kan door diverse oorzaken ontstaan, brandstichting door aanwezigen of kortsluiting in defecte apparatuur zijn hier voorbeelden van.

2.1.1 Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen

Scenario
In de nachtsituatie ontstaat brand in een appartementencomplex van meerdere bouwlagen. De brand ontstaat op één van de bovenverdiepingen. In een flat zijn 75 senioren aanwezig, waarvan een groot deel slecht ter been (rollator) is. Eén van de vleugels van het gebouw blijkt vol te staan met rook.

De brandweer concentreert zich op verkenning, het gereedmaken van de bluswatervoorziening en brandbestrijding. Als er echter, zoals in deze casus, mensen in nood zijn dan zal de brandweer primair alles in het werk stellen om deze mensen te redden. Vanwege de aanwezigheid van brandbare materialen, obstakels (of zelfs ontstekingsbronnen zoals scootmobiels) in vluchtwegen en door het feit dat deuren van (sub)brandcompartimenten kunnen openstaan ontstaat een lastig te ontruimen situatie. Door rookinhalatie raken 16 bewoners gewond, waarvan 9 bewoners ernstig. Uiteindelijk komen hiervan 4 bewoners van de flat door rookvergiftiging om het leven.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.4 – Beoordeling scenario 'Grote brand in gebouwen met niet of verminderd zelfredzame personen'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	C
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	-
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	-
5.3	Sociaal psychologisch impact	B
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	C

2.1.4 Grote brand in dichte binnensteden

Scenario
In de nachtsituatie ontstaat door kortsluiting brand in een woonhuis op een bovenetage. Het is nog onbekend of de bewoners van deze woning thuis zijn. Na 20 minuten slaat de brand door naar beide buurpanden. Buurtbewoners alarmeren kort na de doorslag de brandweer. De brandweer is binnen 10 minuten aanwezig. In de naastgelegen panden vallen enkele gewonden door rookvergiftiging. In de getroffen panden waren geen rookmelders aanwezig.

De brandweer concentreert zich op verkenning, het gereedmaken van de bluswatervoorziening en brandbestrijding. Als er echter mensen in nood zijn dan stelt de brandweer primair alles in het werk om deze mensen te redden. De politie, eveneens gealarmeerd, richt zich direct op het ontruimen van het bedreigde gebied en het leiden van de verkeersstromen. Vier bewoners van de getroffen panden zijn door de rookvergiftiging zwaar gewond, daarnaast blijkt dat de bewoners van het pand waar de brand is ontstaan thuis waren: er worden twee doden aangetroffen. In de omgeving is geen sprake van verdere slachtoffers.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.5 – Beoordeling scenario 'Grote brand in dichte binnensteden'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	B
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	B
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	-
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	A
5.3	Sociaal psychologisch impact	C
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	B
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	D

3 Technologische omgeving

Binnen het maatschappelijk thema "Technologische omgeving" valt een aantal crisistypen.
Dit zijn de volgende:

1. Incidenten met brandbare of explosieve stoffen in de open lucht
   - deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt
2. Incidenten met giftige stoffen in de open lucht
   - deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt
3. Kernincidenten
   - deze zijn in de toekomst relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt

3.1 Incident met brandbare / explosie stoffen in de open lucht
3.2 Incident met giftige stoffen in open lucht

Aangezien de omstandigheden waarin sprake is van (de aanwezigheid van) brandbare/explosieve en giftige stoffen vaak hetzelfde zijn en beide vallen onder de categorie ‘gevaarlijke stoffen’, worden deze twee crisistypen als één toegelicht.

Bij de crisistypen grote branden kan ook sprake zijn van het vrijkomen van giftige stoffen. Hierdoor kunnen de scenario's met een grote brand ook worden ondergebracht bij het crisistype incidenten met giftige stoffen in de open lucht. Te denken valt aan asbest, bulkopslagen met kunststoffen en rubber, grote opslagplaatsen met hoge vuurbelasting.

Bij incidenten met brandbare, explosieve of giftige stoffen is er altijd een reëel gevaar voor het milieu. De bodem, het grondwater en oppervlaktewater kunnen verontreinigd raken. Het waterschap en de gemeenten zijn van groot belang om de gevolgen van dergelijke incidenten voor het milieu te beperken.

Bij beide crisistypen worden conform de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel de volgende incidenttypen onderscheiden:

1. incident vervoer weg
2. incident vervoer water
3. incident spoorvervoer
4. incident transport buisleidingen
5. incident stationaire inrichting

Ongevallen met gevaarlijke stoffen zijn binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid denkbaar bij het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, water, spoor en per buisleiding**.** Er lopen diverse buisleidingen van de Gasunie naar en door de regio. Daarnaast is sprake van transport van brandbare vloeistoffen categorieën K1 (licht ontvlambaar), K2 (brandgevaarlijk) en K3 (brandbaar). Er is geen transport van toxische stoffen per buisleiding door de regio.

Een lek in een tank, waarin een toxische stof is opgeslagen, of instantaan falen, kan ontstaan door bijvoorbeeld een ernstige aanrijding. Ook een (externe) brand kan leiden tot falen. Daarnaast kan een lek ontstaan doordat er een defect in de tank optreedt (intrinsiek falen). Het gebied in de windrichting waar de gaswolk of pluim op leefniveau beweegt wordt dan blootgesteld aan een toxische belasting.

Voor incidenten met brandbare/explosieve en giftige stoffen in open lucht, worden de volgende scenario’s als maatgevend beschouwd:

- Incident wegvervoer brandbaar gas;
- Incident spoor brandbare vloeistof;
- Incident met brandbare stof (BLEVE bij stationaire inrichting)
- Scheepvaartincident met toxische stof;
- Incident met giftige stof in open lucht (bij stationaire inrichting).

3.1.1 Incident vervoer weg met brandbare / explosieve stof in open lucht

Vervoer van gevaarlijke stoffen over de snelwegen vindt met name plaats over de Rijkswegen A2 en de A15, A50, A73, A326 en A325, en over de autowegen N320, N322 , N323 en de N845. De hoeveelheden leiden in een aantal situaties tot de noodzaak van een veiligheidszone (o.a. voor de A73). Voor de A15, A73 en A50 wordt in het Basisnet Weg een plasbrandaandachtsgebied (PAG) voorgesteld. In het algemeen komen alle stofcategorieën - behalve LT3 (toxische vloeistof) - voor in de regio over genoemde wegen. In het Basisnet Weg is daarbij gesteld dat met name stofcategorie GF3 (brandbaar gas, LPG) bepalend is voor het externe risicobeeld.

Binnen de regio vindt het vervoer over de weg voornamelijk plaats via de provinciale wegen. Het gaat dan in het bijzonder om brandbare vloeistoffen, LPG en propaan voor de distributie in de buitengebieden. Toxische stoffen komen daarbij sporadisch voor. Wat het transport van gevaarlijke stoffen betreft is vooral het geschatte aantal wegtransporten langs de gemeente Tiel aanzienlijk (circa. 60.000 per dag).

Het grote aantal vervoersbewegingen met gevaarlijke stoffen komt voornamelijk door de A15 welke langs de gemeente Tiel en Neder-Betuwe loopt. Deze weg wordt intensief gebruikt door vrachtverkeer. Van de verkeersbeweging per etmaal betreft het ca. 20% vrachtverkeer, waarvan naar schatting 1,5% een min of meer gevaarlijke stof vervoert. Dit resulteert op deze weg al tot 180 vervoersbewegingen met gevaarlijke stoffen per dag. Voor de overige wegen is een schatting gedaan van ongeveer 30 vervoersbewegingen met gevaarlijke stoffen (voornamelijk Nwe Tielseweg-Teisterbantlaan-Tiel-West en bevoorrading LPG-tankstations).

Scenario: ongeval vervoer weg met brandbaar gas

Op de A15, ter hoogte van stedelijke woonbebouwing, komen op een maandagmorgen om 9.15 uur ten gevolge van een onwel wording van een van de bestuurders twee personenauto's met elkaar in botsing. De chauffeur van een achterop komende tankwagen met vloeibaar propaan probeert uit te wijken. Ten gevolge van deze manoeuvre schaart de vrachtwagencombinatie, waarna hij kantelt. Een volgende vrachtauto, geladen met kippen, botst vol op de propaantank die ogenblikkelijk bezwijkt; de gehele inhoud van de tank komt hierbij vrij en ontsteekt vrijwel direct.

Uit de verongelukte tankwagen ontsnapt direct 60 m^3 propaan, dat vrijwel meteen explosief verbrandt. Dit leidt tot een vuurbal met een diameter van 160 meter en een drukgolf. Binnen 80 meter van het incident overlijdt iedereen (de warmtestralingsbelasting is daar meer dan 130 kW/m^2).

In totaal komen zo negen personen en 8000 kippen direct om het leven. Onder de slachtoffers zijn de inzittenden van beide auto's die het ongevalsscenario inleidden en de chauffeurs van de vrachtwagens. Ook de inzittenden van een tweetal auto's die vlak achter het ongeval wisten te stoppen overlijden alsnog door de hittestraling.
Op beide rijbanen raken in totaal tien automobilisten zwaar gewond ten gevolge van de hitte en de drukgolf. Twee andere personen raken licht gewond, doordat de auto's met elkaar in botsing zijn geraakt, zij zitten bekneld. Doordat in de woonwijk de ruiten springen ten gevolge van de drukgolf vallen nog een zestal licht gewonden. Een tiental woningen loopt glasschade op.

Na acht minuten is het eerste voertuig van de brandweer ter plaatse. Zij beginnen met het verlenen van triage en eerste hulp aan de zwaargewonden en beginnen met het blussen van de diverse brandende voertuigen en een bermbrand. Er wordt opgeschaald naar een compagniesinzet. Een groot aantal ambulances wordt gealarmeerd voor het vervoer van de gewonden naar de ziekenhuizen. De A15 is ter hoogte van het incident op beide rijbanen de rest van de dag afgesloten. De rest van de week ondervindt het wegverkeer ernstige hinder. Ook de nabijgelegen Betuweroute loopt schade op en is drie dagen onbruikbaar.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.6 – Beoordeling scenario 'Ongeval vervoer weg met brandbaar gas'

	Impactcriteria	**Score en beknopte motivatie**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	A
2.1	Doden	C
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	-
3.1	Kosten	C
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	B
5.3	Sociaal psychologisch impact	B
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	A

3.1.3 Incident spoorvervoer met brandbare / explosieve stof in open lucht

In de hierna volgende tabel is aangegeven wat de rekenbasis is voor de risicobepaling in het Basisnet Spoor (vervoershoeveelheden in aantallen ketelwagons).

Tabel B4.7 – Aantal ketelwagons per traject op basis van type lading

		A Brandbaar gas	B2 Toxisch gas	B3 Zeer toxisch gas	C3 Zeer brandbare vloeistof	D3 Toxische vloeistof	D4 Zeer toxische Vloeistof
64	Den Bosch Diezebrug aanl – Ressen Noord	700	200	0	1050	50	50
71	Breukelen – Betuweroute Meteren	600	200	0	2750	200	100
202	Kijfhoek – Betuweroute Meteren	50920	6240	730	111880	6380	3920
202	Betuweroute Meteren – Emmerich (D)	50850	6580	700	110380	6720	4060

Er hebben zich in Nederland niet eerder ongevallen met gevaarlijke stoffen per spoor voorgedaan, met een dusdanige omvang, dat dit slachtoffers in de omgeving veroorzaakte. De kans op een dergelijk ongeval is zeer klein. De impact van een mogelijk incident op het spoor met gevaarlijke stoffen kan echter aanzienlijk zijn.

De verwachting is dat halverwege het volgende decennium ook tussen Meteren en Den Bosch gevaarlijke stoffen vervoerd zullen gaan worden na realisatie van een nieuwe spoorboog.

Scenario: ongeval spoorvervoer met brandbare vloeistof

Op een spoorwegovergang in de bebouwde kom van een stad botst om 02:00 uur een goederentrein met ketelwagons gevuld met brandbare vloeistof (benzine) op een vrachtauto. Als gevolg van de botsing wordt de vrachtauto een stuk meegesleurd en ontspoort de trein. Midden in een woonwijk met rijtjeswoningen uit de jaren vijftig van de vorige eeuw, komen de treinonderdelen tot stilstand. Een aantal ketelwagons kantelt en één scheurt open. Een groot deel van de benzine stroomt in korte tijd uit (in totaal 70 m^3).

Uit de ontspoorde ketelwagon stroomt binnen korte tijd een groot deel van de benzine weg. De vloeistof vormt een plas van 750 m^2 en ontsteekt direct. De uitgestroomde benzine brandt slechts enkele minuten hevig (binnen 40 meter vanaf de ketelwagon loopt de warmtestralingsbelasting op tot 35 kW/m^2).

De machinist van de trein en de chauffeur van de vrachtwagen komen om het leven. Ook een passerende voetganger en de hond die hij aan het uitlaten was, overlijden ten gevolge van de hittestraling. Door de grote hitte vat een drietal aan het spoor gelegen woningen binnen één minuut vlam. Twee bewoners zien geen kans meer om te vluchten en overlijden in hun woning.

Inmiddels is het eerste voertuig van de brandweer ter plaatse; de plasbrand is al grotendeels opgebrand. Er wordt opgeschaald naar een compagniesinzet. De eerste eenheid zet in op ontruiming van nabijgelegen woningen. De brandweer kan niet voorkomen dat nog eens drie woningen in vlammen opgaan; maar weet verdere branduitbreiding te voorkomen. Een viertal bewoners wordt met een rookvergiftiging naar het ziekenhuis gebracht. Nog eens twee personen lopen tweedegraads brandwonden op. Zij worden eveneens naar het ziekenhuis vervoerd.

Vanwege de grote rookontwikkeling worden de bewoners van een twaalftal woningen geëvacueerd. Zij worden opgevangen in een nabijgelegen buurthuis. In totaal branden zes woningen totaal uit. Vier andere woningen lopen zware brand-, rook- en waterschade op. Deze woningen zijn langere tijd niet bewoonbaar. In een vijftal andere woningen is sprake van lichte rookschade.
Het spoor is één grote ravage: de rails zijn over een lengte van 150 meter ontzet en ook de bovenleiding heeft grote schade opgelopen. Het spoorverkeer is twee weken ontregeld. Zowel reizigers- als goederentreinen kunnen tijdens deze periode niet over het tracé rijden.

Impact-en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.8 – Beoordeling scenario 'Ongeval spoorvervoer met brandbare vloeistof'

	Impactcriteria	**Score en beknopte motivatie**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	B
2.1	Doden	C
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	-
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	A
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	D
5.3	Sociaal psychologisch impact	D
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	B

3.1.5 Incident stationaire inrichting met brandbare / explosieve stof in open lucht

Ongevallen met gevaarlijke stoffen bij stationaire inrichtingen zijn binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid onder andere denkbaar bij Brzo-bedrijven, LPG-tankstations en ammoniakkoelinstallaties. De regionale risicokaart is het referentiekader waar de risico objecten en de kwetsbare objecten binnen Gelderland-Zuid worden geregistreerd. Gemeenten, provincie en andere beheerders vullen de kaart in. Vanuit de regionale risicokaart wordt inzicht verkregen in de inrichtingen met risico's voor de omgeving.

In dit verband zijn van belang:
- de Brzo-inrichtingen[6];
- de bovengrondse propaanopslagen bij campings;
- de LPG-opslagen bij tankstations;
- ammoniakinstallaties zoals grote koelinstallaties;
- vuurwerkopslagen.

In de veiligheidsregio Gelderland-Zuid zijn de volgende Brzo-inrichtingen aanwezig[7]:
Nijmegen: Broekman Logistics BV (VR)
Koole Tankstorage Nijmegen BV (VR)
NXP Semiconductors Netherlands BV (VR)

[6] Besluit Risico's Zware Ongevallen '99
[7] VR = Veiligheidsrapport-plichtig ('zware' categorie), PBZO = Preventiebeleid Zware Ongevallen-plichtig ('lichte' categorie)

Zaltbommel:	Sachem Europe BV (VR)
Tiel:	Nefco Storage & Trading BV (VR)
	Kuehne+Nagel Logistics BV (VR)
	Agro Buren BV (VR)
	PPG Coatings BV (PBZO)
Kesteren:	Recticel Nederland BV (PBZO)

Bij de LPG- en propaanopslagen betreft het de verbranding van bij een incident ontsnappend LPG (of propaan) hetgeen tot een BLEVE[8] kan leiden van de opslagtank of - wanneer dit bij de overslag gebeurd - van de tankauto. Een BLEVE is gezien de effectafstand en de intensiteit van de verbranding de gebeurtenis die de maximale schade bepaalt. Elke gemeente heeft meerdere LPG-tankstatons. In Gelderland-Zuid zijn tevens campings aanwezig met propaanopslagen.

Ammoniakkoelinstallaties
In een aantal gemeenten komen ammoniak koelinstallaties voor. In enkele gevallen is de hoeveelheid van deze toxische stof zo hoog dat ze onder de werkingssfeer van het Bevi (Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen) vallen. Bij vrijkomen kan zich een toxische ammoniakwolk in de richting van de wind verspreiden.

Opslagen bestrijdingsmiddelen
In een aantal gemeenten vindt opslag van bestrijdingsmiddelen plaats. In het geval van brand kunnen zich toxische verbrandingsproducten verspreiden in de omgeving.

Risico's vanuit aangrenzende regio'
Stationaire inrichtingen te Arnhem. Het betreft hier geen nieuwe scenario's voor het risicoprofiel.

Gezien de grote diversiteit in gevaarlijke stoffen die geproduceerd, opgeslagen, verwerkt of vervoerd worden in de regio, is het niet zinvol om ten behoeve van de incidentenbestrijding alle mogelijke scenario's uit te werken en te voorzien van de bestrijdingsmaatregelen die hierbij aan de orde kunnen zijn.

Scenario: incident met brandbare stof (BLEVE)
Een tankwagen botst nabij het vulpunt en de tank raakt beschadigd, waarna brandbare vloeistof uitstroomt en tot ontsteking komt. De chauffeur van de vrachtwagen kan tijdig ontkomen. De nabij gelegen opslagtank gevuld met LPG wordt aangestraald door de vloeistofbrand en kan bezwijken. De hulpdiensten worden binnen enkele minuten gealarmeerd. In de nabijheid van het tankstation is een woonwijk gelegen. De Officier van Dienst Brandweer schat aan de hand van de situatie in of het nog zinvol is te blussen of direct gefocust moet worden op ontruiming. In deze situatie starten de hulpdiensten na aankomst direct met ontruiming van de meest nabij gelegen woningen. Binnen 15 min. wordt gestart met blussen van de brand en koelen van de opslagtank. De situatie escaleert (reden: niet voldoende bluswater óf omdat er niet geblust is maar direct tot ontruiming is overgegaan) en er ontstaat een warme BLEVE. Op het terrein binnen de straal van de BLEVE zijn 16 dodelijke slachtoffers. In de omgeving is de ontruiming van ca. 300 omwonenden nog niet voldoende gereed. Er zijn vanwege rondvliegend puin, glas en nabranden ca. 150 personen gewond in de directe omgeving, waarvan 40 zwaar gewond.

[8] Boiling liquid expanding vapour explosion (kokende vloeistof-gasexpansie-explosie). Soort explosie die kan voorkomen als een houder (tank) met een vloeistof onder druk openscheurt.

Impact-en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.9 – Beoordeling scenario 'incident met brandbare stof (BLEVE)'

	Impactcriteria	Score en beknopte motivatie
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	B
2.1	Doden	C hoog
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	D hoog
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	-
3.1	Kosten	C
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	D
5.3	Sociaal psychologisch impact	D
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	A

3.2.2 Incident vervoer water met giftige stoffen in open lucht

In Gelderland-Zuid zijn diverse waterwegen waar regulier transport van gevaarlijke stoffen over plaatsvindt. Dit betreffen de Waal en het Amsterdam-Rijnkanaal bij Tiel. In 2007 zijn ongeveer 100.000 scheepsbewegingen op de Waal en de sluis van het Amsterdam-Rijnkanaal bij Tiel, geteld. Van deze scheepsbewegingen zijn er ca. 12.000 beladen met gas/vloeistof, toxisch of brandbaar. Daarvan zijn er ongeveer 1.200 scheepsbewegingen met een verhoogd risico. Het betrof hier in 8% van de gevallen brandbare vloeistoffen met een vlampunt boven 55 °C. Beide waterwegen vallen onder de categorie binnenvaart met frequent vervoer van gevaarlijke stoffen. Dit zijn alle verbindingen tussen chemische clusters, met het achterland en noord-zuidverbindingen. Dit zijn tevens vaarwegen waar regelmatig vervoer van brandbare vloeistoffen plaatsvindt. De PR 10^{-6}-contour[9] komt hierbij niet buiten de waterrand. Er geldt in dit Basisnet tevens een plasbrand aandachtsgebied van 25 m landinwaarts vanaf de waterlijn en in uiterwaarden van vrij stromende rivieren. Voor dit type vaarwegen geldt als referentie vervoersaantallen dat rekening moet worden gehouden met name met vloeibare brandbare stoffen categorieën LF1 (brandbare vloeistof) en LF2 (zeer brandbare vloeistof). Daarnaast dient voor het Amsterdam-Rijnkanaal rekening te worden gehouden met stofcategorie GF3 (licht ontvlambaar gas) en in mindere mate met GT3 (toxisch gas). Toxische vloeistoffen (LT1 en LT2) worden zeer weinig tot sporadisch vervoerd.

Scenario: scheepvaartincident met toxische stof

Een schipper van een tanker geladen met 1.800 m^3 vloeibare ammoniak (stroomafwaarts vanuit Duitsland) op de rivier de Waal moet een uitwijkmanoeuvre maken. Hierdoor loopt het schip ongeveer 50 meter ten westen van de brug (ter hoogte van kilometerraai 894.3) op één van de vele kribben. De tanker is lekgeslagen op de waterlijn en lekt grote hoeveelheden ammoniak (10 kg/s). Een belangrijk gedeelte van de ammoniak komt in het rivierwater terecht en verdampt daarna weer.

Vanuit Duitsland komt een zesbaksduwstel geladen met zand en slib. Naar aanleiding van het berichtenverkeer over de marifoon gaat het duwstel ten oosten van de brug voor anker (hekankers). Door de lage waterstand en sterke stroming kan deze niet op eigen kracht keren en terugvaren. De doorvaart is hierdoor niet meer mogelijk. De wind is noordwest 1–3 m/s en een ammoniakwolk verspreidt zich richting de benedenwindse dorpen Ewijk en Beuningen. Ook in het dorp Winssen wordt vanuit de Waal de penetrante lucht waargenomen.

Patrouilleschepen van Rijkswaterstaat en de Waterpolitie zijn met een uur ter plaatse om de scheepvaart te regelen en aan schippers bijstand te verlenen. Op last van de Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) ter plaatse is na 30 minuten het WAS[10] in Beuningen, Ewijk en Winssen geactiveerd.

[9] PR = plaatsgebonden risico; het risico (uitgedrukt in kans per jaar) dat één persoon die zich onafgebroken en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit met een gevaarlijke stof. De 10^{-6}-contour is de contour waarop dit risico 1 op 1.000.000 per jaar is.

[10] Waarschuwing en Alarmering Systeem ('de sirenes' in de volksmond)

De bij de meldkamer binnengekomen benedenwindse klachten en het incident zelf zijn in die keuze meegewogen). In overleg met de Regionaal Operationeel Leider en burgemeester van de gemeente Beuningen is opgeschaald naar GRIP3. De calamiteitenzender van Radio Gelderland is actief en er wordt een standaardboodschap doorgegeven. De bewoners van Winssen, Ewijk en Beuningen wordt verzocht ramen en deuren te sluiten en binnen te blijven. Met geluidswagens wordt de bevolking gewaarschuwd. Er hoeft niet te worden geëvacueerd.

Vanwege het schitterende weer zijn er recreatievaartuigen op de Waal, daarnaast fietsen veel mensen over de dijk aan de zuidoever. Aan de oevers van de rivier bevinden zich veel recreanten. De politie sommeert deze recreanten over een afstand van 10 km stroomafwaarts de oevers te verlaten en een veilig heenkomen te zoeken. Boeren worden verzocht hun vee uit de uiterwaarden te halen en Rijkswaterstaat waarschuwt waterschappen en waterleidingbedrijven benedenstrooms geen water in te nemen.

Er vallen geen doden, wel zwaargewonden. Veel mensen melden zich met klachten aan de luchtwegen en branderige ogen en er zijn tientallen onwel wordingen. De effecten van ammoniak zijn tot 1.000 mg/m^3 reversibel, d.w.z. dat de gezondheidsklachten over gaan. De schipper en de overige bemanningsleden van de tanker zouden wel aan een levensbedreigende dosis kunnen worden blootgesteld.

De brug in de A50 bij Ewijk wordt vanwege de gifwolk afgesloten voor het verkeer vanuit beide richtingen. Een tiental bestuurders en passagiers van motorvoertuigen worden onwel en met een ambulanceauto afgevoerd. Ook de scheepvaart wordt in beide richtingen door Rijkswaterstaat gestremd en schippers wordt verzocht een ligplaats te zoeken. Op het hoofdwegennet (A15, A12, A50, A325 en A326) en het onderliggend wegennet en in de steden Arnhem en Nijmegen en de omliggende dorpen ontstaat een verkeerschaos. Via de landelijke verkeersinformatie en de regionale zender wordt de weggebruikers verzocht de regio te mijden en er worden grootschalige omleidingsroutes via de A2, A27, A28 en A67 en cross-boardermanagement ingesteld.

Naar drie uur komt de calamiteitenaannemer met materieel ter plaatse om het lek te dichten. Vier uur daarna is een noodreparatie uitgevoerd en wordt de tanker met instemming van de Inspectie Verkeer en Waterstaat versleept naar de overnachtingshaven Haaften. Negen uur na het lek raken van de tanker is alles weer genormaliseerd. De enorme files zijn pas vier uur later opgelost.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.10 – Beoordeling scenario 'Scheepvaartincident met toxische stof'

	Impactcriteria	**Score en beknopte motivatie**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	- (Het gebied groter dan 4 kilometer is voor minder dan 1 dag bedreigd of aangetast)
2.1	Doden	- (Er zijn geen doden)
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C hoog (Er zullen meer dan 20 tot 30 personen onwel worden of lichamelijk klachten ondervinden)
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	B (Er zullen 20.000 tot 30.000 personen naar buiten kunnen of vastzitten in het verkeer)
3.1	Kosten	A (Er is schade aan de tanker en door de verkeerschaos en kosten voor de bestrijding door de hulpdiensten en de gemeente)
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	B (Er is sprake van aantasting van het milieu in algemene zin van een aantal vierkante kilometers)
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	B (Er is voor meer dan 4.000 en minder dan 40.000 getroffenen verstoring van het dagelijkse leven)
5.3	Sociaal psychologisch impact	A (Minder dan 40 inwoners vinden een dag last)
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	C

3.2.5 Incident stationaire inrichting met giftige stoffen in open lucht

Zie voor een algemene toelichting over stationaire inrichtingen bij 3.1.5.

Scenario: incident met giftige stof in open lucht

Een vorkheftruck raakt een opslagtank; deze tank raakt beschadigd en er vormt zich een vloeistofplas. Door verdamping van de uit de opslagtank afkomstige giftige vloeistoffen, ontstaat een gaswolk, welke zich afhankelijk van de windrichting en windsnelheid verplaatst. Op het bedrijfsterrein van de inrichting bevinden zich 2 werknemers in de giftige wolk en komen direct te overlijden. De hulpverlening wordt gealarmeerd; na aankomst starten zij direct met het afdekken van de vloeistofplas zodat verdere verspreiding voorkomen wordt.

In de omgeving van het bedrijf vallen slachtoffers onder personen die zich in de nabijheid van het bedrijf (in de buitenlucht) bevinden. De duur van de blootstelling aan de giftige wolk is van invloed op de ernst van het letsel. Er raken in de omgeving enkele tientallen omwonenden en passanten licht tot ernstig gewond vanwege inhalatie van de giftige stof. Binnen 24 uur komen nog 2 mensen te overlijden als gevolg van de inhalatie van de giftige stof.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.11 – Beoordeling scenario 'Ongeval stationaire inrichting met (zeer) giftige vloeistoffen'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	A
2.1	Doden	C
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C hoog
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	-
5.3	Sociaal psychologisch impact	C
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	B

3.3 Kernincidenten

Binnen de regio Gelderland-Zuid of in de directe buurregio's bevinden zich geen kernenergiecentrales. In Dodewaard is van 1969 tot 1997 een kernenergiecentrale in werking geweest. In 1997 is deze centrale uit bedrijf genomen, 7 jaar eerder dan gepland. De centrale is gefaseerd buiten werking gesteld. Eerst is alle splijtstof afgevoerd uit de centrale, waarna een 'veilige insluiting', die de overgebleven radioactiviteit hermetisch insluit, volgde. De insluiting is vanaf 1 juli 2005 voltooid en blijft 40 jaar actief waardoor de radioactiviteit van kortlevende isotopen afneemt. Het complex zal gedurende deze periode streng bewaakt blijven. Het hele complex zal daarna afgebroken worden en zal het terrein weer tot een natuurlijke weide terugkeren.

In juli 2014 heeft de Minister van Economische Zaken de Tweede Kamer een brief gestuurd over de harmonisatie van de voorbereiding op, en maatregelen bij, kernongevallen in Nederland en onze buurlanden.[11] Het beoogde resultaat is dat in de buurlanden België en Duitsland dezelfde maatregelen worden voorbereid en genomen. Als gevolg van deze harmonisatie worden in Nederland de interventieniveaus en de daarmee samenhangende preparatiezones aangepast (figuur B4.5).[12] Dit heeft gevolgen voor de veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Hoewel de harmonisatie van de maatregelzones nog niet formeel inwerking zijn getreden, is er in Gelderland-Zuid voor gekozen te anticiperen op deze ontwikkeling. Voor het Regionaal Risicoplan van Gelderland-Zuid betekent dit dat het scenario kernincident (categorietype "incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend") toegevoegd is. Aangezien de Veiligheidsregio Zeeland dit scenario al heeft beschreven in hun risicoprofiel[13], is – omwille van de uniformiteit – dit scenario gebruikt voor de impactbeoordeling in Gelderland-Zuid.

3.3.2 Incident A-objecten: nabije centrales grensoverschrijdend[14]

Dit scenario beschrijft de gevolgen van een incident in een kernenergiecentrale buiten de regio Gelderland-Zuid. Hierbij moet in Gelderland-Zuid rekening gehouden worden met twee objecten: één in de gemeente Borssele (Zeeland) en/of in de gemeente Doel (België). Borssele heeft één reactor met een netto elektrische vermogen van 512 MWe. Op drie kilometer afstand van de Nederlandse grens bevindt zich in Doel een kerncentrale met vier kernreactoren met een netto vermogen van tweemaal 433 MWe, éénmaal 1006 MWe en éénmaal 1047 MWe.

[11] Kamerbrief 'Harmonisatie van de voorbereiding op, en maatregelen bij, kernongevallen in Nederland en onze buurlanden', 2 juli 2014 (kenmerk DGETM-PDNIV/14039027)

[12] Een interventieniveau is een stralingsdosis waarboven het nemen van beschermingsmaatregelen gerechtvaardigd is. Een preparatiezone is een gebied waarbinnen beschermingsmaatregelen worden voorbereid.

[13] Regionaal Risicoprofiel Veiligheidsregio Zeeland – Bijlage 5 (versie 2.1, 2010)

[14] A-objecten zijn (onder andere) de kernenergiecentrales-en reactoren

Onder kernongevallen verstaan we ongevallen waarbij nucleaire besmetting van de omgeving kan optreden. De overheid heeft noodplannen voor de aanpak van een kernongeval. De harmonisatie van de maatregelzones betekent – zowel voor Borssele en Doel – het volgende:

- Binnen 10 km: evacuatie (binnenste 5 km met voorrang), schuilen en jodium-predistributie voor iedereen t/m 40 jaar;
- Binnen 20 km: jodium-predistributie voor iedereen in de leeftijd t/m 40 jaar;
- Binnen 100 km: jodium-distributieplan opstellen;
- In geheel Nederland: voorbereiding van indirecte maatregelen ter bescherming van de voedselketen, zoals landbouw- en voedselmaatregelen.

Het risico kernongevallen is een risico waarvan de oorzaak zich niet bevindt binnen de eigen gemeentegrenzen, maar wel binnen de maatregelenzone valt. Een groot deel van Gelderland-Zuid gaat vallen in de preparatiezone van 100 kilometer van de kernenergiecentrale Doel in België. Dit betreft de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel (zie figuur B4.6). De preparatiezone van 100 km van de kernenergiecentrale Borssele reikt tot aan Zaltbommel bij Poederoijen (meer specifiek: Slot Loevestein en omgeving) en schampt de gemeente Lingewaal bij Spijk (zie figuur B4.7). Bij de definitieve zonering kan rekening gehouden worden met de natuurlijke en bestuurlijke grenzen.
In het gebied van de preparatiezone van 100 km dienen een aantal beschermingsmaatregelen worden voorbereid. Dit betreft:

1. Het opstellen van een jodium-distributieplan om te zorgen voor een tijdige beschikbaarheid van voldoende jodiumtabletten voor kinderen tot 18 jaar en zwangere vrouwen.[15]
2. Het opstellen van een meetstrategie om bodembesmetting vast te stellen.

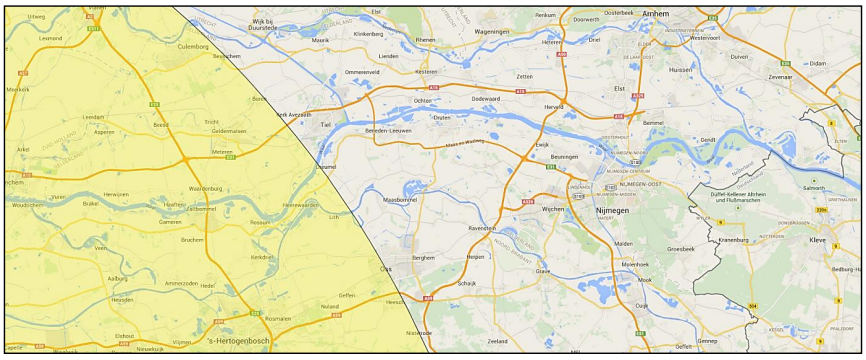
Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zal met de betrokken GGD'en en Veiligheidsregio's in de (nieuwe) grotere zones de distributie van jodiumtabletten moeten voorbereiden.

Scenario: ongeval kernenergiecentrale
In de kerncentrale in Doel ontstaat door een keten van gebeurtenissen een lozing van radioactief materiaal. Door uitval van de koeling smelten de brandstofstaven gedeeltelijk, radioactieve stoffen komen in het koelsysteem en vervolgens in de veiligheidsinsluiting (containment) van de kerncentrale. Dit leidt 24 uur nadat de koeling faalde tot de lozing van een grote hoeveelheid radioactief materiaal. Het feitelijke effectgebied is afhankelijk van de windrichting en het soort weer, vooral van eventuele neerslag. Dicht bij de bron kan sprake zijn van een directe stralingsbelasting uit de bron.

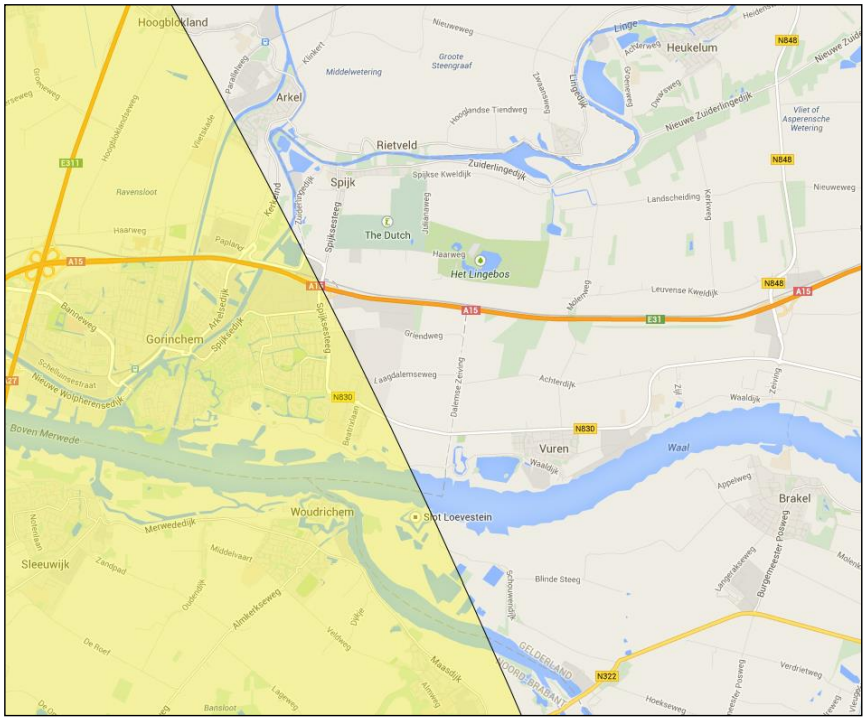
[15] Inname van bij een kernincident vrijgekomen radioactief jodium verhoogt de kans op het krijgen van schildklierkanker bij kinderen en jongeren. Bij volwassenen is de toename van de kans op schildklierkanker gering en bij mensen boven 40 jaar is er geen verhoogd risico op schildklierkanker aangetoond. Op oudere leeftijd is de schildklier juist gevoeliger voor bijwerking bij (preventieve) inname van extra jodium. Om het ongeboren kind te beschermen komen zwangere vrouwen wel in aanmerking voor het innemen van jodiumtabletten (RIVM rapport - Jodiumprofylaxe bij kernongevallen, 2004).

Figuur B4.5 - Harmonisatie maatregelzones kernongevallen Nederland, België en Duitsland

Figuur B4.6 - 100 km maatregelzone kerncentrale Doel, detail Gelderland-Zuid

Figuur B4.7 - 100 km maatregelzone kerncentrale Borssele, detail Gelderland-Zuid

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.12 – Beoordeling scenario 'Ongeval kernenergiecentrale'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	E
2.1	Doden	-
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	-
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	E
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	-
5.3	Sociaal psychologisch impact	E
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	A (overeenkomstig Veiligheidsregio Zeeland)

4 Vitale infrastructuur en voorzieningen

Binnen het maatschappelijk thema “Vitale infrastructuur en voorzieningen” valt een aantal crisistypen. Dit zijn de volgende:

1. Verstoring energievoorziening
   - Deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt.
2. Verstoring drinkwatervoorziening
   - Deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt.
3. Verstoring rioolwaterafvoer en afvalwaterzuivering
   - Deze zijn niet relevant in Gelderland-Zuid: in overleg met het waterschap wordt een dergelijke verstoring niet als crisis beschouwd.
4. Verstoring telecommunicatie en ICT
   - Deze zijn relevant in Gelderland-Zuid en worden hierna verder uitgewerkt.
5. Verstoring afvalverwerking
   - Deze zijn niet relevant in Gelderland-Zuid: een dergelijke verstoring zal niet leiden tot een crisissituatie.
6. Verstoring voedselvoorziening
   - Deze zijn niet relevant in Gelderland-Zuid: een acute crisissituatie wordt als gevolg hiervan niet voorzien.

4.1 Verstoring energievoorziening

Vanuit de handreiking risicoprofiel worden onder het crisistype 'verstoring energievoorziening' de volgende incidenttypen benoemd:

- Uitval olievoorziening;
- Uitval gasvoorziening;
- Uitval elektriciteitsvoorziening.

Voor het risicoprofiel Gelderland-Zuid zal uitval olievoorziening verder niet worden uitgewerkt. Het wegvallen van oliedistributie (schaarste) zal in hoofdzaak een nationaal probleem zijn. Daarbij is er in de regio Gelderland-Zuid geen vitaal netwerk voor olievoorziening aanwezig.

Leveringszekerheid van elektriciteit en gas zijn taken en verantwoordelijkheden van de netwerkbeheerders. In de regio Gelderland-Zuid zijn dit Liander. De landelijke netwerkbeheerder TenneT is verantwoordelijk voor het hoofdtransportnet van elektriciteit en de Gasunie voor wat betreft gas. De continuïteit van de voorziening kan worden verstoord door verschillende voorzienbare en onvoorzienbare oorzaken. Oorzaken kunnen liggen in andere crisistypen die op kunnen treden. Zo kunnen extreme weersomstandigheden (schade aan het netwerk, tekort aan koelwater) aanleiding zijn tot verstoring. Ook kan moedwillige verstoring plaatsvinden bijvoorbeeld door terrorisme of vandalisme.

In de uitwerking van het risicoprofiel Gelderland-Zuid is er voor gekozen om voor uitval gasvoorziening en uitval elektriciteitsvoorziening aan te sluiten bij de uitwerking van de scenario's voor de nationale risicobeoordeling.

4.1.2 Uitval gasvoorziening

De aanloop naar een verstoring van gasvoorziening kan sterk uiteenlopen qua aard. Uitval kan ontstaan door technische storingen maar ook door invloeden van buitenaf (zoals terrorisme).

Voor het scenario in dit risicoprofiel wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de (effecten van) de landelijke uitwerking zoals die is opgesteld voor de nationale risicobeoordeling vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Scenario: verstoring gasvoorziening

In winterperiode wordt tegen het einde van dag bij werkzaamheden aan de waterleiding een waterleiding beschadigd. Door de uitstroom van water en de druk waarmee dat gepaard gaat breekt

de gasleiding, die door het drukverschil volloopt met water. Hierdoor komt een wijk van ongeveer 1000 woningen komt zonder gas te zitten. Op dat moment is gevoelstemperatuur -2°C.

Gevolg is dat centrale verwarming en warm watervoorzieningen uitvallen en mensen niet meer over gas beschikken (bijv. om te kunnen koken). Dit brengt ongemak met zich mee en kan in extreme weersomstandigheden leiden tot kritische situaties voor iedereen, maar vooral voor niet-zelfredzame personen.

Door de vervuiling in het gasnet (water en zand) kost het veel tijd om deze verstoring op te lossen: eerst moet het gebied van de vervuiling worden bepaald en afgesloten van het omliggende net. Hierbij worden tevens de hoofdkranen van de huisaansluitingen huis voor huis afgesloten, omdat anders gevaarlijke situaties kunnen ontstaan bij het weer op druk brengen van het gasnet. Dit is een veiligheidsprocedure van de netbeheerder en kost veel tijd. Vervolgens worden in secties de leidingen gecontroleerd, leeggezogen en schoongemaakt. Daarna kan begonnen worden met het gefaseerd opnieuw aansluiten van getroffen huishoudens. De totale hersteltijd van de storing ligt rond de 8-10 dagen.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.13 – Beoordeling scenario 'Uitval gasvoorziening'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	A
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	A
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	B
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	A
5.3	Sociaal psychologisch impact	A
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	B

4.1.3 Uitval elektriciteitsvoorziening

De regio Gelderland-Zuid wordt gekenmerkt door een sterke afwisseling van stedelijk gebied, landelijk gebied en industrie. Deze gebieden brengen op het gebied van elektriciteitsvoorziening een eigen dynamiek met zich mee. In stedelijke gebieden zal het openbaar leven verstoord worden bij uitval van elektriciteit. Niet alleen de bewoners zullen last hebben, maar ook mensen in kantoorgebouwen, winkels , openbare instellingen, ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen zullen direct hinder / overlast ondervinden. Het aantal instellingen met een eigen noodstroomvoorziening is in de regel beperkt. In landelijke gebieden met veeteelt ontstaan na verloop van tijd problemen met de veestapel. Denk hierbij aan het niet kunnen melken van koeien, automatische veevoederinstallaties die niet meer werken of het binnen 12 uur verloren gaan van kuikens in de intensieve kuikenhouderij. Het informeren van de bevolking in landelijke gebieden is lastiger dan in woonkernen. In gebieden met veel kasbouw is het mogelijk dat veel locaties in hun eigen stroomvoorziening kunnen voorzien door gebruik te maken van de rest energie, die normaal wordt terug geleverd aan het net.

In Gelderland-Zuid bevindt zich één energiecentrale. Bij uitval zullen andere centrales meer moeten produceren om het landelijk tekort op te vangen, mocht dit niet mogelijk zijn, dan zal TenneT extra energie uit het buitenland betrekken. Hierbij is stroomvoorziening in de Bommelerwaard kwetsbaarder dan elders, omdat er ter plekke twee circuits op één set masten lopen (in plaats van via twee sets masten).

Verstoring van de elektriciteitsvoorziening kan op verschillende manier plaatsvinden.

1. Schade in of aan het netwerk: Oorzaken hiervan kunnen zijn: graafwerkzaamheden, technisch falen of menselijk falen.
2. Automatische afschakeling: Door onbalans in het Europese netwerk kan het netwerk zich automatisch afschakelen om schade aan het netwerk te voorkomen.
3. Gepland afschakelen: Bij hoge temperaturen is het mogelijk dat de productie eenheden niet over voldoende koelwater beschikken, zij moeten dan hun productie verlagen. Dit kan betekenen dat er niet meer voldaan kan worden aan de vraag uit het netwerk.

TenneT zal namens het ministerie van Economische Zaken leidend zijn bij het afschakelproces. Aan de regionale netbeheerders (zoals Liander) zal worden opgedragen hoeveel MegaWatt en voor welke tijdsduur zij moeten afschakelen.

De prioriteitstelling bij afschakelen die wordt gehanteerd binnen de regionale netbeheerders is als volgt:

1. Openbare orde en veiligheid, volksgezondheid (waaronder ziekenhuizen en zorginstellingen).
2. Kritische processen industrie (i.v.m. milieu en onherstelbare schade), Nuts - en basisvoorzieningen (drinkwater, waterhuishouding, riolering, communicatie).
3. Overige industrie, openbare gebouwen, bedrijven en consumenten.

De verstoring van een gasvoorziening kan sterk uiteenlopen qua aard. Uitval kan ontstaan door technische storingen maar ook door invloeden van buitenaf (zoals terrorisme).

Scenario: verstoring elektriciteitsvoorziening
In de winterperiode wordt in de nachtsituatie de infrastructuur voor elektriciteit beschadigd waardoor een deel van Gelderland-Zuid wordt getroffen door uitval van de elektriciteit. Hierbij zijn 20.000 huishoudens betrokken. Het dagelijks leven wordt door de uitval sterk verstoord. Veel mensen stranden in de ochtendspits, omdat het openbaar vervoer per spoor stilvalt en verkeerslichten uitvallen. Thuis en op kantoor doen radio en tv het niet meer; computers vallen uit (en daarmee internetverbindingen); vaste en mobiele telefonie raken ontregeld; de verwarming doet het niet meer; betaalautomaten werken niet meer; melkmachines werken niet; productieprocessen worden onderbroken; thuisdialyse apparaten doen het niet meer, etc.

Herstel van de stroomlevering zal in het getroffen gebied ca. 3-4 dagen duren. Hiervoor wordt een groot beroep gedaan op het improvisatievermogen van de regionale netwerkbedrijven. Het netwerk is na het herstel nog kwetsbaar, waardoor de elektriciteitsvoorziening zo nu en dan nog uit kan vallen. Volledig herstel van de infrastructuur kan maanden duren. Onder een deel van de bevolking breekt onrust uit, omdat op voorhand niet exact is te zeggen hoe lang de verstoring duurt. Verder is er gebrek aan primaire levensbehoeften omdat de meeste voorzieningen zijn uitgevallen. De politie voert extra surveillance uit in de regio. De meeste zorginstellingen schakelen over op generatoren, met name de thuiszorg is een aandachtspunt[16]. Andere vitale sectoren zijn datacenters, hulpbehoevenden en industrie met kritische processen. De impact van niet kunnen pinnen en betalen met pin is aanzienlijk.

[16] Alleen ziekenhuizen zijn verplicht tot het hebben van een noodstroomvoorziening. Voor alle andere zorginstelling is dit maar de vraag. Als zij over een installatie beschikken is deze meestal slechts voor enkele uren.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.14 – Beoordeling scenario 'Uitval elektriciteitsvoorziening'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	B
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	B
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	C
3.1	Kosten	C
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	C
5.3	Sociaal psychologisch impact	A
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	A
	Waarschijnlijkheid	Score
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	C

4.2 Verstoring drinkwatervoorziening

Vanuit de handreiking risicoprofiel worden onder het crisistype 'verstoring drinkwatervoorziening' de volgende incidenttypen benoemd:

- Uitval drinkwatervoorziening;
- Problemen waterinname;
- Verontreiniging in drinkwaternet.

De openbare drinkwatervoorziening in Nederland is een specifiek terrein van overheidszorg. De productie en distributie van betrouwbaar drinkwater is opgedragen aan de waterleidingbedrijven. Deze opdracht is vastgelegd en geborgd in de Drinkwaterwet en VROM Inspectie ziet toe op de uitvoering ervan. In Gelderland is Vitens NV verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening.

Drinkwater is naast een primaire levensbehoefte voor mens ook van groot belang voor andere doeleinden. Drinkwater wordt ook gebruikt voor de industrie, recreatie, landbouw en in het kader van de rampenbestrijding ook als brandblusvoorziening voor de brandweer en bedrijven.

Anticiperend op de drinkwaterwet gaat Vitens in risicoanalyse uit van onderstaande groepen van referentiedreigingen:

- Natuurrampen;
- Technisch en organisatorisch falen;
- Bewust kwaadwillend menselijk handelen.

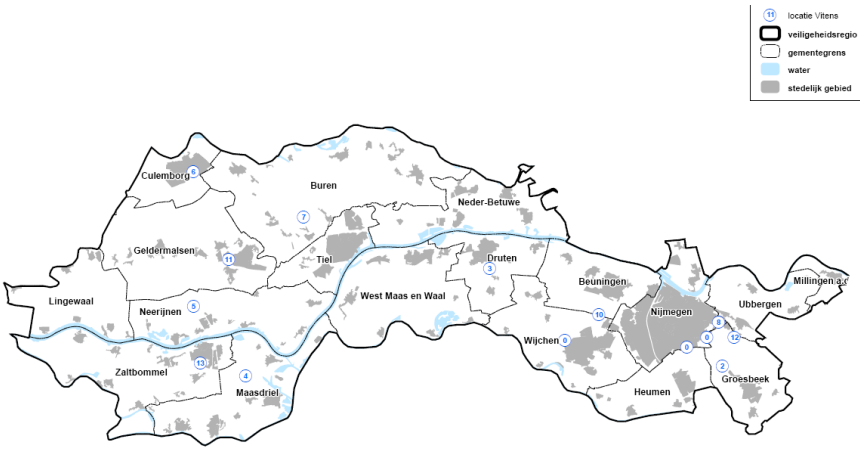
In de risicoanalyse van het technisch en organisatorisch falen in de drinkwatervoorziening wordt onderscheidt gemaakt in:

- Uitval van een element (productiebedrijf, leiding) dat binnen 24 uur is verholpen;
- Uitval van een element (productiebedrijf, leiding dat niet binnen 24 uur is verholpen;
- Stroomstoring.

Spreiding over de regio

De productie van drinkwater het Rivierengebied in Gelderland gebeurt vanuit acht productiebedrijven. Er wordt enkel grondwater gebruikt voor de drinkwaterproductie.

De distributie van drinkwater gebeurt via een uitgebreid leidingnetsysteem. Zo heeft elk productiebedrijf in beginsel een door middel van scheidingsafsluiters, afgebakend voorziening gebied (balansgebied). Hierbinnen bevinden zich reservoirs, watertorens, opjagers (mobiele druk verhogende pompinstallatie) etc. om een samenhangend en goed functionerend (besturings)systeem te krijgen (figuur B4.8).

1. productiebedrijf Fikkersdries (A-lokatie*1).
2. Productiebedrijf Heumensoord (A-lokatie*1)
3. productiebedrijf Muntberg
4. productiebedrijf Druten.
5. productiebedrijf Velddriel
6. productiebedrijf Kolff
7. productiebedrijf Culemborg
8. productiebedrijf Zoelen
9. hoog reservoir Kwakkenberg
10. reservoir Bemmel
11. reservoir Beuningen.
12. reservoir Geldermalsen
13. watertoren Berg en Dal
14. Watertoren Zaltbommel

*1) A-locatie, Beveiligings Afstemming Vitens Overheid (BAVO)

Figuur B4.8 – Overzicht drinkwaterlocaties Vitens

In 2010 is een convenant getekend tussen Vitens, de veiligheids- en politieregio Gelderland-Zuid. Doelstelling van het convenant is om op landelijk niveau tussen de regio en de drinkwaterbedrijven tot eenduidige afspraken te komen. Het convenant is een landelijk kader voor afspraken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, herstel bij drinkwater gerelateerde incidenten en bescherming van kwetsbare drinkwaterlocaties.

Calamiteiten drinkwatervoorziening
Het calamiteitenplan van Vitens geeft invulling aan de wijze van optreden bij calamiteiten binnen en buiten kantoortijden. Er staat in beschreven hoe de calamiteitenorganisatie is opgebouwd in het geval van een calamiteiten en/of rampen, inclusief verantwoordelijkheden en bevoegdheden van functionarissen;

- de acties/handelingen van de verschillende functionarissen die dan een rol spelen;
- de beschikbare middelen voor de organisatie in deze omstandigheden.

Het plan is vooral bedoeld om een effectieve, efficiënte en eenduidige reactie van de organisatie te waarborgen op calamiteiten die leiden tot de aanpassing van waterverdeling. Er wordt dan ook per calamiteit een optimale inzet van de beschikbare middelen beschreven. Bij uitval van één van de productiebedrijven kunnen de resterende dan snel en efficiënt ingezet en aangepast worden, zodat de effecten op de drinkwaterlevering geminimaliseerd worden.

Vitens onderscheid in haar calamiteitenplan de volgende indeling voor de verstoring van drinkwatervoorziening.

Tabel B4.15 – Indeling voor verstoring drinkwatervoorziening

Wel water	Drinkwater, drukprobleem
	Geen drinkwaterkwaliteit
	Dreiging*
Geen water	Uitval productie
	Uitval distributie
	Bewust drukloos

*) Hierbij moet onder meer worden gedacht aan terreurdreiging, extreme weersomstandigheden (weeralarm), bosbrand, overstromingsdreiging, uitbraak grootschalige veterinaire ziekten, grieppandemie, te verwachten capaciteitsproblemen bijvoorbeeld als gevolg van extreem hoog drinkwaterverbruik.

Wel water
Bij het type verstoring, genaamd *drinkwater, drukprobleem* hebben we te maken met een verstoring, waarbij de druk is weggevallen, maar het te leveren water voldoet aan de gestelde drinkwaterkwaliteitseisen.

Bij het type verstoring *geen drinkwaterkwaliteit* gaat het om vele oorzaken, die kunnen leiden tot het niet voldoen aan de drinkwaterkwaliteitseisen. Op hoofdlijn is dat een (micro-)biologische, chemische of nucleaire besmetting van het drinkwater of het kan van terroristische aard zijn. Maar ook een storing in het zuiveringsproces kan leiden tot een niet geplande waterkwaliteitsverandering.
Het niet kunnen gebruiken van drinkwater heeft een grote impact en kan leiden tot een ontwrichting van de samenleving. De reactie vanuit Vitens zal dan ook bestaan uit een hoog opschalingniveau, waarbij vele personen in de calamiteitenorganisatie deelnemen.
Bij het type "verstoring" *dreiging* is er sprake van mogelijke uitval van de watervoorziening doordat deze beschadigd kan raken door een natuurramp als bijvoorbeeld een naderende storm (weeralarm). Een andere dreiging kan een bedreiging zijn vanuit terroristisch oogpunt (alertering).

Geen water
Het type verstoring *uitval productie* heeft voornamelijk een oorzaak van technische aard binnen een productielocatie. Ook kan een natuurramp (bijvoorbeeld een (bos-)brand) de oorzaak zijn van het uitvallen van de voorziening, of is het uitvallen een gevolg van een terroristische actie (moedwillige verstoring door bewust menselijk handelen). De effecten zullen echter wel merkbaar kunnen zijn voor grote groepen klanten waardoor de impact groot is.
Het type verstoring *uitval distributie* heeft een oorzaak in het kapot gaan of een lekkage van een leiding. De effecten van dit type verstoring zijn divers en kan variëren van geen effect tot een zeer groot effect. Ook bij de inzet van personeel kan de wijze van inzet divers zijn.
In bepaalde situaties, waarin de volksgezondheid wordt bedreigd door het drinkwater, lijkt het afsluiten van het drinkwater een goede oplossing. Dit gebeurt:

- Indien de bedreiging aantoonbaar acuut levensgevaar oplevert. Het gebied wordt dan geïsoleerd waarbij in het uiterste geval gehele pompstations worden afgeschakeld.
- Een pompstation wordt ook afgeschakeld in geval van (dreigende) wateroverlast binnen het pompstation zelf (overstroming, inundatie, hevige neerslag, lekkage in of nabij pompstation).

Bij uitval van drinkwatervoorzieningen moet vanuit gezondheidsperspectief aandacht zijn voor het volgende:

- Water koken is niet altijd de oplossing. Bij thermostatische exotonines (uitscheiding van bacteriën, bijv. salmonella) wordt door het koken niet het gif in de uitscheiding vernietigd.
- Besmetting van het nooddrinkwater indien de leidingen hiervoor vervuild kunnen worden door lekkage of onderdompeling in vervuild water (ervaring in Groot-Brittannië) verstrekking noodwater kan ook leiden tot verstoring openbare orde (ervaring Groot-Brittannië)

4.2.3 Verstoring drinkwatervoorziening door een verontreiniging in het drinkwaternet

Scenario: uitval drinkwatervoorziening
In de scenario-uitwerking is gekozen voor een kwaliteitsprobleem in de drinkwatervoorziening: verontreiniging van het uitgaand reinwater door besmetting waardoor consumptie niet meer mogelijk is (waarschijnlijk is een E colibacterie). Het scenario speelt zich af in de zomer, wanneer de temperatuur relatief hoog is en huishoudens in verhouding meer behoefte aan drinkwater hebben. In dit scenario gaan we ervan uit dat er daadwerkelijk een ziekteverwekker in het drinkwater aanwezig is. De eerste ziektegevallen als gevolg van het drinken van het (besmette) water melden zich bij de huisarts. Vooral mensen die al een verminderde weerstand hebben, worden ziek (buikloop e.d.). Het besmette water is mogelijk naar ongeveer 20.000 huishoudens gegaan. Het scenario speelt zich met name in de eerste 24 uur af, in deze periode bereikt het verontreinigde water de huishoudens. De levering van noodwater, water dat via het leidingnet bij de burger komt voor sanitatie, wasmachines e.d. gaat wel door.

Vitens gaat over op het chloren van het water en geeft een kookadvies uit; het uit de kraan komende (besmette) drinkwater kan wel gebruikt worden als drinkwater nadat het gekookt is. In het scenario wordt niet specifiek ingegaan op de volksgezondheidseffecten. Dit behoort bij een ander crisistype. Niet iedereen draagt kennis van het kookadvies. Het is niet duidelijk wanneer de levering van drinkwater via het leidingnet hervat kan worden. Vitens overweegt de inzet van nooddrinkwater. Vitens informeert gemeenten en de veiligheidsregio over de kwaliteitsproblemen. De betrokken gemeenten nemen het besluit tot inzet van nooddrinkwatervoorzieningen.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.16 – Beoordeling scenario ‘Uitval drinkwatervoorziening’

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	B (Vervroegd overlijden van kwetsbaren)
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	B (Ernstig zieken i.p.v. gewonden; aandachtspunt zijn mensen die al bekend zijn met een chronische aandoening)
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	A
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	A
5.3	Sociaal psychologisch impact	A
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	C

4.4 Verstoring telecommunicatie en ICT

Telecommunicatie en ICT zijn in onze samenleving onmisbaar. Het wegvallen van deze voorzieningen heeft een brede impact op ons maatschappelijk functioneren. Ziekenhuiszorg, vitale infrastructuur, pinverkeer en verkeersmanagement zijn voorbeelden van voorzieningen die bij een dergelijke verstoring in de knel komen.

Daarbij zijn veel calamiteitenorganisaties in toenemende mate afhankelijk van telecommunicatie en ICT. Het communicatiesysteem C2000 en het alarmnummer 112 worden ook gefaciliteerd door telecommunicatie/ICT netwerken. Belangrijke criteria waar rekening mee moet worden gehouden vanuit het oogpunt van continuïteit zijn:

- De verwevenheid van de voorzieningen/netwerken (ook met andere vitale voorzieningen);
- De veelheid van aanbieders in de keten en de onderlinge afhankelijkheid/gelaagdheid (en daarmee moeilijk inzicht in gevolgen);
- De keteneffecten die mogelijke verstoringen te weeg zullen brengen (en het gebrek aan awareness hieromtrent);
- Afnemende maatschappelijke acceptatie van verstoringen.

De aanloop naar een verstoring van telecommunicatie en ICT kan sterk uiteenlopen qua aard. Uitval kan ontstaan door technische storingen maar ook door invloeden van buitenaf (zoals terrorisme). Dit is belangrijk voor het bepalen van de continuïteit van en de integriteit van het netwerk. Voor het scenario in dit risicoprofiel wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de (effecten van) de landelijke uitwerking.

4.4.1 Verstoring telecommunicatie en ICT

Scenario

In het landelijke scenario wordt uitgegaan van een ingrijpende verstoring van het telecom/ICT netwerk. Omdat het netwerk gebruikt wordt voor zowel dataverkeer als telefonie is het incident direct in heel Nederland merkbaar. Bedrijven en burgers zitten zonder internet en telefoon. Ook het mobiele telefoonverkeer is getroffen. De netwerken van sommige providers functioneren nog. Echter, ze zijn slechts beperkt bruikbaar, doordat de netwerken eilanden vormen: binnen het netwerk is communicatie mogelijk, maar voor diensten als internet is ook het oude netwerk afhankelijk van het IP netwerk dat de backbone verzorgt. Omdat betalingsverkeer niet meer mogelijk is sluiten winkels hun deuren. Handel op de beurs is niet mogelijk, hetgeen tot veel economische schade lijdt.
Veel organisaties in Nederland zijn afhankelijk van het IP netwerk en moeten hun werkzaamheden daarom noodgedwongen staken. Telefonie is niet beschikbaar, waardoor de communicatie bemoeilijkt wordt. Er ontstaat hierdoor onrust onder de bevolking. Niet alleen kan er niet meer worden getelefoneerd, maar ook de digitale televisie is in grote delen van Nederland uitgevallen. De mensen weten hierdoor niet meer waar ze aan toe zijn.

Omdat C2000 wordt ondersteund door telecommunicatie/ICT netwerken, zal de communicatie tussen hulpdiensten in ernstige mate worden verstoord of niet mogelijk zijn. Ook is het alarmnummer voor burgers niet beschikbaar zodat geen meldingen van incidenten en ongevallen kunnen worden gedaan. De politie surveilleert extra om ongelukken en ongeregeldheden zelf te constateren. In kritieke situaties duurt het echter veel langer voor de benodigde hulp gealarmeerd wordt en ter plaatse komt.

De oorzaak van de verstoring is moeilijk op te sporen. Het resultaat is een langdurige uitval en daardoor grote maatschappelijke onrust en zeer grote economische schade. Het duurt minimaal twee dagen om de storing op te lossen.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.17 – Beoordeling scenario 'Verstoring telecommunicatie en ICT'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	B
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	C
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	C
5.3	Sociaal psychologisch impact	C
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	B

5 Verkeer en Vervoer

Binnen het maatschappelijk thema "Verkeer en vervoer" valt een aantal crisistypen. Sommige daarvan zijn voor Gelderland-Zuid niet relevant en worden niet uitgewerkt. De crisistypen die niet afvallen zijn in de paragrafen hierna uitgewerkt.

1. Luchtvaartincidenten
   - deze zijn niet relevant, er is geen luchthaven (start- of landingsbaan). Wel is er sprake van een laagvlieggebied voor militaire helikopters en propellervliegtuigen in Gelderland-Zuid, dat door een aantal gemeenten als risicobron wordt gezien. De mogelijke gevolgen van een incident dat hieruit voort kan komen, worden beschreven in de scenario's 'uitval elektriciteitsvoorziening', 'incident met brandbare stof', 'brand in dichte binnenstad' of 'grote brand in gebouwen met verminderd zelfredzamen'. Daarom wordt deze risicobron niet verder uitgewerkt.
2. Incidenten op of onder water
   - deze zijn relevant en worden hierna verder uitgewerkt
3. Verkeersincidenten op het land
   - deze zijn relevant en worden hierna verder uitgewerkt
4. Incidenten in tunnels
   - deze zijn niet relevant, er zijn geen tunnels in de regio.

5.2 Incidenten op of onder water

Conform de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel worden hierbij de volgende incidenttypen onderscheiden:

1. incident waterrecreatie en pleziervaart:
   Dit incidenttype is relevant in Gelderland-Zuid; er zal een scenario voor worden uitgewerkt, gecombineerd met incidenttype 2.
2. incident beroepsvaart (anders dan met gevaarlijke stoffen)
   Dit incidenttype is relevant in Gelderland-Zuid; er zal een scenario voor worden uitgewerkt, gecombineerd met incidenttype 1.
3. incident op ruim water
   Er is geen ruim water in Gelderland-Zuid. Dit incidenttype zal niet verder worden uitgewerkt.
4. grootschalig duikincident:
   Er is in Gelderland-Zuid geen sprake van grootschalige duikactiviteiten. Dit incidenttype zal niet verder worden uitgewerkt.

Er is in Gelderland-Zuid sprake van waterrecreatie en pleziervaart (rondvaartboot) op het waterwegennet. Daarnaast worden de vaarwegen gebruikt voor beroepsvaart.

Binnen het crisistype incidenten op of onder water is een onderscheid gemaakt naar incidenten waarbij de pleziervaart en incidenten waarbij de beroepsvaart is betrokken. In tabel B4.18 staat het aantal geregistreerde significante scheepsongevallen van de periode 2009-2015 op de vaarwegen die zich (deels) in Gelderland-Zuid bevinden[17,18]. De onderverdeling op beroepsvaart en recreatievaart is alleen beschikbaar voor een traject als geheel en niet voor de individuele vaarwegen die deel uitmaken van het traject.

[17] Rapportage scheepsongevallen Binnenwateren Corridors (Rijkswaterstaat, 2015)

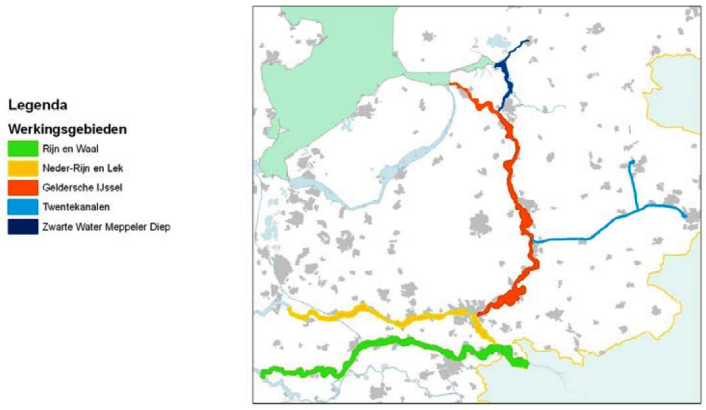
[18] Onder significante scheepsongevallen wordt verstaan: een ongeval waarbij 1) door schade aan vaartuig(en) verder varen niet meer mogelijk is, 2) lading verloren wordt, 3) de vaarweg langer dan 1 uur gestremd wordt, 4) er gevolgen voor het milieu zijn, 5) er sprake is van ernstig gewonden, doden of vermisten of 6) vanwege vaarwegschade binnen 7 dagen herstelwerkzaamheden noodzakelijk zijn

Tabel B4.18 – Aantal significante scheepsgevallen op de voor Gelderland-Zuid relevante vaarwegen in de periode 2009-2015.

Binnenwater	Aantal significante scheepsongevallen			
	Totaal	betrokkenheid beroepsvaart	betrokkenheid recreatievaart	betrokkenheid beroeps- én recreatievaart
Traject Rotterdam - Duitsland	172	158	21	7
↳ Vaarweg Waal *	66	(61)	(8)	(3)
Traject Maasroute	27	26	6	5
↳ Vaarweg Maas-Waalkanaal *	2	(2)	(0)	(0)
Traject Amsterdam - Rijn	105	93	21	9
↳ Neder-Rijn * (deels in regio Gelderland Zuid)	9	(8)	(2)	(1)

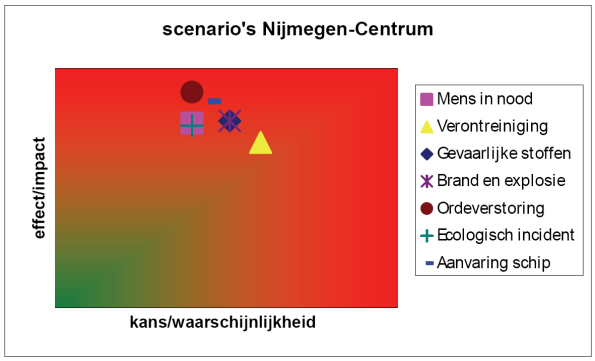
*) De onderverdeling op beroepsvaart en recreatievaart is alleen beschikbaar voor een traject als geheel en niet voor de individuele vaarwegen die deel uitmaken van het traject. Om een indicatie te krijgen voor de vaarwegen zijn deze gegevens berekend op basis van het aandeel in het totaal. Aangezien het een schatting betreft, zijn deze getallen tussen haakjes vermeld.

Er is een Incidentbestrijdingsplan vaarwegen Oost-Nederland beschikbaar. Het werkingsgebied van het Incidentbestrijdingsplan bevat op hoofdlijnen de volgende wateren: Waal, Boven Rijn, Lek, IJssel, gedeelte van het Twentekanaal, Zwartewater en Meppelerdiep.

Figuur B4.9 - Werkingsgebied van Incidentbestrijdingsplan vaarwegen Oost-Nederland

Als één van de typerende locaties is Nijmegen-centrum genoemd als grote stad langs een drukke vaarroute. Het risicodiagram is weergegeven in onderstaande figuur waarin de scenario's inclusief kans/waarschijnlijkheid en effect/impact zijn opgenomen. Op basis van dit risicodiagram is het scenario “mens in nood” met “verontreiniging” geselecteerd.

Figuur B4.10 - Scenario's voor vaarroute nabij Nijmegen-centrum

5.2.1 Incidenten op of onder water: waterrecreatie en pleziervaart
5.2.2 Incidenten op of onder water: beroepsvaart

Scenario "Incident op het water"
Een rondvaartboot met aan boord minimaal 100 personen (gedeeltelijk niet-zelfredzaam) komt in aanvaring met een vrachtschip. Hierbij komen ook schadelijke stoffen voor het milieu vrij (stookolie). Het passagiersschip dreigt te zinken. De opvarenden moeten z.s.m. in veiligheid worden gebracht en/of gered. Enkele passagiers van de rondvaartboot zijn zwaar gewond geraakt door de botsing en hebben meerdere botbreuken en snijwonden. Eén passagier komt als gevolg van de botsing te overlijden. Grotere aantallen slachtoffers moeten worden opgevangen en verzorgd. Hierbij raken 10 personen lichtgewond. Opkomsttijd van de hulpdiensten is geheel afhankelijk van locatie. Bij de kade van Nijmegen is de opkomsttijd 8 minuten voor de brandweer en 15 minuten voor de ambulance. De eventuele blusboot is in 15 minuten inzetbaar (vanaf Nijmegen).

De schipper van de rondvaartboot slaagt erin de boot aan de grond te zetten. Evacuatie wordt gedaan door schepen van politie, Rijkswaterstaat en brandweer. De afdrijvende stookolie dreigt op de oevers terecht te komen. Ter voorkoming hiervan legt Rijkswaterstaat oil booms op het water.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.19 – Beoordeling scenario 'Incident op het water'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	A
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	B
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	-
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	B
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	-
5.3	Sociaal psychologisch impact	C (tijdsduur tot herstel)
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	C

5.3 Verkeersincidenten op het land

Conform de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel worden hierbij de volgende incidenttypen onderscheiden:

1. incident wegverkeer
2. incident treinverkeer

Bij een verkeersongeval op het land kan gedacht worden aan een groot ongeval op de weg of het spoor waarbij veel slachtoffers betrokken zijn (brand in een touringcar, kettingbotsing, treinbrand of botsing met passagierstrein). Ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen vrijkomen zijn eerder in dit document beschreven.
Wegverkeersongevallen op het land, met grotere aantallen slachtoffers (>20 personen) kunnen door diverse oorzaken plaatsvinden bijvoorbeeld door slechte weersomstandigheden zoals dichte mist en plotselinge gladheid op de weg.
Op het spoor kan bijvoorbeeld door een rood sein passage een botsing plaatsvinden tussen twee treinen, bijvoorbeeld een rangerende trein en een passagierstrein. In het algemeen is de kans op een spoorincident met name aanwezig ter hoogte van wissels (botsingen, ontsporingskans bij wissels).

Op basis van de statistieken is gekozen voor de uitwerking van een scenario incident wegverkeer als relevant incidenttype verkeersongeval op het land.

5.3.1 Incident wegverkeer

Er is een dalende trend in het aantal ongevallen in Gelderland-Zuid. Het aantal dodelijke slachtoffers schommelt rond een gemiddelde van 32. Het aantal ziekenhuisopnames na een ongeval wegverkeer vertoont sinds 2002 een dalende trend. Er zijn geen onderscheidende 'black spots' (locaties met een verhoogde ongeval-frequentie) in Gelderland-Zuid.
De A2 tussen Culemborg en Geldermalsen en een stukje A15 direct ten noorden van Nijmegen, tevens de A73 en de A50 zijn wegen waar het voorkomt dat extreem verkeer (drukte) samenvalt met extreem weer (zeer dichte mist). Dit is mogelijk een aandachtspunt vanwege een hogere kans op ongevallen.

Scenario: incident wegverkeer

In de avondperiode treedt op een 4-baans Rijksweg plotseling dichte mist op, waardoor een aantal bestuurders sterk snelheid verminderen. Door het slechte zicht kunnen niet alle automobilisten op tijd remmen. In eerste instantie ontstaat op een rijbaan een kettingbotsing, waarbij 15 auto's en 2 vrachtwagens betrokken zijn. Direct na de kettingbotsing vliegen 4 auto's en één van de vrachtwagens in brand. De chauffeur van 2 auto's en van de vrachtwagen weten niet te ontkomen. In 4 andere auto's zitten mensen bekneld geraakt die door de brandweer bevrijd moeten worden, hiervan zijn 4 inzittenden (zwaar) gewond. In de overige betrokken auto's zijn zes licht gewonden. De slachtoffers worden naar verschillende ziekenhuizen in de omgeving gebracht. De personen die ongedeerd beleven worden opgevangen in een hiervoor ingerichte opvanglocatie.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.20 – Beoordeling scenario 'Incident wegverkeer'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	A
2.1	Doden	B
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	-
5.3	Sociaal psychologisch impact	C
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	E

5.3.2 Incident treinverkeer

In het algemeen is de kans op een incident bij spoor met name aanwezig ter hoogte van wissels. Er kan bijvoorbeeld door een roodseinpassage een botsing plaatsvinden tussen een rangerende trein en een passagierstrein. Ook kan een trein ontsporen ter hoogte van wissels.

Op basis van de Trendanalyse 2008 van IVW (toenmalige Inspectie Verkeer en Waterstaat, tegenwoordig: Inspectie Leefomgeving en Transport) voor spoorongevallen kan echter worden afgeleid dat in de afgelopen jaren geen grote ongevallen op het spoor binnen de regio Gelderland-Zuid hebben plaatsgevonden. Ook de trend voor de komende jaren lijkt positief, volgens deze Trendanalyse 2008. Op basis van deze informatie is besloten geen specifiek scenario uit te werken voor incidenten op het spoor. In de periode tussen 1965 en 2005 vonden 5 treinongevallen plaats in regio Gelderland-Zuid.

Op basis van de statistieken van ProRail en de Trendanalyse van IVW betreffen de incidenten Treinverkeer met name suïcides en incidenten bij overwegen.

6 Gezondheid

Binnen het maatschappelijk thema "Gezondheid" valt een tweetal crisistypen. Het gaat om de volgende typen:

- Bedreiging volksgezondheid; Het betreft hier (plotselinge) gebeurtenissen, inzichten in of vermoedens over een directe bedreiging van de gezondheid van een grote groep personen, echter zonder veel ziektegevallen.
- Epidemie. Hieronder verstaat men een uitbraak van een ziekte, soms met onbekende oorzaak. Veelal is er sprake van een infectieziekte. Een wereldwijde epidemie (een pandemie) valt hier ook onder. De grieppandemie is hier een goed voorbeeld van.

De GGD, en in het bijzonder de afdeling Infectieziektebestrijding van de GGD, heeft jarenlange ervaring met epidemieën op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Hierbij wordt gebruik gemaakt van landelijke richtlijnen per ziektebeeld. Deze zijn opgesteld door het RIVM.

6.1 Bedreiging volksgezondheid

Een bedreiging van de volksgezondheid kan gaan om gezondheidsklachten bij een groot aantal personen ten gevolge van een gemeenschappelijke oorzaak. Het kan ook gaan om een bedreiging ten gevolge van het vrijkomen van giftige stoffen na een incident, dit wordt echter elders behandeld.

In de landelijke Handreiking worden voor het crisistype 'bedreiging volksgezondheid' de volgende incidenttypen uitgewerkt:

1. besmettingsgevaar via contactmedia;
2. feitelijke grootschalige besmetting (nog) zonder ziekteverschijnselen;
3. besmettelijkheidgevaar vanuit buitenland;
4. besmettelijkheidgevaar in eigen regio;
5. dierziekte overdraagbaar op mens.

Al deze incidenttypen kunnen uitmonden in het crisistype ziektegolf. Met name dan zal het incident grote impact hebben op de regio.
Voor de collectieve preventieve zorg rond infectieziekten en de kwaliteit van voedingsmiddelen bestaan afdoende landelijke regelingen in combinatie met de reguliere gezondheidszorg. Naast bovenstaande incidenttypen kan ook de indeling gemaakt worden in 'besmettelijke ziekte' en 'niet besmettelijke ziekte'. In paragraaf 6.2 wordt deze laatste indeling gehanteerd.

Het is niet goed te voorspellen welke besmettelijke ziekten in de toekomst tot een bedreiging van de volksgezondheid kunnen leiden. Wel zijn er trends waar te nemen in het voorkomen van bepaalde infectieziekten. Zo is er een toename te zien in het voorkomen van de ziekte van Lyme. Dit is echter een zeer geleidelijk proces. Het RIVM verzorgt de monitoring en eventuele maatregelen zullen op landelijk niveau bepaald worden.

6.1.5 Dierziekte overdraagbaar op mens

Dierziekten die overdraagbaar zijn van dier op mens worden zoönosen genoemd. De meeste dierziekten zijn niet besmettelijk voor de mens of niet gevaarlijk. Op dit moment heersen er in Nederland weinig ziekten die van dier op mens kunnen overgaan. Dit komt door de intensive controles op dieren en voedsel. Maar door het grote aantal dieren dat in Nederland dicht op elkaar leeft is er wel een continu risico op een zoönose. Het is daarom belangrijk om hier erg alert op te blijven.
Voorbeelden hiervan zijn Q-koorts, vogelgriep en BSE.

Daarnaast kunnen zoönosen ook overspringen van (wilde) dieren in de vrije natuur. Het merendeel van de zoönosen is afkomstig van dieren in de vrije natuur. Het gaat dan bijvoorbeeld om de Ziekte van Weil of om de Ziekte van Lyme.
Zoönosen zijn zeer divers en elke uitbraak is uniek. Voorbeeld: een uitbraak kan sterk lokaal voorkomen (teken in een park), regionaal (Q-koorts-uitbraak) of zelfs (inter)nationaal (grieppandemie met een vogelgriepvirus).

Een beperkt lokaal probleem wordt niet verder uitgewerkt vanwege de kleinschaligheid en beperkte gevolgen; een (inter)nationale zoönose met mens-op-mens transmissie wordt beschreven onder epidemie. Als scenario wordt een regionaal probleem beschreven.
De Nederlandse veesector wordt intensief gecontroleerd op ziekten door de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit). Bij ziekte worden passende maatregelen genomen door de NVWA.

Grote delen van de regio Gelderland-Zuid hebben een agrarische bestemming. In alle gemeenten bevinden zich veehouderijen.

Scenario: dierziekte overdraagbaar op mens
De recente Q-koorts problematiek is een goed voorbeeld van een zoönose. Q-koorts is een bacterie waarvan al bekend was dat deze uitbraken van ziekte onder mensen kan veroorzaken. Meestal betreft dit een individuele boerderij waar in korte tijd in een beperkt geografisch gebied een aantal omwonenden en werknemers ziek wordt (dit wordt niet verder uitgewerkt, want dit behoort tot de dagelijkse taken van de GGD).

In 2007 bleek dat er sprake was van een sterk verhoogd aantal mensen met Q-koorts in Noord-Brabant en enige tijd later (2008 en 2009) ook de omliggende regio's (waaronder Gelderland-Zuid). Inmiddels was duidelijk geworden dat een groot aantal geiten- en schapenboerderijen besmet was met Q-koorts (dit had de NVWA getest) en dat in de gehele regio een sterk verhoogd aantal personen de ziekte Q-koorts had. In de regio Gelderland-Zuid zijn in 2007 12 personen, 2008 112, 2009 107 en in de 1e helft van 2010 39 personen met Q-koorts bij de GGD gemeld. Voorheen ontving de GGD maar 1 tot 2 meldingen per jaar. Het aantal gemelde gevallen is een onderschatting, want ongeveer de helft van de besmette personen krijgt geen klachten. Het totaal aantal besmette personen zal derhalve ongeveer twee keer zo hoog liggen.

Hoewel veel personen ziek waren, is het aantal ziekenhuisopnames beperkt gebleven tot 30 personen in 2009 en 12 in 2010. De medische voorzieningen konden hier goed in voorzien. Deze patiënten waren echter wel flink ziek wat leidde tot o.a. langdurige opnames op de Intensive Care. Een paar personen zijn tijdens dit ziekteproces overleden, zij hadden allen onderliggend lijden. Mogelijk heeft Q-koorts dit proces versneld. De GGD'en voorzagen alle huisartsen van informatie, dit leidde tot bewustwording onder huisartsen. Hierdoor worden inmiddels de meeste besmette personen al in een vroegtijdig stadium ontdekt en behandeld.

Op basis van de bevindingen van de GGD'en zijn uiteindelijk door het (toenmalige) Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI) en NVWA maatregelen genomen. Bedrijven van schapen en geiten worden sinds de start van de uitbraak regelmatig getest op Q-koorts. Besmette bedrijven hebben een fokverbod en mogen geen bezoekers meer ontvangen. Omwonenden worden geïnformeerd. Het aantal gevallen van Q-koorts bij mensen begint nu af te nemen. De maatregelen lijken effectief. De uitbraak leidde wel tot onrust in de regio waar de ziekte voorkwam. Ook landelijk kwam flinke media-aandacht op gang, hetgeen leidde tot veel extra vragen. Behalve de gezondheidsdiensten (GGD, huisartsen, ziekenhuizen) hebben ook de veterinaire sector (NVWA, dierenartsen, besmette bedrijven) en bestuurders (NVWA, ELI, gemeenten) zich beziggehouden met de bestrijding van Q-koorts.

Terugkijkend blijkt dat zoönosen vaak een lange aanlooptijd hebben. Vaak heeft de veroorzaker van de ziekte zich al over de regio verspreid voordat mensen ziek worden. Daarna duurt het nog enige tijd voordat duidelijk wordt dat er meer mensen ziek zijn dan normaal. De bestrijding is vaak lastig. Het aantal ziektegevallen blijft in dit scenario beperkt (anders geldt scenario epidemie), maar er is wel sprake van onrust.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.21 – Beoordeling scenario 'Dierziekte overdraagbaar op mens'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	B
2.1	Doden	B
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	-
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	A/D (varieert sterk per uitbraak. In het risicodiagram is uitgegaan van A)
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	C
5.3	Sociaal psychologisch impact	B
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	D

6.2 Ziektegolf

Een ziektegolf is een wijdverspreide uitbraak van een ziekte of een groot aantal gevallen van een ziekte in één enkele gemeenschap of in een bepaald gebied.

In de landelijke Handreiking worden twee incidenttypen genoemd:
1. ziektegolf besmettelijke ziekte;
2. ziektegolf niet besmettelijke ziekte.

Ad 1. Met een 'ziektegolf besmettelijke ziekte' wordt gedoeld op ziekten die van mens op mens of van dier op mens overdraagbaar zijn; de zogenaamde infectieziekten. De overdracht vindt plaats doormiddel van micro-organismen, zoals bacteriën, virussen, schimmels of parasieten. Dit kan via besmette personen (contact), voeding, water, hoesten of insecten. Er is verder onderscheid te maken tussen infectieziekten afkomstig van dieren en infectieziekten die alleen bij mensen voorkomen.

Ad.2. Bij 'niet-besmettelijke ziekte' wordt gedoeld op toxines. Toxines zijn chemische, giftige stoffen die gemaakt worden door bacteriën. Voorbeelden zijn botulinetoxine (botulisme) en de toxines geproduceerd door blauwalgen.

Voor specifieke uitbraken van infectieziekten zijn door de GHOR Gelderland-Zuid in samenwerking met de GGD'en regionale draaiboeken opgesteld. De volgende draaiboeken zijn operationeel:
- pokken
- SARS
- meningokokken
- Influenzapandemie

Voor de uitwerking van deze deelonderwerpen zal zo veel mogelijk aangesloten worden bij de regionale draaiboeken van GGD'en in Gelderland-Zuid. Ook voor de uitwerking van het scenario wordt hierbij aangesloten. Daarnaast is het regionale generieke draaiboek infectieziektecrises ontwikkeld door de GGD en de GHOR; dit is toepasbaar op alle grote uitbraken van een besmettelijke ziekte.

Infectieziekten verschillen wezenlijk van andere rampen. Bij rampen door chemische of radiologische oorzaken zal de aanloop naar het incident kort zijn, besmettelijke ziekten kennen doorgaans een langere aanloopperiode. Hierdoor bestaat er meer gelegenheid om voorbereidende maatregelen te treffen.

Uitzondering hierop is bijvoorbeeld een voedselinfectie of drinkwaterbesmetting door toxines of bacteriën, waarbij in een tijdsbestek van uren of dagen veel mensen ziek kunnen worden. Ook het

plotseling bekend worden van een langer bestaand probleem kan leiden tot acute onrust, met noodzaak tot direct optreden.

Ook is er een kans op maatschappelijke en politieke onrust. Dit is het geval bij (dreiging van) een grootschalige infectieziekte-uitbraak, waarbij relatief veel onduidelijkheden spelen, en waarbij er geen of slechts beperkte middelen zijn om de ziekte te bestrijden. In het geval van grote onrust is het wenselijk de bestrijding van de infectieziekte-uitbraak multidisciplinair en vanuit de systematiek van de rampenbestrijding aan te pakken. Naast het Ministerie van VWS, is dan tevens het Ministerie van BZK als systeem-verantwoordelijke van de crisisbeheersing betrokken. Naast bronbestrijding via de structuur van de infectieziektebestrijding is er dan gelijktijdig sprake van effectbestrijding vanuit de rampbestrijdingsstructuur met daarin een rol voor de GHOR. Voorbeeld hiervan is de Mexicaanse Griep.

Factoren van invloed op beleid
Een aantal factoren is van invloed op de regionale aanpak van een crisis door een besmettelijke ziekte:

- de aard van de ziekte (verschijnselen, ernst) en het aantal sterfgevallen (mortaliteit)
- de omvang van de epidemie (lokaal, regionaal, landelijk) en de snelheid en omvang van verspreiding (attack rate)
- de mate van onduidelijkheid over het verdere beloop (bekende ziekte of nieuwe ziekte)
- De mogelijkheden tot preventie of behandeling (is er een vaccin?)

Bij de grieppandemie scenario's van het nationale veiligheidsbeleid (van het ministerie van Veiligheid en Justitie) wordt uitgegaan van een wereldwijde uitbraak van griep, veroorzaakt door een nieuw influenzavirus.

Zorgbehoefte bij ziektegolf
Bij de ontwikkeling naar een ziektegolf of pandemie nemen zorgbehoeften vanuit de samenleving toe. Belangrijke aandachtspunten vanuit het perspectief van geneeskundige zorg en primaire levensbehoeften zijn[19]:

- Verandering in vraag naar geneeskundige producten en diensten. Hieronder kan worden verstaan:
  - Bedden- en IC-capaciteit van ziekenhuizen, evt. beademingsapparatuur
  - Vraag naar huisartsenzorg, ook buiten kantooruren
  - Bij een (zeer) hoog sterftecijfer: de capaciteit van opslag van stoffelijke overschotten
  - Toename zelfzorgbehoefte, bijvoorbeeld medicatie, hygiënemiddelen en toename vraag naar kennis en advies
  - Toename psychosociale hulpvragen als gevolg van sterfte in de directe omgeving
  - Toename van angst, spanning, onrust, protest, geweld. Burgers zijn bang voor besmetting en doen een beroep op schaarse geneeskundige hulp, waardoor zorgtoewijzing (wie wel en wie niet) tot emoties leidt.
- Verandering in vraag naar primaire levensbehoeften:
  - Toename in vraag naar (levens)middelen aan huis
  - Toename in vraag naar houdbare voeding en zelfzorgartikelen (schaarste door hamstergedrag, productieproblemen en logistieke problemen)
  - Toename in vraag naar energie, drinkwater en communicatiemiddelen (ICT) in woningen
  - Toename in vraag opvang en verzorging van zieken, dak- en thuislozen

Bij rampen met besmettelijke ziekten is niet altijd sprake van direct zichtbare gezondheidseffecten. De gevolgen zijn soms pas na enige tijd duidelijk. Dat betekent dat vooral de surveillance (het systematisch verzamelen van gegevens over bacteriën en virussen) een belangrijke rol speelt bij de detectie van dit type rampen.

Een ziektegolf heeft geen regio specifieke spreiding al ligt het voor de hand dat het aantal ziektegevallen in de dichtbevolkte gebieden hoger zal uitvallen, en dat dierziekten een grotere

[19] Ontleend aan het samengesteld Maatschappelijk Scenario Grieppandemie Nederland

bedreiging is in gebieden waar deze dierpopulatie zich bevindt. In de regio van GGD Rivierenland bevindt zich een deel van de Biblebelt. In deze streek laat een deel van de inwoners zich niet vaccineren om religieuze gronden, wat leidt tot een lage vaccinatiegraad. Dit kan een extra risico met zich meebrengen voor ziekten die d.m.v. vaccinatie bestreden kunnen worden.

6.2.1 Scenario ziektegolf besmettelijke ziekte

Scenario's voor besmettelijke ziekten zijn moeilijk te geven, omdat elke uitbraak uniek is. Als voorbeeld is gekozen voor Mexicaanse Griep, omdat hier sprake is van een wereldwijde verspreiding van een nieuwe infectieziekte; een pandemie.

Scenario: grieppandemie (mild en ernstig)

In het buitenland (b.v. Mexico) wordt een nieuwe infectieziekte beschreven. Er zijn meerdere ziekenopnames en tot wel 50% hiervan overlijdt. De eerste gegevens zijn onduidelijk en op meerdere wijzen te interpreteren. Op landelijk niveau (RIVM) worden direct maatregelen genomen om introductie in Nederland te voorkomen. De GGD'en spelen hierbij een centrale rol.
Na enige tijd weet de ziekte zich toch te verspreiden in Nederland en op grotere schaal worden mensen ziek. Afhankelijk van de mate van besmettelijkheid (attack rate) en ernst van ziekte (aantal dagen ziek, overlijden, ernst aandoening) is een deel van de bevolking een bepaalde periode ziek thuis (tot wel 50% van de bevolking). Ook zijn mensen opgenomen in het ziekenhuis.
De huisartsenzorg weet zich redelijk te handhaven doordat praktijken tijdelijk samenwerken, maar hebben 4x zoveel bezoekers als normaal. De IC-afdelingen van ziekenhuizen liggen vol en er is geen plaats meer voor nieuwe opnames. Er overlijden meer mensen dan gemiddeld. Bij een deel van hen is dit aan de nieuwe infectieziekte, bij een ander deel wordt dit vermoed op basis van de klachten (maar wordt nooit bewezen). Er is volop media-aandacht, maar van grootschalige paniek lijkt geen sprake. Wel bellen verontruste burgers met GGD'en en huisartsen met vragen. Ook zorginstellingen hebben te maken met uitbraken van de ziekte onder hun bewoners en personeel.

Ondertussen komen antivirale middelen beschikbaar en is een vaccin in ontwikkeling. De eerste medicijnen worden ingezet om ernstig zieken te behandelen; hierdoor overlijden minder mensen. Als de uitbraak al enige tijd loopt is het vaccin op grote schaal beschikbaar en wordt in 2 weken tijd een deel van de Nederlandse bevolking door de GGD’en en huisartsen gevaccineerd. Hierna neemt het aantal ziektegevallen sterk af.

Kenmerkend voor dit soort uitbraken is dat gezondheidsprofessionals van GGD en RIVM als eerste betrokken zijn bij de bestrijding; met name het voorkomen van introductie in Nederland. Ook geven zij adviezen aan zorgmedewerkers over hoe te handelen. Dit geldt zowel landelijk als regionaal. Er is vaak veel media-aandacht. Bij grote uitbraken met een uitgebreid ziekteproces zal de zorgvraag vrijwel altijd het zorgaanbod overstijgen. De effecten van de pandemie blijven niet beperkt tot het individu; door ziekteverzuim en noodzakelijke verzorging zal er meer uitval van menskracht optreden. Vooral de volksgezondheidzorg zal te maken krijgen met een hogere werkdruk door toename van hulpvraag en op minder beschikbare hulpverleners (zij zijn zelf ziek).

In het Operationeel Deeldraaiboek 3, Bestrijding Influenzapandemie is een scenario uitgewerkt voor een influenzapandemie. Dit scenario wordt ook voor het Risicoprofiel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid als uitgangspunt genomen. Hierbij moet opgemerkt worden dat cijfers in werkelijkheid zullen afwijken, afhankelijk van de hierboven genoemde factoren.

Het ziekteverloop van een influenzapandemie is bij niet exact te voorspellen. Naast de genoemde factoren is ook de tijdsduur van de pandemie van belang. Voor Gelderland-Zuid is voor twee scenario's berekend wat de impact is voor de regio. Deze zijn hieronder weergegeven. In deze berekeningen worden de verschillende parameters gevarieerd. De scenario's zijn gebaseerd op een inwoneraantal van 520.000 mensen.

Berekening non-interventie-scenario

Overzicht aantallen zieken, ziekenhuisopnames per leeftijdscategorie en sterfgevallen gedurende een pandemische periode van 9 weken. Uitgaande van een non-interventie-scenario (geen vaccin, geen

antivirale middelen). Dit overzicht is op basis van een 25% attack rate. De berekening is afgerond naar gehele getallen en is indicatief.

Tabel B4.22 – Gevolgen pandemische periode 9 weken met 25% attack rate, non-interventie-scenario

	Aantal geïnfecteerde	Huisarts consulten	Aantal ziekenhuisopnames	Sterfte totaal
Cum.	129.880	32.469	348	146

Berekening op basis van een 50% attack rate (worst case scenario):

Tabel B4.23 – Gevolgen pandemische periode 9 weken met 50% attack rate, non-interventie-scenario

	Aantal geïnfecteerde	Huisarts consulten	Aantal ziekenhuisopnames	Sterfte totaal
Cum.	259.756	64.943	692	286

Berekening scenario Hagenaars
Cumulatief overzicht aantallen zieken, ziekenhuisopnames en sterfgevallen gedurende een pandemische periode van 12 weken. Dit aantal weken gebaseerd op de scenarioberekening van Hagenaars e.a. Deze tabel gaat uit van vaccinatie van hoog risicogroepen voordat de pandemie begint en een 25% attack rate. De cijfers zijn bij benadering.

Tabel B4.24 – Gevolgen pandemische periode 12 weken met 25% attack rate, scenario vaccinatie hoog risicogroepen

	Aantal geïnfecteerde	Huisarts consulten	Aantal ziekenhuisopnames	Sterfte totaal
Cum.	62.540	15.636	78	36

Idem bij een 50% attack rate (worst case):

Tabel B4.25 - Gevolgen pandemische periode 12 weken met 50% attack rate, scenario vaccinatie hoog risicogroepen

	Aantal geïnfecteerde	Huisarts consulten	Aantal ziekenhuisopnames	Sterfte totaal
Cum.	125.070	31.273	156	73

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling
Voor de impactbeoordeling is een mild en een ernstig scenario van een pandemie uitgewerkt. Deze scenario's zijn samengesteld uit de parameters zoals die in de berekeningen zijn benoemd. In de tabel zijn steeds beide scores per criterium opgenomen.

Tabel B4.26 – Beoordeling scenario 'Grieppandemie mild/ernstig'

	Impactcriteria	**Score mild scenario**	**Score ernstig scenario**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-	-
2.1	Doden	C	D
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C	D
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften)	A	E
3.1	Kosten	C	D
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	B	E
5.3	Sociaal psychologisch impact	E	E
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-	-
	Waarschijnlijkheid	**Score mild scenario**	**Score ernstig scenario**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	D	C

Uitbraak van infectieziekte onder niet-gevaccineerde groep
In de regio Rivierenland bevindt zich een aanzienlijke groep mensen die niet gevaccineerd is tegen infectieziekten. Deze categorie mensen (voornamelijk in de Biblebelt) beroept zich op gewetensbezwaar op religieuze gronden om zich niet te laten vaccineren. Het gaat bij deze uitbraken specifiek om ziekten waartegen in het rijksvaccinatieprogramma gevaccineerd wordt; bij gevaccineerde groepen komen geen grote uitbraken voor. Het gaat om ziekten zoals de bof, polio en mazelen.

Kenmerkend voor deze uitbraken is dat het meestal jongere mensen betreft. Zij zijn namelijk niet gevaccineerd en hebben de ziekte ook niet als kind doorgemaakt. Als de ziekte opnieuw wordt geïntroduceerd in de regio, verspreidt deze zich vervolgens onder de niet-gevaccineerde en dooft daarna uit. Deze uitbraken treden niet elk jaar op. Het duurt enige tijd voordat er (weer) genoeg vatbare personen zijn; pas als dat punt bereikt is én de ziekte opnieuw wordt geïntroduceerd kan zich een uitbraak voordoen. Dit beeld is per ziekte verschillend. De gevaccineerde populatie loopt weinig risico. Wel is er meestal veel media-aandacht voor deze uitbraken.

Bij deze uitbraken is een vaccin beschikbaar. In de praktijk echter maken weinig mensen gebruik van de mogelijkheid om zich (alsnog) te laten vaccineren, omdat ze om principiële gronden de vaccinatie weigeren. De mogelijkheden tot bestrijding zijn dan ook gering. Daarentegen is er wel mogelijkheid tot het geven van hygiëneadviezen. Het aantal slachtoffers blijft meestal ook gering, vanwege de beperkte omvang van de vatbare groep.

Dit scenario wordt niet verder uitgewerkt. De maatregelen en gevolgen zijn vergelijkbaar met een epidemie milde variant.

7 Sociaal-maatschappelijke omgeving

Binnen het maatschappelijk thema "Sociaal maatschappelijke omgeving" valt een drietal crisistypen:

1. Paniek in menigten
   - dit onderdeel is relevant in Gelderland-Zuid en wordt hierna verder uitgewerkt
2. Verstoring openbare orde
   - dit onderdeel is relevant in Gelderland-Zuid en wordt hierna verder uitgewerkt
3. Ingrijpende gebeurtenis
   - dit onderdeel is relevant in Gelderland-Zuid en wordt hierna verder uitgewerkt

7.1 Paniek in menigten

In de landelijke Handreiking wordt hier één incidenttype genoemd:

1. paniek tijdens grote festiviteiten, concerten en demonstraties

7.1.1 Paniek in menigten tijden grote festiviteiten, concerten en demonstraties

Tijdens bijeenkomsten zoals manifestaties, demonstraties of samenkomsten zijn veel mensen geconcentreerd aanwezig. Dit geldt ook voor drukbezochte winkelcentra, markten of bedrijfslocaties. Verstorende gebeurtenissen (zoals een ongeluk, aanslag of vechtpartij) kunnen leiden tot panieksituaties. Door een dergelijke gebeurtenis willen de aanwezigen zo snel mogelijk de locatie verlaten, waarvoor onvoldoende vluchtwegen beschikbaar zijn. Daardoor kunnen mensen in de verdrukking komen en onwel worden.

Hierbij zijn drie factoren van belang: veel aanwezigen op een beperkt grondoppervlak, het ingesloten zijn van de aanwezigen (beperkte bewegingsruimte) en de mogelijkheid van een zogenaamd 'trigger incident' waardoor de paniek ontstaat of wordt aangewakkerd.

In de regio wordt jaarlijks een breed scala aan evenementen georganiseerd. Hierbij kan worden gedacht aan:

- Nationale festiviteiten (bijvoorbeeld Bevrijdingsfestival, Koninginnedag)
- Locale/regionale festiviteiten (zoals bloemencorso's, carnaval)
- Sportevenementen
- Concerten/festivals
- Markten

De randvoorwaarden voor het ontstaan van paniek in menigten zijn: veel mensen op een kleine oppervlakte, beperkte bewegingsruimte/vluchtmogelijkheden en een 'trigger incident'.
Een trigger zet de paniek onder de menigte in gang. Dit kan een plotseling optredend incident zijn zoals, een explosie, een snel ontwikkelende brand, schietpartij, stroomuitval, technisch defect of massale vechtpartij. Paniek in menigten kan daarnaast ook ontstaan door berichtgeving (gerucht) over een dreiging (bijvoorbeeld een bommelding). Nadat paniek is uitgebroken kunnen aanvullende factoren bijdragen tot verergering van de situatie. Hierbij kan worden gedacht aan onduidelijkheid /gebrek aan informatie, het onwel worden van mensen, onduidelijke/ontbrekende vluchtwegen en externe prikkels (zoals het zichtbaar optreden van de politie). Vervolgens kunnen er slachtoffers en gewonden vallen door verdrukking, onder de voet lopen en verstikking.

Voor het inschatten van de belasting die een evenement genereert wordt regionaal een systematiek gehanteerd. In deze systematiek worden evenementen ingedeeld in drie categorieën op basis van criteria als grootschaligheid, duur, routering, kenmerken van de doelgroep (bezoekers) etc. De categorieën zijn al volgt benoemd:

- A-evenementen: minder belastend
- B-evenementen: belastend
- C-evenementen: zeer belastend

In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de C-evenementen die zijn weergegeven in de regionale evenementenkalender 2015.

Tabel B4.27 – Overzicht regionale C-evenementen in 2015

Maand	Evenement	Locatie
Maart	Stevensloop	Nijmegen
April	Rodekruisbloesemtocht	Geldermalsen
Mei	Marikenloop	Nijmegen
	Emporium	Wijchen
Juni	Fortarock	Nijmegen
	Down the Rabbit Hole	Beuningen
	Oafers Weekend	Druten
Juli	Vierdaagsefeesten	Nijmegen
	Internationale 4-Daagse marsen	Nijmegen
	Doorkomst 4-Daagse	Wijchen/ Beuningen
	Doorkomst 4-Daagse	Berg en Dal
	Kamp Heumensoord, 4-Daagse	Nijmegen
	Concert Mumford and Sons Goffert	Nijmegen
Augustus	We Love The 90's	Nijmegen
	Kings of Hardstyle	Nijmegen
	Dag van Druten	Druten
September	King of the Street	Geldermalsen
	Appelpop	Tiel
	Fruitcorso en tentoonstelling	Tiel
Oktober	Paardenmarkt, kermis en warenmarkt	Maasdriel
November	Zevenheuvelenloop	Nijmegen/Berg en Dal

Het feit dat de A/B-evenementen volgens de regionale systematiek als minder belastend worden beschouwd wil niet zeggen dat de waarschijnlijkheid van paniek in menigten kleiner is. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat de organisatie omtrent een A/B-evenement veel professioneler inspeelt op mogelijke incidenten, terwijl dat bij de andere categorieën in mindere mate het geval zou kunnen zijn.

Hooligans
In haar rapportage over de strandrellen in Hoek van Holland neemt onderzoeksinstituut COT een aantal bevindingen over van het RIO (de Regionale Informatie Organisatie van het korps Rotterdam-Rijnmond). De RIO constateert dat bepaalde groepen hooligans zich steeds meer buiten de aan voetbal gerelateerde evenementen manifesteren en zich schuldig maken aan ernstige geweldsdelicten. Vooral tijdens grote evenementen vormt de aanwezigheid van hooligans een bedreiging van de openbare orde en veiligheid. Zonder ogenschijnlijk enige aanleiding plegen zij vaak zware mishandelingen en openlijk geweld tegen andere groepen, burgers en politie.

Scenario: paniek in menigten
Op een warme zomeravond wordt het X festival gehouden waarbij ca. 20.000 bezoekers aanwezig zijn, die zich voornamelijk nabij de podia concentreren.
In de loop van de avond vindt een opstootje plaats tussen twee groepen rivaliserende hooligans. Door deze plotselinge wending en de schijnbaar grote groep betrokkenen vluchten de mensen weg van het incident.

De aanwezige veiligheidsmedewerkers kunnen niet doordringen in de mensenmassa en de situatie escaleert. Onder de bezoekers breekt paniek uit. Mensen stormen naar de uitgang/ingang en zijn niet op de hoogte van extra aanwezige vluchtwegen. Doordat de toegangspoortjes niet zijn berekend op de massale uitstroom komen mensen in de verdrukking. De paniek wordt verder aangewakkerd doordat mensen onwel worden en schrikken van de arriverende Mobiele Eenheid (ME), die de vechtpartij wil bezweren. Bezoekers vallen, zijn niet meer in staat op te staan en worden onder de voet gelopen.

Gevolg is dat er een aantal doden en vele (ernstig) gewonden vallen. Gewonden kunnen niet adequaat worden geholpen door de aanwezige hulpdiensten door de grote toevoer van gewonden en de slechte bereikbaarheid door de menigte.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.28 – Beoordeling scenario 'Paniek in menigten'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	B
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	-
5.3	Sociaal psychologisch impact	C
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	-
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	C

7.2 Verstoring openbare orde

In de landelijke Handreiking worden hier een drietal incidenttypen genoemd:

1. rel rondom demonstraties en andere manifestaties;
2. gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden;
3. maatschappelijke onrust en buurtrellen.

De redenen voor het ontstaan van grootschalige ongeregeldheden zijn meer sociaalpsychologisch dan technisch van aard. Het gaat dan bijvoorbeeld om demonstraties met een politiek karakter of kerntransporten.

De effecten van dergelijke ongeregeldheden kunnen zijn: agressie jegens gezag in het algemeen en de politie in het bijzonder, beperkt mechanisch letsel, grote materiële schade aan straatmeubilair en particuliere eigendommen (winkeliers), zeer veel overige aanwezigen.

7.2.1 Rel rondom demonstraties en andere manifestaties

In Gelderland-Zuid zijn er tot dusver weinig (politieke) demonstraties en is de omvang beperkt. Er zijn evenmin bijzondere objecten (ambassades etc.) of 'megaprojecten' waardoor er een grotere kans op verstoringen van de openbare orde zou zijn. Hoewel in een stad met een omvang van Nijmegen (en bijbehorende grootstedelijke aandachtspunten) altijd een bepaalde kans bestaat op openbare-ordeproblemen in wijken, is er op dit moment geen aanleiding om te denken dat deze kans groter is dan in steden van vergelijkbare omvang.

Uitgaande van deze verkenning is in Nijmegen de kans op 'verstoring van de openbare orde' niet groter dan in steden van vergelijkbare omvang. Op dit moment heeft Nijmegen geen wijken waar sprake is van grote sociale spanningen.

7.2.2 Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden

Binnen de regio Gelderland-Zuid is de voetbalclub NEC (Nijmegen) actief in de Eredivisie en Achilles '29 (Groesbeek) in de Eerste Divisie. Op beide niveaus kan sprake zijn van risicowedstrijden, waarbij de Eredivisie over het algemeen meer risico met zich mee brengt dan de Eredivisie. Daarnaast zijn er twee clubs actief in de Topklasse, het hoogste amateurniveau: De Treffers (Groesbeek) en FC Lienden (Lienden). De ervaring leert dat aan deze wedstrijden weinig tot geen risico's verbonden zijn.

Om de doorstroom tussen het amateur- en profniveau te bevorderen, komt er met ingang van het seizoen 2016/2017 een Tweede Divisie bij. Het is de verwachting dat als gevolg van promotie- en degradatiebewegingen ook de Tweede Divisie meer risico's met zich mee zal brengen dan de Topklasse (die naast de Tweede Divisie blijft bestaan).

Scenario: verstoring openbare orde

Het maatgevend scenario is het ontstaan van rellen tijdens een risicowedstrijd van NEC.

Voetbalsupporters trekken de binnenstad in om daar vernielingen aan te richten. Bij vechtpartijen vallen tientallen slachtoffers.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.29 – Beoordeling scenario 'Gewelddadigheden rondom voetbalwedstrijden'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	-
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	B
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	-
5.3	Sociaal psychologisch impact	C
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	A
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	C

7.2.3 Maatschappelijke onrust en buurtrellen

Een ingrijpende gebeurtenis zoals een misdrijf heeft vaak grote gevolgen. In de eerste plaats natuurlijk voor de mensen die er mee te maken hebben. Daarnaast kan zo'n zaak ook invloed hebben op de (wijde) omgeving. Het delict en de gevolgen kunnen zorgen voor maatschappelijke onrust, bijvoorbeeld in een wijk of binnen een gemeenschap. Vooral als er etniciteit bij betrokken is kan er onrust ontstaan De media kan een aanjager van onrust zijn. De problematiek zal in eerste instantie vooral liggen in de openbare orde sfeer. Dergelijke ingrijpende gebeurtenissen hebben vaak als gevolg dat meerdere partijen in de rampbestrijdingsorganisatie goed met elkaar moeten communiceren. Binnen de huidige rampbestrijdingsorganisatie weten de kolommen elkaar goed te vinden.

Echter indien de gemeente wordt geconfronteerd met onrust met een etnische component, zorgt dat voor maatschappelijke onrust en wordt de gemeente met nog meer partijen geconfronteerd zoals scholen, slachtofferhulp en maatschappelijk werk. Dit vraagt een goede afstemming en coördinatie wat meer gericht op de welzijnsorganisaties binnen de gemeente. Dit is vaak een langdurig traject.

De randvoorwaarde voor het ontstaan van een verstoring van de openbare orde is een verhoogde media-aandacht gericht op de etniciteit, na een incident. Er kan hierdoor een stijgende onrust ontstaan onder de bevolking, uiteindelijk leidend tot verstoring van de openbare orde.

Scenario: ingrijpende gebeurtenis

Er vindt een gebeurtenis plaats (bijv. aanhoudingen van personen van een bepaalde etnische bewonersgroep) dat lokaal een sterke impact heeft. In de media krijgt niet zozeer het incident waarvoor de verdachten zijn aangehouden de aandacht, maar juist de etniciteit veel en voortdurende aandacht waardoor spanningen ontstaan tussen bevolkingsgroepen en tussen bevolkingsgroepen en de lokale overheid c.q. politie.

Er ontstaat grootschalige onrust door voortdurende berichtgeving. Men is bang dat mogelijk etnische onrust zal ontstaan. De gevolgen van die gebeurtenis (dreigen te) leiden tot ernstige maatschappelijke onrust. De kans is groot dat door wapengebruik of inrijden met auto´s op personen er meerdere gewonden en zelfs doden kunnen gaan vallen. Ook bestaat de kans dat er demonstraties ontstaan waarbij groepen door de stad trekken en mogelijk vernielingen gaan aanrichten. Hierdoor is naast het proces ordehandhaving van de politie, het informeren van de bevolking een belangrijk aandachtspunt dat geregeld moet worden. In tijd gezien is het mogelijk om de hulp en de taken te plannen (echter niet zonder bijstand van politie uit het hele land).

Bij rampen of calamiteiten is er een acute gebeurtenis die de normale, dagelijkse situatie overstijgt. De vraag om hulp is binnen korte tijd groter dan het normale aanbod. Er moet op gezag van het openbaar bestuur een hulporganisatie worden opgezet die snel is te mobiliseren.

Impact- en waarschijnlijkheidsbeoordeling

Tabel B4.30 – Beoordeling scenario 'Ingrijpende gebeurtenis'

	Impactcriteria	**Score**
1.1	Aantasting integriteit grondgebied	-
2.1	Doden	A
2.2	Ernstig gewonden en chronische zieken	C
2.3	Lichamelijk lijden (gebrek aan primaire levensbehoeften	-
3.1	Kosten	C
4.1	Langdurige aantasting natuur en milieu	-
5.1	Verstoring van het dagelijkse leven	B
5.3	Sociaal psychologisch impact	C
6.1	Aantasting cultureel erfgoed	A
	Waarschijnlijkheid	**Score**
	Kans op gebeurtenis per 4 jaar	D

Brief aan de raad - Gegevens werkcorporaties instroom uitstroom subsidie en . . .

Ingekomen stuk D9 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
8 december 2015	MO10/15.0012412	Jona Overmars
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Gegevens werkcorporaties		(024) 3299023

Geachte leden van de raad,

In het voorjaar van 2015 heeft u schriftelijke vragen over werkcorporaties gesteld aan de verantwoordelijke portefeuillehouder. Eén van deze vragen betrof een overzicht van de instroom, uitstroom, subsidie en trajectvergoeding per werkcorporatie.

Wij hebben u eerder aangegeven dat deze gegevens moeilijk beschikbaar gemaakt konden worden, waardoor er veel tijd nodig was om de gevraagde gegevens te leveren. Inmiddels zijn deze gegevens beschikbaar en lichten wij ze in deze brief toe. Daarmee geven wij ook invulling aan de toezegging van de portefeuillehouder, gedaan tijdens de Politieke Avond van 4 november, om de gegevens aan te leveren.

De cijfers bevestigen het beeld dat wij eerder aan u hebben gecommuniceerd. Ongeveer 15% van de deelnemers aan trajecten bij werkcorporaties heeft per november 2015 werk, ongeveer 13% is uitgestroomd door een andere reden (verhuizing, geen inlichtingen/niet voldaan aan inlichtingenplicht/niet verschenen, studie, AOW, Wajong, detentie, overlijden), 71% heeft nog een uitkering bij de gemeente Nijmegen.

In de werkcorporaties is in de periode 2011-2014 ongeveer 3,5 miljoen euro geïnvesteerd. Dit moet echter niet gezien worden als de ‘prijs’ van een relatief klein aantal trajecten, die in betaald werk hebben geresulteerd, maar als een investering in honderden mensen, die daardoor kansen hebben gekregen die ze niet gehad zouden hebben als ze niet hadden deelgenomen aan een dergelijk traject. De kosten per traject zijn ongeveer € 4000, voor begeleiding en scholing. Daarnaast is er in de werkcorporaties ongeveer € 1,1 miljoen aan opstartsubsidies geïnvesteerd. Dat was noodzakelijk om een infrastructuur met voldoende geschikte leerwerkplekken op te bouwen.

Het feit dat de trajecten bij werkcorporaties relatief weinig uitstroom naar werk hebben opgeleverd, hebben wij in de afgelopen jaren al een aantal keer toegelicht aan uw raad. De doelstelling bij de start van de werkcorporaties was vooral het realiseren van uitstroom naar werk, in de praktijk bleek dit niet haalbaar. Het accent is verschoven van ‘uitstroom’ naar ‘ontwikkeling’.

Brief aan de raad - Gegevens werkcorporaties instroom uitstroom subsidie en . . .

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

De werkcorporaties hebben er toe geleid dat wij een groot aantal mensen de kans hebben gegeven om zich te ontwikkelen op een goede leerwerkplek met begeleiding. We zijn er van overtuigd dat het zinvol is en blijft om dergelijke trajecten aan te bieden aan mensen met weinig kans op het (op korte termijn) vinden van betaald werk. Uw raad heeft deze keuze ook gemaakt, door het aannemen van het voorstel ‘Beleidskader ontwikkeltrajecten’.

Tussen de verschillende werkcorporaties zijn verschillen, die in de gepresenteerde cijfers goed zichtbaar worden. De meeste werkcorporaties hebben ongeveer 20% uitstroom naar werk. Enkele werkcorporaties zijn gericht op een bedrijfstak waarin relatief veel kans is op een reguliere baan. Met de juiste begeleiding en een beroepsgerichte opleiding, is het de deelnemers dan ook relatief vaak gelukt om na een geslaagd traject bij een werkcorporatie, een baan te vinden.

Er zijn ook een aantal werkcorporaties actief in een branche waar de kansen op regulier werk lager liggen. Bovendien is daar vaak sprake van de verschuiving in doelstelling die wij eerder hebben toegelicht: niet zo zeer het vinden van werk, als wel het ontwikkelen van de deelnemers staat centraal. Ook speelt een rol bij het behalen van een bepaald resultaat, dat sommige werkcorporaties qua kwaliteit van de begeleiding tekort schoten. Het verkrijgen van cijfermatige of andere ‘harde’ gegevens is één van de speerpunten in de beleidsnotitie over ontwikkeltrajecten.

De cijfers zijn, met toelichting, in de bijlage opgenomen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: cijfers werkcorporaties

Brief aan de raad - Gegevens werkcorporaties instroom uitstroom subsidie en . . .

Bijlage: gegevens werkcorporaties

Er zijn 16 werkcorporaties in deze inventarisatie opgenomen, die in de periode 2011-2014 van start zijn gegaan. Voor deze werkcorporaties hebben we in onze systemen de mensen gezocht (op BSN-nummer) die een traject bij een werkcorporatie hebben gedaan. Van deze mensen hebben we vervolgens onderzocht of ze per november 2015 nog een uitkering hebben, of uitgestroomd zijn uit de uitkering (en wat dan de reden van uitstroom is: werk of een andere reden). Deze benadering leidt tot een overzicht dat een reëel beeld geeft van de omvang en resultaten van de werkcorporaties: hoeveel mensen zijn er (minimaal) ingestroomd bij de werkcorporaties, en hoeveel van deze mensen hebben per november 2015 nog een uitkering.

We hebben reeds eerder aangegeven dat we helaas niet over een volledige gegevensset over de werkcorporaties beschikken, op de manier zoals gevraagd is in de schriftelijke vragen van januari 2015. Met de mogelijkheden die we in het kader van het beantwoorden van deze vraag hadden, hebben we voor deze benadering gekozen. Deze benadering kent, zoals bij elke methode van gegevensverzameling, enkele beperkingen:

- De gegevens zijn gebaseerd op het combineren van verschillende registratiesystemen. In de afgelopen jaren zijn er wisselingen geweest in het gebruikte registratiesysteem, waardoor er niet één systeem is, waarin alle gegevens zijn te raadplegen. Daarnaast is het zo dat niet alle velden in de registratiesystemen 100% gevuld zijn. Door deze beperkingen zijn de gepresenteerde cijfers niet helemaal volledig: er kan een traject bij een werkcorporatie hebben plaatsgevonden, dat niet in deze registratie is opgenomen. Omdat dit ook niet meer betrouwbaar te ‘repareren’ is, hebben we gekozen voor het vermelden van deze gegevens. U kunt deze gegevens zien als een ondergrens: het vermelde aantal trajecten heeft zeker plaatsgevonden, en de uitstroom naar werk is het minimum aan uitstroom naar werk. Afwijkingen ten opzichte van de werkelijkheid zijn mogelijk, maar dan zou dat betekenen dat er meer trajecten zijn geweest, en dat die vaker tot uitstroom naar werk hebben geleid.
- Het is mogelijk dat mensen na een traject bij een werkcorporatie, een korte periode gewerkt hebben, en daarna weer een uitkering hebben moeten aanvragen. Daardoor is het aantal mensen dat werk heeft gevonden na het traject bij een werkcorporatie, in werkelijkheid iets hoger dan de cijfers aangeven. Dit gaat hooguit om enkele tientallen mensen die in deze gegevens zijn opgenomen.
- Tegelijk is het zo dat het uitstroomcijfer moeilijk te relateren is aan het effect van het traject: er zijn mensen die direct na een werkcorporatietraject werk hebben gevonden, maar er zijn ook mensen die geruime tijd na het afronden van het traject werk hebben gevonden. Het is dan moeilijk om te zeggen wat de relatie tussen het werkcorporatietraject, en het vinden van werk is geweest.

Specifieke toelichting op enkele cijfers over de trajecten:

- Stichting DON heeft volgens de cijfers in 2014 een instroom van 44 trajecten. Dit betreft echter een administratieve omzetting (een aantal lopende trajecten is op begindatum 1-1-2014 gezet), een deel van deze mensen was al eerder ingestroomd.
- Sommige mensen hebben twee trajecten gedaan, dit verklaart waarom de 596 trajecten te koppelen zijn aan 560 mensen.
- Van de kolom ‘Nog in uitkering’, is een aantal mensen ook nog in traject bij een werkcorporatie. Deze mensen zijn bijvoorbeeld in de loop van 2014 ingestroomd, doen een traject van twee jaar, en stromen dus pas in 2016 uit. Dit cijfer bevat dus mensen die uiteindelijk naar werk zullen uitstromen. Als we dit mee zouden kunnen tellen, zou het resultaat ‘uitstroom naar werk’ dus iets hoger uitkomen dan nu vermeld is.
- Salus Home & Living is failliet gegaan, waardoor er geen instroom meer is geweest in 2014.

Specifieke toelichting op de financiële cijfers:

- De trajectkosten kunnen niet meer volledig op BSN-niveau uit onze systemen gehaald worden. De vermelde cijfers zijn dus een schatting, maar wel voldoende nauwkeurig om een realistisch beeld te geven.

Hieronder is eerst nog een korte omschrijving van de doelgroep van de diverse werkcorporaties opgenomen; dit geeft een beeld van de context van de in- en uitstroom per werkcorporatie.

Werkcorporatie	Korte omschrijving (doelgroep)
2Switch	Mensen van verschillende niveaus volgen een traject in het groen of klussen: diagnose, activering, werkervaringsplaats. Veel kandidaten die onvoldoende weten wat zij willen en kunnen.
Ambachtsplein	Jongeren, die niet passen binnen het reguliere beroepsonderwijs, leren op basis van een meester-gezelaanpak een (ambachtelijk) vak.
Bikewerk	Volwassenen, veelal zonder opleiding, worden opgeleid tot (assistent-)fietsenmaker. Zij draaien mee in de praktijk en volgen deeltijd een opleiding.
Boris XL	Jongeren en volwassenen die al jaren thuis zitten en weinig succeservaringen kennen, draaien mee op de werkplaats en worden ge(re)activeerd.
De Werkgroep (DAR)	Volwassenen zonder opleiding die in het groen en grijs meedraaien en praktische vaardigheden leren (bedienen bosmaaier). No-nonsense aanpak.
FacSkills	Kandidaten zonder opleiding die veelal parttime beschikbaar zijn om ervaring op te doen in de schoonmaakbranche.
Grootboek & Co	Veelal kandidaten met een opleiding die al lange tijd niet aan het werk zijn of geen werk voor langere tijd kunnen 'vasthouden'. Hier liggen veelal psychische belemmeringen aan ten grondslag. Zij doen ervaring op in financieel-administratief werk.
Maatschappelijke Dienstverlening (Inter-lokaal)	Kandidaten van verschillende niveaus die zich ontwikkelen op het gebied van materiële dienstverlening en schuldhulpverlening.
Mode met een Missie	Veelal allochtone vrouwen zonder opleiding die al geruime tijd uit het arbeidsproces zijn. Traject is gericht in op activering en het opdoen van zelfvertrouwen.
Oog voor Talent (IrisZorg)	Veelal kandidaten zonder opleiding waarbij werknemersvaardigheden ontbreken; het traject is gericht op het motiveren en activeren.
Salus Gelria (WZW)	Jongeren en volwassenen zonder opleiding met affiniteit voor de (thuis)zorg volgen een werkervaringstraject bij een zorginstelling en een opleiding in de zorg.
Salus Home & Living	Kandidaten zonder diploma met affiniteit met detailhandel.
Stichting DON (Collusie)	Kandidaten van verschillende niveaus die in verschillende branches werkervaring opdoen.
Voskookt	Jongeren zonder diploma en veelal zonder visie op de toekomst. In het traject wordt gewerkt aan motivatie, verantwoordelijkheid nemen en werken aan je toekomst.
Wereldkoks	Volwassenen, veelal zonder opleiding die ervaring opdoen in de horecabranche. Traject gaat vaak gepaard met een AKA niveau 1 opleiding en ondersteuning op het gebied van de Nederlandse taal.
Zonnetrein	Kandidaten zonder opleiding doen werkervaring op in de taxi-branche, daarnaast volgens zij een opleiding tot taxichauffeur.

	Gestarte trajecten per jaar				Situatie november 2015			
Werkcorporatie	Instroom 2011	Instroom 2012	Instroom 2013	Instroom 2014	**Totaal**	Uitstroom werk	Uitstroom anders	Nog in uitkering
2Switch	28	26	17	19	**90**	15	10	65
Ambachtsplein	0	8	9	8	**25**	7	7	11
Bikewerk	3	1	2	3	**9**	2	1	6
Boris XL	0	0	4	5	**9**	0	1	8
De Werkgroep (DAR)	0	9	1	7	**17**	3	1	13
FacSkills	0	0	0	10	**10**	1	1	8
Grootboek & Co	0	0	6	6	**12**	6	0	6
Maatschappelijke Dienstverlening	26	1	22	23	**72**	16	8	48
Mode met een Missie	14	17	21	15	**67**	4	8	55
Oog voor Talent (IrisZorg)	0	9	8	13	**30**	6	3	21
Salus Gelria (WZW)	0	7	23	3	**33**	4	4	25
Salus Home & Living	0	33	2	0	**35**	8	9	18
Stichting DON (Collusie)	0	11	1	44	**56**	8	3	45
Voskookt	0	0	7	22	**29**	5	7	17
Wereldkoks	27	17	22	20	**86**	3	14	69
Zonnetrein	6	5	3	2	**16**	3	3	10
Totalen per jaar (instroom)	104	144	148	200	**596**	91	80	425

	Trajectkosten					Opstartsubsidie			Totaal
Werkcorporatie	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**		**2011**	**2012**	**2013**	
2Switch	112.000	104.000	68.000	76.000		100.000			**460.000**
Ambachtsplein	0	32.000	36.000	32.000			70.000		**170.000**
Bikewerk	12.000	4.000	8.000	12.000		25.500	40.855		**102.355**
Boris XL	0	0	16.000	20.000			30.000	30.000	**96.000**
De Werkgroep (DAR)	0	36.000	4.000	28.000			86.280		**154.280**
FacSkills	0	0	0	40.000		70.107			**110.107**
Grootboek & Co	0	0	24.000	24.000			22.040	20.000	**90.040**
Maatschappelijke Dienstverlening	104.000	4.000	88.000	92.000		116.771			**404.771**
Mode met een Missie	56.000	68.000	84.000	60.000		50.000			**318.000**
Oog voor Talent (IrisZorg)	0	36.000	32.000	52.000			70.255	26.345	**216.600**
Salus Gelria (WZW)	0	28.000	92.000	12.000		24.700	103.066		**259.766**
Salus Home & Living	0	132.000	8.000	0		100.000			**240.000**
Stichting DON (Collusie)	0	44.000	4.000	176.000			26.400		**250.400**
Voskookt	0	0	28.000	88.000				15.000	**131.000**
Wereldkoks	108.000	68.000	88.000	80.000		48.000	15.000		**407.000**
Zonnetrein	24.000	20.000	12.000	8.000		25.400			**89.400**
Totaal	**416.000**	**576.000**	**592.000**	**800.000**	*(2.384.000)*	**560.478**	**463.896**	**91.345**	**3.499.719**

Brief aan de raad - Onderwijs kinderen noodopvang Heumensoord

Ingekomen stuk D10 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
8 december 2015	MO10/15.0012628	Marie Louise Verschure
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Onderwijs kinderen noodopvang Heumensoord		(024) 3293297

Geachte leden van de raad,

Zoals u woensdag 1 december via het raadsbulletin heeft vernomen wordt er onderwijs voor de kinderen die verblijven op noodopvang Heumensoord gerealiseerd.

Het gaat hierbij om 565 kinderen van vluchtelingen die tijdelijk verblijven op de noodopvanglocatie van het COA op Heumensoord. Zij krijgen na de kerstvakantie basis- en voortgezet onderwijs in een schoolgebouw aan de Streekweg in Nijmegen. Kinderen van vluchtelingen hebben volgens internationale afspraken over mensenrechten recht op onderwijs. Zij zijn net als Nederlandse kinderen leerplichtig van 5 tot 18 jaar oud.

De 296 basis- en 269 middelbare scholieren worden met (ongeveer 5 tot 10) bussen vervoerd tussen Heumensoord en de Streekweg. Het voormalige schoolgebouw aan de Streekweg is eigendom van de gemeente Nijmegen en stond sinds kort leeg. De school blijft bestaan zolang de noodopvanglocatie Heumensoord open is. Het COA biedt de 186 kinderen jonger dan 5 jaar educatieve activiteiten op de opvanglocatie, in een hiervoor ingericht paviljoen.

De gemeenten Nijmegen en Heumen, Conexus, Scholengroep Rijk van Nijmegen en COA hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten om het onderwijs te realiseren. Zij vinden het belangrijk dat deze kinderen zo snel mogelijk naar school kunnen en hun ontwikkeling weer kunnen oppakken. Door bijzondere inzet van twee schoolbesturen (Conexus voor basisonderwijs en Scholengroep Rijk van Nijmegen voor voortgezet onderwijs), is het gelukt om op deze korte termijn een school op te richten. Het onderwijs wordt gefinancierd door het Ministerie van OC&W. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting en maken hiervoor gebruik van de Ohba-regeling van het COA en een maatwerkarrangement van het ministerie van OCW. Het COA financiert vervoer en maaltijden.

Op donderdag 2 december heeft een inloop in de wijk Tolhuis plaatsgevonden. Hierbij waren een klein aantal wijkbewoners aanwezig die vragen hebben gesteld over het openen van de school.

Brief aan de raad - Onderwijs kinderen noodopvang Heumensoord

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

Een aantal weken na opening van de school vindt een nieuwe bijeenkomst met de wijk plaats om de gang van zaken tot dan toe te evalueren.

In 2016 volgt een begrotingswijziging voor het besteden van de middelen vanuit de rijksfinanciering.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom

Ingekomen stuk D11 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Verzenddatum	Ons kenmerk	Contactpersoon
8 december 2015	MO10/15.0012592	Cilia ten Den
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom		(024) 3299226

Geachte leden van de raad,

De komst van veel vluchtelingen naar Nederland is voor ons land een grote uitdaging. Op 27 november jl. hebben het rijk en de decentrale overheden afspraken gemaakt om de problemen met de opvang en huisvesting in verband met de verhoogde asielinstroom samen op te lossen. Met deze brief willen we u informeren over dit bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom en ons standpunt ten aanzien van het akkoord.

Bestuursakkoord
In het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom hebben rijk en VNG afspraken gemaakt over de opvangcapaciteit, de aanpak van de huisvesting, de inkomensvoorziening en de maatschappelijke begeleiding. Ook zijn afspraken gemaakt over de communicatie, rollen en verantwoordelijkheidsverdeling tussen rijk, provincie en gemeenten. De afspraken gelden tussen het rijk en de VNG, maar worden door de VNG nog voorgelegd aan haar achterban. Gemeenten hebben tot 18 december de mogelijkheid hun stem uit te brengen; via elektronische stemming kan een gemeente ja of nee stemmen. Het bestuursakkoord is vooruitlopend daarop op 27 november reeds door minister Plasterk en staatssecretaris Dijkhoff aan de tweede kamer aangeboden. Wij zijn voornemens om ‘ja’ te stemmen ten aanzien van het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom. Woensdag 9 december wordt het onderwerp geagendeerd in de kamerronde en lichten we ons standpunt graag aan u toe.

Ten aanzien van het bestuursakkoord zien wij een aantal positieve punten en een aantal dilemma’s. Voorop staat dat wij als college de maatschappelijke opgave om de verhoogde asielinstroom in ons land en in onze stad op te vangen zonder aarzelen omarmen. Wij vinden het

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

wel van belang dat de rijksoverheid gemeenten daartoe in staat stelt middels toereikende, werkbare en passende voorwaarden. Voorwaarden die helpen om de versnelling die nodig is in de vluchtelingenketen met elkaar te realiseren.

De belangrijkste positieve aspecten van het bestuursakkoord zijn de verruiming van de middelen voor maatschappelijke begeleiding en de blijvende samenwerking tussen de verschillende overheidslagen middels een landelijke regietafel en regionale regietafels. Het bestuursakkoord zet de opgave en de verschillende voor gemeenten relevante aspecten goed op een rij. Ook het onderscheid tussen korte en lange termijn is werkbaar. Voor de middellange termijn worden in het bestuursakkoord de relevante thema's benoemd. We vinden het belangrijk dat de daaraan de volgende thema's worden toegvoegd: toeleiding naar werk en het oplossen van barrières in de huisvestingsopgave.

De grootste opgaven voor onze stad, zeker ook voor de korte termijn, zitten op noodopvang, huisvesting en inkomen. We zijn het eens dat er meer noodopvang moet komen in Nederland, maar de regio Rijk van Nijmegen levert nu al een uitzonderlijke bijdrage met de noodopvang op Heumensoord. We zien voor de korte termijn stimuleringsmaatregelen op huisvestingsgebied, maar constateren op grond van onze ervaringen dat deze maatregelen niet perse geschikt zijn om in Nijmegen de gewenste versnelling een flinke impuls te geven. En waar de druk op het Inkomensbudget gaat toenemen, zeker ook voor de bijzondere bijstand, voorzien we ondanks de gepresenteerde voorfinanciering van € 50 miljoen toch een financieel knelpunt voor de gemeente Nijmegen op de korte termijn, aangezien BUIG al flink onder druk staat.

In zijn algemeenheid kan echter worden gesteld dat dit akkoord handvatten biedt om oplossingen op de genoemde onderdelen mogelijk te maken. Het akkoord kan worden bezien als een eerste stap. De komende tijd is intensief overleg nodig op de landelijke en de regionale regietafels, om naast de bereidheid en het 'warme hart', in te zetten op een voor onze gemeente behapbare opgave en financiële duidelijkheid. Dit luistert nauw qua timing en tempo, aangezien we in april de Zomernota gaan voorbereiden en we dan met de risico's en de extra kosten rekening moeten gaan houden. Deze risico's kunnen substantieel zijn, met name op het gebied van inkomen en toeleiding naar werk. Daarnaast vragen ook VVE, volwasseneducatie en de huisvestingsprojecten extra inzet.

We gaan akkoord met het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom en zetten daarbij in de komende maanden sterk in op het vervolgtraject met rijk en VNG over de nadere uitwerking van de opgaven en de voorwaarden waaronder deze vorm krijgen. De inzet bij het overleg aan de verschillende tafels is een gezamenlijke oplossing van de opgaven, waarbij de verschillende overheden ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheden hun bijdrage leveren. Dit betekent dat ook Nijmegen rekening moet houden met en de bereidheid zal moeten tonen om financieel bij te dragen.

Integraal beleidskader: proces en planning
De opgave in de vluchtelingenketen is groot en omvangrijk. We zijn van mening dat dit vraagt om een integraal beleidskader vluchtelingen, waarin we onze ambities op de verschillende onderdelen in samenhang bezien en willen vastleggen. Op basis van het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom is al meer duidelijkheid ontstaan over de kaders waarbinnen we de opgave op de verschillende aspecten kunnen vormgeven. Maar veel moet ook nog samen met het rijk, VNG, provincie en regiogemeenten nader worden uitgewerkt. Een startnotitie begin 2016,

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

met algemene uitgangspunten en eerste richting, biedt ons de mogelijkheid om op basis van de input van uw raad en betrokken partijen tot een nadere uitwerking van de verschillende onderdelen halverwege 2016 te komen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en gaan graag op 9 december in de raadskamer met u in gesprek over deze brief, in het bijzonder over het bestuursakkoord en de consequenties voor het Nijmeegse beleid.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Vuilverwerkingsovereenkomst MARN - ARN B.V

Ingekomen stuk D12 (PA 27 januari 2016)

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
10 december 2015	RO10/15.0012888	Ralph Breuer
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Stand van zaken vuilverwerkings-overeenkomst MARN		(024) 3292729

Geachte leden van de raad,

Op de politieke avond van 9 december 2015 is ons standpunt ten aanzien van verlenging van de vuilverwerkingsovereenkomst van de MARN in de raadskamer besproken. Tijdens deze bespreking is door twee fracties melding gemaakt van een juridisch document waarin de rechtmatigheid van verlenging van de overeenkomst in twijfel wordt getrokken. De portefeuille-houder Openbare Ruimte heeft daar op aangegeven zeer recent eveneens van dit document kennis te hebben genomen en dit terstond aan de MARN te hebben aangereikt. De portefeuillehouder heeft verder toegezegd de raad nader te informeren, zodra hier meer over bekend is vanuit de MARN. Met deze brief geven wij hier uitvoering aan.

Het Dagelijks Bestuur van de GR MARN heeft deze kwestie serieus opgepakt en meteen juridisch advies ingewonnen bij een advocatenkantoor dat gespecialiseerd is in aanbestedingsrecht. De conclusie van dit kantoor is dat de overeenkomst rechtmatig kan worden verlengd.
De correspondentie die vanuit MARN hierover aan ons is gestuurd waaronder het juridisch advies, treft u in diverse bijlagen aan.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage(n): Brief van het Dagelijks Bestuur van de GR MARN (kenmerk 2015.028)
Mailbericht vanuit de GR MARN met als bijlage het juridisch advies
Juridisch advies opgesteld ten behoeve van de GR MARN

Brief aan de raad - Vuilverwerkingsovereenkomst MARN - ARN B.V

MARN Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen

Aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders van
de in de MARN deelnemende gemeenten

Datum
10-12-2015
Datum uw brief

Ons kenmerk
Uit.2015.028
Uw kenmerk

Onderwerp
Nadere informatie betreffende
afvalaanleverovereenkomst
met ARN B.V.

Aantal bijlagen

Geachte Colleges,

Op dit moment loopt, zoals u bekend zal zijn, binnen de MARN een discussie over de afvalaanleverovereenkomst met ARN B.V. Deze discussie is inhoudelijk gevoerd en tevens begeleid door het bureau IPR-NORMAG. Zij hebben een aantal conclusies getrokken die wij hebben besproken in ons Bestuur. Op 18 december a.s. is een vergadering van het Algemeen Bestuur gepland waar een voorstel over de overeenkomst ter besluitvorming zal voorliggen.

We hebben inmiddels vernomen dat er over de juridische aspecten van een al dan niet doorlopen van de overeenkomst enige onduidelijkheden zijn ontstaan, mede naar aanleiding van een advies opgesteld in opdracht van een raadslid uit de regio. Wij nemen deze opmerkingen serieus. Naar aanleiding van een korte beoordeling door de gemeente Nijmegen hebben wij gemeend verder onderzoek te doen naar deze aspecten. Om die reden hebben wij opdracht verstrekt om deze aspecten nader te laten toetsen door een specialist. Wij hebben dit aspect niet eerder nader onderzocht mede gelet op het feit dat deze aspecten ook nog aan de orde zijn geweest in de juridische kwestie tussen ARN B.V. en de regio Rivierenland uit 2013. Wij hebben naar aanleiding van die uitspraak daarin geen aanleiding gezien de juridische aspecten anders te bezien dan dat wij dit eerder hebben gedaan t.w. dat er geen belemmering is de overeenkomst door te laten lopen. Zoals vermeld laten wij dit nu nog een keer toetsen. Overigens is een uitstel van de besluitvorming niet mogelijk gebleken. Ook dit hebben wij uit laten zoeken.

Postadres
Postbus 1029
6501 BA Nijmegen

E info@marn.nl

KvK
50178334

BTW nummer
NL 009141790.B.01

MARN

Aan het einde van deze dag zullen wij een eerste korte reactie ontvangen over de juridische aspecten. Wij zullen deze reactie meteen naar u doorzetten. Deze reactie zal vervolgens door de ingehuurde specialist nader worden uitgewerkt.

Hoogachtend,

Mr. J.G.M. Thijssen
Voorzitter

Mr. G.J.M. Schulkes
Secretaris

Brief aan de raad - Vuilverwerkingsovereenkomst MARN - ARN B.V

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP
Euclideslaan 1, 3584 BL Utrecht
Postbus 3053, 3502 GB Utrecht
Rekeningnummer Rabobank NL71 RABO 0151 3628 15
t.n.v. Stichting Derdengelden Holland Van Gijzen Advocaten

Tel: +31 (0) 88 407 3068
Fax: +31 (0) 88 407 0105
hvglaw.nl

Aan:	Openbaar Lichaam gemeenschappelijke regeling Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) t.a.v. Geert Jan Schulkes
Van:	Maarten Vis Azn en Anne van Onna
Datum:	10 december 2015
Betreft	Aanbestedingsrechtelijke gevolgen voor voortzetten vuilverwerkingsovereenkomst tussen ARN BV en MARN

Adviesmemo (concept)

1. Achtergrond

1.1 In dit memo ligt de vraag voor of MARN vanuit aanbestedingsrechtelijk oogpunt rechtmatig handelt door de vuilverwerkingsovereenkomst (hierna: "Overeenkomst"), die zij heeft gesloten met ARN BV (hierna: "ARN") niet op te zeggen, maar stilzwijgend te laten voortduren, conform het bepaalde in de met ARN gesloten overeenkomst.

2. Aanbestedingsrechtelijk kader

2.1 In deze paragraaf zal het juridische kader worden uiteengezet met betrekking tot de totstandkoming van de overeenkomst, de mogelijkheid tot stilzwijgende verlenging en met name de vraag of en zo ja, wanneer er sprake is van een (nieuw) aanbestedingsmoment ten aanzien van de opdracht tot vuilverwerking.

2.2 Bij de beantwoording van de vraag gaan wij niet verder in op de inbestedingsdoctrine of de bruidsschattheorie, aangezien deze punten niet relevant zijn voor de beantwoording van de onder punt 2.1 geformuleerde vraag.

Totstandkoming overeenkomst

2.3 In de eerste plaats kan worden vastgesteld dat de Overeenkomst in 1988 op rechtmatige wijze tot stand is gekomen en dat de opdracht dus op de juiste wijze is gegund aan ARN, zij het via een destijds bestaande inbestedingsrelatie, dan wel op basis van toen vigerende wet- en regelgeving. Dit wordt door Houthoff Buruma (hierna: "Houthoff") ook als uitgangspunt genomen in paragraaf 2.3 van haar notitie d.d. 8 december 2015.

2.4 In de tweede plaats kan, in tegenstelling tot hetgeen door Houthoff wordt gesteld in paragraaf 2.6 van haar notitie, worden aangenomen dat er geen sprake is van een raamovereenkomst. Een raamovereenkomst veronderstelt dat er slechts een kader tussen partijen is overeengekomen, waarbinnen periodiek opdrachten (kunnen) worden gegund aan de raamcontractant. In onderhavige situatie worden geen nadere opdrachten verstrekt op basis van de Overeenkomst. Op basis van de Overeenkomst verwerkt ARN het door MARN aangeboden afval. Hiervoor is geen aanvullende handeling vereist. Houthoff stelt dan ook ten onrechte dat MARN ieder jaar een nieuwe opdracht zou verstrekken aan ARN. De overeenkomst geldt als een 'normale' overheidsopdracht en overeenkomst.

Overeenkomst voor onbepaalde tijd

2.5 Er bestaat op grond van de Aanbestedingswet 2012 en de Europese aanbestedingsrichtlijnen geen minimum of maximumlooptijd voor overeenkomsten, die aanbestedende diensten sluiten met opdrachtnemers. Een overeenkomst kan dus worden aangegaan voor onbepaalde tijd of kan verlengopties bevatten. Zo gaat ook de Aanbestedingswet 2012 er expliciet van uit dat contracten voor onbepaalde tijd geoorloofd zijn, aangezien is bepaald dat op dat moment voor de opdrachtwaarde het maandelijks te betalen bedrag moet worden vermenigvuldig met 48.[1]

[1] Artikel 2.17 Aanbestedingswet 2012.

Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335658. In relatie tot Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP. Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP is statutair gevestigd te 6 More London Place, London, SE1 2DA, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij het Nederlandse handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24433164. Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP heeft een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin is opgenomen dat iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder onze beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald. De algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij het Nederlandse handelsregister van de Kamer van Koophandel en in te zien via hvglaw.nl.

2.6 In het *Commissie/Spanje*-arrest van het Hof van Justitie (HvJ), waarnaar wordt verwezen in de notitie van Houthoff onder 2.8, is overwogen dat een verlening van een concessie voor twintig jaar (met een optie tot verlengen van 10 jaar) aan één bepaalde exploitant belemmerend kan werken.[2] Van belang was in dit kader dat de tijd, die nodig is om investeringen terug te verdienen, een argument kan zijn om de duur van de concessieovereenkomst uit te breiden. Expliciete overwegingen ten aanzien van de looptijd van contracten zijn evenwel niet gemaakt.

2.7 Anders dan door Houthoff wordt gesteld onder 2.8 is een clausule op grond waarvan een overheidsopdracht kan worden verlengd **niet** in strijd met het Europese recht. In het door Houthoff geciteerde *Pressetext*-arrest[3] wordt expliciet overwogen dat "*Het gemeenschapsrecht voorziet bij de huidige stand evenwel niet in een verbod op voor onbepaalde tijd gesloten overeenkomsten inzake overheidsopdrachten ..".* Het Hof overweegt wel dat overeenkomsten voor onbepaalde tijd op zich de mededinging tussen dienstverleners **kan** belemmeren, maar dat houdt niet in dat er een verbod is om overeenkomsten voor onbepaalde tijd af te sluiten.[4]

Aanbestedingsmoment

2.8 In paragraaf 2.6 stelt Houthoff dat MARN op grond van artikel 8 lid 2 van de Overeenkomst iedere vijf jaar opnieuw beslist of de opdracht wordt gegund aan ARN of dat deze Europees wordt aanbesteed. Gesuggereerd wordt dat na vijf jaar een actieve handeling vereist is. Deze stelling is onjuist. Artikel 8 lid 2 bepaalt juist dat de Overeenkomst telkens met een periode van vijf jaar stilzwijgend wordt verlengd, tenzij door één van partijen de Overeenkomst wordt beëindigd. Indien partijen niets doen, wordt de Overeenkomst dan ook stilzwijgend verlengd. Hier is geen sprake van een nieuw aanbestedingsmoment.

2.9 In haar notitie haalt Houthoff in dit kader het arrest *Commissie/Nederland* van het HvJ aan. Hierin is bepaald dat de toepasselijke richtlijn die richtlijn is '*welke van kracht was op het tijdstip waarop de aanbestedende dienst kiest welk type procedure hij zal volgen en definitief uitmaakt of er voor de gunning een overheidsopdracht een verplichting bestaat om een voorafgaande oproep tot mededinging te doen.*'[5] Dat zegt echter niets over de vraag of MARN door niets te doen er sprake is van een aanbestedingsmoment, waarop MARN actief een besluit zou moeten nemen om niet te verlengen.

2.10 Dit zou wellicht anders zijn indien sprake is van een wezenlijke wijziging. Indien aard en omvang van de Overeenkomst dusdanig wijzigen, dat in feite een geheel nieuwe opdracht ontstaat, betekent dit dat deze nieuwe opdracht open moet staan voor marktpartijen en dus niet direct onderhands kan worden gegund aan de reeds bestaande opdrachtnemer.

2.11 In onderhavige situatie is geen sprake van een wezenlijke wijziging van de opdracht. Aard en omvang zijn, op geoorloofde indexering na, gelijk gebleven. Van een aanbestedingsmoment op die grond is dan ook geen sprake.

2.12 De vergelijking met de situatie bij ProRail, waarnaar in 2.9 verwezen wordt, is niet juist. Bij ProRail zijn, zoals blijkt uit de kamerstukken, de looptijden van overeenkomsten voor pilotprojecten eenzijdig van 3,5 jaar verlengd naar 10 jaar, zonder enige contractuele basis en zonder een aanbestedingsprocedure. In dit geval houden MARN en ARN zich strikt aan de Overeenkomst en hetgeen daarin is opgenomen met betrekking tot een mogelijke verlenging. Van enige strijd met het aanbestedingsrecht of schending van enige wettelijke bepalingen is dan ook geen sprake.

Conclusie

3.1 De Overeenkomst tussen MARN en ARN is op rechtmatige wijze tot stand gekomen. Het betreft een reguliere overeenkomst tot het leveren en verwerken van afval en geen raamovereenkomst in de zin van de aanbestedingswetgeving. Het

---

[2] HvJ EG 9 maart 2006, zaak C-323/03, pt. 44.

[3] HvJ EG 19 juni 2008, zaak C-454/06, pt. 74.

[4] HvJ EG 19 juni 2008, zaak C-454/06, pt. 74.

[5] HvJ EU 11 juli 2013, zaak C-576/10, pt. 52.

betreft een overeenkomst voor onbepaalde tijd, hetgeen zoals blijkt uit de richtlijnen, de Aanbestedingswet 2012 en de jurisprudentie van het Europese Hof, nog steeds is toegestaan en dus niet als onrechtmatig geldt. Ook de in de overeenkomst opgenomen verlengingsbepalingen, die er toe leiden dat de Overeenkomst steeds stilzwijgend met 5 jaar verlengd wordt, zijn niet in strijd met de Europese Aanbestedingsrichtlijnen of de Aanbestedingswet 2012 (die gebaseerd is op de (oude) richtlijn 2004/18 EG en die het BAO vervangt).

3.2 Marktpartijen kunnen op zich proberen via de rechter om te vragen om de Overeenkomst te vernietigen, maar de in de notitie genoemde artikel 4.15 e.v. van de Aanbestedingswet 2012 geldt niet voor overeenkomst die voordien zijn gesloten. De rechtsgeldig tot stand gekomen Overeenkomst kan niet zomaar vernietigd worden, daarvoor ontbreekt voldoende grondslag.

3.3 Dat een ieder kan klagen over de toepassing of het gebrek daaraan van de aanbestedingswetgeving bij de Commissie is juist, maar dat staat geheel los van de vraag of stilzwijgende verlenging conform de rechtmatig tot stand gekomen Overeenkomst onrechtmatig is.

3.4 Bij de controle van de jaarrekening dient de accountant inderdaad de rechtmatigheid van de aanbestedingen te toetsen. Pas als blijkt dat de niet naleving van de regels bepaalde grenzen te boven gaat, kan het komen tot een onthouding van goedkeuring. Dat is eerder uitzondering dan regel.

Met vriendelijke groet,

Maarten Vis Azn en Anne van Onna

Brief aan de raad - Medewerkers Rimec

Ingekomen stuk D13 (PA 27 januari 2016)

Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	OB10/D152191768	Henk Berends
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Direct telefoonnummer**
Medewerkers Rimec	10 december 2015	024-3299623

Geachte leden van de raad,

Aanleiding
In mei 2015 ontstond er berichtgeving over de werkwijze van het Britse uitzendbedrijf Atlanco Rimec in relatie tot grote infraprojecten in Nederland. Hierin kwam naar voren dat buitenlandse werknemers verplicht hoge kosten afdragen voor huisvesting. Naar aanleiding van deze berichtgeving zijn op 27 mei 2015 in het vragenhalfuur van uw raad vragen gesteld door de PvdA-fractie over de betrokkenheid en handelen van Rimec in het project Ruimte voor de Waal Nijmegen.

De vraag of er meteen moest worden ingegrepen was op 27 mei 2015 niet meer actueel, omdat de hoofdaannemer i-Lent direct na een gerechtelijke uitspraak over het project Avenue2/Maastricht, eind maart 2015, had besloten het contract met Rimec te ontbinden en dezelfde werknemers in te huren via een andere onderaannemer. Vanaf dat moment was er geen sprake meer van inhouding voor huisvestingslasten.

Aan uw raad is toegezegd deze zaak nader te onderzoeken en u hierover te informeren. Hoofdvragen in dit onderzoek waren:

- Onder welke omstandigheden/voorwaarden werk(t)en medewerkers van Rimec bij het project Ruimte voor de Waal Nijmegen?;
- Is compensatie van de werknemers voor het ingehouden bedrag voor huisvesting gerechtvaardigd?;
- Hoe kan de gemeente Nijmegen voorkomen dat situaties zoals met Rimec zich in de toekomst voordoen?

Conclusies
Ons college heeft de kwestie onderzocht. Wij concluderen dat de medewerkers van Rimec bij het project Ruimte voor de Waal Nijmegen zijn uitbetaald conform de bouw-cao, maar dat zij inderdaad een hoge bijdrage hebben betaald voor huisvestingskosten. Wij zijn van mening dat hier geen sprake is van juridische aansprakelijkheid van één van de samenwerkende partners

Brief aan de raad - Medewerkers Rimec

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Vervolgvel
1

Rijkswaterstaat Ruimte voor de Rivier, Gemeente Nijmegen en i-Lent. Ook heeft ons college geconstateerd dat i-Lent snel en adequaat heeft gehandeld door het contract met Rimec te ontbinden, zodra dit mogelijk was. Toch heeft ons college besloten voor een deel de medewerkers te compenseren voor de ingehouden woonlasten.

Onder welke voorwaarden werkten medewerkers van Rimec bij het project Ruimte voor de Waal Nijmegen?
Om de voorwaarden waaronder de medewerkers van Rimec actief waren, en de rol van de verschillende samenwerkende partners hierin te onderzoeken, is een feitenrelaas opgesteld. Hierin is onder meer het contract van i-Lent met Rimec gecontroleerd. Ook is de naleving van de contracten gecheckt, inclusief de werktijden- en urenregistraties. Daarnaast is de huisvestingssituatie gecheckt. Op basis hiervan concluderen wij dat:
- de werknemers een brutoloon hebben ontvangen conform bouw cao;
- overuren conform bouw cao zijn vergoed;
- medewerkers ordentelijk waren gehuisvest;
- er geen sprake was van dwang of misbruik;
- er wel sprake was van hoge inhouding van kosten voor o.a. wonen, reiskosten van € 31,25 per dag.

Tijdens uw vragenuur op 27 mei heeft u ons ook verzocht de Nijmeegse situatie te vergelijken met de situatie bij Maastricht/Avenue2:

Overeenkomsten met Maastricht:
- Lonen zijn zowel in Maastricht als in Nijmegen gebaseerd op bouw cao;
- Looninhouding is gelijk: € 31,25 per dag. Grondslag van de looninhouding is ook gelijk (o.a. kosten voor wonen en reizen).

Verschillen Maastricht-Nijmegen:
- In Maastricht is zijn er zowel door het Technisch Bureau Bouwnijverheid, dat de naleving van de bouw cao nastreeft, als Rimec rechtszaken aangespannen, in Nijmegen niet;
- In Maastricht heeft de hoofdaannemerscombinatie Avenue2 zelf huurwoningen beschikbaar gesteld voor medewerkers van Rimec en dus ook inkomsten gehad van de looninhouding bij werknemers. In Nijmegen is dit niet het geval. Hier ging het om externe huurwoningen;
- In Maastricht heeft de Avenue2 als gevolg van de berichtgeving en op aandringen van de opdrachtgevers een vergoeding betaald aan de werknemers van € 14,30 per dag. In Nijmegen niet;
- In Maastricht heeft de aannemer tot op heden de contracten met Rimec voortgezet, in Nijmegen is het contract direct na de gerechtelijke uitspraak over de casus Avenue2/Maastricht in maart 2015 ontbonden en omgezet in een nieuw contract.

Op basis van het feitenrelaas en de informatie over de uitspraak A2 in Maastricht, komt het volgende beeld naar voren:
- Ook in Nijmegen is geen sprake van uitbuiting (medewerkers Rimec werden betaald conform Bouw cao), wel is er net als in Maastricht sprake van een hoge inhouding op het salaris door Rimec.

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

- Op basis van de uitspraak over de case Avenue2 Maastricht kan gesteld worden dat er juridisch gezien geen aansprakelijkheid ligt bij de Gemeente Nijmegen, bij de hoofdaannemer en bij de andere opdrachtgevers.
- De Wet Aanpak Schijnconstructies (WAS) is pas per 1 juli 2015 ingegaan en is dus niet van toepassing op deze case.

Is compensatie van de werknemers gerechtvaardigd?
Gekeken is naar de noodzaak of wenselijkheid van compensatie voor de ingehouden woonlasten van de betrokken werknemers, en de uitvoeringsscenario's die daar bij kunnen horen. Verkend is welk bedrag te veel ingehouden zou zijn, om hoeveel werknemers het gaat en welke tijdsduur zij hebben gewerkt. Vervolgens is naar analogie van de berekening voor de vergoeding van het project Avenue2 in Maastricht de inschatting gemaakt naar de totale hoogte van de mogelijke compensatie voor ingehouden woonkosten. Dit totale bedrag ligt tussen € 225.000 tot € 240.000.

Hoewel de gemeente geen aansprakelijkheid heeft, acht ons college het wenselijk om de werknemers, tenminste gedeeltelijk, te compenseren. Wij hebben tevens contact opgenomen met de andere opdrachtgevers Rijkswaterstaat Ruimte voor de Rivier en met i-Lent en hen verzocht een evenredige bijdrage te leveren aan een vorm van compensatie. Wij hebben nog geen definitief antwoord ontvangen. Wij kunnen hen daartoe niet verplichten. Ons college heeft daarom besloten ongeachte het antwoord van beide andere partners een derde deel van het totale bedrag van maximaal € 80.000 beschikbaar te stellen dat wordt opgevangen binnen het programma Grondbeleid. Ook heeft het college een procedure vastgesteld om de medewerkers van Rimec die in het project werkzaam zijn geweest te benaderen, zodat zij een tegemoetkoming kunnen krijgen voor de te veel ingehouden huisvestingskosten.

Het college kiest ervoor om een rol te nemen omdat zij deze kwestie niet puur juridisch wil bekijken. Dat strookt met de adviezen die uit het Maastrichtse onderzoek voortkwamen. Bovendien vindt het college dat er bij dit toonaangevende project voor Nijmegen ook een verantwoordelijkheid is voor opdrachtgevers.

Een volledige compensatie vanuit de gemeente alleen zou geen recht doen aan de rol en positie van de gemeente als één van de opdrachtgevers. De verantwoordelijkheid blijft bovendien bij Rimec liggen. Ook is de situatie in Nijmegen anders dan in Maastricht omdat hier geen rechtszaak loopt, de huisvestingssituatie anders is en het contract met Rimec hier onmiddellijk is beëindigd door hoofdaannemer i-Lent.

i-Lent heeft aangegeven haar medewerking te verlenen om de gegevens van de betreffende werknemers te achterhalen, zodat wij hen kunnen benaderen om een deel van deze in rekening gebrachte huisvestingskosten te compenseren.

Het college heeft overwogen om een bedrag ter hoogte van de compensatie te verhalen bij Rimec, of haar juridische opvolger Mecra. De juridische kans van slagen is echter twijfelachtig. Bovendien is het een langlopend tijdsintensief en dus mogelijk kostbaar traject, waarbij het uiteindelijk de vraag is of de werknemers van Rimec hierdoor beter gecompenseerd zullen worden. Daarom is besloten hiervan af te zien.

Brief aan de raad - Medewerkers Rimec

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

Vervolgvel
3

Voorkomen van situatie als Rimec in de toekomst
Ook hebben wij opdracht gegeven om te bezien of het inkoopbeleid van de gemeente aangescherpt kan worden, met als doel dat er voldoende waarborgen en eisen worden opgenomen richting aannemers en onderaannemers.

In ons inkoopbeleid wordt al veel aandacht besteed aan goed opdrachtgeverschap. De nieuwe constructie die Rimec toepaste, was daarin nog niet opgenomen. Het naleven van een bouw-cao, dan wel uitzend cao is nog altijd een 'grijs gebied'. De rechter stelde Rimec uiteindelijk weliswaar in het ongelijk, maar nog onlangs werd in een gelijksoortige situatie een andere onderaannemer juist weer door de rechter in het gelijk gesteld.

Ook was er tot 1 juli 2015 nog geen Wet Aansprakelijkheid Schijnconstructies waarin expliciet wordt opgetreden tegen ontduiking van de naleving van de Wet Minimumloon in relatie met de Bouw-cao. Er is dan een wettelijke grondslag om in het uiterste geval op basis van ketenaansprakelijkheid een hoofdaannemer, de gemeente of het rijk als opdrachtgever aan te spreken. Deze WAS kan duidelijkheid verschaffen in de toekomst.

Daarom kiest de gemeente tevens voor de meest voor de hand liggende weg om een situatie als Rimec te voorkomen door alle eisen voor de bouw cao vooraf nog explicieter te regelen. De gemeente zal daarom – naast alle al bestaande voorwaarden – voortaan:

1. Expliciet benoemen dat het nakomen van de bouw cao in de aanbestedingsdocumenten een absolute voorwaarde is. Dit kan op verschillende manieren: als eis, als verplichtende formulering in een sociaal convenant, als gunningscriterium, als voorwaarde en/malusregeling;
2. Het team Inkoop speciale opdracht geven hierop toe te zien;

Wij hopen u met deze brief uw vragen te hebben beantwoord en u voldoende inzicht te hebben gegeven in onze overweging om de medewerkers van Rimec (deels) te compenseren.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 1

Brief aan de raad - Medewerkers Rimec

Feitenrelaas Rimec en Project Ruimte voor de Waal

Datum: 21 september 2015
Versie: 1.0
Status: definitief
Documentnummer: D151942461

Brief aan de raad - Medewerkers Rimec

Inhoud

Feitenrelaas Rimec en Project Ruimte voor de Waal 1
1.1. Aanleiding 3
1.2. Aanpak 3
2. Het Project Ruimte voor de Waal Nijmegen 5
Feitenrelaas met betrekking tot de werknemers van Rimec 7
Datum 7
Bijlage nr. 7
Brondocument 7
Relevante inhoud brondocument 7

Brief aan de raad - Medewerkers Rimec

1.1. Aanleiding

Tijdens de politieke avond van 27 mei jl. zijn de schriftelijke vragen van de PvdA en aanvullende mondelinge vragen aan het college van B&W behandeld over het ingehuurde personeel van het Britse uitzendbureau Rimec Limited bij het project Ruimte voor de Waal. Wethouder Velthuis heeft toegezegd dat de gemeenteraad een feitenrelaas ontvangt met betrekking tot de ingehouden vergoeding van de vaklieden, die via Rimec zijn ingehuurd.

Dit feitenrelaas gaat in op de vragen:
- Hoe zijn de verantwoordelijkheden geregeld tussen de betrokken partijen ten aanzien van de werkzaamheden van medewerkers van Rimec?
- Hoe hebben de betrokken partijen gehandeld vanaf het contracteren van Rimec in maart 2013 tot juli 2015?
- Onder welke arbeidsvoorwaarden zijn de Portugese werknemers via Rimec op het project Ruimte voor de Waal Nijmegen werkzaam zijn geweest en welke kosten hebben zij betaald voor onder meer huisvesting?

1.2. Aanpak

Organisatie

Het college van B&W is bestuurlijk opdrachtgever, vertegenwoordigd door Bert Velthuis. Ambtelijk opdrachtgever voor de review is de directeur fysiek domein. Dit feitenrelaas is opgesteld door de projectorganisatie Ruimte voor de Waal Nijmegen. Op verzoek van de gemeentesecretaris is het relaas is onafhankelijk getoetst door de stadscontroller van de gemeente Nijmegen.

Voor het lezen van dit feitenrelaas is het belangrijk om enkele zaken in acht te nemen:

- Dit relaas is een chronologisch feitenrelaas. Als er een toelichting wordt gegeven aan de feiten, dan is dit expliciet in de rechterkolom aangegeven. Hoofdconclusies en aanbevelingen staan niet in dit document, maar in de raadsbrief.
- Het samenstellen van het feitenrelaas heeft plaatsgevonden op basis van documenten/digitale bestanden met beschikbare informatie over projectorganisaties Ruimte voor de Waal Nijmegen en i-Lent, Rijkwaterstaat (RWS), Technisch Bureau Bouwnijverheid (TBB) en Stichting Normering Arbeid (SNA) (zie hoofdstuk 2 voor toelichting op deze organisaties).
- In het kader van bescherming van individuele functionarissen is het feitenrelaas zoveel als mogelijk geanonimiseerd. In het relaas wordt de organieke eenheid benoemd die een actie heeft ondernomen en niet de persoon. In een enkel geval valt de organieke eenheid samen met de functionaris, in deze gevallen is de functienaam benoemd (bv, de projectmanager). Relevante inhoud uit de documenten betreffende de inhuur van medewerkers via Rimec is in hoofdstuk 2 in chronologische volgorde weergegeven.
- In het feitenrelaas zijn letterlijke teksten uit onderliggende documenten overgenomen, met dien verstande dat ze zoveel als mogelijk niet herleidbaar zijn tot personen.
- In het kader van de inhuur van personeel van Rimec in het project Avenue2/Maastricht is over inhuur van personeel en arbeidsrechtelijk verhoudingen al één en ander uitgezocht

door een onafhankelijke expertcommissie. Daarom is ervoor gekozen dit niet te herhalen, maar daar waar van nut de informatie te gebruiken en te verifiëren of deze informatie ook voor Nijmegen van toepassing is.

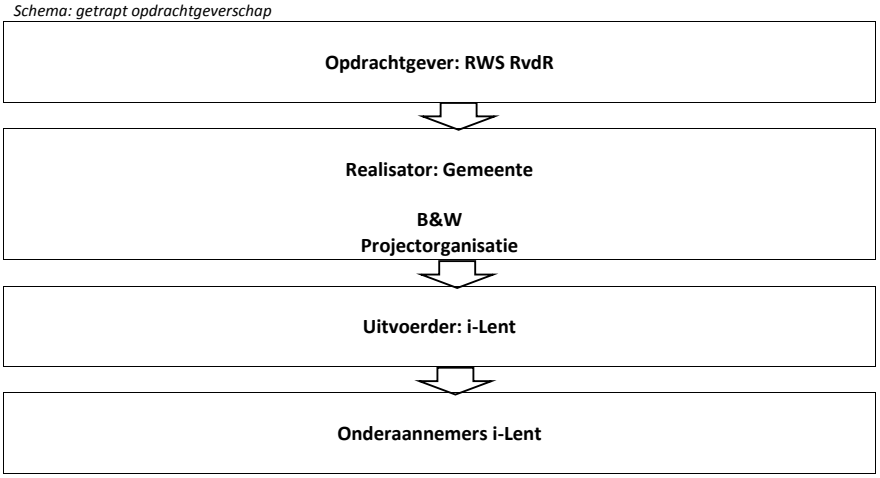
2. Het Project Ruimte voor de Waal Nijmegen

Het project Ruimte voor de Waal Nijmegen is één van de maatregelen van het Rijksprogramma Ruimte voor de Rivier (RvdR). De Waal maakt bij Nijmegen een scherpe bocht en vernauwt zich hier in de vorm van een flessenhals. Om meer ruimte te geven aan de rivier wordt de Lentse Waaldijk 350 meter teruggelegd en wordt een nevengeul aangelegd in de uiterwaarden. Hierdoor ontstaat een eiland in de Waal: Veur Lent.

In december 2011 is met het Rijk overeengekomen dat gemeente Nijmegen formeel realisator is voor het project, voor rekening en risico van het Rijk. Afgesproken is dat de uitvoering van het project in 2016 is afgerond en dat partijen ernaar streven de waterveiligheidsdoelstelling voor eind 2015 te realiseren. In juli 2012 is de uitvoering van het hoofdcontract van het project gegund aan i-Lent, een combinatie van Dura Vermeer Divisie Infra BV en Ploegam BV.

Vanwege de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van betrokken partners is gekozen voor sturing van het project op verschillende niveaus. Rijkswaterstaat Ruimte voor de Rivier (RWS RvdR) is opdrachtgever van de gemeente. Gemeente is opdrachtnemer van RWS RvdR en opdrachtgever van i-Lent. I-Lent is opdrachtnemer van de gemeente en opdrachtgever van onderaannemers, schematisch als volgt weergegeven:

Schema: getrapt opdrachtgeverschap

Andere relevante partijen, die in dit relaas genoemd worden, zijn:

Rimec Ltd.: Is een in het Verenigd Koninkrijk gevestigde vennootschap, met als doel onder meer ‘de bemiddeling op het gebied van personeel uit het buitenland in Nederland’ en ‘het ter beschikking stellen van arbeidskrachten.’ Het is, tot mei 2015, ingeschreven in de Nederlandse Kamer van Koophandel (KvK).

Technisch Bureau voor bouwnijverheid (TBB): TBB is een stichting die is opgericht door werknemers- en werkgeversorganisaties in de bouwsector, partijen bij de CAO Bouwnijverheid,

daaronder FNV en Bouwend Nederland. Cao-partijen zijn vertegenwoordigd in het bestuur van de stichting. TBB is - onder meer - opgericht om toe te zien op een correcte naleving van de CAO Bouwnijverheid. (zie ook http://www.tbbouw.nl)

Stichting Normering Arbeid (SNA): SNA heeft als doel het realiseren van zelfregulering om fraude en illegaliteit in de uitzendbranche en bij alle vormen van (onder)aanneming van werk te voorkomen. Met het laten uitvoeren van inspecties op basis van de norm en het toekennen van het SNA-keurmerk geeft SNA hieraan invulling. SNA heeft een attenderingsservice voor het opheffen of schorsen van gecertificeerde ondernemingen. Ondernemingen die het SNA-keurmerk mogen voeren, moeten voldoen aan de gestelde eisen in de NEN 4400 norm.

Deze norm is ontwikkeld voor Nederlandse (NEN 4400-1) en buitenlandse ondernemingen die zich op de Nederlandse markt begeven (NEN 4400-2) en die arbeid ter beschikking stellen en/of werk aannemen. NEN 4400 is een nationale norm die eisen stelt aan uitleners en (onder)aannemers van werk met onder andere betrekking tot de afdracht van belastingen en sociale premies en het gerechtigd zijn tot het verrichten van arbeid in Nederland. De ondernemingen in het register van SNA worden periodiek gecontroleerd en alleen opgenomen als zij voldoen aan de gestelde eisen.

Feitenrelaas met betrekking tot de werknemers van Rimec

Datum	Bijlage nr.	Brondocument	Relevante inhoud brondocument
16-07-2012	01	**Contract** Basisovereenkomst gemeente Nijmegen met i-Lent voor project Ruimte voor de Waal, artikel 1 en 21	In juli 2012 is het contract het project Ruimte voor de Waal gegund aan de combinatie i-Lent. Het contract met i-Lent is gesloten onder UAV-gc 2005 voorwaarden. Deze aanbestedingsvorm is ontwikkeld door het kenniscentrum CROW en is bedoeld voor geïntegreerde contracten bestaande uit het ontwerp, de uitvoering en eventueel ook het meerjarig onderhoud. UAV-gc is een in Nederland gebruikelijk juridisch kader waarbij taken als ontwerp, uitvoering en beheer worden geïntegreerd bij één opdrachtnemer. Het verwijst naar Nederlands Recht en regelt de verantwoordelijkheidsverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer en de wijze van controle. Hierbij ligt verantwoordelijkheid en bewijsvoering bij de opdrachtnemer. Periodieke toetsing vindt op basis van een toetsingsplan plaats door opdrachtgever.
15-03-2013	02	Stichting Normering Arbeid (SNA): Verklaring van Registratie	Rimec Limited Northhampton voldoet per 15-03-13, dus voor aanvang van contractering door i-Lent, aan de normen zoals vastgelegd in NEN 4400-2 en is opgenomen in het Register van Stichting Normering Arbeid (SNA).
22-03-2013	03	**Contract i-Lent met Rimec Ltd** Overeenkomst van Onderaanneming RvdW-90371	Op 22 maart 2013 hebben i-Lent en Rimec Ltd. een overeenkomst getekend voor 'het ter beschikking stellen van arbeidskrachten' (pagina 1: contract). Het betreft het ter beschikking stellen van de functiegroepen (beton) timmerman en voorman (par. 2.1). In de overeenkomst is Rimec verantwoordelijk gesteld voor onder meer alle reis- en verblijfskosten voor het personeel, werkzaamheden met betrekking tot veiligheid, arbo, etc., alle af te dragen sociale lasten (par 2.2). Financiële afspraken (par 3.1). I-Lent betaalt Rimec: € 30, - per uur voor (beton) timmerman € 49,56 per uur voor Voorman Ook zijn er afspraken gemaakt voor betaling (percentages) van (overwerk) tarieven. In de tariefafspraken is zowel impliciet (par 3.2) als expliciet (par 3.4) een koppeling gelegd met de Bouw-cao. In een paragraaf over 'Inleningsaansprakelijkheid' is aangegeven dat Rimec als Opdrachtnemer ervoor staat dat 'met betrekking tot de ter beschikking gestelde medewerkers verschuldigde loonheffingen en premies werknemersverzekeringen tijdig en geheel zijn of zullen worden voldaan' (par 3.5). Daarnaast is aangemerkt dat een vast percentage voor Sociale Verzekeringen op een G-rekening wordt gestort (par 3.8).

	04	**Overeenkomst Rimec met werknemers**	Rimec sluit arbeidsovereenkomsten met Portugese werknemers. Het gaat om arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, waarin een relatie wordt gelegd met het project. Er is geen sprake van een (onderjaannemingsovereenkomst, maar van een overeenkomst tot inleen van personeel. Dit onderscheid is van belang omdat dit conform UAV-gc niet voorgelegd hoeft te worden aan de opdrachtgever.
12-07-2013	05	**Mail** Mail i-Lent aan Rimec	Na opdrachtverstrekking aan Rimec constateert i-Lent dat Rimec geen SNA certificaat meer heeft en neemt contact op met Rimec. Op 12 juli stuurt i-Lent een mail naar Rimec: "Rimec was nog wel gecertificeerd ten tijde van de opdrachtverstrekking voor i-Lent, maar korte tijd daarna niet meer. Jij zou het een en ander uitzoeken en aan mij terugkoppelen wat hiervan de oorzaak is. De terugkoppeling laat echter, wat mij betreft, te lang op zich wachten. Wij lopen als bedrijf risico's wanneer wij werken met partijen die arbeid uitlenen en niet bij het SNA gecertificeerd zijn. Het mag duidelijk zijn dat zonder certificering wij geen nieuwe opdrachten kunnen en willen verstrekken."
16-07-2013	06	**Mailwisseling** Mailwisseling tussen i-Lent en Rimec	Mailwisseling waarin Rimec aangeeft dat het ten onrechte niet SNA-geregistreerd is en waarin zij aangeeft in procedure te zijn met SNA om registratie geregeld te krijgen. Deze procedure loopt tot medio augustus. I-Lent geeft aan zich te moeten beraden mocht dit te lang duren, omdat zij "op het standpunt blijft dat zonder certificering wij Rimec geen nieuwe opdrachten moeten verstrekken."
23-08-2013	07	**Brief** Brief Stichting Normering Arbeid aan i-Lent	Op 23 augustus leidt dit tot een brief van SNA aan Rimec Ltd. waarin SNA aangeeft dat Rimec ten onrechte niet in het register was opgenomen en per direct weer is geregistreerd.
05-10-2013	08	**Artikel Dagblad De Limburger over A2**	Artikel in Dagblad De Limburger waarin misstanden met Atlanco Rimec bij A2-tunnel voor het eerst expliciet aan de orde wordt gesteld.
18-11-2013	09	**Gespreksverslag** Gespreksverslag RVDW-76518 i-Lent met Rimec van gesprek op 18 november 2013	Naar aanleiding van berichtgeving in Dagblad De Limburger over vermeende 'uitbuiting' en de 'slaven van de A2' bij de door Rimec Ltd. ten behoeve van het Avenue2-project Maastricht ter beschikking gestelde Portugese werknemers, is er een gesprek tussen i-Lent en Rimec. i-Lent en Rimec maken concrete afspraken over tweewekelijkse controle op arbeidstijden, bespreken huisvestingskosten en de NEN-normering, die verlopen bleek te zijn. Deze is inmiddels weer op orde. i-Lent wijst Rimec op naleven van wet- en regelgeving, zoals opgenomen in de overeenkomst. Afgesproken wordt dat Rimec, zodra de speciaal in het leven geroepen expertcommissie in Maastricht over Avenue2 gereed is, aan i-Lent of een schriftelijke verklaring geeft of conclusies van de onderzoekscommissie deelt waaruit blijkt dat zij zich aan alle wet- en regelgeving houdt.
22-11-2013	10	**Advies Expertcommissie A2 Maastricht aan de stuurgroep A2 Maastricht**	Een expertcommissie heeft naar aanleiding van de commotie rondom werknemers bij Avenue-2 onderzocht of er in Maastricht 'sprake is van arbeidsuitbuiting of moderne slavernij'. Het antwoord van de commissie op deze vraag is: *"nee, er is geen sprake van arbeidsuitbuiting of moderne slavernij. Niet in juridische zin (arbeidsuitbuiting is als misdrijf strafbaar gesteld) en ook niet in sociaal maatschappelijke zin. Er is geen sprake van dwang of misbruik, de werknemers ontvangen een brutoloon conform Bouw cao, overuren worden conform Bouw cao vergoed met percentages van 25% en 50% en medewerkers zijn ordentelijk gehuisvest."* De commissie komt vervolgens met vier aanbevelingen: 1. de-escaleren, 2. de-juridiseren, 3. pak aan en los op en 4. Voer het debat waar het thuis hoort, op landelijk niveau. Los van de cao acht de commissie de inhouding voor de kosten van huisvesting en vervoer op het salaris van de werknemer te hoog. De expertcommissie heeft inzichtelijk gemaakt dat de medewerkers van Rimec bij Avenue2/Maastricht een inhouding op hun loon betalen van € 31,25 per dag. Hieronder vallen – kort samengevat – de kosten voor accommodatie, vervoer van Portugal naar Nederland en terug, vervoer van lokale accommodatie naar de bouwlocatie en terug en administratieve ondersteuning.

			Verder geeft de commissie aan dat de overheid geen contractuele mogelijkheden heeft om rechtstreeks in te grijpen of te sturen.
03-12-2013	11	**Brief** Brief van Technisch Bureau Bouwnijverheid aan i-Lent	Technisch Bureau Bouwnijverheid (TBB) doet een nalevingscontrole over naleving cao en vraagt bij i-Lent de kopieën op van de onderaannemings-overeenkomsten, danwel de afgesloten of af te sluiten inleenovereenkomsten met betrekking tot het ontwerpen en uitvoeren van het project Ruimte voor de Waal Nijmegen.
11-12-2013	12	Website De Rechtszaak over zaak Avenue2/Maastricht http://uitspraken.rechtspraak.nl ECLI:NL:RBMNE:2013:6250	Kort geding Rechtbank Midden-Nederland Inhoudsindicatie (geciteerd van website): *"Een stichting* (Steller: Lees: TBB) *die belast is met toezicht op de naleving van de cao Bouwnijverheid en cao BTER, heeft conservatoir derdenbeslag gelegd ten behoeve van Portugese werknemers die werken aan de Koning Willem-Alexandertunnel te Maastricht. Volgens haar leven eiseressen (Steller:* Lees: Rimec)*, als werkgevers van de Portugese werknemers, de cao Bouwnijverheid en cao BTER niet na. Eiseressen vorderen in dit kort geding opheffing van het gelegde beslag.* *De voorzieningenrechter van de rechtbank Midden-Nederland heft het conservatoir beslag op. In dit kort geding is niet aannemelijk geworden dat de cao Bouwnijverheid of de cao BTER van toepassing is op de arbeidsovereenkomsten van (een van de) eiseressen met haar Portugese werknemers. De voorzieningenrechter is van oordeel dat de stichting eerst een onderzoek dient te verrichten naar de toepasselijkheid van de cao Bouwnijverheid of cao BTER, voordat zij handhavend op kan treden."* (Uitleg: TBB is niet in het gelijk gesteld, nadere uitwerking is nodig)
12-12-20<u>1</u>3	13	**Brief** Brief i-Lent aan TBB	Brief, waarin i-Lent verwijst naar brief van TBB op 03-12-13 en gesprek op 09-12-13, waarin is afgesproken de lijst met zelfstandige hulppersonen (Steller: Lees: onderaannemers) toe te sturen en de Overeenkomst met Rimec.
21-01-14	14	**Brief** Brief Avenue2 Maastricht aan projectbureau A2 Maastricht	In de bijlage van de brief geeft Avenue2 een onderbouwing van de resterende inhoudingen, naast de huisvestingskosten, van het totale bedrag van €31,25 per dag. De inhouding omvatten onder andere de volgende onderdelen, die niet nader zijn gespecificeerd per post: - Ter beschikking stellen van een auto inclusief brandstof voor werkverkeer en privé gebruik - Reiskosten van en naar Portugal - Begeleiding vertrek en aankomst - Internet - Risico schades aan woningen en auto - Transport en begeleiding bij cursussen - Administratie kosten - Algemene kosten
07-02-2014	15	**Brief** Technisch Bureau Bouwnijverheid (TBB) aan i-Lent	Op 7 februari wijst het Technisch Bureau Bouwnijverheid (TBB) i-Lent erop dat zij werken met een niet SNA gecertificeerde ondememing. TBB verzoekt i-Lent deze omissie binnen zes weken te herstellen. (Steller: dit was eerder ook het geval, zie bron 05. Toen is het hersteld. Nu gaat het om een nieuwe signalering)
14-03-2014	16	**Brief** Brief i-Lent aan TBB	Brief waarin i-Lent TBB vraagt om enkele weken tijd om Rimec de omissie van de certificering te laten herstellen.
31-03-2014	17	**Brief**	Rimec Limited Northhampton voldoet per 31-03-14 aan de normen zoals vastgelegd in NEN 4400-2 en is

		Brief Stichting Normering Arbeid: verklaring van Registratie	opgenomen in het Register Normering Arbeid.
07-04-2014	18	**Brief** Brief i-Lent aan TBB	Brief waarin i-Lent de verklaring heeft bijgevoegd dat Rimec voldoet aan de normen zoals vastgelegd in NEN 4400-2 en is opgenomen in het Register Normering Arbeid.
29-04-2014	19	**Mail** Mail i-Lent aan TBB	Mail waarin i-Lent het TBB uitnodigt voor een gesprek over Rimec op 20 mei 2014.
10-07-2014	20	**Brief** Brief TBB aan i-Lent	TBB stuurt een brief, refererend naar het bezoek op 20 mei 2014 van TBB aan de bouwlocatie van i-Lent. TBB heeft hier gesproken over "haar vermoeden" van het niet naleven van de Bouw cao, waaronder "buitensporige inhoudingen t.a.v. huisvesting- en reiskosten". TBB schrijft dat i-Lent heeft aangegeven daar waar mogelijk haar medewerking te verlenen t.a.v. het verstrekken van informatie. Gevraagd wordt om een personeelslijst, manurenregistratie en, indien i-Lent hierover beschikt, ook over gegevens m.b.t. huisvestingskosten.
13-10-2014	21	**Brief** Brief RVDW-77138 i-Lent aan TBB	i-Lent geeft aan medewerking te verlenen, maar vraagt of TBB akkoord is dat er eerst instemming is met de werkgever. "Het betreft immers persoonsgegeven en wij willen daarmee verantwoord omgaan."
20-10-2014	22	**Brief** Brief TBB aan i-Lent	TBB reageert op brief van i-Lent van 13-10-14 n.a.v. de brief van 10-07-14. i-Lent heeft gevraagd of TBB akkoord is dat zij "instemming aan de betreffende werkgever (lees Rimec) vraagt alvorens aan het verzoek te kunnen voldoen. TBB geeft aan hier "uiteraard mee in te kunnen stemmen". Zij geeft daarbij aan dat, mocht Rimec niet mee willen werken, i-Lent een vergewisplicht heeft, waarbij TBB i-Lent zal "verzoeken te onderbouwen op welke wijze i-Lent zich heeft vergewist van haar verplichting zoals opgenomen in artikel 5 en 6 van de cao voor de bouwnijverheid." (Steller: artikel 5 van cao 'onderaanneming' stelt: De werkgever is verplicht erop toe te zien dat de bepalingen uit deze cao worden nageleefd ten aanzien van alle individuele arbeidsovereenkomsten waarop deze cao betrekking heeft. De werkgever dient bij inschakeling van zelfstandige ondernemers hierover een afspraak te maken in de onderaannemingsovereenkomst. artikel 6: 'Uitzendarbeid en inleen uitzendkrachten' stelt eisen aan type uitzendbureaus en certificering conform SNA.)
14-11-2014	23	**Mail** Mail van i-Lent aan TBB	Begeleidende mail waarin i-Lent aan TBB "zoals verzocht" de manurenregistraties van de medewerkers van Rimec toestuurt.
18-11-2014	24	**Brief** Brief Technisch Bureau Bouwnijverheid aan i-Lent	TBB controleert of i-Lent heeft voldaan aan de vergewisplicht en verzoekt i-Lent informatie te leveren over: - Maximale werktijden en minimale rusttijden - Minimum aantal vakantiedagen - Minimumlonen, daaronder begrepen de vergoedingen voor overwerk. Tevens aandacht voor vergoeding voor verafgelegen werken waaronder begrepen € 6,65 per dag.
02-12-2014	25	**Mail** Mail van i-Lent aan TBB	Verzoek om twee weken uitstel voor levering van gegevens, omdat het "meer tijd vergt dan voorzien om te onderzoeken welke gegevens relevant zijn, om deze vervolgens aan u te kunnen presenteren."
18-12-2014	26	**Verslag** Toetsverslag Ruimte voor de Waal Nijmegen D1517164O6	In het kader van het reguliere toetsingsproces dat de gemeentelijke projectorganisatie, volgens de uitgangspunten van UAV-gc, uitvoert voert de Projectorganisatie op 18 december 2014 een proces toets uit naar de wijze waarop i-Lent borgt dat wordt voldaan aan wet- en regelgeving ten aanzien van buitenlandse werknemers. Uit deze toets blijkt dat voor de onderaannemers met buitenlandse werknemers verklaringen van registratie SNA aanwezig zijn.

			De conclusie, voorts gebaseerd op gelezen contracten, steekproeven naar certificering en correspondentie, is dat i-Lent voldoet aan wet- en regelgeving.
15-01-2015	27	**Gespreksverslag i-Lent** Onderwerp: gesprek TBB	Interne terugkoppeling van gesprek tussen i-Lent en TBB over vergewisplicht. Ten aanzien van Rimec wordt afgesproken dat i-Lent gegevens van een vijftal willekeurig gekozen, medewerkers zal verstrekken, die vervolgens getoetst worden door KPMG. Aangezien Rimec geen toestemming verleent om de gegevens met TBB te delen, is afgesproken dat met TBB de (geanonimiseerde) bevindingen van de toets van KPMG gedeeld wordt. Vervolgafspraak is over zes weken i.v.m. planning KPMG en beschikbaarheid te interviewen medewerkers. In het kader van vergewisplicht vindt TBB dit voldoende, aldus het verslag. Ook wordt gerefereerd naar de lopende rechtszaak tussen Rimec en TBB (Steller: rechtszaak, die nog loopt over Avenue2/Maastricht, zie bron 08) met als beeld dat “de uitkomst daarvan voor alle partijen meer duidelijkheid moet verschaffen.” TBB heeft voorgesteld om na die uitspraak nog een vervolgafspraak te hebben.
30-01-2015	28	**Mail i-Lent, intern**	Op 30 januari 2015 bleek als uitkomst van de toets van KPMG dat de werknemers, zoals afgesproken in het contract, volgens de bouw-cao werden betaald, maar dat de inhoudingen “voor reiskosten en huisvesting niet volgens Bouw-cao” zijn.
18-03-2015	29	**Website de rechtszaak** http://uitspraken.rechtspraak.nl ECLI:NL:RBMNE:2015:1752	Kort geding. Bij de aanleg van de A2 bij Maastricht zijn via het buitenlandse uitzendbureau Rimec Portugese en Engelse werknemers aan het werk. De vraag is of de CAO Bouwnijverheid voor deze buitenlandse werknemers van toepassing is. De voorzieningenrechter oordeelt dat werknemers door de keuze van Rimec voor Portugees of Engels recht, niet de bescherming mogen verliezen die zij genieten op grond van de bepalingen van Nederlands recht. De CAO bouwnijverheid moet dus worden toegepast. (Steller: de rechter oordeelt in kort geding dat inhouding op o.a. huisvestingskosten niet is toegestaan)
23-03-2015	30	**Mail** Mail projectmanager Ruimte voor de Waal aan projectmanager i-Lent	Mail waarin projectmanager Ruimte voor de Waal het gesprek van de ochtend van 23 maart bevestigt, nogmaals eist dat i-Lent en al haar onderaannemers zich ten eerste aan de geldende wet- en regelgeving houden en ten tweede dat i-Lent ervoor zorgt dat er geen overtredingen tegenover haar personeel en dat van haar onderaannemers zullen plaatsvinden. En dat de kortgeding uitspraak van ‘vorige week in de zaak Avenue-2/Rimec’ moet worden nageleefd.
23-03-2015	31	**Brief** Brief van i-Lent aan Rimec Ltd.	I-Lent verwijst naar de uitspraak van de rechter van 18 maart Rimec, waarin zij sommeert te garanderen dat ook in het Nijmeegse project aan de bouw-cao conform de uitspraak van de rechtbank wordt voldaan.
31-03-2015	32	**Mail** Mail i-Lent aan projectorganisatie	Mail waarin i-Lent reageert op mail van 23-03 van projectmanager Ruimte voor de Waal waarin i-Lent aangeeft dat zij zich “niet helemaal kan vinden in de stellingname dat i-Lent zich zou moeten houden aan de uitspraak van Avenue-2. Juridisch is dat namelijk niet zo.” (Steller: i-Lent geeft hier aan dat de uitspraak over Avenue-2 juridisch niet geldt voor Ruimte voor de Waal, maar zij gaat wel tot actie over, zie bron 31)
02-04-2015	33	**Bron i-Lent**	Aangezien een officiële reactie van Rimec uitbleef, heeft i-Lent per 30 maart 2015 het contract met Rimec

		Contract Oradeo:	ontbonden en voor de 22 vaklieden een nieuwe overeenkomst gesloten met Oradeo als gespecialiseerd internationaal uitzendbedrijf. In deze nieuwe overeenkomst is de bouw-cao inclusief alle bepalingen expliciet van toepassing verklaard (dus ook daar waar het gaat om kosten inhouden voor huisvesting, het loon was ook al in de oude situatie conform bouw-cao).
13-05-2015	34	**Mail** Mail i-Lent aan projectorganisatie plus bijlagen	Voorafgaand aan het sluiten van de nieuwe overeenkomst met Oradeo heeft i-Lent met meerdere partijen verkennende gesprekken gevoerd, waaronder Randstad. In de keuze voor Oradeo speelde een aantal overwegingen voor i-Lent een belangrijke rol: a. Beschikbaarheid SNA-certificaat; b. Bouw-cao volledig van toepassing incl. aanvullende bepalingen; c. Baanbehoud vaklieden werkzaam op i-Lent; d. Behoud opgedane projectspecifieke kennis en kunde van de vaklieden in deze belangrijke fase van het project; e. Vloeiende en geruisloze overgang contractpartij. Het bedrijf Oradeo voldeed aan alle hierboven genoemde voorwaarden. In de overeenkomst met Oradeo is namelijk expliciet opgenomen dat Oradeo aan de volledige Bouw-cao moet voldoen, inclusief de bepalingen ten aanzien van huisvesting. Deze nieuwe overeenkomst heeft i-Lent in staat gesteld zaken aangaande de Bouw-cao explicieter en dwingender te verwoorden waar het gaat om het toepassen van de Bouw-cao, met specifieke vermelding van onder andere het niet bij werknemers in rekening brengen van huisvestingkosten, e.d. De overeenkomst met Oradeo is voorgelegd en verstrekt aan Technisch Bureau Bouwnijverheid (check i-Lent) en deze heeft aangegeven de opgenomen contractteksr volledig en compleet te vinden. i-Lent heeft een check gedaan of het bedrijf een concernrelatie heeft met Rimec. Dit onderzoek heeft deze relatie niet aangetoond. Bijgaand (bijlage 30a en 30b) het kredietrapport van Oradeo Limited in Nederland en Oradeo Limited in Londen, Engeland. Het betreffende rapport is tevens bijgevoegd.
13-05-2015	35	**Website Dura Vermeer**	Persstatement van i-Lent over de kwestie Rimec, waarin zijn aangeeft welke stappen zijn ondernomen in deze kwestie.
22-07-2015	36	**Website de rechtszaak** **https://www.rechtspraak.nl/:** **ECLI:NL:RBMNE:2015:5393**	Uitspraak van de rechtbank over avenue 2, waarin de rechter Rimec en haar opvolger Mecra in het ongelijk stelt. "Op de arbeidsovereenkomsten die het uitzendbureau sloot, is Portugees en Engels recht van toepassing, maar omdat de werknemers alleen voor het project aan de A2 zijn aangenomen, is Nederland als het "gewoonlijk werkland" aan te merken. Hierdoor zijn de rechtsbeschermingsregels uit de Nederlandse wet van toepassing. Onder deze regels valt onder meer de Wet Allocatie Arbeidskrachten door Intermediairs (WAADI). Op grond van de WAADI hebben deze uitzendkrachten recht op tenminste dezelfde arbeidsvoorwaarden als de werknemers die in dienst zijn bij Ballast Nedam en Strukton. Zij hebben daarom ook recht op alle arbeidsvoorwaarden die geregeld zijn in de CAO Bouwnijverheid. Daarom moet Rimec de ingehouden bedragen alsnog voldoen. Deze verplichting geldt niet voor de werknemers die door middel van de ondertekening van een "waiver" afstand hebben gedaan van een mogelijke vordering op grond van de CAO Bouwnijverheid (Steller: Een groep Portugese werknemers heeft bij Avenue 2 afstand gedaan van haar mogelijke vordering op grond van de cao. Het is niet bekend of dit ook geldt

			voor werknemers in Nijmegen). Omdat Rimec valt onder de werkingssfeerbepaling van het verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds voor de bouw, moet zij ook achterstallige pensioenpremies betalen. De vordering tot het doen van nabetalingen heeft in ieder geval betrekking op de eigen werknemers van Mecra. Daarnaast heeft de veroordeling werking voor de Portugese werknemers met wie door Mecra geen vaststellingsovereenkomst (in de vorm van een 'waiver') is gesloten. Het onder 4.1. sub viii gevorderde brengt daarom met zich mee dat Mecra van die werknemers aan wie geen nabetalingen worden gedaan de 'waiver' dient te verstrekken."
15-05-2015 tot 19-06-2015	37	**Media en Krantenartikel mei 2015-juli 2015**	Zembla-uitzending, 'In de bouwput', 13 mei 2015 De Gelderlander, 15 mei: Kamervragen over rel rond Portugees Uitzendbureau De Gelderlander, 18 mei: Onderbetaling Portugezen is opmerkelijk. Aannemer i-Lent had kunnen weten van praktijken Rimec De Gelderlander 21 mei: 'Onderbetaling al maanden bekend' en 'Wanneer wist Nijmegen van Rimec?' De Gelderlander 23 mei: Commentaar: Onderbetaling De Gelderlander, 28 mei: Inhouding op loon Portugezen niet sociaal De Gelderlander, 1 juni: 'Nabetaling Portugezen eisen van i-Lent' De Gelderlander, 4 juni: 'Uitbuiting nu ook zaak van gemeente', weliswaar quote. De Gelderlander, 8 juni: Uitbuiting Portugezen krijgt staartje De Gelderlander, 19 juni: Twijfel over keurmerk Uitzender. Uitzendbureau had waarschijnlijk geen keurmerk. Nijmegen en i-Lent moeten daarom Portugese arbeiders nabetalen De Volkskrant, 23 juli: 'Nabetaling buitenlandse arbeiders'. Over A2-Avenue.

Brief aan de raad - Medewerkers Rimec

Bijlagen: bron 1-37

Brief aan de raad - Werkwijze huisvesting vergunninghouders

Ingekomen stuk D14 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	MO10/15.0012899	Cilia ten Den
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Werkwijze huisvesting vergunninghouders		(024) 3299226

Geachte leden van de raad,

Op 7 oktober jl. heeft de portefeuillehouder Wonen de toezegging gedaan uw raad voor het eind van het jaar te informeren over de locaties die we onderzoeken voor ontwikkeling tot woonruimte voor vergunninghouders. In de brief van 8 december jl. over het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom, hebben we aangegeven dat we eind januari 2016 de uitgangspunten van een integraal beleidskader vluchtelingen aan u zullen voorleggen. Vooruitlopend daarop informeren we u in deze brief over een specifiek onderdeel, onze werkwijze ten aanzien van onderzoeklocaties voor de huisvesting van vergunninghouders. We komen daarmee tegemoet aan de toezegging aan uw raad.

Op dit moment kunnen we u melden dat we een inventarisatie hebben gedaan van zoveel mogelijk locaties die eventueel in aanmerking kunnen komen voor de huisvesting van vergunninghouders, zowel in de bestaande bouw als (tijdelijke) nieuwbouw. Deze lijst is in beweging. Er vallen panden af en er komen ook panden bij. Daarbij gaat het overigens niet alleen om locaties ten behoeve van de huisvesting van vergunninghouders. De woningmarkt in Nijmegen, en specifiek de sociale huurmarkt, wordt gekenmerkt door krapte: er is meer vraag dan aanbod. Meer kansen voor de ene groep betekent automatisch minder kansen voor andere groepen, tenzij de voorraad wordt uitgebreid door bouw of ombouw. Bij het bezien van kanslocaties willen we de woonbehoeften van alle doelgroepen tegen elkaar afwegen. Daarnaast moeten we actief kanslocaties creëren om aan de totale omvang tegemoet te komen. Naast vergunninghouders betreft de inventarisatie daarom ook de overige doelgroepen van Wonen, Zorg en begeleiding, waarover u in een separate brief wordt geïnformeerd. Tevens zijn we met de regio in overleg om de huisvesting van vergunninghouders en de overige doelgroepen in samenhang op te pakken. Hierover heeft ons college uw Raad reeds in de raadskamer van 9 december jl. geïnformeerd.

Brief aan de raad - Werkwijze huisvesting vergunninghouders

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

Ten aanzien van de locaties hanteren we de volgende werkwijze. Elke mogelijke locatie wordt aan de hand van een set criteria getoetst; zowel criteria die te maken hebben met de geschiktheid van de locatie, het pand en de fysieke omgeving voor (snelle) bewoning, als criteria die betrekking hebben op de geschiktheid van de locatie en de (sociale) omgeving voor vergunninghouders of overige doelgroepen. In de bijlage bij deze brief vindt u een overzicht van de gehanteerde criteria en de processtappen. Op basis van deze eerste screening krijgen we een beeld van de kansrijkheid en potentiele mogelijkheden van transformatie van panden/locaties.

We hechten er sterk aan per kansrijke locatie een zorgvuldig proces met alle betrokken partijen te doorlopen, zoals de corporaties, eigenaren, bewoners en uw raad. Zo snel we met de eigenaar tot de conclusie zijn gekomen dat een sluitende exploitatie op basis van verhuur aan een benoemde doelgroep haalbaar lijkt, betrekken we partners en omwonenden bij het plan. Bij het project Griftdijk Noord 16 en bij Heumensoord hebben we ervaren dat een zorgvuldig proces met alle partijen en het op het juiste moment betrekken van bewoners een belangrijke succesfactor is voor de snelheid van het proces én de betrokkenheid bij en het draagvlak voor het project. Vanwege de zorgvuldigheid die we willen hanteren kunnen we uw raad op dit moment daarom geen lijst van locaties presenteren die in onderzoek zijn. We zullen u daarentegen per project informeren zodra er een zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden aan de hand van de criteria, er duidelijkheid is over een haalbare exploitatie en de betrokken partijen en omwonenden bij het plan worden betrokken. Met deze werkwijze beogen we tevens zoveel mogelijk onnodige onrust in buurten en wijken te voorkomen, aangezien een aanzienlijk deel van de locaties in de loop van het onderzoeksproces zal afvallen.

De toezegging van de portefeuillehouder van 7 oktober jl. betrof de onderzoeklocaties voor de huisvesting van vergunninghouders. De bovengenoemde werkwijze hanteren we echter ook voor het onderzoek naar geschikte locaties voor noodopvang na 1-6-2016. In het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom zijn met rijk en provincie afspraken gemaakt over extra plaatsen voor noodopvang. We zullen deze opgave in regionaal verband invullen.

We hopen dat uw raad begrip heeft voor deze werkwijze en onze motieven en vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Processtappen en criteria zoeklocaties vergunninghouders en kwetsbare doelgroepen

Brief aan de raad - Werkwijze huisvesting vergunninghouders

Processtappen en criteria zoeklocaties vergunninghouders en kwetsbare doelgroepen

December 2015

Stap 1 inventarisatie en eerste beoordeling

Inventarisatie van alle mogelijke locaties en een eerste beoordeling van de locatie aan de hand van onderstaande criteria, voor zover de informatie voorhanden is. Op basis van de beoordeling wordt een inschatting gemaakt of een locatie kan worden aangemerkt als een kanslocatie voor huisvesting van kwetsbare doelgroepen of vergunninghouders.

Criteria

groep 1

- Eigenaar
- Huidig gebruik
  De te onderscheiden categorieën zijn bijvoorbeeld: Bestaand zorgvastgoed, Scholen, Kantoren en Overig. De categorie zegt iets termijn waarop locaties geschikt gemaakt kunnen worden voor bewoning.
- Beschikbaarheid
  Een locatie of een bestaand gebouw is niet beschikbaar als er een (tijdelijke) huurder in zit of als de planvorming rond die locatie al zo ver gevorderd is dat aanpassing leidt tot vertraging en onnodig hoge kosten.
- Nieuwbouw of bestaand gebouw
- Juridische toets/bestemmingsplan
- Veiligheid
  Niet op alle locatie is (tijdelijk) wonen toelaatbaar op basis van bijvoorbeeld de ligging.
- Geluid
- Bestaande afspraken
- Showstopper: is er een andere reden waarom het doorzetten van het traject op dit moment niet zinvol is?

Dit geeft een beeld van de mogelijke kanslocaties. Dan wordt verder gekeken naar:

groep 2

- Welke doelgroepen
  We hebben de voorkeur om , ook bij geclusterd wonen, een mix van doelgroepen te realiseren. Het is daarom van belang om per locatie aan te geven welke mogelijkheden zich voordoen.
- De omgeving van de locatie
  Doelgroepen hebben verschillende eisen ten aanzien van wonen en de (sociale) omgeving. Deze worden in kaart gebracht.
- Milieu
  Geluid, Veiligheid, bereikbaarheid in OV, parkeernormen
- Spreiding over de stad
- Beschikbaarheid
- (Levens)duur

Brief aan de raad - Werkwijze huisvesting vergunninghouders

Stap 2: er wordt ingezoomd op de locatie.

Als de eigenaar bereid is mee te denken over de huisvesting van vergunninghouders of kwetsbare doelgroepen, dan start een diepgaander onderzoek, waarbij een aantal onderzoeken centraal staan:

- Technische beoordeling van de staat van de locatie/gebouw, een bouwkundige inspectie;
- Uitgebreide stedenbouwkundige beoordeling;
- Businesscase op basis van verhuur aan benoemde doelgroepen.

Stap 3: een project wordt opgestart

Als de gemeente en de betrokken partners voldoende zekerheid hebben over de financiële haalbaarheid, dan wordt een project verder opgepakt en met alle betrokken, waaronder bewoners en omwonenden. Ook de raad wordt geïnformeerd.

Een plan van aanpak wordt ontwikkeld langs 3 lijnen:

- veilige en betaalbare huisvesting;
- inbedding in en participatie van de wijk;
- integratie en inburgering van de vergunninghouders.

Brief aan de raad - Budgetsubsidie 2016 NV Sportfondsen Nijmegen

Ingekomen stuk D15 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	15.0012842	Austin van Gaal
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Budgetsubsidie 2016 NV Sportfondsen Nijmegen		(024) 3299848

Geachte leden van de gemeenteraad,

Aanleiding
Op 3 november 2015 hebben wij u geïnformeerd over ons voornemen om de subsidieaanvraag van NV Sportfondsen Nijmegen gedeeltelijk af te wijzen. De voorgenomen, gedeeltelijke afwijzing betrof de gevraagde subsidie voor zwembad Dukenburg. We hebben NV Sportfondsen Nijmegen tot 1 december 2015 de gelegenheid geboden om een zienswijze in te dienen.

Zienswijze NV Sportfondsen Nijmegen
Op 26 november 2015 heeft NV Sportfondsen Nijmegen haar zienswijze aangeleverd. Zij geeft aan volledige medewerking te verlenen aan overdracht van het Zwembad Dukenburg aan de werkgroep Zelfbeheer per 1 juli 2016. Met deze zienswijze komt Sportfondsen Nijmegen voor een deel tegemoet aan onze eerdere geuite bezwaren en geeft Sportfondsen Nijmegen aan zwembad Dukenburg in de eerste helft van 2016 binnen de eerder gestelde financiële kaders te exploiteren. We verlenen daarom een subsidie voor zwembad Dukenburg tot 1 juli 2016 van € 179.359,50.

Voor het zwembad West en Erica Terpstrabad verstrekken we, conform de aanvraag van Sportfondsen Nijmegen € 1.225.292 en voor het Goffertbad € 176.024.

Voor wat betreft de realisatie van zelfbeheer in zwembad Dukenburg werkt NV Sportfondsen Nijmegen de komende zes maanden met de werkgroep Zelfbeheer toe naar een community bad. In goed overleg met Sportfondsen Nijmegen vindt per 1 juli 2016 huurbeëindiging plaats. Per die datum verhuren wij het zwembad aan de werkgroep Zelfbeheer Dukenburg.

De werkgroep Zelfbeheer, die uit enthousiaste en deskundige mensen bestaat, is druk doende een Stichting op te richten. Het voornemen is om per 1 juli 2016 een subsidie te verstrekken aan deze Stichting voor het exploiteren van zwembad Dukenburg.

Brief aan de raad - Budgetsubsidie 2016 NV Sportfondsen Nijmegen

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

Monitoring
De prestatieafspraken uit 2015 en voorgaande jaren worden gecontinueerd, de verantwoordings-afspraken worden op een aantal punten herijkt en aangescherpt met een nieuw ontwikkelde verantwoordingssystematiek. Wij kiezen voor een implementatietijd tot 1 juli 2016.
NV Sportfondsen Nijmegen kan gedurende de eerste zes maanden van 2016 de systemen inregelen voor al haar baden, de werkgroep Zelfbeheer Dukenburg voor het zwembad Dukenburg. Doelstelling is dat NV Sportfondsen Nijmegen en de werkgroep Zelfbeheer Dukenburg volgens eenzelfde systematiek de benodigde informatie aanleveren. Vanaf 2017 willen we, mede op basis de nieuwe systematiek, gaan beschikken aan zowel werkgroep Zelfbeheer Dukenburg als aan NV Sportfondsen Nijmegen.

Informeren over voortgang
Wij zullen uw Raad middels een brief uiterlijk aan het einde van het eerste kwartaal informeren over de voortgang van het proces.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Stand van het Openbaar Onderwijs - gemeentelijk toezicht

Ingekomen stuk D16 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	MO10/ 15.0012284	Henk Peereboom
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Stand van het Openbaar Onderwijs		(024) 3299216

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over onze bevindingen in het kader van het gemeentelijk toezicht op het openbaar onderwijs.

De gemeente heeft de (grondwettelijke) zorgplicht om te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor haar inwoners. Na de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs in Nijmegen is de verantwoordelijkheid voor het primair onderwijs opgedragen aan de stichting Conexus en voor het openbaar voortgezet onderwijs aan de stichting Alliantie voortgezet onderwijs Nijmegen en omgeving.

Het toezicht door de gemeente gaat over de financiële positie van de schoolbesturen en de handhaving van de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. In 2013 heeft uw Raad een nieuw toezichtkader voor het openbaar onderwijs vastgesteld. De portefeuillehouder onderwijs overlegt jaarlijks met de beide schoolbesturen aan de hand van de jaarstukken over de begroting en de door de accountant van een goedkeurende verklaring voorziene jaarrekening.
In het toezichtkader staat verder dat wij de raad een keer per twee jaar schriftelijk informeren over de stand van het openbaar onderwijs.

Wij hebben vastgesteld dat de financiële positie van Conexus en de Alliantie gezond is en dat de besturen voldoende openbaar onderwijs aanbieden op scholen die voldoen aan de kwaliteitseisen van de Inspectie voor het onderwijs.

De schoolbesturen Alliantie en Conexus houden zich aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. In hun jaarverslag staat echter niets over de openbare scholen onder hun bevoegd gezag. Wij hebben met beide besturen afgesproken dat zij in het vervolg in hun jaarverslagen specifiek aandacht besteden aan het openbaar onderwijs.

Hierna gaan wij nader in op de stand van zaken bij de Alliantie en Conexus.

1. De Alliantie Voortgezet Onderwijs Nijmegen en omgeving

Brief aan de raad - Stand van het Openbaar Onderwijs - gemeentelijk toezicht

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

De Alliantie is het schoolbestuur van de drie scholen voor openbaar voortgezet onderwijs in Nijmegen: het Mondial College, Stedelijk Gymnasium en de Stedelijke Scholengemeenschap Nijmegen (SSGN)

1.1. Financiën

Op basis van de van jaarverslagen van de Alliantie kunnen wij per openbare school een oordeel geven over de financiële positie van de betreffende scholen en het totale schoolbestuur.

- Uit de financiële kengetallen 2013-2014 van zowel de openbare VO-scholen als van het totale schoolbestuur blijkt een positieve, gezonde financiële positie blijkt
- Binnen de Alliantie voert iedere school zijn eigen administratie, maar ze maken onderdeel uit van het bestuur over de Alliantie-scholen gezamenlijk. Iedere school kan terugvallen op het bestuur van de Alliantie. De medewerkers hebben een bestuursaanstelling, dus wanneer door krimp docenten boventallig worden, kunnen zij herplaatst worden naar een andere school van de Alliantie.
- Uit de meerjarenbegroting 2015-2017 blijkt een stabiel financieel perspectief
- De ontwikkeling van het weerstandsvermogen 2013-2017 op basis van de verwachte exploitatieresultaten laat een stijgende tendens zien, waardoor de Alliantie de eerste jaren voldoende buffer heeft om financiële tegenvallers op te vangen.
- De Alliantie stuurt actief op mogelijke financiële risico's, blijkt uit het uitgebreide jaarverslag
- De jaarrekening geeft inzicht in de besteding van de van de gemeente ontvangen middelen voor de onderwijshuisvesting in het kader van doordecentralisatie.
- Het oordeel van de Inspectie voor het Onderwijs over deze scholen is 'voldoende'. Het SSGN en het Stedelijk Gymnasium hebben de afgelopen jaren zelfs het predicaat 'Excellente School' behaald.

De relevante financiële kengetallen ontwikkelen zich voor De Alliantie gedurende de periode 2013-2014 als volgt (bedragen in € 1.000)

De liquiditeit (quick ratio) geeft de mate aan waarin het bestuur in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit geeft de mate aan waarin het bestuur in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen.

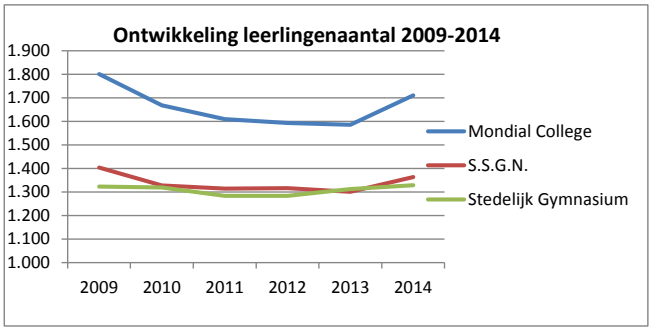
School	*Mondial College*		*Stedelijk Gymnasium*		*SSGN*		***Alliantie totaal***	
Jaar	2013	2014	2013	2014	2013	2014	**2013**	**2014**
Liquiditeit	1,98	0,72	3,29	2,93	1,29	1,20	**1,93**	**2,02**
Solvabiliteit 1	30%	23%	31%	29%	46%	42%	**32%**	**33%**
Solvabiliteit 2	74%	64%	76%	74%	70%	66%	**45%**	**47%**
Weerstands-vermogen	11%	9%	44%	43%	17%	15%	**28%**	**29%**

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
2

2.2. Ontwikkeling leerlingaantallen

De groei van het totale leerlingenaantal van de afgelopen jaren zal vanaf 2016 het aantal ombuigen naar een dalende trend, niet zozeer op basis van de leerlingenontwikkeling in Nijmegen maar als gevolg van demografische ontwikkelingen in de regiogemeenten.

2. Conexus bestuur voor primair onderwijs

Stichting Conexus is het bestuur van 28 scholen in Nijmegen, waaronder 8 scholen voor openbaar basisonderwijs. Alle openbare scholen hebben 'brede school'-profiel met voor- en naschoolse kinderopvang, extra activiteitenaanbod en ondersteuningsaanbod.

2.1 Financiën

Bij de winstbestemming 2014 is ter dekking van het exploitatietekort onder andere rekening gehouden met de inzet van de middelen uit het Najaarsakkoord 2013. Met de in 2013 in het kader van het Nationaal Onderwijs Akkoord ontvangen middelen is een egalisatiereserve gecreëerd ter dekking van de extra kosten van de verruiming van de formatieruimte op scholen.

- Uit de meerjarenbegroting 2015-2017 blijkt een stabiel financieel perspectief, de verwachte tekorten in de jaren 2015-2017 kunnen uit het eigen vermogen gedekt worden.
- Conexus stuurt actief op financiële risico's blijkt uit het uitgebreide jaarverslag
- De jaarrekeningen geven inzicht in de besteding van de van de gemeente ontvangen middelen voor de onderwijshuisvesting in het kader van doordecentralisatie.

Wij kunnen concluderen dat de financiële positie van Stichting Conexus gezond is.

De financiële kengetallen ontwikkelen zich voor Conexus gedurende de periode 2013-2014 als volgt:

Jaar	Weerstandsvermogen	Liquiditeit	Solvabiliteit 1	Solvabiliteit 2
2013	26%	2,29	32%	39%

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

2014	25%	1,94	30%	35%

2.2 Ontwikkeling leerlingaantallen
Het totaal aantal leerlingen van de openbare basisscholen is vrij stabiel en ligt rond de 20% van het totaal leerlingenaantal in het primair onderwijs in Nijmegen. De Oversteek telt ruim 1000 leerlingen. De basisscholen de Bloemberg en Michiel de Ruijter zitten al jaren onder de opheffingsnorm van 180 leerlingen. Dit zijn beide brede scholen; Conexus ontvangt hiervoor extra gemeentelijke middelen in het kader van het beleid voor de brede scholen en voor onderwijsachterstanden.
In 2014 is de nieuwbouw voor basischool De Verwondering in Lent opgeleverd. Daarmee kan het leerlingenaantal op openbare basisscholen in het noordelijk deel van Nijmegen voorlopig doorgroeien.

Overzicht van de leerlingenaantallen van de openbare basisscholen

School	2013	2014
De Buut	253	244
Dukendonck	287	282
Michiel de Ruyterschool	126	146
De Bloemberg	108	135
De Muze	408	379
Nutsschool Lankforst	252	247
De Oversteek	1.014	1.016
De Verwondering	36	124
Totaal openbaar basisonderwijs	**2.484**	**2.573**

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Voortgang uitvoering Aanvalsplan Armoede en Schulden

Ingekomen stuk D17 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	MO10/15.0011391	Jan Marten de Hoop
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Voortgang uitvoering Aanvalsplan Armoede en Schulden	.	(024) 3299014

Geachte leden van de raad,

Op 27 mei 2015 heeft u het Aanvalsplan Armoede en Schulden vastgesteld (56/2015). In het aanvalsplan is de ambitie uitgesproken om armoede- en schuldensituaties onder Nijmegenaren te voorkomen en te bestrijden. Het doel dat we hiermee willen bereiken is dat iedereen volwaardig deel kan nemen aan de samenleving. Om dit doel te bereiken is in het aanvalsplan een tiental ontwikkellijnen geformuleerd. Tijdens de bespreking van het aanvalsplan in uw raad hebben wij toegezegd om ieder half jaar de stand van zaken met u te delen. Voor u ligt de eerste voortgangsbrief. Per ontwikkellijn beschrijven we wat onze doelstelling is en hoe de stand van zaken op dit moment is.

1. Naar een bundeling van regelingen in de armoedebestrijding (&pas)

We hebben besloten om de ontwikkeling van een stadspas in 2015 concreet vorm te geven. Wij hebben u op 21 oktober geïnformeerd over de ontwikkeling van de &pas in uw kamerronde. Tevens hebben we u een brief gestuurd waarin nadere informatie over de &pas staat (brief van 20 oktober 2015). In deze brief hebben we u gemeld dat we een nieuwe invoeringsstrategie voor de &pas bewandelen die afwijkt van het eerdere scenario:
- de invoering vindt plaats in 2016;
- we laten de koppeling met de OV-chipkaart los;
- we bouwen in het vervolgproces een nader moment in om de gekozen strategie te heroverwegen dan wel bij te stellen.

We verwachten eind december het resultaat van de ingebouwde tussenstap in ons college te bespreken, alvorens een definitief besluit te nemen om de door ons gewenste &pas te realiseren. De tussenstap gaat duidelijk maken of een verantwoorde invoering mogelijk is en zo ja, hoe dat gerealiseerd kan worden. Vanzelfsprekend zullen we u hiervoor de nodige voorstellen ter vaststelling voorleggen.

Verder besloten we bij deze ontwikkellijn om de inkomensgrens voor de individuele inkomenstoeslag (voorheen: de langdurigheidstoeslag) te verhogen van 105% naar 110% van de

Brief aan de raad - Voortgang uitvoering Aanvalsplan Armoede en Schulden

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

bijstandsnorm. Dit is reeds begin 2015 geïmplementeerd. De inkomensgrens ligt nu dus op 110% van de bijstandsnorm.

2. Naar een effectievere ondersteuning van particuliere initiatieven

We constateerden dat er tal van kleine particuliere initiatieven in de stad zijn op het gebied van armoedebestrijding en dat we ten aanzien van deze initiatieven als gemeente faciliterend willen zijn. We hebben daarom besloten om per 2016 een fonds particuliere initiatieven op te zetten. Dit fonds bevat maximaal € 30.000 jaarlijks aan gemeentelijke middelen en wordt beheerd door een externe commissie met mensen uit de stad. Begin 2016 stellen we de werkwijze van de commissie en particuliere initiatieven vast. Daarna gaan we op zoek naar kandidaten voor de commissie. De commissie gaat in 2016 de eerste particuliere initiatieven faciliteren.

Verder hebben we besloten aan het reeds bestaande Platform Schuldhulpverlening ook partijen die zich inzetten voor armoedebestrijding uit te nodigen. Het platform komt tweemaal per jaar bij elkaar en in oktober jongstleden zijn Stichting Leergeld, de Kledingbank, Vluchtelingenwerk en de Voedselbank ook uitgenodigd. Partijen als de Diaconie en het Inter-lokaal waren ook aanwezig, maar die waren dat ook al bij voorgaande bijeenkomsten. Het doel is dat de afstemming tussen de organisaties in de verschillende disciplines verbetert. De deelnemers aan het Platform hebben aangegeven dat deze verbreding een goede ontwikkeling is en dat het zorgt voor betere afstemming tussen de partijen die zich primair met schuldhulpverlening bezig houden en de partijen die zich primair met armoedebestrijding bezig houden..

3. Naar meer kennisdeling in de ketens armoede en schulden

In Nijmegen zijn tientallen organisaties actief op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Deze organisaties zijn niet altijd op de hoogte van elkaars bestaan. Dat is een gemiste kans, omdat de organisaties vaak specifieke expertise, kennis en kunde hebben en elkaar dus enorm kunnen versterken. Het doel van deze ontwikkellijn is om meer kennis te delen in de ketens armoede en schulden. Het feit dat er nu een Platform Armoede en Schulden is dat tweemaal per jaar bij elkaar komt vormt eigenlijk al een concrete uitwerking. Daarnaast is er een afvaardiging van een aantal organisaties bij elkaar geweest om te kijken of er kennisdeelsessies gehouden kunnen worden en of er een sociale kaart op deze thema's moet worden ontwikkeld. In 2016 willen we tenminste twee kennisdeelsessies houden en daarnaast een vorm van een sociale kaart ontwikkelen.

4. Naar meer kennis over de effectiviteit van instrumenten

De gemeente Nijmegen staat bekend om haar sociale hart. Dit uit zich onder andere in een breed palet aan minimaregelingen én aan diverse vormen van schuldhulpverlening, waaronder laagdrempelige hulpverlening. In totaal hebben we in de stadsbegroting 2016 een budget voor armoedebestrijding van ongeveer € 20 miljoen geraamd. Gezien deze investering willen we op meer gestructureerde wijze de effectiviteit van de verschillende interventies gaan meten. De slag die we nu maken is in eerste instantie heel praktisch. We zijn bezig met een professionaliseringsslag ten aanzien van de monitoringgegevens van het gemeentelijke Bureau Schuldhulpverlening en het Inter-lokaal. Op dit moment monitoren we het aantal cliënten dat in en uitstroomt in één van onze regelingen. Deze cijfers over 2015 presenteren we u zoals gebruikelijk

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

in de jaarrekening. In het Aanvalsplan hebben we echter onze ambities naar boven bijgesteld: we willen niet alleen weten hoeveel mensen er zijn ingestroomd en uitgestroomd, maar ook waar de mensen vandaan komen, waar ze naartoe gaan en of de interventies het gewenste effect hebben opgeleverd. We hebben met Bureau Schuldhulpverlening en het Inter-lokaal hierover afspraken gemaakt. In de volgende voortgangsbrief delen we de eerste uitgebreide monitoringgegevens met u. De tweede slag is dat we het gemeentelijke bureau Onderzoek & Statistiek gevraagd hebben om een tweetal onderzoeken uit te voeren in 2016: een klanttevredenheidsonderzoek en een maatschappelijke kosten baten analyse (MKBA). We zijn namelijk in de stellige overtuiging dat het helpen van iemand met schulden een enorm breed maatschappelijk effect heeft en het helpt om dat concreet uit te werken. We starten in februari 2016 met de MKBA en we verwachten deze tegen de zomer van 2016 gereed te hebben. Het klanttevredenheidsonderzoek vindt plaats in het najaar van 2016.

Wat betreft ons minimabeleid voeren we momenteel een quick scan uit waarin we ons beleid vergelijken met een aantal andere gemeenten. We zijn hierbij wel afhankelijk van de bereidheid van de andere gemeenten om hun informatie te delen met ons. Bij de uitvoering van deze quick scan is ons bureau Onderzoek & Statistiek betrokken. De resultaten betrekken we bij onze voorstellen over het minimabeleid in de Zomernota in het voorjaar van 2016.

5. Naar een integraal systeem van vroegsignalering van armoede en schulden

Met elkaar constateerden we dat er rondom thema's als armoede en schulden veel schaamte hangt en dat mensen daardoor vaak laat hulp zoeken. Dat resulteert voor de betreffende personen in complexe en ingrijpende schuldensituaties en voor de gemeente in uitgebreide en dure trajecten. We willen daarom potentiele probleemsituaties vroegtijdig signaleren. We doen dit op verschillende wijzen:

- wanneer iemand een uitkering op grond van de Participatiewet aanvraagt, dan vragen wij hem om op het aanvraagformulier informatie te geven over zijn schuldensituatie. Als wij een schuldensituatie constateren, dan neemt Bureau Schuldhulpverlening contact op met de betreffende persoon om hem uit te nodigen voor een Informatie en Adviesgesprek;
- we maken afspraken met de woningcorporaties, zorgverzekeraars en nutsbedrijven om in het geval van een betalingsachterstand een signaal te krijgen, zodat we contact op kunnen nemen met de betreffende persoon om hem een aanbod te doen. De overleggen met deze partijen zijn in volle gang en we hopen dat dit binnen nu en enkele maanden concreet wordt. De reden waarom we op dit moment nog geen convenanten hebben is dat er het nodige uitgezocht dient te worden met betrekking tot ICT en privacywetgeving. Daarnaast willen we zoveel mogelijk eenduidige afspraken maken met de verschillende partijen. Het is onze verwachting dat we al in de eerste helft van 2016 op basis van signaallijsten mensen gericht zullen benaderen met ons ondersteuningsaanbod;
- we verwachten veel van de signalen op basis van de betalingsachterstanden bij verzekeraars, nutsbedrijven en woningcorporaties, maar er zijn meer plekken waar 'gesignaleerd' wordt. We maken daarom afspraken met alle partijen die vroegtijdig potentiele schuldensituaties signaleren, zoals huisartsen, zorgaanbieders, scholen, STIPS, sociaal wijkteams etcetera;
- ten slotte hebben we ten aanzien van deze ontwikkellijn besloten de ondersteuning aan de Formulierenbrigade van het Inter-lokaal te continueren. Voor 2015 is dit reeds gerealiseerd. Voor de jaren 2016-2018 nemen we een dezer weken een besluit over alle

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

subsidies die er in het kader van de laagdrempelige financiële ondersteuning naar het Inter-lokaal gaan.

6. Naar een betere afstemming van vraag en aanbod in de financiële hulpverlening

Personen met schulden melden zich bij allerlei organisaties: de STIPS, de Sociaal Wijkteams, de Regieteams, het Inter-lokaal, de huisarts, de gemeente, Humanitas, Wmo-instellingen enzovoort. Iedere organisatie probeert, vaak met de beste motieven, de vraag te matchen met het aanbod van de eigen organisatie. In de totale keten schuldhulpverlening beschikken we over verschillende instrumenten, van een eenmalige voorlichting of voorzieningencheck tot 3-jarige saneringstrajecten en beschermingsbewind. We vinden het belangrijk dat de juiste instrumenten voor de juiste personen worden ingezet. We ontwikkelen daarom een regiefunctie. Complexe casussen kunnen daar neer worden gelegd. Vanuit de regiefunctie wordt bepaald welk instrument het meest passend is. Hierdoor willen we niet alleen de goede match bevorderen, maar ook meer duidelijkheid bieden bij verwijzers, zoals de sociale wijkteams. Ten slotte willen we hiermee ook bewindvoeringskosten terugdringen. Wanneer vanuit de regiefunctie immers de inschatting gemaakt wordt dat bijvoorbeeld F!X budgetbeheer en budgetcoaching een adequaat instrument is, dan hoeft er geen bewindvoering aangevraagd te worden bij de rechtbank.

Er vinden op dit moment vijf pilots plaats waarbij een casusoverleg dicht op het wijkteam ingeschakeld kan worden om de financiële situatie te screenen (Lindenholt, Noord, Centrum, Midden en Hatert). Afhankelijk van het succes van deze pilots willen we deze systematiek in 2016 uitrollen over alle stadsdelen. Daarnaast ontwerpen we een routekaart voor de STIPS, wijkteams en andere maatschappelijke organisaties. Dat wordt een A4 met daarop heel praktisch en overzichtelijk weergegeven waar je met welke type (financiële) problematiek terecht kunt. De routekaart wordt als bijlage toegevoegd aan de eerstvolgende voortgangsbrief.

7. Naar een betere borging van de vaste lasten

Bepaalde groepen personen zijn niet staat om de volledige regie te voeren op hun financiële huishouding. Dat betekent niet dat er altijd een zwaar instrument, zoals bewindvoering ingezet moet worden. Wanneer wij signalen van woningcorporaties, zorgverzekeraars of nutsbedrijven ontvangen dat er betalingsachterstanden ontstaan, dan kan een problematische schuldensituatie in veel gevallen voorkomen worden door als gemeente bepaalde vaste lasten (tijdelijk) in te houden en door te betalen vanuit de uitkering. We willen uiteindelijk minimaal 500 inhoudingen realiseren. Op dit moment zitten we op 250 inhoudingen.

8. Naar een krachtig vangnet voor bepaalde doelgroepen

In de dienstverlening vanuit de ketens armoede en schulden maken we geen onderscheid naar doelgroepen. Dat betekent dat iedereen die het nodig heeft in aanmerking komt. Tegelijkertijd hebben we in het aanvalsplan besloten extra in te zetten op enkele doelgroepen, te weten de bewoners van zorginstellingen, vluchtelingen, ondernemers, werkzoekenden en personen met gezondheidsproblemen. We zijn met zorginstellingen in gesprek over de reikwijdte van hun financiële dienstverlening. We vinden dat de zorgaanbieders waarbij we begeleiding hebben ingekocht begeleiding op alle leefgebieden dienen aan te bieden. Dat betekent dus ook dat ze basale financiële dienstverlening bieden voor hun cliënten. Dit kent uiteraard zijn grenzen. Waar

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

deze grenzen liggen en welk instrument vervolgens het meest passend is komt aan bod in onze gesprekken met de zorgaanbieders. In februari vindt de eerste plenaire bijeenkomst plaats met de zorgaanbieders. Ten aanzien van vluchtelingen zijn we op dit moment met name op de Griftdijk preventief actief. Wanneer deze, voornamelijk Eritrese, jongeren een zelfstandige woning krijgen toegewezen bieden we de mogelijkheid tot een budgetgesprek aan. Dit heeft vooralsnog niet plaatsgevonden. De vluchtelingen op Heumensoord vallen onder de verantwoordelijkheid van het COA, dus daar plegen we geen inzet. Op het Werkbedrijf en op het ROC heeft Bureau Schuldhulpverlening een spreekuur, specifiek voor jongeren en werkzoekenden met vragen over financiën. In 2015 hebben tot nu 71 jongeren zich bij het spreekuur op het Werkbedrijf gemeld en 69 jongeren hebben zich gemeld bij het spreekuur op het ROC. Van alle personen die zich in 2015 gemeld hebben bij Bureau Schuldhulpverlening is 15% 27 jaar of jonger. Dit percentage ligt hoger dan in 2014 (10%) Verder bieden we voorlichting op scholen (‘de gezonde school’), ondersteunen we het project JUST van het Inter-lokaal wat zich specifiek richt op jongeren met financiële problemen en organiseren we naar alle waarschijnlijkheid komend jaar het ‘Mind your Wallet’-festival. Dit betreft een festival over ‘financiën’ specifiek gericht op jongeren. Ondernemers met financiële problemen helpen we vanuit ons Bureau Zelfstandigen ofwel om de boeken snel en zorgvuldig af te sluiten zodat de ondernemers in aanmerking komt voor een schuldtraject ofwel door ondersteuning te bieden met het doel om het bedrijf succesvol te laten doorstarten. Ten slotte werken we met de HAN aan een coachingsprogramma specifiek voor ondernemers met financiële problemen (www.degeldersezaak.nl). Tot nu toe hebben zich 7 ondernemers gemeld voor een coachingsprogramma, maar de communicatie over dit project dient nog van start te gaan.

9. Naar meer preventie en kwalitatief betere bewindvoering

De afgelopen jaren is er in negatieve zin veel geschreven over bewindvoerders. Recent onderzoek in opdracht van het ministerie van SZW toont echter aan dat verreweg het grootste deel van de onder bewind gestelden bewindvoering nodig heeft. We zien bewindvoerders dan ook als noodzakelijke en zinvolle partners in de keten. Tegelijkertijd constateren we in de afgelopen jaren een verdrievoudiging van de kosten voor beheer en bewind vanuit de bijzondere bijstand. En omdat bewindvoerders niet actief geprikkeld worden om aan te sturen op zelfredzaamheid en uitstroom maken wij ons hierover zorgen. We hebben daarom verschillende acties ondernomen. Allereerst hebben we besloten de ondersteuning aan F!X, budgetcoaching en budgetbeheer, te continueren. In 2016 ontvangt het Inter-lokaal hiervoor bijna € 0,2 miljoen. Middels dit samenwerkingsproject van het Inter-lokaal en Bureau Schuldhulpverlening bieden we een lichter, goedkoper en meer op zelfredzaamheid gericht alternatief aan. Op dit moment doen we dit voor ongeveer 120 personen en we koersen op 150 personen tegen het einde van 2016. We brengen deze voorziening actief onder de aandacht bij zorgaanbieders, het maatschappelijk middenveld, bewindvoerders en zelfs de rechtbank. Ook vanuit de regiefunctie wordt per geval bekeken in hoeverre F!X een goed alternatief is voor bewindvoering. Verder zijn we in gesprek met de bewindvoerders in Nijmegen om zodoende te sturen op kwalitatief goede bewindvoering. We gaan begin 2016 tevens voor een groep personen waarvoor wij bewindvoeringskosten vergoeden vanuit de bijzondere bijstand screenen in hoeverre een alternatief ook een goede oplossing biedt. Verder wijzen we verwijzers actief op bewindvoerderskantoren waar wij goede ervaringen mee hebben. Ten slotte zijn we aangesloten bij een werkgroep met alle grote gemeenten uit de provincie Gelderland. Deze werkgroep heeft als doel een goede dialoog te hebben met de bewindvoerders (deels via hun brancheverenigingen), maar vooral ook rechtstreeks

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

met de rechtbank in Zutphen. Het doel is uiteraard niet om te interveniëren in hun besluitvorming, maar wel om hen te wijzen op de alternatieven in de gemeente en om te benadrukken dat controle op de kwaliteit van bewindvoerders van groot belang is. We hebben tot nu toe tweemaal met de kantonrechter om de tafel gezeten. Met dit alles verwachten we niet direct een daling van de kosten voor beheer en bewind, maar wel een afname van de stijging. We constateren dat ons beleid nu al effect heeft. Het aantal onderbewindgestelden stijgt bijna niet meer. Helaas zien we dit in de kosten bijzondere bijstand nog niet terug, omdat bewindvoerders sinds 2015 een hogere vergoeding per persoon mogen vragen. Overigens plegen we inzet niet alleen om de kosten terug te dringen, maar vooral ook met het oog op passende ondersteuning voor cliënten.

10. Naar een beter systeem bij onze landelijke partners

Bij de voorbereiding van het Aanvalsplan kregen we regelmatig opmerkingen over zaken waar we als gemeente zelf niet over gaan. Wat we wel kunnen doen is om deze onderwerpen te verzamelen en onder de aandacht te brengen bij de instantie die er wel over gaat. De afgelopen maanden zijn we langs verschillende afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie en organisaties in de keten in Nijmegen langs geweest om dergelijke signalen op te halen. Het gaat dan bijvoorbeeld om de late of onjuiste verrekening van Toeslagen door de Belastingdienst, de incassobevoegdheden van de Belastingdienst, het niet respecteren van de beslagvrije voet door de overheid, de ingewikkelde berekening van de beslagvrije voet, de aangepaste wet die het mogelijk maakt voor bewindvoerders om een hoger tarief te declareren, de bestuursrechtelijke boete die personen dienen te betalen wanneer ze een betalingsachterstand op hun zorgpremie hebben etcetera. We bundelen deze signalen en brengen deze informeel, via de VNG, de G32 en / of door middel van een Nijmeegse charter onder de aandacht bij de betreffende instantie.

We hebben er vertrouwen in dat we met de integrale inzet op al deze ontwikkellijnen samen met de keten schuldhulpverlening in onze stad de armoede en schulden terugdringen. Middels deze voortgangsbrief hopen we u goed geïnformeerd te hebben over de activiteiten die we de laatste maanden hebben uitgevoerd en de activiteiten die binnenkort op de agenda staan. In de volgende voortgangsbrief, welke halverwege 2016 verschijnt, hopen we u ook de eerste kwantitatieve resultaten te presenteren op basis van de managementinformatie van Bureau Schuldhulpverlening en het Inter-lokaal en de onderzoeken uitgevoerd door onze afdeling Onderzoek en Statistiek.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp

Ingekomen stuk D18 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	MO10/15.0011958	Corina Brekelmans
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp		(024) 3299538

Geachte leden van de raad,

Op 17 maart 2015 hebben wij, naar aanleiding van de raadskamerbespreking op 4 maart 2015, besloten om de ouderbijdrage voor dagbehandeling jeugdhulp niet te innen in afwachting van het onderzoek naar de gevolgen van de ouderbijdrage op verzoek van de Tweede Kamer. Vervolgens heeft de raad op 8 juli 2015 bij de vaststelling van de Zomernota 2015 een amendement aangenomen om ‘Zodra het wettelijk is toegestaan alle ouderbijdragen in de jeugdzorg definitief te schrappen’. De gemeente is wettelijk verplicht vast te stellen wie ouderbijdrage jeugdhulp moet betalen en dit door te geven aan het CAK. Daar komt vanaf 2016 verandering in.

Besluit wetswijziging
Het onderzoek naar de ouderbijdrage (bijlage) is op 5 oktober jl. naar de Tweede Kamer gestuurd. Op 13 november informeerde de staatssecretaris van VWS de kamer over het besluit van de Minister van V&J en de staatssecretaris van VWS om de verplichte ouderbijdrage met ingang van 1 januari 2016 stop te zetten en een wijziging op te nemen in de wet.

De argumenten voor deze beslissing zijn als volgt:
Uit het onderzoek naar de uitvoeringspraktijk van de ouderbijdrage bleek dat het besparingsmotief sterk afhankelijk is van de individuele situatie. Lang niet alle ouders besparen als hun kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. De administratieve lasten voor de inning van de ouderbijdrage voor de daghulp zijn relatief hoog ten opzichte van de opbrengsten. Ten slotte vindt de staatssecretaris het belangrijk dat er geen drempels voor jongeren en kinderen zijn als het gaat om de toegang tot jeugdhulp. Uit het onderzoek bleek dat het aannemelijk was dat de bijdrage drempels opwerpt.

Het besluit van de staatssecretaris en de uitkomsten van het onderzoek zijn volledig in lijn met uw intenties om geen onnodige drempels op te werpen voor jeugdhulp en niet te discrimineren tussen de verschillende vormen van jeugdhulp. Het belangrijkste argument om de ouderbijdrage niet langer te innen, was en is het voorkomen van zorgmijding.

Brief aan de raad - Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp

Gemeente Nijmegen
Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Vervolgvel
1

Voorstel uitvoering

Wij hebben besloten de wetswijziging die pas in 2016 in gaat, al in 2015 toe te passen. We stellen voor 2015 geen ouderbijdrageplicht vast. Met het oog op rechtsgelijkheid vragen wij aan het CAK de in 2015 geïnde ouderbijdragen terug te betalen. Het gaat om ongeveer 70 gezinnen. Zij ontvangen een brief met de mededeling dat de ouderbijdrage wordt terugbetaald door het CAK. De ouders die nog geen beschikking voor de ouderbijdrage hebben ontvangen informeren we via de media, jeugdhulpaanbieders, de sociale wijkteams en de STIPs.

Om de wegvallende inkomsten te compenseren is in de Stadsbegroting 2016 structureel € 350.000 toegevoegd aan het programma Zorg en Welzijn (product Jeugd). De tegenvallende inkomsten in 2015 dekken we uit het programmabudget Zorg en Welzijn.
De staatssecretaris is met de VNG overeengekomen dat vanaf 2016 de gemeenten gecompenseerd worden door een bijdrage aan het macrobudget van circa € 26 miljoen. Het Nijmeegs aandeel in deze bijdrage zullen we bij de zomernota 2016 aan de algemene middelen van onze begroting toevoegen.

Wettelijk dient de bijdrage in 2015 nog geïnd te worden over jeugdhulp met verblijf (dagbesteding, dagbehandeling en verblijf met overnachting). Met ons besluit voeren we een onderdeel van de Jeugdwet niet uit. Gezien het besluit van de staatssecretaris van VWS en de minister van V&J, de steun van de Tweede Kamer hiervoor en het feit dat een op de vier gemeenten al heeft besloten de ouderbijdrage niet te innen, verwachten wij geen maatregelen van het rijk.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen:

Onderzoek Inzicht in de Ouderbijdrage in de Jeugdwet, juli 2015

KPMG
cutting through complexity
PLEXUS
Inzicht in de ouderbijdrage in de Jeugdwet
Een onderzoek naar de (uitvoeringspraktijk van de) ouderbijdrage
Juli 2015

Brief aan de raad - Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp

Disclaimer

Dit rapport is uitsluitend bestemd voor het Ministerie van VWS. Het is niet bedoeld voor andere partijen, buiten deze doelgroep, en het gebruik van dit rapport door andere partijen is dan ook voor eigen risico. KPMG aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het gebruik van dit rapport anders dan waarvoor het is opgesteld en aanvaardt geen aansprakelijkheid jegens andere partijen dan het Ministerie van VWS.

De aard van de werkzaamheden houdt in dat wij geen accountantscontrole, beoordelingsopdracht of andere assuranceopdracht hebben uitgevoerd. Daarom kan aan onze rapportage geen zekerheid met betrekking tot de getrouwheid van financiële of andere informatie worden ontleend.

Brief aan de raad - Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp

Inhoud

1 Samenvatting 1

2 Inleiding en vraagstelling 4

2.1 Inleiding 4

2.2 Vraagstelling 5

2.3 Afbakening van de opdracht 6

2.4 Gevolgde aanpak 6

2.5 Leeswijzer 6

3 Inzicht in het besparingsmotief voor ouders 8

3.1 Naast te besparen kosten spelen ook extra kosten en veranderingen in inkomsten mee in besparingsmotief 8

3.2 Besparingsmotief geldt niet voor alle ouders 9

3.3 Het besparingsmotief is voor diverse groepen ouders verschillend, de analyse is gebaseerd op een gemiddelde situatie 9

4 Inkomsten en kosten in kaart: inzicht in financiën op macroniveau voor gemeenten 11

4.1 Analyse op macroniveau neemt inkomsten voor gemeenten en kosten voor gemeenten, CAK en instellingen mee 11

4.2 Uitgaande van een geldend besparingsmotief, zijn mogelijke inkomsten voor gemeenten groter dan kosten 11

5 Drempels in kaart: inzicht in het ontstaan van drempels door de ouderbijdrage 13

5.1 De Jeugdwet is gericht op decentralisatie en ontschotting 13

5.2 De Jeugdwet biedt mogelijkheden voor uitzondering van ouderbijdrage 13

5.3 Mogelijkheden van uitzondering zijn onduidelijk voor ouders 14

6 Verbinding van de resultaten 15

6.1 Het besparingsmotief, inkomsten en kosten en drempels dienen in samenhang beoordeeld te worden 15

6.2 Het besparingsmotief geldt niet voor alle ouders, waardoor de potentiële inkomsten voor gemeenten lager zijn 15

6.3 Uitzonderingen in de Jeugdwet lijken ouders zonder besparingsmotief nog niet uit te sluiten 16

7 Mogelijkheden toekomst ouderbijdrage 17

7.1 Enkele verbeteropties en alternatieven zijn tijdens het onderzoek opgekomen 17

8 Bijlagen 19

8.1 Bijlage 1: Analysebomen 19

8.2 Bijlage 2: Onderbouwing hoofdstuk 3 – Inzicht in het besparingsmotief voor ouders 22

8.3 Bijlage 3: Onderbouwing hoofdstuk 4 – Inkomsten en kosten in kaart 32

8.4 Bijlage 4: Deelnemende partijen interviews 36

8.5 Bijlage 5: Samenstelling begeleidingsgroep 37

8.6 Bijlage 6: Afkortingen 38

Referenties 39

1 Samenvatting

Op 1 januari 2015 is de Jeugdwet ingevoerd. In de Jeugdwet is opgenomen dat voor jeugdhulp met verblijf een ouderbijdrage verschuldigd is. De argumentatie onder de ouderbijdrage is gebaseerd op de onderhoudsplicht van ouders en het besparingsmotief voor hen. De ouderbijdrage heeft recent tot vragen geleid in de Tweede Kamer. Ook bestaat onduidelijkheid over de ouderbijdrage bij partijen in het veld. Aan de Tweede Kamer is op 22 januari jl. de toezegging gedaan dat een onderzoek naar de ouderbijdrage in de Jeugdwet wordt uitgevoerd. Het betreft voorliggend onderzoek.

Het doel van dit onderzoek is het verschaffen van een onderbouwing bij de validiteit van de argumentatie voor de ouderbijdrage in de Jeugdwet en het onderzoeken van de aannames die men kan hanteren bij een standpunt over de ouderbijdrage. Tevens is het doel verder inzicht te geven in de kosten en baten van de ouderbijdrage en mogelijke drempels voor toegang tot zorg die de ouderbijdrage opwerpt. Dit onderzoek zal niet tot finale antwoorden leiden over de toekomst van de ouderbijdrage. Dit onderzoek geeft echter wel structuur aan de discussie rondom de ouderbijdrage en geeft eerste belangrijke antwoorden op vragen over de ouderbijdrage. Het onderzoek kan beleidsverantwoordelijken helpen te komen tot een afweging rondom de ouderbijdrage.

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden heeft deskresearch plaatsgevonden op basis van bestaande materialen. Tevens hebben interviews plaatsgevonden met veertien partijen. Op basis van deskresearch en de interviews zijn analyses uitgevoerd. Waar mogelijk is uitgegaan van feiten. Indien geen feiten beschikbaar waren is uitgegaan van onderbouwde aannames. De resultaten van het onderzoek zijn op twee momenten besproken met een begeleidingsgroep. Conclusies in dit onderzoek richten zich op een gemiddelde situatie en doen geen uitspraken over specifieke (groepen) burgers.

Uit het onderzoek blijkt dat, als alleen gekeken wordt naar kosten die ouders besparen als hun kind jeugdhulp met verblijf ontvangt, er een besparingsmotief geldt. Als echter ook gekeken wordt naar extra kosten die ouders in die gevallen maken en naar de samenhangende extra en verminderde inkomsten, geldt het besparingsmotief lang niet voor alle ouders. Het besparingsmotief is dan sterk afhankelijk van de individuele situatie. Het besparingsmotief lijkt vooral op te gaan als een kind in de leeftijdsgroep 0-5 jaar jeugdhulp met verblijf ontvangt, waarbij kosten voor kinderopvang kunnen worden bespaard. Deze groep is overigens niet groot. In andere leeftijdsgroepen en bij dagbehandeling komt het gemiddelde besparingsmotief (licht) negatief uit, waarbij ouders netto meer kosten maken als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt dan als het kind thuis woont. Het besparingsmotief verschilt ook in die gevallen sterk op basis van extra uitgaven en extra inkomsten die per gezin van toepassing zijn. Hoewel het besparingsmotief gemiddeld gezien niet geldt, zullen er ook in deze categorie ouders zijn voor wie het besparingsmotief wel geldt.

Onder de aanname van een geldig besparingsmotief voor alle ouders, blijkt uit het onderzoek dat gemeenten op macroniveau vanaf 2016 (na het invoeringsjaar) per jaar bijna €32,5 miljoen euro aan de ouderbijdrage kunnen overhouden (na aftrek van kosten en compensaties). Afhankelijk van wat besloten wordt over het vormgeven van de ouderbijdrage in de toekomst, kunnen deze inkomsten lager uitvallen. De geraamde inkomsten voor gemeenten na aftrek van compensaties zijn in dit onderzoek ruim €10 miljoen (39%) hoger dan de inkomsten waar het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport eerder vanuit is gegaan. Uit het onderzoek is gebleken dat een besparingsmotief voor een grote groep ouders niet geldt. In het geval besloten wordt voor deze ouders geen ouderbijdrage te innen, zijn de inkomsten voor gemeenten fors lager. Een exacte verwachtingswaarde is niet bepaald in dit onderzoek. Het zal waarschijnlijk lager liggen dan het bedrag waar nu rekening mee is gehouden in het macrobudget. Op basis van verwachte kosten en inkomsten zal het rendement positief zijn. Aan het innen van de ouderbijdrage voor dagbehandeling zijn echter relatief veel kosten verbonden (meer uitvoeringslasten door meer mutaties) in relatie tot de inkomsten. Een derde van de cliënten van bijdrageplichtige ouders ontvangt dagbehandeling. Door de hogere uitvoeringslasten door meer mutaties, kan ervan uitgegaan worden dat de uitvoeringskosten voor de ouderbijdrage voor dagbehandeling (minimaal) een derde zijn van de totale uitvoeringskosten. Voor 2016 en verder gaat het dan om €1,5 miljoen. Dagbehandeling vertegenwoordigt echter slechts 6% van de totale inkomsten (zonder aftrek van compensaties), wat

voor 2016 en verder neerkomt op €2,8 miljoen. De netto opbrengsten voor gemeenten uit de ouderbijdrage voor dagbehandeling zijn dus relatief laag. Een belangrijk instrument in de Jeugdwet en het beleid ouderbijdrage is de hardheidsclausule. Mogelijk is deze ook breder in te zetten om het besparingsmotief als uitgangspunt te toetsen. Een eerste mogelijk voorspeller voor de vraag of een besparingsmotief geldt zou kunnen volgen uit de inkomenssituatie van ouders. Hierbij wordt dan aangenomen dat ouders die meer te besteden hebben eerder een besparingsmotief bereiken. Bij het vaststellen van het percentage ouders dat dan geen ouderbijdrage hoeft te betalen, en waarvoor gemeenten dus geen ouderbijdrage kunnen innen, dient wel rekening gehouden te worden met het zorggebruik bij verschillende inkomensgroepen. Als het gebruik van jeugdhulp hoger is onder lagere inkomensgroepen, zal voor een groter deel van de ouders de ouderbijdrage vervallen.

Een van de onderzoekvragen was of de ouderbijdrage mogelijk een drempel voor toegang tot zorg opwerpt voor ouders. In de Jeugdwet zijn diverse uitzonderingen opgenomen voor ouders die geen ouderbijdrage hoeven te betalen: geen ouderbijdrage verschuldigd, uitzonderingsgronden, buiten invorderingstelling en de hardheidsclausule. De uitzonderingen kunnen een drempel voor toegang tot zorg bij ouders wegnemen. In het onderzoek is echter naar voren gekomen dat er bij ouders veel onduidelijkheid bestaat over het bestaan van uitzonderingen en wanneer ouders hiervoor in aanmerking komen. Ook is niet altijd bekend dat de ouderbijdrage geen eigen bijdrage betreft, maar grond vindt in het besparingsmotief en onderhoudsplicht. Door de onduidelijkheid nemen de uitzonderingen de mogelijke drempel voor toegang tot zorg door de ouderbijdrage niet altijd weg. De uitzonderingen zoals nu opgenomen in de Jeugdwet, lijken bovendien niet te garanderen dat ouders voor wie het besparingsmotief niet geldt, uitgezonderd worden van de ouderbijdrage. De hardheidsclausule biedt, naast de overige uitzonderingen, mogelijkheid tot maatwerk en vormt hiermee een mogelijk antwoord op variatie in situaties per gezin. Of de hardheidsclausule daadwerkelijk het maatwerk levert waarmee drempels voor toegang tot zorg bij ouders weggenomen worden, moet de komende tijd nog blijken.

Dit onderzoek geeft op basis van feiten en onderbouwde aannames richting aan de discussie die is ontstaan over de uitvoering van de ouderbijdrage. Nadere overwegingen vanuit het ministerie en de politiek zullen antwoord moeten geven op de vraag of en hoe de ouderbijdrage in de toekomst wordt toegepast. Uitgaande van toepassing van de ouderbijdrage in de Jeugdwet is in het onderzoek een aantal verbeteropties of alternatieven opgekomen voor de toepassing en inning van de ouderbijdrage. Dit als aanvulling op de onderzoeksresultaten en afwegingen die mede op basis van dit onderzoek worden gemaakt. Onderstaand worden de belangrijkste opties beschreven:

- De hardheidsclausule zou als beleidsregel toegepast kunnen worden voor het beoordelen van het bestaan van een besparingsmotief. Dit vormt een antwoord op de variatie die bestaat per gezin. In dit geval zou de hardheidsclausule breder toegepast worden dan alleen in die gevallen waarin bezwaar wordt gemaakt.
- Als bovenstaand optie opgevolgd wordt, kan de uitvoeringspraktijk ondersteund worden door onderscheidende uitgangspunten te formuleren voor groepen waarvoor het besparingspotentieel waarschijnlijk te beperkt is. Voorbeelden van uitgangspunten zijn inkomen, de hoogte van de kinderopvangtoeslag en het al dan niet ontvangen van een dubbele kinderbijslag. De haalbaarheid van deze methode zou goed getoetst moeten worden. Belangrijk is te bepalen door middel van welke criteria het best getoetst kan worden of ouders een besparingsmotief hebben. Tevens moeten de gegevens voor deze toets beschikbaar zijn voor de partij die de toets uitvoert en niet leiden tot aanvullende administratieve handelingen.
- Een andere mogelijkheid om onzekerheid vooraf bij ouders te voorkomen is de ouderbijdrage pas te innen als het besparingsmotief voor ouders aangetoond is.
- Tevens wordt aanbevolen de informatievoorziening en communicatie aan ouders te verbeteren om onduidelijkheid rondom de ouderbijdrage te voorkomen.
- Bij dagbehandeling blijkt het besparingsmotief voor een grote groep ouders niet te gelden. Ouders maken vaak extra kosten in plaats van dat zij kosten besparen. Tevens blijkt het rendement voor gemeenten bij dagbehandeling relatief laag te zijn ((minimaal) een derde van de kosten door meer mutaties en slechts 6% van de inkomsten). Een mogelijkheid is de ouderbijdrage niet meer te innen voor dagbehandeling, maar alleen voor voltijd verblijf. Hiermee wordt ook de uitvoeringspraktijk vereenvoudigd.

- Als besloten wordt het heffen van een ouderbijdrage te continueren, wordt aanbevolen beleid te formuleren om dubbelingen met de instellingsbijdrage te voorkomen.
- Om de uitvoeringslast voor gemeenten te verminderen, zou overwogen kunnen worden meer taken in de uitvoering van de ouderbijdrage bij het CAK te beleggen. Instellingen zouden gegevensaanlevering bijvoorbeeld rechtstreeks aan het CAK kunnen doen in plaats van via gemeenten. Ook zou het CAK kunnen vaststellen wie bijdrageplichtige ouders zijn en het CAK zou de uitzonderingsgronden kunnen toetsen in plaats van dat gemeenten dit doen. Het overhevelen van taken naar het CAK kan vooral kleinere gemeenten ontlasten die minder ouderbijdrage innen en dus in korte tijd minder ervaring opdoen met het innen van de ouderbijdrage. Bij gegevensuitwisseling en autorisatie van partijen dient rekening gehouden te worden met de privacy van cliënten en hun ouders. Bijkomend voordeel van een meer centrale uitvoering, is dat instellingen gegevens aanleveren aan één partij in plaats van aan verschillende gemeenten.
- De Jeugdwet is ingevoerd op 1 januari 2015, dus de ouderbijdrage wordt pas enkele maanden voor de brede doelgroep geïnd. Daarbij hebben bepaalde gemeenten besloten de ouderbijdrage op te schorten. Hoewel dit onderzoek een eerste inzicht geeft in de drempels die ouders mogelijk ervaren, zal monitoring van de uitvoeringspraktijk in de toekomst een completer beeld geven van drempels die in de praktijk voor ouders kunnen bestaan en van de precieze kosten en inkomsten voor gemeenten.

2 Inleiding en vraagstelling

2.1 Inleiding

Op 1 januari 2015 is met de invoering van de Jeugdwet[1] en de Wmo 2015[2] één van de grootste bestuurlijke en organisatorische veranderingen in de zorg doorgevoerd. Gemeenten zijn sindsdien verantwoordelijk voor de organisatie van de ondersteuning binnen zowel de Wmo als de Jeugdwet. Taken op het gebied van jeugd- en opvoedhulp, de jeugd geestelijke gezondheidszorg (ggz) en jeugdzorg voor licht verstandelijk beperkten (LVB) zijn gebundeld en worden onder verantwoordelijkheid van gemeenten uitgevoerd.

In de Jeugdwet is opgenomen dat voor jeugdhulp met verblijf een ouderbijdrage verschuldigd is. De argumentatie onder de ouderbijdrage is gebaseerd op de onderhoudsplicht van ouders en het besparingsmotief. In het Burgerlijk Wetboek, Boek 1 is opgenomen dat ouders verplicht zijn de tot het gezin behorende minderjarige kinderen te verzorgen en op te voeden en de kosten van die verzorging en opvoeding te dragen[3]. Dit wordt de onderhoudsplicht genoemd. Daarnaast is de ouderbijdrage ingegeven door het besparingsmotief: ouders van wie de kinderen buiten het gezin worden verzorgd hebben minder kosten voor die kinderen[4].

De ouderbijdrage varieert afhankelijk van de leeftijd en de verblijfsduur buitenshuis van het kind. Bij voltijd verblijf betalen ouders bijvoorbeeld €10,82 per maand voor één etmaal verblijf voor een kind van 0 t/m 5 jaar. Voor dagbehandeling betalen ouders €6,63 per maand voor één dagdeel verblijf voor een kind van 12 tot en met 20 jaar. Ouders met kinderen in zorg in jeugd- en opvoedhulp betaalden voorheen al ouderbijdrage in de Wet op de Jeugdzorg. Voor ouders met kinderen in zorg in de jeugd-ggz en jeugd-LVB is de ouderbijdrage echter nieuw.

De ouderbijdrage wordt namens gemeenten geïnd door het CAK. De verwachte inkomsten zijn verrekend met het macrobudget voor gemeenten. Op basis van uitsluitingsgronden en de hardheidsclausule kunnen ouders in aanmerking komen voor ontheffing van de ouderbijdrage, hier is in het genoemde macrobudget reeds rekening mee gehouden.

De ouderbijdrage heeft recent tot vragen geleid in de Tweede Kamer over mogelijke drempels in toegang tot zorg, de hoogte van de ouderbijdrage en vragen over welke groepen ouders precies bijdrageplichtig zijn[5]. Ook bestaat onduidelijkheid over de ouderbijdrage bij partijen in het veld. Zo vragen gemeenten en cliëntvertegenwoordigers zich af of de ouderbijdrage mogelijk een drempel oplevert voor toegang tot zorg. Ook vragen partijen zich af of het besparingsmotief valide is en of ouders daadwerkelijk kosten besparen als hun kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Tevens bestaat de vraag wat de kosten en inkomsten van de ouderbijdrage voor gemeenten zijn. Aan de Tweede Kamer is op 22 januari jl. de toezegging gedaan dat een onderzoek naar de ouderbijdrage in de Jeugdwet wordt uitgevoerd[6]. Het betreft voorliggend onderzoek.

Het doel van dit onderzoek is het verschaffen van een onderbouwing bij de validiteit van de argumentatie voor de ouderbijdrage in de Jeugdwet en het onderzoeken van de aannames die men kan hanteren bij een standpunt over de ouderbijdrage. Tevens is het doel verder inzicht te geven in de kosten en inkomsten van de ouderbijdrage op macroniveau en mogelijke drempels die de ouderbijdrage opwerpt voor ouders voor toegang tot zorg voor hun kind. Dit onderzoek richt zich daarmee op het verschaffen van zoveel mogelijk op feiten gebaseerde inzichten in de ouderbijdrage, waarmee de lezer een oordeel kan vellen over de geschiktheid van de ouderbijdrage, al dan niet in gewijzigde opzet. Dit onderzoek leidt niet tot finale antwoorden over de toekomst van de ouderbijdrage. Dit onderzoek geeft echter wel structuur aan de discussie rondom de ouderbijdrage en

geeft eerste belangrijke antwoorden op vragen over de ouderbijdrage. Het onderzoek kan beleidsverantwoordelijken helpen te komen tot een afweging rondom de ouderbijdrage.

2.2 Vraagstelling

De vraagstelling luidt:

"Geef inzicht in de effecten van het innen van de ouderbijdrage in de huidige Jeugdwet op de kosten, baten en de gevolgen voor het zorggebruik. Ga specifiek in op:

1. De validiteit van het besparingsmotief als argumentatie voor de ouderbijdrage;
2. De verwachte opbrengst voor gemeenten (kosten-batenanalyse);
3. Het mogelijk remmende effect op instroom van de ouderbijdrage: worden onnodige drempels opgeworpen?;
4. De financiële druk van de ouderbijdrage voor ouders en de mogelijkheden dit te compenseren"

Onder deze vier hoofdvragen zijn een aantal subvragen opgenomen (zie Tabel 1).

Tabel 1: Onderzoeksvragen

Onderzoeksvragen	Subvragen
De validiteit van het besparingsmotief als argumentatie voor de ouderbijdrage	■ Geldt het besparingsmotief als argumentatie voor de ouderbijdrage dat ouders besparen op verblijf?
	■ Is er onderscheid in de besparing op kosten tussen verblijf overdag (dagdeel) en verblijf buitenshuis (voltijds)?
	■ Is het logisch om voor GGZ ambulant of andere vormen van verblijf overdag ouderbijdrage te heffen?
De verwachte opbrengst voor gemeenten (kosten-batenanalyse)	■ Het onderbouwen van de verwachte opbrengst en daarbij wellicht een onderscheid maken naar 2015 als startjaar, inclusief de gevolgen van het overgangsrecht, en de volgende jaren?
	■ Welke kosten worden bij het CAK en de gemeenten gemaakt om de ouderbijdrage te kunnen heffen?
	■ Welke administratieve handelingen zijn nodig voor gemeenten om de ouderbijdrage te kunnen uitvoeren? Hierbij is het nodig om onderscheid te maken naar de startfase waarin de uitvoering wordt opgezet en de reguliere fase waarin de uitvoering is verankerd.
	■ Zijn er maatregelen mogelijk die de uitvoeringskosten van de ouderbijdrage kunnen verminderen?
Het mogelijk remmende effect op instroom van de ouderbijdrage: worden onnodige drempels opgeworpen?	■ Zorgt de heffing van de ouderbijdrage voor opwerping van onnodige drempels?
	■ Levert de ouderbijdrage een rem op de zorg op?
	■ Zijn er voldoende mogelijkheden om onnodige drempels voor jeugdhulp te voorkomen?
De financiële druk van de ouderbijdrage voor ouders en de	■ Welke middelen zijn beschikbaar om de ouderbijdrage te compenseren (kinderbijslag en dergelijke) en hoe werkt dat uit bij de verschillende groepen?

mogelijkheden dit te compenseren	■ En als er dan problemen zijn om de ouderbijdrage te betalen, zijn er dan voldoende uitzonderingsgronden om vrijgesteld te worden?
	■ Is de taakverdeling tussen de gemeenten en het CAK op het gebied van de uitzonderingsgronden logisch en werkbaar?
	■ Is de hardheidsclausule als nieuw instrument in de Jeugdwet een voldoende aanvulling?
	■ In hoeverre vormt het een belemmering dat het CAK de hardheidsclausule uitvoert en niet de gemeenten?

2.3 Afbakening van de opdracht

Voor het onderzoek zijn de volgende afbakeningscriteria gehanteerd:

- Het onderzoek is gericht op het in kaart brengen van feiten rondom de ouderbijdrage. Indien mogelijk is gewerkt met objectieve gegevens. Echter, niet alle feiten zijn beschikbaar, zoals gebruikersaantallen en trends daarin en toepassing van de hardheidsclausule. Indien geen feiten beschikbaar zijn is gewerkt met onderbouwde aannames.
- Het onderzoek is niet gericht op het geven van een definitief antwoord op de toekomst van de ouderbijdrage. De korte doorlooptijd van het project zorgt voor spoedige inzichten in de feitenbasis rondom de ouderbijdrage, maar maakt langdurige monitoring van ontwikkelingen binnen dit onderzoek onmogelijk.
- Bij de uitvoer van het onderzoek is steeds rekening gehouden met de politieke realiteit rondom de ouderbijdrage. Verschillende politieke belangen zijn meegewogen door het betrekken van een diversiteit aan partijen in de interviews en de begeleidingsgroep.
- In het onderzoek is gewerkt met analyses gebaseerd op feiten, berekeningen en onderbouwde aannames. Hierbij is uitgegaan van gemiddelde situaties en waar mogelijk het voorkomen van situaties. Zo ontstaat ook op macroniveau een gewogen gemiddeld beeld. We zijn ons er echter van bewust dat er diverse scenario's bestaan, die positiever danwel negatiever uitvallen voor gezinnen of gemeenten. Om een beeld te geven van de variatie aan situaties, zijn enkele scenario's beschreven in kaders in de rapportage.

2.4 Gevolgde aanpak

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden heeft deskresearch plaatsgevonden op basis van bestaande materialen. Tevens hebben interviews plaatsgevonden met veertien partijen. Geïnterviewde partijen zijn zorgaanbieders, patiëntenorganisaties, gemeenten en instanties die de ouderbijdrage innen. De geïnterviewde partijen zijn opgenomen in bijlage 5. De resultaten van het onderzoek zijn op twee momenten besproken met een begeleidingsgroep. De samenstelling van de begeleidingsgroep is opgenomen in bijlage 6.

Op basis van deskresearch en de interviews zijn analysebomen opgesteld (zie bijlage 1). Aan de hand hiervan is een analyse uitgevoerd op het besparingsmotief voor ouders en is een business case opgesteld over de inkomsten en kosten van de ouderbijdrage op macroniveau. Waar geen materialen beschikbaar zijn, zijn aannames gedaan. Deze aannames zijn uitgebreid beschreven in de bijlagen 2 en 3.

2.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 3, 4 en 5 worden de resultaten van het onderzoek beschreven. Hoofdstuk 3 beschrijft de inzichten in het besparingsmotief voor ouders, hoofdstuk 4 beschrijft de inzichten in financiën op

macroniveau voor gemeenten en hoofdstuk 5 bevat inzichten in het ontstaan van drempels door de ouderbijdrage. In hoofdstuk 6 worden de resultaten uit hoofdstuk 3, 4 en 5 aan elkaar gekoppeld. Hoofdstuk 3 tot en met 6 geven de lezer inzichten in de argumentatie rond de ouderbijdrage. Hoofdstuk 7 bevat een aantal verbeteropties of alternatieven voor de toepassing en inning van de ouderbijdrage, als aanvulling op de onderzoeksresultaten.

3 Inzicht in het besparingsmotief voor ouders

3.1 Naast te besparen kosten spelen ook extra kosten en veranderingen in inkomsten mee in besparingsmotief

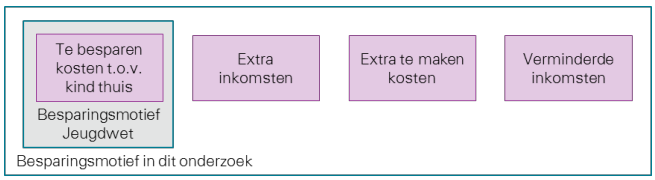
Zoals beschreven in paragraaf 2.1 is de argumentatie onder de ouderbijdrage gebaseerd op de onderhoudsplicht die ouders hebben voor hun kinderen en het besparingsmotief. De ouderbijdrage is geïntroduceerd in mei 1985 als een Tijdelijke Subsidieregeling Maatschappelijke Dienstverlening (TSDM) en had geen wettelijke basis. In 1989 is de Wet op de Jeugdhulpverlening in werking getreden[7], met als doelen onder andere harmonisatie en uniformering van de wetgeving, een eenvoudige invorderingsprocedure, minder fraudegevoeligheid en aansluiting bij de Kinderbijslag. In 1996 is de wet geëvalueerd, waarbij onder andere problemen geconstateerd zijn in de informatieverstrekking aan ouders en plaatsende instanties, in tijdige aan- en afmelding en mogelijke drempelverhogend effect op toegang tot zorg. In 2001 is vervolgens de Wet op de jeugdzorg geïntroduceerd.

De ouderbijdrage was bij de introductie inkomensafhankelijk, wat later is afgeschaft. Op basis van voorbeeldbegrotingen voor een gezin zoals opgesteld door het Nibud[8] is de hoogte van de ouderbijdrage bepaald. Deze kosten werden gebruikt als indicatie voor de kosten die ouders maakten voor een kind en dus konden besparen als een kind buitenshuis zorg ontving. Welke posten uit de gezinsbegroting precies zijn meegenomen en welke hoogte van de ouderbijdrage destijds precies is vastgesteld, is niet meer bekend. In de jaren na de invoering is de hoogte van de ouderbijdrage steeds geïndexeerd voor algemene prijsontwikkeling.

De ouderbijdrage is dus niet nieuw, maar wordt al sinds 1985 geïnd. Sinds de invoering van de Jeugdwet op 1 januari 2015 is de doelgroep echter verbreed met jeugd-LVB (voorheen gefinancierd vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ)) en de jeugd-ggz (voorheen gefinancierd vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw)). Voorheen, in de Wet op de Jeugdzorg, werd de ouderbijdrage alleen geïnd voor de doelgroep jeugd- en opvoedhulp. Wel blijkt uit het onderzoek dat het in de jeugd-AWBZ voorkomt dat instellingen een instellingsbijdrage vragen van ouders voor het vergoeden van bepaalde kosten voor het kind die de ouders zelf niet meer maken. Dit gaat vaak gepaard met een coulanceregeling voor ouders met onvoldoende draagkracht. Ook in de voormalig jeugd-AWBZ bestaat dus enige historie rondom het betalen van een bijdrage door ouders.

Onderzocht is of het besparingsmotief momenteel nog steeds van toepassing is op ouders die een kind hebben dat jeugdhulp met verblijf ontvangt. Het besparingsmotief is onderzocht in de breedte van de Jeugdwet, dus ook voor de doelgroepen jeugd-LVB en jeugd-ggz voor wie de ouderbijdrage nieuw is. Hierbij is niet alleen gekeken naar kosten die ouders mogelijk besparen als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt, maar is ook gekeken naar mogelijke extra inkomsten die ouders hebben, naar kosten die ouders extra maken en naar verminderde inkomsten voor ouders (zie figuur 1 en de analyseboom in Bijlage 1). Dit perspectief is dus breder dan alleen de besparingen die ten grondslag liggen aan de ouderbijdrage. In bijlage 2 is de input voor de analyse met bijbehorende aannames beschreven.

Figuur 1: Analysekader besparingsmotief

3.2 Besparingsmotief geldt niet voor alle ouders

Als enkel gekeken wordt naar te besparen kosten, blijkt een besparingsmotief voor ouders. Als een kind voltijd jeugdhulp met verblijf ontvangt, kunnen ouders bijvoorbeeld kosten besparen voor NUTS, voeding en kinderopvang. In het geval van dagbehandeling kunnen ouders bijvoorbeeld een deel van de kosten besparen voor voeding en kinderopvang.

Als echter breder gekeken wordt en ook de extra te maken kosten en de samenhangende extra en verminderde inkomsten meegenomen worden blijkt dat het besparingsmotief lang niet voor alle ouders geldt. Het besparingsmotief is dan sterk afhankelijk van de individuele situatie. In ons onderzoek zijn we voor elk van de onderliggende factoren van gemiddelden uitgegaan om zo tot een gewogen gemiddeld scenario te komen. Het besparingsmotief lijkt dan vooral op te gaan als een kind in de leeftijdsgroep 0-5 jaar jeugdhulp met verblijf ontvangt, waarbij kosten voor kinderopvang kunnen worden bespaard. Deze groep is overigens niet groot. In andere leeftijdsgroepen komt het gemiddelde besparingsmotief (licht) negatief uit, waarbij ouders netto meer kosten maken als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt dan als het kind thuis woont. Het besparingsmotief kan ook in die gevallen sterk verschillen op basis van extra uitgaven en extra inkomsten die per gezin van toepassing kunnen zijn. Hoewel het besparingsmotief gemiddeld gezien niet geldt, zullen er ook in deze categorie ouders zijn voor wie het besparingsmotief wel geldt.

Ook als een kind dagbehandeling ontvangt blijkt dat het besparingsmotief voor ouders, uitgaande van een gemiddelde situatie, niet opgaat. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen ouders voor wie de extra kosten iets hoger uitkomen dan wanneer het kind geen jeugdhulp met verblijf zou ontvangen, en ouders voor wie de kosten aanzienlijk hoger zijn. Dit is weer afhankelijk van de individuele situatie. Als het kind bijvoorbeeld maar één dagdeel per week jeugdhulp ontvangt, is het verschil tussen de extra kosten en inkomsten voor ouders klein. Als het kind echter meerdere dagdelen per week jeugdhulp ontvangt, nemen de kosten voor ouders toe, terwijl de te besparen kosten relatief klein blijven.

3.3 Het besparingsmotief is voor diverse groepen ouders verschillend, de analyse is gebaseerd op een gemiddelde situatie

In de analyse van het besparingsmotief is uitgegaan van gemiddelde situaties. Het gaat hier niet om een meest voorkomende situatie, maar om een gemiddelde van meerdere aannames om een uitspraak over het totaal te kunnen doen. De gemiddelde situaties zijn gewogen naar de verschillende doelgroepen (jeugd- en opvoedhulp, jeugd-ggz en jeugd-LVB), waarmee tot een gemiddelde op totaalniveau gekomen is. De situatie van ouders met kinderen met jeugdhulp met verblijf kan aanzienlijk verschillen, waardoor het besparingsmotief voor gezinnen ook verschillend kan uitkomen. Het besparingsmotief kan voor gezinnen bijvoorbeeld anders uitvallen, afhankelijk van de duur dat een kind jeugdhulp met verblijf ontvangt, het gezinsinkomen, de gezinssamenstelling, andere kinderen binnen het gezin in zorg, de locatie waar het kind zorg ontvangt en de mogelijkheden die de omgeving van het gezin biedt voor ondersteuning.

Bij de interpretatie van het besparingsmotief en de resultaten dient rekening gehouden te worden met het feit dat het besparingsmotief voor individuele gevallen anders uit kan vallen. In bijlage 2 zijn voorbeelden van scenario's beschreven in blauwe kaders. Deze scenario's beschrijven afwijkingen van het gemiddelde dat in de analyse is gehanteerd.

In de analyse zijn ook enkele scenario's doorgerekend. Dit zijn scenario's die afwijken van het gewogen gemiddelde (dit zijn niet per definitie de meest extreme scenario's):

- Als de aanname is dat ouders geen gebruik maken van kinderopvang (en dus ook geen besparing hebben), is het besparingsmotief voor geen enkele leeftijdsgroep meer positief en geldt het besparingsmotief dus niet. Dit geldt zowel voor voltijd verblijf als voor dagbehandeling. Als aangenomen wordt dat ouders niet besparen op kinderopvang, kunnen zij tot enkele honderden euro's minder besparen per maand (afhankelijk van het inkomen, de gezinssituatie en de mate van gebruik van kinderopvang).

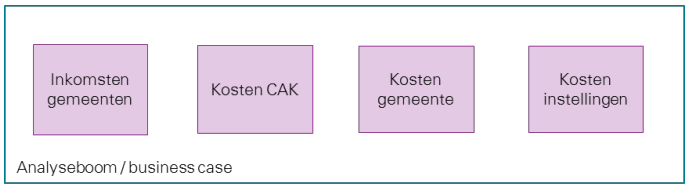
- Als er echter vanuit wordt gegaan dat een gezin gebruik maakt van kinderopvang, valt het besparingsmotief voor gezinnen een stuk positiever uit. Bij voltijd verblijf geldt dan een besparingsmotief voor kinderen tot en met 11 jaar (voor wie kinderopvang wordt gebruikt), doordat ouders veel kosten kunnen besparen op kinderopvang. De besparing voor ouders die gebruik maken van kinderopvang kan een veelvoud zijn van de besparing van ouders die geen gebruik maken van kinderopvang, zeker voor ouders die een hoog inkomen hebben en relatief weinig kinderopvangtoeslag ontvangen. De besparing is het grootst voor kinderen van 0 tot en met 5 jaar. Ook voor dagbehandeling is in dit geval een netto besparing te zien voor de leeftijdscategorie 0 tot en met 5 jaar (als kinderen nog niet naar school gaan en de hele dag in de kinderopvang zijn). De vraag is echter hoe aannemelijk dit scenario is. Als gekeken wordt naar cliëntaantallen valt op dat voltijd verblijf in de leeftijdscategorie 0 tot en met 5 jaar erg laag is. Alleen in pleegzorg en jeugd-LVB zijn de cliëntaantallen hoger dan 1.000. In jeugdhulp en jeugd-ggz komt voltijd verblijf bij kinderen van 0 tot en met 5 jaar nauwelijks voor en bij jeugdzorgplus en jeugdreclassering komt het zelfs helemaal niet voor.
- Als gemodelleerd wordt dat een ouder de baan (deels) op moet zeggen, bijvoorbeeld omdat het kind een intensieve behandeling ondergaat, stijgen de verminderde inkomsten voor een gezin sterk. Ook in dit geval is het besparingsmotief voor ouders in geen enkel geval positief.

4 Inkomsten en kosten in kaart: inzicht in financiën op macroniveau voor gemeenten

4.1 Analyse op macroniveau neemt inkomsten voor gemeenten en kosten voor gemeenten, CAK en instellingen mee

Om de inkomsten en kosten op macroniveau in kaart te brengen, is gekeken naar de inkomsten voor gemeenten. Aan de kostenkant zijn de kosten voor de inzet van mensen en middelen bij CAK, gemeenten en instellingen meegenomen. Figuur 2 geeft het analysekader weer en in bijlage 1 is de bijbehorende analyseboom opgenomen. Aan de hand van de analyseboom is een business case opgesteld voor de inkomsten en kosten rondom de ouderbijdrage op macroniveau. In bijlage 3 is de input met bijbehorende aannames beschreven.

Figuur 2: Analysekader inkomsten en kosten

4.2 Uitgaande van een geldend besparingsmotief, zijn mogelijke inkomsten voor gemeenten groter dan kosten

Bij het opstellen van de business case van inkomsten en kosten op macroniveau, is allereerst en los van uitkomsten in het voorliggende hoofdstuk, de aanname gedaan dat het besparingsmotief voor alle ouders geldt als hun kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Dit betekent dat de maximale inkomsten uit de ouderbijdrage gebaseerd zijn op een situatie waarin door alle ouders terecht een ouderbijdrage betaald wordt.

In de business case op macroniveau die in dit onderzoek is opgesteld, is berekend dat na aftrek van compensaties en kosten er in 2015 een bedrag van bijna €26,5 miljoen euro overblijft dat door gemeenten aan ouderbijdrage geïnd kan worden. In de jaren 2016 en verder is dat bedrag bijna €32,5 miljoen, omdat invoeringskosten dan geen rol meer spelen en het aantal bijdrageplichtigen is gestegen doordat overgangsrecht voor kinderen uit jeugd-ggz en jeugd-LVB dan is vervallen. Afhankelijk van wat besloten wordt over het vormgeven van de ouderbijdrage in de toekomst, kunnen deze inkomsten lager uitvallen. De geraamde inkomsten voor gemeenten na aftrek van compensaties zijn in dit onderzoek ruim €10 miljoen (39%) hoger dan de inkomsten waar het Ministerie van VWS eerder vanuit is gegaan.

In de business case zijn maximale jaarinkomsten berekend uit de ouderbijdrage voor gemeenten van bijna €32 miljoen in 2015 en bijna €37 miljoen euro in 2016 en verder. Van deze inkomsten komt het overgrote deel uit ouderbijdrage betaald door ouders met een kind in voltijd verblijf (94%).

De maximale inkomsten voor gemeenten uit de ouderbijdrage zijn bepaald op basis van cliëntenaantallen. Bij de berekening van maximale inkomsten is ervan uitgegaan dat voor alle cliënten in de Jeugdwet ouderbijdrage wordt betaald. Zowel voor zorg in natura als zorg uit een

persoonsgebonden budget (pgb) wordt ouderbijdrage betaald. De inkomsten uit de ouderbijdrage zijn per doelgroep gecorrigeerd voor de gemiddelde doorlooptijd en het gemiddeld aantal dagen of dagdelen dat een kind in jeugdhulp is. Tevens is een correctie uitgevoerd voor het overgangsrecht, waardoor voor cliënten die voor 1 januari 2015 al in zorg waren in de jeugd-LVB of jeugd-ggz geen ouderbijdrage betaald hoeft te worden[9]. De maximale inkomsten zijn hierdoor lager in 2015. Bij het bepalen van de cliëntaantallen is niet gecorrigeerd voor trends en ontwikkelingen zoals ambulantisering.

Inkomsten voor het CAK en instellingen zijn in de business case buiten beschouwing gelaten. Het CAK wordt betaald door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). De verwachting is dat instellingen op termijn inkomsten uit de ouderbijdrage ontvangen in de vorm van een compensatie van tarieven. Hoewel de inkomsten van het CAK en de inkomsten van instellingen wijzigingen in geldstromen met zich meebrengen, zullen de totale inkomsten op macroniveau hierdoor niet veranderen.

Niet alle ouders betalen ouderbijdrage. De mogelijkheid bestaat dat ouders geen ouderbijdrage verschuldigd zijn (opgenomen in de Jeugdwet), ouders kunnen onder de uitzonderingsgronden of buiten invordering vallen, ouders kunnen niet in beeld zijn bij gemeenten of ouders kunnen onder de hardheidsclausule vallen[10]. Op basis van aannames over het voorkomen van de uitzonderingen is aangenomen dat voor 19,4% van de cliënten een compensatie geldt. Ouders betalen voor deze cliënten geen ouderbijdrage, waardoor gemeenten inkomsten missen.

In de business case zijn de kosten voor gemeenten, instellingen en het CAK in 2015 bijna €5,5 miljoen en in 2016 en verder bijna €4,5 miljoen. Deze kosten zijn gebaseerd op de tijd die het gemeenten kost om taken uit te voeren zoals gegevensaanlevering aan het CAK, communicatie, het uitvoeren van de uitzonderingsgronden, het behandelen van klachten, bezwaar en beroep en overig uitzoekwerk. Voor het invoeringsjaar 2015 is een opslagpercentage van 30% gehanteerd op de kosten. In het eerste jaar zijn gemeenten extra tijd kwijt, bijvoorbeeld voor het inpassen van het automatiseringssysteem van het CAK in de eigen systemen en voor een check op de juistheid van de aanmeldingen van het LBIO. Voor instellingen zijn kosten opgenomen voor de tijd die instellingen kwijt zijn aan gegevensaanlevering aan gemeenten en aan communicatie. Voor het CAK zijn kosten meegenomen voor onder andere logistiek, personeel, uitvoeringskosten en ICT.

Onder de aanname van een geldig besparingsmotief, blijven na aftrek van compensaties en kosten inkomsten over voor gemeenten. Het percentage kosten van de inkomsten is voor gemeenten bij een geldig besparingsmotief 17% in 2015 en 12% in 2016 en verder. Dat is een hoger rendement dan in de eerdere Wet op de Jeugdzorg. Ter vergelijking, bij het LBIO maakten de kosten in 2014 20% uit van de inkomsten[11] en hierbij zijn de kosten voor instellingen nog niet meegenomen. Reden voor dit verschil is onder andere dat er duidelijke uitgangspunten zijn en dat het CAK schaalvoordelen benut nu gemeenten voor twee extra doelgroepen ouderbijdragen kunnen innen (jeugd-LVB en jeugd-ggz). Aan het innen van de ouderbijdrage voor dagbehandeling zijn echter relatief veel kosten verbonden (meer uitvoeringslasten door meer mutaties) in relatie tot de inkomsten. Een derde van de cliënten van bijdrageplichtige ouders ontvangt dagbehandeling. Door de hogere uitvoeringslasten door meer mutaties, kan ervan uitgegaan worden dat de uitvoeringskosten voor de ouderbijdrage voor dagbehandeling (minimaal) een derde zijn van de totale uitvoeringskosten. Dagbehandeling vertegenwoordigt echter slechts 6% van de totale inkomsten.

5 Drempels in kaart: inzicht in het ontstaan van drempels door de ouderbijdrage

5.1 De Jeugdwet is gericht op decentralisatie en ontschotting

De Jeugdwet, zoals geïntroduceerd op 1 januari 2015, heeft tot doel het jeugdstelsel te vereenvoudigen en efficiënter en effectiever te maken. De wet omvat de decentralisatie van alle ondersteuning, hulp en zorg bij opgroeien en opvoeden naar gemeenten. De gemeenten worden hiermee verantwoordelijk voor het leveren van alle jeugdhulp. In de voormalige Wet op de Jeugdzorg hadden verschillende sectoren binnen jeugdhulp verschillende financierings- en verantwoordingssystemen. Met de decentralisatie hebben gemeenten in belangrijke mate regie gekregen over de gehele jeugdhulp. De ontschotting van doelgroepen biedt gemeenten de mogelijkheid tot het bieden van integrale hulp aan jeugdigen en gezinnen[12].

In de Jeugdwet is opgenomen dat voor jeugdhulp met verblijf een ouderbijdrage is verschuldigd voor alle doelgroepen die binnen de Jeugdwet vallen. Binnen de Jeugdwet bestaan diverse mogelijkheden voor uitzondering van de ouderbijdrage. In dit hoofdstuk worden de resultaten beschreven van het onderzoek naar mogelijke drempels die de ouderbijdrage opwerpt voor ouders voor de toegang tot zorg voor hun kind. Tevens wordt beschreven in welke mate de uitzonderingen binnen de Jeugdwet in de praktijk voldoende vangnet vormen voor kwetsbare ouders.

5.2 De Jeugdwet biedt mogelijkheden voor uitzondering van ouderbijdrage

Mogelijke drempels die ouders ervaren in de toegang tot zorg voor hun kind, zijn geanalyseerd met behulp van de analyseboom weergegeven in bijlage 1. Ouders die een kind hebben dat jeugdhulp met verblijf in de Jeugdwet nodig heeft, kunnen door de ouderbijdrage al dan niet een drempel ervaren in de toegang tot zorg voor hun kind. Indien geen drempel ervaren wordt, zal de ouder de keuze om het kind in zorg te laten, niet laten bepalen door de ouderbijdrage.

Als wel een drempel voor toegang tot zorg ervaren wordt, kan deze drempel weggenomen worden als de ouder in aanmerking komt voor een uitzondering, waardoor geen ouderbijdrage betaald hoeft te worden. Er bestaan in de wet en bestaande beleidsregels verschillende uitzonderingen:

- Geen ouderbijdrage verschuldigd: in de Jeugdwet zijn groepen ouders opgenomen die geen ouderbijdrage verschuldigd zijn. Dit zijn ouders van kinderen die met het oog op adoptie niet meer door de ouders worden verzorgd en opgevoed; ouders die van het gezag over de jeugdige zijn ontheven of ontzet; en ouders van kinderen die het verblijf en de verzorging worden aangeboden in een acute noodsituatie, voor de duur van ten hoogste zes weken[13].
- Uitzonderingsgronden: ouders vallen onder de uitzonderingsgronden in de periode dat bezwaar is gemaakt tegen een besluit tot verlening van jeugdhulp (niet van toepassing bij een kinderbeschermingsmaatregel) en als een alimentatiebijdrage betaald wordt (de andere ouder die geen alimentatiebijdrage betaalt, betaalt wel ouderbijdrage)[14].
- Buiten invordering: ouders vallen onder buiten invordering als zij jonger zijn dan 21 jaar en algemene bijstand ontvangen voor alleenstaanden zonder kinderen (hoewel de ouders kinderen hebben, ontvangen zij een uitkering als alleenstaande zonder kinderen omdat de kinderen uit huis zijn geplaatst), dit kan ook het geval zijn als de bijdrageplichtige in een inrichting verblijft; als zij asielzoekers of andere categorieën vreemdelingen zijn en geen ander inkomen hebben; als zij zak- en kleedgeld ontvangen (TBS-gesteld zijn); en als zij een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel ondergaan (gedetineerden)[15,16].

- Hardheidsclausule: ten slotte is in de Jeugdwet een hardheidsclausule opgenomen[17], waarmee het CAK afziet van inning van de ouderbijdrage als dit strijd oplevert met de belangen van het kind (artikel 3 Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)) of met het recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven (artikel 8 Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EVRM))[18].

Als ouders een drempel ervaren door de ouderbijdrage en niet in één van de uitzonderingscategorieën vallen, kan een effect op zorggebruik door het kind voorkomen. De ouder kan er bijvoorbeeld voor kiezen het kind niet in zorg te laten, de ouder kan kiezen voor een ander type zorg (waarvoor geen of minder ouderbijdrage betaald hoeft te worden) of de ouder kan kiezen voor een andere behandelduur. Deze keuze hoeft niet per definitie nadelig te zijn voor het kind. Een ander type zorg of een andere behandelduur kunnen ook effectief zijn in de behandeling van het kind.

Het effect van de ouderbijdrage op de keuze van ouders voor zorg voor het kind verschilt per situatie. In het gedwongen kader hebben ouders bijvoorbeeld geen keuze om het kind al dan niet in zorg te laten. Daarnaast zal de keuze van ouders beïnvloed worden door de fase waarin het kind zich in het zorgproces bevindt. Als het kind zich in het begin van het zorgproces bevindt, stellen de ouders de zorg mogelijk makkelijker uit. Als een kind zich in een verder gevorderd stadium van het zorgproces bevindt, zal de invloed van ouders op de keuzes voor zorg voor het kind beperkter zijn.

5.3 Mogelijkheden van uitzondering zijn onduidelijk voor ouders

Zoals in de voorgaande paragraaf beschreven, biedt de Jeugdwet verschillende mogelijkheden voor het uitzonderen van ouders van de ouderbijdrage. Drempels die ouders percipiëren in de toegang tot zorg voor hun kind, kunnen op deze manier weggenomen worden. Uit het onderzoek blijkt echter dat de mogelijkheden tot uitzondering bij ouders maar in beperkte mate bekend zijn. Ouders zijn vaak niet op de hoogte van de mogelijkheden tot uitzondering en zij weten niet op basis waarvan zij uitgezonderd kunnen worden. Tevens bestaat onduidelijkheid over hoe ouders een uitzondering aan kunnen vragen. Specifieke zorgen bestaan over juist die groepen ouders die in aanmerking komen voor de uitzonderingen, omdat zij bijvoorbeeld door een beperkt verstandelijk vermogen of door een lager opleidingsniveau de weg naar het aanvragen van een uitzondering niet kennen. Ook is niet altijd bekend dat de ouderbijdrage geen eigen bijdrage betreft, maar grond vindt in het besparingsmotief en onderhoudsplicht. Door de onduidelijkheid nemen de uitzonderingen de mogelijke drempel voor toegang tot zorg door de ouderbijdrage niet altijd weg.

In principe zouden zorgverleners de ouders kunnen informeren over de ouderbijdrage. Bij geïnterviewde partijen bestaat echter de vraag of zorgverleners de juiste personen zijn om deze taak op zich te nemen. Zorgverleners zouden zich moeten richten op het verlenen van zorg. Een gesprek over te betalen ouderbijdrage is niet altijd te combineren met zorgverlening, zeker als ouders zich verzetten tegen een besluit tot zorgverlening.

De hardheidsclausule biedt het CAK de mogelijkheid de ouderbijdrage niet te innen als het innen van de ouderbijdrage leidt tot een "*onbillijkheid van overwegende aard*"[19]. Het CAK heeft in de beleidsregel aangegeven de hardheidsclausule in ieder geval toe te passen als inning van de ouderbijdrage in strijd is met de belangen van het kind (IVRK) of met het recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven (EVRM)[20]. Voor de overige uitzonderingen is in de Jeugdwet vastgelegd wanneer de uitzonderingen precies van toepassing zijn. De hardheidsclausule biedt echter meer mogelijkheid tot maatwerk, waarbij rekening gehouden kan worden met specifieke situaties van ouders. De hardheidsclausule vormt daarmee een mogelijk antwoord op variatie in situaties per gezin. Zoals in hoofdstuk 3 beschreven, verschillen de situaties van ouders met een kind in jeugdhulp met verblijf sterk. De uitzonderingen zijn dan ook moeilijk vast te leggen in vastgestelde criteria in de wet. De hardheidsclausule biedt daarom met maatwerk een mooie aanvulling op de overige uitzonderingen.

Of de hardheidsclausule daadwerkelijk het maatwerk levert waarmee drempels voor toegang tot zorg bij ouders weggenomen worden, moet nog blijken. De hardheidsclausule is ingevoerd met de Jeugdwet op 1 januari 2015. Tot het verschijnen van dit onderzoek is er nog weinig bekend over de toepassing van de hardheidsclausule. Hoewel een aantal aanvragen bij het CAK is binnengekomen, is nog geen informatie bekend over toekenning van uitzonderingen.

6 Verbinding van de resultaten

6.1 Het besparingsmotief, inkomsten en kosten en drempels dienen in samenhang beoordeeld te worden

In voorgaande hoofdstukken zijn de resultaten van het onderzoek naar het besparingsmotief voor ouders, de business case voor gemeenten en mogelijke drempels in de toegang tot zorg afzonderlijk beschreven. Om te komen tot een gewogen oordeel over de ouderbijdrage, dienen de resultaten echter met elkaar verbonden te worden. In dit hoofdstuk worden de resultaten uit voorgaande hoofdstukken in perspectief geplaatst.

6.2 Het besparingsmotief geldt niet voor alle ouders, waardoor de potentiële inkomsten voor gemeenten lager zijn

Uit de business case op macroniveau bleek dat gemeenten met inning van de ouderbijdrage in 2016 en verder bijna €37 miljoen als maximale inkomsten uit de ouderbijdrage hebben. Na aftrek van kosten en compensaties blijft hiervan mogelijk bijna €32,5 miljoen over. Dit resultaat geldt onder de aanname dat het besparingsmotief geldt voor alle ouders. Uit de analyse van het besparingsmotief voor ouders, blijkt echter dat het besparingsmotief voor groepen ouders niet geldt, bijvoorbeeld als het kind dagbehandeling krijgt of als niet bespaard wordt op kosten voor kinderopvang. In het geval besloten wordt voor deze ouders geen ouderbijdrage te innen, zijn de inkomsten voor gemeenten fors lager.

Een exacte verwachtingswaarde voor de inkomsten van gemeenten na compensatie voor het besparingsmotief, is niet bepaald in dit onderzoek. Het zal waarschijnlijk lager liggen dan het bedrag waar nu rekening mee is gehouden in het macrobudget. Wel kan op basis van hoofdstuk 4 al gesteld worden dat de inkomsten uit ouderbijdrage voor dagbehandeling relatief laag zijn, ook in verhouding tot de kosten. Door de hogere uitvoeringslasten door meer mutaties, kan ervan uitgegaan worden dat de uitvoeringskosten voor de ouderbijdrage voor dagbehandeling (minimaal) een derde zijn van de totale uitvoeringskosten. Voor 2016 en verder gaat het dan om €1,5 miljoen. Dagbehandeling vertegenwoordigt echter slechts 6% van de totale inkomsten (zonder aftrek van compensaties), wat voor 2016 en verder neerkomt op €2,8 miljoen. De netto opbrengsten voor gemeenten uit de ouderbijdrage voor dagbehandeling zijn dus relatief laag.

Als ervan uitgegaan wordt dat ouders geen besparingsmotief hebben als hun kind jeugdhulp ontvangt in dagbehandeling en hiervoor geen ouderbijdrage wordt geïnd, nemen de inkomsten van gemeenten in 2016 en verder af. Voor het bepalen van de omvang van de groep ouders voor wie geen besparingsmotief geldt, zou gekeken moeten worden of de gemiddelde waarden die gebruikt zijn in dit onderzoek ook van toepassing zijn op de groep van bijdrageplichtigen in het bijzonder. Een belangrijk instrument in de Jeugdwet en het beleid ouderbijdrage is de hardheidsclausule. Mogelijk is deze ook breder in te zetten om het besparingsmotief als uitgangspunt te toetsen. Een eerste mogelijk voorspeller voor de vraag of een besparingsmotief geldt zou kunnen volgens uit de inkomenssituatie van ouders. Hierbij wordt dan aangenomen dat ouders die meer te besteden hebben eerder een besparingsmotief bereiken. Bij het vaststellen van het percentage ouders dat dan geen ouderbijdrage hoeft te betalen, en waarvoor gemeenten dus geen ouderbijdrage kunnen innen, dient wel rekening gehouden te worden met het zorggebruik bij verschillende inkomensgroepen. Als

het gebruik van jeugdhulp hoger is onder lagere inkomensgroepen, zal voor een groter deel van de ouders de ouderbijdrage vervallen.

6.3 Uitzonderingen in de Jeugdwet lijken ouders zonder besparingsmotief nog niet uit te sluiten

De ouderbijdrage is ingegeven door het besparingsmotief: ouders van wie de kinderen buiten het gezin worden verzorgd hebben minder kosten voor die kinderen[21]. De uitzonderingen zoals nu opgenomen in de Jeugdwet, lijken echter niet te garanderen dat ouders voor wie het besparingsmotief niet geldt, uitgezonderd worden van de ouderbijdrage. Een mogelijkheid om het besparingsmotief wel te garanderen, is de hardheidsclausule zo in te richten, dat het deze ouders voor wie het besparingsmotief niet geldt, uitsluit van ouderbijdrage (zie ook aanbevelingen in hoofdstuk 7).

7 Mogelijkheden toekomst ouderbijdrage

7.1 Enkele verbeteropties en alternatieven zijn tijdens het onderzoek opgekomen

Dit onderzoek geeft op basis van feiten en onderbouwde aannames richting aan de discussie die is ontstaan over de uitvoering van de ouderbijdrage. Nadere overwegingen vanuit het ministerie en de politiek zullen antwoord moeten geven op de vraag of en hoe de ouderbijdrage in de toekomst wordt toegepast. Uitgaande van toepassing van de ouderbijdrage in de Jeugdwet is in het onderzoek een aantal verbeteropties of alternatieven opgekomen voor de toepassing en inning van de ouderbijdrage. Dit als aanvulling op de onderzoeksresultaten en afwegingen die mede op basis van dit onderzoek worden gemaakt.

- De hardheidsclausule zou als beleidsregel toegepast kunnen worden voor het beoordelen van het bestaan van een besparingsmotief. Dit vormt een antwoord op de variatie die bestaat per gezin. In dit geval zou de hardheidsclausule breder toegepast worden dan alleen in die gevallen waarin bezwaar wordt gemaakt.
- Als bovenstaand optie opgevolgd wordt, kan de uitvoeringspraktijk ondersteund worden door onderscheidende uitgangspunten te formuleren voor groepen waarvoor het besparingspotentieel waarschijnlijk te beperkt is. Voorbeelden van uitgangspunten zijn inkomen, de hoogte van de kinderopvangtoeslag en het al dan niet ontvangen van een dubbele kinderbijslag. De haalbaarheid van deze methode zou goed getoetst moeten worden. Belangrijk is te bepalen door middel van welke criteria het best getoetst kan worden of ouders een besparingsmotief hebben. Tevens moeten de gegevens voor deze toets beschikbaar zijn voor de partij die de toets uitvoert en niet leiden tot aanvullende administratieve handelingen.
- Een andere mogelijkheid om onzekerheid vooraf bij ouders te voorkomen is de ouderbijdrage pas te innen als het besparingsmotief voor ouders aangetoond is.
- Tevens wordt aanbevolen de informatievoorziening en communicatie aan ouders te verbeteren om onduidelijkheid rondom de ouderbijdrage te voorkomen.
- Bij dagbehandeling blijkt het besparingsmotief voor een grote groep ouders niet te gelden. Ouders maken vaak extra kosten in plaats van dat zij kosten besparen. Tevens blijkt het rendement voor gemeenten bij dagbehandeling relatief laag te zijn ((minimaal) een derde van de kosten door meer mutaties en slechts 6% van de inkomsten). Een mogelijkheid is de ouderbijdrage niet meer te innen voor dagbehandeling, maar alleen voor voltijd verblijf. Hiermee wordt ook de uitvoeringspraktijk vereenvoudigd.
- Als besloten wordt het heffen van een ouderbijdrage te continueren, wordt aanbevolen beleid te formuleren om dubbelingen met de instellingsbijdrage te voorkomen.
- Om de uitvoeringslast voor gemeenten te verminderen, zou overwogen kunnen worden meer taken in de uitvoering van de ouderbijdrage bij het CAK te beleggen. Instellingen zouden gegevensaanlevering bijvoorbeeld rechtstreeks aan het CAK kunnen doen in plaats van via gemeenten. Ook zou het CAK kunnen vaststellen wie bijdrageplichtige ouders zijn en het CAK zou de uitzonderingsgronden kunnen toetsen in plaats van dat gemeenten dit doen. Het overhevelen van taken naar het CAK kan vooral kleinere gemeenten ontlasten die minder ouderbijdrage innen en dus in korte tijd minder ervaring opdoen met het innen van de ouderbijdrage. Bij gegevensuitwisseling en autorisatie van partijen dient rekening gehouden te worden met de privacy van cliënten en hun ouders (bijvoorbeeld door het CAK op te nemen als SUWI-partner[22]). Bijkomend voordeel van een meer centrale uitvoering, is dat instellingen gegevens aanleveren aan één partij in plaats van aan verschillende gemeenten.
- De Jeugdwet is ingevoerd op 1 januari 2015, dus de ouderbijdrage wordt pas enkele maanden voor de brede doelgroep geïnd. Daarbij hebben bepaalde gemeenten besloten de ouderbijdrage

op te schorten. Hoewel dit onderzoek een eerste inzicht geeft in de drempels die ouders mogelijk ervaren, zal monitoring van de uitvoeringspraktijk in de toekomst een completer beeld geven van drempels die in de praktijk voor ouders kunnen bestaan en van de precieze kosten en inkomsten voor gemeenten.

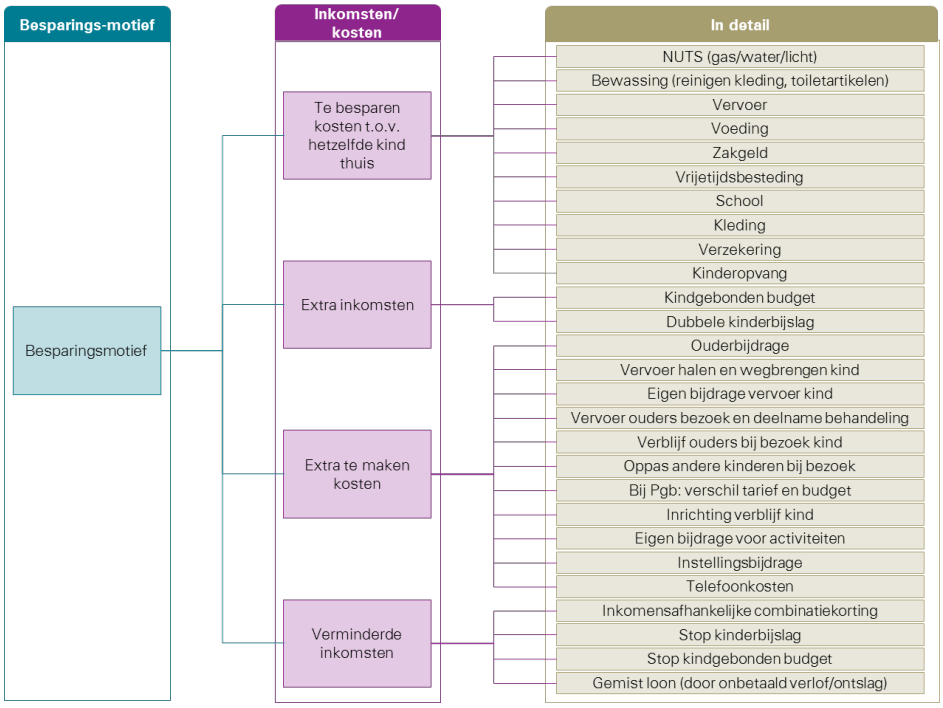
8 Bijlagen

8.1 Bijlage 1: Analysebomen

8.1.1 Analyseboom besparingmotief

Om de kaders van de analyse van het besparingsmotief te bepalen is een analyseboom gemaakt, waarin alle mogelijk te besparen kosten, extra inkomsten, extra te maken kosten en verminderde inkomsten voor ouders van een kind met jeugdhulp met verblijf in beeld zijn gebracht.

Figuur 3: Analyseboom besparingsmotief

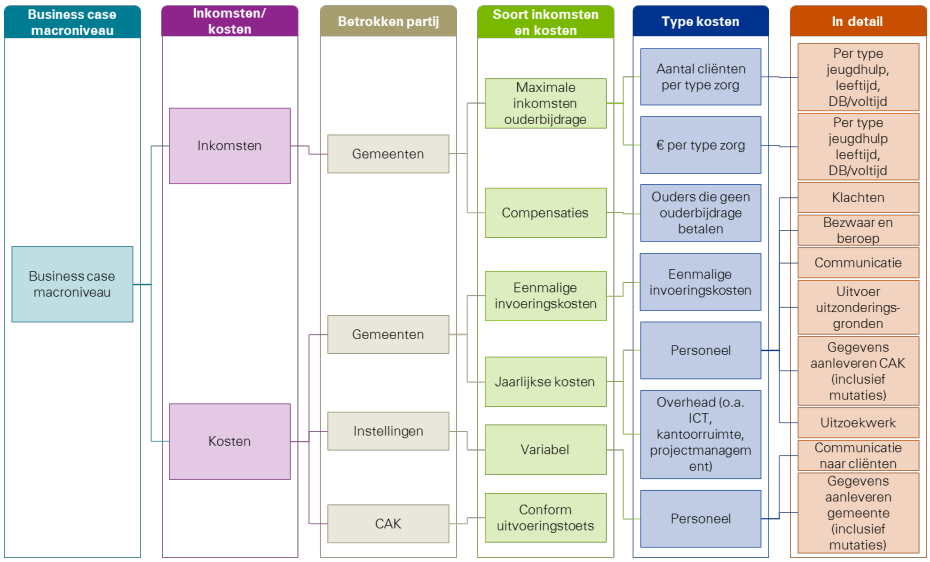

Aan de hand van bovenstaande analyseboom is een analyse uitgevoerd van het besparingsmotief van ouders. In bijlage 2 is een korte uitleg bij de analyse opgenomen en is de input voor de analyse met bijbehorende aannames beschreven.

8.1.2 Analyseboom inkomsten en kosten

In onderstaande analyseboom zijn de posten voor inkomsten voor gemeenten en de posten voor kosten voor gemeenten, instellingen en het CAK weergegeven.

Figuur 4: Analyseboom inkomsten en kosten

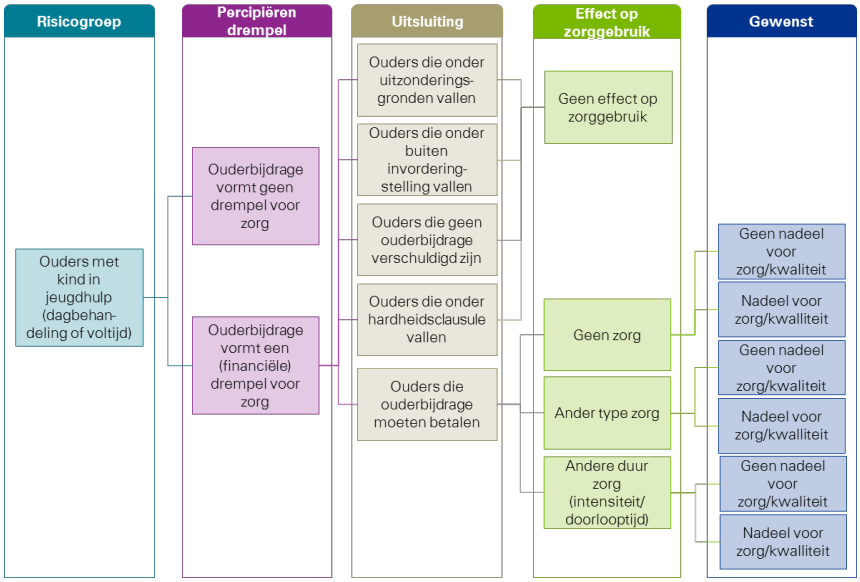

Aan de hand van bovenstaande analyseboom is een business case opgesteld voor de inkomsten en kosten rondom de ouderbijdrage op macroniveau. In bijlage 3 is de input van de business case met bijbehorende aannames beschreven.

8.1.3 Analyseboom drempels

In onderstaande analyseboom zijn de mogelijkheden voor het al dan niet ervaren van drempels voor toegang tot zorg door ouders weergegeven.

Figuur 5: Analyseboom drempels

8.2 Bijlage 2: Onderbouwing hoofdstuk 3 – Inzicht in het besparingsmotief voor ouders

8.2.1 Algemene uitleg bij de analyse

Op basis van de analyseboom, zoals weergegeven in paragraaf 3.1, is het besparingsmotief voor ouders geanalyseerd. In deze analyse is bekeken welke kosten ouders besparen, welke extra inkomsten ouders hebben, welke extra kosten ouders hebben en welke inkomsten ouders minder hebben als een kind jeugdhulp met verblijf ontvangt, ten opzichte van de situatie waarin het kind volledig thuis woont.

In de analyse is een onderscheid gemaakt in:

- Leeftijd: er is onderscheid gemaakt tussen drie leeftijdscategorieën: 0-5 jaar, 6-11 jaar en 12-20 jaar. Deze leeftijdscategorieën zijn in lijn met de categorieën die gehanteerd worden in het bepalen van de hoogte van de ouderbijdrage. Waar gegevens beschikbaar zijn over andere dan deze leeftijdscategorieën, is een verrekening gemaakt. Hierbij is de aanname gedaan dat de kosten/inkomsten gelijkmatig verdeeld zijn over de verschillende leeftijden binnen de categorie.
- Type behandeling: voltijd of dagbehandeling. Voltijd verblijf houdt in dat een kind minimaal een etmaal jeugdhulp ontvangt en dus ook 's nachts in de accommodatie of een pleeggezin verblijft. Van dagbehandeling is sprake als het kind een deel van een etmaal, dus dagdelen, jeugdhulp ontvangt. Een dagdeel bestaat uit minimaal vier uur[23]. Per post is bepaald of extra kosten worden gemaakt of juist kosten worden bespaard voor een situatie waarin een kind voltijd jeugdhulp met verblijf ontvangt of dagbehandeling.
- Lengte van verblijf: in de analyse zijn vier scenario's uitgewerkt: 7 dagen (voltijd), 5 hele dagen (voltijd), 4 dagdelen (dagbehandeling) en 1 dagdeel (dagbehandeling). De te besparen kosten, extra inkomsten, extra te maken kosten en verminderde inkomsten zijn verrekend naar het aantal dagdelen dat het kind in zorg is. Hierbij is de verrekening van de ouderbijdrage aangehouden, waarbij bij voltijd verblijf gerekend is met de volledige bedrag gedeeld door 7, maal het aantal dagen dat het kind in zorg in. Bij dagbehandeling is gerekend met het bedrag gedeeld door 20 maal het aantal dagdelen.
- Doelgroepen: er is onderscheid gemaakt naar jeugd- en opvoedhulp, jeugd-ggz en jeugd-LVB. Op basis van de verhouding van het aantal cliënten in deze doelgroepen op landelijk niveau, is een verrekening gemaakt van te besparen kosten, inkomsten, extra te maken kosten en verminderde inkomsten. Op deze manier zijn de kosten en inkomsten op een totaalniveau van de doelgroep binnen de Jeugdwet berekend, waarbij rekening is gehouden met de omvang van de verschillende doelgroepen.

In de analyses is uitgegaan van gemiddelde situaties en waar mogelijk het voorkomen van situaties, zodat op macroniveau een gewogen gemiddeld beeld ontstaat. Naast de gemiddelde situatie, komen echter tal van andere situaties voor. Om een beeld te geven van de variatie in individuele situaties, zijn enkele scenario's beschreven in blauwe kaders.

8.2.2 Te besparen kosten

Op basis van informatie van Nibud, het CBS en aanvullende input vanuit interviews, zijn tien posten van kosten voor een kind geïdentificeerd. Deze kosten kunnen mogelijk bespaard worden door ouders als hun kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Onderstaand wordt per post besproken of de post wel of niet is meegenomen in de analyse en voor welke doelgroep. Tevens worden de onderbouwing en de aannames per post besproken.

8.2.2.1 NUTS

Op basis van informatie van het CBS is de hoogte van de maandelijkse kosten voor NUTS voor één kind bepaald[24]. Deze kosten zijn gelijk voor alle leeftijdscategorieën (0 tot 20 jaar).

Voor de doelgroepen jeugd- en opvoedhulp, jeugd-ggz en jeugd-LVB is aangenomen dat ouders bij voltijd verblijf van hun kind deze kosten besparen.

Voor alle drie de doelgroepen is bij dagbehandeling (onafhankelijk van het aantal dagdelen dat het kind jeugdhulp ontvangt) aangenomen dat ouders niets op deze post besparen. Het kind maakt in dat geval nog gebruik van water en licht; de situatie is dan niet anders dan het kind naar school zou gaan.

8.2.2.2 Bewassing

Onder bewassing verstaan we de kosten voor het reinigen van kleding en de kosten voor toiletartikelen. Op basis van onderzoek van het Nibud naar kosten voor een kind, is de hoogte van kosten voor bewassing bepaald[25]. Deze kosten zijn gelijk voor alle leeftijdscategorieën (0 tot 20 jaar).

Voor de doelgroep jeugd- en opvoedhulp is aangenomen dat ouders bij voltijd verblijf 80% van de kosten voor bewassing besparen. Uit interviews blijkt dat instellingen meestal voorzien in bewassing voor kinderen, maar ouders zullen nog af en toe wassen of toiletartikelen aanschaffen voor het kind dus de post wordt niet volledig bespaard. Bij dagbehandeling is uitgegaan van geen besparing voor ouders.

Voor de doelgroepen jeugd-ggz en jeugd-LVB is aangenomen dat ouders niet op deze post besparen, zowel bij voltijd verblijf als bij dagbehandeling. Uit interviews blijkt dat ouders de kleding van kinderen in de meeste gevallen zelf wassen of hiervoor een bijdrage moeten betalen. Ook schaffen ouders de toiletartikelen die het kind in de instelling gebruikt vaak zelf aan.

8.2.2.3 Vervoer

Op basis van de aanname van drie ritten per week en een gemiddelde afstand van acht kilometer voor de heen- en terugweg, zijn kosten voor vervoer van een kind bepaald. Deze kosten zijn gelijk voor alle leeftijdscategorieën (0 tot 20 jaar).

Voor alle drie de doelgroepen is aangenomen dat ouders deze kosten volledig kunnen besparen als het kind voltijd jeugdhulp met verblijf ontvangt. Kosten voor vervoer worden meegenomen onder “extra te maken kosten”, waardoor ze hier als besparing meegenomen moeten worden om dubbeltelling te voorkomen.

Voor alle drie de doelgroepen is voor dagbehandeling aangenomen dat ouders 50% van de reguliere vervoerskosten (niet gerelateerd aan de jeugdhulp die het kind ontvangt) kunnen besparen. De kosten voor het halen en brengen van het kind naar de zorgverlening worden onder “extra te maken kosten” meegenomen. Omdat het kind nog thuis woont, maken ouders nog wel kosten voor vervoer naar bijvoorbeeld de sportclub. Deze kosten zijn verrekend naar het aantal dagdelen dat het kind jeugdhulp ontvangt.

8.2.2.4 Voeding

Op basis van onderzoek van het Nibud[26] is de hoogte van kosten van een kind voor voeding bepaald. Deze kosten lopen op voor de verschillende leeftijdscategorieën. Kosten voor voeding is een van de grotere kostenposten van een kind en vormt daarmee een relatief grote mogelijke besparing voor ouders als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt.

Voor alle drie de doelgroepen is bij voltijd verblijf aangenomen dat de post bespaard kan worden. Bij voltijd verblijf eten en drinken kinderen in de instelling en kunnen ouders hiermee de kosten voor één kind besparen.

Voor alle drie de doelgroepen is bij dagbehandeling aangenomen dat ouders 40% van de kosten voor voeding kunnen besparen. Deze kosten zijn verrekend naar het aantal dagdelen dat het kind zorg ontvangt. In een gemiddelde situatie nuttigen kinderen een lunch en tussendoortjes bij de instelling, maar dragen ouders de overige kosten voor voeding.

8.2.2.5 Zakgeld

Op basis van onderzoek van het Nibud[27] is de hoogte van kosten voor zakgeld van een kind bepaald. Deze kosten lopen op voor de verschillende leeftijdscategorieën.

Voor de doelgroep jeugd- en opvoedhulp is aangenomen dat ouders kosten voor zakgeld volledig besparen als een kind voltijd jeugdhulp met verblijf ontvang. Uit interviews blijkt dat instellingen zak- en kleedgeld vergoeden. Bij dagbehandeling is niet uitgegaan van een besparing voor ouders.

Voor de doelgroep jeugd-ggz is aangenomen dat ouders zowel bij voltijd verblijf als bij dagbehandeling niet besparen op kosten voor zakgeld. Uit interviews blijkt dat instellingen zakgeld voor kinderen vaak niet vergoeden en ouders deze kosten dus zelf blijven dragen.

Voor de doelgroep jeugd-LVB is de aanname gedaan dat ouders zowel bij voltijd verblijf als bij dagbehandeling niet besparen op zakgeld, maar deze kosten zelf blijven dragen.

8.2.2.6 Vrijetijdsbesteding

Op basis van cijfers van het CBS[28] is de gemiddelde hoogte van kosten voor vrijetijdsbesteding voor een kind bepaald. Deze kosten stijgen licht in de hogere leeftijdscategorieën.

Voor de doelgroep jeugd- en opvoedhulp is aangenomen dat ouders kosten voor vrijetijdsbesteding besparen als het kind voltijd in een instelling verblijft. Uit interviews blijkt dat vrijetijdsbesteding vaak vanuit de instelling wordt vergoed. Bij dagbehandeling is uitgegaan van geen besparing voor ouders op vrijetijdsbesteding.

Voor de doelgroep jeugd-ggz en jeugd-LVB is voor zowel voltijd verblijf als dagbehandeling uitgegaan van geen besparing door ouders op kosten voor vrijetijdsbesteding. Uit interviews blijkt dat in de jeugd-ggz ouders vaak zelf (financieel) verantwoordelijk blijven voor vrijetijdsbesteding van het kind en het ondernemen van uitjes.

8.2.2.7 School

Op basis van onderzoek van het Nibud[29] zijn de schoolkosten voor een kind bepaald. Voor het bepalen van de hoogte van de kosten is uitgegaan van de gemiddelde kosten voor de schoolouderbijdrage en de minimale kosten voor schoolspullen voor kinderen tot en met 11 jaar (basisonderwijs). Voor kinderen vanaf 12 jaar (middelbare school en vervolgonderwijs) zijn hogere kosten voor schoolspullen meegenomen.

Voor alle drie de doelgroepen is aangenomen dat ouders niet besparen op schoolkosten. Dit geldt zowel voor voltijd verblijf als voor dagbehandeling. Vaak bezoekt het kind nog een reguliere school of is het doel het kind zo snel mogelijk naar de reguliere school te laten terugkeren. Als kinderen onderwijs ontvangen binnen de instelling, betalen ouders hiervoor vaak een vergoeding.

8.2.2.8 Kleding

Het Nibud[30] heeft de minimale kosten voor kleding vastgesteld. Deze kosten zijn met 40% verhoogd om tot een realistisch bedrag voor de kosten van kleding te komen. Deze kosten lopen op in de hogere leeftijdscategorieën.

Voor de doelgroep jeugd- en opvoedhulp is aangenomen dat ouders kosten voor kleding besparen als een kind voltijd jeugdhulp met verblijf ontvang. Uit interviews blijkt dat instellingen zak- en kleedgeld

vergoeden. Voor dagbehandeling is aangenomen dat ouders het kleding zelf blijven betalen, en dus niet op deze post besparen.

Voor de doelgroep jeugd-ggz en jeugd-LVB is aangenomen dat ouders zowel bij voltijd verblijf als bij dagbehandeling niet besparen op kosten voor kleding. Uit interviews blijkt dat ouders zelf verantwoordelijk blijven voor het bekostigen van kleding voor hun kinderen.

8.2.2.9 Verzekering

Op basis van cijfers van het CBS[31] is de gemiddelde hoogte van kosten voor verzekeringen voor een kind bepaald. Deze kosten zijn gelijk over de verschillende leeftijdscategorieën.

Voor alle drie de doelgroepen is aangenomen dat ouders niet besparen op kosten voor verzekeringen, omdat verzekeringen doorlopen als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Dit geldt zowel voor voltijd verblijf als voor dagbehandeling.

8.2.2.10 Kinderopvang

De post kinderopvang vormt de grootste kostenpost voor ouders en daarmee dus ook de grootste besparingspost als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Op basis van maximum uurtarieven voor kinderdagopvang en buitenschoolse opvang (BSO) bepaald door Rijksoverheid[32] zijn kosten voor kinderopvang bepaald. Hierbij is uitgegaan van een gezin met twee kinderen, waarvan één ouder fulltime werkt en één ouder parttime (32 uur). De ouders verdienen samen een modaal gezinsinkomen van €57.900[33]. Voor kinderen van 0-5 jaar is uitgegaan van kosten voor kinderopvang in een centrum en voor kinderen van 6-11 jaar is uitgegaan van kosten voor de buitenschoolse opvang (BSO). Voor de leeftijdscategorie 12-20 jaar is de aanname gedaan dat geen opvang nodig is. Er is uitgegaan van het maximum aantal uren opvang waarover de ouders kinderopvangtoeslag ontvangen. Op basis van deze gegevens zijn de kosten voor kinderopvang uitgerekend, waarvan de kindertoeslag is afgetrokken. De hoogte van de kinderopvangtoeslag is bepaald op basis van een rekenhulp van de Belastingdienst[34]. De totale kosten voor één kind zijn vervolgens gecorrigeerd voor het gemiddeld landelijk gebruik van kinderopvang (59%) en BSO (20%) in 2014[35].

Bij alle drie de doelgroepen is zowel bij voltijd verblijf als bij dagbehandeling de aanname gedaan dat ouders de kosten voor kinderopvang kunnen besparen. Aangenomen is dat ouders de mogelijkheid hebben kinderopvang voor hun kind stop te zetten of het aantal uren opvang per week te verminderen als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt en dat het kind opnieuw aangemeld kan worden als jeugdhulp met verblijf afloopt. Deze kosten zijn verrekend naar het aantal dagen/dagdelen dat het kind in zorg is.

Kader 1: Scenario kinderopvang

Kosten voor kinderopvang vormen een grote post voor ouders in de kosten voor een kind. Dit betekent dat het effect ervan op het besparingsmotief voor ouders groot is. Ouders die veel uren per maand gebruik maken van kinderopvang, besparen al snel veel kosten als zij de kinderopvang stop kunnen zetten of kunnen verminderen als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Het totale effect hangt af van de subsidie die ouders via de kinderopvangtoeslag ontvangen. Ouders die geen gebruik maken van kinderopvang besparen de kosten niet.

Tevens is de mogelijkheid tot besparing van kosten voor kinderopvang afhankelijk van de duur van jeugdhulp met verblijf. Bij een kortere behandelduur zal het lastiger zijn de kinderopvang stop te zetten of te verminderen en zullen ouders minder kosten besparen.

Ten slotte is in de analyse uitgegaan van het gemiddeld landelijk gebruik van kinderopvang en BSO in Nederland. Het gebruik van kinderopvang onder de groep ouders van wie kinderen jeugdhulp met verblijf ontvangen in de Jeugdwet, kan echter verschillen van het landelijk gemiddelde. Indien het gebruik van kinderopvang onder ouders waarvan kinderen in jeugdhulp komen bijvoorbeeld lager is dan het landelijk gemiddelde, valt het besparingsmotief ongunstiger uit.

8.2.3 Extra inkomsten

8.2.3.1 Kindgebonden budget

Ouders die één of meer kinderen hebben die jonger zijn dan 18 jaar, kinderbijslag ontvangen en een inkomen hebben onder het norminkomen maken aanspraak op het kindgebonden budget[36]. Aangenomen is dat het kindgebonden budget geen extra inkomstenpost vormt voor ouders met een kind in jeugdhulp met verblijf, omdat het geen extra inkomstenbron is als een kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. De post wordt wel meegenomen onder "verminderde inkomsten".

8.2.3.2 Kinderbijslag

Ouders die eigen kinderen, geadopteerde kinderen, pleegkinderen of stiefkinderen opvoeden, ontvangen kinderbijslag. De kinderbijslag is bedoeld voor opvoeding en verzorging van kinderen van 0 tot 18 jaar[37]. Hoewel de kinderbijslag een vorm van inkomsten is voor ouders, is aangenomen dat de kinderbijslag geen extra inkomstenpost is voor ouders met een kind in jeugdhulp met verblijf. De post wordt wel meegenomen onder "verminderde inkomsten".

8.2.3.3 Dubbele kinderbijslag

Als een kind vanwege ziekte of handicap uitwonend is, maken ouders aanspraak op tweemaal kinderbijslag als het kind in een instelling verblijft op basis van de Wet langdurige zorg (Wlz), een ziektekostenverzekering of de Jeugdwet. Om in aanmerking te komen voor dubbele kinderbijslag wordt ook gekeken naar de onderhoudskosten die ouders hebben voor het kind en het inkomen van het kind. Ouders moeten per kwartaal meer dan €1.103 voor het onderhoud van het kind betalen en het kind mag niet meer bijverdienen dan €1.266 netto per kwartaal (kinderen jonger dan 16 jaar mogen onbeperkt bijverdienen). In de analyse is er voor alle drie de doelgroepen en voor alle leeftijdscategorieën van uitgegaan 25% van de ouders aanspraak maakt op dubbele kinderbijslag bij voltijd verblijf. Bij dagbehandeling is het kind niet uitwonend en maken ouders geen aanspraak op dubbele kinderbijslag (op basis van een uitwonend kind).

Kader 2: Dubbele kinderbijslag

Aan de ouderbijdrage ligt het besparingsmotief ten grondslag, waarbij ervan uit gegaan wordt dat ouders kosten besparen als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Tegelijkertijd bestaat de dubbele kinderbijslag, waarbij ouders gecompenseerd worden als hun kind uitwonend is. Hierbij moeten de ouders aantonen dat zij voldoende kosten maken voor de onderhoud van het kind.

De dubbele kinderbijslag kan gezien worden als een extra financieel vangnet voor ouders van kinderen die jeugdhulp met verblijf ontvangen. Op deze manier kan tegemoet gekomen worden aan de diversiteit aan individuele situaties van ouders.

8.2.4 Extra te maken kosten

8.2.4.1 Ouderbijdrage

Ouders betalen een ouderbijdrage als hun kinderen jeugdhulp met verblijf ontvangen in de Jeugdwet[38]. De hoogte van de ouderbijdrage is afhankelijk van de leeftijd van het kind en het aantal dagen of dagdelen dat het kind jeugdhulp ontvangt[39]. Aangenomen is dat de ouderbijdrage voor ouders met een kind in jeugdhulp met verblijf voor jeugd- en opvoedhulp, jeugd-ggz en jeugd-LVB een extra kostenpost vormt. De ouderbijdrage is verrekend naar leeftijd en naar het aantal dagen of dagdelen dat een kind jeugdhulp ontvangt.

8.2.4.2 Vervoer halen en brengen kind voltijd

Bij het bepalen van de hoogte van de kosten voor vervoer voor kinderen in voltijd verblijf, zijn ten eerste aannames gedaan over het aantal reisbewegingen per maand. Op basis van interviews is vastgesteld hoeveel weekenden kinderen gemiddeld naar huis gaan tijdens de behandeling. Bij jeugd- en opvoedhulp is uitgegaan van 30%, bij jeugd-ggz 50% en bij jeugd-LVB 60%. Uit de interviews bleek dat bij jeugd- en opvoedhulp een deel van de reisbewegingen soms door de instelling worden

vergoed. Omdat dit niet door alle instellingen in het veld wordt gedaan, is aangenomen dat alle kosten voor rekening van de ouders komen. Naast het aantal reisbewegingen is ook een aanname gedaan over de gemiddelde reisafstand voor ouders. Dit is gedaan op basis van interviews en eerder onderzoek[40]. Voor jeugd- en opvoedhulp is uitgegaan van een gemiddelde reisafstand van 17,5 kilometer, bij jeugd-ggz 32 kilometer en bij jeugd-LVB 16 kilometer. Ten slotte is uitgegaan van kosten van €0,19 per kilometer[41].

8.2.4.3 Vervoer halen en brengen kind dagbehandeling

Ook voor dagbehandeling zijn de kosten voor vervoer bij het halen en brengen van het kind bepaald op basis van het aantal reisbewegingen en een gemiddelde reisafstand. Bij het berekenen van de kosten is uitgegaan van een maximaal scenario, waarbij de ouder het kind vijf dagen per week haalt en brengt. De kosten zijn vervolgens verrekend naar het aantal dagdelen dat het kind in jeugdhulp is. Op basis van interviews en eerder onderzoek[42] is aangenomen dat de gemiddelde reisafstand voor dagbehandeling bij jeugd- en opvoedhulp 17,5 kilometer is, voor jeugd-ggz en jeugd-LVB 16 kilometer. Tevens is uitgegaan van kosten van €0,19 per kilometer[43].

8.2.4.4 Eigen bijdrage vervoer kind

Gemeenten kunnen een eigen bijdrage vragen voor vervoer van kinderen van en naar een instelling[44]. Omdat de kosten voor vervoer door ouders zelf al opgenomen zijn in de analyse, is aangenomen dat daarnaast niet een eigen bijdrage voor vervoer betaald hoeft te worden om dubbeltelling te voorkomen. Aangenomen is dat indien ouders hun kind niet zelf halen en brengen, de eigen bijdrage voor vervoer vergelijkbaar is met de kosten voor zelf halen en brengen.

8.2.4.5 Vervoer ouders bij bezoek aan kind en deelname aan behandeling

Tijdens de behandeling van het kind reizen ouders naar de instelling voor bezoek aan het kind en deelname aan behandeling. Het aantal keer dat ouders gemiddeld naar de instelling reizen verschilt per doelgroep. Op basis van interviews is aangenomen dat ouders bij jeugd- en opvoedhulp eens per twee weken naar de instelling reizen voor bezoek, eens per twee weken voor deelname aan een behandeling en eens per maand voor het bespreken van de voortgang. Voor jeugd-ggz is aangenomen dat kinderen gemiddeld 6,5 maand in behandeling zijn, waarbij ouders de eerste zes weken vier keer per week de instelling bezoeken voor bezoek en deelname aan behandeling, de volgende tien weken drie keer per week en de laatste weken 1,5 keer per week. Bij jeugd-LVB is aangenomen dat ouders eens per twee weken op bezoek komen. Deelname aan behandeling is niet gebruikelijk in zorg voor jeugd-LVB. Met de gemiddelde reisafstand en kosten per kilometer zoals beschreven in 8.1.4.2, zijn de hoogte van kosten voor vervoer van de ouders bepaald. Aangenomen is dat ouders deze kosten maken bij voltijd verblijf van hun kind.

8.2.4.6 Verblijf ouders bij bezoek kind

Mogelijk maken ouders kosten voor verblijf in een hotel of in de instelling als zij hun kind bezoeken of deelnemen aan behandeling. Deze kosten zijn echter niet opgenomen in de analyse, omdat kosten voor vervoer van de ouders meegenomen zijn en aangenomen is dat ouders ofwel kosten maken voor vervoer, ofwel voor overnachting. Daarnaast zijn de reisafstanden binnen Nederland relatief beperkt en is het maken van kosten voor een overnachting niet noodzakelijk.

Kader 3: Scenario vervoer

De kosten voor vervoer kunnen voor ouders met een kind in jeugdhulp met verblijf hoog oplopen. In de analyse is gewerkt met een gemiddeld scenario, waarbij uitgegaan is van een gemiddeld aantal reisbewegingen en een gemiddelde reisafstand. Echter, indien een kind bijvoorbeeld zeer gespecialiseerde jeugdhulp nodig heeft of indien een instelling niet aanwezig of beschikbaar is in de buurt van de woonplaats van het kind, kan het voorkomen dat ouders grote reisafstanden hebben. In bepaalde gevallen is het zelfs mogelijk dat ouders kosten moeten maken voor een overnachting. De kosten voor vervoer kunnen dan hoog oplopen, waardoor de extra te maken kosten hoger zijn dan berekend in de analyse.

Daarentegen blijkt uit de interviews dat er ook instellingen zijn die reiskosten voor ouders bij bezoek of deelname aan behandeling deels vergoeden. Kosten voor vervoer kunnen hierdoor lager uitkomen dan gemiddeld. Ook kan in geval van hoge reiskosten de hardheidsclausule van toepassing zijn, waardoor de ouderbijdrage voor ouders vervalt.

8.2.4.7 Oppas andere kinderen bij bezoek

Als ouders hun kind in een instelling bezoeken, maken zij mogelijk kosten voor oppas voor andere kinderen. Deze kosten zijn echter niet doorberekend in de analyse. Bezoek en deelname aan therapie vinden vaak plaats tijdens kantooruren en dus tijdens schooluren van eventuele andere kinderen. Bij systeemtherapie is betrokkenheid van broers en zussen bij de therapie soms zelfs gewenst. Daarnaast is aangenomen dat familie, buren en vrienden een deel van de tijd op kinderen kunnen passen en dat kinderen vanaf een bepaalde leeftijd alleen thuis kunnen blijven.

8.2.4.8 Pgb: verschil tussen budget en tarief

Ouders die een pgb ontvangen voor de zorg van hun kind, ervaren soms dat het tarief van instellingen hoger is dan het beschikbare budget binnen het pgb. Aangenomen is dat dit verschil alleen ervaren wordt in het invoeringsjaar van de Jeugdwet (2015), waarin ouders nog een pgb hebben dat is aangevraagd in 2014. Zodra ouders merken dat het budget uit het pgb niet toereikend is, kunnen zij voor het nieuwe jaar kiezen voor het aanbod binnen Zorg in Natura (ZiN) of voor een andere zorgaanbieder. Om deze reden zijn de kosten niet doorberekend in de analyse.

8.2.4.9 Inrichting verblijf kind

Als het kind voltijd in een instelling verblijft, heeft het kind meestal een eigen kamer die ingericht moet worden. Dit speelt vooral bij kinderen die lang in een instelling verblijven en waarvoor het belangrijk is zich thuis te voelen. Aangenomen is dat kosten voor de inrichting van de kamer niet voor rekening van ouders komen. Uit interviews blijkt dat de instelling de basisinrichting van de kamer verzorgt, bijvoorbeeld de noodzakelijk meubels. Ouders kunnen zelf bepalen hoeveel geld zij daarnaast uitgeven aan de inrichting van de kamer van het kind. Daarnaast is in relatie tot ambulantisering behandeling tegenwoordig vaak gericht op het zo snel mogelijk terugkeren naar de thuissituatie, waarmee het volledig inrichten van een kamer in de instelling overbodig is. Uit interviews blijkt bijvoorbeeld dat het om die reden in de jeugd-ggz veel ongebruikelijker is om eigen inrichting te verzorgen.

8.2.4.10 Eigen bijdrage activiteiten

Eigen bijdrage van ouders voor activiteiten zijn niet doorberekend in de analyse. Uit interviews blijkt dat in de jeugd- en opvoedhulp ontspanningsactiviteiten vaak voor rekening van de instelling zijn. In de jeugd-ggz zijn behandelingen vaak gericht op zo snel mogelijke terugkeer naar de thuissituatie. Sociale activiteiten en uitjes blijven dan ook vaak de verantwoordelijkheid van de ouders en instellingen vragen hiervoor geen extra bijdrage aan ouders.

8.2.4.11 Instellingsbijdrage

Aangenomen is dat ouders geen instellingsbijdrage hoeven te betalen. In de jeugd- en opvoedhulp en jeugd-ggz is het niet (meer) gebruikelijk dat instellingen een ouderbijdrage innen. In de jeugd-LVB wordt door instellingen soms wel een instellingsbijdrage geïnd (zie hiervoor Kader 4). In de analyse zijn deze kosten niet meegenomen, omdat ze dezelfde posten bevatten als de ouderbijdrage.

Kader 4: Instellingsbijdrage jeugd-LVB

Uit het onderzoek blijkt dat diverse instellingen die jeugd-LVB zorg leveren een instellingsbijdrage innen bij ouders. Van deze bijdrage worden bijvoorbeeld zak- en kleedgeld, ontspanning en school bekostigd. Er bestaat binnen de jeugd-LVB dus een historie in het betalen van een bijdrage door ouders voor bepaalde kosten die zij zelf niet meer maken, maar die door de instelling betaald worden.

Bij de introductie van de ouderbijdrage is het Ministerie van VWS er echter vanuit gegaan dat ouders geen bijdrage aan instellingen hoeven te betalen voor deze kosten. Aan de ouderbijdrage ligt immers het besparingsmotief ten grondslag, waarbij ervan uit gegaan wordt dat ouders deze kosten besparen.

In de analyse is ervan uitgegaan dat ouders geen instellingsbijdrage hoeven te betalen en niet besparen op kosten voor zakgeld, vrijetijdsbesteding, school en kleding.

De ouderbijdrage en de instellingsbijdrage dekken dezelfde kosten, waardoor ouders die een instellingsbijdrage betalen nu ongewenst "dubbel" betalen voor dezelfde posten. Bij behoud van de ouderbijdrage wordt aanbevolen de instellingsbijdrage af te schaffen (zie aanbevelingen in hoofdstuk 7).

8.2.4.12 Telefoonkosten

Aangenomen is dat ouders bij voltijd verblijf van het kind extra telefoonkosten maken om contact te onderhouden met het kind. Dit geldt voor jeugd- en opvoedhulp, jeugd-ggz en jeugd-LVB. Voor het bepalen van de hoogte van de kosten is uitgegaan van de gemiddelde kosten voor een sim-only abonnement met 500 belminuten per maand.

Kader 5: Overige kosten

Ouders met kinderen in zorg hebben vaak, naast bovenstaande kosten, nog andere kosten die ouders zonder kinderen in zorg niet hebben. Hierbij kan gedacht worden aan kosten voor medicijnen, kosten voor een speciale oppas of kosten voor speciale zwemlessen. Deze kosten zijn in de analyse niet opgenomen, omdat ouders met een kind in zorg deze kosten sowieso hebben, ook als het kind geen jeugdhulp met verblijf ontvangt maar ambulante zorg. De kosten zijn dus geen *extra* kosten ten opzichte van hetzelfde kind dat geen jeugdhulp met verblijf ontvangt.

8.2.5 Verminderde inkomsten

8.2.5.1 Inkomensafhankelijke combinatiekorting

Ouders die voor kinderen onder de 12 jaar zorgen en daarnaast werken kunnen de inkomensafhankelijke combinatiekorting aanvragen, waarmee zij minder belasting en premies betalen. De Rijksoverheid wil ouders hiermee stimuleren om (meer) te gaan werken. De hoogte van de combinatiekorting hangt af van het inkomen[45]. Ouders ontvangen de inkomensafhankelijke combinatiekorting alleen als het kind ten minste zes maanden op het adres van de ouders staat ingeschreven[46]. Als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt en er geen kinderen meer op het huisadres wonen, kan de inkomensafhankelijke combinatiekorting vervallen. Deze post is als verminderde inkomsten in de analyse opgenomen voor voltijd verblijf.

Voor het bepalen van de hoogte van de korting is uitgegaan van de maximale korting bij een gezin waarbij het jaarinkomen €4.857 is (minimale inkomen om in aanmerking te komen voor de korting[47]), er twee kinderen zijn en er geen sprake is van een alleenstaande ouder. Er is aangenomen dat de inkomensafhankelijke combinatiekorting voor 8% van de ouders vervalt. Hierbij is uitgegaan van een gezin met twee kinderen, de aanname dat 40% van de kinderen met jeugdhulp met voltijd verblijf langer dan zes maanden uitwonend is en een kans van 20% dat er een broer of zus is die ook uitwonend is. De post is meegenomen voor voltijd verblijf in de leeftijdscategorie 0-11 jaar.

8.2.5.2 Stop kinderbijslag

Ouders ontvangen kinderbijslag voor de opvoeding en verzorging van hun kinderen van 0 tot 18 jaar[48]. Als kinderen uitwonend zijn (minder dan 4 nachten per week thuis overnachten voor een periode langer dan 6 maanden), kan de kinderbijslag vervallen als de ouder minder dan €416 per kwartaal betaalt voor het onderhoud van het kind[49].

In pararaaf 8.1.2 is uiteengezet op welke posten ouders kosten kunnen besparen als hun kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Uit deze analyse bleek dat ouders veel posten zelf betalen als hun kind jeugdhulp met verblijf ontvangt. Om deze reden is de aanname gedaan dat maar 5% van de ouders niet meer dan €416 per kwartaal betaalt voor het onderhoud van het kind. Aangenomen is dat voor deze ouders de kinderbijslag vervalt als het kind voltijd in een instelling verblijft. Bij dagbehandeling woont het kind nog thuis en is geen sprake van het vervallen van de kinderbijslag. Voor de hoogte van de kinderbijslag is uitgegaan van bedragen geldig in 2015[50].

Kader 6: Ouderbijdrage, kinderbijslag en kindgebonden budget

Als een kind niet thuis woont, kunnen ouders toch in aanmerking komen voor kinderbijslag. Hiervoor moeten zij aantonen dat zij €416 per kwartaal aan kosten maken voor het onderhoud van hun kind. Een ouderbijdrage die ouders betalen wordt hierbij ook meegerekend als kosten[51].

In het geval dat de ouderbijdrage wegvalt, nemen de kosten die ouders maken voor een kind af. Als de kosten die ouders voor een kind maken daarmee onder de €416 per kwartaal komen, kan hiermee het recht op kinderbijslag vervallen. Met het vervallen van het recht op kinderbijslag, kan ook het recht op kindgebonden budget vervallen.

8.2.5.3 Stop kindgebonden budget

Ouders die één of meer kinderen hebben die jonger zijn dan 18 jaar, kinderbijslag ontvangen en een inkomen hebben onder het norminkomen maken aanspraak op het kindgebonden budget[52]. Als de kinderbijslag vervalt omdat het kind uitwonend is, vervalt mogelijk ook het kindgebonden budget.

In 2013 ontving bijna 45% van de huishoudens met minderjarige kinderen kindgebonden budget[53]. Aangenomen is dat van de 5%van de ouders voor wie de kinderbijslag vervalt, voor 45% ook het kindgebonden budget vervalt.

Voor het bepalen van de hoogte van het kindgebonden budget is uitgegaan van een casus van een gezin met twee kinderen, waarbij geen sprake is van een alleenstaande ouder en een inkomen van maximaal €19.463.

8.2.5.4 Gemist loon

Voor het halen en brengen van kinderen en deelname aan behandeling dienen ouders mogelijk vrij te nemen van hun werk. In de analyse is aangenomen dat ouders zorgverlof opnemen voor de aanvullende zorg voor hun kind. Werkende ouders kunnen in een jaar maximaal twee maal het aantal uur dat zij per week werken opnemen voor kortdurend zorgverlof. De werkgever betaalt daarbij minstens 70% van het salaris door[54].

In de analyse is uitgegaan van een ouder met een fulltime baan, waarbij dus 80 uur per jaar zorgverlof opgenomen kan worden tegen 70% van het loon. Hierbij is uitgegaan van een modaal gezinsinkomen van €57.900[55]. Tevens is in de analyse aangenomen dat indien 10 dagen zorgverlof per jaar voldoende is. Bij kortdurende, intensieve zorg zijn deze dagen nodig in een korte periode. Bij langlopende trajecten zijn minder dagen per maand nodig en worden de dagen over een langere periode ingezet. Indien het aantal dagen zorgverlof onvoldoende blijkt (bijvoorbeeld bij zeer intensieve zorg), is aangenomen dat het aantal dagen aangevuld kan worden met vakantiedagen of dat dagen gecompenseerd kunnen worden. Tevens is aangenomen dat indien een ouder parttime werkt, en er dus minder dagen zorgverlof beschikbaar zijn, de ouder de zorg van het kind zoveel mogelijk op de vrije dag plant. Ten slotte is de aanname gedaan dat geen loon gemist wordt door het volledig opzeggen van de baan (zie Kader 7 voor alternatief scenario). Hoewel er ouders zijn die hun baan

opzeggen als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt, zal in de meeste gevallen enige vorm van arbeid mogelijk zijn als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt.

Kader 7: Scenario baan opzeggen

In de analyse is ervan uitgegaan dat ouders hun baan kunnen behouden en dat zij de aanvullende activiteiten als het kind jeugdhulp met verblijf ontvangt kunnen opvangen met behulp van zorgverlof en vrije dagen. Als ouders echter erg intensief bij de zorg van het kind betrokken worden, kan het noodzakelijk zijn dat één van de ouders de baan moet opzeggen. De verminderde inkomsten stijgen hierdoor, waardoor het besparingsmotief voor ouders ongunstiger uitvalt.

8.3 Bijlage 3: Onderbouwing hoofdstuk 4 – Inkomsten en kosten in kaart

8.3.1 Algemene uitleg bij de business case

Op basis van de analyseboom, zoals weergegeven in Bijlage 1, is een business case op macroniveau opgesteld voor de inkomsten en kosten gerelateerd aan de invoering en uitvoering van de ouderbijdrage. Binnen deze business case is gekeken naar de drie partijen die betrokken zijn bij dit systeem: gemeenten, instellingen en het CAK.

In de business case is een onderscheid gemaakt tussen:

- 2015 en 2016 en verder: in de business case is gekeken naar inkomsten en kosten in het invoeringsjaar 2015 en inkomsten en kosten in het jaar 2016 en verder. Voor het invoeringsjaar 2015 is een opslagpercentage van kosten gehanteerd en is rekening gehouden met minder inkomsten door het overgangsrecht.
- Leeftijd: bij het bepalen van cliëntaantallen is onderscheid gemaakt tussen drie leeftijdscategorieën: 0-5 jaar, 6-11 jaar en 12-20 jaar. Deze leeftijdscategorieën zijn in lijn met de categorieën die gehanteerd worden in het bepalen van de hoogte van de ouderbijdrage.
- Type behandeling: bij het bepalen van maximale inkomsten voor gemeenten is onderscheid gemaakt tussen voltijd verblijf en dagbehandeling. De ouderbijdrage verschilt voor deze typen behandeling.
- Doelgroepen: bij het bepalen van cliëntaantallen is onderscheid gemaakt tussen de doelgroepen pleegzorg, jeugdhulp, jeugdzorgplus, jeugd-LVB, jeugd-ggz en jeugdreclassering. Voor deze doelgroepen zijn verschillende doorlooptijden gehanteerd en is rekening gehouden met een gemiddeld aantal dagen per week dat een kind zorg ontvangt.

Kader 8: Invoeringsjaar 2015

De Jeugdwet is ingevoerd op 1 januari 2015. In principe is 2015 dus het invoeringsjaar. Het blijkt echter dat de invoeringspraktijk nog verder geoptimaliseerd kan worden. Zo is gegevensaanlevering door gemeenten nog niet helemaal geautomatiseerd, waardoor sommige gemeenten gegevens nog handmatig moeten aanleveren. Ook bij instellingen is de gegevensaanlevering nog niet altijd geautomatiseerd. De vraag is of de processen in 2015 volledig geautomatiseerd zijn. De mogelijkheid bestaat dat de invoering meer tijd kost en dat de invoeringsperiode doorloopt in 2016. Hierdoor zouden in 2016 nog hogere kosten gemaakt worden dan nu in de business case is aangenomen.

8.3.2 Inkomsten

Binnen de business case worden de directe inkomsten uit de ouderbijdrage meegenomen. Dit zijn de ouderbijdragen die de gemeenten, via het CAK, int.

8.3.2.1 Gemeenten

De inkomsten van gemeenten zijn berekend door de maximale inkomsten uit ouderbijdrage te corrigeren voor compensaties. Compensaties zijn inkomsten die gemeenten niet hebben, door ouders die geen ouderbijdrage hoeven te betalen bijvoorbeeld omdat zij geen ouderbijdrage verschuldigd zijn of onder uitzonderingsgronden, buiten invoerdinginstelling of de hardheidsclausule vallen.

Maximale inkomsten ouderbijdrage

De maximale inkomsten uit de ouderbijdrage worden berekend door het aantal maanden ouderbijdrage dat per jaar geïnd kan worden voor alle cliënten binnen de jeugdwet te vermenigvuldigen met de maandelijkse ouderbijdrage.

Het aantal maanden ouderbijdrage dat per jaar geïnd kan worden is afhankelijk van het aantal cliënten en de gemiddelde doorlooptijd per cliënt (het gemiddelde aantal maanden dat één cliënt in zorg is). De gemiddelde doorlooptijd per cliënt is voor verschillende typen jeugdhulp binnen de Jeugdwet verschillend. Een cliënt in de jeugd-LVB is bijvoorbeeld vaak het volledige jaar in zorg, terwijl een cliënt in de jeugd-ggz gemiddeld maar 6 tot 7 maanden in zorg is. Om deze reden is het aantal cliënten in de business case uitgesplitst naar type jeugdhulp (pleegzorg, jeugdhulp, jeugdzorgplus, jeugd-LVB, jeugd-ggz en jeugdreclassering). Bij het bepalen van de cliëntaantallen zijn trends als ambulantisering en substitutie niet doorgerekend.

Om het aantal cliënten per type jeugdhulp te bepalen zijn verschillende bronnen geraadpleegd[56,57,58,59,60,61,62,63,64,65,66,67,68,69,70,71]. Als dominante bron is per type jeugdhulp gekeken naar de meest recente betrouwbare cijfers op basis van factsheets en brancherapportages. Om te komen tot het aantal maanden waarin ouders bijdrageplichtig zijn, is gewerkt met gemiddelde doorlooptijden per zorgsoort. De doorlooptijd voor een gemiddelde cliënt is afhankelijk van de beschikbaarheid opgehaald uit de factsheets, brancherapportages, CIZ rapportages of CBS gegevens. Deze gegevens zijn gevalideerd op basis van de gehouden interviews.

Door het overgangsrecht hoeven in 2015 voor de nieuwe doelgroepen in de ouderbijdrage (jeugd-ggz en jeugd-LVB) alleen nieuwe cliënten ouderbijdrage te betalen. Cliënten voor wie de jeugdhulp al voor 1 januari 2015 was gestart, hoeven geen ouderbijdrage te betalen[72]. Hiervoor is gecorrigeerd. Het aantal maanden ouderbijdrage in 2015 in de business case is gebaseerd op het verwachte aantal nieuwe cliënten per jaar voor de doelgroepen jeugd-ggz en jeugd-LVB.

De maandelijkse ouderbijdrage is afhankelijk van de leeftijdscategorie waarin de cliënt valt: € 75,75 (0-5 jaar), € 104,16 (6-11 jaar) of € 132,56 (12-20 jaar) voor voltijd verblijf en € 37,88 (0-5 jaar), € 52,08 (6-11 jaar) of € 66,28 (12-20 jaar) voor cliënten in dagbehandeling[73]. Om deze reden is het aantal cliënten binnen de business case uitgesplitst naar de verschillende leeftijdscategorieën. Daarnaast is de maandelijkse ouderbijdrage afhankelijk van het gemiddelde aantal dagen/dagdelen dat een cliënt in jeugdhulp verblijft per week. Ook hiervoor wordt per type jeugdhulp gecorrigeerd in de business case.

Compensaties

Niet alle ouders van kinderen die jeugdhulp met verblijf ontvangen binnen de Jeugdwet betalen een ouderbijdrage. Het is dus ook niet realistisch om de maximaal te behalen inkomsten te gebruiken. De maximaal te behalen inkomsten worden daarom gecorrigeerd voor het percentage ouders dat geen ouderbijdrage betaalt. Redenen waarom deze ouders geen ouderbijdrage betalen zijn bijvoorbeeld omdat ouders onder de hardheidsclausule vallen, omdat ouders onder de uitzonderingsgronden vallen, omdat de gezaghebbende ouder niet in beeld is of omdat de betalingsplichtige niet bekend is. Voor de compensaties is op basis van deskresearch (o.a. Rijksoverheid en CBS gegevens) en interviews per categorie het percentage ouders dat geen ouderbijdrage betaalt berekend. Voorbeelden van gegevens die hiervoor meegenomen zijn, zijn: het aantal Nederlanders jonger dan 27 jaar met een Bijstandsuitkering was 39.000 op 1 januari 2015 [74], het aantal asielzoekers was 26.640 in 2014[75], het aantal TBS-gestelden was 1.650[76], het aantal gedetineerden was 11.170 in 2013[77], er waren 9.000 voogdijkinderen in Nederland en op basis van ervaringen uit de Zvw[78] is aangenomen dat het aantal wanbetalers 1,9% is. In totaal betaalt in de business case ongeveer 11% van de ouders geen ouderbijdrage.

8.3.3 Kosten

Binnen de business case wordt gekeken naar de kosten gerelateerd aan de ouderbijdrage gemaakt door gemeenten, instellingen en het CAK.

8.3.3.1 Gemeenten

Gemeenten hebben drie belangrijke kostenposten. Ten eerste zijn er eenmalige invoeringskosten en ten tweede zijn er jaarlijks terugkerende kosten, dit zijn zowel personeels- als overheadkosten.

Eenmalige invoeringskosten

In het invoeringsjaar (2015) hebben alle gemeenten in Nederland eenmalige extra kosten voor het invoeren van de ouderbijdrage. Deze kosten omvatten bijvoorbeeld het uitwerken van werkprocessen, het aansluiten van gegevensaanlevering op het systeem van het CAK en een check op de juistheid van de aanmeldingen van het LBIO. In de uitvoeringstoets van het CAK[79] is berekend dat de invoeringskosten gelijk zijn aan een eenmalig opslagpercentage van 30% van de jaarlijkse uitvoeringskosten. In de business case is aangenomen dat hetzelfde percentage geldt voor gemeenten.

Personeelskosten

Het personeel van gemeenten heeft met de invoering van de ouderbijdrage extra taken gekregen, hiervoor worden kosten gemaakt. De business case is opgesteld onder de aanname van een redelijk tot goed werkend systeem. Optimalisatie van systemen lijkt nu echter nog mogelijk (zie Kader 8).

Gemeenten hebben verschillende extra taken gekregen door invoering van de ouderbijdrage. Per categorie is op basis van interviews voor de business case een aanname gedaan over de tijdsbesteding per 100 cliënten per jaar:

- Klachten, bezwaren en beroepen: gemeenten besteden tijd aan het afhandelen van klachten bezwaren en beroepen. De aanname is gemaakt dat gemeenten per 100 cliënten jaarlijks gemiddeld 10 klachten, bezwaren en beroepen ontvangen. Aangenomen is dat het afhandelen van een case gemiddeld één uur kost. Dit is een gemiddelde tijdsduur, die kan verschillen van klachten die in 10 minuten afgehandeld zijn tot een beroep dat mogelijk meerdere dagen werk kost.
- Communicatie: gemeenten besteden tijd aan de communicatie met het CAK, instellingen en cliënten/ouders. Aangenomen is dat een gemeente gemiddeld 1,5 dag per jaar aan communicatie besteedt. Deze tijdsbesteding zal in kleine gemeenten lager en in grote gemeenten hoger dan gemiddeld zijn.
- Uitvoer uitzonderingsgronden: wanneer ouders een aanvraag indienen om onder de uitzonderingsgronden te vallen, besteedt de gemeente tijd aan het onderzoeken van deze aanvraag. De aanname is gemaakt dat gemiddeld 5% van de ouders van cliënten een aanvraag doet om onder de uitzonderingsgronden te vallen en dat gemeenten gemiddeld een half uur besteden aan het uitzoeken van de uitzonderingsgronden.
- Gegevensaanlevering CAK (inclusief mutaties): gemeenten besteden tijd aan het aanleveren van gegevens aan het CAK. Aangenomen is dat gemeenten gemiddeld een half uur per cliënt per jaar besteden aan het aanleveren van gegevens aan het CAK.
- Uitzoekwerk: bij processen zoals de uitvoer van de ouderbijdrage komen uitzonderingen en onduidelijke casussen voor. De gemeente besteedt tijd aan het uitzoeken van deze casussen. Aangenomen is dat gemiddeld voor 10% van de cliënten uitzoekwerk nodig is, wat gemiddeld 20 minuten per case kost.

Als alle categorieën worden opgeteld betekent dit dat gemeenten gemiddeld 73 uur extra werk hebben per 100 cliënten voor de uitvoer van de ouderbijdrage. In de business case wordt de totale tijdsbesteding per 100 cliënten verrekend naar het totale aantal cliënten. Deze totale tijdsbesteding wordt vermenigvuldigd met de arbeidskosten van € 38,95[80] per gewerkt uur van een medewerker openbaar bestuur en overheidsdiensten om de totale extra personeelskosten bij gemeenten te berekenen.

Kader 9: Variatie in het aantal mutaties

De tijd die gemeenten besteden aan gegevensaanlevering aan het CAK kan erg variëren per cliënt. Voor een kind dat een langere periode hetzelfde type zorg ontvangt, hoeven weinig mutaties doorgevoerd te worden. Dit zal bijvoorbeeld veel voorkomen bij de doelgroepen jeugd-LVB en pleegzorg en bij voltijd verblijf. Bij dagbehandeling is het aantal mutaties dat een gemeente moet doorvoeren echter veel groter, omdat het aantal dagdelen dat een kind per week zorg ontvangt gedurende het zorgtraject een aantal keer verandert. Dit komt bijvoorbeeld veel voor in de doelgroep

jeugd-ggz. In de business case is uitgegaan van een gemiddelde tijd voor gegevensaanlevering, waarbij rekening gehouden is met deze variatie.

Overhead

Naast personeelskosten hebben gemeenten ook jaarlijkse extra overheadkosten door invoering van de ouderbijdrage. De overheadkosten bestaan uit het onderhoud aan de ICT systemen, gebruik van kantoorruimte, projectmanagement en andere overige kosten. In de business case wordt een jaarlijks overheadpercentage van 31,7%[81] meegenomen om deze kosten te dekken.

8.3.3.2 Instellingen

Het personeel van instellingen voert voor de uitvoer van de ouderbijdrage taken uit, waarvoor kosten worden gemaakt. De business case is gemaakt onder de aanname van een redelijk tot goed werkend systeem van data aanlevering aan gemeenten. Optimalisatie van systemen lijkt nu echter nog mogelijk (zie Kader 8).

Taken van instellingen zijn:

- Communicatie: instellingen besteden tijd aan de communicatie met gemeenten en cliënten/ouders. Omdat instellingen met minder partijen communiceren dan gemeenten, is aangenomen dat zij hiervoor de helft van de tijd kwijt zijn.
- Gegevensaanlevering gemeenten (inclusief mutaties): instellingen besteden tijd aan het aanleveren van gegevens aan gemeenten. Aangenomen is dat instellingen even veel tijd besteden aan gegevensaanlevering als gemeenten.

De totale tijdsbesteding is vermenigvuldigd met de arbeidskosten per gewerkt uur van een medewerker in de gezondheidszorg (€33,14[82]) om de totale personeelskosten voor taken omtrent de ouderbijdrage bij instellingen te berekenen.

8.3.3.3 CAK

Het CAK heeft met de invoering van de ouderbijdrage extra taken gekregen, hiervoor worden kosten gemaakt. Het CAK heeft een uitvoeringstoets[83] opgesteld waarin deze extra kosten worden gespecificeerd. De hierin genoemde kosten zijn meegenomen in de business case, inclusief een correctie op de huidige exploitatie. In de business case zijn alleen de kosten meegenomen die het CAK heeft begroot voor 2015, 2016 en 2017. De kosten die het CAK in 2014 heeft gemaakt voor de voorbereiding op de uitvoer van de ouderbijdrage zijn niet meegenomen.

8.4 Bijlage 4: Deelnemende partijen interviews

Voor de totstandkoming van dit document hebben wij onder meer interviews gehouden. De resultaten van deze interviews hebben wij verwerkt. De gesprekspartners zijn op geen enkele wijze verantwoordelijk voor de uitkomsten en de getrokken conclusies in dit rapport.

Deelnemende partij	Type partij
Centraal Administratie Kantoor (CAK)	Uitvoeringsinstantie voor financiële regelingen in de zorg
Gemeente Haarlem	Gemeente
Gemeente Den Haag	Gemeente
Gemeenten Regio Holland Rijnland	Gemeente
Ieder(in)	Netwerk voor mensen met een beperking of chronische ziekte
Ipse de Bruggen	Gehandicaptenzorg Zuid-Holland
Jeugdzorg Nederland*	Brancheorganisatie
Karakter	Kinder- en jeugdpsychiatrie
Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)	Voormalige inningsinstantie
LOC Zeggenschap in Zorg	Cliëntenorganisatie
Ministerie van Veiligheid en Justitie	Ministerie
OCK het Spalier	Jeugd & opvoedhulp
UW Ouderplatform	Cliëntenorganisatie
William Schrikker Groep	Landelijk werkende instelling voor jeugdbescherming, jeugdreclassering en pleegzorg

*Op het extranet van Jeugdzorg Nederland is een vraag uitgezet over het innen van een instellingsbijdrage. Op basis van reacties op dit bericht is bij enkele instellingen per mail of telefonisch aanvullende informatie uitgevraagd.

8.5 Bijlage 5: Samenstelling begeleidingsgroep

Naam	Organisatie
Mw. M. Verbeek	Centraal Administratie Kantoor (CAK)
Mw. M. van Leeuwen	Ieder(in)
Mw. R. van Leuven	Gemeente Den Haag
Mw. C. van Liefland	Gemeente Haarlem
Mw. A. Roza	GGZ Nederland
Mw. A. Verburg	Jeugdzorg Nederland
Mw. M. Schipper	Landelijk Platform GGz (LPGGz)
Mw. A. Willemsen	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Mw. J. Huiden	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
Mw. J. Gomes	UW Ouderplatform
Dhr. H. Huizinga	Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)
Dhr. H. Versteeg	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

8.6 Bijlage 6: Afkortingen

Afkorting	Uitgeschreven
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BSO	Buitenschoolse opvang
CAK	Centraal Administratie Kantoor
EVRM	Europese Hof voor de Rechten van de Mens
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
IVRK	Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind
LVB	Licht-verstandelijk beperkt
Pgb	Persoonsgebonden budget
Suwi	Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
TSMD	Tijdelijke Subsidieregeling Maatschappelijke Dienstverlening
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wlz	Wet langdurige zorg
ZiN	Zorg in Natura
Zvw	Zorgverzekeringswet

Referenties

[1] Jeugdwet (2015). Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/geldigheidsdatum_06-05-2015
[2] Wet Maatschappelijke Ondersteuning (2015). Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0035362/geldigheidsdatum_06-05-2015
[3] Burgerlijk Wetboek, Boek 1, Artikel 82.
[4] Ministerie van VWS (2013). Memorie van toelichting bij de Jeugdwet. Via http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/07/01/memorie-van-toelichting-bij-de-jeugdwet.html
[5] Ministerie van VWS (12 december 2014). Antwoorden op Kamervragen van het Kamerlid Ypma (PvdA) over de eigen bijdrage binnen de Jeugdwet.
[6] Ministerie van VWS (24 februari 2015). Kamerbrief toezeggingen over de ouderbijdrage.
[7] Ministerie van VWS (27 december 2001). Memorie van Toelichting, Regeling van de aanspraak op, de toegang tot en de bekostiging van jeugdzorg (Wet op de jeugdzorg). Via https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-28168-3.html
[8] Nibud (1985). Budgethandboek, voorbeeldbegrotingen.
[9] Rijksoverheid (2014). Stelselwijziging Jeugd; Factsheet ouderbijdrage in de Jeugdwet.
[10] Jeugdwet, Artikel 8.2.3, lid 5. Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/Hoofdstuk8/82/Artikel823/geldigheidsdatum_12-01-2015
[11] LBIO (2015). Jaarverslag en jaarrekening 2014.
[12] Ministerie van VWS (2013). Memorie van toelichting bij de Jeugdwet. Via http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/07/01/memorie-van-toelichting-bij-de-jeugdwet.html
[13] Jeugdwet, Artikel 8.2.1. Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/Hoofdstuk8/81/Artikel816/geldigheidsdatum_12-01-2015
[14] Besluit Jeugdwet, artikel 8.1.3. Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0035779/geldigheidsdatum_23-05-2015#Hoofdstuk8_81_Artikel813
[15] Besluit Jeugdwet, artikel 8.1.4. Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0035779/geldigheidsdatum_23-05-2015#Hoofdstuk8_81_Artikel813
[16] Besluit Jeugdwet, artikel 8.1.3. Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0035779/geldigheidsdatum_23-05-2015#Hoofdstuk8_81_Artikel813
[17] Jeugdwet, Artikel 8.2.3, lid 5. Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/Hoofdstuk8/82/Artikel823/geldigheidsdatum_12-01-2015
[18] Beleidsregel CAK hardheidsclausule ouderbijdrage Jeugdwet (2015). Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0036275/geldigheidsdatum_22-05-2015
[19] Jeugdwet, Artikel 8.2.3, lid 5. Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/Hoofdstuk8/82/Artikel823/geldigheidsdatum_12-01-2015
[20] Beleidsregel CAK hardheidsclausule ouderbijdrage Jeugdwet (2015). Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0036275/geldigheidsdatum_22-05-2015
[21] Ministerie van VWS (2013). Memorie van toelichting bij de Jeugdwet. Via http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/07/01/memorie-van-toelichting-bij-de-jeugdwet.html
[22] Regeling SUWI (2014). Bijlage I. , bedoeld in artikel 6.3 van de Regeling SUWI. Via http://wetten.overheid.nl/BWBR0013280/Bijlagel/geldigheidsdatum_06-05-2014
[23] CAK (2015). Dag of dagdeel. Via https://www.hetcak.nl/portalserver/portals/cak-portal/pages/k1-15-1-2-2-dag-of-dagdeel

[24] CBS (2011). Bestedingen; beknopte indeling naar huishoudkenmerken. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=60046ned&D1=0-2,4-7,9-15&D2=a&D3=l&HDR=T&STB=G1,G2&VW=T
[25] Nibud (2015). Geldwijzer Kinderen & Scholieren. E-book.
[26] Nibud (2015). Geldwijzer Kinderen & Scholieren. E-book.
[27] Nibud (2015). Geldwijzer Kinderen & Scholieren. E-book.
[28] CBS (2011). Bestedingen; beknopte indeling naar huishoudkenmerken. http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=60046ned&D1=0-2,4-7,9-15&D2=a&D3=l&HDR=T&STB=G1,G2&VW=T
[29] Nibud (2015). Geldwijzer Kinderen & Scholieren. E-book.
[30] Nibud (2015). Geldwijzer Kinderen & Scholieren. E-book.
[31] CBS (2011). Bestedingen; beknopte indeling naar huishoudkenmerken. http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=60046ned&D1=0-2,4-7,9-15&D2=a&D3=l&HDR=T&STB=G1,G2&VW=T
[32] Rijksoverheid (2015). Kinderopvang: meer invloed voor ouders en indexatie uurprijzen. Via http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2014/05/23/kinderopvang-meer-invloed-voor-ouders-en-indexatie-uurprijzen.html
[33] CBS Statline (2013). Modaal inkomen per huishouden. Via http://www.gemiddeld-inkomen.nl/modaal-inkomen-huishouden/
[34] Belastingdienst (2015). Proefberekening toeslagen. Via http://www.belastingdienst.nl/rekenhulpen/toeslagen/
[35] Prognose kinderdagopvang (2015). Via http://www.prognosekinderopvang.nl/default
[36] Belastingdienst (2015). Voorwaarden voor kindgebonden budget in 2015. Via http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/toeslagen/kindgebonden_budget/kindgebonden_budget_2015/voorwaarden_2015/voorwaarden_kindgebonden_budget_2015
[37] SVB (2015). Kinderbijslag. Via http://www.svb.nl/int/nl/kinderbijslag/kinderbijslag_voor_kind/kunt_u_kinderbijslag_krijgen/
[38] Jeugdwet, paragraaf 8.2.
[39] Het CAK (2015). Hoogte ouderbijdrage. Via https://www.hetcak.nl/portalserver/portals/cak-portal/pages/k1-15-1-2-hoogte-ouderbijdrage
[40] Nederlandse Zorgautoriteit (2012). Rapportage onderzoek vervoerskosten. Onderzoek uitgevoerd door PwC.
[41] Rijksoverheid (2015). Wat is de maximale reiskostenvergoeding die ik van mijn werkgever kan ontvangen? Via http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inkomstenbelasting/vraag-en-antwoord/wat-is-de-maximale-kilometervergoeding-die-ik-van-mijn-werkgever-kan-ontvangen.html
[42] Nederlandse Zorgautoriteit (2012). Rapportage onderzoek vervoerskosten. Onderzoek uitgevoerd door PwC.
[43] Rijksoverheid (2015). Wat is de maximale reiskostenvergoeding die ik van mijn werkgever kan ontvangen? Via http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inkomstenbelasting/vraag-en-antwoord/wat-is-de-maximale-kilometervergoeding-die-ik-van-mijn-werkgever-kan-ontvangen.html
[44] Rijksoverheid (februari 2015). Stelselwijziging Jeugd; Factsheet vervoer Jeugdzorg.
[45] Rijksoverheid (2015). Inkomensafhankelijk combinatiekorting. Via http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inkomensafhankelijke-combinatiekorting
[46] Belastingdienst (2015). Inkomensafhankelijke combinatiekorting. Via http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/inkomstenbelasting/heffingskortingen_boxen_tarieven/heffingskortingen/inkomensafhankelijke_combikorting/inkomensafhankelijke_combinatiekorting
[47] Belastingdienst (2015). Inkomensafhankelijke combinatiekorting. Via http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/inkomstenbelasting/heffingskortingen_boxen_tarieven/heffingskortingen/inkomensafhankelijke_combikorting/inkomensafhankelijke_combinatiekorting

[48] SVB (2015). Kinderbijslag; Kunt u kinderbijslag krijgen? Via http://www.svb.nl/int/nl/kinderbijslag/kinderbijslag_voor_kind/kunt_u_kinderbijslag_krijgen/
[49] SVB (2015). Kinderbijslag; Uw kind gaat (tijdelijk) uit huis. Via https://www.svb.nl/int/nl/kinderbijslag/veranderingen_in_gezin/uw_kind_gaat_uit_huis/
[50] SVB (2015). Kinderbijslag; Hoeveel kinderbijslag krijgt u?. Via http://www.svb.nl/int/nl/kinderbijslag/betaling/hoeveel_kinderbijslag_krijgt_u/
[51] SVB (2015). Kinderbijslag; Uw bijdrage aan het onderhoud van uw kind. https://www.svb.nl/int/nl/kinderbijslag/veranderingen_in_gezin/bijdrage_aan_het_onderhoud/
[52] Belastingsdienst (2015). Voorwaarden voor kindgebonden budget in 2015. Via http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/toeslagen/kindgebonden_budget/kindgebonden_budget_2015/voorwaarden_2015/voorwaarden_kindgebonden_budget_2015
[53] CBS (2014). CBS: Bijna helft huishoudens met kinderbijslag ontvangt ook kindgebonden budget. Via http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/inkomen-bestedingen/publicaties/artikelen/archief/2014/2014-4223-wm.htm
[54] Rijksoverheid (2015). Kortdurend zorgverlof. Via http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/verlof-en-vakantie/kortdurend-zorgverlof
[55] CBS Statline (2013). Modaal inkomen per huishouden. Via http://www.gemiddeld-inkomen.nl/modaal-inkomen-huishouden/
[56] Pleegzorg Nederland (2014). Factsheet pleegzorg 2013. Via https://www.pleegzorg.nl/media/uploads/over-pleegzorg/2013_factsheet_pleegzorg_def.pdf
[57] CBS (2014). Jongeren in provinciaal-gefinancierde jeugdzorg; zorgvormen. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82355NED&D1=0&D2=0&D3=1-4&D4=a&D5=a&D6=a&HDR=G5%2cT&STB=G1%2cG2%2cG3%2cG4&VW=T
[58] Jeugdzorg Nederland (2013). Brancherapportage Jeugdzorg 2011. Via http://www.jeugdzorgnederland.nl/contents/documents/brancherapportage-2011.pdf
[59] CBS (2014). Jongeren in provinciaal-gefinancierde jeugdzorg; zorgvormen. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82355NED&D1=0-1&D2=0&D3=1-4&D4=a&D5=2-3%2c5-6%2c8%2c11%2c14&D6=1&HDR=G5%2cT%2cG2%2cG1&STB=G3%2cG4&VW=T
[60] CBS (2014). Jeugdzorgcliënten; financieringsbron, gebruik, indicatie, regio's. Via http://jeugdstatline.cbs.nl/Jeugdmonitor/publication/?DM=SLNL&PA=20127NED&D1=a&D2=0&D3=1-2&HDR=T&STB=G1,G2&VW=T
[61] CBS (2014). Jongeren in provinciaal-gefinancierde jeugdzorg; zorgvormen. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82355NED&D1=0-1&D2=0&D3=0&D4=a&D5=2-3%2c5-6%2c8%2c11%2c14&D6=1&HDR=G5%2cT%2cG2%2cG1&STB=G3%2cG4&VW=T
[62] Jeugdzorg Nederland (n.d.). JeugdzorgPlus omdat het resultaat telt. Via http://www.jeugdzorgplus.jeugdzorgnederland.nl/UserFiles/factsheets/VNG%20factsheet/digitale-factsheet-jeugdzorgplus%20def.pdf
[63] CBS (2014). Jongeren in JeugdzorgPlus; geslacht en leeftijd. Via http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=82909NED&LA=NL
[64] Jeugdzorg Nederland (2011). JeugdzorgPlus Capaciteit en zorgaanbod 2015. Via http://jeugdzorgplus.jeugdzorgnederland.nl/nl/jeugdzorg-plus/Capaciteit+en+zorgaanbod
[65] Transitiebureau Jeugd, Werkgroep Jeugd met een Beperking (2014). Stelselwijziging Jeugd; Kinderen en jongeren met een beperking; Van AWBZ naar Jeugdwet. Via http://www.voordejeugd.nl/attachments/article/1285/Brochure_Jeugd_met_een_beperking.pdf
[66] De Jeugdzaak (2012). Zorg en voorzieningen voor kinderen en gezinnen; Jeugdzorg, jeugd-GGZ en jeugd-LVB. Via http://www.vng.nl/files/vng/vng/Documenten/actueel/beleidsvelden/jeugd/2012/20120120_brochure_Zorg_en_voorzieningen_voor_kinderen_en_gezinnen_van_jeugdzorg_jeugd-GGZ_jeugd-LVB.pdf

[67] CIZ (2015). CIZ Basisrapportage AWBZ. Via http://ciz.databank.nl/report/awbz.html
[68] VGN (n.d.). Factsheet Gehandicaptenzorg van AWBZ naar Jeugdwet. Via http://www.vgn.nl/media/download/index/mediaid/52287aa6c6ac4
[69] GGZ Nederland (2013). Factsheet specialistische jeugd-ggz. Via http://www.ggznederland.nl/uploads/assets/Factsheet%20GGZ%20Nederland%20-%20Jeugd-ggz%20juli%202013.pdf
[70] GGZ Nederland (2014). Sector rapport GGZ 2012. Via http://www.ggznederland.nl/uploads/assets/Sectorrapport%202012-web.pdf
[71] CBS (2014). Jongeren in provinciaal-gefinancierde jeugdzorg; zorgvormen. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82355NED&D1=0&D2=0&D3=1-4&D4=3-4,6-7&D5=3,8-9,11-13,15&D6=a&HDR=G5,T&STB=G1,G2,G3,G4&VW=T
[72] Rijksoverheid (2014). Stelselwijziging Jeugd; Factsheet ouderbijdrage in de Jeugdwet.
[73] Het CAK (2015). Hoogte ouderbijdrage. Via https://www.hetcak.nl/portalserver/portals/cak-portal/pages/k1-15-1-2-hoogte-ouderbijdrage
[74] CBS (2015). Personen met bijstand; persoonskenmerken. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82016NED&D1=0&D2=0,3&D3=72,84,I&HDR=G1,T&STB=G2&VW=T
[75] Immigratie- en naturalisatiedienst (maart 2015). Asylum Trends; Monthly Report on Asylum Applications in The Netherlands and Europe. Via https://ind.nl/Documents/Asylum%20Trends%20March%202015.pdf
[76] TBS Nederland (2015). Hoeveel tbs-patiënten zijn er in Nederland? Via http://www.tbsnederland.nl/faq/hoeveel-tbs-pati%C3%ABnten-zijn-er-in-nederland/
[77] CBS (2015). Aantal gedetineerden op 30 september, naar persoonskenmerken. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=37264&D1=0&D2=0&D3=0&D4=0&D5=18-19&HDR=G3,G1,G4&STB=T,G2&VW=T
[78] Zorgvuldig Advies (2014). Evaluatie Wet Opsporing en verzekering onverzekerden zorgverzekering.
[79] Het CAK (2013). Uitvoeringstoets Ouderbijdrage Jeugdwet 2015.
[80] CBS (2014). Arbeidskosten; structuur arbeidskosten, bedrijfsklasse, 2008. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=81033NED&D1=a&D2=68,91&HDR=G1&STB=T&VW=T
[81] Berenschot (2014). Overhead gemeenten daalt van 32% naar 9%. Via http://www.berenschot.nl/algemene-onderdelen/nieuws/@6728/overhead-gemeenten/?mode=respond
[82] CBS (2014). Arbeidskosten; structuur arbeidskosten, bedrijfsklasse, 2008. Via http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=81033NED&D1=a&D2=68,91&HDR=G1&STB=T&VW
[83] Het CAK (2013). Uitvoeringstoets Ouderbijdrage Jeugdwet 2015.

Brief aan de raad - Wetswijziging ouderbijdrage jeugdhulp

Contact

Karina Kuperus
KPMG Plexus
E kuperus.karina@kpmg.nl

Arjan Ogink
KPMG Plexus
E ogink.arjan@kpmg.nl

Hinke Gijzel
KPMG Plexus
E gijzel.hinke@kpmg.nl

Lieke Ruigrok
KPMG Plexus
E ruigrok.lieke@kpmg.nl

www.kpmg.nl

www.kpmgplexus.nl

Brief aan de raad - Stand van zaken uitvoering motie West Wil Groene Buffer

Ingekomen stuk D19 (PA 27 januari 2016)

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	RO10/15.0012591	Jan Luijten
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Stand van zaken uitvoering motie West Wil Groene Buffer		(024) 3292873

Geachte leden van de Raad,

Wij informeren u jaarlijks over de voortgang van de motie West Wil Groene Buffer van 2012. Met deze motie heeft de gemeenteraad de bewoners van West toegezegd om metingen naar geluid en lucht te verrichten en het verkeer bij de Energieweg en de Neerbosscheweg te monitoren. Daarnaast is een miljoen euro gereserveerd voor eventuele maatregelen in Nijmegen-West, mochten normen en afgesproken waarden worden overschreden.

Er is eerder overeenstemming bereikt over een programma van monitoring van geluid, lucht en verkeer en ook over de wijze waarop de resultaten van de metingen zullen worden geïnterpreteerd. Bij dat laatste is ook afgesproken bij welke (dreigende) overschrijdingen zal worden voorgesteld om maatregelen te nemen. Voor bewoners is het belangrijk dat voor verkeer, geluid en lucht meetgegevens voorhanden zijn, om te kunnen beoordelen of deze aansluiten bij berekende waarden die jarenlang door de gemeente zijn gepresenteerd. Deze informatie is terug te vinden op de website www.westenweurt.nl. In bestaande wijkoverleggen wordt desgevraagd toelichting gegeven. Bij de bepaling van de agenda hebben de bewoners het initiatief.

Tussentijdse resultaten
Wij kunnen u melden dat de resultaten na de openstelling van de Oversteek tot nu toe zijn:

Verkeerstellingen
Via meerdere systemen wordt informatie ingewonnen over het verkeer (GSM, Bluetooth, GPS-systemen, detectie bij verkeerslichten) Met behulp van deze big data hebben we een beeld van de hoeveelheid passerende motorvoertuigen over de Energieweg.
Terwijl het verkeer op de Energieweg in het eerste jaar 2014 nog sterk toenam (10 tot 15% ter hoogte van het Gaziantepplein en 38 % ter hoogte van het Industrieplein), lijkt deze toename niet door te zetten. In 2015 zien we een stabiel beeld voor de verkeersafwikkeling in Nijmegen-West en De Oversteek. Ten opzichte van de vorige rapportage is er weinig veranderd Op de Energieweg constateren we een lichte toename van het verkeer, slechts 2%. Dit komt overeen met de verwachte ontwikkeling in de mobiliteit.

Brief aan de raad - Stand van zaken uitvoering motie West Wil Groene Buffer

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Geluidmetingen
De gemeente en de bewoners hebben afgesproken dat er maatregelen worden getroffen als de geluidsbelasting met meer dan 1,5 dB stijgt ten opzichte van de situatie in 2007. Metingen moeten samen met de verkeerstellingen over een heel jaar een reëel beeld geven van de geluidbelasting in dat jaar. Zodoende is er een beeld van de geluidbelasting in 2007, 2013 en 2014. Eind april 2016 zijn de cijfers over 2015 te verwachten.

In overleg met de actiegroep West Wil Groene Buffer zijn er zeven meetlocaties gekozen om het geluid van de Neerbosscheweg en de Energieweg te monitoren. De geluidsbelasting blijft bij zes meetpunten onder het niveau van 2007. Bij het meetpunt ter hoogte van Energieweg 19 neemt de geluidsbelasting met meer dan 1,5 dB toe ten opzichte van het niveau van 2007. Dit is vermoedelijk toe te schrijven aan de verminderde geluidsreductie van het asfalt.

De meetresultaten worden tevens gebruikt om de verkeersmodellen te ijken. Met deze geijkte verkeersmodellen is de geluidsbelasting op alle rekenpunten uit het model van 2007, het referentiemodel, berekend. Het algemene beeld is dat de geluidsbelasting van zowel de Energieweg als de Neerbosscheweg is afgenomen. Op enkele punten is er sprake van een toename van minder dan 1,5 dB en bij een nog kleiner aantal woningen is er een toename van meer dan 1,5 dB. De komende jaren moet blijken of de toenames structureel van aard zijn en of de geluidbelasting weer stijgt tot het niveau van 2007 In dat geval wordt gekeken welke extra geluid reducerende maatregelen mogelijk zijn.

Metingen stikstofdioxide en fijn stof
In overleg met bewoners waren per 1 januari 2013 enkele meetpunten voor NO2 in de buurt van de Energieweg en de Neerbosscheweg toegevoegd, ten koste van enkele bestaande meetpunten in de rest van Nijmegen. Het sinds 2006 bestaande meetnet fijn stof is ongewijzigd, maar dit stopt per 1 juli 2016 vanwege bezuinigingen. Ter vervanging wordt er gewerkt aan nieuwe vormen van meten van fijn stof en/of roet.
Gemeten waarden van fijn stof (PM10) laten de laatste jaren een stabilisatie zien op een relatief laag niveau (rond 20 ug/m3 jaargemiddeld voor PM10). De resultaten van 2014, dus na opening van de Oversteek, laten geen afwijkend beeld zien. Er is geen duidelijke invloed van verkeer over de Oversteek te zien.
Gemeten waarden van stikstofdioxide (NO2) laten in 2014 een verdere lichte daling of stabilisatie zien. Ook de voorlopige resultaten van 2015 laten dit zien. Alleen het meetpunt aan de Energieweg 40 laat in 2014 een lichte stijging zien. Dit is het gevolg van een combinatie van verkeerstoename en deels van hogere achtergrondconcentratie en meetonnauwkeurigheid. Deze stijging wordt in 2015 vooralsnog niet doorgezet.
Voor NO2 is er nu ook nog geen duidelijke invloed van verkeer over de Oversteek te zien. Daarvoor moet een langere meetreeks voorhanden zijn. Iedere periode van vier weken worden de meetresultaten van de NO2-metingen aangevuld in het diagram "Gemeten periodegemiddelde concentraties NO2" op www.westenweurt.nl. Met de nieuwe vormen van meten waarmee nu getest wordt, is het ook mogelijk om momentane waardes weer te geven en over kortere tijdsduur, bij voorbeeld per uur, inzicht te krijgen in de luchtkwaliteit. De huidige NO2-meetmethode geeft alleen gemiddelde waardes per vier weken.

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Tot slot
Op de achtergrond speelt dat bewoners in de Nijmeegse wijken Waterkwartier, Hees, Heseveld en Neerbosch-Oost over de totale milieudruk van het industrieterrein op de woonwijken in dialoog met de gemeente willen blijven. Dit is mede ingegeven door aanhoudende zorgen over de ontwikkelingen in het gebied, zoals nieuwe vergunningen, de omvorming van de energiecentrale naar een Groene Delta en de invloed van vrachtverkeer op de gezondheid. Op het moment loopt een discussie naar mogelijkheden om bewoners hier nog sterker in te betrekken.
Een positief resultaat in 2015 is het bemiddelingstraject betreffende vergunningprocedure van Dura Vermeer voor hun puinbreker aan de Ambachtsweg. Dankzij intensief overleg tussen bevoegd gezag (provincie Gelderland en in mandaat OmgevingsDienst Regio Nijmegen), gemeente Nijmegen, het bedrijf en belanghebbenden is een voor iedereen bevredigend resultaat behaald. Wat begon als een discussie over een nieuwe vergunning, heeft geleid tot een andere indeling van het terrein en meerdere technische maatregelen om de stofoverlast te beperken. Afrondend is afgesproken dat in een later stadium, als Dura Vermeer conform de vergunning in werking is, geluidsmetingen zullen worden uitgevoerd ter controle.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Programmering fiets 2016-2018

Ingekomen stuk D20 (PA 27 januari 2016)

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	RO10/15.0012372	Martijn te Lintelo
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Programmering fiets 2016-2018		(024) 3299232

Geachte leden van de raad,

Het fietsbeleid dat in 2011 is vastgesteld in de nota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar is succesvol gebleken: mede dankzij alle investeringen in nieuwe snelfietsroutes en fietsinfrastructuur en stallingen is het fietsgebruik de afgelopen jaren flink gestegen.

Met het vaststellen van het Fietsstimuleringsplan 2015-2018 eerder dit jaar wordt een vervolg gegeven aan het fietsbeleid uit de nota, met nieuwe accenten. We hebben aangegeven hoe we tot een prioritering en programmering van fietsprojecten willen komen. In deze brief willen we deze programmering fiets 2016-2018 aanbieden.

Programmering 2016
In de programmering 2016-2018 geven we aan welke fietsprojecten en –initiatieven we in 2016 prioriteit geven in termen van uitvoering, opstart of onderzoek naar verbetering of haalbaarheid. Het is een meerjarenlijst die jaarlijks wordt geupdated op basis van de actuele prioriteit. De raad wordt hierover geïnformeerd middels een brief, en kan de lijst naar believen agenderen of bediscussiëren, waarna de lijst indien wenselijk aangepast kan worden.
Er zijn 3 categorieën fietsprojecten bepaald:
1. regionale snelfietsroutes (lopende projecten)
2. fietsprojecten 2015 (lopende projecten)
3. nieuwe projecten 2016

De lijst is in de bijlage opgenomen.

Imput – longlist - weging
Imput vanuit de stad bij nieuwe projecten is belangrijk. Voor ons is het 16 puntenplan van de raadsfractie GroenLinks een belangrijke bron: in samenspraak met burgers en experts uit de hele stad zijn 16 locaties en onderwerpen bepaald die fietsvriendelijker kunnen. Het plan is door GL aangeboden aan college en raad.

Brief aan de raad - Programmering fiets 2016-2018

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

De locale fietsersbond heeft ook projecten aangedragen die we in een longlist hebben opgenomen. Daarnaast zijn er projecten opgevoerd vanuit de regionale fietsvisie en vanuit wijkbeheer/bewoners.
De selectie van projecten uit de longlist naar de programmering 2016 gebeurt op basis van de criteria uit het Fietsstimuleringsplan. Dat zijn:
C1 De inbreng van de Nijmeegse bewoners en ondernemers
C2 De kansen voor nieuwe regionale subsidies
C3 Rendement: meeste fietsers profijt / drukke fietsroutes
C4 Verbetering van de routes naar de wijken Lindenholt en Dukenburg
C5 De mogelijkheden om werk met werk te maken (meeliften met bijv. rioleringswerkzaamheden)

In bijlage 2. is de score toegevoegd en het advies wat te doen. In totaal worden 5 tot 8 nieuwe infrastructuurprojecten opgepakt. Daarbij wordt vooral gekeken naar haalbaarheid van verbetering, kosten en de mogelijkheid om nieuwe subsidies aan te vragen. Ook wordt op 5 kruispunten gestart met een voorstel voor een meer fietsvriendelijke afstelling van verkeerslichten. Een derde punt is dat we doorgaan met het verwijderen van fietspaaltjes in de stad; een soortgelijk project gaan we opstarten voor het verwijderen van fietsonvriendelijke verkeersdrempels. Projecten die nu geen prioriteit krijgen blijven op de longlist staan.

Financiën
In de stadsbegroting is een bedrag van € 5 miljoen gereserveerd voor een extra investering in de stimulering van het fietsgebruik. Een deel van het budget willen we besteden om maatregelen te nemen gericht op fietsers. Deze hebben ondermeer het versterken van de fietsgemeenschap tot doel.
We willen ook een extra impuls geven aan de stedelijke fietsinfrastructuur. De totale investeringssom in fietsprojecten in voorbereiding of uitvoering komt in de programmering 2016 op € 9,5 miljoen uit voor de aanleg van 13,2 km route (zie tabel).
In totaal leggen projecten uit categorie 1 en 2 een beslag leggen van € 1,55 miljoen op de beschikbare € 5 miljoen. Dat komt goed overeen met de eerdere inschatting in het Fietsstimuleringsplan.
Met opstart van het fietsproject Dukenburgsebrug (subsidie Beter Benutten Vervolg) komt daar nog eens € 190.000 bij. Voor de aanpak van fietsvriendelijke drempels reserveren we 40.000 in 2016. Daarmee wordt het beslag € 1,8 miljoen.
Nieuwe projecten die nog onderzocht moeten worden op haalbaarheid zijn hierin niet opgenomen.

Categorie	Lopende projecten:	investering	Toelichting
1.	Regionale snelfietsroutes 2012-2017	4.937.000	inclusief Slotemaker de Bruïneweg
2.	Fietsprojecten 2015	4.105.000	inclusief aantal projecten programma
	Nieuwe projecten 2016		openbare ruimte met bijdrage mobiliteit
3.	3-1. Fietsprojecten met subsidie	500.000	
		9.542.000	
Benutting uit € 5 mio:	1.800.000		

Brief aan de raad - Programmering fiets 2016-2018

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Betrokkenheid creëren 2016
Belangrijk in het fietsstimuleringsplan is het streven naar meer actieve betrokkenheid van de Nijmeegse burger en fietser. Het doel is een fietscommunity te laten ontstaan die mee kan denken in het bepalen van prioriteiten voor de uitvoering van fietsinfrastructuur.
In 2016 willen we hier een nadere invulling aangeven. Een rol hierin spelen:
> lopende afspraken, oa. via Fietsdiensten en Dutch Bicycle Center
> interactief platform, peiling via social media – twitter, facebook, instagram ed.
> stadspanel
> initiatieven gedragsbeïnvloeding Beter Benutten Vervolg
> inzet voor begeleiding van initiatieven van bijvoorbeeld Lentekracht
> aanbod fietsersbond vanuit de fietsstad 2016 verkiezing (fietsfeest, debat, social media).
Nijmegen is genomineerd voor fietsstad 2016, bekendmaking mei 2016.
Een definitief voorstel hiervoor volgt in het eerste kwartaal van 2016.

Aanpassing kaart hoofdfietsnetwerk
In de nota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar is het Nijmeegse hoofdfietsroutenetwerk opgenomen. In de bijlage 6 'Aantrekkelijke routes en stallingen' bij de nota zijn de afzonderlijke snelfietsroutes weergegeven. Wij willen een aantal nieuwe ontwikkelingen en inzichten betreffende fietsroutering in de kaart verwerken. Deze zijn het gevolg van een ruimtelijke ontwikkelingen (de plannen voor de Westentree station) of een autonome ontwikkeling, zoals de groei van het fietsverkeer.
Het betreffen:
a. snelfietsroute Westentree station tussen Voorstadslaan en Graafseweg
b. snelfietsroute Tollenstraat-Thijmstraat
c. mogelijke verlenging via Graafseweg-Nieuwe Nonnendaalseweg (te onderzoeken)

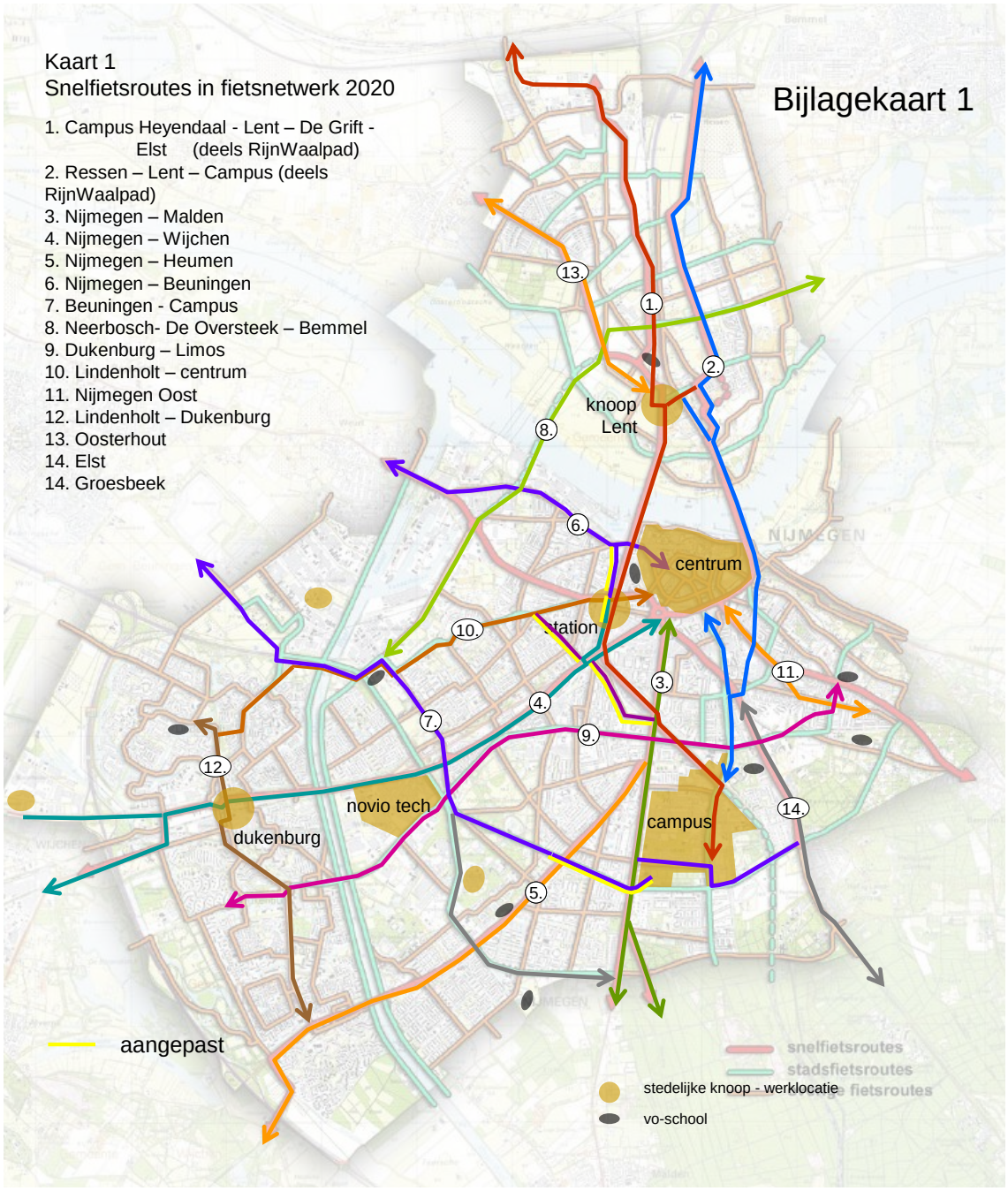
In het vertrouwen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlagen:
1. programmering fiets 2016-2018
2. scorekaart nieuwe projecten
3. actualisatie kaart hoofdfietsroutenetwerk nota Nijmegen Duurzaam Bereikbaar

[Update kaart nav. Programmering fiets 2016, Fietsstimuleringsplan.]

Toevoegen aan begroting
Technische wijziging 2016

BW verbijzondering K000231 Fietsvriendelijke maatregelen

		KOSTENRAMING			FINANCIERING					
	Omschrijving	Uitvoering	Rente	Lasten totaal	Mobiliteit K000231	Bijdrage OR (hard)	Bijdrage OR (PM)	Baten (beschikking)	Baten (PM)	Financiering totaal	Opmerkingen
I00xxxx	SFR Nijm-Beun Fietspad campus	300.000	6.000	306.000	306.000			-	-	306.000	Mogelijk bijdrage RU
I00xxxx	Fietsstraat Kinderdorp	800.000	16.000	816.000	216.000			-	600.000	816.000	Bestuursovereenkomst SFR Nijm-Beuningen
I00xxxx	Hatertseveldweg	360.000	7.200	367.200	187.200			180.000		367.200	MUM Beschikking Provincie okt 2015
I00xxxx	Streekpad	219.000	4.380	223.380	113.880			109.500		223.380	MUM Beschikking Provincie okt 2015
I00xxxx	SFR Waalbrug-Campus fase 1	1.195.600	23.912	1.219.512	253.512		423.500		542.500	1.219.512	MUM, beschikking aangevraagd + BBV
I00xxxx	SFR Waalbrug-Campus fase 2	1.021.700	20.434	1.042.134	373.784				668.350	1.042.134	MUM, beschikking aangevraagd + BBV
I00xxxx	Fietsontsluiting station Goffert	60.000	1.200	61.200	31.200			30.000	-	61.200	Beschikking Provincie 30-06-2015
I00xxxx	Bijdrage Fietsstraat Tollenstraat	75.000	1.500	76.500	76.500					76.500	
I00xxxx	SFR Dukenburg	500.000	10.000	510.000	190.000				320.000	510.000	Baten: BBV
I00xxxx	Fietsvriendelijke drempels	40.000	800	40.800	40.800					40.800	
		4.571.300	**91.426**	**4.662.726**	**1.788.876**	-	**423.500**	**319.500**	**2.130.850**	**4.662.726**	

BW verbijzondering K000161 Fietstunnels Waalsprong

	Omschrijving	Uitvoering	Rente	Lasten totaal	Mobiliteit K000161	Bijdrage OR (hard)	Bijdrage OR (PM)	Baten (beschikking)	Baten (PM)	Financiering totaal	Opmerkingen
I00xxxx	Fietsstraat Griftdijk Zuid	555.000	11.100	566.100	291.100			275.000		566.100	MUM, Beschikking Provincie okt 2015

Scorekaart nieuwe projecten Programmering Fiets 2016-2019 MtL 13/28-nov-2015

Criteria

C1 De inbreng van de Nijmeegse bewoners en ondernemers;
C2 De kansen voor nieuwe regionale subsidies;
C3 Rendement: meeste fietsers profijt / drukke fietsroutes;
C4 Verbetering van de routes naar de wijken Lindenholt en Dukenburg;
C5 De mogelijkheden om werk met werk te maken (meeliften met bijvoorbeeld rioleringswerkzaamheden); goed

	Deeltraject	C1	C2	C3	C4	C5	prio 2016	advies	toelichting
3. Nieuwe projecten 2016									
3-1. Fietsprojecten met subsidie									
Snelfietsroute Dukenburg	> Nieuwe Dukenburgseweg							uitvoeren	
	> Steve Bikoplein						ja	uitvoeren	1
	> van Schuylenburgweg							uitvoeren	
3-2. fietsprojecten kansrijk voor subsidie 2016-2017 (regionale fietsvisie, sted. bereikbaarheid, BB-V)									
Sfr Lindenholt-station	> fietspaden Tunnelweg							subsidie aanvragen	
	> kruising 5-sprong Marialaan-TweedeOudeHeselaan						ja	haalbaarheid onderzoeken	16 ppl 11.gevaarlijke kruising westkant sta 2
	> Van Berchemstraat-Regulierstraat							haalbaarheid onderzoeken	uitwerking fietscirculatieplan binnenstad
	> fietsstraat TweedeOudeHeselaan						ja	haalbaarheid onderzoeken	wens bewoners 3
	> fietsstraat Korte Bredestraat ev.							haalbaarheid onderzoeken	
[Waalfront - station westentree	> stamlijn tot westentree station]							ntb, project stationszone	
[Graafseweg - station westentree]								ntb, project stationszone	
Fietsroute Goffert-campus noordzijde	> Goffert-Steinweglaan							haalbaarheid onderzoeken	fietsersbond
	> Hazenkampsew.-Hatertseweg-							haalbaarheid onderzoeken	fietsersbond
	Albert Schweitzerlaan-Pagodepad								
Snelfietsroute Wijchen	> Graafsebrug				*1		ja	haalbaarheid onderzoeken	16 ppl punt 15.Nieuwe Nonnendaalseweg 4
									fietserbond
									*1 renovatie brug ProRail 2016-2017
	> Graafseweg							haalbaarheid onderzoeken	
Snelfietsroute Malden	> St.Annastraat parallelweg							haalbaarheid onderzoeken	
	> tot Keizer Karelplein							haalbaarheid onderzoeken	
	> kruising St.Annastraat-Tollenstraat						ja	haalbaarheid onderzoeken	16 ppl 10. gevaarlijke kruising St. Annastraat-Thijmstr.
									fietsersbond 5
Verkeersichten op snelfietsroutes	> Heijendaalseweg-Kapittelweg vri2016-1						ja		16 ppl 1. Fietsverkeersichten
top 5	> Campusbaan-St.Annastraat vri2016-2						ja		fietsersbond (opstelruimte)
	> St.Annastr-Groenestraat vri2016-3						ja		fietsersbond
	> Graafseweg-Willemsweg vri2016-4						ja		fietsersbond
	> nader te bepalen vri2016-5						ja		
kruising Scheidingsweg-Biesseltsebaan								haalbaarheid onderzoeken	fietsersbond
snelfietsroute Groesbeek	> parallelwegen Curaçaoweg-d'Almarasw.							haalbaarheid onderzoeken	fietsersbond
3-3. snelfietsroutes in de stad									
Daalseweg-binnenstad	> Prins Hendrikstraat 2ri fiets							haalbaarheid onderzoeken	fietscirculatieplan binnenstad, wens bewoners 6
	> Hertogstraat fietsen in 2 ri						ja	haalbaarheid onderzoeken	16 ppl 8. gevaarlijke kruising Berg&Dalseweg-
	> kruising Berg&Dalseweg-Canisiussingel							haalbaarheid onderzoeken	fietsersbond Canisiussingel
Centrum-Heijendaal	> Heijendaalseweg							haalbaarheid onderzoeken	16 ppl 12. gebiedsontsluitingswegen met fietsstroken
									relatie verkeerscirculatieplan (Heijendaalseweg)
Tollenstraat-Thijmstraat-Nieuwe Nonnendaalseweg									Nijmegen Oost
	> Thijmstraat						ja	uitvoeren	16 ppl 14.Thijmstraat-Tollenstraat

Overig:

16 puntenplan fiets:
2. Onderhoud — zit in meerdere projecten; aandacht vragen bij stadsbeheer
3. fietsonvriendelijke drempels — voorstel generieke aanpak per wijk obv. fietsonvriendelijkheid
4.bikesharing punten
5. fietslampjesautomaat — Lentekracht
6. bakfietsparkeren
7. proef wegvak dubbele fietsbanen
13. route naar campus middendoor — voorlopig oordeel: niet haalbaar
16. Griftdijk — ontwikkelingen Waalsprong
Fietsersbond:
fietsparkeren

Brief aan de raad - Programmering fiets 2016-2018

Programmering fiets 2016-2019 | FSP Fietsstimuleringsplan | Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling Fiets

						valt samen met 16 puntenplan of anders	in 2016
1. Regionale snelfietsroutes 2012-2017							
lopende projecten *	Deeltraject	Status	aantal km	uitvoering			
snelfietsroute Nijmegen-Beuningen	> Goffertpark	in uitvoering	0,9	2015			
zuidelijk tak	> campus naar campus						
	Slotemaker de Brüïneweg	in voorbereiding	0,7	2016	2017		
	Oude Molenweg	in voorbereiding	1,2	2016	2017		
	fietspad campus	in voorbereiding	0,8	2016	2017		
	> fietsstraat Kinderdorp	on hold	0,7			ntb	
noordelijke tak	> quickscan verbreding fietspad Sluis Weurt	niet gestart				na 2020	
	> fietsstraat Weurtseweg	ruimtelijk plan				ntb	
	> stamlijn tot westentree station	ruimtelijk plan					
snelfietsroute Nijmegen-Mook-Cuijk	> fietsoversteek Scheidingsweg	wordt gestart	0,15		2017		
RijnWaalpad	> fietstunnel Pr.Mauritssingel	gerealiseerd	0,3	2015			
	> fietspad bij Cinemec	uitvoering start	0,6	2016			
		TOTAAL	5,3				

* buiten beschouwing: verbreding fietspad Waalbrug, Bastion tot Trajanusplein

2. Fietsprojecten 2015							
lopende projecten (subsidie)	Deeltraject	Status	aantal km	uitvoering			
snelfietsroute Lindenholt- station CS	> fietsstraat Kerkstraat	in uitvoering	0,6	2015			
	> fietspaden Tweede Oude Heselaan	in voorbereiding	0,5	2016			
snelfietsroute Nijmegen-Wijchen	> Hatertseveldweg	wordt gestart	0,55	2016			
	> streekpad	wordt gestart	0,8	2016		x	
Verlengd RijnWaalpad	> fase 1 Trajanusplein-Mr.Franckenstraat	in voorbereiding	0,85	2016			
	> fase 2 Mariaplein-Archipelstraat	niet gestart	1,1		2017		
fietsontsluiting station Goffert	> Nelson Mandelaplein	wordt gestart	0,15	2016			
RijnWaalpad	> Griftdijk Zuid	gestart	0,5	2016			
Tollenstraat	> fietsstraat Tollenstraat	voorbereid	0,65	2016		x	
		TOTAAL	5,7				
			TOTAAL 1. EN 2.	11,0 km			

3. Nieuwe projecten 2016	Deeltraject	Status	aantal km	uitvoering	
3-1. Fietsprojecten met subsidie					
Snelfietsroute Dukenburg	> Nieuwe Dukenburgseweg	nog starten	1 *1	2017	per kant 1 km
	> Steve Bikoplein	nog starten	0,45	2016	
	> van Schuylenburgweg	nog starten	0,75	2016	
			2,2		
Voorbereiding nieuwe projecten haalbaarheid					
		TOTAAL 1.,2.en 3-1 :	13,2 km		

3-2. fietsprojecten kansrijk voor subsidie 2016-2017 (regionale fietsvisie, sted. bereikbaarheid, BB-V)		uit scorekaart	
Sfr Lindenholt-station	> fietspaden Tunnelweg		
	> kruising 5-sprong Marialaan-TweedeOudeHeselaan	2	x
	> Van Berchemstraat-Regulierstraat		
	> fietsstraat TweedeOudeHeselaan	3	x
	> fietsstraat Korte Bredestraat ev.		

Brief aan de raad - Programmering fiets 2016-2018

| | | |

Brief aan de raad - Ontwerptracebesluit (OTB) doortrekking en verbreding A15

Ingekomen stuk D21 (PA 27 januari 2016)

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	RO10/15.0012683	Paul van den Anker
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
OTB doortrekking en verbreding A15		(024) 3299050

Geachte leden van de Raad,

Op 12 november is door de minister van Infrastructuur en Milieu het Ontwerptracébesluit A12/A15 ter inzage gelegd[1]. Graag willen wij uw Raad informeren over onze reactie.

Voor Nijmegen is de doortrekking van de A15 één van de belangrijke infrastructurele projecten, die de bereikbaarheid van de regio moeten verbeteren. De doortrekking maakt onderdeel uit van de afspraken die in 2004 door alle betrokken overheden gemaakt zijn over de Grote Infrastructuur in de regio. Daarin is vastgelegd dat de partners in de regio (naast het inzetten op duurzame vervoerswijzen) werken aan de verbreding van de A50, de aanleg van de nieuwe stadsbrug De Oversteek bij Nijmegen en de verdere planuitwerking van de doortrekking van de A15. De Oversteek is in 2013 geopend, de verbreding van de A50 is (nagenoeg) gereed; de A15 zal naar het zich nu laat aanzien rond 2023 in gebruik genomen kunnen worden. Dit wil niet zeggen dat daarmee alle bereikbaarheidsproblemen zijn opgelost. Juist in de stedelijke gebieden zoals de regio Arnhem/Nijmegen is daarnaast een pakket van maatregelen nodig. Ons college zet daarom ook in op het verder verbeteren van de fiets- en OV-infrastructuur en op het uitwerken van het programma Beter Benutten van het Rijk.

Bij de Tracénota/MER in 2011 hebben wij ook een zienswijze ingediend. Het verheugt ons te constateren dat de door ons gewenste verbreding van het wegvak Valburg – Ressen inderdaad onderdeel uitmaakt van het totale project, waardoor de doorstroming op het rijkshoofdwegennet rond Nijmegen voldoende gegarandeerd kan worden. Daarom verwachten wij dat door de doortrekking van de A15 (onder normale omstandigheden) de toename van doorgaand verkeer door Nijmegen te verwaarlozen is.

In onze reactie op de Tracénota/MER hebben wij onze zorg uitgesproken over de mogelijke effecten van de doortrekking op de verkeersintensiteiten op het Nijmeegse wegennet en daarmee op de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad. Naar aanleiding hiervan hebben wij overleg

[1] Alle documenten van het Ontwerptracébesluit kunnen worden gedownload via de link: http://www.via15.nl/documenten/

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

gepleegd met RWS, waarin in grote lijnen de verschillen tussen de modellen verklaard konden worden. Het landelijke verkeersmodel is minder gedetailleerd dan het regionale model waar de gemeente mee werkt. Ook de prognosejaren van de modellen verschillen. Daardoor is het niet goed mogelijk per wegvak de absolute aantallen van de modelresultaten precies te vergelijken. In het OTB wordt verwacht dat als gevolg van de doortrekking van de A15 de verkeersintensiteiten op de Prins Mauritssingel met 6% zullen toenemen, op De Oversteek met 3% en op de Waalbrug met 2%. Dit ligt in de lijn met de prognoses die wij in het verleden gemaakt hebben, waarin een toename van ca. 5% als gevolg van de doortrekking werd verwacht. De toename wordt vooral veroorzaakt doordat de route vanaf Nijmegen naar de Achterhoek en Duitsland korter wordt. Voor een deel is dit weer terug te vinden in een lichte afname van het verkeer via Kleve.

In onze reactie op de Tracénota/MER hebben wij er voor gepleit voor de kruising met het Pannerdensch Kanaal de tunnelvariant nog niet af te schrijven met het oog op de landschappelijke effecten van een brug. Helaas heeft de Minister besloten de tunnelvariant niet verder mee te nemen als optie in de planuitwerking. Wij beschouwen dit als een gemiste kans om in de aanbesteding ruimte te bieden voor creatieve oplossingen. Overigens zijn er mede door de regionale inbreng een aantal positieve wijzigingen en aanvullingen aangebracht ten opzichte van eerdere concept-ontwerpen. Ook de aanvullende bestuurlijke afspraken over de inpassing juichen wij toe.

Een belangrijk deel van de financiering van de doortrekking van de A15 zal moeten komen uit de tolopbrengsten. De toltarieven bedragen € 1,18 voor personenvervoer en € 7,11 voor vrachtvervoer. Er wordt van uitgegaan dat dit ongeveer 25 jaar na opening voldoende opbrengsten heeft gegenereerd om de tolheffing te kunnen beëindigen. Dan zal ook weer onderzocht worden of en in hoe verre de verkeersintensiteiten toenemen. Mogelijk kan dit leiden tot aanvullende maatregelen.

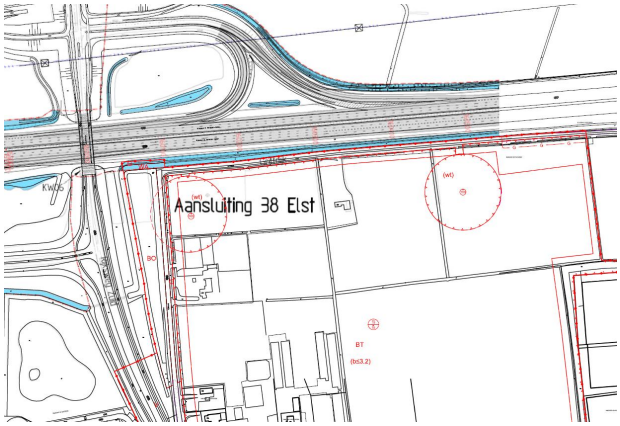
Op de weg komen geen tolpoortjes, maar vindt de tolheffing plaats via kentekenregistratie. Door een dergelijk systeem kan de heffing snel en efficiënt georganiseerd plaatsvinden. Indien niet tijdig betaald wordt zal een bestuurlijke boete worden opgelegd; de Minister denkt hiervoor aan een bedrag in de orde van € 35. Voorkomen moet worden dat de automobilist die incidenteel gebruik maakt van de A15 verrast wordt door de tolheffing en/of de bestuurlijke boete. Van de A15 zullen naar verwachting immers ook veel buitenlanders en bezoekers van de regio gebruik maken.

Voor het tracé zelf gaat onze interesse vooral uit naar het deel van de A15 nabij de gemeente Nijmegen, te weten het wegvak Ressen – Afslag 38 dat verbreed zal worden.

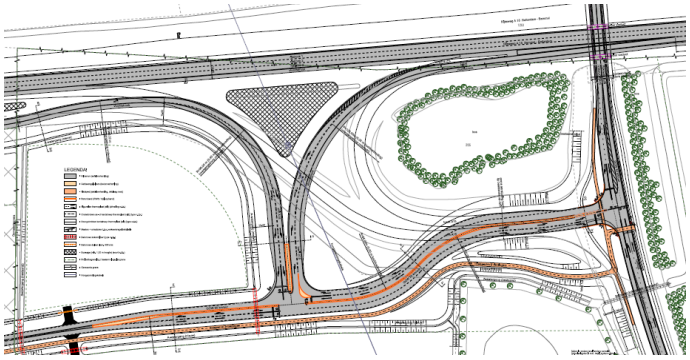
In de onderstaande afbeelding is de tekening van het OTB samengevoegd met het bestemmingsplan De Grift en het bestemmingsplan voor de windturbines. De verbreding van de A15 zal ten oosten van de Griftdijk geheel op het grondgebied van Overbetuwe plaatsvinden. Wij constateren daarom dat de verbreding geen invloed zal hebben op de bouw van de 5 windturbines bij De Grift. Ook blijft de verbreding buiten de plangrenzen van het bedrijventerrein De Grift.

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Speciale aandacht heeft daarnaast de problematiek rond Afslag 38. Gelet op de ruimtelijke ontwikkelingen rond deze afslag is te verwachten dat een aanpassing van deze afslag nodig is ruim voordat de doortrekking en verbreding van de A15 zal zijn gerealiseerd. Vooral de ontwikkeling van Park 15 op het grondgebied van de gemeente Overbetuwe zal daarin op korte termijn een rol spelen. In de onderstaande afbeelding is de nieuwe vormgeving van de Afslag opgenomen.

Met de gemeente Overbetuwe hebben wij een bestuursovereenkomst gesloten, waarin Overbetuwe zal zorg dragen voor de aanpassing van de aansluiting. Wij zijn verheugd dat het

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
3

OTB de opening biedt om een dergelijke maatregel voorafgaand aan de A15-werkzaamheden te realiseren. Wij overleggen momenteel met de gemeente Overbetuwe om op korte termijn tot de daadwerkelijke aanleg van fase 2 van de plannen voor Afslag 38 over te gaan.

Op basis van deze overwegingen hebben wij geen bezwaar tegen het voorliggende OTB.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Decentralisaties onzekerheden en accountantsverklaring

Ingekomen stuk D22 (PA 27 januari 2016)

Financiën
Concernexperts

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	FA20/15.0012309	Clemens Rutten
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Decentralisaties: onzekerheden en accountantsverklaring		(024) 3292596

Geachte leden van de raad,

Sinds 1 januari 2015 zijn de decentralisaties van Jeugdwet, WMO 2015 en Participatiewet naar de gemeenten een feit. Met het geld dat de gemeente Nijmegen hiervoor krijgt van het Rijk kopen we in regioverband zorg in. Wij moeten inhoudelijk vaststellen dat inwoners van onze gemeente(n) de zorg krijgen waar ze recht op hebben én dat zorgaanbieders dit conform afspraken bij ons in rekening brengen. De omgeving waarbinnen dit vraagstuk zich afspeelt is complex. Meerdere gemeenten maken gebruik van veel verschillende zorgaanbieders, die allemaal hun eigen accountant hebben. Landelijk verstrekt de Sociale Verzekeringsbank (SVB) de persoonsgebonden budgetten en int het CAK de eigen bijdrages.

Dit leidt tot onzekerheden over de rechtmatigheid van deze omvangrijke geldstroom. Ons College heeft maatregelen getroffen om deze onzekerheden weg te nemen. Dit gaat om controles op afgegeven indicaties, ontvangen facturen en bij de zorgaanbieders zelf. Als sluitstuk leggen de accountants van de zorgaanbieders, op basis van een landelijk vastgesteld controleprotocol, een verklaring af over de interne beheersing. Onze accountant PWC geeft aan dat we hierin een proactieve rol innemen.

Niettemin realiseren we ons dat we niet alles in eigen hand hebben. We zijn afhankelijk van de zorgaanbieders, hun accountants en hebben geen invloed op landelijke problemen zoals die rondom de persoonsgebonden budgetten bij de SVB. Ook PWC kan in afwachting van landelijke afstemming tussen accountantsorganisaties niet over alle kwesties uitsluitsel geven. Dit betekent dat de decentralisaties bij de Stadsrekening 2015 invloed kunnen hebben op de strekking van de controleverklaring van de accountant. Desondanks zetten we maximaal in op onze set aan maatregelen en blijven we in gesprek met zorgaanbieders en accountants.

Brief aan de raad - Decentralisaties onzekerheden en accountantsverklaring

Gemeente Nijmegen
Financiën
Concernexperts

Vervolgvel
1

Ons College heeft een tijdige informatieverstrekking hoog in het vaandel staan. Natuurlijk streven we naar een controleverklaring die goedkeurend is. Echter, de kans bestaat dat dit begin april niet mogelijk is door resterende onzekerheden. In overleg met andere gemeenten en onze accountant verkennen we wat dit betekent voor de geplande oplevering van de Stadsrekening 2015.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Ontwikkelingen in Brakkenstein

Ingekomen stuk D23 (PA 27 januari 2016)

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	RO10/ 15.0012427	Ellen Stam
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Ontwikkelingen in Brakkenstein	-	(024) 3299241

Geachte leden van de raad,

Aanleiding
Tijdens de politieke avond van woensdag 23 september 2015 zijn er tijdens de behandeling van het project “Kloostertuin/voormalige drukkerij Brakkenstein” opmerkingen gemaakt over de parkeersituatie in de wijk Brakkenstein. Daarbij is toegezegd u, als raad, te informeren over de ontwikkelingen in deze wijk die raakvlak hebben met parkeren.

Parkeren algemeen
Parkeerdrukmeting
De wijk grenst aan de Radboud Universiteit en heeft, ondanks de aanwezigheid van voldoende parkeercapaciteit, te kampen met een zekere overloop vanuit de universiteit en haar instellingen. Deze overloop veroorzaakt in delen van de wijk een parkeerdruk die door bewoners als hinderlijk wordt ervaren. De gemeente is al langere tijd in gesprek met zowel buurt als “campuspartners” (Universiteit/HAN/UMC) over diverse bereikbaarheidsvraagstukken in de wijk Brakkenstein. Het parkeren is daar een belangrijk onderdeel van.

In 2011 is een parkeerdrukmeting uitgevoerd die aantoont dat er inderdaad delen van de wijk zijn, waar conform onze beleidsregels sprake is van een hoge parkeerdruk (>80%). Het drukste meetmoment was de dinsdagochtend. Het betrof de roodgekleurde straten op de plattegrond in de bijlage. Echter ook in de vroege nacht waren straten rond de universiteit (Houtlaan, Brakkensteinweg, Buurmansweg) goed bezet, hetgeen duidt op een hoge concentratie voertuigbezit bij bewoners in dit deel van de wijk.

Betaald parkeren - onderzoek
Op initiatief van de wijkraad zijn we in gesprek om te komen tot een nieuw parkeeronderzoek en eventueel een aanvullende parkeerenquête naar de aan-of afwezigheid van draagvlak voor betaald parkeren.
Eerdere aanzetten tot het verrichten van een soortgelijk onderzoek zijn in overleg met de wijkraad aangehouden vanwege externe ontwikkelingen die van invloed waren op de parkeervraag van het

Brief aan de raad - Ontwikkelingen in Brakkenstein

omliggende gebied (realisatie Grotiusgebouw), dan wel effect konden hebben op een toename van de parkeerdruk in de wijk (invoering betaald parkeren in een deel van de wijk St.Anna).

De bedoeling is om vóór eind van dit jaar in samenspraak met de wijkraad een nieuwe parkeerdrukmeting uit te voeren. Dit onderzoek geeft qua parkeren inzicht in het druktebeeld en is de basis voor het uitzetten van een draagvlakmeting naar gereguleerd parkeren. Op basis van de resultaten van deze parkeerdrukmeting wordt in het voorjaar van 2016 middels een enquete onder de bewoners onderzocht of er draagvlak is voor invoering van betaald parkeren of andere vormen van parkeerregulering.

Ontwikkelingen
Basisschool Brakkenstein
De planlocatie aan de Heyendaalseweg is inmiddels ontdaan van het pand dat nog aanwezig was. In principe kan de bouw beginnen. Er ligt echter nog een beroep bij de rechtbank gericht tegen de verleende omgevingsvergunning. De datum van beroep is op dit moment vastgesteld op 18 februari 2016, deze datum is overigens vele malen uitgesteld door de rechtbank.
Verder wordt gewerkt aan een proces met belanghebbenden en bewoners over de schoolomgeving. Hierbij gaat het met name om de inrichting van de Heyendaalseweg (tegen het verkeersbesluit 30km/uur is ook bezwaar gemaakt). Gezamenlijk (buurt en gemeente) willen we komen tot een verkeersveilige schoolomgeving die kan rekenen op draagvlak. Separaat aan deze informatiebrief wordt u nog over dit proces geïnformeerd.

Kloostertuin
Er blijft een discussie bestaan over de gehanteerde parkeernormen voor dit project. Een groot deel van het parkeren is vastgelegd in bestemmingsplannen. Daar kan geen bezwaar meer tegen worden gemaakt. Het bestemmingsplan t.b.v. ondersteunende functies t.b.v. het hoofdgebouw (kantoorruimte, Refter, e.d.) is onlangs door uw raad vastgesteld. Momenteel loopt een beroepszaak tegen de bouw van het hoofdgebouw (zitting is geweest op 20 oktober bij de rechtbank Arnhem). Voor het gebouw t.b.v. de refter is na het in werking treden van het bestemmingsplan de omgevingsvergunning eind november verleend. Het parkeren is ook in dit bestemmingsplan vastgelegd. In de kloostertuin wordt in het najaar een gebouw gerealiseerd, waarvoor in het verleden reeds vergunning was verleend. Deze vergunning is onherroepelijk.

Verhuizing universiteitsbestuur
De paters jezuïeten gaan verhuizen van Berchmanianum aan de Houtlaan naar het nieuwbouwproject Kerk en Klooster aan de Heyendaalseweg. De gevolgen voor parkeren zijn goed in beeld gebracht, ook in combinatie met de nieuwe school aan de overkant van Kerk en Klooster. Hoewel Kerk en Klooster de beschikking heeft over dubbeldekse ondergrondse parkeergarage, zijn er ook parkeerplaatsen voor bezoekers in de openbare ruimte.
De verhuizing van het college van bestuur van de Radbouduniversiteit naar Berchmanianum heeft vermoedelijk gevolgen voor verkeersstromen en parkeren (bezoekers en personeel). Er is overleg tussen de universiteit en gemeente om dit in goede banen te leiden. De wijkraad wordt hierbij ook betrokken.

Brief aan de raad - Ontwikkelingen in Brakkenstein

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Wijkplaats De Kannunik
Wijkplaats De Kanunnik aan de Deken Hensburchstraat wordt vanaf het eerste kwartaal in 2016 een ontmoetingsplaats voor bewoners van wooncomplex Brackehove, wijkbewoners en zzp'ers uit de wijk. Er wordt ook maatschappelijke horeca mogelijk gemaakt en o.a. de Stip wordt er gehuisvest (1 dagdeel per week spreekuur). Dit zal minimale gevolgen hebben voor parkeren, omdat de overgrote meerderheid uit de wijk komt en zich meestal te voet of met de fiets verplaatst. Bovendien zijn tegenover de locatie parkeerplekken bij de speeltuin Brakkefort. Toch is met het oog op de omgevingsvergunning (nodig omdat de De Kanunnik nu wordt opengesteld voor de hele wijk en niet alleen voor bewoners van wooncomplex Brackehove) een parkeeronderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat er inderdaad voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

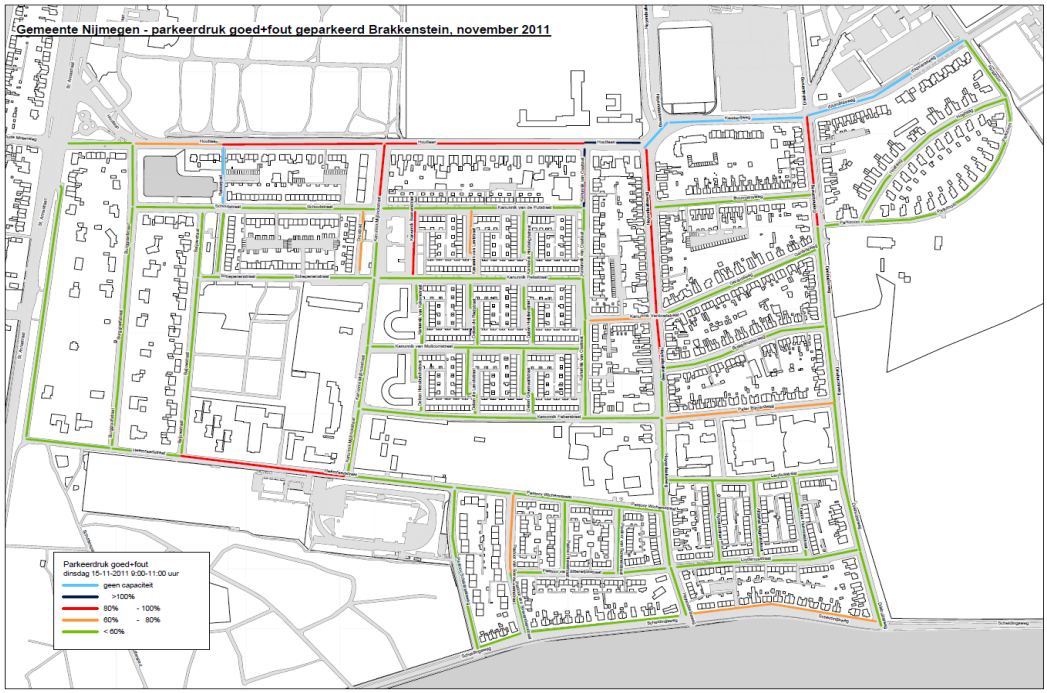
drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Ontwikkelingen in Brakkenstein

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
3

Bijlage. Kaart parkeerdruk november 2011

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Ingekomen stuk D24 (PA 27 januari 2016)

Wijkmanagement

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
15 december 2015	WM00/15.0011788	Inge van den Hoogen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Wijkaanpakprogramma Kolping		(024) 3293167

Geachte leden van de Raad,

De afgelopen 12 jaar hebben we, samen met onze partners de Politie, Tandem en Talis, gewerkt aan het verbeteren van de leefbaarheid van Kolping. Bij de start kenmerkte de wijk zich door hardnekkige achterstandsproblematiek met generatielange werkeloosheid, opvoedingsproblemen en criminaliteit.

Onze inzet loopt langs drie sporen: zoet (faciliteren en ondersteunen bewonersinitiatieven), zuur (aanpak op terugdringen criminaliteit en niet gewenst gedrag) en zorg (ondersteuning, dwang & drang bij multi-problem huishoudens).
We mogen concluderen dat onze inzet heeft geleid tot verbeteringen; de leefbaarheid en veiligheid in de wijk sterk is verbeterd. De cultuur is meer open en we zien dat bewoners opvoedings- en onderwijsproblemen bespreekbaar maken met professionals.
Recent heeft de afdeling O&S het wijkaanpakprogramma van de periode 2012-2015 geëvalueerd. Daarin wordt gesteld dat de Kolping weliswaar een gebied op achterstand blijft maar dat er duidelijke stappen zijn gezet in de positieve ontwikkeling van de wijk (zie bijlage 1) bijvoorbeeld doordat een voorzichtige omslag zichtbaar is in de buurtspecifieke normen en waarden.

We werken samen met onze partners verder aan die positieve ontwikkeling en hebben daarvoor een nieuw wijkaanpakprogramma 2016- 2019 (zie bijlage 2) samengesteld. We continueren daarin onze aanpak op opvoedondersteuning, leefbaarheid en zorg. Daarnaast zoeken we gericht naar manieren om de werkloosheid te verminderen.
Ook de voorgenomen herstructureringsplannen van Talis (bestaande uit renovatie en gedeeltelijk nieuwbouw) zullen belangrijk gaan bijdragen aan het verbeteren van het leefklimaat. Bewoners zijn hier al intensief bij betrokken en hebben hun vertrouwen uitgesproken in een voorspoedige ontwikkeling van hun wijk.

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Gemeente Nijmegen
Wijkmanagement

Vervolgvel
1

Gezien de stand van zaken in de Kolpinbuurt, zien we geen aanleiding meer voor het aanvragen van een verlenging van de bijzondere verhuurperiode bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties na 1 januari 2016.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 2 :

1. Thermometer Kolpingbuurt O&S 2015 inzake Kolping
2. Wijkaanpakprogramma Kolping 2016 t/m 2019

www.nijmegen.nl

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Thermometer 'Kolpingbuurt'

t.b.v. evaluatie WAP 2012-2015

Inhoudsopgave

Samenvatting	**2**
Inleiding	**4**
1. Leefbaarheid en woonomgeving	**6**
2. Sociaal klimaat	**13**
3. Kracht en kwetsbaarheid bevolking	**16**

Datum: maart 2015

Gemeente Nijmegen
Onderzoek en Statistiek
contactpersoon: Klaas Pruijsen
tel.: 024-329 98 89 (O&S)
e-mailadres: onderzoek.statistiek@nijmegen.nl

www.nijmegen.nl (onderdeel gemeente > onderzoek en cijfers)

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Samenvatting

De Kolpingbuurt blijft een gebied op achterstand. Maar er zijn duidelijke stappen gemaakt op het terrein van leefbaarheid en (gecontroleerde) instroom van nieuwe groepen. Het stellen van bijzondere eisen bij woningtoewijzingen blijkt effectief, en er komen argumenten naar voren om dit te blijven doen. Hoe meer maatschappelijke instellingen en gemeente (letterlijk en figuurlijk) binnenkomen, hoe meer diepere lagen er aangetroffen worden. Bijvoorbeeld op het terrein van zorgbehoefte of opvoedingsmoraal. Het is een buurt om 'af te pellen'. De Kolping kan de komende periode in een grote transformatie terecht komen als er investeringen in het woningbestand loskomen: sloop-nieuwbouw en/of ingrijpende woningverbeteringen.

Als gevolg van een relatief fysiek isolement, hoge bebouwingsdichtheid en kwetsbare sociale samenstelling heeft de Kolpingbuurt zich in het verleden ontwikkeld tot een van Nijmegen afgekeerde probleembuurt. Sinds 2002 is er inzet geweest om daar verbetering in te brengen. Het meest recente wijkaanpakplan ("WAP III"), loopt in 2015 af. De partners die betrokken zijn bij de uitvoering willen zicht krijgen op het huidige leefklimaat en op enkele specifieke thema's. *Wat is de opbrengst van 4 jaren wijkaanpakplan? Zijn er redenen om het bijzondere verhuurbeleid door te willen zetten?* Voorliggend onderzoek kijkt als het ware met een thermometer naar het woon- en leefklimaat en de bevolking. Uitspraken zijn gebaseerd op:

- beschikbare statistieken op gebiedsniveau (Wijkmonitor, Stadsgetallen);
- projectinformatie, aangeleverd door leden van het reguliere werkersoverleg (kernteam Kolping);
- een groepsgesprek met professionals: kernteam, eventueel aangevuld met relevante instellingen;
- 27 bewonersinterviews (afgenomen door B-In Motion);
- interview met projectleider wijkaanpak;
- www.leefbaarometer.nl (leefbaarheidsrisico's);
- de publicatie 'De Kolpingbuurt verdient het, bewonersadvies aan Talis', B_in Motion, 2014;
- het 'sociaal statistisch bestand' van Bureau O&S (zorg- en ondersteuningsbehoefte huishoudens, aandachtsgroepen zorg en welzijn).

Woon- en leefklimaat

Het woon- en leefklimaat in de Kolpingbuurt zijn heel gebiedsspecifiek, en (negatief) afwijkend binnen Nijmegen. Leefbaarheidsrisico's zijn er hier al lang, maar vooral na 2006 zien we (beperkt) positieve ontwikkelingen. Wijkprofessionals beschrijven een geleidelijke verbetering over een periode van 10 jaar, en stabiliteit rond schoon, heel en veilig. Veel van de positieve ontwikkeling wordt toegeschreven aan het sturen op de instroom van nieuwe huurders (antecedenten, werk). Of de inperking van de keuzevrijheid van woningzoekenden voldoende wordt gerechtvaardigd door de effecten ervan op de leefbaarheid en veiligheid vergt een politiek-bestuurlijke afweging. Maar de doeltreffendheid van het instrument is duidelijk, en er komen diverse argumenten vóór continuering naar voren (zie paragraaf 1.5).

Voor veel inwoners van "de Kolping" voldoet de leefomgeving overigens prima aan de verwachtingen. Het zijn vooral de nieuwkomers die kritisch zijn over dit laagste segment van de Nijmeegse woningmarkt. Toch herkennen zij het negatieve beeld dat over de buurt bestaat veel minder dan verwacht, na er enige tijd gewoond te hebben. Nieuwkomers wijzen op leefbaarheidsrisico's (overlast, veiligheid, openbare ruimte), maar zien ook gunstige ontwikkelingen rond (straat)overlast, doorbroken familiestructuren en beslotenheid.

De woonomgeving is gedateerd en versleten. Dat geldt voor de openbare ruimte en voor de woningen. Er is bij bewoners duidelijke onvrede over de kwaliteit van de woningen, maar de lage huur blijkt een heel belangrijk woonmotief. Ook is er door huurders vaak eigenhandig verbouwd en bijgebouwd. Er is weinig ontwikkeling in de heel stenige openbare ruimte, waar zwerfvuil en verhardingproblemen wat bovengemiddeld zijn. Een belangrijke kans voor het gebied zijn ingrijpende plannen rond het

woningbestand. Het komend jaar worden keuzes gemaakt rond ingrijpende renovatie, uitbreiding en/of sloop/nieuwbouw.

Sociaal klimaat

Het sociaal klimaat in de Kolpingbuurt kunnen we typeren als naar binnen gericht, met geheel eigen normen en waarden, en vaak een opvallende onderlinge tolerantie en acceptatie. Met de instroom van nieuwe bewoners ziet “de oude garde” naar eigen zeggen de saamhorigheid van vroeger verdwijnen, maar het volkswijkgevoel met een positieve sociale controle is gebleven. Er is slechts geringe aansluiting tussen oude en nieuwe groepen zichtbaar. Wel hebben mensen binnen de Kolping vaker dan in het verleden moeite met de normen en waarden in het gebied, met de onderhuidse grimmige sfeer. Oud- en nieuwkomers denken verschillend over het leefklimaat en er zijn andere verwachtingen. De nieuwe garde wil nieuw elan, de oude garde wil het zo houden. De belangrijkste ontwikkelingen rond het sociaal klimaat:

- Een voortgaande cultuuromslag door instroom van nieuwe bewoners;
- Het (gedwongen) vertrek van bepaalde huishoudens nam verstoringen weg en zette de norm voor achterblijvers;
- Er is een voorzichtige omslag in de buurtspecifieke normen en waarden zichtbaar;
- Het relatief gunstige veiligheidsbeeld is de afgelopen jaren stabiel gebleven.

Kracht en kwetsbaarheid bevolking

Door de (behoorlijke) instroom van nieuwe groepen, en het buitenhouden van kansarmen met behulp van selectieve toewijzing, is het gemiddelde beeld van de kwetsbaarheid en het sociaal economisch profiel van de bevolking behoorlijk verbeterd. Bijvoorbeeld op onderwijsterrein is er een voorzichtige kentering zichtbaar. Tegelijkertijd zien we een hardnekkige problematiek in het gebied, die zich toespitst op:

- Zwaardere gezondheidsproblemen, vooral bij de oude garde. Vaak sterke familieverbanden met daarbinnen “zorgrelaties”;
- Patronen die in generaties voorkomen. Normen en waarden, gezondheidszaken, crimineel gedrag of schooluitval worden “doorgegeven” naar (klein)kinderen;
- Geen structurele of substantiële bewonersparticipatie;
- Opvoedings- en onderwijsproblemen;
- Een aandachtsgroep op het terrein van zorg en welzijn die in vergelijking met andere aandachtsgebieden in Nijmegen meevalt, maar toch een behoorlijke omvang heeft. Uit het gebruik van ondersteuningmaatregelen komt een breed scala aan problematieken rond inkomen, werk, jeugd en gezondheid naar voren.

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Inleiding

Aandachtsgebied

Als gevolg van een relatief fysiek isolement, hoge bebouwingsdichtheid en kwetsbare sociale samenstelling heeft de Kolpingbuurt[1] (ook wel 'de Kolping' genoemd) zich in het verleden ontwikkeld tot een van Nijmegen afgekeerde probleembuurt. Sinds 2002 is er inzet geweest om daar verbetering in te brengen. Er zijn door gemeente en partnerinstellingen meerjarentrajecten ingezet: 'Onze Buurt Aan Zet' en 3 wijkaanpakplannen (WAP I t/m III). Na elke projectperiode is geëvalueerd en zijn nieuwe koersen bepaald.

In de laatste evaluatie[2] wordt geconcludeerd dat er dankzij de aanpak een stevige cultuuromslag gaande was en 'normalisering' goed op gang was gekomen. Het bijzondere verhuurbeleid (screening van woningzoekenden) is als een van de belangrijkste instrumenten effectief gebleken. Uit deze evaluatie bleek ook dat de Kolpingbuurt voorlopig bijzondere aandacht bleef verdienen. In de periode 2012-2015 is de buurtaanpak daarom in de volledige breedte voortgezet (opbouwwerk, handhaving, zorg, bijzondere verhuurbeleid). De intensiteit van de integrale aanpak is wel langzaam teruggebracht, waardoor accenten konden verschuiven naar de toekomst van de Kolping: kinderen en jeugd, jonge gezinnen en nieuwkomers.

Evaluatie WAP Kolpingbuurt 2012 – 2015: thermometer

Het wijkaanpakplan dat 4 jaar geldig was ("WAP III"), loopt in 2015 af. De partners die betrokken zijn bij de uitvoering van WAP III willen zicht krijgen op het huidige leefklimaat en op enkele specifieke thema's. *Wat is de opbrengst van 4 jaren wijkaanpakplan? Zijn er redenen om het bijzondere verhuurbeleid (door woningcorporatie Talis i.s.m. de Politie) door te willen zetten[3]?*

Doel onderzoek/probleemstelling

Doel van het onderzoek is (een bijdrage aan) evaluatie van de wijkaanpak in het gebied Kolpingbuurt. Daarbij is het waardevol enige afstand te nemen van de concrete inzet in het gebied door betrokken partijen (output), en (als het ware) met een thermometer te kijken naar het woon- en leefklimaat, bevolkingskenmerken en doelstellingen van het wijkaanpakprogramma (outcome). WAP III richt zich vooral op de buurtcultuur (omslag), nieuwe bewoners en toekomstkansen.

Onderzoeksvragen:

1. Wat is de relatieve positie van het woon- en leefklimaat van dit deelgebied binnen Nijmegen?
2. Hoe ontwikkelt het gebied zich gedurende 4 jaar wijkaanpak in relatie tot de doelstellingen?

Doelstellingen binnen WAP III zijn:

- De ingezette cultuuromslag doorzetten en bestendigen; consolideren van behaalde resultaten, tenminste op het niveau van eind 2011. Zoet, zuur en zorg worden gericht doorgezet:
    a. zoet: positieve mensen hebben de overhand in de buurt
    b. zuur: 'normaliseren', kansen zien en grijpen
    c. zorg: overal waar nodig, is de zorg op orde. 'We weten waar, wat nodig is en we brengen het'

[1] In de wijkaanpakplannen is vooral ingegaan op de volgende straten: Kolpingstraat, Muntmeesterlaan, Dr. Poelsstraat, Engelsstraat, Kettelerstraat, Leo XIII-straat en Ariënsstraat. In de statistische indeling van bureau O&S is een iets ruimer gebied als wijkdeel benoemd: Aalbersestraat (8 adressen), Ariënsstraat (57), Dr. Banningstraat (10), Dr. Poelsstraat (20), Engelsstraat (22), Kettelerstraat (29), Kolpingstraat (76), Leo XIII straat (31), Manningstraat (1 adres), Muntmeesterlaan (17) en Muntweg (65 adressen).
[2] Wijkaanpakplan Kolping, evaluatie eind 2011 (November 2011, Afd. Onderzoek & Statistiek)
[3] In 2012 was het de verwachting dat dit de laatste termijn van inzet van dit specifieke instrument zou zijn.

- De toekomst van de Kolping verbeteren, met inzet op kinderen en jeugd, jonge gezinnen (met name de jonge moeders) en nieuwe bewoners.

Vanuit de informatiebehoefte en onderzoeksvragen zijn de vraagthema's:

- woon- en leefklimaat (leefbaarheid, woonomgeving);
- sociaal klimaat (wijkcultuur, sociale samenhang, veiligheid, nieuwe bewoners);
- zorg- en ondersteuningsbehoefte;
- jeugd en jonge gezinnen.

Onderzoeksopzet

Om de hierboven genoemde onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden zijn (deel)analyses uitgevoerd op:

- beschikbare statistieken op gebiedsniveau (Wijkmonitor, Stadsgetallen);
- projectinformatie, aangeleverd door leden van het reguliere werkersoverleg (kernteam Kolping);
- een groepsgesprek met professionals: kernteam, eventueel aangevuld met relevante instellingen[4];
- 27 bewonersinterviews (afgenomen door B-In Motion);
- interview met projectleider wijkaanpak;
- www.leefbaarometer.nl (leefbaarheidsrisico's);
- de publicatie 'De Kolpingbuurt verdient het, bewonersadvies aan Talis', B_in Motion, 2014;
- het 'sociaal statistisch bestand' van Bureau O&S (zorg- en ondersteuningsbehoefte huishoudens, aandachtsgroepen zorg en welzijn)[5].

[4] Achtergronden en verklaringen halen we op middels een groepsgesprek met wijkprofessionals. Afstemming van de dagelijkse werkzaamheden rond het wijkaanpakplan vindt plaats in het Kernteam Kolping, bestaande uit: Projectleider wijkmanagement gemeente (voorzitter), Woonadviseur en Wijkbeheerder Talis, Opbouwwerker en Jongerenwerker Tandem, Wijkagent en Procesregisseur multiproblemhuishoudens. Op uitnodiging sluiten aan: NIM, opvoedingsondersteuning en clustermanager VSA.

[5] Het Sociaal Statistisch Bestand van Bureau O&S geeft inzicht in ondersteuning van huishoudens op het gebied van zorg, werk, inkomen of jeugd. Er zijn 21 registraties vanuit de vier genoemde gebieden in opgenomen, hoofdzakelijk gemeentelijke regelingen, maar ook externe. Bij de meeste bestanden gaat het om populaties uit de afgelopen één tot twee jaar. Het percentage huishoudens waarvan leden 5 keer of meer voorkomen in registraties van trajecten en regelingen op het gebied van zorg, werk, inkomen of jeugd vormt een 'aandachtsgroep'. Dit betreft een indicator voor zorg- of ondersteuningsbehoefte.

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

1. Leefbaarheid en woonomgeving

In dit hoofdstuk komen (ontwikkelingen rond) leefbaarheid en woonomgeving aan de orde[6]. Ook gaan we in op de effecten van selectieve woningtoewijzing.

Over het woon- en leefklimaat in de Kolpingbuurt kunnen we samenvattend zeggen dat deze heel gebiedsspecifiek zijn, en afwijkend binnen Nijmegen. Leefbaarheidsrisico's zijn er hier al lang, maar vooral na 2006 zien we (beperkt) positieve ontwikkelingen. Ook wijkprofessionals beschrijven een geleidelijke verbetering over een periode van 10 jaar, en stabiliteit rond schoon, heel en veilig. Veel van de positieve ontwikkeling wordt toegeschreven aan het sturen op de instroom van nieuwe huurders (antecedenten, werk). Of de inperking van de keuzevrijheid van woningzoekenden voldoende wordt gerechtvaardigd, door de effecten ervan op de leefbaarheid en veiligheid, vergt een politiek-bestuurlijke afweging. Maar de effectiviteit van het instrument is duidelijk, en er komen diverse argumenten vóór handhaving naar voren. Voor veel inwoners van "de Kolping" voldoet de leefomgeving overigens prima aan de verwachtingen. Het zijn vooral de nieuwkomers die kritisch zijn over dit laagste segment van de Nijmeegse woningmarkt. Nieuwkomers zien leefbaarheidsrisico's (overlast, veiligheid, openbare ruimte), maar zien ook gunstige ontwikkelingen rond (straat)overlast, doorbroken familiestructuren en beslotenheid. De woonomgeving is gedateerd en versleten. Dat geldt voor de openbare ruimte en voor de woningen. Er is bij bewoners duidelijke onvrede over de kwaliteit van de woningen, maar de lage huur blijkt een heel belangrijk woonmotief. Een belangrijke kans voor het gebied zijn ingrijpende plannen rond het woningbestand. Het komend jaar worden keuzes gemaakt rond ingrijpende renovatie, uitbreiding en/of sloop/nieuwbouw.

1.1 Sinds 2006 betere leefbaarheid in 'speklap-buurt'

De door bewoners ervaren leefbaarheid laat zien of de omgeving voldoet aan hun verwachtingen. Deze waardering voor de leefomgeving hangt samen met een samenspel tussen fysieke en sociale kwaliteiten. Op basis van een analyse van gegevens van leefbaarometer.nl kunnen we meer zeggen over de leefbaarheid(risico's) in de jaren 2002 t/m 2012 (zie figuur 1):

- binnen de Kolpingbuurt spelen er bij voortduring leefbaarheidsrisico's;
- de leefbaarheidsrisico's nemen letterlijk en figuurlijk in omvang af. Er is een ontwikkeling zichtbaar waarbij het (deel)gebied waar risico's worden gezien steeds kleiner wordt. Vooral na 2006 neemt de matige leefbaarheidsscore af ten gunste van een matig-positief oordeel.
- al met al maakt de Kolping in de periode 2002 – 2012 een beperkt positieve ontwikkeling door.

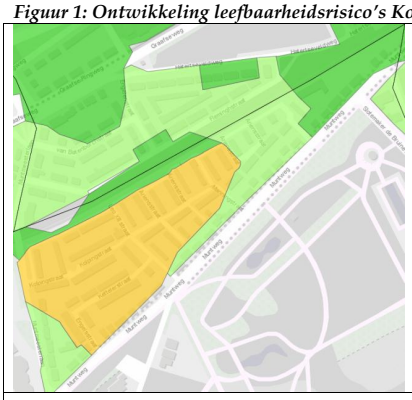
Ook wijkprofessionals beschrijven een geleidelijke verbetering over een periode van 10 jaar, waarin het vooral rustiger is geworden in de Kolpingbuurt. Achterstanden zullen er hier altijd zijn. Wel is er stabiliteit bereikt rond bijvoorbeeld schoon, heel en veilig. De buurt kan de komende periode in een grote transformatie terecht komen als er investeringen in het woningbestand loskomen (sloop-nieuwbouw, ingrijpende woningverbeteringen[7]). Het is daarbij afwachten hoe de beoogde fysieke transformatie van de buurt van invloed is op de (nu geleidelijke) ontwikkelingen in het sociale klimaat.

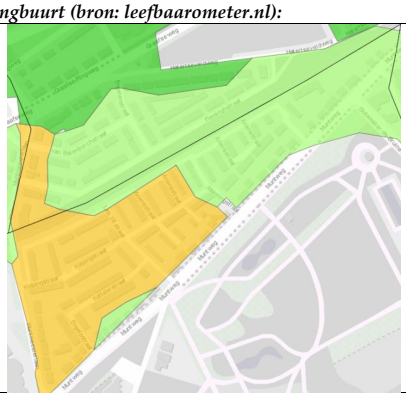
[6] Uitspraken op basis van:
- www.leefbaarometer.nl
- Groepsgesprek met wijkprofessionals
- Interview met projectleider wijkaanpak
- 27 bewonersinterviews (afgenomen door B-In Motion);
- Publicatie 'De Kolpingbuurt verdient het, bewonersadvies aan Talis', B_in Motion, 2014
- Wijkmonitor en Stadsgetallen gemeente Nijmegen

[7] De woningcorporatie betrekt bewoners bij sloop/nieuwbouw of grote woningaanpassingen, beoogd in 2017/2018. De precieze invulling is nog niet duidelijk, wel is duidelijk dat niet alle woningen gesloopt gaan worden. Streven is bewoners te laten terugkeren naar de eigen woning. Oude opgeknapte woningen blijven goedkoop, nieuwe woningen worden luxer en duurder. Streven is 'betaalbaar wonen' onder de '2e aftoppingsgrens'.

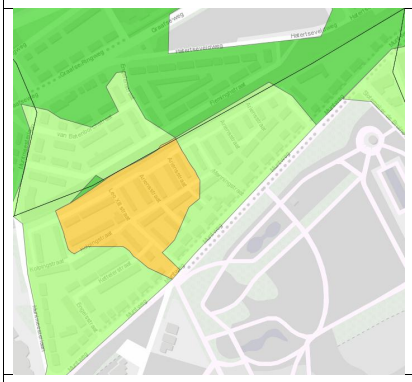
Figuur 1: Ontwikkeling leefbaarheidsrisico's Kolpingbuurt (bron: leefbaarometer.nl):

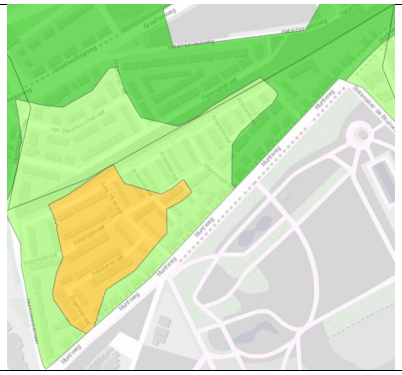
2002

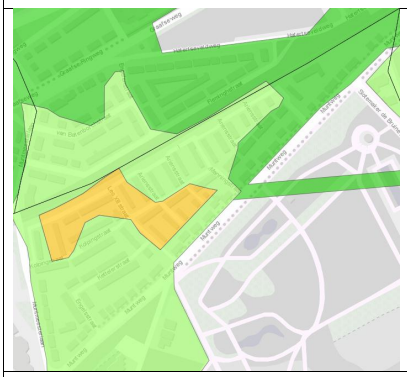
2006

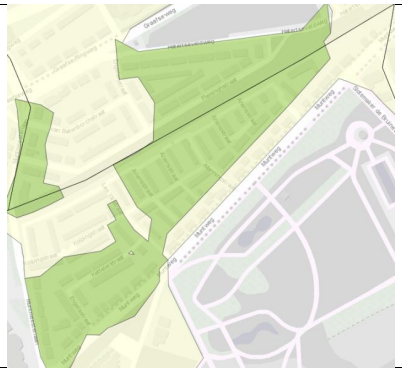
2008

2010

2012

ontwikkeling 2002-2012

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Toelichting figuur 1

Kaarten leefbaarometer.nl 2002, 2006, 2008, 2010, 2012

- groen = positief
- lichtgroen = matig positief
- oranje = matig

Kaart ontwikkeling 2002-2012

- lichtgeel = geen ontwikkeling
- lichtgroen = beperkt positieve ontwikkeling

Veel van de positieve ontwikkeling wordt door wijkprofessionals en nieuw ingestroomde bewoners toegeschreven aan het sturen op de instroom van nieuwe huurders (antecedenten, werk). Het selectieve toewijzingsbeleid wordt door de meeste geïnterviewden als een goed en werkend instrument gezien. Uit interviews komt het beeld naar voren dat oud- en nieuwkomers verschillend denken over het woon- en leefklimaat en andere verwachtingen koesteren. "De nieuwe garde wil nieuw elan, de oude garde wil het zo houden". Nieuwe bewoners herkennen het negatieve beeld dat over de buurt bestaat veel minder dan verwacht. Zij beschrijven diverse leefbaarheidsissues (overlast, veiligheid, openbare ruimte), maar zien positieve ontwikkelingen rond (straat)overlast en het doorbreken van familiestructuren en beslotenheid.

Het totaalbeeld van het woon- en leefklimaat is volgens wijkprofessionals overeenkomstig met andere aandachtswijken in Nijmegen. Wel zijn er hier diepere lagen van problematiek, zijn zaken soms minder zichtbaar dan elders. De Kolpingbuurt verschilt wel omdat er minder problemen rond allochtonen spelen. Er zijn hier relatief veel onderlinge contacten. Bewoners hebben een (heel) lage sociaal-economische status, maar het geluksgevoel ligt hoger dan in vergelijkbare gebieden. Sterk is de ligging vlakbij de binnenstad en het Goffert-Park. Veruit de meeste mensen geven aan dat ze terug willen komen in de buurt na de renovatie of eventuele sloop/nieuwbouw.

Bewoners uitten vooral klachten over de woningen. Verder verder wordt er vaak gesproken over een hele fijne buurt, met een oude volkswijkmentaliteit. Delen van het gebied vormen een grote familie waar de deur altijd (letterlijk) openstaat. Wat dat betreft is de leefbaarheid (de verwachtingen van bewoners) positief. Dit is altijd een ingesloten wijkje tussen het spoor en de Muntweg geweest. Er is was altijd nauwelijks contact met andere wijken, maar dat verandert heel langzaam via de weg van schoolgaande jeugd en hun ouders.

Je hoort en weet letterlijk alles van je buren, en toch zijn de bewoners verknocht aan de buurt. Zelfs als ze eigenlijk geen keus hadden. Dit is de enige plek waar je met korte inschrijfduur terecht kunt. Bij een bruiloft of begrafenis komt de hele buurt. De eigen, markante sfeer is nooit verdwenen. Of het nou een stempel van Vrijstaat was, of de wijk waar Molukse mensen werden gerepatrieerd, of waar veel Turkse gezinnen werden gehuisvest, of waar kampbewoners naartoe kwamen. Daarom is iedereen, oud of nieuw, verknocht aan deze plek.
Uit: De Kolpingbuurt verdient het, bewonersadvies aan Talis, B_in Motion, 2014

1.2 Laagste segment woningmarkt, verouderde woningen

De Nijmeegse wijkmonitor laat zien dat de Kolpingbuurt tot het laagste segment van de stedelijke woningmarkt behoort. De gemiddeld WOZ-waarde is hier (voor Nijmegen) bijzonder laag: in 2014 gemiddeld ruim 137.000 euro versus zo'n 191.000 euro in onze stad. De gemiddelde vastgoedwaarde daalde hier na 2010 sterker (-18%) dan in Nijmegen als geheel (-14%).

De meeste woningen zijn (te) klein, verouderd en tochtig. Er zijn er bij de bouw meer geplaatst dan de bedoeling was (grofweg 500 in plaats van de geplande 400). Uit interviews met bewoners blijkt onvrede over de kwaliteit van de woningen en het (relatief hoge) energieverbruik. De lage huur is voor velen een heel belangrijk woonmotief. Een deel is van hen (de "oude garde") is heel behoudend ten aanzien van veranderingen aan de woningen. Eigenhandige verbouwingen en bouwsels voor de duivensport spelen daarbij een rol op de achtergrond. Over de staat van de woningen hebben bewoners een waslijst aan klachten. Er wordt gesproken over ongedierte en horigheid. Veel mensen zijn trots op hun (relatief grote) tuin. Vaak hebben woningen achterstallig onderhoud, maar velen zijn ook door bewoners opgeknapt en ingenieus ingedeeld. Hier wonen mensen die hun huurwoning als eigen woning beschouwen, en zelf het voortouw nemen.

Deel nieuwkomers verhuist weer
Nieuwe bewoners blijven vaak kort. Er zijn veel wisselingen binnen deze groep. De Kolpingbuurt is voor velen een start in hun wooncarriere. Door de kleine plattegrond (en wellicht het negatieve imago) verhuizen zij uiteindelijk weer als er bijvoorbeeld kinderen komen. Ook zijn de huizen niet levensloopbestendig (te maken) waardoor ook mensen in die levensloopfase de wijk uit moeten verhuizen. Vasthouden van deze groep(en) gaat niet door het eenzijdige woningaanbod in de wijk.

1.3 Bedrijvigheid aan huis: verrassend

De Kolpingbuurt is vooral een monofunctioneel woongebied, (bijna) zonder voorzieningen. Opmerkelijk is wel het behoorlijke aandeel bedrijvigheid aan huis, op een voor Nijmegen gemiddeld niveau. Betreft in 2013 31 adressen, dat is 9,6% van het totaal. Het (ingeschreven) werk aan huis is de laatste jaren (na 2011) duidelijk toegenomen. Naar verwachting van betrokken wijkprofessionals is er relatief vaak sprake van zwartwerk, bijvoorbeeld autohandel of persoonlijke verzorging (nagels, kapper).

Wijkcentrum De Inloop is niet centraal gelegen, en maakt een verscholen en verouderde indruk. Het zou eigenlijk meer centraal moeten liggen. Bijvoorbeeld op de locatie van de friettent. Rond het functioneren is aangegeven dat de rol van het buurthuis is veranderd. Het aantal activiteiten is sterk teruggelopen. Uit bewonersinterviews komt (vooral door de oude garde) naar voren dat de hoeveelheid activiteiten op het gebied van buurtwerk, jeugdwerk en dergelijke duidelijk is verminderd. Ook bij buurtvoorziening De Inloop. Vooral voor volwassenen is er minder. Dit wordt betreurd, maar tegelijk geeft men vaak aan er geen deel aan te nemen.

1.4 Kritiek op openbare ruimte

De openbare ruimte is erg stenig, met weinig groen. De uitstraling van voortuinen is heel verschillend, en kent vooral uitersten. Een nette volkswijkinrichting (met vooral verharding) versus oningericht en vervuild. Het speelplein aan de Kolpingstraat is technisch verouderd. De open pleintjes in de buurt zijn momenteel zwakke plekken in plaats van ontmoetingsplekken.

Bewoners zijn kritisch over (het beheer van) de openbare ruimte. Dat laat volgens geïnterviewde bewoners te wensen over. Vooral nieuwkomers vinden de openbare ruimte onder de maat, versleten, stenig en vervuild. Tegelijkertijd is het totaal aantal meldingen door bewoners of professionals (Bel& Herstellijn) relatief laag. De klachten zijn wel toegenomen sinds 2010, maar minder dan in Nijmegen als geheel. Er zijn

relatief weinig meldingen over lozingen of huisvuilzakken, klachten over zwerfvuil en over voetpaden (verhardingen) zijn enigszins bovengemiddeld (meldingen over zwerfvuil wel duidelijk afgenomen). De poorten en gangen achter de woningen zijn op sommige plekken vervuild. Er zijn relatief weinig dumpingen van vuil in het gebied. De Dar pleegt t.o.v. andere wijken geen extra inzet in de Kolping[8]. Omdat het een bijzonder aandachtsgebied betreft probeert men het wel zo te organiseren dat er tijdig inzet wordt gepleegd. "Ook in de Kolping moet het net zoals in andere wijken op beeld zijn, en aan schoon, heel en veilig voldoen."

De wegstructuur is nogal besloten. In de buurt komt alleen bestemmingsverkeer. Er is geen duidelijke entree naar de buurt, dat maakt de buurt letterlijk en figuurlijk gesloten. Ruimte om te parkeren is voldoende. Het Goffertpark wordt veel en graag gebruikt. Maar de verwachting is uitgesproken dat meer groen in de wijk voor bewoners een stimulans kan zijn om beter voor de buurt te zorgen.

1.5 Overwegingen rond selectieve toewijzing van woningen

Sinds 2002 zijn er in de Kolping bijzondere eisen gesteld aan potentiële huurders (geen antecedenten, inkomen uit werk). De inperking van de keuzevrijheid van woningzoekenden lijkt voldoende te worden gerechtvaardigd door de effecten ervan op de leefbaarheid en veiligheid. Voor de komende jaren vergt dit een politiek-bestuurlijke afweging.

Argumenten voor handhaving
In een eerdere evaluatie in de Kolpingbuurt uit 2011[9] is de effectiviteit beschreven van deze 'bijzondere verhuur' of 'selectieve toewijzing' (zie onderstaand informatieblok). Uit analyse van recente projectinformatie, interviews en landelijke evaluaties komen diverse argumenten voor handhaving van de selectieve toewijzing naar voren:

- Veel van de positieve ontwikkelingen in de Kolpingbuurt worden, zoals eerder al gezegd, door wijkprofessionals en nieuw ingestroomde bewoners toegeschreven aan het sturen op de instroom van nieuwe huurders. Het selectieve toewijzingsbeleid wordt door de meeste geïnterviewden als een goed en werkend instrument gezien, ook voor de komende periode.
- Er komen diverse bedreigingen naar voren in relatie tot het al dan niet voortzetten van bijzondere vestigingseisen:
    - er zijn veel mutaties in het gebied, relatief veel (kansrijke) kandidaten haken op een laat moment in de verhuurprocedure af;
    - de eenzijdige, kwaliteitsarme woningvoorraad en zwakke woningmarktpositie trekken (zonder sturing) vooral kansarmen;
    - er is een duidelijke vraagdruk vanuit familie buiten de wijk en oudbewoners. Dit geeft risico's in het (ongewenste) versterken van familiestructuren en instroom van kansarmen;
    - de basiskwaliteit van het woon- en leefklimaat is welliswaar stabiel, en er zijn verbeteringen in de leefbaarheid zichtbaar. Maar de uitgangssituatie blijft kwetsbaar en in vergelijking met andere woonmilieus in Nijmegen negatief afwijkend.

Volgens de professionals is het belangrijkste resultaat van de selectieve woningtoewijzing dat de dominantie van de harde kern oude Kolping-bewoners is doorbroken. De buurt is nu, althans qua samenstelling, meer in evenwicht en dat is een goede zaak. Al met al zou het vrij snel kunnen gebeuren dat vrijkomende woningen in Kolping wederom bezet worden door sociaal zwakke huurders. En dan zou de sociale samenstelling van de buurt snel kunnen verslechteren. De huidige instroom kent overigens reeds negatieve voorbeelden.

---

[8] Bron: afdeling Stadsbeheer, bureau Regie, gemeente Nijmegen.
[9] Wijkaanpakplan Kolping, evaluatie eind 2011 (November 2011, Afd. Onderzoek & Statistiek)

Conclusies 'Evaluatie Wijkaanpakplan Kolping eind 2011'

- De instroom van nieuwe probleemhuishoudens is voorkomen. Als gevolg van de selectieve toelating kwam aanvankelijk een gemengde groep nieuwkomers in Kolping wonen. Aan de ene kant betrof het een 'studentikoze' populatie: jong, alleenstaand, afgestudeerd en werkend. Aan de andere kant wat meer volkse types, maar wel met betaald werk en over voldoende inkomen beschikkend.
- In twaalf gevallen heeft de politie negatief geadviseerd met betrekking tot een verzoek om in aanmerking te komen voor een woning in Kolping. Maar in veel meer gevallen blijken potentiële nieuwe bewoners afgezien te hebben van feitelijke acties, omdat zij wisten – als gevolg van kennis over het selectiemechanisme – dat ze geen kans maakten.
- We hebben al gezien dat in algemene zin de buurt erop vooruit is gegaan. Minder mensen met een lage opleiding, minder werklozen en minder gezinnen met een bijstandsuitkering. Voor een groot deel komt dat door het gunstige sociaaleconomische profiel van de nieuwe bewoners. Maar ook een deel van de oude wijkbewoners heeft vooruitgang geboekt. Bij een enkele nieuwe bewoner is inmiddels ook een probleemsituatie ontstaan.
- Juist vanwege deze extreme druk op zorgverlening in de buurt vinden de betrokken professionals het noodzakelijk dat het instrument selectieve woningtoewijzing blijft bestaan. Om die druk niet nog hoger te maken.

Een alternatieve manier om de instroom van lage inkomens te voorkomen ligt in verandering van het aanbod: een andere prijsstelling en veranderingen in de voorraad. De naderende investeringen in het gebied (allerlei herstructureringsopties zullen de revue passeren) bieden daarin wellicht kansen. Het is echter de bedoeling dat de huidige Kolpingnaren kunnen terugkeren.

Beeld van de afgelopen 4 jaren
Beeld vanuit projectinformatie over mutaties en selectieve toewijzing in de periode 2012 – 2014:

1. Er zijn redelijk wat mutaties in de Kolpingbuurt (in 2014 20 mutaties op 331 woningen). Het aantal mutaties (opzeggingen en ontruimingen) is na 2012 wat opgelopen van 15 naar 20 tot 22 per jaar. Het aantal ontruimingen bedraagt zo'n 1 á 2 per jaar (redenen zijn betalingsachterstanden of woonfraude).
2. Naast reguliere vertrekredenen (bijvoorbeeld werkgerelateerd, andere levensfase) zijn er ook ontruimingen (2x in 2014) en bijvoorbeeld woningruil geregistreerd. Reden voor verhuizing is steeds vaker doorstroming naar een koopwoning.
3. Het gemiddeld aantal reacties op vrijkomende woningen de afgelopen 3 jaar bedraagt 97. Per jaar fluctueert het enigszins, waarbij er in 2012 het meest werd gereageerd. In 2013 waren er relatief veel mutaties, in dat jaar waren er gemiddeld minder reacties per woning en minder weigeringen door de kandidaat of corporatie.
4. Veel instromers verhuizen weer. Van de 20 mutaties in 2014 zijn er 13 nieuwkomers die weer verhuizen. Volgens de corporatie omdat ze de Kolping als startwoning zien. Men koopt vaak een woning of gaat samenwonen.

T.a.v. de selectieve toewijzing:

5. Het aantal politiescreeningen volgt het aantal woningmutaties. In 2012 (met 15 mutaties) zijn er 16 screeningen geregistreerd, in 2013 (22 mutaties) 19 politiescreeningen en in 2014 (20 mutaties en screeningen.
6. De uitkomst van de screeningen is vrijwel altijd positief. In 2012 zijn er 2 negatieve adviezen uitgebracht.
7. Volgens de corporatie reageert men niet meer op woningen in de Kolping wanneer men van zichzelf weet dat men antecedenten heeft. Tijdens de administratieve procedure komen specifieke eisen duidelijk naar voren[10].
8. Relatief veel reagerende woningzoekenden die in aanmerking komen voor een woning hier haken af tijdens de administratieve procedure (reageren niet meer). Gemiddeld gaat het huis naar kandidaat

[10] Men wordt in de advertentietekst erop geattendeerd op selectieve toewijzing. En in de interessebrief moet men een machtiging voor het vragen van politieadvies door Talis ondertekenen.

nummer 25. Er zijn uiteindelijk 1 tot 2 weigeringen per woning door de kandidaat zelf, en gemiddeld 2 weigeringen door de corporatie.

Uit interviews blijkt dat er bij nieuwe bewoners meestal steun is voor het selectieve toewijzingsbeleid, men ziet allerlei voordelen voor de buurt en een positieve ontwikkeling. Bij de oude garde is er juist verzet tegen de selectieve toewijzing, vaak vanwege familiebelangen. Nogal eens is aangegeven dat familieleden belangstelling hebben om in de wijk te komen wonen, maar dat de regels dat niet toestaan. Er is dus een vraagdruk richting (het opnieuw ontstaan van) familiesystemen, een potentiële instroom van kansarmen, van voormalige bewoners.

Voor de betrokken wijkprofessionals liggen argumenten voor bijzondere verhuur vooral het zelfreinigend vermogen. Werkers vrezen dat er bij stopzetting een stap terug wordt gezet door instroom van bewoners zonder dagritme en (mogelijk) met antecedenten (crimineel gedrag). Het behoorlijke aantal mutaties speelt daarbij ook een rol.

Bijzondere verhuur: landelijk beeld

Er zijn landelijk 3 evaluatiestudies bekend rond het thema bijzondere verhuur[11]. Ook in de memorie van toelichting bij landelijke wetgeving is een breder perspectief geschetst[12]. Uit deze bronnen komt naar voren:

- Selectieve woningtoewijzing grijpt in op twee bepalende dimensies voor de leefbaarheid: bevolkingssamenstelling en veiligheid. Dat zijn als het ware de belangrijke knoppen waaraan gedraaid kan worden én een effect kan worden verwacht.
- Gemeenten en het grootste deel van de professionals die in de betreffende wijken werkzaam zijn, en ook het merendeel van de bewoners, bestempelen het instrument als positief. Ze zien deze maatregel, naast de inzet van andere minder ingrijpende instrumenten, als een belangrijk element van een integrale aanpak om de negatieve spiraal in een wijk met een opeenstapeling van leefbaarheidsproblemen te doorbreken. Het is echter wel moeilijk om leefbaarheidsontwikkelingen op basis van harde indicatoren (cijfers) aan het instrument te relateren.
- De evaluaties laten zien dat jaarlijks relatief weinig woningzoekenden geweigerd worden, zeker in vergelijking met de totale woningvoorraad. Bovendien daalt het aantal geweigerden naarmate de screeningsmaatregel langer wordt ingezet omdat woningzoekenden weten dat ze geweigerd kunnen worden op basis van overlastgevende en criminele antecedenten. Als verklaring voor het lage aantal geweigerden wordt de preventieve werking als gevolg van de expliciete communicatie over de toepassing van de screening in bepaalde buurten richting woningzoekenden genoemd.
- Er zijn geen aanwijzingen dat voor geweigerde huishoudens de mogelijkheid van het vinden van een alternatieve woning elders in de gemeente afwijkt van die voor andere woningzoekenden. Evenmin blijkt uit de gemeentelijke evaluaties dat er aanwijzingen zijn dat de selectieve woningtoewijzing leidt tot een negatief 'waterbedeffect'.
- Er zijn alternatieven voor selecteren in de instroom benoemd. De eenzijdige woningvoorraad (groot aandeel goedkope huurwoningen) is mede oorzaak van de grote instroom van lage inkomens. Een alternatieve manier om de instroom van lage inkomens te beperken ligt in verandering in het aanbod: een andere prijsstelling en veranderingen in de voorraad.

[11] Veel groen, weinig rood, Evaluatie screening kandidaat-huurders Dichtersbuurt pilot A'dam Nieuw-West, DSP-groep, maart 2013; Twee jaar selectief toewijzen, Evaluatie van de pilot selectieve woningtoewijzing in Hambaken, RIGO, september 2011; Wijkaanpakplan Kolping. Evaluatie, Gemeente Nijmegen Afdeling Onderzoek en Statistiek, november 2011.

[12] "Wijziging van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek in verband met de selectieve woningtoewijzing op grond van overlastgevend, crimineel, extremistisch of radicaal gedrag": Memorie van Toelichting, 2014.

2. Sociaal klimaat

In dit hoofdstuk komen ontwikkelingen rond sociale samenhang, instroom van nieuwe bewoners en veiligheid aan de orde[13].

Over het sociaal klimaat kunnen we samenvattend typeren als naar binnen gericht, met geheel eigen normen en waarden en vaak een opvallende onderlinge tolerantie en acceptatie. Met de instroom van nieuwe bewoners ziet de oude garde naar eigen zeggen de saamhorigheid van vroeger verdwijnen, maar het volkswijkgevoel met een positieve sociale controle is gebleven. Er is slechts geringe aansluiting tussen oude en nieuwe groepen zichtbaar. Wel hebben mensen binnen de Kolping vaker dan in het verleden moeite met de normen en waarden in het gebied, met de onderhuidse grimmige sfeer. Oud- en nieuwkomers denken verschillend over het leefklimaat en zijn er andere verwachtingen. De nieuwe garde wil nieuw elan, de oude garde wil het zo houden. De belangrijkste ontwikkelingen rond het sociaal klimaat:

- voortgaande cultuuromslag door instroom van nieuwe bewoners;
- het (gedwongen) vertrek van bepaalde huishoudens nam verstoringen weg en zette de norm voor achterblijvers;
- er is een voorzichtige omslag in de buurtspecifieke normen en waarden zichtbaar;
- het relatief gunstige veiligheidsbeeld is de afgelopen jaren stabiel gebleven.

2.1 Gebiedseigen, saamhorig en verdraagzaam

Uit interviews met betrokkenen komt in principe nog altijd een gesloten buurtcultuur naar voren, met weinig relatie - en contact met de omgeving. Waar overigens wel ontwikkeling in zit, waarover meer in de volgende vier paragrafen. Over de sociale omgeving en het onderling samenleven is samenvattend gezegd: “als je erbij hoort, hoor je er echt bij”. Dan wordt er bijvoorbeeld op elkaars kinderen gelet en onderling ondersteuning geboden.

Saamhorigheid en zorgzaamheid zijn hier belangrijk, daar zijn bewoners ook trots op. De eigen sfeer, het volkse van de buurt, is typerend. Het is volksbuurt met een positieve sociale controle. Oude en nieuwe bewoners waarderen deze sociale controle in de buurt en de aanwezigheid van diverse culturen. De gemeenschap bestaat uit verschillende deelgroepen, soms met familielijnen, soms op straatniveau. Het lijkt erop alsof de mensen aan rand van de wijk meer op zichzelf zijn. Sommige nieuwkomers zijn erg op zichzelf, maar storen zich ook niet aan de buurt. De nieuwkomers die langer blijven, genieten van dezelfde verbondenheid en saamhorigheid als de oude bewoners.

Wijkprofessionals geven aan dat er hier nauwelijks sprake is van overlast. Zij beschrijven een bijzondere verdraagzaamheid en onderling oplossingsvermogen. Vooral de oude garde vertoont een opvallende onderlinge tolerantie en acceptatie, met uitzondering van specifieke woonoverlast van de buren. Geïnterviewden uit deze groep geven aan dat de oude sfeer (“saamhorigheid”) verdwijnt als gevolg van de instroom van nieuwe mensen. Maar men beschrijft toch nog één grote familie, het volkswijkgevoel. Er broeit overigens zeker her en der ongenoegen, dat maakt de sfeer in de buurt soms grimmig. Maar rust domineert.

---

[13] Uitspraken op basis van:
- Groepsgesprek met wijkprofessionals;
- Interview met projectleider wijkaanpak;
- Projectinformatie;
- 27 bewonersinterviews (afgenomen door B-In Motion);
- Publicatie ‘De Kolpingbuurt verdient het, bewonersadvies aan Talis’, B_in Motion, 2014.

Het thema segregatie lijkt niet sterk te spelen in dit (overwegend blanke) gebied. Er wonen enige gezinnen van Turkse afkomst, zij zijn (ogenschijnlijk) geaccepteerd in de gemeenschap. Een kleine groep bewoners is actief met kinderactiviteiten zoals Halloweentocht en straatspeeldag. Anderen zijn bezig met sport-, Sint- en kerstactiviteiten.

Nu een schets van de belangrijkste ontwikkelingen rond de sociale samenhang.

2.2 Voortgaande cultuuromslag door instroom

De meest in het oog springende ontwikkeling in het sociaal klimaat is de doorgaande instroom van nieuwe bewoners. Dat heeft de bestaande, gesloten sfeer doorbroken en nieuw elan gegeven. Het proces van cultuuromslag is reeds in een eerdere evaluatie in 2011 beschreven, en het proces heeft zich doorgezet en bestendigd. Kern van die omslag is een andere samenstelling van de buurt, waarbij sociaaleconomisch sterkere bewoners in de plaats komen van sociaaleconomisch zwakkere bewoners. Op aangeven van wijkprofessionals bedraagt de verhouding tussen oudkomers en nieuwkomers circa 50/50 (situatie maart 2015). Overigens is er is er een gevoelsmatige scheidslijn tussen hen en de lang zittende mensen; de onderlinge aansluiting is slechts beperkt. Uit interviews blijkt dat de oude garde en nieuwkomers lang niet altijd contacten en onderlinge aansluiting hebben. “De ouden zitten in de voortuin, de nieuwe zitten achter”. Nieuwe bewoners leggen de vinger (zoals eerder gezegd) op diverse leefbaarheidsproblemen, maar geven ook positieve ontwikkelingen aan rond straatoverlast, doorbroken familiestructuren en beslotenheid. Het selectieve toewijzingsbeleid wordt door de meeste geïnterviewden als een goed en werkend instrument gezien. Hoewel typische kenmerken als sociale controle en diversiteit aan mensen, en de rust in de buurt, worden gewaardeerd zijn er vaak verhuiswensen bij de nieuwkomers.

In 2011 viel op dat veel nieuwe bewoners niet (zo) betrokken en actief waren rond hun directe woonomgeving. Er zijn nu, vier jaar later, signalen vanuit wijkprofessionals dat hierin langzaam verandering optreedt. Hoewel ze duidelijk minder georiënteerd zijn op de eigen buurt. De buurtparticipatie en actief burgerschap zijn nog altijd relatief laag, zo vinden wijkprofessionals. Enerzijds zijn bewoners vooral bezig het eigen hoofd boven water te houden. Anderzijds is al voldoende contact binnen de wijk (bijvoorbeeld mee-eten met de buren) en is het niet nodig zaken te organiseren. Er zijn de afgelopen periode relatief weinig buurtactiviteiten losgekomen, die vooral door de eigen ‘clan’ bezocht worden. Vanuit maatschappelijke instellingen is er (bewust) weinig initiatief genomen, bewoners zelf zetten weinig in. Activiteiten vanuit de welzijnsorganisatie worden beperkt bezocht.

2.3 Impact van bepaalde huishoudens is verminderd

Het vertrek van enkele specifieke huishoudens heeft een dempend effect gehad. Enerzijds werd directe sociale verstoring weggenomen, anderzijds werd ook een norm gezet voor achterblijvers. Door wijkprofessionals is aangegeven dat door het (gedwongen) vertrek van bepaalde inwoners een zichzelf instandhoudende netwerk is verzwakt en minder leeft in de wijk. Er is nog altijd veel aandacht voor overlastgevende multiprobleemhuishoudens: in de wijkaanpak zijn ca. 10 huishoudens scherp in beeld. Er zijn ook diverse woninguitzettingen geweest: in 2014 zo’n 3 tot 4, in 2015 al 1 in januari. Het gevoel van de buurt als “vrijstaat” is de laatste jaren verdwenen. Het was ooit een echte enclave, als de ME kwam wierpen de bewoners zelfs barricades op.

2.4 Beweging in buurtnormen

Er komt langzamerhand wat meer weerstand tegen de buurtnormen en (soms) grimmige sfeer op straat. Er is steeds meer een omslag rond de (vaak afwijkende) normen en waarden in de Kolpingbuurt. Vooral bij nieuwkomers. Maar ook langer zittende bewoners geven aan dat het voor kinderen geen ideale buurt is. Maar, net als in eerdere evaluaties geven professionals aan dat het wantrouwen in de buurt (tegen instanties

en 'buitenstaanders') flink is afgenomen, waardoor bewoners nu opener staan voor dialoog en hulpverlening.

2.5 Stabiel veiligheidsbeeld na 2012

Al in 2011 werd aangegeven dat sinds het element 'zuur' deel is gaan uitmaken van de wijkaanpak, en er maatregelen in de sfeer van openbare orde en fysieke aanpassingen zijn doorgevoerd, de veiligheid en vooral ook de perceptie daarvan zijn toegenomen. Het relatief gunstige veiligheidsbeeld is stabiel gebleven. Drugsproblematiek is hier blijvend, maar wel verminderd tot niveau van andere aandachtsgebieden in Nijmegen. Typerend voor de Kolpingbuurt is dat loyaliteit hoog in het vaandel staat, ook wanneer bepaalde zaken het daglicht niet kunnen verdragen. Ook geldt hier het principe 'het eigen nest niet bevuilen'.

Uit een analyse van projectinformatie[14] blijkt het volgende:

- Op basis van incidentcijfers spreken van een stabiel veiligheidsbeeld na 2012. Er is geen duidelijke verbetering of verslechtering zichtbaar.
- Globaal gesproken is het aantal geregistreerde incidenten in de Kolpingbuurt niet opvallend hoog. In interviews en groepsgesprek is aangegeven dat sommige personen crimineel gedrag (juist) niet in de eigen wijk vertonen. Een relatieve vergelijking met andere gebieden in Nijmegen op basis van de projectinformatie is door bestandsverschillen lastig te maken.
- Meest voorkomende geregistreerde incidenten zijn mishandelingen, vernielingen in de openbare ruimte, geluidsoverlast (milieu) en overlastzaken (leefbaarheid).
- Qua ontwikkeling na 2012 bleef het aantal incidenten op dit terrein redelijk stabiel. Het aantal geluidsincidenten (milieudelict) nam toe. Duidelijk afgenomen na 2012 zijn: diefstal en inbraak in woningen en bedreigingen.

Nieuwkomers in de wijk wijzen op diverse veiligheidsissues en overlast- en criminaliteitsproblematiek in de omgeving van de snackbar en pleintje. De oude garde geeft (in interviews) aan dat de wijk is verbeterd, dat er minder incidenten zijn. Alcohol en drugs komen voor hen minder prominent naar voren, het is rustiger, minder vernielingen. Probleem voor hen is de aanwezigheid van junks en dealers in relatie tot spelende kinderen. Maar de basisveiligheid is erg hoog, vooral door de sociale controle.

Maar, er zijn ook bewoners die zich verre van veilig voelen in de buurt. Dat is gerelateerd aan drank, drugs, en andere overlast in de openbare ruimte. Ook is er een illegaal café. Er is een ruige kant, met een duidelijke impact in zo'n kleine en geïsoleerde woonbuurt.

[14] door de wijkagent aangeleverde projectinformatie: incidenten per straat per jaar, periode 2012-2013-2014.

3. Kracht en kwetsbaarheid bevolking

In dit hoofdstuk komen ontwikkelingen rond demografie en sociaal economische status, zorg- en ondersteuningsbehoefte en jeugd en jonge gezinnen aan de orde[15].

Over de kracht en kwetsbaarheid van de bevolking in de Kolpingbuurt kunnen we samenvattend zeggen dat door de (behoorlijke) instroom van nieuwe groepen, en het buitenhouden van kansarmen met behulp van selectieve toewijzing, het gemiddelde beeld van de kwetsbaarheid en het sociaal economisch profiel van de bevolking behoorlijk is verbeterd. Bijvoorbeeld op onderwijsterrein zijn er een voorzichtige kentering zichtbaar. Tegelijkertijd zien we een hardnekkige problematiek in het gebied, die zich toespitst op:

- Zwaardere gezondheidsproblemen, vooral bij de oude garde. Vaak sterke familieverbanden met daarbinnen "zorgrelaties";
- Patronen die in generaties voorkomen. Normen en waarden, gezondheidszaken, crimineel gedrag of schooluitval worden "doorgegeven" naar (klein)kinderen;
- Geen structurele of substantiële bewonersparticipatie;
- Opvoedings- en onderwijsproblemen;
- Een aandachtsgroep op het terrein van zorg en welzijn die in vergelijking met andere aandachtsgebieden in Nijmegen meevalt, maar toch een behoorlijke omvang heeft. Uit het gebruik van ondersteuningmaatregelen komt een breed scala aan problematieken rond inkomen, werk, jeugd en gezondheid naar voren.

3.1 Veel blanke gezinnen met lage sociaal economische status

De Kolpingbuurt heeft een kenmerkend demografisch profiel, met veel blanke gezinnen:

- veel jeugd, waarvan het aandeel de laatste jaren ook wat toeneemt
- wat minder jongeren dan elders in Nijmegen, aandeel neemt iets af de afgelopen jaren;
- veel 25-49 jarigen, relatief weinig 65+ers;
- relatief weinig alleenwonenden;
- veel gezinnen, zowel 1-ouder als 2-ouder;
- het aandeel alleenwonenden is enigszins afgenomen, het aandeel echtparen/samenwonenden toegenomen in de periode 2012-2014;
- de (studenten)bevolking in vrije huizen is licht afgenomen;
- een heel gemiddeld beeld qua etniciteiten, vergelijkbaar met de stad als geheel. Qua ontwikkeling stabiel in samenstelling;
- wat meer Turkse Nijmegenaren dan gemiddeld (maar relatief laag vergeleken met andere aandachtsgebieden)

In de periode na 2005 zagen we een behoorlijke verbetering van het sociaal-economische profiel van de buurt: minder mensen met een lage opleiding, minder werklozen en minder personen/gezinnen met een bijstandsuitkering. Dit niveau is de laatste jaren gestabiliseerd, mede dankzij de instroom van nieuwe groepen in de buurt. Zo is het aantal Wwb-ers in de periode 2008 - 2012 stabiel gebleven, net als elders in

[15] Uitspraken op basis van:
- Groepsgesprek met wijkprofessionals;
- Interview met projectleider wijkaanpak;
- Projectinformatie;
- 27 bewonersinterviews (afgenomen door B-In Motion);
- Publicatie 'De Kolpingbuurt verdient het, bewonersadvies aan Talis', B_in Motion, 2014.

Nijmegen. Dit aandeel ligt voor een aandachtsgebied overigens zonder meer laag: er zijn hier veel werkenden, gepensioneerden en afgekeurden.

De sociaal-economische status van veel Kolpingnaren is (net als vroeger) zonder meer laag, ondanks de geringe werkloosheid. Wijkprofessionals wijzen er op dat er "veel 'zwakke broeders' aanwezig zijn in de wijk". Er woont sinds een aantal jaren op bonte mengeling van hoog - en laagopgeleiden, gezinnen en alleenstaanden, studenten en ouderen. Er zijn veel bouwvakkers en mensen uit de industrie, en ook flink wat die bij de sociale werkvoorziening werken. Zoals al eerder aangegeven kent de buurt een behoorlijk en toegenomen aandeel bedrijvigheid aan huis, op een voor Nijmegen gemiddeld niveau: op bijna 1 van de 10 adressen. Opvallend is dat er naar buiten toe soms schaamte is over de buurt, dat is iets van decennia. Nog altijd zeggen sommigen:"ik woon bij de Muntweg".

Eerder is geconstateerd dat nieuwe bewoners de buurtgemiddelden omhoog haalden. Maar in de beleving van wijkprofessionals bestaat de laatste periode de instroom ook vaak uit mensen met problemen. Zij zijn veel genoodzaakt om te verhuizen en komen door de beschikbaarheid van woningen en hoge mutatiegraad al snel in de Kolpingbuurt terecht.

De aanwezigheid van veel aan elkaar verbonden families is opvallend. In het verleden waren er 30 gezinnen indirect familie van elkaar, nog steeds altijd zijn er veel familiebanden. Voor de langzittende bewoners geldt dat zij vaak sterke familiebanden hebben in de wijk, met duidelijke "zorgrelaties". De dochter zorgt ervoor dat de moeder de boodschappen krijgt. Kenmerkend zijn echter ook de patronen die in generaties voorkomen (intergenerationele verklaringen). Normen en waarden, gezondheidzaken, crimineelgedrag, schooluitval worden "doorgegeven" naar kinderen en kleinkinderen. Fraude met uitkeringen blijft bijvoorbeeld maar spelen in de buurt.

3.2 Geringe kracht voor bewonersparticipatie

Er is hier geen sprake van een structurele of substantiële bewonersparticipatie, zoals we dat in andere wijken soms zien. Bewoners organiseren binnen hun mogelijkheden bepaalde activiteiten. Ze verlenen medewerking aan de klankbordgroep m.b.t. de herstructurering. Er zijn kinder- en jongerenclubjes opgericht en ze organiseren Halloween, peutergym, cupcakes versieren, etc. Als ze het zelf organiseren dan komen er vooral mensen uit de eigen groep of familie. Als de welzijnsorganisatie zaken organiseert dan komen er een stuk minder mensen. Tandem ondersteunt vooral de genoemde bewoners. Wijkprofessionals verwachten dat als deze ondersteuning weg zou vallen, de activiteiten ook ophouden te bestaan. Duurzaamheid is dus een lastig iets.

Professionals constateren dat het veel bewoners ontbreekt aan vaardigheden om actief in de buurt te zijn, maar dat er wel een bepaalde kentering zichtbaar is. Plannen, samenwerken, denken op langere termijn; dat soort zaken blijkt voor de betrokkenen moeilijk te zijn. Maar er is beweging in het betrekken van vrijwilligers en het ontstaan van onderlinge ondersteuning.

De basishouding van veel ouders/verzorgers in de Kolping rond activiteiten voor jeugd en jongeren is vaak passief en afwachtend. Wat overigens niet wil zeggen dat er geen initiatieven loskomen.

3.3 Duidelijke aandachtsgroep met zorg en ondersteuningsbehoefte

In een eerdere evaluatie in 2011 is benadrukt dat in Kolping veel hulpbehoevende personen en gezinnen wonen. Dit beeld is in 2015 ongewijzigd. Hierdoor is er een blijvend zwakke uitgangssituatie van kwetsbaarheid, waardoor sociale (en leefbaarheids-)vooruitgang slechts mondjesmaat en alleen dankzij vele inspanningen bereikt kan worden. Dat neemt niet weg dat er wel een sociaal vangnet in de buurt is.

Sommige bewoners vangen elkaar op; de sociaal zwakkeren worden in Kolping eerder getolereerd dan in andere buurten. Dat is ook gebleken, toen oud-buurtbewoners elders kwamen te wonen en het daar, mede omdat daar het vangnet ontbrak, niet wisten te redden. Er zijn hier vaak serieuze gezondheidsproblemen, lichamelijk en geestelijk. Vooral bij de langzittende bewoners. Bij oudere mensen is er in verband hiermee vaak ondersteuning van kinderen in de wijk. Het is een maatschappelijke trend dat gedrag rond gezondheid en zorgvraag verbeterd. Maar wijkprofessionals geven aan dat dit niet in de Kolpingbuurt aan de orde is.

De multiprobleemhuishoudens hier zijn gezinnen met een meervoudige problematiek, waarbij steeds financieel-economische kwesties (zoals schulden en/of huurachterstanden) gepaard gaan met psychosociale tekortkomingen. De afgelopen jaren is voor hun overlast aan te pakken en een zorgaanbod geformuleerd. In een aantal casussen wordt, afwijkend van de reguliere hulpverlening, met drang en dwang gewerkt. De aanpak van overlastgevende en/of multiprobleemhuishoudens betrof eind 2014/begin 2015 8 casussen. Inhoudelijk gaat het vooral om multiproblematiek rond dreigende huisuitzettingen (huurachterstanden, 4x), woonfraude (2x) en toeleiding naar woningen elders (2x). Ook vervuiling, zorgmijdend gedrag, en schuldenproblematiek zijn hier aan de orde.

Een behoorlijk deel van de ruim 300 huishoudens in het gebied kunnen we rekenen tot de aandachtsgroepen met zorg- of ondersteuningsbehoefte[16]. In ruim 1 op de 10 huishoudens (11%) maken gezinsleden 5 keer of meer gebruik van trajecten en regelingen op het gebied van zorg, werk, inkomen of jeugd. Dat is meer dan in de stad als geheel (6% van de huishoudens). Tegelijkertijd valt de relatieve omvang mee in vergelijking met de oudere delen van een vergelijkbare wijk als Biezen[17] en het noordelijk deel van Tolhuis.

% huishoudens met ondersteuningsbehoefte op het gebied van zorg, werk, inkomen of jeugd

	Kolpingbuurt	**Wijkdelen Biezen**	**Kop van Tolhuis**	**Nijmegen**
Aandachtsgroepen zorg & welzijn	11%	16%	24%	6%
in werkbestanden	26%	25%	35%	15%
in inkomensbestanden	29%	32-41%	51%	17%
in zorgbestanden	16%	23%	15%	14%
in jeugdbestanden	10%	7-15%	21%	5%

Bron: Sociaal Statistisch Bestand 2014, bureau Onderzoek en Statistiek gemeente Nijmegen. Nb: in de getoonde deelgebieden wonen relatief weinig huishoudens; de % worden bepaald door absoluut gezien kleine aantallen personen in bestanden.

Uit het gebruik van ondersteuningsregelingen komt een breed scala aan problematieken rond inkomen, werk, jeugd en gezondheid naar voren. Het gebruik van trajecten en regelingen op het gebied van zorg is gemiddeld, maar is gezien het lage aandeel ouderen verhoudingsgewijs toch hoog. Oververtegenwoordiging kan ook te maken hebben met de samenstelling van de bevolking. In de Kolpingbuurt wonen wat meer gezinnen dan gemiddeld, waardoor een beperkte oververtegenwoording in jeugdregelingen verklaarbaar is. Er wonen juist weinig 75+ers.

[16] Percentage huishoudens waarvan leden 5 keer of meer voorkomen in registraties van trajecten en regelingen op het gebied van zorg, werk, inkomen of jeugd. Betreft een indicator voor zorg- of ondersteuningsbehoefte, op basis van het Sociaal Statistisch Bestand van Bureau O&S gemeente Nijmegen. Hierin zijn 21 registraties vanuit de vier genoemde gebieden opgenomen, hoofdzakelijk gemeentelijke, maar ook externe. Bij de meeste bestanden gaat het om populaties uit de afgelopen één tot twee jaar.

[17] Als vergelijking zijn delen van Biezen geselecteerd waar recentelijk nog geen of nauwelijks sloop/nieuwbouw heeft plaatsgevonden: wijkdelen 20.01, 20.02 en 20.06

Wijkprofessionals geven aan dat er veel sprake is van laaggeletterdheid. Er zijn bijvoorbeeld veel mensen die formulieren niet goed kunnen lezen.

Relatief veel leerplichtzaken, weinig WMO-verstrekkingen
Kijken we naar de specifieke regelingen dan komen leerplichtzaken en schoolverlaten duidelijk naar voren (indicatief[18]). We zien veel leerlingenvervoer naar (o.a.) speciaal onderwijs. Bij de zorgbestanden is opvallend dat wat betreft WMO-verstrekkingen de Kolpingbuurt ruim onder het Nijmeegse gemiddelde zit, wat aansluit bij het beperkte aandeel 75+-ers dat in de buurt woont. Het aandeel cliënten bekend bij de regieteams is veel groter dan gemiddeld in Nijmegen.

3.4 Jeugd en jonge gezinnen

Belangrijke thema's op het terrein van jeugd en jonge gezinnen zijn generatieoverdracht, opvoedingsvaardigheden en kansen en prestaties op het gebied van onderwijs.

Intergenerationele beperkingen
De maatschappelijke kansen voor veel jeugd hier worden verkleind door de aanwezigheid van bepaalde intergenerationele structuren, gedrag en normen en waarden. Wijkprofessionals wijzen er op dat ouders vaak het functioneren en presteren van kinderen tegengaan. Dit gebeurt niet uit onwil, eerder uit onmacht of onkunde. Zij geven de eigen normen en waarden door aan de kinderen, 'oh mijn zoon komt niet zo vroeg, die moet uitslapen'. De onderwijssituatie is mede daardoor niet gunstig. De kansen voor kinderen in de kleine woningen zijn geringer. Professionals zien een hoge schooluitval en tienerzwangerschappen (vroeg kinderen krijgen is een buurtnorm[19]). Kenmerkend voor veel jongeren in Kolping is de straatcultuur. Al op jonge leeftijd bivakkeren kinderen op straat, worden ze thuis niet in voldoende mate gecorrigeerd en oriënteren ze zich op minder goede voorbeelden van oudere jongeren in de buurt. Overigens zonder dat dit de laatste jaren tot echte gebiedsproblemen leidt.

Opvoedingsvaardigheden beperkt
Het ontbreekt veel ouders aan vaardigheden en handvatten voor de opvoeding, zij kampen met opvoedproblemen. Het ontbreekt de jeugd vaak aan structuur, duidelijk gestelde grenzen en goede interactie tussen ouder en kind. Financiële problemen, gedragsstoornissen en een gebrek aan welbevinden van het kind werken verstorend. Wijkprofessionals zien achterstanden rond gezond eten, taalbeheersing, lezen en concentratieopbouw die de voortgang op school bedreigen. Vooral de jeugd van 6-14 jaar vraagt volgens wijkprofessionals om extra aandacht. Deze groeiende groep is het meest beïnvloedbaar en daardoor kwetsbaar.

De beschreven jongerenproblematiek is verschillend, maar ook vaak opvoedkundig van aard. Zo hebben veel jongeren problemen met regels en discipline. Veel jongeren in de leeftijd tussen 12 en 18 zijn in beeld bij het jongerenwerk. De meesten zijn vrij eenzijdig op de eigen buurt georiënteerd en staan soms afwijzend tegenover mensen van 'buiten' of nieuwe bewoners in Kolping. Op individueel niveau zijn er ontwikkelingen beschreven rond zelfvertrouwen en inzet bij het meedenken en organiseren van activiteiten (ook in verbinding met ouderen in de buurt).

[18] Bij jeugdregelingen gaat het steeds om absoluut gezien heel kleine aantallen huishoudens.

[19] Uit interviews is naar voren gekomen dat het hier de gewoonte is om vroeg kinderen te krijgen, het liefst voor het 21e jaar.

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Verbeterde onderwijskansen en -prestaties
In een eerdere evaluatie is gewezen op de lage score van de Kolping op onderwijsstatistieken: gemiddeld lage cito-scores in het basisonderwijs, relatief veel leerlingen in de speciale leerwegen (voortgezet onderwijs) en slechts een klein aandeel in havo of vwo. De laatste jaren zien we een voorzichtig positieve kentering:

- De gemiddelde citoscore ligt relatief laag (indicatief vanwege lage aantallen leerlingen). Wel laat deze citoscore een duidelijk postieve ontwikkeling zien (+ 4 punten in de afgelopen 4 jaren), daar waar de gemiddelde score in Nijmegen juist licht daalt.
- Indicatief zien we nog altijd een laag aandeel leerlingen in 3e leerjaar havo/vwo, maar wel een duidelijke toename de afgelopen 4 jaren (indicatief vanwege lage aantallen leerlingen).
- Het aantal leerplichtzaken is na 2012 behoorlijk afgenomen. Aanvankelijk ging het naast allerlei verzuimproblemen ook om niet op school ingeschreven kinderen. In latere jaren komt dit (veel) minder voor. Eind 2014/ begin 2015 spelen er geen leerplichtzaken in de Kolpingbuurt.

Kolping kent met 70% een erg hoog % kinderen dat niet naar de dichtstbijzijnde basisschool gaat. Naar verwachting in relatie tot een hoge deelname aan speciaal onderwijs. Wijkprofessionals beschrijven ook een tendens waarbij veel kinderen op school gaan in de Hazenkamp, in een goede mix met Nijmegenaren met een hogere sociaal-economische status.

Kolping lichter, vrolijker, frisser

Wijkaanpakprogramma 2016 t/m 2019

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Inleiding

"Kolping lichter, vrolijker, frisser " is de titel van het wijkaanpakprogramma (WAP) voor Kolping. Deze titel is door bewoners gekozen voor het advies aan woningcorporatie Talis voor de herstructurering van de wijk. Zij willen dat Kolping lichter, vrolijker en frisser wordt. Wij nemen deze titel over en dragen hiermee uit dat we van Kolping een prettige en leefbare wijk willen maken EN vooral dat we dat samen doen. In de komende jaren zal het in de wijken minder gaan om het realiseren van (gemeentelijke) projecten. Veel meer zal het gaan om het versterken van de gemeenschap op buurt- en wijkniveau. Hiervoor zijn alle partijen in het wijknetwerk aan zet. Bewoners, ondernemers, gemeente en instellingen, pakken hun eigen rol, maar doen dat ook in verbinding met elkaar. Het wijkaanpakprogramma geldt tot en met 2019, omdat in 2019 de geplande herstructurering gereed is.

Als ondersteuning voor dat wijknetwerk bieden we vanuit Wijkmanagement dit WAP aan. Vanuit een 'helicopterview' bezien, beschrijven we achtereenvolgens:

1. een profiel van de wijk
   - onderzoek van Onderzoek en Statistiek
   - ervaringen van bewoners
2. een wijkagenda (belangrijke ontwikkelthema's)
3. het wijknetwerk
4. wijkgerichte communicatie
5. de wijze van feedback

Hiermee sluiten we aan bij de werkwijze van '1 wijk, 1 plan'. Daarbij slaat 'plan' niet op een allesomvattende integrale visie en aanpak voor de wijkontwikkeling, maar gaat het om een overzicht op hoofdlijnen, een handreiking aan het netwerk tot het ondernemen van actie en samenwerking, met veel ruimte voor de wijkdynamiek en nadere concrete invulling op basis van actualiteit en voortschrijdend inzicht. Dit geheel levert een levend en organisch groeiend programma voor de wijk op . Een programma dat in uitvoering wordt genomen door verschillende samenwerkingsverbanden binnen het wijknetwerk. De rol van Wijkmanagement in dit geheel is vooral faciliterend: vinden en verbinden. De instrumenten die we daarvoor inzetten beschrijven we ook in dit WAP.

Alle foto's in dit wijkaanpakplan (behalve van Halloween) zijn gemaakt door Kolpingbewoonster Tia Peppelman.

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

1. Profiel van de wijk

Onderzoeken en ervaringen van bewoners geven een goed beeld van de wijk.

A. Onderzoek

De afdeling Onderzoek en Statistiek deed begin 2015 een onderzoek naar de stand van zaken in Kolping in verband met de evaluatie van het vorige wijkaanpakplan. Samenvattend kwam hieruit het volgende beeld naar voren:

Woon- en leefklimaat

Wijkwerkers beschrijven een verbetering van Kolping in de afgelopen 10 jaar. Voor veel inwoners voldoet de wijk aan de verwachtingen. Het zijn vooral de nieuwkomers die kritisch zijn. Toch herkennen zij het negatieve beeld dat over de buurt bestaat veel minder dan verwacht, na dat zij er enige tijd gewoond hebben.
De openbare ruimte en de woningen zijn gedateerd en versleten. Er is bij bewoners duidelijke onvrede over de kwaliteit van de woningen. Een belangrijke kans voor het gebied zijn ingrijpende plannen rond het woningbestand. Het afgelopen jaar zijn keuzes gemaakt rond renovatie, uitbreiding en sloop/nieuwbouw.

Sociaal klimaat

Kolping is naar binnen gericht, met geheel eigen normen en waarden en vaak een opvallende onderlinge tolerantie en acceptatie. Met de instroom van nieuwe bewoners zien de oude bewoners de saamhorigheid van vroeger verdwijnen, maar het volkswijkgevoel met een positieve sociale controle is gebleven. Er is slechts geringe aansluiting tussen oude en nieuwe groepen zichtbaar. Oud- en nieuwkomers denken verschillend over het leefklimaat en er zijn andere verwachtingen. De nieuwe bewoners willen nieuw elan, de oude bewoners willen het zo houden.

De belangrijkste ontwikkelingen rond het sociaal klimaat zijn:
- Een voortgaande cultuuromslag door instroom van nieuwe bewoners;
- Het (gedwongen) vertrek van bepaalde huishoudens nam verstoringen w eg en zette de norm voor achterblijvers;
- Er is een voorzichtige omslag in de buurtspecifieke normen en waarden zichtbaar;
- Het relatief gunstige veiligheidsbeeld is de afgelopen jaren stabiel gebleven.

Hardnekkige problematiek in de wijk spitst zich met name toe op:
• Zwaardere gezondheidsproblemen, vooral bij de oude bewoners. Vaak sterke familieverbanden met daarbinnen "zorgrelaties";
• Patronen die in generaties voorkomen. Normen en waarden, gezondheidszaken, crimineel gedrag of schooluitval worden "doorgegeven" naar (klein)kinderen;
• Opvoedings- en onderwijsproblemen;
• Uit het gebruik van ondersteuningmaatregelen (zoals WMO, Wwb, etc) komt een breed scala aan problematieken rond inkomen, werk, jeugd en gezondheid naar voren.

B. Ervaringen van bewoners
In 2014 richtten bewoners een klankbordgroep op voor de advisering aan Talis in verband met de komende herstructurering, ondersteund door het bureau B_inmotion. Zij stelde een bewonersadvies op waarvoor zij 27 bewoners interviewde.
Het volledige rapport vindt u op: http://www2.nijmegen.nl/wonen/Wijken/nijmegen-midden/goffert/_pid/center2/_rp_center2_elementId__/1_1657709

Uit deze interviews komen de volgende positieve zaken naar voren:
• Bewoners zijn trots op de saamhorigheid, het volkse van de buurt. Bewoners helpen elkaar en lenen elkaar spullen uit.
• Van vele Kolpingnaren wonen ouders of kinderen ook in Kolping. Dat is de grote reden om er te blijven wonen.
• Echt mooi vinden Kolpingnaren het Goffertpark aan de overkant, waar zij vrienden of andere hondeneigenaren ontmoeten. De kinderen kunnen er mooi voetballen. "Ik woon in een huis met drie tuinen, voor, achter en het Goffertpark."

Uit deze interviews komen de volgende minder positieve zaken naar voren:
• Nieuwe bewoners blijven import, hoe lang ze er ook al mogen wonen.
• Het straatbeeld is stenig en rommelig.
• De woningen zijn gedateerd en staan boven op elkaar. De buren weten als het ware alles van elkaar.
• "Er is niks, zelfs geen glasbak." De enige ontmoetingsplek in Kolping is buurthuis de Inloop. Deze ligt verscholen in de wijk. Bewoners ervaren de Inloop niet als een algemene ontmoetingsplek, omdat er vaak dezelfde (groepen) mensen komen, en andere mensen zich daardoor niet welkom of prettig voelen. De enige andere ontmoetingsplek in de wijk is de snackbar.
• Veel huizen zijn te klein om binnen te kunnen spelen. Kinderen en oudere bewoners ontmoeten elkaar op straat.

2. Wijkagenda (belangrijke ontwikkelthema's)

Wat zijn nu de thema's waarvan bewoners zeggen dat ze bepalend zijn voor de ontwikkeling van de wijk? We beschrijven hieronder de ideeën, wensen, behoeftes en acties. De professionele partijen in de wijk houden hier in hun handelen rekening mee. Het thema onder F. is toegevoegd door de wijkwerkers.

We zijn zeker niet uitputtend. Bewoners worden uitgedaagd zelf aan de slag te gaan, de lijst aan te vullen en vooral ook kenbaar te maken WAT ze doen en met WIE.

De belangrijkste thema's van de wijkagenda zijn:

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

A. **Herstructurering**

Woningcorporatie Talis legde in de zomer van 2015 een voorstel voor herstructurering en gedeeltelijke sloop/nieuwbouw voor aan de bewoners. Samen met bewonerscommissie De Toekomst werden er in 2015 besluiten genomen. Deze komen op de begroting voor 2016. Dit betekent dat pas in 2017 de "schop in de grond" gaat. De herstructurering biedt voor Kolping meerdere mogelijkheden op het gebied van groen en ontmoeting (zie hieronder onder B en C).

Welke acties lopen al?

- Bewonerscommissie De Toekomst praat actief met Talis mee over de herstructureringsplannenen verwoordt de gevoelens en wensen van andere Kolpingnaren.
- Talis organiseert regelmatig bijeenkomsten waar bewoners worden bijgepraat over de laatste stand van zaken met betrekking tot de herstructurering.
- Talis en de gemeente zijn met elkaar in overleg over welke mogelijkheden de herstructurering biedt voor de wijk.
- Wijkbeheer (samen met Talis en professionals) organiseert minimaal een keer per jaar een wijkschouw voor bewoners. De wensen van de bestaande openbare ruimte komen hierbij aan de orde. Veelal zijn het zaken welke betrekking hebben op verkeer, parkeren, onderhoud, zwerfvuil.

B. **Groen**

Kolpingnaren vinden hun wijk rommelig, stening en weinig groen met weinig bomen. Bewoners geven aan dat meer groen in de wijk er wellicht voor zorgt dat mensen hun voortuinen beter bij houden. De herstructurering biedt de mogelijkheid om hier wat aan te doen. Samen met bewoners kan gekeken worden naar hun wensen voor meer groen in de wijk.

Tips

- Bewoners die ideeën hebben om in de openbare ruimte te participeren kunnen contact opnemen met de wijkbeheerder.
- Wanneer bewoners bijv. boomspiegels (grond rondom de boom die meestal kaal is en soms helaas met hondendrollen) zelf willen inplanten en onderhouden dan kunnen ze zich aanmelden via: (http://www2.nijmegen.nl/wonen/milieuenafval/groen/groen_zelf_beheren/geveltuine__n_en_boomspiegels/_rp_center1_elementId/1_971092)
- Via www.participatiekaart.nl kunnen al veel participatieprojecten in de openbare ruimte gevonden worden. Hier kunnen ideeën opgedaan worden en contacten worden gelegd. Er zijn veel mogelijkheden om "mee te doen" in de openbare ruimte. Ideeën om bijvoorbeeld stukjes groen om te vormen en zelf te beheren.

C. **Ontmoeting**

De herstructurering biedt ook mogelijkheden voor ontmoetingsplekken in de wijk. Het pleintje aan de Leo 13e straat wordt veel gebruikt voor ontmoeting, maar is ook een verzamelplek voor overlastgevers en is geen visitekaartje voor de wijk. Dit plein kan samen met bewoners vormgegeven worden, net als andere plekjes die gecreëerd kunnen worden waar kinderen kunnen spelen en bewoners met elkaar bij kunnen praten.

De herstructurering biedt ook mogelijkheden voor De Inloop. Deze komt meer in het zicht te liggen. Bewoners kunnen samen de Inloop een opknapbeurt geven, zodat de Inloop weer echt voor alle Kolpingnaren wordt (oud en nieuw). Bewoners hebben leuke ideeën voor de Inloop, zoals een ruilwinkeltje voor speelgoed of kleding. Wellicht kan in de Inloop een zorgloket komen?

Welke acties lopen al?
Er zijn diverse bewoners die activiteiten organiseren, zoals peutergym, kinderdisco, Halloweenoptocht, kledingmarkt, kerstmarkt, moestuin, straatspeeldag, kinderclub, jongensclub, etc.

D. **Veiligheid**

Met name op het pleintje bij de Leo 13e straat wordt gedronken en soms gevochten. Bewoners willen niet dat kinderen hiermee geconfronteerd worden en willen deze zaken weg houden van de speelplekken.

Welke acties lopen al?
De politie is dagelijks aanwezig en voert op bovenstaande een strak beleid.

E. **Zorg en Werk**

Bovengemiddeld veel Kolpingnaren maken gebruik van regelingen op het gebied van zorg. De procesregisseur Multiprobleemhuishoudens biedt hulp aan verschillende huishoudens in Kolping. Soms bestaat de hulp uit drang en dwang. Tijdens diverse overleggen met verschillende partners worden de aanpak voor de wijk en de aanpak voor individuele bewoners met elkaar afgestemd. Bewoners gaven aan ook hulp te willen op het gebied van werk. We gaan in overleg met het Werkbedrijf om te bespreken wat er mogelijk is aan extra hulp voor Kolpingnaren die aan het werk

willen.

F. **Kinderen**

Vele problemen worden in Kolping door de ouders aan kinderen doorgegeven. Tandem richt zich op het doorbreken van patronen die generatie op generatie doorgeven worden. Zij bieden bijv. opvoedingsondersteuning aan en organiseren bijeenkomsten over pesten.

Hoe nu verder?

Hoe faciliteren we nu dat bewoners op genoemde thema's (tijdelijke) aan de slag kunnen, elkaar weten te vinden en ook laten weten hoe ver ze zijn? En hoe zorgen we ervoor dat andere partijen de agenda kennen en er mede naar gaan handelen? Hiervoor zetten we de volgende instrumenten in:

- Subsidies voor bewoners en wijkactiviteiten: de subsidiemiddelen zijn bedoeld als aanjaagbudget. Aanvragen kunnen het hele jaar worden ingediend, waarbij geldt "op is op". We zullen naast de bestaande subsidierichtlijnen, de thema's van de wijkagenda gebruiken als toetsingskader. We vragen initiatiefnemers om de resultaten van hun projecten publiek te maken
- We plaatsen de thema's op social media en dagen bewoners en professionals in het wijknetwerk uit zelf contact met elkaar te leggen EN resultaten te delen. Relevante contactgegevens worden publiek gemaakt.
- We organiseren/faciliteren op maat thema- en feedbackbijeenkomsten (zie hoofdstuk feedback)
- We brengen bewoners regelmatig in contact met het gemeentebestuur via bezoeken van wethouder, college en raad.
- Het Stip en Sociaal wijkteam en de opbouwwerker van Tandem zijn ankerpunten voor vragen/informatie en het leggen van verbindingen tussen verschillende groepen en initiatieven. Zij zijn bekend met de wijkagenda.
- De Pipowagen: Wanneer bewoners iets voor de wijk willen organiseren en een mobiele uitvalbasis nodig hebben kunnen ze bij de Wijkmanager de Pipowagen aanvragen via: wijkmanagement@nijmegen.nl. De pipowagen beschikt over stroomaansluitingen, koffie/ thee en benodigdheden, banken, tafels ed.

3. Het wijknetwerk

Het wijkniveau biedt een overzichtelijke schaal voor samenwerking. In Kolping bestaat een netwerk van bewoners(groepen) en professionals. Alle partijen in dat netwerk werken vanuit hun specifieke rol en taak aan de ontwikkeling van de wijk (leefbaarheid, veiligheid, zorg, etc.) maar zijn ook gebaat bij samenwerking en dus kennis en overzicht van het wijknetwerk. Het gaat om vinden en verbinden op basis van maatwerk, steeds uitgaan van de logica van de bewoners, aansluiting zoeken bij wat er al is (de wijk als marktplaats) en het uitbouwen van successen.

Hieronder staan een aantal belangrijke partijen beschreven met hun hun rol/taken. In bijlage 1 staan de contactgegevens. Deze lijst is ***absoluut niet*** uitputtend. Er zijn nog veel meer partijen werkzaam en/of waardevol voor de wijk. We vragen deze partijen zichzelf expliciet kenbaar te maken.

Bewonersgroep De Toekomst
In 2014 is klankbordgroep 'De Toekomst' opgericht als gesprekspartner voor Talis om samen te werken aan een herstructureringsplan. De groep is groot. Ruim 25 betrokken personen willen zich inzetten voor een betere buurt.

Sociaal Wijk Team (SWT) en Stip
Het SWT Midden is in 2014 gestart. In het SWT werken medewerkers van verschillende zorg- en welzijnsorganisaties en van de gemeente nauw samen. Het SWT zoekt naar praktische oplossingen voor wijkbewoners die wat extra ondersteuning kunnen gebruiken. Hiervoor maken ze samen met de betrokken bewoner een plan. Oplossingen worden zo dichtbij mogelijk gezocht, met hulp van familie, vrienden, buren en bekenden, en/of van vrijwilligers, activiteiten en organisaties in de wijk. En er wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht en talenten van de bewoners. Als het nodig is regelt het SWT hulpmiddelen of professionele, specialistische zorg. Voor meer informatie: https://ghc-hazenkamp.praktijkinfo.nl/pagina/100/sociaal -wijkteam-nijmegen-midden/

Het Stip Midden is in het voorjaar van 2015 gestart. Het Stip is het laagdrempelige informatie- en adviespunt voor vragen van bewoners op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Ook is het Stip een plek voor ontmoeting. In het Stip werken professionals van diverse welzijnspartijen samen met een team van vrijwilligers. Het Stip is drie dagdelen per week open. Als het bezoekersaantal aantrekt, dan kan het aantal dagdelen omhoog. Informatie over het Stip vindt u op: http://www.stipnijmegen.nl/category/midden/

Zowel het SWT als het Stip bevinden zich in 't Hert in Willemskwartier. Vanuit Kolping komen er geen tot zeer weinig bewoners bij het SWT en/of het Stip, wellicht omdat 't Hert te ver weg ligt en Kolpingnaren de weg naar het SWT en het Stip daarom niet weten te vinden. Het SWT/Stip onderzoekt of Kolpingnaren behoefte hebben aan spreekuren in hun eigen wijk of dat zij ergens anders behoefte aan hebben.

Thema's SWT/Stip
De volgende onderwerpen spelen een belangrijke rol bij de bezoekers van het Stip en SWT:
- Invullen van formulieren.
- Leven met een smalle beurs.

• Ongezonde leefstijl.
• Gedragsproblemen/opvoedproblemen.
• Laag IQ.
• Eenzaamheid.
Het Stip en het SWT willen deze problemen systematisch aanpakken, door bijv. een maand van de eenzaamheid te maken of een paar maanden het thema opvoeding centraal te stellen via gespreksgroepen en activiteiten. De vrijwilligers krijgen hierin een centrale rol.

Gemeente Nijmegen
De gemeente Nijmegen heeft verschillende afdelingen die in de wijken actief zijn. De belangrijkste staan hierna met hun rol/taak beschreven. Voor meer informatie:
http://www2.nijmegen.nl/wonen/Wijken/nijmegen -midden/goffert

Wijkmanagement
Wijkmanagement richt zich op het bevorderen van de leefbaarheid en de veiligheid in de wijk in samenwerking met bewoners en professionals. Wijkmanagement houdt zicht op wat er in de wijk leeft en speelt en verbindt waar nodig bewoners, wijkpartijen en gemeente aan elkaar. Hiervoor zijn de wijkmanager en projectleiders goed aangesloten op het wijknetwerk en het bestuur en beleid van de gemeente Nijmegen.

Rol van het Wijkmanagement:
• Zorgen dat de wijkbewoners en ondernemers kunnen meedoen op allerlei manieren: van het vormgeven aan de eigen leefomgeving, het organiseren van activiteiten, het bieden van onderlinge hulp tot het onderling aanspreken op gedrag.
• Het aanpakken van problemen op het gebied van Leefbaarheid en veiligheid in de wijk (bijvoorbeeld jongeren overlast).
• Het verstrekken van subsidies voor wijkactiviteiten.
• Het opzetten en onderhouden van diverse wijkgerichte communicatievormen (overleg en media).
• Het begeleiden van nieuwe ontwikkelingen en organisaties in de wijken bij de verbinding met het wijknetwerk (bijvoorbeeld nieuwbouw, de komst van een nieuwe voorziening zoals de Stip's en Sociale wijkteams).
• Het maken van wijkaanpakprogramma's (WAPs). Deze WAP's schetsen een beeld van de wijk, geven overzicht van ontwikkelingen, acties en netwerkpartijen en bieden inspiratie (wijkagenda) voor iedereen die iets voor de wijk wil betekenen.
• Aanpak van overlast- en multiprobleemhuishoudens via het Regieteam.

Wijkbeheer
De wijkbeheerder vormt een tandem met de wijkmanager. De wijkbeheerder voert de regie op het beheer van de openbare ruimte. Hiervoor participeert hij net als de wijkmanager actief in het wijknetwerk en vormt hij een verbindende schakel tussen dat wijknetwerk en de gemeentelijke organisatie op het thema openbare ruimte. De basis voor het beheer wordt gevormd door een wijkbeheerplan dat samen met bewoners wordt opgesteld. Bewoners worden jaarlijks gevraagd mee te denken tijdens de schouw voor verbeterpunten.

Meldingen kunnen worden gedaan via de Bel en Herstellijn: 14-024 of via www.nijmegen.nl en de Bel&Herstel app. Voor meer informatie: http://www2.nijmegen.nl/wonen/Wijken/nijmegen-midden

Enkele voorbeelden van wat er in 2015 is aangepakt:

- De wens is om de bladkorf nabij de brug te verplaatsen naar Dr. Ariënsstraat.
- Nabij de Engelstraat is de wens om de grote ronde plaats anders in te richten (boom / mooie beplanting) Dit is meegenomen als wens wanneer we de bestaande straten gaan aanpakken.
- Rondom Kolpingstraat 22 (maar ook op meerdere plaatsen in de wijk) zal bij de nieuwe inrichting, rekening moeten worden gehouden met onkruidgroei op verhardingen en de bereikbaarheid van de DAR. Maw zo min mogelijk obstakels.
- De meeste bestaande groenvakken zijn tijdens de winter extra aangepakt.
- Het bakstenen "kunstwerk" in Kolpingstraat is hersteld.
- Het groenvak in de Manningstraat is gesnoeid ivm het uitzicht.
- Boomspiegels, parkeervakken en gedeelten van de weg Dr.Ariënsstraat zijn hersteld.
- Alle bestratingen in de omgeving van boomspiegels Muntweg aan de zijde van de Kolping zijn aangepakt.

Toezicht

Toezicht en Handhaving zorgt voor de naleving op de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Toezicht komt gericht in actie n.a.v. klachten van bewoners of professionals zoals bij parkeeroverlast, het verkeerd aanbieden van afval, jongerenoverlast ed.

Speerpunten voor de inzet van Toezicht in Kolping zijn:

- Overlast lozing/stort.
- Parkeeroverlast.
- Zwerfvuil.
- Te lang gestalde aanhangwagens.
- Aanbieden van huisvuilzakken.
- Verloedering.
- Defect straatmeubilair.
- APV gerelateerde zaken.

Ontwikkelingsbedrijf

Het Ontwikkelingsbedrijf staat in nauw overleg met Talis over de herstructurering en met de wijkbeheerder over de aanpassing van de openbare ruimte in relatie tot de herstructurering.

VSA (vastgoed, sport en accommodaties)

Kolping heeft één actief buurtcentrum: De Inloop. Buurtcentra zijn belangrijke ontmoetingsplekken in de wijk. Er kunnen ruimtes gereserveerd worden voor bijeenkomsten en activiteiten. Het versterken van bewonersparticipatie bij de buurtcentra is een belangrijk speerpunt van VSA.

Woningbouwvereniging Talis

Woningbouwvereniging Talis is in Kolping de enige verhuurder van verschillende soorten woningen. Sleutelfiguren in het wijknetwerk zijn de woonconsulent en de wijkbeheerder. Talis heeft aan Kolpingstraat 73 een kantoor met inloopuren. De wijkbeheerder is aanspreekbaar voor een actieve aanpak van o.a. woonoverlast bij huurwoningen en voor alle woning gerelateerde zaken. Talis heeft een actieve aanpak in het signaleren/melden van hennepadressen, aanpak van rotzooi, rommel, huurschulden en woonoverlast en woonfraude in het algemeen. De belangrijkste info van Talis staat op: www.talis.nl

Voor Talis staan de volgende projecten op de planning:
2016 en verder staat volledig in het teken van de herstructurering van geheel Kolping.

Politie

De wijkagent is de belangrijkste directe contactpersoon voor de wijkraad en individuele bewoners als het gaat over de leefbaarheid in de wijk. Daarnaast is hij vanuit de politie ook de belangrijkste schakel in het professionele netwerk.

Speerpunten voor de inzet van de politie in Kolping zijn:
- Aanpak criminaliteit, handhaving openbare orde en veiligheid.
- Voorkomen van overlast op het pleintje bij de friettent aan de Kolpingstraat.
- Problemen achter de voordeur aanpakken in samenwerking met verschillende partners.
- De handel van harddrugs tegen gaan.
- Contact persoon zijn voor de wijkbewoners en inspelen op de wensen en behoeftes irt politiewerk.

Tandem Welzijnswerk/Opbouwwerk

In Kolping is één opbouwwerker actief. Bewoners kunnen bij de opbouwwerker terecht voor vragen en ondersteuning bij het uitvoeren van bewonersactiviteiten. De opbouwwerker ondersteunt bij het vormen van informele bewonersnetwerken op het gebied van zorg en welzijn, belangenbehartiging

(wijkagenda) en sociale cohesie. Meer informatie over wat Tandem in algemene zin doet in de wijk staat op: www.tandemwelzijn.nl

Speerpunten voor de inzet van het Opbouwwerk in Kolping zijn:

- Ondersteunen en stimuleren van bewoners bij het opzetten van activiteiten (o.a. straatspeeldag, kinderbouwkamp, kerstmarkt, Halloween, Ouderenbingo, beautyavonden en peutergym) en hulp bij aanvragen en verantwoording van subsidies hiervoor.
- Richten op nieuwe initiatieven, met name bij jonge moeders want daar liggen kansen.
- Het wekelijks houden van een wijkronde, waarbij bewoners met vragen of waarover de opbouwwerker zich zorgen maakt worden bezocht. Het doel van deze wijkronde is: preventie, presentie en verbindingen leggen. Tijdens de wijkronde worden bewoners gesproken, hoort de opbouwwerker wat er leeft, ziet hij waar hij mogelijk verbindingen kan leggen tussen bewoners onderling of met andere partijen.
- Doorbreken van opvoedpatronen en 'kinderen breder perspectief bieden dan ouders'. Het tegengaan van pesten is hierbij een belangrijk onderdeel. Tevens is er een kinderclub, huiswerkclub en jongensclub opgezet.
- Het opbouwwerk en de buurtbeheerder van Talis maken regelmatig (opnieuw) kennis met nieuwe en oude bewoners door huisinterviews te houden.

Tandem Welzijnswerk/Jongerenwerk

In Kolping zijn er twee jongerenwerkers actief. Zij organiseren, vanuit een goed zicht op de dynamiek van jongeren (positief en negatief), samen met de jongeren activiteiten in de wijk en plegen gerichte interventies. Dit kan vanuit het jongerencentrum zijn maar ook gewoon op straat of bij een speel- en ontmoetingsplaats.
Tevens werkt er in Kolping een opvoedondersteuner vanuit Tandem. Zij organiseert thema-avonden over opvoedondersteuning en heeft een voorleesproject, wat naast taalstimulering tevens een makkelijke manier is om “binnen te komen”.

Speerpunten voor de inzet van het Jongerenwerk in Kolping zijn:

- Doorbreken van opvoedpatronen en 'kinderen breder perspectief bieden dan ouders' (intergenerationeel werken).
- Contact leggen met jongeren op straat, probleemgedrag signaleren en doorverwijzing naar partners en activiteiten (ambulant jongerenwerk).
- Door in te zetten op de talenten en interesses van de jongere als individu hopen wij het zelfbeeld van de jongere op een positieve manier te beïnvloeden (activiteiten gericht op talentontwikkeling).
- Er is vanuit de meidenclub een maandelijkse kookactiviteit voor bewoners uit de Kolping. (Jong en oud verbinden)
- Ondersteunen en organiseren van activiteitenaanbod voor jeugd en jongeren, vooral gericht op jongere jeugd (9-17). Met aandacht voor normversterkende activiteiten en afgestemd op wensen en mogelijkheden van de doelgroep. Hier valt ook onder: de standaard-activiteiten zoals ondersteuning bij de straatspeeldag en het kinderbouwkamp. (Accommodatiegericht jongerenwerk)
- Voorlichting geven op onderwerpen waar de wijk signalen op afgeeft dat nodig is. (Educatieve activiteiten)

• Een maal per week wordt er met vrijwilligers uit de wijk een sportactiviteit georganiseerd.

Tandem Welzijnswerk/Opvoedingsondersteuning

Tevens werkt er in Kolping een opvoedondersteuner vanuit Tandem. Zij organiseert activiteiten voor ouders en kinderen, heeft persoonlijk contact met ouders over de ontwikkeling en opvoedi ng van kinderen. Ouders van de Kolping worden ook bereikt tijdens themabijeenkomsten op peuterspeelzaal de Goffertrakkertjes. Door inzet van het project de Voorleesexpress wordt een thuisaanbod verzorgt op het gebied van taalstimulering.

Speerpunten voor de inzet van Opvoedondersteuning in Kolping zijn:

• Ouder-Kind activiteiten, zowel individueel als themabijeenkomsten.
• Continuering kindgerichte activiteiten.
• Doorverwijzing naar stedelijke projecten zoals Voorleesexpress, Home-start en Jij&ik.
• Intergenerationeel werken: doorbreken van opvoedpatronen en 'kinderen breder perspectief bieden dan ouders'.
• Onderzoeken van mogelijkheden tot samenwerking/aansluiting op activiteiten vanuit basisscholen.

NIM (Nijmeegs Maatschappelijk Werk)

NIM Maatschappelijk Werk helpt mensen die het in hun leefsituatie op dit moment net niet redden om in kleine stappen het net wel te redden. Als iemand een vraag of probleem heeft komt hij/zij er vaak zelf uit, bijvoorbeeld met hulp van vrienden of familie. Maar soms lukt dat (even) niet. Dan kan hij/zij kosteloos bij NIM terecht. NIM biedt onder meer hulp rondom de volgende thema's: Kinderen en opvoeden, Financiën, Relaties en scheiden, Wonen, Zingeving/dagbesteding, Rouwverwerking, Burenruzie, Pesten, Sociale vaardigheden, Voor jezelf opkomen, Huiselijk geweld, Vrijwilligerswerk. Maar ook wanneer mensen goede ideeën of initiatieven voor de wijk hebben, kunnen ze hiermee bij NIM terecht.
Maatschappelijk werkers van NIM maken ook onderdeel uit van de Sociale (Wijk)teams die actief zijn in de meeste gemeenten waar NIM werkt. Meer informatie: www.nim.nl

Nieuwe Energie / Nieuwe of andere partijen

Nieuwe partijen in het wijknetwerk zijn van harte welkom, ook als het gaat om gelegenheidsinitiatieven. Daarbij geldt als motto: Laat weten wie je bent, wat je doet en wat je wensen zijn. Maak daarvoor gebruik van de vele vormen van wijkcommunicatie die er zijn en sluit aan bij bijeenkomsten in de wijk. Zie hoofdstuk 3 en 4.

4. Wijkgerichte communicatie

De vele partijen die in de wijk aanwezig zijn communiceren via verschillende kanalen met elkaar. Onderstaand overzicht kan u helpen hierin wat wegwijs te worden:

Bewoners

• Er is een website www.kolpingbuurt.nl .
• Er is een Facebookpagina van Buurtcentrum de Inloop
www.facebook.com/#!/buurtcentrum.deinloop?fref=ts

Gemeente Nijmegen

De gemeente Nijmegen is via verschillende kanalen te vinden en te bereiken: www.nijmegen.nl
Naast de gemeentelijke website presenteren de afdeling Wijkmanagement, Wijkbeheer en het Sociaal wijkteam zich ook op social media:

- Facebook: www.facebook.com/NijmegenMiddenZuid
- Twitter: www.twitter.com/NMGNMiddenZuid

Overige partijen

• Vier keer per jaar stelt Tandem een nieuwsbrief samen, waar partners en bewoners informatie kunnen delen.
• Talis organiseert regelmatig bijeenkomsten waar Kolpingnaren worden geïnformeerd over de voortgang van de herstructurering.
• De jongerenwerkers zijn actief op Facebook waar ze veel contact met de jongeren hebben: www.Facebook.com/Jongerenwerk Kolping.

5. Feedback

Het opstellen van een WAP is één ding. Maar hoe werken de diverse onderdelen nu in de praktijk? Wat is de houdbaarheidsdatum van het wijkprofiel? Kennen de partners de wijkagenda en stemmen ze hun activiteiten daar mede op af? Zijn de thema's van de wijkagenda nog actueel? Zijn er nieuwe speerpunten ontstaan? Hoe functioneren de wijkmedia en hoe actief zijn de netwerkpartners in het ontsluiten van hun profiel en hun werkzaamheden voor anderen? Zijn er nieuwe groepen ontstaan die aandacht vragen of juist kansrijk zijn voor de wijk?

Om op deze vragen antwoord te geven organiseren we minimaal één keer per jaar een aansprekende vorm van ontmoeting waarbij bewoners, gemeente en betrokken partijen elkaar feedback geven op ieders inbreng in de wijkontwikkeling zowel op inhoud, rol als op het functioneren van de verbindingen. Ook bespreken we mogelijkheden om samen te verbeteren en aan te passen. Dit leidt ongetwijfeld tot een nieuw WAP.

Het proces van een Wijkaanpakprogramma volgens de methode van '1 wijk, 1 plan' is daarom nooit af. Het is een continue ontwikkeling langs een aantal bouwstenen. Het kan alleen slagen bij maximale transparantie van alle partijen. Zo houden we ook oog voor nieuwe ontwikkelingen, voor plekken en thema's waar nieuwe energie ontstaat en voor nieuwe groepen en individuen en zijn we scherp op hiaten in onze aanpak en ons blikveld.

Tot slot

Het plan "Kolping lichter, vrolijker, frisser" is geschreven door projectleider Wijkaanpak Inge van den Hoogen van de afdeling Wijkmanagement. Mochten er n.a.v. dit plan nog vragen of aanvullingen zijn dan kunnen deze worden gemeld via: i.van.den.hoogen@nijmegen.nl of 024-3293167.

Bijlage: contactadressen van netwerkpartners (voor zover publiek beschikbaar)

Brief aan de raad - Wijkaanpakprogramma Kolping

Contactadressen van netwerkpartners

Tandem

- Niels Goezinne, ***jongerenwerker***, 06-19136289, n.goezinne@tandemwelzijn.nl
- Marleen Megens, ***opvoedingsondersteuning***, 06-19136300, m.megens@tandemwelzijn.nl
- Will Derks, ***jongerenwerker***, 06-53329593, w.derks@tandemwelzijn.nl
- Peer van Hoof, ***opbouwwerker***, 06-23928429, p.van.hoof@tandemwelzijn.nl

Gemeente Nijmegen

- Marian Hooijman, ***wijkmanager***, 06-15961029, m.hooijman@nijmegen.nl
- Inge van den Hoogen, ***projectleider wijkaanpak***, 06-15903975, i.van.den.hoogen@nijmegen.nl
- Joland Thijssen, ***toezichthouder***, 024-3298045,
- Agnes Coumans, ***teamleider SWT en Stip***, 06-46195522, a.coumans@nijmegen.nl
- Rob van de Wetering, ***wijkbeheerder***, 024-3293299, r.van.de.wetering@nijmegen.nl
- Dorrethe Friesen, **procesregisseur multiprobleemhuishoudens**, 024-3292713, d.friesen@nijmegen.nl
- Menno Oudeman***, teamleider VSA in wijkcentrum de Inloop,*** 024-3293273, m.oudeman@nijmegen.nl
- Jeffrey van Thiel, ***Teamleider Sportservice***: 024-3293610, j.van.thiel@nijmegen.nl,
- Marian van Gerwen, ***projectontwikkelaar***, 024-3292915, m.van.gerwen@nijmegen.nl
- Wijkcentrum de Inloop,024-3502620

Divers

- Bert van den Hurk, ***wijkbeheerder Talis***, 024-3501374, bert.vandenhurk@talis.nl
- Elly Wolf, ***consulent Talis***, 024-3523911, elly.wolf@talis.nl
- Marcel Rutten, ***wijkagent***, 0900-8844

Brief aan de raad - Ontwerp beleidsplan Veiligheidsregio Gelderland Zuid VRGZ

Ingekomen stuk D25 (PA 27 januari 2016)

Veiligheid

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) Openingstijden=
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
8 december 2015	VH10/15.0012484	Ellen Jansen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Ontwerp beleidsplan VRGZ		(024) 3299317

Geachte leden van de Raad,

Hierbij bieden wij u het ontwerp Regionaal Beleidsplan voor de periode 2016-2019 en het Regionaal Risicoprofiel aan. We verzoeken u dit beleidsplan en het risicoprofiel te bespreken in uw eerstvolgende Raadskamer.

De aandacht voor de integraliteit en het daarbij ook benoemen van de eigen verantwoordelijkheid van de burgers sluit naadloos aan op onze eigen stadsvisie op dit punt. Ook is naar ons idee helder kenbaar gemaakt waar momenteel de grootste risico's binnen onze regio liggen en is de benoemde prioritering van het aanpakken van deze risico's inzichtelijk gemaakt.

Wel zouden wij de VRGZ willen adviseren om voor 2016 als prioritair risico te benoemen het thema brand en verminderd zelfredzamen in plaats van het thema water. De toenemende vergrijzing in Nederland noopt namelijk tot extra aandacht, zeker nu mensen steeds vaker langer thuis wonen. Ofschoon velen van hen in het dagelijks leven zelfredzaam zijn, geldt dat bij een brand in mindere mate of zelfs helemaal niet. Daarbij vindt er momenteel ook een belangrijke beleidsverschuiving plaats bij de inzet van de brandweer van repressie naar preventie en zelfredzaamheid. Om die reden vraagt brandveiligheid, zeker in combinatie met zelfredzaamheid, nu onze directe aandacht. Op het thema water ligt naar ons idee deze urgentie niet en om die reden willen wij, nadat we dit met uw Raad in een Raadskamer hebben besproken, de VRGZ adviseren voor 2016 als prioritair risico het thema brand en verminderd zelfredzamen te benoemen.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

www.nijmegen.nl

Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW

Economie
Economische Ontwikkeling

Ingekomen stuk D26 (PA 27 januari 2016)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 80
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
5 januari 2016	EZ20/OB00 15.0012572	C. Derks/H. Berends
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Herijking Regionaal Programma Werklocaties		(024) 3292773/3299632

Geachte leden van de Raad,

Inleiding
De markt voor bedrijventerreinen, perifere detailhandel en kantoorlocaties is (boven-)regionaal. Er is de afgelopen jaren sprake van een groot aanbod van deze werklocaties in de regio en maar weinig vraag. Overaanbod in de regionale planvoorraad leidt tot een aanbodgerichte, kwantitatieve benadering van de markt. Dit terwijl een vraaggerichte, kwalitatieve aanpak wenselijk is. Bedrijven willen zich immers kunnen vestigen op de voor hen beste plek, maar dit kan niet altijd worden gefaciliteerd. De regionale economische ontwikkelingen worden hierdoor gehinderd.

Op dit moment is er vooral sprake van overprogrammering van bedrijventerreinen. Puur kwantitatief benaderd is het overaanbod op dit moment ruim 120 hectare. Dit overaanbod zit voor een belangrijk deel in 'harde' plancapaciteit, dat wil zeggen in locaties waar al een bestemmingsplan voor is vastgesteld. Daarnaast is er 'zachte' plancapaciteit: locaties die wel in bijvoorbeeld een structuurvisie staan, waar regionale afspraken over zijn of waarvoor zelfs al een grondexploitatie is vastgesteld, maar waarvoor nog geen bestemmingsplan is. Recente uitspraken van de Raad van State wijzen uit dat het in het kader van de 'ladder voor duurzame verstedelijking' complex is om zachte plannen hard te maken als er sprake is van overaanbod in de regio. Dit maakt het nog moeilijker om op de behoefte van de markt in te spelen.

Voor de economische ontwikkeling van de regio is het van groot belang dat gemeenten elkaar niet onnodig beconcurreren in de sterk aanbodgerichte markt. Helaas gebeurt dat in de praktijk wel. Van een regionale afstemming lijkt geen sprake te zijn. Het is echter juist van groot belang om de krachten te bundelen en te streven naar een vraaggerichte markt. Het weer in balans brengen van vraag en aanbod in de markt voor werklocaties is een vraagstuk dat alleen in regionaal verband aangepakt kan worden.

Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW

Gemeente Nijmegen
Economie
Economische Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Herijking Regionaal Programma Werklocaties
Overprogrammering van werklocaties is al langer een belangrijk onderwerp voor de regio. In 2013 zijn, na een uitgebreide regionale afstemming, het Regionaal Programma Bedrijventerreinen en het Regionaal Programma Detailhandel door de Stadsregioraad vastgesteld. Daarin is afgesproken om beide programma's eens per twee jaar te herijken. Daarnaast heeft de provincie Gelderland de regio verzocht om de overprogrammering in de regio verder aan te pakken.

Daarom hebben de samenwerkende regiogemeenten, allen vertegenwoordigd in het Portefeuillehoudersoverleg Economie op 2 juli j.l. besloten om de afspraken met betrekking tot de in 2013 vastgestelde programma's te herijken, de overprogrammering zowel kwantitatief als kwalitatief in beeld te brengen en hierover bestuurlijke afspraken te maken. De provincie is nauw betrokken bij de ontwikkeling van het Regionaal Programma Werklocaties en zal deze – na vaststelling - ook als uitgangspunt hanteren bij de beoordeling van bestemmingsplannen met betrekking tot bedrijventerreinen, detailhandelslocaties en kantorenlocaties in de regio.Het Portefeuillehoudersoverleg Economie zal dit herijkingstraject begeleiden.

In het proces zijn twee fases benoemd: het onderzoeksgedeelte en het maken van bestuurlijke afspraken. Voor de onderzoeksfase zijn in ons college de gezamenlijke uitgangspunten vastgesteld. In de bijlagen treft u, naast de procesplanning, de uitgangspuntennotities voor bedrijventerreinen, kantorenlocaties en perifere detailhandelsvestigingen aan.
In de colleges van de andere regiogemeenten zal vergelijkbare besluitvorming plaatsvinden.

In het onderzoek, dat wordt uitgevoerd door het bureau Ecorys, wordt op basis van gezamenlijk vastgestelde uitgangspunten de kwantitatieve en kwalitatieve vraag en het beschikbare aanbod in beeld gebracht en wordt een vraag-aanbodconfrontatie uitgevoerd. In de vraag-/aanbodanalyse kunnen uiteindelijk zowel harde als zachte plannen ter discussie komen te staan, afhankelijk van de aansluiting bij de behoefte.
Vervolgens zal Ecorys de confrontatie van vraag en aanbod verwoorden in een concept beslispuntennotitie waarin verschillende scenario's worden uitgewerkt hoe er bestuurlijk ingegrepen kan worden om tot een evenwichtige balans op de regionale bedrijventerreinen-, detailhandel- en kantorenmarkt te komen. Tevens zal hierbij gekeken worden naar de financiële implicaties van de voorgestelde keuzes. Daarin ligt de relatie naar onze Voortgangsrapportage Grote Projecten.

Met deze concept-beslispuntennotitie begint de tweede fase om tot opstelling van een nieuw Regionaal Programma Werklokaties te komen. Deze tweede fase zal vooral bestuurlijk zijn: de concept-beslispunten-notitie zal worden besproken en er zullen bestuurlijke afspraken moeten worden gemaakt. Besluitvorming zal plaatsvinden in de colleges en raden van de individuele gemeenten.

Om dit traject te kunnen laten slagen is commitment nodig van alle gemeenten, maar ook volledige onderlinge transparantie over harde en zachten plannen, afspraken met derden en financiën. Commitment en de bereidheid tot transparantie zijn in het Portefeuillehoudersoverleg Economie naar elkaar toe uitgesproken.

Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW

Gemeente Nijmegen
Economie
Economische Ontwikkeling

Vervolgvel
2

Over de resultaten van de onderzoeksfase, de mogelijke implicaties en het vervolgtraject zullen wij u na de onderzoeksfase zo spoedig mogelijk inlichten. Daadwerkelijke voorstellen aan de raden ter besluitvorming over de te nemen maatregelen worden verwacht in het najaar van 2016.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 4
Uitgangspuntennotities voor bedrijventerreinen (1),
kantorenlocaties (2) en perifere detailhandelsvestigingen (3)
en de procesplanning (4)

Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW

MEMO

Aan:	De gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen, Provincie Gelderland		
Cc.:			
Van:	Michel Hek, Walter Hulsker, Elvira Meurs en Joost de Koning		
Onderwerp	Herijking Regionale Programmering Werklocaties - Uitgangspunten notitie Kantoren		
Datum:	6 november 2015	Onze ref.	NL2140-30847

1 Inleiding

De afgelopen jaren is een over-programmering en leegstand ontstaan bij kantoren, bedrijventerreinen en perifere detailhandelsvestigingen. Er heeft reeds een aanzienlijke herprogrammering plaatsgevonden; maar er zal nog een verdere herprogrammering plaatsvinden.
Op basis van enkel een kwantitatieve benadering is in de regio Arnhem-Nijmegen sprake van een overaanbod van kantoren. Dit overaanbod zit voor een belangrijk deel in harde plancapaciteit (onherroepelijke bestemmingsplannen).Het overaanbod heeft o.a. tot gevolg dat niet flexibel kan worden ingespeeld op de vragen uit de markt. Voor een duurzame economische ontwikkeling van de regio is het essentieel dat de afspraken én onderlinge spelregels worden geactualiseerd en herzien zodat de regio snel kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Hiervoor zullen scherpe keuzes nodig zijn die het overaanbod naar beneden zullen bijstellen. Dat betekent dat alle plannen opnieuw worden bekeken om overprogrammering te voorkomen. Bekeken wordt wat gevolgen zijn van plannen voor de bestaande voorraad conform de filosofie van de ladder voor duurzame verstedelijking. Dit geldt niet alleen voor kantoren, maar ook voor bedrijventerreinen en perifere detailhandel. Door te monitoren en flexibel en dynamisch te blijven inspelen op nieuwe ontwikkelingen kan toegewerkt worden naar een beter evenwicht tussen vraag en aanbod.

Deze notitie geeft de basis voor de spelregels zoals deze in de herijking toegepast moeten worden. De definitie van werklocaties voor dit onderzoek richt zich op de volgende afbakening:

- Bedrijventerreinen
- Perifere detailhandel (Perifere Detailhandels Vestiging/ Grootschalige Detailhandels Vestiging)
- **Kantoorlocaties**

Proces
De basis van de Herijking van de Regionale Programmering Werklocaties is gelegen in een gezamenlijk gedragen vertrekpunt over de gehanteerde uitgangspunten. Het proces start daarom met een gedragen set aan spelregels (uitgangspunten). Deze notitie, opgesteld door Ecorys, vormt de uitkomst van de gezamenlijk opgestelde uitgangspunten van de werkgroep[1] ten behoeve van eenzelfde en gedragen interpretatie van het in beeld brengen van vraag en aanbod.

Wij vragen bestuurders akkoord te geven op deze uitgangspunten om op deze wijze objectief en gedegen de vraag en aanbod naar kantoorruimte inzichtelijk te maken. Het gaat er hierbij om dat alle gemeenten langs dezelfde 'meetlat' gelegd worden. Na bestuurlijke goedkeuring van deze uitgangspunten, is de

[1] Bestaande uit provincie Gelderland, en de gemeenten Arnhem, Nijmegen, Zevenaar, Overbetuwe en Wijchen

volgende stap in het proces, het kwantitatief en kwalitatief in beeld brengen van vraag en aanbod en de confrontatie hiervan inzichtelijk te maken.

Vervolgens zal Ecorys de confrontatie van vraag en aanbod verwoorden in een concept-beslispuntennotitie waarin scenario's beschreven zullen worden hoe er bestuurlijk ingegrepen kan worden om tot een evenwichtige balans op de bedrijventerreinen-, perifere detailhandel- en kantorenmarkt gekomen kan worden.

Ten slotte zijn het de bestuurders van de betrokken gemeenten die een keuze moeten maken uit de aangereikte scenario's van de beslispuntennotitie.

De huidige planning voorziet in een getrapte vaststelling:

- Medio november 2015: bestuurlijke accordering uitgangspunten (spelregels)
- Medio zomer 2016 bestuurlijke aanbieding beslispuntennotitie (confrontatie vraag-aanbod)

Deze notitie is als volgt opgebouwd:

- H2 – Samenvattend overzicht van alle uitgangspunten mbt tot kantoren
- H3 – Uitgangspunten van de vraagraming, zowel kwantitatief als kwalitatief
- H4 – Uitgangspunten van aanbodinventarisatie, zowel kwantitatief als kwalitatief
- H5 - Toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking

2 Samenvattend overzicht uitgangspunten kantorenlocaties

Hieronder zijn de uitgangspunten weergegeven voor het in beeld brengen van vraag en aanbod naar kantorenlocaties. Deze worden in de volgende hoofdstukken verder toegelicht.

2.1 Algemene uitgangspunten

- Er dient in de herijkte Regionale Programmering Werklocaties een beter evenwicht tussen vraag en aanbod plaats te vinden, waarbij over-programmering voorkomen/ beperkt moet worden.
- In de RPW zullen kwaliteiten van kantoren of kantoorlocaties meegenomen worden in de afweging; bestaande harde plannen kunnen ter discussie komen te staan.
- Het nieuwe RPW dient in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen, waardoor flexibiliteit in de programmering benodigd is.

2.2 Uitgangspunten vraagraming

- Schaalniveau: uitgegaan wordt van de COROP Arnhem-Nijmegen + Montferland en Mook en Middelaar
- De provincie Gelderland heeft in 2011 een langetermijn-behoefteraming gepubliceerd in het rapport 'Debet & Credit, balans van de Gelderse kantorenmarkt; vraag-aanbod-confrontatie 2011-2040'. Eind 2014 heeft de Provincie Gelderland besloten dat de ramingen die zijn uitgevoerd een goede kwantitatieve basis boden voor verdere analyses. Ook in het kader van deze studie worden deze ramingen voor de kantorenmarkt gehanteerd.
- Het kantorenmarktonderzoek Debet & Credit neemt, net als de Structuurvisie Bedrijventerreinen van de provincie Gelderland en veel andere kantoormarktonderzoeken, het TM-scenario als vertrekpunt.

Daarnaast wordt uitgegaan van een vervangingsvraag door technische of economische veroudering van gebouwen ouder dan 50 jaar.
- Het onderzoek van Bureau Buiten geeft een kwalitatieve verdieping van de vraagraming. Deze verdieping naar locatietype in regio Arnhem -Nijmegen wordt als basis aangehouden in de vraagraming.

2.3 Uitgangspunten aanbod

- We hanteren de aanbod- en planinventarisatie zoals die voor 'Debet en Credit' is gemaakt en getoetst in de eindrapportage Kantorenmarkt Gelderland[2]. Voor het aanbod is het Bak-bestand (d.d. 01-01-2015) de basis.
- Het onderzoek voor kantoren richt zich op het aanbod van kantoorlocaties en gaat niet over nevengeschikte kantoorruimtes (als onderdeel van een bedrijfsgebouw, is onderdeel van deelstudie bedrijventerreinen).
- In deze studie wordt zowel naar de gehele voorraad aan kantoorgebouwen per gemeente gekeken als specifieke kantorenlocaties.
- Er wordt een kwantitatieve inventarisatie gemaakt van welk aanbod aan kantoren tot welk locatietype behoort.
- Het aanbod van de kantorenvoorraad op gemeenteniveau en naar locatietype wordt aan de gemeenten voorgelegd. Een check op het onderscheid naar locatietype en de leegstand per gemeente wordt gevraagd aan de gemeenten die deel uitmaken van deze studie.
- In de rapportage van Bureau Buiten wordt de plancapaciteit van kantoren besproken. Hierbij wordt het onderscheid gemaakt tussen harde plannen (vigerend, vastgesteld of onherroepelijk bestemmingsplan) en zachte plannen (plannen in voorbereiding). Voor deze studie wordt alleen onderscheid gemaakt tussen onherroepelijke bestemmingsplannen en overige bestemmingsplannen. Deze plancapaciteit zal opnieuw moeten worden gecontroleerd door gemeenten.
- Aanbod wordt niet langer als courant beschouwd wanneer een substantieel deel van de leegstand structureel is (drie jaar of langer leeg staat).
- Bij structurele leegstand wordt kwalitatief gekeken naar de achterliggende locatiekenmerken en de wensen van de doelgroepen.

2.4 Toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking

- Voor lokaal-regionale locaties is COROP het marktgebied.
- Alleen bij (inter)nationaal georiënteerde kantoren wordt verder gekeken dan de grenzen van COROP, om een realistisch beeld te krijgen van de concurrentie in omliggende gemeenten.
- Het onderzoek richt zich primair op Nederland, mochten er directe aanleidingen zijn dat locaties concurreren met Duitse locaties, dan zal daar aandacht aan geschonken worden.

[2] Bureau Buiten (2014).Kantorenmarkt Gelderland

3 Uitgangspunten vraagraming kantoren

3.1 Het studiegebied

Voor de herijking wordt uitgegaan van de regio COROP Arnhem-Nijmegen (dat is inclusief Druten) + gemeente Montferland en gemeente Mook en Middelaar als onderdeel van het samenwerkingsverband van de regio Arnhem-Nijmegen. De provinciale vraagramingen worden aangepast naar dit schaalniveau.

Tabel 3.1 Corop-indeling

COROP Arnhem-Nijmegen + Montferland & Mook en Middelaar	
• Arnhem	• Nijmegen
• Beuningen	• Overbetuwe
• Doesburg	• Renkum
• Druten	• Rheden
• Duiven	• Rijnwaarden
• Groesbeek	• Rozendaal
• Heumen	• Ubbergen
• Lingewaard	• Westervoort
• Millingen a/d R	• Wijchen
• Montferland	• Zevenaar
• Mook en Middelaar	

3.2 *Vraagraming:* kwantitatieve uitgangspunten

Het kantorenmarktonderzoek Debet & Credit neemt, net als de Structuurvisie Bedrijventerreinen van de provincie Gelderland en veel andere kantoormarktonderzoeken, het TM-scenario als vertrekpunt. In het TM-scenario groeit de werkgelegenheid nog maar zeer beperkt. Daarnaast wordt in de studie vervangingsvraag meegenomen. Dit is de vraag doordat bedrijfspanden economisch of technisch verouderen. In de studie Debet & Credit wordt uitgegaan van een gemiddelde levensduur van kantoorpanden van 50 jaar.

Vraagraming
De provinciale kantorenraming is gebaseerd op **uitbreidingsvraag** als gevolg van:

- Veranderingen in de werkgelegenheid door uitbreiding en inkrimping van activiteiten, oprichtingen en opheffingen en vestiging en vertrek van bedrijven (ook door bedrijfsmigratie en bovenregionale vraag);
- Veranderingen in het ruimtegebruik per arbeidskracht, oftewel het aantal m2 kantoorruimte dat per werkzame persoon kantoorhoudende werkgelegenheid nodig is.

De **vervangingsvraag** is de vraag naar kantoorruimte die ontstaat doordat kantoren om (diverse) redenen van veroudering niet meer voldoen. Met ‘Vervangingsvraag’ moet in kantorenramingen met enige voorzichtigheid omgegaan worden. Door de afname van de uitbreidingsvraag zal de vraag naar kantoren op lange termijn overwegend vervangingsvraag zijn. Wanneer echter 100% van de vervangingsvraag opgeteld wordt bij de totale behoefte wordt er expliciet vanuit gegaan dat verouderde kantoorgebouwen van de markt “verdwijnen”. Dit is niet vanzelfsprekend het geval, en het gevaar is dat er een voorraad leegstaande incourante kantoorpanden ontstaat. In de rapportage van Bureau Buiten is er voor gekozen alleen uit te gaan van de uitbreidingsvraag, ook in de vraag-aanbod-confrontatie.

Omdat alle vervangingsvraag buiten beschouwing laten geen recht doet aan de werkelijkheid, is in de werkgroep besloten dat alleen voor plannen voor kantoren die concreet zijn, waarvan financiële onderbouwingen beschikbaar zijn en die tot ontwikkeling komen in de periode tot 2020 en leiden tot verplaatsing van bedrijfsactiviteiten worden meegenomen als vervangingsvraag.

3.3 Kwalitatieve opbouw van de vraag

Voor het in beeld brengen van de kwalitatieve opbouw van de vraag kan op basis van de kwantitatieve geraamde ruimtevraag voor kantorenlocaties worden vastgesteld wat de belangrijkste vestigingsplaatseisen zijn. Deze eisen veranderen in de tijd. In de laatste jaren is een trend zichtbaar van concentratie binnen steden, op locaties die goed bereikbaar zijn met openbaar vervoer. Ook moet er genoeg vloerruimte beschikbaar zijn om flexibel te werken[3], terwijl er ook juist vraag is naar kleinere, flexibele kantoorpanden/-ruimten in nieuwe concepten op centrale locaties. Door een ruim kantorenaanbod, de wens tot kostenoptimalisatie bij gebruikers en de afnemende betekenis van kantoren als statussymbool, neemt de prijsgevoeligheid, en daarmee de vraag naar goedkope kantoorruimtes, toe.

In onderstaande tabel is op basis van literatuur en ervaringen van Ecorys gebaseerd op eerdere studies een inschatting gemaakt van de belangrijkste vestigingseisen van de kantorenmarkt. Hierbij is onderscheid gemaakt naar vraag naar kantoorruimte vanuit (inter)nationale bedrijven en vanuit regionale bedrijven. In deze vestigingsplaatsfactoren zijn ook de trends in de sectoren (bijv. bereikbaarheid en vloeroppervlakte) integraal meegenomen. Bij de inventarisatie van het aanbod wordt gekeken in hoeverre het aanbod voldoet aan de gevraagde kwaliteiten vanuit het bedrijfsleven.

Tabel 3.2 Vestigingsplaatsfactoren

	(Inter)nationaal kantoor	Regionaal kantoor
Prijs	++	++++
Bereikbaarheid auto	++	++++
Bereikbaarheid OV (afstand tot station + wel/geen bushalte op loopafstand)	+++++	++
Stedenbouwkundige uitstraling	++++	++
Kwaliteit fysieke omgeving (parkachtige uitstraling)	++	+++
Zichtlocaties	+++	++
Nabijheid stedelijke voorzieningen	++++	++
Nabijheid universiteit	++++	++
Schaalgrootte vloeroppervlak	++++	++
Energielabel	++++	+++

[3] Vastgoedvisierapport, DTZ Zadelhof, 2015.

4 Uitgangspunten inventarisatie van het aanbod

De inventarisatie van het aanbod aan kantoren wordt gedaan door zowel te kijken naar de omvang (kwantitatief) van het aanbod als de kwaliteit van het aanbod.

4.1 Kwantitatieve inventarisatie van het aanbod

Voor de inventarisatie van het aanbod maken we het volgende onderscheid:

1. Onherroepelijk aanbod en overig aanbod

In overleg met de ambtelijke werkgroep is bepaald dat in de herijking alleen nog het onderscheid wordt gemaakt tussen onherroepelijke plannen en overige plannen (van plannen in procedure tot plannen op de “tekentafel”). Alle gemeenten worden door Ecorys gevraagd naar de plannen voor kantorenlocaties (ook als deze nog in de idee-fase verkeren).

2. Locatietype

Bureau Buiten hanteert in haar studie een vijftal locatietypes om het aanbod in beeld te brengen. Dit onderscheid zal Ecorys ook meenemen in het verzoek aan gemeenten om aanbod gegeven aan te leveren. De locatietypes die Bureau Buiten hanteert zijn:

- Centrum/ stationslocatie
- Woonwijk
- Kantorenpark
- Bedrijventerrein
- Buitengebied

Door het kwantitatief aanbod per locatietype in beeld te brengen kan de berekende ruimtevraag afgezet worden tegen het beschikbare aanbod. Vervolgens wordt gekeken naar de kwaliteiten van het aanbod (mate van courantheid en toekomstbestendigheid). Welke specifieke locaties voldoen in meer of minder mate aan de verwachte ruimtevraag. Dit wordt in paragraaf 4.2 verder toegelicht.

3. Leegstand

De leegstand betreft de bestaande gebouwen op kantorenlocaties die leeg staan. Inzicht in de leegstand is relevant voor het inzichtelijk krijgen van het beschikbare aanbod op bestaande locaties en de kwaliteit hiervan voor het accommoderen van (een deel van de) marktvraag. Een frictieleegstand van circa 5% op de vastgoedmarkt wordt als gezond beschouwd. Locaties met een leegstand op of onder frictieniveau worden daarom niet verder meegenomen in deze analyse.

Indien gemeenten aangeven dat er sprake is van substantiële leegstand van meer dan het frictieniveau wordt aan hen gevraagd naar de courantheid van de locatie. Wanneer er courant vastgoed op de locatie staat kan deze locatie, in theorie, een deel van de marktvraag accommoderen.

Wanneer er sprake is van incourant vastgoed, wordt gekeken in hoeverre de locatie nog voldoet aan de eisen die worden gesteld door gebruikers van kantoorruimte. We spreken over incourant vastgoed als gebouwen langer dan 3 jaar leeg staan. In de analyse zal dit enkel benoemd worden voor een locatie. De

afweging over eventuele verdere consequenties (bijv. herstructurering, transformatie) zal echter een bestuurlijke afweging zijn en wordt niet meegenomen in de analyse. De beoordeling van incourantheid wordt in eerste instantie aan gemeenten overgelaten. Ecorys controleert deze gegevens door ook zelf met lokale makelaars te spreken om een beeld van de locaties te krijgen.

4. Bak-bestand

De basis voor de aanbod-gegevens van de kantoren binnen de regio Arnhem-Nijmegen is het Bak-bestand van de provincie Gelderland met als peildatum het aanbod tot 1-1-2015.

4.2 Kwalitatieve inventarisatie van het aanbod

De kwalitatieve inventarisatie van het aanbod geeft gericht inzicht in de mate van courantheid en de toekomstwaarde van de locaties. Wat is de staat van de panden en in hoeverre voldoen de locatiekwaliteiten aan de eisen van toekomstige ruimtevragers.

Bepalen courantheid van het aanbod

In het algemeen wordt uitgegaan van een levenscyclus van kantoorvastgoed van zo'n 50 jaar. In die periode is de vraag naar locaties veranderd, en voldoet het aanbod niet meer aan de vraag. Maar ook kantorenlocaties jonger dan 50 jaar kunnen, door verandering van marktvraag niet meer voldoen aan de gestelde eisen. Dit uit zich, in de meeste gevallen, in een leegstandsperiode langer dan 3 jaar.

De eerste stap is daarom een scheiding maken van het vastgoed op basis van het Bak-bestand. Er wordt gekeken naar een aantal elementen die een indicatie geven van veroudering of tekenen van incourantheid, te weten:

1. Panden die ouder zijn dan 50 jaar;
2. Panden die langer dan 3 jaar leegstaan;

Bepalen vitaliteit van de locaties

De eerste indicatie over mate van courantheid van het aanbod is verkregen uit de analyse van het Bak-bestand. Dit geeft "slechts" inzicht in de locatietypes. Verdieping vindt plaats op iedere kantorenlocatie (circa 17 in regio Arnhem-Nijmegen), door middel van een schouw. Gekeken wordt in hoeverre de locaties voldoen aan de gestelde criteria vanuit de ruimtevragers (zie eisen in tabel 3.2). Met andere woorden, hoe vitaal zijn de locaties. Daarnaast wordt de toekomstbestendigheid (op basis van trends en ontwikkelingen) meegenomen. Hierbij gaat het om sec de locatie en niet de individuele gebouwen. Planologisch wordt tevens vastgesteld welke ontwikkelpotentie per kantorenlocatie aanwezig is. Ten slotte vindt een markttoets plaats bij het bedrijfsleven (gevestigde bedrijven, marktpartijen en makelaars) middels (telefonische) interviews. Deze stappen maken het mogelijk de locaties kwalitatief te positioneren in de markt.

Vervolgens is het mogelijk zowel kwantitatief als kwalitatief de confrontatie van vraag en aanbod volgens de ladder voor duurzame verstedelijking te laten plaatsvinden (zie volgend hoofdstuk).

5 Spelregels ladder voor duurzame verstedelijking

In november 2013 (2e versie) heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en vastgelegd als procesvereiste in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Sindsdien moet de ladder voor duurzame verstedelijking worden doorlopen om nieuwe stedelijke ontwikkelingen te motiveren. De ladder kent een aantal treden die zorg moeten dragen voor een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing van die nieuwe ontwikkelingen en daarmee ook leiden tot een goede evenwichtige regionale programmering.

De Ladder voor duurzame verstedelijking begint allereerst met een analyse van de vraag, vervolgens een analyse van het **huidige aanbod** in de tijd aan beschikbare panden (zowel kwantitatief als kwalitatief). Daarna wordt gekeken naar de **leegstand** en de **herstructureringsmogelijkheden,** beide ook onderdeel uitmakend van het (potentiële) aanbod. Vervolgens wordt in beeld gebracht welke harde en zachte plannen er zijn om het huidige aanbod aan te vullen. Het systematisch aflopen van deze onderdelen, geeft inzicht in de behoefte aan nieuwe kantorenlocaties voor de genoemde functies en de match. Inpassing in de tijd. Dit vormt de basis voor een zorgvuldige afweging op grond van een markttechnische onderbouwing die ook in bestuurlijke trajecten gevolgd moet worden. In al onze marktstudies passen we de Ladder toe, zodat het rapport ook bij de Raad van State stand houdt, indien nodig.

Op macroniveau ontstaat door de kwantitatieve en kwalitatieve confrontatie van vraag en aanbod een goed beeld van het aanbod en de behoefte aan locaties en welke locaties meer kansrijk zijn in relatie tot de vraag en welke locaties minder geschikt zijn. Dit ter verantwoording van trede 1 en trede 2 van de ladder voor duurzame verstedelijking. Ten behoeve van de ladder zal op bestemmingsplanniveau altijd nog de actualiteit moeten worden meegewogen. Door het monitoren van de uitgifte en actuele ontwikkelingen blijft per individuele situatie een goede afweging nodig om al dan niet tot ontwikkeling over te gaan van de betreffende locatie. Flexibel programmeren op basis van de actuele vraag en het aanbod zorgt voor een zorgvuldige balans tussen vraag en aanbod.

6 Financiën

Om de studie naar een herijking van het RPW goed te kunnen uitvoeren is afgesproken dat naast vraag en aanbod van locaties ook financiële parameters worden meegenomen. Het gaat hierbij specifiek om plannen voor de ontwikkeling van kantorenlocaties.

Ten behoeve van (bestuurlijke) keuzes die gemaakt gaan worden is het van belang één gestandaardiseerd kader te hebben, waaraan alle locaties voor de betrokken gemeenten, getoetst gaan worden.
Inzicht in de financiële situatie van afzonderlijke locaties kan bereikt worden middels de grondexploitaties. Elke gemeente dient conform Besluit Begroting en Verantwoording een grondexploitatie op te stellen (en deze jaarlijks te herijken). Private partijen maken een business case, veelal ook in de vorm van een grondexploitatie met kosten en opbrengsten om te beoordelen of het interessant is verder te gaan met de ontwikkeling.

De grondexploitatie is het financieel kader van de gebiedsontwikkeling met in achtneming van de ruimtelijke doelstellingen (bijvoorbeeld het aantal te bouwen vierkante meters) die in het bestemmingsplan zijn vastgelegd.

Het voorstel van Ecorys, na consultatie inde werkgroep is om alleen de resultaten van de grondexploitatie in een absoluut getal te vermelden. De overige kostenparameters mogen in een percentage van de kosten. Hiermee komen er geen gevoelige financiële parameters “op straat”. De financiële gegevens zullen niet in een rapportage beschreven worden, maar gebruikt worden om de beslispuntennotitie te kunnen onderbouwen met financiële implicaties.

Parameters	**output**
Plangebied (aantal m2 bruto plangebied)	m2
Uitgeefbaar oppervlak (aantal m2 netto uitgeefbaar)	m2
Eigendom gemeente (aandeel/ m2 bruto plangebied)	m2 en/ of %
Kostenopbouw	
• Aandeel boekwaarde (verwervingsprijs + gemaakte kosten)	%
• Aandeel civieltechnische kosten (kosten bouw- en woonrijp maken)	%
• Aandeel Plan- en advieskosten (Voorbereiding, Advies, Toezicht)	%
• Aandeel afschrijvingen (afwaarderingen op grondopbrengsten)	%
Resultaat GREX (huidig saldo op grondexploitatie, NCW per 1-1-2015)	€

Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW

MEMO

Aan:	De gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen, Provincie Gelderland		
Cc.:			
Van:	Ecorys		
Onderwerp	Herijking Regionale Programmering Werklocaties - Uitgangspunten notitie perifere detailhandel		
Datum:	6 november 2015	Onze ref.	NL2140-30847

1 Inleiding

De afgelopen jaren is een over-programmering en leegstand ontstaan bij kantoren, bedrijventerreinen en perifere detailhandelsvestigingen. Er heeft reeds een aanzienlijke herprogrammering plaatsgevonden; maar er zal voor een aantal branches nog een verdere herprogrammering nodig zijn.
Op basis van enkel een kwantitatieve benadering is in de gemeenten van regio Arnhem-Nijmegen geen zorgvuldige programmering mogelijk van het aanbod aan perifere detailhandel. Voor een duurzame economische ontwikkeling van de regio is het essentieel dat de afspraken én onderlinge spelregels worden geactualiseerd en herzien zodat de regio snel kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Hiervoor zullen scherpe keuzes nodig zijn die ervoor zorgen dat vraag naar en het aanbod van perifere detailhandelslocaties met elkaar in evenwicht zijn. Dat betekent dat alle plannen opnieuw worden bekeken om overprogrammering te voorkomen. Bekeken wordt wat gevolgen zijn van plannen voor de bestaande voorraad conform de filosofie van de ladder voor duurzame verstedelijking.
Dit geldt niet alleen voor perifere detailhandelslocaties, maar geldt ook voor bedrijventerreinen en kantoren. Door te monitoren en flexibel en dynamisch te blijven inspelen op nieuwe ontwikkelingen kan toegewerkt worden naar een beter evenwicht tussen vraag en aanbod.

Deze notitie geeft de basis voor de spelregels zoals deze in de herijking toegepast moeten worden. De definitie van werklocaties voor dit onderzoek richt zich op de volgende afbakening:

- Bedrijventerreinen
- **Perifere detailhandel** (Perifere Detailhandels Vestiging/ Grootschalige Detailhandels Vestiging)
- Kantoorlocaties

Proces
De basis van de Herijking van de Regionale Programmering Werklocaties is gelegen in een gezamenlijk gedragen vertrekpunt over de gehanteerde uitgangspunten. Het proces start daarom met een gedragen set aan spelregels (uitgangspunten). Deze notitie, opgesteld door Ecorys, vormt de uitkomst van de gezamenlijk opgestelde uitgangspunten van de werkgroep[1] ten behoeve van eenzelfde en gedragen interpretatie van het in beeld brengen van vraag en aanbod.

[1] Bestaande uit provincie Gelderland, en de gemeenten Arnhem, Nijmegen, Zevenaar, Overbetuwe en Wijchen

Wij vragen bestuurders akkoord te geven op deze uitgangspunten om op deze wijze objectief en gedegen de vraag en aanbod naar perifere detailhandelslocaties inzichtelijk te maken. Het gaat er hierbij om dat alle gemeenten langs dezelfde 'meetlat' gelegd worden. Na bestuurlijke goedkeuring van deze uitgangspunten, is de volgende stap in het proces, het kwantitatief en kwalitatief in beeld brengen van vraag en aanbod en de confrontatie hiervan inzichtelijk te maken.

Vervolgens zal Ecorys de confrontatie van vraag en aanbod verwoorden in een concept-beslispuntennotitie waarin scenario's beschreven zullen worden hoe er bestuurlijk ingegrepen kan worden om tot een evenwichtige balans op de bedrijventerreinen-, perifere detailhandel- en kantorenmarkt gekomen kan worden.

Ten slotte zijn het de bestuurders van de betrokken gemeenten die een keuze moeten maken uit de aangereikte scenario's van de beslispuntennotitie.

De huidige planning voorziet in een getrapte vaststelling:

- Medio november 2015: bestuurlijke accordering uitgangspunten (spelregels)
- Medio zomer 2016 bestuurlijke aanbieding beslispuntennotitie (confrontatie vraag-aanbod)

Deze notitie is als volgt opgebouwd:

- H2 – Samenvattend overzicht van alle uitgangspunten mbt tot perifere detailhandelslocaties
- H3 – Uitgangspunten van de vraagraming, zowel kwantitatief als kwalitatief
- H4 – Uitgangspunten van aanbodinventarisatie, zowel kwantitatief als kwalitatief
- H5 - Toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking

2 Samenvattend overzicht uitgangspunten perifere detailhandel

Hieronder zijn de uitgangspunten weergegeven voor het in beeld brengen van vraag en aanbod naar perifere detailhandelslocaties. De vastgestelde uitgangspunten zijn het resultaat van de discussies in de werkgroep. De uitgangspunten worden in de volgende hoofdstukken verder toegelicht.

2.1 Algemene uitgangspunten

- Er dient in de herijkte Regionale Programmering Werklocaties een beter evenwicht tussen vraag en aanbod plaats te vinden, waarbij over-programmering voorkomen/ beperkt moet worden.
- Bestaande afspraken die gemaakt zijn in het beleidsdocument Regionale Programma Detailhandel blijven van kracht, totdat uit nieuwe besluitvorming anders blijkt.
- In de RPW zullen kwaliteiten van formele perifere detailhandelslocaties meegenomen worden in de afweging; bestaande harde plannen kunnen ter discussie komen te staan.
- In het RPW moeten afspraken gemaakt worden over hoe omgegaan moet worden met (onbenutte) ruimte voor GDV/PDV in bestemmingsplannen.
- De nieuwe RPW dient in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, waardoor flexibiliteit in de programmering benodigd is.

2.2 Uitgangspunten vraagraming

- Schaalniveau: uitgegaan wordt van de COROP Arnhem-Nijmegen + Montferland en Mook en Middelaar.
- De berekende ruimtevraag in de Detailhandelsmonitor Stadsregio Arnhem Nijmegen (2012[2]) is gedateerd en gaat slechts tot 2020. Een actuele vraagraming met een langere horizon is nodig. Hiervoor moet een nieuw uit te zetten koopstromenonderzoek de basis vormen.
- De uitkomst van de nieuwe raming vormt de basis voor de match tussen vraag en aanbod.
- Beleidsambitie wordt niet in de raming meegenomen.[3]
- Onderscheid wordt gemaakt tussen Perifere Detailhandels Vestigingen (PDV) en Grootschalige Detailhandels Vestigingen (GDV).
- Ecorys verzorgt tevens een markttoets door kwalitatieve wensen van ondernemers mee te nemen

2.3 Uitgangspunten aanbod

- Vertrekpunt van de studie is alle detailhandel op perifere locaties zoals benoemd in het Regionaal Programma Detailhandel 2013.
- Er wordt alleen onderscheid gemaakt tussen onherroepelijke bestemmingsplannen en overige plannen.
- Aanbod van locaties heeft zowel betrekking op gemeentelijke als particuliere eigendommen
- Voor perifere detailhandelslocaties met leegstand boven het frictieniveau wordt nader gekeken naar de mate van courantheid van het aanbod. Gemeenten worden gevraagd een inschatting te geven van de omvang van de leegstand (onder, op of boven het frictieniveau). Aanbod wordt niet langer als courant beschouwd wanneer een substantieel deel van de leegstand structureel is (drie jaar of langer leeg staat). De gemeenten wordt gevraagd hiervoor een eigen inschatting te maken.
- Voor locaties met leegstaande courante panden wordt aan gemeenten gevraagd welke GDV/PDV - branches en -metrages er op basis van het bestemmingsplan mogelijk zijn.
- Bij structurele leegstand wordt kwalitatief gekeken naar de achterliggende locatiekenmerken en de wensen van de doelgroepen.
- Aan gemeenten wordt gevraagd naar locaties in de gemeente (op bedrijventerreinen en woonboulevards) waar meer dan 3.000 m2 wvo ruimte is in bestemmingsplannen voor GDV/PDV.

2.4 Toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking

- De ladder voor duurzame verstedelijking wordt gevolgd om zoveel mogelijk informatie verzameld te hebben indien er een laddertoets plaatsvindt.
- De ladder wordt toegepast op het schaalniveau van de COROP-regio Arnhem-Nijmegen + gemeente Montferland en gemeente Mook en Middelaar.

[2] De detailhandelsmonitor is gebaseerd op een koopstromenonderzoek uit 2009. Sindsdien is de markt ingrijpend veranderd en is een deel van de marktruimte inmiddels ingevuld.

[3] Gerichte acquisitie-inspanningen en beleidsmatig gestelde doelen (zoals het fictieve voorbeeld van het aantrekken van twee grote logistieke spelers) vormen geen onderdeel van de berekende ruimtevraag.

3 Uitgangspunten vraagraming perifere detailhandel

3.1 Het studiegebied

Voor de herijking wordt uitgegaan van de regio COROP[4] Arnhem-Nijmegen (dat is inclusief Druten) + gemeente Montferland en gemeente Mook en Middelaar als onderdeel van het samenwerkingsverband van de regio Arnhem-Nijmegen.

Tabel 3.1 Corop-indeling

COROP Arnhem-Nijmegen + Montferland & Mook en Middelaar	
• Arnhem	• Nijmegen
• Beuningen	• Overbetuwe
• Doesburg	• Renkum
• Druten	• Rheden
• Duiven	• Rijnwaarden
• Groesbeek	• Rozendaal
• Heumen	• Ubbergen
• Lingewaard	• Westervoort
• Millingen a/d R	• Wijchen
• Montferland	• Zevenaar
• Mook en Middelaar	

3.2 Definitie perifere detailhandel

Vertrekpunt van de studie is alle detailhandel op perifere locaties zoals benoemd in het Regionaal Programma Detailhandel. Voor definiëring van perifere detailhandel wordt aangesloten bij de eerder gehanteerde definitie in de Detailhandelsmonitor Stadsregio Arnhem Nijmegen (2012) en het Regionaal Programma Detailhandel (2013):

PDV-Perifere Detailhandels Vestigingen
Detailhandel op locaties buiten reguliere winkelcentra, bijvoorbeeld bedrijventerreinen, langs grote wegen, etc. Veelal betrekking hebben op de in het vroegere Rijksbeleid toegelaten branches/ soorten winkels, namelijk: auto's, boten, caravans, brand- en milieugevaarlijke stoffen, tuincentra, bouwmarkten, de gehele woninginrichtingsbranche (inclusief meubelen), keukens en sanitair.

GDV-Grootschalige Detailhandels Vestigingen
Winkels met een ondergrens van 1.500 m² bedrijfsvloeroppervlak, vaak gebruikt voor de perifere vestiging van winkels in andere branches dan PDV. Grootschalige detailhandel heeft oppervlakte als criterium, niet de branchering (zie ook PDV).

[4] Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoeksProgramma, regional gebied binnen Nederland

3.3 Vraagraming: kwantitatieve uitgangspunten

Uitbreidingsvraag
In mei 2012 is de Detailhandelsmonitor Stadsregio Arnhem Nijmegen uitgevoerd waarin de vraag naar detailhandel, waaronder perifere detailhandel tot 2020 in beeld is gebracht. Dit is de meest recente studie ten aanzien van de inventarisatie van vraag en aanbod. In het Regionaal Programma Detailhandel 2013 van de Stadsregio Arnhem Nijmegen is de berekende vraag uit 2012 als uitgangspunt genomen.

Voor een actueel beeld van de ruimtevraag vanuit (perifere) detailhandel is een solide basis in de vorm van een koopstromenonderzoek nodig. Het koopstromenonderzoek draagt bij aan een scherper en actueler beeld van de vraag naar perifere detailhandel en biedt tevens input voor de geplande herijking van het RPD. De eerdere geraamde metrages doen niet langer recht aan de huidige en toekomstige situatie.

De berekende marktruimte (uitgesplitst naar branches) voor perifere detailhandel vormt de basis voor de confrontatie van vraag en aanbod. Een deel van de marktruimte zal ingevuld worden door uitbreiding/schaalvergroting van bestaande winkels.

3.4 Kwalitatieve opbouw van de vraag

Voor het in beeld brengen van de kwalitatieve opbouw van de vraag kan op basis van de geraamde ruimtevraag vanuit de verschillende perifere detailhandelssegmenten worden vastgesteld in hoeverre de PDV/GDV-locaties in de regio al dan niet voldoen aan de kenmerken die consumenten belangrijk vinden aan deze types winkellocaties. In tabel 3.1 is op basis van de koopstromenonderzoeken Randstad 1999, 2004 en 2011 afgeleid welke kenmerken van deze types winkellocaties door de consument als belangrijk worden gezien: de aspecten waardering (beoordeling, als rapportcijfer van 0 tot 10) en belang (het gewicht van de kenmerken onderling, totaal = 100%) worden daarbij gescheiden. Andere kenmerken kunnen van belang zijn bij de beoordeling van deze type winkellocaties door de overheid, door de diverse detailhandelsbranches en door beleggers in PDV- en GDV-vastgoed. Opgemerkt dient te worden dat het planologisch-juridische verschil tussen PDV en GDV door de consumenten niet wordt geregistreerd.

Tabel 3.1 Waardering en belang kenmerken PDV/GDV-locaties door de Nederlandse consument

	Belang
Compleetheid winkelaanbod (toegelaten branches)	++++
Consumentenbereik	+++
Nabijheid woongebieden	++
Compleetheid aanbod artikelen	+++
Aanwezigheid IKEA	+
Prijsniveau winkelaanbod	+
Aanbod daghoreca	+++
Sfeer en uitstraling winkellocatie (ensemble, generatie)	++
Aantal parkeerplaatsen	+
Bereikbaarheid per auto (85% bezoekers)	++
Bereikbaarheid per openbaar vervoer (7 %)	+

(Bronnen: regionaal koopstromenonderzoek Randstad 1999, 2004 en 2011; bewerking Ecorys 2015)

Bij de inventarisatie van het aanbod wordt gekeken in hoeverre het aanbod in de regio Arnhem-Nijmegen al dan niet beantwoordt aan de kenmerken van PDV- en GDV-locaties die de consument belangrijk vindt. Ecorys zal zich in eerste instantie baseren op de kwalitatieve beoordeling van locaties, zoals deze wordt opgevraagd bij de gemeenten. Ter aanvulling en controle hierop zal een markttoets worden verricht bij een aantal bedrijven die zich binnen de regio hebben gevestigd, door middel van een telefonisch interview.

4 Uitgangspunten inventarisatie van het aanbod

De inventarisatie van het aanbod aan perifere detailhandelslocaties wordt gedaan door zowel te kijken naar de omvang (kwantitatief) van het aanbod als de kwaliteit van het aanbod.

4.1 Kwantitatieve inventarisatie van het aanbod

1. Onherroepelijk aanbod en overig aanbod

De rapportage van Detailhandelsmonitor Stadsregio Arnhem Nijmegen (2015) en het achterliggende tabellenboek Detailhandelsmonitor Stadsregio Arnhem Nijmegen (2015) dienen als basis voor de aanbodinventarisatie. Dit geldt tevens voor de locatieanalyse benoemd in het Regionaal Programma Detailhandel 2013.
Het uitgangspunt bij bedrijventerreinen en kantoren dat onderscheid gemaakt wordt tussen onherroepelijke plannen en overige plannen (van plannen in procedure tot plannen op de “tekentafel”) geldt eveneens voor perifere detailhandelslocaties. Alle gemeenten worden door Ecorys gevraagd naar de plannen voor perifere detailhandelslocaties (ook als deze nog in de idee-fase verkeren). Het aanbod van locaties heeft zowel betrekking op gemeentelijke als particuliere eigendommen.

Vanuit de inventarisatie van het aanbod aan bedrijventerreinen wordt nadrukkelijk aan de gemeenten gevraagd of perifere detailhandel (PDV en GDV) volgens het bestemmingsplan is toegestaan (met bijbehorende omvang), zodat ook deze locaties mee worden genomen in de analyse van vraag en aanbod naar perifere detailhandelslocaties.

2. Leegstand

De leegstand betreft de bestaande gebouwen op perifere detailhandelslocaties die leeg staan. Inzicht in de leegstand is relevant voor het inzichtelijk krijgen van het beschikbare aanbod op bestaande PDV/ GDV locaties en de kwaliteit hiervan voor het accommoderen van (een deel van de) marktvraag. Een frictieleegstand van circa 5% voor perifere detailhandel wordt als gezond beschouwd. Locaties met een leegstand op of onder frictieniveau worden daarom niet verder meegenomen in deze analyse.

Indien gemeenten aangeven dat er sprake is van substantiële leegstand op de perifere detailhandelslocaties van meer dan het frictieniveau wordt aan hen gevraagd naar de courantheid van het terrein. Wanneer er courant vastgoed op het terrein staat kan dit terrein een deel van de marktvraag accommoderen. Dit zal dan kwalitatief worden meegenomen in de match tussen vraag en aanbod (zie tabel 3.1 vestigingsplaatsfactoren).

Wanneer er sprake is van incourant vastgoed, wordt gekeken in hoeverre de locatie nog voldoet aan de eisen die de beoogde doelgroepen stellen voor een vestigingslocatie en wat dit betekent voor de kansrijkheid van de locatie. We spreken over incourant vastgoed als gebouwen langer dan 3 jaar leeg staan. Als er aantoonbare (omgevings)factoren zijn die een verklaring geven van de leegstand zullen deze meegenomen worden. In de analyse zal dit enkel benoemd worden voor een locatie als geheel. De afweging over eventuele verdere consequenties (bijv. herstructurering, transformatie) zal echter een bestuurlijke afweging zijn en wordt niet meegenomen in de analyse. De beoordeling van incourantheid wordt in eerste instantie aan gemeenten overgelaten. Ecorys controleert deze gegevens door ook zelf met lokale makelaars te spreken om een beeld van de terreinen te krijgen.

4.2 Kwalitatieve inventarisatie van het aanbod

Ongeveer 40 jaar geleden zijn de eerste perifeer gelegen winkelgebieden in Nederland ontstaan. Terugkijkend over deze 40 jaar kunnen vijf verschillende generaties van perifere detailhandelsconcentraties worden onderscheiden. De bespreking van deze generaties maakt het mogelijk om op hoofdlijn een typering van locaties mee te geven die een nadere duiding ten behoeve van de match van vraag en aanbod mogelijk maken.

De grote lijn van de volgende opvolging van generaties perifere detailhandelsconcentraties is dat men geleidelijk sterker ging investeren in hoogwaardige architectuur en landscaping en dat de (toegelaten) branchering de neiging vertoont van verbreding, hetgeen als tegenreactie de tendens naar thematisering oproept. Het constateren van verschillen tussen de diverse generaties moet niet gezien worden als een uitspraak over de kwaliteit van de perifere detailhandelslocaties onderling. Gaandeweg de generaties werd de schaal van de perifere locaties (in termen van m2 detailhandel) groter, om vanaf generatie 4 weer te verkleinen. Het gaat in principe steeds om een logische volgende stap, om voortschrijdend inzicht. Onderstaand overzicht geeft een globaal beeld van de verschillende verschijningsvormen van perifere detailhandelsconcentraties in Nederland.

Generatie 1 perifere detailhandelslocaties
- Oorsprong: winkels op een bestaand bedrijventerrein (sinds ongeveer 1970)
- Type retailers: wonen en doe-het-zelf-zaken
- Locatie: bedrijventerreinen aan de rand van het stedelijk woongebied
- Schaal: circa 10.000-20.000 m2
- Profiel: discount, ongestructureerd, spontane verdichting, de laatste 5 jaren toenemende leegstand vanwege teruglopende bezoekersaantallen

Generatie 2 perifere detailhandelslocaties
- Oorsprong: geplande ontwikkeling van oorspronkelijk ongeveer 20.000 m2 met gedeelde parkeervoorzieningen op maaiveld (sinds ongeveer 1985)
- Type retailers: voornamelijk wonen, keukens, sanitair en doe-het-zelf-zaken
- Schaal: 20.000-40.000 m2
- Locatie: buiten het centrum, in toenemende mate in combinatie met een IKEA vestiging
- Profiel: monofunctioneel met gemiddelde of high-end winkels, teruglopende bezoekersaantallen

Generatie 3.1 perifere detailhandelslocaties, zeer beperkt gecombineerd met beperkt/ondergeschikt grootschalige detailhandelvestigingen (GDV)
- Oorsprong: geplande multifunctionele ontwikkeling (sinds ongeveer 1995)
- Type retailers: wonen, doe-het-zelf, babybenodigdheden, keukens, sanitair, tuincentra, behang/verf, food, dierbenodigdheden, sport en spel, elektronica.
- Locatie: op zich zelf staand winkelgebied buiten de binnenstad
- Schaal: 30.000-100.000 m2
- Profiel: “alles voor in en rond het huis”

Generatie 3.2 grootschalige detailhandelvestigingen (GDV-locaties)
- Oorsprong: 13 locaties aangewezen door de overheid (sinds ongeveer 1995)
- Type retailers: alle branches met een minimum oppervlak van 1.000 m2 of 1.500 m2 per winkel (branchespecifieke warenhuizen), gemeenten plegen een nauwe branchering op te leggen.

- Locatie: buiten het centrum en meestal gesitueerd naast een andere winkellocatie zoals een wijkwinkelcentrum of een generatie 4 PDV- locatie
- Schaal: 15.000-40.000 m2
- Profiel: ‘harde’ (mannen) en ‘zachte’ (vrouwen) categorieën samen, met sport en spel zodat de gehele familie bediend wordt

Generatie 4 perifere detailhandelslocatie

- Oorsprong: gepland gerealiseerde “conceptmatige” detailhandel (woonboulevard/meubelplein) met betaald parkeren in een garage of op een parkeerdek; centraal in het project is een overdekt verblijfsgebied (sinds ongeveer 1990)
- Type retailers: alle branches die gerelateerd zijn aan wonen met ondersteunende horeca, middelgrote schaal
- Schaal: 40.000-60.000 m2
- Locatie: buiten het centrum, vaak in combinatie met GDV
- Profiel: midden tot high-end segment maar monofunctioneel

Generatie 5 perifere detailhandelslocatie gecombineerd met GDV en supermarkt

- Oorsprong: gepland gerealiseerd project met coherente architectuur waarbij de winkels zijn gegroepeerd rond parkeerfaciliteiten, de parkeerfaciliteiten zijn het openbare gebied (sinds ongeveer 2005)
- Type retailers: beperkt aantal grootschalige retailers (10-15), alle branches toegestaan, waaronder regelmatig megasupermarkt, terughoudendheid t.a.v. mode-detailhandel
- Schaal: 12.500-40.000 m2
- Locatie: buiten de binnenstad langs een primaire stedelijke invalsroute
- Profiel: verzameling van branchespecifieke warenhuizen, combinatie met leisure

Nieuwe vorm - Factory Outlet Centrum: mix van perifere detailhandel en beleving

Het Factory Outlet Centrum is een bijzonder type winkelconcentratie. Het gaat primair om een dagtoeristische bestemming waarbij de bezoeker merkkleding tegen gereduceerde prijzen koopt. Er is sprake van een verdichtingsproces van initiatieven waarbij de onderlinge concurrentie tussen de FOC’s steeds relevanter wordt, naast de mate van omzetverdringing van en het risico van leegstand in de detailhandel in verwante branches in de omtrek.

In welke mate deze typering van het aanbod aansluit bij het aanbod aan perifere detailhandelslocaties zal worden gevraagd aan de gemeenten. Dit inzicht gecombineerd met de ligging en het inzicht in de leegstand en courantheid van het aanbod biedt handvatten voor een kwalitatieve match tussen de gewenste vestigingsplaatsfactoren door potentiële ruimtevragers en het huidige en geplande aanbod.

5 Ladder voor duurzame verstedelijking

In november 2013 (2e versie) heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de ‘ladder voor duurzame verstedelijking’ opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en vastgelegd als procesvereiste in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Sindsdien moet de ladder voor duurzame verstedelijking worden doorlopen om nieuwe stedelijke ontwikkelingen te motiveren. De ladder kent een aantal treden die zorg moeten dragen voor een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing van die nieuwe ontwikkelingen en daarmee ook leiden tot een goede evenwichtige regionale programmering.

De Ladder voor duurzame verstedelijking begint allereerst met een analyse van de vraag, vervolgens een analyse van het **huidige aanbod** in de tijd aan beschikbare kavels (zowel kwantitatief als kwalitatief). Daarna wordt gekeken naar de **leegstand** en de **herstructureringsmogelijkheden,** beide ook onderdeel uitmakend van het (potentiële) aanbod. Vervolgens wordt in beeld gebracht welke harde en zachte plannen er zijn om het huidige aanbod aan te vullen. Het systematisch aflopen van deze onderdelen, geeft inzicht in de behoefte aan nieuw terrein voor de genoemde functies en de match. Inpassing in de tijd. Dit vormt de basis voor een zorgvuldige afweging op grond van een markttechnische onderbouwing die ook in bestuurlijke trajecten gevolgd moet worden. In al onze marktstudies passen we de Ladder toe, zodat het rapport ook bij de Raad van State stand houdt, indien nodig.

Op macroniveau ontstaat door de kwantitatieve en kwalitatieve confrontatie van vraag en aanbod een goed beeld van het aanbod en de behoefte aan locaties en welke locaties meer kansrijk zijn in relatie tot de vraag en welke locaties minder geschikt zijn. Dit ter verantwoording van trede 1 en trede 2 van de ladder voor duurzame verstedelijking. Ten behoeve van de ladder zal op bestemmingsplanniveau altijd nog de actualiteit moeten worden meegewogen. Door het monitoren van de uitgifte en actuele ontwikkelingen blijft per individuele situatie een goede afweging nodig om al dan niet tot ontwikkeling over te gaan van de betreffende locatie. Flexibel programmeren op basis van de actuele vraag en het aanbod zorgt voor een zorgvuldige balans tussen vraag en aanbod.

6 Financiën

Om de studie naar een herijking van het RPW goed te kunnen uitvoeren is afgesproken dat naast vraag en aanbod van locaties ook financiële parameters worden meegenomen. Het gaat hierbij specifiek om plannen voor de ontwikkeling van perifere detailhandel.

Ten behoeve van (bestuurlijke) keuzes die gemaakt gaan worden is het van belang één gestandaardiseerd kader te hebben, waaraan alle locaties voor de betrokken gemeenten, getoetst gaan worden.
Inzicht in de financiële situatie van afzonderlijke locaties kan bereikt worden middels de grondexploitaties. Elke gemeente dient conform Besluit Begroting en Verantwoording een grondexploitatie op te stellen (en deze jaarlijks te herijken). Private partijen maken een business case, veelal ook in de vorm van een grondexploitatie met kosten en opbrengsten om te beoordelen of het interessant is verder te gaan met de ontwikkeling.

De grondexploitatie is het financieel kader van de gebiedsontwikkeling met in achtneming van de ruimtelijke doelstellingen (bijvoorbeeld het aantal te bouwen vierkante meters) die in het bestemmingsplan zijn vastgelegd.

Het voorstel van Ecorys, na consultatie in de werkgroep is om alleen de resultaten van de grondexploitatie in een absoluut getal te vermelden. De overige kostenparameters mogen in een percentage van de kosten. Hiermee komen er geen gevoelige financiële parameters “op straat”. De financiële gegevens zullen niet in een rapportage beschreven worden, maar gebruikt worden om de beslispuntennotitie te kunnen onderbouwen met financiële implicaties.

Parameters	output
Plangebied (aantal m2 bruto plangebied)	m2
Uitgeefbaar terrein (aantal m2 netto uitgeefbaar)	m2
Eigendom gemeente (aandeel/ m2 bruto plangebied)	m2 en/ of %
Kostenopbouw	
• Aandeel boekwaarde (verwervingsprijs + gemaakte kosten)	%
• Aandeel civieltechnische kosten (kosten bouw- en woonrijp maken)	%
• Aandeel Plan- en advieskosten (Voorbereiding, Advies, Toezicht)	%
• Aandeel afschrijvingen (afwaarderingen op grondopbrengsten)	%
Resultaat GREX (huidig saldo op grondexploitatie, NCW per 1-1-2015)	€

Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW

MEMO

Aan:	De gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen, Provincie Gelderland		
Cc.:			
Van:	Ecorys		
Onderwerp	Herijking Regionale Programmering Werklocaties - Uitgangspunten notitie Bedrijventerreinen		
Datum:	30 november 2015	Onze ref.	NL2140-30847

1 Inleiding

De afgelopen jaren is een over-programmering en leegstand ontstaan bij kantoren, bedrijventerreinen en perifere detailhandelsvestigingen. Er heeft reeds een aanzienlijke herprogrammering plaatsgevonden; maar er zal nog een verdere herprogrammering plaatsvinden.
Op dit moment is er met name over de programmering van bedrijventerreinen, via het vigerende Regionaal Programma Bedrijventerreinen (RPB), veel discussie. Op basis van enkel een kwantitatieve benadering is in de Stadsregio Arnhem-Nijmegen sprake van een overaanbod van bedrijventerreinen. Dit overaanbod zit voor een belangrijk deel in harde plancapaciteit (onherroepelijke bestemmingsplannen).Het overaanbod heeft o.a. tot gevolg dat niet flexibel kan worden ingespeeld op de vragen uit de markt. Voor een duurzame economische ontwikkeling van de regio is het essentieel dat de afspraken én onderlinge spelregels worden geactualiseerd en herzien zodat de regio snel kan inspelen op nieuwe ontwikkelingen. Hiervoor zullen scherpe keuzes nodig zijn die het overaanbod aan bedrijfsterreinen naar beneden zullen bijstellen. Dat betekent dat alle plannen opnieuw worden bekeken om overprogrammering te voorkomen. Dit geldt niet alleen voor bedrijventerreinen, maar ook voor kantoren en perifere detailhandel. Door te monitoren en flexibel en dynamisch te blijven inspelen op nieuwe ontwikkelingen kan toegewerkt worden naar een beter evenwicht tussen vraag en aanbod.

Deze notitie geeft de basis voor de spelregels zoals deze in de herijking toegepast moeten worden. De definitie van werklocaties voor dit onderzoek richt zich op de volgende afbakening:

- **Bedrijventerreinen**
- Perifere detailhandel (Perifere Detailhandels Vestiging/ Grootschalige Detailhandels Vestiging)
- Kantoorlocaties

Proces
De basis van de Herijking van de Regionale Programmering Werklocaties is gelegen in een gezamenlijk gedragen vertrekpunt over de gehanteerde uitgangspunten. Het proces start daarom met een gedragen set aan spelregels (uitgangspunten). Deze notitie, opgesteld door Ecorys, vormt de uitkomst van de gezamenlijk opgestelde uitgangspunten van de werkgroep[1] ten behoeve van eenzelfde en gedragen interpretatie van het in beeld brengen van vraag en aanbod.

Wij vragen bestuurders akkoord te geven op deze uitgangspunten om op deze wijze objectief en gedegen de vraag en aanbod naar bedrijventerreinen inzichtelijk te maken. Het gaat er hierbij om dat alle gemeenten langs dezelfde 'meetlat' gelegd worden. Na bestuurlijke goedkeuring van deze uitgangspunten, is de volgende stap in het proces, het kwantitatief en kwalitatief in beeld brengen van vraag en aanbod en de confrontatie hiervan inzichtelijk te maken.

[1] Bestaande uit provincie Gelderland, en de gemeenten Arnhem, Nijmegen, Zevenaar, Overbetuwe en Wijchen

Vervolgens zal Ecorys de confrontatie van vraag en aanbod verwoorden in een concept-beslispuntennotitie waarin scenario's beschreven zullen worden hoe er bestuurlijk ingegrepen kan worden om tot een evenwichtige balans op de bedrijventerreinen-, detailhandel- en kantorenmarkt gekomen kan worden.

Ten slotte zijn het de bestuurders van de betrokken gemeenten die een keuze moeten maken uit de aangereikte scenario's van de beslispuntennotitie.

De huidige planning voorziet in een getrapte vaststelling:

- Medio november 2015: bestuurlijke accordering uitgangspunten (spelregels)
- Medio maart 2016 bestuurlijke aanbieding beslispuntennotitie (confrontatie vraag-aanbod)

Deze notitie is als volgt opgebouwd:

- H2 – Samenvattend overzicht van alle uitgangspunten mbt tot bedrijventerreinen
- H3 – Uitgangspunten van de vraagraming, zowel kwantitatief als kwalitatief
- H4 – Uitgangspunten van aanbodinventarisatie, zowel kwantitatief als kwalitatief
- H5 - Toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking

2 Samenvattend overzicht uitgangspunten bedrijventerreinen

Hieronder zijn de uitgangspunten weergegeven voor het in beeld brengen van vraag en aanbod naar bedrijventerreinen. De vastgestelde uitgangspunten zijn het resultaat van de discussies in de werkgroep. De uitgangspunten worden in de volgende hoofdstukken verder toegelicht.

2.1 Algemene uitgangspunten

- Er dient in de herijkte Regionale Programmering Werklocaties een beter evenwicht tussen vraag en aanbod plaats te vinden, waarbij over-programmering voorkomen/ beperkt moet worden.
- In de RPW zullen kwaliteiten van bedrijventerreinen meegenomen worden in de afweging; bestaande harde plannen kunnen ter discussie komen te staan.
- De nieuwe RPW dient in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, waardoor flexibiliteit in de programmering benodigd is.

2.2 Uitgangspunten vraagraming

- Schaalniveau: uitgegaan wordt van de COROP Arnhem-Nijmegen + Montferland en Mook en Middelaar.
- Het TM-scenario wordt als uitgangspunt genomen voor de ramingen voor de autonome uitbreidingsvraag.
- Voor de herijking hanteren we als periode 2015- 2025.
- Beleidsambitie wordt niet in de raming meegenomen.
- Voor vier typen ruimtevragers is kwalitatief door Ecorys bepaald wat de belangrijkste vestigingsplaatsfactoren zijn, te weten: industrie & bouw, handel & consumentendiensten, transport, logistiek & groothandel en dienstverlening.
- Ecorys verzorgt tevens een markttoets door kwalitatieve wensen van ondernemers mee te nemen

2.3 Uitgangspunten aanbod

- De Gelderse IBIS gegevens (en aanpak) en voor Mook en Middelaar gegevens van de Provincie Limburg vormen de basis van de kwantitatieve duiding van het aanbod. De Gelderse gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor juiste invoering gegevens in IBIS.
- Er wordt alleen onderscheid gemaakt tussen onherroepelijke bestemmingsplannen en overige plannen.
- Aanbod van terreinen heeft zowel betrekking op gemeentelijke als particuliere eigendommen
- Nieuw aanbod door herstructurering wordt per plan bekeken en alleen voor plannen tot 2020.
- Voor bedrijventerreinen met leegstand boven het frictieniveau wordt nader gekeken naar de mate van courantheid van het aanbod. Gemeenten worden gevraagd een inschatting te geven van de omvang van de leegstand (onder, op of boven het frictieniveau).Aanbod wordt niet langer als courant beschouwd wanneer een substantieel deel van de leegstand structureel is (drie jaar of langer leeg staat). De gemeenten wordt gevraagd hiervoor een inschatting te maken.
- Voor terreinen met leegstaande courante panden wordt aan gemeenten gevraagd welke doelgroepen er op basis van het bestemmingsplan mogelijk zijn.
- Bij structurele leegstand wordt kwalitatief gekeken naar de achterliggende terreinkenmerken en de wensen van de doelgroepen.

2.4 Toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking

- Voor lokaal-regionale terreinen is COROP het marktgebied.
- Alleen bij bovenregionaal georiënteerde bedrijventerreinen wordt verder gekeken dan de grenzen van COROP, om een realistisch beeld te krijgen van de concurrentie in omliggende gemeenten.
- Het onderzoek richt zich primair op Nederland, mochten er directe aanleidingen zijn dat locaties concurreren met Duitse terreinen, dan zal daar aandacht aan geschonken worden.

3 Uitgangspunten vraagraming bedrijventerreinen

3.1 Het studiegebied

Voor de herijking wordt uitgegaan van de regio COROP[2] Arnhem-Nijmegen (dat is inclusief Druten) + gemeente Montferland en gemeente Mook en Middelaar als onderdeel van het samenwerkingsverband van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen. De provinciale vraagramingen worden aangepast naar dit schaalniveau.

Tabel 3.1 Corop-indeling

COROP Arnhem-Nijmegen + Montferland & Mook en Middelaar	
• Arnhem	• Nijmegen
• Beuningen	• Overbetuwe
• Doesburg	• Renkum
• Druten	• Rheden
• Duiven	• Rijnwaarden
• Groesbeek	• Rozendaal
• Heumen	• Ubbergen
• Lingewaard	• Westervoort
• Millingen a/d R	• Wijchen
• Montferland	• Zevenaar
• Mook en Middelaar	

3.2 Transatlantic Market-scenario als benchmark

Voor het voorspellen van de economie worden vier scenario's gehanteerd die door het PBL zijn opgesteld[3]. In het Convenant Bedrijventerreinen 2010-2020 zijn het Rijk, de Provincies en de gemeenten (VNG) overeengekomen dat zij bij de planning van bedrijventerreinen het scenario *Transatlantic Market (TM)* als referentie nemen voor het in beeld brengen van de vraag naar bedrijventerreinen. In de Gelderse Structuurvisie Bedrijventerreinen wordt dan ook het TM-scenario als vertrekpunt genomen voor de planologische reservering van de ruimte voor bedrijventerreinen[4]. In overleg met de ambtelijke stuurgroep is besloten aan vast te houden aan het TM-scenario als referentie voor het in beeld brengen van de vraag naar bedrijventerrein tot 2025.

De werkelijke uitgifte van bedrijventerrein over de afgelopen jaren zit op het gemiddelde van de geprognosticeerde uitgifte binnen het TM-scenario. In tijden van economische hoogconjunctuur lag de werkelijke uitgifte hoger dan geprognosticeerd en ten tijde van laagconjunctuur lager. Het langjarige gemiddelde binnen het TM-scenario is hiermee nog steeds valide.

---

2 Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoeksProgramma, regional gebied binnen Nederland

3 PBL (2004) Nederland: Welvaart en leefomgeving. Een scenariostudie voor Nederland in 2040 (WLO).

4 Onderzoeksmemorandum Vraag /aanbodconfrontatie bedrijventerreinen ten behoeve van de Bedrijventerreinen Agenda 2020 & de Voortgang van de Regionale Programma's Bedrijventerreinen, april 2013.

3.3 Vraagraming: kwantitatieve uitgangspunten

De toekomstige vraag naar bedrijventerreinen in Gelderland is geraamd door de Provincie Gelderland door verschillende componenten bij elkaar op te tellen. Deze componenten zijn de autonome uitbreidingsvraag, de vervangingsvraag en de beleidsopgaven c.q. ambitie[5].

De **autonome uitbreidingsvraag** is de grootste component in de ruimtevraag. De autonome uitbreidingsvraag is de ruimtevraag die ontstaat doordat (1) bedrijven op het bedrijventerrein expanderen en uit hun jasje groeien, (2) de trek van solitair gevestigde bedrijven naar een bedrijventerrein, (3) opvang van intergemeentelijke bedrijfsmigratie, (4) veranderingen in het ruimtegebruik per arbeidsplaats.

De omvang van de toekomstige **vervangingsvraag** laat zich niet – zoals de uitbreidingsvraag – modelmatig ramen, maar hangt af van de plannen die bestaan en de mate waarin het bestaande aanbod economische verouderd is. We hanteren de volgende onderbouwing bij de vervangingsvraag:

- De vraag naar nieuw terrein voor bedrijven waarvan de terreinen worden getransformeerd naar niet bedrijfsmatige bestemmingen zoals woningbouw.

Voor deze studie wordt uitgegaan van de opgegeven vervangingsvraag door de betreffende gemeenten. Hierbij geldt dat plannen die opgegeven worden realistisch moeten zijn, wat inhoudt dat de plannen binnen 5 jaar gaan spelen en dat er financiële onderbouwingen aan ten grondslag liggen.

Naast de twee vraagcomponenten uitbreiding en vervanging, zijn ook de **beleidsambities** van de overheid een bepalende factor in de provinciale ramingen. Het gaat hierbij om ruimtebesparende maatregelen als herstructurering, maar ook over concepten die meer ruimte kosten zoals – op provinciaal niveau - foodvalley. In de (autonome) ramingen van de Provincie zijn reeds vraagverhogende beleidsambities opgenomen, zoals Food, logistiek en agro-business. Ruimtebesparende maatregelen op gemeentelijk- en regionaalniveau zijn nog nauwelijks geïmplementeerd en niet meegenomen in de vraagramingen van de Provincie[6]. In overleg met de ambtelijke stuurgroep is besloten om geen additionele beleidsambities mee te nemen in de vraagraming.

3.4 Kwalitatieve opbouw van de vraag

Voor de kwantitatieve geraamde ruimtevraag vanuit de verschillende kan worden vastgesteld wat hun vestigingsplaatseisen zijn. In de ruimtevraag maken we onderscheid naar: industrie en bouw, handel en consumentendiensten, transport, logistiek en groothandel en dienstverlening. Er is gekozen voor deze vier hoofdgroeperingen omdat de vestigingseisen van deze clusters van elkaar verschillen en aangezien deze groepen de belangrijkste ruimtevragers zijn op bedrijventerreinen. Voor inzicht in de onderliggende sectoren verwijzen we naar bijlage 1. De clusters hebben verschillende eisen op het gebied van de vestigingslocatie.

In onderstaande tabel is op basis van literatuur en ervaringen van Ecorys gebaseerd op eerdere studies een inschatting gemaakt van de belangrijkste vestigingsplaatsfactoren voor iedere sector. In deze vestigingsplaatsfactoren zijn ook de trends in de sectoren (bv. e-shoring, smart industry, ICT,

[5] Onderzoeksmemorandum Vraag /aanbodconfrontatie bedrijventerreinen ten behoeve van de Bedrijventerreinen Agenda 2020 & de Voortgang van de Regionale Programma's Bedrijventerreinen, april 2013.

[6] Onderzoeksmemorandum Vraag /aanbodconfrontatie bedrijventerreinen ten behoeve van de Bedrijventerreinen Agenda 2020 & de Voortgang van de Regionale Programma's Bedrijventerreinen, april 2013.

schaalvergroting, etc.) integraal meegenomen. Deze methode is al veelvuldig toegepast, o.a. in eerdere studies voor bijvoorbeeld de Provincie Noord-Holland, de Provincie Zuid-Holland en Netwerkstad Twente. Bij de inventarisatie van het aanbod wordt gekeken in hoeverre het aanbod voldoet aan de gevraagde kwaliteiten vanuit de clusters.

Tabel 3.2 Vestigingsplaatsfactoren

	Industrie en bouw	Handel / Consumenten-diensten	Transport, Logistiek en groothandel	Dienstverlening
Prijs	+++	+++	++++	++
Nabijheid haven	++	+	++	+
Bereikbaarheid auto	+++++	++++	+++++	++++
Bereikbaarheid OV (afstand tot station + wel/geen bushalte op loopafstand)	+++	++++	+++	+++++
Stedenbouwkundige uitstraling	+++	++++	+++	+++++
Kwaliteit fysieke omgeving	+++	+++++	+++	++++
Zichtlocaties	++	++++	++	+++
Nabijheid stedelijke voorzieningen	+++	++++	+++	+++
Nabijheid universiteit	+++	++++	+++	++++
Nabijheid woningen	+++	++++	+++	++++
Schaalgrootte kavels	+++	++	++++	++
Aanwezigheid zelfde type bedrijvigheid	++++	+++	++++	+++
Max. mil.cat.	++++	++	++++	++

Naast reguliere bedrijventerreinen zullen tevens de watergebonden bedrijvigheid worden meegenomen. Dit onderzoek loopt momenteel parallel aan deze studie. De uitkomsten hiervan zullen integraal meegenomen worden voor de terreinen die betrekking hebben op de stadsregio.

Daarnaast is er een categorisering te maken tussen lokaal, regionaal en bovenregionaal georiënteerde bedrijven. Deze schaal van oriëntatie heeft invloed op de vestigingseisen. Lokaal georiënteerde bedrijven hechten bijvoorbeeld meer waarde aan lokale samenwerkingspartners, lokale markt en lokaal personeel dan regionaal of bovenregionaal georiënteerde bedrijven. Dit onderscheid wordt bij het in beeld brengen van vraag en aanbod meegenomen.
Ecorys zal zich in eerste instantie baseren op de informatie, zoals deze aangeleverd wordt door de gemeenten. Ter aanvulling en controle hierop zal een markttoets worden verricht bij een aantal bedrijven die zich binnen de stadsregio hebben gevestigd.

4 Uitgangspunten inventarisatie van het aanbod

De inventarisatie van het aanbod aan bedrijventerreinen wordt gedaan door zowel te kijken naar de omvang (kwantitatief) van het aanbod als de kwaliteit van het aanbod.

4.1 Kwantitatieve inventarisatie van het aanbod

Voor de inventarisatie van het aanbod maken we het volgende onderscheid:

1. Onherroepelijk aanbod en overig aanbod

In de vorige RPB, is het onderscheid gemaakt in uitgeefbare bedrijventerreinen en de bedrijventerreinen met de status van doorgaan (nog geen definitief bestemmingsplan en het plan moet ook nog worden getoetst op het SER ladder protocol van de stadsregio). De bedrijventerreinen met de status van on-hold werden niet als aanbod beschouwd.

Anders dan in het vorige RPB is in overleg met de ambtelijke stuurgroep bepaald dat in de herijking alleen nog het onderscheid wordt gemaakt tussen onherroepelijke plannen en overige plannen (van plannen in procedure tot plannen op de “tekentafel”). Alle gemeenten worden door Ecorys gevraagd naar de plannen voor bedrijventerreinen (ook als deze nog in de idee-fase verkeren). Het aanbod van terreinen heeft zowel betrekking op gemeentelijke als particuliere eigendommen.

2. Leegstand

De leegstand betreft de bestaande gebouwen op bedrijventerreinen die leeg staan. Inzicht in de leegstand is relevant voor het inzichtelijk krijgen van het beschikbare aanbod op bestaande terreinen en de kwaliteit hiervan voor het accommoderen van (een deel van de) marktvraag. Een frictieleegstand van circa 4 tot 5% op de vastgoedmarkt wordt als gezond beschouwd. Terreinen met een leegstand op of onder frictieniveau worden daarom niet verder meegenomen in deze analyse.

Indien gemeenten aangeven dat er sprake is van substantiële leegstand van meer dan het frictieniveau wordt aan hen gevraagd naar de courantheid van het terrein. Wanneer er courant vastgoed op het terrein staat kan dit terrein een deel van de marktvraag accommoderen. Daarom wordt ook gevraagd naar de doelgroep van het terrein op basis van het bestemmingsplan. Dit zal dan kwalitatief worden meegenomen in de match tussen vraag en aanbod (zie tabel 3.1 vestigingsplaatsfactoren).

Wanneer er sprake is van incourant vastgoed, wordt gekeken in hoeverre het terrein nog voldoet aan de eisen die de beoogde doelgroepen stellen voor een vestigingslocatie en wat dit betekent voor de kansrijkheid van het terrein. We spreken over incourant vastgoed als gebouwen langer dan 3 jaar leeg staan. In de analyse zal dit enkel benoemd worden voor een terrein. De afweging over eventuele verdere consequenties (bijv. herstructurering, transformatie) zal echter een bestuurlijke afweging zijn en wordt niet meegenomen in de analyse. De beoordeling van incourantheid wordt in eerste instantie aan gemeenten overgelaten. Ecorys controleert deze gegevens door ook zelf met lokale makelaars te spreken om een beeld van de terreinen te krijgen.

3. IBIS

De stadsregio heeft in de vorige RPB besloten de cijfers en de aanpak van het Gelderse IBIS te volgen. In het schrijven van de Stadsregio d.d. 4 december 2014 “vaststelling RPB 2013”, is bevestigd dat in de

herijking RPB 2015 de IBIS gegevens als basis zullen dienen en daarmee de verschillen van de RPB 2013 verwerkt zullen worden. Alle betrokken gemeenten zorgen ervoor dat hun gegevens actueel zijn ingevoerd in het Gelderse IBIS model. Voor Mook en Middelaar worden gegevens van de Provincie Limburg gehanteerd.
Dit betekent dat wanneer zij opgenomen zouden kunnen worden in IBIS zij meegenomen worden in de analyse. De gemeenten zorgen zelf voor opname in IBIS of in overleg geeft Ecorys de aanvulling aan de Provincie door.

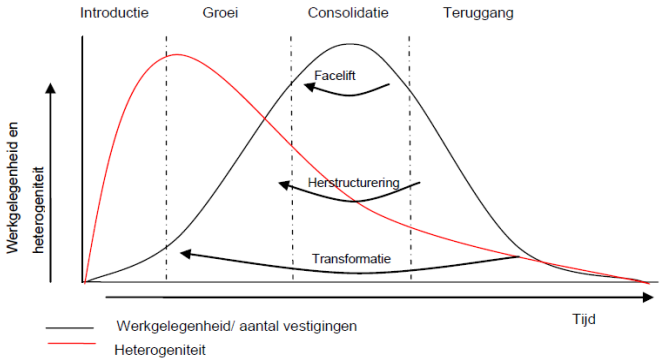
4. Nieuw aanbod door herstructurering

In de ambtelijke stuurgroep is besloten dat het aantal hectaren nieuw aanbod door herstructurering wordt bepaald door per plan te bekijken, in overleg met de betreffende gemeente, wat realistisch is om mee te nemen. Alleen plannen die concreet zijn, waarvan financiële onderbouwingen beschikbaar zijn en die tot ontwikkeling komen in de periode tot 2020 worden meegenomen. Het betreft vooral terreinen met grootschalige herontwikkelingsmogelijkheden, het nieuwe aanbod door herstructurering wordt meegenomen in het aanbod.

4.2 Kwalitatieve inventarisatie van het aanbod

Net als producten kennen bedrijventerreinen een levenscyclus. Deze cyclus is schematisch weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 4.1 Levenscyclus van bedrijventerreinen

In de introductiefase is het bedrijventerrein nog helemaal nieuw en worden er kavels uitgegeven. Er vestigen zich (op de meeste terreinen) bedrijven met veel uiteenlopende specialiteiten. Bedrijventerreinen kennen hierdoor een introductie met een sterke toename van de heterogeniteit van bedrijvigheid. Dit is logisch, aangezien er normaliter nog geen uitmigratie plaatsvindt. De groei van werkgelegenheid volgt. Na verloop van tijd begint het bedrijventerrein zich te vullen, bedrijven groeien, breiden uit en kopen soms bij ruimtegebrek andere bedrijfseigenaren uit.

Een aantal bedrijven trekt dus weg, nieuwe bedrijven komen op het terrein om de plaatsen op te vullen. Het bedrijventerrein heeft inmiddels een bepaald **imago/typering** gekregen. Dit imago trekt bepaalde

gespecialiseerde gebruikers aan, waardoor het terrein minder heterogeen wordt. Vaak is dit overigens ook het gevolg van een bepaalde typering van het terrein van overheidswege. Op dit moment is er sprake van frictieleegstand op het terrein en zijn er geen problemen op het terrein. In fase 2 en 3 vallen de meeste terreinen in de stadsregio. Deze terreinen zijn gezond en worden niet verder meegenomen in de analyse.

Na de consolidatie neemt het aantal vestigingen en de werkgelegenheid op terreinen af. Een neergang in het aantal vestigingen en de werkgelegenheid kan verschillende redenen hebben (soms in combinatie met elkaar), bijvoorbeeld de aanwezigheid van veel vestigingen in sectoren die veel economische neergang kennen, veel vestigingen in een laagwaardig segment (bijv. occasiondealers), nieuw aanbod van aantrekkelijke terreinen op de regionale markt of gemaakte politieke keuzes. De leegstand op het terrein zal boven het frictieniveau uitkomen. Ingrepen als een facelift of herstructurering zullen noodzakelijk zijn om het terrein optimaal te laten functioneren. Naarmate er langer niets gebeurt, worden de vereiste ingrepen drastischer, van een facelift, via een herstructurering mogelijk zelfs naar een transformatie naar een andere functie (onttrekken van bedrijventerreinen aan de voorraad).

In de werkgroep is afgestemd dat er gekeken wordt naar twee fasen in de levenscyclus:

1. Introductiefase: Onherroepelijke plannen en overige plannen met uit te geven kavels (onbebouwd);
2. Teruggangfase: Onherroepelijke plannen zonder uit te geven kavels (bebouwd);

Onherroepelijke plannen en overige plannen met uit te geven kavels
De terreinen met uit te geven kavels hebben bepaalde kenmerken. Deze kenmerken worden door de doelgroepen gewaardeerd (zie tabel 3.1 vestigingsplaatsfactoren). Op basis hiervan kan worden vastgesteld of terreinen geschikt zijn voor een bepaalde doelgroep. Dit zal kwalitatief worden meegenomen in de match tussen vraag en aanbod.

Onherroepelijke plannen zonder uit te geven kavels
Het gaat hierbij om bedrijventerreinen die geen uit te geven kavels meer hebben, maar wel aanbod van bedrijfspanden. Bij de kwalitatieve inventarisatie van het aanbod van bedrijventerreinen worden kenmerken meegenomen die aansluiten op de vestigingseisen van bedrijven (zie paragraaf 3.4)

5 Ladder voor duurzame verstedelijking

In november 2013 (2e versie) heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de 'ladder voor duurzame verstedelijking' opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en vastgelegd als procesvereiste in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Sindsdien moet de ladder voor duurzame verstedelijking worden doorlopen om nieuwe stedelijke ontwikkelingen te motiveren. De ladder kent een aantal treden die zorg moeten dragen voor een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing van die nieuwe ontwikkelingen en daarmee ook leiden tot een goede evenwichtige regionale programmering.

De Ladder voor duurzame verstedelijking begint allereerst met een analyse van de vraag, vervolgens een analyse van het **huidige aanbod** in de tijd aan beschikbare kavels (zowel kwantitatief als kwalitatief). Daarna wordt gekeken naar de **leegstand** en de **herstructureringsmogelijkheden,** beide ook onderdeel uitmakend van het (potentiële) aanbod. Vervolgens wordt in beeld gebracht welke harde en zachte plannen er zijn om het huidige aanbod aan te vullen. Het systematisch aflopen van deze onderdelen, geeft inzicht in de behoefte aan nieuw terrein voor de genoemde functies en de match. Inpassing in de tijd. Dit vormt de basis voor een zorgvuldige afweging op grond van een markttechnische onderbouwing die ook in bestuurlijke trajecten gevolgd moet worden. In al onze marktstudies passen we de Ladder toe, zodat het rapport ook bij de Raad van State stand houdt, indien nodig.

Op macroniveau ontstaat door de kwantitatieve en kwalitatieve confrontatie van vraag en aanbod een goed beeld van het aanbod en de behoefte aan locaties en welke locaties meer kansrijk zijn in relatie tot de vraag en welke locaties minder geschikt zijn. Dit ter verantwoording van trede 1 en trede 2 van de ladder voor duurzame verstedelijking. Ten behoeve van de ladder zal op bestemmingsplanniveau altijd nog de actualiteit moeten worden meegewogen. Door het monitoren van de uitgifte en actuele ontwikkelingen blijft per individuele situatie een goede afweging nodig om al dan niet tot ontwikkeling over te gaan van de betreffende locatie. Flexibel programmeren op basis van de actuele vraag en het aanbod zorgt voor een zorgvuldige balans tussen vraag en aanbod.

Regionale afbakening

In de afbakening kan een onderscheid gemaakt worden tussen regionale en bovenregionale bedrijventerreinen. Voor lokaal-regionale terreinen zal de COROP als uitgangspunt worden genomen. Alleen bij bovenregionaal georiënteerde bedrijventerreinen kijken we verder dan de grenzen van de COROP, om een realistisch beeld te krijgen van de concurrentie in omliggende gemeenten.

Door uit te gaan van de marktregio wordt expliciet rekening gehouden met vraag en aanbod in aangrenzende gemeenten. Dit geldt zeker als er een focus is op logistieke bedrijvigheid naast reguliere bedrijvigheid. Het gaat juist om deze doelgroep waar de gemeentegrens geen rol speelt.

In het geval van het studiegebied Arnhem-Nijmegen kunnen locaties buiten de landsgrens of Corop-gebied aan bod komen. Mochten er directe aanleidingen zijn dat locaties concurreren met Duitse terreinen of Nederlandse terreinen in een andere marktregio, dan zal daar aandacht aan geschonken worden in de totale afweging.

6 Financiën

Om de studie naar een herijking van het RPW goed te kunnen uitvoeren is afgesproken dat naast vraag en aanbod van locaties ook financiële parameters worden meegenomen.

Ten behoeve van (bestuurlijke) keuzes die gemaakt gaan worden is het van belang één gestandaardiseerd kader te hebben, waaraan alle locaties voor de betrokken gemeenten, getoetst gaan worden.
Inzicht in de financiële situatie van afzonderlijke locaties kan bereikt worden middels de grondexploitaties. Elke gemeente dient conform Besluit Begroting en Verantwoording een grondexploitatie op te stellen (en deze jaarlijks te herijken). Private partijen maken een business case, veelal ook in de vorm van een grondexploitatie met kosten en opbrengsten om te beoordelen of het interessant is verder te gaan met de ontwikkeling.

De grondexploitatie is het financieel kader van de gebiedsontwikkeling met in achtneming van de ruimtelijke doelstellingen (bijvoorbeeld het aantal te bouwen vierkante meters) die in het bestemmingsplan zijn vastgelegd.

Het voorstel van Ecorys, na consultatie inde werkgroep is om alleen de resultaten van de grondexploitatie in een absoluut getal te vermelden. De overige kostenparameters mogen in een percentage van de kosten. Hiermee komen er geen gevoelige financiële parameters “op straat”. De financiële gegevens zullen niet in een rapportage beschreven worden, maar gebruikt worden om de beslispuntennotitie te kunnen onderbouwen met financiële implicaties.

Parameters	**output**
Plangebied (aantal m2 bruto plangebied)	m2
Uitgeefbaar terrein (aantal m2 netto uitgeefbaar)	m2
Eigendom gemeente (aandeel/ m2 bruto plangebied)	m2 en/ of %
Kostenopbouw	
• Aandeel boekwaarde (verwervingsprijs + gemaakte kosten)	%
• Aandeel civieltechnische kosten (kosten bouw- en woonrijp maken)	%
• Aandeel Plan- en advieskosten (Voorbereiding, Advies, Toezicht)	%
• Aandeel afschrijvingen (afwaarderingen op grondopbrengsten)	%
Resultaat GREX (huidig saldo op grondexploitatie, NCW per 1-1-2015)	€

Bijlage 1

Industrie & Bouw

Sectornaam
Voeding & Genot
Overige Industrie
Basischemie
Fijnchemie
Rubber en Kunstof
Basismetaal
Metaalprodukten
Elektrotechn. Industrie
Transportm. Industrie
Aardolieindustrie
Delfstoffenwinning
Openbaar Nut
Bouw

Consumentendiensten

Sectornaam
Woningbezit
Detailhandel+Reparatie
Horeca

Transport, Logistiek & Groothandel

Sectornaam
Water en Luchtvaart
Vervoer over land
Dienstverlening tbv verv
Groothandel

Dienstverlening (commercieel en niet-commercieel)

Sectornaam
Communicatiebedrijven
Banken en Verzekeringen
Zakelijke diensten
Zorg
Overheid
Overige dienstverlening

Planning Herijking Regionale Programmering Werklocaties (dd 6 november 2015)

Weeknr	(Eind)datum	Spoor 1: Uitgangspuntennotitie	Spoor 2: Vraag-aanbodrapportage	Spoor 3: Beslispuntennotitie
34	19-08-2015	Startoverleg **(Allen)**		
40	28-09-2015	Portefeuillehouders Overleg Economie (PHO Economie)– presentatie voortgang en proces: beoogd --> akkoord op proces		
43	22-10-2015	Door de werkgroep vastgestelde uitgangspuntennotitie bedrijventerreinen afgerond **(Ecorys) en opgestuurd naar de secretaris van het ambtelijk Platform Economie/PFO Economie**		
	3 nov.	Afronding in de Werkgroep van de uitgangsnotities kantoren en perifere detailhandel		
43/45		*Stuurgroep overleg*		
46	*11 nov.*	*Ambtelijk Platform Economie*		
47/ 48	18 nov.	Notities vaststellen tijdens (in te lassen) PFO Economie **(Werkgroep / opdrachtgever)**	**Na** bestuurlijke vaststelling uitgangspuntennotities kan begonnen worden met de werkelijke uitwerking van vraag en aanbod (hiermee niet wachten tot besluitvorming in colleges) **(Ecorys).**	
49/50	11-12-2015	Notities ter besluitvorming voorleggen aan de Colleges van B&W.		
51	18-12-2015	Uitgaande van akkoord vanuit PFO Economie in november (anders na rato opschuiven van planning, rekening houdend met vakantieperiodes): Concept vraag-aanbodrapportage voor bedrijventerreinen en kantoren naar de werkgroep **(Ecorys)**		
2-5	1 tot 5 feb 2016		Uitwerken, afstemmen en afronden rapportage **(Ecorys + werkgroep)**	
	Mei 2016		Concept vraag-aanbodrapportage perifere detailhandel	Eerste concept beslispuntennotitie **(Ecorys)**
	Juni 2016		Uitwerken, afstemmen en afronden rapportage **(Ecorys + werkgroep)**	Uitwerken en afstemmen notitie **(Ecorys)**

Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW

Weeknr	(Eind)datum	Spoor 1: Uitgangspuntennotitie	Spoor 2: Vraag-aanbodrapportage	Spoor 3: Beslispuntennotitie
	Juli 2016		Definitieve vraag-aanbod rapportages rondgestuurd **(Ecorys)**	Opleveren laatste conceptversie vanuit Ecorys en afspraken maken over eventueel vervolg **(Ecorys + opdrachtgever)**
	Zomer 2016	Ambtelijk Platform Economie		
	Zomer 2016	**PFO Economie – behandeling beslispuntennotitie**		
	PM	*Fase 2 – verder uitwerken financiële consequenties beslispunten*		
	Najaar 2016	Consultatie raden/ besluitvorming raden		
	Najaar 2016	GS		
	Januari 2017	PS		

Brief aan de raad - Herijking Regionaal Programma Werklocaties - RPW

Brief aan de raad - Advies mbt leefsituatie LHBT-vluchtelingen op Heumensoord

Ingekomen stuk D27 (PA 27 januari 2016)

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
5 januari 2016	MO10/15.0013460	Cilia ten Den
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Advies m.b.t. de leefsituatie van LHBT-vluchtelingen op Heumensoord		(024) 3299226

Geachte leden van de raad,

Op 8 december jl. heeft de adviescommissie LHBT-beleid advies uitgebracht over de leefsituatie van LHBT-vluchtelingen op Heumensoord. De adviescommissie heeft een aantal concrete signalen over pesterijen op Heumensoord en verzoekt de gemeente Nijmegen op korte termijn een ‘Safe house’ voor LHBT-vluchtelingen te openen.
In de bijgesloten brief informeren we de adviescommissie LHBT-beleid over ons standpunt. We constateren dat er op dit moment geen sprake is van directe bedreiging van de veiligheid van LHBT-vluchtelingen, maar van pesterijen die kunnen leiden tot onveiligheidsgevoelens. Daarom kiezen de gemeente Heumen en de gemeente Nijmegen voor een aanpak die in eerste instantie is gericht op de daders. Dit houdt in dat we op dit moment niet kiezen voor het openen van een ‘Safe house’. Voor nadere informatie over ons standpunt verwijzen we u kortheidshalve naar de bijgesloten brief.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 2

Brief aan de raad - Advies mbt leefsituatie LHBT-vluchtelingen op Heumensoord

Gemeente Nijmegen
www.nijmegen.nl

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Adviescommissie LHBT-beleid
t.a.v. dhr. Leverink op Reinink

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
	MO10/15.0013415	Cilia ten Den
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Ongevraagd advies ‘Safe house’ voor vluchtelingen	8-12-2015	(024) 3299226

Geachte heer Leferink op Reinink,

U heeft op 8 december jl. advies uitgebracht over de leefsituatie van lhbt-vluchtelingen op Heumensoord. Wij danken u voor uw advies. In deze brief geven wij een reactie op uw advies.

In uw brief vraagt u aandacht voor de problematiek die lhbt-vluchtelingen op Heumensoord ondervinden. U heeft een aantal concrete signalen over pesterijen die plaatsvinden op Heumensoord. U verzoekt de gemeente Nijmegen op de kortst mogelijke termijn een ‘Safe house’ voor lhbt-vluchtelingen te openen, in navolging van bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam. Uw commissie is van mening dat de gemeente Nijmegen, die al jaren Koploper/Regenbooggemeente is, een veilige haven moet zijn voor lhbt-vluchtelingen.

We nemen uw signalen en uw zorgen over de positie van lhbt-vluchtelingen zeer serieus. We zijn daarom op 16 december met u en met vertegenwoordigers van de COC werkgroep Heumensoord in gesprek gegaan. Tevens hebben we uw signalen en zorgen geagendeerd voor het bestuurlijk overleg tussen de gemeente Heumen, de gemeente Nijmegen en met het COA van 17 december jl.

In dit bestuurlijk overleg met het COA is nogmaals onderstreept dat de noodopvang Heumensoord voor alle bewoners een veilige verblijfplaats moet zijn, ongeacht afkomst of geaardheid. We hebben de signalen over de lhbt-vluchtelingen besproken en geconstateerd dat er geen sprake is van directe bedreiging van de veiligheid, maar van pesterijen die kunnen leiden tot onveiligheidsgevoelens. Het COA herkent deze pesterijen en heeft de bestuurlijke afspraak gemaakt om hard in te zetten op de daders. Daarom hebben we met het COA afgesproken dat zij de medewerkers en bewoners duidelijk maakt dat discriminatie niet wordt geaccepteerd en dat problemen kunnen worden gemeld bij de vertrouwenspersonen. Het COA zal zijn

Brief aan de raad - Advies mbt leefsituatie LHBT-vluchtelingen op Heumensoord

medewerkers instrueren om alert te zijn op de signalen van lhbt's en andere kwetsbare groepen, die lastig worden gevallen. Tevens zal de bewaking op de locatie gericht controleren op deze aard van incidenten. De slachtoffers zullen het onacceptabele gedrag daarnaast ook op de reguliere wijze moeten melden bij de politie en aangifte doen. De wijkagent die regelmatig op Heumensoord aanwezig is kan hierbij een rol spelen.

In verband met het bijzondere karakter van de noodopvang, waar de noodzakelijke voorzieningen (slaapplaats en eerste levensbehoeften, medische voorzieningen) in natura worden verstrekt en waar de vluchtelingen beschikbaar moeten zijn voor de asielprocedure, wil het COA de betreffende lhbt-vluchtelingen op Heumensoord blijven opvangen. Daders kunnen daarentegen worden uitgeplaatst uit de locatie Heumensoord en dit heeft gevolgen voor hun asielprocedure. We hebben tevens met het COA afgesproken dat deze werkwijze binnen Heumensoord aan de bewoners bekend wordt gemaakt.

Gezien het karakter van de noodopvang en de afspraken over de daderaanpak die we met het COA hebben gemaakt, kiezen de gemeente Heumen en de gemeente Nijmegen er op dit moment niet voor om een 'Safe house' in te richten. Wij realiseren ons dat sommige vluchtelingen zich vanwege de pesterijen onveilig voelen en daarom waarderen wij de inzet van de COC-werkgroep Heumensoord en anderen zeer, om deze mensen op diverse momenten op te vangen en hen de gelegenheid te bieden vrijuit met lotgenoten te kunnen spreken.

Wij houden als college de vinger aan pols en blijven met het COA in gesprek over de signalen en de afgesproken aanpak. Daarnaast doen wij een beroep op de organisaties die rechtstreeks in contact staan met de lhbt-vluchtelingen, zoals uw adviescommissie lhbt en de COC-werkgroep Heumensoord. We vragen u ons op de hoogte te houden van de situatie op Heumenoord, met name waar pestgedrag uitmondt in daadwerkelijke bedreiging. Dan ontstaat een nieuwe situatie en zal in individuele gevallen conform de bestaande veiligheidsprotocollen worden gehandeld.

Met deze gezamenlijke werkwijze blijven we werken aan een veilige verblijfplaats voor alle bewoners van Heumensoord. We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Advies mbt leefsituatie LHBT-vluchtelingen op Heumensoord

adviescommissie
lhbt-beleid Nijmegen

Aan:
Burgemeester en wethouders gemeente Nijmegen
T.a.v:
Wethouder dhr. B. Frings
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

datum	onderwerp	doorkiesnummer
08-12-2015	Ongevraagd advies 'Safe house' voor vluchtelingen	024 329 2250

Geacht college, geachte heer Frings,

Vriendelijk vragen wij uw aandacht voor het volgende ongevraagd advies ten aanzien van de problematiek die LHBT-vluchtelingen in Heumensoord ondervinden. Onze commissie heeft diverse signalen doorgekregen van de kant van zowel LHBT-vluchtelingen zelf als van de hulpverlening over de leefsituatie van LHBT's in Heumensoord.

LHBT-vluchtelingen blijken door andere vluchtelingen te worden gepest: sissen, uitlachen en nawijzen. Mensen durven niet in gemeenschappelijke ruimtes te slapen en brengen de nacht door op onverwarmde plekken. Ze proberen overdag in het zicht van bewakers bij te slapen. Meer specifieke ervaringen willen we in deze brief niet vermelden i.v.m. de anonimiteit van de betreffende vluchtelingen. Vast staat dat de betreffende vluchtelingen vooral doodsbang zijn en aangeven dat ze niet durven te klagen bij het COA, omdat ze dan een aantekening krijgen in hun dossier.

Zoals uw college ongetwijfeld bekend zal zijn, heeft de gemeente Amsterdam een safe house voor LHBT-vluchtelingen geopend, begeleid door de Veilige Haven. Over dit initiatief schrijft ook minister Bussemaker in haar brief aan de Regenboog-gemeenten met kenmerk 847452 (datum is ons onbekend). In Amsterdam betreft het een regulier huis van een woningbouwcorporatie in een woonwijk, waar vluchtelingen zelfvoorzienend zijn en dagelijks begeleiding krijgen.

Onze commissie heeft uiteraard ook kennis genomen van het standpunt van het kabinet dat juist de 'agressievelingen' moeten worden aangesproken. Dit vanuit het uitgangspunt dat vluchtelingen zich dienen aan te passen aan de normen in onze samenleving en segregatie van LHBT's niet wenselijk is. Uiteraard kan onze commissie het met dit uitgangspunt eens zijn, maar tegelijkertijd moet worden gerealiseerd dat de 'agressievelingen' niet gevonden worden en dus ook niet aangesproken kunnen worden, terwijl de LHBT's hiervan wel de overlast ondervinden. Dat is naar onze mening niet acceptabel. Bovendien speelt mee dat LHBT's bang zijn om pesterijen te melden en is het geenszins zeker dat het aanspreken op het gedrag ook leidt tot een stopzetting van de pesterijen.

Onze commissie is van mening dat de gemeente Nijmegen, die al jaren koploper- / Regenboog-gemeente is, een veilige haven moet zijn voor LHBT-vluchtelingen. Zeker gelet op het aantal vluchtelingen dat de gemeente Nijmegen in samenwerking met de gemeente Heumen heeft opgenomen, zal deze problematiek zich vaker voordoen. Wij adviseren uw college daarom met klem om op de kortst mogelijke termijn een safe house voor LHBT-vluchtelingen te openen. U zou hierbij het voorbeeld van de gemeente Amsterdam kunnen volgen, doch

lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgenders

Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen | lhbt@nijmegen.nl | www.nijmegen.nl/lhbt

Brief aan de raad - Advies mbt leefsituatie LHBT-vluchtelingen op Heumensoord

wellicht staan u andere opties voor ogen. Wij wijzen er voorts op dat Nijmegen - net als Amsterdam - een voorziening als Veilige Haven kent die mogelijk deskundigheid kan inzetten in een safe house.

Voor meer gedetailleerde informatie kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Adviescommissie LHBT-beleid

Peter Paul Leferink op Reinink
Voorzitter

Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen | lhbt@nijmegen.nl | www.nijmegen.nl/lhbt

Brief aan de raad - Nota Atelierbeleid

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Ingekomen stuk D28 (PA 27 januari 2016)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
5 januari 2016	MO10/**15.0013018**	Nick Pijnappels
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Direct telefoonnummer**
Nota Atelierbeleid		0621204741

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken rondom de nota Atelierbeleid. In de startnotitie Atelierbeleid 2015 e.v. geven wij aan dat vanaf januari 2016 de nieuwe koers zal worden ingezet. Wij hebben daarbij aangemerkt dat wij met betrokkenen verder zullen praten over een verdiepende bijdrage indien hier belangstelling voor is na de brede bijeenkomst onder kunstenaars. Deze bijeenkomst heeft op 22 oktober plaatsgevonden en werd goed bezocht.

Vanuit de kunstenaars in onze stad, zowel met als zonder niet-commercieel atelier, is grote belangstelling voor het proces rondom de nota. Gezien de grote interesse hebben wij besloten de participatie vanuit de kunstenaars in onze stad intensiever vorm te geven. Wij zullen met de geïnteresseerde kunstenaars integraal naar de dilemma's gaan kijken. Dit betreft de keuzes die wij moeten maken in kwaliteit, kwantiteit, maatwerk, tijdelijkheid, en de bijbehorende randvoorwaarden (zoals leeftijd, inkomen, en periode van huur).
Eind januari staan hiervoor 2 verdiepende werksessies met het veld op het programma. In deze werksessies zullen wij de dilemma's aan de kunstenaars voorleggen en met elkaar in gesprek gaan over welke keuzes en effecten vanuit de kunstenaars als wenselijk worden beschouwd.
Eind februari zullen wij de opbrengst en de vertaling daarvan in de nota met deze groep terugkoppelen. De input zal vervolgens worden meegenomen in de afweging van het uiteindelijke kader. Dit betekent dat wij de nota Atelierbeleid het eerste kwartaal 2016 aan uw raad zullen voorleggen (maart).

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Ligplaatsen woonboten Maas-Waalkanaal

Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Ingekomen stuk D29 (PA 27 januari 2016)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 90 19
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
5 januari 2016	PK10/ D152192125	René Duifhuizen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Ligplaatsen woonboten Maas-Waalkanaal		(024) 3292124

Geachte leden van de Raad,

In april zijn schriftelijke vragen van de fractie van GroenLinks over de situatie van de bewoners van de woonboten in het Maas-Waalkanaal beantwoord. In juli bent u op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen. Wij zien momenteel vier ‘oplossingsrichtingen’ voor de problematiek, welke het komend halve jaar worden uitgewerkt.

Problematiek
Bij het maken van het bestemmingsplan voor de Kanaalhavens, is geconcludeerd dat de woonboten in strijd met het toen nog geldende bestemmingsplan uit 1980 in het Maas-Waalkanaal liggen. Verder is geconcludeerd dat de woonboten niet positief bestemd kunnen worden in het nieuwe bestemmingsplan voor de Kanaalhavens. Hiervoor zijn twee redenen: risico’s in verband met het vervoer van gevaarlijke stoffen over het Maas-Waalkanaal en de nabije ligging van zware bedrijven op het bedrijventerrein. De tijdelijke regeling die in het bestemmingsplan was opgenomen, is door de Raad van State niet geaccepteerd. De uitspraak van de Raad van State is het startsein geweest om te zoeken naar alternatieve locaties voor de woonboten. Vanuit zowel de bewoners/eigenaren van de woonboten, als vanuit de direct omliggende bedrijven op het bedrijventerrein, is aangedrongen op het vinden van een oplossing.

Bij de vaststelling van het bestemmingsplan Nijmegen Kanaalhavens in juli 2013 is ook door uw raad middels moties aangedrongen op het vinden van een oplossing voor de woonbootbewoners.

Onderzoek naar alternatieve locaties in rijkswateren en overleg met Rijkswaterstaat
In april 2015 en de maanden daarna is onderzoek gedaan naar alternatieve locaties in rijkswateren (zoals de Nevengeul en ’t Meertje) en heeft tegelijkertijd ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen de gemeente en Rijkswaterstaat. De gesprekken met Rijkswaterstaat en het onderzoek hebben helaas niet tot resultaat geleid. Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat het geldende Rijksbeleid op het gebied van water zich verzet tegen het verplaatsen van de woonboten naar nieuwe ligplaatsen in Rijkswateren. Indringende gesprekken met Rijkswaterstaat

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

hierover hebben niets opgeleverd. We komen daarom tot de conclusie dat alternatieve nieuwe locaties in Rijkswateren niet tot de mogelijkheden behoren.

Er zal daarom, hoe moeilijk ook, een andere oplossing gevonden moeten worden voor de woonboten in het Maas-Waalkanaal. Wij zien vier oplossingsrichtingen:

1. Benutten van bestaande woonbootlocaties in bijvoorbeeld de Waalhaven, de Lindenberghaven en 't Meertje
2. Nieuwe waterwoningen en woonboten in De Waaijer in de Waalsprong
3. Laten liggen van de woonboten
4. Beëindigen van de bewoning van de woonboten, al dan niet door (gedeeltelijke) uitkoop

Oplossingsrichtingen nader toegelicht

Ad 1.Benutten van bestaande woonbootlocaties in bijvoorbeeld de Waalhaven, de Lindenberghaven en 't Meertje
Zoals gezegd, heeft Rijkswaterstaat aangegeven dat het geldende Rijksbeleid op het gebied van water zich verzet tegen het verplaatsen van de woonboten naar nieuwe ligplaatsen in Rijkswateren. Rijkswaterstaat heeft echter tevens aangegeven dat het vervangen van een bestaande woonboot door een andere woonboot wel is toegestaan. Dit betekent dat, mochten er bijvoorbeeld in de Waalhaven of 't Meertje woonboten te koop liggen, deze vervangen mogen worden door een woonboot uit het Maas-Waalkanaal. Op dit moment ligt er een aantal woonboten te koop. Wij stellen daarom voor dat onderzocht wordt in hoeverre hier kansen liggen om tot een deeloplossing te komen.

Ad 2. Nieuwe waterwoningen en woonboten in De Waaijer in de Waalsprong
In de Waalsprong worden drie plassen gegraven. In het bestemmingsplan dat in 2009 voor het gebied De Waaijer is gemaakt, is ook rekening gehouden met de bouw van zogenoemde 'waterwoningen' op het water. Op het water ten westen en ten oosten van de Prins Mauritssingel kunnen deze waterwoningen door middel van een wijzigingsplan mogelijk worden gemaakt. Tot nu toe zijn voor deze waterwoningen nog geen concrete plannen gemaakt.

Het Ontwikkelingsbedrijf doet een haalbaarheidsstudie naar het realiseren van deze waterwoningen. In dit haalbaarheidsonderzoek kunnen ook de 8 woonboten betrokken worden. Daarbij gaan wij er van uit dat de woonboten niet worden verplaatst, maar dat ofwel nieuwe woonboten dan wel nieuwe waterwoningen ter vervanging van de bestaande woonboten gerealiseerd zullen worden. Het onderzoek heeft een doorlooptijd van circa 4-6 maanden. De haalbaarheidsstudie richt zich op de stedenbouwkundige en financiële haalbaarheid van het realiseren van waterwoningen / woonboten in De Waaijer in zijn totaliteit. Het richt zich niet op de financiële afwikkeling van de zaak voor wat betreft de woonboten.

Het is daarbij belangrijk op te merken dat, in verband met de zandwinning, de eerste woonboten / waterwoningen in de Lentse Plas pas vanaf 2018 gerealiseerd kunnen worden en in de Oosterhoutse Plas pas na 2020. Voor de Oosterhoutse Plas zullen we in het haalbaarheidsonderzoek afstemmen met de actualiteit van de plannen Hof van Holland / Broodkorf.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Ad 3. Laten liggen van de woonboten
Vanuit de bewoners/eigenaren van de woonboten is aangevoerd dat uit eigen dossieronderzoek blijkt dat zij planologisch gezien toch legaal met hun woonboten in het Maas-Waalkanaal liggen. Zij stellen dat uit hun onderzoek blijkt dat de woonboten al 35 jaar of langer in het Maas-Waalkanaal liggen en al die tijd bewoond zijn (en dus onder het overgangsrecht van het bestemmingsplan vallen). Zij vinden dus dat de woonboten daar rustig kunnen blijven liggen. Er hoeft geen actie ondernomen te worden.

Wij hebben dit onderzoek beoordeeld maar vinden dit onderzoek op dit moment nog te mager om deze conclusie te kunnen trekken. Bovendien is bij het bestemmingsplan Kanaalhavens uitvoerig onderzocht en beschreven dat de woonboten daar niet kunnen liggen vanwege risico's met gevaarlijke stoffen die de schepen over het Maas-Waalkanaal vervoeren en vanwege de omliggende zware bedrijven. Dit is ook bekend bij de bedrijven. Vandaar dat de bedrijven ook aandringen op concrete oplossingen.

Het laten liggen van de woonboten kan uitsluitend een optie zijn, als uit aanvullend onderzoek blijkt dat de feitelijke risico's op calamiteiten zeer beperkt en aanvaardbaar zijn, als met zekerheid gesteld kan worden dat de omliggende bedrijven daardoor niet in hun bedrijfsvoering worden belemmerd en als het laten liggen van de woonboten door zowel bewoners/eigenaren als door de bedrijven wordt geaccepteerd.

Hoewel het permanent laten liggen van de woonboten een optie is die staat tegenover het standpunt van ons college en uw raad tot nu toe, wordt nu onderzocht wat de feitelijke risico's en belemmeringen zijn en of er draagvlak onder bewoners/eigenaren bestaat voor deze oplossingsrichting.

Ad 4. Beëindigen van de bewoning van de woonboten, al dan niet door (gedeeltelijke) uitkoop
Een optie is ook om de bewoning van de woonboten te beëindigen, al dan niet door middel van (gedeeltelijke) uitkoop. Dit is ingrijpend voor de bewoners/eigenaren van de woonboten, hoe zorgvuldig dit proces ook zou worden ingezet. Het maakt echter wel een eind aan de onzekere situatie waarin de bewoners/eigenaren van de woonboten nu al lange tijd verkeren. Ook richting de bedrijven wordt dan duidelijkheid geboden.

Risico's
Aan alle oplossingsrichtingen of scenario's kleven risico's. De risico's worden met het uitzetten van de onderzoeken verder in kaart gebracht. Er bestaat in dit stadium dus veel onzekerheid over de kosten. Voor de kosten bestaat nu nog geen dekking.

Uitvoering
- Bovengenoemde vier oplossingsrichtingen worden binnen een half jaar verder uitgewerkt.
- In een overleg met de bewoners/eigenaren van de woonboten en met de Ondernemersvereniging TPN West en enkele bedrijven worden deze vier oplossingsrichtingen bekend gemaakt en toegelicht.
- De woonboten blijven, tot het moment dat een definitieve oplossing gevonden is, in het Maas-Waalkanaal liggen.

Gemeente Nijmegen
Projectmanagement en Ruimtelijke Kwaliteit
Proces en Projectmanagement

Vervolgvel
3

Ons College blijft zich op deze wijze inspannen om oplossingen te vinden. Zodra er meer duidelijkheid ontstaan is over de geschetste oplossingsrichtingen, informeren wij uw raad opnieuw. De uitkomsten zijn naar verwachting in de zomer 2016 bekend.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Voortgangsrapportage gebeidsontwikkeling Waalfront

Ingekomen stuk D30 (PA 27 januari 2016)

Ontwikkelingsbedrijf
Projectontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 96 10
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 januari 2016	OB10/ D160892547	Ewald van Petersen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Voortgangsrapportage Waalfront		(024) 3292602

Geachte leden van de Raad,

Recent heeft uw Raad aangegeven halfjaarlijks geïnformeerd te willen worden over de ontwikkelingen binnen de gebiedsontwikkeling Waalfront. Dit geldt zowel in de planvorming, de uitvoering buiten, als ten aanzien van de financiële stand van zaken.
Op 30 september 2015 is tijdens een bijeenkomst met raadsleden reeds uitvoerig ingegaan op de samenwerking voor de gebiedsontwikkeling Waalfront. (Joint Venture/PPS met Bouwfonds Property Development, voorheen: Bouwfonds).

Bijgaand treft u de voortgangsrapportage Waalfront aan zoals deze op 10 december jongstleden in de aandeelhoudersvergadering is vastgesteld.

Wij veronderstellen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Bijlage: Voortgangsrapportage Waalfront

www.nijmegen.nl

Voortgangsrapportage Waalfront

Ontwikkelingsvisie Waalfront 1.2

November 2015,
Ontwikkelingsbedrijf Waalfront

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding, kadering en status rapportage 3
2. Voortgang lopende deelprojecten Handelskade, Honig tab en Koningsdaal-Zuid 4
3. Nieuwe deelprojecten (tracé Laan van Oost-Indië, Dijkkwartier en Koningsdaal-Noord 9
4. Fasering, programma en planning totaal Waalfront 13
5. Marktontwikkelingen 15
6. Financieel 16

Brief aan de raad - Voortgangsrapportage gebeidsontwikkeling Waalfront

1. Inleiding

Recent heeft de gemeenteraad van Nijmegen aangegeven halfjaarlijks geïnformeerd te willen worden over de ontwikkelingen binnen de gebiedsontwikkeling Waalfront. Dit geldt zowel in de planvorming, de uitvoering buiten, als ten aanzien van de financiële stand van zaken.
Op 30 september 2015 is tijdens een bijeenkomst met raadsleden uitvoerig ingegaan op de samenwerking voor de gebiedsontwikkeling Waalfront. (Joint Venture/PPS met Bouwfonds Property Development, voorheen: Bouwfonds). Hierbij is een toelichting gegeven op de werking van deze samenwerking, de in en outs van de samenwerkingsovereenkomst, alsmede de rol en positie van de gemeenteraad bij een dergelijke samenwerking.

1.1. Kaders

- **Go-besluit gemeenteraad Koers West d.d. 7 februari 2007;**
- **Samenwerkingsovereenkomst d.d. 27-11-2007;**
- **Bestemmingsplan Waalfront;**
- **Ontwikkelingsvisie Waalfront 1.2** (vervangt Masterplan Waalfront)
- **GREX 2013,** zoals op 5 februari 2015 door de Aandeelhoudersvergadering Ontwikkelingsbedrijf Waalfront is vastgesteld (na wensen en bedenkingen gemeenteraad).
- **Programma:** ca. 2060 nieuwbouwwoningen, waarvan 40% goedkoop;
- **Bestemmingsplan Brugkwartier (Batavia/Koningsdaal);**
- **Beeldkwaliteitsplan Brugkwartier.**

Deze kaders geven het formele speelveld aan waarbinnen het Ontwikkelingsbedrijf Waalfront op dit moment de uitvoering van dit gebied uit mag werken.

Naast deze formele kaders wil de gemeenteraad natuurlijk betrokken blijven bij de verdere uitwerking van het Waalfront. Dit zal worden ingevuld – als afgesproken tijdens bijeenkomst met raad op 30 september 2015- middels een halfjaarlijkse rapportage Waalfront.
De volgende zaken zullen we daarbij in een aantal paragrafen bespreken:
-Voortgang lopende deelprojecten Handelskade, Honig tab en Koningsdaal-Zuid;
-Nieuwe deelprojecten, tracé Laan van Oost-Indië, Dijkkwartier en Koningsdaal-Noord;
-Fasering, programma en planning totaal Waalfront;
-Marktontwikkelingen en financiën.

Dit is de eerste uitgave van deze rapportage.

1.2. Status rapportage

De rapportage heeft een informatieve functie en zal vanuit de directie OBW halfjaarlijks – via het college van burgemeester en wethouders- aan de gemeenteraad van Nijmegen, alsmede AvA Waalfront worden aangeboden ter informatie.

2. Voortgang lopende deelprojecten/gebieden

Handelskade

Maart 2014 is getart met de bouw van 534 woningen aan de Handelskade. BPD is ontwikkelaar voor dit deelgebied. Starten met de bouw betekende eerst 505 ondergrondse parkeerplaatsen. Vervolgens is gestart met de 1e fase (de woontoren op de kop aan de Waal). Verder zal de bouw gefaseerd worden uitgevoerd richting de Voorstadslaan in de periode tot 2018. De eerste oplevering vindt plaats rond april 2016.

Aantal woningen en programma
In totaal gaat het dus om 534 woningen. Van deze 534 woningen worden 165 woningen in de sociale huursector afgenomen door Standvast Wonen. In de beleggershuur neemt Achmea 188 woningen af, en het restant wordt middels verkoop in de markt gezet door BPD Ontwikkeling.

Kaartje ligging in plangebied en foto bouwplan

Brief aan de raad - Voortgangsrapportage gebeidsontwikkeling Waalfront

Inrichting woonomgeving
De aanbestedingsprocedure voor de inrichting van de woonomgeving Handelskade wordt december 2015 afgerond. In februari wordt gestart met het eerste deel voor de inrichting woonomgeving in de directe omgeving van het woongebouw De Lunet (woontoren op de kop aan de waal).
De inrichting van de woonomgeving zal gefaseerd meelopen met de bouw en oplevering van de woningen.

Aansluiting op Havenplein
Op dit moment wordt er –in opdracht van de gemeente Nijmegen- gewerkt aan de reconstructie/herinrichting van de Voorstadslaan vanaf de Hezelpoort tot en met de kruising Weurtseweg, eveneens aansluitend op de Handelskade. De plannen voor deze herinrichting zijn afgestemd op de bouwplannen aan de Handelskade.

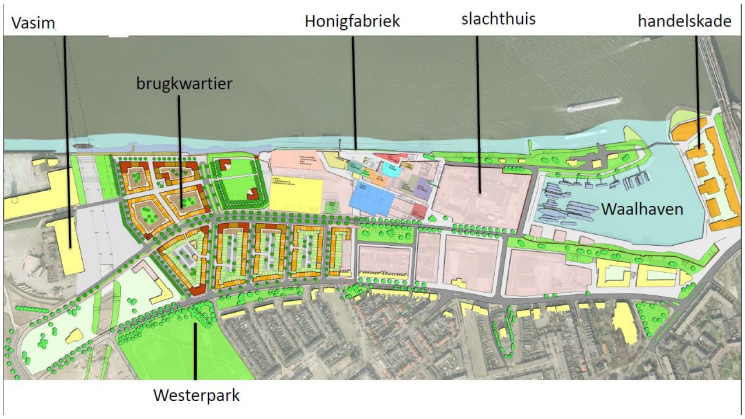
Honigcomplex
Het Honigcomplex (tijdelijk anders bestemmen) is een succes.
De strategie is om vanuit tijdelijk ondernemerschap in het Honigcomplex met een publiekgerichte uitstraling en levendigheid, activiteiten te ontwikkelen die bijdragen aan waardeontwikkeling van het Waalfront. Kern van de strategie is om met een slimme mix van functies in de leegstaande gebouwen en buitenruimte, te werken aan waardecreatie (creatieve maakindustrie, urbane sports, horeca, pop-upstore, culturele activiteiten, educatie en events e.a.). Met de nadruk op functies die elkaar aanvullen en iets toevoegen aan de stad.
Van de in totaal beschikbare ruimte van ca. 30.000 m2 bvo is ruim 80% verhuurd.

Deze tijdelijke vorm van exploiteren en gebruiken loopt tot en met 2021.
Voor de hal waarin Laygho en Bounz huren is april 2019 het eindpunt.
Aansluitend zal de weer beschikbaar komende ruimte worden ingezet voor woningbouw, conform ontwikkelingsvisie en grondexploitatie waalfront.

Parkeren en bereikbaarheid
Het toestaan van deze tijdelijke activiteiten geeft levendigheid, dynamiek in dit gebied en voor zijn omgeving, maar dit brengt ook een bepaalde druk met zich mee. Bijvoorbeeld het parkeren en de bereikbaarheid zijn thema's die in een omgeving van gebiedsontwikkeling steeds zullen veranderen (andere locaties voor parkeren, andere aanrijroutes, etc.). Dit is een gegeven in een zich transformerende omgeving en daar moeten Ontwikkelingsbedrijf Waalfront maar ook de ondernemers, gemeente en omwonenden mee dealen.
Vanaf januari 2016 tot 2019 is het dagelijks parkeren voor 3 jaren geregeld op de locatie aansluitend op het Oscar Leeuwgebouw (voormalig Waalhalla).
Voor de grote evenementen geldt, dat parkeerruimte moet worden ingezet buiten het gebied Waalfront, hetgeen de vergunningaanvrager zelf moet regelen (bijv. rond Vasim of Electabelcentrale).

Bereikbaarheid
De bereikbaarheid van het Honigcomplex (met calamiteitenroute) is het afgelopen half jaar nogal wat improviseren geweest. Per januari 2016 zal de nieuwe Laan van Oost-Indië tot aan de toegang van het Honigcomplex (bij gebouw Talis) zijn opgeleverd waardoor dit weer de hoofdroute wordt en verkeer via de Laan van Oost-Indië het Honigcomplex weer regulier kan bereiken.

Kaartje ligging in plangebied en foto Honig

Koningsdaal
Het betreft hier globaal het gebied Winselingseweg tot aan de rivier de Waal, Weurtseweg tot aan de monumentale huurwoningen van Portaal aan de Weurtseweg, inclusief het park/fort Kraijenhoff (inmiddels Bataviapark als straatnaam). De Laan van Oost-Indië loopt dwars door dit gebied als ontsluitingsroute van de aangrenzende woningbouwblokken die hier worden gerealiseerd.
Voor het totaalgebied is het bestemmingsplan Brugkwartier door de gemeenteraad vastgesteld en onherroepelijk goedgekeurd medio 2014. De raad heeft eveneens een beeldkwaliteitsplan vastgesteld.
In dit gebied zullen ongeveer 450 woningen worden gerealiseerd, overwegend in het koopsegment.
Verder zal dit gebied bloksgewijs (vooralsnog 9 blokken) en gefaseerd worden ontwikkeld. De verwachting is dat hier tot en met 2019 zal worden gebouwd.

Kaartje ligging in plangebied met overzicht van de bouwblokken en gebied (oranje gearceerd, incl. het groen gearceerde park)

Koningsdaal-Zuid (gebied ten zuiden van de Laan van Oost-Indië)

Begin 2015 is er door BPD gestart met de verkoop van de 1e fase voor de verkoop van 45 woningen (blok 7 aan de Weurtseweg) in het gebied Koningsdaal. De verkoop is prima verlopen en juni 2015 is de bouw gestart.
Eerste oplevering van de nieuwbouwwoningen in Waalfront zal plaatsvinden half december 2015.

Aansluitend is blok 6 eveneens aan de Weurtseweg (totaal 50 woningen) in verkoop genomen. Deze woningen zijn inmiddels verkocht en de start bouw is november 2015. Eerste oplevering: zomer 2016.

Voor blok 5 (voormalig terrein palingkwekerij) op de hoek Winselingseweg/Weurtseweg/Laan van Oost-Indië is met de verkoop van 69 woningen (waarvan 19 woningen in het goedkope segment) gestart 14 november 2015. Start bouw is gepland maart/april 2016.

Voor de blokken 8 en 9 aan de Weurtseweg loopt een zgn. tender/prijsvraag waarbij een aantal ontwikkelaars –op uitnodiging- wordt gevraagd om in te schrijven tegen een zo hoog mogelijke grondprijs op basis van een conceptverkavelingsplan met criteria omtrent kwaliteit etc.

Vooralsnog gaat het hier om de 1e fase van deze blokken (totaal ca. 30 woningen). De tweede fase zal in de markt worden gezet zodra de verwerving van een nog functionerend garagebedrijf heeft plaatsgevonden. De intentie is er om minnelijk tot verwerving te komen, daarnaast is zekerheidshalve de onteigeningsprocedure ingezet, waartoe de gemeenteraad ook heeft besloten zomer 2015.

Impressies bouwplannen

Blok 7

Blok 6

Blok 5

Brief aan de raad - Voortgangsrapportage gebeidsontwikkeling Waalfront

Weurtseweg reconstructie
Naast het realiseren van deze woningbouwblokken aan de Weurtseweg was het wenselijk om aansluitend de Weurtseweg te herprofileren en opnieuw in te richten (vooralsnog vanaf de Winselingseweg tot aan de Waterstraat). Een belangrijke weg voor de mobiliteit in dit gebied en de stad Nijmegen.
Deze werkzaamheden zijn inmiddels ook afgerond en de Weurtseweg is vanaf eind september 2015 weer volledig open gesteld.

Weurtseweg na oplevering

Tracé Laan van Oost-Indië 2e fase
In eerdere studies bij de Ontwikkelingsvisie 1.2 Waalfront als in het Plan van Eisen Brugkwartier is aangegeven dat de ontsluitingsroute van en naar de binnenstad nadere studie behoeft en dat hier aanvullende besluiten noodzakelijk zijn. In het stedenbouwkundig programma van eisen Brugkwartier zijn al suggesties opgenomen hoe hier mee om te gaan.
Concreet moet er nog worden besloten hoe de aansluiting op de Weurtseweg eruit gaat zien, nu een directe aansluiting op de Voorstadslaan (zoals in het oude Masterplan Waalfront) niet mogelijk is.

Op dit moment wordt er aan de hand van varianten/scenario's onderzocht en op basis van verkeerskundige, stedenbouwkundige en financiële overwegingen wat de meest wenselijke aansluitingsroute wordt richting de Weurtseweg. De gemeenteraad zal hiervoor in 2016 het vigerende bestemminsplan moeten herzien. Vooraf zal de gemeenteraad actief worden meegenomen in dit proces.

Dit proces ziet er ongeveer als volgt uit:

- Uitwerking varianten/scenario's november en december 2015
- Keus variant(en) tracé voor communicatie/infobijeenkomst door OBW met omgeving (januari/februari 2016)
- Besluit tracékeuze Aandeelhoudersvergadering voorstel aan gemeente (februari 2016)
- Collegebesluit tracékeuze (maart 2016)
- Raadsbehandeling tracékeuze (april 2016)
- Infoavond bestemmingsplan gemeente Nijmegen (september 2016)

- Vaststelling ontwerp bestemmingsplan door college van burgemeester en wethouders (september/oktober 2016))
- Ter visie legging (oktober-november 2016)
- behandeling zienswijzen (november 2016)
- besluit college (december 2016)
- vaststelling in Raad (januari-februari 2017)
- Inwerkingtreding bestemmingsplan (april 2017)

Dijkkwartier
Wanneer er finaal duidelijkheid is omtrent het tracé, oftewel de aansluiting van de Laan van Oost-Indië richting de Weurtseweg dan kan de 1e fase (reeds verworven) van het deelgebied Dijkkwartier (zie kaartmateriaal) in ontwikkeling worden genomen. Vooralsnog zou 2017 kunnen. Dit zou dan doorlopen tot 2019-2010, afhankelijk van het afzettempo. Een programma tot 250 woningen (gemiddeld 5 lagen met eventueel een toren) kan hier worden gerealiseerd, mits het parkeren kan worden opgelost.
Het is de bedoeling om hier qua massa van bebouwing (met een eigen architectonisch beeld) aan te sluiten op de bestaande bebouwing Kop Weurtseweg alsmede de aansluiting te zoeken met het havengebied alsmede de belangrijke verkeersstructuur van Laan van Oost-Indië en Weurtseweg.
Qua programma zal –met de inzichten van nu- het grootste deel van de te bouwen woningen hier in het goedkope segment worden gebouwd.

Gelijktijdig met bestemmingsplanherziening voor Laan van Oost-Indië, zal dit deelgebied ook worden meegenomen in het bestemmingsplan als herziening.

Kaartje ligging Dijkkwartier in plangebied (blauw gearceerd)

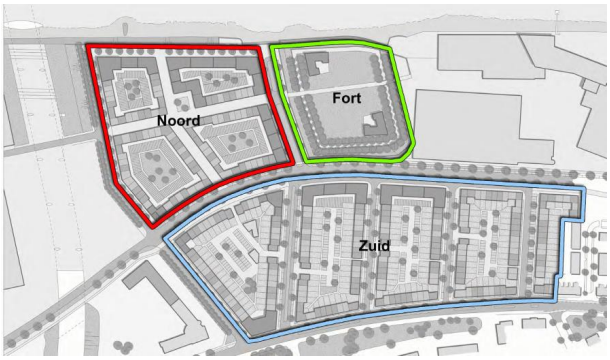

Koningsdaal-Noord
Nu Koningsdaal-Zuid in zijn ontwikkeling voortgaat en de bouw gestaag vordert, is het tijd om het gebied Koningsdaal-Noord verder uit te gaan werken in concrete plannen.
Dit moet worden gezien als een uitwerking van het SPvE Brugkwartier en betreft het gebied ten noorden van de Laan van Oost-Indië vanaf de Winselingseweg tot en met het geplande park/fort Kraijenhoff (straatnaam Bataviapark).

Voor de samenhang en integraliteit is er voor gekozen om ook wat eerste ideeën en richting te duiden voor het gebied vanaf het park tot aan het Oscar Leeuwgebouw alsmede het gebied waar nu de loods van Honig nog staat tot aan het kantoor van Talis (maakt geen onderdeel uit van Koningsdaal en behoort qua exploitatie vooralsnog tot Waalkwartier).

De verwachting is dat we begin 2016 met de planuitwerking naar buiten kunnen en het stedenbouwkundig plan verder kunnen uitwerken richting ontwikkelingsplannen, onder te verdelen in verschillende logische blokken die in de markt gezet kunnen worden.
Alsdan zal de gemeenteraad worden geïnformeerd. Hierbij zal worden stilgestaan bij de keuzen die worden gemaakt in relatie tot het te realiseren groen in Koningsdaal alsmede het programma, de kwaliteit van het stedenbouwkundig plan, de financiële haalbaarheid en de planning/fasering die we hierbij voorstaan.
In een scenario van hoge snelheid zou het mogelijk kunnen zijn dat we van 2017 tot en met 2019 deze woningvlekken kunnen invullen. Met andere woorden, januari 2020 zou Koningsdaal dan volledig woonrijp zijn opgeleverd.

Kaartje ligging Koningsdaal-Noord in plangebied

Waalkwartier (gebied Honig/slachthuis)
1e fase (gebied Waalhalla tot aan gebouw Oscar Leeuw). Komt in 2019 beschikbaar. Alsdan zou dit ook ontwikkeld kunnen worden. Nadere info volgt. Voor dit deel zal het bestemmingsplan nog aangepast moeten worden.

Dit geldt eveneens voor de grote loods van Honig (Laygho en Bounz) wat grenst aan het kantoorgebouw van Talis. Dit komt per april 2019 beschikbaar. Nadere info volgt.

Het grootste gebied in Waalkwartier betreft het terrein van het slachthuis (komt waarschijnlijk in 2018 beschikbaar) en het restant Honig (komt per 2022 beschikbaar). De gemeente heeft het slachthuis aangekocht. Het slachthuis maakt geen onderdeel uit van de grondexploitatie (is nog niet ingebracht). Nadere info volgt. Ook hiervoor zal een nieuwe bestemmingsplan moeten worden vastgesteld.

Kaartje ligging Honig / Slachthuis

Groene eiland/landtong aan de Waal en de Haven
Gebied dat overwegend zijn groene karakter zal behouden bij de verdere uitwerking van de plannen. Herinrichting is aan de orde. Naast verbinding met de Handelskade door middel van een loopbrug en een wandelroute richting de Oversteek, ligt er de doelstelling om op het eiland te streven naar een publiek aantrekkende functie met aanvullend overwegend een groene invulling (museum en/of horecapunt). Dit kan wellicht door hergebruik van bestaande gebouwen.

Nadere info volgt.

3. Planning en programma Waalfront

Onderstaand vindt u een fasering van activiteiten met een planning op hoofdlijnen voor Waalfront. Waar mogelijk zijn de activiteiten die voor het gemeentebestuur van belang zijn gedetailleerd opgenomen in deze planning.
Daarnaast ziet u op hoofdlijnen een prognose van het te bouwen programma in Waalfront totaal over de verschillende deelgebieden.

PLANNING

De grondexploitatie Waalfront gaat op dit moment uit van een doorlooptijd tot het jaar 2025. Dan zou Waalfront volledig zijn opgeleverd.

1.	tracé Laan van Oost-Indië	**Informatief** uitwerking tracé febr/mrt 2016 **Vaststellen** bestemmingsplan tracé mei/juni 2016
2.	uitwerking deelplan Koningsdaal-Noord	**Informatief** febr/mrt 2016
3.	wensen en bedenkingen GREX 2015	**Wensen en bedenkingen** jan/febr 2016
4.	Wensen en bedenkingen GREX 2016	**Wensen en bedenkingen** apr/mei 2016
5.	Uitwerking deelplan Dijkkwartier 1e fase	**Informatief** sept/okt 2016
6.	Uitwerking deelplan Waalkwartier 1e fase	**Informatief** medio 2019
7.	Pm.	
8.	Pm.	
9.	Pm.	

PROGRAMMA (woningbouwprognose per november 2015)

Handelskade
Totaal 534 woningen en ruim 2500 m2 voorzieningen (horeca/kantoor).
1/3 deel koopwoningen (BPD) (circa 70 verkocht)
1/3 deel beleggingshuurwoningen (Achmea)
1/3 deel sociale huurwoningen (Standvast Wonen)

Bouwperiode: 2014 tot en met 2018

Koningsdaal
Totaal programma ca. 450 woningen, inclusief Bataviapark.

Koningsdaal-Zuid.
Hier worden ca. 220 woningen gerealiseerd in de koopsector. Hiervan zijn er ca. 20 goedkoop.
Bouwperiode: 2015 tot en met 2017. (95 woningen verkocht)

Koningdaal-Noord
Invulling programma Koningsdaal Noord moet nog plaatsvinden.
Bouwperiode: 2017 tot en met 2019.

Dijkkwartier
Totaal programma ca. 500 te bouwen woningen.
1e fase van ca. 250-300 woningen.
Bouwperiode: 2017-2019

2e fase van ca. 200-250 woningen.
Invulling programma moet nog plaatsvinden.
Bouwperiode: 2023-2025

Waalkwartier (slachthuis/Honig)
1e fase terrein hal Honig en Waalhalla, ca. 100 woningen. Invulling programma moet nog plaatsvinden.
Bouwperiode 2019-2020

Restant terrein Honig en slachthuis nog ca. 400 woningen. Invulling programma moet nog plaatsvinden.
Bouwperiode: 2020-2025

Totaal te realiseren woningen in Waalfront ca. 2000 woningen.

4. Marktontwikkelingen

Aantrekken van de koopwoningenmarkt in 2015 zet zich voort in 2016 (economische groei neemt eveneens toe). Hypotheekrente is extreem laag.

Consumenten:
Veel interesse voor stedelijk wonen, compact en dicht bij de binnenstad/voorzieningen.
Eveneens interesse voor duurdere woningtypes.
Interesse voor etagewoningen neemt toe.
Ook behoefte aan huurwoningen in segment vanaf 800 euro tot 1000 euro.

Marktpartijen
Interesse voor het ontwikkelen van locaties is weer merkbaar. Bouwvolumes blijven beperkt in omvang, maar past bij risicoprofiel en is van belang voor strategie van diversiteit. Met name de afzet/realisatie van grote appartementengebouwen is en blijft lastig in relatie tot financieringsmogelijkheden van de bedrijven. Tender/ontwikkelcompetities zijn weer interessant, hoewel onvoorwaardelijk afnemen van grond nog te risicovol is voor de meeste partijen. De huidige toename van de woningbouwproductie lijdt door de gekrompen productiecapaciteit (krimp en faillissement van bedrijven in de periode 2009-2014) tot stijging van de bouwprijzen en dat drukt de grondprijzen.

NVB rapportage najaar 2015 (thermometer koopwoningen) Wat korte noties:
2015 sterk uit de startblokken en verwachtingen 2e helft 2015 ook positief;
Sterke toename van aantal verkochte nieuwe koopwoningen. Elke regio profiteert.
Niet alleen starters maar ook huurders die interesse hebben in koopwoning alsmede doorstromers.
Toename van het marktaandeel van woningen boven de 300.000 euro.

5. Financieel

Op het moment van verslaglegging rond deze rapportage is de GREX 2013 nog steeds uitgangspunt.
De nieuwe GREX 2015 wordt u begin 2016 aangeboden ter vaststelling.

Qua fasering, planning en programmering lopen we op dit moment gelijk of iets voor met de grondexploitatie 2013. Financieel past het binnen deze grondexploitatie die sluit op een tekort van ruim 29 miljoen euro ncw. Meer detailinformatie zal worden uitgewisseld bij de wensen en bedenkingenprocedure bij de Raad, rond het vaststellen van de grondexploitatie Waalfront in het eerste kwartaal van 2016.

Brief aan de raad - Standpunt lastenverschuiving en proces prestatieafspraken . . .

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ingekomen stuk D31 (PA 27 januari 2016)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 januari 2016	RO10/15.0013461	Bas Böhm
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Standpunt lastenverschuiving en proces prestatieafspraken woningcorporaties		(024) 3293436

Geachte leden van de raad,

Op 22 september 2015 hebben we u geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek van OTB naar de effecten van de lastenverschuiving, zoals opgenomen in het coalitieakkoord. We hebben u aangegeven een standpunt over de lastenverschuiving in te nemen, na ontvangst van de biedingen van de corporaties. In deze brief informeren wij u over ons standpunt en over het vervolgproces dat leidt tot prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Standpunt lastenverschuiving
Wij hebben de Nijmeegse corporaties, conform toezegging in de raadskamer op 7 oktober 2015, de ruimte geboden om bij de biedingen, op het gebied van betaalbaarheid, ook met oplossingsrichtingen buiten de lastenverschuiving om te komen. Op 30 oktober 2015 hebben we van de zeven woningcorporaties die actief zijn binnen het Platform Nijmeegse Woningcorporaties (PNW) hun biedingen of reacties op de ontwerp-Woonvisie ontvangen. Tevens hebben we van het PNW op dezelfde datum een voorstel over een nader onderzoek naar alternatieven voor de lastenverschuiving ontvangen.

Het voorstel van het PNW was om samen met ons onderzoek te doen naar de beste maatregelen om betaalbaarheid te verbeteren en deze aan te dragen als alternatief voorstel. We hebben hierop als volgt gereageerd: *"Wij hebben gezamenlijk onderzoek laten doen naar het effect van de lastenverschuiving en naar alternatieven. Vervolgens is u de mogelijkheid geboden om bij de biedingen ook een alternatief voor de lastenverschuiving in te dienen. Hier heeft u geen gebruik van gemaakt. Wij achten het niet zinvol deze discussie verder uit te stellen en zullen dan ook niet deelnemen aan een gezamenlijk vervolgonderzoek. Het staat u uiteraard vrij om zelf onderzoek te doen naar alternatieven. Wij zijn altijd bereid serieus naar mogelijk betere alternatieven te kijken."*
U vindt deze reactie ook in bijgevoegde brief van 3 december 2015. Aangezien een beter alternatief op dit moment ontbreekt blijft de lastenverschuiving zoals opgenomen in het coalitieakkoord zodoende intact.

Brief aan de raad - Standpunt lastenverschuiving en proces prestatieafspraken . . .

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
1

Proces prestatieafspraken
Tripartite overleggen om tot prestatieafspraken te komen starten, conform nieuwe Woningwet, op basis van de biedingen van corporaties. In bijgevoegde brief aan het PNW vindt u onze eerste reactie op deze biedingen. Het kader voor nieuwe prestatieafspraken is actueel vastgesteld volkshuisvestingsbeleid. In Nijmegen wordt dit kader gevormd door de nieuwe Woonvisie 2015 - 2020, die op 1 december 2015 door ons college ter besluitvorming aan uw raad is voorgelegd. We zijn ervan overtuigd dat de nieuwe Woonvisie, samen met de biedingen van de corporaties, voor een stevige inhoudelijke basis voor het maken van prestatieafspraken zal zorgen.

Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat het gaat om een nieuw proces met nieuwe partijen binnen een nieuw wettelijk kader. Het maken van afspraken met zeven verschillende corporaties waarvan de huurders ook op verschillende manieren zijn georganiseerd zorgt voor een complexe opgave. Via een gezamenlijke kick off met corporaties en huurders en het organiseren van (tripartite) werkateliers en bestuurlijke overleggen per corporatie beogen wij tot overeenstemming te komen en een basis te leggen voor de jaarlijkse cyclus van biedingen en (evaluatie van) prestatieafspraken. Ons doel is om in april op hoofdlijnen en voor 1 juli 2016 definitief overeenstemming te bereiken over bilaterale prestatieafspraken.

Zodra wij overeenstemming hebben over de prestatieafspraken zullen wij u deze voor Wensen en Bedenkingen aanbieden.

We gaan ervan uit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: Brief aan het platform Nijmeegse Woningcorporaties van 3 december

www.nijmegen.nl

Ruimtelijke Ontwikkeling

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

KOPIE

KOPIE

Platform Nijmeegse Woningcorporaties
t.a.v. de voorzitter, de heer P. van Roosmalen
Postbus 1071
6501 BB Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
- 3 DEC. 2015	RO10/15.0012160	Bas Böhm
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Reactie biedingen en voorstel lastenverschuiving	30-10-2015 en 30-10-2015	(024) 3293436

Geachte heer Van Roosmalen,

Op 30 oktober ontvingen wij van het Platform Nijmeegse Woningcorporaties (PNW) een tweetal stukken:

1) De individuele biedingen of reacties van de zeven woningcorporaties die deelnemen aan het PNW op het ontwerp van de Woonvisie, inclusief een gezamenlijke zienswijze.
2) Een brief met een voorstel omtrent de woonlastenverschuiving.

Via deze brief reageren wij op beide stukken.

Biedingen en gezamenlijke zienswijze
In het bestuurlijk overleg gemeente-woningcorporaties van 15 juli 2015 is door het PNW aangegeven dat corporaties voor 1 november een bod doen op basis van de ontwerp-Woonvisie en dat vanuit het PNW een gemeenschappelijk bod zal komen. Het stelt ons teleur dat u geen gezamenlijk bod heeft ingediend, maar een gezamenlijke zienswijze op de ontwerp-Woonvisie. Daarnaast zijn de individuele biedingen van de corporaties gezamenlijk ingediend. We merken hierbij op dat het niet allemaal biedingen zijn die voldoen aan de nieuwe Woningwet.

Op basis van de nieuwe Woningwet dienen corporaties in redelijkheid bij te dragen aan actueel gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid. De nieuwe Woonvisie wordt binnenkort in de gemeenteraad behandeld. Om uw gezamenlijke bijdrage aan de stad te kunnen bepalen hebben wij uw zienswijze bekeken en geanalyseerd wat de optelsom van de individuele biedingen oplevert. In deze brief lichten we per thema de belangrijkste (actuele) opgaven toe en zetten we de belangrijkste punten uit de analyse van uw plannen op een rij.

Betaalbaarheid
In uw zienswijze spreekt u de intentie uit om de betaalbare voorraad, de woningen tot de tweede aftoppingsgrens (bak 1), op peil te houden, te weten minimaal 18.200 woningen. In uw presentatie op 5 november tijdens het tripartite overleg garandeerde het PNW in 2018 27.500 sociale huurwoningen (tot aan de liberalisatiegrens). Als wij een optelsom maken van uw

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

individuele plannen komen wij in 2018 op ruim 29.500 sociale huurwoningen en in 2020 op ruim 29.750 sociale huurwoningen van de corporaties verenigd in het PNW. We bespreken graag met u hoe deze twee cijfers zich tot elkaar verhouden en in hoeverre corporaties invulling kunnen geven aan de vraag naar sociale huurwoningen.

Het maken van heldere afspraken over de omvang en kwaliteit van de sociale voorraad heeft prioriteit. De actualiteit leert ons dat we te maken hebben met een extra opgave rondom de huisvesting van vergunninghouders. Tegelijkertijd worden de effecten van de scheiding van wonen en zorg steeds duidelijker. De druk aan de onderkant van de sociale huurwoningenmarkt en op de beschikbaarheid van goedkope woonruimte wordt groter en vanuit diverse hoeken gevoed. Wij zien bovenop de vraag naar sociale huurwoningen vanuit woonbehoefteonderzoeken een extra opgave van 2.600 goedkope huurwoningen tot 2020. Ons college wil samen met u een maximale inspanning doen om aan deze huisvestingsbehoeften te voldoen. Mogelijk via tijdelijke woningbouw, en voor een belangrijk deel met huurprijzen tot maximaal € 403.

Woningbouw
Wij zijn het met u eens dat woningen niet slechts moet worden toegevoegd op basis van de berekende woningbehoefte. Ontwikkelingen in de vraag worden gemonitord en het gewenste woningbouwprogramma wordt hierop periodiek geactualiseerd. We gaan graag met u in gesprek over het thema beschikbaarheid van woningen en over een nadere specificatie van de woningbehoefte. Mede vanwege de vermelde extramuralisering en de instroom van vluchtelingen zien wij een toenemende vraag naar goedkope huurwoningen.

Duurzaamheid
Een gezamenlijke ambitie van gemiddeld label B in 2018 is begin dit jaar met u in een bestuurlijk overleg overeengekomen. Op basis van deze afspraak zijn vervolgens bilateraal diverse bestuurlijke en ambtelijke gesprekken gevoerd, waarbij zowel vanuit gemeente als corporaties de insteek was dat een gemiddeld label B in 2018 een flinke ambitie is, maar niet onmogelijk. Hierin is ook uitgesproken dat het vanzelfsprekend is dat deze ambitie niet ten koste van duurzaamheidsdoelstellingen op lange termijn dient te gaan. Wij zetten de bilaterale gesprekken hierover graag met u voort.

Wonen met Zorg
U omarmt het gedachtegoed van het planningskader Wonen met Zorg en geeft aan te hebben toegezegd dat er door de corporaties wordt geïnvesteerd in de vier benoemde prioriteitsgebieden. Wij vertrouwen erop dat uw toezegging ook in alle vier de gebieden gestalte krijgt. Uit uw biedingen blijken voornemens in de wijken Centrum en Oost.
U meldt in uw zienswijze dat er op het gebied van Wonen met Zorg geen concrete vraag of ambitie van de gemeente is. Graag vermelden we dat zowel in de ontwerp-Woonvisie als het planningskader ambities staan. Het planningskader benoemt daarnaast concrete aantallen. Voor bepaalde doelgroepen dient de vraag of de kwalitatieve vraag wel nader gespecificeerd te worden. De uitkomst van een actuele specificatie van de kwantitatieve vraag van vergunninghouders, kwetsbare jongeren en door uitstroom vanuit de maatschappelijke opvang, beschermd wonen Ggz heeft u eerder in deze brief kunnen lezen. Wij gaan ook hierover graag met u in overleg en staan net als u positief ten opzichte van onderlinge informatie uitwisseling en intensievere samenwerking, ook met zorginstanties, om tot creatieve oplossingen van woon-zorgvraagstukken te komen.

Gemeente Nijmegen
Ruimtelijke Ontwikkeling

Vervolgvel
2

U schrijft van het college van B&W te verwachten dat zij verantwoordelijkheid neemt voor adequate begeleiding van bewoners die niet geheel zelfstandig kunnen wonen. Wij nemen in de contracten met de zorgaanbieders op wat er verwacht wordt aan woonbegeleiding en andere vormen van begeleiding die nodig zijn om te functioneren in de maatschappij. In de driehoek woningbouwcorporaties, zorgaanbieder en gemeente zijn de eerste twee op uitvoerend niveau met elkaar verbonden om het zelfstandig wonen te laten slagen. Bij structurele tekortkoming van een zorgaanbieder kan en zal de gemeente in haar rol van opdrachtgever en financier optreden.

Uit uw individuele biedingen kunnen we opmaken dat er veel gebeurt voor huisvesting van doelgroepen. Het maken van een "optelsom" van de individuele biedingen is voor dit onderdeel echter niet mogelijk. Daarvoor verschillen de plannen en de vorm waarin deze gepresenteerd staan in de verschillende biedingen te veel.

Lastenverschuiving
In uw brief over de lastenverschuiving meldt u dat u graag samen met ons onderzoek doet naar de beste maatregelen om betaalbaarheid te verbeteren. Uw voorstel is om OTB te vragen vervolgonderzoek te doen naar alternatieve maatregelen en deze aan te dragen als alternatief voorstel. Wij hebben gezamenlijk onderzoek laten doen naar het effect van de lastenverschuiving en naar alternatieven. Vervolgens is u de mogelijkheid geboden om bij de biedingen ook een alternatief voor de lastenverschuiving in te dienen. Hier heeft u geen gebruik van gemaakt. Wij achten het niet zinvol deze discussie verder uit te stellen en zullen dan ook niet deelnemen aan een gezamenlijk vervolgonderzoek. Het staat u uiteraard vrij om zelf onderzoek te doen naar alternatieven. Wij zijn altijd bereid serieus naar mogelijk betere alternatieven te kijken.

Vervolg
Wij willen over de inhoud van deze brief op korte termijn met u in gesprek gaan en een bijeenkomst inplannen. Dit dient als start van tripartite overleggen met als doel om op basis van een vastgestelde Woonvisie en de biedingen tot bilaterale prestatieafspraken te komen. Gezien de actuele problematiek hechten we er waarde aan om op een constructieve manier spoedig tot prestatieafspraken te komen. Voor de bijeenkomst nodigen wij tevens vertegenwoordigers van uw huurdersbelangenverenigingen uit. Een afschrift van deze brief wordt ook naar de Stedelijke Huurdersvereniging in oprichting gestuurd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

drs. H.M.F. Bruls

De Gemeentesecretaris,

drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Stadsrekening 2015 meer focus en meer visueel

Ingekomen stuk D32 (PA 27 januari 2016)

Financiën
Concernexperts

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 januari 2016	FA20/15.0013521	Clemens Rutten
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Stadsrekening 2015: meer focus en visueler		(024) 3292596

Geachte leden van de raad,

In de Stadsrekening blikken we terug op het afgelopen jaar. Wat hebben we gedaan en wat hebben we hiermee bereikt? Ons College wil het de lezer zo makkelijk mogelijk maken dit inzicht te verkrijgen. Om die reden zetten we sinds 2014 maximaal in op de digitale jaarrekening via pcportal.nijmegen.nl. Hier vindt u sneller uw weg, worden cijfers grafischer weergegeven en is verdiepingsinformatie op bijvoorbeeld productniveau binnen handbereik. Het aantal bezoekers van de website neemt dan ook alsmaar toe.

Tegelijkertijd merken we dat de omvang van de Stadsrekening uw gebruikersgemak in de weg zit. In papieren vorm beslaat de Stadsrekening 450 bladzijdes. Meer dan de helft hiervan bestaat uit een beleidsinhoudelijke verantwoording vanuit de programma's. Dit terwijl we in een digitaal tijdperk met een overvloed aan informatie verwachten dat informatie kort en bondig wordt aangeboden.

In 2012 hebben we de programmaverantwoording losgekoppeld en apart beschikbaar gesteld. Het hoofdboekwerk bevat sindsdien een samenvatting hiervan in de bestuursagenda. Het hoofdboekwerk voldoet op zichzelf al aan de verslaggevingsregels en is het controleobject van de accountant. Twee boekwerken leidt wel tot een overlap en spraakverwarring bij de behandeling van de Stadsrekening.

Met uw initiatiefvoorstel van juli 2014 over de thema- en programma-indeling heeft u de thema's geïntroduceerd. Dit is verwerkt in de Stadsbegroting 2015. Uw Raad heeft aangegeven dit te doen om meer dan voorheen te sturen op grote en urgente politiek-maatschappelijke opgaven.

In de Stadsrekening 2015 willen we een stap verder gaan door per programma de focus te leggen op de belangrijkste resultaten. Wat zijn de belangrijkste gebeurtenissen en hoe dragen deze bij aan het maatschappelijke doel? Het scheiden van hoofd- en bijzaken maakt het makkelijker om te reflecteren op de belangrijkste voornemens in de begroting. Vanuit een gezonde kritische reflectie gaan we ook in op de geleerde lessen. Waar ging het moeizaam en wat blijft aandacht vergen? We verwachten met deze aanpak de Stadsrekening aanzienlijk in te korten en gaan terug naar één boekwerk. De samenvatting van de programma's in de bestuursagenda kan daarmee vervallen. Dit valt mooi samen met de toevoeging van de thema's aan de Stadsrekening 2015.

Brief aan de raad - Stadsrekening 2015 meer focus en meer visueel

Gemeente Nijmegen
Financiën
Concernexperts

Los hiervan nutten we de digitale mogelijkheden verder uit. Zo visualiseren we cijfers door middel van grafieken en maken we meer koppelingen waarmee de structuur duidelijker wordt.

De nieuwe opzet van de programmaverantwoording is besproken met de auditcommissie van uw Raad. De auditcommissie is enthousiast en vindt het helder leesbaar. Verder denkt zij dat dit het politieke debat verder kan bevorderen.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Groen Verbindt 2016 moties 10.000 bomen en Nijmegen . . .

Ingekomen stuk D33 (PA 27 januari 2016)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 95 81
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 januari 2016	15.0013261	Han Derckx
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Groen Verbindt 2016; moties '10.000 bomen' en 'Nijmegen groenste stad van Europa!'		(024) 3292140

Geachte leden van de raad,

Graag informeren wij u over onze campagne Groen Verbindt jaargang 2016, waarbij wij specifiek ingaan op uw moties '10.000 bomen: het moet er nu van komen' en 'Nijmegen de groenste stad van Europa!'.

Campagne Groen Verbindt
Ons coalitieakkoord bevat als groene ambities: “We leggen de komende jaren meer verbinding tussen de groene omgeving van Nijmegen, parken en stedelijk groen in de stad door het ontwikkelen van ‘groene linten’ en starten met de uitvoering van het 10.000 bomenplan.” Voor deze ambities hebben we de campagne Groen Verbindt opgezet: ‘groen van en door de stad’. We willen uitdagen, faciliteren, verbinden, ruimtebieden; trefwoorden: leuk, pakkend, energiek, wervend en samen. Groen Verbindt zien wij als een meerjarig proces met het oogmerk inwoners, ondernemers, instellingen en organisaties te ondersteunen in hun groene initiatieven.

Groen Verbindt 2015
Aan het begin van 2015 hebben wij bijna 100 groene voorstellen opgehaald, de helft aangedragen door wijkgroepen, via onze wijkbeheerders, de andere helft aangedragen door 33 professionele organisaties, op onze aan hen gerichte uitvraag.
Op een zeer geanimeerde bijeenkomst dd 23 april 2015 met groene organisaties en met wijkgroepen gaven Harriët Tiemens en Renske Helmer het startschot voor de campagne Groen Verbindt. Vervolgens zijn zeven wijkvoorstellen en twaalf ‘professionele’ voorstellen tot uitvoering gebracht. De voorstellen variëren van groeninrichting en -beheer in Dukenburg aangepast op de daar levende dassen tot inrichting van een wijkparkje aan de Hommelstraat. Een aantal van deze projecten komt pas in 2016 tot afronding.

Groen Verbindt 2016
Hieronder beschrijven wij bondig de onderling uiteraard nauw samenhangende thema's en acties Groen Verbindt 2016, met ook aandacht voor meerjarige processen en verankering.

Brief aan de raad - Groen Verbindt 2016 moties 10.000 bomen en Nijmegen . . .

Groen in de wijken: onze wijkbeheerders gaan door met ophalen van Groen Verbindt-voorstellen en met het stimuleren van betrokkenheid bij het groenbeheer. En ook in 2016 voeren wij een aantal van de aangedragen groenprojecten uit. Bovendien gaan wij ontharden/vergroenen van openbare ruimte en particuliere tuinen centraal stellen. Wij sluiten aan op de landelijke campagne 'Operatie Steenbreek', zoals ons van meerdere kanten is voorgesteld. 'Operatie Steenbreek' wil burgers enthousiasmeren hun stenige tuin te vergroenen. Want groene tuinen dragen belangrijk bij aan de leefbaarheid. Bovendien leidt een versteende omgeving (met name Nijmegen-West, het centrum, en het reliëfrijke Nijmegen-Oost) tijdens hoosbuien –die steeds vaker voorkomen– tot enorme druk op het riool. Daarom gaan wij bekijken of wij het thema ontharden/vergroenen kunnen ondersteunen vanuit ons volgende Gemeentelijke Rioleringsplan (2017-2022).
Steeds meer scholen willen hun terreinen vergroenen. Wij willen binnen Groen Verbindt een specifiek budget reserveren voor de financiering van het benodigde plantgoed. De inrichting zelf komt voor rekening van de scholen of van zelfwerkzaamheid door leerlingen en ouders.

Aandacht voor ecologie: Nijmegen is rijk aan (veelal landelijke) natuurorganisaties, met een schat aan ervaring en kennis. In 2015 startte een drietal organisaties met een project gericht op het ontsluiten van die professionele kennis en ervaring ten behoeve van groepen in de wijken, en gericht op de uitwisseling tussen wijkgroepen. Het is de bedoeling dat hun Groen Verbindt Platform een plek krijgt in de Bastei.
Bovendien stimuleren wij in 2016 enkele concrete ecologische voorstellen: beheer van Bloemendal (orchideeënweide Park Staddijk), en aanleg van een vlinderidylle nabij de Bijenstal in De Goffert.

Meer groen in het centrum: in de periode 2010-2014 hebben wij met ‘Groene Allure Binnenstad’ veel groene kwaliteit toegevoegd en gestimuleerd (zoals bomen in Ringstraten, Korenmarktparkje en gevelgroen in Benedenstad, etagelinde en plantenborder op de Hessenberg).
In 2016 en volgende jaren willen wij groen in het stadscentrum ook vanuit onze campagne Groen Verbindt stimuleren, als aanvulling op (geplande) groenprojecten (renovatie Valkhofpark, aanleg Groene Loper, vergroening Veerpoorttrap en herinrichting oostelijke Waalkade).
Daarom nodigen wij, samen met Huis van de Binnenstad, de ondernemers uit te komen met hun groene ideeën en wensen voor de openbare ruimte. En liefst samen met hen willen wij hen vaststellen welke projecten tot uitvoering komen.
Uw motie ‘Nijmegen groenste Stad van Europa!’ vraagt om specifieke aandacht voor meer groen in Burchtstraat en Kelfkensbos. Wij hebben met de Binnenstadsmanager en enkele ondernemers een eerste verkenning uitgevoerd. Nu onderzoeken wij enkele concrete mogelijkheden, zoals vergroening van het 'pleintje' begrensd door Valkhofmuseum, Poortwachtershuisje en Sint-Jorisstraat. We hopen bovendien dat onze uitnodiging aan de ondernemers ook voor deze straten nog mooie ideeën oplevert.

10.000 extra bomen: Onze openbare ruimte telt ongeveer 60.000 bomen. 10.000 Extra bomen is een forse ambitie. Indachtig het uitgangspunt van 'Groen Verbindt' werken wij daaraan op basis van wensen en initiatieven uit de stad. Het is mooi te ervaren dat de ambitie onze inwoners inspireert.
In 2016 werken wij concreet aan:
-aanplant 10-15 bomen Sint-Annastraat, tussen Einsteinstraat en Grootstalselaan, een wens van wijkbewoners, Dit past in ons beleid de hoofdboomstructuur te vervolmaken.

-aanplant 2.000 stuks bosplantsoen op locatie Noviokas (onderdeel Park-West). Op verzoek van de betrokken Groengroep komt hier een voedselbospark tot stand.
-renovatie van vervallen populierenbos aan Streekweg (tussen crematorium en woonwagenkamp). Betreden ervan is bij winderig weer inmiddels niet zonder gevaar. Te rooien bomen vervangen wij veelvoudig door aanplant van circa 1.000 stuks bosplantsoen. Wij kiezen voor meer variatie en voor vruchtdragers waarvan vogels en de dassen, die in dit bos wonen, profiteren. Dit project komt tot stand in nauwe samenspraak met bewoners en met ecologen van Stichting Das&Boom, die in 2015 het project Stadsdassen ontwikkelde.
- Stichting Co-Bomen (zij richt zich op behoud van boomgaardrelicten in Nijmegen-Noord) en Historische Tuin Lent willen een plan uitwerken fruitbomen of -struiken aan te bieden aan bijvoorbeeld nieuwe Waalsprongbewoners of aan ouders van nieuwgeborenen. Daarbij beogen zij: Verstening van tuinen voorkomen cq tegengaan en de boomgaardcultuur van Lent en Betuwe levend houden. Ook zien zij hierin een goed middel extra betrokkenheid bij hun doelen en activiteiten te genereren. Een voorzichtige inschatting is dat jaarlijks 250 fruitbomen worden geplant in particuliere tuinen.

Tot slot
Vergroening van wijken en centrum vinden wij van groot belang voor de aantrekkelijkheid van onze stad en voor de duurzame kwaliteit van de leefomgeving. Betrokkenheid vanuit de stad is daarvoor essentieel Wij zijn dan ook blij dat Groen Verbindt zoveel enthousiasme losmaakt.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H.M.F. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Resultaten Intelligencepilot woninginbraken

Veiligheid

Ingekomen stuk D34 (PA 27 januari 2016)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) Openingstijden=
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 januari 2015	VH10/16.0000027	Wim Engelen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Resultaten Intelligencepilot woninginbraken		(024) 3299181

Geachte leden van de Raad,

Zoals in de kamerronde van 4 maart 2015 met u besproken tijdens de behandeling van het *Beleidskader Integrale Veiligheid 2016-2018* hebben we in 2015 een pilot Intelligence uitgevoerd rondom het thema woninginbraken. Tijdens die kamerronde heeft de portefeuillehouder toegezegd u over de resultaten te zullen informeren.

I. De context binnen ons lokaal veiligheidsbeleid

Intelligence gaat om het analyseren en duiden van gegevensbestanden om fenomenen en achtergronden in beeld te kunnen brengen met als doel de informatiepositie van de gemeente en zijn partners op het veiligheidsdomein te versterken. Door achtergronden, patronen en trends bij veiligheidsvraagstukken vroegtijdig te herkennen en te doorgronden, investeren we niet alleen in onze informatiepositie maar tegelijkertijd ook in de samenwerking met onze partners. Daarmee is Intelligence een belangrijk instrument bij de informatiegestuurde netwerkaanpak van lokale veiligheidsvraagstukken.

Met de vaststelling van het *Beleidskader Integrale Veiligheid 2016-2018* heeft u met ingang van het begrotingsjaar 2016 middelen in het programma Veiligheid geherprioriteerd ten behoeve van Intelligence. In beginsel willen we 3 jaar de tijd nemen om de Intelligence op het veiligheidsdomein te ontwikkelen en hierbij de volgende slagen maken:

1. Het inrichten van een strategische en tactische informatiepositie op de belangrijkste veiligheidsthema's (delict-, gebieds- en persoonsgericht, primair op de high impact crimes, maar mogelijk ook op de overige veiligheidsthema's).
2. Het inrichten van dashboards om snel managementinformatie te kunnen genereren (delict-, gebieds- en persoonsgericht).
3. Het inrichten van een verwijsindex ter ondersteuning van persoonsgerichte interventies.

De pilot woninginbraken was, naast uiteraard het genereren van gegevens over dit fenomeen, nadrukkelijk ook bedoeld om in beeld te krijgen welke randvoorwaarden binnen onze organisatie

geregeld dienen te worden om onze ambitie op het terrein van Intelligence de komende jaren te kunnen waarmaken. Ook daar zullen we in deze brief aandacht aan besteden.

II. Definitie van het begrip woninginbraak

Woninginbraak is een delict dat niet als zodanig wordt vermeld in het Wetboek van Strafrecht. Er moet sprake zijn van diefstal of een poging daartoe, zonder gebruik te maken van geweld tegen personen, in combinatie met het wederrechtelijk betreden van een woning. Artikelen 310 en 311 van het Wetboek van Strafrecht zijn van toepassing.

III. De pilot fenomeenanalyse woninginbraken

Bureau Drijfveer uit Tilburg heeft de pilot uitgevoerd. Dit bureau heeft ruime ervaring met de gemeentelijke Intelligence-aanpak in Brabantse steden. De reden om deze expertise in te huren had er ook mee te maken dat er ten tijde van de start van de pilot nog geen structurele uitwisseling plaatsvond van gemeentelijke gegevens met gegevens van met name de politie en het Openbaar Ministerie ten behoeve van een fenomeenanalyse die zou kunnen leiden tot interventiemogelijkheden. Met de pilot wilden we ook de vraag adresseren hoe dit wel structureel zou zijn in te regelen. Om die reden is er ook voor gekozen om het opdrachtgeverschap voor de pilot te beleggen bij de lokale gezagsdriehoek.

De fenomeenanalyse woninginbraken beslaat een onderzoek op basis van gegevens over de periode medio 2012 tot medio 2015. De politie heeft gegevens geleverd over de woninginbraken die in die periode in Nijmegen hebben plaatsgevonden.

Ook is gebruik gemaakt van de High-Impact-Crimes (HIC)-lijst van de politie en de Top-150-lijst van het Veiligheidshuis. Verder zijn gegevens gebruikt uit de Basis Registratie Personen van de gemeente, de Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG) en diverse procesregistratiesystemen gerelateerd aan de leefgebieden: zorg, inkomen, werk en jeugd.

Tot slot is wetenschapsliteratuur gebruikt, evenals de resultaten van onderzoeken die bij enkele andere grote gemeenten op het gebied van woninginbraken hebben plaatsgevonden, ten behoeve van de duiding van veelal landelijke trends en ontwikkelingen waarvoor verklaringen op lokaal niveau niet (eenvoudig) te geven zijn.

Om de kenmerken van de woningen waar de woninginbraken hadden plaatsgevonden te kunnen relateren aan de BAG was een aantal conversies tussen de gemeente en de politie nodig. De schrijfwijze van de adressen in de Basis Voorziening Handhaving (BVH) van de politie kwamen namelijk in eerste aanleg niet overeen met de voorgeschreven registratie van adressen in de BAG.

Om de verkregen gegevens rechtmatig te kunnen gebruiken voor analysedoeleinden, is in maart 2015 een melding aan het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) gedaan. Het CBP heeft deze melding door middel van een ontvangstbrief vastgesteld en bevestigd.

Gemeente Nijmegen
Veiligheid

IV. Samenvatting van de resultaten

- De cijfers

Het aantal woninginbraken laat een sterke afname zien. In 2012 werden er 1.491 woninginbraken geregistreerd; in 2013 waren dat er nog 1.351, een afname van bijna 10 procent. In 2014 was dat cijfer met nog eens ruim 37 procent gedaald naar 844 woninginbraken. Van januari 2015 tot en met juni 2015 werden er bij de politie 324 woninginbraken geregistreerd. Op basis van de laatste cijfers zien we de inbraakcijfers over de eerste 10 maanden van 2015 met een percentage van 29 procent significant lager liggen dan over dezelfde periode in 2014.[1]

De bestendige trend is dus dat het aantal woninginbraken in de afgelopen 3 jaren sterk aan het dalen is. Volgens de politie is de daling van de woninginbraken vanaf 2013 voor een deel ook te verklaren vanwege de detentie van een aantal bekende en veelplegende woninginbrekers. Er is hier in het kader van de pilot geen nader onderzoek naar gedaan, maar niet valt uit te sluiten dat een deel van deze veelplegers door de strafrechter een 2-jarige ISD-maatregel (Inrichting Stelselmatige Daders) opgelegd heeft gekregen. Dit kan betekenen dat een aantal veelplegers in de loop van 2015 weer in vrijheid wordt gesteld. Daarmee ligt het in de verwachting dat het aantal woninginbraken komend jaar mogelijk weer gaat stijgen.

Met een oplossingspercentage van 7 procent in 2014 lag Nijmegen overigens net iets onder het landelijk gemiddelde dat tussen de 7 en 9 procent schommelt. De cijfers laten dus overwegend een positief beeld zien.

- Wijken

De wijken waar zowel in 2012, 2013 en 2014 veel woninginbraken plaatsvonden betreffen met name Centrum, Hatert, Nije Veld en Wolfskuil. Ook in de eerste helft van 2015 vonden in deze wijken nog relatief veel woninginbraken plaats. In de wijken Bottendaal, Leuvensbroek, Malvert en Zwanenveld is in absolute aantallen weliswaar minder ingebroken, zij vragen extra aandacht omdat er op basis van een prognose voor de tweede helft van 2015 een stijgingsrisico wordt vastgesteld. Over het algemeen kan worden gesteld dat in de eerste helft van 2015 de meeste inbraken in het zuidelijk deel van Nijmegen plaats vinden; 180 van de in totaal 324.

In met name de wijken Altrade, Biezen, Brakkenstein, Galgenveld, Hazenkamp, Heseveld, Heyendaal, Neerbosch-Oost en St. Anna daarentegen, zien we over de periode 2012 tot en met medio 2015 een grote afname van woninginbraken. Het inbraakrisico in de wijken De Geerkamp, De Hoefkamp, De Meeuwseacker, Heeskesacker en Zellersacker is over de afgelopen jaren nagenoeg nihil gebleken en gebleven.

- Woningkenmerken

Over het algemeen werd in de periode van 2012 tot medio 2015 vooral veel ingebroken in hoekwoningen, rijtjeswoningen en studentenwoningen. Van de 844 woninginbraken in 2014 betrof het in bijna 300 gevallen een huurwoning. In 115 gevallen was er sprake van herhaling en werd er binnen een jaar tweemaal in dezelfde woning ingebroken.

[1] Het verloop van het criminaliteitsbeeld wordt maandelijks door politie en afdeling Veiligheid met de burgemeester besproken.

Voor een aantal typen woningen geldt dat er in 2014 relatief vaak ingebroken werd in woningen van woningbouwcorporaties, bijvoorbeeld:
1. in 3,0 procent van de *eindwoningen* van de woningbouwcorporaties (versus in 1,9 procent van de *eindwoningen* die niet van de corporaties zijn).
2. in 2,0 procent van de *benedenwoningen* van de woningbouwcorporaties (versus in 0,7 procent van de *benedenwoningen* die niet van de corporaties zijn).
3. in 1,4 procent van de *tussenwoningen* van de woningbouwcorporaties (versus in 1,0 procent van de *tussenwoningen* die niet van de corporaties zijn).

En voor enkele andere woningtypen geldt dat er in 2014 relatief vaak ingebroken werd in woningen die niet van de woningbouwcorporaties zijn. I.c.:
1. In 1,7 procent van de *hoekwoningen* die niet van de woningbouwcorporaties zijn (versus in 1,4 procent van de *hoekwoningen* van de corporaties).
2. In 1,0 procent van de *bovenwoningen* die niet van de woningbouwcorporaties zijn (versus in 0,5 procent van de *bovenwoningen* van de corporaties).

Kijkend naar de ouderdom van de woningen zien we in grote lijnen het volgende beeld: naarmate de woning nieuwer is, is de kans op woninginbraak kleiner. De WOZ-waarde van de woningen laat in grote lijnen het volgende beeld zien: naarmate de WOZ-waarde van de woning hoger is, is de kans op woninginbraak groter.

Het relatief hoge aantal inbraken in Oud-West valt deels te verklaren aan de hand van de woningkenmerken: relatief veel woningen zijn voor 1950 gebouwd. Aan de andere kant staan er relatief weinig vrijstaande woningen, twee-onder-één-kappers en woningen met een hoge WOZ-waarde en zou daar juist een drukkend effect op het aantal woninginbraken van te verwachten zijn.

Het relatief hoge aantal inbraken in Nieuw-West valt niet te verklaren aan de hand van de woningkenmerken: er staan relatief weinig woningen van voor 1950, er staan relatief weinig woningen met een hogere WOZ-waarde en ook de woningtypes waar relatief veel ingebroken wordt komen er niet veel voor.

Het relatief hoge aantal inbraken in het stadsdeel Midden kan redelijk verklaard worden aan de hand van de woningkenmerken: relatief veel woningen zijn voor 1950 gebouwd, er staan relatief veel twee-onder-één-kap-woningen en er staan relatief veel woningen met een WOZ-waarde vanaf € 250 duizend.

Dat de gebiedsverschillen maar deels te verklaren zijn aan de hand van de beschikbare gegevens is niet vreemd. Over allerlei van belang zijnde factoren staan geen data per woning ter beschikking. Denk bijvoorbeeld aan de kwaliteit van het hang- en sluitwerk, de kwaliteit van de kozijnen, de aanwezigheid van buitenverlichting en het toepassen van andere preventieve maatregelen.

- <u>Kans op herhaald slachtofferschap</u>

In de gemeente Nijmegen is de kans op herhaald slachtofferschap binnen een jaar 7,3 procent, terwijl de normale slachtofferkans 1,8 procent is. Daarmee zijn de woningen waar is ingebroken een goede voorspeller van een (nieuwe) woninginbraak.

Brief aan de raad - Resultaten Intelligencepilot woninginbraken

Uit de analyses blijkt dat de reden van een grotere kans op herhaling vooral gelegen is in de structurele kenmerken, de ligging (groenvoorziening, bebouwing), de toegankelijkheid van de woning, de verlichting of verkeersdrukte ter plaatse.

- Hot times

De inbraken vonden de afgelopen jaren vooral plaats in de maanden oktober, november en december. In 2012 vonden de meeste inbraken plaats in de middag. Inmiddels zien we in 2014 en 2015 een verschuiving naar de avond. Vooral de vrijdag en zaterdag blijven door de jaren heen de dagen waarop de meeste inbraken worden gepleegd. Er vindt daarnaast sinds 2014 een lichte stijging plaats naar de zondag.

- Daderprofiel

Voor de analyse is uitgegaan van de High-Impact-Crimes (HIC)-lijst van de politie over 2014. Op deze lijst staan 93 personen die in 2014 vaker dan driemaal zijn aangehouden voor woninginbraken. Ruim 50 procent van deze groep betrof daders in de leeftijdscategorie van 15 tot en met 29 jaar. Wat opvalt bij de analyse van deze groep, gebaseerd op gegevens die binnen de gemeente Nijmegen over deze personen bekend is, is dat ongeveer 70 procent uit een gezin komt dat bekend is bij de gemeentelijke afdeling Inkomen.

Daarnaast is vastgesteld dat 17 procent van de personen op de HIC-lijst bekend is in de leerplichtregistratie (schoolabsentie), terwijl 27 procent bekend is bij de jeugdzorg. De meeste daders van de HIC-lijst komen oorspronkelijk uit Nijmegen of de regio. Op de HIC-lijst van 2014 stonden 12 personen die begin 2015 niet meer ingeschreven bleken te staan in de Basisregistratie Personen van de gemeente Nijmegen wegens detentie of verhuizing naar andere gemeenten.

Voor de volledigheid zijn de daders van de HIC-lijst vergeleken met de Top-150-lijst van het Veiligheidshuis. In totaal 18 personen bleken zowel op de HIC-lijst als de Top-150-lijst te staan.

- Modus operandi en buit

De meeste (pogingen tot) woninginbraken worden gepleegd via de achterzijde van een woning, meestal via een deur of raam. Vaak wordt gebruik gemaakt van een knip,- of breekvoorwerp zoals een tang, mes, schroevendraaier of koevoet. Men verschaft zich vaak de toegang tot het erf c.q. de woning via een hek, poort, omheining en/of brandgang.

Over de eerste helft van 2015 laten de aangiften van woninginbraken zien dat de meest gehanteerde modus operandi nog steeds een deur aan de achterzijde van de woning is, gevolgd door een raam en dat inklimmingen en insluipingen ten opzichte van de voorgaande jaren toenemen. In de zomermaanden is er opvallend minder sprake van braak en meer van insluipingen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de weersomstandigheden, waardoor ramen en deuren in de zomermaanden vaker open of op een kier blijven staan.

Diefstal van computers, fotocamera's en lenzen uit woningen neemt af. Een verklaring hiervoor lijkt de opmars van de smartphone. Het aantal malen dat er sprake is van diefstal van bankbescheiden, creditcards, geld en sieraden neemt de afgelopen jaren toe. Wat daarnaast verder nog opvalt is dat de diefstal van paspoorten, ID-kaarten en rijbewijzen bij woninginbraken ook toeneemt.

- Preventiemaatregelen

Het certificaat Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) wordt afgegeven als een woning voldoet aan een aantal eisen op het gebied van inbraakpreventie en sociale veiligheid. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) beheert het PKVW. Opvallend voor Nijmegen is het beperkte aantal woningen dat is voorzien van een PKVW-certificaat. Volgens het CCV ligt het aantal PKVW-gecertificeerde woningen in Nijmegen onder het landelijk gemiddelde van 8 procent.

Preventie helpt in het terugdringen van woninginbraken. Bijvoorbeeld door specifieke acties, zoals '1dagniet' (begin 2015), en het faciliteren van burgerinitiatieven zoals buurtpreventie. Met het Burgernet wordt de alertheid bij burgers vergroot, omdat ze een waarschuwing krijgen als er een inbraak in hun omgeving heeft plaatsgevonden.

Niettemin is de conclusie van de analyse dat burgers (te) beperkt worden betrokken bij het voorkomen en aanpakken van woninginbraken. Het initiatief ligt vaak bij hen, terwijl er ook initiatieven te bedenken zijn die starten vanuit de woningcorporaties of gemeente in combinatie met de politie. Het meer betrekken van de burger - en daarmee het verhogen van de heterdaadkracht - heeft verschillende voordelen, ook op het vlak van de aanpak van woninginbraken:

1. Het verhogen van de pakkans
2. Heldere bewijslast bij een heterdaad, waardoor de kans op veroordeling toeneemt.
3. Er is sprake van een doelmatiger inzet bij heterdaad dan bij opsporing achteraf.
4. De burger krijgt meer vertrouwen in de politie, in het bijzonder en de overheid in het algemeen.

V. Onze conclusies ten aanzien van het thema woninginbraken

De pilot laat zien dat het slim combineren van beschikbare data informatie genereert die extra handvatten biedt voor de aanpak. Onder andere het beschrijven van het daderprofiel en de duiding ten aanzien van de woningkenmerken en de "hot times" geven veel mogelijkheden voor preventiever optreden. Maar ook hier geldt dat we keuzes moeten maken, omdat capaciteit beperkt is – al was het maar omdat ook andere criminaliteitsfenomenen aandacht vragen van gemeente, politie en andere partners.

Daarom willen we inzetten op 4 interventies.

1. In het Veiligheidshuis gaan we de HIC-daderlijst van de politie regelmatig screenen om afspraken te maken op zowel de persoon van de dader als in relatie tot gebieden waar stelselmatige woninginbrekers actief zijn. Dit betekent vooral ook een gerichte informatie-uitwisseling tussen recherche, Veiligheidshuis en Veiliger Wijkteams (wijkagenten en toezichthouders) – en strakke regie op de afspraken.

2. In wijken met een hoog inbraakrisico willen we dat in de Veiliger Wijkteams vooral op basis van de informatie over *hot spots* en *hot times* integraal afspraken worden gemaakt over aandacht voor preventie in het kader van gericht toezicht op straat. Die worden ook duidelijk met de bewoners gecommuniceerd. Belangrijk aandachtspunt hierbij zouden huisbezoeken moeten zijn bij bewoners die meer dan eenmaal slachtoffer zijn geworden van woninginbraak,

omdat onderzoek uitwijst dat de kans op hernieuwd slachtofferschap bij deze groep groot is. Tijdens het huisbezoek is dan extra aandacht voor risicobewustzijn en preventieve maatregelen.

3. Voor bewoners zou een herkenbare en gemakkelijk toegankelijke webpagina – bijvoorbeeld gekoppeld aan de websites van gemeente, politie, woningcorporaties en wijkplatforms – met de belangrijkste adviezen om inbraken in de eigen woning te voorkomen (denk aan: kwaliteit van het hang- en sluitwerk en kozijnen, buitenverlichting en de mogelijkheden van buurtpreventie via whatsapp-groepen of andere vormen van alertering). Met die website wordt ook informatie specifiek per wijk gegeven. Zoals over de risico-objecten, en dagen en uren waarop de kans op inbraak het grootst is. Dit moet ook bijdragen aan het versterken van de heterdaadkracht.In enkele Brabantse steden (o.a. Tilburg) blijkt dat het instellen van whatsapp-groepen in wijken een sterke bijdrage levert aan het vertrouwen van de bewoners en bij het terugdringen van woninginbraken. Bewoners zijn daarbij overigens zelf wel verantwoordelijk voor het oprichten van dergelijke whatsapp-groepen en het gebruik daarvan.

4. In de contacten met de woningcorporaties willen we de aandacht blijven vestigen op het belang om bij regulier onderhoud hang- en sluitwerk te updaten, c.q. te vervangen, primair in die wijken en voor die woningen waar het risico op woninginbraak het grootst is. Tegelijkertijd zien wij hier ook een verantwoordelijkheid van de huurders om corporaties hierop aan te spreken.

VI. Onze conclusies ten aanzien van de verdere aanpak van Intelligence op het veiligheidsdomein

De pilot woninginbraken laat zien dat het delen van gegevens tussen de gemeente, de politie, het Openbaar Ministerie en derde instellingen in het kader van een criminaliteitsthema of -fenomeen zeer waardevol is. De capaciteit, kennis en technische analyse-ervaring voor een onderzoek als dit, is binnen de gemeente niet exclusief beschikbaar. Voor de verdere aanpak van Intelligence is dit een noodzaak. Naast de beschikbaarheid van de genoemde expertise dient er ook multidisciplinair en structureel te worden samengewerkt over door de gezagsdriehoek geprioriteerde fenomenen, zodat kruisinzichten ontstaan en een set aan samenhangende maatregelen tot stand kan komen.

VII. De verdere aanpak van Intelligence op het veiligheidsdomein

In de inleiding van deze brief hebben we aangegeven wat ons programma de komende 3 jaar zal zijn. Intelligence op het veiligheidsdomein maakt onderdeel uit van een concernbredere aanpak in het kader van “Big data, smart city”. In dat kader willen we voor het veiligheidsdomein een zogeheten sprint gaan uitvoeren, waarbij een kerngroep samengesteld uit de relevante gemeentelijke afdelingen in 2016 2 producten gaat opleveren:
1. Een eenmalige fenomeenanalyse ten aanzien van het thema verwarde personen.
2. Het structureel inrichten van dashboards.

Gemeente Nijmegen
Veiligheid

Vervolgvel
7

Met het inrichten van dashboard voorkomen we dat we moeten werken met gegevens die niet regelmatig zijn geactualiseerd. Dat was in algemene zin wel de handicap bij de uitvoering van de pilot woninginbraken. Dashboards helpen om gegevens op specifieke thema's stelselmatig met elkaar te verbinden en te actualiseren, waardoor snel kan worden geanticipeerd op trends of afwijkingen – vooral ook bij de te kiezen interventies. Ze zijn daarmee een onmisbaar hulpmiddel bij een Intelligence-aanpak.

De kerngroep kunnen we inrichten met de middelen die uw Raad vanaf het begrotingsjaar 2016 in het programma Veiligheid beschikbaar heeft gesteld voor Intelligence. In de jaarlijkse Veiligheidsbrief zullen we u op de hoogte houden van de voortgang en de resultaten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Eerste voortgangsaudit Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Maatschappelijke Ontwikkeling
Beleidsontwikkeling

Ingekomen stuk D35 (PA 27 januari 2016)

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 januari 2015	MO10/ 16.0000221	Tom Groeliker
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Eerste voortgangsaudit Veilig Thuis Gelderland-Zuid	12-01-2016	(024) 3292704

Geachte leden van de Raad,

Naar aanleiding van het rapport ‘de kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland-Zuid Stap1’ van de inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg, heeft Veilig Thuis als onderdeel van GGD Gelderland-Zuid op 18-11-2015 een verbeterplan opgesteld. Om de voortgang van de realisatie van de verbeterpunten te monitoren, worden in een tijdbestek van drie maanden (nov 2015 – febr 2016) twee voortgangsaudits gehouden onder leiding van een externe auditor.

Tijdens de kamerronde van 9 december heeft portefeuillehouder Frings de volgende toezegging gedaan:
“De raad wordt geïnformeerd over de tussentijdse metingen bij Veilig Thuis die in aanloop naar de externe audit eind februari 2016 worden uitgevoerd.”

Derhalve ontvangt u bijgaand de rapportage van de eerste voortgangsaudit Veilig Thuis d.d. 16 december 2015. Tevens treft u de begeleidende brief aan van het DB van de GGD aan de leden van het AB van de GGD.

Hoogachtend,
college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Aantal Bijlagen: 2

Brief aan de raad - Eerste voortgangsaudit Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Gelderland-Zuid

Aan de leden van het Algemeen Bestuur

ons kenmerk:	GGD/DIR/1303/MP/mr	afdeling:	Directie
uw kenmerk:		contactpersoon:	Moniek Pieters
datum:	8 januari 2016	doorkiesnummer:	(088) 144 7102
onderwerp:	Voortgangsaudit VT	e-mail:	mpieters@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte leden van het Algemeen Bestuur van GGD-Gelderland-Zuid,

Naar aanleiding van het rapport 'De kwaliteit van Veilig Thuis Gelderland Zuid Stap 1' van de inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg, heeft Veilig Thuis, als onderdeel van GGD Gelderland-Zuid, op 18-11-2015 een verbeterplan opgesteld. Om de voortgang van de realisatie van de verbeterpunten te monitoren, worden in een tijdsbestek van 3 maanden (november 2015 – februari 2016) twee voortgangsaudits gehouden met een externe deskundige. Ook wordt in opdracht van het veiligheidshuis een externe audit uitgevoerd met als focus de interactie/samenwerking met het veiligheidshuis.

Bijgaand ontvangt u de rapportage van de eerste voortgangsaudit Veilig Thuis d.d. 16 december 2015. Deze voortgangsaudit laat zien dat er goede stappen zijn gezet in de richting van een Veilig Thuis organisatie waar de veiligheid van kinderen, gezinsleden, volwassenen en ouderen is geborgd. We realiseren ons echter dat het traject dat we zijn ingeslagen ambitieus is en nog een weg te gaan heeft. Momenteel bevindt Veilig Thuis zich in de fase van verbeteren en operationaliseren van werkprocessen volgens het handelingsprotocol. Het gaat om veel veranderingen in korte tijd. Het goed meenemen van alle medewerkers in de veranderingen zodat processen duurzaam geborgd zijn, vraagt een langere tijdsspanne. Een heldere sturing en onderling vertrouwen is hierbij van belang. Ook zal de verdere inrichting van het registratiesysteem de nodige inspanning kosten.

De weg naar excellent presteren begint vaak bij het verstevigen van de kwaliteit van het management. Dat maakt dat we ingezet hebben op het verstevigen van de resultaatgerichtheid door de inzet van een nieuwe afdelingsmanager. Vanaf haar start op 1 december heeft zij ingezet op het versterken van de vertrouwensrelatie met de professionals, het versterken van actiegerichtheid en het versterken van de 'naar buiten gerichte blik'. Met een duidelijke regierol en voorbeeldfunctie wordt door de nieuwe afdelingsmanager duidelijkheid en helderheid gegeven ten aanzien van de aansturing van de professionals. Ook wordt sterk gestuurd op de implementatie van een eenduidige werkwijze volgens het handelingsprotocol Veilig Thuis.

Naast de kwaliteit van het management is de kwaliteit van medewerkers van doorslaggevend belang voor de kwaliteit van de dienstverlening van Veilig Thuis. Het afgelopen jaar hebben de professionals een grote inspanning geleverd binnen de nieuw op te zetten Veilig Thuis organisatie. Te weinig capaciteit, processen die niet helder waren, een extern veld dat sterk in beweging was en samenwerkingsverbanden met ketenpartners die om aanpassing vroegen.

Centraal postadres
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen
GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres
Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80

BIC /SWIFT: RABONL2U
IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724

Rapportage voortgangsaudit GGD Gelderland-Zuid, onderdeel Veilig Thuis
Datum: 16 december 2015
Tijd: 9.00 – 12.30 uur
Plaats: Stieltjesstraat, Nijmegen

Opdrachtgevers:
Moniek Pieters, directeur Publieke Gezondheid
Anna van Lübeck, manager Bijzondere Zorg & Veilig Thuis

Auditopdracht:
Voortgang realisatie verbeterpunten en -maatregelen o.b.v. Inspecties Jeugdzorg en Gezondheidszorg.

Auditoren:

Lead auditor: Ganny Boer, beleidsadviseur kwaliteit/klachtenfunctionaris

Extern deskundige:
Miranda Hendriksen, projectmanager VT Gelderland Noord- en Midden

Interne auditoren:
Els Dafallah, procesbegeleider, ingehuurd voor implementatie werkprocessen VT
Rian Haver, beleidsmedewerker JGZ/aandacht functionaris kwaliteit
Meta Moerman, epidemioloog GL

Bekeken documenten:
- Toetsingskader Veilig Thuis 2015
- Inspectierapport Jeugdzorg en Zorg, november 2015
- Verbeterplan Veilig Thuis, 18 november 2015 (Word en Excel)
- Stand van zaken, Veilig Thuis Gelderland-Zuid, 17 september 2015
- Stand van zaken, Veilig Thuis Gelderland-Zuid, 19 november 2015
- Stand van zaken, Veilig Thuis Gelderland-Zuid, 1 december 2015
- 3x Presentatie Veilig Thuis van Moniek Pieters (ppt)
- Handelingsprotocol VNG met addendum Nijmegen e.a.
- Plan van aanpak Veilig Thuis 2016/2017, 17 september 2015
- Overzicht leidinggevenden Veilig Thuis, bericht van 12 oktober 2015
- Implementatieplan concept, 2015
- Implementatieplan 2014 – 2015 - 2016
- Werkprocessen: oud en nieuw van Veilig Thuis en Veiligheidshuis (A3)

- Werkproces Veilig Thuis
- Projectstructuur, pag. 24 in implementatieplan 2015

Toelichting op de rapportage :
Per criterium is aangegeven wat de verwachting van de inspectie is en wat vervolgens de aandachtspunten van de auditoren op 16/12/2016 zijn geweest. De opgenomen actiepunten en de voortgang hierop zijn opgesteld en beoordeeld door directie en management.

Als de inspectie het criterium als voldoende heeft gescoord, dan is dit zichtbaar door een grote 'vink'.

Als het criterium onvoldoende heeft gescoord, wordt in dit rapport weergegeven wat de vereiste **actiepunten** zijn (geformuleerd door directie en management). Voortgang op actiepunten wordt weergegeven door een kleine 'vink'.

Vanuit de voortgangsaudit wordt aangegeven waar verbetering te behalen is in de vorm van **aandachtspunten.** De algemene bevinding die in de voortgangsaudit naar voren is gekomen over de noodzaak van een heldere aansturing, is meegenomen in de begeleidende brief naar het Algemeen Bestuur, dd 08/01/2016.

Akkoord met weergave van de aandachtspunten van de voortgangsaudit:

Namens auditteam:

G. Boer (lead auditor)

M. Hendriksen (extern deskundige)

Criteria van de Inspectie

Randvoorwaarden:

Nr 1.1	Veilig Thuis is te allen tijde bereikbaar en beschikbaar	Bevinding	Actie
1	Veilig Thuis toont aan dat zij voldoet aan de wettelijke eis om 24/7 bereikbaar te zijn	VT is 24/7 bereikbaar.	
2	Een medewerker Veilig Thuis is 24/7 inzetbaar voor handelingen die bij wet zijn opgedragen aan Veilig Thuis.	Buiten kantoortijden is geen medewerker van Veilig Thuis Gelderland Zuid inzetbaar voor de bij wet aan Veilig Thuis opgedragen handelingen. **Actiepunten:** 1. Begroting extra formatie t.b.v. de 24/7 inzetbaarheid is goedgekeurd 17-12-2015. 2. Er wordt een werkinstructie opgesteld voor de medewerkers met hierin opgenomen wat er precies van de medewerker verwacht wordt wat betreft bereikbaarheid. 3. Er zijn voldoende medewerkers beschikbaar vanuit Veilig Thuis voor 24/7 beschikbaarheid. 4. Het addendum bij het handelingsprotocol waarmee is afgesproken om een deel van de meldingen te screenen in het Veiligheidshuis en vervolgens gezamenlijk een plan van aanpak op te stellen, staat op gespannen voet met de wettelijke bepaling dat het de taak is van Veilig Thuis om te beoordelen of en zo ja, tot welke stappen een melding aanleiding geeft en of andere instanties daarvan in kennis gesteld moeten worden. Dit addendum is inmiddels losgelaten. **Aandachtspunten voortgangsaudit:**	 Gereed per 01-02-2016 Gereed per 1-2-2016

		• Werkinstructie 24/7 bereikbaarheid van VT professional in samenwerking met team opstellen.	
3	Veilig Thuis voert crisisinterventie uit en/of heeft hiertoe samenwerkingsafspraken gemaakt.	Voor minderjarigen heeft de vestiging samenwerkingsafspraken gemaakt met SEZ. Voor volwassenen is echter geen crisisinterventie georganiseerd. **Actiepunten:** 1. Begroting extra formatie t.b.v. de 24/7 inzetbaarheid is goedgekeurd op 17-12 2015. 2. Op 07-01-2016 is er overleg tussen SEZ, JBG en Veilig Thuis over de crisisinterventie 0-100 jaar. Afstemming met de GGZ crisisdienst of SEZ. Binnen de WTH is een crisisinterventie, hierover zijn afspraken gemaakt. 3. Crisisinterventie 18+ regelen; inclusief scholing medewerkers.	Gereed 01-07-2016
4	Een vertrouwensarts is 24/7 bereikbaar	Een vertrouwensarts is 24/7 bereikbaar. Dit is bovenregionaal geregeld met een team bestaande uit 6 vertrouwensartsen. Informatie over bureaudiensten van vertrouwensarts hangt op het prikbord. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Door de verschillende locaties is de vertrouwensarts minder bereikbaar. • Medewerkers weten niet altijd wanneer het nodig is (conform handelingsprotocol) een vertrouwensarts in te zetten. • Nieuwe rol vertrouwensartsen vraagt om nadere afstemming m.b.t. invulling werkzaamheden; hierbij is balans draagkracht-draaglast van belang.	

Nr 1.2	Criterium Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende personeel	Bevindingen	Actie
1	Tijdens kantoortijden is een vertrouwensarts inzetbaar	Tijdens kantoortijden is een vertrouwensarts inzetbaar	
2	De medewerkers kunnen tijdens kantoortijden een beroep doen op de gedragswetenschappers	Veilig Thuis heeft een gedragswetenschapper in dienst voor 20 uur per week voor zowel Tiel als Nijmegen. Hiermee beschikt Veilig Thuis Gelderland Zuid nog over onvoldoende formatie om gekwalificeerde gedragswetenschappers te betrekken bij alle zaken waar multidisciplinair overleg vereist is. **Actiepunten:** 1. Begroting extra formatie 0,5 fte gedragswetenschapper is goedgekeurd 17-12-2015. 2. Het contract van de huidige gedragswetenschapper wordt uitgebreid naar 28 uur per 1-1-2016. Met de werving van de extra gedragswetenschapper is gestart. 3. Met de Veilig Thuizen in Gelderland NO en Gelderland Midden worden afspraken gemaakt over de bovenregionale inzetbaarheid/telefonische bereikbaarheid van de gedragswetenschappers. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Capaciteit gedragswetenschapper nog niet op vereiste peil. • Afspraken ontbreken nog over vervanging bij ziekte en vakantie.	Gereed per 1-4-2016
3	Veilig Thuis kan indien nodig een beroep doen op gespecialiseerde professionals zoals psychiaters, verslavingsdeskundigen of geriaters	De medewerkers kunnen zo nodig een beroep doen op externe gespecialiseerde professionals. **Actiepunten:** 1. Evalueren samenwerkingsafspraken en indien nodig bijstellen.	

		Aandachtspunten voortgangsaudit: • Aandacht voor periodiek actualiseren van sociale kaart.	
4	Veilig Thuis voert de triage uit en start het onderzoek binnen 5 dagen na ontvangst van de melding	Veilig Thuis voert de triage uit en start het onderzoek binnen 5 dagen na ontvangst van de melding. Op iedere dag wordt getrieerd. Meldingen die in het vervolgtraject onderzocht moeten worden, worden door de teammanager Back Office opgepakt en verdeeld. **Actiepunten:** 1. Managementrapportage inrichten om afwijking op norm te monitoren. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Wees consistent in het gebruik van het woord 'Triage' zoals bedoeld in het handelingsprotocol en optimaliseer triage-proces door deskundigheidsbevordering. • Maak gebruik van casuïstiekbesprekingen zodat professionals meer eenduidig triage uitvoeren en van elkaar leren.	
5	Veilig Thuis rondt onderzoeken binnen 10 weken na het besluit over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding af.	Veilig Thuis rondt onderzoeken binnen 10 weken na het besluit over de noodzakelijke vervolgstappen naar aanleiding van de melding af. **Actiepunten:** 1. Na Triage wordt een casus voor onderzoek meteen verdeeld: doorlooptijd in Regas monitoren. 2. Doorstoomproces inzichtelijk maken middels Regas systeem en monitor op afwijkingen inrichten. Dit vraagt verdere inrichting van Regas. 3. Aannemen van applicatiebeheerder die t.b.v. VT wordt ingezet. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Behoefte aan inzichtelijk maken van doorlooptijden.	01-04-2016

Nr 1.3	Veilig Thuis beschikt over kwalitatief en kwantitatief voldoende materieel	Bevindingen	Actie
1	Veilig Thuis beschikt over één registratie systeem	Veilig Thuis Gelderland Zuid beschikt sinds 2 november 2015 over Regas, dit is één registratiesysteem voor alle werkzaamheden, zowel op het gebied van kindermishandeling als huiselijk geweld. **Aandachtspunten:** • Behoefte aan extra scholing.	
2	Het registratiesysteem ondersteunt het werkproces.	Het registratiesysteem ondersteunt het werkproces, het Handelingsprotocol is leidend. Medewerkers hebben een algemene scholing gevolgd. Er is een handboek beschikbaar, en er is iemand van de projectgroep Regas beschikbaar voor individuele ondersteuning. Wekelijks is er een Regas-vragenuurtje voor vragen of overleg. Wekelijks wordt ook een update per mail verzonden naar alle medewerkers met hierin vragen (FAQ), aandachtpunten en instructies (Vragen van medewerkers/gebruikers worden besproken en beantwoord in de Implementatiegroep). De data-set t.b.v. de managementrapportage wordt momenteel in de projectgroep samengesteld. Een aantal data is momenteel wel beschikbaar: o.a. aantal meldingen, soort meldingen. **Actiepunten:** 2. Uitwerken data-set managementrapportage. 01-03-2016 3. Opstellen werkinstructies professionals en werkinstructies secretariaat. 01-03-2016 4. Starten van extra scholing. 01-03-2016 **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Projectgroep implementatie Regas is nog volop bezig om Regas verder te finetunen. Het gaat bijvoorbeeld om toevoegen van standaardbrieven en toevoegen van sociale kaart.	

Geef helder aan wie de bevoegdheid heeft wijzigingen in Regas door te

		voeren. • De focus van coaching heeft in de eerste fase vooral gelegen bij de front office. Implementatie bij back office wordt momenteel ingezet. • Er is behoefte aan extra scholing. • Breid aantal licenties uit.	
3	Dossierinformatie van voorgangers van Veilig Thuis in inzichtelijk voor de professionals	De medewerkers kunnen dossierinformatie uit alle registratiesystemen (Atlas, CVS, Kits, IJ en Regas) van Veilig Thuis Gelderland Zuid inzien.	
4	De instelling hanteert richtlijnen en een procedure voor het opvragen van informatie bij andere vestigingen van Veilig Thuis.	Veilig Thuis hanteert nog geen richtlijnen voor het opvragen van informatie bij andere vestigingen van Veilig Thuis, bijvoorbeeld bij een recente verhuizing van een gezin of huishouden. **Actiepunten:** 1. Afspraken t.a.v. formele richtlijnen met de andere Veilig Thuizen zal landelijk worden geagendeerd en opgepakt.	

Nr 2.1	Professionals houden goed zicht op de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens	Bevindingen	Actie
1	Professionals hebben een actueel beeld van de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens.	Medewerkers hebben in alle zaken een beter beeld van de veiligheid van alle leden van gezinnen en huishoudens. Er vindt dagelijks triage plaats, casussen worden na triage verdeeld. De zaken worden geprioriteerd en de 'crisis' meldingen worden adequaat opgepakt. Bij complexe casuïstiek wordt multidisciplinair overlegd. Er wordt standaard informatie opgevraagd bij de politie. **Actiepunten:** 1. Wachtlijstbeheer optimaliseren door vastleggen van acties 2. Term 'wachtlijst' uiteenrafelen: Smart-list Frontoffice, Smart-list Verdeellijst. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Bij ziekte regelen professionals onderling dat casus in beeld blijft. De afspraken hierover moeten geborgd worden. • Wachtlijstbeheer wordt als onduidelijk ervaren.	01-02-2016
2	Professionals schatten de veiligheid in aan de hand van een gestandaardiseerd (risicotaxatie) instrument.	Het landelijk triage instrument wordt gebruikt, en wordt hiermee als risicotaxatieinstrument ingezet. **Actiepunten:** 1. Het moet duidelijk worden welk instrument aanvullend nodig is om de veiligheid goed in te kunnen schatten. Daarvoor zal Veilig Thuis ook te rade gaan bij andere Veilig Thuizen. Vervolgens keuze maken voor een instrument.	Gereed per 15-01-2016

		2. Aanvullend risicotaxatieinstrument wordt geïmplementeerd. **Aandachtspunten:** • Leren eenduidig toepassen van instrument.	Gereed per 28-02-2016
3	Professionals beoordelen de veiligheid in multidisciplinair verband.	Bij (complexe) casuïstiek, zowel 18- als 18+ zaken, wordt altijd een vertrouwensarts of gedragswetenschapper wordt betrokken. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Vertrouwensarts sluit 2x per week aan bij MDT, de vraag wordt gesteld of dit voldoende is. Ontwikkel gezamenlijk criteria voor casussen die standaard langs MDT moeten. • In Den Haag werkt men met Veilig Verder teams, bestaande uit VT, JB, AMW en MBZ. Binnen een week na melding wordt gezin uitgenodigd op kantoor inclusief netwerk en professionals die betrokken zijn en wordt gesproken met alle leden van gezin en hele systeem en netwerk. Vervolgens wordt veiligheidsplan en plan van aanpak gemaakt.	

Nr 2.2	Professionals zorgen ervoor dat acuut onveilige situaties worden opgeheven	Bevindingen	Actie
1	Professionals treden bij acute onveiligheid actief op	Veilig Thuis Gelderland Zuid treedt bij acute onveiligheid actief op. Voor acute situaties is een piketdienst ingesteld zodat altijd een medewerker beschikbaar is. Hierbij wordt indien nodig samengewerkt met de SEZ van Jeugdbescherming Gelderland. De medewerkers zijn voldoende toegerust om met acuut onveilige situaties om te gaan.	
2	Professionals bepalen multidisciplinair hoe bij acute onveiligheid van leden van gezinnen en huishoudens te handelen.	Professionals bepalen multidisciplinair hoe bij acute onveiligheid van leden van gezinnen en huishoudens te handelen. Dit gebeurt binnen de triages en via intercollegiaal overleg **Aandachtspunt voortgangsaudit:** • Dat de term 'veiligheid' niet alleen met agressie maar ook met verwaarlozing te maken kan hebben, is volgens vertrouwensarts nog	

		onderbelicht.	
3	Professional zijn toegerust om met acuut onveilige situaties voor leden van gezinnen en huishoudens om te kunnen gaan	De medewerkers zijn voldoende toegerust om met acuut onveilige situaties om te gaan, voor zover dit werkzaamheden binnen het eigen 18+ of 18- werkgebied betreffen.	

Nr 3.1	Veilig Thuis zet gekwalificeerde professionals in	Bevindingen	Actie
1	Veilig Thuis zorgt voor een verantwoorde werktoedeling	*Inspectierapport: Dit criterium wordt nog niet beoordeeld, omdat de verantwoorde werktoedeling nog verder moet worden uitgewerkt.*	n.v.t.
2	Veilig Thuis zet professionals in die aantoonbaar zijn geschoold voor de functie die zij uitoefenen	Veilig Thuis Gelderland-Zuid beschikt over ervaren en in de basis goed geschoolde medewerkers. De medewerkers hebben echter onvoldoende (bij)scholing gevolgd specifiek gericht op de taken van Veilig Thuis. **Actiepunten:** 1. De extern deskundige traint het personeel on-the-job (meekijken, meelopen, fysiek aanwezig zijn), op het toepassen van het Handelingsprotocol. 2. Tijdens de werkbijeenkomst Veilig Thuis op 15 december jl. is een workshop over deskundigheden en vaardigheden gehouden. De input zal gebruikt worden bij het opstellen van het scholingsplan. 3. Het scholingsplan wordt opgesteld (inclusief het SKJ traject). Dit geldt voor alle VT medewerkers, inclusief het secretariaat. 4. De aanmelding voor de SKJ registratie van de MBZ medewerkers die	Gereed per 15-01-2016 Gereed per

		werken voor Veilig Thuis wordt geregeld. 5. Er komt een inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers. Ook krijgen zij een mentor toegewezen. 6. Er worden voorbereidingen getroffen voor intervisie in 2016. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Geef meer aandacht aan scholing back office • Zorg voor goede scholing en instructie van telefonisten en secretariaat.	15-01-2016 Gereed per 01-03-2016 Gereed per 01-03-2016
3	Veilig Thuis biedt medewerkers de mogelijkheid kennis en vaardigheden actueel te houden.	**Actiepunten:** *Zie hierboven bij 2*	
4	Veilig Thuis heeft richtlijnen en procedures vastgesteld voor het handelen van de professionals.	Veilig Thuis werkt nu conform handelingsprotocol. **Actiepunten:** 1. Werken volgens dit protocol vraagt continue scholing en coaching. 2. Werkprocessen van het handelingsprotocol (1 werkwijze) verder uitschrijven tot op instructieniveau en implementeren. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Bij uitwerking van werkprocessen wordt benadrukt om dit samen met teamleden te doen. • De werkprocessen handelingsprotocol zijn nu beschreven voor de front-Office. Wat nog gedaan moet worden is de beschrijving van de backoffice, de secretariaatswerkzaamheden en de raadpleging en afstemming met vertrouwensarts	 Gereed per 01-04-2016

Nr 3.2	Veilig Thuis zorgt voor jeugdhulp in samenhang met andere hulp	Bevindingen	
1	Veilig Thuis heeft samenwerkingsafspraken met haar ketenpartners vastgelegd	Veilig Thuis Gelderland Zuid heeft samenwerkingsafspraken met ketenpartners vastgelegd, vooral met de politie, binnen de GGD en binnen het Veiligheidshuis. **Actiepunt:** 1. Nadere vormgeving samenwerking VT en VHH in relatie tot loslaten werkwijze addendum. Samenwerkingsafspraken VT/politie/OM vervolgens implementeren. Startbijeenkomst op 14-01 2016 met landelijke ondersteuning vanuit VNG. 2. Afspraken met Raad van Kinderbescherming, Reclassering evalueren. 3. Management heeft afspraken gepland met lokale veld in Nijmegen en Rivierenland over versterken samenwerking tussen VT en sociale wijkteams/gebiedteams/SAVE-teams/regieteams, om te komen toteen goede werkverdeling tussen gemeentelijke wijkteams en VT. De vormgeving hiervan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Regie bij af- en opschaling is nog te versterken.	 Gereed per 01-04-2016
2	Veilig Thuis stelt haar professionals in staat samen te werken met ketenpartners.	**Actiepunten:** 1. Informatiebijeenkomsten worden gepland met raadsleden en bestuurders. 2. Gezamenlijke visie formuleren en werkwijzen ontwikkelen met ketenpartners. NB Dit betekent niet alleen scholing van VT, maar ook o.a. van gemeentelijke sociale teams. **Aandachtspunten voortgangsaudit:** • Geef helder naar ketenpartners aan wat taken VT zijn (en wat niet). • Geef naar ketenpartners aan wat bij taakveld Bijzondere Zorg hoort, en wat bij taakveld veilig Thuis.	Gereed per 28-02-2016 Gereed per 31-12-2016

	• Momenteel wordt nieuwe werkwijze met Veiligheidshuis en politie uitgewerkt. Backoffice medewerkers hebben nog geen duidelijke link met Veiligheidshuis.	

Auditprogramma 16 december 2015

9.00 – 9.30 uur	Voorbereiding / voorbespreking *Alle auditoren*	
9.30 – 10.30 uur	Interview management Manager VT en projectcoördinator VT *Auditoren: Miranda Hendriksen (ext), Meta Moerman (int)*	Interview backoffice Medewerker BO 18- en medewerker BO 18+ *Auditoren: Els Dafallah (int), Rian Haver-Scheen (int)*
10.30 – 11.30 uur	Interview frontoffice Medewerker FO 18- en medewerker FO 18+ *Auditoren: Miranda Hendriksen (ext), Meta Moerman (int)*	Interview vertrouwensarts * *Auditoren: Els Dafallah (int), Rian Haver-Scheen (int)*
Parallel: 9.30 – 11.15 uur	Interview Regas specialisten en inkijken Regas 9.30 – 10.30 uur Implementatie Regas – Projectleider 10.30 – 11.15 uur Informatieadviseur VRGZ *Auditor: Ganny Boer (int)*	
11.30 – 12.00 uur	Pauze - Uitwerken bevindingen *Alle auditoren*	
12.00 – 12.30 uur	Uitwisseling resultaten samen met management VT en directie *Alle auditoren*	
12.30 – 12.45 uur	Terugkoppeling aan medewerkers *Alle auditoren*	

** Gedragswetenschapper is woensdag 16/12 verhinderd. Els Dafallah zal haar interviewen op dinsdagmiddag 15 december*

Brief aan de raad - Eerste voortgangsaudit Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Daar bovenop werd de interne samenwerking bemoeilijkt door privacy discussies, meerdere registratiesystemen en ontoereikende huisvesting. Dit heeft geleid tot onder andere een disbalans in de draagkracht en draaglast van professionals die ook werd geconstateerd door de inspecties en in de voortgangsaudit.

Tijdens een bijeenkomst met het team op 15 december is dit openlijk besproken. Dit heeft onder andere geleid tot verbetermaatregelen die de manager samen met team operationaliseert, zoals de start van intervisie in het eerste kwartaal van 2016, het expliciet maken van verwachtingen, eenduidig operationaliseren van werkprocessen en het meer betrekken van de medewerkers bij de komende veranderingen. Door deze verbetermaatregelen verwachten we dat het interne proces versneld geoptimaliseerd kan worden.

De voortgangsaudit laat zien dat een aantal ingezette verbetermaatregelen tot resultaat heeft geleid. Het actuele beeld van veiligheid van kinderen en gezinsleden is verbeterd door onder andere:

- De uitbreiding van de inzet van gedragswetenschapper (01-01-2016);
- De verhoging van de kwaliteit van het Triageproces door het eenduidig toepassen van het landelijk triage instrument, de inzet van multidisciplinaire Triage, dagelijks intercollegiale triage en afstemmingsoverleg met het veiligheidshuis;
- Standaard multidisciplinair overleg bij complexe casuïstiek;
- Standaard uitvraag van informatie bij de politie.

Verder wordt ingezet op het afstemmen van het primaire- en het ondersteunende proces, het vereenvoudigen van de werkwijzen, het monitoren van de processen en daarmee van de afwijkingen, wachtlijstbeheer en caseload normering. Dit met als doel de effectiviteit te verhogen en efficiency te verbeteren. Hierbij maken we gebruik van kennis binnen andere VT-regio's. Ook wordt geïnvesteerd in de managementrapportage-tool in het nieuwe registratiesysteem. Hierdoor zal Veilig Thuis adequate rapportages kunnen gaan opleveren over o.a. het aantal meldingen per gemeente, monitor op realisatie in verhouding tot productieafspraken en inzicht op doorloopproces.

We verwachten met de ingezette acties in het eerste kwartaal van 2016 de prestaties verder te kunnen verbeteren. Naast de aandacht voor de interne organisatie realiseren we ons dat het van groot belang is om de samenwerking met ketenpartners te optimaliseren. Veilig Thuis functioneert immers in een keten met sociale wijkteams, SAVE-teams, regie/gebiedsteams en het veiligheidshuis. De kwaliteit die Veilig Thuis kan leveren wordt mede bepaald door de kwaliteit van en de samenwerking met de rest van de (veiligheids)keten.

In december is er overleg geweest met politie over een vernieuwde werkwijze. Onder leiding van een extern deskundige vanuit de VNG, is er in januari een afstemmingoverleg met het Veiligheidshuis, OM en politie. Doelstelling is te komen tot de inrichting van nieuwe samenwerkingsafspraken. Daarnaast vindt er overleg plaats met de Reclassering en de Raad van Kinderbescherming.
Ook vinden we het van groot belang om de samenwerking met het lokale veld in het Rijk van Nijmegen en Rivierenland (sociale wijkteams, SAVE-teams, regie- en gebiedsteams) te verbeteren en te verstevigen. We zien er naar uit om samen verder op pad te gaan met de gemeenten en het lokale veld om vanuit dezelfde visie te komen tot: 'een gezin, een plan', om te leren van elkaar en die expertise die nodig is naar het voorveld te brengen. Dit met als uiteindelijk doel om huiselijk geweld en mishandeling in een vroeg stadium te signaleren en te stoppen en in te zetten op herstel van veiligheid.

De voortgang van de ontwikkelingen Veilig Thuis is op 6 januari jl. op een open en constructieve wijze besproken met de inspecties. Bij deze vergadering was Mw. E. de Swart namens het Dagelijks Bestuur aanwezig. De inspecties constateren een positieve beweging. Daarbij bevestigen ze dat we nog veel werk te verzetten hebben.

Begin februari zullen nog twee audits worden uitgevoerd. Als vervolg op de huidige rapportage zal een tweede voortgangsaudit worden gehouden om verbeteringen naar aanleiding van het inspectierapport te monitoren. Voorts wordt ook een audit uitgevoerd gericht op de interactie / samenwerking met het veiligheidshuis. De resultaten van deze audits zullen medio februari worden besproken in een informele vergadering van het Algemeen Bestuur.

Brief aan de raad - Eerste voortgangsaudit Veilig Thuis Gelderland-Zuid

Om raadsleden te informeren over de voortgang bij Veilig Thuis zullen informatiebijeenkomsten worden georganiseerd. Op 17 februari is er een informatiebijeenkomst in Tiel; op 18 februari in Nijmegen. Raadsleden kunnen zich binnenkort opgeven voor deze bijeenkomsten.

Mocht u naar aanleiding van deze brief en/of de rapportage van de voortgangsaudit nog vragen hebben, dan kunt u hierover contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Dr.ir. Moniek Pieters
Directeur Publieke Gezondheid

Brief aan de raad - Waarnemend gemeentesecretaris

Directie Stadsbedrijven
Servicebedrijf
Personeel en Organisatie

Ingekomen stuk D36 (PA 27 januari 2016)

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 33 33
Telefax (024) 329 30 15
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
12 januari 2016	PI10/16.0000177	Louise Thissen
Onderwerp		**Doorkiesnummer**
Waarnemend gemeentesecretaris	**Datum uw brief**	3299165
	-	

Geachte leden van de raad,

De gemeentesecretaris, de heer Berend van der Ploeg, neemt per 1 maart a.s. formeel afscheid. In feite vertrekt hij echter al per 1 februari a.s. met vakantieverlof. In verband daarmee zal deze functie vanaf 1 februari a.s., zoals altijd tijdens vakanties, worden waargenomen door de eerste plaatsvervanger, de heer Rob van Wuijtswinkel. We hebben inmiddels de werving- en selectieprocedure opgestart.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

De burgemeester, De gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

Brief aan de raad - Burgemeester Evaluatie toezichtcameras 2015

Ingekomen stuk D37 (PA 27 januari 2016)

Veiligheid

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) Openingstijden=
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
1 december 2015	VH10/15.0012170	Wim Engelen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Evaluatie toezichtcamera's 2015		(024) 3299181

Geachte leden van de Raad,

Conform afspraak wil ik u op de hoogte brengen van de evaluatie van de toezichtcamera's in het Kronenburgerpark en de Stationstunnel. Die evaluatie heeft onlangs plaatsgevonden met de lokale gezagsdriehoek. Ik verwijs voor de beschrijving van die procedure ook naar de brief die ik u op 10 juli 2014 (onder kenmerk: VH00/14.0008111) heb gestuurd, en waarin u toelichting vindt over de toepassing van het wettelijk kader voor cameratoezicht. Deze brief heb ik als bijlage toegevoegd.

Toezichtcamera's Kronenburgerpark

In het Kronenburgerpark wordt sinds het najaar van 2012 gebruik gemaakt van cameratoezicht om de jarenlange (vaak aan drugsgerelateerde) overlast tegen te gaan. Bij de evaluatie in de gezagsdriehoek zijn zowel de bevindingen van het politiebasisteam Nijmegen Noord besproken als die van de observanten van de Regionale Toezicht Ruimte (RTR) waar de camera's worden uitgekeken. Tevens zijn de cijfers tegen het licht gehouden.

Bevindingen van het politiebasisteam Nijmegen-Noord
Het basisteam geeft aan zeer positief te zijn dat het grootste deel van het park bekeken wordt door de RTR via de toezichtcamera's. De meldingen van overlast in het Kronenburgerpark en incidentenpatroon laten een positieve ontwikkeling zien, zeker ook na de update van het cameraplan in 2014 toen 2 extra camera's werden geplaatst. Het park heeft weer de functie gekregen waar het voor bedoeld is. Vooral door de aanwezigheid van de camera's blijft "toezicht" optimaal aanwezig en kan eventuele overlast snel aandacht krijgen.

De overlastmeldingen in het Kronenburgerpark zijn sterk verminderd, maar er is wel een verplaatsingseffect naar de omgeving van het MFC, Bloemerstraat en de Wedren. Dit wordt opgepakt door daar wijkagenten in te zetten op de aanpak van overlastveroorzakers. Op de Kruittoren is af en toe nog wel overlast door jongeren, maar hier wordt tegen opgetreden aan de hand van meldingen van de RTR.

Brief aan de raad - Burgemeester Evaluatie toezichtcameras 2015

Observaties van de Regionale Toezicht Ruimte Nijmegen
Het cameratoezicht werkt goed en er worden regelmatig strafbare feiten geconstateerd. De observanten informeren vervolgens de meldkamer, zodat gericht eenheden op straat aangestuurd kunnen worden.

De politiecijfers

Incidenten	Jan - Sept 2011	Jan - Sept 2012	Jan - Sept 2013	Jan - Sept 2014	Jan - Sept 2015
KRONENBURGERPARK	166	149	124	157	115
PARKWEG	85	67	37	68	35
JORIS IVENSPLEIN	104	97	84	81	102

De cijfers laten een positieve ontwikkeling zien. Alleen op het Joris Ivensplein stijgen de incidenten weer. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door geluidshinder in de horeca en vanwege evenementen en door de afhandeling overige meldingen (bijvoorbeeld het vastleggen van aangetroffen personen). De piek zit met name tijdens de maanden juli en augustus.

Conclusie van de gezagsdriehoek
De inzet van cameratoezicht levert nog steeds een bijdrage aan de vermindering van de overlast in het Kronenburgerpark. Belangrijk hierbij is dat met de camera's eenheden op straat gericht kunnen worden aangestuurd. De effectievere inzet die hiermee gepaard gaat, draagt ertoe bij dat het verplaatsingseffect naar de omgeving goed kan worden opgevangen. In samenhang levert dat een situatie op die voldoende reden verschaft om het cameratoezicht te continueren.

Toezichtcamera's Stationstunnel

De huidige toezichtcamera's zijn in 2007 geplaatst. Gevoelens van onveiligheid bij burgers (in het bijzonder voetgangers en fietsers) vanwege het gesloten karakter van de tunnel waren daartoe de aanleiding. Opvallend was dat de onveiligheidsgevoelens bij burgers veel groter waren dan verwacht zou worden op basis van de politiecijfers..

Bevindingen van het politiebasisteam Nijmegen-Noord
In de tunnel blijven de meldingen en incidenten, net als in 2014, gering. De subjectieve onveiligheidsgevoelens worden nog steeds niet geschraagd door de objectieve gegevens. Het huidige plaatsingsbesluit eindigt op 1 juli 2016 en het team heeft geen zwaarwegende argumenten om het cameratoezicht te continueren.

Observaties van de Regionale Toezicht Ruimte Nijmegen
De observanten geven aan met de camera's goed zicht te hebben op de publieksstroom stad in- en uitwaarts. Maar ook zij zien weinig incidenten in de tunnel.

Brief aan de raad - Burgemeester Evaluatie toezichtcameras 2015

De politiecijfers

Incidenten	Jan - Sept 2011	Jan - Sept 2012	Jan - Sept 2013	Jan - Sept 2014	Jan - Sept 2015
Tunnelweg	148	154	126	138	121

De meesten incidenten in de tunnel hebben betrekking op diefstallen van fietsen en verkeersfeiten (snelheid, gordel, alcohol). Ook in 2015 zijn geen noemenswaardige incidenten bekend of per camera geregistreerd.

Incidenten Tunnelweg	2015										
	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	2015
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	1	4	5	12	8	8	3	2	3	1	47
Weg overig	4	3	2	0	3	2	7	2	0	0	23
Alcohol	0	1	1	0	0	5	1	0	1	0	9
Overige vermogensdelicten	0	0	1	0	1	3	2	0	1	0	8
Diefstal af/uit/van overige voertuigen	0	0	0	0	0	1	1	0	2	1	5
Verkeersongevallen	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	4
Drugs/drankoverlast	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	4

Conclusie van de gezagsdriehoek
Op basis van de objectieve gegevens zijn er geen harde argumenten om het cameratoezicht na 1 juli 2016 voort te zetten. Dat staat los van de subjectieve gevoelens van onveiligheid die vooral voetgangers en fietsers in de tunnel ervaren.

Mijn conclusies

Toezichtcamera's Kronenburgerpark
Het belangrijkste argument voor cameratoezicht vind ik de bijdrage die het levert aan zowel de vermindering van de overlast als aan de effectievere aansturing van de eenheden op straat. Met zijn omvang, hoogteverschillen en afgelegen plekjes is het park voor het toezicht op straat lastig te monitoren. Dat leidde in het verleden tot veel overlast waar niet altijd effectief op gereageerd kon worden. Met de toezichtcamera's is dit veranderd.

Ik neem daarbij in overweging dat het herstel van de rust in het park niet alleen belangrijk is met het oog op het woonklimaat voor de bewoners die direct aan het park wonen (met name in de Parkstraat), maar er eveneens toe bijdraagt dat het park weer beter gebruikt kan worden voor het doel waarvoor het oorspronkelijk ook bestemd was. Verplaatsingseffecten die onvermijdelijk samenhangen met het plaatsen van toezichtcamera's worden voldoende opgevangen en leiden niet tot toegenomen zorg over het woon- en leefklimaat in het aangrenzende centrumgebied.

Daarmee kan ik vaststellen dat de toezichtcamera's nog altijd voldoen aan het doel waarvoor ik ze 3 jaar geleden heb laten plaatsen. Ik zal dan ook per 1 januari 2016 het plaatsingsbesluit voor de duur van 1 jaar vernieuwen.

Brief aan de raad - Burgemeester Evaluatie toezichtcameras 2015

Gemeente Nijmegen
Veiligheid

Vervolgvel
3

Toezichtcamera's Stationstunnel
Het huidige plaatsingsbesluit loopt tot 1 juli 2016. Evenals in voorgaande jaren bevestigt de evaluatie van dit jaar het beeld dat de objectieve gegevens over de veiligheid in de tunnel geen aanleiding vormen om tot voortzetting van het cameratoezicht te concluderen. In mijn hierboven aangehaalde raadsbrief van 10 juli 2014 – als bijlage bij deze brief gevoegd - heb ik ten opzichte van u al aangegeven dat een goede evaluatie van het cameratoezicht in de Stationstunnel lastig is, aangezien die camera's daar hangen met het expliciete doel om de veiligheidsgevoelens van voetgangers en fietsers te versterken. Bovendien voldoet dit doel niet aan de wettelijke eisen rondom cameratoezicht en staat het ook op gespannen voet met het huidige Nijmeegse coalitieakkoord.

Tegelijkertijd moet ik wel vaststellen dat het cameratoezicht in de tunnel een structureel karakter heeft gekregen en daarmee in de loop der jaren bij de gebruikers van de tunnel ook aanzienlijke verwachtingen heeft gewekt. Dat was in 2007 ook een belangrijk argument om, mede op aandrang vanuit uw Raad, het cameraplan te vernieuwen. De keuze waar we komende zomer voor staan is: laten we dit zo?

Ofschoon de objectieve cijfers mij voldoende aanleiding geven om na 1 juli 2016 het plaatsingsbesluit voor de camera's in de Stationstunnel niet meer te vernieuwen, heb ik, gelet op de hierboven geschetste achtergronden, van mijn kant geen bezwaren om het cameratoezicht in de tunnel te handhaven mocht uw Raad van opvatting zijn dat de oorspronkelijke reden voor het plaatsen van de camera's – i.c.: de onveiligheidsgevoelens bij de voetgangers en fietsers in de tunnel – hiertoe nog altijd aanleiding geeft. Dat heb ik ook al in de raadsbrief van 10 juli 2014 aangegeven. Hierover zou ik naar aanleiding van deze brief graag met uw Raad van gedachten willen wisselen.

Tegelijkertijd heeft het dan ook niet zo heel veel zin meer om dit cameraproject elk jaar opnieuw te evalueren, omdat de uitkomst al op voorhand te voorspellen is en ook altijd dezelfde zal zijn. De in het geding zijnde onveiligheidsgevoelens hebben immers vooral te maken met de fysieke omgeving van de tunnel (vooral ook de lengte) – en die is maar beperkt beïnvloedbaar, waarbij de meeste maatregelen al bij de vernieuwing van het cameraproject in 2007 geregeld zijn (onder andere de sloop van de pergola aan de westzijde van de tunnel). Daarmee laten we dan wel de fictie los dat dit cameraproject nog tijdelijk van aard is. Tenzij dit bij uw Raad op bezwaren stuit, stel ik voor om u voor dit specifieke cameraproject dan ook geen evaluatie meer te sturen.

Met vriendelijke groet,
de Burgemeester van Nijmegen,

drs. H.M.F. Bruls

BIJLAGE: Raadsbrief van 10 juli 2014 (onder kenmerk: VH00/14.0008111), met als onderwerp: Cameratoezicht.

Brief aan de raad - Burgemeester Evaluatie toezichtcameras 2015

Veiligheid

GEMEENTE Nijmegen

Ingekomen stuk D15 (PA 3 september 2013)

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 59 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
10 juli 2014	VH00/14.0008111	Wim Engelen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Cameratoezicht		(024) 3299181

Geachte leden van de Raad,

In het *Coalitieakkoord 2014-2018 – Samen voor Nijmegen: sociaal, duurzaam en ondernemend* is in de paragraaf over het veiligheidsbeleid een korte passage gewijd aan cameratoezicht: "Repressieve middelen zoals cameratoezicht zetten we in eerste instantie alleen tijdelijk in, met een duidelijke omschrijving van de doelstelling en een evaluatie van het effect." Gelet hierop wil ik met deze brief de gelegenheid nemen om u te informeren over de wijze waarop in Nijmegen cameratoezicht wordt uitgevoerd.

Het wettelijke kader

Het plaatsen van toezichtcamera's in het belang van de openbare orde (waaronder het voorkomen van strafbare feiten die van invloed zijn op de orde en rust in de gemeentelijke samenleving) is mogelijk op grond van artikel 151c Gemeentewet. Wel dient het middel in een evenredige verhouding te staan tot het doel (het beginsel van proportionaliteit) en moet ook duidelijk zijn dat de handhaving van de openbare orde niet op een andere, minder ingrijpende wijze kan worden bewerkstelligd (het beginsel van subsidiariteit).

Op grond van het wettelijk kader is cameratoezicht alleen maar voor een bepaalde duur toegestaan, waarmee het instrument per definitie tijdelijk is. Verder schrijft de Gemeentewet voor dat een gemeentelijke verordening, waarbij de raad de burgemeester de bevoegdheid verleent om tot cameratoezicht te besluiten, een vereiste is. Zonder een dergelijke verordening heeft de burgemeester die bevoegdheid niet, tenzij bij een door hem in te stellen tijdelijke noodverordening. Met artikel 2.8.1 APV voldoet Nijmegen aan deze wettelijke eis.

Het bestrijden van onveiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen lokaal bestuur en het Openbaar Ministerie. Daarom heeft de wetgever ervoor gekozen dat de burgemeester eerst na overleg met de Officier van Justitie de periode vaststelt waarin cameratoezicht noodzakelijk is. De camerabeelden mogen immers ook gebruikt worden in het kader van strafrechtelijke opsporing, waardoor het Openbaar Ministerie als bevoegd gezag een belang heeft.

Gemeente Nijmegen
Veiligheid

Vervolgvel
1

De uitvoeringspraktijk

In de praktijk komt het erop neer dat de noodzaak voor cameratoezicht altijd in de lokale gezagsdriehoek besproken wordt. Daarna neem ik een plaatsingsbesluit, waarin ik vastleg voor welke openbare plaats(en) en voor welke periode het cameratoezicht wordt ingesteld, evenals de tijden waarop de camerabeelden actief worden uitgekeken. Bijgevolg wordt ook eerst in het driehoeksoverleg besproken of een verlenging van het plaatsingsbesluit noodzakelijk is met het oog op de handhaving van de openbare orde.

Het overleg in de gezagsdriehoek doet niet alleen recht aan de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente (met de burgemeester als bevoegd gezag) en het Openbaar Ministerie, maar het borgt ook de positie van de politie die eveneens een wettelijke rol heeft bij het cameratoezicht. Artikel 151c Gemeentewet schrijft immers voor dat de burgemeester zich bij de uitvoering van zijn besluit tot cameratoezicht bedient van de onder zijn gezag staande politie.

In Nijmegen informeer ik uw raad elk jaar in de Veiligheidsbrief over de stand van zaken rondom het cameratoezicht, waarin ik aldus verantwoording afleg en u informeer over eventuele nieuwe ontwikkelingen. Ook bij de beslissing een plaatsingsbesluit (niet) te verlengen, informeer ik uw raad per brief over de achtergronden en redenen hiervan. Waarmee ik invulling geef aan het derde lid van artikel 2.8.1 APV, dat bepaalt dat cameraprojecten na afloop van het plaatsingsbesluit met uw raad worden geëvalueerd. Zo heb ik u dit voorjaar per brief geïnformeerd over het stopzetten van het cameratoezicht in Hatert en Meijhorst (zie: mijn brief van 25 maart 2014, kenmerk: 14.0003544).

Niettemin lijkt het mij bij de start van de nieuwe raadsperiode opportuun u met deze brief een toelichting te geven op de actuele stand van zaken rondom de Nijmeegse cameraprojecten.

- Kronenburgerpark

Oktober 2012 is In het Kronenburgerpark met cameratoezicht gestart na jarenlange overlast, onder andere vanwege drugshandel. Dat verstoorde niet alleen de rust in en de leefbaarheid van het park, maar vooral ook het woongenot en de nachtrust van de omwonenden. Ondanks inzet van politie en toezicht bleef deze situatie voor de bewoners onverminderd belastend. Mede op advies van de politie heb ik de bewoners destijds toegezegd de overlast nu ook te willen aanpakken met behulp van cameratoezicht. In de gezagsdriehoek is toen afgesproken dat ik een plaatsingsbesluit zou nemen met als einddatum: 1 januari 2014. Gedurende het jaar 2013 zou de gezagsdriehoek de resultaten dan periodiek monitoren, om goed te kunnen beoordelen of na die einddatum cameratoezicht nog nodig zou zijn.

Daarom is tot vorig najaar het cameratoezicht in het park elk kwartaal in de gezagsdriehoek geëvalueerd aan de hand van rapportages door de politie. Daarmee kwam vast te staan dat na plaatsing van de camera's het aantal incidenten, c.q. strafrechtelijke feiten in het Kronenburgerpark en rondom het park (Joris Ivensplein en Parkstraat) substantieel bleek te zijn afgenomen. Daarop heeft de gezagsdriehoek de politie gevraagd om een advies op te stellen ten behoeve van een nieuw plaatsingsbesluit. Dit advies is op 10 oktober 2013 in de gezagsdriehoek besproken, met als conclusie om het aantal cameraposities van 6 naar 8 uit te breiden. Op basis van dat advies heb ik een nieuw plaatsingsbesluit genomen met als einddatum: 1 januari 2015. Dit najaar zullen de resultaten in de driehoek weer worden geëvalueerd, waarna ik zal besluiten of een nieuwe plaatsingsbesluit noodzakelijk is.

Brief aan de raad - Burgemeester Evaluatie toezichtcameras 2015

- Stationstunnel

De toezichtcamera's in de Stationstunnel hangen daar al vele jaren. In september 2007 heeft mijn voorganger op verzoek van uw raad besloten om het cameratoezicht te vernieuwen en zo tegemoet te komen aan subjectieve gevoelens van onveiligheid bij voetgangers en fietsers die van de tunnel gebruikmaken. Destijds zijn de camerapositie (in totaal: 7) opnieuw ingericht en flankerend zijn er toen ook andere maatregelen genomen om de veiligheidsbeleving in en rondom de tunnel verder te verbeteren – onder andere: aanpassing van de verlichting, schonere en veiliger trappen en verfraaiing van de omgeving bij de uiteinden van de tunnel.

Het cameratoezicht in de Stationstunnel is afwijkend ten opzichte van andere plaatsen waar cameratoezicht plaatsvindt, omdat het wordt ingestoken vanuit de gedachte dat de camera's het subjectieve veiligheidsgevoel dienen te versterken. Daarbij was het bekend dat de objectieve veiligheid van de Stationstunnel geen bron van zorg was. Dat maakt het eigenlijk onmogelijk om de resultaten te evalueren op basis van de wettelijke eisen ten aanzien van proportionaliteit en subsidiariteit.

- Willemsweg

Dit voorjaar heb ik het besluit genomen om 3 toezichtcamera's aan de Willemsweg te plaatsen, nadat de politie al enige tijd signaleerde dat een groep personen (vooral oudere jeugd), wisselend in samenstelling en grootte en afkomstig van buiten het Willemskwartier, zich hinderlijk ophield in het deel van de Willemsweg tussen de kruising met de Graafseweg en de Genestetlaan (vooral tegenover een aantal winkels). Ook op bijeenkomsten met wijkbewoners bereikten mij ten aanzien van dit stuk van de Willemsweg klachten over overlast, drugsgebruik en drugshandel.

Na overleg in de gezagsdriehoek heb ik daarom besloten toezichtcamera's te plaatsen. Het gaat om een tijdelijke maatregel tot 1 oktober. Na de zomer worden de resultaten in de driehoek geëvalueerd, waarna ik een besluit zal nemen of de camera's na 1 oktober nog nodig zijn, en zo ja, voor welke duur.

Evaluerend

Het cameratoezicht in Nijmegen voldoet zowel aan de wettelijke eisen als aan de uitgangspunten van het coalitieakkoord. Een uitzondering hierop vormt het cameratoezicht in de Stationstunnel, omdat dit feitelijk een structureel karakter heeft gekregen. Ik heb dat in bovenstaande al voldoende toegelicht. In de omstandigheden rondom de Stationstunnel is dat verdedigbaar, maar ik wil tegelijkertijd wel waarschuwen voor de risico's die kleven aan cameratoezicht ter bestrijding van onveiligheidsgevoelens.

Nut en noodzaak voor cameratoezicht moet in beginsel objectiveerbaar en evalueerbaar blijven, wil ik als bevoegd bestuursorgaan ook tegemoet kunnen komen aan de wettelijke eisen en aan de wensen die thans in uw raad leven ten aanzien van dit onderwerp. Ik wil er daarbij ook op wijzen dat cameratoezicht een ingrijpende maatregel is waaraan de wet terecht hoge eisen stelt.

Gemeente Nijmegen
Veiligheid

Ofschoon ik bewonersbetrokkenheid bij veiligheidsonderwerpen buitengewoon belangrijk vind, moeten we om die reden dus wel voorzichtig zijn met burgerparticipatie ten aanzien van cameratoezicht. Uiteraard betrek ik bewoners zoveel mogelijk bij de uitvoering van cameraprojecten. Zo zijn de omwonenden van het Kronenburgerpark betrokken bij het ontwerp van het cameraplan. Ook ben ik altijd bereid om met bewoners in gesprek te gaan over veiligheidsproblemen in hun straat, buurt of wijk, wat zeker nuttige input oplevert voor de afweging of cameratoezicht een proportioneel middel is. Maar directe invloed op besluitvorming is om bovengenoemde redenen niet wenselijk. Naar mijn mening heeft de wetgever wat dat aangaat ook terecht de kring van feitelijke invloednemers beperkt tot de leden van de gezagsdriehoek.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
de Burgemeester van Nijmegen,

drs. H.M.F. Bruls

Brief aan de raad - Wethouder B. van Hees bezoekersvergunning

Stadsbeheer
Bureau Parkeren en Verkeersmanagement

Ingekomen stuk D38 (PA 27 januari 2016)

D26

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 323 93 34
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

De leden van de Gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
14-12-2015	SB60/15.0013020	Erik Maessen
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Bezoekersvergunning		(024) 3299436

Geachte leden van de Raad,

Tijdens de politieke avond van 9 december bent u geïnformeerd over de digitale bezoekersparkeerregeling per 1 januari 2016. De SP fractie heeft tijdens de politieke avond van 9 december het verzoek ingediend om de bestaande, analoge regeling met de papieren vergunningkaart nog een half jaar te handhaven naast de digitale regeling.

Een digitale bezoekersregeling zoals die in Nijmegen wordt uitgerold is al in een vijftal steden[1] in Nederland in gebruik. Volgend jaar komen er nog eens drie steden[2] bij. De ervaringen die bij deze steden is opgedaan hebben we gebruikt ten behoeve van de uitrol in Nijmegen.

De huidige bezoekersvergunninghouders zijn vanaf 7 december jl. al in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van deze regeling naast de huidige analoge regeling. In totaal hanteren we dus een gewenningsperiode van 4 weken waarbij beide systemen naast elkaar functioneren. Gedurende deze periode hebben we tot nu toe een drietal inloopavonden in de wijken georganiseerd waar klanten met hun vragen terecht konden. Deze avonden zijn goed bezocht. Daarnaast kunnen er telefonisch en via de mail vragen gesteld worden en is er een instructiefilmpje op onze website geplaatst.

Verlengen geldigheid huidig vignet
Wanneer we de geldigheid van het huidige vignet verlengen met een half jaar kunnen bewoners van zowel het bestaande vignet als de digitale vergunning gebruik maken. Hierdoor wordt het aantal uren waarvoor een gereduceerd tarief geldt verdubbeld. Gebaseerd op het gebruik van de bezoekersvergunning in 2015 lopen we dan een financieel risico van maximaal €1.800.000 op de parkeerinkomsten. Dit is het worst case scenario. Een ander nadeel van deze optie is dat we nieuwe klanten geen gebruik kunnen laten maken van deze mogelijkheid. Daarnaast moeten al onze klanten opnieuw geïnformeerd worden. Naast de extra kosten die dat met zich meebrengt zal dit kunnen leiden tot verwarring en vragen bij onze klanten.

[1] Delft, Venlo, Zaanstad, Amstelveen en Hengelo.
[2] Den Haag, Zwolle en Groningen

Brief aan de raad - Wethouder B. van Hees bezoekersvergunning

Gemeente Nijmegen
Stadsbeheer
Bureau Parkeren en Verkeersmanagement

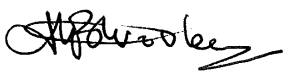
Vervolgvel
2

Tot slot is een papieren vergunning veel kwetsbaarder voor oneigenlijk gebruik. Omdat de digitale vergunning is gekoppeld aan een account kan deze niet worden overgedragen aan gebruikers voor wie deze vergunning niet is bestemd.

Advies
Tijdelijke handhaving van de bestaande analoge bezoekersregeling naast de digitale regeling heeft zeer vergaande consequenties: om de financiële risico's te beperken moet het parkeersysteem worden uitgebreid, beleid moet worden aangepast en 10.000 vergunninghouders moeten opnieuw worden geïnformeerd en voor een keuze worden gesteld. Hier is veel tijd en zijn veel kosten mee gemoeid. Vooral voor de digitaal kwetsbaarder klanten gaat dit verwarring veroorzaken. Gezien het relatief geringe aantal klachten lijkt het ook maar de vraag of klanten hier werkelijk op zitten te wachten.

Om problemen te voorkomen blijven wij ook de komende weken onze klanten ondersteunen in het gebruik van dit product. Dit kan telefonisch, via mail en de website en in de wijk door het organiseren van meer inloopavonden indien daar behoefte aan bestaat.

Met vriendelijke groet,

H.B.W. van Hees, wethouder, Binnenstad, Citymarketing, Evenementen, Cultuurhistorie, Parkeren, Personeel & Organisatie, ICT en Faciliteiten

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen

De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in binnen de gemeente Nijmegen.

Ingekomen stuk D39 (PA 27 januari 2016)

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon (024) 329 91 11
Telefax (024) 329 22 92
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postadres
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Gemeenteraad van Nijmegen

Afschrift:
Fracties, college

Datum	Datum uw brief	Ons kenmerk	Contactpersoon
17 december 2015		BM60/15-22 15.0013201	Smink, Jelly
Onderwerp		**Aantal bijlagen**	**Doorkiesnummer**
Rekenkamer: Onderzoeksplan 2016 en 2017		1	3292338

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij sturen wij u het Onderzoeksplan 2016 en 2017 van de Rekenkamer. Na overleg met een delegatie uit uw raad op 12 oktober en 23 november 2015, hebben wij besloten in 2016 en 2017 de volgende onderzoeken uit te voeren:

- Inzicht in budgettaire houdbaarheid van evenementen (vooronderzoek)
- Kwaliteit stips en sociale wijkteams vanuit het oogpunt van inwoners
- Aankopen en voorraad gronden (vooronderzoek)
- Lokale lastenmeter: uitbreiden en verder verbeteren
- Openbare ruimte: bestuurlijke keuzeprocessen grote projecten
- Effectiviteit energie- en duurzaamheidsbeleid

In het Onderzoeksplan hebben wij de herkomst van het onderzoek vermeld en beschrijven wij onze eerste ideeën over de aanpak en omvang. Zoals te doen gebruikelijk maken wij voor elk onderzoek een zo concreet mogelijk Plan van Aanpak dat wij steeds ter informatie aan uw raad sturen. Per onderzoek wordt uit uw raad een klankbordgroep samengesteld waarmee wij gedurende het onderzoek nauw contact zullen onderhouden.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben, dan kunt u zich wenden tot onze secretaris (024 - 329 2338 of j.smink@nijmegen.nl).

Met vriendelijke groet,

Namens de Rekenkamer
J.J. Smink, Secretaris Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen

Gemeentelijke
Rekenkamer
Nijmegen

ONDERZOEKSPLAN 2016 EN 2017

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

COLOFON

De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Haar doel is de gemeenteraad een extra handvat te bieden zijn controlerende taak uit te voeren. Daartoe voert zij onderzoek uit op het gebied van:

- Doeltreffendheid: Bij dit type onderzoek wordt nagegaan of de gewenste resultaten daadwerkelijk worden bereikt.
- Doelmatigheid: Bij dergelijk onderzoek gaan we na of de gewenste resultaten worden bereikt met zo weinig mogelijk middelen (personeel, geld).
- Rechtmatigheid: Bij onderzoek op dit terrein staat de vraag centraal of de uitvoering plaatsvindt volgens geldende wetten en regels.

Bij de uitvoering van haar onderzoeken kijkt de Rekenkamer altijd terug (wat is besloten, wat is gedaan), met als nadrukkelijk doel daarvan te kunnen leren voor de toekomst.

De wijze waarop de Rekenkamer haar onderzoeken (en overige werkzaamheden) uitvoert, is vastgelegd in de Notitie Werkwijze.

Samenstelling:
de heer A. van Ruth (voorzitter)
de heer H. Bekkers (lid)
de heer M. van Dam (lid)

De Rekenkamer wordt ambtelijk ondersteund door mevrouw J. Smink (secretaris / onderzoeker)

Contact:

Post:	Postbus 9105
	6500 HG NIJMEGEN
Telefoon:	024 – 3292338
E-mail:	rekenkamer@nijmegen.nl
Website:	www.nijmegen.nl/rekenkamer
Twitter:	@rekenkamer024

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
2	Werkzaamheden 2016 en 2017	3
	• Onderzoeken 2016 en 2017	3
	• Onderzoeken op voorbereidingslijst 2016 en 2017	6
	• Overige activiteiten 2016 en 2017	8
	• Planning 2016 en 2017	11
3	Personeel en financiën	12

Bijlagen

1	Ideeën onderzoek 2016 en 2017 die niet worden opgepakt	
2	Overzicht alle tot nu toe uitgevoerde onderzoeken + indiener idee	

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

1. INLEIDING

De Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen (verder: de Rekenkamer) voert onderzoek uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. Dit gebeurt aan de hand van een Onderzoeksplan. Tot nu toe stelden wij jaarlijks een Onderzoeksplan op. Na overleg met de klankbordgroep Onderzoeksplan uit de raad hebben wij dit jaar voor het eerst een Onderzoeksplan voor twee jaar gemaakt. Argumenten zijn dat het opstellen van het Onderzoeksplan een relatief grote belasting voor de raad en de Rekenkamer is. En ook dat de uitvoering van onderzoeken (inclusief ambtelijk en bestuurlijk hoor- en wederhoor) regelmatig over een jaargrens heen gaan; veel onderzoeken kosten toch meer tijd dan aanvankelijk gedacht door beperkte beschikbaarheid van gegevens of te interviewen personen en /of door specifieke wensen van de klankbordgroep voor het betreffende onderzoek. Afgesproken is in het tweejarige plan voldoende ruimte in te bouwen voor actuele vragen en/of tussentijdse verzoeken. De uitvoering van het Onderzoeksplan zullen wij twee keer per jaar bespreken met de klankbordgroep Onderzoeksplan uit de raad.

In 2016 en 2017 onderzoekt de Rekenkamer de volgende onderwerpen:

- Inzicht in budgettaire houdbaarheid van evenementen (vooronderzoek)
- Kwaliteit stips en sociale wijkteams vanuit het oogpunt van inwoners
- Aankopen en voorraad gronden (vooronderzoek)
- Lokale lastenmeter: uitbreiden en verder verbeteren
- Openbare ruimte: bestuurlijke keuzeprocessen grote projecten
- Effectiviteit energie- en duurzaamheidsbeleid

In het vervolg van dit hoofdstuk geven wij aan hoe dit Onderzoeksplan tot stand is gekomen. In hoofdstuk 2 beschrijven wij wat de gemeenteraad in 2016 en 2017 van ons kan verwachten; hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de inzet van de aan ons beschikbaar gestelde middelen. In bijlage 1 zijn de ideeën opgenomen die zijn ingediend voor het Onderzoeksplan 2016 en 2017 die de Rekenkamer *niet* oppakt en is toegelicht waarom zij daarvoor gekozen heeft. In bijlage 2 zijn alle tot nu toe uitgevoerde Rekenkameronderzoeken en de voor 2016 en 2017 geplande onderzoeken opgenomen.

TOTSTANDKOMING ONDERZOEKSPLAN

Wij zijn het opstellen van het Onderzoeksplan 2016 en 2017 gestart met het verzamelen van ideeën voor onderzoek. Ideeën zijn afkomstig van:

- Fracties uit de gemeenteraad: de meeste fracties hebben ideeën voor onderzoek aangeleverd. Deze zijn in een bijeenkomst met de klankbordgroep Onderzoeksplan uit de raad besproken (12 oktober 2015). De indienende fractie heeft het idee kort toegelicht en de overige fracties gaven aan of ook zij behoefte hadden aan een rekenkameronderzoek over het betreffende onderwerp. Samen met de Rekenkamer is op hoofdlijnen verkend waar zo'n onderzoek zich op zou moeten richten om te voorzien in de behoeften van de raad.

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

- Inwoners van de gemeente Nijmegen: via een oproep op de website, twitter, facebook en in De Brug hebben wij inwoners gevraagd ideeën voor onderzoek bij ons aan te leveren. De inwoners die dat gedaan hebben, zijn door ons uitgenodigd om hun ideeën nader toe te lichten en vragen van onze kant daarover te beantwoorden.
- De Rekenkamer zelf.

Na het gesprek met de delegatie uit de raad is de Rekenkamer voor de onderzoeksideeën die bij de raadsleden 'hoog scoorden' nagegaan of hier recent al onderzoek naar is gedaan, of eventueel onderzoek op stapel staat en wat de mogelijkheden voor onderzoek door de Rekenkamer zouden kunnen zijn. Verder hebben wij de bij de raadsdelegatie hoog scorende ideeën afgezet tegen de selectiecriteria voor Rekenkameronderzoek (zie tabel 1). Onze secretaris heeft gesprekken gevoerd met ambtenaren betrokken bij 1) het opstellen van het Onderzoeksplan 2015 van de afdeling Onderzoek en Statistiek, 2) het Onderzoeksplan van het college voor 213a-onderzoeken en 3) de opdracht voor de door de accountant uit te voeren thema-onderzoeken in 2015. Hieruit bleek dat er geen sprake is van dubbelingen in de voorgenomen onderzoeken.
Het voorstel van de Rekenkamer dat volgde uit voorgaande stappen is op 23 november 2015 besproken met de klankbordgroep Onderzoeksplan uit de gemeenteraad. De aanwezige raadsleden konden zich goed vinden in het voorstel. In haar vergadering van 11 december 2015 heeft de Rekenkamer het Onderzoeksplan 2016 en 2017 definitief vastgesteld.

Tabel 1: Selectiecriteria Rekenkameronderzoek

Selectiecriteria Rekenkameronderzoek	
Belang	Het belang dat is verbonden aan een onderwerp. Het gaat hierbij niet alleen om het financieel belang, maar ook om het maatschappelijk belang. Hoe groter het belang, hoe meer aanleiding tot onderzoek.
Twijfel	Twijfel over het functioneren van de uitvoering. Naarmate er meer twijfels bestaan over het bereiken van de doelen van het beleid of de inzet van middelen is er meer aanleiding tot onderzoek.
Risico	Kans dat een 'rekening' aan de gemeente wordt gepresenteerd op het moment dat het mis gaat. Hoe groter deze kans en hoe groter het daaraan verbonden bedrag, hoe groter het risico en hoe meer aanleiding tot onderzoek.
Toegevoegde waarde Rekenkameronderzoek	Rekenkameronderzoek moet toegevoegde waarde hebben; dat heeft het wanneer: • onderzoek door de Rekenkamer voor de gemeenteraad iets toevoegt aan onderzoek dat eerder door anderen is uitgevoerd of: • wanneer een onderwerp zonder Rekenkameronderzoek onvoldoende aandacht zou krijgen.

2. WERKZAAMHEDEN 2016 en 2017

In dit hoofdstuk geven wij aan welke onderzoeken en overige activiteiten wij in 2016 en 2017 uitvoeren.

ONDERZOEKEN 2016 en 2017

Inzicht in budgettaire houdbaarheid van evenementen (vooronderzoek)

Het vooronderzoek naar het inzicht in de budgettaire houdbaarheid van evenementen was al opgenomen in het Onderzoeksplan 2015. De Rekenkamer is hiermee ook al gestart. Het onderzoek is geïnspireerd door twee in 2014 ingediende ideeën. Eén door een fractie uit de gemeenteraad en één door een inwoner:

1) kosten toezicht en beveiliging evenementen;
2) (in)directe kosten en baten van evenementen.

In 2013 is er een vergelijkbaar idee voor onderzoek ingediend: verdeling van de financiële lasten van evenementen tussen gemeente en andere partijen.

Een van de criteria uit het Evenementenbeleid is de 'budgettaire houdbaarheid'. In het vooronderzoek gaat de Rekenkamer na wat dit criterium inhoudt en hoe hier in de afgelopen jaren in de praktijk mee is omgegaan. Er worden ook enkele Nijmeegse evenementen onderzocht. Dit vooronderzoek wordt aangevuld naar aanleiding van het in 2015 ingediende idee onderzoek te doen naar het maatschappelijk effect en de economische *spin off* van grote sportevenementen (Giro, Special Olympics). Hiervoor zal de Rekenkamer uit een aantal evaluaties uit andere gemeenten de belangrijkste leerpunten (voor de raad) te destilleren. We kijken daarbij zowel naar evaluaties van grote evenementen, als naar evaluaties van het evenementenbeleid in zijn algemeenheid. Op basis van de resultaten uit het vooronderzoek besluiten wij – na overleg met een klankbordgroep uit de raad – of en hoe wij verder onderzoek doen naar deze materie.

Kwaliteit stips en sociale wijkteams vanuit het oogpunt van inwoners

De Rekenkamer gaat onderzoek doen naar het functioneren van:

- De Stips (stedelijke informatiepunten, waarmee invulling wordt gegeven aan de informatie- en adviesfunctie);
- de sociale wijkteams (de toegangspoort naar de zorg);
- en de samenwerking tussen stips en sociale wijkteams.

In het onderzoek legt de Rekenkamer de nadruk op het perspectief van inwoners. Het idee is om een aantal nader te selecteren processen te volgen van begin tot eind. Ter illustratie: een inwoner die met een vraag bij een Stip komt. In het geval van dit voorbeeld volgen we dan de beantwoording van een groot aantal vragen van inwoners aan Stips van het stellen van de vraag

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

tot en met het antwoord (doorverwijzing naar een sociaal wijkteam) en eventueel de klachtafhandeling. Door dit voor een groot aantal vragen te doen, kunnen uitspraken worden gedaan over de kwaliteit. Uiteraard zullen deze uitspraken ook worden gerelateerd aan de doelen die hiervoor eerder door de gemeente en de uitvoerende organisaties zijn geformuleerd. Bij de voorbereiding van het onderzoek gaan we na of het zinvol en mogelijk is vergelijkingen te maken met enkele andere grote steden. Ter voorbereiding op het onderzoek zullen wij ook het proces van de doorontwikkelingen voor de W4[1] (december 2015 – juni 2016) actief volgen.

We overwegen dit onderzoek zo op te zetten dat rekenkamer(commissie)s uit de regio parallel een vergelijkbaar onderzoek kunnen doen. Wij polsen bij hen of daar behoefte aan is.

De opzet op hoofdlijnen van dit onderzoek is bepaald in overleg met de fractiespecialisten zorg&welzijn en betreft de concrete invulling van het idee uit het onderzoeksplan 2015 ‘iets’ te onderzoeken rond de decentralisaties in het sociale domein.

Lokale lastenmeter: uitbreiden en verder verbeteren

In 2016 wordt de Lokale lastenmeter actueel gehouden en verder verbeterd en uitgebreid. Hierbij wordt net als vorig jaar geprobeerd zoveel mogelijk wensen van gebruikers en ideeën van deelnemende gemeenten mee te nemen. Daarbij denken wij er in elk geval ook aan de mogelijkheden voor kwijtschelding en regelingen in het kader van het armoedebeleid[2] een plek te geven in de Lokale lastenmeter. Het is het voorstel van de Rekenkamer de Lokale lastenmeter na 2016 over te dragen aan de organisatie (en in 2016 al samen op te trekken). De volgende versie zal ook weer uitkomen op het moment dat het college met het voorstel voor de begroting voor komend jaar komt.

Openbare ruimte: keuzeprocessen grote projecten

Net als vorige jaren zijn er ook dit jaar weer enkele ideeën aangeleverd met betrekking tot de openbare ruimte:

1. de afstemming of coördinatie van werkzaamheden door de gemeente
2. de afhandeling van meldingen bij de bel- en herstellijn
3. de wijze waarop de gemeente inwoners betrekt bij het plannen van beheer, onderhoud en (her)inrichting
4. (financieel) beheer van grote projecten[3]

De eerste drie onderwerpen blijken recent al te zijn onderzocht. De resultaten geven geen aanleiding tot het doen van (nader) onderzoek door de Rekenkamer (idee 1). En waar nodig

[1] W4: de vier welzijnsinstellingen die samen de Basisinfrastructuur Welzijn in Nijmegen verzorgen: Tandem Welzijn, NIM Maatschappelijk Werk, Het Inter-Lokaal en Swon het seniorennetwerk en hiervoor subsidie van de gemeente ontvangen.

[2] Het doen van onderzoek naar het armoedebeleid was één van de ingediende ideeën. Wij geven daar op deze manier invulling aan.

[3] Dit idee is door meerdere fracties en een inwoner ingediend. Hierbij zijn ook suggesties gedaan voor te onderzoeken casussen (waterkunstwerk Waalkade, herhaalde herinrichting Stationsplein, Esplanade Van Schaeck Mathonsingel, bestrating Plein 1944, Roltrap Snelbinder, lift bij De Oversteek, en meer).

hebben deze inmiddels geleid tot een verbeterplan (idee 2 en 3). Voor idee 4 geldt dat vanuit de organisatie is aangegeven dat dit een interessant 213a onderzoek zou kunnen zijn. Wij onderschrijven dit waar het de aanpak van de projecten in de ambtelijke organisatie betreft. De Rekenkamer zal volgen of dit inderdaad als 213a-onderzoek wordt opgepakt. Zelf kiest de Rekenkamer ervoor een nauw aan idee 4 verwant onderwerp te gaan onderzoeken: het verloop van de bestuurlijke keuzeprocessen van een aantal nader te selecteren grote projecten.

Effectiviteit energie- en duurzaamheidsbeleid

Er zijn meerdere ideeën aangedragen met raakvlakken met het energie- en duurzaamheidsbeleid. Deze hadden te maken met het ontbreken van inzicht in de planning en realisatie van maatregelen en de effectiviteit daarvan. Ook is twee keer de casus warmtenet Nijmegen Noord aangedragen. Aangegeven werd dat de kosten voor bewoners hoger zijn dan voorgespiegeld en ook in relatie tot het gebruik van aardgas. Verder zijn er twijfels bij de duurzaamheid van het systeem. De Rekenkamer gaat invulling geven aan dit idee door:

1. op hoofdlijnen te kijken naar de informatie die naar de raad is gegaan over de realisatie van (tussen)doelen van het duurzaamheidsbeleid (begroting, jaarstukken, (specifieke) tussenrapportages);
2. enkele casussen te kiezen in Nijmegen Noord waarbij meer in detail onderzoek wordt gedaan. Het warmtenet zal één van de casussen zijn. We kiezen voor Nijmegen Noord, omdat hier een volledig nieuw stadsdeel is ontwikkeld. Hierdoor kunnen eenvoudiger vergelijkingen met het verleden worden gemaakt. Bovendien beschikken wij vanuit ons onderzoek naar de Waalsprong al over alle stukken voor dit gebied tussen 1994 en 2012. Wij hebben deze stukken al deels geanalyseerd op duurzaamheidsaspecten, en voor andere aspecten kunnen wij dat in relatief korte tijd doen.

Aankopen en voorraad gronden (vooronderzoek)

Er zijn twee ideeën (casussen) aangeleverd rond aankopen van grond en gebouwen door de gemeente. Achter de ideeën zaten vragen met betrekking tot de rechtmatigheid, maar ook over hoe strategische deze aankopen nu feitelijk waren. Passen ze wel in gemeentelijk beleid en/of in toekomstige ontwikkelingen? En leggen de *strategische* aankopen niet een beperking op de toekomstige ontwikkelingen (omdat er bij strategische aankopen meer betaald wordt voor grond of gebouw als de (toekomstige) marktwaarde)? Wij gaan een vooronderzoek doen naar (strategische) aankopen door de gemeente en betrekken daarbij ook de voorraad (strategische) gronden. In het vooronderzoek gaan we na 1) welke spelregels er gelden voor (strategische) aankopen en gronden, 2) welke (strategische) aankopen er de laatste jaren zijn gedaan en welke argumenten hierbij werden gehanteerd en 3) hoe de voorraad gronden zich heeft ontwikkeld. Op basis van de bevindingen uit het vooronderzoek bepalen we (na overleg met een klankbordgroep uit de raad) of we nader onderzoek gaan doen.

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Bij alle **onderzoeken** gaan wij werken met een **klankbordgroep** uit de raad. De werkwijze is op hoofdlijnen als volgt. In de eerste bijeenkomst met de klankbordgroep gaan wij in gesprek over de vragen die de raad met het onderzoek beantwoord wil zien. Mede op basis daarvan stellen wij het Plan van Aanpak voor het onderzoek op. Vervolgens koppelen wij in één of meer bijeenkomsten met de klankbordgroep de bevindingen terug en gaan we na of deze aanleiding zijn om dieper op zaken in te gaan of juist niet. In de slotbijeenkomst met de klankbordgroep koppelen wij de conclusies en aanbevelingen terug. Van de bijeenkomsten met de klankbordgroepen maken wij steeds een kort verslag. Fractiespecialisten die niet in de klankbordgroep participeren, krijgen hiervan een afschrift. Dat geldt ook voor de leden van de klankbordgroep Onderzoeksplan. Met die laatste groep bespreken we twee keer per jaar de voortgang van de uitvoering van het onderzoek, parallellen die wij tegenkomen en dergelijke. Voor de **vooronderzoeken** geldt dat wij onze bevindingen uit het vooronderzoek terugkoppelen aan de **fractiespecialisten** uit de raad en samen nagaan of een vervolgonderzoek van toegevoegde waarde zou zijn.

ONDERZOEKEN OP VOORBEREIDINGSLIJST 2016 EN 2017

Op de voorbereidingslijst zet de Rekenkamer:

- ideeën waarvoor de informatie voor het nemen van een besluit het idee wel of niet op te pakken nog niet volledig is;
- ideeën die interessant genoeg zijn om op te pakken, maar in deze selectie zijn afgevallen. Mocht er om wat voor reden dan ook tijd zijn een extra onderzoek te doen, dan wordt een onderwerp gekozen van de voorbereidingslijst;
- ideeën die zijn afgevallen, omdat een andere partij hier al onderzoek naar gaat doen. De ideeën zijn interessant genoeg om na te gaan of aanvullend of verdiepend onderzoek door de Rekenkamer naar aanleiding van dat onderzoek een toegevoegde waarde voor de raad kan hebben.

Concreet staan op de voorbereidingslijst voor 2016 en 2017:

- Gemiste subsidies arbeidsgehandicapten
- Landelijke jeugdspotdag
- Succes- en faalfactoren Tijdelijk Anders Bestemmen / Gebruiken
- Effectiviteit re-integratie-instrumenten
- 213a onderzoeken naar effectiviteit van subsidies

De (potentiële) onderzoeken op de voorbereidingslijst zijn hierna kort toegelicht:

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Gemiste subsidies arbeidsgehandicapten

Volgens de indiener van dit idee maakt de gemeente Nijmegen (net als de meeste andere gemeenten) onvoldoende gebruik van de subsidiemogelijkheden die er zijn voor arbeidsgehandicapten die de gemeente in dienst heeft. Wij zijn nog in afwachting van een aantal stukken, waaronder een eerder onderzoek dat in opdracht van de gemeente Nijmegen zou zijn uitgevoerd naar deze subsidies. Wij hebben deze nodig om een definitief besluit over dit idee te kunnen nemen. Verder hebben wij dit idee ook voorgelegd aan de Algemene Rekenkamer (AR). Mogelijk is het interessant samen met de AR en een aantal lokale rekenkamers onderzoek te doen naar deze materie.

Landelijke jeugdspotdag

Het idee van de jeugdspotdag is om met zoveel mogelijk rekenkamer(commissie)s een compact onderzoek uit te voeren naar de effecten van de decentralisatie van de jeugdzorg. De bedoeling is om op één dag in heel Nederland aan gezinnen te gaan vragen wat er sinds 1 januari 2015 is verbeterd of verslechterd bij de jeugdzorg. Doordat het onderzoek wordt voorbereid en gefaciliteerd vanuit een groep onderzoekers vanuit de Algemene Rekenkamer en enkele lokale rekenkamer(commissie)s kan de belasting voor elke deelnemende rekenkamer(commissie) beperkt zijn. Een aantal dagen voorbereiding, een dag uitvoering waarin gesprekken worden gevoerd met gezinnen met geïndiceerde kinderen in de eigen gemeente en een paar dagen voor de rapportage. Wij overwegen mee te doen aan dit onderzoek. Wij laten onze keuze afhangen van het definitieve onderzoeksvoorstel, en de andere rekenkamer(commissie)s die meedoen. Volgens ons worden de onderzoeksresultaten voor de raad van Nijmegen interessanter naarmate er meer rekenkamer(commissie)s van grote gemeenten meedoen.

Succes- en faalfactoren Tijdelijk Anders Bestemmen / Gebruiken

Er zijn enkele ideeën geopperd rond de regeling Tijdelijk Anders Bestemmen / Gebruiken (TAG). Deze hadden te maken met de effectiviteit van de regeling, maar kwamen ook voort uit signalen dat inwoners bij de gemeente ‘vastlopen’ als zij met initiatieven komen in het kader van TAG. Samengevat is een aantal raadsfracties geïnteresseerd in de succes- en faalfactoren van TAG. Een korte oriëntatie op het onderwerp heeft het volgende opgeleverd:

- Het college heeft op 18 december 2012 de aanpak voor Tijdelijk Anders Bestemmen in Waalfront, Waalsprong en Ruimte voor de Rivier in Nijmegen vastgesteld. Op 30 januari 2013 heeft de gemeenteraad de brief van het college hierover voor kennisgeving aangenomen.
- De gemeenteraad heeft op 12 maart 2014 het initiatiefvoorstel Ruimte Tijdelijk Beter Bestemmen aangenomen. Een eerste quick scan leverde geen beeld op van de stand van zaken van de acties waartoe de raad besloot.
- Het college heeft op 15 september 2015 de Notitie Tijdelijk Anders Gebruiken aan de raad aangeboden. De gemeenteraad heeft de brief hierover in zijn vergadering van 21 oktober 2015 voor kennisgeving aangenomen.
- Het college heeft in de brief van 15 september 2015 aangekondigd in 2017 een evaluatie naar TAG uit te voeren.

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Aan de hand van dit evaluatierapport gaan wij in overleg met de raad na of aanvullend of verdiepend onderzoek door de Rekenkamer toegevoegde waarde heeft voor de raad.

Effectiviteit re-integratie-instrumenten

De gemeenteraad heeft op 25 november 2015 met het aannemen van de moties 'Experimenteer met vertrouwen' en 'Experimenteer met vertrouwen 2' het college verzocht te starten met een experiment waarin[4] bijstandsgerechtigden een basisbedrag ontvangen, (onder voorwaarden) mogen bijverdienen en vrijgesteld worden van zoveel mogelijk belemmerende verplichtingen en daarbij samen te werken met andere gemeenten. Dit zou dan een nieuw re-integratie-instrument zijn. Wij overwegen een 0-meting uit te voeren als deze proef in uitvoering wordt genomen.

213a onderzoeken naar effectiviteit van subsidies

Naar aanleiding van de 213a en Rekenkameronderzoeken naar de effectiviteit van subsidies in 2013 heeft de gemeenteraad het college opdracht gegeven elk jaar een (cluster van) subsidie(s) te onderzoeken op effectiviteit. In 2015 heeft het college het eerste van deze onderzoeken uitgevoerd (naar de bibliotheek). De Rekenkamer heeft besloten na drie van deze onderzoek na te gaan wat dit instrument de raad brengt.

OVERIGE ACTIVITEITEN 2016 en 2017

Naast de onderzoeken voeren wij in 2016 en 2017 de volgende activiteiten uit:

Studiecongres regionale samenwerking voor raadsleden in de regio Rijk van Nijmegen

Bij het opstellen van het Onderzoeksplan 2015 heeft de klankbordgroep uit de raad aangegeven het wenselijk te vinden dat de Rekenkamer Nijmegen het initiatief neemt bij het komen tot samenwerking, mogelijk zelfs een gezamenlijk onderzoek, met de rekenkamer(commissies) van de andere gemeenten uit het Rijk van Nijmegen. In 2015 hebben wij enkele bijeenkomsten georganiseerd om nader kennis met elkaar te maken en na te denken over mogelijk gezamenlijk onderzoek. Concreet hebben de gezamenlijke rekenkamer(commissie)s een studiecongres 'regionale samenwerking' georganiseerd voor de leden van de gemeenteraden en de fractievolgers uit die gemeenteraden. Helaas moest dit congres geannuleerd worden, omdat er te weinig aanmeldingen waren. Begin 2016 gaan de rekenkamer(commissie)s na met welke aanpassingen het congres in het voorjaar van 2016 wel gehouden kan worden.

In 2016 gaan wij verder met het uitbouwen van de relaties met de rekenkamer(commissie)s in de regio. Zoals hiervoor al aangegeven zetten wij het onderzoek naar de stips, de sociale wijkteams en de samenwerking daartussen zo op, dat rekenkamer(commissie)s uit de regio eenvoudig parallel daaraan een vergelijkbaar onderzoek kunnen doen. Een andere mogelijkheid is dat

[4] De beschrijving betreft een samenvatting op hoofdlijnen door de Rekenkamer.

(bijna) alle rekenkamer(commissie)s uit de regio deelnemen aan de landelijke jeugdspotdag. Wij zetten dit op de agenda van ons gezamenlijk overleg.

Bijdrage scholingsprogramma gemeenteraad

Vanuit de griffie wordt een scholingsprogramma voor raadsleden en fractievolgers opgezet rond de P&C-producten: Zomernota, Begroting, Begrotingswijzigingen, Slotwijzigingen en Jaarstukken. Aan de Rekenkamer is, net als aan de accountant en de ambtelijke organisatie gevraagd, hieraan bijdragen te leveren. Dat doen wij graag. Wij zullen daarbij ook (de actualisaties van) het Lexicon van begroting en jaarstukken inzetten.

Nazorg

De Rekenkamer volgt het verloop van verbeterprocessen naar aanleiding van haar onderzoeken circa drie jaar. Zij baseert zich daarbij waar mogelijk op de monitoring van de voortgang door de organisatie en/of de auditcommissie. In 2016 en 2017 volgen wij concreet de voortgang van de verbetertrajecten rond:

- voortijdig schoolverlaters;
- financiële ondersteuning van sportverenigingen door de Gemeente Nijmegen;
- nieuwe onderzoeken die in 2016 en 2017 worden afgerond.

De Rekenkamer rapporteert over haar bevindingen uit de nazorg in de jaarverslagen, tenzij wij oordelen dat het nodig is dat eerder te doen. De Rekenkamer bespreekt haar jaarverslag met de auditcommissie. In dat gesprek wordt expliciet stil gestaan of en zo ja welke acties van de auditcommissie nodig (zouden kunnen) zijn om de uitvoering van aanbevelingen, toezeggingen en/of besluiten vlot te trekken.

Communicatie

Voor het goed functioneren van de Rekenkamer is een goede communicatie met alle betrokkenen belangrijk. Wij doen dat op verschillende manieren:

- Communicatie met gemeentelijke partners
  Wij communiceren met de gemeenteraad, de auditcommissie, de agendacommissie, de klankbordgroep Onderzoeksplan, het college en de ambtelijke organisatie. Wij doen dat op verschillende manieren en op diverse momenten en ook los van de lopende onderzoeken. Bij de onderzoeken zorgen de fracties steeds voor een afvaardiging in een klankbordgroep waarmee we de onderzoeksvraag scherp willen krijgen en bevindingen delen en bespreken wat deze (kunnen) betekenen voor het vervolg van het onderzoek. Op elke Politieke Avond is ten minste één lid van de Rekenkamer of onze secretaris aanwezig en aanspreekbaar voor degenen die daarin interesse hebben. Omgekeerd zijn raadsleden van harte uitgenodigd een vergadering van de Rekenkamer bij te wonen.
- Communicatie met inwoners
  Naar de inwoners van Nijmegen communiceren wij door in principe aan elke uitgave van de digitale nieuwsbrief van de raad een bijdrage te leveren. Verder onderhouden wij een actuele pagina op www.nijmegen.nl en publiceren wij regelmatig een artikel in De Brug. Wanneer inwoners vragen aan of suggesties voor de Rekenkamer hebben, kunnen zij contact opnemen

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

met de secretaris. Zij gaat dan met hem of haar na hoe hier het beste mee kan worden omgegaan. Behandeling in de vergadering van de Rekenkamer is een mogelijkheid. Maar het kan ook zijn dat een gesprek met de secretaris, één van de leden of doorverwijzing binnen de gemeentelijke organisatie het beste resultaat oplevert.

Wij nodigen de (leden van) de gemeenteraad en het college, maar ook inwoners en andere geïnteresseerden uit actief contact met ons te zoeken en ons te volgen op twitter: @rekenkamer024. Via twitter laten wij weten dat een rapport is verschenen, dat dit behandeld wordt door de raad; maar wij zullen via twitter bijvoorbeeld ook oproepen doen om casussen bij ons te melden en ideeën voor onderzoek bij ons aan te leveren. Wanneer wij een product of vraag breed uit willen zetten, maken wij ook gebruik van de gemeentepagina in De Brug en de gemeentelijke facebookpagina.

Participeren in netwerk van rekenkamers

Ook in 2016 en 2017 zullen wij actief ervaringen uitwisselen met andere lokale rekenkamers en de Algemene Rekenkamer. Waar mogelijk werken wij samen. Dat geldt in het bijzonder voor de rekenkamer(commissie)s in de regio Nijmegen. Ook aan de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) leveren wij bijdragen leveren. Doel van de NVVR is een platform te vormen van en voor rekenkamers. De vereniging is gericht op het bevorderen van het goed functioneren van rekenkamers.

PLANNING 2016 EN 2017

	2016				2017			
	Kwartaal I	Kwartaal II	Kwartaal III	Kwartaal IV	Kwartaal I	Kwartaal II	Kwartaal III	Kwartaal IV
	Onderzoeken							
Budgettaire. houdbh evenementen	Afronding vooronderzoek							
Stips, swt's en samenw. daartussen			Voorbereiding	Onderzoek		Rapportage en hoor / wederhoor		
Lokale lastenmeter		Actualiseren, uitbreiden en verder verbeteren / Overdragen aan organisatie						
Keuzeprocessen grote projecten				Voorbereiding	Onderzoek	Rapportage en hoor / wederhoor		
Effectiviteit energie- / duurzaamheidsbel.						Voorbereiding	Onderzoek[5]	
Aankopen / voorraad gronden	Betreft vooronderzoek							
Andere werkzaamheden								
Reg. studiecongres								
Overig	Nazorg, bijdrage scholingsprogramma P&C-producten, actualiseren Lexicon, volgen (of oppakken) onderwerpen voorbereidingslijst							

[5] De rapportage en hoor- en wederhoor zijn op dit moment voorzien in het eerste kwartaal van 2018.

1902

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

3. PERSONEEL EN FINANCIËN

Wij voeren onze werkzaamheden in 2016 en 2017 uit binnen de middelen die de gemeenteraad ons daarvoor beschikbaar heeft gesteld.

Personeel

De Rekenkamer beschikt over een fulltime secretaris / onderzoeker. Wanneer dat met het oog op de benodigde capaciteit en/of deskundigheid noodzakelijk is huurt de Rekenkamer extern capaciteit in. Deze externe deskundige(n) vormen dan samen met de secretaris / onderzoeker het onderzoeksteam. De inzet van de voorzitter en de leden is gemiddeld één respectievelijk een halve dag per week.

Financieel

Naast de kosten voor onze secretaris en de vergoeding voor de leden is het budget voor de Rekenkamer in de werkbegroting verdeeld over twee categorieën (2016):

- Onderzoekskosten (inhuur externe deskundigen): € 60.162
- Overige kosten[6]: € 17.970

Wij verwachten dat wij dit budget in 2016 volledig zullen benutten; en ook voor 2017 deze bedragen nodig zullen hebben.

[6] Kosten voor vergaderingen, opleidingen, het bijwonen van congressen, reiskosten en dergelijke.

BIJLAGE 1 IDEEËN VOOR ONDERZOEK 2016 EN 2017 DIE NIET WORDEN OPGEPAKT

In deze bijlage treft u een overzicht van de ingediende ideeën voor Rekenkameronderzoek 2016 en 2017 die niet worden opgepakt. Per idee is een argumentatie gegeven waarom het idee niet wordt uitgevoerd. In de hoofdtekst van het Onderzoeksplan 2016 en 2017 vindt u een toelichting op de onderzoeken die wel worden opgepakt en de ideeën die op de voorbereidingslijst zijn geplaatst. Daarbij is steeds ook een korte toelichting gegeven op het idee (of de ideeën) waarop het onderzoek is gebaseerd.

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Idee	**Toelichting**
1. Naleving regels door hondeneigenaren	Deze ideeën scoren in verhouding tot andere ideeën laag op de criteria belang, twijfel, risico en toegevoegde waarde van onderzoek door de *Rekenkamer*.
2. Is verfraaiing Ooijpolder volgens plan en binnen budget uitgevoerd?	
3. Rechtmatigheid / doelmatigheid / doeltreffendheid subsidies Ondernemersfonds	Naar aanleiding van het 213a onderzoek naar de effectiviteit van subsidies dat het College van B&W in 2013 heeft uitgevoerd, heeft de raad het college opdracht gegeven elk jaar een (cluster van) subsidie(s) te onderzoeken op effectiviteit. Wij adviseren de gemeenteraad deze ideeën mee te geven aan het college in het kader van het opstellen van zijn onderzoeksplan 213a. In 2015 is in dit kader de effectiviteit van de bibliotheek door het college onderzocht. U vindt het rapport via deze link. De Rekenkamer heeft zich voorgenomen om na drie 213a onderzoeken naar de effectiviteit van subsidies te onderzoeken wat dit instrument de raad brengt.
4. Effectiviteit subsidie bibliotheken	
5. Effectiviteit Cultuurfonds Rijk van Nijmegen	
6. Rendement van subsidies	
7. Openbare ruimte	Net als vorige jaren zijn er ook dit jaar weer enkele ideeën aangeleverd met betrekking tot de openbare ruimte: 1. de afstemming of coördinatie van werkzaamheden door de gemeente 2. de afhandeling van meldingen bij de bel- en herstellijn 3. de wijze waarop de gemeente inwoners betrekt bij het plannen van beheer, onderhoud en (her)inrichting 4. (financieel) beheer van grote projecten[1] De eerste drie onderwerpen blijken recent al te zijn onderzocht. De resultaten geven geen aanleiding tot het doen van (nader) onderzoek door de Rekenkamer (idee 1). En waar nodig hebben deze inmiddels geleid tot een verbeterplan (idee 2 en 3). Voor idee 4 geldt dat vanuit de organisatie is aangegeven dat dit een interessant 213a onderzoek zou kunnen zijn. Wij onderschrijven dit waar het de aanpak van de projecten in de ambtelijke organisatie betreft. De Rekenkamer zal volgen of dit inderdaad als 213a-onderzoek wordt opgepakt. Verder wijst de Rekenkamer er hierop dat zij in 2009 een checklist gemaakt heeft, waarmee de raad in elke fase van een project kan nagaan of het juiste en volledige informatie bevat om (de kosten van) een groot project te kunnen beheersen. Zelf kiest de Rekenkamer ervoor een nauw aan idee 4 verwant onderwerp te gaan onderzoeken: het verloop van de bestuurlijke keuzeprocessen van een aantal nader te selecteren grote projecten.

[1] Dit idee is door meerdere fracties en een inwoner ingediend. Hierbij zijn ook suggesties gedaan voor te onderzoeken casussen (waterkunstwerk Waalkade, herhaalde herinrichting Stationsplein, Esplanade Van Schaeck Mathonsingel, bestrating Plein 1944, Roltrap Snelbinder, lift bij De Oversteek, en meer).

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Idee	Toelichting
8. Passend voortgezet onderwijs	In het gesprek met de raadsfracties over alle ingekomen ideeën voor onderzoek is afgesproken dat dit idee mee teruggenomen wordt naar de fractie om hierover artikel 39 vragen te stellen: hoe gaat het met de implementatie? Hoe gaat dit effectief worden? …?
9. Thuiszorg en huishoudelijke hulp	Dit idee wordt niet opgepakt, omdat de raad op 11 november 2015 de inkoopvoorwaarden voor de huishoudelijke hulp heeft vastgesteld (die hij op 21 oktober 2015 in een Kamerronde had behandeld). Op dit moment zou een onderzoek niet zinvol zijn.
10. Herhuisvesting	Dit idee is (ook na navraag) niet toegelicht en kon daardoor niet beoordeeld worden.
11. Doelmatigheid en doeltreffendheid burgerparticipatie	Dit idee ligt erg dicht aan tegen het onderzoek dat wij in 2011 hebben gepubliceerd over de kwaliteit van burgerparticipatie. Naar aanleiding van ons onderzoek is het college een verbetertraject gestart. Het college informeert de raad daarover enkele keren per jaar. De Rekenkamer heeft de voortgang steeds teruggekoppeld in haar jaarverslag. In het jaarverslag van 2014 is geconstateerd dat alle aanbevelingen zijn opgevolgd. De Rekenkamer heeft daarop besloten de nazorg voor het onderzoek kwaliteit van burgerparticipatie te stoppen. Met de klankbordgroep uit de raad voor het Onderzoeksplan hebben wij afgesproken dat wij het in de halfjaarlijkse gesprekken ook altijd hebben over burgerparticipatie.

BIJLAGE 2 UITGEVOERD ONDERZOEK NAAR INDIENER

In deze bijlage zijn alle tot nu toe uitgevoerde Rekenkameronderzoeken op een rij gezet. Per onderzoek is aangegeven wie het idee daarvoor aanleverde. Ook de ideeën die in 2016 en 2017 uitgevoerd gaan worden zijn opgenomen in het schema.

Brief aan de raad - Rekenkamer Onderzoeksplan 2016 en 2017

Onderzoek	Aanleiding voor onderzoek door Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen			
	Verzoek van (fractie uit) gemeenteraad	Ingediend idee bij het opstellen van het Onderzoeksplan van ...		
		... inwoner(s)	... fractie(s) uit gemeenteraad	... Rekenkamer zelf
Gepland onderzoek 2016 en 2017				
Lokale lastenmeter[1]: verdere uitbreiding en actualisatie			X	X
Budgettaire houdbaarheid evenementen (vooronderzoek)		X	X	
Kwaliteit stips, swts gezien vanuit inwoners			X	
Openbare ruimte: keuzeprocessen groet projecten			X	
Effectiviteit energie- en duurzaamheidsbeleid		X	X	
Strategische aankopen en - gronden		X		
Uitgevoerd onderzoek				
Sport: financiële ondersteuning verenigingen door gemeente			X	
Woonlastenmeter			X	
Second opinion Heroverweging locatieonderzoek bredeschool Brakkenstein	X			
Romeins aquaduct		X[2]		

[1] Ontwikkeld als woonlastenmeter, in 2015 zijn ook de belastingen voor bedrijven toegevoegd en is de naam van de rekentool gewijzigd in Lokale lastenmeter.

[2] Het verzoek is in januari 2014 ingediend, nadat het onderzoeksplan voor 2014 al was vastgesteld.

	Aanleiding voor onderzoek door Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen			
Onderzoek	**Verzoek van (fractie uit) gemeenteraad**	**Ingediend idee bij het opstellen van het Onderzoeksplan van …**		
		… inwoner(s)	**… fractie(s) uit gemeenteraad**	**… Rekenkamer zelf**
Uitgevoerd onderzoek – vervolg -				
Voortijdig schoolverlaters, deel III (ondersteuningsstructuur op scholen en samenhang met externe zorgstructuur)			X	
Voortijdig schoolverlaters, deel II (cijfers in perspectief)			X	
Voortijdig schoolverlaters, deel I (quick scan)			X	
Effectiviteit subsidies (cat. onderzoek ontsloten)			X	
Checklist gewijzigde grondexploitatie (nazorg onderz. Waalsprong)				X[3]
Dossierbeheer				X
Samenwerkingsovereenkomst Waalsprong	X			
Bedrijventerreinenbeleid				X
Reïntegratie			X	
Cultural Governance			X	
Kwaliteit burgerparticipatie		X		
Effectiviteit daklozenbeleid			X	
Nazorgonderzoek rioolbeleid			X[4]	X

[3] Voordat de Rekenkamer met het opstellen en invullen van de checklist is gestart, is de raadscommissie Waalsprong gevraagd of hier behoefte aan zou zijn. Dat bleek het geval.

[4] De handreiking financiële stromen (2009) is mede naar aanleiding vanuit het idee vanuit een fractie om de raad te ondersteunen bij het beoordelen van het nieuwe rioleringsplan opgesteld.

Onderzoek	Aanleiding voor onderzoek door Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen			
	Verzoek van (fractie uit) gemeenteraad	Ingediend idee bij het opstellen van het Onderzoeksplan van ...		
		... inwoner(s)	... fractie(s) uit gemeenteraad	... Rekenkamer zelf
Uitgevoerd onderzoek – vervolg -				
Nazorgonderzoek verbetering dossiervorming stadion- en huurovereenkomst	X			
Controle van en toezicht op WOZ-waardering		X		
Vertaling van de begroting naar de uitvoering				X
Geldstromen NEC / openbare ruimte rond de Goffert		X		
Nazorgonderzoek NV Mensec				X
Park 44	X			
Lexicon van begroting en jaarstukken				X
Onderzoek en advisering actie schone begroting	X			
Verbonden partijen	X			
Programmabegroting (samen met de Rekenkamers van Apeldoorn en Arnhem) + nazorgonderzoek				X
Tandem			X	
Rechtmatigheid, case grondexploitaties				X
Beheerskostenontwikkeling afd. SoZaWe	X			
Rioolbeleid			X	
Relaties gemeente Nijmegen en NV Mensec			X	

Onderzoek	Aanleiding voor onderzoek door Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen			
	Verzoek van (fractie uit) gemeenteraad	Ingediend idee bij het opstellen van het Onderzoeksplan van ...		
		... inwoner(s)	... fractie(s) uit gemeenteraad	... Rekenkamer zelf
Uitgevoerd onderzoek – vervolg -				
Jaarlijks onderzoek naar de jaarstukken (inclusief nazorgonderzoek svz voorgenomen verbeteringen)	X[5]			X[6]
Ondersteuning gemeenteraad inzake controle rechtmatigheid				X

[5] Tot en met juli 2006 had de gemeenteraad in de Verordening Rekenkamer voorgeschreven dat de Rekenkamer jaarlijks onderzoek diende uit te voeren naar de jaarstukken. Op grond van deze bepaling heeft de Rekenkamer de jaarstukken van 2000 tot en met 2005 onderzocht.

[6] Het onderzoek naar de jaarstukken 2006 en 2007 is door de Rekenkamer op eigen initiatief uitgevoerd.

Brief aan de raad - Jaarverslag van de Commissie voor bezwaarschriften over 2014

Jaarverslag 2014 van de Commissie voor bezwaarschriften

I. Inleiding

De Commissie voor bezwaarschriften (verder: de commissie) brengt onafhankelijk advies uit aan de raad. De bevoegdheid van de commissie is neergelegd in de Verordening op de Commissie voor bezwaarschriften (verder: de verordening). De commissie adviseert over raadsbesluiten waartegen bezwaarschriften zijn ingediend op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), alsmede over klachten als bedoeld in hoofdstuk 9 van de Awb over gedragingen van de raad. De commissie bestaat uit externe leden. Ingevolge artikel 24 van de verordening brengt de commissie schriftelijk verslag uit over haar werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar. Het verslag bevat een verantwoording voor het gebruik van de bevoegdheden van de commissie en het budget van de commissie.
Dit is het jaarverslag van de commissie over 2014.

II. Samenstelling

Bij aanvang van het verslagjaar bestond de commissie uit vier leden:
mevrouw mr. E.T. Bosman-Over de Linden te Boven-Leeuwen (Coördinator Bezwaar, Beroep en Mediation bij de Provincie Gelderland en zelfstandig mediator),

mevrouw mr. E.J.H.G. van Binnebeke, stafjurist bij de sector civiel (unit handel), Rechtbank Maastricht.
de heer mr. J. Vogel, juridisch controller/stafjurist gemeente Maasdriel;
de heer mr. J.C. van Vuren, gerechtssecretaris, Rechtbank Utrecht.

Mevrouw Bosman fungeerde als voorzitter, mevrouw Van Binnebeke als plaatsvervangend voorzitter. Als ambtelijk secretaris fungeerde de heer R. Pfennings jurist bij de afdeling Juridische Zaken, als notuliste mevrouw G.A. van Laar (eveneens medewerker van de afdeling Juridische Zaken).

In april 2014 is de maximale benoemingstermijn van mevrouw Bosman verstreken en heeft zij de commissie verlaten. De commissie heeft mevrouw mr. Van Binnebeke als nieuwe voorzitter aangewezen.
Na vertrek van mevrouw Bosman telt de commissie nog drie leden. Dit is het minimumaantal dat door de verordening wordt geëist.
In overleg met de griffie is besloten geen nieuw lid aan te trekken. Met drie leden is de commissie adequaat toegerust om de inkomende bezwaren te behandelen.

III. Vergaderingen

De commissie vergaderde in het verslagjaar niet. De in 2014 behandelde bezwaarschriften konden alle worden afgedaan zonder de bezwaarmaker te horen.

IV. Bezwaarschriften

a. Ingediend

Er werden bij de raad 8 bezwaarschriften ingediend. De in 2014 ingediende bezwaarschriften hadden betrekking op:
-begroting, twee nota's, vertrekarrangement en aanbevelingen auditcommissie
-referendumverzoek
-besluit rechtmatigheid van de in 2014 gehouden verkiezingen

Vervolg ingediende bezwaarschriften
-benoemingen van raadsleden naar aanleiding van de in 2014 gehouden verkiezingen;
-niet instemmen met een ingediend verzoekschrift
-straatnaamgeving(2)
-subsidiëring

Het bezwaarschrift dat zag op subsidieverlening is ingetrokken. De overige bezwaarschriften zijn niet-ontvankelijk verklaard.

b. Afhandeling en afloop.
Vijf van de in 2014 ingediende bezwaarschriften zijn in 2014 afgehandeld.
Drie zijn in 2015 afgedaan.

In 2014 zijn voorts nog enkele in 2013 ingekomen bezwaarschriften afgedaan. Het betrof onder andere bezwaren die in december 2013 zijn ingediend naar aanleiding van de vaststelling van de Verordening Winkeltijden 2013.

Bijzonderheden.
In 2014 heeft officiële besluitvorming plaatsgevonden op een bezwaarschrift waarover de commissie in 2009 heeft geadviseerd en waarvan behandeling nadien door uw raad is aangehouden. (bezwaarschrift inzake beschermd stadsgezicht Piushove).

De Raad van State heeft in september 2014 het beroep tegen het besluit van de raad van 2 oktober 2013 om geen medewerking te verlenen aan een verzoek tot wijziging van een bestemmingsplan gegrond verklaard en het betreffende besluit vernietigd. Hangende een mogelijke oplossing van het geschil met bezwaarmaker is nog geen nieuw advies gegeven over een nieuw te nemen besluit op bezwaar.

c. Termijnen
Van de in 2014 ingekomen en afgehandelde bezwaren zijn er vier niet en drie wel binnen de termijn afgehandeld.

V. Klachten
De commissie en de raad hebben in 2014 geen klachten behandeld.

VI. Opmerkingen van de commissie
a. Aangaande haar eigen werkwijze
Bewaking van de afhandelingstermijnen moet een punt van aandacht blijven van de commissie. Het commissiesecretariaat is een parttimefunctie binnen de afdeling Juridische Zaken waar zich ook andere – soms onverwachte – prioriteiten voordoen. Een flexibele inzet van de capaciteit binnen de afdeling moet hier soelaas bieden.

b. Aangaande de aan de commissie voorgelegde zaken.
De in 2014 behandelde zaken geeft de commissie geen aanleiding tot inhoudelijke opmerkingen. De voorzitter van de commissie heeft wel geconstateerd dat verschillende bezwaarschriften van een en dezelfde bezwaarmaker gericht waren tegen besluiten of handelingen van de raad, die op grond van de Algemene wet bestuursrecht niet voor bezwaar in aanmerking komen.

Dergelijke bezwaarschriften worden niet-ontvankelijk verklaard en worden niet in een hoorzitting behandeld. De voorzitter van de commissie heeft daarop een uitnodiging doen uitgaan om een toelichting te geven op de procedure en de werkwijze van de commissie. Betreffende bezwaarmaker is niet op de uitnodiging ingegaan.

VII. Kosten
Aan de werkzaamheden van de commissie waren in 2014 geen kosten verbonden.

Nijmegen, 16 december 2015

De Commissie voor bezwaarschriften

Mw. mr. E.J.H.G. van Binnebeke, voorzitter

Dhr. mr. R. Pfennings, secretaris

Voorstel - Risico’s Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel
27 januari 2016 / 010/2016

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

Onderwerp
Bekrachtiging geheimhouding wensen overzicht projectrisico’s VGP 2016

Programma / Programmanummer
Grondbeleid

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

Samenvatting
Tijdens de Kamerronde van 13 januari is toegezegd uw Raad te informeren over de projectrisico’s zoals opgenomen in het VGP 2016. Dit overzicht wordt ter inzage gelegd. De voorstellen bevatten vertrouwelijke financiële gegevens. Ter bescherming van de financiële belangen van de gemeente en ter bescherming tegen onevenredig nadeel van de gemeente moet op dit overzicht geheimhouding worden opgelegd. Met dit Raadsvoorstel vindt besluitvorming plaats over de geheimhouding.

Voorstel om te besluiten

1. Met betrekking tot het aan de Raad aangeboden overzicht over de project specifieke risico’s van de grote projecten van het College d.d. 19 januari 2016 op grond van art. 25 derde lid Gemeentewet en art. 10 tweede lid onder b en g, van de Wet Openbaarheid van Bestuur de door het College van B&W 19 januari 2016 opgelegde geheimhouding te bekrachtigen

Voorstel - Risico's Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

1 Inleiding

Tijdens de Kamerronde van 13 januari is toegezegd uw Raad te informeren over de projectrisico's zoals opgenomen in het VGP 2016. In het overzicht zijn de risico's opgenomen van de grootste projecten. Dit omvat bijna 96% van de totale risico's van het programma grondbeleid. Dit overzicht wordt ter inzage gelegd. De voorstellen bevatten vertrouwelijke financiële gegevens. Ter bescherming van de financiële belangen van de gemeente en ter bescherming tegen onevenredig nadeel van de gemeente moet op dit overzicht geheimhouding worden opgelegd. Met dit Raadsvoorstel vindt besluitvorming plaats over de geheimhouding.

1.1 Wettelijk- of beleidskader
Wet Openbaarheid van Bestuur en Gemeentewet.

1.2 Relatie met programma
De projectrisico's maken onderdeel uit van het VGP 2016.

2 Doelstelling
Het onder geheimhouding kunnen spreken over de door het college opgenomen risico's in het kader van het VGP 2016.

3 Argumenten
Geheimhouding van het overzicht van projectrisico's zoals opgenomen in het VGP 2016 is noodzakelijk om de financiële belangen van de gemeente te beschermen. Ter bescherming van de financiële belangen van de gemeente en ter bescherming tegen onevenredig nadeel van de gemeente moet op dit overzicht geheimhouding worden opgelegd. Met dit Raadsvoorstel vindt besluitvorming plaats over de geheimhouding.

4 Risico's
Het opleggen van geheimhouding is een beheersmaatregel om het bekend worden van de cijfers en andere gevoelige informatie tegen te gaan.

5 Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

6 Communicatie
Ter bescherming van de financiële belangen van de gemeente waartegen het belang van openbaarheid niet opweegt, is het overzicht van projectrisico's zoals opgenomen in het VGP 2016 geheim. De Raad moet de door het College opgelegde geheimhouding bekrachtigen. Op straffe van het vervallen ervan. De stukken waarop geheimhouding rust liggen voor de Raad ter inzage bij de griffie.

7 Uitvoering en evaluatie
Tijdens de Kamerronde van 13 januari is toegezegd uw Raad te informeren over de projectrisico's zoals opgenomen in het VGP 2016. De vraag aan het College van B&W 19 januari 2016 opgelegde geheimhouding te bekrachtigen.

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,	De Gemeentesecretaris,
drs. H. Bruls	drs. B. van der Ploeg

Voorstel - Risico’s Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

20. **Bekrachtiging geheimhouding wensen overzicht projectrisico’s VGP 2016 (10/2016)**

Raadsvoorstel d.d. 27 januari 2016
1. Met betrekking tot het aan de Raad aangeboden overzicht over de project specifieke risico’s van de grote projecten van het College d.d. 19 januari 2016 op grond van art. 25 derde lid Gemeentewet en art. 10 tweede lid onder b en g, van de Wet Openbaarheid van Bestuur de door het College van B&W 19 januari 2016 opgelegde geheimhouding te bekrachtigen

Raadsbesluit d.d.27 januari 2016
Conform besloten

De voorzitter,

drs. H.M.F. Bruls

De raadsgriffier,

drs. M.A.H. Heffels

Voorstel - Risico's Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

Ontwikkelingsbedrijf

GEMEENTE Nijmegen

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen
Telefoon 14024
Telefax (024) 329 87 00
E-mail gemeente@nijmegen.nl

Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum	Ons kenmerk	Contactpersoon
27 januari 2016	OB00/D160933565	Henk Berends
Onderwerp	**Datum uw brief**	**Doorkiesnummer**
Invloed VGP op ontwikkeling weerstandsvermogen		(024) 3299623

Geachte leden van de Raad,

In de Kamerronde van 13 januari hebben wij toegezegd u te informeren voer de invloed van het VGP 2016 op ontwikkeling van het weerstandsvermogen. Met deze brief geven wij u deze informatie.

Met de effecten uit het VGP van januari 2016 laat het weerstandsvermogen een groei zien. Ook het risicoprofiel laat een toename zien.

In het VGP wordt ook een aantal effecten genoemd die nog niet vertaald zijn in het weerstandsvermogen en/of risicoprofiel. Het gaat concreet om de bijstelling van het resultaat van de planexploitaties als gevolg van de aanpassingen van de BBV en de positieve winstverwachtingen van vooral Bijsterhuizen. Door de BBV aanpassingen verwachten wij een voordeel van ca. € 7,1 miljoen te kunnen inboeken. De positieve winstverwachtingen Bijsterhuizen bedragen ca. € 11 miljoen.

In onderstaand overzicht (doorkijk weerstandsvermogen) zijn deze effecten wel meegenomen. Met deze effecten constateren wij dat het weerstandsvermogen in 2018 hoger is dan het risicoprofiel en voldoen wij daarmee aan de afspraken in het coalitieakkoord.

Voorstel - Risico’s Voortgangsrapportage Grote Projecten VGP 2016

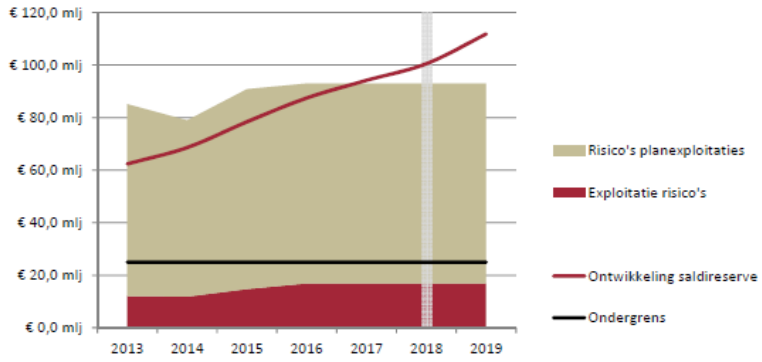
Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf

Vervolgvel
1

Doorkijk weerstandsvermogen eind 2015 bedragen * € 1 miljoen	Weerstandsvermogen					Risicoprofiel				
	2015	2016	2017	2018	2019	2015	2016	2017	2018	2019
Stadsrekening 2014	79,0	86,0	92,2	97,1	101,5	81,1	81,1	81,1	81,1	81,1
Huidig beeld inclusief dossiers	78,4	87,4	94,2	100,5	111,8	**90,8**	**93,0**	**93,0**	**93,0**	**93,0**
Dossiers										
Programma's exclusief grondexploitaties										
Onderwijshuisvesting	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5		-1,5			
Treasuryresultaat	0,2	1,3	1,3	1,3	1,3					
Resultaat 2015 (incl. BUIG)	-9,5									
Rerservering vakantietoeslag		-3,5								
Overhevelingen	1,0	-0,4	-0,6							
Voordelen 2017 en later naar saldireserve			3,6	2,7	2,7					
Verkoop DAR bedrijfsafvalinzamel deel		1,5								
Warmtenet 2.0		-1,0								
Watersport nevengeul		-0,5								
Transities in de Zorg		-2,0	-3,0	-1,0	2,0					
Actualisatie risico's stadsbegroting 2016							3,7			
Grondexploitaties - VGP jan '16 (incl. aanp. in SB)										
Winsten VGP jan '216	10,3	1,0	1,0	0,6	2,4					
Correctie winst voorzien in vorig VGP	-1,1	0,0	-0,3	-0,8						
Aanpassingen risicoprofiel SB '16						7,3				
Aanpassingen risicoprofiel VGP 'jan 2016						12,4				
Waarschijnlijke voordelen (in VGP jan '16)										
Aanpassingen BBV grondexploitaites		7,1	0,0	0,0	-0,1					
Toekomstige winsten GREX nog niet in saldireserve						-10,0				

Gemeente Nijmegen
Ontwikkelingsbedrijf

Vervolgvel
2

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester, De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls drs. B. van der Ploeg

www.nijmegen.nl